13
4 K
19

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

M

38 | 2
38
2.

13-4-F-35

Digitized by Google

Digitized by Google

DECISIONVM
S. ROTAE ROMANAE
Coram Reuerendiſsimo Patre
D. IOANNE BAPTISTA
COCCINO VENETO
EIVSDEM ROTAE OLIM DECANO,
ac Sacræ Pœnitentiariæ Regente, Viro Vtriuſque Iuris Peritiſſimo,

IN VNVM RECOLLECTARVM, AC ARGVMENTIS, SVMMARIIS, & locupletiſſimo Indice, nec non aliquibus additionibus concernentibus vel confirmationem, vel reuocationem, vel declarationem earum ſumma diligentia, & ſtudio ornatarum

A DOMINICO DE ZAVLIS I. V. D. FAVENTINO
EMINENTISSIMI, ET REVERENDISSIMI D.
D. CARD. SANCTACRVCII
AVDITORE.
PARS SECVNDA.

ROMÆ Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſij M. DC. LXXII.
SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

EMINENTISSIMO, ET REVERENDISSIMO D.

D. PETRO OTTHOBONO

S. R. E. CARD. AMPLISSIMO.

CVM in cæteris plurimum, tum in hoc maximè à fortunæ muneribus diſtant opes animi, EMINENTISSIME PRINCEPS; quod illa ijs pręcipue placere ſolent, qui eiſdem antea carentes paupertatis incommoda ſenſerant; iſtæ vero illis gratiores contingunt, qui eiſdem potiſſimum affluunt; quia ſcilicet ſoli norunt, quanti illæ ſint pretij. Hinc factum eſt, vt cum Principem virum quærerem, qui aureas haſce Illuſtriſſimi Coccini Lucubrationes patrocinio foueret, eaſque pateretur ſuo nomine ſplendeſcere, & poſteritati commendari, Te potiſſimum huic muneri deligendum crediderim. Is enim es Eminentiſſime Princeps, & Iuris vtriuſque intelligentia, & prudentiæ ciuilis, virtutumque omnium gloria, vt quidquid ipſe probaueris, alijs omnibus probatum iri confidam; & certo ſperem apud Te ſummo in honore futuros eruditos Magni Viri labores, quem iunior ſeniorem, vt ciuem Tuum, vt doctiſſimum, vt integerrimum, vt amiciſſimum coluiſti. Quid quod magni Te Deciſiones has facere iam pridem docuiſti, cum diſperſas eas conquiſieris, vt priuatim his vtereris, mox eaſdem vſus publici fieri ſummopere velles, mihique, vt id pro mea tenuitate curarem, & deſcribendas benignè tradideris, & propemodum imperares. Quare ingrati animi labem vix apud conſcios effugerem, ni per me ad Te redirent, quæ à Te magna ex parte profectæ ſunt. In Tuum igitur ſinum confluunt, à Te pe-

tunt enixe, vt inclyto Tui Nominis patrocinio munitæ offerre ſeſe publicæ luci non vereantur. Quoties enim tam grande Nomen Lectori in fronte Operis apparebit, toties Operis ipſius dignitas ſingularis innoteſcet; Non enim ſummo viro alia probari, quam ſumma intelliget. Occurres ipſe quantus quantus es, hoc eſt Venetæ nobilitatis ſingulare ornamentum, prudentiſſimæ Reipublicæ par Alumnus, qui olim in ſapientiſſimum Romanæ Rotæ Collegium cooptatus tam egregie Tui muneris partes impleuiſti, vt illuſtre ſacri Areopagitæ ſpecimen in Te, Te omnes ſuſpicerent, & prędicarēt. Quanta enim elucebat in legibus interpretandis æquitas, quanta in explicandis ſcientia; quanta in vitandis ptæterea partium offenſionibus prudentia, vt cum omnia iuſtitiæ dares, plurimum tamen gratiæ tribuere videreris. Sed qualis quantuſque fueris in ſanctiſſimo illo munere non eſt neceſſe à me explicari, illud abunde declarat Vaticana Purpura, quæ non fortunæ donum, ſed virtutis præmium ad Te venit ab Innocentio Decimo acerrimo meritorum æſtimatore. Oſtendit id etiam Europæ, & poſterorum famæ inculcabit Nobile Tuarum Deciſionum volumen, quod in omnium verſatur oculis, omnium peritorum teritur manibus, vt mentes inſtruat. Iam verò in maiori Auguſtorum Patrum ſubſellio locatus tanto maior virtute, ſapientia, conſilio apparuiſti, quanto ampliori honore fulgebas. Hinc eſt, vt vix Brixienſi infulæ admotus in Vrbem ſapientiſſimus Pontifex reuocauerit, vt virtus illa, quæ in peculiari quadam, quamuis illuſtri Eccleſia regenda propemodum latuiſſet, in hoc auguſtiſſimo Romanæ ſedis theatro glorioſiùs eniteret, & quò propinquiorem eo efficaciorem operam communi totius Orbis Chriſtiani bono admoueret. In re adeo peruulgata verſor, vt lucem Soli videar inferre, ſi velim huic diutius inſiſtere, & fuſius explanare. Norunt omnes quicumque Romam norunt quantum tribuerit Innocentius X. prudentiæ Tuæ, quantam Alexander Septimus in te maximarum curarum partem deriuaret. Clemens denique IX. Immortalis memoriæ Princeps, & qui in æſtimandis magnorum hominum meritis egregiam à cordatis

lau-

laudem tulit vnam è potiſſimis Romani Pontificatus prouincijs Prodatarij ſcilicet munus Tibi impoſitam voluit, vt à quo videret optime ſuſtineri poſſe ea æquitate, ea dignitate, quæ & Eccleſiæ bonum, & ſibi gloriam pararet; nullamque in ſuo breuis æui, ſed famæ planè æternæ Pontificatu grauioris momenti rem ſine tuo conſilio tranſigi paſſus eſt. Profectò trium Summorum Principum, Maximorum Pontificum de Te iudicia tanti apud omnes eſſe debent, vt nonniſi maxima quæque de Te ſentiant, qui, quod raro contingit, ita Prædeceſſori Principi ſemper probatus es, vt ſucceſſori magis probarere.

Neque profectò poterant prudentiſſimi Principes non magni facere virum à natura, à virtute, à ſapientia, à longo rerum vſu, à ſumma in agendo dexteritate commendatiſſimum, qualem Te miramur omnes, quibus datum eſt Te noſſe, & à Te noſci, quos inter, quamuis extremo loco, numerari non extremæ mihi gloriæ duco; quod à Tua mihi humanitate iam pridem tributum, huius obſequij monumento confirmatum maxime cupio, & ab eadem ſingulari humanitate proculdubio ſpero. Vale. Romæ Kalendis Aprilis M.DC.LXXII.

EMINENTIAE TVAE.

Humillimus, Deuinctiſſimus, ac Obſequentiſſimus Seruus

Dominicus de Zaulis.

Digitized by Google

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

I. de Angelis Archiep. Vrbinaten. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Palatij Apoſt. Mag.

I N D E X
D E C I S I O N V M
P E R D I O E C E S E S.

A.

ABulen. Beneficii Veneris 22. Iunii 1618. dec. 1115.
Abulen. Decimarum Lunæ 26. Nouembris 1612. dec. 695.
Eadem Lunæ 27. Ianuarii 1614. dec. 792.
Eadem Veneris 3. Aprilis 1615. dec. 895.
Eadem Lunæ 5. Decembris 1616. dec. 1002.
Eadem Lunæ 18. Decembris 1617. dec. 1070.
Abulen. Vnionis Mercurii 26. Iunii 1619. deciſ. 1187.
Anconitana redditionis rationis Lunæ 5. Maii 1614. dec. 817.
Aretina Bonorum Veneris 1. Iunii 1612. dec. 675.
Eadem Veneris 17. Maii 1613. dec. 740.
Aretina Liquidationis Fructuum Lunæ 14. Nouembris 1616. dec. 997.
Eadem Lunæ 23. Ianuarii 1617. dec. 1006.
Eadem Veneris 1. Decembris 1617. dec. 1065.
Eadem Lunæ 14. Maii 1618. dec. 1101.
Eadem Merc. 7. Nouembris 1618. dec. 1127.
Eadem Ven. 14. Decembris 1618. dec. 1138.
Aretina Præceptoriæ Lunæ 19. Iunii 1617. deciſ. 1041.
Aretina Præceptoriæ, ſeu Commendæ Vener. 22. Aprilis 1616. dec. 962.
Aretina Spolii Mercurii 22. Iunii 1611. deciſ. 618.
Argentina Commendæ Lunæ 30. Martii 1615. dec. 894.
Ariminen. Laudi Lunæ 21. Iunii 1610. dec. 542.
Eadem Ven. 25. Ianuarii 1611. dec. 585.
Ariminen. Pecuniaria Ven. 25. Iunii 1610. deciſ. 546.
Eadem Veneris 5. Maii 1617. dec. 1028.
Eadem Veneris 1. Februarii 1619. dec. 1146.
Aſculana Beneficii Lunæ 1. Iulii 1613. dec. 763.
Eadem Veneris 1. Iulii 1616. dec. 992.
Eadem Mercurii 23. Iunii 1617. dec. 1044.
Aſculana Dotis Lunæ 18. Aprilis 1616. dec. 960.
Aſculana Iuriſpatronatus Mercurii 31. Ianuarii 1618 dec. 1078.
Eadem Lunæ 17. Decembris 1618. dec. 1141.
Aſculana Pecuniaria Lunæ 9. Decembris 1613. dec. 777.
Aſten. Canonicatus Lunæ 27. Iunii 1616. deciſ. 988.
Eadem Lunæ 19. Nouembris 1618. dec. 1132.
Aſten. Optionis Præbendæ Mercurii 1. Iulii 1615. dec. 917.
Aſten. Canonicatus, & Præbendæ Lunæ 30. Ianuarii 1617. dec. 1009.
Eadem Veneris 27. Octobris 1617. dec. 1055.
Aſten. Penſionis Lunæ 19. Ianuarii 1615. deciſ. 869.
Eadem Mer. 11. Martii 1615. dec. 888.
Aſtoricen. Reſidentiæ Veneris 31. Ianuarii 1614. dec. 794.
Eadem Merc. 14. Maii 1614. dec. 820.
Eadem Lunæ 23. Martii 1615. dec. 892.
Eadem Lunæ 6. Iunii 1616. dec. 977.
Auenionen. Bonorum Veneris 10. Ianuarii 1614. dec. 787.
Eadem Lunæ 3. Martii 1614. dec. 802.

B.

BArbaſtren. Parochialis Ven. 19. Aprilis 1613. dec. 731.
Barchinonen. Confinium Lunæ 27. Octobris 1614. dec. 847.
Barchinonen. Confinium, ſeu Primitiarum Lunæ 12. Februarii 1618. dec. 1080.
Barchinonen. Fructuum Lunæ 8. Februarii 1610. dec. 508.
Eadem Veneris 3. Decembris 1610. dec. 567.
Barchinonen. Parochialis Veneris 5. Martii 1610. dec. 511.
Barchinonen. Parochialis de Mataro Lunæ. 20. Iunii 1611. dec. 617.
Baren. Iuriſdictionis Lunæ 1. Februarii 1610. dec. 506.
Eadem Merc. 10. Martii 1610. dec. 513.
Eadem Veneris 8. Februarii 1613. dec. 716
Eadem Ven. 23. Octobris 1615. dec. 919.
Beneuentana Cenſus Lunæ 18. Martii 1613. dec. 727.
Eadem Lunæ 26. Iunii 1617. dec. 1047.
Bergomen. Vnionis Mercurii 13. Iunii 1612. dec. 679.
Bononien. Alimentorum Merc. 4. Decembris 1613. dec. 775.
Eadem Lunæ 24. Nouembris 1614. dec. 856.
Bononien. Beneficii Ven. 29. Nouembris 1619. dec. 1204.
Bononien. Bonorum Veneris 18. Martii 1611. dec. 583.
Bononien. Bonorum de Manſumatico Lunæ 29. Martii 1610. dec. 517.
Bononien. Canonicatus Lunæ 28. Iunii 1610. dec. 548.
Bononien. Damnorum Veneris 4. Maii 1612. deciſ. 664.
Bononien. damnorum, & intereſſe Lunæ 15. Nouembris 1610. dec. 562.
Bononien. de Ghellis Mercurii 9. Iunii 1610. deciſ. 534.
Eadem Lunæ 14. Maii 1612. dec. 670.

Ea-

Eadem Luna 17. *Februaris* 1614. *dec.* 798.
Eadem Luna 16. *Februaris* 1615. *dec.* 882.
Eadem Mercurii 1. *Iulii* 1615. *dec.* 915.
Eadem Ven. 23. *Iunii* 1617. *dec.* 1042.
Bononien. de Magiolis Mercurii 1. *Februarii* 1612. *dec.* 643.
Bononien. de Sauorinis Luna 21. *Maii* 1612. *dec.* 673.
Bononien. Deuolutionis de Lazaris Ven. 22. *Iunii* 1618. *dec.* 1116.
Bononien. Domus Luna 8. *Februarii* 1616. *deciſ.* 944.
Bononien. Expenſarum Ven. 14. *Decembris* 1612. *dec.* 705.
Bononien. Fideicammiſſi de Mangiolis Merc. 16. *Nouembris* 1611. *dec.* 627.
Bononien. pecuniaria Luna 14. *Iunii* 1610. *deciſ.* 538.
Eadem Luna 27. *Iunii* 1611. *dec.* 619.
Eadem Luna 11. *Februarii* 1613. *dec.* 719.
Eadem Ven. 15. *Nouembris* 1619. *dec.* 1200.
Bononien. Remiſſionis Mercedis Ven. 20. *Maii* 1616. *dec.* 972.
Eadem Luna. 13. *Martii* 1617. *dec.* 1020.
Eadem Veneris 9. *Iunii* 1617. *dec.* 1038.
Bononien. Remiſſionis Mercedis Luna 18. *Decembris* 1617. *dec.* 1069.
Bononien. Vſufructus Ven. 14. *Iunii* 1619. *deciſ.* 1180.
Eadem Ven. 8. *Nouembris* 1619. *dec.* 1196.
Bracharen. Parochialis de Enſalde. Luna 17. *Maii* 1610. *dec.* 526.
Bremen. Prapoſitura Veneris 4. *Iulii* 1614. *deciſ.* 844.
Burgen. prabeminentiarum Ven. 14. *Ianuarii* 1610. *dec.* 572.
Eadem Luna 3. *Iunii* 1613. *dec.* 747.
Eadem Luna 1. *Decembris* 1614. *dec.* 859.
Eadem Mercurii 2. *Decembris* 1615. *dec.* 930.
Eadem Luna 7. *Nouembris* 1616. *dec.* 996.
Eadem Merc. 14. *Martii* 1618. *dec.* 1086.
Eadem Luna 5. *Nouembris* 1618. *dec.* 1125.

C.

CÆſarauguſtan. Abbatiſſatus Veneris 1. *Martii* 1613. *dec.* 720.
Eadem Luna 18. *Maii* 1615. *dec.* 899.
Caſarauguſtana Parochialis de Mella Ven. 26. *Februarii* 1616. *dec.* 948.
Eadem Luna 18. *Aprilis* 1616. *dec.* 959.
Eadem Luna 13. *Iunii* 1616. *dec.* 980.
Eadem Luna 14. *Nouembris* 1616. *dec.* 998.
Eadem Luna 6. *Nouembris* 1617. *dec.* 1056.
Eadem Merc. 31. *Ianuarii* 1618. *dec.* 1077.
Caſarauguſtana Penſionis Ven. 14. *Nouembris* 1614. *dec.* 850.
Eadem Veneris 11. *Ianuarii* 1619. *dec.* 1143.
Eadem Luna 11. *Martii* 1619. *dec.* 1156.
Eadem Ven. 8. *Nouembris* 1619. *dec.* 1195.
Caſenaten. de Adinis Luna 24. *Ianuarii* 1611. *dec.* 575.
Eadem Luna 30. *Maii* 1611. *dec.* 603.
Eadem Ven. 15. *Martii* 1612. *dec.* 726.
Eadem Luna 3. *Iulii* 1617. *dec.* 1053.
Eadem Luna 4. *Decembris* 1617. *dec.* 1056.
Caſenaten. Laudemiorum Ven. 1. *Februaris* 1613. *dec.* 714.
Calaguratina beneficij de Alegria Merc. 9. *Iunij* 1610. *dec.* 532.
Eadem Ven. 18. *Martij* 1611. *dec.* 587.
Eadem Merc. 25. *Maij* 1611. *dec.* 602.
Eadem Luna 20. *Nouembris* 1617. *dec.* 1062.
Calaguritana Beneficij de Luna Merc. 7. *Febr.* 1618. *dec.* 1079.
Eadem Veneris 25. *Maij* 1618. *dec.* 1104.
Calaguritana Beneficij de Muniglia Luna 21. *Febr.* 1611. *dec.* 584.
Eadem Luna 17. *Iunij* 1613. *dec.* 754.
Calaguritana Canonicatus Doctoralis Luna 17. *Iunij* 1619. *dec.* 1182.
Calaguritana Decimarum Ven. 17. *Nouembris* 1610. *dec.* 565.
Eadem Luna 20. *Iunij* 1611. *dec.* 616.
Calaguritana de Munilla Ven. 15. *Iunij* 1612. *deciſ.* 682.
Callien. Bonorum Emphiteuticorum Merc. 22. *Iunij* 1616. *dec.* 984.
Eadem Merc. 24. *Ianuarij* 1618. *dec.* 1073.
Camerinen. Læſianis Luna 19. *Nouembris* 1612. *dec.* 693.
Campanien. Prioratus Veneris 10. *Maij* 1619. *dec.* 1168.
Eadem Ven. 21. *Iunij* 1619. *dec.* 1184.
Cariolen. Praceptoria Luna 28. *Nouembris* 1616. *dec.* 1001.
Eadem Luna 6. *Martii* 1617. *dec.* 1017.
Cartaginen. Canonicatus Ven. 15. *Ianuarij* 1616. *dec.* 941.
Cartaginen. Fructuum Veneris 20. *Decembris* 1613. *dec.* 784.
Eadem Luna 23. *Febr.* 1615. *dec.* 886.
Eadem Veneris 26. *Iunij* 1615. *dec.* 912.
Eadem Veneris 20. *Nouembris* 1615. *dec.* 927.
Caſalen. Optionis Veneris 14. *Decembris* 1612. *dec.* 704.
Cauen. Penſionis Luna 30. *Maij* 1611. *dec.* 604.
Ciuitaten. Iuris mulctandi Ven. 22. *Aprilis* 1611. *dec.* 592.
Compoſtellana Beneficij Mercurij 4. *Maij* 1616. *dec.* 967.
Eadem Veneris 15. *Nouembris* 1619. *dec.* 1199.
Conchen. Damnorum, & intereſſe Merc. 22. *Iunij* 1616. *dec.* 986.
Conchen. Decimarum Ven. 17. *Iunij* 1611. *deciſ.* 614.
Eadem Luna 26. *Martij* 1612. *dec.* 654.
Conchen. Beneficij de Inieſtra Ven. 20. *Decembris* 1619. *dec.* 1212.
Conchen. Decimarum de Torre el Monſe Ven. 12. *Nouembris* 1610. *dec.* 560.
Eadem Luna 12. *Ianuarij* 1615. *dec.* 866.
Eadem Merc. 28. *Iunij* 1617. *dec.* 1049.
Conchen. Expenſarum, & Salarij Luna 30. *Ianuarij* 1617. *dec.* 1010.
Conchen. Salarij Luna 17. *Decembris* 1612. *deciſ.* 707.
Conſtantien. Canonicatus Luna 14. *Iunij* 1610. *dec.* 536.
Eadem Veneris 9. *Decembris* 1611. *dec.* 633.
Corduben. Gabellarum Luna 23. *Ianuarij* 1613. *dec.* 712.

Ea-

Eadem Merc. 19. Nouembris 1614. *dec.* 854.
Cordnben. *Redecimarum. Veneris* 10. *Maij* 1613. *dec.* 738.
Eadem Ven. 27. *Martij* 1615. *dec.* 893.
Eadem Ven. 18. *Maij* 1618. *dec.* 1102.
Eadem Mercur. 4. *Iulij* 1618. *dec.* 1120.

D.

D*Erthuſen. Canonicatus. Mercurij* 27. *Ianuarij* 1616. *dec.* 942.
Eadem Ven. 2. *Maij* 1616. *dec.* 965.
Derthuſen. Prioratus. Mercurij 5. *Martij* 1614. *dec.* 804.

E.

E*Lboren. Ordinum. Luna* 18. *Februarii* 1619. *dec.* 1150.
Eadem Luna 17. *Iunij* 1619. *dec.* 1181.

F.

F*Anen. Iuriſdictionis. Luna* 12. *Nouembris* 1618. *dec.* 1128.
Fanen. ſeu nullius Iuriſdictionis. Ven. 27. *Octobris* 1617. *dec.* 1054.
Fauentina Bonorum. Veneris 6. *Aprilis* 1612. *deciſ.* 659.
Fauentina Cappellæ. Luna 19. *Aprilis* 1612. *deciſ.* 663.
Fauentina Concordiæ. Veneris 20. *Februarij* 1615. *dec.* 884.
Ferrarien. Bonorum. Luna 31. *Ianuarij* 1611. *deciſ.* 580.
Eadem Luna 19. *Decembris* 1611. *dec.* 636.
Eadem Luna 19. *Aprilis* 1612. *dec.* 661.
Eadem Ven. 11. *Martij* 1613. *dec.* 951.
Eadem Ven. 1. *Iulij* 1616. *dec.* 990.
Eadem Veneris 27. *Ianuarij* 1617. *dec.* 1008.
Ferrarien. Prædij. Luna 21. *Iunij* 1610. *dec.* 543.
Eadem Veneris 3. *Decembris* 1610. *dec.* 566.
Firmana Altaris. Mercurij 25. *Ianuarij* 1614. *dec.* 789.
Eadem Veneris 11. *Maij* 1618. *dec.* 1099.
Firmana Altaris S. Ludouici. Ven. 10. *Maij* 1619. *dec.* 1169.
Eadem Merc. 26. *Iunij* 1619. *dec.* 1188.
Firmana Dotis. Mercurij 26. *Februarij* 1614. *dec.* 801.
Firmana Fontis. Luna 8. *Februarij* 1616. *deciſ.* 946.
Firmana Iuriſpatronatus. Veneris 1. *Martij* 1613. *dec.* 721.
Eadem Ven. 21. *Februarij* 1614. *dec.* 799.
Eadem Ven. 27. *Iunij* 1614. *dec.* 839.
Firmana Legitimarum. Mercurij 10. *Iulij* 1613. *dec.* 118.
Florentina Dotis Veneris 23. *Martij* 1612. *deciſ.* 653.
Foroliuien. Emphiteuſis. Veneris. 11. *Maij* 1612. *dec.* 668.
Eadem Luna 1. *Iulij* 1613. *dec.* 764.
Eadem Mercurij 24. *Ianuarij* 1614. *dec.* 791.
Eadem Luna 10. *Nouembris* 1614. *dec.* 849.
Florentina, ſeu Pariſien. Pecuniaria. Luna 17. *Nouembris* 1614. *dec.* 852.
Eadem Ven. 6. *Nouembris* 1615. *dec.* 922.
Eadem Merc. 4. *Decembris* 1619 *dec.* 1205.
Eadem Luna 9. *Decembris* 1619. *dec.* 1206.

G.

G*Erunden. Fructuum. Luna* 1. *Iulij* 1619. *dec.* 1193.
Gerunden. Iuriſdictionis. Veneris 31. *Ianuarij* 1614. *dec.* 795.
Eadem Luna 15. *Iunij* 1615. *dec.* 906.
Eadem Luna 2. *Aprilis* 1618. *dec.* 1094.
Eadem Luna 15. *Aprilis* 1619. *dec.* 1163.
Gerunden. Iuris intereſſendi in Capitulo. Luna 8. *Nouembris* 1610. *dec.* 559.
Eadem Ven. 17. *Iunij* 1611. *dec.* 613.
Gerunden. Parochialis. Luna 30. *Ianuarij* 1612. *dec.* 642.
Eadem Veneris 8. *Iunij* 1612. *dec.* 678.
Gerunden. Prioratus. Luna 5. *Iulij* 1610. *dec.* 550.
Eadem Merc. 29. *Octobris* 1614. *dec.* 848.
Gerunden. Prioratus Biſuldini. Merc. 26. *Iunij* 1613. *dec.* 757.
Gerunden. Vnionis. Mercurij 26. *Iunij* 1619. *dec.* 1186.
Giennen. Beneficij. Mercurij 9. *Iunij* 1610. *deciſ.* 533.
Giennen. Beneficij de Anduſar. Veneris 29. *Ianuarij* 1610. *dec.* 505.
Granaten. Computorum. Luna 6. *Martij* 1617. *dec.* 1018.

H.

H*Idruntina Penſionis. Luna* 25. *Iunij* 1618. *dec.* 1118.
Hiſpalen. Matrimonij. Veneris 13. *Martij* 1615. *dec.* 889.
Hiſpalen. Præminentiarum. Merc. 26. *Iunij* 1613. *dec.* 758.
Eadem Ven. 23. *Ianuarij* 1615. *dec.* 871.

I.

I*Auren. Officiorum. Veneris* 9. *Maij* 1614. *deciſ.* 818.
Ianuen. Pecuniaria. Mercurij 4. *Decembris* 1613. *dec.* 776.
Eadem Veneris 4. *Iulij* 1614. *dec.* 843.
Illerden. Viſitationis. Luna 14. *Nouembris* 1611. *dec.* 625.
Eadem Ven. 6. *Aprilis* 1612. *dec.* 657.
Imolen. Bonorum. Veneris 31. *Maij* 1613. *deciſ.* 748.
Eadem Ven. 28. *Nouembris* 1614. *dec.* 857.
Eadem Ven. 4 *Decembris* 1615. *dec.* 933.
Imolen. Bonorum ſeu Emphiteuſis. Luna 18. *Aprilis* 1618. *dec.* 1113.
Eadem Merc. 16. *Ianuarij* 1619. *dec.* 1145.
Eadem Luna 22. *Aprilis* 1619. *dec.* 1164.
Imolen. Diuiſionis. Luna 24. *Maij* 1610. *dec.* 519.
Interamnen. Bonorum. Veneris 22. *Maij* 1615. *deciſ.* 900.
Interamnen. Legitimæ. Mercurij 4. *Februarij* 1615. *dec.* 875.
Interamnen. Legitimarum. Luna 22. *Aprilis* 1613. *dec.* 732.
Eadem Luna 2. *Decembris* 1613. *dec.* 774.
Interamnen. Pecuniaria. Ven. 6. *Februarij* 1615. *dec.* 876.

L.

L*Egionen. Decimarum. Merc.* 15. *Decemb.* 1610.
Leodien. Beneficij Merc. 11. *Decembris* 1619. *dec.* 1209.

Leodien. Canonicatus. Mercurij 2. *Iunii* 1610. *dec.* 530.
Eadem Luna 5. *Iulii* 1610. *dec.* 552.
Eadem Mercurii 16. *Nouembris* 1611. *dec.* 626.
Leodien. Domus. Luna 12. *Iunij* 1618. *dec.* 1110.
Leodien. Primariarum Præcum. Ven. 4. *Maij* 1618. *dec.* 1096.
Eadem Ven. 4. *Maii* 1618. *dec.* 1097.
Licien. Canonicatus. Luna 11. *Februarii* 1613. *dec.* 719.
Licien. Quartæ Funeralium Luna 15. *Ianuarii* 1618. *dec.* 1072.
Lucana Bonorum. Luna 20. *Decembris* 1610. *dec.* 571.
Eadem Luna 5. *Decembris* 1611. *dec.* 633.
Eadem Ven. 17. *Ianuarii* 1612. *dec.* 641.
Eadem Merc. 28. *Nouembris* 1612. *dec.* 697.
Eadem Merc. 28. *Maii* 1614. *dec.* 826.
Eadem Ven. 10. *Iunii* 1616. *dec.* 978.
Eadem Ven. 12. *Maii* 1617. *dec.* 1029.
Eadem Ven. 10. *Nouembris* 1617. *dec.* 1058.
Eadem Luna 18. *Martii* 1619. *dec.* 1160.
Eadem Mercurii 11. *Decembris* 1619. *dec.* 1208.
Lucana Molendini. Luna 18. *Decembris* 1617. *dec.* 1071.
Eadem Luna 26 *Martii* 1618. *dec.* 1091.
Eadem Ven. 11. *Ianuarii* 1619. *dec.* 1142.
Eadem Ven. 26. *Aprilis* 1619. *dec.* 1165.
Eadem Merc. 27. *Nouembris* 1619. *dec.* 1202.

M.

M*Aceraten. Beneficii. Luna* 5. *Iulii* 1610. *dec.* 555.
Maceraten. Dotis. Mercurii 5. *Maii* 1610. *deciſ.* 522.
Eadem Ven. 10. *Decembris* 1610. *dec.* 159.
Eadem Ven. 20. *Maii* 1616. *dec.* 975.
Maioricen. Fabricæ. Luna 16. *Iunii* 1614. *deciſ.* 829.
Maioricen. Fabricæ, ſeu ſtatuti. Merc. 28. *Nouembris* 1612. *dec.* 693.
Marianen. & Alerien. vnionis Ven. 20. *Decemb.* 1613. *dec.* 785.
Eadem Ven. 22. *Iunii* 1615. *dec.* 910.
Marſicana penſionis. Veneris 28. *Ianuarii* 1612. *dec.* 578.
Mediolanen. Decimarum Veneris 27. *Maii* 1616. *dec.* 976.
Eadem Lunæ 27. *Nouembris* 1617. *dec.* 1064.
Mediolanen. Decimarum Sancti Iuliani. Lunæ 22. *Iunii* 1615. *dec.* 909.
Eadem Lunæ 2. *Aprilis* 1618. *dec.* 1095.
Eadem Lunæ 17. *Decembris* 1618. *dec.* 1140.
Eadem Lunæ 4. *Martii* 1619. *dec.* 1153.
Eadem Ven. 17. *Maii* 1619. *dec.* 1172.
Mediolanen. Iuriſpatronatus Lunæ 7. *Maii* 1612. *dec.* 666.
Eadem Lunæ 28. *Ianuarii* 1613. *dec.* 713.
Eadem Veneris 21. *Iunii* 1613. *dec.* 756.
Eadem Mercurii 13. *Nouembris* 1613. *dec.* 769.
Eadem Ven. 31. *Ianuarii* 1614. *dec.* 796.
Melenicen. Cenſus Mercurii 27. *Martii* 1613. *dec.* 730.
Melenitana Itineris Veneris 13. *Maii* 1611. *deciſ.* 598.
Eadem Luna 27. *Februarii* 1612. *dec.* 650.
Eadem Mercurii 4. *Iulii* 1612. *dec.* 689.
Meten. Iuris Corrigendi Luna 8. *Februarii* 1616. *dec.* 947.
Eadem Veneris 1. *Februarii* 1619. *dec.* 1147.
Eadem Mercur. 27. *Nouembris* 1619. *dec.* 1203.
Miranden. Penſionis. Luna 7. *Maii* 1612. *deciſ.* 667.
Eadem Mercurii 27. *Martii* 1613. *dec.* 729.
Miranden. Vnionis. Mercurii 6. *Iunii* 1618. *deciſ.* 1106.
Eadem Mercurii 4. *Iulii* 1618. *dec.* 1122.
Montis Alti Iuriſpatronatus Luna 5. *Iulii* 1610. *dec.* 549.
Montis Faliſci Cenſus Ven. 23. *Martii* 1614. *deciſ.* 823.
Eadem Lunæ 2. *Maii* 1616. *dec.* 964.
Montis Feliſci Cenſuum. Ven. 26. *Ianuarij* 1618. *dec.* 1074.
Montis Faliſci Fideicommiſſi. Ven. 10. *Maij* 1613. *dec.* 737.
Eadem Lunæ 16. *Decembris* 1619. *dec.* 1210.
Montis Faliſci Fideicommiſſi de Biſentis. Ven. 15. *Aprilis* 1616. *dec.* 958.
Montis Faliſci Hæreditatis. Ven. 18. *Decembris* 1615. *dec.* 938.
Eadem Lunæ 8. *Februarii* 1616. *dec.* 945.
Eadem Lunæ 5. *Iunii* 1617. *dec.* 1036.
Eadem Luna 29. *Ianuarii* 1618. *dec.* 1076.
Mortulen. Congrua. Ven. 26. *Aprilis* 1613. *deciſ.* 734.

N.

N*Arnien. Locationis. Veneris* 17. *Maii* 1613. *dec.* 741.
Eadem Luna 16. *Februarii* 1615. *dec.* 883.
Eadem Luna 14. *Martii* 1616. *dec.* 954.
Neapolitana Altaris Priuilegiati. Luna 23. *Iunii* 1614. *dec.* 833.
Neapolitana Maſſariæ Luna 13. *Maii* 1619. *deciſ.* 1170.
Neapolitana Pecuniaria. Ven. 29. *Ianuarii* 1610. *dec.* 504.
Eadem Ven. 13. *Maii* 1611. *dec.* 597.
Neocaſtren. Beneficii Mercurii 7. *Iulii* 1610. *deciſ.* 557.
Eadem Ven. 4. *Decembris* 1615. *dec.* 932.
Nocaſtren. Cappellaniæ Mercurii 10. *Iunii* 1615. *dec.* 904.
Nicien. Nullitatis Mercurii 11. *Decembris* 1613. *dec.* 780.
Nicien. Nullitatis Contractus Luna 1. *Iulii* 1613. 762.
Nicien. Spolii. Luna 16. *Iunii* 1614. *dec.* 828.
Nouarien. Beneficii Luna 5. *Iulii* 1610. *dec.* 554.
Nouarien. Vnionis Luna 2. Maii 1611. *dec.* 595.
Nullius, ſeu Melieuen. Cenſus. Luna 26. *Maii* 1614. *dec.* 824.
Eadem Luna 16. *Maii* 1615. *dec.* 890.

O.

O*Veten. Beneficii.* Luna 5. *Iulii* 1610. *dec.* 556.
Eadem Luna 6. *Nouembris* 1617. *dec.* 1057.
Oueten. Beneficiorum. Ven. 7. Maii 1610. *dec.* 524.
Eadem Veneris 10. *Decembris* 1610. *dec.* 568.

Eadem

Digitized by Google

Eadem Veneris 10. Decembris 7610. deciſ. 568.
Eadem Ven. 29. Aprilis 1611. dec. 593.
Eadem Ven. 18. Martij 1616. dec. 956.

P.

PAdebornen. Canonicatus Luna 29. Martij 1610. dec. 531.
Eadem Luna 7. Iunij 1610. dec. 531.
Paduana Iuriſpatronatus Veneris 14. Iunij 1613. dec. 753.
Paduana Parochialis Luna 18. Iunij 1612. deciſ. 683.
Pampilonen. Beneficij Veneris 4. Iulij 1614. deciſ. 842.
Pampilonen. Decimarum Veneris 8. Martij 1613. dec. 724.
Eadem Luna 6. Aprilis 1615. dec. 896.
Eadem 18. Decembris 1615. dec. 937.
Pampilonen. Decimarum de Gongora Ven. 28. Aprilis 1614. dec. 815.
Pampilonen. de Ianzi Luna 12. Nouembris 1612. dec. 690.
Pampilonen. De Pari Mercurij 1. Iulij 1615. dec. 916.
Pampilonen. Iuriſpatronatus de Ianzi Luna 28. Nouembris 1611. dec. 630.
Pampilonen. Matrimonij Luna 10. Decembris 1612. dec. 702.
Eadem Ven. 11. Decembris 1615. dec. 935.
Eadem Ven. 1. Iulii 1616. dec. 993.
Eadem Luna 22. Maii 1617. dec. 1032.
Eadem Luna 3. Iulii 1617. dec. 1050.
Eadem Luna 1. Iulii 1619. dec. 1194.
Pampilonen. Parochialis de Guembe Luna 27. Ianuarij 1614 dec. 793.
Eadem Luna 16. Nouembris 1615. dec. 925.
Eadem Ven. 1. Iunii 1618. dec. 1105.
Pampilonen. Parochialis de Ianzi Luna 1. Iulij 1619 dec. 1192.
Pampilonen. Teſaururia Ven. 16. Decembr. 1616. dec. 1004.
Eadem Luna 23. Ianuarij 1617. dec. 1007.
Eadem Luna 13. Nouembris 1617. dec. 1061.
Papien. Præpoſitura Ven. 7. February 1611. dec. 583.
Papien. Præſtationis Ceræ Luna 13. Martii 1617. dec. 1019.
Pariſien. Pecuniaria Ven. 30. Martij 1612. dec. 655.
Eadem Ven. 16. Nouembris 1612. dec. 692.
Eadem Mercurij 5. Decembris 1612. dec. 700.
Eadem Ven. 26. Aprilis 1613. dec. 735.
Eadem Luna 10. Iunij 1613. dec. 750.
Eadem Mercurii 20. Nouembris 1613. dec. 770.
Eadem Merc. 10. Decembris 1614. dec. 891.
Eadem Merc. 11. Martij 1615. dec. 887.
Eadem Ven. 27. Nouembris 1615. dec. 929.
Eadem Luna 9. Maij 1616. dec. 968.
Eadem Luna 13. Iunij 1616. dec. 979.
Eadem Ven. 13. Ianuarij 1617. dec. 1005.
Eadem Luna 13. Iunij 1617. dec. 1039.
Eadem Ven. 15. Decembr. 1617. dec. 1068.
Eadem Luna 12. Februarij 1618. dec. 1081.
Eadem Luna 28. Iunij 1618. dec. 1112.
Eadem Merc. 3. Decembris 1618. dec. 1135.
Eadem Ven. 1. Martij 1619. dec. 1152.
Eadem Merc. 22. Maij 1619. dec. 1173.
Pariſien. ſeu Florentina Pecuniaria Ven. 24. Maij 1613. dec. 743.
Parmen. Datij Luna 13. Februarii 1612. dec. 645.
Eadem Luna 4. Iunij 1612. dec. 677.
Eadem Mercurii 27. Iunij 1612. dec. 686.
Eadem Mercurij 27. Nouembris 1613. dec. 772.
Eadem Ven. 27. Iunii 1614. dec. 837.
Eadem Luna 15. Decembris 1614. dec. 863.
Parmen. Datij longe Padi Luna 9. Maij 1611. dec. 596.
Eadem Veneris 10. Iunij 1611. dec. 609.
Eadem Luna 16. Decembris 1613. dec. 783.
Eadem Merc. 21. Maij 1614. dec. 822.
Peruſina Affictus 12. Nouembris 1618. deciſion. 1129.
Peruſina Bonorum Veneris 24. Februarii 1602. dec. 648.
Eadem Luna 14. Maij 1612. dec. 669.
Eadem Mercurij 15. Ianuarij 1614. dec. 790.
Eadem Ven. 27. Iunij 1614. dec. 835.
Peruſina Bonorum de Antognola Mercurij 22. Iunij 1614. dec. 985.
Eadem Merc. 17. Iunij 1615. dec. 907.
Peruſina Domus Mercurij 18. Maij 1611. deciſ. 600.
Eadem Luna 23. Ianuarij 1612. dec. 640.
Peruſina Dotis Ven. 30. Octobris 1615. dec. 920.
Peruſina Exequutionis Luna 27. Iunij 1611. deciſ. 620.
Eadem Ven. 17. Februarij 1612. dec. 646.
Eadem Mercurij 5. Decembris 1612. dec. 701.
Eadem Mercurij 30. Octobris 1613. dec. 767.
Eadem Ven. 31. Ianuarij 1614. dec. 767.
Eadem Merc. 14. Maij 1614. dec. 821.
Peruſina Fideicommiſſi Luna 13. Februarij 1615. dec. 881.
Peruſina Fideicommiſſi de Alphanis Ven. 29. Aprilis 1616. dec. 963.
Peruſina Laudi Ven. 14. Martii 1614. dec. 807.
Peruſina Liquidationis Fructuum Luna 15. Februarij 1610. dec. 510.
Eadem Veneris 21. Maij 1610. dec. 527.
Peruſina Melioramentorum Vener. 25. Ianuarij 1616. dec. 940.
Peruſina Pecuniaria ſiue donationis de Baldellis Ven. 28. Nouembris 1614. dec. 858.
Peruſina ſpolij domus Luna 14. Iunij 1610. deciſ. 535.
Eadem Luna 10. Iunij 1613 dec. 751.
Pientina Beneficij Luna 19. Decembris 1611. deciſ. 637.
Eadem Ven. 30. Aprilis 1610. dec. 520.
Eadem Ven. 22. Aprilis 1611. dec. 591.
Eadem Luna 6. Iunij 1611. dec. 608.
adem Ven. 13. Martij 1612. dec. 652.
Eadem Luna 26. Nouembr. 1612. dec. 696.
Palentina Abbatia de Beneuinere Ven. 14. Aprilis 1617. dec. 1023.
Eadem Ven. 14 Decembr. 1618. dec. 1139.
Placentina Cappellania Veneris 14. Martij 1614. dec. 808.
Eadem Veneris 30. Octobris 1615. dec. 921.
Eadem Veneris 17. Martij 1616. dec. 955.
Eadem Ven. 1. Iulij 1616. dec. 994.
Eadem Veneris 16. Decembris 1616. dec. 1003.

** 2 Eadem

Eadem Luna 3. *Iuly* 1617. *dec.* 1052.
Placentina, & Cordnaen. Beneficiorum Luna 27. *Octobris* 1614. *dec.* 486.
Eadem Veneris 10. *Nouembris* 1617. *dec.* 1059.
Eadem Veneris 10. *Nouembris* 1617. *dec.* 1060.
Plocen. Canonicatus Luna 29. *Aprilis* 1613. *deciſ.* 736.
Eadem Lunæ 15. *Decembr.* 1613. *dec.* 736.
Eadem Lunæ 15. *Decembr.* 1614. *dec.* 864.
Eadem Mercurij 25 *Maij* 1616. *dec.* 974.

R.

R*Auennaten. Attentatorum Ven.* 20. *Maij* 1611. *dec.* 601.
Eadem Ven. 1. *Iulij* 1611. *dec.* 621.
Eadem Luna 18. *Ianij* 1612. *dec.* 634.
Rauennaten Iuris Sepulturæ ſeu Funeralium Luna 19. *Febr.* 1618. *dec.* 1033.
Reatina Bonorum Luna 4. *Martij* 1613. *dec.* 732.
Eadem Luna 1. *Iulij* 1613. *dec.* 765.
Eadem Veneris 18. *Aprilis* 1614. *dec.* 812.
Reatina Præpoſitura Veneris 23. *Ianuarij* 1615. *dec.* 870.
Reatina Spolij Veneris 4. *Iulij* 1614. *dec.* 841.
Romana Accomandita Merc. 27. *January* 1610. *dec.* 502.
Romana Acconcij Mercurij 26. *Octobris* 1611. *dec.* 624.
Romana Aditionis Hæreditatis Mercurij 23. *Ianuarii* 1613. *dec.* 710.
Eadem Ven 29. *Nouembr.* 1613. *dec.* 773.
Eadem Ven. 18. *Aprilis* 1614. *dec.* 813.
Eadem Ven. 4. *Iulii* 1614. *dec.* 840.
Eadem Ven. 13. *Maij* 1616. *dec.* 959.
Eadem Ven. 11. *May* 1618 *dec.* 1098.
Romana Adminiſtrationis Vener. 26. *Febr.* 1616. *dec.* 949.
Romana Adminiſtrationis de Rayneris Merc. 26. *Febr.* 1614. *dec.* 800.
Eadem Ven. 20. *Maii* 1616. *dec.* 973.
Romana Alimentorum Luna 10. *Iuny* 1606. *deciſ.* 752.
Romana Archinii Mercurij 19. *Ianuarij* 1611. *dec.* 573.
Eadem Luna 13. *January* 1614. *dec.* 788.
Romana Bonorum Mercury 27. *January* 1610. *dec.* 503.
Romana Calcaria Luna 4. *Febr.* 1619. *dec.* 1148.
Romana Caſalis Turris Vergatæ ſeu Dotis Luna 17. *Iuny* 1619. *dec.* 1183.
Romana Cenſus Luna 19. *Aprilis* 1612. *dec.* 662.
Eadem Luna 14. *Martij* 1613. *dec.* 953.
Eadem Ven. 28. *Iunij* 1613. *dec.* 759.
Eadem Luna 10. *Martij* 1614. *dec.* 806.
Eadem Luna 1. *Febr.* 1616. *dec.* 943.
Eadem Ven. 11. *Martij* 1616. *dec.* 952.
Eadem Sabbato 26. *Nouembris* 1616. *dec.* 1000.
Eadem Veneris 17. *Febr.* 1617. *dec.* 1011.
Eadem Ven. 16. *Nouembr.* 1618. *dec.* 1131.
Eadem Ven. 17. *May* 1619. *dec.* 1171.
Romana Cenſus de Biſciis Merc. 6. *Iunij* 1618. *dec.* 1107.
Eadem Luna 29. *Aprilis* 1619. *dec.* 1167.
Eadem Mercury 20 *Nouembr.* 1619. *dec.* 1201.
Romana Cenſus de Biſciis, ſeu ab Anguillaria Luna 11. *Decembris* 1617. *deciſ.* 1067.
Romana Cenſus de Foſſanis Vener. 30. *Martij* 1612. *dec.* 656.
Romana Cenſus de Mutis Ven. 19. *Nouembr.* 1612. *dec.* 694.
Eadem Luna 3. *Iunij* 1613. *dec.* 748.
Eadem Ven. 14. *Decembr.* 1614. *dec.* 861.
Eadem Luna 17. *Ianuarij* 1616. *dec.* 939.
Eadem Ven. 18. *Martij* 1616. *dec.* 957.
Eadem Ven. 8. *Iunij* 1618. *dec.* 1109.
Eadem Ven. 24. *May* 1619. *dec.* 1174.
Eadem Luna 9. *Decembr.* 1619. *dec.* 1207.
Romana Cenſus ſcut. 18. *mil. Luna* 11 *Martij* 1613. *dec.* 725.
Eadem Luna 5. *Iunij* 1615. *dec.* 902.
Eadem Luna 27. *Iunii* 1616. *dec.* 987.
Eadem Ven. 7. *Aprilis* 1617. *dec.* 1021.
Romana Cenſus ſcut. 20000. *Ven.* 3. *Martij* 1617. *dec.* 1016.
Eadem Luna 19. *Iunii* 1617. *dec.* 1040.
Romana Cenſus, ſeu executionis Ven. 5. *Iunij* 1615. *dec.* 903.
Romana Cenſus, ſeu Fideicommiſſi de Marganis Ven. 13. *Iuny* 1611. *dec.* 611.
Romana Computorum Mercurij 20. *Nouembr.* 1613. *dec.* 771.
Eadem Ven. 20. *Iunij* 1614. *dec.* 830.
Eadem Ven. 14. *Nouembr.* 1614. *dec.* 851.
Edem Luna 25. *Maij* 1615. *dec.* 901.
Eadem Ven. 4. *Marty* 1616. *dec.* 950.
Eadem Ven. 23. *Marty* 1618. *dec.* 1090.
Eadem Ven. 15. *Marty* 1619. *dec.* 1157.
Eadem Luna 10. *Iuny* 1619. *dec.* 1178.
Romana de Capite Ferreo Luna 29. *Aprilis* 1619. *dec.* 1166.
Romana de Magdalenis Sabbato 23. *Ianuarij* 1610. *dec.* 501.
Eadem Ven. 25. *Iunij* 1610. *dec.* 545.
Eadem Luna 2. *May* 1611. *dec.* 594.
Eadem Ven. 2. *Decembris* 1611. *dec.* 631.
Eadem Luna 17. *Nouembris* 1614. *dec.* 853.
Eadem Ven. 20. *Nouembris* 1615. *dec.* 926.
Eadem Luna 20. *Iuny* 1616. *dec.* 932.
Eadem Luna 24. *Aprilis* 1617. *dec.* 1027.
Eadem Ven. 23. *Marty* 1618. *dec.* 1089.
Eadem Luna 10. *Decembris* 1618. *dec.* 1137.
Romana de Ruſticacijs Luna 20. *Febraarij* 1617. *dec.* 1012.
Romana de Sancto Petro Ven. 13. *Februarij* 1615. *dec.* 830.
Romana de Scuttis Ven. 14. *Martij* 1614. *dec.* 809.
Romana Deuolutionis Ven. 12. *Nouembris* 1610. *dec.* 563.
Eadem Ven. 10. *Iunij* 1611. *dec.* 610.
Romana de Zecibinis Luna 19. *Martij* 1612. *dec.* 651.
Romana Domus Sabbato 26. *Nouembris* 1611. *dec.* 628.
Eadem Ven. 24. *Februarij* 1612. *dec.* 639.
Eadem Ven. 18. *Maij* 1612. *dec.* 671.
Eadem Ven. 28. *Iuny* 1613. *dec.* 760.
Eadem Luna 16. *Decembris* 1613. *dec.* 781.
Eadem Mercurij 4. *Februarij* 1615. *dec.* 874.
Romana Domus ad S. Auguſtinum Merc. 19. *Ianuarij* 1611. *dec.* 574.
Eadem Merc. 13. *Iunij* 1612. *dec.* 620.

Romana Domus ad Peregrinum Luna 11. Martii 1619. dec. 1155.
Romana Domus de Guidettis ſeu de Caballariis Luna 18. Martii 1613. dec. 728.
Romana Domus de Pironanis Ven. 14. Maii 1610. dec. 525.
Eadem Luna 31. Ianuarii 1611. dec. 579.
Romana Domus de Spannochiis Ven. 16. Decembris 1611. dec. 635.
Romana Domus ſeu Hoſpitii Luna 18. Aprilis 1611. dec. 590.
Romana Dotis Merc. 18. Maii 1611. dec. 599.
Eadem Luna 8. Martii 1610. dec. 512.
Eadem Luna 29. Martii 1610. dec. 518.
Eadem Ven 1. Iulii 1611. dec. 623.
Eadem Lunę 12. Decembris 1611. dec. 634.
Romana dotis de Olphis Luna 25. Octobris 1613. dec. 766.
Eadem Luna 28. Aprilis 1614. dec. 816.
Eadem Luna 12. Ianuarii 1615. dec. 867.
Eadem Ven. 21. Aprilis 1617. dec. 1026.
Romana Dotis de Palleriis Ven. 20. Martii 1615. dec. 891.
Romana Fideicommiſſi Ven. 6. Februarii 1615. dec. 877.
Romana Fideicommiſſi à Capiteferreo Ven. 27. Iunii 1614. dec. 836.
Eadem Luna 3. Maii 1615. dec. 898.
Romana Fideicommiſſi de Marganis Luna 18. Iunii 1610. dec. 539.
Romana Fideicommiſſi de Prouitalibus Luna 5. Iulii 1610. dec. 553
Romana Fideicommiſſi de Sancto Petro Luna 4. Maii 1615. dec. 897.
Romana Fideicommiſſi, ſeu ſucceſſianis Luna 26. Aprilis 1610. dec. 519.
Romana Fideiuſſionis de Repraſentando Luna 3. Iulii 1617. dec. 1051.
Eadem Ven. 16. Martii 1618. dec. 1088.
Romana Fructuum Luna 26. Iunii 1617. deciſ. 1045.
Eadem Luna 19. Februarii 1618. dec. 1084.
Romana Funeralium S. Mariæ in Via Lata. Ven. 14. Iunii 1619. dec. 1179.
Romana Hæreditatis Luna 1. Februarii 1610. deciſ. 507.
Eadem Luna 29. Nouembris 1610. dec. 565.
Romana Hæreditatis de Columna Merc. 13. Nouembris 1619. dec. 1198.
Romana Hæreditatis de Ruſticucciis Ven. 17. Iunij 1616. dec. 981.
Romana Iocalium Mercur. 4. Iulij 1618. dec. 1123.
Eadem Merc. 28. Nouembris 1618. dec. 1134.
Eadem Veneris 8. Martii 1619. dec. 1154.
Romana Læſionis Veneris. 23. Iunij 1619. deciſ. 1189.
Romana Legitimæ Ven. 8. Februarij 1613. deciſ. 717.
Romana Liberationis à moleſtiis de Sfortiis Ven. 8. Martii 1613. dec. 723.
Romana Locationis Domus Luna 3. Decembris 1612. dec. 699.
Romana menſæ nummulariæ Mercurij 30. Iulij 1614. dec. 845.
Romana Nullitatis Contractus Merc. 9. Decembris 1615. dec. 934.
Eadem Merc. 18. Maii 1616. dec. 970.
Romana Officij Ven. 1. Iulii 1611. dec. 622.
Eadem Luna 28. Nouembris 1611. dec. 629.
Eadem Luna 16. Ianuarij 1612. dec. 639.
Eadem Luna 18. Iunij 1618. dec. 1111.
Romana Officij Notariatus Rotæ Ven. 19. Decembris 1614. dec. 865.
Romana Palatii Luna 29. Octobris 1618. dec. 1124.
Romana Palatii de Ruſticuciis Ven. 13. Nouembris 1615. dec. 923.
Romana Pecuniaria Veneris 25. Iunii 1610. deciſ. 544.
Eadem Luna 28. Iunij 1610. dec. 547.
Eadem Ven. 4. Februarii 1611. dec. 581.
Eadem Luna 17. Decembris 1612. dec. 709.
Eadem Luna 3. Martii 1614. dec. 803.
Eadem Luna 12. Maii 1614. dec. 819.
Eadem Luna 17. Aprilis 1617. dec. 1025.
Eadem Mercurii 5. Decembris 1618. dec. 1136.
Romana Pecuniaria de Aſtallis Ven. 1. Februarii 1613. dec. 715.
Eadem Veneris 27. Iunii 1614. dec. 834.
Eadem Ven. 27. Nouembris 1615. dec. 928.
Romana Pecuniaria de Caſartnis Luna 14. Maii 1618. dec. 1100.
Romana Pecuniaria de Mattheis Veneris 31. Martii 1613. dec. 745.
Romana Pecuniaria, ſeu Cenſus Luna 19. Februarii 1618. dec. 1082.
Romana Pecuniaria, ſiuè Computorum Luna 9. Februarii 1615. dec. 879.
Romana Penſionis Merc. 10. Martii 1610. dec. 514.
Romana Pignorum Mercurii 4. Maii 1616. deciſ. 966.
Eadem Mercurii 31. Maii 1617. dec. 1034.
Romana Remiſſionis pretii Ven. 30. Aprilis 1610. dec. 521.
Eadem Luna 21. Iunii 1610. dec. 541.
Romana Reſciſſionis Contractus Luna 22. Aprilis 1613. dec. 733.
Romana Reſtitutionis Dotis Luna 28. Februarii 1611. dec. 586.
Eadem Luna 21. Maii 1612. dec. 672.
Romana Saluiani Luna 9. Decembris 1613. deciſ. 778.
Romana Scutorum quatuor mill. Veneris 28. Ianuarii 1611. dec. 577.
Eadem Luna 20. Maii 1613. dec. 742.
Eadem Luna 14. Decembris 1615. dec. 936.
Eadem Luna 26. Nouembris 1618. dec. 1133.
Romana ſeù Lugdunen. Pecuniaria Ven. 26. Martii 1610. dec. 515.
Romana ſeù Taurinen. bonorum Luna 7. Februarii 1611. dec. 582.
Romana Societatis Officii Merc. 17. Maii 1617. dec. 1031.
Romana Succeſſionis Hebræorum Ven. 1. Iunii 1612. dec. 676.
Romana Tutelæ Merc. 5. Maii 1610. dec. 523.
Eadem Veneris 10. Februarii 1612. dec. 644.
Romana Vineæ Merc. 1. Iunii 1611. dec. 605.
Romana Vineæ de Corbuellis Ven. 6. Aprilis 1612. dec. 658.
Eadem Luna 26. Maii 1614. dec. 825.
Eadem Luna 5. Martii 1618. dec. 1085.
Eadem Ven. 15. Martii 1619. dec. 1158.

Ea

Eadem Ven. 7. Iunii 1619. dec. 1177.

S.

SAlamantina Penſionis Ven. 1. Iulii 1616. deciſ. 995.
Senogallien. Pecuniaria Lunæ 24. Ianuarii 1611. dec. 576.
Eadem Ven. 15. Iunii 1612. dec. 681.
Eadem Lunæ 17. Decembris 1612. dec. 708.
Signina Bonorum Mercurii 20. Iunii 1612. deciſ. 685.
Siracuſana Quartæ Veneris 30. Ianuarii 1615. deciſ. 873.
Eadem Mercurii 2. Decembris 1615. dec. 931.
Eadem Lunæ 18. Martii 1619. dec. 1159.

T.

TArentina Canonicatus. Ven. 13. Ianuarii 1612. dec. 638.
Eadem Lunæ 10. Decembris 1612. dec. 703.
Tarniſina Cappellaniæ Lunæ 5. Iunii 1617. deciſ. 1037.
Taurinen. Cappellaniæ Lunæ 26. Martii 1618. dec. 1092.
Taurinen. Penſionis Mercurii 7. Nouembris 1618. dec. 1126.
Terdonen Penſionis Veneris 12. Maii 1617. deciſ. 1030.
Terracinen. exequutionis Lunæ 18. Aprilis 1611. dec. 589.
Eadem Lunæ 13. Iunii 1611. dec. 612.
Theatina Iuriſdictionis Veneris 4. Maii 1612. deciſ. 665.
Eadem Lunæ 17. Decembris 1612. dec. 706.
Eadem Lunæ 17. Iunii 1613 dec. 755.
Eadem Lunæ 26. Ianuarii 1615. dec. 872.
Theatina Iuriſdictionis de Atiſſa Merc. 4. Iulii 1612. dec. 688.
Eadem Ven. 5. Decembris 1614. dec. 860.
Theatina Iuriſdictionis de Arbona Ven. 26. Iunii 1615. dec. 911.
Theatina Iuriſdictionis Sancti Ioannis in Venere Ven. 20. Decembris 1613. dec. 786.
Eadem Ven. 14. Martii 1614. dec. 810.
Theatina ſeu nullius Iuriſdictionis de Atiſſa Lunæ 2. Aprilis 1618. dec. 1093.
Theatina, ſeu nullius Iuriſdictionis de Bucelanico Lunæ 23. Iunii 1614. dec. 832.
Tiraſonen. Archipresbyteratus Lunæ 21. Maii 1618. dec. 1103.
Tiraſonen. Penſionis Veneris 20. Iunii 1614. dec. 831.
Eadem Ven. 12. Iunii 1615. dec. 905.
Toletana Decimarum de Chilneches Ven. 17. Iunii 1611. dec. 615.
Toletana Matrimonii Veneris 24. Nouembris 1617. dec. 1063.
Toletana Penſionis Veneris 11. Aprilis 1614. deciſ. 811.
Eadem Ven. 1. Iulii 1616. dec. 991.
Toletana Piæ Memoriæ Lunæ 26. Iunii 1615. dec. 913.
Toletana portionis Lunæ 24. Maii 1610. dec. 528.
Eadem Ven. 5. Nouembris 1610. dec. 558.
Tudertina tenutæ Montis Nigri Mercurii 20. Febr. 1619. dec. 1151.
Tudertina Tranſactionis Lunæ 17. Aprilis 1617. dec. 1024.
Tullen. Cappellaniæ Lunæ 1. Iulii 1619. deciſ. 1191.
Tullen. Expenſarum Veneris 28. Iunii 1619. deciſ. 1190.
Tullen. Fructuum Prioratus Ven. 21. Iunii 1619. dec. 1185.
Tullen. Parochialis Mercurii 28. Maii 1614. dec. 827.
Eadem Merc. 19. Nouembris 1614. dec. 875.
Eadem Ven. 20. Februarii 1615. dec. 885.
Eadem Merc. 1. Iulii 1615. dec. 914.
Eadem Ven. 22. Aprilis 1616. dec. 961.
Eadem Lunæ 20. Februarii 1617. dec. 1014.
Eadem Mercurii 24. Maii 1617. dec. 1033.
Eadem Lunæ 25. Iunii 1618. dec. 1117.
Eadem Merc. 4. Iulii 1618. dec. 1121.
Tullen. Parochialis ſeu Expenſarum Lunæ 18. Martii 1619. dec. 1161.
Tuſculana Bonorum Mercurii 5. Iunii 1613. deciſ. 749.
Tuſculana Fideicommiſſi Mercurii 4. Iulii 1618. dec. 1119.
Eadem Lunæ 15. Aprilis 1619. dec. 1162.

V.

VAlentina Parochialis de Palma Ven. 18. Iunii 1610. dec. 540.
Eadem Lunæ 5. Iulii 1610. dec. 551.
Valliſoletana Archidiaconatus Merc. 16 Nouembris 1616. dec. 999.
Valliſoletana iuris nominan. Ven. 8. Nouembris 1613. dec. 768.
Valliſoletana Parochialis Lunæ 27. Maii 1619. dec. 1176.
Valiterna Cenſus Veneris 27. Iunii 1614. deciſ. 838.
Eadem Lunæ 20. Iunii 1616. dec. 983.
Eadem Lunæ 26. Iunii 1617. dec. 1048.
Venetiarum Cenſus Veneris 12. Februarii 1610. dec. 509.
Vercellen. Archipresbyteratus Merc. 27. Iunii 1612. dec. 687.
Vercellen. Canonicatus Mercurii 11. Decemb. 1613. dec. 779.
Eadem Merc. 5. Martii 1614. dec. 805.
Eadem Lunæ 21. Aprilis 1614. dec. 814.
Vicana. Iuriſpatronatus Veneris 6. Aprilis 1612. dec. 660.
Eadem Lunæ 13. Maii 1613. dec. 739.
Eadem Ven. 23. Iunii 1617. dec. 1043.
Vicen. Prioratus Veneris 17. Februarii 1617. dec. 1012.
Viterbien. Fideicommiſſi Lunæ 12. Nouembris 1612. dec. 691.
Eadem Ven. 24. Maii 1613. dec. 744.
Eadem Lunæ 16. Decembris 1613. dec. 782.
Eadem Ven. 16. Ianuarii 1615. dec. 868.
Eadem Lunæ 9. Februarii 1615. dec. 878.
Eadem Mercurii 17. Iunii 1615. dec. 908.
Eadem Lunæ 27. Iunii 1616. dec. 989.
Eadem Lunæ 27. Februarii 1617. dec. 1015.

Ea-

Eadem Ven. 2. *Iunii* 1617. *dec.* 1035.
Eadem Ven. 26. *Ianuarii* 1618. *dec.* 1075.
Eadem Luna 14. *Ianuarii* 1619. *dec.* 1144.
Eadem Ven. 20. *Decembris* 1619. *dec.* 1211.
Viterbien. fideicommiſſi de Franguellis Luna 14. *Iunii* 1610. *dec.* 537.
Viterbien. Vinea Mercurii 1. *Iunii* 1611. *deciſ.* 606.
Vlixbonen. Concurſus Luna 1. *Iulii* 1613. *deciſ.* 761.
Vlixbonen. Vicaria Mercurii 6. *Iunii* 1618. *deciſ.* 1108.
Eadem Ven. 22. *Iunii* 1618. *dec.* 1114.
Eadem Luna 4. *Februarii* 1619. *dec.* 1149.
Vrbeuetana fideicommiſſi Merc. 24. *Nouembris* 1610. *dec.* 564.
Eadem Luna 6. *Iunii* 1611. *dec.* 607.
Eadem Luna 20. *Februarii* 1612. *dec.* 647.
Eadem Ven. 25. *Maii* 1612. *dec.* 674.
Eadem Mercurii 23. *Ianuarii* 1613. *dec.* 711.
Eadem Mercurii 18. *Maii* 1616. *dec.* 971.
Eadem Luna 10. *Aprilis* 1617. *dec.* 1022.
Eadem Luna 26. *Iunii* 1617. *dec.* 1045.
Eadem Merc. 14. *Martii* 1618. *dec.* 1087.
Eadem Ven. 16. *Nouembris* 1618. *dec.* 1130.
Eadem Luna 27. *Maii* 1619. *dec.* 1175.
Eadem Mercurii 13. *Nouembris* 1619. *deciſ.* 1197.
Vrgellen. Abbatia Veneris 13. *Nouembris* 1615. *dec.* 924.

IN.

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM.
DECISIONVM

Vna cum Indice cauſarum iuxta ſeriem temporis, prout iacent in præſenti Volumine.

Romana de Magdalenis.
Sabbat. 23. Ianuarÿ 1610.

Argum. DI. Quando teſtator mandat ſolui debita certæ perſonæ hæres tenetur ad illa, quæ in vita ipſius perſonæ fuerunt formata, non autem ad ea, quæ ex facto teſtatoris proueniunt.

Romana Accomanditæ.
Mercurÿ 27. Ianuarÿ 1610.

Argum. DII. Patet ex Summario.

Romana Bonorum.
Mercurÿ 27. Ianuarÿ 1610.

Argum. DIII. Patet ex Summario.

Neapolitana Pecuniaria.
Veneris 29. Ianuarÿ 1610.

Argum. DIV. Sequeſtrum non eſt apponendum, nec præſtanda cautio pro aſſecuratione iudicij, quamuis ſententia fuerit lata ad fauorem Actoris, idque procedit in cauſa principali, quando aduerſarius non eſt ſoluendo, vel præſumptio, quæ ſtat pro poſſeſſore vincitur aliqua æquitate, & quando præſumptio boni iuris ſtat pro reo ob ſententiam ad eius fauorem latam.

Giennen. Beneficij de Anduſar.
Veneris 29. Ianuarÿ 1610.

Argum. DV. Proponuntur nonnulla dubia diſcutienda circa reſignationem beneficij ad effectum videndi, cui ſit adiudicandum.

Baren. Iuriſdictionis.
Lunæ prima Februarÿ 1610.

Argum. DVI. Epiſcopo datur manutentio in cognitione cauſarum matrimonialiũ, & criminalium, ac alijs iuriſdictionalibus aduerſus inferiores, licet pro his ſtet poſſeſſio immemorabilis, quæ tamen per tres ſententias conformes non fuerit canonizata.

Romana Hæreditatis.
Lunæ prima Februarÿ 1610.

Argum. DVII. Donatio facta ſub duplici conditione reſoluitur ſi vna deficiat, & bona donata reuertuntur ad hæredes donantis defuncti, quamuis in donatione fuerit dictum, *quod bona reuertantur ad ipſum donantem.*

Barchinonen. Fructuum.
Lunæ 8. Februarÿ 1610.

Argum. DVIII. Examinantur Bullę *Iulÿ Tertÿ* diſponentes circa pertinentiam fructuum beneficij, an ſcilicet ad hæredes defuncti, an verò ad ſucceſſorem in beneficio ſpectent.

Venetiarum Cenſus.
Veneris 12. Februarÿ 1610.

Argum. DIX. Obligatio ex dupplici cauſa facta, ſi vna deficiat, attamen ſuſtinetur. Quando ambo cauſæ expreſſę dicantur correſpectiuæ obligationis.

Peruſina Liquidationis Fructuum.
Lunæ 15. Februarÿ 1610.

Argum. DX. Patet ex Summario.

Barchinonen. Parochialis.
Ven. 5. Martÿ 1610.

Argum. DXI. Patet ex Summario.

Romana Dotis.
Lunæ 8. Martÿ 1610.

Argum. DXII. Mulier, quæ non fuit integrè ſatisfacta de ſua dote, & lucro do-

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM.
DECISIONVM
Vna cum Indice cauſarum iuxta ſeriem temporis, prout iacent in præſenti Volumine.

Romana de Magdalenis.
Sabbat. 23. Ianuarÿ 1610.

Argum. DI. Quando teſtator mandat ſolui debita certæ perſonæ hæres tenetur ad illa, quæ in vita ipſius perſonæ fuerunt formata, non autem ad ea, quæ ex facto teſtatoris proueniunt.

Romana Accomanditæ.
Mercurÿ 27. Ianuarÿ 1610.

Argum. DII. Patet ex Summario.

Romana Bonorum.
Mercurÿ 27. Ianuarÿ 1610.

Argum. DIII. Patet ex Summario.

Neapolitana Pecuniaria.
Veneris 29. Ianuarÿ 1610.

Argum. DIV. Sequeſtrum non eſt apponendum, nec præſtanda cautio pro aſſecuratione iudicij, quamuis ſententia fuerit lata ad fauorem Actoris, idque procedit in cauſa principali, quando aduerſarius non eſt ſoluendo, vel præſumptio, quæ ſtat pro poſſeſſore vincitur aliqua æquitate, & quando præſumptio boni iuris ſtat pro reo ob ſententiam ad eius fauorem latam.

Giennen. Beneficij de Anduſar.
Veneris 29. Ianuarÿ 1610.

Argum. DV. Proponuntur nonnulla dubia diſcutienda circa reſignationem beneficij ad effectum videndi, cui ſit adiudicandum.

Baren. Iuriſdictionis.
Lunæ prima Februarÿ 1610.

Argum. DVI. Epiſcopo datur manutentio in cognitione cauſarum matrimonialiũ, & criminalium, ac alijs iuriſdictionalibus aduerſus inferiores, licet pro his ſtet poſſeſſio immemorabilis, quæ tamen per tres ſententias conformes non fuerit canonizata.

Romana Hæreditatis.
Lunæ prima Februarÿ 1610.

Argum. DVII. Donatio facta ſub duplici conditione reſoluitur ſi vna deficiat, & bona donata reuertuntur ad hæredes donantis defuncti, quamuis in donatione fuerit dictum, *quod bona reuertantur ad ipſum donantem.*

Barchinonen. Fructuum.
Lunæ 8. Februarÿ 1610.

Argum. DVIII. Examinantur Bullæ *Iulÿ Tertÿ* diſponentes circa pertinentiam fructuum beneficij, an ſcilicet ad hæredes defuncti, an verò ad ſucceſſorem in beneficio ſpectent.

Venetiarum Cenſus.
Veneris 12. Februarÿ 1610.

Argum. DIX. Obligatio ex dupplici cauſa facta, ſi vna deficiat, attamen ſuſtinetur. Quando ambo cauſæ expreſſę dicantur correſpectiuæ obligationis.

Peruſina Liquidationis Fructuum.
Lunæ 15. Februarÿ 1610.

Argum. DX. Patet ex Summario.

Barchinonen. Parochialis.
Ven. 5. Martÿ 1610.

Argum. DXI. Patet ex Summario.

Romana Dotis.
Lunæ 8. Martÿ 1610.

Argum. DXII. Mulier, quæ non fuit integrè ſatisfacta de ſua dote, & lucro do-

tali poteſt agere contra poſteriores creditores, quifuerunt ſatisfacti.

Baren. Iuriſdictionis.
Mercurij 10. Martij 1610.

Argum. DXIII. Agitur an Archiepiſcopo Baren. ſit dandū mandatū de manutenēdo cumulatiuè eum Archipresbytero Terræ Aqueuiuæ in ijs, quæ ſpectant ad ordinem, & iuriſdictionē, & affirmatiuè quo ad cognitionem cauſarum interLaicos, & Clericos, quo ad collationem beneficiorum in Terra, & territorio Aqueuiuæ, nec non quo ad inſtitutionem beneficiorum de Iurepatronatus: Negatiuè tamèn in quaſi poſſeſſione approbandi confeſſarios, & reſeruandi caſus. Et nonnulla contenta in ſententia Epiſcopi Vigilen. reſoluuntur.

Romana Penſionis.
Mercurij 10. Martij 1610.

Argum. DXIV. Obtinens diſpenſationem à Papa retinendi penſionem pro cærto tempore vid. per nouem menſes non obſtante matrimonio, ſi intra dictum tēpus, vel poſt contractum matrimonium emerit officia militum Lauretanorum, eandem penſionem nihilominùs retinere non poterit.

Romana, ſeu Lugdunen. pecuniaria.
Veneris 26. Martij 1610.

Argum. DXV. Promittens ratificationem alicuius dicitur adimpleuiſſe per exhibitionem inſtrumenti illius, vel per præſtationem intereſſe.

Padebornen. Canonicatus.
Lunæ 29. Martij 1610.

Argum. DXVI. Agitur de iuſtificatione gratiæ; Nec non de illius ſubſiſtentia eo, quod à Papa fuit facta prouiſio beneficij vacati in menſe Ordinarij; & reſoluitur pro iuſtificatione, & ſubſiſtētia.

Bonon. bonorum de Manſumatico.
Lunæ 29. Martij 1610.

Argum. DXVII. Agitur de conceſſione remiſſoriæ ad effectum probandi læſionem Eccleſiæ in aſſignatione illi facta, & de nonnullis circa læſionem.

Romana Dotis.
Lunæ 29. Martij 1610.

Argum. DXVIII. Depoſitarius, qui cum obligatione Camerali ſe obligauit reſtituere bona penes ipſum depoſitata ad omne mandatum Domini non liberatur ſi abſque præcedenti decreto Iudicis illa conſignauit, quamuis conſignatio fuerit facta creditoribus anterioribus Domini bonorum.

Romana fideicomiſſi, ſeu ſucceſſionis.
Lunæ 26. Aprilis 1610.

Argum. DXIX. Subſtitutione facta ad inuicem inter duos inſtitutos, quando ſubintelligatur conditio *quatenus alter eorum decedat ſine liberis*.

Pientina Iuriſpatronatus.
Veneris 30. Aprilis 1610.

Argum. DXX. Donatio Iuriſpatronatus valet, quando interuenit conſenſus Ordinarij; quod probatur ex enunciatiua, cum adminiculis, non obſtante, quod ex aduerſo producatur conſenſus Vicarij tantum.

Romana remiſſionis prætij.
Veneris 30. Aprilis 1610.

Argum. DXXI. Locator, qui locauit *omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac quales, taliaque qualia erunt*, non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

Maceraten. Dotis.
Mercurij 5. Martij 1610.

Argum. DXXII. Procurator cum ſolemnitatibus à muliere coſtitutus, ad hoc vt in contractu per eum celebrando non teneatur adhibere ſolemnitates requiritur, quod fuerit conſtitutus ad contrahendum ſuper re ſpeciali. Exceptionis non adimplementi nonnulla.

Romana Tutelæ.
Mercurij 5. Maij 1610.

Argum. DXXIII. Mater eſt præferenda in Tutela filiorum Tutori teſtamentario Sacerdoti tanquam inhabili, etiam ſi obtinuiſſet licentiam à Papa, cui tamen non fuerit narratum adeſſe Matrem.

Oueten. Beneficiorum.
Veneris 7. Maij 1610.

Argum. DXXIV. Impetrans beneficium pro iuſti-

iuſtificatione ſui tituli ſufficit, quod doceat prædeceſſorem per triennium pacificè poſſediſſe,& quod communi opinione reputabatur habere ius,& titulum.

Romana Domus de Pirouanis.

Veneris 14. Maij 1610.

Argum. DXXV. Fructus recõpenſatiui quãdo debeantur, & ad quam ſummam.

Bracharen. Parochialis de Enſalde.

Lunæ 17. Maij 1610.

Argum. DXXVI. Agitur de iuſtificatione litterarum ſubrogationis in iuribus cõpetentibus ſuper beneficio.

Peruſina liquidationis fructuum.

Veneris 21. Maij 1610.

Argum. DXXVII. Per appellationem commiſſa cauſa Rotę Coauditori,coram quo fuit ſeruatus terminus ad ſententiam per acta Notarij Auditoris Iudicis à quo, ſed ante ſubſcriptionem ſententiæ fuerunt recuperata acta à Notario cauſæ, dubitatur de validitate ſententiæ, & pro illius ſubſiſtentia reſoluitur.

Toletana portionis.

Lunæ 24. Maij 1610.

Argum. DXXVIII. Quando demonſtrationes, quæ cum nomine requiruntur de facili conueniunt cum aliis, tũnc non eſt probata identitas perſonæ.

Imolen. Diuiſionis.

Lunæ 24. Maij 1610.

Argum. DXXIX. Societas inter fratres, quorum alter ſit pupillus quando,& quę inducta cenſeatur.

Leodien. Canonicatus.

Mercurij 2. Iunij 1610.

Argum. DXXX. Patet ex Summario.

Paderbonen. Canonicatus.

Lunæ 7. Iunij 1610.

Argum. DXXXI. Papa non obſtãtibus *Concordatis Germaniæ*, & vacatione beneficiorum in menſe Ordinarij poteſt concurrere cum eodem Ordinario, & ſic prouidere.

Calaguritana beneficij de Alegria.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXII. Gæſta appellatione pendente à ſententia iudicialiter lata per Ordinarium ſuper collatione beneficij non ſunt attentata, vbi eſt prohibita appellatio.

Giennen. Beneficij.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXIII. Non abdicatur ius à reſignanre per conſenſum præſtitum à Procuratore reſignationi cum reſeruatione penſionis in quantitate, cum fuerit datum mandatum ad reſignandum cum reſeruatione quotæ fructuum, ſi nulla fuit adhibita diligentia ad effectum obtinendi reſeruationem penſionis in quantitate.

Bononien. de Ghellis.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXIV. Socius,qui fecit particularem negotiationem non tenetur cum alio ſocio communicare. Particularis negotiatio ex quibus probetur.

Peruſina Spolij domus.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXV. Remiſſoria in prophanis datur abſque fumo,etiam in cauſa reſtitutionis in integrum;quando materia articularа eſt releuans, & alia de quibus in Summario.

Conſtantien. Canonicatus.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVI. Narratiua quando probari debeat, & ex quibus probetur. Nonnullæ qualitates expreſſæ vid. ætas, obitus, & Presbyreratus ex quibus probentur.

Viterbien. fideicommiſſi de Franguellis.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVII. Aromatariæ reſtitutio ex quibus dicatur probata.

Bononien. pecuniaria.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVIII. Patet ex Summario.

Romana fideicõmiſſi de Marganis.

Lunæ 18. Iunij 1610.

Argum. DXXXIX. Cenſus impoſitio facta ſuper re fideicommiſſaria quãdo valeat. Subrogatio loco rei fideicommiſſariæ quando intret.

Valentina Parochialis de Palma.
Veneris 18. *Iunij* 1610.

Argum. DXL. Renunciatio Parochialis, quę iàm per vnionem legitimè præſcriptam fuerat acquiſita Monaſterio, non valet abſqueBeneplacito Apoſtolico.

Romana remiſſionis prætij.
Lunæ 21. *Iunij* 1610.

Argum. DXLI. Locator, qui locauit omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac tales, quales taliaque qualia erunt non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

Ariminen. Laudi.
Lunæ 21. *Iunij* 1610.

Argum. DXLII. Patet ex Summario.

Ferrarien. prædij.
Lunæ 21. *Iunij* 1610.

Argum. DXLIII. Patet ex Summario.

Romana pecuniaria.
Veneris 25. *Iunij* 1610.

Argum. DXLIV. Patet ex Summario.

Romana de Magdalenis.
Ven. 25. *Iunij* 1610.

Argum. DXLV. Patet ex Summario.

Ariminen. Pecuniaria.
Ven. 25. *Iunij* 1610.

Argum. DXLVI. Nonnulla de obligatione, & fideiuſſione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 28. *Iunij* 1610.

Argum. DXLVII. Creditor, cui fuit res pignorata quandò teneatur rem oppignoratam reſtituere, & quando agere poſſit pro ſuo credito.

Bononien. Canonicatus.
Lunæ 28. *Iunij* 1610.

Argum. DXLVIII. Litteræ Apoſtolicæ permutationis quando ſint exequendæ: Beneficia Bononiæ debent conferri Ciuibus, qui intelliguntur etiam de illis, qui ſunt ex priuilegio.

Montis Alti Iuriſpatronatus.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DXLIX. Iuſpatronatus relictum per hæc verba *Manilio, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, & Antonio, & Chriſtino patruelibus ſuis, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus* ſpectat in ſtirpes, & non in capita.

Gerunden. Prioratus.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DL. Patet ex Summario.

Valentina Parochialis de Palma.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLI. Patet ex Summario.

Leodien. Canonicatus.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLII. Vacatio propter incompatibilitatem fit ipſo iure abſque monitione. Beneficia incompatibilia quando dicantur, & quando nõ obſtante incompatibilitate poſſint retineri.

Romana fideicommiſſi de Præuitalibus.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLIII. Trebellianica detrahi non poteſt, quando grauatus fecit reſtituere totam, & integram hæreditatem. Mobilia, quæ debeant per grauatum reſtitui, & quando præſumantur conſumpta. Funeris impenſa debet bonificari hæredi grauato.

Nouarien. Beneficij.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLIV. Subrogatio gratioſa poteſt expediri ad partes poſtquam fuit expedita gratia principalis. Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ quando concedatur, & quando ſit ordinariè procedendum.

Maceraten. beneficij.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLV. Iuſpatronatus ex quibus acquiratur.

Oueten. beneficii.
Lunæ 5. *Iulij* 1610.

Argum. DLVI. Reſignatarius quando teneatur iuſtificare titulum Reſignantis.

Neo-

Neocaſtren. beneficij.
Mercurij 7. Iuly 1610.

Argum. DLVII. Patet ex Summario.

Toletana portionis.
Ven. 5. Nouembris 1610.
Argum. DLVIII. Patet ex Summario.

Gerunden. Iuris intereſſendi in Capitulo.

Luna 8. Nouembris 1610.
Argum. DLIX. Portionarijs quale ius competat.

Conchen. Decimarum de Torre el Monſe.
Veneris 12. Nouembris 1610.

Argum DLX. Depoſitiones teſtium quādo poſſint impugnari ex defectu citationis ad videndum iurari teſtes. Eadem citatio an, & quando debeat continere locum expreſſum examinis.

Romana Deuolutionis.
Veneris 12. Nouembris 1610.
Argum. DLXI. Stante pacto deuolutiuo in caſum alienationis abſque conſenſu Domini directi nō incurritur deuolutio per locationem ab emphyteuta factam ad eius vitam; Vel ſaltem ſi offerat ſe paratum ſoluere laudemium, & requirat conſenſum admittitur ad purgationem moræ.

Bononien. damnorum, & intereſſe.
Luna 15. Nouembris 1610.
Argum. DLXII. Intereſſe damni emergentis quando debeatur, & quæ ſint probanda.

Calaguritana Decimarum.
Veneris 17. Nouembris 1610.
Argum. DLXIII. Non indiget.

Vrbeuetana fideicommiſſi.
Mercury 24. Nouembris 1610.
Argum. DLXIV. Poſiti in conditione quando cenſeantur vocati tam actiuè, quàm paſſiuè, & ad quam portionem. *A conſ. 21. Oldradi* receditur ex coniecturis, quæ in *deciſ.* adducuntur.

Romana hæreditatis.
Luna 29. Nouembris 1610.

Argum. DLXV. Interdictum quorum bonorum contra quem competat. Reſoluta donatione bona reuertuntur ad donantem, & eius hæredes. Ratificationem diuiſionis allegans debet probare in ratificante ſcientiam diuiſionis.

Ferrarien. prædii.
Veneris 3. Decembris 1610.
Argum. DLXVI. Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis, de quibus in ſummario.

Barchinon. fructuum.
Veneris 3. Decembris 1610.
Argum. DLXVII. Fructus beneficij non conſumpti quando, & in quibus locis ſpectent ad ſucceſſorem, & quando ad hæredes.

Oueten. beneficiorum.
Veneris 10. Decembris 1610.
Argum. DLXVIII. Valor beneficij de iure non eſt exprimendus, licèt ſecùs ſit ex diſpoſitione *Regul. Cancell.*. *Regula Cancell.* circa valorem quando locum habeat, quare fuerit ædita. Nuncius confert beneficia non excedentia valorem 24. ducat. Annata quando ſoluatur.

Maceraten. Dotis.
Veneris 10. Decembris 1610.
Argum. DLXIX. Pro decreto Iudicis quando præſumatur. Res ſimpliciter vendita cenſetur vendita libera, vnde ſi talis nō reperiatur, emptor non poteſt cogi ad illam accipiendam, ſed ei competit electio vel quod res libera tradatur, vel quod intereſſe ſoluatur.

Legionen. Decimarum.
Mercurij 15. Decembris 1610.
Argum. DLXX. Non indiget.

Lucana Bonorum.
Lunæ 20. Decembris 1610.
Argum. DLXXI. Non indiget.

Burgen. præheminentiarum.
Veneris 14. Ianuarij 1610.
Argum. DLXXII. Actus à maiori parte geſti quando præiudicent minori parti.

Ro-

Romana Archiuii.
Mercurij 19. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXIII. Non indiget.

Romana domus ad Sanctum Auguſtinum.
Mercurij 19. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXIV. Quod Aegidiana non intret etiam ſi agatur de vtili dominio emphyteuſis Eccleſiaſticæ inter laicos ita eminentiſſimè determinatur, vt nihil intactum, quod ſuper hac materia poſſit adduci, relictum ſit.

Cæſenaten. de Aldinis.
Lunæ 24. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXV. Semel ritè, & rectè immiſſus non poteſt amplius petere immiſſionem, ſecùs ſi nulliter. Identitas bonorum probatur ex nonnullis modis, de quibus in Summario.

Senogallien. Pecuniaria.
Lunæ 24. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXVI. Non indiget.

Romana Scutorum quatuor mill.
Ven. 28. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXVII. Patet ex ſummario.

Marſicana penſionis.
Veneris 28. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXVIII. *Regula* 44. *Cancellariæ* quid diſponat: eius diſpoſitio an habeat locum in extinctione penſionis, non determinatur. In extinctione penſionis requiritur conſenſus partium, & auctoritas Papæ.

Romana domus de Pirouanis.
Lunæ 31. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXIX. Contractus vendirionis cum pacto redimendi quando iudicetur fæneratitius.

Ferrarien. bonorum.
Lunæ 31. *Ianuarij* 1611.

Nec Argum. DLXXX. Nec Summario indiget.

Romana pecuniaria.
Veneris 4. *Februarij* 1611.

Argum. DLXXXI. Sententia lata non traſportaris integrè actus eſt nulla.

Romana ſeu Taurinen. bonorum.
Lunæ 7. *Februarij* 1611.

Argum. DLXXXII. Ad obtinendam abſolutionem à iuramento requiritur enormiſſima læſio, & facultas ſpecialia in eo, qui illam concedere debet: Et alia de abſolutione à iuramento, & periurio.

Papien. præpoſituræ.
Veneris 7. *Februarij* 1611.

Argum. DLXXXIII. Mandatum datum ad reſignandum non ſolum poteſt reuocari ante, ſed etiam poſt ſignatam ſupplicationem, antequam tamen nouus conſenſus requiſitus per *Regul.* 44. *Cancellariæ* præſtetur, cum iſto medio tempore reſignans poſſit pœnitere.

Calaguritana beneficii de Moniglia.
Lunæ 21. *Februarij* 1611.

Argum. DLXXXIV. Dum Ordinarius iudicialiter procedit ab eius decreto datur appellatio, & pendente appellatione nihil eſt innouandum.

Ariminen. laudi.
Ven. 25. *Ianuarij* 1611.

Argum. DLXXXV. Nonnulla adducuntur circa incurſum attentatorum.

Romana reſtitutionis dotis.
Lunæ 28. *Februarij* 1611.

Argum. DLXXXVI. Dos dara ſpuriæ quando tranſeat ad hæredes eiuſdem ſpuriæ. Statutum vrbis de lucro dotis habet locum etiam in dote ſpuriæ.

Calaguritana beneficij de Alegria.
Veneris 18. *Martij* 1611.

Argum. DLXXXVII. Patet ex Summario.

Bononien. Bonorum.
Veneris 18. *Martij* 1611.

Argum. DLXXXVIII. Pronepotes veniunt in conceſſione facta ad tertiam generationem completam, vel quando fuit additum pronomen *ipſius*, vel *ipſorum generationem*: Cætera patent ex ſummario.

Terracinen. exequutionis.
Lunæ 18. *Aprilis* 1611.

Argum. DLXXXIX. Vigore obligationis Cameralis, quæ habet executionem paratam, & non admittit exceptiones extrin-

Digitized by Google

trinſecas à contractu, licèt non poſſit fieri executio ſuper bonis fideicommiſſarijs, poteſt tamen fieri ſuper illorum fructibus.

Romana Domus, ſeu Hoſpitij.

Lunæ 18. *Aprilis* 1611.

Argum. DXC. Res ſpectat ad eum, ad cuius fauorem facta fuit deliberatio, vel declaratio; Et agens contra deliberationem tenetur probare non fuiſſe ritè, & rectè factam, cum pro decreto Iudicis præſumatur.

Pientina Iuriſpatronatus.

Vener. 22. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCI. Donatio Iuriſpatronatus facta cum enunciatiua etiam iurata, quod fuerit habita licentia ab Ordinario Epiſcopatus non valet cum iſta verba non præſeferant conſenſum Epiſcopi, ſed potiùs Vicarij, qui illum abſque ſpeciali mandato non poteſt præſtare.

Ciuitaten. Iuris mulctandi.

Veneris 22. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCII. Decanus vbi eſt prima Dignitas in Eccleſia non tenetur Epiſcopo celebrante decantare Euangelium, ſed inſeruire loco Aſſiſtentis.

Oueten. beneficiorum.

Veneris 29. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCIII. Prouiſio plurium beneficiorum à Nuncio vni perſonæ factæ non valet non obſtante illius diſpenſatione conceſſa aduerſus diſpoſitionem *Concil. Trid.* Nuncius non poteſt diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium.

Romana de Magdalenis.

Lunæ 2. *Maii* 1611.

Argum. DXCIV. Valor rei probatur ex nonnullis modis, de quibus in Summario.

Nouarien. vnionis.

Lunæ 2. *Maii* 1611.

Argum. DXCV. Patet ex Summario.

Parmen. datij longæ padi.

Lunæ 9. *Maij* 1611.

Argum. DXCVI. Hæres grauatus quando adeſt prohibitio Teſtatoris pendente conditione non poteſt alienare. Legitima non poteſt prohiberi, benè quidem Trebellianica etiam filijs primi gradus.

Neapolitana pecuniaria.

Veneris 13. *Maij* 1611.

Argum. DXCVII. Computum, & alia ſcriptura priuata quando dicatur ſufficienter recognita.

Meleuitana itineris.

Veneris 13. *Maij* 1611.

Argum. DXCVIII. Non indiget.

Romana Dotis.

Mercurij 18. *Maij* 1611.

Argum. DXCIX. Obligatus reſtituere bona ad omne mandatum Iudicis quando liberetur ſi ſoluat abſque eo.

Peruſina Domus.

Mercurij 18. *Maij* 1611.

Argum. DC. Melioramenta vtilia facta ab eo, qui erat in bona fide debentur tàm agendo, quam excipiendo in eo quod minus eſt.

Rauennaten. Attentatorum.

Veneris 20. *Maij* 1611.

Argum. DCI. *Statutum Rauennæ* quid diſponat circa admiſſionem appellationum, & quorum Iudicum ſententias comprehendat. Vbi adeſt Statutum particulare non intrat Aegidiana.

Calaguritana beneficij de Alegria.

Mercurij 25. *Maij* 1611.

Argum. DCII. Non indiget.

Cęſenaten. de Aldinis.

Lunæ 30. *Maij* 1611.

Argum. DCIII. Fideicommiſſario debetur immiſſio ſaltem pro indiuiſo ſi eius portio ſit cærta ratione quotæ. Retardatur tamen ex debitis non conſiſtentibus in quota.

Cauen. penſionis.

Lunæ 30. *Maij* 1611.

Argum. DCIV. Cauſa commiſſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis* Iudex non poteſt procedere in negotio principali, niſi ſoluta penſione: Et quid ſi adſit exceptio in ventre litterarum Apoſtolicarum.

Ro-

Eadem Ven. 7. *Iunii* 1619. *dec.* 1177.

S.

Salamantina Penſionis Ven. 1. *Iulii* 1616. *deciſ.* 995.
Senogallien. Pecuniaria Lunæ 24. *Ianuarii* 1611. *dec.* 576.
Eadem Ven. 15. *Iunii* 1612. *dec.* 681.
Eadem Lunæ 17. *Decembris* 1612. *dec.* 708.
Signina Bonorum Mercurii 20. *Iunii* 1612. *deciſ.* 685.
Siracuſana Quartæ Veneris 30. *Ianuarii* 1615. *deciſ.* 873.
Eadem Mercurii 2. *Decembris* 1615. *dec.* 931.
Eadem Lunæ 18. *Martii* 1619. *dec.* 1159.

T.

Tarentina Canonicatus. Ven. 13. *Ianuarii* 1612. *dec.* 638.
Eadem Lunæ 10. *Decembris* 1612. *dec.* 703.
Tarniſina Cappellaniæ Lunæ 5. *Iunii* 1617. *deciſ.* 1037.
Taurinen. Cappellaniæ Lunæ 26. *Martii* 1618. *dec.* 1092.
Taurinen. Penſionis Mercurii 7. *Nouembris* 1618. *dec.* 1126.
Terdonen Penſionis Veneris 12. *Maii* 1617. *deciſ.* 1030.
Terracinen. exequutionis Lunæ 18. *Aprilis* 1611. *dec.* 589.
Eadem Lunæ 13. *Iunii* 1612. *dec.* 612.
Theatina Iuriſdictionis Veneris 4. *Maii* 1612. *deciſ.* 665.
Eadem Lunæ 17. *Decembris* 1612. *dec.* 706.
Eadem Lunæ 17. *Iunii* 1613. *dec.* 755.
Eadem Lunæ 26. *Ianuarii* 1615. *dec.* 872.
Theatina Iuriſdictionis de Atiſſa Merc. 4. *Iulii* 1612. *dec.* 688.
Eadem Ven. 5. *Decembris* 1614. *dec.* 860.
Theatina Iuriſdictionis de Arbona Ven. 26. *Iunii* 1615. *dec.* 911.
Theatina Iuriſdictionis Sancti Ioannis in Venere Ven. 20. *Decembris* 1613. *dec.* 786.
Eadem Ven. 14. *Martii* 1614. *dec.* 810.
Theatina ſeu nullius Iuriſdictionis de Atiſſa Lunæ 2. *Aprilis* 1618. *dec.* 1093.
Theatina, ſeu nullius Iuriſdictionis de Bucelanico. Lunæ 23. *Iunii* 1614. *dec.* 832.
Tiraſonen. Archipreſbyteratus Lunæ 21. *Maii* 1618. *dec.* 1103.
Tiraſonen. Penſionis Veneris 20. *Iunii* 1614. *dec.* 831.
Eadem Ven. 12. *Iunii* 1615. *dec.* 905.
Toletana Decimarum de Chilucches Ven. 17. *Iunii* 1611. *dec.* 615.
Toletana Matrimonii Veneris 24. *Nouembris* 1617. *dec.* 1063.
Toletana Penſionis Veneris 11. *Aprilis* 1614. *deciſ.* 811.
Eadem Ven. 1. *Iulii* 1616. *dec.* 991.
Toletana Piæ Memoriæ Lunæ 26. *Iunii* 1615. *dec.* 913.
Toletana portionis Lunæ 24. *Maii* 1610. *dec.* 528.
Eadem Ven. 5. *Nouembris* 1610. *dec.* 558.
Tudertina tenutæ Montis Nigri Mercurii 20. *Febr.* 1619. *dec.* 1151.
Tudertina Tranſactionis Lunæ 17. *Aprilis* 1617. *dec.* 1024.
Tullen. Cappellaniæ Lunæ 1. *Iulii* 1619. *deciſ.* 1191.
Tullen. Expenſarum Veneris 28. *Iunii* 1619. *deciſ.* 1190.
Tullen. Fructuum Prioratus Ven. 21. *Iunii* 1619. *dec.* 1185.
Tullen. Parochialis Mercurii 28. *Maii* 1614. *dec.* 827.
Eadem Merc. 19. *Nouembris* 1614. *dec.* 875.
Eadem Ven. 20. *Februarii* 1615. *dec.* 885.
Eadem Merc. 1. *Iulii* 1615. *dec.* 914.
Eadem Ven. 22. *Aprilis* 1616. *dec.* 961.
Eadem Lunæ 20. *Februarii* 1617. *dec.* 1014.
Eadem Mercurii 24. *Maii* 1617. *dec.* 1033.
Eadem Lunæ 25. *Iunii* 1618. *dec.* 1117.
Eadem Merc. 4. *Iulii* 1618. *dec.* 1121.
Tullen. Parochialis ſeu Expenſarum Lunæ 18. *Martii* 1619. *dec.* 1161.
Tuſculana Bonorum Mercurii 5. *Iunii* 1613. *deciſ.* 749.
Tuſculana Fideicommiſſi Mercurii 4. *Iulii* 1618. *dec.* 1119.
Eadem Lunæ 15. *Aprilis* 1619. *dec.* 1162.

V.

Valentina Parochialis de Palma Ven. 18. *Iunii* 1610. *dec.* 540.
Eadem Lunæ 5. *Iulii* 1610. *dec.* 551.
Valliſoletana Archidiaconatus Merc. 16 *Nouembris* 1616. *dec.* 999.
Valliſoletana iuris nominan. Ven. 8. *Nouembris* 1613. *dec.* 768.
Valliſoletana Parochialis Lunæ 27. *Maii* 1619. *dec.* 1176.
Valiterna Cenſus Veneris 27. *Iunii* 1614. *deciſ.* 838.
Eadem Lunæ 20. *Iunii* 1616. *dec.* 983.
Eadem Lunæ 26. *Iunii* 1617. *dec.* 1048.
Venetiarum Cenſus Veneris 12. *Februarii* 1610. *dec.* 509.
Vercellen. Archipreſbyteratus Merc. 27. *Iunii* 1612. *dec.* 687.
Vercellen. Canonicatus Mercurii 11. *Decemb.* 1613. *dec.* 779.
Eadem Merc. 5. *Martii* 1614. *dec.* 805.
Eadem Lunæ 21. *Aprilis* 1614. *dec.* 814.
Vicana Iuriſpatronatus Veneris 6. *Aprilis* 1612. *dec.* 660.
Eadem Lunæ 13. *Maii* 1613. *dec.* 739.
Eadem Ven. 23. *Iunii* 1617. *dec.* 1043.
Vicen. Prioratus Veneris 17. *Februarii* 1617. *dec.* 1012.
Viterbien. Fideicommiſſi Lunæ 12. *Nouembris* 1612. *dec.* 691.
Eadem Ven. 24. *Maii* 1613. *dec.* 744.
Eadem Lunæ 16. *Decembris* 1613. *dec.* 782.
Eadem Ven. 16. *Ianuarii* 1615. *dec.* 868.
Eadem Lunæ 9. *Februarii* 1615. *dec.* 878.
Eadem Mercurii 17. *Iunii* 1615. *dec.* 908.
Eadem Lunæ 27. *Iunii* 1616. *dec.* 989.
Eadem Lunæ 27. *Februarii* 1617. *dec.* 1015.

Ea-

Digitized by Google

Eadem Ven. 2. *Iunii* 1617. *dec.* 1035.
Eadem Ven. 26. *Ianuarii* 1618. *dec.* 1075.
Eadem Luna 14. *Ianuarii* 1619. *dec.* 1144.
Eadem Ven. 20. *Decembris* 1619. *dec.* 1211.
Viterbien. ſideicommiſſi de Franguellis Luna 14. *Iunii* 1610. *dec.* 537.
Viterbien. Vinea Mercurii 1. *Iunii* 1611. *deciſ.* 606.
Vlixbonen. Concurſus Luna 1. *Iulii* 1613. *deciſ.* 761.
Vlixbonen. Vicaria Mercurii 6. *Iunii* 1618. *deciſ.* 1108.
Eadem Ven. 22. *Iunii* 1618. *dec.* 1114.
Eadem Luna 4. Februarii 1619. *dec.* 1149.
Vrbeuetana ſideicommiſſi Merc. 24. *Nouembris* 1610. *dec.* 564.
Eadem Luna 6. *Iunii* 1611. *dec.* 607.
Eadem Luna 20. *Februarii* 1612. *dec.* 647.
Eadem Ven. 25. *Maii* 1612. *dec.* 674.
Eadem Mercurii 23. *Ianuarii* 1613. *dec.* 711.
Eadem Mercurii 18. *Maii* 1616. *dec.* 971.
Eadem Luna 10. *Aprilis* 1617. *dec.* 1022.
Eadem Luna 26. *Iunii* 1617. *dec.* 1045.
Eadem Merc. 14. *Martii* 1618. *dec.* 1087.
Eadem Ven. 16. *Nouembris* 1618. *dec.* 1130.
Eadem Luna 27. *Maii* 1619. *dec.* 1175.
Eadem Mercurii 13. *Nouembris* 1619. *deciſ.* 1197.
Vrgellen. Abbatia Veneris 13. *Nouembris* 1615. *dec.* 924.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX
ARGVMENTORVM.
DECISIONVM

Vna cum Indice cauſarum iuxta ſeriem temporis, prout iacent in præſenti Volumine.

Romana de Magdalenis.
Sabbat. 23. Ianuarij 1610.

Argum. DI. Quando teſtator mandat ſolui debita certæ perſonæ hæres tenetur ad illa, quæ in vita ipſius perſonæ fuerunt formata, non autem ad ea, quæ ex facto teſtatoris proueniunt.

Romana Accomanditæ.
Mercurij 27. Ianuarij 1610.

Argum. DII. Patet ex Summario.

Romana Bonorum.
Mercurij 27. Ianuarij 1610.

Argum. DIII. Patet ex Summario.

Neapolitana Pecuniaria.
Veneris 29. Ianuarij 1610.

Argum. DIV. Sequeſtrum non eſt apponendum, nec præſtanda cautio pro aſſecuratione iudicij, quamuis ſententia fuerit lata ad fauorem Actoris, idque procedit in cauſa principali, quando aduerſarius nõ eſt ſoluendo, vel præſumptio, quæ ſtat pro poſſeſſore vincitur aliqua æquitate, & quando præſumptio boni iuris ſtat pro reo ob ſententiam ad eius fauorem latam.

Giennen. Beneficij de Anduſar.
Veneris 29. Ianuarij 1610.

Argum. DV. Proponuntur nonnulla dubia diſcutienda circa reſignationem beneficij ad effectum videndi, cui ſit adiudicandum.

Baren. Iuriſdictionis.
Lunæ prima Februarij 1610.

Argum. DVI. Epiſcopo datur manutentio in cognitione cauſarum matrimonialiũ, & criminalium, ac alijs iuriſdictionalibus aduerſus inferiores, licet pro his ſtet poſſeſſio immemorabilis, quæ tamen per tres ſententias conformes non fuerit canonizata.

Romana Hæreditatis.
Lunæ prima Februarij 1610.

Argum. DVII. Donatio facta ſub duplici conditione reſoluitur ſi vna deficiat, & bona donata reuertuntur ad hæredes donantis defuncti, quamuis in donatione fuerit dictum, *quod bona reuertantur ad ipſum donantem.*

Barchinonen. Fructuum.
Lunæ 8. Februarij 1610.

Argum. DVIII. Examinantur Bullæ *Iulij Tertij* diſponentes circa pertinentiam fructuum beneficij, an ſcilicet ad hæredes defuncti, an verò ad ſucceſſorem in beneficio ſpectent.

Venetiarum Cenſus.
Veneris 12. Februarij 1610.

Argum. DIX. Obligatio ex dupplici cauſa facta, ſi vna deficiat, attamen ſuſtinetur. Quando ambo cauſæ expreſſę dicautur correſpectiuæ obligationis.

Peruſina Liquidationis Fructuum.
Lunæ 15. Februarij 1610.

Argum. DX. Patet ex Summario.

Barchinonen. Parochialis.
Ven. 5. Martij 1610.

Argum. DXI. Patet ex Summario.

Romana Dotis.
Lunæ 8. Martij 1610.

Argum. DXII. Mulier, quæ non fuit integrè ſatisfacta de ſua dote, & lucro dotali

tali poteſt agere contra poſteriores creditores, qui fuerunt ſatisfacti.

Baren. Iuriſdictionis.

Mercurij 10. *Martij* 1610.

Argum. DXIII. Agitur an Archiepiſcopo Baren. ſit dandū mandatū de manutenēdo cumulatiuè cum Archipresbytero Terræ Aqueuiuæ in ijs, quæ ſpectant ad ordinem, & iuriſdictionē, & affirmatiuè quo ad cognitionem cauſarum inter Laicos, & Clericos, quo ad collationem beneficiorum in Terra, & territorio Aqueuinæ, nec non quo ad inſtitutionem beneficiorum de Iurepatronatus: Negatiuè tamen in quaſi poſſeſſione approbandi confeſſarios, & reſeruandi caſus. Et nonnulla contenta in ſententia Epiſcopi Vigilen. reſoluuntur.

Romana Penſionis.

Mercurij 10. *Martij* 1610.

Argum. DXIV. Obtinens diſpenſationem à Papa retinendi penſionem pro cærto tempore vid. per nouem menſes non obſtante matrimonio, ſi intra dictum tēpus, vel poſt contractum matrimonium emerit officia militum Lauretanorum eandem penſionem nihilominùs retinere non poterit.

Romana, ſeu Lugdunen. pecuniaria.

Veneris 26. *Martij* 1610.

Argum. DXV. Promittens ratificationem alicuius dicitur adimpleuiſſe per exhibitionem inſtrumenti illius, vel per præſtationem intereſſe.

Padebornen. Canonicatus.

Lunæ 29. *Martij* 1610.

Argum. DXVI. Agitur de iuſtificatione gratiæ; Nec non de illius ſubſiſtentia eo, quod à Papa fuit facta prouiſio beneficij vacati in menſe Ordinarij; & reſoluitur pro iuſtificatione, & ſubſiſtētia.

Bonon. bonorum de Manſumatico.

Lunæ 29. *Martij* 1610.

Argum. DXVII. Agitur de conceſſione remiſſoriæ ad effectum probandi læſionem Eccleſiæ in aſſignatione illi facta, & de nonnullis circa læſionem.

Romana Dotis.

Lunæ 29. *Martij* 1610.

Argum. DXVIII. Depoſitarius, qui cum obligatione Camerali ſe obligauit reſtituere bona penes ipſum depoſitata ad omne mandatum Domini non liberatur ſi abſque præcedenti decreto Iudicis illa conſignauit, quamuis conſignatio fuerit facta creditoribus anterioribus Domini bonorum.

Romana fideicomiſſi, ſeu ſucceſſionis.

Lunæ 26. *Aprilis* 1610.

Argum. DXIX. Subſtitutione facta ad inuicem inter duos inſtitutos, quando ſubintelligatur conditio *quatenus alter eorum decedat ſine liberis*.

Pientina Iuriſpatronatus.

Veneris 30. *Aprilis* 1610.

Argum. DXX. Donatio Iuriſpatronatus valet, quando interuenit conſenſus Ordinarij, quod probatur ex enunciatiua cum adminiculis, non obſtante, quod ex aduerſo producatur conſenſus Vicarij tantum.

Romana remiſſionis prætij.

Veneris 30. *Aprilis* 1610.

Argum. DXXI. Locator, qui locauit *omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac quales, taliaque qualia erunt*, non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

Maceraten. Dotis.

Mercurij 5. *Martij* 1610.

Argum. DXXII. Procurator cum ſolemnitatibus à muliere coſtitutus, ad hoc vt in contractu per eum celebrando non teneatur adhibere ſolemnitates requiritur, quod fuerit conſtitutus ad contrahendum ſuper re ſpeciali. Exceptionis non adimplementi nonnulla.

Romana Tutelæ.

Mercurij 5. *Maij* 1610.

Argum. DXXIII. Mater eſt præferenda in Tutela filiorum Tutori teſtamentario Sacerdoti tanquam inhabili, etiam ſi obtinuiſſet licentiam à Papa, cui tamen non fuerit narratum adeſſe Matrem.

Oueten. Beneficiorum.

Veneris 7. *Maij* 1610.

Argum. DXXIV. Impetrans beneficium pro iuſti-

iuſtificatione ſui tituli ſufficit, quod doceat prædeceſſorem per triennium pacificè poſſediſſe,& quod communi opinione reputabatur habere ius,& titulum.

Romana Domus de Pirouanis.

Veneris 14. Maij 1610.

Argum. DXXV. Fructus recōpenſatiui quādo debeantur, & ad quam ſummam.

Bracharen. Parochialis de Enſalde.

Lunæ 17. Maij 1610.

Argum. DXXVI. Agitur de iuſtificatione litterarum ſubrogationis in iuribus cōpetentibus ſuper beneficio.

Peruſina liquidationis fructuum.

Veneris 21. Maij 1610.

Argum. DXXVII. Per appellationem commiſſa cauſa Rotę Coauditori,coram quo fuit ſeruatus terminus ad ſententiam per acta Notarij Auditoris Iudicis à quo, ſed ante ſubſcriptionem ſententiæ fuerunt recuperata acta à Notario cauſæ, dubitatur de validitate ſententiæ, & pro illius ſubſiſtentia reſoluitur.

Toletana portionis.

Lunæ 24. Maij 1610.

Argum. DXXVIII. Quando demonſtrationes, quæ cum nomine requiruntur de facili conueniunt cum aliis, tūnc non eſt probata identitas perſonæ.

Imolen. Diuiſionis.

Lunæ 24. Maij 1610.

Argum. DXXIX. Societas inter fratres, quorum alter ſit pupillus quando,& quę inducta cenſeatur.

Leodien. Canonicatus.

Mercurij 2. Iunij 1610.

Argum. DXXX. Patet ex Summario.

Paderbonen. Canonicatus.

Lunæ 7. Iunij 1610.

Argum. DXXXI. Papa non obſtātibus *Concordatis Germaniæ*, & vacatione beneficiorum in menſe Ordinarij poteſt concurrere cum eodem Ordinario, & ſic prouidere.

Calaguritana beneficij de Alegria.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXII. Gæſta appellatione pendente à ſententia iudicialiter lata per Ordinarium ſuper collatione beneficij non ſunt attentata, vbi eſt prohibita appellatio.

Giennen. Beneficij.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXIII. Non abdicatur ius à reſignante per conſenſum præſtitum à Procuratore reſignationi cum reſeruatione penſionis in quantitate, cum fuerit datum mandatum ad reſignandum cum reſeruatione quotæ fructum, ſi nulla fuit adhibita diligentia ad effectum obtinendi reſeruationem penſionis in quantitate.

Bononien. de Ghellis.

Mercurij 9. Iunij 1610.

Argum. DXXXIV. Socius,qui fecit particularem negotiationem non tenetur cum alio ſocio communicare. Particularis negotiatio ex quibus probetur.

Peruſina Spolij domus.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXV. Remiſſoria in prophanis datur abſque fumo,etiam in cauſa reſtitutionis in integrum,quando materia articulata eſt releuans, & alia de quibus in Summario.

Conſtantien. Canonicatus.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVI. Narratiua quando probari debeat, & ex quibus probetur. Nonnullæ qualitates expreſſæ vid. ætas, obitus, & Presbyteratus ex quibus probentur.

Viterbien. fideicommiſſi de Franguellis.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVII. Aromatariæ reſtitutio ex quibus dicatur probata.

Bononien. pecuniaria.

Lunæ 14. Iunij 1610.

Argum. DXXXVIII. Patet ex Summario.

Romana fideicōmiſſi de Marganis.

Lunæ 18. Iunij 1610.

Argum. DXXXIX. Cenſus impoſitio facta ſuper re fideicommiſſaria quādo valeat. Subrogatio loco rei fideicommiſſariæ quando intret.

Valentina Parochialis de Palma.
Veneris 18. Iunij 1610.

Argum. dxl. Renunciatio Parochialis, quę iàm per vnionem legitimè præſcriptam fuerat acquiſita Monaſterio, non valet abſque Beneplacito Apoſtolico.

Romana remiſſionis prætij.
Lunæ 21. Iunij 1610.

Argum. dxli. Locator, qui locauit omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac tales, quales taliaque qualia erunt non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

Ariminen. Laudi.
Lunæ 21. Iunij 1610.

Argum. dxlii. Patet ex Summario.

Ferrarien. prædij.
Lunæ 21. Iunij 1610.

Argum. dxliii. Patet ex Summario.

Romana pecuniaria.
Veneris 25. Iunij 1610.

Argum. dxliv. Patet ex Summario.

Romana de Magdalenis.
Ven. 25. Iunij 1610.

Argum. dxlv. Patet ex Summario.

Ariminen. Pecuniaria.
Ven. 25. Iunij 1610.

Argum. dxlvi. Nonnulla de obligatione, & fideiuſſione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 28. Iunij 1610.

Argum. dxlvii. Creditor, cui fuit res pignorata quandò teneatur rem oppignoratam reſtituere, & quando agere poſſit pro ſuo credito.

Bononien. Canonicatus.
Lunæ 28. Iunij 1610.

Argum. dxlviii. Litterę Apoſtolicæ permutationis quando ſint exequendæ: Beneficia Bononiæ debent conferri Ciuibus, qui intelliguntur etiam de illis, qui ſunt ex priuilegio.

Montis Alti Iuriſpatronatus.

Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dxlix. Iuſpatronatus relictum per hæc verba *Manlio, & ſuis heredibus, & ſucceſſoribus, & Antonio, & Chriſtino patruelibus ſuis, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus* ſpectat in ſtirpes, & non in capita.

Gerunden. Prioratus.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dl. Patet ex Summario.

Valentina Parochialis de Palma.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dli. Patet ex Summario.

Leodien. Canonicatus.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dlii. Vacatio propter incompatibilitatem fit ipſo iure abſque monitione. Beneficia incompatibilia quando dicantur, & quando nō obſtante incompatibilitate poſſint retineri.

Romana fideicommiſſi de Præuitalibus.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dliii. Trebellianica detrahi non poteſt, quando grauatus fecit reſtituere totam, & integram hæreditatem. Mobilia, quæ debeant per grauatum reſtitui, & quando præſumantur conſumpta. Funeris impenſa debet bonificari hæredi grauato.

Nouarien. Beneficij.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dliv. Subrogatio gratioſa poteſt expediri ad partes poſtquam fuit expedita gratia principalis. Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ quando concedatur, & quando ſit ordinariè procedendum.

Maceraten. beneficij.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dlv. Iuſpatronatus ex quibus acquiratur.

Oueten. beneficii.
Lunæ 5. Iulij 1610.

Argum. dlvi. Reſignatarius quando teneatur iuſtificare titulum Reſignantis.

Neocaſtren. beneficij.
Mercurÿ 7. Iuly 1610.

Argum. dlvii. Patet ex Summario.

Toletana portionis.
Ven. 5. Nouembris 1610.
Argum. dlviii. Patet ex Summario.

Gerunden. Iuris intereſſendi in Capitulo.

Lunæ 8. Nouembris 1610.
Argum. dlix. Portionarijs quale ius competat.

Conchen. Decimarum de Torre el Monſe.
Veneris 12. Nouembris 1610.

Argum dlx. Depoſitiones teſtium quãdo poſſint impugnari ex defectu citationis ad videndum iurari teſtes. Eadem citatio an, & quando debeat continere locum expreſſum examinis.

Romana Deuolutionis.
Veneris 12. Nouembris 1610.
Argum. dlxi. Stante pacto deuolutiuo in caſum alienationis abſque conſenſu Domini directi nõ incurritur deuolutio per locationem ab emphyteuta factam ad eius vitam; Vel ſaltem ſi offerat ſe paratum ſoluere laudemium, & requirat conſenſum admittitur ad purgationem moræ.

Bononien. damnorum, & intereſſe.
Lunæ 15. Nouembris 1610.
Argum. dlxii. Intereſſe damni emergentis quando debeatur, & quæ ſint probanda.

Calaguritana Decimarum.
Veneris 17. Nouembris 1610.
Argum. dlxiii. Non indiget.

Vrbeuetana fideicommiſſi.
Mercury 24. Nouembris 1610.
Argum. dlxiv. Poſiti in conditione quando cenſeantur vocati tam actiuè, quàm paſſiuè, & ad qũam portionem. *A conſ. 1. Oldradi* receditur ex coniecturis, quæ *a deciſ.* adducuntur.

Romana hæreditatis.
Lunæ 29. Nouembris 1610.

Argum. dlxv. Interdictum quorum bonorum contra quem competat. Reſoluta donatione bona reuertuntur ad donantem, & eius hæredes. Ratificationem diuiſionis allegans debet probare in ratificante ſcientiam diuiſionis.

Ferrarien. prædii.
Veneris 3. Decembris 1610.
Argum. dlxvi. Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis, de quibus in ſummario.

Barchinon. fructuum.
Veneris 3. Decembris 1610.
Argum. dlxvii. Fructus beneficij non conſumpti quando, & in quibus locis ſpectent ad ſucceſſorem, & quando ad hæredes.

Oueten. beneficiorum.
Veneris 10. Decembris 1610.
Argum. dlxviii. Valor beneficij de iure non eſt exprimendus, licèt ſecùs ſit ex diſpoſitione *Regul. Cancell.*, *Regula Cancell.* circa valorem quando locum habeat, quare fuerit ædita. Nuncius confert beneficia non exceedentia valorem 24. ducat. Annata quando ſoluatur.

Maceraten. Dotis.
Veneris 10. Decembris 1610.
Argum. dlxix. Pro decreto Iudicis quando præſumatur. Res ſimpliciter vendita cenſetur vendita libera, vnde ſi talis nõ reperiatur, emptor non poteſt cogi ad illam accipiendam, ſed ei competit electio vel quod res libera tradatur, vel quod intereſſe ſoluatur.

Legionen. Decimarum.
Mercurÿ 15. Decembris 1610.
Argum. dlxx. Non indiget.

Lucana Bonorum.
Lunæ 20. Decembris 1610.
Argum. dlxxi. Non indiget.

Burgen. præheminentiarum.
Veneris 14. Ianuarÿ 1610.
Argum. dlxxii. Actus à maiori parte geſti quando præiudicent minori parti.

Ro-

Romana Archiuii.
Mercurij 19. Ianuarij 1611.

Argum. DLXXIII. Non indiget.

Romana domus ad Sanctum Augu-ſtinum.
Mercurij 19. Ianuarij 1611.

Argum. DLXXIV. Quod Aegidiana non intret etiam ſi agatur de vtili dominio emphyteuſis Eccleſiaſticæ inter laicos ita eminentiſſimè determinatur, vt nihil intactum, quod ſuper hac materia poſſit adduci, relictum ſit.

Cæſenaten. de Aldinis.
Lunæ 24. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXV. Semel ritè, & rectè immiſſus non poteſt amplius petere immiſſionem, ſecùs ſi nulliter. Identitas bonorum probatur ex nonnullis modis, de quibus in Summario.

Senogallien. Pecuniaria.
Lunæ 24. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXVI. Non indiget.

Romana Scutorum quatuor mill.
Ven. 28. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXVII. Patet ex ſummario.

Marſicana penſionis.
Veneris 28. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXVIII. *Regula* 44. *Cancellariæ* quid diſponat: eius diſpoſitio an habeat locum in extinctione penſionis, non determinatur. In extinctione penſionis requiritur conſenſus partium, & auctoritas Papæ.

Romana domus de Pirouanis.
Lunæ 31. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXIX. Contractus venditionis cum pacto redimendi quando iudicetur fœneratitius.

Ferrarien. bonorum.
Lunæ 31. Ianuarij 1611.
Nec Argum. DLXXX. Nec Summario indiget.

Romana pecuniaria.
Veneris 4. Februarij 1611.
Argum. DLXXXI. Sententia lata non traſportatis integrè actis eſt nulla.

Romana ſeu Taurinen. bonorum.
Lunæ 7. Februarij 1611.

Argum. DLXXXII. Ad obtinendam abſolutionem à iuramento requiritur enormiſſima læſio, & facultas ſpecialis in eo, qui illam concedere debet: Et alia de abſolutione à iuramento, & periurio.

Papien. præpoſituræ.
Veneris 7. Februarij 1611.
Argum. DLXXXIII. Mandatum datum ad reſignandum non ſolum poteſt reuocari ante, ſed etiam poſt ſignatam ſupplicationem, antequam tamen nouus conſenſus requiſitus per *Regul.* 44. *Cancellariæ* præſtetur, cum iſto medio tempore reſignans poſſit pœnitere.

Calaguritana beneficii de Moniglia.
Lunæ 21. Februarij 1611.
Argum. DLXXXIV. Dum Ordinarius iudicialiter procedit ab eius decreto datur appellatio, & pendente appellatione nihil eſt innouandum.

Ariminen. laudi.
Ven. 25. Ianuarij 1611.
Argum. DLXXXV. Nonnulla adducuntur circa incurſum attentatorum.

Romana reſtitutionis dotis.
Lunæ 28. Februarij 1611.
Argum. DLXXXVI. Dos data ſpuriæ quando tranſeat ad hæredes eiuſdem ſpuriæ. Statutum vrbis de lucro dotis habet locum etiam in dote ſpuriæ.

Calaguritana beneficij de Alegria.
Veneris 18. Martij 1611.
Argum. DLXXXVII. Patet ex Summario.

Bononien. Bonorum.
Veneris 18. Martij 1611.
Argum. DLXXXVIII. Pronepotes veniunt in conceſſione facta ad tertiam generationem completam, vel quando fuit additum pronomen *ipſius*, vel *ipſorum generationem*: Cætera patent ex ſummario.

Terracinen. exequutionis.
Lunæ 18. Aprilis 1611.
Argum. DLXXXIX. Vigore obligationis Cameralis, quæ habet executionem paratam, & non admittit exceptiones extrin-

trinſecas à contractu, licèt non poſſit fieri executio ſuper bonis fideicommiſſarijs, poteſt tamen fieri ſuper illorum fructibus.

Romana Domus, ſeu Hoſpitij.

Lunæ 18. *Aprilis* 1611.

Argum. DXC. Res ſpectat ad eum, ad cuius fauorem facta fuit deliberatio, vel declaratio; Et agens contra deliberationem tenetur probare non fuiſſe ritè, & rectè factam, cum pro decreto Iudicis præſumatur.

Pientina Iuriſpatronatus.

Vener. 22. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCI. Donatio Iuriſpatronatus facta cum enunciatiua etiam iurata, quod fuerit habita licentia ab Ordinario Epiſcopatus non valet cum iſta verba non præſeferant conſenſum Epiſcopi, ſed potiùs Vicarij, qui illum abſque ſpeciali mandato non poteſt præſtare.

Ciuitaten. Iuris mulctandi.

Veneris 22. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCII. Decanus vbi eſt prima Dignitas in Eccleſia non tenetur Epiſcopo celebrante decantare Euangelium, ſed inſeruire loco Aſſiſtentis.

Oueten. beneficiorum.

Veneris 29. *Aprilis* 1611.

Argum. DXCIII. Prouiſio plurium beneficiorum à Nuncio vni perſonæ factæ non valet non obſtante illius diſpenſatione conceſſa aduerſus diſpoſitionem *Concil. Trid.* Nuncius non poteſt diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium.

Romana de Magdalenis.

Lunæ 2. *Maii* 1611.

Argum. DXCIV. Valor rei probatur ex nonnullis modis, de quibus in Summario.

Nouarien. vnionis.

Lunæ 2. *Maii* 1611.

Argum. DXCV. Patet ex Summario.

Parmen. datij longæ padi.

Lunæ 9. *Maij* 1611.

Argum. DXCVI. Hæres grauatus quando adeſt prohibitio Teſtatoris pendente conditione non poteſt alienare. Legitima non poteſt prohiberi, benè quidem Trebellianica etiam filijs primi gradus.

Neapolitana pecuniaria.

Veneris 13. *Maij* 1611.

Argum. DXCVII. Computum, & alia ſcriptura priuata quando dicatur ſufficienter recognita.

Meleuitana itineris.

Veneris 13. *Maij* 1611.

Argum. DXCVIII. Non indiget.

Romana Dotis.

Mercurij 18. *Maij* 1611.

Argum. DXCIX. Obligatus reſtituere bona ad omne mandatum Iudicis quando liberetur ſi ſoluat abſque eo.

Peruſina Domus.

Mercurij 18. *Maij* 1611.

Argum. DC. Meliotamenta vtilia facta ab eo, qui erat in bona fide debentur tàm agendo, quam excipiendo in eo quod minus eſt.

Rauennaten. Attentatorum.

Veneris 20. *Maij* 1611.

Argum. DCI. *Statutum Rauennæ* quid diſponat circa admiſſionem appellationum, & quorum Iudicum ſententias comprehendat. Vbi adeſt Statutum particulare non intrat Aegidiana.

Calaguritana beneficij de Alegria.

Mercurij 25. *Maij* 1611.

Argum. DCII. Non indiget.

Cęſenaten. de Aldinis.

Lunæ 30. *Maij* 1611.

Argum. DCIII. Fideicommiſſario debetur immiſſio ſaltem pro indiuiſo ſi eius portio ſit cærta ratione quotæ. Retardatur tamen ex debitis non conſiſtentibus in quota.

Cauen. penſionis.

Lunæ 30. *Maij* 1611.

Argum. DCIV. Cauſa commiſſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis* Iudex non poteſt procedere in negotio principali, niſi ſoluta penſione: Et quid ſi adſit exceptio in ventre litterarum Apoſtolicarum.

Romana Vineæ.
Mercurij 1. Iunij 1611.

Argum. ᴅᴄᴠ. Ad executionem mandati nō poteſt deuenire Iudex, cui cauſa fuit commiſſa cum clauſula *conſtito*, *quod à ſententia non fuerit appellatum*, ſi conſtat de appellatione, vel quod executioni locus non ſit. Cætera patent ex ſummario.

Viterbien. Vineæ.
Mercurij 1. Iunij 1611.
Argum. ᴅᴄᴠɪ. Circa poſſeſſionem attentarè captam, & purgationem ſpolij.

Vrbeuetana fideicommiſſi.
Lunæ 6. Iunij 1611.
Argum. ᴅᴄᴠɪɪ. Aditio hæreditatis ex quibus probetur.

Pientina Iuriſpatronatus.
Lunæ 6. Iunij 1611.
Argum. ᴅᴄᴠɪɪɪ. Si ex inſtrumento donationis iuriſpatronatus appareat fuiſſe præſtitum conſenſum per Ordinarium Epiſcopatus non valet donatio.

Parmen. datii longæ padi.
Veneris 10. Iunij 1611.
Argum. ᴅᴄɪx. Patet ex Summario.

Romana deuolutionis.
Veneris 10. Iunij 1611.
Argum. ᴅᴄx Quando eſt dubium in iure, an emphyteuta potuerit locare abſque Domini directi conſenſu, tunc per Iudicem excuſandus eſt à deuolutione, quamuis excuſationem non alleget, ſed deuolutionem impugnet.

Romana cenſus, ſeu fideicommiſſi de marganis.
Veneris 13. Iunij 1611.

Argum. ᴅᴄxɪ Nonnulla circa Trebellianicā, & legitimā, de quibus in Summario.

Terracinen. Exequutionis.
Lunæ 13. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxɪɪ. Conſignatio bubalarum probatur ex inſtrumento venditionis, in quo emptor fatetur illa habuiſſe, & recepiſſe, eaſque cum effectu conſignatas fuiſſe, & pœnes ipſum, & in eius manibus extare.

Gerunden. Iuris intereſſendi in Capitulo.
Veneris 17. Iunii 1611.

Argum. ᴅᴄxɪɪɪ. Statutum factum à Capitulo non conuocatis Portionarijs, qui ſunt in quaſi poſſeſſione intereſſendi non valet, etiam ſi conuocatio facta ſit ſono Campanæ, & ſubſequuta ſit confirmatio Epiſcopi.

Conchen. Decimarum.
Veneris 17. Iunii 1611.

Argum. ᴅᴄxɪᴠ. Examen teſtium abſque interrogatorijs ànullitate ſaluatur, quando in commiſſione ſanatoria adeſt clauſula *arbitrio*. quomodo id procedat vid. in Summario.

Tolentana decimarum de Chilueches.
Veneris 17. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxᴠ. Decima ex portione colonica bonorum in nullius Parochia exiſtentium debentur Epiſcopo, etiam ſi adſint priuilegia perſonalia Domini bonorum.

Calaguritana decimarum.
Lunæ 20. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxᴠɪ. Decimæ non debentur Eccleſiæ, quæ non eſt Parochialis, nec ex bonis, quæ non ſunt intra limites Parochiæ. Conſuetudo circa ſolutionem decimarum attenditur.

Barchinonē Parochialis de Mataro.
Lunæ 20. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxᴠɪɪ. Beneficium quando efficiatur litigioſum. An vitium litigioſi tranſeat in tertium poſſeſſorem beneficij fœdere doctæ diſtinctionis definitur. Et latè materia ſubrogationis gratioſæ diſcutitur.

Aretina ſpolij.
Mercurii 22. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxᴠɪɪɪ. Spolium non intrat non probato plenè, & concludenter primo extremo, quod in præſenti caſu excluditur ex adductis in deciſione.

Bononien. pecuniaria.
Lunæ 26. Iunii 1611.
Argum. ᴅᴄxɪx. Patet ex Summario.

Peru-

Perusina Exequutionis.
Lunę 27. Iuny 1611.

Argum. DCXX. Vigore trium conformium, quæ important rem iudicatam, præfixo termino aduerſario ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum proceditur ad executionem.

Rauennaten. Attentatorum.
Veneris 1. Iuly 1611.

Argum. DCXXI. Non indiget.

Romana Officij.
Veneris 1. Iuly 1611.

Argum. DCXXII. Finita ſocietate debet reſtitui ſocio portio capitalis, quam poſuit non obſtante exceptione computorum, & ſolutione pecuniarum facta durante ſocietate, quæ ad rationem fructuum ſunt computandæ.

Romana Dotis.
Veneris 1. Iuly 1611.

Argum. DCXXIII. Promiſſio dotis facta à Socero ad fauorem Generi non poteſt nouari per eundem Socerum, & Patrem Generi in præiudicium ſponſi,& ſponſę.

Romana Acconcij.
Mercury 26. Octobris 1611.

Argum. DCXXIV. Optimis rationibus firmatur, quod ſicuti vigore *Statuti Vrbis* debetur lucrum ex dote, ita etiam debetur ex acconcio viro promiſſo, non excedente tertiam partem dotis.

Illerden. Viſitationis.
Lunæ 14. Nouembris 1611.

Argum. DCXXV. An Adminiſtratores bonorum Eccleſiæ teneantur reddere rationem ſoli Epiſcopo, vel Capitulo, an vtrique inſimul ad intelligentiam *Conc. Trid. ſeſſ. 22. cap. 9. de reformat.* Et multa alia circa adminiſtrationem Capituli in iiſdem bonis.

Leodien. Canonicatus.
Mercurÿ 16. Nouembris 1611.

Argum. DCXXVI. Retinens beneficia incompatibilia excuſatur à priuatione ob diſpenſationem ipſi ab Epiſcopo conceſſam.

Bononien. Fideicommiſſi de Mangiolis.
Mercurÿ 16. Nouembris 1611.

Argum. DCXXVII. Circa liquidationem fructuum, qui probata poſſeſſione bonorum taxantur iuxta quantitatem conſuetam percipi.

Romana Domus.
Sabbato 26. Nouembris 1611.

Argum. DCXXVIII. Defectis perſonis in inueſtitura comprehenſis intrat deuolutio ad fauorem Eccleſiæ, quæ probat dominium ex inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis, de quibus in Summario.

Romana Officij.
Lunæ 28. Nouembris 1611.

Argum. DCXXIX. Non ſoluta ſumma conuenta non debentur alimenta correſpectiuè promiſſa: Cætera patent ex Summario.

Pampilonen. Iuriſpatronatus de Ianzi.
Lunæ. 28. Nouembris 1611.

Argum. DCXXX. Epiſcopus prætendens eſſe Ordinarium alicuius loci tenetur concludenter probare, & quomodo id probet, & huius probatio elidatur.

Romana de Magdalenis.
Veneris 2. Decembris 1611.

Argum. DCXXXI. Agitur circa valorem bonorum.

Lucana Bonorum.
Lunæ 5. Decembris 1611.

Argum. DCXXXII. Notarius annotans pro ſeruatione termini vnam diem non iuridicam pro iuridica non nocet partibus.

Conſtantien. Canonicatus.
Veneris 9. Decembris 1611.

Argum. DCXXXIII. Canonicatum eſſe Sacerdotalem ex quibus deducatur.

Romana Dotis.
Lunæ 12. Decembris 1611.

Argum. DCXXXIV. Obligatio de reſtituendo ad omne mandatum Iudicis cum clauſula *quorum intereſt* ſuffragatur omnibus intereſſe habentibus.

Romana Domus de Spannochijs.
Veneris 16. Decembris 1611.

Argum. dcxxxv. Conceſſa emphyteuſi, vel locatione ad tertiam generationem veniunt omnes filij primi acquirentis, itaut vnus non poteſt in præiudicium aliorum alienare partem ad ipſum ſpectantem, ſed per obitum accreſcit alijs ſuperuiuentibus.

Ferrarien. Bonorum.
Lunæ 19. Decembris 1611.

Argum. dcxxxvi. Inueſtitura conceſſa pro ſe filijs, & Nepotibus tantum cum prohibitione alienationis in perſonas prohibitas non poteſt fieri alienatio in Eccleſiam, & loca pia. Quando ſaltèm debeatur æſtimatio Eccleſiæ. *Conſtitutio Bonifaciana* quid diſponat circa emphyteuſim.

Pientina Beneficij.
Lunæ 19. Decembris 1611.

Argum. dcxxxvii. Inſtrumento, quod habet diem, menſem, & annum, ac alia ſubſtantialia, licèt careat ſigno, nec fuerit repertum in Archiuio, ſed domi Notarij rogati, fides adhiberi debet.

Tarentina Canonicatus.
Veneris 13. Ianuarij 1612.

Argum. dcxxxviii. Impetrato beneficio à Papa ſub prætextu, quòd Epiſcopus non poſſit alternatiua gaudere ex quo contulit beneficium reſeruatum, litteræ prouiſionis non ſunt exequendæ niſi ſint iuſtificatæ. *Regul. 8. Cancell.* vt habeat locum quoad priuationem requiritur plena ſcientia reſeruationis.

Romana Officij.
Lunæ 16. Ianuarij 1612.

Argum. dcxxxix. Fructus Societatis officij mediante diſdicta ceſſant. Fructus percepti ex officio communi ante diſſolutionem Societatis ſunt communicandi.

Peruſina Domus.
Lunæ 23. Ianuarij 1612.

Argum. dcxl. Poſſeſſio capta non obſtante inhibitione Rotali eſt attentata, & pro purgatione datur retentio ſpoliato. Executio facta non citato poſſeſſore non valet.

Lucana Bonorum.
Veneris 27. Ianuarij 1612.

Argum. dcxli. Non indiget.

Gerunden. Parochialis.
Lunæ 30. Ianuarij 1612.

Argum. dcxlii. Poſſeſſorium tunc cumulatur cum petitorio, quando concurrit cauſa. Valet poſſeſſio beneficij capta per tactum anuli.

Bononien. de Magiolis.
Mercurij 1. Februarij 1612.

Argum. dcxliii. Non indiget.

Romana Tutelæ.
Veneris 10. Februarij 1612.

Argum. dcxliv. Tutori datiuo quando ſit locus, & quæ requirantur.

Parmen. Datij.
Lunæ 13. Februarij 1612.

Argum. dcxlv. Pacta apposita in contractu quando dicantur inter ſe correſpectiua; An & quando res fideicomiſſo ſubiecta per venditionem remaneat libera; & quando fideicommiſſarius poſſit repetere prætium pro re fideicomiſſaria empta.

Peruſina Exequtionis.
Veneris 17. Februarij 1612.

Argum. dcxlvi. Non indiget.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Lunæ 20. Februarij 1612.

Argum. dcxlvii. Hæreditatis aditio ex quibus probetur, vel non.

Peruſina Bonorum.
Veneris 24. Februarij 1612.

Argum. dcxlviii. Signatura comittens cauſam *prout de iure* cenſetur receſiſſe à primo reſcripto emanato circa præfixionem termini ad docendum de appellatione. Signatura loco quatuor terminorum ad docendum de appellatione ſolet reſcribere *de præfixione termini*, & alia, de quibus in Summario.

Romana Domus.
Veneris 24. Februarij 1612.

Argum. dcxlix. Filiorum appellatione quando veniant fæminæ. Alienatio emphy-

phy-

phyteuſis facta ab vno ex vocatis quādo valeat, & quid ſi ſit facta in comprehenſum. In renunciatione generali, & ad cautelam facta non comprehenditur emphyteuſis ex pacto,& prouidentia.

Melenitana de Itineris.

Luna 27. Februarij 1612.

Argum. dcl. Eques Hieroſolymitanus,qui à Papa vocatus fuit ad Vrbem pro negotijs ſuæ Religionis non poteſt petere ab eadem Religione refectionem expenſarum itineris.

Romana de Zecchinis.

Luna 19. Martij 1612.

Argum. dcli. Creditori non competit immiſſio in bonis defuncti aduerſus eius hæredes.

Pientina Iurispatronatus.

Veneris 23. Martij 1612.

Argum. dclii. Præſentatus ad Iuſpatronatus inſtituendus eſt concurrentibus ijs, de quibus in Summario. Beneficium iuriſpatronatus vt acquirat libertatem requiritur voluntas, & poteſtas conferentis.

Florentina Dotis.

Ven. 23. Martij 1612.

Argum. dcliii. Solutionis dotis ſimulatio ex quibus probetur.

Conchen. Decimarum.

Luna 26. Martij 1612.

Argum. dcliv. Intrat arbitrium pro ſanatione nullitatum examinis ob defectum intimationis loci, & acceſſus Notarij,ac citationis ad videndum iurari, quando aliunde pars habuit notitiam loci, & acceſſus, & vtraque pars defecit in dicta citatione.

Pariſien. Pecuniaria.

Veneris 30. Martij 1612.

Argumen. dclv. In confectione ſcripturæ ad obligandum requiritur ſaltim Nuncius,vel Epiſtola partis, ſecus ſi ad probandum ſolumodò contractum iam perfectum.

Romana Cenſus de Foſſanis.

Veneris 30. Martij 1612.

Ar. dclvi. Motus proprius, in quo diſponitur,quod à die ceſſionis debitoris cenſus habeatur ſolum ratio ſortis principalis,& non fructuum, niſi ad fauorem poſteriorum creditorum, quas perſonas comprehendat.

Illerden. Viſitationis.

Veneris 6. Aprilis 1612.

Argum. dclvii. Patet ex Summario.

Romana Vineæ de Corbinellis.

Veneris 6. Aprilis 1612.

Argum. dclviii. De iure prius debet terminari poſſeſſorium, & deinde petitoriū, ſed quando negotium eſt turbidum vtrumque cumulatur, ſi cauſa ſit commiſſa arbitrio Iudicis.

Fauentina Bonorum.

Veneris 6. Aprilis 1612.

Argum. dclix. Non indiget.

Vicana Iuriſpatronatus.

Veneris 6. Aprilis 1612.

Argum. dclx. Poſſeſſio beneficij nulliter, vel attentatè captaeſt ſequeſtranda, ne detur vitioſus ingreſſus.

Ferrarien. Bonorum.

Luna 19. Aprilis 1612.

Argum. dclxi. Bona emphiteutica relicta pro maritandis puellis vſque ad finem Mundi ab vltimo vocato in inueſtitura deuoluuntur ad Dominum directum, ex quo ad fauorem huiuſmodi operis piæ eſt de iure prohibita acquiſitio emphiteuſis: Nec minùs vigore Conſtitutionis Bonifacianæ ad ipſum opus pium ſpectat prætium eorumdem bonorum, cum ſit finita generatio, cui fuerat facta conceſſio.

Romana Cenſus.

Luna 19. Aprilis 1612.

Argum. dclxii. Patet ex Summario

Fauentina Cappellæ.

Luna 19. Aprilis 1612.

Argum. dclxiii. Non indiget.

Bonon. Damnorum.

Veneris 4. Maij 1612.

Argum. dclxiv. Vendens bona cum pacto, quod ex prætio teneretur extinguere certos cenſus poteſt agere contra emptorem, qui non ſoluit prætium pro fructibus cenſuum non extinctorum loco dam-

damnorum, & intereſſe, etiam ſi perceperit fructus recompenſatiuos.

Theatina Iuriſdictionis.
Veneris 4. Maij 1612.
Argum. DCLXV. Ex quibus probetur quædam loca contineri intra limites alicuius Diœceſis.

Mediolanen. Iuriſpatronatus.
Lunæ 7. May 1612.
Argum. DCLXVI. Bona ſpectare potiùs ad Capellam maiorem, quàm ad Eccleſiam ex quibus probetur.

Miranden. Penſionis.
Lunæ 7. May 1612.
Argum. DCLXVII. Contra Mercatorem, qui ſe obligauit ſoluere penſionem liberè, & abſque aliqua exceptione non poteſt relaxari mandatum pro penſionibus decurſis in vita penſionarij, ſi conſtat litteras reſeruationis non fuiſſe expeditas.

Foroliuien. Emphiteuſis.
Veneris 11. May 1612.
Argum. DCLXVIII. Manutentio concedi debet emphyteutæ donec per tres conformes articulus deuolutionis dubius, & difficilis canonizetur.

Peruſina Bonorum.
Lunæ 14. May 1612.
Argum. DCLXIX. Seruatio quatuor terminorum ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione quando requiratur. In eorum locum à Segnatura ſolet ſubrogari præfixio termini ad docendum de appellatione, à qua præfixione Iudex poteſt abſtinere ſi ex actis conſtat appellationem non fuiſſe benè interpoſitam, aùt deſertam.

Bononien. de Ghellis.
Lunæ 14. May 1612.
Argum. DCLXX. Diſcutitur quæ negotiationes factæ fuerint ex pecunijs cõmunibus.

Romana Domus.
Veneris 18. May 1612.
Argum. DCLXXI. In generali renunciatione facta verbis ampliatiuis comprehendũtur bona emphyteotica, & ius de futuro ſuper illis.

Romana Reſtitutionis Dotis.
Lunæ 21. Maij 1612.
Argum. DCLXXII. Dos filiæ ſpuriæ quando reuertatur ad dotantem, & eius hæredes, & quando tranſeat ad hæredes eiuſdem filiæ.

Bononien. de Sauorinis.
Lunæ 21. Maij 1612.
Argum. DCLXXIII. In conceſſione ad tertiam generationem quando comprehendantur pronepotes.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Veneris 25. Maij 1612.
Argum. DCLXXIV. Aditio hæreditatis excluditur ex repudiatione non obſtante trãſactione poſteà facta ſuper bonis repudiatis, ſi interuenit proteſtatio.

Aretina Bonorum.
Veneris 1. Iunij 1612.
Argum. DCLXXV. Locatio rerum Eccleſiæ ad nouennium facta an, & pro quo tempore ſuſtineatur.

Romana Succeſſionis Hæbreorum.
Veneris 1. Iunij 1612.
Argum. DCLXXVI. Examinatur articulus, an in hæreditate Hæbrei ab inteſtato defuncti ſine filijs debeat ſuccedere Patruus, an Mater, & pro iſta tandem ſummo ſtudio reſoluitur. Hac occaſione multa circa leges Hæbreorum latè, & eruditè adducuntur.

Parmen. Datij.
Lunæ 4. Iunij 1612.
Argum. DCLXXVII. Contra venditorem, qui promiſit rem liberam, & ſub obligatione Camerali ſe obligauit ad reſtitutionem pretij in caſu contrario, agi poteſt pro reſtitutione prætij executiuè etiam in Rota, ſi res reperiatur fideicõmiſſo ſubiecta, & cauſa ibi ſit commiſſa cum facultatibus A.C.

Gerunden. Parochialis.
Veneris 8. Iunij 1612.
Argum. DCLXXVIII. Non indiget.

Bergomen. Vnionis.
Mercurij 13. Iunij 1612.
Argum. DCLXXIX. Vnio ex quibus probetur.

Ro-

Romana Domus ad Sanctum Auguſtinum.
Mercurij 13. Iunij 1612.

Argum. dclxxx. In generali renunciatione etiam facta fauore vocatorum non veniunt bona emphyteotica ex pacto, & prouidentia.

Senogallien. Pecuniaria.
Veneris 15. Iunij 1612.

Argum. dclxxxi. Patet ex Summario.

Calaguritana de Munilla.
Veneris 15. Iunij 1612.

Argum. dclxxxii. A non approbatione ad curata beneficia datur appellatio; cætera patent ex ſummario.

Paduana Parochialis.
Lunæ 18. Iunij 1612.

Argum. dclxxxiii. Eſt locus iuſtificationi litterarum in forma Breuis, quando remanet iuſtificata clauſula *conſtito* in eis appoſita.

Rauennaten. Attentatorum.
Lunæ 18. Iunij 1612.

Argum. dclxxxiv. Quando intret arbitrium pro reiectione attentatorum.

Signina Bonorum.
Mercurij 20. Iunij 1612.

Argum. dclxxxv. Non indiget.

Parmen. Datij.
Mercurij 27. Iunij 1612.

Argu. dclxxxvi. Emptor, qui vti principalis principalitèr, & in ſolidũ in cõtractu vẽditionis ſe obligauit ad fauorẽ creditorũ venditoris non poteſt ab ipſis moleſtari ſi ceſſet cauſa obligationis.

Vercellen. Archipresbiteratus.
Mercurij 27. Iunij 1612.

Argum. dclxxxvii. Teſtis inimicus quando repellatur à teſtificando.

Theatina Iuriſdictionis de Atiſſa.
Mercurij 4. Iulij 1612.

Arg. dclxxxviii. Locum eſſe intra limites alicuius Diœceſis ex quibus probetur.

Maleuitana Itineris.
Mercurij 4. Iulij 1612.

Argum. dclxxxix. Eques Hieroſolymitanus, qui pro informatione ſuper quibuſdam negotijs Religionis à Pontifice vocatus fuit non habet actionem contra eandem Religionem petendi expenſas itineris ab ipſo factas.

Pampilonen. de Ianzi.
Lunæ 12. Nouembris 1612.

Argum. dcxc. Nonnulla notabilia circa gratiam in forma *rationi congruit*.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Lunæ 12. Nouembris 1612.

Argum. dcxci. Non indiget.

Pariſien. Pecuniaria.
Veneris 16. Nouembris 1612.

Argum. dcxcii. Nec præſentia, nec Nuncius, aut Epiſtola partis requiritur in cõfectione apocæ factæ ad probandum contractum iam factum; Quando autem dicatur facta ad hunc effectum.

Camerinen. Læſionis.
Lunæ 19. Nouembris 1612.

Argum. dcxciii. Læſionis nonnulla.

Romana Cenſus de Mutis.
Lunæ 19. Nouembris 1612.

Argum. dcxciv. Non indiget.

Abulen. Decimarum.
Lunæ 26. Nouembris 1612.

Argum. dcxcv. Inhibitio quando non cauſet examen teſtium afentatum. Monachi exempti à iuriſdictione Ordinarij quando poſſint coram eo conueniri.

Pientina Iuriſpatronatus.
Lunæ 26. Nouembris 1612.

Argum. dcxcvi. Iuſpatronatus probatur ex præſentationibus factis per ſpatium 40. ann. cum effectuatione.

Lucana Bonorum.
Mercurij 28. Nouembris 1612.

Argum. dcxcvii. Non indiget.

Maioricen. Fabricæ, ſeu ſtatuti.
Mercurij 28. Nouembris 1612.

Argum. dcxcviii. Manutentio non competit illi, qui non poſſidet, vel habet poſſeſſionem turbidam.

Ro-

Romana Locationis Domus.
Lunæ 3. Decembris 1612.

Argum. DCXCIX. Locatio facta à Canonico in eius Nepotem quando valeat.

Pariſien. Pecuniaria.
Mercurii 5. Decembris 1612.
Argum. DCC. Qui conſtitutus fuit Procurator ad exigendum licet per verba importantia ceſſionem, aut dationem in ſolutum expirato mãdato aut per mortem conſtituentis, aut per ceſſionem crediti alteri factam, non habet actionem contra debitorem. Retroceſſio crediti probatur ex adductis in deciſione.

Peruſina Executionis.
Mercurii 5. Decembris 1612.
Arg. DCCI. Patet ex Summario.

Pampilonen. Matrimonij.
Lunæ 10. Decembris 1612.
Argum. DCCII. Breuis quidem ſed practicabilis deciſio circa remedia, quibus Iudex debet vti in materia diſſolutionis matrimonij ob impotentiam coheundi.

Tarantina Canonicatus.
Lunæ 10. Decembris 1612.
Argum. DCCIII. Vſus alternatiuæ quando ammittatur.

Caſalen. Optionis.
Veneris 14. Decembris 1612.
Argum. DCCIV. Optio in beneficijs reſeruatis quando intret; Et alia de optione, de quibus in Summario.

Bononien. Expenſarum.
Veneris 14. Decembris 1612.
Argum. DCCV. Quædam notabilia circa condemnationem in expenſis.

Theatina Iuriſdictionis.
Lunæ 17. Decembris 1612.
Arg. DCCVI. Manutentio in quaſi poſſeſſione exercendæ iuriſdictionem Epiſcopo intra limites ſuæ Diœceſis quando debeatur; ſeù potiùs inferiori contra eum.

Conchen Salarij.
Lunæ 17. Decembris 1612.
Argum. DCCVII. Salarium ſiue conuentum, ſiue non, debetur Procuratori, qui eſt ſolitus locare operas ſuas, Nec poteſt euitari ſolutiõ ſub prætextu, quod promiſſio certæ ſummæ illi facta in caſum victoriæ ſapiat pactum de quota lite; vel quod fuerit reuocatum mandatum.

Senogallien. Pecuniaria.
Lunæ 17. Decembris 1612.
Arg. DCCVIII. Sententia quando pro parte ſuſtineatur, vel non, & quid in laudo.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 17. Decembris 1612.
Argum. DCCIX. Vigore obligationis Cameralis poteſt agi tàm contra hæredem, quã contra hæredem hæredis obligati, etiam ſi ſit hæres beneficiatus, dumodò vires hæreditatis ſufficiant, & alia, quæ patent ex Summario.

Romana Aditionis Hæreditatis.
Mercurii 23. Ianuarii 1613.
Argum. DCCX. Retentio datur nulliter poſſidenti; Immiſſio ſuſtinetur pro ea parte, quæ ad eum, qui petijt immiſſionem ſpectat, quamuis fuerit obtenta immiſſio ſuper tota re, ſi tamen de tempore immiſſionis non conſtabat.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Mercurii 23. Ianuarii 1613.
Argum. DCCXI. Additio hæreditatis facta ſolum ad effectum renunciandi non acquirendi non præiudicat, ſed ſolum validat ceſſionem, & donationem hæreditatis. Per tranſactionem ſuper hæreditate non receditur à præcedenti repudiatione, quando ſit proteſtatio.

Corduben. Gabellarum.
Lunæ 28. Ianuarii 1613.
Arg. DCCXII. Interdictũ abſque liquidatione quando poſſit relaxari.

Mediolanen. Iuriſpatronat.
Lunæ 28. Ianuarij 1613.
Argumen. DCCXIII. Patet ex Summario.

Cæſenaten. Laudemiorum.
Veneris 1. Februarij 1613.
Argum. DCCXIV. Eccleſia prætendebat quaſi poſſeſſionem exigendi laudemia ad rationem quatuor; Communitas verò illa ſoluendi ad rationem duorum, & fuit reſolutum pro manutentione ad fauorem Communitatis.

Ro-

Romana Pecuniaria de Aſtallis.
Veneris 1. Februarij 1613.

Argum. DCCXV. Duæ quietantiæ continentes eandem quantitatem an dicerentur factæ pro diuerſis ſolutionibus; an verò vnam tantum ſolutionem, & ſummam continerent fuit diſputatum, & ex ſeriè facti reſolutum pro vna tantum ſumma.

Baren. Iuriſdictionis.
Veneris 8. February 1613.
Argum. DCCXVI. Patet ex Summario.

Romana Legitimæ.
Veneris 8. February 1613.
Argum. DCCXVII. Late, & doctè diſcutitur an ſubſtitutio ſit pupillaris, vel fideicommiſſaria, & an ſubſtitutio ſit pupillaris verbis communibus concepta ſit directa, itaut comprehenſa in compendioſa excludat Matrem etiam à legitima, vel ſit omni tempore fideicommiſſaria.

Bononien. Pecuniaria.
Lunæ 11. Februarij 1613.
Argum. DCCXVIII. Inſtrumenta publica habent executionem paratam vigore *Statuti Bononię*, & *Conſtitutionis* particularis ibi vigentis, ac etiam *Conſtitutionis Aegidianæ*.

Licien. Canonicatus.
Lunæ 11. Februarij 1613.
Argum. DCCXIX. Manutentio datur poſſidenti. Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis. Clauſulæ *votato*, & *ammoto* faciunt executorem mixtum.

Cæſarauguſtana Abbatiſſatus.
Veneris 1. Martij 1613.
Argum. DCCXX. Conceditur manutentio Abbatiſſę, quæ probat ſuam poſſeſſionem ex inſtrumento adeptionis, non obſtante, quod prætendatur fuiſſe factam electionem votis non ſecretis, & fuiſſet interpoſita appellatio extraiudicialis.

Firmana Iuriſpatronatus.
Veneris 1. Martij 1613.

Argum. DCCXXI. Vnio per Epiſcopum facta de beneficio libero ad beneficium iuriſpatronatus quando ſuſtineatur.

Reatina Bonorum.
Lunæ 4. Martij 1613.

Argum. DCCXXII. Rota, cui fuit cauſa commiſſa cum clauſula *arbitrio* non ſanat ſententiam nullam ex defectu citationis. Cetera patent ex Summario.

Romana Liberationis à moleſtijs de Sfortijs.
Veneris 8. Martij 1613.
Argum. DCCXXIII. Venditor quando nō teneatur liberare emptorem à moleſtijs.

Pampilonen. Decimarum.
Veneris 8. Martij 1613.
Argum. DCCXXIV. Concurrente immemorabili cū fama Priuilegij ex vſurpatione Eccleſiæ non reſultat vſurpatio decimæ.

Romana Cenſus ſcut. 18. mil.
Lunæ 11. Martij 1613.
Argum. DCCXXV. Impugnans contractum ex defectu interuentus proximiorum tenetur probare nedum præſentiam, ſed etiā habilitates in hora celebrati contractus, quando verſatur in perſonis, quæ vacant honoribus, & officijs; ſecus in alijs perſonis.

Cæſenaten. de Aldinis.
Veneris 15. Martij 1613.
Argum. DCCXXVI. Patet ex Summario.

Beneuentana Cenſus.
Lunæ 18. Martij 1613.
Argum. DCCXXVII. Creditor anterior quando non poſſit auocare pecuniam poſteriori ſolutam.

Romana Domus de Guidettis ſeu de Caballarijs.
Lunæ 18. Martij 1613.
Argum. DCCXXVIII. Patet ex Summario.

Miranden. Penſionis.
Mercurij 27. Martij 1613.
Argum. DCCXXIX. Hæredes penſionarij poſſunt agere executiuè coram A. C. contra Mercatorem, qui ſe obligauit ſoluere terminos abſque eo, quod oſtendant litteras penſionis.

Meleuicen. Cenſus.
Mercurij 27. Martij 1613.
Argum. DCCXXX. Pacta contra ſubſtantiam cenſus

Digitized by Google

ceuſus vitiantur, ſed non vitiant. Pactum quod contractus eſſet reſolutus ſi poſt maturatum tempus ſolutionis per quatuor menſes fuerit retardata ſolutio Cenſus an ſit contra illius ſubſtantiam.

Barbaſtren. Parochialis.
Veneris 19. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxi. Ex poſſeſſione decennali cum triennali præſumitur titulus validus, quod procedit excipiendo, non agendo, & dicenti contrarium incumbit onus probandi.

Interamnen. Legitimarum.
Lunæ 22. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxii. Legitima debetur filijs in bonis Patris confiſcatis ſtatim ſecuta confiſcatione, & iſto caſu ſemper eſt ſemis. Pro ea quando poſt quadriennium agi poſſit contra eum, qui bona emit à fiſco. Mater per tranſitum ad ſecunda vota abſque quod petierit Tutorem filijs quando priuetur eorum hæreditate.

Romana reſciſſionis contractus.
Lunæ 22. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxiii. Quæritur an tranſactio per quam legatum ſcut. 50. menſtruorum factum filio ſpurio fuit reductum ad ſcut. 20. valeat ob læſionem, & attentis circunſtantijs facti reſoluitur pro inſubſiſtentia illius. Multa circa læſionem requiſitam pro annullandis tranſactionibus.

Motulen. Congruæ.
Veneris 26. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxiv. Congrua an, quando cui, à quo, & ex quibus bonis præſtari debeat.

Pariſien. Pecuniaria.
Veneris 26. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxv. Exceptio non numeratæ pecuniæ quandò tollatur per confeſſionem partis. Cætera patent ex Summario.

Plocen Canonicatus.
Lunæ 29. Aprilis 1613.
Argum. dccxxxvi. Latè, & egregiè examinatur an, & quando beneficia Epiſcopatus, à quo quis fuit tranſlatus ad alium Epiſcopatum dicantur reſeruata per *Regul. ſecundam Cancell.* Quamplurima circa materiam tranſlationis Epiſcopi de vna ad aliam Eccleſiam.

Montis Faliſci Fideicommiſſi.
Veneris 10. Maij 1613.
Argum. dccxxxvii. Patet ex Summario.

Corduben. Redecimarum.
Veneris 10. Maij 1613.
Argum. dccxxxviii. Redecima quando debeatur, & quando dicatur coactè ſoluta.

Vicana Iuriſpatronatus.
Lunæ 13. Maij 1613.
Argum. dccxxxix. Poſſeſſio vigore ſententiæ capta intra tempus datum ad appellandum quando ſit attentata, & nulla.

Aretina Bonorum.
Veneris 17. Maij 1613.
Argum. dccxl. Locatio rerum Eccleſiæ ad nouennium facta non ſuſtinetur etiam ſi præceſſerit Beneplacitum Apoſtolicum, dùm falsò fuit narratum præceſſiſſe ſtipulationem locationis, quæ tamen poſtea ſubſecuta eſt.

Narnien. Locationis.
Veneris 17. Maij 1613.
Argum. dccxli. Contractum eſſe locationis vel potiùs emphyteuſis ex quibus dignoſcatur.

Romana ſcut. 4. mil.
Lunæ 20. Maij 1613.
Argum. dccxlii. Oris apertio quando requiratur. Clauſula *ſublata, & decretum irritans* quid operentur.

Pariſien. ſeu Florentina Pecuniaria.
Veneris 24. Maij 1613.
Argum. dccxliii. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Veneris 24. Maij 1613.
Argum. dccxliv. Adminiſtrator tenetur reddere rationem, & libros exhibere. Aromatarię reſtitutio excluditur ex ponderatis in deciſione.

Romana Pecuniaria de Mattheis.
Veneris 31. Maij 1613.
Argum. dccxlv. Relationi periti quando ſit ſtandum. Et nonnulla alia, de quibus in Summario.

Imo-

Imolen. Bonorum.
Veneris 31.Maij 1613.

Argum.DCCXLVI.Licet Vxor hæres inſtituta quouſque vixerit,& vitam viduilem ſeruauerit non præſtiterit cautionem *Mutianam* de vita viduili ſeruanda, & poſteà traſiuerit ad ſecunda vota; attamen concurrente tacita mente Teſtatoris fecit fructus ſuos, quos alias non feciſſet. Et alia de Cautione Mutiana.

Burgen. Præeminentiarum.
Lunæ 3. Iunij 1613.

Argum.DCCXLVII.Patet ex Summario.

Romana Cenſus de Mutis:
Lunæ 3. Iunij 1613.

Argum.DCCXLVIII.Solutio dotis excluditur ex adductis in deciſione. Cætera patent ex Summatio.

Tuſculana Bonorum.
Mercurii 5. Iunii 1613.

Argum. DCCXLIX. Manutentio poſeſſori inſtrumentali, ac habenti ſolum eiuſilem poſeſſionem datur. Poſeſſio per alium alieno nomine capta quando poſſit ratificari.

Pariſien. Pecuniaria.
Lunæ 10. Iunii 1613.

Argum. DCCL. Quando plus valeat pecunia præſens, quam creditum.A conuentione quando dicatur receſſum.

Peruſina Spolij Domus:
Lunæ 10. Iunii 1613.

Argum.DCCLI.Patet ex Summario.

Romana Alimentorum.
Lunæ 10.Iunii 1613.

Argum.DCCLII.Patet ex Summario.

Paduana Iuriſpatronatus.
Veneris 14.Iunii 1613.

Argum. DCCLIII. Iuſpatronatus ex aſſertione Papæ quandò probetur. Per augumentum dotis, aut reparationem Eccleſiæ quando acquiratur.

Calaguritana Beneficij de Muniglia.
Lunæ 17. Iunii 1613.

Argum.DCCLIV. Renunciatio litis, & cauſæ quid operetur. Renuncians appellationi quando cenſeatur renunciaſſe nullitatibus ſentẽtiæ.Reuocatio mandati procuræ abſque intimatione quando valeat.

Theatina Iuriſdictionis.
Lunæ 17.Iunii 1613.

Argum. DCCLV. Occaſione diſputationis an Abbatia Sancti Ioannis in Venere ſit in Diœceſi Theatinæ, vel in territorio temporali Lancian. examinatur vſquequo extendantur conceſſiones Caſtrorum Pagliettæ, & Torreni factæ à Regibus Roberto,& Alphonſo.

Mediolanen. Iuriſpatronatus.
Veneris 21.Iunii 1613.

Argum. DCCLVI. Quædam circa probationẽ ſcripturarum extractarum. Examen teſtium valet dum ab initio pars fuit perſonaliter citata.

Gerunden.Prioratus Biſulduni.
Mercurii 26.Iunii 1613.

Arg. DCCLVII. Subreptio vnionis inducitur ex quo non fuit facta mentio curæ iuriſdictionalis,& aliarum iuriſdictionum, & præeminentiarum.

Hiſpalen.Præeminentiarum.
Mercurii 26.Iunii 1613.

Argum.DCCLVIII.Circa fidẽ, & probationẽ nonnullarum ſcripturarum extractarum, de quibus in Summario.

Romana Cenſus.
Veneris 28.Iunii 1613.

Argum. DCCLIX. Quando adeſt pactum, quod in caſum retrouenditionis cenſus pecuniæ debeant reinueſtiri, vel ad huiuſmodi effectum in Monte Pietatis deponi, creditor cenſus non poteſt exigere ſortem principalem. Actio ad deponendum, quæ ſpecies actionis ſit, cui,& contra quem competat.

Romana Domus.
Veneris 28 Iunii 1613.

Argum. DCCLX. Emphyteuſis,ſeù locatio per tres fratres acquiſita ſi vnus ex his decedat ſuccedunt alij.Cætera ex Summario.

Vlixbonen. Concurſus.
Lunæ 1. Iulii 1613.

Arg.DCCLXI. Concurſus Eccleſiæ Parochialis vnitæ Canonicatui an fieri debeat. Cura animarum an, & quando dicatur tran-

tranſlata in Vicarium deputatum huiuſmodi Eccleſiæ Parochiali,

Nicien. Nullitatis Contractus.
Lunæ 1. Iulij 1613.
Argum. DCCLXI. Succeſſor Eccleſiæ poteſt inrentare reintegrationẽ ob alienationẽ factam ab Anteceſſore. Gratia per obitum Papæ quando expiret.

Aſculana Beneficij.
Lunæ 1. Iulii 1613.
Argum. DCCLXII. Iudex quãdo teneatur audire illũ, qui in actis proteſtatus fuit nihil fieri, niſi verificandis, & ipſo legitimè citato. Clauſula *dummodò non ſit alteri ius quæſitum* quid importet.

Forolivien. Emphiteuſis.
Lunæ 1. Iulii 1613.
Argum. DCCLXIV. Citationis defectus eſt inſanabilis. Sẽtentia quãdo dicatur lata ſine citatione. Senrentia nulla quando poſſit confirmari, & poſtquam eſt confirmata impugnari.

Reatina Bonorum.
Lunæ 1. Iulii 1613
Argum. DCCLXV. Actio ſpolij competit, dum conſtat de antiquiori poſſeſſione Actoris & de moderniore rei. Datur contra factũ Iudicis nulliter, & iniuſtè procedentis. Dicitur nulliter, & iniuſtè proceſſiſſe, dũ relaxauit mandatum pro debito, quod in actis non conſtat, & fuit facta ſubhaſtatio abſque citatione, & decreto ſubhaſtari.

Romana dotis de Olphis.
Lunæ 25. Octobris 1613.
Argum. DCCLXVI. Adiudicatio, & datio in ſolutum factæ minoribus, & pupillis indeffẽſis ſunt nullæ. An dicantur indefenſi ſi eorum Tutores, & Curatores fuerũt citati, ſed non comparuerunt.

Peruſina Executionis.
Mercurii 30. Octobris 1613.
Argum. DCCLXVII. non indiget.

Valliſoletana iuris nominan.
Veneris 8. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXVIII. Confirmatio Apoſtolica ſuper concordia quando valeat.

Mediolanen. Iurispatronatus.
Mercurij 13. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXIX. Non indiget.

Pariſien. Pecuniaria.
Mercurij 20. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXX. Mandatum ad exigendum cenſetur potiùs quam ceſſio, licet verba contractus ſonent in ceſſionem, quando fuit ſecuta acceptatio per verba importantia mandatum.

Romana Computorum.
Mercurii 20. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXXI. Relatio Periti à partibus electi eſt ſequenda non obſtante recuſatione eiuſdem facta ab vna ex partibus & appellatione interpoſita à non admiſſione recuſationis, quando eſt friuola.

Parmen Datij.
Mercurij 27. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXXII. Compenſatio habet vim ſolutionis; proùt etiam cedula bancaria. Quando cedula facta pro ſoluendis fructibus inſeruiat pro extinctione capitalis.

Romana Aditionis Hæreditatis.
Veneris 29. Nouembris 1613.
Argum. DCCLXXIII. Patet ex ſummario.

Interamnen. Legitimarum.
Lunæ 2. Decembris 1613.
Argum. DCCLXXIV. Non indiget.

Bononien. Alimentorum.
Mercurij 4. Decembris 1613.
Argum. DCCLXXV. Legatum alimentorum quando ſit tranſmiſſibile ad hæredes.

Ianuen. Pecuniaria.
Mercurij 4. Decembris 1613.
Argum. DCCLXXVI. Reuocatur mandatum A.C. attenta nullitate; quia proceſſit ad executionem ſententię latæ extra ſtatum & iniuſtitia, quia non conſtat de ſolutione dotis, pro cuius reſtitutione illud relaxauit.

Aſculana Pecuniaria.
Lunæ 9. Decembris 1613.
Argum. DCCLXXVII. Valida eſt probatio deducta ex depoſitione teſtium. Examen nullum ob defectum citationis ad videndum

dum iurare teſtes, quando ſanari poſſit. Citatio ad videndum collationari depoſitiones teſtium quando debeat fieri, & quando fieri poſſit.

Romana Saluiani.

Lunæ 9. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXVIII. Executiuè contra tertium poſſeſſorem ad fauorem mulieris pro dote agi non poteſt, quando obligatio Cameralis fuit vulnerata, vel non cõſtat pro qua quãtitate ſit faciẽda executio, vel bona deliberata fuerunt ipſi tertio citata muliere. Exceptio redditionis rationis quando impediat reſtitutionem dotis.

Vercellen. Canonicatus.

Mercurij 11. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXIX. Vacatio quando dicatur conſumpta per prouiſionem Apoſtolicam.

Nicien. Nullitatis.

Mercurij 11. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXX. Quæ requirantur ad hoc vt res dicatur ſolita locari. Remiſſoria ſpoliatori quando concedatur.

Romana Domus.

Lunæ 16. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXI. Renunciatio ampliſſimis verbis concepta reſtringitur ad ea, ſuper quibus fuit facta tranſactio. Renunciatio iuri de futuro quomodo intelligatur.

Viterbien. Fideicommiſſi.

Lunæ 16. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXII. Non indiget.

Parmen. Datij Longæ Padi.

Lunæ 16. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXIII. Non indiget.

Cartaginen. Fructuum.

Veneris 20. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXIV. Diſtributiones quotidianæ non reſidenti quando debeantur.

Marianen. & Alerien. vnionis.

Veneris 20. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXV. Vnio probatur ex litteris, quæ non ſunt iuſtificandæ, quando per longum tempus habuerunt effectum.

Theatina Iuriſdictionis Sancti Ioannis in Venere.

Veneris 20. Decembris 1613.

Argum. DCCLXXXVI. Manutentio in quaſi poſſeſſione viſitandi Epiſcopo quando concedatur. Quaſi poſſeſſio viſitandi quãdo dicatur probata. Interpretatio *Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 9. de reformat.*

Auenionen. Bonorum.

Veneris 10. Ianuarij 1614.

Arg. DCCLXXXVII. Sequeſtri appoſitio quando dicatur attentata.

Romana Archiuij.

Lunæ 13. Ianuarij 1614.

Argum. DCCLXXXVIII. Diſputatur, an Appaltator vltra ſummam conuentam teneatur ad annua ſcuta 300. iuxta formam præcedentis inſtrumenti appaltus, & negatiuè reſoluitur.

Firmana Altaris.

Mercurij 25. Ianuarij 1614.

Argum. DCCLXXXIX. Commiſſa cauſa ſanationis nullitatis mandati ob non ſeruationem quatuor terminorum ad docendum de appellatione conſtito de bono iure arbitrio Rotæ, attento bono iure reſultante ex validitate vnionis, quæ licèt fuerit facta per Epiſcopum de beneficio libero ad beneficium Iuriſpatronatus, attamen ob lapſum 30. ann. cum obſeruantia, quod facit præſumere beneplacitum Apoſtolicum pro ea reſoluitur, & ſic pro ſanatione.

Peruſina Bonorum.

Mercurij 15. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXC. Non indiget.

Foroliuien. Emphiteuſis.

Mercurii 24. Ianuarii 1614.

Argum. DCCXCI. An intret arbitrium pro ſanatione ſententiæ nullæ ex defectu citationis. Cætera ex Summario patent.

Abulnen. Decimarum.

Lunæ 27. Ianuarii 1614.

Argum. DCCXCII. Eccleſia debet manuteneri in poſſeſſione decimarum tã maiorum, quam minutarum, non obſtante quod ex aduerſo allegetur priuilegium exemptionis.

INDEX

Pampilonen. Parochialis de Guembe.
Lunæ 27. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXCIII. Falſitas mandati procuræ ex quibus probetur. Concurſus in Iurepatronatus quando fieri debeat.

Aſtoricen. reſidentiæ.
Veneris 31. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXCIV. Quando intret arbitrium procedendi in negotio principali ante purgationem attentatorum.

Gerunden. Iuriſdictionis.
Veneris 31. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXCV. Non indiget.

Mediolanen. Iuriſpatronatus.
Veneris 31. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXCVI. Præſentatio in Iurepatronatus Laicali poſt quattuor menſes facta quando valeat.

Peruſina executionis.
Veneris 31. Ianuarij 1614.

Argum. DCCXCVII. Vſufructuarius quando poſſit capere per ſe, & quando teneatur capere de manu hæredis vſumfructum. Ius accreſcendi in vſufructu quando locum habeat.

Bononien. de Ghellis.
Lunæ 17. Februarij 1614.

Argum. DCCXCVIII. Non indiget.

Firmana Iuriſpatronatus.
Veneris 21. Februarij 1614.

Argum. DCCXCIX. Per vnionem quando beneficum efficiatur ex priuilegio.

Romana Adminiſtrationis de Raynerijs.
Mercurij 26. Februarij 1614.

Argum. DCCC. Patet ex Summario.

Firmana Dotis.
Mercurij 26. Februarij 1614.

Argum. DCCCI. Obligatio à muliere facta pro dote valet etiam ſine ſolemnitatibus. Ad hoc vt validè reducatur dos requiritur conſenſus, & vtilitas mulieris.

Auenionen. Bonorum.
Lunæ 3. Martij 1614.

Argum. DCCCII. Patet ex Summario.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 3. Martij 1614.

Argum. DCCCIII. Non indiget.

Derthuſen. Prioratus.
Mercurij 5. Martij 1614.

Argum. DCCCIV. Concurſus quando fieri debeat. Prioratus quando dicatur dignitas, & quando caput Collegij.

Vercellen. Canonicatus.
Mercurij 5. Martij 1614.

Argum. DCCCV. Vigore ſubrogationis gratioſæ datur immiſſio probatis extremis, de quibus in Summario. Quando gratioſè ſubrogatus poſſit agere executiuè, vel non. Per prouiſionem Papæ quando conſumitur vacatio.

Romana Cenſus.
Lunæ 10. Martij 1614.

Argum. DCCCVI. Solutio in quam cauſam cedere debeat.

Peruſina Laudi.
Veneris 14. Martij 1614.

Argum. DCCCVII. Patet ex Summario.

Placentina Cappellaniæ.
Veneris 14. Martij 1614.

Argum. DCCCVIII. Quaſi poſſeſſio præſentandi in iurepatronatus, quæ acquiritur ex vltima præſentatione effectum ſortita probat pertinentiam iuris patronatus tam ad fauorem illius, qui præſentauit, quam eius filiorum.

Romana de Scottis.
Veneris 14. Martij 1614.

Argum. DCCCIX. Obligatio facta de reſtituendo prioribus, & portioribus non ſuffragatur ijs, qui non ſunt anteriores, aut potiores. Confeſſio confitenti non præiudicat tribus caſibus, de quibus in Summario.

Theatina Iuriſdictionis S. Ioannis in Venere.
Veneris 14. Martij 1614.

Argum. DCCCX. Manutentio datur Ordinarijs tam ex aſſiſtentia iuris, quam ex poſſeſſione anteceſſoris. Qualis Procurator generalis ordinis poſſit compatere pro Monaſterio particulari.

Tole-

Toletana Penſionis.
Veneris 11. Aprilis 1614.

Argum. DCCCXI. Non indiget.

Reatina Bonorum.
Veneris 18. Aprilis 1614.

Argumen. DCCCXII. Repetitio inſtrumenti quando ſuffragetur, & quomodò fieri debeat. Retentio ſpoliatori ſuperueniente eredito quando competat.

Romana Aditionis Hæreditatis.
Veneris 18. Aprilis 1614.

Argum. DCCCXIII. Non indiget.

Vercellen. Canonicatus.
Lunæ 21. Aprilis 1614.

Argum. DCCCXIV. Pro impetratione Canonicatus quæ ætas requiratur. Canonicatus ſubdiaconalis quando dicatur. Clauſula *litis ſtatum &c.* euitat ſubreptionem gratiæ ob non factam mentionem litis.

Pampilonen. Decimarum de Gongora.
Veneris 28. Aprilis 1614.

Argum. DCCCXV. Ad inducendam præſcriptionem quando duæ perſonæ requirantur. Cætera patent ex Summario.

Romana Dotis de Olphis.
Lunæ 28. Aprilis 1614.

Argum. DCCCXVI. Adiudicatio, & datio in ſolutum minoribus indeffenſis ſunt nullæ. Minores indefenſi quando dicantur.

Anconitana redditionis rationis.
Lunæ 5. Maij 1614.

Argum. DCCCXVII. Non indiget.

Ianuen. Officiorum.
Veneris 9. Maij 1614.

Argum. DCCCXVIII. Acquirens officia per obitum vacabilia illis non priuatur per emmiſſionem profeſſionis in Religione, ſed tantum cogi poteſt ad ea vendenda. Mors ciuilis quando æquiparetur naturali.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 12. Maij 1614.

Argum. DCCCXIX. Patet ex Summario.

Aſtoricen. reſidentiæ.
Mercurij 14. Maij 1614.

Argum. DCCCXX. Patet ex Smmario.

Peruſina executionis.
Mercurij 14. Maij 1614.

Agum. DCCCXXI. Competit ius accreſcendi in vſufructu reſeruato in contractu inter viuos. Pretium in particularibus quando ſuccedat loco rei.

Parmen. Datij Longæ Padi.
Mercurij 21. Maij 1614.

Argum. DCCCXXII. Emptor ſtante nullitate contractus tanquam facti de re fideicõiſſaria, & prohibita alienari, quando teneatur ad reſtitutionem fructuum perceptorum; Sicuti etiam venditor, qui eredebat rem eſſe liberam quando teneatur ad reſtitutionem fructuum montis per emptorem ſolutorum in vim accollationis factæ in emptione.

Montis Faliſci Cenſus.
Veneris 23. Maij 1614.

Argum. DCCCXXIII. Patet ex Summario.

Nullius, ſeu Melicuen. Cenſus.
Lunæ 26. Maij 1614.

Argum. DCCCXXIV. Egregiè declaratur, quę dicantur pacta contra ſubſtantiam cenſus, & quæ non. Et firmatur, quod pacta contra ſubſtantiam cenſus vitiant contractum illius: diuerſimodè verò procedit in alijs pactis, quæ vitiantur; ſed non vitiant contractum.

Romana Vineæ de Corbinellis.
Lunæ 26. Maij 1614.

Argum. DCCCXXV. Diſcurſus ſuper interpretatione *Statuti Vrbis lib. 1. cap.* 145. an ſcilicèt ad hoc vt intret illius diſpoſitio fæminæ à quonam debeant dotari, & ſi fuerint maritatæ ex quibus bonis debeant eſſe dotatæ.

Lucana Bonorum.
Mercurij 28. Maij 1614.

Argum. DCCCXXVI. Exceptio melioramentorum non retardat immiſſionem data, cautione de illis reficiendis poſt liquidationem. Et alia de melioramentis, quæ videas in Summario.

Tul-

I N D E X

Tullen. Parochialis.

Mercurii 28. *Maij* 1614.

Argum. DCCCXXVII. Manutentio etiam poſſeſſori inſtrumentali alio non exiſtente in poſſeſſione datur contra factum Iudicis nulliter procedentis. Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quæ requirantur.

Nicien. Spolij.

Lunæ 16. *Iunij* 1614.

Argum. DCCCXXVIII. Nonnulla circa conceſſionem, & denegationem remiſſoriæ.

Maioricen. Fabricæ.

Lunæ 16. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXIX. Ad reparationem Eccleſiæ Carhedralis quis teneatur.

Romana Computorum,

Veneris 20. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXX. Patet ex Summario.

Tiraſonen. Penſionis.

Veneris 20. *Iunis* 1614.

Argum. DCCCXXXI. Arbitrium quando intret ad effectum retardationis penſionis.

Theatina, ſeù nullius iuriſdictionis de Bucelanico.

Lunæ 23. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXXII. Epiſcopo denegatur in hac deciſione manutẽtio in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem in Abbatia exempta, attento quod non probauit eius intentionem; nec ex aſſiſtentia iuris, nec ex quaſi poſſeſſione.

Neapolitana Altaris Priuilegiati.

Lunæ 23. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXXIII. Confratres alicuius Confraternitatis incidi in marmore, & affigi curantes in eorum Eccleſia ſententiam, quæ declarat ipſos habere altare priuilegiatum, cõmittunt attentata, ſi id faciunt pendente appellatione.

Romana Pecuniaria de Aſtallis.

Veneris 27. *Iunij* 1614.

Argum. DCCCXXXIV. Diuerſitas quietantiarum quando faciat præſumere diuerſitatem ſummarum.

Peruſina Bonorum.

Veneris 27. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXXV. Immiſſio debetur hæredi ſcripto in teſtamento non abolito, nec cancellato, non obſtante fideicommiſſo non claro allegato à poſſeſſore; cetera videas in Summario.

Romana Fideicommiſſi à Capiteferreo.

Veneris 27. *Iunij* 1614.

Argum. DCCCXXXVI. Patet ex Summario.

Parmen. Datij.

Veneris 27. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXXVII. Fructus recompenſatiui ad quam ſummam debeantur.

Veliterna Cenſus.

Veneris 27. *Iunii* 1614.

Argum. DCCCXXXVIII. Patet ex Summario.

Firmana Iuriſpatronatus.

Veneris 27. *Iuny* 1614.

Argum. DCCCXXXIX. Nonnulla circa denegationem remiſſoriæ.

Romana Aditionis Hęreditatis.

Veneris 4. *Iulii* 1614.

Argum. DCCCXL. Quando dicatur conſtare de debito Tutoris. Et quando Tutor teneatur reſtituere bona inuentariata.

Reatina Spolij.

Veneris 4. *Iulii* 1614.

Argum. DCCCXLI. Spoliatori competit retentio, donec integrum creditum ſoluatur. Spoliator an, & quando ante purgationẽ ſpolij ſit audiendus.

Pampilonen. Beneficij.

Veneris 4. *Iulii* 1614.

Argum. DCCCXLII. Poſeſſori anteriori non datur manutẽtio non obſtante poſſeſſione poſteriori capta auctore Prætore, quando prior non habuit ſe pro ſpoliato. Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, quando eſt iuſtificatum.

Ianuen. Pecuniaria.

Veneris 4. *Iulii* 1614.

Argum. DCCCXLIII. Confeſſio dotis receptæ non præcedente promiſſione quando probet in præiudicium creditorum patet ex ſummario.

Bre-

Bremen. Præpoſituræ.

Veneris 4. Iulii 1614.

Argum. DCCCXLIV. Præpoſitura Eccleſiæ Bremen. attentis *Concordatis Germaniæ*, quæ tanquã pacta ſunt ſeruanda, eſt Sedi Apoſtolicæ reſeruata etiam ſi ſit dignitas electiua. Alia multa ad hunc propoſitum adducuntur, de quibus latè in Summario.

Romana menſæ numulariæ.

Mercurij 30 Iulij 1614.

Argum. DCCCXLV. In conceſſione per Leonem X. facta Iacobo de Frangipanis iuris, & facultatis tuendi, & exercendi vnam menſam numulariam in foro piſcium per hæc verba *tibi pro te, tuiſque filiis, hæredibus, & ſucceſſoribus de tuo corpore recta linea deſcendentibus in perpetuũ ius, & facultatem vnam menſam numulariam in foro piſcium pro te, & ſucceſſores tuos prædictos, ſeù alium virum integrum, & fidelem, quem tu, & illi reſpectiuè ad hoc duxeritis pro tempore deputandum tenendi, & exercendi concedimus* non venit Laura filia Hieronymi vltimi maſculi defuncti, attento quod fæminæ ſunt incapaces officij publici, prout eſt iſtud; & in verbis conceſſionis non compræhenduntur, vt latiſſimè, & doctiſſimè validiſſimis fundamentis in deciſione comprobatur.

Placentina, & Corduben. Beneficiorum.

Lunæ 27. Octobris 1614.

Argum. DCCCXLVI. Beneficia Cubiculariorum honoris Papæ habentium tantum portionẽ panis, & vini non eſſe reſeruata reſoluit Rota, & latè demonſtratur in præſenti deciſione.

Barchinonen. Confinium.

Lunæ 27. Octobris 1614.

Argum. DCCCXLVII. Remiſſoria quando nonnullis caſibus concedatur.

Gerunden. Prioratus.

Mercurii 29. Octobris 1614.

Argum. DCCCXLVIII. Fructus, & expenſæ poſſeſſorij quando poſſint reſeruari in fine litis petitorij.

Foroliuien. Emphiteuſis.

Lunæ 10. Nouembris 1614.

Argum. DCCCXLIX. Mutans iudicium tenetur reficere expenſas prioris iudicij. Et alij caſus refectionis expenſarum, de quibus in Summario.

Cæſaraugustana Penſionis.

Veneris 14. Nouembris 1614.

Argum. DCCCL. Confeſſiones de recepto quando probent quaſi poſſeſſionem exactionis penſionis. Manutentio debetur durante cauſa nullitatis, quæ durat per 30. ann. licet cauſa appellationis ſit deſerta. Declaratoria conceditur ſeruatis ſeruari ſolitis.

Romana Computorum.

Veneris 14. Nouembris 1614

Argum. DCCCLI. Patet ex Summario.

Florentina, ſeù Pariſien. Pecuniaria.

Lunæ 17. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLII. Creditor anterior quando poſſit auocare pecuniam poſteriori creditori ſolutam, & qua actione. *Statutum Florentinum* quid diſponat circa bona decocti reperta penes aliquem creditorem, & quando locum habeat.

Romana de Madgalenis.

Lunæ 17. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLIII. Relatio Periti, in qua fuit æſtimata domus ſecundum hodiernum valorem non ſuffragatur ad reſcindendam ob læſionem dationem in ſolutum per longiſſimum tempus anteà factam.

Corduben. Gabellarum.

Mercurii 19. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLIV. Non indiget.

Tullen. Parochialis.

Mercurii 19. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLV. Parochus tenetur recitare horas Canonicas, prædicare, & ſacramẽta adminiſtrare; non autem cantare horas Canonicas, nec vigilias mortuorum in ſua Parochia.

Bononien. Alimentorum.

Lunæ 24. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLVI. Creditum aſſignatum pro alimentis quando ſit tranſmiſſibile ad hæredes.

Imolen. Bonorum.

Veneris 28. Nouembris 1614.

Argum. DCCCLVII. Cautionem *Mutinã* vxori non

ri non fuiſſe remiſſam firmatur non obſtantibus coniecturis pro remiſſione adductis. Vxor inſtituta ſub conditione viduitatis quando faciat fructus ſuos.

Peruſina Pecuniaria, ſiuè Donationis de Baldellis.
Veneris 28. Nouembris 1614.
Argum. dccclvii. Donans vigore conuẽtionis tenetur ad refectionem damni paſſi per Donatarium ob euictionem ſecutã rei donatæ.

Burgen. Præeminentiarum.
Lunæ 1. Decembris 1614.
Argum. dccclix. Tranſactio non ſuſtinetur ſub prætextu dubij litis euentus, quando pro vna parte adeſt ſententia, & res iudicata, licet offuſcata nullitatibus. Beneficiatorum, & officialium nomine quando veniant Dimidij Portionarij.

Theatina Iuriſdictionis de Atiſta.
Veneris 5. Decembris 1614.
Argum. dccclx. Epiſcopo manutentio exercendi iuriſdictionem quando cõcedatur.

Pariſien. Pecuniaria.
Mercurii 10. Decembris 1614.
Argum. dccclxi. Diſpoſitio *leg. per diuerſas C. mandati* quando locum habeat.

Romana Cenſus de Mutis.
Ven. 14. Decembris 1614.
Argum. dccclxii. Facultas alienandi bona pro dotibus dandis, & recipiendis conceſſa à Teſtatore non debet intelligi ſimpliciter, ſed tantum in ſubſidium.

Parmen. Datij.
Lunæ 15. Decembris 1614.
Argum. dccclxiii. non indiget.

Plocen. Canonicatus.
Lunæ 15. Decembris 1614.
Argum. dccclxiv. An *Regul. ſecunda Cãcell.* deroget cuicunque priuilegio, conſuetudini, præſcriptioni etiam imemorabili.

Romana Officij Notariatus Rotæ.
Veneris 19. Decembris 1614.
Argum. dccclxv. Reſignatio ſuſtinetur non obſtante obitu reſignantis poſt paucos dies. Ad validitatem reſignationis officij quę requirantur.

Conchen. Decimarum de Tore el Monſe.
Lunæ 12. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxvi. Obſeruantia ex quibus probetur.

Romana Dotis de Olphis.
Lunæ 12. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxvii. Patet ex Summario.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Veneris 16. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxviii. Non indiget.

Aſten. Penſionis.
Lunæ 19. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxix. Litteræ reſeruationis pẽſionis vigore translationis motu proprio emanatæ debent exequi abſque quo cõſtet de earum iuſtificatione; Et alia circa translationem penſionis, de quibus in Summario. Familiaritas ex quibus probetur.

Reatina Præpoſituræ.
Veneris 23. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxx. Cardinalis Commendatarius poteſt conferre omnia beneficia ſuæ Diœceſis etiam reſeruata ſi habeat indultum, & hoc caſu dicitur conferre non vigore indulti, ſed auctoritate ordinaria. Cardinales ſub quibus *Regulis Cancellariæ* compræhendantur, vel non.

Hiſpalen. Præeminentiarum.
Veneris 23. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxxi. Teſtes inter alios examinati quando probent.

Theatina Iuriſdictionis.
Lunæ 26. Ianuarij 1615.
Argum. dccclxxii. Manutentio debetur Ordinario in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem interim dum per tres cõformes canonizatur immemorabilis inferioris Ordinario.

Siracuſana Quartæ.
Veneris 30. Ianuary 1615.
Argum. dccclxxiii. Gæſta vigore decreti continentis actum reiterabile non ſunt attentata.

Romana Domus.
Mercurij 4. Februarij 1615.
Argum. dccclxxiv. Beneplacitum Apoſtolicum

licum quando præſumatur, & quid eius defectus operetur. Deuolutio ob non ſolutum canonem contra emphyteutam, re ſpoliatum prætendi non valet.

Interamnen. Legitimæ.

Mercurii 4. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXV. Vt poſſit deueniri ad detractionem legitimæ neceſſaria eſt æſtimatio bonorum.

Interamnen. Pecuniaria.

Veneris 6. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXVI. Requiſita delegationis quæ ſint. Debitor delegatus, qui agnouit debitum ad fauorem creditoris delegantis non poteſt excipere ſe non eſſe debitorem.

Romana Fideicommiſſi.

Veneris 6. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXVII. Deſcendentia, & ſtatio ex quibus probentur.

Viterbien. Fideicommiſſi.

Lunæ 9. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXVIII. Clauſula *ſine præiudicio venientium ab inteſtato* appoſita in legitimatione quando preſeruet ius ſubſtitutis in fideicommiſſo.

Romana Pecuniaria, ſiuè Computorum.

Lunæ 9. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXIX. Non indiget.

Romana de Sancto Petro.

Veneris 13. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXX. Fideicommiſſario, ad cuius fauorem purificata fuit conditio, ſub qua fuit vocatus, debetur immiſſio non obſtantibus appoſtillis, & cancellationibus appoſitis in teſtamento.

Peruſina Fideicommiſſi.

Lunæ 13. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXI. Aegidiana quando locum habeat. Clauſula *quam, & quas* operatur, vt Iudex poſſit pronunciare tanquam in prima. In Rota eſt ſtylus, quod debeat dari libellus eadem die, qua fertur ſententia.

Bononien. de Ghellis.

Lunæ 16. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXII. Patet ex Summario.

Narnien. Locationis.

Lunæ 16. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXIII. Ex quibus dignoſcatur an contractus ſit emphiteuſis, vel locationis.

Fauentina Concordiæ.

Veneris 20. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXIV. Maior pars creditorum in concedenda dilatione quando præiudicet minori, & quid requiratur.

Tullen. Parochialis.

Veneris 20. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXV. Patet ex Summario.

Cartaginen. Fructuum.

Lunæ 23. Februarij 1615.

Argum. DCCCLXXXV. Non indiget.

Pariſien. Pecuniaria.

Mercurij 11. Martij 1615.

Argum. DCCCLXXXVII. Mādatum gratuitum potiùs quam ceſſio ex quibus probetur, & quando morte expiret.

Aſten. Penſionis.

Mercurij 11. Martij 1615.

Argum. DCCCLXXXVIII. Clauſulæ *motu proprio* in gratia appoſitæ vis, & effectus, & quando iſto caſu dari poſſit de ſubreptione. Nonnulla circa probationem familiaritatis.

Hiſpalen. Matrimonij.

Veneris 13. Martij 1615.

Argum. DCCCLXXXIX. An, & quando is, qui contraxit ſponſalia poſſit cogi ad contrahendum matrimonium de præſenti.

Nullius, ſeù Melicuten. Cenſus.

Lunæ 16. Martij 1615.

Argum. DCCCXC. Quæ pacta in contractu cenſus appoſita vitient, & quæ vitientur.

Romana Dotis de Pallettis.

Veneris 20. Martij 1615.

Argum. DCCCXCI. Pater quando poſſit nouare circa dotem filio promiſſam.

Aſtoricen. Reſidentiæ.

Lunæ 23. Martij 1615.

Argum. DCCCXCII. Circa conceſſionem, vel denegationem remiſſoriæ.

Corduben. Redecimarum.
Veneris 27. Martij 1615.

Argum. DCCCXCIII. Redecima tanquam contra ius non debetur. Quando quid dicatur factum contra legem, quando in fraudem legis, & quando præter legem.

Argentina Commendæ.
Lunæ 30. Martij 1615.

Argum. DCCCXCIV. Quando dicatur Commenda, & quando Oppignoratio.

Abulen. Decimarum.
Veneris 3. Aprilis 1615.

Argum. DCCCXCV. Articuli additionales quãdo ſint admittendi, & noua remiſſoria concedenda. Et alia de remiſſoria, quæ patent ex Summario.

Pampilonen. Decimarum.
Lunæ 6. Aprilis 1615.

Argum. DCCCXCVI. Patet ex Summario.

Romana Fideicommiſſi de Sancto Petro.
Lunæ 4. Maij 1615.

Argum. DCCCXCVII. Fructus quando veniãt in reſtitutione fideicommiſſi; Et an pro illis competat remedium *l. final.* Augumentum fideicommiſſi an cenſeatur factum fauore hæredis, an fideicommiſſi; an verò vtriuſque.

Romana Fideicommiſſi de Capite Ferreo.
Lunæ 3. Maij 1615.

Argum. DCCCXCVIII. Subſtitutus purificata conditione, ſub qua fuit vocatus, admittitur. Quando purificationem conditionis probare teneatur. Reciproca ſubſtitutio quando contineat fideicommiſſariam.

Cæſarauguſtana Abbatiſſatus.
Lunæ 18. Maij 1615.

Argum. DCCCXCIX. Ad validitatem gratiæ *ſi neutri* quæ requirantur.

Interamnen. Bonorum.
Veneris 22. Maij 1615.

Argum. DCCCC. Agens condictione indebiti quid probare teneatur. Solutio integræ dotis ex quibus probetur. Pretium bonorum venditorum cum conſenſu mulieris, quæ ſuper illis habebat hypothecam ad cuius manus perueniſſe cenſeatur.

Romana Computorum.
Lunæ 25. Maij 1615.

Argum. CMI. Exiſtentia librorum pænes hæredem quando præſumatur.

Romana Cenſus ſcut. 18. mill.
Lunæ 5. Iuny 1615.

Argum. CMII. Emptor ſoluens poſterioribus creditoribus venditoris an, & quando liberetur.

Romana Cenſus, ſeù Executionis.
Veneris 5. Iuny 1615.

Argum. CMIII. Minor, qui vult impugnare contractum ob defectum conſenſus proximiorum teneretur probare nedum eorum præſentiam, ſed etiam habilitates. Habilitas tam naturalis, quam accidentalis in iſto caſu quando dicatur probata.

Necaſtren. Cappellaniæ.
Mercurij 10. Iunij 1615.

Argum. CMIV. Iuſpatronatus ex quibus probetur. Iuſpatronatus quod ſpectat ad Confraternitatem Laicalem non cadit ſub reſeruatione.

Tiraſonen. Penſionis.
Veneris 12. Iunij 1615.

Argum. CMV. Quaſi poſeſſio exigendi penſionem ex quibus probetur. Gratia motu proprio conceſſa non debet iuſtificari Sententia lata ſuper ſtatu non ſemper afficit omnes.

Gerunden. Iuriſdictionis.
Lunæ 15. Iunij 1615.

Argum. CMVI. Non indiget.

Peruſina Bonorum de Antognola.
Mercurij 17. Iunij 1615.

Argum. CMVII. Immiſſio vigore *l. final.* non denegatur, quamuis intret quæſtio iuris, & contra hæredem ſcriptum petentem immiſſionem pro detractionibus legitimæ, & Trebellianicæ opponatur fuiſſe factas alienationis.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Mercurii 17. Iunii 1615.

Argum. CMVIII. Non indiget.

Me-

Digitized by Google

Mediolanen. Decimarum, Sancti Iuliani.

Lunæ 22. Iunij 1615.

Argum. CMIX. Sententia ob non interpoſitã appellationem in tempore, & ob non proſecutionem quando ſit executioni demandanda. Procurator poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari, & ſi reuocetur intimari debet reuocatio ipſi Procuratori.

Marianen. ſeù Alerien. vnionis.

Veneris 22. Iunij 1615.

Argum. CMX. Vltimus ſtatus in beneficialibus quando attendatur.

Theatina Iuriſdictionis de Arbona.

Veneris 26. Iunij 1615.

Argum. CMXI. Agitur an Abbatia ſit intra fines Diæceſis, & pro comprehenſione reſoluitur.

Cartaginen. Fructuum.

Veneris 26. Iunij 1615.

Argum. CMXII. Non indiget.

Toletana Piæ Memoriæ.

Lunæ 26. Iunij 1615.

Argum. CMXIII. Non indiget.

Tullen. Parochialis.

Mercurij 1. Iulij 1615.

Argum. CMXIV. Non indiget.

Bononien. de Ghellis.

Mercurij 1. Iulij 1615.

Argum. CMXV. Non indiget.

Pampilonen. de Pari.

Mercurij 1. Iulij 1615.

Argum. CMXVI. Non indiget.

Aſten. Optionis Præbendæ.

Mercurij 1. Iulij 1615.

Argum. CMXVII. Manutentio in poſſeſſione præbendæ debetur ei, qui eam optauit, ac poſſeſſionem adeptus eſt ante prouiſum Apoſtolicum. Clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicorum* quid operetur.

Firmana Legitimarum.

Mercurii 10. Iulii 1615.

Argum. CMXVIII. Nonnulla circa præſcriptionem, de quibus in ſummario.

Baren. Iuriſdictionis.

Veneris 23. Octobris 1615.

Argum. CMXIX. Cognitio cauſarum matrimonialium, & criminalium, & approbatio Confeſſorum quando ſpectent ad Ordinaridm, & quando ad inferiorem.

Peruſina Dotis.

Veneris 30. Octobris 1615.

Argum. CMXX. Quando ſit locus electioni Peritorum pro probanda deterioratione bonorum.

Placentina Cappellaniæ.

Veneris 30. Octobris 1615.

Argum. CMXXI. Quaſi poſſeſſio præſentandi in iurepatronatus ad quid ſuffragetur. Filiatio probatur etiam in præiudicium tertij ex nominatione facta in teſtamento à Patre vna eum inſtitutione.

Florentina, ſeù Pariſienſis Pecuniaria.

Veneris 6. Nouembris 1615.

Argum. CMXXII. Is, cui obligatum fuit nomen debitoris, quod poſteà ab Auctore obligantis fuit exactum, qua actione, & contra quem experiri poſſit iura ſua. Creditor quando poſſit agere contra debitorem ſui debitoris.

Romana Palatij de Ruſticucijs.

Veneris 13. Nouembris 1615.

Argum. CMXXIII. Vni ex hæredibus ſcriptis, qui cæpit poſſeſſionem omnium bonorum, an ſit danda manutentio.

Vrgellen. Abbatiæ.

Veneris 13. Nouembris 1615.

Argum. DMXXIV. Patet ex Summario.

Pampilonen. Parochialis de Guembe.

Lunæ 16. Nouembris 1615.

Argum. CMXXV. Quando potius attendantur teſtes deponentes pro inſtrumento, quam contra illud. In Parochiali de iurepatronatus faciendus eſt concurſus in ijs caſibus, in quibus Epiſcopus poteſt gratificare. Gratificatio autem fieri debet in perſonam magis idonei.

Romana de Magdalenis.
Veneris 20. Nouembris 1615.
Argum. cmxxvi. Non indiget.

Cartaginen. Fructuum.
Veneris 20. Nouembris 1615.
Argum. cmxxvii. Non indiget.

Romana Pecuniaria de Aſtallis.
Veneris 27. Nouembris 1615.
Argum. cmxxviii. Non obſtante diuerſitate quietantiarum præſumitur eadem ſumma, dum concurrunt circunſtantiæ facti id ſuadentes.

Pariſien. Pecuniaria.
Veneris 27. Nouembris 1615.
Argum. cmxxix. Apoca quando inducat obligationem.

Burgen. Præheminentiarum.
Mercurij 2. Decembris 1615.
Argum. cmxxx. Reſtitutio in integrum, quæ vni ex dimidijs Portionarijs competit aduerſus laudum ob læſionem ſuffragatur etiam alijs. Dimidij Portionarij ſub quibus verbis comprehendantur.

Siracuſana Quartæ.
Mercurij 2. Decembris 1615.
Argum. cmxxxi. Sequeſtrum quando ſit apponendum.

Neocaſtren. Beneficij.
Veneris 4. Decembris 1615.
Argum. cmxxxii. Mandatum ſpeciale requiritur ad capiendam poſſeſſionem in beneficialibus. Citatio pro certa die, & ſequentibus quanto tempore valeat.

Imolen. Bonorum.
Veneris 4. Decembris 1615.
Argum. cmxxxiii. Mulier ſub conditione viduitatis inſtituta, ſi non ſeruauit vitam viduilem quando teneatur ad reſtitutionem fructuum perceptorum.

Romana Nullitatis Contractus.
Mercurij 9. Decembris 1615.
Argum. cmxxxiv. In contractu celebrato inter priuilegiatos an requirantur ſolennitates. In venditione à Procuratore facta non ſunt neceſſariæ ſolemnitates, dum fuerint ſeruatæ in illius conſtitutione. Solemnitates requiruntur in contractu celebrato cum Magiſtratu.

Pampilonen. Matrimonij.
Veneris 11. Decembris 1615.
Argum. cmxxxv. Multa circa impedimenta naturalia pro diſſoluendo matrimonio, & quæ vltra huiuſmodi impedimenta ad talem effectum requirantur.

Romana Scutorum 4. mill.
Lunæ 14. Decembris 1615.
Argum. cmxxxvi. Non indiget.

Pampilonen. Decimarum.
Veneris 18. Decembris 1615.
Argum. cmxxxvii. Priuilegium perſonale pro rebus conceſſum ad quid ſuffragetur.

Montis Faliſci Hæreditatis.
Veneris 18. Decembris 1615.
Argum. cmxxxviii. Patet ex Summario.

Romana Cenſus de Mutis.
Lunæ 17. Ianuarij 1616.
Argum. cmxxxix. *Statutum Vrbis lib. 1. cap. 142.* quid diſponat, & quibus caſibus locum habeat. Donatio nulla in teſtamento confirmata ab eo robur recipit, & talis confirmatio comprehendit omnes perſonas in donatione expreſſas.

Peruſina Melioramentorum.
Veneris 25. Ianuarij 1616.
Argumen. cmxl. De liquidatione melioramentorum, & illorum refectione.

Cartaginen. Canonicatus.
Veneris 15. Ianuarij 1616.
Argum. cmxli. Mandatum non eſt relaxãdum pro fructibus, pro quibus non præceſſit condemnatio.

Dertuſen. Canonicatus.
Mercurij 27. Ianuarij 1616.
Argum. cmlii. Prouiſus ordinariè agere debet contra poſſidentem beneficium vigore *gratiæ in forma dignum*. Gratia *in forma dignum* non eſt conditionalis. Iuſtificatio narratorum in gratia conſiſtentium in probatione originis prouiſi, & valore excluditur ob non concludentem probationem.

Ro-

Romana Cenſus.
Lunæ 1. Februarij 1616.

Argum. cxxliii. Simulatio reddit contractum nullum. Ex quibus probetur ſimulatio latè habes in Summario.

Bononien. Domus.
Lunæ 8. Februarij 1616.

Argum. cxxliv. In alternatiuis ad quem electio ſpectet. Non adimplens pro parte ſua culpa aduerſarij poteſt agere, Exceptio mãdati procuræ debet repeti in quolibet actu, aliàs non ſuffragatur.

Montis Faliſci Hæreditatis.
Lunæ 8. Februarij 1616.

Argum. cxxlv. Patet ex Summario.

Firmana Fontis.
Lunæ 8. Februarij 1616.

Argum. cxxlvi. Reuocatio Procuratoris inuita parte abſque legitima cauſa fieri non poteſt, & non dicitur perfecta ſi parti non fuit intimata.

Meten. Iuris Corrigendi;
Lunæ 8. Februarij 1616.

Agum. cxxlvii. Non indiget.

Cæſarauguſtana Parochialis de Mella.
Veneris 26. Februarij 1616.

Argum. cxxlviii. Quando lis eſt ſuper priuatione, & adiudicatione beneficium efficitur litigioſum, ſecus ſi ſit ſuper priuatione tantum. Lis eum Procuratore quãdo poſſit incohari.

Romana Adminiſtrationis.

Argum. cxxlix. Patet ex Summario.

Romana Computorum.
Veneris 4. Martij 1616.

Argum. cxl. Procurator conſtitutus in rem propriam ſum facultate ſubſtituendi tenetur ponere ad creditum conſtituentis id, quod per ſubſtitutum fuit exactum.

Ferrarien. Bonorum.
Veneris 11. Martij 1613.

Argum. cxli. Vt deueniatur ad diſſolutionem matrimonij ob arctitudinem, & magnitudinem coniugum reſpectiuè, quæ requirantur.

Romana Cenſus.
Veneris 11. Martij 1616.

Argum. cxlii. Executor teſtamentarius hæres inſtitutus quando dicatur nudus miniſter, & alia, de quibus in Summario.

Romana Cenſus.
Lunæ 14. Martij 1613.

Argum. cxliii. Non indiget.

Narrien. Locationis.
Lunæ 14. Martij 1616.

Argum. cxliv. Debitor quando teneatur accedere ad domum creditoris.

Placentina Cappellaniæ.
Veneris 17. Martij 1616.

Argum. cxlv. Qui eſt de familia fundatoris iuriſpatronatus in paritate vocum eſt præferendus. Patronus licet non poſſit lite pendente accumulando præſentare hoc tamen non procedit ſi præſentatio fiat in perſonam vnius ex collitigantibus.

Oueten. Beneficiorum:
Veneris 18. Martij 1616.

Argum. cxlvi. Breuis iuſtificati executio non retardatur, & pro illius iuſtificatione ſufficit verificare clauſulam *conſtito*. Enũciatiua non probat iuſpatronatus, prout nec fama niſi concurrant prouiſiones per ſpatium annorum 40. effectum ſortitas. Vigore clauſulę *arbitrio* quando poſſit ſuperſederi in cauſa.

Romana Cenſus de Mutis.
Veneris 18. Martij 1616.

Argum. cxlvii. *Statutum Vrbis* diſponens filios in conditione poſitos cenſeri vocatos quando locum habeat. Fideicommiſſum fauore legitimorum hæredum quãdo cenſeatur inductum.

Montis Faliſci Fideicommiſſi de Biſentis.
Veneris 15. Aprilis 1616.

Argum. cxlviii. Exiſtentia ſtatuti ex quibus probetur.

Ceſarauguſtaua Parochialis de Mæla.
Lunæ 18. Aprilis 1616.

Argum. cxlix. Regreſſus ad beneficium nõ com-

competit niſi in caſibus conuentis. Cætera patent ex Summario.

Aſculana Dotis.

Lunæ 18. Aprilis 1616.

Argm. cmlx. Statutum *Aſculanum ſub rub.* 4. *lib.* 1. quid diſponat, & quando locum habeat. Dos quando ad Patrem reuertatur, vel non.

Tullen. Parochialis.

Veneris 22. Aprilis 1616.

Argum. cmlxi. Licet de iure ſolus Rector Eccleſiæ non teneatur canere horas canonicas tamen ſi in contrarium adſit conſuetudo iſta eſt attendenda. Et lite pendente Eccleſia eſt manutenenda in ſua quaſi poſſeſſione.

Aretina Præceptoriæ, ſeu Commendæ.

Veneris 22. Aprilis 1616.

Argum. cmlxii. Ad probandum obitum prouiſi non in certo tempore ad effectum reſeruationis, neque quando quis tenetur iuſtificare titulũ Anteceſſoris ſufficit ſola fama, vel ſemiplena probatio. Reſignans, qui beneficium poſſedit non cenſetur reſignaſſe tantum ius, quod habeat.

Peruſina Fideicommiſſi de Alphanis.

Veneris 29. Aprilis 1616.

Argum. cmlxiii. Non indiget.

Montis Falliſci Cenſus.

Lunæ 2. Maij 1616.

Argum. cmlxiv. Non indiget.

Dertuſen. Canonicatus.

Veneris 2. Maij 1616.

Argum. cmlxv. Inter prouiſos quando ſit procedendum executiuè, & quando ordinarie.

Romana Pignorum.

Mercurii 4. Maij 1616.

Argum. cmlxvi. Nonnulla notanda circa naturam clauſulæ *parito iudicato.*

Compoſtellana Beneficij.

Mercuriij 4. Maij 1616.

Argum. cmlxvii. Reſignatio docenti de ſua poſſeſſione debeatur manutentio, quamuis non probet validitatem reſignationis.

Pariſien. Pecuniaria.

Lunæ 9. Maij 1616.

Argum. cmlxviii. Offerens ceſſionem crediti mediante epiſtola pro certo pretio quando pro ea cenſeatur acceptaſſe minus pretium in reſponſione contentum.

Romana Aditionis Hæreditatis.

Veneris 13. Maij 1616.

Argum. cmlxix. Inuentarij confectio ex qua enunciatiua Notarij probetur.

Romana nullitatis Contractus.

Mercurii 18. Maij 1616.

Arg. cmlxx. In contractu emptionis bonorum alicuius debitoris per minorem facta mediante Congregatione Baronum ad inſtantiam Eccleſiæ, viduarum, & pupillorum creditorum requiruntur ſolemnitates ſtatutariæ ſaltem reſpectu emptoris. Cætera circa *Congregationem Baronum.*

Vrbeuetana Fideicommiſſi.

Mercurij 18. Maij 1616.

Argum. cmlxxi. Non indiget.

Bonon. Remiſſionis Mercedis.

Veneris 20. Maij 1616.

Argum. cmlxxii. Non indiget.

Romana Adminiſtrationis de Raynerijs.

Argum. cmlxxiii. Non indiget.

Plocen. Canonicatus.

Mercurij 25. Maij 1616.

Argum. cmlxxiv. *Regul.* 2. *Cancell.* quæ beneficia reſeruet. Non derogat conſuetudini immemorabili, benè quidem *Regul.* 8.

Maceraten. Dotis.

Veneris 20. Maij 1616.

Argum. cmlxxv. Conſignatio mobilium ſponſo promiſſorum probatur ex adductis in Summario.

Mediolanen. Decimarum.

Veneris 27. Maij 1616.

Argum. cmlxxvi. Productio dicitur realis, quando ſcripturæ fuerunt productę cum oblatione copiæ, & citatione partis non obſtante ſtylo, quod productiones fieri ſoleant verbales. Tam appellans, quam appel-

appellatus ſi vult proſequi cauſam tenetur tranſportare acta.

Aſtoricen. Reſidentiæ.
Lunæ 6. Iunij 1616.

Argum. CMLXXVII. *Conc. Trid.* quid diſponat in *cap. 3. ſeſſ. 21. de reform.* & quid in *cap. 3. ſeſſ. 22. eod. tit.* Diſtributiones per non ſeruientes ammiſſæ quando ſeruientibus accreſcant, vel potius Locis pijs ſint applicanda.

Lucana Bonorum.
Veneris 10. Iunii 1616.

Argum. CMLXXVIII. Condemnatus per ſententiam ad reſtitutionem bonorum tenetur etiam ad fructus. Expreſſa petitio an requiratur adhoc vt veniant etiam fructus. A die motæ litis non ſemper veniunt, vt patet ex Summario.

Pariſien. Pecuniaria.
Lunæ 13. Iunii 1616.

Argum. CMLXXIX. Ceſſio nominis debitoris efficitur mandatum ad exigendum ex voluntate contrahentium, de qua conſtat ex adductis in deciſ.

Cæſarauguſtana Parochialis de Maela.
Lunæ 13. Iunii 1616.

Argum. CMLXXX. Non indiget.

Romana Hæreditatis de Ruſticuccijs.
Veneris 17. Iunij 1616.

Argum. CMLXXXI. Cardinalis qui habebat facultatem teſtandi per cedulam ſi in ea plures hæredes inſtituerit, & poſteà nomen vnius linea ſubduxerit addendo verba *che à N. già s'e prouiſto* cenſetur inſtitutionem quo ad illum reuocaſſe fauore aliorum cohæredum.

Romana de Magdalenis.
Lunæ 20. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXII. Non indiget.

Veliterna Cenſus.
Lunæ 20. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXIII. Cenſus per ceſſionem tranſlatiuè factam non remanet extinctus; maximè quando adſunt clauſulæ id ſuadentes. Quamuis Dominus cenſus efficiatur Dominus fundi cenſiti non remanet cenſus extinctus, ſi fundus ille fuerit euictus.

Callien. Bonorum Emphiteuticorum.
Mercurij 22. Iunij 1616.

Argum. CMLXXXIV. Vt Domino directo ratione ſuæ ciuilis poſſeſſionis ob lineam finitam manutentio debeatur requiritur declaratoria Iudicis ſuper eo, quod linea ſit finita, ſi probetur lineam extitiſſe, ſecus autem ſi idem Dominus directus probauit lineam non extitiſſe, quo caſu debetur manutentio abſque declaratoria Iudicis.

Peruſina Bonorum de Antognola.
Mercurii 22. Iunij 1614.

Argum. CMLXXXV. Fideicommiſſarius quando ſit legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem hæredi ſcripto.

Conchen. Damnorum, & intereſſe.
Mercurii 22. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXVI. Non indiget.

Romana Cenſus ſcut. 18. mill.
Lunæ 27. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXVII. Non indiget.

Aſten. Canonicatus.
Lunæ 27. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXVIII. Attentata dicuntur purgata per ceſſionem poſſeſſionis inſtrumentalis. Tunc pro purgatione attẽtatorum ſunt etiã reficienda damna, & intereſſe, quando ſunt liquida. Occaſione reſeruationis beneficiorum Subcollectoris ex *Regul. 4. Cancell.* plura adducuntur circa hanc materiam.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Lunæ 27. Iunii 1616.

Argum. CMLXXXIX. Dos, quæ in pecunia debet reſtitui, non poteſt in bonis conſignari abſque conſenſu, & euidenti vtilitate mulieris. Cætera patent ex Summario.

Ferrarien. Bonorum.
Veneris 1. Iulii 1616.

Argum. CMXC. Non indiget.

Toletana Penſionis.
Veneris 1. Iulii 1616.

Argum. CMXCI. Sententia nulla quando excuſet à lapſu fatalium. Ad præſcribendã penſionem an requiratur lapſus 30. ann.

vel

vel potiùs decem ann. eſt controuerſia inter DD.

Aſculana Beneficij.
Veneris 1. Iulii 1616.
Argum. cmxcii. Non indiget.

Pampilonen. Matrimonij.
Veneris 1. Iulii 1616
Argum. cmxciii. Non indiget.

Placentina Cappellaniæ.
Veneris 1. Iulii 1616.
Argum. cmxciv. Patroni poſſunt accumulando præſentare alium lite pendente inter primos præſentatos. Lis quando dicatur pendere.

Salamantina Penſionis.
Veneris 1. Iulii 1616.
Argum. cmxcv. Plura notanda circa tranſlationem penſionis, de quibus in Summario.

Burgen. Præeminentiarum.
Lunæ 7. Nouembris 1616.
Argum. cmxcvi. Concordia facta per maiorem partem Dimidiorum Portionariorum Capituli ſuper diſtributionibus, & emolumentis vno contradicente reſcinditur, ſi conſtat de læſione, quæ in caſu præſentis deciſionis clarè oſtenditur. Beneficiatorum appellatione an veniant Dimidij Portionarij.

Aretina Liquidationis Fructuum.
Lunæ 14. Nouembris 1616.
Argum. cmxcvii. Non indiget.

Cæſarauguſtana Parochialis de Maella.
Lunæ 14. Nouembris 1616.
Argum. cmxcviii. *Regul. 8. Cancell.* quæ beneficia ſub eius reſeruatione comprehendat.

Valliſoletana Archidiaconatus.
Mercurij 16. Nouembris 1616.
Argum. cmxcix. Beneficia plura incompatibilia quis retinere prohibetur, niſi habeat diſpenſationem Papæ. Diſpenſatus à non reſidentia cenſetur etiam diſpenſatus circa perceptionem fructuum; Quando Papa diſpenſaſſe dicatur.

Romana Cenſus.
Sabbato 26. Nouembris 1616.
Argum. m. Promittens in Vrbe dare fideiuſſores in locum demortuorum non liberatur præſtando vnum ſolum, qui nec pro vno ſuſtineri poteſt ſi non eſt Ciuis Romanus, nec ibi poſſidet bona, licèt alibi poſſideat, cum requiratur vt ſit æquè idoneus.

Cariolen. Præceptoriæ.
Lunæ 28. Nouembris 1616.
Argu. mi. Gratia, quæ de alterius facti poſſeſſione non facit mentionem non valet, quod tamen non procedit, ſi adſit clauſula *ammoto quolibet detentore*; vel emanauit motu proprio.

Abulen. Decimarum.
Lunæ 5. Decembris 1616.
Argum. mii. Non indiget.

Placentina Cappellaniæ.
Veneris 16. Decembris 1616.
Argum. miii. Lite pendente cumulando quando poſſit alium præſentare.

Pampilonen. Theſaurariæ.
Veneris 16. Decembris 1616.
Argum. miv. Datur immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ probatis extremis, de quibus in Summario. Collatio beneficij commendati, & ſic affecti ſpectat ad Papam tantùm, quamuis per Ordinariũ fuerit vnitum, cum non habeat facultatem vniendi beneficia affecta, vel reſeruata de tempore vnionis.

Pariſien. Pecuniaria.
Veneris 13. Ianuarii 1617.
Argum. mv. Contractus quando dicatur perfectus. Ex litteris, & alijs quãdo probetur perfectio contractus. Solutio in quam cauſam facta cenſeatur. Crediti aſſignatio quando ſtet loco pignoris, & quando venditionem importet.

Aretina Liquidationis Fructuum.
Lunæ 23. Ianuarij 1617.
Argum. mvi. Valor tritici quomodo æſtimari debeat. Libri Graſciæ quid probent.

Pampilonen. Teſaurariæ.

Lunæ 23. Ianuarii 1617.

Argum. MVII. Ad obtinendam poſſeſſionem beneficij reſeruati, affecti, vel letigioſi, quæ requirantur. Epiſcopus in collatione beneficiorum regularium quam perſonam repræſentet. Beneficium quando dicatur manuale, & quando perpetuum. Beneficij regularis collatio ad quem ſpectet. Iuriſdictio ſuper Monachos ad quem pertineat.

Ferrarien. Bonorum.

Veneris 27. Ianuarii 1617.

Argum. MVIII. Executor, ſeu Commiſſarius hæres inſtitutus cum clauſula *quatenùs opus ſit, & ad omnem bonum finem, & effectum remanet merus executor*. Epiſcopus eſt executor, & loco hæredis. Iudex, & Epiſcopus ſunt incapaces bonorum emphyteuticorum Eccleſiaſticorum.

Aſten. Canonicatus, & Præbendæ.

Lunæ 30. Ianuarii 1617.

Argum. MIX. Beneficium ratione officij Subcollectoris quando dicatur reſeruatum. Subcollector per deputationem alterius quando cenſeatur reuocatus.

Conchen. Expenſarum, & Salarij.

Lunæ 30. Ianuarii 1617.

Argum. MX. Patet ex Summario

Romana Cenſus.

Veneris 17. Februarii 1617.

Argum. MXI. Solutio in quam cauſam cedat, & facta cenſeatur. Reliqua patent ex Summario.

Vicen. Prioratus.

Veneris 17. Februarii 1617.

Argum. MXII. Vnio quando valeat. Facta ſub modo, qui fuit cauſa finalis, quando locum habeat. Modus debet adimpleri ante effectum diſpoſitionis, quando fuit cauſa finalis.

Romana de Ruſticuccijs.

Lunæ 20. Februarii 1617.

Argum. MXIII. Cancellatio à teſtatore facta nominis vnius ex hæredibus quid importet. Linea quando importet cancellationem.

Tullen. Parochialis.

Lunæ 20. Februarii 1617.

Argum. MXIV. Teſtes nulliter examinati poſſunt repeti. Conſuetudo per lapſum 10. ann. inducitur. Teſtes abſque iuramento, & citatione partis quando probent.

Viterbien. Fideicommiſſi.

Lunæ 27. Februarii 1617.

Argum. MXV. Patet ex Summario.

Romana Cenſus ſcut. 20000.

Veneris 3. Martii 1617.

Argum. MXVI. Executor merus quando dicatur, & quando mixtus, & quid ad eos ſpectet.

Carinolen. Præceptoriæ.

Lunæ 6. Martii 1617.

Argum. MXVII. Clauſulæ *amoto quolibet detentore* effectus. Motus proprius quid operetur.

Granaten. Computorum.

Lunæ 6. Martii 1617.

Argum. MXVIII. Iudicium motum quando dicatur. Alia vid. in Summrio.

Papien. Præſtationis Ceræ.

Lunæ 13. Martii 1617.

Argum. MXIX. Manutentio datur, quando conſtat de poſſeſſione, & non impeditur per exceptionem requirentem altiorem indaginem.

Bononien. Remiſſionis Mercedis.

Lunæ 13. Martii 1617.

Argum. MXX. *Statutum Bononiæ fori Mercatorum ſub rub. in che modo ſi debba dar fede alli libri*, quãdo locum habeat. Expreſſio cauſæ in libris mercatorum requiritur.

Romana Cenſus ſcut. 18. mil.

Veneris 7. Aprilis 1617.

Argum. MXXI. Emptor ſoluens venditori, vel illius creditoribus poſterioribus pretium non obſtantibus creditoribus anterioribus quando liberetur. Creditores anteriores quando poſſint auocare pecunias creditoribus poſterioribus ſolutas. Emptor quando poſſit ſoluere pretium ante aduentum diei, & adimpletas conditiones appoſitas in venditione. Bona, & mala fides ex quibus probetur. Clauſulæ executiuæ quando alterent diſpoſitionem precedentem.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.

Lunæ 10. Aprilis 1617.

Argum. MXXII. Teſtes de publica voce, & fama probant in antiquis. Bona fuiſſe in dominio teſtatoris probatur per famam in antiquis. Quod quis habeat cauſam ab alio ex quibus probetur. Qualitas hæreditaria probatur ex quo quis eſt in gradu ſucceſſibili, & non concurrit cũ alijs

Palentina Abbatiæ de Beneuiuere.
Veneris 14. *Aprilis* 1617.
Argum. MXXIII. Monaſterium conciſtoriale quando dicatur, *Regul.* 2. *Cancell.* quid diſponat,& quando locum habeat.

Tudertina Tranſactionis.
Lunæ 17. *Aprilis* 1617.
Argum. MXXIV. Si quis in tranſactione ſe conſtituat debitorem alterius partis in certa pecuniarum ſumma,an poſtquam ſoluerit, poſſit recuperare illam quantitatem pecuniæ, quæ ad computum crediti tranſacti fuerat ſolutum.

Romana Pecuniaria.
Lunæ 17. *Aprilis* 1617.
Argum. MXXV. Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rationem. Adminiſtratio non probatur ex confeſſione qualificata.

Romana Dotis de Olphis.
Veneris 21. *Aprilis* 1617.
Argum. MXXVI. Recognitio in dominum facta ab inquilino quando præiudicet Domino, & quid ſi in recognitione ipſe Dominus fuerit præſens, & vlterius recognouerit cum clauſula *ſine præiudicio iurium ſuorum.*

Romana de Magdalenis.
Lunæ 24. *Aprilis* 1617.
Argum. MXXVII. Aeſtimatio domus meſioratæ quomodo fiat ad hoc vt habeatur vetus valor.

Ariminen. Pecuniaria.
Veneris 5. *Maii*. 1617.
Argum. MXXVIII. Sententia lata contra fideiuſſorem de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo tanquam non iuſtificata ex sẽtentia lata ſine actis contra principalem debitorem non eſt exequenda.

Lucana Bonorum.
Veneris 12. *Maii* 1617.
Argum. MXXIX. Fructuum perceptio, & liquidatio ex quibus probetur.

Terdonen. Penſionis.
Veneris 12. *Maii* 1617.
Argum. MXXX. Poſſeſſor eſt manutenendus in quaſipoſſeſſione exigendi penſionem,non obſtante ſententia contra eum lata in petitorio. Quaſi poſſeſſio ex quibus probetur.

Romana Societatis Officij.
Mercurii 17. *Maii* 1617.
Argum. MXXXI. Patet ex Summario.

Pampilonen. Matrimonij.
Lunæ 22. *Maii* 1617.
Argum. MXXXII. Declaratoria contra mulierem, quæ non rediit ad cohabitandum cum viro non datur,quando non fuit intimatus locus, in quo debeat fieri cohabitatio.

Tullen. Parochialis.
Mercurii 24. *Maii* 1617.
Argum. MXXXIII. Patet ex Summario.

Romana Pignorum.
Mercurii 31. *Maii* 1617.
Argum. MXXXIV. Quæritur an gemmæ pignori traditæ Hæbreis à Proxeneta, qui illas receperat ad effectum vendendi debeant per Hebræos reſtitui Domino, & reſoluitur contra Dominum. Examinantur nonnulla *Capitula Reformationis Hebræorum.*

Viterbien. Fdeicommiſſi.
Veneris 2. *Iunii* 1617.
Argum. MXXXV. Si pro dote conſiſtente in pecunia aſſignentur bona pro concurrẽti quantitate marito,qui poſtea illa alienauit, non præiudicatur vxori, & eius hæredibus, quamuis alienationi per maritum factæ conſenſerit.

Montis Faliſci Hæreditatis.
Lunæ 5. *Iunij* 1617.
Argum. MXXXVI. Quando ſunt inſtitutæ duæ filiæ pro æquali portione, & in euentum obitus alicuius earum ſubſtituti cippus & familia, & proximiores familiæ teſtatoris, ſi vna ſine filijs decedat, quando ſuccedat altera excluſo ſubſtituto. Fæminę quando veniant appellatione Cippi,& proximiorum.

Taruiſina Cappellaniæ.
Lunæ 5. *Iunij* 1617.
Argum. MXXXVII. Manutentio debetur prouiſo Apoſtolico, qui habet poſſeſſionem inſtrumẽtalem beneficij vacati in menſe reſeruato, non obſtante poſſeſſione anteriori capta à prouiſo à Capitulo.

Bononien. Remiſſionis Mercedis.
Veneris 9. *Iunii* 1617.
Argum. MXXXVIII. Patet ex Summario.

Pariſien. Pecuniaria.

Lunæ 12. Iunii 1617.

Argum. MXXXIX. Creditor defuncti non poteſt agere niſi actione perſonali contra illius hęredes pro portionibus hæreditarijs.

Romana Cenſus ſcut. 20. mill.

Lunæ 19. Iunii 1617.

Argum. MXXXX. Executor merus quando dicatur, & quando mixtus, & ad quem ſpectet id quod ſupereſt ex relicto adimpleta voluntate teſtatoris.

Aretina Præceptoriæ.

Lunæ 19. Iunii 1617.

Argum. MXXXXI. Prouiſio beneficij facta per obitum vnius, quando ſuffragetur ſi vacauerit per obitum alterius.

Bononien. de Ghellis.

Veneris 23. Iunii 1617.

Argum. MXXXXII. Intereſſe lucri ceſſantis debetur ab vno ex ſocijs, qui pecuniam communem in proprios vſus conuertit. Pecuniæ habitæ à ſocio ex communi negotio quando præſumantur habitæ ad computum lucri, & quando capitalis.

Vicana Iuriſpatronatus.

Veneris 23. Iunii 1617.

Argum. MXLIII. Poſſeſſio capta pendente tempore ad appellandum quando ſit attentata, & nulla.

Aſculana Beneficij.

Mercurii 23. Iunii 1617.

Argum. MXLIV. Subrogatio gratioſa obtenta ob emmiſſam profeſſionem aduerſarij in Religione quando ſuffragetur.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.

Lunæ 26. Iunii 1617.

Argum. MXLV. Agitur de probatione identitatis bonorum.

Romana Fructuum.

Lunæ 26. Iunii 1617.

Argum. MXLVI. Fructus recumpenſatiui quãdo debeantur.

Beneuentana Cenſus.

Lunæ 26. Iunii 1617.

Argum. MXLVII. Nec argumento, nec Summario indiget.

Veliterna Cenſus.

Lunæ 26. Iunii 1617.

Argum. MXLVIII. Cenſus impoſiti ſuper prædio vendito an fuerit facta compenſatio cum pretio prædij, ita vt fructus non debeantur.

Conchen. Decimarum de Torre el Monſe.

Mercurii 28. Iunii 1617.

Argum. MXLIX. Sententia quando probet, & quando poſſit impugnari.

Pampilonen. Matrimonij.

Lunæ 3. Iulii 1617.

Argum. ML. Patet ex Summario.

Romana Fideiuſſionis de Rapræſentando.

Lunæ 3. Iulii 1617.

Argum. MLI. Fideiuſſor de rapreſentando debitorem ſub pæna debiti quando poſſit purgare moram.

Placentina Cappellaniæ.

Lunæ 3. Iulii 1617.

Argum. MLII. Patet ex Summario.

Cæſenaten. de Aldinis.

Lunæ 3. Iulii 1617.

Argum. MLIII. Alienationes, & deteriorationes an ſint computandæ in legitimam debitam grauato.

Fanen. ſeù nullius Iuriſdictionis.

Veneris 27. Octobris 1617.

Argum. MLIV. Agitur de exemptione quorumdam locorũ à iuriſdictione ordinaria & de quaſi poſſeſſione Abbatis exercendi iuriſdictionem Epiſcopalem. Cætera circa remedium *l. diffamari C. de ingen. & manumiſſ.*

Aſten. Canonicatus, & Præbendæ.

Veneris 27. Octobris 1617.

Argum. MLV. Beneficium ratione officij ſubcollectoris quando dicatur reſeruatum. Subcollector per deputationem alterius quando cenſeatur reuocatus.

Cæſarauguſtana Parochialis de Maella.

Lunæ 6. Nouembris 1617.

Argum. MLVI. Iuſpatronatus quando veniat ſub reſeruatione *Regul.* 8. Et quando acquiratur ex dotatione.

Oueten. Beneficij.

Lunæ 6. Nouembris 1617.

Argum. MLVII. Agitur de vi, & effectu clauſulæ *Arbitrio Rota.*

Lucana Bonorum.
Veneris 10. *Nouembris* 1617.
Argum. mlvii. Diſcutiuntur depoſitiones teſtium examinatorum pro liquidatione fructuum.

Placentina, & Corduben. Beneficiorum.
Veneris 10. *Nouembris* 1617.
Argum. mlix. Beneficia Cubiculariorum Honoris eſſe reſeruata doctiſſimè reſoluitur, & marteria hæc latiſſimè examinatur.

Placentina, & Corduben. Beneficiorum.
Veneris 10. *Nouembris* 1617.
Argum. mlx. De eadem materia præcedentis deciſionis.

Pampilonen. Thæſaurariæ.
Lunæ 13. *Nouembris* 1617.
Argum. mlxi. Declaratoria contra Capitulum vt concedi poſſit, quæ ſint neceſſaria. Beneficium à Papa commendatum quando dicatur reſeruatum, ſeù affectum, & quid ſi ſit manuale.

Calaguritana Beneficij de Alegria.
Lunæ 20. *Nouembris* 1617.
Argum. mlxii. Dum gratia continet mandatum de ſubrogando debet probari lis, & obitus collitigantis, & iuſtificari tota gratia, ac ius illius, ad quod petitur ſubrogatio, quæ omnia fuiſſe probata in caſu præſenti oſtenditur in deciſione.

Toletana Matrimonij.
Veneris 24. *Nouembris* 1617.
Argum. mlxiii. Patet ex Summario.

Mediolanen. Decimarum.
Lunæ 27. *Nouembris* 1617.
Argum. mlxiv. Productio realis quando dicatur facta.

Aretina Liquidationis Fructuum.
Veneris 1. *Decembris* 1617.
Argum. mlxv. Non indiget.

Cæſenaten. de Aldinis.
Lunæ 4. *Decembris* 1617.
Argum. mlxvi. non indiget.

Romana Cenſus de Biſcis, ſeu ab Anguillaria.
Lunæ 11. *Decembris* 1617.
Argum. mlxvii. Non poteſt extinguere cenſum pretium recipiendo is, qui ad illum obtinuit mandatum de aſſociando etiam ſi debitor ſponte ſoluat.

Pariſien. Pecuniaria.
Ven. 15. *Decembris* 1617.
Argum. mlxviii. Patet ex Summario.

Bononien. Remiſſionis Mercedis.
Lunæ 18. *Decembris* 1617.
Argum. mlxix. Non indiget.

Abulen. Decimarum.
Lunæ 18. *Decembris* 1617.
Argum. mlxx. Patet ex Summario.

Lucana Molendini.
Lunæ 18. *Decembris* 1617.
Argum. mlxxi. Is, qui promiſit conſeruare & manutenere molendinum ſi eius culpa ruina perierit tenetur ad ruinam.

Licen. Quartæ Funeralium.
Lunæ 15. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxii. A quarta funerali, quæ alioquin debetur Epiſcopo, vel Parocho eſt exempta Religio Clericorum Regularium.

Callien. Bonorum Emphyteuticorum.
Mercurii 24. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxiii. Poſſeſſio defuncti non continuatur in heredē ſi poſſedit animo, & corpore proprio; ſecus animo quidem proprio, ſed alieno corpore. Poſſeſſio capta non eiectis colonis non ſuffragatur. Falſa cauſa circa factum reſiſtit acquiſitioni poſſeſſionis; ſecus ſi ſit circa ius.

Montis Faliſci Cenſuum.
Veneris 26. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxiv. non indiget.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Veneris 26. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxv. Non indiget.

Montis Faliſci Hæreditatis.
Lunæ 29. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxvi. Fæminæ quando veniant appellatione Cippi.

Cæſerauguſtana Parochialis de Maella.
Mercurii 31. *Ianuarij* 1618.
Argum. mlxxvii. Iuſpatronatus ex priui-

le-

Digitized by Google

legio quando comprehendatur ſub reſeruatione *Regul.* 8. *Cancell.*

Aſculana Iuriſpatronatus.

Mercurij 31. Ianuarij 1618.

Argum. MLXXVIII. Clauſula *verificato* quid operetur. Gratiæ *ſi neutri* plura adducuntur, de quibus in Summario.

Calaguritana Beneficij de Luna.

Mercurij 7. Februarij 1618.

Argum. MLXXIX. Collatio facta pendente termino ad appellandum à ſententia interlocutoria vim diffinitiuæ habente eſt attentata.

Barchinonen. Confinium, ſeu Primitiarum.

Lunæ 12. Februarij 1618.

Argum. MLXXX. Stante clauſula *parito iudicato*, interim donec pareat Iudex caret iuriſdictione.

Pariſien. Pecuniaria.

Lunæ 12. Februarij 1618.

Argum. MLXXXI. Interrogatoria an & quando poſſint dari à Iudice ex officio.

Romana Pecuniaria, ſeu Cenſus.

Lunæ 19. Februarij 1618.

Argum. MLXXXII. Sequæſtrum quando ſuſtineatur. Decretum de conſignando pecunias depoſitatas *ad omnne mandatum Domini* facit vt poſſit procedi ex æquitate; Cætera patent ex Summario.

Rauenaten. Iuris Sepulturæ, ſeu Funeralium.

Argum. MLXXXIII. Patet ex Summario.

Romana Fructuum.

Lunæ 19. Februarij 1618.

Argum. MLXXXIV. Fructus recompenſatiui debentur ad rationem quinque etiam ſi fuerit data dilatio ad ſoluendum, dumodo dilatio ſit ad tempus incertum.

Romana Vineę de Corbinellis.

Lunæ 5. Martij 1618.

Argum. MLXXXV. Confeſſio licet abſque ſollemnitatibus ſtatutarijs non probet, iunctis tamen adminiculis probat.

Burgen. Præheminentiarum.

Mercurii 14. Martij 1618.

Argum. MLXXXVI. Dimidij Portionarij non veniunt ſub nomine Beneficiatorum in caſu, de quo in præſenti deciſione.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.

Mercurij 14. Martij 1618.

Argum. MLXXXVII. Identitas bonorum non iuſtificatur ex probationibus dubijs, & verbis indefinitis.

Romana Fideiuſſionis de Rapreſentando.

Veneris 16. Martij 1618.

Argum. MLXXXVIII. Fideiuſſor de rapreſentando debitorem ad beneplacitum creditoris poſt interpellationem, ac etiam expeditionem mandati, & captionem pignotis ex primo decreto poteſt motã purgare. Plura ſcitu digna circa purgationem moræ explanantur.

Romana de Magdalenis.

Veneris 23. Martij 1618.

Argum. MLXXXIX. Non indiget.

Romana Computorum.

Veneris 23. Martij 1618.

Argum. MXC. Intrat compenſatio ipſo iure ad euitandum curſum vſurarum, quamuis ex conuentione debitatum.

Lucana Molendini.

Lunæ 26. Martij 1618.

Argum. MXCI. Dum ſunt ęlapſa fatalia, nec conſtat de illorum prorogatione ſententia tranſitum facit in iudicatum.

Taurinen. Cappellaniæ.

Lunæ 26. Martij 1618.

Argum. MXCII. Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum reuocatur per viam attentatorum ſi fuit interpoſita appellatio, & per viam nullitatis ſi non fuit interpoſita. Cætera patent ex Summario.

Theatina ſeù nullius Iuriſdictionis de Atiſſa.

Lunæ 2. Aprilis 1618.

Argum. MXCIII. Paritio verbalis quando ſufficiat pro euitanda declaratoria,

Gerunden. Iurisdictionis.

Lunæ 2. Aprilis 1618.

Argum. MXCIV. Capitulo, Abbati, & Beneficiatis debetur manutentio cumulatiue in quaſi poſſeſſione ſtatuẽdi, & ordinandi ſuper diſtributionibus quotidianis anniuerſariorum, dum conſtat de poſſeſſione, etiam ſi poſſeſſio Capituli ſit titulata, & à ſolis Abbate, & Capitulo fuerint condita ſtatuta.

Mediolanen. Decimarum Sancti Iuliani.

Lunæ 2. Aprilis 1618.

Argum. MXCV. Mandatum procuræ non exten-

tenditur vltra perſonam expreſſam, etiã ſi adſit clauſula *omni meliori modo*. Citatio ad dicendum contra commiſſionem quando requiratur.

Leodien. Primariarum Præcum.

Veneris 4. Maij 1618.

Argum. MXCVI. In indulto Primariarum præcum Imperatori conceſſo comprehenduntur vacationes in menſibus Ordinariorum, & beneficia Sedi Apoſtolicę reſeruata præterquam per *extrauag. ad Regimen.*

Leodien. Primariarum Præcum.

Veneris 4. Maij 1618.

Argum. MXCVII. De eadem materia præcedentis deciſionis.

Romana Aditionis Hæreditatis.

Veneris 11. Maij 1618.

Agum. MXCVIII. Aditio hæreditatis ex quibus probetur.

Firmana Altaris.

Veneris 11. Maij 1618.

Argum. MXCIX. Dum adeſt res iudicata, & cauſa reperitur commiſſa cum clauſula *parito iudicato* appellans non auditur niſi prius pareat iudicato, vel doceat ſententias eſſe notorie nullas. Allegãti ſententias iniquas conceditur reſtitutio in integrum cum clauſula *parito iudicato*, quæ importat, vt nedum dimittatur poſſeſſio, ſed etiam vt reſtituantur fructus percepti, & ſoluantut expenſæ.

Romana Pecuniaria de Cęſarinis.

Lunæ 14. Maij 1618.

Argum. MC. Cautio de reſtituendo pecunia ordinata ex reſcripto Signaturæ poteſt etiam in ſecunda inſtantia præſtari.

Aretina Liquidationis Fructuum.

Lunæ 14. Maij 1618.

Argum. MCI. Diſcutiuntur nonnullæ nullitates proceſſus fabricati, ex quibus Rota mota eſt ad denegandam expeditionem cauſæ.

Corduben. Redecimarum.

Veneris 18. Maij 1618.

Argum. MCII. Licet regulariter immemorabilis per ſcripturas non probetur, limitatur tamen ſi earum enunciatiuæ excedant metam centum annorum, dumodò adſint adminus duæ enunciatiuæ habentes originem à diuerſis perſonis non ſuſpectis.

Tiraſonen. Archipresbyteratus.

Lunæ 21. Maij 1618.

Argum. MCIII. Beneficium ſimultaneæ collationis vacatum in menſe Septembris non comprehenditur ſub alternatiua Epiſcopi, qua ceſſante talis menſis eſt Ordinarij.

Çalaguritána Beneficij de Luna.

Veneris 25. Maij 1618.

Argum. MCIV. Poſſeſſio beneficij iudicialiter prouiſi capta pendente termino ad appellandum eſt attentata, & debet ſequeſtrari. Cætera ex Summario.

Pampilonen. Parochialis de Guembe.

Veneris 1. Iunij 1618.

Argum. MCV. Cenſetur facta præſentatio ad Iuſpatronatus vnius tantum, quando duo fuerunt præſentati, ſed vnus notoriè non eſt idoneus. Licet præſentatio à Patronis Laicis fieri debeat intra quadrimeſtre tamen illis aliam facere præſentationem permiſſum eſt, quando prior fuit nulla.

Miranden. Vnionis.

Mercurii 6. Iunii 1618.

Argum. MCVI. Reſtitutio poſſeſſionis conceditur probatis duobus vulgatis extremis. Poſſeſſio capta à Procuratore, cuius mandatum probatur ex coniecturis, & præſumptionibus valet. Ratificatio poſſeſſionis captæ à Procuratore carente mandato procuræ non prodeſt poſt ſpolium, ſecus vero ante.

Romana Cenſus de Biſcijs.

Mercurij 6. Iunij 1618.

Argum. MCVII. Cenſus impoſitus cum obligatione, quod ſtare debeat pro euictione alicuius rei, adiecto pacto, quod in caſum retrouenditionis pretium deponatur ad effectum inueſtiendi, non remanet extinctus ſi in actu extinctionis prædicta non fuerunt ſeruata.

Vlixbonen. Vicariæ.

Mercurij 6. Iunij 1618.

Argum. MCVIII. Summario non indiget.

Romana Cenſus de Mutis.

Veneris 8. Iunij 1618.

Agum. MCIX. Fructus cenſus debentur, quan-

Digitized by Google

quamuis pendeat lis ſuper illius nullitate. Conductor finito tempore locationis poteſt impedire reſtitutionem rei mediante exceptione iuris incontinenti probati.

Leodien. Domus.

Lunæ 12. Iunij 1618.

Argum. MCX. Dominium eſt fundamentum reiuendicationis. Sententia nulla poteſt confirmari, & poſtquam ſententia confirmans tranſiuit in iudicatum eius nullitas non poteſt amplius opponi.

Romana Officij.

Lunę 18. Iunii 1618.

Argum. MCXI. Officium vacat per priuationem in ſententia contumaciali appoſitam ob homicidium commiſſum ab eo, cui fuerat conceſſum, quando in reſeruatione decreti adeſt clauſula *dummodò per obitum, vel per priuationem vacet.*

Pariſien. Pecuniaria.

Lunæ 28. Iunii 1618.

Argum. MCXII. Patet ex Summario.

Imolen. Bonorum ſeù Emphiteuſis.

Lunæ 18. Aprilis 1618.

Argum. MCXIII. Eccleſia Domina directa, quæ emphiteuſim deuolutā nō vult pro ſe retinere tenetur inueſtire proximiores etiam fœminas in prima conceſſione non comprehenſas.

Vlixbonen. Vicariæ.

Veneris 22. Iunij 1618.

Argum. MCXIV. Mandatum de vniendo Eccleſias fuiſſe effectuatū probatur ex adductis in deciſione. Non eſt locus concurſui beneficij vniti Canonicatui.

Abulen. Beneficij.

Veneris 22. Iunii 1618.

Argum. MCXV. Non indiget.

Bononien. Deuolutionis de Lazaris.

Veneris 22. Iunij 1618.

Argum. MCXVI. Deuolutio emphyteuſis non incurritur ob locationem etiam ad longum tempus irrequiſito Domino factam; minuſque ob non petitam renouationem de 29. in 29. ann. quando emphyteuſis eſt perpetua; Prout nec etiam ob non ſolutionem canonis, dum illius debitor eſt tertius poſſeſſor, in quo ignorantia præſumitur.

Tullen. Parochialis.

Lunæ 25. Iunii 1618.

Argum. MCXVII. Non indiget.

Hidruntina Penſionis.

Lunę 25. Iunii 1618.

Argum. MCXVIII. Penſionarius, qui eſt in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem contra Anteceſſorem debet in ea manuteneri lite pendente contra Succeſſorem; Quaſi poſſeſſio acquiritur per ſolutiones factas à tertio.

Tuſculana Fideicommiſſi.

Mercurij 4. Iulij 1618.

Argum. MCXIX. Filiorum appellatione non comprænhenduntur nepotes, & deſcendentes, ſecus ſi vlteriùs addita ſit dictio *in infinitum*. Reſtitutio fideicommiſſi à lege quando fiat. Fideicommiſſario non poteſt impediri immiſſio ſub prætextu legitimæ, ſiue certę ratione loci, & quotæ, ſiue etiam certæ ratione quotæ, ſed incertæ rationi loci.

Corduben. Redecimarum.

Mercurij 4. Iulij 1618.

Argum. MCXX. Non indiget.

Tullen. Parochialis.

Mercurij 4. Iulij 1618.

Argum. MCXXI. Agitur de probatione, & liquidatione fructuum perceptorum.

Miranden. Vnionis.

Mercurij 4. Iulij 1618.

Argum. MCXXII. Præſcriptio interrupta in petitorio quando etiam dicatur interrupta in poſſeſſorio, & è contra.

Romana Iocalium.

Mercurii 4. Iulii 1618.

Argum. MCXXIII. Competit Saluianū ſuper iocalibus, dum conſtat de vulgatis extremis huiuſmodi iudicij. Qui vult variare de vno iudicio ad aliud tenetur reficere expenſas.

Romana Palatij

Lunæ 29. Octobris 1618.

Argum. MCXXIV. Vt competat reſtitutio in integrum debet conſtare de læſione, quę ab allegante probanda eſt. De læſione conſtat, quando ſententia eſt iniuſta, licet non notorie iniuſta.

Bur-

Burgen. Præeminentiarum.
Lunæ 5. Nouembris 1618.
Argum. MCXXV. Dimidij Portionarij non participant de ſuppreſſionibus Præbendarum factis ad fauorem Menſæ Capitularis.

Turinen. Penſionis.
Mercurij 7. Nouembris 1618.
Argum. MCXXVI. Reſeruatio penſionis facta ab Epiſcopo ad fauorem Nepotis, vt cõmodiùs ſe ſubſtentare poſſit non valet.

Aratina Liquidationis Fructuum.
Merc. 7. Nouembris 1618.
Argum. MCXXVII. non indiget.

Fanen. Iuriſdictionis.
Lunæ 12. Nouembris 1618.
Argum. MCXXVIII. Caſtrum Montis Veteris non eſſe de Diœceſi Fanen. reſoluitur.

Peruſina Affictus.
Lunę 12. Nouembris 1618.
Argum. MCXXIX. Res iudicata eſt exequenda. Ob non interpoſitam appellationem intra decem dies ſententia tranſit in iudicatum.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Veneris 16. Nouembris 1618.
Argum. MCXXX. Identitas bonorum fideicommiſſariorum an probetur ex quo ſunt poſita in eodem loco, in quo teſtator bona poſſidebat.

Romana Cenſus.
Veneris 16. Nouembris 1618.
Agum. MCXXXI. Solutio in quam cauſam facta cenſeatur.

Aſten. Canonicatus.
Lunę 19. Nouembris 1618.
Argum. MCXXXII. Vt intret diſpoſitio *Regul. 4. Cancell.* requiritur, quod vnus tantum ſit ſubcollector. Ex quibus probetur duo adeſſe ſubcollectores.

Romana ſcutorum. 4. mill.
Lunę 26. Nouembris 1618.
Argum. MCXXXIII. Multiplicum ſubrogatum in locum fideicommiſſi non cenſetur obligatum per grauatum vltra ius, quod in illo habet etiam ſi acceſſerit confirmatio Apoſtolica.

Romana Iocalium.
Mercurij 28. Nouembris 1618.
Argum. MCXXXIV. Non indiget.

Pariſien. Pecuniaria.
Mercurij 3. Decembris 1618.
Argum. MCXXXV. Non indiget.

Romana Pecuniaria.
Mercurij 5. Decembris 1618.
Argum. MCXXXVI. Non indiget.

Romana de Magdalenis.
Lunæ 10. Decembris 1618.
Argum. MCXXXVII. Liquidatio fructuum perceptorum ex quibus probetur.

Aretina Liquidationis Fructuum.
Veneris 14. Decembris 1618.
Argum. MCXXXVIII. non indiget.

Palentin. Abbatiæ de Beneuiuere.
Veneris 14. Decembris 1618.
Argm. MCXXXIX. Monaſterium quando dicatur Conciſtoriale, vel non.

Mediolanen. Decimarum S. Iuliani.
Lunæ 17. Decembris 1618.
Argum. MCXL. Canonicus poteſt agere nomine Eccleſiæ, quando alij ſunt in agendo negligentes.

Aſculana Iuriſpatronatus.
Lunæ 17. Decembris 1618.
Argum. MCXLI. Patet ex Summario.

Lucana Molendini.
Veneris 11. Ianuarij 1619.
Argum. MCXLII. Non indiget.

Cæſarauguſtana Penſionis.
Veneris 11. Ianuarij 1619.
Argum. MCXLIII. Penſionarius, qui obtinuit mandatum contra anteceſſorem poteſt illud exequi facere contra ſucceſſorem. Non eſt ſua poſſeſſione priuandus donec adſit res iudicata ſuper ſuſceptione militiæ.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Lunæ 14. Ianuarij 1619.
Argum. MCXLIV. Hæres grauatus, vel habens cauſam ab eo non tenetur ad prætium arborum, quorum exiſtentia non probatur de tempore motæ litis, nec quod fuerint per eum inciſa poſt motam litem.

Imolen. Bõnorum ſeu Emphyteuſis.
Mercurij 16. Ianuarij 1619.
Argum. MCXLV. Proximiori debetur renouatio

uatio emphyteuſis, quamuis non ſit hæres vltimi inueſtiti, quando agitur de emphyteuſi non hæreditaria.

Ariminen. Pecuniaria.
Veneris 1. Februarij 1619.
Argum. MCXLVI. Patet ex Summario.

Meten. Iuris Corrigendi.
Veneris 1. Februarij 1619.
Argum. MCXLVII. Quaſi poſſeſſio contra particulares de Capitulo quando ſuffragetur contra omnes.

Romana Calcariæ.
Lunæ 4. Februarij 1619.
Argum. MCXLVIII. Non indiget.

Vlixbonen. Vicariæ.
Lunæ 4. Februarij 1619.
Agum. MCXLIX Non indiget.

Elboren. Ordinum.
Lunæ 18. Februarij 1619.
Argum. MCL. Epiſcopus non poteſt cogi ad conferendos ordines, niſi petens ſit idoneus, & habeat beneficium, cui ordo ſit annexus: ſi in hoc legitime non interponit arbitrium ſuum Deum ſolum habet Iudicem.

Tudertina tenutæ Montis Nigri.
Mercurij 20. Februarij 1619.
Argum. MCLI. Emptori, cui fuit promiſſum rem eſſe liberam, & facere conſentire omnem perſonam intereſſe habentem, ſi res non eſt talis, & fuerunt illatæ moleſtiæ competit remedium *l. ex his C. de euict. & l. ſi poſt perfectam C. eodem.*

Pariſien. Pecuniaria.
Veneris 1. Martij 1619.
Argum. MCLII. Patet ex Summario.

Mediolanen. Decimarum S. Iuliani.
Lunæ 4. Martij 1619.
Argum. MCLIII. Sententia lata à Prouicario ſubſtituto à Vicario, cui fuerat cauſa commiſſa, non poteſt dici nulla ex defectu iuriſdictionis. Cætera ex Summario.

Romana Iocalium.
Veneris 8. Martij 1619.
Argum. MCLIV. Remiſſoria denegatur ob inuerisſimilitudinem materiæ articulatæ.

Romana Domus ad Peregrinum.
Lunæ 11. Martij 1619.
Argum. MCLV. Fœminæ ſtante ſtatuto excluſio fœminarum quando cenſeantur per teſtatorem excluſæ. *Statutum Vrbis cap.* 142. quid diſponat, & quando locum habeat. Trebellianica poteſt prohiberi etiam filijs primi gradus, & prohibita alienatione cenſetur ipſa quoque prohibita.

Cæſarauguſtana Penſionis.
Lunæ 11. Martij 1619.
Argum. MCLVI. Commiſſa cauſa appellationis æquè principaliter cum cauſa nullitatis, deſerta cauſa appellationis, & pendente cauſa nullitatis an Iudex à quo poſſit procedere ad executionem; vel poſſit concedi manutentio.

Romana Computorum.
Veneris 15. Martij 1619.
Argum. MCLVII. Prouiſio, ſeu ſalarium pro ſoluendo cambium ad quam rationem debeatur.

Romana Vinæ de Corbinellis.
Veneris 15. Martij 1619.
Argum. MCLVIII. *Statutum Vrbis cap.* 145. *&* 146. *lib.* 1. loquens de excluſione fœminarum quid diſponat, & quando locum habeat.

Siracuſana Quartæ.
Lunæ 18. Martij 1619.
Argum. MCLIX. Non indiget.

Lucana Bonorum.
Lunæ 18. Martii 1619.
Argum. MCLX. Non indiget.

Tullen. Parochialis ſeu Expenſarum.
Lunæ 18. Martij 1619.
Argum. MCLXI. Multa circa condemnationẽ, & taxationem expenſarum ad praxim ſcitu neceſſaria explanantur.

Tuſculana Fideicommiſſi.
Lunæ 15. Aprilis 1619.
Argum. MCLXII. Filiorum appellatione quando veniant Nepotes, & vlteriores deſcendentes. Intrat repreſentatio quoties agitur de ſucceſſione aſcendentis, vel Patrui ſiue legali, ſiue hominis. Patrueles an debeant ſuccedere in ſtirpes, vel in capita;

Gerun-

Gerunden. Iuriſdictionis.
Lunæ 15. Aprilis 1619.
Argum. MCLXIII. Scientia ex quibus præſumatur. Proteſtatio in interrogatorijs à patre appoſita, quod non intendit recedere à recuſatione quando inualidet examen teſtium.

Imolen. Bonorum ſeu Emphyteuſis.
Lunæ 22. Aprilis 1619.
Argum. MCLXIV. Contra opinionem *Caldas*, qui tenet, Eccleſiam Dominam directam quæ empyteuſim ad ſe deuolutam non vult pro ſe retinere, poſſe ex pluribus proximioribus defuncti vnum gratificare, reſoluitur.

Lucana Molendini.
Veneris 26. Aprilis 1619.
Argum. MCLXV. Non indiget.

Romana de Capite Ferreo.
Lunæ 29. Aprilis 1619.
Argum. MCLXVI. Patet ex Summario.

Romana Cenſus de Biſcijs.
Lunæ 29. Aprilis 1619.
Argum. MCLXVII. Non indiget.

Campanien. Prioratus.
Veneris 10. Maij 1619.
Argum. MCLXVIII. Prioratus ſpectat ad eum Equitem Hieroſolymitanum, qui habet antianitatem, expectatiuam, & antelationem. Eques Hieroſolymitanus laborans morbo epilepſię non redditur inhabilis ad conſequendum Prioratum.

Firmana Altaris S. Ludouici.
Veneris 10. Maij 1619.
Argum. MCLXIX. Non indiget.

Neapolitana Maſſariæ.
Lunę 13. Maij 1619.
Argum. MCLXX. Donatio facta à Patre filio in eius poteſtate exiſtenti an valeat. Vigore clauſulæ *conſtituti*, *& precarij* appoſitę in donatione facta fauore filiorum naſciturorum cum ſtipulatione Notarij ipſis acquiritur poſſeſſio poſtquàm fuerint nati. Inuentarium ab herede præſumitur legitimè factum, quando concurrunt adducta in deciſione.

Romana Cenſus.
Veneris 17. Maii 1619.
Argum. MCLXXI. Sequeſtratis bonis poteſt deputari Cuſtos, qui bona in cuſtodiam ſuam retineat, & præſtita prius cautione de reddendo bonum computum habeat facultatem fructus debito tempore vendendi, & illorum valorem reſtituendi ad omne mandatum Domini.

Mediolanen. Decimarum S. Iuliani.
Veneris 17. Maij 1619.
Argum. MCLXXII. Non indiget.

Pariſien. Pecuniaria.
Mercurij 22. Maij 1619.
Argum. MCLXXIII. Non indiget.

Romana Cenſus de Mutis.
Veneris 24. Maij 1619.
Argum. MCLXXIV. *Statutum Vrbis lib. 1. cap. 145.* excludens fœminas à ſucceſſione habet locum etiam in cauſa teſtati. Nonnulla circa legitimam: Trebellianica detrahitur ex fideicommiſſo ordinato in vltima voluntate, ſecùs in contractu. Intimatio ex *Statuto Vrbis* an requiratur in donatione à Matre Filio facta.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Lunæ 27. Maij 1619.
Argum. MCLXXV. Inſtrumenta in Regeſtro ſcripta quando fidem faciant.

Valliſoletana Parochialis.
Lunæ 27. Maij 1619.
Argum. MCLXXVI. Sequeſtranda eſt poſſeſſio beneficij capta vigore ſetentię executoris mixti pendente tempore ad appellandum, & poſt interpoſitam appellationem.

Romana Vineæ de Corbinellis.
Veneris 7. Iunij 1619.
Argum. MCLXXVII. Filia ex diſpoſitione *Statuti Vrbis* quando excludatur à ſuceſſione Patris.

Romana Computorum.
Lunæ 10. Iunij 1619.
Argum. MCLXXVIII. Cambiorum quantitas non poteſt conueniri vltra ſummã communiter conuentam. Contrarium procedit in prouiſione, quæ datur Mercatori.

Romana Funeralium S. Maria in Via Lata.
Argum. MCLXXIX. Patet ex Summario.

Bononien. Vſufructus.
Veneris 14. Iunij 1619.
Argum. MCLXXX. Auus an, & quando teneatur

tur alere Nepotes ex vſufructu ſuorum bonorum aduentitiorum; & quæ actio illis competat tam contra Auum, quam contra ſingularem ſucceſſorem.

Elboren. Ordinum.
Lunæ 17. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXI. A ſuſpenſione non poteſt excuſari qui cum litteris dimiſſorialibus Auditoris Nuncij,& abſq; illis ſui Ordinarij ordinatus fuit ab alieno Epiſcopo.

Calaguritana Canonicatus Doctoralis.
Lunę 17. Iunii 1619.
Argum. MCLXXXII. Vigore prouiſionis inferioris collatoris datur immiſſio in beneficio abſque aliqua iuſtificatione. *Regul.* 8. comprehendit tantùm beneficia extra Romanam Curiam vacantia.

Romana Caſalis Turris Vergatæ, ſeu Dotis.
Lunæ 17. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXIII. Non indiget.

Campanien. Prioratus.
Veneris 21. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXIV. Remiſſoria ad effectum probandi attentata an, & quando concedatur.

Tullen. Fructuum Prioratus.
Veneris 21. Iunii 1619.
Argum. MCLXXXV. Penſio extinguitur per matrimonium, quod ad hunc effectum fuiſſe contractum probatur ex præſumptionibus.

Gerunden. Vnionis.
Mercurij 26. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXVI. Non indiget.

Abulen. Vnionis.
Mercurii 26. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXVII. Non indiget.

Firmana Altaris S. Ludouici.
Mercurij 26. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXVIII. Non indiget.

Romana Læſionis.
Veneris 28. Iunij 1619.
Argum. MCLXXXIX. Non indiget.

Tullen. Expenſarum.
Veneris 28. Iunij 1619.
Argum. MCXC. Fiſcus an, & quando teneatur ad expenſas litis. Expenſarum appellatione veniunt damna, & intereſſe.

Tullen. Cappellaniæ.
Lunæ 1. Iulij 1619.
Argum. MCXCI. Patet ex Summario.

Pampilonen. Parochialis de Ianzi.
Lunæ 1. Iulij 1619.
Argum. MCXCII. Non indiget.

Gerunden. Fructuum.
Lunæ 1. Iulij 1619.
Argum. MCXCIII. Ratio Procuratori legitime reddita quando dicatur.

Pampilonen. Matrimonij.
Lunæ 1. Iulij 1619.
Argum. MCXCIV. Terminus trienalis cohabitationis pro diſſoluendo matrimonio an,& quando poſſit abbreuiari.

Cæſarauguſtana Penſionis.
Veneris 8. Nouembris 1619.
Argum. MCXCV. Quando ſunt dati certi executores Auditor Cameræ non poteſt procedere ad executionem litterarum penſionis, poteſt tamen eius iuriſdictio prorogari, & quando prorrogata cenſeatur.

Bononien. Vſusfructus.
Veneris 8. Nouembris 1619.
Argum. MCXCVI. Sicuti alimenta in ſubſidium debentur ab auo nepotibus ex vſufructu bonorum aduentitiorum, ita etiam ab eius creditoribus, ad quorum manus bona peruenerunt.

Vrbeuetana Fideicommiſſi.
Mercurij 13. Nouembris 1619.
Argum. MCXCVII. Productio quando dicatur realis. Regiſtrum quando probet.

Romana Hæreditatis de Columna.
Mercurij 13. Nouembris 1619.
Argum. MCXCVIII. Fundus dotalis redemptus per Vxorem nomine Mariti non propterea deſinit eſſe in dominio eiuſdem mulieris.

Compoſtellana Beneficij.
Veneris 15. Nouembris 1619.
Argum. MCXCIX. Non indiget.

Bononien. Pecuniaria.
Veneris 15. Nouembris 1619.
Argum. MCC. Non indiget.

Ro-

Romana Cenſus de Biſcijs.
Mercurij 20. Nouembris 1619.

Argum. MCCI. Non indiget.

Lucana Molendini.
Mercurij 27. Nouembris 1619.
Argum. MCCII. Patet ex Summario.

Meten. Iuris Corrigendi.
Mercurij 27. Nouembris 1619.
Argum. MCCIII. Quando conſtet de contumacia ad effectum declaratoriæ.

Bononien. Beneficij.
Veneris 29. Nouembris 1619.
Argum. MCCIV. Gratioſè ſubrogatus ad poſſeſſionem alterius quando continuet poſſeſſionem. Decretum irritans appoſitum in *Regula Cancellariæ* reſeruante beneficia tollit titulum, & poſſeſſionem quando reſeruatio eſt notoria, & iuſtificata; ſecus è conuerſo.

Florentina, ſeu Pariſien. Pecuniaria.
Mercurij 4. Decembris 1619.
Argum. MCCV. Non indiget.

Florentina, ſeu Pariſien. Pæcuniaria.
Lunæ 9. Decembris 1619.
Argum. MCCVI. In remedio *Leg. diffamari*, quæ requirantur, & quando dicantur probata. Sub obligatione bonorum mobilium, & immobilium etiam addita dictione *quorumcumque* non veniunt iura & actiones. Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum regulariter non valet; ſecus ſi adſint illa verba *vbicunque ſitorum*.

Romana Cenſus de Mutis.
Lunę 9. Decembris 1619.
Argum. MCCVII. Bona fideicomiſſo materno ſuppoſita an in ſubſidium bonis paternis non extantibus poſſint alienari pro reſtitutione dotis Nurus. Cætera patent ex Summario.

Lucana Bonorum.
Mercurij 11. Decembris 1619.
Argum. MCCVIII. Malæ fidei poſſeſſor quando faciat fructus ſuos ex proprijs melioramentis.

Leodien. Beneficij.
Mercurij 11. Decembris 1619.
Argum. MCCIX. Aduerſus poſſeſſionem inſtrumentalem ad effectum manutentionis multa adducuntur, quæ tamen ex deciſione tolluntur.

Montis Faliſci Fideicommiſſi.
Lunæ 16. Decembris 1619.
Argum. MCCX. *Statutum Montis Faliſci* an, & à quorum hæreditate excludat fęminas. Quæſtio an Moniales ſub ſtatuto excluſiuo fœminarum comprehendantur non reſoluitur.

Viterbien. Fideicommiſſi.
Veneris 20. Decembris 1619.
Argum. MCCXI. Patet ex Summario.

Conchen. Beneficij de Inieſtra.
Veneris 20. Decembris 1619.
Argum. MCCXII. Gratioſè ſubrogatus ad hoc vt poſſit obtinere immiſſionem in beneficio quæ probare teneatur, & quando illa probaſſe dicatur.

Digitized by Google

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. PATRIS

D. IO. BAPTISTAE COCCINI S. ROTÆ ROMANÆ DECANI ET S. POENITENTIARIÆ REGENTIS

DECISIONVM PARS SECVNDA.

ROMANA DE MAGDALENIS

Sabbat. 23. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Quando teſtator mandat ſolui debita certæ perſonæ hæres tenetur ad illa, quæ in vita ipſius perſonæ fuerunt formata, non autem ad ea, quæ ex facto teſtatoris proueniunt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtatoris voluntas ante omnia eſt perquirenda.*
2 *Teſtatoris voluntas omnia regit.*
3 *Teſtatoris voluntas attendi, & obſeruari debet.*
4 *Verba menti ſeruire debent.*
5 *Teſtator mandans ſolui debita certæ perſonæ intelligi debet de illis debitis creatis, & formatis in vita ipſius perſonæ, non autem de alijs, quæ ex facto ipſius teſtatoris proueniunt, & num. 12. & 14. Ampl. num 8. & 10.*
6 *Debitum dici non poteſt, quod non poteſt obtineri.*
7 *Communis vſus loquendi debet attendi in interpretatione ſermonis vulgaritèr prolati.*
9 *Verba* il che non credo *denotant ignorantiã facti.*
10 *Ignorantia non poteſt verificari in eo, de quo habetur ſcientia.*
11 *Si Teſtator mandat ſolui debita, hæres tenetur ad debitum, quod Teſtator iniuſtè impugnauit.*
12 *Præceptum de ſoluendis debitis intelligitur de prouenientibus ex iuſta cauſa.*

DECISIO DI.

ANtonina de Mattheis in ſuo Teſtamento legauit per hæc verba. *Item laſcia ſcudi cento à gli heredi del q. Maſtro Marco Fiſico, & altri ſcudi cento alle figliuole d'vna certa Erminia, & quelli degli heredi del ſudetto Maſtro Marco, & quelli della ſudetta Donna li laſcia per ſgrauare affatto l'Anima del Signor Fabio de Creſcentij ordinando all'infraſcritto ſuo herede, che li paghi, & ſe naſceſſero altri debiti del ſuddetto Signor Fabio (il che non crede) ordina che il detto herede li paghi tutti, & non lo facendo l'aggraua la ſua coſcienza*; ſtante prædicta diſpoſitione, dubitaui an Dominus Alphonſus Soderinus hæres Antoninæ teneatur releuare indemnes Dominos de Magdalenis pro Cenſu ſcutorum 2700. impoſito de licentia eorundem ſuper Caſali ſubiecto fideicommiſſo ad fauorem dictorum Dominorum de Magdalenis, & *Rota 30. Ianuarij 1609.* pro maiori parte Dominorum negatiuè cenſuit reſpondendum, quod & hodie frequentioribus ſuffragijs approbauit. Nàm in interpretatione Teſtamen-
1 ti, & diſpoſitorum in eo Teſtatoris mens*, &

 vo-

voluntas ante omnia ſumma diligentia per-
quirenda eſt, quia illa primum locum obtinet
l. in conditionibus primum locum ff. de condit. &
2 *demonſtrat.* & regit omnia *, & dominatur, vt
habetur in dictis Iuribus, & in *l. conquæſtio in
fin. C. de legat.* & denique totum facit *l. ſi mihi
& tibi §. fin. in fin. de legat.* 1., & cum reperta
3 fuerit attendi, & obſeruari debet *, qualiacum-
que verba reperiantur ſcripta, cum illa menti
4 ſeruire debeant * *l. ſcire oportet §. aliud ff. de ex-
cuſat. tut.* In caſu autem iſto licèt Teſtatrix vo-
luerit ſolui debita Fabij, ſi apparerent, tamèn,
vt colligitur ex eius mente non intellexit de
5 iſta releuatione indemnitatis *, quæ realitèr
non erat creata, & formata actiuè, & paſſiuè
in vita ipſius Fabij, ità vt pro ea agi poſſet, ſed
proueniebat facto ipſius Antoninæ, quia cum
eſſet hæres Fabij, acceptauit hæreditatem cum
beneficio legis, & Inuentarij, & tanquàm hæ-
res Iacobi Patris creditoris dicti Cenſus voluit
pro dicto Cenſu vigore Saluiani immitti in
poſſeſſione Caſalis; Vnde ex iſtis geſtis, & ob-
tentis per Antoninam reſultat releuatio indem-
nitatis erga Dominos de Magdalenis, ad quam
Antonina vti hæres Fabij ſimplicitèr fuiſſet
obligata, niſi acceptaſſet hæreditatem cum be-
neficio legis, & Inuentarij. Ex quo fit, quod An-
tonina, dum diſpoſuit, *& ſe naſceſſero altri debi-
ti (il che non crede)* non intellexerit de iſta re-
leuatione indemnitatis, quæ ex facto ipſius An-
toninæ proueniebat, & ſecundum communem
vſum loquendi non veniebat appellatione de-
bitorum Fabij, quia ab eo non poterat obtine-
6 ri * *l. debitor ff. de verb. ſignif. Alexand. conſ. 12.
nu. 3. verſ. 4. lib. 2.* qui communis vſus loquen-
7 di debet * attendi in interpretatione ſermonis
vulgariter prolati *Bald. in l. lege duodecim tabu-
larum nu. 7. verſ. & ſecundum communem vſum
loquendi C. de legit. hæred. Alex. conſ. 9. num. 4.
vol. 1.*, & tantò magis, quia ſi Antonina de
8 iſta releuatione ſenſiſſet *, veriſimilitèr de ea
mentionem feciſſet, proùt fecit de debito Me-
dici, & filiarum Erminiæ, ſtante maxime ma-
gnitudine iſtius debiti *Paris conſ. 96. num. 19.
& ſeqq.* quod veriſimilius oſtenditur cum fe-
cerit mentionem de omnibus debitis, & credi-
tis exiſtentibus in ſua hæreditate, faciendo
etiàm minutum computum, & hoc inſupèr cla-
riſſimè colligitur ex verbis illis (*& ſe naſceſſe-
9 ro altri debiti il che non crede*) *, quæ denotant
ignorantiam facti, *ex Friderico Oldrado, & alijs
allegatis in prima deciſione*, quæ ignorantia non
10 poteſt verificari in iſta releuatione * indemni-
tatis, de qua Antonina habebat ſcientiam, Vn-
de per conſequens dicendum eſt, quod de ea,
nec ſenſerit iux. not. in *l. 4. §. toties ff. de damn.
infect.*

Neque obſtat, quod ſi Teſtator mandat ſolui
11 debita, hæres tenetur * quoque ad debitum,
quod Teſtator iniuſte impugnauit *Bald. in l. id
quod Pauperibus num. 22. verſ. ſimiliter poſſet du-
bitari C. de Epiſc. & Cleric.* quia nos non verſa-
mur in caſu quo Teſtatrix mandauerit ſolui
ſua debita, ſed in caſu, quo mandauit ſolui
certa debita Fabij, & ſi alia apparerent voluit,
quod illa quoque ſoluerentur; Vnde non dici-
12 tur, quod iſtud debitum non debeat ſolui *, ex
quo Antonina illud impugnauit, quo caſu poſ-
ſet allegari dictum *Baldi*, ſed quia de illo non
intellexit, & ſic verſamur in quæſtione volun-
tatis, qua conſiderata, Antonina non intelle-
xit de iſto debito.

Minus etiam facit, quod ſicuti Antonina
voluit ſolui illa duo debita expreſſa, vt ſgra-
uaretur anima Fabij ita dicendum eſt voluiſ-
ſe ex eadem ratione ſolui alia debita, maximè
13 cum præceptum de * ſoluendis debitis intelli-
gatur ex iuſta cauſa *Natta conſ. 402. num. 56.*
& propterea ex dicta ratione videtur dicen-
dum, quod etiam debeat ſolui debitum, de
quo agitur ex eleganti *tex.* ad propoſitum *in l.
nomen debitoris §. fin. de legat. 3.* nam fuit reſ-
ponſum, quod vt dictum eſt iſta eſt quæſtio
14 voluntatis; hic autem dato * quod Teſtatrix
voluerit ſolui debita Fabij pro exoneratione
eius conſcientiæ, ſatis eſt quod non intellexe-
rit de iſto debito, ita vt eius hæres non tenea-
tur, &c.

ROMANA ACCOMANDITAE.

Mercurij 27. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quando inter partes, & earum peritos eſt con-
trouerſia in calculando tunc deputatur à Iudice
nouus Peritus.*

DECISIO DII.

DVbitaui an eſſet ſufficienter reddita ratio;
& quia pro parte Domini Guicciardini
dabantur plures calculi, & pro parte Domini
Barberini impugnabatur fides librorum: Do-
mini conſideratis oppoſitionibus, & reſponſio-
nibus, vt in folio particulari per me annotato
auditis partibus in contradictorio Iudicio, &
ab ipſis approbato, dictæ oppoſitiones non
1 placuerunt, * ſed propter diuerſitatem calcu-
lorum datorum per Dominum Guicciardi-
num, & quia omnes libri non fuerant exibiti,
Domini ordinarunt quod exhibitis omnibus
libris pœnes me, deputaretur nouus peritus,
& quod videretur ex integro an ſit ſufficienter
reddita ratio, &c.

ROMANA BONORVM.

Mercurij 27. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario,

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Curatoris deputatio facta non probato furore, vel dementia non valet.*
2 *Interdicitur tamèn iſto caſu alienatio bonorum.*

DECISIO DIII.

Licèt *die 26. Iunij præteriti* fuerit reſolutum
1 deputationem curatoris non ſuſtineri * ex quo non conſtabat de furore, aut dementia Ioannis Baptiſtæ tamèn hodiè repropoſita Cauſa Domini ſubſtiterunt, & venerunt in
2 hanc Sententiam, quod interdicta * alienatione bonorum Ioannis Baptiſtæ non ſit locus deputationi Curatoris, & ita concluſum &c.

NEAPOLITANA PECVNIARIA.

Veneris 29. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Sequeſtrum non eſt apponendum, nec præſtanda cautio pro aſſecuratione iudicij, quamuis ſententia fuerit lata ad fauorem Actoris; idque procedit in cauſa principali, quando aduerſarius non eſt ſoluendo, vel præſumptio, quæ ſtat pro poſſeſſore vincitur aliqua æquitate, & quando præſumptio boni iuris ſtat pro reo ob ſententiam ad eius fauorem latã.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata ad fauorem Actoris debent ſequeſtrari bona, vel dari cautio pro aſſecuratione iudicij de rigore iuris. Contrarium de conſuetudine num. 3.*
2 *Cautio eſt medicina ſequeſtri.*
4 *Cautio in cauſa principali non datur lim. n. 5. & 6.*
5 *Sequeſtrum poteſt apponi etiam in cauſa principali, quando pars non eſt ſoluendo.*
6 *Prout etiàm quando præſumptio, quæ ſtat pro poſſeſſore vincitur aliqua æquitate.*
7 *Cautio de ſtando iuri non datur, quando à die contractus pars non eſt effecta deterioris conditionis.*

DECISIO DIV.

Domini reſoluerunt Dominum Petrum la Rocca non teneri aſſecurare Iudicium, quia
1 licèt inſpecto rigore Iuris lata * ſententia ad fauorem Actoris debeant bona ſequeſtrari, vèl
2 dari cautio, quæ eſt medicina ſequeſtri * *l. fin. vbi Doctores ff. de Appellat. c. fin. de ſequeſtrat. poſſ. & fruct. cap. quoties il 2. queſt. 6.* & ratio eſt quia tùnc eſt præſumptio pro Actore, qui obtinuit ſententiam pro ſe, vt in ſpecie *in d. cap. fin notant Io. Andr. nu. 4. Abb. num. 5. & 6.*
3 tamèn de conſuetudine * reus non aſtringitur ad preſtandum dictam cautionem, vt per *Gloſſ. & Doctores in §. primo inſtit. de ſatisdat & dixit Rota in cauſa Romana Palatij 28. Maij 1588. coram Illuſtriſſimo Blanchetto*, vbi quod huiuſmodi cautio receſſit ab Aula, *& in cauſa Vercta Pecuniaria 17. Ianuarij 1605. coram R. P. D. meo Decano*; Et ceſſat omnis difficultas, quia hic ſententia eſt lata pro Domino Petro, vnde præſumptio non eſt pro Actore, ſed pro reo, & propterea non eſt danda dicta cautio, prout
4 nèc datur in cauſa principali * *Io. Monachus in c. locupletari num. 11. de Reg. Iuris in 6. Archid. in c. quia res num. 4. in princ. 11. queſt. 1. Salicet. in l. vnica num. 3. verſ. & non diſtinguit C. de probib. ſequeſt. Curtius in tractatu de ſequeſt. alias in d. l. vnica nu. 8. Alexan. conſ. 163. nu. 1. vol. 6. Gail. pract. obſer. lib. 1. obſeru. 147. nu. 6. Paris conſ. 41. num. 45. & 48. vol. 1.* & ratio eſt, quia in prima inſtantia præſumptio eſt pro reo poſſeſſore.

Neque releuat, quòd quando quis non eſt ſoluendo ſequeſtrum poſſit apponi etiàm in
5 cauſa principali *, & ſic & cautio debet præſtari *Abb. in d. cap. fin. num. 7. Auferius ad Capell. Toloſ. deciſ. 478 in princ. Natta conſ. 584. num. 5. verſ. aut iſtæ*, & idem eſt, quando præ-
6 ſumptio *, quæ eſt pro poſſeſſore vincitur aliqua equitate, vt dicunt in locis præcitatis *Mo-Monachus num. 12. Archid. num 4. Curt. num. 9 in 3. fallentia ad fin.* quia in caſu iſto cum cauſa propriè non ſit principalis, ſed appellationis, & Don Petrus obtinuerit ſententiam pro ſe, nedùm intrat præſumptio, quæ eſt pro poſſeſſore, ſed etiam illa præſumptio eſt confirmata per ſententiam Iudicis, & in omnem euentum nulla concurrit æquitas, quia quod Don Petrus ſit ſenex, & miles Hieroſolimytanus non facit, quia bona, quæ per ipſum relinquentur, erunt obligata hæredibus Io. Cola, & ſatis eſt, quòd à die contractus non ſit
7 effectus * deterioris conditionis, vt fuit conſideratum *in allegata Cauſa Venetiarum, coram R. P. D. meo Decano &c.*

GIENNEN. BENEFICII DE ANDVSAR.

Veneris 29. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Proponuntur nonnulla dubia diſcutienda circa reſignationem beneficij ad effectũ videndi cui ſit adiudicandum.

SVMMARIVM.

1 *A reſignante dicitur ius abdicatum ſi in reſignatione facta mediante Procuratore fuit ſeruata forma mandati; ſecus ſi non fuit ſeruata.*
2 *Per reſignationem factam mediante Procuratore ſi fuit ſeruata forma mandati dubitatur an fuerit abdicatum ius à reſignante ſi reſignatarius ceſſit liti ad fauorem reſignantis.*

3 *Mandatum datum ad reſignandum an fuerit reuocatum in caſu, de quo ibi, proponitur diſputandum.*

DECISIO DV.

DVbitaui cui eſſet adiudicandum beneficium,
de quo agitur an Gundeſaluo de Corduba
Reſignatario Franciſci Ramirez prætenſi Re-
ſignatarij alterius Gundeſalui Ramirez, vèl po-
tius Franciſco Molinæ item prætenſo Reſigna-
tario dicti Gundeſalui Ramirez, & cum reſo-
lutio pendeat ex eo, quæ reſignatio præualeat,
cum materia habeat plura capita, Domini
mandarunt pro faciliori reſolutione illam re-
ſtringi.

Nàm Procurator conſtitutus à dicto Gun-
deſaluo Ramirez 17. Nouembris 1594. ad re-
ſignandum ad fauorem Franciſci Ramirez prę-
ſtitit conſenſum vltima Iunij 1595. & ideò
oporter videre an ex iſta reſignatione fuerit
abdicatum Ius à reſignante, quod pendet ex
1 eo an fuerit ſeruata forma mandati *, quia ſi
fuit ſeruata, non eſt dubitationi locus, ſi non
fuerit ſeruata, ſecùs dicendum eſt, vt late fuit
deductum in Cauſa *Abulen. & Zamoren. bene-
ficiorum 15. Iunij 1594. cor. R.P.D. meo Decano*,
& quatenùs fuiſſet ſeruata forma mandati, ad-
2 hùc remaneret difficultas *, quia Franciſcus
Ramirez 3. Auguſti 1596. ceſſit liti ad fauo-
rem Gundeſalui Ramirez Reſignantis.

Vnde primo eſt videndum an per reſignatio-
nem factam per Gundeſaluum Ramirez, me-
diante perſona ſui Procuratoris in fauorem
Franciſci Ramirez, fuerit ab eo abdicatum
Ius in caſu, & ad effectum de quo agitur, &
quatenus ſic; an illud potuerit recuperare per
ceſſionem liti factam per dictum Franciſcum
Ramirez.

Quatenùs verò reſolueretur per talem reſi-
gnationem non fuiſſe abdicatum Ius à dicto
Gundeſaluo Ramirez Reſignante adhùc, re-
maneret alia difficultas; nam Gundeſaluus
3 Ramirez 18. Iunij 1597. dedit mandatum *
ad reſignandum ad fauorem Lupi Molinæ, cu-
ius mandati vigore fuit præſtitus conſenſus 22.
Nouembris 1599. ſed quia 2. Aprilis 1598.
Gundeſaluus Ramirez, & Franciſcus Ramirez
fecerunt concordiam, & Gundeſaluus dedit
mandatum ad petendū confirmationem Apo-
ſtolicam, quæ fuit obtenta 13. Iunij 1600.

Ideo erit videndum an per concordiam fa-
ctam inter Gundeſaluum, & Franciſcum, &
per conſtitutionem Procuratoris ad petendum
confirmationem Apoſtolicam cenſeatur reuo-
catum mandatum datum ad reſignandum ſub
die 18. Iunij 1597. ad fauorem Lupi Molinæ.

His reſolutis, erit videndum ad fauorem
Victoris, an ſit adiudicandum beneficium, &
tùnc videbitur: an gratia debeat iuſtificari, &
in quibus, & quatenùs ſic, an ſit iuſtifica-
ta, &c.

BAREN. IVRISDICTIONIS

Lunæ prima Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Epiſcopo datur manutentio in cognitione cauſarum matrimonialium, & criminalium, ac alijs iuriſdictionalibus aduerſus inferiores, licet pro his ſtet poſſeſſio immemorabilis, quæ tamen per tres ſententias conformes non fuerit canonizata.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopo debetur manutentio in cognitione cauſarum matrimonialium, & criminalium, ac aliorum iuriſdictionalium, & num. 6. Ampl. num. 4. & 5.*

2 *Ad Epiſcopum; non ad inferiores ſpectat cognitio cauſarum matrimonialium, & criminalium. Ampl. vt ibi, & num. 3.*

3 *Immemorabilis poſſeſſio aduerſus iuriſdictionem Epiſcoporum in cognoſcendis cauſis matrimonialibus, & criminalibus non ſuffragatur inferioribus, niſi fuerit canonizata per tres ſententias conformes.*

4 Manticæ deciſio in cauſa Burgen. iuriſdictionis de Birbieſca 16. Nouembris 1595. *declaratur.*

5 *Manutentio ex actibus particularibus datur ad poſeſſionem vniuerſalem.*

DECISIO DVI.

REuerendiſſimus Dominus Archiepiſcopus
prætendebat manutentionem quoad omnia
iuriſdictionalia ad forum Eccleſiaſticum ſpe-
ctantia in Terra, & Territorio Aquæuiuæ, ex-
ceptis tamen ijs, quæ continebantur in ſenten-
tia Epiſcopi Vigilien. & Domini quo ad
1 cauſas matrimoniales, & Criminales * cen-
ſuerunt ei debitam eſſe manutentionem, etiam
priuatiuè, quo ad Dominum Archipresbyte-
rum, quia nedùm habet intentionem funda-
2 tam in diſpoſitione Iuris communis * vt in
cap. cum perſonæ de priuileg. in 6. verùm etiam
in *noua Conſtitutione Sac. Concil. Trident. ſeſſ.
24. cap. 20. de reformat. in §. ad hæc* vbi diſpo-
nitur, quod cognitio dictarum cauſarum ſpe-
ctat ad Epiſcopos, non ad inferiores, vnde
pluries cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum In-
terpretum*, quod ex iſtâ aſſiſtentia debeant Or-
dinarij cognoſcere prædictas cauſas, non ob-
ſtante, quod inferiores prætendant immemo-
3 rabilem poſſeſſionem, * niſi priùs ſit canoni-
zata per tres conformes, & cenſuit etiam *Ro-
ta in hac Cauſa, & priùs in Cauſa Marſicen. Iu-
riſdictionis 18. Maij 1607. coram R. P. D. m.
Manzanedo*; vnde quicquid dicant Teſtes Do-
4 mini Archipresbyteri non ſunt * diſcutiendi
in hoc Iudicio, ſed in petitorio, & tunc in
concurſu videndum, quæ probationes præua-
leant,

Digitized by Google

5 leant, * & ita declarari debet *deciſio Illuſtriſſimi Cardinalis Mantica in Cauſa Burgen. Iuriſdictionis de Birbieſca 16. Nouembris* 1594. quæ dicit *Concilium* non tollere rem iudicatam, quia hoc eſſet verum, quando indubitatum eſſet, adeſſe dictam rem iudicatam ſuper eo quod cognitio dictarum cauſarum ſpectaret ad Inferiorem, prout non eſt certum in caſu iſto iuxta *reſolutionem factam ſuperiori anno ſub die 16. Februarij*, & propterea dum cognoſcitur per tres conformes an Teſtes probent immemorabilem, vel ex eorum dictis verba ſententiæ poſſent declarari, omnis æquitas ſuadet, quod Reuerendiſſimus Dominus Archiepiſcopus manuteneatur, quia non adeſt cur ipſe inferior conquæratur, cum pro Ordinarijs ſit regula verba, mens, & ratio *Concilij*, vt conſiderauit dicta *Congregatio Illuſtriſsimorum Interpretum*.

Quantum attinet ad alia Iuriſdictionalia non compræhenſa in dicta Sententia Epiſcopi Vigilien. pariter cenſuerunt Domini dandum
6 eſſe mandatum de manutenendo * Reuerendiſſimo Domino Archiepiſcopo, reſeruato tamen vt videatur an ſit dandum cumulatiuè, & in quibus etiam Domino Archipresbytero; dictus enim Dominus Archiepiſcopus nedum habet aſſiſtentiam Iuris communis pro ſe, vt in dicto *cap. cum perſonæ*; verum etiam eſt in quaſi poſſeſſione exercendi dictam Iuriſdictionem ex pluribus actibus particularibus, qui cũ cauſentur à titulo vniuerſali concludunt etiam ad poſſeſſionem vniuerſalem, cum magis attendatur cauſa actus, quam exercitium *Bald. in l. 1. in 2. lectura num. 24. verſ. tu dic. C. de emancip. liber Felin. in cap. Auditis num. 19. de præſcript.* & fuit pluties *in Rota* decisum &c.

ROMANA HAEREDITATIS.

Lunæ prima Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Donatio facta ſub dupplici conditione reſoluitur ſi vna deficiat, & bona donata reuertuntur ad hęredes donantis defuncti, quamuis in donatione fuerit dictum, *quod bona reuertantur ad ipſum donantem*.

SVMMARIVM.

1 *Donatio facta ſub dupplici conditione reſoluitur ſi vna conditio deficiat. Ampl. num. 9.*
2 *Donatio reſoluta ob defectum conditionis mortuo donante reſoluitur ad fauorem eius hæredum. Ampl. num. 5. 6. 7. & 8.*
3 *Contrahere quilibet cenſetur pro ſe, & hæredibus, licet de his nullam faciat mentionem.*
4 *Pronomen* ipſum *eſt perſonaliſſimum, & ideo non comprehendit perſonam hæredum.*
5 *Pronomen* ipſum *ſtat reſtrictiuè, & demonſtratiuè ſecundum ſubiectam materiam.*
8 *Diſcretiuus modus loquendi non ſemper contra diſtinguit vnam partem diſpoſitionis ab alia.*
10 *Vigore* Statuti Vrbis *frater ex latere patris coniunctus ad ſucceſſionem fratris concurrit cum alio fratre ex vtroque latere coniuncto.*

DECISIO DVII.

Domini reſoluerunt donationem, de qua agitur fuiſſe reſolutam, itaut bona donata tranſire debeant ad hæredes Tyberij donantis; Nam cum ipſæ fecerit donationem Ar-
1 changelo ſub duabus conditionibus, * ſcilicet *ſi Orinthiam Vxorem duxerit, & ex ea prolem ſuſceperit*, licèt fuerit adimpleta prima conditio, ſecunda tamen defecit ex voluntate Dei, cum liberi non fuerint ſuſcepti, & hoc ſufficit vt donatio dicatur reſoluta, ex allegatis per *Illuſtriſſimum Manticam de coniect. vlt. vol. lib. 11. tit. 16. num. 23. alias ſecundam nouam impreſſionem num. 27. verſ. dicendum eſt*, & propterea non
2 exiſtente in vita Tyberio donante * fuit reſoluta ad fauorem ſuorum hæredum, cum qui-
3 libet pro ſe, & hæredibus * cenſeatur contrahere, licet de eis nullam faciat mentionem, ita vt dicenti contrarium incumbat onus probandi vt eſt *tex in l. ſi pactum ff. de probat, & late idem Illuſtriſſimus Mantica in alio tractatu de tacitis, & ambigu. conuention. lib. 3. tit. 1. num. 33.*

Neque obſtat, quod fuerit dictum *bona re-*
4 *uertantur ad ipſum donantem*, * quod pronomen eſt perſonaliſſimum, & ideo non videtur compræhendere perſonam hæredum, *Bald. in conſ. 304. in fin. lib. 5. Iaſ. in l. filius familias 5. Diui in ſecunda lectura num. 151. & ſeqq. ff. de legat. 1.* quia fuit reſponſum quod iſtud pro-
5 nomen * non ſtat ſemper reſtrictiuè, ſed etiam demonſtratiuè ſecundum ſubiectam materiam, *Roland conſ. 55. num. 54. & ſeqq. lib. 3. Becc. conſ. 88. num. 38. & 39.* Subiecta autem materia hic ſuadet, quod ſtet demonſtratiuè, non reſtrictiuè, quia in euentum non ſuſceptionis prolis, donator vult, quod donatio ſit nulla, & nullius roboris, & momenti, ac ſi facta non fuerit, & propterea cum iſta oratio, ex qua inducitur reſolutio donationis ſit perfecta, dum poſtea ſubduntur verba, *& omnia bona donata*
6 * *ipſo facto ad ipſum donantem reuertantur* illa verba ſtant demonſtratiuè, non reſtrictiuè vt in ſimili notat *Bald. in conſ. 151. per totum vol. 5. Caſtrenſ. conſ. 339. num. 3. vol. 1.* maxime cum non ſint appoſita reſolutioni donationis,
7 * ſed applicationi bonorum poſt reſolutionem donationis *iux not. per Bald. in conſ. 286. num. 4. verſ. ſuper tertio lib. 3.*

Minus etiam facit, quod Tyberius donator expreſſit nomen hæredis, vbi voluit, ibi (*donauit Archangelo pro ſe, & ſuis hæredibus*), & ibi *pro quibus dictus Tyberius ſe ipſum, ſuoſque hæredes*; & propterea dum dixit bona reuertantur
8 ad ipſum donantem * non intellexit de hæredibus, de quibus ſi intellexiſſet, expreſſiſſet, prout expreſſit in alijs locis; Nam fuit reſponſum quod cum ipſæ Tyberius donaret contextus verborum ferebat, quod vteretur illis verbis

bis *bona reuertantur ad ipſum donantem*, mentio autem hæredum facta in alijs locis, ideo fuit facta, quia illæ ſunt clauſulæ conſuetæ, quæ de ſtylo cum mentione hæredum apponi ſolēt.

Neque etiam eleuat, quod Archangelus eſſet frater vtrinque coniunctus Tyberij, & de
9 ipſo eſſet benemeritus; quia ideo voluit * eum Vxorem ducere, & illi donare bona ſub dicta conditione, ſi enim ampliùs voluiſſet amorem ſuum oſtendere, potuiſſet liberè donare abſque aliqua conditione, vltra quod Tyberius habebat etiam alium fratrem vtrinque coniunctum, licèt habeat etiam alios ex latere Patris tan-
11 tum, * qui nihilominus vigore *Statuti Vrbis* ſunt hæredes ab inteſtato ipſius Tyberij vnà cum alijs fratribus vtrinque coniunctis &c.

BARCHINONEN. FRVCTVVM.

Lunæ 8. Februarij 1619.

ARGVMENTVM.

Examinantur Bullæ *Iulij Tertij* diſponentes circa pertinentiam fructuum beneficij, an ſcilicet ad hæredes defuncti, an verò ad ſucceſſorem in beneficio ſpectent.

SVMMARIVM.

1 *Fructus deuenti ad manus beneficiati, & cum alijs incorporati, ſi illos tanquam Eccleſiaſticos conſeruat, de illis diſponere non poteſt.*

2 *Fructus non exacti ante obitum beneficiatorum, etiamſi ſolutionis dies aduenerit ad ſucceſſorem ſpectant. lim num. 3.*

3 *Fructus non exacti ante obitum beneficiatorum non ſpectant ad ſucceſſorem in illis Eccleſijs, in locis in quibus adſunt Collectores. Item quando adeſt conſuetudo in contrarium num. 3. vid. num. 9.*

4 *Fructus etiam exacti, ſed non conſumpti ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio, niſi adſit conſuetudo in contrarium, & num. 8. vid. num. 6.*

5 *Fructus exacti beneficio non pleno, & depoſitati ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio.*

7 Bulla Iulij tertij *non loquitur de fructibus perceptis à beneficiato.*

8 *Fructus beneficij ad quem ſpectent attenditur conſuetudo, quæ tam de iure communi, quàm ex* Bulla Iulij tertij *remanet præſeruata.*

9 Bulla Iulij tertij *circa pertinentiam fructuum beneficij an admittat conſuetudinem in locis, in quibus non adſunt Collectores dubitatur.*

DECISIO DVIII.

IN *Bulla nona Iulij 3.* dicitur, quod hæredes beneficiatorum prætendunt fructus ante obitum beneficiatorum non exactos, ſub prætextu, quod eo tempore ante obitum debeerentur, & in §. *nos attendentes* dicitur, quod licet poſtquàm fructus deuenerint ad manus beneficiatorum, & cum alijs eorum fructibus incorporati ſint potiùs ipſorum, beneficiato-
1 rum proprij iudicandi ſunt, tamen *, donec in manibus illorum ſunt, qui illos tanquam Eccleſiaſticos conſeruant Eccleſiaſtici cenſeri debent, & propterea de illis beneficiati diſponere non poſſunt; ideo in §. *motu proprio &c.*
2 cauetur *, quod fructus non exacti antè obitum beneficiatorum, etiàm ſi ſolutionis dies aduenerit, ad ſucceſſorem ſpectent; & in alia Conſtitutione declaratoria in §. *cum autem* dicitur, quod licet illa Cōſtitutio non habeat locum in illis Eccleſijs, in quibus deputantur Collectores, ſed in illis in quibus ſeruatur Ius commune; nihilominus diuerſæ perſonæ eandem Conſtitutionem ad Eccleſias etiàm in locis, in quibus Collectores huiuſmodi deputari, ſeù eſſe conſueuerunt, & in quibus diuerſæ conſuetudines, diuerſaque particularia Iura, ſeù Priuilegia vigent trahere, & extendere conentur. Propterea in §. *motu ſimili &c.* cauetur conſtitutionem prædictam compræhen-
3 dere tantùm Eccleſias in locis *, in quibus collectores deputari, ſeù eſſe non conſueuerunt ſecus autem in illis in quibus eſſe conſueuerūt, & concluditur per hæc verba, *& omninò ea non obſtante* (ſcilicet prædicta Conſtitutione) *conſuetudines, & particularia Iura, ſeu Priuilegia cuiuslibet loci in quo Collectores huiuſmodi deputari, ſeu eſſe conſueuerunt, in præmiſſis vigentia obſeruari, & executioni demandari volumus*, quæ
4 Conſtitutiones adhærent Iuri communi *, vt per *Caldrinum in conſ. 2. de petul. Cleric.* vbi quod omnes iſti fructus, etiam exacti, & non conſumpti ſpectent ad ſucceſſorem, niſi conſuetudo ſit in contrarium; vnde prædictis ſtantibus, cum fructus, de quibus agitur ſint
5 fructus * exacti, beneficio non pleno, & depoſitati iux. terminos *c. cum vos de offic. ordin.* qui de Iure communi ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio vt dicit tex. in *d. cap. cum vos vbi Gloſſ. in v. futuris* dubitari non poſſet, quin ſpectarent ad Archidiaconum Cordelles, ſi viueret, ſed cum obierit ante exactionē, propterea dubium eſt, an ſpectent ad eius Succeſſorem in benficio, vèl ad ſuos hæredes; in quo articulo, licet Rota in vltima *deciſione* dixerit nos verſari in fructibus perceptis à beneficia-
6 to *, licet non conſumptis, quia ſufficit, quod nomine beneficiati fuerint percepti, ex *Calderino loco allegato num. 1. verſ. & intelligo borreo ſuo, vèl alieno ſuo nomine*, de quibus fructibus
7 perceptis à beneficiato * non loquitur *Bulla Iulij III.* tamèn Domini in iſta poſitione dubitarunt, an iſti fructus dicantur totalitèr percepti à beneficiato, vt non compræhendantur in *Bulla Iulij III.* ſed ſimplicitèr remaneant in diſpoſitione Iuris communis per ea, quæ fuerunt dedicta in Cauſa *nullius, ſeù Romana Pecuniaria 20. Iunij 1504. coram R.P.D. meo Decano & priùs in eadem 15. Decembris 1582 & 4. Iunij 1593. coram Illuſtriſſimo Blanchetto habetur, vt ſupra deciſio apud Marcheſanum fol. 424. parte 1.* & propterea quicquid dicendum eſſet, ſiuè ſint fructus inexacti, ſiue exacti, & non conſumpti, dixerunt Domini ſatis eſſe, quòd
8 præſeruetur * conſuetudo ad quem ſpectent, tam de Iure, quàm ex *Bulla Iulij III.* quæ hic ſatis videbatur probata ad fauorem hæredum,

vt in

Digitized by Google

vt in alijs *deciſionibus*, nec videbatur obſtare quod *Bulla Iulij III.* admittat conſuetudi-
9 nem * in locis tantum, ad quæ Collectores tranſmitti ſolent, & ſic ſolum in præiudicium Cameræ, tamen quicquid dicendum eſſet vbi Collectores non ſolent tranſmitti, certum eſt in Hiſpania adeſſe Collectores, licet eorum authoritas ſit reſtricta, quoad Eccleſias Cathedrales.

Ex quibus reſolutum fructus, de quibus agitur ſpectare ad hæredem Archidiaconi Cordelles, non ad Succeſſorem in Archidiaconatum, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 3. Decembris ſequentis.

VENETIARVM CENSVS.

Veneris 12. Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Obligatio ex dupplici cauſa facta, ſi vna deficiat, attamen ſuſtinetur. Quando ambo cauſæ expreſſæ dicantur correſpectiuæ obligationis.

SVMMARIVM.

1 Concil. Trident. ſeſſ. 21. cap. 9. de reformat. *tollit facultatem quæſtuandi.*

2 *Obligatio correſpectiuà ceſſante correſpectiuitate ceſſat & ipſa obligatio.*

3 *Obligatio facta ex dupplici cauſa, ſeù ratione, ſi vna ceſſat, attamen ſuſtinetur.*

4 *Mens tranſigentium attendi debet, & ſi verba patiantur aliquam dubietatem.*

5 *Conceſſo aliquid cenſetur etiam aliud conceſſum à quo dependeat Conceſſio.*

6 *Verba &* ratione premiſſorum omnium *ſunt collectiua plurium.*

7 *Verba collectiua requirunt concurſum plurium.*

DECISIO DIX.

VT colligitur ex proœmio tranſactionis prætendebat monaſterium S. Antonij Viennenſium Prioratum, & Hoſpitale Sancti Antonij Venetiarum, & Paduæ dicto Monaſterio eſſe ſubiecta, ac Ius quæſtuandi in dominio Venetorum ad ſe ſpectare, vnionemque de illis factam Monaſterio Sancti Saluatoris Venetiarum fuiſſe nullam, & inualidam, & cùm viceuerſa Monaſterium Sancti Saluatoris prætenderet contrarium, & præſertim dicta loca eſſe exempta à dicto Monaſterio Viennen. præterquàm à ſolutione quinque ducatorum; propterea volentes partes lites amputare, venerunt ad concordiam, & in primis conuenerunt, quod fratres dictorum Prioratus, & Hoſpitalis Venetiarum, & Paduæ poſſent quæſitas facere in toto dominio Venetorum, & in fine huius facultatis quæſtuandi fuit dictum, quod ratione præmiſſorum omnium dicta monaſteria teneantur dicto Monaſterio Viennen. annuatim in ducantis viginti auri in auro, qui cum alijs ducatis quinque hactenus præſtari ſoliris faciunt ſummam ducatorum vigintiquinque, quos quidem vigintiquinque ducatos ratione concordiæ & pro annuo cenſu ſoluere teneantur.

Stante prædicta concordia, cùm per *Sacro-*
1 *ſanctum Concilium Tridentinum* * *ſeſſione* 21. *cap. 9. de reformat.* fuerint ſublatę facultates quęſtuandi prætendebat Monaſterium Venetiarum non teneri ad ſolutionem Cenſus vltra ducatos quinque, cum augumentum vſque ad ducatos viginti quinque videretur correſpectiuum ad
2 facultatem quæſtuandi, qua ſublata, * debet quoque ceſſare augumẽtum Cenſus ex pluribus allegatis per *Roman. in conſ. 417. per totum*; Et dubio per me propoſito Rota cenſuit Monaſterium Venetiarum teneri ad ſolutionem integri Cenſus ducatorum vigintiquinque, quia iſtud augumentum Cenſus non videbatur correſpectiuum ad facultatem quæſtuandi tan-
3 tum, ſed * etiam ad vnionem, & propterea licet ceſſet facultas quæſtuandi, non tamen ceſſat vnio, quæ prætendebatur nulla, vnde integer Cenſus eſt ſoluendus *l. fundi cum duabus ſeqq. legibus, ff. quibus modus vſusfruct. amittat. Roman. dicto conſ. 417. num. 6. & conſ. 497. in fin. verſ. & hoc primo probat Riminald. Sen. conſ. 141. num. 10. Natta conſ. 14. n. 6. Cephal. conſ. 81. n. 14.* quod autem iſtud augumentum nõ videretur reſtrictum ad facultatem quæſtuandi, fa-
4 tis probatur, inſpecta mente tranſigentium, * quæ attendi debet, & ſi verba viderentur pati aliquam dubitationem *l. ſi mihi, & tibi §. fin. de Legat. 1. l. Iure oportet § alind ff de excuſat. tut.* nàm conceſſa facultate quæſtuandi, per conſe-
5 quens videtur etiam approbata vnio, * quæ erat controuerſa, vt narratur in proœmio; ab ea enim dependet in hoc caſu facultas quæſtuandi iux. not. per *Calderin. in conſ. 6. num. 1. verſ. de oblationibus* ibi factis, quod etiam ſuadetur ex verbis illis, *& ratione præmiſſorum om-*
6 *nium*, * quæ verba ſunt collectiua plurium; & ideò colligitur coniectura, quod Cenſus deberet pro omnibus ſolui, cum verba collectiua
7 requirant * concurſum plurium *Caſtren. conſ. 191. lib. 1. Decian. reſponſ. 1. num. 199. & ſeqq. lib. 1.* quod etiam oſtenditur ex quo non fuit ſimpliciter auctus Cenſus, ſed conſtitutus nouus cenſus ducatorum viginti quinque &c.

PERVSINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Lunæ 15. Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Procurator dicitur effectus Dominus litis, & non inſtan-*

Digitized by Google

inſtantia, quando in mandato adſunt clauſulæ te-
leuans, *& aliæ clauſulæ ampliſsimæ.*
2 *Procurator Dominus litis effectus poteſt citari in qualibet inſtantia.*
3 *Clauſula* parito iudicato *relinquit manus liberas Iudici à quo.*

DECISIO DX.

CVM die 12. Ianuarij anni præſentis 1609.
plures opponerentur nullitates contra ſen-
tentiam Rotalem, aliquibus tunc reiectis, vo-
lui hodie dubitare de reliquis, & Domini, om-
miſſa illa, quæ opponebatur de non traſpor-
tatione actorum, de qua voluerunt, vt parti-
culariter videretur, aliàs reſoluerunt non ob-
ſtare: Nullitas enim, quæ deducebatur, ex de-
fectu mandati non ſubſiſtit, cum in Mandato
D. Roderici adeſſet clauſula *releuans* &c. & aliæ
1 clauſulæ ampliſſimæ, * & ſic ipſæ erat effe-
ctus Dominus litis, & non inſtantiæ, vt fuit re-
ſolutum in Cauſa *Reatina Caſtri Poſtæ* 5. *No-
uembris* 1596. *coram bon. mem. Orano, & coram
me in Cauſa Taurinen. Decimarum* 4. *Decembris*
2 1606. & ideò potuit * citari in qualibet in-
ſtantia; Nullitas verò, quæ deducebatur con-
tra executionem, nec ſubſiſtebat, quia cum
deduceretur ex quo fuit relaxatum manda-
tum de reintegrando pendente tempore ad
appellandum, non eſt verum, cum ſenten-
tia fuerit lata 9. Iulii, et nulla interpoſita ap-
pellatione fuit relaxatum mandatum de reinte-
grando vigore rei iudicatę de menſe octobris,
vt in *Regiſtro fol.* 162. Quæ dicebantur contra
Iuriſdictionem, non releuant cum ſit commiſ-
ſa cauſa appellationis R.P.D. meo Pamphilio
3 cum clauſula *parito iudicato*, * Quæ relinquit
manus liberas Iudici, à quo *Put. deciſ.* 429. *lib.* 1.
& fuit pluries reſolutum, &c.

BARCHINONEN. PAROCHIALIS.

Ven. 5. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Paupertas, quando agitur ad certum effectum debet eſſe talis, quæ impedimento ſit debitori, vt non valeat ſoluere id, de quo agitur.*
2 *Paupertas probata ad vnum effectum non poteſt allegari ad alium effectum.*

DECISIO DXI.

CVM fuerit commiſſa cauſa reſtitutionis in
integrum, *pront de Iure, & parito iudicato*,
& poſtmodùm huiuſmodi reſcriptum fuerit
modificatum per aliam commiſſionem, cum
clauſula, *Conſtito de paupertate reſeruatis expen-
ſis in fine litis ad vlteriora procedat arbitrio Rotæ*;
Dubitaui an intraret arbitrium in caſu, & ad
effectum, de quo agitur, qui eſt, vt proceda-
tur in cauſa abſque eo quod pareatur iudicato;
& Domini cenſuerunt negatiue reſpondendum,
quia cum hoc pẽdeat ex iuſtificatione clauſulę,
Conſtito de paupertate, dicta paupertas non vi-
detur probata. nam cùm expenſæ aſcendant ad
ducatos 95. non probatur talis paupertas Pe-
tri vt non valeat ſoluere dictam ſummam, im-
mò probatur contrarium, cum Petrus habeat
ſcuta annua centum penſionis, quæ ſufficiunt,
& pro alimentis, & pro ſolutione dictarum ex-
penſarum, nam cum agatur de paupertate ad
1 certum effectum ſcilicet * ſolutionis dictę sũ-
mę debet eſſe talis, quæ impedimento ſit de-
bitori, vt non valeat illam ſoluere *Bald. in au-
then præterea num.* 4. *C. vnde vir, & Vxor Iaſ. in
l. ſi conſtante num.* 145. *ff. ſolut. matrim. Alberic.
conſ* 69 *nu* 6. *& fuit reſolutum in Cauſa Portuen.
Reſtitutionis in integrum* 4. *Febr.* 1577. *coram Lau-
retano, & in Cauſa Neocaſtren. Archidiaconatus*
12. *Maij* 1589. *coram Gypſio*.
Neque releuat, quod fuerit reſolutum con-
ſtare de paupertate Petri, quia illa reſolutio
2 fuit ad alium effectum, * vt in *deciſ.* & propte-
rea non poteſt allegari ad iſtum effectum; &
ita concluſum &c.

ROMANA DOTIS.

Lunæ 8. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Mulier, quæ non fuit integrè ſatisfacta de ſua dote, & lucro dotali poteſt agere contra poſteriores creditores, qui fuerunt ſatisfacti.

SVMMARIVM.

1 *Bona æſtimata data in dotem faciunt emptionem.*
2 *Mulier habens expreſſam hypothecam debet præferri tam pro dote, quam pro lucro dotali alijs creditoribus mariti non habentibus ſimilem hypothecam anteriorem.*
3 *Creditor anterior poteſt auocare pecunias ſolutas poſteriori creditori qui dedit cautionem de reſtituendo prioribus, & potioribus.*
4 *Stante cautione de reſtituendo prioribus, & potioribus perinde ac ſi pecuniæ non fuiſſent ſolutæ.*

DECISIO DXII.

DOmini dixerunt Dominam Claritiam non fuiſſe integrè ſatisfactam de ſua dote, & lucro dotali, ita vt poſſit agere contra poſteriores Creditores, qui fuerunt ſatisfacti, & hoc intelligebant Domini niſi teneatur reddere rationem de bonis mobilibus mariti pœnes ipſam depoſitatis, de quo erit particulariter agendum, nam computatis quatuor domunculis, quas eſt in confeſſo apud partes eſſe va-

loris

loris quadtingentorum ſcutorum, & computatis locis montium, mobilibus, ſocietatibus officiorum; quæ fuerunt data ęſtimata pro ſcutis 1634. & bol.60.& ideò * fuit ſecuta emptio, & venditio *l. quoties, & l. ſi initer virum*
1 *vbi gloſſ. C. de Iur. dot. Couar.pract.quaeſt.cap.28. num.*1. Dos Claricię aſcendit ad ſcuta 2034. & computato lucro dotali in totum eſt creditrix ſcutorum 2543. ex quibus cum habuerit tantùm ſcuta 1862. adhuc remanet creditrix in ſcutis 681. & cum, tam pro dote, quam pro
2 dicto lucro habeat expreſſam hypothecam * in Inſtrumento dotis debet pręferri alijs Creditoribus mariti non habentibus ſimilem hypothecam anteriorem iux. *l. ſtripturas C. qui potiores in pignore habeantur*; Vnde cum poſteriores creditores habuerint ſcuta quingenta,
3 data cautione de reſtituendo * prioribus, & potioribus poteſt agere ad dictas pecunias, quia, ſtante dicta cautione, perinde eſt, ac ſi
4 pecunię non fuiſſent ſolutę * vt per *Caſtren. in conſ.286.in prm.lib.1. & fuit ſæpiſsimè reſolutum in Rota*.

Neque facit, quod Domina Claricia habuit diuerſas pecuniarum ſummas, redactas ex locis montium per maritum venditis, quia cum loca montium eſſent deſcripta in perſonam dictę Claricię res ipſa exigebat, vt venderentur cum mandato ipſius, & quod pecuniæ ponerentur ad ſuum creditum, conſtat tamen fuiſſe exactas per maritum, & ipſemet in quodam ſuo liberculo conſtituit ſe debitorem dictarum pecuniarum exactarum ad fauorem Vxoris, vnde videtur ceſſare omnis difficultas &c.

BAREN. IVRISDICTIONIS.

Mercurij 10. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Agitur an Archiepiſcopo Baren. ſit dandum mandatum de manutenendo cumulatiuè cum Archipresbytero Terræ Aqueuiuæ in ijs, quæ ſpectant ad ordinem, & iuriſdictionem, & affirmatiuè quo ad cognitionem cauſarum inter Laicos, & Clericos, quo ad collationem beneficiorum in Terra, & territorio Aqueuiuæ, nèc non quo ad inſtitutionem beneficiorum de Iurepatronatus: Negatiuè tamèn in quaſi poſſeſſione approbandi confeſſarios, & reſeruandi caſus. Et nonulla contenta in ſententia Epiſcopi Vigilien. reſoluuntur.

SVMMARIVM.

Deducas ex Argumento.

DECISIO DXIII.

CVm fuerit reſolutum Reuerendiſſimo D.Archiepiſcopo Baren.dandum eſſe mandatum de manutenendo priuatiuè ad Archipresbyterum Terræ Aquauiuæ in quaſi poſſeſſione coguoſcendi cauſas matrimoniales, & criminales, nèc non quo ad alia omnia, quæ ſpectant ad ordinem, vel Iuriſdictionem ſuam, exceptis tamèn his, quæ ad fauorem Archipresbyteri comprehenduntur in ſententia Epiſcopi Vigilien. reſeruato etiàm, vt videretur in quibus dandum eſſet dictum mandatum cumulatiuè cum Archipresbytero, Rota ſupradicta die cenſuit dandum eſſe dictum mandatum cumulatiuè cũ Archipresbytero quoad cognitionem Cauſarum ciuilium inter Clericos, & Laicos, quoad collationem beneficiorum in Terra, & Territorio Aquauinæ, nèc non quoad inſtitutiones beueficiorum de Iurepatronatus, ſeruata tamèn forma *Concilij*.

Quoàd mandatum de manutenendo cumulatiue prætenſum per Archipresbyterum in quaſi poſſeſſione approbandi confeſſores, & in quaſi poſſeſſione reſeruandi caſus; viſum fuit Rotæ dandum eſſe ſimpliciter Reuerendiſſimo Domino Archiepiſcopo, ſine tamèn præiudicio Iurium Archipresbyteri tàm in poſſeſſorio, quam in petitorio. Contenta autem in ſententia Epiſcopi Vigilien.quæ ſpectat ad Archipresbyterum viſa fuerunt iſta cognitio cauſarum ciuilium inter Clericos Eccleſiæ Sancti Euſtachij, & inter Laicos dictæ Eccleſiæ ſeruientes, creare nouos Primicerios in dicta Eccleſia Sancti Euſtachij, collatio beneficiorum eiuſdem Eccleſiæ ſcolas ad erudiendos pueros per ſe regere, interdicere, & ſuſpendere Clericos, & Laicos excomunicare, & requiſitus, eos compellere ad iuſtitiam faciendam, diuina celebrare, & officium diuinum incipere, vel alteri committere, quod intelligunt Domini, niſi Rouerendiſſimus Dominus Archiepiſcopus eſſet præſens, & vellet ipſe officium facere, audire confeſſiones, & alijs licentiam audiendi præſtare non tamen quoad approbationem confeſſorum, & in Eccleſia Sancti Euſtachij tantum &c.

ROMANA PENSIONIS.

Mercurij 16. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Obtinens diſpenſationem à Papa retinendi penſionem pro certo tempore vid. per nouem menſes non obſtante matrimonio ſi intra dictum tempus, vel poſt contractum matrimonium emerit officia militũ Lauretanorum eandem penſionem nihilominùs retinere non poterit.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Penſio per contractum matrimonij extinguitur.*

2 *Miles Lauretanus, qui contraxit matrimonium ad hoc vt poſſit retinere penſionem requiritur eũ fuiſſe Militem de tempore contracti matrimonij & num. 6.*

3 *Teſtamentum factum ante militiam ſuperueniente militia non ſuſtinetur.*

4 *Infinitiuum reſpicit futurum tempus.*

5 *Subiunctiuum præſentis temporis reſpicit futurum*

7 *Qualitas adiecta verbo requiritur de tempore verbi.*

8 *Habilitas ſuperueniens in tempore prorogato ſuffragatur etiãquod alteri fuerit acquiſitũ iusinſpe.*

9 *Gratia, quod per contractum matrimonij penſio non extinguatur continet diſpenſationem.*

10 *Ius in ſpe de præſenti dicitur acquiſitum, cuius effectus mora non conditione eſt ſuſpenſus.*

11 *Priuilegia non cenſentur tollere ius in ſpe de præſenti creatum ex cauſa de præterito, cuius effectus mora, non conditione eſt ſuſpenſus.*

12 *Retentio conceſſa promoto ad Epiſcopatum de beneficio Iuriſpatronatus non facta mentione, quod beneficium eſſet tale, non ſuffragatur.*

13 *Extenſioni non eſt locus, quando caſus eſt diſſimilis.*

14 *Diſpoſitum in vno non poteſt operari in alio.*

15 *Priuilegium, quod infert præiudicium tertio non debet extendi de caſu maiori ad minorem, etiàmſi haberet maiorem rationem, quam caſus maior conceſſus.*

16 *In beneficijs extraordinarijs non conſideratur, quod eadem ſit æquitas, cum in illis non rectè arguatur ab identitate rationis extenſiuè.*

17 Creſcent. deciſ. 10. de priuileg. *caſus exponitur, & reſolutio approbatur.*

18 *Soluens, qui non tractat de lucro captando per errorem ſoluiſſe cenſetur, quando conſtat non eſſe debitorem.*

Error etiàm in facto proprio allegari poteſt, quando non agitur de lucro captando num. 18.

19 *Anteceſſor non poteſt præiudicare Succeſſori vbi agitur de damno Eccleſiæ.*

DECISIO DXIV.

FVerat reſeruata penſio noningentorum ſcutorum ſuper fructibus menſæ Abbatialis Sãcti Georgij ad fauorem Domini Ducis de Comitibus, qui cum vellet contrahere matrimo-
1 nium, per quod dicta * penſio extinguebatur vt notat *Put. deciſ. 459. lib. 2. & 13. de penſ. Gigas de penſ. quæſt. 54. num. 4. & ſeqq.* ne extingueretur obtinuit à fælicis recordationis Clemente VIII. vt poſſet non obſtante matrimonio dictam penſionem ad nouem menſes retinere, quo poſtmodùm contracto, emit intra dictos nouem menſes plura officia militũ Lauretanorum, & prætendebant vigore priuilegiorum dictis militibus conceſſorum finito dicto tẽpore nouem menſium, penſionẽ non fuiſſe extinctam; vnde viſo huiuſmodi dubio in Rota, priùs *coram R. P. D. meo Decano*, & poſtmodum *coram me*; Domini cenſuerunt dictam penſionem poſt nouem menſes per contractum
2 matrimonij fuiſſe extinctam *, ea moti ratione, quia cum Dominus Dux non eſſet miles de tempore contractus matrimonij, militia, quæ poſtea ſuperuenit, non potuit ei ſuffragari; nàm in iſto caſu retentionis penſionis priuilegia militum Lauretanorum exigunt militiam de tempore contractus matrimonij, nèc ſufficit, quod interueniat poſt, quia ex verbis illis priuilegij (*quod ipſi milites penſiones etiãmſi matrimonium contraxerit vſque ad ſummam ducentorumducatorum pro quolibet officio retinere poſſint*) clarè apparet non eſſe priuilegiata quælibet matrimonia militum, ſed quæ à militibus contracta ſunt & ſic requiritur militia de tempore contractus matrimonij, vt in ſimili videtur caſus deciſus in terminis in *l. Titius* iuncta *l. 1. de milit. teſtam.* nàm & ſi in *d. l. 1.* diſponitur, vt quoquo modo milites teſtati fuiſſent, rata eſſet eorum voluntas; nihilominus in *d. l. Ti-*
3 *tius* dicitur *, quod Teſtamentum factum ante militiam ſuperueniente militia non ſuſtinetur, quia Conſtitutionibus Principum, non militum Teſtamenta, ſed quæ à militibus facta ſunt, confirmantur, & notant ibidem *Bart. Bald. Angel. & alij*, & concordat *tex. in l. Tribunus in fin. ff. eod. tit.* & hoc euidentiſſimè probatur, quia cum qualitas illa militiæ regat verba (*Retinere poſſint*) quæ ſunt verba futuri temporis, & denotent tempus contractus matri-
4 monij, vt de indefinitiuo eſt * *Gloſſ in verbo daturum, in l. 5. §. ſtipulatio iſta ff. de verb. obligat.* & de ſubiunctiuo præſentis temporis dicit * *Bart in l. 1. num. 1. in 7. quæſt ff. de Iure codicill.* Hinc ſequitur, quod de illo tempore
6 contractus matrimonij requirebatur militia *, quia tùnc priuilegium ſumit effectum ſuum *Bart. in l. ex facti num. 1. verſ. ſecundo requiritur ff. de vulgar. & pupill. Felyn. conſ. 25. num. 23. Bertrand. conſ. 289. nu. 7. vol. 4. Creſcent. dec. 10. num. 5. de priuileg.* & intrat illud vulgate, quòd
7 qualitas adiuncta verbo *, requiritur de tempore verbi *l. in delictis §. ſi extraneus ff. de noxali l. 2. & 3. ff. de aur. & argent. legat cum vulgaribus.*

Neque obſtat, quod ſtante dicto indulto Clementis Octani penſio extinguebatur poſt nouem menſes per contractum matrimonij, & propterea ſufficit quod de illo tempore D. Dux eſſet miles cum habilitas ſuperueniens in tem-
8 pore prorogato * ſuffragetur, etiàm quod alteri fuerit acquiſitum Ius in ſpe *Tiraquell. de retractu conuent. §. 1. Gloſſ. 7. nu 26. iuncto nu. 28.* nàm fuit reſponſum non eſſe verum, quòd in tempore prorogato ſuperuenerit habilitas, quia cum militia requiratur de tempore contractus matrimonij, tunc non interuenit, nec ſufficit, quòd interuenerit poſt, quia, vt dictum eſt, tunc non dat habilitatem, quia, quò ad retentionem penſionum non ſunt priuilegiata quælibet matrimonia militum, ſed quæ à militibus contracta ſunt; vltra quod iſta non videtur ſimplex prorogatio, quia gratia Cle-
9 menti VIII. continet diſpenſationem *, vt penſio per contractum matrimonij non extinguatur niſi poſt nouem menſes iuxta notata per *Aret. in conſ. 7. num. 4. Aegid. deciſ. 471. incip. ſi Epiſcopus*, & propterea cum ex cauſa creata,

& for-

& formata de præterito (ſcilicèt per contra-
ctum matrimonij) fuerit acquiſitum titulari
10 Ius in ſpe de præſenti *, quia effectus tantùm
ſuſpendebatur ad cærtam diem, ſcilicèt poſt
nouem menſes, & ſic effectus mora, non con-
ditione erat ſuſpenſus, ita vt illud certum
tempus faceret diem non conditionem *l. ex his
C. quando dies legati ced. vbi benè Iacobus de A-
rena, Io. Faber, & Cynus l. firmio elidoro ff. eod.
tit.* militia, quæ ſuperuenit non potuit ſuffra-
gari, poſt dictos nouem menſes, quia priuile-
11 gia non cenſentur * tollere dictum Ius in ſpe
de præſenti, creatum, & formatum ex cauſa
de præterito, cuius effectus mora, non con-
ditione eſt ſuſpenſus *Rota deciſ. 21. num. 5. verſ.
pro parte contraria, de præben. in nou. Aegid. de-
ciſ. 751. incip. ſuppoſito in facto nu. 7. & 11. verſ.
ad primam rationem, Aret. conſ. 7. nu. 4. verſ. ſed
dicendum eſt*; immò concluſio principalis di-
ctarum *deciſionum* procedit in fortioribus ter-
minis, loquuntur enim in caſu, quo fuerat da-
ta retentio promoto ad Epiſcopatum de bene-
12 ficio Iurispatronatus * non facta mentione,
quod beneficium eſſet tale, & concluditur,
quod dicta retentio non ſuffragatur propter
Ius in ſpe quod per promotionem erat acqui-
ſitum Patronis, vt videre eſt *in d. deciſ. 21. à n. 1.
vſque ad 5. & in d. deciſ. Aegidij à num. 9. verſ.
in oppoſitum vſq; ad fin.* & etiam conſiderae *Aret.
loco proximè allegato*.

Minùs obſtat, quod dato, quod iſtæ caſus
eſſet ommiſſus, eſt tamen ſimilis expreſſo, im-
mò fauorabilior, cum in priuilegijs detur fa-
cultas militibus acquirendi penſiones, poſt
contractum matrimonium; facilius enim datur
retentio, quam acquiſitio; nam reſpondetur,
quòd iſtæ non eſt caſus ſimilis, neque fauora-
bilior. Non ſimilis, quia in priuilegijs non
legitur facultas retinendi penſiones, quando
quis non eſt miles de tempore, quo priuilegia
debent ſumere effectum, & propterea iſte eſt
13 caſus diſſimilis, * vnde non eſt locus extenſio-
ni, vt benè notat *Soccin. ſen. in conſ. 140. nu. 9.
lib. 1. Riminald. ſen. conſ. 183. num. 16. & 17.
vol. 1.* Non fauorabilior, quia in caſu acquiſi-
tionis agitur de ſola diſpenſatione, vt penſio
poſſit acquiri, non obſtante vxore; in caſu vero
iſto agendum eſſet nedum de dicta diſpenſa-
tione, ſed de tollendo Titulari Iure in ſpe de
præſenti acquiſito, & creato, ex cauſa de præ-
terito, vt dictum eſt, & ſic duo concurrunt, &
vtrumque egeret particulari prouiſione in
14 priuilegijs, itaut diſpoſitum in vno, * non
poſſet operari in alio, vt per *Rot. dict. deciſ. 21.
num. 2 de præbend. in nou. Aegid. dict. deciſ. 751.
num. 10.* & in omnem euentum cum verſemur
15 in priuilegio, * in quo agitur de præiudicio
tertij, nempe titularis, non debet fieri extenſio
de caſu maiori ad caſum minorem, etiam
quod habeat in ſe maiorem rationem, quam
habeat caſus maior conceſſus, *Hoſtien. in cap.
poſtulaſti num. 12. de reſcript.* vbi etiam *Felin.
num. 18. ante finem verſ. regula eſt, & nu. 9. poſt
med. verſ. vltimo in hac ſecunda limitatione, Soc.
reg. 381. incip. priuilegia debent ſtrictè interpre-
tari vbi de communi teſtatur Albert. Brun. de aug.*

Pars II.

concluſ. 9. num. 8. cum ſeqq. & in beneficijs ex-
16 traordinarijs, * quale eſt hoc, quia agitur de
retinenda penſione cum vxore, non conſidera-
tur quod eadem ſit æquitas, cum in illis non
arguatur rectè ab identitate rationis extenſiuè,
l. 1. in fin. ff. de conſtit. Princip. ſed ſatis eſt caſum
non fuiſſe expreſſum, vt in eo non habeat lo-
cum diſpoſitio iuxta not. in *l. placuit C. de Iu-
dic. Din. in reg. 2. nu. 24. de reg. iur. in 6.* & benè
ponderat *Calderin. conſ. 36. de teſtam.*

Neque etiam Domino Duci ſuffragatur ca-
17 ſus *deciſ. Creſcentij 10. de priuileg.* * quia ibi du-
bitabatur an Auditor habens gratiam expecta-
tiuam, ante Auditoratum deberet gaudere pri-
uilegio antelationis Auditoribus conceſſo, &
propterea quæſtio erat in caſu illo an eſſet at-
tendendum tempus datæ priuilegij antelatio-
nis, vt quia tunc habens gratiam expectati-
uam, debuiſset eſſe Auditor, vel potius ſuffice-
ret, quod eſset Auditor de tempore vacatio-
nis beneficij, licèt non fuiſſet de tempore da-
tæ priuilegij, quia qualitas determinans ver-
bum per quod ſignificatur tempus à quo di-
ſpoſitio ſumit effectum non requiritur tempo-
re diſpoſitionis, ſed tempore effectus & eo ſolo
caſu requiritur ab initio, tempore diſpoſitionis
quando determinat verbum, per quod ſignifi-
catur actus diſponendi ex doctrina *Bart. in d. l.
ex facto loco præcitato*, & propterea caſus iſtius
deciſionis non facit in contrarium, quia non
diſputatur an D. Dux debuiſſet eſſe miles de
tempore datæ priuilegij, ſed dicitur, quod de-
buiſſet eſſe miles de tempore contractus matri-
monij, quia tunc priuilegia ſumunt effectum
per rationem allegatam per *Creſcent.* quæ opti-
mè facit pro iſta reſolutione.

Denique non obſtat, quòd hæc penſio fue-
rit etiam poſt nouem menſes ſoluta D. Duci,
quia, cum ex prædictis conſtet non debuiſse
18 ſolui, per errorem præſumitur ſoluta, * qui
hodie poteſt allegari, etiam quod eſſet in facto
proprio cum Eccleſia non tractet de lucro
captando, *l. ſi poſt C. de iur. & fact. ignor. l. ſed
& ſi me putem in princip. ff. de cond. in deb. Gloſſ.
in l. cum de indebito in princ. ff. de probat. Bart. in
l. non fatetur num. 10. verſ. ſi vero in facto proprio
ff. de confeſſ. Alex. conſ. 113. n. 3. lib. 1.* Vltra quod
iſtæ ſolutiones fuerunt factæ ab Anteceſſoribus
16 Commendatarijs; * qui non potuerunt præiu-
dicare Illuſtriſ. Domino Moderno Commen-
datario cum agatur de damno Eccleſiæ, *Oldrad.
conſ. 226. num. 1. verſ. primo ſi nomine Eccleſiæ,
Gemin. conſ. 17. in princ. &c.*

ROMANA, SEV LVGDVNEN. PECVNIARIA.

Veneris 26. Martij 1610.

ARGVMENTVM.

Promittens ratificationem alicuius dicitur
adimpleuiſſe per exhibitionem inſtru-
mẽti illius, vel per præſtationẽ intereſse.

SVMMARIVM.

1 *Ratificationem exhibeus prout promiſerat pro parte ſua adimpleuiſſe dicitur Ampl. num. 2.*
3 *Mora de iure canonico poteſt purgari, quando ius partis non eſt effectum detertus.*
4 *Obligatus ad factum ſi non adimplet ſuccedit obligatio ad intereſſe, quod ſi ſoluat ſatisfacit obligationi.*
5 *Intereſſe ob non præſtitum factum dicitur ſolutum per ſolutionem ſummæ, in qua conſiſtit intereſſe.*

DECISIO DXV.

FVit per Dominos reſolutum Dominum Ma-
zingum adimpleuiſſe pro parte ſua, cum
1 exhibuerit inſtrumentum * ratificationis illo-
rum de Iacominis, prout promiſerat iux. not.
l. 1. & 2. & in l. quo enim in princ. ff. rem rat.
hab. quòd licèt non exhibuerit in tempore
2 promiſſo * non refert, cum mora de iure cano-
3 nico poſſit purgari, * quando ius partis non
eſt effectum deterius *Verall. deciſ. 231. p. 2.*
Prout non refert, quod Iacomini noluerint ra-
tificare capitulum, in quo partita ſcut. 4555.
fuit remiſſa iudicio *bo: mem D. Cardinalis Sera-*
phini, & bo: mem. D. Littæ, qui cenſuerunt dictam
partitam non fuiſſe debitam, quia Dominus
Mazingus reſtituit dictam ſummam ſcutorum
4 4555. nam quando quis ſe obligat ad factum,*
prout fecit Dominus Mazingus, ſi non adim-
pleat ſuccedit obligatio ad intereſſe, quod ſi
ſoluatur ſatisfit obligationi ex allegatis per
Surd. in dec. 306. num. 6. & ſeqq. prout verè ſol-
5 uit D. Mazingus cum ſoluerit dictam ſummam,*
in qua verè conſiſtebat intereſſe, *l. quærebatur*
cum ibi notatis ff. ad l. falcid. Bald. conſ. 493. n. 4.
& 5. lib. primo, &c.

PADEBORNEN. CANONICATVS.

Lunæ 29. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Agitur de iuſtificatione gratiæ; Nec non de illius ſubſiſtentia ex eo, quod à Papa fuit facta prouiſio beneficij vacati in menſe Ordinarij; & reſoluitur pro iuſtificatione, & ſubſiſtentia.

SVMMARIVM.

1 *Vacatio beneficu per contractum matrimonij probatur per confeſſioucm partis.*
2 *Subdiaconatus probatur ex litteris patentibus.*
3 *Nobilitas per teſtes probatur.*
4 *Qualitates promiſſi expreſſæ, in gratia leuioribus probationibus probantur.*
5 *Diſtributiones non computantur in valore ad effectum exprimendi.*
6 *Valor Canonicatuum, quorum introitus conſiſtit in diſtributionibus exprimitur in 24. ducat.*
7 Regul. 8. Cancell. *quæ vult fieri mentionem de menſe, intelligenda eſt, quando beneficium vacat in menſe reſeruato.*
8 *Papa poteſt conferrre, (ſi vult) beneficia in menſibus Ordinarij vacantia, non obſtantibus Concordatis, & num. 9.*
9 *Papa eſt vniuerſalis Ordinarius.*
10 *Clauſula* Dudum *ſolet apponi, quando à Papa fuit facta prouiſio de beneficio vti reſeruato.*
11 *Clauſula* dummodo collatio ad nos hac vice pertineat *ſolet apponi quando Papa generalitèr prouidet vti de reſeruato.*
12 *Clauſula* dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum *ſolet apponi, quando Papa concurrit cum Ordinario, ex quo beneficium non ſit reſeruatum.*
13 *Derrogatio Concordatorum non requiritur, quando verſatur in gratia præuentiua, ſcilicèt quæ præuenit vacationem beneficij; ſecus ſi Papa in prouiſione concurrat cum Ordinario.*

DECISIO DXVI.

HOc dubium, an Canonicatus ſit adiudican-
dus Domino Gulielmo, habet duas inſpe-
ctiones principales; prima eſt, an gratia ſit iu-
ſtificata; ſecunda an ſuſtineatur; Et quantum
attinet ad primam, affirmatiuè fuit reſolutum;
vacatio enim Canonicatus per contractum
1 matrimonij * probatur per confeſſionem par-
tis iux. not. in *l. cum precum C. de liber. cauſ.*
ſubdiaconatus verò Domini Gulielmi proba-
2 tur * ex litteris patentibus, *Bald in l. ſi qua per*
calumniam num. 4. in fin. & ſeqq. C. de Epiſc. &
3 *Cler.* prout, & per Teſtes probatur nobilitas,*
& cæteræ habilitates, ad quas probandas ſuffi-
4 ciunt leuiores probationes * *Rota deciſ. 14. de*
probat. in antiq. Aegid. deciſ. 114. De valore au-
tem obtentorum, & obtenti non eſt agendum,
quia obtenta eſt paratus dimittere, valor verò
obtenti non eſt iuſtificandus, quia cum conſi-
5 ſtat in diſtributionibus, illæ non computantur*
in valore ad effectum exprimendi, *Rota deciſ. 8.*
de præbend. in nou. Oldrad conſ. 118. num. 1. &
ſeqq. Felin. in cap. ad aures num. 14. de reſcript.
6 & ideo iſti Canonicatus ſolent impetrari* cum
illa expreſſione viginti quatuor ducatorum,
prout fuit factum in caſu iſto; & iſta expreſſio
ſufficit, *vt fuit reſolutum in cauſa Virdunen. Ca-*
nonicatus 24. Ianuarij 1597. coram nunc Reue-
rendiſſimo Epiſcopo Pacen.

Quantum attinet ad ſecundam inſpectio-
nem, an gratia ſuſtineatur, hoc pendet ex duo-
bus, an ſcilicet corruat, ex quo in ea non fuit
facta mentio menſis; ſecundo an corruat, ex
quo beneficium vacauit in menſe Februarij, qui
vigore *Concordatorum* eſt menſis ordinarij, ma-
ximè cum dictis *Concordatis* non fuerit deroga-
tum: Circa primum dicebatur, quod *Regula* 8.
7 quæ vult fieri mentionem de menſe, * eſt intel-
ligenda, quando beneficium vacat in menſe
reſeruato, *Put. deciſ. 2. ſuper regula de menſe, &*
deciſ. 53. lib. 2. Antonius Auguſtinus in Epit. ſuper
regula de octo menſibus num. 12. & propterea
cum iſte Canonicatus vacauerit in menſe Or-
dinarij, nulla erat facienda mentio de menſe.

Circa

Circa ſecundum dicebatur non referre, quòd Canonicatus vacauerit in dicto menſe ordina-
8 rij,* quia per Concordata Papa non cenſetur ſibi ligaſſe manus, vt non poſſit ſi vult conferre in menſibus Ordinarij, cum ipſe ſit vniuer-
9 ſalis Ordinarius, * *cap. per principalem, & cap. cuncta per mundum 9. quæſt. 3. benè Abbas in cap. quia diuerſitatem n. 5. de conceſſ. præben.* vbi, quod Papa etiam ceſſante negligentia Ordinarij, poteſt cum eo concurrere, & de beneficijs prouidere, & in noſtris terminis fuit latè deductum in cauſa *Meten. Canonicatus* 8. *Nouembris* 1577. *coram D. de Rubeis*; quod autem in caſu iſto Papa voluerit concurrere cum Ordinario videtur ſatis clarum, quia prouiſio non fuit facta
10 vti de beneficio reſeruato, ratione menſis,* quo caſu ſolet poni clauſula *Dudum &c.* vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Cappellaniæ S. Petri* 9. *Decembris* 1602. *coram Illuſtriſſimo Dom. meo Cardinale Mellino*, nec minus fuit poſita, alia clauſula *Dummodo collatio ad nos hac vice perti-*
11 *neat*,* quæ ſolet apponi, quando Papa generaliter prouidet, vti de reſeruato, *Simonet. de reſeruat. quæſt. 61. num. 3.* ſed eius loco fuit poſita clauſula, *Dummodo de tempore datæ præſentium*
12 *non ſit alteri Ius quæſitum*,* quæ ſolet apponi quando Papa concurrit cum Ordinario, quia beneficium non eſt reſeruatum, *Sarnen. ſup. reg. de Iur. quæſit. non tollend. quæſt. 1. in princ.* & ſentit *Verall. deciſ. 61. num. 1. lib. 2. & fuit reſolutum in Cauſa Hoſſimen. Cappellæ* 17. *Nouembris* 1600. *coram bon. mem. D. Iuſto, & in cauſa Eluen. Beneficij* 21. *Iunij* 1604. *coram R P.D. meo Decano*, quod autem non fuerit derogatum Concordatis, dicebant aliqui ex Dominis non referre diſtinguendo, quod aut ſumus in gra-
13 tia præuentiua, * ſcilicet quæ præuenit vacationem, & tunc requiritur derogatio, *Put. dec. 215. & deciſ. 222. lib. 1. Mohed. deciſ. 1. de conceſſ. præben.* aut Papa concurrit cum Ordinario, & tunc non eſt neceſſe derogare, vt *eſt deciſio Quiroga* 13. *in manuſcr.* & ratio differentiæ eſt, quia quando Papa concurrit cum Ordinario, ſcit, quod ei præiudicat; ſecus autem eſt in gratia præuentiua, ſcilicet quæ præuenit vacationem, quia beneficium poteſt vacare, tam in menſe reſeruato, quàm Ordinarij, & propterea præiudicium Ordinarij non eſt certum, vt conſiderat *Put. deciſ.* 235. *n.* 4. & 5. *lib.* 2. Vnde dicebant Domini; quod in caſu iſto, in quo Papa voluit concurrere cum Ordinario, non fuit opus derogare Concordatis; ſed quia alij Domini non viderant hunc articulū, & prædictæ *deciſiones* loquuntur in alternatiua; Rota cenſuit, quòd ſuper hoc particulariter diſputetur, &c.

BONON. BONORVM DE MANSVMATICO.

Lunæ 29. Martij 1610.

ARGVMENTVM.

Agitur de conceſſione remiſſoriæ ad effectum probandi læſionem Eccleſiæ in aſſignatione illi facta, & de nonnullis circa læſionem.

SVMMARIVM.

1 *Læſio Eccleſiæ non euitatur ex eo quod aſſignata fuerit res maioris fructus, niſi etiam ſit maioris valoris, & è conuerſo.*

2 *Remiſſoria conceditur ſtante releuantia materiæ articulatæ.*

3 *Remiſſoria in cauſa prophana datur in qualibet inſtantia. & abſque fumo.*

4 *Cauſa decimarum reputatur prophana ad effectum remiſſoriæ.*

5 *Alienatio facta interueniente beneplacito Apoſtolico, & obſeruata ſpatio 40 annorũ non poteſt impugnari ab Eccleſia attenta præſcriptione.*

6 *Reſtitutio in integrum quando eſt elapſum quadriennium ad illam petendum, requiritur pro parte Eccleſiæ probatio enormiſſimæ læſionis, & num. 9.*

7 *Pactum in inſtrumento appoſitum debet intelligi ſecundum ſenſum bonum, & ſanum, ita vt contractus ſuſtineatur.*

8 *Præſcriptio non valenti agere non obſtat.*

DECISIO DXVII.

Placuit Dominis difficultas reſeruata in *vltima deciſione*, & propterea contra informantem reſoluerunt pro remiſſoria, nam cum in effectu articuli tendant ad probandum, quod terreni plus valebant de anno 1562. de quo tempore fuit facta alienatio, quam loca montium, quæ fuerunt aſſignata de anno 1578. ex iſta probatione reſultat læſio Eccleſiæ, quia ad
1 hunc effectum non ſufficit, * quod aſſignetur res maioris fructus, niſi etiam aſſignetur res maioris valoris, & è conuerſo, *Io. de Anan. in cap. vt ſupra in fin. de reb. Eccleſ. non alien. & fuit dictum in Cauſa Placentina bonorum 7. Nouembris 1580. coram Illuſtriſſimo Seraphino, & firmatum in hac cauſa 6. Februarij 1609.* & pro-
2 pterea remiſſoria eſt concedenda * ſtante eius releuantia, quia cum hæc materia ad hunc effectum reputetur prophana, datur in
3 qualibet inſtantia, & abſque fumo * *Verall. deciſ. 68. part. 3. Ant. Aug. deciſ. 123. lib. 1.* prout in ſimili reputatur etiam prophana cauſa deci-
4 marum * *Verall. deciſ. 54. lib. 2. & fuit pluries reſolutum.*

Neque releuat, quod de anno 1562. in Inſtrumento alienationis fuit factum pactum, vt pro canone aſſignarentur tot bona ſtabilia, vel tot loca montium, cuius reſponſio correſponderet Canoni, & propterea Eccleſiæ obſtat præſcriptio, nam alienatio fuit facta interue-
5 niente beneplacito * Apoſtolico, & fuit ſeruata ſpatio quadraginta annorum *cap. de quarta de præſcript.* & cum ſit lapſum quadriennium ad
6 petendum reſtitutionem * in integrum, opus eſſet docere de enormiſſima læſione, vt ei competeret dicta reſtitutio quam non articulat Eccleſia *Couar. var. reſolut. lib. 1. cap. 3. num. 10. & 11. Odd. de reſtit. in integr. part. 1. quæſt. 19. art. 7. num. 66. verſ. in contrarium*; Nam reſponſum,

Digitized by Google

ſum, quod pactum in Inſtrumento alenationis
eſt intelligendum ſecundum ſenſum bonum, &
7 ſanum, itaut * contractus ſuſtineatur *Rota de-
ciſ.* 10. *num.* 4. *&* 5. *de Teſtib. Alex. conſ.* 191.
num. 6. *lib.* 2. & ſic, quod nedum aſſignentur
loca montium æqualis redditus, ſed etiam
æqualis valoris, & propterea cum dicta loca
montium fuerint aſſignata de anno 1578. &
ſic tunc incipiat læſio Eccleſiæ non obſtat ei
præſcriptio, quia non interuenit tempus ſuffi-
ciens; Vltra quod ſi pactum intelligeretur de
locis montium minoris valoris, cum loca mon-
tium fuerint aſſignata de anno 1578. & ſic Ec-
cleſia tunc ſolum potuerit agere, quia erat in
facultate laici aſſignare dicta loca montium,
non obſtat Eccleſiæ præſcriptio, quia non va-
8 leuti agere non obſtat præſcriptio * *l. cum po-
tiſſime* §. *in ijs &* §. *illud C. de præſcript.* 30. *an-
norum*, & de communi teſtatur *Angel. Aret. in
conſ.* 17. *num.* 18. & ratio eſt, quia ſi non po-
teſt agere, non poteſt imputari negligentia *l.*
1. *in fin. C. de annali except. Caſtren. conſ.* 200.
lib. 2. *Felin. in cap.* 1. *& in cap. ex tranſmiſſa*,
& in cap. cum inter de except. & propterea licèt
alienatio fuerit facta cum ſolemnitatibus, ta-
9 mèn Eccleſiæ ex iſta læſione competeret * reſti-
tutio in integrum, vt per *Butr. & alios in cap.*
1. *de reſtit. in integr.* &c.

ROMANA DOTIS.

Lunæ 29. *Martij* 1610.

ARGVMENTVM.

Depoſitarius, qui cum obligatione Came-
rali ſe obligauit reſtituere bona penes
ipſum depoſitata ad omne mandatum
Domini non liberatur ſi abſque præce-
denti decreto Iudicis illa conſignauit,
quamuis conſignatio fuerit facta credi-
toribus anterioribus Domini bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Depoſitarius, qui ſe obligauit reſtituere bona ad
omne mandatum Domini, ſi illa conſignauit non
expectato decreto Iudicis male fecit, ita vt ad
redditionem rationis teneatur ad fauorem credi-
torum illius, cuius erant bona. lim. num.* 3.
Ampl. num. 4.
2 *In obligatione Camerali adeſt ſtipulatio Notarij
pro omnibus, quorum intereſt.*
5 *Per ſtipulationem Notarij factam pro abſente non
acquiritur ius ante acceptationem. lib. num.* 6.

DECISIO DXVIII.

VIta functo Ioanne Baptiſta Rena, Antonia,
& Ioannes Coninges, nec non, & Iulius
Cæſar de Abbatibus, tanquam Creditores di-
cti Renæ obtinuerunt die 6. Maij 1604. mobi-
lia domus ipſius inuentariari, & pænes Clari-
ciam eius Vxorem depoſitari, quæ ſe obligauit
in forma Cameræ de illa reſtituendo ad omen
mandatum Domini, & illi, vel illis cui Domi-
nus mandabit, & cum poſtmodum ipſa reſti-
tuerit dicta bona præfato Iulio Cæſari hæredi
dicti Renæ, cum beneficio legis, & Inuentarij,
non expectato alio Decreto Iudicis, Creditores
poſteriores, contra quos ipſa agebat pro reſi-
duo ſuæ dotis, oppſuerunt de dicto depoſito,
& de prædicta conſignatione, petentes ratio-
nem dictorum bonorum, quam ipſam teneri
1 reddere Domini cenſuerunt * male enim con-
ſignauit dicta bona non expectato Decreto Iu-
dicis, *l. ſi debitorem ff. de nouat.* & tenetur illam
reddere dictis Creditoribus, nam conſtat de
eorum intereſſe cum hodie poſſent ſe reualere
contra dicta bona, vel opponere de compen-
ſatione, & in obligatione Camerali adeſt ſti-
2 pulatio Notarij pro omnibus, * quorum inte-
reſt *Grat. conſ.* 12. *num.* 7. *vol.* 1. *& dixit Rota
in cauſa Romana fideiuſſionis* 28. *Ianuarij* 1577.
coram Robuſterio.

Non obſtat, quod Claricia reſtituerit dicta
bona Iulio Cæſari, qui nedum erat hæres, ſed
3 etiam Creditor anterior, * & ſic non refert,
quod illa conſignaſſet abſque decreto Iudicis,
cum Ius dictorum Creditorum non ſit effe-
ctum deterius, vt colligitur ex *l. diſtractis C. de
pignor. & conſiderat. Put. deciſ.* 261. *num.* 2. *lib.* 3.
Nam fuit reſponſum, hoc non releuare, quia
non propterea eſt certum, quod Ius credito-
4 rum non ſit effectum deterius * cum non con-
ſtet, an hæres ſit ſoluendo, & quatenùs eſſet
ſoluendo, non propterea euitaretur circuitus,
& dato etiam, quod dictus hæres eſſet anterior
Creditor, de quo tamen non conſtat, adhuc
non liquet, quod Ius creditorum non ſit effe-
ctum deterius, quia poteſt eſſe, quòd hæres
habuerit alia bona in manibus, cum quibus
potuerit ſibi ſatisfieri, & propterea æquius vi-
detur, quod ipſa Claricia agat contra hære-
dem, à quo ſi non potuerit ſatisfieri, quia vi-
res hæreditariæ non ſufficiant, tunc verè con-
ſtabit Ius Creditorum non eſſe effectum dete-
rius, & poſtmodum contra ipſos poterit agere.

Neque etiam obſtat, quod in omnem euen-
tum Notarius fuit ſtipulatus pro Creditoribus
abſentibus, ex qua ſtipulatione ante accepta-
5 tionem, * & poſt conſignationem factam dicto
hæredi, & ſic re non integra, nullum Ius fuit
acquiſitum dictum Creditoribus ſecundum
communem opinionem de qua per *Thes. deciſ.*
70. *num.* 3. *&* 4. vbi ita concludit in verſ. mihi
profecto; quia fuit reſponſum hanc concluſio-
6 nem non habere locum, * quando adeſt iura-
mentum, ex pluribus allegatis per *Theſ. dicta
deciſ.* 70. *n.* 8. *verſ. Sed contrarium*; nàm ſtante
iuramento per ſtipulationem Notarij, aquiri-
tur Ius irreuocabiliter abſenti &c.

*Præſens deciſio fuit confirmata die decima octaua
May* 1611.

ROMANA FIDEICOMISSI SEV SVCCESSIONIS,

Lunæ 26. Aprilis 1610.

ARGVMENTVM.

Subſtitutio facta ad inuicem inter duos inſtitutos, quando ſubintelligatur conditio *quatenus alter eorum decedat ſine liberis*.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio facta ad inuicem inter duos inſtitutos intelligitur quatenus alter eorum decedat ſine liberis tam maſculis, quam fœminis. Ampl.num. 2,3,5,9, & 10. Lim. nu.6. Contra Lim. num.7.*

4 *Conditio* Si ſine filijs *intelligitur in ſubſtitutione facta inter inſtitutos, quamuis filius in ſimul cum extraneo eſſet inſtitutus.*

8 *An ſubſtitutio facta inter inſtitutos intelligatur quatenus aliquis eorum decedat ſine liberis relinquitur reſolutio arbitrio iudicantis.*

DECISIO DXIX.

CVM Teſtator inſtituerit Ioannem Petrum Equitem Hieroſolymitanum, & Virgilium fratres, quos ad inuicem ſubſtituit, & ipſis decedentibus ſubſtituit maſculos Virgilij; fœminas verò mandauit dotari, Domini tertio reſoluerunt defuncto Virgilio relictis filiabus tantùm, non debuiſſe ſuccedere Equitem, ſed filias Virgilij, moti ea ratione, quia ſubſtitu-
1 tio facta inter ipſos inſtitutos, * intelligitur facta ſi Virgilius decederet ſine liberis iuxta diſpoſitionem *Legis cum Auus ff de condit. & demonſtr.* & hæc concluſio habet locum, tam in maſculis, quam in fœminis vt expreſsè legitur in *L.cum acutiſſimi C.de Fideicommiſſ. & ibidem notant DD.* & procedit, etiam quod ſubſtitu-
2 tio ſit reciproca * inter deſcendentes Teſtatoris *Bald.in d.l.cum acutiſſimi num.5. Caſtr pariter. num.5.C.de Fideicom. Beroùs conſ.76.num.1.verſ. & ſub tacita vol.2. & fuit reſolutum in cauſa Bononien.de Seta 29.Maij 1587. coram Orano, & in Cauſa Romana fideicommiſſi 13.Ianuarij 1593.coram bo. mem. Illuſtr. Seraphino;* Neque eſt facienda vis in eo, quod Teſtator mandauerit fœminas dotari, quia eas non excluſit ad fauorem Equitis, ſed ad fauorem filiorum maſculorum Virgilij, & cum non poſſit conſiderari
3 aliqua conſeruatio agnationis, * quia Eques erat aſtrictus voto caſtitatis, & fœminæ expreſsè excludebant Flaminium ſubſtitutum, proptereà non extantibus maſculis Virgilij, fœminæ non cenſentur excluſæ, ſed remanet diſpoſitio *l. cum Auus*, vt dictum eſt, *& fuit in ſpecie reſolutum in dicta Cauſa Romana fideicom: coram Illuſtriſſ.Seraphino.* Neque etiam eſt facienda vis, quod ſicuti illa conditio (*ſi ſine liberis*) non poterat intelligi reſpectu Equitis, ita nec poterat intelligi reſpectu Virgilij, quia
4 contrarium eſt * verius *ex allegatis per Illuſtriſſimum Manticam de coniect.vlt. volunt. lib.10. tit. 8.num.7.verſ. ſed diuerſa ſententia*, vbi, quod hæc opinio eſt benignior *Menoch. præſumpt.39. num.52. lib.4.* licet enim Teſtator dixerit, (*&*
5 *ipſis decedentibus * ſubſtituit filios Virgilij*) nihilominus hæc verba intelliguntur, vt ſint filij ſubſtituti Virgilio, & Equiti, non autem quod debeant expectare obitum vtriuſque, cum Eques intelligatur ſubſtitutus, ſi Virgilius deceſſerit ſine liberis, iux. not. in *l. hæredes mei § cum ita ff ad Trebell.*

Neque facit, quod teſtator nedum expreſsè ſubſtituit filios Virgilij, & fœminas man-
6 dauit dotari, & ſic de ijs cogitauit,* ſed etiam eos poſuit in conditione, ad excluſionem Flaminij, & ideò non intrat diſpoſitio *l. cum Auus*, quæ fundatur in tacita coniectura pietatis, vt de primo eſt *conſ.Romani 370. vbi addentes literam B.* allegant concordantes, & de 2. expreſſe conſuluit *Soccin.Iun.conſ.128.nu.40. & ſeqq.lib.1.* Quia vltrà quod *Craſſus in §. fidei-*
7 *commiſſum quæſt.21. in fin.* dicit contrariam * ſententiam eſſe æquiorem, & benigniorem, tamen conſideratis omnibus, dicebant Domini huiuſmodi articulum relinquendum eſſe Re-
8 ligioni Iudicantis, * vt colligitur ex traditis per *Soccin.Sen.in l.2.num.27.ff. de vulgar. & per Illuſtriſſimum Mantic.de coniect.vlt.volunt.lib* 10. *tit.8.num.9. & ſeqq. & num.22. & per Roman. ipſum loco proximè allegato*, itaut conſideratis coniecturis, & circumſtantijs, Iudex informet animum ſuum prout dicunt in effectu *Socc. Roman. & alij ſupra allegati*; hic autem nulla adeſt coniectura, quæ præualeat tacitæ coniecturæ pietatis Teſtatoris ponderatæ cum alijs
9 adminiculis, nàm ſi non ſubintelligeretur * conditio (*ſi ſine filijs*,) filij, & filiæ Virgilij remanſiſſent cum paucis, vel nullis redditibus, licet enim Teſtator fecerit prælegatum Virgilio nihilominus ſi fœminæ debuiſſent dotari, filij remanſiſſent ſine alimentis, ſi filij verò debuiſſent habere alimenta, fœminæ ſine dote remanſiſſent, & hæc eo magis admittebant Domini, quia fratres hæredes inſtituti non
10 erant admodum concordes, * vnde non viſum fuit veriſimile, quod Teſtator voluerit Virgilio decedenti cum filijs ſubſtituere Equitem, maximè quia inſpectis verbis non repugnaret coniecturæ pietatis, prout videbantur repugnare in caſu *Romani*, & in 2. caſu *Soccini Sen: in d.l.2.&c.*

PIENTINA IVRIS PATRONATVS.

Veneris 30. Aprilis 1610.

ARGVMENTVM.

Donatio Iuriſpatronatus valet, quando interuenit conſenſus Ordinarij, quod probatur ex enunciatiua cum adminiculis, non obſtante, quod ex aduerſo producatur conſenſus Vicarij tantum.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *In donatione iuriſpatronatu, requiritur conſenſus Ordinarij.*
2 *Conſenſus Ordinarij in donatione iuriſpatronatus probatur ex enunciatiua concurrentibus adminiculis. Ampl. n. 4.*
3 *Vicarius in donatione iuriſpatronatus non poteſt praſtare conſenſum abſque ſpeciali mandato Ordinarij.*
4 *Producens conſenſum inualidum Vicarij interueniſſe in donatione iuriſpatronatus non excludit quin interuenerit etiam conſenſus validus Ordinarij.*

DECISIO DXX.

CVM fuerit reſolutum donationem Iuriſpa-
tronatus fuiſſe validam, quia interuenit
1 conſenſus Ordinarij, qui de Iure requiritur,*
2 de quo ſatis conſtabat ex enunciatiua,* con-
currentibus adminiculis, prout abundè dici-
tur in alia *deciſione* hodie ab ea non eſt receden-
dum ex nouo fundamento, nam & ſi fuerit
productum Inſtrumentum conſenſus preſtiri à
Vicario, qui talem conſenſum abſque ſpeciali
3 mandato Epiſcopi * minimè præſtare poteſt,
Calderin. conſ. primo de offic. Vicar. Ferretus conſ. 343. num. 7. lib. 2, Tho. de Taris deciſ. 20, lib. 1. ta-
men cum verſemur in actu multiplicabili iſta
4 productio facta à parte aduerſa * de conſenſu
inualido non tollit probationem conſenſus va-
lidi firmatam in alia *deciſ. Caſſad. deciſ. 3. nu. 7. in fine verſ. & quia producens, de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Put. deciſ. 356. num. 2. lib. 1. Sarnen. in regula de Triennali quaſtione 10. in fin.* & fuit
vltimo loco reſolutum *in Cauſa Bobien. Canonicatus 27. Nouembris præteritis coram R. P. D. meo Lancellotto &c.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 22. Aprilis & 6. Iunij 1611.

ROMANA REMISSIONIS PRAETII

Veneris 30. Aprilis 1610.

ARGVMENTVM.

Locator, qui locauit *omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac quales, taliaque qualia erunt,* non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

SVMMARIVM.

1 *In locatione gabellæ intelligitur locata commoditas percipiendi fructus, & emolumenta illius.*
2 *Locationis, & conductionis contractus gabellæ non immutatur per verbum* vendiderunt *in eo appoſitum.*
3 *Verba* omnes, & ſingulos fructus, redditus, & obuentiones *ſunt generalia & comprehendunt omnes fructus.*
4 *Conductori gabellæ debetur remiſſio affictus pro rata exemptionis ſpectantis ad certas perſonas, de quibus erat conſcius Locator, & non notificauit Lim. num. 6.*
5 Caſtr. conſ. 418. lib. 1. *approbatur, & nu. 9.*
6 *Vendens, vel locans emolumenta, vel fructus, vel iura talia qualia cenſetur vendidiſſe, vel locaſſe illud tantum ius, quod habebat & n. 8.*
7 *Venditor, qui vendidit quicquid poſſidebat intra certos terminos, ſciens ſe certam partem non poſſidere abſque quod emptorem certiorauerit tenetur actione ex empto pro eo, quod non poſſidebat.*
10 *Verba* quæ exiguntur *intelligi poſſunt de facto.*
11 *Verba* exigi poſſunt *intelligi poſſunt de iure.*
12 *Locator, qui promiſit facere remiſsionē affictus gabellæ pro exemptionibus iam conceſsis quando teneatur.*
13 *Intellectus ille ſummi debet, qui eſt magis proportionabilis.*

DECISIO DXXI.

COnſeruatores Almæ Vrbis *vendiderunt, dede-
runt, conceſſerunt, locarunt, aſsignarunt, &
conſignarunt* (vt verba Inſtrumenti dicunt) *Ber-
nardino de Benedictis*, cui Gabella ſtudij tan-
quam plus offerrenti, fuerat deliberata, *omnes,
& ſingulos dictæ Gabellæ ſtudij Vrbis, fructus red-
ditus, prouentus, & obuentiones, ac emolumenta
quæcunque, tot, quot, ac tales, quales, taliaque
qualia erunt ex dicta Gabella*, & ſic expreſſerunt
illud, quod de Iure intelligebatur, ſcilicet quod
locabant commoditatem percipiendi fructus,
& emolumenta Gabellæ,* ita enim intelligun-
tur huiuſmodi locationes Gabellarum vt per
*Rip. de Priuileg. contractum tempore peſtis nu. 82.
& ſeqq. & præſertim num. 63. late Oſaſch. deciſ.
51. in princ.* & huiuſmodi eſſe contractum lo-
2 cationis, & conductionis dubitari non poteſt,*
licet in eo habeatur verbum, *vendiderunt*, vt
probat *Alex. in conſ. 107. nu. 5. & ſeqq. lib. 3.* Cum
autem hoſpitium quinque lunarum haberet
certam exemptionem, prætendebat conductor
iſtius Gabellæ ſibi faciendam eſſe remiſſionem
pro iſta exemptione, tum quia ei fuerunt lo-
cati *omnes, & ſinguli fructus redditus, & obuen-
3 tiones*,* quæ verba ſunt generalia, & compræ-
hendunt omnes fructus, tum etiam ex bona
fide, quia cum locator ſciret exemptionem
ſpectare ad dictum hoſpitium tenebatur illam
4 notificare Conductori * vt in terminis videtur
Conſt. *Caſtrenſ. 418. lib. 1.* qui ita eleganter
concludit.

Cæterum licet, Dominis videretur ve-
5 ra * opinio *Caſtren.* in caſu ſuo tamen factum
iſtud videbatur diuerſum, & ideò ad illud ada-
ptari rationes adductas per *Caſtren.* pro con-
traria parte, nam in caſu iſto, licet fuerint lo-
cata *omnia & quæcunque emolumenta*, tamen iſta
generalitas fuit reſtricta per ſequentia verba
poſita abſque alia copula, ſcilicet (*tot quot, ac ta-
les quales, taliaque qualia erunt*) vt conſide-

rat

Digitized by Google

6 rat * *Caſtren. vbi ſupra num. verſ. præterea rela-*
tiuum quis, vel qui, & verſ. præterea verba præce-
dentia, & ſic Conſeruatores videntur voluiſſe
vendere non omnes fructus Gabellæ, vèl fruc-
tus, quos ipſi habent ex Gabella, reſtringendo
ſe ad Gabellam, ſed potiùs Ius, quod ipſi habe-
bant, propter verba illa (*tot quot, ac tales qua-*
les, &c. & ideò nõ tenentur ad aliquã remiſſio-
nem prætij, vt eſt tex. *in l. quod ſi in venditione*
cum l. ſeqq. ff. de hæredit. vel act. vendit; vbi,
quòd ſi quis vendidit alicui Iura, quæ habet
in aliqua vniuerſitate non venit in venditione
niſi Ius, quod habet in ea, & ideò, ſi nullum
Ius habet nihil tenetur emptori præſtare, &
nihilominus pretium conſequitur ita pondetat
Caſtren. vbi ſup. n. 2. verſ. vltimo facit ad prædicta.
Non obſtat tex. *in l. quæro ff. de act. empt.*
quam ponderat *Caſtren. dicto loco col. penult. verſ.*
7 *quid dicendum,* * vbi quod ſi quis vendidit alicui
quicquid poſſidebat intra certos terminos,
ſciens ſe certam partem non poſſidere nec
certiorauit emptorem, qui credebat ipſum to-
tum poſſidere tenetur venditor actione ex em-
pto pro eo, quod non poſſidebat, ne emptor ex
hoc capiatur, vel decipiatur, & bene conſide-
rat *Alex. conſ. 14. num. 8. vſque ad fin. lib. 5.*
vbi *in fine* dicit non eſſe in iſto caſu imputan-
dum emptori, ſi ſe non informauit, quia nul-
lus alius melius poterat informare emptorem,
quam venditor, *& in conſ. 63. num. 6. & ſeqq.*
vol. 6. vbi inquit non ſufficere, quod emptor
dubitauerit de tali vitio, ſed requiritur, quod
ſciat, vel fuerit expreſſum ſibi à Venditore,
quod *conſilium* duplicatur *lib. 5. in conſ. 95. & ſe-*
quitur Pariſ. in Addit. ad Bart. in d. l. quæro; Nam
fuit reſponſum, quod reſolutio pendet ex eo,
an verſemur in caſu *d. l. quæro ff. de act. empt.*
vel in caſu d. l. quod ſi in venditione cum l. ſeqq.
ff. de hæredit. vel act. vend. & viſum fuit nos
verſari in iſto ſecundo caſu, quia non fuerunt
locati omnes fructus Gabellæ, vel fructus, quos
Conſeruatores habent in Gabella, ſed omnes
fructus Gabellæ *tot quot, ac tales quales taliaque,*
8 *talia erunt* * & ſic videntur Conſeruatores lo-
caſſe Ius percipiendi fructus, quos habent in
Gabella, non omnes, & ſingulos fructus, itaut
poſſit conſiderari aliqua deceptio ex parte lo-
catoris, prout conſiderat *tex. in d. l. quæro.*
Minus obſtat caſus *conſilij Caſtren.* quia ibi
9 aderant verba generalia, * quæ non reſtringe-
bantur ex verbis, quæ ſubijciebantur, ſcilicet,
quæ percipiuntur, ſeù exiguntur, & exigi poſ-
ſunt, quia cum fuiſſent poſita in oratione ſepa-
rata cum repetitione, ſui antecedentis, ſcilicet,
quæ Gabella cenſebantur poſita non cauſa li-
mitationis, ſed cauſa demonſtrationis, & cum
per illud relatiuum, quæ adijceretur id quod
competebat cuilibet de genere præcedenti, tunc
cenſebatur appoſitum declaratiuè, ſeu demon-
ſtratiuè, non reſtrictiuè, nam verba illa (*quæ*
10 *exiguntur* *) intelligi poterant de facto, & ver-
11 ba illa (*exigi poſſunt*) * de Iure, conſtabat au-
tem Ciuitatem, quæ fecerat locationem perce-
piſſe omnes fructus, quos locauerat, ſi non de
Iure, ſaltem de facto, & ſic qualitas expreſſa,
nempè, (*quæ percipiuntur, & percipi poſſunt* cui-
libet de genere præcedenti competebat, & pro-
ptereà, non cenſebatur poſita reſtrictiuè, ſed
declaratiuè, quod non eſt in caſu noſtro, quia
per longum tempus anteà Camera Conſerua-
torum Vrbis non percipiebat iſtos fructus, cum
dictum hoſpitium haberet exemptionem ita
conſiderat *Caſtren. loco ſæpius allegato num. 2.*
verſ. in contrarium per totam columnam.
Denique non obſtat, quod *in cap. 21.* Con-
ſeruatores promittunt facere remiſſionem pro
exemptionibus concedendis, & *in cap. 24.* pro
12 exemptionibus iam conceſſis, * quia Domini
intelligebant iſtud *cap. 24.* pro exemptionibus
iam conceſſis, quæ impedirent ſolitam exa-
ctionem, ſed cum iſta exemptio iam fuiſſet
conceſſa, & diù obſeruata, *capitulum* de illa
non erat intelligendum, iſte enim intellectus
videtur in caſu iſto magis proportionabi-
13 lis, * & ideò debet ſumi, *Gemin. in conſ. 29.*
in fine, & conſ. 73. num. 10. Alex. conſ. 92.
nu. 16. lib. 6. nam, vt ſupra dictum eſt apparet
Cõſeruatores voluiſſe locare tantum Ius perci-
piendi fructus, quos ipſi habent in Gabella, &c.
Præſens deciſio fuit confirmata die 21. Iunij ſe-
quentis.

MACERATEN. DOTIS.

Mercurij 5. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Procurator cum ſolemnitatibus à muliere
conſtitutus, ad hoc vt in contractu per
eum celebrando non teneatur adhibere
ſolemnitates requiritur, quod fuerit con-
ſtitutus ad contrahendum ſuper re ſpe-
ciali. Exceptionis non adimplementi
nonnulla.

SVMMARIVM.

1 *Dotis aſſignatio facta in tot bonis non ſeruata Con-*
ſtitutione Marchiæ non obſtat mulieri.
2 *Procurator cum ſolemnitatibus conſtitutus à mu-*
liere ad contrahendum non tenetur in inſtrumen-
to contractus adhibere ſolemnitates. Decl.
num. 3.
4 *Dationis inſolutum natura eſt, vt aſſignentur bo-*
na libera in totum.
5 *Non adimplens ex parte ſua non poteſt iuuari in-*
ſtrumento contractus. Ampl. num. 6.
7 *Creditor non poteſt inuitus cogi ad recipiendam*
partem debiti.
8 *Oblatio verbalis non ſufficit pro ſolutione debiti*
conſiſtentis in pecunia.
9 *Pactum, quod ſi pars non adimpleuerit pro parte*
ſua intra certum tempus, poſſit altera pars exe-
qui facere ſententiam obtentam, habet vim pacti
reſolutiui.
10 *Nec datur purgatio moræ.*
11 *Præſertim poſt litem motam.*

Digitized by Google

DECISIO DXXII.

FVit per Dominos reſolutum Dianæ non
obſtare Inſtrumentum aſſignationis bono-
rum pro ſua dote, quia fuit factum non ſerua-
1 ta forma *Conſtitutionis Marchiæ* * *lib. 5. cap. 25.*
ſub Rubrica qua forma ſit ſeruanda in alienat. &
contract. minor. nam & ſi verum ſit, quod Dia-
na conſtituerit Procuratorem cum Decreto Iu-
2 dicis, & interuentu duorum conſanguineorum
ad recipiendum in ſolutum bona pro dote,
quæ conſtitutio particularis hoc modo facta
ſolet ſufficere, itaut Procurator non teneatur
ſecundo adhibere ſolemnitatem, *Socein. Sen. in*
l. 1. §. item acquirimus num. 18. Iaſ. num. 4. verſ.
tu autem conſidera ff. de acquir. poſſeſs. Campeg.
de dot. quæſt. 108. in fin. Gabr. de reg. Iur. concluſ.
2. num. 35. & fuit reſolutum in Cauſa Romana
Cambiorum 26. Martij 1593. coram Illuſtriſſimo
D. meo Cardinale Mellino, & in Cauſa Romana
hæreditatis 29. Nouembris 1602. coram bo: mem.
D. Litta, tamen hoc eſt verum, quando Pro-
curator conſtituitur ad contrahendum ſuper
3 certa re ſpeciali, * habita debita diſcuſſione
de vtilitate talis Contractus, & ita loquuntur
Doctores prædicti, quæ debita diſcuſſio per In-
dicem non potuit haberi in caſu iſto, cum ei
non fuerit narratum aliqua ex iſtis bonis eſſe
emphiteotica, & ſic ſubiecta caducitati; diſ-
cuſſio autem in iſtis terminis maxime conſiſtit
in eo, vt Iudex conſideret qualitatem bono-
rum, vt in puncto conſiderat *Laurentius de Ro-*
dulphis in repetit. cap. ſine exceptione 12. quæſt. 2.
ſub num. 58. & ſeqq. in 10. quæſt. per conſ. Fe-
derici de Sen. 100. num. 3.

Secundo fuit dictum non obſtare dictum In-
ſtrumentum Dianæ, quia fratres non adimple-
uerunt promiſſa pro parte ſua, tum quia non
4 aſſignarunt bona libera in totum, * prout eſt
de natura dationis in ſolutum ex allegatis per
Surd. in conſ. 441. num. 32. lib. 3. tum quia illa
non aſſignarunt intra viginti dies tum etiam
denique, quia non ſoluerunt reſiduum, & pro-
5 pterea non poſſunt iuuari ex iſto * Inſtrumento
vltro citroque obligatorio *l. Iulianus §. offerri*
ff. de act. empt. & ſufficit ad hunc effectum,
quod in omnibus non fuerit adimpletum *Ve-*
rall. deciſ. 316. num. 2. parte 3. etiam ſi id, quod
6 reſtat adimplendum ſit in minimo * *Put. deciſ.*
357. in fin. lib. 3. nec poſſunt iuuari fratres ex
oblatione facta, quia Diana non tenebatur re-
cipere bona emphiteotica, nec obtulerunt ſol-
uere reſiduum; Creditor enim non poteſt inui-
7 tus cogi ad recipiendum * partem debiti *l. qui-*
dam exiſtimauerunt ff. ſi cert. pet. nec reſpectu
reſidui, quod debebatur in pecunia ſufficiebat
8 oblatio verbalis, * *Bald. conſ. 368. in fine verſ.*
ex quibus concludo lib. 5. & cum fuerit conuen-
tum, quod non adimplentibus fratribus intra
9 viginti dies Diana poſſet exequi facere * Sen-
tentiam Rotæ Maceraten. quod habet vim pa-
cti reſolutioni *Verall. deciſ. 315. part. 3.* non eſt
10 agendum de purgatione moræ * *Put. deciſ. 66.*
lib. 3. & fuit reſolutum in Cauſa Vrbeuetana deuo-
lutionis 15. Iunij 1579. coram Brauo, præſertim
11 poſt litem motam * *Verall. deciſion. 247.*
num. 2. parte 1. Afflict. deciſion. 174. in fin.

Ex quibus, vna tantum parte informante,
fuit reſolutum Inſtrumentum non obſtare Dia-
næ, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Decem-
bris ſequentis.

ROMAMA TVTELAE.

Mercurij 5. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Mater eſt præferenda in Tutella filiorum Tutori teſtamentario Sacerdoti tanquam inhabili, etiam ſi obtinuiſſet licentiam à Papa, cui tamen non fuerit narratum adeſſe Matrem.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtente inhabili Tutore teſtamentario eſt locus legitimo.*
2 *Mater eſt legitima Tutrix filiorum.*
3 *Sacerdos eſt inhabilis ad tutelam teſtamentariam, vel datiuam.*
4 *Amplia etiam ſi obtinuiſſet licentiam à Papa, dum non fuit narratum adeſſe matrem legitimam Tutricem.*
5 *A iuris communis diſpoſitione ſine cauſa non eſt recedendum.*

DECISIO DXXIII.

DOmini cenſuerunt Cleriam matrem, & non
R.P.D. Stellam eſſe præferendam in Tutela
filiorum, quia quando Tutor Teſtamentarius
1 eſt inhabilis eſt locus Tutori legitimo * *l. 1. §.*
interdùm & l. penult. ff. de legit. Tut. Inſtit. de
legit. patron. tutel. in fin. Salicet. in authen. ſicùt
num. 2. C. de legit. tut. & benè in his terminis
Surd. deciſ. 207. num. 8. ipſa enim eſt legitima
2 Tutrix filiorum * *Auth. Matri, & Auia C. quan-*
do mul. tut. offic. fung. & R.P.D. Stella tanquàm
Sacerdos eſt inhabilis ad Teſtamentariam tu-
3 telam, vel datiuam * *Sanctus Cyprianus Martyr*
Epiſcopus Carthaginen. lib. 1. Epiſt. 9. aliàs iuxta
editionem Pamelij 66. de qua in cap. Cyprianus 21.
quæſt. 3. & ibi hoc idem notant Turrecremata, &
Archidiaconus cap. vlt. 38. diſtinct. vbi Præpoſit.
Archid. Turrecremata, & alij, & eſt de mente
Concilij Calcedonenſis cap. 3. de quo in cap. fin. 86.
diſtinct. vbi Gloſſ. in verbo Tutela & omnes Do-
ctores, & notant, Syluester, Tabiena, Clauatius,
& alij in ſumma, in verbo tutela, & ſunt Iura re-
cepta à Iure Canonico in auth. de Sanctiſſ. Epiſc.
in §. Deo amabilis, & in auth. Presbyteros C. de
Epiſcop. & Cleric. & ſequuntur *plures Doctores*
Iuris Ciuilis interpretes, quos allegat Surd. d. de-
ciſ. 207. num. 7. & 23.

Neque releuat, quod R.P.D. Stella primum habuerit licentiam à Locumtenente Illuſtriſſimi Vicarij Vrbis, & poſtmodùm à S.D.N. quia

cum

Digitized by Google

cum mulra fuerint narrata, quæ non verificantur, nec fuerit narratum, quòd adeſſet mater
4 legitima Tutrix *, huiuſmodi licentiæ non ſuffragantur ex defectu intentionis concedenris,
quia iſta licentia debet ex cauſa concedi, ſcilicèt cum non ſint, qui ad dictam Tutelam præfici bene, & tuto poſſint; non enim ſine cauſa
5 debet recedi à Iuris communis diſpoſitione *,
vt expreſsè dicit *Præpoſitus in d. cap. fin. in fin. 86. diſtinct*; & propterea cum S.D.N. non fuerit narratum, quòd adeſſet mater legitima Tutrix, corruit licentia ex defectu intentionis, vt dictum eſt, &c.

OVETEN. BENEFICIORVM.

Veneris 7. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Impetrans beneficium pro iuſtificatione ſui tituli ſufficit, quod doceat prædeceſſorem per triennium pacificè poſſediſſe, & quod communi opinione reputabatur habere ius, & titulum.

SVMMARIVM.

1 *Impetrans beneficium pro iuſtificatione ſui tituli non tenetur docere de titulo ſui prædeceſſoris, ſed ſufficit, quod doceat prædeceſſorem longo tempore poſſediſſe beneficium, & quod communi opinione reputabatur habere ius; & titulum.*

Hæc concluſio habet locum nedùm in impetrante, verùm etiam in reſignatario num. 3.

2 *Pro longo tempore in hoc caſu contentatur Rota trienali pacifica poſſeſſione, licet Lapus requirat decennium.*

3 Lap. allegat. 89. *nedùm habet locum in impetrãte; verùm etiam in reſignatario.*

4 Rot. in *hac eadem cauſa* Oueten. beneficiorum 11. Iunij 1609. *declaratur.*

5 *Reſignatarius, de cuius titulo, & poſſeſſione conſtat transfert onus in aduerſarium probandi obitum in menſe reſeruato.*

DECISIO DXXIV.

IMpetrans beneficium ad iuſtificationem ſui tituli non cogitur docere de titulo ſui præde-
1 ceſſoris, & auctoris, * per cuius mortem illud
beneficium impetrauit, ſed ſufficit probare, quod prædeceſſor longo tempore poſſederit beneficium, & quod communi opinione reputabatur habere Ius, & titulum in beneficio, *Lapus allegat. 89.* qui ita concludit *Rota deciſ. 10. de rerum permut. in antiq; quæ eſt repetita deciſ. 4. eod. tit. in nouis Aegid. concluſ. 593. licet poſſeſſio & concluſ. 644. non obſtantibus, Auchar. conſ. 107. Gemin. & Franco in cap. ſuſceptum de reſcript. in 6. Boer. deciſ. 42. num. 30. Sarnen. in regula de Triennali quæſt. 16. & quæſt. 49. in fin.* quod longum tempus, licèt *Lapus* dicat eſſe decennium;
2 tamèn Rota contentatur * poſſeſſione Triennali pacifica, vt per *Caſſad. deciſ. 2. in fin. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* & fuit ſæpiſſimè reſolutum & prædicta allegatio *Lapi*, nedùm habet locum in impetrante; verùm etiam in reſignata-
3 rio * vt non teneatur, alitèr iuſtificare titulum
reſignantis, quàm modo ſupradicto, & ita ſentit *Lapus in themate ſuæ allegationis* & dicit *Rota in eadem deciſ. Caſſad. 2. num. 4. de cauſ. poſſeſſ.* & mouetur ea ratione, quia quandò concurrit identitas rationis, idem dicendum eſt in mortuo, ac in reſignante, vt conſiderat etiàm licèt in alijs terminis *Card. conſ. 110. n. 2.* & ſic dicebant Domini declarandum eſſe *deci-*
4 *ſionem* factam in hac cauſa * 12. *Iunij anni*
præteriti.

An autèm reſignans fuerit triennalis pacificus poſſeſſor; ita vt Reſignatarius non teneatur iuſtificare titulum dicti Reſignantis, Domini non firmarunt, ſed dixerunt cùm conſtet in actis de titulo dicti Reſignatarij, qui eſt in
5 poſſeſſione *, Iacobus plenè, & concludentèr
tenetur probare obitum in menſe reſeruato, *Put. deciſ. 266. lib. 3.* & fuit ſæpiſſimè reſolutum; alitèr ſua gratia non debet cenſeri iuſtificata, &c.

ROMANA DOMVS DE PIROVANIS.

Veneris 14. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Fructus recompenſatiui quando debeantur & ad quam ſummam.

SVMMARIVM.

1 *Fructus recompenſatiui debentur, quando res fuit tradita, licet non fuerit in reliquis adimpletum.*

2 *Fructus recompenſatiui debentur ad rationem rei traditæ, non ad rationem rei, quæ ex pecunia emi debuerat.*

3 *Fructus recompenſatiui an debeantur, quando fuit euicta pars rei, & etiàm ſoluta certa quantitas pecuniarum.*

DECISIO DXXV.

FVit reſolutum Dominam Clariciam teneri ad fructus recompenſatiuos ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.* nàm cum non fuerit data dilatio ad ſoluendum, licèt Prouani non ad-
1 impleuerint *, cum tamèn domum tradiderint,
vtique non eſt æquum vt Domina Claricia retineat rem & prætium *Bald. in l. 2. num. 7. Caſtren. num. 1. C. de vſur. Dec. conſ. 119. col. 3. verſ. ſextò adduci poteſt, Cagnol. in d. l. curabit num. 31. Couar. var. reſolut. lib. 3. cap. 4. num. 6. verſ. duodecimo, & fuit late deductum in Cauſa Aſculana Pecuniaria 21. Decembris 1606. coram me,* & vtique tenetur ad iſtos fructus ad ratio-

2 nem domus *, non ad rationem reddituum lo-
corum montium, quæ erant emenda, quia
æquitas *legis curabit* fundatur in eo, quod em-
ptor retinet rem, & prætium.
Non obſtat, quòd pars Domus fuit euicta,
3 & quòd Domina Claritia * diuerſas pecuniarũ
ſummas ſolnit, quia eſt eligendus calculator,
vt ſeparet partem Domus euictæ, & quò ad pe-
cunias ſolutas videat ſi poterant adeſſe fructus
recompenſatini maturi, quo caſu pecuniæ de-
bent ex computari cum fructibus alias ſi non
adeſſent dicti fructus maturi debent computari
in ſortem, &c.

BRACHAREN. PAROCHIALIS DE ENSALDE.

Lunæ 17. *Maij* 1610.

ARGVMENTVM.

Agitur de iuſtificatione litterarum ſubrogationis in iuribus competentibus ſuper beneficio.

SVMMARIVM.

1 *Lis ſuper titulo dicitur pendere, qnando fuit in libello allegatum aduerſarium nunquam fuiſſe legitimè aſſecutum beneficinm.*
2 *Patroni non poſſunt dare nouum collitigantem in iurepatronatus.*
3 *Subrogatio in iuribus competentibus ſuper beneficio probatur ex litteris.*
4 *Obitus probatnr ex teſtibus.*
5 *Obitus quando non agitur ad effectum reſeruationis probatur leuioribus probationibus.*
6 *Quantitas fructuum beneficij probatur ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama.*
7 *Presbiteratus probatur leuioribus probationibus.*

DECISIO DXXVI.

CVm obierit Gaſpar de Morin. inter qnem, & Antonium de Faria pendebat his ſuper Parochiali, de qua agitur, Antonius de Valle obtinuit ſubrogationem in eius Iuribus, & denique defuncto etiam Antonio de Faria, idem Antonius de Valle obtinuit aliam ſubrogationem in Inribus dicti de Faria; vnde dubitaui an iſta ſecunda gratia ſit iuſtificata, & Domini affirmatiuè reſponderunt, nam lis narrata inter Antonium de Faria, & Antonium de Valle, ſatis iuſtificatur ex proceſſu ipſo, quæ lis erat ſuper titulo benefi-
1 cij, * cum Antonius de Valle in ſuo libello al-
legaret Fariam nunquam legitimè fuiſſe aſſe-
cutum beneficium iuxta doctrinam *Bald. in Au-
then. litigioſa C. de litigioſ.* & cum Beneficium
prætendatur de Iurepatronatus, in omnem
euentum Patroni non poterunt dare nouum
2 collitigantem; * *cap. 1. & 2. vt lit. pend. in 6.*
pròut etiam ſubrogatio priùs obtenta per An-
tonium de Valle in Iuribus Gaſparis de Mo-
3 rin, probatur ex eiuſdemet litteris * *Felyn. in
cap. post ceſſionem nn. 3. & 15. de probat.* obitus
verò Antonij de Faria de menſe Aprilis, ſatis
4 probatur ex Teſtibus *, qnia cùm non agatur
ad effectum reſeruationis ſufficiunt leuiores
5 probat ones * *Put. deciſ. 266. lib. 3.* quod autèm
fructus non excedant ſummam ducatorũ 250.
probatur ex Teſtibus deponentibus de publica
6 voce *, & fama *Veralli deciſ. 277. par. 1.* & fuit
pluries reſolutum; proùt idem Teſtes bene pro-
7 bant presbyteratum Antonij * cum ſufficiant
leuiores probationes *Aegid. deciſ. 113. & 114.
& 416. &c.*

PERVSINA LIQVIDATIONIS FRVCTVM.

Veneris 21. *Maij* 1610.

ARGVMENTVM.

Per appellationem commiſſa cauſa Rotæ Coadiutori, coram quo fuit ſeruatus terminus ad ſententiam per acta Notarij Auditoris Iudicis à quo, ſed ante ſubſcriptionem ſententiæ fuerunt recuperata acta à Notario cauſæ dubitatur de validitate ſententiæ & pro illius ſubſiſtentia reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Acta, quando non verſatur in cauſa Eccleſiastica, non debent tranſportari, ſed ſufficit, qnod videantur.*
2 *Sententia non est nulla, quamnis acta ante terminum pro ſeruato non fuerint producta coram Notario Coadiutoris Iudicis ad quem. Intellige num. 5.*
3 *Rota facit vnum Tribunal.*
4 *Auditor Rotæ, quando adest neceſſitas potest ſe ingerere in cauſis alterins Auditoris.*

DECISIO DXXVII.

FVerat lata ſententia per *R.P.D. meum Decanũ* & ab ea appellatum, & cauſa commiſſa *bo. me. D. Littæ*, in cuius locum, ipſo tùnc infirmo, ego fui ſubrogatus, venit, quòd Notarius *R. P. D. mei Decani* habita copia commiſſionis continuauit ſcribere in Cauſa, & coram ipſo per me fuit ſeruatus terminus ad ſententiam; detecta fraude illius Notarij, alius Notarius, qui habebat commiſſionem originalem, recuperauit acta, & fuit ſubſcripta ſententia; vnde dubitatum fuit de validitate iſtius ſententiæ: & Domini vna tantùm parte Informante, cenſuerunt poſſe ſuſtineri; nàm in iſto caſu cum cauſa non eſſet Eccleſiaſtica non in-
1 trat rigor *Concilij* *, quod acta debeant tran-
ſportari, *vt in Cauſa Romana Lignorum coram*

D. meo

D. meo Sacrato cenſuit *Rota e reſolutione Illuſtriſſimorum Interpretum* ſed ſufficit, quòd acta fuerint viſa ſecundum diſpoſitionem Iuris communis; & licet non fuerint ante terminum habitum proſeruato producta coram Notario
2 bo. mem. D. Littæ *, tamèn conſiderabant Do-
3 mini, quod Rota facit vnum Tribunal *, *Put. deciſ. 340. num. 3. lib. 3.* & ſicuti, quando adeſt neceſſitas, vnus poteſt ſe ingerere in cauſis al-
4 terius * *Mohed. deciſ. 7. num. 2. de Teſtibus* quod ita in caſu iſto potuit admittere citationem factam coram illo Notario, cum eſſent vltimæ
5 Audientiæ *, & alitèr non poſſet conſulere parti Aduerſæ, & Viduæ, &c.

TOLETANA PORTIONIS.

Lunæ 24. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Quando demonſtrationes, quæ cum nomine requiruntur de facili conueniunt cũ alijs, tùnc non eſt probata identitas perſonæ.

SVMMARIVM.

1 *Non appellans à Sententia, vel decreto contra ſe latis tenetur probare illorum iniuſtitiam.*
2 *Iniuſtitia Sententiæ, vel decreti probatur ſi non iuſtificantur ex actis.*
3 *Identitas perſonæ probatur, quando cum nomine concurrunt duæ demonſtrationes.*
4 *Decl. procedere, quando demonſtrationes de facili alijs non poſſunt conuenire.*
5 *Cognomen* de Sanchez *eſt frequens in Regnis Hiſpaniarum.*
6 *Nomen* Gundeſalui *eſt frequens in Regnis Hiſpaniarum.*
7 *Magis ſtatur teſtibus deponentibus de bona, quam de mala fama.*

DECISIO DXXVIII.

PRo parte Capituli Toletani contra ſententias Rotales opponebantur; Primum, quod Auguſtinus non probabat grauameu ſibi illatum à Capitulo: ſecundum, quod expreſſè conſtabat de iuſtitia Decreti Capituli; neutrum placuit Dominis, nàm quantùm attinet ad primum, & ſi vera ſit concluſio, quòd ille, qui
1 non appellat à ſententia, vel decreto * contra ſe latis tenetur probare illorum iniuſtitiam vt in his terminis fuit reſolutum in Cauſa *Toletana portionis coram bo. mem. Groperio*, tamèn etiam verum eſt, quòd ſatis probatur iniuſtitia ſi Sententia, vel Decretum non iuſtifican-
2 tur ex actis *, & hoc in effectu ſentiunt *deciſiones Groperij, & eſt deciſio Cæſaris de Graſsis 13. num. 9. de ſent. et re Iudic. et fuit ſæpius reſolutũ, & abundè deductum in hac Cauſa coram R. P. D. meo Ludouiſio*, Iniuſtitia autèm decreti ſatis probatur ex reſolutionibus in hac cauſa factis, & confirmabitur ex reſponſionibus infra deducendis. Quantùm verò attinet ad ſecundũ etſi verum ſit, quod Auguſtinus dixerit ſe deſcendere à Gundeſaluo Sanch z de Ceda, & licèt etiam verum ſit, quòd quidem Gundeſaluo Sanchez de Vbeda fuerit pænitentiatus de anno 1486. nihilominùs non probatur, quòd Auguſtinus deſcendat ab iſto Gundeſaluo pænitentiato; nàm licèt quando cum nomine concurrant duæ demonſtrationes, cenſetur
3 probata identitas perſonæ *, hoc tamèn eſt verum, quando demonſtrationes de facili alijs
4 non poſſunt conuenire * ita declarat *Decius in conſ. 13. num. 9. vſque ad fin. quem ſequitur Riminald. Iun. conſ. 363. num. 63. & ſeqq. vol. 4.* Hic autèm nedùm demonſtrationes pluribus poſſunt conuenire, quia cognomen de Sanchez eſt
5 frequens * in Regnis Hiſpaniarum: proùt & locus de Vbeda, ſed etiàm nomen Gundeſal-
6 ui eſt frequens in illis Regnis *. Vnde ex his non videtur probatum, quod idem ſit Gundeſaluus, à quo deſcendit Auguſtinus, & Gundeſaluus pænitentiatus: & prædicta maximè admittenda ſunt in caſu iſto, quia Gundeſaluus, à quo deſcendit Auguſtinus habuit vxorem Franciſcam, Gundeſaluns verò pænitentiatus habnit vxorem Mariam, & corroborantur etiam non modicum ex dictis Teſtium, vt bene fuit conſideratum *in deciſione D. mei Ludouiſij*, cum quibus concurrit fama, quæ præualet contrariæ famæ, in concurſu enim magis
7 ſtatur Teſtibus deponentibus de bona *, quam de mala fama vt fuit ſæpius in iſtis cauſis reſolutum.

Ex quibus fuit concluſum pro confirmatione Sententiarum Rotalium, &c.

IMOLEN. DIVISIONIS.

Lunæ 24. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Societas inter fratres, quorum alter ſit pupillus quando, & quæ inducta cenſeatur.

SVMMARIVM.

1 *Societas omnium bonorum cum infante non poteſt contrahi abſque Tutoris auctoritate.*
2 *Pupillus maior factus poteſt ratum habere, quod communi nomine actum eſt, & actione negotiorum geſtorum ſi ſit contracta Societas omnium bonorum petere, quod communi nomine lucratum eſt.*
3 *Declara procedere ſi cum bonis pupilli fuerit negotiatum, vel fuerit continuatum negotium paternum, vel quod ab eo geri ſolitum fuit. Intellige num. 4.*
5 *Frater prætendens fuiſſe continuatum negotium, & communionem cum bonis paternis tenetur probare.*

6 Fi-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

6 *Filius poſt mortem Patris exercens artem, nomine proprio excreere cenſetur.*

7 *Societas omnium bonorum non reſultat, inter fratres ex eo, quod in eadem domo ad vnum panem, & vinum vixerunt, ſed ſolum cenſetur inducta Societas vitæ.*

8 *Quando inter fratres eſt ſolumodo inducta Societas vitæ, tùnc quod ſupereſt non redigitur in commune, ſed ipſius Domini permanet.*

9 *Auiamentum an ſit prætio æſtimabile.*

DECISIO DXXIX.

FVit per Dominos reſolutum non fuiſſe inductam Societatem omnium bonorum inter Matthæum tùnc Infantem, & alios fratres, quia Societas omnium bonorum cum ipſo, abſque
1 Tutoris authoritate non potuit contrahi * *l. vt in conductionibus ff. pro Soc. l. Titium & Meuiū §. altero, et ibi Bart. num. 5. verſ. ex prædictis ff. de adminiſtrat. Tut. et in l. ſi patruus num. 9. verſ. ſi vero vterque negotiatur ff. com. vtr. iud. Bald. in l. ſi fratres, paulo poſt princ. verſ. ſed aduerte quia frater ff. pro ſoc. Roman. conſ. 413. num. 14. Alex. conſ. 49. nu. 2. et 3. lib. 1. et conſ. 37. nu. 2. et 3. lib 4. Purpurat. conſ. 403. num. 5. Paris conſ. 86. num 2. lib. 1.* & quamuis ſi de facto contrahatur Pupillus maior factus poſſit ratum habe-
2 re, quod communi nomine actum eſt *, & actione negotiorum geſtorum, ſi ſit contracta Societas omnium bonorum petere, quod communi nomine lucratum eſt, *Alex. d. conſ. 49. num. 2. verſ hoc probatur primo lib. 1. Iaſ. in l. 1. num. 6. verſ. vltimo limita C. qui teſtam. fac. poſſ. Aym. conſ. 286. num. 2. Surd. conſ. 9. nu. 17. lib. 1.* tamèn hoc procederet ſi cum bonis Infantis
3 fuiſſet negotiatum *, vt colligitur ex *Doctoribus* prædictis, vel fuiſſet continuatum negotium paternum, vel quod ab eo geri ſolitum fuit *Anchar. conſ. 302. num. 9. Soccin. ſen. conſ. 162. num. 11. in fin. et fuit reſolutum in Cauſa Romana de Theſauris 9. Decembris 1609. coram R.P.D. meo Pamphilio*, quod tamèn intelligebant Domini ſi fuit continuatum cum pecunia
4 vel bonis paternis *, quia ſi Pater tantùm opus præſtabat, non ſufficit, alia enim eſt opera Patris, alia filij *l. ſi non ſortem §. libertas ff. de cond. indeb. Petrus de Vbald. de duobus fratribus parte 3. num. 6. & conſiderat Illuſtriſſimus Mantica de tacitis & ambig. coniectur. lib. 6. tit. 13. num. 14. et 15. verſ. quòd autem diximus*; hic autèm, vt conſtat ex calculo dato in hæreditate paterna plus erant debita, quàm credita, vnde non poteſt fieri vis, quod fuit continuatum exercitium paternum, cum non adeſſet capitale, cum quo potuiſſet continuari, & quamuis plura opponantur contra Inuentarium factum, tamèn hodie non deducitur ad excludendos Creditores, & in omnem euentum, quicquid dicendum eſt Matthæus, qui prætendit communionem, & exercitium paternum fuiſſe con-
5 tinuatum * cum bonis Patris teneretur hoc probare, & hæc tantò magis placuerunt Dominis, quia nedùm fratres continuarunt artem piſtoriam, quæ erat propria partis verum etiam alias artes fecerunt, quas nomine pro-
6 prio cenſentur feciſſe *. *l. et magis ff. de ſolut. Illuſtriſſimus Mantica loco proximè allegato n. 12. verſ. ſed ita diſtinguendum eſt.*

Neque releuat, quod Mathæus ſe ingeſſerit in omnibus dictis negotijs, & quod ſemper vixerunt ad vnum panem, & vnum vinum, quia non conſtat, quod hoc fecerit tanquam ſocius, cum, vt dictum eſt deficiat fundamentum ſocietatis, & licèt vixerint communiter in eadem
7 Domo ad vnum panem, * & vnum vinum, nec etiam ex hoc reſultat ſocietas omnium bonorum, ſed ſolum cenſetur inducta ſocietas vitæ, cuius eſt naturæ, vt vnus ab altero non poſſit ſumptus, & fructus conſumptos repetere *Bald. in cap. 1. §. ſi duo fratres per illum textum de nou. benef. inueſt. & in l. vlt. num. 1. C. de collat. Illuſtriſſimus Mantica d. lib. 6. tit. 13. num. 12.* & propterea quod ſupereſt in commune non re-
8 digitur ſed ipſius Domini permanet * vt habetur *in d. cap. 1. §. ſi duo fratres & Bald. expreſſit ibidem, & in d. l. vltima C. de collat Anchar. conſ. 302. alias 303. in fin. Roman. conſ. 172. num. 3. verſ. quo ad tertium Caſtren. conſ. 304. num. 5. lib. 2 Petrus de Vbaldis de duobus fratribus parte 3. num. 22. Illuſtriſſimus Mantica loco proxime allegato.*

Placuit tamen Dominis ex quadam æquita-
9 te, quod pro prætenſo auuiamento * artis piſtoriæ quale illud ſit, aliquid daretur Matthæo, &c.

LEODIEN. CANONICATVS.

Mercurij 2. Iunij. 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Valor conſiſtens in diſtributionibus quotidianis non debet iuſtificari.*

Diſtributiones quotidianæ non computātur in valore num. 1.

2 *Valor Canonicatuum, quorum fructus conſiſtit in diſtributionibus quotidianis tantùm, exprimitur in ducatis 24.*

3 *Clericatus probatur ex litteris patentibus.*

4 *Quod Clericus ſit Magiſter in artibus probatur leuioribus probationibus.*

DECISIO DXXX.

DVbitaui, an gratia Michaelis eſſet iuſtificata, & Domini reſeruato, vt videretur particulariter, an iuſtificetur narratiua vacationis ex capite incompatibilitatis, in reliquis cenſuerunt gratiam eſſe iuſtificatam; nam quod Canonicatus non excedat valorem 24. ducatorum
1 non æget iuſtificatione, * quia cum conſiſtat in diſtributionibus quotidianis; illæ non computantur in valore ad effectum exprimendi *Rot. deciſ.*

deciſ. 8. de præben. in nou. Oldrad. conſ. 118. Fe-
lyn. in cap. ad aures num. 14. de reſcript. & ideò
iſti Canonicatus ſolent impetrari, cum expreſ-
2 ſione 24. ducatorum, * quæ ſufficit, vt fuit ſe-
pius in Rota deciſum, & nouiſſimè in Cauſa
Paderbonen. Canonicatus 29. Martij præteriti coram
me Clericatus verò probatur ex litteris paten-
3 tibus * *Bald. in l. ſi quæ per calumniam num. 4. in*
fine, & ſeqq. C. de Epiſc. op. & Cleric. quòd ve-
rò Michael ſit magiſter in artibus, benè pro-
bant duo Teſtes cum alias ſufficiant leniòres
4 probationes * *Rota deciſ. 14. de probat in antiq.*
Ægid. deciſ. 114. &c.

PADERBONEN. CANONICATVS.

Lunæ 7. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Papa non obſtantibus *Concordatis Germaniæ*, & vacatione beneficiorum in menſe ordinarij poteſt concurrere cum eodem ordinario, & ſic prouidere.

SVMMARIVM.

1 Concordata Germaniæ *tollunt gratias præuentiuas tantum, ſcilicet quæ præueniunt vacationem.*
2 *Papa ſi vult concurrere cum Ordinario in prouiſione beneficij non eſt neceſſaria derrogatio Concordatorum Germaniæ.*
3 *Papa etiam ceſſante negligentia Ordinarij poteſt cum eo concurrere in prouiſione beneficiorum.*
4 *Nec eſt neceſſaria derogatio Concordatorum, quæ tollunt gratias præuentiuas tantum.*

DECISIO DXXXI.

CVm *Concordata* tollant tantùm gratias præ-
uentiuas, ſcilicet, quæ præueniunt vaca-
1 tionem * vt colligitur ex *deciſione Caſſadori vni-*
ca, de pactis, & expreſsè dicitur *in deciſ. Put. 2.*
de conſtit. & 3. de priuileg. & optimè examinan-
do verba *Concordatorum*, fuit reſolutum in Cauſa
Meten. Canonicatus 8. Nouembris 1577. *coram D.*
de Rubeis, & aliàs ſæpius, hinc ſequitur, quod
cum gratia, de qua agitur, non fuerit præuen-
tiua, ſcilicet, quod præuenerit vacationem,
ſed Papa voluerit concurrere cum Ordinario
iuxta reſolutionem factam, quod non fuerit
2 neceſſaria derogatio *Concordatorum*, * cum non
lædantur, nam de Iure ceſſante etiam negli-
gentia Ordinarij Papa poteſt cum eo concur-
3 rere * vt latè fuit deductum in vltima poſitione
per *text. in cap. per principalem & cap. cuncta per*
mundum 9. quæſt. 3. vt eſt etiam *tex. in cap. du-*
dum, & cap. quamuis de præben. in 6. & propte-
reà non obſtat decretum irritans, quia cum
Concordata tollant gratias præuentiuas tan-
4 tum, * non officit in caſu iſto in quo Papa vo-
luit concurrere cum Ordinario, vt in ſimili
fuit reſolutum in Cauſa *Agaten. Beneficij 29.*
Martij 1550. *coram Fabio*, &c.

CALAGVRITANA BENEFICII DE ALEGRIA.

Mercurij 9. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Gæſta appellatione pendente à ſententia iudicialiter lata per Ordinarium ſuper collatione beneficij non ſunt attentata, vbi eſt prohibita appellatio.

SVMMARIVM.

1 *Quandò Ordinarius iudicialiter procedit ad collationem beneficij datur appellatio ab eius ſententia, & gæſta pendente appellatione ſunt attentata.*
2 *Limita, quando eſt prohibita appellatio.*
3 *Clauſula* contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo *intelligitur de contradictoribus de facto, non de iure.*
4 *Conſtitutiones antiquæ non poſſunt allegari, quando ſuperuenit Motus proprius Papæ habens decretum irritans, & clauſula ſublata.*

DECISIO DXXXII.

LIcèt verum ſit, quod quandò Ordinarius iu-
dicialiter procedit ad collationem, ab eius
1 ſententia datur appellatio, * & gæſta, appel-
latione pendente, ſint attentata, vt fuit in his
terminis reſolutum in Cauſa *Calaguritana bene-*
ficij 15. Februarij præteriti coram D. meo Ortem-
bergo, tamen hæc concluſio non procedit, quan-
2 dò eſt prohibita appellatio * *Franc. in cap. pa-*
ſtoralis num. 6. verſ. ſexto operatur de appellat.
Portius Imolen. conſ. 59. num. 2. lib. 2. & conſ.
120. num. 2. lib. 3. Hic autem adeſt clauſula
contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo,
quæ & ſi intelligitur de contradictoribus de fa-
3 cto * non autem de contradictoribus de Iure,
iuxt. diſtinctionem factam in Cauſa *Calaguri-*
tana Beneficij 18. Aprilis 1603. coram R. p. d. meo
Lancellotto, tamen in caſu iſto contradictores
non erant de Iure, ſed de facto, cum non præ-
tenderent collationem iuxta formam motus
proprij Sixti V. ſed iuxt. Conſtitutiones anti-
4 quas, quę non poterant allegari, * cum motus
proprius Sixti haberet clauſulam ſublata, & de-
cretum irritans, iuxta not. per *Pariſ. in conſ. 38.*
num. 7. & conſ. 88. num. 4. lib. 4. Ruin. conſ. 21.
num. 15. vol. 1. Verall. deciſ. 134. num. 4. part.
3. & proptereà fuit reſolutum non conſtare in
hac facti ſpecie de attentatis, &c.

GIEN-

GIENNEN. BENEFICII.

Mercurij 9. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Non abdicatur Ius à reſignante per conſenſum præſtitum à Procuratore reſignationi cum reſeruatione penſionis in quantitate, cum fuerit datum mandatum ad reſignandum cum reſeruatione quotæ fructuum, ſi nulla fuit adhibita diligentia ad effectum obtinendi reſeruationem penſionis in quantitate.

SVMMARIVM.

1 *Non fuit abdicatum ius à reſignante, quandò Procurator datus ad reſignandum exceſſit fines mandati.*

2 *Procurator non poteſt præſtare conſenſum reſignationi cum reſeruatione penſionis in quantitate, quando fuit datum mandatum ad reſignandum cum reſeruatione omnium fructuum, vèl medietatis, vèl tertiæ partis. limit. num. 6. Ampl. num. 9. Decl. num. 12.*

3 *Fructus nomen eſt latum, & dicitur à fruendo.*

4 *Communis vſus loquendi attenditur in omni materia.*

5 *Fructus ſunt diuerſi à pecunia ſecundum Communem vſum loquendi.*

7 *Fructus creſcunt, & decreſcunt ſecundum varietatem temporum.*

8 *Dataria non ſolet reſeruare penſiones in quota. Contra num. 11.*

9 *Verba* proùt continebitur in ſupplicatione ſignanda *appoſita in mandato procuræ ad reſignandum intelliguntur reſpectu clauſularum, & decretorum, non autem reſpectu ſubſtantia penſionis.*

10 *Nec per illa cenſetur mutata prior voluntas.*

13 Verall. deciſ. 89. par. 3. *videtur contraria* deciſioni 115. in manuſcript. diuerſ.

DECISIO DXXXIII.

Domini reſoluerunt in hoc caſu non fuiſſe abdicatum Ius à reſignante, ex quo Procu-
1 rator datus ad reſignandum exceſſit fines * mandati iux. not. per *Paryſ. in conſ. 47. num. 42. lib. 1.* & in his terminis fuit reſolutum *in Cauſa Zamoren. Parrochialis 28. Maij 1586. coram bo: mem. Gypſio*; cum enim fuerit datum mandatum ad reſignandum cum reſeruatione omnium fructuum, vèl medietatis, vèl tertiæ par-
2 tis, * quos reſignans deberet recipere, & exigere per ſe, & ſuos Procuratores, non poterat præſtare conſenſus reſeruationi penſionis in quantitate, *vt in ſimili fuit reſolutum in dicta Cauſa Zamoren*; Licet enim nomen fructus ſit
3 latum, & dicatur à fruendo, * vt per *Rebuff. in l. 121. §. ſed hodie in fin. ff. de verb. ſignif.* tamen in omni materia attenditur communis
4 vſus loquendi * *Abb. in cap. 2. num. 1. verſ. nam in omni diſpoſitione, de Arbitris*, communis autem vſus loquendi eſt, quod aliud ſint fru-
5 ctus, * aliud vero pecunia; nèc poteſt dici in omnem euentum non referre, quod non fuerit ſeruata forma mandati, cum pinguius fuerit
6 adimpletum, * ex quo Procurator obtinuit reſeruari ducatos 160., & ſic vltra medietatem fructum, cum valor beneficij non excederet ducatos 240. vt patet ex confeſſione partis, quæ erat contenta tertia parte fructuum; quia hæc eſſent conſideranda, ſi quot annis idem eſſet valor, & quantitas fructuum, ſed cum creſcant & decreſcant ſecundum varietatem temporum
7 * vt not. *Bald. in l. fundum C. de rei vend.* non poteſt propterea dici, quod Procurator pinguius adimpleuerit; proùt nec videtur dicendum adimpleuiſſe ſtantibus verbis illis, de quibus in mandato, ſcilicèt *proùt continebitur in ſupplicatione ſignanda*, & ex eo, quod Dataria
8 non ſoleat reſeruare penſiones in quota, * vt in ſimili conſiderat *Verall. deciſ. 89. par. 3.* Nam fuit reſponſum, quod verba illa *proùt contine-*
9 *bitur* intelliguntur * reſpectu clauſularum, & decretorum, non autem reſpectu ſubſtantiæ ipſius penſionis nec per illa verba cenſetur mu-
10 tata prior voluntas, * vt conſideratur *in dicta Cauſa Zamoren*; quod verò Dataria non ſoleat
11 reſeruare penſiones in quota, non eſt verum, * quia de iſtis penſionibus fuit actum in Cauſa *Valliſoletana penſionis prima Martij 1602. coram Illuſt. D. Card. Pamphilio*, Nec etiam oſtenduntur factæ aliquæ diligentie pro reſeruanda hoc
12 modo penſione, * proùt fuit factum in caſu *Veralli*; vltra quod ſi ceſſarent prædicta, articulus non careret difficultate *ex deciſ. 115. in*
13 *manuſcript. diuerſ.* * quæ videtur contraria *deciſioni Veralli*, ſed de hac quæſtione non eſt agendum, quia huiuſmodi penſiones, vt dictum eſt, aliquando ſolent reſeruari, nec in iſto caſu videtur facta aliqua diligentia &c.

BONONIEN. DE GHELLIS.

Mercurij 9. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Socius, qui fecit particularem negotiationem non tenetur cum alio ſocio communicare. Particularis negotiatio ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Statutum de duabus Conformibus intelligitur de iuſtis, & validis.*

2 *Frater faciens ſeparatam negotiationem non tenetur cum alio fratre communicare, quamuìs inter ipſos adeſſet ſocietas certæ negotiationis.*

3 *Frater præſumitur negotiaſſe cum pecunia communi. Secùs quandò contrarium p obatur num. 5.*

4 *Declara huiuſmodi præſumptionem procedere, quando continuiſſet negotium commune omnibus ſocijs;*

ſociis; ſecùs quando cum pecunia communi negotium particulare fuit inceptum.

6 *Socium cum pecunia communi non negotiaſſe probatur coniecturis.*

7 *Socium ex particulari pecunia particularem negotiationem feciſſe probatur coniecturis, de quibus hic.*

DECISIO DXXXIV.

DOmini reſoluerunt non eſſe locum *Statuto de duabus conformibus*, quia intelligitur de iu-
1 ſtis, & validis,* vt in his terminis dicit *Gabriel. conſ. 49. num. 7. & vol. 1.* Hic autèm,
licèt nullitates oppoſitæ bene tollerentur ex
facto; iniuſtitia tamen oppoſita ſubſiſtebar,
cum dictæ ſententiæ condemnent filios Thadei
ad reddendam rationem cum ſolutione reliquatus
de omnibus negotijs gæſtis per Thadæum nomine
proprio Vliſſi Fratri; nàm cum inter ipſos fratres
non eſſet ſocietas omnium bonorum, licèt eſſe
ſocietas certæ negotiationis, Thadæus potuit faciendo ſeparatas
2 negotiationes, ſibi acquirere; * itaùt non
teneretur cum fratre communicare *l. cum duobus §. fini ff. pro ſoc. vbi notant Doctores omnes Caſtren. conſ. 415. alias 416. num. 1. verſ. primo quia lib. 1. incipiente, iſta fuit ſocietas Cephal. cons. 475. num. 11. lib. 4.*

Neque releuat, quod in dubio præſumitur
Thadæum feciſſe dictas negotiationes ex pecu-
3 nia * communi vt per *Anchar. in conſ. 302. num. 9.* quia & ſi iſto caſu, quandò continuaſſet negotium
commune omnibus ſocijs, & ſic etiàm
4 Vliſſi acquiſiuiſſet, * ſecus tamèn eſt, quando
cum pecunia communi negotium particulare
incipitur, quia tunc Socius non tenetur communicare,
ſed ſibi acquirit vt declarat *Soccin. Sen. in conſ. 254. num. 7. & ſeqq. lib. 2. Purpurat. conſ. 403. num. 25. lib. 2. Dec. conſ. 255. num. 3. circa med.* & alius Socius poteſt petere
damna, & intereſſe; Tamen nos verſamur extra
iſtas dificultates, quia licèt vt dictum eſt,
Socius præſumatur feciſſe negotiationes ex pecunia
communi; tamèn ſecus eſt, quando con-
5 trarium probatur, * vt per *Anchar. vbi ſupra*,
6 & ad hunc effectum ſufficiunt coniecturæ, * vt
per *Bald. in l. ſi Patruus num. 5. C. cum vtr. iud.* *quem ſequitur Anchar. vbi ſup.* hic autèm ad
7 ſunt coniecturæ, * quia in diuiſione bonorum
ſtabilium plura etiàm, quæ poterant vendi in
ſua portione habuit Thadæus, nempè granum
& alios fructus, nec non & animalia in dies
poſtmodum habuit fructus ſuorum bonorum
prouiſionem ſibi particulariter aſſignatam,
nec non lucra, quæ quotannis percipiebat ex
ſeparata portione capitalis, quam habebat in
negotio communi, & ideò præſumitur ex iſtis
pecunijs particulariter negotiaſſe, vt in terminis
dicit *Anchar. Loco ſupra alligato*.

Ex quibus concluſum non eſſe locum *Statuto de duabus conformibus*.

PERVSINA SPOLII DOMVS.

Lunæ 14. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria in prophanis datur abſque fumo, & in cauſa reſtitutionis in integrum, quando materia articulata eſt releuans; & alia de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria in prophanis datur abſque fumo, quandò materia articulata eſt releuans.*

2 *Pro repetitione melioramentorum competit actio in factum.*

3 *Melioramenta neceſſaria debentur etiam malæ fidei poſeſſori.*

4 *Remiſſoria datur in cauſa reſtitutionis in integrum.*

5 *Amplia maximè, quando non fuit conceſſa in alijs inſtantijs.*

DECISIO DXXXV.

FVit per Dominos reſolutum dandam eſſe remiſſoriam
ad probandum melioramenta,
quia cum cauſa ſit prophana, datur abſque fu-
1 mo, * quando eſt releuans *Verall. deciſ. 52. part. 2. Caſſad. deciſ. 2. de dilat.* Releuantia autem
ſatis deducitur ex eo quia Reuerendiſſimus D.
Epiſcopus illam petit ad probandum melioramenta,
nam licèt hodie ipſe non ſit in poſſeſſione
domus, & propterea non habeat retentionem
nihilominus ei competit actio in fa-
2 ctum * ex æquitate *l. ſi me, & Titium ff. ſi cert. petat. vt per Caſtren. in l. ſi in area 33. in fin. ff. de cond indeb.* quem ſequitur *Ruin. conſ. 24. num. 10. in fin. lib. 1. cum alijs per Aluar. Valaſc. de Iur. emphit. quæſt. 25. num. 25.* vbi quod ita eſt
iudicandum apud Tribunalia, quæ veritatem
ſequuntur reiecta illa Iuris ſubtilitate.

Neque releuat, quod iſta melioramenta fuerunt
facta lite pendente, quæ fuit intimata fratri.
Reuerendiſſimi Epiſcopi tunc poſſeſſori,
quia de hoc non conſtat, & ſi conſtaret, non
releuaret, quia melioramenta poſſunt eſſe neceſſaria,
quæ recuperat etiam malæ fidei poſ-
3 ſeſſor, * *Ias in l. fin. §. fin. in 2. notab. C. comm. de legat. vbi etiam Caſtr. in §. ſed & quia num. 10.*

Non obſtat, quod verſamur in Cauſa reſtitutionis
in integrum, quia, & in cauſa reſtitu-
4 tionis in integrum datur remiſſoria, * *Simonet. deciſ. 76. incip. An petenti reſtitutionem in integrum A. A. in Epit. de in integrum reſtit. §. 1. & fuit reſolutum in cauſa Auguſten. ſepulturæ 20. Nouembris 1606. coram R. p. d. meo Ludouiſio &* alias ſæpius, cum non fuerit data in alijs in-
5 ſtantijs * *Rot. deciſ. 29. de Iudic. in antiq. & deciſ. 16. de teſtibus in nou.*

Et ita concluſum pro remiſſoria, &c.

Digitized by Google

CONSTANTIEN. CANONICATVS.

Lunæ 14. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Narratiua Quæ probari debeat, & ex quibus probetur. Nonnullæ qualitates expreſſæ vid. ætas, obitus, & Præsbiteratus ex quibus probentur.

SVMMARIVM.

1 *Narratiua, quæ eſt abſolutè cauſa conceſſionis debet plenè, & concludenter probari.*

2 *Narratiua verò, quæ non eſt abſolutè cauſa conceſſionis, ſed ſimplex narratiua, quæ eſt pars gratiæ debet quidem probari, ſed ſufficiunt ſemiplenæ probationes.*

3 *Ætas probatur ex teſtibus, qui fuerunt præſentes natiuitati, licèt interrogati ignorent annum.*

4 *Obitus quando agitur ad effectum iuſtificationis gratiæ, non ad effectum reſeruationis, probatur leuioribus probationibus.*

5 *Presbyteratus, & alia qualitates requiſitæ pro iuſtificatione gratiæ probatur lenioribus probationibus.*

6 *Valor Canonicatus non æget iuſtificatione, quandò conſiſtit in diſtributionibus, ſed exprimi ſolet in 24. ducatis.*

7 *Qualitas, quæ Papam à conceſſione gratiæ retraxiſſet non eſt iuſtificanda.*

8 *Narratiua Papæ non eget iuſtificatione.*

9 *Publicatio prouiſionis beneficij non requiritur, quando ceſſio illius fuit facta liberè in manibus Papæ.*

DECISIO DXXXVI.

CVm narratiua alia ſit abſolutè cauſa conceſ-
ſionis, quæ propterea debet plene, & con-
1 cludenter probari, * alia verò non ſit abſolutè
cauſa conceſſionis, ſed ſimplex narratiua, quæ
2 eſt pars gratiæ, * & ideo debet probari, ſed ſuf-
ficit ſi ſemiplenè probetur, iuxta diſtinctio-
nem factam in cauſa *Marſicana beneficiorum 10.*
Iunij 1577. coram S. m. Clemente VIII. Propte-
rea dixerunt Domini ętatem Sigiſmundi, quod
eſſet annorum 17. & quod Canonicatus eſſet
ſacerdotalis debere plenè, & concludenter pro-
bari, cum iſta abſolute ſit cauſa conceſſio-
nis, reliqua verò ſemiplenè iuxta diſtinctionem
prædictam, & ommiſſo vt particulariter videa-
tur, an probetur Canonicatum eſſe Sacerdota-
lem, ætatem dixerunt ſatis probari ex duobus
3 Teſtibus, * qui dicunt ſe fuiſſe præſentes nati-
uitati, quibus & ſi reſpondeatur, quod inter-
rogati ignorant annum, adhuc nihilominus
probant ætatem, quia cenſentur ignorare an-
num Domini, non autem ignorare dinumera-
tionem temporis, vt declarat *Bart. in d. l. de*
ætate num 7. ff. de minor. Quod autem Corra-
dus obicrit in poſſeſſione de menſe Augusti ſa-
tis probant Teſtes, quia cùm agatur de pro-
bando obitu ad effectum iuſtificationis gra-
4 tiæ, * non ad effectum reſeruationis, & ſic ver-
ſemur in ſecundo caſu prædictæ diſtinctionis,
ſufficiunt leuiores probationes *Put. deciſ. 266.*
lib. 3. & fuit pluries reſolutum; Præsbyteratus
verò, & cæteræ habilitates Seuerini probantur
5 ex Teſtibus, & ex atteſtatione Ordinarij, * cum
ſufficiant leuiores probationes *Ægid. deciſ. 113.*
& 114. & 416. Valor Canonicatus non æget
iuſtificatione, quia cum iſti Canonicatus con-
6 ſiſtant in diſtributionibus, * ſolent exprimi va-
loris 24. ducatorum, vt nuper *fuit reſolutum co-*
ram me, in Cauſa Paderbonen. Canonicatus, & in
alia Leodien. Canonicatus, Quod Seuerinus ob-
tineret alium Canonicatum non eſt iuſtifican-
dum, quia cum vacet per aſſecutionem iſtius
potiùs retraxiſſet Papam à concedendo, * &
7 ideò iuſtificatione non æget *Rot. deciſ. 4. à num.*
7. vſque ad fin. de reſcript. in antiq. & fuit reſolu-
tum in Cauſa Burgen. de Valqueſtra die vltima Fe-
bruarij 1578. coram bo. mem. D. Bubalo; prouti
non æget iuſtificatione quod aliàs fuit proui-
ſus de iſto Canonicatu ex eadem cauſa Ioan-
nes, qui poſtmodùm ceſſit in manibus Papæ,
cum iſta ſit narratiua Papæ * & non partis,
8 Quæ dicuntur de publicatione hic non intrant,
quia cum ceſſio fuerit libera in manibus Pa-
pæ, * Seuerinus non grauatur onere publican-
9 di, vt fuit reſolutum in Cauſa *Filtren. Parro-*
chialis coram R. P. D. meo Lancellotto, quam
Rota poſtmodùm paſſim ſecuta fuit; vltra
quod hic exabundanti docetur de publicatio-
ne, &c.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI DE FRANGVELLIS.

Lunæ 14. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Aromatariæ reſtitutio ex quibus dicatur probata.

SVMMARIVM.

1 *Aromataria non dicitur reſtituta ex eo, quod fuit inſtitum vt bona deponerentur, & Iudex mandauerit deponi.*

2 *Per aſtimationem capitalis non probatur reſtitutio aromataria.*

3 *Ex inuentario in præiudicium conficientis probatur bona in inuentariata fuiſſe hæreditaria, non autem quod fuerint reſtituta.*

4 *In remedio* leg. final. C. de Edict. Diu. Adr. toll. *non admittitur compenſatio, vèl reconuentio.*

DECISIO DXXXVII.

ROſatus inſtituit Dominicum, cui decedenti ſine filijs legitimis, & naturalibus ſubſtituit Laurentium Franguellum; cùmque Rota reſoluerit eſſe factum locum fideicommiſſo, &

Lau-

Laurentius prætenderet medietatem Drogariæ ſpectantem ad Roſatum; Dubitaui an iſta Drogheria fuerit transfuſa in Aromatariam, & an dicta Aromataria fuerit conſignata Laurentio in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt Laurentius non poſſit agere contra Iſabellam hæredem pro dicta medietate. Et quantùm attinet ad transfuſionem, & conſignationem, placuerunt Dominis deducta in alia *deciſione*, (contra quæ nihil) quod releuaret deduceretur, immò ea quæ pro parte Laurentij hodiè allegabantur pro reſtitutione dictæ Aromatariæ magis corroborabant *deciſionem*, ſed nec de ipſa reſtitutione conſtat, quia dum reſtitutio deducitur ex quo, mortuo Dominico Laurentius de anno 1573, inſtetit pœnes Iudicem, quòd bona, & claues Apothecæ deponerentur pœnes perſonam idoneam, * quòd Iudex decreuit, non propterea ſequitur, quod Aromataria fuerit reſtituta, quia hoc fuit factum non citato, neque intimato Fortunio Patre Iſabellæ, nec minùs reſtitutio poteſt deduci ex eo, quòd fuerit æſtimatum capitale Apothecæ, * quia hoc non concludit ad reſtitutionem, ſed potiùs, vt videretur, in quo Laurentius remaneret debitor, nec etiam ex Inuentario facto de dictis bonis, quia ex iſto Inuentario in præiudicium conficientis * poteſt probari bona fuiſſe hæreditaria, non autem quod fuerint reſtituta, neque Allibratum tunc productum, in quo aſſeritur, quod pars Aromatariæ Dominici fuit vendita Laurentio obſtat, quia quicquid dicendum ſit de hac venditione, & in quo Laurentius remaneat debitor Iſabellæ pro portione Dominici, quòd pendet ex calculis, non indè infertur, quòd Laurentius reſtituerit partem Aromatariæ ſpectantem ad Roſatum.

1 (margin at "rentur pœnes perſonam idoneam")
2 (margin at "thecæ")
3 (margin at "tario in præiudicium")

Non obſtat, quòd Laurentius agat remedio *l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. toll.* in quo non admittitur compenſatio, vel reconuentio, quia hodiè agitur, vt Laurentius non poſſit petere, quod intus habet.

Præſens deciſio fuit confirmata die 12. Nouembris 1612.

BONONIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 14. *Iunij* 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Correus tenetur pro rata debiti.*

2 *De euictione non tenetur is, cui non fuit intimata lis.*

3 *Limita quando notoriè conſtat de iure euincentis.*

DECISIO DXXXVIII.

Cvm Domini de Mangiolis dederint inſolutum Paulo certum Prædium, quod poſtmodùm vigore fideicommiſſi fuit recuperatum per Dominos de Mangiolis Iuniores, cumque Saluſtius fideiuſſor indemnitatis vna cum Virgilio ſatisfecerit dicto Paulo, & reportauerit ceſſionem Iurium contra Virgilium pro rata ſua, vtique Virgilius tenetur pro dicta rata * *Gloſſ. in verbo actionum in l. modeſtinus ff. de ſolut.*

1 (margin at "ta *")

Neque obſtat, quod Paulus non intimauerit litẽ Virgilio, & propterea nõ tenetur de euictione * *cap. fin. de empt. & vendit.* quia iſta regula fallit, quando nororie conſtat de Iure euincentis * *Achilles deciſ. 1. num. 3. de conceſſ. preben. Capit. deciſ. 106. num. 2. & fuit dictum in Cauſa Anconitana Terrarum 11. Decembris 1580 coram Illuſtriſſimo D. Cardinale Blanchetto, latè Couar. lib. 3. var. reſolut. cap. 17. num. 6.* hic autem ſatis conſtat de non Iure ex pluribus deciſionibus Rotalibus.

2 (margin at "ctione")
3 (margin at "euincentis")

Quia tamen Virgilius inculcabat Paulo competiiſſe Ius, quia erat locus detractionibus contra reſolutiones in Rota factas Domini voluerunt, quod ſuper hoc Virgilius particulariter audiretur.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE MARGANIS.

Lunæ 18. *Iunij* 1610.

ARGVMENTVM.

Cenſus impoſitio facta ſuper re fideicomiſſaria quando valeat. Subrogatio loco rei fideicomiſſariæ quando intret.

SVMMARIVM.

1 *Fideicomiſſarius pendente conditione poteſt vendere rem fideicomiſſo ſuppoſitam.*

2 *Adueniente conditione alienatio per impoſitionem cenſus factam per fideicomiſſarium annullatur.*

3 *Impoſitio cenſus facta per fideicomiſſarium occaſione acquiſitionis alterius rei valet.*

4 *Subrogatio vnius rei loco alterius fideicomiſſariæ eſt de iure licita.*

5 *Subrogatio vnius rei loco alterius fideicomiſſariæ ad hoc vt intret requiritur aut proteſtatio, & declaratio; aut quod ex conìecturis conſtet de voluntate illius, qui vult ſubrogare.*

6 *Voluntas ſubrogandi excluditur ex nonnullis, de quibus hic.*

DECISIO DXXXIX.

Cvm hoc dubium diſputetur cum præſuppoſito, quod nobiles fratres Stephanus, & Ioannes Baptiſta de Marganis conſumpſiſſent ante annum 1554. legitimam, & Trebelliani-

cam eis debitas in bonis Iacobi Patris Domi-
ni reſoluerunt cenſum valoris ſcutorum 400.
impoſitum ad fauorem Ioannis à Porta de di-
cto anno 1554. ſuper Caſale Cicognolæ ſubie-
cto fideicommiſſo fuiſſe nullum, quia licet fi-
deicommiſſarius conditionalis pendente con-
ditione poſſit vendere rem fideicommiſſo ſup-
1 poſitam * *l. ſi ſerno legato §. ſi Teſtator ff. de le-*
gat. primo l. hæres inſtitutus §. 1. ff. ad Trebell. ad-
2 ueniente tamèn conditione venditio eſt nulla *
Caſtr. conſ. 370. lib. 2. Alex. conſ. 65. vol. 5. &
proptereà dicta impoſitio Cenſus poſtquàm fi-
deicommiſſum fuit purificatum, ampliùs non
valuit in præiudicium vocatorum.

Neque obſtat, quod impoſitio Cenſus in
hoc caſu videtur ſuſtineri, ex quo fuit facta
3 occaſione acquiſitionis alterius domus *, & ſic
videtur intrare ſubrogatio, quæ de Iure eſt li-
4 cita * ex allegatis *per Illuſtriſſimum Manticam*
de coniectur. vlt. vol. lib. 7. tit. 8. num. 8. Nàm
reſpondebant Domini, quòd ad effectum ſub-
rogationis requiritur aùt proteſtatio. & de-
5 claratio *, aut quod ex coniecturis conſtet de
voluntate illius, qui voluit ſubrogare ex alleg.
per *Tiraquel. de retract. lignag. §. 32. Gloſſ.* 1.
num. 23. et 24. hic autèm proteſtatio, aut de-
claratio non adeſt, nec minùs concurrunt co-
niecturæ, ex quibus appareat de voluntate
subrogandi, immò ex ſerie facti apparet de
6 contrario *, quia cum ſuper iſta Domo, & alia
Campitelli fuiſſet impoſitus Cenſus ſcutorum
300 & domus, de qua agitur per dictos fra-
tres fuiſſet vendita prætio ſcutorum 400. dicto
Ioanni à Porta, qui cum reperiret eam cenſu
grauatam, egit ad prætium, & fratres impo-
ſito dicto Cenſu valoris ſcutorum 400. illum
loco prætij dederunt in ſolutum, vnde ex iſta
ſerie facti maniteſtiſſimè apparet non conſtare
de voluntate fratrum, quod voluerint ſubro-
gare fideicommiſſo dictam Domum, quæ non
erat æquiualentis valoris, & ad minus erat one-
rata pro medietate dicti Cenſus ſortis princi-
palis, vt in ſimili fuit reſolutum in Cauſa *Ro-*
mana Domus de Cuppis 10. *Nouembris* 1600. *co-*
ram R. P. D. meo Sacrato.

Neque releuat, quod poſt annum fuit hu-
iuſmodi domus liberata, & totus Cenſus trans-
fuſus in domo Campitelli, quia cum huiuſ-
modi transfuſio fuerit facta, vt dictum eſt, poſt
annum, & ad alium effectum, non poteſt ex
hoc induci, quod de tempore impoſitionis
Cenſus habuerint animum ſubrogandi iſtam
domum *iux. not. in l. Papinianus ff. de minor.*

Quod dicebatur huiuſmodi domum fuiſſe
Gregoriæ matris non placebat Dominis, quia
de contrario apparebat ex Inuentarijs, ſed ni-
hilominùs quatenus eſſet verum, non faceret
ex prædictis, ex quibus Domini receſſerunt à
reſolutione facta ſub *die* 28. *Nouembris* 1608.

VALENTINA PAROCHIALIS DE PALMA.

Veneris 18. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Renunciatio Parochialis, quæ iàm per
vnionem legitimè præſcriptam fuerat
acquiſita Monaſterio, non valet abſque
beneplacito Apoſtolico.

SVMMARIVM.

1 *Parochialis vnita Monaſterio ſi interceſſit legitima præſcriptio, fuit effecta de menſa ipſius Monaſterij.*
2 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in alienatione rerum Eccleſiæ, & ſupplet defectum ſolemnitatis.*
3 *In alienatione rei, quæ reuertitur ad naturam ſuam non eſt neceſſaria ſolemnitas, quamuis alioquin requireretur. lim. num. 5.*
4 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in alienatione rei Eccleſiæ, quamuis reuertatur ad ſuam naturam.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſupplet ſolemnitatem, non autèm cauſam.*

DECISIO DXL.

DOmini reſoluerunt renuntiationem Paro-
chialis, de qua agitur, fuiſſe nullam, quia
cum eius vnio Monaſterio fuerit legitimè præ-
1 ſcripta * iuxta reſolutionem factam ſub die 2.
Iunij 1606. erant effecta de menſa monaſterij,
Rot. deciſ 2. num. 2. de exceſſ. prælat. in nou. Caſ-
ſad. deciſ. 3. num. 1. de Iudicijs; & proptereà non
poterat alienari, abſque beneplacito Apo-
2 ſtolico *, quod hodie ex Conſtitutione Pau-
li II. requiritur in alienatione rerum Eccleſiæ,
& ſupplet defectum ſolemnitatis, vt per *Abb.*
in conſ. 41. lib. 1. & fuit ſæpiſſime reſolutum.

Neque obſtet, quod cum Parochialis re-
3 uerteretur ad naturam ſuam *, videtur dicen-
dum non fuiſſe neceſſarium beneplacitum Apo-
ſtolicum, ſicuti non eſt neceſſaria ſolemnitas,
ſecundum communem opinionem, quia quic-
quid ſit de hoc, Rota tenet opinionem con-
4 tra communem eſſe veriorem *, & abundè fuit
deductum in Cauſa *Caurien. ſeù nullius Iuriſ-*
dictionis 18. *Maij* 1576. *coram bo. mem. D. Epi-*
ſcopo Lauretano; vltrà quod dicta communis
5 opinio limitatur *, vt in *dicta deciſ. ſub nu.* 14.
& ſeqq. vt non habeat locum, quando agitur
de auferendo Iure quæſito radicato, & incor-
porato, proùt euenit in caſu iſto ſtante dicta
præſcriptione.

Et tanto magis viſa fuerunt Dominis præ-
dicta eſſe admittenda, quia ex iſta dimiſſione
maximum reſultauit præiudicium Monaſterio,
vt conſtat ex diſpoſitionibus Teſtium, & ſic
etiam, quandò interueniſſet beneplacitum A-
poſtolicum, adhùc dimiſſio corrueret ex defe-
ctu cauſæ, quia beneplacitum ſupplet ſolem-
6 nitates, non autèm cauſam * *Gemin. conſ.* 48.
num. 9. Decius conſ. 142. num. 5. verſ. non obſtat,
& fuit reſolutum in Cauſa *Placentina bonorum* 7.
Aprilis 1581. *coram bo. mem. Illuſtriſſimo D. Car-*
dinale Seraphino, & alias ſæpiùs.

Ex

Digitized by Google

Ex quibus vna tantùm parte Informante, fuit reſolutum dimiſſionem Parochialis fuiſſe nullam, &c.

ROMANA REMISSIONIS PRAETII.

Lunæ 21. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Locator, qui locauit omnes, & ſingulos redditus, & obuentiones gabellæ tot, quot, ac tales, quales taliaque qualia erunt non tenetur ad remiſſionem affictus, licèt non ignorauerit adeſſe perſonas exemptas ab illius ſolutione, quas non manifeſtauit conductori.

SVMMARIVM.

1 *Locans omnes, et ſingulos fructus tot, quot, ac tales, quales cenſetur locaſſe ius, quod habet in dictis fructibus.*

2 *Limita, quando locator eſt conſcius alicuius oneris impoſiti rei locatæ.*

Vendens fructus alicuius rei tales, quales tenetur ad reſtitutionem pretij pro vitio intrinſeco illius num 2. Decl. num. 3. & 4.

4 *Venditori proteſtatio generalis ſuffragatur ſi vitium rei venditæ eſt patens.*

5 *Vitium extrinſecum dicitur onus antiquum infixũ rei locatæ, vel venditæ, prout eſt exemptio certarum perſonarum à ſolutione gabellæ locatæ, vel venditæ.*

6 *Veriſimilitudo multum operatur ad dignoſcendum quid inter partes actum ſit.*

7 *Promiſſio locatoris gabellæ faciendi remiſſionem affictus pro exemptionibus iàm conceſſis quomodò intelligatur.*

8 *Capitula non recipiunt interpretationem ab inſtrumento, quando illud præcedunt.*

9 *Decl. procedere ſi capitula, & inſtrumentum eſſent contraria; ſecùs quoniam non ſunt contraria, ſed agitur de aliquali declaratione.*

10 *Ea interpretatio tenenda eſt, per quam capitula cum inſtrumento compatiuntur.*

DECISIO DXLI.

Licèt Inclytus Popolus Romanus locaſſet *omnes, et ſingulos Gabellæ ſtudij fructus, redditus prouentus, et obuentiones, et emolumenta quæcumque, tot, quot, ac tales, quales, taliaque, qualia erunt ex dicta gabella*, tamèn ex quo fuit repertum hoſpitium quinque lunarum habuiſſe exẽptionem conceſſam ſibi à fel. record. Sixto V. non indè ſequitur, quod Inclytus Populus teneatur ad aliquam remiſſionem, propter verba illa *tot, quot, ac tales quales, &c.* quia cenſetur ex dictis verbis locaſſe Ius, quod habe-
1 bat circa dictos fructus * gabellæ, vt *not. in l ſi quis in vendit. cum l. ſeqq. ff. de hæredit. vel act. vend.* & fuit latè ponderatum *in vltima decisione in hac cauſa facta*.

Neque releuat, quod dicta proteſtatio generalis non potuit ſuffragari Inclito Populo
2 Romano *, cum ſciret dictam exemptionem, quæ erat vitium intrinſecum, *Bald. in l. 1. n. 4. Salicet. num. 2. C. de edilitijs actionibus*; nàm fuit reſponſum, quod ratio iſtorum *Doctorum* conſiſtit in eo, quod ex parte venditoris
3 adeſt fraus *, ex parte verò emptoris ignorantia; concludunt tamèn communitèr omnes, vt
4 *per Salicet. vbi ſup.* quod ſi vitium eſt patens *, proteſtatio generalis ſuffragatur; hic autèm conſiderabant Domini, quod non eſt dicendum in abſtracto an huiuſmodi exemptio eſſet vitium intrinſecum, ſed in concreto, & cum fuerit conceſſa vſque de tempore Sixti V., & alij appaltatores nunquàm petierint defalcum, viſum fuit Dominis illud potius fuiſſe vitium
5 extrinſecum *, vèl tale quod de eo Apaltatores potuerint habere certam, & indiuiduam notitiam, cum veriſimile eſt, quod ſe informauerint de quantitate, & qualitate redditum, & exemptionum, quæ veriſimilitudo multum
6 operatur ad informandum animum Iudicis * quid inter partes fuerit tractatũ *iux. not. per Dec. in cons. 495. num. 19. et 20. Paris cons. 49. num. 40. et ſeqq. vol. 3.*

Non obſtat, quod *in Capitulo* 21. promittitur remiſſio pro exemptionibus concedendis; & ideò cum in *cap.* 24. promittatur remiſſio, ſi quis ex gratia, vel Iuſtitia impediret exactionem debet intelligi fuiſſe promiſſam remiſſionem pro exemptionibus iàm conceſſis; quia dicebant Domini hoc eſſe verum, ſed illud in-
7 telligebant *, quatenùs exemptiones iàm conceſſæ impedirent ſolitam exactionem, non tamèn intelligebant de exemptionibus, quæ iàm ſortitæ fuerant ſuum effectum, & iàm ſeruabantur, & erant in vſu.

Minus eſt verum, quod dicta Capitula non
8 poſſint recipere dictam interpretationem *, cum præcedant Inſtrumentum, ſed Inſtrumentum debet interpretari à Capitulis *iux. deciſionem Surdi* 71. quia hoc eſſet verum ſi Capitula,
9 & Inſtrumentum eſſent contraria *, & ita declarat *Surdus vbi ſup. num. 6. et 7.* ſecus tamen eſt, quandò non ſunt contraria, ſed agitur de aliquali declaratione quid actum fuerit inter partes, vt declarat idem *Surdus d. num.* 7. & proptereà attentis Capitulis, & attento Inſtrumento, cum repenta dicta interpretatione benè ſe
10 compatiantur *, eſt tenenda dicta interpretatio *iux. not. per eundem Surd. in d.* 322. *num.* 29.

Ex quibus Domini perſiſterunt in reſolutis, &c.

ARIMINEN LAVDI.

Lune 21. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Pendente appellatione, et obtenta commiſſione cauſa abſque vitio attentatorum non poteſt obtineri mandatum à Iudice à quo etiam ſi nondùm fuerit præſentata commiſſio.*

2 *Commiſſa cauſa contra vnum ex aduerſarijs cenſetur etiàm commiſſa contra litis conſortes, qui ſunt in eadem cauſa defenſionis.*

DECISIO DXXXXII.

Domini reſoluerunt conſtare de attentatis, quia cum Comes Vgolinus appellaſſet à
1 Sententia D. Iuſtiniani *, & obtinuiſſet Commiſſionem à Papa non potuit etiàm ante præſentationem dictæ Commiſſionis in Rota abſque vitio attentatorum obtinere mandatum ab A.C. pro executione laudi, quod fuerat deductum in lite, coram d. D. Iuſtiniano, vt in puncto dicit *Lancellottus de attent. lit pend. parte 2. cap. 4. in prefat. num. 19.*

Neque obſtat, quod executio fuerit facta contra fratres de Gambalonga, & non contra Seraphinos, quia cum Sententia fuiſſet lata ad fauorem illorum de Seraphinis, & litis conſortium, à quibus illi de Gambalonga cauſam habebant, & cum vt dictum eſt à dicta ſententia appellauerit Comes Vgolinus, & commi-
2 ſerit cauſam contra Seraphinos, & alios *, vtiquè cenſebatur commiſſa contra illos de Gambalonga, qui erant litis conſortes, cum eſſet eadem cauſa defenſionis, & tanquam tales fuerant in cauſa citati *Gozzad. conſ. 79. num. 2.*

Ex quibus fuit concluſum pro attentatis non ſolum reſpectu illorum de Seraphinis, ſed etiam quoad illos de Gambalonga, & ſic Domini perſiſterunt in reſolutis *coram Illuſtriſs. D. Card. Pamphilio.*

FERRARIEN. PRAEDII.

Lunæ 21. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Duo confinia ſufficiunt ad probandam identitatem in antiquis.*

2 *Identitas probatur ex ſituatione, ex qua apparet rem aliter ſe habere non poſſe attenta correſpondentia confinium antiquorum cum modernis.*

DECISIO DXXXXIII.

De anno 1606. Rector Sancti Michaelis exhibuit quandam plantam, quæ fuit admiſſa ſine preiudicio, & ad effectum diſputationis per Agentes bo. mem. D. Dandini tunc Commendatarij Abbatiæ Sancti Bartoli, cum qua diſputato dubio; An conſtaret de dominio Abbatiæ, quo ad bona, de quibus agitur, Domini ommiſſo capite dominij, quo ad identitatem cenſuerunt de ea non conſtare, & cum Illuſtriſs. Dominus modernus Commẽdatarius curauerit, parte citata, formiter fieri plantam iterum propoſito dubio, Domini, attenta iſta noua plãta, receſſerunt *ab vltima deciſione coram me facta*, & cenſuerunt ad fauorem Abbatiæ conſtare, de identitate bonorum, de quibus agitur, nam nedùm concurrunt duo confinia
1 *, quæ ſufficiunt ad probandum identitatem in antiquis *iux. doctrinam Bart. in l. demonſtratio n 14. ff. de condit. et demonſtrat.* ſed ex ipſa ſi-
2 tuatione apparet *, quod aliter res ſe habere non poteſt; dicta enim Abbatia, vt dicunt verba Inſtrumenti de anno 1459 inueſtiuit Ioannem de Romeo de vna petia Terræ vltra aggerem trauerſagnum poſita in fundo Ville Caſaleæ iux. ſuos confines, videlicet ab vno capite dictum Aggerem, ab alio capite Valerium de Betio, & Manuelem de Bellaris mediante fouea Iudeorum, ab vno latere Antonium Sandellum mediante Carerata, ab alio latere Philippum Benedeum, quæ quidem confinia, & ſituatio conuenit huic prædio, ab vno enim capite adeſt dictus Agger trauerſagnus ab alio vero capite bona illorum de Bettis, & Bellais mediante quodam veſtigio foueæ, quæ veriſimiliter eſt illa Iudeorum, cum non appareat quo loci ſit illa fouea, ab vno vero latere confinant Braſauli, qui ſucceſſerunt Bermedeis ab alio vero latere datur magnus ſumus confinis illorum de Sandellis, mediante, vt dicitur Carezata, licet non ſit neceſſarium, cum alia concurrant vt dictum eſt ſupra ex *Bartholo* adeſt enim dicta Carezata, & moniales Sancti Auguſtini, quæ ſucceſſerunt Sandellis dicet immediate confineut hæredes Doctoris Boſchetti, oritur enim magna præſumptio ex iſta demonſtratione quod Boſchetti ſucceſſerint Sandellis, & ex iſta ſituatione tollitur motiuum vltimæ *deciſionis*, ſcilicet quod iſta confinia poſſint alijs prædijs adaptari prout etiam tollitur, quod fouea Iudeorum ſit in alio loco, quia hoc non iuſtificatur, nec poteſt iuſtificari, quia nullo modo fouea Iudeorum in loco aſſignato pro parte Rectoris poteſt ſe compati cum Aggere trauerſagno, & denique tollitur, quod bona de quibus agitur ſint in Villa Perlæ, bona vero conceſſa per Abbatiam enunciantur in Villa Caſaleæ, quia vt conſtat ex depoſitionibus Teſtium, Villa Perlæ confunditur cum Villa Caſaleæ, & Mazzani, propter eius exiguitatem, & propterea perindè eſt, ac ſi bona in conceſſione fuiſſent enuntiata in Villa Perlæ vt fuit conſideratum *coram me in Cauſa Bononien. fideicommiſſi de Mangiolis 20. Iunij 1603. &c.*

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 25. Iunij 1610.

AR-

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtrator, & præpoſitus capſæ bancharia tenetur recognoſcere libros à ſe tentos, & ſcriptos, citra tamen approbationem ſingularū partitarum.*

2 *Librorum mercantilium formalis productio non eſt neceſſaria, ſed ſufficit illorum exhibitio penes Iudicem, quando non agitur de terminando negotio principali, ſed ſolùm de formando calculo, quo in actis poſito debet ſuper eodem ferri Sententia.*

DECISIO DXLIV.

CVm Domini de Ruſpolis peterent redditionem rationis à Gulielmo, qui fuerat præpoſitus eorum Capſæ bancariæ, exhibitis libris per dictum Gulielmum tentis, & ſcriptis, coram Iudice petebant illum cogi ad recognoſcendum dictos libros à ſe tentos, & ſcriptos, citra tamen approbationem ſingularum partitarum in eis contentarum, quod cum ipſe negaret, niſi formiter exiberentur in actis iux. notata per *Roman. in conſ.* 249. conſului Dominos, qui cenſuerunt ipſum debere cogi ad
1 recognoſcendum dictos libros * modo prædicto iux. tradita per *Bald. in Authen. contra qui propriam num. 23. C. de non numer. pecun.* nec obſtare dixerunt quod dicti libri non fuerunt producti in actis, quia hodie non agitur de
2 terminando negotio principali * ſuper dictis libris, ſed agitur, vt fiat calculus, & illo facto, formiter ponatur in actis, & ſuper dicto calculo poſtmodùm feratur ſententia; & propterea ad hunc effectum ſufficit, quod libri fuerint exhibiti penes Iudicem *cap. 2. §. nos igitur & cap. cum ex litteris §. igitur de reſtit. in integr. Gemin. conſ. 98. in princ.* & prædicta nituntur nedùm inueterato ſtilo Rotæ, quæ ita ſeruauit in omnibus ſimilibus cauſis, ſed etiam in maxima æquitate, ne partes ſuperfluis impenſis grauarentur in conficiendo regiſtro, & quia reſultat idem effectus, nàm poſito calculo in actis virtualiter adſunt omnes partitæ ſuper quibus eſt controuerſia.

ROMANA DE MAGDALENIS

Ven. 25. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Creditor poteſt ſibi pro ſuo credito bona aſſignare.*

2 *Hæres docendo per quem bona inuentariata abſque culpa ſua detinentur liberatur.*

DECISIO DXLV.

FAbius Creſcentius vir Antoninæ de Matthæis impoſuit Cenſum ſcutorum 304. ſuper Caſale Valerani ad fauorem Iacobi de Matthæis Soceri, & quia Caſale erat ſubiectum fideicommiſſo, huiuſmodi impoſitio fuit facta de licentia Horatij de Magdalenis vocati ad quintam partem dicti Caſalis; Cumque poſtmodum Antonina fuerit Hæres Fabij Viri, & Iacobi Patris, Hæredes dicti Horatij de Magdalenis obtinuerunt Immiſſionem in quinta parte dicti Caſalis, ad quam Horatius fuerat vocatus, & cum Antonina primum, & deindè D. Alphonſus Soderinus eius ſecundus Vir, & hæres ex perſona Iacobi de Mattheis egerint prò fructibus dicti Cenſus decurſis in vita Fabij contra Dominos de Magdalenis, & eos obtinuerint condemnari per duas ſententias Rotales conformes, & cum vice verſa Domini de Magdalenis cæperint agere contra Antoninam, & deindè cōtra Dominum Alphonſum repreſentantes perſonam Fabij, cum Antonina fuerit eius hæres, & pretenderent releuationem indemnitatis, & contra Dominum Alphonſum tanquam hæredem Antoninæ prætenderent, quod teneretur ad dictam releuationem, ex diſpoſitione prædictæ Antoninæ, & cum fuerit reſolutum *coram D. de Rubeis*, & deindè *coram R. P. D. meo Ortembergo*, quod licet Antonina fuiſſet hæres Fabij debitoris, & Iacobi Creditoris, non propterea ita erant confuſæ actiones, vt teneretur releuare Dominos de Magdalenis, cum eſſet hæres cum beneficio legis, & Inuentarij, & cum bis etiam *coram me*, & prius *coram eodem D. meo Ortembergo* fuerit reſolutum Dominum Alphonſum ex Teſtamento Antoninæ non teneri releuare indemnes Dominos de Magdalenis; ideò dubitaui an cauſa eſſet expedienda ad fauorem Domini Alphonſi, & quia ampliùs non dubitabatur de præmiſſis, ſed Domini de magdalenis prætendebant poſſe ſe releuare contra bona Fabij deſcripta in Inuentario, quæ conſiſtunt in Domo ſita propè Eccleſiam Sancti Euſtachij, & alia Domo cum Macello, nuncupata *l'Hoſteria dell' Angelo*, & in quattuor Apothecis propè plateam Iudeorum ſubtus Domum Dominorum de Sancta Cruce, & in alia Apotheca ſubtùs Horologium Campi flore; Domini non obſtante iſta prætenſione cenſuerunt cauſā poſſe expediri ad fauorem Domini Alphonſi; nam cum Antonina ſecundo nupſerit Domino Alphonſo cum eadem dote, quam dedit priùs Fabio, & pro dote ei aſſignauerit dictā Domum, & hoſpitium, ſequitur, quod Domini de Magdalenis tanquam poſteriores Creditores Antoninæ, quæ cæpit in ſolutum dicta bona nihil ſuper illis prætendere poſſint, & illam aſſignationem ſibi
1 potuit facere * Antonina tanquam creditrix iux. not. *Bald. in l. fin. §. in computatione num. 4. C. de Iure delib. Afflict. decis. 13. num. 14. & fuit reſolutum in Cauſa Auenionen. Pecuniaria 21. Octobris 1577. coram Robuſterio*; Quantum vero attinet ad Apothecas poſitas ſubtùs Palatium Dominorum de Sancta Cruce, conſtat fuiſſe

fuiſſe conſignatas Dominis de Anguillaria, tanquàm hæreditarias Eleonoræ de Anguillaria, & hoc ſufficit Antoninæ, & eius hæredibus ad ſe liberandum, hæres enim docendo per quem
2 bona inuentariata * abſque culpa ſua detineantur liberatur, *Bart. conſ. 239. lib. 1. & fuit reſolutum in Cauſa Bononien. redditionis rationis 17. Februarij 1606. & 22. Iunij 1609. coram R. P. D. meo Decano*; Quo verò ad aliam Apothecam ſub arce Campi flore licèt obuenerit in portione Antoninæ, tamen eodem contextu docet in ſe ſuſcepiſſe onus ſoluendi cenſum ſcutorum 25. auri in auro, quod erat ſortis principalis ſcutorum 300. ſoluiſſeque ſcuta 75. alijs partibus, quia in iſta ſumma hæc Apotheca excedebat valorem aliarum duarum partium Dominis de Anguillaria aſſignatarum, & quod plus eſt Antonina tanquàm hæres Patris remanebat creditrix Fabij occaſione cenſuum decurſorum in ſumma ſcutorum 5328. prout habetur in ſententijs Rotalibus, vnde clarum eſt nihil remanere, ſuper quo DD. de Magdalenis poſſint ſe reualere.

ARIMINEN. PECVNIARIA.

Ven. 25. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de obligatione, & fideiuſſione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo.

SVMMARIVM.

1 *Obligatus de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, quicquid à certo Iudice fuerit iudicatum non tenetur ſoluere iudicatum ab Arbitris. Decl. nu. 2.*

3 *Fideiuſſor de stando iuri, & iudicatum ſoluendo datus iuxta formam decreti certi Præſidis ad hoc vt teneatur non est neceſſe oſtendere decretum eiuſdem Præſidis.*

4 *Veriſimilitudo debet attendi pro interpratanda re dubia.*

5 *Præſcriptio interrumpitur per litis conteſtationem.*

DECISIO DXLVI.

COntra Sententiam vltimo loco latam in partibus opponebatur de nullitate, & iniuſtitia, & omiſſo, vt particulariter viderentur ea, quæ ſpectant ad iuſtitiam Sententiæ, nullitates non placuerunt Dominis; prima enim, quæ deducebatur, ex eo, quod fideiuſſores ſe obligauerant de ſtando Iuri coram
1 Gubernatore Arimini *, & de ſoluendo quicquid ab eo fuerit iudicatum, & propterea non tenebantur ſoluere iudicatum ab arbitris *l. non à Iudice §. 1. & ibi Gloſſ. ff. de Iudic.* non verificabatur in facto, quia ſimpliciter fuit data fideiuſſio de ſtando Iuri & iudicatum ſoluendo iux. formam Decreti Præſidis Romandiolæ; vltra quod prædicta concluſio ita de plano non
2 procedit * ex allegatis per *Theſaur. deciſ. 202. per totam, & eſt deciſio Cæſaris de Graſſis 2. nu. 7. de locat. et Caput 64. alias 67. incip. Angelus Epiſcopus lib. 2 in manuſcript.* Secunda autem quæ deducebatur ex eo, quod cum eſſet data fideiuſſio de ſtando Iuri iuxta formam Decreti Præſidis deberet de eo conſtare ad effectum videndi ad quid teneantur fideiuſſores, viſa hic 1
Dominis nimis ſubtilis, quia fideiuſſio de ſtan-
3 do Iuri, & iudicatum ſoluendo * fuit data iuxta formam Decreti Præſidis, ſcilicet; quia ita 2
Præſes mandauerat in ſuo Decreto, non quia Præſes dederit certam formam in Decreto; & iſte eſt germanus intellectus prædictorum verborum prout experientia quotidie docet, nam ſi Præſes aliud dixiſſet in Decreto veriſimiliter fideiuſſores illud in eorum obligatione expreſſiſſent, nec voluiſſent ſimpliciter habere relationem ad Decretum, quæ veriſimilitudo de-
4 bet attendi *, prout Doctores illam ſemper attendunt, quando agitur de interpratanda aliqua re dubia.

Quæ dicebantur de præſcriptione Statutaria non faciebant ad punctum cum eſſet interrup-
5 ta per litis conteſtationem * *l. mora litis 26. ubi Bald. Salicet, et alij C. de rei vendic. etc.*

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 28. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Creditor, cui fuit res pignorata quandò teneatur rem oppignoratam reſtituere, & quando agere poſſit pro ſuo credito.

SVMMARIVM.

1 *Debitor ſoluto debito, vel ſaltem legitimè oblato poteſt agere pignoratitia actione ad recuperandam rem pignoratam.*

2 *Creditor pignoris non tenetur ad reſtitutionem pignoris, quod vendidit.*

3 *Limita, quando venditionem non fecit iure creditoris, poſtquam debitor fuit in mora.*

4 *Pignus in dubio præſumitur ſufficiens ad ſolutionem debiti.*

5 *Iuramentum in litem datur contra non reſtituentem pignus.*

6 *Pignus in dubio præſumitur.*

7 *Pignus conuentionale quibuſcunque verbis etiam ſine ſcriptura contrahi poteſt.*

8 *Ad excludendum, quod cambia fuerint ſicca, quandò debitor tradidit cedulas creditori pro exigendis pecunijs à diuerſis creditoribus, quæ interpretatio ſummatur.*

9 *Creditor non obſtante, quod habeat pignus poteſt agere pro ſuo credito.*

10 *Declara procedere in pignore accepto ex conuentione poſt rem iudicatam.*

11 Rip. in cap. inter cæteras num. 70. verſ. vnde cum capitis de reſcript. *declaratur.*
Creditor pignore recuſato poteſt agere pro ſuo credito in quocunque pignore num. 11.

D E-

Digitized by Google

DECISIO DXLVII.

DOmini dixerunt, quòd vnico contextu ſol-
uatur debitum, & reſtituatur pignus, nàm
1 ſoluto debito, vel ſaltem legitimè oblato *,
debitor pignoratia actione poteſt agere ad
recuperandam rem pignoratam *l.ſi rem alienam
§. omnis ff. de pignor. act. vbi not. Bart. Fæderic.
de ſen. conſ. 226. in princ.* nèc poteſt iuuari cre-
2 ditor ex eo, quod dicat pignus vendidiſſe *,
& hodiè agere ad reſiduum, vt in *l. creditor qui
non idoneum ff. ſi cert.pet.* cum venditionem non
3 fecerit Iure Creditoris *, ſcilicèt poſtquàm
debitor fuit in mora vt in *l. cum ſoluendi vbi
Bart. et in l. fin. ff. de distract. pignor.* maximè
quia niſi contrarium probetur pignus præſu-
4 mitur idoneum *, *Iaſ. in d. l. creditor, qui non
idoneum num. 1. & 2. Dec. Alex. et alij et eſt
Gloſſ. in l. 2. in verbo redigere C. de pignor.* im-
mò contra non reſtituentem pignora pro va-
5 lore, iuratur in litem * *l. ſi fundus §. in vendi-
tione ff. de pignor. Bar. de in lit. Iur. cap. 3. nu. 3.*
quod autem bona fuerint data in pignus pro
pecunijs captis ad cambium ſatis probatur,
quia in his terminis in dubio dignus præſumi-
6 tur * *Afflict. deciſ. 373.* & ſatis hoc etiam colli-
gitur ex depoſitionibus Teſtium, quæ proba-
tiones ſufficiunt, cum pignus conuentionale,
7 quibuſcumque verbis *, etiam ſine ſcriptura
contrahi poſſit *l. contrahitur ff. de pignor. Negus.
de pignor. in 1 membro tertiæ partis principalis
num. 3. & 5.* nec debuiſſet allegari, quod iſta
fuerit emptio, & venditio, quia in alia inſtan-
tia non fuit controuerſum eſſe pignus, & ſi eſ-
ſet emptio, & venditio ſequeretur abſurdum,
quod Creditor ipſæ tenuiſſet ſub Cambijs pe-
cunias ipſiuſmet debitoris, ſcilicèt quas pro
prætio mercium ſibi datarum ſoluiſſet, & licèt
etiam debitor dediſſet tres cedulas Credito-
ri pro exigendis pecunijs à diuerſis mercato-
8 ribus *, tamèn non inde probatur venditio,
quia cum pecuniæ fuiſſent datæ ad cambium,
dicendum eſt ad excludendum, quod cambia
fuerint ſicca, quod dictæ cedulæ fuerint datæ
vt ſi creditor exigeret dictas pecunias extin-
gueret cambia, quando ex nundinis litteræ
tranſmitterentur.

Neque releuat, quod Creditor in omnem
euentum etiàm quod habeat pignus poteſt
9 agere * pro conſecutione ſui crediti, vt in *l. 4.
§. ex conuentione vbi Caſtren. num. 3. ff. de re Iu-
dic.* quia prædicta procedunt in pignore accep-
10 to ex conuentione * poſt rem iudicatam, quod
cenſetur acceptum, non ad nouandum rem iu-
dicatam, ſed ad faciliorem ſententiæ executio-
nem, ideò non cenſetur prohibitum, quin
poſsit ſententia exequi, vel in perſona, vel in
alijs bonis. Et licet ex deductis per *Ripam in cap.
inter cæteras num. 70. verſ. vnde enim captis etiam
11 pignoribus de reſcript* videtur idem eſſe dicen-
dum in quocumque pignore dato, tamèn hoc
procedit, *vt declarat ipſemet Ripa* quando cre-
ditor hoc facit pignore recuſato, vt quia eſt
paratus reſtituere pignus, quod non poteſt eſ-
ſe in caſu iſto, quia Creditor non recuſat pi-
gnus, immò illud vult retinere, cum iàm il-
lud vendiderit, & in iſto caſu ſi poſſet agere
contra debitorem duplicem conſequeretur ſa-
tisfactionem, quia iam præſumitur ſatisfactus
ex pignore vẽdito, cum præſumatur idoneum,
vt dictum eſt.

BONONIEN. CANONICATVS.

Lunæ 28. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ permutationis quando ſint exequendæ. Beneficia Bononiæ debent conferri Ciuibus, qui intelliguntur etiam de illis, qui ſunt ex priuilegio.

SVMMARIVM.

1 *Litteræ Apoſtolicæ habent executionem paratam.*
2 *Litteræ Apoſtolicæ non ſunt iuſtificandæ, quando agitur contra eum, qui reſignationi conſenſit.*
3 *Beneficia Ciuitatis* Bononiæ *debent conferri Ciuibus illius.*
4 *Sufficit, quod ſint Ciues ex priuilegio.*
5 *Permutatio cum beneficio de Iurepatronatus valet, quando in litteris permutationis fuit expreſſa qualitas Iuriſpatronatus.*
6 *Litteræ permutationis non litteræ miſſiuæ, quamuis contrariæ ſunt attendendæ.*
7 *Litterarum Apoſtolicarum executio non retardatur ſub prætextu, quod beneficium ſit incompatibile.*
8 *Publicatio permutationis probatur ex inſtrumento publico.*
9 *Quandò in litteris Apoſtolicis adeſt clauſula ſi* idoneus repertus fuerit *Rota illas non exequitur, niſi præuio examine, & approbatione facienda, vèl ab vno ex Auditoribus, vèl à Viceſgerente Eminentiſsimi Vicarij vigore litterarum Rotæ, quæ appellantur* examinetur.

DECISIO DXLVIII.

DOmini reſoluerunt, litteras Apoſtolicas eſſe
exequendas, cum de Iure habeant executio-
1 nem paratam * *Mobed. deciſ. 13. vt lit. pend.* Hic
autem non eſt agendum an ſit iuſtificatæ, cum
2 agatur contra illum, * qui reſignationi conſen-
ſit, vt *fuit reſolutum in Cauſa Giennen. Canonica-
tus 28. Nouembris 1605. coram R. P. D. meo De-
cano, & bene facit deciſio Mobed. 35. de præben.*
Nequè releuat, quod Fraſcarolus non ſit Ci-
uis Originarius Bononien. cùm beneficia Ciui-
3 tatis debeant conferri Ciuibus: * vt in Conſti-
tutione Gregorij XIII. quia ſufficit, quod ſit
4 Ciuis ex priuilegio, * vt de ſimili Conſtitutio-
ne in eadem Ciuitate Bononien. dicit *Boer. de-
ciſ. 13. num. 20. & 21. & fuit reſolutum in alia
Bononien. Canonicatus 21. huius menſis coram R.
P. D. meo Decano.*

Nec etiàm releuat, quod vnum ex beneficijs
compermutatis ſit de Iurepatronatus, quia

5 hoc fuit expreſſum in litteris permutationis,* & ſibi imputet Bonfiolus ſi voluit cum tale beneficio compermutare, nec ad hunc effectum ei
6 ſuffragantur litteræ miſſiuæ, * quæ contrarium videntur dicere, quia ſunt attendendæ ipſæ litteræ permutationis.

Neque facit, quod Fraſcarolus poſſideat aliud beneficium ſub eodem tecto, quia ſi erit incompatibile, & ſi primum vacabit non pro-
7 pterea impeditur executio litterarum, cum non reperiatur Iure cautum, quod ex eo, quod quis adipiſcitur ſecundum incompatibile impediatur executio litterarum Apoſtolicarum cum ipſo Iure primum vacet.

Minus etiam facit, quod Fraſcarolus tenetur oſtendere publicationem, quia de ea ſatis con-
8 ſtat ex Inſtrumento publico, * quod facit probationem probatam.

Quia tamen in litteris adeſt clauſula *ſi Gui-*
9 *do Antonius idoneus repertus fuerit* *, noluerũt Domini litteras Apoſtolicas exequi, niſi prævio examine, & approbatione, & propterea ordinarunt, quod vel ego illum examinarem iuxta terminos *Clem. Auditor de reſcript.* vel ei darem litteras vt appellant *examinetur*, vt Dominus Viceſgerentes Illuſtriſſimi Vicarij illum examinari faciat, &c.

MONTIS ALTI IVRISPATRONATVS

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus relictum per hæc verba *Manilio, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, & Antonio, & Chriſtino patruelibus ſuis, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus* ſpectat in ſtirpes, & non in capita.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus an ſpectet in ſtirpes, an in capita in caſu, de quo hic.*
2 *Hæredes duo, vel legatarij habent vnam partem hæreditatis; diſiunctus verò habet alteram partem. Amplia num. 7.*
3 *Oratio imperfecta ob carentiam verbi poteſt ſuppleri.*
4 *Orationes diuerſæ cenſentur, quamuis vna careat verbo principali.*
5 *Declara procedere ad effectum videndi an vocati ſint coniuncti, vel diſiuncti; ſecùs ſi agatur de repetitione oneris.*
6 L. liber homo §. Titius ff. de hæred. inſtit. *procedit, quamuis non ſint expreſſa duo verba.*
8 *Vna pars teſtamenti aliam declarat.*
9 *Voluntas Teſtatoris etiam elicita ex coniecturis attendi debet.*
10 *Præſentatus ad iuſpatronatus in ſtirpes non poteſt prætendere præſentationem in capita.*
11 *Verbum æqualiter eſt intelligendum iuxta vocationem factam per Teſtatorem.*
12 *Iuſpatronatus relictum iure legati quo ad primos inſtitutos competit in capita.*
13 *Limita, quando conſtat de contraria mente Teſtatoris.*

DECISIO DXLIX.

Domini cenſuerunt Iuſpatronatus, de quo agitur ſpectare in ſtirpes, & non in capi-
1 ta * nam Teſtator illud reliquit per hæc verba *Manilio quondam Antonij patruo ſuo, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, & Antonio, & Chriſtino patruelibus ſuis, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus*, & ideò cum ex iſta ſerie verborum appareat Antonium, & Chriſtinum eſſe coniun-
2 ctos, * Manilium verò diſiunctum, tanta videtur portio Manilij, quanta Antonij, & Chriſtini ſimul *l. liber homo §. Titius ff. de hæred. inſtit. vbi notant Doctores*, qui tex. licet loquatur in caſu, quo diſpoſitio regitur à duobus verbis, & ſic quando orationes ſunt ſeparatæ, quandò eſt diuerſitas in verbo principali, vt per *Bald. ibidem in fin.* prout eſt in caſu iſto, quia licèt ſecunda oratio ſit imperfecta, quia in ea non fuit expreſſum verbum principale, tamen non
3 eſt inconueniens, quod ſuppleatur * *l. cum Pater §. cum imperfecta ff. de legat. 2.* itaut cenſean-
4 tur diuerſæ orationes, & diſpoſitiones * *Cephalus conſ. 87. num. 5. & ſeqq. vol. 1.* quia hic non
5 agitur de repetitione oneris,* quo caſu in oratione imperfecta cenſeretur repetitum propter ſuppletionem verbi *iux. tradita per Gozzad. conſ. 19. num. 13.* ſed agitur de diuerſitate orationis ad effectum videndi, an vocati ſint diſiuncti, vel coniuncti, quo caſu parum refert quod verbum ſit expreſſum, aut de neceſſitate debeat ſuppleri, ſed ſufficit, quod orationes ſint diuerſæ vt *in d. l. liber homo §. Titius ff. de hæred. inſtit.* in qua licèt caſus fere; quod Teſtator expreſſerit duo verba, nihilominus ibidem non
6 excluditur, * quod ſi non ſunt duo verba expreſſa, ſi tamen verbum debet de neceſſitate ſuppleri orationes non ſint diuerſæ ad effectum cognoſcendi, an vocati ſint diſiuncti, vel coniuncti iux tradita *per Cephal. loco proxime allegato*, & hæc patent ad ſenſum, quia vnica oratio fuiſſet ſi Teſtator dixiſſet, lego Iuſpatronatus, Manilio, Antonio, & Chriſtino, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, ſed cum diſtinctè fuiſſet locutus, vt dictum eſt, manifeſtiſſime apparet, quod ſunt duæ orationes, & prædicta maximè adminiculantur, cum Teſtator eoſ-
7 dē inſtituerit hæredes,* & voluerit, quod tanta eſſet portio Manilij, quãta eſſet portio Antonij, & Chriſtini ſimul, & hoc idē repetijt in Codi-
8 cillis, vna enim pars Teſtamẽti aliã declarat,* & ideò hæc ſunt maximè attendenda, quia in iſtis
9 terminis debet attendi voluntas * Teſtatoris elicita etiam ex coniecturis vt per *Salicet. in l. fin. num. 7. poſt princ. verſ. quærendum eſt etiam ff. de impub. & alijs ſubſtit.* Et ceſſat omnis difficultas ex obſeruantia ſubſecuta, quia in iſta præſentatione, quæ fuit facta ex prima vacatione dicti Antonius, & Chriſtinus præſenta-
10 runt in ſtirpes, * & non in capita, vnde videtur dicendum præſentatum ab ipſis hodie non

poſſe

poſſe prætendere præſentationem in capita, cum fuerit præſentatus in ſtirpes.

Neque obſtat, quod poſt dictas vacationes ad Iuſpatronatus Teſtator dixerit, qui habeant æqualiter actionem, & vocem faciendi electionem itaut ad ipſos ſpectet Iuſpatronatus; quia cum, vt dictum eſt, prædictæ ſint duæ oratio-
11 nes, illa verba, *æqualiter* ſunt intelligenda, * iuxta vocationem factam per Teſtatorem ex *allegatis per Cardinalem Mantiçam de coniectur. vlt. volunt. lib. 4. tit. 11. num. 6. verſ. ſed ſi in diuerſis orationibus*, Et tollitur omnis amaritudo, quia Teſtator huiuſmodi verbum, *æqualiter* poſuit etiam in inſtitutione, in qua tamen, vt dictum eſt expreſsè declarauit, quod tanta eſſet portio Manilij, quanta Antonij, & Chriſtini.

Minus obſtat, quod iſtud Iuſpatronatus ſit
12 relictum Iure legati, * & ideo quoad primos inſtitutos competit in capita, *iuxta conſ. Alex. de Neuo 63. & notant Doctores in Clem. plures de Iurepatr.* quia hæc poſſent conſiderari, ſi non
13 conſtaret de contraria mente Teſtatoris, * prout conſtat ex prædictis, & propterea non eſt agendum de iſta quæſtione.

Et ita fuit concluſum Iuſpatronatus ſpectare in ſtirpes, & non in capita &c.

GERVNDEN. PRIORATVS.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium litigioſum eſt reſeruatum.*
2 *Ad obtinendam immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ ſufficit docere de Clericatu, & de obitu in poſſeſſione.*
3 *Obitus in poſſeſſione beneficij probatur ex depoſitione vnius teſtis iunctis adminiculis.*

DECISIO DL.

FVit reſolutum Domino Don Petro dandam eſſe Immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ per eum obtentæ, quia cum Prioratus
1 eſſet litigioſus, * & ſic reſeruatus *cap. 1. & 2. vt lit. pend. in 6.* ei ſufficit ad effectum immiſ-
2 ſionis * ſecundum ſententiam, quam Rota ſeruat, docere de ſuo Clericatu, prout docet ex litteris patentibus *Falin. in cap. poſt ceſſionem num. 3. & 15. de probat.* & de obitu in poſſeſ-
3 ſione, prout etiam docet * ex depoſitione vnius Teſtis in Curia examinati, qui benè probat, quæ etiam coadiuuatur ex alijs Teſtibus de publica voce, & fama, nec non & ex articulis datis per contrariam partem oritur ex dicto Teſte, & ex alijs coniecturis plena probatio *Bald: in conſ. 136. ante fin. lib. 2. & conſ. 3. in fin. lib. 3.*

Pars II.

late Decian. conſ. 92. num. 8. lib. 2. nec viſa fuerunt conſideratione digna illa, quæ opponuntur contra iſtum Teſtem, quia ſunt ſublata ex Breue Sanctiſſimi, &c.

VALENTINA PAROCHIALIS DE PALMA.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium, ſeu Parochialis vnita Monaſterio, & legitimè præſcripta non poteſt per Monaſterium renunciari abſque beneplacito Apoſtolico.*
2 Regula *de trienali non habet locum in beneficijs vnitis.*

DECISIO DLI.

1 CVm Parochialis, de qua agitur, fuiſſet tãquã vnita legitimè præſcripta *, & propterea Monaſterium non potuerit illam renunciare, abſque beneplacito Apoſtolico, iuxta reſolutiones factas, Domini reſoluerunt Ioanni Candel poſſeſſori non ſuffragari regulam de
2 triennali, quia non habet locum in beneficijs vnitis, quæ non ſunt ampliùs beneficia *Sarnen. in reg. de triennali q. 8. num. 2. Verall deciſ. 349. par. 3. & fuit pluries reſolutum in Rota.*

LEODIEN. CANONICATVS.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Vacatio propter incompatibilitatem fit ipſo iure abſque monitione. Beneficia incompatibilia quando dicantur, & quãdo non obſtante incompatibilitate poſſint retineri.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiam eſſe Parochialem probatur ex confeſſione eiuſdem Parochi in diſpenſatione obtenta ab Epiſcopo.*
2 *Diſpenſatio obtenta ab Epiſcopo ad effectum retinendi beneficia incompatibilia non ſuffragatur.*
3 *Incompatibilitas & priuatio vtriuſque ipſo iure fit ex prouiſione Canonicatus obtenta cum Eccleſia Parochiali.*
4 *Ita vt non ſit neceſſaria alia monitio, licet ambo non habeant curam animarum, ſed tantùm requirant reſidentiam.*

5 Canones *in quibus terminis procedant non eſt agendum, quando adeſt clara diſpoſitio* Concilij, *& ſententia* Congregationis *eiuſdem*.

6 *Eccleſia Succurſus fundata propter vtilitatem Parochianorum longè diſtantium ab Eccleſia Matrice tanquàm beneficium ſimplex non generat incompatibilitatem.*

7 *Eccleſia, quæ non regitur à Rectore Matricis, licèt ſit filialis tamèn non poteſt dici beneficium ſimplex.*

8 *Præſumptio tituli validi ceſſat per productionem tituli inualidi.*

9 Regula de triennali *non intrat aduerſus decreta Concilij.*

10 *Pluralitatis Parochialium conſecutio admittitur ob illorum tenuitatem. Contrarium num.13.*

11 *Sicuti etiam admittitur propter penuriam Sacerdotum. Vide num.14.*

12 *Paupertas ad effectum compatibilitatis beneficiorum debet conſiderari ſecundum ſitum Eccleſiæ, & qualitatem perſonæ.*

DECISIO DLII.

FVit reſolutum narratiuam incompatibilitatis
eſſe iuſtificatam, nàm cum Arnoldus obti-
neret Parochialem Eccleſiam, poſtmodùm ob-
tinuit Canonicatum, quem per plures annos
vna cum prædicta Parochiali retinuit, quæ
1 quod talis ſit probatur * ex confeſſione ip-
ſius in diſpenſatione obtenta ab Epiſcopo ad *l.*
cum precum C. de liber. caus; quæ diſpenſatio
2 cùm non poſſit ſuffragari *, vt cenſuit *Congre-*
gatio Illuſtriſsimorum Interpretum, & eſt *additio*
ad gloſ. in cap. Sanctorum in verbo in duabus 70.
diſtinct Roffred. de libellis ſuper Iure Pontific. par.
6. tit. de parochijs quæſt. vltima num.11. fol.579,
reſultat incompatibilitas, & priuatio ipſo Iure
3 vtriuſque, * vt habetur in *Concil. Trident. ſeſſ.7.*
cap.4. de reformat: & ſeſſ. 24. cap.17. §. illi verò
pariter de reformat. & ita pluries cenſuit dicta
Congregatio Illuſtriſsimorum Interpretum; ità vt
4 nec ex eo, quod ambo non habent curam, *
ſed requirunt reſidentiam fuerit neceſſaria alia
monitio, vt cenſuit *Rota in pluribus cauſis rece-*
dendo à deciſione in Cauſa Maceraten. Beneficijs
17.Iunij 1575. & dixit etiam eadem Congregatio
Illuſtriſsimorum Interpretum; vndè cum ha-
5 beamus claram diſpoſitionem Concilij, * &
ſententiam Congregationis non eſt agendum,
in quibus terminis procedant Canones de iſta
materia loquentes de quibus *Cardinalis conſ.3.*
num.7. Abb.in cap.quia nonnulli num.4. de *Cleric.*
non reſident Caſtad. deciſ.1.de conſtit.

Neque eſt verum, quod iſta ſit Eccleſia Suc-
6 curſus fundata * propter vtilitatem Parochia-
norum longè diſtantium ab Eccleſia matrice,
itaùt non generet incompatibilitatem, cùm
ſit Beneficium ſimplex *Rebuff. in addit. ad Reg.*
Cancell reg.56.in fin. quia vt conſtat ex diſpen-
ſatione prædicta fuit narratum iſtam eſſe Ec-
cleſiam Parochialem, & ideò cum habeat Re-
ctorem ſeparatum, & non regatur ab eodem
7 Rectore Matricis * per Cappellanum amoui-
bilem eſt Eccleſia Parochialis, licet ſit filialis,
& non poteſt dici beneficium ſimplex, vt benè
diſtinguendo declarat *Dec.in cap. ex parte il 2.*
in 1. & 2. notab. de reſcript.

Neque facit, quod poſſit præſumi alius ti-
tulus diſpenſationis validus, quia cum eadem-
8 met pars produxerit titulum inualidum, * ceſ-
ſat præſumptio alterius tituli validi *Aegid.conſ.*
10. num.20. in fin. Paris conſ.27. num.119. lib.1.
Amon. conſ.134. n.44. & fuit reſolutum in Cau-
ſa Nolana Beneficij 16. Decembris 1584. & in
Cauſa Elnen. Minoriorum 16. Decembris 1585.
coram Orano, & ceſſat omnis difficultas, qui
aduerſus huiuſmodi *decreta Concilij* non intrat
9 *regula de triennali*; * itaut ex triennali pacifi-
ca poſſeſſione intret præſumptio diſpenſatio-
nis *vt cenſuit Congregatio Illuſtriſsimorum Inter-*
pretum.

Denique non officit, quod de Iure propter
tenuitatem Parochialium plures poſſunt reti-
10 neri, * vt *in cap. eam te in fin. de ætat. & qualit.*
ordinand.cap.vnio 10.quæſt.3. Ioannes de Lignano
de pluralit.beneficiorum n.1. prout idem eſt pro-
11 pter penuriam Sacerdotum * *c. 1.21. quæſt.1.*
Io.de Lignano dicto loco, quæ paupertas debet
12 conſiderari ſecundum ſitum Eccleſiæ, * & qua-
litatem perſonæ, vt per *gloſſ. in d.cap primo in*
verbo neceſsitatem; nam fuit reſponſum, quod
prædicta tenuitas redditus non probatur, & ſi
probaretur, non releuaret, quia data etiam te-
13 nuitate redditus, * non propterea aliud in-
compatibile conferri potuit, iuxta claram di-
ſpoſitionem *Concil. Trident.ſeſſ.24.cap.17 de re-*
format. & quod dicitur de penuria Sacerdotum,
non probatur nec poteſt probari in Dioeceſi
Leodien. & ſi probaretur non releuaret, quia
non indè habenti Parochialem poterat confer-
14 ri Canonicatus in titulum, * ſed quandò pro-
pter penuriam Sacerdotum potuiſſet dari etiã
Canonicatus, quod tamen non firmarunt Do-
mini debuiſſet dari in Commendam, quæ ſape-
ret procurationem ad beneplacitum Epiſcopi,
itaut obtinens non haberet titulum *iux.tex. in*
cap.qui plures iuncta gloſſ.12.quæſt.1.&c.

Præſens Deciſio fuit confirmata die 16. Nouem-
bris 1611.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE PRAEVITALIBVS.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Trebellianica detrahi non poteſt, quando grauatus fecit reſtituere totam, & integram hæreditatem. Mobilia quæ debeant per grauatum reſtitui, & quandò præſumantur conſumpta. Funeris impenſa debet bonificari hæredi grauato.

SVMMARIVM.

1 *Fideicomiſſum factum ſub conditione ſi ſine filijs habet locum ſi ſine eis decedat.*

2 *Tre-*

Digitized by Google

1 *Trebellianica detrahi non poteſt, quandò tota hæreditas reſtitui debet.*
3 *Hocque magis procedit, quando adſunt verba* tota, & integra hæreditas.
4 *Huiuſmodi tamen verba ſecundum aliquos debent referri ad verbum executiuum.*
5 *Debita teſtatoris per hæredem grauatum ſoluta debent excomputari in reſtitutione fideicomiſſi.*
6 *Conſignatio nominum debitorum non eſt neceſſaria in hærede, qui ſe immiſcuit in hæreditate.*
7 *Aeſtimatio præſumitur facta ſecundum communem valorem, & contrarium dicenti incumbit onus probandi.*
8 *Mobilia, quæ vſu conſumuntur non debent per grauatum reſtitui, niſi in eo ſtatu, in quo reperiuntur de tempore reſtitutionis.*
9 *Et ſufficit hæredi oſtendere, quod per curſum tanti temporis veriſimiliter ſint perempta.*
10 *Mobilia per ſpatium 30. ann. cenſentur conſumpta.*
11 *Non omnia mobilia ſpatio 30. ann. Cenſentur conſumpta.*
12 *Funeris impenſa hæredi grauato debet refici.*
13 *Sed in quantitate mediocri, quandò Teſtator fuit humilis fortunæ, licet honeſtæ conditionis.*

DECISIO DLIII.

DVbitaui, an ſententia A.C. eſſet confirmanda,
vel infirmanda, & quia tota difficultas conſiſtebat
in quantitate bonorum reſtituendorum,
fideicommiſſum enim erat clarum, cum
fuerit factum in euentum, quod Ioannes Pe-
1 trus moreretur ſine filiis,* proùt obijt, vt bene
probant Teſtes, & ideò intrat diſpoſitio
Teſtatoris *l. ex his C. quan. dies legat ced. l. cedere
diem ff. de verb. oblig.* & reſtitutio debet fieri
abſque detractione Trebellianicæ, propter
verba illa, *& moriente Ioanne Petro ſine liberis
legitimis, & naturalibus, tota, & integra hæreditas
huiuſmodi deuoluatur ad filios maſculos &c.*
2 quamuis ſufficeret verbum, *tota hæreditas**, ſecundum
communem *Doctorum* Sententiam, de
qua per D. Cardinalem *Manticam de coniect. vlt.
vol. lib. 7. tit. 12. nu. 13. in fin. verſ. ſed communis
Doctorum ſcola, & num. 14. per totum*, & quandò
3 adſunt verba tota, & integra hæreditas,* hoc
tanto magis procedit, *vt per eumdem D. Card.
vbi ſup. num* 15. & hæc in caſu iſto procedunt
etiam ſecundum rigoroſam aliquorum Doctorum
ſententiam, qui voluerunt ad effectum,
quod cenſeatur prohibita Trebellianica, quod
dicta verba debeant referri ad verbum execu-
4 tiuum,* proùt referuntur in caſu iſto, cum referantur
ad verbum *deuoluatur* de quibus per
præcitatum *D. Card. d. num. 14. ante fin. verſ. ſed
Ruinus & num. 15. verſ. ſed tamen debet reſtringi.*

Quantum attinet ad quantitatem bonorum,
Peritus per me electus de ordine Rotæ calculauit
illam aſcendere ad ducatorum 6838. &
bol. 64. ex quibus ſunt detrahenda ſcutor. 3032.
33. pro tot debitis hæreditarijs, & legatis ſolu-
5 tis *, quæ cum ſint iuſtificata debent excomputari
hæredi grauato *l. cum hæres, & l. Iutius §.
Titia, & §. filiam ff. ad Trebell. l. 2. & 2. C. eod.
l. 2. §. cum quis ff. de hæredit. & act. vendit.* vnde
hæreditas remanet in ſcut. 3804. 31.

Sed quia adſunt aliquæ prætenſiones hæredis
grauati, illas reliquit calculator Dominis
conſiderandas.

Primò enim prætendit non teneri ad ſcutos
689. & bol. 14. quæ conſiſtebant in tot nominibus
debitorum, quæ ei non fuerunt conſignata,
ſed iſta prætenſio viſa fuit vana, quia cum
adiuerit hæreditatem, & in ea ſe immiſcue-
6 rit,* & omnes libros habuerit non erat opus
alia conſignatione, nec erat aliquis, qui dicta
nomina debitorum poſſet conſignare.

Secundo prætendit defalcum ſuper mercibus
repertis in hæreditate æſtimatæ per homines
peritos ad inſtantiam hæredis grauati, qui retulerunt
illas aſcendere ad ſummam ſcutor.
3313. bol. 96. viſa etiam fuit Dominis vana iſta
7 prætenſio, cum æſtimatio præſumatur facta *
ſecundum communem valorem *Cagnol. in l. 2. n.
241. C. de reſcind. vendit.* itaue qui dicit non fuiſſe
æſtimatam cum omnibus ſuis qualitatibus
teneatur hoc probare *Cagnol. vbi ſup. num. 243.*

Tertio cum credita hæreditatis aſcenderent
ad ſummam ſcutor. 1696. 30. prętendebat etiam
eſſe faciendum defalcum circa iſta nomina debitorum,
ſed contrarium viſum fuit Dominis,
niſi hæres oſtendat omnia non fuiſſe exacta.

Quarto prætendit eſſe faciendum defalcum
quoad mobilia domus, quæ æſtimata aſcendunt
ad ſummam ſcut. 333. & bol. 89. licet videretur
Dominis, quod mobilia, quæ vſu con-
8 ſumuntur,* non debeant refici per hæredem
grauatum, niſi in ſtatu, in quo reperiuntur de
tempore reſtitutionis *Pariſ. conſ. 55. num. 26.
lib. 3. Dec. conſ. 81. in 5. dubio num. 4. Decian. conſ.
44. num. 83. lib. 3. & conſ. 49. num. 14. lib. 2.* & ſuf-
9 ficit hæredi oſtendere,* quod per curſum tanti
temporis veriſimiliter ſint perempta *Bar. in
l. quoad præſens C. de Murilegal. lib. 12. Afflict.
deciſ. 13. num. 27.* prout poteſt dici in caſu iſto,
10 cum effluxerit ſpatium 30. annorum,* Tamen
conſiderabant Domini, quod mobilia, quæ
ſeruando ſeruari poſſunt debent reſtitui, &
quod non omnia mobilia ſpatio 30. annorum
11 vſu * conſumantur, & propterea viſum fuit
Dominis arbitrio boni viri huiuſmodi prætenſionem
eſſe reducendam.

Quinto, & vltimo dictus hæres hæredis prætendebat
ſibi reficienda eſſe ſcut. 256. pro fu-
12 neris impenſa,* quæ certum eſt debere refici
*l. Papinianus §. quarta ff. de inoff. teſt. l. in reſtituenda
C. de pet. hæred. l. fin. §. in computatione C. de
Iure delib.* ſed cum Teſtator eſſet humilis for-
13 tunæ,* licet honeſtæ conditionis iſta impenſa
videbatur nimis exceſſiua, & propterea placebat
Dominis, quod in aliquo diminuiretur.

Vocatis partibus, & habita conſideratione
ad mobilia & ad funeris impenſam, & ad id,
quod poteſt eſſe, quod omnia credita non
fuerint exacta, cauſa fuit concordata conuenientibus
partibus quod fideicommiſſarijs ſoluerentur
ſcut. 320. & ſic hæredi, hæredis grauati
reficerentur ſcut. 600.

Digitized by Google

NOVARIEN. BENEFICII.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Subrogatio gratioſa poteſt expediri ad partes poſtquam fuit expedita gratia principalis. Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ quando concedatur, & quando ſit ordinariè procedendum.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatio gratioſa poteſt expediri ad partes etiam poſtquam fuit gratia principalis expedita cum inſertione eiuſdem gratioſæ ſubrogationis.*

2 Pariſ. Conſ. 77. lib. 4. *in quibus terminis loquatur.*

3 Gloſſator antiquus ſuper regul. cancell. gloſſ. 8. *in quibus terminis loquatur.*

4 Rota in Hiſpalen. penſionis 23. Ian. 1572. coram Lancellotto *quomodò intelligatur.*

Rot. in Giennen. præſtimonij 15. Febr. 1593. coram Blanchetto *quomodò intelligatur nu. 4.*

5 *Gratiæ, quæ ſunt diuerſa, ſed non contraria plures poſſunt expediri ſuper eadem ſupplicatione.*

6 *Reſeruatio beneficij inducitur per vacationem in menſe Iulij.*

7 *Vacatio beneficij de tali tempore probatur ex vnico teſte deponente de vera ſcientia, & de publica voce, & fama, iuncto alio ſimili de publica voce, & fama.*

8 *Clericatus probatur ex litteris patentibus.*

9 *Obitus in poſſeſſione beneficij probatur ex confeſſione partis.*

10 *Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ non poteſt impediri à non habente conſimilem titulum.*

11 *Et ad hunc effectum titulus debet eſſe eiuſdem ſpeciei.*

12 *Vigore ſubrogationis gratioſa ordinariè, non autem executiuè debet procedi, quando alius reperitur in poſſeſſione cum titulo.*

Legitimus contradictor eſt qui reperitur in poſſeſſione cum titulo n. 12.

DECISIO DLIV.

IN hoc dubio, an Ioanni Baptiſtæ eſſet danda Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ Domini non dubitarunt, quod ipſe potuerit expedire ſubrogationem gratioſam ad par-
1 tes,* etiam poſtquam expediuit gratiam principalem cum inſertione dictæ ſubrogationis gratioſæ, quia licet *Paris.* videatur dicere contrarium *in conſ. 77. lib. 4. & Antiq. gloſſ. regul. Cancell. gloſſ. 8.* prout etiam *Rota illos allegando in Cauſa Iſpalen. Penſionis 23. Ianuarij 1572. coram D. Cardinale Lancellotto, & poſteà in Giennen. Præſtimonij 15. Februarij 1593. coram D. Cardinale Blanchetto*, tamen eſt aduertendum, quod
2 *Pariſ.* loquitur,* in gratijs contrarijs, & *Gloſ-*
3 *ſator antiquus* loquitur in alijs terminis,* &
4 ita ſunt intelligendæ * præcitatæ deciſiones;
In caſu autem iſto gratiæ non ſunt contra-
5 riæ *, ſed diuerſæ, & ideò plures potuerunt expediri ſuper eadem ſupplicatione, vt *eſt deciſio Quirograzha in Cauſa Corduben. Cantoriæ 17. Maij 1557.* quam refert, & ſequitur *Paleottus deciſione 59.* & conſultis etiam Dominis de Parco, ita tenuit *Rota in Cauſa Vallisſolitana Scholaſtriæ 17. Iunij 1602. coram R. P. D. meo Lancellotto.*

Hoc ſtante fuit reſolutum Immiſſionem eſſe dandam Io. Baptiſtæ, quia cum de reſeruatio-
6 ne conſtaret,* ex qua beneficium vacauit de
7 menſe Iulij, quod probatur ex vnico teſte,* deponente de vera ſcientia, qui cum deponeret etiam de publica voce, & fama poterat coniungi cum alio Teſte deponente de eadem fama ad effectum habendi plenam probationem *iux. deciſionem Veralli 300. par. 3. Gabr. de probat. concluſ. prima. num. 9.* ideò vt dicta immiſſio concedi poſſet ſufficiebat docere de Cleri-
8 catu prout docebatur * ex litteris patentibus, *Fælin. in cap. poſt ceſſionem num. 3. & 15. de probat.*
9 & de obitu in poſſeſſione,* de quo conſtabat ex confeſſione ipſiuſmet partis *iux. notata in l. cum præcum C. de liber. cauſa*, quæ adminiculabatur ex Teſtibus deponentibus de auditu.

Neque releuat, quod Seminarium habet vnionem, quia cum non habeat conſimilem
10 titulum,* non poteſt impedire immiſſionem, *vt per Bart. in l. fin. num. 21. Dec. num. 40. C. de edict. Diu. Adrian. tolleran.* & ad hunc effectum
11 titulus debet eſſe eiuſdem * ſpeciei, vt quandò vterque eſſet gratioſæ ſubrogatus, vt *fuit dictum in Cauſa Vrgellen. Archidiaconatus 15. Iunij 1592. & in Cauſa Elnen. ſancti Saluatoris coram R. D. meo Decano.*

Prædicta vera ſunt, ſed quia ex deductis in actis conſtat Seminarium eſſe in poſſeſſione vigore vnionis, quod non fuit deductum per Informantes, hoc caſu videtur dicendum eſſe
12 procedendam ordinariè, & non executiuè,* quia quando aliquis eſt in poſſeſſione cum titulo eſt legitimus contradictor, & illæ debet obtinere qui potiora Iura habet, vt per *Bart. & Dec. Locis præcitatis, Roland. conſ. 78. num. 5. & 27. lib. 3. & in noſtris terminis fuit reſolutum in Cauſa Oueten. Canonicatus 30. Martij 1607. coram Reuer. P. D. meo Marcomontio, & in Cauſa Celconen. Canonicatus prima Iunij 1607. coram me, & nuper in cauſa Sabinen. beneficij 29. Martij præteriti coram Reu. D. meo Decano, & in proprijs terminis Seminarij exiſtentis in poſſeſſione vigore vnionis fuit reſolutum in Cauſa Caputaquen. Beneficij 23. Martij 1609. coram R. P. D. meo Marcomontio.*

MACERATEN. BENEFICII.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex quibus acquiratur.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus acquiritur ex datione, aut donatione, vel conſtitutione fundi.*

2 *Dumodò tamen interueniat conſenſus Epiſcopi, alioquin non acquiritur.*

3 *Iuſpatronatus non acquiritur ex traditione terræ pauci valoris, cum tradens potiùs dicatur benefactor.*

4 *Epiſcopus non poteſt Eccleſiam ab initio liberam ſubijcere iuripatronatus.*

DECISIO DLV.

DOmini cenſuerunt non conſtare de Iurepatronatus Domini Valterij de Valterijs in
Eccleſia, de qua agitur, quia non docet de
1 fundi datione, aut donatione *, vel conſtitutione, qui ſunt modi, ex quibus Iuſpatronatus de Iure acquiritur *Doctores in cap. 3. de Iurepatr. Gloſſ. in cap. piæ mentis 16. quæſt. 7. Innocent. in Rubr. de Iurepatr. num. 2. Abb. num. 6. & conſ. 54. num. 1. par. 1. & conſ. 59. num. 2. vbi quod de Iure non reperitur alius modus expreſſus, & conſ. 106. num. 1. par. 2. Rocchus de Iurepatr. in verbo pro eo, queſt. 16. num. 34. & in verbo conſtruxit quæſt. 4. num. 3. & ſeqq. Lambert. de Iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 2. art. 2. nu. 1. & fuit ſæpiſſimè reſolutum, & eſt deciſio A. A. 358. lib. 3.*
& quandò concurrit vnus ex prædictis modis,
2 quibus acquiritur Iuſpatronatus, non ſufficit *
niſi etiam interueniat conſenſus ipſiuſmet Epiſcopi, de quo hic non conſtat *cap. nobis de Iurepatr. Lambert. de Iurepatr lib. 1 par. 1. quæſt. 2, art. 3 num 1.*

Neque facit, quod D. Valterius præbuerit certam partem terreni pro ædificanda Eccleſia, quia de hoc non conſtat, immo ex fide, quæ datur conſtat ipſum præbuiſſe tantùm cannam
3 vnam terreni pro ampliori fabrica Eccleſiæ *,
quæ cum ſit pauci valoris dicendum eſt potiùs ipſum fuiſſe benefactorem, quàm fundi datorem pro conſtructione Eccleſiæ *Abb. in cap. 3. num. 10. de Iurepatr. Lambert. de Iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 5. art. 12. num. 2. & quæſt. 6. art. 1. num. 9. & 10. & fuit dictum in Cauſa Sutrina prætenſi Iurispatronatus 21. Aprilis 1603. coram me.*

Neque obſtat, quod poſtmodùm Dominus Epiſcopus conceſsit eidem Valterio Iuſpatronatus, quia cùm Eccleſia ab initio fuiſſet libe-
4 ra * non potuit Epiſcopus eam ſubijcere Iu-
riſpatronatus alicuius *Abb. conſ. 106. num 4. par. 2. Rocchus de Iurepatr. in v. pro eo queſt. 36. num. 34. Staphil de litt. grat. tit. de Iurepatr. prærogat. num. 3. & 4. Gigas conſ. 48. nu. 21. et conſ. 49. num. 36. Berous conſ. 4. num. 33. lib. 1. & fuit reſolutum in Nolana Beneficij 29. Ianuarij 1594. coram Illuſtriſſimo Arrigonio, & 16. Decembris 1594. coram Orano, & in Cauſa Albanen. Iurispatronatus 17. Maij 1595. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Cauſa Lunen. Sarzanen. beneficij 5. Iulij 1599. coram Illuſtriſſimo Millino.*

Et ita fuit reſolutum vna tantùm parte Informante, non conſtare de Iurepatronatus &c.

OVETEN. BENEFICII.

Lunæ 5. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Reſignatarius quando teneatur iuſtificare titulum Reſignantis.

SVMMARIVM.

1 *Obitus in menſe reſeruato probatur ex eo quod vterque prætendit ex vacatione in menſe reſeruato.*

2 *Reſignatarius tenetur iuſtificare titulum reſignantis, qui non fuit triennalis pacificus poſſeſſor immediatè ante reſignationem.*

3 *Clauſula* ſiue præmiſsio, ſiue alio quouis modo vacet *tribuit facultatem capiendi quemcumque modum vacandi.*

4 *Limita quandò beneficium vacauit in menſe reſeruato, & de hoc non fuit facta mentio in reſignatione.*

5 *Taciturnitas menſis non vitiat gratiam, quando ex alio capite beneficium eſt reſeruatum.*

6 *Collatio data negligentia inferioris collatoris ſpectat ad ſuperiorem.*

7 *Limita, quando inferior confert vice Papæ.*

8 *Nuncius confert beneficia vacantia in menſibus reſeruatis non excedentia 24. ducat.*

9 *Data negligentia Collatoris in Nuntio non intrat deuolutio, ſed reſeruatio.*

10 *Reus, & poſſeſſor non tenetur probare. Declara num. 11.*

Reſignatarius reus, & poſſeſſor nihil tenetur probare num. 10. Declara num. 11.

DECISIO DLVI.

DVbitaui an conſtaret de obitu Andreæ in menſe reſeruato, & an reſignatarius teneatur iuſtificare titulum reſignantis, & ad vtramque partem dubij Domini affirmatiuè reſponderunt; quantùm enim attinet ad primam o-
1 bitus Andreæ in menſe reſeruato * ſatis eſt iu-
ſtificatus, cum vterque veniat ex eadem vacatione in menſe reſeruato *Put. deciſ. 300. num. 3. lib. 1. & fuit reſolutum in Cauſa Regien. Prioratus 31. Maij 1597. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano*; Quantum verò attinet ad ſecundam cum reſignans non fuerit triennalis pacificus
2 poſſeſſor * immediatè ante reſignationem ad
fauorem Turribij iuxta reſolutiones factas, & ſic non potuerit iuuari allegatione *Lapi 89.* vtique ipſe reſignatarius tenetur iuſtificare titulum ipſius reſignantis *Caſſad. deciſ. 2. de cauſ. poſſ. & propriet. Aegid. deciſ. 112. Verall. deciſ. 92. lib. 1. in manuſcript. Rebuff. in tit de ſubrogat. num. 15. & ſuper Concordatis in tit. de mand. Apoſtol. §. declarantes in v. ſucceſſores, & pluries fuit reſolutum*, & ratio eſt, quia cum reſignatarius nitatur ipſa reſignatione non valet reſignatio, niſi iuſtificet titulum ipſius reſignantis qui eſt baſis, & fundamentum ſuæ gratiæ.

Reſignatarius circa prædicta videbatur agnoſce-

gnoſcere bonam fidem, ſed dicebat cum iuſti-
ficet de facto modum expreſſum vacandi ſcili-
3 cèt ex reſignatione poſſe * capere quemcunque
modum vacandi ex clauſula (ſiue præmiſſo, ſi-
ue alio quouis modo vacet) *cap. ſuſceptum vbi
Doctores de reſcript. in 6. Rota deciſ. 1. vbi Papaz,
num. 5. & ſeqq. vbi alios allegat. & deciſ. 17. eod.
tit. in nouis* & in noſtris terminis quod hæc con-
cluſio habeat etiam locum in prouiſione ex re-
ſignatione *eſt deciſ. Put. 5. in fin. de regula de
menſe, & fuit reſolutum in Cauſa Placentina Ca-
nonicatus de anno 1559. coram Chiſanen. & coram
D. Cardinali Pamphilio in Cauſa Virdunen. Cano-
nicatus 15. Martij, & 13. Maij 1596.*

Cæterum dicebant Domini prædictam con-
cluſionem eſſe veram, ſed non ſuffragari Tur-
ribio, quia cum Andreas obierit in menſe A-
4 poſtolico *, de quo non fuit facta mentio in
reſignatione non poteſt ex clauſula generali
capere vacationem per obitum Andreæ in mē-
ſe reſeruato, quia ei obſtat regula de menſe
vt in iſtis terminis eſt *deciſio Put. 179. lib. 2. &
5. de regula de menſe, & ad idem eſt deciſ. 1. &
4. eod. tit.* & quamuis taciturnitas menſis non
5 vitiet * gratiam, quando ex alio capite bene-
ficium eſt reſeruatum *Put. deciſ. 25. lib. 3. & fuit
reſolutum coram Mohed. in Cauſa Lucen. Præpoſi-
turæ 23. Martij* 1547. tamen non docetur de
alia reſeruatione, quia deuolutio allegata non
intrat, licèt enim data negligentia in inferio-
6 re collatore *, collatio deuoluatur ad ſuperio-
rem *cap. 2. de conceſſ. præben.* tamē hæc conclu-
7 ſio non habet locum *, quando inferior con-
fert vice Papæ *Caſſad. deciſ. 8. num. 5. in fin. de
8 præbend.* prout facit Nuntius, qui confert * be-
neficia vacantia in menſibus reſeruatis non ex-
cedentia 24. Indultum enim conceſſum Nuntijs
non tollit reſeruationem, ſed illam approbat,
9 & propterea data negligentia in Nuntio * non
intrat deuolutio ſed reſeruatio, quia benefi-
cium ſemel reſeruatum ſemper durat reſerua-
tum, vt probat in his terminis *Caſſad. vbi ſupra
num. 10.*

Non obſtat, quod Reſignatarius ſit reus, &
10 poſſeſſor, & ideò nihil tenetur probare * *l. co-
gi vbi Doctores C. de pet. hæred. & in l. ſiue poſſi-
detis C. de probat.* quia hoc procederet ſi Iaco-
11 bus non iuſtificaſſet ſuam gratiam *, ſed cum
illam iuſtificauerit, Reſignatarius tenetur iu-
ſtificare ſuum titulum, vt fuit reſolutum *in Cau-
ſa Iſpalen. portionis 24. Maij 1596. coram Illu-
ſtriſſ. Blanchetto*; poſſeſſio enim non releuat ab
onere probandi, quando actor fundauit inten-
tionem ſuam *Calderin. conſ. 10. in fin. de probat.*

NEOCASTREN. BENEFICII.

Mercurij 7. Iulij. 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ex teſtibus probatur poſſeſſio.*
2 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ.*
3 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*

DECISIO DLVII.

IN relationibus cauſarum feci verbum ſuper
manutentione, quam petebat Ioſeph Altoma-
re, & Domini cenſuerunt ei eſſe concedendam
1 ex depoſitione enim duorum Teſtium *, qui
eſt vnus ex modis probandi poſſeſsionem vt per
Rebuff. in praxi demiſſ. in poſſ. nu. 41. conſtabat
de eius poſſeſsione de anno 1607. & de anno
2 1608. quæ cum præſumatur continuata * vſque
ad tempus litis motæ, ſemel enim poſſeſſor
ſemper præſumitur poſſeſſor, quando ipſe hoc
allegat *Rota deciſ. 4. de probat. in nou. Put. deciſ.
17. lib. 2. late Menoch. qui examinat articulum de
præſumpt. lib. 6. præſumpt. 64. num. 1. & ſeqq. vſ-
que ad fin. Alciat. eod. tract. reg. 2. præſumpt. 21.*
ideò ei non poteſt denegari manutentio, quia
conceditur poſſidenti de tempore litis motæ
§. hodie inſtit. de interdict.

Non obſtat poſſeſsio Fabritij, quia cum
fuerit capta de anno 1599. & propterea ſit po-
3 ſterior *, præſumitur clandeſtina, & turbatiua
*cap. licet cauſam, & ibi Doctores de probat. Bart.
in l. ſi duo in princ. ſub num. 4. ff. vti poſſidetis Ve-
rall. deciſ. 334. num. 2. & 6. par. 2. Cæſar de
Graſſ. 5. num. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*

TOLETANA PORTIONIS.

Ven. 5. Nouembris 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Litteræ executoriales intimatæ Capitulo congregato in loco ſolito dicuntur legitimè intimatæ.*
2 *Intimatis litteris, & ſeruatis ſolitis quattuor terminis ad docendum de paritione, ac de ea non docto deuenitur ad declaratoriam.*
3 *Contumacia eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitorium Iudicis implere contemnit.*
4 *Contumacia requiritur ad effectum declaratoriæ.*

DECISIO DLVIII.

CVm litteræ exequtoriales non ſolùm fuerint
legitimè intimatæ Reuerendiſsimo Capitu-
1 lo Toletano *, quia erat congregatum in loco
ſolito *iux. Gloſſ. in cap. ſi capitulo in verbo factum
de conceſſ. præben. lib. 6. & in cap. bonæ il 1. ver-
bo ſingulares de elect.* ſed etiam reproductæ in
Rota, & ſeruati quattuor termini de ſtylo ſer-
uari ſoliti ad docendum de paritione, de qui-
bus

bus per *Veſtr. in prax.in cap.vlt.nu.19.lib 8.*& de ea non conſtet imò expreſsè appareat de con-
2 trario * Domini cenſuerunt procedendum eſſe ad declarationem cenſurarum in dictis litteris comminatarum, quia apparet de contumacia capituli, quæ nihil aliud eſt, quam voluntaria
3 inobedientia, * qua quis monitorium Iudicis implere contemnit, quæ quidem contumacia
4 ad hunc effectum requiritur * *Marian. Soccin. in cap. nulli num. 7. de ſenten. excom. Abb. in cap. 1. num. 10. de Iudic. Caſſad. deciſ. 5. num. 7. de conſtit.* &c.

GERVNDEN. IVRIS INTERESSENDI IN CAPITVLO.

Lunæ 8. *Nouembris* 1610.

ARGVMENTVM.

Portionarijs quale ius competat.

SVMMARIVM.

1 *Portionarijs non competit ius intereſſendi, & votandi in Capitulo.*
2 *Soli Canonici conſtituunt Capitulum.*
3 *Portionarijs competit ſolum ius in illis actibus, in quibus probant eſſe in poſſeſſione à 40. annis.*
4 *Præſcriptio non egreditur fines poſſeſſionis.*
5 *Quadragenaria poſſeſſio abſque titulo ſufficit in ijs, in quibus ius nec aſsiſtit, nec reſiſtit.*

DECISIO DLIX.

Dubitaui an portionarijs de Villa Beltrando competat Ius intereſſendi, & votandi in
1 Capitulo, * & Domini dixerunt generaliter non competere, quia ſoli Canonici conſtituunt
2 Capitulum * *Compoſtel. in cap. 1. num. 4. verſ. numquid Portionarij de elect.* ſed ſolum in illis ac-
3 tibus, in quibus probant * eſſe in poſſeſſione à quadraginta annis, quia cum nitantur præſcri-
4 ptione illa non egreditur fines poſſeſſionis * *gloſſ. in cap. auditis in verbo interruptum in fin. de præſcript.* & cum Ius neque aſſiſtat, neque reſiſtat dictis Portionarijs, ex quo hoc non repe-
5 ritur permiſſum, neque prohibitum * ſufficit dicta quadragenaria poſſeſſio abſque titulo *cap. 1. de præſcript. in 6.*

Non obſtant ea, quæ hinc indè opponebantur, quia ſunt ſatis ſublata *ex deciſionibus factis ſub die 6. Nouembris, & 11. Decembris anni præteriti* cum quibus tranſierunt Domini, ne idem pluries abſque neceſſitate repetatur.

CONCHEN. DECIMARVM DE TORRE EL MONSE.

Veneris 12. *Nouembris* 1610.

ARGVMENTVM.

Depoſitiones teſtium quando poſſint impugnari ex defectu citationis ad videndum iurari teſtes. Eadem citatio an, & quando debeat continere locum expreſſum examinis.

SVMMARIVM.

1 *Citatio ad videndum iurari teſtes omninò eſt neceſſaria, quando pars non eſt præſens, aliàs depoſitio nihil valet.*
2 *Depoſitio dicitur validè facta, nec poteſt impugnari ex defectu citationis ad videndum iurare, quando teſtes fuerunt examinati in termino probationis à Iudice aſsignato præuia citatione.*
3 *Reſtitutionis in integrum natura eſt reponere omnia in priſtinum ſtatum.*
4 Rot. in Conchen. decimarum 2. Iunij 1599. coram Pamphilio *in quibus terminis loquatur.* Rot. in Giennen. Portionis 28. Iunij 1589. coram Oradino, *in quibus terminis loquatur num. 4.*
5 *Citatio ad videndum iurare debet continere expreſſum locum, in quo teſtes ſunt examinandi.*
6 *Limita quandò teſtes examinantur in eodem loco, & in commiſsione legitur ſpecificatus locus examinis.*

DECISIO DLX.

Domini dixerunt Teſtes examinatos ſub die 21. Ianuarij, & ſeqq. anni 1592. fuiſſe validè examinatos, quia licèt quandò pars non eſt
1 præſens, * citatio ad videndum iurare Teſtes ſit omninò neceſſaria aliàs depoſitio nihil valet *cap. 2 & ibi Abb. ſub num. 6. & ſeqq. de Teſtibus l. ſi quando vbi Bald. num. 5. C. eod. Lanfranc. in tract. de teſtib. num. 8. verſ. quæro ſexto Caput. deciſ. 274. num. 3. parte 3.* ſubſtantia enim depoſitionis Teſtis conſiſtit in iuramento *l. Iuriſiurandi C. de Teſtib.* tamèn hic adeſt talis citatio, nam die 8. Octobris anni 1587. Prouiſor habuit cauſam pro concluſa recepitque partes ad probandum ſibi incumbentia in
2 termino nouem dierum, & citauit * partes in forma ad videndum præſentare, iurare, & cognoſcere Teſtes, qui terminus fuit poſteà prorogatus ad 8. dies, & denuò 24. Ianuarij 1591. idem Prouiſor per viam reſtitutionis in integrum, cuius natura eſt reponere omnia in pri-
3 ſtinum ſtatum * *l. quod ſi minor §. reſtitutio vbi Bart. num. 1. ff. de minor.* conceſſit vtique parti medietatem termini probationis, & ſic quadraginta dies, vnde cum die 18. Februarij ſequentis idem Prouiſor deputauerit notarium cum decreto, quod terminus non curreret quouſque idem Notarius progrederetur ad examinandum, quod decretum fuit repetitum ad inſtantiam vtriuſque partis in deputatione aliorum Notariorum, proptereà ſequitur examen fuiſſe validum, quia Teſtes iurarunt in dicto termino 40. dierum à die quo Notarius iuit ad examinandum, & ſic in termino præfixo

quod ſufficit, nec propterea citatio dicitur vaga *Felin. in cap. licet cauſam num. 19. de probat. Gonzal. Suarez in prax. Ecleſiaſt. to. 1. p. t. cap. 8. nu. 47. & ſeqq. & dixit Rota in cauſa Corduben. Redecimarum 14. Ianuarij 1594. coram bo. mem. D. Card. Seraphin. & in cauſa Calaguritana oblationũ 28. Maij 1590. coram Reuerendiſsimo Peruſino, & in alia Toletana Decimarum 15. Februarij 1590. coram Reuerendiſs, D. meo Decano*; Deciſiones autem, quæ in contrarium allegantur loquuntur in caſu quo non aderat citatio ad videndum iurare Teſtes, & ideò terminus probatorius abſque tali citatione non ſuffra-
4 gatur, & ita loquitur deciſio in cauſa * *Conchen. Decimarum 2. Iunij 1599. coram bo. mem. D. Cardinale Pamphilio, & in cauſa Giennen. portionis 28. Iunij 1589. coram Orad.*

Neque releuat, quod citatio non haberet
5 expreſſum locum * in quo Teſtes eſſent examinandi, prout de Iure requiritur *Verall. deciſ. 293. in principio part. 3.* quia cum pars in eo-
6 dem loco Teſtes examinauerit, * & in commiſſione fuerit ſpecificatus locus examinis, dictum examen fuit validum *Verall. vbi ſupra num. 2. & ſeqq. Fælin. in cap. 1. num. 18. de iudic. & ſæpe dixit Rota, & ſignanter in cauſa Calagurirana oblationum 28. Martij 1590. coram Reuerendiſsimo Peruſino.*

ROMANA DEVOLVTIONIS.

Veneris 12. Nouembris 1610.

ARGVMENTVM.

Stante pacto deuolutiuo in caſum alienationis abſque conſenſu Domini directi non incurritur deuolutio per locationem ab emphyteuta factam ad eius vitam; Vel ſaltem ſi offerat ſe paratum ſoluere laudemium, & requirat conſenſum admittitur ad purgationem moræ.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio conceditur poſſeſſori de tempore litis motæ.*

2 *Iudex nulliter, vel notorie iniuſtè procedens non priuat poſſeſſione.*

3 *Per locationem ad vitam ab emphyteuta factam an intret deuolutio eſt controuerſia inter Doctores.*

4 *Deuolutio non intrat, quando eſt controuerſia inter Doctores an intret, nec ne, quia qualibet cauſa excuſat à deuolutione.*

5 *Emphyteuta alienans abſque conſenſu Domini ſi conuentus offerat Laudemium, & Domini conſenſum requirat admittendus eſt ad purgationem moræ Ampl. num. 7.*

6 *Pacto, quod poſſeſſio poſſit capi propria auctoritate cenſetur renunciatum per aditionem Iudicis.*

8 *Sequeſtrum apponitur, quando deuentum fuit ad ſubhaſtationem alicuius rei ex iure valdè turbido.*

DECISIO DLXI.

IOannes Franciſcus de Rubeis emit quandam fabricam, & ſitum ſub proprietate Venerabilis monaſterij Sancti Onuphrij, quod præſtitit conſenſum cum pacto inter alia, deuolutiuo, quod bona non poſſent alienari abſque conſenſu monaſterij, nec non eodem modo emit quaſdam ſtantias, & Vineam ſub proprietate Venerab. Hoſpitalis Sancti Spiritus, quæ omnia poſteà locauit ad vitam D. Alphonſo Pandulphino, & cum vterque locus Pius ſub prætextu dictæ locationis ad vitam irrequiſito Domino intentaſſet deuolutionem, & obtinuiſſet vſque ad exequutionem, nec non eamdem domum, & ſtantias, Vineamque tamquam deuolutas locaſſet eidem Domino Alphonſo, Ioannes Franciſcus prædictus in gradu appellationis petijt manutentionem in ſtatu, in quo reperiebatur de tempore exequutionis, & Rota cenſuit illi eſſe concedendam, ſine tamèn præiudicio locationis factæ per eundem Ioannem Franciſcum D. Pandulphino, manutentio
1 enim conceditur poſſeſſori * de tempore litis motæ §. *hodie inſtit. de Interdict.*

Non obſtat, quod ex Decreto Iudicis Ioannes Franciſcus fuerit ſua poſſeſſione priuatus, quia Iudex nulliter, vel notoriè iniuſtè pro-
2 cedendo non priuat poſſeſſione, * iuxta notata per *Aymon. conſ 302. num. 2. Fælin. in cap. dilectus filius il primo num. 1. verſ. fallit. 2. de reſcript.* 3
Hic autem Iudex notoriè iniuſtè proceſſit quia cum controuerſia ſit inter Doctores an per locationem ad vitam, * intret deuolutio *ex allegatis per Tiraqnell. de retract. lignag. §. 1. gloſſ. 7.*
4 *num. 41. vſque ad* 47. non intrabat deuolutio, * ſed Ioannes Franciſcus veniebat excuſandus, cum qualibet cauſa excuſet à deuolutione *ſpecul tit de locat. §. nunc verò aliqua verſ. 18. Berous conſ. 98. num. 21. & 149. num. 13. & 151, nu. 8. & 10. vol. primo, & fuit dictum in Cauſa Romana Vineæ 22. Iunij 1591. coram Orano*; Et prędicta eo magis procedere debent, quia Ioannes Franciſcus conuentus obtulit ſe paratum
5 ſoluere laudemia, * & requiſiuit conſenſum, & ideò ſecundum Ius canonicum erat admittendus ad purgationem moræ cum Ius partis non eſſet effectum deterius *Aegid. deciſ. 662. n. 5.*

Non obſtat, quod adſit pactum, quod in euentum alienationis irrequiſito Domino, poſſeſſio poſſit capi propria authoritate, quia
6 aut huiuſmodi pacto, * fuit renunciatum per aditionem Iudicis, & de eo non eſt habenda ratio; aut non fuit renunciatum, & adhuc non
7 erat locus pacto. * ſtante prædicta excuſatione, & ſtante oblatione, vt ſupra dictum eſt.

Ex quibus ſequitur, quod, cùm Dominus Alphonſus nimis properando egerit de euictione contra Io. Franciſcum, & obtinuerit ſubhaſtari aliam domum eiuſdem Io: Franci-
8 ſci, * non ritè fuerit proceſſum, vel ſaltem negocium ſit valde turbidum, & ideo placuit, quod hæc domus poneretur ſub ſequeſtro iuxta doctrinam *Baldi in l. ab exequutione C. quorum appellat. non recipiantur, & ibi Adden. in littera A. & facit deciſio Put. 372. lib. 2.*

Præſens

Digitized by Google

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Iunij 1611. coram eodem bo. me. Cuccino & coram Durano deciſ. 30.

BONONIEN. DAMNORVM, ET INTERESSE.

Lunæ 15. *Nouembris* 1610.

ARGVMENTVM.

Intereſſe damni emergentis quando debeatur, & quæ ſint probanda.

SVMMARIVM.

1 *Damna, & intereſſe ſunt probanda ab actore.*
2 *Intereſſe mutua compenſatione tollitur.*
3 *Intereſſe damni emergentis ad hoc vt debeatur requiritur probatio damni in ſpecie, vid. Quod ſi pecuniæ fuiſſent ſolutæ creditoribus ſatisfeciſſet. Ampl. num. 5.*
4 Ruin. conſ. 104. num. 6. lib. 1. *à Rota non approbatur.*
6 *Intereſſe damni emergentis non debetur ex proteſtatione facta à creditore, quod coactus fuerit capere pecuniam ad cambium, prout aſſerit conſtare ex litteris.*
7 *Intereſſe damni emergentis non debetur, quando creditor elegit viam habendi fructus recompenſatiuos, illoſque exegit.*
8 *Amplia etiam ſi ſententia condemnet ad fructus recompenſatiuos, & ad damna, & intereſſe.*
9 *Quando non agitur de damno reficiendo per tertium, ſed de reficiendo per collitigantem occaſione mercedis DD. Aduocatorum, & Procuratorum, & expenſa regiſtri non ſolet recedi à ſolita taxatione regiſtri, & aliquid modicum datur pro DD. Aduocatis, & Procuratoribus, & Sollicitatoribus.*
10 Rot. in Bononien. de Ramazzottis 6. Iunij 1592. coram Pamphilio *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO DLXII.

Domini reſoluerunt non conſtare de damnis, & intereſſe, quæ veniant reficienda, nàm
1 cum illa debeant probari à Sabatino actore, *
iuxta tradita per *Innocentium in cap. 2. num. 1. de ord. cognom.* ipſe nihil probat, quia etſi oſtendit ſoluiſſe diuerſis perſonis affictus, ſiue fructus recompenſatiuos bonorum venditorum Machiauello, quæ, & ipſæ ab alijs emerat, tamen ipſe Machiauellus ſoluit eidem Sabatino ſimiles fructus recompenſatiuos pro parte pretij non ſoluti, vnde iſtud intereſſe mutua com-
2 penſatione,* tollitur; vltra quod Domini dicebant non ſufficere, quod Sabatinus ſoluiſſet
3 dictos fructus, niſi etiam doceat,* quod ſi pecuniæ fuiſſent ſolutæ à Machiauello dictis creditoribus ſatisfeciſſet, itaùt ampliùs ad illud intereſſe non fuiſſet obligatus, & ad hunc effectum requirebatur proteſtatio iuxta notata per *Innocen. in cap. 1. de vſur. & per Mohed. deciſ. 1. num. 1. & deciſ. 2. eodem tit. & tenuit Rota in Cauſa Romana Cambiorum de Gradis 15. Maij 1592. coram Illuſtriſſimo Mellino, & alias ſæpius;* Rota enim non ſequitur dictum *Ruini in conſ.*
4 *104. num. 6. lib. 1.* * vbi vult quod ſufficiat conſtare de damno, ſed vult probari in ſpecie damnum obueniſſe ob illam non ſolutionem, vt per *Mohed. dicta deciſ. 2. de vſur.*

Quantum attinet ad pecunias captas ad Cambium, nec etiam viſum fuit deberi huiuſmodi intereſſe quia non conſtat pecunias fuiſſe captas ad Cambium ob iſtam retardatam ſolutionem, prout de Iure requiritur, vt dictum eſt; Et quantum ad allegatam proteſtationem factam poſtquàm pecuniæ fuerunt captæ ad
5 Cambium,* non releuat, quia Sabatinus non fuit proteſtatus ſe velle extinguere Cambia, prout requiritur *ex traditis per Innocen. & alios ſupra allegat.* ſed ſolum dixit, quod ob retardatam ſolutionem coactus fuit capere pecu-
6 nias ad Cambium,* prout conſtabat ex litteris, quæ aſſertio non ſuffragatur, cum non conſtet ex iſta retardata ſolutione pecunias fuiſſe captas ad Cambium; & in omnem euentum cum Sabatinus elegerit viam habendi
7 fructus recompenſatiuos,* & acceptauerit ſententiam Rotalem, & illos exegerit non poteſt petere aliud intereſſe ratione Cambiorum, quia pro pecunijs non ſolutis habuit ſuum intereſſe nempe fructus recompenſatiuos.

Neque obſtat, quod maius eſt intereſſe ratione Cambiorum, quam ſolutio facta ob fructus recompenſatiuos, & ideò cum ſententia condemnet ad damna, & intereſſe debetur illud plus habita ratione ad fructus recompenſatiuos, quod pro Cambijs fuit ſolutum; Nàm fuit reſponſum, quod ob pecunias non ſolutas, quas Sabatinus cæpit ad Cambium poterat conſiderari duplex intereſſe, alterum reſpectu Cambij; alterum verò reſpectu lucri facti ex fructibus bonorum per Machiauellum perceptorum; vndè cum ſententia condemnet ad
8 fructus recompenſatiuos,* & ad damna, & intereſſe, cum Sabatinus habuerit dictos fructus recompenſatiuos, vt dictum eſt, & ſic acceptauerit intereſſe ſibi debitum ex fructibus recompenſatiuis, non poteſt hodiè redire ad intereſſe ſibi debitum occaſione damni paſſi propter Cambia.

Vltimo loco quantum attinet ad intereſſe mercedis Dominorum Aduocatorum, Procu-
9 ratorum, & ad expenſas regiſtri,* & ſimilia, licet ſint debita, tamen ſatis fuit ſatisfactum Sabatino iuxta taxam factam per Rotam, quæ, cum non agatur de damno reficiendo per ter-
10 tium, in quibus terminis loquitur *deciſio* * *in Cauſa Bononien. de Ramazzottis 6. Iunij 1592. coram bo mem. D. Cardinale Pamphilio*, ſed de damno reficiendo per collitigantem non ſolet recedere à ſolita taxatione, in qua taxantur folia regiſtri, & aliquod modicum datur pro Dominis Aduocatis, Procuratoribus, & Sollicitatoribus.

CALAGVRITANA DECIMARVM.

Veneris 17. Nouembris 1610.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur in illa parte, in qua quis eſt in poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio vniuerſalis non ſuffragatur reſpectu poſſeſſionis particularis.*

DECISIO DLXIII.

QVoad Decimas Territorij de Vittoria Domini voluerunt, quod daretur pro medietate mandatum de manutenendo R. Abbati de Nagera; pro alia verò medietate Parocho, & beneficiatis de Riua freca, quia ex depoſitionibus Teſtium conſtat, quod vtraque pars eſt
1 in quaſi poſſeſſione medietatis,* & ideò in illa debet manuteneri §. *hodie inſtit. de Interdict.*

Non obſtat, quod Parochus, & Beneficiati ſint in quaſi poſſeſſione vniuerſali, quia iſta
2 quaſi poſſeſſio vniuerſalis * non poteſt ſuffragari reſpectu quaſi poſſeſſionis particularis, quam habet Abbas, quæ de Iure præfertur poſſeſſioni vniuerſali *iux. notata in cap. cum perſonæ de priuileg. in 6. Io. Lupus in repetitione cap. per veſtras §. ſed eſt pulcra dubitatio qut eſt 44. ſub not. 2. num. 45. de don. inter vir. & vxor. fol. mihi 303. Rota deciſ. 11. de reſtit. ſpol. in nou. & in terminis fuit dictum coram me in Cauſa Toletana Decimarum 11. Februarij 1604.*

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Mercurij 24. Nouembris 1610.

ARGVMENTVM.

Poſiti in conditione quando cenſuntur vocati tam actiuè, quàm paſſiuè, & ad quam portionem. A *conſ. 21. Oldradi* receditur ex coniecturis, quæ in deciſ. adducuntur.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati, ſed tantùm poſiti ad excluſionem ſubſtitutorum.*

2 *Limita concurrentibus coniecturis.*

3 *Deſcendentes poſiti in conditione cenſentur actiuè & paſſiuè vocati, quando teſtator voluit hæreditatem ſemper remanere apud maſculos de ſtirpe.*

4 *Procedit quandò gradatim datur facultas alienandi non obſtante ſubſtitutione.*

5 *Et etiam quando deſcendentes ſunt expreſſè vocati in alia parte teſtamenti, & ſunt poſiti in conditione cum qualitate maſculinitatis, & perpetua excluſione feminarum.*

6 *Fideicommiſſum ordinatum ſub conditione ſi ſine filijs expirat natiuitate filiorum.*

7 *Et ſi non naſcantur cenſetur facta ſubſtitutio in fideicommiſſo per modum vulgaris.*

8 *Non benè infertur de ſubſtitutione actiua ad paſſiuam.*

9 *Verba aduerſatiua* quod ſi aliquis *quid importent.*

10 *Clauſula* ita quod *non alterat præcedentem diſpoſitionem, quando ſtat conſecutiuè ad ipſam.*

11 *Illam tamen declarat.*

12 *Legitimatio filij inceſtuoſi facta tanquam de ſpurio ſuſtinetur vti de inceſtuoſo, quotieſcumque in clauſulis executiuis fuit derrogatum legibus loquentibus de inceſtuoſo.*

13 Oldrad. conſ. 21. *non habet locum, quando ex coniecturis apparet de contraria mente teſtatoris.*

14 *Conſeruatio bonorum in agnatione eſt potiſſima coniectura recedendi à ſententia Oldrad. conſ. 21.*

15 *Sicuti ſuadet etiam illa reciproci fideicommiſſi inter deſcendentes.*

16 *Subſtitutio, quæ ſonat in vulgarem eſt etiam interpretanda pro fideicommiſſaria, dum conſtat de mente Teſtatoris.*

17 *Subſtitutio vulgaris in fideicommiſſo quid operetur.*

18 *Deſcendentes poſiti in conditione nedum omnes cenſentur poſiti in conditione ad excluſionem tranſuerſalium, ſed etiam ex coniecturis vocati ad portionem proprij Parentis. vid. n. 24.*

19 *Maximè quando non adeſt diuerſitatis ratio, quod Teſtator eos voluerit vocare ad portionem patruorum, & non ad portionem proprij parentis.*

20 *Teſtator cenſetur magis diligere deſcendentes in portione Patris, quàm patrui.*

21 *Clauſula* Saluo quod *quid importet.*

22 *Vulgaris ſubſtitutio per additionem hæreditatis expirat.*

23 *Deſcendentes cenſentur vocati eodem modo, quo tranſuerſales.*

DECISIO DLXIV.

PEtrus Teſtator inſtituit Petrutium filium, & alios filios maſculos naſcituros, & ſi quis eorum, decederet in pupillari ætate, vel poſteà quandocumque ſine filijs maſculis legitimè ex ſe deſcendentibus ſubſtituit eis ſuperuiuentem, & ſuperuiuentes, & eorum filios maſculos, & alios deſcendentes maſculos; quod ſi aliquis ex filijs dicti Teſtatoris, vel nepotibus maſculis, ex filijs, vel nepotibus, vel aliquis alius deſcendens maſculus non ſupereſſet ſubſtituit eis Vgolinum, & Leonellum &c. & alios maſculos deſcendentes ex eis. Stante hac diſpoſitione quarta vice dubitaui, an deſcendentes Petrutij eſſent vocati, & Rota etiam quartò affirmatiuè reſpondit, nam & ſi in dicta clauſula *quod ſi aliquis*, deſcendentes ſint
1 poſiti in conditione *, & ideò regulariter non deberent cenſeri vocati, ſed ſolùm poſiti in dicta conditione, ad excluſionem tranſuerſalium ſubſtitutorum *iuxta Gloſſ. in l. Lucius la ſeconda in v. liberis ff. de hæred. inſtit. quam Rota ſequitur,*
2 tamèn in hoc caſu recedendum eſt à regula * ſtanti-

ſtantibus coniecturis, prout paſsim recedit Rota, *& dicunt plures DD. quos allegat D. Cardinalis Mantica de coniectur. vlt. volunt. lib. 11. tit. 2. nu. 19.* Hic autem adeſt potiſſima coniectura, quia Teſtator poſt dictas inſtitutiones, & ſubſtitutiones concluſit inmediatè Teſta-
3 mentum per hæc verba *, *ita quod hæreditas dicti Teſtatoris, nunquam ad filias, vel deſcendentes fæminas deueniat, ſed ſemper eius hæreditas remaneat apud maſculos de ſtirpe Teſtatoris, ſaluo quod dictus Petrutius, & alij filij dicti Teſtatoris ſi quos eum contigerit habere maſculos, & alij maſculi deſcendentes ex eis poſſint in vita ipſorum, & cuiuslibet ipſorum de bonis ipſius Teſtatoris ad eos pertinentibus liberè facere velle ipſorum totum, vel in parte non obſtante ſubſtitutione prædicta;* vnde cum Teſtator voluerit hæreditatem ſemper remanere apud maſculos de ſtirpe per neceſſe dicendum eſt inter deſcendentes poſitos in conditione fuiſſe inductum fideicommiſſum actiuè, & paſsiuè, quia alias bona non poſſent remanere ſemper apud maſculos de ſtirpe *Paris. conſ. 37. nu. 23. & 24. lib. 2. & conſ. 39. n. 16. eodem lib. Decianus reſponſ. 1. num. 258. & 261. lib. 1. & conſ. 3. nu. 68. eodem lib.* Maximè ſtante alia clauſula *ſaluo quod &c.* in qua gradatim
4 datur facultas alienandi * non obſtante ſubſtitutione tranſuerſalium, quæ facultas gradatim conceſſa, gradatim quoque arguit vocationem, cum relaxatio præſupponat vinculum *l. decem ff. de verb. oblig. & licentia prohibitionem cap. licet §. ſi vero de reg. &c.* Concurrit etiam, quod deſcendentes expreſsè ſunt vocati in alia par-
5 te * Teſtamenti, & quod ſunt poſiti in conditione cum qualitate maſculinitatis cum perpetua excluſione fæminarum, quæ omnia arguũt vocationem, *vt latè fuit deductum in primis deciſionibus, & corroborabitur ex infra dicendis.*

Non obſtat, quod in prima ſubſtitutione ibi, *& ſi quis eorum etc* vocatio deſcendentium ſit facta ad portionem Patruorum, quatenùs decederent ſine filijs maſculis, & ideòipſis mor-
6 tuis cum filijs expiraſſet fideicommiſſum * *iuxta conſ. Oldradi 21.* ipſis verò mortuis ſine filijs
7 ſubſtitutio cenſeretur facta * in fideicommiſſo per modum vulgaris, vt ſcilicèt ſi de tempore obitus Patrui ſine filijs non ſupereſſet aliquis filius Petrutij; ſuccederet illius nepos, vel quilibet alius deſcendens, qui tunc ſupereſſet, non autem quod dictus nepos, vel alius deſcendens, qui ſucceſſerit cenſeatur eſſe grauatus alijs ſucceſſoribus reſtituere *Socc. conſ. 104. num. 5. verſ. capio aliam interpretationem lib. 3. et in l. Gallus §. quidem rectè num. 6. ff de liber. et Poſthum. Dec. conſ. 205. ſub num. 6. et conſ. 291. num. 2.* non bene enim infertur de ſubſtitutione actiua ad
8 paſsiuam * *Soccin. d. conſ. 104. num. 2. verſ. capio nunc et fuit ſæpè deciſum;* vndè deducitur, quod cum Teſtator ſubdat, quod ſi aliquis ex filijs dicti Teſtatoris, vel aliquis alius deſcendens non ſupereſſent &c. deſcendentes ſint poſiti in conditione ad excluſionem tranſuerſaliũ *iuxta Gloſſ. in d. l. Lucius* retento ſuperiori thémate, ſcilicèt quatenus Patrui decederent ſine filijs deſcendentes excludant tranſuerſales ſuccedendo, vt dictum eſt in fideicommiſſo per
9 vulgarem, quod denotat aduerſatiua illa * *quod ſi aliquis etc. Aymon. conſ. 208. num. 5. Soccin. Iun. conſ. 83. num. 9. lib. 1.* nec clauſula *ita*
10 *quod* * poteſt alterare præcedentem diſpoſitionem, cum ſtet conſequutiuè ad ipſam, vt in terminis huius clauſulæ dicit *Surd. in conſ. 554 num. 41. et ſeqq. vol. 4.*

Nàm huic motiuo fuit per Dominos reſponſum, quod licet clauſula *Ita quod*, tamquàm conſecutiua non alteret præcedentem diſpoſi-
11 tionem, nihilominus illam declarat *, vt per *Baldum in l. eam quam num. 36. et ſeqq. C. de fideicom.* vbi ſuſtinet legitimationem filij incæ-
12 ſtuoſi *, quæ tamèn facta fuerat tamquam de ſpurio, eo quod in clauſulis exequutiuis fuerat derogatum *legibus* loquentibus de incæſtuoſo, cuius dictum ſequitur *Surd. in conſ. 308. num. 4. lib. 3.* vbi quod cum in clauſulis exequutiuis fuerit derogatum legibus, quæ tollendæ erant vbi actum fuiſſet de præiudicio tertij fatendum eſt, Imperatorem voluiſſe derogare Iuri tertij, & huius ſententiæ plures DD. allegat, & hoc ſæpiſsimè fuit firmatum in Rota; vnde ſtante, quod dicta clauſula poſsit declarare præcedens fideicommiſſum dicebant Domini, quod licet verba primæ ſubſtitutionis ſonent vt deſcendentes ſint vocati ad portionem Patruorum, quatenus deſcenderent ſine filijs, non propterea ipſis defunctis cum filijs expiraſſet fideicommiſſum, vt voluit *Oldrad.*
13 *conſ. 21.* quia eius ſententia declaratur* vt non habeat locum, quando ex coniecturis apparet de contraria mente Teſtatoris, quia tùnc grauamen cenſetur iniunctum nedùm filijs, ſed etiam filijs filiorum *Curt. Iun. conſ. 121. nu. 15. Aym. conſ. 326. num. 16. latè Marzar. in conſ. 7. num. 10. D. Card. Mantica de coniect. vlt. volunt. lib. 11. tit. 6 verſ. ſecundò etiam locum habet*, hic autem vt colligitur ex prædicta clauſula, *ita quod* Teſtator in vocatione non conſiderauit nudùm defectum filiorum, ſed conſiderauit
14 conſeruationem bonorum in agnatione *, quæ eſt potiſſima coniectura vt recedatur à ſententia *Oldradi, Curt. Iun. conſ. 121. nu. 15. & ſeqq. Marzar. conſ. 4. & conſ. 7. num. 11.* nàm ſi voluit bona ſemper remanere apud maſculos de ſtirpe & ſic in agnatione per neceſſe dicendum eſt, hoc fieri debere mediante perpetuo fideicommiſſo ad fauorem maſculorum deſcendentium, vt ſupra dictum fuit, & benè ponderat *D. Cardinalis Mantica loco proximè allegato*, quod etiam ſuadetur ex reciproco fideicommiſſo inter de-
15 ſcendentes * *iuxta reſolutiones in hac cauſa factas*, ex qua coniectura etiam receditur *à conſ. Oldradi*, vt dixit Rota in duabus deciſionibus, quas refert, & ſequitur *D. Card. Mantica eodem loco num 6. in fine in nou. addit.*

Ex quibus coniecturis apparet, quod ſubſti-
16 tutio, quæ ſonat in vulgarem *, ſit interpretanda etiàm pro fideicommiſſaria, cum conſtet de mente Teſtatoris, vt eleganter dicit *Oldradus in conſ. 45. num. 1. verſ. non obſtat*, itaùt deſcendentes ſint quidem vocati per vulgarem,
17 ſed in fideicommiſſo *, & non reſtricto ad caſum *ſi ſine filijs*, ſed perpetuo, & ordinato per plures gradus, adeò vt primo ex fideicommiſ-

ſarijs

ſarlijs nolente, aut non valente capere, capiat
ſubſtitutus fideicommiſſarius ab ipſo grauato,
vti ſubrogatus in locum primi, per vulgarem
infideicommiſſo, itaut vocatio non ſit reſtricta
ad dictam vulgarem tantum, vt in ſpecie decla-
rauerunt *Caſtren. in conſ.152. num. 3. vol. 1. &*
conſ. 422. per totum vol. 2. Soccin. Iun. conſ. 42.
num. 16. & 20. & conſ. 100. num. 6. & 7. vbi e-
leganter. & conſ. 114. num 12. lib. 1. Gabr. conſ.
117. num 16. latè Cæphal. conſ. 620. num. 15. 16.
17. atquè 18.

Et propterea cum Teſtator ſubdiderit, *quod*
18 *ſi aliquis ex filijs dicti Teſtatoris* *, *vel nepotibus,*
vel aliquis alius deſcendens non ſupereſſet ſubſtituit
eis Vgolinum &c. etiam quod iſta clauſula ſit
intelligenda retento eodem themate dicendum
eſt nedùm omnes deſcendentes fuiſſe poſitos in
conditione ad excluſionem tranſuerſalium, ſed
etiam ex coniecturis eſſe vocatos ad portionem
proprij parentis, & ſic deſcendentes Petrutij
eſſe vocatos ad portionem ipſius Petrutij Pa-
tris, cuius reſpectu fuerunt poſiti in conditio-
ne *Ruin. conſ. 141. num. 13. verſ. poſtremò vol. 3.*
& huiuſmodi vocationem fuiſſe per fideicom-
miſſum perpetuum actiuè, & paſſiuè, vt ſupra
dictum fuit, maximè cum non adſit diuerſita-
19 tis ratio *, quod voluerit eos vocare ad por-
tionem patruorum, & non ad portionem pro-
prij parentis, cum Teſtator cenſeatur magis
20 diligere deſcendentes in portione patris *,
quam in portione patrui *Rimnal. ſen. conſ. 189.*
num. 11. & 12. lib. 1. & fuit ponderatum in alijs
deciſionibus; itaut ſenſus Teſtatoris fuerit vo-
care primum ad fideicommiſſum gradatim
ſuos deſcendentes, & deinde tranſuerſales, quod
21 maximè ſuadetur ex clauſula *ſaluo quod &c.* *
ex qua coniecturatur tranſuerſales non fuiſſe
vocatos per vulgarem tantum in fideicommiſ-
ſo ſub conditione ſi ſine filijs, aut deſcenden-
tibus filij Teſtatoris decederent, ſed quando-
cumque linea Teſtatoris deficeret, quia datur
facultas alienandi Petrutio, & alijs filijs, & de-
ſcendentibus, quæ facultas fuiſſet fruſtratoria
ſi deſcendentes fuiſſent ſubſtituti filijs Teſtato-
ris per vulgarem tantum, quia poſt aditã hære-
22 ditatẽ * ab aliquo deſcẽdente dicta ſubſtitutio
expiraret *l. poſt aditam C. de impub. & alijs ſubſtit.*
& per conſequens dicta licentia fuiſſet fruſtra-
toria, quia deſcendentes poſt aditionem non
haberent alium ſubſtitutum, & cum coniectu-
retur hoc modo fuiſſe vocatos tranſuerſales
23 eodem modo dicendum eſt * fuiſſe vocatos de-
ſcendentes vt per *Aymon. in conſ. 326. num. 16.*
verſ. tertio concurrit vnum aliud.

Neque tandem eſt verum, quod prædicta
24 potuiſſent conſiderari ſi Teſtator deceſſiſſet *
pluribus filijs relictis, ſed cum deceſſerit vnico
tantum filio Petrutio relicto, non habent locũ,
vt poſt *Oldradum eſt communis ſchola vt per Ia-*
ſon. in conſ. 148. num. 15. lib. 2. Marzar. de fi-
deicom. q. 13. per totam, et conſ. 1. num. 1. et latè
fuit deductum in primis deciſionibus.

ROMANA HAEREDITATIS.

Lunæ 29. Nouembris 1610.

ARGVMENTVM.

Interdictum quorum bonorum contra quẽ competat. Reſoluta donatione bona reuertuntur ad donantem, & eius hæredes. Ratificationem diuiſionis allegans debet probare in ratificante ſcientiam diuiſionis.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum quorum bonorum datur contra poſſidentem pro hærede, vel pro poſeſſore poſſidentem.*
2 Ex ſtatuto Vrbis lib. 1. cap. 146. *fratres licèt ſint coniuncti ex latere Patris tantùm tamen æqualiter ſuccedunt.*
3 *Immiſſio pro indiuiſo debetur fratribus in bonis hæreditarijs fratris defuncti, qui illa pro indiuiſo poſsidebat.*
4 *Interdictum* quorum bonorum *non competit cõtra titulo poſsidentem.*
5 *Competit contra eum, cuius titulus reductus eſt ad non titulum.*
6 *Diuiſio bonorum donatorum facta reſoluta donatione non præiudicat donanti, nec eius hæredibus.*
7 *Reſoluta donatione bona donata reuertuntur ad priſtinam naturam.*
8 *Diuiſionis ratificatio non probatur non data ſcientia illius.*
9 *Et ſcientia debet probari ab eo, qui ratificationem allegat.*
10 *Ratificatio non inducitur ex actu, qui poteſt dici ex alia cauſa factus.*
11 *Officium commune inter fratres communi etiam periculo perit.*

DECISIO DLXV.

CVm donatio facta per bo. mem. D. Epiſco-
pum Arcangelo fratri, fuerit reſoluta iux-
ta ſententiam Rotæ, & ſic ipſe cæperit poſſi-
1 dere titulo pro hærede *, vel pro poſſeſſore, a-
lijs fratribus competit vtile interdictum quo-
rum bonorum pro immiſſione in bonis dona-
tis per dictum Dominum Epiſcopum *l. 1. ff. quo-*
rum bo. Bart. conſ. 82. in princ. verſ. aut dicimus,
quod petierit lib. 2. licèt enim dicti fratres ſint
2 coniuncti ex latere Patris tantum * nihilomi-
nus ſucceſſio eſt æqualis vigore *Statuti vrbis*
cap. 146. lib. 1. & huiuſmodi immiſſio debetur
3 pro indiuiſo * prout poſſidebat D. Epiſcopus
ante donationem *vt fuit reſolutum in Cauſa In-*
teramnen de Paradiſijs 1. Iulij 1607. coram R.P.D.
meo Pamphilio.

Neque obſtat, quod de tempore obitus D.
Epiſcopus non poſſideret dicta bona, & ſic
fratribus non poteſt competere immiſſio, quia
veritas eſt, quod hoc interdictum non compe-
4 tit * contra titulo poſsidentem *ex allegatis per*
modernum de adipiſcen. poſſeſſ. remed. 1. num. 60.

Sed

Sed cum titulus Arcangeli ſit reductus ad non
5 titulum * ex eo quod donatio fuit reſoluta ſufficit, quod D. Epiſcopus poſsideret de tempore donationis, & quod hodiè dum petitur immiſſio Arcangelus poſsideat titulo pro hærede, vel pro poſſeſſore, cum non poſsit ampliùs poſsidere titulo pro donato, vt ſentiunt *Bart. & alij quos allegat Zuceardus in l. fin. n. 464. C. de edict. Diu. Adr. toll.* dum dicunt, quod quandò quis habet titulum, & poſſeſſionem, debet præferri, quia fundat ſe in titulo, & poſſeſſione de præſenti; hæres vero in titulo, & poſſeſſione olim defuncti, quæ ratio ceſſat in caſu iſto, quia titulus D. Arcangeli eſt reductus ad non titulum, cum donatio fuerit reſoluta, & ſic non poſſidet ampliùs titulo pro donato, ſed pro hærede, vel poſſeſſore; vnde contra ipſum competit vtile interdictum quorum bonorum, vt ſupra dictum eſt.

Non obſtat quod fuerit facta diuiſio inter Arcangelum, & Aſcanium, & in portionem D. Epiſcopi obuenit officium, quod vacauit per obitum illius, quia iſta diuiſio poſt reſolu-
6 tam donationem * non potuit nocere dicto Domino Epiſcopo, nec eius hæredibus, nam etſi Archangelus haberet dominium bonorum donatorum, cum donatio fuiſſet pura, reſoluenda tamen ſub certa conditione *l. 1. §. dat aliquis verſ. item cum ipſe ff. de donat.* tamen hoc eſt verum durante donatione, illa autem reſo-
7 luta * ſecùs dicendum eſt, quia bona donata reuertuntur ad priſtinam naturam iu ta notata per *Tiraquell. de retract. conuent. §. 3. gloſſ. vnica num.* 10. Nec etiam poteſt iuuari D. Ar-
8 cangelus ex ratificatione D. Epiſcopi, * cum nec conſtet ipſum habuiſſe ſcientiam dictæ diuiſionis, ſine qua non poteſt inferri ad voluntatem *l. nec ignorans C. de donat. l. generali C. de tabul. lib.* 10. quæ ſcientia debet probari ab
9 eo, * qui ratificationem allegat *Oldradus conſ. 329. num.* 10. nec dicta ratificatio poteſt deduci ex eo, quod Epiſcopus dederit mandatum ad reſignandum officium, quia cum eſſet in eius perſona, tale mandatum erat neceſſarium,
10 vnde ex iſto actu, * qui poteſt dici ex alia cauſa factus, non poteſt iudici ratificatio, *Soccin. conſ. 220. verſ. quantum &c. lib. 2. Gabriel. conſ. 36. num. 57. lib. 1. & conſ. 180. in fin. lib. 2.* & proptereà, cum iſtud officium eſſet commune
11 inter fratres, * communi etiam periculo perijt *vt pluries in iſtis terminis cenſuit Rota.*

Domini tandem dixerunt audiendum eſſe D. Arcangelum ſuper dote materna, & credito cenſus, & cuiuſdam ſocietatis officij.

FERRARIEN. PRAEDII.

Veneris 3. Decembris 1610.

ARGVMENTVM.

Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis, de quibus in ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum inueſtituræ concurrentibus adminiculis probat dominium.*
2 *Pro adminiculo ad effectum probandi dominium inſeruit aliud inſtrumentum conceſſionis.*
3 *Prout etiam adminiculant plures ſolutiones factæ.*
4 *Amplia etiam ſi deſumantur ex libris Monaſterij domini directi.*
5 *Maximè concurrente legalitate ſcribentis.*

DECISIO DLXVI.

FVit per Dominos reſolutum conſtare de dominio Eccleſiæ, quo ad prædium, de quo agitur; adeſt enim Inſtrumentum Inueſtituræ
1 factæ Ioanni * de Romeo de anno 1459. quod concurrentibus adminiculis probat dominium etiam contra teſtium, *Bart. in l. ad probationem C. locat. Soccin. ſen. conſ. 187. num. 3. & 4. lib. 2. Dec. conſ. 146. num. 14. verſ. & licet per Inſtrumentum, & fuit reſolutum in cauſa Ciuitatis Castelli bonorum 12. Februarij 1590. coram bo. mem. D. Card. Pamphilio & in iſta cauſa coram Illuſtriſſimo D. Card. Millino;* Adminicula autem ſunt, quia concurrit aliud Inſtrumentum
2 conceſſionis * de anno 1433. vt conſiderat *Soccin. ſen. in d. conſ. 187. num. 4. & fuit ponderatum in dicta cauſa Ciuitatis Castelli bonorum;*
3 concurrunt etiam plures ſolutiones factæ * per dictum Io. de Romeo monaſterio, quæ licèt
4 deſumãtur ex libris monaſteris, * negari tamen non poteſt, quin faciant adminiculum *Abb. in cap. cum cauſam in principio verſ. quid enim ſi reperitur ſcriptum, &c. Io: Andr. num. 10. Butr. num 10. & cæteri Doctores de probat.* quod ad-
5 miniculum augetur ex legalitate * ſcribentis *Crott. conſ. 332 num. 10. vol. 3.* &c.

BARCHINON. FRVCTVVM.

Veneris 3. Decembris 1610.

ARGVMENTVM.

Fructus beneficij non conſumpti quando, & in quibus locis ſpectent ad ſucceſſorem, & quando ad hæredes.

SVMMARIVM.

1 *Fructus beneficij à ſolo ſeparati non tamen conſumpti ſpectant ad ſucceſſorem non ad heredes:*
2 *Limita vbi adeſt conſuetudo, quod ſpectent ad hæredes.*
3 *Prout eſt in Ciuitate* Barchinonenſi.
4 *In tota* Hiſpania.
5 *In Regno* Nauarræ.
6 *In Regno* Caſtellæ.
7 *In Regno* Cathaloniæ.
8 *In Regno* Valentiæ.
9 *Rota non iudicat exemplis, ſed vult videre veritatem negotij.*
10 Bulla Iulij tertij *diſponens, quod fructus ſpectent ad*

ad ſucceſſorem non habet locum in illis locis, in quibus tranſmittuntur Collectores.

11 *Fructus decurſi ante prouiſionem ſede vacante ſemper ſpectant ad beneficiatum, & per conſequens ſtante conſuetudine ad hæredes.*

DECISIO DLXVII.

LIcèt verum ſit, quod de Iure fructus benefi-
1 cij à ſolo ſeparati, * non tamen conſum-
pti ſpectent ad ſucceſſorem, non ad hæredes,
tamen etiam verum eſt, quod præſeruatur con-
2 ſuetudo, * vt fuit firmatum in *deciſionibus in
iſta Cauſa factis*; De conſuetudine autem in Ci-
3 uitate Barchinoneſi, * quod fructus ſpectent ad
hæredes conſtat ex Teſtibus in iſta Cauſa exa-
minatis, de qua etiam teſtatur *Franciſcus Sol-
cona in tractat. de Laudem. dup. §. nunc reſtat vi-
dere in 3. regula num.* 52.

Non obſtant Teſtes deponentes contrarium,
quia magis ſtandum eſt Teſtibus deponentibus
de conſuetudine, cum adhæreant conſuetudini
4 generali Hiſpaniarum,* de qua teſtantur *Conaru-
uias in cap. cum in officio num.9. de Teſtib. Sarnen.
ad red. Eccleſ. part. 4. cap. 6. num. 13. Io: Gutie-
rez. Canon. quæſtionum lib. 1. cap. 33. num. 11.
& 33. Molin. de primog. Hiſpan. lib. 2. cap. 10.
num. 53. & ſeqq.* quæ ex dicto præcitatorum
Doctorum eſt ſatis probata, cum coadiuuetur
ex pluribus probationibus factis in diuerſis
cauſis Rotalibus, & præſertim in *cauſa Pampi-
lonen. fructuum*, vt per *Guid. deciſ.* 50. & ſic in
5 Regno Nauarræ * & *in Palentina fructuũ 26. Fe-
bruarij* 1580. *coram bo. mem. Cardinale Lancellot-
6 to*, & ſic in Regno Caſtellæ, * & *in cauſa Ge-
runden fructuum 24 Maij* 1590. & ſic in Regno
7 Cathaloniæ, * & *in cauſa Ortolen. fructuum 13.
Maij* 1602. *coram R. p. d. meo Decano*, & ſic in
8 Regno Valentiæ, * quod eſt Coronæ Arago-
num.

Non obſtant Sententiæ latæ in partibus ad
fauorem ſucceſſorum, quia adſunt etiam ſen-
tentiæ contrariæ, & Rota non iudicat exem-
9 plis, * ſed vult videre veritatem negocij.

Minus etiam obſtat *Bulla Iulij III. nona in or-
dine*, qua cauetur, vt fructus ſpectent ad ſucceſ-
10 ſorē, quia bulla poſtmodùm fuit declarata * vt
non habeat locum in illis locis in quibus tranſ-
mittuntur Collectores, ſi adſit cõſuetudo quod
fructus ſpectent ad hæredem, *vt abundè fuit de-
ductum in vltima deciſione*

Deniquè non refert, quòd iſti fructus fuerunt
maturati à primæua erectione, non autem du-
rante titulo prouiſi, cum eadem militet ratio in
vtriſque, quia decurſi ante prouiſionem ſede
11 vacante ſemper ſpectant ad beneficatum,& per
conſequens ſtante prædicta conſuetudine ad
eius hæredes.

OVETEN. BENEFICIORVM.

Veneris 10. *Decembris* 1610.

ARGVMENTVM.

Valor beneficij de iure non eſt exprimendus, licèt ſecùs ſit ex diſpoſitione *regul. Cancell.*. *Regula Cancell.* circa valorem quando locum habeat, & quare fuerit ædita. Nuncius confert beneficia non excedentia valorem 24. ducat. Annata quando ſoluatur.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria eo magis conceditur quando datur magnus fumus.*

2 *Remiſſoria in cauſa beneficiali datur etiam abſque obligatione de ſtando vnica, quando cauſa fuit commiſſa appellatione remota.*

3 *Valor beneficij impetrati de iure non venit exprimendus.*

4 *Ex diſpoſitione tamen Regularum Cancellariæ debet exprimi.*

5 Regula Cancell. *diſponens de valore habet locum nedum in Papa, ſed etiam in legato.*

6 Regula Cancell. ſuper valore *fuit ædita vt Collator cognoſcat, an illa perſona ſit digna tanto beneficio.*

Et ne Cancellaria defraudetur ſuper ſolutione annatæ num. 8.

7 *Diſpenſatio temporalium non debet cuique committi, ſed ſecundum qualitatem perſonæ.*

9 *Nuncius habet facultatem conferendi beneficia non excedentia valorem 24. ducatorum.*

10 *Et pro validitate collationis tenetur priùs ſe informare de valore beneficij.*

11 *Annatæ ſolutio non ſoluitur de beneficijs non excedentibus 24. ducat.*

12 *Legatus poteſt generaliter conferre beneficia.*

13 Gambar. de legat. tit. de var. ordinar. nomin. num. 120. *impugnatur.*

14 *Annatæ ſoluuntur etiam in prouiſionibus legatorum.*

15 *Reſignatarius tenetur docere de reſignatione valida, & ſic publicata.*

16 *Limita quando eſt reus, & poſſeſſor, & aduerſarius non iuſtificauit ſuam gratiam.*

DECISIO DLXVIII.

CVm Torribius petat remiſſoriam ad iuſtifi-
candam gratiam reſignantis, quam iuſtifi-
care ipſe tenetur iuxta reſolutiones factas, ei
concedenda eſt maximè quia datur magnus
1 fumus * ex depoſitione vnius Teſtis *Verall. de-
ciſ. 56. & 57. part.3.* qui licèt velit dari in cau-
ſa beneficiali ſolum in tertia inſtantia, vel
etiam in alijs, dummodò fiat obligatio de
2 ſtando vnicæ, tamen hic non eſt facienda * ta-
lis obligatio, cum vnica ſit inſtantia, ex quo
cauſa fuit commiſſa appellatione remota.

Neque ſubſtitit, quod gratia Nuntij ſit nulla, & ideò non eſt agendum de illius iuſtificatione; nàm omiſſo vt particulariter videatur antequam relaxetur remiſſoria, an Nuncius potuerit conferre plura beneficia eidem per-

perſonæ, nullitas, quæ allegatur, ex quo non
fuit expreſſus valor beneficiorum, non placuit
Dominis, cum de Iure non reperiatur cau-
3 tum,* quod quis teneatur exprimere valorem
beneficij impetrati, vt per *Abbatem in cap. ad
aures num.4. verſ. nàm nullibi de reſcript.* & quam-
4 uis hoc ſit cautum in *Regulis Cancellaria*,* vt
in Regula de valore, quæ eſt 54. quæ habet lo-
5 cum nedum in Papa,* ſed etiam in Legato,
vt per *Sarnen. ſuper dicta regula quaſt. 2. per totam
Creſcent. deciſ. 10. de reſcript. Gambara de Pote-
ſtate Legat. in conferendo num. 41. & 42. & fuit
dictum in Cauſa Colonien. Canonicatus 2. Iunij
1574. coram felic. record. Clemente Octauo*, tamen
cum mens, & ratio *Regulæ* fuerit, vt collator
6 cognoſcat,* an illa perſona ſit digna tanto
beneficio cum diſpenſatio temporalium non
7 debeat cuicunque committi,* ſed ſecundum
qualitatem perſonæ *Abb. in d. cap. ad aures ante
num. 5. verſ. tamen bene conſiderando quem ſequi-
tur Sarnen. in dicta quaſt. 2. n. 1.* & ne defraude-
8 tur Cancellaria * ſuper ſolutione annatæ *Sar-
nen. d. loco num. 7. Creſcent. alleg. deciſ. 10.* Huiuſ-
modi rationes ceſſant in caſu iſto, cum Nun-
9 cius habeat facultates limitatas * conferendi
beneficia non excedentia valorem 24. ducato-
rum, quin etiam pro validitate collationis te-
10 netur * priùs ſe informare de valore beneficio-
rum, vt legitur in ſuis facultatibus, *& fuit re-
ſolutum in Cauſa Abulen. praſtimoniorum 15. Fe-
bruarij 1610. coram R.P.D. meo Manzanedo*. &
propterea abſque alia expreſſione valoris po-
teſt cognoſcere, an prouidendus dignus ſit tan-
to beneficio, & ceſſat etiam intereſſe ſolutionis
11 annatæ, cum non ſoluatur * de beneficijs non
excedentibus 24. *Galeſ. de annal. num. 30. fol. 377.
verſ. pro illis quoque*, quæ rationes non ceſſant
12 in Legato, qui poteſt * generaliter conferre
13 beneficia, & quicquid dicat *Gamba. de leg.* *
tit. de varijs ordinar. nomin. num. 120. annatæ ſol-
14 uuntur etiam in prouiſionibus Legatorum *
*Creſcent. d. deciſ. 10. de reſcript. Sarnen. in regula
de valore quaſt. 2. num. 7.*

Minus etiam facit, quod Torribius tanquam
reſignatarius tenetur docere de reſignatione
15 valida,* & ſic publicata, *vt fuit reſolutum in
Cauſa Calaguritana Theſauraria 4. Februarij
1579. coram fæl. record. Clem. VIII.* Nàm fuit re-
ſponſum, quod Torribius eſt reus, & poſſeſ-
16 ſor,* & quod nihil tenetur iuſtificare, niſi
prius Iacobus iuſtificauerit ſuam gratiam, &
propterea cum Iacobus impetrauerit per obi-
tum Andreæ Pradæ, ſi Torribius oſtendet di-
ctam vacationem fuiſſe conſumptam per pro-
uiſionem legitimè factam per Nuntium reſi-
gnanti adhùc excludetur gratia Iacobi, quia
illa vacatio erit conſumpta, & Torribius tan-
quam reus, & poſſeſſor nihil tenebitur pro-
bare &c.

MACERATEN. DOTIS.

Veneris 10. Decembris 1610.

ARGVMENTVM.

Pro decreto Iudicis quando præſumatur.
Res ſimpliciter vendita cenſetur vendita
libera, vnde ſi talis non reperiatur, em-
ptor non poteſt cogi ad illam acci-
piendam, ſed ei competit electio vel
quod res libera tradatur, vel quod in-
tereſſe ſoluatur.

SVMMARIVM.

1 *Pro decreto Iudicis præſumitur.*
2 *Intellige vbi adeſt conſuetudo, quod interponatur
incontinenti.*
3 *Limita concurrentibus in contrarium fortioribus
præſumptionibus.*
*Præſumptionibus fortioribus ſtatur in concurſu alia-
rum num. 3.*
4 *Res ſimpliciter vendita cenſetur libera.*
5 *Mens præſumitur conformis verbis.*
6 *Fides iurata teſtium facit præſumptionem, & co-
niecturam licet non probet concludenter.*
7 *Conſcientia Iudicis debet inhærere illi præſumptio-
ni, quæ eſt magis proxima veritati, & ſe alie-
nare ab ea, quæ eſt magis remota.*
8 *Fortiores probationes requiruntur, quando agitur
contra inſtrumentum ad illud redarguendum de
falſo; ſecus ad effectum tollendi illam præſum-
ptionem, quod præſumatur pro decreto Iudicis.*
9 *Venditor, vel dans in ſolutum rem emphyteuticam
pro libera non liberatur quamuis minoris, quam
valeat fuerit æſtimata.*
10 *Emens, vel in ſolutum recipiens poteſt eligere vel
quod ei res libera tradatur, vel quod intereſſe
ſoluatur.*
11 *Emens, vel in ſolutum recipiens non tenetur reci-
pere partem bonorum, cum omnia fuerunt pro-
miſſa.*
12 *Concluſio quod non ſint ſeruandæ ſolemnitates ſta-
tuti in contractu mulieris cum minore non proce-
dit, quando vnus ex priuilegiatis tractat de da-
mno euitando.*
13 *Minor agit de damno euitando, quando remanet
cum ſuis ſtabilibus, & pro pecunia illa dare vult,
mulier verò cogitur bona pro pecunia recipere.*
14 *Emptor, cui bona libera fuerunt vendita non po-
teſt cogi illa recipere ſi ſint emphyteutica.*

DECISIO DLXIX.

DOmini perſiſterunt in reſolutis ſcilicet In-
ſtrumentum aſſignationis bonorum pro
dote non obſtare Dianæ, quia in conſtitutione
Procuratoris cum ſolemnitatibus non fuit nar-
ratum Iudici; quod aliqua ex iſtis bonis eſſent
ſubiecta caducitati, vt latè dicitur in *deciſione*;
Cui fundamento licet replicaretur, quod præ-
1 ſumitur pro decreto Iudicis,* tamen fuit per
Dominos replicatum hanc concluſionem non
ita de plano procedere, niſi adſit conſuetu-
2 do,* quod decretum interponatur inconti-
nenti vt videre eſt in iſtis terminis ex traditis
per Acchill. dec. 3. per totam de præſumpt. & per

Digitized by Google

Put. deciſ.364. per totam lib.3. ſed admiſſa etiam
ſimpliciter hac concluſione adhuc non habet
locum in caſu iſto, quia cum iſta ſit præſum-
ptio, tollitur ex alijs fortioribus præſumptio-
3 nibus * quibus in concurſu ſtatur *l. Diuus ff. de
reſtit. in integr. latè Surd.conſ.*80.*num.*21.*& conſ.*
112. *num.*72. Hic autem concurrit, primo quod
cum fratres ſimpliciter Iudici expoſuiſſent,
quod volebant dare in ſolutum poſſeſſionem,
de qua agitur, ſorori, intelligendum eſt voluiſ-
ſe dare poſſeſſionem liberam, nam res ſimpli-
4 citer vendita,* cenſetur vendita libera *Bald.in
l. ex his circa principium C. de euict. Berous conſ.*
158.*nu.*14. *circa medium lib.* 1. *plures refert Surd.
conſ.*19.*num.*2.& ideò reſultat magna coniectu-
ra, quod Iudex neſciuerit partem iſtorum bo-
norum eſſe emphyteuticam, mens enim præſu-
5 mitur conformis verbis * ex allegatis per *Ro-
land.conſ.*61. *num.*8. *lib.* 2. Secundo adeſt fides
Teſtis Inſtrumentarij, qui cum Iuramento af-
firmat nihil tale fuiſſe expoſitum Iudici, adeſt
etiam ſimilis fides iurata duorum conſangui-
6 neorum *, qui interfuerunt contractui iuxta
formam Conſtitutionis Marchiæ, qui cum eo-
dem Iuramento affirmant, nec Iudici, nec ſibi
fuiſſe narratum aliqua ex dictis bonis eſſe em-
phyteutica, quæ fides ſtante Iuramento nega-
ri non poteſt, quin faciant magnam præſum-
ptionem, & coniecturam, licet non probent
concludenter, itaùt Iudex poſſit recedere ab
illa præſumptione, quod præſumatur pro De-
creto; eius enim conſcientia debet inhærere
7 illi præſumptioni,* quæ eſt magis proxima
veritati, & ſe alienare ab ea, quæ eſt magis
remota *Alex.conſ* 88.*num* 10.*lib.*7.

Non obſtat, quod agitur contra Inſtrumen-
tum, & ideò requiruntur fortiores probatio-
8 nes,* quia non eſt verum, quod agatur contra
Inſtrumentum ad illud redarguendum de falſo,
ſed ſolum agitur ad effectum tollendi illam
præſumptionem, quod præſumatur pro Decre-
to Iudicis, ſcilicet, quod non fuerint informa-
tus de qualitate bonorum, quæ fratres inten-
debant dare in ſolutum.

Minus etiam releuat, quod nihil intereſt
mulieris; quod bona ſint emphyteutica, cum
9 minoris fuerint æſtimata,* quia ſatis intereſt
propter caducitatem, cui ſunt ſubiecta dicta
bona, & propterea non ſuffragatur fratribus,
quod offerant intereſſe Sorore recuſante, cum
hoc ſit inductum de Iure ad fauorem emen-
10 tis,* & illius, qui recipit in ſolutum *Surd. conſ.*
13.*num.*18. vel quod ſint parati non dare illa
11 bona, quia cum omnia fuerint promiſſa * illa
non poteſt cogi partem recipere vt per *Curt.
Iun.in conſ.*74.*num.*2.

Minus obſtat, quod ſolemnitates *Conſtitu-
tionum Marchiæ* non erant ſeruandæ, ex quo
mulier contrahebat cum minore, cum vnus ex
fratribus eſſet minor, quia hæc concluſio non
12 habet locũ * quando vnus ex priuilegiatis tra-
ctat de damno euitando, *Lambert. de contract.
Mulier in fin.num.*122. *&* 125. *verſ. ſed verius
Menoch conſ.*447. *num.*37. *lib.*5.*& fuit reſolutum
in Cauſa Romana Vineæ de Scapuccijs* 10. *Martij*
1578. *coram D.Cad.Blanchetto, & alias ſæpiùs*;
Hic autem mulier tractat de damnò vitando,
13 minor autem de lucro captando,* cum minor
remaneat cum ſuis ſtabilibus, & pro pecunia
illa dare velit, & mulier cogatur recipere bona
pro pecunia iuxta notata per *Alex. in conſ.*114.
*num.*1. *lib.*3. *Bald. conſ.*182.*num.*2.*lib.*1. & cum
in omnem euentum bona ſimpliciter vendita
cenſeantur liberè vendita, iſta mulier non eſt
14 cogenda illa recipere,* cum aliqua ſint am-
phyteutica, & ſic ſubiecta caducitati, *vt ſupra
dictum eſt, & benè per Surd. conſ.* 441. *num.* 32.
*lib.*3.

Et ita concluſum vtraque parte informan-
te &c.

LEGIONEN. DECIMARVM.

Mercurij 15. *Decembris* 1610.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo attenditur circa perceptionem decima-
rum, quando ſuper eis agitur inter Eccleſias præ-
diales.*

2 *Ad inducendam conſuetudinem; quæ non ſit con-
tra, ſed præter ius, ſufficiunt decem anni.*

DECISIO DLXX.

CVm agatur ſuper Decimis inter Eccleſias
prædiales, quo caſu attendenda eſt conſue-
1 tudo * circa perceptionem Decimarum *iuxta
deciſ. Acchill.*3.*&* 6. *de decim. & fuit pluries re-
ſolutum*, propterea Domini dixerunt ad vtran-
que Eccleſiam pro medietate ſpectare dictas
decimas, quia ita de conſuetudine ſeruatur,
vt deponunt Teſtes ad quam inducendam ſuffi-
ciant decem anni,* cum non ſit contra, ſed
præter Ius, vt per *Acchill.in d. deciſ.*3.

LVCANA BONORVM.

Lunæ 20. *Decembris* 1610.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Procedi debet ad executionem trium ſententiarum
in eo, in quo ſunt conformes.*

2 *Sententia condemnans vtramque partem ad ſibi
inuicem reſtituendum bona poteſt exequi ab vno
ex collitigantibus, ſed in actu executionis debet
fieri reſtitutio bonorum parti.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO DLXXI.

CVm fuerit reſcriptum Rotæ, quod conſtito
de tribus conſormibus procedat ad exequ-
tionem in ea parte, in qua ſententiæ ſunt con-
1 formes *, quod cum ſit de Iure, vt per *Aymon.
conſ. 183. num. 2. & dixit Rota in Cauſa Romana
hareditatis de Comitibus 25. Iuny 1576. coram
fal. record. Clem. VIII.* Domini cenſuerunt pro-
cedendum eſſe ad exequtionem ſententiarum
quoad negocium principale tantùm, non
quoad *cætera*, quia in iſta parte ſeutentiæ ſunt
conſormes.

Neque obſtat, quod prima ſententia, quæ
fuit confirmata per alias duas condemnet Re-
ctorem ad reſtituendum prius bona, quæ Ec-
cleſia recepit in permutationem, ſiue illorum
valorem, & ideò donec fiat hæc reſtitutio, non
poteſt Carolus cogi ad reſtirnendum bona Ec-
cleſiæ: Quia licèt hoc ſit verum non refert, cum
2 agatur de ſententijs exequendis *, quoad ne-
gocium principale, prout iacent, & quod bo-
na prius reſtituantur per Rectorem, reſpicit
ipſam exequutionem, & in ipſa exequtione
hoc erit præſtandum Carolo.

Minus etiam releuar, quod ex forma dictæ
primæ ſententiæ confirmatæ ſint reficienda me-
lioramenta, quia ſententia condemnat ſolum
ad ſoluendum pro melioramentis quidquid
per ipſum Iudicē in vlteriori proceſſu fuerit li-
quidatum, & ideò cum nihil fuerit liquidatum
& hodiè neque in genere, neque in ſpecie de
ipſis melioramentis conſter, non poteſt retar-
dari exequutio dictarum ſententiarum.

Neque *etiam* eſt verum, quod non fuerit
probatum fundamentum annullationis huius
contractus, ſcilicèt defectus Iuriſdictionis Vi-
carij, ex quo bona non excederent redditum
quattuor Florenorum, quia hoc ſatis videtur
probatum ex Teſtibus iunctis alijs, nàm cum
bona vna vice fuerint æſtimata valoris ſc. 500.
& alia vice vendita pro ſc. 1000. & cum pro di-
ctis bonis ſoluerentur ſtaria 33. grani, eſt cær-
tum, quod eorum redditus excederet ſummā
florenorum quattuor, qui faciunt ſc. 2.

BVRGEN. PRAEMINENTIARVM.

Veneris 14. Ianuarij 1610.

ARGVMENTVM.

Actus à maiori parte gæſti quando præiu-
dicent minori parti.

SVMMARIVM.

1 *Transactio poſt rem iudicatam nullitatibus offu-
ſcatam ſuſtinetur.*
2 *In re communi pluribus non vt Collegiatis, ſed
vt ſingulis quod fit à maiori parte illorum non
valet, niſi omnes conſentiant limit. num. 5.*
3 *Limita quando competit ſingulis non vice ſingula-
ri, ſed vice Eccleſia, tunc actus etiam volunta-*
Pars II.
rij facti à maiori parte praiudicant minori.
4 *Transactio facta à maiori parte praſumitur vtilis.*
5 *In transactione maior pars praindicat minori e-
tiam quod actns ſpectet iure ſingulari.*
6 *Declara procedere, quando transactio eſt vtilis
habito etiam reſpectn ad dubium litis euentum.*
7 *Amplia etiam ſi contradictio vnins non fuerit nar-
rata Papa, à quo fuit obtenta confirmatio illius.*

DECISIO DLXXII.

POſt reſolutionem factam, quod tranſactio in-
ter Canonicos, & dimidios portionarios ſu-
ſtinebatur, licèt fuiſſet facta poſt prætenſam
1 rem iudicatam, * quia erar offuſcata ex nulli-
tatibus oppoſitis iuxta *tex. in l. eleganter §. ſi
poſt rem iudicatam ff. de condict. indeb. & notat
Bart. in l. poſt rem iudicatam num. 3. ff. de tranſact.*
dubitaui an contradictio Petri de Zuniga
vnius ex dimidijs Portionarijs, releuaret ad
effectum inualiditatis tranſactionis, & Domi-
ni negatiuè reſoluerunt, quia licèt regula ſit,
quod quandò aliquid eſt commune pluribus
2 non vt collegiatis, * ſed vt ſingulis, quod fit à
maiori parte illornm non valeat niſi omnes
conſentiant *gloſſ. in cap. cum omnes de conſt. in
verb. conſtitutum poſt medium verſ. ſed nunquid
eſt verum Fælin. ibidem num. 15. & cæteri Docto-
res*; tamen quandò illud quod competit ſingu-
3 lis, non iure ſingulari, ſed Iure Eccleſiæ, * pro-
ut in caſu iſto, quia agitur de præeminentijs,
diſtributionibus, & emolumenris, quæ Iure
Eccleſiæ ſpectant vt per *Doctores in dicto cap. cum
omnes*; etiam quod actus ſit voluntarius, tamen
ſi eſt vtilis Eccleſiæ, maior pars præiudicat mi-
nori, vt not. *Doctores omnes in d. cap. cum omnes
& praſertim Fælin. ante num. 16. in 6. fallen. Paris
conſ. 90. num. 15. & 16. vol. 4. Franc. Marcus deciſ.
889. num. 2. par. 2. & fnit reſolutum in Cauſa Bur-
gen. Decimarum de Scalante prima February &
29. Martij 1593. coram Orano, & in hac Cauſa
16. Iunij 1600. coram Ren. Pacen. & in terminis
transactionis qnandò eſt vtilis dicunt Imola in cap.
Humilis num. 5. & 6. de maior. & obed. Fælin. in
d. cap. cum omnes num. 17. verſ. & hanc fallentiam,
Capicins. deciſ. 4. num. 2.*

In caſu autem iſto vtilitas ſatis viſa fuit,
4 quia tranſactio præſumitur vtilis * cum fuerit
facta à maiori parte *iuxta notata in cap. Eccleſia
veſtra il 2. vbi Abb. num. 4. in 3. not. de elect.* imò
5 multum facit receſſus à lite; * propter quem
etiam, quod actus ſpectet Iure ſingulari, ma-
iorem partem præiudicare minori voluerunt
*Fælin. in d. cap. cum omnes ante num 16. in 4. Fal-
lentia Butr. num. 13. verſ. fallit fauore dirimenda-
rum litium Bero. num. 68. verſ. 4. limitatur concln-
ſio Franciſcns Marcns deciſ. 490. num. 17. parte 1.
& dixit Rota in dicta Burgen. de Scalante 29. Mar-
tij*, quod tamen intelligebant Domini quandò
6 tranſactio * ſuper dirimenda lite, eſt vtilis, ha-
bito etiam reſpectu ad illius dubium euentum
*ſecundnm doctrinam Imola, & aliorum ſupra al-
legatorum.*

Non obſtat, quod iſta tranſactio non affi-
ciat ſucceſſores, ex quo confirmatio Papæ fuit
nulla, cum non fuerit narratum, vnum ex di-

Digitized by Google

midijs Portionarijs contradixiſſe, quia cum ex prædictis conſtet, tranſactionem afficere
7 omnes, parum refert, * quod Papæ non fuerit narrata contradictio vnius, vt in proprijs terminis *fuit dictum in dicta Burgen. de ſcalante 29. Martij 1593. coram Orano*.

Præſens deciſio fuit confirmata die 1. Decembris 1614 & 2. Decembris 1615. & 7. Nouembris 1616. & poſteà reuocata die 14. Martij 1618.

ROMANA ARCHIVII.

Mercurij 19. Ianuarij 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum attenditur, non capitula, iuxta quæ ſecundum ædicta affixa debebant ſtipulari.*
2 *Verba* ac ſub pactis, modis, formis, & conditionibus *ad quid referantur*.

DECISIO DLXXIII.

INclitus Populus Romanus habet certa capitula, ſecundum quæ ſolet locare Gabellam ſtudij pro annua reſponſione, & inter alia vnum continet, quod ſoluantur ſc. 300. Archiuio vltra oblationem faciendam, ſcilicet vltra annuam reſponſionem, & quædam alia continent vt certæ pecuniæ ſoluantur certis perſonis (non tamen in illis dicitur) vltra oblationem faciendam, ſed expreſsè in 26. *capitulo* habetur, quod iſtæ pecuniæ ſoluantur ex pecunijs annuæ reſponſionis; Vnde dictus populus vltra annuam reſponſionem prætendebat, Conductores teneri ad dicta ſcut. 300. annua. Contrarium tamen cenſuerunt Domini in præſenti caſu, quia licet fuerint propoſita ædicta, quæ conti-
1 nebant, quod Gabella locaretur cum capitulis * exiſtentibus pœnes Perrottum, tamen Inſtrumentum fuit factum pro certa ſumma, & nihil dictum de ſolutione facienda Archiuio, & propterea non ſunt attendenda Capitula, ſed ipſum inſtrumentum, vt in terminis eſt *conſilium Decij 464. n. 1.* quod corroboratur, tum quia pro iſta ſumma ſcutorum 300. non fuit data cedula Bancaria; tùm etiam quia in præcedentibus Inſtrumentis dicitur, quod hæc ſolutio fieret Archiuio, & in iſto Inſtrumento nihil fuit actum, & non eſt veriſimile, quod ſi ita fuiſſet conuentum, hoc etiam non fuiſſet expreſſum, prout & in alijs Inſtrumentis.

Neque relenat, quod in Inſtrumento adſint verba *ſub annua reſponſione ſcutorum, &c. per D. Conductorem ſoluendorum, ac ſub pactis, modis, formis, & conditionibus latiùs expreſsis inter ipsas*
2 *partes*, quia verba illa, *ac ſub pactis &c.* * non referuntur ad ſolutionem, ſed ad locationem factam, quia dicitur *hanc autem conceſſionem fecerunt &c. pro pretio, et annua reſponſione ſcutorum etc. ac ſub pactis, modis, et formis etc.* itaut ſenſus ſit, locationem fuiſſe factam ſub certa annua reſponſione, ac ſub pactis, & formis contentis in capitulis &c.

ROMANA DOMVS AD SANCTVM AVGVSTINVM.

Mercurij 19. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Quod Aegidiana non intret etiam ſi agatur de vtili dominio emphyteuſis Eccleſiaſticæ inter laicos ita eminentiſſimè determinatur, vt nihil intactum, quod ſuper hac materia poſſit adduci, relictum ſit.

SVMMARIVM.

1 *Aegidiana non comprehendit perſonas Eccleſiaſticas, & eorum bona.*
2 *Bona Eccleſiæ dicuntur Sancta Sanctorum.*
3 *Et dicuntur patrimonium Chriſti.*
4 *Habens iuriſdictionem laicalem tantum, in bonis Eccleſiæ nullam habet poteſtatem.*
5 Aegidiana *non habet locum in bonis Eccleſiaſticis, quamuis agatur de vtili dominio inter laicos. Ampl. num. 12.*
6 *Dominium vtile ratione connexitatis tale iudicari debet quale directum.*
7 *Cognitio cauſæ prophanæ annexæ ſpiritualibus ſpectat ad Iudices Eccleſiaſticos.*
8 *Ratione connexitatis id, quod eſt radicatum in pupillo extenditur ad maiorem.*
9 *Si cauſa eſt communis inter Laicum, & Clericum forus Clerici extenditur ad laicum.*
10 *Si res eſt communis Epiſcopo, & Capitulo, ſi Epiſcopus moritur non currit præſcriptio contra Capitulum.*
11 *Priuilegium illius, qui habet vacationem munerum extenditur ad Socium.*
13 *Lis inter Vaſſallos terminanda eſt per Dominum feudi.*
14 *Iudex Laicus nullo modo poteſt ſe intromittere in bonis Eccleſiæ etiam quod agatur de vtili Dominio num. 21. & num. 25. reprobantur contrarij.*
15 *Paria ſunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari.*
16 *Laicus nullo pacto poteſt ſtatuere ſuper vtili Dominio rei emphyteuticæ Eccleſiaſticæ & num. 18.*
17 *In ſtatuto laicali diſponẽte ſuper vtili dominio laici concurrit præiudicium Eccleſiæ dominæ directæ propter mutationem Vaſſalli.*
19 *In ſucceſſione feudi, & emphiteuſis non attenditur ſtatutum loci, ſed tenor inueſtituræ.*
20 *Dominium vtile quamuis inſeparabile à directo tamen poteſt diuerſo iure cenſeri.*
Vna & eadem res poteſt diuerſo iure cenſeri nu. 20.
21 *Declara procedere reſpectu diuerſæ perſonæ, vel quando concurrit diuerſitatis ratio; ſecus ſi eadem ratio concurrit.*

22 Surd.

22 Surd.conſ.338.num.19. *declaratur*.
23 *Cauſa poſſeſſionis beneficij poteſt tractari coram Iudice ſeculari, licet poſſeſſio ſit connexa cum proprietate.*
24 *In Contrarium eſt communis ſententia.*
26 Albert.Brun.de ſtat.ar..8. ante num.107.verſ. & faciunt hæc *nihil firmat, ſed ſolum aliorum opinionem refert*.
27 Surd.conſ.338.num.17. *allegando* Brunum *decipitur*.
28 *Clericus veniens ad cauſam pro defenſione emphyteuta non poteſt declinare iuriſdictionem. Contrarium num. 30.*
29 Abb. in cap. quoniam frequenter §. in alijs n. 28. vt lit.non conteſt. *impreſſio eſt mendoſa.*
31 Cuman. conſ.84. *eſt ſibi contrarius in* conſ.41. num.2. verſ. Sed his non obſtantibus.
32 Fulgoſ.conſ.166. *conſuluit contra* Cuman.
33 Rota in Auximana bonorum 19. Ianuarij 1604. *reprobatur*.
34 Aegidiana *reſpicit ordinatoria iudicij, & ideò ſeruandum eſt ius fori.*
35 *Rota habet vtramque iuriſdictionem, ſcilicet Eccleſiaſticam, & laicalem.*
36 *Rota ſuſtinet vices Iudicis Eccleſiaſtici, quando agitur de vtili Dominio Emphyteuſis Eccleſiaſticæ.*
37 *Princeps laicus poteſt ſtatuere ſuper vtili dominio, dummodò non lædatur Eccleſia & abſque illius præiudicio.*
38 Anchar. conſ.125.num.7.& conſ.433.num.2. & 3. *fuit author iſtius opinionis*.
39 Anchar.in dd.conſ. *intellectus.*
40 *Tenor inueſtituræ, & non ſtatuta loci, eſt ſeruandus circa ſucceſſionem emphyteuſis.*
41 DD. *qui firmant, quòd ſtante ſtatuto fœminarum excluſiuo, fœminæ in emphyteuſi cenſeantur excluſæ non fundant ſe in ſtatuto, ſed in intentione acquirentis.*
42 Alex.conſ.9.num.1. lib.5.& conſ.24.num.4.in fine lib.6. *Quomodò intelligatur*.
43 Felin.in cap. quæ in Eccleſiarum num.95. de conſtit. *Quomodò intelligatur*.
44 Dec. in auth. caſſa num. 9. C. de ſacro ſanct. Eccleſ.& conſ 139.num.2.verſ.nec obſtat, & in cap. quæ in Eccleſiarum num.20. de conſtit. *quomodo intelligatur*.
45 Pariſ.conſ.22.num.86.vol.2. *quomodò intelligatur*.
46 Addit.ad Dec. in cap. quæ in Eccleſiarum n. 20. in verbo Eccleſiæ de conſtit. *intellectus*.
47 *Doctor eſt intelligendus ſecundum ea, quæ allegat.*
48 Barbat. conſ.14. col.final.verſ.ad hoc reſpondeo lib.1. *quomodo intelligatur.*
49 Brun.de ſtat.art.8.num.106.verſ.item illam. *quomodò loquatur*.
50 Ruin.conſ.70.num.11.vol.5. *quomodo loquatur.* Marchabrun.conſ.26.num.131.*quomodo loquatur num.* 50.
52 Burſatt. conſ.56.num.12.vol.1.*quomodò loquatur*.
53 Menoch. de arbitr. caſ. 180. num. 9. *quomodò loquatur*.
54 Caſtr conſ.194. lib.1. *eſt reprobatus*.
55 Statutum Florentiæ *de prohibita alienatione rei communis irrequiſito conſorte habet etiam locum in donatione iuriſpatronatus.*
56 *Contrarium tenet* Gemin.conſ.67.per tot.
57 Soc. conſ. 99.num.2.vol.2. reprobatur.
58 *Statutum, & conſuetudo non valet in præiudicium Eccleſiæ.*
59 *Conſuetudo in præiudicium Eccleſiæ dicitur proxima ſacrilegio.*
60 Purpurat.conſ.332. num.9. verſ. tertio contigit *in quibus terminis loquatur; & reprobatur nu. ſeq.*
Statutum laicale, & Communitas poteſt imponere collectas ſuper fructibus vtilis dominij emphyteuſis Eccleſiæ num.60.
61 *Contrarium tenentes.*
62 *Conſuetudo, quod Dominus feudi Eccleſiaſticus cognoſcat de feudo Eccleſiæ tàm in poſſeſſorio, quam in petitorio eſt ſeruanda.*
63 Soc. iun.conſ.71.num.13.vol.1. *concludit contra* Anchatan.
64 Caſtr.conſ.290.in fine lib. 2. *in quibus terminis loquatur*.
65 Rimin.Sen.conſ.447.num.20.vol.3. *non tangit quæſtionem hic propoſitam*.
Alb.conſ.28.nu.6. *non tangit quæſtionem hic propoſitam num.65.*
66 Annotatio bo.mem.Orani in Cauſa Mediolanen. bonorum 13 Nouembris 1596. *non habetur vti deciſio Rotæ.*
67 *Rota non facit deciſiones per viam inclinationis.*
68 *Rotæ Auditor Ponens cauſæ poteſt annotare aliquid pro memoria ſua in deciſione.*

DECISIO DLXXIV.

DOmini poſt maturam cauſæ diſcuſſionem
cenſuerunt non eſſe locum Aegidianæ, quia
1 ex defectu poteſtatis ſtatuentis * non compræ-
hendit perſonas Eccleſiaſticas, & earum bona,
vt ſæpe cenſuit *Rota vt in deciſionibus allegatis*
per modernum Eugubinum in conſ.20.num.8.vol.2.
bona enim Eccleſiæ dicuntur Sancta Sancto-
2 rum * *cap. nulli liceat & cap. quicunque 12.quæ-*
3 *ſtione* 2. & dicuntur Patrimonium Chriſti * *cap.*
cum ex eo de elect. in 6. latè Felin.in cap.conſtitu-
tus num.19. de reſcript. & propterea habens iu-
4 riſdictionem laicalem tantùm * in illis nullam
habet poteſtatem *cap.quæ in Eccleſiarum & cap.*
Eccleſia Sanctæ Mariæ de conſtit. & vtrobique no-
tant Doctores omnes, qui defectus poteſtatis in-
trar etiam in caſu, de quo agitur, quia licet
5 agatur de vtili dominio inter laicos, * tamen
cum ſit connexum, & dependens à dominio
directo, quod eſt magis dignum, & effectus ac
qualitas quædam ipſius, quæ non poteſt eſſe
ſine ſubiecto vt poſt *Bart. in extrau. qui ſint re-*
belles, in verſ. rebellando num.17. dicit Iaſon. in
conſ.86.num.14.lib.1. & latè probat Bero, in cap.
quæ in Eccleſiarum num.10. de conſtit. ideò ratio-
6 ne connexitatis tale iudicari debet, * quale eſt
directum *cap.translato de conſtit.cap.præterea, &*
ibi gloſſ. de offic.deleg.l.2. ff de Iuriſd.omn.Iud.la-
tè Catelian. Cotta in uer. connexorum, & in ſpe-
7 cie, quod cognitio cauſæ annexæ * ſpirituali-
bus ſpectet ad Iudices Eccleſiaſticos eſt *tex.ex-*
preſſus in cap. quanto, & ibi latè gloſſ.in ver.con-
ne-

nexa, & Doctores omnes de Iudic. & propterea
8 videmus, quod ratione connexitatis * illud,
quod eſt radicatum in pupillo extenditur ad
maiorem *l. ſi communem ff. quamadmod. ſeruit.*
amitt. & quod eadem ratione ſi cauſa eſt com-
9 munis inter laicum, & Clericum * forus Cle-
rici extenditur ad laicum *Bart. in l. præcipimus*
in §. eodem num. 1. C. de appell. & ſi res eſt com-
munis Epiſcopo, & Capitulo, ſi Epiſcopus
10 moritur * non currit præſcriptio contra Ca-
pitulum *Abb. in cap. 1. de preſcript. num. 4.* & pri-
uilegium illius, qui habet vacationem mune-
11 rum * extenditur ad ſocium *gloſſ. in l. fin. C. de*
muner. & honor. lib. 10. & alia complura exem-
pla adducit *Andreas Siculus in conſ. 1. num. 38. &*
ſeqq. lib. 2.

Et prædicta tanto magis procedunt in caſu,
de quo agitur, quia omnes cauſæ iſtius domi-
12 nij vtilis ſunt ſpirituales, * & propterea ab eis
recipit iudicium *Card. in Clem. per litteras num.*
12. quæſt. 15. de præben. efficiens enim eſt Ec-
cleſia materialis bona ipſa Deo dicata, finalis
verò vtilitas Eccleſiæ, ita arguunt, & conclu-
dunt *Bero in cap. quæ in Eccleſiarum num. 9. &*
ſeqq. & præſertim num. 12. de conſtit. Siluan. conſ.
9. num. 23. & pro iſta Sententia videtur bonus
tex. in cap. cæterum vbi Abb. in princ. de Iudic.
quem allegat Bero loco præcitat. vbi lis inter Vaſ-
13 ſallos terminanda eſt per Dominum fæudi, *
etiam quod ſit Eccleſiaſticus, & hanc quoquè
Sententiam ſequuti ſunt *Fulgoſ. in conſ. 166. num.*
3. verſ. quinto quia, & col. penult. in princ. verſ.
rurſus vbi quod Iudex Laicus nullo pacto poteſt
14 ſe intromittere, * etiam quod agatur de vtili
dominio inter Laicos *Card. in conſ. 92. num. 8.*
in fin. verſ. inſuper Calderin. conſ. 15. num. 1. de
Iudic. Rebuff. de decim. quæſt. 10. num. 1. Cuman.
conſ. 41. n. 2. verſ. ſed his non obſtantibus Cam-
peg. inter conſ. Bruni conſ. 2. num. 35. verſ. &
hoc quia feudatarius vol. 1. Ægid. cons. 40. num.
3. in fin. verſ. & eſt ratio, & hæc videtur fuiſſe
opinio Franciſci de Tigrino, & Vberti de Bobio,
vt colligitur ex traditis per Io. Andr. in cap. quo-
niam frequenter num. 34. per Butr. in §. quod ſi
ſuper num. 19. verſ. ſi autèm venit, & per Abb.
in §. in alijs num. 28. vt lit. non conteſt. pro qua
poſſunt etiàm allegari, quia in effectu hoc ſentiunt
Faderit. de feu. cons. 245. num. 3. verſ. ſine præ-
iudicio veritatis Gem. in cap. fin. num. 14. de for.
compet. in 6. Anchar. in cap. ea quæ num. 12. de
reg. Iur. in 6. Bolognin. in Addit. ad conſ. Io. de
Anan. 84. num. 7. Aluar. Valaſ. de Iure emphit.
q. 39. num. 14. verſ. & idem ſi durante emphy-
teuſi.

Et prædicta corroborantur etiam alia opti-
15 ma ratione, quia paria ſunt forum ſortiri, *
& ſtatutis ligari *cap. 2. de conſtit. in 6.* quod ar-
gumentum ponderat *Bero. dicto cap. quæ in Ec-*
cleſiarum num. 12. ſed ſic eſt, quod Laicus nul-
16 lo pacto poteſt ſtatuere * ſuper vtili dominio
rei emphyteuticæ Eccleſiæ, vt eſt *tex. clarus in*
dicto cap. quæ in Eccleſiarum de conſtit. & iſtæ eſt
germanus intellectus illius tex. ex allegatis per
Rimin. Iun. ibidem num. 2. verſ. ſecundus verò
fuit cum pluribus ſeqq. vſque ad n. 13. & quam-
uis dici poſſet hoc eſſe verum, quando agitur
de mutatione Vaſſalli, quia tunc agitur de
prægiuditio Eccleſiæ, tamèn conſiderabant
Domini, quod circa validitatem Statuti inter
alia, duo poſſunt conſiderari, ſcilicet defectus
poteſtatis ſtatuentis, & præiudicium Eccleſiæ
vt in d. *cap. quæ in Eccleſiarum, & habetur etiàm*
in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ de conſtit. & con-
ſiderat Bero. in dicto cap. quæ in Eccleſiarum num.
9 in Statuto autèm diſponente ſuper vtili do-
17 minio Laici * concurrit præiudicium Eccleſiæ
propter mutationem Vaſſalli *Campeg. inter conſ.*
Brun. conſ. 2. n. 36. verſ. & ideo non poſſunt ſtatuere
Rimin. Iun. qui latè hoc probat, & multos allegat in
dicto cap. quæ in Eccceleſiam num. 12. de conſtit. &
dicit ibidem Bero. d. num. 9. Concurrit etiàm de-
fectus poteſtatis ſtatuentis ratione cõnexitatis,
quam habet dominium vtile cum directo, vt
dictum fuit, & probat *Bero loco proximè allega-*
to, verſ. alia quoquè ratione, & in ſpecie quod
Statuta Laicorum non comprehendant vtile
18 dominium in bonis emphyteuticis * tenuerunt
Card. conſ. 2. num. 1. verſ. item in hæreditate
Bald. in Auth. ſi quas ruinas num. 9. C. de Sacroſ.
Eccleſſ. Campeg. inter conſ. Bruni conſ. 2. num. 34.
vbi quod iſta opinio eſt verior Abb. conſ. 72. in
princ. lib. 1. & in cap. quæ in Eccleſiarum num. 2.
in 3. not. vbi etiàm Bero num. 8. & Dec. num. 6.
de conſtit. Siluan. conſ. 9. num. 25. Bald. conſ. 300.
num. 1. & 4. lib. 1. Iaſ. conſ. 152. num. 9. lib.
4. Cuman. conſ. 41. num. 2. verſ. ſed his non ob-
ſtant. & eſt de mente Caſtren. in conſ. 146. in princ.
et conſ. 300. col. 2. in fine verſ. et idem ſi tenor
lib. 2. dum dicit in ſucceſſione feudi, & em-
19 phyteuſis * non eſſe attendendum Statutum
loci, ſed tenorem inueſtituræ.

Non obſtant in contrarium adducta, & pri-
mo, quod dominium vtile non eſt Eccleſiæ, ſed
Laici inueſtiti, & ideò Iudex Laicus eſt Iudex
competens, quia connexitas, quam habent
iſta dominia inter ſe non efficit, quin vtile di-
catur proprium Laici, non autem Eccleſiæ,
20 & licèt inſeparabile videatur à directo, * ta-
men poteſt diuerſo Iure cenſeri eo modo, quo
vna, & eadem res poteſt diuerſo reſpectu, imò
ratione diuerſarum perſonarum diuerſimodè
iudicari vt in puncto dicit *Surdus in conſ. 338.*
num. 19. verſ. nec monet lib. 3. Nam fuit reſpon-
ſum, quod licet ſit verum, quod aliquandò
vna, & eadem res poſſit diuerſo Iure cenſeri;
hoc tamèn procedit, quandò reſpectu diuer-
21 ſæ perſonæ, * vel diuerſo reſpectu concurrit di-
uerſitatis ratio; ſecùs autem quando eadem
ratio concurrit, vt declarat *Abb. in cap. cum in*
tua num. 7. verſ. ſolutio ex diuerſitatis rationibus
de decim. Dominium autem vtile non poteſt
diuerſimodè conſiderari reſpectu Eccleſiæ, &
Laici, cum ſemper remaneat annexum cum
directo, nàm per conceſſionem factam Laico
actualiter non ſeparatur à directo, ſed per
quandam fictionem intellectus, vt dicitur de
Iurepatr. *gloſſ. 1. in cap. pia mentis 16. q. 7. quam*
ſequitur And. Siculus in cap. quanto num. 16. verſ.
etſi dicatur de Iudic. quæ operatur vt dominij
vtilis Laicus capax ſit, non autem quod ita
efficiatur Laicale, vt Iudex Laicus ſit Iudex
competens, imò cognitio preſeruatur Iudici
Eccle-

Eccleſiaſtico *Alex. conſ. 58. in fin lib. 1. et in pro-
prijs terminis Bero in d. cap. quæ in Eccleſiarum n.
9. verſ. alia quoque de conſtit.* & ſic ceſſat argu-
22 mentum *Surd. in d. conſ. 338. num 9.*,* quod
bona ſunt perſonarum acceſſoria, quia hoc eſt
verum, quando res omnino transfertur; ſecus
autèm quandò ſolum dominium vtile, quod
remanet connexum cum directo, & ideò non
poteſt diuerſo Iure cenſeri, *vt dictum eſt*.

Nec predicta reſponſio poteſt elidi, ex quo ali-
qui voluerunt cauſam poſſeſſionis beneficij
23 poſſe tractari coram Iudice Seculari,* & ta-
men poſſeſſio eſt connexa cum proprietate ſpi-
rituali, quo argumento vtitur *Surdus ubi ſup.
num. 25.* quia nedùm tollitur obiectum ex ra-
tionibus prædictis, *et ex adductis per Bero in d.
cap. quæ in Eccleſiarum num. 12. in fin.* ſed ex
24 quo communis ſententia eſt in contrarium,*
vt teſtatur *Aufrerius in addit. ad deciſ. Cap. Toloſ.
471. incipien. Item fuit queſitum, et de commu-
ni etiam teſtatur Aluar. Valaſc. conſult. 93. num.
3. et eam etiàm ſequitur Gulielm. de Benedict. in
cap. Raynutius in v. et uxorem deciſ. 2. n. 38.
et infiniti qui poſſent allegari, et ſemper eam ap-
probauit Rota ut in deciſ. 4. de lit. conteſt. in antiq.
quam ad punctum allegat Aufrerius ubi ſup. et eſt
etiam deciſio Putei 631. in fin. lib. 1. et fuit ſepiſ-
ſime reſolutum, & ſignanter in Cauſa Oſcen. Cano-
nicatus 1. Decembris 1595. coram Reuerendiſs.
D. meo Decano.*

Non obſtat, quod plures Doctores videan-
tur tenere contrarium, ſcilicet, quod Iudex
laicus poſſit cognoſcere ſuper tali dominio vti-
li inter ipſos laicos, quia illorum Doctorum
25 authoritates facile tolluntur*, nam *Albertus
Brun. de ſtat. art. 8. ante num. 107. verſ. & fa-
26 ciunt hæc,** qui pro illa opinione allegatur, ni-
hil firmat, ſed ſolum refert opinionem *Vberti
de Bobio, & Franciſci de Tigrino,* quos malè in-
tellexit, quia ipſi pro contraria ſententia poſ-
ſunt allegari, *ex Butr. et Io. Andr. & Abb. ſu-
pra dictum eſt*, & propterea *Surd. in d. conſ. 338.
27 num. 17.** dum allegat *Brunum*, decipitur, *Ab-
bas vero in cap. quoniam frequenter §. in alijs nu. 28.
vt lit. non conteſt.* Licèt videatur dicere, quod
28 Clericus veniens ad cauſam pro defenſione*
emphyteutæ non poſſit declinare Iuriſdictio-
nem, tamen eſt aduertendum, quod impreſ-
29 ſio* eſt mendoſa, quia *Speculator de 1. decreto
§. reſtat videre num. 24. & 25.* quem ipſe alle-
gat expreſsè tenet, quod Iudex Laicus non eſt
Iudex competens Clerici venientis ad cauſam,
etiam quod renunciet priuilegio fori, & in
omnem euentum dictum *Abbatis* eſſet contra
30 *Gloſſ. in cap. Clericus* nullum 11. quæſt. 1. in v.
ſecularem, Cumanus autem in conſ. 84.* eſt ſibi cō-
31 trarius* *in d. conſ. 41. num. 2. verſ. ſed his non
obſtantibus*, & in eodem caſu *Cumani* contrarium
32 conſuluit *Fulgoſ.* in conſ. 166. locis præcitatis*;
Deciſio vero in *Cauſa Auximana bonorum 19. Ia-
33 nuarij 1604.** licet in terminis dicat, quod eſt
locus *Egidianæ*, quandò agitur de vtili domi-
nio inter Laicos, quia perſonæ ſunt ſeculares,
nèc agitur de bonis, ſed ſuper poſſeſſione in-
ter ipſos laicos, non firmat, quod cauſa poſ-
ſit cognoſci coram Iudice Laico, ſed firmat
potius, quod *Egidiana* habeat locum coram
Iudice Eccleſiaſtico, quando agitur inter Lai-
cos, quod non eſt verum, quia *Aegidiana* reſpi-
34 cit ordinatoria Iudicij,* & ideò ſeruandum
eſt Ius fori *Contard. de Aegidiana limit. 4. rat.
can. reintegranda num. 11. et 12.* in foro autem
Eccleſiaſtico, vt dictum eſt, non habet locum
Aegidiana, & propterea cum prima vice illa *de-
ciſio* fuerit allegata in Cauſa *Sabinen. Velletta-
rum 9. Iunij 1606. coram me*, in qua agebatur
de vtili dominio inter Laicos, & dubitabatur
an eſſet locus *Egidianæ*, Rota voluit videre de
iuſtitia mandati de manutenendo, vt in poſi-
tionibus, & Diarijs Dominorum fuit annota-
tum, quia cum Rota habeat vtramque Iuriſdi-
35 ctionem nempè* Eccleſiaſticam, & Laicalem,
36 cum ageretur de vtili dominio*, ſuſtineba-
mus vices Iudicium Eccleſiaſticorum, & prop-
tereà erat ſeruandum Ius fori Eccleſiaſtici.

Neque facit alia ponderatio, nempè, quod
ſi paria ſunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari
multi Doctores tenent, quod Princeps Laicus
37 poteſt ſtatuere* ſuper vtili dominio, dummo-
dò non lædatur Eccleſia, & abſque illius præ-
iudicio, quos allegant *Tiraq. de retract. lignag.
Gloſſ. 13. num 8. Surd. d. conſ. 338. num. 14. in fi-
ne verſ. 4. quod ſtatuta Laicorum, & Aluar Valaſ.
de Iur. emphyt. queſt. 17. num. 62.* & hoc etiam
reperitur ſcriptum in quadam *annotatione bo. me.
Orani in Cauſa Mediolanen. bonorum 13. Nouem-
bris* 1596. nam dixerunt Domini, quod *Anchar.
38 in conſ. 125. num. 7. et in conſ. 443. num. 2. et 3.**
fuit Author iſtius opinionis, & ideò reſolutio
pendet ab intellectu *Ancharini*, qui verè loqui-
39 tur in caſu*; quo emphyteuſis fuerit acquiſi-
ta pro hæredibus, & mouetur primo, quia
aderat ſtatutum, per quod fœminæ exclude-
bantur, vnde ſubdit, quod ex eo, quod fæ-
minæ non poterant eſſe hæredes non erant ſuc-
ceſſibiles in emphyteuſi acquiſita pro hæredi-
bus, & ſecundo mouetur, quia Pater acqui-
rendo pro filijs, vel liberis non cenſetur acqui-
ſiuiſſe pro fæminis, quia cenſetur ſe conformaſ-
ſe cum diſpoſitione ſtatuti, & eodem modo
acquirere, & ita intelligit & declarat *Ancharra-
num Socein. Iun. in conſ. 71. num. 43. vſque ad fi-
nem lib. 1. et Brunus de Statutis art. 8. num. 106.
in princ.* & ita etiam illum intellexit *Rota in Cau-
ſa Romana Domus Sancti Ludouici 27. Nouembris
1601. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, et
coram me in Cauſa Romana Emphyteuſis 18. Maij
eiuſdem anni, et 28. Nouembris 1603. et alias
ſæpiùs*, & quamuis *Ancharanus* ſubdat, quod
ſtatutum non diſponit ſuper rebus Eccleſiæ, ſed
ſuper vtili dominio, quod eſt Laicorum, tamen
eſt aduertendum, quod non loquitur de ſtatu-
to in ordine ad vtile dominium, ſed de ſtatu-
to in ordine ad intentionem acquirentis, quæ
intentio acquirentis, vt maſculis extantibus
fæminæ non ſuccedant, non lædit Eccleſiam
cum ipſius non interſit, vt pater magis acqui-
rat vni, quam alteri ex filijs, ſed non propte-
reà dicit, quod ſi pater acquirat pro filijs ma-
ſculis, & fæminis, itaut omnes inſimul ſuc-
cedant, ſtante ſtatuto excluſiuo fæminarum,
fæminæ non poſſint ſuccedere, quia hoc eſſet
contra

Digitized by Google

contra Iuris communis regulas, ſecundum
40 quas tenor inueſtituræ ſeruandus eſt *, & non
ſtatuta loci, vt per *Caſtren. locis ſuperiùs allegatis* & Doctores, qui generaliter ponunt iſtam
concluſionem, quod ſtante ſtatuto excluſiuo
fœminarum, fœminæ in emphyteuſi cenſeantur
41 excluſæ *, non fundant ſe in ſtatuto, ſed in
intentione acquirentis, qui præſumitur in acquirendo ſe conformare cum Statuto, vt per
Bart. in l. vt iuris fraudi §. ſi liberi num. 5. ff. de oper. liber Clarus in §. Emphyteuſis quæſt. 32. verſ. ſed pone etc. qui alios allegat Dec. conſ. 30. nu 40. et ſeqq. Curt. Iun. qui de communi teſtatur in conſ. 31. num. 3. et dixit Rota in præcitatis deciſionibus Romana Domus Sancti Ludouici, et Romana Emphyteuſis.

Et ſecundum Sententiam *Anchar.* ſunt intelligendi Doctores, qui allatis prædictis rationibus ipſum ſimpliciter ſequutur, nem-
42 pè *Alexander conſ. 9. num. 1. lib. 5.* * *et conſ. 27.*
43 *num. 4. in fine vol. 6. et Felin. in cap. quæ in* *
44 *Eccleſiarum nu. 95. de conſtit. Dec. in auth. caſſa* *
num 9. C. de Sacroſ. Eccleſ. et conſ. 139. num. 2. verſ. nec obſtat, et in cap. quæ in Eccleſiarum nu.
45 *20. de conſtit. Pariſ. conſ. 22. num. 86.* * *vol. 2. et*
46 *addit. ad Dec. in cap.* * *quæ in Eccleſiarum nu. 20. in u. eccleſiæ de conſtit* & meritò quidem, nam
vltra quod hoc colligitur ex verbis ipſorum
Doctorum, intrat quoque alia ratio, quod
47 Doctor eſt intelligendus * ſecundum ea, quæ
allegat *Roman. conſ. 211. num. 5. verſ. quoad ultimum.*

Aliorum autem Doctorum alij vel torquent
Anchar. vel etiam ſecundum ipſum intelligi
poſſunt; alij loquuntur in caſibus particularibus, in quibus ſunt reprobati; alij poſtremò
non tangunt iſtam difficultatem, & in primo
48 genere ſunt *Barbat. in conſ. 14.* * *col. fin. verſ ad*
49 *hoc reſpondeo lib. 1. Brun. de ſtat.* * *loco ſupra allegato verſ. item illam ampliantur etc. Ruin conſ. 70.*
50 *num 11.* * *vol. 5. Marcabrun. conſ. 26. n. 131.*
52 *Burſatt. conſ 56. num. 12.* * *vol. 1. Menoch. de ar-*
53 *bitr. caſu 180. num. 9.* *

In ſecundo verò genere ſunt *Caſtren. in conſ.*
54 *194. lib. 1.* * qui tenet, quod Statutum Floren-
55 tiæ de prohibita alienatione rei communis *
irrequiſito conſorte habeat etiam locum in donatione Iuriſpatronatus, ſed nihil probat, cum
res ipſa demonſtret authoritatem huius *con-*
56 *ſilij*, contra quod in ſpecie eſt * *conſ. Gemin. 67. per totum*, in quo concludit contrarium,
tam ex defectu voluntatis, quam poteſtatis ſta-
57 tuentium *Soccin. in conſ. 99. num. 2. vol. 2.* *
qui dicit quod circa ſolutionem Canonis eſt
attendendum ſtatutum, & conſuetudo loci, in
quo debet fieri ſolutio; nihil etiam probat,
58 quia non valet ſtatutum, & conſuetudo * in
præiudicium Eccleſiæ *cap cum cauſam de re Iudic. cap. 1. de conſuetud. cap. Clericus laicus de immunit. Eccleſ. in 6.* & iſta conſuetudo dicitur
59 proxima ſacrilegio * *Bald. conſ. 9. num. 6. verſ. non valeret lib. 1. Ruin. conſ. 156. num. 8. lib. 4.*
vbi, quod conſuetudo non valet ex cauſa efficienti, quia ſicuti laici non poſſunt ſtatuere,
ita nec conſuetudinem inducere oneroſam Eccleſijs *Purpurat.* verò *in conſ. 332. num. 9. verſ.*
60 *tertio contingit*, &c. * qui loquitur ad effectum,
quod vtile dominium poſſit collectari, nec
61 etiam facit, quia in contrarium eſt doctrina *
Bart. in l. priuatæ num. 2. C. de excuſat. mun. lib. 10. vbi etiam poſt *Angelum Ioannes de Platea circa med. verſ. dicit etiam hic Angelus Caſſan. in conſuetud. Burgun. §. 4. gloſſ. 6. ſuper verbis textus, & ſupporter le moiſie, verſ. & intellige prædicta num. 6. Thom. Parpal. in repetit. l. placet num. 73. & ſeqq. C. de ſacroſ. Eccleſ. Ægid. de Thom. de collect. in §. Pauperesſan. aliquibus num. 29. & ſeqq. Iaſ. in l. 1. num. 31. C. de Iur. emphit.* & habetur poderoſiſſimum *conſilium Siluani 9. per totum, vbi latè, & doctè, & etiam in caſu Purpurati loquuntur Surd. & Aluar. Valaſc.*
qui fuerunt quodammodò nouatores iſtius
opinionis, & propterea conantur fundare intentionem ſuam defendendo predictas concluſiones.

In tertio verò genere ſunt *Afflictus in cap. Im-*
62 *perialem §. præterea* * *inter num. 9. de probib. ſeud. alienat. per Fridericum*, qui dicit conſuetudinem eſſe ſeruandam, quod Dominus fœudi Eccleſiaſticus cognoſcat de fœudo Eccleſiæ, tam
in poſſeſſorio, quam in petitorio, quia iſta conſuetudo eſt ſecundum diſpoſitionem Iuris, &
propterea *Afflictus* non facit ad punctum *Soc-*
63 *cin. Iun. in conſ. 71. num. 13. vol. 1.* * qui facit
motiuum, ſed concludit cum *Anchar.* quem
etiam declarat vt ſupra dictum eſt, & ideò non
debuiſſet allegari *Caſtrenſ. in conſ. 290. in fin.*
64 *lib. 2.* loquitur in terminis illius quæſtionis de
his, quæ competunt Clericis non vti Clericis,
ſed vt cuilibet de qua per *Bart. in l. cunctos Populos quæſt. 5. num. 28. & ſeqq. C. de ſumma Trinit. & fide Catthol.* de qua quicquid dicendum
ſit non facit ad propoſitum *Riminald. ſen. conſ.*
65 *447. num. 20.* * *vol. 3. & Alba conſ. 28. num. 6.*
abſolutè non tangunt iſtam difficultatem.

Non obſtat *annotatio bo. mem. Orani in Cauſa Mediolanen. bonorum* quia illa non eſt deciſio
66 Rotæ, * vt patet ex eius initio ibi (Domini per
viam Inclinationis amplexi ſunt *deciſionem factam ſub die 20. Maij* ad fauorem Domini Commendatarij;) Rota enim non facit deciſiones
67 per viam inclinationis, * ſed in iſtis caſibus
eſt in arbitrio Ponentis ſi aliquid annotare ve-
68 lit memoriæ ſuæ cauſa, * & tanto magis, quia
in priori *deciſione* huiuſmodi concluſio non reperitur firmata; Preterea vnus ex dominis,
qui tunc temporis erat in Rota affirmabat,
quod viſa huiuſmodi annotatione Rota illam
non agnouit pro ſua, &c.

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Lunæ 24. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Semel ritè, & rectè immiſſus non poteſt amplius petere immiſſionem, ſecùs ſi nulliter. Identitas bonorum probatur ex
nonnul-

Digitized by Google

nonnullis modis, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Semel immiſſus non poteſt ampliùs petere immiſſionem.*
2 *Declara procedere quando ritè, & rectè fuit proceſſum ad immiſſionem; ſecus ſi è conuerſo num. 4.*
3 *Immiſſus ſi eicitur debet agere interdicto recuperandæ, vel retinendæ.*
5 *Immiſſio pro indiniſo conceditur, qnando prætenſio eſt certa ratione qnota.*
6 *Inuentarium probat contra conficientem, & habenteni cauſam ab ipſo.*
7 *Ad probandam identitatem ſufficiunt duo confines.*
8 *Idemitas nominis multum operatur ad probandam identitatem bonorum,*
9 *Concurrente identitate loci.*

DECISIO DLXXV.

HOc dubium an ſit concedenda immiſſio Ioanni Baptiſtæ habet plures difficultates; prima eſt an poſſit concedi, cum ſemel fuerit immiſſus, & Domini cenſuerunt affirmatiue
1 reſpondendum, quia licèt ſemel immiſſus * non
poſſit petere amplius immiſſionem §. *ſequens verſ. itaque ſi quis adeptus ſuit poſſeſſionem inſtit. de interdict. l. 2. §. adipiſcenda ff. eodem tit.* tamen hoc eſt verum, quando ritè & rectè fuit
2 proceſſum ad immiſſionem, * vt colligitur ex
ratione Doctorum, qui dicunt per immiſſionem impletam eſſe ædicti cauſam, & ideò ſi immiſſus eijciatur, debet agere interdicto re-
3 cuperandæ, * vel retinendæ *Specul. de teſtam. §. 3. num. 32. Alberic. in l. fin. num. 17. C. de ædict. din Adr. tollen. Modern. de adipiſcen. remed. 4. num. 505 & 507.* ſed quandò quis non fuit re-
4 ctè immiſſus, * non poteſt dici, quod ſit impleta ædicti cauſa, & quod poſſit agere interdicto recuperandæ vel retinendæ, quia quod nullum eſt nullum parit effectum *l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic.* & ideò denuò Iuris ordine ſeruato poteſt petere immiſſionem, quia non eſt impleta ædicti cauſa, vt colligitur ex traditis *per Cardinalem in conſ. 75. per totum, & expreſſè fuit reſolutum in cauſa meleuitana Parochialis 26. Iunij 1606. coram me.*

Secunda difficultas eſt, an ex quo Mineruæ competit detractio legitimæ, & Trebellianicæ poſſit concedi dicta immiſſio, & pariter affir-
5 matiuè fuit reſolutum, * quia cum prætenſio
Ioannis Baptiſtæ ſit certa ratione quotæ, poteſt ei concedi dicta immiſſio pro indiuiſo *iux. notata in l. locus vbi gloſſ. & Doctores ff. de acquir. poſſeſſ. & fuit in ſpecie reſolutum in cauſa Interamnen. de Paradiſijs prima Iulij 1607. coram R. P. D. meo Pamphilio, & nuper coram me in cauſa Romana de Mandoſijs.*

Tertia difficultas eſt, an probetur identitas bonorum, quæ petuntur: Pro cuius difficultatis reſolutione Domini firmarunt, quod Sanctes, & Aldinus fratres fecerunt fideicommiſſum, quibus ſucceſſerunt Ioannes Baptiſta, & Gaſpar fratres, qui Io: Baptiſta agit ad portionem obuentam Gaſpari, identitas autem bonorum probatur ex Teſtibus ſuper tertio, & ex Inuentario facto per Tutricem, quod pro-
6 bat contra conficientem, * & habentem cau-
ſam ab ipſo *l. fin. C. arbitr. vtil. Caſtren. conſ. 393. num. 20. col. 2. in fin. verſ. ad 3. lib. 2. Roman. conſ. 102. num. 3. verſ. cum itaque*, quæ bona poſtmodum fuerunt diuiſa inter Io: Baptiſtam, & Gaſparem, vt conſtat ex ipſa diuiſione, quæ autem ex dictis bonis poſſideat Minerua benè probant primus, & tertius Teſtis ſuper ſexto, qui in aliquibus expreſſè deponunt, quod ſunt illamet bona, quæ poſſidebant Gaſpar, & Sanctes, in aliquibus verò benè con-
7 cordant in confinibus, cum duo ſufficiant * *iux. doctrinam Bart. in l. demonſtratio num. 14. ff. de condit. & demonſtrat.* & in aliquibus concurrit etiam identitas nominis, quæ multum opera-
8 tur *Menoch. conſ. 202. num. 102.* maximè con-
9 currente identitate loci * *Aretinus conſ. 103. num. 3. verſ. idem uidetur.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 30. Maij ſequentis.

SENOGALLIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 24. Ianuarij 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio emmiſſa in litteris præiudicat confitenti.*
2 *Extinguens cenſum ex proprijs pecunijs non poteſt agere ad extinctionem cenſus contra principalem debitorem, ſed debet agere ad ipſas pecunias.*

DECISIO DLXXVI.

DOmini dixerunt, laudum non eſſe iuſtum, quia Claudius non poterat cogi ad inſtantiam Bernabei ad extinguendum integrum Cenſum ſcuta 500. impoſitum ad fauorem Rodulphi, nec non ad extinguendum alium Cenſum ſcuta 150. impoſitum ad fauorem Buccaroni, nec non & ad ſoluendos fructus dictorum cenſuum, cum per priùs dicti Cenſus eſſent in maiori parte extincti, nàm ipſæ Bernabeus, qui impoſuerat illos cenſus nomine Claudij ſuper ſuis bonis in litteris datis Claudio fatetur exceptis ſcutis 125. extinxiſſe Cenſum dicti Rodulphi, quæ confeſſio in litteris ei præ-
1 iudicat * *l. publica ff. depoſ.* & ex publico Inſtru-
mento conſtat eumdem extinxiſſe antè laudum dictum Cenſum ſcuta 150. Vndè quatenùs etiam Bernabeus extinxerit de proprijs pecunijs, quod pendet ex computis videndis, ni-
2 hilominùs non potuit agere ad extinctionem *
Cenſus ſed debuiſſet agere ad ipſas pecunias.

Non ſuſtinetur etiam laudum, dùm condemnat Claudium ad ſoluendam certam pecuniarum ſummam Bernabeo, quia hoc creditum non iuſtificatur ex actis.

ROMANA SCVTORVM QVATVOR MILL.

Ven. 28. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Verba* modo, & forma *quid importent.*

DECISIO DLXXVII.

Domini perſiſterunt in reſolutis, ſcilicèt Excellentiſſimum Dominum Principem teneri præſtare patientiam, vt Iugulis ſatisfiat de ſuo credito ſcutorum 4000. ſuper fructibus multiplici, nàm cum hoc fuerit conuentum inter Vrſinos, & Iugulum ſub die 19. Iulij, & poſtmodùm Excellentiſſimus Dominus Princeps promiſerit ſoluere ſcut. ſexdecimill. Iugulo, & in reliquis modo, & forma contentis in alio Inſtrumento ſub die 19. & ſic per verba illa (*in*
1 *reliquis modo, & forma*) * conſenſit, vt Iugulo ſatisfiat ſuper fructibus dicti multiplici *ex allegat s in alia deciſione.*

Neque placuit, quod verba illa, (*& in reliquis modo & forma*) ſint intelligenda de modo ſoluendi pecunias, non autem quoad ſcut. 4000. nam fuit reſponſum, quod Iugulus retrouendidit tenutam Vrſinis prætio ſcutorum 2000. & conuenit quod Excellentiſſimus Dominus Princeps ſolueret ſcut. ſexdecimill. reſiduū verò ſcilicet ſcuta 4000. ſoluerent Vrſini, qui ſi deficerent, Iugulus poſſet agere ſuper multiplico; Vndè cum fuerit dictum (*in reliquis modo, & forma*) iſta verba ſunt intelligenda circa reſiduum prætij, vt ſcilicet ſolueretur per Vrſinos iuxta tenorem primi Inſtrumenti.

Neque facit, quod Princeps ſoluerit pro pretio tenutæ ſcut. ſexdecimill. quia iſtud erat prætium conſideratis perſonis Vrſinorum, & Principis, ſed conſideratis perſonis Vrſinorum, & Iuguli prætium erat ſcut. 2000. & ad effectum vt Vrſini venderent tenutam Principi, fuit facta ille retrouenditio Vrſinis, & propterea dum Princeps vſus fuit verbis illis (*in reliquis modo, & forma*) videtur approbaſſe modum ſoluendi reſiduum pretij inter Vrſinos, & Iugulum, prout fuerat conuentum inter ipſos.

Et prædictus intellectus ſuadetur, quia in alio Inſtrumento impoſitionis Cenſus ſc. 2000. celebrato 13. Auguſti 1596. Excellentiſſimus D. Princeps promiſit ſoluere Iugulo ſc. 16. m. & in reliquis ſeruata forma alterius Inſtrumenti, in quo Iugulus reſeruauerat ſibi Ius exigendi dictam ſummam ſc. 4. m. ſuper fructibus multiplici; vnde ex iſto modo contrahendi ſatis colligitur, quod Excellentiſſimus Dominus Princeps voluerit approbare facultatem conceſſam Iugulo, vt poſſet ſibi ſatisfieri ſuper fructibus multiplici, *vt latè fuit deductum in alia deciſione.*

Reſeruarunt tamen Domini videre, an obſtent huic facultati clauſulæ motus proprii, de quo erit particularitèr agendum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Decembris 1615. et 26. Nouembris 1618.

MARSICANA PENSIONIS.

Veneris 28. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Regula 44. Cancellariæ quid diſponat: eius diſpoſitio an habeat locum in extinctione penſionis, non determinatur. In extinctione penſionis requiritur conſenſus partium, & auctoritas Papæ.

SVMMARIVM.

1 *Penſio remanet extincta per ſolam ſignationem ſupplicationis factam à Papa.*
2 Regula Cancellariæ 44. *quid diſponat et nu.* 4.
3 *Eadem* Regula *non habet locum in caſſatione penſionis vid. num.* 5. *et* 7.
4 *In reſignatione poſt ſignatam ſupplicationem nouus conſenſus reſignantis requiritur.*
6 *Reſignans antequam præſtiterit conſenſum in Camera, vel Cancellaria poteſt pænitere.*
8 *In extinctione penſionis requiritur conſenſus partium, et auctoritas Papæ.*
9 *Mandatum validum requiritur in eo, qui dat ſupplicationem.*

DECISIO DLXXVIII.

Dicebatur penſionem fuiſſe extinctam, cum
1 Papa ſignauerit ſupplicationem*, nam ex ſola ſignatione perficitur gratia Papæ, maximè in caſſatione penſionis, quia non expediuntur litteræ ſed ſola Signatura ſufficit *iuxta notata per Caſſad. deciſ. 1. & 3. de renunciat. Mohed. deciſ. 31. eodem tit. Creſcen. deciſ. 7. paritèr eodem tit. et 9. de proc. Mandoſ. ſuper reg. 19. q. 9. num. 6. Gabr. conſ. 194. num. 3. lib. 1. Boer. dec. 348. num 4*

Nec in hoc caſu dicebatur obſtare *regulam*
2 *Cancellariæ* 44.* de conſenſu in reſignatione, & penſione de qua in dictis Iuribus, & *deciſionibus*; quia *Regula* loquitur ante expeditionem litterarum; in caſſatione autem penſionis, cum non
3 expediantur litteræ *, ceſſat ratio *regulæ*, & quamuis in ſupplicatione adſit clauſula *accedente conſenſu penſionarij*, tamen penſionarius præſtitit conſenſum.

Domini tamen cenſuerunt contrarium nempè pen-

pè penſionem non fuiſſe extinctam, nam ſi in
caſſatione penſionis requireretur poſt ſignatam
4 ſupplicationem nouus conſenſus * vigore di-
ctæ *regulæ* 44. proùt requiritur in reſignatione
beneficij, res tranſiret ſine difficultate, quia in
reſignatione beneficij propter verba illa *Regu-
læ, Apoſtolicæ litteræ nullatenus expediantur, niſi
reſignans expreſsè conſenſerit*, (quod eſt diſpoſi-
5 tum, & in reſeruatione penſionis) * Regula o-
peratur, vt reſignatio aliter facta, vel ſaltem
expeditio non valeat, vt dixit *Gloſſat. antiquus
ſuper prædicta regula*, vnde ſupplicatio videtur
habere tacitam conditionem, quatenùs reſi-
gnans in eadem voluntate vſque ad conſenſum
præſtandum ante expeditiooem literarum per-
manſerit, vt dicit *Gabr. locis in fin. citandis*, &
ſic ſupplicatio continet iſtam tacitam condi-
tionem, quæ oritur ex qualitate negocij cum
de Iure multis modis oriatur vt per *Imol. poſt
alios in l.1. num.2. in fin. ff. de condit. et demon-
ſtrat.* & propterea ſtante iſta conditione gratia
non cenſetur perfecta, irreuocabiliter vt mu-
6 tare voluntatem reſignans nequeat *, quia
ſemper poteſt pœnitere donec præſtet prædi-
ctum conſenſum in Camera, vel Cancellaria
Apoſtolica *Gabr. conſ.194. num.3. & 4. et conſ.
186. num.4. et 20. lib.1.*

Sed omiſſo iſto capite, an in caſſatione pen-
7 ſionis poſt ſignatam ſupplicationem * requira-
tur nouus conſenſus vigore *regulæ* 44. dixerunt
Domini ex alio capite penſionem non fuiſſe ex-
tinctam, quia requiritur conſenſus partium,
8 & * authoritas Papæ, *Paulus de Roma de penſ.
cap.6. num.1. et 34. Gig. de penſ. quæſt.87. nu.5.
Mandoſ. in prax. ſignat. grat. de extinct. in princ.*
De conſenſu autem Titularis hic non apparet,
cum non doceatur de màndato illius, qui de-
9 dit ſupplicationem *, qui alioquin deberet
eſſe validus, vt in *Cauſa Hiſpalen. præſtimoniorū
1. Iunij* 1592. *coram bo. me. Cipſio*.

Non obſtant in contrarium adducta, quia
poſſent conſiderari, ſi conſtaret de conſenſu
valido titularis, nam tunc eſſet diſcutiendum
an poſt ſignatam ſupplicationem requireretur
nouus conſenſus, & propterea, cum de con-
ſenſu valido non conſtet ab initio, non eſt
agendum de reliquis,

ROMANA DOMVS DE PIROVANIS:

Lunæ 31. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Contractus venditionis cum pacto redi-
mendi quando iudicetur fæneratitius.

SVMMARIVM.

1 *Contractus venditionis cum pacto redimendi eſt receptiſſimus tàm de Iure Ciuili, quam Canonico.*

2 *Ad hoc vt contractus venditionis cum pacto redimendi iudicetur fæneratitius vltra pactum, & modicitatem pretij requiritur, quod emens ſit ſolitus fænerari.*

3 *Magis communis opinio tamen eſt vt ſufficiat pactum, & modicitas pretij.*

4 *Valor rei emphiteuticæ ſecundum aliquos minuitur in ſexta, & ſecundum aliquos in tertia parte.*

5 *Pactum redimendi recipit æſtimationem.*

6 *Et ideò ad probandum valorem debet haberi ratio ad dictum pactum.*

7 *Pactum redimendi minuit de vero valore circa quartam partem. Declara num. 20.*

8 *Declara 2. procedere, quando eſt perpetuum.*

9 *Domus valor debet æſtimari ad rationem quinque pro centenario.*

10 *Læſio vltra dimidiam requiritur ad hoc vt pactum redimendi faciat fæneratitium contractum.*

11 *Palatia, & magnæ domus non ſolent æſtimari ad rationem quinque pro centenario.*

12 *Contractus venditionis cum pacto redimendi iudicatur fæneratitius etiam quod non adſit læſio vltra dimidiam, quando adſunt coniecturæ.*

13 *Et quod iſto caſu ſufficiat læſio vſque ad tertiam partem.*

14 *Quod venditor retineat onera rei venditæ eſt contra naturam venditionis.*

15 *Pactum, quod emptor non facit melioramenta repugnat naturæ emptionis, & venditionis.*

16 *Contra ementem cum pacto redimendi valdè minori prætio, quàm prius ſine huiuſmodi pacto obtulerat, oritur coniectura, quod contractus ſit fæneratitius vid.n.17.*

18 Statutum Vrbis lib.1.c.154. *diſponit, quod ad reſcindendum contractum ſufficiat læſio in tertia parte.*

19 *Pactum retrouendendi Rota ſolet æſtimare ad effectum videndi iuſtitiam contractus ad rationem ſextæ partis.*

20 *Pactum redimendi taxatur ad rationem quatuor quando agitur ad excludendum fænus; ſi vero agatur de iuſtitia vel iniuſtitia contractus tunc taxatur in ſexta parte.*

DECISIO DLXXIX.

DVbitaui an venditio, de qua agitur cum pa-
cto redimendi ſuſtineretur, & pro affirma-
tiua dicebatur, quod huiuſmodi contractus
receptiſſimus eſt, tam de Iure ciuili, vt in *L.
fundus la 2. ff. de contrahen. empt. l. ſi ſterilis §. ſi
tibi ff. de act. empt. l. ſi vir Vxor ff. de præſcript.
uerb.* quam de Iure canonico *cap. ad noſtram de
empt. et uendit. cap. conqueſtus de vſur. et ita cen-
ſuit Archid. in cap. plerique 14. quæſt. 3. Anchar.
conſ. 30. num. 9. Alex. conſ. 28. num. 3. et 4.
lib. 5. et conſ. 232. num. 1. lib. 6.*

Neque in hoc caſu poterat feneratitius iu-
dicari, quia ad hunc effectum vltra pactum,
2 & modicitatem pretij requiritur,* quod emens
ſit ſolitus fænerari *Bald. conſ. 359. ubi in fine
teſtatur de communi lib. 5. et in conſ. 361. num. 3.
eodem lib. 5. et magis communem opinionem dicit
Alex. conſ. 109. num. 17. lib. 4. et poſt eum Dec.
in conſ. 308. ante num. 5. uerſ. ſed ad hoc reſpon-
deri poteſt.*

Sed huic motiuo reſpondebatur, quod
etiam magis communis opinio eſt, quod ſuf-
3 ficiat pactum, & modicitas pretij, * vt per *Ro-
land. in conſ. 40. num. 42. uerſ. 3. non obſtat lib.*
2. ita vt ſit communis opinio contra commu-
nem *ex allegotis per modern. in tract. commun. opin.
con. com. tom. 1. q. 244.* quam ſecundam opi-
nionem ſequitur *Roto ſcilicet, quod ſufficiat mo-
dicitas pretij una cum pacto ut per Caſſod. deciſ. 1.
de uſur. Mohæd. deciſ. 3. de empt. et uendit. Ant.
Auguſt. in Epit. de empt., et uendit. num. 3. et 4.
et fuit ſepiſſime dictum, et ſignanter in una Imolen.
bonorum 16. Iunij 1595. coram Osano, et in cau-
ſa Bonon. de Ballis 19. Martij 1607. corom R.
P. D. meo Marcomontio, et in cauſa Turritana
Palatij 5. Moij 1604. coram R. D. meo Epiſcopo
Attrebaten.*

Huic reſponſioni duplicabatur, quod hic
non adeſt modicitas pretij, nam cum iſta Do-
mus ſit emphyteutica, minus valet, quam ſi
eſſet libera, et valor ſecundum aliquos minui-
4 tur in ſexta * parte ex *allegatis per Surd. cons.
452. num. 77. et* ſecundum aliquos in *tertia Rep.
in l. naturaliter §. nihil commune sub num. 9. de
acquir. poſſ.* & etiàm pactum de redimendo re-
5 cipit æſtimationem, * et ideò ad probandum
valorem debet haberi ratio ad dictum pactum
6 * *Abb. c. in aliquibus nu. 2. & 3. de decim. Soccin.
conſ. 57. num. 5. lib. 4. Decius conſ. 307. num.
3. Couar. var. reſolut. lib. 3. cap. 10. num. 1. &
tenuit Rota in Cauſa Romana Domus 15. Ianuarij
1583. coram Orano, & in cauſa Bonon. de Ballis
19. Martij, & 8. Iunij 1607. coram R. P. D.
meo Marcomontio, in quibus duobus vltimis deci-
ſionibus fuit habita ratio vtriuſque pacti*; Ratione
autèm dicti pacti minuitur de vero valore circa
7 quartam partem * *Soccin. Sen. conſ. 15. num. 56.
in fin. lib. 1. Tiraquell. de retract. conuent. in prefat.
num. 20. Couar. var. reſolut. cap. 10. num. 1. lib.
3. & dixit Rota in dicta Cauſa Bonon. de Ballis
19. Martij 1607. corom R. P. D. meo Marcomon-
tio*, quod eſt verum, prout in caſu iſto, quan-
8 do pactum eſt perpetuum * *Anton. Burgoſ. in re-
petit. cap. ad noſtram de empt. & vendit. quom
allegat Tiraquell. de retract. conuent. in prefat.
num. 26. Bertazol. conſ. crim. 229. num. 20. lib.
1.* cum autèm iſta Domus locaretur pro ſcu-
tis 330. eius valor debet æſtimari ad rationem
9 quinque pro cẽtenario * iuxta notat: *per Nott.
in cons. 477. num. 10. & ſeqq.* & propterea erat
ſcutorum 6600. ex quibus detractis valore pa-
cti de redimendo, & eo quod Domus mino-
ris debet æſtimari, ex quo eſt emphiteutica,
10 non adeſt læſio vltra dimidiam, * quæ requi-
ritur ad hoc vt pactum faciat contractum fæ-
neratitium *Corn. conſ. 23. num. 6. lib. 2. Anchar.
conſ. 5. Roman. conſ. 304. in princip. Iaſ. conſ.
151. num. 3. & conſ. 154. num. 13. Franciſc.
Mart. deciſ. 484. num. 25. par. 1. & fuit dictum
in præcitatis duabus deciſionibus Bonon. de Ballis.
coram R. P. D. meo Marcomontio.* Emptrix enim
ſoluit ſcuta 3500. habita ratione ad Cenſus,
quos ſoluendos ſuſcepit.

Huic tamen duplicationi pariter duplicaba-
tur, quod Palatia, & magnæ domus non ſo-
11 lent æſtimari ad rationem quinque * pro cen-
tenario, & in omnem euentum, quando ad-
ſunt coniecturæ etiàm quod læſio non ſit vltra
12 dimidiam *, nihilominus Contractus iudica-
tur fæneratitius *Parts. conſ. 54. num. 69. lib. 1.
Afflict. deciſ. 40. num. 8. & 19. poſt med. & fuit
reſolutum in cauſa Placentina Vſurarum prima Iu-
nij 1684. coram S. D. N. Clem. VIII. tunc Rota
Auditore*, & quod ſtantibus coniecturis ſuffi-
13 ciat Læſio vſque ad tertiam partem * *fuit di-
ctum in Cauſa Romana Palotij de Incoronatis 1.
Iulij 1563. coram Vicecomite*, & quod ſine mo-
dicitate pretij ſufficiant aliæ coniecturæ dicit
*Roland. in cons. 40. num. 42. lib. 2. & fuit di-
ctum in Cauſa Mediolanen. Pecun. 22. Ianuarij
1593. coram Illuſt. D. meo Card. Millino.* Hic
autèm adſunt plures coniecturæ, & preſertim,
quòd venditores ſe obligarunt ad ſoluendum
Canonem rei venditæ, quæ eſt potiſſima con-
iectura, quia venditor retinet onera rei venditæ
14 * quod eſt contra naturam venditionis *Porſ.
conſ. 54. num. 77. & conſ. 55. num. 56. lib. 1.
Natt. conſ. 198. num. 12. & 13. Surd. qui alios al-
legat deciſ. 34. num. 2.* & huiuſmodi coniectu-
ræ maximam habuit rationem *Rota in dicta
Cauſa Placentina Vſurarum*; Secunda adeſt con-
iectura, quia fuit conuentum ne emptrix face-
ret melioramenta in Domo, quod pactum re-
15 pugnat naturæ emptionis * & venditionis, *vt
fuit conſideratum in dicta Cauſa Romana Palatij de
Incoronatis coram Vicecomite*; Tertia allegabatur
coniectura, quia cum Domus eſſet ſubhaſtata,
16 Domina Claris obtulit ſcuta 5000, & poſtmo-
dum emit cum pacto redimendi pro ſcutis
3500. quæ coniectura ponderatur à Doctoribus
*Caſtrens. conſ. 109. num. 1. ante med. verſ. confir-
matur etiam lib. 2. Cepol. de ſimul. contract. præ-
ſumpt. 16. Menoch. de præſum. lib. 3: præſumpt.
122. num. 82.* & augetur ex paupertate vendi-
torum iuxta notata per *Roland. in conſ. 4. num.
37. lib. 2 Pariſ. conſ. 54. num. 716. lib. 1. &
fuit ponderatum in d. Cauſa Turritana Palatij
5. Maij 1604. corom R. D. meo Epiſcopo Attre-
baten.*

Sed iſti duplicationi triplicabatur, quod
pacta poterant ſaluari, quia Canon non ſol-
uebatur pro Domo vendita, ſed pro alijs bo-
nis, & quod venditores ad euitandam cadu-
citatem voluerunt in ſe ſuſcipere onus ſoluen-
di dictum Canonem, Et ad id, quod non poſ-
ſent fieri melioramenta dicebatur, quod hoc
reſpicit fauorem venditorum ne difficilior fie-
ret redemptio; Ad oblationem vero ſcutorum
5000. dicebatur, quod illa fuit facta animo
17 emendi liberè, * cum autèm venditores volue-
rint vendere cum prædicto pacto fuit diminu-
tum prætium.

Sed cum pro parte venditorum adhuc qua-
druplicaretur, quod canon poterat diuidi, &
quod melius erat, quod emptrix ſuſcepiſſet in
ſe onus ſoluendi canonem ad effugiendam ca-
ducitatem, quæ ſi fuiſſet incurſa non erat, vn-
de emptrix ſe reualeret ſtante paupertate ven-
ditorum, & quod alia pacta fortè poſſent ſal-
uari, ſi plura inſimul non concurrerent; Ideo
Domini ommiſſo iſto articulo, an iſtæ con-
tractus eſſet fæneratitius, quem omnes Domi-

ni non

Digitized by Google

ni non viderant, fuerunt concordes ex capite iniuſtitiæ contractum non ſuſtineri, quia venditores ſunt Læſi vltra tertiam partem iuſti pre-
18 tij, quę ſufficeit * ad reſcindendum contractum vigore *Statuti Vrbis cap.* 154. *lib.* 1. nam eum, domus Locaretur, vt ſupra dictum eſt, & etiam computatis penſionibus ad rationem quinque pro centenario, ſine tamen veri præiudicio, & etiam habita ratione ad pactum de retrouen-
19 dendo, quod Rota ſolet æſtimare * ad videndum inſtitiam contractus ad rationem ſextæ partis, *vt fuit dictum in hac eadem Rota in Cauſa Romana dotis coram R. P. D. Lancellotto*; Et ad id, quod Domns eſt emphyteutica, quare poteſt diei ad effectum de quo agitur minus valere in ſexta parte, adhuc nihilominus venditores ſunt læſi longe vltra tertiam partem.

Neque obſtat, quod pactum de redimendo æſtimatur circa quartam partem iuſti prætij, vt ſupra dictum eſt, quia hoc eſt verum, quando
20 agitur ad excludendum fœnus, * quando non adſunt aliæ coniecturæ, vt declarauit *Rota in dictis deciſionibus Bonon. de Bally coram R. P. D. meo Marcomontio*; ſed quando agitur de Iuſtitia, vel Iniuſtitia contractus, Rota ſolet taxare iſtud pactum ad rationem ſextæ partis, vt ſupradictum eſt.

Ex quibus concluſum venditionem ex capite iniuſtitiæ non ſuſtineri &c.

FERRARIEN. BONORVM,

Lunæ 31. Ianuarij 1611.

Nec Argumento,

Nec Summario indiget.

DECISIO DLXXX.

Domini non dubitarunt bona fuiſſe deuoluta ad Eccleſiam per obitum Thomæ à flumine, nec etiam dubitarunt Eccleſiam teneri inueſtire hæredes, prout etiam nec dubitarunt Inueſtituram fuiſſe petitam in tempore, ſed voluerunt vt particulariter videretur, An Corradus, & alijs Conſortes ſint hæredes, & quomodo in caſu & ad effectum, de quo agitur, ſcilicet vt Eccleſia teneatur illos inueſtire.

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 4. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Sententia lata non traſportatis integrè actis eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non viſis actis etiam probatorijs tanquam ſine cauſæ cognitione lata eſt nu la.*

2 *Parte negligente traſportationem actorum, Iudex ea monita ſuper productis pronunciare poteſt. Intellige num 4.*

3 *Seruatio, & reiteratio terminorum ſubſtantialium inſeruit pro monitione ad traſportandum acta.*

4 *Quando pars non poteſt habere iura alterius partis tunc facta monitione per Iudicem poteſt procedere cum actis productis.*

5 *Sententia non traſportatis actis eſt nulla.*

6 *Amplia etiam ſi pars declarauerit nolle vti dictis actis.*

7 *Proteſtatio facta quod nolit vti actis operatur, vt proteſtans non teneatur ad expenſas regiſtri.*

8 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. §. præterea de reformat. *non habet locum in cauſis prophanis etiam vertentibus coram Iudice Eccleſiaſtico.*

DECISIO DLXXXI.

Fuit concluſum pro nullitate Sententiæ, ex quo acta non fuerunt integre tranſportata; Sententia enim non viſis actis etiam probatorijs
1 eſt nulla * tanquam ſine cognitione cauſæ lata *l. properandum* §. *& ſiquidem vbi Bart. num.* 6. *C. de Iudic. idem Bart. in l.* 2. *num.* 5. *C. de eden. & ibi Alexander num.* 8. *& ſeqq. Cagnol. num.* 68. *verſ. ſed oppoſitum late Falin. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ num.* 17. *de conſtit.* Quod tanto magis procedit in caſu iſto, quia acta ſunt releuantia, cum deficiat Inuentarium.

Neque releuat, quod quando vna pars fuit
2 negligens in traſportando * Iudex ea monita ſuper productis pronunciare poteſt *Cagnol. in dicta l.* 2. *num.* 70. *Seyſſel. num.* 12. *Alexand. n.* 6. *Riminald. num.* 12. *Falin. in d. cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ num.* 18. & ſeruatio, & reiteratio
3 terminorum ſubſtantialium inſeruit pro monitione vt in Cauſa *Maioricen. Pœnitentiariæ, & Canonicatus* 4. *&* 18. *Februarij* 1591. *coram bo. mem. Gypſio*; nam fuit reſponſum hanc theoricam procedere, quando Iura ſeparatim pro-
4 ducuntur, * & vna pars non poteſt habere Iura alterius partis, tunc facta monitione per Iudicem poteſt procedere cum actis productis ne ſit in voluntate partis impedire curſum iuſtitiæ, ſed quando ſit vnicus proceſſus & copia authentica iurium remanet pænes Notarium, ille, qui vult procedere in cauſa debet traſpor-
5 tare acta *, alias ſententia remanet nulla, vt fuit declaratum *coram me in cauſa Romana fideicommiſſi* 27. *Iunij* 1608.

Neque etiam releuat, quod Camagna de-
6 clarauerit, ſe nolle vti illis actis, * quia illa
7 proteſtatio poteſt operari, * vt non teneatur ad expenſas illius regiſtri, non tamen poteſt operari contra diſpoſitionem Iuris, vt ſcilicet Iudex in Cauſa procedat non viſis actis.

Non obſtat, quod *Decretum Concilij ſeſſ.* 24.
8 *cap.* 20. §. *præterea de reformat.* * non habeat locum in cauſis prophanis etiam vertentibus coram Iudice Eccleſiaſtico, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum, & dixit Rota in Cauſa Romana Lignorum* 23. *Iunij* 1603. *coram Reu. P. D. meo Sacrato*, quia & ſi non intret rigor *Concilij*, intrat tamen diſpoſitio Iuris communis vt ſup. dictum eſt &c.

RO-

ROMANA SEV TAVRINEN. BONORVM.

Lunæ 7. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Ad obtinendam abſolutionem à iuramento requiritur enormiſſima læſio, & facultas ſpecialis in eo, qui illam concedere debet: Et alia de abſolutione à Iuramento, & periurio.

SVMMARIVM.

1 *Tot requiruntur abſolutiones à iuramento quot ſunt promiſſiones.*
2 *Iudex poteſt abſoluere à periurio vigore facultatis ſibi in commiſſione à Sanctiſſimo conceſſæ.*
3 *Reſcripta recipiunt interpretationem à Iure communi.*
4 *Læſio enormiſſima allegari debet pro obtinenda abſolutione à iuramento ad effectum agendi.*
5 *Et huiuſmodi cauſa eſt ſufficiens.*
6 *Papa non vult concedere gratioſè abſolutionem à iuramento dum eam committit Iudici.*
7 *Qui cognito ſummariè an adſit cauſa abſoluendi ad effectum agendi, quæ ſi adſit abſoluit, & poſteà plenè cognoſcit, an ſit reſcindendus contractus.*
8 *Abſolutio à periurio non debet concedi pertinaci in Contrauentione.*

DECISIO DLXXXII.

CVm in Inſtrumento tranſactionis fuerit renunciatum enormiſſimæ læſioni, & pluries
fuerit iuratum non contrauenire dictæ Tranſactioni, & iuratum etiam de non obtinenda abſolutione, & ea obtenta non vtendo, indubitatum erat apud Dominos, quod tot require-
1 rentur abſolutiones * à iuramento, quot ſunt
promiſſiones *Roman. conſ. 326. num. 5. in fin. & ibi Mandoſ. in addit. Roland. conſ. 54. num. 9. vol. 1. Natt. conſ. 144. num. 6. Grammat. deciſ. 66. num. 11. & ſeqq.* & quod propterea requireretur facultas ſpecialis, quam viſum fuit adeſſe in hoc caſu, cum prædicta omnia in prima, & ſecunda
2 Commiſſione fuerit narratum S. D. N. * qui
conceſſit facultatem Iudici abſoluendi oratorem à periurijs, impoſita illi pœnitentia ſalutari, ac relaxandi Iuramenta ad effectum agendi, attenta enormiſſima læſione; ſed dubitatum fuit, an ad effectum, de quo agitur requireretur plena, & concludens probatio enormiſſimæ læſionis ſtantibus verbis illis *attenta enormiſſima læſione*, & negatiuè fuit reſolutum, quia reſcripta recipiunt interpretationem à Iure
3 communi * *c. cauſam de reſcript. Calderin. conſ. 2.
eodem tit. Roman. conſ. 334. in principio*; Propterea cum enormiſſima læſio fuerit allegata pro
4 Cauſa abſolutionis ad effectum agendi, * quæ
pernecesse allegari debet *Bald. conſ. 39. n. 2. lib. 3. Aymon. conſ. 7. num. 3. verſ. nec tale iuramentum*,
5 & iſta cauſa allegata ſit ſufficiens * *Calderin.
conſ. 8. poſt med. verſ. ſi verò* de *Iur. Iur. Abb. conſ.* 107. *num. 3. part.* 2. & Papa noluerit gratioſè concedere abſolutionem, ſed eam committere
6 Iudici, * vt habetur *in deciſ. 8. de Iur. Iur. in an-
tiq.* Propterea enormiſſima læſio non erat plenè, & concludenter probanda, cum ad hunc effectum ſufficiat, quod Iudex ſummariè cognoſcat, an ſubſit cauſa abſoluendi ad effectum,
7 agendi, * quæ ſi adeſt abſoluit, & poſteà ple-
nè cognoſcit, An ſit reſcindendus Contractus *Bellam. conſ. 30. nu. 11. Federic. de Sen. in conſ. 300. in fin. verſ. item dico quoad hoc Gemin. conſ. 16. nu. 5. verſ. ſuper vigeſimo vſque ad fin. Anch. conſ. 18. num. 6. verſ. 4. præſuppoſito Guidopap quæſt. 224. num. 2. verſ. idem in alienatione fundi*; Hic autem viſum fuit Dominis, quod ex deductis pro parte Michaelis daretur fumus talis læſionis, vt poſſet concedi prædicta abſolutio ad effectũ agendi.

Quantùm attinet ad periurium, licet abſo-
8 lutio non debeat concedi pertinaci * in con-
trauentione vt poſt *Abbatem declarat Fælin. in cap. 1. num. 28. de Iure Iuran.* tamen in caſu iſto Michael non eſt pertinax in contrauentione, quia petit abſolutionem à Iuramento ad effectum agendi non vt contraueniat Iuramento, ſed vt oſtendat enormiſſimam læſionem, propter quam reſcinditur contractus non obſtante Iuramento; vt ſupra dictum eſt.

PAPIEN. PRAEPOSITVRAE.

Veneris 7. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Mandatum datum ad reſignandum non ſolum poteſt reuocari ante, ſed etiam poſt ſignatam ſupplicationem, antequam tamen nouus conſenſus requiſitus per *Regul. 44. Cancellariæ* præſtetur, cum iſto medio tempore reſignãs poſſit pœnitere.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor debet manuteneri.*
2 *Mandato dato ad reſignandum ſecuta reſignatione omne ius remanet abdicatum à mandante. Vid. ibi, & n. 4.*
3 *Dum cognoſcitur de validitate reſignationis non debet denegari manutentio reſignanti poſſeſſori.*
4 *Mandatum datum ad reſignandum ante ſignatam ſupplicatoonem poteſt reuocari.*
5 *Per conceſſionem mandati ad reſignandum nihil agitur.*
6 *Reſignatio quamuis ex cauſa permutationis non poteſt fieri abſque conſenſu Superioris.*
7 *Mandatum ad reſignandum poteſt reuocari etiam poſt ſignatam ſupplicationem, antequam tamen præſtetur nouus conſenſus in Camera, vel Cancellaria.*

8 Re-

8 Regula 44. Cancellariæ *requirit in reſignatione nouum conſenſum poſt ſignatam ſupplicationem.*
9 *Supplicatio reſignationis continet tacitam conditionem, quatenus reſignans in eadem voluntate vſq; ad conſenſum præſtandum in Camera, vel Cancellaria permanſerit.*
10 *Reſignans ſemper poteſt pœnitere donec præſtet conſenſum in camera, vel Cancellaria.*

DECISIO DLXXXIII.

FVit reſolutum D. Ferrano dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia ex actu facto
per D.Stanchum, dùm volebat appræhendere
poſſeſſionem, conſtat de poſſeſſione ipſius Fer-
1 rarij, quæ propterea debet manuteneri * *§.hodie Inſtit. de interdict. Bart. & alij in l.1.ff.vti poſſid.*
Non obſtat, quod Ferrarius dederit mandatum ad reſignandum, & ſequuta reſignatione
2 fuit ab eo abdicatum omne ius * DD. *in c. accepta de reſtit. ſpoliat. Caſſador. deciſ.4. num.3. eod. tit.* Quia fuit reſponſum, quod Ferrarius oppoſuit ſe adeptioni poſſeſſionis Stanchi, & per
priùs etiam reuocauerat mandatum datum ad
reſignandum, vnde dum cognoſcitur ſuper validitate reſignationis non poteſt denegari Ferra-
3 rio manutentio * *Achil. deciſ.10. de reſtit. ſpoliat. Put. deciſ.419 in fine lib. 2. & fuit reſolutum in cauſa Abulen. & Zamoren. beneficiorum 17. Iunij 1594. coram R.P.D. meo Decano, & in cauſa Hiſpalen. & Caurien. permutationis 4. Decembris 1594. coram bo. mem. Gypſio, & in cauſa Hiſpalen. & Corduben. præſtimoniorum 14. Maij 1601. coram R.P.D. meo Lancellotto.*
Et prædicta tantò magis placuerunt Dominis, quia mandatum ante ſignatam ſupplica-
4 tionem fuit reuocatum, * & reuocatio intimata Procuratori, quod potuit fieri, vt diſponitur in *clement. cum illuſio de renunc.*; nam dan-
5 do mandatum nihil fuit actum * *Put. deciſ.353. lib.1. Oradinus deciſ.19.* quia & ſi reſignatio fuerit ex cauſa permutationis, nihilominus non
6 poterat fieri abſque conſenſu Superioris * *c.1. de renunciat. in 6. Mohed. deciſ.26. & 27. in fine de renunc.* Imo etiam dictum mandatum pote-
7 rat reuocari poſt ſignatam ſupplicationem, * antequam præſtaretur nouus conſenſus in Camera, vel Cancellaria, qui requiritur per *Re-*
8 *gulam* 44. *Cancellariæ*; * & propterea ſupplicationes habent ex qualitate negotij tacitam
9 conditionem, * (quatenus reſignans in eadem voluntate vſque ad conſenſum præſtandum in Cauſa vel Cancellaria permanſerit) iuxta notata per *Imol. poſt alios in l. 1. num. 2. in fine ff. de condit. & demonſtrat.* Vnde ſtante iſta conditione gratia non cenſetur perfecta irreuocabiliter, vt
10 mutare voluntatem reſignans nequeat, * quia ſemper poteſt pœnitere donec præſtet prædictum conſenſum in Camera, vel Cancellaria *Gabr. conſ.194. nu.3. & 4. & conſ.186. num.4. & 20. lib 1. Caſſador. deciſ. prima & 3. de renunciat. Mohed. deciſ.31. eod. tit. Creſc. deciſ.7. pariter eod. tit. & 9. de procurat. Mandoſ. ſuper regul.19. quæſt. 9. num.6. Boer. deciſ.348. per totam.*

CALAGVRITANA BENEFICII DE MONIGLIA.

Lunæ 21. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Dum Ordinarius iudicialiter procedit ab eius decreto datur appellatio, & pendente appellatione nihil eſt innouandum.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius iudicialiter proceſſiſſe dicitur, dum concurrunt illæ tres perſonæ, de quibus in* cap. *forus* de verb. ſignif.
2 *Electio facta appellatione pendente eſt attentata.*
3 *A decreto facto ab Ordinario iudicialiter procedente datur appellatio & n. 4.*
4 *Ordinarius iudicialiter procedens tenetur ſeruare formam iuris.*

DECISIO DLXXXIV.

DOmini dixerunt præſentationem Didaci de Solana, & litis Conſortum fuiſſe attentatam, quia cum Ordinarius Callaguritanus appoſuerit ædicta, & plures comparuerint, ex quibus aliquos declarauerit eſſe legitimos oppoſitores, quos examinari mandauit, & poſtmodùm cum iuxta Relationem examinatorum DD. Didacum, & Litis Conſortes ad Curam animarum, alios verò ad beneficia ſimplicia tantum habiles declarauerit, & ſic iudicia-
liter proceſſerit, quia concurrunt illæ tres per-
1 ſonæ, * de quibus in *c. forus de verb. ſignif.* non
potuit appellatione pendente procedi ad ali-
2 quam electionem * *c. non ſolum de appellat. in 6.*
3 ab illo enim decreto dabatur appellatio, * cum ex illo ſequeretur damnum irreparabile *Anch. in conſ.372. nu.5. Fæderic. de Senis conſ.66. in princ. & in proprijs terminis fuit reſolutum in Cauſa Calaguritana de Aro 6. Iunij 1607. Coram R. P. D. meo Lancellotto.*
Non obſtat, quod ædicta erant apponenda ex forma motus proprij fœlic. record. Clement. VIII. & cum Ordinarius approbatos per examinatores eſſe idoneos iuxta relationem declarauerit, non grauauit, cũ, & ipſæ vigore dicti motus proprij teneretur ſequi dictam Relationem. Nàm fuit reſponſum, quod prædicta
procederent ſi extraiudicialiter proceſſiſſet,
4 ſed cum Iudicialiter proceſſerit * tenebatur ſeruare formam Iuris, vt in ſimilibus terminis electionis dicunt *Franc. in c. Auaritiæ nu. 5. Geminian. num.7. de elect. in 6.* & propterea erat admittenda appellatio, qua pendente nihil erat innouandum.

ARIMINEN. LAVDI

Ven. 25. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Nonnulla adducuntur circa incurſum attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa in Rota, A. C. poteſt reaſſumere cauſam vigore obligationis Cammeralis, de qua in commiſſione non fuit facta mentio.*

2 *Appellans, & cauſæ commiſſionem obtinens non poteſt etiam ante citationem partis quidquam innouare.*

3 *Ad hoc vt intrent attentata ſufficit, quod commiſſio fuerit ſignata ante executionem.*

4 *Commiſſionem fuiſſe ſignatam probatur ex libro Reuiſoris commiſſionum, & curſoris.*

5 *Abſque vitio attentatorum non poteſt procedi ad executionem ſententiæ pendente appellatione.*

6 *Clauſula* cum facultate exequendi laudum *quid importet.*

7 *Executio facta contra vnum, qui eſt in communione cum alio non comparente in lite, eſt attentata.*

DECISIO DLXXXV.

FVit latum laudum ad fauorem D. Comitis
Vgolini coram DD. de Seraphinis, & litis
conſortes, cuius exequutio cum peteretur à
D. Iuſtiniano tamquam deputato ab A. C Sera-
phini, & litis conſortes introduxerunt cauſam
in *Rota coram bo. mem. Domino Cardinale Pam-
philio* 18. Nouembris 1600. qui inhibuit 13. Fe-
bruarij ſequentis, ſed cum vigore obligationis
Cameralis D. Iuſtinianus reaſſumpſerit cau-
1 ſam,* ex iſto capite non poſſunt conſiderari at-
tentata, quia in commiſſione prædicta non fuit
facta mētio obligationis Cameralis, & clare le-
gitur in facultatibus A.C.& pluries dixit Rota.
Ex alio tamen capite Domini dixerunt con-
ſtare de attentatis; nam cum D. Iuſtinianus
pronunciaſſet contra laudum 4. Septemb. 1603.
2 & Co: Vgolinus appellaſſet, * & obtinuiſſet
Commiſſionem non potuit etiam antè citatio-
nem partis aliquid innouare abſque vitio at-
tentatorum, hoc enim eſt ſpeciale in præiudi-
cium obtinentis citationem, vel Commiſſio-
nem *Rota decis. 6. vt lit. pend. in nou. Roman.
conſ. 330. num. 2. ante finem verſ. illud autem, &
fuit latè deductum in cauſa Terdonen. fructuum
28. Ianuarij* 1577. *coram bo. me Lauretano.*
Neque obſtat, quod commiſſio prædicta fue-
rit præſentata die 10. Febr. 1604.& die ſequenti
citatum ad dicendum contra; Comes autem
Vgolinus obtinuit exequutionem laudi longe
ante, quia ſatis eſt, quod commiſſio fuerit ſi-
3 gnata ante exequutionem, * itaut intrent at-
tentata, vt per *Lancellott. de attent. lit. pend. part.
2. c. 4. in præfat. num.* 19. Quod patet, quia in
4 libro Reuiſionis * Commiſſionū reperitur an-
notata ſub die 24. Nouembris 1603.& in libro
Curſoris ſub die 29.
Præterea conſiderabant Domini, quod cum
lis eſſet introducta coram Iuſtiniano ſuper exe-
quutione laudi, & ipſæ pronunciaſſet contra
laudum, & Comes Vgolinus appellaſſet ſicuti
Seraphini, & litis conſortes, non poterant ap-
5 pellatione pendente * abſque vitio attentato-
rum procedere ad exequutionem Sententiæ
Domini Iuſtiniani *tot. tit. nil. nou. appell. pend.
Lancell. de attent. part. 2. c. 12.* Ita nec Comes
Vgolinus ad executionem laudi, quod fuerat
deductum in litem.
Neque relenat, quod cauſa fuiſſet commiſ-
6 ſa cum clauſula *cum facultate exequendi laudum*
quia adeſt clauſula *prout de Iure;* De iure autem
non erat exequendum, vt in *deciſ. bo. me. Car-
dinalis Pamphily* & in omnem euentum vigore
dicti reſcripti cognitio exequtionis ſpectabat
ad Rotam, & non ad alium Iudicem.
Minùs etiam facit, quod in compromiſſo
aderat obligatio Cameralis, quia hodiè non
agitur, An A. C. re integra potuiſſet procedere
ad exequutionem laudi, ſed cum ipſæ deputaſ-
ſee Dominum Iuſtinianum, qui pronunciauit
contram exequutionem laudi, dubium eſt, An
pendente appellatione à Sententia Domini Iu-
ſtiniani potuerit Dominus Comes abſque vitio
attentatorum denuo petere exequutionem
laudi.
Non obſtat, quod Gambalunga, contra
quem fuit facta exequutio, non fuit in lite co-
ram Domino Iuſtiniano, quia fuit reſponſum,
quod Alexander frater conſtituerat D. Scipio-
nem Rotam Procuratorem, qui comparuit, &
7 licet nòn conſtituerit nomine Franciſci fratris;*
tamèn exequutio non potuit abſque vitio at-
tentatorum fieri contra dictum Franciſcum,
quia cum eſſet in Communione cum Alexan-
dro nō poterat fieri exequutio contram ipſum
quin etiam tangeretur Ius Alexandri, &c.

ROMANA RESTITVTIONIS DOTIS.

Lunæ 28. Februarij 1611.

ARGVMENTVM.

Dos data ſpuriæ quando tranſeat ad hæredes eiuſdem ſpuriæ Statutum vrbis de lucro dotis habet locum etiam in dote ſpuriæ.

SVMMARIVM.

1 *Dos data ſpuriæ perpetuò manet apud illius hæredes. Declara num. 3.*

2 *Contrarium tenentes.*

4 *Filius in dubio præſumitur naturalis, & non ſpurius; iſte tamen articulus eſt controuerſus vt ibi.*

5 *Dos data ſpuriæ ſi non excedit quantitatem alimentorum tranſit ad hæredes eiuſdem ſpuriæ.*

6 *Declara quando proprietas, quæ datur inſpecto ſolo tempore vitæ ſpuriæ ſecundum taxationem* leg. hæreditatum *non excedit valorem alimentorum, quæ debentur in ſingulos annos.*

7 Statutum Vrbis de lucro dotis *habet locum etiam in dote ſpuriæ.*

D E-

Digitized by Google

DECISIO DLXXXVI.

DIcebatur Sententiam extra Rotam latam eſ-
ſe reuocandam, quia condemnat ad reſti-
tuendam totam dotem datam filiæ naturali,
1 ſeù Spuriæ, & tamèn dos data Spuriæ * perpe-
tuo remanere debet apud hæredes illius ſaltem
de Iure Canonico, quia datur ex cauſa publica,
vt inueniat virum ſecundum ſententiam *Bero.
in conſ. 165. num. 22. verſ. 4. poſito & num. 25.
26. & ſeqq. lib. 2.* Cæterùm Rota cenſuit non
eſſe firmandam iſtam concluſionem, niſi de ea
particulariter agatur, quia communis ſententia
2 videtur * contram *Beron.* ex allegatis per *Ay-
mon. in conſ. 186. num. 16. Surd. de aliment. tit.
5. quæſt. 7. num. 30. qui etiam in ſpecie num. 7.
verſ. ſed etſi, vt vides, & ſeqq. reſpondet argu-
mentis Beroi.*

Secundo dicebatur, quod quatenùs opinio
contra *Beroum* ſubſtineretur, tamen procedit in
3 filia Spuria nata ex nefario,* & punibili coitu,
ſecùs autem in nata ex improbato Coitu tan-
tùm, vt quia ſit nata ex ſoluto, & ſoluta, &
allegabatur ad propoſitum *Aymon. in conſ. 166.
n. 11. Alciat. conſ. 73. l. 9. t. 3. incip. verba teſtam.
n. 2. verſ. tamen hoc eſt verum Anton. Auguſtin. de-
ciſ. 9. lib. 2. Put. deciſ. 188. lib. 3.* In dubio autem
4 filius præſumitur naturalis * & non Spurius.:
Cæterùm & in iſto articulo Rota cenſuit nihil
reſoluendum, ſed mature agendum, maximè
quia articulus eſt controuerſus, An filius præ-
ſumatur Spurius, vel naturalis, vt habetur in
quodam *tractatu de Iure fiſci lib. 3. tit. 18. num.
11.* & ibi diſtinguitur inter actorem, & Reum,

Tertio Dicebatur, quod ſi dos data non ex-
5 cedit quantitatẽ alimẽtorum* tranſit ad hære-
des Spuriæ, & allegabatur *Bald. in conſ. 448.
num. 5. lib. 1. Couar. in Epit. de ſponſal. part. 2.
cap. 8. §. 6. num. 15. in fine Diaz. ad Lupum in
cap. per veſtras §. 23. fol. 354. tract. de Iure fiſc.
lib. 3. tit. 18. num. 37. verſ. limita cum res Spu-
rio latè Surd. de aliment. dict. tit. 50. quæſt. 7. nu.
53. verſ. 5. non habet locum.* Sed huic motiuo fuit
reſponſum, quod concluſio eſt vera, vt decla-
rat *Bald. & Surd. locis præcitatis* quando pro-
6 prietas, quæ datur, vel legatur * inſpecto ſolo
tempore Vitæ Spurij ſecundum taxationẽ *l. he-
redit. ff. ad l. falcid.* nõ excedit valorẽ alimentorũ,
qua deberent in ſingulos annos præſtari, quod
cognoſci non poteſt, cum non conſtet de quan-
titate hæreditatis; vltra quod cum dos detur
ſemper in cærta quantitate dubitari poteſt,
An hæc concluſio, quæ loquitur in alimentis
procedat in dote.

Placuit tamen Dominis ex alio capite ſen-
tentiam eſſe reuocandam, quia cum in Vrbe
adſit ſtatutum de lucro dotis, quod habet
7 etiam locum in dote filiæ Spuriæ * *Roland. conſ.
74. num. 50. & ſeqq. lib. 1. Aymon conſ. 186.
num. 16. verſ. tamen ſi Maritus Gabr. de aliment.
concluſ. 1. num. 42. verſ. 2. limita Surd. qui plu-
res alios allegat de alim. tit. 5. quæſt. 7. num. 47.
in fine verſ. 3. reſtringitur* non potuit Iudex con-
demnare partem ad reſtituendam totam, & in-
tegtam dotem.

CALAGVRITANA BENEFICII DE ALEGRIA.

Veneris 18. Martij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium debet adiudicari prouiſo ab Ordinario,
qui eſt in poſſeſſione conferendi.*
2 *Amplia etiam ſi non oſtendatur quaſi poſeſſio cõfe-
rendi beneficium controuerſum, quatenus titulus
poſſeſſionis Ordinarij eſt vniuerſalis.*
3 *Amplia ſecundo etiam ſi excipiatur contra Motum
proprium Papæ, vigore cuius, & poſſeſſionis Or-
dinarius prouidit.*
4 *Et contraria in quibus terminis procedant.*

DECISIO DLXXXVII.

DOmini reſoluerunt, beneficium eſſe adiudi-
candum Ioanni Laſeant, qui fuit prouiſus
1 ab Ordinario * vigore motus proprij Sixti
Quinti, qui cum eſſet in tali poſſeſſione con-
ferendi hæc collatio Ioanni ſuffragatur *cap.
conſultationibus de Iurepatronatus Calderin. conſ.
vltimo eodem tit. Federic. de Sen. conſ. 234. num.
4. Bald conſ. 437. lib. 2. Put. deciſ. 206. num. 1.
lib. 1.* & quamuis non oſtendatur in ſpecie qua-
ſi poſſeſſio conferendi beneficium, de quo agi-
2 tur, * tamen cum titulus Epiſcopi ſit vniuerſa-
lis magis attenditur cauſa actus, quam actus
ipſe, itaut ad hunc effectum poſſeſſio generalis
ſuffragetur *Bald. in l. 1. in 2. lectura num. 24.
verſ. tu dic C. de emancip. liber. Felin. in cap. au-
ditis num. 19. de præſcript. & fuit in proprijs ter-
minis reſolutum in cauſa Aſſiſien. Canonicatus 14.
Iunij 1600. coram R. P. D. meo Sacrato.*

Non obſtant ea, quæ opponuntur contra
Motum proprium Sixti V., quia cum Epiſcopus
3 ſit in poſſeſſione conferendi * non ſunt haben-
da in conſideratione in præiudicium prouiſi
*Abb. in cap. ex litteris num. 7. & in cap. conſulta-
tionibus num. 3. verſ. ſed ratio deciſ. de Iurepa-
tronatus Rot. deciſ. 7. eodem tit. in non.*

Non obſtat motus proprius Clemenis VIII.
quia illæ fuit ſubreptitius, vt cenſuit *Rota in
cauſa Calaguritana Iuris prouidendi 4. Iulij 1607.
coram me:* Quibus non reſiſtit, quod Rota ha-
buit rationem dicti motus proprij in pluribus
cauſis, & ſignanter in *Calaguritana de Auſeſo
8. Martij* 1604. *coram me*, quia in caſu illius
4 deciſionis non agebatur in petitorio, * prout
in dicta cauſa *Callaguritana Iuriſprouidendi*, ſed
in poſſeſſorio ad effectum ſpolij, & ita animad-
uertit etiam *Rota in cauſa Callaguritana benefi-
cij de Ormilla* 11. *Ianuarij* 1608. *coram R. P. D.
meo Sacrato.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 25. Maij
1611.

BONONIEN. BONORVM.

Veneris 18. *Martij* 1611.

ARGVMENTVM.

Pronepotes veniunt in conceſſione facta ad tertiam generationem completam vel quando fuit additum pronomen *ipſius*, vel ipſorum generationem: Cætera patent ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *In conceſſione facta ad tertiam generationem non comprehenduntur pronepotes.*
2 *Contrarium quando fuit facta ad tertiam generationem completam.*
3 *Vel quando fuit additum pronomen* ipſius, *vel ipſorum generationem.*
4 *Conceſſio in emphyteuſim facta inhærendo tractatui antecedenti continet omnia, quæ in illo fuerunt tractata.*
5 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
6 *Mandatum procuræ, cuius defectus non fuit oppoſitus, poteſt quandocunque produci etiam poſt ſententiam.*
7 *Inueſtitura ſufficit quod petatur intra annum.*
8 *Berleda prouenit, & perditur ex decreſcentia, & excreſcentia fluminis.*

DECISIO DLXXXVIII.

HOc dubium, An Sententia ſit confirmanda, vel infirmanda habet plures inſpectiones; prima eſt, An Pronepotes, qui petunt renouationem ſint compræhenſi in inueſtitura de anno 1490. & Domini cum præſuppoſito, quod conſtet de illorum deſcendentia affirmatiuè reſponderſit, quia, licèt quàdo cōceſſio eſt facta
1 ſimplicitèr ad tertiam generationem * Pronepotes non compræhendantur in illa vt de communiori videtur dicere *Gabr. de iure Emphit. concluſ. 4. num. 1. in fine verſ. tenendo opinionem Verall. deciſ. 18. par. 2.* tamèn ſecùs eſt quando inueſtitura eſt facta ad tertiam generationem
2 completam * ex allegatis per *Gabriel. loco præci-*
3 *tato num. 5.*, vel quando additur pronomen *ipſius*, * vel ipſorum generationem quia iſtud pronomen perneceſſe operatur, vt pronepotes compræhendantur in tertia generatione, cum nemo poſſit generare ſe ipſum *Bald. in auth. quas ruinas num. 3. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Iaſ. in l. 2. num. 166. C. de iure emphit. Ruin. conſ. 146. num. 6. lib. 1. Dec. conſ. 624. in princ. Gozad. conſ. 25. n. 17. qui Teſtatur de communi Bellon. conſ. 8. num. 7. Iulius Clar. in* §. *Emphiteuſis quæſt. 34. Gabr. dicto loco num. 3. in prima limit. & fuit reſolutum in cauſa Farfen. Villæ Caprolæ 20. Maij 1592. coram Reuerendiſs. Domino Meo Decano, & in cauſa Aſſiſien. Emphiteuſis 13. Nouembris 1598. coram bo. me. Gipſio, & in alia Romana domorum 24. Maij 1600. coram bo. me. D. Card. Seraphino, quæ fuit confirmata in proxima Rota 14. huius coram R. P. D. meo Ludouiſio, in alia cauſa Romanà Domus 4. Maij 1609. coram R. P. D. meo Sacrato.* In caſu autem, de quo agitur, vt conſtat ex narratiua Inſtrumenti, fuit concluſus tractatus ad tertiam ipſorum generationem, & moniales inhæren-
4 do huic tractatui * conceſſerunt ad tertiam generationem, & licèt non adſit pronomen, tamèn intelligitur, cum conceſſio fuerit facta inhærendo tractatui, in quo fuerat concluſum ad tertiam ipſorum generationem, relatum enim
5 eſt in referente * cum omnibus ſuis qualitatibus *l. aſſe toto ff. de hæredibus inſtitut.*

Secunda inſpectio eſt, An ſententia ſit valida, & paritèr affirmatiuè fuit reſponſum, quia quicquid dicatur arbor, & articuli fuerūt tranſportata, & licèt Teſtes iurauerint non conſtat fuiſſe examinatos. Nullitas verò mandati Sauorini non releuat, quia cum de eo non fuerit
6 oppoſitum, poteſt quandocumque, * etiàm poſt ſententiam produci, *Rot. deciſ. 19. de procur. in antiqu. Put. deciſ. 383. num. 8. l. b. 2. Aymon. conſ. 108. num. 1.*

Tertia Inſpectio eſt, an obſtent ſententiæ, & paritèr negatiuè fuit reſolutum; Nàm quod inueſtitura non fuerit petita ſtatim finitis
7 29. annis non releuat, cum fuerit petita intra annum * *Clar. in* §. *feudum quæſt. 49.* Deteriorationes verò non ſubſiſtunt, quia inciſio arborum fuit facta de licentia monialium; Sepes verò non conſtat debuiſſe fieri. Hodiè autem non adeſſe berledam non releuat, cum illa pro-
8 ueniat, & perdatur * ex decreſcentia, & creſcentia fluminis *Alex. in conſ. 120. lib. 2. Bald. conſ. 463. vol. 4.*

TERRACINEN. EXEQVVTIONIS.

Lunæ 18. *Aprilis* 1611.

ARGVMENTVM.

Vigore obligationis Cameralis, quæ habet executionem paratam, & non admittit exceptiones extrinſecas à contractu, licèt non poſſit fieri executio ſuper bonis fideicomiſſarijs, poteſt tamèn fieri ſuper illorum fructibus.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet executionem paratam, & non admittit exceptiones extrinſecas à contractu.*
2 *Executio licèt non poſſit fieri ſuper bonis fideicomiſſarijs, poteſt tamen fieri ſuper illorum fructibus.*
3 *Fideicommiſſum factum ſuper certis bonis eſt particulare.*
4 *Quando emptor poſſidet rem emptam ad translationem dominij non requiritur alia traditio.*

DECISIO DLXXXIX.

Domini reſeruato, vt particulariter videatur, An obſtet poſſeſſio Flaminij, à qua pendent attentata cenſuerunt ad vlteriorem exequutionem eſſe procedendum; fuit enim actum vigore obligationis Cameralis contra Alexandrum,
1 quæ habet exequutionem paratam, * & non admittit exceptiones extrinſecas à contractu *Caſſad. deciſ. 1. de mut. petit. Galleſ. de obligatione Camerali par. 4. quaſt. 1., & fuit pluries reſolutum*; Exceptio enim fideicommiſſi non videtur releuare, quia quicquid dicendum ſit, An exequutio poſſit fieri ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo conditionali, cum adſit etiam particularis prohibitio alienationis, poteſt tamen
2 fieri ſuper fructibus, * ex quibus licet debeant dotari filiæ, quæ hodiè petunt, & conſequi debeant dotem, & ſuper melioramentis, ac ſuper legitima Alexandri, quia prohibitio detractionis legitimæ, de qua in teſtamento non valuit *l. quoniam in Prioribus C.* de *inoff. teſtamento* & ſuper alijs bonis Alexandri, quia fideicom-
3 miſſum non fuit vniuerſale ſed particulare,* ex quo fuit factum ſuper certis iuxta notata in *titulo de legitima, & fideicom. par. 2. & 3.*

Non obſtat, quod non conſtat de conſignatione Bubularum, quia contrarium eſt vetius; Nàm Marcus Antonius locauerat Bubalas cuidam Carlino, qui eas ſublocauerat Americo, qui propterea emit Bubalas, quas ipſa vigore
4 ſublocationis poſſidebat; * Vndè non requirebatur ad effectum translationis Dominij alia traditio *Abb. in conſ. 94. col. penult. verſ. Vnde poteſt retineri dominium lib. 2.* Et idcircò parùm etiàm faciunt Teſtes, qui deponunt Bubalas fuiſſe demortuas, quia non deponunt ante Venditionem, nec eſt veriſimile, quod tùnc eſſent demortuæ, quia eas non emiſſet Americus, qui in earum poſſeſſione erat vigore dictæ ſublocationis &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Iunij ſequentis.

ROMANA DOMVS, SEV HOSPITII

Lunæ 18. *Aprilis* 1611.

ARGVMENTVM.

Res ſpectat ad eum, ad cuius fauorem facta fuit deliberatio, vel declaratio; Et agens contra deliberationem tenetur probare non fuiſſe ritè, & rectè factam, cum pro decreto Iudicis præſumatur.

SVMMARIVM.

1 *Dominium rei deliberatæ vigore ſubhaſtationis transfertur in deliberatarium.*

2 *Dominium acquiritur mediante deliberatione, & traditione.*

3 *Deliberatarius tenetur oſtendere ſubhaſtationem.*

4 *Agens contra ſubhaſtationem tanquàm non ritè, & rectè factam tenetur id probare.*

Pro decreto Iudicis interpoſito in ſubhaſtatione præſumitur ita, vt agenti contra eam incumbat onus probandi Contrarium num. 4.

5 *Præſertim concurrentibus coniecturis, de quibus hic.*

DECISIO DXC.

Lucretia Teſtatrix poſt obitum Gulielmi Mariti voluit domum, de qua agitur vendi, & ex prætio ſolui quædam debita, & legata, in reſiduo verò prætij ſubſtituit Ioannem Antonium Longobardum. Vita functo Gulielmo, & ſic facto loco dictæ ſubſtitutioni Illuſtriſs. D. Fabius Damaſcenus creditor prædicti Ioannis Antonij in ſcutis 97. obtinuit dictam Domum ſubhaſtari, quæ fuit deliberata pro ſcutis mille D. Alexandro Vrſino, ex quibus fuit ſatisfactum D. Fabio, ac prædictis creditoribus, & legatarijs Lucretiæ teſtatricis, & tandem D. Alexander declarauit ſe habere nndum nomen, quia oblatio fuerat facta de pecunijs D. Alexij de Alexijs: Inſurrexit Sebaſtiana filia Ioannis Antonij prætendens hanc domum ad ſe ſpectare. Vnde dubitaui, An Domus prædicta ſpectaret ad Dominum Alexium, vel potiùs ad Sebaſtianam, & Rota cenſuit ſpectare ad Dominum Alexium, quia cum Domus fuerit deli-
1 berata Domino Alexandro * vigore ſubhaſtationis in eum fuit translatum Dominium *l. à Diuo Pio §. ſi pignora ff. de re iud. l. 1. & l. fin. C. ſi in cauſ. Iudic.* quod poſtmodùm fuit acquiſitum Alexio mediante dicta declaratione, &
2 traditione Alexandri * *l. traditionibus C. de pactis.*

Neque facit, quod non conſtat de credito Damaſceni, ad cuius inſtantiam fuit facta ſubhaſtatio, Nàm fuit reſponſum, quod cum
3 D. Alexius oſtendat ſubhaſtationem prout * tenetur iuxta doctrinam *Baldi in l. ſciendum* 30. *num. 3. verſ. ſed cum hoc ff. de verb. oblig.*, nec petat illius exequutionem, cum iamdiù fuerit facta, ſed de ipſa ſubhaſtatione excipiat, ſi pars dicat ſubhaſtationem minus ritè, & rectè
4 fuiſſe factam, * hoc probet, quia præſumitur pro decreto Iudicis, vt in terminis ſubhaſtationis dicit *Bald. in com.* 285. *nu. 1. in fine verſ. item opponitur, quod res fuerit pluris æſtimata &c. iuncto verſ. item præſumitur pro decreto lib. 2. & latiſſime Surd. in conſ. 39. num. 7. lib. 1. & dixit Rota in cauſa Sabinen. Caſtrorum 17. Aprilis 1581. Coram bo. me. D. Epiſcopo Lauretano.*

Et tantò magis prædicta placuerunt Dominis, quia concurrit taciturnitas Sebaſtianæ per
5 22. annos, * concurrit etiàm ammiſſio ſcripturarum propter innndationem fluminis, quæ Rota conſideranit in dicta cauſa *Sabinen. Caſtrorum, vt in dicta deciſione numer. 9. & 11.* Concurrit inſuper legalitas perſonæ Domini Damaſceni, qui obtinuit ſubhaſtationem, & vlteriùs annotatio in quodam eius libro, Et ſolutio debitorum, & legatorum iuxtà mentem Lucretiæ Teſtatricis.

Non obſtat, quod ſubhaſtatio, & delibera-

tio fuerit facta poſt obitum Ioannis Antonij, quia hoc non ſubſiſtit, nám, vt patet ex fide hoſpitalis deceſſit Ioannes Antonius die 28. Nouembris 1588., ſubhaſtatio autém, & deliberatio præceſſit, ex quo mandatum de deliberando habet datam ſub die 26. Octobris 1588.

PIENTINA IVRISPATRONATVS

Ven. 22. Aprilis 1611.

ARGVMENTVM.

Donatio Iuriſpatronatus facta cum enunciatiua etiam iurata, quod fuerit habita licentia ab Ordinario Epiſcopatus non valet, cum iſta verba non præſeferant conſenſum Epiſcopi, ſed potiùs Vicarij, qui illum abſque ſpeciali mandato non poteſt præſtare.

SVMMARIVM.

1 *Conſenſus Epiſcopi in donatione iuriſpatronatus ita eſt neceſſarius vt non ſufficiat conſenſus Vicarij abſque ſpeciali mandato.*

Ordinarij appellatione qui veniat vide num. 2. & ſeqq.

2 *Donatio iuriſpatronatus non valet quamuis in ea enuncietur fuiſſe habitam licentiam ab Ordinario Epiſcopatus.*

Verba Ordinario Epiſcopatus *magis conueniunt Vicario num. 2.*

3 *Verba æquiuoca non releuant.*

4 *Verba æquiuoca non poſſunt declarari ex iuramento, quod cadit ſuper eodem æquiuoco.*

5 *Donatio iuriſpatronatus cenſetur facta cum ſolo conſenſu Vicarij, quando in rogitibus Notarij rogati reperitur ſolùm licenta Vicarij, & verba inſtrumenti ſunt æquiuoca.*

6 *Conſenſus Epiſcopi in donatione iuriſpatronatus non concurrente obſeruantia ex lapſu temporis non præſumitur.*

7 *Pro validitate actus verba ſunt intelligenda in potiori ſignificatu.*

8 *Limita in materia probatoria.*

9 *Vicarium abſente Epiſcopo poſſe dare licentiam donandi iuriſpatronatus iure non probatur.*

10 Archid. in cap. Reatina 63. diſt. *in quibus terminis loquatur.*

11 *Vicarij conſenſus ſufficit in electione, in qua de conſuetudine requiritur conſenſus Epiſcopi, vel alterius Superioris, qui reperiatur extra Epiſcopatum ſuum.*

12 *Inſtitutio beneficiorum ſpectat ad Epiſcopum, vel eius officialem.*

13 *In præſtatione conſenſus ſuper donatione iuriſpatronatus nulla adeſt neceſſitas, aut vtilitas Eccleſiæ.*

14 *In compulſandis ſcripturis ſufficit citare eos, qui ſunt in cauſa.*

DECISIO DXCI.

CVm iuxtà *deciſiones* factas Iuſpatronatus, de quo agitur ſpectet ad familiam de Caccia Comitibus Domini dixerunt ex donatione allegara non ſpectare ad familiam de Albertis cum fuerit facta abſque conſenſu Epiſcopi, qui ita, & taliter eſt neceſſarius in donatione
1 Iuriſpatronatus *, vt non ſufficiat conſenſus Vicarij abſque ſpeciali mandato *Calder. conſ. 1. de offic. Vicar. Ferrett. conſ. 343. nu. 7. lib. 2. Thomas de Than. deciſ. 20. lib. 1.*

Neque obſtat, quod in donatione enuncietur cum iuramento fuiſſe habitam licentiam
2 ab Ordinario Epiſcopatus, quia non inde infertur, quod fuerit habita licentia ab Epiſcopo, quia vel iſta verba ſunt æquiuoca, vel magis conueniunt Vicario iuxta not. per *Gloſſ. in c. Romana in princip. verſ. generaliter de appellat. in 6.* etſi licentia fuiſſet habita ab Epiſcopo, facilius fuiſſet dicere ab Ordinario Pientino, prout propriè appellatur Epiſcopus, quam ab Ordinario Epiſcopatus, quæ verba magis conueniunt Vicario, vt dictum eſt, & propterea
3 iſta probatio tamquam æquiuoca non releuat * *c. in præſentia de probat.* nec poteſt declarari ex
4 iuramento cum cadat ſuper ipſo æquiuoco, * quod eo magis augetur eum facta perquiſitione in ſcripturis Notarij, qui de dicto conſen-
5 ſu fuit rogatus, * reperiatur tantum licentia Vicarij, & hoc deducitur ad excludendum, quod non potuiſſet dari alius conſenſus Epiſcopi, ſed ad corroborandum, quod verba enunciata ſunt æquiuoca, & de alio conſenſu non apparet nec poteſt præſumi excurſu tem-
6 poris * cum non adſit obſeruantia *Abb. in c. Albericus num. 6. de teſtibus Alex. conſ. 12. num. 7. lib. 4. & fuit pluries reſolutum.*

Neque obſtat, quod pro validitate actus
7 verba ſunt intelligenda in potiori ſignificatu *, & ideò verba illa *de conſenſu Ordinarij Epiſcopatus* ſunt intelligenda de Epiſcopo, quia prædicta regula non habet locum in materia pro-
8 batoria * vt per *Dec. conſ. 321. nu. 6. & 7. verſ. & probatio facta ſimpliciter Abb. in cap. in præſentia num 9. in penult. not. de probat.*

Non obſtat, quod Epiſcopo abſente Vicarius videatur poſſe dare huiuſmodi licentiam, quia omiſſo, quod abſentia Epiſcopi non videbatur probata, iſta concluſio iure non pro-
9 batur *, quia *Archidiac. in cap. Reatina 63. di-*
10 *ſtinct. * quem ſequitur Turrecremata, & Prapoſitus, ibidem & multi, quos allegat additio ad Roman. ſingul. 700. incip. ex longæua*, hoc non dicunt; loquuntur enim, quando ante electionem de conſuetudine requiritur conſenſus Epiſco-
11 pi, vel alterius ſuperioris *, qui ſi eſt extra Epiſcopatum ſuum ſufficit tunc requirere conſenſus Vicarij, & mouentur auctoritate *text. in c. ex frequentibus de inſtit.* vbi expreſsè dicitur, quod inſtitutio beneficiorum de Iure ſpectat
12 ad Epiſcopum *, vel eius officialem ibi *ſine conſenſu Epiſcopi, vel officialium ſuorum, qui hoc de Iure poſſunt*, qui caſus longè differt à præſtatione conſenſus ſuper donatione Iuriſpatronatus, quia in hoc caſu adeſt neceſſitas, & vtilitas

litas Eccleſiæ,ne diù beneficiū vacet & propte-
reà abſente Epiſcopo, ne impediatur dicta vti-
litas, vel neceſſitas Eccleſiæ Iura dilatant Vi-
carij poteſtatem *c. cum nullus de tempor. ordin.
lib. 6. & eleganter not. Abb. in conſ. 88. videtur
dictum D. Ioannem num.6. col. 3. in fin verſ. ve-
nio ad quartum* ibi *Primo propter abſentiam in re-
motis lib.1.* In præſtatione autem conſenſus ſu-
13 per donatione Iuriſpatronatus * nulla adeſt
neceſſitas, aut vtilitas Eccleſiæ, & hoc tenet
expreſsè *Ferrett. in d. conſ.143. num.3. verſ.nec
obstat ſi diceretur, & conſ.327. num.6.*

Quod autem licentia Vicarij non fuerit be-
nè compulſata non citato Procuratore Domi-
ni Franciſci non videbatur facere, quia ipſe
non eſt in cauſa, cum nunquam produxerit ſuā
14 gratiam; & ſufficit citaſſe illos *, qui ſunt in
cauſa vltrà quod dicta licentia adducitur pro
nudo adminiculo tantùm.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 6. Iunij ſe-
quentis.*

CIVITATEN. IVRIS MVLCTANDI.

Veneris 22. Aprilis 1611.

ARGVMENTVM.

Decanus vbi eſt prima Dignitas in Eccleſia non tenetur Epiſcopo celebrante decantare Euangelium, ſed inſeruire loco Aſſiſtentis.

SVMMARIVM.

1 *Decanatus eſt dignitas in Eccleſia.*
2 *Decanus in Eccleſijs, in quibus non adeſt Archipresbiter eſt loco illius.*
3 *Imò etiam & loco Archidiaconi.*
4 *Et Epiſcopo celebrante non tenetur decantare Euangelium, ſed inſeruire loco Aſſiſtentis.*
5 *Dignitates, & Canonici Epiſcopo celebranti inſeruire, & aſſiſtere debent vid. num.6. & 8.*
6 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 12. de reformat. §. omnes verò *quomodo intelligatur.*
7 *Dignores in dignoribus officijs debent præfici.*

DECISIO DXCII.

CVm Decanus ſit prima dignitas in iſta
Cathedrali, & de Iure etiam ſit dignitas
1 in Eccleſia iuxta notata per *Gloſſ. in rubr. C.de
Decan. lib. 12. & ibi hoc expreſsè dicit Lucas de
Penna Rot. deciſ. 17. ante finem verſ. ego autem
allegabam de conſeq. in non. & colligitur ex textu
in c. inuocamus 60. distinct.* & in Eccleſijs, in
quibus non adeſt Archipresbyter ſit loco il-
2 lius * *Rot. deciſ.4. post principium de elect. in nou.*
3 Immò etiam, & loco Archidiaconi * *Cardin.
conſ 62. num.1. Lucas de Pen. loco præcitato.* Se-
quitur quod Epiſcopo celebrante non teneatur
4 decantare Euangelium *, ſed inſeruire loco
Aſſiſtentis, prout expreſsè habetur in *Ceremo-
niali Epiſcoporum lib.1. c. 7. vbi quod prima Di-
gnitas inſeruiat Epiſcopo celebranti de aſsiſtentia.*

Neque obſtat diſpoſitio *Concilij Tridentini
ſeſſ.24. c. 12. de reformat. in §. omnes verò*, vbi
Dignitates, & Canonici Epiſcopo celebranti
5 aſſiſtere, & inſeruire debent, * quia diſpoſitio
Concilij eſt intelligenda ſecundum ordinem
6 Iuris *. Itaut digniores in dignioribus officijs
7 præficiantur * *l. ad ſubeunda C. de decur. lib.10.
l. reſcripto in princ. ff. de muner. & honor. l. 2. in
fin. C. de præd. decur. lib. 10. Lucas de Penn. in l.
mulieres col.5. verſ. in pluribus quippè C. de di-
gnitat. lib.12. & in l. quicumque col. penult. verſ.
& ſicut nobiliores C. de Exactor. & exequutor. eo-
dem lib.*

Neque obſtat, quod Sacra Congregatio
Concilij cenſuerit, quod in modo aſsiſtendi,
8 & inſeruiendi Epiſcopo celebranti * ſit ſeruā-
da conſuetudo Eccleſiæ, quia non probatur
talis conſuetudo, quod Decanus cantet Euan-
gelium, aut Epiſtolam, quia Teſtes, licet de-
ponant ſe vidiſſe Bernardinum Anteceſſorem
Moderni Decani inſeruiſſe in dictis miniſterijs,
non tamen deponunt, quod id fuerit in Miſſa
Epiſcopali, nec deponunt de talibus actibus;
itaut ex illis cenſeatur inducta conſuetudo; a-
lij verò, qui probant Minores Dignitates fe-
ciſſe officium Aſsiſtentis non probant, quod
Decanus inſeruierit in Minori Officio, licet fue-
rit præſens in Choro, cùm hoc potuerit face-
re, vel quia à valetudine erat impeditus, vel
cauſa maioris commoditatis.

Ex quibus fuit concluſum ſententiam de
partibus eſſe iuſtam &c.

OVETEN. BENEFICIORVM.

Veneris 29. Aprilis 1611.

ARGVMENTVM.

Prouiſio plurium beneficiorum à Nuncio vni perſonæ factæ non valet non obſtante illius diſpenſatione conceſſa aduerſus diſpoſitionem *Concil.Trid.* Nuncius non poteſt diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium.

SVMMARIVM.

1 Concil. Trid. ſeſſ.24. cap.17. §. ſtatuit de reformat. *quid diſponat quot beneficia poſſint vni perſona conferri num.1.*
2 *Nuncius non poteſt diſpenſare aduerſus decreta Concilij Generalis & vni plura beneficia conferre.*
3 *A facultatibus poteſtas regulatur.*
4 *Nuncius poteſt diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium, ſed vid. num.5. & 7.*
5 Gambar. de offic. legat. tit. An legatus poſſit plura beneficia vni conferre num. 98. & ſeqq. *in quibus terminis loquatur.*
6 *Diſpenſatio ſuper pluralitate beneficiorum, quæ*

fit ob

Digitized by Google

ſit ob vtilitatem perſonæ ſpectat ad ſolum Papam
8 *Facultas conferendi beneficia conceſſa Nuncijs fuit reuocata per* regul.3. *Innocentij Noni*.
9 *Facultas à Papa vni conceſſa per illius reuocationem ab alio Papa factam expirat*.

DECISIO DXCIII.

DOmini reſoluerunt prouiſionem Nuncij de
quindecim beneficijs cum perſonæ factam
fuiſſe nullam ſtante clara diſpoſitione *Concilij*
Trid. ſeſſ.24. cap.17. §. statuit vt in posterum de
1 *reform.* vbi diſponitur, * quod vnum tantum
beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur,
quod quidem ſi ad vitam eius cui confertur
honeſtè ſubſtentandam non ſufficiat, liceat ei-
dem aliud ſimplex conferre, dummodò vtrum-
que reſidentiam perſonalem non requirat, cu-
ius diſpoſitio, vt cenſuit Congregatio Illuſtriſ-
ſimorum Interpretum habet locum etiamſi
primum beneficium ſit ſimplex. Non poterat
enim Nuncius aduerſus decreta Concilij Ge-
2 neralis diſpenſare * cum hoc non habeat in fa-
cultatibus, à quibuſuis eius poteſtas regula-
3 tur * *Verall. deciſ.307. per tot. par.3. & in termi-
nis dicit Hoieda de incompatibil. benef. par.1. l.22.
num.1. verſ. ex quo text. de incompatibilitate ma-
gna multitudinis beneficiorum.*

Neque obſtat, quod Nuntius poteſt diſpen-
ſare ſuper pluralitate beneficiorum incompa-
4 tibilium * ex alleg. per *Gambar. de off. legati ti-
tulo. An legatus poſſit plura beneficia vni conferre
num.98. & ſeqq.* Ergo multò magis ſuper plu-
ralitate compatibilium, quia *Gambar.* loqui-
5 tur * quando diſpenſatio fit ob neceſsitatem
Eccleſiæ, ſecus autem quando fit ob vtilitatem
6 perſonæ propter prærogatiuam meritorum *
quia hoc ſpectat ad ſolum Papam, & hodie
ſtante noua diſpoſitione *Concilij Tridentini ſeſſ.
7. cap.4. de reform & ſeſſ.24. c.17. §. illi vero,
&c. pariter de reform.* dictum *Gambar.* non ca-
7 ret * difficultate, & propterea Rota in hoc ar-
ticulo in Cauſa *Leodien. Canonicatus 5. Iulij præ-
teriti coram me* nihil voluit firmare, ſed in hac
facti ſpecie non eſt opus ingredi iſtam quæſtio-
nem, quia nulla adeſt vtilitas Eccleſiæ.

Ex alio etiam capite Domini cenſuerunt
prouiſionem Nuntij fuiſſe nullam, quia fuit
facta ſub datum 4. Nouembris anni 1591. anno
primo Pontificatus Innocentij Noni, & tamen
idem Innocentius aſſumptus 30. Octobris ad
Pontificatum per eius Regulam tertiam reuo-
8 cauerat inter alia facultates * conceſſas Nun-
tijs conferendi beneficia & propterea facultas
conceſſa eidem Nuncio per Gregorium XIV.
9 ei non poterat ſuffragari * ſtante prædicta re-
uocatione *Verall. d. deciſione 307. par.3.* Et pro-
pterea niſi doceatur, Nuncium habuiſſe alias
facultates dicta collatio corruit.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Lunæ 2. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Valor rei probatur ex nonnullis modis, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Venditio probat valorem affirmatiuè vt res tanti valeat; non autem negatiuè vt plus non valeat.*
2 *Hæres non poteſt impugnare factum defuncti.*
3 *Valor rei probatur ex æſtimatione facta à Teſtatore in Teſtamento.*
4 *Hæres non poteſt impugnare valorem rei expreſſum à Teſtatore in teſtamento.*
5 *Ex penſione domus coniecturaliter probatur illius valor.*
6 *Quando non agitur de magno palatio, vel domo, fructus taxantur ad rationem quinque.*
7 *Pretium proprietatis ex fructibus ad rationē quinque in 20. ann. ſoluitur.*

DECISIO DXCIV.

CVm Domini de Magdalenis vellent ſe reua-
lere pro eorum Credito contra bona Fabij
de Creſcentijs poſſeſſa per D. Alphonſum So-
derinum hæredem Antoninæ de Matthæis hæ-
redis cum beneficio legis, & Inuentarij D. Fa-
bij vel opponere dictum D. Alphonſum fuiſſe
ſatisfactum de ſuo credito: dubitaui an inra-
noniter producta ſint releuantia, itaut ſit re-
cedendum *à deciſione facta ſub die 25. Iunij An-
ni præteriti*, in qua fuit firmatum non adeſſe bo-
na ſuper quibus DD. de Magdalenis poſſent ſe
reualere, & Domini in hac propoſitione volue-
runt ſolum firmare valorem bonorum dicti Fa-
bij, & poſtmodum videbitur quid inde reſul-
tet.

Quantum ad domum Sancti Euſtachij fuit
concluſam eius valorem eſſe ſcutorum 2750.
cum fuerit vendita de anno 1568. per Antoni-
nam pretio ſcut. 3000. & cum melioramenta,
vt in eodem Inſtrumento dicitur aſcendant ad
ſcut. 251. ipſis detractis remanet valoris dd.
ſcut. 2750. & iſta quidem venditio probat va-
1 lorem affirmatiue, * vt res tantum valeat, non
autem negatiuè, vt plus, & vltra non valeat
Fulgoſ. conſ.242. incip. viſa copia nu. 1. & prop-
terea in caſu, de quo agitur ſatis cenſetur pro-
batus valor cum DD. de Magdalenis vtantur
iſta probatione affirmatiuè contra hæredem
Antoninæ, qui non poteſt impugnare illius fa-
2 ctum *l. cum à matre C. de rei vendic. l. ſi tertius
§. fin. ff. de aqu. pluu. arcen.*

Quantum attinet ad apotecam ſubtus horo-
logium Campifloræ fuit iudicata valoris ſcut.
2000. tanti enim fuit per Antoninam æſtima-
ta in ſuo Teſtamento, cui cum ſtare velint do-
3 mini de Magdalenis ſatis probat, * nec poteſt
illam æſtimationem impugnare D. Alphonſus
4 hæres Antoninæ, * vt in puncto dicit *Cagnol.
in l.2. quæſt.26. num.167. & quæſt.48. num.288.
C. de reſcind. vend.* Domus vero dicta l'hoſteria
dell'Angelo de anno 1564. fuit locata pro ſcu-
tis 90. & poſtmodum vſque ad annum 1577.

vſque

Digitized by Google

vſque ad ſcut.180. cum aſſertione, quod poterat pluris locari, & ex iſta penſione domus
5 probatur coniecturaliter illius valor * *Bald. conſ. 323. in fin. lib. 2.* & cum non agatur de
6 magno Palatio, * vel magna domo fructus debent taxari ad rationem ſcut. 5. pro centenario, quia in viginti annis ſoluitur prætium
7 proprietatis * *Gloſſ. fin. in authen. perpetua C. de Sacroſanctis Eccleſ. qua communiter approbatur, vt per Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. Gloſſ. 6. num. 19. Couar. variar. reſolutionum lib. 3. cap. 9. num. 5. Iaſ. plenè in l. ſi fundum per fideicommiſſ. num. 5. verſ. item ad deff. de legat. 1. Tiber. Decian. reſponſ. 2. num. 174. & ſeqq. lib. 1.* & ſic facto iſto computo ad rationem quinque pro centenario, valor iſtius domus erit ſcut. 2900. & quo ad iſtam Domum D. Alphonſus non poteſt prætendere melioramenta, cum eorum nomine à conductore receperit ſcut. 440. & ſic conflatis iſtis ſummis hæreditas Fabij erit valoris ſcut 7650.

Sed quia deducebatur etiam creditum Antoninæ domini firmarunt ipſam fuiſſe creditricem occaſione dotis, & donationis propter nuptias, & acconcij ſcutorum 4600. Item occaſione vnius Cenſus ſcut. 1100. & alterius ſc. 1460. qui habebar in redditus ſcut. 300. Auri, & ſic Antonina fuit creditrix ſcut. 7060.

Quantum attinet ad fructus cenſus cum hæres Antoninæ prætendat eius nomine eſſe Creditorem in ſcut. 5328. D. Domini dixerunt de iſtis fructibus non eſſe agendum, ſi Antonina habuit tot bona, quæ ſufficiant pro extinctione ſortis, de quo ſi opus erit poterit particulariter agi &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 2. Decembris ſequentis.

NOVARIEN. VNIONIS.

Lunæ 2. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Vnio facta in executionem* Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18. *& ſeruata illius forma valet.*
2 *Vnio eſt nulla dum fuit facta non præcedente taxa omnium beneficiorum Diæceſis.*

DECISIO DXCV.

Domini reſoluerunt vnionem factam ab Epiſcopo de anno 1599. ad fauorem Seminarij
1 eſſe validam, * quia fuit facta in exequutionem *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18.* & ſeruata illius forma, nempe ab ipſo Epiſcopo cum deputatis à Capitulo, & alijs, vt in eodem *Concilio* habetur, & licet opponatur, quod non præceſſerat taxa omnium beneficiorum diæce-
2 ſis iuxta præſcriptum dicti *Concilij*, quæ cauſat nullitatem vnionis, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſ. Interpretum & dixit Rota in Cauſa Auerſana bonorum 3. Iulij 1606. coram R. P. D. meo Sacrato*; tamen hoc non ſubſiſtebat, quia de anno 1564. fuerunt deputati à Vicario, & Capitulo duo Canonici ad faciendam hanc taxā vna cum ipſo Vicario, & de anno ſequenti fuit factum ædictum, quod omnes beneficiati deberent ſoluere decimam partem fructuum, & de anno 1567. fuit aucta alia medietas, vt in alio ædicto, & deinde fuit deputatus exactor iſtius taxæ, & datur etiam fides Notarij de dictarū taxarū exactione, itaut appareat non ſolum fuiſſe factam taxam, verum etiam & fuiſſe exactam, & ſic vnio non poteſt ex illo capite impugnari.

PARMEN. DATII LONGAE PADI.

Lunæ 9. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Hæres granatus quando adeſt prohibitio Teſtatoris pendente conditione non poteſt alienare. Legitima non poteſt prohiberi, benè quidem Trebellianica etiā filijs primi gradus.

SVMMARIVM.

1 *Hæres grauatus pendente conditione poteſt alienare.*
2 *Limita, quando Teſtator expreſsè probibuit alienationem.*
3 *Teſtatoris voluntati inſeruiendum eſt.*
4 *Emptor, qui expreſsè voluit emere rem liberam non tenetur ſtare venditioni, ſi ſit ſuppoſita fideicomiſſo.*
5 *Legitima non recipit onus, nec poteſt prohiberi.*
6 *Etiam ſi adſit clauſula* omni meliori modo.
7 *Trebellianica poteſt probiberi etiam filijs primi gradus.*

DECISIO DXCVI.

Domini dixerunt conſtare de fideicommiſſo, quod obſtet venditioni Datij, de quo agitur, Nàm bo. mem. Illuſtriſſimus D. Co. S. Floræ inſtituit hæredem vniuerſalem in omnibus eius bonis feudalibus, & Iuriſdictionalibus, & alijs bonis, & nominatim in omnibus, & quibuſcumque Datijs longæ Padi Illuſtriſſimum D. Franciſcum Sfortiam eius filium nunc S. R. E. Cardinalem cui decedenti ſine filijs Maſculis legitimis, vel cum filijs Maſculis, & legitimis, qui, & ipſi ſine filijs maſculis morerentur ita quod nullus extaret filius deſcendens Maſculus, & legitimus ſubſtituir illum, vel illos ex Illuſtriſſimis fratribus ipſius Teſtatoris, qui tunc ſuperfuerint, & ſucceſſiuè eorum filios Maſculos legitimos, & naturales in ſtirpes, & non in capita, illis verò deficientibus agnatum Ma-
ſculum

ſculum legitimum , & naturalem de domo
agnarione & familia , ita quod ſucceſſiuè per-
petuò futuris temporibus proximior Maſculus,
ſeù proximiores maſculi legitimi & naturales
vt ſupra in gradu ſuccedant &c. cum ampliſſi-
ma prohibitione alienandi, & propreteà cum
hodie adſit Excellentiſſimus D.Dnx Sfortia,qui
habet filios , & d. teſtatoris ſit ex fratre prone-
pos dubitari non poteſt de fideicommiſſo cla-
ro , quod etiam per Agentes Illuſtriſſimi D.
Cardinalis non impugnabatur .

Neque obſtat , quod pendente conditione
1 fideicommiſſi hæres grauatus poteſt alienare *
Alex.Con.65.lib.5.Caſtrenſ.Conſ.370. lib.2. quia
hoc non procedit, quando Teſtator expreſsè
2 prohibuit alienationem ,* proùt in caſu iſto ,
in quo , vt dictum eſt', adeſt expreſſa prohibi-
tio; Inſeruiendum enim eſt voluntati Teſta-
3 toris ,* *l.verb.legis ff. de verb.ſignific. l. legem C.
de pactis , & in proprijs terminis notant Doctores
in l. filius familias § Diui delegat. primo Beccius
Conſ.100.num.primo , & dixit Rota in Cauſa Ro-
mana Palatij 23. Octobris 1579. coram bo.me.Lau-
retano;* Maximè quia in caſu alienationis non
alienantes ſunt vocari: Et ceſſat omnis diffi-
cultas , quia Illuſtriſſimus D. Cardinalis pro-
miſit Datium eſſe liberum ab omni fideicom-
miſſo purificato , & purificando , & propterea
emptor cnm detegat fideicommiſſum non te-
4 netur ſtare venditioni ,* quia expreſsè voluit
emere rem liberam , vt nuper fuit reſolutum in
cauſa *Aſculana bonorum* 11. *Martij præteriti co-
ram R.P.D. meo Pirouano.*

Reſeruarunt tamen Domini , vt particulari-
ter videatur , an Illuſtriſſimo D Cardinali ſuf-
fragentur legata, & debita Teſtatoris , ac de-
tractiones quæ reſtringuntur ad legitimam , &
Trebellianicam , quæ fuerunt prohibitæ cum
clauſula *omni meliori modo* , ſed cum legitima
5 non recipiat onus * *l. quoniam in prioribus C. de
inoff. teſtam.* etiam quod adſit clauſula prædi-
6 cta , *omni meliori modo* ,* vt fuit in hac Rota
reſolutum in cauſa *Forolinien. fideicomm. Coram
R.P.D. meo Pamphylio* , Secus autem Trebellia-
nica,quæ ſecundum opinionem,quam Rota ſer-
7 uat , poteſt prohiberi * etiam filijs primi gra-
dus *Caſſad. deciſ.4. de teſtam. Sarnen. deciſ.94. in-
cip. Trebell. Simonett. deciſ.89. incip. in vna Ro-
mana Creſcen. deciſ.2. de teſtam. & fuit ſæpiſſimè
reſolutum , & hanc etiam opinionem dicit magis
communem Bertrand. Conſ.130. nu.50.lib.3.par.2.
& ſequitur Molin. de Primog. Hiſpan. lib. primo .
c.17.num.12. verſ. contrarium tamen* . Ideò tota
difficultas reſtringitur ad hoc an legata , & de-
bita Teſtatoris , ac detractio legitimæ ſuffra-
gentur Illuſtriſſimo D.Cardinali ad effectum,
quod venditio Datij ſuſtineatur .

NEAPOLITANA PECVNIARIA.

Veneris 13. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Computum, & alia ſcriptura priuata quan-
dò dicatur ſufficienter recognita .

SVMMARIVM.

1 *Computum ſufficit , quod recognoſcatur per teſtes
habentes notam manum . Amplia num.3.*
*Scriptura , quæ teſtibus non eget ſufficit , quod reco-
gnoſcatur per teſtes habentes notam manum n.1.
Amplia num. 3.*
2 *Maximè quando concurrunt adminicula .*
3 *Teſtes , qui reddunt ſufficientem rationem etiam ſi
per verbum* videtur *deponant plenè probant .*
4 *In teſte magis attenditur ratio dicti , quàm dictum.*

DECISIO DXCVII.

IN recognitione compnti , de quo agitur non
eſt recurrendum ad diſtinctionem, quam facit
Verall deciſ.27. lib.1. in manuſc. ſcilicet inter In-
ſtrumentum , & apocam priuatam , quam ſen-
ſit etiam *Achill.deciſ.2. de fid. Inſtr.* quia cum
1 agatur de recognoſcenda ſcriptura * quæ teſti-
bus non æget (quicquid ſit de ſtricto iure) de
ſtylo Curiæ ſufficit , qnod recognoſcatur per
teſtes habentes notam manum , vt fuit reſolu-
tum in Cauſa *Romana hæreditatis de Marzochis
9. Martij* 1580. *Coram bo. me. in Lauretano in
verſ. nihil. de ſtylo Curia* , & hæc concluſio de
plano procedit, quandò concurrunt admini-
2 cula ,* vt per *Ruin.in Conſ.96. nu.9. ante medium
verſ. ſuppletur autem , & ante num. decimum verſ.
præterea dato , & ſeq. lib. 4. & dicuntur in alleg.
Cauſa Romana hæreditatis* . Hic autem compu-
tum eſt recognitum per duos Teſtes , qui ha-
bent notam manum , qui licet deponant per
4 verbum *videtur* ,* tamen cum reddant ſuffi-
cientem rationem , quia alias viderunt ſcribe-
re , & ſufficienter habent notam Manum plenè
probant, vt per *DD. in l. Teſtium C. de teſtibus
Roland. Conſ.57.num.30.& 31. lib.primo* . & ra-
tio eſt , quia in teſte attenditur magis ratio di-
4 cti, quàm dictum * *Abb. Conſ.105.num.2.lib.1.
Aymon. conſ.2. num.4. & in proprijs terminis hoc
fuit reſolutum in Cauſa Auenionen.Pecuniaria 26.
Aprilis 1560. coram Oradino , & in cauſa Auxi-
mana Dotis 26. Maij 1581. coram Cardinale Sera-
phino , & in Romana Dotis vltima Ianuarij 1596.
coram Orano , & in Cauſa Toletana Decimarum
20. Iunij 1608. & in Oſcen. Archidiaconatus 17.
Februarij 1603. coram R.P.D. meo Lancellotto, &
alijs ſæpius .*

Concurrunt etiam adminicula , nempè quia
iſtud computum concordat cum alio , quoad
partitas particnlares , & in eo fuerunt aucta
interuſuria , cum ſit ſcriptum longè poſt pri-
mum , & alia etiam benè ponderata , quæ pla-
cuerunt DD.

Non obſtat , quod teſtes ſint conſanguinei .
Quia neutrum ſubſiſtit , Nam fuerunr exami-
nati à Iudice compulſore ſuper recognitione
Iurium , quod potuit facere , quia hoc habet
in facultatibus . Secundum verò non probatur,

nec

Digitized by Google

nee de Iure præſumitur. Quod autem Ioannes Colla negauerit huiuſmodi computum eſſe manu ſua ſcriptum non releuat, quia erat principalis in Cauſa, & hodie ex prædictis apparet de contrario, qui etiam negauit computa eſſe manu ſua ſcripta, cum vnum eſſet ſcriptum manu Procuratoris, & in hoc poteſt verificari negatio &c.

MELEVITANA ITINERIS.

Veneris 13. Maij 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Agens vigore Breuis tenetur iuſtificare narrata in eo.*
2 *Breue habet tacitam conditionem ſi ita eſt.*
3 *Gratia corruit ſi non iuſtificatur id, quod mouit Papam ad eam concedendam.*

DECISIO DXCVIII.

DOminus Prior Cagnolus, qui petit expenſas itineris vigore breuis felic. record. Clementis VIII. tenetur iuſtificare narrata in ipſo
1 Breui * *Rot deciſ. 20. circa med. de præben. in nou. Caputaq. deciſ. 204. part. 2. Put. deciſ. 245. num. 1. lib. 1. Cæſar de Graſſ. deciſ. 1. num. 3. de Reſcript.* Quæ cum non appareant iuſtificata non poteſt obtinere vigore dicti Breuis, cum habeat taci-
2 tam conditionem ſi ita eſt * *l. fin. in princ. C. de diuerſ reſcript. c. 2. vbi Ripa num. 28. & 29. de reſcript. Felin. in c. fin. num. 29. de præſumpt.* Narrauit enim alios milites, qui acceſſerunt ad Curiam fuiſſe ſatisfactos de expenſis Itineris à communi Ærrario, quod non eſt verum, cum fuerint ſatisfacti ex bonis Magni Magiſtri, vt conſtat ex partitis, in quibus ſe fundat D. Prior.
Non obſtat, quod Breue ſit fundatum in diſpoſitione Iuris, ſecundum quam in hoc caſu debentur expenſæ Itineris, quia quicquid ſit de hoc, quod non firmarunt Domini, ſatis eſt, quod ex narratiua quod alij milites fuerunt ſatisfacti ex communi Ærrario, ſaltim Papa fa-
3 cilius fuit motus ad concedendum, * quod cum non ſit Iuſtificatum Gratia corruit *Aegid. deciſ. 600. Put. deciſ. 17. num. 2. lib. 3. & fuit reſolutum in Cauſa Meten. Monaſterij 21. Februarij 1600. coram bo. me. Litta, & alias ſæpius.*

ROMANA DOTIS.

Mercurij 18. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Obligatus reſtituere bona ad omne mandatum Iudicis quando liberetur ſi ſoluat abſque eo.

SVMMARIVM.

1 *Obligatus reſtituere bona ad omne mandatum Iudicis non poteſt illa reſtituere abſque decreto. Limita num. 3. & vid. num. 4.*
2 *Et abſque eo illa reſtituens depoſitum dicitur adhuc extare ita vt non remaneat liberatus.*
5 *Fideiuſſor poteſt petere liberationem antequam ſoluat.*
6 *Sufficit quodlibet intereſſe vt agi poſſit contra eum, qui erat obligatus reſtituere bona ad omne mandatum Iudicis, & ſoluit abſque eo.*

DECISIO DXCIX.

DOmini perſiſterunt in reſolutis ſcilicet, quod Claricia teneatur reddere rationem de mobilibus pænes ipſam depoſitatis, quia cum ſe obligaſſet de illa reſtituendo ad omne manda-
1 tum A. C. * & tamen abſque alio decreto reſtituerit, quod facere non poterat *Caſtren. in l. acceptam num. 3. verſ. & aduerte C. de vſur. Roman conſ. 287. circa medium*, depoſitum dicitur
2 adhuc extare, * itaut ipſa non ſit liberata *Aymon. conſ. 428. num. 21. Roman. d. conſ. 287. vt fuit reſolutum in cauſa Romana de Theodolis 25. Octobris 1593. coram Illuſtriſſ. D. Blanchetto.*
Neque releuat, quod Claricia reſtituit depoſitum hæredi, qui etiam erat creditor Ante-
3 rior, & proprerea cum Ius aliorum creditorum non ſit effectum deterius, non eſt in quo conquerantur de reſtitutione depoſiti, vt in *l. diſtractis C. de pignor.* quia fuit reſponſum prout, & in alia deciſione quoadhuc non liquet hæredem fuiſſe anteriorem creditorem, & quatenus conſtaret non releuat, quia hæres potuit habere alia bona, cum quibus potuerit ſatisfieri, & quamuis dicatur non præſumi creditorem fuiſſe ſatisfactum niſi hoc probetur, maximè cum hæres adiuerit hæreditatem cum beneficio legis, & Inuentarij, tamen negari non poteſt, quin Creditores teneantur agere contra hæredem & hæc probare: vnde æquius vi-
4 detur, quod hæc faciat Claricia * quæ ſi ex proſequutis oſtendet certum eſſe, Ius creditorum non eſſe effectum deterius, poſtea poterit ſe releuare.
Minus etiam releuat, quod de tempore depoſiti Reuerendiſſ. D. Ala non haberet intereſſe, quia contrarium eſt verius, quia cum eſſet fideiuſſor Rennæ, poterat petere liberatio-
5 nem * antequam ſolueret *Franc. deciſ. 414.* &
6 ad hunc effectum ſufficit quodlibet intereſſe * *Aymon. conſ. 594. num. 8. vol. 4.*
Cum tamen Inuentarium bonorum fuerit factum ad inſtantiam Ioannis, & Antoniæ coniugum, & Iudex mandauerit fieri Inuentariũ pro aſſecuratione & cautela eorumdem Ioannis, & Antoniæ, quæ bona Inuentariata recepit Claricia in depoſitum, & ſe obligauit in forma Cameræ illa reſtituere illi, vel illis, cui vel quibus Dominus mandabit, in qua obliga-

tione adeſt ſtipulatio Notarij pro omnibus, quorum intereſt &c. Volo pro ſatisfactione mea particulariter conſulere Dominos ſuper hoc, an ex dicta ſtipulatione Notarij prædicto modo facta, fuerit taliter Ius quæſitum Reuerendiſſ. Domino Alæ itaut poſſit agere contra Clariciam pro dicto depoſito.

PERVSINA DOMVS.

Mercurij 18. *Maij* 1611.

ARGVMENTVM.

Melioramenta vtilia facta ab eo, qui erat in bona fide debentur tàm agendo, quam excipiendo in eo quod minus eſt.

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta vtilia in eo quod minus eſt ſunt reficienda ei, qui bona fide meliorauit.*
2 *Bona fides præſumitur niſi contrarium probetur.*
3 *Mala fides non inducitur ex proteſtatione, quando facta fuit à perſona, cui non tenebatur credere.*
4 *Sequeſtrum Iudiciale non priuat poſſeſſione.*
5 *Pro melioramentis vtilibus competit actio in factum.*

DECISIO DC.

CVm de melioramentis in ſpecie factis per Dominum Curtium, & eius auctorem conſtet
ex depoſitionibus Tertium, quæ ſi non ſunt neceſſaria, negari tamèn non poteſt quin ſint vti-
1 lia, Propterea ſtante eorum bona fide * ſunt
reficienda in eo quod minus eſt iuxta textum
in *l. in fundo, vbi Bart. & alij ff. de rei vindic.*
quæ bona fides præſumitur, niſi contrarium
2 probetur, * nec cenſetur probatum ex proteſtatione facta per Dominum Fabritium contra
3 Dominum Curtium, * cum non teneretur ei
credere, quod Domus ſpectaret ad ipſum.

Non obſtat, quod pro melioramentis datur retentio, non autem actio, quia aùt Reuerendiſs. D. Epiſcopus ſucceſſor Curtij eſt in poſſeſ-
ſione non obſtante Sequeſtro Iudiciali, quod
4 non priuat poſſeſſione * iuxta opinionem, quam
Rota Seruat, & habet intentum: Aùt non eſt
5 in poſſeſſione, & ei competit actio in factum *
ex æquitate *l. ſi me, & Titium ff. ſi cert. petat. vt abundè fuit dictum in hac cauſa 14. Iunij anni præteriti.*

RAVENNATEN. ATTENTATORVM

Veneris 20. *Maij* 1611.

ARGVMENTVM.

Statutum Rauennæ quid diſponat circa admiſſionem appellationum, & quorum Iudicū Sententias comprehendat. Vbi adeſt Statutum particulare non intrat Aegidiana.

SVMMARIVM.

1 *Executio facta appellatione pendente eſt attentata.*
2 *De iure Canonico etiam à poſſeſſorio adipiſcenda ex remedio* leg. *final. datur appellatio.*
3 Statutum Rauennæ *diſponit, quod à quacunque Sententia etiàm interlocutoria, & à quocunque grauamine poſſit appellari, dumodò alias de iure Canonico permiſſa ſit appellatio.*
4 *Aegidiana non habet locum vbi adeſt Statutum particulare, quod iſto caſu debet Seruari.*
5 *Statutum præſumitur vſu receptum, quando eſt in volumine Statutorum, & confirmatum à Papa.*
6 Statutum Rauennæ *circa admiſſionem appellationum comprehendit Sententias latas à quocunque ex Iuſdicentibus eiuſdem Ciuitatis.*

DECISIO DCI.

DOmini dixerunt conſtare de attentatis cum
exequutio fuerit facta appellatione penden-
1 te * *toto tit. nil nou. appell. pend.* & licèt Sen-
tentia fuerit lata in poſſeſſorio adipiſcendæ ex *l. fin. C de edict. Diu. Adrian. tollen.* tamèn de Iure Can. etiam ab illo poſſeſſorio datur appellatio * *Contard. de moment. poſſeſſ. limit. 3. num. 6.* & hanc Sententiam Rota Sequitur vt in cauſa *Spoletana bonorum 7. Ianuary 1595. coram Illuſtriſſ. Blanchetto, & in alia Mediolanen. legati 30. Octobris 1586. coram bo. me. D. Card. Pamphilio.*

Neq; in hoc caſu ſuffragatur Aegidiana, quia
adeſt *Statutum Rauennæ* particulare, in quo diſ-
3 ponitur, * quod à quacunque ſententia etiàm
Interlocutoria, & à quocumque grauamine
poſſit appellari, dummodo alias de iure Canonico permiſſa ſit appellatio, prout eſt permiſſa
in d. remedio *l. fin.* vt ſupradictum eſt, & propte-
4 rea d. Statutum non Aegidiana eſt ſeruandum *
Contard. de moment. poſſeſſ. limit. 22. num. 1. & fuit reſolutum in Cauſa Bonon. bonorum Emphiteoticorum 27. Maij 1567. coram bo. me. Oriolen. & & alias Sæpius, quod etiam præſumitur vſu re-
5 ceptum, * cum ſit in volumine Statutorum, &
confirmatum à Papa *Gozadin. conſ. 16. nu. 16. Tan. deciſ. 25.*

Minus facit, quod d. *Statutum* ſit ordinatorium, non deciſorium, quia hoc non releuat, cum attentata in hoc caſu eueniant ex ordinarijs illius Iudicij, quia vig. ſtatuti non habet locum Egidiana, ſed Ius Canonicum ſecundum quod etiam in remedio *l. fin.* datur appellatio, vt dictum eſt.

Non obſtat, quod *Statutum* non compræ-
hendat perſonam Locumtenentis qui tulit Sen-
6 tentiam, quia contrarium eſt verius * cum ſta-
tutum admittat appellationem in quacunque Sententia lata per quemcumque ex Iuſdicentibus Ciuitatis Rauennæ & ſiuè Iudices ſint Ordina-

Digitized by Google

dinarijs, ſiuè delegati, ant ſubdelegati à quocumque, & propterea ſufficit, quod Locumtenens eſſet delegatus Legati.

Præſens deciſio fuit confirmata die 18. Iunij 1612.

CALAGVRITANA BENEFICII DE ALEGRIA.

Mercurij 25. Maij 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio conferendi ſuffragatur ad effectum validitatis collationis beneficij & num. 3.*

2 *Quaſi poſſeſſio dignitatis ſuffragatur Succeſſori.*

DECISIO DCII.

DOmini perſiſteruut in reſolutis ſcilicet beneficium eſſe adiudicandum Ioanni Laſcano, cum obtinuerit prouiſionem ab Epiſcopo qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi iuxtà motum proprium Sixti, de quibus prouiſionibus conſtat in alio proceſſu *Coram me in Cauſa Calaguritana nullitatis Indulti*, quæ quidem
1 quaſi poſſeſſio ſuffragatur * ad effectum validitatis Collationis, vt dicitur *in alia deciſione*;
2 & cum dignitas ſit in iſta quaſi poſſeſſione, * illa ſuffragatur etiam ſucceſſori, vt in Cauſa *montis regalis Iuriſdictionis Coram me*.

Nequè obſtat, quod motus proprius Sixti V. fuerit Subreptitius, quia hoc non probatur, & quatenùs probaretur non releuaret, vt dicitur in alia *deciſ*, quià ad effectum validitatis
3 Collationis attenditur quaſi poſſeſſio,* & Breue Clementis VIII. non eſt attendendum cum fuerit ſubreptitiũ,& licèt replicetur, quod ſi nõ eſt attẽdendũ iſtud Breue tanquã ſubreptitium, non eſt quoque attendendus motus proprius Sixti V. Subreptitius, quia, vt iam dictum eſt, non conſtat de iſta ſubreptitione, & quatenus conſtaret cum adſit quaſi poſſeſſio conferendi vt donec per tres conformes cognoſcatur ſuper ſubreptione, Interim Epiſcopus non eſt ſua poſſeſſione priuandus.

Cæterum quia Clerus ante motum proprium Sixti erat in quaſi poſſeſſione Conferendi, & hoc non dubitatur; Et cum in *deciſ. Calaguritanis SS. Andreæ, & Iacobi 28. Februarij 1603. & 23. Februarij 1604. Coram bo. me. Litta* dicatur, quod vigore Breuis Clementis VIII. Epiſcopus reſtituit Clerum ad illam quaſi poſſeſſionem, in qua exiſtebat ante motum proprium Sixti, quod ſi eſſet verum Clerus eſſet in quaſi poſſeſſione, cum Epiſcopus facto proprio cecidiſſet. Ideò ſuper hoc particulari Statui iterum conſulere Dominos meos.

CESENATEN. DE ALDINIS.

Lunæ 30. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Fideicomiſſario debetur immiſſio ſaltem pro indiuiſo ſi eius portio ſit cærta ratione quotæ. Retardatur tamen ex debitis non conſiſtentibus in quota.

SVMMARIVM.

1 *Vocato in fideicomiſſo claro debetur immiſſio.*

2 *Etiam ſi non præceſſerit purgatio Spolij, quando adeſt commiſſio concedens facultatem reſeruandi fructus, & expenſas in fine litis arbitrio Rotæ.*

3 *Teſtibus deponentibus de vera ſcientia ſtandum eſt.*

4 *Fideicomiſſario debetur immiſſio pro indiuiſo ſi eius portio ſit cærta ratione quotæ.*

5 *Immiſſio fideicomiſſario retardatur ex debitis non conſiſtentibus in quota.*

DECISIO DCIII.

CVm fideicommiſſũ ſit clarũ ad fauorẽ Ioãnis Baptiſtæ, Rota cenſuit ei non eſſe denegan-
1 dam Immiſſionem * vigore *legis finalis C. de edict. Diu. Adrian. tollen. iuxta reſolutionem in hac cauſa factam ſub die 24. Ianuarij huius anni.*

Non obſtant ea, quæ in contrarium opponuntur, & primo quod Ioanni Baptiſtæ non competit Immiſſio, niſi priùs purgato ſpolio,
2 quia hoc ceſſat ſtante commiſſione, * in qua datur facultas reſeruandi fructus, & expenſas in fine litis arbitrio Rotæ, & ſic etiam reſpectu purgationis ſpolij, qua reſtituta re principali, non conſiſtit in alio, quam in reſtitutione fructuum, & expenſarum, ideò cum Rota reſoluerit intrare arbitrium, ceſſat obiectum.

Nec obſtat ſecundum, quod non ſit probata identitas bonorum, cum Teſtes deponant de auditu, quia veritas eſt, quod quam plures deponunt de auditu, ſed quamplures etiam de-
3 ponunt de vera ſcientia, * quibus eſt ſtandum.

Non obſtat tertium, quod Mineruæ competat detractio legitimæ, & Trebellianicæ, quia cum pretenſio Ioannis Baptiſtæ ſit cærta ratio-
4 ne quotæ, * poteſt ei concedi Immiſſio pro indiuiſo, vt in alia *deciſione* dicitur.

Quia tamen in ſententia de partibus condemnatur Ioannes Baptiſta ad reficiendam ratam impenſarum funeris Sanctis Patris, & Aldini Patrui, nec non ratam æris alieni, & ratam expenſarum factarum in defenſione bonorum hæreditatis, & melioramenta neceſſaria, & hæc omnia ſe obligauit reficere Ioannes Baptiſta, vt in Inſtrumento, quod habetur in *regeſtro fol.* 105. quæ omnia cum non conſiſtant
5 in quota * retardant Immiſſionem *l. ſi in arca ff. de condit. indeb. Iaſon. in l. ſi non ſortem §. ſi centum nu.* 10. *eodem tit. Put. deciſ.* 471. & 474. *lib.* 2. Ideò voluerunt Domini, quod iſta priùs reficerentur.

Digitized by Google

CAVEN. PENSIONIS.

Lunæ 30. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Cauſa commiſſa cum clauſula *ſine retardatione ſolutionis penſionis* Iudex non poteſt procedere in negotio principali, niſi ſoluta penſione: Et quid ſi adſit exceptio in ventre litterarum Apoſtolicarum.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis Iudex non poteſt procedere in negotio principali, niſi priùs ſoluta penſione.*

2 *Clauſula* ſine retardatione *non operatur quo ad ea, quæ oriuntur ex ventre litterarum penſioni.*

3 *Declara vt hic.*

4 *Probatio probationem non excludit.*

5 *Exceptio oriens ex ventre litterarum non operatur contra clauſulam* ſine retardatione ſolutionis penſionis *iuxta ordinem datum in Segnatura per Greg. XIII.*

DECISIO DCIV.

ROta cenſuit R. D. Epiſcopum non eſſe au-
diendum, niſi priùs ſolura penſione, quia
cum cauſa ſit commiſſa cum clauſula *ſine retar-
datione ſolutionis penſionis* fuit dara iuriſdictio
cum conditione, & Iudex non poteſt valide pro-
1 cedere * in negotio prin ipali, niſi prius ſoluta
penſione *Sarnen. in Compend. Signat. num. 84.
Pariſ. conſ. 94. num. 12. lib. 4. Ioannes Paulus
deciſ. 61. incip. in vna Florentina Put. deciſ. 14.
de penſ. Cæſar. de Graſſis deciſ. 8. num. 1. de re
iudic. & fuit ſæpiſſimè reſolutum.*

Neque obſtat, quod clauſula *ſine retardatione*
2 non operatur quo ad ea, * quæ oriuntur ex
Ventre litteratum penſionis *Cæſar de Graſſ. di-
cta deciſ. 8. num. 13. de ſent. & re iudic. Sarnen.
vbi ſupra*; litteræ autem videntur habere taci-
tam conditionem (detractis neceſſariis pro ſub-
ſtentatione Epiſcopi) Nàm fuit reſponſum,
3 quod aut penſio eſt reſeruata ſub conditione, *
quam tenetur Iuſtificare penſionatius, & in-
trant prædicta, quia proùt Rota ſeruat, tunc
dicitur exceprionem oriri ex ventre, quandò
gratia eſt conditionalis, alias ſecùs, vt fuit re-
ſolutum in cauſa *Compoſtellan. Penſionis 11. Maij
1584. coram bo. me. D. Cardinale Seraphino:* Aut
conditio oritur ex probatione partis, & quia
tunc cõditio inſufflatur ex probationibus clau-
ſula operatur effectum ſuum, quia probatio
4 probationem non excludit, * vt in terminis eſt
*deciſio Putei 34. lib. 1. quam Rota ſequuta fuit in
cauſa Romana Penſionis 1576. coram Illuſtriſſimo
Blanchetto*, & propterea quatenùs ex actis fuiſ-
ſet probatum, quod Domino Epiſcopo ſolutis
penſionibus noo remanerent neceſſaria, quod
tamen firmarunt Domini, adhuc propter præ-
dicta clauſula *ſine retardatione* operaretur effe-
ctum ſuum.

Secundo fuit etiam reſponſum, quod Fel.
record. Gregorius XIII. in Signatura vt retulit
bo. me. D. Robuſterius tunc Rotæ Auditor or-
5 dinauit, quod exceptio oriens ex ventre * non
operatur contra clauſulam *ſine retardatione ſolu-
tionis penſionis*.

Hinc in Cauſa *Salmantina Penſionis 15. Ianua-
rii 1586. coram bo. me. Domino Cardinale Pam-
philio*, cum exceptio oriretur ex ventre littera-
rum ſtante dicto ordine Gregori Rota ordi-
nauit, vt Titularis adiret Signaturam.

ROMANA VINEAE.

Mercurij 1. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Ad executionem mandati non poteſt deuenire Iudex, cui cauſa fuit commiſſa cum clauſula *conſtito, quod à ſententia non fuerit appellatum*, ſi conſtat de appellatione, vel quod executioni locus non ſit. Cætera patent ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Iudex, cui commiſſa fuit executio mandati cum clauſula* conſtito, quod à ſententia non fuerit appellatum procedat ad executionem *ſi conſtat de appellatione non poteſt procedere.*

2 *Facultas ſub vna conditione conceſſa ſub contraria cenſetur adempta.*

3 *Facultas exequendi conceſſa intelligitur quatenùs illi locus ſit.*

4 *De iure inſtrumentis nam competit executio, ſed agendum eſt per tres conformes.*

5 *Obligatio Cameralis non operatur niſi pro expreſſis, & non comprehendit ea, quæ veniunt ex interpretatione.*

6 *Solutio penſionis venit ex interpretatione, ſi de ea nihil fuit conuentum.*

7 *Obligatio Cameralis non operatur effectum ſuum ex defectu cauſæ.*

8 *Poſſidens rem titulo ex empto, non ex conducto, non tenetur ad ſolutionem penſionis.*

DECISIO DCV.

FVit reſolutum, mandatum relaxatum non eſſe
exequendum, quia in commiſſione adeſt
1 clauſula * *Conſtito quod à Sententia A.C. non fue-
rit appellatum procedat ad exequutionem*, & pro-
pterea cum conſtet de appellatione, & quod
A. C. deputauerit D. Voltam, qui omnia reuo-
cauit, non poterat Iudex Commiſſarius vigore
illius reſcripti procedere ad exequutionem,
quia facultas ſub contraria conditione ei cen-
2 ſebatur adempta * *l. aliquando ff. de condit. & de-
monſtrat. l. ſi legatum pura ff. de adimen. legat.*
3 Maximè, quia facultas exequendi intelligitur *
quatenùs illi locus ſit, vt in Cauſa *Romana Cen-
ſus 4. Decembris 1595. coram bo. me. D. Cardina-
le Pam-*

*le Pamphilio & in Cauſa Firmana Olei 9. Aprilis
1576. coram Illuſtriſſimo Blanchetto* & alias ſæ-
pius; Hic autem non erat locus exequutioni,
quia non cõpetit niſi in caſibus expreſſis in Iu-
re; de Iure autẽ Inſtrumentis non competit exe-
4 quutio, * ſed agendum eſt per tres conformes,
& licèt allegatur obligatio Cameralis, tamen
5 illa non operatur, niſi pro expreſſis, * & non
compræhendit ea, quæ eueniunt ex interpreta-
tione, prouti eſt ſolutio penſionis, de qua nihil
6 fuit conuentum * *Corn. conſ. 141. nu. 6. & ſeqq.
lib. 3. Galleſ. de oblig. Camer. in 3. parte tit. de
Inſtrum. num. 14. & 15.* Et in omnem euentum
non poterat operari effectum ſuum ex deffectu
7 cauſæ * *Galeſ. ad form. oblig. Camer. ad particu-
lam 4. 2. partis queſt. 1. num. 10. & 12. & tenuit
Rota in cauſa Romana de Zabrerijs 4. Maij 1589.
coram bo. me. Lauretano*, Hic autem deficit cau-
ſa obligationis, quia ante Vindemias Vinea
fuerat ſubhaſtata, & deliberata ipſi Vgolino
tamquam plus offerenti, quia cæpit poſſidere
8 titulo ex empto, non ex Conducto, * & ideò
non tenebatur ad penſionem, & licet dicatur
ſubhaſtationem fuiſſe nullam, tamen non refert,
cum Vgolinus ſuſtineret duplicem perſonam,
ſcilicet Conductoris, & Emptoris, & ſatis eſt
quod ip e tamquam Conductor Vineam non
poſſideret.

VITERBIEN. VINEAE.

Mercurij 1. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Circa poſſeſſionem attentatè captam, & purgationem ſpolij.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta poſt inhibitionem Rotalem eſt attentata.*
2 *Inhibitio Rotalis ſiuè iuſta, ſiuè iniuſta eſt timenda, & cauſat attentata.*
3 *Vltimum ſpolium eſt purgandum etiam quod ſpoliator alleget anteriorem poſſeſſionem.*
4 *Maximè quando ſpolia ſunt æqualia.*

DECISIO DCVI.

FVuit reſolutũ pro attentatis, quia poſſeſſio
1 fuit capta poſt inhibitionem * Rotalem,
quia ſiuè iuſta, ſiuè iniuſta eſt timenda, & cau-
2 ſat attentata * *Rot. deciſ. 26. de appell. in antiqu.
Acchil. deciſ. 29. de appellat.* & fuit ſepiſſimè
reſolutum; Nec Capparoſij poſſunt ſe iuuare
ex regula, qui continuat non attentat, Quia
quicquid dicendum ſit de Anteriori eius poſ-
ſeſſione, de tempore inhibitionis Iſabella erat
in poſſeſſione, & clari iuris eſt, quod vltimum
3 Spolium eſt purgandum, * etiam quod ſpolia-
tor alleget Anteriorem poſſeſſionem *Card. conſ.
10. num. 2. verſ. de exceptione enim, & num. 3.
verſ. illa etiam exceptio. Alex. conſ. 6. num. 11.
lib. 3.* Quæ concluſio procedit de plano, quando
4 ſpolia ſunt æqualia * *Caſtren. conſ. 400. num. 4.
verſ. 3. ſimilitèr lib. 1. Marius Angeſ. conſ 142.
in princ. Menoch. de recuperan. remed. 1. nu. 383.*

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI

Lunæ 6. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Aditio hæreditatis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Hæreditate non adita teſtamentum nullas vires habet.*
2 *Hæreditate adita teſtamentum confirmatur.*
3 *Et hæres videtur conſentire in id, quod defunctus voluit.*
4 *Teſtamentum defuncti cenſetur teſtamentum hæredis.*
5 *Hæreditatis aditio probatur ex actu, qui citra ius, & nomen hæredis fieri non poteſt.*
6 *Vſus Commiſſionis cauſæ deſeruit pro adminiculo ad effectum probandi aditionem hæreditatis.*
7 *Aditio hæreditatis probatur ex poſeſſione vigore teſtamenti capta, quamuis fuerit proteſtatum cum clauſula* ſine præiudicio aliorum iurium *cum nihilominùs ſit pura hæreditatis.*
8 *Aditio, probatur ex poſeſſione capta vigore teſtamenti adhùc viuente teſtatrice.*

DECISIO DCVII.

DVbitaui An conſtet DD. Comites de Cor-
baria, & eorum authores fuiſſe hæredes
Comitiſſæ Monſiliæ, quæ cum inſtituerit hære-
des in ſuo teſtamento Hieronymum Patrem
Comitis Dulcij, qui hodiè agit contra Rainu-
cium, & alios ipſorum fratres, difficultas con-
ſiſtebat in aditione quia hæredirate non adita
1 nullas vires habet teſtamentum * *l. ſi nemo ff. de
reg. Iur. l. ſi nemo ff. de teſtamentaria tut. l. ſed &
ſi plures §. ſi ex eſſe ff. de vulg. & pupill. l. cam
quam ff. de fideicom.* prouti è conuerſo hæredita-
2 te adita teſtamentum confirmatur, * & omnia,
quæ Teſtator voluit *l. fin. §. cum igitur C. de Iur.
delib.* & hæres videtur conſentire in id, quod
3 defunctus voluit * *Natt. conſ. 448. num. 7.* & Te-
ſtamentum defuncti cenſetur Teſtamentum hæ-
4 redis * *Cagnol. in l hæredem ff. de reg. Iur.*; De
iſta autẽ aditione cenſuerunt Domini conſtare,
quia cum Monſilia Teſtatrix expreſsè nomina-
uerit cærtam Domum, Vineam, & alia bona,
de illis cæperunt poſſeſſionem vigore prædicti
Teſtamenti Hieronymus, & Rainutius prædi-
cti tàm nomine proprio, quàm aliorum fra-
trum vtentes his verbis *tenutam, & poſſeſſionem
acceperunt dd. bonorum &c. virtute Teſtamenti
ſcilicèt Monſiliæ, & libera, & omnimoda faculta-
tis in eo conceſſa, & attributa.* Qui actus cum
5 non potuerit fieri * citra ius, & nomen hære-
dis

dis, oſtendit aditionem, quia ſolus hæres vigo-
re teſtamenti petit hereditatem *l. prima cum
duabus ſeqq. ff. de bæred. petit. & titulo ſi pars hæ-
red. pet., & in puncto conſiderat Craſſ. in §. acqui-
ſitio hæreditatis quæſt. 6 num. 2.* & iſte actus ad-
miniculatur ex alijs ſubſequutis; Nàm cauſa
fuit commiſſa ad inſtantiam Comitum tamquā
6 hæredum Monfiliæ, * & adeſt vſus iſtius Com-
miſſionis, & quamuis dici poſſit hanc eſſe con-
feſſionem Procuratoris, quæ poteſt reuocari,
tamèn vtcumq; ſit, negari non poteſt quin fa-
ciat adminiculum.

Nequè obſtat, quod licèt Comites Hiero-
nymus, & Rainutius prædicti cæperint poſſeſ-
ſionem vigore teſtamenti; Nihilominus ſubſe-
quitur in eodem actu, & incontinenti prote-
ſtatio pro hæc verba *ſine tamèn præiudicio alio-
rum eorum iurium tam virtute donationis aliàs in
eos factæ, quàm alias quomodolibet, ſed ad Cau-
telam, & omni meliori modo &c.* Quia fuit reſ-
7 ponſum, * quod nihilominùs aditio fuit pura,
ſed tantùm proteſtatum de non præiudicando
alijs iuribus, & ſic proteſtatio non eſt facta ad
ſuſpendendam aditionem, ſed ad declarandum
animum adeuntis, quod ſcilicèt non intende-
bat ſibi præiudicare, quoad alia iura ſibi com-
petentia, de quibus cum hodiè non conſtet,
aditio remanet pura, vt in ſimili elegantèr no-
tat *Aymon in conſ. 427. num. 15. & 16.*

Minus facit, quod iſte actus fuerit factus
viuente adhùc Monfilia, quia hoc non refert.
Nàm cum pendeat à voluntate hominis, &
8 fuerit facta vigore Teſtamenti, * Satis eſt, quod
Mortua Monfilia, & ſic ſuperueniente tempore
habili non fuerit reuocatus, quia Cenſetur du-
rare, etiam quod fuerit nullus à princ. *Faderic.
de Sen. conſ. 194. in princ. iuncto verſ. item cum vt
dictum eſt, circ. medium Calder. conſ. 1. de Sponſal.*
maxime cum poſt obitum Monfiliæ fuerit vt di-
ctum eſt impetrata commiſſio, in qua aſſeritur
Comites eſſe hæredes Monfiliæ.

PIENTINA IVRISPATRONATVS

Lunæ 6. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Si ex inſtrumento donationis iuriſpatrona-
tus appareat fuiſſe præſtitum conſenſum
per Ordinarium Epiſcopatus non valet
donatio.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione Ordinarij venit etiàm Vicarius.
Decl. num. 3.*
2 *Probatio dubia non releuat.*
3 *Vicarius venit appellatione Ordinarij in his, quæ
veniunt ſub generali mandato; Secùs in his, quæ
non continentur. Vid. ibi*
4 *Donatio iuriſpatronatus non valet ſi ex inſtru-
mento appareat fuiſſe præſtitum conſenſum per
Ordinarium Epiſcopatus num. 5.*

DECISIO DCVIII.

IN hac propoſitione non controuertebatur,
quod Vicarius etiàm abſente Epiſcopo abſq;
ſpeciali mandato non poterat præſtare conſen-
ſum in donatione Iuriſpatronatus, ſed solùm
quæſtio fuit, An probaretur interueniſſe con-
ſenſum Epiſcopi, & Domini confirmando *vl-
timam deciſionem* reſoluerunt non probari inter-
ueniſſe dictum conſenſum; Quia licèt in Inſtru-
mento donationis enuncietur interueniſſe con-
ſenſum ordinarij Epiſcopatus, & adſit Iura-
mentum, ex quibus, & alijs in primis *deciſio-
nibus* fuerit reſolutum conſtare de dicto con-
ſenſu, tamen cum hodiè fuerit exhibitum In-
ſtrumentum conſenſus præſtiti à Vicario, iſta
probatio redditur æquiuoca, cum appellatione
1 Ordinarij veniat etiàm Vicarius * *gloſ. in c. Ro-
mana in princ. verbo generaliter de appellat. in 6.*,
maximè attenta forma verborum, quæ videtur
magis adaptari Vicario, quam Epiſcopo, &
ideò iſta probatio tamquàm dubia non rele-
2 uat * *c. in præſentia de probat.*

Non obſtat, quod in his, quæ veniunt ſub
generali mandato Vicarius venit appellatione
3 Ordinarij; * Secùs autèm in his, quæ non con-
tinentur, quia in illis eſt delegatus *Io: Andr.
in addit. ad Specul. in rub. de Off. Vicarij Gemin.
in c. 2. num. 9. de off. Vicarij in 6. Felin. in c. licet
col. 1. de off. ordinarij,* & ideò appellatione Ordi-
narij in caſu iſto, in quo præſtatio conſenſus
in donatione Iuriſpatronatus non venit in ge-
nerali mandato, appellatione Ordinarij non
compræhenditur Vicarius, quia hoc procede-
ret ſi ageretur, An Vicarius poſſit aliquid præ-
ſtare, quod eſſet conceſſum Ordinario, & ita
procedit concluſio prædicta, ſed in caſu iſto
cum fuerit prolatum nomen Ordinarij Epiſco-
patus, & dubitetur, An Epiſcopus, vel Vica-
4 rius actum confirmauerit, * Satis eſt, quod il-
lud nomen ſit æquiuocum de ſui natura &
quod tale etiam reddatur ex coniecturis, itaùt
probatio non releuet Albertos actores, quos
etſi dicatur non eſſe tales, cùm nèc Cacciaco-
mites probauerint ſe deſcendere ab illis de
Guadaualle Patronis tamèn fuit reſponſum,
quod iſtud Iudicium eſt duplex, in quo vterq;
eſt actor, & vterque eſt reus, & quilibet tene-
tur probare intentionem ſuam.

Minùs etiàm facit, quod cum actus ſit mul-
tiplicabilis iſta licentia Vicarij non excludit
fuiſſe quoquè obtentam licĕtiam ab Epiſcopo.
Quia multum inueriſimile viſum fuit Domi-
nis, quod licentia eadem die ab vtroque fuerit
obtenta, & vt cumque ſit, ſatis eſt, quod ex
ipſo Inſtrumento conſenſus Vicarij enunciati-
ua conſenſus obtenti ab Ordinario Epiſcopa-
5 tus, * de qua in Inſtrumento donationis, red-
datur turbida, & æquiuoca, Itaùt probatio
non releuet vt in *dicto c. in præſentia.*

Et hæc dixerunt Domini cum præſuppoſito,
quod Inſtrumentum conſenſus obtenti à Vica-
rio ſit in forma probanti, de quo erit particu-
lariter agendum &c.

PAR-

Digitized by Google

PARMEN. DATII LONGAE PADI

Veneris 10. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cedens non poteſt redire ad iura, quæ ceſſit.*
2 *Fideicommiſſarius ſcientèr emens rem ſuppoſitam fideicommiſſo conditionali ad ſui fauorem non cenſetur renunciaſſe fideicommiſſo, ſed eo purificato poteſt ſibi mutare cauſam dominij & petere prætium & num. 4.*
3 *Fideicommiſſarius cenſetur vendere illud ius, quod habet in fideicommiſſo, non autèm iure libero, & proprio & num. 5.*

DECISIO DCIX.

Fvit reſolutum Illuſtriſs. D. Cardinalem excludi à detractionibus ſuper datio, de quo agitur, quia cum ceſſerit ad fauorem fideicommiſſi Excellentiſſimo D. Duci Sfortiæ eius Ne-
1 poti Iura pro eis ſibi competentia* mediante reſeruatione mobilium, pecuniarum, argentorum, gemmarum, ac promiſſione Domini Ducis conſentiendi alienationibus factis pro ſumma ſcutorum quadraginta quinque millium, ac ſoluendi alia ſcuta quinquaginta millia, vt in conuentionibus inter ipſos habitis, non poteſt denuo redire ad dicta Iura, cum illa ceſſerit *l. quæritur §. ſi venditor ff. de ædil. edict. l. ſi maritus la ſecunda §. ſi negauerit ff. de adult. l. non videtur ff. ſi quid in fraud. patio.*

Neque obſtat, quod mediantibus dd. conuentionibus illud datium videatur remanſiſſe liberum Illuſtriſſimo D. Cardinali cum in eis fuerit conuentum, quod venderetur Excellentiſſimo D. Duci iuxta prætium arbitrandum per Sereniſſimum Magnum Ducem, & eo intra certum tempus non arbitrante remaneret liberum D. Cardinali, & licèt Sereniſſimus Magnus Dux fuerit arbitratus, & ſequuta venditio, tamèn ab ea poſtmodùm fuit receſſum de communi partium conſenſu; Quia fuit reſponſum, dato etiàm, quod venditio habuiſſet effectum, quod non proptereà D. Dux ſibi præiudicaſſet, quia fideicommiſſarius ſcientèr
2 emens rem ſubiectam fideicommiſſo* conditionali ad ſui fauorem non cenſetur renunciaſſe fideicommiſſo, ſed eo purificato poteſt ſibi mutare cauſam Dominij, & repetere prætium, quaſi à ſemetipſo euicerit *l. fundo ff. ad l. Falcid. l. huiuſmodi §. qui ſenſum de legatis primo Caſtrenſ. in l. qui res num 1. verſ. quid autem ſi ff. de act. empt. & in conſ. 448. ſi iſte Maſculus num. 3. verſ. nam licet paritèr lib. primo Alex. in l. qui Romæ §. duo fratres num. 35. ff. de verb. oblig. vbi in verſ. Io. Andr. in addit. ad Specul. teſtatur de magis communi Opinione Cuman. in conſ. 33. vbi in verſ. Ego vero expreſſè loquitur in caſu, quo ſit prohibita alienatio, quia non intelligitur prohibita in vocatum de familia Ruin. conſ. 146. num. 4. lib. 1.* & ita practicatur, vt poſt alios dicit *Ludouicus Moroſ. conſ. 73. num. 19.* Et hinc Cardinalis in Inſtrumento venditionis factæ eidem Duci Sfortiæ promiſit Datium eſſe liberum ab omni fideicommiſſo purificato, & pu-
3 rificando*, præterquàm à fideicommiſſo Paterno, & promiſit facere conſentire omnem perſonam præterquam nominatas in dicto fideicommiſſo Comitis Sfortiæ. Vndè appareret, quod non vendebat Iure libero, & proprio; ſed Ius quod habebat in dicto fideicommiſſo Conditionali durante vita ſua *l. in venditione ff. de act. empt. l. ex iis prædijs C. de euict. gloſ. in l. cum venditores ff. de contrahen. empt. Bald. in Rubr. C. eodem titulo num. 6. Dec. conſ. 483. verſ. ſed dato*, & voluit ſibi cauere de pretio, ne teneretur illud reſtituere Ibi. *il qual prezzo*, hoc eſt prætium Datij) *reſti libero à total diſpoſitione, e piacimento di Sua Signoria Illuſtriſſima per farne tutto quello, che le parerà commodo senza che lui, ne li ſuoi heredi ne poſſino eſſer moleſtati dal detto Signor Duca, e ſuoi deſcendenti, come che haneſſe cutto da loro medemi, ne per fideicommiſſo, ne per altra cauſa*, quia vt dictum eſt, ſi fideicommiſſarius emit ſcientèr rem ſubiectam fideicom-
4 miſſo conditionali,* purificato fideicommiſſo dicitur euincere à ſemetipſo, & mutat cauſam dominij & incipit tenere titulo fideicommiſſi, & prætium repetere poteſt, & proptereà dùm ſubditur *& quando dalla predetta Altezza Sereniſſima non ſi dichiaraſſe, ſcilicet pretium, il detto Datio, e Gabella ſia libera di detto Signor Cardinale*, hæc verba ſunt intelligenda ab onere vendendi, non à fideicommiſſo, Itaùt Dominus Cardinalis cenſeretur ſibi retinere, quod vendere tenebatur Duci ſcilicèt Ius, quod ha-
5 bebat durante vita ſua, * vt dictum eſt iuxtà notar. per *Roman. in conſ. 503. num. 10. verſ. vnde pro habenda Aretin. conſ. 63. num. 6. col. penultima verſ. ſed poſito Aymon. conſ. 24. num. 1. & conſ. 211. num. 7. Alex. conſ. 21. num. 3. cum ſeqq. lib. 5. & in ſimili cenſuit Rota in Cauſa Romana Montium 8. Nouembris 1577. coram Felic. record. Clement. VIII.* Maximè, quia nec Dux poterat renunciare fideicommiſſo ſtrictiſſimo contra expreſſam prohibitionem Teſtatoris, & ſi D. Cardinalis voluiſſet Datium ſibi remanere liberum à fideicommiſſo, ſicuti voluit non teneri ad reſtitutionem prætij, Ita expreſſiſſet de Datio, ſicuti expreſſit de dicto prætio iuxta notata in *c. ſuſceptum de reſcript. in 6. & in c. cui non Sacerdotali de præbend. eodem lib. & dixit Rota in Cauſa Marſicana beneficij 16. Nouembris 1576. Coram eodem Clemente VIII.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Februarij 1612.

ROMANA DEVOLVTIONIS.

Veneris 10. Iunij 1611.

AR-

ARGVMENTVM.

Quando eſt dubium in iure, an emphyteuta potuerit locare abſque Domini directi conſenſu, tunc per Iudicem excuſandus eſt à deuolutione, quamuis excuſationem non alleget, ſed deuolutionem impugnet.

SVMMARIVM.

1 *Deuolutio non intrat ob locationem factam, ſi ſit controuerſia in iure an hoc potuerit facere abſque conſenſu Domini directi. Amplia num. 4.*
2 *Error iuris valdè dubij æquiparatur errori facti.*
3 *Iudex notoriè iniuſtè procedens non priuat poſeſſione.*
4 *Iudex debet excuſare emphyteutam à deuolutione, licèt ipſe non alleget excuſationem, ſed impugnet deuolutionem.*

DECISIO DCX.

DOmini perſiſterunt in reſolutis ſcilicèt Ioanni Franciſco dandum eſſe mandatum de
manutenendo quoad Domos fabricatas ſuper
proprietatibus locorum piorum, & vineam,
abſque tamèn præiudicio locationis factæ ad
vitam Domino Pandulphino; Quia licèt ipſe
ad vitam feciſſet dictam locationem, tamèn
1 cum controuerſia ſit in Iure, * An hoc potuerit facere abſque conſenſu Domini directi ex allegatis in *deciſione* non intrabat deuolutio; Sed
veniebat excuſandus, cum iſte eſſet error iuris
2 valde dubij, * qui æquiparatur errori facti *Felin. in c. de quarta num. 27. de preſcript. Capic. deciſ.* 10. *num.* 19. & 20. & *in proprijs terminis fuit reſolutum in Cauſa Piſarum caducitatis* 25. *Iunij* 1601. *coram R.P.D. Meo Sacrato*, Et propterea, cum Iudex notoriè iniuſtè proceſſe-
3 rit * declarando deuolutionem non priuauit
Ioannem Franciſcum ſua poſſeſſione, vt per
Doctores allegatos in prima deciſione.

Nequè obſtat, quod Ioannes Franciſcus non
allegauit excuſationem, aut ignorantiam, ſed
perſiſtebat contra deuolutionem, quia quate-
4 nùs hoc eſſet verum * tamèn adhùc Iudex tanto magis debuiſſet cognoſcere errorem Ioannis Franciſci, & ei impartiri officium ſuum, etiam ipſo non petente, & non grauare hominem errantem declarando deuolutionem, vt per *Bart. in ſua quæſt.* 14. *num.* 14. & *ſeqq. verſ. ſexto hoc probat*.

Quo verò ad domum propriam Ioannis Franciſci placuit DD. quod apponatur ſequeſtrum, quia cum fuerit ſubhaſtata ad Inſtantiam Pandulphini pro DD. Moleſtijs, & vt prętenditur etiàm pro alijs, quatenùs vltimæ moleſtiæ ſuſtinerentur adhùc Pandulphinus nimis properè egit ad ſubhaſtationem pro moleſtijs illaris ſuper domibus locatis, maximè cum ipſæmet eſſet ille, qui obtinuit ob locationem ſibi factam nouam Inueſtituram. &c.

Præſens deciſio fuit confirmata coram Duran. deciſ. 30.

ROMANA CENSVS, SEV FIDEICOMMISSI DE MARGANIS.

Veneris 13. *Iunij* 1611.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa Trebellianicam, & legitimam, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ex prohibitione alienationis cenſetur prohibita Trebellianica.*
2 *Trebellianica etiàm tacitè filijs primi gradus prohiberi poteſt.*
3 *Legitima eſt tertia pars ſi filij non excedant numerum quatuor.*
4 *Legitima per alienationem remanet conſumpta.*
5 *Inuentarium probat contra confitentem, & habentem cauſam ab eo.*

DECISIO DCXI.

DVbitaui de præſuppoſito facto de conſenſu partium in *deciſione facta ſub die* 18. *Iunij* 1610. An ſcilicèt de anno 1554. Stephanus Pater, & Ioannes Baptiſta Patruus Domini Fabij conſumpſerint legitimã & Trebellianicã & DD. de Trebellianica dixerunt non eſſe agendũ; Quia Ioannes Senior Patruus Magnus D. Fabij expreſsè illã prohibuit: Iacobus verò Auus pro-
1 hibuit alienationem, * ex qua cẽſetur prohibita
Trebellianica, quæ etiã tacitè filijs primi gra-
2 dus poteſt prohiberi * ſecundum ſententiam,
quam Rota ſeruat, & fuit ſæpiſſimè reſolutum,
& ſignanter in cauſa *Fulginaten. fideicommiſſi* 5. *Decembris* 1605. *coram me*.

Quantum verò attinet ad legitimam ex æſtimatione Domini Tiberij Aſtalij conſtat hæreditatem dd. Iacobi, & Ioannis fuiſſe valoris ſcutorum 37793. ex quibus cum dimidia ſpectaret ad Ioannem, hæreditas Iacobi fuit
ſcutorum 18900. ex quibus detrahenda eſt ter-
3 tia pars pro legitima * Stephani Patri, & Ioannis Baptiſtæ, & Pauli Patruorum; tanta enim eſt, cum non excederent numerum quattuor filiorum *Auth. nouiſſima C. de inofficioſ. teſtamento*, & ſic legitima aſcendit ad ſcuta 6300,
quæ quidèm legitima fuit conſumpta ante di-
4 ctum annum 1555. * Nam, vt habetur in *regeſtro* coram ſecundo Coll. *fol.* 39. de anno 1541. dicti Stephanus, & Fratres alienarunt portiones Caſalis Caſtrilei, & Caſalis Turricella ad ipſos ſpectantes, quas aſſeruerunt eſſe rubrorum centum, & quadraginta ad rationem ſcutorum 60. & 63. pro quolibet rubro, & propterèa facto calculo in Minori Summa ſcilicet ſcutorum 60. pro quolibet rubro, iſta alienatio aſcẽdit ad Summam ſcutorum 8400. Prætereà Baptiſta vendidit quoddam Magazenum de anno 1544. pro ſcutis 500., vt in eodem *Extractu* coram ſecundo Collaterale *fol.* 71. Stephanus verò de anno 1550 vendidit quamdam domum pretio ſcutorum 200. &

aliud

Digitized by Google

aliud Magazenum pro ſcutis 500., & Vineam pretio ſcut. 1550. & vnum Cannetum prætio ſcut. 230. vt in *regiſtro* coram bo. me. Gipſio *fol. 316.197.212. & 299.* quæ omnia probantur ſubiecta fideicommiſſo Iacobi, cum fuerint per Tutorem deſcripta in eius Inuentario, quod
5 probat contra conficientem, * & habentem cauſam ab eo *l. fin. C. arbitr. tutel. Caſtrenſ. conſ. 393. num. 2. col. 2. in fin. verſ. ad tertiam lib. ſecundo Romanus conſ. 102. num. 3. verſ. cum itaque.*

Et ita concluſum in contumaciam alterius partis, &c.

TERRACINEN. EXEQVVTIONIS.

Lunæ 13. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Conſignatio buballarum probatur ex inſtrumento venditionis, in quo emptor fatetur illas habuiſſe, & recepiſſe, eaſque cum effectu conſignatas fuiſſe, & pœnes ipſum, & in eius manibus extare.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu.*

2 *Conſignatio rei probatur ex inſtrumento venditionis, in quo fatetur ſe illam recepiſſe.*

3 *Amplia etiam ſi confeſſio emmiſſa ſit per verba de præterito, quando adeſt difficultas conſignationis, prout in bubalis.*

4 *Conſignationem buballarum factam fuiſſe in venditione probatur ex locatione illarum poſteà ab emptore facta.*

5 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione nihil operatur.*

6 *Exceptio contra poſſeſſionem aduerſarij, quod ſit imperfecta, & non vera ſemper admittitur.*

DECISIO DCXII.

ITerum dubitaui an conſtaret de attentatis, vel potius eſſet procedendum ad vlteriorem exequutionem, & Domini ommiſſa prima parte dubij, quia viſum fuit, vel non adeſſe attentata, vel eſſe admodum turbida. Ad ſecundam affirmatiuè reſponderunt, prout, & in alia *deci-*
1 *ſione*, cum obligatio Cameralis * non admittat exceptiones extrinſecas à contractu, non obſtantibus deductis in contrarium, quæ ad tria reducebantur.

Non quidem obſtat primum; quod Bubalæ non fuerint conſignatæ, quia de contrario apparet ex ipſamet confeſſione Alexandri in In-
2 ſtrumento Venditionis * ad *l. cum precium C. de liberal. cauſ.* fatetur enim ſe omnes Bubalas venditas habuiſſe, & recepiſſe, eaſque cum effectu conſignatas fuiſſe, & pœnes ipſum, & in eius poſſe, & manibus extare, & hæc confeſſio de
3 præterito,* ita intelligenda eſſet, etiam quod loqueretur de præſenti propter difficultatem conſignationis vt in terminis eſt *deciſio Chiſſan. 115.* & maximè adminiculatur cum huiuſmo-
4 di Bubalæ fuerint locatæ cuidam Carlino,* qui eas ſublocauerat Alexandro, vt dicitur in alia deciſione. Vnde ceſſat, quod dicebatur Bubalas fuiſſe demortuas, quia ſi eas recepit Alexander, implicat contradictionem, quod receperit & non extarent, Et teſtes, qui ad hoc allegantur nihil probant, cum deponant in genere, nec deponant ante venditionem.

Non obſtat ſecundum, quod obijciebatur de fideicommiſſo. Quia quatenus prohibitio alienationis poſſet operari quoad omnia bona, non agitur de exequendo ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo; ſed ſuper legitima, ſuper fructibus, bonis proprijs, & melioramentis, & quàmuis dicatur, quod fructus ſunt obligati pro dote fœminarum, & hodiè adeſt vna fœmina, quæ agit ad fructus, tamen hoc non releuat, cum iſta fœmina ſit nupta, & proptereà præſumitur dotata, nec ei eſt præcluſa via, vt non poſſit agere ad iſtos fructus contra poſſeſſorem.

Non obſtat tertium; quod dicebatur de poſſeſſione Flaminij filij Alexandri, quia illa
5 poſſeſſio fuit Inſtrumentalis,* & proptereà Alexandro exiſtente in poſſeſſione nihil potuit operari *l. prædia l. quàmuis §. ff. de acquir. poſſeſſ.* Nec Marcus Antonius, qui opponit de poſſeſſione Alexandri dicitur dare de Iure Tertij, ſed
6 opponere contra poſſeſſionem Flaminij,* quaſi imperfectam, & non veram, quod ſemper admittitur *Rot. deciſ. 21. num. 1. de reſtit. ſpol. in nou. Sextill. in l. Celſus col. 7. de vſucap. Pariſ. conſ 1. num. 174. lib. 1. & fuit reſolutum in cauſa Maceraten. hæreditatis 27. Nouembris 1589. coram bo. mem. D. Card. Pamphilio*; Vltrà quod multa poſſunt opponi contra illum, qui cæpit poſſeſſionem nomine Flaminij, quæ ommiſerunt Domini, cum prædicta ſufficiant.

GERVNDEN. IVRIS INTERESSENDI IN CAPITVLO.

Veneris 17. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Statutum factum à Capitulo non conuocatis Portionarijs, qui ſunt in quaſi poſſeſſione intereſſendi non valet, etiam ſi conuocatio facta ſit ſono Campanæ, & & ſubſequuta ſit confirmatio Epiſcopi.

SVMMARIVM.

1 *Portionarij, qui ſunt in quaſi poſſeſſione intereſſendi Capitulo quando diſponitur circa celebrationem miſſarum ſunt vocandi, dum ſuper hoc ſit aliquod ſtatutum.*

2 *Itaut ijs non vocatis ſtatutum remanet nullum. Ampl. num. 7.*

3 *Quando Capitulum fuit conuocatum ſono Campanæ ſibi imputent, qui non interuenerunt.*
4 *Declara procedere reſpectu eorum, qui fuerunt conuocati.*
5 *Capitulum non poteſt ſtatuere circa ſtatutum Eccleſiæ abſque conſenſu Epiſcopi.*
6 *Confirmatio Epiſcopi circa ſtatutum factum à Capitulo ſupplet quo ad ius, non quo ad factum.*

DECISIO DCXIII.

CVM Portionarij Collegiatæ Eeeleſiæ de Villa Beltrando ſint in quaſi poſſeſſione in-
tereſſendi in Capitulo, quando diſponitur cir-
1 ca celebrationem Miſſarum maiorum, * vt cō-
ſtat ex ſtatuto facto de anno 1528. propterea
erant vocandi, dùm nouiſſimè fuit factum ſi-
milr ſtatutum *gloſſ. in capitulo quia propter in
verbo, qui debent de elect. & ibi Butr. num. 21.
verſ. dicitur littera Abb. in c. Cumana col. 3. num. 4.
verſ. pro clariori intellectu eodem tit.* Itaut ipſis
2 non vocatis ſtatutum remaneat nullum * *c.
quod ſicut pariter eodem tit.*

Non obſtat, quod Capitulum fuit conuoca-
tum ad ſonum Campanæ, & ideò ſibi impu-
3 tent Portionarij * ſi non interuenerunt, vt ha-
betur in *d. c. quod ſicut*; Nàm fuit reſponſum
quod ex contextu verborum apparet Canoni-
4 cos fuiſſe conuoeatos ad ſonum Campanæ, *
non autem portionarios, Et propterea iſta
conuocatio minus legitimè facta non nocet
Portionarijs iuxta notata in *l. 4. §. Condemnat.
ff. de re iudic.*

Non obſtat confirmatio Epiſcopi; Nàm il-
la eſt neceſſaria, quia Capitulum non poteſt
5 ſtatuere * circa ſtatutum Eeeleſiæ abſque con-
ſenſu Epiſcopi *Anchar. in repetit. c. 1. quæſt. 6. nu.
105. Butr. in cap. conſtitutus num. 25. de reſcript.
Oldrad. conſ.* 181. & ideò ſupplet quoad Ius, ideſt
6 quoad authoritatem ipſius Epiſcopi, * non au-
tem, quoad factum, itaut conualidet ſtatutum
factum non vocatis omnibus, qui erant vo-
candi, vt ſæpe in ſimilibus terminis fuit in Ro-
ta firmatum.

Denique non officit, quod Clemens VIII.
conceſſerit facultatem Capitulo cōdendi ſtatu-
ta de conſenſu Ordinarij, quia fuit reſpon-
ſum, * quod prædicta facultas fuit data in
7 erectione * ipſius Collegiatæ, ſed illa non tol-
lit Ius tertio quæſitum, quia non fuit data pri-
uatiuè quoad Portionarios, & propterea cum
dd. Portionarij eſſent in quaſi poſſeſſione con-
dendi ſimilia ſtatuta vna cum Canonicis, erant
prrneceſſe vocandi, dùm fuit conditum ſtatu-
tum, de quo agitur per ſupradicta.

CONCHEN. DECIMARVM.

Veneris 17. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Examen teſtium abſque interrogatorijs à nullitate ſaluatur, quando in commiſſione Sanatoria adeſt clauſula *arbitrio*. quomodo id procedat vid. in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio *relaxat aliqualiter de rigore iuris.*
2 *Clauſula* arbitrio *operatur in commiſſione ſanatoria examinis teſtium, quandò fuerunt data interrogatoria plena.*
3 *In Tribunalibus Eccleſiaſticis Hiſpaniæ non ſemper dantur interrogatoria in examine teſtium, ſed iudex articulos productos admittit, & mandat poni in proceſſu, & teſtes examinari iuxta illorum tenorem.*
4 *Iudex poteſt procedere ad examen abſque interrogatorijs quando adeſt ſtylus.*

DECISIO DCXIV.

NVllitates viſæ fuerunt Dominis turbidæ, &
in omnem euentum dixerunt, quod exa-
1 men poterat ſaluari ſtante clauſula (*arbitrio*) *
quæ relaxat aliqualiter rigorē iuris *Creſc. deciſ.
4. num. 3. de teſtibus*; Et licet replicaretur, quod
tunc iſta clauſula operatur in commiſſione ſa-
2 natoria examinis Teſtium, * quandò fuerunt
data interrogatoria plena, quia cùm non ad-
ſit totalis defectus Iuriſdictionis, intereſſe par-
tis ceſſat, cum nihil plus potuiſſet deducere
*Creſcen. d. deciſ. 4. de teſtibus Put. deciſ. 301. lib. 3.
AA. de teſtibus num. 19.* Hic autem teſtes fue-
runt examinati abſque interrogatorijs: Tamen
fuit reſponſum hæc non procedere in caſu iſto,
3 quia in Regnis Hiſpaniarum in tribunalibus *
Eccleſiaſticis non ſemper dantur interrogato-
ria, ſed Iudex articulos productos admittit,
& mandat poni in proceſſu, & teſtes exami-
nari iuxta illorum tenorem, vt teſtatur *Suar.
in prax. part. 1. tom. 1. tempore 8. nu.* 131. & de
eadem praxi teſtatur *R. D. Epiſcopus Pacen. in
Cauſa Burgen. Cappellaniæ* 17. *Aprilis* 1600. &
hodiè atteſtati fuerunt *R. D. mei Auditores Hi-
ſpani*, quod cum fecerit Iudex in caſu iſto
procedendo abſque eo, quod darentur Inter-
rogatoria, quia teſtes vtriuſque partis fuerunt
examinati abſque interrogatorijs, examen po-
teſt ſaluari, cùm militet ratio *Putei*, ſcilicet,
quod pars nihil plus deducere poterat, cum
4 Iudex potuerit procedere ad examen * abſque
interrogatorijs, quod potuit facere de ſtylo
illarum partium, vt dictum eſt.

TOLETANA DECIMARVM DE CHILVECHES.

Veneris 17. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Decimæ ex portione colonica bonorum in nullius

Digitized by Google

nullius Parochia exiſtentium debentur Epiſcopo, etiam ſi adſint priuilegia perſonalia Domini bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus pro ſolutione decimarum ex portione colonica bonorum nullius Parochiæ habet intentionem fundatam.*

2 *Maximè quando vlterius concurrit illius quaſi poſſeſsio.*

3 *Teſtes, quorum vnus ex vera ſcientia, alij verò de publica voce, & fama deponent coniunguntur pro habenda plena probatione.*

4 *Priuilegia perſonalia non poſſunt ſuffragari reſpectu portionis Colonorum in ſolutione decimarum.*
Priuilegia Ordinis Ciſtercienſium conceſſa non poſſunt ſuffragari reſpectu portionis colonorum in ſolutione decimarum num. 4.

5 *Pro obſeruantia interpretatiua ſufficit minus tempus 40. ann.*

6 *Obſeruantia interpretatiua ceſſat, quando verba ſunt clara.*

DECISIO DCXV.

Domini reſoluerunt Moniales ex portione colonica teneri ad ſolutionem decimarum
1 bonorum loci, de quo agitur, * quia cum Prædia ſint in nullius Parochia Epiſcopus habet intentionem fundatam *c. quoniam in ſecundo dicto ibi alioquin, Vbi Hoſtien.nu. 1. & ſeqq. Butr. num. 2. Anchar.num.4. Abb.num.2. Bocib. num. 2. de decimis c. dudum vbi gloſſ.in verbo de Iure communi in verſ. verius eodem tit.* & hoc tanto magis procedit, Quia iam Epiſcopus eſt in iſta
2 quaſi poſſeſſione * percipiendi decimas, dum bona erant cuiuſdam Mulieris de Ayala, vt benè probatur ex teſtibus, quorum vnus deponit
3 de vera ſcientia, * alij verò de publica voce, & fama, Quæ probatio coniungitur ad effectum habendi plenam probationem, vt per *Verall. deciſ. 300. par. 3.*

Non obſtant priuilegia conceſſa Ordini Ciſtercienſium, Quia cum illa ſint perſonalia non
4 poſſunt ſuffragari * reſpectu portionis Colonorum, vt in puncto horum priuilegiorum eſt *deciſio Putei 532. lib. 2. Tolom. deciſ. 194. incip. Burgen.decimar.* Vbi etiam quod priuilegia habeant verba quomodocumque, & qualitercumque excolantur, Quæ priuilegia cum ſint clara non intrat *deciſio Putei 12. lib. 3.* quod
5 pro obſeruantia interpretatiua * ſufficiat minus tempus quadraginta annos. Quia quando ver-
6 ba ſunt clara ceſſat obſeruantia * prædicta *Caſtren. in l. hæredes palam §. ſi quid ff. de teſtam. Aret. conſ. 11. num. 2 Sarnen. in regula de non tollen. Iur. quæſit. quæſt. 1. num. 7. & ſeqq. & in terminis fuit reſolutum in Cauſa Toletana Parochialis de Sazedon 22. Maij 1592. coram Illuſtriſſimo Arigonio.*

CALAGVRITANA DECIMARVM.

Lunæ 20. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Decimæ non debentur Eccleſiæ, quæ non non eſt Parochialis, nec ex bonis, quæ non ſunt intra limites Parochiæ. Conſuetudo circa ſolutionem decimarum attenditur.

SVMMARIVM.

1 *Ad Parochialitatem probandam, quæ requirantur remiſsiuè.*

2 *Ad hoc vt ex bonis debeantur decimæ requiritur quod ſint intra limites Parochiæ.*

3 *In Diœceſi* Calaguritana *cura totius Diœceſis reſidet penes Epiſcopum.*
In Diœceſi Calaguritana *adſunt tantum duę Parochiales num. 3.*

4 *Conſuetudo attenditur, an decimæ ſint ſoluendæ Eccleſiæ ſacramentali, vel prædiali.*

DECISIO DCXVI.

Fuit reſolutum Capitulum, & Beneficiatos de Riuafreca non habere intentionem fundatam ſuper decimis loci de Villoria, cum non doceatur Eccleſiam eſſe Parochialem, non enim oſtenditur, quod concurrant requiſita ad Pa-
1 rochialitatem, * de quibus per *Gloſ. & DD. in Clement. dudum in Verbo impediant de Sepult.*
2 & locum de quo agitur eſſe intra eius limites, * prout de Iure requiritur vt in *c. cum contingat de decim. cum vulg.* Immo potius apparet de Contrario, cum in Diœceſi Calaguritana cura to-
3 tius Diœceſis reſideat * penes Epiſcopum, cum adſint tantum duæ Parochiales, vt ex probationibus fuit firmatum in alia Cauſa *Calaguritana Congruarum 16. Nouembris 1571. coram Oradino.*

Non obſtat, quod Capitulum percipit ex decimis huius loci, vt probatur ex Teſtibus, quia vt declarant alij Teſtes aliquæ Terræ huius loci colebantur per homines de Riuafrecha, & propterea iſta ſolutio potuit fieri ex quo Coloni eſſent Incolæ illius loci, cum attendatur conſuetudo, An decimæ ſint Soluendæ
4 Eccleſiæ Sacramentali, * vel Prædiali *Achill. deciſ. 3. de decimis*, & propterea, licet detur ex iſta ſolutione aliqualis fumus de parochialitate, non tamen ſequitur, quod ſit probatum locum de Villoria eſſe intra limites Eccleſiæ de Riuafrecha.

BARCHINONEN PAROCHIALIS DE MATARO.

Lunæ 20. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Beneficium quando efficiatur litigioſum, An vitium litigioſi tranſeat in tertium poſſeſſorem beneficij fœdere doctæ diſtinctionis deffinitur. Et latè materia ſubrogationis gratioſæ diſcutitur.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt intret ſubrogatio gratioſa requiritur, quod lis fuerit ſuper titulo beneficij.*

2 *Subrogatio gratioſa non intrat, quando defunctus fuit trienalis pacificus poſſeſſor.*

3 *Iudicium ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ non facit beneficium litigioſum.*

4 *Commiſſa cauſa appellationis à decreto ſuper immiſſione beneficij vna cum incidentibus, & dependentibus cenſetur lis introducta ſuper petitorio.*

5 *Beneficium efficitur litigioſum per litem motam ſuper iure, ideſt ſuper collatione illius iam facta.*

6 Rota *nunquam voluit firmare an vitium litigioſi ſuper beneficio tranſeat in tertium, qui habet cauſam ab aliqua ex collitigantibus ita vt non poſſit iuuari regula de trienali.*

7 *Et quod vitium litigioſi non tranſeat tenent hic adducti: Decl. num. 8.*

8 *Vitium litigioſi contra tertium poſſeſſorem beneficij, ita vt non poſſit vti trienali intrat quando ille tertius habet cauſam à collitigante poſſeſſione exiſtente penes ipſum collitigantem; ſecus autèm poſſeſſione vacante, vèl exiſtente penes non collitigantem.*

9 *Vitium litigioſi ad hoc vt intret contra tertium duo requiruntur, vid. quod res ſit litigioſa, & quod tertius habeat cauſam ab vno ex collitigantibus.*

10 *Tertius poteſt capere poſſeſſionem vacantem beneficij pendente lite inter reſignantem, & alium.*

11 *Collitigans abſque vitio attentatorum poteſt extraiudicialiter capere poſſeſſionem exiſtentem penes non collitigantem.*

12 *Mortuo vno ex collitigantibus poſſeſſore ſi tertius prouideatur, & capiat poſſeſſionem, alter collitigans ſuperſtes non poteſt illam euincere via attentatorum.*

13 Mohedan. decis. 4. vt lit. pend. *caſus.*

14 Paleott. decis. 200. *reprobatur.*

15 *Subrogatio gratioſa non datur collitiganti, quando tertius capit poſſeſſionem vacantem, vel non exiſtentem penes collitigantem; ſecus autem ſi exiſtentem penes aliquem ex collitigantibus.*

16 *Lis cum Reſignante afficit Reſignatarium etiam reſpectu actorum.*

17 *Ad euitandam calumniam litis vt intret ſubrogatio gratioſa nedum ſufficit cauſa colorata.*

18 *Sed etiam cauſa probabilis.*

19 *Ex clauſula* nec non litis, & cauſæ, ſi quæ ſint ſtatus, & merita, nominaq; collitigantium &c. *appoſita in ſupplicatione cenſetur facta ſufficiens mentio litis.*

20 *Teſtes nulliter examinati faciunt adminiculum.*

21 *Petens ſubrogationem gratioſam dicitur habuiſſe litem pro derelicta ſi per decennium tacuit Decl. num. 22.*

Lites ſuper beneficio, quæ per decennium ante triennium fuerunt motæ, remanent extinctæ num. 21.

22 *Declara procedere, quando ex actis conſtat de non iure.*

23 *Lis vt dicatur habita pro derelicta requiritur lapſus 30. ann. quando ex actis non conſtat de non iure.*

24 *Subrogatio gratioſa non conceditur intruſo. Decl. num. 26.*

25 *Intruſus dici non poteſt, qui fuit immiſſus in poſſeſſionem ab Executore litterarum Apoſtolicarum.*

26 *Subrogatio gratioſa non poteſt denegari intruſo ab initio, ſi de tempore, quo eam petit non ſit talis.*

27 *Subrogatio gratioſa an peti debeat intra menſem dubitatur.*

28 *Quando non eſt data tertio non videtur præfinitum tempus collitiganti ad illam petendam.*

29 *Menſis petendi ſubrogationem gratioſam non intelligitur à die obitus collitigantis.*

30 *Sed incipit currere à die ſubrogationis conceſſæ tertio.*

31 *Dictio* huiuſmodi *eſt repetitiua præcedentium.*

DECISIO DCXVII.

IOannes Caluo reſignauit primo Parochialē, de qua agitur de anno 1600. ad fauorem Iacobi Prato, qui ab Exequutore obtinuit Inmiſſionem, & cauſa introducta in Rota Ioanni fuit conceſſa manutentio, & deindè de anno 1605. lite ſic inter eos pendente Idem Ioannes iterum reſignauit ad fauorem Valentini Plandeſans, qui adeptus fuit poſſeſſionem, & denique obijt de Menſe Iunij anni 1610. vnde dubitaui An Iacobo eſſet danda ſubrogatio, cuius dubij reſolutio pendet ex duobus Primo, An lis fuerit
1 ſuper titulo beneficij, * vt requirit *text. in c. 2. vt lit. pend. in 6. Caſſad. deciſ. 6. num. 2. de reſcript. & decis. 4. vt lit. pend. Mandoſ. ſuper regul. de ſubrogan. quæ eſt 29. qu. 2. per totam, & præſertim n. 5.* Secundo, An Valentinus fuerit trien-
2 nalis pacificus Poſſeſſor, quia ſi fuit talis * Iacobus non poteſt dici collitigans ad effectum obtinendi ſubrogationem gratioſam, vt *eſt deciſ. Peregr. Fabij 97. lib. 1. Incip. Didacus reſignauerat Mohedan. decis. 4. vt lit. pend. Put. decis. 421. lib. 2.*

Quantũ attinet ad primũ licet inſpecto Initio Iudicij corã exequutione lis non penderet ſuper titulo beneficij, cum eſſet ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ, quæ non facit beneficium litigio-
3 ſum * *Caſſad. d. decis. 6. num. 2. de reſcript. & in deciſ. 4. vt lit. pend. & fuit reſolutum in Cauſa Caſalen. Canonicatus 22. Octobris 1607. & 4. Februarij 1609. Coram D. Ludouiſio,* tamen, cum Cauſa appellationis à decreto exequutionis ſuper Immiſſione ad fauorem Iacobi Prato fuerit
4 vigore commiſſionis introducta in Rota cum clauſula, *vna cum incidentibus, & dependentibus,* cenſetur etiã lis introducta ſuper petitorio *Bellam. deciſ. 618. incip. ſi in cauſa Beneficiali Caſſad. deciſ. 9. n. 13. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Mandoſ. ſuper d. regul. de Subrogan. q. 14. num. 7.* qui loquitur ad effectum ſubrogationis, & propterea
5 cum ageretur de Iure reali, * ſcilicet ſuper collatione iam facta Iacobo, beneficium fuit effe-

ctum

Google

ctum litigioſum *Ba'd. in auth. litigioſa C. de li-
tigios. Put. deciſ. 496. num. 3. lib. 2. DD. poſt
gloſ. in c. 2. vt lit. pend. in 6.*

Quantum attinet ad ſecundũ, An Valentinus
fuerit Triennalis pacificus Poſſeſſor, pendet ex
eo, An vitiũ litigioſi tranſeat in tertium, qui ha-
bet cauſam ab aliquo ex collitigantibus, itaut
non poſſit Iuuari Regula de triennali, & ſic An
vitium litigioſi tranſeat in d. Valentinum in
quo atticulo videtur facere difficultatem quod
*Paleot. deciſ. 200. in Cauſa Vicen. de Papignos 7.
Februarij 1560. incip. dubitaui An ſit locus regu-
læ &c.* dicit, quod Rota nunquam firmare vo-
6 luit illam concluſionem, * An vitium litigioſi
tranſeat in tertium, qui habet cauſam ab ali-
quo ex collitigantibus; Itaut non Iuuari poſſit
regula de triennali, quam deciſ. refert. *Lancel-
lottus de attent. ar. 3. c. 1. num. 29.* Et pro parte
negatiua, ſcilicet, quod vitium litigioſi non
7 tranſeat in 3. * Itaut iuuetur regula de trienna-
li videtur *deciſ. Ioannis Pauli Tholomei deciſ. mi-
hi 59. Incip. nullius Abbatia S. Saluatoris, & Mo-
hedan. 14. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. quæ eſt ea-
dem cum deciſ. Io. Pauli, quas allegat Palleot. &
ſunt deciſ. allegatæ Peregrin. Fabij 97. lib. 1. Mo-
hedan. 4. vt lit. pend. & Put. 421. lib. 2.*

Cæterum pro reſolutione huius difficultatis
Domini Conſtituebant duos caſus, primus eſt
quando tertius habet cauſam à collitigãte poſ-
8 ſeſſione vacante, * vel exiſtente, pænes non col-
litigantem, ſecundus caſus eſt, quando tertius
habet cauſam à Collitigante poſſeſſione exi-
ſtente pænes ipſum Collitigantem, qui eſt no-
ſter caſus; In primo caſu procedunt adducta
in contrarium, quia tunc appræhendens poſſeſ-
ſionem efficitur triennalis pacificus, ſecus vero
in ſecundo caſu, vt eleganter conſiderat *Mo-
hedan. deciſ. 8. vt lit. pend.* & ratio primi caſus
eſt, quia licet proprietas ſit litigioſa, itaut
Ordinarius eueniente vacatione non poſſit
conferre, tamen poſſeſſio cum ſit vacans,
vel pænas alium non Collitigantem reſpectu
tertij, qui illam appræhendit non eſt litigio-
ſa, & propterea vitium litigioſi non transit in
ipſum, quia ad hunc effectũ duo copulatiuè re
9 quirũtur, * nempè quod res ſit litigioſa & quod
tertius habeat cauſam ab vno ex Collitiganti-
bus, vt per *Præpoſitum in c. bona num. 18. verſ.
vel aliter poteſt ſolui de appellat.* & iſte eſt caſus
deciſionum Fabij Mohedan. & Putei, quia ibi
fuerat facta recognitio ante litem motam, per
quam fuerat abdicatũ omne Ius etiam reſpectu
poſſeſſionis ad fauorem reſignatarij, vndè li-
10 cuit ipſi tertio capere poſſeſſionem vacantem, *
lite inter reſignantem, & alium pendente, quia
poſſeſſio non exiſtebat tempore litis pænes re-
ſignantem *Lancellot. de attent. ar. 3. c. 1. nu. 28.
& c. 3. num. 5. & 6. qui ita intelligit, & decla-
rat prædictas deciſiones*: Hinc videmus, quod poſ-
ſeſſio illius, qui non exiſtit in lite, non ca-
dit ſub ipſa lite, & ideò Collitigans abſque vi-
11 tio attentatorum &c. poteſt * extraiudicialiter
non calore Iudicij accipere poſſeſſionem exi-
ſtentem pænes d. non collitigantem, vt dicit
*Lancellot. de attentat. ar. 3. cap. 3. num. 55. &
ſeqq. qui mouetur auctoritate Fabij, & Mohedani
in deciſionibus allegatis* Hinc etiam videmus,
quod ſi moriatur vnus ex collitigantibus poſ-
12 ſeſſor * ſi tertius prouideatur & capiat illam
poſſeſſionem vacantem alius ſuperſtes colliti-
gans non poteſt ab eo illam euincere via atten-
tatorum, quia non dicitur litigioſa, quo ad
ipſum tertium *Sarnen. de trien. q. 41. n. 2. verſ. non
obſtat A. A. in Epit. ſuper regul. de triennal. c. 11.
Lancellot. de attent. ar. 3. c. 3. num. 3. & ſeqq.* &
13 iſte eſt caſus *deciſ. Ioannis Pauli, & Moedan.* *
14 *quas allegat Palleot.* qui quicquid dicat * caſus
eſt deciſus, quod ſubrogatio non ſit danda Col-
15 litiganti, * quando tertius cæpit poſſeſſionem
vacantem, vel non exiſtentem, pænes colli-
tigantes; vt patet ex prædictis.

Ratio vero ſecundi caſus, quod ſubrogatio
ſit danda Collitiganti, quãdo tertius non colli-
tigans cæpit poſſeſſionem exiſtentem pænis ali-
quem ex collitigantibus, qui eſt caſus noſter,
ea eſt, quia nedùm proprietas, ſed etiam poſ-
ſeſſio eſt in lite, & tertius ſuccedit in dicta poſ-
ſeſſione litigioſa facto, & in locum alterius ex
collitigantibus, mediante reſignatione iuxta
not. per *Butr. in cap. bonæ nu. 15. ante med. verſ.
in attentatis autem de appellat.* quæ duo quando
concurrunt, vtique vitium litigioſi transfertur
in tertium, vt dictum eſt ex *Præpoſito in dicto
cap. bonæ num. 18. verſ vel aliter poteſt ſolui vſ-
que ad finem Mohedan. deciſ. 13. & 14. de cauſ.
poſſ. & propr. et admittitur in dd. deciſionibus Fa-
bij, Mohedan. & Put.* & in terminis, quod ter-
tius capiens poſſeſſionem exiſtentem pænes
collitigantem attentat, eſt *deciſ. Rotæ 3. vt lit.
pend. in non. Than. deciſ. 73. A. A. deciſ. 1. lib. 1.
Lancellott. de attent. ar. 3. c. 3. num. 19.* & propte-
rea in caſu noſtro ſequitur, quod cum Ioannes
Calus poſſeſſor reſignauerit lite pendente inter
ipſum, & Iacobum Prato Parochialem, de qua
agitur ad fauorem Valentini prædicti ipſe Va-
lentini non potuit dici Triẽnalis Pacificus poſ-
ſeſſor, quia lis fuit in ipſum tranſlata vigore re-
ſignationis etiam quo ad poſſeſſionem; ſtante
maxime *Conſtitutione Gregoriana de publican. Re-
ſignat. in §. ſed ne in beneficijs*, in qua cauetur,
quod lis cum Reſignante afficiat Reſignata-
16 rium * etiam reſpectu actorum, & ſic ei non
poſſunt ſuffragari Verba Regulæ. Antiquas
lites pænitus extinguendo, ſaltem durante De-
cennio, vt infra dicetur, quia diſponunt quam-
vis fuit effectus triennalis pacificus poſſeſſor,
qualis non fuit Valentinus vt dictum eſt.

Neque eſt verum, quod huiuſmodi lis fue-
rit calumnioſa, itaut Iacobus ſit excluſus *à re-
gula de ſubrogan.* Nam ad euitandã calumniam
17 litis ad hunc effectum, * ſufficit nedum cauſa
colorata *Rebuff. ſuper regula de ſubrogan. colli-
tigan. Gloſſ. 7. num. 3. & fuit dictum in Cauſa
Gerunden. Canonicatus 14. Maij 1601. coram Do-
18 mino Ludouiſio*, ſed etiam Cauſa probabilis *
*Aegid. deciſ. 103. Caſſad. deciſ. 3. de reſtit. ſpoliat.
& fuit reſolutum in Cauſa Collen Parochialis 11.
Decembris 1595. coram bo. me. Card. Seraphino.*
Et propterea, licet vnum ex beneficijs reſigna-
tis ex cauſa permutationis per Iacobum ad fa-
uorem Ioannis eſſet litigioſum ex quo deduci-
tur calumnia, tamen cum in ſupplicatione per-
muta-

Digitized by Google

19 mutationis adſit clauſula * *necnon litis, & cau-*
ſæ ſi qua ſint ſtatus, & merita, nominaque collti-
gantium &c. ex qua clauſula cenſetur facta ſuf-
ficiens mentio litis *Gemin.conſ.120.n.6. Acchill.*
deciſ.9. de reſcript. Put. deciſ.2. eodem tit. & fuit
reſolutum, non eſt tam clarum, quod Ioannes
reſignans ignoraret vnum ex beneficijs com-
permutatis fuiſſe litigioſum, maximè cum de
eius ſcientia deponant plures teſtes, qui licet
20 ſint nulliter examinati, * negari tamen non
poteſt, quin faciant adminiculum. *Verall. de-*
ciſ.206. num 6. lib.2.

Minus etiam eſt verum, quod in omnem
euentum Iacobus, qui petit ſubrogationem,
habuit litem pro derelicta, & ad hunc effectum
21 ſufficiunt decem anni * propter verba illa Re-
gulæ. *Antiquas lites penitus extinguendo*, quo-
rum ſenſus eſt, vt cenſeantur extinctæ lites,
quæ per decennium ante triennium fuerunt
motæ ſecundum quarum intellectum, de quo
per *Sarnen. ſuper regula de triennali quæſt.61. nu.*
11. quem Rota probauit vt per eumdem dicto loco
num.19. verſ. quæ cum iſta ſint Antonius Auguſti-
nus in Epi. ſuper hac regula de poſſeſſione pacifice
num.11. Nam fuit dictum reſponderi poſſe,
quod tunc ſufficiunt decem anni, quando ex
22 actis conſtat de non iure, * quia tunc lis cen-
ſentur habita pro derelicta *Achill. deciſ. 3. &*
deciſ. fin. num.3. vt lit. pend. Put.deciſ.15. & de-
ciſ. fin. eodem tit. Lancellott. de attent. 2. par. c.4.
de attent. lit. pende in præfat. num. 275. & ſeqq.
& fuit reſolutum in Cauſa Vrgellen. Canonicatus
15. Maij 1592. coram R. P. D. meo Decano per
deciſ. Caſſad. ſcilicet vt lit. pend. quæ ita decla-
ratur, & iſtud eſt fundamentum ex quo datur
illæ intellectus *Regulæ*, vt videre eſt ex *Sarnen.*
loco allegato: hic autem ex actis non conſtat de
23 non iure Iacobi, * & propterea iſto caſu re-
quiruntur 30. anni, *Achill. deciſ. 7. num. 3. &*
deciſ. fin. num.7. & ſeqq. vt lit. pend. Sed omiſſa
hac diſputatione, de qua non eſt opus, firmi-
ter fuit reſponſum, quod hic non effluxit de-
cennium, quia vltimus actus inter Ioannem
Caluo reſignantem, & Iacobum reſignatarium
fuit de menſe Decembris 1601. & Valentinus
obijt de menſe Iunij 1610. maximè quia etiam
intra dictum tempus Iacobus petijt ſubroga-
tionem, nempè de menſe Iulij eiuſdem Anni
1610.

Neque obſtat, quod ſubrogatio non eſt con-
24 cedenda intruſo, * vt expreſsè legitur in re-
gula & dicit Rebuff. ſuper eadem regula Gloſſ. 4.
& Mandoſ. etiam ſuper eadem regula quæ eſt 39.
quæſt.4. Gigas de intruſ. nu.68. nam fuit reſpon-
ſum, quod cum intruſio Iacobi deducatur ex
eo, quod fuit immiſſus ab Executore vigore
litterarum reſignationis iſta non poteſt dici in-
25 truſo, * de qua in *regula Gig. præcit. loco n.78.*
Mandoſ. dict. quæſt.4. num.3. & in omnem euen-
tum quicquid ſit, An Iacobus ab Initio fuiſſet
intruſus ſatis eſt ad effectum ſubrogationis,
26 quod non ſit intruſus de tempore *, quo eam
petit, vt per *Sarnen. in d. regula de ſubrogan.*
quæſt.18. num. .. Gigas de intruſ num. 8. & fuit
dictum in allegata cauſa Collen. Parochialis. Quod
autem Iacobus hodie non ſit intruſus, ſatis
patet, cum vſque de anno 1601. Ioannes Cal-
uo obtinuerit manutentionem.

Denique non obſtat, quod Iacobus Prato
27 non petijt ſubrogationem intra menſem * iux-
tà tenorem *regulæ de ſubrogan.* quia quicquid
ſit de hoc, cũ ſubrogatio non fuerit data tertio,
28 non videtur per dictam *Regulam* fuiſſe præfi-
nitum tempus Iacobo collitiganti ad illam
petendam, vt fuit reſolutum in eadem cauſa
Callen. Parochialis, & in cauſa Pampilonen. Aba-
tiæ 20. Iunij coram D. Ludouiſio & coram me in
Cauſa Hiſpalen. Præſtimoniorum 6. Iunij 1607.
Menſis enim, de quo in *Regula* non intelligitur
29 à die obitus collitigantis * iuxta opinionem
Alphonſi Soto ſuper hac regula in principio, & Sar-
nen. ibidem quæſt. 1. in princ. & quæſt. 10. verſ.
ſed maior eſt difficultas, & Mandoſ. ſuper eadem
regula quæſt.2. per tot. ſed menſis incipit curre-
30 re ſecundum opinionem Rotæ * à die ſubroga-
tionis conceſſæ 3. vt per *Put. dec. 141. & 144.*
lib. 3. & deciſ. vnic. titulo de ſubrogan. Achill. pa-
riter deciſ. vnic. eodem titulo A. A. in Epit. ſu-
per regula de ſubrogan. §. vltimo quia opinio Ro-
tæ eſt conformis verbis *Regulæ*, dum inquit *vo-*
luit quod ſi collitigantem in Ius, vel ad ius ſubro-
gari conceſſerit aliorum impetrationes, vel conceſ-
ſiones infra menſem ante conceſſionem huiuſmodi
nullius ſint roboris, vel momenti, & ſic impetra-
tiones ante cõceſſionem huiuſmodi ſcilicet fa-
31 ctam collitiganti; quia dictio *huiuſmodi* * eſt
repetitiua præcedentium *Gloſſ. in c. ſi Abbatem*
§. huiuſmodi in dicto Verbo de elect. in 6. & ita
in terminis fuit reſolutum in dicta cauſa Hiſpalen.
præſtimoniorum coram me, & propterea cum ſub-
rogatio adhuc non ſit conceſſa tertio non eſt
agendum an intra menſem, vel poſt Iacobus
ſuperſtes petierit ſubrogationem vt dicitur in
allegatis deciſionibus.

ARETINA SPOLII.

Mercurij 22. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Spolium non intrat non probato plenè, & concludenter primo extremo, quod in præſenti caſu excluditur ex adductis in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Primum extremum in ſpolio plenè, et concludenter probari debet.*
2 *Capellam eſſe beneficium Eccleſiaſticum ex quibus probetur.*
3 *Probatio dubia non releuat.*
4 *Teſtes, qui non reddunt ſufficientem cauſam ſcientiæ etiam non interrogati circa ea, quæ pendente à iudicio intellectus non probant.*
5 *Non informatus poteſt æquiuocare.*

DE-

DECISIO DCXVIII.

Dubitaui, an intraret ſpolium, & DD. negatiuè reſponderunt quia non probatur pri-
1 mùm extremum plenè, & concludenter *, prout de Iure requiritur *Put deciſ.61. lib.2.* probationes enim Chiuſini, vel nihil faciunt, vel ſunt turbidæ. Et pro faciliori intelligentia firmantur Domini, quod Capella Sancti Nicolai eſt Beneficium Eccleſiaſticum, quod probatur quia de anno 1527. fuit impetratum ab Archie-
2 piſcopo Sipontino, * poſtmodum Iulio III. vt patet ex Breui de capienda poſſeſſione nomine Cameræ, & datur antiquiſſima ſcriptura, ex qua colligitur, quod quidam Monachus tenuit hanc capellam in Commendam, & nominat ſe Rectorem iſtius Capellæ, & dantur Teſtes de auditu à Bartholomeo; quod hoc beneficium poſſedit D. Hieronymus Monachus eius Patruus, quæ omnia arguunt iſtud eſſe Beneficiũ cum omnia tendant ad collationem in titulum Beneficij Eccleſiaſtici iuxtà notata in *c. omnes Baſilicæ 16. quæſt. 4. & per Abb. poſt Gloſſ. in c. cum veniſſent in 1. notab. de inſtit. et per Rot. dec. 27. de præb. et deciſ. 4. de conceſſ præb. in nou.* Quibus non reſiſtit, quod iſtud beneficium nõ reperitur annotatum in Cataſto Beneficiorum, quia iſta probatio tanquam dubia non rele-
3 uat * *c. in præſentia de probat.* cum in eodem Cataſto non reperiantur annotata alia beneficia.

Hoc ſtante probatio Chiuſini vel reſoluitur, aut redditur æquiuoca; nam dum primo deducit, quod hæc bona fuerunt poſſeſſa à Centio, ſiue Vincentio Patre, & Bartholomæo, & Hieronymo filijs, vt deponunt Teſtes, certè probatur ex pluribus, vel ſaltim datur pluſquam ſufficiens fumus, quod fuerunt poſſeſſa vti bona capellæ prædictæ. Nam in Cataſto anni 1446. reperiuntur deſcripta inter bona Eccleſiaſtica ſpectantia ad hanc Capellam, & in alio Cataſto recentiori anni 1576. ſimiliter bona prædicta ſunt reſcripta, vti ſpectantia ad hanc Capellam, & iſta veritas comprobatur ex confeſſione Vincentij prædicti, qui declarauit in Cataſto, quod certum petium Terræ ſpectabat ad hanc Capellam, & ex alia confeſſione Bartholomæi filij, qui voluit quod quædam ex iſtis bonis tollerentur de ſuis bonis Cataſtis, & inter alia bona Eccleſiæ deſcriberentur, & etiam comprobatur ex teſtibus, de publicitate voce, & fama, & de auditu ab ipſis Vincentio, & Bartholomæo, quod iſta bona ſunt huius Capellæ, quæ probationes ſunt pluſquã ſufficientes ad excludendam plenam, & concludentem probationem primi extremi, prout de iure requiritur vt dictum eſt.

Non obſtant Teſtes Chiuſini deponentes, quod Vincentius, & Bartholomeus poſſidebant bona prædicta, vti patrimonialia, quia vltrà quod adſunt Teſtes in contrarium, nihil probant, cum non reddant ſufficientem cau-
4 ſam ſcientiæ, * quam etiam non interrogati tenentur reddere; Cum An poſſederint bona, vti propria pendeat à Iudicio Intellectus *Innoc. in cap. cum cauſam de teſtibus vbi Feliu. num. 3. lib. 2. Ferall. deciſ. 35. lib. 1. in manuſcrip. & in proprijs terminis fuit reſolutum coram me in cauſa Reatina Prædij 15. Martij 1604.*

Minus facit, quod ex Viſitatione conſtat, quod huiuſmodi Capella nulla habebat bona, & quod de tempore, quo Bartholomeus poſſidebat iſta bona non erat Clericus, quia fuit reſponſum quod viſitatio non fuit facta à proprio Epiſcopo, & ideò tamquam non informa-
5 tus potuit æquiuocare. * Quod verò Bartholomeus non eſſet Clericus non probatur, quia teſtes deponunt, quod erat Præsbyter; Bulla verò Conclauiſtarum, licèt nominet eum Laicum adeſt tamen alia, quæ nominat eum Clericum; Vltrà quod enunciatiua in iſta Bulla non plenè probat, & Chiuſinus, vt dictum eſt, æget plena, & concludenti probatione.

BONONIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 27. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor, qui totum ſoluit poteſt ſe reualere contra confideiuſſorem pro rata Ampl. num. 3.*

2 *Per obligationem factam principaliter, & in ſolidum renunciatur beneficio excuſſionis.*

3 *Fideiuſſor, qui ſoluit vigore ceſſionis reportatæ à creditore poteſt agere contra confideiuſſorem pro rata abſque excuſſione principalis.*

DECISIO DCXIX.

Cum Saluſtius tamquam fideiuſſor vna cum Budriolo Comitum de Mangiolis ad fauorem Pauli, coactus ſoluerit totum Creditum
1 Pauli, & dempta ſua rata velit ſe reualere * ex ceſſione habita à Paulo contra Budriolum confideiuſſorem, prout eſt de Iure ex allegatis per *Alexandrum in conſ. 38. in fin. lib. 5.* Dubitaui, An poſſint fieri aliquæ detractiones ſuper bonis fideicomiſſo ſubiectis Comitum de Mangiolis, quæ obſtent Saluſtio, & Rota negatiuè reſpondit; Tùm quia iuxta reſolutiones factas in cauſa fideicommiſſi non eſt locus detractionibus; Tùm etiam quia cum fideiuſſores eſſent obligati, vti principales, principaliter, & in-
2 ſolidum, * & ſic renunciatum beneficio excuſſionis *Alex. conſ. 32. num. 10. verſ. 3. principaliter, & num. 11. verſ. cum ergo vol. 4. Iaſ. conſ. 58. num. 4. vol. 3. Mohedan deciſ. 2. de fideiuſſ.* Iſtud Ius ſuffragatur Saluſtio Ceſſionario Itaut
3 vigore Ceſſionis poſſit agere * contra confideiuſſorem dempta parte ſua abſque excuſſione principalis, quia tale Ius cenſetur creditor cedere, quale eſt apud eum, vt in puncto dicit *Alex. alleg. conſ. 38. in fin. verſ. quia tale Ius lib. 5.*

PE-

PERVSINA EXEQVVTIONIS.

Lunæ 27. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Vigore trium conformium, quæ important rem iudicatam, præfixo termino aduerſario ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum proceditur ad executionum.

SVMMARIVM.

1 *Conſtat de re iudicata dum adſunt tres conformes.*
2 *Conformitas trium ſententiarum probatur ex quò duæ ſententiæ Rotales confirmant decretum A. C. pronunciando benè iudicatum, & malè appellatum.*
3 *Decretum per ſententiam confirmatum habet vim ſententiæ ſi deffinitiuè factum fuit.*
4 Alex.conſ. 69. num. 2. & 3. lib. 3. *reprobatur.*
5 *Quando adſunt tres conformes, & parti fuit præfixus terminus ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum proceditur ad vlteriorem executionem.*
6 *Executio reſpectu ſortis principalis vigore trium conformium non retardatur ex quo non adſit etiam trina pronunciatio ſuper condemnatione expenſarum.*
7 *Mandata relaxantur pro ſorte principali vna cum expenſis ipſius mandati.*

DECISIO DCXX.

1 FVit reſolutum conſtare de re iudicata, quia adſunt tres conformes * *l. vnic. C. ne liceat text. prouoc.* conformitas autem ſententiarum colligitur; Quia duæ ſententiæ Rotales confir-
2 mant decretum A.C. * pronunciando benè Iudicatum, & malè appellatum, per quem *text.* idem dicit *gloſſ. 2. in fin. in Clement fin. de appell.& ibi Doctores* Decretum autem ipſum A.C.
3 confirmatum * habet vim ſententiæ, cum fuerit factum diffinitiuè *Io. Andr. in cap. peruenit il 2. num. 6. de appellat. Canar. de exequ. Inſtrum. quæſt. 48. num. 88. verſ. hæc intellige quando talis pronuncia, & in puncto benè facit gloſ. 2. alleg. in Clemen. fin. de appellat. qua videtur in terminis, & Rota etiam habuit hunc ſenſum in Cauſa Romana Cenſus 4. Februarij 1602. coram bo. me. D. Cardinale Pamphilio* quicquid dicat *Alex. in conſ.*
4 *69. num. 2 & 3. lib. 3.* Quia loquitur ad alium effectum.

Ex quibus ſequitur, quod cum adſint tres
5 Conformes, & parti fuerit præfixus terminus* ad docendum de cauſis reſtitutionis in integrum, in quo nihil docuit, ſit procedendum ad vlteriorem exequutionem, cum ex deciſionibus Rotalibus ſententiæ appareant iuſtæ. Et huic exequutioni non obſtat, quod non adſit trina pronunciatio ſuper condemnatione expenſa-
6 rum * quia iſta omiſſio non impedit exequutionem reſpectum ſortis principalis *gloſ. in clemen. v. calumn. in verb. alicuius de re iudic. Couar. pract. quæſt. cap. 25. num. 6. verſ. Ego verò*, & ceſſat omnis difficultas, quia expenſæ continentur in mandato; relaxantur enim mandata
7 pro ſorte principali * vna cum expenſis ipſius mandati.

RAVENNATEN. ATTENTATORVM.

Veneris 1. Iulij 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 Statutum Rauennæ *admittit appellationem à quacunque ſententia etiam interlocutoria lata per quemcunque ex ius dicentibus Rauennæ.*
2 *Remiſſoria denegatur ad probandum per teſtes id, quod poteſt probari per ſcripturas*

DECISIO DCXXI.

PEtebatur remiſſoria ad probandum, quod *Statutum Rauennæ* admittens appellationem à
1 quacumque ſententia * etiam Interlocutoria, lata per quemcumque ex Iuſdicentibus Rauennæ non compræhendit ex obſeruantia Interpretatiua Iudices Legati, qui articulus licèt videretur releuans, cum hoc caſu intraret Aegidiana, & propterea ceſſarent attentata, quæ prætenduntur facta appellatione pendente iuxta reſolutiones in hac cauſa factas: Nihilomi-
2 nùs cum hoc poſſit probari per ſcripturas* non eſt admittenda probatio per teſtes, & propterea fuit denegata remiſſoria *Aegid. deciſ. 9. in princ. & deciſ. 534. Dictus proceſſus Rota deciſ. 6. in princ. de probat. & deciſ 10. num. 6. de off. deleg. in nouis & fuit ſepiſſimè reſolutum.*

ROMANA OFFICII.

Veneris 1. Iulij 1611.

ARGVMENTVM.

Finita ſocietate debet reſtitui ſocio portio capitalis, quam poſuit non obſtante exceptione computorum, & ſolutione pecuniarum facta durante ſocietate, quæ ad rationem fructuum ſunt computandæ.

SVMMARIVM.

1 *Finita ſocietate debet reſtitui ſocio medietas capitalis, quam poſuit.*
2 *Nec poteſt retardari ſub prætextu computorum.*
3 *Societas denuò tacitè contracta dicitur, ſi vltra tempus conuentum continuetur.*

4 Pecu-

Digitized by Google

4 *Pecuniæ ſolutæ ſocio durante ſocietate ſunt computandæ ad rationem fructuum.*

5 *Obligatus præſtare alimenta in domo non tenetur extra domum.*

6 *Promiſſio alimentorum correſpectiua ad certam ſummam, non ſoluta ſumma, promittens non tenetur alimenta præſtare.*

DECISIO DCXXII.

FVit reſolutum Claudium teneri ad reſtitutio-
nem Capitalis Aſcanio, quia vterque poſuit
1 medietatem Capitalis, * cuius reſtitutionem,
cum ſit finita ſocietas, non poteſt retardare
2 Claudius ſub prætextu computorum * *Socin.
Sen. conſ. 24. num. 36. vſque ad 42. lib. 1. Bald.
conſ. 493. num. 3. verſ. contrarium eſt lib. 4.*

Nec refert, quod ſocietas fuerit contracta
ad Nouennium, & poſt dictum Nouennium
Aſcanius habuerit diuerſas pecuniarum ſum-
mas, quæ debent computari in ſortem. Nam
fuit reſponſum, quod finito nouennio cum fue-
rit continuatum abſque eo, quod officium ven-
3 deretur, * tacitè denuò fuit contracta ſocietas
*l. cum duobus §. damna ff. pro ſoc. Bald. conſ. 19.
num. 1. verſ. interdum eſt contracta lib. 1.* & pro-
pterea pecuniæ ſolutæ ſunt computandæ ad ra-
4 tionem fructuum, * quæ pecuniæ quicquid di-
catur non excedunt quantitatem fructuum.

Minus releuat, quod Aſcanius non dederit
alimenta Claudio; Quia hoc non facit ad pun-
ctum, & in omnem euentum, cum illa tenere-
5 tur præſtare in domo, * cum diſceſſerit Clau-
dius, Aſcanius, licèt potuiſſet illa præſtare ex-
tra Domum, non tamen tenebatur. *Alex. conſ.
178. num. 5. & 6. lib. 6. Soccin. Sen. conſ. 386.
num. 5. in fin. lib. 2.* Et cum promiſſio alimen-
torum fuerit correſpectiua ad ſcuta tria men-
6 ſtrua * auri in auro ſoluenda per Claudium non
ſoluta dicta ſumma Aſcanius non tenebatur ad
alimenta *Verall. deciſ. 233. in princip. parte 2.
Dec. conſ. 452. num. 10. verſ. præterea.*

ROMANA DOTIS.

Veneris 1. *Iulij* 1611.

ARGVMENTVM.

Promiſſio dotis facta à ſocero ad fauorem Generi non poteſt nouari per eundem ſocerum, & Patrem Generi in præiudicium ſponſi, & ſponſæ.

SVMMARIVM.

1 *Permutatio eſt ſpecies alienationis, & pro alienatione accipitur.*

2 *Pater in bonis non profectitijs non poteſt præiudicare filio.*

3 *Per nouas conuentiones.*
Etiam quod ſit Princeps num. 3.

4 *Alienatio bonorum filij nulliter facta à Patre poteſt reſcindi à filio de conſenſu Patris.*

5 *Et ſi Pater non conſentit poteſt cogi ad conſentiendum.*

6 *Pater, qui bona filij nulliter alienauit poteſt agere pro eorum recuperatione nomine filij.*

7 *Pater non poteſt ſine conſenſu filiæ nouare promiſſionem dotis iam factam.*
Et ſic eius conditionem mutare, & deteriorem facere num. 7.

8 *Sed ipſius filiæ conſenſus requiritur, alioquin omnia gæſta ſunt nulla.*

9 *Maritus conſtante matrimonio titulo permutationis poteſt alienare fundum dotalem contra Vxoris voluntatem, quando alienatio eſt vtilis ipſi Vxori.*

DECISIO DCXXIII.

CVm Ioannes Dominicus promiſerit Liuio fu-
turo genero certam Dotem in tot bonis, &
pecunia, non poterunt d. Io. Dominicus & Bal-
thaſſar Pater Liuij nouare dictam promiſſio-
nem per ſecundam in præiuditium prædicto-
rum Liuij, & Marthæ Coniugum; & quoad
Liuium, licèt iſta viſa fuerit quædam permu-
1 tatio, tamen cum ſit ſpecies alienationis, * &
pro alienatione accipiatur *l. ſi ei, & l. ſeq. ff.
de iur. dot. l. ſi mulier. ff. de pact. dotal. c. nulli de
rebus Eccleſ. non alien.* non potuit Pater in iſtis
2 bonis non profectitijs præiudicare Liuio * per
*text. in l. 1. vbi DD. C. de bon. matern. latè Surd.
conſ. 76. num. 7. vol. 1. & conſ. 451. num. 2. &
ſeqq. vol. 3. & magis in terminis in conſ. 305.
n. 13. & 14. eodem lib.* vbi de remiſſione, & no-
natione facta inter eoſdem contrahentes abſen-
te filio. *Natt. in conſ. 660. n. 2. Decian. conſ. 117.
num. 21.* vbi quod Pater non poteſt præiudica-
3 re filio per nouas conuentiones, * etiam quod
ſit Princeps, quamuis Ius competeret ſolum,
4 & propterea cum iſta alienatio fuerit nulla, *
Liuius potuit de conſenſu ipſius Patris, prout
Pater ipſe conſenſit, reſcindere dictum contra-
ctum *Bald. in l. fin. §. in comput. num. 7. C. de
Iur. deliber. Fabian. in repet. authen. nouiſſima
num. 239. & ſeqq. C. de inoff. teſtamento Arius
Pinell. in l. 1. part. 3. num. 74. & 75. C. de bonis
matern. & in auth. niſi triennale num. 44. & 45.
C. eodem titulo Iaſ. conſ. 56. num. 6. verſ. ſicut
confirmationem lib. 3.* & ſi Pater non conſentiret,
5 poſſet cogi ad conſentiendum * ſecundum *Bald.
in l. fin. §. in comput. num. 7. C. de Iur. delib.
Iaſ. d. conſ. 56. num. 8. lib. 3.* Et quod plus eſt,
6 Pater ipſe qui bona filij nulliter alienauit * po-
teſt agere nomine filij pro recuperatione bono-
rum, ex quo non venit ex perſona propria, ſed
ex perſona filij latè *Arius Pinellus in d. l. 1. par. 3.
num. 73. C. de bonis matern. Anchar. Regien.
quæſt. 1. num. 7. lib. 3.*

Quo verò ad Margaritam filiam idem dicen-
dum eſt, quia non reperitur Iure cautum,
quod Pater poſſit ſine conſenſu filiæ eius con-
7 ditionem mutare, * & deteriorem facere *l. cum
à Socero C. de Iur. dot. l. quoties ff. ſolut. matrim.*
8 ſed requiritur conſenſus mulieris * *l. ſi mulier
dotis, & l. cum Maritus ff. de pact. dotal. l. ita con-
ſtante, & l. ſeqq. ff. de Iur. dot. Bald. nouell. de*

dot. part. 7. princ. priuil. 1. colum. 3. verſ. ſi autem Pariſ. conſ. 128. num. 2. lib. 1. ipſo autem conſenſu ceſſante gæſta ſunt nulla *Corn. conſ. 170. col. 1. lib. 4. Natt. conſ. 650. num. 10. lib. 4. Becc. conſ. 42. num. 19. & 20.* qui concludunt duo copulatiuè requiri conſenſum, & vtilitatem mulieris, eleganter *Soccin. Iun. conſ. 118. num. 11. & ſeqq. lib. 3.*

Neque obſtat, quod Maritus Conſtante Ma-
trimonio titulo permutationis poteſt alienare
9 fundum dotalem * contra vxoris voluntatem,
quando alienatio eſt vtilis vxori *Specul. de empt. & vendit. §. 3. loco num. 9. Bald. in addit. ad ſpecul. in tit. de donat. inter vir, & vxor. verſ. fund. dotalis Tiraquell. de retract. lignag. §. 3. Gloſ. 1. num. 28. Afflict. deciſ. 336. num. 3. vbi Vrſill. in principio Decian. conſ. 52. num. 35. lib. 1.* Nam fuit reſponſum hoc procedere poſſe, quando permutatio eſt vtilis Vxori & ita loquuntur DD. prædicti Hic autem, vt conſtat ex ſerie pactorum, iſta permutatio non fuit vtilis, & hoc non controuertitur, ſed dat cauſam liti Inſuper DD. prædicti loquuntur, quando permutatio fuit facta à Marito, hæc autem non fuit facta à Marito, ſed à Patribus Coniugum, & licèt replicetur, quod per inde eſt, ac ſi fuiſſet facta à Marito, cum Lutius conſenſerit cuidam decreto ſuper hoc facto Ab A. C. Tamen quicquid dicendum de dicto conſenſu, quia An interuenerit non caret difficultate, cum permutatio non fuerit vtilis Mulieri non tenetur, vt dicunt omnes DD. præcitati.

Præſens deciſio fuit reuocata die 20. Martij 1615.

ROMANA ACCONCII.

Mercurij 26. Octobris 1611.

ARGVMENTVM.

Optimis rationibus firmatur, quod ſicuti vigore *Statuti Vrbis* debetur lucrum ex dote, ita etiam debetur ex acconcio viro promiſſo, non excedente tertiam partem dotis.

SVMMARIVM.

1 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 131.* *licet loquatur de dote habet tamen locum etiam in acconcio, quod fuit promiſſum viro, nec excedit tertiam partem dotis.*
2 *Acconcium dotis promiſſum aut eſt ſupplementum dotis.*
3 *Aut pars dotis.*
4 *Aut appendix, & quoddam acceſſorium.*
5 *De acconcio faciendum eſt idem iudicium prout de dote.*
6 *Si Statutum permittit, quod mulier poſſit teſtari de dote poterit etiam teſtari de acconcio.*
7 *Sicuti valet donatio facta à Patre filiæ pro dote, ita valet etiam donatio ſcriniorum, & iocalium conſuetorum.*
8 *Statutum correctorium iuris communis non debet extendi.*
9 *Limita non procedere in purificatis à iure, & in pertinentibus ad id, quod eſt correctum.*
10 *In lucro dotali non eſt habenda ratio acconcij, cum vſu conſumatur.*
11 *Æſtimatio ſecuta valdè poſt conſignationẽ rei ſponſo factam, præſumitur facta ad alium effectum, quam inducendi emptionem, & venditionem, dum non præceſſit aliquod pactum.*
12 *Sicuti ex bonis mobilibus debetur marito lucrum dotis iuxta ſtatum, in quo reperiuntur, ita debetur Vxori ſecundum eorum valorem.*

Rot. in Rom. lucri dotis 2. Iunij 1589. coram Seraphino *declaratur num. 12.*

DECISIO DCXXIV.

POſt promiſſionem Dotis fuerant etiam promiſſa viro appannamenta, ſiue acconcium, iuxta conſuetudinem Vrbis, quod poſtmodum fuit æſtimatum aſcendere ad ſcuta 330. vnde dubitaui. An ex iſto acconcio debeatur lucrũ dotis iuxta diſpoſitionem *Statuti Vrbis c. 131. lib. 1.* & Domini diſputando dubium in concreto in caſu, de quo agitur, non autem in abſtracto, an generaliter debeatur. Lucrum dotis ex bonis Paraſrænalibus, cenſuerunt ex iſto acconcio deberi lucrum vigore *dicti Statuti*,
1 quod etſi loquatur de dote, * habet nihilominus etiam locum in iſto acconcio ex ea ratione, quia cum fuerit promiſſum viro, nec excedat tertiam partem dotis ſtante dicta promiſ-
2 ſione, aut eſt ſupplementum, * ſiue pars dotis, aut eſt appendix quo caſu idem Iudicium faciendum eſt, ac ſi dos eſſet vt de primo eſt *text. in l. inter Socerum §. cum inter ff. de pact. dot. &*
3 *ſecundum* probat * *ex text. in l. fundi Patrũ in fin. ff. de contrahen. empt.* Aut de ſui natura eſt ap-
4 pendix, * & quodam acceſſorium dotis, prout voluit *Alex. in conſ. 27. num. 10. verſ. quia cum iſta ſint vol. 5. & conſ. 111. nu 24. & ſeqq. vol. 6.* & de eo pariter idem iudicium faciendum eſt,
5 ac ſi dos eſſet * *l. etiam C. de Iur. dot. d. l. inter ſocerum §. cum inter ff. de pact. dot. Hinc iſtis rationibus motus Ioannes Anania in conſ. 36. num. 3. verſ. his tamen non obſtantibus, & idem Bolognin.*
6 *num.* 7. tenuit, * quod ſi ſtatutum permittit, quod mulier poſſit tantum de dote teſtari, poterit etiam teſtari de acconcio. Hinc etiam *Caſtren. in l. cum Pater §. Pater filiæ num. 3. ff. de legat. ſecundo, quem ſequitur Alex. locis ſuperius alleg. & Bertrand. in conſ. 47. num. 8. vol. 2.* tenuit, quod ſicut valet donatio facta à Patre fi-
7 liæ pro dote, * ita valet etiam donatio Scriniorum, & Iocalium conſuetorum, & hanc ſententiam in puncto de quo agitur tenuerunt *Curt. in conſ. 129. colum. penult. in fin, Rolan. de lucro dotal. quæſt. 50. nu. 4. Phan. eod. tract. Gloſſ. 10. in princip. Theſaur. dec. 159. num. 5.* & quod ita fuit concluſum, & practicatum per ſolemnes viros, dicit *Cagnol. in l. cum Principalis 139. num. 5. poſt princip. ff. de reg. Iur.*

Non obſtat quod *Cagnolus ipſe loco proximè allegato verſ. ad oppoſitum & Soccin. Iun. conſ. 93. num. 5. vol. 1.* teneant contrarium, quia mo-

neutur

uentur ea ratione, quod cum ſtatutum ſit cor-
8 rectorium Iuris communis non debet extendi *
nam iſta concluſio licet vera ſit, non tamen
9 procedit in purificatis à Iure, * & in pertinen-
tibus ad id, quod eſt correctum, quia tunc
admittitur extenſio *c. poſtquam de elect. in 6. & ita in puncto reſpondet Bolognin. in addit. ad dictũ Conſ.36. Ioannes de Annan. num.7. quem ſequitur Rolan. dicta quæſt. 50. in fin. & hanc reſponſionem etiam probauit Theſaur. alleg. deciſ. 195. num. 6.*

Neque eſt verum, quod eſt habenda ratio
10 dicti acconcij cum vſu conſumatur, * vt in ſi-
mili fuit reſolutum in cauſa *Romana lucri dotis 2. Iunij* 1589. *coram bo. me. Domino Card. Seraphino*; non enim datum fuit æſtimatum, itaût
11 faciat emptionem,& venditionem, * cum æſti-
matio fuerit facta poſt ſex menſes, abſque aliquo pacto præcedente, quæ præſumitur facta ad alium effectum ex allegatis per *Couar. pract. quæſt. cap.28. num. 10. verſ. vndecimo D. Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib.12. tit.28. nu. 3.* nam fuit reſponſum quicquid dicendum ſit, an in hoc caſu fuerit ſequuta emptio, & venditio, ſatis eſſe, quod hodie mobilia extent, ex quibus ſicuti fuiſſet debitum lucrum
12 marito * iuxtà ſtatum, in quo fuiſſent reper-
ta, vt in ſimili caſu declarauit Rota prædictam *deciſionem Domini Cardinalis Seraphini in eadem Cauſa 19. Februarij* 1593. Propterea eadem ratione debetur lucrum vxori ſecũdum hodiernum valorem, cum æqualitas inter ipſos ſit ſeruanda *Authen. promiſſa §. ſin autem donatio C. de don. ante nupt.*

ILLERDEN. VISITATIONIS.

Lunæ 14. Nouembris 1611.

ARGVMENTVM.

An Adminiſtratores bonorum Eccleſiæ teneantur reddere rationem ſoli Epiſcopo, vel Capitulo, an vtrique inſimul ad intelligentiam *Conc. Trid. ſeſſ.22. cap.9. de reformat.* Et multa alia circa adminiſtrationem Capituli in ijſdem bonis.

SVMMARIVM.

1 Conc. Trid. ſeſſ.22. cap.9. de reformat. *diſponit, quod Adminiſtratores Fabricæ, Hoſpitalis, Confraternitatis, Eleæmoſinæ, Montis Pietatis, & aliorum locorum piorum teneantur reddere rationem Epiſcopo.*

2 *Limita ſi adſit conſuetudo, vel priuilegium loci reddendi rationem aliquibus ad id deputatis, quo caſu ijs inſimul cum Epiſcopo eſt reddenda nu.4. & 24.*

3 *Ad præſcribendam conſuetudinem ſufficit ſpatium 40. ann. etiam ſi conſuetudini ius reſiſtat.*

5 Conc. Trid. ſeſſ.22. cap. 9. §. quod ſi ex conſuetudine de reformat. *quomodo ſit intelligendum.*

6 *Qui per alium Tutelam adminiſtrat, tenetur actione tutelæ.*

7 *In actione tutelæ principaliter venit redditio rationis.*

8 *Tutor exigit rationes à ſuis factoribus, vt eas poſtmodum reddat pupillo.*

9 *Subſtitutus tenetur erga Procuratorem, & Procurator erga Dominum.*

10 *Adminiſtratores bonorum Eccleſiæ, & aliorum locorum piorum tenentur ea omnia præſtare, quæ Tutores, & Curatores præſtant.*

11 *Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ eſt communis Epiſcopo, & Capitulo.*

12 *Limita quando adeſt conſuetudo fauore Capituli.*

13 *Capitulum circa bona Eccleſiæ non poteſt præſtare, & ordinare ea, de quibus ibi, niſi ratione adminiſtrationis principalis & num.15.*

14 Statutum Eccleſiæ Illerden. *diſponit, quod eligantur adminiſtratores, & Auditores computorum.*

16 *Adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ eſſe pænes Capitulum probatur ex confeſſionibus eiuſdem Capituli emmiſſis in contractibus, mandatis, & ordinibus datis.*

17 *Amplia etiam ſi emanauerint abſente Epiſcopo, dũm ſunt gemminatæ.*

18 *Et emanauerint circa factum proprium.*

19 *Ac verſetur in foro Eccleſiaſtico.*

20 *Confeſſio illa prævalet, quæ magis conuenit, & ſuſtineri poteſt.*

21 *Quando Eccleſia inferior habet Rectorem omnes contractus debent fieri nomine ipſius Rectoris.*

22 *Protector habet ſolum ius protectionis, & præeminentiæ.*

23 Concil. Trid. ſeſſ.22. cap. 9. de reformat. *tollit immemorabilem.*

25 *Scripturæ extractæ vigore compulſorialium ſunt in forma probanti.*

26 *Pront etiam illæ extractæ à Succeſſore in officio.*

DECISIO DCXXV.

1 NOn controuertebatur, quod vigore *Concilij Trid. ſeſſ.22.c.9.de Reform.* * Omnes
Adminiſtratores Fabricæ, Eccleſiæ, Hoſpitalis, Confraternitatis, Eleemoſinæ, Montis Pietatis, & aliorum locorum Piorum teneantur reddere rationem Epiſcopo; Sed controuerſia erat, An ex quo Capitulum ex conſtitutione vel conſuetudine deputat quoſdam, quibus redditur ratio intret limitatio *Concilij in §. quod ſi ex conſuetudine*, vbi quod ſi ex con-
2 ſuetudine, aut Priuilegio, * aut ex conſtitu-
tione aliqua loci, non Epiſcopo, ſed alijs ad idem deputatis ratio reddenda ſit, tunc cum ijs adhibeatur etiam idem Epiſcopus Itaût in caſu iſto non Epiſcopus ſolus, vt in *prima par. Concilij*, ſed vna cum deputatis à Capitulo prædictus Epiſcopus rationes recipere habeat.

Et pro parte Capituli deducebantur tria Statuta antiquiſſima, in quibus diſponitur, quod Capitulum deputet certos Miniſtros, & Auditores computorum, qui reſpectiuè adminiſtrent,& computa reuideant, & inſuper adeſt etiam conſuetudo præſcripta ſpatio quadra-
3 ginta annorum, * vt deponant Teſtes, quod

quidêm tempus ſufficit, etiàm quod conſue-
tudini ius reſiſtat *c. auditis de præſcript. c. fin.& Ibi DD. poſt gloſ. in verb. legitimè de conſuetudine Aegid. deciſ. 1. ſub num. 2. verſ. modo iſta regula.*

Ex quibus inferebatur pro parte Capitul,
quod ſiuè attendantur Statuta, ſiuè conſuetudo
verſamur in limitatione *Concilij in dicto §. quod*
4 *ſi ex conſuetudine* Itaût Epiſcopus recipere poſ-
ſit rationes non ſolus, ſed vna cum Auditori-
bus computorum deputatis à Capitulo.

Prædictis tamèn non obſtantibus cauſa ma-
turè diſcuſſa contrarium cenſerunt Domini,
ſcilicet non conſtare de conſuetudine, aut Cõ-
ſtitutione, quæ ſuffragetur Capitulo, & ſic re-
cedendum à deciſis ſub die tertia Maij 1610.
Quia licèt deducta pro eius parte non poſſint
ſimpliciter negari, ſecus tamèn eſt in caſu iſto,
cum Capitulum ipſum ſit Adminiſtrator Prin-
cipalis. Deputati verò ab ipſo nudi Procura-
tores, & Miniſtri, & ideò intrare primam par-
tem *Concilij*, quod ratio ſit reddenda Epiſco-
po, nõ limitationem allegatam in dicto §. *Quod*
5 *ſi ex conſuetudine*, quæ eſt intelligenda, * quan-
do adminiſtrator Principalis reddit rationem
alijs, quàm Epiſcopo ex Conſtitutione, vel
conſuetudine; Secus autem, quandò admini-
ſtrator ſubordinatus à principali adminiſtra-
tore ipſi reddit rationem, proût eſt in caſu iſto,
quia licèt ſatisfaciat reſpectu adminiſtratoris
principalis, non tamèn ſatisfacit reſpectu Epiſ-
copi, cui Adminiſtrator Principalis, hoc eſt
Capitulum tenetur reddere rationem. Vndè
Solus Epiſcopus rationes, recipere debet iuxtà,
primam partem *Concilij*, vt ſunt iura aperta in
*l. ita autem §. geſſiſſe, & l. tres Tutores §. non ſo-
lùm ff. de adminiſtrat.* Vbi, qui per alium tute-
6 lam adminiſtrat, * tenetur actione tutelæ, quia
geſſiſſe videtur, qui per alium geſſit, In qua
quidèm actione principalitèr venit redditio ra-
7 tionis * *l. ſi §. officio ff. de tutel. & rat. diſtrahen.
per* quæ Iura dicit *Andr. Sicul. in conſ. 92. incip.
capio primam haſitationem n. 3. & 4. lib. 3.* Quod
8 Tutor exigit rationes à ſui factoribus, * vt eas
poſtmodùm reddat pupillo, & benè faciunt
notat per *And. in c. 1. num. 1. de Procur. in 6.*,
Vbi quod ſubſtitutus tenetur erga Procurato-
9 rem, * & Proueditor erga Dominum, & per
Excobar. in tract. de ratiocinijs c. 3. num. 20. & 31.
vbi quod Poteſtas tenetur reddere rationem
de gæſtis à ſuis officialibus, & vt dictum eſt,
predicta Iura ſunt aperta, & in terminis deci-
dunt præſentem caſum, quia, licèt loquantur
in Tutore, & Curatore, tamèn idem eſt in iſtis
Adminiſtratoribus, qui Tutoribus, & Cura-
toribus æquiparantur, itaût ea omnia præſtare
10 teneantur, * quæ illi præſtant, vt in puncto eſt
*text. in Clement. quia Contingit §. vt autèm, vbi
Vital. num. 65. de Relig. Domib.*

Quod autèm Capitulum ſit Adminiſtrator
principalis ſatis probatur. Nàm agitur de ad-
miniſtratoribus Operis piæ, Eleemoſinæ Clau-
ſtri, Anniuerſariorum Maiorum, Anniuerſa-
riorum Emmanualis de Argentona, Ornamen-
torum, & ſimilium: Incipiendo enim à diſpo-
ſitione Iuris Communis, cum agatur de bonis
11 Eccleſiæ, * & hoc ſit in confeſſo apud partes,
non autem Epiſcopi, aut Capituli, licèt admi-
niſtratio ſit Communis Epiſcopo, & Capitu-
lo *c. nouit. & c. quanto de his, quæ fiunt à Prælat.
Fe. in. in c. edoceri num. 3. cum ſeqq. de reſcript.
Cæſar. de Graſſ. deciſ. 4. num. 4. de his, quæ fiunt
à maior. part. Capit.* Tamèn vigore conſuetudi-
12 nis Capitulum excludit Epiſcopum, * de qua
conſuetudine deponunt Teſtes, vt mox dicetur,
& per huiuſmodi conſuetudinem, cum exclu-
datur Epiſcopus, efficitur, vt ſola adminiſtra-
tio ſpectet ad ipſum Capitulum.

Sed ex euidentia facti manifeſtiſſimè etiam
apparet Capitulum eſſe Adminiſtratorẽ Prin-
cipalem, Nàm præcitati Teſtes ſuper quinto
dicunt, quod in fine Anni Capitulum congre-
gatum deputat duos electores, quattuor Audi-
tores, & duos ſubſtitutos, Et quod electores
nominant Officiales, qui gubernant membra
ſibi commiſſa, & dant ſuas rationes Auditori-
bus, qui Computa, & rationes prædictas exa-
minant, & referunt in Capitulo, & quod Ca-
pitulum approbat, improbat, & ſolidat ratio-
nes, Quodque abſque Epiſcopo adminiſtrat
applicando redditus membrorum in vſus de-
ſtinatos, bona attendendo, affictus exigendo,
ac fructus Colligi faciendo, & cum aliqua ex
dd. membris habeant Iuriſdictionem, Capi-
tulum pro ſe, & Officiales ſuos, & Miniſtros
ad nutum amouibiles prædictam Iuriſdictio-
nem exercet, Vaſſalique ſolùm Capitulum re-
cognoſcunt in Dominum: Ex qua quidem de-
poſitione apparet, quod Capitulum verè eſt
Adminiſtrator, Tales autèm Deputati ab eo
Procuratores, & Nudi Miniſtri; quia cum iſta
13 ſint bona Eccleſiæ, * vt dictum eſt prædicta
omnia præſtare, & ordinare non poteſt Capi-
tulum, niſi ratione adminiſtrationis Principa-
lis vt in puncto colligitur ex *text. in dicta Cle-
mentina, quia contingit §. vt autèm, verſ. ſed co-
rum Gubernatio de Relig. domib. & in ſimili no-
tant. DD. in c. decernimus de Iudic vbi Butr. n 6.
ante med. verſ. ſi queritur An poſſit eſſe Admini-
ſtrator, & verſ. ſi quæritur An poſſit conſtitui pro-
prio Nomine Ripa num. 8. & 52. in fine verſ. ego
igitur, & in reſponſ. vnic. num. 1. verſ. quid te-
nendum, & num. 7. & 10. de oblat. Eccleſ. &
Collect. earum Innoc. in c. 2. num. 1. de ætat. &
qualitat.*

Er prædicta depoſitio Teſtium detegitur ve-
riſſima ex forma Statutorum, in quibus diſpo-
14 nitur, * quod eligantur DD. Adminiſtrato-
res, & Auditores Computorum ex forma ele-
ctionis, quæ quot annis fieri ſolet, eliguntur
enim quam plures, quibus ſingulis ſub nomine
Adminiſtratoris, & Procuratoris ſingula de-
mandantur Officia.

Et videtur ceſſare omnis difficultas, tùm ex
quampluribus Ordinibus datis per Capitulum
15 Officialibus prædictis, * vt ſoluant pecunias
diuerſis, qui ordines per neceſſe arguunt ad-
miniſtrationem principalem ſpectare ad Capi-
tulum; Quia cum iſta ſint bona Eccleſiæ, &
non Capituli, vt dictum eſt, non potuit alia ra-
tione dare prædictos Ordines, niſi ratione ad-
miniſtrationis iuxtà not. in d. *Clem. quia con-
tingit. §. vt autèm verſ. ſed eorum gubernatio de
relig.*

Digitized by Google

relig. domib. Tum etiam ex quampluribus con-
feſſionibus Capituli in contractibus, manda-
16 tis, & ordinibus datis, * in quibus fatetur ad-
miniſtrationem ſpectare ad ipſum, quæ qui-
dem Confeſſiones faciunt validiſſimam pro-
bationem *l. cum Te C. de tranſact.* non obſtante,
17 quod emanauerint abſente Epiſcopo * cum
ſint geminatæ *Roman. conſ. 290. num. 7. vbi Ap-
poſtilla*, & cum emanauerint circa factum pro-
18 prium * *Dec. conſ. 151. num. 2. verſ. & cum contra*,
19 & cum verſemur in foro Eccleſiaſtico * ceſſat
omnis difficultas, vt per *Curt. Iun. in conſ. 168.
num. 12. qui de Communi Teſtatur, & reprehen-
dit Alex. in conſ. 180. num. 7. lib. 2.* qui aſſerit
communem eſſe in contrarium; Maximè cum
dictæ Confeſſiones ſint adminiculatæ vel po-
tiùs in caſu iſto deducantur pro adminiculo
Felin. in c. olim in 8. Fallen. de reſcript.

Nec prædicti actus, & Confeſſiones poſſunt
impugnari, quaſi Capitulum eas fecerit prot-
rectorio, non adminiſtratorio nomine: Quia
in quampluribus Capitulum vocat ſe ſimplici-
tèr adminiſtratorem, & licèt in aliquibus vo-
cet ſe prottectorem, tamèn ſubdit *& admi-
niſtratorem*, quæ confeſſio adminiſtratoris
20 præualet, * & eſt attendenda, cum illæ
Confeſſiones ſint in contractibus, & mandatis,
quæ non poſſunt ſuſtineri prottectorio, ſed ad-
miniſtratorio nomine *Anchar. in c. 1. ſub nu. 2.
verſ. qui verò pro vtilitate Gemin. num. 7. ante
finem, verſ. ſed ſi haberet Rectorem de reb. Eccleſ.
non alien. in 6.* vbi dicunt, quod quando Eccle-
21 ſia Inferior habet Rectorem, * alienationes,
& contractus debent fieri nomine ipſius Recto-
ris, quia hoc eſt de his, quæ pertinent ad eius
adminiſtrationem, licèt Epiſcopus tamquàm
Superior illas auctorizet; Cùm autèm in caſu
iſto Capitulum conſtitueri Proueditores ad
lites, & ad negocia, & exegerit, & ſolui man-
dauerit pecunias ex iſto modo contrahendi
apparet, quod hoc fecit tamquàm principalis
adminiſtrator, non vti Protector, Quia iſti
actus debent fieri ab Adminiſtratore, ad quem
negotium ſpectat, cura, & ſollicitudine, non
autèm à Prottectore, qui ſolum habet Ius prot-
22 tectionis, * & præeminentiæ; vt per *Anchar.
in d. c. 1. ſub num 2.*

Non obſtant declarationes *Concilij*, quæ dan-
tur, in quibus dicitur, quod deputati fabricæ
vna cum Epiſcopo recipere debeant rationes,
quia vt conſtat ex declaratione enunciata in il-
la *Cremonenſi*, prætendebatur, quod Epiſcopus
non poſſet recipere rationes, ſtante quod ipſe
nunquam interuenit, dum fuit reddita ratio,
quæ à ſolis deputatis recepta fuit, & *Congreg.
Illuſtriſſimorum Interpretum* reſoluit Contra-
rium. Quia ex verbis *Concilij* tollitur etiam
23 immemorabilis, * & in ſecunda declaratione,
quæ datur dicitur, quod ratio ſit reddenda
Epiſcopo, & Deputatis ea ratione, quia con-
ſuetudo erat, quod ſolis Deputatis reddere-
24 tur, * Er propterea intrabat limitatio *Concilij*,
vt iſto caſu Epiſcopus vnà cum alijs recipere
poſſet rationes, & ita ſunt intelligendæ aliæ de-
clarationes, quæ propterea in caſu iſto non
officiunt, quia nulla adeſt conſuetudo, aut
Conſtitutio, quæ obſtent, vt ſupra dictum eſt.

Neque ſubſiſtit, quod Iura, ſuper quibus
fundatur Epiſcopus, non ſint informa proban-
ti, quia vt patet ex prædictis, etiam illis cir-
cumſcriptis firma remanet *deciſio*; ſed veritas
25 eſt in contrarium, * quia fuerunt extracta par-
tim vigore compulſorialium, partim verò à
26 ſucceſſore in officio. * Vnde dubitari non po-
reſt quin ſint in forma probanti *Dec. in authen.
ſi quis in aliquo num. 26. C. de eden. Verall. deciſ.
244. num. 3. & deciſ. 351. par. 2.*

*Præſens deciſio fuit confirmata die 6. Aprilis
1612. & coram Vbaldo deciſ. 98.*

LEODIEN. CANONICATVS.

Mercurij 16. Nouembris 1611.

ARGVMENTVM.

Retinens beneficia incompatibilia excuſa-
tur à priuatione ob diſpenſationem ipſi
ab Epiſcopo conceſſam.

SVMMARIVM.

1 *Volens retinere Parochialem, & Canonicatum vtroque ipſo iure priuatur.*
2 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper incompatibilitate beneficiorum.*
3 *Multi tamen tenent, quod ex cauſa vtilitatis, vel neceſſitatis poſſit.*
4 *An tamen requiratur monitorium ſunt opiniones hinc inde.*
5 *Error iuris valde dubij æquiparatur errori facti, & excuſat.*

DECISIO DCXXVI.

SAcra Congregatio Concilij cenſuit, quod ſi Ar-
noldus Parochialem, & Canonicatum reti-
2 nere perexerit * eſſet vtroque ipſo Iure priua-
tus, prout etiam firmauit *Rota 5. Iulij an. 1610.*
An autem perexerit retinere, & an ſit excuſan-
dus cognoſcendum reiecit ad Rotam, quæ ad
primum cenſuit non potuiſſe dubitari eum pe-
rexiſſe, cum ex teſtibus conſtet per quindecim
annos vtrumque retinuiſſe, & de hoc etiam con-
ſtat ex Confeſſione facta in diſpenſatione ob-
tenta ab Epiſcopo ad *l. cum precum C. de liber.
Cauſ.*

Ad ſecundum verò cenſuit eſſe excuſandum,
nàm licèt vera ſit Concluſio firmata per *Sacram
Congregationem*, & per *Rotam* in præcitata *deci-
ſione*, quod Epiſcopus non poterat diſpenſa-
2 re, * nec erat neceſſaria alia monitio, tamen
cum multi teneant Epiſcopum ex cauſa vtilita-
3 tis, * vel neceſſitatis Eccleſiæ poſſe diſpenſare
*Alphonſ. de Oyeda de incompatibil. benef. par. 2.
c. 12. nu. 16* prout de facto in caſu iſto diſpen-
ſauit, & aliàs Rota cenſuerit requiri monito-
4 rium * in cauſa *Maceraten. Benefici* licet contra-
rium ſit verum, vt probatum fuit ex ſententia
Illuſtriſ-

Illuſtriſſimorum Interpretum in d. decis. facta ſub die 5. *Iulij* 1610. Ideò Rota cenſuit Arnoldum
eſſe excuſandum,quia ſtante diuerſitate opinio-
5 nũ iſtæ fuit error Iuris valdè dubij * qui æqua-
paratur errori facti, qui excuſat *Felin. in c. de quarta de praſcript. nu.* 27. *Capic. decis.* 10.*n.* 20. *Couar. in c. poſſeſſor. p.*2. *§.*7. *nu.*9. *verſ.* 3. *Concluſio de reg. iur. in* 6.*Put. decis.*118. *nu.*19.*lib.*2. Et quamuis diceretur, quod Arnoldus hodie dedit mandatum ad dimittendum ſub die 13. Maij 1611. Et tamen declaratio *Congregationis Concilij*, quod teneretur dimittere fuit facta ſub die 2. Maij 1609. Nihilominus fuit reſponſum, quod vſque ad diem ſecundam Maij Arnoldus fuit excuſatus ex capite diſpenſationis, & ab indè citrà ex capite monitionis tantùm, quia Sacra Congregatio 19. Martij 1613. cenſuit monitionem non eſſe neceſſariam; mandatum autem de dimittendo fuit datum die 13. Maij eiuſdem anni, & ſic habita ratione ad diſtantiam loci ſtatim poſt detectam veritatem dicitur Arnoldus dimiſiſſe,vndè per ſupradicta venit excuſatus.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE MANGIOLIS.

Mercurij 16. *Nouembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Circa liquidationem fructuum, qui probata poſſeſſione bonorum taxantur iuxta quantitatem conſuetam percipi.

SVMMARIVM.

1 *Fructuum perceptio debet probari per teſtes.*
2 *Poſſeſſio bonorum probatur ex ſubſtentatione litis concurrentibus adminiculis.*
3 *Perceptio fructuum probatur ex poſſeſſione bonorum fructiferorum.*
4 *Quantitas fructuum probatur à conſuetis.*

DECISIO DCXXVII.

DOmini dixerunt fructus eſſe liquidandos ad
rationem lib. 1300. quolibet anno à die
motæ litis contra Faſaninum: licet enim fruc-
1 tuum perceptio debeat probari per Teſtes *
Bald. in l. 1. *num.* 22. *C. de fruct. & lit. expenſ.*
tamen hoc dictum procedit, quandò agitur de
probanda perceptione tantùm, verùm ſi de ea
non dubitatur, ſed ſolum de quantitate, prout
in caſu iſto, quia Faſaninus poſſedit bona, de
quibus in ſententia, quod probatur ex ipſa ſuſ-
2 tentatione litis * concurrentibus adminiculis
videlicet Inſtrumento locationis ſibi facta *Ca-*
ſar de Graſſ. decis. 4. *num.* 2. *de reſtit. ſpol.* quæ
3 quidem bona erant de ſui natura fructifera, *
& ideo non poteſt dubitari de perceptione
fructuum, vt declarat *Neguſ. de pignor. in* 2. *mem-*
bro tertiæ partis nu. 19. *verſ. ſed in hoc poſſet du-*
bitari, & propterea ſequitur, quod in probanda
quantitate fructuum ſufficiat probare à con-
4 ſuetis * *Achill. decis.* 22. *de reſtit. ſpol.* quæ ita
declarat dictum *Baldi*. Nàm illud præſumitur
perceptum, quod communiter conſueuit per-
cipi *Bald. in conſ.*323. *in fin. lib.*2. *& in conſ.*53.
*pariter in fin. lib.*1. Hic autem cum bona fuerint
locata pro d. ſumma per Co· Alexandrinum
ſatis ex prædictis videtur probata quantitas
fructuum.

ROMANA DOMVS.

Sabbato 26. *Nouembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Defectis perſonis in inueſtitura comprehenſis intrat deuolutio ad fauorem Eccleſiæ, quæ probat dominium ex inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Defectis perſonis in inueſtitura vocatis bona deuoluuntur ad Dominum directum.*
2 *Dominium ad effectum rei vendicationis Dominus directus quando probare teneatur.*
3 *Dominium ex Inſtrumento inueſtituræ concurrentibus adminiculis probatur.*
4 *Confeſſio ſicuti præiudicat confitenti ita etiam habenti cauſam ab eo.*
5 *Continuata ſolutiones canonum arguunt effectuatam conceſſionem.*
6 *Solutiones, quæ ex pluribus partitis librorum Monaſterij Domini directi deducuntur, probant.*

DECISIO DCXXVIII.

HÆc domus fuit conceſſa ad tertiam genera-
tionem Ioanni Antonio de Alexandris, &
quatenùs eius filij non haberent deſcendentes
ad vnam nominationem. Vndè cum Ioannes
Petrus filius d. Ioannis Antonij vocatus primo
ex Auunculo Cardinale de Domo Conſiliaria,
& deindè ex Domo Ghiſleria cum ex Stegma-
tum ſimilitudine, & amore erga Defunctum
Cardinalem illa ſamilia fuerit donatus per S.
Pium V. & Vtriuſque Signaturæ Referendarius
creatus deceſſerit ſine filijs prius vigore dictæ
facultatis nominata Camilla ex ſorore Nepte,
quæ modo deceſſit, non poteſt dubitari, quin
1 intret deuolutio ad fauorem Eccleſiæ * §. *Em-*
phiteuſis auth. de non alien. Reb. Eccleſ. Clar. in §.
*Emphiteuſis quæſt.*42. *verſ. aliquando Corbul. de Iu-*
re Emphit. tit. de Cauſ. priuat. ob lin. finit num 1.
& 2.
Nequè obſtat, quod ex dicto Inſtrumento
non probatur dominium ad effectum rei ven-
dicationis, quia aliqui ex Dominis conſidera-
bant, quod non agitur rei vendicatione ob non
2 ſolutum Canonem, * vel ex alia cauſa, ita ut
dici

dici poſſit, contractum eſſe potiùs cenſualem, quàm Emphiteuticum, ſed agitur rei venditione vigore pacti ob lineam finitam, & ideò ſatis eſt, quod ſit locus pacto, & quod Contractus probetur effectuatus, prout probatur ex infra dicendis, & in omnem euentum ex Inſtrumento concurrentibus adminiculis proba-
3 tut dominium * *Pariſ. conſ.* 27. *num.* 1. *&* 2. *& conſ.*104. *num.*82. *lib.*1. *& fuit dictum in cauſa Placentina Adminiſtrationis* 10. *Maij* 1581. *coram Contuccio*, & aliàs ſæpius. Adminicula autem hic plura adſunt, nempè confeſſio Ioannis Petri in Teſtamento Ibi. *Hauendo io vna Caſa all' Arco di Camigliano delli Padri della Minerua con facoltà di nominare vna perſona Nomino Camilla mia Nepote*. Quæ confeſſio ſicuti, præiu-
4 dicaſſet Ioanni Petio, * ita nocet habenti cauſam ab eo *l. ſi ſuperatus ff. de pignoribus Aymon. conſ.*507. *num.*4. *&* 33. Præterea ad ſunt con-
5 tinuatæ ſolutiones Canonum, * quæ arguunt effectuatam conceſſionem *Alex. conſ.* 8. *num.* 1. *lib.*7.*Modern. de præſumpt. præſumpt.*63. *num.* 13.
6 Quæ licèt deducantur ex libris Monaſterij,* tamen cum deducantur ex pluribus partitis probant *Aymon. de antiq. temp. Sect. quæ incipit. Quid in lib. num.*23. *Socin. Sen. conſ.*295. *num.* 2. *in fin. lib.* 2.

ROMANA OFFICII

Lunæ 28. *Nouembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Non ſoluta ſumma conuenta non debentur alimenta correſpectiuè promiſſa. Cætera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Actus dicuntur correſpectiui ſi fuit facta promiſſio alicuius rei ſubordinata ad ſolutionem certæ ſummæ.*
2 *Dum actus ſunt correſpectiui vnus non poteſt approbari, & alter impugnari.*
3 *Alimenta promiſſa ſed ſubordinatè ad certam Summam, non ſoluta Summa non debentur.*
4 *Promittens præſtare alimenta in domo non tenetur ad illa extra domum.*
5 *Alimenta minus taxantur, quando præſtantur pluribus ad vnam menſam.*

DECISIO DCXXIX.

Domini reſoluerunt, Aſcanium non teneri ad alimenta erga Claudium cum ipſe pro eis non ſoluiſſet ſcuta tria Menſtrua, prout fuerat conuentum, nam cum iſta promiſſio alimentorum ſit ſubordinata ad ſolutionem dd. ſcuto-
1 rum trium, * & è conuerſo iſti actus ſint Correſpectiui *Bald. conſ.* 179. *lib.* 2. & propterea vnus dicitur ineſſe alteri, itaut vnus non poſ-
2 ſit approbari, * & alter impugnari. *Alex. conſ.* 111. *num.* 3. *verſ. & habet vnum capitulum lib.* 3. *Surd. conſ.* 217. *nu.* 19. *&* 20. Vndè non ſolutis dd. ſcutis tribus nec Aſcanius tenebatur ad ali-
3 menta, * *Aymon conſ.* 230. *num.* 2. *& conſ.* 179. *in fin.* Vbiquod poſito vno ponitur aliud, ſublato vno tollitur, & aliud, quia non debent diuerſo iure Cenſeri, & ceſſabat omnis difficul-
4 tas, quia Aſcanius promiſit alimenta in Domo* Vnde non tenebatur præſtare extra Domum. *Bart. in l. Caio* §. *Imperator ff. de aliment. & cib. leg. Alex. conſ.* 100. *col.* 1. *lib.* 1. *Aymon. conſ.* 268. *col.* 1. *Rolan. latè conſ.* 22. *num.* 9. *& ſeqq. lib.* 1. *natt. conſ.* 387. *num.* 4.

Non obſtat, quod promiſſio alimentorum videatur correſpectiua ad alia pacta poſita in Societate, quia contrarium eſt verius, cum non habeat connexitatem, nec referantur ad Idem, & iſta promiſſio alimentorum habet ſuam perfectionem ex diuerſo, nempe ex promiſſione ſcutorum trium & ideo nulla adeſt correſpectiuitas, quę deberet conſiderari cum illa qualitate in domo, & mediante ſolutione ſcutorum trium & ideo eum Claudius, nec voluerit inhabitare in domo, nec ſoluere ſcuta tria mẽſtrua auri in auro, Aſcanius non tenetur per ſupradicta, maximè, quia menſa erat promiſſa
5 cum alijs Iuuenibus Officij, * & ſic habita ratione ad vnam menſam factam pro plutibus, & ad qualitatem perſonarum, ſcuta tria auri in auro videbantur ſufficientia pro alimẽtis vnius.

PAMPILONEN. IVRISPATRONATVS DE IANZI.

Lunæ 28. *Nouembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus prætendens eſſe Ordinarium alicuius loci tenetur concludenter probare & quomodo id probet, & huius probatio elidatur.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus, qui prætendit eſſe Ordinarium alicuius loci tenetur concludenter probare & num.* 9.
2 *Confeſſiones circa ea, quæ in iure conſiſtunt non nocent.*
3 *Confeſſio, in qua quis fatetur furtum comiſiſſe, ſi re vera furtum non commiſit non præiudicat.*
4 *Confeſſio in qua quis fatetur ſe eſſe vſurarium generaliter non præiudicat.*
5 *Confeſſio ambigua quomodo intelligatur.*
6 *Aliqua loca eſſe in certa Diæceſi ex quibus probetur.*
7 *Ciuitas* Boianen. *in Regno Franciæ fluctuabat in fide.*
8 *Diſpoſitum ad certum effectum non debet intelligi ſimpliciter.*

DE-

DECISIO DCXXX.

CVm per tres ſententias fuerit pronunciatum
conſtare de inre patronatus ad fauorem
Catharinæ, Epiſcopus Pampilonen. tanquam
ordiuarius venit ad cauſam prætendeus dd
probationes uon eſſe ſufficientes coutra ipſum
licet tales fuerint viſæ, dum incidenter age-
batur inter Compatronos,& Rota ommiſſo hu-
iuſmodi articulo voluit videre, An conſtaret
Epiſcopum Pampilonen. eſſe ordinarium loci
de Ianzi, & negatiuè fuit reſolutum, quia
1 hoc ipſe non probat concludenter, * proût te-
netur *Abb. in c. cum olim num.* 2. *de Cenſibus* qui
loquitur in terminis; licet enim ipſe allegat
plures confeſſinnes Catharinæ in mandatis da-
tis in quibus enunciatur locum de Ianzi eſſe
Pampilonen. Diæceſis, tamen iſtæ confeſſio-
2 nes non nocent * cum ſint circa ea, quæ in Iure
conſiſtunt, nempè quod locus de Ianzi ſit in
Diæceſis vnius, vel alterius *l. ornamentorum ff.
de aur. & arg. leg. Bartol. in l.* 1. *num.* 12. *ff. ſi
cært. pet.* Et ideo ſi quis confiteatur ſe furtum
3 commiſiſſe, * ſi re vera furtum non commiſerit
talis confeſſio non præiudicat puta ſi res,quam
dicit ſe ſubtraxiſſe erat propria ipſius confiten-
tls, & ſi quis fateatur ſe eſſe vſurarium genera-
4 liter, * talis confeſſio nõ præiudicat, quia quod
quis ſit vſurarius in Iure conſiſtit, & uon ſta-
tur ſimplici confeſſioni, nisi aliter exprima-
tur actus, vt eleganter *per Aymon. in Conſ.* 48.
num. 7. *& ſeqq.* In propoſito autem licet Ca-
tharina faſſa fuerit locum de Ianzi eſſe Pampi-
lonen. Diæceſis tamen iſta confeſſio poteſt in-
5 telligi in caſu diſpoſitio in breui * Pij V. de
quo mox dicetur iuxta notata per *Ruin. in conſ.*
170. *nu.* 8. *&* 10. *lib.* 3. & in omnem euentum
multum eliditur, ex quo in Breui conceſſionis
Iuriſpatronatus factũ per Pium IV. enunciatur
6 locum de Ianzi eſſe Baionen. Diœceſis, * & ex
ſententia Epiſcopi Baionen, lata tamquám ab
Ordinario ſuper Iurepatronatus ad fauorem
Catharinæ, & ex d. Breui SS. Pij V. in quo
narratur quod locus, de quo agitur eſt in Diæ-
ceſ. Baionen. Regni Nauarræ, in Dominio ta-
men Regis Cattholici,& quoad euitanda peri-
cula animarum,quæ potuiſſent accidere ex con-
uerſatione in locis ſuſpectis, ordinatur Epiſ-
copo Baionen. vt deputet Vicarium foraneum
pro cauſis cognoſcẽdis,& Metropolitano,vt de-
putet aliũ pro cauſis appellationum, ne populus
cogeretur adire Ciuitatem Baionen. in Regno
7 Frãciæ,ex quo fluctuabat á fide * quibus negli-
gentibus intra 60. dies hoc facere loco Epiſco-
pi Baionen. deputauit Pampilonen. loco vero
Metropolitani Calaguritanum Epiſcopum,quę
deputatio fuit facta non perpetuo, ſed duran-
tibus calamitatibus, & propterea iſta deputa-
tatio Epiſcoporum non debet operari, vt Epiſ-
copus Pampilonen. dicatur Ordinarius ſimpli-
8 citer, * cum fuerit hoc ordinatum ad certum
effectum, nempe pro cognitione cauſarum, ne
Cattolici contaminarentur conuerſando in lo-
loco ſuſpecto *Bald. Conſ.* 472. *num.* 1. *verſ. ſed.
vbi apponitur clauſula lib.* 2. *Angel. de Peruſ. conſ.*
66. *num.* 6. *verſ. clauſula enim.*

Non obſtat, quo dBreue Pij V. non ſit in
forma probanti; quia ſi eſſet in forma proban-
ti ceſſaret omnis difficultas; ſed deducitur ad-
miniculatiuè, vt ex illo, & alijs reddatur tur-
bida Confeſſio Catharinæ Itaùt dicatur Epiſ-
copum Pampilonen. ex illa confeſſione non
plæne probaſſe intentionem ſuam, proût de Iu-
9 re tenetur, vt per *Abb. loco ſuperius alleg.*

ROMANA DE MAGDALENIS.

Veneris 2. Decembris 1611.

ARGVMENTVM.

Agitur circa valorem bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Eſtimationi bonorum factæ à Teſtatore in teſta-
mento hæres ſtare tenetur.*
2 *Prætia rerum temporis tranſcurſu mutantur.*
3 *Prætium rei de præſenti præſumitur in præteritum
niſi de contrario doceatur.*
4 *Iurium,quæ non ſunt in actis non eſt habendaratio.*

DECISIO DCXXXI.

ANtonina de Mathęis erat Creditrix ſuæ do-
tis Fabij Viri, nec non fuit hæres cum be-
neficio legis, & inuentarij, & cum dd. de
Magdalenis agerent reuelatione indemnitatis
contra bona d. Fabij 2. *Maij præteriti* fuit actum
de illurum valore, vt videretur, An ſatisfacto
Antoninæ, quam potuiſſe ſibi ſatisfacere iam
fuit reſolutum, remaneret vndè dd. de Mag-
dalenis poſſent ſe reualere, & ommiſſo effectu
dubij, quoad valorem bonorum tantum, Do-
mini perſiſterunt in reſolutis, quantum ad Do-
mum Sancti Euſtachij, quod eſſet valoris
ſcutorum 2750. ex deductis in alia *deciſ.* quæ
non impugnabantur. Quoad apotecam Campi
Floræ pariter placuit deciſio, nempè quod eſ-
ſet valoris ſcutorum 2000. tanti enim fuit æſti-
mata in Teſtamento Antoninæ; cui æſtimatio.
1 ni tenetur ſtare D.Alphonſus hæres * ex allega-
tis in puncto per *Cagnol. in l. num.* 167. *C. de re-
ſcind. vendit.* & quamuis fuerit replicatum,
quod huiuſmodi æſtimatio fuit facta in teſta-
mento Antoninæ de anno 1587 ad alium ef-
fectum, & pretia rerum temporis tranſcurſu
2 mutantur * *l. prætia rerum ff. ad l. falcid.* & ſic non
poſſe inferri ad tempus ſatiſfactionis Antoni-
næ; Tamen fuit duplicatum, quod de præſen-
3 ti præſumitur in præteritum, * niſi de contra-
rio doceatur ex allegatis per *modernum de præ-
ſumpt. lib.* 1. *q.* 24. *num.* 41. *&* 47. nec contra-
rium prabatur ex quietantijs factis per Fabium
de anno 1561. & 1562. ad rationem ſcutorum
60. pro quolibet anno, & ex locatione facta
per ſeptem annos ſequentes de anno 1573. ad
eandem rationem, quia iſta iura non ſunt in
actis, neque fuerunt recognita, & ideo quic-
quid dicendum eſſet, ſi eſſent de actis in hoc
caſu

Digitized by Google

caſu de illis nulla fuit habita ratio. * Quantum verò ad Hoſpitium Angeli, quod fuit firmatum eſſe valoris ſcutorum 2900. habita ratione Scutorum 180. computando penſiones ad rationem quinque pro Centenario, DD. receſſerunt à reſolutis, quia in eo fuerunt facta meliora menta ſcutorum 1600. ex quibus licet per Conductorem fuerint donata ſcuta 540. Domino Alphonſo hæredi Antoninæ; tamen iſtud lucrum debet cedere commodo d. Domini Alphonſi, quia vt cumque ſit melioramenta fuerunt facta, licet illa poſſideat Alphonſus titulo donationis, qui eſt titulus Iuſtus, & in omnem euentum adhùc remanet creditor pro ſcutis 1060.

Quoad credita Antoninæ placuit dominis Deciſio; reſeruarunt tamen; prout, & in alia deciſione quod de fructibus Cenſus videatur.

LVCANA BONORVM.

Lunæ 5. Decembris 1611.

ARGVMENTVM.

Notarius annotans pro ſeruatione termini vnam diem non iuridicam pro iuridica non nocet partibus.

SVMMARIVM.

1 *Citatus ad primam diem cenſetur citatus ad p. d. iuridicam.*

Exequijs Regis Franciæ interuenit Papa num. 1.

2 *Notarius annotãs pro ſeruatione termini vnam diẽ non iuridicam pro iuridica non nocet partibus.*

3 *Dies non eſt iuridica in Rota, quando Auditores non ſedent.*

4 *Si Notarius apponat diem pro alia, ex qua mala appoſitione reſultat, quod appellatio eſt interpoſita extra tempus ſi apparet fuiſſe erratum ſuſtinetur appellatio.*

5 *Clauſula* arbitrio *multum remittit de rigore iuris, ita vt intret æquitas.*

DECISIO DCXXXII.

1 Pars fuit citata ad primam diem, * quæ prima dies cenſetur Iuridica *Put. deciſ. 212. lib. 2.* quæ cadebat ſub die 28. Maij, ſed per accidens illa dies non fuit Iuridica propter exequias Regis Franciæ, quibus interuenit SS. D. Noſter, & propterea prima dies cadebat ſub die 2. Iunij, Notarius autem annotauit ſeruationem termini ad ſententiam ſub
2 die 28. Maij, * quaſi illa dies fuiſſet Iuridica
3 ſed cum hoc non potuerit eſſe, * quia tunc Auditores non ſederunt, vt ex actu ipſo hoc colligitur ibi *In Palatio Apoſtolico mane hora audientiæ conſueta in illo loco ſolito pro Tribunali ſeden. &c.* ſequitur, quod iſta annotatio non debeat nocere partibus per doctrinam *Bald. in l. 2. circa fin. C. de falſ. cauſ. adiect.* vbi quod ſi
4 Notarius appoſuit vnam diem pro alia, * ex qua mala appoſitione reſultet, quod appellatio ſit interpoſita extra tempus, ſi per euidentiã rei apparet fuiſſe erratum, ſuſtinetur appellatio quod tantò magis debet procedere in caſu iſto
5 propter clauſulam, *arbitrio*, * quæ multum remittit de rigore Iuris, itaut intret æquitas *Creſcen. deciſ. 4. num. 3. de teſtibus.*

CONSTANTIEN. CANONICATVS.

Veneris 9. Decembris 1611.

ARGVMENTVM.

Canonicatum eſſe Sacerdotalem ex quibus deducatur.

SVMMARIVM.

1 *Canonicatum eſſe Sacerdotalem probatur ex Statuto Eccleſiæ iunctis teſtibus.*

2 *Statutum Eccleſiæ diſponens, quod Præbendæ ſint ſacerdotales non inde ſequitur, quod habeant onus ſacerdotij annexum.*

3 *Præbendas habere onus ſacerdotij probatur ex verbis ſtatuti Eccleſiæ diſponentis, quod præbendæ ſint ſacerdotales.*

4 *Præbenda non dicitur Sacerdotalis, quando onus Miſſarum ſolum eſt annexum, quia non aſtringitur celebrare per ſe ipſum.*

5 Rot. in Tuden. Canonicatus 21. Aprilis 1608. coram Iuſto *in quibus terminis loquatur.*

6 *Canonicatus dicitur Sacerdotalis, ex quo ſtatutum Eccleſiæ diſponit, quod infra certum tempus promoueri debeat.*

7 *Canonicatus differt à præbenda.*

8 *Præbendæ quando ſunt annexæ Canonicatui, ſublato Canonicatu cenſetur etiam ſublata præbenda.*

9 *Narratiua reſpectu Canonicatus Presbyteratus eſt intelligenda in ordine ad præbendam & num. 11.*

10 *Facta expreſſione Canonicatus, & præbendæ vnus non venit in conſequentiam alterius, vt impetrato vno cenſeatur in conſequentiam, et alius impetratus, ſed vterque principaliter eſt impetratus.*

12 *Statutum Eccleſiæ abſque conſenſu Epiſcopi non poteſt reuocari.*

DECISIO DCXXXIII.

Pro complemento iuſtificationis gratiæ Domini Seuerini dubitaui, an Canonicatus, de quo agitur eſſet ſacerdotalis, & quia hoc vi-
1 debatur ſatis probatum ex *ſtatuto* Eccleſiæ * iunctis teſtibus nempe 5. *et* 8. *ſuper ſexto* iuxtà notat. per *Ioannem Andr. in c. ei cui nu. 6. et per Franc. in Gloſſ. 2. num. 6.*

Prò Illuſtriſſ. Domino meo Cardinale Gonzaga deducebatur primo, quod cum *ſtatutum* præcipiat, quod duæ præbendæ debeant eſſe
2 Sacerdotales non inde ſequebatur, * quod haberet onus Sacerdotij annexum ex *Gloſ. in cap. ei cui*

ei cui in verbo nundum de præben. iu 6. Gemhian.
num. 11. Contrarium ramen viſum fuit Domi-
nis, quia verba illa quod duæ præbendæ ſint Sacer-
3 dotales ſunt ſatis clara, * & oſtendunt annexio-
nem ex Io. Andr. et alijs ſupra allegat. & colligi-
tur ex ipſa Gloſſ. Franch. et Geminiano, qui non
videntur ſentire contrarium in caſu iſto, ſed
tunc quando onus Miſſarum ſolum eſſet anne-
4 xum, * quia tunc non aſtringitur celebrare
per ſe ipſum, vt dixit Rota in Cauſa Romana Ca-
pellaniæ 23. Ianuarij 1589. coram bo. me. Card.
Pamphilio & in iſtis terminis loquitur deciſio
Tuden. Canoniratus 21. Aprilis 1608. coram bo.
5 me. Iuſto * Et ceſſat omnis difficultas, quia in
dicto ſtatuto cauetur, quod talis Canonicatus
6 debeat infra biennium promoueri, * quod ali-
qui ex Dominis dicebant correctum per Conci-
lium Tridentinum ſeſſ. 24. c. 12. §. neminem etiam
de reform. itaut teneatur promoueri infra an-
num. Vnde apertè colligitur quod Canonica-
tus eſt ſacerdotalis vt per Io. And. et Franc. in
c. et eui locis præalleg.

Secundo deducebatur, quod Statutum loqui-
tur de præbenda, non autem de Canonicatu,
7 quæ inter ſe differunt * Innor. in c. vltimo nu. 1.
circa fin. de Cleric. non reſident. Abb. in c. cum
M. Ferrarienſ. num. 31. de conſt. Sed iſti Docto-
res diſputant, an quandò quis eligitur in Ca-
nonicum debeat habere præbendam, & reſpō-
dent cum diſtinctione, qui non eſt caſus no-
ſter, in quo cum Præbendæ ſint annexæ Cano-
8 nicatibus, ſublato Canonicatu, * cenſetur e-
tiam ſublata præbenda Rip. in c. cum M. Ferrar.
num. 170. verſ. nam ex quo quis eſt Canonicus de
conſtit. vbi etiam Felin. num. 13. 14. & ſeqq. &
ideò non eſt facienda vis in eo, quod ſtatutum
loquatur de præbenda. Neque refragatur, quod
fuerit narratum Canonicatum, & præbendam
Sacerdotales, quia narratiua Canonicatus eſt
9 intelligenda in ordine ad præbendam, * neque
contrarium dicit Bald. in conſ. 472. num. 3. verſ.
ad hor reſpondeo lib. 2. quia ſolum firmat, quod
ſi exprimitur Canonicatus, & Præbendæ, vnus
10 non venit in conſequentiam alterius, * vt im-
petrato vno cenſeatur in conſequentiam, &
alius impetratus, ſed vterque principaliter eſt
impetratus quod etiam eſt verum in caſu iſto
ſed narratiua præsbyteratus reſpectu Canonica-
11 tus fuit facta * in ordine ad præbendam.

Tertio deducebatur, quod prædictum Statu-
tum fuerat reuocatum, ſed neque hoc placuit,
quia dicta reuocatio fuit poſt impetrationem
Domini Seuerini, nec tenet, cum fuerit facta
12 abſque conſenſu Epiſcopi * qui erat neceſſa-
rius, cum ageretur de diſponendo ſuper ſtatu
Eccleſiæ Anchar. in c. ſtatuimus nu. 1. de tranſact.

ROMANA DOTIS.

Lunæ 12. Decembris 1611.

ARGVMENTVM.

Obligatio de reſtituendo ad omne manda-
tum Iudicis cum clauſula quorum inte-
reſt ſuffragatur omnibus intereſſe haben-
tibus.

SVMMARIVM.

1 *Vigore ſtipulationis Notarij pro omnibus quorum intereſt, aut intereſſe poterit cenſetur acquiſitum ius omnibus quibus intereſt.*
2 *Nemo ſibi ipſi ius dicere poteſt in propria cauſa.*
3 *Clauſula* quorum intereſt *non operatur ad fauorem omnium, quorum intereſt, ſed tantùm ad fauorem eorum, ad quorum inſtantiam fuit appoſita.*
4 *Declara vt hic.*

DECISIO DCXXXIV.

REuerendiſſimus D. Ala dùm erat locumte-
nens A. C. ad inſtantiam Ioannis Baptiſtæ,
& Antoniæ coniugum mandauit inuentariari
bona quondam Ioannis Baptiſtæ Renę, & in-
uentario facto voluit deponi pænes perſonam
idoneam ad effectum conſignandi cui, vel qui-
bus Dominus mandabit, quæ bona fuerunt
inuentariata, & depoſitata pænes Clariciam d.
quondam Io. Baptiſtæ Renæ vxorem, quæ ſe
obligauit illa reſtituere cui, vel quibus Domi-
nus mandabit, & adeſt ſtipulatio Notarij pro
omnibus, quorum intereſt, intererit, aut in-
tereſſe poterit.

Dictus Reueren. Ala fideiuſſor Renæ agit
contra Clariciam pro reſtitutione dicti depo-
ſiti Vigore dictæ Stipulationis Notarij pro om-
1 nibus, quorum intereſt &c. * per quam cenſe-
tur acquiſitum Ius Domino Alæ, cuius inte-
reſt Capic. deciſ. 73. n. 4. 5. & 6. Dec. conſ. 607.
num. 9. Natt. conſ. 534. num. 9. latè Card. Man-
tic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 14. tit. 26. nu. 8.
& ſeqq.

Pro parte Clariciæ duo opponebantur, alte-
rum, quod D. Ala non poterat ſibi Ius dicere
2 in propria cauſa * l. vn. C. ne quis in propr. cauſ.
l. extat ff. quod met cauſ. & ideò clauſula quorum
intereſt non operatur ad ſui fauorem; Alterum
verò, quod dicta clauſula operatur ad fauorem
3 coniugum, & habentium cauſam ab illis, * non
autem ad fauorem omnium quorum intereſt,
vt fuit reſolutum in cauſa Romana deuolutionis
Domus 13. Iunij 1608. coram R. P. D. meo Man-
zanedo.

Hæ tamen oppoſitiones nō placuerunt DD.
Quia D. Ala proceſſit ad Inſtantiam credito-
rum, & hodie ipſe venit ex iure ceſſo, & ſic
non dixit ius in propria cauſa, & licet eius in-
tereſſe eſſet quodammodo ſecundarium, non
principale, non refert Bald. in d. l. vnic. num 3.
C. ne quis in ſua cauſ. vbi Saliret. propè finem.

Ad ſecundam fuit dictum, quod ſi Claricia
ſimpliciter ſe obligaſſet de reſtituendo bona ad
4 inſtantiam coniugum, * tunc procederet ob-
iectum, quod clauſula, quorum intereſt &c. eſ-
ſet intelligenda ad fauorem illorum, qui ha-
buiſſet Cauſam à dd. Coniugibus; Iudex verò
noluit obligationem; quod bona reſtituerentur
coniugibus, ſed generaliter, cui, vel quibus
Domi-

Digitized by Google

Dominus mandabit, & propterea cum ad hoc ſe obligaſſet Claricia, quod eſt generale, clauſula; *quorum intereſt* generaliter quoque debet accipi, vt compræhendat omnes quorum intereſt, vt ſupra dictum eſt.

ROMANA DOMVS DE SPANNOCHIIS.

Veneris 16. *Decembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Conceſſa emphyteuſi, vel locatione ad tertiam generationem veniunt omnes filij primi acquirentis, ita vt vnus non poteſt in præiudicium aliorum alienare partem ad ipſum ſpectantem, ſed per obitum accreſcit alijs ſuperuiuentibus.

SVMMARIVM.

1 *In emphyteuſi, vel locatione facta ad tertiam generationem incipiendo ab acquirente ſucceditur ordine ſucceſſiuo, vid. primo acquirens, deindè filij, & poſteà Nepotes.*

2 *Defuncto uno ex uocatis in locatione per ius accreſcendi, uel non decreſcendi ſpectat ad ſuperſtitem.*

3 *Vocatus ad emphyteuſim, quando non eſt primus acquirens non poteſt alienare in praiudicium aliorum uocatorum.*

4 *In conceſſione emphyteuſis, uel locationis pro ſe, filio, & filio filij, & in defectum maſculorum fæminis, mortuo primo acquirente intelligitur uocatus illius primogenitus. Limita num. 9.*

5 *Primus acquirens in emphyteuſi an faciat primum gradum.*

6 *Locatio facta pro duobus hæredibus intelligitur pro filijs primum & deindè pro Nepotibus.*

7 Gabr. conſ. 85. num. 6. lib. 2. *in quibus terminis loquatur.*

Honded. conſ. 54. num. 40. lib. 2. *in quibus terminis loquatur.*

8 *Locatione facta pro una fæmina in defectum maſculorum uenit primogenita.*

DECISIO DCXXXV.

Marcus Antonius Conduxit Domum; de qua agitur ad tertiam generationem Maſculinam, & in defectum Maſculorum ad fæmininam, & in defectum generationis ad nominationem vnius perſonæ tantùm, incipiendo ab ipſo Marco Antonio, & vt ſequitur finien. Vnde defuncto prædicto Marco Antonio relictis Angelo, & Hieronymo filijs, Defuncto poſtmodùm Angelo, qui diſpoſuit de medietate iſtius Domus, Dubitaui, An integra Domus ſpectaret ad Hyeronimum, & Rota cenſuit affirmatiuè reſpondendum, quia ſtante acquiſi-
1 tione modo prædicto facta * in ea succeditur ordine ſucceſſiuo, vt primo acquirens, deindè filij, poſtremo Nepotes *Bart. in l. quod dicitur num. 6. ff. de verb. oblig. Roman. conſ. 35. num. 1. Clar. in §. Emphit. quæſt. 35. Put. deciſ. 289. lib. 2. Tiraquel. in retract. lignag. §. 1. gloſ. 9. num. 238.* & cum obierit Angelus ſine filijs tota Domus ſpectat ad Hieronymum Superſtitem per Ius
2 accreſcendi, vel non decreſcendi * *l. ſi mihi, & Titio, vbi Bart. num. 7. Iaſ. num. 12. ff. de verb. oblig. Idem Bart. in conſ. 58. lib. 1. Clar. in §. Emphit. quæſt. 39 num. 2. & 3.* vbi de communi. Non enim potuit Angelus alienare in præiudicium
3 Hieronymi vocati, * cum non fuerit primus acquirens *Alex. conſ. 136. ante num. 1. verſ. ſi ergo bona prædicta lib. 1. & conſ. 8. num. 15. lib. 3. & & conſ. 89. num. 11. lib. 4. Gabr. de Iur. emphit. concluſ. 2. num. 12. verſ. quinto limita, vbi quod de iſta Concluſione nullus dubitat.*

Non obſtat, quod poſtmodùm in Inſtrumento Inueſtituræ dicatur, *Hanc autèm locationem fecerunt dicti Deputati Marco Antonio, & eius filio, & filio filij, & in defectum maſculorum*
4 *fæminis * per gradus, & eis deficientibus in vnam nominationem*, & ideò videtur dicendum, quod ſuccedere habuit Angelus ſolus Primogenitus *Gabr. conſ. 85. nu. 6. lib. 2. Modern. Eugub. conſ. 54. num. 40. lib. 2.* Quia fuit reſponſum, quod cum controuerſia ſit; An primus acquirens faciat
5 primum gradum * ex allegat. per *Gabr. de Iur. Emphit. Concluſ. 4.* iſta clauſula; *Hanc autem locationem*, fuit appoſita ad declarandum, quod primus acquirens compræhenditur in generatione, non autèm ad reſtringendùm, vt patet ex Serie Inſtrumenti, & ex verbis illis, vt ſupra dictum eſt, quæ ſunt repetitiua præcedentium, & quia etiàm non contradicit priori diſpoſitioni iuxtà notat. *in auth. de non alienan. §. Emphit* vbi locatio facta pro duobus hæredi-
6 bus * intelligitur pro filijs primum, & deinde pro Nepotibus, quia ſequeretur maximum abſurdum, quod fæminæ excluderent Secundo
7 genitum: Et prædictis non reſiſtis *Gabr.* * nec *modern. Eugubinus locis præcitatis*, Quia loquuntur quando in defectum Maſculorum locatio
8 facta eſt pro vna fæmina, * & iſto caſu venit primogenita, qui non eſt caſus noſter, quia hic locatio eſt facta pro Filiis, & Nepotibus
9 generalitèr, * & poſtmodùm eſt appoſita declaratio in numero ſingulari non ad declarandas perſonas ſucceſſibiles; Sed gradus ſucceſſionum vt patet ex prædictis.

FERRARIEN. BONORVM

Lunæ 19. *Decembris* 1611.

ARGVMENTVM.

Inueſtitura conceſſa pro ſe filijs, & Nepotibus tantum cum prohibitione alienationis in perſonas prohibitas non poteſt fieri alienatio in Eccleſiam, & loca pia. Quandò ſaltèm debeatur æſtimatio Ec-

cleſiæ *Conſtitutio Bonifaciana* quid diſponat circa emphyteuſim.

SVMMARIVM.

1 Conſtitutio Bonifaciana *diſponit, quod de vtili dominio translatio, donatio, vel legata in loca, vel perſonas de iure probibitas fieri non poſſint, & facta non valeat.*

2 *Perſonæ, in quas de iure ſunt probibitæ alienationes emphyteuſis, ſunt Eccleſia, Hoſpitalia, & pia loca, vbi de ratione.*

3 *Bona Hoſpitalium auctoritate Epiſcopi erectorum, & aliorum locorum piorum non poſſunt alienari ſine ſolemnitatibus.*

4 *Priuilegia conceſſa Eccleſiæ cenſentur etiam conceſſa pijs locis.*

5 *Per alienationem emphyteuſis in Eccleſiam fit deterior conditio Domini directi.*

6 *Pactum, quod emphyteuſis non poſſit alienari in perſonas prohibitas eſt conforme iuri communi.*

7 Conſtitutio Bonifaciana *mandat bona emphyteutica ſubiacere legato, teſtamento, & codicillis, dumodò tamen non fiat in perſonas de iure prohibitas.*

8 *Eccleſiæ, ad quam peruenit emphyteuſis ſaltèm debetur æſtimatio.*

9 *Declara procedere ſi emphyteuſis non eſſet finita per obitum alienantis. Secùs autem ſi ſit finita.*

10 Specul. de emphyt. §. Nunc aliqua verſ. 117. *intellectus.*
Io: Andr. in cap. potuit num. 9. de locat. *in quibus terminis loquatur num.* 10.
Imol. in cap. potuit num. 25. circa finem de locat. *in quibus terminis loquatur num.* 10.

11 *Inueſtitura non debetur hæredibus inueſtiti, quando eiuſdem deficit conſenſus.*

DECISIO DCXXXVI.

THomas à flumine obtinuit inueſtituram bonorum, de quibus agitur pro ſe filijs, & nepotibus tantùm cum prohibitione alienandi dd. bona in perſonas prohibitas ſecundum tenorem Conſtitutionis Bonifacianæ, in qua ca-
1 uetur,* quod de vtili dominio translatio, donatio, vel legata in loca, vel perſonas de Iure prohibitas fieri non debeant, nec poſſint, & facta pœnitus viribus non ſubſiſtat; huiuſmodi autem loca inter alia ſunt Eccleſia, Hoſpita-
2 lia,* & pia loca, quia ſi bona Emphyteotica tranſirent ad Eccleſiam, & loca prædicta fieret deterior Conditio Domini; non enim ſpes eſſet, quod res ad ipſum redire poſſint per mortem, cum Eccleſiæ, & dicta loca non moriantur, cum tamen alias defuncto emphiteuta ſine hærede emphiteuſis reuertatur ad Dominum, nec etiàm Eccleſiæ, & pia loca poſſunt iura ſua ſic facilè alienare, ſicut priuatus, quia requiritur, quod ſubſit cauſa, & interueniant ſolemnitates, & alia, & ſic facile dominus non reciperet laudemium, ſicùti quandò emphiteuſis transfertur in priuatum, & propterea cum Eccleſia ſit cultrix, & autrix Iuſtitiæ, & non patiatur aliquid contra Iuſtitiam fieri in ſe, vel alium, & clarum ſit, quod Dominus nimis grauaretur, cum Emphiteuſis numquàm ad ſe reuerteretur; Propterea hoc non patitur Eccleſia, quia ſernat in alijs perſonis, quod in ſe debet ſeruari, cum ſit vltimum, & ſupremum refugium oppreſſorum, & hoc non quidem ex vi arctatiua, ſed directiua rationis, & ex approbatione Romanorum Pontificum, & ita eſt intelligendus *text.* dum dicit Eccleſiã eſſe perſonam prohibitam in *c. 1. de alien. feud. & ibi Alex. in princ. & num. 4. & 5. cum ſeq. Iſern. num. 4. Bald. num. 5. Præpoſit in §. vnde poteſt. n. 3. per tot. Specul. de emphit. alias de locat. §. nunc aliqua verſ. 116. Immol. in c. potuit num 25. de loc. Iaſ. in l. fin. num. 95. C. de Iur. emphit.* & in terminis Hoſpitalium fundatorum auctoritate Epiſcopi, & locorum Piorum colligitur ex *Falin. in c. de quarta n. 3. verſ 2. in alien. rerum Hoſpit. & num 10. & 11. de præſcript.* vbi quod bona illorũ locorũ nõ poſſunt alienari ſine ſolemnitati-
3 bus* *Abb. in c. accedentibus num. 3. de priuileg.*
4 vbi quod priuilegia conceſſa Eccleſijs, * cenſetur etiam conceſſa pijs locis militat eadem ratio, quæ in Eccleſijs, ſcilicet perpetuitas, & difficultas alienationis, itaut ceſſet ſpes laudemij. Vnde fit deterior conditio Domini di-
5 recti,* quod ſufficit, vt per *Alberic. in dicta l. fin. in princ. vbi Salicet. nu. 97. C de Iur. emphit. Imol. in c potuit. num. 25. de locat.* & in terminis Bonifacianæ, quod alienatio ſit prohibita in pijs locis, dixit *Riminald. Sen. conſ. 422. nu. 3. & ſeqq. vol. 3.*

Ex quibus reſoluuntur Domini Eccleſiam Rauennaten. non teneri Inueſtire Corradum, & litis conſortes, cum præſuppoſito tamen, quod in hæredes d. Thomæ à flumine ad fauorem locorum Piorum tantùm, Quia ita ope-
6 ratur pactum prædictum, * cum ſit conforme diſpoſitioni Iuris communis *Specul. loco ſuperius alleg. dicto verſ. 116. Iaſ. in d. l. fin. num. 91. verſ. & propterea Secundum cum Imol. in d. c. potuit alleg. num. 25.*

Neque obſtat, quod Conſtitutio Bonifaciana velit huiuſmodi bona ſubiacere legato, Te-
7 ſtamento, & Codicillis, * Quia in ventre continet prædictam limitationem, dummodò non fiat in perſonas de Iure prohibitas, per quæ verba videtur prohibita omnis potentia, vt ponderatis verbis prohibitiuis Bonifacianæ in puncto dicit *Riminald. Iun. conſ. 453. num. 3. 12. & ſeqq. vol. 4.*

Nec eſt verum, quod in caſu iſto ſaltim de-
8 beatur æſtimatio iuxta * receptam Sententiam *Specnlatoris in dicto §. nunc aliqua verſ. 117. Ioannes Andr. in dicto c. potuit. num. 9. Imol. num. 25. ante finem Iaſ. in alleg. l. fin. num. 96.* Quia hoc poſſet conſiderari, ſi emphiteuſis non eſſet fini-
9 ta * per obitum Thomæ. Nàm illo caſu agere-tur de ſolo præiudicio vocatorum, non autem
10 de præiudicio Eccleſiæ, & ita loquuntur* *Specul. Io. Andr. & alij ſupra allegati*, ſecus tamen eſt, quando emphiteuſis eſt finita, prout eſt caſus noſter, Quia tùnc prohibitio Bonifacianæ operatur ad tollendum præiudicium Eccleſiæ, vt per *Socin. Iun. conſ. 74. num. 20. vol. 1.* qui ita declarat dictum *Speculat.* & in proprijs terminis, dicit *Riminald. Iun. loco alleg. nu. 25.* vbi

vbi mutatis mutandis deciditur præſens caſus.

Minus etiam eſt verum, quod ſaltèm du-
rante vita Cotradi, & aliorum debeatur In-
ueſtitura, itaùt loca pia reportent lucrum, quia
cum ſint hæredes ad fauorem locorum Piorum
tantùm, Thomas noluit illos propriè inueſtire
hæredes, & ſic cum deficiat conſenſus Thomæ
11 in inueſtitura, * non poteſt illis tamquàm hæ-
redibus inueſtitura concedi, vt eleganter in
ſimili dicit *Bald. in conſ. 475. num. 7. verſ. 3. caſu
lib. 1. Crot. in l. non ſolum §. morte num. 124. ff.
de oper. nou. nunciat. & fuit reſolutum in Cauſa
Lucana locationis 18. Martij præteriti coram Illu-
ſtriſſimo D. Cardinale Lancellotto.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 19. Aprilis 1612. & coram Remboldo in rec. dec. 118. p. 4. t. 2.

PIENTINA BENEFICII

Lunæ 19. Decembris 1611.

ARGVMENTVM.

Inſtrumento, quod habet diem, menſem, & annum ac alia ſubſtantialia, licèt careat ſigno, nec fuerit repertum in Archiuio, ſed domi Notarij rogati, fides adhiberi debet.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum, quod habet diem, menſem, annum, & alia ſubſtantialia probat.*

2 *Amplia etiam ſi non habeat ſignum, dummodò alia concurrant.*

Creditur Notarij imbreuiaturis etiam quod non habeant ſignum, dummodò alia concurrant nu. 2.

3 *Inſtrumentum licet non repertum in Archiuio erecto poſt illius ſtipulationem, probat.*

4 *Inſtrumento reperto in domo Notarij rogati in folio volante, ſi habet alia requiſita, fides adhibetur.*

5 *Inſtrumento diuerſis caracteribus ſcripto tùnc non adhibetur fides ſi Notarius atteſtetur manu propria fuiſſe ſcriptum.*

6 *Ad hæc vt fides inſtrumento adhibeatur multum operatur quod nihil contra eius ſubſtantiam apponi poſſit.*

DECISIO DCXXXVII.

DVbitani An Inſtrumentum, de quo agitur
eſſet in forma probanti, quod dubium vi-
detur habere duas partes, An ſcilicet inſtru-
mentum de per ſe ſit authenticum, & An fue-
rit benè extractum non citato Domino Epiſ-
copo, & ommiſſo, vt particulariter videatur
de ſecunda parte; Quoad primam fuit affirma-
tiuè reſolutum, Quia Inſtrumentum habet
diem, menſem, annum, & alia ſubſtantia-
1 lia, * ex quibus habetur fides Inſtrumentis vt
per *Cynum in l. contract. in fin. C. de fid. Inſtrum.
Alex. conſ. 14. num. 9. lib. 6.* Et quamùis careat ſi-
2 gno non refert; * quia creditur imbreuiaturis
Notarij, etiam quod non habeant ſignum, mo-
do alia concurrunt *Cyn. vbi ſupra num. 14. Ruin.
conſ. 159. num. 10. lib. 4. Neuizan. conſ. 24. num. 5.
vbi plures allegat Pariſ. conſ. 27. num. 18. lib. 2. &
fuit reſolutum in cauſa Oritana Archiepiſcopatus
18. Maij 1601. coram bo. me. Epiſcopo Pacen. &
priùs in cauſa Nouarien. alienationis 2. Martij
1592. coram Reuer. D. meo Decano.*

Neque releuat, quod huiuſmodi Inſtrumen-
tum non fuerit repertum in Archiuio, ſed in
Domo Notarij Defuncti, & in folio volante,
quia hoc venit, ex quo Archiuium fuit erectum
3 de anno 1561. * Inſtrumentum verò rogatum
de anno 1559., & quamuis fuerit repertum in
4 folio volante * cum habeat omnia requiſita,
probat *Cagnol. in l. ſi librarius num. 33. ff. de reg.
Iur.* vbi de magis Communi Teſtatur, maximè
cũ fuerit repertũ inter alias ſcripturas Notarij.

Nec etiam releuat, quod Scriptura diuerſis
caracteribus videtur ſcripta, quia hoc prodeſ-
5 ſet ſi diuerſa manu fuiſſet ſcripta, * & notarius
atteſtaretur propria manu eſſe ſcriptam *c. inter
dilectos, vbi Butr. num. 27. de fid. Inſtrum.* ſecùs
tamèn eſt in caſu iſto: vltra quod nihil poteſt
6 opponi contra ſubſtantiam Inſtrumenti, * quod
multum facit, vt benè per *Alex. in conſ. 14.
num. 25. & 26. lib. 6.*

TARENTINA CANONICATVS.

Veneris 13. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Impetrato beneficio à Papa ſub prætextu, quod Epiſcopus non poſſit alternatiua gaudere ex quo contulit beneficium reſeruatum, litteræ prouiſionis non ſunt exequendæ niſi ſint iuſtificatæ. *Regula* 8. *Cancell.* vt habeat locum quoad priuationem requiritur plena ſcientia reſeruationis.

SVMMARIVM.

1 *Impetrans beneficium ob falſam collationem ab Epiſcopo non obſtante reſeruatione debet id plenè & concludenter probare.*

Fundamentum gratiæ debet plenè, & concludenter probari num. 1.

2 *Menſis* Martij *eſt reſeruatus.*

3 *Beneficia Prothonatariorum, & ſubcollectorum ſunt reſeruata.*

4 Regula 8. *ad hoc vt operetur effectum ſuum quoad priuationem requiritur plena ſcientia reſeruationis.*

5 *Menſis, qui incipit eſſe ordinarius, an debeat durare ordinarius.*

6 *Ignorantia iuris valdè dubij æquiparatur ignorantiæ facti, &* excuſat, *& num. 8.*

7 *Ignorantia facti excuſat.*

D E-

DECISIO DCXXXVIII.

DOmini dixerunt litteras non eſſe exequen-
das, cum enim huiuſmodi Canonicatus
fuerit impetratus ex eo, quod Epiſcopus non
1 poſſet alternatiua gaudere, * ex quo contule-
rat beneficia reſeruata, vt habetur in *regula* 8.
cum hoc ſit fundamentum gratiæ, ex quo Papa
conceſſit, debet plenè, & concludenter proba-
ri ex allegatis in cauſa *Conſtantien. Canonicatus*
14. *Iunij* 1610. *coram bo. me.* Vnde ſequitur,
quod litteræ non ſint exequendæ *Falin. in c. ad*
aures num. 4. *verſ.* 3. *concluſio de reſcript.*

Neque obſtat, quod probetur, quod Epiſ-
copus poſtquàm acceptauit alternatiuam con-
tulit in Menſe Martij, qui iſto caſu eſt reſerua-
2 tus, * cum cadat ſub numero diſpari *Gemin.*
*conſ.*89.*&* 147.*vtroque loco in principio*, & quod
contulit beneficia vacantia per obitum cuiuſ-
3 dam Prothonotarij, & ſubcollectoris, * quæ
certum eſt vigore Regularum eſſe reſeruata.
Quia iſta probatio non ſufficit, cum Epiſcopus
excuſari poſſit, vt mox dicetur, nam ad effectũ
4 quod *Regula octaua* operetur effectum ſuum, *
quoad priuationem requiritur plena ſcientia
reſeruationis *Put. deciſ.*247. *nu.*2. *lib.* 1. *Verall.*
*deciſ.*109. *num.*6. *lib* 3. Hic autem, licet poſt-
quam die 7. Martij fuerit acceptata alternatiua
in Curia, Epiſcopus eodem menſe contulerit,
tamen poterat dubitari, an ex quo menſis in-
5 cæperat eſſe ordinarius, * deberet durare Ordi-
narius; vltra quod negatur Epiſcopum de tem-
pore collationis habuiſſe notitiam, quod alter-
natiua fuerit acceptata, & propterea quicquid
dicendum ſit, an ille menſis deberet durare Or-
dinarij, ſatis eſt, quod iſta ſit ignorantia Iuris
6 valdè dubij, quæ æquiparãtur ignorantiæ facti, *
& ideo excuſat *Gloſſ. in l. ſi vir in verbo proce-*
dere, *& Bart. num.* 1. *ff. donato Falin. in cap. de*
quarta nu. 27 *de præſcript. Capic. deciſ.*10. *nu* 20.
*Put. deciſ.*118. *num* 19. *lib.*2. Et licet contulerit
beneficia vacantia per obitum Prothonotarij,
& ſubcollectoris, non inde ſequitur priũatio,
ſed intrant prædicta, quia quoad beneficium
vacans per obitum Prothonotarij, negotium
fuit diu ventilatum in Rota ſuper eo, an pro-
baretur Prothonotariatus, & quoad beneficiũ
vacans per obitum ſubcollectoris, nec etiam
erat certum, an ille eſſet ſubcollector, & vni-
cus, prout *Regula* requirit; vnde, aut inerat
7 ignorantia facti, quæ excuſat, * vel ignoran-
tia Iuris valdè dubij, quæ, vt dictum eſt cum
8 æquiparetur ignorantiæ facti paritèr excuſat. *

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. *Decembris*
ſequentis.

ROMANA OFFICII.

Lunæ 16. *Ianuarij* 1612.

ARGVMENTVM.

Fructus Societatis officij mediante diſdicta
ceſſant. Fructus percepti ex officio com-
muni ante diſſolutionem Societatis ſunt
communicandi.

SVMMARIVM.

1 *Facta diſdicta Societatis officij amplius non currũt fructus.*
2 *Contractus Societatis eſt contractus cum ſorte commixtus.*
3 Gabr. conſ.78. num.3. lib.1. *in quibus terminis loquatur.*
Honded.conſ.38.num.28. lib.1. *in quibus terminis loquatur num.*3.
4 *Fructus percepti ex officio communi ante diſſolutionem Societatis debentur communicari inter ſocios.*
5 *Qui non vult periculum officij debet illud reſignare.*
6 *Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rationem.*
7 *Lucrum, quod ſocius non facit ratione officij communis non tenetur communicare.*

DECISIO DCXXXIX.

DOmini ommiſſo, an relatio calculatoris ſit
facta parte intimata, prout Iudex declara-
uerat, voluerunt videre de Iuſtitia, & veritate
calculi, & primo contra iuſtitiam calculi op-
ponebatur, quod calculatur vſque ad menſem
Septembris anni 1610, & tamen cum Aſcanius
diſdixerit ſocietatem officij de menſe Februarij
1 1608. * amplius fructus non erant debiti Aſca-
nio vt paſſim fit in Societatibus Officij *Gabr.*
*conſ.*78. *num.*3. *lib.*1. *Honded. conſ.* 38. *num.* 28.
*lib.*1.

Hoc obiectum non placuit Dominis, quia
ideo in Societatibus Officij hoc prouenit, vt
diſdicta ſocietate fructus non debeantur, quia
ceſſat periculum vitæ, nam vt dicunt Doctores
qui hanc materiam tractant, contractus Socie-
2 tatis officij * eſt contractus cum ſorte mixtus,
vt ſcilicet dans pecunias perdat ſuum capitale,
ſi ipſæ moriatur, habens autem officium, &
ipſe perdat ſuum, ſi ipſæ obierit, & ſit ſalua
pars Capitalis dantis pecunias, & ſic pericu-
lum cum periculo compenſatur, & propterea
diſdicta Societate cũ ceſſet periculum ex parte
dantis pecunias, debet quoque ceſſare lucrum
3 ad rationem 12. & ita loquuntur *Gabr.* * *&*
Honded. locis præcitatis.

In caſu autem iſto cum officium fuerit em-
ptum de pecunijs communibus in capite Clau-
dij, etiam finita Societate per diſtinctam de-
4 bentur fructus percepti * ante venditionem of-
ficij *l. actione* §. *ſi in rem certam vbi Gloſſ. &* §.
morte ff pro Socio l. hæres ſocij, *& l. verum* §. *in*
hæredem Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuent.
*lib.*6. *tit.*24. *num.*32. *Surd. conſ.*20. *nu.*17. *lib.*1.

Neque obſtat, quod poſt diſdictam ſocieta-
tem periculum officij remanſit ſuper Claudio,
5 quia ſibi imputet, * hoc enim proueniebat cul-
pa ſua, quia ſtatim non reſignabat officium
prout tenebatur.

Secundo dicebatur, quod ab anno 1578. vſ-
que ad annum 1581. officium fuit poſitum in
capite Aſcanij, & ideò pro iſto tempore Clau-
dius

Digitized by Google

dius non tenebatur reddere rationem, ſed nec
huiuſmodi obiectum placuit, quia hoc fuit fa-
ctum ſtante infirmitate Claudij, & licet poſt-
quam ipſe conualuit ſtatim officium non fuit
retroceſſum, tamen ſemper adminiſtrauit Clau-
dius, & hoc ſufficit, quia quilibet adminiſtra-
6 tor * tenetur reddere rationem *l. 2. in fin. de neg.
geſt. l. quadam ff. de procur.*

Tertio dicebatur, quod non fuerunt Claudio
computatæ cartæ, & libri, in quibus annotan-
tur expeditiones, & in eius præiudicium fuit
habita ratio lucri, quod percepit, ex quibus
ſolum expeditionibus, quæ non fiunt ratione
7 officij, * hæc prætenſio viſa fuit DD. iuſta, qua-
tenus in facto eas ſuſtineat Claudius.

PERVSINA DOMVS.

Lunæ 23. Ianuarij 1612.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta non obſtante inhibitione Rotali eſt attentata, & pro purgatione datur retentio ſpoliato. Executio facta non citato poſſeſſore non valet.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur ex apprehenſione facta eiecto aduerſario.*
2 *Manutentio conceditur poſſeſſori de tempore mota litis.*
3 *Executio facta non obſtante inhibitione Rotali eſt attentata.*
4 *Reuocatio attentatorum habet vim retinendæ.*
5 *Executio facta non citato poſſeſſore eſt nulla.*
6 *Mandatum expirat per mutationem ſtatus perſonæ mandatarij.*
7 *Proceſſus per contradictas non valet, ſi non præceſſit legitima citatio.*

DECISIO DCXL.

FVit reſolutum Reuerendiſſ. Domino Epiſco-
po dandum eſſe mandatum de manutenẽdo;
de eius enim poſſeſſione conſtat ex ipſa appræ-
1 henſione facta * per Dominum Signorellum eij-
ciendo prædictum Dominum Epiſcopum iux-
ta not. per *Bald. in conſ. 486. in princ. lib. 3.* &
2 ideò ei non poteſt denegari manutentio, *
quæ ad inſtar interdicti retinendæ conceditur
poſſeſſori de tempore litis motæ *§. hodie inſtit. de
interd. Bart. et DD. in l. 1. ff. vti poſsidetis.*

Non obſtat, quod dictus Reuerendiſſ. Do-
minus Epiſcopus fuerit eiectus de mandato Iu-
dicis, quia contra ipſum non poterat fieri talis
exequutio. Tum quia emanauerat inhibitio
3 Rotalis *, quæ fuerat obtenta vigore com-
miſſionis impetratæ ſuper melioramentis, quæ
quidem inhibitio cauſat attentata *Acchill. deciſ.
29. de appell.* quorum reuocatio habet vim reti-
4 nendæ * *Oldrad. conſ 206. nu. 4. verſ. nunc autem;*
tum etiam quia ad hoc, vt poſſet fieri exequu-
tio contra Dominum Epiſcopum, etiam quòd
cæpiſſet poſſeſſorem lite pendente, requireba-
5 tur, * quòd ex actis de hoc conſtaret & quod
haberet cauſam a reſignante, & nulla prorſus
ei defenſio competeret, alias citari debuiſſet,
vt eo citato liquidarentur neceſſaria, & cum
propterea D. Epiſcopus non fuerit citatus, exe-
quutio remanet nulla, & nullum fuit ei illatũ
præiudiciũ *Franc. in cap. ex ratione nu. 92. verſ. &
adde de appell. Gabr. cõſ. 31. n. 10. & 20. lib. 2. Natt.
conſ. 350. num 4. lib. 1. Menoch. conſ. 319. nu. 12.
in fin. lib. 4 Modern. Eugub. conſ. 20. num. 49. l. 1.*

Non obſtat, quod fuerit citatus R. P. D. Ioã-
nes Antonius Iuuolus Procurator eiuſdem di-
cti Epiſcopi, quia cum per SS. D. Noſtrum
6 fuerit factus Secretarius Sacræ Conſultæ * per
mutationem ſtatus perſonæ expirauerat man-
datum *Bald. in l. mandatum num. 24. & ſeqq. C.
mandati.*

Minus etiam releuat citatio per contradi-
7 ctas, quia cũ nõ præceſſerit legitima citatio, *
proceſſus per contradictas nõ ſuſtinebatur iux-
ta *deciſ. Mohed. 8. de fid. Inſtrum.*

LVCANA BONORVM.

Veneris 27. Ianuarij 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio bonorum Eccleſiaſticorũ facta filiæ ſpuriæ valet.*
2 *Præſumitur tamen potius in fraudem, quam in vtilitatem Eccleſiæ facta.*
3 *Ex præſumptionibus, & coniecturis vrgentibus elicitur certa probatio.*

DECISIO DCXLI.

VT morem gererem parti particulariter vo-
lui videre, an conſtet de exceſſu Floreno-
rum quattuor in caſu, & ad effectum, de quo
agitur, qui eſt, vt videatur, an beneplacitum
præſtitum alienationi per Epiſcopum ſuſtinea-
tur, qui vigore Breuis Sixti Quarti habebat
facultatem præſtandi conſenſum ſuper aliena-
tione bonorum Eccleſiaſticorum, quæ non ex-
cedebant annuos redditus Florenorum auri
quattuor de Camera, & Domini affirmatiuè
reſoluerunt, quia iſta alienatio fuit facta filiæ
1 Spuriæ, * quæ licet ex hoc ſolo non reddatur
nulla *Abb. conſ. 41. nu. 3. verſ. per hoc etiam ſol-
uitur lib. 1. & fuit reſolutum in Cauſa Bonon. Bo-
norum 16. Iunij 1595. coram Illuſtr. Domino Car-
dinale Millino,* tamen præſumitur potius facta
2 in fraudem, * quam in vtilitatem Eccleſiæ *Do-
ctores in auth. quibuſcumque C. de Sacroſanct. Ec-
cleſ. Curt. Iun. de feud. par. 2. quæſt. 7. Alciat. de*
præ-

præſumpt. regul.1. præſumpt.29. num.1. Cæſar de Graſſ. deciſ.4. num. 24. de reb. Eccleſ. non alien. & fuit dictum in alia Cauſa Lucana bonorum 15. Ianuarij 1571. coram bo. me. Cardinale Lancellotto Seniore, tunc Rotæ Auditore.

Iſta autem fraus præſumpta nedùm corroboratur, ſed etiam probatur ex depoſitionibus Teſtium, qui deponunt bona, de quibus agitur fuiſſe valoris ſcutorum 500. & quod habebant in redditus ſtar.30. tritici, & alij, quod habebant tot redditus, ex quibus Iudex poteſt informare ânimum ſuum, vt bona longe plus, quam eſſent Floreni quattuor de Camera haberent in redditus; ex præſumptionibus enim, & coniecturis vrgentibus elicitur cærta proba-
3 tio *Rip. in l. qui Romæ §. duo fratres num.5. ff. de verb. oblig. Pariſ. conſ.91. num.47. lib.2. Aymon. conſ.193. num.6. verſ. contrarium.*

Præſenti deciſio fuit confirmata 28. Nouembris ſequentis.

GERVNDEN. PAROCHIALIS.

Lunæ 30. Ianuarij 1612.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſorium tunc cumulatur cum petitorio quando concurrit cauſa. Valet poſſeſſio beneficij capta per tactum anuli.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium regulatur à iure.*
2 *Priùs debet terminari poſſeſſorium, quàm petitorium. Vide nu. 8.*
3 *Clauſula arbitrio operatur, vt aliqualiter remittatur de rigore iuris.*
4 *Declara procedere, quando concurrit aliqua cauſa.*
5 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio non exiſtente in poſſeſſione ſuffragatur.*
6 *Poſſeſſio beneficij per tactum anuli alio non exiſtente in Poſſeſſione niſi cauſa cuſtodia, & deficientibus clauibus Eccleſia taliter capta valet.*
7 *Iudex laicus nullam habet iuriſdictionem in beneficialibus, nec in poſſeſſorio.*

DECISIO DCXLII.

FVit reſolutum non intrare arbitrium, vt cumuletur poſſeſſorium cum petitorio, quia
1 cum arbitrium reguletur à iure * *Bart. in extrauag. ad reprimend. in verſ. videbitur num.* 8. De
2 Iure debet prius terminari poſſeſſorium, * quā petitorium *l. Ordinarij C. de rei vend. cap. litteris de reſtit. ſpol. Dec. conſ.498. n.1.*

Neque obſtat, quod cum negotium ſit commiſſum arbitrio Iudicis, hoc arbitrium operatur, vt aliqualiter remittatur de rigore Iu-
3 ris * *Creſc. deciſ. 4. num.3. de teſtibus,* quia hoc
4 eſt verum, quando concurrit aliqua cauſa, * vt colligitur ex ipſa *deciſ. Creſc. & ex deciſ. Putei* 301. *lib.* 3. hîc autem nulla adeſt cauſa, quia conſtat de clara poſſeſſione ex inſtrumento ip-
5 ſo adeptionis, * quæ quidam poſſeſſio alio non exiſtente in poſſeſſione ſuffragatur. *Rota deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat. in antiq.*

Minus facit, quod poſſeſſio fuerit capta per tactum anuli, quia cum alius non poſſi-
6 deret, * niſi cauſa Cuſtodiæ, cum claues Eccleſię haberi non potuiſſent valuit poſſeſſio prędicto modo capta *Rot.decis.1.& decis.5.de caus. poſſ.& propriet. in antiq. Biſignet. decis. 8. eodem tit. Achill. decis. 1. pariter eodem tit. Socin. Sen. Cons.131. n.8. lib.1. Rip. de priuil. Contract. cauſa peſtis n.190. Felin. in c. cum aliquibus nu 5. & 6. de ſent. & rei iud.*

Minus facit, quod iſta poſſeſſio non ſit habēda in cōſideratione, cū fuerit, capta de mandato Iudicis laici qui nullam habet Iuriſdi-
7 ctionem in beneficialibus *, nec etiam in poſſeſſorio vt eſt cōmunius ſententia, de qua per *Aupherium ad Capell. Toloſan. decis.361. in fin. lib.1.* Quia, licet obiectum eſſet releuans, & placeret Dominis, tamen non conſtabat, quod Iudex, de cuius mandato fuit capta poſſeſſio eſſet Laicus; & ideò ceſſabat obiectum.

Denique non obſtabant ea, quæ circa bonum Ius deducebantur in petitorio, quia licèt eſſent conſideratione digna, non tamen erant
8 clara*, vt propterea recederetur à regulis Iuris cumulando poſſeſſorium cum petitorio.

Præſens deciſio fuit confirmata die 8. Iunij ſequentis.

BONOIEN. DE MANGIOLIS

Mercurij. 1. Februarij 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget

SVMMARIVM.

1 *Bona fides non patitur vt bis idem exigatur.*
2 *Quilibet pro debitore ſoluens eum liberat.*

DECISIO DCXLIII.

PLacuit Dominis *Deciſio* in hāc cauſa facta circa liquidationem, ſed quia dubium diſputatur cum effectu, vt ſcilicet Faſaninus teneatur ad fructus. Rota reſoluit, ipſum non teneri ea ratione, quia Comes Alexander habuit rationem iſtorum fructuum ad fauorē Comitis Antonij, & fratrum in tranſactione inter eos inita, & ipſis inſolutum dedit cærta bona, non patitur
1 enim bona fides, vt bis idem exigatur * *l. bonæ fides ff. de regul. iur;* hæc enim ſolutio ſuffraga-
2 tur Faſanino, cum quilibet pro debitore ſoluē-
do eum liberat * *l. ſoluendo ff. de negot. geſt.*

ROMANA TVTELAE

Veneris 10. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Tutori datiuo quando ſit locus, & quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Tutori datiuo non eſt locus, quando adeſt legitimus.*
2 *Tutor legitimus, qui intra quattuor menſes non petijt Tutelam non eſt audiendus.*
3 *Limita quando fuit abſens, nec fuit citatus, & ſtatim ac ſciuit venit.*
4 *Tutor Datiuus dari non poteſt, niſi citatis legitimis etiam abſentibus & 6.*
5 *Tutor Datiuus abſente legitimo ſuſtinetur, ſed ipſo reuerſo reuocatur.*
7 *Citatis proximioribus ad ſuſcipiendam tutelam Iudex poteſt deuenire ad dationem tutoris abſque citatione remotiorum.*
8 *Tutela defertur ad inſtar hæreditatis.*
9 *Primo ſe excuſante perpetuo non ad tempus admittitur ad tutelam is, qui proximè ſequitur.*

DECISIO DCXLIV.

ROta cenſuit decretum tutelæ ad fauorem
Andreæ ei non ſuffragari, non enim eſt lo-
1 cus Tutori datiuo, quando legitimus extat * *l.*
ſi ſeruus C. qui dar. tut. poſſ. Auth. Matri, & Auia
C. quando mulier tutela offic. fung. poſſ. l. ſi Tu-
tor. Reipub. §. 1. ff. de tutel. & rat. diſtract. ho-
die autem adeſt Gregorius, qui petit tutelam,
& eſt legitimus Tutor ergo non intrar datiua.
Neque obſtat, quod Gregorius Tutor legiti-
2 mus non petijt tutelam intra quatuor menſes *
& ideò hodie non eſt audiendus ex allegatis
per *Surd. in Conſ. 159. num. 21. lib. 2.* Quia cum
3 Gregorius fuerit abſens, * vt eſt in confeſſo
apud partes nec fuerit citatus, cum hodie Com-
pareat, nec ſit in mora, ſubitòque venit, eſt pre-
ferendus *Surd.* qui ita declarat *loco allegato nu-*
mero 22. verſ. 3. videtur dici poſſe, Cuius di-
ctum bene corroboratur *ex multis per eundem*
ponderatis numero 11. 12. & 13. cum alijs ſeqq.
Præterea dicebant Domini; quod non pote-
4 rat Tutor dari, niſi citatis legitimis * *l. diuus §.*
ſi quidem vbi Bart. & alij ff. qui pet. tut. & prop-
tereà debebat citari Gregorius, vt tutela data
ſuſtineretur.
Neque obſtat, quod erat abſens, quia iſta
abſentia, aut operatur, vt Tutor datiuus ipſo
5 abſente ſuſtineretur, * ſed ipſo reuerſo amplius
non ſuffragaretur, vt ſupra dictum eſt, aut quod
tutela eſſet nulla ipſo non citato, licèt eſſet
6 abſens, * quia tutela defertur à lege, quæ vbi-
cumque excercet ſuam poteſtatem, vt in pun-
cto dicit *Alex. in Conſ. 161. num. 7. lib. 5. Surd.*
alleg Conſ. 159. num. 3. lib 1.
Minus facit, quod fuerint citati proximio-
7 res, & ideò Gregorius non erat citandus. * *Natt.*
Conſ. 334. numero 1. & ſeqq. & ideò neque ab-
ſens, neque preſens poteſt prætendere tutellam
8 Nam fuit Reſponſum, quod cum tutela defera-
tur ad inſtar hæreditatis * *Inſtit. de legit. patr. tu-*
tel. ſub initio, eodem modo, quo in hæreditate,
9 ſi primus ſe excuſet perpetuò non ad tempus
admittetur * ad tutelam is, qui proximè ſequi-
tur ita reſpondet *Conſ. Nattæ licet in motiuis*
Surd. vbi ſupra numero 4. & ſeqq.

PARMEN. DATII.

Lunæ 13. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Pacta appoſita in contractu quando dicantur inter ſe correſpectiua; An & quando res fideicomiſſo ſubiecta per venditionem remaneat libera; & quando fideicomiſſarius poſſit repetere prætium pro re fideicomiſſaria empta.

SVMMARIVM.

1 *Detractiones, quæ iam fuerunt ceſſæ amplius prætendi nequeunt.*
2 *Remittentibus iura ſua amplius non datur egreſſus.*
3 *Diuerſa pacta in eodem inſtrumento appoſita cenſentur inter ſe correſpectiua.*
4 *Per retrouenditionem res remanet in eo ſtatu, in quo erat ante venditionem.*
5 *Venditor promittens facere Conſentire omnes perſonas præterquàm nominatas in fideicomiſſo ſupponit rem remanere ſubiectam fideicomiſſo.*
6 *Cautio de prætio eſt neceſſaria, quandò fideicomiſſarius ſcienter emit rem fideicomiſſo conditionali ſubiectam.*
7 *Fideicomiſſarius ſcienter emens rem fideicomiſſo conditionali ſubiectam purificato fideicomiſſo tanquam euincens à ſemetipſo prætium repetere poteſt.*
8 *Verba* remaneat liberum *appoſita in venditione fideicomiſſi quid importent.*
9 *Fideicomiſſo conditionali non purificato in dubio non cenſetur renunciatum.*
10 *Et ad hoc vt talis renunciatio valeat requiritur, quod renuncians ſciuerit, & viderit verba fideicomiſſi, & quod in renunciatione exprimantur verba illa viſis, &c.*
11 *Diſpoſitio* legis de his ff. de tranſact. *habet locum nedum in tranſactionibus, ſed in pacto.*
12 *Fideicomiſſarius pendente conditione dans licentiam alienandi ad fauorem tertij, licèt purificata conditione non poſſit agere ad bona, agere tamen valet ad prætium.*
13 *Donatio, & ceſſio facta contemplatione futuri matrimonij, & in augumentum fideicomiſſi, & primogenituræ latè eſt interpretanda.*
14 *Finis, & intentio agentium ſunt attendenda.*
15 *Reſeruatio facta relatiuè ad præcedentes conuentiones pro illius interpretatione recurrendum eſt ad eaſdem conuentiones.*

DECISIO DCXLV.

OCcaſione Matrimonij contrahendi inter Excellentiſs. Dominum Ducem Sfortiam, & Excellentiſs. Dominam Eleonoram Vrſinam Neptem Sereniſſimi Magni Ducis, Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus D. Cardinalis Sfortia promiſit donare eidem Domino Duci omnia bona ſua feudalia, & allodialia, quæ poſſidet in ſuo Statu Lombardiæ, Ducatu Mediolani, Parmæ, & Placentia ponendo dictum Ducem in locum ſuum, & in quolibet Iure ſuo, tam quoad detractionem Trebellianicæ, & legitimæ & occaſione æris alieni, & Legatorum, & Dotium, quàm pro qualibet alia cauſa, &c. reſeruatis ſibi mobilibus gemmis argenteis, & facultate diſponendi pro ſcutis 50000. cum promiſſione, quod Dux ſolueret alia ſcuta 50000. & conſentiret alienationibus iam factis vſq; ad ſummam ſcutor. 45000. Et in Capitulo ſeparato fuit conuentum, quod Cardinalis venderet Datium longæ Padi ſubiectum fideicommiſſo ad fauorem D. Ducis eidem pro prætio arbitrando per Sereniſſimum Magnum Ducem; pacto adiecto, quod prætium remaneret liberum Cardinali; Itaut purificato fideicommiſſo Dux quaſi à ſemetipſo euicerit non poſſet repetere prætium: Addito inſuper, quod Sereniſſ. Magno Duce prætium non arbitrante Datiũ remaneret liberum Cardinali. Vndè ſequuta venditione, cum Dux poſteà retrouendiderit Cardinali, & Cardinalis deinde vendiderit Illuſtriſſimo D. Marchioni Sancti Secundi: Dubitaui. An ex dictis conuentionibus Cardinalis excludatur à detractionibus ſuper Datio, vel potiùs pactum ſuper Datio ſit correſpectiuum ad Iura detractionum in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt vt Dominus Marchio teneatur, vel non teneatur ſtare venditioni cum Dominus Cardinalis promiſerit Datium eſſe liberum ab omni fideicommiſſo purificato, & purificando, quod *die 10. Iunij præteriti* fuit reſolutum ad fauorem D. Marchionis, quæ reſolutio, & hodie placuit Dominis.

Nam quantum attinet ad primam partem dubij, res videbatur clara, quod Dominus Cardinalis excludebatur à detractionibus ſuper
1 Datio, cum illas ceſſerit * ad fauorem Ducis *Bartol. in l. emptor. C. de hæred. vel act. vend. & in l. ſi quis rem in princ. ff. de Procur. & in l. qui Stipendia C. eodem tit. Soccin. Sen. conſ. 18. num. 16. vol. 1.* remittentibus enim Iura ſua, non datur
2 ad ea vlterior regreſſus * *l. quæritur §. ſi venditor ff. de edil. edict. Cap. eos 7. quæſt. 1. c. ſi illic 23. quæſt. 4. Anchar. conſ. 339. num. 10. Aymon. conſ. 114. num. 10.*

Et quantum attinet ad ſecundam, licèt pro parte Cardinalis diceretur, quod correſpectiuitas non poterat euitari, quia quando in eo-
3 dem Inſtrumento ſunt diuerſa pacta * cenſentur correſpectiua, itaut vnum pactum, & vna diſpoſitio contractus ſit contemplatione alterius, ita quod vnum non feciſſem, niſi tu aliud feciſſes *Tiraquel. de retract. lignag. §. 23. gloſ. 1. num. 3. & ſeqq. vbi num. 10. & 11. dicit communem, & neminem contradicere Surd. conſ. 217. num. 20.* Tamen dicebant Domini, quod hoc parum faciebat. Nam, aut dicendum eſt non obſtante retrouẽditione facta per Ducem Car-
4 dinali Datium remanſiſſe in eo Statu, * in quo erat pænes ipſum Ducem vigore primæ venditionis, & Dominus Marchio habet intentum, eſt enim ſubiectum fideicommiſſo, quia in venditione facta per Cardinalẽ Duci promiſit Datium eſſe liberum ab omni fideicommiſſo purificato, & purificando, præterquàm à fideicommiſſo Comitis S. Floræ, & promiſit facere con-
5 ſentire omnes perſonas * præterquã nominatas in illo fideicommiſſo, aliàs iſtæ præſeruationes fuiſſent ſuperfluæ, niſi datium remanſiſſet ſubiectum fideicommiſſo *Gemin. conſ. 65. num. 8. verſ. ergo patet*, quod etiam manifeſtiſſimè oſtenditur, cum Cardinalis ſibi cauerit de præ-
6 tio, quæ cautio non fuiſſet neceſſaria, * ſi Datium non remanſiſſet ſubiectum fideicommiſſo, & tùnc eſt neceſſaria, quando fideicommiſſarius ſcientèr emit rem ſubiectam fideicom-
7 miſſo conditionali, * quia aliàs purificato fideicommiſſo dictus fideicommiſſarius dicitur euincere à ſemetipſo, & prætium repetit *Bart. in l. qui Romæ §. duo fratres quæſt. 12. Iaſ. num. 68. Ripa num. 92. Bolognet. num. 202. ff. de verb. oblig.* aut verò ſtante retrouenditione facta per Ducem Cardinali Datium debet remanere liberum Cardinali, & correſpectiuitas etiàm allegata parum nocet Marchioni, quia Domini
8 intelligebant verba illa *remaneat liberum*, * ſcilicet eo modo, quo erat ceſſante obligatione vendendi, non autem liberum à fideicommiſſo, vt de eo Cardinalis liberè diſponere poſſet, quia fideicommiſſo conditionali non pu-
9 rificato * in dubio non cenſetur renunciatum *Bart. in l qui Romæ §. Duo fratres in 4. quæſt. ff. de verb. oblig. qui communiter approbatur, vt dicit ibidem Caſtrenſ. Roman. conſ. 403. Fulgoſ. conſ. 41. n. 5. vbi pariter de communi, & Decian. in conſ. 33. num. 103 & ſeqq. lib. 1.* dicit, quod adhoc, vt renunciatio facta fideicommiſſo valeat, oppor-
10 tet, quod renunciantes ſciuerint, * & viderint verba fideicommiſſi, & quod in renunciatione exprimãtur verba illa *vaſis &c.* de quibus in *l. de his ff. de tranſact.* & concludit hoc habere locum nedum in tranſactione, ſed in pa-
11 cto, * & eſſe Communem ſententiam, & in practica ſeruari; Nec etiam liberum, vt Cardinalis illud alienare poſſet, quia ſi hoc eſſet verum, cærtum eſſet, quod Cardinalis ſibi cauiſſet de prætio, prout ſibi cauit in caſu emptionis faciendæ per Ducem, ad cuius fauorem erat inductum fideicommiſſum, nam ſi Dux dediſſet licentiam alienandi ad fauorem
12 tertij * purificato fideicommiſſo potuiſſet agere ad prætium; cum fideicommiſſarius ſi pendente conditione conſentiat alienationi, licèt conditione purificata non poſſet agere ad bona, agit tamèn ad prætium, vt eſt Communis ſententia, de qua per *Curt. Iun. conſ. 4. num. 22. lib. 1. Creſcen. deciſ. 6. num. 2. de teſtam.*

Neque eſt verum, quod ſicuti venditione ſequuta prætium remanebat liberum Cardinali, ita venditione non ſequuta, debebat remanere

Digitized by Google

nere Datium liberum, quia pro reſponſione
conſiderabatur, quod militat diuerſitatis ra-
tio, venditione ſequuta, & non ſequuta. Nam
& ſi in primo caſu prætium remanebat liberũ
Cardinali, non tamen inde ſequebatur in ſe-
cundo, quod Datium debuiſſet remanere li-
berum à fideicommiſſo, quia cum Datium eſ-
ſet, & remaneret ſubiectum fideicommiſſo, vt
ſupra dictum eſt, Magnus Dux non poterat
arbitrari prætium in tanta quantitate, ac ſi
datium eſſet liberum à fideicommiſſo, maximè
quia purificato fideicommiſſo Dux non pote-
rat agere ad prætium, & ideò non æquipon-
derat quod prædicta venditione eo modo fa-
cienda non ſequuta, Datium remaneret libe-
rum Cardinali à fideicommiſſo, itaùt de eo
liberè diſponere poſſet, ſicuti in primo caſu
venditione ſequuta poterat diſponere de præ-
tio, quia ſi in ſecundo caſu, venditione non
ſequuta haberet liberum Datium, plus habe-
ret Cardinalis, quam in primo caſu venditio-
ne ſequuta, ex quo prætium non erat Datij li-
beri, ſed ſubiecti fideicommiſſo, maximè quia
ſatis æquiualet obligationi prædictæ de ven-
dendo, ſi datium remanebat liberum Cardinali
eo modo, quo erat ceſſante dicta obligatione
vendendi, cum ex eo quoe annis perciperet
ſcuta 3000.

Neque etiam eſt verum, quod prædicta poſ-
ſent conſiderari ſi Datium fuiſſet datum per
Ducem Cardinali, ſed Cardinalis illud poſſi-
debat, & ideò cenſetur datum liberum Cardi-
nali in recompenſam detractionum ceſſarum,
quæ longè excedebant valorem Datij, & alio-
rum reſeruarorũ; quia fuit reſponſum, quod cũ
huiuſmodi donationes, & ceſſiones fuerint factę
cõtemplatione futuri matrimonij cũ Nepte Se-
13 reniſſimi Magni Ducis, * & in augumentum
fideicommiſſi & primogenituræ, quæ propte-
rea cum fauorabiles ſint, latè ſunt interpretan-
dæ *Card. Mantic. de coniectur. vltim. volunt. lib. 7.
tit. 1. num. 14 cum ſeqq.* Non eſt veriſimile, quod
in iſto caſu Dominus Cardinalis voluerit re-
fundere de ſuo, cum ageretur de conſeruatio-
ne fideicommiſſi, & primogenituræ, maximè
cum adhoc faciendum, & alij Proceres familiæ
conuenerint, finis enim, & intentio agentium
14 ſunt attendenda * *Oldrad. conſ 283. in princ.*
aliàs parum vtilis fuiſſet iſta ceſſio Duci, niſi
Cardinalis refundiſſet de ſuo, cum poſt obitum
illius alia ceſſa ſpectarent ad Ducem vigore fi-
deicommiſſi.

Neque tandem eſt verum, quod Cardinalis
inter alia reſeruauerit ſibi pro ſui detractioni-
bus Datium, ponderando verba illa Inſtrumen-
ti donationis Ibi. *& reſeruandoſi il Datio della
Longa del Pò*. Quia eſt aduertendum, quod illa
reſeruatio non fuit ſimpliciter facta ſed ad effe-
ctum vendendi Duci donatario, iuxta formam
conuentionum, & ſic relatiuè ad conuentio-
15 nes * Ibi. *reſeruandoſi però il Datio della Longa
del Pò da venderſi al medemo Duca in eſſecutione, e
per oſſeruanza delle ſupradette conuentioni* & ideò
pro intelligentia, & interpretatione iſtius re-
ſeruationis recurrendum eſt ad dd. conuentio-
nes *Surd. deciſ. 70. alias 71. per totam*, Quod cla-
rius comprobatur ex eo, quod iſta donatio
fuit facta per Cardinalem mediante perſona
Procuratoris vigore mandati, in quo expreſsè
legitur, facultatem dicti Procuratoris fuiſſe re-
ſtrictam ad donandum iuxta formam conuen-
tionum, quas ibi voluit haberi pro expreſſis
cum clauſula *non alias, aliter, nec alio modo, &c.*
& ſic omnia regulantur, & interpretationem
accipiunt à conuentionibus, vt dictum eſt, in
quibus non adeſt talis reſeruatio; Sed ſolum
promiſſio de vendendo, & ideò talis reſeruatio
debet intelligi iuxtà promiſſionem factam in
capitulis ad *Surd. ſupra allegatum*.

PERVSINA EXECVTIONIS.

Veneris 17. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Tertius non poteſt dare de iure accreſcendi alio
competenti.*

DECISIO DCXLVI.

FVit datum prædium valoris ſcut. 4. milium in
dotem Portiæ, quod cum fuerit euictum, &
pro medietate fuerit ſatisfactum Portiæ, pro
alia medietate egit contra Hæctorem Gratia-
num, & obtinuit per tres ſententias conformes,
& de hoc non controuertitur.

Sed quia *R.P.D. meus Caualerius* mandaue-
rat dictum prætium inueſtiri, dubitaui, An
conſtaret de ſufficienti inueſtimento, & Rota
cenſuit, quod ſic, quia fuerat inueſtitum in
tot locis montium vt in fide, quæ data fuit.

Non obſtat, quod fructus prædij euicti ſpe-
ctabant ad Modeſtam & Balthaſſarem filium,
& ideò inueſtimentum non poterat fieri, vt
fructus ſtarent ad diſpoſitionem Lutij mariti
Portiæ, prout fuit factum; quia fuit reſpon-
ſum, quod Modeſta iam obijt, & quicquid
dicendum ſit, An intret Ius accreſcendi ad fa-
uorem Baltaſſaris, ſatis eſt, quod Hæctor tam-
quàm Tertius non poſſit dare de iſto Iure Bal-
1 daſſaris * *Marſil. Singul. 280. num. 2.*

Non obſtat, quod Hæctor ſit Donatarius
Modeſtæ, quia dato etiam quod iſti fructus
comprænderentur in donatione, Modeſta de-
functa, expirauit eius Ius, & propterea iſte
vſusfructus; aut in totum ſpectat ad Baldaſſa-
rem, aut pro dimidia, itaut altera ſit conſoli-
data cum proprietate per obitum Modeſtæ.
Vndè nihil poteſt prætendere Hector.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 5. Decem-
bris ſequentis, ſed ſub die 30. Octobris 1613. fuit
capta alia reſolutio.*

Digitized by Google

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI

Lunæ 20. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Hæreditatis aditio ex quibus probetur, vel non.

SVMMARIVM.

1 *Per repudiationem hæreditatis excluditur aditio.*
2 *Filius non præſumitur hæres Patris, niſi probetur aditio.*
3 *Aut quod in hæreditate ſe immiſcuerit.*
4 *Filius de iure Ciuili eſt ſuus, & neceſſarius hæres Patris.*
5 *Habet tamen beneficium abſtinendi.*
6 *Filius agens vigore donationis factæ Patri, & ſuis hæredibus declarat ſe hæredem Patris vid. num.7.*
8 *Donatio facta pro conſeruatione Lineæ maſculinæ, agnationis, & familiæ maſculorum cenſetur facta vigore fideicommiſſi antiqui, & in eius executionem.*
9 *Ad hoc vt quis poſſit agere ad fideicommiſſum ordinatum pro conſeruatione Lineæ maſculinæ, & agnationis ſufficit vt ſit hæres ſanguinis.*
10 *Sicut etiam vt poſſit agere ad donationem in executionem huiuſmodi fideicommiſſi factam.*
11 *Inſtantia non tranſit in fideicommiſſarium niſi ſit hæres grauati.*
12 *Commiſſio admiſſionis ad cauſam in ſtatu, & terminis conceditur etiam extraneo docenti de iure ſuo.*
13 *In aditione hæreditatis requiritur ſpeciale mandatum.*
14 *Mandatum procuræ ad adeundam hæreditatem non præſumitur ex modica impenſa inſtrumenti aditionis.*

DECISIO DCXLVII.

FVit reſolutum non conſtare Comitem Leonet-
tum eſſe hæredem Comitis Dulcij Patris, quia
nedùm apparet de contrario ex ipſa repudia-
1 tione formiter facta * *l. recuſari ff. de acqu. hæ-
red. §. vltimo verſ. ſicut autem inſtit. de hæred. qua-
lit. & diff. Card. Mantic. de Coniecturis vltimarum
volontatum lib. 12. tit. 14. n 1. & ſeqq.* Sed etiam
ſi non conſtaret de d. repudiatione, nihilominus
2 non præſumeretur hæres, * niſi probaretur adi-
tio *Bart. Conſ. 273. num. 8. lib. 1. Roman. Conſ.
554. num. 1. Aymon. Conſ. 33. num. 2.* aut quod
3 in hæreditate ſe immiſcuerit * *l. ſi cum dotem §.
transgrediantur, vbi Caſtr. num. 3. Alex. num.
10. circa medium ff. ſolut. matrim. Card. Mantic.
de coniect. vltim. volunt lib. 12 tit. 10. nu. 2. &
ſeqq;* nam licet de iure Ciuili filius ſit ſuus hæ-
4 res, & neceſſarius * *l. in ſuis ff. de lib. & poſt-
hum. § ſui Inſtit de hæred. qualit. & diff.* habet,
5 tamen à Iure Prætorio beneficium abſtinendi *
*d. §. ſui verſ. ſed his promittit Prætor l. neceſſa-
rijs ff. de acq. hæred.*

Neque erat verum, quod ante ipſam repu-
diationem probetur aditio dum deducitur pri-
mo ex quo Comes Leonettus inhæret donatio-
6 ni factæ per Maphiliam, * quæ donauit Co-
miti Hieronymo pro ſe, & hæredibus, & ideò
per neceſſe dicendum eſt, quod ſit hæres di-
cti Comitis Hieronymi mediante perſona
Comitis Dulcij eius Patris, alias agere non
poſſet iuxta not. per *Bald. in Conſ. 200. num. 2.
lib. 5. Decian. Conſ. 445. num. 19. Gabr. Conſ.
86. num. 14. lib. 1.* nam fuit reſponſum ſtare
ſimul, quod Comes Leonettus non poſſit age-
7 re, * quia non habet qualitatē requiſitā, & quod
nihilominus non ſit hæres Patris; ſed ceſſat om-
nis difficultas, quia Mamphilia in donatione
cauſam expreſſit, nempè, quia voluit lineam
8 maſculinam, & agnationem, & familiam *
Maſculorum conſeruare ſecundum voluntatem
eius Maiorum, quo caſu donatio facta Hiero-
nymo cenſetur facta vigore fidecomiſſi antiqui,
& in eius exequutionem vnde principaliter Co:
9 Leonettus venit ex fideicommiſſo antiquo, *
licet in quandam conſequentiam ex ipſa dona-
tione, vnde ei ſufficit ad hoc, vt poſſit agere
vt ſit hæres ſanguinis ex alleg. per *Gab de verb.
ſignif. concl. 2. num. 19. verſ. 6 limita* & in om-
nem euentum cum donatio ſit in exequutio-
10 nem fideicommiſſi antiqui, * intelligenda eſt
de hæredibus ſanguinis iuxta notat. per *Ruin.
in conſ. 137. nu. 1. lib 1, Pariſ. Conſ. 23. n. 64.
lib. 1. Cephal. Conſ. 369. num. 101. & ſeqq.*

Dum vero ſecundo deducitur aditio, ex quo
Comes Leonettus venit ad cauſam in ſtatu, &
terminis, inſtantia enim non tranſit in fidei-
11 commiſſarium, * niſi ſit hæres grauati *Bart. in
l. ſi eum homines num. 3. ff. de fideiuſſ. & in l. Lu-
tius §. rogatus num. 1. ff ad Trebell. Alex. in l.
cum. hæreditas num. 2. ff. eodem tit.* fuit reſpon-
ſum, quod immò conſtat ex geſtis de contra-
ria voluntate, quia ſi fuiſſet hæres Patris non
egebat noua commiſſione, ſed ex quo non fuit
hæres impetrauit commiſſionem admiſſionis
pro intereſſe & venit ad cauſam in ſtatu, & ter-
12 minis, * quæ conceditur etiam extraneo do-
centi de ſuo intereſſe *c. veniens il 2. vbi Innoc.
Abb. & alij de teſtibus Rolan. conſ. 1. num. 31.
lib. 1.*

Dum vero & tertio deducebatur aditio ex
ipſo Inſtrumento aditionis, viſum fuit DD. hoc
non eſſe conſideratione dignum, quia non con-
ſtat de mandato Procuratoris, qui adiuit; ad
13 hoc enim requiritur ſpeciale mandatum * *l. ſi
quis mihi bona §. ſed verum ff. de acq. hæred. vbi
gloſ. in verb. ſpecialiter debere Alex. Conſ 78.
num. 15. lib. 5.* nec inerat aliquod mandatum
præſumptum, quod licet deducatur ex ipſo In-
ſtrumento aditionis, tamen cum fuerit factum
14 cum modica impenſa, * quæ potuit fieri à Co-
mite Ranucio fratre, qui etiam promiſit de
rato pro Comite Leonetto ceſſat mandatum
præſumptum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 25. Maij 1612.

PE.

Digitized by Google

PERVSINA BONORVM.

Veneris 24. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Signatura committens cauſam *prout de iure* cenſetur receſiſſe à primo reſcripto emanato circa præfixionem termini ad docendum de appellatione. Signatura loco quatuor terminorum ad docendum de appellatione ſolet reſcribere *de præfixione termini*, & alia, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſulæ appoſitæ in prima commiſſione cenſentur repetitæ in alijs Declara. num. 3.*

2 *Signatura committens cauſam* prout de iure *cenſetur receſiſſe à primo reſcripto, in quo mandauerat præfigi terminum ac docendum de appellatione.*

3 *Per ſecundum reſcriptum non cenſetur reuocatum primum, ſi ſe inuicem compatiuntur, alias ſecùs.*

4 *Ad euitandam pronunciationem ſuper deſertione appellationis in Rota debent ſeruari quatuor termini ad docendum de appellatione.*

5 *Loco quatuor terminorum ad docendum de appellatione Signatura ſolet reſcribere, vt præfixo breui, & peremptorio termino ad docendum de appellatione, & eius legitima proſecutione, quo elapſo, & nihil quod releuet docto exequatur.*

6 *In executiuis ſeruatio huiuſmodi quatuor terminorum non eſt neceſſaria & num. 7.*

8 *Nullitas ſententiæ ceſſat ex ſanatoria obtenta in ſignatura cum clauſula* arbitrio, *dum Rota poſtea reſoluit intrare arbitrium.*

DECISIO DCXLVIII.

OPponebatur primo de nullitate contra exequutionem ſententiæ, quia iuxta reſcriptũ Signaturæ non fuerit præfixus Monachis terminus ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione, quod quidem reſcriptum erat attendendum, quia licet poſitum in prima commiſſione directa Gubernatori Peruſiæ, nihilominus cenſebatur repetitum, & in commiſſione Rotali cum clauſulæ appoſitæ in prima commiſſione cenſeantur repetitæ in
1 alijs * *Aegid. deciſ. 41. Caſſad. deciſ. 8. num. 1. de reſcript.* nam fuit reſponſum quod cauſa poſt-
2 modum fuit commiſſa in Rota prout de Iure, * & ideò videtur receſſum ab illo reſcripto primo, prædicta enim concluſio eſt vera, quoniã
3 reſcripta ſe compatiuntur ad inuicem, * alias ſecus *c. cæterum §. ſi verò, & ibi Gloſſ. in verſ. in dicto de reſcript. Rot. deciſ. 6. & ibi Addent. de reſcript. in nou.*

Neque obſtat quod ſi cauſa remanebat prout de Iure in Rota erant ſeruandi quatuor termini ad euitandam pronunciationem ſuper de-
4 ſertione appellationis * ſcilicet ad docendum de appellatione eiuſque legitima proſecutione primo pro prima; item pro ſecunda; item pro tertia, denique etiam pro quarta dilatione, quorum loco Signatura aliquando ſolet reſcri-
5 bere * prout ſupra factum fuit, vt præfixo breui, & peremptorio termino ad docendum de appellatione, ac eius legitima proſecutione, quo elapſo, & nihil quod releuet docto exequatur *Veſtr. in prax. lib. 8. c. vltimo num. 8.* & habetur in *Formulario terminorum ſub titulo de diligentia proſecutionis appellationis fol. mihi 67.* licet enim in executiuis iſta ſeruatio non ſit
6 neceſſaria * *Vant. de nullit. ex deffect. proceſſ. num. 52.* tamen materia non erat ex ſui natura executiua, ſed talis efficiebatur ob non interpoſitam appellationem, & ideo ad docendum quod effecta erat talis ob non interpoſitam appellationem illi quattuor termini debebant ſeruari.

Nam fuit reſponſum quod obiectum ſtringit, ſed ceſſat, quia cum ſententia fuerit acceptata per Monachos, materia erat effecta executiua, & ideò non erat opus ſeruatione il-
7 lorum terminorum * ex *Vant. ſupra allegato & benè facit Bero conſ. 32. num. 2. & ſeqq. vol. 3.*

Aliç duç nullitates, ex quo ſententia fuit lata, prout in notula, quæ non fuit aperta eadẽ die, & ex quo ſententia erat notoriè iniuſta, ceſſabant prima quidem ex ſanatoria obtenta
8 à Signatura cũ clauſula *arbitrio* * Rota enim reſoluit intrare arbitriũ: ſecunda etiam quia non verificabatur, cum in vltimis *deciſionibus Rotalibus* fuerit firmata Iuſtitia prædictæ ſententiæ.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Maij ſequentis.

ROMANA DOMVS.

Veneris 24. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Filiorum appellatione quando veniant fæminæ. Alienatio emphyteuſis facta ab vno ex vocatis quando valeat, & quid ſi ſit facta in compræhenſum. In renunciatione generali, & ad cautelam facta non compræhenditur emphyteuſis ex pacto, & prouidentia.

SVMMARIVM.

1 *Filiorum nomine non veniunt fæminæ, quando adeſt ſtatutum excluſiuum fæminarum. Declara num. 3. & 5.*

2 *Contrahentes cenſentur ſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti.*

4 *Statutum excluſiuum fæminarum conſiderat fauorem agnationis, & in eo fundatur.*

6 *Fæmina eſt principium, & finis agnationis.*

7 In

7 *In emphyteuſi, in qua non poteſt conſiderari fauor agnationis primi acquirentis ſub nomine* filiorũ *veniunt etiam fœminæ.*

8 *In emphyteuſi Eccleſiaſtica filiorum nomine non veniunt fœminæ.*

9 *Limita, quando in conceſſione fuit data facultas nominandi duas perſonas.*

10 *Qui non eſt primus acquirens emphyteuſis non poteſt præiudicare alijs vocatis.*

11 *Amplia etiam ſi in conceſſione adſit clauſula* ad habendum.

12 *Clauſula* ad habendum *appoſita in clauſulis executiuis non alterat principalem diſpoſitionem.*

13 *Et poſita in diſpoſitiuis ſed limitata, & declarata cum alijs clauſulis quid operetur.*

14 *Non ſeruata forma requiſita in alienatione non valet alienatio.*

15 *Potius attenditur clauſula ſpecialis, quam generalis.*

16 *Alienatio emphyteuſis facta in compræhenſum abſque conſenſu Domini directi videtur ſuſtineri. Declara num. 18 & 19.*

17 Calderin. conſ. 10. de locat. *in quibus terminis loquatur.*

19 *Alienatio in emphyteuſi facta in comprehenſum non valet pro portionibus, quæ non ad alienantem, ſed ad alios vocatos ſpectat.*

20 *Renunciationes mulierum in Vrbe fieri ſolent ad cautelam, etiam quod ſint à ſtatuto excluſæ.*

21 *In renunciatione facta à fœmina bonorum maternorum non comprehenditur emphyteuſis ex pacto, & prouidentia.*

22 *Et procedit maximè quando renunciatio eſt facta ad fauorem vocati.*

23 *Emphyteuſis ex pacto, & prouidentia non venit in generali renunciatione.*

DECISIO DCXLIX.

Bona emphiteotica, de quibus agitur peruenerunt ad Ioannem Vincentium Dulcium, cum facultate nominandi duas perſonas, quæ poſtmodum fuit prorogata ad filias dd. perſonarum nominandarum, cuius vigore dictus Io. Vincentius nominauit Modeſtam filiam, quæ omnia bona donauit bo. me. Franciſco Scapuccio eius filio. Vnde iuſtitia, vel iniuſtitia ſententiæ Rotalis pendet ex tribus. Primo An ſub nomine filiorum perſonarum nominandarum veniant fœminæ. Secundo quatenus ſic, an dicta Modeſta potuerit præiudicare Victoriæ, & Herſiliæ ſuis filiabus, donando Franciſco filio, & fratri reſpectiue. Tertio An dd. Victoriæ, & Herſiliæ obſtet renunciatio facta de bonis maternis, cum nuptui traditæ fuerunt.

Quantum attinet ad primum, difficultas conſiſtit in eo, quia nomine filiorum non ve-
1 niunt fœminæ, * quando adeſt ſtatutum excluſiuum fœminarum, quia contrahentes cenſe-
2 tur ſe confirmare cum diſpoſitione ſtatuti * *Bartol. in l. vt Iure iurandum §. ſi liberi noſ ff. de oper. liber. num. 3. Tiberi Decian. conſ. 30. num. 40. & ſeqq. vol. 3. Clar. in § emphiteuſis q. 3. verſ. ſed pone.* Cæterum conſiderabant Domini, quod fœminæ non veniunt ſimul, & ſemel vna
3 cum maſculis, * ſed ipſis deficientibus veniunt, & ita loquuntur Doctores prædicti: ſecundo conſiderabant, quod ſtatutum conſiderat fa-
4 uorem agnationis, * & in eo fundatur *Cyn. in l. publico num. 3. verſ. modo penamus & verſ. præterea C. ad l. Iuliam de adult. Bald. in l. maximum vitium num. 4. verſ præterea C. de liber. præter Soccin. Sen. in l. gallus §. nunc de lege num. 4. verſ. & adde prædictis ff. de liber. & poſthum. & in conſ. 1. num. 1. vol. 1.* Vnde infereba-
5 tur, quod iſtæ fœminæ debent ſuccedere, * quia hodiè eſt defunctus Franciſcus ex doctr. *Bartol. ſupra alleg.* tum etiam quia, cum fuerit nominata Modeſta fœmina, quæ eſt principiũ
6 & finis agnationis * *l. pronunciatio in fin. vbi Gloſſ. ff. de verb. ſignif.* non poteſt amplius in iſta emphiteuſi conſiderari fauor agnationis
7 primi acquirentis, * & propterea veniunt etiã fœminæ *Soccin. Sen. in dicto §. nunc de leg. nu. 8. verſ. ex quibus Aymon. conſ. 250. num. 2. Decian. conſ. 60. num. 31. vol. 3. Card. Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib. 8. tit. 11. num. 8. verſ. ſimilium.*

Neque facit, quod verſamur in Emphiteuſi Eccleſiaſtica, in qua nomine filiorum non
8 veniunt fœminæ * *Clar in §. emphit. q. 32. nu. 2. verſ. ſed quid ſi fuerit. Couar. var. reſol. lib. 2. c. 58. num. 1. verſ. quid ſi Emphiteuſis*, quia cum in conceſſione fuerit data facultas nominandi
9 duas perſonas, * cuius vigore cum Ioannes Dulcius nominauerit Modeſtam, vtique iſta Emphiteuſis erat tranſitoria ad fœminas *Ceph. conſ. 18. num. 26. & 27. Rolan. conſ. 76. nu. 25. & ſeqq. lib. 3.*

Quantum attinet ad ſecundum, an Modeſta potuerit præiudicare fœminis, viſum fuit negatiuè reſpondendum, quia non fuit prima
10 acquirens * *Iaſon. in l. 2. num. 207. C. de iur. emphi. Alex. conſ. 106. num. 9. lib. 4.* vbi dicit, quod nemo iſto caſu tenet contrarium *Gubr. de iur. emphit. concluſ. 2. num. 51. & fuit dictum coram me in Cauſa Romana Emphiteuſis 26. Iunij 1602.* & quamuis adeſſet in conceſſione clauſula *ad habendum*, quicquid dicendum ſit, an ſit in diſpoſitiua vel in clauſulis exequuti-
11 uis, * quo caſu non alteraret principalem di-
12 ſpoſitionem * *Bald in l. eamque num. 36. in fin. C de fideicom.* tamen etiam quod fuiſſet in diſpoſitiua, nihilominus dicta donatio non ſub-
13 ſiſtit, * quia clauſula *ad habendum &c.* eſt limitata, & declarata per aliam clauſulam, vt ſcilicet alienatio nõ poſſit fieri irrequiſito Priore, & fratribus, & ideò non ſeruata dicta for-
14 ma * donatio non ſuffragatur *Salicet. in l. fin. §. ſiquidem C. de pact. dotal.* vbi quod attendi-
15 tur potius clauſula ſpecialis, quam generalis, * vt fuit dictum in Cauſa *Camerinen. Domorum 9. Maij 1571. & 18. Aprilis 1572. coram Oradino*

Neque releuat, quod alienatio fuerit facta
16 in compræhenſum, quæ videtur ſuſtineri * abſque alio conſenſu *Calder. conſ. 10. de locato*,
17 quia *Calder.* loquitur, * quando vnus ex vocatis dat alteri ex vocatis titulo ſingulari, quia ſi debet ſuccedere titulo vniuerſali poteſt etiã ſuccedere titulo ſingulari, & propterea obiectum procederet ſi ageretur de ſolo præiudicio
18 Modeſtæ, * ſed cum agatur de præiudicio aliorum filiorum, quicquid ſit reſpectu portionis

Digitized by Google

tionis ipſius Franciſci, reſpectu portionum dd.
19 fæminarum habendus erat pro extraneo * *Corbul. de priuat. ob alienat. irreq. dom.fact. limit.6. nu.6. & 7. & fuit dictum in alleg. Cauſa Romana Emphitenſis coram me.*

Quantum attinet ad tertium, an obſtet renunciatio facta de bonis maternis, dum iſtæ fæminæ nuptui traditæ fuerunt; pro ſolutione, conſiderabant Domini, quod iſtæ renunciario-
20 nes in Vrbe ſemper ſolent fieri ad cautelam, * etiam quod mulieres ſint excluſæ à ſtatuto, & propterea non poteſt inferri, quod ex quo iſtæ mulieres renunciarunt bonis maternis non au-
21 tem hæreditati, * compræhendatur etiam emphiteuſis, quæ venit ex pacto, & prouidentia, vt voluit *Scrader. de feud. par.7. c. 2. num. 73. et 74.* quod procedit, maximè quando renun-
22 ciatio eſt facta ad fauorem vocati * *Roſental. in cap.7. de ſucceſſ.deſcend. ab inteſtat. concluſ.21. num. 10. & ſeqq. & præſertim num.16.* quia cum hoc pendeat ex coniecturis ſtante iſto vſu, & ſtylo renunciandi, non eſt veriſimile, quod voluerint renunciare bonis emphitenticis ex pa-
23 cto & prouidentia,* quæ non veniunt in generali renunciatione ex latè congeſtis in *deciſ. in hac cauſa facta 30. Aprilis 1610. coram R. P. D. meo Manzanedo, quæ reſpondet omnibus contrarijs, bene faciunt alleg. per Corbul. de iure emphit. in tit. de cauſ. priuat. ob renunciat. num. 32. & per Frece. de ſubfeud. ex pacto, & prouid. et ſaudum hæredit. 11. different. et 31.*

Ex quibus, & alijs doctiſſimè adductis in *deciſ. R. P. D. mei Manzanedi* placuit Dominis Sententiam Rotalem eſſe confirmandam.

MELEVITANA ITINERIS.

Lunæ 27. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Eques Hieroſolymitanus, qui à Papa vocatus fuit ad Vrbē pro negotijs ſuæ Religionis non poteſt petere ab eadem Religione refectionem expenſarum itineris.

SVMMARIVM.

1 *Religio Hieroſolymitana non tenetur reficere expenſas itineris Equitis vocati à Papa ob cauſas eiuſdem Religionis dum habet pinguem Commēdam, & num.6.*
2 *Monacho, qui habet peculium etiam quod agat pro Eccleſia nō ſunt reficiēda expēſa per ipſū facta.*
3 *Idemque eſt in Clerico ſæculari.*
4 *Omniaque habet Regularis ſunt Religionis.*
5 *Tutori, Syndico, & ſimilibus debentur expenſæ per ipſos facta.*

DECISIO DCL.

Felicis recordationis Clemens VIII. per breue datum Bainliuo Cagnolo illum vocauit ad Vrbem vtens his Verbis *quoniam ob religionis veſtræ Sancti Ioannis Hieroſolymitani graues cauſas te præſente opus habemus, quem, & prudentem, & communis boni amatorem putamus, propterea mandamus tibi, vt quamprimum Romam Venias &c.* Vnde dubitaui an attenta diſpoſitione Iuris communis Religio debeat reficere expenſas itineris Baiuliuo, & Rota cenſuit negatiuè reſpondendum. Quia cum aliqui Priores apud Sedem Apoſtolicam accuſent Magnum Magiſtrum pro informatione animi ſui Clemens VIII. accerſiuit ad ſe Baiuliuum Cagnolum, vt patet nedùm ex Verbis prædictis, ſed ex alijs Ibi: *Te autèm pro debita obedientia aduenientem, & humaniter excipiemus, & benigne audiemus, & quantum nobis cum Domino licebit, paterne tractabimus.* Vnde cum dictus Baiu-
1 liuus habeat pinguem commendam * Religio ei non tenetur reficere expenſas vt in fortiori-
2 bus de Monacho, qui habet peculium, * etiam quod agat pro Eccleſia, quod nihilominus Monaſterium ei non reficiat expenſas dicit *Ab. in c. ex parte num. 9. verſ. & tunc ſicut habet aliquod peculium Henric. Bouh. num. 6. & 7. de*
3 *accuſat.* & in clerico Seculari * Idem *Abb. in d. c. ex parte alleg. num. 9. verſ ſi vero eſt Clericus Boich. num. 10. Ioannes de Anan. num. 2. Butr. num.6. Ioannes And. num. 4. Oldrad. Conſ. 38. num. 2. verſ. niſi autem talis perſona*, quorum dictum bene applicatur etiam ad Regularem cum non adſit diuerſitatis ratio in ſeculari, quam in Regulari, Immo maior in regulari cum omnia quæ habet ſint religionis, & Mo-
4 naſterijs * *c. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.*

Non obſtat, quod Tutor, Sindicus, & ſimi-
5 les debeant habere expenſas, * quia hoc eſt verum, quia vocantur pro ſe ſpectare ad nudam administrationem, quam habent, & ideò non eſt conueniens, vt refundant de ſuo, quod non eſt in caſu iſto; quia licet Clemens VIII. Baiulinum vocauerit, vt informaret animum ſuum de prędictis negotijs; nihilominus nō fuit vocatus pro re ſpectante ad nudam ſuā adminiſtrationem, prout in tutore, & Sindico, ſed pro rebus prædictis, & ideo cum haberet commen-
6 das * & ſic bona Religionis expenſæ ei non ſunt reficiendæ per ſupradicta.

Preſens deciſio fuit confirmata die 4. Iulij ſequentis.

ROMANA DE ZECCHINIS.

Lunæ 19. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

Creditori non competit immiſſio in bonis defuncti aduerſus eius hæredes.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio improba non eſt manutenibilis.*

2 *Cre-*

2 *Creditori non competit immiſſio in bonis defuncti, niſi ſint vacantia Vid. num. 4. & 5.*
3 *Debet dari Curator bonis vacantibus defuncti, quando creditor agit pro ſuo credito.*
5 Tex. in l. faleinius ff. quib. ex caſus in poſſeſſ. eat. *in quibus terminis loquatur.*
Creditori datur immiſſio in bonis debitoris latitantis in fraudem creditorum num. 5.
6 Bald. Conſ. 259. lib. 3. *declaratur.*
7 *Immiſſio ex vtili Saluiano datur creditori vt de fructibus ſibi ſatisfaciat.*

DECISIO DCLI.

FVit reſolutum creditoribus bo. mem. Domicij
non eſſe dandum mandatũ de manutenendo
qnia eum eorum poſſeſſio ſit improba non eſt
1 manutenibilis. * *Aymon. Conſ.* 882. *num* 16.
Purpurat. Conſ. 43. *num.* 14. *lib.* 1. *Guidop. Conſ.*
208. *poſt num.* 3. *Caſſad. decis.* 5. *in fin. de Iurep.*
Quod autẽ fuerit improba ſatis probatur, quia
licet capta de mandato Iudicis, tamen Iudex
nulliter proceſſit concedendo Immiſſionem in
2 bonis defuncti aduerſus eius hæredes * exiſtentes in poſſeſſione, Creditori enim non competit tale temedium aduerſus bona debitoris, niſi
ſint vacantia *l. ſi bona C. de bonis auth. Iud. poſſid. Ibi, ſi Iudex ex primo decreto prouidet. Creditoribus per viam immiſſionis rei cuſtodiendæ, et
ſeruanda gratia qui effectus ceſſare ſolet, quando
adſunt hæredes* & bene etiam facit *text. in c.* 1.
ne pro dote Immo ſi bona fuiſſent vacantia de-
3 bebat dari curator hereditati * ex allegatis per
Menoch. de arbitr. caſ. 150. *lib.* 2.
Non obſtat quod aliquandò creditoribus
4 datur immiſſio in bonis debitoris, * vt in *l. falcinius ff. ex quibus caus. in poſſ. eat.* quia *text.* il-
5 le loquitur in alijs terminis, * ſcilicet qnandò
debitor viuens latitat in fraudem Creditorum,
vt colligitur ex illo *text. Abb. in Conſ.* 84. *num.*
3. *p.* 2. & licet *Bald. in Conſ.* 259. *lib.* 3. videa-
6 tur idem dicere * contra hæredem, tamen quicquid ſit de hoc, eius dictum procedit quandò
hæres eſſet contumax, vel adeſſet iuſta cauſa
quæ hic non adſunt.
Nec etiam facit, quod Creditores potuerint
agere vtili Saluiano, quia non egerunt hac via,
vt patet ex proceſſu, & ex quod Creditores citarunt ad videndum diuidi Caſale, quod repugnat huic Iudicio, cuius vigore datur immiſ-
7 ſio Creditori, * vt de fructibus ſibi ſatisfiat vt
natum eſt.

PIENTINA IVRISPATRONATVS
Veneris 23. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

Præſentatus ad Iuſpatronatus inſtituendus eſt concurrentibus ijs, de quibus in Summario. Beneficium iuriſpatronatus vt acquirat libertatem requiritur voluntas, & poteſtas conferentis.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus eſt inſtituendus dum concurrit vacatio beneficij, exiſtentia iuriſpatronatus, habilitas præſentati, præſentatio facta à Patronis intra quattuor menſes.*
2 *Ad hoc vt beneficium iuriſpatronatus acquirat libertatem non ſufficit ſolus nõ vſus, vel negligentia patronorum, ſed requiritur voluntas, & poteſtas conferentis.*
3 *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatũ beneficij.*
4 *Mentio Iurispatronatus excludit collationem fuiſſe factam iure libertatis.*
5 *Non eſt neceſſe, quod Patroni ſint in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed ſat eſt, quod habeant cauſam ab ijs, qui ſunt in quaſi poſſeſſione.*
6 *Poſſeſſio defuncti non transfertur in heredem.*
7 *Donatio iuriſpatronatus facta abſque conſenſu Ordinarij non valet.*
8 *Vicarius abſque ſpeciali mandato non poteſt præſtare conſenſum donationi iuriſpatronatus. Amplia etiam abſente Epiſcopo num. 9.*
10 *Epiſcopi abſentia non ampliat facultatem Vicarij, niſi in caſibus expreſſis à iure.*
11 *Epiſcopus poteſt extra territorium præſtare cõſenſum donationi iuriſpatronatus cum hoc ſit voluntariæ iuriſdictionis.*
12 *Vicarij poteſtas dilatatur, quando adeſt neceſſitas, vel vtilitas Eccleſiæ, vel periculum in mora.*
13 *Epiſcopus poſt mortem donantis poteſt confirmare donationem iuriſpatronatus.*
14 *Hæredes donantis iuſpatronatus poſſunt præſentare ad illud, quando nec in actu donationis, nec poſt mortem donantis interuenit conſenſus Ordinarij Vid. nu. 15 ſeqq.*
15 *Donatio Iuriſpatronatus facta abſque conſenſu Ordinarij valet in præiudicium donantis, & eius hæredum. Decl. num.* 17.
16 Put. decis. 18. *alias* 16. lib. 2. *in quibus terminis procedat.*

DECISIO DCLII.

DOmini reſolnerunt, Marianum eſſe inſti-
1 tuendum, cum omnia requiſita concurrant;* vacatio ſcilicet beneficij, exiſtentia Iuriſpatronatus, habilitas præſentati, præſentatio facta à Patronis in tempore quattuor menſium
coram Ordinario *c. decernimus, & c. monaſterium 16. q. 7. cum Bertold. & Ibi Abb. num 12. de re iud. c. dilectus, vbi glot. in verbo plus Iuris de off. legati.*
Neque eſt verum, quod beneficium acquiſi-
2 uerit libertatem; quia ad hunc effectum non
ſufficit ſolus non vſus, vel negligentia Patronorum* ſed requiritur voluntas, & poteſtas conferentis ad text. in *l. hac autem & Ibi Angel. num. 3. verſ. requiritur etiam, & num. 4. verſ. Intentio ordinata ff. de ſeruit. Vrban. præd. Corat. in l. ſeruitut. num. 41. vers. 3. deſideratur ff. de ſeruit. & fuit in puncto reſolutum in Cauſa Papien. Archip. 9. Aprilis 1601. Coram bo: me: Card. Pamphilio;* Hic autem non adeſt talis voluntas, quia
3 prouiſiones Apoſtolicæ non mutãt ſtatũ bene-
4 ficij * *Dec. cons. 126. ſub num 4. Achill. decis. vnic. de ſtat. benef.* & feræ in omnibus habetur mentio

tio Iuriſpatronatus quæ excludit collationem *
fuiſſe factam Iure libertatis *Lambert. de Iurep. p.*
3. q. 7. art. 7. num. 5. Berou. in c. 1. num. 88. cum ſeqq.
de Iurep. & fuit reſolutum in d. Cauſa Pa-
pien. Archip.

Neque facit quod Patroni, qui hodiè præſen-
5 tarunt non ſint in quaſi poſſeſſione præſentandi,
quia ſufficit, *quod habeant Cauſam ab his, qui
ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi, & ad
quos fuit reſolutum ſpectare Iuſpatronatus, vt
fuit reſolutum in dicta Cauſa *Papien. Archip.*
28. *Ianuarij* 1602; licet enim verum ſit, quod
Rota ſequitur illam opinionem, quod poſſeſſio
6 Defuncti non transferatur in hæredem; *tamen
hoc eſſet conſiderandum, ſi Cacciacomites ni-
terentur ſola præſentatione anteceſſorum.

Non obſtat ſecundum, quod principaliter
deducebatur, nempe quod hoc iuſpatronatus
fuit donatum Abbati: Nam fuit reſponſum,
quod cum in donatione non interuenerit con-
7 ſenſus Ordinarij* non valuit. *c. illud de iure patr.*
Goffred. in ſumma eod. tit. num. 8. Hoſtienſ. pariter
in ſum. §. ex quibus verſ. mihi videtur Gemin. in
cap. 1. num. 10. & Franc. num. 2. & 4. eod. tit num.
6. Rocch. de iurepatr. in verſ. pro eo qu. 2. & 4.
Lambertin. par. 2. qu. 1. art. 2. num. 5. lib. 1. Gig.
conſ. 52. num. 5. verſ. ſecus autem Than. decis. 20.
Acchil. decis. 10. num. 1. de iurepatr.

Nec refert quod Vicarius ipſe præſtitit con-
8 ſenſum, quia hoc non potuit facere abſque ſpe-
ciali mandato* *Cald. conſ. 1. de offic. Vicar. Fe-*
ret. Conſ. 347. num. 7. lib. 2. Than. alleg. decis. 20.
& fuit ſæpiſſimè reſolutum: Et quamuis præ-
tendatur tunc temporis Epiſcopum fuiſſe ab-
9 ſentem, tamen quicquid ſit de hoc idem abſen-
te Epiſcopo; * vt expreſsè dicit *Feret. in d. Conſ.*
347 num. 17. verſ. nec obſtat ſi diceretur, & Conſ.
327. num. 9. & hoc optima ratione, quia abſen-
tia Epiſcopi non ampliat facultates Vicarij ni-
10 ſi in caſibus expreſſis à iure * *cap. cum nullus de*
tempor. ordin. lib. 6. & cum hoc ſit voluntariæ iu-
11 riſdictionis, & propterea poſſit exerceri ab
Epiſcopo extra teritorium, * cum non interue-
niat vtilitas, aut neceſſitas Eccleſiæ, nec ſit peri-
12 culum in mora, * iura non dicuntur dilatare
Vicarij poteſtatem, prout dilatant quando adeſt
neceſſitas, vel vtilitas Eccleſiæ, vt in *d. c. cum*
nullus Io. Monach. in c. cum in generali num. 5. de
Offic. Vicar. in 6.

Nec faciunt ea, quæ longa ſerie fuerunt con-
geſta ad probandum contrarium, quia facile
tolluntur, cum omnia tendãt vel ad docendum,
qualem habeat poteſtatem Capitulum Sede va-
cante, de quo in præſenti non agimus, vel ad
probandum qualem iuriſdictionem habeat Vi-
carius ex diſpoſitione iuris, vel ex mandato, aut
qualem habeat abſente Epiſcopo circa ea, quæ
reſpiciunt vtilitatem, vel neceſſitatem Eccleſiæ,
de quibus hic non agitur, & ideo prædictis ſi-
gillatim non eſt opus reſpondere, cum non fa-
ciant ad punctum.

Nõ obſtat tertium, quod principaliter dedu-
cebatur ſcilicet quod poſt mortem donantis
13 Epiſcopus potuerit confirmare donationem *
Rota decis. final. de iurepatr. in antiq. Quia hoc
eſt verum, ſed non interueniente conſenſu Epi-
14 ſcopi, cum non fuerit abdicatum ius à donan-
te, * & eius hæredibus, interim hæredes poſſunt
præſentare, vt declarat *Put. decis.* 16. aliàs ſecun-
dum nouam, & emendatam editionem 18. *lib.* 2.
Et quamuis dicatur, quod donatio valeat in
præiudicium donantis, & eius hæredum iuxta
15 dict. *decis. final.* * & quod propterea dicta *de-*
ciſio Putei non procedat, quando præſentatus
à donatario concurrit cum præſentato à do-
16 nãte, * tamen non releuat, quia hoc eſt verum,
17 vt ſi interueniat conſenſus Epiſcopi, * dona-
tio facta à defuncto tenet in præiudicium hæ-
redis, non autem quod præſentatus à donata-
rio impediat, quominus præſentatus ab hære-
de donantis ante confirmationem Epiſcopi
non debeat inſtitui, cum ante confirmationem
non fuerit abdicatum ius à donante, & ab
eius hæredibus.

FLORENTINA DOTIS.

Ven. 23. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

Solutionis dotis ſimulatio ex quibus pro-
betur.

SVMMARIVM.

1 *Vt intret ſimulatio cauſa ſimulandi requiritur.*
2 *Et probatio ipſius ſimulationis.*
3 *Simulatio ſolutionis dotis ex quibus probetur.*
4 *Ad probandam ſimulationem admittuntur co-*
niecturæ.
5 *Ex ſolutione gabellæ dotis non inde probatur ve-*
ra ſolutio dotis Ampl. 7.
6 Statutum Florentinum *diſponit, quod nullus con-*
tractus, vel inſtrumentum poſſit exequi, aut effe-
ctuari, niſi prius ſoluta gabella.
7 *Gabella non eſt onus ſolutionis, ſed contractus.*

DECISIO DCLIII.

VIncentius cõtraxit Matrimonium cum Lau-
ra, & confeſſus fuit ſe recipiſſe ſcuta 1000.
hoc modo, videlicet Floren. 783. ſolutos per
Coſmum vice, & nomine fratrum Lauræ, quos
nomine ipſius Vincentij ſoluit diuerſis credito-
ribus eiuſdem Ioannis, & florenos 100. in tot
donamentis d. Vincentio conſignatis, & floren.
117. aſſeritur Coſmum ſoluiſſe in pecunia nu-
merata eidem Vincentio. Vnde dubitaui, An
iſta Confeſſio eſſet ſimulata, & Domini affir-
matiuè reſoluerunt, quia nedùm concurrit
cauſa ſimulandi, ſcilicet ad decipiendum cre-
1 ditores Vincentij, * vel vt Coſmus fideiuberet
pro Vincentio, & retineret dotem pro cautio-
ne, vt dicit Ioannes in ſua depoſitione, quæ
cauſa requiritur iuxtà *conſ. Bart. 65. lib.* 1. ſed
ſimulatio ipſa ſatis probatur, prout de Iure re-
2 quiritur * ad *text. in l. cum precibus C. de probat.*
Dec. conſ. 492. num. 4. nàm Coſmus ipſe in

concordia facta cum creditoribus Vincentij
3 fatetur dotem non fuiſſe ſolutam, * & idem fatetur Ioannes ipſe in depoſitione facta in Iudicio Criminali, & comprobatur ex quampluximis confeſſionibus factis in Epiſtolis datis per d. Coſmum, & Ioannem; Et ceſſat omnis difficultas, quia fratres ipſius Lauræ faſſi fuerunt dotem non fuiſſe ſolutam, licèt Vincentius hoc Confeſſus fuerit, & pro parte dotis aſſignauerunt certam Domum, reſiduum verò vſque ad ſcuta 1000. ſoluere promiſerunt, ex quibus omnibus dubitari non poteſt, quin ſit facta ſimulatio clara, & manifeſta, cum alias admit-
4 tantur coniecturæ *Aymon. Conſ. 156. num. 7. Ioannes de Imol. Conſ. 118. num. 2. verſ. in contrarium Dec. Conſ. 543. in caſu propoſito num. 13. lib. 2.*

Non obſtat ſolutio gabellæ dotis facta Flo-
5 rentiæ, quia non inde ſequitur, * quod verè dos fuerit ſoluta, cum potuerit ſolui etiam pro dote promiſſa ad acquirendum exercitium actionis, cum ſtatutum Florentinum in refor-
6 matione præcipiat, * *che non ſi poſſa eſſeguire, ouero mandar ad effetto alcun contratto, ouero inſtrumento ſe prima non ſarà pagata la gabella* iuxtà *text. in l. ſi mandauero tibi, vt à Titio ff. mandati,* maximè cum gabella non videatur onus ſolu-
7 tionis, * ſed ſolius contractùs iuxtà notata per *Alex. in conſ. 51. num. 1. verſ. ſed Dominus Victorius lib. 3.*

CONCHEN. DECIMARVM.

Lunæ 26. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

Intrat arbitrium pro ſanatione nullitatum examinis ob defectum intimationis loci & acceſſus Notarij, ac citationis ad videndum iurari, quando aliunde pars habuit notitiam loci, & acceſſus, & vtraque pars defecit in dicta citatione.

SVMMARIVM.

1 *Quando examinis teſtium nullitas eſt turbida intrat arbitrium pro illius ſanatione.*
2 *In Regnis Hiſpaniarum non ſemper dantur interrogatoria teſtibus.*
3 *Iudex non tenetur expectare partem, vt det interrogatoria teſtibus examinandis.*
4 *Teſtes examinati abſque interrogatorijs partis in actis datis ſunt repetendi, ſed tamen eorum depoſitiones non ſunt nullæ.*
5 *Intimatio loci, & acceſſus Notarij pro examinandis teſtibus poteſt ſuppleri per æquipollens.*
6 *Citatio ad videndum iurari teſtes poteſt ſuppleri per æquipollens.*
7 *Intimatio loci, & acceſſus Notarij pro examinandis teſtibus non eſt neceſſaria, quando pars habuit notitiam.*
8 *Loco citationis ad videndum iurari teſtes ſufficit monitio Iudicis.*
9 *Arbitrium intrat pro ſanatione nullitatis examinis, quando non adeſt totalis defectus citationis.*
10 *Noui termini aſſignatio habet vim prorogationis, quando partes habuerunt ac ſi Iudex proceſſerit per viam prorogationis.*
11 *Intrat arbitrium pro ſanatione nullitatis examinis ob defectum citationis ad videndum iurari, dum vtraque pars proceſſit ad examen abſque tali citatione.*

DECISIO DCLIV.

CVm plures opponerentur nullitates contra examen, de quo agitur fuit obtenta illius ſanatio arbitrio Rotæ, quod intrare cenſuit ſuperioribus menſibus, & idē hodiè placuit, cum examen ſit validum, aut nullitates adeo turbidę,
1 vt poſſit operari arbitrium datum, * quod relaxat aliquid de Iuris vigore iuxta *deciſ. Creſcent. 4. de teſtibus,* dum enim opponitur, quod Teſtes fuerunt examinati, abſque interrogatorijs non releuat, quia in Regnis Hiſpaniarum,
2 non ſemper dantur interrogatoria, * vt atteſtati fuerunt Reuerendiſſ. DD. Auditores Hiſpani, & probatur etiam *ex alleg. in alia deciſione;* non reperitur enim Iure cautum, quod ſi pars non dat interrogatoria Iudex teneatur ex-
3 pectare partem, * immo ſi dedit interrogatoria, & cum illis Iudex non examinauit adhuc
4 depoſitiones non ſunt nullæ * ſed Teſtes ſunt repetendi iuxta *deciſ. Put. 427. alias ſecundum nouam impreſſ. 417. lib 1.*

Secunda nullitas ex quo non fuit facta intimatio loci, & acceſſus Notarij ceſſat, quia ſa-
5 tis eſt, * quod fuerit adimpletum per æquipollens, vt in fortioribus de citatione ad viden-
6 dum iurare Teſtes * dixit *Rot. in Cauſa Burgen. fructuum 28. Maij 1590. coram bo. me. Card. Pamphilio, & in alia Cauſa Mediolanen. ſpolij 26. Iunij 1609. coram Illuſtriſſ. D. meo Cardinale Lancellotto, & in Cauſa Romana hæreditatis 16. præſentis menſis coram R. P. D. meo Sacrato.* Hic autem parte præſente fuit data commiſſio Notario receptori illum requirendo, quod accederet ad locum de Villar de Saz, acceſſus vera
7 licet non fuerit intimatus, * tamen cum para in eiſdem locis, & eodem tempore fecerit ſuas probationes, & ideo ſufficit, quod habuerit notitiā dicti acceſſus iux. not. in *l. etiam veniunt §. petitam, vbi Bart. ff. de petit. hæred. & per Riminald. in verſ. eum qui certus num. 4. de reg. Iur. in 6. & per Tiraq. de retract. lignag. §. 36. Gloſſ. 2. nu. 24. & in puncto fuit reſolutum in Cauſa Legionen. Iuriſdictionis 19. Martij 1590. coram bo. me. Cardinali Pamphilio, & in Cauſa Calaguritana oblationis 26. eiuſdem menſis, et anni coram Reuerendiſſ. Peruſino.*

Tertia nullitas ex defectu citationis ad videndum iurare Teſtes ceſſat, licet enim non adſit expreſſa citatio, tamen adeſt monitio-
8 Iudicis facta * vtrique parti ad videndum iurare Teſtes eadem die, qua cæpit terminus probationis, & hæc monitio ſufficit *Cuman. ferè in terminis in conſ. 6. incip. creditur libris num. 2. verſ. item ſi Iudex parte præſente.*

Ne-

Neque, facit, quod terminus probatorius
fuit nouem dierum, quo ælapſo Iudex dedit
alium terminum, quo etiam ælapſo peruiam
reſtitutionis in integrum, dedit alium termi-
num 40. dierum, in quo iurarunt Teſtes. Nam
fuit reſponſum, quod licet hoc obiectum ſtrin-
9 gat, tamen hæc nullitas poteſt ſaluari,* quia
non deficit totalis defectus citationis, & ideò
poteſt operari arbitrium datum Rotæ, vt bene
in iſtis terminis videtur concludere *deciſio in
Cauſa Romana Alimentorum 10. Aprilis 1606. co-
ram Reuerendiſſ. D. meo Decano*, nam etſi Iudex
10 non proceſſerit per viam prorogationis,* quia
erat ælapſus primus terminus, tamen partes pe-
rindè habuerunt, ac ſi Iudex proceſſerit per viã
prorogationis, & in hoc operatur arbitrium, cũ
11 vtraque pars proceſſerit ad examen,* abſque
alia citatione ad videndum iurare, quod licet
inſpecto mero iure, non potuerint facere, tamen
cum fecerint, ſtante clauſula *arbitrio*, defectus
poteſt ſanari, cum eius naturæ ſit, vt recedatur
ab vtroque extremo, & ſeruetur æquitas *ex de-
ciſ. Creſcentij ſupra alleg.*

PARISIEN. PECVNIARIA.

Veneris 30. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

In confectione ſcripturæ ad obligandum requiritur ſaltim Nuncius, vel Epiſtola partis; ſecus ſi ad probandum ſolumodò contractum iam perfectum.

SVMMARIVM.

1 *Emptio eſt ex illis contractibus, qui ſolo conſenſu præficiuntur.*

2 *Ceſſio, quando interuenit prætium, ſimilis eſt emptioni.*

3 *Ad validitatem contractus, qui ſolo conſenſu perficitur requiritur ſaltim Nuncius, vel Epiſtola partis.*

4 *In confectione ſcripturæ, quæ non fit principaliter ad obligandum, ſed ad probandum contractum iam perfectum non requiritur præſentia partis, Nuncius, aut Epiſtola.*

5 *Quando verba ſunt enunciatiua de præterito confeſſio dicitur principaliter facta ad aliquid probandum, & non ad obligandum.*

6 *Per conſignationem cedulæ dicitur facta traditio crediti.*

7 *Verba præſentis temporis aliquando referuntur ad actum de præterito.*

8 *Verba ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam, & naturam actus, ſeu contractus.*

9 Bart. in l. generaliter num. 5. C. de non numerat. pecun. *quid concludat.*

In confeſſione facta ad obligandum, vel ad liberandum requiritur præſentia partis num. 9.

10 *Confeſſio ad probandum contractum iam perfectũ facta abſente parte probat.*

DECISIO DCLV.

BO. me. Horatius Oricellarius ceſſit certum
creditum ad fauorem Nicolai Naſij, qui ſub
die 14. Nouembris 1590. in Ciuitate Mantuæ
fecit quamdam ſcripturam ad fauorem Pom-
pei Bedini; ideò dubitaui, an conſtaret de ta-
li conſenſu dicti Pompei circa dictam ſcriptu-
ram, qui ſuffragaretur Siluiæ eius filiæ, quia
cum contractus ſit ex illis, qui ſolo conſenſu
1 perficiuntur,* cum ſit emptio §. 1. *inſtit. de ob-
lig. ex conſenſu*, vel ceſſio quæ cum interuene-
2 rit prætium emptioni ſimilis eſt * *l. cum his ff.
de fideiuſſ.* requirebatur ad illius validitatem,
3 ſaltim Nuncius,* vel Epiſtola, vt in dicto §.
*primo & in l. conſenſu, cum Gloſſ. in verſ. con-
ſentire ff. de act. & oblig. l. inter mortis ff. de do-
nat. cauſ. mort.*

Et Domini cauſa maturè diſcuſſa amplexi
ſunt partem affirmatiuam, quia licet eſſet du-
bium, an Pompeus interuenerit, dum prædi-
cta ſcriptura fuit confecta per Naſium, tamen
cum illa ſcriptura non fuerit facta principali-
4 ter ad obligandum,* ſed ad probandum con-
tractum iam perfectum, nempe venditionem
aut ceſſionem, in quo contractu non require-
batur ſcriptura vt dictum eſt, præſentia partis,
Nuntius, aut Epiſtola non erat neceſſaria *Curt.
Iun. conſ. 168. num. 10. & 11. Egid. deciſ. 690.
num. 8. verſ. in extraiudicialibus vero, Rip. in l.
admonendi num. 154. ff. de iur. iur. vbi de com-
muni latiſſimè Surd. conſ. 60. num. 6. & 7. & dixit
Rota in Cauſa Raguſina matrimonij decima Decem-
bris 1577. coram Robuſterio ſub nu. 29. & pro iſta
opinione videtur bonus text. in l. deſiderium C. de-
poſiti.*

Quod autem iſta confeſſio tendat ad pro-
bandum, & non ad obligandum patet ex ver-
bis apocæ ibi *la qual Cedola del Signor Rucellai,*
(ſcilicet, quæ continebat ceſſionem Oricella-
rij ad fauorem Naſij) *& ogni mio credito depen-
dente da eſſa tanto del Capitale, quanto dell'Vtile
&c. Io cedo, e transporto al Sig. Pompeo Bedini &c.
al quale hò conſignato detta Cedola*, & inferius,
la quale ſarà ſottoſcritta, ſcilicet cedula de qua
agitur, *di mia mano a Cauſa, e mediante la valu-
ta, che io hò riceuuta dal detto Sig. Pompeo à mia
ſodisfattione, della quale mi ſono contento, & egli
ancora s'è contento pigliare detto credito à ſuo peri-
glio, e fortuna &c.* Nàm quandò verba ſunt
5 enunciatiua de præterito,* Confeſſio dicitur
principaliter facta ad aliquid probandum, &
non obligandum *Soccin. Sen. Conſ. 21. nu. 11. verſ.
ſexto prædicta vol. 2. Curt. Iun. dicto Conſ. 118. nu.
11.* Hic autem Naſius fatetur ſe conſignaſſe
Pompeo Cedulam bo. me. Horatij Oricellarij,
per quam conſignationem dicitur facta tradi-
6 tio ipſius crediti * *l. prima & ibi Bald. n. 3. C. de
donat.* Item confitetur, ſe recepiſſe prætium ad
ſui contentamentum, & Pompeum fuiſſe con-
tentum recipere dictum creditum ſuo periculo,
& idem fatetur idem Naſius in Epiſtola ſcripta
bo. me. Horatio Oricellario eadem die, qua
fuit conſcripta apoca. Vnde ex iſtis omnibus
ſimùl iunctis, manifeſtiſſimè colligitur; quod
cedula continet actum de præterito, & ſic con-

feſſionem ad probandum, non ad obligandum,
& ideò adeſſe in hoc caſu conſenſum ſufficien-
tem, vt per *Curt. Aegid. & alios ſupra allegatos.*

Neque reſiſtit prædictis verba illa, *cedo, et*
transporto, quæ ſunt præſentis temporis, quia
iſta verba cenſentur ita expreſſa ad maiorem
7 declarationem, * quod probatur, quia ſi cedu-
la fuit conſignata, ſi partes fuerunt contenta
ceſſione, ſi ſatisfactio fuit facta, perneceſſe di-
cendum eſt, quod verba concludunt circa
actum iam factum, & quod verba *cedo, & trans-*
porto fuerunt apposit ad maiorem declaratio-
nem: verba enim ſunt intelligenda ſecundum
8 ſubiectam materiam, * & ſecundum naturam
actus ſeu contractus *Corn. conſ. 239. nu. 5. lib. 1.*
& conſ. 138. num. 3. lib. 3. Berou. conſ. 106. n. 24.
lib. 1. & in omnem euentum ſi verba illa con-
cluderent ad actum de preſenti per neceſſe fir-
mandum eſſet, quod Pompeus fuerit præſens,
vel Nuncius, aut interuenerit Epiſtola, & ſic
vtroque caſu Siluia obtineret; quia alias par-
te abſente, & non interueniente Nuncio, ce-
dula non potuiſſet conſignari, nec minus po-
tuiſſet ſatisfieri, nec alia agi, de quibus ſupra
dictum eſt, quæ omnia acta feciſſe confite-
tur Pompeus.

Non obſtat, quod in omni caſu requireba-
tur præſentia Pompei ex doctrina *Bart. in l. ge-*
9 *neraliter num. 5. C. de non num. pecun.* * quia
Bart. tangit ſolum articulum, quando confeſ-
ſio fuit facta ad obligandum, vel ad liberandũ,
tunc concludit vtroque caſu requiri præſentiã
partis, & propterea quicquid ſit, quando cõ-
feſſio fit ad liberandum, iſte non eſt caſus no-
ſter, in quo agitur de confeſſione facta ad
probandum, in quo articulo communis opi-
nio eſt, quod confeſſio facta parte abſente pro-
10 bat, * vt per DD. ſupra allegatos.

Præſens deciſio fuit reuocata die 27. Nouembris
1615.

ROMANA CENSVS DE FOSSANIS

Veneris 30. Martij 1612.

ARGVMENTVM.

Motus proprius, in quo diſponitur, quod à
die ceſſionis debitoris cenſus habeatur
ſolum ratio ſortis principalis, & non fru-
ctuum, niſi ad fauorem poſteriorũ cre-
ditorum, quas perſonas compræhendat.

SVMMARIVM.

1 *Papa cenſetur velle indemnitati creditoris conſu-*
lere, dum mandat ipſum agere poſſe ad ſortem
cenſus.
2 *Probemium cauſam finalem Conſtitutionis oſtendit.*
3 Motus proprius *in quo diſponitur, quod à die*
ceſſionis debitoris cẽſus habeatur ſolum ratio ſor-
tis principalis, & non fructuum niſi ad fauorem
poſteriorum creditorum, emanauit potius ad fa-
uorem eorumdem poſteriorum creditorum, quam
debitoris.
4 *Diſpoſitio non ſuffragatur ei, cui verba diſpoſi-*
tionis non conueniunt.
5 *Ex recognitione bonæ fidei cenſus facta in apoca*
priuata abſente tam creditore, quam eo, qui
cenſum impoſuerat, nullam vtilitatem, nec dam-
num iſti ſentire valent. Amplia num 6. vid. nu. 9.
7 *Scientia certa cum omnibus ſuis qualitatibus re-*
quiritur in ijs in quibus ſola ſcientia præiudicat.
8 *Res inter alios acta tertio non præiudicat.*

DECISIO DCLVI.

CVm San. me. Pius V. per ſuum motum pro-
prium voluerit, quod à die ceſſionis fori hæ-
redum de Vecchis haberetur ſolum ratio ſortis
principalis cenſus, & non fructum, niſi ad fa-
uorem poſteriorum creditorum quatenus bona
non ſufficerent, & quod propterea fructus ſolu-
ti computarentur in ſortem, dubitaui, An
Cenſus, de quo agitur ompræhenderetur in
d. motu proprio in caſu, & ad effectum, de
quo agitur qui eſt vt D. Celſus non teneatur
ſoluere fructus, & ſoluti debeant excomputari
in ſortem,

Et pro affirmatiua dicebatur, quod Paulus
Victorius Fanus fuit venditor huius cenſus,
cuius recognouerunt bonam fidem hæredes de
Vecchis. Vnde foſſanus emptor non poteſt age-
re contra Dominum Celſum fideiuſſorem ad
fructus, cum motus proprius loquatur etiam
de cenſibus, de quibus Vecchis recognouerunt
bonam fidem Ibi *ſub premiſſione tum releuationis*
indemnitatis, & recognitionis bonæ fidei dictorum
hæredem, ſcilicet de Vecchis.

Et prædicta dicebantur corroborari, quia Pa-
pa voluit in §. *Ceterum vt etiam &c.* vt empto-
1 res cenſuum poſſent agere ad ſortem contra
Venditores hæredes, & fideiuſſores, & pro-
pterea apparet motum proprium emanaſſe con-
tra Creditores, quorum tamen indemnitati
voluit in hac parte conſulere iuxta notat. per
Alex. in conſ. 114. num. 1. lib. 3. & conſ. 119.
num. 3. lib. 7.

His tamen non obſtantibus contraria ſen-
tentia placuit Dominis, prout & placuit 9. Iu-
nij 1603. Ratio fuit, quia, vt colligitur ex proœ-
2 mio, quia demonſtrat cauſam finalem * Con-
ſtitutionis *Bart. et alij in l. cum ij num. 4. in*
princ. et in §. eam tranſactionem ff de tranſact. mo-
tus proprius emanauit ad fauorem poſterio-
3 rum creditorum hæredum de Vecchijs, * non
autem ad fauorem dictorum hæredum ibi *di-*
cti fructus totam d. hæreditatem, vel maiorem il-
lius partem in poſteriorum creditorum damnum &c.
& in fine motus proprij Ibi, *& quatenus bonæ*
non ſufficiant pro ſorte principali fructus computen-
tur à die fallimenti in ſortem huiuſmodi in fauorem
tamen poſteriorum creditorum, & propterea, cum
D. Celſus non eſſet creditor hæredum de Vec-
chis, vt mox dicetur, ei non poteſt ſuffraga-
ri motus proprius, cum diſpoſitio non ſuffra-
4 getur ei, * cui verba diſpoſitionis non conue-
niunt *Bart. in l. 4. §. toties ff. de damn. infect.*

Quod

Digitized by Google

Quod autem D. Celſus non eſſet creditor hæ-
redum de Vecchijs, ſalis probatur, quia ipſe
fideiuſſit ad fauorem Pauli Victorij Fani, & li-
cet hæredes de Vecchis recognouerint bonam
5 fidem, * tamen iſta recognitio fuit in apoca
priuata abſente Celſo, & Foſſano, & cum
ipſo non conſenſerit; propterea ſicuti nullum
damnum ex ea eis poterat peruenire, ita nec
etiam aliquam vtilitatem ſentire debet ad *text.
in §. ſi vero minus idonei in auhen. de duobus reis
colum. 7. Ronchegal. in l. reos 11. num. 33. verſ.
eſt tamen vtendum ff. de duobus reis*.

Neque facit, quod Foſſanus habuit notitiam
huius recognitionis, quæ deducitur, tum
6 ex quo Paulus Victorius Fanus promiſit; *
quod accederent in fideiuſſores hæredes de
Vecchis, tum etiam quia ipſi de Vecchis ali-
quando ſoluerunt fructus cenſus, quia ex iſtis
non poteſt inferri ad aliquam ſcientiam certam
7 cum omnibus qualitatibus, * quæ requiritur
in cauſis, in quibus ſola ſcientia præiudicat
*Tiraquel. de retract. lignag. §. 36. gloſ. 2. nu. 3.
& ſeqq.* etſi probaretur, neque releuaret, quia
Paulus Victorius & hæredes de Vecchis non
poterant præiudicare Foſſano, qui contraxerat
8 cum ipſo Paulo Victorio Fano, * *l. 1. C. res
inter alias acta*.

Non obſtant in contrarium adducta, quia
primum procederet ſi Paulus Victorius Fanus
9 promiſiſſet Foſſano, * quod hæredes de Vec-
chijs recognouerint bonam fidem, quia tunc
ipſi Vecchij, etiam reſpectu Foſſani erant prin-
cipales debitores; ſecundum vero non facit,
quia licet Papa voluerint prouidere indemni-
tati creditorum, non ideò ſequitur, quod Foſ-
ſanus ſit creditor hæredum de Vecchijs.

Et ita fuit concluſum.

ILLERDEN. VISITATIONIS.

Veneris 6. Aprilis 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum tenetur reddere rationem Epiſcopo de administratis per ipſum.*

2 *Gæſta à deputatis à Capitulo habentur ac ſi fuiſſent gæſta ab ipſo Capitulo.*

3 *Magiſtratus qui non fuit in culpa non tenetur de adminiſtratis per Tutorem ab eo deputatum.*

DECISIO DCLVII.

Placuit Dominis *deciſio in hac cauſa facta ſub
die 14. Nouembris præteriti*, in qua fuit reſo-
lutum, quod Capitulum tenetur reddere ra-
tionem Reuerendiſſ Domino Epiſcopo de ad-
1 miniſtratis per ipſum * iuxta diſpoſitionem
Concilij Trident. ſeſſ. 22. c. 9. de reform.

Non verſamur enim in limitatione dicti *Con-
cilij in §. quod ſi ex conſuetudine ex deductis in d.
deciſ.* quibus non reſiſtunt conſtitutiones anno-
rum 1425. & 1429. quia vltra reſponſiones da-
tas dicebatur, quod illæ non præcipiunt depu-
tari Officiales, & Auditores Computorum,
ſed præſuppoſita conſuetudine eligendi Capi-
tulum, Officiales, & Auditores, determinant
ſcilicet prior conſtitutio tempora Vacationis,
& prouiſionis officiorum in die Vigiliæ Nati-
uitatis Domini cuiuslibet anni, & tempora red-
dendi rationem adminiſtrationis per dd. Offi-
ciales, & receptionis, ſeu auditionis per dd.
Auditores ibi deſignata; poſterior vero ſtatuit
tempora relationum per eoſdem Auditores in
Capitulo faciendarum, & ſic ceſſat fundamen-
tum Capituli, quod dictæ Conſtitutiones tri-
buant Capitulo facultatem adminiſtrandi ab
Epiſcopo conceſſam, cum præſupponant to-
tam facultatem concedi à Capitulo, & ideò
2 gæſta per eorum deputatos, * perinde haberi
debent, ac ſi fuiſſent gæſta ab ipſo Capitulo
*l. item eorum §. ſi decurionis ff. quod cuiuſque vni-
uerſitatis nomine l. 2. ff. de fideiuſ. tut. l. vnum ex
familia §. 1. ff. de leg. 2.* & non intrat diſtinctio
inter eum, qui deputat ſub adminiſtratione
particulari nomine, & inter eum, qui depu-
tat ratione officij, & Magiſtratus de quo in *l. 1.
& toto titulo ff. de Magiſtrat. Conuent.* quia eſt
verum, quod Magiſtratus ſi non fuit in culpa
3 non tenetur de adminiſtratis * per tutorem de-
putatum ab eo, ſed non ſumus in primo ca-
ſu ſcilicet in Capitulo, quod tanquam admini-
ſtrator membrorum Eccleſiæ ex conſuetudine
deputat proprio, & particulari nomine Capi-
tuli Officiales, & Auditores, quod, vt dictum
eſt, probatur ne dum ex ipſis ſtatutis, ſed ex
contractibus, & obſeruantia ex confeſſionibus
ipſius Capituli, & ex alijs, vt in 1. *deciſ.* di-
citur.

*Præſens deciſio fuit confirmata coram Vbaldo
deciſ. 98.*

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Veneris 6. Aprilis 1612.

ARGVMENTVM.

De iure prius debet terminari poſſeſſorium, & deinde petitorium, ſed quando negotium eſt turbidum vtrumque cumulatur, ſi cauſa ſit commiſſa arbitrio Iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Prius debet cognoſci poſſeſſoriũ, quam petitoriũ*

2 *Maximè quando agitur de Spolio.*

3 *Cumulatur poſſeſſorium cum petitorio, quando negotium eſt turbidum, & cauſa fuit commiſſa arbitrio Iudicis.*

4 *Poſ-*

4 *Poſſeſſio debet patrocinari eo modo, quo fuit acquiſita.*

DECISIO DCLVIII.

DOmini reſoluerunt intrare arbitrium, itant
ſit locus cumulationi poſſeſſorij, & petito-
rij, quoad duas tertias partes Vineæ; licèt enim
de Iure priùs debeat cognoſci tàm poſſeſſoriũ,
1 quam petitorium * *l. Ordinarij C. de reiuind.* ma-
2 ximè quando agitur de ſpolio, * vbi notant
Doctores; tamen quando hoc committitur
3 arbitrio Iudicis * ſi cognoſcit negotium eſſe
turbidum, & intricatum debet arbitrari pro
cumulatione, vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Cottigij 6. Martij 1606. coram R.P.D. meo Sacrato,* prout verè eſt in caſu iſto, Nàm cum fuerit reſolutum 2. Decembris 1609. Adolam poſſediſſe Vineam nomine ſuo, & ſororum, licèt poſtmodùm fuerint producta iura, ex quibus prætendebatur excludi ipſam poſſediſſe nomine ſororum, tamen iſta Iura potiùs reſpiciebant petitorium, quam ſpolium, quia ex confeſſione ipſiuſmet Adolæ conſtabat, quod poſſederat nomine ſuo, & ſororum, & propterea quicquid dicendum ſit reſpectu proprietatis, ſatis eſt, quod reſpectu poſſeſſionis non habuerit animum poſſidendi nomine proprio, niſi pro
tertia parte, & ſic eo modo, quo fuit poſſeſſio
4 acquiſita debet ei patrocinari * *l. 2. §. ſi à pupillo l. quod vulgo ff. pro empt.* & licet multa deducerentur ad tollendam iſtam confeſſionem, tamen in contrarium oſtendebantur Epiſtolæ Cæſaris, & depoſitiones Teſtium, qui licèt parerẽtur aliquas exceptiones, tamèn ex omnibus ſimul iunctis adcò reddebatur negotium turbidum, vt bis propoſita cauſa ſuper reſolutione facta 2. Decembris 1609. nempè 21. Februarij & 4. Martij ſuperioris anni, Domini non fuerunt concordes, itaut prudenter viſum fuerit ſequendum eſſe commune Conſilium Rotæ, de quo in alia cauſa *Romana Coſtreſi*, ita vt intraret arbitrium pro cumulatione petitorij, & poſſeſſorij, quoad duas tertias partes, ſecus autem quoad tertiam partem.

Præſens deciſio fuit confirmata die 5. Martij 1618.

FAVENTINA BONORVM

Veneris 6. Aprilis 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Qui prætendit confirmationem ſententiæ debet probare eſſe iuſtam, & validam.*

2 *Validitas ſententiæ probatur ex inſpectione proceſſus, in quo apparet omnia neceſſaria interueniſſe.*

DECISIO DCLIX.

DVbitaui, An ſententia Rotalis eſſet confirmanda, vel infirmanda & cum pendente
Iudicio reclamationis, qui prætendit confir-
1 mationem debeat probare eſſe iuſtam, * & vali-
dam ex alleg. per *Surdum in conſ. 62. num. 44. lib. 1.* tamen validitas oſtenditur ex inſpectione
2 proceſſus, * in quo apparent omnia interueniſſe, quæ de Iure ſunt neceſſaria; Iuſtitia verò apparet ex tribus deciſionibus Rotalibus ſuper eodem articulo factis, contra quas nihil opponebatur, & ideò examinatis etiam per Dominos, cum viderentur ſubſiſtere, placuit, quod procederetur ad confirmationem.

VICANA IVRISPATRONATVS

Veneris 6. Aprilis 1612.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio beneficij nulliter, vel attentatè capta eſt ſequeſtranda, ne detur vitioſus ingreſſus.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio beneficij eſt ſequeſtranda, quandò ab vtraque parte capta fuit pendente tempore ad appellandum.*

2 *Poſeſſio capta pendente appellatione eſt attentata.*

3 *Poſeſſio capta intra tempus datum ad appellandum eſt nulla.*

4 *Poſeſſio nulla, vel attentata eſt ſequeſtranda, ne detur vitioſus ingreſſus.*

DECISIO DCLX.

FVit reſolutum poſſeſſionem Beneficij eſſe ſe-
queſtrandam, quia vtraque pars cæpit poſ-
ſeſſionem pendente tempore ad appellan-
1 dum. * Petrus Antonius enim poſt ſententiam
Ordinarij; Thomas verò poſt ſententiam Me-
tropolitani, & ideò cum fuerit appellatum ab
2 vtraque ſententia poſſeſſio fuit attentata * *Lan-
cell. de attent. poſt deciſ. Rotal. quas allegat par. 2.*
3 *c. 11. num. 42.* proùt fuiſſet nulla, * etiam ſi non
fuiſſet appellatum iuxtà opinionem, quam
Rota ſeruat *Cæſar. de Graſſ. deciſ. 2. num. 5. de
appell.* & ideo ne detur vitioſus ingreſſus poſ-
4 ſeſſio eſt ſequeſtranda * *cap. cum qui de eo, qui
inet. in poſſ. in 6. Franc. Marcus deciſ. 405. in fine
par. 2. Archid. in cap. quia res 11. quæſt. 1.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 13. Maij 1613. & poſteà confirmata die 23. Iunij 1617.

FERRARIEN. BONORVM

Lunæ 19. Aprilis 1612.

AR-

ARGVMENTVM.

Bona emphyteutica relicta pro maritandis puellis vſque ad finem Mundi ab vltimo vocato in inueſtitura deuoluuntur ad Dominum directum, ex quo ad fauorem huiuſmodi operis pij eſt de iure prohibita acquiſitio emphiteuſis: Nec minùs vigore Conſtitutionis Bonifacianæ ad ipſum opus pium ſpectat prætium eorumdem bonorum, cum ſit finita generatio, cui fuerat facta conceſſio.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutio Bonifaciana diſponit, quod vtile dominium non poſſit transferri in perſonas de iure prohibitas.*

2 *Inueſtiti vigore facultatis diſponendi vigore Bonifacianæ Conſtitutionis non poſſunt præiudicare vocatis ad emphyteuſim.*

3 *Contrarium tenentes.*

4 *Loca pia, in quæ fuerunt alienata bona emphyteotica poſſunt percipere prætium illorum. Declara num. 7.*

5 *Et quid ſi adſit pactum expreſſum ne fiat alienatio in perſonas prohibitas.*

6 *Finita tertia generatione, cui fuerat facta conceſſio bona deuoluuntur ad Eccleſiam Dominam directam.*

7 *Diſpoſitio bonorum emphyteuticorum facta vigore Conſtitutionis Bonifacianæ in opus pium, dùm emphyteuſis eſt finita non tenet nec reſpectu pretij.*

8 *Relictum, ſeù legatum emphyteuſis factum in opus pietatis perpetuum cenſetur alienatio in perſonas de iure prohibitas.*

9 *Eccleſia, Hoſpitalia, & loca pia ſunt loca, in quæ de iure eſt prohibita alienatio emphyteuſis.*

10 *Prout eſt commune Ciuitatis.*

DECISIO DCLXI.

THomas Teſtator voluit, quod omnes redditus ſuorum bonorum deponantur, & ex illis maritentur puellæ pauperes vſque ad finem mundi, & huius Operis dedit exequutores Cæſarem Corradum, & alios, quibus etiam alios exequutores, nempè Epiſcopum, & Iudicem Sapientum ſubſtituit in perpetuum, quos etiam adhunc effectum hæredes inſtituit, & cum in eius hæreditate adſint bona ſpectãtia ad directum Dominium Eccleſiæ Rauennaten. conceſſa dicto Thomæ pro ſe filijs, & Nepotibus tantùm, Dubitaui etiam præſuppoſito, quod prædicti ſint hæredes ad fauorem locorum piorum tantùm, An Eccleſia Rauennaten. illos teneatur inueſtire, & negatiuè *fuit reſolutum 19. Decembris præteriti*, quæ ſententia, & hodiè placuit Dominis tam attenta Conſtitu-
1 tione Bonifaciana, in qua cauetur * quod vtile dominium non poſſit transferri in perſonas de Iure prohibitas, & ſi fiat pænitus viribus non ſuſiſtat, quam etiam vigore pacti, cùm expreſsè fuerit conuentum, quod bona prædicta non poſſint alienari in perſonas prohibitas ſecundum tenorem Bonifacianæ.

Et pro reſolutione prænotabatur, quod quæſtio eſt inter Doctores; An inueſtiti poſſint vigore facultatis diſponendi, quam habent ex
2 Conſtitutione Bonifaciana * præiudicare vocatis, & negatiuam Sententiam tenuit *Corn. in conſ. 165. num. 15. & ſeqq. vol. 2.* cuius dictum appellat notabile intellectum ad Conſtitutionẽ Bonifacianam *Riminald. Iun. in conſ. 44. nn. 56. & ſeqq. vol. 1.* Affirmatiuam verò latè defen-
3 dit, * & probat *Marcabrun. conſ. 26. num. 221. & ſeqq.* tamen quidquid ſit de iſta opinione, dato, quod affirmatiua eſſet verior, tùnc poſſet dubitari, an Inueſtitus poſſet alienare ad fauorem locorum piorum ad effectum, vt dicta
4 loca pia poſſint præcipere prætium * iuxtà receptam ſententiam *Specul. de emphiteuſi alias de locato §. nunc aliqua verſ. 117.* & tunc etiam poſſet dubitari, an pactum expreſſum operare-
5 tur, * vt nec æſtimatio deberetur ex notatis per *Aldobrand. in conſ. 40. num. 9. & 10. & per Tiberium Decian. in conſ. 4. num. 24. & ſeqq. vol. 1. Natt. conſ. 481. num. 15. & ſeqq. & in puncto Riminald. Iun. conſ. 453. per tot. vol. 4. Rimin. Sen. conſ. 423. vol. 3.*

Sed in caſu iſto ceſſant omnia prædicta, quia cum bona fuerint conceſſa ad tertiam genera-
6 tionem, * & non adfuerit dicta generatio, bona fuerunt deuoluta ad Eccleſiam *Rimin. Iun. conſ. 453. num. 22. vol. 4.* Et quamuis vigore Bonifacianæ bona prædicta remanent ſubiecta Legato, Teſtamento, Codicillis &c. & ſucceſ-
7 ſioni ab inteſtato, * tamen Teſtator de eis diſpoſuit in prædictum opus Pietatis, quæ diſpoſitio non tenet. Tum reſpectu prætij, quia cum agatur de ſolo præiudicio Eccleſiæ, ex quo emphiteuſis eſt finita, prohibitio Bonifacianæ, & pactum debet operari; Tùm reſpectu dicti prætij; quia alias Teſtator diſponeret non de re propria, ſed de re directi Domini, vt eleganter ita diſtinguendo in præiudicium vocatorum, & linea finita dicit *Bald. in cap. 1. §. donare num. 3. col. 2. in. fine verſ. item iſtud eſſet tractari qualiter feud. alien. poſſ. Aldobrand. d. conſ. 4. num. 10.* vbi hoc ſenſit, dum deſtinguit inter legatum particulare, & vniuerſale *Socin. Iun. conſ. 74. num. 20. vol. 1. Alex. conſ. 30. num 72. & ſeqq. vol. 1. & in puncto dicit Rimin. Iun. conſ. 453. num. 25. verſ. non obſtat vol. 4.* qui ita in his terminis declarat dictum *ſpeculatoris*, & in terminis de pacto, quod debeat aliquid operari vltra diſpoſitionem iuris communis dicunt *Aldobran Tiber. Decian. & Natt. locis ſuperius allegatis, & Rota in cauſa Cæſarauguſtana Emphiteuſis 26. Nouembris præteriti Coram Reuerendiſſimo Domino meo Archiepiſcopo Bononien.*

Non obſtat, quod non reperiatur iure cautum, quod hoc relictum iſto modo factum ſit in perſonas de iure prohibitas, prout dicit *Conſtitutio Bonifaciana*, quia fuit reſponſum, quod cum iſtud relictum ſit in opus pietatis perpe-
8 tuum, * quod numquam moritur, cenſetur, alienatio facta in perſonas de iure prohibitas, quia
9 & Eccleſia, Hoſpitalia, & loca pia, * de qui-
bus

Digitized by Google

bus per *Riminald.Sen. in conſ.* 422. *num.* 3. *lib.*3. ſunt loca de iure prohibita ea ratione, quia cum non poſſint mori non ſubeſt ſpes, quod res vnquam poſſit redire ad Dominum, & ſic illius conditio efficitur deterior *cap.* 1. *de alien. feud. ſpecul. loco ſuperius alleg. verſ.* 116. & propterea ex identitate rationis omnia loca cenſentur de iure prohibita, in quibus militat eadem ratio, quod & in Eccleſiam, prout militat in iſto relicto facto in opus pietatis, cum nunquam ſit moriturum, & hinc *Ruin.* ex dd. rationibus voluit in *conſ.* 23. *num.* 34. *verſ. &*
10 *idem ſi applicarentur bona vol.*5.* quod commune ciuitatis ſit locus de iure prohibitus.

Reſernarunt tamen Domini videre de veritate præſuppoſiti, & ordinarunt, vt darem dubium particulare An Corradus, & litis conſortes ſint hæredes ad fauorem locorum piorum tantum in caſu, & ad effectum de quo agitur, qui erit, vt ſi pro affirmatiua reſoluatur, & eis non ſit debita inueſtitura, ſi vero pro negatiua vt eis ſit debita, ſuper quibus multum inſiſtebant informantes pro Corrado, quæ tamen viſa fuerunt extra dubium, quod diſputabatur cum iſto præſuppoſito, quod eſſent hæredes ad fauorem locorum piorum tantum.

Præſens deciſio fuit confirmata coram Remboldo vt in rec. deciſ. 118. *part.* 4. *tom.* 2.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 19. *Aprilis* 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Extinctio cenſus facta inter alios non præiudicat creditori illius.*

2 *Conuentio inter alios facta non nocet tertio.*

3 *Teſtes ad hoc vt probent extinctionem cenſus ob depoſitum à debitore factum debent deponere de ſcientia creditoris totius inſtrumenti depoſiti, & omnium geſtorum.*

DECISIO DCLXII.

PLacuit Dominis Palonio dandum eſſe mandatum de manutenendo ex deductis in *deciſionibus R. P. D. mei Marcomontij*, quibus non obſtat prætenſa extinctio cenſus facta per DD. de
1 Biſcia mediante depoſio facto, * quia hæc fuerunt gæſta inter DD. de Biſcia, & Dominum Flaminium, quæ non poſſunt nocere Palonio *toto tit. C. res inter alios acta l. ſæpe, vbi DD. ff. de reiud. cap. penultimo eodem tit. & ibi ſcribentes* & expreſſè de conuentione, quod non noceat
2 tertio * ex *text.in l.ſi vnus* §.*ante omnia ff.de pact.*

Neque obſtat, quod teſtes deponant de ſcientia Palonij, quod Domini de Biſcia emerint caſtrum, & in ſe ſuſceperint cenſum, nam primus teſtis nihil deponit de ſcientia, & de contentis in interrogatorio; alij vero teſtes non de-
3 ponunt ante, vel poſt depoſitum factum * eſſet enim neceſſaria indiuidua totius Inſtrumenti, & geſtorum iuxta notat per *Surd. in deciſ.* 240. *num.* 11. *poſt alios quos allegat* quæ hic non probatur; vltra quod licet dd. Teſtes alias ſint omni exceptione maiores, & ex primis, qui in foro verſantur tamen in hac cauſa patiuntur aliquas exceptiones.

FAVENTINA CAPPELLAE.

Lunæ 19. *Aprilis* 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur ei, ad cuius fauorem à legitimo procuratore capta fuit poſeſſio.*

2 *Poſeſſio capta ante litem præſumitur continuata.*

3 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento adeptionis.*

DECISIO DCLXIII.

FVit reſolutum Laurentio dandum eſſe man-
1 datũ de manutenendo, * cum de eius poſſeſſione capta à legitimo Procuratore cõſtet §. *hodie inſtit. de interdict.* quæ licet fuerit capta
2 ante litem, tamen præſumitur continuata * cum animo retineatur *Put. deciſ.* 17. *lib.* 2. Hæc autem poſſeſſio ſatis oſtenditur ex Inſtrumento
3 ipſo * *l. prædia, vbi Bart. num.* 1. *ff. de acq. poſſeſſ.* & pluries fuit dictum.

BONON. DAMNORVM.

Veneris 4. *Maij* 1612.

ARGVMENTVM.

Vendens bona cum pacto, quod ex prætio teneretur extinguere certos cenſus poteſt agere contra emptorem, qui non ſoluit prætium pro fructibus cenſuum non extinctorum loco damnorum, & intereſſe, etiam ſi perceperit fructus recompenſatiuos.

SVMMARIVM.

1 *Emptor non ſoluens prætium, quod inſeruire debebat pro extinctione cenſus, tenetur ad fructus cenſus ſolutos per venditionem loco damnorum, & intereſſe. Amplia num.* 3.

2 *Non requiritur vlla proteſtatio creditoris pro conſequendo damno emergenti, quando damnum proueniat*

uenit ob retardatam ſolutionem deſtinatam ad reparandum damnum; ſecus ſi damnum proueniat ab extra.

Mohedan. deciſ. 2. de vſur. *in quibus terminis loquatur num. 2.*

4 *Eligens viam petendi fructus recompenſatiuos non poteſt denuo petere damna, & intereſſe.*

5 *Declara procedere ſi æque principaliter officio Iudicis deberentur vel iure actionis ex alternata obligatione; ſecus ſi ex præcedenti obligatione vtriuſque facta. quo caſu vltra fructus recompenſatiuos peti poteſt ſupplementum vſque ad quantitatem damni paſſi.*

6 *Expenſæ Aduocatorum, & Procuratorum, quæ non officio Iudicis, ſed iure actionis petuntur, debent reſici integræ, dumodo non excedant arbitrium boni viri.*

7 *Damnum emergens vt peti poſſit requiritur præcedens proteſtatio.*

8 Ruin. conſ. 104. n. 1. lib. 1. *Rota non ſequitur.*

DECISIO DCLXIV.

IAcobus Sabbatinus impoſuerat quoſdam cenſus ſuper certis ſuis bonis, quæ bona poſtmodum vendidit Aldourando Machiauello cum pacto, quod dictus Iacobus eſſet obligatus de pecunijs per ipſum exigendis in 3. & 4. ſolutione per Macchiauellum facienda extinguere
1 dd. Cenſus, * qui cum non ſoluerit dd. pagas, & Sabbatinus fuerit coactus ſoluere fructus Cenſus viſum fuit Dominis, ipſum teneri ad fructus ſolutos per Sabbatinum loco damnorum, & intereſſe ad quod ſe obligauit iuxta notat. per *Anchar. in conſ. 150. num. 3.* neque
2 in hoc caſu erat neceſſaria alia proteſtatio * iuxta *deciſ. Mohed. 2. de vſur.* quia loquitur quando damnum emergens prouenit ab extra, non autem quando prouenit ob retardatam ſolutionem, quæ erat deſtinata ad reparandum damnum, prout in caſu iſto.

Neque facit, quod Sabbatinus habuit fructus recompenſatiuos ex æquitate *l. curabit C. de*
3 *act. empt.* quia fuit reſponſum, * quod Macchiauellus ſe obligauit ad d. fructus, nec non ad damna, & intereſſe, & propterea d. fructus erant debiti, & Sabbatinus non petit vtrunque principaliter, ſed vt in quo deficiunt fructus recompenſatiui ad quantitatem fructuum Cenſuum ſuppleat Macchiauellus ex obligatione ad damna, & intereſſe.

Neque releuat, quod non ſint duæ obligationes principales ad fructus ſcilicet, & ad damna, cum Sabbatinus elegerit viam habendi
4 fructus, * non poteſt denuo petere damna, & intereſſe, quia hoc poſſet procedere ſi officio Iudicis æque principaliter deberentur prædi-
5 cta, * vel iure actionis ex alternata obligatione, tunc enim electa via Sabbatinus non poſſet redire ad aliam; ſed cum Macchiauellus copulatiuè ſe obligauerit ad vtrunque, cum Sabbatinus habuerit fructus recompenſatiuos, vtique non poteſt prohiberi, ne petat ſupplementum vſque ad quantitatem ſolutam fructuum cenſus, quia in hoc conſiſtit damnum, & intereſſe.

Quantum attinet ad Salatia DD. Aduocatorum, & Procuratorum, placuit DD. non non eſſe ſeruandam taxam, quæ ſolet fieri regulariter per Rotam, quia illa taxa deber ſeruari quando Officio Iudicis debeãtur dictæ ex-
6 penſæ, * cum autem in hoc caſu debentur iure actionis, quia damna, & intereſſe fuerunt promiſſa, debent reſici integra ſalaria ſoluta, dummodo non excedant arbitrium boni Viri.

Et ex his Domini receſſerunt quoad dicta duo capita à reſolutione iam facta ſub die 15. Nouembris anni 1610. Quo ad verò pecunias captas ad cambium placuit *deciſio*, quia quo
7 ad illa erat neceſſaria proteſtatio, * cum illud damnum totaliter proueniret ab extra, & licet poſtquam cæperit pecunias fuerit proteſtatus, non tamen dixit, quod volebat extinguere Cenſum, & ideo intereſſe non debetur, quia
8 Rota non ſequitur * *Conſilium Ruini. 104. nu. 1. lib. 4.* ſed vult, quod damnum proueniat ob non ſolutionem iuxta *deciſionem Mohedani 2. de vſur.*

THEATINA IVRISDICTIONIS.

Veneris 4. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Ex quibus probetur quędam loca contineri intra limites alicuius Diœceſis.

SVMMARIVM.

1 *Loca controuerſa eſſe intra limites certæ Diœceſis probatur ex atteſtationibus Pontificum.*
2 *Loca ſunt illius Diœceſis, à qua circundantur.*
3 *Statur aſſertioni Papæ de facto proprio, vel ſecum geſto.*
4 *Aſſertiones, quæ emanarunt à Pontificibus ad ſuggeſtionem perſonæ ſuſpectæ non probant. limita num. 7. Vid. num. 5.*
6 *Verbum* duximus *ex ſui natura videtur importare ſuiſſe adhibitam cognitionem.*
8 *Suſpicio ſuggeſtionis enunciatiuæ emmiſſe à Papa tollitur ex adminiculis, de quibus ibi, & ex contrarijs probationibus.*
9 *Suſpicio tollitur ex qualitate perſonarum.*
10 *Enunciatiuæ emanatæ à perſonis informatis multum faciunt.*
11 *Enunciatiuæ vt probent quæ requirantur remiſſiuè.*
12 *Enunciatiuæ non probant, quando principaliter quæritur ſuper ipſo enunciato.*
13 *Declara vt hic.*
14 *Enunciatiuæ in antiquis probant.*
15 *Fama in antiquis probat.*
16 *Libri antiqui Cameræ, & Sacri Collegij probant.*
17 *Ad probandos limites ſufficiunt leuiores probationes, inditia, & coniecturæ.*
18 Dionyſius Papa *diuiſit territoria Eccleſiarum.*

DECISIO DCLXV.

Dvbitaui, An Abbatia Sancti Ioannis in Venere ſit ſita intra limites Diæceſis Theatinæ circumſcripto pro nunc effectu, & Domini affirmatiue reſponderunt, quia inter alia ad
hoc probandum afferuntur tres aſſertiones
1 Summorum Pontificum * Nicolai Secundi de
anno 1059. Alexandri III. de anno 1173. &
Innocentij III. pariter de anno 1208. dum recipiunt ſub ſuæ, & Beati Petri protectione
tunc Epiſcopatum Theatinum cum ſuis pertinentijs ſubiungendo, Nicolaus ſcilicet, & alij
Pontifices loco dictionis ſcilicet *hac proprijs duximus exprimenda vocabulis &c.*& verba ſequentia ſunt iſta *Aſtaphilo intra montes, & ipſo monte
de Viſa, & quomodo pergit in Coza, & ponit terminum in aqua ſubtus terram vſque ad aquam ſorculam, & quomodo pergit vſque in montem de Tepe, & vadit per crinifmontem, & quomodo pergit vſque ad montem elani ipſo fluuio de Trinio vſque in littora maris, & iuxta mare vſque in Piſcariam, & redit in priorem finem, qui eſt ipſe Staphilo*, cum igitur Abbatia Sancti Ioannis in
2 Venere ſit intra dd. fines, * vt patet ex vtraque
mappa data, & ex mappis impreſſis, ſequitur, quod etiam ſit ſita intra limites Diœceſis
Theatinæ iuxta *Conſilium Decij 146. num. 15.
verſ. vlt. non obſtat Paris.Conſ. 22. num. 3. lib. 1.
Aymon. conſ. 54. num. 9. verſ. facit etiam*, qui
expreſſe dicunt locum eſſe illius Diæceſis, à
qua circundatur, ſtatur enim aſſertioni Papæ
3 de facto proprio, vel ſecum gæſto * *Clem. 1. &
. Inal num. 9. de probat. Bart. in l. Ambitioſa
... 78. ff. de decret. ab ordin. facien. Soccin. Sen.
Conſ. 57. num. 19. lib. 3. Creſcent. deciſ. 2. nu. 2.
de renunt. Caput. deciſ.286. parte 2. Mohedan. d.
4. nu 4. de reſtit. ſpoliat.*

Neque eſt verum, quod iſtæ non ſint aſſertiones Pontificum, ſed enunciatiuæ, quæ ema-
4 narunt ad ſuggeſtionem Epiſcoporum* & ideo
non probant, quia à perſonis ſuſpectis *Aretin.
in c. cum cauſam il 3. num. 21. verſ. ſed tamen
aduerte de probat.* Nam & ſi verum ſit quod ad
ſuggeſtionem partis recipiant ſub ſua, & Beati Petri protectione Epiſcopatum Theatinum
5 * cum ſuis pertinentijs, tamen dum Pontifices
ſpecificant bona per illa verba *hac proprijs duximus exprimenda vocabulis* ſatis apparet, quod
non ad ſupplicationem partis, ſed aſſertiue,
vel diſpoſitiue dicunt, quæ ſint illa bona, maxime ponderando verbum *duximus*, quod ex
6 ſui natura * videtur importare, quod Papa adhibuerit cognitionem circa loca, & fines Diæceſis vt in puncto fuit per DD. reſolutū in cauſa
*Spoletana Bonorum 13. Iunij 1608. Coram R. P.
D. meo Manzonutio, & prius in eadem 6. Martij 1592. coram R. P. D. meo Decano*.

Sed quatenus prædictæ eſſent enunciatiuæ
Epiſcoporum, adhuc nihilominus probarent,
7 quia habent omnia alia requiſita, * de quibus
per *Aretin. in d. c. cum cauſam loco alleg.* ſuſpicio autem, quod emanauerint ab Epiſcopis
8 tollitur, cum adſint nedum adminicula, * quæ
ſufficiunt, ſed aliæ liquidiſſimæ probationes
*Achill. deciſ. 1. de conſeſſ. & 7. in fine de Iurepatr. Put. deciſ. 149. lib. 3. Eugen. Conſ. 44.
num. 65. & fuit reſolutum coram me in Cauſa
Feltren.Prebendæ 6. Iunij* 1605. Concurrit enim
actus, in quo fuit facta enunciatio, quod conſiderarunt Domini in cauſa *Pientina Iuris patronatus coram me*; Concurrit qualitas perſona-
9 rum * nempè Epiſcoporum, in qua in fortioribus terminis maximum facit fundamentum
*Crot. in conſ. 332. num. 10. & ſeqq. vol. 3. quod
Rota ſequuta fuit in cauſa Conchen.limitum coram
R. P. D. meo Sacrato* & concurrunt etiam alia
infra dicenda.

Secundo hoc etiam probatur ex alijs cum
pluribus enunciatiuis diuerſorum ſummorum
Pontificum, videlicet Benedicti, Bonifacij,
Eugenij IV. Nicolai V. Sixti IV. & Iulij II. &
aliorum Principum, & alijs pluribus emanatis ab ipſis Abbatibus, in quibus enunciatur
Abbatia Sancti Ioannis in Venere in Diœceſi
10 Theatina, quæ multum faciunt, cum emanauerint à perſonis informatis *Ruin. Conſ.* 141.
num. 10. *lib.* 50. *Cephal. Conſ.* 192. *num.* 38. &
11 dictæ enunciatiuæ habent omnia requiſita *
de quibus per *Aretinum loco ſuperius alleg.* Concurrit quoque priuilegium Innocentij Tertij
conceſſum Abbati, & Monachis Sancti Ioannis in Venere, in quo loca huius Abbatiæ collocantur in comitatu.

Neque obſtat, quod enunciatiuæ non probant, quando principaliter quæritur ſuper ipſo
12 enunciato * *Put. d. 381. num. 3. lib. 1. Alex.
Conſ. 136. num. 11. lib. 1. Dec. Conſ. 348. in fine*; Quia fuit reſponſum quod concluſio eſt vera, ſed non applicatur, procedit enim quando
13 duo, vel plures contraxerunt, * & aliquid incidenter, & propter aliud enunciarunt, tunc
ſi quæratur de validitate, vel inualiditate contractus, enunciatiuæ emmiſſæ propter aliud, &
incidenter non probant, dum principaliter
quæritur ſuper ipſo enunciato Ita loquuntur
*Doctores præcitati, & ita declarat Butr. in c. illud
num. 3. verſ. nota 4. de præſumpt.; & optime declarat Aym. in Conſ. 29. num. 3.* quod manifeſtiſſime oſtenditur, nam ex eo enunciatiuæ
14 probant in antiquis, * quia habent vim famæ,
15 quæ in antiquis probar, * vt per *Aretin. in d. c.
cum cauſam Iaſ in l. cum aliquis num. 7. C. de
Iur. deliber. Alex. Conſ. 75. num.3.lib. 4. Caſſad.
deciſ. 3. num. 3. de procur. Put. d. 209. lib. 2.*

Tertio fundatur intentio Reuerendiſſ. Archiepiſcopi Theatini, quia hodiè à parte montis
habet Diæceſim, prout deſcribitur in dd. priuilegijs Nicolai, Alexandri, & Innocentij, &
à parte Maris habet alia loca, & in diſmembratione facta de oppido Lancianen. per Leonem X. & erectione in Cathedralem, & poſtmodum in Metropolim per Pium IV. & pariter in diſmembratione oppidi Ortonæ maris
per Pium V. & in erectione in Cathedralem,
quæ ſunt à parte maris vocantur illa loca Diæceſis Theatinæ, & propterea cum non appareat Abbatiam Sancti Ioannis in Venere fuiſſe
aſſignatam dd. Eccleſijs erectis, immo, ex teſtibus appareat de contrario, ſequitur quod
remanear intra limites Diæceſis Theatinæ.

Quartò Coadiuuatur prædicta Intentio Reueren-

uerendiſſimi Domini Archiepiſcopi, quia in
16 libris Cameræ, & ſacri Collegij annotatur * Abbatia S. Ioannis in Venere inter Monaſteria exiſtentia intra fines Diœceſis Theatinæ, qui libri cum ſint antiqui ſatis probant *Ioannes Andr. in c. cum cauſam nu. 10. Bart. nu. 10. Abb. ante numerum primum de probat.* quod fundamentum hodie eſt attendendum, cum agatur de probando, an hoc monaſterium ſit intra fines circumſcripto effectu, non autem, an ſit exemptum, vel nullius.

Et prędicta licèt contineant liquidiſſimas probationes, tamen eo magis viſa fuerunt DD. procedere, quia cum agatur de probandis li-
17 mitibus * ſufficiunt leuiores probationes, inditia, & coniecturæ *cap. cum cauſam il terzo; vbi Felin. nu. 14. de probat. & ibidem Dec. n. 3. & Conſ. 42. nu. 10. Guidop. deciſ. 193. & fuit in proprijs terminis reſolutum coram bo. me. D. Iuſto & in cauſa Fanen. Iuriſdictionis 18. Maij 1609. & alias ſæpiùs.*

Non obſtant ea, quæ latè fuerunt adducta, quia tendunt ad probandam exemptionem Abbatis, vel quod ſit nullius, de quibus ſuo loco videbitur; Nàm cùm Dionyſius Papa diuiſe-
18 rit Territoria Eccleſiarum * *c. 1. 13. quæſt. 1. cap. paſtoralis de his, quæ ſiunt à prælatis Io. Andr. Abbas, & alij in Rubr. de Paroch. Bertrand. Conſ. 359. vol. 2. parte prima;* neceſſe eſt quod Abbatia ſit intra limites Diœceſis Theatinæ; Et propterea circumſcripto effectu ſatis fuit hodie firmare, quod dicta Abbatia S. Ioannis in Venere ſit intra limites prędictos Diœceſis Theatinæ &c.

MEDIOLANEN. IVRISPATRONAT.

Lunæ 7. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Bona ſpectare potiùs ad Capellam maiorem, quàm ad Eccleſiam ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Bona ſpectare potiùs ad Capellam maiorem, quàm ad Eccleſiam probatur ex viſitatione facta ab Epiſcopo, in qua deſcribuntur nonnulla Altaria ſine redditu, & redditus Altaris maioris non fit mentio.*
2 *Talia ſunt ſubiecta, qualia ſunt prædicata.*
3 *Inuentarium bonorum Eccleſiæ approbatum ab Epiſcopo, & regiſtratum in Viſitatione probat.*
4 *Bona præſumuntur potiùs Eccleſię, quàm Capellæ, cum Eccleſia non poſſit ædificari ſine dote, ſecùs Capella.*
5 *Iſta tamen præſumptio tollitur per contrarias probationes.*
6 *Capellæ, ſeù Altare maius habet maiora paramenta Capellæ priuatæ.*
7 *Eccleſia, & capella ſunt nomina, quæ inter ſe aliquandò confunduntur.*

Pars II.

DECISIO DCLXVI.

Adeſt Eccleſia intitulata Sanctæ Mariæ Rubeæ, in qua adeſt Capella, & Altare maius pariter ſub nomine S. Mariæ Rubeæ, quam eſſe de Iurepatr. iàm *fuit reſolutum coram Reuerendiſſ. Attrebaten. ſub die prima Iulij ſuperioris anni.* Verùm quia viſum etiam fuit non ſatis conſtare, quæ eſſent bona dictæ Capellæ S. Mariæ Rubeæ, hodiè *Rota à deciſis* recedendum eſſe ſtatuit mota ex eo, quod Sanctus Carolus Borromeus de anno 1567. viſitauit Eccleſiam Sanctæ Mariæ &c. ibi *Item viſitauit Eccleſiam San-*
1 *cta Maria Rubea &c.* * *cum Altaribus quattuoruidelicet Maius in capella fornicata &c. alia duo Altaria ſunt à dextris Eccleſiæ in Capellis ſine redditu Altare Sancti Antonij eſt à ſiniſtris ſine redditu,* & cum Capellanus dediſſet Inuentarium Sancto Carolo, quod fuit regiſtratum, in viſitatione, iſtud inuentarium continet hæc verba 1567. 18. *Nouembris bona immobilia Madonnæ Sancta Maria Rubea &c. Item &c.* ex qua viſitatione dicitur ſatis conſtare, quod Sanctus Carolus viſitabat capellas, quia diſcripſit tria Altaria ſine redditu, & propterea cum non dixerit, quod Altare Maius non haberet redditus, per neceſſe dicendum eſt, quod bona deſcripta magis ſpectarent ad dictum Altare Maius, quam ad ipſam Eccleſiam, cum talia
2 ſint ſubiecta, * qualia ſunt prædicata, & iſtud quidem Inuentarium probat, cum fuerit ap-
3 probatum à S. Carolo, * & regiſtratum in ipſa viſitatione, cum agatur ſolùm ad probandum. An iſta bona magis ſpectent ad Eccleſiam, quam ad Capellam, iuxta notata per *Verall. in deciſ. 87. nu. 3. par. 3.*

Non obſtat, quod adeſt præſumptio Iuris,
4 quod bona ſint Eccleſiæ & non Capellæ, * cum Eccleſia non poſſit ædificari ſine Dote; ſecus autem Capella *Io. Anan. con. 24. per. tot. & ibi Bolognett. in addit.* quoniam fuit reſponſum, iſtam
5 eſſe præſumptionem, quæ tollitur, * Nàm quod iſta Capella haberet redditus, ſicque ab initio ſatis probatur tàm ex ſolutione, quam facere tenebatur menſæ Archiepiſcopali, quam ex vnione ei facta de quodam Hoſpitale cum onere quarumdam Miſſarum, ac denique ex confeſſionibus ipſiuſmet Archidiaconi, de quibus in *ſummario nu. 1. 2. & 3.*

Minùs facit, quod prædicta præſumptio magis augetur, quia vna cum bonis immobilibus deſcribantur etiam bona mobilia, quæ ſunt tantæ quantitatis, vt arguant bona non eſſe Capellæ, ſed Eccleſiæ, quia fuit reſponſum pariter iſtam præſumptionem tolli, cum non agatur de mobilibus, & paramentis Capellæ
6 priuatæ, * ſed Capellæ maioris; & propterea nil mirum, ſi illud Altare habet quamplura paramenta, cùm ſit Altare principale.

Denique non obſtat viſitatio facta de anno 1573. in qua dicitur Eccleſiam S. Mariæ Rubeæ habere bona ibi deſcripta, quia veritas eſt, quod iſta nomina (Eccleſia, & Capella) in hoc
7 caſu confunduntur, * & ex omnibus ſimùl iunctis apparet, bona eſſe ipſius Capellæ maioris de Iurepatronatus ſub eadem inuocatione Pa-

tronæ Eccleſiæ, videlicet S. Mariæ Rubeæ.
Præſens deciſio fuit confirmata die 28. Ian. 1613.

MIRANDEN. PENSIONIS.

Lunæ 7. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Contra Mercatorem, qui ſe obligauit ſoluere penſionem liberè, & abſque aliqua exceptione non poteſt relaxari mandatum pro penſionibus decurſis in vita penſionarij, ſi conſtat litteras reſeruationis non fuiſſe expeditas.

SVMMARIVM.

1 Regula 26. Cancellatiæ de non iudicandó iuxtam formam ſupplicationis *diſponit, quod non poſſit agi pro penſionibus, niſi litteris expeditis.*
2 *Non habet tamen locum prædicta* Regula *in poſſeſſorio retinendæ, ſecùs tamen in alio poſſeſſorio.*
3 *Poſſeſſio penſionarij defuncti non transfertur in eius hæredem abſque noua apprahenſione & n. 6.*
4 *Etiam ſi ſit ſuus hæres.*
5 *In incorporabilibus poſſeſſio cedentis iuuat ceſſionarium.*
7 *Mercator, qui ſe obligauit ſoluere liberè, & abſque aliqua exceptione penſionem tanquã Fideiuſſor poteſt allegare omnes exceptiones, quę cohærent rei, licet non perſonæ principalis debitoris.*
8 *Obligatio de ſoluendo liberè, & ſine aliqua exceptione non excludit exceptionem iſtam.*

DECISIO DCLXVII.

PLacuit R.P.D. Matthæo Buratto Locumtenente Reuerendiſſimi D. Auditoris Cameræ cõſulere Rotam me proponente ſuper eo, An eſſet relaxandum mandatum ad fauorem hæredum Penſionarij defuncti pro terminis decurſis in vita ipſius Penſionarij contra Mercatorem, qui ſe obligauerat ſoluere liberè, & abſque alia exceptione, & Domini negatiuè reſolue-
1 runt,* quia cum litteræ penſionis non fuerint expeditæ obſtat dd. hæredibus *Regula 26. Cancellariæ SS. D. N. de non iudicando iuxta formam ſupplicationis, & notat Caſſador. deciſ. 1. ſuper Reg. Mohedan. deciſ. 3. nu. 2. de reſcript. & deciſ. 2. nu. 2. de priuil. & in terminis penſionis dicit Gigaſ. de penſ. quæſt. 34. num. 10.*

Neque releuat, quod Bernardinus Penſionarius erat in quaſi poſſeſſione exigendi; *Regula* autem prædicta non procedit in poſſeſſorio
2 retinendæ,* licet ſecùs ſit in alio poſſeſſorio, in quo requiritur titulus coloratus, ne detur vitioſus ingreſſus, vt declarando verba *Regulæ dixit Rota in cauſa Anconitana Penſionis 15. Iunij 1587. corã Illuſt. D. Card. Platto, & in alia Toletana Penſionis 5. Decembris 1603. coram bo. mem. Iuſto;* Nàm fuit reſponſum, quod obiectum procederet, ſi dictus Bernardinus hodiè veniret, & ageret remedio retinendæ, ſed cum hodiè ipſe non viuat, neque agat, ſed ipſius hæ-
3 redes ſunt illi, qui agunt,* non poſſunt iuuari ſummariſſimo poſſeſſorio ex perſona prædicti Bernardini, cum poſſeſſio defuncti non transferatur in hæredem ſine noua appræhenſione *l. cum hæredes, vbi DD. ff. de acqu. poſſeſſ.*
4 etiam quod ſit ſuus hæres * *Bald. in l. fin. num. 2. C. de edict. Diu. Adrian. tollen. Alber. in l. primo §. hoc interdictum nu. 2. ff. quorum bonorum Natt. Conſ. 439. nu. 5. Pariſ. conſ. 13. nu. 84. lib. 1. Alex. conſ. 37. poſt med. verſ. ſaltem in caſu noſtro lib. 1.* vbi quod iſta eſt communis concluſio, & hanc opinionem Rota ſeruat, vt ſæpiſſimè fuit reſolutum.

Neque applicatur, quod cum verſemur in incorporalibus poſſeſſio cedentis iuuat ceſſio-
5 narium.* *Natt. conſ. 398. Menoch. de retinend. poſſeſſ. remed. 3. nu. 259. & ſeqq. & fuit reſolutum in cauſa Bononien. penſionis 17. Maij 1593. coram Illuſtriſſ. D. meo Card. Millino, & in cauſa Roman. Cenſus 24. Octobris 1588. coram Orano, & in ſimili cauſa Rom. Cenſus 4. Martij ſuperioris anni coram R. D. meo Decano;* quia hic non ſumus in ceſſionario, ſed in hærede, * quo caſu poſſeſſio non transfertur; ſed requirimur noua appræhenſio per ſupradicta.

Neque eſt verum, quod prædicta non poſſint conſiderari ad fauorem Mercatoris, qui ſe obligauit ſoluere liberè, & abſque aliqua exceptione; Quia iſti Mercatori, tamquàm Fideiuſ-
7 ſori competunt omnes exceptiones,* quæ cohærent rei, licet non perſonæ principalis debitoris *Hippolit. Marſil. in rubrica de Fideiuſſ. nu. 313. & 314.* qui Iura, & Doctores allegat, & obligatio de ſoluendo liberè, & ſine aliqua
7 exceptione non excludit * exceptionem iuſtam, qualis eſt iſta de qua agitur, vt patet ex prædictis, vt in puncto dicunt *Roman. in conſ. 211. nu. 2. col. 2. circa med. verſ. non enim obſtat dicere Iaſ. in l. 1. n. 7. in 1. lectura C. de ſacroſanct. Eccl. Falin. in c. cauſam quæ num. 22. de reſcript. Hippolit. Marſil. in dicta rubr. de Fideiuſſ. nu. 319. & ſingul. 332. & in prax. crimin. §. vltima quæſt. n. 2. Gambar. in repet. c. 1. n. 8. verſ. 3. nota de rer. permut. Tiraquel. in l. ſi vnquàm in præfat. num. 121. C. de reuocan. donat.*

Hæc deciſio fuit reuocata 27. Martij 1613.

FOROLIVIEN. EMPHITEVSIS.

Veneris 11. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Manutentio concedi debet emphyteutę donec per tres conformes articulus deuolutionis dubius, & difficilis canonizetur.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non poteſt denegari poſſeſſori.*
2 *Manutentio debetur Emphyteutæ donec vſque per tres conformes articulus deuolutionis diſcutiatur, & Canonizetur.*
3 *Amplia etiam ſi Dominus directus inueſtiuerit alium cum approbatione Tutricis eiuſdem Emphyteutæ.*
4 *Ex contractu nullo transfertur poſſeſſio ſequuta traditione, aliàs ſecùs.*

DECISIO DCLXVIII.

FVit reſolutum procedendum eſſe ad exequutionem mandati de manutenendo relaxati ad fauorem Luciæ, qnia de eius iuſtitia conſtat; Nàm cum appareat de poſſeſſione d. Lu-
1 ciæ ei non poterat denegari dicta Manutentio * §. *hodie inſtit. de interdict.*

Neque obſtat, quod opponebatur, Emphyteuſim fuiſſe firmatam, quia articulus viſus
2 fuit DD. valde difficilis,* & propterea quo interim diſcutiatur, & Canonizetur per tres conformes Liuiæ non poteſt denegari manutentio, vt in ſimili fuit reſolutum in cauſa *Ariminen. deuolutionis 16. Februarij 1604. coram R.P.D. meo Sacrato, & in alia Mediolanen. Canonicatus 19. Ianuarij 1590. coram R.P.D. meo Decano.*

Non obſtat, quod Epiſcopus Foroliuien. inueſtiuit Hieronymum, & Antonia Tutrix, & Mater Liuiæ approbauit huiuſmodi inueſtitu-
3 ram,* quia non indè ſequitur, quod Antonia renuntiauerit poſſeſſioni Liuiæ, vltra quod ex contractu nullo transfertur poſſeſſio ſequuta
4 traditione; * alias ſecus. *l. 1. §. ſi vir vxori, et Ibi Bart. & alij ff. de acquir. poſſeſſ. Put. deciſ. 277. num. 4. lib. 3.* Hic autem non conſtat de aliqua traditione, & propterea, dùm cognoſcitur ſuper prædictis, Liuia eſt manutenenda per ſupradicta.

PERVSINA BONORVM.

Lunæ 14. *Maij* 1612.

ARGVMENTVM.

Seruatio quatuor terminorum ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione quando requiratur. In eorum locum à Segnatura ſolet ſubrogari præfixio termini ad docendum de appellatione, à qua præfixione Iudex poteſt abſtinere ſi ex actis conſtat appellationem non fuiſſe benè interpoſitam, aùt deſertam.

SVMMARIVM.

1 *Quandò petitur executio rei iudicatæ prouenientis ob non interpoſitam, vel ob deſertam appellationem debent ſeruari quattuor termini ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione.*
2 *Limita ſi ex actis conſtat de non legitima appellatione, vel proſecutione.*
3 *Apoſtolis non petitis appellatio eſt nullius momenti.*
4 *Apoſtolos non fuiſſe petitos probatur ex inſpectione proceſſus, & n. 7.*
5 *Apoſtoli ſunt pars proceſſus.*
6 *Apoſtoli ſunt de ſubſtantia appellationis, & pars illius.*
8 *Clauſulæ, ſeù reſcriptum primæ commiſſionis non cenſetur repetitum in ſecunda commiſſione, quando inter ſe non compatiuntur.*
9 *Loco quattuor terminorum ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione Signatura ſolet ſubrogare præfixionem termini.*
10 *Iudex poteſt ſe obſtinere à præfixione termini ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione, ſi ex actis conſtat appellationem non fuiſſe benè interpoſitam, aùt deſertam.*
11 *Subrogatus ſapit naturam illius, in cuius locum ſubrogatur.*

DECISIO DCLXIX.

VEritas eſt, quod quando petitur executio rei iudicatæ, quæ prouenit ob non inter-
1 poſitam, vel ob deſertam appellationem, * debent ſeruari quattuor termini ad euitandam pronunciationem ſuper prædictis, ſcilicet ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione primo pro prima, item pro ſecunda, & pro tertia, & denique pro quarta dilatione *Veſtr. in prax. lib. 8. c. vltimo num. 8.* ſed huiuſmodi concluſio fallit ſi ex actis conſtat
2 de non legitima appellatione, * alias eius legitima proſecutione, quia tunc non eſt opus alia ſeruatione terminorum *Lancellott. de attent. p. 2. c. 12. ampliat. 1. nu. 39. & 40. Boer. deciſ. 206. nu. 11. Rot. deciſ. 1. & deciſ. 14. & 19. de appell. in nou. Mohedan. deciſ. 3. de ſent. & reiud. & ita fuit reſolutum coram Achill. de Graſſ. vt refert Mandoſ. in commiſſ. exeq. in verbo exeq. quaſt. 1.* in caſù autem, de quo agitur ex actis conſtat, Apoſtolos non fuiſſe petitos, & ſic appellatio-
3 nem nullius eſſe momenti * *Rot. deciſ. 46. de appellat. in nou. Lancellott. de attent. p. 2. c. 12. limit 50. nu. 195. & ſeqq. verſ. ſexta cauſa & ſeqq.* huiuſmodi autem negatiua probatur ex ipſa
4 inſpectione proceſſus, * quia cum ſint pars
5 proceſſus *Milis in repert. in verbo proceſſus appel-*
6 *latione*, & de ſubſtantia appellationis, * & pars illius *Rot. deciſ. 50 nu. 3. de appell. in nou. Lancellott. de attent. c. 12. limit. 50. num. 202. Surd. conſ. 228. num. 4. vol. 2.* cum ex inſpectione ipſius proceſſus non reperiantur petiti ſatis ex
7 hoc probatur negatiua * non petitionis, cum ſit coarctata ad proceſſum ipſum *Alex. conſ. 123. num. 23. lib. 4. Vant. de nullit. tit. à quo & quibus mod num. 12. & ſeqq. Milis in verbo ſententia à qua non eſt appellatum circa princip.*

Neque obſtat, quod in prima commiſſione adeſſet clauſula quod præfigeretur terminus Monachis ad docendum de appellatione eiuſque legitima proſequutione, quod reſcriptum

cum

Digitized by Google

cum cenſeatur repetitum in ſecunda commiſ-
ſione, huiuſmodi terminus non fuit præfixus,
& ideo gæſta remauenr nulla. Quia fuit re
ſponſum, quod cum reſcripta primæ, & ſe-
cundæ commiſſionis non ſe compatiantur ad
8 Inuicem, * reſcriptum prædictum non cenſe-
tur repetitum in alia commiiſione, vt in *prima
deciſione* dictum fuit, quibus addebant aliqui
ex DD., quod huiuſmodi præfixio termini ſolet
9 ſubrogari * ex gratia per Signaturam loco ſer-
uationis quartuor terminorum, vt per *Veſtr.
loco præallegato*, vnde etiam in caſu iſtius præ-
fixionis termini Index poteſt abſtinere non
10 præfigendo,* ſi ex actis conſtat appellationem
non fuiſſe benè interpoſitam, aut deſertam,
quia non videtur adeiſe diuerſitatis rationem,
quando ſeruandi ſunt quattuor termini, &
quando eſt præſigendus terminus, maximè,
quia iſta facultas præfigendi terminum ſubro-
gatur ex gratia loco quartuor terminorum, &
ideo videtur intrare regulam, quod ſubrogatus
11 ſapit naturam illius, * in cuius locum ſubro-
gatur.

Alia nullitates tolluntur ex reſponſionibus
datis *in prima deciſione* quæ placuerunt Dominis

BONONIEN. DE GHELLIS.

Lunæ 14. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Diſcutitur quæ negotiationes factæ fuerint
ex pecunijs communibus.

SVMMARIVM.

1 Ioannes Franchinus *prædicatur pro viro prima-
rio in ſua profeſſione*.
2 *Libri probant tam contra eos tenentem, quam con-
tra eius hæredes*.

DECISIO DCLXX.

Conſideratis relationibus Domini Michellini
Periti electi ex officio per Rotam, & reui-
ſione dd. relationum facta per Dominum Ioā-
nem Franchinum electum de conſenſu partium,
licet enim multum Domini confiderent de fide
& legalitate d. Domini Michelini pluries apud
nos probata in ſimilibus negotijs, tamen, vt
morem gererent parti, voluerunt eligere di-
1 ctum Franchinum virum primarium * vt reui-
deret dd. relationes, fuit reſolutum Thadeum
feciſſe ſequentes negotiationes cum pecunijs
communibus, reſeruato, vt particulariter vide-
retur, an propterea debeatur Vliſſi aliquid in-
tereſſe.

Primo enim fuit inceptum negotium faba-
rum, & ſiliginis cum Antonio Surgo Antuer-
pienſi ſub nomine hæredum Petri Antonij de
Ghellis, & ſic nomine Thadei, & Vliſſis, vt pa-
tet ex libris datis per Surgum Thadeo Ghel-
lo, & quatenus hoc non plenè probaretur, ne-
gari tamen non poteſt, quin fuerit factum pe-
cunijs communibus, in eo enim fuerunt im-
plicatæ ſequentes partitæ pecuniarum, & pri-
mo libræ 8214. 17. monetæ, quæ fuerunt ex-
tractæ ex duabus capſis velorum tranſmiſſis
per dd. de Guellis, vt dicitur *per la ragione del-
l'opera bianca* Venetijs Chriſtophoro Quinge-
to. Item lib. 1256. 6. 4. monetæ, ex quibus
dictus Quingetus erat debitor dd. de Ghellis
per rationem dicti operis alibi pro vna capſa
veli item *lib.* 5646. 8. *monetæ*, quas Berti Flo-
rentini tranſmiſerant Venetijs Quingeto nomi-
ne dd. hæredum Petri Antonij Ghellij, vt dici-
tur *per farne valere detto Antonio Surgo d'Anuer-
ſa* item lib. 963. 12. 6. ex quibus dictus Surgus
remanebat creditor occaſione dictæ negocia-
tionis, quia pecuniæ fuerunt ſolutæ per dd. hæ-
res ad opus album mediante perſona dicti
Quingeti Veneti, ex qua negotiatione fuerunt
lucratæ *lib.* 5721. 8. 4. & cum hæc omnia pro-
2 bentur ex libris tentis per ipſum Thadeum, *
ideò non poteſt dubitari de valida probatione,
etiam in præiudicium ſuorum hæredum, vt in
puncto *Alex. conſ.* 245. *num.* 1. *&* 2. *vol.* 6. *Hip-
polit. ſing.* 457. *nu.* 2. *incip. vox viua Gaill. pract.
obſer. lib.* 2. *obſeruat.* 20. *num.* 10.

Secundo Thadeus fecie aliud negotium ca-
naparum nomine proprio, quod etiam fecit
cum pecunijs Societatis, cæpit enim diuerſas
pecunias ad cambium à diuerſis perſonis, vt
diſtinctè appatet in dd. relationibus, quæ vna
cum cambijs, & recambijs aſcenderunt ad *li-
bras* 1266. 8. 3. quæ ſumma tandem venit in
creditum Zanobij Carneſechi, & Strozzi, qui
fuerunt ſatisfacti à Ghellis ad opus Album, &
pro illis à Ghellis & Turino del Banco, quæ
erant rationes communes inter Thadeum, &
Vliſſem, ex qua negotiatione Thadeus lucra-
tus eſt *lib.* 3336. 15. 10.

Tertio loco Thadeus conduxit addecennium
certa bona à Dominis de Marſilijs anticipata
ſolutione lib. 10000. ſoluta hoc modo, videlicet
lib. 7000. ſoluerunt Ghelli ad opus album per
lib. 9292. 10. dedit inſolutum nomen debito-
ris, nempe illos de Maluaſia, qui erant debi-
tores occaſione canaparum, de quibus dictum
eſt in ſecunda negotiatione fuiſſe emptas de
pecunijs communibus, *liberas* verò 7. 10. ſol-
uit dictus Thadeus manualiter, & incontanti
cum qua negotiatione fuit etiam implicatus
alius contractus; nam Thadeus conduxit à dd.
de Marſilijs, tornaturas duodecim Terræ præ-
tio *librarum* 1600. cum pacto affrancandi infra
16. annos, ſcilicet hoc modo, vt quolibet anno
pro dicta affrancatione Thadeus ſibi retineret
lib. 100. itaut affrancatio intra tempus 16. an-
norum cenſeretur facta ex quibus omnibus lu-
cratus fuit Thadeus in vna manu *lib.* 1765. 15.
9. & in alia *lib.* 4264. 5. 6. de quibus in libris
ad Vrbem tranſmiſſis, & in relationibus in
actis factis.

Quarto loco Thadeus occaſione dotis *ſuæ*
primæ vxoris erat creditor *lib.* 12. *millia* quæ
ſibi fuerunt aſſignata, vt dicitur *nel negotio del-
l'opera tinta*, & nihilominus in dicto negotio
appro-

Digitized by Google

appropriauit ſibi vſque ad ſummam *lib.20. millia*, vt in partitis relatis in calculo, & quamuis dici poſſit, quod erat creditor *ſcut. 2. millium* occaſione cuiuſdam donarionis, tamen illa donatio non habuit effectum, vt patet ex laudo dato.

Quinto loco Thadeus fecit alias negotiationes nomine proprio, vt in vltima parte relationis, quas tamen non conſtat feciſſe cum pecunijs comunibus, an autem potuerit facere dd. negotiationes non obſtantibus capitulis ſócietatis, & an probetur eas feciſſe ex pecunijs proprijs non eſt præſentis inſpectionis, in qua Domini firmarunt ſolum eas negotiationes, quas Thadeus fecit cum pecunijs communibus.

ROMANA DOMVS.

Veneris 18. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

In generali renunciatione facta verbis ampliatiuis comprehenduntur bona emphyteotica, & ius de futuro ſuper illis.

SVMMARIVM.

1 *Remittentibus iura ſua non eſt ad ea dandus vlterior regreſſus.*

2 *Res emphyteotica Comprehenditur ſub generali renunciatione ſacta verbis ampliatiuis. Amplia num 6.*

3 *Emphyteuta poteſt cedere iura ſua abſque licentia Domini directi ad ſauorem ſratris comprehenſi.*

4 *Maximè quando cedens ſcit rem eſſe emphyteoticam.*

5 *Rem eſſe emphyteoticam probatur, dum fuit conuentum inter partes vt ſoluatur canon.*

6 *Generalis renunciatio facta verbis ampliatiuis cōprehendit etiam ius de fururo renunciantı deferendum in bonis emphyteoticis.*

7 *Preſertim quando nullum aliud ius de futuro adeſt in quo renunciatio poſſit verificari.*

DECISIO DCLXXI.

Domini reſoluerunt tranſactionem obſtare
1 lucæ, quia remittentibus Iura ſua, * non
eſt ad ea dandus vlterior regreſſus *l.quæritur §.
ſi venditor ff. de ædil. edict. eos 7. q. 1. c. ſic illis 23.
q.4. Anchar. Conſ.339. num. 10. Aymon. Conſ. 114.
num. 10. vol. 1.* renunciauit enim ad fauorem
fratris expreſſe domum, de qua agitur, & ſi
non renunciaſſet expreſſe, nihilominus com-
2 præhenderetur ſub generali renunciatione, *
licet ſit emphyteotica, quia reeunciatio fuit
facta verbis ampliatiuis ibi *totam, & integram
portionem bonorum prædictorum, & aliorum quorumcunque
bonorum &c. ac Iurium, & actionum
ſibi ſuper bonis, & hereditione &c. ex quocumque
capite etiam hic non expreſſo, & de neceſſitate exprimendo,
etiam ſi ſub generalitate verborum non
veniret competentium vel impoſterum competitiuorum
&c. Corn. conſ. 321. in fin. lib. 4. Curt. iun.
Conſ. 26. num. 8. & Conſ. 109. num. 3. & ſeqq.
Aymon. Conſ. 256. num. 7. & fuit dictum in cauſa
Romana domorum 12. Iunij 1575. Coram Robuſterio,*
& quamuis hoc ſit verum, quando
ceſſio poteſt fieri, vt dicunt DD. prędicti, tamen
hic cedere potcrat Lucas iura ſua ad fauo-
3 rem fratris compræhenſi * abſque alia licentia
Domini directi *Calder. Conſ. 10. de locat. Immol.
in l. qui Romæ §. duo fratres num. 77. ff. de
verborum oblig. Gozad. conſ. 20. num. 19. Clar.
in §. Emphiteuſis q. 14. Aymon Conſ. 303. nu. 4.*
maxime cum negari non poſſit, quin Lucas
4 ſciret * Domum eſſe Emphiteuticam cum fue-
5 rit conuentum, vt frater ſolueret Canonem *
Rolan. Conſ. 81. num. 10. & ſeqq. lib. 2.

Non obſtat, quod iſta Renunciatio videatur
reſtringenda ad Ius delatum Lucæ, non vero
ad ius deferendum illi per mortem fratris,
quia reſponderur, quod cum iſta acquiſitio
fuerit facta per Ioannem fratrem, & Lucam
6 mediante perſona Patris, * renunciatio Lucæ
etiam de iuribus impoſterum ſibi competituris
compræhendit iſtam ſucceſſionem ex noua
cauſa per mortem fratris. *Surd. Conſ. 562.
num. 3. lib. 4. Menoch. Conſ. 6. num. 15. lib. 1.
& præſumpt. 115. num. 33. & 34. lib. 3.* maxime
cum preter iſtud Ius de futuro nullum aliud
7 adeſſet, * in quo dicta verba poſſent verificari
benè *Roman. Conſ. 22. num. 3.*

Præſens deciſio fuit reuocata 16. Decem. 1613.

ROMANA RESTITVTIONIS DOTIS.

Lunæ 21. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Dos filiæ ſpuriæ quando reuertatur ad dotantem, & eius hæredes, & quando tranſeat ad hæredes eiuſdem filiæ.

SVMMARIVM.

1 *Dos ſpuriæ debet reuerti ad dotantem, vel eius hæredes. Declara num. 7.*

2 *Limita, quando dos conſtituta non excedit valorem alimentorum quæ in ſingulos annos debent præſtari.*

3 *In taxatione dotis, & alimentorum iuxta* l. hereditatum *multum deſertur Religioni iudicantis.*

4 *Valet argumentum de alimentis ad dotem, quando militat eadem ratio.*

5 *Dos filiæ ſpuriæ non debet excedere modum alimentorum.*

6 *Et ſi excedit reuocatur viro defuncto.*

DECISIO DCLXXII.

Licet verum ſit, quod dos filiæ ſpuriæ debeat reuerti ad dotantem, vel eius hæredes *

Google

1 des * ex late congeſtis per *Surd. de aliment. tit.* 5.
q. 7. *num.* 3. tamen hæc concluſio non proce-
dit in caſu iſto, quia cum per Iudicem fuerit
2 conſtituta dos ad ſcuta mille, * quæ ſecundum
taxationem, de qua in *l. hæreditatum ff. ad l.
falcid.* non excedit valorem alimentorum, quæ
deberent in ſingulos annos præſtari, propterea
dicta dos non debet tranſire ad hæredes Patris
ſed ad heredes filiæ *Bald. conſ.* 448. *num.* 5.
lib. 1. *Couuar. in Epit. de Sponſal. parte* 1. *c.* 8.
§. 5. *num.* 15. *in fine Diaz. ad Lupum in c. per ve-
ſtras* §. 23. *fol.* 354. *Menoch. de arbitr. caſ.* 170.
*n.*25. *&* 26. *vbi de magis communi lib.* 2. *centur.* 2.
Petrus Cabball. Conſ. 154. *num.* 21. *Verſ. ſecus
vero, & habetur in quodam tract. de iur. fiſc. lib.*
3. *tit.* 18. *num.* 77. *verſ. limita cum res ſpurio Surd.
de aliment. loco alleg. num.* 54. Quod autem
dicta quantitas non excederet modum alimen-
torum iuxra taxationem, de qua in dicta l. *hæ-
3 reditatum* ſatis patet, * cum agatur de hæredi-
tate excedente ſummam *ſcutorum* 50. *m.* & de
annis 30. dum ſpuria nõ excederet annum 20.
in hac enim taxatione defertur multum reli-
gioni Iudicis *Couuar. de ſponſ. parte* 2. *c.* 8. §.
6. *num.* 7. *Molin. de primog. Hiſpan. lib.* 2. *c.* 15.
num. 55. *in fin. verſ circa quod.*

Neque obſtat, quod prædicti *Doctores* loquan-
tur in alimentis, quia non refert, cum valeat
4 argumentum de alimentis ad dotem, * quan-
do militat eadem ratio. *Euerard. in Centur.
loco ab alimentis ad dotem, & fere in iſtis termi-
nis Bart. in l. fin. num.* 7. *ff. de hiſ. quibus, vt in-
dign. & in auth. ex complexu C. de inceſt. nupt.
& fuit dictum in Cauſa Portuen. Bonorum* 26. *Fe-
bruarij* 1580 *& in ſpecie in terminis dotis loqu-
untur Cabball. loco pracit. Surd. loco alleg. nu.* 54.
dum dicit dictum *Beroi in Conſ.* 165. *num.* 22.
Lib. 2. qui loquitur in dote, poſſe habere locum
in caſu prædicto, & expreſſe hoc colligitur,
quia procedit declarando concluſionem, quod
dos data filiæ ſpuriæ redeat ad Patrem, & ibi
ponit quintam declarationem, & comproba-
tionem optima ratione, quia taxatur id, quod
pro illis annis deberetur pro alimentis, & da-
tur in dotem; Vndè ſicut ſi darentur pro ali-
mentis non deberet reſtitui, quia vnica vice
dátur pro toto tempore, ita nec debet reſtitui ſi
datur pro dote, quia datur vnica viee id, quod
debetur pro pluribus annis pro alimentis licet
derur in dotem.

Neque facit, quod prædicta non poſſunt ſub-
ſiſtere, cum nunquam dos filiæ ſpuriæ debeat
5 excedere modum alimentorum * *c. cum habe-
ret de eo, qui dux in matrim.* & ſi excedit reuo-
6 catur Viro defuncto * *Surd. ſupra num.* 11.
Quia pro reſponſione conſiderabatur, quod ſi
ſimpliciter dos eſt iuxta quantitatem alimen-
7 torum * procedit obiectum, ſed quandò in ta-
xatione fuit habita ratio ad terminos predictæ
l. hæreditatum prout fuit factum in caſu iſto,
dos tranſit ad hæredes mulieris, non autem
ad Patrem, vel Patris hæredes, quia, vt di-
ctum eſt videtur facta raxatio, vt vnica Vice
deberetur, quod in pluribus annis debitum
fuiſſet pro alimentis, & illud fuit datum pro
dote. Et ita Concluſum.

BONONIEN. DE SAVORINIS.

Lunæ 21. *Maij* 1612.

ARGVMENTVM.

In conceſſione ad tertiam generationem quando comprehendantur pronepotes.

SVMMARIVM.

1 *In conceſſione facta ad tertiam generationem non comprehenduntur pronepotes.*
2 *Secus ſi ad tertiam ipſius generationem.*
3 *Vel in inueſtitura adſint verba, de quibus ibi.*
4 *Ex præcedentibus, & ſubſequentibus verba obſcura declarantur.*
5 *De mandato eius, qui ſententiam obtinuit ex poſt doceri poteſt, quando non fuit prius oppoſitum.*

DECISIO DCLXXIII.

IN *deciſione* vltimo loco facta fuit firmatum,
quod ſi conceſſio eſt facta ad tertiam genera-
1 tionem, * in ea non compræhenduntur Pro-
nepotes, licet ſecùs ſit, quando conceſſio eſt
2 facta ad tertiam ipſius generationem, * quia,
nemo poteſt generare ſe ipſum, & tunc com-
præhenduntur pronepotes; In caſu autem, de
quo agitur cenſuerunt Domini in inueſtirura,
de qua agitur compræhendi Pronepotes ex ra-
tionibus deductis in alia *deciſione* & ex noua
conſideratione ſcilicet, quod licèt inueſtitura
ſimpliciter ſit facta ad tertiam generationem,
3 tamen Inueſtitura * Ibi non figit pedes; ſed
ſubiungit *ad tempus, & terminum* 29. *Annorum,
donec fuerit finita linea per Maſculos dd. Sauorini
& Patris, & cuiuslibet eorum*, quæ verba æqui-
pollent, ac ſi dictum fuiſſet, ad tertiam ipſo-
rum generationem; quod comprobatur, quia,
vt fuit conſideratum in alia *deciſione* in tractatu
fuit conuentum de locando ad tertiam ipſorũ
generationem vt fuit ponderatum in alia *deci-
ſione*, & renouationibus factis de 29. annis, in
29. annis dicitur in tertiam ipſorum generatio-
nem. Vnde ex præcedentibus, & ſubſequen-
4 tibus, * quatenus verba Inſtrumenti eſſent ob-
ſcura, ſatis declarantur.

Et prædicta dixerunt Domini cum præſup-
poſito, quod conſtet de deſcendentia, & legi-
timo mandato illorum, qui obtinuerunt ſen-
5 tentiam, de quo cum non fuerit oppoſitum*, ho-
diè de eo poteſt doceri *ex allegatis in alia deci-
ſione*, aliter enim ſententia tamquàm iniuſta,
& inualida non poſſet confirmari, Alia verò
oppoſita ſatis ſunt ſublata ex prima *deciſione*.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI

Veneris 25. *Maij* 1612.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Aditio hæreditatis excluditur ex repudiatione non obſtante tranſactione poſteà facta ſuper bonis repudiatis, ſi interuenit proteſtatio.

SVMMARIVM.

1 *Aditio hæreditatis excluditur ex repudiatione illius. Ampliа num. 3.*
2 *Qui omne dicit nihil excludit.*
4 *Ex ſolutione debitorum non reſultat aditio hæreditatis, quando præceſſit repudiatio, de qua fuit etiam facta proteſtatio in actu ſolutionis.*
5 *Aditio hæreditatis non probatur iis, quæ citra ius, & nomen hæredis fieri poſſunt.*
6 *Tranſactio facta ſuper bonis repudiatis non inducit aditionem hæreditatis, ſi in principio tranſactionis facta fuit proteſtatio expreſſa repudiationis.*

DECISIO DCLXXIV.

Placuit Dominis *deciſio in hac cauſa facta ſub die 20. Februarij præſentis anni*, ſcilicet non conſtare Comitem Leonettum eſſe hæredem Comitis Dulcij Patris, quia expreſsè repudia-
1 uit hereditatem Paternam; * nec eſt verum, quod ante repudiationem adiuit hæreditatem, ex quo inhærendo donationi factæ per Mamphiliam Comiti Hieronymo pro ſe, & hæredibus egit. Vnde perneceſſe dicendum eſt, quod fuerit hæres Patris, quia aliàs agere non poſſet; Nàm vt dicitur in alia *deciſione* Mamphilia donauit bona ſubiecta fideicommiſſo maiorum, & ideò verba donationis ſunt intelligenda de hærede ſanguinis, & quamuis hodiè replicetur, quod Mamphilia donauit etiam bona propria, hoc non ſubſiſtit, cum in donatione expreſsè dicatur, quod omnia bona erant ſubiecta fideicommiſſo maiorum, qui
2 enim omne dicit, nihil excludit * *l. Iulianus ff. de leg. 3.*

Non obſtant ea, quæ de nouo deducuntur, ſcilicet tranſactio facta inter Comitem Leonettum, & Comitem Rainutium fratrem, in qua ſibi plura reſeruauit Comes Leonettus. Nam fuit reſponſum, quod in dicta tranſactione legitur, fuiſſe tranſactum ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo, & ideò ex dicta tranſactione non poteſt inferri, quod Comes Leonettus adiuerit hæreditatem Patris, cum ad hunc effectum ſufficit, quod ſit hæres ſanguinis.

Non obſtat, quod in dicta tranſactione Comes Leonettus ſibi reſeruauerit medietatem Bonorum mobilium patris, quia cum præceſſerit repudiatio, iſta reſeruatio non opera-
3 tur, * quod voluerit adire, ſed quod vigore tranſactionis ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo reciperet de manu Comitis Ranutij medietatem bonorum mobilium Patris, non tanquàm bona Patris; ſed tamquàm bona effecta Comitis Ranutij propter repudiationem.

Minus etiam facit quod in dicta tranſactione fuit conuentum, quod Comes Ranutius ſolueret debita Patris, & ex ſolutione debitorum reſultat aditio: Quia ſtante expreſſa repudia-
4 tione precedente, * de qua etiam Co. Leonettus proteſtatus fuit in principio ipſius tranſactionis, ex inde ſequitur, nullam poſſe dari aditionem, quia ſi quis ſoluat debita cum proteſtatione, quod non intendit adire, iſta proteſtatio non eſt contraria facto, ſed tollit mentem à facto ex alleg. per *Ripam in c. cum M. Ferrarienſis num. 70. de Conſt.* vltra quod hoc potuit fieri, quia Comes Leonettus in multis debitis ſe obligauerat pro Patre.

Nec etiam obſtat, quod Comes Dulcius Pater obtinuerit licentiam imponendi Cenſum pro ſcutis 30. mille, qui fuit impoſitus per Comitem Ranutium, & pro eo fideiuſſit Comes Leonettus, quia iſta obligatio potuit fieri ci-
5 tra Ius, & nomen hæredis, * Vnde nullo pacto contrariatur.

Prædictis adiungebatur ab aliquibus ex Do-
6 minis, quod cum adſit expreſſa repudiatio, *& expreſſa proteſtatio in principio ipſius tranſactionis, quatenus fuiſſet tranſactum ſuper bonis repudiatis proteſtatio in principio tranſactionis non diceretur contraria facto, ſcilicet tranſactioni ſuper bonis repudiatis, quia non contrariatur expreſsè repudiationi, ſed aduerſatur effectui prouenienti ex repudiatione, & ideò proteſtatio vitiaret tranſactionem, non autem tranſactio repudiationem, ex quo verſamur in his, quæ pendent ab animo ipſius proteſtantis, vt benè conſiderat *Surd. in conſ. 143. num. 59. verſ. 2. reſpondetur, & num. 6. lib. 1.*

ARETINA BONORVM.

Veneris 1. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Locatio rerum Eccleſiæ ad nouennium facta an, & pro quo tempore ſuſtineatur.

SVMMARIVM.

1 *Locatio rerum Eccleſiæ facta ad nouennium non valet.*
2 *Beneplacitum Apoſtolicum, quod ſupponit locationem factam, quæ tamen facta non fuerat, non ſuffragatur pro illius validitate. vide ibi.*
3 *Subreptio etiam minima in gratioſis attenditur.*
4 *Beneplacitum Apoſtolicum dicitur conditionaliter datum, ſi ſint adiecta illa verba, dummodò iuſto prætio.*
5 *Beneplacitum Apoſtolicum dat robur actui imperfecto.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſupplet defectum ſolemnitatum, non cauſæ.*
7 *Locatio non ſuſtinetur non purificata conditione, ſub qua fuit conceſſum Beneplacitum Apoſtolicū.*
8 *Locationes, ſeù arrendamenta non probant verum valorem.*

9 *Prætia rerum mutari ſolent ex varietate tempo-rum.*
10 *Locatio rerum Eccleſiæ ad nouenium facta non ſuſtinetur nec ad triennium, & num. 12. De-clara num. 13. ſed declaratio reprobatur nu. 14.*
11 *Contrarium tenentes remiſſiuè.*

DECISIO DCLXXV.

FVit per DD. reſolutum locationem, de qua
agitur factam ad nouennium non ſuſtine-
1 ri, * quia contra diſpoſitionem *Extrauagantis*
ambitiaſè de reb. Eccleſ. non alien. nec in hoc caſu
ſuffragatur conductori Beneplacitum Apoſto-
2 licum obtentum, * quia, cum præſupponat
locationem iam factam, quæ verè non fuerat
facta, ideò non ſuffragatur *Bald. in l. nec da-*
mnoſa nu. 1, C. de precib. Imper. offer. Et quamuis
replicaretur, quòd beneplacitum potuit cade-
re ſuper locatione oretenùs facta, tamen in hoc
caſu ceſſat obiectum, cum in confirmatione
præſupponatur locationem fuiſſe factam per
Inſtrumentum, Ibi *nos igitur Inſtrumenti tenore*
&c. quæ ſubreptio, cum verſemur in gratio-
3 ſis * etiam quod minima ſit, eſt attendenda
Card. conſ. 81. Put. deciſ. 397. lib. 1. Mandoſ. in reg.
32. de impetran. beneſ. vacant. per obitum fam.
quæſt. 25. Put. deciſ. 350. & 424. lib. 1. vbi etiam
ſi Papa alias fuiſſet conceſſurus.

Prædictis accedit, quod beneplacitum non
fuit ſimpliciter datum, ſed conditionaliter vi-
4 delicèt, * dummodo iuſto prætio *Gemin. conſ.*
96. num. 5. quod eſt maximè attendendum,
cum ipſa conditio fuerit appoſita actui imper-
5 fecto, * qui debet accipere robur ab ipſo be-
neplacito, vt fuit dictum in cauſa *Paduana Pen-*
ſionis 28. Iunij 1581. coram bo. me. D. de Rubeis;
eoque amplius, cum dictum beneplacitum ſup-
pleat defectum ſolemnitatum, non autem cau-
6 ſæ, * & propterea cum non oſtendatur purifi-
7 catam eſſe illam conditionem, * locatio non
ſuſtinetur *Caſſad. deciſ. 2. num. 14. de preben.*
Mohedan. deciſ. 10. num. 3. de conceſſ. præben.
neque ex locationibus præcedentibus dicen-
dum eſt poſſe probari iuſtum prætium, quia
8 arrendamenta non probant verum valorem *
Ferrett. conſ. 354. num. 15. in fin. Sarnen. in reg.
de valore quæſt. 11. maximè quia prætia rerum
9 ſolent mutari * ex varietate temporum *l. pretia*
rerum ff. ad l. falcid.

Nequè placuit Dominis, quod in omnem
euentum locatio ſuſtinebitur ad triennium,
quod tempus non eſt prohibitum, quia fuit
reſponſum, quod cum non ſuſtineatur ad no-
10 uennium * nec valeat etiam ad triennium ſe-
cundum ſententiam, quam inſigni nominis *Do-*
ctores ſequuti fuere, Nempe *Lapus alleg. 80. Bart.*
conſ. 159. num. 8. verſ. 4. videtur lib. . . . Alex.
conſ. 17. num. 10. verſ. nec etiam obſtat lib. 4.
qui allegat Angel. & Ioannes de Immol. Card. in
Clem. 1. §. fin. in fin. de reb. Eccleſ. non alien. Afflict.
deciſ. 107. n. 2. Prob. ad Monach. n. 12. de pænit.
& remiſſ. lib. 6. Ioannes Gutierez in l. nemo po-
teſt num. 53. ff de leg. 1. & alios alleg. etiam Mo-
lin. de Primog. Hiſpan. lib. 1. cap. 21. num. 28.
verſ. ſolet etiam.

Nequè refert, quod quamplures teneant
11 contrariam ſententiam * quos refert *Molin. di-*
cto loco; quia non videtur recedendum à prædi-
12 cta opinione, * quam Rota, vti veriorem plu-
ries approbauit vt in cauſa *Romana deuolutionis*
Domus 4. Februarij 1583. coram Rubeis, & in
alia Placentina decimorum 2. Iunij 1586. Coram
Bubalo, & in alia Brixien. locationis 15. Decem-
bris 1594. coram R. P. D. meo Decano.

Nequè etiam facit, quod cum ſingulis annis
fuerit declaratum pretium videatur dicendum
13 poſſe ſuſtineri pro triennio, * alias ſecus ſi
fuiſſet conſtitutum vnicum prætium *Tiraquell.*
de retract. lignag. §. 23. gloſ. 1. num. 10. quia
fuit reſponſum, quod ratio huiuſmodi diſtin-
14 ctionis non tollit prædictam concluſionem *
fundatam in eo, quia locatio ad nouennium eſt
indiuidua ſaltem & voluntate contrahentium,
quia fructus vnius Anni poſſunt reſpicere plu-
res, & propter vſum Italiæ de ſeminando anno
vno altero verò non, & ex eo præcipuè quia
contra prohibitionem legis, & ideò intrat con-
cluſio, quod potui nolui, vt fuit conſideratum
in dicta cauſa *Brixien.*

Preſens deciſio fuit confirmata die 17. Maij 1613.

ROMANA SVCCESSIONIS HAEBREORVM.

Veneris 1. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Examinatur articulus, an in hæreditate Hebrei ab inteſtato defuncti ſine filijs debeat ſuccedere Patruus, an Mater; & pro iſta tandem ſummo ſtudio reſoluitur. Hac occaſione multa circa leges Hebreorum latè & eruditè adducuntur.

SVMMARIVM.

1 Lex Moſayca num. cap. 27. *quid diſponat cir-ca ſucceſſionem.*
Lex Moſayca *diſponit, quod hæreditas defuncti abſque filijs, filiabus, & fratribus deferatur fratribus Patris num. 1.*
2 Lex Moſayca *eſt ſeruanda inter Iudeos, quando Chriſtianus non eſt in cauſa, nec ius commune aliter diſponat inter eoſdem Iudeos vid. num. 33.*
3 *Mater ex* Lege Moſayca *non eſt vocata ad ſuc-ceſſionem filij, & ideò eſt excluſa.*
4 *Parentes non ſuccedunt liberis de iure naturæ, ſed miſerationis gratia.*
5 *Per ſucceſſionem Matris filijs nomen, & ſplendor familia occiditur.*
6 *Filij non Matris, ſed Patris familiam ſequuntur.*
7 *Iuſtitia non patitur vt agnatorum ſpolia in alium virum transferantur.*
8 *Quando mulier ſecundas nuptias contrahit anima primi viri contriſtatur, ſæpè ſecundo viro bona,*

&

Digitized by Google

& vitam ſui filij adijcit, lugubrem facit omnem patrimonij ſtatum, & proximorum mouet lacrymas.

9 Lex Moſayca num. cap. 26. *quid diſponat & num.* 11.

10 Ex lege Moſayca *viuente Patre filius non poterat habere niſi bona materna, in quibus non ſuccedebat Tribus Patris, ſed Matris.*

12 *In* Lege Moſayca num. cap. 26. *fit mentio ſucceſſionis deſcendentium, lateralium, non autem aſcendentium, & quare.*

13 *Filij non debent theſaurizare parentibus, ſed parentes filijs.*

14 *Filius ordine naturæ ſuccedit Patri.*

15 *Mater Iudea ſuccedit filio excluſo Patruo.*

16 *Iudei hodie non poſſunt in ſucceſſione vti* lege Moſayca.

17 *Inter Iudeos antiquitus erat conſuetudo, vt filij maſculi ſuccederent Patribus in poſſeſſione.*

18 *Itaut primogenitus haberet cuncta dupplicia.*

19 *Inter Iudeos antiquitus filia non ſuccedebant in toto, vel in parte Patri.*

20 *Antiquitus bona à Dominis non poterant perpetuo vendi, niſi de vno Iubileo ad aliud, & adueniente Iubileo res vendita reddibat ad priorem poſſeſſorem.*

21 *Cum populus duceretur ad terram promiſſionis Dominus mandauit, quod ei diuiderentur bona.*

22 *Filiæ* Salphæ *petierunt illam partem terræ promiſſionis, quam Pater eſſet habiturus.*

23 *Antiquitus filia quæ ex defectu maſculorum ſuccedebant, tenebantur contrahere nuptias cum hominibus ſuæ Tribus vid. num.* 43. *&* 45.

24 *In poſſeſſionibus prouenientibus ex parte Patris ſuccedebant agnati de familia Patris, & in ijs prouenientibus ex parte Matris ſuccedebant cognati ex familia Matris.*

25 *Ad dignoſcendum de qua Tribu quis ſit quid conſiderandum & num ſeqq.*

26 *Meſſiam futurum de Tribu Iuda, & de ſemine Dauid Propheta dixerunt.*

27 *Chriſtus eſt de ſtirpe Dauid.*

28 *Iudei non accepiſſent Meſſiam, niſi conſtitiſſet eum eſſe de ſemine Iacob.*

29 *Mater ad ſucceſſionem filij non erat vocata ne ſortes Tribuum confunderentur.*

30 *Dominus præcepit, quod quando ſolæ fæminæ vnius familiæ ſupereſſent nuberent in eadem Tribu.*

31 *Iudei, qui apud nos ſunt aut de Tribu Iuda, aut de Tribu Beniamin; aut de Leuiticis ſunt.*

32 *Iudei poterant vendere domos Vrbanas, & mobilia; non autem bona, quæ in ſortem ceciderant*

33 Lex Moſayca num. cap. 27. *in ſucceſſione Hæbreorum non eſt ſeruanda, ſed ſeruandum eſt ius ciuile.*

34 *Præcepta iudicialia, & ciuilia inſtituta ad diſponendum ſtatum vnius Populi, mutato ſtatu illius populi ceſſant.*

35 *Inter Iudeos hodie non adeſt diuiſio Tribuum, nec bonorum.*

36 *Ceſſante cauſa legis Hæbreorum debet ceſſare, & ipſa lex.*

37 *Mutato fine neceſſe eſt mutare ea, quæ ſunt ad finem.*

38 *Omnis lex ordinatur ad conuerſationem humanam ſecundum aliquod regimen, & mutata conuerſatione mutatur lex.*

39 Corn. conſ. 180. num. 12. & 13. lib. 2. *reprobatur.*

40 Lex Moſayca *non eſt ſimpliciter fundata in fauore agnationis.*

41 *Agnatio per fæminas non conſeruatur.*

42 *Maſculi per virilem ſexum coniuncti ſunt de agnatione.*

44 *Tribus Manaſſis continebat pluſquam* 30. *millia hominum.*

46 *In Vrbe reſidet Aſylum iuſtitiæ.*

47 *In dominio Turcarum Hæbrei vtuntur* lege Moſayca.

48 *Teſtes non probant obſeruantiam in vrbe ſi de ea non deponant in eodem loco.*

49 *Ius commune eſt ſeruandum, nec eſt quærendum an nitatur bonis rationibus.*

DECISIO DCLXXVI.

Agitur de ſucceſſione Hæbreorum, An in hæreditate Defuncti ab inteſtato ſine filijs maſculis, aut fæminis debeat ſuccedere Patruus, an verò Mater defuncti; Et articulus fuit benè diſcuſſus, ac pro Patruo primo dicebatur, quod ipſe debet ſuccedere excluſa matre

1 ex clara *lege Moſayca numeri cap.* 27. * Ibi: *Homo cum Mortuus fuerit abſque filio, ad filiam eius tranſibit hereditas, ſi filiam non habuerit, habebit ſucceſſores ſuos fratres, quod, etſi fratres non fuerint, dabitis hæreditatem fratribus Patris eius, ſin autem nec Patruos habuerit, dabitur hæreditas his, qui ei proximi ſunt, eritque hoc filijs Iſrael ſanctum lege perpetua*, per quæ verba patet, quod lex eſt generalis licet occaſione filiarum Salpha ad fuerit promulgata *S. Thomas* 12. *quæſt.* 105. *art.* 2. *in corpore, vbi quod Dominus dedit Iudices, & legem Toſtat. in d. c.* 27. *ante quæſt.* 22. *& in c.* 18. *Exodi quæſt.* 5. *col.* 3. *in princip.* quæ quidem lex

2 eſt ſeruanda inter ipſos Iudeos, * cum Chriſtianus non ſit in cauſa, nec ius commune aliter diſponat inter eoſdem Iudeos *Calder. conſ.* 10. *de Conſt. &* 30. *de teſtam. Alex. in l.* 1. *nu.* 32. *ff. ſi cert. petat. & ibi Apoſtill. dat. concordantes, et Fælin. in c. Iudei il* 2. *nu.* 5. *verſ. in alijs autem de Iudeis, et in c.* 1. *nu.* 27. *de Conſt. Barb. conſ.* 15. *num.* 2. *verſ. vnde videtur lib.* 1. *Soccin. Sen. conſ.* 62. *ſub num.* 17. *lib.* 1. *Natt. Conſ.* 621. *num.* 7. *lib.* 3. *Ruinus Conſ.* 4. *num.* 2. *et lib.* 2. *Riminald. Iun. conſ.* 119. *nu.* 25. *et ſeqq. Tiraquell. de Iur. primog. quæſt.* 66. *num.* 34. *Marquar. de Iudeis par.* 2. *c.* 4. *nu.* 8. *Ferratt. caut.* 27. *nu.* 2. *Surd. deciſ.* 133. *in princ. Corn. conſ.* 180. *nu.* 12. *et* 13. *lib. ſecundo*, qui loquitur in terminis dictæ legis *numeri c.* 27. de qua agitur & *fuit reſolutum in hac cauſa* 11. *Martij* 1611. *coram Illuſtriſs. D. meo Card. Lancellotto tunc Rotæ Auditore*; Viget enim ratio agnationis, in qua videtur fundata dicta *lex*, quamuis ceſſet hodiè diuiſio Tribuũ, & bonorum, & hinc meritò ab immemorabili tempore iſta *lex* fuit ſeruata inter Iudeos, vt deponunt plures Teſtes, & præſertim duo, qui hodiè ſunt conuerſi ad fidem.

Vndè inferebatur pro dicto Patruo, quod

3 cum mater non ſit vocata in dicta *lege* * cenſe- tur

Digitized by Google

tur excluſa, quia non adeſt ſucceſſionis locus,
non quidem ex dicta *l Moſayca*, quia non reperitur
vocata, non ex lege naturæ, quia Pa-
4 rentes non ſuccedunt liberis de Iure naturæ, *
ſed miſerarionis gratia *l. ſcripto in fin. ff. vnde
lib.* Ibi *non ſit parentibus liberorum, aut liberis
parentum debetur hæreditas parentes ad bona liberorum,
ratio miſerationis admittit, liberos naturæ
ſimul, & parentum commune votum, & habetur
textus in l. nam & ſi parentibus ff. de inoff. teſtam.
& in l. Iure ſuccurſum ff. de Iur. dot.* & in ſpecie
de matre eſt *text. in §. 1. Inſtit. ad Tertull.* Ibi, *&
primus quidem D. Claudius Matri ad ſolatium liberorum
ammiſſorum legitimam eorum detulit hæreditatem*,
& diſpoſitio Claudij comprehendebat
tamen caſum quandò filius moriebatur in Caſtris,
vt notat *gloſ. ibidem in verbo ammiſſorum*,
Sed *Tertull. Senat. Conſult.* illam extendit in
omnem caſum, quo filius præmoreretur, vt
colligitur ex verbis ſeqq. *text.* Ibi, *poſtea autem
Senat. Conſult. Trebell. quod D. Adriani temporibus
factum eſt pleniſſimè de triſti ſucceſſione Matris,
non etiam Auia deſerenda cautum eſt &c.* Et hanc
opinionem tenuerunt *Alberic. in d. l. nam, etſi
parentibus nu. ſecundo in fin. Nicol. de Vbald. tract.
de ſucceſſ. ab inteſtato 2. par. num. 1.*

Et quod Mater excludatur videtur optima
ratione dicendum, quia per ſucceſſionem ma-
5 tris, nomen, & ſplendor familiarum occidit,*
ex quo bona transferuntur in extraneas appellationes,
& in alios honoris titulos, quia
6 filij non Matris, * ſed Patris familiam ſequuntur
§. fin. inſtit. de patr. poteſt. vel quia alienum
à Iuſtitia videtur agnatorum ſpolia in
7 alienum virum transferri, * vt dicit *Ioan. Fabr.
inſtit. de nupt. in fin.* contraque intentionem defuncti
anteà Patris, cuius etiam animam triſtari
ſcripſit *Iuſtinianus* quando Mulier ſecun-
8 das Nuptias experitur * in *auth. de Nupt. §. qui
verò* vtpotè, quod ſæpè ſecundò viro & bona,
& vitam ſui filij adicit. lugubrem facit omnem
patrimonij ſtatum, & proximiorum mouet lacrymas,
dùm maiorum imagines vident reuulſas,
aut aliorum titulis bona aſcripta *l. lex,
quæ Tutores C. de adminiſtr. tutor.* & alias cauſas
refert *Guglielm de Bened. vt in c. Rainutius ad
verſ. & vxorem nomine Adelaſiam nu. 20. & 30.
cum ſeqq. de teſtam. latè & eleganter Gregor. Tholoſan.
ſyntagm. Iur. lib. 45. c. 9. num. 4.*

Quibus pro parte eiuſdem Patrui ſubiungebatur
non officere, quod in *d. l. numeri c. 27.*
nec fuit facta mentio Patris, & tamen eſſet abſurdum
dicere, quod filio ſuccedat Patruus,
excluſo patre; Quia, vt patet *c. 26. num. ante
9 fin.* * Dominus mandauerat diuidi bona inter
Tribus Ibi, *loquutus eſt Dominus ad Moyſem dicens;
Iſtis diuidetur Terra iuxta numerum vocabulorum
in poſſeſſiones ſuas pluribus maiorum partem
dabis, & paucioribus minori ſingulis ſicut nunc
recenſiti ſunt, tradetur poſſeſſio, ita ùt ſors Terram
Tribubus diuidat, & familijs quicquid fortè contigerit,
hoc vel plures accipiant, vel pauciores.* Vndè
ſtante iſta ordinatione Domini viuente Patre
filius non poterat habere, niſi bona mater-
10 na,* in quibus non ſuccedebat Tribus Patris,
ſed Matris *Toſtat. ſuper d. c. 27. num. quæſt. 33.* &
propterea non erat opus in lege mentionem facere
de Patre, quia non erat ei ſucceſſionis locus
in bonis, quæ proueniebant ex parte matris,
& quamuis filij excedentes vigeſimum
annum deberent habere portionem ſuam in
Terra promiſſionis, etiam quod Pater viueret,
11 vt colligitur *Numeri c. 26. in princ.* * Ibi *numerato
omnem ſummam filiorum Iſrael à 20. annis, &
ſupra*, & expreſsè dicit *Toſtat. num. cap. 27.
quæſt. 1. circa principium, & colum. 3. circa finem
verſ. ſi autem eſſent maſculi*, & ſic poſſet dari
caſus, quod Pater excluderetur à Patruo; Attamen
cum iſte caſus expediretur defunctis
primis acquirentibus, non erat opus lege generali
de iſto caſu contingenti facere mentionem,
ſed ſi eueniſſet conſultus fuiſſet Dominus,
& rationi congruum eſt ſtante prædicta
ordinatione, quod ſi caſus eueniſſet ex ratione
legis pater ſucceſſiſſet.

Aliam etiam rationem in puncto *legis numeri*
affert *Toloſan. ſyntagm. iur. lib. 45. c. 9. num. 2.*
Scilicet, quod Dominus ideò meminit in d. *lege*
12 de Deſcendentibus, & lateralibus, * de aſcendentium
verò ſucceſſione nequaquam, quia, vt
inquit *Diuus Paulus Epiſt. ad Corinth. cap. 11. &
habetur in c. cum Apoſtolus §. prohibemus de Cenſibus
in c. prædicator ib. quæſt. 1.* non debent filij
13 theſaurizare parentibus, * ſed parentes filijs,
14 & ordine naturæ filius ſuccedit Patri * *d. l. ſcripto
in fine Alberic. in d. l. nam etſi parentibus. n. 1.*
& ſubiungit, quod hinc *Platto, vt habetur lib. 1.
de legibus*, in ſucceſſionis lege non meminit
aſcendentium Ibi: *Si quis omninò ſine liberis maſculis,
fœminiſque decedat inteſtatus, mas, & fœmina,
quæ ex eodem genere, tamquàm conſortes
Domum Deſertam ingrediantur, quibus ſors propriè
competat primo ſoror, deindè fratris filia, ſororis
filia, ſorori filia tertia, quarta paterna ſoror,
paterni fratris filia quinta, ſexta paterna ſororis
filia.*

Prædictis tamen non obſtantibus Domini
cenſuerunt reſpondendum eſſe pro matre, quod
15 habeat ſuccedere excluſo patruo,* ſecundum
diſpoſitionem Iuris Ciuilis, vt in *§. 1. Inſtit. ad
Tertull. Authen. defuncto C. ad Tertull.* vbi Doctores,
quia non poſſunt hodiè Iudæi in ſuc-
16 ceſſione vti *lege Moſayca* * de qua *d. cap. 27.
Num.* Animaduertebatur enim, quod inter Iu-
17 deos erat conſuetudo ab Antiquo,* vt filij maſculi
ſuccederent patribus in poſſeſſione *Toſta
cap. vlt. Num. quæſt. 1. ante finem, & quæſt. 3. ante
med.* Ita ùt Primogenitus haberet cuncta dupli-
18 cia, * ſcilicet; quia ſuccedebat in tanta parte
bonorum in quanta duo filij, vt habetur *Deuteronom.
cap. 21.* Ibi *Agnoſcet primogenitum debitque
ei de his, quæ habuit cuncta duplicia, iſte enim
eſt principium liberorum eius, & ei debentur primogenita,
& Geneſ. cap. 49.* cum loqueretur Iacobus
ad Ruben Primogenitum ſuum in hæc
verba *Ruben primogenitus meus, & fortitudo mea
& principium doloris mei prior in donis, hoc eſt
in ſucceſſione, & maior in Imperio, ideſt in dignitate
Toſtat d. cap. 27. num. quæſt. 28. et Deutoron.
cap. 21. quæſt. 5. Tholoſan. Syntag. iur. lib. 45.
c. 3. nu. 1. et 16. Iſel. ſuper Geneſ. cap. 49. nu. 2.*
19 filiæ autem non ſuccedebant in toto, * vel in
par-

patre, Ideoqne defuncto Patre ab inteſtato, vel alias non competebat eis ius aliquod in ſucceſſione paterna, nec etiam dicta bona à
20 Dominis poterant perpetuò vendi, * niſi de vno Inbileo ad aliud, & ſecundum tempus æſtimabantur, & adueniente Iubileo res vendita redebat ad priorem poſſeſſorem, vt habetur *Leuitici cap. 25. et ibi notat Toſta. quaeſt. 14. col. 3. et num. cap. 27. quaeſt.* 4. ea ratione, ne ſortes confunderentur, vt habetur *num. cap. fin. et dicit Toſta loco proximè allegato quaeſt. 2. in princ. Auguſt. Eugub. in dicto cap. fin. num. ante finem cum alijs infra allegan.* cum verò Populus duceretur ad terram promiſſionis Domi-
21 nus mandauit,* quod tunc ei diuiderentur bona per Tribus vt plures maiorem partem haberent, & pauciores minorem vt habetur dicto *cap. 26. et cap. 34. num.* Interim vero mortuus eſt Salpha ſine filijs maſculis relictis dumtaxat fæminis, in quibus nuper incæpit lex, vt mortuo patre ſine filijs maſculis ſuccederent filiæ fæminæ, & quia Salpha adfuerat in deſerto, & ex hoc erat ei debita aliqua pars terræ promiſ-
22 ſionis, petierunt filiæ, * vt poſtquam deuenirent ad dictam terram ſuccederent in parte illa, quam Pater eſſet habiturus *S. Thomas 1. 2. quaeſt. 105. art. 2. in corpore Toſta. cap. vltim. num. locis pracitatis Ludouic. Carto de legibus lib. 6. diſput. 4. Dioniſſius Cartuſ. num. cap 27. col. 2. in fin. et col. 3. in princip.* quæ quidem diuiſio poſtmodum fuit facta per Ioſue, dum Populus deuenit ad terram promiſſionis *Ioſue cap. 11. in fin.* Ibi *capit ergo Ioſue omnem terram, ſicut locutus eſt Dominus ad Moyſem, et tradidit eam in poſſeſſionem filijs Iſrael 2. partes, et Tribus ſuas, et habetur in cap. 15. vſque ad fin. cap. 19. et vtrobique notant interpretes*, & vlterius voluit Dominus, vt poſtquam fuerit facta illa diuiſio filiæ, quibus ex defectu Maſculorum defere-
23 batur hæreditas* nuberent ſuæ Tribus hominibus, ad hoc vt adueniente Iubilæo ſortes Tribuum non confunderentur, vt habetur *num. c. vltim. S. Thom. 1. 2. quaeſt. 105. art. 2. in corpore et in reſponſione ad ſecundum Ioſeph. antiquat. Iudaicar. lib. 4. cap. 7. in fin. Dioniſſius Carthuſ. num. cap. 26. col. 2. in fin. et Colum. 3. in princip. Eleganter Hugo Card. in Matheum cap. 1. In verbo Virum Mariæ, & Ibi Maldonatus col. 16. Nicolaus de Gorran. ſuper eiſdem verbis Toſt. ſuper dicta cap. 27. num. quaeſt.* 33. vbi inquit, quod certitudo linearum, maximè per poſſeſſiones cognoſcebatur, quia Dominus volebat, vt manerent in familia, in qua ab initio fuerant & propterea filijs in poſſeſſionibus pro-
24 uenientibus ex parte Patris ſuccedebāt * agnati de familia Patris in poſſeſſionibus prouenientibus ex parte matris, ſuccedebant cognati ex familia matris modo præſcripto in lege, & ſubdit cum cauſa legis prædictæ fit, ne tranſeant heræditates de familia in familiam littera legis eſt intelligenda prout iacet, nihil ſupplendo Itaút quicumque poſſederit aliquid in ſorte
25 Iuda, iudicaretur eſſe de Tribu Iuda, * ſors autem Iuda immobilis erat, & cognoſcebatur quæ eſſent per determinarionem Scripturæ ſacræ *Ioſuè cap. 15.* Ideò homo, qui erat mobilis cognoſcebatur, de qua Tribu eſſet per poſſeſſionem Immobilem, & ſicut cognoſcebatur de qua Tribu quilibet eſſet, ita cognoſcebatur, de qua familia, & Domo eſſet, Nam diſtributiones ſortium, quæ prouenerunt Tribus, poſteà diuiſæ ſunt in familias, & diſtributiones familiarum per domos, & diſtributiones Domorum per viros; iſtæ tamen diſtributiones non fuerunt poſitæ in *lib. Ioſuè*, qui erant minus pernaturales, & dabantur infiniti proceſſus, cum cuilibet de populo diuideretur pars poſſeſſionis, & aſſignarentur eius limites, iſtæ tamen diſtributiones remanſerunt ſcriptæ apud Iudæos in alijs libris, qui non erant *Sacræ Scripturę*, vt notat idem *Toſta. Leuitici cap. 25. q. 2. col. 2. verſ. quicumque ergo, & num. cap. 27. q. 3. circa med. vſque ad finem*; Et prædicta quidem à ſapientia Diuina fuerunt ordinata, vt cognoſceretur ex qua Tribu *Dominus Noſter Ieſus Chriſtus* naſceretur; Nam, vt benè conſiderat idem *Toſta. num. 27. q. 4.* Dominus voluit diligenter obſeruari certitudinem cuiuslibet ſtirpis propter Meſſiam ad cognitionem veritatis, quia dixerunt *Prophetæ* Meſſiam futurum de Tribu
26 Iuda, * & de ſemine Dauid; ad conuincendum ergo Iudæos Chriſtum Dominum Noſtrū eſſe Meſſiam, debuit poni iſta diligentia in obſeruando certitudinem ſtipitis cuiuslibet, ne Iudæi poſſent dicere, quod non erat Meſſias in lege promiſſus, quia neſciebant de qua Tribu eſſet, vel familia, nec an deſcenderet de ſtirpe Dauid, data tamen iſta cærtitudine cuiuſlibet proſapiæ dubium eſſe non potuit de Chriſto,
27 qui eſt de ſtirpe Dauid * *et quaeſt. 5. loco alleg.* dicit, quod ſi non exprimeretur in aliqua prophetia, de qua Tribu *Chriſtus Dominus Noſter* eſſet futurus neceſſaria erat diſtinctio familiarum & cærtitudinis omnium familiarum ſecundum ſucceſſiones hæreditatum, quia Iu-
28 dæi non accepiſſent Meſſiam * niſi conſtitiſſet eum eſſe de ſemine Iacob, etiam ſi non conſtaret eis, de qua familia, & Tribu eſſet, ſed hoc etiam manifeſtari non poterat, niſi obſeruata cærtitudine omnium ſtirpium per deriuationes, & poſſeſſionum determinationes, ſcilicet quod poſſeſſio ad aliquam familiam pertinens ſemper maneret in ea, quia multi de gentilibus conuerterentur ad Iudaiſmum, & contraherent cum mulieribus hæbreis, ſicut nunc faciunt Iudæi conuerſi ad Chriſtum cum mulieribus Chriſtianis poſt multum tempus non appareret, An ex Iudæis, vel Gentilibus eſſent, & ita dicerent Chriſto neſcimus, An ſis ex nobis An ex Gentilibus, nunc autem non poterunt negare, quia manifeſtè patebat linea generationis eius reducendo vſque ad Abraham ſicut reducit *B. Lucas cap. 3. et hoc idem notat Rubert. Abb. in Matheum c. 1. lib. 1. col. penultima verſ. ſciendum quippe*, vbi quod omnis tam diligenter facta in lege Tribuum, familiarum, ſiue generationum Domorum, atque cognationum diſtinctio, maximè illud, quod iuſſum eſt, vt vnuſquiſque de Tribu, ac familia ſua duceret vxorem in vnum, & ſolum omninò *Chriſtum* tendebat propter veritatem Dei ad confirmandas promiſſiones patrum, vt dum veniret, dum naſce-

Digitized by Google

naſceretur, non incertum ſciri poſſet, aut dici
hæc illæ ſubdens, & poſtquàm venit, poſtquàm
natus eſt ſcilicet *Dominus noſter Ieſus Chriſtus*
non eſt curandum de illo ſæmore de illa Tri-
buum, generationum familiarum Domorum,
atque cognitionum diuiſione, ſeù ſupputatione
& ad hoc attendere poſt dictum Aduentum pro
extrema reputandum ſtultitia, & latè alia pro-
ſequitur eleganter.

Ex prædictis igitur inferebant Domini, quod
29 ideo mater in *d. lege Moyſis* non erat vocata,*
ne ſortes Tribuum conſunderentur; bona enim
tranſiſſet de vna Tribu ad aliam, & hinc Do-
minus præcepit, vt quando ſolæ ſæminæ vnius
30 familiæ ſupereſſent, * quæ ex dicta *lege Moyſis*
erant vocatæ nuberent in eadem Tribu, ne ſor-
tes confunderentur, vt habetur *num. cap. fin.* &
propterea cum eſſet hodie diuiſio Tribuum,
quia Iudei, qui apud nos ſunt, aut de Tribu
31 Iuda, * aut de Tribu Beniamin, vt de Leuiti-
cis ſunt *Toſta Deuteroni cap. 28. q. 8. col. 3.* Nec
adſit hodie inter iſtas Tribus aliqua diſtinctio,
& ceſſat etiam diuiſio bonorum, & alienatio
32 prohibita ne ſortes conſunderentur, * quæ
compræhendebat ſolum bona, quæ in dictam
ſortem ceciderant, & propterea ſecus erat,
quoad domos Vrbanas, & quoad mobilia, quæ
poterant liberè vendi *S. Thom. 1. 2. quæſt. 105.
art. 2. in reſponſione ad 3. Rota d. c. 27. Num. quæſt.
27. per tot. & quæſt. 28. circa med. Ludouic. Car-
bo de legibus lib. 6 diſput. 4. col. 2. circa med. in
7. poſitione* & ceſſet inſuper cauſa, ex qua
prædicta ordinata ſunt videlicet, vt notum eſ-
ſet, ac cærtum ex qua Tribu naſceretur Meſ-
ſias; hinc fit, quod dicta *lex Moſayca*, de qua
33 *num. c. 27.* * in ſucceſſione hæbreorum non ſit
ſeruanda, ſed obſeruandum ſit ius ciuile, quia
ſicuti præcepta Iudicialia ab hominibus inſti-
tuta habent perpetuam obligationem durante
34 illo ſtatu regiminis, * ſed ſi Ciuitas, vel gens
ad aliud regimen deueniat, oportet leges mu-
tari, non enim eædem leges conueniunt in de-
mocratia, quæ eſt poteſtas Populi & in Oli-
garchia, quæ eſt poteſtas diuitum *Ariſt. 3. Po-
liticorum cap. 5. 6. & 9.* Ita in puncto cum præ-
cepta Iudicialia eſſent inſtituta ad diſponendũ
ſtatum illius Populi, vtique mutato ſtatu eius
populi debent quoque ceſſare præcepta iudi-
cialia *S. Thom. 1. 2. q. 104. art. 3. in corpore arti-
culi verſ. præcepta autem Iudicialia, & in re-
ſponſ. ad ſecundum contad. ibidem in expoſitione
corpori articuli, verſ. argum. in contrarium probat,
& in expoſitione reſponſionis ad ſecundum, & ter-
tium argumentum porrecta pariter in legibus, qui
etiam in punct. lib. 16. diſput. 1. ante fin.* inquit,
doctrinam eſſe cærtiſſimam, quod multa erant
præcepta Iudicialia priuatim accommodata
ad Populum Hæbreum, & loca, vnde muta-
tis temporibus, & locis profecto Iudicialia, &
ciuilia præcepta mutari debent, alias quædam,
quæ erant ibi vtilia, & rationabilia, hic dam-
noſa, & ſine ratione eſſent, & quamuis *S. Tho-
mas, & Doctores* prædicti loquuntur de præ-
ceptis Iudicialibus quoad Chriſtianos, tamen
eædem rationes militant optimè etiam reſpe-
ctu ſtatus Hæbreorum, quia hodie non adeſt
35 diuiſio Tribuum, * nec diuiſio illa bonorum,
nec cauſa, ex quo dicta lex promulgata eſt,
vt ſupra dictum eſt. Vndè cum etiam reſpectu
36 ſtatus Hæbreorum ceſſet cauſa legis, * debet
quoque ceſſare ipſa lex, vt in terminis *dictæ le-
gis Num.* dicit *Conrad. in dicto verſ. argumentum
in contrarium, vbi ex auctoritate Apoſtoli* dicit
37 quod mutato fine, * neceſſe eſt mutare ea, quæ
ſunt ad finem, & auctoritate *Philoſophi in Po-
lit.* quod omnis lex ordinatur ad conuerſatio-
38 nem humanam ſecundum aliquod regimen. *
Vnde mutata conuerſatione, neceſſe eſt muta-
re legem. & optimè facit pro iſta ſententia,
quod habetur *Paraliponen. lib. 2. c. 15.* ibi *tran-
ſibunt autem multi dies in Iſrael abſque Deo ve-
ro, & abſque Sacerdote Doctore, & abſque lege,
&c.* Et hanc prophetiam verificari temporibus
his latè probat *Modern. Auctor. in Dialogo fidei
perbellè ab ipſo compoſito in primo cap.*

Non obſtant in contrarium adducta, & pri-
mo, quod *lex Moſayca* eſt ſeruanda inter Iu-
dæos, quando agitur inter ipſos, ſi Ius com-
mune, aliter inter eos non diſponit; quia quic-
quid dicendum ſit de prædicta concluſione
ex prædictis apparet, non eſſe ſeruandam, cum
deficiant hodiè, & adimpleta ſint ea ex qui-
bus *dicta lex* fuit ordinata, & propterea non
39 eſt curandum de dicto *Cornei*, * qui loquitur
in terminis *legis Num. cap. 27.* quia eius opinio
ex rationibus latè ſupra deductis non ſuſtine-
tur.

Non obſtat ſecundo, quod dicitur non ceſ-
ſare hodie fauorem agnationis, licet eſſet di-
uiſio Tribuum, nam fuit reſponſum *legem Mo-
ſaycam* non eſſe ſimpliciter fundatam in fauo-
40 re agnationis, * quia cum ſint vocatæ filiæ
fæminæ in defectum filiorum maſculorum,
certum eſt, quod per fæminas agnatio non
41 conſeruatur * *Ruin. conſ. 146. num. 4. lib 2.
Socin. Iun. conſ. 1. nu. 44. lib. 1. Aymon. conſ. 180.
num. 1. lib. 1. & conſ. 250. nu. 2. verſ. ideò lib 2.
Menoch. conſ. 95. num. 55. lib. 1.* & excludeban-
tur propter fæminas omnes alij exceptis filijs
maſculis, qui per virilem ſexum erant coniũ-
42 cti, * qui vtique erant de agnatione *§. 1. inſtit.
de legit. agnat. tut.* & quamuis Dominus *Num.
c. vltimo* præcepiſſet, quod in eo caſu, quo
fæminæ ſuccederent nuberent in eadem Tribu,
non ideò præcepit, quod nuberent in eadem
43 familia, * licèt hoc euenerit in filiabus Salpha,
ad quod cum fuerit per accidens non ex præ-
cepto Domini, vt ibidem eleganter aduertit,
Alph. Toſt. ante q. 5. & q. 5. & 6. ante finem,
vbi dicit, quod illa verba *legis* generalis, vt
hereditas permaneat in familia ſunt intelligen-
da, vt remaneat in Tribu propter ſequentia
verba, *ne ſibi miſceantur Tribus*, & cum Tribus
Manaſſes contineret pluſquam 30. millia ho-
44 minum * vt dicit *Toſt. ante d. quæſt. 5.* non vti-
que dici poteſt, quod Dominus præcepiſſet,
vt nuberent in agnatione, cum impoſſibile eſ-
ſet, quod tanta quantitas hominum eſſet de
agnatione Salphaad, & licet aliqui teneãt quod
iſto caſu fæminæ non ſolum deberent nubere
45 in eadem Tribu, ſed etiam in eadem familia, *
vt probat *Maldonatus in Matthæum c. 1. col. 16.*

Atta-

Attamen quicquid ſit de hoc, in omnem euentum non refert, quia nec iſto caſu, quo remanerent tantum fœminæ, neque in alijs, in quibus dubitari non poteſt, quin *lex Moſayca* perſpexerit agnationem & familiam, dicendum eſt perſpexiſſe ſimpliciter fauorem agnationis, & familiæ, ſed in ordine, vt agnationes, familiæ, & Tribus diſtinguerentur, non quidem finaliter ad commodum ipſarum, ſed in eum finem, vt per huiuſmodi agnationem familiarum, & Tribuum diſtinctionem cognoſceretur ex qua Tribu Dominus noſter naſciturus eſſet, vt fuit probatum,

Non obſtant tertio Teſtes, qui deponunt
de immemorabili obſeruantia *legis Numeri* inter
ipſos Iudæos, quia omiſſis exceptionibus
contra aliquos ex teſtibus, non probant obſeruantiam
in Vrbe, in qua reſidet Aſylum Iuſti-
46 tiæ * imò omnes Teſtes videntur deponere in
dominio Turcarum, in quo dominio Hæbrei
47 ex * priuilegio illius Tyranni vtuntur *lege Mo-
ſayca*, vt benè deponit etiam vnus ex teſtibus,
& propterea quicquid dicant Teſtes, cum non
48 deponant de prædicta obſeruantia in Vrbe; *
eorum dicta non afficiunt *Oldrad conſ. 248. nu. 1.
in princip. Anchar. conſ. 163. qui bene ad propoſitum
Lap. alleg. 91. num. 7. vſque ad finem verſ. ſuper
quarto*, & iſta obſeruantia in Vrbe deberet
probari aliter, quam per Teſtes Iudæos.

Non obſtant quarto quæ fuerunt deducta
ad oſtendendum, quod meritò mater fuit excluſa
à lege Moſayca, quia cum hodie non ſit
ſeruanda *lex Moſayca*, ſed ius commune, noſtrum
non eſt diſputare, an ius commune ni-
49 tatur bonis rationibus, * ſed illud debemus
ſeruare *l. proſpexit ff. qui, & à quibus Bald. conſ.
459. in princ. lib. 5.*

PARMEN. DATII.

Lunæ 4. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Contra venditorem, qui promiſit rem liberam, & ſub obligatione Camerali ſe obligauit ad reſtitutionem prætij in caſu contrario agi poteſt pro reſtitutione prætij executiuè etiam in Rota, ſi res reperiatur fideicommiſſo ſubiecta, & cauſa ibi ſit commiſſa cum facultatibus A. C.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum facit fidem de his, quæ inter contrahentes geruntur.*

2 *Venditor, qui in forma cameræ promiſit rem venditam eſſe liberam, & in caſu contrario ſe obligauit ad damna, & intereſſe, ac ad reſtitutionem prætij ſi reperiatur fideicomiſſo ſubiecta tenetur ad prædicta. Amplia num. 9.*

3 *Contractus nominatus ob non adimplementum nõ reſcinditur, ſed agitur pro adimplemento.*

4 *Limita in venditione, quando venditor promiſit rem liberam, & in caſu contrario ſe obligauit ad reſtitutionem pretij.*

5 *Contractus ex conuentione partium legem accipiunt etiam ſi fuerit conuentum vltra, & preter naturam contractus.*

6 *Venditor, qui pro parte ſua non adimpleuit agere non poteſt.*

7 *Obligatus extinguere debitum intra decennium, eo non elapſo non dicitur non adimpleuiſſe.*

8 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu, & requirentes altiorem indaginem, ſed debet omnino exequi.*

10 *Sententia interlocutoria ſuper liquidatione reſtitutionis pretij promiſſæ à venditore in caſu rei non liberæ non requiritur ſi ipſe venditor ſuſcepit mandatum.*

11 *In iudicio executiuo vigore obligationis Cameralis Iudex non condemnat, ſed præcipit debitori, vt ſoluat.*

12 *Quando inſtrumentum habet executionem paratam debitor habetur pro condemnato.*

13 *Actor debet facere ſuam petitionem, vt reus poſſit determinarè an velit cedere, vel contendere.*

14 *A. C. eſt executor obligationis Cameralis priuatiuè quo ad alios Iudices.*

15 *Rota, ſeu vnus ex ſuis Auditoribus, cui cauſa fuit commiſſa cum facultatibus A. C. poteſt illis vti quo ad contenta in commiſſione.*

16 *Reus excipiens de non adimplemento fit actor.*

17 *Et in hac exceptione poteſt obtinere nedum ad actorem compellendum, ſed etiam vt adiudicatio ſibi fiat & num. 19.*

Adiudicatio ad fauorem rei excipientis de non adimplemento quando fiat num. 17.

18 *Commiſſo in Rota articulo non adimplementi dicitur etiam commiſſus articulus ſuper reſciſſione, & nullitate contractus, & num. 20.*

21 Conſtitutio Pij IV. ſuper reformatione Tribunalis Rotæ *ſtatuit, quod vnica commiſſio in qualibet inſtantia ſufficiat, & vigore illius Auditor poſſit cognoſcere cum omnibus dependentibus, & emergentibus.*

DECISIO DCLXXVII.

POſt reſolutiones factas, quod Datium venditum per Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum Dominum Cardinalem Illuſtriſſimo Domino Marchioni prætio *ſcutorum* 80. *m.* erat ſubiectum fideicommiſſo, & quod dicto Illuſtriſ. Cardinali non ſuffragabantur detractiones: Dubitaui an Illuſtriſ. D. Marchioni competeret via executiua ad prætium datij, & contra quos, & quomodo, & Rota cæuſa bis propoſita, & maturè diſcuſſa cenſuit ei competere dictam viam executiuam contra Illuſtriſs. D. Card. pro *ſcutis* 80. *m.* nempe per liberatione ab obligatione montis pro *ſcutis* 55. *m.* & pro ſolutione reſidui pro *ſcutis* 25. *m.* ac pro clatiori oſtentione iuſtitiæ huius reſolutionis Domini dicebant illam habere tres inſpectiones principales, quarum prima eſt, an adſit obligatio Cameralis, ſecunda quatenus ſic, an intret, tertia quatenus adſit, & intret, an Ro-

ta ha-

Google

ta habeat facultatem procedendi ad illius exe-
quutionem .
Et quantum attinet ad primam viſa ſuit ha-
bere modicam difficultatem , quia expreſſis
verbis in Inſtrumento legitur , quod D. Card.
ſe obligauit in forma Cameræ;Inſtrumentum
1 autem facit fidem de his , * quæ inter contra-
hentes geruntur *Federic. de Sen. Conſ.199. nu.3.
verſ. ſed diceſ.*
Quantum attinet ad ſecundam Inſpectio-
nem an obligatio intret , ſatis etiam res vide-
batur clara , quia Illuſtriſs. D. Card. vendidit
datium D.Marchioni prætio *ſcutorum* 80.*m.*& in
dicti prætij computum , & diminutionem D.
Marchio pro ſumma 55. *m. ſcutorum* ſuſcepit
onus ſoluendi ratam,& portionem Montis Ba-
ronum , & pro alijs *ſcutis* 8. *m.* extinxit quæm-
dam cenſum per D. Card. ſibi debitum , reſi-
duum vero ſcutorum ſeptemdecim mille com-
putauit in parte Dotis , & D. Card. attentis
præmiſſis ſe de integro prætio d. datij conten-
tum , & ſatisfactum vocauit , & D. Marchio-
nem quietauit, & affirmauit, & promiſit ipſum
2 datium ad ſe pleno iure Dominij ſpectare, * &
eſſe liberum ab omni fideicommiſſo purificato,
& purificando &c. alias in omnibus caſibus
contrarijs , ſeù contrauentionis &c. teneri vo-
luit D. Marchioni Emptori ad omnia damna
& reſtitutione integri prætij &c. pro quibus ſe
in forma *Cameræ* obligauit . Vnde cum da-
tium fuerit repertum ſubiectum fideicommiſſo
Comitis Sancte Floræ nec Illuſtriſs. D. Card.
ſuffragentur detractiones , vt in *deciſionibus* in
hac cauſa factis , intrat obligatio prædicti D.
Card. qui ſe obligauit ad reſtitutionem prætii
in euentum , quod præmiſſa non ſuſtinerentur
*Galleſ. de oblig. Camerali parte 3. tit. de vi Inſtru-
mentorum oblig. Camer. num.* 15. ad quam reſti-
tutionem poteſt agere D. Marchio , vt dicetur
in tertia inſpectione .
Neque obſtat , quod cum verſamur in con-
tractu nominato propter non adimplementum
3 contractus non reſcinditur , * ſed D. Marchio
debet agere ad implementum *l. venditi actio C.
de act. empt. Bart. in l. 2. num. 7. C. de condit ob
Cauſ. & in l. in ciuile in princip. C. de rei vendic.
Soccin. in l.qui Romæ 9. Saia in quinto notab. nu.6.
ff. de verb. oblig.* Quia fuit reſponſum hanc con-
cluſionem hic non applicari cum fuerit promiſ-
4 ſum Datium eſſe liberum * à fideicommiſſo, &
in caſu contrario Card. ſe obligauerit ad reſti-
tutionem pretij , vt expreſſe dicit *text. in d. l.
venditi actio* Ibi *ſi non ab initio aliud conuenit* .
Contractus enim ex conuentione legem acci-
5 piunt , * etiam quod fuerit conuentum vltra ,
vel præter naturam contractus *Caſtrenſ. in Conſ.
219. col. 2.poſt princip. verſ.contract. autem lib.2.
Calder. Conſ. 11. ante med. verſ. ad cuius decla-
rationem , & Conſ. 12. & 13. de feud.* vbi quod
licet feudum de ſui natura non tranſeat ad ex-
traneas , neque ad fæminas , nec poſſit diuidi,
ſecus eſt ſi in inueſtitura aliter fuit Conuentum
& in puncto fuit reſolutum in cauſa *Aſculana
bonorum* 11. *Marty Superioris anni Coram R. P.
D. meo Pirrouano* & dicitur in 1. *deciſ.in hac cau-
ſa facta* .

Minus etiam releuat, quod enim fideicomiſ-
ſum ſit ad fauorem Ducis in venditione facta
Cardinali, Dux ceſſit iura ſua ad fauorem eiuſ-
dem Card. & ideo cum ſtante ceſſione nihil re-
manet pænes Ducem nulla poteſt inferri mole-
ſtia Domino Marchioni emptori ad *l. quæritur
§. ſi venditor , ff. de ædil. edict.* Nam fuit reſpon-
ſum non adeſſe talem ceſſionem, vt patet ex in-
ſpectione Inſtrumentorum venditionis datij, &
ſi adeſſet non releuaret , quia nedum vocatur
Dux ad fideicommiſſum , ſed etiam eius ſuc-
ceſſores , & adeſſet expreſſa prohibitio aliena-
tionis , & in caſu alienationis non alienantes
vocantur ad fideicommiſſum , vt abunde fuit
dictum in prima deciſione .
Neque facit , quod D. Marchio non poſſit
6 agere cum non adimpleuerit pro parte ſua, * *l.
Iulianus §. offerri ff. de act. empt.* non enim ſatiſ-
fecit Monti . Nam reſpondebatur , quod ſatis
adimpleuit pro parte ſua , cum in ſe ſuſcepe-
rit d. ratam Montis , illam autem extinguere
7 non tenebatur , * niſi poſt decennium , quod
cum non ſit lapſum non dicitur non adimple-
uiſſe *l. 1. ff. de pæn. leg.* & eleganter notat *Bald.
in conſ. 434. verſ. item quoniam ante terminum
vſque ad fin. lib. 2.* & dum dicebatur, quod pro
reſiduo non poteſt agere contra Cardinalem ,
quia eſt debitor dotis , reſpondetur hanc eſſe
prætenſionem poſtea ſubortam ex diſſolutione
Matrimonij ipſius Domini Marchionis, contra
quam ipſe aſſerit habere ſuas exceptiones , &
propterea D.Card. ſuper ea conueniſſe D. Mar-
chionem Mediolani, & litem indeciſam pende-
re,Ideoque hoc obiectum non obſtat,quia obli-
gatio Cameralis non admittit exceptiones ex-
8 trinſecas à contractu, * & requirentes altiorem
indaginem , ſed omnino debet exequi *Caſſad.
deciſ. 1. de mut. petit. & fuit reſolutum in cauſa
Tiburtina caſtri Sancti Poli* 17. *Martij* 1564. *co-
ram Cotta* .
Nec etiam releuat , quod D. Marchio ſit tu-
tus cum in extinctione d.Montis ſit conſecutu-
rus iura ipſius Mōtis,in cuius erectione fuit de-
rogatum omnibus fideicommiſſis,quia fuit reſ-
pōſū, quod obligatio Cameralis D.Cardinalis
de reſtituendo prætium non adimpletur cautio-
9 ne , ſed ſolutione ; Quodque Gregorius XIV.
non erexit dictum montem Domicellorum per-
petuum , ſed redimibilem , & ad effectum di-
ctæ erectionis tantum , & Montiſtarum fauore
ſuſpendit effectum fideicommiſſorum , & pro-
hibitionem alienandi de monte durante eiſ-
demque fideicommiſſis , & alienandi prohibi-
tionibus illis alias in ſuo robore permanſuris ,
ea vice dumtaxat derogauit . Vnde Monte ex-
tincto ceſſabit ſuſpenſio , & derogatio , & ni-
hil remanebit , quod poſſit cedi , & inſuper
ex lectura litterarum dictæ erectionis Montis
apparet ſuſpenſionem , & derogationem fuiſſe
reſtrictas ad Caſtra, & bona à quolibet Baro-
ne dicto Monti ſuppoſita , dictumque D. Car-
dinalem pro *ſcutis* 40 *m.* Caſtrum Roechæ Al-
benchæ , & Marchionatum Vareſij , & D. Pau-
lum Sfortiam pro *ſcutis* 15. *m.* Caſale Ceruerni,
& quoſdam cenſus dicto montis ſuppoſuiſſe .
Neque eſt verum , quod requiratur ſenten-
tia de-

tla declaratoria ſuper liquidatione promiſſio-
10 nis dictæ reſtitutionis pretij * factæ in caſibus
contrarijs, & nullitatis venditionis, quia
Cardinalis in dicta obligatione ſuſcepit man-
datum, quo caſu non requiri interlocutoriam
Iudicis ſuper liquidatione *Galeſ. d. par. 3. tit. de liquidat. num.* 15. Et quia cum vigore dictæ
obligationis Cameralis verſemur in Iudicio
11 executiuo * Iudex nō condemnat, ſed præcipit
debitori vt ſoluat, & ratio eſt, quia quando
12 Inſtrumentum habet exequutionem paratam *
debitor habetur pro condemnato *Caſtren. conſ. 319. col. 2. poſt princ. verſ. & hoc ideo lib.* 1, vbi
quod in iudicijs ordinarijs præcedit cognitio,
& ſequitur executio; in executiuis vero è con-
uerſo, & ita ſe habet Stylus Curiæ, vt notū eſt.

Denique non officit, quod D. Marchio non
declarauit, quid petat, vt Illuſtriſs. D. Card.
13 poſſit determinare an vellit cedere, vel conten-
dere, * quia ex proſecutis ſatis D. Marchio de-
clarauit, & hodie declarat, quod dictus D. Car-
dinalis reſtituat pretium ſcutorum 80. m. & re-
cipiat ſuum datium, ac ex ſcutis 55. m. d. præ-
tij extinguatur debitum dicti Montis Baronum
& hoc ſufficit, vt per *Bartol. in l. ſi in rem la prima nu. 1. ff. de rei ind.*

Quantum attinet ad tertiam Inſpectionem,
quæ continet Iuriſdictionem Rotæ fuit reſolu-
tum adeſſe iuriſdictionem ſufficientem; nam
conuentus Marchio à Card. & Montiſtis pro
conſecutione fructuum excepit de non adim-
plemento d. Cardinalis & contra ipſum Mar-
chionem fuit relaxatum mandatum pro dd.
fructibus, data per Cardinalem cautione pro
aſſecuratione euictionis datij, à quo Decreto
Marchio appellauit, & in commiſſione dixit de
Iuſtitia mandati, attento maxime, quod ob-
ſtat exceptio nō adimplementi pro parte dicti
Cardinalis, & petijt committi cauſam appel-
lationis, & quod de nouo audiretur ſuper eo
an obſtet exceptio non adimplementi, & ob-
tinuit Commiti in Rota cauſam cum faculta-
tibus A. C. ſine tamen præiudicio legitimæ exe-
cutionis. Vnde dubitari non poteſt, quin ex
prædictis adſit Iuriſdictio ſufficiens, quia & ſi
Auditor Cameræ vigore ſuarum facultatum eſt
14 executor obligationem Cameralium * priuati-
uè quo ad alias Iudices, tamen in caſu illo
Auditori Rotæ fuerunt conceſſæ facultates Au-
15 ditoris Cameræ; * Ideoque illis vti poteſt quo
ad contenta in Commiſſione iuxta notata in
c. cum dilecti de donat. & in c. ſi propter de reſcript. in 6. Quod autem Articulus ſuper reſciſſione,
& nullitate contractus venditionis ſit commiſ-
ſus in Rota non poteſt dubitari, quod proba-
tur ex eo quia D. Marchio excepit de non ad-
16 implemento, * in qua exceptione, fit actor
licet in principali Iudicio eſſet reus *Alex. conſ. 70. num. 3 vbi de comuni lib.* 7. & in hac exce-
ptione poteſt obtinere, nedum ad actorem com-
17 pellendum, * vt per *Bald. Conſ. 187. num. 5. lib.* 1. ſed etiam vt adiudicatio ſibi fiat, quid quid
dixerit idem *Bald.* vbi ſupra, cum concurrant
petitio, quam hodie facit Marchio, & pro-
batio intentionis, cum ex alijs *deciſionibus* & ex
prædictis conſtet de fideicommiſſo, & obliga-
tione Cardinalis, quibus duobus concurrenti-
bus fieri poſſe adiudicatoriam ad fauorem rei
excipientis dicunt *Hoſtienſis in c. ex conqueſtione num.* 10. *verſ. item quero de reſt. ſpoliat. Cynus in l. 1. num. 12. C. vti poſſidet.* quos refert, & ſe-
quitur *Caſtrens. in Conſ. 311. num. 1. col. 2. in princ. verſ. ſed cum non valuiſſet vol* 2.

Vnde cum ſit commiſſus in Rota articulus
18 non adimplementi per neceſſe dicendum eſt, *
& commiſſum articulum ſuper reſciſſione, &
nullitate contractus, cum Marchio excipiendo
ſi petat, & probet intentionem ſuam poſſit ob-
19 tinere adiudicationem, * quæ in caſu iſto ni-
hil aliud eſt, quam agere executiue ad reſtitu-
tionem pretij, vt ſupra dictum eſt: vltra quod
cum ex capite connexitatis iſte articulus cen-
20 ſeatur commiſſus, * vt per *Hoſtien. vbi ſup. nu. 3. verſ. dicas, quod ſi quæſtio mulieris, & alij Doctoris ibidem,* & adeſt *Conſtit. fælic. record. Pij 4. 83. in ord. ſuper reformat. Tribunalis in §. & id*
21 *circo*, * in qua Pontifex ſtatuit, quod vnica
commiſſio in qualiter Inſtantia in Rota ſuffi-
ciat, & vigore illius Auditor poſſit cogno-
ſcere cum omnibus & ſingulis dependentibus,
& emergentibus, ac alias quomodolibet inci-
dentibus, ex quo Auditor poteſt cognoſcere
ſuper negotio principali, vt per *Mandoſ. commiſ. 2. verſ. incidentibus,* & ſic ſuper dicta reſciſ-
ſione, & nullitate contractus.

Ex quibus cum adſit obligatio Cameralis,
quæ intrat cum Marchio, ex fideicommiſſis,
& obligatione Illuſtriſ. Card. probauerit in-
tentionem ſuam, & iuriſdictio exequendi fuit
prædicto modo reſolutum procedendum eſſe
executiue contra dictum Dominum Card.

GERVNDEN. PAROCHIALIS.

Veneris 8. Iunij 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio dicitur capta propria auctoritate etiam ſi fuerit requiſitus Iudex Laicus, qui non habet iuriſdictionem, quando verſatur in beneficialibus.*

DECISIO DCLXXVIII.

Placuit Dominis *Deciſio* in hac cauſa facta
quod non ſit locus cumulationi petitorij cum
poſſeſſorio rationibus, de quibus in ea, & quod
propterea Nicolao debebat dari mandatum de
manutenendo, quod datur poſſeſſori de tem-
pore litis motæ *§. hodie inſtit. de interdict.*

Non obſtat quod poſſeſſio fuerit capta de
mandato Iudicis Laici, quia fuit capta propria
1 auctoritate, * & ſolum fuit requiſitus Iudex
Laicus, qui cum nullam haberet iuriſdictionem
in beneficialibus, ex iſta requiſitione non fuit
impe-

Digitized by Google

impeditus Nicolaus, quo minus propria au-ctoritate appræhenderet poſſeſſionem, prout habebat in facultate *Couar. var. reſol. lib. 3. c. 16. num. 6. verſ. 2. igitur, & num. 7.*

BERGOMEN. VNIONIS.

Mercurij 13. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Vnio ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandam vnionem requiritur immemorabilis, aut quadragenaria cum titulo.*
2 *Declara procedere, quando agitur de vnione extinctiua tituli; ſecus ſi agatur de probanda vnione ad alium effectum, qui non ſit contra ius.*
3 *Ad probandam vnionem ad aliquem effectum, qui non ſit contra ius ordinariæ probationes ſufficiunt.*
4 *Et ad hunc effectum ſufficit confeſſio Vicarij deputati Eccleſiæ.*
5 *Enunciatiua Epiſcopi non operatur ad probandam vnionem extinctiuam tituli, faciunt tamen adminiculum in caſu de quo ibi.*
6 *Negatiua vnionis non probatur ex diligentijs factis in Rubricellis, quia vnio poteſt fieri ab alio, quam à Papa.*

DECISIO DCLXXIX.

Dubitaui an conſtaret de vnione in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt vt Fenerzolus teneatur ad ſolutionem *librarum* 300. monialibus; nam Epiſcopus de anno 1565. ſub prætextu, quod Eccleſiam eſſet vnita Monaſterio vigore *Concilij Trident. ſeſſ. 7. c. 7. de reform.* deputauit Vicarium perpetuum, & ei aſſignauit bona Parochialis cum onere ſoluendi monialibus dd. lib. 300. & reſiduum fructuum reliquit Vicario pro congrua, & Domini affirmatiue reſoluerunt; licet enim ad probandam
1 vnionem requiratur immemorabilis, * aut quadragennaria cum tit. iuxta *Conſ. Felyn. 2. vt dixit Rota in cauſa Feltren. præben. coram me*; tamen hoc eſt verum, quando agitur de vnione extin-
2 ctiua tituli, * ſi vero non agatur de tali vnione, ſed ad probandam vnionem ad alium effec-
3 tum, quod non ſit contra ius ſufficiunt ordinariæ probationes; vt dixit *Rota in cauſa Tiraſonen. iuris preſtandi* 24. *Octobris* 1594. *Coram bo. me. Litta* hic autem agitur de probanda vnione ad effectum, vt Fernezolus teneatur ad ſolutione dictæ ſummæ, & ideo vnio ſatis probatur
4 ex confeſſione ipſius, * dum ex cauſa dictæ vnionis ſe obligauit ad dandam ſolutionem *Caput. deciſ. 344. num. 3. parte 3.* quæ quidem Confeſſio eſt adminiculata ex duabus enuncia-
5 tiuis Epiſcopi, quæ licet non operarentur * ſi ageretur de vnione extinctiua tituli, negari tamen non poteſt, quin in hoc caſu faciant magnum adminiculum, maxime cum emanauerint in actu geſto per Epiſcopum vigore *Concilij Tridentini*, vt ſupra dictum eſt.

Non obſtant diligentiæ factæ in Rubricellis,
6 quia cum vnio poſſit fieri ab alio, * quam à Papa iſta negatiua non eſt probata, cum non ſit coarctata loco, vt in ſimilibus terminis fuit reſolutum in cauſa *Tiraſonen. Canonicatus coram Reuerendiſſimo Epiſcopo Bononien.*

ROMANA DOMVS AD SANCTVM AVGVSTINVM.

Mercurij 13. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

In generali renunciatione etiam facta fauore vocatorum non veniunt bona emphyteotica ex pacto, & prouidentia.

SVMMARIVM.

1 *In generali renunciatione non veniunt bona emphyteotica ex pacto, & prouidentia. Amplia num. 5.*
2 *Limita quando non adſunt alia bona præter emphyteotica.*
3 *Hæc tamen limitatio non habet locum in renunciatione bonorum præſentium, & futurorum.*
4 *In generali renunciatione facta ad fauorem vocatorum veniunt bona emphyteotica; Sed contrarium ibi & num. ſeq.*
6 *Renunciationes in Vrbe de ſtylo fiunt, quamuis filiæ ſint excluſæ à ſtatuto.*

DECISIO DCLXXX.

Difficultas in præſenti diſputatione fuit reſtricta ad tertiam partem *deciſionis*, ſcilicet an renunciationes obſtarent Victoriæ, & Erſiliæ, & placuit Dominis ſententia negatiua,
1 quia in generali renunciatione * ex communi *DD.* ſententiam quicquid alij dixerint non veniunt bona Emphyteotica ex pacto, & prouidentia, qualia ſunt iſta *Dyn. in l. item videndum §. fin. vbi Bart. num. 2. de petit. hæred.* & de communi teſtatur *Salycetus in l. 1. num. 27. & Iaſon. nu. 188. C. de iur. emphyt.* & plures *DD.* ad coroborandam concluſionem *fuerunt allegati ſub die 30. Aprilis 1610. in deciſ. in hac cauſa facta coram R. P. D. meo Manzanedo*, vbi pulcrè & doctè exornatur articulus.

Non obſtat, quod prædicta concluſio non procedat, quando non adſunt alia bona præ-
2 ter emphiteotica, * quia non probatur, quod non adeſſent alia bona, etſi probaretur non releuaret, quia cum fuerit renunciatum bonis
3 præſentibus, & futuris, * prout fieri conſueuerit, iſta renunciatio ſatis potuit operari reſpectu bonorum futurorum, itaùt ſi non adeſſent alia bona præter Emphyteotica adhuc renun-cia-

Digitized by Google

ciatio non eſt ſuperflua.

Minus releuat alia limitatio, vt ſcilicet di-
cta concluſio non procedat, quãdo renunciatio
4 ad fauorem vocatorum * *Scrader. de feud. par.
7. c.2.nu.72.& 73. & ſeqq.* quia iſta non eſt li-
mitatio, ſed videtur dictum deſtructiuum præ-
dictæ concluſionis; nàm eſſet de indubitabili,
quod renunciatio generalis ad fauorem non
vocatorum comprehenderet bona emphyteoti-
ca ex pacto, & prouidentia in præiudicium
aliorum Vocatorum; Doctores enim, qui fir-
mant prædictam concluſionem ſemper loquun-
5 tur, * quando renunciatio eſt ad fauorem vo-
catorum.

Et prædicta tanto magis placuerunt Domi-
nis, ſtante ſtylo Vrbis faciendi huiuſmodi re-
6 nunciationes, etiàm quod filiæ ſint excluſæ à
ſtatuto.

SENOGALLIEN. PECVNIARIA.

Veneris 15. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Executio facta ex cauſa partim vera, & partim falſa debet in totum reuocari.*
2 *Limita quando adſunt plura capitula ſeparata.*
3 *Executio facta vigore laudi in nonnullis capitulis iniuſti, reſpectu illorum tantum debet reuocari, itaut in alijs firma remaneat.*

DECISIO DCLXXXI.

DOmini dixerunt executionem factam contra
D. Claudium Tebalduſium non eſſe in to-
tum reuocandum, quia licet vera ſit concluſio,
1 quod executio facta partim pro cauſa vera, *
partim pro cauſa falſa debeat in totum reuo-
cari *Bart. in l ſi non fortem §. ſi centum nu.6.ff.de
Condit. indeb. & alij allegati in cauſa Melphien.
Spoliorum 11. Octobris 1576. coram bo. me. Con-
tuccio*. Tamen hæc concluſio non procedit,
2 quando ſunt plura capitula ſeparata; * Tunc
enim pro capitulis, in quibus debitum verum
eſſet, executio ſuſtinetur *Archid. in l. certi con-
ditio §. quoniam num.22. ff. ſi cert. petat. cum alijs
pluribus allegatis in d. cauſa Melfien.* In propoſi-
3 to autem laudum continet plura capitula, * &
cum in duobus tantùm Rota cenſuerit eſſe
iniuſtum, reliquum eſt, quod reſpectu duorum
capitulorum tantum executio reuocetur, itaùt
in alijs firma remaneat.

Præſens deciſio fuit confirmata die 17. Decembris ſequentis.

CALAGVRITANA DE MVNILLA.

Veneris 15. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

A non approbatione ad curata beneficia datur appellatio; cætera patent ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *A non approbatione ad curata, ſed tantùm ad ſimplicia beneficia datur appellatio.*
2 *A quocumque grauamine de iure canonico datur appellatio.*
3 *Scientia probatur ex approbatione ad curata beneficia.*
4 *Approbatio ad curata benoficia mediante examine ſine fraude facto in tempore octo menſium ſufficit ad oſtendendam iniuſtitiam non approbationis ad illa.*

DECISIO DCLXXXII.

FVit reſolutum pro confirmatione ſententiæ;
quia cum Ioannes non fuerit approbatus ad
1 curata, * ſed ad ſimplicia tantùm, potuit ne-
dùm appellare, cum de Iure Canonico detur
2 appellatio à quocumque grauamine * *Clement.
1. in fin. de ſequeſtr. poſſ & fruct. Afflict. deciſ.
269. num.2. & in puncto fuit reſolutum in cauſa
Calaguritana Benefic. 28. Nouembris 1611. coram
Reuerendiſs. D. meo Archiepiſcopo Bononien.* ſed
etiam ex examine facto, per quod fuit appro-
3 batus ad curata * conſtat de Iuſtitia ſententiæ,
hic enim eſt verus ex modis probandi ſcien-
tiam *Rot. deciſ. 8. de probat. in nou.* Vnde meri-
to ſententia venit confirmanda.

Non obſtat, quod à reiectione ad ſecun-
dum examen effluxerint octo Menſes, quia
4 euidenter conſtat, * quod maior pars huius
effluxerit in proſequenda appellatione, vnde
cum ceſſet omnis ſuſpicio fraudis, iſtud ſecun-
dum examen factum in tempore octo menſium
eſt admittendum, vt fuit reſolutum in præci-
tata cauſa *Calaguritana coram Reuerendiſs. Bononien.*

PADVANA PAROCHIALIS.

Lune 18. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Eſt locus iuſtificationi litterarum in forma Breuis, quando remanet iuſtificata clauſula *conſtito* in eis appoſita.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* conſtito quod obierit in menſe Octo-

Digitized by Google

bris *facit Executorem mixtum*.
2 *Ea tamen iuſtificata efficitur merus*.
3 *Obitus in tali menſe probatur per teſtes*.
4 *Clauſula ammotis illicitis detentoribus non tamen à nobiſmet prouiſis operatur, vt Executor non poſſit procedere contra illum, qui obtinuit prouiſionem Apoſtolicam*.
5 *Limita vt ibi*.
Natura gratia perindè valere quæ ſit vid. nu. 5.
6 *Ad effectum iuſtificationis Breuis ſufficit iuſtificare clauſulam* conſtito.

DECISIO DCLXXXIII.

DVbitaui, An eſſet locus executioni litterarum
in forma Breuis, & Domini affirmatiue
reſponderunt, quia licèt ſtante clauſula *conſtito*
&c. quod Ioſeph obierit in menſe Octobris Execu-
1 tor in cognoſcendo eſſet mixtus, * tamen poſt-
quam fuerat iuſtificata dicta Clauſu a efficie-
2 batur merus * *Ancharan. conſ. 297. incipit effi-*
cacibus num. 7. & 8. quem ſequitur Felynus in c.
ſi conſtiterit num. 5. de accuſat. Lap. alleg. 60. num.
2. & 3. Idem Anchar. in conſ. 224. Incipit iſta D.
executor num. 2. eleganter Innoc. in cap. de cætero
num. 2. verſ. tamen eſt alia executio de re iud. Abb.
in cap. fin. num. 13. poſt princip. de preſumpt. &
dixit Rota in cauſa Celſonen. Præceptoria 4. Fe-
bruarij 1605. coram me: Hic autem ſatis clauſu-
la *Conſtito* eſt iuſtificata per Teſtes, qui dantur,
3 cum plenè, & concludenter probent obitum *
in menſe Octobris, prout requiritur, cum aga-
tur ad effectum reſeruationis *Put. decis. 266.*
lib. 3. fuerunt enim præſentes funeri & depo-
nunt de obitu in poſſeſſione, vnde plenè, & con-
cludenter videntur pro.are iuxta notat. per *Ol-*
drad. in conſ. 209. num. 8. verſ. & ſi prædictam
non ſufficiunt.

Neque releuat, quod in Breui adſit clauſula
4 *ammotis illicitis detentoribus*, * *non tamen à nobi-*
metipſis prouiſis, & ideò executor non potuit
procedere contra Scolam, qui obtinuerat pro-
uiſionem Apoſtolicam iuxta tradit. per *Bald. in*
conſ. 304. lib. 5. Natt. conſ. 163. num 159. &
fuit reſolutum in cauſa Salamantina Beneficij de
Bueſtas 21. Ianuarij 1596. coram bo. me. Pacen.
nam fuit reſponſum, quod Zanobius obtinuit
5 gratiam *per indè valere*, * ac ſi in primo Breui
fuiſſet facta mentio prouiſionis d. Scolæ, ac
quod d. ſcola, nõ poſſet audiri, niſi dimiſſa prius
poſſeſſione ſeruatis in reliquis appoſitis in pri-
mo Breui, vnde primum Breue ſuffragatur Za-
nobio, licèt in eo de prædictis nullam fecerit
mentionem, ſtante gratia perinde valere quia
talis eſt natura iſtius gratiæ, vt per *Rebuff. tit.*
de reſcript. etiam; & perinde valere num. 2. &
ſeqq.

Minus releuat, quod plura alia fuerunt nar-
rata in Breui, quæ non ſunt iuſtificata, quia
6 ad effectum iuſtificationis * Breuis ſufficit iuſti-
ficare clauſulam *conſtito Anchar. in d. conſ. 297.*
num. 8. verſ. & proximè, & fuit diſcuſſo articulo
ita reſolutum in cauſa Papien. Præpoſituræ 30. Maij
1611. coram Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo At-
trebaten. & priùs nulla facta mentione *Anchar.*
in cauſa Abulen. Canonicatus 24. Nouembris 1575.
coram Rubeo, & in alia Salamantina Beneficij 31.
Ianuarij 1592. coram bo. me. Epiſc. Pacen.

RAVENNATEN. ATTENTATORVM.

Lunæ 18. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Quando intret arbitrium pro reiectione attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Iudex pendente appellatione non poteſt procedere ad executionem abſque vitio attentatorum*.
2 Statutum Rauennæ *admittit appellationem à quocunque grauamine, à quo de iure canonico datur appellatio*.
3 *Statutum particulare facit ceſſare Ægidianam*.
4 *Quando attentata ſunt turbida intrat arbitrium pro illorum reiectione*.
5 *Imo abſque alio arbitrio reiiciuntur*.
6 *Conſuetudo, quod in poſſeſſorijs non detur appellatio ſuſpenſiua ex quibus probetur*.
7 *Statutum admittens appellationem à quocunque grauamine vt dicatur ſublatum per contrariam conſuetudinem debet doceri, quod fuerit appellatum, & quod non obſtante appellatione fuerit proceſſum ad executionem, & quod ita fuerit obtentum in contradictorio iudicio*.
9 *Clauſula* arbitrio *multum remittit de rigore iuris*.

DECISIO DCLXXXIV.

IN hac cauſa fuit reſolutum *coram me ſub die 20.*
Maij 1611. conſtare de attentatis, quia ſecun-
dum opinionem, quam Rota ſeruat in *remed.*
l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. tollen. datur ap-
1 pellatio, * & ideò Iudex pendente appellatio-
ne non poterat abſque vitio attentatorum pro-
cedere ad executionem *cap. non ſolum de appell.*
in 6. quibus non refragabatur *Ægidiana* ſtante
Statuto particulari *Rauennaten.* per quod admit-
2 tatur appellatio à quocumque grauamine * à
quo de Iure Canonico datur appellatio, *Sta-*
tutum enim particulare facit ceſſare Ægidia-
3 nam * *Signorell. in l. cunctos populos num. 19. C.*
de Summ. Trin. & fid. Cath. Corn. conſ. 232. nu.
5. lib. 4. Bald. conſ. 456. num. 3. lib. 1. & in pun-
ctò fuit reſolutum in cauſa *Rauennaten. donatio-*
nis 28. Iunij 1579. *coram bo. me. Card. Seraphino,*
& in alia Bononien. *Bonorum Emphiteoticorum*
24. Maij 1582. *coram bo. me. Orioleu.* Vnde pars
quæ habuit *deciſiones* contra, recurſum habuit
ad SS. & obtinuit reſcribi Rotæ, vt procederet
reiectis attentatis eius Arbitrio; vnde dubita-
ui, An eſſet locus dicto Arbitrio, & Rota cen-
ſuit affirmatiuè reſpondendum, quia aut atten-
4 tatã reddebantur turbida, * quo caſu intrat ar-
bitrium *Caſar de Graſſ. 109. num. 9. de appell.*
hodie 3. & fuit reſolutum in dicta Cauſa Romana
Cottiuy 6. Martij 1605. coram R. P. D. meo Sa-
crato

cento, quod etiam abſque alio arbitrio aliquan-
5 do haberi conſueuit, * vt fuit dictum in cauſa
*Firmana Attentatorum 14. Maij 1576. coram Orio-
len.* Aut verò nulla adſunt attentata, nam ab
anno 1567. vſque ad annum 1610. conſtat ex
proceſſibus fuiſſe latas ſententias in poſſeſſo-
6 rio, * & intra decem dies, qui regulariter dan-
tur ad appellandum, proceſſum ad exequutio-
nem, quod confirmatur, quia Mayoli ipſi,
qui ſuccubuerunt, obtinuerunt inhibitionem
ab A. C. ad effectum deuolutionum tantùm,
quæ corroborantur ex fide Illuſtriſſimi legati,
qui atteſtatur coram ipſo, & officialibus ſuis
fuiſſe ſemper ſeruatum, quod in poſſeſſorijs non
daretur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum, &
quod ſemper fuit obſeruata Ægidiana, & quod
audiuit ab Aduocatis, & Procuratoribus Curiæ
ab immemorabili tempore fuiſſe ſemper ita ſer-
uatum, vndè vel ſtatutum non fuit vſu receptũ,
vel contra illum fuit inducta particularis con-
ſuetudo cum ſcientia, & patientia officialium
Papæ.

Nequè obſtat, quod vt pars poſſet oſtendere
7 contrariam conſuetudinem deberet docere, *
quod fuerit appellatum, & quod non obſtante
appellatione fuiſſet proceſſum ad executionem,
& quod ita fuiſſet obtentum in contradictorio
Iudicio *Verall. deciſ. 211. lib. 1. in manuſcript.*
Quia fuit reſponſum, quod hic adſunt plures
8 actus, * adeſt fides Illuſtriſſimi Legati, adeſt
ſtylus partis, quæ impetrauit inhibitionem ad
effectum deuolutiuum tantùm, quæ omnia
dato, quod non poſſent iuuare ad effectum,
quod dicatur Statutum non fuiſſe receptum
per vſum, vel ſublatum per contrarium vſum,
iuuant tamen ad credendum, quod ita ſit, ſtan-
9 te clauſula *arbitrio*, * quæ multum remittit de
rigore Iuris. *Creſcent. deciſ. 4. num. 3. de teſti-
bus, & ità fuit pluries reſolutum.*

SIGNINA BONORVM.

Mercurij 20. Iunij 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſeſſori de tempore litis motæ.*

DECISIO DCLXXXV.

TArquinius ex *interdicto quorum bonorum* obti-
nuit aduerſus Excellentiſſimum D. Ducem
Sfortiam immitti in poſſeſſionem bonorum, de
quibus agitur, quæ fuerunt poſſeſſa per Anni-
balem fratrem, à quo decreto cum non appel-
lauerit dictus D. Dux, cauſa fuit commiſſa in
petitorio in Rota; vnde dubitaui, an Tarquinio
deberetur manutentio, & Domini cenſuerunt
affirmatiuè reſpondendum, quia poſſeſſori de
1 tempore litis motæ datur manutentio * *§. ho-
die inſtit. de interdict.* Hic autem de tali poſſeſ-
ſione conſtat ex adeptione ipſius, vt in *ſumm.
num. 2.*

Neque obſtat, quod de tempore litis motæ Tarquinius nõ erat poſſeſſor, quia hoc eſt verũ reſpectu litis in Iudicio immiſſionis, à quo cũ non appellauerit D. Dux, illud Iudicium fuit finitum, de tempore autem huius noui Iudicij in petitorio Tarquinius eſt poſſeſſor, vt patet ex prædictis.

PARMEN. DATII.

Mercurij 27. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Emptor, qui vti principalis principalitèr & in ſolitum in contractu venditionis ſe obligauit ad fauorem creditorum venditoris non poteſt ab ipſis moleſtari ſi ceſſet cauſa obligationis.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſante cauſa obligationis ceſſat & ipſa obligatio num. 5. & 7.*

2 *Promiſſio correſpectiua ad appaltum gabellæ intelligitur quatenus appaltus obſeruetur, & duret.*

3 *Fideiuſſor obligatus vti principalis principaliter & in ſolitum efficitur corræus debendi.*

4 *Obligatio dicitur correſpectiua ad ea, quæ incontinenti, & in eodem inſtrumento geſta ſunt.*

5 *Fideiuſſor, qui vti principalis principaliter, & in ſolidum ſe obligauit ceſſante cauſa obligationis non poteſt moleſtari ab eo, ad cuius fauorem facta fuit obligatio.*

6 *Donatio correſpectiuè ad matrimonium contrahendum facta, matrimonio non ſecuto non ſuſtinetur.*

8 *Ceſſante cauſa delegationis ceſſat & ipſa delegatio.*

9 *Ad inducendam delegationem requiritur, quod fiat promiſſio creditori tanquam quid ei debitum à ſuo debitore.*

10 *Et huiuſmodi promiſſio fiat præſente, & acceptante creditore.*

11 *Delegatio non dicitur facta niſi adſit interuentus trium perſonarum.*

12 *In correſpectiuis quod ineſt vni, ineſt & alteri, ita vt vnicus actus videatur etiam ſi ſint plures diuerſæ naturæ.*

13 *In depoſito non admittitur compenſatio.*

14 *Limita quando depoſitum pendet à mutuo.*

15 *Correſpectiua ſunt indiuidua vt vnum tantum cenſeatur.*

16 *Et vno correlato cenſetur & alterum correlatum etiam reſpectu tertij.*

17 *Exceptio liquida non adimplementi retardat executionem obligationis Cameralis.*

18 *Inhiberi debet creditori ne moleſtet debitorem,*

cuius obligationis cauſa ceſſauit.
19 *Clauſa* ſine retardatione ſolutionis fructuum
operatur vt Iudex non poſſit procedere in nego-
tio principali, niſi prius ſolutis fructibus; non
autem quod finito negotio debeat continuari in
ſolutione.

DECISIO DCLXXXVI.

Illuſtriſſimus Dominus Marchio Sancti Secun-
di emit datium, de quo agitur ab Illuſtriſſimo
Domino Cardinale Sfortia, & ad computum
prætij ſuſcepit in ſe onus ſoluendi partem Mō-
tis Domicellorum Vrbis ſcutorū 55. millia ad
prædictum Dominum Cardinalem ſpectan. &
in eodem Inſtrumento occaſione prædictæ ven-
ditionis ſe obligauit ad fauorem eiuſdem D.
Cardinalis Notario pro intereſſe habentibus
ſtipulante, cuius ſtipulationis vigore Monti-
ſtæ pro fructibus dictæ partis Montis executi-
uè egerunt contra Dominum Marchionem.
Cum verò fuerit reſolutum dictam venditionē
non ſuſtineri, ex quo datium erat ſuppoſitum
fideicōmiſſo, & propterea intrare obligationē
Cardinalis de reſtituendo prætium, & ad illud
Marchionem poſſe agere executiue ſtante obli-
gatione Cardinalis, dubitaui an cauſa eſſet ex-
pedienda contra Montiſtas, & quomodò.

Et quantum attinet ad primam partem du-
bij, non dubitabatur cauſam eſſe expediendā,
quia ex reſolutionibus iam factis, citatis etiam
Montiſtis conſtat venditionem eſſe reſolutam,
ex quo Datium eſt ſuppoſitum fidecommiſſo
contra promiſſionem Cardinalis, vnde ceſſat
1 cauſa, ex qua Marchio ſe obligauit, * & pro-
pterea ceſſat eius obligatio, & tamquam ſine
cauſa remanet inefficax; & inualida *l. ſi pupillus*
la ſecunda vbi Bald. & Imol. ff. de acquir. hæred.
Anchar. conſ. 330. nu. 11. Galleſ. ad form. oblig.
camer. ad partic. 4 ſecundæ part. q. 1. num. 10. &
12. & dixit Rot. in cauſa Camerinen. Dotis 28.
Maij 1601. coram me, & in puncto placuit Domi-
nis deciſio in cauſa Camerinen. Pecuniaria 3. Apri-
lis 1598. coram Illuſtriſſ. D. Cardinale Millino,
vbi quod promiſſio ſoluendi correſpectiua ad
2 appaltum * gabellæ intelligitur quatenus ap-
paltus obſeruetur, & duret.

Neque obſtat, quod prædicta poſſent conſi-
derari reſpectu Cardinalis; ſecus autem reſpe-
ctu Montiſtarum, cum Marchio mediante ſti-
pulatione Notarij ad eorum fauorem ſe obliga-
3 uerit, & fideiuſſerit, vti principalis * principa-
liter, & inſolidum, & ideò fuit effectus Cor-
reus debendi vna cum Cardinale *Mohedan. de-*
ciſ. 2. de fideiuſſ. Vnde nullus poteſt conſiderari
defectus cauſæ reſpectu ipſorum Montiſtarum;
quia fuit reſponſum, quod iſta obligatio Mar-
4 chionis eſt correſpectiua * ad promiſſionem
Cardinalis quod datium erat liberum ab omni
fideicommiſſo purificato, & purificando; in-
continenti enim, & in eodem Inſtrumento hæc
omnia fuerunt gæſta *Corn. conſ. 350. num. 1. cir-*
ca medium lib. 1. Gramm. deciſ. 103. num. 156. in
princ. & propterea etiam quod Marchio ſit
principaliter obligatus ad fauorem Montiſta-
5 rum, * & ſic Tertij, nihilominus ceſſat iſta
obligatio ex defectu cauſæ, quia non ſe prin-
cipaliter obligauit, & fuit effectus Correus de-
bendi in gratiam Cardinalis, & Montiſtarum
non ſimpliciter, ſed ex cauſa venditionis Da-
tij, quamobrem cum hodie ceſſet dicta Cauſa,
ceſſat quoque obligatio Marchionis, vt in
puncto de obligatione facta ad fauorem tertij
dicit *Aymon. in conſ. 461. num. 39. lib. 3.* vbi do-
natio facta tertio quæ colligebatur correſpe-
6 ctiue ad matrimonium contrahendum, * ex quo
erat facta incontinenti non ſuſtinebatur, quia
matrimonium non fuerat ſequutum, & *nu. 63.*
dicit, quod remiſſio crediti, quæ cenſebatur
correſpectiua ad promiſſionē indemnitatis fa-
ctam à tertio non ſuſtinebatur, quia dicta pro-
miſſio corruebat, & benefacit etiam *deciſio in*
cauſa Romana Cenſuum ſcutorum 18. millia 2. Iu-
nij 1606. coram Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſc.
Bononien.

Non obſtat, quod hic vltra prædictas pro-
miſſiones fuit etiam inducta delegatio, quia
quatenus hoc eſſet verum non reualeret, cum
generaliter omnis promiſſio ceſſet ex defectu
7 cauſæ * ex latè congeſtis per *Tiraquell. in tract.*
ceſſ. cauſ. part. 1. num. 224. verſ. promiſſionis cau-
ſa, & in puncto, quod ceſſante cauſa delega-
8 tionis, * ceſſet ipſa delegatio dicit *Dec. in conſ.*
421. incip. plenè, & ſubtiliter num. 14. in fin. verſ.
quia dato, quod delegatio; vltra quod verè non
adeſt aliqua delegatio, cum Marchio non pro-
9 miſerit Montiſtis aliquid, * tamquam debi-
tum Cardinalis; quod eſt vnum ex requiſitis ad
inducendam delegationem *Dec. in l. ſingularia*
num. 27. ff. ſi cert. pet. neque promiſſio fuit fa-
cta Montiſtis præſentibus, & acceptantibus,
10 quæ præſentia, * & acceptatio ad hunc effe-
ctum eſt neceſſaria. *Vicent. de Paleott. inter conſ.*
Alex. 96. nu. 2. lib. 3. Rot. Ianuen. deciſ. 2. nu. 20.
& deciſ. 19. num 7. & deciſ. 99. nu. 2. vbi quod
non dicitur facta delegatio, niſi adſit interuen-
11 tus trium perſonarum, * & quamuis adſit ſti-
pulatio Notarij *pro omnibus, quorum intereſt &c.*
non tamen conſtat de acceptatione Montiſta-
rum ex poſt; immò apparet de contrario, quia
Montiſtæ, quādo egerunt contra Marchionem,
egerunt etiam contra Cardinalem, ex quo pa-
ret, quod noluerunt ipſum liberare, ſed vti
tantum obligatione acceſſoria Marchionis.

Neque applicantur ea, quæ deducuntur cir-
ca derogationem fideicommiſſi ad fauorem
Montiſtarum, quia vltra reſponſiones datas in
alia *deciſione*, cum fuerit derogatum reſpectu
tantum bonorum dicto Monti ſuppoſitorum,
ſtant ſimul, quod emptores locorum Montium
ſint tuti, & quod nihilominus Marchio, qui
ſuſcepit in ſe onus ſoluendi loca montium lo-
co partis prætij datij non ſit tutus pro datio,
cum ſit ſuppoſitū fideicommiſſo, & in hoc ſtat
defectus cauſæ, ex qua corruit obligatio Mar-
chionis, cui non cenſetur prouiſum ex eo, quod
fauore montis ſit derogatum fideicommiſſis
ſuper bonis dicto monti ſuppoſitis, quia da-
tium non eſt ſuppoſitum dicto monti.

Quantum attinet ad ſecundam partem du-
bij circa modū expeditionis cauſæ, nulla adeſt
difficultas, quod Illuſtriſſ. Domino Marchioni
non

Digitized by Google

non poteſt denegari abſolutoria contra mon-
tiſtas actores; ſed quia fuit firmatum manda-
tum executiuum pro prætio contra dictumDo-
minum Cardinalem eſſe relaxandum ad effectũ
cum illius parte extinguendi dictam ratam
montis accollatam, Domini cenſuerunt eſſe
inhibendum montiſtis, ne amplius moleſtent
dictum Marchionem vigore dd. obligationum
in accollatione dictæ ratæ Montis factarum.
Nam hic nulla adeſt obligatio montiſtarum
erga Marchionem in euentum, quod datium
non eſſet liberum à fideicommiſſo, vt videndum
ſit quomodo, & ad quid ſe obligauerint, ſed
ſolum adeſt obligatio ipſius Marchionis erga
dictos montiſtas, quæ cum ſit correſpectiua ad
promiſſionem factam per Cardinalem Mar-
chioni, quod datium erat liberum ab omni fi-
deicommiſſo purificato, & purificando, vt di-
ctum eſt, & cum iam ſit reſolutum, hanc pro-
miſſionem Cardinalis non ſubſiſtere corruit
etiam promiſſio Marchionis ad fauorem Mon-
tiſtarum ex defectu non adimplementi Car-
12 dinalis, nam in correſpectiuis illud, * quod
ineſt vni ineſt, & alteri itaut vnicus actus vi-
deatur, etiam ſi eſſent plures diuerſæ naturæ
cum vnus dependeat ab altero *Bald. conſ.* 317.
*incip. ad euidentiam præmittendum eſt quod ſi mu-
tuans per tot. & præſertim in fine lib.* 3. vbi quod
ſi per Titium mutuatur centum Mæuio, &
Mæuius ſtatim illa deponat penes Titium licet
13 in depoſito non admittatur compenſatio *
*§. in bonæ fidei verſ. ſola excepta depoſiti actione
Inſt. de act. l. ſi quis vel pecunias C. de poſſ. l. fin.
C. de compenſ.* tamen ſecus eſt in caſu iſto, quia
14 depoſitum pendet à mutuo * ratione corre-
ſpectiuitatis, & connexitatis contractuum; ita
in propoſito, licet non adimplementum Car-
dinalis regulariter non poſſet nocere montiſtis,
tamen ſecus eſt cum obligatio Marchionis er-
ga montiſtas dependeat, & ſit correſpectiua ad
promiſſionem Cardinalis, correſpectiua enim
15 ſunt indiuidua, * vt vnum tantum cenſeantur
Signorol. conſ. 1. *num.* 5. *& conſ.* 2. *num.* 13. Vn-
de ſublato vno, totum cadere neceſſè eſt, &
vno correcto cenſetur etiam correctum alte-
16 rum * etiam reſpectu tertij cui promiſſum fuit
vt per *Aymon. d. conſ.* 461. *num.* 39. *in fine*, &
propterea cum ex prædictis appareat liquida
exceptio non adimplementi, quæ vt dictum
eſt obſtat etiam montiſtis retardat executionem
17 obligationis Cameralis * ad fauorem Monti-
ſtarum *Corn. conſ.* 297. *& conſ.* 291. *nu.* 7. *&* 8.
lib. 3. *Galleſ. de oblig. camer. q.* 1. *num.* 1. *verſ.
quantum &* 7. & ideo inhibendum eſt dd. Mon-
tiſtis, ne vigore dd. obligationum moleſtent
18 amplius Marchionem. * vt benè per *Mandoſ.
de inhibitione q.* 49. *num.* 5.

Non obſtat, quod cauſa ſit commiſſa *ſine
retardatione ſolutionis fructuum decurrendorum*,
quia iſta clauſula operatur ſolum, quod Iudex
19 non poſſit procedere in negocio principali *
niſi prius ſolutis fructibus *Sarnen. in comp. ſign.
num.* 84. *Pariſ. conſ.* 94. *num.* 12. *lib.* 4. *Caſar de
Graſſ. dec.* 8. *nu.* 13. *de ſent. & re iud.* non autem
quod finito negotio debeat continuari ad ſo-
lutionem fructuum. Hic autem cum conſtet
Rotæ ceſſare obligationem Marchionis ad fa-
uorem montiſtarum, vt ſupra dictum eſt, ſequi-
tur; quod clauſula prædicta amplius non poſſit
operari effectum ſuum.

VERCELLEN. ARCHIPRESBITERATVS.

Mercurij 27. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Teſtis inimicus quando repellatur à teſtificando.

SVMMARIVM.

1 *Valor probatur per teſtes deponentes de publica voce & fama.*
2 *Inimicus repellitur à teſtimonio, limita num.* 4.
3 *Inimicitia tamen debet eſſe grauis, & in hoc multum ſtatur religioni iudicantis.*
4 *Teſtium inimicorum depoſitiones attenduntur ſi ex alijs teſtibus idem probetur.*

DECISIO DCLXXXVII.

FVit narratum in gratijs Marci Antonij fru-
ctus Archipresbyteratus, & Canonicatus nõ
excedere valorem ducatorum 24. de Camera
pro quolibet, computatis vero diſtributionibus
Canonicatus ambo inſimul non excedere
ſummam 200. ducatorum. In gratia verò *pe-
rinde valere* impetrata de anno 1606. exprimi-
tur fructus cuiuslibet de per ſe non excedere
ducatos 55. & vna cum diſtributionibus quo-
tidianis ambo non excedere valorem 200. du-
catorum, qui valor dicto modo expreſſus be-
nè fuit probatus per Teſtes in Curia examina-
tos, qui deponunt de publica voce, & fa-
1 ma, * quæ probatio ſufficit ad hunc effectum,
Put. deciſ. 29. *lib.* 1. *Verall. deciſ.* 277. *nu.* 8. *p.* 1.
*& fuit reſolutum in alia cauſa Vercellen. Canoni-
catus* 5. *Iunij* 1598. *coram Reuerendiſſ. Domino
Decano.*

Non obſtãt inimicitiæ exaduerſo datæ con-
tra Teſtes, quia licet inimicus repellatur à Te-
2 ſtimonio * *l.* 3. *ff. de Teſtibus l.* 1. *§. præterea ff.
de quæſt.* tamen non quælibet inimicitia repel-
3 lit Teſtem niſi ſit grauis, * & multum in hoc
remittitur religioni iudicantis *Bart. in d. l.* 3.
in princ. num. 2. *& in §. fin. & Alex. in addit. ad
Bart. in d. num.* 2. *verſ. ſuſpectum de teſtibus Go-
mez var. com.* 3. *c.* 12. *num.* 14. *verſ. intelligo ta-
men*, & propterea dixerunt Domini illos Te-
ſtes non eſſe repellendos, cum idem deponant
4 Teſtes in partibus * examinati ſcilicet, quod
valor non excedit *ducat.* 200. de Camera, ex
qua depoſitione colligitur, quod depoſitio
Teſtium, qui impugnantur eſt vera. Vnde
ceſſat omnis ſuſpicio inimicitiæ ad notat. per
Gerard. ſingul. 24. *nu.* 2. *Gabr. de Teſtibus concluſ.*
5. *num.*

Digitized by Google

5. num. 1. vbi de communi Rolan. conſ. 19. nu. 9. lib. 3. Oſaſch. deciſ. 99. num. 41. Paul. de Caſtro, Alex. & Iaſ. in l. ſi quis ex argentarijs § Cogentur. ff. de eden. cum alijs multis, qui poſſunt allegari.

THEATINA IVRISDICTIONIS DE ATISSA.

Mercurij 4. Iulij 1612.

ARGVMENTVM.

Locum eſſe intra limites alicuius Diœceſis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Certum locum eſſe intra limites alicuius Diœceſis probatur ex enunciatiuis plurium Pontificum.*

2 *Enunciatiua antiqua, & emanata ab habente auctoritatem diſponendi ſuper enunciato facit adminiculum.*

3 *Certum locum eſſe intra limites alicuius Diœceſis probatur ex inuentario antiquiſſimo redditum Eccleſiæ, & ex teſtibus.*

4 *Et ad id probandum multum facit ſententia antiquiſſima.*

5 *Enunciatiuæ recentes Papæ non probant.*

DECISIO DCLXXXVIII.

EX deductis in alia cauſa *Theatina Iuriſdictionis S. Ioannis in Venere corã me ſub die 4. Maij præſentis anni* Domini reſoluerunt Præpoſituralem Eccleſiam S. Leucij loci de Atiſſa eſſe intra
1 fines Theatinæ Diœceſis, * nàm vltra ibi ponderata quoad Bullas Nicolai II. Alexandri III. & Innocentij III. Rom. Pontifices, quæ Theatinos limites proprijs ducunt exprimenda vocabulis inter quos locus Attiſſæ eſſe non ambigitur, conſiderarunt Domini eaſdem Bullas Eccleſiam, de qua agitur inter Eccleſias Theatino Epiſcopatui ſubiectas connumerantur, concurrit inſuper Bulla Paſchalis Secundi ſub datum Beneuenti Chalend. Auguſti anno Domini 1115. in qua ex mera, & propria narratiua & ex ſcripto Vrbani Secundi idem Pontifex Eccleſiam S. Leucij de Attiſſa Epiſcopatui Theatino ſubiectam narrat; Et prædicta validiſſimum recipiunt Adminiculum ex enunciatiua Nicolai Papæ V. de anno 1447. ex quo eſt
2 antiqua, * & emanauit ab habente auctoritatem diſponendi ſuper enunciato iuxta doctrinam *Aretini in cap. cum cauſam il terzo num. 16. de probat. & alia allegata in Theatina Iuriſdictionis S. Ioannis in Venere.*

Concurrunt etiam cenſus, & procurationis ſolutio, de quibus conſtat ex Inuentario anti-
3 quiſſimo redditum, * & Iurium Eccleſiæ Theatinæ facto in pergameno vſque de anno *1393.* cum quo concordant Teſtes examinati in viſitatione loci huiuſmodi facta anno 1591. qui dantur in *Summario*. Vnde negari non poteſt quin probetur talis ſituatio *c. 2. de Cenſibus & fuit conſideratum in Taruiſina Iuriſdictionis coram Litta 17. Februarij 1598. & in Sabinen. ſeu Reatina Abbatiæ coram Orano 4. Decembris 1592.* Concurrit etiam ſententia an-
4 tiquiſſima exaduerſo producta, * quæ multum facit, licet fortè non probaret concludenter.

Non obſtant enunciatiuæ Pij IV, & Pij V. pro parte Atiſſanorum in actis datæ, quia non
5 probant, * cum ſint recentes, & nouæ *l. non nudis l. non Epiſcopalis C. de probat. l. ex his verbis C. de Teſtam. mil. Rot. deciſ. 31. de probat. in antiq. & in eadem Taruiſina Iuriſdictionis coram Litta*, & ita Domini firmarunt altera tantùm parte informante.

MELEVITANA ITINERIS.

Mercurij 4. Iulij 1612.

ARGVMENTVM.

Eques Hieroſolymitanus, qui pro informatione ſuper quibuſdam negotijs Religionis à Pontifice vocatus fuit non habet actionem contra eandem Religionem petendi expenſas itineris ab ipſo factas.

SVMMARIVM.

1 *Eques Hieroſolymitanus habens pingues Commendas à Papa ad Vrbem vocatus ad eius animum informandum circa negotia Religionis non poteſt petere expenſas itineris ab eius Religione. Amplia num. 7. & 9.*

2 *Instructor accedens ad Summum Pontificem debet habere expenſas. Vid. num. 6.*

3 *Declara procedere, quando mittendus eſt per Capitulum ad Sedem Apoſtolicam; ſecus ſi à Papa fuerit vocatus ad animum ſuum informandum.*

4 *Habens de proprio vocatus à Papa ad animum ſuum informandum non poteſt habere expenſas à publico.*

5 Tex. in c. cupientes §. ad hæc & §. & ſi verò de elect. in 6. *quid diſponat & num. 3.*

8 *Eques Hieroſolymitanus petens licentiam à ſuo ſuperiore accedendi ad Vrbem cenſetur potiùs vocatus, quàm miſſus.*

9 *Etiam ſi Magnus Magiſter illi accomodauerit triremes pro itinere.*

10 *Magnus Magiſter Hieroſolymitanus ſuper re ad ipſum tangente mittens Equitem ad Pontificem, tenetur ad expenſas.*

DECISIO DCLXXXIX.

DOmini perſiſterunt in reſolutis ſcilicet Religionem Hieroſolymitanam non teneri reficere expenſas Domino Bailiuo Cagnolo; quia cum fuerit vocatus ad Vrbem per Clementem
1 VIII. * ad informandum animum ſuper quibuſdam negotijs Religionis, vt patet in Breui

Ibi

Ibi *Quoniam ob Religionis veſtræ S.Ioannis Hie-*
roſolymitani graues cauſas te præſente opus habe-
mus &c. Propterea mandamus Tibi, vt quampri-
mùm Romam venias, cum dictus Prior habeat
pingues Commendas, non reperitur Iure Cau-
tum, quod Religio teneatur reficere expenſas
ex cauſa acceſſus ad Vrbem, cum ipſa non mit-
teret, ſed ipſe Baiulius ſolum eſſet vocatus à
ſummo Pontifice.

Neque facit, quod inſtructor accedens ad
2 ſummum Pontificem debet habere expenſas, *
vt eſt *text. expreſſus in c. Cupientes* §. *ad hæc &*
§. *ſi verò, vbi Doctores de elect. in 6.* quia *text.*
ille procedit, quando inſtuctores ex diſpoſitio-
3 ne Iuris ſunt mittendi per Capitulum * ad Se-
dem Apoſtolicam, tunc enim debent habere
expenſas; ſi autem Papa vocat ad animum ſuũ
4 informandum aliquem, * qui habeat de pro-
prio, non eſt Iure cautum, quod debeat ha-
bere expenſas ex publico. Hinc in caſu illius
5 *decretalis* * ſi Capitulum non mittit inſtructo-
res ad Sedem Apoſtolicam, electos non tene-
tur illos ſecum ducere, quia iſtud onus non
iniungitur electo, ſed Capitulo *Gemin. in dicto*
§. *ad hæc num.4. Ioannes Monach.num.86.*

Neque obſtat, quod non adſit differentia in
caſu, quo inſtructores veniant ad vrbẽ ex diſpo-
ſitione Iuris, & in caſu quando vocantur à Papa
cum ipſe Papa ſit conditor legis, quia obiectum
6 procederet, ſi Papa ordinaſſet Religioni, * vt
mitteret aliquos inſtructores; Tunc enim qui
mitterentur à Religione licet de ordine Papæ
deberent habere expenſas ab ipſa Religione,
& intraret ratio dd. *decretalium*. Sed illa ratio
ceſſat, quando Papa ipſe vocat aliquem ad in-
formandum animum ſuum, quia iſto caſu non
mittitur à Religione; ſed ſimpliciter vocatur
à Papa, qui cum propterea habeat de proprio
Religio non tenetur ad expenſas, cum ab ipſa
non mittatur.

Neque eſt verum, quod Baiuliuus Cagno-
lus venit ad vrbem nedũm vocatus à ſummo
Pontifice; ſed etiam vigore Breuis dati Magno
Magiſtro, quia de hoc non conſtat; Nàm etſi
in quadam inſtructione data à Magno Magi-
7 ſtro habeantur * huiuſmodi verba, *& conue-*
nendo, che li Ven. Priori di Piſa di Capua &c.
e gli Ven. Balij di S. Euſemia & di Napoli, &c.
ſi transferiſcano à Roma, ſecondo, che la Santità
di Noſtro Signore à Noi, & à eſſi per ſuoi gratio-
ſiſſimi Breui hà ſcritto. Tamen non inde ſequi-
tur, quod probetur Baiuliuum Cagnolum
fuiſſe tranſmiſſum à magno Magiſtro de ordi-
ne Papæ, cum verba illa poſſint verificari, quod
Papa ſcripſerit magno Magiſtro, quod voca-
uerat Cagnolum, ſed veritas eſt, quod alij mi-
lites fuerunt tranſmiſſi per magnum Magi-
ſtrum de ordine Papæ; Cagnolus verò acceſſit
vocatus per Breue particulare, vt colligitur
ex alijs Iuribus datis pro ipſo Baiuliuo Cagno-
lo, de quibus in *Summ. num.3.*

Neque facit, quod magnus Magiſter acco-
modauerit Triremes Cagnolo, & ipſe Cagno-
lus petierit licentiam accedendi ad Vrbem,
8 quia ex ipſa petitione conſtat, * quod accede-
bat vocatus, & non miſſus, & accommodatio
9 Triremium * oſtendit beneuolentiam magni
Magiſtri, & Religionis, vt Baiuliuus obedi-
ret præceptis Papæ, non autem, quod ipſe
mitteret Baiuliuum ad Vrbem.

Demum non afficit, quod alij milites fue-
runt ſatisfacti, quia fuerunt ſatisfacti ex bonis
magni Magiſtri, & meritò, quia cum fuiſſent
10 ab ipſo tranſmiſſi * tamquam inſtructores, li-
cet de ordine Papæ, ſuper re tangente ad ip-
ſum debuit ipſis ſatisfieri ex bonis ipſius ma-
gni Magiſtri iuxtà termin. *d. cap. cupientes de*
elect. in 6. vbi Doctores præcitati.

PAMPILONEN. DE IANZI.

Lunæ 12. Nouembris 1612.

ARGVMENTVM.

Nonnulla notabilia circa gratiam in forma *rationi congruit*.

SVMMARIVM.

1 *Diuerſæ, ſed non contrariæ litteræ poſſunt expe-*
diri ſuper eadem ſupplicatione.
2 *Gratia in forma* rationi congruit *expeditio fit*
per Pontificem ſucceſſorem.
3 *Expeditionis litterarum in forma* rationi con-
gruit *vide ibi*.
4 *Gratia* in forma rationi congruit *non ſuffraga-*
tur illi, qui ſemel litteras expediuit.
5 *Litteræ ſubrogationis gratioſæ an poſſint expediri*
in forma rationi congruit *poſt expeditas litte-*
ras principales in Pontificatu Anteceſſoris dubi-
tatur.
6 *Litteras non fuiſſe expeditas probatur ex perquiſi-*
tione regiſtrorum.

DECISIO DCXC.

FErdinandus narrata vacatione Parochialis,
de qua agitur per obitum Ioannis obtinuit
ſuper dicta vacatione expediri litteras ſubro-
gationis *in forma dignum*, & cum Rota reſolue-
rit litteras fuiſſe ſubreptitias, quia Parochia-
lis, neque de Iure, neque de facto vacabat
per obitum D. Ioannis, iterum dictus Ferdi-
nandus temporibus SS. D. Noſtri expediuit
nouas litteras *in forma rationi congruit* pariter
in *forma dignum* narrata in eis vacatione per
obitum Petri Bulano, & præſentatione D.Ioan-
nis, in quibus obtinuit mandatum de ſubro-
gando in locum D. Ioannis, vnde dubitaui
An d. noua gratia ſuffragaretur Ferdinando,
& Domini negatinè reſoluerunt, licet enim
diuerſæ litteræ, non tamen contrariæ poſſint
1 expediri ſuper eadem ſupplicatione, * vt colli-
gitur ex traditis per *Panorm. in conſ. 77. nu. 8.*
lib.4. & benè facit Rota allegata per Pariſ.dec.59.
& 63. de reſcript. in antiq. & fuit ſæpiſſimè reſo-
lutum in cauſa Corduben. Cantoriæ 17. Maij 1557.
coram Quiroga, quam refert, & ſequitur Paleott.

deciſ. 59. & ita de anno 1602. *Domini de Parco re-
ſponderunt Illuſtriſſ. D. Cardinali Lancellocto,
tunc noſtri ordinis Auditori Magni & dixit nouiſſi-
mè Rota in Cauſa Nonarien. Beneficij 5. Iulij* 1610.
coram me. Tamen ſecus eſt in gratia, de qua
2 agitur, quæ cum ſit in forma *rationi congruit* *
cuius expeditio fit per ſummum Pontificem ſuc-
ceſſorem, quando gratia tempore Anteceſſo-
ris fuit conceſſa, & litteræ non fuerunt expe-
3 ditæ, cuius expeditionis litterarum forma eſt,*
*rationi congruit, & conuenit honeſtati vt ea, quæ
de Pontificis manu proceſſerunt, licet eius ſuper-
ueniente obitu litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ
non fuerint ſuum ſortiantur effectum, &c.* & ideò
cum iſta forma expeditionis litterarum ſuppo-
nat, litteras non fuiſſe expeditas, repugnat
4 formæ huius gratiæ, * quod ſuffragetur illi,
qui ſemel litteras expediuit, ita in puncto re-
ſpondet *Alphonſ. Soto gloſſator antiquus regul. ſu-
per regul. 8. verſ. vidi tamen dubitari Rebuff. in
prax. tit. de gratia rationi congruit num.* 22. *& ita
etiam reſpondit Rota in Cauſa Burgen. Canonica-
tus 6. Martij* 1587. *coram Illuſtriſſ. Card. Platto*.

Neque obſtat, quod adhuc pendet indeci-
ſus articulus, an litteræ ſubrogationis gratioſæ
5 poſſint expediri in forma *rationi congruit* * poſt
expeditas litteras principales in Pontificatu
Anteceſſoris, quia veritas eſt, quod iſte articu-
lus remanet indeciſus, & vltimo loco fuit di-
ſputatus in Cauſa *Barchinonen. Camerariæ, &
Canonicatus 6. Iunij* 1611. *coram bo. me. Penia*.
Tamen quicquid ſit de iſto articulo, non tan-
git expeditionem litterarum ſuper gratia prin-
cipali, prout eſt caſus noſter, quia agitur de ex-
pedienda ipſa gratia principali, ſed ſub diuerſa
narratiua vacationis, ſed articulus ille eſt de
diuerſa gratia, ſcilicet de gratia ſubrogationis
gratioſæ, quæ deſumitur ex clauſulis generali-
bus, quæ quidem gratia eſt diuerſa à gratia
principali, & ideò non poteſt inferri de vno
caſu ad alium ad notat. in vulgata *l. Iulianus
exuli ff. de minor.*

Minus etiam dicatur, quod non probatur
litteras non fuiſſe expeditas ſuper prima gratia,
quia de hoc ſatis conſtat ex perquiſitione re-
6 giſtrorum; * licet enim iſtà ſit negatiua, ta-
men cum coarctetur loco, & tempore ſcili et
in regiſtris, in quibus regiſtrantur ſupplica-
tiones, & tempore, quia fuerunt perquiſita
regiſtrata à die vacationis huius Eccleſiæ vſ-
que ad obitum Clementis, ſatis videtur proba-
ta iſta negatiua, cum non reperiantur aliæ ſup-
plicationes ſuper quibus potuerit fieri prædicta
expeditio *Gemin. conſ.* 57. *num.* 1. *verſ. item pro-
bata eſt* 2. *Dec. conſ.* 424. *nu.* 19. *& conſ.* 583. *n.* 4.
Alex. conſ. 186. *num.* 15. *verſ. nec obſtat lib.* 2.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 12. *Nouembris* 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Conſignatio aromatariæ probatur ex confeſſione
eius, cui fuit facta.*

DECISIO DCXCI.

NOn controuertebatur transfuſionem Dro-
ghariæ in Aromatariam, ſed negabatur
fuiſſe conſignatam in Societatem Polacho,
prout dicitur in prima *deciſione*; ſed in ſecun-
da *deciſione* ommiſſo capite, an probaretur ſo-
cietas, fuit dictum, quod cum Polachus age-
ret ad bona ſubiecta fideicommiſſo, & per con-
ſequens ad iſtam Aromatariam intus habebat,
quod ab extra prætendebat, cum iſta Aroma-
taria ei fuiſſet conſignata per Dominicum vlti-
mum grauatum, nec conſtat, quod vnquam
illam retroceſſiſſet, & licet multa allegarentur
ad offuſcandam dictam conſignationem, & in
omnem euentum allegaretur, quod Polachus
fuit famulus in apotheca, tamen omnia iſta
hodie videntur ceſſare ex Iuribus de nouo pro-
ductis, quæ nedum corroborant *deciſiones* fa-
ctas, ſed etiam benè probant, Aromatariam
non fuiſſe conſignatam Polacho, vti famulo;
nam de anno 1571. Polachus comparuit in
Iudicio in quadam cauſa pendente inter ip-
1 ſum, * & d. Dominicum vltimum grauatum
occaſione cuiuſdam obligationis per ipſos fa-
ctæ ad fauorem cuiuſdam mercatoris, quam
cum in totum ſoluiſſet, Dominicus carcerare
fecit Polachum, qui Polachus propterea pe-
tijt apothecam clauſam, quam ipſe tenebat
aperiri, & claues ſibi reſtituit, & proteſtatur
de damnis, expenſis, & intereſſe, & ſalarijs
ſamulorum, & de lucro ceſſante, & de dam-
no emergente &c. & fatetur ſoluiſſe ratam di-
ctæ obligationis, ex qua confeſſione hodie am-
plius tergiuerſari non poteſt conſignatio Aro-
matariæ, & quod illa conſignatio ſibi non fue-
rit facta tamquam ſamulo, quia ſi hoc fuiſſet,
fruſtra proteſtatus fuiſſet de damnis, & inter-
eſſe, cum ad ſe non ſpectaſſent, ſed ad Domi-
nicum.

Non obſtant teſtes de nouo examinati, & ea
quæ opponuntur contram allibratum, quia
quicquid dicant teſtes, & quicquid opponatur
contram dictum allibratum tollitur ex prædicta
confeſſione, quæ benè corroborat fundamenta
deciſionum, à quibus propterea viſum fuit Do-
minis non eſſe recedendum, &c.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Veneris 16. *Nouembris* 1612.

ARGVMENTVM.

Nec præſentia, nec Nuncius, aut Epiſtola
partis requiritur in confectione apocę fa-
ctæ ad probandum contractum iam fa-
ctum;

Digitized by Google

ctum ; Quando autem dicatur facta ad hunc effectum.

SVMMARIVM.

1 *Venditio ſolo conſenſu perficitur.*
2 *Ceſſio facta mediante prætio ſimilis eſt venditioni.*
3 *In confectione apocæ facta non ad inducendum contractum, ſed ad probandum contractum iam factum non eſt neceſſaria præſentia, vel Nuncius, aut epiſtola partis.*
4 *Confeſſio facta abſente parte nec probationem inducit.*
5 *Contraria opinio eſt communis. Vid. num. 6.*
7 Bald. in l. generaliter num. 33. quæſt. 11. C. de non num. pecun. *refert opinionem* Bellapertic.
8 *Confeſſio facta in Iudicio abſente parte non valet ad obligandum, ſecus ad probandum. Vid. ibi.*
9 *Quando verba ſunt enunciatiua de præterito confeſſio dicitur facta principaliter ad aliquid probandum.*
10 *Verba* credo, e transporto *ſunt præſentis temporis: Contrarium tamen ſi alia ſequentia verba concernant præteritum num. 13.*
11 *Dum apparet de mente non eſt curandum de verbis.*
12 *Verba deſeruiunt intentione.*
14 *Aliquando vnum tempus ponitur pro alio vt habeatur verus intellectus & menti deſeruiatur.*
15 *Verbum* oritur *exponitur id ortus eſt.*
16 *Verba præteriti temporis non probant actum, vel habitionem ante confeſſionem, ſed referuntur ad tempus confeſſionis.*
17 *Declara procedere, quando Notarius ſtipulatur.*
18 *Quando Notarius ſtipulatur, quod Titius habuit &c. iſta verba intelliguntur de præſenti.*
19 *Cedula nomine alterius ſcripta, & ab illo ſubſcripta perindè eſt ac ſi fuiſſet ab eodem ſcripta.*
20 *Verba* cedo ogni mio credito *repugnant ceſſioni iam factæ. Intellige num. 24.*
21 *Remittentibus iura ſua non datur regreſſus.*
22 *Inſula appellatur quæ iam fuit talis.*
23 *Si quis dicitur filius Titij, qui iam defunctus ſit ſubauditur dictio* olim
25 *Filij* Horatij de Oricellarijs *laudantur*, Oratius de Oricellarijs *laudatur num. 25.*

DECISIO DCXCII.

CVm bo. me. Horatius Oricellarius ceſſerit cærtum creditum ad fauorem Nicolai Naſij, quod prætenditur poſtmodum, & ipſum ceſſiſſe ad fauorem Pompei Bedini, dubium principale in hac cauſa fuit, an conſtaret de dicta ceſſione Naſij ad fauorem Pompei, quæ ſuffragetur Siluiæ eius filiæ, & cum allegaretur cærta apoca facta per Naſium ad fauorem Pompei, dubium fuit reſtrictum die 23. Ianuarij huius anni ad conſenſum Pompei, vt ſcilicet videretur, An conſtaret de tali Conſenſu Pompei, qui ſuffragaretur prædictæ Siluiæ. Nam cum ageretur
1 de contractu, qui ſolo conſenſu perficitur, *
nempe de venditione §. 1. *Inſtit. de oblig. ex contr.*
Ceſſio enim de qua agitur, cum fuerit facta me-
2 diante prætio emptioni ſimilis eſt * *l. cum his ff. de fideiuſſ.* ad illius validitatem requirebatur nuncius, vel Epiſtola *l. conſenſus vbi gloſ. in verbo conſentire ff. de act. & oblig. cum alleg. in prima deciſ.* & cum huiuſmodi dubium fuerit affirmatiuè reſolutum die 30. Martij præteriti, eadem ſententia hodie placuit Dominis, motis ex eo, quia admiſſo ſine veri præiudicio, quod in confectione dictæ apocæ Pompeus non fuiſſet præſens, nihilominus eius præſentia non
3 erat neceſſaria, * vel Nuncius, aut Epiſtola cum apoca non fuerit confecta ad faciendum contractum, ſed ad probandum contractum iam factum ſecundum ſententiam, quam Rota ſequitur, vt per *Ægid. deciſ. 690. num. 8. verſ. in extraiudicialibus verò, & fuit reſolutum in cauſa Raguſina Matrimonij* 10. *Nouembris* 1587. *coram bo. me. Epiſcopo Oriolen.* quam ſententiam communem dicit *Rip. in l. admonendi num. 154. ff. de iure iuran. Surd. conſ. 60. num. 6. & 7. benè Curt. Iun. in conſ. 168. num. 10. & 11. qui fuerunt allegati in alia deciſione,* quibus poteſt addi in terminis ſcripturæ priuatæ *Alex. conſ. 191. num. 1. verſ. ergo cum non negetur cum ſeqq. lib. 2. Gabr. de confeſſ. concl. 1. num 51. in 5. limit. Rota Iannen. deciſ. 37. num. 10. verſ. 13. illa opinio & num. 14. & deciſ. 45. num. 6. & 7.*

Neque huic concluſioni reſiſtit *Salicet. in l. generaliter num. 9 quæſt. 6. C. de non num. pecun. verſ. ſed attende*, vbi quod communis practica
4 ſe habet, quod confeſſio facta abſente parte, *
nec probationem inducat; nam fuit reſponſum, quod quatenus dictum *Saliceti* ſit intelligendum de confeſſione facta in ſcriptura; Tamen non eſt recedendum ab opinione communi affirmati-
5 ua, * cum Rota illam ſequatur, vt ſupra dictum eſt, maximè cum confeſſiones ſint geminatæ, vt mox dicetur *Fælyn. in cap. ſi cautio num. 39. in vltima fallent. Surd. dicto conſ. 60. num. 7. Gabriel loco ſuperius allegato in 12. limit.* maximè cum in hoc Iudicio ſit ſeruandum Ius Canonicum *Felin. loco citato num. 27. in 2. Fallen. Gabr. vbi ſupra num. 46. vbi de communi; de qua etiam Hieronymus Gabr. conſ. 40. num. 64. & ſeq. lib. 2.*

Nec etiam prædictæ concluſioni reſiſtit *Bald. in d. l. generaliter num. 33. quæſt.* 11. qui videtur
6 dicere, * quod hæc concluſio non habeat locum
in contractibus reciprocis, qui non pendent à
7 voluntate vnius; Nam fuit dictum, quod *Bald.* *
refert opinionem *Petri de Bellapertica* qui tenet,
8 quod confeſſio facta in Iudicio abſente parte *
non valet ad obligandum; ſecùs autem ad probandum, & ſubiungit *Baldus* tu dic, quod ſiquidem eſt talis actus, qui ſumit eſſe à conſenſu partium eodem modo ſummere debent probationes cauſæ, hoc eſt illa confeſſio non probant ante conſenſum partis, quia ille actus ſumit eſſe à conſenſu partium, ita etiam debeant, ſumere probationes cauſæ.

Quod autem dicta apoca fuerit facta ad probandum, & non ad obligandum, quod eſt principale obiectum huius deciſionis ſatis probatur ex tenore ipſius apocæ, nam quando verba ſunt
9 enunciatiua de præterito * confeſſio dicitur facta principaliter ad aliquod probandum, vt dicunt *Soccin. Sen. conſ. 21. num. 11. vol. 1. Curt. Iun. conſ. 168. pariter num. 11.* qui fuerunt alle-

egati in prima *deciſ.* pront verè in caſu iſto
verba ſunt enunciatiua de præterito, vt patec
lex fine verborum apocæ, & ex alijs, vt mox
dicetur, licèt enim in apoca dicatur *la qual ce-
dula delli Sig. Rucellai*, ſcilicet, cedula, quæ
continebat creditum ipſius Naſij, *& ogni mio
credito dependente da eſſa tanto del Capitale, quan-*
10 *to dell' vtili &c. Io cedo, & transporto* * *al Signor
Pompeo Bedini*, quæ quidem verba videntur præ-
ſentis temporis, tamen cum appareat de men-
11 te, & intentione Naſij * tam ex alijs verbis
eiuſdem apocæ, quam ex Epiſtola eadem die
ab eodem Naſio ſcripta, de qua infra dicam,
non eſt curandum de verbis, vt *in cap. de bis*
12 *de verb. ſignif.* & verba deſeruiunt intentioni,*
vt notatur *in cap. intelligenda eodem tit.* ſed mens
& intentio Naſij fuit, vt fateretur ceſſionem
iam factam, ex quo verba immediatè ſequen-
13 tia in apoca concernunt præteritum tempus,*
vt modo dicetur; apparet igitur, quod intel-
lexit de ceſſione iam facta, alias Naſius in ea-
dem ſcriptura, & in epiſtola eadem die ſcripta
eſſet ſibi contrarius, quod eſſe non debet ex quo
mens ipſius fuit, & eſt illa, vt dictum eſt. Nec
eſt mixum, quod dicta verba *credo, et transpor-
to* ſic exponantur, quia quandoque vnum tem-
14 pus ponitur pro alio, * vt habeatur verus in-
rellectus, & menti deſeruiatur, ſicut in puncto
15 dicitur de verbo *oritur* præſentis temporis, *
quod exponitur id. ortus eſt, vt *in c. nam concu-
piſcentia, vbi gloſ. in verbo oriuntur verſ. vel
expone de conſtit. Gemin. conſ.* 122. *num.* 2. & de
verbo preſenti eſt quod aliquando denotat
præteritum *l. verbum erit ff. de verb. ſignific.
circa medium.*

Quod autem verba immediatè ſequentia in
apoca denotent tempus præteritum ſatis patet
ex illius lectura ibi *al quale*, ſcilicet Pompeo *hò
conſignato detta cedola* videlicèt cedulam Oricel-
larij *inſieme con vna miſſiua delli Bartolomei di
Lione, &c.* & inferiùs reddens rationem huius
ceſſionis inquit *à Cauſa, & mediante la valuta,
che io hò riceuuta dal detto Sig. Pompeo à mia ſodi-
sfattione della quale mi ſono contento, & egli anco-
ra ſi è contento pigliare detto credito à ſuo periglio,
e fortuna.* Iſta enim verba negari nō poteſt, quin
ſint præteriti temporis, & quin denotent actum
iàm perfectum, alias impoſſibile eſſet, quod Na-
ſo fuiſſet ſatisfactum, & quod Pompeus fuiſſet
contentus acceptare creditum ad ſui periculum,
cum negetur, ipſum fuiſſe præſentem, dum con-
ficiebatur dicta apoca.

Neque dicatur, quod iſta verba præteriti tem-
16 poris non probant actum, * vel habitionem
ante confeſſionem, ſed referuntur ad tempus
confeſſionis *Card. conſ.* 14. *in princ.* Nàm fuit re-
ſponſum, quod hæc concluſio vera eſſet, quando
17 Notarius ſtipulatur, * qui cum non poſſit at-
teſtari ſuper his, quæ non vidit, & audiuit, ideò
in caſu, quo Notarius ſtipulatur, quod Titius
18 habuit, &c. * Intelliguntur iſta verba de præ-
ſenti, alias ipſe Notarius falſum committeret,
& delinqueret in officio, & propterea ad hoc
euitandū Verba intelliguntur de præſenti *Alex.
conſ.* 179. *num* 4. *&* 5. *lib.* 7. *& conſ.* 77. *n.* 10. *lib.* 6.
quæ ratio ceſſat in caſu iſto. Nàm cum cedula
fuerit ſcripta nomine Naſij, & ab eo ſubſcri-
19 pta, * & propterea perindè ſit ac ſi ab eo fuiſ-
ſet ſcripta *Alex conſ.* 174. *num.* 3. *lib.* 2. *& fuit di-
ctum in causā Narnienſis Terrarum* 28. *Aprilis*
1600. *Coram bo. me. Litta*: Propterea ipſe Naſus
potuit fateri de præterito, cum ipſe fuerit præ-
ſens, & propterea Verba illa præteriti temporis
ſunt intelligenda de illo tēpore, quia in iſto caſu
ceſſat ratio, quæ conſideratur in Notario; vltrà
quòd ſi dicta verba referentur ad tempus con-
feſſionis, multò meliùs conſtaret de conſenſu
Bedini, quia fuiſſet tunc præſens.

Minùs etiam dicatur prædictis obſtare illa
20 verba, *& ogni mio credito*, * quod verbum *mio*
repugnat ceſſioni iàm factæ, cum remittentibus
21 Iura ſua non detur ad ea vlterius regreſſus * *l.
quæritur, §. ſi venditor, ff. de ædil ædill.* Nàm fuit
reſponſum, quod ſtantibus prædictis verba illa
ſunt intelligenda de credito, quod fuit *Bart. in l.
eius qui num.* 1. *ff. ſi cert. petat. & in l. inſula, ff. de
aequir. rerum domin.* vbi quod appellatur Inſu-
22 la, * quæ iàm fuit, & ſi quis dicitur filius Titij,
23 qui iàm ſit defunctus * ſubauditur dictio *olim*,
& propterea verba illa *il mio credito* intelligen-
24 da ſunt * hoc eſt, quod olim fuit meum, cum
ex iam dictis probetur ceſſio iam facta.

Et prædicta corroborantur ex litteris miſſi-
uis datis eadem die, qua fuit ſcripta apoca per
Naſium Oricellario, in quibus ita ſcribit *Ha-
uendo Io venduto il credito delli ſcudi* 20.*m. conte-
nuti nella Cedola, che V. S. mi fece al Sig. Pompeo
Bedini, e da lui riceuutone il pagamento, & per tal
Cauſa hauendo io conſegnata eſſa Cedola à eſſo Sig.
Bedini, &c.* & inferiùs *per eſſer ſtato intieramente
ſodisfatto da detto Sig. Bedini di tutto quello, che in
eſſo mi apparteneua, &c.* ex iſta Epiſtola manife-
ſtiſſimè colligitur, quod apoca fuit facta ad
probandum, non ad obligandum; Nàm ſi pars
conſtanter defendit Bedinum non fuiſſe præſen-
tem confectioni apocæ ideò per neceſsè dicen-
dum eſt, quod apoca fuerit facta ad probandū,
cum præſupponatur in dicta Epiſtola apocam
fuiſſe conſignatam, & ſibi fuiſſe ſatisfactum, hæc
enim in confectione apocæ abſente Bedino nō
potuerunt fieri. Quæ eò magis videntur proce-
dere, quia tàm bo. me. Horatius, quam eius filij
25 viri Doctrina præcellentes * in multis litteris,
tàm datis Bedino, quàm marito Siluiæ ſemper
honeſtiſſimè agnouerunt iſtud debitum, ex qui-
bus etiam litteris colligitur, quod Bedinus ad
inuicem ſcribebat de hoc credito Regio DD. de
Oricellarijs & ſe gerebat pro Socio, ſeu pro par-
ticipe dicti crediti.

Et ita concluſum, &c.

Præſens deciſio fuit reuocata die 27. *Nouembris*
1615.

CAMERINEN. LAESIONIS.

Lunæ 19. *Nouembris* 1612.

ARGVMENTVM.

Leſionis nonnulla.

SVMMARIVM.

1 *Læſio probatur ex quo res nec fuit deliberata pro medietate veri valoris.*
2 *Læſio, quæ excedit dimidiam iuſti pratij eſt attendenda.*
3 *Læſio probatur ex depoſitionibus teſtium.*
4 *Maximè quando ſunt benè informati.*
5 *Læſio conſideratur etiam in venditione facta per viam ſubhaſtationis.*

DECISIO DCXCIII.

DVbitaui, An conſtaret de læſione, & Domini
affirmatiuè reſponderunt, quia fuit executũ
mandatum ad inſtantiam Caroli Guerini pro
ducatis 150. ſuper Domo cum furno Ioannis
Baptiſtæ debitoris,quæ fuit deliberata Sinibal-
1 do de Anibalis pro eiſdem ſcutis 150. * & ta-
men eſt valoris ſcutorum 800. vt deponunt
Teſtes, qui dantur in *Summario num.*4. Conſtat
etiam de læſione,quoad poſſeſſiones in Cõtrada
Camaiani,& in Contrada plani,& in Vineas in
Contrada Sancti Venalis, & in Contrada Ca-
meiani,ſeù Sancti Saluatoris, quia fuit executũ
mandatum ſuper dictis poſſeſſionibus pro ſcu-
tis 1130.ad Inſtantiam Antonij Fabri, & aliud
mandatum pro ſcutis 200. ad inſtantiam Cle-
mentis Sinibaldi,& fuerunt ſubhaſtatæ, & deli-
beratæ dicto Sinibaldo de Sinibaldis pro duca-
tis 1200. & tamen ſunt valoris ſcutorum 4200.
vt deponunt Teſtes in *Summario num.* 5. Con-
ſtat,& tertio de læſione reſpectu mãdati executi-
ui ad inſtantiam Saluatoris Guagini pro ſcutis
459. ſuper diuerſis bonis, & præſertim ſuper
bonis Montisgalli, quæ fuerunt deliberata
Mauritio Guerræ pro ſcutis 500. quæ tamen
ſunt valoris ſcutorum 800. vt deponunt te-
ſtes, & ſuper alijs bonis, quæ, iunctis dictis
bonis Montiſgalli, excedunt in triplum credi-
tum dicti Guagini, ex quibus omnibus ap-
paret læſio manifeſtiſſima; quæ cum excedat
2 dimidiam iuſti prætij, eſt attendenda * iuxtà
text.in l.2.C.de tranſact. Et eſt benè probata,quia
3 ex rationibus teſtium apparet, * quod exclu-
dunt affectionem *Bald. in l.2. num.54. verſ.ſed ſi
non apparet Salycet. num.23. C.de reſcind. vendit.*
maximè cùm, vt patet ex dictis per Teſtes ſunt
4 benè informati * vndè tantò magis probant
*Bald.in l.prætia rerum nu.2.ff.ad l.falcid.vbi Alex.
num 10.& in conſ.54.num.3.verſ.pretered lib.6.*

Non obſtat, quod venditio fuit facta per viã
5 ſubhaſtationis cum decreto Iudicis, * quia etiã
in iſto caſu eſt conſideranda læſio *Bart.in l.1.C.
de præſcript. 30. annorum Alex. in l. prætia rerum
colum.3. num.9. ff.ad l falcid. & conſ.117. col.fin.
num.11.lib.7. Iaſ.conſ.151. num.7. lib.4. Oldrad.
conſ.37.in 3.q.Imol.in c.cum cauſa col.fin.de empt.
& vendit* Et ita fuit reſolutum vna tantùm par-
te informante.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Lunæ 19. Nouembris 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſum pro detrahendis dotibus deſcendentium non obſtat.*
2 *Fideicommiſſum non obſtat detractioni melioramẽtorum.*

DECISIO DCXCIV.

DVbitaui An donatio, & teſtamentum Liuiæ
della Zeccha obſtent detractioni dotium, &
melioramentorum in caſu, & ad effectum, de
quo agitur, qui eſt, vt cenſus impoſitus per Põ-
peum ſuſtineatur,& DD.cenſuerunt non obſta-
re, nã admiſſo ſine veri præiudicio, quod dictæ
diſpoſitiones contineant fideicommiſſum ad
fauorem filiorum Pompei, Nihilominus cum
agatur de detrahendis dotibus deſcendentium
1 à dicta linea, * cærtum eſt, quod fideicommiſ-
ſum non obſtat *auth. res quæ C. commun. deleg. l.
mulier,§.cum proponentur,ff ad Trebell. l.à filia,ff.
eodem latè Molin.de Primog.Hyſpan.lib.4.c.6.n.2.
& ſeqq.* proùt etiam non obſtant detractioni
2 melioramentorum, * cum ſint extra fideicom-
miſſum,iuxtà communem Doctorum ſententiã
in *l.Domos de legatis primo,vbi Iaſon num.4. cum
alijs pluribus per Menoch.conſ.454.n.7.*

ABVLEN. DECIMARVM.

Lunæ 26. Nouembris 1612.

ARGVMENTVM.

Inhibitio quando non cauſet examen teſtium attentatum. Monachi exempti à iuriſdictione Ordinarij quando poſſint coram eo conueniri.

SVMMARIVM.

1 *In danda manutentione metitur ius à poſſeſſore.*
2 *Probata poſſeſſione contra anteceſſorem datur manutentio contra ſucceſſorem.*
3 *Teſtes poſſunt examinari poſt lapſum termini inhibitionis.*
4 *Geſta ante præſentationem inhibitionis ſunt valida.*
5 *Clauſula* ſine præiudicio legitimæ executionis *cenſetur appoſita in inhibitione expedita iuxta formam commiſſionis, in qua dicta clauſula aderat.*
6 *Et huiuſmodi inhibitio non cauſat attentatum examen teſtium ad effectum procedendi ad legitimã executionem.*
7 *Clauſula* ſiue præiudicio legitimæ executionis *præſeruat quo ad legitimam executionem iuriſdictionem Iudicis à quo.*

8 *Mo-*

Digitized by Google

8 *Monachi, qui ſunt exempti à iuriſdictione Ordinarij non poſſunt coram eo conueniri in præiudicium Papæ.*

9 *Declara procedere, quando vellent in omnibus cauſis conſentire; ſecùs ſi in vna ſalua exemptione in alijs.*

10 *Quo caſu ſufficit, quod conſentiant in illum, qui ceſſante exemptione eſt legitimus Iudex; ſecus ſi in alium conſentirent.*

11 *Ad conſentiendum in iuriſdictionem Iudicis non legitimi requiritur ſpeciale mandatum.*

12 *Ex acquieſcentia reſultat ratificatio.*

13 *Quæ mandato æquiparatur.*

14 *Omnia inſimul ſunt admittenda, quando vna res venit in conſequentiam alterius.*

15 *Mandatum relaxatum abſque quod à parte fuerit citatum ad dicendum contra commiſſionem ab ipſa obtentam eſt nullum.*

16 *Commiſſio per vſum partis, quæ illam obtinuit efficitur communis.*

17 *Ad firmandam iuriſdictionem poteſt citari ad dicẽdum contra commiſſionem à parte impetratam.*

DECISIO DCXCV.

VIſum fuit DD. mandatum de manutenendo relaxatum ad fauorem Capituli Abulenſis non eſſe reuocandum, quia regula eſt trita, quod
1 in danda manutentione * metimur ius ex parte poſſeſſoris, de poſſeſſione autem Capituli contra Rodericum authorem Monachorum ſatis conſtat ex Teſtibus, & propterea dicto ca-
2 pitulo poteſt concedi manutentio * contra dictos Monachos ſucceſſores *Put. deciſ. 151. lib. 3. Guidopap. deciſ. 629. Aegid. conſ. 21. circa med. verſic. 3.* quod *Martinus Gigas de penſione quæſt. 47. num. 10. verſ. quinto ſciendum, & fuit ſæpiſſimè reſolutum, vt habetur in deciſ. 99. num. 11. par. 1.* & propterea tota difficultas conſiſtit in reſponſione ad obiecta.

Non igitur obſtat primò; quod Teſtes fuerunt examinati poſt inhibitionem factam ab eodem Nuncio contra Iudicem deputatum per Epiſcopum in locum Vicarij recuſati ſuſpecti. Nàm reſpondetur, quod prima inhibitio emanauit die prima Septembris, & intimata fuit Ordinario 11. eiuſdem menſis anni 1607. Secunda verò inhibitio fuit expedita die 20. Nouembris 1608. & intimata die prima Decembris ſequentis, & cum vtraque inhibitio fuerit, vt ſuperſedeatur per 40. dies, cum Teſtes fuerint
3 examinari de Menſe Iunij anni 1609. * vtique poſt lapſum dictum terminum, & propterea dictæ duæ inhibitiones non præſtabant impedimentum iuxtà notata in *l. Imperatores, ff. de poſtulan. Tiraquell. in l. ſi vnquam in verſ. reuertatur num. 342. C. de reuocand. donat.* prout non præſtabat impedimentum tertia inhibitio, quia deputatio Iudicis fuit facta 27. Ianuarij 1609. Iuramenta verò Teſtium fuerũt recepta diebus 12. 13. & 19. Iunij ſequentis, qui depoſuerunt vſque ad diem 27. eiuſdẽ Menſis Iunij, dicta verò inhibitio fuit intimata Iudici die 15. Iulij pariter ſequentis, & ſic cum omnia fuerint gæſta ante
4 præſentationem inhibitionis * ſunt valida ex traditis per *Lancell. de attent. à. 3. c. 3. num. 50.*

Nec etiam obſtat ſecundò, quod ijdem Teſtes fuerunt examinati poſt inhibitionem Rotalem, quia illa fuit iuxtà formam Commiſſio-
5 nis, * in qua aderat clauſula *ſine præiudicio legitimæ executionis*, & propterea illa clauſula cenſetur appoſita in inhibitione. Vndè cum Iudex
6 inhibitus proceſſerit ad examen Teſtium * ad effectum procedendi ad legitimam exequutionem, inhibitio non cauſat attentata *Lancell. de attent. c. 20. limit. 13. per tot.* dicta enim clauſula
7 præſeruat quoad legitimam executionem * Iuriſdictionem Iudicis à quo *Sarnen in compend. vtriuſque ſignat. col. 1. verſ. confirmatur iſta opin. Guidopap. dec. 2. de pænis. Ioannes Paulus deciſ. 60. Peregr. deciſ. 182. lib. 2.*

Neque etiam tertio afficit, quòd Monachi
8 ſunt exempti à Iuriſdictione Ordinarij, * & ideò coram ipſo non poterant conueniri in præiudicium Papæ *c. cum tempore de arbitr. Roman. conſ. 369. num. 18. Caſtr. conſil. 431. num. 30. verſ. quod autem vol. 1.* quia hæc concluſio procedit, quandò vellet in omnibus cauſis conſen-
9 tire; * ſecùs eſt quandò in vna, ſalua exemptione in alijs *Fæderic. de Sen. conſ. 14. num. 5.* quo ca-
10 ſu ſufficit, quod conſentiat in illum, * qui ceſſante exemptione eſſet legitimus Iudex, ſecus autem ſi in alium conſentiret *Fælyn. in cap. cum acceſſiſſent ſub nu. 6. v. ad idem de conſt.* Et quamuis replicetur, quod in omnem euentum requirebatur ſpeciale mandatum ad conſentien-
11 dum *Bald. conſ. 167. num 3. lib. 3. Roman. conſ. 48. num. 1. in fine, & ibi Apoſtil. in verſ. non habet Pariſ. conſ. 15. num. 3. lib. 4.* Attamen hic adeſt
12 acquieſcentia Monachorum, * cum diù cauſa fuiſſet agitata in partibus, vt numquam reclamaſſent, ex qua reſultat ratificatio, quæ manda-
13 to æquiparatur * *Oldrad. conſ. 326. num. 17. verſ. nec obſtat Alex. conſil. 146. num. 3. verſ. & conſtat lib. 5.* & hæc omnia inſimul ſunt admittenda,
14 * cum vna veniat in conſequentiam alterius *Bart. in l. ſi quis pro emptore num. 71. de vſucap.*

Nec etiam quarto obſtat, quod Capitulum declinauerit Iuriſdictionem Iudicis de partibus, quia contrarium eſt verius quoad ea, quæ concernebant legitimam executionem, ſed ſolùm quoad negotium principale, & benè quia erat commiſſum in Rota, & ita loquitur comparitio data pro parte Monachorum.

Non obſtat, quod in omnem euentum mandatum de manutenendo relaxatum per Rotam
15 non ſuſtinetur, * cum Monachi impetrauerint commiſſionem, nec citauerint ad dicendum contra *clem. 2. vt lit. pend.* Nam reſpondetur, quod vt patet ex prædictis, & ex actibus datis pro Capitulo Monachi vſi fuerint prædicta
16 Commiſſione, * Vndè fuit effecta communis *Innoc. in c. ex conqueſt. in verſ. ſed ex quo vſus eſt de reſt. ſpoliat. & ibi etiam Abb. num. 10.* ibi *eodem inuito, & nolente litigare*; & propterea Capitulum
17 potuit ad firmandam Iuriſdictionẽ Iudicis * citare ad dicendum contra Commiſſionem, licèt non impetrauerit Commiſſionem, poſtquàm per vnum Monachorum contra Capitulum fuerit effecta communis, & ita quotidiè practicatur, &c.

PIEN-

Digitized by Google

PIENTINA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 26. Nouembris 1612.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus probatur ex præſentationibus factis per ſpatium 40. ann. cum effectuatione.

SVMMARIVM.

1 *Per præſentationes factas à laico ſpatio 40. ann. præſcribitur iuſpatronatus contra alium laicum.*
2 *Nomen eius, per cuius obitum vacauit beneficium in prouiſione facta, fuiſſe æquiuocatum ex quibus probetur.*
3 *Prouiſio facta per obitum præſentati probat effectuationem præſentationis.*
4 *Quaſi poſſeſſio præſentandi ad Eccleſiam Parochialem probat quaſi poſſeſſionem ad omnia illi annexa.*

DECISIO DCXCVI.

DOmini reſoluerunt conſtare de Iurepatronatus illorum, qui præſentarunt Marianum: licèt enim non probent deſcendentiam ab illis de Guardaualle, nihilominus cum ipſi de Cacciacomitibus, qui præſentarunt Marianum præ-
1 ſentarunt ſpatio 40. annorum, * ſequitur, quod præſcripſerint Iuſpatronatus, quæ præſcriptio eis ſuffragatur contra alium laycum *Fæderic. de Sen. conſ. 234. Couar. poſt alios, qui allegat in regia poſſeſſ. in 2. parte §. 10. num. 8. & fuit dictum in cauſa Florentina Iuriſpatronatus 27. Februarij, 1575. coram Fel. record. Clem. VIII. tunc Rotæ Auditore & alias ſæpius.*

Quod autẽ adſit d. quadragenaria poſſeſſio ſatis patet, quia præſentarunt de an. 1471. & de an. 1527. quæ præſentationes habuerunt effectũ quicquid hodiè dicatur ex deductis *in deciſ. facta ſub die 28. Ianuarij* 1608. & licèt inſtanter replicetur, quod præſentatio ad fauorem Salui Angeli de Aſinalunga non poſſit dici effectuata, cum beneficium vacauerit per obitum Angeli Salui de Aſinalunga, & ſic non intrat *conſ. Oldradi 229. num.* 2. tamen attenta vicinitate vaca-
2 tionis ad prouiſionem, * Patriam, nomen, & cognomen dixerunt Domini ſatis conſtare de æquiuoco, & ſic intrare *conſil. prædictum Ol-*
3 *drad.* * quod prouiſio facta per obitum præſentati probat effectuationem.

Non obſtat, quod hic ſunt tres Eccleſiæ Nẽpè ſanctorum Herculiani, & Leonardi, Sancti Blaſij; & tertia Sancti Andreæ; Cacciacomites autem probant poſſeſſionem quoad Eccleſiam Sancti Blaſij tantùm. Quia fuit reſponſum, quod cum Rota reſoluerit conſtare de Iurepatronatus, ſub quâ reſolutione compræhendantur omnes iſtæ Eccleſiæ, quæ fuerunt inſimul prouiſæ, quaſi inſimul vnitæ ex poſſeſſione præſentandi ad Eccleſiam Parochialem Sancti Bla-
4 ſij, * ſequitur, quod fuerit etiam acquiſita quaſi poſſeſſio quoad omnia annexa, itaut Cacciacomites præſcripſerint, quoad omnes Eccleſias.

LVCANA BONORVM.

Mercurij 28. Nouembris 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ætatis legitimæ probant.*
2 *Ceſſio iurium facta in tertium à ſpuria, in quam ab Eccleſia facta fuerat alienatio non eſt nouus contractus, ſed ſequela, & appendix eiuſdèm alienationis.*

DECISIO DCXCVII.

DIfficultas fuit reſtricta, An probaretur exceſſus florenorum quatuor, quia ſi probatur beneplacitum obtentum ab Epiſcopo Lucano ſuper alienatione bonorum, de quibus agitur non ſuffragatur.

Nàm facultas illi conceſſa non excedit illam ſummam, & Domini cenſuerunt probari ex deductis in *deciſ. in hac cauſa facta ſub die 27. Ianuarij huius anni*, quæ placuerunt.

Nequè eſt verum, quod Teſtes non ſint benè informati, quia cum partes ſint concordes, quod alienatio fuerit facta de anno 1556. à quo anno, vſque ad annum 1604. de quo fuerunt examinati Teſtes, ſunt elapſi anni 48. Teſtes benè probant, Nàm primus de tempore examinis erat ætatis 60. annorum, & ſic de tempore contractus annorum 12., ſextus quando deponit erat ætatis 66. annorum, & ſic de tempore alienationis annorum 18. & octauus de tempore depoſitionis annorum 57. & ſic de tempore contractus annorum 9. & primus Teſtis Gattecchi de tempore depoſitionis erat annorum 75. & ſic de tempore alienationis annorum 27. Vnde ferè omnes iſti Teſtes ſunt ætatis legiti-
1 mæ, * vt ſit ſtandum eorum depoſitioni, maximè cum vnus per alium ſuppleatur.

Neque etiam eſt verum, quod alienatio non fuerit facta ad fauorem filiæ ſpuriæ, quod adminiculum ſumpſit Rota ad corroborandum dicta teſtium, quia alienatio fuit facta ad fauorem dictæ ſpuriæ, ſed cum ipſa teneretur dare Eccleſiæ annuos redditus 33. ſtariorum
2 grani, cum ipſa ceſſerit * iura ſua ad fauorem cuiuſdam Arnolphini cum onere dandi Eccleſiæ dd. annuos redditus, conſtat, iſtam ceſſionem factam ad fauorem Arnolphini non eſſe nouum contractum ſimpliciter, ſed appendicẽ ſequelam, & executionem alienationis factæ in ſpuriam.

MAIO-

MAIORICEN. FABRICAE, SEV STATVTI.

Mercurij 28. Nouembris 1612.

ARGVMENTVM.

Manutentio non competit illi, qui non poſſidet, vel habet poſſeſſionem turbidam.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum retinendæ non competit illi, qui non poſſidet de tempore litis motæ.*
2 *Qui non habet aſſiſtentiam iuris ex poſſeſſione vniuerſali vnius rei non infertur ad aliam rem ad effectum interdicti retinendæ.*
3 *Manutentio denegatur dum poſſeſſio eſt turbida.*
4 *Patientia in incorporalibus eſt fundamentum quaſi poſſeſſionis.*

DECISIO DCXCVIII.

PEtebat Capitulum manutentionem contra Confraternitatem Sancti Bernardi in quaſi poſſeſſione exigendi à dicta Confraternitate duas penſiones de diſtributionibus quotidianis pro reparatione fabricæ iuxta formam cuiuſdam *Statuti*, quam Rota cenſuit eſſe denegandam; hoc enim *interdictum retinendæ* non
1 competit illi, * qui non poſſidet de tempore litis motæ §. *hodiè inſtit. de interd. lib. 1. in princ. & §. eſt igitur hoc interdictum, & Bart. in §. fin. ff. vti poſſid. l. 1. Cod. eodem.*

Non obſtat poſſeſſio articulata, & probata per Capitulum, quia Teſtes non probant circa dd. duas portiones pro reparatione fabricæ; immò neque hoc fuit articulatum. Vnde cum in hoc caſu non attendatur reſpectu Capituli magis cauſa actus, quam ipſe actus, cum non
2 habeat aſſiſtentiam Iuris pro ſe, * & ſic poſſeſſio vniuerſalis allegata non ſuffragatur, ſequitur quod de poſſeſſione vnius rei non poſſit inferri ad aliam ad effectum retinendæ *Alex. conſ. 86. num. 18. lib. 2.* immo ſufficit, quod
3 poſſeſſio ſit turbata, * vt ſit deneganda manutentio *Verall. deciſ. 300. par. 2.*

Minùs etiam obſtat *ſtatutum* ſuper hac ſolutione editum, quia iſtud *ſtatutum* reſpicit petitorium, nec ex eo fuit acquiſita aliqua poſſeſſio, quia fuit conditum 23. Martij 1611. & cum primus terminus inciperet in feſto Annunciationis, & ſic 25. Confraternitas non ſoluit, ſed lis fuit mota de menſe Aprilis ſequentis. Vnde neque conſtat de aliqua poſſeſſione, ſine qua non datur manutentio vt ſupra
4 dictum eſt, nec de aliqua patientia, * quæ in iſtis incorporalibus eſt fundamentum quaſi poſſeſſionis *Bald. in l. 2. num. 23. C. de ſeruit. & aqu. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina num. 64. de cauſ. poſſ. & prop. Put. deciſ. 276. lib. 1. num. 3.*

ROMAMA LOCATIONIS DOMVS.

Lunæ 3. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Locatio facta à Canonico in eius Nepotem quando valeat.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutiones Pontificiæ prohibent locationem in conſanguineos Canonicorum intra certum gradum.*
2 *Alienatio facta à Canonico in eius Nepotes cum licentia Papæ valet.*
3 *Papa cenſetur habere notitiam Conſtitutionum, quas confirmauit.*
4 *Quæ notitia ſufficit ad euitandam ſubreptionem.*
5 *Canonicum quem eſſe ex quibus probetur & nu. 7.*
6 *Quod tacitè ineſt præſeruat à ſubreptione.*
8 *Papa, qui ſciuit locationem fuiſſe factam Nepotibus Canonici, & voluit valere, cenſetur derrogaſſe Conſtitutionibus contrarijs.*
9 *Alienationem non fuiſſe vtilem non probatur ex locationibus antiquis.*

DECISIO DCXCIX.

DOmini cenſuerunt locationem, de qua agitur valere, nám etſi adſint Conſtitutiones Sixti IV. Clementis VII. Pauli III. & Pauli IV. prohi-
1 bentes inter alia, * quod locationes non poſſint fieri conſanguineis Canonicorum intra certũ gradum, nihilominus ipſi Pontifices non cẽſentur ſibi, & ſucceſſoribus ligaſſe manus, & propterea cum alienatio, de qua agitur, fuerit facta
2 in nepotes Bartolomei Canonici, * ſi hoc fuit narratum Papæ, & Papa derogauerit dictis Cõſtitutionibus ceſſat omnis ambigendi locus.

Quòd autem omnia prædicta fuerint facta ſatis patet ex ſupplicatione, in qua narratur, quod Oratores erant nepotes Bartolomei Ferratini, & hoc ſufficit pro narratiua, quod eſſent nepotes Bartholomei Canonici. Nàm nedùm Paulus III. cui fuit directa illa ſupplicatio habebat plenam notitiã dictarũ conſtitutionum,
3 * cum illas confirmaſſet, & hoc ſufficit, licet de eis non fuerit facta mentio ad euitandam ſub-
4 reptionem * *Falyn. in c. ſuper litteris nu. 8. verſ. 3. reg. de reſcript.* ſed etiam quod Bartholomeus eſſet Canonicus Sancti Petri, quod deſumitur
5 ex litteris eiuſdem Pontificis * datis in *Summario* Capituli *num. 6.* in quibus Baldo Ferratino mandat, vt Caſalia ab ipſo conducta à dictis Canonicis Sancti Petri dimittat libera in manus Capituli, quod ex eo fecit, quia locatio dictorũ Caſalium tamquã facta nepotibus dicti Canonici Bartholomei erat nulla ex dictis Cõſtitutionibus, & propterea gratia ſuſtinetur, & non eſt ſubreptitia, cum ſub illa expreſſione Bartholomei compræhenderetur illud taci-
6 tum, * quod eſſet Canonicus, cum hoc eſſet notum Papæ *Bald. in conſ. 209. incipit caſus talis eſt per tot. & præſertim num. 1. lib. 1.*

Et prædicta comprobantur, quia Bartolomeus erat Epiſcopus vir in Curia conſpicuus,
7 & Magni nominis, * Vndè non eſt veriſimile, quod Papa ignoraſſet ipſum eſſe Canonicum, quæ veriſimiliter coadiunatur, & clara oſtenditur, quia à tempore Pauli Tertij, vſque ad hæc tempora iſti de Feratinis numquàm fuerunt moleſtati,& non eſt credendnm,quod hoc fuiſſet factum,ſi Papa ignoraſſet locationem fuiſſe factam nepotibus Bartholomei Canonici, cum tunc non minus iuſtè, quàm intrepidè Capitulum recuperaret bona locata cõſanguineis Canonicorum, quod oſtenditur ex multis Iuribus datis pro parte Capituli.

Quòd autem Papa derogauerie dictis Con-
8 ſtitutionibus ſatis patet, quia cum ſciuerit, * vt patet ex prædictis locationem fuiſſe factam nepotibus Canonici, & voluerit illam valere nõ obſtantibus Conſtitutionibus, &c. quorum tenores,&c.cenſetur in tempore derogaſſe prædictis Conſtitutionibus *Butr. in conſ.2.Falyn.in c. nonnulli num.6. circa finem de reſcript. Caſſador. deciſ.10.num.2.ſuper reg.*

Quòd autem dicebatur, alienationem non fuiſſe vtilem viſum fuit Dominis non probari
9 ex locationibus antiquis, * quia ad hunc effectum attenditur tempus locationis, non autem tempus quo res cæpit alienari, vt *extrauaganti ambitioſæ de reb.Eccleſ.non alien.c.2.de feud.Caſſar de Graſſ.deciſ.3.num.16. & deciſ.4. per tot.de reb.Eccleſ.non alien.*

PARISIEN. PECVNIARIA.

Mercurij 5. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Qui conſtitutus fuit Procurator ad exigendum licet per verba importantia ceſſionem, aut dationem in ſolutum expirato mandato aut per mortem conſtituentis, aut per ceſſionem crediti alteri factam, non habet actionem contra debitorem. Retroceſſio crediti probatur ex adductis in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Nec ceſſio, nec datio in ſolutum inducitur ex verbis* cede, e transporta, *quando repugnant conditiones in ea appoſita ſed ceſſionarius cenſetur conſtitutus Procurator ad vtilitatem cedentis num.6.*
2 *Per mandatum ad exigendum non transferuntur vtiles actiones, ſed ſolum exercitium directarum.*
3 *Mandatum ad exigendum cenſetur reuocatum per ceſſionẽ crediti alteri factam, vel per alios actus.*
4 *Mandatum ad exigendum cenſetur reuocatum per mortem mandantis.*
5 *Procurator conſtitutus in rem ſuam non poteſt reuocari.*
7 *Per ceſſionem factam pro tunc debito, vel in futurum debendo non transfertur vtilis actio, nec ius quæſitum non probato, ac liquidato credito.*
8 *Confeſſio non clara non probat contra confitentem.*
9 *Ad validitatem ceſſionis requiritur, quod ceſſionario conſignentur omnia inſtrumenta, vt ceſſus poſſit conueniri.*
10 *Retroceſſio crediti præſumitur ex reſtitutione cedulæ lim. num.16.*
Reſtitutio cedulæ crediti præſumitur ex eo, quod fuit reperta penes aliam perſonam, & alijs rationibus, de quibus num.10. & 12.
11 *Præſumptio præſumptionis admittitur, quando vna venit in conſequentiam alterius.*
13 *Horatius Oricellarius prædicatur pro perſona prudenti.*
14 *Teſtes, qui deponunt de tenore epiſtolæ, ac concordant de loco, vbi illam viderunt ſatis probant.*
15 *Singula, quæ non proſunt ſimul vnita iuuant.*
16 *Retroceſſio crediti non probatur ex quo cedula fuit reperta penes perſonam domeſticam creditoris.*
17 *Declara vt ibi.*

DECISIO DCC.

Nicolaus Naſius ſub die 27. Ianuarij 1507. ceſſit creditum ſcutorum viginti millium, quod habebat cum Horatio Oricellario, Ioanni Baptiſtæ, & Mathæo de Bartholomeis, Mathæo ipſo præſente, & acceptante cum hac tamen conditione ibi *la qual ceſſione il detto Barthol mei hà accettata, & accetta con conditione di tener conto al detto Signor Naſi di quello, che eſſi recupereranno, o faranno recuperare ſopra quel, che gli deue, e potrà douere all'enuenire, & ſenza pregiudicare al loro credito, ragione, attioni, obligationi, & hipoteche, ne che li detti Bartholomei ſiano tenuti incorrere riſchi alcuni,pericoli, ne fortuna, ne di farne alcuna proſecutione, ne diligenza, ſe à loro non parerà; ma ſarà, & ſtarà la detta ceſſione, & il ſucceſſo di eſſa, alli pericoli, riſchi, e fortuna del detto Naſi, & ſopra lui, & ſotto le dette conditioni il detto Bartolomei hà ritirata la promeſſa di detto Signor di Ruccellai,qui di ſopra dettata, & perciò fare, e compire il detto Signor de Naſi hà obligato, & hipotecato tutti, e ciaſcuni ſuoi beni, &c.*

Hoc ſtante dubitaui, an Domini de Bartholomæis habeant intentionem fundatam contra DD. de Oricellarijs, & Rota cenſuit negatiuè reſpondendum; quia iſta non viſa fuit Dominis ceſſio, & datio inſolutum, licet enim ad-
1 ſint verba *cede, & transporta*; * tamen cum repugnent conditiones, quibus fuit factus iſte actus, hæc non dicenda eſt ceſſio *l. per diuerſas C. mandat ibi licet inſtrumento ceſſionis venditionis nomen inſertum ſit* & ſic in caſu illius *text.* non obſtantibus verbis expreſſis ceſſio non vera nõ præiudicat,& in terminis dicit *Dec. in conſ.99. num. 4. verſ. 2. non obſtat &c. Imol. in l. facta §. ſi hæreſſcriptus num. 4. ff. ad Trebell. Surd. Conſ. 22. num. 11. & Conſ. 145. num. 28. & ſeqq. Franc. Becc. Conſ. 105. num. 35.* qui alios allegat, ſed iſte actus viſus potius fuit mandatum ad exigendum,per quod non fuerunt translatæ
2 vtiles actiones, * ſed ſolum exercitium directarum,

rum , vt dicit *Imol. loco præ allegato verſ. vel*
poteſt Gozad. Conſ. 3. num. 8. Vnde fit, quod
cum poſtmodũ Naſius ceſſerit valide ad fauo-
3 rem Bedini * iuxta reſolutiones factas , dictum
mandatum datum per Naſium Bartholomæis
cenſeatur reuocatum *Bart. in d. l. facta §. ſi he-*
res ſub n. 4. verſ. quæro vtrum Confeſſio, vbi etiam
Caſtr. pariter n. 4. verſ. in 2. caſu & in l. per diuer-
ſas num. 6. verſ. aduerte tu clarius C. mandat.
Oſaſch. deciſ. 45. num. 7. & dec. 63. qui licet lo-
quantur in confeſſione cedentis ; attamen illo-
rum dicta procedunt in omnibus alijs actibus ,
vt declarat *Caſtr. in d. §. ſi heres num. 4. Oſaſc. d.*
deciſ. 63. prout , & dictum mandatum debet
4 cenſeri reuocatum per mortem Naſij * *l. eius ,*
vbi Alex. ſub num. 5. ff. ſi certum petat.

Neque placuit , quod Bartholomæi fuerunt
5 conſtituti Procuratores in rem ſuam , * & ideo
non potuerunt reuocari *Caſtr. in l. fin. num. 2.*
verſ. & ſic facta procuratio ff. de donat. & fuit di-
ctum in cauſa Mediolanen. penſionis 5. Martij 1607.
coram Reuerendiſs. D. Archiepiſcopo Lugdunen.
Nam fuit reſponſum , quod licet in narratiua
Naſij conſtituantur Procuratores in rem ſuam,
attamen ipſi acceptarunt ſolum cum dd. condi-
tionibus , quæ cum repugnent naturæ ceſſionis
vt ſupra dictum eſt , non cenſentur conſtituti
Procuratores in rem ſuam , ſed ad vtilitatem
6 Naſij , * vt declarat *Caſtren. in d. l. per diuerſas*
num. 1. C. mandat. vbi eleganter conſtituit dif-
ferentiam inter Procuratorem in rem ſuam , &
ad vtilitatem Domini .

Neque etiam obſtant ea, quæ longa ſerie de-
ducuntur ad oſtenden. ſufficere acceptationem
bo. me. Horatij , quia eſſent conſideranda ſi
non adeſſet reuocatio , ſed cum inducatur ex
prædictis , ceſſat acceptatio Domini Horatij ,
quia eſt intelligenda ſecundum ſubiectam mate-
riam , ſcilicet donec Procurator fuerit reuoca-
tus .

Vlterius conſiderabant Domini , quod qua-
tenus prædictus actus fuiſſet vera ceſſio adhuc
ex ea Bartholomæi non haberent intentionem
fundatam, & hoc ex triplici fundamento . Pri-
mo, quia fuit facta pro eo , quod tunc Naſius
7 debebat, vel infuturum deberet Bartholomæis,*
vtique debito non probato , ac liquidato non
fuit translata vtilis actio , nec ius quæſitum
ipſis Bartholomæis *d. l. per diuerſas C. mandati*
Ibi , *ita tamen , vt ſi quis datis pecunijs huiuſmodi*
ſubiecerit ceſſionem vſque ad ipſam tantummodo ſo-
lutarum pecuniarum quantitatem, & vſurarum eius
actiones exercere permittatur , & ibi gloſ. in ver.
ſolutarum facit ad idem *text. in l. ab Anaſtaſio*
eodem tit. Dec. Conſ. 464 num. 4. & Conſ. 587.
num. 5. verſ. & iſta Concluſio comprobatur , &
ſeqq. Caſtren. in d. l. per diuerſas num. 5. Romanus
Conſ. 86. num. 3 verſ. aut volumus Corn. Conſ. 23.
& hoc expreſsè voluerunt contrahentes in caſu
iſto , dum in cedula , de qua agitur, Bartholo-
mæi acceptarunt ſub conditione , *di tener con-*
to al detto Signor Naſi di quello , che eſſi recupe-
raranno , ò faranno recuperare ſopra quello , che
gli deue , & potrà deuere all' auuenire , quibus
verbis ſatis clare innuitur ratio per Bartholo-
mæos tenenda de debito iam contracto per Na-
ſum , & in futurum contrahendo ; & ſic cum
hodie non conſtet de certitudine dicti debiti
Bartholomei non poſſunt exercere dd. actionis
ex prima allegatis ; Et prædicta eo magis pro-
cedunt , quia debitum Naſij non ſolum non
probatur, verum etiam potius excluditur, cum
ipſe ſoluerit ſummam ſcutorum 8000. Bartho-
lomeis , vt ſtatim dicetur .

Neque obſtat confeſſio Naſij, quia illa con-
feſſio non fuit , quod eſſet debitor ſcutorum
20. m. & hinc fit , quod cum non ſit confeſſio
8 clara * non probat contra confitentem *Mohe-*
dan. deciſ. 2. de reſt. Spol. nam ceſſio ſcutorum
20. m. pro debito ſcutorum 8. m. aut maioris
ſummæ non valeret *d. l. per diuerſas verſ. ita ta-*
men , & ibi gloſ. in v. venditione , & Bart. nu. 2.
C. mandati ,

Secundo quatenus iſte actus eſſet vera ceſſio,
Bartholomæi non haberent intentionem funda-
tam contra DD. de Oricellarijs. Nam vſque de
anno 1590. iſta cedula peruenit ad manus Pom-
pei Bedini,& illam produxit in actis Syluia eius
filia ; vnde fit, quod aut illa non fuit conſigna-
ta Bartholomæis , & ceſſio non valuit , quia
ad validitatem ceſſionis debent conſignari ceſ-
9 ſionario omnia Inſtrumenta , * vt ceſſus poſſit
conueniri *Bald. in l. ſi nomen num. 2. ff. de hæred.*
vel act. vend. Alex. in l. ſtipulandum num. 10. ff. de
verb. oblig. Rot. Ianuen. deciſ. 189. num. 3. Aut
vero fuit conſignata , & cum fuerit reperta pe-
nes Bedinum præſumitur reſtituta, & ex hac re-
10 ſtitutione * præſumitur retroceſſio *l. 1. C. de do-*
nat. quæ quidem præſumptio præſumptionis in
11 hoc caſu eſt admittenda , * cum vna veniat
in conſequentiam alterius , vt fuit reſolutum
in cauſa *Romana Domus in Burgo 30. Martij*
1590. *Coram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinale*
Mantica.

Quod autem cedula præſumatur reſtituta
Naſio , & conſignata Bedino , cui Naſius ceſ-
12 ſit, ſatis patet, * quia de anno 1589. Naſius ſol-
uit Bartholomæis mediante Bancho Domino-
rum de Saluiatis ſcutorum 8000. concurrit
etiam quia bo. me. Horatius Oricellarius ſem-
per recognouit Badinum vti ceſſionarium , vt
patet ex eius litteris miſſiuis, quod non eſt ve-
riſimile , vt feciſſet ſi adhuc vigeret ceſſio facta
ad fauorem dictorum de Bartholomæis ; Ho-
13 ratius enim erat Vir prudens ; * concurrit
etiam quod de anno 1589. Bartholomæi ſcri-
pſerunt bo. me. Horatio nullum amplius ſe ha-
bere intereſſe in hoc credito , & quod fue-
runt à Naſio ſatisfacti , & quamuis Teſtes de-
ponant vidiſſe ſolum copiam litterarum , illam
tamen viderunt in libris illorum de Bartholo-
mæis de Florentia , vbi ſimiles litteræ ſolebant
14 regiſtrari , qui quidem Teſtes ſatis probant , *
cum concordent de loco , vbi viderunt copiam
Epiſtolæ , & de tenore illius *Felyn. in c. ſicut*
num. 2. de re iud. Dec. in c. quoniam contra nu. 237.
de probat. & aduertebant Domini , quod iſtæ
probationes non poterant diuidi , ſed inſimul
conſideranda erat ſolutio ſcutorum 8000. taci-
turnitas, recognitio bo. me. Horatij , & copia
15 Epiſtolæ , ſingula enim , quæ non proſunt *
ſimul collecta iuuant vulg. iur.

Ne-

Neque releuat, quod cedula prædicta potuit haberi aliunde à Naſio, quam ex reſtitutione Bartholomæorum; immo potuit haberi à Bedino, abſque alia reſtitutione, cum eſſet perſo-
16 na domeſtica * *Menoch. de præſumpt. lib.3.præſumpt.*140. *num.* 21. Nam hoc motiuum poſſet conſiderari, ſi nuda cedula reperiretur pænes
17 Bedinum, * ſed cum concurrant alia ſupradicta ponderata, nempè ſolutio ſcutorum octo millia; quod Bartholomæi habuerunt ſe pro ſatisfactis, recognitiones bo. me. Horatij tollitur præſumptio, quod ex alia cauſa, quam ex cauſa reſtitutionis factæ Naſio cedula peruenerit ad manus Bedini.

Ex quibus & alijs doctiſſimè conſideratis in alia *deciſione facta coram Illuſtriſſ. D. meo Card. Lancellotto* Domini dixerũt Bartholomæos nõ habere intentionem fundatam contra DD. de Oricellarijs, &c.

PERVSINA EXECVTIONIS.

Mercurij 5. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inueſtimentum in locis montium probatur ex litteris patentibus.*
2 *Exceptio de iure tertij non admittitur.*
3 *Reſeruans ſibi fructus prædij conſignati non poteſt inſiſtere poſſeſſioni illius prædij.*
4 *Qui in aſſignatione prædij ſibi reſeruauit fructus non poteſt dici vſufructuarius, ſed debet recipere fructus de manu eius, cui facta fuit aſſignatio.*

DECISIO DCCI.

Portiæ futuræ ſponſæ Lucij fuit aſſignata dos ſcut. quattuor millifi per Modeſtam, & Baldaſſarem matrem,& fratrem reſpectiue, & fuit conuentum, quod pro dicta ſumma aſſignaretur prædium *delle rendite* cum iſta reſeruatione *ſi riſeruano ſ. Modeſta, & Baldaſſar tutti li frutti, che ſi racorranno per il tempo ſopra detta poſſeſſione in vita però d'eſſi Signori Baldaſſare, & Signora Modeſta, e che ſopra di ciò non poſſino eſſer moleſtati ne loro heredi per frutti hauuti in vita da eſſi in vita loro* cum fuerit enicta iſta poſſeſſio & pro medietate Portiæ fuerit ſatisfactum pro alia medietate egit contra Hectorem Gratianum, & obtinuit per tres conformes, & nouiſſimè *R.P.D. meus Caualerius* mandauit prætium inueſtiri in tot locis montium, quorum fructus ſtarent ad diſpoſitionem Lucij, & cum de hoc inueſtimento ſatis conſtet ex litteris pa-
1 tentibus * iuxtà notat. per *Decium in conſ.* 36. *num* 2. *Aymon. conſ.*317, *num.* t. difficultas fuit reſtricta ad verba appoſita in inueſtimento, quod fructus ſtarent ad diſpoſitionem Lucij, cum prætenderet Hector ſpectare illos ad Baldaſſarem & Modeſtam, quorum ipſe eſt donatarius, & Baldaſſar declarauit in iſta donatione comprahendi etiam iſtos fructus. Vnde ceſſat motiuum, quod Hæctor non poterat da-
2 re de Iure Baldaſſaris tamquam tertij, * in quo fundatur vltima *deciſio in hac cauſa facta allegando Marſilium ſingul.* 280. *num.* 2.

Hoc tamen non obſtante Domini non receſſerunt à reſolutis,moti ea ratione, quia hic non verſamur in vſufructu, ſed in fructibus reſer-
3 natis, quia prædium fuit conſignatum liberè Lucio. Vnde Modeſta, & Baldaſſar non poterant inſiſtere poſſeſſioni prædij, eum fuerit tranſlata ciuiliter, & naturalitèr in Lucium,
4 & propterea non erant vſufructuarij, * ſed debebant recipere fructus de manu Lucij iuxtà *text. in l. fundi Trebatiani & ibi Gloſſ. in verſ. differentiam & Batt ff. de vſu fruct. legat. Bald. in l.vni* §. *excepto nu.*1. *C. de caduc. toll.* ex quo ſequitur, quod ſicut fructus prædij ſpectabant ad Lucium, ita etiam hodie ſpectant fructus locorum montium, an autem Hæctor tanquã Donatarius poſſit percipere iſtos fructus de manu Lucij, & an obitus Modeſtæ ſuffragetur Lutio; itaut non ſit locus Iuri accreſcendi non eſt præſentis inſpectionis; Sed Hæctor vtatur Iure ſuo, quia ſatis eſt, quod hodie inueſtimentum hoc modo factum ſuſtinetur.

Præſens deciſio non fuit nec confirmata, nec reuocata, ſed ſub die 30. *Octobris* 1613. *fuit ordinatum vt fieret decretum fauorabile vtrique parti.*

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Lunæ 10. *Decembris* 1612.

ARGVMENTVM.

Breuis quidem ſed practicabilis deciſio circa remedia, quibus Iudex debet vti in materia diſſolutionis matrimonij ob impotentiam coheundi.

SVMMARIVM.

1 *Vxore petente diſſolutionem matrimonij ob impotentiam coheundi maritus debet inſpici à Medicis.*
2 *An impedimentum coheundi ſit perpetuum, vel accidentale, ex quibus cognoſcatur remiſſiuè.*
3 *Deuenitur ad triennalem cohabitationem quando impedimentum ex relatione Medicorum apparet eſſe ex frigiditate, aut alia infirmitate.*
4 *Et ante talem cohabitationem non eſt neceſſe, quod confiteantur peccata.*
5 *Quando impedimentum viri eſt naturale, & temporale, cui poteſt ſubueniri abſque periculo vitæ non debet procedi ad cohabitationem, ſed ordinari, quod deueniatur ad remedia ſecundum artem medicam.*
6 *Si autem per aſpectum corporis conſtat virum eſſe im-*

ſe impotentem ratione alicuius impedimenti perpetui, & incurabilis ferri poteſt ſententia ſuper diſſolutione.

7 *Si vero dubitatur an impedimentum ſit naturale vel accidentale, vel à maleficio opera demonum perpetrato ad remedia ſupranaturalia Diuina, & Eccleſiaſtica eſt recurrendum.*

8 *Ex confeſſione mulieris non poteſt Iudex informare animum ſuum circa qualitatem impedimenti viri.*

9 *Dum agitur de diſſolutione matrimonij ſanius eſt peccare in abundanti cautela, & probatione.*

10 *Ad dignoſcendum an impotentia coheundi proueniat ex culpa mulieris fieri debet inſpectio per obſtetrices, & ſi res requirat altiorem peritiam per Medicos.*

DECISIO DCCII.

DVbitai, An eſſet concedenda inſpectio Domini Franciſci, & Dominæ Mariæ coniugum,
& reſpectu Domini Franciſci affirmatiuè fuit
reſolutum, relicto, vt videatur, An etiam ſit inſpicienda
vxor; Nàm cum vxor ipſa petat diſſolutionem
Matrimonij propter impotentiam
1 coeundi * maritus debet inſpici à Medicis, vt
ipſi referant ſecundum artem ſuam, an ſit potens,
& ita fuit ſeruatum in Cauſa *Taurinenſi
Matrimonij 2. Decembris 1591. coram bo. me. Cardinale
Blanchetto, & in alia Romana Matrimonij
coram bo. me. Penia*, & ad hoc benè facit *text. in
argum. in c. fin. verſ. poſtmodum de frigid. & malefic.*
& hoc probatur optima ratione, nàm ſi ex relatione
Medicorum apparet impedimentum
eſſe ex frigiditate, aut ex alia infirmitate, licèt
2 dubitent eſſe perpetuum, aut accidentale, * quæ
quomodo cognoſcatur docet *Sanchez de matrimonio
lib 7. diſp. 107. num. 5. cum ſeqq.* tunc deueniendum
3 eſt ad cohabitationem triennalem * *c.
Laudabilem de frigid. & malefic. Card. in c. 1. nu. 1.
verſ. ſi autem eodem tit. & ibi Præpoſit. num. 7. &
in dicto c. Laudabilem ſub num. 4. in prima oppoſit.
Brunell. de ſponſ. concluſ. 28. limit. 1. & fuit dictum
in allegat. cauſa Taurinenſi Matrimonij 27.
Aprilis 1592.* nec iſto caſu neceſsè eſt, quod cōiuges
ante dictam cohabitationem confiteantur
4 peccata * *Hoſtien. in eodem cap. fin. num. 5.
verſ. vt agerent pœnitentiam Zabarell ibidem n. 2.*
Immò ſi impedimentum eſt naturale, & temporale,
5 * cui propterea poteſt ſubueniri abſque
periculo vitæ, non debet vlteriùs procedi ad
cohabitationem, ſed ordinare, quod deueniatur
ad remedia ſecundum artem Medicorum, vt
docent Theologi locis infra citandis *Siluestr. in
ſumma in verſ. Matrimonium 8. q. 16. nu. 1. & DD.
in d. c. fin. & in c. Laudabilem de frigid. & malefic.*
& è conuerſo ſi conſtat per aſpectum corporis
6 Virum eſſe impotentem, * vt quia ſectus, vel
habet alia impedimenta perpetua, & incurabilia
ſine dilatione, & ſine alia ſolemnitate poteſt
ferri ſententia ſuper diſſolutione *Hoſtien. in c.
1 num. 4. de frigid. & malefic. & in dicto c. Laudabilem
num. 2 in eod. tit.* Si verò dubitaretur, An
7 impedimentum eſſet naturale, vel accidentale, *
vel à maleficio opera Demonum, vel Magorum
perpetrato, vbi non apparet de vitio, aut morbo,
vel defectu membrorum genitalium viſibili
ad remedia ſupernaturalia diuina, & Eccleſiaſtica
potiſſimum recurrendum eſt, & præſertim
ad confeſſionem Sacramentalem ante cohabitationem
triennalem *c. ſi per ſortiarias 33. q. 1.
vbi Doct. & concordant Theologi ſuper 4. Sententiarum
Sanctus Thomas, S. Bonauentura, Petrus de
Palude, Sotus, Durandus, & cæteri Ioannes Nider.
in formicario lib. 5. c. 6. Martinus del Rio diſquiſit.
magic. lib. 6. c. 2. ſect. 3. quæſt. 3. & fuit reſolutum in
allegata cauſa Romana Matrimonij coram bo. me.
Penia.*

Neque obſtat confeſſio Dominæ Mariæ, quia
ex eius relatione Iudex non poteſt bene infor-
8 mare animum ſuum, * An impedimentum ſit ex
maleficio, vel à natura, & quatenus à natura,
An ſit accidentale, & remediabile, vel perpetuũ,
9 & cum agatur de diſſolutione Matrimonij, *
quo caſu ſaniùs eſt peccare in abundanti cautela,
& probatione iuxtà *gloſ. fin. in dicto cap. fin.
Hoſtien. num. 2. Abb. num. 7. & 11.* Ideò dixerunt
Domini non obſtante dicta confeſſione Mariæ
deueniendum eſſe ad dictam inſpectionem.

In relationibus Cauſarum poſtmodùm feci
verbum ſuper inſpectione D. Mariæ, vt ſcilicèt,
videretur, An impotentia coeundi proueniat
10 ex culpa ſua, * & placuit Dominis eſſe inſpiciēdam
ab Oſtetricibus, quarum relationes poterunt
conſiderari, etſi reperiretur aliquod impedimentum,
& Iudex cognouerit altiorem requiri
peritiam, quàm mulierum, poterit inſpici
à Medicis iuxtà *Conſilium Aretini 142. num. 17.
verſ. ne igitur facultas probationis pereat, &c.*

TARENTINA CANONICATVS.

Lunæ 10. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Vſus alternatiuæ quando ammittatur.

SVMMARIVM.

1 *Menſis poſt acceptationem alternatiua efficitur Apoſtolicus.*

2 *Beneficia Protbonotarij Apoſtolici ſunt reſeruata, & num. 9. rationes pro negatiua num. 10.*

3 *Beneficia Subcollectoris Apoſtolici ſunt reſeruata.*

4 *Conferens beneficium reſeruatum ammittit vſum alternatiuæ.*

5 *Ad hunc effectum tamen requiritur plena probatio ſcientiæ reſeruationis.*

6 *Principalis cenſetur ab eius Procuratore certioratus, quandò interuenit tempus conſiderabile, & num. 7.*

7 Roman. conſ. 481. num. 7. *quando procedat.*

8 *Procuratoris negligentia in certiorando eius principalem non poteſt conſiderari quando breue tempus intereeſſit.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO DCCIII.

DOmini non dubitarunt, quod cum alternati-
ua fuerit acceptata die Veneris 6. Martij
1608. ille menſis ſtatim poſt acceptationem
1 fuerit affectus Apoſtolicus * *Mandoſ. conſ.18.in
princ.& ſub num.8.& fuit reſolutum in Cauſa Se-
gobienſi Beneficij 26. May 1604. coram bo.me.In-
ſto, & in alia cauſa Tarentina Canonicatus 4.May
1611.coram Reuerendiſſimo D.Archiepiſcopo Lug-
dunenſi*, ſed difficultas eſt [An Archiepiſcopus
ammiſerit alternatiuam,ex quo die 28. eiuſdem
menſis,& Anni contulerit Canonicatum vacan-
tem per obitum Prothonotarij Apoſtolici, cu-
2 ius beneficia erant reſeruata, * vt in *Extrauag.
ad Regim de præb.* quæ innouatur per *reg.1.Can-
cellariæ*, & aliud per obitum Subcollectoris A-
3 poſtolici,quod etiam erat reſeruatum, * vt in
extrauagant.ad Romani de præben.& habetur in
regula 4.Cancellariæ licèt enim conſerens bene-
4 ficia reſeruata ammittat vſum alternatiuæ *
Ant.Aug.tit.de reſeruat. §. 1. *Mandoſ.conſ.21.* ta-
men ad hunc effectum requiritur plena proba-
5 tio ſcientiæ reſeruationis * *Put. deciſ.142. nu.2.
lib. 1.* & benè facit alia *deciſio 106. eodem lib.* &
351. *lib.2. ſecundum nouam impreſſ. Verall. deciſ.*
109 *num.6.lib.3.*

Et cauſa diſcuſſa Domini confirmãdo aliam
deciſionem dixerunt, & ſi prædicta vera ſint, Ar-
chiepiſcopum tamen non ammiſiſſe vſum alter-
natiuæ; non probatur enim in hoc caſu plena
probatio reſeruationis,nàm reſpectu alternati-
uæ,quamuis dicatur, quod Archiepiſcopus po-
tuit certiorari intra 20. dies, & præſumitur ab
6 eius Procuratore certioratus * iuxtà *conſ. Ro-
mani* 481 *num.7. Lancell. de attent. c. 2. num 92.
verſ. 5. & dixit Rot. in Cauſa Romana pecuniaria*
20.*Maij* 1580.*coram Contuccio ſub num.7.*fuit ni-
hilominùs reſponſum, quod *Conſilium Romani*
7 procedit, * quando interuenit tempus conſide-
rabile,itaût ſi Procurator non certioraſſet prin-
cipalem,diceretur eſſe negligens; At in caſu iſto
ſi in tempore prædicto Archiepiſcopus non
fuiſſet certioratus, non poteſt conſiderari ali-
qua negligentia Procuratoris, quia tempus eſt
8 breue, * & vix ſufficiebat etiam cum maxima
diligentia tranſmittendo litteras per Tabellio-
narios ordinarios ad certiorandum dictum
Archiepiſcopum; Neque dicebant Domini ad-
miniculari certiorationem Archiepiſcopi ac-
ceptationis alternatiuæ ex vno teſte, qui depo-
nit,quod erat publica vox, & ſama, quod Ar-
chiepiſcopus acceptauerat alternatiuam, quia
iſta publica vox, & ſama potuit oriri ex eo,
quod ordo fuerit datus ad acceptandum alter-
natiuam. Vndè pernecesſè non ſequitur, quod
fuerit orta ex ipſa acceptatione alternatiuæ, &
quamuis videatur ſubiungere ortam fuiſſe pu-
blicam vocem,& famam, quia quidam Nobilis
portauerat acceptationem alternatiuæ, tamen
vltrà, quod eſt vnicus,circa hoc viſum fuit Do-
minis,quod non deponat ante collationem, ſed
poſt collationem, alius verò teſtis non deponit
de publica voce, & ſama ante collationem, etſi
deponeret intraret reſponſio, de qua ſupra di-
ctum eſt.

Quantum attinet ad id, quod Archiepiſco-
pus contulit Canonicatum Prothonotarij de-
functi, quem ſciebat eſſe Prothonotarium, vt
conſtat ex Epiſtolis datis per Archiepiſcopum,
& ſic ceſſat motiuum *deciſionis*, quod ignora-
batur, an eſſet Prothonotarius, vt fuit etiam
pluries dubitatum in Rota, An probaretur Pro-
thonotarius. Nàm fuit reſponſum, quod licèt
9 veritas ſit,quod talia beneficia ſint reſeruata,*
& iſtam ſententiam ſemper tenuit *Rot. vt per
Mandoſ.reg.1.q.6. verſ. opinionem affirmatiuam,&
eſt deciſio Veralli* 127. *lib.1. in manuſcript. & fuit
ſæpiùs reſolutum*;tamen *Mandoſ.vbi ſup. num.*1.2.
10 & 3. affert plures rationes pro negatiua * à
quibus,vt apparet ex Epiſtola D.Archiepiſcopi
fuit deceptus,itaut ex prædictis videatur excu-
ſandus.

Quòd autem contulerit Canonicatum Sub-
collectoris nihil fuit probatum circa ſententiã
Archiepiſcopi, & ideò multò magis etiam cir-
ca iſtud caput intrant prædicta,&c.

CASALEN. OPTIONIS.

Veneris 14.Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Optio in beneficijs reſeruatis quando in-
tret; Et alia de optione, de quibus in
Summario.

SVMMARIVM.

1 *Domus, quæ non eſt de annexis Canonicatui reſer
uato poteſt optari.*
2 *Beneficium, quod vacat per aſſecutionem alterius
eſt reſeruatum.*
3 Extrauagant. execrabilis, §. quæ omnia de
præbend. *habet locum ſolum in Parochialibus.*
4 *Reſeruatio ſpecialis nõ impedit optionem, & n. 6.
vid.num.12.*
5 *Limita quando reſeruatio eſt facta motu proprio.*
7 *Limita ſecundò ſi in reſeruatione ſpeciali derro-
getur conſuetudini optandi vid.num.8. & 13.*
9 *Beneficium, quod vacat per aſſecutionem alterius
incompatibilis dicitur vacare in Curia.*
10 *Maximè ſtante decreto Papæ de dimittendo.*
11 *Domus Canonicatus,qui vacauit in Curia non po-
teſt optari.*
14 *Reſeruatio vigore* extrauagant. ad regimen
eſt generalis.
15 *Ius optandi non intrat in beneficio, quod vacauit
in menſe reſeruato,& in Curia num.*18
16 Regula 8. Cancell. *tollit ius optandi.*
17 *Domum eſſe de pertinentijs Canonicatus probatur
ex ſtatuto,quod illam vocat præbendalem.*

DECISIO DCCIV.

PEr aſſecutionem Parochialis factam per Sci-
pionem cum decreto de dimittendo in ma-
nibus Papæ vacarunt Canonicatus, & præben
da,de

Digitized by Google

da, de quibus fuit prouiſus Marcus Antonius,
ſed cum antè dictam prouiſionẽ Proſper tamquam antiquior Canonicus optaſſet Domum
Canonicalem; Dubitaui ad quem dicta Domus
ſpectarer, An, ſcilicet, ad Marcum Antonium,
vel ad Proſperum.

Et pro Proſpero dicebatur, quod huiuſmodi
Domus non erat de annexis Canonicatui, &
præbendæ, & propterea quatenus eſſet locus
reſſeruationi, quæ impediret optionem, Atta-
1 men cum iſta Domus nõ eſſet de aunexis * po-
terat per antiquiorem Canonicũ optari. *Card,
conſ.16.ant.num.primum.*

Secũdò dicebatur, quod in omnem euentum
iſta non eſt reſeruatio generalis, quia licet be-
neficium, quod vacat per aſſecutionum alterius
2 ſit reſeruatum, * vt in *extrauaganti execrabilis §.
quæ omnia, & ſingula de præben.* tamen diſpoſitio
illius *extrauagant.* habet locum tantùm in Paro-
3 chialibus, vt patet ex eius lectura, & propterea
4 iſta reſeruatio remanet ſpecialis, * quæ non
impedir optionem *Lap. Abb. in c fin. num.9. de
conſuet. in 6. vbi Franc. in §. in præben. num. 6. &
Gemin. num.3. Idem Gemin. in conſ.30. num. 8.*

Neq; reſpondeatur, quod reſeruatio ſpecialis
5 facta motu proprio * impedit optionẽ *Franc. vbi
ſup. Caſſad. deciſ.4. de conceſſ. præben. Put. deciſ.4.
lib.2. Staphil. de lit. gra. de vi, & effectu clauſularũ
quomodo deroget ſtat. & conſuet. fol. mihi 195. n.2.*
quia iſta non eſt reſeruatio facta motu proprio,
6 & propterea non impedir opinionem. *

Neque etiam dicatur, quod reſeruatio ſpe-
cialis pariter impedit optionem, ſi in ea de-
7 rogetur conſuetudini optandi * *Rot. deciſ.5. de
conſuetudine in nou. Caſſad. deciſ.4. in fine de con-
ceſſ. præbend. Creſcent. dec.9. eodem tit. Franc. Mar-
cus q.1269. lib.1. Staphil. vbi ſup. num.1. & fuit di-
ctum in Cauſa Caſalen. optionis 23. Martij 1609.
coram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinale Lancel-
lotto,* quia iſta derogatio in caſu iſto non ſuffra-
8 gatur, cum ſit in gratia Marci Antonij, * ante
quàm gratiam Proſper optauerat domum,
quod potuit facere, quia tunc vacabat licèt fu-
turus euentus pacificæ poſſeſſionis Parochialis
obtẽtæ à Scipione debuiſſet declarare, An optio
ſuſtineretur *Caſtr. conſ.265. num.2. verſ. ſed agi-
tur vſque ad fin. vol.2. & dixit Rot in cauſa Cala-
guritana dimidiæ portionis 17. Martij 1603. coram
Reuerendiſſimo Epiſcopo Attrebatten.*

Prædictis tamen non obſtantibus Domini cẽ-
ſuerunt Domum ſpectare ad Marcum Antoniũ,
moti primo ea ratione, quia Canonicatus, &
præbenda vacarunt in Curia, quod probatur,
quia vacarunt per aſſecutionem alterius incõ-
9 patibilis * vigore prouiſionis Papæ iuxtà di-
ſpoſitionem *extrauagantis ad Regimen de præben.
inter communes*, quæ renouatur per *Regulas Cã-
cellariæ* ſtante maximè decreto Papæ de dimit-
10 tendo * *Simonett. de reſeruat. q.26. num.1. & ſeqq.*
11 Et propterea dicta domus non potuit optari *
*c. fin. in verſ. in præbendis verò de conſuet. in 6.
Card. conſ.16. in princ. Gemin. conſ.30. & 39. Rot.
deciſ.4. de conſuet. & deciſ.1. de rer. permut. in nou.
Paris. conſ.10 num.4. lib.4. Aeneas de Falcon. de re-
ſeruat. q 4. effectu 2. num.2. Simonet. de reſeruat. q.
45. num.1. & ibi adden. Mohedan. deciſ 27. de præb.
Staphil. de litt. grat. loco alleg. num.2.*

Secundò huiuſmodi Domus non potuit optari,
quia quicquid ſit de illa diſtinctione inter re-
12 ſeruationem generalem, & ſpecialem, * de qua,
ſupra dictum eſt, quæ de conſuetudine videtur
13 habere difficultatem, * vt per *Rot. deciſ. 1. de
rer. permut. in non. num. 4. verſ. quod eſt verum in
non reſeruatis, & num.7. Simonetta de reſeruatione
q.45. num.1.* Hic ſumus extra iſtam difficultatẽ,
14 quia reſeruatio, de qua agitur eſt generalis, *
cum ſit vigore *extrauagantis ad regimen.* quæ in-
nouatur per *regulas Cancellariæ Simonett. de re-
ſeruatione q.26. num.4.*

Tertiò huiuſmodi Domus non potuit opta-
ri, quia cum Scipio aſſecutus fuerit Parochialẽ
16 in menſe reſeruato, * tunc vacauit Canonica-
tus ex ſupradictis, & ideò intrat reſeruatio *re-
gulæ octauæ*, quæ expreſſis verbis tollit Ius optã-
16 di, * vt fuit cõſideratum in cauſa *Hipporegien.
Præbendæ 27. Iunij 1607. coram R.D. meo Man-
zanedo, & in alia Bonon. Præbenda 13. Maij 1609.
coram eodem, & pariter in alia Bononien. præbendæ
28. Iunij 1608. coram Reuerendiſſimo Domino Ar-
chiepiſcopo Damaſceno, & nouiſſimè in cauſa Fer-
rarien. Domus 5. Iunij 1610. coram Reuerendiſſimo
Domino meo Archiepiſcopo Bononienſi.*

Non obſtant in contrarium adducta, non
primò, quod domus non ſit de pertinentijs Ca-
nonicatus, cùm contrarium ſit verius, nàm *ſta-
17 tutum* ipſum loquens de optione * vocet illas
domus præbendales, & ſic intrat *Conſil. Cardina-
lis 16.* & fuit ponderatum in *deciſionibus modò
ſupra allegatis*, & præſertim in cauſa *Lucana
optionis 13. Maij 1609. corã R.D.P. meo Manzane-
do*, in quibus locis habetur ſufficere, quod vlti-
mo loco defunctus poſſederit domum vti de
pertinentijs Canonicatus.

Non ſecundum, quia quicquid ſit de illa di-
ſtinctione inter reſeruationem generalem, &
ſpecialem, hic ſumus in reſeruatione generali,
vt ſupra dictum eſt; Et ceſſat omnis difficultas
18 ſtante vacatione in Curia, * & propterea non
eſt opus videre, An reſeruatio fuerit facta mo-
tu proprio, & cum derogatione, quod conſide-
rat etiam *Simonetta de reſeruat. q. 45. num. 3. &
ſeqq.* qui dicit, quod hodiè reſeruationes ſolent
fieri cum derogatione, & motu proprio, &c.

BONONIENSIS EXPENSARVM.

Veneris 14. *Decembris* 1612.

ARGVMENTVM.

Quædam notabilia circa condemnationem
in expenſis.

SVMMARIVM.

1 *Condemnatio in expenſis in cauſa factis intelligi-
tur de omnibus expenſis in quibuſcunque inſtan-
tijs factis.*
2 *Per condemnationem in expenſis in cauſa factis
non*

Digitized by Google

non cenſetur condemuatus in ſecunda inſtantia qui in negotio principali ſuccubuit, in prima ſi in ea fuit abſolutus ab expenſis.

3 *Quandò pars abſoluitur ab expenſis Iudex appellationis ſimpliciter confirmando illam ſententiam licet condemnet in expenſis in cauſa factis non cenſetur condemnare in expenſis primæ inſtantiæ.*

4 *Sententia contra ſententiam abſque reuocatione non valet.*

5 *Rota ſemper condemnat in expenſis nec admittit iuſtam cauſam litigandi.*

6 *Quandò ſententia reuocatur ex eiſdem actis pars debet condemnari in expenſis; ſecùs ſi ex nouiter deductis.*

DECISIO DCCV.

FVit lata ſententia in partibus ad fauorem
Peregrini contra Ceruiam,qui etiam fuit cõ-
demnatus in expenſis, & introducta cauſa in
Rota obtinuit dictam ſententiam reuocari, &
dictum Peregrinum in expenſis in cauſa factis
condemnari. Vndè dubitaui. An in taxatione
expenſarum, venirent etiam taxandæ expenſæ
factæ in partibus, & *Rota* cenſuit affirmatiuè
reſpondendum, quia condemnatio in expenſis
1 in cauſa factis * intelligitur de omnibus expẽ-
ſis factis, in quibuſcumque inſtantijs *Dec. in c.
ſapè num.34.de appell.Marſ. Singul.684. Put. deciſ.246.lib.2,*

Neque obſtat;quod Ceruia ſuccubuit in partibus,& fuerit condemnatus in expenſis,& proptereà dicendum ſit, Peregrinum per dicta verba in expenſis in cauſa factis non cenſeri debere Condemnatum in expenſis factis in alijs
inſtantijs, cum in eis obtinuerit, prout per dicta verba non cenſetur Condemnatus illæ in
2 ſecunda inſtantia, * qui in negotio principali
ſuccubuit in prima,ſi in ea fuit abſolutus ab expenſis *Put.d.deciſ.246.lib.2.& dixit Rot.in cauſa Peruſina Cenſus 14. Decembris 1601. coram bo. me. Iuſto.* Nam fuit reſponſum maximam adeſſe
differẽtiam inter iſtos duos caſus,quandò enim
3 pars abſoluitur ab expenſis * Iudex appellationis ſimpliciter confirmado illam ſententiam,licèt condemnet in expenſis in cauſa factis, non
cenſetur ob id condemnare in expenſis primæ
inſtantiæ, quia non reuocat illam ſententiam,
ſed confirmat, alias Sententia non ſuſtineretur,
4 tur,quia eſſet ſententia contra ſententiam abſq;
reuocatione *Dec.conſ.294. col.2. Iaſ. in l.nam eſt poſteà §. ſi damnetur num.7.de iur.iur,* In caſu autem noſtro ceſſat prædicta ratio, quia non eſt ſententia contra ſententiam, quia ſententia de partibus reuocatur,& victus victori in expenſis condemnatur,

Minus facit,quod Peregrinus habuit iuſtam
cauſam litigandi cum obtinuerit ſententiam
pro ſe in partibus. Qui vltra quod *Rota* non
5 admittit iſtam concluſionem* cum ſemper con-
demnet in expenſis *Caſſad. deciſ. 13. de reſcript. Put. d. deciſ. 246. Veſtr. in prax. lib. 8. c. 2. num. 10. Sarnen. in reg. de annal. q. 41. in principio* in terminis, quod quando ſententiæ re-
6 uocantur ex eidem actis, * licet ſecus ſit quan-
do ex nouiter deductis quod pars debeat condemnari in expenſis dicunt *Bart. in l. properandum §. Sine autem num. 3. C. de Iudic. Anchar. Conſ. 415. num. verſ. circa aliud Alex. conſ. 183. numer. 16. lib. 6. Vital. in Clement. 1. num. 38. & 39. de Sent. & reiud. Rot. decis. 10. de dol.& cont.in nou. Cappell. Tholoſan. dec. 223. Verall. deciſ. 179. & 346. parte 1. & 242 p. 3.*

THEATINA IVRISDICTIONIS.

Lunæ 17. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Manutentio in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem Epiſcopo intra limites ſuę Diæceſis quando debeatur; ſeu potius inferiori contra eum.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet de iure intentionem fundatam in locis intra limites ſuæ Diæceſis. Contra ſi adſit priuilegium in contrarium num. 5.*

2 *Etiam ad effectum manutentionis. Amplia nu. 4.*

3 *Maxime in cauſis criminalibus, & matrimonialibus,*

5 *Manutentio in cognitione cauſarum in quibuſdam locis alicuius Diæceſis contra Epiſcopum debetur inferiori, qui docet de priuilegio, & poſſeſſione num. 7. & 12.*

Priuilegium alicui conceſſum exercendi iuriſdictionem intra limites alicuius Diæceſis ſuffragatur contra Epiſcopum num. 5.

6 *Beneplacitum Apoſtolicum ex obſeruantia præſumitur,*

8 *Viſitationes ab Epiſcopo factæ poſt* Concilium *non releuãt ſi dubitetur an fuerint factæ iure ordinario, vel vigore Concilij.*

9 *Viſitationes factæ ab Epiſcopo poſt* Concilium *cenſentur factæ vigore* Concilij.

10 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. §. ad hec de reformat. *diſpoſitio quando locum habeat.*

Sicuti declarationes Sac. Congregat. ſuper *eo num. 10.*

11 Declarationes Illuſtriſſimorum Interpretum Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. de reformat. *loquuntur, quando agitur ſuper immemorabili.*

DECISIO DCCVI.

LIcet locus Attiſſæ ſit intra limites Diœceſis
Theatinæ iuxta reſolutiones in hac cauſa
1 factas, * & propterea Reuerendiſs. Archiepic.
habeat intentionem fundatam de iure, vt in c.
omnes Baſilicæ 16. q. 7. Roman. Conſ. 130. nu. 4. verſ. habet enim Epiſcopus Fædericus de Senis Conſ. 145. num. 6. ante fin. verſ. vnde ſi aliquis:
2 Etiam ad effectum manutentionis, * vt in c.
cum perſonæ de priuil. in 6. & tanto magis in
3 cauſis criminalibus, * & matrimonialibus vi-
gore *Concilij Tridentini Seſſ. 24. c. 20. §. ad hæc*

de

Digitized by Google

de reform. ex cuius ſententia *Sac. Congr.* cenſuit,
quod etiam quod inferior alleget immemora-
4 bilē,* quod nihilominus Ordinarius debeat ma-
nuteneri, donec de ea per tres cōformes cogno-
ſcatur. Nihilominus Rota in caſu, de quo agitur,
Præpoſito Atteſino dandum eſſe mandatum de
manutenendo quo ad cognitionem cauſarum
5 Ciuilium, matrimonialium, & criminalium,
quia nedum conſtat de poſſeſſione dicti Præpo-
ſiti, verum etiam docet de priuilegio ſibi con-
ceſſo vſque de anno 1118. & tunc exiſtente
Epiſcopo, & Capitulo Theatino ſubſcripto ab
ipſomet Epiſcopo, & Canonicis quod priui-
legium ſuffragatur cum fuerit datum ante Pau-
linam de conſenſu Capituli *c. 2. & c. etiam num. 5.
& c. tua de his, quæ fiunt à Prælat. c. Paſtoralis in
fine, vbi gloſ. vltima de donat. Faderic. de Senis
Conſ. 111. num 3. in fin. Verſ. nam cum in tali ex-
emptione, & fuit dictum in alia Theatina Iuriſ-
ditionis 26. Martij præteriti coram R. P. D. meo
Caualerio;* vltra quod ex obſeruantia ſubſecuta
nempe ex ſolutione Biſantij, de quo in dicto
priuilegio, & ex cognitione cauſarum, quate-
nus beneplacitum Apoſtolicum fuiſſet neceſſari-
6 um * eſſet præſumendum *Gonzal. ſuper reg. 8.
gloſ. 12. num. 76.* Vnde ſequitur, quod cum
Reuerendiſs. Epiſcopus nitatur ſola diſpoſitio-
ne Iuris Communis; Præpoſitus autem alleget
7 poſſeſſionem, & priuilegium, * quod ipſe ſit
manutenendus; vt habetur in dicto *c. cum per-
ſonæ de priuil. in 6. vbi Ancharan. in 12. notab.
Cem. in §. fin. circa fin. & ibi etiam Franc, nu. 2.
& 3. & dixit Rota in Salmantina iuriſditionis 17.
Decembris 1582. Coram recol. mem. Cardinale
Seraphino, & in alia Aquilana iuriſditionis 30.
Maij 1607. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Neque obſtant viſitationes datæ pro parte
Reuerendiſs. Domini Archiepiſcopi quia nulla
viſitatio datur ante *Concilium Tridentinum*, illæ
autem, quæ dantur ſunt poſt *Concilium Triden-
tinum*, vnde cum non conſtet illas fuiſſe factas
8 iure ordinario, * vel vigore Concilij iſta pro-
batio tanquam dubia non releuat Reuerendiſs.
Archiepiſcopum *c. in præſentia de probat. & in
puncto fuit reſolutum in d. cauſa Aquilana*, in qua
dicitur, quod cum non doceretur de viſitatio-
nibus ante *Concilium*, quod veriſimile erat, quod
9 fuerit facta vigore *Concilij* * allegando in argu-
mento *text. in l. quæ iam mulier ff. de rei vend. l.
2. ff. de acquir. poſſeſ.*

Non obſtat diſpoſitio *Concilij Tridentini, &
declaratio Illuſtriſſimorum Interpretum*, quia, li-
cet verum ſit, quod dum cognoſcitur ſuper im-
memorabili per tres conformes Ordinarius de-
beat manuteneri; tamen quicquid ſit, an *Con-
cilium* procedat in Decanis, & alijs Deputatis
in eadem Eccleſia tantum, * vel etiam in In-
ferioribus aliarum Eccleſiarum, in quibus non
habere locum diſpoſitio *Concilij Tridentini* cen-
ſuit *Rota in cauſa Salamantina Iuriſdictionis pri-
ma Iulij 1565. coram Ioannem Aldobrandino, &
in alia Burgen. Iuriſdictionis 19. Decembris 1594.
Coram Orano* Quia poſtmodum non fuerit fa-
cta huiuſmodi diſtinctio *coram me in cauſa Ba-
ren. Iuriſdictionis, & in alia Theatina Iuriſdi-
ctionis Coram R. P. D. meo Caualerio, & deciſ.
Concilij* videntur indiſtincte loqui; & propterea
quicquid ſit de hac reſponſione firmiter fuit di-
11 ctum, quod *declarationes Concilij* loquuntur, *
quando agitur ſuper immemorabili tantum;
Hic autem docetur de priuilegio & de antiquiſ-
ſima poſſeſſione, vnde niſi aliud cenſuerit *Sac.
Congregatio* placuit Dominis diſpoſitionem *Sa-
cri Concilij* eſſe intelligendam quo ad manuten-
12 tionem dandam inferiori, * qui docet de pri-
uilegio, & poſſeſſione ſecundum terminos *c.
cum perſonæ de priuil. in 6.*

Et ita concluſum &c.

Præſens deciſio fuit reuocata 5. Decembris 1614.

CONCHEN SALARII.

Lunæ 17. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Salarium ſiue conuentum, ſiue non, debe-
tur Procuratori, qui eſt ſolitus locare
operas ſuas; Nec poteſt euitari ſolutio
ſub prætextu, quod promiſſio certæ ſum-
mæ illi facta in caſum victoriæ ſapiat pa-
ctum de quota lite; vel quod fuerit re-
uocatum mandatum.

SVMMARIVM.

1 *Salarium non conuentum debetur ſolis perſonis,
quæ vacant honoribus.*
2 *Salarium non Conuentum non debetur.*
3 *Limita in Ciuitate, in qua quis eſt ſolitus locare
operas ſuas.*
4 Petrus Ameragha *laudatur.*
5 *Taxatio Salarij Procuratoris relinquitur religio-
ni iudicantis, qui debet obſeruare qualitatem per-
ſonæ, & cauſæ.*
6 *Pactum de dando certam ſummam Procuratori in
euentum victoriæ non ſapit pactum de quota litis,
niſi adſit additum, quod in caſu ſuccumbentiæ
nihil debeat dari.*
7 *Reuocatio mandati procuræ poſt litem conteſtatam
non valet.*
8 *Declara procedere, quando pars aduerſa ſe oppo-
nit, vel Procurator ipſe.*

DECISIO DCCVII.

FVit reſolutum D. Petro Ameraghæ deberi ſa-
larium ad rationem ſcutorum 100. pro quo-
libet anno, ſcilicet à die acceptationis manda-
ti vſque ad expeditionem executorialium: li-
1 cet enim ſolis perſonis, quæ vacant honoribus *
debeatur ſalarium non Conuentum, vt in *l. 1.
ff. de ex extra ordin. congnit.* alias non
Conuentum non debetur * ex allegatis per *Fa-
deric. de ſen. in Conſ. 218. per tot.* tamen hoc
non procedit in illa Ciuitate, in qua quis eſt ſo-
litus locare operas ſuas, * vt per *Federicum lo-
co alleg. Corneus Conſ. 116. lib. 4. Put. dec. 44.
lib. 2.*

lib. 2. prout eſt notorium de Domino Ameraga, qui multa cnm laude dinerſa negotia tractat. * Vnde nedum debetur illi ſalarium poſt illius aſſignationem ſub die 17. Martij 1600. ſed etiam ante dictam aſſignationem, & hoc quidem Salarium debetur ad rationem ſcutorum centum, quia nedum D. Amereghæ fuit aſſignta iſta ſumma, vt patet in litteris, verum etiam, quia illa viſa fuit multum conue-
5 niens attenta qualitate cauſa, & perſonæ, * quibus conſideratis taxatio relinquatur Religioni Iudicantis *Bald. in conſ.* 155. *in fin. lib.* 5. *Bart. in l. ſaio in fine principij ff. de annuis legatis Coru. d. conſ.*116. *num.* 4. *lib.* 4. *Capic. deciſ.* 27. *num.* 2.

Neque obſtat, quod promiſſio ſcutor. 100. fuit facta in caſum Victoriæ, & ideò videtur ſapere pactum de quota litis, quod in Iure eſt reprobatum, quia obiectum procederet ſi fuiſ-
6 ſet additum, * quod in euentum ſuccumbentiæ nihil debuiſſet dari, ſed cum hoc non fuiſſet conuentum, & propterea iuxta merces etiam in iſto caſu fuiſſet debita prædictum pactum de danda certam ſummam in euentum Victoriæ non ſapit pactum de quota litis, ſed potiùs eſt quædam promiſſio ad reddendum Patronum cauſæ diligentiorem & ideò à Iure non eſt improbata, vt declarant *Caſtren. in l. ſumptus n.*2. *ff. de pact. & Salicet in l. ſalarium num.*1. *per tot. ff. mandati, & in l. ſi qui Aduocatorum num.*3.*C. de pact. Vicent. de Franch· deciſ.* 265. *num.* 2. *in fin. Euerard. conſ.*212. *col. vltima verſ. prauterea.*

Minus etiam facit, quod D. Amerapha fuit reuocatus, quia cum iſta reuocatio fuerit poſt
7 litem conteſtatam * abſque iuſta cauſa non valuit *l. poſt litem ff. de procur. c.* 2. *eodem tit. in* 6. & quamuis iſta Concluſio procedat, quando pars
8 aduerſa ſe opponit, * vel Procurator ipſe, vt in *l. qua omnia* §. *Sed etſi Adrius, & ibi gloſ. in verb. mentiri ff. de Procur. Odofred. in l. poſt litem ſub nu.*1. *eodem tit.* tamen in iſto caſu ſatis D. Ameraga ſe oppoſuit cum ſemper fuerit proſecutus cauſam, & obtinuit victoriam, & litteras ipſas executoriales, quibus vſa eſt pars, quæ hodiè negat ſoluere ſalarium &c.

SENOGALLIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 17. *Decembris* 1612.

ARGVMENTVM.

Sententia quando pro parte ſuſtineatur, vel non, & quid in laudo.

SVMMARIVM.

1 *Executio vigore laudi habentis capitula ſeparata ſuſtinetur quoad capitula iuſta, & reuocatur quoad iniuſta, & num.* 22.

2 *Contrarium. Vid. num.* 14.

Executio facta vigore ſententia habentis capitula ſeparata ſuſtinetur quo ad capitula iuſta, & re-

*uocatur quo ad iniuſta; secùs ſi vigore laudi n.*2.

3 *Laudum de ſui natura videtur indiuiduum.*

*Et tranſactioni æquiparatur num.*3. *&* 5. *Sed vid. ibi.*

4 *Tranſactio poteſt pro parte valere, & pro parte non.*

6 *Laudum facit de non debito debitum.*

7 *Laudum non eſt tranſactio explicita, ſed commiſſa in arbitrium tertij.*

8 *Arbiter eſt ad inſtar Iudicis.*

9 *Laudum non eſt propriè ſententia.*

10 *Finitum per ſententiam, & per laudum æquiparantur.*

11 *Sententia habens capitula ſeparata valet quo ad vnum, licet non quo ad aliud & num.* 25.

12 *Sententia cenſetur indiuidua in quolibet capite.*

13 *Laudum continens plura capita poteſt valere quo ad vnum, licet non quo ad aliud, quia tot cenſentur lauda quot capita.*

14 Bart. conſ. 159. num. 8. lib. 1. *in quibus terminis loquatur.*

Soc. Sen. conſ. 105. num. 6. lib. 4. *in quibus terminis loquatur num.* 14.

Aldobrad. conſ. 77. num. 21. conſ. 78. num. 13. & conſ. 79. nu. 1. *in quibus terminis loquatur n.* 14.

15 Tex. in l. in hoc iudicio ff. famil. erciſc. *quando procedat.*

16 Bald. in addit. ad Specul· tit. de arbitr. propè finem *in quibus terminis loquatur.*

17 Franch. deciſ. 173. nu. 4. *quomodo intelligatur.*

18 *Compromiſſum non ſuſtinetur quo ad alios ex defectu voluntatis contrahentium, quando vnus ex arbitris non poteſt ſuſcipere officium, vt quia eſt ſerus.*

19 *Compromiſſum non valet quando plura capita fuerunt propoſita, & arbiter ſolùm ſuper quibuſdam pronunciauit.*

20 Mohedan. deciſ. 10. de reiud. *in quibus terminis loquatur.*

Rimin. iun. conſ. 127. num. 15. lib. 2. *in quibus terminis loquatur num.* 20.

21 *Laudum, quod continet plura capitula, ſed non omnia ad fauorem vnius partis ſed promiſcuè non poteſt exequi quoad vnum caput quin exequatur etiam quoad aliud.*

23 *Sententia, qua non continet capitula ſeparata non valet pro parte.*

24 *Prout ſi continet capitula ſeparata, ſed fuit petita vnica ſumma, & ſuper ea pronunciatum.*

DECISIO DCCVIII.

FVit factum compromiſſum, & inde latum laudum, & executioni demandatum per A. C. & cum Rota reſoluerit laudum in certis capitibus eſſe iniuſtum, & propterea executionem eſſe reuocandam quo ad illa capita tan-
1 tum, * quia cum capitula ſint ſeparata quoad capitula, in quibus debitum verum eſt, executio ſuſtinetur *Aretin. in l. certa conditio* §. *quoniam num.* 22. *ff. ſi cert. petat. cum alijs pluribus Doctoribus allegatis in Cauſa Melphien. Spoliorum* 11. *Octobris* 1576. *coram bo. me. Lauretano*, & cum pars huic reſolutioni non acquieuerit ſub prætextu, quod prædicta habeant locum quando executio fuit facta vigore ſententiæ

ſecus autem quando vigore landi, * quia lau-
dum de ſui natura videtur indiuiduum cum
3 tranſactioni æquiparetur, * quæ pro parte po-
teſt valere, & pro parte non, * vt in puncto
videtur *conſ. Bartol.159. nu.8. lib.1. Soccin. Sen. conſ.105. num.6. lib. 4. Bald. in addit ad ſpeculat. tit. de arbitr. propè fin. verſ. an compromiſſum generale Aldroband.conſ.77.num.21. & conſ. 78. num.13. & conſ.79. num. 1. Riminald. Iun. conſ.127. num.15. lib.2. Vincent. de Franch. dec. 173. num. 4. Mobedan. deciſ. 10. de reiud.* Ideò iterum propoſui dubium, & DD. ex eiſdem rationibus ſteterunt *in deciſir*.

Non obſtant in contrarium adducta, quia non videtur poſſe conſtitui differentiam in iſtis terminis inter laudum, & ſententiam licet enim verum ſit, quod laudum tranſactioni
5 æquiparatur *, tamen multum inter ſeſe diffe-
runt, quia laudum facit de non debito debi-
6 tum, * vt per *Caſtrenſ. in conſ. 122. incip. verò puncto col. 2. ante num. 2. verſ. 2. videndum eſt lib.2.* & non eſt tranſactio explicita, ſed com-
7 miſſa in arbitrium tertij * *Soccin. ſen. conſ. 85. num. 2. lib. 1. verſ. & in primis pro declaratione*,
8 & Arbiter inſtar Iudicis eſt* *l.1. ff.de recept.arb.*
9 & licet laudum non ſit propriè ſententia * *Caſtren. conſ.260. incipit viris comprom. col.3.nu.4. verſ. circa ſecundum lib.1.* tamen finitum per
10 ſententiam, * & per laudum æquiparatur *c.1. de lit. conteſt. in 6. Federic. de Senis conſ. 285. ante finem verſ. ſi dictum Arbitratoris*, & propterea
11 ſicuti ſi capitula ſint ſeparata * ſententia valet quoad vnum, licet non quoad aliud *Io. Andr. in c. tum inter ante num. 13. verſ. per prædicta patet, & ibi Bart. nu.26. circa medium verſ. ſolutio datur ſuper pluribus Imol. num. 2. verſ. aut non fuit actum Falyn. num. 6. verſ. fallit primo de ſent. & reiud.* & ſolum ſententia cenſetur in-
12 diuidua in quolibet capite * *l etiam §. 1. vbi Gloſſ. ff. de muner.* ita laudum, cum contineat
13 plura capita * poteſt valere quoad vnum, licet non valeat quoad aliud, quia non verſamur in tranſactione explicita, ſed commiſſa in arbitrium tertij, & ideò tot cenſeri debent lauda, quot ſunt capita ſeparata, vt dicitur de ſententia iuxta notat. per *Gabriel. in conſ. 56. num. 19. verſ. ſiquidem tot. cenſentur capita iuncto verſ. ſicut ſententia lib. 1. & in terminis compromiſſi dicit Corneus in conſ.49. num.15. vol.2.*

Neque prædictis reſiſtunt Doctores præcitati; nam *Bart Soccin.* & *Aldroband.* loquun-
14 tur *, quādò laudum fuit nullum in vna parte, quia tunc cenſetur nullum in totum, & hoc quando materia eſt indiuidua, quod probatur, quia fundant eorum dicta in *l. in hoc Iudicio ff.*
15 *famil. Erciſc.* quæ procedit, * quando res non poteſt pro parte explicari, & quando materia eſt indiuidua, vt declarat *Gabr. conſ.56. nu.18. & 19. vol. 1.* qui non eſt caſus noſter, cum agatur de capitulis ſeparatis, & in iſtis terminis, ſcilicet quando materia eſt indiuidua, vel quando non poteſt pro parte explicari, loqui-
16 tur *Bald. in addit. ad ſpecul.* * *Vinc.* verò de
17 *Franch.* eſt intelligendus, * quando ex deffe-
ctu conditionis perſonæ vnus ex arbitris non
18 poteſt ſuſcipere officium, vt quia ſit ſeruus, *
tunc compromiſſum nō ſuſtinetur quoad alios ex deffectu voluntatis contrahentium, & benè quia voluerunt conſentire in tertium, & ita loquitur *text. in l. pedius §. 1. ff. de arbitr. & Albericus ibidem in 1. quæſt.* quos allegat *Vincent. de Franch.* vel quando plura capita fue-
19 runt propoſita, * & arbiter ſuper quibuſdam ſolis pronunciauit prout loquitur *Bald. in l.qui tamen in principio ff. de arbitr.* qui caſus non applicantur ad præſentem, de quo agitur, cum reſpiciat ſolum iuſtitiam capituli ſeparati. *Mo-*
20 *bedan.* denique, * & *Riminald.* loquuntur, quā-
21 dò laudum continet plura capitula, * ſed non omnia ad fauorem vnius partis ſed promiſcuè, & ideò non poteſt exequi laudum, quoad vnū caput, quin non exequatur etiam quoad aliud, cum non poſſit pro parte explicari, quia cum laudum æquiparetur tranſactioni, & contractui non poteſt pro vna ex partibus valere, quo minus non valeat quoad aliam, & hoc quia, licet capitula ſint ſeparata, reſpectu tamen intereſſe, & voluntatis compromittentium ſunt adeò connexa, & indiuidua, & inter ſe correſpectiua, vt vnum ab altero ſeparari non poſſit iuxt. notat. in *l.4. §. Cato ff. de verb. oblig.* quod non eſt in præſenti caſu, quia capita ſunt diuiſa, & ſeparata ad fauorem vnius partis; itaut non poſſit conſiderari aliqua correſpectiuitas, & propterea ſi laudum propter exceſſum in vno capite non ſuſtineatur, debet ni-
22 hilominus ſuſtineri in alijs. *

Neque obſtat, quod vnica petitio fuit facta coram A. C. & ideò executio non debet ſuſtineri pro parte, vt per *Put. dec. 115. lib. 1. ſe-*
23 *cundum nouam impreſſionem*, quia verè *Put.* * quærit, quando ſententia valet pro parte, & deſtinguit, quod aut non continet capitula ſeparata, & non valet, aut prætenſio continet
24 capitula ſeparata, * fuit tamen petita vnica ſumma, & ſuper ea prononciatum, & non valet, aut petitio, & ſententia continent capitu-
25 la ſeparata, * & valet licet in aliquibus non ſuſtineatur; in propoſito autem laudum continet capitula ſeparata, & cum eius executio fuerit petita coram A. C. fuit quidem petita iuxta contenta in dicto laudo, & ſic per capitula ſeparata. Vnde etſi executio non valet quoad cærta capitula, debet tamen valere, quoad alia per ſupradicta.

Et ita reſolutum contra Claudium informantem, &c.

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 17. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Vigore obligationis Cameralis poteſt agi tàm contra hæredem, quam contra hæredem hæredis obligati, etiam ſi ſit hæres beneficiatus, dumodò vires hæredi-

ta-

tatis ſufficiant; & alia, quæ patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Additio hæreditatis non probatur ex eo quod quis fuit vti talis citatus, vel Procurator abſque mandato ad comparendum pro ſuo principali vti hærede.*

2 *Procurator, qui ſine mandato comparuit non præiudicauit.*

3 *Actio executiua, quæ competit contra defunctum, competit etiam contra eius hæredem.*

4 *Etiam ſi ſit hæres beneficiatus, quatenus vires hæreditatis ſufficiant.*

5 *Ceſſionarius poteſt agere executiuè vigore ceſſionis ſibi factæ.*

6 *In clauſula* pro quibus &c. *ſolet extendi obligatio Cameralis.*

7 *Obligatio Cameralis tranſit tam contra hæredem, quam contra hæredem hæredis.*

8 *Creditor cenſus, ad cuius fauorem fuit facta obligatio ab impoſitore de faciendo conſentire omnem perſonam non poteſt obtinere relaxationem mandati vigore prædictæ obligationis, dum percipit fructus cenſus.*

DECISIO DCCIX.

Ardicinus della Porta de Anno 1573. impoſuit annuum cenſum ſcutorum 112. ſuper certa domo, & vinea, quem vendidit Victoriæ Iſeæ prætio ſcutorum 1500. & promiſit facere conſentire omnem perſonam, & ſe in forma Cameræ obligauit. Poſtmodum die 4. Ianuarij 1585. Franciſcus frater, & hæres dicti Ardicinij, vt ipſæ aſſeruit in Inſtrumento ratificauit huiuſmodi impoſitionem, & fideiuſſit vti principalis, principaliter, & inſolidum, & denique Victoria prædicta 24. eiuſdem menſis Ianuarij, & anni 1585. donauit hunc cenſum Gulielmo Baneio, qui ſub prætextu, quod Vener. Confraternitas SS. Trinitatis ſit hæres D. Franciſci, & quod moleſtetur à Creditoribus petit mandatum contra d. Confraternitatem ad effectum vt faciat conſentire creditores pro dicta ſumma ſcutorum 1500.

Hoc dubium habet plures inſpectiones, prima eſt, vt videatur, an Societas ſit hæres prædicti Franciſci; quia de hoc in actis non con-
1 ſtat licet ſemel tamquàm talis fuerit citata, * ſcilicet fuerit citatus Hieronymus Cacacenus eius Procurator, qui comparuit, & cum non conſtet habuiſſe mandatum ad comparendum
2 pro Confraternitate, * tamquam hærede Franciſci non potuit ei præiudicare *Abb. conſ.* 55. *num.6. lib.* 1. *Bald. conſ.* 182. *col. fin. propè fin. lib.* 1. ſed quia dabatur magnus fumus poterit hoc plenius probari.

Secunda inſpectio eſt quatenus probetur Confraternitatem fuiſſe hæredem prædicti Franciſci, an poſſit agi executiuè contra dictã Confraternitatem, & difficultas conſiſtit in eo, an poſſet procedi executiuè contra Franciſcũ, quia ſi ſic obligatio tranſiuit in Confraterni-
3 tatem * *L. vnica C. vt actio ab hærede, & contra hæredem l.* 1. *r. ſi cert. petat. Natt. conſ.* 430. *num.*1. etiam quod ſit hæres cum beneficio le-
4 gis, & Inuentarij, * quatenus eius vires ſufficiant *Aymon. conſ.*225. *ante num.*12. *verſ. poſito, & non conceſſo. Surd. conſ.*577. *num.*16. & Gulielmus vigore ceſſionis potuiſſet agere execu-
5 tiuè * *Surd. conſ.*444. *num.* 12.

An autem poſſet procedi executiuè contra Franciſcum eſt difficultas, quia Ardicinus ſe obligauerat in forma Cameræ, attamen Franciſcus non ſe obligauit ſub tali vinculo, ſed ſimpliciter ratificauit, & fideiuſſit, vti principalis principaliter, & in ſolidum, & licet adſit clauſula *pro quibus &c.* in qua ſolet extendi
6 obligatio Cameralis, * non tamen eſt in obligatione Franciſci, ſed in obligatione Dominorum de Gambara, qui promiſerunt releuare idemnem Franciſcum.

Sed circa hunc punctum ceſſat omnis difficultas, quia Franciſcus in fideiuſſione fatetur ſe hæredem Ardicini, & hoc etia declarauit in actis, vt *in proceſſu fol.* 141. licet eum beneficio legis, & inuentarij; ſed cum Ardicinus eſſet in forma Cameræ obligatus, iſta obligatio tranſi-
7 uit in Franciſcum, * & per conſequens in hæredem hæredis, ſcilicet in Confraternitatem ex ſuperius allegaris.

Tertia inſpectio eſt, vt videatur, an Gulielmus patiatur moleſtias & circa hanc inſpectionem eſt neceſſaria melior probatio, quia ſolum datur proteſtatio bo. me. Iuſtiniani Orphini contra dictam Confraternitatem, vt inueſtiantur pecuniæ depoſitatæ per ipſum, vt impinguatur hæreditas quoudam Franciſci à Porta vt in *fol.* 99. & inſuper datur fides additionis hæreditatis Ardicini factæ per Franciſcum: in quo aſſeruit certam domum fuiſſe venditam dicto Orphino, & prætenditur eſſe domum, ſuper qua fuit impoſitus cenſus, & dato, quod hoc probaretur, non propterea releuaret, quia non inde reſultat, quod Gu-
8 lielmus non habeat fructus cenſus, * itaut ſit locus relaxationi mandati vigore prædictæ obligationi de faciendo conſentire omnem perſonam &c. vltra quod ſi aliquod ex hoc probaretur impedimentum, non tamen probatur de aliquo impedimento ſuper parte cenſus, qui remanet ſuper vinea, &c.

ROMANA ADITIONIS HAEREDITATIS.

Mercurij 23. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Retentio datur nulliter poſſidenti, Immiſſio ſuſtinetur pro ea parte, quæ ad eum, qui petijt immiſſionem ſpectat, quamuis fuerit obtenta immiſſio ſuper tota re, ſi tamen de tempore immiſſionis non cõſtabat.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſidenti .*

2 *Retentio datur ei , cui nulliter fuit data poſſeſſio .*

3 *Immiſſio conceſſa in tota re , quæ tamen niſi pro parte ſpectabat ad illum , qui petut immiſſionem ſuſtinetur pro illa parte ſi de tempore executionis immiſſionis non conſtabat .*

4 *In executiuis non attenditur quod poteſt in futurum deduci, ſed quod probatum eſt .*

5 *Pater ſuccedit filio ab inteſtato .*

6 *Poſſidens vigore primi decreti dicitur poſſidere , vt pignus conuentionale , non vt res ſua .*

Poſſidens rem vt pignus conuentionale non lucratur fructus num. 6.

7 *Immiſſus ratione dationis in ſolutum lucratur fructus .*

DECISIO DCCX.

QVod Ioannes Antonius eſſet reintegrandus ad tres parres bonoeum , de quibus agitur videbatur expeditum apud Dominos , quia conſtabat iſtas tres partes eſſe ſuppoſitas fideicommiſſo, ſed difficultas conſiſtebat in quarta parte , quæ erat libera , in qua Antonia petebat manutentionem , quod placuit Dominis ſi non per viam poſſeſſionis, de qua plenè con-
1 ſtabat , & ideò videbatue intrare * diſpoſitio
§. *hodie inſtit. de interd.* ſaltem pee viam reten-
2 tionis ,* quia poſſeſſio nullitèr data ſi deberet
de nouo dari, niſi aliud obſtet , eſt confirmanda *Verall. deciſ.175. par.3.*

Non obſtat , quod immiſſio fuit conceſſa Antoniæ in tota domo , & cum pro tribus paetibus non ſuſtineatur,debet corruere in totum: quia fuit reſponſum , quod de tempore execu-
3 tionis immiſſionis non conſtabat , * quod iſta
bona eſſent ſuppoſita fideicommiſſo, & ex tunc deductis erat iudicandum , peæſertim cum in executiuis non attendatur , quod poteſt in fu-
4 turum deduci , * ſed quod probatum eſt;vt fuit
reſolutum in Cauſa *Regimen. S. Thomæ* 10. *Decembris* 1576. *coram Orıolen. ſub num.* 27. *quæ eſt deciſ.* 100. *num. 27. par.* 1. Vnde intrat omnis æquitas , quod Antonio ſi non detur manutentio , ſaltem detur retentio .

Minus facit , quod Antonius erat in poſſeſſione iſtorum bonorum eatione crediti Dotalis ſuæ matris, nam cum eſſent tres filij,omnes habeut ſuam partem in dicto credito, & cum duo Pattem præmortui eſſent , Pater quoad duas
5 partes illis ſucceſſit * *iuxt. text. in auth. defun-*
*cto C. ad Tertull. & ibi Bartol. Craſſus in §. ſucceſſio ab inteſtato quæſt.*23. *num.* 1. Vnde Io. Antonius in iſta quarta paete libera poteſt prætẽdere tantũ tertiã partem ratione crediti dotalis, cuius reſpectu cum immiſsio Ioannis Antonij fuerit tantum ex primo decreto, poſsidebat, vt
6 pignus conuentionale , * non vt rem ſuam , &
ita non lucratur fructus *Alex. conſ.* 70. *num. 7. lib.*7. ſed Antonina fuit immiſſa ratione datio-
7 nis * inſolutum & ſic habuit,poſſeſsionem rei ,
quoad iſtam quartam pattem, & lucrata eſt illius fructus , & ſic ex prædictis illi videtur concedenda manutentio ſeù retentio .

Præſens deciſio fuit confirmata die 29. Nouembris ſequentis .

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Mercurij 23. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Aditio hæreditatis facta ſolum ad effectum renunciandi, non acquirendi non præiudicat , ſed ſolum validat ceſſionem , & donationem hæreditatis. Per tranſactionem ſuper hæreditate non receditur à præcedenti repudiatione , quando fit proteſtatio .

SVMMARIVM.

1 *In tranſactione eſſe comprehenſa bona certæ hæreditatis ex nonnullis deducitur ibi .*

2 *Ceſſio , & donatio ſupponit aditionem hæreditatis. illamque inducit .*

3 *Additio hæreditatis inducta per ceſſionem , & renunciationem eſt momentanea, quando non fit niſi ad finem renunciandi , non autem acquirendi .*

Ex ceſſione , & renunciatione non inducitur aditio hæreditatis , quæ præiudicet num. 3.

4 *Reſeruatio bonorum non intelligitur de illis prius repudiatis .*

5 *Proteſtatio , quod per ſolutionem debitorum non intendit adire hæreditatem ſuffragatur .*

6 *Proteſtatio vitiat actum , non autem vitiatur , dum verſatur in iis , quæ pendent ab ipſius proteſtantis voluntate, vt de tranſactione ſuper hæreditate facta cum proteſtatione de non recedendo ab antecedenti repudiatione.*

DECISIO DCCXI.

DVbium originale in hac cauſa eſt ; an conſtaret Comitem Leonettum eſſe hæredem Patris , quod negatiuè fuit reſolutum 20. *Febr.*1612. quia conſtabat de expreſſa eius repudiatione , & cum poſtmodum fuerit reperta quædam tranſactio facta cum Comite Ranutio fratre poſt dictam repudiationem, iterum propoſui cauſam 25. *Maij ſequentis* , & Domini perſiſterunt in reſolutis ; ſed quia præſupponebatur fuiſſe tranſactum ſolum ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis , quod non verificabatur in facto ; iterum & ſic tertio volui audire partes ſuper eodem dubio , pro cuius reſolutione fuerunt excitatæ tres difficultates . Primo vt videatur , quæ bona compræhendantur in dicta tranſactione . Secundo an ex dicta tranſactione poſsit inferri ad adirionem . Tertio an ſtante repudiatione prius facta , & peoteſtatione miſſa in tranſactione de non recedendo à repudiatione vitietur potius ipſa tranſactio , quam indicatur aditio .

Quantùm attinet ad primam non videbatur

poſſe

poſſe dubitari in ipſa tranſactione venire bona
5 hæreditaria Comitis Dulcij Patris , * & communia inter ipſos fratres , quod patet ex verbis ipſius tranſactionis , quatenus in ea fatentur tranſigere ſuper bonis communibus inter eos , item quatenus Co. Leonettus renunciat *la ſua rata , e portione del podere di certa torta , e le caſe poſte in quieto , e la poſſeſſione nella tenuta di Baſibi e li poderi di Parmelo* , quæ bona expreſſa reperiuntur in Inuentario facto per Dominum Comitem Rainutium ſuo nomine , & dicti Comitis Leonetti , in quo poſtquam ſub particulari rubrica fuerunt deſignata bona fideicommiſſaria ſub alia rubrica ſpecialiter deſignantur bona reperta in hæreditate Comitis Dulcij , inter quæ expreſsè leguntur prædicta bona , poſteà in tranſactione ſpecificata ; vltra quod in eadem tranſactione ad inuentarium fit relatio . Eoque magis hoc eſt dicendum , quia in tranſactione Comes Leonettus dat liberam facultatem Comiti Rainutio appræhendendi omnes fructus , & ſupellectiles , & beſtias repertas poſt mortem Comitis Dulcij & repertas in dicto inuentario , quæ bona non videtur dubitandum , quod ſint hæreditaria Comitis Dulcij . Nam quoad fructus , quamuis illi proceſsiſſent ex bonis fideicommiſſarijs erant effecti proprij ipſius Comiti Dulcij , & non ſpectant ad fideicommiſſum , nec cum eo veniebant reſtituendi ſucceſſori in fideicommiſſo , ſed ſpectabant ad hæreditatem dicti Comitis Dulcij , prout etiam ad illum ſpectabant ſuppellectilia , & animalia prædicta , quæ non poſſunt dici de fideicommiſſo a 200. annis relicto

Quantum attinet ad ſecundum : an ex dicta tranſactione poſsit inferri ad aditionem , articulus erat difficilis , quia , vt apparet ex verbis tranſactionis habetur *dat , renunciat , cedit , & concedit dicto fratri.&c.* ſuam ratā portionem in prædictis bonis , quæ ceſſio , & donatio
2 ſupponit additionem , * & illam inducit *Corn. conſ.211. num.1. lib.2. Menoch conſ.1. nu. 488. & ſeqq. Aymon. conſ.200. num.1. Illuſtriſſ. Mantica de coniect. vltim. volunt. lib.2. tit. 12. nu.17. verſ. ergo uero .*

A tamen conſiderabant Domini , cum præceſſerit repudiatio expreſſa facta per Comitem Leonettum , proteſtatioque in principio tranſactionis , quod hæc omnia fiebant ſine præiudicio prædictæ repudiationis , quod hæc omnia fuerunt facta animo non acquirendi , ſed renunciandi tantum modò , tunc enim licet verū fuerit,quod talis datio,& ceſsio non poſſit dari ſine antecedenti additione , cum quis non poſsit dare prius non acquiſitum , nihilominus talis aditio in hoc caſu videtur momen-
3 tanea , * cum non fiat niſi ad finem renunciandi , non verò acquirendi , & tunc talis aditio inducitur ad effectum tantummodò validandi ipſam ceſſionem , & dationem , non autem ad effectum inducendi aditionem , quæ præiudicet *Soccin. Sen. conſ.183. num.27. & ſeqq. l. 2. Aymon. conſ.200. num. 2. verſ. intelligo tamen .*

Neque releuat , quod Comes Leonettus non ceſſerit omnibus bonis , & ſic hæreditati , cum aliqua ſibi reſeruauerit , quia immo ceſſit omnibus bonis , ſtante repudiatione præcedente , & licet aliquid ſibi reſeruauerit in iſta tranſa-
4 ctione non cenſetur reſeruatum , * tanquam de bonis Patris priùs repudiatis , ſed tanquam de bonis effectis ipſius Comitis Rainutij , *vt fuit conſideratum in vltima deciſione* , prout etiam ſolutio debitorum Patris promiſſa per eundem Comitem Rainutium potuit fieri , ex quo Comes Leonettus in multis erat obligatus , & pro honore familiæ ; vtraque ſolutio debitorum cum proteſtatione,quod quis non intendit
5 adire , * ſuffragatur , quæ quidem proteſtatio ſatis hic aderat , ſtante proteſtatione de non recedendo à repudiatione , *vt fuit conſideratum in dicta vltima deciſione .*

Quantum attinet ad tertium dicebatur,quod ſtante repudiatione præcedenti , & proteſtatione in ipſa tranſactione , quod non intendebat recedere à repudiatione , ſi aliquid fuit factum in præiudicium repudiationis in tranſactione , ex eo cenſetur vitiata tranſactio , non autem
6 repudiatio , * ex quo ſumus in his , quæ pendent ab ipſius proteſtantis voluntate; quia proteſtatio vitiat actum , & ſic tranſactionem , non autem proteſtatio vitiatur ab ipſa tranſactione *Surd. in conſ.143. num. 59. in fin. & num. 60.* non enim poteſt dici , quod iſta ſit proteſtatio contraria facto , quia hoc eſſet conſiderandum ſi ageretur de vno actu , & de vna proteſtatione ſuper illo actu , ſed hic agitur de duobus actibus , nempè repudiatione , & tranſactione ; & vnica proteſtatione de tranſigendo ſine præiudicio repudiationis& ſic quatenus tranſactio contrarietur repudiationi , magis vitiatur tranſactio , quam repudiatio , vt benè fere in terminis conſiderat *Surd. vbi ſupra .*

Ex quibus fuit concluſum non conſtare de aditione Comitis Leonetti , quæ obſtet &c.

CORDVBEN. GABELLARVM.

Lunæ 28. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Interdictum abſque liquidatione quando poſſit relaxari .

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio ab interdicto à Rota piè agendo conceditur cum reincidentia ad hoc vt intra tempus abſolutionis poſſit parere .*

2 *Interdictum abſque liquidatione poteſt relaxari .*

3 *Declara procedere , quando pars non comparuit ad petendam liquidationem ; ſecus ſi è conuerſo .*

4 *Declaratoria relaxatur; & datur interdictum , vbi conſtat de contumacia .*

5 *Interdictum abſque liquidatione poteſt relaxari , etiam ſi pars comparuerit , & petierit liquidationem , quando ipſa pars tenebatur conficere libros ex quibus poſſet fieri liquidatio .*

6 *Li-*

Digitized by Google

6 *Liquidationis reſeruatio appoſita in ſententia in-
telligitur, prout de iure, ſcilicet, vt fiat per il-
lum, cui incumbit.*

DECISIO DCCXII.

DVbitaui an Gubernatori vigintiquattuor, &
iuratis ſit concedenda abſolutio ab interdi-
cto, donec fiat liquidatio Gabellarum exacta-
tum, & non reſtitutarum, cum huiuſmodi in-
terdictum emanauerit in ſententia bo. me. Pe-
niæ, quæ præcipit, quod Ciuitas ſe abſtineat
ab exactione huiuſmodi Gabellarum, & quod
reponat, & reintegret Decanum, & Capitulum,
& alias perſonas Eccleſiaſticas in ſuam pri-
ſtinam libertatem, & illis reſtituat pecunias ex-
actas reſeruando ſibi quoad reſtitutionem exa-
ctarum Gabellarum liquidationem, quibus nõ
fuit paritum, & ideò videretur dicendum, quod
non eſſet danda abſolutio, nihilominus Do-
mini voluerunt piè agendo, quod detur abſo-
1 lutio * cum reincidentia poſt duos menſes, in
quo termino Gubernator, & alij pareant, li-
quident, & reſtituant iuxtà formam ſententiæ.

Neque obſtat, quod interdictum non potuit
concedi ante liquidationem, quia nec quoad
alia fuit paritum, vltraque abſque liquidatio-
2 ne potuit relaxari * *Miles in repertorio in v. ex-
communicatus iuſtè Rot. deciſ. 5. de re iud. in nou.
Achil. deciſ. 1. in princip. de ſent. excomm. Mar-
cus Anton Gennen. in prax. Cur. Neapol. cap. 29.
in addit. num. 24. & 25. & fuit reſolutum in cau-
ſa Derthuſen. decimarum 11. May 1609. coram
Domino meo Archiepiſcopo Lugdunen.* vbi fuit di-
ctum, quod ſi pars compareat, & petit liquida-
3 tionem, * quod non eſt locus relaxationi in-
terdicti, & declarationi excommunicationis;
ſecus autem ſi non comparet, prout in caſu
iſto, quia per non comparitionem conſtat de
4 contumacia partis, ex qua datur declaratoria, *
& relaxatur interdictum *Marian. Soccin. in cap.
nulli num. 7. de ſent. excomm. Abb. in cap. 1. nu.
7. de Iudic. Caſſador. dec. 5. numer. 7. de conſt.
& hanc diſtinctionem in puncto firmant Achill. d.
deciſ. num. 2. de ſent. excomm. & Marc. Ant. Ge-
nuen. pariter loco præcit.*

Et vlterius dicebatur, quod cum pars ad-
uerſa comparuiſſet, & petiiſſet liquidatio-
nem, quod nihilominus interdictum erat rela-
5 xandum, * cum ipſa pars teneretur conficere
libros, ex quibus poteſt fieri liquidatio. Ita
C. ſar de Graſſ. dec. 5. num. 5. de reſt. ſpoliat.

Neque facit, quod bo. me. Penia in ſen-
tentia reſeruauit ſibi liquidationem, quia illa
6 reſeruatio intelligitur prout de Iure * à quo
ſententia recipit interpretationem, ſcilicet vt
liquidatio fieret per illum, cui incumberet, &
Rota liquidationem approbaret.

MEDIOLANEN. IVRISPATRONAT.

Lunæ 28. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Bona ſpectare ad certam Eccleſiam probatur ex
inuentario, locationibus, & ſimilibus.*
2 *Amplia etiam ſi diuerſimodè appareat ſcriptum à
Notario.*
3 *Eccleſiam non poſſe ſundari ſine dote, concluſio
procedit, in conſecratione, & in collatione in ti-
tulum beneficij.*

DECISIO DCCXIII.

DOmini perſiſterunt in reſolutis *coram me*, ſci-
licet bona, de quibus agitur ſpectare ad Cap-
pellam Sanctæ Mariæ, quæ eſt Cappella Maior
in Eccleſia eiuſdem nominis; non autem ad
ipſam Eccleſiam; Nàm vltrà inuentarium exhi-
1 bitum * per Cappellanum in viſitatione Sancti
Caroli, & ab ipſo approbatum, vt dicitur in alia
deciſione, concurrunt locationes, exactiones, &
ſimilia, quæ fuerunt facta ſub parte bonorum,
quæ prætenduntur ab ipſo Archidiacono, qui
prætendebat vnionem ſub nomine Cappellæ
Sanctæ Mariæ, non autem ſub nomine Eccleſiæ.

Neque obſtat, quod attendendum eſt, quod
ſcripſerit Notarius, ſcilicet bona Eccleſiæ San-
ctæ Mariæ, &c. quia quicquid ſcripſerit Nota-
2 rius non potuit præiudicare Inuentario, * da-
to ſub nomine Cappellæ, & à Sancto Carolo
tunc approbato; maximè cum appareat error
Notarij, dùm dixit Eccleſiam de Iurepatrona-
tus, & tamen non Eccleſia, ſed ipſa Cappella eſt
de Iurepatronatus, vt Rota firmauit, & hodie
non eſt ampliùs in controuerſia.

Minus releuat, quod prædicta redducuntur
ambigua, cum Eccleſia non poſſit fundari ſine
dote, & ideò magis videtur dicendum, quod
bona ſpectent ad Eccleſiam, quam ad Cappel-
lam, quia huic fundamento fuit reſponſum in
alia deciſione, cui fuit additum concluſionem
3 procedere in conſecratione, * & in collatio-
ne in titulum Beneficij *c. cum ſicut iuncta gloſſ. in
Verbo conſecranda de Conſecratione Eccleſiæ, vel
Altaris.*

Alia tolluntur ex reſponſionibus datis in vl-
tima *deciſione*, quæ placuerunt Dominis.

CAESENATEN. LAVDEMIORVM.

Veneris 1. Februarij 1613.

ARGVMENTVM.

Eccleſia prætendebat quaſi poſſeſſionem
exigendi laudemia ad rationem quat-
tuor, Communitas verò illa ſoluendi ad
rationem duorum, & fuit reſolutum pro
manutentione ad fauorem Cõmunitatis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore litis motæ.*
2 *Vnica ſolutio ſufficit ad acquirendam poſſeſſionem in incorporalibus.*
3 *Poſſeſſio ciuilis præſumitur continuata, vſque ad decennium.*
4 *Quaſi poſſeſſio ammittitur, dùm patitur ex aduerſo fieri plures actus in contrarium.*
5 *Ad ammittendam quaſi poſſeſſionem in negatiuis requiritur denegatio ſolutionis,& taciturnitas per decennium.*
6 *Declara procedere in actibus ſimpliciter negatiuis; ſecùs ſi è conuerſo, vt ſi negaſſet ſoluere ad rationem quattuor, & ſoluiſſet ad rationem duorum.*
7 *Solutiones factæ poſt executum monitorium non ſuffragantur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem.*
8 *Lis habet initium ab eius conteſtatione.*
9 *Ad conteſtationem litis,quæ requirantur.*
10 *Geſta poſt executum monitorium,quod non fuit reproductum, non ſunt attentata.*
11 *Ad hoc,vt poſſeſſioni Communitatis per particulares dicatur praiudicatum requiritur frequentia actuum,& taciturnitas per longum tempus.*

DECISIO DCCXIV.

DVbitaui cui ſit dandum mandatum de manutenendo; An Eeclеſiæ in quaſi poſſeſſione
exigendi laudemia ad rationem quattuor; An
verò Communitati in quaſi poſſeſſione ſoluendi ad rationem duorum,& viſum fuit Rotæ dā-
1 dum eſſe Communitati ad rationem duorum,*
quia de eius quaſi poſſeſſione conſtat de tempore litis motæ,§.*hodiè inſtit.de interd.* quæ quidem poſſeſſio probatur ex pluribus ſolutioni-
2 bus,cum vna regulariter ſufficiat,* cum verſemur in incorporalibus *Abb.in cap. cum Eccleſiæ num.23 de cauſſ.poſſ.& propriet. vbi Rip.num.52. Alex.conſ.vlt.num.1.lib.1. Rom. conſ.311. num.7. Verall. deciſ. 337.num.fin.p.2.*
Neque obſtat, quod Eccleſia oſtendat exegiſſ. ad rationē quattuor de annis 1589.1590. & 1591. Quia fuit reſponſum iſtam quaſi poſſeſſionem non ſuffragari;licet enim poſſeſſio ciuilis præſumatur continuata vſque ad decen-
3 nium* *Bart.in capit. ſiue poſſidetis num.7. cap.de probat.Bald.conſ.12. num.11. lib.1. Rip. in d.cap. cum Eccleſia num.23.*Hic autem à die ſolutionis duorum non effluxit decennium, attamen,etiā in corporalibus, qui patitur exercitium pluriū
4 actuum,* prout paſſa fuit Eccleſia plures ſolutiones ad duorum rationem, etiam, quod non ſint lapſi decem anni propter negligentiam dicitur ammiſiſſe,quaſi poſſeſſionem, vt in puncto dicit *Rebuff.in repet.d.cap.cum Eccleſia in 20. notab.ante finem verſ.ita in iſtis incorporalibus.*
Minus releuat, quod in negatiuis, prout in caſu iſto denegatæ ſolutionis ad rationem
5 quattuor requirebatur* denegatio ſolutionis, & taciturnitas per decenium *Innoc.in c.querelam num.3.de elect.Afflict. deciſ.67. num.1 Put. deciſ. 276.num. 5. lib. 1.* quia hoc procederet ſi actus
6 eſſet ſimpliciter negatiuus,* vt quia ſolùm communitas negaſſet ſoluere ad rationē quattuor, ſed cum negaſſet ſoluere ad rationem quattuor, & ſoluiſſet ad rationem duorum, Eccleſiamque acquieuiſſet, fuit ammiſſa poſſe no etiam quod non ſit lapſum decennium, itaut nec agi poſſit interdicto recuperandæ, vt per *Rebuff.loco prox.citato.*
Denique non officit, quod etiam Eccleſia oſtendit modernas ſolutiones ad rationē quattuor, quia iſtæ ſolutiones non ſunt habendæ in cōſideratione cum fuerint factæ poſt executum
7 Monitorium contra Eccleſiam,* quod ſufficit ad effectum, vt nihil debeat innouari *Clem.2.vt lit.pend.*& propterea licet lis habeat initium ab
8 eius conteſtatione * *cap. ex parte il ſecōdo,& ibi gloſ.final.de Verb.ſignif.* quæ hic non viditur cō-
9 teſtata cum non concurrant illa,* de quibus per *Caſtrenſ.in conſ.301 num.25. lib.1. Rom.conſ. 174. num.5.* tamen iſta procedunt ad alios effectus; ad effectum autem, quod nihil debeat innouari ſufficit prædicta citatio.
Secundò,quia dicebatur,monitorium nō fuiſſe reproductum,vndè videbatur dicendum non
10 eſſe locum attentatis * ex trad.per *Lap.in dicta Clem 2.num.2. Ancar.num.9. Vital.num.6* formiter fuit reſponſum, quod cum Eccleſia perdidiſſet poſſeſſionem, vt ſolutiones fierent ad rationem quattuor;Communitas verò acquiſiuiſſet poſſeſſione ad rationem duorum ad effectū,
11 vt particulares præiudicarent Communitati* tùm requirebatur frequentia actuum, & taciturnitas per longum tempus, ex quibus præſumendum eſſet ad ſcientiam,& pacietiam Communitatis, & iſto caſu benè applicantur dicta per *Innoc.in d.c.querelam Afflict & Put.loc.praecitat.* quæ benè procedunt, & conſiderari poſſunt reſpectu Communitatis, licèt ex prædictis non habeant locum reſpectu Eccleſiæ.

ROMANA PECVNIARIA DE ASTALLIS.

Veneris 1. Februarij 1613.

ARGVMENTVM.

Duæ quietantię continentes eandem quantitatem an dicerentur factæ pro diuerſis ſolutionibus;an verò vnam tantum ſolutionem,& ſummā continerent fuit diſputatum,& ex ſeriè facti reſolutum pro vna tantum ſumma.

SVMMARIVM.

1 *Debitor docens de diuerſitate quietantiarum diuerſas ſummas continentium habet intentionem fundatam, ita vt onus probandi contrarium incumbat creditori.*
2 *Amplia maximè, quando adſunt teſtes deponentes de diuerſitate ſolutionum.*
3 *Facti ſeries iuris diſpoſitionem inducit.*
4 *Veriſimilitudo in materia probatoria multum operatur.*

5 *Veri-*

5 *Veriſimilitudo dicitur cognata naturæ.*
6 *Conformitas quantitatis contenta in duabus quietantijs arguit eandem ſummam, & non duas.*
7 *Amplia quando continet eandem cauſam, & inter eaſdem perſonas.*
8 *Quietantiæ ferè eodem tempore factæ præſumuntur correſpectiuæ ideſt vna gratia alterius facta.*
9 *Liber pro ſcribente non probat.*
10 *Contrarium concurrentibus adminiculis.*
11 *Adminicula pro legalitate Libri quæ ſufficiant.*
12 *Qualitas perſonæ ſuſpicionem purgat.*
13 *Nobilitas cum bona fama remouet delicti præſumptionem.*
14 *Soluere quis non præſumitur ante diem.*
Nemo præſumitur iactare ſuum num. 14.
15 *Veriſimile vnum additum alteri facit plenam probationem.*
16 *In arbitrio Iudicis conſiſtit, quando ex diuerſis ſcripturis eadem ſolutio probetur.*
17 *Teſtes inuerſimilia deponentes redduntur ſuſpecti, & non probant.*
18 *Inuerisimilia dicuntur, quæ non conueniunt naturæ negotij.*

DECISIO DCCXV.

CApitaneus Cōductor ſub die 6. Auguſti 1610. ſoluit Domino Tiberio mediante Banco D. Roberti Primi duc. 542. & ſub die 11. Auguſti eiuſdem anni Agens D. Tiberij fecit quietantiā cuidam Ioannino Fornario de ſcut. 508. quæ aſſeruit ſoluiſſe nomine d. Conductoris, quæ duæ ſummæ ſimul conflatæ conſtituunt ſummam ſcutorum 1050. ſed cum idem D. Tiberius ſub die 7. Auguſti eiuſdem anni feciſſet quietātiam eidem Conductori de ſcutis 1050. Dubitauit An ad debitum Domini Tiberij ſit habēda ratio tantùm ducatorum 1050. An potiùs duc. 2100. & ſic an vnica ſumma ducatorum 1050. fuerit ſoluta; An verò duæ ſummæ, & difficultas conſiſtebat in eo, quia conductor habet intentionem fundatam in diuerſitate quietan-
1 tiarum; * itaút onus probandi contrarium incumbat D. Tiberio, vt in *l. quingenta alias quinquaginta, ff. de probat. Aymon. conſ. 282. num. 2. & 3. latè Surd. conſ. 80. num. 13. & 14. vol. 1.* quod eò magis videtur procedere in caſu iſto, quia
2 adſunt Teſtes, * qui videntur etiam deponere de diuerſitate ſolutionum.

Prædictis tamen non obſtantibus viſum fuit DD. habendam eſſe rationem vnius ſummæ tamen ſcutorum 1050. attenta enim ſeriē facti,
3 quæ Iuris diſpoſitionem inducit* *l. quedam referunt, ff. de Iure codicill. Federic. de Senis conſ. 152. in princ.* conſtat vnicam tantum ſummam fuiſſe ſolutam., & pro hoc conſiderabant, quod pro dicta ſumma fuerat relaxatum mandatum, & D. Tiberius in quietantia, ſcilicet integræ ſummæ ducatorum 1050. factas ſub die 7. Auguſti vtitur his verbis, *e ſono à buon conto per le paghe maturate conforme al decreto, & mandato rilaſſato;* non enim eſt veriſimile, quod dicta die voluiſſet recipere dicta ſcuta 1050. ad computum pagarum, cuius dies iam venerat iuxtà formam decreti, & mandati relaxati, & quod die 6. eiuſdem Menſis mediante ordine directo Domino Roberto Primo recepiſſet pecunias ad aliud computum non ex relaxatione mandati, quod idem eſt dicendum de partita exacta à Ioannino Fornario, quæ licet fuerit exacta ſub die 11. Auguſti, tamen cadit ſub eadem die, vt ſtatim dicetur, quæ quidem veriſimilitudo etiam in
4 materia probatoria multum operatur * *Aretin. conſ. 9. column. 2. Aymon. conſ. 61. num. 9. & conſil.*
5 *32. nu. 5.* dicitur que cognata naturæ * *Oldrad. conſ. 13. in fin. Aymon. d. conſ. 61. nu. 9. in fin. Oſaſch. deciſ. 170. num. 8. & ſeqq.* & hæc veriſimilitudo coadiuuatur ex alia, nempè eadem quantitate
6 ſummæ ad vnguem, * quæ arguit eamdem ſummam, & non duas *iuxt. not. per Bart. in l. triticum num. 5. de verb. oblig. vbi Alex. num. 6. & Iaſon. nu. 8.* maximè cum contineat eamdem cau-
7 ſam, * nempè ad bonum computum aſſictus, & inter eaſdem perſonas. Vndè inducitur identitas ſummæ *Bart. vbi ſup. num. 3. Soccin. Sen. conſ. 129. num. 5. lib. 4.* Concurrit etiam, quod cum dictæ quietantiæ ſint ferè eodem tempore fa-
8 ctæ præſumuntur correſpectiuæ * hoc eſt vna gratia alterius facta *Bald. in l. petens, Cod. de pactis Corn. conſ. vlt num. 20. lib. 1. Aymon. conſ. 153. num. 8.* Vbi idem dicit quamuis non incontinenti, ſed breui tempore concurrit. Inſuper liber D. Tiberij, in quo ſub die 11. Auguſti creatur partita hoc modo *Dal Capitano, &c. & per lui da Gioannino Fornaro ſc. 508. & per ordine diretto al Sig. Roberto Primi ſc. 142 che il tutto fanno la ſomma di ſcudi 1050. à buon conto di che*
9 *deue* qui liber licet non probet proſcribente * ad text. *in l. exemplo. Cod. de probat.* attamen ſe-
10 cus eſt quando concurrunt adminicula * *Guidopap. q. 441. Aymon. de antiq. temp. p. 1. §. credim. num. 19. Rolan. conſ. 92. num. 6. lib. 3.* pro admini-
11 culis autem ſufficiunt ſuperiùs relata * inſimul cum legalitate, & nobilitate D. Tiberij ſatis nota, quæ licet per ſe ſola non ſufficerent, tamen vna cum alijs multum faciunt, nàm qualitas
12 perſonæ ſuſpitionem purgat * *Bald. in cap. iurauit col. 2. num. 7. verſ. item eſt de probat. Dec. in cap. poſtremò circa finem verſ. & prædicta benè procedunt de appell.* & nobilitas cum bona fama re-
13 mouet delicti præſumptionem * *Aym. conſ. 244. num. 6. in princ. verſ. quod maximè videtur procedere Dec. conſ. 52. num. 8. & ſeqq.* Concurrit poſtremò, quia 14. Septembris eiuſdem anni idē Capitaneus mediante banco Domini Roberti Primi ſoluit Domino Tiberio ſcuta 500. *à conto di quello, che deue;* ſi enim partitæ prædictæ fuiſſent duplicatæ nihil debuiſſet, nec eſt veriſi-
14 mile, quod voluiſſet ante diem ſoluere, * cum nemo præſumatur iactare ſuum *l. cum de indebito, ff. de probat.* & hæc omnia ſimul iuncta conſiderarunt Domini, & in eis fecerunt fundamentum, quia nedùm ex illis colligitur vnica veriſimilitudo, ſed plures, ex quibus reſultat plena probatio, veriſimile enim vnum additum alteri
15 facit plenam probationem * *Dec. conſ. 596. nu. 9. Marſil. ſingul. 396. Aymon. conſ. 258. nu. 19.* vbi loquitur de vno veriſimili applicato pluribus veriſimilibus, quia faciunt plenā probationem,
16 maximè cum in arbitrio Iudicis cōſiſtat * quādo ex diuerſis ſcripturis eadem probetur ſolutio *Fulgoſ. poſt Martin. de Fano, quem allegat in*

d. l.

d.l.quinginta circa fin.verſ.refert Alberic.ff.de probat.Iaſ.in l.planè,§.eadem num.16.in fin.ff.de l.1. Neuizan.conſ.96. num. 13. Menoch. de arbitr.caſ. 213.num.3.& 4. ex iam dictis enim manifeſtiſſimè apparet, quod Index non poſſit aliter arbitrari, quam quod vnica hæc fuerit ſolutio, quæ per tot veriſimilitudines fuit probata.

Nec prædictis reſiſtit, quod quietantia facta Ioannino Furnario fuerit ſub die 11. Auguſti, & propterea ſaltem reſpectu iſtius partitæ eſt diecendum adeſſe diuerſitatem ſummæ, quia ſocius dicti Ioannini nunc defuncti atteſtatur, quod ordo ſoluendi fuerat datus per Capitaneum ante tres, vel quattuor dies præcedentes ſolutioni, & cum Ioanninus eſſet diues non eſt mirum ſi D. Tiberius voluit accipere nomen debitoris Capitanei inſolutum, faciendo quietantiam dicto Capitaneo, antequam reciperet pecunias, quod etiam adminiculatur ex partita, de qua ſupra in libris Domini Tiberij.

Non obſtant Teſtes in contrarium examinati, quia vltra alias exceptiones, quas patiuntur
conſiderabant Domini, quod deponunt die 15.
Iulij 1610. Capitaneum ſoluiſſe pecunias Agenti D.Tiberij, & ipſi ignorant quantitatem, quas
pecunias ipſæ Agens recepit, & poſuit ſub pallio, & dedit quietantiam Domini Tiberij Capitaneo, ex qua depoſitione contendit Capitaneus
iſtas pecunias eſſe illas, de quibus D. Tiberius
fecit quietantiam ſub die 7. Auguſti, & propterea inferebat, quod ex iſta ſeriè reſultant plu-
17 res inueriſimilitudines, * ex quibus reddun-
tur ſuſpecti, & non probant *Dec.conſ.596. nu.8.
Aymon.conſ.115. num.12. Pariſ.conſ.83. num.27.
lib.1.* Inueriſimilitudo autem hic probatur, Primò, quia non eſt credendum, quod Capitaneus
ſi retinuiſſet apud ſe quietantiam Domini Tiberij hodiè illam non exhiberet, & ſi habuit
quietantiam D.Tiberij, ad quid curauit fieri ſecundam, & quod peius eſt non eſt veriſimile,
quod Agens Domini Tiberij vir honeſtæ conditionis acciperet ſub pallio ſcuta 1050. quæ
vix Baiulus ſuper humeris portare poteſt, quæ
18 omnia ſatis probatur eſſe inueriſimilia, * cum
non conueniant naturæ negotij.

Præſens deciſio fuit confirmata die 17. Iunij 1614.

BAREN. IVRISDICTIONIS.

Veneris 8. *Februarij* 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius Foraneus ſubiacet iuriſdictioni eius, qui habet manutentionem in quaſi poſſeſſione cognoſcendi cauſas ciuiles Clericorum.*

2 *Vicarij Foranei qualitas non immutat naturã Clerici, cum non habeat dignitatem, nec iuriſdictionẽ ordinariam, ſed delegatam.*

3 *Archiepiſcopus inu ito Prælato inferiore non poteſt cognoſcere cauſam ſuorum ſubditorum.*

4 *Epiſcopus non debet priuari ſua iuriſdictione.*

DECISIO DCCXVI.

ROta iam dixit Archipresbitero Terræ Aquæ uiuæ dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione cognoſcendi Cauſas Ciuiles Clericorum ſuæ Eccleſiæ, quod mandatum Rota cenſuit habere locum etiam quo ad Clericum conſtitutum per Dominum Archie-
1 piſcopum Vicarium Foraneum, * quia nihilominus eſt Clericus eiuſdem Eccleſiæ, & qualitas Vicariatus Foranei non immutat eius na-
2 turam, * cum non habeant dignitatem, nec Iuriſdictionem ordinariam, ſed delegatam vt per
gloſ. in Clemen. 2. in verbo Foraneo de reſcript. alias ſequeretur maximum Inconueniens, quod Archiepiſcopus inuito Prælato Inferiore poſ-
3 ſet cognoſcere Cauſas ſuorum ſubditorum, *
quia D. Vicarius eſſet conueniendus coram Archiepiſcopo contra *gloſſ. in Cap. Paſtoralis in verb. inuitum verſ. verius credo de off. ordinarij*
4 & ſic Epiſcopus priuaretur ſua Iuriſdictione, *
quod eſſet nimis Iniquum *c. ad hæc de exceſſ. Prælat.*

ROMANA LEGITIMAE.

Veneris 8. *Februarij* 1613.

ARGVMENTVM.

Late, & docte diſcutitur an ſubſtitutio ſit pupillaris, vel fideicomiſſaria; & an ſubſtitutio pupillaris verbis comunibus concepta ſit directa, ita vt comprehenſa in compendioſa excludat Matrem etiam à legitima, vel ſit omni tempore fideicomiſſaria.

SVMMARIVM.

1 *Legitima Matri non debetur, ſi filius, cui facta fuit ſubſtitutio pupillaris decedat in pupillari etate.*

2 *Legitima debetur filio ex bonis Patris.*

3 *Legitima debita filio non poteſt per Patrem grauari fideicomiſſo.*

4 *Mater ſuccedit filio ab inteſtato.*

5 *Verbum* quandocunque *importat ſubſtitutionem compendioſam.*

6 *Verbum* ſubſtituit *eſt verbum commune.*

7 *Verbum* ſuccedat *eſt verbum commune.*

8 *Subſtitutio pupillaris verbis communibus facta tãquam comprehenſa in compendioſa eſt omni tempore fideicomiſſaria, quando Mater eſt in medio.*

9 *Contrarium tenent hic relati.*

10 *Limita primam opinionem, quando adeſt veriſimilis coniectura voluntatis Teſtatoris.*

11 *Verbum commune habet vtramque ſignificationē.*
12 *Non ſolum verbum commune, ſed etiam obliquum trabitur ad directam ſignificationem, vbi conſtat de mente teſtatoris.*
13 *Verba communia habent ſignificationem directam quando Teſtator in alio caſu vſus fuit pro directis.*
14 *Amplia maxime in fauorem piæ cauſæ.*
15 *Dictio* huiuſmodi *eſt repetitiua præcedentium.*
16. *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
17 *Subſtitutionem eſſe pupillarem deducitur ex eo, quod Subſtitutus non poteſt omnia bona Teſtatoris habere, niſi per pupillarem.*
18 *Trebellianica non deducitur ex fideicommiſſo ad pias cauſas.*
19 *Declara procedere, quando pia cauſa eſt immediate ſubſtituta, vel mediante modo fideicomiſſarius ſit pure, vel in diem certam grauatus reſtituere; ſecus ſi ſub conditione ſi ſine filijs.*
20 Caſtr. Conſ. 321. lib. 2. *reprobatur.*
21 *Hæres detrahens Trebellianicam debet cauere, quod eueniente conditione vltimæ ſubſtitutionis reſtituet piæ cauſæ id, quod detraxit.*
22 *Confraternitas, ſeu ſocietas, quæ habet Eccleſiam dicitur locu pius.*
23 *Pia cauſa dicitur illa, quæ exercet opera pietatis, quia huiuſmodi priuilegium non datur loco, ſed cauſæ cui relinquitur.*
24 *Legatum factum Vxori dumodo ſeruet vitam vidnilem eſt annuum.*
25 *Quando legatum eſt annuum tot indicantur legata quot ſunt anni.*
26 *Quando Maritus legat aliquid Vxori præſtandum ab hærede filij pupilli tunc videtur Matrem excludere à ſucceſſione pupilli.*
27 *Teſtator magis præſumitur diligere animam ſuam, quam Matrem.*
28 *Teſtatoris affectus erga loca pia probatur ex quo illa prætulit filiæ.*
29 *Subſtitutio compendioſa eſt pupillaris ſi verbum* ſubſtituit *in ea appoſitum referatur ad perſonam filij impuberis.*
30 *Limita, quando ſubſtitutio eſt reſtricta ad hæreditatem teſtatoris, maxime ſi adſit dictio* tantum.
31 *Teſtator cenſetur diſpoſuiſſe etiam de bonis pupilli cum fecerit ſubſtitutionem in omnibus bonis, & ipſius teſtatoris hæreditate.*

DECISIO DCCXVII.

TEſtator reliquit vxorem vſufructuariam omnium, & ſingulorum bonorum ſuorum, & totius ſuæ hereditatis, heredem vero vniuerſalem inſtituit ventrem pregnantem, quatenus maſculus naſceretur; quatenus vero fæmina voluit illam ali ex dicta hereditate ſua, & pro illa monachanda, vel nubenda reliquit ſcuta 600. quæ ſi non ſufficerent pro monacanda voluit augeri arbitrio tutorum, & iſto caſu ſcilicet ſi fæmina naſceretur inſtituit hæredes vniuerſales fratres Sancti Franciſci de Paula in Monte Pincio, & ſocietatem Sancti Rocchi cum certis oneribus prohibendo dd. locis Pijs omnem, & quamcumque detractionem falcidiæ, & alterius cuiuſuis portionis, ſi vero filius, vt ſupradictum eſt naſceretur, fecit ſubſtitutionem per hæc verba, *Et inſuper d. ſuo filio Maſculo, & hæredi vt ſupra inſtituto ex ventre Vxoris naſcituro quandocumque decedenti ſine filijs legitimis, & naturalibus, vel quod d. venter feciſſet abortum (quod Deus auertat) ſubſtituit, & in huiuſmodi ſua hæreditate ſuccedere voluit ſupradictos Fratres, & ſocietatem cum eiſdem oneribus &c.* Hoc ſtante cum ex ventre pregnante natus ſit filius maſculus, illeque in pupillari ætate deceſſerit exiſtente adhuc matre. Dubitaui an eidem deberetur legitima in prædicta hæreditate, & difficultas conſiſtit in eo, an ſubſtitutio prædicta ſit pupillaris vel fideicomiſſaria, quia ſi pupillaris legitima ma-
1 tri non debetur * *c. ſi Pater de teſtam. in 6. l. Pa-
pinianus §. ſed ne impuberis ff. de inoff. teſtamento.*
Si vero fideicomiſſaria legitima, quæ filio debe-
2 tur ex bonis Patris * *§. in auth. de trient. & ſe-
miſſ. Auth. nouiſſ. Cod. de inoff. teſtam.* non po-
3 tuit grauari fideicommiſſo * *l. Cohæredi §. cum
filio ff. de vulg. & pupill. l. omnimod. & l. quo-
niam in prioribus Cod. de inoff. teſtam,* & conſe-
quenter debetur matri, quæ filio ſuccedit ab
4 inteſtato * *Auth. defuncto Cod. de Tertull.* vnde
cum in iſta ſubſtitutione adſit verbum *quando-
cumque* verſamur in ſubſtitutione compendioſa
5 * *Odd. de Compend. p. 4. q. 1.* facta verbis com-
6 munibus, quale eſt verbum ſubſtituit * *l. Cohæredi
§. cum filia ff. de Vulg.* & eſt communis opinio
*Gagliau. in l. centurio n. 511. ff. de Vulg. Alciat. in l.
verb. ſimilibus n. 8. ff. de vulg. &* Verbum ſucce-
7 dat * *l. non ſolum ff. de in integr. reſt. coſt. in d. Cap. ſi
Pater p. 1. verb. mereretur n. 12. de Teſtam. in 6.
Bartol. in l. Centurio num. 52. ff. de vulg. & pu-
pilli,* qui communiter recipitur, vt dicit *Pariſ.
Conſ. 18. num. 15. num. 2.* & propterea incidit
illa quæſtio: an ſubſtitutio Pupillaris verbis
communibus facta ſit directa, itant compræ-
henſa in compendioſa excludat matrem etiam
à legitima, vel ſit omni tempore fideicommiſ-
ſaria; circa quam multi DD. tenuerunt, quod
compendioſa ſit omni tempore fideicomiſſa-
8 ria; * quando mater eſt in medio, idque fa-
uore matris, ne excludatur à luctuoſa filij hæ-
reditate, & hanc ſententiam tenueruut quam
plures DD. quos allegat. *Illuſtriſſimus D. meus
Cardinalis Mantica de coniect. vltim. volunt. lib.
7. tit. 3. num. 16. Surd. dec. 273. num. 1.* contra-
9 riam vero ſententiam tennerunt * multo plures,
quos allegat idem *Illuſtriſſ. Mantic. vbi ſupra
verſ. ſed diuerſ. ſententiam, & Surd. par. loco
alleg. num. 2. & Gabriel in Conſ. 169. num. 45.
vol. 1. & conſ. 120. vol. 2. per tot.* vbi ſubdit ita
perſpicuum eſſe, quod eſt verior, & commu-
niſſima ſententia.
Sed Domini in hac facti ſpecie ommiſſo, vt
videatur in abſtracto, quæ opinio ſit tenenda,
amplexi ſunt ſecundam ſententiam contra ma-
trem: nam, & prima limitatur, quando adeſt
10 veriſimilis coniectura voluntatis teſtatoris *
*Bartol. in l. Centuria num. 27. in fine de vulg. &
pupill. vbi & Rip. num. 121. cum alijs quos alle-
gat Surd. d. d. 273. num. 4. Illuſtriſſimus D. meus
Card. Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib. 7.
tit. 3. num. 18. verſ. tamen debet, vtique reſtrin-*
gi &

gi & dixit Rot. in cauſa Firmana bonorum 5. Nouembris 1584. *coram Bubalo* , & ratio eſt quia
cum verbum commune habeat vtramque ſignificationem , * accipiendum eſt in ſenſum directum , ſi talis fuerit mens teſtatoris , quinimo quando conſtat de mente Teſtatoris , ne-
12 dum verbum commune, * ſed etiam obliquum trahitur ad directam ſignificationem *Bartol. per illum text. in l. quærebatur num.* 3. *ff de milit. teſtam. Aret. in l. 1. num. 5. verſ. vbicumque autem conſtat de coniect. ff. de vulg.* Hic autem concurrunt quam plures coniecturæ , & prima quia
13 Teſtator vſus fuit * dd. Verbis communibus *ſubſtituit* , & *ſuccedere voluit* pro directis in alio caſu , nempe in caſu, quo venter feciſſet abortum , quo caſu ſubſtitutio fuit vulgaris directa, & iſta eſt optima coniectura, quod etiam in iſto caſu voluerit directe ſubſtituere argumento *l, ſi ſeruus plurium §. fin. , & l. qui filiabus in princ. vbi Doct. de leg. 1. Corn. Conſ.* 152. *num. 23. lib. 2. & Conſ. 93. num. 6. & conſ. 138. num. 9. ante fin. verſ. & tamen illa expreſſio lib. 3. Cuman. Conſ. 33. ante finem Verſ. porro Rip. in l. Centurio num. 124. ff. de vulg.* eoque magis , quia vna conceptione verborum eſt facta ſubſtitutio per dd. verba communia filio , quandocumque morienti , & abortiui , que ſubſtitutio , facta abortiui , ſicut non poteſt eſſe niſi directa , ita etiam videatur interpretanda in perſona filij naſcituri , vt ſic pariter determinetur argumento *l. iam hoc iure , & l. Lutius ff. de vulg. & pupill.* & ita in caſu contrario arguit *Corn. d. Conſ. 93. num. 5. lib. 3.* cuius dicta eo magis procedere debent ad interpretandam ſubſtitutionem directam , cui interpretationi iura magis facient , vt dicit idem *Corn. in alleg. Conſ. 138. num. 9. in fin.* maxime cum
14 agatur de fauore piæ Cauſæ , * vt dicit *Corn. vbi ſupra* , & latius infra dicetur .

Secunda coniectura eſt , quia teſtator inſtituit vxorem in vſufructu *omnium , & ſingulorum bonorum ſuorum ac totius ſua hæreditatis &c.* & poſtmodum in ſubſtitutione dixit *ſubſtituit , & in huiuſmodi ſua hæreditate ſuccedere volut* , & propterea cum dictio *huiuſmodi* ſit repetiti-
15 ua præcedentium * *l. nemo deinceps vbi gloſſ. in verb. huiuſmodi de elect. in 6. Felin. in Cap. Apoſtolicæ num. 3. in fin. verſ. quia dictio de except.* perinde ac ſi ſubſtituiſſet in omnibus bonis ſuis, ac in tota ſua hæreditate vt ſupra dixerat in inſtitutione Vxoris , relatum enim eſt in referen-
16 te cum omnibus qualitatibus ſuis * *l. aſſe toto ff. de hered. inſtit.* & propterea oritur coniectu-
17 ra , quod pupillariter ſubſtituere voluerit , * quia ſubſtitutus non poteſt omnia bona teſtatoris habere niſi per pupillarem, nam per fideicomiſſum non poteſt, quia legitimus hæres filij de fideicomiſſo vniuerſali facto ſub conditione prædicta detrahere legitimam *Cap. Raynutius & Cap. Rainaldus de teſtam. Rip. in alleg. l. Centurio n. 125.* vbi quod iſta côiectura eſt multum vtilis , & practicabilis, & licet *n. 135. verſ. circa tertium* , afferat, quod iſta Coniectura ſit controuerſa tamen in *verſiculo veritas pendet ab hoc* , dicit , quod veritas pendet ab hoc ; an per illa verba *totam , & integram* , & ſimilia in dubio teſtatur intelligatur voluiſſe prohibere Trebellianicam, an vero facere directam ſubſtitutionem; nam ſi voluit facere directam, non videtur prohibuiſſe Trebellianicam , quia ad alium finem fuerunt probata , & è contra ſi dicatur, quod voluerit directo ſubſtituere, & propterea in hoc caſu ceſſat omnis difficultas, quia cum de fideicommiſſo ad pias cauſas non de-
18 trahatur Trebellianica * vt eſt communis DD. ſententia , de qua per eumdem *Rip. vbi ſupra num. 128. ante finem* dicendum eſt illa verba non fuiſſe prolata, vt prohiberet Trebellianicam, ſed vt faceret directam ſubſtitutionem pupillarem .

Nec obſtat , quod ad effectum , vt Trebellianica cenſeatur prohibita , neceſſe eſt , quod pia
19 cauſa ſit immediate ſubſtituta * vel mediate, modo fideicomiſſarius ſit pure , vel in diem cærtam grauatus reſtituere , ſecus autem ſi ſub conditione ſi ſine filijs, prout videtur caſus noſter *Craſſus , qui alias refert in §. Trebellianica p. 6. num. 3.* nam fuit reſponſum , quod ratio huius Concluſionis eſt, quia in primo Caſu eſt cærtum , quod Eccleſia eſt ſucceſſura ; in ſecundo vero caſu ſubſtitutus primo hæredi non poteſt impedire detractionem, nec minus etiam pia cauſa , quia eſt incærtum an ſit ſucceſſura *Roman. Conſ. 206. num. 7. Emanuel à Coſta in Cap. ſi Pater Ver. Trebellianica num. 27. de teſtam. in 6.* ſed non propterea ſequitur , quod non cenſeatur prohibita Trebellianica , quic-
20 quid dixerit *Caſtrenſ. in conſ. 321. * ante fin verſ. ſed ſi contingat lib. 2.* hæres detrahens
21 debet cauere , * quod eueniente conditione vltimæ ſubſtitutionis reſtituet id, quod detraxit *Alex. in l. ſi cum dotem circa med. verſ. circa verò limitationem ff. ad l. falcid. & in Conſ. 20. num. 14. verſ. & hoc ſequutus ſum lib. 3. Bald. Nouell. inter Conſ. Soccin. Sen. Conſ. 78. num. 1. in fine verſ. remanebit tamen vol. 1. Tiraquell. de priuil. piæ Cauſæ priuil. 26. Colum. 3. in princip. verſ. ſubiungit tamen Alex.*

Minus etiam releuat , quod ſimul cum fratribus Sanctiſſimæ Trinitatis eſt ſubſtituta Confraternitas Sancti Rocchi , quia non poteſt ne-
22 gari , quin iſta ſocietas ſit locus pius * cum habeat Eccleſiam , & in omnem euentum ſuffi-
23 ceret , quod exerceat opera pietatis * vt notum eſt , quia priuilegium non datur loco, ſed cauſæ, cui relinquitur *Caſtrenſ. Conſ: 167. nu 2. lib. 2. Illuſtriſſimus D. Card. Mantic. , qui alias refert de coniect. vltim. volunt. lib. 4. tit. 5. art. 6. num. 5. Gabr. de pia cauſ. Concl. 2. num. 15. & dixit Rot. in cauſ. Æſin. fideicomiſſi 3. Decembris 1604. Coram me .*

Tertia côiectura eſt, quia Teſtator fecit vxori legatum annuum; reliquit enim ei, vt ſupra dictum eſt , vſum fructum omnium bonorum , dummodò ſeruaret vitam viduilem , caſtam, &
24 honeſtam , * quod propter dictionem illam *dummodo* cenſetur annuum ex allleg. *per Surd. de aliment. tit. 8. priuil. 25. num. 8.* & quando legatum eſt annuum tot iudicantur legata
25 quot anni ſunt * *Surd. in ſupradicto tractatu tit. vlt. q. 6. n. 3. & repetit ad propoſitũ alleg. deciſ. 273.*

num. 9. Vbi verò Teſtator aliquid vxori li-
26 gat præſtandum ab hærede pupilli, * tunc vi-
detur voluiſſe matrem excludere à ſucceſſione
pupilli, ex quo non poteſt eiuſdem pupilli hæ-
res eſſe, & legataria *l. legatũ, §. 1. ff. de leg. 1. Surd.*
vbi ſup. num. 12. vbi dicit, quod non inſiſteret, ſi
ſola huiuſmodi coniectura eſſet, ſed cum alijs
operatur.

Quarta coniectura eſt fauor animæ, quia Te-
ſtator præſumitur magis dilexiſſe animam ſuã,
27 quam matrem, * cum prima Charitas incipiat
à ſe ipſo, ita ad propoſitum, & in ſimile allegat
plures Doctores *Tiraquell. de priuil. piæ cauſ. pri-*
uil. 69. & quamuis Corn. alleg. per eumdem Tira-
quell. videatur tenere contrarium; attamen iſta
ſententia procedit in vtroque foro, vt probat
Fachin. controuerſ. Iur. tom. 2. lib. 4. c. 42. col. 2. verſ.
controuerſ. etiam eſt vſque ad finem, qui licet pro-
priè non loquatur in noſtris terminis, optimè
tamen loquitur ad propoſitum; Et in præſenti
caſu ceſſat omnis difficultas, cum loca pia præ-
28 tulerit filiæ fæminæ * quam voluit dotari in
ſcutis 600. quam dotem auxit, ſi non ſufficeret
pro Monaſterio, non autem ſi nõ ſufficeret pro
nubendo in ſeculo, ex quibus maximè colligi-
tur affectus Teſtatoris erga loca pia. *Gabr qui*
loquitur in terminis compendioſæ conſ. 120. *nu.* 14.
lib. 2. Odd. de compend. in prælud. par. 3. q. 7. num. 6.
in 4. coniect. Craſſ. in §. ſubſtitutio q. 31. num. 7. qui
loquitur in tacita pupillari.

Quinta coniectura eſt, quod, vt ex ſupradic-
tis patet verbum *ſubſtituit* refertur ad perſonam
29 filij impuberis. * Vnde ſubſtitutio compendio-
ſa intelligitur pupillaris *Illuſtriſſimus D. meus*
Cardinalis Mantic. de coniect. vlt. volunt lib. 5. tit. 7.
num. 12. & 16. Surd. deciſ. alleg. 173. n. 6. & quam-
uis diceretur iſtam concluſionem eſſe veram,
niſi ſubſtitutio ſit reſtricta ad hæreditatem Te-
30 ſtatoris, * tamen fuit reſpõſum, quod quicquid
ſit de iſta limitatione, quia eſt admodum con-
trouerſa niſi adſit dictio *tantum. Odd. de compẽd.*
ſubſtit. par. 5. tit. de compend. facta à pagano art.
3. num. 14. verſ. hoc exemplum; In caſu iſto ceſſat,
quia vt patet ex prima coniectura ſatis Teſta-
31 tor ſubſtituit etiam in bonis Pupilli, * cum ſub-
ſtituerit in omnibus bonis, & ipſius Teſtatoris
hæreditate, & propterea non eſt facienda vis,
quod Teſtator ſubſtituerit in ſua hæreditate,
quia ſatis eſt, quod intellexerit de vniuerſa, &
tota abſque aliqua diminutione, vt iam dictum
eſt in dicta ſecunda coniectura, quod apertiſſi-
mè comprobatur, quia ſi naſceretur abortus
pariter ſubſtituit in huiuſmodi hæreditate, quo
caſu non poterat dubitari, quin intellexerint de
tota hæreditate abſque aliqua diminutione, &
propterea cum in eadem oratione ſubſtituerit
etiam filio naſcituro; Itaut verba prædicta ope-
rentur, tàm ſi abortus naſceretur; quam ſi filius
deberet eodem Iure cenſeri ſi filius naſceretur,
ac ſi abortus naſceretur per ſupradictam.

BONONIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 11. *Februarij* 1613.

ARGVMENTVM.

Inſtrumenta publica habent executionem paratam vigore *ſtatuti Bononiæ*, & Conſtitutionis particularis ibi vigẽtis, ac etiam *Conſtitutionis Aegidianæ.*

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta etiam publica de iure communi non habent executionem paratam.*

2 Statutũ Bononiæ lib. 2. ſub rub. de inſtrum. execut. §. 1. *tribuit viam executiuam inſtrumentis publicis.*

3 Ægidiana Conſtitutio c. 3. lib. 3. *tribuit viam executiuam inſtrumentis publicis.*

4 Aegidiana Conſtitutio *fuit extenſa per* Paulũ tertium *ad totum Statum Eccleſiæ.*

5 *In contractu locationis affictus dicuntur ſors principalis.*

6 *Inſtrumenta publica Bononiæ vigore Conſtitutionis ibi vigentis habent executionem paratam.*
Conſtitutio facta auctoritate V. Legati obligat n. 6.

7 *Exceptio ſimulationis, & fæuoris non probata ex ventre inſtrumenti non retardat executionem paratam.*

DECISIO DCCXVIII.

DOmini dixerunt Inſtrumento locationis, de
quo agitur, dandam eſſe executionem, quia
licèt Inſtrumenta etiam publica de iure com-
1 muni non habeant executionem paratam * *l.*
minor 41 ff. de minor. Angel. in l. ſi cum dotem aliàs
l. ſi mulier, §. eo autem tempore num. 2. ff. ſolut. ma-
trim. tamen hoc fallit vigore *ſtatuti Bonon. lib. 2.*
2 *ſub rubr. de inſtit. exect. §. 1.* * quod dat execu-
tionem publicis Inſtrumentis, quod idem caue-
3 tur in *Conſtit. Aegidiana c. 3. lib. 5.* * vt fuit conſi-
deratum in cauſa *Imolen. damnorum 28. Iunij*
1610. *coram Reuerendiſſimo Domino meo Archie-*
piſcopo Damaſceno, quæ quidem Aegidiana fuit
extenſa per Paulum III. ad totum Statum Ec-
4 cleſiæ * *Caput deciſ. 226. num. 4. par. 1.* quæ, & ſi
loquantur in Inſtrumento promiſſionis ſortis
Principalis, attamen procedunt etiam in caſu
iſto, quia affictus in contractu locationis dicun-
5 tur ſors principalis * & in illo principaliter ve-
niunt *l. 2. ff. locati l. 1. §. ſi quis ſeruum, ff. depoſiti*
Bello. conſ. 45. num. 5. Illuſtriſsimus Mantic. de ta-
cit. & ambig. conuent. lib. 2. tit. 2. num. 8. verſ. nàm
ſine mercede; Et ceſſat omnis difficultas, quia
6 adeſt alia particularis Conſtitutio Bononiæ *
loquens in Inſtrumentis locationũ, quę cum fue-
rit facta auctoritate V. Legati illius Ciuitatis
obligat. *DD. in l. omnes Populi, ff. de iuſt. & Iur.*
Bald. conſ. 407. num. 2. verſ. ſed de hoc lib. 2.

Non obſtat, quod iſte contractus videatur ſi-
mulatus, & fæneratitius, quia cum hoc non ſit
7 probatum ex ventre ipſius inſtrumenti * ſed ex
probationibus ab extra, quæ nec etiam fuerunt
productæ, & probatio probationem non exclu-
dit, quia poteſt probari contrarium, propterea
iſta exceptio tanquàm turbida non debet retar-
dare executionem paratam, & non admittun-

tur

tur exceptiones extrinſecè à contractu, prout dicitur in obligatione Camerali.

LICIEN. CANONICATVS.

Lunæ 11. Februarij 1613.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur poſſidenti. Poſeſſio probatur ex confeſſione partis. Clauſulæ *vocato*, & *ammoto* faciunt executorem mixtum.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſsidenti de tempore litis motæ.*
2 *Confeſsio partis eſt optima probatio.*
3 *Poſſeſsio ex expulſione alterius probatur.*
4 *Poſeſsio probatur ex confeſsione etiam ſi ſit cum qualitate intruſionis.*
5 *Iudex nulliter procedens non priuat poſeſsione.*
6 *Interdictum retinendæ habenti poſſeſsionem ciuilem datur aduerſus occupantem naturalem.*
7 *Clauſula* vocato *facit executorem de mero mixtum.*
8 *Clauſula* ammoto *facit executorum mixtum.*
9 *Iudex pendente appellatione non poteſt procedere ad immiſsionem abſque vitio attentatorum.*
10 *In interdicto retinendę non eſt diſcutiendus titulus, licet ſecus ſit in interdicto adipiſcendę, aut recuperandæ.*
11 Crauett.conſ.104.num.3.*declaratur.* Verall.deciſ.345.num.4.par.2.*declaratur n.11.*

DECISIO DCCXIX.

DOmini reſoluerunt Antonio dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia poſſeſſori
1 de tempore litis motæ * competit interdictum
retinendæ *§.hodie inſtit.de interd.* dicta enim poſ-
ſeſſio probatur ex confeſſione Partis in eius
2 impetratione,* quæ eſt optima probatio *ad l.*
3 *cum etiam, C.de liber.cau.* & ex ipſa expulſione *
cum incluſio vnius ſit excluſio alterius *l. cum
Prætor.ff.de iudic.l.maritus,C.de probat.*

Neque releuat, quod in gratia Patris fuerit
narratum, Antonium eſſe intruſum, quia nihilo-
4 minùs narratiua probat poſſeſſionem,* cum
qualitas intruſionis reijciatur, ex quo Antonius
non tenetur illam acceptare, cum præſumptio
Iuris ſit in contrarium *Abb. in cap. cum veniſſet
num.7.de inſtit.Surd.dec.258. num.6. & in puncto
fuit reſolutum in cauſa Pennen. & Adrien.Beneſi-
ciorum 4.Iulij 1584.coram bo.me.Epiſcopo Laure-
tano tunc Rotæ Auditore*, & paſſim dicit Rota.

Minùs releuat poſſeſſio Hieronymi capta
de mandato Iudicis, quia cum Iudex nulliter
5 proceſſerit * non priuauit Antonium ſua poſ-
ſeſſione, *vt per DD.in l. clam. poſſidere, §. qui ad
Nundinas, ff.de acq. poſſ.* & cum non habuerit ſe
pro ſpoliato dicitur poſſeſſionem ciuilem reti-
6 nuiſſe * *d l.clam, poſſidere, §. qui ad Nundinas* cu-
ius vigore dandum eſt illi interdictum retinen-
dæ aduerſus occupantem naturalem, vt tradit
*Bart.in l.1. §.Interdictum autem num. 2. & in l.ſi
duo num. 2.ff.vti poſsidetis.*

Quod autem Iudex nulliter proceſſerit ſatis
patet, quia in litteris aderat clauſula *vocato*
7 *Antonio*, quæ facit executorem de mero mixtū *
Fælin.in cap.exhibita num.4.Abb. num.6. de iudic.
& alia clauſula *Amato*, &c. quæ pariter facit
8 executorem mixtum * *Fælin in cap.de cætero nu.
9.de re iud.& fuit dictum in Cauſa Zamoren.Con-
fraternitatis 14.Iunij 1591.coram bo.me. Gypſio.*
Vndè pendente appellatione Iudex abſque vi-
9 tio attentatorum * non potuit procedere ad
immiſſionem Hieronymi, vt per *Fęlin.in d.cap.
exhibita num.4.Card.conſ 63.num.1.& 2.*

Non obſtant obiecta in contrarium pro par-
te Hieronymi, ſcilicet, quod ex confeſſione An-
tonij ſit iuſtificata eius impetratio ob non ex-
preſſionem veri valoris, quia ſunt reicienda ad
petitorium; in hoc enim interdicto non requi-
10 ritur, nec eſt diſcutiendus titulus,* licet ſe-
cus ſit in interdicto adipiſcendæ, aut recuperā-
dæ, nec dicitur vitioſus ingreſſus, in quibus ter-
11 minis * loquitur *Aymon.conſ.104.num.3.& Ve-
rall.deciſ.345.num 4.par.2.*

CAESARAVGVST. ABBATISSATVS.

Veneris 1. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Conceditur manutentio Abbatiſſæ, quæ probat ſuam poſeſſionem ex inſtrumento adeptionis, non obſtante, quod prętendatur fuiſſe factam electionem votis non ſecretis, & fuiſſet interpoſita appellatio extraiudicialis.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſsio probatur ex inſtrumento adeptionis.*
2 *Poſſeſsio pręſumitur continuata vſque ad tempus litis motę.*
3 *Manutentio conceditur poſseſſori.*
4 *Electio Abbatiſſę non facta cum votis ſecretis non valet.*
5 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſsionem.*
6 *Declara procedere, quandò decretum irritans eſt iuſtificatum; ſecùs è contra.*
7 *Appellatio extraiudicialis non ſuſpendit futura ad actum de præterito.*
8 *Niſi Iudex ſuperior cępiſſet cognoſcere de appellatione.*
9 *Exceptio ſimoniæ non impedit manutentionem.*

DECISIO DCCXX.

1 CVm conſtet de poſſeſſione Dominæ Iſabel-
læ ex Inſtrumento adeptionis * *l. prædia,
vbi*

vbi Bart. num. 1. ff. de acquir. poſſeſſ. l. non idcircò. vbi Bald. in princ. C. de fid. Inſtrum. Put. deciſ. 360. num. 8. lib. 1. quæ quidem poſſeſſio præſumitur
2 continuata * vſque ad tempus litis motæ cum
animo retineatur *l. licet, Cod. de acq. poſſ. Abb. in cap. cum ad ſedem num. 15. de reſtit. ſpoliat. Put. deciſ. 17. num. 2. lib. 2.* DD. reſoluerunt ei dandum,
3 eſſe mandatum de manutenendo, * quia conceditur tali poſſeſſori, *§. hodie inſtit. de interdict.*

Non obſtat, quod electio non fuit facta cum
4 votis ſecretis, & ideò non ſuſtinetur * ex diſpoſitione *Concil. Tridentini ſeſſ. 25. cap 6.* quod
habet decretum irritans, inficiens titulum, &
5 poſſeſſionem * *Caſſad. deciſ. 11. num. 5. ſuper regul.* nam fuit reſponſum, quod prædicta proce-
6 dunt, quando decretum irritans eſt iuſtificatū, *
at in caſu iſto non eſt plenè iuſtificatum. & proptereà ante iuſtificationem non tollit detentationem, ſeu inſiſtentiam facti, vt fuit latè deductum in cauſa *Tridetina Reſignæ 18. Iuny 1607. coram me.*

Non obſtat appellatio, quia quatenus de ea doceretur non releuaret, quia eſſet extraiudi-
7 cialis, & proptereà non ſuſpendit futura * ad
actum de præterito, vt in puncto dicit *Franc. in cap. bona num. 32. de appell.* niſi tamen Iudex ſuperior cæpiſſet cognoſcere de appellatio-
8 ne * *per doctr. Innoc. in cap. Conſtitutis il 2. num. 4. Imol. num. 14. verſ. & hęc dicit vera de appell. & fuit reſolutum in cauſa Leodien. Abbatiſſatus 31. Maij 1606. coram Reuerendiſſimo Domino meo Archiepiſcopo Damaſceno, & poſtea coram me in Cauſa Cęſaraguſtana penſionis 3. Iulij ſequentis;* Hic autem Iudex ſuperior non incæpit cognoſcere [4] de appellatione, & ideò appellatio non potuit ſuſpendere, quo minùs caperetur poſſeſſio per Iſabellam. Minùs obſtat exceptio Simo-
9 niæ, quia vltrà quod viſa fuit turbida, * reſpicit
petitorium.

FIRMANA IVRISPATRONATVS,

Veneris 1. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Vnio per Epiſcopum facta de beneficio libero ad beneficium iuriſpatronatus quādo ſuſtineatur.

SVMMARIVM.

1 *Vnio per Epiſcopum facta de beneficio libero ad beneficium iuriſpatronatus non ſuſtinetur. Ampl. num. 3.*

2 *Limita quando concurrit cauſa.*

4 *Amplia etiam ſi concurrat cauſa ob tenuitatem redditum.*

5 *Eccleſia de iurepatronatus remanens indotata acquirit libertatem, & Epiſcopus poteſt alteri dotanti iuriſpatronatus concedere.*

6 *Vnio per Epiſcopum facta de beneficio libero ad beneficium iuriſpatronatus ſuſtinetur ſi ſit elapſum tale tempus, per quod poſſit præſumi confirmatio Apoſtolica, & fuerit ſemper obſeruata.*

7 *Beneplacitum Apoſtolicum tollit defectum ſolemnitatis non cauſæ.*

8 *Declara procedere in vera alienatione rerum Eccleſiæ: ſecus in vnione.*

9 *Vnio facta à Papa ſuſtinetur ſine cauſa.*

DECISIO DCCXXI.

DOmini non dubitarunt, vnionem factam per Epiſcopum de beneficio libero ad benefi-
1 cium Iuriſpatronatus non ſuſtineri, * quia
Epiſcopus non poteſt conſtituere dotem beneficio de rebus alterius Eccleſiæ, vti ſubiectæ *Imol. in cap. ad Apoſtolicæ num. 12. de donat. Rocch. de Iurepatronatus in verb. & dotauit quæſt. 16. in fine verſ. An autem Epiſcopus num. 25. & dixit Rot. in Cauſa Lucana Decanatus 8. Iunij 1576. coram fel. recordat. Clem. VIII. ſub num. 2. verſ. & addebant. 528. par. 1.*

Neque obſtat, quod hoc poſſit facere cum
2 cauſa, vt per *Imol. loco allegato*, quia, vltra
quod *Imol.* non loquitur, quando vnio fit
3 beneficio de Iurepatronatus Laycorum; * quic-
quid ſit de hoc, cum vnio fuerit facta propter
4 tenuitatem reddituum * cauſa non viſa fuit
ſufficiens cum ſi Eccleſia ſit penitus indotata
5 acquirit libertatem, * & Epiſcopus poſſit cō-
cedere Iuſpatronatus alteri dotanti *Lambert. de Iurepatronatus lib. 1. part. 1. quæſt. 6. art. 6. & dicitur in dicta deciſione coram Clemente VIII. num. 2.*

Ex alio tamen capite Domini approbarunt
prædictam vnionem, ſcilicet quia fuit obſer-
6 uata anno 1514. vſque ad præſens; * vnde in-
trat præſumpta confirmatio Apoſtolica ex latè deductis *ſub die 28. Iunij* 1610. *coram R. P. D. meo Pirouano, prout in deciſ. 1. per eum extenſa,*
Neque releuat, quod beneplacitum Apoſtoli-
7 cum tollit defectum ſolemnitatis, * non autem
defectum cauſæ *Dec. conſ. 142. num. 5. verſ. non obſtat*, nam fuit reſponſum, quod prædicta
8 procedunt in vera alienatione rerum Eccleſiæ, *
quam Papa ſemper committit ſi alienatio fuerit vtilis Eccleſiæ, hic autem non ſumus in propria alienatione, ſed in vnione, in qua ſi fit à
9 Papa non eſt neceſſaria cauſa * *Abb. in cap. ſicut venire num. 2. de exceſſ. Prælatorum*, & proptereà ex iſta ratione poteſt etiam confirmare ſine cauſa, vel ſi cauſa ſit minus ſufficiens; vnde licet Cauſa expreſſa propter tenuitatem fructuum non viſa fuerit Dominis ſufficiens; attamen cum fuerit confirmata à Papa, qui poterat etiam ſine cauſa confirmare ſuſtinetur.

In reliquis verò placuerunt DD. deciſiones factæ, & eas confirmando reſponderunt pro immiſſione.

REATINA BONORVM.

Lunæ 4. Martij 1613.

AR.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Rota, cui fuit cauſa commiſſa cum clauſula *arbitrio* non ſanat ſententiam nullam ex deffectu citationis: cætera patent ex Sũmario.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium regulatur à iure.*
2 *Sententia nulla ex deffectu citationis reuocatur.*
3 *Arbitrium remittit de rigore iuris.*
4 *Citatio partis non eſt rigor, ſed potius æquitas, cum reſpiciat deffenſionem de iure naturali competentem.*
5 *Nullitas ſententiæ ex defectu citationis eſt inſanabilis.*
6 *Poſſeſſio ex ceſſione, & traditione acquiritur.*
7 *Manutentio datur poſsidenti de tempore litis motæ.*
8 *Manutentio datur ei, qui adeptus fuit poſſeſsionem ex ſubbaſtatione nulla, quando non agit ille, qui erat in poſſeſsione.*

DECISIO DCCXXII.

DVbitaui; an intraret arbitrium, & cui dandum eſſet mandatum de manutenendo: quantum attinet ad primam partẽ dubij DD. cenſuerunt negatiuè reſpondendum, quia agitur de ſananda nullitate ex deffectu citationis ad ſententiam immiſſionis, arbitrium enim
1 regulatur à Iure * *Bartol. in extrauaganti ad reprimendum in verbo videbitur num. 8. Cæſar de Graſſ. deciſ. 8. num. 2. de ſent. & reiud.* de iure autem ſententia nulla ex deffectu citationis
2 reuocatur * *Clem. ſæpe §. ſententia de verb. ſignific.* & quamuis arbitrium remittat de rigore
3 Iuris *Creſc. dec. 4. num. 3. de teſtibus*; attamen citatio partis non eſt rigor, ſed potius æquitas;
4 cum reſpiciat deffenſionem * de Iure naturali competentem *Bart. vbi ſupra in verbo, & figuram num. 6. verſ. quæro igitur vtrum.* Vnde iſta
5 nullitas dicitur inſanabilis * *Ferrett. in conſ. 209. num 9. & fuit reſolutum in cauſa Zamoren. pecuniaria 20. Martij 1609. coram R.P.D. meo Caualerio, & in alia Romana nullitatis ſubhaſtationis 10. Iunij eiuſdem anni coram Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopo Bononien.*

Quantum attinet ad ſecundam partem dubij, videtur concedenda manutentio Mariæ, executio enim fuit facta de anno 1606. contra Rotilium Perrinum, qui nihilominus ſemper poſſedit vſque ad annum 1607. de quo tempore ceſſit poſſeſſionem ad fauorem Marij, qui exegit penſiones. Vnde ſtante iſta ceſſione, &
6 traditione facta ad fauorem Marij, * quod depræhenditur ex eo, quia nedùm adeſt ceſſio, ſed etiam exactio penſionis, vt de his omnibus benè deponunt Teſtes ſequitur, quod fuerit acquiſita poſſeſſio Mario, *Nat. conſ. 398. nu. 38.* qui cum reppreſentet perſonam Ceſſionarij debet dici poſſeſſor vſque de tempore litis mo-
7 tæ & ideo ei debetur manutentio * *§. hedic inſtit. de interd.*

Non obſtat, quod ſubhaſtatio ex qua Rutilius habuit poſſeſſionem fuit nulla, quicquid ſit de hoc, cum non agant illi, qui tunc erant
8 in poſſeſſione, * & propterea petant manutentionem, ſequitur quod Ceſſionarius Rutilij eſt manutenendus ex regula, quod etiam prædo debet manuteneri.

ROMANA LIBERATIONIS A MOLESTIIS DE SFORTIIS.

Veneris 8. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Venditor quando non teneatur liberare emptorem à moleſtijs.

SVMMARIVM.

1 *Venditor non tenetur ad liberationem à moleſtijs, quando emptor ſcienter emit rem ſubiectam fideicommiſſo.*
2 *Scientia oneris in emptore probatur ex eo, quod prius ille eandem rem vendiderat, & non promiſerat eſſe liberam.*
3 *Venditor, qui promiſit rem liberam immunem, & exemptam à die, quo ipſe eam acquiſiuerat vſque ad diem venditionis non tenetur liberare emptorem à moleſtijs non prouenientibus ex culpa venditoris.*

DECISIO DCCXXIII.

CVm Rota reſoluerit Illuſtriſſ. D. Marchionẽ Sancti Secundi non teneri ſtare venditioni Datij, ſibi factæ ab Illuſtriſſ. Domino Cardinale, ex quo datium erat ſubiectum fideicommiſſo Comitis S. Floræ contra promiſſionem eiuſdem Illuſtriſſimi Cardinalis primo vendidiſſet illud datium Excellentiſſ. D. Duci Sfortiæ, qui etiam poſtmodum illud pro eodem prætio vendidit Illuſtriſſ. D. Cardinali. Prætendebatur pro parte eiuſdem Illuſtriſſ. D. Cardinalis, quod Excellentiſſ. D. Dux teneretur illum liberare à moleſtijs, & dubio per me diſputato in Rota, cenſuit negatiuè reſpondendum, quia Cardinalis ſcienter emit rem ſubiectam
1 fideicommiſſo * Comitis Sanctæ Floræ, quia,
2 vti tale illud primo vendiderat Domino Duci, * à quo fideicommiſſo non promiſit Dux datiũ eſſe liberum, ſed ſolum promiſit à die acqui-
3 ſitionis, & emptionis * de eo factæ per ipſum vſque in preſentem diẽ ſcilicet celebrati Inſtrumenti eſſe liberum, immune, & exemptum &c. Vnde cum moleſtiæ illatæ non perueniant culpa Domini Ducis ipſæ non tenetur liberare D. Cardinalem ad *l. fundum meum ff. de euict. l. licet placeat ff. de dot. prælegat. Bart. in l. qui Romæ §. duo fratres num. 10. verſ. 4. dicit Ruin. conſ. 10. num. 12. lib. 1. Surd. poſt alios conſ. 15. nu. 24.*

Neque obſtat, quod moleſtiæ inferuntur Cardinali, ex quo datium eſt ſuppoſitum fideicom-

Digitized by Google

commiſſo ad fauorem filij primogeniti Ducis, quia hoc eſt verum, ſed non facit, quia non principaliter oriuntur moleſtiæ ex hoc, ſed ex eo, quia Cardinalis promiſit datium etiam liberum à fideicommiſſo, & tamen eſt ſubiectum, & Domino Duci non vendidit datium vti liberum, ſed vendidit illud Domino Cardinali, qui vt dictum eſt, ſciebat eſſe ſuppoſitũ fideicommiſſo. Vnde nulla poteſt conſiderari culpa Ducis, ex qua teneatur liberare Dominum Cardinalem.

Reſeruarunt tamen Domini particulariter videre, an Excellentiſſ. D. Dux teneatur ad reſtitutionem pretij.

PAMPILONEN. DECIMARVM.

Veneris 8. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Concurrente immemorabili cum fama Priuilegij ex vſurpatione Eccleſiæ non reſultat vſurpatio decimæ.

SVMMARIVM.

1 *Immemorabilis cum fama priuilegij ſufficit ad hoc vt decimæ debeantur.*
2 *Habens immemorabilem poteſt allegare titulum ſibi bene viſum.*
3 *Ex vſurpatione Eccleſiarum non poteſt inferri ad vſurpationem decimarum.*
4 *Contrarium deducitur, & ampliatur; ſed declaratur num. 6.*
5 *Titulus præſumptus ceſſat, vbi probatur verus.*
7 *Teſtes, qui iudicant, ac deponunt de his, quæ pendent à iudicio intellectus abſque quod reddãt aliquam rationem non releuant.*
8 *Immemorabilis cum fama priuilegij dant iuſtum titulum.*

DECISIO DCCXXIV.

IN hac cauſa cum fuerit reſolutum conſtare de quaſi poſſeſſione immemorabili DD. de Gongora vna cum fama priuilegij percipiendi decimas in locis, de quibus agitur, nec non de vſurpatione Eccleſiarum, vt *in deciſionibus, factis tam coram bo. me. Card. Pamphilio, quam coram Reuerendiſſ. Domino Archiepiſc. Bononien.* Ideò fuit dubitatum, an ex vſurpatione Eccleſiarum reſultet probatio, quod etiam decimæ fuerint vſurpatæ, & per omnes DD. cauſa mature diſcuſſa negatiuè fuit reſolutum, ea potiſſimum ratione, quia cum Domini de Gongora habeant immemorabilem pro ſe cum fama
1 priuilegij * quoad decimas quæ ſufficiant, vt illis ſint debitæ, vt probatur in dd. deciſionibus poſſunt propterea allegare titulum ſibi be-
2 neuiſum * *Aret. conſ. 15. nu. 11. Put. dec. 58. n. 9. lib. 1.* Vnde ex vſurpatione Eccleſiarum non
3 poteſt inferri ad vſurpationem decimarum, * cum Eccleſiæ, & decimæ ſint quid diuerſa, à quibus non infertur vulg. *l. Papinianus ff. de Minor.*

Nec obſtat, quod decimæ veniunt in conſequentiam Eccleſiarum ergo ex vſurpatione
4 Eccleſiarum * poteſt inferri ad vſurpationem decimarum *l. ſi ex cauſa §. nunc ff. de minor. gloſ. in d. l. Papinian. in verb. cum venia*, maxime cum Teſtes deponant, quod DD. de Gongora erant Abb. Eccleſiarum, & quod tanquam tales poſſederunt decimas, & ſic oſtendunt ti-
5 tulum, ex quo poſſederunt; vnde ceſſat omnis alius titulus preſumptus *Gabr. de præſcript concl. 1. num. 64. & ſeqq.* nam fuit reſponſum, quod ex vſurpatione Eccleſiæ poſſet inferri ad vſurpationem decimarum, ſi DD. de Gongora
6 niterentur præſcriptione ordinaria * quo ad decimas, quia tunc vſurpatio decimarum veniet in conſequentiam vſurpationis Eccleſiarum ratione annexitatis, & tunc intraret, quod poſſederint titulo Abbatiali, itaut non poſſet intrari alius titulus præſumptus ex *Gabriel. ſupra cit.* ſed fuit probata immemorabilis vna cum ſama priuilegij, prout requiritur, quæ ſama, & Immemorabilis excludunt, quod ex vſurpatione Eccleſiarum reſultet vſurpatio decimarum: Diuerſa enim ſunt inter ſe vſurpatio Eccleſiarum, & poſſeſſio decimarum ab immemorabili cum ſama priuilegij; Ideoque non poteſt fieri fundamentum in teſtibus qui deponunt, quod dd. de Gongara erant Abbates, & quod tanquam tales poſſidebant decimas, quia dum deponunt, quod tanquã Abbates poſſidebãt nõ deponunt de his, quæ ſimpliciter ſenſu corporis præcipiũtur, ſtante fama priuilegij probata in contrarium, ſed iudicant, & ſtan-
7 te dicta probatione deponunt etiam de his, * quæ pendent à Iudicio Intellectus abſque eo, quod reddant aliquam rationem, & propterea eorum dicta non releuant *Bald. Conſ. 286. num. 3. verſ. ſupereſt igitur lib. 2. Card. Conſ. 24. Fulgoſ. Conſ. 163. num. 2 verſ. ſed nec per teſtes* vnde non tollunt Immemorabilem vna cum
8 fama priuilegij, * quæ ſimul iuncta dant iuſtum titulum Dominis de Gongora iuxta *deciſ.* in hac cauſa factas.

ROMANA CENSVS SCVT. 18. M.

Lunæ 11. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Impugnans contractum ex defectu interuentus proximiorum tenetur probare nedum præſentiam, ſed etiam habilitates in hora celebrati contractus, quando verſatur in perſonis, quæ vacant honoribus, & officijs; ſecus in alijs perſonis.

SVMMARIVM.

1 *Impugnans contractum ex quo non interuenerunt pro-*

Digitized by Google

proximiores tenetur probare ne dum præſentiam, ſed etiam habilitates & num. 7. Ampl. num. 5.

Et procedit nedum in habilitate naturali, ſed etiam accidentali.

3 *Fundans ſe in certa qualitate tenetur illam concludenter, & non præſumptiuè probare.*

4 *Ex iſtrumento celebrato cum decreto Iudicis oritur fortior præſumptio alijs præſumptionibus.*

5 *Minor, qui iurauit non habere alios proximiores qui comode poſſent interuenire volens impugnare contractum grauatur concludenti, & non præſumptiua probatione.*

6 *Habilitas præſumitur, & ideo minori impugnanti contractum ſufficit probare adfuiſſe conſanguineos.*

8 *Nobilitas multum facit, vt ſtetur dicto aſſerentis.*

9 *Probatio habilitatis proximiorum intereſſendi contractui debet percutere diem contractus.*

10 *Nobilitas naturalis præſumitur.*

11 *Ad probandam habilitatem de certo tempore requiritur probatio habilitatis in hora, in qua actus fuit factus.*

12 *Declara procedere in perſonis; quæ vacant honoribus, & officijs, aut laborant infirmitatibus repentinis; ſecus in alijs perſonis.*

13 *Cardinalis* Camerarijs *officium habet negotia magna.*

14 *Habilitas non probata reſpectu actus, in quo quis debuerat interuenire non ſuffragatur.*

15 *Homo licet multoties non decumbat, & habeatur pro ſano, tamen domi detinetur, vt non poſſit moueri, ne humores fluant.*

DECISIO DCCXXV.

CVM Excellentiſs. Dominus Princeps Vrſinus tunc minor cum decreto Iudicis, & interuentu proximorum fideiuſſerit ad fauorem Dominorum de Materijs pro DD. Virginio, & Flauio de Vrſinis, Agentes dicti Excellentiſſimi Principis ceperunt prætendere fideiuſſionem fuiſſe nullam ob non ſeruatam formam *ſtatuti Vrbis lib. 1. c. 113.* quia in ea facienda non interuenit bo. me. Enricus Caetanus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. Camerarius proximior d. Excellentiſs. Principis, quod in diſputatione huius dubij præſupponebatur tunc fuiſſe præſentem in Vrbe. Vnde dubitaui an vltra dictā præſentiā Cardinalis Excellentiſſimus Princeps teneatur probare aliquam habilitatem, & quatenus ſic an ſit probata: Et quantum attinet ad primam partem dubij Domini affirmatiue reſoluerunt; ad ſecundam vero negatiue. Ratio primi dicti fuit, quia impugnans Contractum, ex quo non interuenerint proximiores tenetur probare nedum præſen-
1 tiam, * ſed etiam habilitates, prout tenuerunt *Caſtren. Conſ. 124. num. 2. verſ. ſecundo videndum lib. 1. Alex. ad Bart. in l. ſi tertius num. 6. ff. de acq. plun. arcen. Corn. conſ. 316. num. 8. lib. 1. & conſ. 241. n. 7. lib. 2. & conſ. 242. n. 2. lib. 4. quorum ſententiam pluries ſecuta fuit Rota, vt per Guidob. dec. 98. Achil. c. 4. de præſumpt. & nouiſſimè in cauſa Firmana reſtitutionis dotis 23. Iunij 1603. Coram bo. me. Penia & in alijs pluribus cauſis, vt in deciſionibus quarum copia data* fuit, & prædicta procedunt nedum in habili-
2 tate naturali ſed etiam in accidentali * *Bartol. in l. ſi Tertius num. 5. Ibi ita hic propter ætatem, vel morbum ff. de acq. plun. arcum Felin. in Cap. ſuper his num. 17. poſt medium verſ. facit, quod notat. & verſ. ſeq. de accuſat.* vbi loquens de inhabilibus poſt alios exemplificat in mulieribus pueris infirmis, furioſis, & alijs.

Et prædicta procedunt optima ratione, quia ſimilia opponens eſt actor, & fundatur in iſta
3 qualitate habilitatis, * & non impedimenti, vnde illam concludenter, & non præſumptiue tenetur probare *l. ab ea parte ff. de probat. Alex. Conſ. 27. nu. 7. lib. 7. Caſtr. vbi ſupra nu. 2. verſ. ſecundo videndum eſt Put. d. 375. num. 2. lib. 2. ſecundum nouam impreſ. Achill. d. 1. de probat. & in puncto fuit dictum in alleg. cauſ. Firmana reſtitutionis dotis coram bo. me. Penia* & in alijs cauſis; tum etiam, quia alia pars habet intentionem fundatam in Inſtrumento celebrato cum
4 decreto Iudicis, * ex quibus oritur fortior præſumptio ali s præſumptionibus *Alciat. de præſumpt. 34. ante num. 1. & dixit Rota in cauſa Tudertina fructuum 26. Octobris 1575. Coram bo. me. Epiſcopo Lauretano ſub num.* 25. quod procedit maxime in caſu iſto, in quo Excellentiſs. Princeps in 20. ætatis ſuæ anno conſtitutus cum
5 Iuramento aſſeruit * non habere alios proximiores, qui commode poſſent interuenire, & cum ſemper fuerit magni Ingenij, non eſt veriſimile, quod voluiſſet cum iuramento aſſerere, non habere proximiores, qui commode poſſent interuenire, ſi vere tunc bo. me. Card. potuiſſet interuenire, & ideo eius Agentes, qui hodie prædicta opponunt grauantur ex perſona eiuſdem Excellentiſſ. Principis concludenti, & non præſumptiua probatione *Abb. in cap. per ſuas num. 5. verſ. dicendum de condit. appoſit. Gemin. conſ. 27. num. 3. Crauett. deciſ. 4. num. 6. de except.*

Neque prædictis reſiſtit, quod ſufficiat probare adeſſe conſanguineos, quia habilitas præ-
6 ſumitur * *Felin. in cap. in præſentiam nu. 11. verſ. & propterea dubito de probat. quem ſequitur Curt. iun. in l. 1. nu. 23. C. Vnde vir, & vx. Lambertengh. de conſuet. eorum, qui ſine cart. ſolem. gloſſ. 12. in verbo agnatum non habuerit quæſt. 4. num. 4. & 5.* quia non eſt recedendum ab opinione ſuperius
7 firmata, * quam *Rot.* pluries, immò ſæpiſſimè approbauit, quæ fulcitur optimis rationibus ſuperius adductis, & abſque alio ſcrupulo debet procedere in caſu iſto ſtante Nobilitate, & qualitate Excellētiſſimi Principis, qui aſſeruit cum iuramento non habere proximiores, quæ nobi-
8 litas multum facit, * vt ſtetur eius dicto, vt conſiderat *Aymon. in conſ. 244. num. 6. in princ. optimè Crot. in conſ. 332. num. 10. vol. 3.* licet eius Agentes hodie conentur probare contrarium.

Ratio verò ſecundi dicti, quod non ſit probata habilitas bonæ mem. Cardinalis fuit, quia decretum fuit interpoſitum die 18. Martij anni 1591. Agentes nituntur infraſcriptis probationibus, & primo, quòd Cardinalis diebus 20. & 21. eiuſdem menſis acceſſit ad Arcem Sancti Angeli, & ad Conſiſtorium, & aliqua per decreta, & ſubſcriptiones fecerit, quæ probatio non

Digitized by Google

releuat,cum hæc omnia noo percutiant diem
9 contractus, * de quo tempore habilitas requi-
ratur *Caſtr.conſ.455.ſub num.1. verſ. nàm verba
ſequentia lib. 1. Soccin. conſ. 283. num. 4. verſ.ex
quibus inſertur lib.2. Bart. conſ. 209. num. 2. lib.
1.* Secundò nituntur alia probatione, ſcilicet,
quod eadem die 18. Cardinalis interpoſuit, &
ſubſcripſit decreta,ex quibus dicitur reſultare
habilitatem de eadem die, cum habilitas natu-
10 talis præſumatur * *Menoch. de præſumpt. lib. 6.
præſumpt.46.ſub num.8.verſ.aut etiam ætatem,*ſed
nec iſta probatio releuat:Certum eſt enim,quod
ad probandam habilitatem de certo tempore
11 requiritur etiam probatio habilitatis in hora,*
in qua actus fuit factus, & videntur concludere
DD.præcitati, & expreſsè dicit *Anchar. conſil.
388.num.8.verſ.nec obſtat,& num.12. verſ. Con-
ſtat autem,vbi quod requiritur probatio hora, cuius
dictum ſecuta fuit Rot.in Cauſ.Romana hæreditatis
14.Iunij 1610.coram R. P. D. meo Pirouano, &
idem expreſsè dicit non habita mentione de Anchar.
Verall.deciſ.218.par.1. & benè etiam facit Angel.
conſ.194.num.2. verſ. Porrò licet vera ſint,* vbi
*non ſufficere quod Teſtes probēt actum fuiſſe factum
de nocte, niſi qualificent tempus iuxtà formam ſta-
tuti, & Alex.in dicto conſ 97. num 5. verſ. Vnde,
qui ſe fundat lib. 7.* vbi quod tempus debet limi-
tatè probari; ad probandam autem habilitatē
perſonæ de certa hora, licèt in certis perſonis
12 poſſet admitti, * quod ſi erat habiles de mane
poterat eſſe etiam habilis de ſero; Attamen ſe-
cùs eſt in alijs perſonis,quæ vacant honoribus
& officijs, aut laborant infirmitatibus repenti-
nis, proùt erat bo. me. Card. cum eſſet Sanctæ
Rom.Ecelesiæ Camerarius, cuius negotia ſunt
13 magna,* & laborat podagra, & potuit eſſe,
quod vocatus à Papa ad audientiam,aut impe-
ditus alio negotio ratione officij Cameraria-
tus,non potuerit interuenire,aut quod ei ſuper-
uenerit podagra,ita eleganter in pūcto *Anchar.
conſ.alleg.288.num.13. verſ. præterea iſta Titius,
vbi quod ex quo Titius erat Scholaris, quod veriſi-
militer potuit eſſe impeditus occaſione ſtudij, & le-
ctionum ſuarum,quibus quilibet ſtudens inſiſtere de-
bet,& ſupra num.7. dicto verſ.nec obſtat, vbi quod
eſſe poteſt,vt quis de mane ſit ſanus,& de ſero infir-
mus, & hæc diſtinctio eſt etiam de mente Menoch.
ſuperius alleg.* dùm ad præſumendas habilitates
naturales diſtinguit inter ætatem, & ætatem,ſic
ad præſumendas alias habilitates diſtinguendū
eſt inter perſonam,& perſonam & ſic manifeſtè
apparet,quod in decidendis ſimilibus articulis,
multum valeat Religio Iudicantis,& propterea
ſtante qualitate Cardinalis,qui ideò poterat eſ-
ſe impeditus ex probatione, quod fecerat de-
creta,& ſubſcripſerat mandata nō reſultat pro-
batio habilitatis de hora contractus, quia ſtan-
tibus negotijs, & infirmitatibus Cardinalis nō
potuit eſſe habilis de tempore contractus, ma-
ximè cum gæſta per Cardinalem contineant
actus breuis, & facilis expeditionis, & Notarij
expectant quamcumque horam diei,vel noctis,
& commoditatem Domini,ſecus autem in inſi-
ſtendo ſimili contractui, cui plures perſonæ, &
grauiſſimà debebant interueniee, & propterea
non commode in qualibet hora diei hoc fieri
poterat, & ſic reſultat, quod iſta habilitas pro-
bata noo ſuffragetur, cum non ſit reſpectu
14 actus * in quo Cardinalis interuenire habebat
*Ruin.conſ.81.num.6.lib.5. Felin. in cap. in poten-
tiam num.14.de probat.Verall.dicta deciſ.218.par.
1.* Tertiò pro parte Excellentiſſimi Principis
fuerunt examinati plures Teſtes, qui nec etiam
releuant; ommiſſo enim, quod contra aliquos
opponitur defectus citationis,& iuramenti,nec
non, & conſanguinitatis, eorum dicta non tol-
lunt, quod Cardinalis non potuerit eſſe impe-
ditus ratione officij, aut infirmitatis podagræ,
qua laborabat, multoties enim licet hooio non
15 decumbat, & habeatur pro ſano, * ita tamen
Domi detinetur, vt non poſſit moueri, ne hu-
mores defluant,vt experieotia docet,& colligi-
tur ex *l.podagra, vbi Lucas de Penna, & Pyrrus
Alebermeus, & cæteri, C. qui morbo ſe excuſat.lib.
10.& ex Cap.legimus, vbi gloſ.1. de conſecrat.di-
ſtinct.5.*

*Præſens deciſio fuit in parte reuocata die 5.Iunij
1615.*

CESENATEN. DE ALDINIS.

Veneris 15. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quandò melioramenta ſunt penitus illiquida,præ-
ſtita cautione de reficiendis melioramentis datur
immiſſio.*

2 *Quando conſtat de melioramentis in genere tunc
præfigitur terminus ad liquidandum.*

3 *Et ſi in termino præfixo non ſit liquidatio, poteſt
poſteà præſtita cautione de reficiendis melioramē-
tis concedi immiſſio.*

DECISIO DCCXXVI.

QVandò melioramenta ſunt pænitùs illiquida
Rota ſeruat,quod præſtita cautione de refi-
1 ciendis melioramentis* detur immiſſio ex alle-
gatis per *Put.in deciſ.461. lib 2. ſecundum nouam
impreſſ.incipit die 11.Octobris;*cum autem in caſu
2 iſto conſtet de melioramentis in genere * Ro-
ta voluit præfigi terminum ad liquidandum
iux.d.deciſ.Putei 461.in fin.verſ.& licet Rota ita
inclinauerit, & ſi in termino prædicto non fiet
3 liquidatio * poterit poſtmodum præſtita cau-
tione de reficiendis melioramentis concedi im-
miſſio *Put.d.loc. Gozad. conſ.100. num.20. Curt.
iun.conſ.122.qui de communi teſtatur num.2. lib.2.
Soccin.Sen.conſ.90.num.20.& ſeqq.lib.4.Beninten.
deciſ.77.num.10.Contard.de moment. poſſeſſ.q.24.
num.18.*

BENEVENTANA CENSVS.

Lunæ 18. *Martij* 1613.

ARGVMENTVM.

Creditor anterior quando non poſſit auoca-
re pecuniam poſteriori ſolutam.

SVMMARIVM.

1 *Pecuniæ veniunt ſub nomine bonorum.*
2 *Creditor anterior non poteſt auocare pecuniam cre-
ditori poſteriori ſolutam.*
3 *Hypotheca competens creditori anteriori ſuper pe-
cunijs ceſſat per ſolutionem ſactam poſteriori.*
4 *Qui ſoluit,vt ſtatim recepturus ſit non dicitur ſol-
uere. Limita num. 9.*
5 *Creditor poteſt agere contra debitorem ſui debito-
ris.*
6 *Sententia debet eſſe conformis libello.*
*Iudex vltra petita non debet pronunciare, & ſi
aliter facit ſententia eſt nulla n. 6.*
7 *In venditione cenſus, quem quis habet cum tertio
non requiritur numeratio pecuniæ.*
8 *Numeratio pecuniæ probatur ex atteſtatione No-
tarij.*
9 Tex. in l. qui ſic ſoluit, ff. de ſolut. *non habet lo-
cum, quando ex momentanea traditione acquiri-
tur aliquod commodum.*

DECISIO DCCXXVII.

PRopoſui dubium ſtrictè ad Iuſtitiam ſententiæ
de parribus,omiſſis nullitatibus,qnia pars aſ-
ſerebat velle adire Sanctiſſimum Dominum
noſtrum pro earum ſanatione, & DD. cenſue-
runt ſententiam eſſe iniuſtam;Nàm condemnat
Benedictum Ferrentinum ad reſtituendos du-
catos mille Franciſco de Andrea, tanquam
anteriori creditori Vincẽtij Capobanchi, cum
enim Benedictus habuit dictas pecnnias à Ca-
plobancho,etiam,quod Franciſcus fuiſſet ante-
rior creditor, & per conſequens poſſet allegare
tnnc habuiſſe dictas pecunias hypothecatas cũ
ſub tali vinculo haberet omnia bona præſentiã,
& futura dicti Vincẽtij, nomine enim bono-
1 rum veniunt etiam pecuniæ * *l. cum Taber. §. fin.
vbi Bart. ff. de pignor*. Artamen non poterat auo-
2 care dictas pecunias à Benedicto *, cum per ſo-
lutionem,& immiſſionẽ fuiſſent factæ ipſius Be-
nedicti recipientis *Dec. in l. ſingularia num. 6. &
ibi Curt. iun. num. 19. & ſeqq. ff ſi cert. pet.* & poſt
dictam immiſſionem ceſſauit omnis hypothe-
3 ca * ad fauorem Franciſci ſuper dictis pecu-
nijs *Afflict. deciſ. 190. Pariſ. conſ. 69. num. 2. lib. 4.
latè Surd. poſt alios conſ. 4 num. 11. & 12.*

Neque facit,qnod Octauins,& alij de Torel-
lis debitores dicti Capobanchi impoſueruut
cenſum, & alium cum tertio impoſitum vendi-
derunt dicto Benedicto creditori Camploban-
chi, qui ſoluit pecunias cum hoc, quod ſolue-
rentur dicto Campobanco eius debitori, prout
fuerunt ſolutæ, & deindè Campobancus ea-
demmet die ſoluit pecunias eidem Benedicto
creditori, vndè iſtæ contractus videtur ſimula-
4 tus,qui enim ſic ſoluit,vt ſtatim recepturus ſit *
non dicitur ſoluere,& dominium non transfert
l. qui ſic ſoluit, ff. de ſolut. Nàm fuit reſponſum,
quod ſi motiuum procederet adhùc ſententia
remaueret iniuſta, quia nũquàm pecuniæ fuiſ-
ſent in dominio Campoblanchi, & ideò Fran-
ciſcus de Andrea non potuiſſet agere ad dictas
pecunias,& ſi fuiſſent ipſius Camplobanchi.

Neque releuat,quod intereſt dicto Franciſco
de Andrea venditionem fuiſſe ſimularam, quia
poſſet agere contra Octauium, & alios de To-
rellis debitores Campoblancbi, creditor enim
5 poteſt agere contra debitorem debitoris,* quã-
do concurrunt illa,de quibus latiſſimè per *Surd.
in dicto conſ. 4. num. 1.* quia adhùc ſi hoc eſſet ad-
mittendum non tolleret, quin ſententia eſſet
iniuſta,quia de eo non fuit actum,ſed ſolùm de
auuocaudis ſcut. mille à Beuedicto,ſententia
6 enim debet eſſe conformis libello, * & Iudex
vltra petita nou debet pronunciare *l. vt fundus
ff. comm diuid. c. ſcilicet Heli de Sim. c. qualiter, &
quando il ſecondo §. ad corrigendos de accuſat. An-
char. conſ. 194. num. 3.* & ſi aliter facit ſententia
nulla *Angel. Aret. conſ. 7. num. 8. & ſeqq. verſ. 2. ex
alio, & verſ. 3. dato Alex. conſil. 72. num. 5. verſ. 2.
principali lib. 5. Fæderic. de Sen. conſ. 159. per tot.
Colleg. Piſan. inter conſ. Bartol. 82. colum. 1. verſ. aut
dicemus lib. 2.*

Sed ceſſat omnis difficultas, quia nulla hic
poteſt conſiderari ſimulatio; Nàm quoad ſum-
mam ſcut. 600. Octauius Torellus, & alij vendi-
derunt Cenſum, quem habebant cum Tertio,
7 quo caſu non requiritur pecunia numerata, *
quia ſi requireretur, nec poſſet cedi, permutari,
ant donari, vt dixit *Rot. in Cauſa Rauenaten. cen-
ſus 12. Ianuarij* 1607. *coram R. P. D. meo Manza-
nedo*;ſed etiam verè probatur interueniſſe pecn-
niam numeratam,proùt interuenit in alia ſum-
ma ſcut. 400. pro qua fuit impoſitus cenſus ex
8 atteſtatione Notarij, * quod receperunt,ſcilicet
Torelli coram ipſo in moneta argentea, &c.
*Bart. in l. ſi ex cautione num. 14. & ſeqq. C. de non
numerata pecunia, & in l. ſingularia num. 22. ff. ſi
cert pet. vbi Iaſ. num. 48. & Dec. num. 33.*

Neque in hoc caſu afficit,quod fuit conuen-
tum, quod pecuniæ ſoluerentur Capoblanco,
qui poſtmodùm, & incontinenti ſoluit eidem
Beuedicto, & propterea Benedictus videtur ab
initio non ſoluiſſe prædicto Octauio Torello,&
alijs per *text. in d. l. qui ſic ſoluit, ff. de ſolut.* quia
diſpoſitio dictæ legis non habet locum iuter
9 alia, * quotieſcumque ex momentanea tradi-
tione acquiritur aliquod commodum parti
*Bald. in l. ſi Tibi num. 1. vbi Alex. num. 5. Iaſ. n. 10.
Dec. in fin. ff. ſi cert. pet. & in proprijs terminis fuit
reſolutum in Cauſa Romana Cenſus* 10. *Ianuarij*
1605. *coram Illuſtriſſimo Domino meo Card. Lan-
cellotto.*

Ex quibns reſolutum pro iniuſtitia ſeuten-
tiæ de Partibus,&c.

Digitized by Google

ROMANA DOMVS DE GVIDETTIS, SEV DE CABALLARIIS.

Lunæ 18. *Martij* 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Pactum de retrouendendo ad hoc vt præſcribatur requiritur tempus* 40. *ann. dum in inſtrumento adeſt hypoteca omnium bonorum.*

DECISIO DCCXXVIII.

AGebatur An intraret præſcriptio reſpectu pacti de retrouendendo,& Rota cenſuit negatiuè reſpondendum,quia cum in Inſtrumen-
1 to adſit hypotheca generalis * omnium bonorum non ſufficit tempus 30. annorum ad præſcribendum, ſed requiruntur 40. anni *l.cum notiſſimi Cod.de præſcript.trig.vel quadrag. annorum*, & propter hoc ponitur in d. *Rubr. de præſcript. quadraginta annorum* ex quibus ſic tenet *Fulgoſ. in conſ.122,num.2. circa med. quem refert,& ſequitur Curt. Iun. Conſ.174.num.33. verſ.tamen quando cum actionibus perſonalibus eſt adiuncta hypotheca, & Fulgoſ. loquitur expreſsè in pacto de retrouendendo in quo idem tenet Gabr de præſcript. concluſ.6.n.*15. & propterea cum Inſtrumentum fuerit celebratum de anno 1574. vſque ad moderna tempora non effluxit dictum tempus; Ideò non intrat præſcriptio &c.

MIRANDEN. PENSIONIS.

Mercurij 27. *Martij* 1613.

ARGVMENTVM.

Hæredes penſionarij poſſunt agere executiuè coram A. C. contra Mercatorem, qui ſe obligauit ſoluere terminos abſque eo, quod oſtendant litteras penſionis.

SVMMARIVM.

1 *Hæredes penſionarij poſſunt agere coram A. C. contra Mercatorem, qui ſe obligauit ſoluere terminos abſque eo, quod oſtendant litteras. Ampl. num.*4.

2 *A.C. inter, & contra Mercatores poteſt procedere vigore ſuarum facultatum ſummariè, ſimpliciter, ſola facti veritate inſpecta, etiam manu Regia.*

3 *Stante clauſula* manu regia *cenſetur data facultas procedendi de facto, & ſine vllo iuris ordine.*

4 *A.C. pro terminis penſionis poteſt procedere contra Mercatorem obligatum abſque productione littererum eiuſdem penſionis non obſtante* regula 26. de non iudicando iuxta formam ſupplicationis.

5 *Debitor habetur pro condemnato, quando inſtrumentum habet executionem paratam.*

DECISIO DCCXXIX.

LIcèt Concluſiones firmatæ *in deciſ. facta ſub die 7. Maij* 1612. viſæ fuerint veriſſimæ, attamē cum cauſa pendeat coram A. C.& coram Mercatorem, viſum fuit eſſe recedendum à dicta *deciſ.*& cōcludendū hæredes penſionarij poſ-
1 ſe agere contra Mercatorem,* qui ſe obligauit
ſoluere terminos abſque eo, quod oſtendant
litteras penſionis fuiſſe expeditas, nàm inter,
& contra mercatores A. C. poteſt procedere vi-
2 gore ſuarum facultatum * ſummariè, & ſim-
pliciter ſola facti veritate inſpecta etiam manu
Regia abſque obſeruatione terminorum. Vn-
3 de ſtante clauſula *manu Regia* * cenſetur data
facultas procedēdi de facto,& ſine vllo iuris ordine; vt per *Natt.in Clemen. ſæpè* §. *non ſit tamen num. 9. & ſeq. de Verbor. ſignificat. Marant. in ſpeculo de ordine Iudic. par. 4. diſtinct. 9. n.8.* & in puncto quod poſſit procedi executiuè abſque vlla ſententia dicit *Bart ad reprimen in verbo & figura. verſ. idem puto in fine*, vbi dicit, quod ille, qui habet facultatem procedendi ſine ſtrepitu, & figura Iudicij poteſt nulla data ſententia iubere res capi, & diſtrahi licet hoc ſit magis de natura executionis, quam condemnationis, quia talia ante Ius Ciuile manu Regis expediebantur.

Non obſtat *Regula 26. Cancellariæ de non iudicando iuxta formam ſupplicationis*, quia cum vigore facultatū A.C. ex perſona,contra quam
4 agitur procedendum ſit executiuè * Iudex non
condemnat ſed præcipit debitori, vt ſoluat, &
ratio eſt, quia quando Inſtrumentum habet
executionem paratam debitor habetur pro
5 condemnato * *Caſtrenſ. conſ. 319. colum. 2. poſt
princ.verſ. & hoc ideo lib.* 1.vbi quod in iudicijs Ordinarijs præcedit cognitio & ſequitur exequutio, in executiuis vero è conuerſio, & propterea cum agatur in Iudicio Ordinario poterunt hæc omnia opponi, ſecus verò in illo Iudicio executiuo, & hoc idem ſentit *Bartol. loco ſuperius allegato.*

Minus eſt verum, quod probetur non effectuatio reſeruationis penſionis, quo caſu obligatio mercatoris ceſſat ex deffectu cauſæ; quia allegata benè concludunt, ſed non applicantur ad factum, quia talis non effectuatio non probatur.

Ex prædictis DD. receſſerunt à reſolutis, quia conſiderata in prima *deciſ.* benè procedunt ſi ageretur in Iudicio Ordinario, non autèm in executiuo.

ME-

Digitized by Google

MELIVICEN. CENSVS.

Mercurij 27. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Pacta contra ſubſtantiam cenſus vitiantur, ſed nō vitiant, Pactū quod cōtractus eſſet reſolutus ſi poſt maturatum tempus ſolutionis per quatuor menſes fuerit retardata ſolutio Cenſus an ſit contra illius ſubſtantiam.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* ſi quid exequendum *ſuſpendit executionem donec de iuſtitia ſententiæ exequendæ cognoſcatur*
2 *Pacta contra ſubſtantiam contractus cenſus vitiantur ſed non vitiant.*
3 *Pactum, quod ſi poſt maturatum tempus ſolutionis per quatuor menſes fuerit retardata ſolutio cenſus contractus eſſet reſolutus videtur contra ſubſtantiam cenſus.*
4 *Si debitor cenſus non ſeruat pacta, nempè renouationem cautionum &c. ſors principalis loco damnorum & intereſſe peti poteſt.*
5 *Bulla Pij V. circa cenſus ſeruanda eſt in toto Orbe.*

DECISIO DCCXXX.

HÆc cauſa fuit commiſſa in Rota cum clauſula *ſi quid exequendum*. Vnde dubitaui: An mandatum A. C. ſit exequendum, & quia
1 iſta clauſula ſuſpendit executionem * donec de iuſtitia ſententiæ exequendæ cognoſcatur. *Palleot. deciſ. 133. Verall. deciſ. 180. in fin. lib. primi in manuſcript. & fuit dictum in cauſa Romana Vineæ de fabris 20. Decembris 1604. coram me;* Ideò Domini ordinarunt, quod ſuperſederetur in executione mandati relaxati per A. C. donec de illius iuſtitia maturius cognoſceretur.

Conſiderabatur enim, quod Inſtrumentum cenſus continebat plura pacta, quæ vel non erat contra ſubſtantiam cenſus, vel poterat dubitari, an talia eſſent; Si enim erant contra ſubſtantiam vtique non erat locus executioni; ſi verò erant contra, videndum erat an vitiarentur, & non vitiarent, vel potiùs etiam vitiarent per clauſulam Bullæ, quod contractus ſub alia forma celebrati ſint fæneratitij, cum Rota alias tenuerit iſta pacta vitiari, ſed non
2 vitiare,* vt in cauſa *Bonon. cenſus 26. Iunij 1600. coram bo. me. Card. Pamphilio, & in alia Calaguritana cenſus 28. Ianuarij 1602. & 29. Aprilis euiſdem anni coram bo. me. Card. Seraphino*, in quibus poſtremis deciſionibus fuit diſputatum de duobus pactis, & ideò danda erit copia iſtarum deciſionum, vt DD. poſſint conſiderare de earum Iuribus.

Secundo principaliter aderat pactum, quod ſi poſt maturatum tempus ſolutionis per qua-
3 tuor menſes fuerit retardata ſolutio cenſus,* contractus eſſet reſolutus, quod pactum videtur contra ſubſtantiam cenſus, vt per *Sot. de iur. & iuſt. lib. 6. quæſt. 5. art. 3.* qui loquitur in terminis Bullæ Martini, & Caliſti, & propterea eius dictum magis debet procedere in terminis Bullæ Pii V. *Gutierez pract. quæſt. lib. 2. quæſt. 168. num. 9. ſolis de cenſ. lib. 1. c. 10. num. 28.*

Sed dicebatur, quod erat conſiderandum: an huiuſmodi pactum poſſet ſaluari ex eo, quod Rota ſæpè dixit, vt in cauſa *Romana dotis 11. Februarij 1583. relata in die 741. par. 1. num. 1. verſ. ſicut dicimus* quod ſi debitor cenſus non
4 ſeruet pacta, * nempe renouationem cautionum, ſeù alia pacta, ſors principalis poteſt peti loco damnorum & intereſſe, hic autem erat videndum an de iure abſque alio pacto ſi debitor cenſus non ſoluit fructus, creditor poſſit petere ſortem loco damnorum, & intereſſe.

Et prædicta omnia ſunt videnda in terminis
5 Bullæ Pij V. quia eſt ſeruanda in toto orbe * *Nauarr. de vſur. num. 106. Moder. Eugub. conſ. 35. num. 3. lib. 2. Moder. de Cingulo de cenſ. par. 3. num. 26. in fin. & nu. 45. Surd. conſ. 282. nu. 13. lib. 2.* & diſtinctè quidem, itaut ſit in arbitrio actoris eligere duo, vel tria puncta ad ſui libitum, & illa diſputare dando copiā prædictarum deciſionum.

BARBASTREN. PAROCHIALIS.

Veneris 19. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Ex poſſeſſione decennali cum triennali præſumitur titulus validus, quod procedit excipiendo, non agendo, & dicenti contrarium incumbit onus probandi.

SVMMARIVM.

1 *Narratiua alternatiuè concepta ſufficit, quod vnus ex modis in ea narratis verificetur.*
2 *Ex ſententijs Rotalibus probatur ius.*
3 *Quando reſignatio non eſt pura, ſed ad fauorem certæ perſonæ non abdicatur ius à reſignante.*
4 *Ex poſſeſſione decennali præſumitur titulus.*
5 *Ex poſſeſſione triennali poſt decennalem titulus validus præſumitur & dicenti contrarium incūbit onus probandi num. 7. & 8.*
6 *Declara procedere excipiendo, non autem agendo.*

DECISIO DCCXXXI.

BErnardus obtinuit gratiam, in qua narrauit Parochialem adhuc vacare per obitum q. Hieronymi Romenech, vel Hieronymi Fernandez, vel demum per obitum Philippi; prætendebatur enim primum Hieronymum renunciaſſe ad fauorem ſecundi & ſecundus ad fauore Philippi, & propterea ſufficere quod
1 vnus ex iſtis modis * alternatiuè narratis iuſtifica-

Digitized by Google

ficaretur c. in alternatiuis de regul. iur. in 6. l. ſi h.eredi plures ff. de cond. & demonſtr. & in puncto fuit reſolutum in Cauſa Placentinæ Canonicatus Pœnitentiariæ 12. Nouembris 1607 c ram bo. me. Iuſto & in Cauſa Pampilonen. de Ianzi 1. Decembris 1603. coram me, in qua aliæ quam plures deciſiones allegantur.

Vnde dicebatur, quod de Iure primi Hie-
ronymi ſatis conſtabat, quia cum litigaret cũ
Antonio de Romæ obtinuit ad ſui fauorẽ tres
2 ſententias Rotales, * & relaxari executoriales,
ex quibus probatur Iuſſuum *Ruin. conſ. 79. nu.
3. lib. 5. & fuit in punct. de Sent. & executoriali-
bus Rotalibus reſolutum coram bo. me. Cardinali
Pamplia in Cauſa Salmamina del voto 20. Nouẽ-
bris 1592.* & proptereà inferebatur, quod licet
dictus Hieronymus Primus reſignauerit ad
fauorem Hieronymi ſecundi, & dictus ſecun-
dus ad fauorem Philippi; nihilominus aut re-
ſignatio Hieronymi primi habuit effectum,
fuit quidem acquiſitus ius Hieronymo ſecun-
do, & iſto caſu ſimiliter reſignatio ad fauo-
rem Philippi, aut habuit effectum, fuit acqui-
ſitum ius dicto Philippo; aut verò reſignatio
Hieronymi primi non habuit effectum, & ab
3 ipſo non fuit abiudicatum ius, * ſed remanſit
pænes ipſum, quia reſignatio non fuit pura,
ſed ad fauorem certæ perſonæ iuxta diſtinctio-
nem factam in cauſa *Abulen, & Zamoren. Be-
neficiorum 17. Iunij 1594. coram bo. me. Pen-
nia.*

Prædictis tamen non obſtantibus DD. cen-
ſuerunt dictum modum vacandi non eſſe iuſti-
ficatum, quia Martinus oſtendit illas vacatio-
nes ſiue per obitum Hieronymi primi, ſiue ſe-
cundi, ſiue Philippi fuiſſe conſumptas per va-
lidam prouiſionem; nam ipſæ Martinus poſſe-
dit ab anno 1578. vſque ad præſens, & ſic vl-
tra decennium, ex qua poſſeſſione titulus præ-
4 ſumitur, * & vltra decennium etiam per trien-
nium, ex qua poſſeſſione decennali, & trien-
nali nedum præſumitur titulus, ſed titulus va-
5 lidus ex * regula de triennali *Sarnen. ſuper di-
cta regula quæſt. 24. num. 7. verſ. nam ſi aliquis, &
& quæſt. 26. num. 2. verſ. quis autem Caſſador.
dec. 8. num. 1. ſuper regula, & fuit reſolutum in
cauſa Boian. penſionis 15. Ianuarij 1603. coram
bo. me. Pennia,* & quamuis iſta concluſio pro-
6 cedat excipiendo, * non autem agendo *Achill.
deciſ. 1. ſuper dicta regula de triennali, & fuit di-
ctum in alleg. cauſa Boianen. coram bo. me. Penia;*
tamen hic Martinus non agit ad canonizatio-
nem ſui tituli, ſed cum Bernardus præten-
dat vſum ex vacationibus prædictis adhuc du-
rare Martinus excepit de decenali, & ſic de ti-
7 tulo, & triennali, ſic de titulo valido, * itaùt
dicenti contrarium incumbat onus probandi,
vt *per Caſſador. dicta deciſ. 8. num. 2. ſuper regul.*

Non obſtat, quod ſufficiat Bernardo Iuſti-
ficare ſua narratiuam, itaùt poſtmodùm Mar-
tinus teneatur iuſtificare ſuam gratiam, quia
hoc procederet ſi verè Bernardus iuſtificauit,
quia Martinus oſtendit excipiendo prædictam
Vacationem fuiſſe conſumptam ex prouiſione
valida, quam deducit ex poſſeſſione decennali,
8 ſecuta poſtmodum triennali, * ex quibus reſul-
tat præſumptio tituli validi quæ elidit inten-
tionem Bernardi *ex ſupra alleg.*

INTERAMNEN. LEGITIMARVM.

Lunæ 22. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Legitima debetur filijs in bonis Patris confiſcatis ſtatim ſecuta confiſcatione, & iſto caſu ſemper eſt ſemis. Pro ea quando poſt quadrienium agi poſſit contra eum, qui bona emit à fiſco. Mater per tranſitum ad ſecunda vota abſque quod petierit Tutorem filijs, quando priuetur eorum hæreditate.

SVMMARIVM.

1 *Mater ſuccedit filijs ab inteſtato excluſo Patruo.*
2 *Legitima debetur filijs in bonis Patris confiſcatis.*
3 *Legitima eſt triens ſi filij non excedunt numerum quattuor; ſemis autem ſi excedunt.*
4 *Legitima in bonis confiſcatis eſt ſemis etiam ſi ſit vnicus filius.*
5 Clar. in prax. crim. quæſt. 78. num. 26. *declaratur.*
6 *Frater ſuccedit alteri fratri vna cum Matre.*
7 *Ad deducendam legitimam non attenditur mors Patris, ſed confiſcatio bonorum.*
8 *Mater hæres filij ſuccedit etiam in portione debita eidem filio ex perſona fratrum defunctorum.*
9 Tex. in l. Bene à Zenone C. de quadrien. præſcript. *declaratur.*
Emens à fiſco bona confiſcata poſt quadrienium inquietari non poteſt, ſi fiſcus illa vendidit tanquàm ſua, & ab ipſo poſſeſſa num. 9.
Pro legitima etiam poſt quadrienium agi poteſt contra emptorem bonorum à Fiſco num. 9. Intellige vt ibi.
10 *Minori competit reſtitutio aduerſus quadrienalem præſcriptionem.*
11 *Maximè attenta læſione.*
12 *Nepoti debetur legitima in bonis Auiæ paternæ.*
13 *Pater relinquendo filio vltra legitimam, poteſt illam prohibere addito, quod ipſo recuſante cenſeretur inſtitutus tantùm in legitima. Limita num. 14.*
15 *Renunciatio expreſſa requiritur in legitima, cum non ſufficiat tacita.*
16 *Mater, quæ tranſiuit ad ſecunda vota non excluditur à Succeſſione filiorum ob non petitum Tutorem, niſi probetur.*
17 *Mater tranſiens ad ſecunda vota non tenetur Tutorem filijs petere, quando adſunt legitimi Tutores.*
18 *Mater per tranſitum ad ſecunda vota non priuatur Succeſſione filij, quandò de tempore obitus eiuſdem non ſuperſunt alij filij.*
19 *Amplia maximè, quando filius deceſſit pubes, & non contradixit.*

DE-

DECISIO DCCXXXII.

Scipio Caſtellus Maritus Victoriæ ex ea ſu-
ſcepit Agabitum, & Hiotium ſecundum fi-
lios, & poſtmodum fuit bannitus, eiuſq; bona
confiſcata ad huc durante banno ſuſcepit ex
eadem Victoria Alexandrum, quem Diana
Auia Paterna vna cum Annibale filio, & Pa-
truo reſpectiuè hæredem inſtituit, eumdemq;
Annibalem filium prædicto Alexandro Nepoti
ſubſtituit. Vndè defunctis dd. filijs Victoriæ
cumDiana reportauerint ceſſionem bonorum,
eaque peruenerint ad Annibalem filium ex in-
ſtitutione, & ſubſtitutione prædicta dubitaui:
An victoria mater poſſit agere primo ad legi-
timam debitam Agabito, & Hiorio in bonis
confiſcatis, & An ſecundo poſſit agere ad le-
gitimam debitam Alexandro in bonis Dianæ
Auiæ maternæ, & DD. aſſirmatiuè reſolue-
runt, Mater enim ſuccedit ab Inteſtato filijs ex-
1 cluſo Patruo * §. 1. *Inſtit. ad Tertull. Authen.*
Defuncto C. eodem tit. cum alijs.

Quod autem Agabito, & Hiorio ſecundo
filijs deberetur legitima in bonis Patris confi-
2 ſcatis * indubitati iuris eſt *l. fin. Cod. de bonis*
praſcript. l. 1. l. cum ratio ff. de bon. damnat. quæ
quidem legitima licet eſſent tantum duo filij,
proût idem eſſet ſi fuiſſet vnus, cum agatur de
bonis cōfiſcatis, eſt ſemis nam licet regulariter
3 legitima ſit triens, * quando filij non excedunt
numerum quattuor ſemis autem ſi excedunt
auth. nouiſſima Cod. de inoff. teſtam. ſecùs tamen
4 eſt quādo agitur de bonis cōfiſcatis * quia eſt
ſemis vbi adſunt duo vel vnicus filius *l. fin. Ibi*
dimidia parte erario vendicata a'ia eis reſeruatur
d. l. cum ratio §. ſi plures, & ibi gloſſ. Oddofred. &
Salicet. latè Rolan. conſ. 97. num. 30. lib. 2. &
Moder. Eugub. conſ. 110. num. 7. & ſeqq. lib. 1. &
habetur in quodam tract. de iur. fiſc. lib. 5. tit. 1.
num. 38. & de Communi Plott. conſ. crim. diuerſ.
num. 87. lib. 1. Modern. Roman. de delict. quaſt. 24.
num. 37., & ſeqq. Theſaur. deciſ. 104. num. 2.

Neque releuat, quod *Clarus in prax. crim.*
quaſt. 78. num. 26. dicat prædictam opinionem
5 in practica non ſeruari * ſed etiam quod in
caſu confiſcationis filijs debeatur legitima
proût alias de Iure quia *Clarus* loquitur de
conſuetudine particulari, non vniuerſali alle-
gat *Caſſaneum*, qui nihil tale dicit loquitur
contra text. vt bene aduertit, & conſiderat
Modern. Eugub. dicto conſ. 110. num. 17. vol. 1.

Nec facit, quod de tempore obitus Patris
erant plures filij, & quod in omnem euentum
Agabito, & Hiorio debuit ſuccedere Alexan-
6 der vna cum matre * *auth. de hæred. ab inteſtat.*
§. Si igitur il primo. Nam ad priorem difficul-
tatem fuit reſponſum, quod ad hanc deductio-
7 nē legitimæ non eſt ſpectanda mors Patris, * ſed
confiſcatio *Rolan. dicto conſ. 97. num. 38. lib. 2. &*
dicit communem in eod. tract. de Iur. fiſc. vbi ſupra
num. 37. per text. in d. l. 1. ff. de bonis damnatorum
ibi *portionem ex bonis Patris damnatorum accipi-*
unt: Ad poſteriorem verò difficultatem fuit reſ-
ponſum eſſe veram, ſed non releuare, quia Vi-
ctoria eſt hæres Alexandri vt ſupra dictum eſt,
& ideò ei debet ſuccedere etiam in iſta portio-
8 ne * quam prætendere poterat ex perſona fra-
trum, vt in dicto §. 1. *inſtit. ad Tertull.* cum alijs.

Neque in hoc caſu videbatur obſtare qua-
driennalis præſcriptio ex *text. in l. benè à Ze-*
9 *none Cod. de quadrien. præſcript.* * quia ille *text.*
procedit, quando fiſcus vendidit bona confi-
ſcata tanquam ſua, & ab ipſo poſſeſſa *Alex.*
conſ. 52. num. 5. & 7. lib. 7. Gramm. deciſ. 65. n. 79.
& habetur in dicto tract. de iur. fiſc. lib. 6. tit. 4.
num. 18. In caſu autèm iſto fiſcus numquam
poſſedit bona, & in omnem euētum filijs com-
peteret reſtitutio aduerſus prædictam præſcri-
10 ptionem, * cum eſſent minores, *vt in dicto*
tract. de Iur. fiſc. loco proximè alleg. num. 18.
limit. 16.

Nec etiam releuat, quod fiſcus aſſignaue-
rit legitimam iſtis filijs, quia cum non fuerit
ſemis, ſed ſolùm triens, non dato illis curato-
re negari non poteſt, quin eis, & ſic matri
ſit ſubueniendum per viam reſtitutionis in in-
11 tegrum * ſtante læſione illa vt *in dicto tract.*
de Iur. fiſc. loco nunc alleg.

Quantùm attinet ad ſecundam legitimam,
quod debeatur Victoriæ in bonis Dianæ Auiæ
12 Paternæ * Alexandri filij ex perſona ipſius
Alexandri pariter viſum fuit eſſe Iuris indubi-
tati *auth. de hæred. ab inteſt. venient. §. 1. Craſſ.*
de ſucceſſ. §. legitimam quaſt. 4.

Neque releuat, quod Diana prohibuerit le-
gitimam Alexandro, & alias cenſeretur in illa
tantùm Inſtitutus, quia ſcilicet Pater relin-
13 quendo filio vltra legitimam * poſſit illam
prohibere hoc addito, quod ipſo recuſante
cenſeretur inſtitutus tantum in legitimam *Soc-*
cin. iun. conſ. 122. nu. 8. & ſeq. lib. 1. Dec. conſ. 687.
num. 2. & fuit latè deductum in cauſa Romana le-
gitima 11. Decembris 1609. coram R. P. D. meo
Manzanedo. Attamen prædicta non militant
in caſu iſto, quia, licet teſtatrix talem fecerit
prohibitionem; nihilominus ad Inſtantiam
14 Annibalis filij, voluit * Alexandrum poſtquā
eſſet maior factus teneri ratificare teſtamentū,
quam quidem Inſtantiam numquàm apparet
fuiſſe factam & per conſequens Alexander non
fuit in mora, & prohibitio non afficit *Modern.*
de fideic. art. 36. num. 84. & ſeqq. nec ex agnitio-
ne hæreditatis poteſt dici renunciatum legiti-
15 mæ, cum requiratur expreſſa * renunciatio,
& tacita non ſufficiat *l. ſi quando §. & generaliter*
ff. de inoff. teſtam. & quampluribus relatis dixit Ro-
ta in dicta cauſa Romana legitima coram R. P. D.
meo Manzanedo.

Minus facit, quod generaliter opponebatur
nempè Victoriā tranſiuiſſe ad ſecunda vota
16 non petendo Tutorem filijs, * quia hoc non
probatur, & tamen deberet probari *Oſaſch.*
deciſ. 57. num. 8. & deberet probari, quod poſt
annum tranſierit ad ſecunda vota quia ſi intra
annum, cum ad eſſent Tutores legitimi, vide-
17 licet auia, & Patruus non tenebatur petere * cū
haberet, vt declarat *Angel. in l. Matres C. ad*
Tertull. Gabr. de tutel. Concl. 1. num. 75. ſed ceſ-
ſat omnis difficultas quoad Alexandrum, quia
de tempore illius obitus nulli alij aderant fi-
18 lij, * & propterea mater non cenſetur priuata
illius hæreditate *Aret. conſ. 40. num. 4. verſ. 3. &*
4. *Bald.*

Digitized by Google

*4. Bald. conſ. 317. num. 3. lib. 5. Dec. in Cap. Eccle-
ſia Sanctæ Mariæ colum. 16. num. 122. verſ. 2.
concluſ. de conſt.* vltraque cum Alexander de-
19 ceſſerit pubes, & non contradixerit; * deceſ-
ſit enim in ætate 16. annorum, Hodiè iſta ex-
ceptio non poteſt apponi *Bald. dicto conſ. 317.
lib. 1. Gabr. de tutel. concl. 1. num. 47.*

An autem Victoriæ fuerit de dd. legitimis ſatisfactum erit particulariter viden.

ROMANA RESCISSIONIS CONTRACTVS

Lunæ 22. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Quæritur an tranſactio, per quam legatum ſcut. 50. menſtruorum factum filio ſpurio fuit reductum ad ſcut. 20. valeat ob læſionem, & attentis circunſtantijs facti reſoluitur pro inſubſiſtentia illius. Multa circa læſionem requiſitam pro annullandis tranſactionibus.

SVMMARIVM.

1 Statutum Vrbis *in contractibus annullandis requirit læſionem vltra tertiam partem, & nu. 7.*

2 *Læſio de iure communi debet eſſe vltra dimidiam.*

3 *In tranſactione læſio conſideratur, & propter eam reſcinditur.*

4 *In tranſactione non ſufficit ſimplex læſio vltra dimidiam, ſed requiritur vltra duplum, vel triplum.*

5 Molinæ *opinio de* Primogen. Hiſpan. lib. 4. c. 9. num. 36. *non approbatur, nec reprobatur.*

6 *Ex qua læſione reſcindatur tranſactio remittitur arbitrio iudicantis, qui debet omnes circumſtantias conſiderare, & num. 11.*

8 *In conſideranda læſione in tranſactione eſt habenda ratio dubij litis euentus, & ad actionem competentem.*

9 *Hæres beneficiatus non tenetur ad alimenta vltra vires hæreditarias.*

10 *Legatum alimentorum an debeatur ſolum durantibus neceſſitatibus.*

12 *Alimenta debita Religioſo iure actionis acquiruntur Monaſterio.*

13 *Ad effectum taxandi alimenta ſpurio habenda eſt ratio neceſſitatis, patrimonij, & dignitatis inſimùl.*

14 *Legatum victus, & veſtitus filio ſpurio per ſe, & tribus famulis, & equo non excedit neceſſitatem filij nati in nobiliſſima, & ditiſſima familia ex primarijs Vrbis.*

15 *Alimenta relicta in domo non debentur extra domum.*

16 *Limita, quando adeſt legitima cauſa non morandi in domo.*

17 *Vita religioſa habet multa priuilegia.*

DECISIO DCCXXXIII.

Viſum fuit Dominis ſtandum eſſe *in deciſis*,
ſcilicet conſtare de læſione, itaut tranſactio
veniat reſcindenda, moti ea ratione, quia vt
deponunt Teſtes quantitas legati relicta com-
putatis computandis aſcendit ad ſcut. 50. mē-
ſtrua, tranſacto verò fuit facta pro ſcutis 20.
menſtruis, & ſic nedùm reſultat læſio vltra
1 tertiam partem * prout contentatur *ſtatutum
Vrbis*: verum etiam vltra dimidiam iuxta di-
2 ſpoſitionem Iuris communis, * vt *in l. 2. cod.
de reſcind. vend.* & dubitari minimè poteſt, quin
3 læſio poſſit etiam conſiderari in tranſactione, *
itaut nedum in alijs contractus ſit locus reſciſ-
ſioni propter læſionem, ſed etiam in tranſactio-
ne *Bart. in d. l. 2. num. 7. & ibi Cagn. num. 80.
Corn. conſ. 166. num. 5. lib. 1. Dec. conſ. 216. in
princ. & conſ. 551. num. 6. Tiraq. de retract. con-
ſanguin. §. 24. Gloſſ. 1. nu. 4.* & hanc ſententiam
tamquam veriorem ſecuta fuit pluries *Rota vt
in deciſionibus alleg. in prima deciſione & præſer-
tim in Cauſa Tiraſonen. decimarum 8. Octobris
1576. coram bo. me. Epiſcopo Oriolen.*

Neque facit, quod in tranſactione non ſuf-
4 ficit ſimplex læſio vltra dimidiam, * niſi cum
magno, & notabili exceſſu vltra duplum, vel
triplum *Molin. qui alios allegat de primog. Hiſpa-
niar. lib. 4. c. 9. num 36.* Quia quidquid ſit de
5 opinione *Molinæ* * Rota remittit Religioni iu-
6 dicantis, * an ex læſione, & quanta reſciuda-
tur tranſactio, vt in dicta cauſa *Tiraſonen. de-
cimarum, in qua allegatur alia deciſio in cauſa
Anconitana de Tomaſijs, & latè dicit Felin. in c.
cum illorum num. 13. de ſent. excomm. Dec. conſ.
39. ante fin. Menoch. de arbitrar. Iudic. lib. 2. cent.
1. caſu 73 nu. 5. cum plurib. caſib. ſeqq.* hic au-
tem cum ex ſcut. 50. fuerint dempta ſcut. 30.
Bonus Iudex non poteſt negare, quin adſit ma-
xima læſio ad effectum reſciſſionis tranſactio-
nis, maximè cum ſtatutum Vrbis, vt dictum
7 eſt, contentetur pro reſciſſione, * quod læſio
ſit vltra tertiam partem, eoque amplius cum
fuerint minuta alimenta filio nato in familia
primaria huius Ciuitatis, quæ nedùm ex ſe eſt
nobiliſſima, ſed etiam, quia ſemper conſueuit
ſe coniungere cum nobiliſſimis familijs Italiæ.

Minus etiam facit, quod in conſideranda
læſione eſt habenda ratio ad dubium litis euē-
8 tum, * & ad actionem competentem *Bart. in
d. l. 2. num. 7. Pinell. latiſſimè in eadem l. 2. par. 1.
num. 12. cap. 4. Molin. vbi ſupra num. 35.* nam
fuit reſponſum, obiectum eſſe verum, ſed non
releuare, quia hic non deducitur aliquid, quod
ſit conſideratione dignum. Quod bo. me. Dux
Iulianus eſſet hæres cum beneficio l. & Inuen-
tarij, & quod non conſtaret adeſſe tanta bona,
quæ ſufficerent, hæres vero non tenetur ad ali-
9 menta, * vltra vires hæreditarias *Surd. de alim.
tit. 4. quæſt. 9. num. 34.* Hæc gratis alleg. cum
non conſtet de dicto inuentario, & notiſſimæ
ſint diuitiæ huius familiæ, quæ peruenerunt
nedùm ex hæreditate antiquorum, ſed ex hæ-
reditate D. Ioannis Gregorij Patris Ducis Iu-
liani, qui reliquit vnicum tantum filium legit-
timum, & naturalem videlicet ipſum D. Du-
cem

ctem Iulianum, vnde bene poteſt operari religio
judicantis ad dicendum adeſſe læſionem ex
DD. ſupra allegatis.
Neque etiam facit, quod ſc. 20. promiſſa in
tranſactione fuerint perpetua, legarum autem
alimentorum nō debebatur ex diſpoſitione iu-
ris niſi durantibus neceſſitatibus filij,* & prop-
terea eſt conſideranda perpetuitas ſc. 20. men-
ſtruorum, & euentus docuit, quod filius per-
uenit ad pinguiorem fortunam, cum fuerit ef-
fectus Regularis, quare Monaſterium tenetur
illum alere. Vnde ceſſaret legarum ſc. 50. mē-
ſtruorum, & cum ſc. 20. menſtrua ex tranſactio-
ne non ceſſant, quia ſunt perpetua. Huic mo-
tiuo fuit reſponſum quicquid dicendum ſit: an
prædicta concluſio habeat locum etiam in le-
gato alimentorum, & ſic quando alimenta
debentur iure actionis; an vero ſolum, quan-
do debentur officio Iudicis ex diſpoſitione *c.
cum haret de eo, qui duxit in matrimonium, quā
pollu. per adult.* quod vt ſupra dictum eſt, Iudex
debet arbitrari: an adſit læſio, in qua iudicanda
11 ſunt conſiderandę omnes circumſtantiæ; * hic
autē conſiderata perſona filij certum erat, quod
non erat magni ingenij, & per conſequens ma-
gnæ expectationis. Vnde non poteſt haberi ra-
tio, quod aliunde poſſet ſecundum qualitatem
ſuā acquirere alimēta. Quod autem ſit effectus
Regularis, & quod Monaſterium teneatur ale-
re non releuat, quia eſſet conſiderandum ſi a-
limenta deberentur tantum officio Iudicis, ſed
cum debeantur iure actionis Monaſterium vo-
luit illum accipere cum omnibus iuribus, &
12 actionibus ſuis,* & propterea legatum alimen-
torum ſpectat ad Monaſterium *Gloſſ. in auth.
ingreſſi in verbo dedicant ibi reſponde ſic Cod. de
Sacr. Eccleſ. vbi Iaſ. num. 48. ſpecul. tit. de ſtat.
Monach. nu. 52. verſ. 46. quaritur durante tamen
vita ipſius ingreſſi Bart. in d. auth. num. 42. verſ.
quarit.*
Denique non officit, quod ſpurio debentur
alimenta ſecundum neceſſitatem, non autem
ſecundum dignitatem, & diuitias, & ſic lega-
tum ſcut. 50. videtur exceſſiuum, vnde ceſſat
læſio; nam pro reſponſione fuit dictum non eſ-
ſe habendam rationem dignitatis filij, & patri-
monij ſimpliciter, ſed neceſſitatis, & patrimo-
13 nij, & dignitatis inſimul, * itaut quod alimen-
ta debeantur ſecundum neceſſitatem filij habi-
ta ratione non principaliter, ſed in conſequen-
tiam ad patrimonium, & dignitatem filij, vt
colligitur ex dicto *text. in c. cum haberet in fina-
libus verbis*, qua conſideratione certum eſt cū
14 fuerit legatus victus, & veſtitus * filio per ſe,
& tribus famulis, & æquo, quod iſtud legatū
non excedit neceſſitatem filij nati in nobiliſſi-
ma, & ditiſſima familia, & ex primarijs huius
Ciuitatis, vt ſupra dictum eſt.
Poſtremò non obſtat, quod alimenta fue-
rant relicta in domo, & propterea cum filius
hodie degat in monaſterio non poteſt petere
dd. alimenta. Quia veritas eſt, quod alimen-
15 ta relicta in domo* non debentur extra domū,
ſed iſta regula limitatur, quando adeſt legiti-
16 ma Cauſa* non morandi in domo iuxta nota-
ta per *Bart. in l. Cato §. Imperator num. 2. ff. de*
Pars II.
*alim. & libar. legat. Rolan. conſ. 89. num. 14 &
15. lib. 3. Surd. de alim. tit. 4. quæſt. 15. num. 12.
& 13.* hic autem adeſt legitima cauſa non mo
randi in Domo, nempe ob vitam religioſam,
& ſic debentur alimenta extra domum; nam
17 vita Religioſa habet multa priuilegia, * vt in
*dicta auth. ingreſſi cod. de ſacr. Eccleſ. & ibi notāt
DD. omnes.*
Ex quibus concluſum conſtare de læſione,
quæ ſuffragetur.

MOTVLEN. CONGRVAE.

Veneris 26. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Congrua an, quando, cui, à quo, & ex quibus bonis præſtari debeat.

SVMMARIVM.

1 *Redditus, qui certo anni tempore ex bonis communibus ſingulariter cuilibet Canonico diſtribuuntur dicuntur fructus groſſi.*
2 *Cura animarum probatur ex quo Parochus vti da Curato fuit promiſus & vti talis receptus & ex alijs, de quibus hic.*
3 *Congrua debetur ei, penes quem reſidet cura animarum.*
4 *Congrua debet præſtari à Canonicis ex fructibus maſſæ groſſæ.*
5 *Congrua debetur à Parochianis, quibus Sacramenta adminiſtrantur. Declara num. 6.*
7 *Parochus debet eſſe contentus congrua, quæ illi à principio fuit aſſignata.*
8 *Declara procedere, quandò congrua eſt tenuis, ſed tamen poteſt Parochus viuere, & ſupportare onera Eccleſiæ, ſecus è conuerſò.*
9 *Fructus incerti, ut obuentiones non computantur in congruam.*
10 *In aſſignatione congruæ habetur ratio omnium obuentionum ſpiritualium.*
11 *Non tamen obuentiones prædicta computantur in congruam.*
12 *Congruæ quantitas pendet ex quantitate redituum, qualitate perſonarum, & loci.*
13 Bulla Pij primi 46. in ordine *non loquitur de congrua aſſignanda Rectoribus, ſed de illa aſſignanda Vicarijs Eccleſiarum pijs locis vnitarum.*
14 *Benè tamen poteſt adaptari etiam Archipreſbytero Collegiatæ, penes quem reſidet cura animarum.*

DECISIO DCCXXXIV.

ARchipresbyter Manafre petebat congruam à Canonicis, qui poſſident bona in communi, quæ poſtea certo anni tempore ſingulariter tamen cuilibet diſtribuuntur, qui redditus propriè dicuntur fructus groſſi *Gloſſ. final. in verbo plus dico in c. vnico de Cler. non reſiden. in 6. Prob. ad Monach. ibidem num. 60.*

Aa *Felin.*

Felin conſ.18. num.6. verſ. modo ijs Io.de Anan. conſ.87. num.5. in addit. verſ. ex his etiam, qui fructus ſuccedunt loco præbendæ *Innoc. in cap. dilectus il primo de præbend. & in cap. ex parte de conceſſ. præben. Prob. ad Monach. loco alleg. n.60. Bolognin.in addit. ad Ioannem de Anan.loco alleg.* Vnde dubitatum fuit, an dicto Archipresbytero deberetur congrua, & Rota cenſuit affirmatiue reſpōdendum; probatur enim, curam Animarum reſidere pænes ipſum, nedum quia vti
2 de Curato fuit prouiſus, * & vti talis receptus à Canonicis; verùm etiam, & eius anteceſſor, vti de tali fuit prouiſus, & concurrunt inſuper duæ viſitationes, vna de anno 1536. & alia moderna de anno 1610 in quibus capta informatione refertur, curam reſidere pænes Archipresbyterum, concurrunt etiam depoſitiones 13. Teſtium idem affirmantes, quę omnia cum non dubitetur de exiſtentia curę, ſed de pertinentia negari non poteſt, quin ſufficiant, cum alias admittantur ad hunc effectum leuiores probationes, vt pluries fuit reſolutum.

Cum igitur cura reſideat pęnes dictum Ar-
3 chipresbyterum ei debetur congrua * *c. extirpandæ . de Monach. de præben. c.1. eod. tit. in 6. Rebuff. de congru. q. . num. 11. & 13. de præben. Rot. deciſ. 16. num. 1. par. 1. & fuit reſolutum in cauſa Pampilonen. Congruarum 29. Ianuarij 1590. coram Reuerendiſſimo Peruſino, & in alia Pampilonen. Cōgruæ 22. Octobris 1594. coram Illuſtriſſimo Domino Cardinali Millino*, & hęc quidem congrua
4 debet pręſtari ex fructibus dictę maſſę groſſę, * quia cum ſint fructus communes, cum Archipresbyter habeat maius onus, maiorem etiam partem hoc eſt congruam debet habere ex infra deducendis.

Neque facit, quod congrua debeatur à Paro-
5 chianis, quibus Sacramenta adminiſtrantur * *c. omnis Chriſtianus de conſecr. diſtinct. 1. Abb. in c. de dictor. num. 65. de Cleric. ægrot. Surd. de alim. tit. 1. q. 60. nu. 2.* quia fuit reſponſum, concluſionem eſſe veram, ſed non applicari, quia procederet,
6 quando Parochiani * ex aliquo priuilegio non ſoluerent decimas, vel ſi Eccleſia eſſet ſacramentalis, & nō prædialis, & conſuetudine nō perciperet decimas, vel ſi decimæ ſpectarent ad Epiſcopū, quia ante erectionem Parochialium ei fuiſset Ius quæſitū *gloſſ. in c. ſtatuimus de decim. Rebuff. de Decim. q.7. n.8. & 9. Verall. deciſ. 340. par. 3. & fuit reſolutū in Cauſa Conchen. decimarum de Villanueua 5. Maij 1600. coram bo. me. Card. Pamphilio*, non autem in caſu iſto, quia Archipresbyter petit congruam ex Maſſa Communi, vt ex communibus redditibus.

Minus etiam facit, quod cum congrua fuerit aſſignata à principio Archipresbyter illa debet
7 eſſe contentus, * vt *fuit reſolutum in Cauſa Tullen. congruæ 26. Iunij 1596. Coram bo. me. Card. Seraphino.* Nàm fuit reſponſum diſtinguendo, quod, aut congrua eſt tenuis, Rector tamen po-
8 teſt viuere, * & ſupportare onera Eccleſiæ, & iſto caſu intrat prædicta concluſio, quia ſibi debet imputare ſi tenue beneficium acceptauit *gloſ. in c.1. in verbo neceſſitatem 20. q. 2. Rebuff. de congr. q.12. nu.92. & fuit reſolutum in cauſa Aſtoricen. congruæ 23. Martij 1588. coram Illuſtriſſimo Mantica, & in dicta Cauſa Tullen.* Aut verò congrua eſt ita tenuis, vt Rector non poſſit viuere, & ſupportare onera Eccleſiæ, & iſto caſu ſaltim per viam reſtitutionis in integrum ſuccurritur. Rectori aduerſus aſſignationem congruæ, & iſto caſu Rector acceptando non dicitur ſibi præiudicare, cum non agatur de præiudicio ſuę perſonæ tantum, ſeu ordinis Clericalis *Rebuff. de congr. q. 12. num. 91. & fuit conſideratum in cauſa Pacen. congruæ 8. Iunij 1612. coram Reuerendiſſimo Domino meo Sacrato Archiepiſcopo Damaſceno.*

Neque obſtat, quod Archipresbyter habeat fructus incertos, nempè obuentiones, quia iſti
9 non computantur in congruam * *Rebuff. tit. de congr. num. 85. & 86. Rot. deciſ. 5. num. 3. & ſeqq. par. 5. & fuit dictum in alleg. deciſ. Pampilonen. coram Illuſtriſſimo Millino, & Comitulo, & in dicta Cauſa Pacen. 8 Iunij, & 13. Decēbris 1612.* Nam,
10 & ſi in aſſignatione congruæ habeatur ratio * omnium obuentionum ſpiritualium *Abb. in d. c. cum ſicut num. 4. verſ. & adde opinionem Vincent. de conſecr. Eccleſ. vel Altar.* non tamen obuentio-
11 nes prædictę computantur * in congruam, ę itàut dicendum ſit habeat oblationes, ergo non debet habere congruam, ſed in aſſignatione habetur ratio illarum, qua ratione habita ex qualitate perſonarum, & loci viſum fuit DD. ducatos 25. non conſtituere congruam ſufficientem pro Archipresbytero Capite Collegiatę.

Quanta autem debeat eſſe congrua, cum
12 hoc procedat ex quantitate redditsuum, * qualitate perſonarum, & loci viſum fuit DD. cum Canonici habent duc. 25. monetę illarū partiū, quod Archipresbytero debeatur pro congruā duc. 50. ſimiles non computatis tamen obuentionibus, & alijs emolumentis extraordinarijs, eòque magis, quia iſta quantitas videtur conformis taxationi, de qua in Bulla Pij V. 47.
13 in Ordine, quę licet non loquatur de congrua * aſſignanda Rectoribus *Rot. deciſ. 5. par. 2. Cæſar. de Craſſ. deciſ. 117. num. 12. & ſeqq.* ſed de congrua aſſignanda Vicarijs Eccleſiarum piis locis vnitarum, attamen viſum fuit in hoc caſu, in
14 quo Eccleſia eſt Collegiata, & cura reſideat pęnes Archipresbyterum benè adaptari rationem dictæ Bullæ, cum alii Canonici habeant tantum ducatos 25.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Veneris 26. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Exceptio non numeratæ pecuniæ quandò tollatur per confeſſionem partis. Cætera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſio probatur ex inſtrumento exactionis, & ex apoca ceſſionis.*

2 Re-

Digitized by Google

2 *Recognitio per teſtes, qui habent notam manum iunctis adminiculis ſufficit.*
3 *Exceptio non numeratæ pecuniæ non tollitur per confeſſionem partis.*
4 *Limita, quandò agitur contra eum, qui confeſſus fuit.*
5 *Vel contra eius hæredes.*
6 *Contractus nominatus per non adimplementum nõ reſcinditur.*
7 *Per licentiam petitam tranſigendi ſuper credito ceſſo videtur receſſum à pacto præcedenti.*
8 *Epiſtola probat contra ſcribentem, & eius hæredes.*

DECISIO DCCXXXV.

CVm fuerit reſolutũ per binas *deciſiones coram me*, & priùs *coram Illuſtriſſimo Domino meo Cardinale Lancellotto* conſtare de valida ceſſione Naſij ad fauorem patris Bedinæ, reliquum eſt pro cõfirmatione ſententię AC. de cuius iuſtitia hodiè actum fuit, vt videatur de valida ceſſione bo.me. Horatij Oricellai ad fauorem Bedini; Non poteſt enim dubitari de exactione crediti facta per filios dicti Horatij à Chriſtianiſſimo Rege, qui de ea conſtat ex publico in-
1 ſtrumento,* & propterea ex dicto inſtrumento exactionis, & ex apoca ceſſionis Bedina dicitur habere intentionem fundatam vndè reſultat dictæ ſententiæ iuſtitia *Alex. conſ. 3. in princ. lib. 1. Soccin. Iun. conſ. 127. num. 7. colum. 2. verſ. & pro fundamento lib. 3.*

Neque obſtat, quod manus vniùs ex Teſtibus, qui ſe ſubſcripſerunt apocæ factæ per Naſium non fuerit recognita, quia hodie ceſſat obiectum ſtante formali recognitione facta per
2 duos Teſtes, qui habent notam manum,* quæ recognitio concurrentibus adminiculis ſufficit., vt dixit *Rota in Cauſa Romana hæreditatis de Mazzocchis* 9. *Martij* 1580. *coram bo. me. Lauretano*; adminicula autem hic plura deducunt ex litteris bo.me. Horatij, & aliorum filiorũ: Prout etiam ceſſat obiectum exceptionis non numeratæ pecuniæ, quia ſatis fuit ſublatum ex quattuor reſponſionibus datis *in deciſ. Illuſtriſſimi D. mei Cardinalis Lancellotti ſub die* 18. *Martij* 1611. quæ reſponſiones benè applicantur ceſſioni, ſeù apocæ, factæ per D. Horatium, quibus addebant Domini, quod amplectendo etiam rigoriſſimam Doctorum ſententiam, quod con-
3 feſſio partis non ſuffragetur * etiam, quod ſint lapſa tempora *Gabr. de act. concl. quinta num.* 23. *verſ. amplia iſtam ampliationem*; adhuc illa non officit eum agatur contra illum, qui fuit
4 confeſſus, * vt poſt *Bart. et Iaſ. dicit Gabr. dicto loco num. 25. verſ. 2. limita*, cum agatur enim cõ-
5 tra hæredes * bo. me. Horatij perindè eſt ac ſi ageretur contra ipſum Horatium, vt in iſtis terminis *eſt text in l. in dotibus, Cod. de dot. cauſ. non numeratæ pecuniæ, et in auth. de tempore non ſolutæ pecuniæ ſuper dote.*

Neque etiam obſtat, quod Naſius non adimpleuerit pro parte ſua exigendo ſuis ſumptibus creditum à Chriſtianiſſ. Rege, quia vltra, quod poterat dubitari, an iſta pacta eſſent correſpectiua, & an bo.me. Horatius dederit Cauſam

huic non adimplemento; reſpondebatur quod cum contractus eſſet nominatus, per non adim-
6 plementum alterius partis non reſcinditur * *Bart. in l. in ciuil. Cod. de reiuend. Soccin in l. qui Romæ, §. Seia in 5. notab. num. 6 ff. de verb. oblig. Afflict. deciſ. 280. num. 6. Gabr. conſ. 49. nu. 1. lib 1. Put. deciſ. 315. lib. 3. & ſepè dixit Rot.* & ceſſat omnis difficultas, quia ex litteris datis per bo.me. Horatium Bendino, & ex licentia petita tranſigen-
7 di ſuper dicto credito, * videtur receſſum ab illo pacto *l. ab emptione, & ibi Bart. ff. de pact. l. 1. & 2. C. quando lic. ab empt. diſcedere*, prędictę enim
8 litteræ probant coram bo. me. Horatium, * & eius hæredes *l. publia, §. fin. ff. de poſ.*

Denique non officit, quod non fuit exactum totum intereſſe, quia quicquid ſit de hoc reſpicit liquidationem, quia ſententia condemnat ad intereſſe exactum pro rata ducatorum 20.m. & ſi non ad totum intereſſe, quod poterat prætendi à Rege, neque inter DD. de Oricellarijs, & Bedinam eſt agendum de iuſtitia huius intereſſe, quia ſatis eſt quod fuerit exactum à Rege, an verò potuerit exigi, nec ne, reſpicit partem Regis, non diuiſionem faciendã inter habentes intereſſe in debito Regis.

Ex quibus vna tantum parte informante fuit reſolutum ſententiam A.C. eſſe confirmandam.

PLOCEN. CANONICATVS.

Lunæ 29. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Latè, & egregiè examinatur an, & quãdo beneficia Epiſcopatus à quo quis fuit tranſlatus ad alium Epiſcopatum dicantur reſeruata per *regul. ſecundam Cancell.* Quam plurima circa materiam tranſlationis Epiſcopi de vna ad aliam Eccleſiam.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutionis forma, quæ datur Epiſcopo, qui transfertur de vna Eccleſia ad aliam remiſſiuè.*
2 Regul. ſecunda Cancellariæ *quid diſponat.*
3 *Quis non dicitur translatus de vna Eccleſia ad aliam, niſi poſt adeptam poſſeſſionem ſecundæ. Intellige num. 35.*
4 *Translatus de vna Eccleſia ad aliam ſi conſenſit poſt duos menſes non tenetur reſtituere fructus, medio tempore perceptos.*
5 *Beneficia tranſlati non vacant niſi poſt adeptam poſſeſſionem Eccleſiæ, ob quam fuit tranſlatus, & num. 40. Contrarium de ſtylo Curiæ num. 42. Intellige, vt num. 44.*
6 *Quando tranſlatio fit ob merita abſolutio à vinculo prioris Eccleſiæ intelligitur facta ſub conditione, quatenùs placuerit Epiſcopo tranſlato. Cõtrarium tenentes num. 46. Declara num. 47.*
7 *Et non cenſetur tranſlatus ante conſenſum, niſi appareat, Papam voluiſſe illum inuitum transferre.*
8 *Tranſlatio facta de conſenſu ipſius tranſlati ope-*

ratur, vt nihil ampliùs habeat agere in prima Eccleſia, & num. 13.

9 In ſimplici translatione etiam non facta pro vtilitate, aut neceſſitate Eccleſiæ, vt ob merita ſtatim poſt translationem abſque alio conſenſu præcedente, aut ſubſequente translatus perdit ius in prima Eccleſia.

10 Capitulum poteſt deputare Vicarium in Eccleſia, à qua Epiſcopus fuit translatus, ſi translatio facta fuit de ipſius tranſlati conſenſu.

11 Quandò translatio fit pro vtilitate, aut neceſſitate Eccleſiæ, ipſa incipit vacare à die pronunciationis.

12 Amplia maximè ſi fiat de conſenſu ipſis Epiſcopi.

14 Mandatum procuræ probatur ex ſolutione annatæ.

15 Mandatum procuræ ex coniecturis probatur.

16 Potiſſima coniectura mandati procuræ eſt impenſa.

17 Ex præſumptionibus non oritur præſumptio.

18 Limita quando vna venit in cōſequentiā alterius.

19 Ex præſumpta conſtitutione Procuratoris reſultat conſenſus.

20 Eccleſia non dicitur ampliùs vacare, quandò de ea fuit facta prouiſio, & litteræ fuerunt expeditæ.

21 Vacatio Eccleſiæ durat vſque ad confirmationem electionis, qua ſecuta non dicitur vacare.

22 Per quam confirmationem acquiritur exercitium iuris, quod dat electio.

23 Prouiſio Papæ habet vim non ſolum electionis, ſed etiam confirmationis.

24 Prouiſus Apoſtolicus poteſt expeditis litteris adminiſtrare, & exercere ſuam iuriſdictionem.

Quod procedit non ſolum poſt expeditionem litterarum; ſed etiam poſt præſentationem earumdem factam Capitulo num. 26.

25 In tantum, quod Capitulum non poteſt ſe ampliùs immiſcere in iuriſdictionem.

Sedes Epiſcopalis non dicitur ampliùs vacare, quandò adeſt prouiſio Papæ cum expeditione litterarum num. 2[illegible].

27 Capitulum non poteſt ampliùs ſe immiſcere in iuriſdictionem Epiſcopi nouiter prouiſi, poſtquam fuerunt expeditæ litteræ, illæque oſtenſæ.

28 Quolibet Sabbatho ſcribitur ab Vrbe ad Ciuitatem Craconiæ.

29 Et tempore æſtiuo litteræ recipiuntur intra decem dies, & octo, vel 19.

30 Ciuitas Ploecen. diſtat per 40. milliaria à Ciuitate Vladislauien.

31 Translationis notificatio ex quibus probetur.

32 Damnum, quod quis ex ſua culpa ſentit ſibi imputare debet.

33 Regula ſecunda reſeruat collationem vſque ad actualem poſſeſſionem prouiſi.

34 Translatus poſt translationem, ad litterarum expeditionem, & præſentationem factam Capitulo nihil ampliùs habet agere in prima Eccleſia, ad hoc vt intret regula ſecunda.

36 Gloſſ. in cap. ſi quis iam translatus 21. quæſt. 2. loquitur de abuſiua translatione.

37 Prout in eiſdem terminis loquuntur ibidem Bellamer. Turrecrem. & Archid.

38 Calderin. conſ. 1. num. 2. de translat. Prælat. quomodo loquatur.

Fælin. conſ. 40. num. 4. in quibus terminis loquatur num. 38.

Rebuff. ſuper concordat. in rub. de reg. ad Prælat. nominat. facien. 5. Monaſterijs in gloſſ. in verbo Vacantibus verſ. 6. in quibus terminis loquatur num. 38.

39 Pro adminiſtratione iuriſdictionis Epiſcopalis non eſt neceſſaria adeptio poſſeſſionis, ſed ſufficit expeditio litterarum, & præſentatio facta Capitulo.

41 Beneficia translati licet non vacent, niſi poſt adeptam poſſeſſionem Eccleſiæ, ad quam fuit translatus, attamen ſtatim poſſunt impetrari.

43 Epiſcopus ad effectum prouiſionis beneficiorum habetur pro trāslato etiam ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus.

44 Stylus, quod beneficia vacent per translationem etiam ante adeptam poſſeſſionē Eccleſiæ, ad quam Epiſcopus fuit translatus quando locum habeat.

45 Poſt translationem de vna Eccleſia ad aliam Papa ſolet decernere ſtatim beneficia debere vacare.

DECISIO DCCXXXVI.

SAnctiſſimus D. Noſter ſub die 4. Maij tranſtulit
Reuerendiſſimum Dominum Albertum Baro-
nouski. Epiſcopum Plocen. ad Eccleſiam Vla-
dislauien. abſoluendo illum à vinculo Prioris
1 Eccleſiæ Plocen. iuxtà formam, * de qua per
Hoſtien. in ſumma tit. de translat. Prælat. & morem
Curiæ Romanæ, vt in c. 2. de translat. Prælat. Io.
Monach in cap. generali de elect. in 6 num. 10. verſ.
ſi aliquis habet regalia Io. Andr. in cap. quod ob gra-
tiam num 1. in princ. quæſt. de regul. iur. in 6. in Mer-
curial. & ibidem Franc. num. 3. in princ. Fælin. in
cap. 2. num. 7. verſ. pro iſta limitatione de conſtit.
Franc. Marc deciſ. mihi 1100. incip. quærit. de tali
caſu verſ. & maximè propter abſolutionem vinculi
Abb. conſ. 101. num. 7. par. 2. Vnde cum die 21. Iu-
nij ſequentis eiuſdem anni 1607. vacauerit vnus
ex Canonicatibus dictæ Eccleſiæ Plocen., à qua
Epiſcopus fuit translatus ad Vladislauien. Du-
bitaui, An conſtaret de reſeruatione dicti Ca-
nonicatus, & cum Regul. ſecunda Camellariæ,
2 quæ reſeruat * beneficia ad collationem Epi-
ſcoporum ſpectantia, quæ poſt illorum obitum,
aut Eccleſiarum dimiſſionem, vel priuationem,
ſeù translationem, vel alias quomodocumque
vacauerit vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, &
adeptam ab eiſdem pacificam poſſeſſionem vi-
deatur ſatis clara; tota difficultas conſiſtebat in
eo. An iſta translatio eſſet talis, vt propterea in-
traret reſeruatio Regulæ prædictæ.

Et pro negatiua conſiderabatur. Primo, quod
quis non dicitur verè translatus niſi poſt ade-
3 ptam poſſeſſionem ſecundi * gloſſ. in cap. ſi quis
iam translatus 21. q. 2. vbi intelligit illum textum,
qui dicit, quod translatus de vna Eccleſia ad
aliam nihil habet commune cum prima, locum
habere poſt adeptam poſſeſſionem Bellam. ibi-
dem num. 2. & melius colum. pen. ante nu. 13. verſ.
Item quæres. Vbi ſi quis fuit translatus, & cōſen-
4 ſit poſt duos menſes * non tenetur reſtituere
fructus, quos medio tempore percepit, quia re-
quiritur translatio valida conſenſus, & poſſeſ-
ſio pacifica Turrecrem. ibidem poſt princ. Archid.
num. 1. in fin. Calder conſ. 1. num. 2. de transl. præ-
lat. Fælin. conſ. 40. num. 4. Rebuff. ſuper concord. in
Rubr. de Reg. ad prælat. nominat. facien. 5. Monaſte-
rijs in gloſſ. in verb. Vacantibus verſ. 6. etiam Io.
And.

And in dicto cap. quod ob gratiam num. 6. verſ. item non dicitur translatus niſi poſſeſſionẽ habuerit. Hinc
5 videmus, quod beneficia translati non vacant,*
niſi poſt adeptam poſſeſſionem Eccleſiæ, ob
quam transfertur *Ioannes And. in c. cum in cunctis num. 42. verſ. ante conſecr. & ibi Butr. in ∂. cum verò num. 10. Aegid. pariter in dicto §. cum verò num. 24. Card. ibidem num. 2. q. 7. Anchar. q. 1. col. 7. Henric. Boich. num. 1. circa fin. collect. num. 8. Dec. num. 11. Abb. num. 6. de elect. & dixit Rot. in Cauſa Veglen. Penſionis 7. Maij 1571. coram bo. me. Card. Lancellotto Sen.*

Secundò conſiderabatur, quod quandò trãſ-
6 latio fit ob merita *, abſolutio à vinculo prioris Eccleſiæ intelligitur facta ſub conditione quatenus placuerit translato, *vt per Io. Monach. c. generalis num. 10. vſque ad finem de elect. in 6. Io. And. in dicto c. quod ob gratiam num. 1. in quaſt. vſque ad finem Fran. ibid. num. 3. verſ. circa quam quaſt. Butr. num. 9. Abb. in c. cum nobis num. 5. verſ. vnde facit iſta de elect. Felin. in cap. 2. num. 7. verſ. pro iſta limitatione de conſtit. Io. Paran de offic. & poteſt. cap. ſe. va in vlt. pralud. num. 7. verſ. 3. per translationem,* quibus locis dicunt prædicti Doctores, quod Epiſcopus ante conſenſum non
7 cenſetur translatus * niſi appareat Papam voluiſſe illum inuitum transferre.

Prædictis tamen non obſtantibus viſum fuit DD. conſtare de vera translatione, & ſic intrare prædictam *regulam ſecundam*, & propterea confirmandam *deciſionem ſub die 26. Martij 1610. coram Illuſtriſſimo Domino meo Lancellotto Iuniore tunc Rota Auditore.*

Mouebantur DD. Primò, quia iſta translatio
8 fuit facta de conſenſu ipſius trãſlati, * vt ſtatim dicetur, & propterea nihil amplius habeat agere in prima Eccleſia ita eleganter *Io. And. in d. c. quod ob gratiam num.* 5. vbi quod ſi poſtulatio fiat à capitulo de conſenſu transferendi deſinit eſſe Epiſcopus loci, à quo transfertur ſtatim poſt iſtam translationem factam à ſummo Põtifice, non expectato aliter ipſius cõſenſu, quia licet ignoret translationem, ſciuit tamen poſtulationem, & ſubmiſit ſe voluntati Papali; & in iſtis terminis probat idem *Io. And. dictum Aegidij Cremon.* quæ rationes benè concludunt ad præſentem caſum, quia idem eſt, quod quis eligatur, & poſtmodum à Papa confirmetur, & quod ſimpliciter à Papa eligatur, vt ſtatim dicetur, & in puncto, quod translatus de eius conſenſu perdat ſtatim iura primæ Eccleſiæ dicit *Abb. in dicto conſ. 101. nu. 3. & 4.* quem ſolum videre ſat eſſe pro reſolutione præſentis articuli *Bellam. in dicto cap. ſi quis iam translatus num. 11. colum. 10. in fin. verſ. quid dicendum*, & pro iſta ſententia poſſunt allegari infraſcripti DD. qui tenent, quod in ſimplici translatione
9 etiam non facta pro vtilitate, * aut neceſſitate Eccleſiæ, vt ob merita ſtatim poſt translationẽ abſque alio conſenſu præcedente, aut ſubſequente translatus perdat ius in prima Eccleſia, ea ratione, quia in Epiſcopatibus contrahitur matrimonium ſpirituale. Et Papa transferendo abſoluit à vinculo primæ Eccleſiæ. Quocircà facta abſolutione prima libera manet, nec ad eam datur regreſſus *Hoſtien. in ſumma de translat. Pralat. num. 6. verſ. ſed ſi Epiſcopus, & Goffred. pariter in Summario eo tit. ſub nu. 6. verſ. vel quod verius puto Caldrin. conſ. fin. cir. princ. verſ. & ſi pronunciatum, & huius ſententia ex quatordecim Auditoribus, qui tunc erant octo fuere, vt refert Bellam. in dicto cap. ſi quis iam translatus n. 12. col. 10. in princ. verſ. ad cuius queſtionis declarationem, & col. 11.* Quæ ſententia licet ſit controuerſa, tamen negari non poteſt, quin DD. prædicti concludant pro iſta parte, quia ſtatim volunt translationem habere effectum etiam abſque conſenſu; Ergò multò fortius quandò adeſt conſenſus. Hinc *Bellam. ſuperiùs alleg. nu. 12. colum. 11. in fin. verſ. quid dicendum* concludit ceſſare omnem diſputationem, quandò conſenſus præceſſit, vel à die, qua conſenſus præſtatur, & huius ſententiæ eſt *Congregatio Illuſtriſſimorum Sac. Concil. Trid. Interpretum* dùm cõſulta: An Capitulum potuit deputare Vicarium
10 in Eccleſia, a qua quis fuit translatus* ſi translatio fuit facta de ipſius translati Conſenſu etiam ante adeptam poſſeſſionem ſecundæ Eccleſiæ, cenſuit, quod ſic, vt in copia quæ data fuit.

Et prædicta confirmantur, quia ſi translatio fiat pro vtilitate, aut neceſſitate Eccle-
11 ſiæ* Ipſa incipit vacare à die pronunciationis, neque in hoc debet expectari conſenſus Epiſcopi *probat Monach. in dicto Cap. generaliter de elect. in 6. Abb. in Cap. cum nobis num. 5. in fin. verſ. ſecus vbi Papa de elect.* Er‿o idem, & multò fortiùs dicendum eſt procedere ſi fiat de
12 conſenſu ipſius Epiſcopi; * In iſtis enim terminis conſentiens nedum ſibi præiudicat ex facto Papę transferentis, ſed etiam ex facto proprio præſtando conſenſum *Cap. quam periculoſum 7. quaſt. 1. & c. ex tranſmiſſ. de renunc. & in puncto ponderat Abb. dicto conſ. 101. num. 3. in fin. Verſ. quia renunciantibus Iura ſua*, & meritò quidem. Nam, vt dictum eſt Papa abſoluit à Vinculo Prioris Eccleſiæ, quo illæ tenebatur, & transfert ad aliam, & tribuit facultatem transeundi, vt per *Hoſtien. in ſumma loc. ſuperius alleg.* & propterea translatus cum ſit
13 abſolutus à Vinculo primæ Eccleſiæ, * & ſic acquiſitum Ius habeat in ſecunda, & cum ea Contrahat matrimonium, ceſſat omne Ius, quod habebat in prima, aliàs eſſet ſponſus duarum Eccleſiarum, & læderetur matrimonium ſpirituale, quod inter Epiſcopum, & Eccleſiam contrahitur in cuius ſignum defert annulum, vt eleganter conſiderat *Abb. in dicto conſ. 101. num. 5. in fin. verſ. vltimo pro D. Adolpho.*

Quod autem translatio fuerit facta de conſenſu ipſius translati ſatis patet, quia Procurator d. translati ſoluit annatam mille ducato-
14 rum, * & habuit litteras expeditas, vt in fide annatiſtarum, ex quibus manifeſtiſſimè apparet fuiſſe conſtitutum Priorem adhũc effectum,
15 mandatum enim ex Coniecturis * probatur *Dec. conſ. 36. num. 8. in princ. Caſar. de Graff. deciſ. 2. num. 5. & 6. de reb. Eccleſiæ non alienan.*
16 Potiſſima autem coniectura eſt impenſa * *Rot. deciſ. 1. in fine de procur. in nouis. Marant. de ord. Iud. par. 6. membr. 9. num. 56. & fuit reſolutum in cauſa Viglenanen locationis 23. Ianuarij 1597.*

coram

Digitized by Google

coram bo.me.Corduba Epiſcopo Pacen,& concur-
runt etiam alia benè ponderata *in deciſ. Illu-
ſtriſſ. Lancellotti* vndè reſultat clarius conſenſus
tranſlati; Quamúis enim illud mandatum ſit
probatum ex præſumptionibus, & regulariter
17 ex præſumptionibus* non oriatur præſumptio
*gloſ. in l.1. Cod. de Dot. promiſſ. Rum. conſ. 90.
circa fin.lib.*1. ſecùs tamen eſt, quandò vna ve-
18 nit in conſequentiam alterius, * prout in ca-
ſu iſto, quia ex præſumpta Conſtitutione Pro-
19 curatoris * in neceſſariã conſequentiam reſul-
tat conſenſus, aliàs conſtitutio Procuratoris
fuiſſet fruſtratoria *Chriſtoph.Caſtilion. in repet.
rub.de verb.oblig.num.9.Bart. in l. ſi bis; qui pro
emptore num. 71. ff.de vſu cap. & in l. ſub con-
ditione num. 3. C. quando liceat ab empt. diſced.
Alex.conſ.117.num.3. lib.5. & fuit reſolutum in
cauſa Romana Domus in Burgo 11. Febr. 1605.
coram Reuerendiſs.Domino meo Sacrato Archiepiſ-
copo Damaſceno*.

Secundo ex facto videbatur DD.ceſſare om-
nis difficultas. Nam vt dictum eſt tranſlatio
fuit facta ſub die 14.Maij, & ſub die 23. eiuſ-
dem menſis Procurator habuit litteras expedi-
tas Epiſcopus Vladilauien, & die 21. Iunij
euenit vacatio Canonicatus Plocen. quo ſtan-
te de tempore vacationis Canonicatus Plocen.
Eccleſia Vladislauien non dicebatur ampliùs
20 vacare, cum de ea fuerit facta prouiſio,* & lit-
teræ expeditæ, vt *fuit reſolutum in Cauſa Bur-
gen. Canonicatus 28.Ianuarij 1583.coram bo. me.
Card.Lancellotto Seniore* ea ratione, quia va-
catio Eccleſiæ durat vſque ad confirmationem
21 electionis, * qua ſecuta non dicitur vacare
*gloſ.in Clem.1. verſ. Collatio vt lit. pend. & Ibi
not. per Imolam num.20. verſ. iuxta prædicta Fe-
lin.in dicto cap. cum Bertoldus col. 2.num.3. verſ.
dixit etiam de re iud. Paccin.de off. & pot.Cap.p.1.
prælud.7.num.16. in fin.Franc.in c. quam ſit §. 1.
num.1. de elect. in 6. Rot. deciſ.6. §. hoc etiam de
elect. in nouu.* per quam Confirmationem ac-
22 quiritur exercitium Iuris, * quod dat electio
*gloſ. in Cap.quanto diſt.63.Felin. in dicto c. cum
Bertold.num.2.verſ.quale Ius Abb. in Cap. tranſ-
miſſ. num 2.circa finem verſ. item nota de elect.* &
ſi non datur prior electio Eccleſia vacat vſque
ad prouiſionem factam per Papam, proût eſt
caſus noſter, quia prouiſio eiuſdem Papæ ha-
23 bet vim non ſolum electionis, * ſed etiam con-
firmationis; Itaût non obſtantibus pænis *c.aua-
ritiæ de elect. in 6.* poſſit prouiſus Apoſtolicus
24 expeditis litteris adminiſtrare, * & exercere
ſuam iuriſdictionem *Felin. in c. eam te col. 3.
num.5.verſ.3.c ꝛ tende de reſcript.vbi Rip. nu. 11.
Abb.nu.2.in fin.de elect. in 6.Pacci. in alleg. tract.
par.6 c.44.num.5.* in tantum quod Capitulum
non poteſt ſe ampliùs immiſcere in Iuriſdictio-
25 nem, * cum non dicatur amplius ſedes vacare
vt notat *gloſ.in clem. 1. §. propter verſ. Sede
vacantem de hæret. vbi Imol. num. 9. verſ. gloſſ.
vacantem Card. in §. duro num. 5. in fin. Abb. in
verſ. Eccleſ. Vital num. 176. Paccin. d. præl. 7.
num. 14. Felin. in Cap. in Dei timorem num. 3.
verſ. 4. limitat. de Simon. Silua de benef. par. 2.
quæſt. 15. in princ. Abb. in cap. qualiter in
princ. Nott. de elect. Caſſad. deciſ. 8. num. 5.
de reſt. ſpol. Put. deciſ. 277. lib. 3.* & indè
fit, quod cum ſecunda Eccleſia amplius non
vacaret, ſed Epiſcopus eſſet effectiuus ſponſus
eiuſdem ſecundę ceſſabat Ius, quod habebat
in prima, vt patet *ex ſupra deductis*.

Et licet verum ſit, prædicta habere locum
26 non ſolum poſt expeditionem litterarum,* ve-
rùm etiam poſt præſentationem dd. litterarum
factam Capitulo, vt habetur in nouo Iure *ex-
trauagant in iunct. de elect.* itaût totum, quod
anteà fieret eſt irritum, & innane, vt diſponit
idem *extrauagant.* Ibi *nulliquę eos ante dd. litte-
rarum oſtenſionem recipiant*, & in *verſ. ſeq.* Ibi
*ſi forſan contra præſumptum fuerit irritum habea-
tur* Et prædicta adeò vera ſunt, quia DD. præ-
dicti non excludunt oſtenſionem litterarum,
27 imò illam præſupponunt * ex quo ad id pro-
bandum allegant dictam *extrauag.* quæ ex-
preſſe diſponit, vt oſtenſio fieri debeat, & di-
ctum Doctoris debet intelligi ſecundum legẽ,
quam allegat *Bartol.in l. non ſolùm §. liberat.
verbo ff. de liber. leg. & ita declarat Rebuff. in
prax. benef. in tit. de Sim.reſ.num.31.Dec.in Reg.
ext.de Conſt.in Prima lect.num.42. Vital. in dicta
Clement.1. §.porrò num 30.Felin.in c. 1.de præ-
ſcript. num.2.& in cap.cam te col.3. num. 6. verſ.
ſed caue de reſcript. Abb. in c. noſtri num. 4. de
elect., & in c. noſtra num.11. col.fin verſ.dixit ta-
men de reſcript.* Vbi dicit hoc eſſe notandum
quia multi in hoc errant, & ita fuit reſolutum
in dicta cauſa *Burgen.Canonicatus 3.Iunij 1583.*
in qua prima deciſio declarata fuit.

Attamen conſiderabant DD. quod Procu-
rator Epiſcopi habuit litteras expeditas die 23.
Maij 1607. quæ computabatur ſub die mercu-
rij, cum quolibet Sabbatho ſcribatur ad Ciui-
28 tatem Crocauien * & litteræ tempore æſtiuo
29 recipiantur * intra decem, & octo, vel 19.
dies, vt in pluribus Epiſtolis oſtenſis calcularis
his diebus litteræ expeditæ potuerunt eſſe in
Ciuitate Crocauien. die 14. Iunij; Cum verò
30 Ciuitas Plocen diſtet per 40. milliaria * à Ci-
uitate Vladislauien, vt patet ex Mappis impreſ-
ſis cum menſurationibus, vtique intra dies re-
manentes à die 14. vſque ad 21.Iunij, quo ſuc-
ceſſit Vacatio dicti Canonicatus litteræ po-
31 tuerunt notificari Capitulo Vladislauien,*ma-
xime cum collatio eiuſdem Canonicatus non
fuerit facta per Epiſcopum niſi poſt 30. eiuſ-
dem menſis Iunij; Vndè cum hoc non fecerit
Reuerendiſſimus tranſlatus, ſed per ipſum
32 ſteterit* ipſi eſt imputandum *l. quod qui ex ſua
culpa ff. de regul. Iur.Cap. damnoſ.de regul. Iur.
in 6. mandoſ. conſ. 8. num.* 12. & ideò debet
intrare reſeruatio *reg. ſecunda*.

Nec huic motiuo obſtat, quod etiam ſi Re-
uerendiſſimus tranſlatus preſentaſſet litteras,
& propterea habuiſſet iuriſdictionem non ta-
men habuit circa collationem bonorum, ex
quo *regul. ſecunda* reſeruat illorum collationẽ
33 vſq; ad actualem poſſeſſionem prouiſi, * Quo-
niàm hic non eſt agendum de iſta quæſtione,
& quid voluerit facere *regul. ſecunda*, ſed ſatis
eſt, quod & ſecundum rigoroſam ſententiam
34 poſt tranſlationem, ac litterararum expedi-
tionem, * & preſentationem factam Capitulo
tran-

Digitized by Google

tranſlatus nihil amplius habeat agere in prima
Eccleſia, ad effectum, vt interet diſpoſitio re-
gulæ ſecundæ *vt ſupra dictum eſt*,
Non obſtaut in contrarium adducta, & pri-
mo quod quis non dicitur verè tranſlatus ante
adeptionem pacificè poſſeſſionis ſecundę Ec-
cleſiæ. Nam fuit reſponſum, quod ſtanti-
bus prædictis conſideratis in primo fundamē-
to deciſionis dubitari poſſe de dicta *Gloſſa*, &
aliorum ſupra allegatorum quatenus eſſent in-
35 telligendi de * vera tranſlatione, & non abu-
36 ſiua, ſed verè *gloſſ.* loquitur * in abuſiua tranſ-
latione, vt patet ex verbis illis Ibi. *& intellige*
quandò eſt tranſlatus de auctoritate Epiſcopi ſui;
37 prout in iſtis terminis Ibi loquitur *Bellā * Ibi-*
dem num. 2. Turrecrem & Archid. Calderini
38 verò loquitur in alijs terminis * prout & *Fe-*
lin. & *Rebuff.* ſimpliciter refert *Gloſ.* itaut ſo-
lum de vera tranſlatione videatur loqui *Io.*
And. & Bellam. num. 13. verſ. item quæres.
Sed etiam ommiſſo, vt diſcutiatur, quænam
ſit vera iſtarum opinionum, dicebatur in hac
facti ſpecie ſcilicet, vt tranſlatus non haberet
amplius iuriſdictionem in prima Eccleſia, &
ſic quod non poſſit conferre Canonicatum,
itaut intraret ſub reſeruatione regulæ ſecundæ,
ceſſare omnem difficultatem, quia pro admi-
niſtratione Iuriſdictionis Epiſcopalis non eſt
39 neceſſaria * adeptio poſſeſſionis Eccleſiæ cir-
cumſcripta conſuetudine tantū *gloſſ. Communi-*
ter approbata in c. penult. verſ. Collat. de præb.
in 6. Conar. var. reſol. lib. 3. c. 1. num. 1. Abb. in cap.
tranſmiſſ. num. 3. vbi de Comm. de elect. Felin. in
Cap. cum te col. 3. verſ. & hinc eſt de reſcript. &
in Cap. ne Dei timorem num. 2. verſ. 4. de Simon.
Petr. de Bais de elect. par. 3. c. 44. num. 4. Franc. in
c. cum, qui §. inſuper num. 6. de præb. in 6. Ge-
min. in c. ſi elect. num. 6. de elect. in 6. & fuit re-
ſolutum in dicta cauſa Burgenſi Canonicatus. Sed
ſufficit expeditio litterarum, & earum præ-
ſentatio facta Capitulo vt ſupra dictum eſt, &
ideò non debet prodeſſe Reuerendiſſimo Trā-
ſlatio, dum fuit in Culpa non oſtendendo dd.
litteras.
Non obſtat Corroboratio, quæ fuit ſupra
deducta ex eo, quod beneficia Tranſlati non
vacant, niſi poſt adeptam poſſeſſionem Ec-
40 cleſiæ, ad quam transfertur; * Nam hoc pro-
uenit ex eo, quia iſta beneficia non vacant per
abſolutionem à Vinculo, prout vacat primus
Epiſcopatus, ſed per aſſecutionem ſecundi
Epiſcopatus, *gloſſ. in cap. cum in cunctis §. Infe-*
riora verſ. ad quem ſpectent de elect. & in c. de
multa in verſ. poſt receptionem de præben.; licet
talia beneficia ſtatim poſſint impetrari, * &
41 euentus doceat an Impetratio fuerit bona.
Caſtr. conſ. 265. vol. 2. per tot.
Aliqui etiam ex DD. dicebant, quod licet
de ſtricto Iure beneficia Tranſlati non vacent
niſi poſt adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus,
ad quem transfertur; Tamen ſecus eſt de ſtylo
42 Curiæ, * quia ad effectum prouiſionis benefi-
43 ciorum ſtatim Epiſcopus * habetur pro
tranſlato, etiam ante adeptam poſſeſſionem
Epiſcopatus *gloſſ. 1 in clement. duobus in verbo*
Collatio in fine & lit. pend. Card. conſ. 10. num. 4.
Rom. conſ. 345. num. 17. verſ. in Rom. vero Curia
Mandoſ. ad eumdem Romanum conſ. 335. in pri-
ma additione Abb. in Cap. cum in cunctis § cum
vero num. 3. Dec. num 7. de elect. Card. in clem. 1.
num. 22. verſ. pono, vt lit. pend. Gig. de penſione
quæſt. 56. num. 3. in fin. Staphil. de lit. grat. fol. 69.
ſecundum paruam impreſſionem ver. ſecundus Ca-
ſus Felin. in tract. quad. lit. Apoſ. col. 8. num. 28.
verſ. & benè.
Hæc tamen reſponſio non placebat omni-
bus Dominis; quia dicebant ſecundum ſty-
44 lum oriri ex eo, * quod Papa plerumque ſolet
facta promotione, ſiuè tranſlatione decernere
ſtatim beneficia debere vacare, ſed quandò non
reperitur hoc decretum appoſitum tunc ceſſat
ſtylus, & conſtat, quod Papa vult ſeruare Ius
commune. Hinc DD. dicunt, quod interdum Pa-
45 pa ſolet apponere decretum, * vt *Io. And. in c.*
cum in cunctis num 42. de elect. Butr. num. 11. colect.
num. 8. Imol. num 5. Card. q. 7. Anan. in Clem. 1. in
fin. gloſſ in verbo collatio, vt lit. pend & ita in indi-
uiduo dixit Rot. in dicta Cauſa Veglen. penſionis 7.
Maij 1571. & ob id omnes DD. tranſibant cum
primo motiuo.
Non obſtat ſecūdum obiectum, ſcilicet quod
quandò tranſlatio fit ob merita abſolutio à
vinculo Prioris Eccleſiæ intelligitur facta quā-
dò tranſlato placuerit; Nam ommiſſo, quod *Ho-*
46 *ſtienſ. Goffred.* * *& alij ſuprà citati* tenent con-
trarium, fuit reſponſum, quod opinio prædicta
habet locum in tranſlatione facta inuito Epi-
47 ſcopo ob eius merita, * & propterea tranſla-
tio, & abſolutio intelligitur facta quatenus illi
placeat, cum intentio Papæ ſit complacere
tranſlato *Io. Monach. in dicto c. generali num. 16.*
de elect. in 6. & latè cōprobat rationibus Io. Andr.
in prædicto c. quod ob gratiam num. 5. verſ. ſed ſi
Papa de reg. Iur. in 6. Franc. ibidem num. 3. verſic.
circa quæſtionem Abb. in c. cum nobis nu 5 de elect.
& alij ſup. alleg. in obiecto, & expreſsè, quod ceſ-
ſat dicta conditio, quando tranſlatio fit de con-
ſenſu ipſius tranſlati dicit *Abb. in ſæpiùs alleg.*
conſ. 101. num 4. & ratio eſt in promptu, quia
cùm tranſlatio fuerit facta de conſenſu Epiſco-
pi videtur voluiſſe, & conſenſiſſe, vt ante omnia
abſoluatur à vinculo, quo primæ Eccleſiæ te-
nebatur ita *Abb. loc. proximè alleg. num. 3. verſic.*
ſed olim Epiſcopus Spirenſis Io. Andr. & Franc in
dicto cap quod ob gratiam ſuprà allegat.
Et ita fuit concluſum.

MONTIS FALISCI FIDEICOMMISSI.

Veneris 10. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Dos vna cum lucro dotali debet detrahi ex bonis teſtatoris.*

2 Le-

2 *Legitima filiorum vltra numerum quattuor eſt medietas bonorum.*
3 *Trebellianica debet detrahi ex fideicommiſſo.*

DECISIO DCCXXXVII.

DE conſenſu Partium ſine tamen veri præiudi-
cio præſuppoſito, quod valor bonorum ſta-
bilium alienarorum circumſcriptis pro nunc
mobilibus aſcenderet ad ſcuta 8 19. prout in
inſtrumentis venditionum, quæ omnia fuerunt
ſingillatim, & indiuidualiter narrata, dubitaui
ad quam ſummam aſcendãt detractiones, quas
Rota cenſuit eſſe faciendas, prout in *deciſ. D. Bo-
nonien.* & Domini omiſſa funeris impenſa, & ex-
poſitis in reaptatione Cappellæ dixerũt aſcen-
dere ad ſcuta 7398.75. Nam primò erat detra-
1 henda Dos Roſatæ vxoris Teſtatoris, * quæ
dos vna cum lucro dotali eſt ſcut. 700. vt in
inſtrumento dotali, & hoc fuit firmatum *in di-
cta deciſ. Domini Bononien.*

Secundo loco cum ſoluta dicta dote ex dictis
ducatis 8219. remanerent ducata 7519. eorum
2 medietas erat detrahenda * pro legitima filio-
rum cum eſſent vltrà quattuor, vt apparet ex
ipſo Teſtamento *Auth. nouiſſ. Cod. de inoff. Teſta-
mento, & in corpore vnde ſumitur in auth. de trien-
te, & ſemiſſe, §. 1.* quæ medietas aſcendit ad ſcuta
37;9. vt pariter dicitur *in eadem deciſione.*

Tertiò eſt detrahenda quarta Trebellianica
3 * prout in *dictis deciſ.* dicitur quæ quarta aſcen-
dit ad ſcuta 939.75.

Quarto eſt detrahenda dos Erſiliæ vxoris
Camilli Grauati, *vt in eadem deciſ.* dicitur, quæ-
quidem dos aſcendit ad ſcuta 200.

Non obſtat, quod Domini de Boncompagnis
habeant Cauſam tantũ à Camillo, cuius legiti-
ma non aſcendit ad tantam ſummam, quia ho-
die principaliter dubitatur ad quam ſummam
aſcendunt detractiones, an autem omnibus dd.
detractionibus poſſint iurari Boncompagni
non eſt præſentis inſpectionis.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Veneris 10. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Redecima quando debeatur, & quandò di-
catur coactè ſoluta.

SVMMARIVM.

1 *Decima ex communi aceruo Domini, & Coloni ſoluitur.*
2 *Redecima eſt contra ius commune.*
3 *Redecima coactè ſoluta quando dicatur.*
Solutio coactè facta quando dicatur num. 3.
4 *Status de tempore præſenti præſumitur in præteritum, ſi non habet contra ſe neceſſariam temporis præteriti variationem.*
5 *Enunciatio Sententiæ, cuius tenor redditur aequi-
uocus non releuat.*
6 *Solutio quando fuit facta per tempus conſiderabile, initium illius præſumitur voluntarium.*
7 *Declara procedere vbi poteſt allegari aliquod iuſtum initium.*

DECISIO DCCXXXVIII.

1 CVm ex communi aceruo Domini, & Colo-
ni ſoluatur Decima, * & ſic ſatisfit diſpo-
ſitioni iuris communis, vt in *c. à nobis, & in c.
tua nobis de Decim.* Cumque Eccleſiæ Sacramẽ-
tales ſint in quaſi poſſeſſione Dominica exigẽ-
di aliam Decimam redecimam nuncupatam,
quam hodiè recuſant ſoluere, vt videatur An
Eccleſia fundauerit intentionem ſuam: Dubita-
ui an initium huius Redecimæ fuerit volunta-
rium, vel coactum in caſu, & ad effectum, de
quo agitur, qui eſt, vt præcipuè cognoſcatur, an
verſemur in præſcriptione, vel in conſuetudine,
quia ſi coactum verſamur in præſcriptione; ſi
verò voluntarium in conſuetudine, & ſic vt vi-
deatur, qua probatione egeat Eccleſia, & poſt-
modùm: An habeant probationes ſufficientes
pro præſcriptione, quia ex diſpoſitione Iuris
communis non poſſunt inuari, cum redecima
2 ſit contra illud * *ex alleg. in hac cauſa 16. No-
uembris 1607.*

Et cauſa ſæpius præpoſita, & non reſoluta
factoque de ordine DD. meorum diſcurſu; ho-
diè repropoſita venerunt in illam ſententiam,
quod initium eſſet coactum, pro quo conſide-
3 rabant ſententiam Regis D. Ioãnis, * & tumul-
tus in Ciuitate cauſatos occaſione huius Re-
decimæ, quæ ſententiam ad fauorem Cleri in-
ducit coactionem in ſoluente *l. liber homo in
princ. & ibi DD. ff. de hæred. inſtit. Ruin. conſ. 147.
num. 4. vol. 1.* & quamuis dici poſſet per ſenten-
tiam non percuti initium ſolutionis Redecimæ,
cum in illa enuncietur conſuetudo redecimau-
di à 50. annis; tamen reſpondebatur, quia iſte
ſtatus non fuit pacificus cum medio tempore
fuerint latæ plures Sententiæ, vt in eadem ſen-
tentia dicitur, cum fuit tumultus in Populo; cõ-
currit etiam, quod perſonæ, à quibus fuit exa-
ctum erant pauperes, Ruſtici, & quod perſonæ,
quæ exigebant erant Potentes, videlicet Ar-
chiepiſcopus, & Capitulum, vt benè ad propo-
ſitum conſiderat *Guidop. conſ. 9. num. 12. & conſ.
113. num. 11.*

Ex quibus inferri poteſt, quod cum de tem-
pore ſententiæ ſolutio fuerit coacta, ita etiam
fuerit ab initio, cum concurrat nedum dicta
ſententia, ſed alia in ea enunciata, & tumultus
Populi, ex quo fit, vt ſtatus de tempore ſenten-
4 tiæ Regis præſumatur vſque ab initio, * vt in
terminis dicit *Corn. in conſ. 296. num. 5. in fin.
verſ. prætereà lib. 4. Ruin. conſ. 143. num. 20. verſ.
in caſu autem noſtro lib. 5.* ſubdens, quod ſi præ-
ſens ſtatus non habet cõtra ſe neceſſariam tem-
poris præſentis veritatẽ, quod ex præſenti præ-
ſumitur in præteritum, ſed ſic eſt, quod in illo
caſu non conſtat de neceſſaria veritate, & cer-
ta, quod in præterito initium fuerit voluntariũ,
ergo videtur præſumendum fuiſſe coactum ex
ſcriptis.

Ne-

Neque obſtat ſententia Innoc.4. enunciata
in dicta ſententia D.Ioannis, quæ eſt ad fauo-
rem Redecimæ,& non eſt veriſimile, quod vir,
tam doctus prætuliſſet ſententiam ad fauorem
redecimæ ſi verè non fuiſſet debita;Nàm reſpō-
detur, qnod de iſta ſententia non conſtat, ſed
ſolum ennnciatur in ſententia Regis D. Ioan-
nis,& fuit enunciata ab Epiſcopo,& Capitulo,
nec dicitur qnid illa ſententia contineret; vltrà
quod in narratiua prædicta Regi facta per Epi-
ſcopum, & Capitulum enuneiatur Decima, &
redecima, & infra dicitur dictas Deeimas ſibi
deberi, tàm de Iure, quam ex antiqua conſue-
tudine,& propterea potuit eſſe, quod ſententiā
Innoc.4. fuerit lata ſnper Decimis à Iure de-
bitis, & ſufficit ad effectum, quod dicta enun-
5 ciatio ſententiæ * non releuet, quod reddatur
illius tenor æquiuocus *ad text. in cap. in præſen-
tia de probat.*

Minus etiam facit,qnod quandò ſolutio fuit
6 facta per tempus conſiderabile * initium præ-
ſumitur voluntarium,vt per *DD.in cap.ad Apo-
ſtolicam de Simon.Caſſad.deciſ.vnic.de conſuetudi-
ne*,quia iſta concluſio procedit, quandò poteſt
7 allegari aliqnod iuſtnm initium, * vt dicunt
DD. in dicto cap. ad Apoſtolicam; & propterea
DD.omiſſo, vt videretur: An hic poſſet allega-
ri aliqnod iuſtum initinm,dixerunt ceſſare in
caſu iſto omnem difficnltatem,quia,vt ſupradi-
ctum eſt ex gæſtis conſtat de initio coacto, &
ideò fruſtrà quærendum eſt, an poſſit conſide-
rari aliquod iuſtum initium.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 27. Martij
1615.& 4.Iulij 1618.ac 20.Iulij 1625.& coram
Card.Vbaldo 28. Iunij 1628. vt in rec. deciſ.203.
p.5.tom.1.*

VICANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 13. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio vigore ſententiæ capta intra tem-
pus datum ad appellandum quando ſit
attentata,& nulla.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore litis mota.*
2 *Poſeſſio probatur ex inſtrumento adeptionis.*
3 *Poſeſſio capta eadem die, qua fuit lata ſententia
ſuſtinetur ſi aduerſarius ſpontè, & liberè ceſſit
liti.*
4 *Tertius veniens ad cauſam non facit, quod poſeſ-
ſio prius, & intra tempus ad appellandum capta
ſit attentata.*
5 *Tertius veniens ad cauſam,vt excludat vtrumque
ex collitigantibus non impedit expeditionem cau-
ſæ.*
6 *Ad immiſſionem procedi non poteſt vigore ſenten-
tiæ,à qua datur appellatio.*
7 *Poſeſsio capta de mandato Iudicis vigore ſenten-*

*tiæ,à qua datur appellatio eſt nulla, & clandeſti-
na.*

DECISIO DCCXXXIX.

Viſum fuit DD. eſſe reeedendum à *deciſione* in
qua fuit reſolutum pro ſequeſtro, & Petro
Antonio dandum eſſe mandatum de mannte-
1 nendo, quod datur poſſidenti de tempore * li-
tis moræ,§.*hodiè inſtit.de interd.*De poſſeſſione
enim eiuſdem Petri Antonij conſtat ex inſtru-
2 mento adeptionis * ſub die 8. Maij 1609. quæ
licet fuerit capta eadem die, qua fuit lata ſen-
3 tentia tamen in hoc caſu non refert, * quia Lu-
cas Antonius aduerſarius intendens ſe fo-
uere malum Ius ſpontè, & liberè ceſſit liti, &
propterea abſque vitio attentatorum poterit
capi poſſeſſio ex *allegat. per Lancellot. de attent.
pend.temp.ad appell.cap.11.num.39.*

Neque obſtat,quod die 15.Maij eiuſdem an-
ni, & ſic intrà tempus ad appellationem com-
paruit Thomas aſſerens, ſe eſſe præſentatum à
maiori parte Patronorum, quia iſta compari-
4 tio non facit, * quod poſſeſſio per prins capta
ſit attentata, cum tunc Thomas non eſſet in
cauſa,imò, & ſi non fuiſſet tradita poſſeſſio nō
potuiſſet impedire immiſſionem, quia tertius
5 veniens ad cauſam, * vt excludat vtrumque ex
collitigantibus non impedit expeditionem cau-
ſæ *l.his à quo ff.de reiuend. Biſignet. deciſ.4. de iu-
die.latè Couuar.pract.quæſt. c.14. num.4. verſ.nos
verò contrarium.*

Neque obſtat poſſeſſio d. Thomæ capta de
mandato Iudicis, quia cum ab eius ſententia
6 daretur appellatio * non poſſet abſque vitio at-
tentatorum procedere ad immiſſionem *c. non
ſolum de appell.in 6.Lancell.de attent.appell.pend.
poſt inhibit. ampliat.4. num.4.* & ideo tanquam
nulla,& clandeſtina non eſt attendenda *Lancell.
de attent.p.2.c.4.n.4.*

Et ita fuit reſolutum vna tantum parte in-
formante,&c.

Præſens deciſio fuit reuocata die 23.Iunij 1617.

ARETINA BONORVM.

Veneris 17. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Locatio rerum Eccleſiæ ad nouennium fa-
cta non ſuſtinetur etiam ſi præceſſerit Be-
neplacitum Apoſtolicum,dùm falsò fuit
narratum præceſiſſe ſtipulationem loca-
tionis,quæ tamen poſteà ſubſecuta eſt.

SVMMARIVM.

1 *Locatio rerum Eccleſiæ facta ad nouennium non
ſuſtinetur.*
2 *Amplia etiam ſi fuerit obtentum beneplacitum
Apoſtolicum,in quo fuiſſet ſuppoſita ſtipulatio lo-*

cationis, quæ tamen adhuc non erat ſecuta.
Beneplacitum Apoſtolicum obtentum pro confirmatione contractus iam celebrati non ſuffragatur pro celebrando num. 2.
3 *Productio inſtrumenti quando tollat præſumptionem alterius inſtrumenti per anteà facti.*
4 *Confeſſio anteceſſoris præiudicat ſucceſſori. Declara num. 5.*
5 Rot. diuerſ. deciſ. 141. num. 4. par. 2. *in quibus terminis loquatur.*
6 *Falſa narratiua in gratioſis vitiat gratiam, etiam ſi Papa aliter conceſſiſſet.*
7 *Declara procedere in narratiua doloſa, & fraudulenta.*
8 *Narratiua doloſa, & fraudulenta eſt ea, quæ veriſimiliter deberet inducere Principem ſaltem ad facilius concedendum.*
9 *Subreptio etiam proueniens ex ſimplicitate, vel ignorantia vitiat gratiam.*

DECISIO DCCXL.

PLacuit Doctores *Deciſio* in hac cauſa facta, in
qua fuit reſolutum locationem non ſuſtine-
1 ri, * cum fuerit facta contra formam *extrauagantis ambitioſè de reb. Eccl. non alienan.* Nempè
ad nouenniũ, non enim iuuatur ex beneplacito
2 Apoſtolico, quia cum in eo * præſupponatur inſtrumentum tunc fuiſſe celebratum ibi *Nos igitur inſtrumenti tenore, &c.* & contrarium appareat, quia pars ipſa exibuit inſtrumentum poſteà celebratum, ſequitur, quod dicta confirmatio non ſuſtineatur, vt in puncto vltra *alleg. in prima deciſione dicunt ſpecul. de inſt. edit. §. nunc autem videndum num. 1. & 2. Iaſ. in auth. ſi quis in aliquo n. 8. Cod. de eden. Rom. conſ. 336. num. 2. Soccin. Sen. conſ. 288. n. 9. lib. 2. Bello. conſ. 36. n. 10.* vbi quod idem eſt, quando ſi incærtus tenor ad petitionem Partis non autem ex cærta ſcientia.

Neque obſtat, quod productio Inſtrumenti
non tollit præſumptionem alterius Inſtrumen-
3 ti per antea facti, * quia hoc poſſet conſiderari ſi Papa ex cærta ſcientia confirmaſſet, hic autem cum ſimpliciter confirmaſſet, & in genere, & ad poſtulationem Patris, cum pars ipſa produxerit Inſtrumentum poſterius in data confirmationi Apoſtolicæ non poteſt ſe iuuare præſumptione alterius Inſtrumenti; Immò debet producere aliud Inſtrumentum ſi adeſt *Egid. conſ. 10. num. 20. verſ. item, & aliter reſpondeo Aymon. conſ. 134. num 44. verſ. per hoc Rot. deciſ. 731. num. 19. par. 1.* hinc Rot. nec ſolet dare in iſtis terminis remiſſoriam ad hoc probandum per Teſtes, cum poſſit probari per ſcripturas.

Neque obſtat confeſſio Anteceſſoris Com-
mendatarij, quæ iudicatur præiudicare ſucceſ-
4 ſori * *ex deciſ. 141. num. 4. part. 2.* quia *deciſ.*
5 loquitur de confeſſione facta in Iudicio, * &
quæ habet præſumptionem Iuris pro ſe: Hic autèm neutrum concurrit, & propterea ſequitur, quod Anteceſſor Commendatarius non potuit præiudicare confitendo Succeſſori cum non haberet liberam facultatem diſponendi *Iaſ. in d. auth. ſi quis in aliquo num. 9. C. de eden. poſt Bart., & Bald. quos allegat Dec. conſ. 474. num. 2. & ſeqq. Egid. deciſ. 696. num. 1. & 2.*

Neque facit, quod in omnem euentum iſta falſa narratiua non retraxiſſet Papam à Conceſſione, quia vt *fuit dictum in alia deciſione*, etiam quod Papa alitèr conceſſiſſet, nihilomi-
6 nus falſa narratiua in gratioſis * vitiat gratiam
ex deciſione *Putei 350. lib. 1.* & quamuis replicetur hoc eſſe verum, quando doloſè, & frau-
7 dolentèr fuit facta * ex *deciſ. Egid. 4. num. 1. ad fin. verſ. ego tamen exiſtimo;* attamen Ipſe *Egidius num. 2.* Ibidem declarat eſſe doloſam, & frau-
8 dolentam, quando eſt talis, * quæ veriſimiliter deberet inducere Principem ſaltèm ad facilius concedendum qualis eſt expreſſio, de qua agitur, Et ceſſat omnis difficultas, quia
9 etiam quod expreſſio ſit * ex ſimplicitate, vel
ignorantia cauſat eundem effectum *Mandoſ. ſuper Regul. 32. quæſt. 25. num. 7.*

Ex quibus, & alijs deductis *in prima deciſ.* DD. Cenſuerunt locationem non ſuſtineri.

NARNIEN. LOCATIONIS.

Veneris 17. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Contractum eſſe locationis, vel potiùs emphyteuſis ex quibus dignoſcatur.

SVMMARIVM.

1 *Conductor non tenetur deferre penſionem ad domum locatoris.*
2 *Emphyteuta tenetur proprijs ſumptibus portare canonem ad domum directi Domini.*
3 *Locationis contractum, non autem emphyteuſis eſſe deducitur ex verbis inſtrumenti, in quo talis ſit denominatus, concurrente effectu correſpondente nominationi.*
4 *Locationis contractus dicitur, quando penſio correſpondet fructibus, quæ eſt fortiſſima coniectura ad diſtinguendum contractum locationis ab emphyteutico.*
5 *Contractui emphyteutico non repugnat quod magna penſio ſoluatur, maximè quando res pratioſa conceditur. Declara num. 7.*
6 *De veritate huius concluſionis dubitatur.*
8 *Emphyteuſis contractus potius quam locationis cenſetur ex obligatione ſoluendi certam quantitatem grani, & quotam muſti.*
9 *Contrarium firmatur. Ampl. num. 11.*
10 *In Lombardia bona locantur etiam ad modicum tempus pro certa quantitate tritici, & pro tertia, aut quarta parte muſti.*
12 *Contractus ex conuentione legem accipiunt, ex qua multa veniunt, quæ ex contractu non venirent.*
13 *Pactum de non auferendo propriè conuenit emphyteuſi, non locationi.*
14 *Limita in locatione ad longum tempus.*
15 *Pactum reſeruationis dominij conuenit locationi ad longum tempus.*

In

Digitized by Google

*In locatione ad longum tempus transfertur domi-
nium vtile num.15.*

16 *Pactum, quod conductor non poſſit vendere irre-
quiſito locatore conuenit locationi ad longum
tempus.*

17 *Pactum, quod in venditione præferatur dominus
directus non repugnat locationi ad longum tem-
pus.*

18 *Conductor ad longum tempus poteſt vendere ius
ſuum.*

DECISIO DCCXXXXI.

DVbitaui An contractus, de quo agitur eſſet
locationis, vel emphyteuſis in caſu, ad effe-
ctum, de quo agitur; effectus autem eſt vt
videatur; An conductor teneatur deferre pen-
ſionem ad Domum locatoris, quia ſi con-
1 tractus * eſt locationis non tenetur; ſecùs au-
tem ſi emphyteuſis, cum emphyteuta teneatur
2 proprijs ſumptibus* portare Canonem ad Do-
mum dirrecti Domini, vt poſt alios *Iaſ. in l. 2.
num. 97. C. de iure emphyt.* & DD. Cenſuerunt
contractum eſſe locationis, clara enim ſunt
3 illius verba * Ibi. *titulo locationis ad tertiam Ge-
nerationem dedit locauit &c.* & inferius, *& du-
rante locatione*, & alibi dicitur, *& locatione fi-
nita*. Et propterea ex quo cum iſta denomi-
natione congruit effectus de per ſe conſide-
ratus poſſet etiam conuenire contractui em-
phyteotico, tamen ſtante dicta denominatio-
ne cenſendus eſt contractus locationis, vt col-
ligitur ex *l. 1. ff. de act. empt. §. ſi te rogauero ff. de-
poſiti, & l. tenetur. §. 1. ff. de act. empt. Bart. in l.
idemque §. ſi quis Titio ff. mandati, & Aret in
l. 1. §. ſi quis ita num. 18. verſ. vbi autem exprime-
retur ff. de verb. obligatione, & conſ. 55. in princ.
& in fin. Ludou. Bolognin. conſ. 54. num. 1. Dec. in
conſ. 413. num. 54. Tiraquel. in tract. lignag. §. 30.
gloſſ. 1. num. 7. Soccin. Iun. in rub. de verb. obliga-
tione num. 24. Decian. reſponſ. 59. num. 16. lib. 1.
& in conſ. 23. num. 5. lib. 2. quos omnes refert, &
ſequitur Illuſtriſſimus Mantic. de tacit. & ambig.
conuent. lib. 2. tit. 2. num. 21.*

Quod autem effectus correſpondeat nomi-
nationi contractu ſatis patet, quia penſio cor-
4 reſpondet fructibus, * quo caſu cõtractus dicitur
locationis, Nàm emphyteuta ſoluit quid modi-
cum in recognitionem dirrecti Dominij, condu-
ctor vero ſoluit annuam penſionem in recõpen-
ſationem fructuũ *Bartol. in l. 1. n. 4. ff. de iur. em-
phit. Bald. in c. litteræ num. 2. de dilat.* quam eſſe
fortiſſimam coniecturam ad diſtinguendum
contractum locationis ab emphyteutico dicit
*Aret. in conſ. 55. num. 4. verſ. 2. reſpondemus Alex.
conſ. 112. num. 6. lib. 1. Ruin. conſ. 161. num. 21.
lib. 1. Berou. conſ. 84. num. 15. & ſeq. lib. 1. Natt.
conſ. 49. num. 7. qui dicit in hoc omnes conſentire,
& communem atteſtatur Aymon. conſ. 663. num. 12.
in fine & 13. Rolan. conſ. 96. num. 25. & ſeqq. &
num. 44. lib. 1. & hanc opinionem pluries ſecuta
fuit Rot. coram bo. me. Cardinali Seraph. in ſequen-
tibus cauſis videlicet. In cauſa Romana de Maxi-
mis 19. Nouembris 1575. & in alia Romana Caſa-
lis vbi de communi 20. Febr. 1576. & in cauſa
Romana Caſalis Marcelliani 19. Iunij 1587. quas
decisiones allegat, & ſequitur Illuſtriſſimus Man-
tic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 22. tit. 2. nu. 9.*

Neque obſtat, quod contractui emphiteo-
tico non repugnat, quod magna penſio ſalua-
5 tur * maximè cum res prætioſa conceditur ex
*alleg. per eundem Illuſtriſſimum Mantic. loco proxi-
mè allegato num. 12. verſ. 2. etiam*; quia quicquid
6 ſit de iſta opinione, * quæ numquàm fuit fir-
mata in Rota, & meis temporibus audiui de
ea dubitantem bon. mem. Cardinale Pamphi-
lium noſtri ordinis Auditorem inſignem, qua-
tenus eſſet vera non officeret, quia vt ſupra
dictum eſt hic concurrit denominatio contra-
ctus, nempè locationis, ergò magis iſtæ effe-
ctus, ſcilicet ſolutio debet adaptari ad loca-
tionem quàm ad emphyteuſim, licet de per ſe
cõſiderata poſſet etiam adaptari ad emphyteu-
ſim, eoque magis, quia dato, quod iſta opi-
nio eſſet vera non diceretur propriè emphyteuſis
7 cum tunc demum diceretur vera, * quand-
penſio in recognitionem dominij directi præ-
ſtatur, vt in puncto conſiderat *Illuſtriſſimus
Mantica de tacit. & ambig. conuent. dicto lib. 22.
tit. 2. num. 11.*

Non obſtat, quod fuerit conuentum, vt ſol-
ueretur vna ſalma grani, & tertia pars mu-
8 ſti, * quæ repugnat contractui locationis & con-
uenit contractui emphyteotico, ex alleg. per
Illuſtriſſimum Manticam vbi ſupra num. 6. Nàm
9 hoc non refert, * quia quo ad granum non
ſoluitur quota, ſed cærta quantitas, quæ con-
uenit locationi, vt dicitur in allegata cauſa
Romana Caſalium 6. Nouembris 1576. ſub nu. 4.
& quoad muſtum licet ſoluatur tertia pars, mi-
nus etiam refert, quia, vt ex obſeruantia vi-
detur, & maximè in Partibus Lombardiæ bo-
10 na locantur * etiam ad modicum tempus pro
cærta quantitate tritici, & pro tertia aut quar-
ta parte vel medietate muſti, & hoc debet ma-
11 gis procedere in Caſu iſto, quia bona, * de
quibus agitur non erant Vineata, ſed vineæ de-
bebant plantari à conductore, & ex illis habe-
bat percipere tertiam partem muſti; Contra-
12 ctus enim ex conuentione legem accipiunt, * ex
qua multa veniunt, quæ non venirent ex con-
tractu *Surd. poſt alios conſ. 389. num. 25. in fin. &
num. 26. lib. 3.*

Neque facit; quod adſit pactum dè non au-
ferendo, quod proprie conuenit emphyteu-
13 ſi * non autem locationi §. *adeò inſtit. locat.
Bald. in l. 1. in 2. lect. num. 2. Cod. de iur. emphit.*
quia & iſtud pactum poteſt etiam optimè con-
uenire locationi maximè ad longum tem-
14 pus, * cum poſſit per pactum derogari diſ-
poſitioni *l. 3. C. locat. vt per Gabr. in tit. de locat.
concluſ. 3. num. 2.*

Minus etiam facit pactum reſeruationis do-
15 minij directi, * quia cum agatur de locatio-
ne ad longum tempus transfertur dominium
vtile *gloſſ. Bart. & alij in l. Codicillis §. inſtituto
de legat. 2. Aret. conſ. 55. num. 2. verſ. in contrarium
Bellon. conſ. 21. num. 11. in fine*; prout nec aliud
pactum, quod conductor non poſſit vende-
16 re * irrequiſito locatore quia, & iſtud pactum
conuenit locationi ad longum tempus *Aret. d.
dicto conſ. 55. num. 4. verſ. non obſtat præmiſſis*

*Ruin.conſ.*161. *num.*30.*lib* 1.& hac reſponſione tollitur etiam aliud obiectum circa pactum,
17 quod in venditione proferretur D. Directus, * quia vt dicunt præcitati Doctores etiam Con-
18 ductoe ad longum tempus * poteſt vendere Ius ſuum.

Et ita fuit concluſum vtr que parte informante &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 16. *Febr.* 1615.

ROMANA SCVTORVM 4. M.

Lunæ 20. *Maij* 1613.

ARGVMENTVM.

Ceris aperitio quando requiratur. Clauſula *ſublata*, & *decretum irritans* quid operentur.

SVMMARIVM.

1 *Papa non cenſetur velle præiudicare iuri tertio quæſito.*

2 *Papa ſubrogando multiplicum loco fideicommiſſi liberat emptorem à moleſtijs, quæ ei poſſent inferri à vocatis ad fideicommiſſum; non autem tollit conuentiones, & onera poſita in dicto multiplico.*

3 *Oris aperitio requiritur ſtante decreto irritanti, & clauſula ſublata.*

4 *Declara procedere, quando Actor comprehenditur in motu proprio, in quo adſunt clauſulæ prædictæ; ſecus autem è contra.*

5 *Clauſula* ſublata, & decretum irritans *tanquam acceſſoriæ non ſe extendunt vltra caſus in principali diſpoſitione comprehenſos.*

6 *Clauſulæ* ſublata, & decretum irritans *non obſtant dicenti gratiam non comprehendere caſum ſuum.*

DECISIO DCCXXXXII.

POſt reſolutiones factas, quod Excellentiſſimus D. Princeps tenetur præſtare patientiam, vt Iugulo ſatisfiat pro ſuo credito ſuper multiplico niſi obſtent clauſulæ motus proprij dubitaui: An dictæ clauſulæ obſtarent, quæ ſunt *decretum irritans*, *ſublata*, & ſubrogatio multiplici in locum fideicommiſſi, & Domini negatiuè reſponderunt ea ratione, quia cum ante dictum motum proprium fuiſſet facta dicta conuentio inter Principem, & Iugulum, Papa
1 non cenſetur voluiſſe * derogare in hoc iuri, cum multiplicum faciendum haberet iſtud onus *ad text. in c. poſtquam de preben. in* 6. *l.* 2. *§. merito. & § ſi quis à Principe &c. ff. ne quid in loco pub. Cephal. conſ.*235. *num.*17.*lib.* 2. maximè cum tenuta data per Iugulum eſſet libera à fideicommiſſo, ſed intentio Papæ fuit ſubrogare multiplicum in locum fideicom-
2 miſſi * ne Princeps à vocatis poſſet moleſtari, non autem tollere conuentiones, & onera poſita dicto multiplico à Principe,

Neque eſt verum, quod ad minus ſtante de-
3 creto irritante, & clauſula ſublata * requirebatur aperitio oris, quia hoc eſſet verum ſi Iugulus Comprehenderetur in dicto motu pro-
4 prio, * ſed cum non comprahendatur, ei non obſtant prædicta ad tradita per *Put. deciſ.* 208. *ſecundum nouam impreſſionem lib.* 2. *Verall. deciſ.* 128.*par.* 1. *& fuit dictum in Callaguritana Iuriſdictionis* 30. *Maij* 1580. *coram Rubeis*, & in ſpecie, quod dictæ clauſulæ tamquam acceſſoriæ
5 non ſe extendunt * vltra caſus in principali diſpoſitione comprahenſos *fuit reſolutum in cauſa Calag. motus proprij de Victoria* 15. *Iunij* 1592. *& in alia valentina decimarum* 9. *Iunij* 1597. *& in cauſa Romana impoſitionis hæbreorum* 4. *Februarij* 1600. *coram bo. me. Cardinali Pamphilio*
6 Et propterea prædictæ clauſulæ non obſtant * dicenti gratiam non comprahendere caſum ſuum, *vt fuit dictum in allegatis cauſis Calaguritana, & Romana, & in alia Placent. præminentiarum* 10. *Iunij* 1587. *coram Pluto, & in alia Vrgelien. ſeu nullius Iuriſdictionis* 17. *Nouembris* 1600. *coram Reuerendiſſimo D. meo Cardinali Millino.*

PARISIEN, SEV FLORENTINA PECVNIARIA

Veneris 24. *Maij* 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum probat creditum, & facit probationem probatam, & rem claram.*

2 *Numeratio pecuniæ per confeſſionem probatur, quando ſunt lapſa tempora ad opponendum exceptionem non numeratæ pecuniæ,*

3 *Amplia maxime, quandò per iuramentum fuit renunciatum huic exceptioni.*

DECISIO DCCXXXXIII.

DVbitaui An conſtet de credito Franciſci de Notis in caſu, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt poſſit agere contra debitorem debitoris, & cum non informaretur ſuper iſto effectu DD. mandarunt, quod ſuper eo partes deducerent iura ſua, & vt melius cognoſceretur; An in obligatione in forma quarantigiæ ex vi verborum cenſeretur etiam hipotecatum nomen debitoris, voluerunt clauſulas Cæteratas Inſtrumenti extendi; reſpondendo tamèn ſtricte ad dubium circumſcripto effectu cenſuerunt de dicto credito conſtare ex Inſtrumē-
1 to publico, * quod facit probationem probatam, rem claram, & manifeſtam *c. cum dilecti vbi Abb. num.*2. *de donat. Bald. in l. multum intereſt*

tereſt num. 2. Cod. de ſolut. Bald. in l. 1. num. 8. ff. de op. nouu. nunc.

Neque obſtat exceptio non numeratæ pecu-
niæ, quia cum ſint lapſa tempora ad opponen-
3 dum * confeſſio probat numerationem ſecun-
dum communem ſententiam, de qua *Rip. in l. 1. § ſi quis ita num. 37. Alex. num. 35. ff. ſolut. matrim.* eoque magis cum per Iuramentum fue-
3 rit renunciatum * exceptioni non numeratæ
pecuniæ *ex allegat. per Modern. de priuil. iur. priuil. 60. num. 15.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI

Veneris 24. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Adminiſtrator tenetur reddere rationem; & libros exhibere. Aromatariæ reſtitutio excluditur ex ponderatis in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Qui adminiſtrauit tenetur reddere rationem.*
2 *In redditione rationis venit etiam exhibitio librorum.*
3 *Libri rationis nouæ cenſentur penes eum, penes quem exiſtunt illi rationis veteris.*
4 *Aromatariæ reſtitutio ex quibus excludatur.*

DECISIO DCCXXXXIV.

CVm per tres *deciſiones* fuiſſet firmatum Drogheriam fuiſſe verſam in Apothecam Aromatariæ, illamque fuiſſe conſignatam Laurentio. Dubitaui quis teneatur ad exhibitionem librorum, & ad redditionem rationis dictæ Apothecæ, & DD. cenſuerunt ipſum Laurentiũ teneri; Apparet enim ex dd. *deciſionibus* de conſignatione facta dicto Laurentio, non autem de reſtitutione, immo de anno 1580. ipſe vendidit Aromatariam cuidam Malpeniæ, & propterea inferebatur, quod cum ipſæ habuerit Aromatariam, & illa adminiſtrauerit, quod
1 ipſe teneatur * reddere rationem *l. 2. in fin. de neg. geſt. Pariſ. conſ. 84. num. 17. & ſeqq. lib. 1.* in
qua redditione rationis venit etiam exhibitioli-
2 brorum * *Soccin. conſ. 190. num. 4. & 5. lib. 2. Rolan. conſ. 49. num. 29 lib. 1.* & mouit etiam DD.
quia libri rationis veteris exiſtunt penes ipſum
Laurentium, & illos exhibuit in Rota, vnde vi-
3 detur deſumi maximum adminiculum * quod
tantò magis libri rationis nouæ penes ipſum
remanſerint, cum illam ipſæ adminiſtrauerit.

Nec eſt verum, quod probetur dimiſſio
apothecæ ex comparitione facta per laurẽtium
4 in Iuditio de anno 1571. in qua * petijt apo-
thecam aperiri, & Claues ſibi reſtitui, quia
fuit reſponſum, quod tunc Laurentius fuerat Carceratus, & apotheca clauſa vigore mandati obtenti ab ipſomet Dominico, qui conſignauerat aromatariam, & hoc pro eius releuatione ob ſolutionem factam Taſſettis occaſione rerum aromatariæ, & propterea non inde infertur, quod Laurentius dimiſerit poſſeſſionem, Imò ſi eam dimiſiſſet, & reſtituiſſet non petijſſet ſibi reſtitui claues, & ceſſat omnis difficultas ex venditione poſtmodùm facta de anno 1580. ex qua apparet manifeſtiſſime de non reſtitutione.

Minus etiam obſtant Teſtes, qui deponunt Dominicum poſſediſſe vſque ad obitum, & quod Aromataria fuit deſcripta in inuentario; Nam ſi ſpectabant ad Dominicum vtique benè dicunt, quod poſſedit vſque ad obitum, & benè fuit deſcripta in Inuentario, ſed non inde ſequitur, quod fuerit reſtituta, & quamuis prætendatur reſtitutionem colligi ex prædictis, & ex quo Laurentius defuncto Dominico inſtetit coram Iudice bona, & Claues apothecæ deponi penes perſonam idoneam, & iudex ità decreuit; attamen cum hoc fuerit factum non citato Fortunio Patre Iſabeliæ non præiudicat, vt abunde fuit deductum *in deciſione facta ſub die 4. Iunij 1610.* & ex venditione facta de anno 1580. tollitur omnis amaritudo.

Ex quibus manifeſtiſſimè conuincitur de mendacio vnus ex teſtibus, qui deponit, quod ipſæ ſolus erat in Aromataria de tempore obitus Dominici, quia ſi hoc eſſet verum prædicta geſta per Laurentium non poterant ſtare, quod eo magis verum videtur, quia tunc temporis Teſtis erat puer, & non eſt veriſimile, quod ſolus apothecam adminiſtraret.

Ex quibus reſolutum Laurentium teneri exhibere libros, & rationem reddere.

ROMANA PECVNIARIA DE MATTHEIS

Veneris 31. Maij. 1613.

ARGVMENTVM.

Relationi periti quando ſit ſtandum. Et nonulla alia, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Relationi tertij periti ſtandum eſt in eo, in quo concordat cum altero ex duobus.*
2 *Non eſt neceſſe, quod Peritus viderit librum magiſtralem, ſed ſufficit, quod viderit librum confectum ex libris originalibus.*
3 *In dubio libris originalibus; ex quibus liber magiſtralis eſt deſumptus ſtandum eſt.*
4 *Merces, quæ ſoluitur Miniſtris de communi maſſa ſocietatis non eſt ſoluenda etiam alijs ex ſocijs.*
5 *Merces non conuenta non debetur.*

D E-

DECISIO DCCXLV.

1 DOmini dixerunt ſtandum eſſe relationi tertij Periti in eo,in quo concordat*cum altero ex duobus *iuxt.gloſ. in l. ſi vnus §. perſonaliter in verb. auctoritate , & Bald. in fin. ff. de recep. arbitr. latè Rimivald. Iun. in conſ.212.n.21. vol.2. & conſ.335. num.6. & ſeqq. vol. 3.* alias daretur proceſſus in Infinitum.

Neque obſtat, quod dicitur, tertium Peritum non vidiſſe librum Magiſtralem, quia fuit reſponſum, quod iſtæ liber fuit de nouo con-
2 fectus ex libris Originalibus,* quos vidit Peritus, & hoc ſufficit, eoquè magis cum in du-
3 bio ſtandum ſit Originalibus,* ex quibus liber Magiſtralis eſt deſumptus, quam ipſi libro magiſtrali.

Non obſtat, quod tertius Peritus nullam habet rationem circa prætenſionem DD. de Rodulphinis, Nàm vt patet ex relatione D.Roberti primi ex officio Deputati reſtringuntur ad tria Capita; nempè primò ad annuale ſalarium, ſed iſta intentio non placuit, quia cum iſta eſſet ſocietas, in qua deputantur Miniſtri,
4 quibus ſoluitur Merees de Maſſa Communi* non eſt poſtmodùm etiam ſoluenda merces alijs ex ſocijs cum non conuenta non debea-
5 tur* *l.1.ff. de var. & extaord. cognit. Put.deciſ. 43. & 44. lib.2.* Secunda prætenſio eſt circa nomina Debitorum, circa quæ dixerunt DD. non eſſe inſiſtendum, quia certi Iuris eſt, quod DD. de Matthæis debeat habere portionem ſuam iuxta relationem Peritorum, nec pro eis debent habere pecuniam numeratam: Tertia prætentio erat, quia ſocietas paſſa fuit intereſſe vltra ſummam ſeutorum 14.m. & prætendebant DD. de Rodulphis, quod DD.de Matthæis tenentur pro ſua rata, & quia replicabatur, quod non tenebantur, quia intereſſe fuit paſſum culpa ipſorum de Rodulphis, circa iſtã prætenſionem viſum fuit DD. quod eligeretur nouus Peritus, qui referret.

Et ita concluſum &c.

IMOLEN. BONORVM.

Veneris 31. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Licet Vxor hæres inſtituta quouſque vixerit, & vitam viduilem ſeruauerit non præſtiterit Cautionem *Mutianam* de vita viduili ſeruanda, & poſteà transiuerit ad ſecunda vota; attamen concurrente tacita mente Teſtatoris fecit fructus ſuos, quos alias non feciſſet. Et alia de Cautione Mutiana.

SVMMARIVM.

1 *Mulier hæres inſtituta quouſque viueret, & vitam viduilem ſeruaret ſi non præſtiterit Cautionem Mutianam de vita viduili ſeruanda, & poſtea transierit ad ſecunda vota hæres nunquam fuit, & non fecit fructus ſuos.*

2 *Cautio* Mutiana *prouidet implemento negatiuo in hæreditatibus, & legatis relictis ſub conditione negatiua, & operatur, vt poſt eam conſequatur hæreditas, vel legatum.*

3 *Prout etiam in conditione affirmatiua, quæ reſoluitur in negatiuam.*

4 *Mulier hæres inſtituta donec vitam viduilem ſeruaret non præſtita Cautione Mutiana tenetur ad reſtitutionem fructuum à die, quo ſecundo nupſit, non autem à die obitus Teſtatoris.*

5 *Declara procedere in legatis; ſecùs in inſtitutione hæredis.*

6 *Imò habet locum etiam in inſtitutione, quando concurrit tacita mens Teſtatoris, quæ ex pluribus coniecturis hic adductis deducitur.*

Dilectio multum facit pro interpretanda voluntate Teſtatoris n.6.

7 *Cautio* Muriana *per Teſtatorem cenſetur remiſſa, dum in teſtamento mandauit hæredem non poſſe moleſtari, nec cogi ad faciendum inuentarium, nec ad dandam cautionem de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri.*

8 *Ex remiſſione cautionis Mutianæ oritur coniectura, quod Teſtator voluerit hæredem facere fructus ſuos etiam ſine illius præſtatione. Maximè concurrente voluntate teſtatoris deducta ex alijs coniecturis num. 10.*

9 *Contrarium, quod per remiſſionem cautionis Mutianæ non cenſeatur facta remiſſio fructuum, quia reſtitutio fructuum eſt facienda ob contrauentionem.*

DECISIO DCCXLVI.

TEſtator inſtituit hæredem Vniuerſalem Eliſabetham vxorem dilectiſſimam, & dulciſſimam donec, & quouſque ipſa viueret, & vitam vidualem ſeruaret, poſt mortem verò dictæ Eliſabethæ, vel eius tranſitum ad ſecunda vota, tunc,& eo caſu dictus Teſtator inſtituit & ſubſtituit eidẽ Eliſabethæ vulgariter per fideicõmiſſũ Dionyſium Nepotẽ,vel eius filios pleno Iure &c.legando in caſu tranſitus ad ſecunda vota eidem Eliſabethæ lib.3000. vltra ſuam dotem aliatum lib. 2000. Vnde cum dicta Eliſabetha tranſiuerit ad ſecundas Nuptias dubitaui: An fecerit fructus ſuos, & pro negatiua dicebatur. Quod ad effectum, vt prædicta Eliſabetha potuerit eſſe heres tenebatur præſtare Cautionem Mutianam de vita Viduali ſeruan-
1 da,* qua non præſtita hæres nunquam fuit, & tranſeundo ad ſecundas Nuptias perindè eſt, ac ſi hæres inſtituta non fuiſſet *Auth. cui relict. & l. fin. C. de Indict. viduit. tollen. Bald. num.3. Salic. col.2. verſ. quæro an prædictam & eſt celebre conſ. Ruini 170. num. 70. vol. 3. & hanc ſententiam tenuit Rot. in cauſa Fauentina fideicommiſſi 21. Ianuarij 1585. cor. bo.me. Card. Blanchetto, & in eadem 23. Ianuarij 1585. coram bo. me. Card. Pamphilio & in alia Aſculana hæred. 14. Nouembris, & 16. Decembris 1594. Coram Illuſtriſſimo D. meo Card. Millino, & in cauſa Anconitana*

bono-

bonorum 19. Iunij 1598. *coram Illuſtriſs. D. meo Card. Lancellotto, & in alia Aſculana Bonorum 28. Aprilis 1600. coram bo. me. Card. Seraphino.*

Et prædicta procedunt optima ratione, quia
cautio Mutiana prouidet implemento negati-
2 no * in hæreditatibus, & legatis relictis ſub con-
ditione negatiua ſi non moleſtauerit, vel non
fuerit legatarius, vel hæres, quæ conditio cum
ſit poteſtatiua, & obligatus adimplere poſſet
contrauenire in vltimo vitæ ſpiritu, & non ca-
pere dum viueret; Ideò fuit prouiſum, quod
data Cautione de non contraueniendo conſe-
quatur hæreditatem, vel legatum *l. mutiana ff. de condit. & demonſtrat. vbi Soccin. Iaſ. in l. redi num. 15. ff. de condit. cauſ. dat. num. 15 & ſeqq.* & hæc cautio ſuccedit loco implementi *d. l. mutiana, & l. 15. cui l. cum ſub hac l. Titio fund. ff. de condit. & demonſt. Ruin. d. conſ. 170. num. 7. lib. 3. Bart. conſ. 156. Titius num. 3. verſ. ſimile, & conſ. 177. num. 4. verſ. ſicut lex. lib. 1.*

Et quamuis prædicta procedant in condi-
tione negatiua, tamen idem eſt in conditione
3 affirmatiua, * quæ reſoluitur in negatiuam
qualis eſt iſta, ſcilicet donec vitam vidualem
ſeruauerit, quia reſoluitur in negatiuam, ſi
non nupſerit *Ruin. conſ. 34. nu. 4. & conſ. 190. num. 2. & 3. lib. 2. Iaſ. in l. ſiue apud num. 20. c. de tranſact.*

Neque eſt verum, quod tenetur ad reſtitu-
4 tionem fructuum à die, quo ſecundo nupſit, *
non autem à die obitus Teſtatoris, quia licet
hoc ſit verum in legatis relictis ſub illa condi-
5 tione * donec vitam vidualem duxerit, quia in
Legatis ſit annua diſtributio, ſed in Inſtituto-
re hæredis ſecùs dicendum eſt, quia repu-
gnat naturæ inſtitutionis, cum non poſſit fie-
ri diſtinctè per annos, ſed eſt vna, & perpetua,
proùt hanc differentiam optimè tradunt *Bald. in d. l. fin. n. 3. ſcilicet. n. 4. & ibidem Cynuſ. Angel. Caſtr. & alij. Natt. conſ. 459. num. 17. Modern. de fideic. art. 11. num. 122. & 123. & dixit Rot. in alleg. cauſa Aſculana coram bo. me. Card. Seraphino.*

Prædictis tamen non obſtantibus, quæ vera
6 ſunt, ex tacita mente Teſtatoris * DD. cenſue-
runt, Eliſabetham feciſſe fructus ſuos; Conſide-
rabant enim primo, quod Teſtator appellat
eam dilectiſſimam, & dulciſſimam, quæ di-
lectio multùm facit pro interpretanda volun-
tate Teſtatoris *Bart. in l. ſi Cognatis ff. de reb. dub. Gabr. conſ. 120. num. 10. lib. primo.* Secundo
conſiderabant, quod in euentum, quod Eliſa-
betha tranſiret ad ſecunda vota Teſtator ei re-
liquit lib. 3000. Vnde ſi voluiſſet ipſam teneri
ad reſtitutionem fructuum facilius fuiſſet eos
illi condonare, vel mandare compenſationem.
Tertio quia Teſtator voluit, quod ſubſtitutus
ipſius Eliſabethæ, nec in Iuditio, aùt extra de
Iure, aùt de factò, nec ſub quouis quæſito co-
lore, & prætextu deberet ipſam moleſtare, &
inquietare, aut perturbare quoquo modo ad
conficiendum Inuentarium bonorùm hæredita-
tis, nec etiam ad dandum, & pręſtandum cau-
tionē in forma Iuris validā de vtēdo, & fruēdo
dd. bonis & hęreditate arbitrio boni viri, nō ob-
ſtantibus quibuſcumque legibus ordinationi-
bus, conſtitutionibus. ſtatutis, & alijs in con-
trarium facientibus, quibus Teſtator expreſsè
derogauit.

Vnde ſi Teſtator non voluit quoquo modo
7 Eliſabetham poſſe moleſtari, * nec cogi ad fa-
ciendum Inuentarium, nec ad dandam cautio-
nem de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri,
& propterea derogauerit omnibus legibus &c.
vt ſupra dictum eſt, vtique, & pro adimple-
mento præmiſſorum cenſetur derogare etiam
Cautioni Mutianæ ad tradita per *Bart. in extrauag. ad reprimendum in verbo non obſtantur nu. 2.*
8 Vnde ex iſta remiſſione Cautionis Mutianæ *
oritur coniectura, quod voluerit Eliſabetham
facere fructus ſuos.

Neque facit, quod per remiſſionem Cau-
9 tionis Mutianæ non cenſetur facta remiſſio *
fructuum, quia reſtitutio fructuum eſt facien-
da ob contrauentionem ex alleg. per *Imol. in l. Mutiana num. 4. ff. de cond. & demonſtr.* Quia re-
10 ſpondetur quod hic ponderatur, dilectio *
Teſtatoris, legatum lib. 3000. in euentum tran-
ſitus ad ſecūdas Nuptias, & remiſſio Cautionis
Mutianæ, ex quibus omnibus ſimul iunctis non
autem ſingulariter congregatis, colligitur;
quod Teſtator voluerit, etiam in euentum tran-
ſitus Eliſabethæ ad ſecundas Nuptias, quod
non teneretur reſtituere fructus ex regula, ſin-
gula, quæ non proſunt ſemel collecta iuuant.

Ex quibus Concluſum ex tacita mente Te-
ſtatoris, Eliſabetham feciſſe fructus ſuos.

Præſens deciſio fuit confirmata die 28. Nouembris 1614. & poſteà reuocata die 4. Decembris 1615.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Lunæ 3. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars præiudicat minori, quando agitur de iure, quod ſpectat ad Eccleſiam, & adeſt vtilitas.*

2 *Fructus Canonicatuum, & dignitatum ſuppreſſarum applicati menſæ capitulari ſpectant ad Capitulum, non ad portionarios, qui habent menſam diſtinctam ab illo.*

3 *Obſeruantia eſt optima interpres.*

4 *Portionarij non ſunt de Capitulo.*

DECISIO DCCXLVII.

DVbitatum ab conſtaret de læſione in tranſa-
ctione facta in caſu, & ad effectum, de quo
agitur, effectus autem dubij eſt vt videatur an
contradictio vnius facta dictę tranſactioni ſuf-
fragaretur, quia cum ageretur de iure quod
ſpectabat ad Eccleſiam maior pars quando
adeſt

Digitized by Google

1 adeſt vtilitas præiudicat minori * *iuxta reſolu-*
tionem coram me ſactam ſub die 14. Ianuarij 1611.
& Domini cenſuerunt non conſtare, de læſione
ex dicta tranſactione, & pro reſolutione con-
ſiderabatur, quod ius dimidiorum portionario-
rum, ex quo prætenditur læſio prouenit à ſen-
tentia Ordinarij Conchen., de qua Rota dubi-
tauit, an propter prætenſas nullitates per tran-
ſitum fecerit in iudicatum, & ideo ſubſtinuit
tranſactionem poſt illam ſactam, quæ quidem
ſententia reputat dictos dimidios portionarios
beneficiaros, & condemnat Capitulum ad il-
los prout tales admittendos ad diſtributiones
prouenientes ex fructibus ſuppreſſis dignita-
tum Canonicatuum, & portionum per Iulium
II. & Leonem X.

Sed iſta ſententia exceſſit fines dd. litterarũ
ſuippreſſionum, licet enim in illis dicatur, quod
dctæ dignitates Canonicatus, & portiones ſup-
preſſæ intelligantur applicatæ menſæ Capitula-
ri ad effectum, vt fiat reparatio fructuum, &
reddituum earum in diſtributiones quotidianas
beneficiatorum eccleſiæ participantium, &
intereſſentium diuinis officijs, & pro alijs of-
ficialibus modo, & forma, quibus per Epiſco-
pum, & Capitulum fuerit diſtributum, tamen
non propterea potuit declarari, quod de iſtis
fructibus deberent percipere dimidij portiona-
rij, cum iſtæ prebendæ ſuppreſſæ eſſent Capi-
2 tuli, * de quo non ſunt d. dimidij portionarij,
& ex eo quod fuerunt ſuppreſſæ, & applicatæ
menſæ Capitulari, in qua non communicant
dimidij portionarij, cum habeant menſam di-
ſtinctam & ſepararam, vt in iſtis terminis fuit
reſolutum in cauſa *Valentina emolumentorum 1.*
Iunij 1579. coram de Rubeis.

Et prædicta comprobantur ex obſeruantia
ſubſecuta, quia cum lis fuerit mota de anno
1551. non conſtat, quod antea vnquam dicti di-
midij portionarij aliquid perceperint, quæ qui-
3 dem obſeruantia eſt optima interpres * *Caſtren.*
conſ. 348. in fin. lib. 1. Fulgoſ. conſ. 231. Rom. conſ.
271. num. 4. verſ. tertio non eſt dubium, latè Me-
noch. conſ. 341. num. 23. lib. 4. & ſatis decla-
rat diuiſionem faciendam inter beneficiatos de
qua in dictis litteris intelligendum eſſe de di-
uiſione facienda inter Capitulares, non autem
inter alios.

Et ex prędictis reſponſionibus tollitur, quod
dicitur de vnione pręſtimoniorum ſacta per
diuerſos Pontifices, quia adeſt obſeruantia vl-
tra centum annos quod de illorum fructibus
non percipiant dimidij portionarij, ſed fuerunt
diſtributi inter dignitates, Canonicos, & por-
tionarios; vltra quod ſub qua forma, & quibus
verbis ſit ſacta iſta vnio non conſtat, ſed tan-
tum enunciatur in dicta ſententia.

Neque læſio poteſt conſiderari circa diſtri-
butiones Confraternitarum, quia ex concor-
dia maiorem partem habent dimidij portiona-
rij, quam per ſententiam; prout non poteſt
conſiderari circa funus dimidiorum portiona
riorum, quia nihil diſponit laudum, ſed reſer-
uat, prout etiã eis reſeruatur in dicta ſententia
Conchen, ingreſſus Capituli tamquam Capitu
laribus, vltra quod de iure communi non ſunt
4 de Capitulo * *Abb. in cap. 1. num. 11. de elect.*

Ex quibus cum fuerit ſuper prædictis tran-
ſactum dicendum eſt nõ conſtare de lęſione &c.

Præſens deciſio fuit reuocata die prima Decem-
bris 1614.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Lunæ 3. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Solutio dotis excluditur ex adductis in de-
ciſione. Cætera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio dotis non probat ſolutionem illius, ſed ſo-*
lum quod id, quod promittitur, adimplebitur.
2 *Solutio dotis non probatur ex confeſſione recepti*
facta conſtante matrimonio, niſi concurrant admi-
nicula.
3 *Teſtes examinati inter alias perſonas non præiu-*
dicant.
4 *Dum conſtat de quietantia certæ ſummæ non eſt*
veriſimile, quod ſi maiorem quantitatem recepiſ-
ſet de ea non fuiſſet procurata quietantia, & ab
illo facta.
5 *Calculus inter alios factus non attenditur.*
6 *Creditum poſterius non obſtat anteriori creditori.*
7 *Rota vult ſemper guſtare iuſtitiam nedum ſenten-*
tiarum, ſed etiam mandatorum aliorum Tribuna-
lium.

DECISIO DCCXLVIII.

DVbitaui. An creditum D. Conſtantiæ, & alia
credita, ſi quæ ſint, obſtent D. Hieronymæ, &
pro qua ſumma in caſu, & ad effectum, de quo
agitur, qui eſt, vt Domina Hieronyma exclu-
datur à Domina Conſtantia tanquam creditrice
ſuæ dotis, & quia informantes pro D. Hierony-
ma dabant manus, quod ſcuta 1600. pro qui-
bus aderat confeſſio Pompei Mariti facta in
articulo mortis; difficultas conſiſtebat in reſi-
duo ſc. 3330. & pro iſta ſumma reſoluerunt
DD. creditum Dominæ Conſtantiæ non obſtare
D. Hieronymæ, quia oſtenditur ſolum promiſ-
1 ſio dotis, * quæ non probat ſolutionem, ſed ſo-
lum, quod id, quod promittitur, adimplebitur,
nec quod contrarium fiet *l. ſtipulatio iſta habere*
in princ. ff. de verb. oblig. Bellam. conſ. 24. num. 13.
2 Imo in iſta materia, nec confeſſio recepti facta *
conſtante matrimonio probat *Gloſ. in l. aſſiduis,*
C. qui pot. in pignor. hab. niſi concurrant admini-
cula *Mohedan. deciſ. 2. num. 2. de confeſſ.*

Neque obſtat, quod ex Teſtibus probatur,
quod fuerat conuentum, vt fierẽt expenſæ Pom-
peo, vxori, & filijs, & quod pro iſtis excomputa-
retur in dote. Nàm huic motiuo multipliciter
reſpondebatur, & primo, quod Teſtes fuerunt
3 examinati * inter alias perſonas, qui propterea
hodiè non præiudicant agentibus *tot. tit. C. res*
int.

Digitized by Google

int.al.act.Mohedan.deciſ.8.de ſent.& re iud. Secũ-
do fuit reſponſum, quod dictum illorum Te-
ſtium videtur valdè inuerisimile niſi redduca-
tur, quod alimẽta fuerint excomputata in præ-
dictis ducatis 1600. quia Pompeus in articulo
mortis faſſus fuit recepiſſe dictam ſummam ad
bonum computum, & vtitur his verbis ſcuta
1600.*in totum ad bonum computum,&c.* Nõ enim
4 eſt veriſimile,* quod ſi maiorem quantitatem
recepiſſet de ea non fuiſſet procutata quietan-
tia,& ab eo facta.Tertio fuit reſponſum,quod ſi
Teſtes probarent eſſent computandi fructus
dotis promiſſi,& fieri computum, ad quam
ſummam aſcendatur,cum Teſtes non deponant
tempus, per quod dicta alimenta fuerint præ-
5 ſtita, & calculus datus non eſt attendendus*
tamquam res inter alias acta. Et quarto dice-
batur, quod illud creditum Alimentorum eſt
6 poſterius,* & ideo non poterat obeſſe Hiero-
nymæ, quominùs cõſequeretur creditum ſuum
anterius.

Non obſtat mandatum obtentum ab AC.
quia perperam fuit allegatum cum Rota ſem-
7 per velit guſtare * Iuſtitias nedùm ſententiarũ,
ſed etiam mandatorum, & proptereà cum ex
prædictis appareat iniuſtum de eo non debet
haberi ratio, eoque magis cum diuerſas patia-
tur nullitates,quas hic eſſet longum recenſere,
maximè cum eis opus non ſit,cùm ex prædictis
appareat de eius iniuſtitia.

Et ita concluſum,&c.

TVSCVLANA BONORVM.

Mercurij 5.Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Manutentio poſeſſori inſtrumentali, ac ha-
benti ſolum ciuilem poſeſſionem datur.
Poſeſſio per alium alieno nomine capta
quando poſſit ratificari.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſeſſori de tempore litis mota.*
2 *Poſeſſio probatur ex inſtrumento poſeſſionis.*
3 *Poſeſſio præſumitur continuata, cum animo reti-
neatur.*
4 *Poſeſſio inſtrumentalis dum non conſtat alium tunc
poſſediſſe prodeſt ad quoſcunque effectus.*
5 *Iudex nulliter procedens non priuat poſeſſione.*
6 *Qui non habet ſe prò ſpoliato dicitur retinere ci-
uilem poſeſtionem.*
7 *Vigore ciuilis poſeſsionis datur interdictum reti-
nenda contra occupantem naturalem.*
8 *Iudex nulliter procedit, dum cauſa pendet in Ro-
ta.*
9 *In eadem inſtantia parte non opponente coram di-
uerſis Iudicibus poteſt litigari.*
10 *Acta ſunt tranſportanda ad effectum inſpiciendi,
an adſint attentata.*
11 *Quis non poteſt ratificare poſeſsionem eius nomi-
ne per alium captam, cum alius prætendit ſe poſ-
ſidere, ſed debet oſtendere mandatum, vel ra-
tificationem ante adeptam poſeſsionem illius, qui
prætendit poſsidere.*

DECISIO DCCXLIX.

DVbitatũ ſolo Gregorio informante, an ei
eſſet concedendum mandatum de manute-
nendo in poſſeſſione eiuſdem domus exiſtentis
in Ciuitate Tuſculana, nec non & in poſſeſſio-
ne eiuſdem vineæ in loco dicto maceratione,&
cuiuſdam prati poſiti in eodem loco iuxtà ſuos
fines,prout in inſtrumentis adeptæ poſſeſſionis,
& Domini iuſtificatis quibuſdam cenſuerunt
affirmatiuè reſpondendum; poſſeſſori enim de
1 tempore litis motæ datur manutentio * *§.hodie
inſtit. de interd.* de eius enim poſſeſſione con-
2 ſtat*ex inſtrumento poſſeſſionis de anno 1596.
quod quidem probat poſſeſſionem *l.prædia vbi
Bart. num.1. ff. de acq. poſſ l.non idcircò vbi Bal-
dus in princip. cod. de fid. inſtr Put.deciſ.360. n.8.
lib.1.* etiam de tempore litis motæ, quia poſ-
3 ſeſſio præſumitur continuata * cum animo re-
tineatur *l.licet C. de acqu. poſſ. Abb. in c. cum ad
ſedem num.15. de reſtit. ſpol. Put. deciſ.17. lib.2.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Gregorij fuerit
4 merè inſtrumentalis, quia cum non conſtet *
alium tunc poſſediſſe,prodeſt ad quoſcumque
effectus, *Rot. dec.11. de reſt. ſpol. in antiq. Biſi-
gn. deciſ. 8. eodem titulo Faſſol. dub. 41. Caſſad.
dec.20. in fin. de præb. Mohedan. deciſ.234. Ve-
rall. deciſ.334. num.5. par.2.*

Neque obſtat, quod hæredes habuerint poſ-
ſeſſionem de mandato Iudicis, quia prætendi-
5 tur Iudicem nulliter proceſſiſſe, * & ideò non
potuiſſe priuare Georgium ſua poſſeſſione *An-
gel. & DD. in l. clam, poſſidere §. qui ad nun-
dinas ff. de acquir. poſſeſſ.* & cum ipſæ non ha-
6 buerit ſe pro ſpoliato dicitur * retinuiſſe poſ-
ſeſſionem ciuilem *d.l. clam poſſidere §. qui ad
nundinas,* cuius vigore dandum eſt illi inter-
7 dictum retinendæ * contra occupantem natu-
ralem, vt tradit *Bart. in l.1. §. interdictum autem
num.2. & in l. ſi duo nu.2. ff. vti poſſidetur.* quod
autem Iudex nulliter, & notoriè iniuſtè pro-
8 ceſſerit * patet ex eo, quia proceſſit lite pen-
dente in Rota non legitimè citata parte, & a-
lijs omiſſis, quæ neceſſaria erant.

Iſta tamen ſunt iuſtificanda per tranſporta-
tionem actorum, & videndum. An agatur in-
ter eaſdem perſonas; & an fuerit oppoſitum
de litis pendentia in Rota, quia parte non op-
ponente in eadem inſtantia coram diuerſis iu-
9 dicibus * poteſt litigari *Rip. in c. cum M. Fer-
rarienſis num. 199.cum alijs per eum relatis de
conſt.*& ideò ad effectum iſtorum attentatorum,
vt Gregorio poſſit concedi manutentio omni-
nò per illorum inſpectionem videndum eſt, an
10 adſint talia attentata, * quod fieri nequit,
niſi per inſpectionem gæſtorum coram Iudi-
ce de partibus; prout etiam eſt iuſtificandum
mandatum Henrici Simeonis, qui cæpit poſ-
ſeſſionem vineæ, & prati, nam Gregorius non
poteſt hodie ad effectum, de quo agitur rati-
ficare poſſeſſionem captam per Henricum ſuo

11 nomine, * cum alius prætendat ſe poſſidere,
ſed debet oſtendere mandatum, vel ratificatio-
nem ante adeptam poſſeſſionem illius, qui ho-
diè pretendit ſe poſſidere *Rot. deciſ. 9. de reſt.
ſpol. in nouis. & fuit dictum in Cauſa Collen. Pa-
rochialis 11. Decembris 1595. coram bo. me. Se-
raphino.*

PARISIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 10. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Quando plus valeat pecunia præſens, quam creditum. A conuentione quando dicatur receſſum.

SVMMARIVM.

1 *Plus valet pecunia præſens, quam creditum.*
2 *Limita quando creditum habet pignus fructiferum, ac maioris valoris, quam creditum.*
3 *A conuentione quando dicatur receſſum.*
4 *Conuentio, quod ex primis pecunijs debeat ſolui certum debitum reſpicit ordinem ſatisfaciendi, non euentum.*
5 *Creditum ſtante tranſactione perinde eſt ac ſi totum fuiſſet exactum.*

DECISIO DCCL.

SVperioribus diebus propoſui dubium vna tan-
tùm parte informante, An ſententia A.C. eſ-
ſet confirmanda, vel infirmanda, & ſententiam
affirmatiuam amplexi ſunt Domini rationi-
bus de quibus in dicta *deciſione*, quæ, & hodie
vtraque parte informante placuerunt, non ob-
ſtantibus quinque, quæ principaliter contra
dictam deciſionem opponebantur.

Non enim primum de exceptione non nu-
meratæ pecuniæ, quia ſatis videtur ſublatum
ex *prædicta deciſione*, & ele gantius *ex alia facta
corā Reuerendiſs. D. meo Card. Lancellotto*, quibus
non eſt quid addi poſſit, cum nihil hodie de
nouo deducatur, quod non ſit ibi deciſum, &
ad id quod de nouo deducebatur, ſcilicet inue-
riſimile eſſe, quod Naſus ſoluerit ſcuta 20. m.
Horatio pro habenda eadem ſumma ex credi-
1 to Regio, plus enim valet pecunia * præ-
ſens quam creditum ad text. *in l. Is qui, ff. de
reiuend.* fuit reſponſum ſecus eſſe in caſu iſto,
in quo creditum habeat pignus maioris valo-
2 ris,* quam creditum, quod eſt multum con-
ſiderabile ad notat. *in l. 1. §. Iubet, ff. de col.
bon. §. Iuſti inſtit. de oblig. quæ ex delicto naſcun-
tur*, & erat fructiferum, nempè ſub vſuris ad
rationem 8. cum dimidio pro centenario, &
ſic in hoc caſu plus valebat creditum, quam
pecunia, quæ nullos reddebat fructus.

Non ſecundum, quod Naſus ſe obligauerit
exigere creditum proprijs ſumptibus: ommiſ-
ſo enim, An capitula poſſint dici Correſpecti-
ua, & an Oricellarius primo contrauenerit, in
quibus Agentes pro Siluia multum inſiſtebant,
& hæc plures ex DD. admittebant, placuit illa
reſponſio, quod ab illis conuentionibus fuit
3 receſſum,* quod probatur, quia bo. me. Hora-
tius non conſignauit Iocalia, nec inſtetit pro
conſignatione, & tamen erat conſignanda per-
ſonis certis, immò ab eo requiſiuit conſilium,
& petijt licentiam, & facultatem concordandi
de rata illius, ſicut de propria, quam etiam
petierunt poſt eius mortem eius filij, vt con-
ſtat ex litteris miſſiuis, & præcipuè ex epiſto-
la eiuſdem Horatij directa Ioanni Oricellatio
Auo materno D. Siluiæ, in qua declarat ſe non
prætendere à D. Siluia niſi ratam expenſarum
ab ipſo fiendarum ex, quibus, vt dicendum eſt,
cenſetur à dicta conuentione receſſum non ob-
ſtante, quod fuerit adimpletum ab vtraque
parte *fuit reſolutum in cauſa Romana ſocietatis
Aromatariæ 5. Iunij 1587. coram R. P. D. meo
Bubalo.*

Neque dici poteſt, quod bo. me. Horatius
habebat aliud creditum, & propterea dum lo-
quitur de rata expenſarum, verba ſunt intelli-
genda habita ratione ad aliud creditum Hora-
tij non ad creditum non commune cum Naſio,
& Bedina ceſſionaria: Nàm fuit reſponſum,
quod ex omnibus ſimùl iunctis conſtat fuiſſe
receſſum a primis pactis, vt ſupra dictum eſt,
ſed nec etiam verba epiſtolæ patiuntur dictum
ſenſum, vt patet ex illius lectura Ibi: *Non poſſo
già non trouare vn poco ſtrano, che mentre tratta-
uo di voler correre la mia fortuna, e godere il be-
neficio intiero delle mie induſtrie, fatiche, e ſpeſe,
in che io non sò difficoltà in cambio di ſottometterſi
parimente alla loro rata d'ogni ſpeſa di diminutione
donatiuo, o diſauantaggio, che occorreſſe entrino
à farmi reſtrittioni &c.* ponderando enim illa
verba *& godere il beneficio intiero delle mie in-
duſtrie, fatiche, e ſpeſe &c* non poſſunt vllo pa-
cto adaptari ad expenſas faciendas pro recupe-
ratione alterius crediti, quia in eo nullum ha-
bebat Bedina intereſſe, & per conſequens ver-
ba ſunt intelligenda de expenſis faciendis in
recuperatione crediti communis, & verè clarè
hoc colligitur ex lectura omnium verborum
prædictorum.

Nec etiam obſtat tertium nempè quod ceſ-
ſio bo. me. Horatij continet, quod ex primis
pecunijs, quæ à Rege exiguntur deberet ſibi
ſatisfieri, tàm quoad intereſſe, quam quoad
ſortem principalem; Nàm pro reſponſione
4 dicebatur quod hæc conuentio * reſpicit ordi-
nem ſatisfaciendi in euentum, quod totum
creditum non exigeretur, ſed remaneret ali-
quid exigendum; In caſu autem iſto fuit exa-
ctum totum creditum, quia ſors principalis fuit
in totum exacta, & concordatum cum Rege
ſuper intereſſe, & in totum fuerunt ſoluta ſc.
60. m. Vnde non verſamur ampliùs in terminis
illius pacti, quia ſtante concordia nihil rema-
net exigendum, ſtante enim tranſactione perin-
5 de eſt ac ſi * totum creditum fuiſſet exactum
*l. ſolutionis verbum, ff. de ſolut. & l. liberationis,
& l. ſolutionis verbum, ff. de verb. ſign.* & pro-
pterea ceſſante pacto, diuiſo eſt facienda equa-
liter,

Digitized by Google

liter, vt Bedina habeat ſuam ratam ſcut. 20. m. producenda rata intereſſe, habita tamen ratione ad quantitatem intereſſe exactam.

Non obſtat inſuper quartum obiectũ, quod ſententia A.C. concedat reſtitutionem non pro expenſis factis per bo. me. Horatium pro rata Siluiæ, & tamen Naſius, in cuius locum ſucceſſit Siluia tenebatur facere omnes expenſas, quia vt ſupra dictum eſt ab illa conuentione fuit receſſum, & ideò benè A.C. condemnauit modo prædicto.

Non obſtat denique quartum, quod A.C. nullam habuerit rationem de expenſis induſtrialibus, & perſonalibus, quia ex generalitate ſententiæ contrarium dici poteſt, intelligunt tamen Domini, quod de dd. expenſis in liquidatione habeatur ratio &c.

PERVSINA SPOLII DOMVS.

Lunæ 10. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Liquidationis materia reputatur difficilis probationis.*

2 *In materia liquidationis admittuntur leuiores probationes.*

DECISIO DCCLI.

ROta cenſuit liquidationem eſſe faciendam ad ſcuta 50. annua monetæ deductis annuis expenſis neceſſarijs in reparationibus arbitrio boni viri, Ratio *deciſionis* fuit, quia Teſtes deponunt, quod ſtabulum locabatur pro annuis ſc. 10. & reliqua pars domus pro annuis ſcutis 40. & quod pẽſiones Domus ab hinc 25. annis ſunt auctæ in duplum, quæ probatio viſa fuit DD. ſufficiens, cum materia liquidationis reputetur * difficilis probationis *Natt. conſ. 510. nu. 1. lib. 3.* & propterea alias admittuntur leuiores probationes * *Bald. in l. prima num. 22. C. de fruct. & lit. expenſ. Corn. conſ. 301. in fin. lib. 1. Surd. conſ. 293 num. fin. & fuit reſolutum in cauſa Cuſentina Parochialis 12. Decembris 1594. coram bo. me. Card. Pamphilio.*

1
2

Neque obſtat, quod hæc domus fuerit meliorata, & fructus meliorамentorum ſpectant ad meliorantem, quia licet conſtet de melioramentis in genere adhùc tamen non fuerunt liquidata, vt videri poſſit, An ſint talia de quibus ſit habenda ratio, quia poſſunt etiam eſſe reparationes Domus, de quibus vt ſupra dictum eſt, eſt habenda ratio.

Et ita concluſum &c.

ROMANA ALIMENTORVM.

Lunæ 10. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſus in Saluiano ad effectum ſe ſatisfaciendi pro alimentis decurſis, & decurrendis debet manuteneri, dùm cognoſcitur an fuerit ſatisfactus.*

2 *Amplia etiam ſi ex aduerſo exhibeatur cedula bancaria pro ſatisfactione debiti.*

DECISIO DCCLII.

IVlia fuit immiſſa in poſſeſſione bonorum, de quibus agitur vigore Saluiani pro alimentis decurſis, & decurrendis, * donec, & quouſque fuerit ſatisfacta, & pro legato ſcutorum 350. & propterea dùm cognoſcitur, an fuerit ſatisfacta debet manuteneri in iſta quaſi poſſeſſione *Abb. in cap. primo num. 4. vt lit. pend. Rot. deciſ. 41. num. 11. & 12. & deciſ. 64. num. 3. par. 2.*

1

Neque obſtat, quod Speillus exhibeat cedulam bancariam pro ſatisfactione Iuliæ, * quia de huiuſmodi cedula non eſt habenda ratio in hoc Iudicio, in quo Iulia obtinuit vigore Saluiani, & propterea petit manutentionẽ in eo ſtatu, in quo reperiebatur, donec cognoſcatur an fuerit ſatisfacta; factis autem computis ſi reperiretur adhùc ipſam eſſe creditricem poterit tunc exhibere prædictam cedulam pro ſatiſfactione Iuliæ.

2

PADVANA IVRISPATRONATVS.

Veneris 14. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex aſſertione Papæ quandò probetur. Per augumentum dotis, aut reparationem Eccleſiæ quando acquiratur.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus probatur ex aſſertione Papæ emmiſſa in priuilegio. Vide num. 4.*

2 *Limita, quando aſſertio facta fuit per verba vt aſſeritur.*

3 *Habens aſſertionem Papæ imperſonaliter prolatam non tenetur probare iuſpatronatus.*

5 *Aſſertio emanata abſque cauſæ cognitione in Breui Papæ circa probationem iuriſpatronatus poteſt impugnari.*

6 *Omnia beneficia præſumuntur libera.*

7 *Iura patronatus ex priuilegio per Concil. Trid. ſunt reuocata.*

8 *Iuſpatronatus de iure communi non competit niſi ex dotatione, vel fundatione, aut conſtructione.*

9 *Per augumentum dotis tertiæ partis non acquiritur Iuſpatronatus, quia ſi non excedit medietatem non operatur id, quod operatur dotatio.*

10 *Amplia vt nec quaſi poſſeſſio vna cum dicto augumento ſuffragetur.*

11 *Rector Parochialis Eccleſiæ habet adminiſtrationem.*

12 *Rector Parochialis Eccleſiæ eſt obligatus reſtaurare Eecleſiam.*

13 *Reſtaurans Eccleſiam abſque declaratione acquirendi iuſpatronatus cenſetur ſolum benefactor.*

14 *Ad effectum acquirendi iuſpatronatus ex reparatione, neceſſe eſt, vt Eccleſia ſit totaliter diruta, vel ſaltem in tali ſtatu, vt indigeat noua conſtructione, vel eius facies immutata ſit.*

15 *Per augumentum fructuum beneficij reducendo bona illius ad culturam non acquiritur iuſpatronatus.*

DECISIO DCCLIII.

VIsũ fuit DD. non conſtare de Iurepatronatus
DD. de Borromeis, & ſic confirmandas
eſſe duas *deciſiones* ſuper hoc articulo factas,
Nám aũt illud prætenditur etiam circumſcri-
pta conceſſione, de qua in priuilegio Pij IV.
Et nihil quod releuet probatur; licet enim di-
1 catur illud probari ex aſſertione Papæ * in dd.
litteris ad *text. in Clem. 1. cum ibi notat. de probat.
& in alijs per Gabriel. eodem tit. concluſ. 2. & fuit
reſolutum in cauſa Albanen. Prioratus 8. Iunij
1588. coram Orano, & in Portuen. Iuriſpatrona-
tus 9. Maij 1594. coram Corduba*, tamen hic
2 non adeſt aſſertio conſiderabilis, * quia Papa
non aſſerit ſimpliciter Iuſpatronatus ſpectare
ad Borromeos, ſed per verba enunciatiua di-
cit, *vt aſſeritur Parochialis Eccleſiæ S. Ioannis
patroni fuerunt*. Et propterea licet Borromei
3 non teneantur probare ipſos fuiſſe Patronos *
cum iſta verba ſint impersonaliter prolata *Rot.
deciſ. 60. & 77. de reſcript. in antiq. Caſſador.
deciſ. 4. num. 1. de probat. & deciſ. 7. de Iurepat.*
maximè cum ſint prolata in Breui, quod mo-
tu proprio emanauit, non tamen ſequitur, vt
4 iſta ſit aſſertio Papæ, * quod conſtet de Iure-
patronatus, vt elegantiſſimè per *Decium in c.
Iurauit num 1. & 2. de probat.* eòque magis quia
5 non fuit facta cauſa cognita, * & ideo poteſt
impugnari *vt fuit reſolutum in cauſa Tiraſonen.
Prioratus 26. Iunij 1595. coram eodem*, ſatiſque
impugnatur & impugnatio releuat cum omnia
6 beneficia præſumantur libera * *Innoc. in c. cum
venerab. in fine de except. Archid. in c. nullus nu.
316. quæſt. 7. Abb. conſ. 19. num. 3. lib. 2. Put. deciſ.
192. num. 3. lib. 1. Verall. deciſ. 130. num. 2. par. 2.
Rocch. de Iurepat. in verſ. competens quæſt. 20. nu.
29. verſ. ego Arbitror.*

Aut vero dictum Iuriſpatronatus præten-
ditur ex Breui Pij IV. & illud pariter non ſuf-
fragatur, quia cum Iuſpatronatus ſit ex pri-
7 uilegio, * eſt reuocatum per *Sac. Conc. Trid. ſeſſ.
24. cap. 9. reliqui patronatus de reform.* Quod
autem ſit tale ſatis patet, quia de iure com-
muni Iuſpatronatus non competit niſi ex do-
8 tatione, * vel fundatione, aut conſtructione, vt
per *Doct. in c. 3. de Iurepatr. gloſ. in c. piæ men-
tis 16. quæſt. 7. Innoc. in rubr. de Iurep. num. 2.
Abb. num. 6. & conſ. 54. num. 1. par. 1. & conſ.
59. num. 2. Vbi quod de iure non reperitur alius
modus expreſſus & conſ. 106. num. 1. par. 2. Ho-
ſtien. in ſumma de Iurepat. §. ex quibus Goffred.
pariter in ſumma eodem tit. num. 1. verſ. patrona-
tus autem ius Gigas in conſ. 48. num. 8 & conſ. 49.
num. 17. Rocch. de Iurep. in verbo pro eo quæſt.
16. & in verb. conſtruxit quæſt. 4. Lambert. de
Iurep. lib. 1. par. 1. q. 1. art. 6. & q. 2. art. 2. n. 1.
Ant. Auguſtinus deciſ. 388. lib. 3.*

In caſu autem iſto prædicta non adſunt,
quia & ſi gratia fuerit facta cum hoc quod Bor-
romei augerent tertiam partem redditus Eccle-
ſiæ, qui aſcendebant ad ducatos 130. auri de
Camera, vt in eodem Breui dicitur, ex dicto
9 augumento tertiæ partis * non poterant Bor-
romei dici dotatores, itaut acquireretur iuſpa-
tronatus, cum augumentum dotis, maximè ſi
non excedat medietatem, non operetur idem
quod operatur dotatio *gloſſ. in d. cap. ſuæ men-
tis in verb. patronum 16. q. 7. Abb. d. conſ. 59. l. 2.
Rocch. de iurepatronatus in verſ. dotauit q. 2. & 3.
& fuit dictum in cauſa Lunen. Sarzanen. Beneficij
5. Iulij 1599. coram Illuſtriſſ. D. meo Cardinali
Millino, & in alia Valentina Parochialis de Car-
lettis 4. Maij 1600. coram Illuſtriſſ. D. meo Cardi-
nali Lancellotto*; & prædicta adeò vera ſunt, vt
10 nec quaſi poſſeſſio * præſentandi vna cum di-
cto augumento ſuffragaretur, vt dicitur *in al-
legata cauſa Vallentina Verall. dec. 29. lib. 1. in
manuſcript. & fuit reſolutum in cauſa Cæſaraugu-
ſtana Parochialis 10. Iunij 1569. coram Groppe-
rio.*

Neque obſtat, quod inſuper Eccleſia fuerit
reſtaurata, & in ea expenſum vltra ſcut. 500.
quia vltra quod hæc omnia habentur in dicta
narratiua Breuis per verba *vt aſſeritur*, & ideò
intrant prædicta, poteſt etiam reſponderi,
quod expenſæ fuerunt factæ à Rectore, qui cũ
11 haberet adminiſtrationem, * ex quo Eccleſia
erat Parochialis, *Bello. conſ. 3. num. 7.* erat ob-
12 ligatus ad onus fabricæ * *c. de redditibus Ec-
cleſiæ cum duobus ſeqq. 12. q. 2. S. Thomas 2. ſe-
cundæ q. 185. art. 7. in corpore, & ibi Caetan. gloſ.
in c. præſenti in verb. renunciari de off. ordinarij in
6.* & ideò de iſta reſtauratione nulla eſt haben-
da ratio; vltra quod cum ſimpliciter reſtauraſ-
13 ſet Eccleſiam abſque alia declaratione, * cenſe-
tur ſolum Benefactor *Abb. in c. 3. nu. 10. de iur-
patronatus Lambert. lib. 1. par. 1. q. 5. artic. 12.
num. 2. & q. 6. art. 1. nu. 9. & 10. & fuit in pun-
cto reſolutum in dicta cauſa Valentina Parochialis
de Carlet. & in alia Valentina Parochialis de Con-
tentaina 28. Ianuarij 1582. coram bo. me. Cardi-
nali Seraphino*, & ceſſat omnis difficultas, quia
quandò alius non eſt obligatus ad reparationẽ
ad effectum acquirendi iuſpatronatus ex repa-
14 ratione, neceſſe eſt, vt Eccleſia ſit totaliter di-
ruta, vel ſaltim in tali ſtatu, vt indigeat noua
conſtructione, vel eius facies immutata ſit,
quæ hic non adſunt *Gloſ. 1. in c. 3. vbi Bero. n. 56.
de Iurepat. Iaſ. in l. 1. §. ſi quis ædific. num. 4. de*

nouis.

Digitized by Google

nouu. oper. nunciat. Rocch. de iurepatr. l. 1. p. 1. quæſt. 6. art. 3. num. 10. & 16. & fuit ſæpiſſimè reſolutum.

Minus etiam facit, quod dicatur in dicto Breui, quod fructus aſcendebant ad ducatos 50. de Camera, & tamen fuerunt aucti ad ducatos 130. quia illud augumentum fuit factum
15 reducendo bona * ad culturam, et ſic Borromei fuerunt potius Benefactores, vt per *Abb. & alios ſupra alleg.*

CALAGVRITANA BENEFICII DE MVNIGLIA.

Lunæ 17. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Renunciatio litis, & cauſæ quid operetur. Renuncians appellationi quando cenſeatur renunciaſſe nullitatibus ſententiæ. Reuocatio mandati procuræ abſque intimatione quando valeat.

SVMMARIVM.

1 *Renuncians liti, & cauſa pendente iudicio dicitur imponere finem liti.*
2 *Huiuſmodi renunciatio impedit litis ingreſſum,*
3 *Et cenſetur remiſſum omne ius, quod habebat renuncians in cauſa ad fauorem alterius partis.*
4 *Renunciatio litis, & appellationis cum acceptatione ſententiæ poteſt fieri coram Iudice cauſæ,*
5 *Prout poteſt fieri coram Notario, ex teſtibus.*
6 *Renuncians appellationi non cenſetur renunciaſſe nullitatibus ſententiæ.*
7 *Declara procedere, quando ſolum fuit renunciatum appellationi; ſecus quando vlterius fuit acceptata ſententia, & petita illius executio.*
8 *Sententia nulla acceptata ſi non valet in vim ſententiæ, valet tamen in vim pacti.*
9 *Renuncians poteſt pænitere.*
10 Boer. deciſ. 350. num. 5. *in quibus terminis loquatur.*
Renuncians beneficium in manibus Ordinarij ante collationem factam tertio poteſt pænitere nu. 10.
11 *Renuncianti liti, & cauſa non datur amplius regreſſus.*
12 *Reuocatio mandati ad cedendum liti, & cauſa quando teneat abſque intimatione.*
13 *Reuocatio mandati ad renunciandum beneficium non tenet abſque intimatione.*
14 *Reuocatio mandati procuræ facta re non integra non valet.*

DECISIO DCCLIV.

IOannes Sanchez, & alij fuerunt approbati tantum ad beneficia ſimplicia, & cum appellaſſent, cauſaque commiſſa fuiſſet Metropolitano, fecit nouum examen, reuocauitque decennium Ordinarij, approbauitque dictum
Io. Sanchez, & alios ad beneficia curata, & hanc ſententiam Metropolitani fuit dictum eſſe confirmandam, ſed quia aliqui ex DD. dicebant, quod non poterat iudicari. An decretum Ordinarij, vel ſententia Metropolitani eſſet iuſta, niſi videretur examen, quod mihi ſummoperè placet, ideò repropoſiii cauſam 27. Martij præteriti, DD. inclinabant, quod fieret nouum examen, ſed quia allegabatur quædam renunciatio, ideò mandarunt, quod de illa ſtrictè videretur. An ſcilicet obſtaret, & DD. hac die affirmatiuè reſponderunt; re-
1 nuncians enim liti, & cauſæ * pendente iudicio dicitur imponere finem liti, quia talis exceptio eſt litis finitæ *l. poſtquam liti C. de pactis*
2 ideò vlterius impedit litis ingreſſum* *c. 1. de lit.*
3 *conteſt. in 6.* & cenſetur remiſſum omne ius, * quod habebat renuncians in Cauſa ad fauorem alterius partis, vt *in d. l. poſtquam liti*; renunciatio enim non fuit de beneficio, ſed de lite, & cauſa, ſcilicet renunciando appellationi, & acceptando ſententiam, quæ propterea po-
4 tuit fieri coram Iudice cauſæ * *Rot. dec. 3. de renunc. in nou. Caſſad. dec. 2. num. 7. de appell.* prout potuiſſet fieri coram Notario, & Teſti-
5 bus * *Put. dec 487. ſecundum nouam impreſſionem lib. 2.*

Non obſtat, quod non fuerit renunciatum
6 nullitatibus ſententiæ, ſed ſolum * appellationi, & de vna ad aliam non infertur *Veſtr. in prax. lib. 8. tit. de nullit. num. 4.* quia motiuum eſſet conſiderandum, ſi ſolum fuiſſet renuncia-
7 tum appellationi, * ſed vlterius fuit acceptata ſententia, & petita illius executio, quo caſu etiam quod ſententia fuiſſet nulla, de quo tamen adhuc non conſtat, ſtante acceptatione, valeret ſi non in vim ſententiæ, ſaltim in vim
8 pacti * *l. tale pactum §. qui prouocaret ff. de pact. vbi Bart. Bald. & alij.*

Minus etiam facit, quod renuncians poſſit
9 pænitere *Boer. dec. 350. nu. 5.* quia *Boer.* loqui-
10 tur de illo, qui inconſultè renunciat * in manibus Ordinarij beneficium, tunc ante collationem factam tertio eſt locus penitentiæ, hic autem fuit renunciatum liti, & cauſæ ad fauo-
11 rem collitigantis, * cui cum per talem renunciationem fuerit ius quæſitum, & propterea non datur amplius regreſſus *l. ſi quis iuſiurandum ff. de reb. cred.* ſatis enim abſurdum videtur, vt quis reddeat ad ius renunciatum *l. ſi filius ff. de minor. l. qui res §. arcam ff. ſolut.* vbi ius, & actio ſemel extincta non reuiuiſcit.

Neque releuat, quod fuerit reuocatum man-
12 datum ad cedendum, quæ reuocatio tenuit * abſque alia intimatione, cum concurrant illa quattuor de quibus per *Caſtrenſ. in conſ. 362. num. 6. & ſeqq. lib. 5.* non enim verſamur in re-
13 nunciatione beneficij, * in qua eſt ſpeciales, quod fiat intimatio reuocationis *Clem. cum illuſio de renunc. & not. Caſtr. vbi ſupra.* Nam fuit reſponſum, quod motiuum eſt verum, ſed non applicatur; reuocatio enim fuit facta poſt
14 iam factam renunciationem, * & ſic poſt acquiſitum ius parti, vnde re non integra, & propterea non ſuffragatur *iuxt. notata per Dec. in conſ. 452. num. 13. & ſeqq. Rimin. iun. conſ. 72.*

in

Digitized by Google

in fine lib.1. Grat. conſ.93. num.62. lib.1.

Quale autem ius ex iſta conceſſione ſit acquiſitum parti in beneficio reſernarunt DD. vt particulariter videatur, quia lis fuit introducta ſolum ſuper eo, quod Ioannes Sanchez, & alij fuerunt approbati ad ſimplicia tantum, & non ad curata, & ſententia acceptata eſt ſuper eo, quod dictus Ioannes eſt habilis etiam ad Curata.

THEATINA IVRISDICTIONIS.

Lunæ 17. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Occaſione diſputationis an Abbatia Sancti Ioannis in Venere ſit in Diæceſi Theatina, vel in territorio temporali Lancianen. examinatur, vſquequo extendantur conceſſiones Caſtrorum Pagliettæ, & Torreni factæ à Regibus Roberto, & Alphonſo.

SVMMARIVM.

1 *Quando pars fundauit intentionem ſuam, aduerſario incumbit onus probandi contrarium.*

2 *Conceſſio determinata ad cærtam rem non debet vlterius extendi & num.12.*

3 *Conceſſo Portu in littore, ſeu ſpiaggia talis loci cum declaratione, quod intelligatur facta conceſſio vſque, & per totum tale Caſtrum incluſiuè comprehenduntur bona, per quæ tranſitur à littore ad Caſtrum.*

4 *Conceſſio alicuius rei verſus cærtum locum non extenditur ad rem poſitam in aliam partem.*

5 *Poſſeſſione vſque ad Ripam probata non includitur ripa.*

6 *Dictio* ad *denotat vicinitatem, non intrinſicitat.*

7 *Dicere verſus talem locum denotat ſituationem, non propinquitatem.*

8 *Verba indefinita in materia probatoria non æquipollent vniuerſali.*

9 *Probationes æquiuocæ, & quæ nihil concludunt nullum gradum probationis faciunt.*

10 *Aliud eſt ſitus, aliud terra adiacens.*

11 *Litus eſt illa pars, quæ decreſcente mari arenoſa remanet.*

13 *Abbatiam non comprehendi in cærto territorio ex quo deducatur.*

14 *Confeſſiones emanatæ à perſonis informatis multum faciunt.*

15 *Conceſſio facta ab vno Principe non facta mentione de alio Principe ſimul regnante redditur ſuſpecta.*

16 *Probationes fortiores ſunt attendendæ in concurſu aliarum.*

17 *Teſtes, qui non audent affirmare videntur potius concludere contrarium.*

DECISIO DCCLV.

POſt reſolutionem factam, quod Abbadia
Sancti Ioannis in Venere eſt in Diæceſi Thea-
tina, Reuerendiſſimus Archiepiſcopus Lancia-
nen. cæpit prætendere illam eſſe in Territorio
temporali Lancianen. & ſic in ſua Diæceſi, ex
quo totum illud Territorium in creatione il-
luis Eccleſiæ in Cathedralem ſibi fuerat pro
Diœceſi aſſignatum, & cum Reuerendiſſimus
Archiepiſcopus Theatinus etiam fundauerit
1 intentionem ſuam, * vt *in deciſione in hac cau-
ſa facta* onus contrarium probandi incumbit
Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Lancianen. *l.1.
vbi Bart. C. ſi aduerſus cred. l. 2. ff. de procur.* &
propterea conſideratis deductis pro dicto D.
Archiepiſcopo viſum fuit DD. ex illis non pro-
bari Abbatiam eſſe intra fines dictæ Diœceſis
Lancianen.

Non enim hoc probatur, dum primo dice-
batur, quod de anno 1312. à Rege Roberto
fuit Oppido Lācianen. conceſſum Caſtrum Pa-
glietta, & de anno 1421. à Rege Alphonſo
Caſtrum Torreni, quia non ideò poteſt inferri,
quod ſit conceſſus locus Abbatiæ cum dd. duo
Oppida ſint extra flumen Sangri, Abbatia
verò citra, cum enim conceſſio fuerit deter-
2 minata * ad illa duo Caſtra non debet vlterius
extendi *l. Olimpico ff. de ſeruit. Vrban. præd. nu.8.
Rom. poſt Bald. in conſ.* 444 *num* 3.

Non etiam hoc ſecundo probatur ex eo,
quod dicitur Territorium Torrini pergere vſq;
ad mare, & propterea cum de anno 1422.
Alphonſus Rex conceſſerit Portum in littore,
ſeu ſpiaggia Caſtri Sancti Viti, & voluerit in-
ter alia, quod intelligatur vſque, & per totum
Caſtrum Torreni incluſiuè, cum ad littus Ma-
ris ſit Abbatia & non poſſit perueniri ad Ca-
3 ſtrum Torreni per littora Maris, * niſi tranſe-
undo per Territorium dictæ Abbatiæ ſequitur
quod & illa comprehendatur in iſta conceſſio-
ne ad *conſ. Dec. 146. n.15. verſ. altero non obſtat.*
Nam huic motiuo fuit reſponſum, quod vel
dictus Portus non eſt conceſſus in littore adia-
centi Abbatiæ, vel ſi eſt conceſſus non inde ſe-
quitur, quod etiam ſit conceſſa Terra, quæ ad
littus ſtat, & ſic ea, in qua Abbatia eſt ſituata.

Ad quod probandum ſunt ponderanda ver-
ba conceſſionis; conceditur enim facultas ha-
bendi Portum in Territorio Sancti Viti, & in
littore Maritimò, ſeu ſpiaggia dicti Caſtri
Sancti Viti, & quod Portus ſit permiſſus in di-
cto littore, & quod eius iuriſdictio, & perti-
nentiæ durent, & intelligantur quantum du-
rat Territorium Sancti Viti verſus Ortonam,
& verſus Caſtrum Torreni diſtrictus, & per-
tinentiæ Lanciani ſint, & eſſe debeant, ac in-
telligantur vſque, & per totum Caſtrum Tor-
reni incluſiuè.

Si enim conſideretur, quod Portus eſt con-
ceſſus in littore, & ſpiaggia Territorij Sancti
Viti, & quod eius pertinentiæ durant quan-
tum durat Territorium verſus Ortonam, non
inde poteſt inferri, quod ſit conceſſus in lit-
tore, & ſpiaggia Abbatia, quia Abbatia non
4 eſt verſus Ortonam * *ad not. in l.1. ff. de dol. &
in l.1.*

Digitized by Google

in l.1. ff. de teſt. quibus locis notant DD. quod
vbi non conuenit diffinitio, nec conuenit diffi-
nitum; Si etiam conſiderantur alia verba ver-
ſus Caſtrum Torreni non important, quod Ter-
ritorium Sancti Viti extendatur vſque ad Ca-
ſtrum Torreni, ſed ſolum quod pergit verſus
Torrenum iuxta illud *Plauti Ego Portum ver-
ſus pergam, & perquiram, quem ſi non Inuenero
domum verſus reuertar, & in fortioribus dicit
Alex. in conſ.5 :. num.10. num.5.* quod ſi probe-
5 tur poſſeſſio vſque ad ripam * non includitur
6 Ripa, quia dictio *ad* denotat * vicinitatem non
intrinſicitatem ſic dicere *verſus* denotat ſitua-
7 tionem non propinquitatem * ex *Plauto ſupra
allegato*. Vltra quod cum iſta verba ſint inde-
8 finita in materia probatoria* non æquipollent
vniuerſali *Dec. conſ.146. nu.15. Aymon. conſ.33.
num.16. Caeſar. de Graſſ deciſ.82. num.3.* & deni-
que nihil facit ſi conſiderentur ſequentia verba
videlicet *Diſtrictus, & pertinentiæ Lanciani ſint,
& eſſe debeant, ac intelligantur vſque, & per to-
tum Caſtrum Torreni incluſiuè*, quia non ideò
debet concludi, quod ſit conceſſus locus Ab-
batiæ cum non probetur, quod Abbatia ſit in
Territorio Torreni, & ideò non ſolum iſtæ
9 probationes videntur æquiuocæ, * ſed nihil
concludunt, & propterea nullum gradum pro-
bationis faciunt *c. in præſentia de probat.*

Sed quatenus admitteretur ſine veri præiu-
dicio, quod ex verbis illis *vſque & per totum
Caſtrum Torreni* dici poſſet fuiſſe conceſſum
Portum per totam ſpiaggiam à Caſtro Sancti
Viti, vſque ad Torrenum non propterea inde
reſultaret, quod cenſeretur conceſſa Terra
propè littus in qua Abbatia eſt ſituata, Aliud
10 enim eſt littus aliud Terra adiacens * *l. littus
ff. de verb. ſignif.* littus enim eſt illa pars; quæ
11 decreſcente mari * arenoſa remanet *dicta l.
littus & §. flumina autem Inſt. de rer. diuiſ. Bald.
conſ.463. num.4. lib.4.* Conceſſiones enim de-
12 terminatæ intelliguntur quantum ſonant, * vt
ſupra dictum eſt; itaut in eis non veniant adia-
centia, vt colligitur *ex text. à Contrario ſenſu
in l. ſi quando C. de bonis vacant lib. 10. & benè
ad propoſitum Conſiderat, & exornat Rom. alleg.
conſ.444. dicto num.3. & 4.*

Et quod prædicta veriſſima ſint ſatis patet ex
alijs, quæ extra dictā conceſſionē poſſunt cōſi-
derari; Nam de anno 1492. & ſic poſt dictam
conceſſionem Regis Abbatia & vniuerſitas
Lanciani ſibi inuicem conceſſerunt ius acquan-
di, paſcendi, & lignandi in eorum Territorijs,
quæ conceſſio cum non fuerit facta ſuper bo-
nis Eccleſiæ denotat clare quod Abbatia non
erat de Territorio Lancianen. quia [illegible] fuiſſet
13 talis non fuiſſet opus licentia * pro imponendis
oneribus ſuper bonis Laicorum *l. fin. ff. de iu-
riſd. omn. Iud. c. 2. de Conſt. in 6.* Quod etiam
maximè confirmatur, quia nedum ante, &
poſt dictam conceſſionem Regis Abbatia vo-
catur de Diœceſi Theatina, *vt in deciſione in
hac cauſa facta*, ſed ad ſunt etiam quam plures
confeſſiones poſt erectionem Eccleſiæ Lancia-
14 nen. in Cathedralem, & ſucceſſiuè in Metro-
politana, quæ multum faciunt, cum emana-
uerint à perſonis informatis *Ruin. conſ. 141.
num.10. lib.5.* Accedat etiam, quod dicta con-
15 ceſſio Regis non caret ſuſpicione, * quia cum
tunc viueret Regina Joanna II. quæ ſucceſſit
Ladiſlao fratri, valdè inueriſimile eſt, quod
de ea nulla fuerit facta mentio in dicta Conceſ-
ſione, cum inſimul cum Rege Alphonſo filio
adoptiuo gubernaret.

Ex quibus omnibus ſimul iunctis viſum fuit
DD. quod nedum dicta conceſſio non releuat,
cum nihil concludat circa Abbatiam, ſed qua-
tenus aliquid concluderet pariter non releua-
ret, quia vt patet ex prædictis, & deductis in
alia deciſione probationes Reuerendiſſimi Ar-
16 chiepiſcopi Theatini ſunt fortiores, * & ideò
attendendæ in concurſu aliarum *Natt. conſ.
372. in fin. Grat. conſ.6 num.23. lib.2. & conſ.81.
num.60. & ſeqq.*

Nec denique; & tertio ex teſtibus probatur,
quod Abbatia ſit in Territorio Lācianen. quia
dum deponunt, quod Territorium Lanciani
ſe extendit vltra flumen mori ad Caſtrum
Orechiæ quicquid dicant non faciunt, quia
hodiè non agitur de Territorio quoad illam
partem, Dum verò deponunt, quod antiqui-
tus caſtrum Paglietta, & Torreni erant de
Territorio Lancianen. pariter nihil concludunt
ex deductis in reſponſione ad primum mo-
tiuum.

Et in rei veritate quoad Abbatiam videba-
tur DD. quod potius deponeret pro Reueren-
diſſimo Archiepiſcopo Theatino, quia dum
loquuntur de ipſa ſuper quinto non dicunt eſſe
de Territorio Lancianen. ſed quod eſt ſituata
intra Ciuitatem Lancianen. & mare, & intra
flumen mori, & Sangri, & propterea cum ſint
bene informati de Territorio Lancianenſi, &
de eo deponant explicitè vt ſupra dictum eſt,
quandò autem loquuntur de Abbatia illam
tantummodo ſituant in Territorio Fomilecæ,
17 nec audeant affirmare, * quod ſit de Territo-
rio Lancianen. videntur potius concludere
contrarium *iuxta notata per Alex. in conſ. 122.
num.4. & ſeqq. lib.2.*

Et ita concluſum Abbatiam Sancti Ioannis
in Venere non eſſe intra fines Diœceſis Lan-
cianen.

MEDIOLANEN. IVRISPA-TRONATVS.

Veneris 21. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Quædam circa probationem ſcripturarum extractarum. Examen teſtium valet dum ab initio pars fuit perſonaliter citata.

SVMMARIVM.

1 *Partita libri extracta à Succeſſore probat.*
2 *Inſtrumentum extractum à Succeſſore probat. Ampliα num.4.*

3 *In-*

3 *Inſtrumentum extractum ante motam litem per Notarium deputatum à Iudice eſt in forma probanti.*

5 *Ad validitatem examinis teſtium non requiritur citatio perſonalis in omnibus actibus, ſed ſufficit, quod ſit facta ab initio.*

6 *Iuſpatronatus ex vſurpatione dici non poteſt acquiſitum, quando non conſtat eum, qui dotauit fuiſſe potentem, & habuiſſe iuriſdictionem in loco beneficij.*

DECISIO DCCLVI.

CVm hac cauſa proponeretur 23. *Ianuarij*
1610. *coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* mul-
tæ fuerunt excitatæ difficultates videlicet An
iura eſſent in forma probanti; An teſtes vali-
dè examinati; An Iuſpatronatus eſſet ex vſur-
patione; Et an dos ex Decimis ſuffragaretur;
Et quantum attinet ad primum, & circa prio-
rem ſcripturam videlicet partitam libri cen-
1 ſus * menſa Archiepiſcopalis Anni 1428. cum
fuerit extracta à Succeſſore probat, prout etiã
2 Inſtrumentum * Anni 1477. cum pariter ſit
extractum à Succeſſore *Bart. in l. ſi quis ex ar-
gentarijs §. 1. & in l. quedam §. nibil. ff. de Eden.
Conar. pract. quaſt. c. 11. num. 3. verſ. 1. eſt obſer-
uandum Verall. deciſ. 247. & 266. par. 2. & fuit
late deductum in cauſa Mediolanen. Iuriſpatronatus
4. Iuly 1511. coram Reuerendiſſimo Domino meo
Sacrato Archiepiſcopo Damaſceno.* Quantum at-
tinet ad aliud Inſtrumentum anni 1501. pari-
ter eſt in forma probanti, cum fuerit extra-
3 ctum ante litem motam * per Notarium De-
putatum à Iudice *cap. cum primo Tabellio de fid.
Inſtr. vbi Abb. nu. 2. Alex. in auth. ſi quis in aliquo
num. 5. C. de eden. Verall. deciſ. 351. par. 2.* Quan-
tum attinet ad quartam ſcripturam, nihil de
ea fuit reſolutum, ſed voluerunt DD. quod de
ea particulariter videatur.

Neque facit, quod Pars non fuerit citata in
exemplatione iſtorum Iurium, quia omnia
fuerunt exemplata ante litem motam & quoad
extracta per Succeſſores nulla requirebatur ci-
4 tatio * etiam quod fuiſſent extracta poſt mo
tam litem *Bart. in l. ſi quis ex argentarijs §. co-
gente C. de eden.*

Quantum attinet ad ſecundum circa Te-
ſtes opponebatur enim, quod non fuerant
examinati parte perſonaliter citata in omni-
bus actibus, ſed hæc obiectio non placuit, ſuf-
5 ficit enim, quod ab initio * fuerit perſonaliter
citata *Abb. in c. 2. num. 3. de teſtib. vbi Aret. nu. 13.
Falin. num. 21. Dec. num. 30. qui omnes de Com-
muni veſtr. in prax. lib. 6. c. 2. num. 1.*

Quantum attinet ad tertium, & quartum
obiectum, dicebatur, quod non conſtat DD.
de Vicecomitibus, qui dotarunt fuiſſe poten-
6 tes * ac habuiſſe Iuriſdictionem in loco benefi-
cij *vt in cauſa Feſulana Iuriſpatronatus 12. Iulij
1610. coram R.P.D. meo Caualerio*, neque de-
cimas fuiſſe Eccleſiaſticas, vt abbunde fuit
huic motiuo reſponſum *in deciſione facta ſub
die 29. Aprilis anni 1611.*

Et ita concluſum vna tantum parte infor-
mante &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Nouembris ſequentis.

GERVNDEN. PRIORATVS BISVLDVNI.

Mercurij 26. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Subreptio vnionis inducitur ex quo non fuit facta mentio curæ iuriſdictionalis, & aliarum iuriſdictionum, & præeminentiarum.

SVMMARIVM.

1 *Subreptio vnionis non inducitur ob non factam mentionem curæ animarum, & ſic reſidentiæ, quando adeſt clauſula,* volumus autem quod animarum cura ſi quæ illis imminet nullatenus negligatur.

2 *Eccleſia Collegiata ea dicitur, quæ habet arcam, ſigillum, & alia in communi.*

3 *Subreptio deducitur ex quo non fuit narratum collationem ſpectare ad Papam.*

Collatio primæ dignitatis in Collegiatis ſpectat ad Papam num. 3.

4 *Subreptio deducitur ex quo non fuit facta mentio curæ iuriſdictionalis Eccleſiæ cum alijs præeminentijs.*

5 *Subreptio cauſatur ex taciturnitate eorum, quæ ſi Papæ fuiſſent expreſſa de iure non conceſiſſet.*

6 *Maxime ſi id quod non fuit expreſſum verſetur circa id, quod ſi fuiſſet narratum iuxta communem ſtylum Principis, vel curſum Cancellariæ gratia non fuiſſet conceſſa.*

7 *Qualitates, quæ retraxiſſent Papam à conceſſione gratiæ vnionis.*

Gratia vnionis probabiliter non fuiſſet conceſſa, dum per eam extinguebatur vnica dignitas in Collegiata cum iuriſdictione num. 7.

DECISIO DCCLVII.

OMmiſſa ſubreptione, quæ deducebatur, ex
quo non fuit facta mentio curæ animarum,
& per conſequens quod Prioratus requirebat
reſidentiam, quia cum adſit clauſula *volumus*
1 * *autem, quod animarum cura ſi quæ illi imminet
nullatenus negligatur* videtur facta ſufficiens
mentio curæ, & per conſequens reſidentiæ
ad euitandam ſurreptionem, quicquid dicatur
in *deciſione* in hac cauſa facta *iuxta notata in ſi-
mili per Gemin. in conſ. 120. num. 6. Achill. deciſ.
9. de reſcript. & alijs cap.* tamen vnio remanet
2 ſubreptitia, Eccleſia enim iſta eſt collegiata,*
quod inficiari non poteſt, cum Teſtes depo-
nant de arca, & ſigillo communibus, & de alijs
denotantibus communionem, & ad vniuerſos,
non vti ad ſingulos & ideo probant Collegium
Achill. deciſ. 10. num. 2. de praben. & propte-
rea ſit, quod nec fuerit facta mentio, quod

colla-

collatio huius Prioratus ſemper ſpectaret ad
3 Papam * vigore *Regulæ tertiæ Cancellariæ* cum
ſit prima, & vnica dignitas in Collegiata, nec
etiam fuit facta mentio, quod Prioratus ha-
4 beret curam iuriſditionalem Eccleſiæ * Paro-
chialis Sancti Vincentij, & alias iuriſdictiones,
& præeminentias, quæ quidem taciturnitates
non poteſt dubitari, quin cauſent ſubreptio-
5 nem, * quia ea tacita vitiant gratiam, de qui-
bus iure eſt cærtum, quod eis expreſſis Papa
non conceſſiſſet *Rot. deciſ. 32. num. 5. de reſcri-
pt. in nouiſ. quæ eſt apud Aegidium deciſ. 697. nu. 4.
poſt med. verſ. 3. principalem Calder. conſ. 6. an-
te fin. verſ. per prædicta de præben. Mohedan.
deciſ. 7. de reſcript. Felin. in cap. poſtulaſti num. 1.
col. 4. in fin. verſ. declara etiam notabiliter eodem
tit.* videlicet quando eſt circa id quod ſi fuiſſet
6 expreſſum * iuxta communem ſtylum Prin-
cipis, vel curſum Cancellariæ gratia non fuiſ-
ſet conceſſa, & propterea attenditur probabi-
lis coniectura, vel communis vſus aliarum lit-
terarum per Principem conceſſarum, vel ſoli-
tarum concedi *Felin. in c. ſuper litteris num. 8.
verſ. 1. reg. de reſcript. Caſſad. deciſ. 12. num. 14.
de præben.*

Quod autem ſi prædicta fuiſſent narrata,
7 Papa probabiliter non conceſſiſſet * ſatis pa-
tet, quia extinguebatur vnica dignitas in Col-
legiata cum iuriſdictione *Vitalin. in Clem. 1.
num. 43. de reſcript.* quod eſt maximè notan-
dum; fuit etiam tacitum, quod Prioratus ha-
beret curam alterius Eccleſiæ, tollebatur in-
ſuper per vnionem collatio Papæ, quæ omnia
ſi fuiſſent narrata, cærtum eſt, quod talem opi-
nionem non feciſſet, hinc *Felin. in d. c. in veſtra
num. 24. dicit quod de iſtis qualitatibus debet fieri
mentio Rebuff. qui loquitur in vnionibus in prax.
tit. de vnio. gloſ. 5. & benè ad propoſitum Boer.
deciſ. 226.*

Non obſtat, quod Teſtes fuerint nulliter examinati, quia fuit factum nouum examen, & Teſtes fuerunt formiter examinati, ex quibus ceſſat obiectum reſeruatum in alia deciſione coram Domino Archiepiſcopo Bononien. & propterea in maximam contumaciam alterius Partis fuit reſolutum pro inualiditate vnionis.

HISPALEN. PRAEEMINENTIARVM

Mercurij 26. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Circa fidem, & probationem nonnullarum ſcripturarum extractarum, de quibus in ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Sumptum ſumpti non probat.*
2 *Scriptura non recognita non eſt in forma probandi.*
3 *Scriptura extracta ex archiuio priuato non probat, maximè ad fauorem eius, cuius eſt archiuium.*
4 *Scriptura extracta à Notario Actuario eſt in forma probanti.*
Depoſitiones teſtium extractæ à Notario Actuario ſunt in forma probanti num. 4.

DECISIO DCCLVIII.

FVit per DD. reſolutum ſcripturas, de quibus
agitur non eſſe in forma probanti, nam
quantum attinet ad tranſumptum Priuilegij
Regij pars dabat manus, & meritò, quia eſt
1 ſumptum ſumpti, * & ideò non probat *Dec in
auth. ſi quis in aliquo num. 3. 7. & 8. C. de eden.
Caput. deciſ. 234. num. 1. part. 1.* quantum vero
attinet ad ſecundam ſcripturam, quæ eſt copia
mandati Baccalurei Alphonſi Sanchez non eſt
2 in forma probanti * quia non eſt Recognita,
neque poteſt dici talis, ex quo fuit extracta ex
Archiuio beneficiatorum, quia cum ſit Archi-
3 uium priuatum non probat * maximè ad eo-
rum fauorem *Put. deciſ. 25. de fid. inſtrum. ſe-
cundum nouam impreſſionem, & latè fuit deductum
in cauſa Tiraſonen. iuriſdictionis 19. Februarij
1593. Coram Illuſtriſſimo Domino meo Card. Mil-
lino tunc Rotæ Auditore*. Quo verò ad aliam
ſcripturam continen. depoſitionem trium Te-
4 ſtium cenſuerunt eſſe in forma probanti, * cum
ſit extracta à Notario Actuario *Rot. deciſ. 1. de
fid. Inſtr. in nou. Caput. deciſ. 170. part. prima.*
quam autem fidem faciant iſti Teſtes, ex quo
fuerunt inter alias examinati, erit particulari-
ter agendum.

ROMANA CENSVS.

Veneris 28. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Quando adeſt pactum, quod in caſum retrouenditionis cenſus pecuniæ debeant reinueſtiri, vel ad huiuſmodi effectum in Monte Pietatis deponi, creditor cenſus non poteſt exigere ſortem principalem. Actio ad deponendum, quæ ſpecies actionis ſit, cui, & contra quem competat.

SVMMARIVM.

1 *Creditor cenſus nõ poteſt prætendere ſolutionẽ ſortis principalis ſibi fieri in caſum retrouenditionis, quando adeſt pactum, quod debeat inueſtiri cum conſenſu eius, ad cuius fauorem fuit appoſitum pactum.*
2 *Pacta ſunt ſeruanda.*
3 *Actio ad deponendum ad effectum inueſtiendi proueniens ex contractu eſt perſonalis in rem ſcripta.*
4 *Et propterea competit contra quemcunque poſſeſſorem.*

5 *Succeſſor poteſt petere depoſitum inueſtiri, ſi id competebat eius authori.*

DECISIO DCCLIX.

PRætendebat Angelus Pallonus cenſum, de
quo agitur tanquam pro dote ſuæ Vxoris
hypotecatum, & ſuper quo eadem Vxor ob-
tinuerat mandatum ad ſe ſpectare, & propte-
reà legitime ſortem principalem ſibi debuiſſe
ſolui pro conſequenda retrouenditione, & ex-
tinctione dicti cenſus, & Rota quicquid ſit de
prædictis, quia multa opponebantur ad effe-
ctum conſequendæ retrouenditionis, & extin-
ctionis, contrarium cenſuit ea ratione, quia Iu-
lius Cæſar primus vir vxoris Pallonis emit
hunc Cenſum à Communitate Caleatæ cum
recogitione bonæ fidei D. Flaminij de An-
guillaria, vt adimpleret ſuam obligationem
erga D. Iuniperam Saluiatam; ipſa enim à præ-
dicto Iulio Cæſare emerat certam Domum, &
voluit pro eius Cautione quod pecuniæ inue-
1 ſtirentur * in aliquo Cenſu, vel locis montium
non vacabilibus & in euentum retrouenditio-
nis, ſeu extinctionis pecuniæ deponerentur
pænes Montem Pietatis ad effectum reinueſti-
endi cum ſcientia, & conſenſu ipſius Dominæ
Iuniperæ, & cum vigore iſtius obligationis
fuerit emptus cenſus prædictus habendo rela-
tionem ad hoc Inſtrumentum, Propterea dato,
quod cenſus ſine aliqua difficultare ſpectaret
ad Poloniam, nihilominus ipſe non poterat
exigere pecunias, ſed deponendæ erant penes
Montem Pietatis ad effectum prædictum, pa-
2 cta enim ſunt ſeruanda * *l. 1. & l. Iuris gentium*
§. Prætor. ait ff. de pact.

Neque obſtat, quod neque Domini de Bi-
ſcia, neque Polonius interuenerunt in prædi-
cto contractu, quia actio ad deponendum ad
3 effectum inueſtiendi * cum oriatur ex contra-
ctu eſt actio personalis in rem ſcripta *Iaſ. in*
Rubr. ff. ſi cert. pet. num. 6. & Propterea com-
4 petit contra quemcumque poſſeſſorem, * vt di-
cit idem *Iaſ. loc. prea leg. Tiraquell. de retract.*
lignag. §. 8. gloſ. 5. num. 6. & ſeqq. Vnde Do-
mini de Biſcia; cum ſucceſſerint in locum, &
5 Ius Domini Flaminij * poſſunt petere huiuſ-
modi depoſitum ad effectum inueſtiendi *l. cum*
à Matre C. de rei vend. l. ex qua perſona ff. de
reg. iur. Ex regula enim prædicta Domina Iu-
nipera potuiſſet agere contra ipſos, tan-
quam debitores cenſus, vt ſcilicet ſtaret pro
euictione Domus emptæ à prædicto Iulio Cæ-
ſare.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Martij 1616.

ROMANA DOMVS.

Veneris 28. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Emphyteuſis, ſeu locatio per tres fratres
acquiſita ſi vnus ex his decedat ſuccedit
alij. Cætera ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Frater vtrinque coniunctus ſuccedit alteri fratri defuncto vna cum Patre.*

2 *Primus acquirens ex proprijs pecunijs emphyteuſim poteſt alijs præiudicare.*

3 *Inſtrumentum locationis concurrentibus adminiculis probat dominium.*

4 *Locatio poſterior non tenet in præiudicium prioris.*

5 *Emphyteuta excuſatur ob non ſolutionem canonis, ſi à creditoribus Patris ſpoliatus fuit re emphyteutica.*

DECISIO DCCLX.

DOmini dixerunt, domum ex nouem parti-
bus per quatuor ſpectare ad Cæſarem; fuit
enim acquiſita pro ſillano, Antonio, & ipſo
Cæſare; fratribus, & ſic ab initio dictus Cæ-
ſar habuit tertiam partem, & cum Silanus de-
ceſſerit viuente adhuc Patre, & Antonio fra-
tre, in tertia parte dictæ portionis ſucceſſit
ipſe Cæſar frater, itaut hodie habeat dd. quat-
tuor partes ex nouem, in alijs enim duabus
1 Pater, & Antonius frater vtrinque coniunctus*
Auth. de hered. ab inteſt. §. ſi igitur il primo, vbi
Doctores latè hoc notant; Nec quicquam præ-
tendere poteſt in portione Antonij, cum ipſe
vna cum Patre alienauerit, nec ſit agendum
de iure accreſcendi, vel non decreſcendi, quia
2 cum Antonius fuerit primus acquirens * ex
propria pecunia potuit alienare *Gabr. de Iur.*
emphit. concluſ. 2. n. 45. & fuit reſolutum in cau-
ſa Romana Domus de Creſcis 4. Februarij 1605.
coram bo. me. Litta.

Neque facit, quod ex Inſtrumento locatio-
nis Eccleſiæ non probatur dominium, quia ſe-
3 cus eſt concurrentibus adminiculis * *ex allega-*
tis per Valaſc. de Iure emphit. & fuit reſolutum
in cauſa Ferrarien. Bonorum coram Illu. D. meo
Card. Millino, & in alia Sublacen. Bonorum 21.
May 1604. coram bo. me. Litta. Hic autem
plura concurrunt adminicula, nempè ſenten-
tia ſuper vtilitate Eccleſiæ, & locatione poſt
modum facta ab ipſa Eccleſia, de quibus ſtatim
dicetur.

Non obſtat locatio poſteà facta Patri Cæſa-
ris, quia non tenet in præiudicium primæ fa-
4 ctæ * filijs *Bald. in conſ. 82. lib. 1. Gozzad. conſ.*
26. num. 40. Prout non obſtat alia facta lura-
go ſub prætextu non ſolutionis Canonis, quia
cum Cæſar fuerit ſpoliatus per Creditores Pa-
5 tris * non potuit imputari, ſi non ſoluit Cano-
nem, & ideò excuſatur à caducitate *Soccin.*
conſ. 70. num. 16. lib. 1. Clar. in §. Emphit. quæſt.
8. num. 5.

An autem portio Sillani Defuncti ſpectaret
ad Cæſarem, & Antonium per ius accreſcendi,
vel non decreſcendi, itaut in ea non potuerit
ſuccedere Pater, & quod propterea portio Cæ-
ſaris

Digitized by Google

ſaris ſit cenſenda medietas Domus erit particulariter agendum,

Præſens deciſio fuit reuocata 4. Februarij 1615.

VLIXBONEN. CONCVRSVS

Lunæ 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Concurſus Eccleſiæ Parochialis vnitæ Canonicatui an fieri debeat. Cura animarum an,& quãdo dicatur tranſlata in Vicarium deputatum huiuſmodi Eccleſiæ Parochiali.

SVMMARIVM.

1 *Intrat concurſus in Eccleſia Parochiali vnita Canonicatui cum reſeruatione decentis portionis pro Vicarijs perpetuis, qui adminiſtrant curam animarum.*

Maximè concurrente obſeruantia ſubſequuta nu. 3.

2 *Cura animarum dicitur tranſlata in Vicarium perpetuum deputatum Eccleſia Parochiali ſeculari, quæ fuit vnita Canonicatui cum reſeruatione congruæ eidem Vicario.*

4 *Idemque ſi ipſe Vicarius percipiat fructus,& ſoluat illi, cui facta fuit vnio. Vid.num.6.& ſeq.*

5 Rot in Vlixbonen.iuris conferẽdi 2.Decẽbris 1605.coram Litta *in quibus terminis loquatur.*

6 *Vicarius Eccleſiæ Parochialis vnitæ Monaſterio debet eſſe perpetuus.*

7 *Beneficium de Iurepatronatus vnitum de conſenſu Patroni remanet liberum, ſaltem ad hoc vt non ſit faciendus concurſus.*

DECISIO DCCLXI.

Domini reſoluerunt non conſtare de vnione,
quæ impediat concurſum. Nàm cum iſta
Parochialis vna cum ſuis fructibus fuerit per
Ordinarium vnita Canonicatui excepta tamen
decenti portione, & ſuſtentatione pro Vicarijs perpetuis &c. quæ vnio fuit confirmata
per Clementem VI. & denuo datum mandatum de vniendo per Sixtum IV. cum conditionibus quatenus vnio facta per Ordinarium, vel
per dictum Clementem VI. qui fuit Antipapa
ſuſtinerentur, vel mandatum de vniendo Sixti
IV. habuerit effectum, adhùc eſt faciendus
1 Concurſus,* quia quotieſcumque in Vicarium transfertur cura, non autem ſolum exercitium curæ Intrat *Conſtitutio ſa.me. Pij V. 32.
in Ordine & diſpoſitio ſacroſancti Concilij Tridentini ſeſſ. 24. c.18.* quæ loquitur de concurſibus
faciendis in Collatione Parochialium *Ita declarauit Congregatio Illuſtriſſimorum DD. Interpratum, & ſequendo banc ſententiam dixit Rota
in cauſa Vlixbonen. Iuris conferendi 2. Decembris 1605. coram bo.me. Litta, & in eadem 13.
Iunij 1607. Coram Illuſtriſſimo D.mco Card.Lancellotto.*

Quod autem in caſu iſto fuerit in Vicarium
tranſlata Cura, Immò & ipſa in vnione fuerit
præſeruata ſatis patet, quia in prædicta vnione
diſponitur, quod præſeruetur congrua pro
2 Vicario perpetuo,* immò illa congrua excipitur ab vnione; Vnde fit, quod manifeſtiſſimè
appareat in dictum Vicarium fuiſſe tranſlatam
Curam, quam etiam eſſe tranſlatam ex eo ſolum quod Vicarius ſit perpetuus in Eccleſia ſeculari voluerunt *Innocen c.cum non num.2. verſ.
ſi autem perpetuò daretur de præb. Card. in Clem.
vnic. num. 10. quæſt. 9. verſ. in contrarium facit
de off. Vicarij, & in conſ. 3 col. 1. in fin. paulo
ante num.1. verſ.& hoc videtur certum, & nu.1.
Rom.conſ.556. num.4. verſ. ſi autem poſſedit, vt
Vicarius perpetuus Fælin. in cap. poſtulaſti col. 1.
circa medium verſ. & inde Card. de reſcript. Nauar. conſ. 13. de elect.* quod etiam declarauit
3 obſeruantia ſubſecuta,* nam poſt *Concilium* Archiepiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione
faciendi concurſum *iuxta notata per Calder. in
conſ.23. de præben.*

Neque obſtat, quod ad effectum cognoſcendi; An ſit tranſlata Cura vel exercitium, etiam,
quod Vicarius ſit perpetuus attendi debet quis
4 percipiat fructus, quia ſi percipit Vicarius,*
& ſoluit quid illi cui fuit facta vnio eſt tranſlata cura, alias exercitium tantummodò, vt
fuit originale dictum *Laudenſis, & dicit Hoſt.
in cap. expoſuiſti in fine vbi etiam Io. Andreas, &
Abb. pariter in fine de præben. Fælin. in dicto cap.
poſtulaſti. num.1. verſ. aut perceptio fructuum de
reſcript. Rebuff. de Congr. num. 108. & dixit Rota
in allegata Cauſa Vlixbonen. Concurſus coram bo.
me. Litta* Nàm huic motiuo reſpondetur, *quod
5 deciſio * in cauſa Vlixbonen. concurſus* loquitur
in Eccleſia vnita Monaſterio, in qua non ſufficit ad cognoſcendum, an in Vicario ſit tranſlata Cura, vel exercitium Curæ, quod Vicarius ſit perpetuus, quia de Iure talis eſſe de-
6 bet * in iſtis Eccleſijs iunctis Monaſterio, vt
in *cap. primo de Cappel. Monach. in 6. & notant
ibidem omnes DD. verſ. in d. cap. expoſuiſti,* videntur loqui, quando aliqua penſio ſoluitur
7 per Vicarium,* tunc certum eſt in ipſum fuiſſe
tranſlatam curam, & in hoc ipſi faciunt fundamentum ad tollendas omnes difficultates;
ſed circa hoc dictum videtur ceſſare omnis difficultas, quia vt bene dicit *Card.in d.Clem.vt de
off. Vicar. num. 10. verſ ſolutio*, quando reſer-
8 uantur fructus illi,* cui vnitur Eccleſia iſta reſeruatio operatur quoad actiones competentes beneficio, quia quando ſolum certa penſio
datur Vicario, pertinent actiones principali,
& non Vicario ſaltim ſi principaliter, non autem quominus dicatur curam non debere reſidere pœnes ipſum Vicarium, cum ſit perpetuus, hæc ille.

Minùs etiam releuat, quod iſta Eccleſia erat
de Iure patronatus laicali, in quibus Eccleſijs
non ſit concurſus,quia cum fuerit vnita Cano-
9 nicatui de Conſenſu Patroni * Immò, & ipſe
Epiſcopus Patronus vniuit habita ratione ad
vnionem prædictam iſta Eccleſia remanet libera, & non poteſt dici amplius de Iurepatronatus; itaùt non ſit faciendus Concurſus.

Et ita concluſum non conſtare de vnione, quæ impediat concurſum &c.

NICIEN. NVLLITATIS CONTRACTVS.

Lunæ 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Succeſſor Eccleſiæ poteſt intentare reintegrationem ob alienationem nulliter factam ab Anteceſſore. Gratia per obitum Papæ quando expiret.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur ex ſubſtentatione litis cum alijs adminiculis.*
2 *Reintegratio non datur ei, qui facto proprio recidit à poſſeſſione.*
3 *Limita in ſucceſſore Eccleſiæ, qui poteſt intentare ſpolium, ſi alienatio anteceſſoris fuit nulla.*
4 *In alienatione rerum Eccleſiæ requiritur ſolemnitas, & vtilitas.*
5 *Beneplacitum Apoſtolicum ſupplet ſolemnitatem.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum non præſentatum viuente Pontifice concedente non ſuffragatur, dum conceſſio alienationis non fuit facta per viam gratiæ, ſed per viam commiſſionis.*
7 *Commiſſio* ſi in euidentem *expirat per obitum Papæ.*
8 *Reſcripta executoria gratiæ non pereunt morte mandantis.*
9 *Secus eſt in reſcriptis, quæ cauſæ cognitione committunt.*

DECISIO DCCLXII.

Fvit per DD. reſolutum Eccleſiã Nicien. reſtituendam eſſe ad poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur; Conſtat enim de primo extremo ex conceſſione facta in Emphyteuſim; de ſecun-
1 do veró ex ſubſteutatione litis* cum alijs adminiculis, nempè commiſſione cauſæ manutentione obtenta a Iudice laico, & ſimilibus *Cæſar. de Graſſ. deciſ. 4. num. 2. de reſtit. ſpol. A. A. in Epit. tit. de vtroque extremo* ꝰ. 5. *& fuit reſolutum in cauſa Bononien. præceptoria 24. Nouembris 1604. coram bo. me. Litta.*

Neque releuat, quod alienatio fuit facta ab Epiſcopo, & propterea cum Eccleſia ceciderit
2 facto ſuo non eſſet reintegranda * *Rip. in c. ſapè num. 27. qui de comm reſt. ſpol. Caſſad. deciſ. 4. n. 6. eodem tit.* quia fuit reſponſum hic agi nomine
3 Eccleſiæ per Epiſcopum ſucceſſorem, * qui poteſt intentare ſpolium ſi alienatio anteceſſoris fuit nulla *Abb. in cap. accedens il primo nu. 19. vt lit. non conteſt. Ripa in d. c. ſapè num. 14. Dec. conſ. 142. col. 2. verſ. & ſecundum iſtam regul. Verall. deciſ. 170. par. 3. & fuit reſolutum in cauſa ſublacen bonorum 14. Martij 1603. coram bo. me Litta, & in alia Papien. Tenuta 26. Martij eiuſdem Anni coram D. Bonien.*

Quod autem alienatio fuerit nulla ſatis pa-
4 tet, quia ad eius validitatem requiritur * ſolemnitas, & vtilitas *c. 1. de reb. Eccleſ. non alienan. clem. 1. eodem tit.* & hodie pee *Extrauagantem ambitioſè* eequiritur beneplacitum Apoſtolicum,
5 quod ſupplet ſolemnitatem, * & quicquid dicendum ſit de vtilitate, ſolemnitas non adeſt, quia licet fuerit obtentum beneplacitum Apoſtolicũ à *Clem. VIII.* eũ illud non fuerit præſen-
6 tatum * viuente illo Pontifice non ſuffragatur, quia conceſſio alienationis non fuit facta per viam gratiæ, ſed per viam commiſſionis, & ideò expirauit per obitum Papæ *DD. in c. relatum nu. 22. de off. Deleg. Compilat. dec. 12. de off. deleg. in nou. poſt princ. verſ. Ego verò dicebam,* vbi eleganter ad propoſitum, & in proprijs terminis de
7 commiſſione ſi in euidentem * fuit reſolutum in cauſa *Romana Horti 17. Septembris 1588. coram Illuſtriſſimo Domino meo Card. Mantica, & in alia Terdonen bonorum 15. Decembris 1610. corã Reuerendiſſimo Attrebaten. & nouiſſimè in alia cauſa Romana alienationis ſitus 26. Nouembris prateriti coram Reuerendiſſimo Domino meo Sacrato Archiepiſcopo Damaſceno.*

Non obſtat, quod cum verſemur in executione ad gratiam exequendam eius officium
8 non expirauit * re integra pee obitum Papæ *c. ſi ſuper gratiam de off. deleg. in 6. Fæderic. de Senis conſ. 78. circa med. verſ. circa quod Gabr. de præben. concluſ. 1. in 2. ampliat.* Quia fuit reſpõſum, quod licet verum ſit, quod reſcripta executoria gra-
9 tiæ non pereunt morte mandantis; * ſecus autem eſt in reſcriptis, quæ cauſæ cognitionem committunt prout eſt caſus noſter, cum commiſſio ſit ſi in euidentem vtilitatem Eccleſiæ, &c. quia pereunt morte mandantis re integra, vt diſtinguit *gloſ. d. c. ſi ſuper gratia in verſ. principalis circa med. verſ. & non obſtat, & Dec. in d. c. relatum num. 22. iuncto num. 20. & 21. de off. deleg. Rot. d. deciſ. 12. loco alleg. Gemin in d. c. ſi ſuper gratia verſ. ſed pone, quod Papa Gabr. qui alios refert concluſ. 1. de præben. num. 13 & ita reſpondit Rot. in alleg. Cauſa Romana Horti coram Illuſtriſſimo Mantica.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 11. Decembris ſequentis.

ASCVLANA BENEFICII.

Lunæ 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Iudex quando teneatur audire illum, qui in actis proteſtatus fuit nihil fieri, niſi verificatis verificandis, & ipſo legitimè citato. Clauſula *dumodò non ſit alteri ius quæſitum* quid importet.

SVMMARIVM.

1 *Iudex tenetur iudicialiter audire eum, qui in actis pro-*

proteſtatus fuit nihil fieri niſi verificatis verificandis,& ipſo legitimè citato.Vid.num.4.
2 *Ad immiſſionem procedens pendente appellatione committit attentata.*
3 *Sequeſtrum apponitur quotieſcunque poſeſſio eſt attentata.*
5 *Clauſula* dummodò de tempore datæ præſentiũ non ſit ſpecialiter alteri ius quæſitum *non eſt ſuſpenſiua gratiæ,& ideò non æget iuſtificatione.*
6 *Docto tamen per aduerſarium de iure quæſito gratia eius, qui cum dicta clauſula eam obtinuit, eſt nulla.*

DECISIO DCCLXIII.

MArius impetrauit gratiã à Papa cum narratiua, quod præſentatus à medietate Patronorum, & cum clauſula *verificato priùs Iurepatronatus,etc.* Et cum alia *dummodo de tempore datæ præſentium nõ ſit alteri ſpecialiter ius quæſitum.*
Vnde cum coram Ordinario cõparuiſſet Fau-
1 ſtus præſentatus * ab alijs patronis proteſtãdo
nihil fieri,niſi verificatis verificandis,& ipſo legitime citato, ageretur de eius præiudicio tenebatur Ordinarius iudicialiter ipſum Fauſtum audire,vt per *Falin.in c fin.nu.27. qui alios alleg. de præſcript.* quod cum non fecerit, immò proceſſerit ad immiſſionem Marij pendente ap-
2 pellatione Fauſti, ſequitur, * quod conſtet de attentatis, quæ veniant reuocanda *toto tit. nil nouu. appell. pend.* Itaut poſſeſſio ſequeſtranda ſit; Sequeſtrum enim ex officio Iudicis apponi-
3 tur * quotieſcumque poſſeſſio eſt attentata *Rot. deciſ.10.vt lit.pend.in nou.Caſſad. deciſ.3. num 6. de reſt.ſpoliat.Put.deciſ.414.lib.3.Verall.dec.157. par.3.*
Neque releuat, quod Iudex eſſet merus exe-
4 cutor,& ideo ſtãte intereſſe Fauſti dato,* quod teneretur ipſum iudicialiter audire, tamen etiã ipſo audito merus exequutor non deſineret eſſe *Anchar.conſ.297.num.2. & 8. incip.efficacibus,* & propterea appellatio non poteſt cauſare attentata,quia quicquid ſit, an iſtæ exequutor poſſit dici merus, quatenus hoc eſſet verum procederet ſi in eius exceptionibus audiſſet Fauſtum,ſed cum ipſum non audierit,ab iſto grauamine dabatur appellatio,itaut illa cauſaret attentata,vt in terminis *fuit reſolutum coram me in cauſa Celſonen.præceptoria 4 Februarij 1605.*
Neque etiam facit, quod clauſula *dummodo*
5 *de tempore datæ, &c.* * non eſt ſuſpenſiua gratiæ,& ideo non æget iuſtificatione,cum non ſit narratiua partis,quæ ſolùm narrata tenetur iuſtificare *Verall. deciſ.39. par.2. & fuit reſolotum in Cauſa Placentina Cappellania 29. Martij 1596. coram bo.me.Penia.* Quia fuit reſponſum,hoc eſſe verum,ſed non releuare in hoc caſu, quia nihi-
6 lominus Fauſtus erat audiendus,* itaut docere poſſet ſibi fuiſſe ius quæſitum itaut gratia Marij eſſet nulla *Achill.deciſ.18.num.2.in fin.de probat. et fuit reſolutum in Cauſa Cameracen. Canonicatus 4.Decembris 1573.coram Clem.VIII.tunc Rotæ Auditore, et in cauſa Vercellen. beneficij 24. Ianuarij 1601.coram Litta.*
Et ita maturè fuit reſolutum in maximam contumacciam alterius Partis.&c.

FOROLIVIEN. EMPHITEVSIS.

Lunæ 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Citationis defectus eſt inſanabilis. Sententia quando dicatur lata ſine citatione. Sententia nulla quando poſſit confirmari, & poſtquam eſt cõfirmata impugnari.

SVMMARIVM.

1 *Citationis defectus eſt inſanabilis, cum tollat deffenſionem,quæ eſt de iure naturæ.*
2 *Arbitrium remittit ſolum de rigore iuris.*
3 *Arbitrium non operatur, dùm eo mediante tollitur ipſum ius.*
4 *Sententia,quæ non fuit lata in ſcriptis,nec publicata in die probationis eſt nulla.*
5 *Sententia dicitur nulla ex defectu citationis quotieſcunque ſub die ſubſcriptionis cedulæ nulla cadit citatio.*
6 *Concluſio,quod Epiſcopus, & Vicarius conſtituant idem Tribunal ponitur in dubium.*
7 *Concluſio, quod ſententia non æget ſubſcriptione quomodò procedat.*
8 *Sentẽtia nulla etiam ex defectu iuriſdictionis parte non opponente poteſt confirmari,& confirmata non poteſt impugnari.*
9 *Declara procedere quando ſententia confirmans tranſiuit in iudicatum; ſecùs ſi pendet cauſa appellationis.*
10 *Contrarium, quod imò idem ſit etiam ſi ſententia confirmans non tranſiuit in iudicatum videntur tenere DD. hic adducti, ſed verè tale quid non firmant.*
11 Fælyn.in cap.ea quæ num.2.de ſent. & re iudic.*quid firmet.*
12 Rot.in Viterbien.reſciſſionis contractus 1.Iulij 156,.Finetto *quomodo intelligatur.*
13 *Sententia nulla, quæ fuit confirmata recipit robur à ſententia confirmante.*
14 *Cognitio ſuper bono iure regulariter præiudicat rei iudicatæ;Non tamen in Rota.*
15 *Rota nunquam exequutur ſententias aliorum Tribunalium niſi guſtato de iuſtitia.*
16 Rot.deciſ.7. de ſent.& re iudic. in antiq. *quomodo ſit intelligenda.*
17 Acchil. deciſ.4. de ſent.& re iudic. *quomodo ſit intelligenda.*
18 Bart.in l.ſi expreſſim num.3. de appellat. & l. 1.C.quando prouoc. non eſt neceſſ. *in quibus terminis loquatur.*
19 *Verbum* poſt iudicatum *denotat poſt tres conformes, vel poſt rem iudicatam ob non interpoſitam appellationem.*
20 *Iudex ſecundæ inſtantiæ, coram quo fuerunt oppoſitæ nullitates primæ ſententiæ tenetur reuocare dictas nullitates. Limita num.22.*
21 *Bonus Iudex non debet fingere ſententiam validã, ſi eſt nulla.*
23 *Ad hoc vt poſſit dici de nullitate ſententiæ neceſſe eſt,quod commiſſa ſit cauſa nullitatis.*

24 Con-

24 *Contrarium.*
25 *Declara, & concilia hanc concluſionem.*
26 *Nullitatis cauſa dicitur commiſſa, quando æquè principaliter fuit commiſſa cauſa appellationis, & nullitatis per clauſulam appellationis, & appellationum, nullitatis, & nullitatum.*

DECISIO DCCLXIV.

DOmini dixerunt non intrare arbitrium ad
ſanandam nullitatem, de qua agitur, quia eſt
1 ex defectu citationis, * qui quidem defectus
tollit defenſionem, quæ eſt de iure naturæ *Bart.*
in extrauag. ad reprimen. in verſ. & figura num. 6.
gloſ. in Clem. ſæpè in verbo defenſiones de verb. ſi-
gnific. Dec. conſ. 603. num. 10. et 12. latè Vant. de
nullit. ex defectu citationis num. 9. arbitrium autē
2 ſolùm remittit de iuris rigore * *Creſc. dec. 157.*
hic autem non eſſet remittere rigorem Iuris,
3 ſed tollere ipſum Ius * naturæ, & ideò arbitriū
non debet operari *Caſ. de Craſſ. decis. 7. nu. 7. &*
ſeqq. & decis. 8. num. 2. & 6. de ſent. & re iud. Pa-
riſ. conſ. 8. num. 21. lib. 4. & 56. num. 5. lib. 1. Soccin.
Iun. conſ. 49. num. 16. lib. 2.

Quod autem ſententia ſit nulla ex defectu
citationis patet, quia Epiſcopus pronunciauit,
prout in cedula, & nullam tunc exhibuit, ſed
poſt quattuor menſes deputauit Vicarium ad
aperiendum cedulam, quam etiam ipſe Vica-
rius ſubſcripſit, ſignum euidens, quod de tem-
pore pronunciationis Epiſcopi nullam in actis
exhibuit cedulam; Vndè ommiſſo, quod ſen-
tentia Epiſcopi ſi qua fuiſſet, cum non fuerit
4 lata in ſcriptis, * neque publicata in die prola-
tionis vitio nullitatis ſubiaceret *l. 2. & 3. Cod. de*
Sent. ex breui recit. c. fin. vbi Franc. num. 1. de ſent.
& re iud. Angel. in conſ. 250. num. 3. verſ. nunc de
ſecundo Vant. de nullit. tit. de defect. proceſſ. num 69.
& fuit dictum in Cauſa Pharen. Archidiaconatus
coram Paliotto, & in alia Fauentina ſucceſſionis 12.
Nouembris 1601. coram bo. me. Pacen. In caſu iſto
nulla poteſt dici lata ſententia, quia nulla fuit
exhibita cedula in actis, vt dictum eſt, & pro-
5 pterea cum in die ſubſcriptionis cedulæ * fa-
ctæ per Vicarium nulla caderet citatio, indubi-
tatè ſequitur, quod illa ſententia fuit nulla ex
defectu citationis.

Neque obſtat, quod Epiſcopus, & Vicarius
6 conſtituant idem Tribunal, * & quod ſententia
7 non egeat ſubſcriptione, * vt per *Verall. decis.*
139. par. 3. quia quicquid ſit de iſtis concluſio-
nibus, eſſent conſiderandæ ſi Epiſcopus protu-
liſſet in ſcriptis ſententiam, vel ſi Vicarius
proſequendo proceſſum inceptum corā Epiſ-
copo ſer ſer. promulgaſſet ſententiam, ſed cum
nulla ſententiā fuerit lata ab Epiſcopo, nec tunc
publicata, nō mæretur nomen ſententiæ, & qua-
tenus illud mæreretur, prætēſa aperitio cedulæ
facta à Vicario fuit ſine citatione partis, vt di-
ctum eſt, & propterea iſta nullitas non poteſt
ſanari.

Minus etiam facit, quod parte non oppo-
8 nente ſententia nulla poteſt confirmari *
etiam, quod ſit nulla ex defectu iuriſdictionis,
Alex. conſ. 111. lib. 5. Achill. decis. 4. de re iud.
Put. decis. 60. lib. 3, Nam fuit reſponſum prædi-
ctam concluſionem eſſe veram in caſu ſuo, ſed
9 non applicari, procedit enim inter alia * quan-
do ſecunda ſententia confirmans tranſitum
fecit in iudicatum ob non interpoſitam appel-
lationem, ſecus autem commiſſa cauſa appel-
lationis in tempore, quia tunc quandocumque
ante rem iudicatam poteſt dari de nullitate,
Alex. d. conſ. 111. num. 3. verſ. tamen fallit. Franc.
in c. dilecto num. 107. verſ. tunc ſi à tali ſententia,
& verſ. aliquando, & tertio & num. 108. verſ.
nam ſi eſt pronunciatum de appell. Vant. de nullit.
& qualit. & quibus modis ſent. & proceſſ. num. 23.
verſ. vel pone exemplum, & in ſpecie fuit reſo-
lutum in cauſa Vlixbonen. fructuum 16. Decem-
bris 1594. coram Illuſtriſs. Mantica.

Neque eſt verum, quod idem ſit etiam
quando ſententia confirmans non fecerit tranſi-
10 tum in iudicatum, * ex *Fælin. in c. ea quæ num. 2.*
verſ. à qua etiam ſi appellaretur de ſent. re iud. &
videatur decisio Finetti in cauſa Viterbien. reſciſ-
ſionis contractus 1. Iuly 1569. Rot. decis. 7. de
ſent. & re iud. in Antiq. Achill. decis. 4. eodem tit.
Bart. in l. ſi expreſſim num. 3. ff. de appell. & in
l. prima num. 9. C. quando prouoc. non eſt neceſſ.
& ſunt aliæ duæ deciſiones moderniores. Reſpon-
debatur enim huic motiuo, quod *Fælin.* ſolum
11 dicit, * quod ſi prima ſententia eſt nulla, &
ſecundus Iudex eſt competens, & eius ſenten-
tia tranſiuit in rem iudicatam non impugna-
tur ampliùs prima, quia ex ea non tuetur ſe
victor, ſed ſecunda à qua etiam appellaretur
non nocebit ei in competentia primi, ſed ali-
quis alius defectus ſecundum *Angel. de Aret.*
in l. ſi expreſſim col. 36. verſ. quæro an etiam actor.
hæc ille.

Ex quibus apparet, quod *Felin.* præſupponit
ſecundam ſententiam feciſſe tranſitum in iudi-
catum, & ſic benè procedit *concluſio de qua ſu-*
pra per Alex. Franc. & alios, & licet *Fælin.* ſub-
dat: a qua etiam ſi appellaretur non nocebit
ei incompetentia primi, ex ſerie verborum ap-
paret *Fælin.* intelligere, ſi appellaretur poſt-
quam ſecunda ſententia tranſitum fecit in
iudicatum, quod ſuadent verba illa *non im-*
pugnaretur ampliùs prima quia ex ea non tue-
tur *ſe victor*, *ſed ex ſecunda* & clarè colligitur
dictum *Fælin. cum alleget Angel. de Aret. dicta*
col. 36 mihi num. 56. col. 26. qui nihil tale dixit.
Sed ſolum quod parte non opponente ſenten-
tia nulla poteſt confirmari, & confirmatio te-
net ſi ſententiam tranſitum fecit in iudicatum.

Non obſtat etiam *deciſio Finetti* cum ſolum
12 dicat poſtquàm ſententia fuit confirmata *
non eſt ampliùs agendum de nullitate; ſed vi-
dendum de bono iure, eſt enim intelligenda
ſi ſecunda ſententia tranſitum fecerit in iudi-
catum, non enim reperitur *Doctor*, qui dicat
contrarium, ſed communis ſententia eſt,
quod ſententia nulla poteſt confirmari, parte
non opponente, & confirmatio tenet, ſi à ſen-
tentia cōfirmatoria non fuerit appellatum, ſo-
lum autem diſputant DD. an per confirmatio-
13 nem imponatur robur primæ ſententiæ nullæ *
quod tenet *Innoc. in c. 1. de cōfirm. util. vel inu-*
til. num. 2. verſ. ſolutio dicimus modo ſecunda
ſententia tranſitum fecerit in iudicatum, vel Victor.

agat

agat tantum ex ſententia, quæ tranſitum fecit in
iudicatum, quod tenet Angel. Aret. in d. l. ſi ex-
preſſ. num.56. ante fin. de appell.

Nec facit, quod *deciſ. Fibetti* dicat, quod
poſt confirmitatem ſententiæ non eſt amplius
agendum de nullitate, ſed videndum de bono
iure, quæ cognitio ſuper bono iure repugnat
14 rei indicatæ, * quia hoc eſſet regulariter verũ,
ſed non habet locum in Rota, quæ nunquam
15 exequitur ſententias* aliorum Tribunalium ni-
ſi guſtato de earum iuſtitia *Put. deciſ.* 401. *l.* 1.
*Chiſan deciſ.*179. & eſt notorium, & tritum in
Rota.

Minus obſtat *deciſio Rotæ 7. de ſent. & reiud.*
in antiq. & Achil. 4. eodem tit. quia iſtæ deciſio-
16 nes ſunt intelligendæ * ſecundum DD. quos
allegant, *iuxt. vulgat. reg. de qua per Bart. in l.*
non ſolum 5. *liberationis verbo ff. de liberat. leg.*
deciſ. autem *Rot. in antiq. alleg. Innoc.* qui loco
ſupra citato diſertis verbis loquitur, quando
ſententia confirmans tranſitum fecit in iudi-
17 catum; *Achill. ver. d. deciſ.* * 4. *allegatò Ale-*
*xander in alleg. conſ.*111. *lib.*5. qui vt ſupra re-
latum eſt loquitur, quando ſecunda ſententia
tranſitum fecit in iudicatum.

Minus etiam facit *doctrina Bartol. in d. l. ſi ex-*
preſſim de appell. & l. 1. C. quando prouoc. non eſt
18 *neceſſ.* quia *Bart.* loquitur in terminis, * quan-
do commiſſa eſt cauſa appellationis, & nulli-
tatis, & tangit articulum, quando Iudex vi-
deatur reicere nullitates; & in iſto caſu vult,
quod poſt iudicatum non poſſit dari amplius
de nullitate; non autem dicit, quod ſimpliciter
confirmare ſententiam nullam non poteſt da-
ri amplius de nullitate, & quod iſtæ ſit ſenſus
19 *Bart.* ſatis patet, cum dicat poſt iudicatum *,
quod verbum denotat poſt tres conformes, vel
poſt rem iudicatam ob non interpoſitam ap-
pellationem *l. 1. & tot. tit. C. ſi in cauſ. iudic. l. ſi*
& iure iudicatum, vbi gloſſ. 2. ff. qui pot. in pign.
hab. & quia a legat *clem. 1. de reiud. & l. cum*
qui Cod. de in off. teſtament. quæ loquuntur poſt
rem iudicatam, quæ Iura licet alleget ad aliũ
effectum, tamen ex illis ſatis colligitur mens
ipſius *Bartol.*

Et videtur ceſſare omnis difficultas, quia
20 coram ſecundo Iudice fuit oppoſitum * de nul-
litate primæ ſententię, & propterea eius par-
tes erant reuocare dd. nullitates *l. cum quære-*
batur num. 4. ff. de reiud. Rot. deciſ. 2. de lit. con-
teſt. in antiq. & in 8. de reſt. ſpol. in nouu. Cæſar
de Graff. dec.9 de cauſ. poſſ. & propr. Put. deciſ.
72. lib.3. non debet enim bonus Iudex fingere
21 ſententiam validam * ſi eſt nulla *Bald. in l. 1.*
col.3. verſ. caueant tamen Iudices C. ſi à non comp.
Iud. Thom. Faſtol. cauſ. 4. dub. 14. Contard. de
moment. poſſ. limit.7. num.14. niſi nullitas cadat
22 in dubium ex quo negotium ſit intricatum, *
quia ſi appareat iuſta etiam parte opponente
de nullitate poteſt confirmari, vt *fuit reſolutum*
in Cauſa Aſſiſien. Beneficij 26. Februarij 1603.
coram D. Archiepiſcopo Bononien.

Neque obſtat, quod tam in primo, quam
in ſecundo caſu ad effectum, vt poſſit dici de
nullitate neceſſe fuiſſet committere cauſam nul-
23 litatis * vt *per gloſſ. in l. 1. in verb. non obtinebit*
C. quando prouoc. non eſt neceſſ. quæ loquitur cũ
24 certa diſtinctione, quia in contrarium eſt *
gloſſ. in l. ſi expreſſim in verb. præſcript. ff. de ap-
pell. & ratione, quia errando in appellando cũ
nullam potuiſſet dicere ſententiam ſibi non
præiudicauit, ſed non eſt opus ingredi hanc
25 difficultatem, quam conciliat, & declarat*
Bartol. in d. l. ſi expreſſim num. 2. verſ. mihi vi-
detur dicendum, & Alber. ibidem num. 5. & 6.
nam hic fuit commiſſa æque principaliter cau-
26 ſa appellationis, * & nullitatis per clauſulam
appellationis, & appellationum nullitatis, &
nullitatum vt declarat *Mandoſ. in formul. 17.*
commiſſionum in clauſ. nullitatis, & nullitatum, vbi
alios allegat.

Præſens deciſio fuit confirmata die 24. Ianuarij
1614.

REATINA BONORVM.

Lunæ 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Actio ſpolij competit, dum conſtat de antiquiori poſſeſſione Actoris, & de moderniore rei. Datur contra factum Iudicis nulliter, & iniuſtè procedentis. Dicitur nulliter, & iniuſtè proceſſiſſe, dum relaxauit mandatum pro debito, quod in actis non conſtat, & fuit facta ſubhaſtatio abſque citatione, & decreto ſubhaſtari.

SVMMARIVM.

1 *Actio ſpolij intrat dum conſtat de antiquiori poſeſſione actoris, & de iuniore aduerſarij.*
2 *Actio ſpolij competit ſucceſſori.*
3 *Iudex nulliter, & iniuſtè procedens ſpoliat.*
4 *Iudex dicitur nulliter, & iniuſtè procedere, dum mandat ſubbaſtari bona pro debito, quod in actis non conſtat.*
5 *Agens vti Procurator debet de illius mandato conſtare.*
6 *Subbaſtatio eſt nulla ob defectum citationis, & decreti ſubbaſtari.*
7 *Iudex nulliter, & iniuſtè procedens dicitur procedere vti priuatus.*

DECISIO DCCLXV.

MAtlus Collela tamquam Procurator Paulæ ſororis egit ad bona, de quibus agitur contra Ioannem Bernardinum filium d. Paulæ, & Virgilium paritèr d. Paulæ ſororium, & Patruum d. Bernardini, quæ fuerunt ſubhaſtata ad fauorem Rutilij Potnnæ, qui ceſſit ea poſtmodùm ad fauorem d. Marij, vt in *deciſione in hac cauſa facta 4. Martij huius anni*. Cũque obierit dictus Virgilius inſtituta hærede Iſabella Manella vxore, quæ ex perſona dicti
Virgi-

inclinabat contra *deciſ.* & reſpondet motiuis
6 in eo factis , & confirmauit * *deciſionem* ex
communi modo procedendi , ne tot proceſſus
concurrent .

Ex quibus fit , quod cum Doctrina *Bartol.*
ſit vera licet ab ea recedatur ex communi ſty-
lo procedendi , nihilominus ſi aliquo modo
7 doceatur , quod pupillus poterat deffendi , *
licet non tam exactè ſit amplectenda prædicta
doctrina *Bartol* quod & videtur ſentire *Put.*
*ibidem num.*1. idque hic ſatis probatur , nam
cum adeſſent plura mobilia in hæreditate, nem-
pe merces apothecæ , & mobilia domus de-
8 beant prius iſta alienari , * & non deueniri ad
alienationem ſtabilium *Roland. conſ.*33. *num.*4.
*et ſeqq. lib.*1.

Neque probatur , quod ex bonis mobilibus fuerint ſoluta alia debita, & quatenus probaretur non releuaret , quia deberet probari, quod fuerint ſatisfacti creditores anteriores , & qui habeant ius prælationis, quæ non probantur , nec probari poſſunt .

Secunda DD. placuit nullitas , quia in iſta
datione inſolutum bonorum pupilli non fuit
9 data dilatio 20. dierum * *iuxt. authen. hoc ius*
porrectum C. de ſacr. Eccleſ. cuius diſpoſitio de-
bet ſeruari in datione bonorum minoris non
10 autem *Stat. Vrb. c.*194. * *vt dicit magnus pract.*
Curiæ Capitolinæ Lucas Petus in ſua prax. de exe-
*cut. reiud. lib.*3. *cap.* 2. *num.* 36. ideo cum iſta
domus ſteterit tantum per 8. dies ſub haſta
ſatis eſt euidens ſecunda nullitas .

Neque obſtat , quod cum conſtet de vero
credito , & domus fuerit æſtimata per peritos
11 electos * vnum per Iudicem pro pupillis al-
terum per contrariam partem , ceſſet rigor iu-
ris , itaut ſeruanda ſit æquitas *Put. deciſ.* 246.
ſecundum nouam impreſ. lib. 2. *et dixit Rot. in*
cauſa Romana de Gaddis 21. *Aprilis* 1578. *coram*
bo. me. Seraphino; quia cum ex prædictis con-
12 ſtet minorem fuiſſe indefenſum * , & propte-
rea prædictum iudicium non valuiſſe , ideò nec
eſt attendenda prædicta æſtimatio .

Non obſtat præſcriptio allegata , quia non
intrat ſtante minori ætate , prout non intrat ,
quod dicitur reſtitutionem quarti dotalis eſſe
faciendam filijs in domo non in pecunijs, quia
non percutit nullitatem ſubhaſtationis , & da-
tionis inſolutum , maximè cum datio inſolutũ
fuerit libera de tota domo cum translatione
dominij , & facultate alienandi &c. & diſpo-
nendi , & tamen pro rata quarti dotalis erat
13 danda ſolum ad vſum fructum * iuxta *ſtatu-*
tum Vrbis , & per conſequens datio etiam fuit
pro maiori ſumma , quod eſt conſiderandum
pro nullitate ſubhaſtationis .

Et prædicta eo magis placuerunt Dominis , quia iſtud totum negotium conſideratum non benè olet .

Præſens deciſio fuit confirmata die 28. *Aprilis* 1614.

PERVSINA EXECVTIONIS.

Mercurij 30. *Octobris* 1613.

NEC ARGVMENTO.

NEC SVMMARIO INDIGET.

DECISIO DCCLXVII.

Dubium originale in hac cauſa eſt . An conſtet de legitimo inueſtimento in caſu , & ad effectum , de quo agitur , qui eſt, vt poſtquàm conſtat de re iudicata deueniatur ad taxationem expenſarum in Iudicio executiuo, & quia in *deciſione* vltimo loco facta fuerunt conſiderata verba illa appoſita in Inueſtimento ſcilicèt quod fructus ſtarent ad diſpoſitionem Lucij , dicebat enim Hector , quod cum dicti fructus ſpectarent ad Baldaſſarem, & modeſtam, quorum ipſæ Hector eſt donatarius non potuit apponi in inueſtimento, quod ſtarent ad diſpoſitionem Lucij .

Et cum è conuersò Lucius replicaret verba illa optimè ſtare , quia Balthaſſar , & modeſta non erant vſufructuarij prædij *delle Rendite* euicti,pro cuius medietate fuit factum prædictum Inueſtimentum , & ideò debeant recipere fructus de manu lucij ex *alleg. in deciſ.* tamèn in hac poſitione Domini non conueniebant circa hoc motiuum , imo multum diſcrepabant , & propterea inſpecto effectu dubij conſulendo vtrique parti ordinarunt , vt fieret decretum , quod Inueſtimentum prædictum locorum montium ſuccederet in omnibus , & per omnia in locum d. prædij *delle rendite*, & hoc facto quod procedatur ad vlteriora in executione , quia ex *deciſionibus* in hac cauſa factis conſtat de omnibus conformibus .

VALLISOLETANA IVRIS-NOMINAN.

Veneris 8. *Nouembris* 1613.

ARGVMENTVM.

Confirmatio Apoſtolica ſuper concordia quando valeat .

SVMMARIVM.

1 *Confirmatio Apoſtolica præſumitur valida .*
2 *Confirmatio Apoſtolica non executa in vita illam obtinentis non præiudicat Succeſſori .*
3 *Contrarium cum non reddatur conditionalis ſubſtantia concordia per mandatum de confirmando, quicquid ſit reſpectu executionis facienda .*
4 *Coadiutor , qui non habet adminiſtrationem non debet interuenire tranſactioni facta per coadiutũ.*
5 *Concordia facta per reſignatarium non præiudicat ei , qui ſibi reſeruauit regreſſum .*

6 *Differentia inter Coadiutorem; & reſignatarium.*
7 *Tranſactionis non concluſæ non eſt facienda mentio in confirmatione Apoſtolica obtenta ſuper alia concordia.*

DECISIO DCCLXVIII.

DVbitaui An confirmatio Apoſtolica eſſet va-
lida, vel potius nulla, & quia pro eius va-
1 liditate præſumitur * *ad text. in l. ſi quæramus
ff. de teſtibus l. conficiuntur §. toties ff. de iur. dot.
Ruinu. conſ. 163. num. 21. lib. 3.* tota difficultas
conſiſtebat in eo, vt reſponderetur obiectis
contra illam factis.

Et primo non obſtat, quod iſta confirmatio
2 non fuerit exequuta in vita illam obtinentis, *
ſed poſt eius obitum, & ideò non potuit præ-
iudicare Succeſſori *ex deductis in cauſa Burgen.
decimarum de ſcalante 30. Ianuarij* 1589. *coram
bo. me. Bubalo*, nam reſpondetur, quod gratia
3 fuit perfecta in vita Anteceſſoris, * licet enim
eſſet conceſſa in forma Commiſſaria, & ante
illius executionem obierit *Prior*, non ideò fuit
lo cus pœnitentiæ per Succeſſorem, antequàm
deueniretur per executorem ad ipſam execu-
tionem, & ratio eſt, quia per mandatum
de confirmando, concordia non redditur con-
ditionalis quo ad eius ſubſtantiam, quicquid
ſit reſpectu executionis faciendæ, quæ per di-
ctum mandatum eſt dilata in tempus poſt-
quam conſtiterit de narratis, & ſic licèt retar-
detur executio, non tamen impeditur effectus,
& vis ex ea reſultans, quod ſtatim ab initio
operatur, & quod illud quod ſint verificata
narrata eſt omninò certum vſque ab initio, &
ideò illius iuſtificatio non ſuſpendit effectum
confirmationis, vt in terminis fuit reſolutum
in cauſa *Leodien. Domorum* 14. & 18. *Maij* 1576.
*coram Rubeis, vbi de gratia conceſſa ſi in euiden-
tem, & in alia Burgen. Canonicatus* 28. *Aprilis*
1597. *coram bo. me. Card. Pamphilio, vbi de gra-
tia informa dignum.*

Non obſtat ſecundo, quod Coadiutor non
fuit adhibitus in dicta confirmatione tranſa-
4 ctionis, quia attento tenore Coadiutoriæ, * vbi
coadiutori omnino interdicitur adminiſtratio
Prioratus, & fructuum illius perceptio, ac ſi
non adeſſet Coadiutor deputatur abſque ta-
men expreſſo conſenſu coadiuti interueniente
coadiuto in tranſactione non poterat inſimul
interuenire coadiutor iuxta notata per *Oldra-
dum in conſ. 44. num. 2.*, neque eius præcibus
erat opus in confirmatione.

Neque huic reſponſioni obſtat, quod con-
cordia facta per reſignatarium non præiudicat
5 ei, * qui ſibi reſeruauit regreſſum *vt in deciſio-
ne Accoramboni allegata.* Nam termini ſunt lon-
gè diuerſi, quia coadiutor acquirit ſolùm fu-
6 turam ſucceſſionem, * & durante coadiutoria
non poteſt adminiſtrare fructus, ille autem,
qui ſibi reſeruauit regreſſum illum ſibi reſerua-
uit ad illum ſtatum, in quo erat beneficium de
tempore reſignationis, & propterea tranſactio
non præiudicat in illo caſu.

* Neque obſtat tertio, quod in confirmatio-
ne non ſit facta mentio de tranſactione anteà
facta, in qua concedebatur Roderico facultas
nominandi duas puellas ad victum tantum,
7 quia iſta tranſactio ita temporanea, * non fuit
ab omnibus partibus approbata, & ideò tan-
quàm non concluſa non erat de illa facienda
mentio.

Et ita fuit reſolutum, &c.

MEDIOLANEN. IVRISPATRONATVS.

Mercurij 13. Nouembris 1613.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1. *Ex verbis in ſcriptura appoſitis* & de prædictis rogatum fuit oer me Notarium, & Cancellarium infraſcriptum publicum debere confici inſtrumentum *apparet de ea fuiſſe rogatum Notarium.*
2. *Scriptura dicitur per Notarium exemplata attentis illis verbis* Ego N. Notarius & Cancellarius præmiſſum inſtrumentum rogatus tradidi.
3. *Scriptura exemplata ab ipſo Notario actuario dicitur in forma probanti.*
4. *Deſcendentia probatur per teſtes deponentes per gradus diſtinctos, & adducentes optimas rationes.*

DECISIO DCCLXIX.

VOlui, vt morem gererem parti iterùm pro-
ponere dubium alias *ſub die 21. Iunij præ-
ſenti* reſolutum, quæ vt ex geſtis apparet nihil
aliud quærit quam nouas dilationes, & hanc
litem facere immortalem; Non curauit enim
nec iſta vice informare, & ideo DD. ex dedu-
ctis in alia *deciſione* ab ea non eſſe recedendum
placuit, addito quod & quarta ſcriptura, ſuper
qua fuit dubitatum eſt iam in forma proban-
1 ti; Nam in verbis inſuper poſitis * Ibi *& de
prædictis rogatum fuit per me Notarium, & Can-
cellariū Infraſcriptum publicum debere confici In-
ſtrumentum*, apparet de ea fuiſſe rogatum No-
tarium, qui poſtmodum eam etiam exem-
2 plauit, * vt patet in fine Ibi *Ego Io. Donatus
de Roſſis &c. notarius Cancellarius præmiſſum In-
ſtrumentum rogatus tradidi*, quæ verba videntur
referri ad rogitum de tradendo Inſtrumento.
Vndè negari non poteſt iſtam ſcripturam eſſe
3 informa probanti, * cum fuerit exemplata ab
ipſomet Notario Actuario *ex deductis in alia de-
ciſione*, & ceſſare motiuum factum, quod No-
tarius tantummodo exemplauerit prædictam
ſcripturam, non autem de illa fuiſſe rogatum.

Quantum attinet ad aliud obiectum de de-
4 ſcendentia fœlicis illa ſatis probatur; * Nam
quod Stephanus Caſtillioneus, & Magdalena
fuerint

fuerint coniuges,& quod inter alios ab eis fue-
rit natus Andreas, & ex ipſo, & legitima eius
Vxore Philippus, & ex ipſo fælix legitimus
filius probaut Teſtes deponendo per gradus
diſtinctos afferendo optimas rationes iuxta
diſpoſitionem *Text. in c. licet ex quadam* Ibi.
ſingulos gradus de teſtibus *Anchar. conſ.* 277.
num.7. verſ. nam aliquis gradus.
Et ita concluſum &c.

PARISIEN. PECVNIARIA

Mercurij 20. Nouembris 1613.

ARGVMENTVM.

Mandatum ad exigendum cenſetur potius quam ceſſio, licet verba contractus ſonent in ceſſionem, quando fuit ſecuta acceptatio per verba importantia mandatum.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſionarius rapreſentat perſonam cedentis.*
2 *Reſtitutio in integrum non competit dum non conſtat de aliquo grauamine.*
3 *Magis attendi debet effectus contractus, quam verba.*
4 *Mandatum ad exigendum potius quam ceſſio quando dicatur.*
5 *Nandatum ad exigendum per obitum mandantis cenſetur reuocatum.*
6 *Creditor reſtituens cedulam ſuo debitori cenſetur ſatisfactus.*

DECISIO DCCLXX.

CVm ſententia A. C. tranſitum feciſſet in iu-
dicatum: dubitaui, an conſtaret de cauſis
reſtitutionis in integrum, quæ prætendebatur
ex eo, quod apparet Bartolomeos eſſe credi-
tures Nicolai Naſij in ſumma ſcutorum 12807.
vt ex litteris datis, quod creditum agnouit
etiam Naſius, vt in eius litteris, propterea cum
Naſius ceſſerit creditum, quod habebat cum
bo. me. Horatio Oricellario poſſunt agere pro
conſequendo ſuo credito; vigore enim iſtius
1 ceſſionis * repreſentant perſonam ipſius Naſij
cedentis *l. emptor vbi DD. C. de hered. vel act.
vend. l. ſi donare* §. 1. *ff. de donat. int. vir. & vxor
Crot. Conſ.* 83. *num.* 10.
Hoc tamen non obſtante cenſuerunt Domi-
ni non conſtare de cauſis reſtitutionis in inte-
grum, quia non apparet de aliquo grauami-
2 ne * *Rot. dec. 1. de reſt. in integr. in nouiſ.* nam
hic non ſumus in ceſſione, ſed in mandato ad
exiguendum, & ideo ceſſio facta ad fauorem
Bedini per dictum Naſium ſuſtinetur ex dedu-
ctis in alia *deciſione*.
Quod antem hic agatur de mandato ad exi-
gendum ſatis patet cum ſit attendendus magis
3 effectus contractus, * quam verba *ex allegatis
per Illuſtriſſimum Manticam de tacit. & ambig.
conuent. lib. 2. tit. 2. num. 4. & 5. & ſeqq.* &
propterea licet Naſius dixerit cedo, & traſpor-
4 to, * & conſtetuerit Bartholomeos Procuratores
ad exigendum in rem propriam; attamen cum
ipſi non acceptaſſent ſimpliciter hanc ceſſio-
nem, ſed cum hac conditione *di tener conto à
detto Signore Naſi di quello, che eſſi ricuperaranno,
ò faranno ricuperare ſopra quelli, che li deue, ò
potrà deuere all' auuenire* ſequitur, quod iſta
ceſſio recipiat commodum ipſius Naſij cedẽ-
tis, cum ex pecunijs exigendis deberet extin-
gui debitum ipſius, & ſic quod in Bartholo-
meos tranſiuerit ſolum exercitium directarum,
non autem vtilium, itaut eſſent Procuratores
tantum ad exigendum: vt in terminis huius
pacti dicit *Imol. in l. facta* §. *Si hæres ſcriptus il 1.
num. 4. verſ. vel forte poteſt ſubtiliter ff. ad Tre-
bell. Oſaſch. dec.* 45. *num.*4. quod mandatum
5 per obitum Naſij cenſetur reuocatum, * & in
puncto *Caſtrens. in l. per diuerſas col. 4. ante nu-
merum 7. in verſ. aut quærimus C. mandati.*
Secundo dato ſine veri præiudicio, quod
prædicta eſſet ceſſio, adhuc non releuant in ca-
ſu iſto, quia conſtat Naſium ſoluiſſe Bartholo-
meis ſcutorum 10100. & hic non remanent
creditores tantæ ſummæ, prout in litteris, Im-
mo, & præſumitur ſatisfactio in totum; cedu-
la enim fuit facta per Oricellarium Naſio, &
Naſius primo illam dedit Bartholomeis, vt
patet ex litteris datis per Naſium ipſiſmet
Bartholomeis, & ex prædicta ceſſione ipſis fa-
cta; vnde cum ipſe Naſius ceſſerit poſtmodum
ad fauorem Bedini, apud cuius hæredes repe-
ritur iſta cedula, præſumitur Bartholomeos
6 ſatisfactos fuiſſe * quia alias dictam cedulam
non reſtituiſſent *ex ponderatis in alia deciſione*,
quibus additur littera nouiter producta data
per eoſdem Bartholomeos Oricellario, in qua
cedunt dictæ ceſſioni ſibi factæ per Naſium.
Ex quibus omnibus infertur, quod aut iſta
non fuit ceſſio, aut fuit, ſi non fuit Bartho-
lomei pro ſuo credito non poſſunt agere con-
tra Oricellarios, cum ipſi poſtea fuerint ceſſi,
& dati inſolutum Bedino ab eodem Naſio, quia
non habent contra ipſos actionem neque per-
ſonalem, neque realem, cum non appareat de
aliqua hipotheca; aut fuit ceſſio, & pariter
non poſſunt agere, quia ex *deductis in alia deciſ.*
vt ex alijs hic ponderatis dicendum eſt ipſos
fuiſſe ſatisfactos, & in omnem euentum receſ-
ſerunt a dicta ceſſione ſibi facta per Naſios, vt
in prædictis litteris. Vnde merito ſuſtinetur
ceſſio facta ad fauorem Bedinæ.
Et ita concluſum non conſtare de cauſis re-
ſtitutionis in integrum &c.
*Præſens deciſio fuit confirmata dia 13. Iunij
1616.*

ROMANA COMPVTORVM.

Mercurij 20. Nouembris 1613.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Relatio Periti à partibus electi eſt ſequenda non obſtante recuſatione eiuſdem facta ab vna ex partibus, & appellatione interpoſita à non admiſſione recuſationis, quando eſt friuola.

SVMMARIVM.

1 *A calculo vnius calculatoris, vel Periti particularis cenſetur receſſum per deputationem alterius generalis.*

2 *A relatione periti de conſenſu partium electi non poteſt recedi, niſi doceatur de errore.*

3 Alexander Ruſpolus *prædicatur pro perſona legali.*

4 *Prout* Cæſar Rodianus.

5 *Peritus de conſenſu partium electus non poteſt ab altera ex his recuſari, noua non ſuperueniente cauſa poſt conſenſum præſtitum.*

6 *Iudex poteſt mandare, quod Peritus refferat non obſtante appellatione interpoſita à non admiſſione recuſationis, quando appellatio eſt friuola.*

DECISIO DCCLXXI.

DVbitani, cui calculo eſſet ſtandum, & DD. cenſuerunt ſtandum eſſe calculo bo. me. Alexandri Ruſpoli, non autem Oliginati, quia
1 iſtud oliginati eſt particulare,* & ab eo fuit receſſum per deputationem generalem Ruſpoli vt videret ſuper omnibus ad *l. pacta nouiſſima C. de pact.* & proprerea cum Ruſpulus fuerit
2 deputatus de conſenſu partium * non poteſt ab illius relatione recedi, niſi doceatur de errore ad *text. in l. hac adict. §. his illud ibi, quos vtraque pars elegerit C. de ſecund. nupt. Fælin. in c. propoſuiſti num 6. de prob.* quod eo magis placuit DD. ſtante legalitate bonæ me. Ruſpoli,*
3 qui etiam ſibi adiunxit extraiudicialiter D. Cæ-
4 ſarem Rodianum legalitate, * & peritia nemini ſecundum.

Neque releuat, quod DD. Hærerra, & Coſta allegarunt ſuſpectum D. Ruſpolum, quia
5 cum non ſuperuenerit noua cauſa * recuſandi poſt conſenſum præſtitum iſta allegatio redditur friuola *Caſtr. conſ. 442. num. 4. lib. 2. Boer. in c. quoniam contra num. 154. verſ. arbitror de probat. & fuit latè deductum in cauſa Romana Drogharia 12. Decembris 1611. coram R. P. D. meo Caualerio.*

Minus etiam facit, quod Iudex mandauit
6 referri non obſtante appellatione interpoſita * à non admiſſione recuſationis, quia Iudex benè facit procedendo, cum dicta appellatio fuerit friuola vt patet ex prædictis, & talem etiam agnouerit ſignataria, cum non voluerit illam admittere.

Non obſtat, quod non fuerit citatus Tutor Pupilli ad relationem faciendam, quia ſufficit quod fuerit citatus Dominus Octauius, vel Procurator rationis bancariæ, qui ſufficit cum eſſet legittime conſtitutus.

Reſeruarunt tamen DD. videre, ſi Domini Henera, & Coſta probauerint relationem continere aliquos errores, quia eorum conſenſus non poteſt tollere, quin dare poſſint de erroribus ſi ad ſunt &c.

PARMEN. DATII.

Mercurij 27. Nouembris 1613.

ARGVMENTVM.

Compenſatio habet vim ſolutionis; proùt etiam cedula bancaria. Quando cedula bancaria facta pro ſoluendis fructibus inſeruiat pro extinctione capitalis.

SVMMARIVM.

1 *Solutione eius, quod debetur tollitur omnis obligatio.*

2 *Compenſatio habet vim ſolutionis.*

3 *Cedula bancaria habet vim ſolutionis.*

4 *Verba* vt aſſeritur *non inducunt confeſſionem partis.*

5 *Diſpoſitio* leg. debitores de iureiuran. *quando inuret.*

6 *Cedula bancaria facta pro ſoluendis fructibus quando inſeruiat pro extinctione capitalis.*

7 *Conditio reſolutiua præſupponit ius praexiſtere, ſed non reſolubile.*

DECISIO DCCLXXII.

DVbitaui An ſit ſatisfactum Decreto Rotali *ſub die 10. Decembris* 1612. Cuius verba ſunt *mandatum executiuum relaxauit pro integro pretio ſcutorum 80. millia monetæ Romanæ Iul. 10. pro quolibet ſcuto exequendum pro rata ſcutorum 55. millia hoc modo videlicet pro liberatione Illuſtriſſimi Marchionis ab accollatione Montis Baronum pro ſcutis 55. mila per ipſum facta, nec non ab omnibus promiſſionibus, & obligationibus in dicta accollatione eiuſdem partis montis per eundem factis per Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum D. Cardinalem Sfortiam faciendum cum clauſulis opportunis, alias per executionem realem &c. & pro reſiduo ſcutorum 25. mila per ſimilem executionem realem &c. ad fauorem, & beneficium dicti Illuſtriſſimi Marchionis &c.*

Et Domini cenſuerunt fuiſſe ſatisfactum prædicto decreto ſolutis infradicendis nam quantum attinet ad ſcuta 55. mill. erat in confeſſio apud partes, quod dicta rata Montis fuerat extincta, & per conſequens ſolutione
1 eius,* quod debetur tollitur omnis obligatio *Inſt. quib. mod. toll. oblig. in princ. gloſ. fin. in l. cum plures in fin ff. de euict. latè Surd. deciſ. 113. num. 2.*

Quoad ſummam ſcut. 25. mila pariter fuit ſatisfactum D. Comiti, nam cum ipſæ eſſet debitor

bitor Illuſtriſſimi D. Cardinalis ſcut. 19620. licet nondum venerit dies ſolutionis debiti, tamen placuit Sanctiſſimo D. Noſtro concedere Domino Cardinali vt fieret compenſatio, perinde ac ſi dies ſolutionis veniſſet, quæ habet
2 vim ſolutionis * *l. debitor alias ſi debitor, & ibi DD. ff. qui pot in pign. hab. Bart. in l. diuortio 5. ob donationem num. 2. verſ. qui enim compenſat ff. ſolut. matrim latè Tiraquell. de retract. lignag. §. 3. Gloſ. 3. num. 2. & ſeqq.* quoad reſiduum verò Illuſtriſſimus D. Cardinalis dedit cedulam
3 bancariam * ſcut. 1380. quæ in iſtis terminis habet vim ſolutionis *Put. deciſ. 159. ſecundum nouam impreſſ. lib. 1.*

Neque obſtat, quod Sanctiſſimus D. Noſter in dicta compenſatione ſubſtulit ſolum dies ſolutionis, voluit enim in reliquis ſaluas eſſe exceptiones, & iura vtriuſque partis etiam contra dictum creditum compenſandum; Quia hic pro parte Illuſtriſſimi Domini Marchionis non deducitur aliqua exceptio, aut ius, quod releuet; Nam dum dicit totum illud creditum non eſſe compenſandum, cum vigore ſubhaſtationis bonorum Biſighæ nouæ habuerit ſcut. 8. mill. de iſta ſubhaſtatione non conſtat in actis, & dum dicitur de ea conſtare ex confeſſione partis, quæ propterea obtinuit plures prouiſiones Rotales, tamen neque de iſta confeſſione partis apparet, dum ſemper vſa fue-
4 rit verbis, *vt aſſeritur,* * quæ non inducunt confeſſionem partis *Caſſad. deciſ. 4. num. 1. & 8. de probat. & fuit ſæpiſſime dictum*; Dum verò dicitur, quod Illuſtriſſimus Marchio ſoluit intereſſe pro dd. ſcutis 19620. quod non erat debitum, & ideò eſt computandum in ſortem, de aliqua ſolutione non conſtat in actis, & ſi conſtaret non releuaret ad effectum, de quo agitur, quia cum non ſit clarum, quod illud intereſſe non debeatur, & D. Marchio iuraue-
5 rit illud ſoluere, intrat diſpoſitio * *l. debitores de iur. iur.*

Quantum attinet ad cedulam ſcut. 5380. non obſtat, quod fuerit ſoluta pro fructibus montis, & ſic non ceſſerit in cauſam ſortis,
6 quia cum Mons non poſſit extingui, * niſi ſolutis fructibus, & dubitaretur ad quem ſpectaret dicta ſolutio ſeci decretum facto verbo cum Sanctiſſimo, & partibus non reclamantibus, ſed potius acquieſcentibus, quod ex dicta cedula ſoluerentur fructus dictæ ratæ Montis ſcutorum 55. mill. cum declaratione per infraſcritta verba *Ita tamen, quod pro prædictis decretum non cenſeatur declaratum quod prædicta cedula ſit pro reſiduo, & pro integro pretio d. Datij reſtituendo quia potius ſit, & ſeruiat ad bonum computum eiuſdem pretij d. datij, niſi & donec per Rotam declaretur ſolutionem dd. fructuum d. ratæ Montis ſpectare ad Dominum Cardinalem, quo caſu dicta cedula, & ſumma in ea contenta cedant non in extinctionem partis pretij datij, ſed in extinctionem dd. fructuum dictæ ratæ Montis pro rata tamen fructuum ſoluendorum, & interim donec per Rotam fiat declaratio, ad quem ſolutio dd. fructuum ratæ Montis ſpectineat, vtraque pars, & eius iura in cæteris præter ſuperius expreſſa permaneant, & conſeruentur, & permanere, & conſeruari intelligantur in eo ſtatu, in quo erant ante præſens decretum, & reſtitutionem dictæ Cedulæ.*

Ex quibus cum appareat, quod non obſtante dicta conſignatione Cædulæ pro ſoluendis fructibus debeat tamen cenſeri pro extinctione Capitalis, donec per Rotam fuerit declaratum ſolutionem fructuum ſpectare ad D. Cardinalem, iſta cedula debet cedere in extinctionem ſortis, quia conditio reſolutiua qualis eſt
7 iſta præſupponit * Ius purum præexiſtere ſed reſolubile, quia reſolutione non facta, & ſic non declarato quod ſolutio fructuum ſpectat ad Dominum Cardinalem manet à toto principio purum, & ſic quod cedula cedat in extinctionem ſortis *l. proponebatur ff. de Caſtrenſ. pecul. Oldrad. conſ. 285. num. 8. verſ. in 2. Caſtr. conſ. 452. in principio lib. 1. Alex. conſ. 91. circa primum num. 5. verſ. ſed ſi in aliquo lib. 4.*

Non obſtat, quod non appareat totam cedulam fuiſſe ſolutam pro fructibus, quia quoad ſcut. 100. ſoluta Secretario pro mercede extractionis, viſum fuit DD. non computanda Domino Marchioni, ſed eſſe reficienda per D. Cardinalem, cum ipſe teneretur liberare Marchionem, quoad ſcuta 103. 80. remanentia Domino Cardinali dedit ordinem, vt ſoluantur Domino Marchioni. Reſiduum verò fuit ſolutum pro dd. fructibus, vt apparet ex computis datis.

ROMANA ADITIONIS HAEREDITATIS

Veneris 29. Nouembris 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Pro dote datur retentio, licet præceſſerit immiſſio nulla, & num. 3.*
2 *Dotis creditum probatur ex promiſſione iunctis confeſſionibus de recepto.*
4 *Creditor quando poſſit agere contra debitorem ſui debitoris.*

DECISIO DCCLXXIII.

Antonia pro ſua dote obtinuit immiſſionem in tota domo, quæ remanſit in hæreditate Iacobi Bolognoli, quæ cum fuerit reperta pro tribus partibus ſubiecta fideicommiſſo ad fauorem Ioannis Antonij filij dicti Iacobi placuit DD. *in alia deciſione in hac cauſa facta*, Ioannem Antonium eſſe reſtituendum quoad dd. tres partes rationibus, de quibus *in dicta deciſione* quæ non impugnabatur; Antoniæ au-
1 tem dari retentionem* pro quarta parte; Conſtat enim de credito dotis Antoniæ ex ipſa
2 promiſſione * iunctis confeſſionibus ſubſecutis de recepto *Afflict. deciſ. 402.* & propterea licet oppo-

opponerentur aliquæ nullitates, attamen illis
non obſtantibus, cum ex prædictis immiſſio
3 de nouo deberet dari, illa eſt confirmanda; *
Non agitur enim de danda retentione aduer-
ſus vim expulſiuam, ſed compulſoriam, vt
diſtinguit *Put. in deciſ. 177. num. 1. lib. 1. ſe-
cundum emendatam impreſſ. Verall. deciſ. 175.
par. 3. Aimon. conſ. 46. num. 7.*

Quia tamen Antonia egit contra bona Ia-
cobi Bolognoli ſub prætextu quod ipſæ eſſet
debitor Petroci Mariti dictæ Antoniæ ex
capite adminiſtrationis Tutelæ reſeruarunt
DD. particulariter videre: An conſtet de ali-
quo debito d. Iacobi, & quatenus ſic an con-
currant illa, de quibus per *Surd. in conſ. 4.* * vt
4 creditor poſſit agere contra debitorem debi-
toris, & an Ioannes Antonius, qui non eſt hæ-
res Patris poſſit ſe in hoc Iudicio opponere.

Et ita concluſum &c.

INTERAMNEN. LEGITIMARVM

Lunæ 2. Decembris 1613.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Legitima non debetur, quando omnia bona ſunt conſumpta per æs alienum.*

2 *Quod probatur per æſtimationem bonorum, & quantitatem debitorum.*

3 *Æſtimationes, quæ fiunt cum fiſco ſolent fieri groſſo modo.*

DECISIO DCCLXXIV.

QVantum ad legitimam debitam in bonis
Dianæ pars dabat manus. Quantum verò
ad legitimam debitam in bonis Scipionis dice-
batur illam non deberi, quia omnia eius bona
1 erant conſumpta * pro ſoluendo eius ære alie-
2 no, quod dicebatur ſatis probari, * attenta
æſtimatione facta cum Fiſco, & quantitate de-
bitorum ſolutorum: Attamen cum dicta æſti-
matio fuerit facta non citatis authoribus Vi-
ctoriæ, & cum etiam huiuſmodi æſtimationes
3 ſoleant fieri * groſſo modo, & ad effectum,
de quo agitur deber attendi veritas, DD. vo-
luerunt fieri nouam æſtimationem, & ita fuit
ordinatum &c.

BONONIEN. ALIMENTORVM

Mercurij 4. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Legatum alimentorum quando ſit tranſ-
miſſibile ad heredes.

SVMMARIVM.

1 *Quando certa res fuit aſſignata, vel legata pro alimentis non ſolum vſusfructus, ſed etiam proprietas acquiritur, & ad hæredes tranſmittitur; Secus vero ſi pro alimentis fuerit relicta, Amplia procedere tam in contractibus, quam in vltimis voluntatibus num. 5.*

2 *Cauſa de futuro, ſeu modus, qui apponitur in fauorem legatarij nunquam legatum coarctat.*

3 *Fideicommiſſum elicitur ex illis verbis* erit illa dos tua, libertorumque tuorum poſt mortem mariti.

4 *Fideicommiſſum non tantum verba faciunt, ſed etiam voluntas.*

6 *Valet argumentum ab vltimis voluntatibus ad contractus.*

7 *Si quantitas, ſeu res pro alimentis relicta non excedit valorem alimentorum eſt tranſmiſſibilis ad hæredes.*

8 *Taxatio ad formam* legis hæreditatū *remittitur arbitrio Iudicis.*

9 *Legato fundo pro alimentis poſt mortem reſtituitur. limit. num. 7. & 11.*

10 *Patruis non prohibetur relinquere Nepotibus ſpurijs id, quod eis placet.*

DECISIO DCCLXXV.

DVbitaui an creditum emptum Domino Co-
miti Aloiſio debeat eſſe ad eius vitam tan-
tum, vel etiam tranſmiſſibile ad eius hæredes,
& Domini cauſa bis propoſita, matureque diſ-
cuſſa cenſuerunt eſſe tranſmiſſibile ad hæredes,
moti ex duplici ratione; et primo, quia iſtud
creditum perindè habetur in Ciuitate Bono-
niæ, prout habetur in Vrbe loca montium non
vacabilia, vt ex fide, quæ data fuit, & eſt res
notoria, vnde cum iſtud creditum fuerit datum
1 Comiti Aloyſio * pro alimentis intrat diſpoſi-
tio *l. 4. ff. de alim. & cibar. Legat.* in qua patro-
na quædam libertis prædia Liberij, & Victua-
rij nomine legauerat, ſtatuitque Modeſtinus
non vſumfructum prædiorum, ſed proprieta-
tem plenam libertis relictam videri ad eorum-
que hæredes tranſmitti, magna enim eſt diffe-
rentia inter dictum caſum, & cum alimenta
leguntur, & pro alimentis prædium relinquitur,
quia iſto caſu videntur ſolum alimenta relicta
pro fructibus prædiorum vt in caſu *l. Lutius, &
l. 2. ff. eodem*, cum vero legatario prædia pro
alimentis, & in hoc caſu aſſignatur creditum
quaſi diceret loca montium pro alimentis, eo
caſu proprietas relinquitur, vt in *dicta l. 4.* cau-
2 ſa enim de futuro, ſeu modus, * qui apponitur
in fauorem legatari, numquam legatum coar-
ctat. *l. Titio §. 2. ff. de Condit. & demonſtrat. l. 2.
§. Titio 10. donauit l. 3. ff. de donat. & clariùs Ca-
ſtr. in l. cum hi §. ſi vni num 2. ff. de transferat.
cauſ. num. 3. & hanc opinionem contra Oldrad. te-
net Bart. in d. l. 4. num. 2. qui reſpondet omnibus
obiectionibus in contrarium adductis, & præcipuè
Textui in l. Titia §. fin. ff. de legat. 2.* in qua le-
gatum eiſdem verbis conceptum non tranſ-
mittitur ad hæredes ea ſolum ratione, quia in
dicto

Digitized by Google

dicto Legato hæc verba oppoſita erant *erit etiã
illa Dos tua libertorumque tuorum poſt mortem*
3 *Mariti*, ex quibus verbis * Modeſtinus elicit
fideicommiſſum licet expreſſa verba deficerent
quoniam non erat nominatim rogatus Mari-
tus, vt reſtitueret filiæ, ſed voluntas mulieris
non deficiebat, neque fideicommiſſum, non
4 tantum verba faciunt, * ſed etiam nuda vo-
luntas *l. generaliter* ●*erſ. non enim verba tamen
ff. de fideic. liber.* Imo diſpoſitio *d. l. Titia §. fi-
nali* retorqueri poteſt, quia ideò non tranſmit-
titur ad Cohæredes fundus ille legatus non,
quod proprietas ad maritum his verbis non
eſſet translata, ſed vigore taciti fideicommiſſi,
& idem quod dicit *Bart. in d. l. 4. repetit Bald. in
l. cum hi §. ſi vni paulo ante num. 2. & Caſtr. nu. 2.
de tranſact. Couar ſuper 4. ſecunda parte c. 8. §. 6.
num. 15. verſ. quibus ſuffragatur Thomas feracius
cautel. 2. ſub num. 2. in fin. & hanc eſſe Commu-
nem opinionem dicit Paul. de Monte Pico in l. Ti-
tia Teſtamento §. Titia num. 92. ff. de legat. 2.*

Neque obſtat, quod prædicta procedunt
in vltimis voluntatibus nos autem verſamur in
contractibus, quia fuit reſponſum; quod nul-
5 la in hoc caſu poteſt aſſignari differentia * in-
ter contractus, & vltimam voluntatem *per text.
in l. donationes §. ſpecies ff. de donat. ita in punct.
reſpondit Bart. in d. l. 4. in princ. nu. 6. ff. de alim.
legat.* valet enim argumentum ab vltimis vo-
6 luntatibs * ad contractus *l. pactum inter hered.
ff. de pact. vbi Bart. num. 1. Alex. in l. ita ſtipula-
tus la grande num. 31. ff. de verb. oblig. Abb. con-
ſil. 10. num. 10. Surd. conſ. 235. num. 2. vol. 2.*

Secunda ratio deciſ. fuit, quia creditum em-
ptum fuit prætio 23. mill. quæ quantitas
7 cum non excedat valorem alimentorum, * quę
in ſingulos annos præſtari deberent iuxtà ta-
xationem de qua *in l. hæreditatem ff. ad legem
falcid.* propterea dictum creditum eſt tranſmi-
ſibile ad hæredes, *Bald. conſ. 448. num. 5. lib. 1.
Couar. ſuper 4. par. 2. cap. 8. §. 6. num. 15. in fin.
Diaz. ad lupum in cap. per veſtras §. 23. fol. 354.
de donat. inter vir, & vxor Menoch. de arbitr.
caſ. 170. num. 25. & 26. vbi de magis comm.
lib. 2. centur. 2. Turret. conſ. 31. num. 27. & fuit
reſolutum coram me in Cauſa Romana reſtitutionis
dotis 21. Maij 1612.*

Quod autem quantitas dicti crediti non ex-
cederet modum alimentorum, quæ per ſingu-
los annos deberentur iuxta taxationem de qua
in *d. l. hæreditatum* ſatis patet ex ætate Comi-
tis Aloyſij cum non excederet 20. annos, ex o-
pulentiſſimo patrimonio huius familiæ nobi-
liſſimæ, & ex quo ſorori dicti Comitis Aloy-
ſij fuit data eadem quantitas, nempè ſcutorum
3. mill. quæ ad rationem quinque pro cen-
tenario correſpondet dicto credito redditus
ſcutorum 150. & ita debet arbitrari bonus Iu-
8 dex * cuius Religioni hæc taxatio relinquitur
*Couar. d. p. 2. c. 8. §. 6. num. 7. Molin. de primog.
Hiſp. lib. 2. cap. 13. num. 55. in fine verſ. circa
quod, & fuit dictum in alleg. cauſa Romana Do-
tis coram me.*

Nec obſtat, quod ſi legatur fundus pro ali-
9 mentis poſt mortem reſtituitur * ex latè con-
geſtis per *Surd. de alim. tit. 5. quæſt. 7. nu. 1.* quia
ſi attendatur primum motiuum deciſionis iſtud
obiectum non obſtat, quia non verſamur in
fundo relicto à Patre, ſed in credito dato à
Patruis, quia non prohibentur relinquere ne-
10 potibus * quantumuis ſpurijs id, quod ſibi
placuerit *gloſſ. in auth. quibus modis natural. effi-
ciantur legit. in verbo participium, quam commu-
niter approbari dixit Rot. in cauſa Vrbeuetana Ca-
ſtrorum 4. Maij 1582. coram bo. me. Card. Blan-
chetto relata inter impreſſ. ſub num. 170. num. 4.
p. 2. Roland. conſ. 87. num. 23. lib. 3.* & propterea
in hoc caſu ſufficit, quod voluerint dari credi-
tum, non autem fructus ex eo prouenientes: ſi
verò attendatur ſecundum fundamentum de-
ciſionis pariter dictum obiectum non obſtat,
11 quia non procedit, * quando fundus non ex-
cedit quantitatem alimentorum, quæ in ſingu-
los annos deberentur, vt ſupra probatum eſt.

Et ita ex vtroque capite fuit reſolutum cre-
ditum, de quo agitur, eſſe tranſmiſſibile ad
hæredes.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 24. Nouembris
1614.*

IANVEN. PECVNIARIA.

Mercurij 4. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Reuocatur mandatum A. C. attenta nulli-
tate, quia proceſſit ad executionem ſen-
tentiæ latæ extra ſtatum; & iniuſtitia.
quia non conſtat de ſolutione dotis pro
cuius reſtitutione illud relaxauit.

SVMMARIVM.

1 *A. C. vigore ſuarum facultatum non poteſt pro-
cedere ad executionem ſententiæ latæ extra ſta-
tum.*

2 *Sicuti etiam nec vti Iudex requiſitus in iuris ſub-
ſidium ſine litteris eius, qui tulit ſententiam.*

3 *Confeſſio dotis receptæ facta per maritum abſque
præcedenti promiſſione non probat ſolutionem in
præiudicium creditorum.*

4 *Amplia maximè quando adeſt ſuſpicio ob vergen-
tiam viri ad inopiam.*

5 *Limita quando concurrunt adminicula.*

6 *Partitæ productæ poſt decretum relaxationis man-
dati, & extractæ abſque partis citatione, &
compulſoria non releuant.*

DECISIO DCCLXXVI.

DOmini cenſuerunt decretum A. C. eſſe re-
uocandum tam ex capite nullitatis, quam
iniuſtitiæ; ex capite nullitatis cum proceſſerit
1 ad executionem ſententiæ latæ * extra ſtatum
Eccleſiaſticum, quod non poterat facere vigo-
re ſuarum facultatum, hoc enim in illis non
2 legitur, nec etiam vti Iudex requiſitus * in
iuris

eſſet iuridica, & citato fuerit reproducta ſolum
veneris 12. eiuſdem menſis, & 10. die lata ſen-
tentia, attamen hoc ſufficit, quia cum cau-
ſa eſſet commiſſaria prima dies iuridica erat
dies veneris *Modern. in prax. A. C. lib. 1. c. 51.*
num. 5.

Præſens deciſio fuit reuocata die 5. Martij 1635. poſtquam fuerat confirmata die 31. Ian. antecedentis.

ROMANA SALVIANI.

Lunæ 9. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Executiuè contra tertium poſſeſſorem ad fauorem mulieris pro dote agi non poteſt, quãdo obligatio Cameralis fuit vulnerata; vel non conſtat pro qua quantitate ſit facienda executio; vel bona deliberata fuerunt ipſi tertio citata muliere. Exceptio redditionis rationis, quãdo impediat reſtitutionem dotis.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non parit effectum contra tertium poſſeſſorem.*

2 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 85. *locum habet etiã contra tertios poſſeſſores.*

3 *Huiuſmodi Statutum an ſit deciſorium, vel ordinatorium dubitatur.*

4 *Executiue vigore obligationis Cameralis vulneratæ agi non poteſt.*

5 *Sicuti licuit vni parti appellare, ita & alteri licere debet.*

6 *Cauſa ſemel effecta appellabilis ſemper durat appellabilis.*

7 *Valor bonorum, quæ mulier declarauit velle retinere pro ſua dote attendi debet de tempore eiuſdem declarationis.*

8 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 151. *non habet locum in declaratione facta per mulierem, quod velit conſequi ſuam dotem ſuper certis bonis.*

9 *Mulier non poteſt conſequi ſuam dotem ſuper bonis deliberatis tertio ipſa citata pro ſuo intereſſe.*

10 *Quandò agitur ad reſtitutionem dotis non poteſt opponi exceptio redditionis rationis.*

11 *Limita quando plures redditus peruenerunt ad manus mulieris.*

DECISIO DCCLXXVIII.

Dvbitaui, an inſtrumentũm dotale D. Lauræ
eſſet exequendum contra charterias hodiè
poſſeſſas per Quintilium tertium poſſeſſorem,
& Rota cenſuit negatiuè reſpondendum, quia
aut prætenditur exequutio vigore obligationis
1 Cameralis, & illa non parit effectum * contra
tertium poſſeſſorem *Galleſ. de oblig. Camer. p.*
2. in 1. part. form. 9. q. 2. num. 3. aut vigore *ſtat.*
Vrbis c. 85. lib. 1. de execut. inſtrum. dotalium
2 quod habet locum * etiam contra tertios poſ-
ſeſſores, & dubium eſt, an illud ſtatutum ſit
3 deciſorium, vel ordinarorium tantum * licet
enim *Moder. in prax. A. C. lib. 2. c. 35. num. 13.*
teneat eſſe deciſorium, tamen de iure hoc ſæpe
fuit dubitatum.

Sed ſiue petatur executio vigore obligatio-
nis Cameralis; ſiue vigore ſtatuti dicta exequu-
tio eſt deneganda vltra prædicta ex pluribus,
4 & primo quia via executiua fuit vulnerata *
per ſeutentiam A. C., cum pronunciauerit con-
tra illam, & ideò procedendum eſt ordinariè;
5 ſicuti enim licuit Lauræ appellare, * ita licet
Quintilio, cum paritas in Iudicijs ſit ſeruan-
da, & proptereà cauſa ſemel effecta appella-
6 bilis * ſemper durat appellabilis, *vt fuit in pun-*
cto reſolutum in Cauſa Romana Cenſus 27. Iunij
1580. coram bo. me. Epiſcopo Lauretano relata
ſub num. 132. par. 2. & in Cauſa Anconitana Aſ-
ſecurationis coram me.

Secundò quia non conſtat pro qua quanti-
tate ſit facienda executio, licet enim fuerit
promiſſa dos ſcut. 5000., attamen cum inter
alia adſit cenſus ſcut. 1500. datus in dotem, &
quicquid dicendum ſit; An fuerit datus pro
fundo dotali, Laura poſt mortem viri declara-
uit illum velle retinere pro dote vna cum mo-
bilibus contentis in inuentario, de quibus eſ-
ſet videndum, ad quam ſummam aſcenderent
7 de tempore, * quo Laura declarauit velle reti-
nere; non poſſet enim ei ſuffragari æſtimatio
longe poſtea facta, quia cum agatur de re, quæ
vſu conſumitur de præſenti non infertur de
præterito; vltra quod nec periti fuerunt con-
cordes.

Neque obſtat, quod in iſta declaratione
non fuerint ſeruata forma *Statuti Vrbis cap. 151.*
8 *lib. 1.* * quia cum per electionem ipſa Laura
fuerit conſecuta id, vel partem, quod ſibi de-
bebatur non proptereà fit, quod fuerit ſecuta
alienatio refutatio, & multo minus pactum
de non petendo quietantias, ſeu donationes,
de quibus ſtatutum loquitur, *vt fuit dictum in*
Cauſa Romana; ſeu Ciuitatis Caſtelli Cenſus 26.
Iunij 1595. coram Illuſtriſſ. Card. Mantica.

Tertiò quia iſtæ cartheriæ fuerunt ſubhaſta-
9 tæ, & deliberatæ ad fauorem Quintilij * citata
Laura pro ſuo intereſſe, quæ non appellauit,
ideò ſibi præiudicauit, & iuri pignoris cenſe-
tur renunciaſſe *l. ſæpè ff. de reiud. vbi Alex. nu.*
85. qui de communi & fuit dictum in Cauſa Ro-
mana Saluiani 5. Nouembris 1607. coram Illu-
ſtriſſ. D. meo Card. Lancellotto.

Quartò quia licet verum ſit, quod quando
agitur ad reſtitutionem dotis non poſſit oppo-
10 ni exceptio * redditionis rationis tutelæ *Ne-*
guſ. de pignor. in primo membr. quinta partis n. 36.
& ſeqq. Sarnen. dec. 64. alias 65. lib. 1. A. A. dec.
640. lib. 3. & fuit dictum in cauſa Romana Sal-
uiani interdicti de Columna 29. Nouembris 1599.
coram Illuſtriſſ. Domino Cardinali Lancellotto, &
in alia Romana tutela 17. Februarij 1603. coram
bo. me. Cardinali Seraphino reprobata opinione
Soccini Iun. in conſ. 180. lib. 2. alias conſ. 126. l. 1.
Attamen iſta regula non procedit, quando

11 plures redditus peruenerunt ad manus * mu-
lieris, quia tunc præſumitur ſatisfacta, & ideò,
in iſto caſu poteſt opponi exceptio compenſa-
tionis *Rolan. conſ. 17. per tot lib. 4 Afflict. dec.
13. nu. 16. & 18. & ita in puncto fuit reſolutum
in dicta Cauſa Romana Saluiani de Columna coram
Illuſtriſſ. Lancellotto, in qua ita declarantur deciſ.
in Cauſa Romana de Beuilacqua 13. Ma. 1591.
coram Orano, & in alia Cauſa Romana admini-
ſtrationis tutelæ 2. Aprilis 1590. coram bo.me. Pe-
nia.*

VERCELLEN. CANONICATVS.

Mercurij 11. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Vacatio quando dicatur conſumpta per prouiſionem Apoſtolicam.

SVMMARIVM.

1 *Per prouiſionem Papæ quamuis poſſeſſio capta nō ſit conſumitur vacatio. Decl. num. 3.*

2 *Per ſolam collationem acquiritur ius in re, & prælatio in beneficio.*

4 *Gratia* in forma dignum *ante illius executionem non cauſat ius in re, ſed ad rem.*

5 *Mandatum de prouidendo, prout nec alius titulus habilis de futuro cauſat ius in re.*

6 *Cardinalis* Pamphilius *fuit Rotæ inſignis Auditor.*

DECISIO DCCLXXIX.

VAcauit Archipresbyteratus Eccleſiæ Vercellen. & vnus ex Canonicatibus eiuſdem Eccleſiæ per obitum Octauij Annigradi Protonotarij, & quoad Canonicatum, de quo agitur, de eo fuit per ſedem Apoſtolicam, tanquam de reſſeruato prouiſus Marcus Antonius de Ferrarijs; Capitulū verò prouidit Petrum de Herieda poſſeſſione ſubſecuta, introductaq; lite *coram me* dictus Ferrarius aſſecutus fuit alium Canonicatum: vnde Franciſcus Hieronymus Cagnolus obtinuit ſubrogationem ad ius ipſius Ferrarij, nec non ad ius, & poſſeſſionem prædicti Octauij: vnde die 8. Nouembris præteriti dubitani, an dicto Cagnolo eſſet danda Immiſſio, & tunc Domini pro faciliori reſolutione ſuper dubio immiſſionis ordinarunt, quòd videretur particulariter, an ſit conſumpta vacatio per obitum Octauij per prouiſionem Apoſtolicam Marci Antonij, & ſupradicta die 11. Decembris affirmatiuè fuit reſolutum,
1 quia per prouiſionem Papæ, * quamuis poſ-
ſeſſio capta non fuerit conſumitur vacatio,
prout euenit in caſu iſto, quia Ferrarius ha-
buit prouiſionem à Papa, non tamen adeptus
fuit poſſeſſionem, quia per ſolam collationem
2 acquiritur ius in re, * & præfertur in benefi-
cio, licet poſſeſſio non capiatur, *Rot. dec. 24.
de preben. in antiq. Simonct. de reſſeruat. q. 55.
num. 1. & ſeqq. Caſſad. dec. 4. num. 2. & ſeqq. de
cauſ. poſſ. & propr.. Put. dec. 142. num. 2. lib. 2.
iuxt. emend. impreſſ. Gomez, in regul. de Trien-
nal. q. 30. num. 2. & 3.*

Et prædicta dixerunt Domini cum præſup-
poſito, quod gratia in forma dignum, quam
obtinuit Ferrarius fuerit executioni demanda-
3 ta, * & ſic per executorem facta Collatio,
quia tunc conſumitur vacatio *Sarnen. in reg. de
triennali quaſt. 30. num. 3. verſ. & iſta*, quæ dicta
ſunt, alias enim ſecus eſſet dicendum, quia
gratia in forma dignum ante illius executio-
4 nem * non cauſat ius in re, ſed ad rem, vt per
*Sarnen. in leg. de iur. quæ non toll. quaſt. 1. num. 33.
in fin. verſ. & ita procedunt, & num. 34.* vbi quod
5 neque mandatum de prouidendo, * neque
alius titulus habilis de futuro cauſat ius in re,
& in terminis gratiæ in forma dignum eſt *de-
ciſio Egidij 593. incipit concluſio*, quod gratia,
vt patet in princ. Ibi *gratia facta de certo benefi-
cio per modum mandati de prouidendo ſi habilis re-
perietur*, & eſt alia *deciſio in cauſa Burgen. Ca-
nonicatus 28. Aprilis 1597. coram be. me. Cardi-
nali Pamphilio, qui nuper noſtri ordinis fuit Audi-
6 tor. inſignis*, * *& repetit Modern. Gloſ. regul. 8.
gloſſ. 15. §. 2. num. 56.*

NICIEN. NVLLITATIS

Mercurij 11. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Quæ requirantur ad hoc vt res dicatur ſolita locari. Remiſſoria ſpoliatori quandò concedatur.

SVMMARIVM.

1 *Conductor poſſidet Domino.*

2 *Ad hoc dicatur probatum rem eſſe ſolitam locari requiritur vel vna locatio ſolemnis vel duo effectum ſortitæ ſpatio 40. annorum.*

3 *Remiſſoria non datur ſpoliatori ad confouendum ſe in ſpolio.*

4 *Contrarium, quod imo aliquando fuerit concessa.*

5 *Declara hanc vltimam opinionem procedere concurrente maximo fumo, & prævia appoſitione ſequeſtri.*

6 *Remiſſoria non datur ad probandum per teſtes id quod poteſt probari per ſcripturas.*

DECISIO DCCLXXX.

PLacuit DD. *deciſio in hac cauſa facta ſub die 1. Iulij præteriti* rationibus deductibus in ea, quibus non obſtat, dum dicitur non conſtare de primo extremo, quia contrarium viſum fuit verius ex deductis in *deciſione*; licet enim enuncietur iſtud Territorium fuiſſe alijs antea conceſſum, qui de preſenti illud tenent, & tenuerunt per ſex annos, nam iſta enunciatiua

loqui-

loquitur de locatione, non autem de emphiteuſi, & ideo ſuſtinetur probatio primi extre- 1 mi, quia conductor poſſidet Domino * *l. interdum §. fin. & l. re pignor. ff. de acq. poſſeſſ. gloſ. & DD. in l. ſi de fundo C. locat.*

Dum verò ſecundo dicitur, quod iſtud prædium erat ſolitum locari, & ideo non erat opus alia ſolemnitate hoc non probatur, quia 2 requiritur, aut vna locatio ſolemnis, * aut duæ effectum ſortitæ ſpatio 40. annorum *Iaſ. conſ. 155. num. 14. & 15. lib. 2. Alex. conſ. 9. num. 6. lib. 4. Dec. conſ. 142. num. 5. Clar. in §. feudum quæſt. 13. num 4.* de quibus nihil apparet.

Dum vero ſecundo dicebatur, quod danda erat remiſſoria adhuc probandum, fuit dictum hoc eſſe extra dubium, & vlterius conſideran- 3 dum, quod regulariter non datur ſpoliatori* ad confouendum ſe in Spolio *Caſſad. deciſ. 2. &* 4 *3. de dilat.* & licet aliquando fuerit data, * vt per *Caſſad. deciſ. 4. num. 1. verſ. ſæpè tamen eodem tit. de dilat. & dixit Rota in cauſa melenitanæ præcedentiæ coram Ioanne Paulo relata lib. 3. pa. 3. ſub num. 1013.* Hoc tamen eſt verum concur- 5 rente maximo fumo * *Put. qui ita intelligit deciſionem Caſſad. deciſ. 212. num. 2. lib. 1. ſecundum emendatam impreſſionem*, & meis temporibus aliquando Rota concurrente fumo conceſſit remiſſoriam ad excuſandum ſpolium, appoſito tamen ſequeſtro, & ita fuit ſeruatum in cauſa *Bononien. Spolij 2. Aprilis 1501. coram bo. me. Card. Pamphilio, & in alia Bonon. Prioratus 17. Aprilis 1606. coram bo. me. litta*, de quo fumo adhuc in caſu iſto non fuit doctum, vt patet ex ſuperius deductis.

Vlterius conſiderabatur, quod non datur 6 remiſſoria ad probandum per Teſtes, * quod poteſt probari per ſcripturas, vt ſæpè fuit dictum; hic autem videtur poſſe probari per ſcripturas, quod res ſit ſolita locari. Hæc autem, quæ ſic annotantur circa remmiſſoriam fuerunt dicta per modum diſcurſus, vt partes videant in quibus conſiſtat difficultas, ſi verò remiſſoria debuerit concedi, vel ne, ſi opus erit videbitur &c.

ROMANA DOMVS

Lunæ 16. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Renunciatio ampliſſimis verbis concepta reſtringitur ad ea, ſuper quibus fuit facta tranſactio. Renunciatio iuri de futuro quomodo intelligatur.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactionem fuiſſe factam ſuper portione tranſigentis tantum ex quibus verbis deducatur.*
2 *Promiſſio de nihil petendo, ſeù renunciatio quamuis ampliſſimis verbis concepta reſtringitur ad ea, ſuper quibus facta fuit tranſactio & num. 6.*
Pars II.
3 *Renunciatio iuri de futuro eſt intelligenda ex cauſa de præſenti. limita num. 4.*
5 *Renuncians qui ſe obligauit de euictione an poſſit prætendere portionem renunciatam.*

DECISIO DCCLXXXI.

Domus, de qua agitur fuit conceſſa Alphonſo vti Patri, & Adminiſtratori Bartholomei, videlicet ad tertiam generationem incipiendo à Bartholomeo nato, & alios ſi quos maſculos naſci contingat &c. & eorum filijs, & nepotibus maſculis, & in diffectum maſculorum pro fœminis, & in defectum generationis ad nominationem, vt quantum opus ſit ſupplendo generationi, ſupradicti poſſint nominare ſucceſſorem, ſeù Succeſſores. Et propterea cum ex maſculis ſupereſſent vltimo loco tantum Ioannes, & lucas, & dictus Ioannes obierit ſine filijs, ſuperſtite luca res videtur clara, quod lucas ſit compræhenſus in ſtipulatione de maſculis natis, ſiuè naſcituris facta in dicta conceſſione.

Tota difficultas igitur videtur conſiſtere, an obſtet tranſactio facta inter lucam, & Ioannem, quam obſtare *cenſuit Rota 18. Maij 1612.* quoad vtramque portionem ſilicèt Ioannis, & lucæ, à qua tamen *deciſione* hodie quoad portionem Ioannis Rota receſſit, mota ea ratione, quia ceſſio facta per Lucam in dicta tranſactione de bonis, ſiuè liberis, ſiuè emphiteo- 1 ticis non compræhendit niſi partem d. lucæ, * vt patet ex lectura dictæ tranſactionis, tam in naratiua ibi *obtulerit integram portionem dd. ſuorum bonorum &c.* & in diſpoſitiua Ibi. *totam, & integram portionem ſupradictorum & aliorum quorumcumque bonorum* &c. & Ibi. *hæc autem &c. quia in recompenſam, & pro pretio dictæ ſuæ medietatis* &c. & Ibi. *& promiſit d. ſuam portionem bonorum.*

Neque obſtat, quod in dicta tranſactione Lucas promittat nihil petere à Ioanne, & Virginia occaſione Dotis maternæ, & adminiſtrationis, & alias quomodolibet ex quocumque iure de præſenti competenti, ſiuè etiam ſuperueniente, & competituro, nec eos moleſtare ſuper bonis, & hæreditatibus prædictis; Quia fuit reſponſum, quod hæc promiſſio eſt ſubor- 2 dinata, * & limitata ad partem ipſius Ioannis, vt ſupra ceſſam, pro qua abſoluit Ioannem, & Virginiam in ampliſſima forma, & non fuit cogitatum de cedendo iure ex cauſa de futuro ſuper portione Ioannis benè *Abb. in conſ. 114. num. 3. & 4. lib. 2. vbi liberatio facta cum verbis ampliſſimis quacumque ratione, & cauſa, vel titulo non extenditur vltra ea, ſuper quibus fuit facta Natt. conſ. 546. num. 14. Surd. deciſ. 217. n. 5 & 6. cum ſeqq. & benè num. 15. vbi quod verborum vniuerſalitas non ſufficit, quando certa cauſa eſt expreſſa*, & eſt Communis concluſio, quod 3 renunciatio iuri de futuro * eſt intelligenda ex cauſa de præſenti *Bart. in l. qui Roma §. Duo fratres num. 19. de verb. oblig. cuius opinionem dicit communem idem Alex. & Iaſon. num. 69. Idem Alex. conſ. 21. num. 4. lib. 5. & Rip. in l. 1. nu. 26. & Ibi Dec. num. 32. C. de pact. [illegible] Corb. l. de*

iur. emphit. tit. de cau. priu. ob remune. num. 18. vſque ad 26.

Minus etiam facit, quod cum Domus, de
qua agitur ex nulla alia cauſa, quam ex Suc-
4 ceſſione Ioannis * poteſt ad Lucam ſpectare, re-
ounciatio iuri de futuro per neceſſe compræ-
hendit iſtam ſucceſſionem *Surd. conſ. 562. n. 6. Menoch. conſ. 6. num.* 15. *lib.* 2. quia fuit reſpon-
ſum, quod dubium erat: An etiam ſtante di-
cta renunciatione ampliſſima eueniente obitu
Ioannis, Lucas poſſet prætendere portionem
5 renunciatam * licet fuiſſet obligatus de eui-
ctione *ex trad. per Ioſephum Ludouicum deciſ. Lucana* 29. *num.* 68. & propterea ad tollendam
extenſionem renunciationis ſufficit, quod præ-
6 dicta verba ampliſſima * ad ius de futuro po-
ſſint aliquo modo etiam colorato verificari
quoad portionem ipſius Lucæ ceſſam, itaut
non debeant extendi ad portionem ipſius Io-
annis *l. cum de indebito in princ. ff. de probat.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI

Luna 16. Decembris 1613.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Frater tenetur reſtituere partem pretij recepti ex re communi alteri fratri.*

2 *In taxatione arborum plantatarum habenda eſt ratio ſolummodo expenſarum plantationis.*

3 *Arbores efficiuntur eius, cuius eſt poſſeſſio.*

DECISIO DCCLXXXII.

Dubitaui an partitæ ſcut. 791. & ſcut. 131. 25. & 170. & ſcut. 165. debeant ammoueri ex calculo; quoad primas duas partitas, quarum prima continet pretium certorum animalium, ſecunda prætium vnius poſſeſſionis venditæ per Pacificum, viſum fuit eſſe amouendas à calculo pro medietate, & ſic pro medietate tamen computandas in legitimam. Pacifici, illa enim erant bona communia inter ipſum Pacificum, & Vincentium, & propterea non potuit præiudicare ipſi Vincentio in ſua parte,
1 quinimò illi ſemper tenetur reſtituere * partem
pretij recepti *l. 1. & l. portionem C. de comm. rer. alien.*

Quantum verò attinet ad tertiam partitam viſum fuit eſſe amouendam in totū à calculo, quatenus conſtet de dote.

Quantùm vero attinet ad quartam partitā
de arboribus plantatis à Pacifico viſum fuit
circa illam habendam eſſe ſolum rationem ex-
2 penſarum in plantatione, * quia cum radices
3 fixerint efficiuntur illius, * cuius eſt poſſeſſio
§. ſi Titius Inſt. de rer. diuiſ. l. quintus Mutius ff. de act. empt. non propterea tamen dici poteſt, quod non debeantur expenſæ in plantatione vt colligitur *ex dicto §. ſi Titius verſ. Cæterum.*

PARMEN. DATII LONGAE PADI.

Luna 16. Decembris 1613.

Nec Argumento.

Nec Summario indiget.

DECISIO DCCLXXXIII.

Dubitaui an ſolutio fructuum Montis Baronū pro rata ſcut. 55. m. ſpectaret ad Illuſtriſſimum Dominum Marchionem Sancti Secundi, vel potiùs ad Illuſtriſſimum Dominum Cardinalem; DD. ommiſſa hac quæſtione quæ pendet ab eo, an venditio fuerit nulla vſque ab initio, reſtrinxerunt difficultatē ad ſummam ſcutorum 4351. 75. quæ fuerant ſoluta ex cedula ſcutorum 5380. per Illuſtriſſimum Dominum Cardinalem ad computum prætij datij, quæ quidem cedula fuit reſtituta vigore decreti Illuſtriſſimo Domino Cardinali ad effectum ſoluendi depoſitario Montis, vel alteri fructus ratæ Montis duc. 55. m. hactenùs decurſos, & non ſolutos, & in futurum vſque ad diem actualis extinctionis dictæ ratæ Montis decurrendos, vt infra quinque dies fieri poſſit extractio locorum, & ſolutio ſortis principalis d. ratæ Montis, & liberatio Domini Marchionis per eum in dicta aceollatione facta, ita tamen, quod per hoc decretum non cenſeretur declaratum, quod prædicta cedula eiuſque ſumma eſſet pro reſiduo, & pro integro prætio d. datij reſtituendas; Quia potiùs eſſet, & inſeruiet ad bonum computum eiuſdem prætij, & datij niſi, & donec per Rotā declaratum fuerit, ſolutionem DD. fructuum ſpectare ad Dominum Cardinalem.

Et ſolutionem huius ſummæ duc. 4351. 25. ad effectum decreti prædicti Rota cenſuit ſpectare ad Illuſtriſſimum Dominum Cardinalem, habita tamen ratione fructus datij pro rata, quos Illuſtriſſimus Dominus Marchio percepit; Nàm cum iſti ſint fructus maturati à die motæ litis, cum idem Dominus Marchio eſſet paratus reſtituere datium vna cum fructibus, per conſequens Illuſtriſſimus D. Cardinalis tenebatur ſaltim à die motæ litis* ad omnia onera locorum Montium, quæ ſoluenda loco partis prætij datij Illuſtriſſimus D. Marchio ſuſceperat.

Non obſtat, quod Illuſtriſſimus D. Cardinalis non ſit condemnatus ad reſtitutionem iſtorum fructuum, quia hoc dubium fuit diſputatū, vt videretur, an ſolutio fructuum locorum Mōtium ſpectaret ad Dominum Cardinalem; An ad Dominum Marchionem ad effectum decreti prædicti, vt ſilicèt cognoſceretur, an D. Marchio habuerit integrum prætium datij, quod ſoluerat Domino Cardinali, itaut eſſet, vel non eſſet in totum paritum mandato Rotali.

CAR-

CARTAGINEN. FRVCTVVM.

Veneris 20. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Diſtributiones quotidianæ non reſidenti quando debeantur.

SVMMARIVM.

1 *Non reſidenti non debentur diſtributiones,*
2 Statutum Cartagineſe *diſponit, quod non reſidenti non debeantur diſtributiones quotidianæ.*
3 *Non reſidenti impedito facto Capituli debentur diſtributiones.*
4 *Limita quando Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi reſidentiam.*
5 *Capitulum tenetur conſeruare diſtributiones illius, qui non reſedit.*
6 *Limita quando illas conſumpſit bona fide.*
7 Rot. in Salamantina Cenſurarum prima Iunij 1594 coram Pacen. *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO DCCLXXXIV.

NOn controuertabatur, quod non reſidenti
1 nõ debeantur diſtributiones quotidianæ *
vt *in c. 1. de Clericis non reſiden. in 6.* maximè
2 attenta diſpoſitione *Statuti Cartaginen.* * ſed di-
cebatur hanc Regulam non habere locum in
caſu iſto, in quo Rector Caxa fuit impeditus
3 facto Capituli * vt non reſideret *Put. deciſ. 373.
lib. 1. ſecundum nouam impreſſionem Mohed. dec. 6.
de preben. & fuit reſolutum in cauſa Salamantina
cenſuratum prima Iunij 1594. coram bo. me. Epi-
ſcopo Pacen.*

Hoc tamen non obſtante Rota contrarium
cenſuit, & ſic reſpondit, ſententias Rotales eſſe
confirmandas ea ratione, quia Capitulum ha-
4 buit iuſtam cauſam denegandi reſidentiam *,
cum penderet lis inter Caxam, & Valdenen-
ſum, & Rota valdè dubitauit de poſſeſſione
Caxæ, & ſæpe de ea fuit diſputatum, tandem ex
nouis probationibus fuit data manutentio, &
propterea bene potuit etiam Capitulum dubi-
tare, itant veniat excuſandus, vt poſt multos
DD. quos allegat dixit Rota in cauſa *Oxen.
Canonicatus & prebenda 4. Martij 1575. coram
bo. me. Epiſcopo Oriolen. relata dec. 77. num. 1. p. 1.*

Non obſtat, quod Capitulum tenebatur cõ-
ſeruare dd. diſtributiones, * vt dicitur *in alle-*
5 *gata cauſa Salamantina,* quia cum Capitulum il-
las conſumpſerit bona fide, * vt patet ex præ-
6 dictis, quia iuſtè fuit denegata reſidentia Caxæ
non tenetur ad illarum reſtitutionem *Oltrad.
conſ. 16. num. 2. Accoramb. deciſ. 38. Put. dec. 169.
ante fin. lib. 1. ſecundum nou impreſſ.* conſerua-
tio autem tunc eſt neceſſaria, * quando Capitu-
7 lum eſt in mala fide, & in his terminis * loqui-
tur *deciſio in cauſa Salamantina corã bo. me. Pacen.*

Ex quibus, & aliis bene deductis *in deciſione Illuſtriſſimi Domini mei Cardinalis Lancellotti, & Domini Pirouani* fuit reſolutum ſententias Rotales eſſe confirmandas &c.

MARIANEN. ET ALERIEN. VNIONIS.

Veneris 20. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Vnio probatur ex litteris, quæ non ſunt iuſtificandæ, quando per longum tempus habuerunt effectum.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vnitum non vacat, nec poteſt impetrari.*
2 *Vnio Eccleſiarum probatur ex litteris vnionis.*
3 *Poteſtas Papæ eſt ampliſſima.*
4 *Littera Apoſtolica vnionis non ſunt iuſtificandæ, quãdo vnio per longum tempus habuit effectum.*

DECISIO DCCLXXXV.

DVbitaui an cõſtaret de vnione Eccleſiæ San-
ctæ Suſanæ ad fauorem Ven. Monaſterii
Chartuſiæ Piſarum in caſu de quo agitur, qui
eſt, vt aſſerta impetratio facta per Antonium
Simeonem non ſuſtineatur, beneficium enim
1 vnitum non vacat, * nec impetrari poteſt *Fe-
deric. conſ. 200. num. 2. Oldrad. conſ. 257. num. 5.
in fin. Pariſ. conſ. 30. num. 10. lib. 4. Sarnen. de
triennali q. 8. num. 2. verſ. quod autem Rebuff. de
vnion. nu. 13. & fuit reſolutum in cauſa Vrgellen.
cappellania 28. Iunij. 1606. coram Reuerendiſſimo
Lugdunen.*

Et Domini affirmatiuè reſponderunt; affe-
runtur enim litteræ vnionis fel. record. Pauli
2 III. *, In quibus inter alias expreſsè reperitur
vnita Eccleſia, de qua agitur, quæ litteræ pro-
bant ipſam vnionem *Caccialup. de vnion. art. 7.*
3 *in princ.* Poteſtas enim Papæ eſt ampliſſima, *
vt in his terminis dicit *Caccialup. vbi ſupra art.
3. in princ. Petr. de Peruſ. eodem tract. c. 4. n. 1.
verſ. de primo Guidop. conſ. 134. num. 3. & 4.*

Neque releuat, quod literæ vnionis non ſint
iuſtificatæ, quia cum quoad Eccleſiam, de qua
4 agitur per longum tempus vnio habuerit ef-
fectum, * vt patet ex prouiſionibus Cappella-
norum tamquam de vnito, quæ habuerunt ef-
fectum cum vnus poſt obitum alterius fuerit
prouiſus *Oldrad. conſ. 229. num. 2.* ex eis præſu-
mitur iuſtificatio, vn in *cauſa Lucana Decanatus
21. Maij 1578. coram Clemente VIII. relata ſub
num. 534. par. 1. & in puncto fuit reſolutum in
cauſa Eugubina beneficij S. Petri 13. Iunii 1593.
& 23. Aprilis 1596. coram bo. me. Card. Pam-
philio.*

Et ita concluſum vna tantum parte infor-
mante &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 22. Iunij 1615.

THEATINA IVRISDICTIONIS SANCTI IOANNIS IN VENERE.

Veneris 20. *Decembris* 1613.

ARGVMENTVM.

Manutentio in quaſi poſeſſione viſitandi Epiſcopo quando concedatur. Quaſi poſeſſio viſitandi quando dicatur probata. Interpretatio *Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 9. de reformat.*

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet fundatam intentionem circa ius viſitandi, dùm beneficium eſt in ſua Diœceſi.*
2 *Manutentio debetur Epiſcopo, vt poſſit viſitare beneficium poſitum intra fines ſuæ Diœceſis.*
3 *Poſeſſio Prælati anteceſſoris ſuffragatur ſucceſſori.*
4 *Manutentio datur poſeſſori de tempore litis motæ.*
5 *Aſſiſtentia iuris operatur, quod ex poſeſſione Epiſcopi viſitandi ex vna parte acquiratur poſeſſio quo ad totum.*
6 *Limita quando aſſiſtentia iuris eſt offuſcata ex poſeſſione alterius.*
7 *Ad acquirendam poſeſſionem in incorporalibus in præiudicium alicuius requiritur illius ſcientia, & patientia.*
8 *Ius viſitandi Abbatiam, quæ ſit nullius Diœceſis ſpectat ad Epiſcopum viciniorem.*
9 *Si eſt in aliqua Diœceſi ſpectat ad Ordinarium in cuius eſt locus nullius.*
Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 9. de reformat. *interpretatio num. 9.*

DECISIO DCCLXXXVI.

CVm Abbatia, de qua agitur ſit intra fines Diœceſis Theatinæ iuxtà reſolutiones factas,
1 * dubitari non poteſt, quin Reuerendiſſimus D. Archiepiſcopus Theatinus habeat intentionem fundatam nedùm ex diſpoſitione Iuris communis *c. cum Venerabilis, & c. de Xenodochijs de relig. domib. cum alijs per Verall. deciſ. 306. lib. 1.* ſed etiam ex diſpoſitione *Sacroſancti Concil. Tridentini Seſſ. 7. cap. 8. de reform. & ſeſſ. 21. cap. 8. pariter de reform.* etiã quod eſſet nullius, vt *in puncto Concil. ſeſſ. 24. cap. 9. eodem tit.* vt infrà dicetur. Vndè ex iſta aſſiſtentia Iuris cum agatur de vi-
2 ſitatione nõ poteſt denegari manutentio * Reuerendiſſimo Domino Archiepiſcopo ad effectum, vt poſſit viſitari huiuſmodi Abbatiam, vt *in cap. cum perſonæ de priuileg. in 6.* & ceſſat omnis difficultas ex actuali poſſeſſione, quæ licèt Anteceſſorum moderni Archiepiſcopi, tamen etiam ei ſuffragatur, cum notiſſimum ſit, quòd
3 poſſeſſio Prælati * anteceſſoris iuuat ſucceſſorem *Rot. deciſ. 1. de reſtit. ſpol. in nou. Guidop. deciſ.* 629. *& fuit in puncto reſolutum in cauſa Montis Regalis Iuriſdictionis 6. Aprilis.* 1601. *coram me*, quapropter intrat etiam alia concluſio, quod poſſeſſori de tempore litis motæ datur manu-
4 tentio * *§. hodie inſtit. de interd.*

Non obſtat, quod non doceatur de poſſeſſione viſitandi omnia membra Abbatiæ; Nàm hoc non refert, Tùm quia ſufficit Reuerendiſſimo Theatino aſſiſtentia Iuris communis ad hunc effectum, vt ſuprà dictum eſt; Tùm etiam,
5 quia prædicta aſſiſtentia operatur, * quod ex poſſeſſione viſitandi ex vna parte fuerit acquiſita poſſeſſio quoad totam Abbatiam, cum magis attendatur cauſa actus, quam exercitium. *Bald. in l. 1. num. 24. verſ. tu die C. de eman. liber. Aymon. conſ. 75. num. 5. Surd. conſ. 429. num. 42 & ſeqq. & fuit pluries reſolutum.*

Non obſtat, quod aſsiſtentia Iuris commu-
6 nis non operatur, quãdo eſt offuſcata * ex poſſeſsione alterius partis *ex deductis in Cauſa Mõtis Regalis Iuriſdictionis coram bo. me. Penia*; quia vltra quod in caſu iſto adeſt actualis poſſeſsio Reuerendiſsimi Theatini, ſuper qua coram diuerſis Iudicibus obtinuit manutentionem, poſſeſsio Reuerendiſsimi Lancianen. non eſt habẽda in conſideratione, quia licet anterior, tamen fuit clandeſtina, & turbatiua, reclamante Abbate, & ſine ſcientia, & pacientia Reuerendiſsimi Theatini, quæ requirebatur ad acquirendam
7 poſſeſsionem * in ipſius præiudicium in iſtis incorporalibus *Put. deciſ. 269. num. 3. lib. 1. in nou.*

Neque etiã obſtat, quod Abbatia ſit nullius Diœceſis, & ideò Ius viſitandi ſpectat ad Reue-
8 rendiſsimum Lancianen. * tanquam viciniorem ex diſpoſitione *Sac. Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 9. de reformat.*

Quia huic motiuo reſpondetur (quidquid dicendum ſit, An ſit nullius) quod aut eſt attẽdenda, quaſi poſſeſsio Reuerendiſsimi Theatini, & ceſſat omnis difficultas, quia iſtud obiectum reſpicit petitorium, aut eſt attendenda aſsiſtẽtia iuris, & pariter iſtud obiectum non ſufficit, nàm *Concilium* diſponit, quod vicinior viſitet loca nullius Diœceſis, ſi verò locus nullius ſit
9 in aliqua Diœceſi Congregatio Illuſtriſsimorum Interpretum cenſuit ſpectare ad Ordinarium in cuius eſt locus nullius, Et ita interpretatum fuit *Concil. Trid.* vt in copia declarationis.

Ex quibus tàm ex aſſiſtentia Iuris cõmunis, quam ex quaſi poſſeſsione reſolutum fuit, Reuerendiſsimo Archiepiſcopo dandam eſſe manutentionem, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Martij 1614.

AVENIONEN. BONORVM.

Veneris 10. *Ianuarij* 1614.

ARGVMENTVM.

Sequeſtri appoſitio quando dicatur attentata.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum appoſitum à Iudice à quo pendente appellatione eſt attentatum.*

2 *Sequeſtrum appoſitum poſt inhibitionem Rotalem eſt attentatum.*

3 *Limita quando fuit appoſitum ad inſtantiam Procuratoris, & inhibitio non fuit intimata Iudici, qui illud appoſuit, ſed tantum parti.*

4 *Contrarium quando conſtat de aliquali ratificatione principalis.*

5 *Sequeſtrum, quod non poteſt reuocari per viam attentatorum, poteſt tamen reuocari per viam nullitatis.*

DECISIO DCCLXXXVII.

DVbitaui, An ſequeſtrum eſſet attentatum, ita vt veniret reuocandam, & Domini affirmatiuè reſoluerunt, primo quia cum fuerit aſſignata prouiſionalis ſc.600. pro vno anno, quæ per ſententia fuit extenſa ad annos futuros vſque ad ſententiam, & cum etiam fuerit lata ſententia ſuper negotio principali, à quibus ſententijs fuit appellatum, non potuit Iudex à quo pendente appellatione aliquid in-
1 nouare * abſque vitio atentatorum, & ſic ſequeſtrum remanet attentatum *c. non ſolum de appell. in* 6. & quamuis dici poſſet, quod Baronius acceptauit ſententiam ſuper negotio principa'i; attamen fuit ad effectum diuiſionis bonorum iuxta tenorem ſententiæ, à qua Pertuſus appellauit, & in omnem euentum ſufficit ad effectum attentatorum, quod ſequeſtrum fuerit appoſitum poſt appellationem interpoſitam à ſententia extenſiua prouiſionalis, quia ipſum ſequeſtrum tangit negotium prouiſionalis, non autem principale.

Secundo ſequeſtrum eſt attentatum, quia
2 appoſitum poſt. inhibitionem Rotalem, *
quæ ſemper eſt timenda, & cauſar attentata
Lancell. de attentat. poſt inhibit. Rotalem cap. 20.
part. 2. *ampliat.* 10. *Rot. deciſ.* 26. *de appell. in*
antiq. & licèt inhibitio non fuerit Iudici, ſed
3 Parti intimata, * qui proceſſit ad appoſitio-
nem ſequeſtri ad Inſtantiam Procuratoris Per-
tuſi, qui abſque ſpeciali mandato non potuit
præiudicare Domino vt in his terminis dicit
Verall. deciſ. 53. *part.* 1. *in princ.* tamen ſecus
4 eſt, quando de aliquali ratificatione conſtat, *
proùt ex multis videtur conſtare in caſu iſto,
tunc enim gæſta à Procuratore poſſunt reuoca-
ri per viā attentatorum *Verall. vbi ſupra n* 2. *&*
ſeqq. & ceſſat omnis difficultas, quia cum ef-
fectus dubij ſit, vt ſequeſtrum debeat reuoca-
5 ri per viam attentatorum * ſaltim poſſit reuo-
cari per viam nullitatis, ne Dominus inhibitus
reportet ex perſona Procuratoris, quod ex ſua
reportare minime poteſt.

Ex quibus conclusum pro reuocatione ſequeſtri.

Præſens deciſio fuit in parte confirmata die 3. *Martij ſequentis.*

ROMANA ARCHIVII.

Lunæ 13. *Ianuarij* 1614.

ARGVMENTVM.

Diſputatur, an Appaltator vltra ſummam conuentam teneatur ad annua ſcuta 300. iuxta formam præcedentis inſtrumenti appaltus, & negatiuè reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Contractus licitationis per extinctionem candelæ cenſetur perfectus per oblationem factam.*
Limita, quando facta fuit oblatio per cedulam Secretam num. 4.

2 *Quando in inſtrumento appaltus adeſt pactum* che nella ſomma delli ſcudi . . . . ſiano compreſi tutti li pagamenti, che s'hanno da fare ſecondo alli capitoli vecchi *Appaltator non poteſt cogi ad aliam ſummam præter expreſſam.*

3 *Verba* in tutto *appoſita in cedula bancaria denotant, quod pro omnibus ſoluitur.*

5 *Inſtrumentum continet in ſe contractum, & contractus dicitur contentus in in inſtrumento.*

6 *Verba generalia ſunt generaliter intelligenda. Ampl. num.* 8.

7 *Qui omne dicit nihil excludit.*

9 *Ex caſu diſſimili non inducitur interpretatio.*

DECISIO DCCLXXXVIII.

ITerum propoſui dubium, an Domini Appaltatores tenerentur ad ſcut. 300. annua vltra aliā ſummam annuorum ſcutorum 28350. & pro affirmatiua videbatur facere. quia inter capitula, quibus huiuſmodi affictus fiebat, & ad quæ ædictum factum ſuper locatione ſe refert, primum cōtineat, quod affictuarius vltra oblationem ab ipſo fiendam teneatur quolibet anno ſoluere Archiuio ſcut. 300 & in Inſtrumento tunc facto 13. Iulii fuerit hoc capitulum de verbo ad verbum inſertum, & in caſu deliberationis, & candelæ fuerit concluſum affictum pro annuis ſcutis 28350. cum pactis, & capitulis, & ſub his verbis videatur etiam comprehenſum dictum primum capitulum, itaut
non videatur perfectus, * vt in his terminis eſt
1 doctrina *Bartol. in l. licitatio num.* 4. *ff. de publican. & in l. ſi tempora num.* 4. *C. de fid. Inſtr. & iur. Iuſt. Fiſc. lib.* 10.

Prædictis tamen non obſtantibus Domini non receſſerunt ab alia *deciſ.* negatiuè enim reſoluerunt ſcilicet Appaltatores non teneri ad dicta ſcuta 300. annua ex *cap.* 26. quod eſt capitulum nonum & vltimum, in quo continetur, *che nella ſomma delli ſcudi* 28350. *ſiano compreſi tutti li pagamenti, che ſi hanno da fare ſecondo alli capitoli vecchi compreſi nella ſomma dell'appalto, e nelli capitoli particolari, che ſono in detto Inſtromento.* Vnde cum contractus ex conuentione
partium legem accipiant, videtur dicendum, *
2 quod partes voluerint etiam dd. ſcuta 300.

com-

Digitized by Google

compræhendi in ſumma oblata ſcut. 28350.
iuxt. conſ. Dec. 463. num. 1. in alia poſitione allegatum & iſtæ intellectus ſuadetur ex cedula
bancaria data ſolum pro dd. ſcutis 28350. in
qua adſunt hæc verba *in tutto*, quæ denotant *
3 quod pro omnibus ſoluebatur dicta ſumma;
Adeſt etiam obſeruantia ſubſecuta, quia vltra
dictam ſummam nihil aliud fuit petitum.

Non obſtat, quod contractus fuit perfectus
in actu ipſius deliberationis *ex doctrina Bartoli
ſupra allegata*, & ideò eſt attendenda dicta deli-
4 beratio, quia hoc eſt verum, ſed non applicatur
ad præſentem caſum, quia fuit oblata cedula
ſecreta oblationis;* Inſtrumentum enim conti-
5 net in ſe contractum; * contractus verò dicitur
contentus in Inſtrumento *Bald. conſ. 175. nu. 1.
& 2 lib. 1. Alex. conſ. 44. in fin. lib. 7.*

Minus etiam facit, quod dictum capitulum
vltimum eſt intelligendum de alijs ſolutioni-
bus, non autem de dicta ſolutione ſcut. 300,
maximè cum & in præcedenti appaltu fuerint
ſoluta dd. ſcut. 300. non obſtante ſimili capi-
tulo, quia iſta reſponſio ſapit diuinationem;
nàm cum verba ſint generalia, generaliter ſunt
6 intelligenda * *l. 1. §. generaliter, ff. de legat. præ-
ſtan.* quia qui omne dicit nihil excludit * *l. ſi
7 quis ff. de pecul. legat. l. ſi cui ſeruo omnes ff. de
leg. 1.* maximè, cum non adſit vlla ratio, ex qua
8 dicta generalitas debeat reſtringi * *Bellam. cõſ.
33. col. 4 verſ. 2. concluſio*, quod autem in præ-
cedenti appaltu fuerint ſoluta dd. ſcuta 300.
non obſtante dicto capitulo non probatur, ſed
veritas eſt, quod tunc gabella fuit locata pro
ſcut. 27100. quæ per Chirographum Papæ
fuerunt reducta in ſcut. 24500. quia fuit pro-
hibitum appaltatoribus taxare dolia vini ad
certam quantitatem, pront per Populum eis
fuerat conceſſum, & poſtmodum ad tollendas
lites, quæ inter Populum, & Appaltatores po-
terant oriri fuit facta conuentio inter eos me-
diante Inſtumẽto, in quo appaltatores ſe obli-
garunt ſoluere ſcut. 500. Officialibus, inter quę
continentur ſcut. 300. pro Archiuio, & ſic in
totum ſoluere ſcuta 25. m. Vndè cum iſtæ ſit
9 caſus diſſimilis à locatione, de qua agitur* non
poteſt ex eo aliqua deduci interpretatio *ad
l. Papinianus. ff. de minor.*

Non obſtat, quod in Inſtrumento locationis
dicatur, quod Gabella locatur pro ſcutis
28340. ac ſub pactis, modis formis, & conditio-
nibus latius expreſſis in capitulis inter ipſas
partes formatis, & firmatis, & ab vtraque par-
te irrenocabiliter complendis, & obſeruandis
&c. quia iſta conuentio non alterat *cap. 26.*
nàm ſi per illud ſunt modificata alia capitula,
vt ſupra oſtenſum eſt, iſta conuentio operatur,
vt *cap. 26.* ſint ſeruandum, & ſic quod ſcut. 300.
annua non ſit ſoluenda Archiuio, ſed quod cõ-
putentur in ſumma ſcut. 28340.

FIRMANA ALTARIS.

Mercurij 25. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Commiſſa cauſa ſanationis nullitatis mandati ob non ſeruationem quatuor terminorum ad docendum de appellatione conſtito de bono iure arbitrio Rotæ; attento bono iure reſultante ex validitate vnionis, quæ licet fuerit facta per Epiſcopum de beneficio libero ad beneficium Iuris patronatus, attamèn ob lapsũ 30. ann. cum obſeruãtia, quod facit præſumere beneplacitum Apoſtolicum pro ea reſoluitur, & ſic pro ſanatione.

SVMMARIVM.

1 *Relaxatio mandati vigore ſententiæ eſt nulla ſi nõ præceſſerunt quatuor termini ad docendum de appellatione.*

2 *Arbitrium operatur, vt relicto vtroque extremo rigoroſo ſeruetur æquitas.*

3 *Quatuor termini ad docendum de appellatione ad alium effectum non ſeruantur, niſi vt pars deducat iura ſua.*

4 *Beneplacitum Apoſtolicum præſumitur ex obſeruantia 30. ann. & num. 6.*

5 *Amplia etiam ſi non fuerit reſeruatum ſecundum communem opinionem.*

DECISIO DCCLXXXIX.

CVm ſententia tranſitum fecerit in iudicatum
ob non interpoſitam appellationem non ali-
ter ſeruatis quatuor terminis * ad docendum
1 de appellatione eiuſque legitima proſecutione
de quibus per *veſtr. in prax. lib. 8. c. vlt. num. 8,*
fuit proceſſum ad relaxationem mandati, & ſic
nullitèr, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Sancti
Thomæ 10. Nouembris 1603. coram me*: Atta-
men cũ Sanctiſſimus Dominus ſanauerit iſtam
nullitatem arbitrio Rotæ conſtito de bono iure
Domini fuerunt concordes, quod ſi conſtat de
bono Iure, intret quoque arbitrium ad ſanan-
dam prædictã nullitatem; Arbitrium enim ope-
2 ratur, * vt relicto vtroque extremo rigoroſo
ſeruetur æquitas *Bald. in conſ. 177. num. 4. lib. 1.*
quæ maximè in caſu iſto intrat, quia non doce-
tur de aliqua appellatione, & dd. quatuor ter-
mini ad alium effectum non ſeruantur * niſi, vt
3 pars deducat iura ſua; In caſu autẽ iſto quoad
appellationem nihil docetur, quoad bonum ius
Sanctiſſimus mandauit partem audiri; Immò
noluit arbitrium operari, niſi conſtito de bono
Iure. Vnde pars non poteſt de aliquo conquæri.

Quantum verò attinet ad bonum Ius, cum
agatur de vnione facta per Epiſcopum de bene-
ficio libero ad beneficium Iuris patronatus ob-
ſeruata vltra 30. annos, ex qua obſeruãtia præ-
præſumitur beneplacitum Apoſtolicum, vt in
deciſionibus in hac cauſa factis, videbatur con-
ſtare de bono iure; Obſeruantia enim 30. an-
4 norum* facit præſumere beneplacitum Apoſto-
licum *Anchar. conſ. 136. Alex. in l. qui in aliena
num. 11. ff. de acq. hær. & conſ. 17. num. 8. lib. 4. &
conſ. 179. num. 9. lib. 7. cum alijs.*

Ne-

Digitized by Google

Neque eſt verum, quod beneplacitum Apo-
ſtolicum non poteſt præſumi, ex quo non fuit
reſeruatum, quia licèt aliqui hoc voluerint; ta-
5 mèn communis eſt in contrarium * vt per *Fa-
lin. in c. Albericus num. 4. in fin. verſ. ſi autem in In-
ſtrumento de teſtibus & fuit reſolutum in cauſa Ro-
mana Caſalis* Longheze 28. *Iunij, & 2. Aprilis, &
21. Maij 1593. & 23, Martij 1594. coram bo. me.
Cardinali Seraphino Put. dec. 355. num. 7. lib. 2. ſe-
cundum nouam impreſſionem.*

Minùs etiam facit, quod Rota admittit iſtam
vnionem fuiſſe factam ſine cauſa, & ideò licet
Papa poſſit vnire ſine cauſa; attamèn requiritur
cærta ſcientia: Hic autem ex præſumpto be-
neplacito Apoſtolico inducerentur plures præ-
ſumptiones ſi præſemeretur confirmatio ex cer-
ta ſcientia: nam fuit reſponſum, quod cum hic
adſit obſeruatio 30. annorum operatur, * quod
6 præſumatur interueniſſe beneplacitum Apoſto-
licũ, & tale, quale ſufficiat pro validitate actus,
aliàs deſtrueretur concluſio, quod curſus 30.
annorum cum obſeruantia faciat præſumere be-
neplacitum Apoſtolicum.

Denique non obſtat, quod iura, ſuper quibus ſunt fundatæ deciſiones non ſunt in forma probanti, quia originalia fuerunt ſemper oſtenſa, prout & hodie & delata ad Rotam, vt ſubijcerentur occulis Dominorum.

An autem ſtante prædicta vnione iuspatronatus remaneat ex priuilegio, itaut cenſeri debeat reuocatum per Regulam Adriani, vel per *Concil. Trid.*. licet de hoc fuerit aliquid doctũ in deciſionibus in hac cauſa factis, tamen reſeruarent Domini, vt particulariter de eo videatur.

PERVSINA BONORVM.

Mercurij 15. Ianuarij 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 Ægidianæ *non eſt locus, quando ſententia eſt nulla, vel notoriè iniuſta.*

2 *Immiſſio data legitimato in feudo Eccleſiæ eſt notoriè iniuſta.*

3 *Sententia, quæ pro parte non ſuſtinetur, corruit in totum.*

DECISIO DCCXC.

Domini dixerunt non eſſe locum Ægidianæ,
illi enim minimè locus eſt, * quando ſenten-
tia eſt nulla, vel notoriè iniuſta, *vt fuit reſolutum
1 in cauſa Bononien. attentatorum 24. Octobris 1588.
coram Illuſtriſſimo Mãtica, & in cauſa Imolen. Sal-
uiani 30. Octobris 1600. coram Illuſtriſſimo Lan-
cellotto, & alias ſæpiùs*; Hic autem ex actis con-
ſtat, ſententiam eſſe notoriè iniuſtam, quia con-
ceditur inter alia Immiſſio Franciſco legitima-
to in Caſtro Ancognolæ, * quod eſt feudale Ec-
2 cleſiæ, vt apparet ex inueſtitura Bonifacij IX. cõ-
tra Conſtitutionem fæl. record. Pij V.

Non obſtat, quod fuit conceſſa immiſſio
3 etiam in bonis allodialibus, quia ſententia
non ſuſtinetur, * quoad allodialia ratione
complicationis, vt per *Bald. in conſ.* 141. *incipit
præmiſſis verbis num. 7. lib. 1.* per quem ita in
puncto alias reſpondit *Rot. vt per Put. dec. 6. de
AEgidiana.*

FOROLIVIEN. EMPHITEVSIS.

Mercurij 24. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

An intret arbitrium pro ſanatione ſententiæ nullę ex defectu citationis. Cętera ex Sũmario patent.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla etiam poſt confirmationem poteſt impugnari, niſi ſententia confirmans tranſiuerit in iudicatum.*

2 *Clauſula apposita in prima commiſſione cenſentur apposita in alijs.*

3 *Sententia eſt nulla, quando Iudex pronunciat prout in cedula, quæ in actis tunc non fuit exhibita.*

4 *Sententia non eget ſubſcriptione.*

5 *Sententia nulla ex defectu citationis eſt inſanabilis, itaut nec intret arbitrium pro illius ſanatione, quia citatio reſpicit deffenſionem*

6 *Limita, quando cauſa eſt inſtructa, ſed vide ibi.*

7 *Arbitrium eſt intelligendum prout de iure, licet remittat de rigore iuris.*

8 *Arbitrium non poteſt ſupplere vnum ex eſſentialibus iudicij.*

DECISIO DCCXCI.

Placuit DD. concluſio firmata *in hac deciſione
prima Iulij ſuperioris anni*, ſcilicet quod ſentẽ-
tia nulla poſſit impugnari * etiam poſt confir-
1 mationem, niſi ſententia confirmans tranſitum
fecerit in iudicatum, & vltra *allegatos in dicta de-
ciſione alleg. Gabr. in conſil. 49. num. 1. lib. 1. qui
plures alios allegat.*

Et quamuis pars acquieuerit prædictæ con-
cluſioni, dicebat tamen, quod commiſſa non
fuerat cauſa nullitatis, quod non placuit Domi-
nis, nàm licet in mea commiſſione non legatur,
legitur tamèn in commiſſinne dirrecta D. de
Grandis, à quo fuit auuocata cauſa, & mihi cõ-
miſſa, & hoc ſufficit, cum clauſulæ appoſitæ * in
2 prima commiſſione cenſeantur appoſitæ in alijs
Ægid. dec. 41. Caſſador. dec. 8. num. 5. de reſcript.

Quod verò ſententia fuerit nulla ſatis patet,
quia Epiſcopus pronũciauit, prout in cedula die
3 8. Ianuarij 1607. * & tunc nullam exibuit ce-
dulam, quod patet, quia deputauit Vicarium ad
aperiendam cedulam, qui nedum non aperuit

Digitized by Google

cedulam die 12. Maij 1608. cum nulla eſſet in
actis, ſed tunc ipſæ tulit ſententiam, quod patet,
quia ipſæ Vicarius appoſuit hæc verba *lata ſub
die 8. Ianuarij 1608. per Dominum Epiſcopum*,
quæ verba ſatis demonſtrant, quod tunc nulla
fuit exhibita cedula, quia aliud non fuiſſet opus
dicta atteſtatione, & ſic aut dicẽdum eſt, Epiſco-
pum tuliſſe ſententiam ſub die 8. Ianuarij, &
huic ſententiæ obſtaret promulgatio in die pro-
lationis; aut eſt attendenda ſententia Vicarij
prout verè attendi debet, & obſtat deffectus ci-
tationis ad ſententiam.

Non obſtat quod ſenreutia non egeret ſub-
4 ſcriptione, * vt per *Verall. dec. 139. lib. 3.* quia
hoc motiuum non facit ad propoſitum; non di-
citur enim, quod ſententia Epiſcopi fuerit nul
la, ex quo non fuit ſubſcripta, ſed ex quo tunc
non fuit lata.

Ex quibus dixerunt DD., non intrare arbi-
trium ſanãdi nullitatem ex deffectu citationis *,
5 quia reſpicit defenſionem, & quamuis in hac
propoſitione replicaretur, concluſionem nõ ha-
6 bere locum, * quando cauſa eſt inſtructa, vt per
*Natt. in clem. ſæpè §. & quia num. 96. de verb. ſi-
gnific. Soccin. in l. ſi quis arbitratu num. 30. verſ.
hinc eſt ff. de verb. oblig vbi quod citatio ad
ſententiam eſt ſolemnitas Iuris Ciuilis*; quia
quicquid ſit de hac concluſione, hic non proba-
tur, quod cauſa eſſet inſtructa, & ideò benè ſub-
ſtituit reſponſio deciſionis, & in omnem euentũ
ſufficit, quod iudicium non haberet ſua eſſen-
tialia, prout eſt citatio ad ſententiam, vt per
Natt. loc. præd. num. 97. itaut non intraret arbi-
trium proſananda nullitate ex deffectu citatio-
7 nis ad ſententiam, quod licet remittat de iuris
rigore, * eſt tamen intelligendum, prout de iure.
Hic autem deberet ſupplere vnum ex eſſentiali-
8 bus iudicij. * nempè citario, quod non eſt admit-
tendum.

Ex quibus DD. putarunt non eſſe receden-
dum à prædicta *deciſione facta ſub die prima Iulij
ſuperioris anni &c.*

ABVLNEN. DECIMARVM.

Lunæ 27. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Eccleſia debet manuteneri in poſſeſſione decimarum tam maiorum, quam minutarum, non obſtante quod ex aduerſo allegetur priuilegium exemptionis.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia debet manuteneri in quaſi poſſeſſione decimarum tam maiorum, quam minutarum etiam contra Monaſterium, ad quod terræ peruenerunt.*

2 *In continuatione poſſeſſionis metitur ius ex parte poſſeſſoris, non ex eo, contra quem poſſidetur.*

3 *Monaſterium, & Fratres quoad decimas hortorum habent priuilegium exemptionis in corpore iuris.*

4 *Monaſterium, ſiuè Fratres, ad quos prædia tranſierunt cum graui onere ſolutionis decimarum non obſtante priuilegio dubium eſt an ſint exempti.*

5 *Priuilegium exemptionis à decimis debet diſcuti etiam in iudicio poſſeſſorio. Contrarium num 7.*

6 Guidobon. deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat. *aliàs* deciſ. 115. incipiente Antonius Pacheco *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO DCCXCII.

DOmini dixerunt eſſe parendum mandato de
manutenendo non ſolum quoad decimas
maiores, verum etiam quoad minutas, vide-
licet hortorum, nutrimentorum, animalium,
& ſimilium, cum enim Eccleſia eſſet in iſta
quaſi poſſeſſione antequam Terræ peruenirent
1 ad Monaſterium in ea debet manuteneri * etiã
contra Monaſterium, cum in continuatione
2 poſſeſſionis metimur ius ex parte poſſeſſoris, *
& non ab eo, contra quem poſſidetur *iuxt. dec.
Guidop. qua ad hoc ſemper ſolet allegari 629.
Gig. de penſ. quæſt. 47 num. 10. verſic. quinto ſcien-
dum, & fuit pluries reſolutum.*

Non obſtat, quod fratres quoad Decimas
hortatur habent priuilegium in corpore iuris
3 clauſum, * *vt in c. ex parte de decimus c. 2. de
Eccleſ. ædifican. S. Anton. par. 2. ſumm. tit. 4. c. 2.
§. 4. de decimis Rebuff. de decim. quæſt. 5. num. 21.*
quia iſtud priuilegium eſt examinandum in
petitorio, & videndum, an intret, & An mo-
naſterium habeat omnia requiſita, vt eo vti
poſſit maxime cum poſſeſſiones grauo onere
4 ſolutionis decimarum ad illos tranſierint, *
quo caſu eſt dubium, an ſint exempti à ſolutio-
ne dd. decimarum, vt dicit *gloſ. in d. cap. ex
parte il primo de decimis in verb. laborum ſuorum
verſ. niſi pacto & dicit text. in c. vltimo §. Cæte-
rum ijdem eodem tit. in* 6. de quo in petitorio
agendum eſt.

Minus etiam facit, quod priuilegium de-
5 beat etiam diſcuti in iudicio poſſeſſorio, * vt
*eſt deciſ. Guidob. 21. de reſt. ſpol. alias deciſ. 115.
incip. Antonius Pacheio*, quia caſus ſunt longè
diuerſi; Nam in caſu illius deciſionis agebatur
6 ſpolio * contra Monaſterium quod allegabat
non ſpoliaſſe ſtantibus Priuilegijs, & Rotæ
placuit reſponſio, & ideo ordinauit, quod diſ-
cuterentur priuilegia, & ita fuit iudicatum, &
etiam iu cauſa *Rectocen. decimarum 4. Februarij
1608. coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* & ratio
eſt, quia ſpolium pendet à priuilegijs, &
ideò prius de illis cognoſcendum eſt, ſicut
cognoſcitur prius de poſſeſſione, quam de
attentatis, quando ab illa penderent atten-
tata *Capic. deciſione 72. & 209. num. 4.
Lancell. de attent. parte 3. & 24. quæſt. 19.*
7 ſed in caſu iſto ſecùs eſt dicendum, * quia ma-
nutentio non pendèt à priuilegijs, ſed à poſ-
ſeſſione, in qua Eccleſia exiſtebat cum ante-
riore, & propterea ad effectum manutentionis
non ſunt diſcutienda priuilegia.

PAM-

Digitized by Google

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE GVEMBE.

Lunæ 27. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Falſitas mandati procuræ ex quibus probetur. Concurſus in Iurepatronatus quando fieri debeat.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatio facta cum mandato falſo eſt nulla.*
2 *Falſitas inducit nullitatem.*
3 *Falſitas in mandato inducit defectum conſenſus mandantis.*
4 *Mandati ſalſitas probatur ex eo, quod in eo fuit appoſitum id, quod non fuit dictum à mandante.*
5 *Inſtrumentum mandati rogatum à Notario, qui alias fuit condemnatus pro falſitatibus præſumitur falſum.*
6. *Concurſus non debet fieri in beneficio Iuriſpatronatus, ſed ſufficit, quod præſentatus ſit idoneus.*
7 *Limita, quando ſunt plures præſentati, & n. 12.*
8 *Præſentatio eius, qui eſt magis idoneus eſt præferenda.*
9 *Quando plures præſentati ad iuſpatronatus ſunt pares in votis, tunc Ordinarius habet optionem.*
10 *Prout etiam quando Patronus cumulando ſecundum præſentat.*
11 *Patronus non poteſt recedere à prima nominatione.*
13 *Concurſus in iurepatronatus fieri debet, licet præſentati non ſint pares in votis, quando is, qui habet maiorem partem vocum ſe facit parem ſubyciendo ſe examini.*
14 *Præſentatus à maiori parte poteſt ſubijciendo ſe examini cedere liti, & cauſæ, quæ poſſet oriri ſuper maiori parte votorum.*

DECISIO DCCXCIII.

DOmini reſoluerunt præſentationem Ioannis
eſſe præferendam præſentationi Michaelis,
licet ipſæ Michael videatur præſentatus à ma-
iori parte, & hoc ex dupplici ratione; Primo
quia præſentatio Michaelis fuit facta cum mã-
1 dato falſo, * & conſequenter nullo, cum
2 falſitas inducat nullitatem* *l. Paulus ff. de verb.
ſignific. Bald. in l. ſi quis teſtibus num. 4. ad fin. C.
de teſtib.* & iſta falſitas in mandato inducit de-
3 fectum conſenſus * mandantis *Bald. in l. falſus
num. 3. C. de iur. Vant. de nullit. ex defectu man-
dati num. 60.*

Falſitas autem mandati ex eo probatur,
4 quia mandatum fuit reſtrictum * ad nominan-
dum naturalem, ſeù otiundum ex illo loco,
prout erat Michael, & tamen iſta reſtrictiua
minimè fuit appoſita per Patronos, vt pro-
bant Teſtes, qui interfuerunt Inſtrumento,
quorum ſex ſunt de dantibus mandatum
c. 3. loco de probat. & confirmatur ex mala
5 qualitate Notarij,* qui aliàs fuit condemnatus
pro falſitatibus *Gramm. conſ. Ciuil. 66. num. 35.*
*Menoch. de præſumpt. lib. 5. præſumpt. lib. 5. præ-
ſumpt. 22. num. 24.* & adminiculatur etiam ex
mala qualitate ipſius Michaelis, qui etiam
auſus eſt promittere magnam quantitatem pe-
cuniarum pro obtinenda præſentatione, & ex
confeſſione extraiudiciali ipſius Michaelis.

Secundo principaliter dicebatur, præſenta-
tionem Ioannis eſſe præferendam, quia licet
verum ſit, quod in beneficio de iurepatronatus
6 non debeat fieri concurſus, * ſed ſufficit, quod
præſentatus ſit idoneus *c. 3. vbi gloſ. in verb.
maioribus & Hoſtien. num. 6. de Iurepatronatus,*
7 tamen ſi plures ſunt præſentati, * tunc eſt fa-
ciendus concurſus, & admittendus magis ido-
neus *iuxtà Conſtitutionem Pij V. & declarationem
Concil. Trid., quam Rota ſecuta fuit in Legionen.
Parochialis 30. Martij, & 9 Aprilis 1590. co-
ram Reuerendiſſimo Peruſino, & in alia Pampi-
lonen. Parochialis 26. Iunij 1609. coram Reue-
rendiſſimo Attrebaten.* In caſu autem iſto facto
concurſu de conſenſu Michaelis, Ioannes fuit
8 repertus longè idoneus, * quam Michael, &
ideò præſentatio dicti Ioannis eſt præferenda.

Neque obſtat, quod concurſus tunc eſt fa-
ciendus, vel quandò plures ſunt pares in vo-
9 tis, quia tunc Ordinarius habet * optionem
*clem. plures §. fin. de iurepatronatus, vbi Vital.
num. 4. Lambert. de iurepatronatus lib. 2. par. 2.
quæſt. 3. art. 6. & 7. num. 1. verſ. niſi dicamus*; vel
quando Patronus cumulando ſecundum præ-
10 ſentat, * quia Patronus laicus post primam
præſentationem poteſt facere ſecundam cumu-
lando, quis tamen præſentatorum ſit inſtitu-
endus, reliquitur iudicio Epiſcopi *cap. cum au-
tem vbi Abb. in 2. notab. de iurepat. idem Abb. in
cap. Dilectus in ſecundo notab. & in c. paſtoralis
in primo notab. eodem tit. Rocch. de iurep. in verb.
honorificam num. 3. clem. plures §. fin. & ibi. Do-
ctores de iurep. & fuit reſolutum in cauſa Aretina
Cappellaniæ 24. Ianuarij 1603. coram bo. me. Card.
Pamphilio*, non poteſt enim Patronus recedere
11 à prima nominatione * *Lambert. de iurep. lib.
2. par. 2. art. 21. quæſt. 7. num. 3. & 4. Rocch. loco
proximè alleg.*

Nam huic motiuo fuit reſponſum, quod
licet videatur verum ex prædictis, & ex tenore
12 declarationis Concilij, * cuius verba ſunt eue-
*niente vacatione Parochialium de Iurepatronatus
Laicorum quandò plures ſunt præſentati requiritur
examen per concurſũ inter ipſos præſentatos tantũ,
& ex his, qui facto examine idonei ab examinatori-
bus denunciati fuerint Epiſcopus eũ eligat quẽ cæ-
teris magis idoneum iudicauerit, atque illum &
non alterum inſtituat iuxta hoc decretum Sac. Con-
cil. Trid.* Attamen in caſu iſto licet non adſit
præſentatio in paritate vocum, nec etiam cu-
mulando, ſufficit, qued Michael voluerit face-
13 re ſe parem Ioanni, * etiam quod haberet
maiorem partem votorum ſubijciendo ſe exa-
mini, quod potuit facere; Nam videtur ſubij-
14 ciendo ſe dicto examini * ceſſiſſe liti, & cau-
ſæ, quæ poterat oriri ſuper maiori parte voto-
rum, quod potuit facere iuxta *not. in deciſ. 5.
de renunciat. in nouis, Caſſad. deciſ. 2. num. 7. de ap-
pellat. Put. deciſ. 487. num. 2. ſecundum emend.
impreſſ.* & propterea cum longe magis fuerit

repertus idoneus, quam Michael ei eſt adiudicandum beneficium.

Præſens deciſio fuit reuccata die 16. Nouembris 1615.

ASTORICEN. RESIDENTIAE

Veneris 31. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Quando intret arbitrium procedendi in negotio principali ante purgationem attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium relaxat rigorem iuris ita vt ſeruanda eſt æquitas.*

2 *Attentata concernunt præiudicium partis, & præiudicium animæ attentantis, & reuocatio publicam vtilitatem.*

3 *Et ideò non intrat arbitrium procedendi in cauſa principali ante illorum purgationem.*

4 *Limita quando agitur de purgando certo reſiduo attentatorum, quod pars non curat liquidare.*

DECISIO DCCXCIV.

FVit qer Signaturam Gratiæ reſcriptum, vt reiecta exceptione purgationis attentatorum arbitrio Rotæ procederetur in cauſa prout iuris fuerit; Vnde dubitaui, An intraret arbitrium ad effectum prædictum, & Domini in hac cauſa, de qua agitur cenſuerunt affirmatiue reſpondendum ea ratione, quia quoad attentatum principalem, & quoad expenſas mandati per Rotam relaxati fuerunt purgata attenrata, & propterea licet remaneant certæ aliæ expenſæ, quę adhuc nō ſunt liquidæ, & pars illis liquidatis offerat illas ſoluere, vtique dicendum eſt in-
1 trare arbitrium, quod relaxat rigorem Iuris,* itaut ſeruanda ſit æquitas, quæ magna videtur eſſe in hac facti ſpecie *Creſcen. deciſ. 4. num. 3. de teſtib.*

Neque obſtat, quod ex eo quod attentata
2 concernunt præiuditium Partis, * & præiudicium animæ attentantis, & reuocatio concernit publicam vtilitatem *Rot. deciſ. 5. circa fin. vt lit. pend. in antiq.* non debet intrare arbi-
3 trium, * & *fuit reſolutum in cauſa Paduana Cappellaniæ 31. May 16_6. coram me.* Nam fuit reſponſum, quod vt ſupra dictum eſt, non agitur de purgandis attantatis principaliter, ſed cer-
4 tum reſiduum, * quod pars non curat liquidare, & ideo non debet eſſe in eius arbitrio impedire ſub iſto prætextu expeditionem negotij Principalis, & propterea cum pars facta liquidatione offerat ſoluere, vtique cum per ipſam non ſtet, quin purget attentata, merito ex ſupra deductis intrat arbitrium, vt procedatur in cauſa etiam ante realem purgationem.

GERVNDEN. IVRISDICTIONIS.

Veneris 31. Ianuarij 1614.

ARGVMENTO

Mon indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſeſſori de tempore litis motæ.*

2 *Poſſeſſio præſumitur continuata, cum animo retineatur.*

3 *Abbas, & Capitulum habet aſſiſtentiam iuris ſtatuendi, ſeù ordinandi ſuper diſtributionibus.*

4 *Poſſeſſio, quæ habet aſſiſtentiam iuris præferenda eſt.*

DECISIO DCCXCV.

DOmini reſoluerunt Domino Abb. & Capitulo Collegiatæ Eccleſiæ S. Felicis concedendum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione, ſeu quaſi ſtatuendi, & ordinandi ſuper diſtributionibus anniuerſariorum communium eiuſdem Eccleſiæ, abſque conſenſu Beneficiatorum; de eorum enim poſſeſſione conſtat ex pluribus actibus, qui dantur *in Summario nu. 1. & ſeqq.* quæ quidem poſſeſſio etiam coadiuuatur ex eo quod aliqui Beneficiati adiuerunt Capitulum pro obtinenda facultate percipiendi diſtributiones, licet non intereſſent diuinis officijs, prout illam obtinuerunt & poſtmodum fuit reuocata, vt *in Summ. nu. 7.*
1 *& ſeqq.* poſſeſſori enim de tempore litis * motæ datur manutentio *§. hodie inſtit. de interd.* ſatis enim poſſeſsio Capituli concedenda vt de
2 dicto tempore, cum præſumatur continuata,* animo namque retinetur *l. ſcilicet C. de acquiren. poſſeſſ. Abb. in c. cum ad ſedem num. 15. de reſt. ſpoliat. Put. dec. 19. lib. 2. ſecundum emend. impreſſ.*

Non obſtat poſſeſsio Beneficiatorum ex duobus actibus, qui fuerunt dati *in Summ. nu. 1. & 2.* nam fuit reſponſum negari non poſſe, quin Abb. & Capitulum habeant aſsiſtentiam
3 iuris pro ſe * *Gloſ. in c. pen. in verb. aſſiſtimus de Clericis non reſid. & ibi Butr. nu. 8. Abb. n. 9.* & ſatis colligitur *ex text. in c. relatum il 2. de teſtam.* ibi communis Congregatio intelligitur quæ rerum illarum debet canonicam diſtributionem, & curam habere *Verall. dec. 84. par. 1.* & in terminis illius Eccleſiæ, & iſtorum anniuerſariorum eſt *deciſ. Cæſar de Graſſ. 4. de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli vbi fuit receſſum ab alia deciſione eiuſdem Cæſaris 9. de probat.* Hoc ſtante certum eſt, quod poſſeſsio Capituli ſit præferenda, cum habeat aſsiſtentiam iu-
4 ris pro ſe, * & propterea ſit titulata, dicitur enim magis iuſtificata per punctum rationis *c. licet cauſam de probat. Bald. in l. qui accuſare num. 4. in vltimo notab. verſ. ſi autem probationis cap. de edcu. Bart. in l. ſi duo ante num. 4 verſ. ſed ſi vterque ff. uti poſſidet. Caſtr. conſ. 104. ante fin. verſ. item producunt lib. 2. Bald. conſ. 420.*

num.

Digitized by Google

num.8. lib.1. & conſ. 161. num.5. verſ. quin imò lib.3. Cuman. conſ. 158. num. 5. in fine verſ. & dato.

Non obſtat etiam laudum datum, de quo *in Summ.* Beneficiatorum *num.1.* quia illud tendit ad formã circa adminiſtrationem bonorũ, & reddituum anniuerſariorum, nihil autem dicit circa modum diſpenſandi, & ſtatuendi ſuper illis, vt patet ex eius lectura: Et hac reſponſione tollitur etiam, quod anniuerſaria adminiſtrantur per duos Canonicos, & duos Beneficiatos, & in hoc probatur poſſeſsio Beneficiatorum, quia de hoc non agitur, ſed de quaſi poſſeſsione ſtatuendi; vnde à diſpoſitione ſuper adminiſtratione à poſſeſsione ſuper ipſa adminiſtratione nõ poteſt inferri ad quaſi poſſeſsionem diuerſam ſtatuendi *iuxt. not. in l. Papinian. exuli ff. de minor. &c.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 2. Aprilis 1618.

MEDIOLANEN. IVRISPATRONATVS.

Veneris 31. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Præſentatio in Iurepatronatus Laicali poſt quattuor menſes facta quando valeat.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatio in Iurepatronatus Laicali debet fieri intra quattuor menſes à die vacationis.*

2 *Limita, quando lis eſt inter præſentatos ſuper idoneitate, vel prærogatiua, ſeu forma præſentationis per Patronos, vel inter Patronos, & Epiſcopum ſuper libertate beneficij, quia tunc non currit.*

3 *Tempus quattuor menſium ad præſentandum currit etiam ſi Patroni Laici contendant inter ſe ſuper iurepatronatus.*

4 *Rota ſuccedit loco Ordinarij.*

5 *Inſtitutio debetur ei, qui intra tempus à iure præfixum fuit præſentatus.*

DECISIO DCCXCVI.

Licet præſentatio, de qua agitur non fuerit facta inter quattuor menſes à die vacatio-
1 nis Beneficij * prout de iure requiritur in iurepatronatus laicale *c. vnico §. verum vbi Doct. de Iurepatronatus in 6. & fuit dictum in cauſa Forolinien. Iuriſpatronatus 8. Februarij 1599. coram Illuſtriſſimo D. meo Card. Lancellotto.* Attamen iſta concluſio non procedit, quando lis eſt in-
2 ter præſentatos ſuper idoneitate; * vel prærogatiua, ſeu forma præſentationis, vel inter Patronos, & Epiſcopum ſuper libertate Beneficij, tũnc enim non currit tempus *Abb. in cap. cum vos num. 7. de off. Ordinarij, & in c. quoniam num 6. & 7. & Ibi Beron num. 42. & 49. & 50. & in cap. cum Pater nu. 2. de Iurep. lib.2. part.2. q.1. art.9. num. 10. 12. & 14. & 20. & fuit dictum in cauſa Legionen. Parochialis 7. Octobris 1577. coram bo. me. Card. Blanchetto quæ habetur ſub num.421. num.3. part 1. & in cauſa Caſertana Beneficij 25. Maij 1595. coram eodem, & nuper in cauſa Parmen. Beneficij 29. Nouembris 1610. coram D. Pamphilio,* ſecus tamen eſt ſi
3 Patroni laici contendunt * inter ipſos ſuper Iurepatronatus, vt per *Abb. & Lambert. vbi ſupra, & eſt text. in cap. quoniam & in cap. etiã te, & cap. cum propter. & cap. ſi vero de Iurepatronatus & dixit Rota in prædictis deciſionibus.*

In propoſito autem lis pendebat ſuper vnione, & ideò lata ſententia ſuper inualiditate vnionis, & ſuper Iurepatronatus Fælicis, qui lata ſententia intra tempus à Iure præfixum præſentauit Petrum martirem Sacerdotem in
4 Rota, quæ ſuccedit loco Ordinarii, * vt *in clem. Auditor de reſcript.* ei non poteſt denegari
5 inſtitutio, * vt *in cap. Conſultationibus de Iurepatronatus &c.*

PERVSINA EXECVTIONIS.

Veneris 31. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Vſuſfructuarius quando poſſit capere per ſe, & quando teneatur capere de manu hæredis vſum fructum. Ius accreſcendi in vſuſfructu qnando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus ſapit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur.*

2 *Vſufructuarius dicitur naturaliter poſſidere.*

3 *Per reſeruationem vſusfructus reſultat traditio poſſeſſionis ciuilis.*

4 *Reſeruans ſibi verbis directis vſumfructum eſt vſufructuarius.*

5 *Secus ſi verbis indirectis, cum iſto caſu teneatur capere de manu hæredis.*

6 *Vſusfructus propria manu capi poteſt, quando verba teſtatoris ad legatarium dirriguntur; ſecus ſi ad hæredem.*

7 *Reſeruans ſibi vſumfructum cenſetur ſibi reſeruaſſe eo modo, quo antea percipiebat.*

8 *Natura reſeruationis eſt ius competens reſeruare.*

9 *Conſignatio prædij facta in inſtrumento cum traditione, et poſſeſſione per clauſulam* conſtituti *repugnat reſeruationi vſusfructus. Limita num.11.*

10 *Fructus reſeruati debent percipi de manu hæredis.*

12 *Ius accreſcendi habet locum in vſufructu reſeruato in contractu inter viuos.*

13 *Poſt portionem quæſitam, ſeu quando vſus fuit ab initio diuiſus non eſt locus iuri accreſcendi.*

DE-

DECISIO DCCXCVII.

DVbitaui, an exactio fructuum locorum mon-
tium ſpectarent ad Colonellum Hæctorem
Donatarium Modeſtæ, & Balthaſſaris, & dif-
ficultas conſiſtit in duobus. Primo, vt videa-
tur ad quem ſpectaret exactio fructus prædij
delle rendite dati in dotem Lucio, qui fuerunt
reſeruati prædictis Modeſtæ, & Balthaſſari per
hæc verba *ſi riſſeruano*, ſcilicet Modeſta & Bal-
thaſſar *tutti li frutti, che ſi raccorrano per il tem-
po ſopra detta poſſeſſione, & in vita però d'eſſi Si-
gnori Baltaſſare, e Modeſta, e che ſopra di ciò non
poſſono eſſer moleſtati ne loro heredi per li frutti ha-
uuti da eſſi in vita loro*. Si enim exactio ad Mo-
deſtam, & Balthaſſarem, vtique, & exactio
fructuum locorum montium ſpectat ad Colo-
nellum Hæctorem, quia dictus Colonellus per
donationem eſt ſubrogatus in locum dd. Mo-
deſtæ, & Balthaſſaris, & loca montium in lo-
cum prædij *delle rendite*; ſubrogatus enim ſa-
1 pit naturam * illius, in cuius locum ſubroga-
tur *l. ſi eam §. qui iniuriarum vbi gloſſ. in verb.
danda non eſt in verſ. item nota ff. ſi quis caut. c. 3.
§. ad id autem de bapt.* Secunda difficultas conſi-
ſtit in eo, vt videatur cum iam obierit Mode-
ſta, an in totum per ius accreſcendi fructus
ſpectarent ad Balthaſſarem, & per conſequens
hodie ad Colonuellum Donatarium.

Et quantum attinet ad primam difficulta-
tem, Domini dixerunt exactionem fructuum
prædij *delle rendite* ſpectaſſe ad Modeſtam, &
Balthaſſarem, quia erant vſufructuarij, & pro-
2 pterea poſſidebant naturaliter * *l. naturaliter
in princip. ff de acquir. poſſeſſ Alex in l. poſſideri
num. 14. ff. eodem Menoch. de recup. remed. 1.
3 num. 7.* Itaut reſeruando ſibi vſumfructum *
reſultet traditio poſſeſſionis Ciuilis tantum *l.
quiſquis, vbi DD. poſt gloſ. in verb. credatur C.
de donat. Alex. vbi ſupra, & Conſ. 157. nu. 18.
lib. 2. Bellam. Conſ. 17. num. 8. & bene in iſtis
terminis Modern. Eugubinus Conſ. 18. num 48.
lib. 2.*

Quod autem in caſu iſto Balthaſſar, & mo-
deſta debeant cenſeri vſufructuarij ſatis appa-
ret ex pluribus, & Primò, quia verbis directis
4 ſibi reſeruarunt vſumfructum * Ibi, *ſi riſerua-
no tutti li frutti che ſi ricoglieranno per il tempo ſo-
pra la detta poſſeſſione* vt eſt opinio *text. in. l. ſi
quis ita de vſu fruct., & in l. cum ita ff. de vſu
fruct. legat.* in quibus iuribus cum verbis dire-
ctis dicatur fructus annuos fundi Corneliani
Caio Meuio do, lego, cenſetur legatus vſus-
fructus, itaut legatarius non teneatur capere de
manu hæredis; licet ſecus eſſet ſi verbis indi-
5 rectis * fructus eſſent legati, vt ſi diceretur da-
ri volo, quia tunc fructus de manu hæredis
eſſent capiendi, & in iſtis terminis procedit
*text. in l. fundi Trebationi ff. de vſu fruct. legat.
dicit gloſ. in dicta l. ſi quis ita, & in dicta l. fun-
di Trebationi in verbo differentiam* Secundo
quia, vt notat *Bart. in d. l. fundi Trebationi
6 num. 1. verſ. quandoque * Verba Teſtatoris diri-
guntur ad legatarium aut hæredem; primo caſu vſu
fructus de propria manu eſt percipiendus; ſecus vero
in ſecundo caſu* autem noſtro verba reſeruatio-
nis diriguntur ad Modeſtam, & Balthaſſarem
vnde vſusfructus videtur reſeruatus percipien-
dus per ſe ipſos. Tertio cum per antea Bal-
thaſſar, & Modoſta perceperint iſtos fructus
de manu propria ſtante reſeruatione, de qua
ſupradictum eſt, videtur reſeruaſſe ſibi id, quod
7 & eo modo, * quo antea percipiebat *iuxta no-
tata eleganter per Pariſ. in conſ. 39. nu. 11. lib 4.*
8 natura enim reſeruationis eſt ius * competens
conſeruare *Aymon. Conſ. 15. num. 2. Rot. deciſ.
70. num. 18. p. 2.*

Neque facit, quod repugnet reſeruationi
vſus fructus conſignatio prædij facta Lucio in
9 Inſtrumento cum traditione, * & poſſeſſione
per clauſulam conſtituti, & ſic videtur ſola reſ-
ſeruatio fructuum, qui debent percipi de manu
10 Lucij * *l. fundi Trebatiani vbi gloſ. in verbo dif-
ferentiam ff. de vſufruc. leg. cum alleg. in alia de-
ciſ. ſub die 5. Decembris* 1512. nam fuit reſpon-
ſum, quod omnes prædictæ clauſulæ intelli-
11 guntur & regulari * iuxta capitula Matrimo-
nialia, in quibus adeſt prædicta reſeruatio:
Hinc in Inſtrumento dicitur, & cum dd. qua-
litatibus, & modis dederunt, & traderunt &c.
hoc eſt cum modis, & qualitatibus, conten-
tis in capitulis dederunt, tradiderunt &c.

Quantum attinet ad ſecundam difficultatem
principalem, an intraret Ius accreſcendi inter
Balthaſſarem, & modeſtam, itaut eo iuuari
poſſit Colonuellus Donatarius, pariter affir-
matiuè fuit reſolutum, quia cum verſemur in
12 vſufructu reſeruato in contractu inter viuos *
habet locum dictum Ius accreſcendi *Bart. in l.
re coniunctis q. 6. principali num. 65. de leg. 3.
quem ſequuntur communiter DD. vt teſtatur Ias
in l. ſi mihi & titio num. 5. ff. de verbor vbi etiam
Alex num. 5. & Ripa in d. l. re coniunctis nu. 224.
vbi quod omnes Doctores ita tenent Vaſq. de ſuc-
ceſſ. creat. §. 10. num. 127. lib* 1. licet ipſe im-
pugnet *Cras. in §. Ius accreſcendi q. 24. num. 4.
per text. in l. prima §. interdum ff. de vſufruct. ac-
creſ. quem tex. vaſq. vbi ſupra* intelligit procedere
in vltimis volontatibus, non vero in contracti-
bus, ſed contrarium colligitur ex illis verbis
Ibi, *Quia Conſtitutus*, cum poſtea ſubyciat
Conſtituitur, & legatur quæ verba ſatis deno-
tant *text.* loqui tam de vſufructu conſtituto in-
ter viuos, quam de legato in vltima volun-
tate.

Non obſtat, quod in omnem euentum
poſt portionem quæſitam non eſt locus iuri
13 accreſcendi * *Vaſq. vbi ſupra verſ. eadem ratio-
ne & num.* 128. quia vt ipſemet fatetur com-
munis eſt *in* contrarium, & cum potiſſima ra-
tio illius ſit in diſpoſitione *text in l. inde Hora-
tius §. vnde Ceſſus ff. de vſufruc. accreſc.* quaſi
ibi expreſſe dicatur non eſſe locum iuri accre-
ſcendi *in* vſufructo conſtituto, ſed quod pars
vnius cuiuſque reddit ad proprietatem, eſt ad-
uertendum, quod in §. *vnde Celſus* ab initio
fuit diuiſa pars vſusfructus, itaut ex duobus
DD. fundi cuilibet particularis pars vſusfru-
ctus fuerit deducta. Vnde non eſt mirum ſi
ibi ceſſat ius accreſcendi, & quelibet pars vſuſ-
fructus reddeat ad proprietatem, quæ omnia
ſatis eliciuntur ex lectura *text.* & ex vltimo
verſ.

Digitized by Google

verſ. ibi, *Ad eam enim partem reddere debet à qua ab initio diuiſus eſt* in quo *verſ.* duo denotantur quod ab initio iſtæ vſusfructus fuit diuiſus in duas partes; Secundo quod debet redire ad illam partem, à qua ab initio diuiſus fuit, quod etiam clarius diſpoſitum fuerat *in l. verſ. cæterum eod. tit.* ibi *cæterum ſi ſeparatim vnicuiq; partis rei vſus fructus ſit relictus ſine dubio ius accreſcendi ceſſat*.

Ex quibus fuit conclusum fructuum exactionem in totum ſpectare ad Colonellum Hectorem, quia eſt Donatarius Modeſtæ, & Balthaſſaris & ius accreſcendi intrat ex ſupradeductis.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Maij ſequentis.

BONONIEN. DE GHELLIS.

Lunæ 17. Februarij 1614.

Argumento non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Socius non poteſt participare de lucro facto ex pecunia communi per conſocium nomine proprio.*

2 *Poteſt tamen petere lucrum ceſſans, vel damnum emergens quatenus probetur.*

3 *Socius habens pecunias proprias cenſetur cum illis negotiaſſe.*

DECISIO DCCXCVIII.

Plnries fuit propoſitum dubium: an Vlixi deberetur aliquod intereſſe, & Domini reſtringendo materiam voluerunt videre ſtricte ſuper affictu facto cum DD. de Marſilijs nomine proprio Tadhæi pro quo cum ipſe ſoluerit libras 10. m. anticipate, nempe 700. de opere albo, &lib. 9292. aſſignando cum illis de Malnaſia Debitores Canaparum quæ pecuniæ, & creditum erant communia negotiationis Thadæi, & Vlixis, ſequitur quod licet Vlixes non potuit
1 participare de lucro d. affictus facti ex pecunia communi nomine proprio Thadæi *l. ſi Patruus Cod. Comm. vtriuſque Iud. & in l. ſi §. ſi vnus ff. pro Soc. Corn. Conſ. 213. num. 3. & Conſ. 311. num. 4. lib. 3.* poſſit tamen petere lucrum ceſ-
2 ſans, * & damnum emergens, quatenus probentur *ſoccinus Conſ. 254. num. 8. verſ. confirmatur etiam Dec. Conſ. 255. circa fin. verſ. & quoniam omnia Purp. Conſ. 403. num. 27. recol. mem. Card. Mantic. de tacit. & ambig. Conuent. lib. 6. tit. 16. num. 32. verſ. illud tamen.*

Non obſtat, quod Thadæus habebat pecunias proprias, cum quibus præſumitur nego-
3 tiaſſe * *vt fuit dictum in hac cauſa 9. Iulij 1610. Coram me*; Quia poſt modum fuit electus calculator D. Io. Michelinus, qui viſis libris retulit iuxta tenorem ſupradictum vt *in 2 deciſ. ſub die 14. Maij 1612.* cuius relatio fuit reuiſa per Dominum Franchinum, & illam approbauit in omnibus, & per omnia, & licet hodie detur nouus calculus, tamen non eſt in actis, neque fuit factum de mandato Iudicis, licet Rota ordinauerit, quod extraiudicialiter audirem iſtum nouum Calculatorem, vt aliquid releuans deduceret, qui vere venit ad me, & approbauit calculum dd. DD. Michelini, & Franchini & eundem iuxta mentem RR. DD. meorum iterum ſum paratus de nouo audire ſuper eo, an aliquid releuans deducat contra dd. calculos &c.

FIRMANA IVRISPATRONATVS.

Veneris 21. Februarij 1614.

ARGVMENTVM.

Per vnionem quando beneficium efficiatur ex priuilegio.

SVMMARIVM.

1 *In Iurepatronatus erecto auctoritate Epiſcopi præſumuntur neceſſaria interueniſſe, & præcipue dotem.*

2 *Dos eſt vnum ex neceſſarijs pro fundatione beneficij iuriſpatronatus.*

3 *Quamuis fructus diminuantur non tamen ammittitur iuſpatronatus.*

4 *Ad hoc vt iuſpatronatus ammittatur requiritur quod Eccleſia remaneat inſufficienter dotata.*

5 *Ad hoc vt iuſpatronatus ammittatur an requiratur, quod Eccleſia ſit omnino depauperata, dubitatur.*

6 *Vnio non cauſat, quod iuſpatronatus cenſeatur ex priuilegio, quando Eccleſia de tempore vnionis non erat effecta libera.*

7 *Iuſpatronatus dicitur in priuilegio, quando vnitur beneficium magni valoris beneficio parui valoris.*

DECISIO DCCXCIX.

Beneficium, de quo agitur fuit dotatum, & fundatum de anno 1503. & poſtmodum de anno 1514. fuit ei facta vnio per Epiſcopum alterius Beneficij, cum narratiua, quod fructus erant exiles, & tenues, quæ quidem vnio ex curſu temporis, & obſeruantia præſumebatur à ſede Apoſtolica confirmata iuxta reſolutiones in hac cauſa factas. Vnde dubitaui, An huiuſmodi Iuſpatronatus eſſet dicendum ex priuilegio, ita ut cenſeretur reuocatum *per Regul. Adriani, & per Concil. Trid.* & *Rot.* cenſuit negatiuè reſpondendum ea ratione, quia cum Iuſ-
1 patronatus fuerit erectum auctoritate Epiſcopi* præſumendum eſt omnia neceſſaria interueniſſe, & præſertim congruam Dotem, quæ eſt vnum
2 ex neceſſarijs pro fundatione Beneficij * *Lambert. de Iurepatr. lib. 1. part. 1. quæſt. 5. art. 11.* & ideò licet fructus fuerint diminuti, non tamen
3 ideò ſequitur, * quod Iuſpatronatus fuerit ammiſſum, cum perierint Eccleſiæ, non Patrono idem *Lambert. vbi ſupra quæſt. 5. art. 8. num. 17.*

poſt

poſt Paulum de de Cittadinis, quem allegat, & dixit
Rot. in cauſa Toletana congruarum 27. Febr. 1576.
coram Clem. 8. tunc. Rotæ Auditore relat. part
1. deciſ. 230. ad effectum enim, vt iuſpatrona-
4 tus fuiſſet ammiſſum requireretur, * quod Ec-
cleſia remanſiſſet inſufficienter dotata, prout
quando Eccleſia non eſt ſufficienter dotata non
acquiritur Iuſpatronatus ita concludit *Lambert.*
de Iurep. quæſt. 6. artic. 6. num. 3. in fin. verſ. ſed
tu ſubtiliter licèt Card. in c. 3. in prima quæſt. de
Iurepatronatus velit, quod Eccleſia omninò ſit
5 depauperata, * cuius dictum omnes tenere di-
cit *Lambert. loco proximè allg. verſ. nam, & vides;*
ſed quicquid ſit de veritate iſtarum opinionum
ſatis eſt, quod de tempore vnionis non pro-
batur, quod Eccleſia adeò inſufficienter rema-
neret indotata, itaut dicendum eſſet Iuriſpatro-
natus fuiſſe ammiſſum.

Ex quibus fuit concluſum; quod cum Eccle-
ſia de tempore vnionis non eſſet effecta libera*
6 vnio non cauſat, quod ius patronatus cenſeatur
ex priuilegio, cũ iſta vnio ſapiat potiùs augu-
mentum dotis, quam dotationem principaliter:
Conſiderabat tamèn vnus ex DD. quod iſta de-
ciſio eſt intelligenda in concreto, & ſtrictè ad
caſum, de quo agitur, nec ex ea poſſe cõſtitui
regulam generalem; quia eſſet nimis periculo-
ſa; poſſet enim contingere caſus, quod vnire-
tur beneficium magni valoris beneficio par-
7 ui valoris, * & tamen non inde poſſet dici,
quod illud ius patronatus non eſſet ex priui-
legio, quia tale beneficium pingue, prout pin-
gue remaneret ex vnione dici poſſet ex priui-
legio, ſaltem ad effectum reuocandi vnionem,
quæ omnia ceſſant in caſu iſto, cum agatur de
paupere Regno; nec vnio alteret ex magnis
redditibus qualitatem beneficij; prout alteret
in caſu prædicto conſiderato ab vno ex DD.,
quæ conſideratio cum placuerit Ponenti hic
eam inſerere voluit.

ROMANA ADMINISTRATIONIS DE RAYNERIIS.

Mercurij 26. Februarij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Deputati adminiſtrationi bonorum alicuius debi-*
bitoris tenentur reddere rationem etiam vni ex
creditoribus, qui in deputatione non interuenit.
2 *Deputati adminiſtrationi bonorum alicuius debi-*
toris dicuntur nullitèr conſtituti, quando in depu-
tatione non interuenit maior pars creditorum.
3 *Et iſto caſu tenentur ſolum de adminiſtratis.*
4 *Negotiorum geſtor quando teneatur de omnibus,*
quæ ſpectant ad adminiſtrationem, & non tantum
de adminiſtratis.

DECISIO DCCC.

EX rationibus deductis in *hac cauſa 11. Ia-*
nuarij 1608. Domini cenſuerunt deputatos
à creditoribus Raynerij teneri reddere ra-
1 tionem * Domino Leoni vni ex creditoribus
prædicti Raynerij, licèt ipſæ non interuenerit
in ipſa deputatione.

Neque obſtat, quod dicti deputati fuerunt
nullitèr conſtituti, * cum in eorum deputatio-
2 ne non interuenerit maior pars creditorum
Alex. conſ. 186. num. 7. verſ. 2. dubitatio, & 11.
verſ. ex quibus omnibus lib. 2. & ideò tenentur ſo-
3 lum dè adminiſtratis * tãnquam negotiorum
gæſtorem *ex deductis in cauſa Signina admini-*
ſtrationis 18. *Martij ſuperioris anni coram Reue-*
rendiſſimo Domino meo Archiepiſcopo Damaſce-
no; * Nam fuit reſponſum, quod quicquid ſit de
veritate huius facti, quod nihilominus ſi con-
currunt requiſita per *Bart. in l. ſi pupilli* §. *videa-*
mus ff. de negotijs geſtis, * negotiorum geſtor
tenetur de omnibus, quæ ſpectant ad admini-
ſtrationem, & non ſolum de adminiſtratis, vt
bene etiam *per Corn. in conſ. 81. num. 6. lib. 4.* &
& propterea ſufficit ex prædictis, quod prædi-
cti adminiſtratores teneantur reddere ratio-
nes, an verò de adminiſtratis, vel de omnibus,
& an inſolidum videbitur in progreſſu cauſæ.

FIRMANA DOTIS.

Mercurij 26. Februarij 1614.

ARGVMENTVM.

Obligatio à muliere facta pro dote valet etiam ſine ſolemnitatibus. Ad hoc vt validè reducatur dos requiritur cõſenſus, & vtilitas mulieris.

SVMMARIVM.

1 *Filij tam primi, quam ſecundi matrimonij æqua-*
liter ſuccedunt Matri.
2 *Actiones actiuæ, & paſſiuæ tranſeunt in hæredes.*
3 *Onus dotandi ſpectat ad patrem.*
4 *Quando onus dotandi ſpectat ad maritum obli-*
gatio per vxorem facta pro dote, cenſetur facta
animo fideiubendi pro viro.
5 *Fideiuſſio per mulierem facta pro marito non va-*
let etiam ſi ſit facta pro dote. Contrarium n. 7.
6 *Mulier ſe obligans pro marito in cauſa dotis an*
cenſeatur fideiubere, vel donare.
7 *Mulier poteſt abſque ſolemnitate pro dote fideiu-*
bere.
8 *Dotis diminutio non poteſt fieri in præiudicium*
mulieris, quæ non conſenſit.
9 *Conſenſus mulieris requiritur in diminutione do-*
tis, alioquin non valet.
10 *Pater poteſt conſtituere dotem diminutam ſecundo*
viro filiæ.
11 *Declara procedere, quando caſu fortuito ſuper-*
uenit inopia Patris.

12 Sta-

12 *Statutum excludens fœminas propter maſculos procedit in filijs eiuſdem matrimonij.*
13 *Vterini non dicuntur agnati inter ſe.*

DECISIO DCCCI.

CAtherina primo loco Nuptui fuit tradita
Ioſiæ cum dote ſcutorum 4250. & defuncto
dicto Ioſia relicta Calidonia filia nuptui fuit
tradita Iulio cum eadem dote, quæ poſtmo-
dum per viam concordiæ fuit reducta ad ſcut.
3. mill., & in omnibus dd. Inſtrumentis ſe
obligarunt Marchettus Pater, & Ioanna Ma-
ria Mater inſolidum: Defuncto ſecundo mari-
to Calidonia egit contra Ioannam Mariam
pro reſiduo dotis non ſolutæ ſecundo viro, ſili-
cet pro tertia parte, quæ potuit agere cum
adeſſent duo filij ex ſecũdo matrimonio, æqua-
liter enim filij primi, & ſecundi Matrimo-
1 nij * ſuccedunt matri *l. cum alijs ff. ad maternas
C. de Secund. Nupt. Auth. in ſucceſſ. C. de ſuis, &
legitim. hæred.* & potuit agere etiam, quod pro-
miſſio non fuerit facta ſibi, cum ſit hæres ma-
tris, actiones enim actiuè, & paſſiuè tranſeunt
2 in hæredem * *l. 1. §. ſed, & quoties ff. ad Trebell.*
Neque facit, quod cum onus dotandi ſpe-
3 ctaret ad Patrem * *l. ſi. C. de dotis promiſſ. l. qui
liberis ff. de rit. nuptiar.* mulier cenſetur fideiuſ-
4 ſiſſe pro viro * *Ronchegall. in l. eadem num. 59.
ff. de duobus reis Aymon. conſ. 91. num. 11. verſ.
ſolum ſupereſt, & in puncto Cor. cunſ. 316. nu. 3.
lib. 4.* & ideo iſta fideiuſſio non valuit etiam
quod fideiuſſerit pro dote, cum fideiuſſerit pro
5 marito * *Bero. conſ. 48. per tot. lib. 1. Honded. conſ.
45. nu.* 24. Nam fuit reſponſum, quod quicquid
ſit de veritate, an mulier in ipſis caſibus cen-
6 ſeatur fideiubere, * vel donate ex traditis *per
Barboſ. in l. 1. par. 4. num. 116. ff. ſolut. matrim.*
eſt ſpeciale, quod mulier poſſit fideuibere pro
7 dote * abſque alia ſolemnitate *l. ſi dotare, & l.
fin. C. ad Velleian. Bald. nouell. de dot. par. 6. priuil.
3. in fine, vbi de obligatione facta ad fauorem viri
Bald. in l. 1. num. 1. in 15. priuil. ff. ſolut. matrim.
vbi pariter loquitur de obligatione Mariti, & Vxo-
ris, & in eiſdem terminis loquitur idem Bald. No-
uell. in repetit dicta l. 1. num. 84. & Camill. Viſtari-
nus num. 170. Bolognet. num 158. verſ. & ſubdit
Bald. Nouell. Romanus num. 25. verſ. trigeſ. 1. ad-
ditio 1. ad ſalicet. in auth. ſi qua mulier C. ad Vel-
leian. Bald. conſ. 106. lib. 5.* quæ concluſio, licèt
habeat ſuos contradictores, tamen illam ſe-
quuta fuit *Rot. 22. Martij* 1549. vt videre eſt
apud *Put. dec. 160. lib. 3. ſecundum nouam impreſ-
ſionem in addictione.*
Minus etiam facit, quod dos repetitur di-
minuta ſtante concordia facta ſecundo viro,
quia huiuſmodi diminutio non potuit fieri in
8 præiudicium mulieris, * quæ non conſenſit *l.
cum à Socera C. de iur. dot. l. quoties ff. ſolut.
9 matrim.* ſed requiritur conſenſus mulieris * *l. ſi
mulier dotis, & l. cum maritus ff. de pact. dot. l.
ita conſtante, & l. ſeq. ff. de iur. dot. Bald Nouell.
de dot. par 7. princ. priuil. 1. col. 3. verſ ſi autem Pa-
riſ. conſ. 128. num. 2. lib. 1.* ipſo autem conſenſu
ceſſante geſta ſunt nulla *Corn. conſ. 170. col 1.
lib. 4* *Natt. conſ. 650. num. 10. lib. 4. Bcc. conſ. 42.
num. 19. & 20.* qui concludunt duo copulatiuè
requiri, conſenſum, & vtilitatem mulieris ele-
ganter *Soccin. iun. conſ. 118. num. 11. & ſeqq.
lib 3.*
Minus etiam releuat, quod Pater poteſt con-
10 ſtituere dotem diminutam ſecundo viro * *§.
quia 11. §. ſin autem authen. de æqual. dot.* quia
iſta concluſio eſt vera, quando caſu fortuito
11 ſuperuenit inopia Patris, * nec volenti poſſi-
bile ſit primam dotem date, quæ non militant
in caſu iſto, nam Teſtes, qui adhoc proban-
dum dantur, ſolum dicunt, quod Pater con-
ſumabat omnes redditus, & nihil probant de
capitali, nec de tali conſumptione capitalis,
vt intrent requiſita dictæ *authentica.*
Non obſtat ſtatutum excludens fœminas
propter maſculos, quia procedit in filijs eiuſ-
12 dem matrimonii, * qui non eſt caſus noſter
*Soccin. Sen. conſ. 84. col. 2. verſ. bis non obſtanti-
bus lib. 1. Soccin. iun. conſ. 1. nu 51. & ſeqq. lib. 1.*
& ratio eſt, quia ſtatutum eſt factum fauore
agnationis, qui fauor ceſſat inter vterinos,
13 qui non dicuntur agnati * iter ſe *Bald. conſ. 3.
lib. 1. & conſ. 61. lib. 4. & fuit latè deductum in
alia cauſa Firmana Dotis 10. Iunij 1613. & 27.
Ianuarij 1614. coram D. Veroſpio.*
Ex quibus fuit concluſum pro iuſtitia ſen-
tentiarum à Rota latarum, & ſic pro confir-
matione illarum, niſi obſtet exceſſus, & nulli-
tates, de quibus erit particulariter agendum,
&c.

AVENIONEN. BONORVM.

Lunæ 3. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum appoſitum poſt interpoſitam appellationem eſt attentatum.*
2 *Appellare licet quando executor commiſſarius exceſſit limites ſuæ commiſſionis.*
3 *A ſententia ſuper alimentis non datur appellatio ſaltem ſuſpenſiua,*
4 *Declara procedere in alimentis debitis officio Iudicis; ſecus ſi iure actionis.*

DECISIO DCCCII.

SEcundum caput *deciſionis* habuit difficultatem
ex nouiter deductis in iſta poſitione; ex pri-
mo verò capite Rota cenſuit perſiſtendum eſſe
in *deciſis*: fuit enim deuentum ad ſequeſtrum
1 poſt interpoſitam appellationem * à ſententia
prouiſionali, quod fieri minimè potuit, abſq;
vitio attentatorum *c. non ſolum de appell. in 6.*
potiſſimè cum appellatio à ſententia executo-
rum ſententiæ prouiſionalis latæ per Audito-
rem, in qua Autonius Senior condemnabatur

Digitized by Google

ad iſta alimenta præſtanda pro vno anno, executores verò Commiſſarii illam extenderunt vſque ad finem cauſæ, & ſic exceſſerunt limi-
2 tes ſuæ commiſſionis. * Vnde licuit appellare *Alex. conſ. 96. num. 6. lib. 2. Lancellot. de attent. 2. par. cap. 12. limit. 53. num. 24.*

Non obſtat, quod à ſententia ſuper alimen-
3 tis non datur appellatio * ſaltim ſuſpenſiua *ſpecul. de appell. §. in quibus num. 11. An. conſ. 97. num. 3. in fin. Cuman. in l. fin. num. 4. verſ. ſed vbi ff. de appell. recip.* quia Doctores prædicti loquuntur in alimentis debitis officio Iudi-
4 cis * propter inopiam, ſecùs autem inpetitis Iure actionis, prout in caſu iſto, quia Ludouico aſſignantur iſta alimenta vti marito Franciſcæ, & ratione onerum matrimonij, & vſque dum cauſa ſuper bonis maternis diffiniatur, & propterea debet dari appellatio, *vt per DD ſupracitatos, & dixit Rota in Cauſa Maceraten. attentatorum 16. Nouembris 1583. relat. in deciſ. 764. par. 1.* & ceſſat omnis difficultas ex dicto exceſſu, vt ſupra dictum eſt.

Ex quibus reſolutum pro reuocatione ſequeſtri tanquam attentati, &c.

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 3. Martij 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium inuentarij tunc ammittitur, quando ommiſſio fuit fraudulenta, aut doloſa.*
2 *Quælibet cauſa excuſat à dolo.*
3 *Quando requiritur verus dolus qualibet cauſa eſt admittenda pro illum excludendo.*

DECISIO DCCCIII.

Partes erant in confeſſo, quod partita ſcut. 2844. ſpectabat ad Petrum Georgium, ſed cum ſuper ea ratione fui crediti multa prætenderet Pompæus, ex quo illam non deſcripſit in inuentario non propterea amiſit Beneficium in Inuentario non propterea amiſit Beneficiũ
1 Inuentarii, quia tunc demum amittitur, * quandò ommiſſio fuit fraudulenta, aut doloſa *Angel. in l. 1. §. hac ſtipulatio nu. 23. verſ. etſi dictus hæres ff. ſi cui pluſquam per leg. falcid. & ſequitur Imol. ibidem circa fin.* qualibet enim cau-
2 ſa excuſat à dolo * idem *Angel. in l. ex contractu §. fin. ff. de appell. Aym. conſ. 8. nu. 9. Tiraquel. de pen. tempor. cauſ. 43.* & quandò requiritur
3 verus dolus qualibet cauſa admittenda * *Tiraquel. vqi ſupra num. 12. Surd. deciſ. 216. num. 14. & 222. num. 7. & 13.*

An autem iſta ſumma ſit deſcribenda in hæreditate Petri Georgii pendet à prætenſionibus Pompei, de quibus erit particulariter agendum, cum in hac diſputatione fuerit ſolum actum ad effectum excuſandi non deſcriptionẽ in inuentario.

DERTHVSEN. PRIORATVS.

Mercurij 5. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Concurſus quando fieri debeat. Prioratus quando dicatur dignitas, & quando caput Collegij.

SVMMARIVM.

1 *Concurſus in prouiſione Parochialium fieri debet ſiue vacent in menſibus Ordinarij, ſiue reſeruatis etiam ſpecialiter Sedi Apoſtolicæ.*
2 *Limita non procedere in Dignitatibus.*
3 *Prioratus non eſt dignitas, quando non agitur de Prioratu Eccleſiæ Collegiatæ.*
4 *Solum nomen Epiſcopatus, & aliarum Dignitatum ſuperiorum ſonant in dignitatem.*
5 *Archidiaconatus, & Archipresbiteratus in Cathedralibus ſonant in dignitatem.*
6 *Prioratus non poteſt dici caput Collegij, quando agitur de Eccleſia inferiori ſeculari, licet fuerit erecta in Prioratum cum octo beneficiatis, qui non fiat inſtituti ad hoc vt faciant vnum corpus.*
7 *Quando in erectione Eccleſiæ ſecularis inferioris non ſit mentio de Collegiata talis dici non poteſt licet fuerit electus Prior cum octo beneficiatis.*
8 *Quando debent approbari in concurſu, nedum Prior, ſed etiam beneficiati ſignum eſt Eccleſiam eſſe Collegiatam. Limita num. 9.*
10 *Concurſus in vacatione Prioratus fieri debet.*

DECISIO DCCCIV.

Domini cenſuerunt in prouiſione Prioratus, de quo agitur eſſe faciendum concurſum, tam ex natura ipſius Prioratus, quam ex expreſſa ordinatione Georgij XIII. quantũ enim attinet ad naturam, habemus claram diſpoſitionem *Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* quod fiat concurſus in prouiſione Paro-
1 chialis * ſiue vacent in manibus Ordinarii, ſiue reſeruatis. Immo diſponitur, quod fiat concurſus etiam, quod generaliter vel ſpecialiter Sedi Apoſtolicæ ſint reſſeruatæ, vel affectæ, & quamuis iſta diſpoſitio *Concilij*, non
2 habeat locum in dignitatibus * *vt cenſuit Congregatio Illuſtriſſ. Interpretum cuius ſententiam Rota pluries fuit ſeruata;* attamen iſte Prioratus
3 non eſt dignitas * cum non agatur de Prioratu Eccleſiæ Collegiatæ *Abb. Antiq. in c. niſi nu. 3. & ibi Io. And. num. 5. Butr. nu. 14 Card. nu. 3. Abb. num. 6. in fin. de præb. Gloſ. in clem. 2. in verbo conuentualem in fin. vbi Imol. num. 21. de reſcript. Federic. de Sen. conſ. 132. num. 2. & 3.*
4 ſolum enim nomen Epiſcopatus, * & aliarum dignitatum ſuperiorum, nec non Archidiaconatus,

5 natus, & Archipresbiteratus * in Cathedrali-
bur ſonant in dignitatem *Rot. in dec.9.de præb.*
in nouu. Imol. in c. de multa num. 4. paulo poſt
princip. de præben. Aret. conſ.23. num. 4. Boerius
dec.286. num.3.

Neque facit, quod iſtæ Prioratus videatur
caput Collegii, cum iſta Eccleſia fuerit erecta
in Prioratum cum octo beneficiatis; quia
6 tuẽ attendamus erectionem, * ſiue ſigna iſtæ
Prioratus non poteſt dici caput Collegii, agi-
tur enim de Eccleſia ſeculari inferiori, & pro-
pterea cum in illius erectione, nihil dicatur de
7 Collegiata non debet dici talis *, prout non
poteſt dici talis, ex quo fuit electus Prior cum
octo beneficiatis, cum non ſint inſtituti ad hoc,
vt faciant vnum corpus, & vt habeat maſſam,
& ſigillum commune *Innoc. in cap. poſtulaſti in*
princ. de Iurepatronatus Hoſtienſ. in c. nobis col.
2. verſ. quid ergo, & ibi Abb. num. 8. præcipuè
in fin. eodem tit. Soccin. in c. dilecta num. 3. de
exceſſ. Prælat. Felin. in c. accedentes num. 1. verſ.
modus etiam de preſcript. & in c. in noſtra nu.27.
de reſcript. Milis in repert. in v. Collegiatas Re-
buff. ſuper concordatis tit. de collationibus verb.
collegiatis Archidiac. in c. Monaſterium num. 3.
16. q.7. Biſignett. dec.13. num. 3. de præben. Fe-
deric. de ſen. conſ.86. num.1. ante finem, & n.2.

Minus etiam facit, quod debent approbari
8 in concurſu nedum Prior, * ſed etiam bene-
ficiati, quod eſt ſignum, Eccleſiam eſſe colle-
giatam, quia in collegiatis cura reſidet penes
ipſum Collegium *Calder. conſ. 18. de præben.*
quia reſpondetur, quod ideò debet etiam fie-
ri concurſus in collatione dd. beneficiorum,
9 quia debent poſteà eligi duo beneficiati, * qui
ſint coadiutores Prioris, quia ipſæ ſolus prop-
ter magnitudinem Curæ non poteſt ſupplere.

Quantum attinet ad expreſſum ordinem
Gregorij, ex quo corroborantur etiam prædi-
cta, ordinauit, quod veniente vacatione
10 Prioratus fiat concurſus * ſeruata forma *Con-*
cilij Tridentini; cui diſpoſitioni licet pars co-
netur reſpondere, quod ſit intelligendum eue-
niente vacatione in menſe Ordinarii, ſecus au-
tem ſi veniat in menſe reſeruato, tamen iſta
reſponſio videtur diuinatiua, quia ſi iſta eſſet
dignitas compræhenderetur *ſub regul.3.* & ideo
nunquam agendum eſſet de menſe Ordinario,
quod expreſsè etiam atteuditur, quia in ere-
ctione fuit conſideratum, quod iſtæ Prioratus
cadebat ſub reſſeruatione *regulæ* 8. cum fuerit
diſpoſitum, quod adueniente vacatione in
menſe reſeruato Beneficiati concurrerent in
expeditione bullarum.

VERCELLEN. CANONICATVS.

Mercurij 5. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Vigore ſubrogationis gratioſæ datur im-
miſſio probatis extremis, de quibus in

Summario. Quando gratioſè ſubroga-
tus poſſit agere executiuè, vel non. Per
prouiſionem Papæ quando conſumitur
vacatio.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ in benefi-*
cio litigioſo, vel reſeruato conceditur, quando
conſtat de reſeruatione, obitu in poſſeſſione, &
Clericatu & num.6.
2 *Poſſeſſio Canonicatus debet capitulariter capi.*
3 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad obitum.*
4 *Amplia etiam ſi allegetur à ſucceſſore, qui fuit*
ſubrogatus aditus, & poſſeſſionem defuncti.
5 *Clericatus probatur ex litteris patentibus.*
7 *Per prouiſionem Papæ conſumitur vacatio etiam*
ante poſseſſionem.
8 *Declara procedere, quando Papa ſimpliciter con-*
fert; ſecus autem ſi concedat mandatum de pro-
uidendo, aut gratiam in forma dignum, vel aliũ
titulum, qui cauſet ius in re de futuro.
9 *Gratia* in forma dignum *eſt conditionalis.*
10 *Gratia* in forma dignum *poſt purificationem, cen-*
ſetur facta à die eius datæ, itaut excludat gra-
tiam alterius poſtmodum impetratam.
11 *Gratioſè ſubrogatus, quando alius eſt in poſſeſſio-*
ne non poteſt agere executiue, ſed tenetur pro-
cedere via ordinaria.
12 *Declara procedere ſi reſeruatio non ſit clara, &*
notoria; ſecus è conuerſo.
13 *Prouiſus à Capitulo, quamuis ſit in poſſeſſione non*
poteſt dici legitimus contradictor ad effectum im-
pediendi viam executiuam gratioſè ſubrogato
vigore reſeruationis claræ, & notoriæ.

DECISIO DCCCV.

CAnonicatus, de quo agitur vacauit per obi-
tum Octauij Anogradi Prothonotarij iu-
xtà reſolutiones in hac cauſa factas, & de eo
fuit prouiſus Marcus Antonius de Ferrarijs in
forma dignum, qui antè executionem dicta-
rum litterarum obtinuit alium Canonicatum;
Vnde Petrus Hieronymus Cagnolus impe-
trauit ob aſſecutionem incompaſſibilis, &
obtinuit etiam ſubrogationem gratioſam ad
ius ipſius Ferrarij, nec non ad ius, & poſſeſ-
ſione Octauij Prothonotarij, cuius vigore pe-
tebat immiſſionem, & Domini, reſoluerunt
eſſe concedendam; iuſtificat enim omnia in-
1 cumbentia, * nempè reſeruationem ex Pro-
thonotariatu Octauij iuxtà reſolutiones in hac
cauſa factas, obitum Octauij in poſſeſſione
ex inſtrumento adeptionis de anno 1547. quæ
2 fuit capta capitualitèr, prout requiritur * *Caſ-*
ſad deciſ.8.de cauſ.poſſ.& propr. ſemel enim poſ-
ſeſſor præſumitur continuaſſe vſque ad obitum
3 * *Rot. deciſ.4.de probat. in nouu.* cum hoc allege-
4 tur à ſucceſſione, * nempè à Franciſco Hiero-
nymo ſubrogato quo ad ius, & poſſeſſionem
Octauij *Menoch de præſumpt.lib.4. præſumpt.64.*
nu. 17. & Clericatum etiam ipſius Cagnoli lit-
5 teris patentibus * *Gloſſ. in cap. inter quatuor*
in verbo argumenta de Cler. peregr. Felin. in

*cap. poſt ceſſionem n.3. & 25. de probat. Gramm.
deciſ. 81. num. 1.* Quæ etia ſufficiunt ad effe-
ctum, vt gratioſe ſubrogato in beneficio li-
6 rigioſo, vel reſeruato * poſſit dari immiſſio
*Mohed. deciſ. 51. vt lit. pend. Put. deciſ. 208.
lib. 1. ſecundum emendatam impreſſionem, & fuit
latè deductum in cauſa Miranden. Parochialis 17.
Maij 1600. coram bon. mem. Penia.*

Non obſtat, quod vacatio per obitum
Octauij fuit conſumpta per prouiſionem Papæ
de perſona Ferrarij, quia verum eſt vt dicitur
in deciſione in hac cauſa facta, quod per pro-
7 uiſionem Papæ * conſumitur Vacatio etiam
ante poſſeſſionem *Rota deciſ. 24. de praben. in
antiq. Simonetta de reſeruatione quæſt. 55. in princ.*
Tamen hoc procedit ſi Papa ſimpliciter con-
8 fert, * ſi verò concedit mandatum de pro-
uidendo, aut gratiam in forma dignum,
9 quæ eſt gratia conditionalis * *Rot deciſ. 12.
de conceſſ. praben. in nouis*, vel alium titu-
lum, qui cauſet ius in re de futuro ante exe-
cutionem non dicitur acquiſitum ius in re,
& conſequens nec conſumpta Vacatio, *Sar-
nen. in Regul. de iur. quæſ. non tolen. quæſt. 1. n. 33
& 34. verſ. & ita procedunt, & in Regul. de
Triennali quæſt. 30. num. 3. verſ. & iſta & in
puncto eſt deciſ. Bellam. 563. incipit concluſio
quod gratia, & eſt bona Gloſ. in Clem. 1. in verb.
collato in princ. vt lit. pend. Felin in c. cum Ber-
toldus col. 2. num. 3 verſ. dixit etiam de re iud.
& latè proſequitur Modernus Gloſſator regul. 8.
gloſ. 5. §. 2. n. 2. & 55. & 56.*

In propoſito autem numquàm fuit deuen-
tum ad executionem gratiæ in forma dignum,
nec in partibus, nec in Rota, & licèt Ferra-
rius fuerit repertus idoneus ab executore
non tamen deuenit ad actum collationis,
itaut dicatur conſumpta vacatio, prout requi-
ritur *ex ſup. alleg.* & ſic ceſſat obiectum *ex de-
ciſ. 12. de conceſſ. præb. in nouis.* quia verum eſt,
quod gratia in forma dignum poſt purifica-
10 tionem * cenſetur facta a die eius datæ, itaut
excludat gratiam alterius poſtmodum impe-
tratam tamquam poſteriorem, ſed non pro-
ptereà ſequitur in caſu iſto, quod fuerit de-
uentum ad collationem ad effectum, vt prima
vacatio dicatvr conſumpta.

Non obſtat, quod Petrus prouiſus à capi-
tulo ſit in poſſeſſione, & ideò non eſt agen-
11 dum executiuè * ſed ordinariè, quia eſt le-
gitimus contradictor *Bart. in l. fin. num. 31.
Dec. num. 4 C. de Edict. D. Adriani tollen. Rol-
lan. conſ 78. num. 5. & 27. lib. 3. & in puncto
fuit reſolutum in cauſa Celſonen. Canonicatus
1. Iunij 1607. coram me*; quia fuit reſponſum,
concluſionem procedere ſi reſeruatio non eſſet
clara, * & notoria ex capite Prothonotarius
12 iuxtà reſolutiones factas, tùnc prouiſus à Ca-
pitulo poſſet dici legitimus contradictor etiam
quod Cagnolus haberet ſubrogationem gra-
tioſam, ſed ex quo cum illa concurrit reſerua-
13 tio notoria ex capite Prothonotariatus * pro-
uiſus à capitulo etiam quod ſit in poſſeſſione
non poteſt dici legitimus contradictor ad ef-
fectum impediendi viam executiuam ita de-
claràuit *Rot. in cauſa Elnen. Præceptoria 10. Iu-
nij 1611. coram Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Lu-
gdunen.*

*Præſens deciſio fuit confirmata 21. Aprilis ſe-
quentis.*

ROMANA CENSVS.

Lunæ 10. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Solutio in quam cauſam cedere debeat.

SVMMARIVM.

1 *Summa ſoluta computatur in fructibus, maximè
quando adeſt pactum excomputandi in huiuſ-
modi cauſam id, quod fuerit ſolutum.*
2 *Verbum* reſiduum *quid importet.*
3 *Solutio non cenſetur facta in cauſam expenſarum
non liquidarum.*
4 *Reſiduum, quod remanet ex ſolutione fructuum
præſumitur cedere in extinctionem ſortis, quando
adeſt pactum de extinguendo.*
5 *Cenſus redemptio fieri poteſt pro parte, dummodò
pars non ſit minuta, ſed conſiderabilis arbitrio
Iudicis.*

DECISIO DCCCVI.

COmes Albertus Canoſſa Tutorio nomine Co-
mitis Alexandri de Correggio fecit com-
puta cum Gulielmo Bancio creditore cenſus,
& fuit firmatum ipſum Bancium remanere cre-
ditorem occaſione fructuum dicti cenſus, vſq;
ad diem 15. Octobris 1599. in aureis 616.
quos dictus Comes Albertus promiſſit ſoluere
& fuit conuentum, quod ſi reperiretur, alias
pecunias deſignatas per Bancium fuiſſe ſolutas,
quod ipſæ teneretur illas excomputare in fru-
ctibus decurrendis, & ad liberandam ſocieta-
tem Conualeſcentium, quæ hæreditario no-
mine tenebatur erga Bancium, promiſit dictus
Comes infra certum tempus extinguere hunc
cenſum. Vnde dubitatum in quam cauſam ce-
dere deberent quattuor particæ reſſeruatæ per
calculatorem, videlicet prima ſcutorum 156.
ſecunda ſcutorum 800. tertia ſcutorum 400.
& vltima ſcutoroum 200. Et quantùm attinet
ad partitam ſcutorum 800. Domini non fue-
runt concordes, & ideò illa omniſſa dixerunt,
primam partitam eſſe computandam pro fru-
1 ctibus, * cum reperiatur fuiſſe ſolutam ante
prædictam ſolidationem inter Comitem, &
Gulielmum, & quamuis Gulielmus replicet
iſtam partitam fuiſſe ſolutam pro expenſis, ta-
men hoc non probat, prout tenetur, cum pro-
miſerit computare in fructibus decurrendis
totum id, quod fuerit in futurum oſtenſum
ſibi ſolutum fuiſſe vltra ſubſcriptam ſummam
in dicto folio ſcilicet dato per Bancium con-
tentam. Vnde cum oſtendat, fuiſſe ſoluta
dicta ſcuta 156., hoc ſufficit ad probandam in-
ten-

tentionem Societatis, vt Gulielmus teneatur
probare contrarium, quod nec probat ex eo,
dum dicit, quod in concordia fuerit dictum
pro reſiduo expenſarum, quod verbum *reſi-*
2 *duum* denotat * aliquid de expenſis fuiſſe ſolu-
tum *Gloſſ. in l ex pluribus in verbo reliquum ff. de*
ſolut. quia ex hoc perneceſſe non infertur, quod
iſta partita ſcutorum 156. fuerit ſoluta pro di-
3 ctis expenſis adhùc non liquidis * ad *tex. in*
c. in præſentiam de probat. cum vulg.

Quantum verò attinet ad partitas ſcut. 400. & ad aliam ſcutorum 200. ſolutas poſt dictam Concordiam, Domini dixerunt illam cedere in cauſam fructuum vſque ad currentem quantitatem illorum; reſiduum verò in extinctionem ſortis; Nàm ſtante pacto de non ex-
4 tinguendo, veriſimile eſt, * quod reſiduum
fuerit ſolutum pro extinctione ſortis, maximè
5 quia redemptio Cenſus poteſt fieri pro parte, *
dummodò pars non ſit minuta, ſed conſide-
rabilis arbitrio Iudicis. *Guttierez pract. quaſt.*
lib. 2. quaſt. 174. nu. 3.

Et ita fuit concluſum, &c.

PERVSINA LAVDI.

Veneris 14. *Martij* 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Duo contractus ſtipulati eadem die, eodem contextu, in eodem loco, & coram eiſdem teſtibus mutua contemplatione, ſeù correſpectiuitate facti intelliguntur.*

2 *Confeſſio dotis receptæ dicitur correſpectiua attenta ponderatione facta in deciſione.*

DECISIO DCCCVII.

IAcobus promiſit dare in Vxorem Franciſcam eius filiam Ioſepho filio Vincentij, ipſo Vincenzo, & Iacobo ſtipulantibus, & pro dote promiſit ſcuta 3. m. videlicet ſcuta 2. m. de preſenti, quæ D. Vincentius promiſit mediante eadem ſtipulatione dare in Vxorem Raphaelam eius filiam Io. Franciſco filio dicti Iacobi ipſo Iacobo, & filio ſtipulante, qui etiam confeſſi fuerunt recepiſſe ſcuta 2000. pro dote dictæ Raphaelæ: vnde cum fuerit ſequutum matrimonium inter Ioſephum, & Franciſcam, & Ioannes Franciſcus petat dotem Raphaelæ, & ei opponatur de dicta confeſſione, dubitaui an ex confeſſione dd. Iacobi, & Ioannis Franciſci probetur ſolutio ſcutorum 2. m. vèl potius dicta Confeſſio ſit correſpectiua ad Confeſſionem Vincentij, & Domini cenſuerunt pro
correſpectiuitate; nam quando duo contractus
1 eodem die, & eodem contextu, * & in eodem
loco fiunt, & coram eiſdem teſtibus mutua
contemplatione facti intelliguntur *Bald. in l.*
petens num. 49. C. de pact. Alex. in Conſ. 90.
num. 8. verſ. non obſtat lib. 3. & late proſequitur
Card. Mantic. de tacit. & ambig. Conuent. lib. 2.
tit. 3. num. 20. & lib. 3. tit. 15. num. 50. & ve-
2 ritas optime depræhenditur, * quia cum ma-
trimonium tunc non poſſet fieri inter Franciſ-
cam, & Ioſephum ſeu dilatio eſſet data ad quattuor annos, & ſtatim fuerit Contractum inter Ioannem Franciſcam, & Raphaelam fuit conuentum, quod durante dicto quadriennio Vincentius teneretur ſoluere alimenta Io. Franciſco iuxta quantitatem inter eos taxatam, ſignum euidens, quod confeſſio fuit correſpectiua, & ſimulata ad confeſſionem alterius, quia ſi pecuniæ vere fuiſſent ſolutæ, fruſtra fuiſſent promiſſa dicta alimenta vnde nedum debet iudicari pro correſpectiuitate, quia materia eſt dubia, & voluit *Card. Mantic. vbi ſupra*, ſed quia videtur res clara, & operta.

Ex quibus fuit concluſum pro correſpectiuitate &c.

PLACENTINA CAPPELLANIAE.

Veneris 14. *Martij* 1614.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi in iurepatronatus, quæ acquiritur ex vltima præſentatione effectum ſortita probat pertinentiam iuris patronatus tam ad fauorem illius, qui præſentauit, quam eius filiorum.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio præſentandi in iurepatronatus probatur ex vltima præſentatione effectum ſortita.*

2 *Et hæc quaſi poſſeſſio ſuffragatur ad effectum probandi pertinentiam iuriſpatronatus ſpectare ad præſentantem.*

3 *Ac releuat ab onere probandi deſcendentiam.*

4 *Ius patronatus pertinet ad deſcendentem ab illo, qui vltimo loco præſentauit.*

5 *Filiatio probatur ex teſtamento paterno iuncta inſtitutione.*

DECISIO DCCCVIII.

IVſpatronatus non controuertebatur inter partes, nec Epiſcupus eſt in cauſa, & ideo præſuppoſito Iurepatronatus fuit actum de pertinentia, & Rota cenſuit ſpectare ad illos, qui Octauium præſentarunt, nam quantum attinet
ad Adalberium, & Carolum, ipſi ſunt in quaſi
1 poſſeſſione præſentandi * ex præſentatione fa-
cta de anno 1590. quæ quidem præſentatio ha-
buit effectum, cum beneficium hodie vacet
per obitum dicti præſentanti *iuxta vulg. Conſ.*
Oldrad. 229. Et hec quaſi poſſeſſio ſuffragatur
2 ad effectum, * de quo agitur abſque eo quod

docca-

doceatur de aliqua pertinentia *c. Conſultatio-
nibus de Iurepatronatus Rot. deciſ. 14. in antiq. &
7. in nouu. eodem tit.* & releuat ab onere pro-
3 bandi deſcendentiam,* *vt fuit reſolutum in cauſa
Firmana Iuriſpatronatus 13. Maij 1611. Coram
Illuſtriſſimo Domino meo Cardinali Lancellotto &
in alia Baren Beneficij prima Iulij eiuſdem anni
Coram Domino meo Vbaldo*.

Idem videtur dicendum reſpectu Ioannis Ia-
cobi; nam ipſe eſt filius Rolandi, qui præſen-
tauit de eodem anno 1590. vt patet ex eadem
præſentatione, ſufficit enim, qod deſcendat
4 ab eo * qui erat in quaſi poſſeſſione præſentan-
di, vt cenſuit *Rota in cauſa Papien. Iuriſpatro-
natus Coram bo. me Card. Pamphilio*. Quod au-
tem ſit filius dicti Rolandi probatur ex teſta-
mento Paterno * iuncta inſtitutione, & nomi-
natione *Butr. in Cap. tranſmiſſæ num. 10. & Ibi
Præpoſit. num. 9. in fin. qui fil. ſint legit. & fuit
dictum in alleg. Cauſa Papien. Iuriſpatronatus 28.
Ianuarij 1602. Coram rec. me. Card. Pamphi-
lio*.

ROMANA DE SCOTTIS.

Veneris 14. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Obligatio facta de reſtituendo prioribus, & potioribus non ſuffragatur ijs, qui non ſunt anteriores, aut potiores. Confeſſio confitenti non præiudicat tribus caſibus, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio de reſtituendo prioribus, & potioribus non intrat ad fauorem eorum, qui non ſunt anteriores, aut potiores.*

2 *Confeſſio emiſſa in iudicio criminali inter diuerſas perſonas non præiudicat in cauſa ciuili.*

3 *Ex Confeſſione, in qua quis fatetur ſe fuiſſe ſatisfactum de credito anni 1582. ex pecunijs depoſitatis in Monte Pietatis non præiudicat confitenti ad effectum, de quo hic agitur.*

4 *Confeſſio erronea non præiudicat.*

DECISIO DCCCIX.

DE anno 1589. Iacobus à Porta obtinuit ab A.C. mandatum contra illos de Scottis pro ſcutis 275. depoſitatis in Monte Pietatis, quæ habuit, data cautione de reſtituendo prioribus, & potioribus; aliqui ex creditoribus prætendentes ſe anteriores petebant mandatum contra Marcum Antonium fideiuſſorem, quod non eſſe relaxandum Rota cenſuit; nam dictus Iacobus fecerat ſocietatem officij ſcutorum 400. de anno 1577. in duabus partitis, pro cuius ſorte, & fructibus obtinuit mandatum ab A. C. vt in fide coram ipſo producta. Re-
ſpectu autem iſtius crediti Iacobi nullo pacto
dicti Creditores de Scottis ſunt anteriores, aut
1 potiores. * & ideo non intrat obligatio de re-
ſtituendo prioribus, & potioribus *l. 4. §. con-
demnatum ff. de reiud.*

Non obſtat, quod Iacobus fuit ſatisfactus
pro credito anni 1582. vt patet ex confeſſione
ipſius; cuius ſunt anteriores prædicti Credito-
res, quia iſta confeſſio fuit facta in Iudicio
2 Criminali * inter diuerſas perſonas, nec ver-
ſamur in caſu, quo Iudex proceſſerit ex offi-
cio, & ideo non præiudicat, vt late probat
*Proſper Farinacius, qui merito appellatur mo-
dernus Romanus in ſua prax crimini q. 81. c. 3.
num. 96.* & in rei veritate Confeſſio nihil con-
cludit, quia licet fateatur, quod fuit ſatisfa-
3 ctus de credito anni 1582 * ex mandato A C.
in pecunijs depoſitatis in Monte Pietatis, non
ideo ſequitur, quod voluerit ſe referre ad ſo-
lutionem, de qua agitur: Et in omnem euen-
tum ceſſat omnis dificultas, quia iſta confeſ-
4 ſio detegitur erronea, * nam vt ſupra dictum
eſt, mandatum fuit relaxatum producta fide, &
ſic credito ſocietatis anni 1577. quæ non ap-
paret aliter caſſata *Rom. Conſ. 255. in fine*.

THEATINA IVRISDICTIONIS SANCTI IOANNIS IN VENERE.

Veneris 14. Martij 1614.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur Ordinarijs tam ex aſſiſtentia iuris, quam ex poſſeſſione anteceſſoris. Qualis Procurator generalis ordinis poſſit comparere pro Monaſterio particulari.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio quo ad ea, quæ Ordinarijs conceduntur & ex aſſiſtentia iuris competit. Amplia nu. 2.*

3 *Quaſi poſſeſſio deducta ex viſitationibus factis ab Ordinario anteceſſore iuuat ſucceſſori.*

4 *Procurator Generalis ordinis non poteſt comparere pro Monaſterio particulari.*

5 *Limita in patribus Ieſuitis.*

6 *Limita ſecundo in Patribus Ordinis Prædicatorum.*

DECISIO DCCCX.

IN hac cauſa fuit reſolutum, Abbatiam Sancti Ioannis in Venere eſſe intra limites Diæceſis Theatinæ, circonſcripto tamen effectu, qui erat, vt videretur, An Abbatia eſſet nullius, vel exempta, poſt dictas reſolutiones Reuerendiſſimus Theatinus petebat manutentionem vigore *Conc. Trid.* quoad ea, quæ Ordinarijs conceduntur etiam in locis exemptis, vel nullius, & Domini cenſuerunt non poſſe Reue-
ren-

Digitized by Google

rendiſſimo Theatino denegari manutentionẽ
1 tum ex aſſiſtentia, quam habet * ex *dicto Concilio*; Tum etiam ex eius quaſi poſſeſſione, vt
abbundè fuit deductum in *deciſione facta ſub die 20. Decembris præteriti*.

Neque obſtat, quod viſitationes factæ per
Archiepiſcopum fuerint factæ vigore Breuium
Apoſtolicorum, quia quatenus hoc eſſet ve-
2 rum * non tollit aſſiſtentiã Iuris communis, vl-
tra quod quidquid dicendũ ſit de alijs, Archie-
piſcopi Oliua, & Saminiaceus non poteſt con-
trouerti, quin ſimpliciter viſitauerint tanquam
Ordinarij, non autem vigore Breuium, & hu-
iuſmodi quidem viſitationes ſufficiunt quoad
omnia, quia cum Dominus Archiepiſcopus
habeat aſſiſtentiam Iuris communis pro ſe
magis attenditur cauſa actus, quam ipſi actus,
& huiuſmodi viſitationes iuuant etiam Succeſ-
3 ſorem * *ex deductis in alia deciſione*.

Minus facit aliud motiuum excitatum,
quod non adſit legitima perſona, quæ com-
pareat pro Abbatia, quia contrarium eſt ve-
rius; ſemper enim fuit auditus R. P. Lauren-
tius de Paulis Notarius Procurator generalis
PP. Ieſuitarum, & licet Regula ſit, quod Pro-
4 curator generalis non poſſit comparere * pro
Monaſterio particulari *Faſtol. dub. 23. Falin. in c. eam te num. 14. de reſcript.* tamen hæc regula
5 fallit in Patribus Ieſuitis, * quia cum habeant
Communicata priuilegia aliarum Religionũ,
6 Ordo Prædicatorum * habet priuilegium ex
conceſſione Bonifacij noni, vt Procurator
Generalis poſſit comparere pro quocumque
Monaſterio particulari, & cauſas per ſe, vel
per alium tractare, illud ratione Communica-
tionis etiam habent PP. Ieſuitæ.

Ad alia ſatis fuit reſponſum in alia *deciſione*, à qua non fuit receſſum ex prædictis &c.

TOLETANA PENSIONIS

Veneris 11. Aprilis 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla non tranſit in iudicatum.*
2 *Sententia eſt nulla dum eadem die fuit citatum ad terminos ſubſtantiales, & ad ſententiam.*

DECISIO DCCCXI.

FVit concluſum non conſtare de re iudicata
ſententiæ Rotalis licet non fuerit appellatũ
intra decem dies iuxta *text. in cap. quoad Conſultationem de ſent. & re iud.* quia cum ſenten-
tia prædicta ſit nulla non fecit tranſitum in
1 iudicatum * *Anchar. in conſ. 36. num. 1. & ſeqq. Bald. conſ. 363. incipit punctus facti nu. 2. vſque ad finem lib. 4. Abb. conſ. 61. per tot. lib. 1.* Nul-
litas autem eſt euidens, quia die 3. Iulij fuit
2 citatum * ad terminos ſubſtantiales, & ad ſen-
tentiam. Vndè non potuit interuenire tempus
congruum; Itaut dicti termini ſortirentur ef-
fectum ſuum, de quibus *Veſtr. in prax. lib. 5. c. 4.* & qui de ſtylo Curiæ ſeruantur. *Vant. de nullit. proceſſ. num. 59. & num. 60. in fin.*

Et ita fuit concluſum &c

REATINA BONORVM

Veneris 18. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM.

Repetitio inſtrumenti quando ſuffragetur, & quomodò fieri debeat. Retentio ſpoliatori ſuperueniente credito quando competat.

SVMMARIVM.

1 *Repetitio inſtrumenti facta per illa verba* vt conſtat ex inſtrumentis rogatis &c. *non ſuffragatur etiam ſi Notarius cauſæ ſit Archiuiſta, & in eius Archiuio adſit inſtrumentum.*
2 *Repetitio inſtrumenti debet fieri cum inſertione nominis Notarij rogati, diei, anni, & loci Archiuij.*
3 *Sub decreto de ſubhaſtando non continetur decretum de deliberando non obſtante imbreuiatura.*
4 *Retentio datur ſpoliatori ſuperueniente credito, ſi tamen ſpolium fuit commiſſum per vim compulſiuam; ſecus ſi per expulſiuam.*

DECISIO DCCCXII.

DEciſio in hac cauſa facta pro ſpolio nititur
tribus fundamentis, & Domini amplectentes primam, & tertiam ab ea cenſuerunt non
eſſe recedendum; Nam quantum attinet ad pri-
mam ſubſiſtit, quod in actis non conſtabat de
credito Paulæ, & licèt reſpondeatur, quod
Notarius cauſæ erat Archiuiſta, in cuius Ar-
chiuio erat inſtrumentum, quod fuit repeti-
tum, attamen talis repetitio non legitur, ſed
1 ſolum fuit dictum, * *vt conſtat ex Inſtrumentis rogatis &c.* nec dicitur etiam, quod illa eſſent
in archiuio, & quatenus adeſſet repetitio, de-
2 buiſſet fieri * cum inſertione nominis Notarij
rogati diei, & anni & loci Archiuij, alias res
adhuc remanſiſſet incerta.

Quantum vero attinet ad ſecundum pariter
ſubſiſtit, quod ad ſit defectus citationis, &
decreti de ſubhaſtando, & deliberando; Et
quantum attinet ad citationem non releuat il-
la quæ datur, quia eſt ſimplex comparitio
Marij, qui petijt Parti terminum præfigi ad
releuandum, quo elapſo mandari ſubhaſtari,
& nullibi conſtat, quod aliqua fuerit citatio;
quo verò ad decretum dum dicitur, quod ſub
decreto de ſubhaſtando continetur etiam de-
3 cretum de deliberando ex imbreuiatura * non

pati-

patitur talem extenſionem, cum ſit poſita in
fine decreti poſt clauſulam *omni meliori modo*.
An autem ex quo hodiè conſtat de credito
debeat dari retentio, pendet ab eo, An iſta di-
4 catur vis compulſiua, * vel expulſiua, quia
quando eſt compulſiua datur retentio, ſecus
quandò eſt expulſiua vt voluit *Put. deciſ.* 177.
lib. 1. *ſecundum nouam impreſſionem* de quibus
erit particulariter agendum.

ROMANA ADITIONIS HAERE-DITATIS

Veneris 18. *Aprilis* 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Liberatio facta Contutori non prodeſt alijs, bene tamen ipſis competit exceptio ordinis, & cedendarum. Declara num.* 2.

3 *Filius, qui non eſt hæres Patris poteſt ſe opponere pro credito dotis maternæ.*

DECISIO DCCCXIII.

QVoad primam partem Dubij Domini ſim-
pliciter non firmarunt conſtare de debito
Iacobi, quia hoc fieri non poteſt niſi fiant cō-
puta, & admittantur exceptiones ipſius Ia-
cobi, ſed dixerunt per quietantiam factam
Iacobo Bucha Contutori per Petrum Iacobum
non fuiſſe liberatum dictum Iacobum, cum di-
cta quietantia ſit reſtricta ad adminiſtrationē
ipſius Franciſci; Imò expreſſe reſeruatur Ius
agendi contra Iacobum, & eius bona, & licèt
1 obſtet Franciſco, * & eius hæredibus exceptio
ordinis, & cedendarum, vt latè probat *Surd.*
conſ. 170 *num.* 20. *&* 21. *cum ſeqq. verſ. quibus ſic*
ſe habentibus lib. 2. attamen iſta exceptio ob-
2 ſtaret pro ea parte, * pro qua Iacobus culpa
Bucchæ teneretur, vt declarat idem *Surd.*
vbi ſupra num. 16. *&* 17. *& num.* 26.
Quoad ſecundam partem dubij ſilicet, An
Ioannes Antonius, qui non eſt hæres Patris
3 poſſit ſe in hoc iudicio opponere, * DD. Cen-
ſuerunt, quod ſic pro ea parte, pro qua eſt
creditor dotis maternæ *iuxta reſolutiones in hac*
cauſa factas &c.

VERCELLEN. CANONICATVS

Lunæ 21. *Aprilis* 1614.

ARGVMENTVM.

Pro impetratione Canonicatus quæ ætas requiratur. Canonicatus ſubdiaconalis quando dicatur. Clauſula *litis ſtatum &c.* euitat ſubreptionem gratiæ ob non factam mentionem litis.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad obitum etiam ſi allegetur à Succeſſore.*

2 *Ad effectum immiſſionis vigore ſubrogationis ſufficit defunctum obijſſe in poſſeſſione beneficij.*

3 *Canonicatus Subdiaconalis poteſt impetrari ab eo, qui expleto anno compleret* 21. *annum.*

4 *Canonicatum eſſe Subdiaconalem probatur ex prouiſione de eo facta tanquam tali.*

5 *Prout etiam ex hæbdomada facta per prouiſum in eodem ordine Subdiaconali, & approbata per Capitulum.*

6 *Litis mentio eſt ſufficienter facta per clauſulam* litis ſtatum &c. *ad effectum euitandi ſubreptionem gratiæ.*

DECISIO DCCCXIV.

IN *deciſione in hac cauſa facta* 5. *Martij præteriti*
dicebatur obitum in poſſeſſionem Octauij
probari ex Inſtrumento adeptæ poſſeſſionis,
quæ quidem poſſeſſio præſumitur continuata
1 vſque ad obitum, * cum hoc allegetur à ſuc-
ceſſore ipſius Octauij, nempe à ſubrogato.
In hac propoſitione replicabatur ceſſare
hoc obiectum, cum Octauius fuerit prouiſus
à Capitulo per obitum Franciſci, & poſtmo-
dum reſignauerit ad fauorem Nicolai, & per
obitum etiam dicti Franciſci fuit prouiſus
à Papa Cęſar, qui obtinuit manutentionem, vt
patet ex geſtis *coram bo. me. Pacen.*
Cæterum hoc motiuum non placuit DD.
2 quia quod Octauius obierit in poſſeſſione be-
nè probāt teſtes, qui dantur pro parte Cagnoli
in ſummario num. 1 & ſic ſatis eſt, quod Octa-
uius obierit in poſſeſſione Canonicatus, de
quo agitur, qui potuit ad ipſum peruenire
quatenus ſit illæmc reſignatus, & reſpectiuè
impetratur ex alio titulo, vel poteſt eſſe alius
canonicatus, & vtcumque ſit, ſatis eſt ad effe-
ctum immiſſionis, * quod Octauius obierit in
poſſeſſionem prædicti Canonicatus, eoque ma-
gis cum Capitulum per obitum Octauij pro-
uiderit Petrum, qui hodiè agit, & ſe opponit.
Non obſtat quod Cagnolus, dum impetra-
uit erat in 21. ſuæ ætatis anno nondum com-
pleto, quia cum canonicatus ſit ſubdiaconalis
3 ſufficit, * quod eſſet in ea ætate, vt expleto an-
no compleret 21. annum, itaut poſſit promo-
ueri ad ordinem ſubdiaconatus, vt *declarauit*
Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum, cuius
declarationis copia authētica data fuit. Quod
autem Canonicatus ſit ſubdiaconalis * proba-
4 tur ex prouiſione Petri facta tanquam de Ca-
nonicatu ſubdiaconali, quod etiam compro-
5 batur ex hebdomada facta per Petrum * in di-
cto ordine ſubdiaconali, quæ fuit approbata
per Capitulum.
Quæ dicebantur ab extra de prouiſione fa-
cta de

ſta de iſto Canonicatu vſque de anno 1593.in
perſonam Federici Ferri, & de litis pendentia
coram R.P. meo Dunozzetto gratis dicta ſunt,
quia hæc lis videtur antiquata,& nemo legiti-
mè comparet pro Ferro, vt vtcumque ſit non
poteſt denegari immiſſio Cagnolo in locum
Octauij,& quia obiectum iſtius litis nõ obſtat*
6 quatenus legitimè probaretur, cum de ea fa-
cis fecerit mentionem per clauſulam *litis ſtatu-
ſtum &c. Gemin.conſ.120.num.6.Achill. dec.9.de
reſcript.& fuit pluries reſolutum.*

PAMPILONEN. DECIMARVM DE GONGORA.

Veneris 28. *Aprilis* 1614.

ARGVMENTVM.

Ad inducendam præſcriptionem quando duæ perſonæ requirantur. Cætera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ad inducendam præſcriptionem duæ perſonæ requiruntur, ſcilicet vna præſcribentis, & altera contra quem præſcribitur.*
2 *Limita in præſcriptione immemorabili.*
3 *Vigore immemorabilis poteſt allegari priuilegium Apoſtolicum,vel alius titulus,qui ſuffragetur.*
4 *Remiſſoria pro probanda immemorabili tanquam calumnioſa denegatur, quando conſtat de initio.*

DECISIO DCCCXV.

CVm ageretur de expeditione huius cauſæ
pars plura opponebat,& ideò,vt ei morem
geterem,dedi dubium,an cauſa eſſet expedien-
da,vt ſub eo omnes exceptiones ſuas deducere
poſſet, quas reſtrinxit ad duo capita. Primum
erat, quod non poterat agi de præſcriptione,
cum Eccleſiæ caruiſſent deſenſore,fuerunt enim
rectæ per Rectores ad nutum ammouibiles de-
putatos à DD. de Gongora, qui dd. Eccleſias
occuparunt,& qui præſcriptionem prætendũt,
ad inducendam enim præſcriptionem requi-
1 runtur* duæ perſonæ, ſcilicet vna præſcriben-
tis,& altera, contra quam præſcribitur *gloſ. in
c.per noſtra in verbo præſentare de elect.*

Cæterum dicebant Domini,quod huic mo-
tiuo *reſpondet deciſio bo. me. Card. Pamphilij*,
quod hic non agitur de præſcriptione reſtri-
cta ad certum tempus, ſed de præſcriptione
2 immemorabili*, cuius vigore Domini de
Gongora poſſunt allegare priuilegium Apo-
ſtolicum,* vel alium titulum,qui ſibi ſuffraga-
3 retur *c.ſuper quibuſdam §. Præterea vbi Hoſtien.
Abb. & alij de verb.ſignif.* & ratione iſtius præ-
ſumpti priuilegij ceſſat etiam alterum caput
deſumptum ex identitate perſonæ præſcriben-
tis,& contra quam præſcribitur, ſecùs verò in
priuilegio,vel titulo, qui poteſt allegari ratio-
ne immemorabilis.

Secundum caput erat, quod priuilegium
nõ poteſt præſumi ex immemorabili, cum pro
parte DD. de Gongora fuit productum priui-
legium Vrbani Secundi, quod fuit reſolutum
illis non ſuffragari,ſed fuit reſpõſum,hoc fun-
damentum tolli per plures reſponſiones da-
tas *in deciſionibus Rotalibus*, & hodiè quoque
inter alias placuit illa reſponſio, quod iſtud
priuilegium numquam fuit allegatum pro ti-
tulo; Immò in partibus ſemper fuit allegata
immemorabilis cũ fama priuilegij in genere,
ſed cum peteretur ſecunda remiſſoria ad eam
iuſtificandam per Procuratorem in Curia fuit
extractum dictum priuilegium ex alio proceſ-
ſu ad oſtendendum, quod Sedes Apoſtolica
erat ſolita concedere huiuſmodi priuilegia;
Imò ſi fuiſſet productum priuilegium pro ti-
tulo certè fuiſſet denegata remiſſoria ad pro-
bandum immemorabilem, cum remmiſſoria
4 fuiſſet calumnioſè petita, * ex quo conſtabat
de initio ex dicto priuilegio,*vt fuit firmatum in
deciſione coram Reuerendiſſimo Bononien.*

ROMANA DOTIS DE OLPHIS.

Lunæ 28. *Aprilis* 1614.

ARGVMENTVM.

Adiudicatio, & datio in ſolutum minoribus indeffenſis ſunt nullæ. Minores indeffenſi quando dicantur.

SVMMARIVM.

1 *Adiudicatio,& datio in ſolutum minoribus indeffenſis ſunt nullæ.*
2 *Ad alienationem bonorum ſtabilium minoris non poteſt deueniri,quando adſunt mobilia.*
3 *Limita quando pro credito adeſt obligatio Cameralis.*
4 *Quis præſumitur ditari, non depauperari.*
5 *Executio facta ſuper bonis ſtabilibus omiſſis mobilibus non eſt nulla, ſed præbet iuſtam cauſam appellandi.*
6 Statutum Vrbis lib.1. cap.192. *diſponit, quod quando non reperitur qui pretium dignum offerat,fiat datio in ſolutum pro tertia parte pluris.*
7 Statutum Vrbis lib.1. cap.131. *diſponit, quod pro quarto dotali detur in ſolutum res ad vſumfructum tantum.*

DECISIO DCCCXVI.

DOmini reſoluerunt ſtandum eſſe in *deciſis*,
ſcilicet adiudicationem & dationem in ſo-
1 lutum fuiſſe nullas, * tamquam factas minori-
bus indeffenſis, quia conſtat, quod poterant
aliquo modo deffendi *ex deductis in alia deci-
ſione, & benè Put.in addit.ad deciſ. 298.lib.2. ſe-
cundum nouam impreſſionem.*

Quod autem minores poſſent deffendi pro-
2 batur triplici fundamento,primo, quia aderãt

bona mobilia* vt patet ex inuentario, & ideò
non erat deueniendum ad alienationem ſtabi-
lium *Rolan. conſ. 33. num. 4. & ſeqq. qui alior al-
leg. lib. 1.*

Neque releuat, quod cum pro iſto credito
adeſſet obligatio Cameralis, poterat validè
3 procedi contra ſtabilia * omiſſis mobilibus ex
*allegatis per Surd. in conſ. 39. num. 2. & ſeqq.
verſ. quarto reſponderi poteſt*, quia hoc eſt ve-
rum, ſed non ideò ſequitur, quod minori non
cōpeteret aliqua defenſio, quia ſi Tutorea cō-
paruiſſent potuiſſent vendere mobilia, & cum
illis ſatisfacere creditoribus, & ſic benè defen-
ſio competiiſſet minoribus.

Neque obſtat, quod tunc mobilia poterant
eſſe conſumpta, quia animaduertebant DD.,
quod mobilia erant alicuius conſiderationis,
cum eſſent merces Apothecæ, & mobilia do-
mus, & regula ſtat, quod quis præſumitur di-
4 tari * & non depauperari *Menoch. de præſumpt.
lib. 6. præſumpt. 25. per tot.* & licet pars conatur
elidere iſtam præſumptionem, ex quo fuerunt
alienata alia bona ſtabilia pro ſoluenda dote
Margharitæ filiæ Ioannis pro ſoluendo alio
ære alieno, vult enim ex hoc inferre, quod bo-
na mobilia non aderant, quia ſi adfuiſſent ſta-
bilia non fuiſſet alienata; attamen replicaba-
tur, quod iſta reſponſio eliditur ex qualitate
negorij. Nàm vxor Ioannis defuncto viro du-
xit famulum apothecæ, cuius intererat, vt dd.
merces conſeruarentur pro continuando ne-
gotio, & ideò cum vna præſumptio aliam tol-
lat, remanet firmum, quod bona mobilia ade-
rant, & quod quis præſumitur ditari, & vt alias
fuit cōſideratum hoc negotium non benè olet.

Minus releuat, quod iſta ommiſſio mobi-
5 lium non cauſat nullitatem executionis, * ſed
præbet iuſtam cauſam appellandi, vt dicit *Surd.
in dicto conſ. 39. num. 32. verſ. quinto reſpondeo*,
nam ommiſſa diſputatione ſuper intelligentia
iſtius concluſionis, dicebatur quatenus ad lit-
teram eſſet tenenda, non officit in caſu iſto,
quia ſi licita erat appellatio, & non fuit appel-
latum, hinc etiam reſultat, quod minores non
fuerunt defenſi.

Secundo, quod minores poſſent defendi
pluſquam manifeſte patet, quia domus fuit
ſubhaſtata, & data inſolutum cum tertia par-
6 te pluris * iuxta diſpoſitionem *Statuti Vrbis
c. 192. num. 1.* & cum pro rata quarti dotalis
7 erat danda in ſolutum ad vſumfructum * tan-
tum iuxta *Statutum Vrbis cap. 131. lib. 1.* & per
conſequens datio inſolutum fuit facta in ma-
iori ſumma, & ſic remanet nulla, vt ſepiſſimè
fuit dictum.

Nequè releuat, quod datio inſolutum, fuit
facta iuxta formam Statuti Vrbis, & relatum
eſt in referente, & ſic datio debet intelligi ad
vſumfructum tantum, quia vt patet ex lectura
ipſius dationis inſolutum relatio ad ſtatutum
eſt reſpectu *dicti Statuti cap. 192.* diſponentis de
datione inſolutum cum tertia parte pluris,
quando non reperitur, qui dignum pretium
offerat, & propterea reſponſio nullo modo ſuf-
fragatur, quia in facto non eſt vera.

An autem obſtet quietantia facta per Ioan-
nem Baptiſtam erit particulariter videndum,
&c.

ANCONITANA REDDITIONIS. RATIONIS.

Lunæ 5. Maij 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Litterarum miſſiuarum recongitio per teſtes haben-
tes notam manum de ſtylo Curiæ ſufficit.*
2 *Litteræ miſſiuæ probant contra ſcribentem.*

DECISIO DCCCXVII.

D. Gentilis petebat primo firmari creditum
ſuum, & poſteà videri, quam ſatisfactio-
nem daret D. Conuentatus, quod placuit DD.
Ideo dubitaui ad quam ſummam aſcenderent
pecuniæ peruentæ ad manus domini Conuen-
tati, & facto calculo fuit dictum aſcendere ad
ſummam ſcutorum 2580. Iſtæ enim calculus
iuſtificatur ex litteris miſſiuis dicti Conuenta-
ti, quæ cum ſint recognitæ per Teſtes, qui ha-
1 bent notam manum * ſufficit de ſtylo Curiæ
Rot. deciſ. 343. num. 4. part. 1. & ſatis probant
contra ipſum Conuentatum * *l. publica §. vl-
timo de poſit. l. Titius l. quidam ff. de conſtit. pe-
cun.* quæ cum ſatis clara ſint meritò Conuen-
tatus in hac poſitione nihil dixit.

IANVEN. OFFICIORVM.

Veneris 9. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Acquirens officia per obitum vacabilia illis
non priuatur per emmiſſionem profeſſio-
nis in Religione, ſed tantum cogi po-
teſt ad ea vendenda. Mors ciuilis quan-
do æquiparetur naturali.

SVMMARIVM.

1 *Officia in quorum prouiſione fuit dictum, quod va-
carent per obitum, per emmiſſionem profeſſionis
in Religione non vacant.*
2 *Mors ciuilis non æquiparatur naturali ad hoc vt
officia vacent.*
3 *Mors ciuilis reſultans ex ingreſſu monaſterij non
facit Monacum haberi pro vero mortuo, niſi in
caſibus in iure expreſſis.*
4 *Mors deducta ab homine in conditione non intel-
ligitur de ficta ciuili, ſed tantum de vera na-
turali.*

5 Obitus

5 *Obitus appellatione non venit mors ciuilis .*
6 *Acquirentes officia , quæ ſunt in comercio , & titulo oneroſo conceduntur potius propter lucrum , quam exercitium, non poſſunt illis priuari propter inhabilitatem .*
7 *Sed tantum cogi poſſunt ad illa vendenda .*
8 *Eccleſia,ad quam bona emphyteotica peruenerunt, illa non ammittit ,ſed tantum tenetur vendere ad euitandum præiudicium Domini .*
9 *Beneficia Eccleſiaſtica poſt emmiſſam profeſſionem vacant, quia Regularis abſque diſpenſatione ſunt incapaces beneficiorum ſecularium.*

DECISIO DCCCXVIII.

AVguſtinus emit duo officia . Alterum militis San. Pauli in perſonam Francisci eius filij ; Alterum verò portionis Ripæ in perſonam Poliſſenæ filiæ cum decreto ad fauorem ipſius Auguſtini : Cumque Franciſcus ingreſſus fuerit Religionem Capuccinorum , & Poliſſena Religionem Sancti Dominici , & vterque emiſerint profeſſionem , dubitaui An dd. officia per talem profeſſionem vacarent , & Rota cenſuit negatiue reſpondendum , quia in prouiſione de dd. officijs facta , fuit dictum ,
1 quod cenſerentur vacare per obitum, * & propterea per emmiſſam profeſſionem non vacant , quia licet iſta ſit mors ciuilis , attamen non comprehenditur ſub dicta diſpoſitione , cum in iure non reperiatur cautum , quod in iſtis terminis mors Ciuilis æquiparetur natu-
2 rali * *Anchar. conſ 273. num. 1. & 2. Ioan. Monach. in cap. ſi Epiſcopus num. 2. de ſupplen. negligen. Prælat. in 6. & alijs relatis ſequitur Alex. conſ. 139. num. 4. lib. 2.* firmans , quod mors Ciuilis reſultans ex ingreſſu monaſterij non fa-
3 cit Monacum haberi pro vero mortuo , * niſi in caſibus in iure expreſſis *iuxta gloſ. notabilem in c. placuit il ſecondo in verbo mortuus 16. quæſt. 1. Oldrad. conſ. 284. num. 4.* tenens, quod numquam mors Ciuilis æquiparatur naturali , niſi vbi in iure reperiretur hoc expreſſum , nec
4 mors deducta ab homine in conditione * intelligitur de ficta ciuili , ſed tantum de vera naturali, vt *pluribus relatis tradit Cæphal. in conſil. 395. num. 31. & ſeqq. & in terminis ita reſpondet Modern. de Fano de ſociet. off. q. 14 nu. 13. in fin. verſ. igitur per mortem ciuilem & nu. ſeq.* Et hæc ſententia abſque ſcrupulo procedit in caſu iſto, quia in diſpoſitione fuit dictũ, quod officia vacent per obitum , non autem fuit dictum per mortem ; obitus autem appellatio-
5 ne * de ſui natura non venit mors ciuilis, vt dicit egregiè *Rebuff. in prax. in form. ſignat. ſimpl. prouiſ. col. 7. verſ. & quamuis fol. mihi 97.*

Neque facit , quod per ingreſſum Religionis viderentur effecti inhabiles ad prædicta officia . Quia fuit reſponſum , quod dato, quod hoc eſſet verum , non propterea ſunt priuandi
6 dd. Officijs , * cum illa ſint in comercio , & acquirantur titulo oneroſo , & conceduntur magis propter lucrum , quàm propter exercitium *iuxt. not. in cap. quamuis triſte 7. q. prima Alciat. de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 19. num. 7. verſ. puto diſtinguendum Menoch. de arbitr. Iud. lib. 1. q. 55. num. 6. verſ. extende ,* ſed ſunt co-
7 gendi , * quatenus dici poſſent inhabiles ad vendendum , dicta officia , prout bona Em-
8 phiteotica, quando perueniunt ad Eccleſiam,* illa non amittit ; ſed ſolùm cogitur vendere ad euitandum præiuditium , quod obuenit Domino directo *c. 1. de alien. feud. & ibi Afflict. in princ. & num. 4. & 5. cum ſeqq. Iſern. num. 4. Bald num. 5. Præpoſit. in §. inde poteſt num. 3. per tot. ſpecul. de Emphit. aliàs de locat. §. ſiue aliqua verſ. 116.*

Neque obſtat , quod beneficia Eccleſiaſtica
9 poſt emmiſſam profeſſionem vacant , * quia hoc prouenit ex eo, quod regulares abſque diſpenſatione ſunt incapaces beneficiorum ſecularium *c. cum de benef. de præben. in 6. Bellam. deciſ. 171. Felin. in c. in noſtra num. 44. de reſcript.* & cum illa acquirantur titulo lucratiuo , nec ſint in commercio hominum , & vacent per emiſſam profeſſionem, non agitur de aliquo præiudicio profeſſi , & propterea ille, ad quem ſpectat collatio, ſtatim poſt emmiſſam profeſſionem poteſt liberè conferre, quod non eſt in officijs , de quibus agitur , quæ acquiruntur titulo oneroſo, & per conſequens agitur de præiudicio obtinentis , cui eſt ſuccurrendum ſaltim per conceſſionem alienationis ex rationibus ſupradictis .

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 12. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario .

SVMMARIVM.

1 *Cautio pro aſſecuratione iudicij non datur, quando petitur longe poſt inchoatum iudicium .*
1 *Sicuti etiam non debet præſtari , quando ex aduerſo non docetur de credito .*

DECISIO DCCCXIX.

DOmini dixerunt non intrare arbitrium pro aſſecuratione Iudicij;Tum quia iſta cautio
1 longè petitur poſt inchoatum Iuditium * & litem conteſtatam *l. Pomponius §. Ratihabitionis ff. de procur. l. de die §. ſi ſeruus , vbi gloſſ. ff. qui ſatiſdat. cogant. Roland. poſt alios conſ. 71. num. 2. & num. 26. lib. 1.* Tum quia pro parte aduer-
2 ſa non iuſtificatur creditum , * & videtur ſatis graue , vt reus teneatur ad cautionem antequam contra ipſum doceatur de credito .

Non obſtat , quod in libris manu Guglielmi ſcriptis appareat debitor , quia hoc negatur , & propterea fuerunt electi Calculatores , quorum relatio eſt videnda &c.

Digitized by Google

ASTORICEN. RESIDENTIAE.

Mercurij 14. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiam eſſet caput Eccleſiæ Collegiatæ probatur ex litteris erectionis*.
2 *Abbas caput Eccleſiæ Collegiatæ tenetur ad reſidentiam. Ampl.nu.3.*
4 Decretum irritans *inficit titulum, & poſſeſſionem.*

DECISIO DCCCXX.

DVbitaui, An Abbas Collegiatæ Eccleſiæ de
Villafranca fuerit obligatus ad reſidentiã,
& Domini affirmatiue reſoluerunt, quia iſta
1 Abbatia eſt caput Eccleſiæ Collegiatæ, * vt ex-
preſse dicitur in litteris erectionis Clementis
VII. effectuatis, vt patet ex multis Iuribus da-
tis, ex quibus litteris bene hoc probatur, vt
in puncto dicit *Milis in repertorio in verbo Ec-
cleſia Collegiata verſ. vbi autem ex priuileg. Re-
buff. ſuper concord. tit. de Collat. §. volumus ver.
collegiatis, & fuit nuper dictum coram me in Cau-
ſa Derthuſen. Prioratus 5. Martij præterin*, ex
2 quo fit, vt Abbas teneatur ad reſidentiam *
*Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap.12. verſ. præterea de
reform. Hoied. de incompat. beneſic. par. 1. c.17.
num.2. Et fuit dictum in cauſa Zamoren. Canoni-
catus de Thoro 18. Maij 1598. coram bo. mem.
D. Andrea de Corduba Epiſcopo Pacen.*
Non obſtat, prætenſa conſuetudo in con-
trarium, quia non probatur concludenter, etſi
3 probaretur non releuaret, * cum *Concil. Trid.
loco præallegato* illam tollat, quod cum habeat
4 decretum irritans inficit titulum, * & poſſeſ-
ſionem *Caſſad. deciſ. 11. num.5. ſuper reg. Put.
deciſ. 180. lib. 3. &c.*

PERVSINA EXECVTIONIS.

Mercurij 14. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Competit ius accreſcendi in vſufructu reſeruato in contractu inter viuos. Prætium in particularibus quando ſuccedat loco rei.

SVMMARIVM.

1 *Eſt locus iuri accreſcendi in vſufructu reſeruato in contractu inter viuos.*
2 *Fructus prædij euicti non debentur.*
3 *Vſusfructus extinguitur dempto prædio, ſuper quo fuerat conſtitutus.*
4 *In particularibus prætium ſuccedit loco rei. Limita num. 7.*
5 *Loca Montium ſubrogantur in locum prædij, ex cuius prætio ſunt empti.*
6 *Maximè accedente conſenſu partium etiam tacito.*
8 Text. in l. Inde Horatius §. Vnde Celſus ff. de vſufruct. accreſc. *in quibus terminis loquatur.*
9 *Reſſeruatio facta à Domino ad fauorem non Domini cenſetur facta animo donandi.*

DECISIO DCCCXXI.

DIe 31. *Ianuarij huius anni* fuit reſolutum
exactionem fructuum locorum montium
ſpectare ad Hectorem Donatarium Modeſtæ,
& Balthaſſaris cum dicta loca fuerint ſubroga-
ta in locum prædij *delle rendite* euicti, cuius
fructus erant reſeruati ad fauorem dd. Balthaſ-
ſaris, & Modeſtæ ex regula quod ſubrogatus
ſapit naturam eius in cuius locum eſt ſubro-
gatus & quod in totum ſpectant ad Balthaſ-
ſarem, cum Modeſta obierit; Nam cum vſuſ-
1 fructus ſit reſeruatus in contractu inter viuos *
eſt locus iuri accreſcendi ex *allegatis in dicta de-
ciſione*, cui cum pars non aquieſceret, iterum
ſupradicta die propoſui cauſam ſuper eiſdem,
& *Rota in deciſis* permanſit, non obſtantibus
duobus hodie in contrarium oppoſitis.
Non obſtat igitur primum, quod ſcilicet
fructus prædij amplius non debentur cum fue-
2 rit euictum * *per text. in l. repeti cum quinque
ſeqq. quibus mod. vſuſfruct. ammittat.* vbi quod
conſtituto vſufructu ſuper particulari prædio
3 dempto * vſusfructus extinguitur, & idem eſt
in prædio particulari mutato *Cæphal. conſ. 20.
num.8. Surd. conſ. 155. num.7. & ſeqq.* & propte-
rea licet loca montium fuerint empta ex præ-
4 tio prædij euicti, attamen in particularibus *
prætium non ſuccedit loco rei *l. mater & ibi
DD. Cod. de rei vend.*
Nam fuit reſponſum, quod prædicta iura
loquuntur in peremptione fundi, qui non eſt
caſus noſter; Hic autem ſumus in euictione
fundi, & ideo bene intrat ſubrogatio in locis
5 montium emptis ex prætio fundi, vt in pun-
cto tenet *Surd. in conſ. 26. num. 5. & num. 8. & 9.*
Et quamuis regula ſit, quod in particularibus
prætium non ſuccedat loco rei, tamen iſti pro-
prie non ſunt noſtri termini, quia in caſu iſto
loca montium fuerunt ſubrogata loco rei, et
in iſtis terminis loquitur *Surd. loco proxime al-
6 legato*, maximè accedente conſenſu partium, *
vt per eumdem *Surd. deciſ. 306. num. 12.* vbi
quod hoc poteſt fieri etiam tacitè; vltra quod
regula non procedit, quando aliter non eſſet
7 ſuccurſum creditori, * & quis habet prætium
ex cauſa lucratiua prout in caſu iſto *Neguſant.
in tract. de pignor. in 4. membr. ſecundæ partis
num. 57. & ſeqq. Soccin. reg. 371. incipit prætium
in particularibus verſ. fallit 8. Surd. dicta deciſ.
306. num. 13.*
Non obſtat ſecundo, quod *text. in l. Inde
Horatius §. vnde Celſus ff. de vſufruct. accreſc.*
8 non loquatur, * quandò vſusfructus fuit diui-
ſus ab initio, quia contrarium eſt verius *ex-*

ponde-

ponderatis in deciſione, Et ceſſat cmnis diſſicul-
tas in hac ſacti ſpecie, quia ſola Modeſta erat
9 Domina prædij, * mediante recuperatione fa-
cta à fiſco; Vndè reſeruatio ad fauorem Bal-
thaſſaris intelligitur facta animo donandi *Bart.
in l.quæ dotis num.5.in fin. ff. ſolut.matrim.Soccin.
Iun.conſ.160.num.27.lib.2.*

PARMEN. DATII LONGAE PADI

Mercurij 21. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Emptor ſtante nullitate contractus tanquam facti de re fideicommiſſaria, & prohibita alienari quando teneatur ad reſtitutionem fructuum perceptorum; Sicuti etiam venditor, qui credebat rem eſſe liberam quando teneatur ad reſtitutionem fructuum montis per emptorem ſolutorum in vim accollationis factæ in emptione.

SVMMARIVM.

1 *Fructus rei alienatæ vigore contractus nulli vſq; ab initio debent reſtitui.*

2 *Limita, quando venditor non impugnauit contractum, imò in venditione aſſeruit rem eſſe liberam ab omni fideicommiſſo purificato, & purificando.*

3 *Accollatio correſpectiua ad venditionem, reſoluta venditione ceſſat quoquè accollatio, & obligatio.*

4 *Error iuris producit bonam fidem ad effectum acquiſitionis fructuum.*

Error iuris excuſat num.4

5 *Impugnans contractum eo vti non poteſt.*

6 *Limita durante impugnatione.*

7 *Maxime quando impugnatio non acceptatur à parte.*

8 *Emptor impugnans contractum facit fructus ſuos durante tempore impugnationis, ſi venditor tueatur contractum; ſecùs vero ſi venditor etiam impugnet contractum, & offerat prætium.*

DECISIO DCCCXXII.

ILluſtriſſimus, & Reuerendiſſimus D. Cardinalis Sfortia vendidit Illuſtriſs. D. Marchioni S. Secundi Datium, de quo agitur prætio ſcut. 80. mill.; pro cuius rata ſcilicet pro ſcut. 55. mill. ſuſcepit in ſe onus ſoluendi partem Montis Baronum, & de reſiduo etiam ſatisfecit eidem Domino Cardinali, & cum Rota reſoluerit, dictam venditionem ipſo Iure fuiſſe nullam, quia fuit venditum datium ſuppoſitum fideicommiſſo cum expreſſa prohibitione alienandi, & cum D. Marchio prætenderet pro fructibus dictæ partis montis plus ſoluiſſe, quã perceperit ex datio pro rata; ideò dubitaui, à quo tempore ſint calculandi dd. fructus datij, & montis, & ad quam rationem D. Marchio teneatur ad fructus prædicti datij, & Domini reſoluerunt fructus datii, & montis non eſſe calculandos, niſi à die motæ litis, videlicet à die exequutæ citationis ad dicendum contra commiſſionem, quia tunc D. Cardinalis fuit conſtitutus in Mala fide, & ſolum pro ſumma ſcut. 55. mill. ad quam verò rationem fructus dicti datii ſunt calculandi reſſeruarunt videre.

Et pro reſolutione conſidebatur, quod licet
1 fructus rei alienatæ vigore contractus nulli *
vſque ab initio debeat reſtitui à die alienationis *Gloſ. in v. imminere §.1. in fin. in auth. de inceſt nupt. Rom. conſ. 454. num. 27. Tiraquel. in l. ſi vnquam verbo reuertatur num 268. C. de reuoc. donat. Surd.dec.25.num.21. & ſeq. & fuit reſolutum in cauſa Neapolitana ſpolij 31. Maij 1606. coram Illuſtriſſ. D. meo Card. Lancellotto*; tamen iſta concluſio con poteſt in caſu, de quo agitur applicari contra D. Cardinalem, ſed potius eſſet applicanda contra Dominum Marchionem, quia ipſæ percepit fructus datii nulliter alienati, *qui tamen non tenetur ad illius reſtitutionem ea ratione, quia D. Cardinalis non impugnauit contractum vt ſupra doce-
2 tur * immò in venditione aſſeruit, datium eſſe liberum ab omni fideicommiſſo purificato, & purificando. Vnde D. Marchio errauit in facto, quare non tenetur ad reſtitutionem fructuum etiam quod contractus fuerit nullus, vſque ab initio. *Fælin. in c. cum contra nu. 27. verſ. procederet de re iud. Berou.in c.ſi quis Preſbyterorum num. 25. de reb. Eccleſ. non alienan. Curt. Sen. conſ.71. num.13.*

Et quamuis etiam replicaretur, quod ſi venditio datij fuit nulla vſque ab initio, vtique D. Cardinalis tenetur reficere fructus, quos pro monte ſoluit idem D. Marchio. Nam accollatio montis fuit correſpectiua ad venditio-
3 nem * datii, & ideo reſoluta venditione datij, ceſſat quoque accollatio, & obligatio D. Marchionis *l. ſi pupillus la 2. vbi Bald. & Imol. ff. de acq. hæred. Anchar. conſ. 330. num. 11.* Huic motiuo fuit reſponſum, quod non fuit initus contractus permutationis, ſed emptionis, & venditionis. Vnde ſibi imputet D. Marchio ſi non ſoluit pecuniam numeratam, ſed ſi voluit ſuſcipere onus ſoluendi dictum montem, qui ſi ſoluiſſet pecuniam percepiſſet fructus liberos datii, & Cardinalis non fuiſſet paſſus aliquod damnum ex fructibus montis, nec Cardinali poteſt aliquid imputari; fuit enim in
4 bona fide *, ex quo errauit in Iure, cum habuerit iuſtam cauſam credendi, datium eſſe liberũ à fideicommiſſo, ſtante pacto inito cum Domino Duce Sfortia, ſcilicet quod non ſecuta venditione inter ipſos remaneret liberum Domino Cardinali, licet Rota aliter interpræ- tata fuit huiuſmodi pactum *iuxt. not. per Bart. in l. ſed & ſi lege §. ſcire ff. de petit. hæred. Couar. var. reſol. lib.1. c.3. nu. 8.* & propterea venit excuſandus *Couar. deciſ. c. 3. num. 8. Fælin. in c. de quarta num. 29. de præſcript. Rot. dec. 4. de reſt. ſpol. in nouu.*

Quod verò fructus datii ſint liquidandi tantum pro rata ſcut. 55. mill. & non pro reſi-

duo vſque ad ſummam ſeut. 80. mill. ſatis pa-
tet, quia licet Marchio impugnauerit vendi-
tionem, & ideò videatur dicendum, quod ea
5 vti non poſſit* *c. ex eo de reg. Iur. in 6.* tamen re-
6 gula fallit durante impugnatione * *Abb. in cap.
capitulum de reſcript. vbi etiam Fælin. latiſſimè
num.9. Roman. conſ.347. num.7. Ruin. conſ.166.
num.17. lib. 3. & conſ.57 num.4. lib. 4.* præſer-
7 tim quando impugnatio non acceptatur,* pro-
ut in caſu iſto, quia D. Card. ſemper acerri-
mè ſe oppoſuit tuendo, quod alienatio erat
valida idem *Rom. conſ.21. num. 6. lib. 1. & fuit
reſolutum in Cauſa Romana releuationis à mole-
ſtijs 11. Maij 1601. coram Illuſtriſſ. D. meo Card.
Lancellotto, & in alia Cauſa Lucana Molendini
14. Nouembris 1605. coram rec. mem. Franciſco
Penia, tunc Rotæ Decano meritiſſimo.*

Neque obſtat, quod ſi contractus fuit nullus
vſque ab initio D. Marchio tenetur reſtituere
8 fructus, quia hoc poſſet conſiderari * ſi ex par-
te Domini Cardinalis fuiſſet oppoſitum de nul-
litate venditionis, & obtuliſſet prætium, ſed
cum D. Cardinalis tueretur contractum, licuit
per ſupradicta D. Marchioni durante impugna-
tione percipere fructus.

MONTIS FALISCI CENSVS.

Veneris 23. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Re nondum euicta de euictione agi non poteſt.*

2 *Limita, quando inter partes fuit conuentum, quod lite mota liceret habere regreſſum.*

DECISIO DCCCXXIII.

Domini cenſuerunt cenſus ſpectare ad Fonta-
nam, fructus autem ipſorum ſpectare ad
Boncompagnos, fuerunt enim acquiſiti ex
prætio bonorum emptorum per dictos Boncō-
pagnos cum expreſſa conditione, quod ſtarent
hipotecati, & affecti ad fauorem ipſorum de
Boncompagnis in omnem caſum cuiuſcum-
que litis, vel euictionis cum facultate in caſi-
bus prædictis poſſeſſionem dd. cenſuum pro-
pria auctoritate apprehendendi, & retinendi,
itaut taliter, quod ſuper illis non poſſet ali-
quod ius acquiri aliis, & propterea licet verū
1 ſit, quod re nondum euicta * de euictione mi-
nimè poſſit agi *l. qui rem C. de euict.* ſecus ta-
men eſt in caſu iſto, quia fuit conuentum inter
2 partes,* quod lite mota liceret ſuper fructibus
liberum habere recurſum, & ideò ſtante pacto
poſſunt Boncompagni ante euictionem habere
dd. fructus *iuxta text. expreſſum in l. ſi in liber-
tatem C. de euict.* & iſto caſu non tangitur do-
minium Fontanæ, quia non agitur pro prætio
reſtituendo, ſed pro re empta defendenda.

An autem Boncompagni faciant omnes fru-
ctus ſuos, vel pro rata expenſarum, & laborū
litis, ſi opus erit, poterit particulariter videri,
&c.

Præſens deciſio fuit reuocata die 2. Maij 1616. & poſteà in parte confirmata die 26. Ianuarij 1618.

NVLLIVS, SEV MELIEVEN. CENSVS.

Lunæ 26. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Egregiè declaratur, quæ dicantur pacta conta ſubſtantiam cenſus, & quæ non. Et firmatur; quod pacta contra ſubſtantiam cenſus vitiant contractum illius; diuerſimodè verò procedit in alijs pactis, quæ vitiantur; ſed non vitiant contractum.

SVMMARIVM.

1 *Omnia pacta non vitiant contractum, ſed ſolum ea, quæ ſunt contra ſubſtantiam.*

Solummodò pacta, quæ ſunt contra ſubſtantiam contractus cenſus illum vitiant num.1.

2 Bulla Pii V. *ſuper cenſibus dat formam contractui & improbat certa pacta.*

3 *Verba* Bullæ Pii V. *non poſſit conſtitui cenſus niſi ſuper re immobili, & in pecunia numerata inducunt formam contractus.*

4 *Huiuſmodi Bulla quæ pacta annullet firmo remanente contractu cenſus.*

5 *Verba dictæ Bullæ* contractus ſub alia forma poſt hac celebrandos fæneratitios iudicamus *referuntur ad illa, quæ dant formam contractui; non autem ad alia pacta.*

6 *Clauſula in fine poſita refertur ad omnia, quando qualitas omnibus conuenit; ſecus quando ſolum conuenit deductis in principio.*

7 *Relatio illa fieri non debet, per quam inducitur correctio iuris communis.*

8 *Pactum in inſtrumento cenſus appoſitum, quod cenſus ſit ad rationem decem & Francus ab omni contributione gabellarum, collectarum &c. eſt contra* Bullam Pii V. *ſed non contra ſubſtantiā contractus.*

9 *Emptor cenſus tenetur ad ſolutionem gabellarum, & Collectarum.*

10 *Pactum, quod non facit tranſire contractum de vna ſpecie in aliam non dicitur contra ſubſtantiam illius.*

11 *Pactum, quod decem annua conuenta pro cenſu debeant ſolui per venditorem in perpetuum ſine aliqua diminutione, aut excomputatione etiam quod de iure, & conſuetudine eſſet facienda ex cauſa belli, vel peſtis, aut impedimenti, & caſus fortuiti diuini, vel humani, eſt quidem contra*

Bul-

Bullam Pii V. *ſed tamen non eſt contra ſubſtantiam cenſus.*

12 *Remiſſio fructuum cenſus ſpectat ad dominum cenſus.*

DECISIO DCCCXXIV.

DVbitaui an mandatum A. C. eſſet exequendum, quod pendebat à validitate, vel inualiditate cenſus, an ſcilicet pacta redderent contractum fæneratitium, vel potiùs vitiarentur tantum, & difficultas fuerit reſtricta ad tria pacta, de quibus infra dicetur, & pro illorum intelligentia dicebant DD. quod non omnia
1 pacta vitiant contractum * ſed illa tantum, quæ ſunt contra ſubſtantiam Doct. *in c. fin. de cond. appoſ. & dixit Rota in Romana Caſalis Turris Bubalariæ 2. Nouembris 1575. coram bo. me. Card. Seraphino, & hanc ſententiam in terminis Conſtitutionis Pij V. ſecuta fuit Rota in cauſa Bononien. Cenſus 26. Iunij 1600. & in Calzguritana Cenſus 28. Ianuarij & 29. Aprilis 1602. coram bo. me. Card. Seraphino & nouiter in terminis dictæ Bullæ dicit Falieian. de Solis de Cenſibus lib. 1. num. 28. & Gutierez, pract. qq. lib. 2. q. 176. per tot.*

Et quamuis Bulla Pii V. improbet plura pacta, quæ non ſunt contra ſubſtantiam, & poſtmodùm ſubdat *contractuſque ſub alia forma poſt hac celebrandos fæneratitios indicamus*; tamen eſt aduertendum, quod Bulla duo facit; primò
2 dat formam contractui; * ſecundo improbat certa pacta. Primum patet, quia vult, quod
3 cenſus creetur * ſuper re immobili, aut quæ pro immobili habeatur de ſui natura fructifera certis finibus deſignata, & in pecunia numerata corã Notario & in Teſtibus in actu celebrationis Inſtrumenti &c. & cũ in conſtitutione dicatur nullo modo poſſe cenſum creari cõſtituiſſe niſi in re immobili &c. & in pecunia numerata; vtique iſta ſolum inducunt formam, vt dicit *Guttierez pract. quæſt. lib. 2. quæſt. 176. num. 5. verſ. vel ſecundo, & rectius qui loquitur in terminis d. Bullæ.* Secundum etiam patet quia
4 Conſtitutio improbat pactum auferens, * aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam; Inſuper, & pacta continentia moroſum cenſus debitorem teneri ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad cambium, ſeù certas expenſas aut certa ſalaria, & expenſas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem cenſui ſubiectam, ſiuè aliquam eius partem amittere, aut ius ex eodem contractu ſiuè aliunde acquiſitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, immò, & cenſum augeri, & nouum creari ſuper eadem re, vel alia in fauorem eiuſdem, aut perſonæ per eum ſuppoſitæ pro cenſibus temporis vel præteriti, vel futuri. Item pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem aliàs de iure, & ex natura contractus non ſpectant, & huiuſmodi pacta improbata non tangunt nouam formam huius contractus, cum Conſtitutio annullet ſolum iſta pacta, non vero contractum, ptoiè annullat, quando non eſt factus ſuper re Immobili, & in pecunia numerata vt ſupra dictum eſt ita *Gutierez. loco proximè allegato*, &
5 propterea verba illa * *contractus ſub alia forma poſt hac celebrandos fæneratitios indicamus* referuntur ad illa, quæ dant formam contractui, non autem ad alia pacta, quæ non ſunt contra ſubſtantiam, vt per *Gutierez d. loco & dixit Rota in allegatis cauſis Bononien. & Calzguritana.*

Et quod iſte intellectus ſit verus ſatis patet ponderando totum tenorem Bullæ, cuius verba in ſubſtantia ſunt *ſtatuimus cenſum conſtitui nullo modo poſſe niſi ſuper re immobili, & in pecunia numerata, & prohibemus ſolutiones anticipatas aut in pactum deduci, & conuentiones obligantes ad caſus fortuitos valere minimè volumus, quẽadmodum & pactum auferens, aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam, & pacta continentia moroſum teneri ad intereſſe ex toto irrita ſint &c. cõtractuſque ſub alia forma celebrandos fæneratitios indicamus, & ita illis propterea non obſtantibus, quicquid expreſſè, vel tacitè contra hac noſtra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat à Fiſco volumus poſſe vindicari.*

Nàm ſenſus Bullæ eſt, quod contractus ſub alia forma facti fæneratitij iudicentur, & ita illis propterea non obſtantibus, ſcilicet pactis, quicquid expreſsè, vel tacitè contra hæc noſtra mandata, ſcilicet conſtitutionem dari, &c. à fiſco volumus poſſe vindicari. Vndè iſta clauſula *contractus ſub alia forma* non poteſt referri ad pacta, quia non ſunt de forma; licet enim clauſula in fine poſita referatur ad omnia, hoc
6 eſt verum, quando qualitas * omnibus conuenit; ſecus autem quando conuenit ſolum deductis in principio, quia ad illa ſolum refertur *c. cum ſingula in princ. de præben. in 6. per illum text. Alex. in conſ. 48. num. 19. lib. 1:* & tanto magis, quia ſi huiuſmodi relatio fieret ad pa-
7 cta induceretur * correctio iuris communis ſcilicet, quod pacta, quæ non ſunt contra ſubſtantiam contractus illum vitiarent, & ideò talis relatio minimè fieri debet. *Soccin. conſ. 150. num. 37. verſ. 8. ratio Alex. conſ. 48. num. 1. verſ. non obſtant illa verba, & num. 6. vbi Apoſtilla in verbo contrarietatem lib. 1. Io. de Imol. conſ. 145. in princ. verſ. nec obſtat.*

His poſitis primum pactum eſt, *quod cenſus ſit ad rationem decem, & francus ab omni contri-*
8 *butione Gabellarum functionum * &c. & ab omnibus alijs collectis impoſitis, & imponendis, etiam pro ſeruitio Regis, & recuperatione totius Regni, etiam ſi tales eſſent, vt ad illas dictus emptor, vel eius hæredes tenerentur contribuere.* Hoc pactum negari non poteſt, quin ſit contra Bullam, quæ annullat pacta ſolutionis onerum ad eum ſpectare, ad quæ alia de iure, vel ex natura contractus non ſpectaret, quale eſt iſtud pactum, quia ipſe emptor tenetur ad ſolutionem * iſtorum
9 onerum, non autem venditor *l. debet ff. de ædil. Edict. Alber. in l. & ideò de condict. furti Pinell. in l. 2. par. 2. c. 3. num. 40. C. de reſcind. vendit. & Ioannes Garz. in tract. de expenſ. c. 18. num. 46.* ſed nõ propterea ſequitur, quod iſtud pactum ſit contra ſubſtantiam contractus tam attento tenore Conſtitutionis, vt ſupra probatum eſt; quam attenta diſpoſitione iuris communis,

quia

quia non facit tranſire contractum * de vna
10 ſpecie in aliam, prout requiritur *Caſtr. conſ. 312. in princ. lib. 1. Natt. conſ. 128. num. 9 Redoan. de reb. Eccleſ. non alienan. rub. 33. cauſ. 30. quæſt. 24. Abb. conſ. 72. num. 2. lib. 1. & ita in terminis reſpondet Falician. de ſolis de cenſibus lib. 1. c 10. num. 22. & ſeqq.*

Secundum pactum eſt, *quod dicta decem pro centenario debeant ſolui per venditorem * in per-*
11 *petuum ſine aliqua diminutione, aut excomputatione etiam, quæ de iure, & conſuetudine facienda eſſet ex cauſa belli, vel peſtis, aut impedimenti, & caſus fortuiti Diuini, vel humani* iſtud pactum etiam negari non poteſt, quin ſit contra Bullã, cum diſponat non valere conuentiones directas, aut indirectas obligantes ad caſus fortuitos eum, qui aliàs ex natura cõtractus non teneretur, quia remiſſio ſpectat ad Dominum
12 cenſus *iuxt. not. per Bart. in l. licet num. 1. Bald. num. 15. C. locat. Aret. conſ. 52. num. 2.* ſed cum non propterea ſequatur, quod ſit contra ſubſtantiam cenſus, cum non mutet eius naturam, & ideò vitiatur, & non vitiat, vt in genere de iſtis pactis dicit *Guttierez dicta quaſt. 176. n. 3. & allegat Olanum in ſua concordia iuris lit. A. nu. 100. & ſeqq.*

Quantum attinet ad tertium pactum, quod ſi venditor ceſſauerit per quatuor menſes à ſolutione cenſus teneatur volente emptore ſtatim reſtituere capitale, & cenſus decurſos, damna, & intereſſe erit particulariter videndũ.

Ex quibus quo ad duo pacta fuit reſolutum contra informantem.

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Lunæ 26. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Diſcurſus ſuper interpretatione *Statuti Vrbis lib. 1. cap. 145.* vel ſcilicèt ad hoc vt intret illius diſpoſitio fęminæ à quonam debeant dotari, & ſi fuerint maritatæ ex quibus bonis debeant eſſe dotatæ.

SVMMARIVM.

1 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 145. *continet duas partes, quid in vtraque diſponat vide hic.*

2 *Huiuſmodi ſtatutum diſponit in duobus caſibus, ſcilicet quando agitur de ſucceſſione Aui defuncto Patre, & Patruus eſt paratus dotare, & quãdo agitur de ſucceſſione Patris, & frater eſt paratus dotare.*

3 *Dictum ſtatutum non diſponit indefinitè, quod filia dotata excludatur, ſed excludit, quando frater, vel patruus cum effectu ſunt parati dotare, & non generaliter, ſed ab hæreditate Aui, vel Patris.*

4 *Ad hunc effectum vt fæmina excludatur non ſufficit, quod dotetur ab extraneo, ſed debet dotari à patruo, vel fratre, & num. 8.*

5 *Caſus remanet ſub diſpoſitione iuris communis, quando de eo ſtatutum non diſponit.*

6 *Fæminæ de iure vna cum maſculis ſuccedunt.*

7 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 145. *excludit fæminas à ſucceſſione matris, & Auiæ ſi fuerint dotatæ à patruo, vel fratre, vel ſi vna ex prædictis perſonis ſit parata eas dotare.*

9 *Ad hoc vt vigore d. ſtatuti fæminæ maritatæ excludantur ſufficit quod à quocumque ſint dotatæ.*

10 *Vigore* ſtatuti Vrbis lib. 1. cap. 146. *à ſucceſſione fratris defuncti ſine filijs excluduntur ſorores, & mater præterquam à legitima, & amitæ, dummodò ſororis, & amitæ congrue dotatæ exiſtant vel eas fratres, & nepotes congruè dotare parati ſint.*

11 *Quod procedit etiam ſi de tempore ſucceſſionis reperiantur dotatæ ex alijs bonis, præterquàm fratris, de cuius hæreditate agitur.*

12 *Inter* cap. 145. & cap. 146. lib. 1. ſtatuti Vrbis *nulla poteſt conſtitui differentia.*

13 *Legitima non debetur filiæ excluſæ à ſtatuto.*

DECISIO DCCCXXV.

CÆſar Corbellus fideicommiſſarius Scipionis pariter de Corbellis prætẽdebat totam Vineam, de qua agitur, ad ſe ſpectare, & reſtricta difficultate ad portionem Angellettæ ſororis dicti Scipionis, quam prætendebat ex eo, quod fuerat dotata, & ideò videbatur excluſa ab hæreditare Leonardi patris iuxta *ſtatutum Vrbis lib. 1. cap. 145.* itaut eius portio ſpectaret ad Scipionem eius fratrem, cuius Cæſar eſt fideicommiſſarius: Et quo ad iſtam petitionem difficultas conſiſtit in eo, quod Angelletta non fuit dotata à bo. me. Ioanne della Caſa Archiepiſcopo Benenentano eius Auunculo.

Pro reſolutione huius dubij eſt prænotan-
1 dum, quod *ſtatutum* quantum attinet ad propoſitum habet duas partes, * in prima diſponit, *quod ſi quis inteſtatus deceſſerit relictis filijs maſculis &c., & filiabus fæminis maritatis, & dotatis, ipſæ non ſuccedant Patri, ſed ſint contentæ dotibus pro eis datis.* In ſecunda verò diſponit per hæc verba *& idem iuris eſſe volumus in filiabus &c., & nepotibus non maritatis, & dotatis, quibus non eſt conſtituta dos per Patrem, vel Auum in ſua vltima voluntate, dummodò frater Germanus, ſiuè patruus ſit paratus cum effectu dotare ſororem, ſeù neptem ipſam de paragio ſecundum conditionẽ illorum de domo ſua, & facultatem Patrimonij &c.*

Si ageretur in ſecundo caſu fortè poſſet dici, nihil tamèn firmando, quod Cæſar fideicommiſſarius Scipionis non poſſet petere portionem Angelettæ, quia ipſa non fuit dotata à perſonis, de quibus loquitur ſtatutum, & idcò non debet cenſeri excluſa, vnde debuit ſuccedere vna cum maſculis *l. maximum vitium C. de liber. præterit.* nam ommiſſa queſtione, an vigore iſtius ſecundæ partis ſtatuti patruus poſſit excludere neptem non dotatam à ſucceſſione patris, quando eſt paratus eam dotare;

Digitized by Google

re: An verò ſolum quando agitur de ſucceſſio-
ne Aui fœminæ, quia pater prædeceſſerat; Nàm
ſtatutum loquitur, quando dos eſt conſtituta
à patre, vel Auo, & frater, vel patruus ſunt pa-
rati do .re, & ſic videtur diſponere in duobus
caſibus, ſcilicet quando agitur de ſucceſſione
2 Aui* defuncto patre, & patruus eſt paratus do-
tare, & quando agitur de ſucceſſione patris, &
frater eſt paratus dotare, ſed ſi agitur de ſuc-
ceſſione patris ſi frater eſt paratus cum effe-
ctu dotare videtur dicendum, quod excludat
ſorores, aliàs ſecus; non enim ſtatutum diſpo-
nit indefinitè, quod filia dotata excludatur,*
3 ſed excludit, quando frater, vel patruus cum
effectu ſunt parati dotare, & non generaliter,
ſed ab hæreditate Aui, vel patris, ergo videtur
4 dicendum non ſufficere ad hũc effectum, quod
dotentur ab extraneo, * ſed debuit dotari à
prædictis fratre, aut patruo, & ita ſunt intelli-
gendi Doctores, qui de bac materia loquuntur,
nempè *Bald. in l. 1. num. 4. C. de legit. hæred. & in l. neque mater in prima lectura num. 6. C. de iure dot. Rub. Alex. in conſ. 71, numer. 5. Rolan. conſ. 24. num. 13. & ſeqq. lib. 3. Brun. ſuper ſtatutis excludentibus fœminas art. 8. q. 18. num. 59.*

Et prædictus intellectus ſecundæ partis po-
teſt corroborari ex verbis ipſiuſmet ſtatuti;
Nàm dicitur in eo, *quod ſi frater, aut patruus eſt paratus cum effectu dotare fœminas, &c. Ipſæ in aliquo non ſuccedãt patri ab inteſtato alioquin ſuccedant cum maſculis prout iura diſponunt* ſcilicet
iuxta terminos *l. maximum vitium C. de liber. præterit.* Vnde ſucceſſio fœminarum non im-
peditur, niſi in vno caſu, quo frater, vel patruus
ſint parati cum effectu illas dotare, ergò in
alijs extraneis ſtatutum nihil diſponit, * vnde
5 caſus remanet in diſpoſitione iuris communis,
6 ſcilicet, quod fœminæ ſuccedant * vna cum
maſculis *l. commodiſſimè ff. de liber & poſthum. cum vulg.*

Qui intellectus, & ſecundo poteſt compro-
7 bari ex alijs verbis *ibi quæ Filiæ, vel Neptes* *
ab vna ex prædictis perſonis dotatæ, vel ſi vna ex prædictis perſonis ſit parata eas dotare in caſibus ſupradictis nec Matri, nec Auiæ ab inteſtato ſuccedant, vbi prohibitio ſuccedendi ab inteſta-
to extenditur ad non ſuccedendum Matri, nec
Auiæ in ſupradictis caſibus, & declaratur abſ-
que difficultate, vt prædicta obtineant, quo-
niam fœminæ fuerunt dotatæ à dd. perſonis,
quæ verba denotant excluſionem caſus, in quo
8 fuiſſent dotatæ ab alijs extraneis,* cum ſi illæ
caſus includeretur in ſucceſſione Aui, & Pa-
tris ab inteſtato defuncti, & ſic in ſecunda par-
te principali Statuti ſatisfuiſſet dicere *filiæ, vel Nepotes dotatæ*, & non fuiſſet opus addere ver-
ba *ab vna ex prædictis perſonis Calder. Conſ. 1. num. 2. de Cler. non reſid. Iaſ. in l. cum quis ita §. te & Titium num. 4. verſ. ſed aduerte ff. de verb. oblig.*

Maior eſt difficultas, an prædictæ rationes
applicentur ad primam partem Statuti, & ſic
ad caſum noſtrum, in qua prima parte, vt di-
ctum eſt diſponitur, *quod ſi quis deceſſerit inteſtatus relictis filijs maſculis &c. & filiabus fœminis maritatis, & dotatis ipſæ filiæ in aliquo non ſuccedant patri, ſed ſint contentæ dotibus pro eis datis* in quo primo caſu Statutum indefinitè diſ-
9 ponit de fœminis dotatis, * & cum Statutum
procedat vlterius vocando fratres dummodo
Sorores ſint congruæ dotatæ vel ſint parati eas
dotare videtur ſufficere quod ſint dotatę à quo-
cumque ita *Alex. in Conſ. 29. nu. 6. & de magis Communi opinione teſtatur Roland. Conſ. 24. num. 13. lib. 1. vbi allegat Socin. Iun. impugnantem Conſ. Decij 346. con. quem dicit fuiſſe iudicatum.*

Et prædictæ rationes fuerunt approbatæ à
Rota pluries in terminis eiuſdem *Statuti vrbis c. 146. lib. 1. de ſucceſſ. fratr.* in quo diſponitur
10 *quod defuncto fratri ſine filijs ab inteſtato ſuccedũt* *
germani fratres &c. illorumque filij maſculi &c. excluſa matre præterquam à legitima, & prædicti excludent etiam Sorores, & amitas &c. dummodo dd. Sorores, & amitæ congrue dotatæ exiſtant, vel eas fratres, & nepotes congrue dotare parati ſint &c.
vnde fuit dictum, quod ſi tempore ſucceſſionis
11 fœminæ reperiuntur dotatæ * & non ex bonis
fratris, de cuius hæreditate agitur, fœminæ non
ſuccedunt ita *Put. deciſ. 277. lib. 1. ſecundum nouam impreſſ. & fuit reſolutum in cauſa Romana hæreditatis de Sellis 1. Iulij 1598. Coram bo. me. Card. Seraphino & in eadem 16. Ianuarij 1608. Coram Reuerendiſs. Attrebatten., & prius in Cauſa Balneoregien. terrarum 16. Maij 1594. Coram bo. me. Card. Pamphilio.*

Neque aliqua differentia videtur poſſe con-
12 ſtitui inter vnum Statutum * ad aliud; non ra-
tione verborum, quia verba conueniunt; non
ratione legitimæ quaſi quod filia attento præ-
13 dicto intellectu * excluderetur à legitima, quæ
eſt portio, quæ obuenire deberet ab Inteſtato,
vt *per Tiraquel qui de Comm. de iur. primog. q. 55. num. 9. & dicit Cæſar. de Graff. in quodam diſcurſu, quod habetur in titulo de Teſtamentis ſub num. 9. deciſionum num. 7. & fuit dictum in cauſa Romana ſupplementi legitimæ 8. Februarij 1593. coram Illuſtriſſimo Domino Cardinali Arrigonio.*

Et prædicta ſint per modum diſcurſus, nihil
firmando, quia cum articulus ſit exemplaris,
& agatur de interpretatione *ſtatuti* hæc anno-
taui pro excitandis difficultatibus, & pro re-
propoſitione negotij, vt Reuerendiſſimi DD.
mei iterum dignentur reſpondere quid iuris in
hoc articulo, quem ſubijcio ſapientiſſimo eo-
rum Iudicio &c.

LVCANA BONORVM.

Mercurij 28. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Exceptio melioramentorum non retardat immiſſionem data cautione de illis reficiendis poſt liquidationem. Et alia de melioramentis, quæ videas in Summario.

Kk SVM-

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum melioramenta duo tempora ſunt conſideranda, nempè tempus, in quo fundus fuit traditus, & tempus, in quo ex poſt facto reperitur melioratus.*

2 *Melioramenta probantur ex teſtibus.*

3 *Melioramenta ad hoc vt reficiantur debent eſſe vtilia, & neceſſaria.*

4 *In refectione melioramentorum eligitur, quod minus eſt, ſcilicet quod fuit impenſum, vel melioratum.*

5 *In taxatione melioramentorum eſt habenda ratio meliorationum.*

6 *Immiſſio non denegatur prætextu melioramentorum, quando ſunt turbida, ſed tamen conceditur præſtita cautione de illis reficiendis poſt liquidationem.*

7 *Quandò conſtat de melioramentis in genere Rota concedit tempus ad liquidandum.*

8 *Limita quando fuerunt conceſſæ remiſſoriæ ad liquidandum in genere, & in ſpecie.*

DECISIO DCCCXXVI.

DVbitaui, An conſtaret de melioramentis in caſu, & ad effectum, de quo agitur; effectus autem dubij eſt, vt eſſet retardanda immiſſio, & Domini reſoluerunt conſtare de melioramentis in genere, non tamen eſſe retardandam immiſſionem, data cautione de illis reficiendis poſt liquidationem, & facta reſtitutione bonorum, quæ in permutatione data fuerant. Ratio reſolutionis fuit, Quia ad probandum me-
1 lioramenta duo tempora ſunt conſideranda,* nempè tempus, in quo fundus fuit traditus, & tempus, in quo ex poſt facto reperitur melioratus *Ioan. Garz. in tract. de expen. c. 24. n. 2. & fuit dictum in cauſa Florentina melioramentorum 26. Iunij 1609. coram R. P. D. meo Manzedo.*

Et propterea quantum attinet ad primum tempus, ſcilicet traditi fundi ſatis apparet de eius qualitate ex deſcriptione bonorum in contractu permutationis de anno 1548. & ex teſtibus datis *in primo ſummario Andreæ num. 1.* quantum verò attinet ad ſecundum tempus, quod fuerint facta melioramenta benè pro-
2 bant Teſtes * pro eodem Andrea examinati; de quibus in vtroque ſummario: Concludunt enim melioramenta fuiſſe vtilia, & neceſſaria
3 prout requiritur * *Bart. in l. in fundo num. 4. & ſeqq. ff. de re iud. Caſtr. in l. ex duobus ff. de neg. geſt. Curt. iun. conſ. 165. num. 14. lib. 2.*

Ex iſtis tamen probationibus fuit viſum DD. non eſſe retardandam immiſſionem ex duplici ratione; primo quia eſt videndum, an ex illis iſta bona fuerint effecta prætioſiora, & hoc
4 conſtito eligatur pro reſtitutione, * quod minus eſt, ſcilicet, aùt quod fuit impenſum, aùt melioratum *l. in fundo, vbi gloſſ. communiter recepta in verbo plus prætio, & Bart. num. 2. & Alber. num. 5. ff. de re iud. Neguſan. de pignor. in 4. membr. 5. part. princ. num. 11.* ſecundò quia eſt videndum; An bona reperiantur in eodem
5 ſtatu meliorationis; prætenditur enim adeſſe * multas meliorationes, de quibus eſt habenda ratio in taxatione melioramentorum *l. ſi negotia, vbi Bart. ff. de neg. geſt. Curt. iun. conſ 165. num. 14. lib. 2.* & propterea cum ſuper iſtis duobus capitibus hinc indè multa deducerentur,
6 tur, ex quibus materia reddebatur turbida,* DD. venerunt in illam ſententiam, quod non retardaretur immiſſio facta reſtitutione bonorum permutatorum, & data cautione de reficiendis melioramentis,

Neque releuat, quod quando conſtat de
7 melioramentis in genere Rota concedit * tempus ad liquidandum, quia in hoc caſu hoc non eſt faciendum, cum fuerint conceſſæ remiſſo-
8 riæ * ad liquidandum melioramenta in genere, & in ſpecie, & ſic pars habuit ſufficientem dilationem, vnde non eſt retardanda immiſſio cum prædicto temperamento.

Et ita concluſum &c.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Mercurij 28. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Manutentio etiam poſſeſſori inſtrumentali alio non exiſtente in poſſeſſione datur cōtra factum Iudicis nulliter procedentis. Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur poſſeſſori de tempore motæ litis.*

2 *Etiam inſtrumentali alio non exiſtente in poſſeſſione.*

3 *Iudex validè procedens priuat poſſeſſione; ſecùs ſi nulliter.*

4 *Priuatio beneficij ob non reſidentiam contra abſentem non poteſt fieri niſi præcedente trina citatione per Aedictum in loco beneficij cum ſubſequenti expectatione ſex menſium. Limita nu. 7.*

5 *A ſententia priuationis beneficij non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum.*

6 *Manutentio datur, quando Iudex nulliter proceſſit, & reus non habuit ſe pro ſpoliato.*

8 *Obtinens reintegrationem, & reſtitutionem qualitatum, beneficiorum, ac bonorum ablatorum quando non dicatur ſe habuiſſe pro ſpoliato.*

DECISIO DCCCXXVII.

VIſum fuit DD. Deſiderio dandum eſſe mandatum de manutenendo, conſtat enim de
1 eius poſſeſſione tempore litis motæ * §. *hodiè inſtit. de interd.* ex Inſtrumento, quod alio non
2 exiſtente in poſſeſſione * ſufficit *l. prædia vbi Bart. num. 1. de acq. poſſ.*

Neque obſtat, quod Deſiderius fuit priuatus ſua poſſeſſione per Ordinarium Tullen. & tra-

dita

dita poſſeſſio Nicolao, quia obiectum proce-
3 deret ſi Ordinarius validè proceſſiſſet; * ſecùs
autem, quam nulliter DD. *in l. clam poſſidere*
ſ. qui ad nundinas ff. de acq. poſſ. proùt proceſ-
ſit in iſto caſu, nam cum ageret contra abſen-
4 tem ad piuationem ob non reſidentiam * re-
quirebatur trina citatio per ædictum in loco
beneficij, & poſteà tenebatur expectare per
ſex menſes *c. ex tuæ de Cleric. non reſid. & fuit*
latè deductum in cauſa Terdonen. Præpoſituræ pri-
ma Decembris 1600. coram me, quæ quidem
expectatio per ſex menſes hic non adeſt cum
Ordinarius incontinenti proceſſerit.

Minus facit, quod à ſententia priuationis
5 non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum*
iuxta diſpoſitionem Sacroſanti Concilij Trid. ſeſſ.
23. cap. 1. de reform. & adeſt Conſtitutio Pij V.
num. 64. quia prædicta ſententia fuit executio-
ni demandata, & propterea ſi Iudex nulliter
6 proceſſit, * & Deſiderius non habuit ſe pro
ſpoliato poteſt in cauſa appellationis petere
manutentionem, *vt in Cauſa Nebien Beneficij*
coram me.

Nequè prædictis reſiſtit *text. in cap. ex parte*
il primo de Cleric. non reſid. quaſi in caſu illo
7 non expectacent ſex menſes, * quia in caſu il-
lius *text.* Decanus abſuerat per Decennium, &
propterea eius non reſidentia erat notoria, &
mandatum de priuando proceſſit à Papa, cui
licuit præſumere Decanum habuiſſe dignita-
tem pro derelicta, quod tamen non licet in-
feriori, vt notat *Abb. ibidem num. 4. & 6. qui*
num. 7. in fine dicit ipſos inferiores debere ſeruare
formam d. c. ex tuæ de Cleric. non reſid.

Non obſtat, quod Deſiderius habuit ſe pro
ſpoliato, vt patet ex ſententia Ordinarij lon-
8 gonen * ibi *nos dictum deſiderium reintegramus,*
& reſtituimus in perſonam qualitates beneficia ac
bona ab ipſo ablata &c. quia eſt aduertenda ſe-
ries facti; Deſiderius enim ante ſententiam
priuationis fuerat excommunicatus per Ordi-
narium Tullen, & cauſa ſuper iſta excommu-
nicatione fuerat commiſſa Ordinario Longo-
nen. non autem cauſa ſuper priuatione, & ideò
iſta ſententia per prædicta verba tollit effectus,
quos parit Excommunicatio, non autem vi-
detur approbare, quod Deſiderius habuerit
ſe pro ſpoliato ob ſententiam priuationis, quia
talis cauſa non fuerat introducta coram ipſo
Ordinario Longonen, Et eodem modo reſpon-
detur ad narratiuam Commiſſionis Rotalis,
quæ narrat dictam ſententiam Ordinarij Lon-
gonen.

Quæ dicuntur de recurſibus habitis ad Iu-
dices laicos placuit DD., quod Deſiderius ob-
tineret abſolutionem, proùt obtinuit, & ſic
ceſſat omnis difficultas.

NICIEN. SPOLII.

Lunæ 16. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa conceſſionem, & denega-
tionem remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur ad probandum per teſtes, id quod poteſt probari per ſcripturas.*

2 *Ad denegandam remiſſoriam Rota conſiderat ſi cauſa fuit in partibus ventilata abſque quod fuerit materia articulata allegata.*

3 *Remiſſoria denegatur licet articulus ſit releuans, quando eſt vehementer calumnioſus; ſecùs verò ſi adſit ſolum ſuſpicio calumniæ.*

4 *Remiſſoria non conceditur ſpoliatori ad confouendum ſe in ſpolio.*

5 *Conceditur ad effectum excludendi ſpolium.*

6 *Limita quando nullus adeſt fumus, imò apparet de vehementi calumnia.*

DECISIO DCCCXXVIII.

POſt reſolutiones factas, quod Modernus Re-
uerendiſſimus Epiſcopus poterat agere ſpo-
lio ad recuperationem bonorum, de quibus
agitur, quia in eorum alienatione, licèt fue-
rint obtentæ litteræ *ſi in euidentem* à Clemente
VIII. non fuerunt tamen nedum executæ, ſed
nec etiam præſentatæ ipſo viuente, & tamen
illi ad quorum fauorem fuerat facta alienatio,
cæperant poſſeſſionem dictorum bonorum, pe-
tebatur remiſſoria ad probandum, quod dictæ
litteræ Clementis VIII. fuerunt præſentatæ in
vita ipſius Pontificis, quam Rota denegan-
dam cenſuit, quia regulariter non datur re-
1 miſſoria ad probandum * per Teſtes id quod
per ſcripturas poteſt probari *Innoc. in cap. cum*
olim il primo num. 4. de priuil. Ægid. deciſ. 110.
num. 5. & fuit reſolutum in cauſa Tuden. Benefi-
cij 9. Iunij 1595. coram bo. me. Epiſcopo Pacen.

Neque releuat, quod articuletur, ſcripturas
fuiſſe deperditas propter bella, quæ fuerunt in
illis Partibus, quia fuit reſponſum, alienatio-
nem fuiſſe factam de anno 1586. & litteræ *ſi in*
euidentem fuerunt directæ Epiſcopo Vincen.
& tamen notum eſt, quod iſtis temporibus
talia bella non fuerunt in illis Partibus, ita vt
dirupta, & derobata fuerit illa Ciuitas, vt in-
dè reſultet præſumptio ammiſſionis ſcriptura-
rum; Immo hæc videtur noua inuentio ad
protrahendum negotium in longum, cum cau-
2 ſa diù fuerit ventilata in partibus, * & num-
quam hoc tale fuerit allegatum, aut proba-
tum, quod Rota in deneganda remiſſoria ſo-
let conſiderare *Verall. deciſ. 63. part. 3.* ex qui-
bus apparet, quod licet articulus videatur re-
3 leuans *, tamen eſt etiam vehementer calum-
nioſus, quo caſu Rot. ſolet denegare remiſſo-
riam, licet ſecùs ſit, quando ſolum inerat
ſuſpicio calumniæ, & ita ſe habet Stylus Ro-
tæ, quæ pluriès fecit hanc diſtinctionem.

Secundo eo magis in caſu iſto fuit denegata
remiſſoria, quia non datur ſpoliatori ad con-
4 fouendum ſe in ſpolio * *Caſſad. deciſ. 2. & 3.*
de dilat. Verall. deciſ. 63. num. 2. part. 3. Nec eſt

Google

recedendum à regula ſub prætextu excluden-
5 di ſpolium, * vt per *Caſſad. deciſ. 4. num. 1. verſ. ſæpe tamen eodem tit. de dilat. cum alleg. in deciſ. facta ſub die 11. Decembris præteriti*, quia
6 hic nullus adeſt fumus, * Imò apparet de ve-
hementi calumnia, vt ſupra dictum eſt, & ideò
remiſſoria omninò eſt deneganda.

Et ita concluſum bis propoſita cauſa, & parte non curante informare, &c.

MAIORICEN. FABRICAE

Lunæ 16. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Ad reparationem Eccleſiæ Cathedralis quis teneatur.

SVMMARIVM.

1 *Circa reparationem Eccleſiæ Cathedralis de iure communi attenditur conſuetudo.*

2 *Statutum priuilegium, & conſuetudo in terminis reparationis Eccleſiæ Cathedralis æquiparantur. Declara num. 4.*

3 *Epiſcopus de conſenſu Capituli poteſt ſtatuere ſuper his, quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ.*

4 Bero conſ. 3. num. 1. & 2. vol. 1. *in quibus terminis loquatur.*

5 *Eccleſia Cathedralis eſt reparanda ex proprijs redditibus, ſi illos habet pro fabrica; Sin minus onus reparandi ſpectat ad Epiſcopum de quarta redditxum ſuorum non ſolum futurorum, ſed etiam præteritorum.*

6 *Si tamen quarta Epiſcopi non ſufficiat, tenentur contribuere Canonici, & alij, qui in Eccleſia poſſident beneficia, & poſt eos totus Clerus, & hi, qui in inferioribus Eccleſijs obtinent beneficia, & demum Parochiani.*

7 *Et ſuper hoc Epiſcopus poteſt ſtatuere.*

8 *Epiſcopus poteſt aſſignare fabricæ Eccleſiæ Cathedralis diſtributiones quotidianas Canonicorum deficientium.*

9 *Declara procedere in euentum, quod quarta Epiſcopi non ſufficeret.*

10 *Diſtributiones beneficiatorum non poſſunt applicari fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, niſi prius fuerit cognitum, an applicanda per Canonicos ſufficiant.*

DECISIO DCCCXXIX.

EPiſcopatus, & Capitulum Maioricen ſtatuerunt, vt Epiſcopus, & quilibet ex dignitaribus, & Canonicis pro tempore quot annis certum quid ſoluerent pro reparatione Eccleſiæ Cathedralis, & inſuper ſtatuerunt per hæc verba *ſimiliter ſtatuimus, & mandamus, vt de omnibus diſtributionibus quotidianis tam Ordinarijs, quam extraordinarijs demptis, quæ lucrantur intereſſentibus in Comitatu Sanctiſſimi Corporis Chriſti ad infirmos duæ portiones in perpetuum aſſumantur ad dictam reſtaurationem, & reparationem fabricæ.* Cumque in prædicta Eccleſia adſit Confraternitas Sancti Bernardini cum ſuis Rectoribus Beneficiatis Adminiſtrantibus, vt prætenditur vnam ex tribus burſis diſtributionum, quæ quotidiè in eadem Eccleſia ſingulis beneficiatis intereſſentibus dantur. Dubitaui, An Rectores prædicti teneantur contribuere in duabus portionibus applicatis pro reparationibus fabricæ, & DD. vtraque parte informante negatiuè reſponderunt: Admiſſo etiam ſine veri præiudicio, quod prædicta lectura Epiſcopi, & Capituli ſit vera, Nam de iure communi
1 circa reparationem Eccleſiæ Cathedralis * attenditur conſuetudo, vt latè probat *Beron. in conſ. 3. num. 1. & 2. vol. 1.* Hic autem nulla probatur conſuetudo, Imo apparet de contrario ex ſtatuto de recenti facto, ſi enim adfuiſſet conſuetudo ſuperfluum fuiſſet ſtatutum.

Neque obſtat, quod ſtatutum, & priuilegium, conſuetudoque in iſtis terminis æquipa-
2 rantur *, vt per *Berouum dicto loco num. 3. verſ. idem crederem dicendum*, & merito, quia Epiſ-
3 copus de conſenſu Capituli poteſt ſtatuere* ſuper his, quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ, prout fuit factum in caſu iſto; Nam huic motiuo poteſt reſponderi, quod *Berouus* loquitur
4 in Statuto Antiquo, * quod cum fuerit obſeruatum habet vim conſuetudinis, non autem in ſtatuto facto de recenti ad exonerandum Epiſcopum, vt ſtatim dicetur.

Ex quibus cum ceſſat conſuetudo, ſtatutum validum, & Priuilegium; aut Eccleſia habet
5 proprios redditus pro fabrica, * ex illis eſt reparanda, & ſi non habet, onus reparandi ſpectat ad Epiſcopum de quarta redditxum ſuorum, non ſolum futurorum, ſed etiam præteritorum, quos ad hunc effectum tenetur conſeruare, ita elegantiſſimè concludit *Beron. loco proximè alleg. num. 6., & ſeqq. Barbat. conſ. 26. dificile eſt num. 4. verſ. & prædicta omnia lib. 3. quos refert, & ſequitur Surd. in conſ. 62. num. 23. vol. 1.*

Et quamuis idem *Berons* ſubdat, quod ſi quarta Epiſcopi non ſufficit teneantur contri-
6 buere Canonici, * & alij, qui in Eccleſia poſſident beneficia & poſt eos totus Clerus, & hi qui in inferioribus Eccleſijs obtinent beneficia; Demum ſecundo Parochiani, & ſuper hoc
7 Epiſcopus poteſt facere ſtatutum; * attamen hic non probatur, quod quarta Epiſcopi habita etiam ratione ad præteritam, non ſufficiat, & in omnem euentum quod etiam non ſufficiant eroganda per Capitulum.

Denique non obſtat, quod Epiſcopus poteſt aſſignare fabricæ diſtributiones quotidianas
8 deficientium. * vt ex *ſententia Illuſtriſſimorum Interpretum cenſuit Rot. in cauſa Gadicen. diſtributionum 21. Octobris 1577. quæ habetur par. 2. deciſ. 325.* Quia intelligebant DD. iſtam ſententiam procedere Iuris ordine ſeruato, ſilicet
9 in euentum, * quod quarta Epiſcopi non ſufficeret, tunc poſſet applicare diſtributiones Canonicorum: Hic autem cum Canonici ſecundo loco teneantur etiam quod quarta Epiſ-
10 copi non ſufficeret, non erat deueniendum* ad

appli-

Digitized by Google

applicationem diſtributionum beneficiorum, ſed prius erat videndum, An applicanda per Canonicos ſufficerent.

ROMANA COMPVTORVM

Veneris 20. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Dominium pecuniarum ſine traditione non transfertur.*

2 *Deponens pecunias penes Mercatorem ad ſui creditum poteſt illas quandocunque repetere.*

3 *Cambia non currunt à die depoſiti facti à debitore, licet pecuniæ fuerint poſitæ in creditum eiuſdem debitoris, quando concurrit conſenſus creditoris.*

DECISIO DCCCXXX.

BO. me. Cardinalis de Aragonia cæpit ad Cambium à DD. Herrera, & Coſta cærtam pecuniarum ſummam, & promiſit aſſignare fructus cærtorum bonorum pro extinctione ſortis, & fructuum, quæ bona fuerunt locata cuidam Diano, qui cum fuiſſet moroſus in ſolutione fuit inita Concordia inter ipſum mediante perſona D. Ricciulli, & hæredes D. Cardinalis, & conuentum, quod idem Ricciulus deponeret ſcut. 11000. pænes dictos Mercatores ad Creditum ipſius Ricciuli, donec Dianus ratificaret concordiam ad hoc, vt interim interuſuria non currerent dd. hæredibus, quam quidem ſummam nedum depoſuit Ricciulus, ſed alias quoque aſcendentes ad quantitatem ſcutorum 2425. cum hac conditione, quod deponebat pecunias prædictas, vt ſtarent ad creditum ſuum, donec Dianus ratificaret concordiam, & non ſecuta ratificatione poſſet illas pecunias leuare.

Stante hoc facto in effectu dubitatur, An à die depoſiti dd. pecuniarum hæredes Cardinalis teneantur ad Cambia, & licet videretur dicendum teneri vſque ad diem ratificationis Diani, quia cum fuerint poſitæ ad creditum Ricciuli erant in eius Dominio; non fuerant enim libere traditæ mercatoribus, ſine qua
1 traditione non transfertur Dominium * *l. traditionibus C. de pact.* ſed erat in libertate Ricciuli
2 illas repetere * *l. ſi quis, vel pecunias C. depoſiti*, & ideo creditum mercatorum remanebat apertum, vnde poterant illud cambiare iuxta conuentiones initas cum Cardinale: Attamen attenta ſerie facti contrarium cenſuerunt DD.
3 quia ipſi mercatores fuerunt contenti * accipere dd. pecunias; licet in depoſitum, vt pro dicta ſumma non curreret intereſſe hæredibus, quod probatur nedum ex ipſiſmet partitis, in quibus habetur mentio de dicta concordia inita inter Ricciulum, & hæredes, ſed etiam ex alia partita, in qua dicitur, quod iſtæ pecuniæ ſtabant ad Calculum hæredum, & concurrit etiam depoſitio Reuerendiſſimi Epiſcopi Sorani, qui dicit, quod de hoc mercatores habuerunt ſcientiam, qui propterea licet non ceſſerint dubio, tamen dixerunt, quod in eo non curabant deducere iura ſua.

Præſens deciſio fuit confirmata die 14. Nouembris ſequentis.

TIRASONEN. PENSIONIS

Veneris 20. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Arbitrium quando intret ad effectum retardationis penſionis.

SVMMARIVM.

1 *Per clauſulam* arbitrio Rotæ *datur facultas examinandi reſeruationem penſionis.*

2 *Poſeſſio contra anteceſſorem ſuffragatur contra ſucceſſorem.*

3 *Intrat arbitrium ad effectum retardandi ſolutionem penſionis quotieſcunque validitas reſeruationis eſt turbida, nec probatur quaſi poſeſſio exigendi.*

DECISIO DCCCXXXI.

PIus quartus vniuit Canonicatum, quem tunc obtinebat Martinus Meſquita, Capitulo Tiraſonen. pro officio Lectoris in Theologia, eligendo per Capitulum cum hoc, quod illud obtinēs eſſet etiam Canonicus; Cumque prædictus Canonicatus vacaſſet illum à Sede Apoſtolica impetrauerit Franciſcus Nauarrus reſeruata penſione ſcutorum 100. ad fauorem Domini Petri Ximenez; Capitulum autem nominauit Petrum Cauagna ad cuius fauorem ceſſit ius ſuum dictus Franciſcus, & nihilominus Capitulum fuit proſecutum litem *coram bo. me. Gipſio*, coram quo 12. Decembris 1593. fuit reſolutum pro validitate vnionis, & lata ſententia, quæ tranſitum fecit in iudicatum, & cum vltimo loco obierit dictus Cauagna, fueritq; per Capitulum nominatus Gaſpar Gil, qui recuſat ſoluere penſionem, fuit commiſſa Cauſa in Rota ſine retardatione ſolutionis pēſionis arbitrio Rotæ, quæ reſoluit dictum arbitrium intrare donec guſtetur de validitate dictæ vnionis, quia attentata iſta ſerie facti apparet, vnionem non fuiſſe validam, & propterea reſeruationem penſionis ſuſtineri, cum nec prouiſio Apoſtolica ſuſtineatur,
1 & cum ſignatura reſcripſerit arbitrio Rotæ * videtur dediſſe facultatem examinandi validitatem reſſeruationis penſionis, & ideo in hoc caſu non obſtare, quod litteræ reſſeruationis penſionis habent executionem paratam, quando ſunt iuſtificatæ, vel quando quis eſt in poſ-

ſeſ-

2 ſeſſione exigendi etiam contra anteceſſotem, *
quia metimur Ius ex parte poſſeſſoris iuxtà
vulgatam *deciſ. Guidonis Papæ*, quia iuſtificatio
ceſſar, cum non adſit, & ſi adeſſet validitas reſer-
3 uationis inturbidarur ex prædictis; * quaſi poſ-
ſeſſio autem exigendi non videtur probata, &
ita in iſtis terminis *fuit reſolutum in Cauſa Com-
poſtellana penſionis 12. Octobris 1584. coram bo.
me. Card. Seraph. quæ eſt ſub num. 674. lib. 1.*
Non obſtat, quod litteræ vnionis Canonica-
tus nec ſint iuſtificatæ, neque ſuper eius iuſtifi-
catione aliquid fuerit actum coram bo. me.
Gipſio, quia licèt hoc ſit verum, non tamen
tollit, quod non adſit res iudicata ſuper validi-
tate dictæ vnionis, quæ licet non aſſiciat Petrū
Ximenez penſionarium non citatum, operatur
tamen, vt intret arbitrium ad effectum ſuperſe-
dendi in ſolutione penſionis vſquequo Petrus
aliquid docuerit contra validitatē vnionis, &c.
Et ita concluſum, &c.
Præſens deciſio fuit renocata die 12. Iunij 1615.

THEATINA, SEV NVLLIVS IVRISDICTIONIS DE BVCELANICO.

Lunæ 23. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Epiſcopo denegatur in hac deciſione manutentio in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem in Abbatia exempta, attento quod non probauit eius intentionem nec ex aſſiſtentia iuris, nec ex quaſi poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Lite pendente nihil eſt innouandum.*
2 *Qui continuat non attentat.*
3 *Manutentio ex aſſiſtentia iuris conceditur.*
4 *Onus ſolnendi probat exemptionem.*
5 *Aſſiſtentia iuris non ſuffragatur contra priuilegiatum.*
6 *Monaſterio exempto ex defectu Monachorum ad ſecularitatem reducto Eccleſia quantumcunque ſecularis remanet exempta ſicut priùs.*
7 *Epiſcopus poteſt viſitare loca exempta tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, & ex ordinaria ſua iuriſdictione, & ſic tenetur probare quo iure viſitauerit.*
8 *Probatio dubia non releuat.*
9 *Epiſcopo non debetur manutentio contra Abbatem vigore actuum, qui non probantur facti cum ſcientia, & patientia Abbatis.*
10 *Proceſſus factus ab Epiſcopo in loco Diœceſis non exempto non ſuffragatur pro obtinenda manutentione exercendi iuriſdictionem in loco exempto.*

DECISIO DCCCXXXII.

ROta cenſuit manutentionē eſſe denegandam
Reuerendiſſimo Archiepiſcopo, & attentata
eſſe reuocanda, quia nihil eſt innouandum lite
1 pendente * *toto tit. C. vt lit. pend. cum aliis*; non
enim eſt locus prædictæ manutentioni, itaut in-
2 tret regula, qui continuat non attentat, * vt per
*Lancellotum de attent. lit. pend. in 9. ampliat. primæ
limit. princ. num. 24.* Nam aut prætendit Reue-
rendiſſimus Archiepiſcopus manutentionem
3 ex aſſiſtentia Iuris * communis, vt in *c. cum per-
ſonæ de priuil. in 6* aut ex quaſi poſſeſſione iuxtà
terminos, *§. hodiè inſtit. de interd.* & neutro caſu
ſibi debetur. Nàm quantum attinet ad aſſiſten-
tiam prædictam ei non ſuffragatur, cum pro
parte Abbatiæ exhibeatur priuilegium Alexā-
dri Tertij, & Alexādri Quarti, in quibus Abba-
tiſſa ſuſcipitur ſub protectione Sancti Petri cum
clauſula expreſſa per hæc verba. *Ad iuditium au-
tem huius à Sede Apoſtolica percepta libertatis, &
proteſtationis vnicam vnam auri nobis, noſtriſque
Succeſſoribus annis ſingulis perſolnetis.* quod qui-
4 dem onus ſoluendi probat exemptionem * *cap.
ſi Papa, vbi omnes DD. de priu. in 6. & latè dicitur
in Cauſa Satisburgen. exēptionis coram bo. me. Card.
Seraphino ſub num. 8. quæ eſt deciſio 1025. in 2.
eius volumine*, & propterea cum Abbatiſſa oſtē-
5 dat priuilegium, aſſiſtentia non ſuffragatur *
Reuerendiſſimo Archiepiſcopo, vt habetur *in c.
cum perſonæ.*
Neque obſtat, quod Eccleſiæ Beatæ Mariæ
Virginis de Bulecanico fuerint per Nicolaum
Quintū diſmembratæ ab Abbatia, quia, vt ap-
paret ex litteris Calixti Tertij fuit inita cōcor-
dia inter Abbatem, & Communitatem, & Præ-
poſitum Bucelanici confirmata auctoritate
Apoſtolica, & effectum ſortita, vt patet ex ſen-
tentia, deſuper lata, ex qua quidem concordia
iſta Eccleſia remanſit ſubiecta prædicto Abba-
ti, & omninò exempta à Iuriſdictione Epiſcopi.
Vndè non mutauit ſubiectionem debitam Ab-
bati, & exemptionem ab Epiſcopo, & in omnē
euentum intrat dictum *Abbatis in c. 2. num. 9. de
6 de Cappell. Monach.* * ubi quod ſi aliquod Mo-
naſterium exemptum ex deffectu Monachorum
reducitur ad Sacularitatem, quod Eccleſia quā-
tumcumque Secularis remanebit exempta ſicut
priùs.
Quantum verò attinet ad quaſi poſſeſſionē
Domini Archiepiſcopi illam quoque non ſuf-
fragari DD. cenſuerunt. Nàm dùm allegat viſi-
tationem factam poſt annum 1569. cum potue-
rit tamen fieri vigore *Concilij Tridentini*, quia
Epiſcopus tanquam Sedis Apoſtolicæ Delega-
7 tus poteſt viſitare loca exempta, * quam ex Or-
dinaria ſua Iuriſdictione, cum non probet viſi-
8 taſſe Iure ordinario, probatio remanet dubia, *
& ideò non releuat *c. in præſentia de probat.* & cū
ſtante priuilegio prædicto titulus ex Iure ordi-
nario non ſit bonus, ſed etiam vigore Concilij,
eius vigore magis cenſetur facta viſitatio, quā
alterius tituli *Aym. conſ. 322. num. 3. verſ. rurſus
non obſtat*; Dùm verò allegat alios actus non
9 probatur pacientia, & ſciētia Abbatis, * & ideò
illi nō proſunt *Innoc. in c. auditis in princ. de præ-
ſcript. Papon in forma libelli in confecto verb. ple-
nam num. 11.* Et licèt hoc ſufficeret, tamen ex
abbundanti ceſſat omnis difficultas cum non
conſtet quinque proceſſus Criminales compi-
la-

Digitized by Google

latos de anno 1583. fuiſſe factos abſente vel præſente parte,& ita etiam reſpondetur ad proceſſum factum ſuper inſulto,& furto commiſſo armata manu ; proceſſus autem facti contra Præpoſitos non releuant,cum primus fuerit factus occaſione depræhenſionis in domo meretricis in Ciuitate Theatina , & ſic ratione deli-
30 cti in loco de Diæceſi non exempto *Franc.in c. 2.ſtatutum num.10. de conſt. in 6.* Secundus verò fuit factus proteſtante,& reclamante Præpoſito. Deſcriptio verò Iurium Eccleſiæ in inuentario pro taxa Clericorum,quatenùs eſſet vera,non releuat , cum non oſtendatur effectuatio, & exactio.

Ex quibus reſolutum manutentionem denegandam eſſe Domino Archiepiſcopo, & attentata eſſe reuocanda cum præſuppoſito tamen , quod Iura ſint in forma probanti , de quo ſi opus erit videbitur,&c,

---

NEAPOLITANA ALTARIS PRIVILEGIATI.

Lunæ 23. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Confratres alicuius Confraternitatis incidi in marmore , & affigi curantes in eorum Eccleſia ſententiam , quæ declarat ipſos habere Altare priuilegiatum,committunt attentata,ſi id faciunt pendente appellatione.

SVMMARIVM.

1 *Incidi in marmore,& in Eccleſia affigi curans ſententiam,à qua fuit appellatum,attentat.*

2 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta , ſiue iniuſta eſt timenda.*

3 *Attentata non cauſantur per actus conſecutiuos ad poſeſſionem habitam ante appellationem.*

4 *Limita quando emanauit inhibitio Rotalis.*

DECISIO DCCCXXXIII.

INtroducta cauſa appellationis coram me à ſen-
tentia Epiſcopi Nolani lata ſuper eo.quod li-
ceret Confratribus habere Altare Priuilegiatū
in propria Eccleſia Sancti Spiritus in Cappella
Beatæ Virginis , à qua dicta Confraternitas ſe
tranſtulit ad propriam Eccleſiam , dicta Con-
fraternitas incidi curauit in marmore dictam
1 ſententiam, * quam affixit in propria Eccleſia
ad Altare,quod prætendit priuilegiatum; Vndè
dubitaui , An iſta appoſitio lapidis eſſet atten-
tata,& Rota cenſuit affirmatiuè reſpondendū,
quia appellatione pendente nihil eſt innouan-
dum *c.nō ſolum de appell.in 6.* maximè cum Ro-
2 ta etiam inhibuerit ; quæ inhibitio ſiuè iuſta , *
ſiuè iniuſta eſt timenda & cauſat attentata *Rot.*
deciſ.26.de appell.in antiquis . Achill. deciſ.29.eodem titulo.& fuit ſæpiſſimè reſolutum.

Nec releuat, quod iſta affixio videtur conſe-
cutiua ad poſſeſſionem habitam per Confra-
3 tres ante appellationem ,* & ideò non cauſat
attentata *Lancell de attent.2. par.c.12. limit.40.*
num. 1. quia quicquid dicendum ſit de veritate
huius facti ; iſta concluſio non habet locum in
caſu iſto etiam quod factum eſſet verum, ſtante
4 quod emanauit inhibitio Rotalis , * ita decla-
rat prædictam concluſionem *Lancellot. eodem lo-*
co num.14.& in c.20.de attent.poſt inhibitionem.

ROMANA PECVNIARIA DE ASTALLIS.

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Diuerſitas quietantiarum quando faciat præſumere diuerſitatem ſummarum .

SVMMARIVM.

1 *Diuerſitas quietantiarum facit præſumere diuerſitatem ſummarum . Declara num. 3. & limita numeris ſeqq.*

2 *Quietantia non inducitur ex illis verbis* Piacerà à V.S. li ſcudi . . . ponerli à mio conto per diſponere à mia volontà *poſitæ ſub pede mandati ,*

4 *Raro accidit , quod quietantia generalis ſi non eſt eadem cum quietantijs particularibus , contineat eandem ſummam .*

5 *Quietantia generalis facta per hæc verba* e ſono à buon conto delle paghe maturate &c. *comprehendit alias quietantias ,*

6 *Soluens cenſetur ſoluere pro extinctione debiti,pro quo fuit relaxatum mandatum , non autem ad alium effectum .*

7 *Maximè quando ſoluens eſt ſolitus ſemper expectare mandata .*

8 *Partita libri particularis creditoris licet non faciat plenam fidem pro eo , tamen inferuit pro circunſtantia facti ad declarandam quietantiam per eundem factam.*

9 *Maximè ſtante qualitate ſcribentis , & quod deſcriptio ſit facta tempore non ſuſpecto .*

10 *Debitor quis non dicitur dum non venit dies ſolutionis .*

DECISIO DCCCXXXIV.

DOmini perſiſterunt in reſolutis, quod ſit habenda ratio ſcutorum 1050.tantum iuxta quietantiam factam per Dominum Tiberium ſub die 7. Auguſti 1610.non autem ſcut.2100. vt prætendit Capitaneus Ouidius;Nam etſi adſint duæ aliæ quietantiæ , vna facta Domino Ruberto Primo ſub die 6. Auguſti , alia verò facta die 11. eiuſdem menſis per factorem D. Tiberij Ioannino furnario,quę diuerſitas quietan-

1 tantiarum * facit præſumere diuerſitatem ſum-
mæ *l. quingenta, aliàs quinquaginta ff. de probat.
Aym. conſ. 282. num. 2. & 3.* Attamen ſecus
dicendum eſt in caſu iſto, quia in mandato
directo Ruberto Primo propriè non fuit facta
2 quietantia * capitaneo Ouidio ſed ſub pede mã-
dati ſcripſit D. Tiberius. *Pacerà à V.S. li ſud-
detti ſcudi 542. ponerli à mio conto per diſponerne
à mia volontà*; Et quoad quietantiam factam
Ioannino Furnario, nec minus fuit facta Capi-
taneo Ouidio, ſed ipſi furnario, quæ licet
facta ſit 11. Auguſti, & ſic poſt quietantiam
factam per D. Tiberium Capitaneo; Attamen
conſtat, quod dictus Furnarius habuerat or-
dinem per tres, aut quatuor dies ante, vt de-
ponit ſocius d. Ioannini; & ideò non eſt mi-
rum ſi poſtmodum fuit facta quietantia gene-
ralis Capitaneo Ouidio, & hoc non deduci-
tur, quaſi dictæ quietantiæ factæ Ruberto, &
Ioannino non probarent ad fauorem Capita-
nei, & quaſi ſufficerent ad probandum, quod
ſit eadem ſumma, ſed deducitur ad tollendum
rigorem, quod diuerſitas quietantiarum facit
præſumere diuerſitatem ſummæ, quia conclu-
3 ſio propriè, & indiuidualiter procedit, * quan-
do eidem perſonæ fuerunt factæ diuerſæ quie-
tantiæ, qui rigor etiam temperatur, quia
quietantiæ fuerunt factæ eodem tempore, &
conflata ſumma ſoluta per D. Robertum, &
per Ioanninum facit eandem ſummam, de
qua in quietantia D. Tiberij; rarò enim ac-
4 cidit, * quod quietantia generalis ſi non eſ-
ſet eadem cum quietantijs particularibus con-
tineat eandem ſummam.

His poſitis videtur ceſſare omnis difficul-
tas, quia quietantia generalis Domini Tiberij
5 dicit *. *E ſono à buon conto delle paghe matu-
rate conforme al decreto, & mandato relaſſato &c.*
ſignum euidens, quod quietantia compræ-
hændebat alias quietantias, quia non eſt veri-
ſimile, quod Capitanus Ouidius, qui habebat
6 contra ſe mandatum relaxatum, * vellet ſol-
uere prima vice, ſcilicet mediante perſona
D. Tiberij, & Ioannino pecunias ad alium ef-
fectum, & non ad extinctionem mandati re-
laxati, quæ veriſimilitudo multum augetur,
7 quia Capitaneus non erat facilis ſolutionis, *
cum expectaret mandata; Concurrit etiam
8 liber D. Tiberij, * in quo ſubdie 10. Auguſti
creauit partitam hoc modo. *Dal Capitano Oui-
dio Boue, e per lui da Giouannino Fornaro, e per
ordine diretto al Signor Roberto Primo &c. che in
tutto fanno la ſomma di ſcudi* 1050. quæ deſcri-
ptio multum facit, non enim agitur, vt ad-
hibeatur ſimpliciter fides libro, ſed vt ex
quietantia, & ex alijs circunſtantijs facti pro-
betur, quod ſit vnica ſumma, & non plures,
qui liber multum inſeruit pro circumſtantia
facti ad declarandam quietantiam, maxime
9 ſtante qualitate ſcribentis, * & quod deſcriptio
fuit facta tempore non ſuſpecto, & quod plus
eſt 14. Septembris ſequentis idem Capitaneus
ſoluit ſcuta 500. mediante Banco Domini Ro-
berti *à conto di quello che deue*. Si enim dictæ
partitæ fuiſſent dupplicatæ nihil tunc debuiſ-
ſet, quod eſt aduertendum, nec valet reſpon-
ſio, quod eſſet debitor illius anni, quia tunc
10 non erat debitor, * cum nondum veniſſet dies
ſolutionis *l. cedere diem ff. de verb. oblig.*

Non obſtant teſtes pro parte Capitanei exa-
minati: quia placuerunt reſponſiones datæ
in deciſione cum quibus DD. tranſierunt &c.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 27. Nouem-
bris 1615.*

PERVSINA BONORVM.

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Immiſſio debetur hæredi ſcripto in teſta-
mento non abolito, nec cancellato non
obſtante fideicomiſſo non claro al-
legato à poſeſſore; cætera videas in ſum-
mario.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio debetur ei, qui habet ad ſui fauorem teſtamentum non abolitum, nec cancellatum, Ampl. n. 4.*

2 *Et hæc concluſio procedit etiam in filio legitimato.*

3 DD. de Campeggijs *habent ampliſſimam facultatem legitimandi.*

5 *Immiſſio debetur hæredi ſcripto vigore detractionum legitimæ, & Trebellianicæ non obſtante fideicomiſſo.*

DECISIO DCCCXXXV.

QVantùm ad primam partem dubij Domini
dixerunt Immiſſionem non poſſe denegari
1 Comiti Franciſco, * cum habeat ad ſui fa-
uorem teſtamentum non abolitum, neque
cancellatum *iuxta text. l. fin. C. de edict. D. Adr.
Tollen.* & hæc concluſio procedit etiàm in filio
2 legitimato, * vt per *Verall. deciſ. 342. part. 2.*
prout eſt Comes Franciſcus, qui fuit legiti-
3 matus à Comite Rodulpho de Campegijs, *
qui habet ampliſſimam facultatem legitiman-
di, vt *fuit reſolutum in Cauſa Bononien. de Lam-
bertinis coram R. P. D. meo Manzanedo.*

Non obſtat, quod Comes Rogerius ſit in
poſſeſſione, & allegat ad ſui fauorem fidei-
commiſſum, & ideò videtur legitimus con-
tradictor, quia apparet incontinenti de fidei-
4 commiſſo claro, * & vtcumque ſit, quoniam
ſunt faciendæ detractiones legitimæ, & Tre-
5 bellianicæ * etiam non obſtante fideicommiſ-
ſo, non poteſt retardari immiſſio, vt per *Zuc-
caard. in d. l. fin. num. 426. & dixit Rot. in cauſa
Romana hæreditatis de Anguillara 16. Ianuarij
1589. coram bon. mem. Card. Seraphino, quæ ha-
betur impreſſ. ſub n. 850.*

Quoad ſecundam partem dubij cenſuerunt
Domi-

Domini dandam eſſe Immiſſionem in bonis deſcriptis in inuentario, non antem in Caſtro Fondaci, quia obſtat Bulla Pij V, prout etiam *fuit dictum in alia deciſſione facta ſub die 15. Ianuarij huius anni*.

Et ita concluſum in contumaciam alterius partis, quæ citata noluit informare.

ROMANA FIDEICOMMISSI A CAPITEFERREO.

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentia filij, filiæ, & Nepotis probatur ex inſtitutione, & nominatione facta Patris, & Aui facta in teſtamento.*

2 *Filiatio probatur ex teſtibus deponentibus de communi reputatione, & tractatu, ac alijs ad hoc neceſſarijs.*

3 *Deſcendentia debet probari per gradus diſtinctos.*

DECISIO DCCCXXXVI.

AGitur de probanda deſcendentia, viecelicet, quod à Raymundo Teſtatore, qui iam deceſſit, vt deponuot Teſtes ſecundus, tertius, & quartus iuxtà quintum vt *in ſumm. num. 3.* deſcendant Franciſcus, Virgilius, & Laura eius Filij, & quod à dicto Franciſco, qui prædeceſſit Patrem deſcendant Dominicus, & Tiberius,
1 quæ benè probatur ex inſtitutione d. Virgilij, * & ex inſtitutione dd. Dominici, & Tiberij, cum mentione, quod erant filij q. Franciſci filij Teſtatoris, & quoad Lauram bene etiam probatur ex legato facto victus & veſtitus, ſi vidua remanſerit cum aſſertione, quod erat filia ipſius teſtatoris, & vxor Marcelli de Vellis, & ex teſtibus, qui dantur *num.* 4. Nam quantum attinet da deſcendentiam Franciſci, & virgilii, & ex Franciſco, quod deſcendant Dominicus, & Tiberius res viderur indubitabilis ex dicta nominatione, & inſtitutione de ipſis facta in Teſtamento *Butr. in c. tranſmiſſa nu. 10. & ibi. Prepoſit num 9. in fin. qui fil. ſint legit. Anet. in c. per tuas num 23. & Falin. num. 17. de probat. Pariſ. conſ. 29. num. 10. lib. 2. Ruin. conſ. 13. nu. 6. lib. 5. Gozad. conſ. 13 num. 7. & fuit ſæpiſſimè reſolutum*; prout res videtur indubitabilis reſpectu filiationis Lauræ ex ipſa nominatione, & Legato facto in teſtamento, nec non ex Teſtibus, qui dantur in dicto *Summario num. 5. Cæſar de Graſſ. deciſ. 18. num. 2. de probat.*

Quod verò ex dicta, & Marcello de Vellis legitimis coniugibus deſcendant fælix, Antonia, & Victoria, quæ duæ vltimæ hodiè viuunt, & ex Fælice mortua, & Marco Bonauentura pariter legitimis coniugibus, Iullus Bonauentura agentes ad fideicommiſſum, de quo agi-
2 tur, benè probant Teſtes, * qui dantur, qui deponunt de communi reputatione, & tractatu, & de alijs requiſitis ad probandam filiatio- *Cæſar. de Graſſ. dicta deciſ. 18. num. 8. de probat.*

Ex quibus videtur probata deſcendentia per
3 gradus diſtinctos, prout de iure requiritur, * vt in *c. licet ex quadam ibi ſingulos gradus de Teſtib. Innoc. in c. ſeries in fin., & ibidem Bald. num. 3. eodem tit. &c.*

PARMEN. DATII

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Fructus recompenſatiui ad quam ſummam debeantur.

SVMMARIVM.

1 *Fructus recompenſatiui debentur pro ſumma locationis factæ ante venditionem, quando emptor promiſit ſtare locationi. Ampl. num. 2.*

3 *Locatio tranſit ad hæredes.*

4 *Fundamentum intentionis debet probari.*

5 *Fructus recompenſatiui debentur ad rationem fructuum perceptorum ex re vendita.*

6 *Locatio non probat verum valorem.*

DECISIO DCCCXXXVII.

DIe 21. Maij ſuperioris fuit reſolutum fructus Datij, & moitis non eſſe calculandos niſi à die motæ litis, videlicet exequutæ citationis ad dicendum contra cõmiſſionem, quæ fuit dies 18. Maij 1612. & ſolum pro ſumma ſcutorum 55. mill. Ad quam vero rationem fructus datij eſſent calculandi reſeruarunt Domini, vt particulariter videretur & ter propoſito dubio in hoc menſe, Tandem Domini in eam iuerunt ſententiam, quod fructus Datij pro prædicta rata ſcut. 55. mill. ſint calculandi ad rationem librarum 30. mil. pro quolibet anno iuxta In-
1 ſtrumentũ affictus factum Fannio, * & vſq; ad finẽ prædicti affictus poſtea verò eſſe calculãdos ad fructus perceptos tantùm iuxta ratam perceptam ab Hoſpitali, quod habet tertiam partem huius datij.

Ratio primi dicti fuit, quia Cardinalis dedit Marchioni datium locarum Fannio pro prædicta ſumma lib. 30. mill. & dictus Illuſtriſſimus D. Marchio ſe obilganit ſtare locationi, & licet dictus Fannius obierit ante finitam lo-
2 cationem, * attamen hoc non refert, cum lo-
3 catio tranſeat ad hæredes * *§. fin. Inſtit. locat. l. viam veritatis C. eodem*, & ideò cum Dominus Marchio non doceat ſe feciſſe aliquam diligentiam contra hæredes, non erat in ſua poteſtate recipere datium contra formam Inſtrumenti, & in præiudicium Illuſtriſſimi Domini Cardinalis,

dinalis, & hoc modo etiam reſpondetur ad
particam ſcur. 700. in quibus remanſit debitor
dictos Fannius pro penſionibus decurſis, quia
D. Marchio non docet, neque contra Fannium,
neque contra eius hæredes feciſſe diligentias,
prout tenebatur quilibet diligens pater fami-
lias, & proterea ſibi eſt imputandum ad *regu-
lam damnum de reg. iur. in 6.*

Neque obſtat, quod Fannius obierit deco-
ctus, nam huic motiuo dupliciter reſpondeba-
tur; Primo quod fuerat datus fideiuſſor pro Fã-
nio ſed hæc reſponſio, non placuit pro nunc,
quia in inſtrumento Fannius promiſerat dare
fideiuſſionem, quam licet poſt modũ dederit,
tamẽ fideiuſſio nõ fuit data Domino Marchio-
ni, ſed Domino Cardinali, & nõ cõſtat Marchio-
nẽ de tali fideiuſſione habuiſſe notitiã, & pro-
pterea pro nunc ommiſſa iſta reſponſione, Do-
mini conueniebant in eo, quod non probatur
Fannium obijſſe decoctum, quod cum ſit funda-
mentum Illuſtriſſimi Domini Marchionis hoc
4 tenetur probare * *Alex. in l. ſi ab arbitrio num. 4.
verſ. in dubio autem ff. qui ſatisdare cogantur.*

Ratio vero ſecundi dicti, quod finita loca-
tione D. Marchio teneatur tantum ad fructus
5 perceptos * eſt fundata in diſpoſitione *l. cura-
bit C. act. empt.* vbi diſponitur, quod qui te-
netur ad fructus recompenſatiuos, tenetur ſo-
lũm ad perceptos, quando non fuit in aliqua
culpa; Et quamuis non impugnetur conclu-
ſio, ſed dicatur præſumendum eſſe percepiſſe
annuas lib. 30. mill. prout datium per prius
erat locatum, attamen hoc non placuit DD. in
hac facti ſpecie: primo, quia locatio non pro-
6 bat verum valorem reddituum * *Caſſad. dec. 20.
ſuper regul. Ruin. conſ. 35. num. 36. lib. 1.* Secun-
do quia ex rata Hoſpitalis apparet quantitas
verè percepta, & ideo noluerunt DD. quoad
iſtud tempus habendam eſſe rationem iuxtà
ratam Hoſpitalis.

VELITERNA CENSVS

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Per emptionem fundi cenſiti à tertio, & eadem die etiam cenſus ſuper eo impoſiti cum enunciatiua, quod pars pretij fundi fuit ſolutum Domino cenſus pro extinctione illius, non exinde inducitur extinctio cenſus, ſed potius emptio ad fauorem ſoluentis.*

DECISIO DCCCXXXVIII.

Viuianus Dominus cuiuſdam prædij impo-
ſuit ſuper eo cenſum valoris ſcutorum 200.
illumque vendidit Paulo Petruccio, cuit ſuc-
ceſſit Tullius filius; Cumque iſtud prædium
perueniſſet ad manus Fabritij, & aliorum de
Crucijs, quod vendiderunt Siluestro Cinello,
qui eadem die venditionis prædij emerat di-
ctum cenſum à Tullio filio Pauli prædicti, &
qua in dicto Inſtrumenro venditionis dicitur
ſcuta 200. fuiſſe ſoluta Tullio pro extinctione
iſtius cenſus, ex iſtis verbis Viuianus præten-
dit cenſum fuiſſe extinctum; Attamen contra-
1 rium cenſuerunt DD., * & dixerunt ex iſtis
verbis elici emptionem cenſus factam à Siluc-
ſtro Cinello à prædicto Tullio Petruccio, non
autem illius extinctionem, quod denotat, &
clare oſtendit correſpectiuitas actuum iuxt.
not. per *Surd. in conſ. 217. num. 19. lib. 2.* eoque
amplius quia Fabritius, & alij de Crucijs erant
creditores Viuiani tantum ſcutorum 100. &
prætium huius prædij erat valoris ſolũ ſcutorũ
300. vt eſt in confeſſo apud partes, & pro tali
prætio fuit venditum, vnde ſi admitteretur,
quod cenſus fuiſſet extinctus ex pecunijs Ci-
nelli, non autem ex pecunijs Viuiani, vnde
ipſæ reportaret extinctionem cenſus ſcut. 200.
ex pecunia aliena, & præſumeretur, quod Ci-
nellus voluerit iactare ſuum contra omnes re-
gulas: Accedat etiam, quod Tullius de anno
1599. retroemit dictum cenſum pro eodem
prætio, & de anno 1600. 18. Septembris in
quodam Inſtrumento Viuianus faſſus fuit ſe
eſſe debitorem Tullij prædicti Cenſus.

Ex quibus concluſum cenſum non fuiſſe ex-
tinctum. &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 20. Iunij 1616.

FIRMANA IVRISPATRONATVS

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa denegationem remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria poſt rem iudicatam non datur.*
2 *Remiſſoria denegatur, quando articuli ſunt calumnioſi.*
3 *Remiſſoria conceditur ad probandum crimen, quod deducitur per viam exceptionis.*
4 *Declara procedere, quando datur magnus fumus.*

DECISIO DCCCXXXIX.

DD. cenſuerunt denegandam eſſe remiſſoriam,
tum quia poſt rem iudicatam non da-
1 tur * *Caput. deciſ. 51. par. 3. & fuit reſolutum in
cauſa Giennen. Cappellaniæ coram R. P. D. meo
Cauallerio*; maxime cum conſtet de bono iure
Gabrielis ex pluribus *deciſionibus Rotalibus*, &
nullitates prætenſæ fuerunt ſublatæ per Clau-
ſulam *arbitrio* iuxta reſolutionem factam; tum
etiam quia iſta remiſſoria eſt valde Calu-
2 mnioſa, * articulatur enim fundationem, &
dationem illius Altaris numquam habuiſſe ef-
fectum,

fectum, & tamen contrarium appáret ex Inſtrumento dotationis de anno 1503. & ex vnione de anno 1514. & de præſentationibus de iſtis beneficiis vnitis ex tunc vſque ad præſens factis, & effectuatis, *vt in deciſionibus in iſta cauſa factis fuit reſolutum*.

Eſt quoque deneganda dum articulatur, quod bona dotis poſſidentur à Paganis, & ſic à Padronis, & quod Angelus Paganus alienauit certa bona; Nam cum hoc ſapiat crimen, licet quando deducitur per viam exceptionis
3 debet concedi remiſſoria * *Felin. in c. cum cauſam num. 23. de teſtib. Soccin. iun. conſ. 60. n. 13. lib. 2. Menoch. de recuper. remed. 15. num. 361.*
4 hoc tamen eſt verum, * quando datur magnus fumus *Caſſad. deciſ. 4. de dilat. Caput. deciſ. 62. par. 3. Put. dec. 212. n. 3. lib. 1 ſecundã nouã Impreſſionẽ.* Hic autẽ nullus datur fumus, ille enim, qui poſſet haberi ex alienatione facta per Angelũ ceſſat, cum illa alienatio fuerit declarata nulla, & Altare reintegratum per ſententiam, quæ datur *in Summario num. 3.*

Eſt etiam deneganda, dum articulatur, quod vnio Beneficij Sancti Stephani facta Beneficio Sancti Antonini non habuit effectum, quia apparet de contrario ex obſeruantia ſubſecuta à Rota in deciſionibus approbata, & quod hodiè iſtud Altare vocetur Sancti Stephani, & tanquam tale fuerit viſitatum de anno 1577. parum refert, nam vltra quod ex atteſtatione plurium, quæ dantur *in Summario*, datur fumus de contrario, ſufficit, quod ex obſeruantia conſtet vnionem habuiſſe effectum, quam vnionis nomen non poteſt alterare, & quod plus eſt ipſe Palma accepit poſſeſſionem Altaris ſub vtriuſque Sancti Inuocatione.

Ex quibus concluſum pro denegatione remiſſoriæ.

ROMANA ADITIONIS HAEREDITATIS.

Veneris 4. Iulij 1614.

ARGVMENTVM.

Quando dicatur conſtare de debito Tutoris. Et quando Tutor teneatur reſtituere bona inuentariata.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium cum deſcriptione bonorum probat contra Tutorem.*
2 *Partita ſcriptæ in libro rationum Tutelæ reperto penes Tutorem probant contra illum, licèt ſint aliena manu ſcriptæ.*
3 *Tutor non poteſt dici debitor niſi factis computis, & reddita ratione.*
4 Aymon. conſ. 275. num. 13. verſ. 3. principaliter *quando locum habeat & num. 6.*
5 *Tutor, qui fuit coactus aliqua bona in inuentario deſcripta vendere non cogitur ſtatim illa reſtituere niſi prius fiant computa.*
7 *Per Tutorem non poteſt retardari reſtitutio bonorum deſcriptorum in inuentario interim dum opponitur de ſola redditione rationis.*

DECISIO DCCCXL.

Dubitaui, an conſtaret de debito Iacobi, & cum habeamus inuentarium cum deſcriptione bonorum, quod probat contra Tutorem*
1 *l. vltima in princ. C. arbitr. tutel. Bald. conſ. 117. num. 1. lib. 2.* quicquid dicendum ſit, an in hoc caſu Tutores teneantur inſolidum, vel pro virili cum pupillus quietauerit alium Contutorem reſeruando ſibi iura contra Iacobum, vtique pro medietate conſtat de debito ipſius Iacobi; Inſuper vendidit vna cum alio Coututore hortalitia prætio ſcutorum 70. & ſecundo prætio ſcut. 110. & alterius prætio ſcut. 215. iura quæ pupillus habebat ſuper hortaceis; Vnde fit, quod ex iſta ſumma etiam teneatur pro medietate ſtante quietantia prædicta facta Cõtutori, in qua licet fuerit quietatus de dd. hortalicijs, attamen ſtante dicta reſeruatione iurium intelligitur quietantia pro portione contutoris: Inſuper cum appareat Iacobum exegiſſe ex fructibus bonorum ſcut. 475. 11. ex 7 quibus cũ conſtet de ſolo exitu ſcut. 116. 17. 2 ſequitur, quod teneatur pro reſiduo in totum quia nihil egit cum alio Tutore, & licet iſtud probetur ex quodam libro ſcripto partim manu Iacobi Ruffinelli, & partim manu Petrotti, attamen iſtæ partitæ non potuerunt deſcribi manu d. Ruffinelli, nec officit, quod ſint ſcriptæ manu Petrotti pupilli, quia ſufficit, quod ſint ſcriptæ in libro rationum iſtius tu-
2 telæ * reperto penes Tutorem etiam quod ſint aliena manu ſcriptæ *Abb. in c. 1. num. 12. de fid. Inſtr.*

Non obſtat, quod non poſſit dici debitum Tutoris niſi factis computis, * & reddita ratio-
3 ne iuxtà *Conſ. Aymon. 275. num. 13. verſ. 3. principaliter dubitatur.* Nam fuit reſponſum dictum *Aymonis* poſſe procedere* ſi aliquo modo con-
4 ſtaret Tutorem fuiſſe coactum alienare bona
5 deſcripta in inuentario, * quo caſu ſufficeret, quod oſtenderet, quid de illis bonis fuerit factum ad effectum, vt non cogatur ſtatim illa teſtituere niſi prius fierent computa *Bart. in conſ. 239. num. 1. in fin. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Bononien. redditionis rationis 17. Febr. 1606. coram bo. me Penia*, vel etiam procedit*, quando
6 agitur de fructibus, & expenſis, ſed non proptereà eius dictum habet locum, quando opponi-
7 tur de ſola redditione rationis, * quia interim non poteſt retardari reſtitutio bonorum contentorum in inuentario ita eleganter declarat *Benint. dec. 90. in fin. Surd. dec. 184. num. 11.*

Ex quibus reſolutum conſtare de debito Iacobi Tutoris pro medietate quoad deſcripta in inuentario; quo verò ad alienata, & exacta ex fructibus conſtare de debito quoad prædictas ſummas, niſi oſtendatur, quod tantumdem fuerit expenſum pro pupillo, & quoad alienata pro medietate tantum: quo verò ad deſcripta in libro in totum, dempta tamẽ parte expenſa, vt ſupra dictum eſt.

REATINA SPOLII.

Veneris 4. Iulij 1614.

ARGVMENTVM.

Spoliatori competit retentio, donec integrum creditum ſoluatur. Spoliator an, & quando ante purgationem ſpolij ſit audiendus.

SVMMARIVM.

1 *Nulliter immiſſo ob ſpolium iudiciale, dum conſtat de credito datur retentio, donec integrum ſoluatur.*
2 *Datio in ſolutum facta pro maiori quantitate, quàm ſit debitum nulla eſt, & in totum reſoluitur, creditori tamen datur retentio donec debita pecuniaria ſoluatur.*
3 *Spoliator non eſt audiendus ante purgationem Spolij.*
4 *Declara vt hic.*

DECISIO DCCCXLI.

AGitur de ſpolio Iudiciali, conſtat tamen
de credito illius, qui fuit immiſſus. Vnde
dubitaui, an competeret retentio, donec cre-
1 ditum integrum ſoluatur, * & Domini affir-
matiuè reſponderunt per *tex. in l. ſi non ſortem
§. ſi centum ff. de cond. indeb.* vbi dicitur, quod
2 datio inſolutum facta pro maiori quantitate,*
quam ſit verum debitum nulla ſit, & in totum
reſoluatur, tamen creditor poteſt illam retine-
re, donec debita pecunia ſoluatur vbi poſt
*Gloſ. Bart. Caſtr. et alij, et benè Surd. deciſ. 46.
num. 1. et 7;*
Non obſtat, quod ſpoliator non eſt audien-
3 dus, niſi prius purgato ſpolio, * quia in iſtis
terminis, aut eſt ſpolium priuatum, & non
4 intrat prædicta concluſio, * aut eſt iudiciale &
datur retentio donec creditori ſatisfiat, & ita
diſtinxit *in cauſa Anconitana Sancti Appollinaris
coram R. P. D. meo Pirouano.*

PAMPILONEN. BENEFICII

Veneris 4. Iulij 1614.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſori anteriori non datur manutentio non obſtante poſſeſſione poſteriori capta auctore Prætore, quando prior non habuit ſe pro ſpoliato. Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem quando eſt iuſtificatum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio poſterior etiam capta de mandato Iudicis non præiudicat anteriori poſſeſſori, qui non habuit ſe pro ſpoliato, quin ei concedi debeat manutentio.*
2 *Clauſula* amoto *facit executorem mixtum.*
3 *A decreto Iudicis mixti datur appellatio.*
4 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, ita vt non poſſit concedi manutentio.*
5 *Limita, quando decretum irritans eſt iuſtificatum.*
6 *Manutentio datur ex inſiſtentia facti.*
7 *Excommunicatus non poteſt obtinere manutentionem.*

DECISIO DCCCXLII.

DOmini cenſuerunt Bartholomæo dandum
eſſe mandatum de manutenendo, cum de
eius anteriori poſſeſſione conſtet, quæ cum a-
nimo retineatur præſumitur continuata vſque
ad tempus motæ litis, poſſeſſori enim anterio-
1 ri datur manutentio, * vt de his omnibus ſunt
Regulæ vulgares, & hæc procedunt, non ob-
ſtante poſſeſſione poſteriori Michaelis, quæ li-
cet fuerit capta de mandato Iudicis, attamen
fuit attentata, & ideo nullius conſiderationis,
cum Bartholomæus non habuerit ſe pro ſpo-
liato; nam Iudex erat mixtus, nempè cum
2 clauſula *Amoto*, * & ideo ab eius decreto da-
3 batur appellatio, vt notum eſt. *
Non obſtat, quod Bartholomæus non pu-
blicauit, & ideò cum Bulla Gregoriana habeat
decretum irritans, quod inficit titulum, &
4 poſſeſſionem * non poteſt iuuari dicta poſſeſ-
ſione; Nam fuit reſponſum, quod fuit appel-
latum à ſententia pronunciante ſuper non
publicatione, & ideo cum agendum ſit per tres
conformes interim decretum irritans non po-
5 teſt dici iuſtificatum, * neque propterea tol-
lit inſiſtentiam facti, ex qua datur manuten-
6 tio;* vt *fuit reſolutum in cauſa Tudertina Auignæ
coram me, et alias ſæpius.*
Minùs releuat recurſus habitus ad Conſi-
lium Regium, ex quo incurrit Bartholomæus
cenſuras, de quibus in Bulla Cænæ Domini,
quia ceſſat hodiè obiectum, alias releuans,
cum excommunicatus non poſſit petere ma-
7 nutentionem; * Nam obtinuit abſolutionem
à Sanctiſſimo Domino Noſtro, vt in litteris in
actis exhibitis &c.

IANVEN. PECVNIARIA.

Veneris 4. Iulij 1614.

SVMMARIVM.

Confeſſio dotis receptæ non præcedente promiſſione quando probet in præiudicium creditorum patet ex ſummario.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio dotis recepta non præcedente promiſſione non probat in præiudicium creditorum.*
2 *Limita quando valde poſt confeſſionem fuit effectus creditor, quia ceſſat omnis ſuſpicio fraudis*
3 *Limita ſecundo concurrentibus adminiculis.*
4 *Partita extracta à ſucceſſore ante motam litem ſunt in forma probanti.*
5 *Partita, quæ inſeruiunt pro adminiculo ſufficiunt etiam ſi non ſint in forma probanti.*

DECISIO DCCCXLIII.

Placuit *deciſio* quo ad nullitatem, conſideratam circa decretum Auditoris Cameræ: quo vero ad iuſtitiam d. decreti receſſum fuit ab ipſa *deciſione*, & reſolutum decretum eſſe iuſtum; nam & ſi verum ſit, quod Confeſſio
1 dotis * non præcedente promiſſione non probat in præiudicium Creditorum; attamen cum hic agatur in præiudicium Riccij, qui eſt Creditor per quadraginta annos poſt dictam
2 Confeſſionem, * quod non fuit Conſideratum in alia poſitione ceſſat omnis ſuſpicio fraudis, vt longe minore tempore conſiderat *Aymon. Cranett. in Conſ. 44. Roland. in Conſ. 74. nu. 11. & ſeqq. lib. 4.*

Et prædicta eo magis procedunt, cum dicta Confeſſio etiam adminiculetur ex particulis
3 extractis ex Monte Sancti Georgij, * nam Confeſſio prædicta concurrentibus adminiculis probat *Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 52. num. 12. & ſeqq.* quæ partitæ cum fuerint ex-
4 tractæ ante litem motam * à ſucceſſore ſatis ſunt in forma probanti *Doct. in auth. ſi quis in aliquo C. de eden. Caputaquen. deciſ. 170. p. 1.* & in omnem euentum cum inſeruiat ſolum pro
5 adminiculo * ad coadiuuandam principalem probationem ſufficerent etiam, quod non eſſent in forma probanti, cum habeant aliquam ſpeciem veritatis.

Et ita concluſum &c.

BREMEN. PRAEPOSITVRAE.

Veneris 4. Iulij 1614.

ARGVMENTVM.

Præpoſitura Eccleſiæ Bremen. attentis *Concordatis Germaniæ*, quæ tanquam pacta ſunt ſeruanda, eſt Sedi Apoſtolicæ reſeruata etiam ſi ſit dignitas electiua. Alia multa ad hunc propoſitum adducuntur, de quibus latè in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Concordata inter Sedem Apoſtolicam, & Nationem Germanicam ſunt ſeruanda, cum habeant vim pacti, & contractus.*
2 *Prima dignitas poſt Pontificalem etiam ſi ſit electiua vigore dictorum Concordatorum Germaniæ eſt reſeruata Sedi Apoſtolicæ & num. 6.*
3 *Verba* de ceteris verò *quod importent.*
4 *Exceptio debet eſſe de regula.*
5 *Dictio* verò *eſt aduerſatiua, & inducit repetitionem omnium qualitatum expreſſarum in præcedenti diſpoſitione.*
6 *Capitulum non poteſt prouidere de beneficio Sedi Apoſtolicæ reſeruato.*
7 *Statutum enuncians actum de præterito non inducit diſpoſitionem de præſenti.*
8 *Enunciatiua non probat, quando ſuper ea principaliter agitur.*
9 *Confirmatio Apoſtolica non prodeſt ſuper eo, de quo ſtatutum confirmatum non diſponit.*
10 *Enunciatiua, quæ emanat ab eo, qui poteſt diſponere habet vim diſpoſitionis.*
11 *Declara procedere, quando verba enunciatiua de præſenti ſunt prolata principaliter propter ſe: ſecùs ſi vltra principale propoſitum. & reſpiciunt alium finem.*
12 *Beneficia debita certo generi perſonarum cadunt ſub reſeruatione cum ſua cauſa, ſcilicet vt conferantur perſonis de illo genere.*
13 *Breue exequi debet iuſtificatis appoſitis ſub clauſula* conſtito; *reliqua verò ſunt reiicienda ad iudicium ordinarium.*
14 *Narratiua Papæ non nocet, quando conſtat de contrario eius, quod fuit narratum.*
15 *Relatum eſt attendendum non referens.*
16 *Vltimus ſtatus eſt attendendus in probanda qualitate beneficij.*
17 *Prouiſio Apoſtolica; vel Ordinarij non mutat ſtatum beneficij.*
18 *Quod procedit, quando conſtat de contrario anteriore ſtatu.*

DECISIO DCCCXLIV.

De mandato Beatiſſ. D. Noſtri mihi ſignificato per Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Dominos meos Cardinales Millinum, & Lancellottum propoſui dubium in Rota, an Præpoſitura Eccleſiæ Bremen. eſſet Apoſtolicæ Sedi reſeruata, itaut prouiſio facta ad fauorem Viceſelli Brugenei ſuſtineatur non obſtãte prouiſione facta per Capitulũ ſub prætextu, quod dignitas eſſet electiua, & quod vigore ſtatuti deberet conferri Canonico necnon obſtantibus quibuſdam alijs adductis. Et omnes Domini negotio maturè conſiderato, atque diſcuſſo concordi voto affirmatiuè reſponderunt ſtantibus Concordatis inter Sanctam Sedem Apo-
1 ſtolicam, * & Inclitam Nationem Germanicã, olim initis, quæ ſunt ſeruanda cum vim pacti, & contractus habeant, *Put. dec. 45. nu 1. lib. 1. Creſcen. deciſ. 21. de priuileg. Mohed. dec. 23. in fine de præbend.* cum enim iſta dignitas ſit pri-
2 ma poſt Pontificalem * vigore eorumdem Cõcordatorum eſt reſeruata Sedi Apoſtolicæ, etiam ſi eſſet electiua, vt prætenditur, quod tamen minimè probatur, quia cum ſupra in Cõcordatis in principali diſpoſitiua fuerit facta mentio etiam de beneficijs electiuis, & poſteà in exceptione ſubijciatur *de cæteris vero, &c.*

3 *&c.* intelligendum eſt de electiuis, quia exce-
4 ptio debet eſſe de regula, * *Gloſ. in rub. de reg.*
iur. in 6. ante medium verſ. ſubtilitatibus tamen
Paul. de Caſtro conſ.79 num.3. lib. 1. & præſer-
5 tim, quia adeſt dictio *verò*, * quæ eſt aduer-
ſatiua, & induit repetitionem omnium quali-
tatum expreſſarum in præcedenti diſpoſitione,
Alex. in l. ſi filius à Patre num. 6. ff. de liber. &
poſthum. Ruin. conſ.111. nu.6. lib. 3. Soccin. Iun.
conſ.83. num.10. lib.1. Vnde fit, quod cum non
agatur de reſeruatione contenta in ipſis Con-
cordatis verſamur in caſu claro, quod Capi-
tulum non potuit prouidere de hac Præpoſitu-
6 ta, * vti Apoſtolicæ ſedi reſeruata, & ita in
puncto *fuit reſolutum in alia Cauſa Padebornen.*
Præpoſituræ 9. Martij, & 30. Maij 1588. *coram*
bo. me. Bubalo cuius verba tranſcribere placuit
quæ deciſio refertur inter *Concordata Germania*
notab.3.

Neque obſtat, quod vigore ſtatuti confir-
mati à Gregorio XIII. huiuſmodi Præpoſitu-
ra debeat, vt prætenditur per Capitulum con-
ferri Canonico, qualis non eſt Vercellus; nam
fuit reſponſum iſtud ſtatutum non obſtare,
cum diſponat principaliter ſuper adminiſtra-
tione bonorum Præpoſituræ, & quod Præpo-
ſitus ſicut cæteri Canonici poſſint optari bona
ibi expreſſa, & ſuper hoc venit principaliter
confirmatio Apoſtolica, & licet incidentèr, &
per parenteſim dicatur, quod ab iſto iure op-
tandi hactenùs Præpoſiti erant excluſi, quam-
quam ij tenerentur eſſe Canonici, tamen non
ideò ſequitur, quod prædictum ſtatutum di-
7 ſponat, * quod Præpoſitus debeat eſſe Cano-
nicus, ſed enunciat tantum actum de præterito,
quod Præpoſiti tenebantur eſſe Canonici *Alex.*
conſ.153. in princ. & per tot. lib. 5. Caſtr. conſ.
407. num.2. verſ.2. quæro lib. 1. quod non pro-
8 batur ex ipſa enunciatiua, * cum principaliter
ſuper ea agatur, an ſcilicet Præpoſiti tenean-
tur eſſe Canonici *Alex. conſ.136. num. 1. lib. 1.*
Dec. conſ.148. in fin. Aymon. conſ.29. num.3. &
per conſequens confirmatio Apoſtolica ni-
9 hil operetur, * quia dat ſolum robur ſtatuto
quoad ius, non quo ad factum, & ideò ſi di-
ctum ſtatutum nihil diſponit ſuper eo, quod
Præpoſitus ſit Canonicus, vt dictum eſt, Con-
firmatio Apoſtolica non prodeſt *Bald. conſ.*
181. in princ. lib.1. Rom. conſ.12. nu.4. & conſ.
371. num.3. verſ. nec confirmatione.

Neque hæc reſponſio tollitur ex quo ſi enũ-
10 ciatiua manat ab eo, * qui poteſt diſponere
habet vim diſpoſitionis *Bart. in l. gerit num.15.*
ff. de acquir. hæred. Matheſ. ſingul.34. quia quid-
quid dicendum ſit, an Capitulum haberet fa-
cultatem ſtatuendi, hæc concluſio procedit,
11 quando verba enunciatiua de præſenti * ſunt
prolata principaliter propter ſe, quando ſci-
licet non terminantur ad aliud, nec reſpiciunt
alium finem niſi ſeſe, & tunc talia verba di-
ſponunt ſi talis eſt actus, qui poſſit tunc geri
ſola voluntate, vt ſi hæres tanquam talis con-
ſtituat Procuratorem, vt exemplis *Bartol. &*
Martheſiliani; hic autem verba fuerunt prolata
vltra principale propoſitum, quod erat ſuper
adminiſtratione bonorum & optimè, & impor-
tant quandam adiectionem verborum, & ſunt
etiam de præterito; vnde nullo pacto impor-
tant diſpoſitionem ita elegantiſſimè declarat
Bald. in conſ.263. num.3. lib. 1. Pariſ. conſ. 127.
in fin. lib. 1. Afflict. deciſ. 83. num. 2. & per tot.
Aymon. conſ.911. num.15. & conſ. 832. num. 2.
& 3. verſ.4. Bero. conſ.170. in princ. lib.2.

Et ex abundanti fuit dictum, quod quate-
nus illud probaretur in dicto ſtatuto non rele-
uaret ad effectum de quo agitur, quia non ideò
ceſſaret reſſeruatio Apoſtolica, itaut Capi-
tulum potuiſſet conferre, & quod Præpoſitu-
ra eſſet electiua, quod tamen non probatur:
nam beneficia debita certo generi perſona-
12 rum * cadunt ſub reſſeruatione cum ſua cauſa,
ſcilicet, vt conferratur perſonis de illo genere
Verall. deciſ. 113. in manuſcr. lib. 1. & negotio
maturè diſcuſſo, ita fuit reſolutum in cauſa Vlix-
bonen. Prioratus 1. Februarij 1602. coram bo.me.
Card. Seraphino; nec obſtaret, quod Præpoſi-
tura non fuerit collata Canonico, cum de hoc
non eſſet agendum in hoc iudicio executiuo
vigore Breuis; in eo namque ſufficit iuſtifica-
13 re clauſulam *conſtito*, * *quod Præpoſitura ſit pri-*
ma dignitas poſt Pontificalem ad effectum, vt Bre-
ue debeat exequi, reliqua autem ſunt reiicien-
da ad Iudicium ordinarium, *Ambar. conſ. 297.*
num. 8. verſ.8. & proximè dicta, & fuit dictum
in cauſa Papien. Præpoſituræ 30. Maij 1611. co-
ram Reuerendiſſ. Attrebaten.

Non obſtat, quod in vltima prouiſione Six-
ti V. facta de huiuſmodi Præpoſitura habeatur
mentio, quod per ſtatutum confirmatum à
Gregorio Collatio debet fieri Canonico, quia
fuit reſponſum iſtam fuiſſe narratiuam partis,
& vltra alia fundamenta, ex quibus poteſt tol-
li iſtud obiectum de quibus ſupra in reſponſio-
ne ad aliam enunciatiuam, placuit alia reſpon-
ſio, quod cum hic conſtet de contrario enun-
14 ciato, * ceſſat omnis difficultas, etiam quod
illa fuiſſet narratiua Papæ, quæ tamen non eſt
Alexander in conſ.9. num.12. vol.5. Dec. conſ.63.
num.6. verſ. nec obſtat quod verba tranſactionis
Bellon. conſ.23. num.3. qui tenent quod relatum
15 eſt attendendum, * & non referens, cum cen-
ſeatur referens erraſſe, & ita etiam declarat
Dec. in auth. ſi quis in aliquo num. 34. & Alciat.
num.6. C. de eden.

Tandem non releuat, quod dicta vltima pro-
uiſio Sixti V. facta fuit Canonico, qui vltimus
16 ſtatus eſt attendendus * in probanda qualitate
beneficij *Dec. conſ.126. num. 1. Rot. deciſ. 2. de*
præb. in nou. Quia fuit reſponſum, quod pro-
uiſio Apoſtolica, vel Ordinarij non mutat Sta-
17 tum Beneficij * *Dec. conſ 126. in fin. Achill. de-*
ciſ.7. de inrepatr. quæ concluſio, licet ſit vera,
18 quando conſtat de contrario anteriore ſtatu *
cap. cum de beneficio de præben. in 6. Dec. d. conſ.
126. num.1. cum ſeqq. Fæder. de Senis conſ. 240.
num. 1. & fuit reſolutum in Tudertina Prioratus
5. Maij 1595. coram Orano; hic ſatis conſtat de
veritate negotij, quia ſtatutum prætenſum non
adeſt, & ex prædictis apparet in quo ſit fundata
intentio Capituli, & vt ſupra dictum eſt, hæc
deducuntur ex abbundanti pro iuſtitia Cauſæ
in iudicio ordinario, quia in hoc iudicio exe-
cuti-

Digitized by Google

cutiuo ſufficit iuſtificare clauſulam *ſi conſtiterit quod Theodoricus à Gallen. Præpoſituræ huiuſmodi poſſeſſor obierit*, de quo non dubitatur, quia cum conſtet de reſſeruatione Præpoſituræ nullum ſit præiudicium Ordinario collationi etiã quod Præpoſitura fuerit collata non Canonico, ſed ſi quis prætendit malè fuiſſe impetratum obtineat gratiam certo modo, & experiatur iura ſua in iudicio ordinario; ſed veritas eſt ex prædictis, quod prouiſio non debet fieri Canonico, & ſic iura Vrſelli ſubſiſtunt tàm in iudicio ordinario, quam executiuo.

Alia non ægent reſponſione, &c.

ROMANA MENSAE NVMVLARIAE.

Mercurij 30. Iulij 1614.

ARGVMENTVM.

In conceſſione per Leonem X. facta Iacobo de Frangipanis iuris, & facultatis tuendi, & exercendi vnam menſam numulariam in foro piſcium per hæc verba *tibi pro te, tuiſque filijs, heredibus, & ſucceſſoribus de tuo corpore recta linea deſcendentibus in perpetuum ius, & facultatem vnam menſam numulariam in foro piſcium pro te, & ſucceſſores tuos prædictos, ſeu alium virum integrum, & fidelem, quem tu, & illi reſpectiuè ad hoc duxeritis pro tẽpore deputandum tenendi, & exercendi concedimus* non venit Laura filia Hieronymi vltimi maſculi defuncti, attento quod fæminæ ſunt incapaces officij publici, prout eſt illud; & in verbis conceſſionis non comprætenduntur, vt latiſſimè, & doctiſſimè validiſſimis fundamentis in deciſione comprobatur.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa in plena Camera propoſita, & non reſoluta Pontifex aliquando requirit votum Rotæ.*
Ius tenendi, et exercendi publicam menſam numulariam eſt ſimile officijs, quæ in Ciuitate exercebantur num. 1.
2 *Et eſt ad inſtar Argentariæ.*
3 *Ac conſequenter eſt officium publicum.*
4 *Officium dicitur publicum, quando officiales, & exercitores ſunt electi à Papa.*
5 *Exigere gabellam, eamque Cameræ ſoluere eſt officium publicum.*
6 *Fæminæ ſunt incapaces officiorum ciuilium, & publicorum.*
7 *Amplia etiam ſi officium ſit publicum auctoritate, ſed vtilitate priuatum. Vel etiam priuatum auctoritate, & vtilitate.*
8 *Fæminæ ſunt incapaces exactionis gabellæ.*
9 *Fæminæ non ſuccedunt in conductione vectigaliũ.*
10 *Fæminæ non cenſentur comprehenſæ in conceſſione iuris tenendi, & exercendi menſam numulariam, quando concedens contemplatus fuit exercitium in retinente.*
11 *Non eſt veriſimile voluiſſe Papam exactionem gabellæ fæminis concedere, cum ſit munus perſonale.*
12 *Verbum* alium *repetit qualitatem, & ſimilitudinem in ſubſtantia.*
13 *Viri appellatione non veniunt fæminæ & nu. 17.*
14 *Continuatio debet cenſeri facta in eodem ſtatu, in quo exiſtebat de tempore conceſſionis.*
15 *Fæminæ ſunt capaces tituli, licèt non ſint capaces exercitij officij publici, quando Papa dedit facultatem illud exercendi per alium, ſecus autem vbi non conceſſit titulum diſtinctum ab exercitio.*
16 *Verbum* illi *tanquam relatiuum operatur ſpecialem relationem ad ſupra expreſſos.*
18 *Fæminæ non ſunt habiles ad eligendum perſonam integram, & fidelem, quæ pro eis exerceat officium publicum.*
19 *Fæminæ ſunt capaces feudi, quando eſt data facultas inſeruiendi per alium.*
20 *Limita quando in conceſſione fuit electa induſtria perſonæ maſculi.*
21 *Facultas conceſſa maſculis (qui poſſunt per ſe ipſos) inſeruiendi per alium non prodeſt fæminis.*
22 *Filiorum appellatione per extenſionem, non autem ex propria verbi ſignificatione veniunt fæminæ.*
23 *Limita quando verſatur in materia differenti.*
24 *Limita 2. in conceſſione officiorum.*
25 *Ad hoc vt filiorum appellatione non veniãt fæminæ non requiritur quod fæminæ ſint omninò incapaces, ſed ſufficit quod materia magis conueniat maſculis, quam fæminis.*
26 *Verba* hæredibus, & ſucceſſoribus de ſuo tẽpore deſcendentibus *licet ſint communia, tamen in materia differenti non comprahendunt fæminas prout idem procedit in materia feudali num. 26. et 46.*
27 *Verbum* hæredibus *intelligitur coniunctiuè cum verbo* filijs *etiam ſi adſit copula &.*
28 *Quod maximè procedit quotieſcunque verbum* hæredibus *eſt poſitum abſque copula, quo caſu magis qualificatur ex verbo* filijs *& num. 34.*
29 *Verbum commune hæredibus appoſitum* filijs *intelligitur de maſculis.*
30 *Sicuti intelligitur verbum* ſucceſſoribus deſcendentibus *quando eſt appoſitum in eadem oratione.*
31 *Quod maximè procedit, quando ſi aliter diceretur reſultaret abſurdum.*
32 *Verbum* filijs *declarat verbum hæredibus, & ſucceſſoribus.*
33 *In emphyteuſi conceſſa pro filijs, & hæredibus veniunt fæminæ; hæc tamen opinio eſt reprobata.*
35 *Emphyteuſis ſiuè Eccleſiæ, ſiuè priuati fæminæ ſunt capaces.*
36 *Sub verbis* poſteris, familiæ, & perſonæ *in materia differenti non comprehenduntur fæminæ. Amplia num. 38. & 39.*
37 *Nomen* familiæ *interpretandum eſt ſecundum ſubiectam materiam.*
40 *Quod agatur de priuilegio probatur ex verbis conceſſionis ibi* ſpeciali priuilegio.

41 *In*

41 *In interpretatione priuilegij odioſi, & tertio præiudicialis ſtricta eſt facienda interpretatio.*
42 Tex in l. 2. ff. de nundin. *non eſt reſtrictus ad vnum officialem,*
43 *Argentarij erant plures.*
44 *Interpretatio beneficij, & priuilegij debet eſſe talis, quæ non augeat conceſſionem, & comprehendat qui non ſunt comprehenſi.*
45 *Feudum eſt beneficium.*
47 *Fœminis excluſis cenſentur etiam excluſi eorum filij. Ampl. num. ſeq.*
49 *Conceſſio reſtricta ad vnam familiam non debet extendi ad plures.*
50 *Maſculus ex fœmina appellatione* aſcendentium, & hæredum maſculorum *non venit in priuilegio; præſertim odioſo, & tertio præiudiciali.*
51 *Breue Pontificis ſucceſſoris declarat conceſſionem Anteceſſoris.*
52 *Amplia maximè ſi ſit acceptatum à parte.*
53 *Acceptatio Breuis dicitur facta per regiſtrationem in Camera facta nomine eius, cuius prætenditur acceptatio.*
54 *Sicut etiam per illius vſum.*
55 *Litteræ Apoſtolicæ conceſſæ motu proprio ſunt intelligendæ pro vt iacent.*
56 *Ad cognoſcendum an in conceſſionibus fœmina ſub nomine filiorum veniant, videndum eſt, an materia ſit differens, vel indifferens.*
57 *Prout etiam iſto caſu attenditur veriſimilis mens concedentis.*

DECISIO DCCCXLV.

LEO X. recol mem. conceſſit Iacobo de
Frangipanibus Ius, & facultatem tenendi,
& exercendi vnam menſam numulariam in fo-
1 ro Piſcium per hæc verba, * *tibi pro te, tuiſque
filijs hæredibus, & ſucceſſoribus de tuo corpore re-
cta linea deſcendentibus in perpetuum ius, & fa-
cultatem vnam menſam numulariam in foro Piſciũ
per te, & ſucceſſores tuos prædictos, ſeu alium vi-
rum integrum, & fidelem, quem tu, & illi reſ-
pectiuè ad hoc duxeritis pro tempore deputandum
tenendi, & exercendi concedimus.* Cumque vl-
timo loco deceſſerit Hieronymus vltimus maſ-
culus relicta D. Laura filia nupta D. Ludouico
de Mattheis; Dubitatum fuit in Camera coram
D. Vidono, An dicta Laura eſſet comprehen-
ſa in dicta conceſſione, & ſic An ſententia Il-
luſtriſſimi Cardinalis Protheſaurarij eſſet con-
firmanda, & cum Domini Clerici non fuerint
concordes, placuit Sanctiſſimo D. N. traſmit-
tere ad nos informationes, & reſponſiones pro
vtraque parte datas, & eſpreſsè iniungere, vt
pro veritate ſententiam diceremus, & dubio
per me propoſito in Congregatione ſupradicta
die, matureque diſcuſſo concordi voto fuit re-
ſolutum fœminas, & ſic Lauram non eſſe com-
prehenſas in dicta conceſſione Leonis, & pro-
pterea ius alteri concedendi eſſe deuolutum ad
Cameram, & hoc ſiue attendamus naturam
rei, ſiuè mentem concedentis.

Nam quantum attinet ad Naturam, certum
eſt iſtud ius tenendi, & exercendi hanc
publicam Menſam eſſe ſimile officijs, que olim
in Ciuitate exercebantur, de quibus *in l. 2.
iuncta gl. fin. de nund.* quæ ad inſtar Argentariæ
2 * eſſe dicit *Budeus in l. ſi hominum §. quoties, col.
5. verſ. horum nunc inſtar ferè ſunt, ff. depoſit.* &
3 per conſequens dicitur officium publicum, *
vt de communi contra *gloſ. in l. prætor §. & ſi
ſeruus, in verſ. poteſt. & in l. Argentarius in verſ.
publicam ff. de eden. teſtatur Plautus, in Rub. C.
de eden. c. 9. in princ. & c. 10. n. 4. & in l. 1.
eod tit. c. 6. num. 3. & ſeq. lib. 2. & de veriori
opin. Ronchegall. in l. eadem, num. 144. verſ. ar-
bitror tamen. ff. de duob. reis, & contrarijs reſpon-
det Alphan. in Rub. C. de aden. num. 24. & 25.
& Fachin. cont. iur. lib. 11. cap. 86.*

Quod præcipue eſt dicendum, tum quia il-
li de Frangipanibus officiales, & exercitores
4 huius menſæ fuerunt electi ab ipſo Papa, quo
caſu huiuſmodi officium dicitur publicum,
*Roffred. in tract. ord. ind. par. 3. rubr. de Action.
in fact. ex edict. de eden. num. 2. verſ. iura enim,
Ronchegall. in d. l. eadem, num. 144. verſ. arbi-
tror tamen, ff. de duob. reis & ſentit Aret. in c.
1. num. 20. de probat. & Caſt. in l prætor. in
princ. ff. de eden.* tum quia vt patet ex eadem
5 conceſſione exigunt Gabellam, * eamque Ca-
meræ ſoluunt, quod eſt officium, ſeu munus
publicum *Caſtr. in conſ. 468. col. 2. ante fin. verſ.
et ideo præſuppoſito* ibi *habere aliquod officium in
gabellis lib. 1. Luc. de Penn. in l vnic. col. 1. an-
tè fin. verſ. An ergo cogitur C. de mulier. et in quo
loc. lib. 10. quem ſequitur Dec. in l. fœmina, nu. 23.
verſ. 1. non poteſt ff. de reg. iu.*

Vnde ſequitur mulieres iſtius officij, ſeu
6 menſæ eſſe omnino incapaces, * vt eſt *tex. in
verbis in l. fœmina, ff. de reg. iur.* Vbi quod fœ-
minæ remotæ ſunt ab omnibus officijs ciuilibus
& publicis *et not. Dec. ibid. num. 2. cum. pluri-
bus ſeq. Pet. Fabr. ibid. poſt princ. verſ. deinde
officia publica. Mainer. num. 19. et ſeq.* Vbi idem
dicit, nedum quoniam officium eſt publicum
authoritate, & vtilitate, ſed etiam quoniam
7 eſt publicum authoritate, * vtilitate, ſed tamen
priuatim, & regulariter etiam, quando eſt
priuatum authoritate, & vtilitate, ad idem eſt
tex. in l. 1. in princ. Vbi quod ciuilia officia
fœminis adempta ſunt, *& in l. 2. in princ. ff.
ad Vellei. l. 1. §. ſexum, ff. de poſtul. Caldaſ. de
iur. emphit. lib. 3. c. 15. n. 21. in fi. Celſus Vgo,
conſ. 16. num. 19. Siluan. conſ. 2. num. 8. & 9.*

Et præcipue propter dictam exactionem Ga-
8 bellæ, quod mulieres ſint illius incapaces * di-
cunt *Luc. de Pen. & Dec. loc. præcit. Alberic. in
l. adeo num. 2. ff. pro loc.* Vbi quod mulieres non
9 ſuccedunt in conductiones, * & quod ita fuit iu-
dicatum Parmæ, cuius dictum ſequitur *Martin.
Lauden. de fiſco. q. 190. Peregr. de iur. fiſc. lib.
6. tit. 5. num. 10. & bene ad propoſitum Io. Goed-
deus conſ. 24. num. 94. inter conſ. Academiæ Marſ-
purgi.*

Quantum vero attinet ad mentem conceden-
tis clara colligitur ex lectura ipſius conceſſio-
nis, ex ea enim apparet Papam contemplatum
10 fuiſſe Valerium exercuiſſe, * & Iacobum tunc
exercere, filioſque & ſucceſſores eſſe exercitu-
ros in prohem. ibi *tenueritis, & exercueritis &c.*
& inferius *tenendi & exercendi,* & ibi *prout tu te-
tenes, & exerces, &c.* nec non ibi, *pro veſtri*

labo-

laboris mercede, & inferius ibi, *hac cura nulli*
melius quam tibi, & etiam ibi *hactenus probe, &*
aſſidue geſſiſtis, & inferius, *tenendi, & exercen.*
ac etiam ibi, *vt idem negotium exercere*, & per
conſequens cum cōtemplatus fuerit exercitium
tam in illis, qui iam antea retinuerant hanc
menſam, quam in eis, quibus concedebatur,
non cenſetur in hac conceſſione voluiſſe com-
prehendere fæminas, quibus nec exercitium
propter honeſtatem, nec habilitas propter
immaturitatem iudicij conuenit, vt tradit *Luc.*
de Pen. in l. vnic. ſub num. 3. C. de mul. & in
quo loc. lib. 10. Dec. in d. l. fæmina. num. 121.
ff. de reg. iur. Caſtr. conſ. 166. num. 2. verſ. vi-
detur etiam lib. 1.

Quod multo magis eſt dicendum propter
dictam exactionem Gabellæ Cam. Apoſtolicæ
debitam, quam non eſt aliquo modo veriſi-
11 mile Summum Pontificem * voluiſſe fæminas
concedere, cum hoc ſit munus mere perſona-
le, vt inquit *Luc. de Pen. vbi ſupra verſ. item*
quia ſexus, & maxime quia ſimilia officia Rom.
Curiæ ſpectantia ad Cameram fæminis conce-
di non ſolent, quod ad iſtum effectum multum
attenditur, vt in ſimilibus officijs dicit *Caſtr.*
conſ. 166. num. 2. verſ. videtur etiam, lib. 1.
Peregr. de iur. fiſc. lib. 1. tit. 2. num. 102. in fin.

Idque comprobatur ex alijs verbis, ibi *per*
12 *te, & ſucceſſores prædictos, ſeu alium virum* *
ponderando verbum *alium*: quod cum repetat
qualitatem, & ſimilitudinem in ſubſtantia.
Felin. in c. ſedes num. 6. verſ. dictio alius, de re-
ſcript. Alex. conſ. 1. num. 10. lib. 4. Anchar conſ.
361. num. 5. & bene ad propoſitum. Soc. Sen.
conſ. 300. col. 3. verſ. 3. principaliter, lib. 2. Hon-
ded. conſ. 7. num. 31. & conſ. 8. num. 52. poſt
med. verſ. dictio illa, alij, lib. 2. Surd. conſ. 21.
num. 13. & 14. lib. 1. dicendum eſt Papam in-
tellexiſſe etiam principalem debere eſſe virum,
13 cuius appellatione * non veniunt fæminæ *Iaſ.*
in l. ſi quis id quod, num. 20. ff. de reg. iur. Silua.
conſ. 1. num. 8. Vbi quod verbum vir eſt forma-
liter Mulieris excluſiuum.

Pro quo etiam fuit conſideratum, quod
Valerius exercuerat, & Iacobus gentili quo-
dam munere probe, & aſſiduè gerebat illam
menſam de tempore conceſſionis, vt in ea-
dem conceſſione dicitur, ex quo colligitur,
Leonem nihil aliud facere voluiſſe, quam me-
diante priuilegio continuare eandem menſam
in eiſdem de Frangipanibus, & eorum ſuc-
ceſſoribus priuatiuè quod alios, quæ voluntas
continuandi ſimiliter colligitur ex illis verbis,
ibi, *ipſius menſa vſus firmus, & ſtabilis perma-*
nebit, & ex hoc contrahentium huiuſmodi commo-
ditas conſeruabitur &c. Iſta aut continuatio de-
14 bet cenſeri facta in eodem ſtatu, * in quo exi-
ſtebat de tempore conceſſionis, *l. ſed & ſi ma-*
nente ff. de precar. l. labeo la 2. §. hac aut ff. de
arbit. Bart. in l. 1. §. & poſt operis, num. 5. verſ. ſed
ſi in bannum, ff. de nou. oper. nunc. & ſic pro
maſculis tantum, prout erant Valerius, &
Iacobus, qui eam tenuerant, & exercuerant.

Non obſtat, quod Leo in ipſa conceſſione
dederit facultatem exercen. per alium, & per
conſequens dicendum ſit, fæminas eſſe capa-
15 ces exercitij, quod poſſunt per alium facere,
vt in Argentaria tradunt *Doct. in l. 1. C. de*
eden. quia quicquid ſit de veritate huius opi-
nionis, vt patet ex *trad. per Dec. ibid. num. 12.*
verſ. non obſtat quod ſeruus cum alijs adductis pro
Camera; obiectum in caſu iſto videtur ceſſare
ex lectura ipſius conceſſionis, in qua Papa non
concedit aliquem titulum diſtinctum ab exer-
citio, ſed ius, & facultatem tenendi, & exer-
cendi dictam menſam per ſe ipſos, vel per
alium virum integrum, & fidelem, & ideò ſi
fæminæ non ſunt capaces tenendi & exercendi
hanc per ſe ipſas, vt ſupradictum eſt, ſatis pa-
tet eas eſſe incapaces huius conceſſionis, cum
in omnem euentum ſaltim habitu deberent
habere poſſibilitatem illam exercendi dum
Papa conſiderauit quod actu poſſint. *Bald. in*
proœm. ff. num. 6. verſ. circa hoc membrum. Pro
quo etiam faciunt illa verba conceſſionis ibi
per te, ac filios, & ſucceſſores prædictos, ſeu alium
virum, &c. quem tu, & illi reſpectiue duxeritis
deputandum &c. Ex quibus patet, quod facul-
tas inſeruiendi per alium eſt conceſſa tantum
illis, quibus ſupra conceſſa erat poſſibilitas
exercendi per ſe ipſos, ponderandi verbum
16 *illi*, * quod tanquam relatiuum operatur ſpe-
cialem relationem ad ſupra expreſſos, *Bald. in*
l. fin. num. 4. C. de impub. & alijs ſubſtit. quod
etiam ſuadetur ex alijs verbis, *ſeu alium vi-*
rum &c. ſupra ponderatis, quæ oſtendunt
etiam principalem, cui dicta facultas repe-
ritur conceſſa, debere eſſe virum; cuius appel-
17 latione non veniunt * fæminæ *ex Iaſ. Dec. &*
alijs ſupra alleg.

Vlteriùs fuit conſideratum, quod maſculi
licet exerceant per alium, tamen miniſterio
melius aſſiſtunt etiam pro vtilitate publica,
quam fæminæ, præſertim cum alius vir depu-
18 tandus debeat eſſe integer, & fidelis, * vt dici-
tur in ipſa cōceſſione pro qua electione requi-
ritur habilitas etiam in ipſo eligente, vnde
tanto minus eſt dicendum, Papam voluiſſe
concedere dictam facultatem inſeruiendi per
alium fæminis, in quibus aliqua habilitas non
reperitur propter immaturitatem iudicij ex
Dec. in d. l. fæminæ, nu. 121. ff. de reg. iur. cum alijs
ſupra alleg.

Et ex his patet reſponſio ad ſimile addu-
19 ctum de feudo, cuius fœminæ ſunt capaces, *
quando eſt data facultas inſeruiendi per alium.
Card. Mant. de tac. & ambig. conuen. lib. 23. tit. 15
num. 40 quia illa concluſio non habet locum,
quādo in conceſſione fuit electa induſtria per-
20 ſonæ maſculi, * prout fuit electa in caſu iſto,
vt ſupra probatum eſt, & ita declarat idem
Mant. ibidem, & bene Ruin. conſ. 18. num. 17.
& conſ. 24. num. 7. lib. 1. & ceſſat difficultas,
quia ex prædictis conſtat, quod dicta facultas,
inſeruiendi per alium eſt conceſſa ipſis ma-
21 ſculis, * qui poterant per ſe ipſos, & conſe-
quenter ex iſta facultate deputandi non poſ-
ſunt iuuari fœminæ *ex Ruin. ſupra alleg.*

Nec in contrarium viſum fuit obſtare verba
illa conceſſionis pro fœminis ponderata,
nempe *filijs hæredibus, & ſucceſſoribus de tuo*
corpore deſcendentibus quia quo ad verbum *filijs*,

22 licet eorum appellatione per extenſionem,*
non autem ex propria verbi ſignificatione
veniāt fœminæ, vt dicūt Doct. communiter relati per
Gabr. de verb. ſig. concluſ. 6. num. 39. tamen
cum ex prædictis conſtet, nos verſari in ma-
23 teria * differenti, tam ex natura rei, quam
ex mente concedentis, ſub nomine filiorum
non veniunt fœminæ, Bart. in l. 1. num. 1. verſ.
aut de mente non conſtat ff. de ver. ſig. Bald. in l.
ſeruus verſ. ſimile dicimus c. communia de ſucceſſ.
& in l. in multis num. 2. ff. de ſtat. hom. Salic. in l.
quicunque num. 1. verſ. tamen latius C. de ſeru.
fug. Imo. in l. ſi ita ſit ſcriptum num. 2. verſ. in
gloſ. & ſeq. ff. de leg. 2. Card. in Clem. 1. num. 7.
poſt medium verſ. aliquando de mente non conſtat,
de elect. Iaſ. in l. ſi quis id quod num. 11. ff. de
iuriſd. omn. iud. Corn. conſ. 224. n. 5. verſ. & ſi-
milier maſculinum. lib. 2. Siluan. d. conſ. 1. n. 12.
& ſeq. & eſt communis, & indubitata concluſio,
Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 9. n. 197. &
in ſpecie, quod in conceſſione officiorum ſub
24 nomine filiorum non veniat fœminæ *. Bal. in
c. ad audientiam il 1. num. 12. verſ. ſanè in officijs,
de reſcript. Dec. in d. l. fœmina num. 121. ff. de
reg. iur. Iaſ. in d. l. ſi quis id quod num. 14. limit. 4
& in l. tres fratres, num. 14. limit. 8. ff. de pact.
Tiraquell. de legib. connub. in l. 1. gl. 1. par. 1. nu. 82
Gabr. de verb. ſig. concl. 6. num. 61. verſ. 4. in-
fertur Caldar. de iur. emphit. lib. 3. cap. 15. nu. 21
in fin. Celſus Vgo conſ. 16. num. 19. Pereg. conſ. 8.
num. 16. lib. 5. Vltra quod ad huiuſmodi effe-
ctum non requiritur, quod fœminæ ſint om-
25 ninò incapaces, ſed ſufficit, * quod materia
magis conueniat maſculis, quam fœminis,
Guid. Pap. ſing. 522. Siluan. d. conſ. 1. num. 12. ad
fin. verſ. imo fortius & ſeq. Gabriel. vt ſupra n. 56.

Quo verò ad alia verba hæredibus, & ſucceſ-
ſoribus de tuo corpore deſcendentibus, & ſi dican-
26 tur magis communia,* tamen fuit reſponſum,
quod in materia differenti, nec etiam ſub dictis
nominibus veniunt fœminæ cap. 1. §. & ſi cli-
entulus, de alienat. feud. cap. 1. §. perfecto, de
leg. Corrad. cap. 1. §. hoc autem, qui feud. dar. poſſ.
cap. 1. §. filia, de feud. ſucceſſ. & dicunt Bald. in l.
quoties, num. 3. C. de ſuis, & legit. hæred. Alua-
rot. in c. 1. §. fin. num. 1. verſ. ibi, hæredibus ſci-
licet filijs maſculis, & num. ſeq. ſi de feud. fuer.
controuer. Caſtr. in l. maritum, num. 7. verſ. &
prædicta vero, ff. ſol. matr. Pariſ. conſ. 72. num. 9
& 7. & 33. verſ. adhuc etiam lib. 4. Rol. conſ. 71
num. 39. lib. 2. Zaſ. de feud. par. 8. num. 56. Gabr. d.
concluſ. 6. num. 40. verſ. limita. Surd. deciſ. 95.
num. 4. verſ. hinc dicimus. Card Mant. de tacit.
et ambig. con. lib. 23. tit. 14. in princ. et num. 12.
et ſeq. qui Doctores, licèt loquantur in feudo,
tamen optime applicantur ad iſtam materiam
differentem, cum non poſſit dari diuerſitatis
ratio. Caſtr. conſ. 166. num. 2. vſque ad fin. lib. 1.
& generaliter in qualibet materia differenti lo-
quitur Natta conſ. 676. numer. 9. lib. 4. Celſus
Vgo d. conſ. 16. n. 19. et 20. Vbi dicit hanc con-
cluſionem eſſe marmoream.

Præterea placuit Dominis alia reſponſio,
quod verbum, hæredibus, intelligatur coniun-
27 ctiuè * cum verbo, filijs, & ſecundum com-
munem ſententiam de qua Couar. var. reſol.
lib. 2. cap. 18. num. 3. Pariſ. conſ. 48. num. 10. lib. 4.
et dixit Rota in cauſa Ceruien. Bonorum, 14. Fe-
bruarij 1583. coram Card. Seraph. quod maximè
procedit cum verbum, hæredibus, ſit poſitum
28 abſque copula, * quo caſu magis qualificatur
ex verbo; filijs, Itaut diſpoſitio abſque dubio
ſit intelligenda de filijs maſculis hæredibus.
Pinell. in l 1. par. 3. num. 90. verſ. inde etiam in-
fertur C. de bon. mater. et fuit dictum coram me
in cauſa Romana Emphitheuſis 28. Nouembr. 1603
& propterea cum verbum commune hæredi-
29 bus appoſitum filijs, * intelligatur de maſculis,
ita debet intelligi verbum ſucceſſoribus de-
30 ſcendentibus *, ex quo vocantur cæteri, cum
ſit appoſitum in eadem oratione. Bart. in l.
ſeia. §. Caio. num. 3. et 5. ff. de fund. inſtr. et in l.
prætor lu 2. §. eritque differentia in princ. verſ.
quandoque lex. ff. vi. bo. rapt. & hanc eſſe verio-
rem, & communem opinionem dicit Franc.
Aret. conſ. 1. num. 12. maximè quia ſi aliter di-
31 ceretur reſultaret abſurdum, * quod deſcen-
dentes fœminæ ex filijs Iacobi eſſent melioris
conditionis, quam propriæ filiæ, vt conſide-
rat Iaſ. in l. tres fratres, num. 8. in fin. verſ.
certe appellatione nepotum, vbi optimè ad propo-
ſitum, ff. de pact. Rimin. ſen. conſ. 179. num. 4. et
ſeq. lib. 1. cuius dictum in hac materia diffe-
renti abſque dubio probari poteſt, dum te-
net ſimpliciter, quod verbum, filijs, declarat
32 verbum commune * hæredibus, et ſucceſſoribus,
prout idem voluerunt Curt. Iun. in conſ. 319.
alias 321. nu. 24. et Cephal. conſ. 11. n. 15. et 22.
Hier. Magon. deciſ. Luc. 7. n. 26. cum ſeq. Capic. de
inueſt. feud. in tit. feud. claris col. 6. verſ. quod autē
pag. mihi 95. Gabr. col. 69. num. 9. et 10. lib. 2.
Menoch. conſ. 585. nu. 1. et ſeq. lib. 6.

Minus etiam facit, quod in emphiteuſi con-
ceſſa pro filijs, & hæredibus veniant fœmi-
33 næ * ſaltim ſub nominè hæredum ex alleg. per
Surd. conſ. 140. num. 22. et eſt deciſ. bo. me. Iuſti,
et in cauſa Bononien. deuolutionis 14 Ianuarij 1602
Nam fuit reſponſum, quod iſti Doct. loquun-
tur retenta opinione Bartoli in l. gallus §. et ſi
parente, ff. de lib poſth. quod dicta verba, pro
filijs, et hæredibus ſtent diſiunctiuè, quæ opi-
nio cum ſit communiter reprobata, vt ſupra-
dictum eſt, viſum fuit eſſe admittendam con-
trariam opinionem, quod ſcilicet, ver-
34 bum hæredibus, qualificetur * ex verbo, fi-
lijs; vt deciditur in allegata deciſione bo. mem.
Card. Seraphini in cauſa Ceruien. bonorum, in qua
articulus fuit ex profeſſo examinatus, & pon-
deratur, quod aliqui ex ſupradictis Doctoribus
loquuntur in materia indifferenti, ſcilicet in
Emphitheuſi, cuius ſiue ſit Eccleſię, ſiue priuati
35 mulieres capaces ſunt, * vt eſt communis opi-
nio de qua Berous in c. in præſentia num. 401. et
ſeq. de probat. Clar. in §. emphit. q. 32. num. 1. et
2. Surd. deciſ. 95. num. 14. & quamuis Alex.
conſ. 160. lib. 2. Peregr. de iur. Fiſc. lib. 1. tit. 2.
num. 102. et Surd. d. conſ. 140. loquantur in alijs
conceſſionibus, tamen, vt patet ex eorum le-
ctura fundantur in opinione aliorum ſupra al-
legatorum doct. ſed quicquid dicendum ſit in
illis caſibus; non loquuntur in materia diffe-
renti, nec quando repugnat mens concedentis
prout

prout in caſu iſto, vt patet ex prædictis.
Non obſtant verba Prohemij *poſteris, familiæ*
36 *et perſonę* quia vltra quod in materia * diffe-
renti ſub illis non comprehenduntur fœminæ,
Tiraquell. de retract. lignag. §.1. gl.9. num.242.
et 243. nomen autem familiæ interpretandum
37 eſt ſecundum ſubiectam materiam* *Rebuff. in l.*
familia 196. col. 2. verſ. verum ff. de verb. ſig.
In diſpoſitiua Leo declarauit de qua perſona
38 familiæ, & poſteris intellexerit, quæ eſt * at-
tendenda, *Bart. in l. Aurelio. §. ſticho ff. de lib.*
leg. Dec. conſ. 28. num.3. et tenuit Rota in cauſa
Paſten. penſionis 25. Octobr. 1593. coram bo. mem.
Card. Pamphilio.

Quæ omnia eo magis procedere debēt, quia
non agitur de beneficio, vel alia conceſſione
39 fauorabili, * ſed de priuilegio, vt expreſſe le-
gitur in ipſa conceſſione, ibi *ſpeciali priui-*
40 *legio &c. Dec. conſ. 32. num. 3. verſ. non obſtant*
ergo allegata. Natt. conſ.49. num. 14. eoque
odioſo, & præiudiciali ſaltem reſpectu aliorum,
41 qui ſimiles * menſas retinere potuiſſent, ac
etiam piſces vendentium, & ementium, quia
ſi adeſſent plures menſæ inuenirentur, qui pro
viliori pretio præſtarent operas, & propterea
ſtricta facienda eſt interpretatio. *Innoc. in cap.*
quod dilectio de conſag. et affin. et ibi cæteri ſcriben.
præſertim Alex. de Neuo, num. 5. verſ. ſecunda
ſolutio. Dyn. in cap. quæ à iure communi num. 3.
et 4. de reg. iur. in 6. Nam & ſi ille officialis vi-
deatur ſimilis officialibus de quibus *in l.2. de*
nundin. & ſimilis argentarijs, tamen ille *tex.* non
42 eſt reſtrictus ad vnum officialem, * & argen-
43 tarij erant plures, vt in * *l. qui tabernas, ff. de*
contrah. empt. gloſſ. in l. quadam §. nummularios, in
verſ. decuritur, ff. de eden. Ronchegall. in l. eandem
in princ. num. 194. verſ. arbitror tamen, de duob.
reis.

Ex quibus etiam reſpondetur ad illud, quod
beneficium ſit latè interpretandum, quia vltra,
quod non verſamur in beneficio, vt dictum
44 eſt, interpretatio debet eſſe talis, * quæ non
augeat conceſſionem, vt comprehendat illos,
qui in ea non ſunt comprehenſi, & ſic quod
in iſta materia differenti comprehendat fœmi-
nas *Dec. conſ. 413. in fin. vbi eleganter;* hinc vi-
45 demus, quod licet fœudum ſit beneficium. *
Natt. conſ.159. num.10. attamen in eo ſub no-
46 mine *filiorum hæredum, & ſucceſſorum* * non
veniunt fœminæ, *vt ſupra probatum eſt,* & quam-
uis in aliquibus caſibus veniant, hic tamen
non datur caſus, vt fœminæ comprehendantur
vt pariter abundè ſupra probatum eſt.

Et ita etiam ceſſat alia prætenſio, quod ſal-
tim filij maſculi ex fœminis cenſeantur in dicta
conceſſione comprehenſi, quia cum ex prædi-
47 ctis conſtet fœminas eſſe omninò excluſas, *
ita remanent excluſi earum filij *l. ſi viua matre*
cum ibi not. C. de bon. mat. Ruin. conſ. 18. nu. 5.
lib. 3. Cremen. ſing. 21. & ibi adden. Tiraquell.
qui innumeros citat de primogen. q. 12. num. 16.
et q.13. num. 6. Quæ concluſio in præſenti caſu
viſa fuit Dominis abſque dubio procedere,
48 tùm quia conceſſio Leonis fuit facta intuitu, *
& fauore familiæ de Frangipanibus, & ideò
non poſſunt dici comprehenſi maſculi ex fœ-
49 minis qui ſunt de aliena familia. * *Ruin. d.*
conſ. 18. num. 5. ante med. verſ. vel vltra eum,
lib.3. Mandel. conſ.80. ſub nu.4. lib.1. alias enim
tranſiret ad plures familias contra volunta-
tem concedentis, qui vni tantum familiæ con-
cedere voluit, vt legitur in prohem. ibi *ſi ali-*
cui certæ familiæ &c. quod non eſt dicendum
ad tex. in l.4. §. toties, ff. de damn. infect. & con-
ſiderat Grat. conſ.120. num. 16. verſ. 5. conſidero
lib.1. Tum quia verſamur in priuilegio, in quo
maſculus ex fœmina appellatione *deſcenden-*
50 *tium,* * vel *hæredum maſculorum* non venit. *A-*
lex. conſ.56. num.5. in princ. lib. 1. præſertim in
priuilegio odioſo, & tertio præiuditiali *Dec.*
conſ.123. num. 4. ante med. verſ. item fallit, &
probatur *ex tex. in l. 1. ff. de iur. immun. Berous*
conſ.96. num.13. lib. 1. Io. de Imol. conſ. 62. in-
cipit poſt exhibitum ſub num.5. verſ. item fallit, &
num.6. Vinc. de Franch. deciſ.207. num.6.

Et pro huiuſmodi interpretatione multum
faciunt Breuia Sixti V. & Sanctiſſ. D.N. in qui-
51 bus non ſolum habetur, * quod conceſſio Leo-
nis eſt pro maſculis, ſed vlterius in illo Sanctiſs.
D. N. ipſi de Frangipanibus narrarunt, quod
per deficientiam eorum lineæ maſculinæ iſta
menſa erat deuoluenda ad Cameram Apoſtoli-
cam, quod bene deſeruire poteſt pro declara-
tione, etiam vbi verba eſſent dubia. *Dec. conſ.*
193. ſub num.6. verſ. & hoc multum confirmatur.
Pariſ. conſ.23. num.24. in fin. lib. 1. Menoch. qui
alios citat. conſil.191. num.48. lib. 2. & eſt deciſ.
Card. Seraph. 183. num.5. & iſta Breuia fuerunt
52 etiam acceptata per illos de Frangipanis, *
tum per regiſtrationem in Camera pro eorum
53 parte facta. * *Fal. in cap. cum venerabilis n.22.*
& Dec. num.22. alias 90. de except. tum per il-
54 lorum vſum, * *iuxta tradita per Dec. in l. ſemper*
qui non prohibet num.8. & ſeqq. ff. de reg. iur.

Tandem non releuat litteras Leonis fuiſſe cō-
ceſſas motu proprio, & propterea eſſe intelli-
55 gendas * prout iacent, vt poſt alios dicit *Sur-*
d. conſ.140. num. 59. & ſeq. quia etiamſi eſſent
intelligendæ prout iacent, nihilominus ſub di-
cto verbo, *filijs,* iunctis alijs verbis communi-
bus non venirent fœminæ, nec deſcendentes ex
eis, cum materia ſit differens, vt dictum eſt:
56 nam in iſtis conceſſionibus ſemper eſt * viden-
dum. An materia ſit differens, vel indifferens,
vt dicit *Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 9. nu.*
237. Vbi quod hic eſt cardo totius iſtius ma-
teriæ, prout etiam præcipuè attenditur veri-
57 ſimilis mens concedentis. * *Bart. in l.1. nu.1.*
verſ. aut ſub nomine appellatiuo, ff. de verb. ſign.
Imol. in l. ſi ita ſit ſcriptum num 3. poſt medium,
alias ſub num.8. verſ. ſi autem conſtaret de mente,
ff. de leg. 2. Card. in Clem. 1. num. 7. circa med.
verſ. ſi autem de elect. Vnde cum ex prædictis
appareat tam ipſum Leonem concedentem,
quam Pontifices ſucceſſores, & ipſos de Fran-
gipanibus cenſuiſſe ſolum de maſculis familiæ
de Frangipanibus, ceſſat omnis controuerſia,
l. continuus, ff. de verb. obligat. cum vulg.

Digitized by Google

PLACENTINA, ET CORDVBEN. BENEFICIORVM.

Lunæ 27. Octobris 1614.

ARGVMENTVM.

Beneficia Cubiculariorum honoris Papæ habentium tantum portionem panis, & vini non eſſe reſeruata reſoluit Rota, & latè demonſtratur in præſenti deciſione.

SVMMARIVM.

1 Regula tertia Cancellariæ *reſeruat beneficia familiarium continuorum commenſalium; non autem Cubiculariorum honoris.*
2 *Vt intret reſeruatio vigore dictæ Regulæ vtraque qualitas requiritur.*
3 *Cubicularij non dicuntur continui commenſales.*
4 *Ad hoc vt dicatur commenſalis requiritur, quod viuat expenſis.*
5 *Ad victum non ſufficit panis, & vinum tantum, ſed requiritur obxonium.*
6 *Panis, & vini appellatione non venit obxonium.*
7 *Argumentum deſumptum ab ethimologia vocabuli valet, dum non contradicit propriæ ſignificationi.*
8 *Vel ſaltem eſt probabile.*
9 *Commenſalis dicitur Comes Menſæ.*
10 *Menſa non conſiſtit in ſolo pane, & vino, ſed in obnoxio.*
11 *Reſeruatio beneficiorum eſt odioſa.*
12 *Reſeruatio odioſa eſt reſtringenda.*
13 *Beneficia Cubiculariorum honoris non ſunt reſeruata.*
14 *Familiaris, & continuus commenſalis Cardinalis dicitur magiſter Cardinalis, qui habet portionem panis, & vini.*
15 Sarnen. ſuper regul. de impetran. benef. per obitum famil. Cardinalis quæſt. 13. num. 5. *quid firmet.*
16 Rota in Seguntina Archidiaconatus, & Canonicatus 16. Martij 1602. coram Cardinali Lancellotto *non admittit, quod Cubicularij eſſent continui commenſales, ſi haberent portionem panis, & vini.*
17 *Commenſalis dicitur etiam qui non habet integras expenſas. Intellige vt nu. 19.*
18 *De hoc dicto dubitat Simonet. de reſeruat.*
20 *Continuus commenſalis quis dicatur.*
21 *Cubicularij honoris nullum ſeruitium præciſum habent.*
22 Regul. 6. *reſeruat beneficia Cubiculariorum, & Curſorum.*
23 *De quibus Cubicularijs intelligatur dicta regula ſexta.*
24 Bulla Pij III. *loquitur de Cubicularijs officialibus.*
25 Bulla Iulij III. *loquitur de Prælatis Eccleſiarum, qui habent panem.*

DECISIO DCCCXLVI.

DVbitaui, An Beneficia Cubiculariorũ honoris
Sanctiſſ. D. N. habentium tantum portio-
nem panis, & vini eſſent reſeruata, & Rota
negatiuè reſpondit, quia cum prætendatur
principaliter reſeruatio *ex Regula 3. Cancella-*
1 *riæ*, illa non intrat, * quia reſeruat beneficia
familiarium continuorum comenſalium, qua-
2 re cum vtraque qualitas requiratur * vt dicit
Simonet. de reſſeruat. q. 35. Gambar. de off. et po-
teſt. legat. lib. 3. tit. de off. et poteſt. in beneſ. con-
fer. num. 166. Beron. q. 35. Cubicularij, qui ha-
3 bent ſolum portionem panis, * & vini non
poſſunt dici continui Commenſales *c. fin. de*
elect. in 6. ibi et in eius expenſis continui domeſtici
commenſales, nam ſi ad effectum, quod quis di-
catur commenſalis, neceſſe eſt, vt viuat expē-
4 ſis, * cærtum eſt, quod iſti Cubicularij non vi-
uunt expenſis Papæ, quia ad victum non ſuf-
5 ficit ſolum panis, & vinum, * ſed requiritur
obxonium, vt dicit in puncto *Gomeſ. ſuper re-*
gul. de impetr. beneſ. per obitum famil. Cardinal.
6 *q. 13. num. 12.* & appellatione panis, & vini *
non venit obxonium, vt probat textus in *c. vbi*
periculum §. in conclaui de elect. in 6. & hoc pa-
tet etiam deſumpto argumento ab *ethimolo-*
7 gia vocabuli, * quod valet cum non contradi-
cat propriæ ſignificationi *Alex. conſ. 153. nu. 3.*
verſ. hoc etiam patet lib. 7. Abb. conſ. 52. num. 2.
8 *verſ. 2. lib. 1.* vel ſaltim eſt probabile; * *Signo-*
rol. conſ. 70. num. 3. nam Commenſalis dicitur
9 Comes Menſae. * Menſa autem non conſiſtit
10 in ſolo pane, & vino, * ſed etiam in obſonio
alleg. *cap. vbi periculum §. in conclaui de elect.*
in 6. vnde *Virgil. Eneid. 7: Auiclis coget dapibus*
conſumere menſas, & in terminis ſimilium Cu-
biculariorum honoris, etiam, quod habeant
portionem panis, & vini dicit *Beron. qq. famil.*
35. num. 3. verſ. alioquin, & prædicta eo magis
11 procedere debent, cum reſeruatio ſit odioſa *
gloſſ. in c. præſenti in verbo finitur de off. legat. in
6. Biſignet. dec. 1. in fin. de præben. Caſſad. dec. 3.
12 *num. 5. de reſeruat.* & ideò reſtringenda * *c. odia*
de reg. iur. in 6 & in ſimili, quod beneficia Cu-
13 biculariorum honoris, * qui habent portio-
nem panis tantum non ſint reſeruata dixit *Ro-*
ta in cauſa Seguntina Archidiaconatus, et Canoni-
catus 19. Martij 1602. coram Illuſtriſſ. D. meo
Card. Lancellotto.

Non obſtat, quod familiaris, & continuus
Cōmenſales Cardinalis dicitur Magiſter Car-
14 dinalis, * qui habet portionem panis, & vini
A. A. in Epi. reg. 30. verſ. familiaris Cardinalis,
quia Antonius Auguſtinus allegat. *Sarnen. in d.*
reg. de impetr. beneſ. famil. Cardin. q. 13. num. 5.
15 Sed *Sarnen.* dicit, * quod fuit probata com-
menſalitas. Nam autem concludit, quod ex
hoc deducitur commenſalitas, & ipſe tenet
contrarium loco prima vice allegato, & etiā
loco proximè citato & *Peregr.* pariter ab ipſo
A. A. cit. q. 54. loquitur in Commentario Car-
dinalis, qui habebat portionem in pecunia,
& ſic prædictæ authoritates non officiunt, &
quatenus facerent in contrarium non ſunt at-
tendendæ, quia ex prædictis non ſubſiſtunt,
nec

nec eſt verum, quod prædicta deciſio Lancel-
16 lotti admittat * in caſu ſuo, quod ſi Cubicu-
larij haberent portionem panis, & vini eſſent
commenſales, quia ſolum in illo caſu firmat
factum ſcilicet, quod illæ Cubicularius non ha-
bebat portionem vini.

Neque obſtat, quod ſi aliquis non habeat
17 integras expenſas nihilominus dicitur * cõmen-
ſalis *Calder. conſ. 8 de off. legat.* quia de hoc
18 dicto dubitat * *Simonett. de reſeruat, q. 35. n. 22.*
& ellegat. text. in c. fin. de verbor. ſignif. Sed
19 dictum *Calderini* poſſet ſaluari, * quandòquis
habet portionem panis, & vini, & obxonij ſe-
cundum conſuetudinẽ Curiæ, licet non ſecun-
dum dignitatem perſonæ, & verè ſi *Calderi-
nus* inſpiciatur, loquitur in iſtis terminis.

Minus etiam facit *Berons d. quæſt. 35 in princ.*
qui dicit illum eſſe continuum commenſa-
20 lem, * qui continuus Domini ſeruitij aſſiſtit,
& quia præſto eſt ad tenendum ſtipendium,
& calcaria & qui de pane, & vino Domini vi-
uit, & qui cameræ aſſiſtit, cæteraque ſeruitia
facit, nàm fuit reſponſum, quod tales non
ſunt Cubicularij honoris, quia nullum ſerui-
21 tium præciſum habent, * & quod hoc ſit ve-
rum ſatis patet, quia ſtatim contrarium dicit
eſſe dicendum in Cubicularijs honoris, etiam
quod habeant portionem panis, & vini, vt ſu-
pra dictum eſt.

Non obſtat *regula ſexta*, quia reſeruat be-
22 neficia Cubiculariorum, & Curſorum, quia
cum Leo X. creauerit officium Cubiculario-
rum venalium & eos reſtrinxerit ad certum
numerum cum prohibitione expreſſa, quod il-
læ numerus non augeatur de iſtis cubicularijs
23 eſt intelligenda regula * cum ſemper iſti exi-
ſtant etiam de tempore, quo regula conditur,
& cum prædicta prohibitione augendi nume-
rum; Propterea ſi Papa poſt emanatam regu-
lam creat nouos Cubicularios honoris ex in-
tentione eius non comprehenduntur ſub regu-
la ſexta, quia de tempore regulæ viget Conſti-
tutio Leonis cum prohibitione & pœna, quod
alij non ſint Cubicularij, & ſic in promulga-
tione regulæ videtur ſentire de iſtis Cubicula-
rijs tantùm, qui iam ſint creati iuxta conſtitu-
tionem Leonis, & ita alias pluries reſoluit Rot.
vt per Put. deciſ. 38. de præben. Mohed. deciſ 2.
*de probat. A. A. in epitom. ſuper hac reg. 6 vt di-
citur in alleg. cauſa coram Illuſtriſſimo Domino
Card. Lancellotto.*

Non obſtat, quod regula extaret ante Con-
ſtitutionem Leonis, vt aduertit *Mandoſ. ſuper
hac regul q 1.* quia de quibus Cubicularijs eſſet
ante Conſtitutionem prædictam intelligenda
regula, modo non eſt diſputandum, de quo
Gloſſator. antiquu. ſuper eadem regula, ſed
ſufficit, quod ſuperueniente Conſtitutione
Leonis ex mente Summorum Pontificum, qui
pro eo tempore faciunt regulas illa debeant in-
telligi tantùm de Cubicularijs officialibus, non
autem de Cubicularijs honoris, qui non ſunt
continui commenſales.

Minus etiam facit, quod cum familiares
continui commenſales compræhendantur ſub
regula 2. & reg. 6. non compræhenderet Cubi-
cularios honoris eſſet ſuperflua, & *Mandoſ. loco
allegato*; nam fuit reſponſum, quod ſiuè at-
tendamus tempus ante Conſtitutionem Leonis
non erat ſuperflua; ſinè conſideremus tempus
poſt Leonem pariter non eſt ſuperflua, quia
compræhendit beneficia Cubiculariorum offi-
cialium.

Quantùm attinet ad Conſtitutionem Pauli
III. & Iulij III. abundè fuit reſponſum *in deciſ.
Illuſtriſſimi Lancellotti*; nàm Bulla Pauli III.
24 expreſſè loquitur de Cubicularijs officialibus, *
vt ex lectura apparet. Illa vero Iulij III. lo-
25 quitur de Prælatis Eccleſiarum, * qui habent
panem, vt benè conſideratur in dicta *deciſione*,
quæ etiam tollit omnia alia obiecta, cum qua
propterea tranſierunt Domini &c.

*Præſens deciſio fuit reuocata die 10. Nouembris
1617.*

BARCHINONEN. CONFINIVM.

Lunæ 27. Octobris 1614.

ARGVMENTVM.

Remiſſora quando nonnullis caſibus con-
cedatur.

SVMMARIVM.

1 *In prophanis, quando materia eſt releuans con-
ceditur remiſſoria abſque fumo.*

2 *Cauſa dicitur prophana, dùm non eſt ſuper titu-
lo beneficij.*

3 *Immemorabilis poſſeſſio ſuper perceptione primi-
tiarum ſufficit etiam quod loca ſint in aliena Pa-
rochia.*

4 *Remiſſoria non datur ſuper articulis, ſuper qui-
bus alias fuit examinatum, & datum Summa-
rium.*

5 *Ad remiſſoriam concedendam ſuper omnibus arti-
culis ſufficit, quod vnus tantum ſit releuans.*

6 *Limita, quando ſuper alijs fuit alias examina-
tum.*

DECISIO DCCCXLVII.

VIſum fuit Dominis dandam eſſe remiſſoriam
ſuper duobus primis articulis reſecatis;
Ratio primi dicti fuit, quia in profanis, quan-
1 dò materia eſt releuans * datur remiſſoria abſ-
que fumo *Put. deciſ. 324. in fine lib. ſecundi in
nou. Verall. deciſ. 59. par. 3.* Quod autem iſta
cauſa ſit profana patet, quia non eſt ſuper ti-
2 tulo beneficij, * ad hunc enim effectum, & non
alias Rota vocat iſtas cauſas Profanas ſcilicet
ad diſtinctionem tituli beneficij, quia certum
eſt eſſe cauſas Eccleſiaſticas *Cæſar de Graſſ. dec.
5. num. 9. de dilat. Put. in puncto d. deciſ. 324.
in fin. lib. 2.* Releuantia autem deducitur, quia
articulatur Immemorabilis poſſeſſio ſuper
3 perceptione primitiarum in certis locis, * quæ
immemorabilis ſufficit etiam, quod loca ſint

in

in aliena Parochia *c. 1. & ibi Gemin. Franc. & alij de præſcript. in 6.*

Neque obſtat, quod ſint latæ tres conformes, & quod alias fuit denegata remiſſoria, quia tres conformes fuerunt latæ ſuper decimis, ſuper quibus etiam fuit denegata remiſſoria, & in dd. ſententijs præſeruantur in ſpetie primitiæ.

Minus obſtat, quod immemorabilis eſt improbabilis, cum fuerit latum laudum de anno 1560. quia fuit reſponſum agi de primitijs extra confines deſignatos in laudo, quæ quidem primitiæ extra dd. confines præſeruatur in prædictis ſententijs.

Ratio vero ſecundi dicti ſcilicet, quod reliqui articuli debeant reſecari conſiſtit in eo,
4 quia alias ſuper eis fuit examinatum, * & datum ſummarium, & ideò non debet dari remiſſoria ſuper iſtis articulis *Rot. deciſ. 16. de reſtit. in nouu.*

Non obſtat, quod quandò petitur remiſſo-
5 ria ſufficit, quod vnus articulus ſit releuans, * quia hoc eſt verum, niſi ſuper alijs fuerit alias
6 examinatum, * quia hoc caſu debent reſecari, prout fuit ordinatum in hac facti ſpecie, alias per indirectum ſequeretur, quod ſuper eiſdem articulis poſſet examinari.

GERVNDEN. PRIORATVS,

Mercurij 29. Octobris 1614.

ARGVMENTVM.

Fructus, & expenſæ poſſeſſorij quando poſſint reſeruari in fine litis petitorij.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio *remittit vtrumque extremum, ita vt eſt ſeruanda æquitas.*
2 *Fructus, et expenſa litis in poſſeſſorio ex cauſa poſſunt reſeruari in fine litis petitorij; ſecùs de rigore iuris.*
3 *Intruſus lite pendente dicitur inuaſor doloſus.*
4 *Fructus, & expenſa poſſeſſorij non deben reſeruari in fine litis petitorij non obſtante clauſula* arbitrio, *quando in poſſeſſione ſe intruſit lite pendente.*

DECISIO DCCCXLVIII.

Domini dixerunt non intrare arbitrium vt expenſæ, & fructus reſeruetur in fine litis in petitorio, quia licet clauſula *arbitrio* remit-
1 tat vtrumque extremum, * ita ùt ſit ſeruanda æquitas, & propterea ex cauſa poſſint reſerua-
2 ri fructus, * & expenſæ poſſeſſorij in fine litis in petitorio licet ſecus ſit de rigore iuris *Put. deciſ. 138. lib. 1. in nouu.* Attamen cum Iacobus
3 fuerit inuaſor doloſus, * ex quo ſe intruſit lite pendente *c. 2. & ibi Gloſ. & Doctores vt lit. pend. Rot. deciſ. 10. eodem tit. in nou. Lancell. de attent.*
c. 4. in præfat. num. 298. & 615. & ſeqq. ſequi-
4 tur, quod non debeant reſeruari * fructus & expenſæ in fine litis prædictæ, etiam ſtante clauſula *arbitrio Rotæ, vt fuit dictum in cauſa Toletana Parochialis 23. Ianuarij 1595. coram bo. me. Pacen. & bene facit Lancell. de attent. c. 31. num. 49. cum ſeqq. Mohedan. deciſ. 2. de ſolut. Put. deciſ. 4. eadem titulo & 54. lib. 1. & ita cenſuit Rota in cauſa Cæſanaten. de Aldinis coram me.*

Non obſtat ea, quæ latè deducuntur ad oſtendendum bonum Ius Iacobi, quia de eo non poteſt iudicari perfectè, niſi audiatur alia pars, quæ non curauit ſuper eo informare cum ei ſufficiat excludere prætenſionem Ioannis ex eo, quod fuerit doloſus inuaſor, ſcilicet quia lite pendente ſe intruſit.

Et ita concluſum &c.

FOROLIVIEN. EMPHITEVSIS

Lunæ 10. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM.

Mutans iudicium tenetur rificere expenſas prioris iudicij. Et alij caſus refectionis expenſarum, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio *intelligitur prout de iure.*
2 *Mutans iudicium tenetur reficere expenſas factas in priori iudicio.*
3 *Cedens ſententiæ pro ſe latæ tanquam nullæ tenetur reficere expenſas.*
4 *Ceſſante dolo poteſt retardari ſolutio expenſarum in fine litis.*
5 *Non poteſt retardari ſolutio expenſarum ſi adſit temeritas collitigantis.*
Temeritatis litigatoris pœna eſt ſolutio expenſarum num. 5.
6 *Cedens liti ad hoc vt excuſetur ab expenſis requiritur ceſſio in principio cauſæ.*

DECISIO DCCCXLIX.

Dominicus obtinuit duas ſententias ad ſui fauorem, quas Rota per *deciſiones* declarauit nullas, & cenſuit neque intrare arbitrium pro illarum ſanatione, quibus propterea Dominicus ceſſit, & obtinuit reſcribi per ſignaturam, vt expenſæ reficerentur in fine litis arbitrio Rotæ, quod non intrare fuit reſolutum
1 quia cum intelligatur, prout de iure * *Bart. in extrauagant. ad reprimendum in verbo videbitur num. 8.* de iure eſt, vt qui mutat Iudicium te-
2 neatur reficere expenſas * factas in priori iudicio *Doct. in l. edicta C. de edeu., vbi Dec. nu. 93. Alex. num. 22. Bolognet. num. 149. vbi verba illius text.* ibi *& iuſdicentis decernit æquitas intelligit, quoad refectionem expenſarum Bald. conſ. 3. nu. 5. lib. 2. Rot. deciſ. 5. in fin. de Cauſ. poſſ. & propr. in nou.*

nou. Et pariter de iure eſt, quod cedens ſenten-
3 tiæ pro ſe latæ * tanquam nullæ reficiat expen-
ſas, *vt fuit dictum in cauſa Caurien. Beneficij 9.
Decembris* 1598. *coram bo. me Pacen.*

Non obſtat, quod ceſſante dolo poſſit retar-
4 dari ſolutio expenſarum in fine litis * iuxtà *de-
ciſionem in cauſa Caſenaten. de Aldinis coram me*,
quia fuit reſponſum, quod ex longa Vexatio-
ne, & ſubſtentatione iſtarum nullitatum vix
pars à dolo poteſt excuſari, vel ſaltem non
5 poteſt excuſari à temeritate, * cuius pœna eſt
ſolutio expenſarum *l. cum qui temerè ff. de Iu-
dic.* cum etiam hodiè inculcet ſententiam Epiſ-
copi non eſſe nullam ex defectu citationis ſed
publicationis, quamuis bis contrarium fuerit
reſolutum: Deciſio verbo ſupra *Creſcentij de
cauſ. poſſ. et propr.* vbi cedens liti excuſatur ab
6 expenſis * procedit in cedente in principio cau-
ſæ, qui non eſt caſus noſter, & hæc tanto ma-
gis placuerunt, quia non conſtat de aliqua pau-
pertate Dominici, prout conſtabat in cauſa
Ceſenaten. de Aldinis.

CAESARAVGVSTANA PENSIONIS

Veneris 14. *Nouembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Cõfeſſiones de recepto quãdo probẽt quaſi poſſeſſionẽ exactionis pẽſionis. Manutentio debetur durante cauſa nullitatis, quæ durat per 30. ann. licet cauſa appellationis ſit deſerta. Declaratoria conceditur ſeruatis ſeruari ſolitis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſiones de recepto regulariter non videntur probare poſeſſionem.*
2 *Limita, quando ſunt adminiculata ex reſeruatione penſionis, & ex multiplicitate earum, ac ex quo ſunt ſacta per manum Notarij.*
3 *Mandatum procura in ſoluente quando præſumatur.*
4 *Præſumptio proueniens ex præſumptione admittitur, quando vna venit in conſequentiam alterius.*
5 *Res iudicata in petitorio obſtat manutentioni.*
6 *Commiſſa cauſa appellationis, & nullitatis æquè principaliter, deſerta cauſa appellationis durat cauſa nullitatis per* 30. *annos.*
7 *Manutentio debetur durante cauſa nullitatis, licet cauſa appellationis ſit deſerta.*
8 Acchil. deciſ. 15. de reſcript. *reprobatur.*
9 *Declaratoria non denegatur quotieſcunque executoriales fuerunt legitime intimata, & reproducta, ac ſeruati quatuor termini & num.* 12.
10 *Negatiua non paritionis executorialibus probatur ex intimatione illarum cum ſeruatione quatuor terminorum.*
11 *Non paritio eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitiones iudicis implere contemnit.*

DECISIO DCCCL.

Die 4. Iulij huius anni dubitaui, An eſſet
danda declaratoria, & cum plura oppone-
rentur contra iuſtitiam mandati de manute-
nendo placuit DD. ſuper ea audire partes, &
repropoſita cauſa ſupradicta die fuit reſolutũ
mandatum de manutenendo fuiſſe iuſtum, &
dandam eſſe declaratoriam: De poſſeſſione
enim Ludouici exigendi penſionem ſatis con-
ſtat, & ideò non poteſt denegari manuten-
tio §. *hodie inſtit. de interd.* ex pluribus quietan-
tijs factis per matrem d. Ludouici eius Procu-
ratricem, vt conſtat ex mandato, quæ quidem
quietantiæ fuerunt factæ arrendatario Abba-
tiæ, & ſunt adminiculatæ, quatenùs exactio-
nem continent factam ab Arrendatario ex alijs
quietantijs per Dominicum Salam tanquam
Procuratorem ſubſtitutum per matrem ipſi-
met Abbati; Imo ex quietantijs ipſius Salæ con-
ſtat de penſione d. Ludouici, & quamuis illæ
1 ſint quietantiæ, & Confeſſiones de recepto, *
quæ regulariter non videntur probare poſſeſ-
ſionem, attamen cum ſint adminiculatæ ex
2 ipſa reſeruatione penſionis * ex multiplicitate
ipſarum, & ex quo fuerunt factæ per manum
Notarij ſatis probant poſſeſſionem *iuxta notat.
per Tiraquell. in l. ſi vnquam verſ. donatione lar-
gitus num* 100. *cum ſeqq. C de reuocand. donat.
et fuit reſolutum in cauſa Cæſarauguſtana penſio-
nis* 20. *Ianuarij* 1588. *coram bo. me. Gipſio.*

Neque releuat, quod non conſtet de man-
dato Arrendatarij, qui ſoluit, neque de man-
dato Dominici, qui exegit, quia cum iſtæ ſo-
lutiones adminiculentur ex prædictis, maxime,
3 quia * ſolutio fuit facta ab Arrendatario, & ab
ipſomet Abbate ſatis præſumendum eſt inter-
ueniſſe mandatum ſufficiens, quia ſumus in
actu, qui veriſimilitèr abſque eo expediti non
ſolet *Rot. deciſ.* 2. *de cauſ. poſſeſſ. et propr. in anti-
quis. Caſſad deciſ.* 3. *nu.* 4. *de Proc. Fælin. in c. ſicut
num.* 35. *de re iudic. Socc. in conſ.* 46. *num.* 4. *lib.* 3.
Aymon. de antiq. tempor. par. 2. *num.* 65. *et pon-
deratis omnibus prædictis adminiculis ita fuit reſo-
lutum in cauſa Pacten. Penſionis* 1. *Iulij* 1596.
*coram bo. me. Card. Pamphilio, et in alia Cæſa-
rauguſtana penſionis* 30. *Ianuarij* 1588. *coram bo.
me. Gipſio*, quæ omnia optime procedunt, etiam
4 quod ex præſumptione oriatur * præſumptio,
quia cum vna venit in conſequentiam alterius
admittitur *Chriſtophorus Caſtilleoneus in repetit.
l. ſciendum num.* 9. *ad finem ff. de verborum obli-
gatione.*

Non obſtat, quod per ſententiam AC. fue-
rit declaratum penſionem fuiſſe extinctam ob
5 non delationem habitus, * quæ ſententia tran-
ſitum fecit in iudicatum ob non proſecutam
appellationem, & ideò res iudicata obſtat pe-
titæ manutentioni *Alex. in l. naturaliter* §. *nihil
commune num.* 34. *ff. de acquir. poſſeſſ. vbi etiam
Ripa num.* 95. *Bolognetus num.* 60. & 62. *verſ.
limitatur Menoch. de retinend. remedio* 3. *num.*
685. & *ſeqq.* nam fuit reſponſum, quod cum
fuerit commiſſa cauſa appellationis, & nulli-
6 tatis, * æque principaliter deſerta cauſa appel-
lationis durat cauſa nullitatis, quæ durat pro
30. an-

Digitized by Google

30. annos *Franc. in cap. delecto quæſt. 58. de ap-
pell. Couar. practic. qq. c. 24. in fin.* & interim
7 poteſt dari manutentio, * vt in puncto fuit re-
ſolutum in cauſa *Romana cenſus 15. Ianuarij
1607. coram bo. me. Penia & in alia Cartaginen.
Penſionis 14. Martij 1600. coram Illuſtriſſimo
Domino meo Cardinali Lancellotto* quicquid di-
8 cat *Achill. deciſ. 15. de reſcript.* *

Quantum attinet ad declaratoriam viſum
fuit non poſſe denegari, nam executoriales
9 fuerunt legitime intimatæ, * & reproductæ,
fueruntque ſeruati quatuor termini ſeruari
ſoliti de ſtylo curiæ ad docendum de paritio-
ne, de quibus *Fælin. in cap. Rodulphus num. 41.
de reſcrip. Veſtr. in prax. c. vltimo num. 19. lib. 8.*
ex quibus ſatis preter negatiua non paritio-
10 nis * vt dixit *Rota in cauſa Corduben. decima-
rum 27. Ianuarij 1595. coram bo. me. Card. Se-
raphino & in alia Valentina emolumentorum 30.
Maij 1597. coram bo. me. Cardinali Pamphilio
olim noſtri ordinis Auditoribus Inſignibus*, quæ
quidem non parito nihil aliud eſt, quam vo-
11 luntaria inobedientia, * qua quis monitiones
Iudicis implere contemnit, ob quam datur
12 declaratoria * *Marianus Soccinus in cap. nulli
num. 7. de ſent. excomm. Abb. in cap. 1. num. 10.
de Iudic. Caſſador. deciſ. 5. num. 7. de Conſtit. c.
abſit 11. quæſt. 3. Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 1.
de refor. verſ. quod ſi.*

Et ita concluſum, &c.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 11. Ianuarij
1619.*

ROMANA COMPVTORVM.

Veneris 14. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cambium extinguitur per depoſitum factum, li-
cet dominium pecuniarum remanſerit penes de-
ponentem, quando ita fuit inter partes conuen-
tum.*
2 *Per depoſitum irregulare pecuniarum dominum in
genere remanet penes deponentem.*
3 *Annotatio, ſeù partita ſcripta in libris Mercato-
rum præſumitur de eorum mandato ſcripta.*

DECISIO DCCCLI.

BOn. me. Card. de Aragona erat debitor DD. de Herrera, & Coſta in cærta pecuniarum ſumma, quam tenebant ſub Cambijs, & pro ſatisfactione conuenit Cardinalis cum Camillo Diana conductore quorundam ſuorum bonorum, vt ſolueret dd. Mercatoribus pagas, prout in dies maturabantur; euenit, quod exiſtente moroſo dicto Camillo in ſolutione fuit facta concordia iam defuncto Cardinale inter eius hæredes, & Camillum prædictum mediante perſona Domini Antonij Riciulli, in qua inter alia fuit conuentum, quod dictus Ricciullus deponerer in banco dd. Mercatorum ſcuta 1100. per hæc verba *dictus D. Ricciullus nomine &c. promiſit deponere in banco DD. Herrera, & Coſtæ ſcuta 1100. ad d. Ricciulli creditum ad hoc, vt quouſque non fuerit ſecuta ratificatio prædicti contractus prædictis Illuſtriſſimis heredibus non currant interuſuria, quod ſi dictus Ricciullus repetere voluerit prædictam ſummam, &c. tunc etiam eo caſu prædictus contractus, & ſingula in eo contenta ſint irrita &c.* & in libris banchi reperitur inter alia notata partita ſcuta 1100. per hæc verba *Signor Antonio Ricciulli deue hauere ſcudi 1100. moneta hauuta da SS. contanti quali diſſe depoſitare de ſuoi proprij denari per pagare à noi medemi à nome dell' Illuſtriſſimi SS. heredi del Cardinale di Aragona ogni volta, che ſeguirà la ratificatione del Signor Camillo Diano della concordia fatta hoggi trà dd. Signori heredi del Signor Card. d' Aragona e per loro da ſuoi Prottetori, e detto Signor Antonio, come Protettore del detto Signor Diano &c. & in euento, che non ſegua la ratificatione reſtino liberi à diſpoſitione di eſſo Signor Antonio*, & alibi in libris dd. DD. de Herrera, & Coſta habetur alia notula hoc modo concepta. *Nota, che ſi tiene à Calcolo per queſto conto ſc. 3380. ſtampe per ſc. 1100. moneta & ſc. 2500. ſtampe che furon depoſitati da Antonio Ricciulli, e dal Bandolino come al libro di Caſſa.*

Stante hac ſetiæ dicebant Domini, quod
pro dictis ſc. 1100. non debent currere cambia
contra dd. hæredes à die depoſiti; nam ſi at-
tendamus mentem hæredum, quæ clara appa-
ret ex conuentione inita cum Riciullo cambia
1 debebant extingui, * fuit enim conuentum,
quod deponerentur ne concurrent Cambia dd.
hæredibus, & licet Ricciullus retinuerit apud
ſe Dominium dictarum pecuniarum, tamen iſta
2 retentio fuit in genere, * non autem in ſpecie,
& indiuidualiter, ex quo depoſitum erat irre-
gulare *l. Lutius l. prima, & l. die ſponſalium §. qui
pecuniam ff. depoſiti* & ideo DD. Herrera, &
Coſta poterant benè vti dd. pecunijs, & pro il-
la rata extinguere Cambia, & ita etiam fuit
intentio Dominorum de Herrera, & Coſta ex
dicta notula - *per tener à Calculo*, quam nihil
aliud importat, quam à conto: Vnde volue-
runt extinguere cambia, & demum videtur,
quod DD. hæredes curauerint deponi pecunias
abſque aliqua vtilitate, imo cum damno eui-
denti, quod proueniebat ex cambijs.

Neque facit, quod dicta annotatio *per te-
ner à Calcolo* non conſtat à quo fuerit conſcri-
pta, & cum non habeat diem potuit ſcribi poſt
ratificationem Diani, & non prius, & ſic poſt
quàm in libris expreſſe fuit datum creditum
DD. Hæredibus de dictis pecunijs; Nam ad
primum fuit reſponſum, quod eo ipſo quod
annotatio prædicta reperitur ſcripta in libris
3 mercatorum * eo ipſo præſumitur ſcripta de
eorum mandato *Rota Genuen. deciſ. 31. num.
7. & deciſ. 121. num. 4.* Ad ſecundum vero fuit
reſpon-

Digitized by Google

reſponſum, quod conſtat fuiſſe ſcriptum ante ratificationem, non poſt, quia ſi poſt, fuiſſent quoque annotatæ omnes ſummæ, de quibus infra dicetur: Et ceſſat omnis difficultas, quia cum poſt ratificationem fuerit creata noua partita ad fauorem hæredum fruſtatoria fuiſſet dicta annotatio.

Et idem dixerunt Domini reſpondendum, quoad partitam ſc. 900. & ſc. 50. & ad aliam ſcut. 253. & ad aliam ſcut. 97. & ad vltimam ſcutor. 25. quæ omnes excepta partita ſcut. 50. fuerunt depoſitatæ cum eiſdem conditionibus, de quibus in prima partita ſc. 1100. vnde videtur dicendum ex veriſimili mente, quod ſicut fuit intellectum de prima partita & reſpectu mercatorum, quod ex ea extinguerentur cambia, vt ſupra probatum eſt, ita etiam eſſet intelligendum de iſtis partitis, maxime cum iſta veriſimilitudo comprobetur ex dicto Domini Epiſcopi Sorani ſuper quinto articulo, qui bené deponit &c.

FLORENTINA, SEV PARISIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 17. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM.

Creditor anterior quando poſſit auocare pecuniam poſteriori creditori ſolutam, & qua actione. *Statutum Florentinum* quid diſponat circa bona decocti reperta pænes aliquem creditorem, & quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 *In obligatione omnium, & ſingulorum bonorum præſentium, et futurorum comprehenditur nomen debitoris.*

2 *Appellatione bonorum venit nomen debitoris.*

3 *Pecunia bona fide conſumpta & commiſta non poteſt auocari ab eo qui eam exegit.*

4 *Competit tamen conditio ex lege.*

5 *Declara procedere, quando principalis debitor non eſt ſoluendo, et pecunia eſt penes creditorem in cauſa lucratiua.*

6 *Excuſſio, quod debitor non ſit ſoluendo non eſt facienda quando conſtat de decoctione.*

7 *Pecunia exacta ex cauſa lucratiua quomodo probetur.*

8 *Hypotheca in nominibus debitorum durat ſolum quantum ipſum nomen manet in poſſe debitoris, cuius nomen erat obligatum; ſed reſpectu ſecundi creditoris, qui exegit ſecus eſt.*

9 *Limita ſi conſumpſit mala fide.*

10 *Prout etiam ſi ſecundus creditor conſumpſit bona fide, et primus creditor non poteſt ſe reualere contra principalem, et ſecundus retinet ex cauſa lucratiua.*

11 *Nomen debitoris tunc venit in obligatione bonorum, quando nota eſt actio, non autem quando adeſt ſpes agendi; dubitatur tamen de hac concluſione.*

12 *Ex datione in ſolutum bonorum creditor remanet ſatisfactus.*

13 *Amplia etiam ſi bona euincantur.*

14 *Si bona in ſolutum data euincantur creditor non poteſt agere antiqua actione, ſed competit vtilis actio pro euictione.*

15 *Qui prior eſt tempore potior eſt in iure.*

16 Statutum Florentinum *dat fructus ad rationem quinque.*

17 *Sententia ſine actis probat ad effectum excipiendi de euictione.*

18 Statutum Florentinum *diſponit, quod ſi de tempore decoctionis alicuius eius bona mobilia aut nomina debitorum reperiantur panes aliquem creditorem ſaltem per duos dies ante decoctionem non poteſt ille creditor moleſtari ab alijs creditoribus habentibus hypothecam et num. 20.*

19 *An habeat locum inter Mercatores tantum dubitatur.*

21 *Iſtud ſtatutum debet intelligi de decoctis fugitiuis, vel qui foro ceſſerunt.*

22 *Hypoteca præſcribitur ſpatio decem ann. inter præſentes, et 20. inter abſentes.*

23 Statutum Vrbis *præſcribit creditum ſpatio 16. ann. ſeu potius inducit præſumptionem ſatisfactionis et num. 25.*

24 Statutum Vrbis *non habet locum in Gallia.*

DECISIO DCCCLII.

IN hac cauſa fuit reſolutum conſtare de credito Domini Franciſci de Noris erga Capitaneũ Nicolaum Naſium: vnde cum fuerit dubitatum an in obligatione Naſij compræhenderetur creditum, quod ipſe habebat cum Chriſtianiſſimo Rege, Rota mãdauit extendi Inſtrumẽtũ in cuius extenſione cũ reperiantur obligata
1 omnia, & ſingula bona præſentia, & futura, * vtique in iſta obligatione comprætenditur etiam nomen debitoris, quod venit ſub ſimplici
2 appellatione Bonorum * *l. nomen C. quæ res pign. oblig. l. bonorum §. vlt. & in l. princeps de verb. ſignif. Bald. Conſ. 234. in princ. lib. 2. late Tiraquel in l. ſi vnquam in verbo bona num. 8. C. de reuoc. donat.* & cum iſtud creditum fuerit exactum à DD. Oricellarius, & illud prætendat D. Siluia Bedina, cærtum eſt quod contra illum, qui obtinebit poteſt agere D. Norius, nam & ſi pecuniæ exactæ à Rege fuerint conſumptæ
3 & commixtæ bona fide, * quo caſu non poteſt agi contra illum, qui exigit alias eſſet ſubuertere totum mundum *Surd. Conſ. 4. num. 9. & ſeqq. Afflict. dec. 190. in fine* tamen in ſubſidi-
4 um pro pecunia conſumpta bona fide * competit conditio ex *l. Bart. in l. fin. §. & ſi prædictam num. 4. C. de iur. delib. Afflict. deciſ. 190. n. 4. vbi refert Doct. licet in Caſu ſuo concludat contrarium*, & licet hæc concluſio vera ſit duobus concurrentibus, ſcilicet quod principalis de-
5 bitor non ſit ſoluendo, * & quod pecunia ſit penes Creditorem ex cauſa lucratiua *Bart. in l. 1. num. 1. & 2. Salic. num. 2. ff. de diſtract. pi-*

gnor. Alex, Conſ. 108. *num.* 9. *&* 10. *lib,* 5. *Ce-*
phal. Conſ. 86. *nu,* 8. *vbi allegat. text. in l. ſi*
non expedierit §. 1. *ff. de bon. auth. ind. poſſeſſ,*
vbi Bart. & Alberic. idem Bart in l. pupillus verſ.
ego dixi & Alberic. num. 2. *ff. de his, quæ in fraudem Creditorum*; tamen iſta duo benè hic con-
currunt ſcilicet, quod alias non ſit ſuccurſum
quia pars ipſa probauit, quod Naſius obijt de-
6 coctus, * & hoc ſufficit abſque alia excuſſione
quod Naſius non ſit ſoluendo *Alex. Conſ.* 17.
num 6. *verſ. vnde per inde eſt lib.* 1. & quod
pæcuniæ remaneant penes Oricellarios ex cau-
7 ſa lucratiua, * quia cum ipſi exegerint, & ipſi-
met ceſſerint Naſio, vtique ſtante hac ceſſio-
ne, pecuniæ quo ad ſummam debitam Naſio
remanent apud ipſos ex cauſa Lucratiua *Bart,*
& Sallicet. in d. l. 1. *loc. pro. alleg.*, *qui loquuntur in terminis*.

Neque obſtat *Bald. in l. vbi adhuc num.* 37.
verſ. ſed pone Maritus erat mercator C. de iur. dot.
& Conſ. 21. *num.* 5. *lib.* 1. *Negus de pignor. in* 2.
membr. 2, *partis, num.* 23. vbi, quod Hipotheca
8 in iſtis nominibus debitorum durat * ſolum
quantum ipſum nomen manet in poſſe debito-
ris, cuius nomen fuerat obligatum, ſed reſpectu
ſecundi Creditoris, qui exegit ſecus eſt; quia
9 ſi conſumpſit mala fide * contra ipſum poterat
agi *Surd. d. Conſ.* 4. *num.* 43. prout etiam ſecus
10 eſt ſi ſecundus Creditor conſumpſit bona fide *
& primus creditor non poteſt ſe reiualere cōtra
principalem, & ſecundus retineat ex cauſa lu-
cratiua, quia competit conditio ex *l. vt ſupra*
probatum eſt,

Neque releuat, quod nomen debitoris tunc
venit in obligatione bonorum, quando actio
11 eſt nata, * non vero quando tantum adeſt ſpes
agendi *Bald. in d. Conſ.* 234. *ſub num.* 2. *verſ.*
in contrarium eſt veritas lib. 2. *Tiraquel. in l: ſi*
vnquam in verbo bono ſub num. 8. *circa finem verſ.*
vbi tamen intelligit quia quicquid ſit de hac o-
pinione, non militat in caſu iſto, quia Rex
erat debitor Naſij de tempore, quo ſe obliga-
uit ad fauorem Norij & ſufficeret etiam, quod
ſpes fuiſſet purificata de tempore, quo Domi-
ni Oricellarij exegerunt, cum dictus Naſius
obligauerit Norio omnia bona preſentia, &
futura, itaut in ſubſidium contra DD. Oricel-
larios, vel Dominam Bedinam competat con-
ditio ex l., vt iam dictum eſt.

Minus releuat, quod Norius fuit ſatisfactus
ex quo bona Naſij ei fuerunt data in ſolu-
12 tum * *l. nulla C. de ſolut. Inſtit. quibus modis toll.*
oblig. in princ., quæ concluſio procedit etiam
13 quod bona fuerint euicta, * vt prætēditur, quia
14 nihilominus nō poteſt agere antiqua actione, *
ſed competit vtilis actio pro euictione *l. libera*
C. de ſent, et interloc. om. iud. l. ſi præd. C. de
euict. & ſic cum euictio pariter de anno 1594.
& venditio facta Bedino fuerit de anno 1590.
nulla actione poteſt Norius agere contra ipſum
ex Regula, quod qui eſt prior in tempore po-
15 tior eſt in Iure * *c. qui potior de reg. Iur. in* 6.
l. quoties vtriuſque ff. eodem Surd. Conſ. 145.
num. 13. *& ſeqq.* nam huic motiuo fuit reſpon-
ſum, quod immiſſio non fuit conceſſa Norio
ratione dationis inſolutum, ſed vt retineret

loco pignoris ad effectum percipiendi ad ra-
tionem quinque pro centennario iuxta for-
16 mam ſtatutorum Florentiæ, * vt patet ex ipſo
actu immiſſionis, & comprobatur ex ſenten-
tia lata, in qua datur hoc prædium inſolutum
Lotterio Naſio, in qua fit mentio de prædicta
aſſignatione ad commodum Franciſci Norij;
non autem dicitur de datione inſolutum, &
quamuis prædium reperiatur poſitum in Ca-
taſto ſub nomine dicti, Norij cum ex lectura d,
Cataſti appareat, quod hoc prouenit ad eius
manus ex emptione facta per longeriū pro per-
ſona nominanda, & nominauit dictū Norium,
non autem ex ipſa immiſſione, aut datione
inſolutum, & quamuis dicatur ſufficere, quod
dd. bona fuerint aſſignata Norio vt non poſſit
vti iſta actione ſubſidiaria contra Oricellarios,
& Bedinam non poſſe iuuari euictione prædi-
cta, quia ſententia eſt ſine actis, tamen hoc
17 non releuat, * cum Norius excipiat de dicta
ſententia euictiones vt *fuit reſolutum in cauſa*
Sabinen. Caſtrorum 17. *Aprilis* 1581. *coram Laurerano*.

Non obſtat *ſtatutum Florentinum*, quod vult,
18 vt ſi tempore decoctionis alicuius * eius bona
mobilia, aut nomina debitorum, & *ſimilia*
reperiantur pœnes aliquem creditorem ſaltem
per duos dies ante decoctionem non poteſt il-
le creditor moleſtari ab alijs creditoribus ha-
bentibus hipotecam, quia quicquid dicendum
19 ſit an iſtud *ſtatutum* habet locum * tantùm in
Mercatoribus, prout videntur dicere eius ver-
ba, non obſtat in caſu iſto, quia cum preten-
datur Naſium obijſſe decoctum de illo tempo-
re iſtud creditum non erat pœnes Oricellarios,
aut Bedinam, ſed Rex ipſe erat debitor licet
eſſet venditum Bedino, & obligatum Norio: Et
ceſſat omnis difficultas, quia *ſtatutum* loqui-
20 tur * per hæc verba *ſe al tempo del fallimento*
d'alcuna perſona &c. & inferiùs *per due giorni ò*
più auanti che ſi ſcopra il fallimento &c. & ſic
iſtud *ſtatutum* eſt intelligendum de decoctis fu-
21 gitiuis, * vel qui foro ceſſerunt, quia cum ſit
contra Ius debet ſtrictè, & propriè interpreta-
ri *Dec, conſ.* 38. *col. fin. num.* 7. *verſ. ſed tamen*,
ita iſtud ſtatutum intelligit Rota Florentina, qua-
re cum Naſius non fuerit decoctus fugitiuus,
aut ceſſerit foro, ſed solùm teſtes deponunt *che*
morſe fallito. Statutum non intrat.

Minus releuat, quod hipoteca præſcribitur
22 ſpatio 10. annorum inter præſentes, * & 20. in-
ter abſentes *lib.* 1. *&* 2. *C ſi aduerſ. credit. Bald,*
de præſcript. 4. *part.* 4. *primalis quæſt.* 3. *in princ.*
Neguſant, de pignor. in 2. *membr.* 6. *part. pari-*
ter in princ. Quia autem iſta præſcriptio cō-
ſideratur reſpectu Regis & non intrat, quia
à die obligationis Naſij vſque ad reſtitutio-
nem factam per Regem non effluxerunt 20. an-
ni, quod tempus requirebatur ſtante abſentia;
aut conſideratur iſta præſcriptio reſpectu DD.
de Oricellarijs, & Bedinæ, & nulla poteſt in-
trare præſcriptio quominus Naſius actione ſi-
bi competenti vtatur contra ipſos, quia à die
exactionis, vſque ad diem motæ litis non in-
teruenit aliquid tempus conſiderabile, immò
dantur plures interruptiones ex dicta immiſ-
ſione

Digitized by Google

ſione in bonis, & ex motione huius litis & non opponitur de præſcriptione crediti fauore Naſij, nec etiam in iſto caſu datur aliquid tempus conſiderabile.

Ex hac reſponſione tollitur præſcriptio ſtatuaria 16. annorum, quæ reſultat ex *ſtatuto*
23 *vrbis*, * quia quoad Regem nullo pacto poteſt conſiderari, cum *ſtatutum* non habeat lo-
24 cum in Gallia *, neque quoad alios intrat, cum non effluxerit tempus ſufficiens: vltrà quod *ſtatutum* ſolum inducit ſatisfactionis præ-
25 ſumptionem *, quæ tollitur ex dicta aſſignatione bonorum pro fructibus percipiendis ad rationem quinque pro centenario, nec non ex ſententia, de quibus ſupra dictum eſt.

Præſens deciſio fuit confirmata die 6. Nouembris 1615.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Lunæ 17. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM.

Relatio periti, in qua fuit æſtimata domus ſecundum hodiernum valorem non ſuffragatur ad reſcindendam ob læſionem dationem in ſolutum per longiſſimum tempus anteà factam.

SVMMARIVM.

1 *Ad reſcindendam dationem in ſolutum ob læſionem debet probari valor rei de tempore factæ dationis.*

2 *Peritus debet eſſe informatus de valore de tempore, quo petitur reſciſcio contractus.*

3 *Probatio valoris rei per Peritum fieri non poteſt.*

4 *Intellige, quando Peritus non poteſt eſſe benè informatus.*

5 *Prætia rerum ſæpè mutantur, & variantur.*

6 *Fructus melioramentorum factorum in magna domo taxantur ad rationem quinque.*

7 *Probatio valoris de præſenti an, & quando ſit valida ad illud probandum de præterito.*

8 *Longiſſimum tempus dicitur, quando plura decennia fluxerunt.*

DECISIO DCCCLIII.

Domini dixerunt non eſſe ſtandum relationi Periti, quia æſtimauit Dominum ſecundũ hodiernum valorem, & tamen erat æſtimanda
1 ſecundum valorem anni 1562. *, quia agitur de reſcindenda datione inſolutum facta de eo tempore, & ideò ſecundum illud debet probari valor *l. ſi voluntate in fine C. de reſcind. venditione l. 3. §. Diui fratres ff. de Iure fiſc. & c. cum dilecti* ibi *tùnc valent de empt. & vend. Bart. in l. 2. ad finem C. de reſcind. vend.* quæ licet loquantur in teſte habent etiam locũ in Perito, quia & ipſe debet eſſe informatus de valore de
2 tempore *, quo petitur reſciſio *Imol. in l. prætia rer. in fin. ff. ad l. falcid. Angel. ibidem in 3. in fine*, qui etſi generaliter loquatur, quod
3 probatio non poteſt fieri * per Peritum, eſt ta-
4 men intelligendus, * quando Peritus non poteſt eſſe bene informatus, & *Imol. loco proximè allegato*.

Neque releuat, quod peritus de tempore præterito æſtimet, tamen affert bonam rationem, quod de anno 1562. plus valebat cum cementa eſſent noua, nàm iſta ratio concludit nihil, cùm valor ſitus ſit auctus beneficio temporis, & cementa minus valebant de anno 1562. & de eo tempore Artifices conducebantur viliori prætio, vt experientia docet, & iura dicunt ſæpe mutari, & variari prætia re-
5 rum * *l. 4. ff. de eo quod cert. loco, & l. prætia rerum ff. ad l. falcid. cum ſimilibus*, eoque magis oſtenditur in hac facti ſpecie, quia de anno 1562. domus locabatur per annuis ſcutis 90. hodie autem per ſcut. 325. ex quo de facili arguitur multum fuiſſe auctum valorem ſitus, & quamuis fuerint facta melioramenta ſc. 1500. attamen etiam excomputatis iſtis melioramentis ad rationem quinque pro centenna-
6 rio *, cum non agatur de magna domo, aut Palatio, vt *fuit dictum in hac cauſa 22. Maij 1611.* Domus habebit in redditibus ſcut. 250.

Neque releuat *Caſtr. in l. 2. ad fin. Cod. de reſcind. vendit.* quia ipſe vult, quod ſi non in-
7 teruenisset longa temporis diſtantia *, nec appareat aliqua cauſa extrinſeca, propter quam potuerit eſſe variatio, tunc probatio valoris præſentis eſſet valida ad probandum in præteritum; ex præſenti enim tempore præſumitur in præteritum, & propterea quicquid de vſitatione iſtius opinionis non poteſt habere locum in caſu iſto, quia nedùm inter alienationem, & æſtimationem interuenit longum tempus, ſed magnum, & longiſſimum videlicet
8 ab anno 1562. vſque ad præſens tempus *, cum plura decennia fluxerint *Alex. conſ. 17. in princ. lib. 4. Dec. conſ 204. Bald. de preſcript. in prima parte 3. partis princ. num. 36. verſ. vel die in 10. quæſt.* & manifeſtè hic etiam apparet cauſa extrinſeca mutationis valoris Tum ex communi experientia; Tùm ex augmento ipſius penſionis &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 20. Nouembris 1615.

CORDVBEN. GABELLARVM.

Mercurij 19. Nouembris 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ciuitas interdicta ob non factam reſtitutionem gabellæ exactæ ab Eccleſiaſticis abſoluitur facta* per

per eam obligatione de reſtituẽneo id, quod fuit exactum iuxta aſſertionem eorumdem Eccleſiaſticorum.

DECISIO DCCCLIV.

IN hac cauſa, vt tandem componantur Rumores inter Ciuitatem & Clerum, placuit Dominis, quod tollatur Interdictum, facta
1 obligatione per Ciuitatem* de reſtiruendo perſonis Eccleſiaſticis viuentibus, nec non & monaſterijs quantitatem per eoſdem ſolutam occaſione Gabellæ *fiſſæ* nuncupatæ iuxta eorumdem Eccleſiarum, & monaſterij aſſertionem.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Mercurij 19. *Nouembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Parochus tenetur recitare horas Canonicas, prædicare, & ſacramenta adminiſtrare; non autem cantare horas Canonicas, nec vigilias mortuorum in ſua Parochia.

SVMMARIVM.

1 *Parochus non tenetur cantare horas Canonicas, nec vigilias mortuorum in ſua Parochia.*

2 *Onus cantandi horas Canonicas, & vigilias mortuorum ſpectat ad plures in eadem Eccleſia Collegiata, vel regulari conuenientes in Choro.*

3 *Chorus dictus eſt quaſi Caccorum cantus ad pſalendum inſtitutus.*

4 *Parochus non tenetur ad cantandum, ſed ſolum ad recitandum horas Canonicas.*

5 *Parochus tenetur ad munus prædicationis, & Sacramentorum adminiſtrationem.*

DECISIO DCCCLV.

FVit reſolutum iſtum Parochum non teneri cantare horas Canonicas, nec vigilias mor-
1 tuorum* in ſua Parochia, quia hoc onus cantandi ſpectat ad plures in eadem Eccleſia Col-
2 legiata vel regolari* conuenientes in Chorum iuxtà *text. in c. 1. quæſt. 2. diſtinct. et in cap. 1. de vita & honor. Clericorum Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 12 de reform. verſ. atque in Choro*, & eam ob cauſam dictus eſt Chorus quaſi cæccorum cantus
3 ad pſallendum inſtitutus,* vt ex hiſtoria tripartita *Caſſad. alijs dicis Rota in cauſa Montis regalis iuriſdictionis 5. Iuly 1604. coram me*. Ideò cum Rector ſit ſolum in Parochiali, de qua agitur certum eſt eum non teneri ad cantan-
4 dum,* ſed ſolum ad recitandas horas Canonicas *c. 1. & c. dolentes in fin. de celebran. miſſ.* & ad munus prædicationis; & Sacramento-
5 rum adminiſtratione,* vt in *Conc. Trid. ſeſſ. 5. c. 2. de reform. & ſeſſ. 24. c. 4.*

An autem conſtet de tali conſenſu Parochi præſtito Epiſcopo, qui obſtet vel de tali conſuetudine ad fauorem Eccleſiæ, quæ pariter obſtet, erit particulariter videndum.

BONONIEN ALIMENTORVM.

Lunæ 24. *Nouembr.* 1614.

ARGVMENTVM.

Crꝛditum aſſignatum pro alimentis quando ſit tranſmiſſibile ad hæredes.

SVMMARIVM.

1 *Creditum promiſſum, & datum pro alimentis eſt tranſmiſſibile ad hæredes.*

2 *Secus ſi pro alimentis fuerit aſſignatum creditum.*

3 *Dos data à Patruis eſt tranſmiſſibilis.*

4 *Imò etiam ſi ſit data à Patre, quando non excedit modum alimentorum iuxta taxationem leg. hæreditatum.*

5 *Verba æquiuoca contractus debent interpretari fauore rei.*

6 *Promiſſio aſſignandi creditum debet intelligi de locis montium.*

7 *Verba non debent intelligi contra mentem, & diſponentium rationem.*

8 *Fundus pro alimentis legatus poſt mortem reſtituitur.*

9 *Limita in Patre quando fundus non excedit quantitatem alimentorum iuxta tamen leg. hæreditatum & n. 11.*

10 *Nepoti ſpurio non prohibetur capere à Patruis bona Patris, non tamen tanquam hæreditarsa Patris.*

DECISIO DCCCLVI.

DOmini ſteternnt *in deciſis* ex vtroque capite, nàm cum promiſſio incæperit à credito, quòd idem eſt in Ciuitate Bononiæ prout Romæ loca montium, nam in promiſſione dicitur. *Item, che quando Luigi ſarà maggiore di 20. anni ceſſi la promiſſione fatta per il ſuo gouerno, e li detti fratelli gl'habbino à comprare di commune vn credito di ſcudi* 150. *l'anno*. Vnde cum creditum fuerit promiſſum pro alimen-
1 tis,* & non ſimpliciter promiſſa alimenta, & pro eis datum creditum ſequitur, quod fuerit promiſſa proprietas crediti, & quod propterea ſit tranſmiſſibilis ad hæredes *l. 4. ff. de alimentis, & cibar. legat. Surd. de aliment. tit. 2. quæſt. 1. num. 2. vbi de communi cum alijs allegatis in deciſione*.

Neque eſt verum, quod fuit incæptum ab alimentis, quæ fuerunt taxata vſque ad ætatem 20. annorum in ſcut. 25. & poſt dictam ætatem conuentum de emendo credito. Vnde
2 cum fuerit incæptum ab alimentis creditum non eſt tranſmiſſibile quia videntur aſſignati fru-

Digitized by Google

ſructus crediti pro alimentis *l. Lutius ff. de alim. & cib. leg. Bart. in d. l. 4. num. 2. eodem tit Surd. vbi ſupra num. 23.* Nàm fuit reſponſum, quod dicta promiſſio de emendo credito ſtat per ſe, & non dependet à ſuperiori aſſignatione alimentorum ſcut. 25. præſtandorum, neque ad ætatem 40. annorum. Imò retorquetur, quia voluuerunt, quod adueniente dicta ætate 20. annorum Aloyſio ceſſaret prouiſio, de qua ſupra & deberet emi creditum: Igitur iſtud creditum non eſt pro prouiſione, ſed pro aſſignatione perpetua, & hoc ſuadet ratio æqualitatis ſeruandæ inter Aloyſium, & eius ſororem. Nàm ſicut ſorori antequam nuberet cærtum quid loco prouiſionis dabatur, & poſtea tempore nuptiarum aſſignatur dos, ſiuè contrahat matrimonium carnale, ſiuè ſpirituale, quæ dos
2 vtiq; eſt trãſmiſſibilis, *cũ fuerit data à Patruis *Bald. in conſ. 140. lib. 2.* Imò, & ſi fuiſſet à Pa-
4 tre, * quia non excedit modum alimentorum iuxta taxationem, de qua *in l. hæreditatem ff. ad l. falcid. & fuit deciſum coram me in cauſa Romana reſtitutionis dotis 21. May* 1612. Ita Aloyſio debebatur cærta prouiſio donec ad ætatem 20. annorum perueniret, quam ceſſare voluerunt, & aſſignare creditum perpetuum, & tranſmiſſibile.

Minus releuat, quod verbum *creditum*; ſit æquiuocum, & ideò debeat interpretari fa-
5 uore rei * *l. veteribus ff. de pact.* & ſic quod non ſonet in creditum ſimile locis montium; quia fuit dictum, quod cum eſſet actum de emendo
6 credito pro alimentis * iſta verba non poſſunt intelligi, niſi de credito ſimile locis Montium, * quia alias ſi intelligeretur de credito ſcilicet de debito alicuius fruſtatoria fuiſſet diſpoſitio, & ſic contra mentem, & diſponentium rationem, quod non eſt dicendum *Oldrad. conſ. 9. verſ. item cum iura ante numerum tertium cum ſeqq. Gemin. conſ. 112. in princ. nu. 2 verſ. non obſtat,* maxime cum concurrat communis vſus loquendi, qui attendi debet, *Oldrad. conſ. 219. in fine ſed quicquid Bart. conſ. 159. in princ. lib. 1. Romanus conſ. 179. n. 5. verſ. communis vſus.*

Neque etiam releuat quod ſi legatur fundus
8 pro alimentis poſt mortem reſtitueretur, * ex latè congeſtis *per Surd. de aliment. tit. 5. q. 7. n. 1* fuit enim reſponſum, quod hæc concluſio procedit in Patre, qui non eſt caſus noſter, ſed
9 nec in Patre habet locum*, quando fundus non excedit quantitatem alimentorum iuxta taxationem de qua *in l. hæreditatũ ff. ad l. falcid. ex deductis in dicta cauſa Romana reſtitutionis dotis coram me.* Hic autèm non excedit, vt fuit conſideratum in alia deciſione quod inquam in omnem euentum iſta non ſit caſus noſter ſatis patet, quia aſſignatio cum fuerit facta à Patruis poſt aſſ gnatã hereditatem Guidonis Patris Aloyſij, & non hæreditario nomine, non poteſt amplius conſiderari, vt hereditas Guidonis, ſed vt Patrimonium Patruorum, à quibus nepos Spurius non prohibetur etiam cape-
10 re de bonis Patris, * quamuis ſummam, & ratio eſt, quia hoc non conſequitur iudicio Patris tacito, vel expreſſo, ſed mero iudicio hæredis. In quo non requiritur aliqua iuris prohibitio, ita egregiè *Bald. in conſ. 140. n. 1. vſque ad finem lib. 2.*

Placuit etiam ſecundum motiuum *deciſionis,* quod iſtud creditum non excedit quantitatem
11 alimentorum * iuxta taxationem, de qua in *l. hæreditatem ff. ad l. falcid.* & propterea etiam, quod relictum à Patre eſſet tranſmiſſibile, vt ex multis DD. & bonis rationibus fuit reſolutum in dicta cauſa *Romana reſtitutionis dotis coram me.*

IMOLEN. BONORVM

Veneris 28. *Nouembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Cautionem *Mutinam* vxori non fuiſſe remiſſam firmatur non obſtantibus coniecturis pro remiſſione adductis. Vxor inſtituta ſub conditione viduitatis quando faciat fructus ſuos.

SVMMARIVM.

1 *Vxor hæres inſtituta donec viueret, & vitam vidualem ſeruaret ſi ad ſecunda vota tranſiuit abſque præſtatione cautionis* Mautianæ *non facit fructos.*

2 *Cautionem* Mutianam *fuiſſe remiſſam deduci poteſt ex coniecturis vid. n. 4.*

3 *Cautio* Mutiana *per teſtatorem poteſt remitti.*

5 *Teſtator vocando vxorem dilectiſſimam, exprimit id, quod de iure ineſt, ideò non ſuffragatur pro interpretanda illius voluntate.*

6 *Coniectura voluntatis Teſtatoris non deducitur ex expreſſione ab ipſo facto, dum tacitè ineſt.*

7 *Teſtator Vxorem dilectiſſimam vocaſſe cenſetur ob vitam viduilem, dum poſt inſtitutionem ſubdit* donec, & quouſque vitam vidualem ſeruauerit.

8 *Coniectura, quæ non concludit non releuat.*

9 *Vxor inſtituta donec, & quoſque vitam vidualem ſeruauerit tranſiens ad ſecunda vota perinde eſt ac ſi hæres inſtituta non fuiſſet.*

10 *Facta electione vnius relicti non poteſt tranſiri ad aliud.*

11 *Specialia non ſunt multiplicanda.*

12 *Cautio* Mutiana *non cenſetur remiſſa ex prohibitione moleſtiarum circa cautionem de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri. Ampl. vt ibi.*

13 *Coniectura debent eſſe vrgentes, & neceſſariæ quando agitur de recedendo à regulis iuris.*

14 *Vxor inſtituta ſub conditione ſi vitam vidualem ſeruauerit nullo dato coherede ſed tantum poſt obitum ſubſtituto facit fructus ſuos etiam abſque præſtatione cautionis* Mutianæ.

15 *Subſtitutus datus vxori inſtitutæ ſub conditione ſi tranſiuerit ad ſecunda vota dicitur vocatus per fideicommiſſariam.*

16 *Hæres grauatus pendente conditione ſi percipit fructus*

Google

fructus facit illos ſuos: dubitatur tamen de hac concluſione.

17 *Vxor hæres inſtituta ſub conditione viduitatis, & ſub contraria conditione alius inſtitutus, ſi tranſit ad ſecunda vota perindè eſt ac ſi ab initio non fuiſſet hæres inſtituta, ita vt cohæredi debentur omnes fructus.*

DECISIO DCCCLVII.

Die 31. Maii Domini non dubitarunt, quod inſpecto mæro rigore Iuris Eliſabetha hæres
inſtituta *donec ipſa viueret, & vitā vidualē ſer-*
1 *uaret* * cum non præſtiterit cautionem Mutianā
imò tranſierit ad ſecunda vota non fecerit fru-
ctus ſuos ex deductis *in dicta deciſione*, ſed in-
2 ſpecta coniecturata mente Teſtatoris * fuerunt
in voto ex eius tacita mente ex tribus potiſſi-
mum coniecturis elicita, dictam cautionem
3 fuiſſe remiſſam, quod facere poteſt Teſtator *
§. *quare auth. de nupt. Ruin. conſ.* 170. *lib.* 1. Ho-
die verò repropoſita cauſa placuerunt Domi-
nis rationes ponderatæ in dicta *deciſione* ex di-
ſpoſitione Iuris communis reiectis coniecturis
4 ibidem conſideratis, * ex quibus cenſebatur
remiſſam fuiſſe prædictam cautionem Mutia-
nam.

Nam prima erat, quod Teſtator vocauerat
vxorem dilectiſſimam, quæ dilectio multum
operatur pro interpretanda voluntate Teſtato-
ris ex allegatis in *dicta deciſione*; ſed responde-
batur, quod appellando vxorem dilectiſſimam
5 expreſſit Teſtator, * quod de Iure in nomine
vxoris inerat; dicitur enim dilectiſſima, vt
per *Tiraquell. in præf. l. ſi vnquam nu.* 12. *C. de
reuocan. donat.* & ſic iſta coniectura cum non
deducatur ab extra, ſed ab ipſo nomine vxo-
6 ris cum teſtator expreſſerit, * quod tacitè in-
erat, nihil operatur *Bart. in l. ſi cognatis ff. de
reb. dub. Gabr. conſ.* 120. *num.* 10. *Pariſ. conſ.*
79. *num.* 14. *lib.* 2. quod euidentiſſima ratione
oſtenditur. Nam ſtatim poſtquam inſtituit
7 vxorem dilectiſſimam * ſubdit *donec, & quouſ-
que vitam vidualem ſeruauerit*, & ſic inſtitutio
dilectæ vxoris qualificatur à vita viduali, qua
ceſſante ceſſat inſtitutio ad *text. in c. cum ceſ-
ſante de appellat.* & cum adſit ſubſtitutus in e-
uentum, in quem tranſiret ad ſecunda vota
adeſt magis dilectus in hoc caſu, & propterea
argumentum deſumptum à dilectione ceſſat
Card. Mant. de coniect. vltim. voluntat. lib. 6. *tit.*
11. *num.* 15. *Menoch. præſumpt.* 106. *numer.* 28.
lib. 4.

Secunda coniectura deſumpta ex eo quod ſi
mulier tranſiret ad ſecunda vota Teſtator ei le-
gat lib. 2. mill. vnde ſi voluiſſet illam teneri
ad reſtitutionem fructuum facilius fuiſſet ſibi
illos condonare, vel inducere compenſationē,
8 non concludit, & ideò non releuat * *Card.
Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib.* 3. *tit.* 3. *nu.* 3.
Peregr. de fideic. art. 11. *num.* 39. immò retor-
9 quetur, quia tranſeundo ad ſecunda vota *
perindè eſt, ac ſi ab initio hæres inſtituta non
fuiſſet *ex alleg. in alia deciſione*, & in iſtis reli-
10 ctis datur electio; * itaut facta electione non
poſſit tranſiri ad aliud relictum ex *alleg. per
Surd. de alim. tit.* 5. *q.* 3. *num.* 38. & licet forte
hoc non procedat in caſu iſto ex verbis teſta-
menti, tamen non tollitur reſponſio, quia a-
liàs admitterentur duo ſpecialia, ſcilicet quod
poſſit reeligere, & quod poſſet habere fructus
etiam, quod per tranſitum ad ſecunda vota
iudicandum ſit vſque ab initio non fuiſſe inſti-
tutam & tamen ſpecialia non ſunt multiplican-
11 da * *Oldrad. conſ.* 79. *in princ.*

Tertia coniectura deſumpta ex prohibitione
moleſtiarum circa cautionem de vtendo, &
fruendo arbitrio boni viri, & circa confectio-
12 nem inuentarij ceſſat, * quia hæc remiſſio non
operatur circa cautionem Mutianam, quam
debebat mulier præſtare, de qua nullum ver-
bum, & illa verba *non obſtantibus quibuſcumque
in contrarium facientibus* impoſſibile eſt, quod
non intelligantur niſi quo ad duo illa per Te-
ſtatorem remiſſa, videlicet, confectionem in-
uentarij, & cautionem de vtendo, & fruendo
boni viri arbitrio, & ideò non debet fieri ex-
tenſio vltra illos duos caſus, *Aymon. conſ.* 25.
num. 24.

Et prædicta dixerunt Domini eò magis pro-
cedere, quia agitur de recedendo à regulis
13 Iuris, * & ideò coniecturæ debent eſſe vrgen-
tes, & neceſſariæ, quales non ſunt *illæ Gabr.
conſ.* 93. *num.* 38. & 46. *lib.* 2. *Caphal. conſ.* 517.
nu. 65. & *ſeqq. lib.* 4. *Decian. conſ.* 26 *nu.* 87. *lib.* 2.

Non obſtat, quod vxor fuerit inſtituta ſub
14 conditione *ſi vitam vidualem ſeruauerit* * nullo
dato cohærede, ſed tantùm poſt obitum fuit
datus ſubſtitutus, & ideò fecit fructus ſuos,
Alex. conſ. 111. *lib.* 2. *Natt. conſ.* 459. *num.* 11.
lib. 2. vel ſaltim fuit datus ſi tranſierit ad ſe-
15 cunda vota, * & ſic vocatum eſt per fideicom-
miſſariam *Paul. de Caſtro in conſ.* 300. *num.* 1. *in
fin. lib* 1. *Aymon. conſ.* 1. *num.* 6. *Alex. in puncto
d. conſ.* 111. *lib.* 2. Vnde pendente conditione
16 ſi percepit fructus fecit illos ſuos, * nec tene-
tur illos reſtituere *l. in fideicommiſſariam l. mu-
lier §. ſi hæres l. poſtulante §. ſed & in huiuſmodi
verſ. ſanè pro fructu ad Trebell. Gabr. conſ.* 121.
num. 53. *lib.* 1: nam huic motiuo fuit reſponſū
quod quicquid ſit de veritate iſtius opinionis,
in caſu iſto non facit, cum Teſtator inſtituerit
Eliſabetham, *quouſque illa viueret, & vitam vi-
dualem ſeruaret.* Poſt mortem verò prædictæ
Eliſabethæ, vel eius tranſitum ad ſecunda vo-
ta. Tunc & eo caſus dictus Teſtator inſtituit,
& ſubſtituit &c. & ſic inſtituit ſi tranſiret ad
ſecunda vota, ſubſtituit verò in caſum mortis.
Vndè negari non poteſt, quin in illo caſu mu-
17 lier ſit inſtituta ſub conditione viduitatis, *
& ſub contraria conditione cenſeatur inſtitutus
alius hæres. Vnde muliere contraueniente
perindè eſt, ac ſi ab initio non fuiſſet inſtituta
hæres, itaut cohæredi debeantur omnes fru-
ctus ita in puncto, *Ruin. conſ.* 170. *nu.* 7. *lib.* 3.
Rot. dec. 225. *per tot. p.* 2. & *fuit reſolutum in cau-
ſa Fauentina de Calderonibus* 23. *Ianuarij* 1584.
*coram bo. me. Card. Blanchetto & in alia Aſcula-
na bonorum* 28. *Aprilis* 1600. *coram bo. me. Car-
dinale Seraphino.*

An autem Eliſabetha veniat excuſanda erit
particulariter videndum, &c.

Præ-

Præſens deciſio fuit confirmata die 4. Decembris 1615.

PERVSINA PECVNIARIA, SIVE DONATIONIS DE BALDELLIS.

Veneris 28. *Nouembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Donans vigore conuentionis tenetur ad refectionem damni paſſi per Donatariũ ob euictionem ſecutam rei donatæ.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio reſpiciens rem, et non perſonam ſicuti poteſt opponi contra cedentem, ita et contra ceſſionarium.*

DECISIO DCCCLVIII.

DOmini reſoluerunt Hæctorem nõ teneri ſoluere Lutio Baldello Ceſſionario Balthaſaris integram annuam ſummam ſcut. 550. quam Hæctor per donationem ſibi factam per Balthaſarem, & Modeſtam ipſis quot annis tenebatur ſoluere, obſtant enim ei damna, & intereſſe, quæ paſſus fuit Hæctor pro quibus ſtante conuentione poteſt retinere pro rata, Vnde priùs ſuper iſtis debet fieri calculus; nam in inſtrumento donationis adeſt conuentio in caſu, quo bona donata, ſeu illorum poſſeſſio, vel fructus modo aliquo in totum, vel in partem ipſi donatarij moleſtarentur, ſiue euincerentur, quod tunc dd. Donatarij ad ſolutionem ſcut. 550. pro illa parte, pro qua fuerint moleſtati proportionabiliter, nullatenùs tenerentur, niſi priùs per dd. donatores ſublatis moleſtijs, & refectis omnibus damnis expenſis, & intereſſe: & clarius habetur ſimilis conuentio in dicto inſtrumento declarationis ibidem *et caſu quo dicta bona donata, illorumque fructus ipſis donatarij moleſtarentur, vel modo aliquo à quauis perſona impedirentur, itaut fructus omnes conſequi non poſſent, poſſint retinere ſolutionem dd. ſcut.* 550. *et pro illa rata, et parte à dd DD. Baldaſſare et matre vel altero ipſorum nullo modo cogi poſſint &c.* Et propterea eum Hæctor ſit paſſus damna, & intereſſe, itaut intrent prædictæ conuentiones iſta exceptio eum reſpiciat
1 rem, * & perſonam tantum poteſt opponi cõtra cedentem, ſicut poſſet opponi contra ceſſionarium iuxta diſtinctionem. *Arct. in conſ.* 16. *in fin. quem ſequitur Rota apud Seraph. dec.* 512. *num.* 1. *par.* 1.

Quod autem Hector ſit paſſus damna, & intereſſe ſatis patet, quia fuit moleſtatus ſuper dd. bonis donatis à d. Hieronyma Vxore Belthaſſaris pro recuperatione ſuæ dotis, pro qua habuit mandatum exequutiuum ſuper dd. bonis. Item fuit moleſtatus à dicto Lucio pro ſcutis 200. pro quibus etiam habuit mandatũ exequutiuum, & ſic voluit recuperare dicta bona, neceſſe ſibi fuit reſoluere pecunias, pro quibus erat facta exequutio ſuper dd. bonis, & dantur quietantiæ Hieronymæ, & Lutij. Vnde nedum paſſus eſt moleſtias, & integros fructus non percepit, ſed etiam fecit plures expenſas in Rota, & in alijs Tribunalibus pro defenſione dd. bonorum, itaut intret prædicta conuentio, & tamen teneatur ad integram ſummam ſcut. 550.

Neque releuat, quod in Inſtrumento donationis, donatores excipiunt expreſſe dicta debita cum Hieronyma, & Lutio, & nonnulla alia, à quibus dixerunt bona donata non eſſe libera, & infra promiſerunt litem aliquam non mouere, & legitimè omni tempore defendere, præterquam à ſupradictis nominatis, & iudicium, & cauſam in ſe ſuſcipere contra omnes alios &c. Quia fuit reſponſum, quod eſto, quod donatores non teneantur defendere Donatarios à dictis litibus, & moleſtijs, & propterea quicquid dicendum ſit ratione expenſarum litis, non tamen ſequitur, quod voluerunt donatarios teneri de ſuo ad ſoluendum illa debita ſine diminutione ſaltem dictæ annuæ præſtationis ſcutorum 550. Immo verba ſupra relata innuunt totum in contrarium, quod immo pro rata moleſtiarum poſſint retinere ſcuta 550. & clarius in ſecundo Inſtrumento, in quo fuit declaratum, quod ſi impedirentur à quauis perſona recipere integros fructus poſſint eodem modo pro rata retinere.

Dixerunt tamen Domini, quod ad fauorem Lotij debet haberi ratio Siluæ reſeruatæ in donatione, & poſtea per donatores venditæ dicto Hectori cum onere loco pretij extinguendi duos annuos cenſus in Inſtrumento venditionis expreſſos, quos cenſus ſi Hector extinxit, vel eorum fructus ſoluit, non debet id ſibi prodeſſe ad diminutionem d. annuæ præſtationis, cũ pro iſtis cenſibus habuerit augumentum in pretio Siluæ, quæ erat extra bona donata &c.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM,

Lunæ 1. *Decembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Tranſactio non ſuſtinetur ſub prætextu dubij litis euentus, quando pro vna parte adeſt ſententia, & res iudicata, licet offuſcata nullitatibus. Beneficiatorum, & officialium nomine quando veniant Dimidij Portionarij,

SVMMARIVM.

1 *Læſio reſultat ex damno,*
2 *Maior pars non præiudicat minori, quando adeſt Læſio, licèt agatur de iure ſpectante ad Eccleſiã.*

3 *Tran-*

3 *Tranſactio ſuſtinetur propter dubium litis euentum, quia ſufficit modica cauſa dubitandi. Vid. num. ſeqq.*

4 *Dubius litis euentus parum eſt æſtimandus, quando quis habet ſententiam pro ſe, & rem iudicatam licèt offuſcatam ex nullitatibus.*

5 *Beneficiatorum, & Officialium nomine quando ueniant Dimidij Portionarij.*

6 *Obſeruantiæ interpretatiuæ non eſt locus vbi adſunt verba expreſſa litterarum Apoſtolicarum.*

DECISIO DCCCLIX.

IN his litteris ſuppreſſionis Iulij II. & Leonis X. diſponitur, quod Dignitates Canonicatus, & portiones ſuppreſſæ intelliguntur applicatæ menſæ Capitulari ad effectum, vt fiat repartitio fructuum, & reddituum earum in diſtributiones quotidianas Beneficiatorum Eccleſiæ præſentium, & intereſſentium Diuinis Officijs, & pro alijs Officialibus modo, & forma, quibus per Epiſcopum, & Capitulum fuerit diſtributum, propterea cum ſententia Conchen. reputet Dimidios Portionarios Beneficiatos, & condemnet Capitulum ad illos manutenendos ad tales diſtributiones prouenientes ex fructibus ſuppreſſis vigore dd. Conſtitutionum Iulii, & Leonis; tranſactio verò ſiue laudum auferat illis portionem dd. fructuum, & dietim det illis minimam partem Marapetinorum, adeout toto anno non habeāt de dictis diſtributionibus, niſi dictas ſex, vel circa pro ſingulis Dimidijs Portionarijs, vt colligitur ex deductis *in Summario num.* 12. re-
1 ſultat læſio ſatis clara, * cum dimidij portionarij patiantur damnum *l. 2. C. de reſcind. vend. Corn. 181. num. 65. lib. 2.* Vndè contradictio vnius ex Portionarijs dimidijs facta dictæ tranſactioni ſuffragatur omnibus, quia licèt agatur de iure, quod ſpectat ad Eccleſiam, & propterea maior pars præiudicet minori, ſecus tamen
2 eſt, quando adeſt læſio, * *vt fuit reſolutum in hac cauſa* 14. *Ianuarij* 1611. *coram me.*

Neque releuat, quod ſi dimidij portionarii, non obtinuerant per tranſactionem totum illud, quod prætendere poſſent per ſententiam adhuc tranſactio ſuſtinetur propter dubium li-
3 tis euentum, * quia ad hunc effectum ſufficit modica cauſa dubitandi *l. 2. vbi gloſ. verbo nulla Bart. & Bald. num. 1. C. de tranſact. Alex. conſ. 20. nu. 23. lib. 3. vbi de Communi Pariſ. conſ. 3. num. 24. lib. 4. & dixit Rota in cauſa Præneſtina bonorum 21. Februarij huius anni coram Reuerendiſſimo Domino meo Sacrato Archiepiſcopo Damaſceno.*

Huic obiecto, in quo videtur conſiſtere tota difficultas huius cauſæ reſponderunt DD. quod cum tam clarum eſſet Ius Dimidiorum
4 portionariorum, * vt patet ex ſupradictis, & patebit ex infra dicendis, dubius litis euentus parum erat æſtimandus, maxime cum ipſi haberent ſententiam pro ſe, & rem iudicatam, licèt offuſcatam ex nullitatibus, ex quibus Rota voluit tranſactionem ſuſtineri iuxta text. in *l. eleganter §. ſi poſt rem iudicatam ff. de condit. in deb. vt in deciſionibus in hac cauſa factis*, & ideo ex ſupradictis ſatis viſū DD. fuit conſtare de læſione ad effectum, de quo agitur.

Non obſtat, quod dicta ſuppreſſio fuerit facta ad fauorem menſæ Capitularis, & de præ-
5 bendis ſpectantibus ad Capitulum, * & ideò ſub nomine Beneficiatorum, & Officialium nō debent venire Dimidii Portionarii, iuxtà notata per *Imol. in cap. cum M. Ferrarienſis nu. 31. ante med. verſ. ſed iſta opinio in illis verbis, & idem erit iudicandum de conſtit. & per Rot. dec. 17. num. 4. verſ. 3. moti, & num. 5. verſ. & præmiſſa par. 2. & deciſ. 296. par. 1. & fuit in puncto reſolutum in cauſa Valentina Emolumentorum 5. Iunij* 1597. *coram Rubeo.* Nam huic motiuo fuit reſponſum, quod nedum fuerunt ſuppreſſi ſeptem Canonicatus, qui ſpectabant ad Capitulum, ſed fuerunt etiam ſuppreſſæ duæ Scolaſtriæ, & duæ integræ portiones, quæ non ſpectabant ad Capitulum, & ideo retorquetur argumentum, & propterea ſuppreſſio eſt intelligenda, vt fuerit applicata menſæ Capitulari, ſed ad effectum faciendi diſtributiones inter Beneficiatos, & alios officiales, quorum beneficiatorum appellatione, quod veniant Dimidii Portionarii, inficiari non poteſt, vt fuit reſolutum in cauſa *Hiſpalen. præeminentiarum 17. Iunii 1613. coram R. P. D. meo Pamphilio*: Et prædicta optimè comprobantur ex aliis ſuppreſſionibus, & vnionibus factis à diuerſis Summis Pontificibus relatis in dicta ſententia quarum copiæ datæ fuerunt, & in quibus omnibus ſpecificè legitur ſuppreſſio, & vnio reſpectiue facta pro Canonicis, & beneficiatis dictæ Eccleſiæ.

Non obſtat allegata obſeruantia videlicet, quod numquam Dimidii Portionarii participauerint de huiuſmodi fructibus, quia fuit reſponſum, quod ſtantibus verbis dd. ſuppreſſio-
6 num factarum per Summos Pontifices * non videtur eſſe locus obſeruantiæ interpretatiuæ *l. 3. in fine C. de liber. præterit. Caſtren. in l. hæredes palam §. quid ff. de teſtam. Aret. in conſ. 115. n. 2. Sarnen. in reg. de non tollen. ius quæſt. 13. num. 7. cum ſeqq., & dixit Rota in cauſa Toletana decimarum de Saledii 22. Maii 1592. coram Illuſtriſſimo Card. Arigonio.*

Alia, quæ deducebantur circa læſionem non placuerunt DD. & ideo ex prædictis receſſerunt *a deciſione facta ſub die 3. Iunii 1613.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 14. Martii 1618. poſtquam fuerat confirmata die 2. Decembris 1615.

THEATINA IVRISDICTIONIS DE ATISTA.

Veneris 5. Decembris 1614.

ARGVMENTVM.

Epiſcopo manutentio exercendi iuriſdictionem quando concedatur.

SVM-

SVMMARIVM.

1 Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. in §. ad hæc de reformat. *quid diſponat*.

Cauſa Matrimoniales ſolo examini, & iuriſdictioni Ordinarij relinquuntur num. 1.

2 *Rota reicit articulum ſpectantem ad* Sac. Congregationem Concilij.

3 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in locis poſitis intra fines ſuæ Diœceſis*.

4 *Epiſcopo debetur manutentio exercendi iuriſdictionem intra fines ſuæ Diœceſis*.

5 *Donec cognoſcitur per tres conformes ſuper immemorabili*.

6 *Epiſcopus oſtendens priuilegium, & poſſeſſionem quadragenariam exercendi iuriſdictionem eſt manutenendus*.

7 *Declara procedere in priuilegio, & poſſeſſione, quæ non inficitur per decretum irritans appoſitum in* Concil. Trid.

DECISIO DCCCLX.

S*Acrum Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap.*
1 *20. in §. ad hæc de reform.* diſponit, * quod
Cauſæ Matrimoniales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum Iudicio, ſed Epiſcopi tantum examini, & iuriſdictioni relinquātur, & cum Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum alias cenſuerit, quod Concilium non tollit immemorabilem, dubitari contigit in hac cauſa 17. Decembris 1612. An idem dicendum de quadragennaria cum titulo ſeu Pri-
2 uilegio, quare Rota reiecit hunc articulum, *
tanquam proprium diſcutiendum in dicta *Sac. Congreg* quæ cenſuit *per Concilium* eſſe ſublatam quadragenariam cum titulo, ſeu priuilegio; vnde ſtante hac reſolutione, dubitaui, An Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopo, quo ad cauſas huiuſmodi eſſet danda manutentio, & Rota cenſuit affirmatiuè reſpondendum, & ſic recedendum ab alia *deciſ. facta ſub die 17. Decembris* 1612. nam cum locus Atiſſæ ſit intra fines Diœceſis Theatinæ, * vt fuit reſolutum in hac cauſa, Reuerendiſſ. Dominus Archiepiſcopus habet intentionem fundatam, nedum in iure communi vt in *Cap. omnes Baſilicæ 16. q. 7.* ſed etiam ex diſpoſitione *Concil. Trid. loco citat.*
4 quare ei non poteſt denegari manutentio * vt
in *Cap. cum perſona de priuil. in 6.* & in terminis Congregationis Illuſtriſſimorum DD. Interpretum, dum voluit, quod donec cognoſcitur ſuper immemorabili per tres cōformes, Epiſcopus
5 manuteneatur, * quia pro eo, ſtat ratio mens,
& verba Concilij, cuius decretorum ſecuta fuit *Rota in Cauſa Marſicana Iuriſdictionis 16. Maij 1607. Coram R. D. meo Manzanedo, & alias ſæpius, & præſertim in alia Theatina Coram me*.

Neque reſultat, quod cum Reuerendiſſimus Dominus Archiepiſcopus nitatur ſola aſſiſtētia Iuris Communis, inferius autem oſtendat pri-
6 uilegium, & poſſeſſionem quadragenariam *
eſſet manutenendus *in d. c. cum perſona, vbi Anchar in 2. notab.* quod eſt fundamentum alterius deciſionis, quia obiectum procederet in priui-
7 legio, & in poſſeſſione, * quæ non inficitur per
decretum irritans appoſitum in Concil., quod cum ſit inſertum in corpore Iuris, inficit titulum, & poſſeſſionem *Put. d. 180. num. 4. lib. 3. Sarnen. in reg. de Trien. quæſtion. 31. verſ. & eſt aduertendum, & dixit Rota in cauſa Salamantina fructuū 9. Martij 1587. corā bo. me. Gipſio.*

Quantum attinet ad cauſas Ciuiles placuit quod informaretur ſuper præſcriptione, & Priuilegio &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 26. Ianuarij 1615.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Mercurij 10. *Decembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio *leg. per diuerſas C. mandati* quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſionarius non poteſt agere niſi pro prætio ſoluto limita num.* 3.

2 Tex. in l. per diuerſas C. mandati *procedit in odium redimentium lites*.

3 *Non habet locum, quando conſtat ceſſionem fuiſſe factam iuſtis de cauſis, non autem animo vexandi debitorem*.

4 *Vexatio non poteſt conſiderari in ceſſione facta priuato contra Regem*.

5 *Ad dignoſcendam tenuitatem prætij ceſſionis debet haberi conſideratio ad expenſam, quæ fieri poſſent ad conſequendam rem*.

DECISIO DCCCLXI.

DOmini de Oricellarijs petebant reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam A.C. ex pluribus capitibus, & præſertim, quia creditum Regium valoris ſc. 20. mill. & fructiferum fuit ceſſum per Naſium Bedino pro ſcutis 10500. tantum, vt conſtat ex litteris eiuſdem Bedini, quaſi iſta ceſſio fuerit ſimulata, itaut Bedinus non poſſet agere niſi pro prætio
1 ſoluto * iuxta diſpoſitionem text. *l. per diuer-*
ſas C. mandati in illis verbis *ita tamen, vt ſi quis datis pecunijs huiuſmodi ſubiecerit ceſſionem vſque ad ipſam tantummodo ſolutarū pecuniarū quantitatem, & vſurarum eius actiones exercere permittatur & ibi notant Doctores omnes*, & Domini pluries propoſito dubio ommiſſis omnibus alijs motiuis, de quibus erit particulariter videndum, dixerunt in hac facti ſpecie non intrare diſpoſitionem *d. legis per diuerſas* quia ille *text.* procedit in odium redimentium lites, * vt conſtat ex eius verbis, & dicunt *Soccin. Iun. Conſ.*
2 48. *num. 6. lib. 3. Alciat. tom. 3. Conſ. lib. 8.*
conſ. 23. num. 10. &c. pag. mihi 164. ſiuè reſp. 124 num. 11. Menoch. lib. 3. præſumpt. 124. quare diſpoſitio *dicta l.* non habet locum,

quando ex coniecturis conſtat ceſſionem fuiſ-
3 ſe factam iuſtis de cauſis, * non autem animo
vexandi debitorem *Gloſ. in d. l. per diuerſas in verb. venditionis Alciat. reſponſ. præcit. Menoch. vbi ſupra num.* 16. Hic autem ceſſionem fuiſſe factam iuſtis de cauſis, non autem animo vexandi Regem ſatis patet, quia in ceſſione facta huiuſmodi priuato non poteſt vllo pacto
4 conſiderari, * quod fuerit facta animo vexandi Regem ex alleg. *per Sarnen. in reg. de ſubrogan. queſt.* 1. *n.* 2. & propterea dicendum eſt, ceſſionem fuiſſe factam iuſtis de cauſis animum Naſij mouentibus, vt etiam ex infradicendis apparebit.

Vlterius conſiderabatur, quod tenuitas prætij debet conſiderari habito reſpectu ad expen-
5 ſas, quæ fieri poſſent ad conſequendam rem, & ad qualitatem crediti ex allegatis per *Menoch. loco præcit. num.* 4. hic autem habito reſpectu ad qualitatem crediti de tempore ceſſionis, & ad expenſas nõ conſtat ceſſionem fuiſſe factam modico prætio, & quamuis *deciſio Coram me facta* 10. *Iunij* 1613. dicat, quod plus valebat iſtud creditum, quam pecunia, attamen *deciſio* procedit ad iuſtificandam veritatem emptionis factæ à Naſio, cum non videretur veriſimile, quod Norius pecunia numerata voluiſſet emere creditum regium difficilis exactionis, & ideo benè fuit dictum, quod emptio fuit veriſimilis, & vtilis Norio, & hoc procedit de tempore, quo viuebat Henricus Tertius Rex, debitum contraxerat, & pignore dederat, & promiſerat vſuras, & nulla vigebant bella, ſed longe diuerſa ratio fuit tempore ceſſionis factæ à Naſio ad fauorem Bedini quo tempore Rex Henricus obierat, & vigebant bella maxima, & Rex Nauarræ adhuc non erat Rex Galliæ, ſed ſucceſſor erat in Regno, & ideo iſtis ſtantibus prætium non poterat dici tenue. Et hæc dicta ſunt ex abbundanti, quia videtur ſufficere primum motiuum.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Veneris 14. *Decembris* 1614.

ARGVMENTVM.

Facultas alienandi bona pro dotibus dandis, & recipiendis conceſſa à Teſtatore non debet intelligi ſimpliciter, ſed tantum in ſubſidium.

SVMMARIVM.

1 *Dictio niſi cum procedit negatiua ponit affirmatiuam.*

2 *Diſpoſitio Teſtatoris, quæ venit ad executionem legis debet intelligi eo modo, quo lex diſponit.*

3 *Facultas alienandi bona pro dotibus dandis, & recipiendis conceſſa à Teſtatore debet intelligi in ſubſidium.*

DECISIO DCCCLXII.

CVm præſuppoſito, quod Fauſtina ſoror Pompei fuerit dotata in bonis Portiæ Paulinæ aſcendentis, quæ quidem bona ſunt ſubiecta fideicommiſſo, Dubitaui, An Dos dictæ Fauſtinæ eſſet detrahenda ad fauorem Pompei, & quia incidit quæſitio, An dicta bona ſubiecta fideicomiſſo Paulini poſſent ſimpliciter alienari, etiam quod adeſſent alia bona libera, cum prohibuerit alienationem, niſi pro dotibus dandis, & recipiendis, quæ dictio *niſi* cum præ-
1 cedat, negatiua ponit affirmatiuam, * *vt fuit reſolutum in hac cauſa* 27. *Iunij* 1605. *coram me*, vel tantum in ſubſidiũ iuxta diſpoſitionẽ *auth. res quæ Cod. Comm. de legat.* Ideo DD. ſtrictè reſpondendo ad hanc difficultatem dixerunt, dd. bona non potuiſſe alienari niſi in ſubſidiũ, ea ratione, quia diſpoſitio Teſtatoris, quæ
2 venit ad executionem legis * debet intelligi eo modo, quo lex diſponit, & propterea illa facultas alienandi debet intelligi non ſimpliciter
3 ſed tantum in ſubſidium * Ita *Caſtr. in conſ.* 64. *num.* 4. *lib.* 2. *Rub. Alex. conſ.* 124. *num.* 3. *Cephal. conſ.* 105. *num.* 13. *& ſeqq. Molin. de Primog. Hiſpan. lib.* 4. *cap.* 7. *num.* 2 *Pereg. de fideic. art.* 42. *num.* 76. *verſ. verum Petrus Antonius à Petra de fideicom. quæſt.* 8. *num.* 497. *vbi de comm. Marzan. conſ.* 1. *num.* 42. *& in Epitom. quæſt.* 48. *num.* 75. *Seraph. deciſ.* 440. *num.* 4. vbi reſpondet alijs tenentibus contrarium.

An autem alienatio ex cauſa Dotis fuerit facta in ſubſidium pendet ab eo, an adeſſent bona libera, de quo erit videndum, vt indiuidualiter poſſit reſponderi dubio propoſito.

PARMEN. DATII.

Lunæ 15. *Decembris* 1614.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO.

Indiget.

DECISIO DCCCLXIII.

DVbitaui An eſſet habenda ratio partitæ ſcutorum 2340. ad fauorem Marchionis, & pro qua ſumma, et Rota cenſuit, habendam eſſe rationem pro tota ſumma, mouit Dominos, quod iſtæ pecuniæ fuerunt tranſmiſſæ à Peregrino Fano conductore Datij Illuſtriſſimo Domino Cardinali commoranti in Curia, qui ex illis ſoluit fructus Montis, ad quos Dominus Marchio abſens in partibus tenebatur, & Fanus ipſe declarauit ſe tranſmiſiſſe dictas pecunias de ordine dicti Marchionis. Vnde cum

pecu-

pecuniæ fuerint tranſmiſſæ à debitore Marchionis, & fuerint expoſitæ in extinctione debiti Montis, ad quod tenebatur ipſe Marchio, & iſta expoſitio fuerit facta per Dominum Cardinalem præſentem in Curia, qui erat coniunctus cum Domino Marchione comorante in partibus, & cuique intererat, quod dd. fructus ſoluerentur, cum & Dominus ipſe Cardinalis remaneret obligatus pro dd. fructibus oritur liquidiſſima probatio, quod dictæ pecuniæ eſſent ex fructibus Datij, quod ſpectabat ad Dominum Marchionem, & ideò habenda eſt ratio iſtius ſummæ ad fauorem ipſius.

Neque releuat quod quando D. Cardinalis vendidit Datium Fannus remanebat debitor in lib. ſc. 1799. quia poſtmodùm hanc ſummam ſoluit Fannus, vt patet ex litteris datis per Cardinalem ſub die 12. Iunij 1607. & quàuis replicetur, quod ſcuta 500. fuerint tranſmiſſa ante datam litterarum Cardinalis, & quod propterea in omnem euentum non eſt habenda ratio iſtius ſummæ, tamen contrarium viſum fuit DD., quia ex calculo facto inter agentes D. Cardinalis, & Peregrinum Fannum, non reperitur appoſita iſta partita ſc. 500. Vndè clare conſtat, quod ſolutio facta Domino Cardinali fuit de alijs pecunijs, quod deprehenditur, quod etiam iſta ſumma fuit ſoluta pro extinctione fructuum Montis, ad quos, vt dictum eſt, D. Marchio tenebatur, & veritas eſt, quod bo. me. Tullius Cicero olim Auditor Domini Cardinalis numquam in controuerſiam deduxit iſtas partitas, ſed ſemper agnouit veritatem, & ſic Reuerendiſſimus Cardinalis fuiſſet in Curia tanquam bene informatus, e contra eſt, quod de iſtis partitis non fuiſſet actum, licet moderni agentes tanquam minus informati voluerunt ſuper illis particulariter audiri.

Et ita concluſum, &c.

PLOCEN. CANONICATVS.

Lunæ 15. *Decembris* 1614.

ARGVMENTVM.

An *regul. ſecunda Cancell.* derroget cuicunque priuilegio, conſuetudini, præſcriptioni etiam imemorabili.

SVMMARIVM.

1 Regul. ſecunda *reſeruat beneficia, quæ vacant pro tranſlatione Epiſcopi vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, & adeptam ab eiſdem pacificam poſeſſionem.*

2 *Immemorabilis habet vim priuilegij, et ex ea poteſt allegari melior titulus de mundo, et num.* 8.

3 Regul. ſecunda *non tollit immemorabilem.*

4 *Immemorabilis eget particulari derrogatione.*

5 *Papa quando vult derrogare immemorabili id exprimit.*

6 Regul. octaua *derrogat immemorabili num.* 5. *Vid. num.* 14.

6 Regul. ſecunda *comprehendit collationem, quæ ſpectat tam de iure communi, quam ſpeciali, aut ex præſcriptione, conſuetudine, vel priuilegio Apoſtolico.*

7 *Immemorabilis, et priuilegium Apoſtolicum pari paſſu ambulant et num.* 10

9 *Verba* quomodolibet pertinentia *appoſita in* regul. ſecunda *important reſeruationem etiam ſi collatio ſpectet ex priuilegio Apoſtolico et num.* 15.

11 *Reſſeruatio vigore* regul. ſecundæ *tanquam facta ex certa ſcientia non indiget aliqua derrogatione.*

12 *Reſcriptum Papæ ex certa ſcientia factum in præiudicium tertij etiam ſi in caſu, quo lex ſpecialiter derroget reſcripto, ſuffragatur abſque clauſula* non obſtantibus, &c.

13 *Priuilegium à Papa conceſſum de non ſoluendis decimis ſuſtinetur etiam ſi non fuerit facta mentio, quod de iure ſpeciali ſpectabant ad Archiepiſcopum, et Capitulum.*

16 Gonzalez regul. 8. gloſſ. 29. *reprobatur.*

17 *Derogatio ex abundanti appoſita in vna* regul. Cancell. *non affert interpretationem quo ad reliquas.*

18 *Abundans cautela non nocet.*

DECISIO DCCCLXIV.

Regula ſecunda Reuerendiſſimi Domini Noſtri inter alia reſeruat beneficia, quæ vacant pro
1 translatione Epiſcopi, * vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, & adeptam ab eiſdem pacificam poſſeſſionem; Petebatur remiſſoria ad probandum, quod ab immemorabili tempore in Regno Poloniæ Epiſcopi tranſlati conferunt vſque quo capiant poſſeſſionem ſecundi Epiſcopi, & Domini aliquibus tamen contradicentibus cenſuerunt, remiſſoriam eſſe dandam, quia cum immemorabilis habeat vim
2 priuilegij, * vt ex ea poſſit allegari melior titulus de mundo *Gabr. de præſcript. concluſ.* 1. *num.* 44. *Put. deciſ.* 199. *lib.* 1. *in nouu.* Ex iſta probatione ſequitur releuantia remiſſoriæ, quia collatio Epiſcopi exiſtente ratione dignitatis in iſta quaſi poſſeſſione imme-
3 morabili ſuſtinetur, quia *regula ſecunda* * non tollit immemorabilem, quæ eget particulari
4 derogatione * *Felin. in rubr. de præſcript. n.* 18. *Rolan. conſ.* 59. *num.* 17. *lib.* 4. *Gabr. de clauſ. concluſ.* 3. *num.* 42. hinc quandò Papa voluit
5 derogare immemomorabili id expreſſit, * vt *in regula octaua*, vt notat *modern. Gloſſ. gloſ.* 25. *num.* 24.

Quia tamen aliqui ex DD. tenuerunt contrariam ſententiam ſtatui iterum conſulere ſacrum Tribunal, nam eorum fundamentum, valdè vrgebat; mouebantur enim ex eo quod *regula ſecunda* vtitur his verbis *quomodolibet per-*
6 *tinentia* * de quorum natura eſt non ſolum comprehendere collationem, quæ ſpectat de Iure communi, ſed etiam de iure ſpeciali, aut ex præſcriptione, conſuetudine, vel priuilegio Apoſtolico per ea, quæ tradidit *Modernus*

Digitized by Google

Gloſſator reg.8. gloſſ.29. per totum, & propterea
cum Immemorabilis, & priuilegium Apoſto-
7 licum pari paſſu ambulent * *Felin. in cap. acce-
dentes num. 6. de præſcript.* & meritò, quia, vt
dictum eſt habens pro ſe immemorabilem po-
8 teſt allegare meliorem titulum de mundo *.
Ideò ſatis fuit, quod *Regula* reſeruet beneficia
9 quomodolibet pertinentia * ita vt dicendum
ſit illa voluiſſe reſeruare, & ſi ex immemora-
bili ad collationem alicuius ſpectarent, cum
verba illa importent, & ſi ſpectarer ex priui-
legio Apoſtolico, quod pari paſſu ambulat
10 cum immemorabili. *

Vlterius conſiderabatur, quod prædicta reſ-
11 ſeruatio fuit facta ex certa ſcientia. * Sciebat
enim ſummus Pontifex, quod collatio iſtorum
beneficiorum, vel de Iure communi, vel ſpe-
ciali ad aliquem ſpectabat, vt in ſimili fuit cō-
ſideratum in cauſa *Valentina decimarum de Co-
talux 10. Decembris* 1601. *coram bo. me. Litta*,
& propterea ſufficit ſimplex reſſeruatio abſque
aliqua derrogatione *Alex. in conſ.111. num.19.
vol. 6.* vbi quod ſi Papa reſcribit ad præiudi-
12 cium tertij, * etiam quod reſcribat in caſu,
quo lex ſpecialiter derroget reſcripto, ſi tamen
apparet ſcientia reſcribentis illa ſufficit abſque
clauſula *non obſtante &c.* & *num.*20. dicit, quod
ita ſeruat Curia Romana, idemque repetit
*Aymon. in conſ.126. num.5. Caſtrenſ. in conſ.102.
num.3. verſ. 3. videndum & lib. 2. Io de Amic. in
conſ.56. nu. 3.* Vbi quod iſta eſt communis opi-
nio, & *conſ.81. num. 4. verſ. praterea*, & ferè
in terminis fuit reſolutum in dicta cauſa *Va-
lentina decimæ*, vbi quod ſuſtinebatur priuile-
13 gium conceſſum de non ſoluendis decimis, *
etiam quod non fuerit facta mentio, quod de
Iure ſpeciali ſpectabant ad Archiepiſcopum, &
Capitulum, quia cum ageretur de decimis an-
tiquis Papa ſcit ad aliquos ſpectare ſiue de Iu-
re communi, ſiue ex priuilegio, donatione,
aut præſcriptione, & fuit allegata inter alios
DD. deciſio Caſſador. 1. de priuileg.

Non obſtat, quod quando Papa voluit der-
rogare immemorabili hoc fecit, vt *in regul.* 8.
quia illa derogatio eſt quo ad conſuetudines
14 optandi, * quæ derrogatio erat neceſſaria, cū
non ageretur de collatione, ſuper qua Papa
principaliter diſponit de optione, & ſic de
tollendo iure tertii, quod aliunde procedebat
quā ex collatione: in reliquis autem pertinenti-
bus ad collationem non fuit opus derrogare
immemorabili propter verba illa *quomodolibet
15 pertinentia* * ex rationibus ſupra deductis, &
16 propterea quicquid dicat *Modern. Gloſſ.* * qua-
tenus fuiſſet derrogatum fuit ex abbundanti;
17 vnde iſta derrogatio * quoad reliquas *regu-
las* non debet afferre aliquam interpretationem
18 quia abbundans cautela non nocet * *l. teſta-
mentum C. de teſtamentis &c.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 25. Maij
1616.

ROMANA OFFITII NOTARIATVS ROTAE.

Veneris 19. Decembris 1614.

ARGVMENTVM.

Reſignatio ſuſtinetur non obſtante obitu reſignantis poſt paucos dies. Ad validitatem reſignationis officij quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vt dicatur vacare per reſignationem requiritur conſenſus partium, & admiſſio ſuperioris.*

2 *Officium quando dicatur vacare per reſignationem & non per obitum.*

3 Regula de viginti *non intrat in reſignatione officij Notariatus Rotæ, ſed tantum habet locum in officio ſeculari vendibili.*

4 *Ad validitatem reſignationis Officij non ſunt neceſſaria litteræ admiſſionis ſuperioris, cum ſufficiat aliundè probari admiſſionem.*

5 *Teſtes, qui deponunt de credulitate, de indicio ſuo, & de auditu non probant.*

6 *Ad probandam conſuetudinem contra ius requiritur, quod teſtes deponant de conſuetudine clara, & euidenti 40. ann. & vltra.*

7 Rebuff. in reg. de infirm. reſign. gloſſ. 5. *loquitur do Regno Franciæ.*

8 Franc. Marc. deciſ.295. num.2. par.1. *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO DCCCLXV.

FVit per DD. reſolutum conſtare de reſigna-
tione, quæ ſuffragetur non obſtante obitu
reſignantis poſt paucos dies quoad ipſius
ſubſtantiam, vt beneficium dicatur vacare per
1 reſignationem requiritur conſenſus partium, *
& admiſſio ſuperioris, vt poſt *Butrium in Cap.
quidam num.7. de renunc. & Put. deciſ.523. lib. 2.*
tradit Pariſ. de reſign. lib. 1. quæſt 41. de quo con-
ſenſu partium ſatis Conſtat, prout de admiſ-
ſione ſuperioris ex litteris patentibus ſcriptis
ab Illuſtriſſimo Procamerario & eius Audi-
tore, & ideo poſt prædicta officium vacauit
2 per reſignationem * & non per obitum reſi-
gnantis *Rota deciſ.87. num.4. de reſcript. in antiq.*
3 In hoc enim caſu non intrat *regula de viginti*, *
quia habet locum in officio ſeculari vendibili
*Sarnen. in reg. de infirm. quæſt.22. in princ. & ibi-
dem Rebuff. gloſſ.3. verſ. non tamen Petrus Grego-
rius Toloſan. Syntagm. iur. par. 2. lib. 17. Cap. 18.
ante num.8.*

Non obſtat, quod in dd. litteris non adſit
ſigillum, quia quicquid ſit ad effectum proba-
rionis, tamen ad effectum validitatis reſigna-
tionis, & gratiæ, de qua nunc quæritur non
4 eſt neceſſarium Sigillum, ſed nec ipſæ litteræ *,
ſed ſufficit, quod aliundè conſtet reſignatio-
nem

Digitized by Google

nem ſuiſſe admiſſam *Sarnen. in reg. de non indic.*
iux. form. ſupplic. quæſt. 1. num. 2. verſ. & licet
quoad eſſe ipſius gratia, vbi de Communi, & in
reg. de Infirmis quæſt. 18. num. 3. Verall. deciſ. 88.
par. 3. Pariſ. de reſignat. lib. 1. quæſt. 12. num 28.
& dicunt *prædicti DD.* quod litteræ requirun-
tur ad ſolam probationem.

Non obſtant Teſtes, qui deponunt reſigna-
tionem non fuiſſe perfectam ante appoſi-
tionem Sigilli, quia nihil probant, cum depo-
5 nant de credulitate, * de iudicio ſuo, & de
auditu *Bart. in l. qui teſtamentum ff. de Teſtamen-*
tis cum ſimilibus; ſed cum agatur de probanda
6 conſuetudine contra Ius * deberent deponere
de conſuetudine clara, & euidenti 40. anno-
rum, & vltra *c. fin. vbi DD. de Conſuet.*

Non obſtat fides, in qua habetur, quod ſo-
leat dari cedula ſuperuiuentiæ intra quadra-
ginta dies, quia quatenus iſta fides probaret,
non releuat, quia non inde ſequitur, quod ſi
dicta Cedula non fuerit petita, & data, quod
propterea reſignationes fuerunt declaratæ nul-
læ ob defectum non datæ prædictæ cedulæ
iuxta notata per *Ripam in reſponſio 4. num. 13.*
verſ. 2. de diuerſis reſcriptis.

Minus releuat *Rebuff. in reg. de infirm. reſign.*
7 *gloſ. 5.* quam referr * *Caſtrac. de Societ off. c. 40.*
num. 44. qui docet quod ſuperuiuentia requiri-
tur per 40. dies, quia loquitur in Regno Fran-
ciæ Immo *Franciſcus Marcus deciſ. 295. num. 3.*
8 *par. 1. quem Rebuff.* ſequitur loquitur * in caſu,
quo in litteris reſſignationis apponitur clauſu-
la, *dummodo reſignans non ſit infirmus, & quod*
viuat per quadraginta dies, quod non eſt in caſu
iſto.

Non obſtat denique pactum, & cedula da-
ta inter partes, quia fuit facta ad maiorem
Cautelam, & nihil facit ad validitatem, vel in-
ualiditatem reſignationis.

CONCHEN. DECIMARVM DE TORE EL MONSE.

Lunæ 12. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Obſeruantia ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruantia ex quibus probetur.*
2 *Tempus antiquum in teſte eſt 60. annorum.*
3 *Actus ſubſequentes poſſunt etiam attribui ſenten-*
tiæ, quæ venit in corroborationem anterioris
quaſi poſeſſionis.
4 *Marapetini 30. non faciunt iulium vnum.*
5 *Arrendamenta extracta ex libris capituli non*
probant pro eo.

DECISIO DCCCLXVI.

Licet in hac cauſa ſub *die 6. Aprilis 1609. co-*
ram me incidenter fuerit dictum non conſta-
re de obſeruantia Sententiæ latæ de anno 1516.
in qua aſſeritur, Didacum de Ineſtroſa ſenio-
rem fuiſſe in poſſeſſione percipiendi Decimas
Panis & pecundum, quæ decimantur in Ter-
ritorio de Torre el Monſe, & eſſe publicam
famam litteræ priuilegium de præmiſſis. At-
tamen hodie præſuppoſito particulari dubio
ſuper hoc DD. cenſuerunt conſtare de obſer-
uantia dictæ ſententiæ; nam teſtes deponunt
1 aliqui à 40. annis; * alij vero à 60. quod vide-
runt, et inſuper etiam quod audierunt à ma-
ioribus decimas ex Territorio percipi à Dida-
co Iuniore, et eius Procuratore, et Auo, qui eſt
Didacus, de quo in dicta ſententia, et quod
numquam viderunt Capitulum percipere dd.
Decimas, et fieri non potuiſſe, quin ipſi vidiſ-
ſent reddentes bonam rationem ſcientiæ, quia
Vicini, Agricolæ, Arrendatores, et Paſtores,
et non nulli deponunt de facto proprio, vnde ſi
coniungatur tempus de viſu cum tempore,
quo audierunt à maioribus, ſatis probant ob-
ſeruantiam proximam ſententiæ; nam cum in
teſte tempus antiquam ſit ſexaginta anno-
2 rum * ideo dum deponunt de auditu de tempo-
re ſententiæ à quo vſque ad diem motæ litis
cum effluxerint pluſquam ſexaginta anni, dum
deponunt de auditu ante dictum tempus, ſatis
probant *Curt. Iun. in l. 1. num. 57. ff. ſi cert.*
petat.

Non obſtat, quod Didacus Senior eſſet in
quaſi poſſeſſione percipiendi dictas Decimas
etiam ante tempus ſententiæ, et ſic actus, de
quibus Teſtes deponunt non arguunt per ne-
ceſſe eos etiam factos vigore ſententiæ, cum poſ-
ſint intelligi facti ratione quaſi poſſeſſionis an-
terioris quia fuit reſponſum, quod, cum titulus
ſententiæ ſit compatibilis cum quaſi poſſeſſio-
3 ne anteriori, et venit ad illius corroboratio-
nem, actus ſequentes poſſunt attribui etiam
ſententiæ, et ſic deſeruire pro comprobanda
eius obſeruantia *Creſcent. d. 5. de reſt. ſpol. &*
fuit reſolutum in cauſa Tiraſonen. Iuriſd. de Tu-
dela 21. Maij & 8. Nouembris 1604. Coram Il-
luſtriſſ. D. meo Cardinalis Millino.

Minus obſtant arrendamenta, quæ pro Ca-
pitulo dantur, nam poſt dictam ſententiam
vnicum tantum arrendamentum datur factum
de anno 1552. pro 30. Marapetinis, quæ non
4 faciunt Iulium vnum, * & iſtud arrendamen-
tum non oſtenditur effectuatum; vltra quod du-
bitari poteſt, an iſta arrendamenta ſint in for-
ma probanti, cum fuerint extracta ex libris
5 Capituli, * quæ non videntur probare pro ipſo
Capitulo ex deductis in cauſa *Varmien. Canoni-*
catus 5. Nouembris 1607. coram recol. me. Fran.
Penia tunc Rota Decano.

Denique non officit, quod ſententia cano-
nizet Immemorabilem poſſeſſionem Didaci,
quæ tamen vel non eſt probata, vel non eſt le-
gitime articulata, & quod teſtes, qui probant
obſeruantiam ſunt nulliter examinati, quia
ad

ad primam fuit reſponſum reſpicere iuſtitiam ſententiæ, de qua hodie non agitur: ad ſecundam vero fuit dictum ſtante clauſula *arbitrio* examen fuiſſe ſaluatum, vt in *Deciſionibus in hac cauſa factis*.

An autem iſta obſeruantia ſuffragetur Didaco Iuniori erit particularum videndum.

ROMANA DOTIS DE OLPHIS

Lunæ 12. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Recognoſcens alium in Dominum, & promittens ſoluere penſiones, ex iſto ammittit poſſeſſionem. Amplia etiam ſi id fecerit cum proteſtatione ſine præiudicio iurium ſuorum num. 3.*

2 *Manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem datur ei, qui ab inquilio recognitus fuit cum promiſſione ſoluendi penſiones.*

3 *Proteſtatio contraria facto non releuat.*

DECISIO DCCCLXVII.

HÆc Domus partim inhabitabatur per Bernardonum, partim vero locabatur; quo ad partem inhabitatam per dictum Bernardonum Domini non fuerunt concordes, An illi, vel Ciciliæ dandum eſſet mandatum de manutenendo. Quo vero ad partem locatam pari voto fuit reſolutum, Cæciliæ dandam eſſe manutentionem pro parte ſua ea ratione, quia conſtat de ius poſſeſſione, quam reuocare non poteſt in dubium Bernardonius, nam poſt captam poſſeſſionē per Marchettū Procuratorem Cæciliæ conſtitutum ab Iſabella matre, & Tutrice teſtamentaria, ipſe Bernardonus re-
1 cognouit Cæciliam in Dominam, * & pro ea dictum Marchettum, & promiſit ſoluere penſiones cum Iuramento, & obligatione camerali dicto Marchetto, & Notario ſtipulantibus, & ideo eum ſciret ſe poſſidere per conductorem ex prædicto actu amiſit poſſeſſionem *Gloſ. in magn. in l. ſi aliquam rem ff. de acquir. poſſeſſ. vbi Alex. num. 11. & 12.* teſtatur de communi *Riminald. Sen. conſ. 94. n. 9. & Ibi Apoſtilla littera C.* cum quibus etiam concurrit recognitio Inquilini cum promiſſione de ſoluendis penſionibus
2 * obligando ſe cum iuramento, & in forma Cameræ, vnde cum dicta penſio fuerit acquiſita Cæciliæ ei non poteſt denegari manutentio ex vulgari regula, quod poſſeſſor de tempore litis motæ eſt manutenendus *§. hodie inſtit. de interd.*

Neque obſtat quod prædicta fuerint facta per Bernardonum ſine præiudicio Iurium ſuo-
3 rum, * quia iſta proteſtatio ſaltem quo poſſeſſionem eſt contraria facto, & ideo non releuat late *Modernus Eugubinus in conſ. 96. num. 16. lib. 1.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 21. Aprilis 1617.

VITERBIEN FIDEICOMMISSI.

Veneris 16. Ianuarij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Identitas non probatur dum non concordat locus, neque confinia.*

2 *Teſtis vnicus admittitur ad probandam leſionem ad effectum reſtitutionis in integrum.*

3 *Alienatio bonorum eſt computanda in legitimam.*

4 *Vltima alienatio eſt reuocanda, quando prius fuerat facta alienatio vltra quantitatem legitimæ.*

DECISIO DCCCLXVIII.

MArcus de Diuitia inſtituit hæredes ſuos vniuerſales, cū onere fideicōmiſſi Pacificū filiū, & Vincētiū ex Criſtofaro filio prædefūcto nepotē, & cū dictus Pacificus plura bona alienaſſet, obtenta prius per eius filios reſtitutione in integrū aduerſus aditionē hæreditatis obtinuerant in fideicomiſſo, & cū ad fauorē poſſeſſorum ſit habenda ratio legitimæ dicti Pacifici, nec non portionis Alexandri, & Franciſci maiorum, quibus reſtitutionem non ſuffragari Rota cenſuit. Ideo fuit electus Peritus, qui habita ratione ad valorem bonorum faceret iſtam ſeparationem, & cum reliquerit in pendenti plures prætenſiones poſſeſſorum de illis nunc agitur, vt videatur, An de eis habenda ſit ratio.

Et quantum attinet ad partitam ſc. 105. ex prætio vineæ, placuit DD. eſſe amouendam ex calculo, quia vinea appoſita in inuentario non concordat cum vinea vendita, quæ eſt in contrada Vallis delle Sambucchette, & habet pro confinibus bona Bernardini Mariotti, & Mo-
1 reale Viterbien verſus. * Vinea vero inuentariata eſt in loco de Galpinetto; & habet pro confinibus bona Antimi Mariotti, & bona S. Martini, vnde cum non concordat locus, neq; confinia, non poteſt dici conſtare de identitate.

Neque releuat, quod Pacificus non reliquit alia bona, quam ſubiecta fideicommiſſo, quod probatur ex dicto vnius teſtis, cui Rota cum non concurrant circunſtantiæ facti habuit plenam fidem, quia iſta probatio fuit admiſſa ad
2 oſtendendam leſionem * ad effectum reſtitutionis in integrum, hodie vero cum agatur ad effectum probandi identitatem nullo pacto eſt admittenda iſta probatio, quia eſſet nimis præiudicialis.

Animaduertebatur tamen quod iſta partita eſt ex prætio fundi aſſignati pro dote Paulinæ Vxo-

Vxoris Pacifici à Marco fideicommittente, & ſic non eſt ex bonis fideicommiſſi, quia tamen in calculo ponitur integra dos non eſt de dicta deſcriptione in calculo habenda ratio, ne bis ponatur, ſed tantum eſt ſeruanda actio minoribus in integrum reſtitutis agendi contra tertios poſſeſſores pro medietate dictæ dotis, & hoc quatenus dicta vinea fuerit data æſtimata, ita vt faceret emptionem, & venditionem, quia alias ſi eſſet fundus dotalis deberent agere contra dictam vineam.

Quantum vero attinet ad partitam ſc. 25. prætij Horti Barbacani nuncupati, cum iſte hortus pro medietate ſpectaret ad Vincentiam Nepotem teſtatoris delenda eſt medietas dd. ſc. 25. ex calculo, prout fuit delecta; & quo ad reſiduum, nempe ſcutorum 12. cum dimidia habenda eſt ratio portionis Alexandri, & Franciſci maiorum, quibus reſtitutio in integrum Rota cenſuit non ſuffragari.

Quantum vero attinet ad tertiam partitam ſcut. 32. & baioch. 75. veritas eſt, quod in diuiſione facta inter Pacificum, & Vinceutium, ipſe Pacificus habuit maiorem partem, quam Vincentius pro iſta ſumma, Vnde iſta fuit acquiſitio Pacifici, et propterea de iſta ſumma eſt habenda ratio in calculo ad fauorem poſſeſſorum; nec hodie eſt agendum, An Pacificus ſoluerit prætium. Sufficit enim, quod Vincentius habuerit fidẽ de illo et quod propterea ſit facta acquiſitio per Pacificum, eſt tamen
3 computanda in legitimam Vincentij, * quia iſta eſt alienatio.

Eſt quoque habenda ratio partitæ ſcutor. 72. fuerunt enim Pacifico conſignata bona, ſeu horti in diuiſione cum Vincentio pro reſtitutione dotis Paulinæ ſuæ Vxoris, quam receperat Marcus Senior, quæ bona Pacificus vendidit cum pacto redimendi, et prædicta ſcuta 72. partim fuerunt recepta per Franciſcum filium Pacifici cum interuentu Paulinæ Matris et Tutticis aliorum videlicet ſcuta 51. quæ fuerunt habita à Michaele Angelo Spagnuolo, eo quia Franciſcus cum interuentu dictæ Paulinæ eius Matris, et Tutricis vendidit vnam Vineola vnitam dd. Hortis, et alia ſcuta 21. pro remiſſione dicti pacti de redimendo, que in totum faciunt ſc. 72.

Quantum attinet ad quintam partitam ſcutor. 40. quæ fueruut habita ex prætio cuiuſdam Domunculæ venditæ, prętendunt tertij poſſeſſores de illa habendam eſſe rationem ad diminuendam legitimam Pacifici, quando detraere prætendunt emptores, ſed contrarium viſum fuit, qnia iſta alienatio fuit facta poſt alias, et cum de tempore iſtius alienationis fuerit facta alienatio vltra quantitatem legiti-
4 mæ * iſta vltima alienatio eſt reuocanda, et non priores *Pereg. de fideic. art. 39. num. 4.*

Quantùm verò attinet ad ſextam, & vltimã partitam ſcutorum 60. ex pretio Vinæ venditæ per filios Pacifici cenſuerunt Domini habendam eſſe rationem ad fauorem creditorum, nàm iſta Vinea non probatur hæreditaria, cum nõ ſit deſcripta in inuentario, imo datur fumus, quod iſta vinea fuerit empta à Franciſco, vno ex filijs Pacifici, vt patet ex apoca quietantiæ, quam reportauit Franciſcus ab Hortenſia, de qua re tamen videndum erit inſtrumentum emptionis factæ per Dominũ Franciſcum, & licet vinea fuerit vendita de Menſe Februarij 1588. quietantia verò prædicta fuerit facta de anno 1591. & ſic venditio eſt ante emptionem prædictam, attamen hoc non releuat, quia iſta quietantia deducitur ſolùm pro adminiculo cum ſufficiat in caſu iſto, quod vinea non probetur hæreditaria.

ASTEN. PENSIONIS.

Lunæ 19. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Litteræ reſeruationis penſionis vigore translationis motu proprio emanatæ debent exequi abſque quo conſtet de earum iuſtificatione; Et alia circa translationem penſionis, de quibus in Summario. Familiaritas ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Litteræ reſeruationis penſionis vt exequi poſſint requiritur earum iuſtificatio, dum ceſſat quaſi poſſeſſio exigendi, & conſenſus titularis in reſeruatione deficit.*

2 *Limita quando reſeruatio vigore translationis facta fuit motu proprio.*

3 *Litteræ reſeruationis penſionis motu proprio emanatæ ob earum reuerentiam debent exequi.*

4 *Familiaritas iuſtificari debet, dum fuit narrata per verbum* vt aſſeris.

5 *Familiaritas dùm non agitur ad effectum reſeruationis, ſed iuſtificationis gratia probatur ex aſſertione Cardinalis in mandato dato ad conſentiendum translationi penſionis.*

6 *Familiaritas ſemel probata præſumitur durare, niſi contrarium probetur.*

7 *Familiaritas Cardinalis non cenſetur diſſoluta ex quo alius Princeps vſus fuit eius opera.*

8 *Conſenſus Titularis in translatione penſionis non requiritur, quando Papa illi expreſsè derrogauit.*

9 *Ad validitatem translationis penſionis non requiritur, quod fuerint expedita litteræ reſeruationis illius.*

10 *De conſenſu Procuratoris transferentis penſionem conſtat à tergo litterarum.*

11 *Clericatus non requiritur quando penſio fuit reſeruata tanquam Militi Hieroſolymitano.*

DECISIO DCCCLXIX.

SANCTISS. D N. reſeruauit penſionem ſcut. 400. auri ad fauorem Sereniſs. D. Cardinalis Sabaudiæ, quam ſignata ſupplicatione,

Digitized by Google

tione, & non aliter expeditis litteris tranſtulit
iu D. Equitem *della Sirena*, qui expeditis lit-
teris petebat illarum exequutionem, quam
Domini concedendam eſſe cenſuerunt, moti,
quia licet verum ſit, quod ad effectum vt lit-
1 teræ poſſint exequi, * requiratur earum iuſti-
ficatio, ceſſante quaſi poſſeſſione exigendi, &
conſenſu titularis in reſeruatione, vt per *Caſ-
ſad. deciſ.* 10. *num.* 8. *de reſcript.* & fuit latè de-
ductum in cauſa *Salamantin. pen. 26. Martij* 1593
coram bo. mem. Gypſio; tamen ſecus eſt in caſu
iſto; ex quo reſeruatio vigore tranſlationis
2 fuit facta motu proprio, * *Abb. in cap. dudum
num. 3. de priuileg. Card. in Clement. prima n.* 10
de probat. Dec. conſ. 341. *num.* 5. *Achill. deciſ.* 10
de probat. cum alijs per Seraphinum deciſ. 1484.
num. 10. & ideo ob illarum reuerentiam de-
3 bent exequi * *c. ſi quando de reſcript. Caſſad. d.
deciſ.* 10. *num.* 8. *eod. tit. Gigas de penſ. q.* 35. *n.* 9
& licet etiam verum ſit, quod familiaritas
4 Equitis debeat iuſtificari, * cum fuerit narrata
per verbum, *vt aſſeris*; attamen hic videtur
ſatis inſtificata, quia cum non agatur ad ef-
fectum reſeruationis, ſed iuſtificationis gratiæ,
illa ſatis viſa fuit probari ex aſſertione Cardi-
5 nalis in mandato ad conſentiendũ * translatio-
ni penſionis, vt ex teſtibus, qui dantur iuxta no-
tata per *Sarnen. de impetrant. benef. vacant. per
obit. ſam. Card. quæſt.* 13. *num.* 6. *Simonett. de re-
ſeruat. quæſt.* 36. *num.* 5. *&* 11. contra quos te-
ſtes licet opponantur plures exceptiones, ta-
men quicquid dicendum eſſet de eis, non eſt at-
tendendũ cum Rota vtatur eorum dictis ad ef-
fectum tantum adminiculandi aſſertionem
Cardinalis, qui teſtes cum bini deponant de
familiaritate tempore reſeruationis, cum illa
præſumatur durare niſi contrarium probe-
6 tur, * *Sarnen vbi ſupra, Creſcent. deciſ.* 18. *num.* 1
de probat. & contraria probatio non poteſt de-
ſumi ex quo Sereniſſimus Dux Sabaudiæ vſus
fuerit opera Equitis decernendo illum Orato-
rem ad certum Principem, quia non propte-
reà cenſetur diſſoluta familiaritas Cardina-
7 lis *, cum hoc fuerit ad modicum tempus, &
non animo diſſoluendi familiaritatem, *Calder.
conſ.* 8. *de offic. leg. Simonett. de reſeruat. quæſt.* 35
num. 18.

Neque releuat, quod D. Titularis non con-
ſenſit translationi penſionis, quia Papa ex-
8 preſſe huic conſenſui præſtando derogauit, * &
voluit deberi penſionem ſine Titularis conſen-
ſu, imò eo inuito, & contradicente, prout
etiam non releuat, quod Sereniſſimus Domi-
nus Cardinalis non expediuerit litteras, ita
vt videatur obſtare *reg. de non iudicando iuxta
formam ſupplicationis*, quia non agitur de exe-
quutione primæ reſeruationis, ſed litterarum
D. Equitis propterea ad validitatem gratiæ ſuf-
9 ficit, * quod Papa hoc ſciuerit, prout ſciuit,
cum in litteris translationis referat ſe ad ſup-
plicationem pro reſeruatione penſionis porre-
ctam ibi prout in ſupplicatione deſuper expe-
dita plenius continetur: & propterea cum non
agatur de exequutione primæ reſeruationis,
ſufficit pro validitate gratiæ Equitis, quod
ſupplicatio Sereniſſimi Cardinalis eſſet ſignata,
quia per talem ſignaturam erat perfecta, & lit-
teræ ſolum requirebantur ad probationem,
Boer. deciſ. 348. *vbi num.* 7. refert *extrauagantes*
ſuper hoc editas per *Alex. VI. Leon. X.* de qui-
bus etiam meminit *Caſſad. deciſ.* 1. *in fine de
renunt.*

Minus etiam releuat, quod debet conſtare
de conſenſu, & mandato Cardinalis ad caſſan-
dum primam penſionem, quia de mandato
conſtat ex ipſius exhibitione, de conſenſu vero
præſtito à procuratore conſtat à tergo littera-
10 rum iuxta ſtilum, * & in dictis litteris tranſ-
lationis ad ſunt etiam termini, in quibus de-
ber ſolui penſio. Clericatus verò D. Equitis
11 non requiritur, * cum penſio ei fuerit reſer-
uata tanquam Militi Hieroſolymitano, *Caſ. de
Graſſis deciſ.* 1. *per totam & præſertim num.* 19. *de
probat.*

Ex quibus concluſum pro exequutione lit-
terarum.

Præſens deciſio fuit confirmata 11. *Martij
ſequentis.*

REATINA PRAEPOSITVRAE.

Veneris 23. *Ianuarij* 1614.

ARGVMENTVM.

Cardinalis Cõmendatarius poteſt confer-
re omnia beneficia ſuæ Diœceſis etiam
reſeruata ſi habeat indultum, & hoc ca-
ſu dicitur conferre non vigore indulti,
ſed auctoritate ordinaria. Cardinales
ſub quibus *regulis Cancellariæ* compre-
hendantur, vel non.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius de iure habet intentionem fundatam,
quod collatio beneficiorum ſuæ Diœceſis ad ipſum
ſpectent.*
2 *Abbas tam vigore conceſſionis Apoſtolicæ, quam
immemorabilis, vel quadragenariæ cum titulo
poteſt acquirere territorium ſeparatum quod ad
certas Eccleſias exiſtentes in aliena Diœceſi.*
3 *Viſitationes ab Epiſcopo factæ poſt* Conc. Tri-
dent. *non cenſentur factæ iure ordinario.*
4 *Prima dignitas in Collegiatis vigore* Reg. 3. *eſt
reſeruata limit. num.* 6.
5 *Beneficia vacantia in menſe Ianuarij vigore* Re-
gula 8. *ſunt reſeruata.*
7 *Cardinalis Abbas, cui fuit data facultas confe-
rendi beneficia reſeruata dicitur conferre aucto-
ritate ordinaria; non autem vigore indulti.*
8 *Etiamſi in collatione dixiſſet ſe conferre vigore
indulti.*
9 *Decretum irritans appoſitum in reg. 7. cenſetur
repetitum in alijs regulis præcedentibus; ſed du-
bitatur de hac concluſione num.* 11.
10 *Decretum irritans appoſitum in* regul. Cancell.
ope-

Digitized by Google

operatur, vt illa regula *debeat ſeruari non obſtantibus in contrarium facientibus.*

12 *Indultum habens decretum irritans, & derrogans futuris* regulis Cancellariæ *Cardinali conceſſum non cenſetur ſublatum per* regul. 3. & 4. *ſecus autem per* regul.8. *& num.*13.

13 Regul.14. *reuocat facultatem conferendi beneficia reſeruata.*

14 Regul.14. *olim comprehendebat Cardinales; ſecus autem hodie.*

15 Regul.8. *excipit Cardinales tam maiores, quam minores collatores, & contraria opinio reprobatur.*

Maiores collatores ſunt Epiſcopi, & ſuperiores; inferiores vero ſuns Abbates, & ſimiles num. 15.

16 Creſcent. deciſ.20. num.5. de præben. *in quibus terminis loquatur.*

Acchil. deciſ. 1. num. 5. in fine de offic. ordin. *in quibus terminis loquatur num.*16.

17 *Legati habent collationem quaſi extraordinariam, & accidentalem.*

18 *Legati non excipiuntur in* regul. 8.

19 *Per reſignationem abdicatur ius à reſignante. Declar. num.*21.

20 *Conferens beneficia vigore indulti non dicitur habere ordinariam collationem.*

21 *Reſignans Abbatiam ad fauorem certæ perſonæ poteſt conferre beneficia donec profectè ius acquiratur reſignatario etiam per acquiſitionem poſſeſſionis; ſecus eſt in reſignatione pura, & ſimplici.*

DECISIO DCCCLXX.

1 VAcauit in menſe Ianuarij reſeruato Præpoſitura Eccleſiæ Sancti Angeli Ciuitatis Reatinæ, quæ eſt prima Dignitas in Collegiata.
Vnde dubitaui, an deberet obtinere prouiſus
Apoſtolicus, vel prouiſus ab Illuſtriſſimo D.
Cardinali Montalto Abbatiæ Farfen. Commendatario, & Rota cenſuit debere obtinere
prouiſum à Domino Cardinali ea ratione, quia
cum vigore dictæ commendæ ſit Ordinarius
collator de Iure communi ſecundario ha-
1 bet intentionem fundatam, * vt collatio beneficiorum ſuæ Diœceſi, vel proprij Territorij ſui
ſeparati ad ipſum ſpectet *cap. regenda* 10. *qu.*1.
c. nullus omninò 16. *quæſt.*7. *cap. nemo il* 1. *de conſeruat. d.* 1. *cap. ex frequentibus de inſtit. cap.
conquerente de off. Ordinarij cap.* 2. *de relig. dom.
cap. cum perſonæ de priuil. in* 6. *Felin. in cap. cum
venerab. num.* 31. *cum pluribus ſeqq. de except.
Dec. conſ.*117. *num.* 1. *& conſ.* 152. *ante numer.
primum, Silua de beneſ.*2. *par. quæſt.*26. *num.*28.
35. *&* 52. *Mandoſ. in reg. Cancell.* 14. *quæſt.* 2.
num. 2. *Rot. dec.* 4. *num.* 1. *in princ. de conceſſu
præb. in nouis, & deciſ.* 78. *num.* 1. *par.* 1. Quod
autem vigore dictæ Commendæ ſit Ordinarius
collator ſatis patet, quia Innocentius Tertius
poſt alios Pontifices in dicta Bulla ennuncia-
2 tos ſuſcepitt ſub ſua prottectione, * & ſucceſſione bona, & Eccleſias Monaſterij Farfen. inter quas enumeratur Eccleſia, de qua agitur,
& eas eximit à iuriſdictione Ordinarij, itaut
omnis correctio ſpectet ad Abbatem, non autem ad Epiſcopum. Vnde ex dicta conceſſione Apoſtolica potuit Abbas acquirere Territorium ſeparatum quoad certas Eccleſias exiſtentes in aliena Diœceſi, prout etiam potuiſſet
acquirere ex immemorabili, vel quadragenaria cum titulo *Abb. in c. ſuper eo num.* 46. *de Paroch. Rot. dec.*207. *num.*5. *par.*2.

Et quamuis ad hoc elidendum dentur plures
viſitationes Epiſcoporum, attamèn illæ non
officiunt, cum appareant factæ poſt *Concilium*
3 *Tridentinum*, * cuius vigore potuit viſitari Eccleſia, etiam quod èſſet nullius Diæceſis, vt
diſponitur in eodem *Concil. ſeſſ.*24. *cap.* 9. *de reformat.* & hoc ſufficit ad excludendum, quod
Epiſcopus viſitauerit Iure ordinario, vt fuit reſolutum in cauſa *Aquilana iuriſdictionis* 30. *Martij* 1607. *coram bo. me. Pamphilio, & in alia Theatina iuriſdictionis* 17. *Decembris* 1612. *coram me.*

Neque obſtat, quod dicta Præpoſitura eſt
4 reſeruata vigore *Reg.*3. * cum ſit prima digni-
5 tas in Collegiata, quam vigore *Reg.*8. * cum
vocauerit in menſe Ianuarij: Nam fuit reſponſum quantum attinet ad *Regulam tertiam* illam
non officere, cum Cardinalis à Sixto Quinto
habuerit indultum conferendi iſta beneficia re-
6 ſeruata, * quod indultum, cum remoueat obſta-
7 culum, * Cardinalis confert auctoritate ordinaria, non autem vigore indulti *Caſſad. dec.* 8.
*num.*6. *&* 10. *de præben. & deciſ.* 3. *num.* 2. *de priuileg. Put. deciſ.*200. *lib.* 1. *in nouis, & deciſ.*
93. *&* 160. *lib.*3. *Caput. deciſ.* 214. *par.* 2. *Mohedan. deciſ.*12. *ad finem de præben. & deciſ.*1. *&*
8. *de priuileg. & fuit reſolutum in cauſa Hiſpalen.
Portionis* 19. *Ianuarij* 1594. *coram bo. me. Card.
Pamphilio & in Cauſa Romana Beneficiatus Sancti Petri* 8. *Aprilis* 1595. *&* 5 *Decembris* 1596.
coram bo. me. Gipſio, proùt etiam videtur expreſsè contuliſſe Dominus Cardinalis, & in
hoc caſu cum dixerit, quod conferebat auctoritate ſua ordinaria, quia etiam quod ſolum
8 dixiſſet conferre vigore indulti, * tamen intelligeretur contuliſſe auctoritate ordinaria,
*Pariſ. conſ.*42. *num.* 5. *vol.* 4. *Ioannes Paulus deciſ.*27. *Thomas Treuiſanus in deciſ. ven.* 514. *nu.*
15. *lib.*2. *Modernus Gloſ. regul.*8. *gloſſ.* 24. *num.*
68. & fuit dictum in cauſa *Hiſpalen. portionis*
19. *Ianuarij* 1594. *coram bo. me. Cardinali Pamphilio.*

Et quamuis indultum prædictum fuerit cōceſſum ante *Regulam tertiam* S.D. N. non ideò
ſequitur, quod per illam fuerit reuocatum.
Nam etſi *Caſſador. deciſ.* 1. *in fine de reſtit. ſpo-*
9 *liat.* * velit, quod decretum irritans poſitum in
*Regul.*7. cenſeatur repetitum in alijs *Regulis* præ-
10 cedentibus, quod quidem Decretum operatur, *
vt *Regula* debeat ſeruari, non obſtantibus in
conttarium facientibus *c. ſi eo tempore de elect.
in* 6 *Geminian. conſ.*14?. *num.* 1. *verſ. decretum
enim Romanus conſ.*40. *per totum*; attamen quic-
11 quid ſit de opinione *Caſſadori*, * de ea non eſt
agendum, quia indultum Domini Cardina-
12 lis habet etiam decretum irritans, * & derogat futuris *Regulis Cancellariæ*, & ideò prædictum indultum non cenſetur ſublatum per *Regulam tertiam*, licet ſecus eſſet dicendū ex clauſulis *Regul.* 8. ſi illa comprehenderet etiam
Cardinalem, vt ſtatim dicetur *Bart. in l. ſi quis*

Digitized by Google

in princ. ſub num.4. verſ.; *cum iſta verba & nu.5.*
de legatis 3. Rom. conſ. 436. num. 9. Pariſ. conſil.
42. num.26. lib.4.Gozadin. conſ.9. nu.46.& 63.
Caſſador. deciſ.38. num.8. ſuper regul. Put. deciſ.
307. lib.3. in nou. Prout nec etiam videtur ſub-
13 latum per *Regul.14.** reuocantem facultatem
conferendi beneficia reſeruata, quia, licet illa
14 olim compræhenderet etiam Cardinales, * vt
patet ex *deciſione Verall. 19. lib.3. in manuſcript.*
incipien. in vna Beneuentana, támen ſecus eſt
hodie, cum in ea expreſsè excipiantur Cardi-
nales, & propterea *Regula* eis non nocet *Rip.*
reſp. 6. de conſtitut. & fuit reſponſum in cauſa
Hiſpalen. de Xeres 12. Maij 1603. coram bo. me.
Litta, Rota deciſ.537. num.10. lib.3. par.3.

Quantum attinet ad *Regulam octauam*, cum
illa excipiat Cardinales * ex ratione prædicta
15 non nocet in caſu iſto; Et quamuis dicatur ex-
cipere tamen Cardinales maiores Collatores,
vt ſunt Epiſcopi,& Superiores,non autem Car-
dinales inferiores, vt ſunt Abbates & ſimiles
ex *dec.Creſc. 20. num.5. de præben.Achill. dec.1.*
num.5. in fin. de offic. ordin. tamen contrarium
viſum fuit verius, nám eſt generalis exceptio,
& ideò eſt apta compræhendere etiam Cardi-
nales inferiores collatores *Seraph. dec. 1042.*
num.5.& cum *Regula* reſeruet beneficia in men-
ſibus ibi expreſſis pertinentia ad Collationem
quorumcumque Collatorũm, & ſic etiam infe-
riorum ex vi illius dictionis vniuerſalis (*quo-*
rumcumque) ſequitur etiam vt exceptio Cardi-
nalium debet intelligi de Ordinarijs Collatori-
bus, & inferioribus,vt exceptio dicatur de re-
gula *l. nam, quod liquido de pen. leg.* & in puncto
eſt *deciſ.Seraph. 980. num.7. par. 1.* & magis in
indiuiduo, & in terminis terminantibus fuit
reſolutum in cauſa *Spoletana Beneficij 3. Iulij*
1606. coram Reuerendiſſimo Attrebaten.

Neque prædictis reſiſtit *deciſio Creſcent. &*
Achillis, de quibus ſupra,* quia loquuntur in
legato,qui habet collationem quaſi extraordi-
16 nariam, & accidentalem, * & ſuper inductam
17 *gloſ.penult.in Clement.fin.de offic.ordin.* & prop-
tereà non compræhenduntur ſub exceptione
18 regulæ, * quia Papæ intentio eſt, vt ſolum
Cardinales non patiantur detrimentum in ſua
collatione ordinaria, qualis non eſt collatio
Legati,vt ſupra dictum eſt,& benè conſideratur
in allegata cauſa *Spoletana coram Reuerendiſſi-*
mo Attrebaten.& benè etiam ponderat *Modern.*
Gloſ. reg. 8. gloſ.24.num.38. & ſeqq. aliàs enim
Regula in Prouincijs Papæ eſſet quaſi ſuperflua
cum ferè in omnibus adſint Legati.

Non obſtat, quod ſi exceptio *Regulæ* non
perſeuerat illos, qui habent collationem acci-
dentalẽ nõ ſuffragatur D.Cardinali, qui habet
collationẽ accidentalẽ vigore indulti; nàm cum
reſignaſſet Abbatiam ad fauorem nepotis* fuit
19 abdicatum omne ius ab ipſo *Butr. Abb. Imol.&*
alij in cap.excepto de reſtit.ſpoliat.Caſſador.deciſ.4.
num.3. eodem titulo Rot.deciſ.1. de renunc.in nou.
& deciſ. 2. eodem tit.in antiqu. & ideò conferen-
20 do vigore indulti * non dicitur habere ordina-
riam collationem *Verall. deciſ.19. lib.3. in ma-*
nuſcript. incipien *in cauſa Beneuentana beneficij*
Put.dec. 164. lib.3. Nam quicquid ſit de Viri-
bus indulti Cardinalis poſt reſignationem, fuit
reſponſum, quod cum de tempore prouiſionis
Domini Cardinalis Reſignatarius nondum cæ-
piſſet poſſeſſionem Abbatiæ, * ipſæ potuit con-
21 ferre ipſum beneficium,non enim iſta fuit reſi-
gnatio ſimplex, & pura, ſed ad fauorem certæ
perſonæ, quare poſſeſſio, & ius remanebat in
pendenti apud ipſum Dominũ Cardinalem,do-
nec perfectè ius acquireretur reſignatatio etiã
per adeptionem poſſeſſionis *Achill. dec. 10. de*
reſtit.ſpoliat.Put.dec.158.num.3. lib.3. Rot. deciſ.
4.nu.1.de rer.permutat. in antiquis Iaſon. conſ.86.
in vltim. dub. lib. 3. Pariſ. conſ.5.num.7.& ſeqq.
lib. 4. Mohæd. dec. 183. Guidopap. dec. 59. Cotta
deciſ.318. & 321. Verall. deciſ. 2. lib. 2. in ma-
nuſcript. Pont. lib. 1. de ſpol. num.126. verſ. ſed
non id futurum, & fuit reſolutum in cauſa *Abu-*
len. Zamoren. beneficiorum 17. Iunij 1594. coram
bo. me. Penia,& in alia Hiſpalen. & Caurien.per-
mutationis 4. Decẽbris 1595. coram bo.me.Gipſio,
& aliàs ſæpiſſimè meo tempore, & propterea
cum ius & poſſeſſio pænes ipſum remaneat in
pendenti, interim potuit validè conferre *Re-*
buff. in prax.in tit. de Simon. ex reſignat num. 27.
& ſeqq. & in tract. de nominat. q. 14. num. 157.
quem refert,& ſequitur *Pariſ. de reſignat. lib.1.*
quæſt.7.num.9.cum ſeqq.& præſertim num. 15. li-
cet ſecus ſit in reſignatione pura, & ſimplici,
quia ſtatim abdicatur ius à reſignante ex *DD.*
ſupra alleg. & in terminis renunciationis Epi-
ſcopatus,quæ fit liberè dixit *Pariſ.* per iſtas ra-
tiones *præalleg. loco n.18.*

Non obſtat, quod poſt ſignaturam ſuppli-
cationis, & præſtitum conſenſum etiam quod
reſignatio ſit ad fauorem ante adeptam poſſeſ-
ſionem beneficium vacat per obitum Reſigna-
tarij,quia hoc nõ releuat,cum ea ſit ratio, quin
reſignans ad fauorem poſſit conferre ante ad-
eptam poſſeſſionem per Reſignatarium, quia
cum non abdicetur ius,& poſſeſſio à reſignan-
te,ſed pęnes ipſum remaneat in pendenti, quã-
diù ſubſtinetur in officio adminiſtrare, poteſt
etiam conferre *cap. vlt.quæſt.4. cap.ad proban de*
re iud. Rebuff. & Pariſ. loc. præcit. & ideò pa-
rum refert,quod totum ius remaneat pænes re-
ſignatariũ, factum autem pænes reſignantem,
quia ſatis eſt, quod ſubſtineatur in officio
quoad effectum, vt poſſit conferre, & collatio
valida ſit ex prædictis.

HISPALEN. PRAEEMINENTIARVM.

Veneris 23. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Teſtes inter alios examinati quando pro-
bent.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes inter alios examinati non probant, quando non verſatur circa materiam antiquam.*
2 *Teſtes inter alios examinati, vt ſemiplenè probent*
duo

Digitized by Google

duo requiruntur, de quibus ibi.
Bart. in l. admonendi num. 45. de iure iuran. *doctrina quando locum habeat num. 2.*
3 *Teſtes examinati ſuper ſtatu cum legitimo contradictore probant inter omnes.*
4 *Limita ſi non fuerit actum principaliter, ſed incidenter.*

DECISIO DCCCLXXI.

CVm Teſtes, de quibus agitur inter alios fint examinati, DD. cenſuerunt nullam fidem facere, * cum non ſimus in materia antiqua
1 *Put. dec. 62. lib. 2. num. 4. Mohed. deciſ. 5. num. 2. de Teſtib.* vbi dicit *Doctrinam Bartol. in l. admonendi num. 45. ff. de Iur. iur.* qui vult eos ſemi-
2 plenè probare,* procedere duobus concurrentibus, ſcilicet quod factum ſit adeò antiquum, vt non ſolum Teſtes non poſſint denuò examinari, quia ſunt mortui, ſed etiam, quod propter antiquitatem per alios teſtes veriſimiliter probari non poſſit.

Neque etiam eſt verum, quod Teſtes fuerint
3 examinati ſuper ſtatu, * & ideò probant inter omnes, cum fuerunt examinati cum legitimo contradictore, vt notatur in *cap. cauſam prima de teſtibus, & ibi Butr. num. 4. Alex. in l. ſæpe nu. 125. ff. de re iud. Achill. dec. 5. in fin. de re iud.* & fuit dictum in cauſa *Bitinonen. Iuriſpatronatus 26. Decembris* 1610. *coram Reuerendiſſimo Vbaldo.* Nam fuit reſponſum, quod cauſa non erat ſuper ſtatu Abbatis, an ſcilicet eſſet dignitas, vel ne, ſed ſuper iure deputandi Curatos, ſeruitores, vt appellant, quod ius Beneficiati prætendebant contra Archiepiſcopum, vt deponunt Teſtes *ſuper* 4. & quatenus aliquid fuerit actū fuit non principaliter, ſed incidenter. * Vndè
4 nullo pacto intrat obiectio, vt per *Tiraquell. de nobilitate cap. 37. num. 11.*

THEATINA IVRISDICTIONIS.

Lunæ 26. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Manutentio debetur Ordinario in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem interim dum per tres cõformes canonizatur immemorabilis inferioris Ordinario.

SVMMARIVM.

1 Concil. Trid. Seſſ. 24. cap. 20. §. ad hæc de reformat. *præſeruat tantum immemorabilem & num. 3 vid. num. 6.*
2 *Dū cognoſcitur ſuper immemorabili quaſi poſſeſſione Inferioris non poteſt denegari manutentio Ordinario in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem & num. 5. & 6.*
3 *Centenaria cum titulo non habet vim immemorabilis, cum requiratur, quod de memoria, & de initio in contrarium non conſtet.*
Pars II.

6 Concil. Trid. Seſſ. 24. cap. 2. ad hæc de reformat. *non comprehendere Decanos, Archidiaconos, & alios exemptos Rota alias reſoluit, ſed hodiè tenet contrarium.*

DECISIO DCCCLXXII.

SVb die 5. *Decembris præteriti* fuit reſolutum Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo Theatino dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione cognoſcendi cauſas matrimoniales, & criminales in loco Atiſſæ, qui eſt de eius Diœceſi, & hoc tam ex diſpoſitione iuris communis, quam *Sacroſancti Concilij Tridentini,* non obſtante quadragenaria poſſeſſione cum titulo allegata per Præpoſitum, quia dictum *Concilium ſeſſ. 24. cap. 20. §. ad hæc de reform.* * præſeruat tantum immemorabilem, ſu-
1 per qua dum cognoſcitur, non poteſt denegari
2 Ordinario manutentio* iuxta reſolutiones factas in *Sac. Congregatione Interpretum,* quas Rota reuerenter ſemper ſequuta fuit, & cum huic reſolutioni Præpoſitus Atiſſan. non acquieſceret allegans ſe habere vltra quadragenariam poſſeſſionem. Attamen Rota cenſuit eandem eſſe rationem, cum *Concilium* præſeruet ſolum
3 immemorabilem,* quam licet alleget Præpoſitus dicendo, quod centenaria cum titulo habet vim immemorabilis, tamen ommiſſo,* quod
4 Rota non ſequitur iſtam opinionem, ſed vult quod de memoria, & de initio in contrarium non conſtet iuxta *gloſ. in cap. 1. in verbo memoria de Præſcr. in 6.* Quatenus obiectum procederet, non releuaret, quia interim dum ſuper hoc per tres conformes cognoſcitur * manu-
5 tentio non eſt deneganda Reuerendiſſimo Domino Archiepiſcopo iuxta reſolutiones prædictas.

Minus etiam facit, quod *Concilium* non eſt intelligendum de Decanis, Archidiaconis, &
6 alijs,* qui ſunt exempti, vel habent Territoriū ſeparatum, ſed de inferioribus in eadem Eccleſia, vt alias Rota reſoluit, quia cum poſtmodum ſuperuenerint declarationes *Concilij* indiſtinctè loquentes & præſertim in hac cauſa factæ Rota eas reuerenter recepit; & ſi aliquid prætendit circa hoc Præpoſitus agat cum *Illuſtriſſimis Interpretibus Concilij,* interim tamen, non eſt deneganda manutentio Reuerendiſſimo Domino Archiepiſcopo.

Ex quibus DD. ſteterunt *in deciſis ſub die 5. Decembris prædicti.*

SIRACVSANA QVARTAE.

Veneris 30. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Geſta vigore decreti continentis actum reiterabile non ſunt attentata.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Appellatione pendente geſtum eſt attentatum.*
2 *Verba formalia ſequeſtri.*
*Geſta vigore decreti continentis verba actum rei-
terabilem importantia non ſunt attentata num. 2.*
3 *Dictio* quoties *denotat actum reiterabilem.*
4 *Facultas non conſumitur primo actu, dum actus
de ſui natura eſt reiterabilis.*

DECISIO DCCCLXXIII.

PRætendebat Ciuitas Noti deputationem
Collectorum, & ſequeſtrum fuiſſe attenta-
1 tum * tanquam factum lite pendente *toto tit.
nihil innouu. appellat. pend.* Contrarium tamen
cenſuit Rota, cum hæc fuerint geſta vigore
decreti bo. me. Gipſij Ibidem, *quod vos, &
2 quilibet veſtrum fuerit requiſitus * Quartas dili-
genti, & bona cuſtodia adhibita colligatis, recipia-
tis, & leuetis ſuper alios colligi, & leuari facia-
tis, ac vtiliter conſeruetis, ac Cuſtodiatis, ac ſub
ſequeſtro teneri, & cuſtodiri faciatis &c.* quæ ver-
3 ba denotant actum reiterabilem * tam ex na-
tura illius dictionis *Quoties* ex deductis per
*Archid. in cap. nunc verò quæſt. 9. & per Tiraquell.
in l. Bones §. hoc limitet 26. num. 1. de verborum
ſignific.* vbi tenet, quod ſimilis diſpoſitio cum
dictione *quoties* vno actu non conſumatur, quã
ex eo quod agitur de fructibus quartæ, quæ
quotannis colligitur & ſic de actu de ſua na-
4 tura præciſa reiterabili, * & propterea facultas
non conſumitur in primo actu, vt poſt *Alberi-
cum & Oldrad. dicit Tiraquell. vbi ſupra limit. 59.
num. 1. & limit. 20. num. 7. Alciat. ibidem num. 4.
Molin. de Primog. Hiſpan. lib. 5. cap. 6. num. 20.*
Et ita concluſum &c.

ROMANA DOMVS

Mercurij 4. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Beneplacitum Apoſtolicum quando præſu-
matur, & quid eius defectus operetur.
Deuolutio ob non ſolutum canonem
contra emphyteutam re ſpoliatum præ-
tendi non valet,

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiua non probant, dum agitur principa-
liter ſuper ipſo enunciato.*
2 *Eccleſia poteſt recedere à contractu, in quo non in-
teruenit Beneplacitum. Apoſtolicum, & alium
nouum contractum facere.*
3 *Beneplacitum Apoſtolicum allegatum, ſed in actis
non productum non dicitur de hoc mundo.*
4 *Vt beneplacitum Apoſtolicum præſumatur requi-
ritur obſeruantia cum lapſu 30. ann.*
5 *Obſeruantia beneplaciti Apoſtolici ex ſolo curſu
30. ann. non præſumitur.*
6 *Deuolutio ob non ſolutum canonem non intrat ſi
emphyteuta re fuerit ſpoliatus.*
7 *Inueſtitura probatur ex aſſertione eius, qui rem
acquiſiuit pro filijs.*
8 *Filij non poſſunt impugnare aſſertionem Patris,
qui pro illis rem acquiſiuit.*

DECISIO DCCCLXXIV.

PRo parte Maraſcelli prætenditur, quod ad-
ſint locationes antiquæ vſque de anno 1598.
& de anno 1531. videlicet prima facta Sillano
Antiquo, ſecunda verò Franciſco eius filio;
Sed de iſtis locationibus non docetur, ſed tan-
tum enunciatur in tranſactione facta de anno
1576. inter Franciſcum, & Rectorem illius
temporis, & propterea quid vere contineant
non poteſt affirmari, enunciatiuæ verò moder-
næ, quæ ſunt in dicta tranſactione non pro-
bant, cum principaliter agitur ſuper ipſo enun-
1 ciato * *Alex. conſ. 136. num. 11. lib. 1.* qui bene
ad propoſitum *Aymon. conſ. 29. num. 3. verſ. reſ-
pondeo Dec. conſ. 348. in fine Put. deciſ. 371. in fin.
lib. 1. in nou.* Quare cum de anno 1562. ſub
prætextu deuolutionis idem Franciſcus obti-
nuerit nouam Inueſtituram pro Sillano Iunio-
re Antonio, & Cæſare. Videndum eſt, an ſit
attendenda tranſactio, vel potius iſta confeſſio
facta Sillano Iuniore, & fratribus, & DD. Cen-
ſuerunt attendendam eſſe tranſactionem, quia
cum non appareat in tranſactione facta Sil-
lano, & fratribus interueniſſe Beneplacitum
2 Apoſtolicum * potuit Eccleſia pænitere & face-
re prædictam tranſactionem *Put deciſ. 343. lib. 1.
in non. Capur. deciſ. 12. nu. 3. par. 3. Achill. dec. 2.
num. 3. de pactis.*

Neque releuat beneplacitum allegatum,
3 quia non eſt in actis, * & vt ſolet dici ad hunc
effectum non eſt de mundo; prout non releuat
obſeruantia allegata, quia licet ex illa præſu-
4 matur beneplacitum, * tamen ad effectum,
quod releuet requiruntur 30. anni, qui hic à
die conceſſionis factæ de anno 1562. vſque ad
diem tranſactionis de anno 1579. videlicet
alienationis factæ de anno 1580. non interue-
nerunt, & hæc quidem obſeruantia 30. anno-
rum eſt quidem neceſſaria ad præſumendum
Beneplacitum Apoſtolicum, itaut ſi non adſit
5 obſeruantia tanti temporis * ex ſolo curſu tem-
poris non præſumitur *Fælin. in cap. Abb. num. 4.
verſ. ſi autem in Inſtrumento de Teſtibus Put. dec.
355. & ibi apoſtill. lib. 2. in nou.* & fuit ſæpe re-
ſolutum.

Rurſus conſiderabant DD., quod inueſtitura
facta dicto Sillano Iuniori, & fratribus, fuit
facta, ex quo domus erat deuoluta ob non ſo-
lutum Canonem, & ſic ex falſa cauſa, quod
dicitur etiam in tranſactione, quæ aſſertio red-
ditur vera, nam cum domus tunc temporis de-
6 tineretur à Creditoribus Franciſci, * ea enim
fuerat ſpoliatus, veniebat excuſandus ſi non
ſoluebat Canonem, itaut non intraret deuo-
lutio *Pariſ. conſ. 108. num. 42. lib. 1.* & quamuis
non conſtet de tenore inueſtiturarum antiqua-
7 rum, attamen conſtat adfuiſſe inueſtituras * ex
aſſer-

aſſertione ipſius Franciſci, qui acquiſiuit no-
8 mine Sillani, & fratrum filiorum ſuorum,* Vn-
de ipſi non poſſunt impugnare iſtam confeſ-
ſionem, cum ipſe acquieuerit ex ipſo capite de-
uolutionis.

Ex quibus DD. cenſuerunt recedendum à deciſis, quia tunc non fuit deducta iſta tranſactio, itaut non ſit attendenda conceſſio facta Sillano Iuniori, & fratribus; An autem vigore iſtius tranſactionis Cæſar poſſit prætendere aliquam portionem in iſta Domo, erit particulariter videndum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 11. Decembris 1626.

INTERAMNEN. LEGITIMAE.

Mercurij 4. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Vt poſſit deueniri ad detractionem legitimæ neceſſaria eſt æſtimatio bonorum.

SVMMARIO.

Non indiget.

DECISIO DCCCLXXV.

Domini perſiſterunt in reſolutis, æſtimationem ſcilicet bonorum eſſe faciendam iuxta valorem de tempore confiſcationis, licet enim verum ſit, quod legitima pretenſa per Victoriam debeatur in corporibus hæreditarijs, & quota ſit cærta, nihilominus quantitas legitimæ non eſt cærta cum poſſit eſſe maior, & minor reſpectu detractionis debitorum faciendæ ex bonis hæreditarijs, vnde ad inueſtigandam quantitatem, opus eſſe videtur æſtimatione bonorum, & ſic iſtorum corporum hæreditariorum, eoque magis quia de tempore Confiſcationis bonorum Scipionis fuit aſſignata legitima filijs illius in ſcut. 140, in qua aſſignatione ſi Victoria prætendit læſionem videtur pro illa dignoſcenda opus eſſe iſta æſtimatione, & ſi læſionem prætendat ex eo, quod ſemis eſſet legitima, non verò ttines per fiſcum aſſignatum etiam reſpectu ipſius quotæ, quæ tunc fuit reducta ad ſcut. 140. videtur opus eſſe iſta æſtimatione, vt poſſit ſciri ſemis debita, ad quam quantitatem aſcendat.

INTERAMNEN. PECVNIARIA.

Veneris 6. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Requiſita delegationis quæ ſint. Debitor delegatus, qui agnouit debitum ad fauorem creditoris delegantis non poteſt excipere ſe non eſſe debitorem.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu.*
2 *Exceptio rei non traditæ datur contra obligationem Cameralem.*
3 *Ad delegationem quæ requirantur.*
4 *Debitor delegatus agnoſcens debitum ad fauorem creditoris delegantis poteſt conueniri licet non eſſet talis.*
5 *Ita vt non poſſit opponere hanc exceptionem contra creditorem, cui fuit facta delegatio.*
6 Put. deciſ. 418. lib. 2. in nou. *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO DCCCLXXVI.

Domini dixerunt eſſe relaxandum manda-
tum contram Stephanum Leoncinum pro
ſc. 525. de Iul. decem pro ſcuto, quia pro iſta
ſumma ſe obligauit in forma Cameræ ad fauo-
rem Cherubini, quæ omninò debet exequi,
cum non admittat exceptiones extrinſecas à
1 contractu* *Galleſ. ad formam obligationis Cameræ
part. 1. quæſt. 2. num. 11. Caſſador. deciſ. vnica
de mut. pet.*
Neque releuat, quod Leoncinus ſe obliga-
uit pro Boncella occaſione cærtæ Valloneæ,
quam dictus Leoncinus non habuit, & ideò
2 obſtat exceptio rei non traditæ * etiam aduer-
ſus Obligationem Cameralem *Galleſ. ad for-
mam obligationis Cameræ quæſt. 1. num. 10. ad
quartum particulare Surd. conſ. 19. num. 3. lib. 1.*
Nam fuit reſponſum, quod Boncella in emptio-
ne lanæ emptæ à Cherubino delegauit Leonci-
3 num,* qui ſe obligauit in forma Cameræ er-
ga Cherubinum. Vnde intrant omnia neceſſa-
ria ad delegationem *Vrſill. ad Afflict. deciſ. 353.
num. 6.* Quare cum Leoncinus agnouerit de-
4 bitum hoc ſuffieit,* licet non eſſet talis *l. cum
fidem C. de non num. pecun.* Itaut non poſſit op-
5 ponere hanc exceptionem in creditorem,*
cui fuit facta delegatio *l. doli exceptio vbi Bart.
num. 1. & 10. ff. de nouat. & ibi text. in fine* red-
dit rationem *ibi autem denegantur exceptiones
aduerſus ſecundum creditorem, quia in priuatis
contractibus, & portionibus, non facile ſcire peti-
tor poteſt quid inter eum, qui delegatus eſt & de-
bitorem actum eſt, aut ſi ſciat certè diſſimulare
debet, ne curioſus videatur* benè *Gabr. conſ.
155. num. 7. & 15. lib. 1.*
Non obſtat *Putei Deciſio* 418. *lib. 2. in nou.*
6 ibi enim agebatur inter delegantem,* & dele-
gatum, non autem inter delegatum, & credi-
torem, prout eſt caſus noſter, pro quo ſi rectè
inſpiciatur optimè facit prædicta *deciſio Putei*
cum procedat tantum inter delegatum, & de-
legantem, non autem inter Delegatum, &
Creditorem, &c.

RO-

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 6. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Deſcendentia, & filiatio ex quibus probentur.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentia debet probari per gradus diſtinctos.*
2 *Fraternitas probatur ex vocatione, & ſubſtitutione ad fauorem ſororis per fratrem facta.*
3 *Et ex teſtibus deponentibus de communi reputatione, & tractatu, ac de auditu & num. 5.*
4 *In teſte tempus 60 ann eſt antiquum.*
6 *Ad probandam filiationem, quæ excedit tempus 60. ann. ſufficiunt teſtes deponentes de publica voce, & fama, & de communi reputatione, & num. 9.*
7 *Filiatio Nepotis probatur ex aſſertione facta per Auiam in eius teſtamento.*
8 Fabius Mignanellus *poſt obitum vxoris creatus fuit Cardinalis.*
10 Petrus Paulus Mignanellus *obijt in expeditione facta contra Turcas.*
11 *Filiatio probatur ex teſtibus deponentibus de vera ſcientia, communi reputatione, fama, & tractatu.*

DECISIO DCCCLXXVII.

DVbitaui, An eſſet legitimata perſona Do-
mini Mignanelli ſcilicet quod deſcendat à
Bernardina de Capite ferreo ſorore Raymundi
fideicommitentis, & Domini affirmatiuè reſpõ-
derunt; nàm probat eius deſcendentiam per
1 gradus diſtinctos, prout de iure requiritur, *
vt in *cap. licet ex quadam de teſtibus*: nam quod
Bernardina fuit Soror Raymundi ſatis patet, ne-
dum quia teſtator illam talem vocauit, & ſub-
2 ſtituit * *Aymon. conſ. 29. num. 1. Rot. deciſ. 716.
num. 1. & 693. num. 2. part. 1.* ſed etiam, quia
ſecundus Teſtis deponit de communi reputa-
3 tione, & de tractatibus, * & ideo probat *Alex.
conſ. 51. num. 3. & ſeqq. lib. 1. Mandell. conſ. 83.
num. 21. & 22. Aymon. conſ. 249. num. 2. & 3.*
Primus verò Teſtis deponit de publica voce, &
fama, qui pariter probat, cum agatur de pro-
banda fraternitate, quæ excedit tempus 60.
4 annorum, quod tempus in Teſte eſt antiquum*
*Alex. conſ. 90. num. 11. & ſeqq. lib. 6. Mandell.
d. conſ. 83. num. 9. & 14.* & ideo teſtes depo-
5 nentes de auditu de publica voce, & fama * in
ſuis terminis probant *Aret. conſ. 37. num. 2. & 3.
Dec. conſ. 595. ſub num. 8. verſ. venio ad ſecun-
dum.*

Quod verò à dicta Bernardina, & Alphonſo
Roncinatio deſcendat Antonina pariter ex te-
ſtibus deponentibus de publica voce, & fama
6 & de communi reputatione, * quæ probatio
ſufficit, cum pariter agatur de probanda filia-
tione, quæ excedit tempus 60. annorum *Man-
dell. loco alleg. num. 5. Rot. deciſ. 138. num. 11.
par. 1. Gozan. conſ 53. num. 30. & ſeqq.* & ceſ-
ſat omnis difficultas ex teſtamento Bernardi-
næ, in quo inſtituit hæredem Paulum ex dicta
7 Antonina Nepotem * iuxta notata per *Aretin.
in cap. per tuas de probat. Gratian. conſ. 90. nu. 6.
Ruin. conſ. 36. numer. 6. & conſ. 109. numer. 38
lib. 3.*

Quod autem ex dicta Antonina, & Fabbio
Mignanello, qui defuncta vxore fuit S. R. E.
8 Cardinalis * deſcendat Petrus Paulus Migna-
nellus probatur ex depoſitionibus teſtium, qui
9 deponunt de communi reputatione, * & tractatu
& ideo benè probant ex ſupradictis, & iſta
probatio non recipit leue adminiculum ex me-
moria facta huic Petro Paulo in templo Pa-
10 cis, * qui obijt in expeditione facta contra
Turcas.

Poſtremò, quod à dicto Petro Paulo, &
Fuluia de Mattheis deſcendat Dominicus Hie-
ronymus, qui hodiè agit, probant teſtes de
11 vera ſcientia *, & de communi reputatione,
& fama, & tractatu.

Ex quibus fuit firmatum, perſonam D. Hie-
ronymi eſſe legitimatam.

VITERBIEN FIDEICOMMISSI.

Lunæ 9. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Clauſula *ſine præiudicio venientium ab inteſtato* appoſita in legitimatione quando præſeruet ius ſubſtitutis in fideicommiſſo.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegia* DD. de Campegijs *ſunt ampliſſima.*
2 *Filius legitimatus facit deficere conditionem* ſi ſine filijs legitimus, & naturalibus *Ampl. num. 9.*
3 Bulla Pij IV. *reuocans omnes legitimationes factas in præiudicium ſubſtitutorum intelligitur de præiudicio iuris quæſiti.*
4 *Clauſula* ſine præiudicio venientium ab inteſtato *appoſita in legitimatione præſeruat legitimis omnes ſucceſſiones prouenientes tàm ex fideicommiſſo, quam ex alia quacunque diſpoſitione anteceſſorum & numero 10. Contrarium numero 8.*
5 *Clauſula* ſine præiudicio venientium ab inteſtato *appoſita in legitimatione non operatur condito teſtamento.*
6 *Declara procedere, quando agitur de ſucceſſione Patris, ſecus ſi aliorum.*
7 *Subſtitutus ſuccedit fideicomittenti ex teſtamento.*
11 Seraphin. deciſ. 1380. *reprobatur in parte.*

DE-

DECISIO DCCCLXXVIII.

DEdi dubium ſola Iſabella filia q. Infor-
tunij informitate, An fuerit purificatum fi-
deicommiſſum Roſati ad fauorem Laurentij
ſubſtituti ſub conditione *ſi Dominicus inſtitutus
decederet ſine filijs legitimis, & naturalibus*, &
tota difficultas in eo conſiſtit, quia dictus For-
tunius filius prædicti Dominici licet natus
ſpurius, fuit legitimatus per D. de Campe-
1 gijs, quorum priuilegia ſunt ampliſſima, *
vt fuit ſæpe firmatum in Rota, Cærti enim iu-
ris eſt, quod filius legitimatus facit deficere
conditionem ſi ſine filijs legitimis, & naturali-
2 bus * vt relatis infinitis *Doctoribus* hanc ſenten-
tiam communem dicit *Rolan. conſ.83. num. 19.
lib.3.Craſſ.in §.fideicōmiſſū quæſt.39.n.7.Peregr.
de fideicom.art.28.n.45.Molin de primog. Hiſpan.
lib.3.cap.3. num.2. & fuit reſolutum in cauſa Ca-
marinen. fideicommiſſi* 18. *Octobris* 1596. *coram
bo. me. Penia*, vt elegantiſſimè, & docte fuit
deductum in cauſa *Romana de Iauellis* 20. *Iunij
præteriti coram R.P.D. meo Vbaldo*.

Nec faciebat difficultatem *Bulla Pij IV*. in
qua reuocantur omnes legitimationes factæ in
3 præiudicium ſubſtitutorum, * quia illa *Bulla*
intelligitur de præiudicijs iuris quæſiti, vt ſi
fieret legitimatio poſt purificatum fideicom-
miſſum, vel quod legitimati vellent ſuccedere
contra voluntatem Teſtatoris, vt per *Eugen.
conſ.52.num.65. & conſ.611.num.93. lib.3.* & in
terminis ſimilis Conſtitutionis Venetiarum di-
cit *Decian. in reſponſ.42.num.38. & ſeqq. lib. 1.*
quem ſequitur *Menoch. conſ.459.num.3. & ſeqq.
Mantic.de coniect.vltim.volunt.lib.11.tit.10.n.46.
verſ. & quod attinet Lupus de Illegitim. conſ. 3.
§.2.num. 5.* & quicquid dixerint alij *Doctores*
in contrarium, hanc opinionem ſequuta fuit
Rota in cauſa *Bononien.de Maluetijs 24.Februa-
rij 1612.coram Illuſtriſſimo Archiepiſcopo Dama-
ſceno, & in dicta cauſa Romana de Iauellis coram
R.P.D. meo Vbaldo*.

Prædictis tamen non obſtantibus Rota con-
trarium cenſuit in caſu, de quo agitur, ſtante
clauſula poſita in legitimatione *ſine præiudicio
venientium ab inteſtato*, quia illa præſeruat legi-
4 timis * omnes ſucceſſiones prouenientes ex fi-
deicommiſſo, aut ex pacto, & prouidentia,
vel ex quacumque diſpoſitione maiorum &
Anteceſſorum *Angel.conſ.264.num.5.verſ.ſi au-
tem intellexiſſet Gabr.conſ.30. num. 30. lib. 1. &
conſ.22.num.7.lib.2.Ruin.conſ.3.num.22.Verſ.nec
iſtis obſtat lib.1.& conſ. 106.num.8. lib.3. Soccin.
Iun.conſ.95.num.35.lib.4.Honded.conſ.64.nu.22.
lib.2. & 59.num.15.& 16. lib. 2.* qui alios alle-
gat, & hanc ſententiam tenuit Rota in cauſa
*Ianuen. Iuriſpatronatus 31. Ianuarij 1608.coram
Reuerendiſſimo Attrebatten.* & in alia *Narnien.
de Capitorcibus* 19. *Ianuarij* 1609. *coram Reue-
rendiſſimo D. meo Cardinali Lancellotto*.

Neque facit, quod Dominicus Pater Fortu-
nij fecerit teſtamentum, & ideo dicta clauſula
ſine præiudicio venientium ab inteſtato non ope-
5 ratur facto teſtamento * *Gabriel..onſ.29.nu.17.
lib.1.Cephal.conſ.442.num.5.lib.3. Caſtrenſ.conſ.
102. ante finem verſ.4.caſu lib.2. Zuccard. in re-
petitione l. Poſthumo n.48.C.de bon.poſeſſ.cōtra tab.
Dec.qui de cōmuni conſ. 393.n.1 Brun.conſ.87.*vbi
pariter de cōmuni *Cæſar.de Graſſ.deciſ.4.qui filij
ſint legitimi*, & fuit reſolutum in præcitata cauſa
Romana de Iauellis corā Vbaldo; quia huic motiuo
fuit reſponſum, quod procederet ſi ageretur
6 de Succeſſione Patris, * nam ſi obtinuiſſet filiū
legitimari cum iſta clauſula *ſine præiudicio ve-
nientium ab Inteſtato*; hæc legitimatio non ope-
raretur ſi Pater inteſtatus obijſſet, ſecus autem
facto teſtamento, quia cauſa teſtati facit ceſſa-
re cauſam inteſtati, & ita expreſſè ad litteram
loquuntur præcitati *DD.* & in iſtis terminis
loquitur etiam dicta *deciſio in cauſa Romana de
Iauellis*, ſed iſtæ caſus noſter non eſt, quia non
agitur de Succeſſione Dominici Patris, ſed
de ſucceſſoribus Roſati fideicommittentis, quo
caſu clauſula *ſine præiudicio venientium ab inte-
ſtato* præſeruat ius ſubſtitutis, vt ex ſententia
DD. ſupra dictum eſt.

Neque eſt verum, quod eadem ſit ratio,
quando agitur de ſucceſſione fideicommitten-
tis, cum ſubſtitutus illi ſuccedat ex teſtamen-
7 to * *l.Cohæredi §.cum filiæ ff.de vulgar.* ideò clau-
ſula *ſine præiudicio venientium ab inteſtato* non
præſeruat ius ſubſtitutis, qui veniunt ex teſta-
8 mento fideicommittentis, * vt in puncto docet
Tobias Nomius in conſ.69.num.6. & iſta fuit opi-
nio *Caſtrenſ. vt refert Ruinus in motiuis in conſ.
106.num.4. lib. 3.* & eſt *deciſio Seraphini* 1380.
vbi quod legitimatio facit deficere conditio-
9 nem *ſine filijs legitimis, & naturalibus*, etiam
quod legitimatio ſit cum clauſula *ſine præiudi-
cio Venientium ab inteſtato*; Nam fuit dictum,
quod ſicut hæc clauſula *ſine præiudicio venien-
tium ab inteſtato* præſeruat ius iſtorum, & iſta
10 quoque preſeruat ius ſubſtituti, * Tum quia
eſt eadem ratio; Tum etiam, quia hoc eſt fauo-
rabile, ita in puncto reſpondet *Ruin. in dicto
conſ.106. num.10. in fine verſ.nec iſto caſu poteſt
locum habere lib.3.* Et merito quidem, cum non
ſit iuſtum, quod legitimatus tollat ius in ſpe
ex ea cauſa de præterito, vt ex fideicommiſſo,
quod habet ſubſtitutus, quæ ratio mouet *An-
gelum in dicto conſ. 264.* ad dicendum, quod
per iſta clauſulam *ſine præiudicio* &c. preſerua-
tur ius ſubſtitutis, quem omnes alij *Doctores*
ſupra allegati ſequuntur. *Deciſio* vero *Seraphini*
ſubſiſtit in caſu iſto, quia ibi ſimpliciter fuit
facta legitimatio abſque *clauſula*, & perfuncto-
riè in ea dicitur, quod legitimatio excludat
11 ſubſtitutum * etiam, quo ſit legitimatus cum
prædicta *Clauſula*, quod non eſt verum, vt pa-
tet ex ſupradictis.

ROMANA PECVNIARIA, SIVE COMPVTORVM.

Lunæ 9. Februarij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Donatiuum fuiſſe factum ex quibus præſumatur.*
2 *Præſumitur pro perſona nobili circa ea,quæ ſpectãt ad nobilitatem.*
3 *Liberalitas eſt viri nobilis officium.*
4 *Qui nimis emungit ſolet extorquere eruorem.*

DECISIO DCCCLXXIX.

DVbitaui An partita ſcut. 300. ſit ponenda ad debitum Domini Cardinalis,hanc ſummam prætendunt Mercatores fuiſſe ſolutam vna cum alijs ſcut.50.quæ poſuerunt ad ſuum debitum, cuidam, qui in Ciuitate Neapolis curauit exactionẽ maioris ſummæ, ac etiam prætendunt Centurionem correſponſalem hanc ſummam retinuiſſe,fuit viſum DD.docto de retentione prædicta Centurionis parritam prædictam eſſe apponendam ad debitum Cardinalis, quia cũ
1 veriſimile ſit,quod donatiuum fuerit factum,* ſi concurrit retentio Centurionis, ceſſat omnis difficultas, maximè cum ſit deſcripta in libris Mercatorum legalium, ac etiam veriſimile ſit ipſum Dominum Cardinalem conſenſiſſe huic donatiuo, quia Mercatores erant creditores in Curia, & tamen, vt rem gratam facerent ipſi Cardinali exigerunt creditum exiſtens in Ciuitate Neapolitana,quod non poterat exigi ſine impenſa,& labore, vnde dictum eſt veriſimile,quod Cardinalis conſenſerit dicto donatiuo, ſtante maximè eius nobilitate, ac liberalitate, vt notat *Crotus in conſ.332.num* 10. *& ſeqq.vol.*
2 3.Vltrà,quod præſumitur pro nobili circa ea,* quæ ſpectant ad Nobilitatem, prout eſt liberalitatem exercere, id enim eſt Viri Nobilis offi-
3 cium,* Iſtam autem veriſimilitudinem intelligebant DD.quoad ſcuta 300. nõ autem quoad cambia,& recambia,quæ prætendunt Mercatores ſuper illis, quia veriſimilitudo ſtat in contrarium,nempè, quod noluerit dd. ſcuta 300. poſſe retinere ſuper cambijs, vt euitetur illud dictum, *qui nimis emungit ſolet extorquere cruo-*
4 *rem.**

Quantum verò attinet ad aliam partitam ſcutorum 751.Domini cenſuerunt nõ eſſe computandam ad debitum Cardinalis ea ratione, quia cambia de dictis pecunijs recipiendis Anconæ, & remittendis in Vrbem,tunc non ſoluebantur, ſed cum lucro committentium id fieri ſolebat propter pericula itineris, vt refert bo. me. Alexander Ruſpolus in ſua relatione,&c.

Et ita concluſum,&c.

ROMANA DE SANCTO PETRO.

Veneris 13. *Februarij* 1615.

ARGVMENVM.

Fideicommiſſario,ad cuius fauorem purificata fuit conditio,ſub qua fuit vocatus, debetur immiſſio non obſtantibus appoſtillis,& cancellationibus appoſitis in teſtamento.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutus admittitur purificata conditione, ſub qua fuit vocatus.*
2 *Et immiſſio illi debetur.*
3 *Apoſtillæ appoſitæ in teſtamento,& ſcriptæ à Notario rogato probant.*
4 *Apoſtillas appoſitas in teſtamento fuiſſe manu Notarij rogati ex quibus probetur.*
5 *Cancellationes, quæ non ſunt in partibus ſubſtantialibus non nocent.*
6 *Hæres non poteſt impugnare factum defuncti.*
7 *Fideicommiſſarius debet capere de manu hæredis ſi iſte bona poſſidet.*

DECISIO DCCCLXXX.

AGitur de bonis triplicis generis,videlicet de bonis ſubiectis primogenituræ,quorum adminiſtrationem Teſtator reliquit Confraternitati Charitatis, donec maſculus naſceretur ex Aloyſio Iuuene, & ad ætatem 14.annorum peruenerit, vel eueniret caſus ſubſtitutionis Ioannis Baptiſtæ: Secundo de bonis relictis Aloyſio,quem vna cum dicto Ioanne Baptiſta inſtituit hæredem cum conditione, quod Aloyſius non poſſet percipere dictam portionem, nec fructus,donec maſculus ex eo naſceretur, quos interim inueſtiri voluit,& D.Aloyſium, & Ioãnem Baptiſtam ad inuicem ſubſtituit, & poſtmodùm in Codicillis voluit,quod dictus Aloyſius pendente dicta conditione poſſet percipere ſcuta 500.monetæ annuæ: Tertiò de fructibus, quos dictus Teſtator inueſtiri mandauit. Quoad bona primi, & ſecundi generis, cum fuerit ſubſtitutus Ioannes Baptiſta in euentum, quod Aloyſius moreretur ſine filijs,prout mortuus eſt,vt eſt in confeſſo apud partes, & optimè etiam probatur, & ſic cum ſit purificata
1 conditio vocationis Ioannis Baptiſtæ,* ipſæ debet admitti ad fideicommiſſum *l.vnica*, §. *ſin autem aliquid ſub conditione,C.de caduc.toll* Con-
2 cedendo illi immiſſionem * iuxta terminos *l. fin.C.de edict.Diu.Adrian.tollen.vbi Bart.num.9. & Dec.num.*25.

Non obſtant apoſtillæ, & cancellationes, quæ allegantur eſſe in teſtamento, quia apo-
3 ſtillæ ſunt conſcriptæ manu eiuſdem Notarij,* & ideò probant, licet non adſit approbatio eiuſdem Notarij, quia illa non requiritur ad alium finem, niſi vt ſciatur an ipſæ Notarius fecerit apoſtillam, ſed vbi de hoc conſtat ſuperflua eſt dicta atteſtatio *Caſtren. conſ.*31. *n.*2. *verſ. ſi conſtat, quod ſunt de manu eiuſdem Notarij lib.*2. *Aymon. conſ.*38. *num.*2. *&* 4. & fuit dictum in cauſa *Peruſina fideicõmiſſi* 4. *Maij* 1609. *coram me*, quod autem ſit manus eiuſdem No-
4 tarij patet ex inſpectione, * & comprobatur, ex quo dedit copiam authenticam cum inſertione dd. apoſtillarum, vt fuit conſideratum in dicta cauſa *Peruſina*.

Quantum verò attinet ad cancellationes, nõ ſunt

5 ſunt in partibus ſubſtantialibus, * immò fideicommiſſum, de quo agitur eſt clarum & limpidum,& ideò iſtæ cancellationes non officiũt, *Alex. conſ.* 14. *num.* 10. *lib.* 6. *Menoch. de adipiſcenda remed.*4. *num.*716. *& ſeqq.* & fuit reſolutum in cauſa *Bononien. de Dulphis* 4. *Nouembris* 1610. *coram R. P. D. meo Caualerio* & alias ſæpiùs.

Accedat prædictis, quod data fuit copia publica teſtamenti, & illud approbauit Aloyſius, à quo Domina Fauſtina cauſam habet,cũ poſſederit vigore iſtius teſtamenti, vnde ipſa
6 non poteſt impugnare * factum defuncti.

Non obſtat, quod fideicommiſſarius debet capere de manu hæredis,quia hoc eſſet verum, ſi hæres poſſideret bona ſubiecta fideicommiſ-
7 ſo, * ſed nec hæres, nec defunctus poſſiderunt, quia adminiſtratio fuit relicta Societati Charitatis cum onere inueſtiendi, & ſoluendi quot annis certam ſummam Aloyſio; Prout detractio legitimæ, & Trebellianicæ minus impedire debet, cum legitima non ſit detrahenda, ex quo non agitur de deſcendentibus, Trebellianica verò fuit prohibita.

Quoad bona tertij generis, quia quoad prædicta Domina Fauſtina agnoſcebat bonam fidem, & inſtantiſſimè petebat audiri ſuper iſtis bonis tertij generis ad illi rem gratam faciendam ordinarunt, vt ſuper hoc illa particulariter audiretur, non retardata tamen immiſſione, quoad prædicta.

PERVSINA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 13. *Ianuarij* 1615.

ARGVMENTVM.

Aegidiana quando locum habeat. Clauſula *quam*, *& quas* operatur, vt Iudex poſſit pronunciare tanquam in prima. In Rota eſt ſtylus, quod debeat dari libellus eadem die, qua fertur ſententia.

SVMMARIVM.

1 *Aegidiana habet locum in iudicijs poſſeſſorijs.*
2 *Aegidiana habet locum in iudicio immiſſionis.*
3 *Limita quando ſententia eſt nulla, vel notoriè iniuſta.*
4 *Sententia contra ſententiam non valet.*
5 *Vigore clauſulæ* quam, & quas *ommiſſio iudicio appellationis Iudex poteſt pronunciare prout in prima.*
6 *Sententia lata in poſſeſſorio non ſuſpenſo petitorio valet.*
7 *In Rota eadem die, qua fertur ſententia ſolet dari libellus actoris.*
8 *Et ſufficit, quod appareat fuiſſe datum, licet poſtmodum fuerit regiſtratus.*
9 *A ſententia continente mixturam datur appellatio*
10 *Ex condemnatione fructuum in ſententia poſſeſſorij non cauſatur mixtura.*
11 *Et poteſt appellari reſpectu condemnationis fructuum, non reſpectu poſſeſſorij.*
12 *In omnibus interdictis poſſeſſorijs venit reſtitutio fructuum.*

Pars II.

DECISIO DCCCLXXXI.

IN hoc dubio in effectu quærebatur, An eſſet locus Ægidianæ, & Rota cenſuit affirmatiue reſpondendum, quia cum ſententia fuerit lata in Iudicio immiſſionis eſt locus dictæ Ægidianæ, quæ habet locum in Iudicis poſſeſſorijs * *Grat. conſ. vltimo n.*7. *lib.* 2. *Socein. Iun. conſ.* 182. *num.* 15. *lib.* 2. *Pariſ. conſ.* 108. *num.* 13. *lib.* 1. *in manuſcriptis* & in terminis, quod Egidiana
2 habeat locum in Iudicio immiſſionis * eſt *deciſio Veral.* 233. *p.* 1. *in impreſſ.* 223. & quamuis
3 hæc concluſio ſit vera, niſi ſententia ſit nulla, * vt in cauſa *Bononien. Attentatorum* 24. *Octobris* 1588. *coram bo. me. Card. Mantica & in cauſa Imolen. Saluiani* 30. *Octobris* 1600. *Coram Illuſt. Domino meo Card. Lancellotto* vel notoriè iniuſta, vt in cauſa *Rauennaten. fideicommiſſi* 13. *Ianuarij* 1595. *coram Illuſtriſſ. D. meo Card. Millino, & in dicta cauſa Bononien. Attentatorum*; Attamen in caſu iſto conſtat de validitate ſententiæ ex reuolutione regiſtri non obſtantibus his,quæ in contrarium opponuntur, nec non de iniuſtitia eiuſdem ſententiæ ex declaratione facta coram Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſcopo Bononien. 22. Ianuarij 1606. quæ tollit omnes difficultates.

Non obſtat, quod prima ſententia fuerit lata in petitorio, & poſſeſſorio, & ideo Rota non potuit iudicare in poſſeſſorio ommiſſo petitorio,cum ſit commiſſa cauſa appellationis, & ideo tenebatur confirmare, vel reuocare primã ſententiam, alias remanet ſententia contra
4 ſententiã,quæ propterea nõ valet* *Felin.in cap. inter Monaſt.n.*16. *de reiud.* Nã huic motiuo fuit reſponſum, quod licet commiſſa fuerit cauſa appellationis in Rota, attamen in commiſſione continebatur clauſula *quam & quas*, cuius
5 vigore * ommiſſo Iudicio appellationis, Iudex potuit pronunciare prout in prima *Seraph. dec.* 1243. *& deciſ.* 1327.

Minus releuat etiam, quod non fuerit ſuſpenſum petitorium, quia hoc non refert, cum ſententia lata in poſſeſſorio non ſuſpenſo peti-
6 torio valeat * *Bartol. in l. naturali in* §. *nihil commune num.* 36. *ff. de acquir. poſſeſſ. Bald. in cap. ſub orta num.* 4. *&* 11. *& ibi Imol. num.* 2. *& Abb. num.*7. *de reiud.* & hanc eſſe communem opinionem ſequutam tam à recentibus, quam ab antiquioribus DD. dicit *Rot. in deciſ.* 34. *num.* 5. *p.* 2.

Rurſus non obſtat, quod de ſtylo Rotæ in eadem die, ſub qua profertur ſententia ſoleat
7 dari libellus actoris, * hic autem reperitur regiſtratus viginti dies poſt ſententiam; nam fuit reſponſum, quod Notarij ſolent annotare
8 libellum eodem die ſententiæ cum clauſula *Tenoris &c.* prout fuit annotatus in caſu iſto, & propterea non officit, quod reperiatur regi-

giſtratus 20. dies poſt ſententiam, quia tunc non fuit datus & ſufficit, quod ex illa clauſula *tenoris &c.* conſtet fuiſſe datum in tempore, quia regiſtratio poſt tempus non poteſt nocere parti.

Denique non officit, quod ſententia Rotalis,
vltra immiſſionem condemnet ad fructus a die
motæ litis, vnde Sententia videtur continere
9 mixturam, * & ſic videtur dicendum dandam
eſſe appellationem ex *Salicet. in l. vnic. in fin. ſi
de moment. poſſ. fiu. appell.*; quia reſpondetur
ex condemnatione fructuum in ſententia poſ-
10 ſeſſori non cauſari mixturam * & poſſe ab illa
appellari reſpectu condemnationis fructuum
11 non vero reſpectu poſſeſſorij * Ita *Bald. in d. l.
vnic. nu. 6. & 7. verſ ſed pone, quod in poſſeſſorio
Affict. deciſ. 77. ad finem Rolan. conſ. 77. nu. 13.
lib. 2. Menoch. de recuperanda remedio 4. num.*
870 *q. 9. num. 741. & de adipiſcen. remed. 4.
num. 870. cum ſeqq., vbi num. 832.* firmat ta-
lem ſententiam ſuper poſſeſſorio cum reſtitu-
tione fructum non poſſe dici mixtam, alioquin
in omnibus interdictis poſſeſſoris dicendum
fore, appellationem eſſe recipiendam, cum ex
12 natura illorum veniat reſtitutio fructuum * *l. 1.
§. ex die ff. de vi, & vi armat.*

Ex quibus reſpondendum pro DD. de Alpharijs informantibus, quorum cauſa cum ageretur à primarijs Aduocatis, & Procuratoribus excitarũt omnes difficultates, & illas etiam ſubſtulerunt.

BONONIEN. DE GHELLIS.

Lunæ 16. Februarij 1615.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Lucrum ceſſans debetur probatis requiſitis* Caſtr.
2 *Lucrum ceſſans non debetur ad rationem eius, quod iſte per ſocium ſocio eſt lucratus in negotiationibus particularibus.*
3 *Ad illum ſpectat lucrum, ad quem ſpectat periculum.*
4 *Damnum emergens debetur ſi probatur negotium commune aliquod damnum paſſum fuiſſe per exportationem pecuniarum communium factam à Socio.*

DECISIO DCCCLXXXII.

CVM Thadeus fecerit negotiationes particulares ex pecunijs communibus Vlixis, quia fuerunt exportatæ ex communi negotiatione iuxta reſolutiones in hac cauſa factas, DD. dixerunt Vlixi deberi lucrum ceſſans, ſcilicet illud, quod recepiſſet ſi pecuniæ non fuiſſent tranſportatæ, quod debet commenſurari & lucris factis in negotiatione communi, nam ſi
dictæ pecuniæ non fuiſſent traſportatæ maius
lucrum feciſſet, & ſic ex hoc probat inconti-
1 nenti requiſita * *per Caſtrenſ. in l. 3. ff. de eo quod
certo loco*, cuius dictum *Rot.* ſequitur, quo ca-
ſu debetur intereſſe lucri ceſſantis.

Neque placuit, quod debeatur lucrum ad ra-
tionem illius, quod Thadæus lucratus fuit in
negociationibus particularibus, quia contra-
2 rium eſt verius * cum in tali caſu totum pericu-
3 lum ſpectaret ad ipſum Thadæum, * ideo, &
ad ipſum debet ſpectare lucrum *l. ſi Patruum C.
comm.* verius que hodie, & *l. ſi vnus ff. pro loc.
Corn. Conſ. 213. num. 3. verſ. ex quo fra. &
conſ. 311. num. 4. in fin. lib. 3.*

Ex eidem rationibus quatenus non intrat lu-
crum ceſſans, conſuerunt DD. Vlixi damnari
4 damnum emergens* ſi probatur occaſione iſta-
rum pecuniarum negocium commune aliquid
damnum fuiſſe paſſum. Et ita concluſum
&c.

NARNIEN. LOCATIONIS.

Lunæ 16. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Ex quibus dignoſcatur an contractus ſit emphyteuſis, vel locationis.

SVMMARIVM.

1 *Locationis contractus cenſetur, dum pacta ſunt dubia, & talis nominatur.*
2 *Locatio cenſetur quando penſio correſpondet fructibus.*
3 *Etiam ſi præſtetur certa quantitas fructuum.*
4 *Pactum plantandi arbores conuenit contractui emphyteutico.*
5 *Apponitur etiam in contractibus locationis.*
Pactum plantandi arbores eſt pars pretij num. 5.
6 *Pactum quod melioramenta remaneant apud Dominum directum magis conuenit locationi.*
7 *Conceſſio facta ad tertiam generationem magis conuenit emphyteuſi, quando tamen concurrit modicitas penſionis.*
8 *Conceſſio facta ad tertiam generationem quando fructus correſpondent penſioni cenſetur locatio.*
9 *Locationes fieri ſolent ad certum tempus, emphyteuſis vero ad tertiam generationem.*
10 *Pactum de non alienando niſi per duos menſes ante requiſito Domino directo conuenit emphyteuſi & num. 13.*
11 *Conductor ad longum tempus poteſt deducere iura ſua, & alteri vendere.*
12 *Contrarium.*
14 *Emphyteuta tenetur vendere rem Domino directo pro prætio ab alio reperibili.*
15 *Clauſula* promittens non recuſare *quomodo extendatur.*
16 *In remiſſione mercedis habenda eſt ratio anni ſterilis cum fertili.*

12 *Pa-*

Digitized by Google

17 *Pactum de non auferendo conuenit locationi ad longum tempus.*
18 *In locatione ad longum tempus non traſfertur dominum vtile.*

DECISIO DCCCLXXXIII.

SVb die 17. *Maij* 1613. fuit reſolutum contractum, de quo agitur, eſſe locationis, non autem Emphyteuſis ad effectum, quod conductor non teneatur deferre penſionem ad domum locatoris, quod etiam hodie placuit DD. ea ratione, quia licet pacta ſint dubia, attamen
1 cum contractus nominetur locationis, * talis magis cenſeri debet ex ibi allegatis; maxime
2 cum ponſio correſpondeat fructibus, * quo caſu communis opinio eſt, quod contractus ſit locationis, vt per *Clarum in §. empbitenſis q. prima num.* 5. etiam, quod præſtetur cærta pars
3 fructuum, * prout eſt caſus noſter, vt poſt alios dicit *Caroc. de locat. & conduct. tit. de reſcindend. locat. num.* 46. & merito, quia quandoque fit locatio bonorum immobilium ſub cærta præſtatione penſionis; quandoque ſub cærta parte reddituum vt dicit *Petrus Dominicus de Muſcis in ſuo formulario Inſtrumentorum &c. cap. 46. in princ. verſ. item nota quandoque locatio.* Quod autem hic contractus nominetur locationis ſatis patet ex eius lectura, & quamuis dicatur, quod ſolutio ſit pro cottimo, non refert, quia ex communi vſu loquendi intelligitur pro affictu, & *hac eadem die coram Reu. D. Archiepiſcopo Damaſceno in cauſa Foroſempranien. penſionis* fuit datū memoriale, cum copia Inſtrumenti, in quo dicitur *aſſictauit arrendauit, & in cottimum dedit &c.* Quod autem penſio correſpondeat fructibus etiam patet; quia ſoluitur vna ſalma grani, & tertia pars muſti, quæ pars correſpondet fructibus, vt patet ex quantitate terreni locata, & quamuis ſolutio muſti, ex quo ſolnitur per quoram videatur correſpondere contractui emphiteotico, tamen ſecus eſt in caſu iſto, quia cum ſoluatur cærta quantitas tritici tertia pars muſti fuit ita adiecta, quia vineæ debebant plantari. Vnde de facili non poterat ab initio taxari cærta quantitas, & in partibus Lombardiæ omnes locationes fiunt hoc modo, vt fuit dictum in alia *deciſione.*

Nō obſtat pactū plantandi 70. pergulas, quod
4 proprie conuenit pacto emphyteotico * *Bald. in l. 1. n. 29. C. de iur. emphyt. Menoch. conſ. 372 n. 3. Gabriel. conſ. 84 n. 6. lib. 2.* Nam fuit reſponſū, quod quotidie iſtud pactū ſolet fieri in contractibus
5 locationis, * & merito, quia eſt pars prætij *l. fūdi parte ff. de contrahen. empt.* & propterea ceſſat etiā quod d. pactū, quod finita locatione melioramē-
6 ta debent remanere apud Dominum directum * magis conuenit locationi *Iaſon. in l. 1. nu. 37. C. de iur. emphyt.* Nam ſi in locatione iſtud pactum eſt pars prætij merito finita locatione, melioramenta debent ſpectare ad Dominum directum, cum illa excomputauerit cum penſione & de hoc eſt habenda magna ratio ad coniecturandū, quod penſio vnius ſalmæ grani, & tertia pars muſti non eſt modica penſio, cum in d. penſione debeat etiam haberi ratio iſtius pacti.

Minus etiam obſtat, quod locatio fuerit fa-
7 cta ad tertiam generationem, * quod pactum magis conuenit Emphyteuſi nam *Bald.* auctor opinionis talis in *c. litera num. 2. verſ. modo ergo de dilat.* requirit etiam modicitatem penſionis, quæ in hoc caſu ceſſat, & in omnem euentum iſta eſt coniectura, que per neceſſe non concludit, cum & locatio poſſit fieri ad
8 tertiam generationem, * cum hoc non reperiatur prohibitum. Quare cum penſio correſpondeat fructibus retorquetur argumentum, & dicendum eſt, quod iſtud pactum ad tertiam generationem magis correſpondeat locationi, quam Emphyteuſi, cum informetur à quantitate penſionis, quare ſummenda eſt potius coniectura pro locatione; quam Emphiteuſi *Neuizan. conſ. 92. num. 47. & ſeqq.* & propterea nihil facit fides, quæ datur, quod loca-
9 tiones fieri ſoleant ad certum tempus, * Emphiteuſis vero ad tertiam generationem, quia hoc eſt regulariter verum, ſed non propterea probatur negatiua, quod nullus contractus aliter fuerit factus, & ſi hoc diceretur non eſſet verum, quia de contrario conſtat ex illo, de quo agitur.

Nec obſtat pactum de non alienando iura ſua niſi per duos menſes antea requiſito Do-
10 mino, * quod propriè diſponitur *in l. fin. cod. de iure emphit.* Conductor autem ad longum
11 tempus poteſt deducere iura ſua, * & alteri vendere *Angel. Aretin. conſ. 46. num. 16.* Quia quicquid ſit de hac opinione, habet enim ſuos
12 contradictores, * vt per *Ruin. conſ. 161. nu. 30 lib. 1.* fuit dictum, quod fruſtratoria fuiſſet appoſitio iſtius pacti, ſi contractus fuiſſet Emphiteoticus, quia in dicto contractu venit de
13 iure, * vt in dicta *l. fin. C. de iur. emphit.* Et ideò fuit appoſitum, quia in locatione eſt dubium, An locator requirere Dominum directum teneatur, vt dictum eſt; Et quod hoc ſit verum manifeſtiſſimè oſtenditur, quia pactum continet, quod locator teneatur vendere iuxta prætium æſtimandum, cum tamen Emphi-
14 teota vigore *legis fin.* * non teneatur niſi pro prætio ab alio reperibili.

Neque facie promiſſio non recuſare &c. quā
15 clauſulam extendunt informantes * de non recuſando ſolutionem etiam, quod fieri debeat remiſſio, quæ quidē remiſſio non fit in emphiteuſi, & ideo iſtud pactum optimè conuenit contractui Emphiteotico. Nam quicquid ſit de iſta extenſione, optimè pactum conuenit locationi, & ideò retorquetur argumentum, cum in remiſſione mercedis ſemper ſit haben-
16 da ratio anni ſterilis cum fertili * Itaut in fine locationis videndum ſit quomodo res ſe habuerit *l. ſi vno in princ. & l. ſi merces §. ſi maior ff. locat. & l. licet C. eodem* & in *cap. propter ſterilitatem eodem tit.* & ſæpiſſimè reſolnit *Rota;* Quarè manifeſtiſſimè apparet huiuſmodi pactum fuiſſe oppoſitum ad tollendam iſtam difficultatem.

Denique non obſtat pactum de non auferendo, quia conuenit etiam locationi, maxi-
17 mè ad longum tempus, * vt per *Gabrielem de locat. concluſ. 3. num. 2.* & aliud pactum re-

ſeruationis dominij directi, quia in locatione
ad longum tempus non transfertur dominium
18 vtile,* bene fuit reſeruatum directum, vt ab-
undè fuit oſtenſum in alia deciſione.

Ex quibus DD. ſteterunt in reſolutis &c.

FAVENTINAE CONCORDIAE.

Veneris 20. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Maior pars creditorum in concedenda di-
latione quando præiudicet minori, &
quid requiratur.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars creditorum non præiudicat minori, quando in vnum non conuenerunt.*
2 *Et quando creditum minoris partis eſt iuratum.*
3 *Clauſula* arbitrio *intelligitur prout de iure.*
4 *Maior pars creditorum vt præiudicet minori debet in vnum conuenire.*
5 *Et in hoc potius habetur ratio maioris partis crediti, quàm numeri creditorum.*
6 *Subſcriptio Procuratoris, qui non habet ſpeciale mandatum, vel qui fuit priùs reuocatus non ſuffragatur.*
7 *Subſcriptio ſimulata non ſuffragatur.*
8 *Clauſula* conſtito quod de conſenſu maioris partis *debet præciſe verificari in conſenſu expreſſo, nec ſufficit tacitus, vel non reclamatio creditorum.*

DECISIO DCCCLXXXIV.

POST reſolutionem *coram me* factam cum
præſuppoſito ſine veri præiudicio, quod ma-
ior pars conuenit in concordia, quæ tamen
1 non potuit hoc caſu præiudicare minori,* cum
creditores non conuenerint in vnum iuxta *tex.
in l. fin. C. qui bona ced. poſſ.* & quia debitum
2 erat iuratum * pars recurſum habuit ad Signa-
turam Domini, quæ commiſit hanc cauſam
arbitrio Rotæ, & hodie dubio per me propo-
ſito negatiuè cenſuerunt reſpondendum, quia
3 cum iſta clauſula intelligatur prout de iure *
*Bartol. in extrauag. ad reprimendum nu. 8. Cæſar.
de Graff. deciſ. 7. num. 6. in fin. de Iudic.* de iure
4 neceſſe eſt, quod maior pars conueniat, * vt
præiudicet minori, & ſic debet ponderari in
hac materia maior pars crediti potius, quàm
5 numerus creditorum, * vt in *d. l. fin.* vbi quod
ſi vnus creditor alijs omnibus grauior in ſum-
ma debiti inueniatur ipſius ſententiæ obtineat;
ſi verò ſint plures creditores ex diuerſis quan-
titatibus, tunc amplior debiti cumulus minori
ſummæ præferatur, ſiue par, ſiue diſcrepans
numerus ſit creditorum, cum non ex illorum
numero, ſed ex quantitate debiti cauſa truti-
netur, vt in *l. maiorem ff de pact. Menoch. de ar-
bitr. caſ. 245. num.* 10. Quod ſi inquam debet
ponderari maior pars crediti, non conſtat,
quod maior pars ſit illorum, qui conſenſerunt,
maximè cum creditum illorum de Rotis non
ſit habendum in conſideratione, tum quia
verè non apparet de eorum conſenſu, niſi ex
6 ſubſcriptione eorum aſſerti Procuratoris, *
qui non habebat ad hoc ſpeciale mandatum,
imò fuerat ante ſubſcriptionem reuoca-
tus, vt de reuocatione conſtat ex ſcriptura
confecta 11. Decembris 1604. eo præſente, &
intelligente, ſubſcriptio autem folij fuit facta
à dicto Procuratore 18. Nouembris 1606. Tum
quia apparet, dictam ſubſcriptionem fuiſſe ſi-
7 mulatam * ad effectum inducendi alios cre-
ditores ad ſubſcribendum.

Et prædicta eo magis procedunt, quia Signa-
tura reſcripſit cum clauſula *Conſtito quod de
8 conſenſu maioris partis creditorum* * quæ clauſula
debet præciſe verificari in conſenſu expreſſo,
nec ſufficit tacitus, vel non reclamatio credi-
torum *Verall. deciſ. 28. num. 3. p. 3. Put. deciſ. 281
num. 2. lib. 3. ſecundum nouam impreſſionem*: Et
ceſſat omnis difficultas, quia præſens dilatio
eſt ad octo annos, & à die celebratæ concor-
diæ effluxerunt pluſquam octo anni.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Veneris 20. Februarij 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Acquieſcens, & acceptans decretum ſibi imputare debet.*
2 *Quæ acquieſcentia in hoc caſu requiratur.*
3 *Acceptatio decreti probatur ex lectura illius facta parti.*

DECISIO DCCCLXXXV.

DOmini reſoluerunt Deſiderio obſtare con-
ſenſũ itaut teneatur recitare officiũ iuxtà te-
norẽ viſitationis, quia poſt decretum viſitatio-
nis reperitur annotatum per hæc verba, *quibus
lecta ipſis partibus reſpectiue acquieuerunt omnibus
promittentes ſe ſatisfacturos, prout illis fuit ſtatu-
1 tum*. Vnde cum acquieuerit dicto decreto * il-
lud acceptando ſibi imputet, vt in terminis
Bartol. in l. 1. n. 6. Cod. de relat. &c.

Neque releuat, quod ad hunc effectum re-
2 quiratur taciturnitas per decem dies *, vt per
Bartol. vbi ſupra, quia quicquid ſit, an inter-
uenerit non releuat, cum *Bartol.* dicat niſi ta-
ceat infra decem dies, vel alium actum expri-
mat, & propterea cum Deſiderius expreſſerit
dictum actum, hoc ſufficit, etiam ſi reclamauerit
infra decem dies.

Minus

Minus etiam facit, quod non conſtet de
conſenſu Deſiderij, niſi per enunciatiuam viſi-
tationis, quia contrarium eſt verius; nam
poſtquam fecit ſuum decretum fuit lectum De-
3 ſiderio, * qui conſenſit, vt patet ex actu ipſo
conſenſus ibi *quibus per lectis &c.* & ſic de eo
non conſtat per ſolam enunciatiuam Epiſcopi,
ſed ex actu ipſo præſtiti conſenſus, vt colligi-
tur ex *Bart. loco cit.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 22. Aprilis 1616.

CARTAGINEN. FRVCTVVM.

Lunæ 23. Februarij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria conceditur facta perſonaliter intimatione executorialium, & reproducta in curia ſeruatiſque terminis de ſtylo ſeruari ſolitis.*

DECISIO DCCCLXXXVI.

FVit per DD. reſolutum, dandam eſſe declara-
toriam contra Dominum Caxam niſi infra
menſem, ex quo non patuit exequutorialibus
Rotalibus ſoluendo expenſas litis, facta enim
1 intimatione exequutorialium perſonaliter, *
& reproducta in Curia, ſeruatiſque terminis
de ſtylo ſeruari ſolitis, ſi pars non docet de
paritione deuenitur ad declaratoriam *Caſſador.
deciſ. 6. nu. 10. de cauſ. poſſ. & propriet. Veſtrius
in prax. lib. 8. cap. vlt. nu. 10. 18. & ſeqq. & fuit
reſolutum in cauſa Toletana Admiſſionis 18. Apri-
lis 1611. coram R. P. D. meo Pamphilio, & in
alia Cremonen. penſionis 28. Maij 1612. coram
R. P. D. meo Vbaldo*, quæ omnia cum fuerint
ſeruata, non poteſt denegari declaratoria niſi
infra menſem Caxa paruerit, &c.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Mercurij 11. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Mandatum gratuitum potiùs quam ceſſio ex quibus probetur, & quando morte expiret.

SVMMARIVM.

1 *Creditum commune non poteſt abſque vtriuſque conſenſu alienari.*

2 *Mandatum, dum non fuit conuentum de aliqua mercede cenſetur gratuitum.*

3 *Mandatarius ſicuti non debet ſentire damnum, ita nec lucrum.*

4 *Mandatum in gratiam mandatarij factum morte non expirat.*

5 *Mandatum in rem propriam tunc dicitur quando lucrum, & damnum ſpectat ad mandatarium.*

6 *Mandatum, quod non eſt in rem propriam morte mandantis, & mandatarij expirat.*

DECISIO DCCCLXXXVII.

DVbitaui, an conſtaret de tali mandato, ſeu alia conuentione, quæ ſuffragaretur DD. Hæredibus bo. me. Horatij Oticellatij, vt non teneantur ſoluere niſi ad rationem 50. pro centenario, & DD. negatiuè reſponderunt, & cum reſolutio huius dubij præcipuè pendeat ex eo, an dies Epiſtolæ datæ per Bedinum Horatio contineant ceſſionem, vel mandatum; fuit primo loco firmatum, iſtas litteras continere mandatum, & non ceſſionem, vt ſcilicet ſi ipſe Horatius inueniſſet, vt prima epiſtola loquitur, *partito à ſuo guſto di far rincontro del credito Regio, tiri pur auanti, che mi contentarò di quell'vtile, che già hò detto*, & inferiùs ſubditur *laſciarò volontieri la mia parte di tutto il mio douuto di tal credito à ragione di 50. per cento*, & in alia
epiſtola Pompæus dicit *che per il mio intereſſe
mi contento di quanto li ſcriſſi vltimamente &c.* ex
quibus apparet, quod verba non ſonant in
ceſſionem, ſed in mandatum, quod erat ne-
ceſſarium, quia cum creditum eſſet commu-
1 ne, * non poterat ſine conſenſu vtriuſque alie-
nari *l. 1. et toto titul. C. de com. rer. alien.* ma-
ximè aliquid remittendo, & propterea dd. epi-
ſtolæ reſoluuntur in mandatum & quidem gra-
2 tuitum, * cum non fuerit conuentum inter
eoſdem de aliqua mercede, quo caſu tranſit
in locationem, & conductionem *§. fin. inſtit.
mandat.* Stantibus prædictis, cum epiſtolæ con-
tineant mandatum, & cum fuerit recuperatum
vltra 50. pro centenario, debent participare
hæredes Bedini pro rata, quia ſicuti manda-
3 tarius non debet ſentire damnum, * ita nec
lucrum *l. ex mandat. & ibi gloſſ. & Bart. ff. man-
dati, & facit text. in l. diligenter §. fin. ff. eodem*
vbi ſi mandaui tibi, vt ſtichum decem emeres,
& ſtichum minoris, vel tantumdem emiſti,
commodum ſpectat ad mandantem *§. is qui e-
xequitur inſtit. eod. tit. vbi Angel. in princ. Odofr.
in l. præterea circa princ. ff. eodem* facit *text. in l.
ita verſ. ſed nec lucrum vbi omnes ff. eodem*, & quod
partes habuerint hunc ſenſum, ſcilicet, quod
hæredes Bedini de omnibus recuperatis de-
berent participare ſatis patet ex epiſtolis da-
tis per hæredes Horatij, in quarum prima di-
citur ſe expectare facultatem diſponendi de
parte pupillæ vt habebat eius Pater &c. & rur-
ſus ex alia ſcripta poſt excluſum partitum cum
Rege, vt dicitur ſe ſperare, quod pro parte Pu-
pillæ approbabitur tranſactio cum Rege.

Vlterius conſiderabatur, quod licet manda-
tum factum in gratiam mandatarii morte non
4 expiret * *l. illam C. de donation. Card. Mantic.
de tacit. & ambig. lib. 7. tit. 23. in princ.* tamen

iſtud

iſtud non poteſt dici mandatum in rem proprium, cum vtilitas, aut damnum non ſpectaret ad Horatium, vt patet ex epiſtolis ſupradictis, tunc enim demum dicitur tale, quando lucrum
5 & damnum * ſpectat ad mandatarium *Gloſ. in l. qui ſtipendia in verſ. rem ſuam C. de Procuratoribus gloſſ. 2. in princ. in l. 1. ff. eodem & in l. 3. in verbo exigere C. de non. Caſtrenſ. in l. fin. nu. 5. ff. de donat. Bald. conſ. 1c6. ſub num. 1 verſ. propterea & ſub num. 2. verſ. illud conſtat lib. 2.* & propterea iſtud mandatum morte mandantis, * & mandatarii expirauit, vt in terminis
6 mandati *l. mandatum C. mandati §. rectè inſtit. eodem tit. Caſtrenſ. in l. fin. num. 3. verſ. aut fuit ff. de donat.* Et hoc corroboratur ex epiſtolis, de quibus ſupra dictum fuit, & ex aliis pro parte D. Siluiæ deductis; ſed hæc dicta ſunt ex abbundanti, quia cum prima reſponſio ſufficiat, non eſt agendum, an res eſſet integra de tempore obitus mandantis, & mandatarii, itaut propterea dicendum ſit, mandatum expiraſſe, vel non, cum hæredes Bedini, adhuc non negent velle ſtare prædictæ concordiæ.

Ex quibus pari voto conclusum non conſtare de tali mandato, aut conuentione, quæ ſuffragatur Dominis hæredibus bo. me. Horatij, vt non teneantur ſoluere niſi ad rationē quinquaginta pro centenario.

Et ita concluſum fuit &c.

ASTEN. PENSIONIS.

Mercurij 11. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Clauſulæ *motu proprio* in gratia appoſitæ vis, & effectus; & quando iſto caſu dari poſſit de ſubreptione. Nonnulla circa probationem familiaritatis.

SVMMARIVM.

1 *Litteræ tranſlationis penſionis motu proprio emanatæ ſunt exequendæ, etiam ſi gratia non ſit iuſtificata, nec tranſlatarius ſit in poſſeſſione.*

2 *Limita quando motus proprius factus fuit ad inſtantiam partis.*

3 *Contra limitationem & num. 6.*

4 *Idem operatur motus proprius conceſſus ad inſtantiam partis, quam ex mera liberalitate Principis.*

5 Bellamer. conſ. 22. & 23. *reprehenditur à* Gābar.

7 Seraphin. deciſ. 1336. num. 4. & deciſ. 1371. in princ. *in quibus terminis loquatur.*

8 Gabriel. de probat. concluſ. 2. num. 4. *in quibus terminis loquatur.*

9 *Clauſula* ſicut accepimus *etiam poſita in gratia motu proprio æget iuſtificatione, & non probat num. 11. Contra num. 12.*

10 *Atteſtatio Papæ de facto alieno probat quando eſt in gratia motu proprio.*

12 *Clauſula* ſicut accepimus *poſita in gratia emanata ad ſupplicationem partis æget iuſtificatione.*

13 *Motus proprius non tollit, quin poſſit dari de ſubreptione, quæ prouenit ex re ipſa; non autem de ea, quæ prouenit ex parte impetrantis.*

14 *Quando motus proprius eſt ad ſuggeſtionem partis poteſt dari de ſubreptione, quæ prouenit ex parte impetrantis.*

15 *In iure non eſt præfixum tempus ad expediendum litteras Apoſtolicas & n. 19.*

16 *Quando, & infra quod tempus litteræ Apoſtolicæ expediri debeant Papa in certis caſibus exprimit.*

17 *In reſeruatione penſionis apponitur clauſula* quod Papa reſeruat penſionem exigendam vigore litterarum deſuper expediendarum.

18 Extrauag. iniunctæ de elect. *loquitur in Epiſcopatibus*

20 Bulla Iulij Tertij in ordine 33. *diſponit, quod poſſeſſio beneficiorum non poſſit capi ante expeditionem litterarum.*

21 Regula 26. *diſponit, quod non iudicetur iuxta formam ſupplicationis ſed iuxta tenorem litterarum.*

22 *Gratia reſeruationis penſionis ex ſola ſignatura eſt perfecta.*

23 *Expeditio litterarum reſeruationis penſionis eſt neceſſaria, dum in eiuſdem tranſlatione motu proprio emanata fuit dictum, quod ſolutio ſit facienda in loco, & termino, ac modo, & forma, quibus prior penſio reſeruata fuit.*
Contrarium num. 25.

24 *Executores certi litterarum Apoſtolicarum non poſſunt procedere ad executionem ſi litteræ non ſunt expeditæ.*

26 *Cancellaria, quæ eſt Organum Papæ, poteſt declarare locum, & terminos penſionis ſoluendæ.*

27 *Cancellaria habet ſuum ſtylum ordinarium.*

28 *Gratia motu proprio emanata poteſt notari de defectu intentionis.*

29 *Miles Hieroſolymitanus eſt Religioſus.*

30 *Papa non ſolet reſeruare penſiones ſuper beneficijs ſæcularibus Regularibus.*

31 *Beneficia Regularia Regularibus, & ſæcularia ſæcularibus conferri ſolent.*

32 *Papa Monaco penſionem aſſignare poteſt.*

33 *Papa reſeruando penſionem ad fauorem alicuius Militis Hieroſolymitani, vel perſonæ incapacis cenſetur illam ad hunc effectum diſpenſare.*

34 *Leuis probatio familiaritatis ſufficit, quando agitur ad effectum iuſtificationis litterarum, non ita ſi ad effectum reſeruationis.*

35 *Familiaritas ex teſtibus probatur.*

36 *Familiaritas ſemel probata præſumitur durare.*

37 *Amplia etiam ſi alteri inſeruiuerit pro modico tamen tempore.*

38 *Atteſtatio Cardinalis multum facit.*

39 *Cardinalis ad fauorem ſui familiaris non probat.*

40 *Conſenſus transferentis penſionē debet extendi infra 15. dies iuxta* Conſtitutionem Clement. Sept.

41 *Dataria non ſeruat* Conſtitutionem Clem. VII. in Bullario la. 29.

DE-

DECISIO DCCCLXXXVIII.

PLacuit DD. *Deciſio in hac cauſa facta 19. Ia-
nuarij præteriti*, nàm cum translatio penſio-
nis fuerit facta motu proprio* etiam, quod D.
1 Eques non iuſtificauerit gratiam, neque ſit in
poſſeſſione exigendi, nihilominus litteræ de-
bent exequi *Abb. in c. dudum num. 3. de priuil.
cum alijs ibi adductis*, & quamuis replicaretur,
quod iſta limitatio, quando motus proprius
2 fuit factus ad inſtantiam Partis* ex *Pariſio
conſ. 1. num. 76 lib 1. Apoſtill. ad Alex. in conſ.
112. in verbo inſerta lib. 7. Bellamer. conſ. 22. &
23. & Dec. 745. incipit licet obſeruet Rom. Cu-
ria num. 8. verſ. item eſt alia ratio*, & allegabatur
etiam *deciſio Seraphini 1336. num. 4. iuncta de-
3 ciſ. 1371. in princ.* Attamen dixerunt DD. con-
trarium eſſe verius,* quia idem operatur mo-
4 tus proprius ex mæra liberalitate Principis vt
ex ſententiæ Rotæ probat *Gambar. de off. leg.
lib. 3. num. 61. & ſeqq.* quem refert, & ſequitur
*Seraph. dec. 365. num. 1. & 2. Dec. conſ. 51.
num. 2. verſ. nec obſtat Bald. in cap. niſi ſpectabi-
lis num. 4. de off. ordinarij*, vbi eleganter,

Nec obſtat *Pariſ.* & alij ſupra allegati, quia
reſponderi poteſt, & præſertim ad *deciſ. Bellam.*
quod ex ſententia Rotę *Gambar vbi ſupra num.*
5 64. illam repræhendit,* & in iſto conflictu ſuf-
6 ficit, quod Rota ſequatur hanc opinionem,*
quod idem operetur motus proprius ex mæra
voluntate Principis, & quotidiana practica
Romanę Curiæ ita ſeruat: *Deciſiones verò Sera-
phini* non loquuntur ad propoſitum,* licet
7 enim ex 2. *deciſ.* colligatur, quod gratia *Mar-
tini V.* de qua in *dec.* 1. erat facta motu pro-
ptio, attamen prima *deciſio* non loquitur de
contentis in gratia motu proprio, ſed ſub clau-
ſula *ſicut accepimus* & ita loquitur *Gabriel. de
8 prob. concluſ. 2. num. 4.* in deciſ. alleg.* & quã-
uis diceretur, quod in caſu iſto eſt poſita clau-
ſula *ſicut accepimus*, quæ æget iuſtificatione,*
9 etiam quod ſit poſita in gratia motu proprio,
vt colligitur ex dd. *deciſionibus Seraphini*; licet
10 enim atteſtatio Papæ de facto alieno probet,*
quando eſt in gratia motu proprio *Gabr. vbi
ſupra nu. 60.* nihilominus iſta propriè non eſt
atteſtatio Papæ, ſed ſimplex relatio, quod ita
11 accepit,* quæ non probat ex *Dec. in cap. iura-
uit num. 1. de probat.* non enim atteſtatur ita
eſſe, ſed quod ita accepit, An tamen, vt fuit
dictum, quicquid dicendum eſſet ad effectum
probationis, vt illa aſſertio probet factum, cær-
tum eſt, quod clauſula *ſicut accepimus* poſita in
gratia motu proprio non ægeat iuſtificatione,
12 * ſecus vero in gratia ad ſupplicationem par-
tis, ita *Put. deciſ. 100. lib. 3. in nou. Gutd. 161.
Achill. deciſ. 10. num. 1. 2. 3. de probat. Rot.
deciſ. 447. num. 1. 2. part. 1.* & fuit reſolutum
in cauſa *Meten. Monaſterij 21. Febr. 1600,
coram bo. me. Litta*, & in alia *Bracharen. Paro-
chialis de meiura 12. Ianuarij 1604. coram bo. me.
Iuſto*, & in omnem euentum ceſſat omnis dif-
ficultas, quia ſub clauſula *ſicut accepimus* con-
tinetur, quod Cardinalis conſenſit caſſationi
penſionis, &c. quod eſt plenè iuſtificatum.

Neque releuat, quod motus proprius non
13 tollit quominùs poſſit dari de ſubreptione,*
quæ prouenit ex re ipſa, non autem de ea, quæ
prouenit ex parte impetrantis *Ægid. deciſ. 392.
& 475.* cum alijs per *Seraphinum deciſ. 398.
num. 5.* Immo, & quando motus proprius eſt
14 ad ſuggeſtionem partis* poteſt dari de ſubre-
ptione, quæ prouenit ex parte impetrantis *So-
cin. Iun. in conſ. 77. num. 98. lib. 1.* hic autem
adeſt ſubreptio re ipſa, cum litteræ penſionis
per Sereniſſimum D. Cardinalem non fuerint
expeditæ, & ideò videtur obſtare *extrauag. in-
iuncta de Elect. Bulla Iulij III. in ordine 33. &
Regul. Cancellariæ 26.* Nam fuit reſponſum,
quod in iure regulariter non eſt præfinitum
15 cærtum tempus ad expediendum litteras*
*Berou. in conſ. 15. num. 9. verſ. & maxime lib.
1.* & interminis penſionis dicit *Gigas de penſ.
quæſt. 4.* Imò in cærtis caſibus Papa exprimit
16 quando litteræ ſunt expediendæ,* & infra
quod tempus de quibus *Modern. gloſ. regul. 8.
gloſſ. 15. num. 110. & 118.* imo in reſeruatio-
17 ne Penſionis apponitur clauſula* *quod Papa
reſeruat penſionem exigendam vigore litterarum
deſuper expediendarum*: Neque quicquam facit
in contrariũ *dicta extrauagans iniuncta de elect.*
18 * quia loquitur in Epiſcopatibus, & propte-
reà dixi, quod in iure regulariter non eſt præ-
19 finitum tempus ad expediendas litteras:* Bul-
20 la vero Iulij III. ſolum diſponit,* quod poſ-
ſeſſio Beneficiorum non poſſit capi ante expe-
ditionem litterarum, de qua *Mandoſ. ad reg.
27. Cancellariæ quæſt. 3. num. 3. Reg.* vero 26.
21 *Cancell.* diſponit ſolum,* quod non iudice-
tur iuxta formam ſupplicationis, ſed iuxta te-
norem litterarum, & propterea cum non aga-
tur de Iudicando iuxta ſupplicationem Sere-
niſſimi D. Cardinalis, ſed de iudicando iu-
xta litteras Domini Equitis translatarij, iſta
obiectio non officit; tantum enim eſt agen-
dum, An gratia reſeruationis Penſionis ex ſo-
22 la ſignatura fuerit perfecta,* & concluſio af-
firmatiua eſt indubitata ex *DD. allegatis in pri-
ma deciſione* & benè *Gigas de penſ. quæſt. 34. &
per tot.* Et ceſſat omnis difficultas ex *extrauag.
Alex. 6. & Leonis Decimi* quas per extenſum re-
fert *Boer. deciſ. 348. num. 7.* & de eis etiam
Caſſad. deciſ. 1. in fin. de renunc. Et ideo cum
gratia reſeruationis Sereniſſimi Domini Car-
dinalis eſt perfecta & SS. D.N. ſciuerit tantum
ſupplicationem fuiſſe ſignatam, translatio ſu-
ſtinetur,

Neque releuat, quod iſta expeditio littera-
rum videbatur neceſſaria, quia in ſupplicatio-
ne Sereniſs. Domini Cardinalis non apponuntur
23 locus,* nec termini ſolutionis, ſed dicitur loco
& in terminis in litteris exprimendis, & pro-
pterea cum dicatur in motu proprio Equitis,
quod penſio ſit ſoluenda in loco, ſeu locis,
termino, ſeu terminis, modoque, & forma
quibus prior penſio reſeruata fuit, videtur ne-
ceſſariò inferendum, quod expeditio littera-
rum per Sereniſs. Dominum Cardinalem fuiſ-
ſet neceſſaria ex traditis in ſimili per *Caſſa-
neum in conſ. 10. num. 21.* Nam huic motiuo fuit
reſponſum, quod *Caſſaneus* non facit ad pun-
ctum, loquitur enim quando certi executores
litte-

24 litteratum ſunt dati, * qui non poſſunt pro-
cedere ad executionem ſi litteræ non ſunt expe-
ditæ. In propoſito autem licet quo tempore,
25 & in quibus terminis eſſet ſoluenda penſio *
exprimendum eſſet in litteris Sereniſſimi Car-
dinalis,& ita in motu proprio Equitis habetur
ſolum relatio ad priorem reſeruationem; atta-
men cum in litteris Equitis fuerint expreſſi lo-
cus, & termini, hoc ſufficit, quia in ſuppli-
catione Cardinalis virtualiter cōtinebantur lo-
cus, & termini, quos poſtmodum Cancella-
26 ria declarauit, * quod potuit facere, cum ſit
organum Papæ *Caſſad. dec. 2. num. 7. de vnion. & deciſ. 3. num. 3. verſ. pro qua interpretatione de reſeruat.* maxime quia iſta habent ſuum ſty-
27 lum ordinarium, * vt bene per *Gigant. de penſ. q. 93. per tot. &* præſertim *in fin.* Neque etiam
releuat, quod gratia motu proprio poteſt no-
28 tari de defectu intentionis * *DD. in cap. cauſam. quæ il 2. de teſtibus cum alijs per Seraph. deciſ. 398. numer.* 1. Hic autem conſtat de
deffectu intentionis, quia Eques eſt miles
29 Hieroſolymitanus, & ideo religioſus * ex al-
legatis per *Cæſar. de Graſſ. deciſ. 1. num. 11. de probat.* & ideò Gratia corruit ex deffectu inten-
tionis. Papa enim non ſolet reſeruare penſio-
30 nes * ſuper beneficijs ſæcularibus Regularibus,
cum regularia regularibus, ſecularia ſecula-
31 ribus verò ſoleant conferri * *cap. cum beneſ. de præb. in 6.* Nam fuit reſponſum, quod Papa
32 a Monaco penſionem aſſignare poteſt * ex ad-
ductis per *Gigant. de penſ. q. 15. per tot.* Hic au-
tem ex cærta ſcientia fuit reſſeruata iſta penſiò
33 vigore translationis, * cum fuerit expreſſum,
quod Eques erat Miles Hieroſolymitanus,
quod ſufficit, nam poſteà Papa reſeruando
penſionem cenſetur diſpenſare *Iaſon. in l. Barbarius num. 14. ff. de off. Proc. Pariſ. conſ. 44. num. 15. & ſeqq. lib. 4. Silua de beneſ. par. 3. q. 3. num. 27.* & in puncto *Gambar. de off. legati lib. 6. num. 259.*

Denique non ſufficit, quod familiaritas D.
Cardinalis fuerit appoſita per verbum, *vt aſſeris*, & ideò debeat iuſtificari, nam cum læuis
probatio ſufficiat cū agatur ad effectum Iuſti-
34 ficationis, * non autem ad effectum reſſerua-
tionis *ex deductis in alia deciſione*, iſta familiari-
35 tas benè probatur ex teſtibus, * & cum ſemel
36 fuerit probata præſumitur durare, * & ſic
etiam de tempore translationis penſionis ex
allegatis in priori deciſione, & præſertim ex *Creſcent. deciſ. 18. num. 1. de prob.* & præſumitur du-
raſſe etiam quod Eques inſeruiuerit Sereniſſ.
37 Duci pro Oratore, * cum hoc fuerit ad modi-
cum tempus, ex quo non cenſetur diſſoluta fa-
miliariras *Calder. conſ. 8. de off. legat.* & quam-
uis opponantur aliquæ exceptiones contra
iſtos Teſtes, tamen quicquid ſit de eis, conſi-
derabant DD., quod hic leuis probatio requi-
ritur, & inſuper animaduertebant ad qualita-
tem Teſtium, & ad atteſtationem Sereniſs. D.
38 Cardinalis, quæ multum facit * attenta,
nedùm dignitate Cardinalatus, ſed etiam ex-
celſa nobilitate perſonæ, per ea quæ notat *Crotus in conſ. 332. num. 11. lib. 3.* Vnde quatenùs
39 ad fauorem ſui familiaris benè non probaret, *
vt volunt *Sarnen. ſuper reg. de impetran. beneſ. per obitum q. 13. num. 6.* negari non poteſt, quin
faciat magnum adminiculum. Vnde ex om-
nibus ſimul iunctis pluſquam ſufficienter vide-
tur probata familiaritas ad effectum, de quo
agitur. Ceſſat etiam alia difficultas ſcilicet,
quod conſenſus Sereniſs. D. Cardinalis non
40 fuit extenſus infra quindecim dies * iuxta *Conſtit. Clemen. 7. 19. in Bullario*, cum Dataria non
41 ſeruet ampliùs dictam *Conſtitutionem*, * vt fuit
reſolutum in Cauſa *Barcbinonen. Canonicatus* 18. *Octobris* 1559. *coram Oradino*, & nouiſſimè
in Cauſa *Conchen. Beneſ. de Val. de Indios* 19. *Nouembris* 1611. *coram Reuerendiſs. Domino meo Archiepiſcopo Damaſceno*.

Ex quibus propoſita Cauſa 23. Februarij,
& dilata, vt R. P. D. Titularis poſſit deduce-
re iura ſua, & iterum repropoſita Cauſa ſupra-
dicta die, & viſis diligenter, & conſideratis
allegationibus datis pro parte Domini Titula-
ris, Domini perſiſterunt in priori ſententia, ſci-
licet literas Apoſtolicas eſſe exequendas ex
prædictis, & ex alijs rationibus ponderatis in
prima deciſione.

HISPALEN. MATRIMONII

Veneris 13, Martij 1615.

ARGVMENTVM.

An, & quando is, qui contraxit ſponſalia
poſſit cogi ad contrahendum matrimo-
nium de præſenti.

SVMMARIVM.

1 *Contrahens ſponſalia poteſt cogi ad contrahendum matrimonium de preſenti.*
2 *Limita ſi ſuperuenerit cauſa rationabilis.*
3 *Quæ autem ad hunc effectum dicatur cauſa rationabilis relinquitur arbitrio iudicantis.*
4 *Cauſa rationabilis non contrahendi matrimonium de præſenti in aliquibus caſibus ſufficit diſparitas conditionis viri.*
5 *Pro cauſa rationabili ad hunc effectum non ſufficit allegare odium mulieris erga virum, niſi concurrat iuſta cauſa.*

DECISIO DCCCLXXXIX.

DOmini dixerunt Marianam eſſe ponendam
in loco tuto, vt exploretur eius voluntas,
& ſi noluerit contrahere matrimonium per
1 verba de preſenti, * cum contraxerit ſponſa-
lia, eſſe cogendam per cenſuras iuxtà *text. in cap. Commiſſum, & in cap. ex litteris il ſecondo cap. requiſiuit de ſponſal.* Nam & ſi prædicta non
procedant, quando ſuperuenit cauſa rationa-
2 bilis, * vt notant *DD. ibidem* quæ cauſa relin-
3 quitur arbitrio iudicantis, * vt per *Abb. in dicto cap. requiſiuit num. 4. Alex. conſ. 212. num. 8. lib. 2.* Attamen hic nulla probatur, & licet di-
4 catur, quod vir non eſt æqualis conditionis, *
& quod

& quod mulier maximo odio illum proſequi-
tur, prima tamen cauſa non probatur, & ſim-
pliciter probata non ſufficeret, niſi in certis
caſibus, in quibus non verſamur; Immo po-
tius conſtat de contrario. Secunda vero non
5 ſufficit, * quod allegetur niſi adſit iuſta cauſa,
alias eſſet in facultate partium allegare ſemper
odium, vt fuit conſideratum in cauſa *Medio-
lanen. ſponſalium 19. Decembris coram me &
alias ſæpius.*

NVLLIVS, SEV MELICVTEN. CENSVS.

Lunæ 16. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Quæ pacta in contractu cenſus appoſita vi-
vitient, & quæ vitientur.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus debet creari ſuper re immobili, certis fini-
bus deſignata, & in pecunia numerata.*

2 *Et aliter impoſitus contractus vitiatur.*

3 *Pacta in contractu cenſus per* Conſtitutionem
Pianam *improbata ſi de iure non ſunt de ſub-
ſtantia vitiantur, ſed non vitiant.*

4 *Clauſula* contractus ſub alia forma poſt hæc
fæneratitios iudicamus *in Conſtitutione Piana
ſuper creatione cenſus appoſita tantum refertur
ad illa duo, quod ſcilicet imponatur ſuper re
immobili certis finibus deſignata, & in pecunia
numerata.*

5 *Clauſula in fine poſita non refertur ad omnia præ-
cedentia, quando proprietas ſermonis non pati-
tur talem relationem.*

6 *Pactum in contractu cenſus appoſitum, quod ven-
ditor ſi ceſſauerit per quattuor menſes à ſolutione
fructuum teneatur ſtatim reſtituere capitale vna
cum cenſibus decurſis non eſt contra illius ſub-
ſtantiam ita vt non vitietur & num. 8. 12. &
14. Ampl. num. 10. Contrarium num. 13.*

7 *Pactum, per quod emptor cenſus obligat vendito-
rem ad illum redimendum arbitrio ipſius empto-
ris eſt contra ſubſtantiam cenſus & num. 10.*

9 *Per traditionem, & ſolutionem pretij transfertur
in emptorem dominium cenſus venditi.*

11 *Pactum, per quod venditor cenſus moroſus in ſo-
lutione fructuum cogitur ad reſtitutionem capi-
talis nõ eſt pars pretij, ſed eſt adiectum in pœnã.*

15 *Mora ſapit delictum.*

16 *Pactum, quod venditor cenſus in ſolutione fru-
ctuum teneatur ad damna, & intereſſe de iure
eſt permiſſum. Contrarium num. 19. ſed ad
quale intereſſe agi poſſit vid. ibi & num. 20.
Sed verius eſt, quod vitietur, & non vitiet
num. 20.*

17 *Verba ſunt ſemper explicanda ad ſenſum bonum,
& vitio carentem.*

18 *Et vt excludatur contractus illicitus.*

DECISIO DCCCXC.

IN *deciſione facta in hac cauſa ſub die 26. Maij
ſuperioris anni* fuit firmatum, quod ex Conſti-
tutione Pij V. ſuper cenſibus de noua forma,
aut ſubſtantia iſtius contractus eſt, quod cen-
1 ſus creetur ſuper re immobili * certis finibus
deſignata, & in pecunia numerata, & propte-
2 rea ſola contrauentio inter iſta duo * vel alte-
rum ex noua forma prædictæ Conſtitutionis
vitiat contractum, cætera vero pacta ibi im-
3 probata * ſi de iure communi non ſunt de ſub-
ſtantia, quia non compræhenduntur in noua
forma, ſed ſolum improbantur vitiantur, ſed
non vitiant vt pulcre declarat *Zaſius reſponſ.
12. lib. 1.* & quod iſtæ intellectus *Bullæ* ſit veriſi-
milis, patet ex illius verbis; inquit enim *'Sta-
tuimus cenſum conſtitui nullo modo poſſe, niſi ſuper
re Immobili certis finibus deſignata, & in pecunia
numerata*, & ſubdit, *& prohibemus ſolutiones
anticipatas &c.* Quare, & ſi in fine ponatur
clauſula *Contractus ſub alia forma poſt hæc cele-
4 brandos fæneratitios iudicamus*, * reſtringitur ad
illa duo, quæ ſolùm improbantur, & non an-
nullant contractum ex regula quod clauſula in
fine poſita non refertur ad omnia præceden-
5 tia, quando proprietas ſermonis non patitur
talem relationem *l. ſed, & qui data ff. ex quibus
cauſis maior Oldrad. conſ. 152. num. 2 in fin. Iaſon.
in l. talis ſcriptura num. 40. verſ. 4. vltra Bart. ff.
de legatis* 1. & in puncto prædictæ Conſtitutio-
nis, ita reſpondet *Guttierez. pract. quæſt. lib. 2.
quæſt. 176. num. 5. verſ. vel ſecundo*, quem ſequi-
tur *Rodericus de annuis redditib. lib. 2. quæſt. 1.
num. 7. in fine, & dixit Rota in cauſa Bonon. cen-
ſus 26. Iunij 1600. coram bo. me. Cardinali Pam-
philio in verſ. neque obſtat quod Pius V.* Quare
cum in dicta *deciſione* fuerit reſeruatum videre
An pactum, quod ſi venditor ceſſauerit per
6 quattuor menſes à ſolutione cenſus * teneatur
volente emptore ſtatim reſtituere capitale, &
cenſus decurſos, damna, & intereſſe ſit contra
ſubſtantiam contractus cenſus, itaut vitiet con-
tractum, & non modo vitietur, Ideò de hoc
fuit actum ſupradicta die, & cum iſtud pa-
ctum non ſit contra nouam ſubſtantiam, & for-
mam inductam per Conſtitutionem Pij V. vt
ſupra probatum fuit, licet per illam impro-
bentur ibidem *pacta continentia etiam pretium
cenſus extra caſum prædictum* (ſcilicet quando
fuit facta denuncia, & intra annum) *ab initio,
vt ob pœnam, aut ob aliam cauſam repeti poſſe
omninò prohibemus*; Et quoad ſecundam par-
tem pacti continentem damna, & intereſſe par-
tium, pariter hoc improbatur in Bulla ibidem
*Pacta continentia moroſum cenſuum debitorem te-
neri ad intereſſe lucri ceſſantis &c. ex toto irrita
ſint*; propterea videndum eſt, quid ſit in diſ-
poſitione Iuris communis, Nam ſi iſtud pa-
ctum improbatur à iure tanquam contra ſub-
ſtantiam, vtique erit improbatum, itaut vi-
tiet, & non modo vitietur; ſi verò non erit im-
probatum à iure remanebit improbatum ſo-
lum ex Conſtitutione Pij V. & ſic non erit con-
tra ſubſtantiam, vt patet ex ſupradictis, quare
in hoc caſu vitiari, & non vitiare dicendum

Rr erit

erit iuxtà notata in *l. pacta conuenta ff. de contrahen. empt. Zaſius loco ſupra alleg. &c.*

In hoc articulo circa primam partem pacti
non dubitarunt DD., quod non liceat Emptori
cenſus ſimpliciter obligare venditorem ad il-
7 lum redimendum * arbitrio ipſius Emptoris,
quia dum cogitur venditor ad reſtituendum
capitale illud redditur tutum, & propterea eſt
verum mutuum, & vltra ſortem recipiuntur
fructus, & ſic illud pactum eſt contra ſubſtan-
tiam contractus, quia facit illum tranſire de
vna ſpecie in aliam ex allegatis per *Surd. conſ.
202. num. 4.* & in iſtis terminis fuit dictum in
cauſa *Bononien. cenſus 26. Iunij 1600. coram bo.
me. Card. Pamphilio*, & hanc ſententiam aſſeren-
do prædictam rationem tenuit *Sotus*, qui diſtin-
guit plures caſus *de iuſt. & iur. lib. 6. quæſt. 5.
art. 3. col. 2. verſ. 1. eſt Medin. de contract. par. 2.
tit. de rebus per vſuram acquiſitis quæſt. 15. §. ex
dd. alia naſcitur dubitatio verſ. eſt tamen differen-
tia col. 17. fol. mihi 356. Petrus de Aragon. ſupra
ſecunda ſecundæ quæſt. 78. art. 4. ante finem in
quarta concluſione verſ. ſed dubitauit aliquis fol.
mihi 715. Bonnes de iuſt. & iur. quæſt. 78. art. 4.
de cenſ. dub. 2. verſ. 2. concluſio pag. 630. Couar.
var. reſol. lib. 3. cap. 9. num. 4. Nauarr. de vſur.
quæſt. 33. cum duabus ſeqq. num. 122. Guttierez
pract. quæſt. lib. 2. quæſt. 168. num. 9. poſt. princ. Fa-
lician ſolis de cenſ. lib. 1. cap. 10. num. 28. Card.
Mantic. de tacit. & ambiguis coniect. lib. 8. tit. 22.
num. 22. Conrad. de contract. quæſt. 84. concluſ. 5.
fol. 445. vbi colum. 3. verſ. hac autem iura* conde-
mnat hunc contractum tanquam ſimpliciter
iniquum, & contra iuſtitiam commutatiuam,
& quod non datur iuſtum prætium, quia iſtud
pactum æſtimatur prætio notabili & etiam,
quia eſt ſimillimus contractui vſurario, & per
conſequens eſt latibulum aptum pro latroni-
bus volentibus exercere vſuras palliatas, &
hanc ſententiam tenuit *Rota in cauſa Romana
Turris Bubalaria 7. Nouembris 1575. coram
bo. me. Card. Seraphina relata in eius primo lib. ſub
num. 269. & in cauſa Romana cenſus 21. Octobris
1605. coram bo. me. Iuſto in verſ. non obſtat deci-
ſio*, in qua refertur pactum, de quo in deciſio-
ne *Card. Seraph. & Cardinalis Mantic.* vbi ſu-
pra refert ita fuiſſe etiam reſolutum in alia *Vr-
beuetana cenſus 13. Februarij 1592. coram eodem
Card. Seraphino*.

Sed iſte non eſt caſus noſter, quia pactum
de redimendo cenſum per emptorem fuit ap-
8 poſitum non ſimpliciter, ſed in euentum, * in
quem venditor eſſet moroſus in ſolutione fru-
ctuum, quæ forma contractus de iure ſuſtine-
tur, quia contractus eſt purus, licet ſub con-
ditione reſoluendus, & ideo de iure eſt vali-
dus, vt ex *tex. claro in l. 2. §. ſi in diem ff. pro em-
ptore l. 2. ff. de in diem adiect.* Vnde ſecuta tradi-
9 tione, & ſoluto prætio, * tunc vere fuit tran-
ſlatum Dominium cenſus venditi in empto-
rem, & abdicatum à venditore *l. ex empto ff. de
act. empt. & l. vt res ff. de contr. empt.* Et hoc pro-
cedit nedum in contractu facto cum pacto adie-
10 ctionis * videlicet in diem, ſed etiam legis
commiſſoriæ, ſcilicet quando continet reſolu-
tionem contractus. Nam quicquid ſit in alijs
pactis, de quibus *Gutierez de Iuram. par. 1.
num. 11.* in pacto reſolutionis contractus ſuſti-
netur *l. commiſſoria C. de pact. inter empt. &
probat Conrad. de contract. quæſt. 83. concluſ. 1.
par. 6. in fine verſ. 1. autem eſt duplex col. 19. fol. mi-
hi 410.* & in iſtis terminis ita ponderat *Medi-
na de contractibus, & Leonardus leſſius locis infra
allegandis*, & illa eſt differentia, quando appo-
nitur ſimpliciter, & in caſum moræ, quia in
primo caſu pendet à mera voluntate emptoris;
Secùs verò in caſum moræ, quia pendet à vo-
lontate debitoris, vt conſiderat *Gabriel loco in-
fra allegando*; Quare in iſto caſu ceſſant duo,
quæ faciunt contractum illicitum, ſcilicet
præſumptio mutui, quæ facit contractum vſu-
rarium, quia hoc non pendet ex mera voluntate
emptoris, ſed ex culpa venditioris exiſtentis
moroſi in ſolutione, & modicitas prætij, quæ
facit contractum iniuſtum, quia iſtud pactum
11 non eſt pars pretij * vt in *l. fundi partem ff. de
contr. empt.* ad quod etiam aduertendum, ſed
eſt in pœnam, & quodamodo compenſatiuum
moræ, & propterea in hoc caſu iſtud pactum
12 non eſt damnandum, * cum ſit attendendum
id, quod principaliter agitur *l. ſi quis, nec cau-
ſam ff. ſi cert. petat.* quare hanc ſententiam, ita
diſtinguendo tenent plures DD., & fere omnes
inſignes loquuntur poſt *Conſtitutionẽ Pij V.* vi-
delicet *Io. Medina quem recol. me. Franciſcus Pe-
nia olim. Rotæ Decanus Magnum cenſorem con-
tractuum appellare ſolebat in tract. de contr. par. 2.
tit. de reb. per vſuram acquiſit. quæſt. 15. §. ex dd.
alia naſcitur dubitatio verſ. quod ſi cenſualiſta col.
20. fol. mihi 359. Olan. in concord. Iuris in tit. A.
num 112. Lodouic. Molin. de inſtit. & Iur. tom. 2.
diſput. 391. clauſ. 11. verſ. Medina de vſur. Leo-
nard. leſſius de iuſt. & iur. lib. 2. c. 22. dub. 11.
num. 69. Gabr. conſ. 152. num. 4. in fin. & nu. 5.
lib. 1. Nauar. conſ. 7. num. 6. de empt. & vendit.
lib. 1. ſecundum antiq. impreſſ. ſecundum verò no-
uam conſ. 15. num. 6. eodem tit. Card. Mantic. de
tacitis, & ambig. conuent. lib. 8. tit. 22. num. 22.
& ſeqq. qui etiam num. 25. fatetur hoc pactum
eſſe improbum per Bullam Pij V.* quod eſt verum
& pro iſta opinione poteſt allegari *Rodericus
de annuis redditib. lib. 2. quæſt. 1. nu. 4.* Nam licet
num. 5. & 6. improbet huiuſmodi pactum, ta-
men num. 7. concludit illud vitiari, & non
vitiare, & quod ita fuit iudicatum quod
ſufficit in caſu iſto, Hanc quoque ſenten-
tiam tenet *Garz. Maſtrill. deciſ. Regni Sici-
liæ 95. num. 3. & ſeqq. & num. 6.* allegat huius
opinionis *Blaſcum Lanceam, & Prouenzalem
ſuper extrauag. Nicolai in verbo demortua*, & no-
uiſſime hanc quoque ſententiam tenet *moder-
nus Romanus diſceptationum forenſium tom. 2. cap.
258. num. 20. & ſeq. par. 2.* & *Rota* amplexa fuit
pluries hanc opinionem, vt in allegata cauſa
*Romana cenſus 21. Octobris 1605. coram bo. me.
Iuſto* & in alia *Calaguritana cenſus 28. Ianuarij
1602. coram bo. me. Card. Seraph. deciſ. 1418. n. 15.
in eius libris, & in eadem cauſa 29. Aprilis eiuſ-
dem anni 1431 num. 3. pariter in eius libris.*

Sed cum hæc opinio non careat contradi-
13 ctore, tenent enim contrarium * *Didacus Pi-
zarrus ſuper ſtatuto de Guadalup. in verbo irrepe-*
tibile

Digitized by Google

tibile verſ. ſiue actum ſit, donec ſoluantur vſuræ Guttierez. pract. quæſt. lib. 2. quæſt. 17. verſ. verum his non obſtantibus Felicianus ſolis de cenſibus lib. 1. cap. 10. num 18. verſ. ego vero. Ideo placuit DD. perpendere illius rationem ad indagandam veritatem, quæ quidem ratio conſiſtit in eo, quod licet pendente conditione de facto peti non poſſit ſors, ſuſtinetur tamen quaſi mutuum in illa ſpe, quando eueniet caſus, in quo deficiente conditione ſors peti poterit, in defectum enim conditionis contractus retinet naturam mutui, prout quando ſimpliciter apponitur pactum; reicit enim tunc retro oculos quoquo modo ad tantumdem in genere, in quo tota ſubſtantia mutui conſiſtit, quare id ſolum agitur, vt quandiu ſoluuntur vſuræ ſors non repetatur, ergò cum vltra ſortem aliquid recipiatur, non cenſus, ſed mutuum iudicandum eſt, Hæc illi. Hanc tamen rationem non militare reſpondebatur, quando
14 principaliter non fuit facta iſta pactio, * ſed incidenter in pœnam moroſi debitoris non ſoluentis cenſum ſuis terminis conſtitutis, & ad faciliorem executionem ipſius contractus, quare vt dictum eſt debet attendi, quod ſimpliciter fuit actum inter partes *d. l. ſi quis, nec cauſam ff. ſi certum petat.* cum ſimilibus, nec eſt verum, quod contractus pendente conditione ſuſtineatur quaſi mutuum in illa ſpe, quando euenit caſus non ſolutionis fructuum, quia vt etiam dictum eſt contractus cum pacto adiectionis in diem, vel legis commiſſoriæ, ſcilicet reſolutionis contractus ſuſtinetur, quia iſta pacta non mutant ſubſtantiam contractus, & hoc maximè procedit, vt conſiderat *Gabriel. loco citato*, quia iſta pactio fit ratione moræ, quæ
15 cum ſapiat delictum *l. ſi plures la ſeconda cum gloſ. in verbo ratio ſuadet ff. de adminiſtrat. tut.* videtur tunc prætium repeti à venditore non inuito, ſed tacite volente, quoniam cauſando moram conſentit ad *l. 1. §. beſtia, vbi gloſ. in verbo honorati ff. de poſtul.* Idcircò repetitio, quæ fit culpa emptoris non eſt contra ſubſtantiam contractus.

Quantum attinet ad ſecundam partem pacti, quod venditor cenſus ſi fuerit moroſus in
16 ſolutione fructuum * teneatur ad damna, & intereſſe, hoc de iure non eſt improbatum, ſed permiſſum, & licitum *Caiet. ſecunda ſecundæ q. 78 art. 2. verſic. in reſponſ. ad primam Doct. in Rubr. & in l. 1. Cod. de ſent. quæ pro eo, quod intereſt profer. Butr. in cap. ſalubriter nu. 2. & 3. & Anch. num. 2 & 3. de vſur. Abb. in cap. conqueſt. nu. 6. eodem tit.* & ad propoſitum dicit *Azor. in Summa par. 3. lib. 10. cap. 13. verſ. certi iuris eſt.* Hinc *Ludouic. Molin. de Iuſt. & iur. diſput. 390. in tom. 2. ſuper 6. clauſ. verſ. circa hoc obſerua & Leſſius de Iuſt. & iur. lib. 2. c. 22. dub. 12. num. 86.* dixerunt, quod *Bulla Pij V.* prohibet deduci in pactum lucrum ceſſans extrinſecum ſcilicet, quod proueniſſet ex Induſtria; Secus autem intrinſecum, vtſi debitor tenebatur quid ſoluere, quod plus valeret de tempore deſtinatæ ſolutionis; Quare ſi hoc dictum eſſet verum, iſtud pactum eſſet intelligendum de lucro ceſſante intrinſeco, non autem extrinſeco, cum verba
17 ſicut ſemper explicanda ad ſenſum bonum, & vitio carentem *Rot. deciſ. 10. num. 4. & 5. de teſtib. in antiq.* & vt excludatur contractus illici-
18 tus * *Alex conſ. 191. num. 6. lib. 2.* & in iſtis terminis fuit reſolutum in cauſa *Ferrarien. Societ. 28. Iunij 1599. coram Illuſtriſſimo Cardinali Millino tunc Rotæ Auditore.* Sed quia alij *DD.* dixerunt, Papam prohibuiſſe huiuſmodi pa-
19 ctum, * licet de iure ſit permiſſum ad tollendam occaſionem vſurarum *Bannes de iuſt. & iur. quæſt. 78. art. 4. de cenſ. dub. pen. verſ. 6. conuictio fol. mihi 632. Azzor. loco proximè alleg. verſ. mirum nō eſt:* Propterea quicquid ſit de opinione *Molinæ, & Leſſij*, fuit firmiter reſpōſum, quod cum, vt patet ex prædictis iſtud pactum non ſit
20 contra ſubſtantiam * vitiatur, & non vitat ex ſupra allegatis, Immo, quod non obſtante prohibitione Bullæ Pij V. poſſit agi ad damna, & intereſſe, nec non ad lucrum ceſſans, ſi probentur requiſita voluit *Azzor. præcit. loco verſ. mirum non eſt, & verſ ſecundo quæritur*, quia cum iſtud pactum ſit permiſſum de iure, *Bulla Pij V.* ſolum prohibet in pactum deduci ad euitandas fraudes, & præſcindendam omnem occaſionem Vſuræ.

Ex quibus concluſum contra Abbatem Hieronymum Longum informantem, primam ſcilicet & ſecundam partem pacti, de quo agitur non vitiare contractum, ſed vitiari, cum non ſit contra ſubſtantiam ipſius contractus, neque ex diſpoſitione iuris, neque ex *Cōſtitutione Bullæ Pij V.* cum per ipſam *Conſtitutionem* annulletur tantum iſtud pactum, non autem contractus, vt patet ex prædictis; Et prout etiam, quoad primam partem pacti fuit iudicatum per *Reg. Gallicum Prætoriorum*, vt refert *Rodericus de annuis redditibus lib. 2. quæſt. 1. num. 7. in fine.*

ROMANA DOTIS DE PALLETTIS

Veneris 20. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Pater quando poſſit nouare circa dotem filio promiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Actio de dote acquiritur Patri non filio ſub patria poteſtate exiſtenti.*
2 *Pater recipit dotem etiam inuito filio.*
3 *Pater ſicuti poteſt ſolutionem dotis filio promiſſam recipere, ita poteſt etiam circa eam nouare.*
4 *Declara.*
5 *Emancipatio non ſuffragatur, quando per plures annos ante fuit facta, ſed in fine litis tantum allegata, & iſto medio tempore emancipatus ſe geſſit pro filio famil.*

DECISIO DCCCXCI.

1 CVm Lutius eſſet in poteſtate Patris, actio
de dote non fuit aequiſita ſibi ſed Patri *
l. ſi cum dotem §. transſgrediamur & ibi Bart. n. 7.
ff. ſolut. matrim. & Barboſ. num. 6. vbi quod Pa-
2 ter recepit dotem, etiam inuito filio * *Ioannes*
de Amicis conſ. 90. num. 1. & ſeqq. & præcipue
num. 6. ex quo fit, quod ipſe Pater potuit no-
3 uare, * ſicuti poterat ſolutionem recipere *An-*
gel. in l. qui aliena § quamquam ante med. ff. de ne-
gotijs geſtis Iaſon. in l. 3. num. 5. ff. ſolut. matrimo-
nio Dec. in l. ſi ius num. 6. in princ. verſ. ſed aduer-
tendum C. de pact.

Neque releuat, quod contrarium *fuerit re-*
ſolutum in hac cauſa 1. Iulij 1611. Quia fuit reſ-
4 ponſum, * quod iura ibi allegata procederent
ſi Pater, qui nouauit non viueret, aut ex alio
capite eſſet locus reſtitutioni dotis, quia in
iſtis caſibus factum Patris non præiudicat fi-
lio, nec nurui, vt in rationibns ibi adductis,
& propterea quicquid dicendum eſſet, An ad-
ſint cauſæ legitimæ, ex quibus Pater potuerit
nouare in præiudicium filij, & nurus, ſuper
quibus multum inſiſtebat Socer; Attamen de
eis non eſt modo agendum, cum nec filius,
nec nurus poſſint impugnare hodiè id, quod
Pater fecit per ſupradicta.

Non obſtat emancipatio Lucij, quia cum
5 fuerit facta ante plures annos, * & modo ſo-
lum detecta, & medio tempore huius geſſerit
ſe pro filio familias, vt patet ex actibus datis;
Imo fuerit allegata tantum in vltima poſitio-
ne, non ſuffragatur per ea, quæ notat *Bald.*
in l. fraus num. 3. ff. de legibus per text. in l. filio ff.
ſolut. matrim. & ibi Iacob de Arena Iaſ. in l. non
dubium num 49. Cod. de legibus, qui tenent hanc
emancipationem non ſuffragari per *text. in l. 1.*
§. Is quoque verſ. ſed ita, & ibi gloſ. in verſ. frau-
de ff. de Collat. beneficij.

ARTORICEN. RESIDENTIAE.

Lunæ 23. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Circa conceſſionem, vel denegationem
remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur ad probandum per teſtes id quod poteſt probari per ſcripturas.*
2 *Lis probatur ex proceſſu fabricato.*
3 *Matricola probat matriculationem in gimnaſio, gradum Magiſterij ibi ſuſceptum, & licentiam Superioris.*
4 *Articulus continens obſeruantiam Bullæ dicitur releuans.*
5 Concil. Trid. ſeſſ. 21. cap. 3. de reformat. *diſponit tertiam partem fructuum deducendam eſſe pro diſtributionibus in Eccleſijs, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt veriſimiliter negligantur.*
6 *Dato vno articulo releuanti remiſſoria conceditur pro omnibus.*
7 *Et admiſſo iſto pro probato quo ad reliquos irreleuantes denegatur.*

DECISIO DCCCXCII.

QVoad quinque priores articulos clarum eſt
quod remiſſoria non debet concedi, quia
1 illi omnes poſſunt probari per ſcripturas, * vn-
de non datur remiſſoria ad id probandum per
teſtes *Rot. deciſ. 4. de teſtibus in antiq. & 6. depro-*
bat. in nou. Nam primus articulus delite certè
probari poteſt per ſcripturas ex proceſſu in
2 ea fabricato * *Fælin. in cap. quoniam contra nu. 55.*
de probat. ſecundus vero articulus, qui colorat
matriculationem Abbatis in Gimnaſio Sala-
matino, gradum Magiſterij ibidem ſuſceptum,
* & licentiam ſuperioris, pariter poteſt probari
3 per ſcripruras, prout ex ipſa matricula *l. ma-*
triculam & ibi glo. C. de agentibus in rebus lib. 12.
& ex ipſo priuilegio gradus, ex ipſaque licen-
tia, de quibus ſolet cõfici ſcriptura: Tertius *vero*
4 & 5. qui continent priuilegia Vniuerſitatis
Salamitinæ, nec non deputationem in Cappel-
lanum Regium, & priuilegia Cappellano-
rum, cærtum eſt, quod poſſunt probari per
ſcripturas.

Quo ad duos articulos additionales; quan-
tum attinet ad primum, qui continet, quod in
limine erectionis huius Abbatiæ fuit aſſignata
pro diſtributionibus quotidianis duplex por-
tio ex menſa capitulari, verum eſt, quod pro-
batur per ſcripturam *Bullæ Clementinæ 7.* ta-
men cum articulus contineat obſeruantiam i-
4 ſtius Bullæ, * ſcilicet quod Abbates pro tempo-
re non reſidentes amiſerunt, & ammittunt d.
duplicem portionem, iſta obſeruantia facit ar-
ticulum releuantem, ex obſeruantia ipſius Bul-
læ, cum *Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. cap. 3.*
5 *de reform.* diſponat, * tertiam partem fructuum
deducendam eſſe pro diſtributionibus in Eccle-
ſijs, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quo-
tidianæ, vel ita tenues, vt veriſimiliter negli-
gantur; vnde cum ſtantibus dd. diſtributioni-
bus non negligendis non intrat contributio
ſcutor. 120. ordinata per Epiſcopum, de qua
agitur, ſequitur releuantia articuli volentis
probare obſeruantiam, & effectuationem di-
ctæ Bullæ.

Circa vero ſecundum articulum additiona-
lem ſcilicet, quod aſſignatio dd. ducatorũ 120.
ſit nulla, & exceſſiua, iſte articulus viſus fuit ir-
releuans, non quo ad nullitatem, cum ea præ-
tendatur ex dicta applicatione prius facta, hoc
ſpectat ad iudicium Iudicis, & non teſtium,
quo vero ad exceſſiuitatem conſtat de contra-
rio ex teſtibus vtriuſque partis, quia alij de-
ponunt, quod Abbatia habet redditus ſc. 800.
alij vero ſcutor. 500. & propterea vtroque ca-
ſu iſta applicatio, ſi alia non obſtarent non
eſſet exceſſiua.

Ex quibus cum Rota ſeruet, quod dato vno
6 articulo releuanti detur remiſſoria, * placuit
DD.

DD. in hoc caſu ex ſupradicto articulo additio-
nali eſſe dandam remiſſoriam, etiam quo ad
omnes, niſi admittatur pro probata obſeruan-
7 tia *Bulla Clemen. VII.* * quo caſu poterat proce-
di in cauſa abſque eo, quod detur remiſſoria,
quia ſublato iſto articulo, ex alijs non eſt con-
cedenda, vt ſupradictum eſt &c.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Veneris 27. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Redecima tanquam contra ius non debetur. Quando quid dicatur factum contra legem; quando in fraudem legis, & quando præter legem.

SVMMARIVM.

1 *Redecima non debetur, cum ſit contra ius & nu. 3. 8. & 11.*

2 *Verbum* ex legibus *accipitur tam ex legum ſententia, quam ex verbis.*

4 *Præceptum ſoluendi decimam reſpectu Laicorum eſt affirmatiuum, et reſpectu Eccleſiarum eſt negatiuum.*

5 *Eccleſia non poteſt habere maius ius exigendi decimam, quam habeant obligationem Laici illam ſoluendi.*

6 *Verbum* quaſi *accipitur pro verbo expreſſiuo veritatis.*

8 *Contra, vel præter legem, factum quando dicatur.*

9 *Tam punitur qui facit contra legem quam is, qui facit in fraudem legis.*

10 *Ex lege dicitur non ſolum quod venit ex verbis, ſed etiam id, quod venit ex ſententia.*

12 *Committere in legem eſt genus, facere contra legem eſt ſpecies.*

13 *Laici de iure Diuino obligantur ad vnam decimam tantum.*

14 *Redecima dicitur etiam reſpectu Eccleſiæ Sacramentalis, licet ſolũ decima fuerit ſoluta prædiali.*

15 *Attenditur conſuetudo an decima ſit ſoluenda Eccleſiæ prædiali an Sacramentali.*

16 *Quis non debet grauari dupplici onere vt gabellis, collectis, & ſimilibus pro eadem re in diuerſis locis.*

DECISIO DCCCXCIII.

ITerum, vt morem gererem patri propoſui du-
bium, An redecima ſit contra Ius; præten-
dunt enim Eccleſiæ, quod poſt quam aceruus
communis fuit decimatus, alia redecima de-
beatur ex portione Dominica, & iſtud contra
1 Ius intelligebant DD. * non ſtrictè quaſi dice-
retur contra verba legis, vt in *l. contra legem ff.*
de legibus, ſed generaliter contra ſententiam
legis vt in *cap. certum eſt* 88. *de reg. Iur. in* 6.
vbi dicitur *certum eſt quod his committit in legem*
qui verba legis complectens contra legis nititur vo-
luntatem vt in *l. nominis, & rei §. verbum ex le-*
gibus ff. de reg. iur. vbi quod verbum *ex legibus*
2 accipitur tam ex legum ſententia, * quam
ex verbis, quare Rota cauſa mature diſcuſſa
cenſuit, prout in alia *deciſ. ſub die 19. Nouem-*
3 *bris* 1607. Redecimam eſſe contra ius * ea ra-
tione, quia non agitur ex parte volontarie dan-
tis, & reſpectu gratuito recipientis, ſed ex par-
te voluntatie dantis, & reſpectu gratuito re-
cipientis, ſed ex parte coacte exigentis, cum ini-
tium huius Redecimæ fuerit coactum iuxta re-
ſolutiones factas. Quare cum præceptum de
ſoluenda decima ex parte laicorum ſit affirma-
4 tiuum, * vt *Exod. cap. 22. in fin.* Ibi, *decimas*
& primitias non tardabis offerre. Imo eſt nega-
tiuum, quoad retardationem, vt dicit *Abb.*
in rubr. de decim. num. 2. nam cum ſint debitæ
grauantur Sacerdotes retardando ſolutionem
vt dicit *Abbulen, num. 2. c. 22. q. 18. poſt princip.*
verſ. quia decima, & Leuitici cap. 27. habetur
omnes decimæ terræ ſiue de frugibus, ſiue de
Pomis arborum Domini ſunt, & illi Sanctifi-
cantur, & habetur in *cap. 1. cum homines & in*
cap. Paſtoralis de decimis, ſequitur inquam, quod
cum ex parte laicorum præceptum ſit affirma-
tiuum, & ex parte Eccleſiarum coactè exige-
re volentium eſt negatiuum, Eccleſiæ non poſ-
ſint cogere laicos vltra decimam, & probat
text. expreſſ. in l. fin. C. de hæred. inſtituen. vbi
quod ſi teſtator Inſtituto Plotio, dicat Sempro-
ni Plocis hæres eſto, cenſetur dixiſſe, quod ſi
Plotius hæres non erit, Sempronius in eius lo-
co vocetur vt ſubſtitutus, & ſic affirmatiue re-
ſoluit in negatiuum, ita in propoſito preceptũ
affirmatiuũ factũ Laicus de ſoluenda decima re-
ſoluitur in negatiuũ reſpectu Eccleſiarũ, vt ſcili-
cet nõ poſſint cogere laicos vltra decimã, quia
lex vltra illam non obligat prædictos Laicos.
Nam cum Ius exigendi, & obligatio ſoluendi
tanquam correlatiua ſibi ex altera parte reſ-
pondeant non poſſent Eccleſiæ maius habere
5 Ius exigendi Decimam, * quam habebant Lai-
ci obligationem ſoluendi *l. 1. ff. de condit. ex leg.*
quod etiam manifeſtiſſime colligitur in puncto
ex *text in cap Parochianus de decimis*, vbi dici-
tur cum decimæ non ab homine, ſed ab ipſo.
Domino ſint inſtitutæ, quaſi debitum exigi
poſſunt itaut verbum (*quaſi*) accipiatur pro
6 verbo expreſſiuo veritatis, * vt dicit *gloſ. ibi-*
dem. Quare ſi decimæ tanquam debitum exi-
7 gi poſſunt, ergo non vltra decimam, * quia
iſtud non eſt debitum ab aliquo Inſtitutum,
quod etiam repetit *Abbulen. loco ſuperius alleg.*
poſt princ. verſ. item quia Decima: Hinc *grauiſſi-*
mi Auctores tam Itali, quam Hiſpani. hinc etiam
ſæpiſſime *Rota* dixerunt, Redecimam eſſe con-
tra Ius, vt fuit oſtenſum in alia *deciſione*,

Non obſtat, quod iſta redecima videatur
præter ius, non autem contra, cum non re-
8 pugnet verbis legis, * vt dicit *text.* ad literam
in l. contra legem, & ibi *Caſtrenſ. & alij ff. de*
legib. Inquit enim *text.* contra legem facit, qui
facit, quod lex prohibet; in fraudem verò le-
gis facit, qui ſaluis verbis legis ſententia eius
circumuenit, vt in *l. ſeq.* dicitur, quod fraus le-
gi fit, vbi fit id, quod fieri noluit; fieri autem
non voluit. Nam fuit huic obiecto reſponſũ,
quod

Digitized by Google

quod quandò verba legis repugnant, ſi fiat
contrarium, fit directò contra legem, vt per
*Angelum in d. l. contra legem in princ. & per Od-
dofredum num. 2. col. 2. in princ. verſ. & ſic hoc
caſu*, ſed quando fit contra ſententiam legis,
hoc eſt contra mentem, committitur in legem
Oddofred. d. num. 2. poſt princ. Immo vtroque
caſu committitur in legem, ſcilicet primo mo-
do faciendo contra legem, ſecundo modo fa-
ciendo fraudem legi *Oddofred. d. columna 2.
poſt princ. verſ. inde licet directa*, & quod reſul-
tet idem effectus, quia tantum punitur, qui
9 facit contra legem, * quantum ille, qui facit
in fraudem legis dicit *Fulgoſ. in d. l. contra
legem in princip. Alberic. num. 1. in fin. & nu. 2.
Bald. in l. non ad dubium in primo notab. C. de le-
gib.* & de hoc eſt *text. in d. cap. certum eſt 88.
de reg. iur. in 6.* vbi dicitur certum eſſe, quod
is committit in legem, qui verba legis com-
plutens, contra legis nititur voluntatem, &
ibi *Franc. in princ. notat*, quod paria ſunt
facere contra verba, & ſententiam legis, vel
facere contra ſententiam tantum, & ad idem
eſt *text.* optimus in d. *leg. nominis, & rei §. ver-
bum ex legibus ff. de reg. iur.* vbi quod ea lege
10 dicitur id non ſolum, quod venit ex verbis,*
ſed etiam id quod venit ex ſententia, & opti-
mè ibidem notat *Rebuff.* Quare cum quæratur.
An redecima ſit contra Ius, in effectu quæ-
ritur, an lex, ſiue ex verbis, ſiue ex ſententia
repugnet huic Redecimæ & cum hoc quæratur,
vt videatur, quæ præſcriptio requiritur, cum ſi-
ue ſit contra verba, ſiue contra ſententiam re-
ſultat idem effectus, ſatis eſt firmare, quod ſit
11 contra Ius in genere, * quia committere in le-
12 gem eſt genus, * facere contra legem eſt ſpe-
cies, vt aduertit *Oddofr. in d. l. contra legem n. 2.
poſt princ. verſ. vnde notat*, itaut reſultet idem
effectus, vt ſupra probatum eſt.

Neque facit, quod iſta Redecima non ſolui-
tur Eccleſiæ Prædiali, ſed Eccleſiæ Sacramen-
tali Domini fundi, & ſic iſta reſpectu iſtius
Eccleſiæ Sacramentalis videtur decima, & non
redecima. Nam ſuit dictum, quod quicquid
ſit de iſto facto, ſi probaretur, non releuaret ea
ratione, quia cum Iure Diuino Laici obligen-
13 tur * ad vnam tantum decimam vt in *iuribus
14 ſupra allegatis* ſemper agitur de redecima, *
etiam quod illam prætendat Eccleſia Sacra-
mentalis poſtquam ſemel fuit ſoluta prædiali,
Abb. in c. cum ſint nu 6. verſ. mihi videtur, quod
*opinio Io. Andreæ de Decimis Rnt. ibidem num. 5.
verſ. breuiter puto*, vbi dicit hanc opinionem
eſſe veriorem, quod etiam apertiſſimè com-
probatur ex diuiſione Parochiarum facta per
Dionisium Papam vt in *c. 1. 13. quæſt. 1. c. Pa-
ſtoralis de his, quæ fiunt à Prælatis*. Nam ſicut
antea vna tantum decima ſoluenda erat, illa di-
uiſio non operatur, quod duæ decimæ ſint ſol-
15 uendæ, ſed attenditur conſuetudo, * cuinam
Eccleſiæ vna tantum decima prædialis, ſit ſol-
uenda, an prædiali vero, an ſacramentali *cap.
cum ſint, vbi Abbas nu. 5. & 6. de decimis Achill.
deciſ. 3. & 6. de Decimis Rot. deciſ. 163. num. 3.
par. 2.* & eſt regulare, quod quis non debet
grauari duplici onere pro eodem re in diuer-
16 ſis locis, vt in gabellis collectis, & ſimilibus
dicit *Aymon. conſ. 201. num. 23. Franc. deciſ.
87. nu. 5.* per regul. *text. in l. nauis onuſtæ §. cum
autem ff. ad l. Rodiam de iactu*, vbi quod quis
non debet duplici onere grauari.

Ad alia obiecta placuerunt Dominis reſpõ-
ſiones datæ in prima *deciſione*.

*Præſens deciſio fuit etiam confirmata die 28. Iu-
nij 1628. coram Card. Vbaldo vt in rec. deciſ. 203.
par. 5. tom. 1.*

ARGENTINA COMMENDAE.

Lunæ 30. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Quando dicatur Commenda, & quando Opppignoratio.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum datur, quando ſententia eſt iniuſta.*
2 *Commenda, & vnio temporalis fraternizant inter ſe, & num. 6.*
3 *In dubio talis contractus iudicatur qualis à partibus nominatur.*
4 *Ad dignoſcendum, an aliqua conceſſio ſit fæudum, vel donatio ſimplex verba concedentis inſpicienda ſunt.*
5 *Verba* illa regere, manutenere, & cuſtodire *magis conueniunt commendæ, quam pignori.*
7 *Verbum* regere *non propriè conuenit pignori.*
8 *Commendare proprium eſt habere quodamodò in depoſitum.*
9. *Depoſitarius non facit fructus ſuos.*
10 *Ex commenda licet ſumere alimenta, & expenſas facere ex redditibus beneficij commendati.*
11 *Pignus in dubio non præſumitur.*
12 *Verba* habere in poteſtate *non conueniunt pignori.*
13 *Pignus dicitur eſſe in poteſtate debitoris, non creditoris recipientis pignus.*
14 *Fructus ex pignore recipiens tenetur illos computare in ſortem, cum ſuos non faciat.*
15 *Beneficia commendata poſſunt impetrari.*
16 *Conceſſa vnione ad tempus ſi fiat confirmatio per verba continentia vnionem perpetuam iſta dicitur noua gratia, & valet.*
17 *Confirmatio continet plus confirmato, quando ſuperior confirmans intelligit plus dare.*
18 *Vnio perpetua poteſt probari per immemorabilem, aut quadragenariam cum titulo.*
19 *Pignus nec de iure canonico, nec ciuili poteſt præſcribi. Limita num. 20.*

DECISIO DCCCXCIV.

DOmini negotio maturè diſcuſſo cenſuerunt
conſtare de cauſis reſtitutionis in inte-
1 grum, * quia ſententia Rotalis eſt iniuſta.
Iniuſtitia autem eſt potiſſima cauſa reſtitutio-
nis, quia indubitatè continet læſionem. *In-
noc. in cap. cum ex litteris nu. 7. verſ. quid ſi pro-*

baue-

banerit de reſtit. in integrum, *Odd. de reſtit. in in-
tegrum, quæſt.34. art.7. nu.37. & quæſt.36. n.10.*
Prædicta autem iniuſtitia ſatis demonſtratur,
qnia Rota habuit ſenſum, hanc eſſe oppigno-
rationem, & tamen conſtat fuiſſe commendã,
nedum ſi inſpiciamus primam conceſſionem;
ſed etiam confirmationem magni Magiſtri,quę
etiam ampliat dictam primam cõceſſionem vt
ſtatim dicetur: Et pro reſolutione eſt aduerten-
2 dum, quod Commenda * & vnio temporalis
fraternizant inter ſe *Caſſador. deciſ.2. num.8. de
vnionibus*, quod multum inſeruit pro intel-
ligentia huius materiæ, quare cum Prior in
conceſſione per tres vices vtitur verbo *com-
mendamus*, *& commendationis* numquam autem
vtitur verbo *oppignorationis*, & in dubio talis
3 contractus iudicatur * qualis à partibus nomi-
natur *Bart. in l. cotem §. qui maximos q. 5. vbi
etiam Caſtrenſ. ff. de publican. Barbat. in cap. ad
quæſt. de rerum permut. Ancbar. & Imol. in cap.
propter ſterilitatem ad finem de locato Angel. con.
ſ.2. num. 9. Rip. in l. 2. in princ. col penul. ff. ſi
certum petatur cum alijs per Tiraquel. de retract.
conſang. §.30. gloſ. penult. num.7. Dec. conſ. 35.
num.9. Surd. deciſ.326. num.8. Crauett. conſ.20.
num.1. & 2. per totum*. Et hinc fit, quod ſi du-
4 bitatur, an aliqua conceſſio ſit fæudum, * vel
donatio ſimplex verba, quibus vſus fuit conce-
dens inſpiciẽda ſunt, vt ſi dixerit *damu & dona-
mus*, ſit donatio, & non fæudum *Alber. in rubr. C.
de donat. Dec. in auth. ex text. C. de collat. idem
Dec. poſt alios conſ.468. nu.12 & ſeq. Tiraquel.
loco citato num 8. Crauett. d. conſ.20. num.4.*
Et prædicta comprobantur ex aliis verbis
5 ibi, *& illa regere manutenere & cuſtodire &c.* *
quia magis conueniunt commendæ, quam pi-
gnori, commenda enim, & vnio ad tempus
6 fraternizat, vt dicit inter ſe * *Caſſad. deciſ. 2.
num.8. de vnionibus*, & ideò magis illa verba
videntur conuenire commendæ, vel vnioni ad
tempus, quia verbum *regere* non propriè con-
7 uenit pignori, *: Eoque magis, quia commen-
8 dare proprium eſt * habere quoadmodò in
depoſitum *c. nemo de elect. in 6. l. commendare
ff. de verb. ſignif.* vbi *Rebuff. & idem in prax. in
tit. de commend. num. 2. & 5.* vbi ſubdit non
per omnia commendam comparari depo-
ſito, cum depoſitarius non faciat fructus
9 ſuos, * ſed ex commenda liceat ſumere ali-
10 menta, * & expenſas facere ex redditibus Be-
neficij commendati, vnde benè commendæ
conueniunt verba illa *regere*, *& gubernare*, &
tollitur, quod poſſit conuenire etiam pigno-
ri, ex quo percipiuntur fructus, quod repugnat
pignori, vt ſtatim dicetur
Accedat prædictis, qnod in his terminis in
11 dubio pignus non præſumitur * *Rot. deciſ.
163. num. 1. part. 1. Menoch. de præſumpt. lib.8.
præſumpt. 193. num.4.* quod eo magis procedit
in caſu iſto ſtante pacto, quod Domus ſit in
poteſtate fratrum, quod verbum (*habere in po-
12 teſtate*) non conuenit pignori, * quod dicitur
in poteſtate eſſe debitoris, non autem crediro-
13 ris recipientis pignus: * *Menoch. loco proximè
alleg. num. 4. & 5. vſque ad finem*; & ſtante
etiam pacto alio, quod conceſſio cenſeretur
facta vſquequo de illa prouiſum fuerit, quo
caſu voluerunt, quod prouiſus teneatur dare,
& perſoluere Domui viridis, cui fuit facta vnio
Flor. 310. quaſi voluerint, quod Domus vnita
poſſideretur vſque ad illam prouiſionem, &
interim Domus, cui fuit facta commenda, vel
vnio faceret fructus ſuos, & adueniente tem-
pore diſſolutionis recuperaret capitale, quod
ſecus feciſſet ſi pignus conſtitutum eſſet, cum
14 in illo, quis non faciat fructus ſuos, * immo
teneatur cum ſorte principali illos computa-
re, vt vſura euitetur *cap. cum contra de pignor.
l. 1. C. de diſtr. pignor. Couuar. var. reſolution.
lib. 3. cap. 18. nu. 4.* Neque hoc pactum nul-
lo modo repugnat Commendæ, immo conſo-
nat ex alio capite, cum beneficia commenda-
15 ta poſſint impetrari * *Put. deciſ. 25. num. 2. lib.
1.* Imo ſi fuiſſet pignus concedentes vſi fuiſſent
verbo puta *Initionis*, vel ſimile.
Et quod tollit omnem difficultatem eſt con-
ceſſio magni Magiſtri, licet enim confirmatio-
nes Magiſtri, & Capiruli, & Eugenij IV. iſtam
videantur vocare vnionem in perpetuum, & ta-
men fuit commenda, vel vnio temporalis; eſt ta-
men fuit commenda, vel vnio temporalis; Eſt
tamen aduertendum, quod litteræ confirma-
tionis eiuſdem magni Magiſtri, quæ poſteà
per Capitulum generale, & vltimo loco per
Eugenium IV. confirmantur, duo continent.
Primum confirmationem prædictæ Commen-
dæ per Priorem Alemaniæ factam, quam vni o-
nem, ſeu adiunctionem vocant ſimpliciter abſ-
que declaratione, quod fuerit facta in perpe-
tuum, vel ad tempus: Secundum poſt dictam
confirmationem procedit vlterius in his verbis
*Et ex vberiori gratia de voluntate, & aſſenſu præ-
fatis Domum cum ſuis iuribus, & pertinentijs vni-
uerſis eidem Domui Argentinæ tenore præſentium
perpetuo vnimus, annodamus, & incorporamus*,
quæ verba indicant vltra confirmationem præ-
16 cedentem, quæ erat de vnione ad tempus *,
voluiſſe magnum Magiſtrum ad vberiorem
gratiam concedere vnionem perpetuam, quæ
dicitur noua gratia, in vim cuius iſta vnio per-
petua valet *Dec. conſ. 341. num. 7. Ruin. conſ.
31. num. 1. & conſ. 35. num. 31. lib. 1. Seraph.
deciſ. 1432. num. 1.* quod magis procedit,
quando ſuperior confirmans intelligit plus
17 dare * quam in confirmato continebatur ad
notata per *Fælin. cap. inter dilectos num. 6. de
fid. Inſtr.* Vnde etiam cum iſta gratia magni
Magiſtri fuerit ex poſt facto per Capitulum
Generalem confirmata, & pariter per Eu-
genium Quartum in forma commiſſaria cum
ſententia executoris abſque dubio dicendum
eſt, nos verſari in vnione perpetua.
Vltimo loco fuit conſideratum, quod vnio
18 prædicta poteſt probari per Immemorabilem, *
aut quadragenariam cum titulo *Rot. deciſ. 10.
de reb. Eccleſ. non alienan. in antiqu. Fælin. conſ.
12. num. 2. Miles in repert. v. vnio poteſt proba-
ri per Teſtes* & fuit dictum *coram me in cauſa Fel-
trinen. Præbendæ*. Hic autem conceſſiones poſ-
ſunt inſeruire pro titulo, tempus vero adeſt,
& quamuis diceretur Pignus non præſcribi de
19 Iure Canonico neque iure Ciuili * data ſcien-
tia,

Digitized by Google

tia, quod ſit vere pignus per *Caſtren. conſ.* 70.
num. 9. *lib.* 1. quia pignus non eſt titulus
habilis ad transferendum Dominum. Attamen
pro reſponſione conſiderabatur, quod ex tot
confirmationibus fratres potuerunt dicere ha-
30 bere iuſtum titulum,* qui ſufficit, dummodo
iuſto errore ſit cauſatus iuxta *notata in l. celſus
ff. de vſucap.* Negari etenim non poteſt, quin
confirmatio Magni Magiſtri & Capituli exce-
dit terminos pignoris vnde adeſt titulus ſuffi-
ciens ad præſcribendũ maximè ſi coniungatur
confirmatio Apoſtolica, &c.

Et ita concluſum, &c.

ABVLEN. DECIMARVM.

Veneris 3. Aprilis 1615.

ARGVMENTVM.

Articuli additionales quando ſint admit-
tendi, & noua remiſſoria concedenda.
Et alia de remiſſoria, quæ patent ex
Summario.

SVMMARIVM.

1 *Regulariter ſecunda remiſſoria non datur in ea-
dem cauſa. limita num. 3.*
2 *Prout nec articuli additionales.*
3 *Limita vt ibi.*
4 *Decima eſt onus reale, quod tranſit in quemcun-
que res vadat.*
5 *Articuli vt admittantur ſufficis, quod vnus ſit re-
leuans.*
6 *Quando calumnia eſt vehemens Rota ſolet dene-
gare remiſſoriam.*
7 *Limita quando articuli ſunt releuantes, & ca-
lumnia eſt præſumpta.*

DECISIO DCCCXCV.

LIcet regula ſit, quod ſecunda remiſſoria
1 non detur in eadem cauſa,* *Clementina
ſecunda de teſt. cap. fraternitatis eodem titulo Rot.
deciſ.* 16. *& deciſ.* 29. *de Iud. in antiqu. Faſtol.
dub.* 28. *Chiſanen. deciſ.* 164. *Sarnen. deciſ.* 83.
lib. 1. & propterea videbatur dicendum, quod
2 articuli additionales non eſſent admittendi,*
quia per indirectum iſta eſt ſpecies nouæ re-
3 miſſoriæ; Attamen contrariũ cenſuerunt DD.*,
quia cum articuli ſint releuantes, vt ſtatim di-
ceretur, & vigore remiſſoriæ nihil fuerit pro-
batum, nec pars ea fuit vſa, quia fuit obtenta
à Procuratore minus benè informato, ſunt ad-
mittendi articuli additionales, prout iſto ca-
ſu poſſet dari noua remiſſoria, vt concludit
Put. deciſ. 4. d. dilat. & fuit reſolutum in cauſa
Balneoregen. Adminiſtrationis 18. *Iunij* 1509. *co-
ram bo. me. Epiſcopo Faren. & in Cauſa Pampi-
lonen. Decimarum* 23. *Iunij* 1600. *coram bo. me.
Card. Pamphilio* Releuantia autem articulorum
eo apparet, quia articulatur, quod Equites,
& Nobiles originarij Abulæ in locis expreſſis
habitantes vigore Conſtitutionis Synodalis
ſoluerunt Decimas Eccleſiæ Abulen. & præſer-
tim Rodericus ſoluit Eccleſiæ Sancti Iacobi,
& articulatur nedum immemorabilis ſed
etiam alia legitima præſcriptio: Vnde quate-
nus immemorabilis ex natura rei, quia Con-
ſtitutio Synodalis emanauit de anno 1554. eſ-
ſet improbabilis; Attamen legitima præſcri-
ptio non eſt improbabilis. Vnde reſultat re-
4 leuantia, quia cum Decima ſit onus reale *
ad quemcumque res vadat tranſit *c. fin. 5. ca-
terum de decimis in 6. Abb. in cap. in aliquibus
num. 6. relatio eſt eodem titulo.*

Non obſtat, quod alij articuli videantur ir-
releuantes, quia ad hoc vt admittantur, ſuffi-
5 cit* quod vnus ſit releuans *Caſſad. deciſ. 5. de
ſeq. poſſ. & fruct.* & ſic ceſſat etiam quæ dicun-
tur de calumnia, quia licet quando eſt vehe-
6 mens,* Rota ſoleat denegare remiſſoriam, vt
in cauſa *Caurinen. Iuriſdictionis 26. Februarij*
1587. *coram Robuſtærio per deciſ. Caſſadori 3. num.
1. dilat.* ſecùs tamen eſt quando articuli ſunt
7 releuantes,* & calumnia ſolum eſt præſumpta
Egid. deciſ. 624. Et propterea in caſu iſto licet
aliqui articuli videantur irreleuantes, alij vero
ſapiant calumniam; Attamen cum prædicti
ſint releuantes non eſt deneganda remiſſoria
propter prædicta.

Et ita concluſum, &c.

PAMPILONEN. DECIMARVM.

Lunæ 6. Aprilis 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium ſuper non ſolutione decimarum am-
mittitur dùm Eccleſiæ incipit enormiter eſſe læ-
ſiuum.*
2 *Quando dicatur enormiter lædi declaratio ſpectat
ad Papam.*
3 *Dùm Eccleſia damnificatur in dimidia parte deci-
marum priuilegium eas non ſoluendi nõ ammit-
titur, ſed venit moderandum.*

DECISIO DCCCXCVI.

VEritas eſt, quod priuilegium ſuper nõ ſo-
1 lutione decimarum ammittitur* quo-
tieſcumque enormiter incipit Eccleſiæ Paro-
chiali eſſe læſiuum, quæ habent intentionem
fundatam de Iure *cap. quoniam cap. cum contin-
gat de decimis*, ita diſponit *text. expreſſ. in c. ſug-
geſtum, & in c. dilecti, & ibi gloſ. in verſ. enormiter
de decimis cap. quid nouale, vbi etiam gloſ. de verb.
ſignific. Rebuff. q. 14. nu. 55. Menoch. conſ. 156. n. 9.
lib. 2* Quando autem dicatur priuilegium enor-
2 miter lædere ſpectat ad declarationem Papæ.*
Abb.

Digitized by Google

Abb.in dicto cap.ſuggeſtum num.4.gloſ.in cap.decet de reg. Iur. in 6. Sed in propoſito cum hoc per Sanctiſſimum fuerit commiſſum Iudicio Rotæ conſideratis teſtibus, qui dicunt, quod per acquiſitionem factam à Monaſterio de pluribus bonis damnificatur Eccleſia Parochialis in
3 dimidia parte decimarum *, viſum fuit priuilegium non fuiſſe ammiſſum, ſed moderandum iuxtà *text.in c.2.§.vbi autem de decimis lib.6.* ad quam verò quantitatem erit particulariter videndum.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE SANCTO PETRO

Lunæ 4. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Fructus quando veniant in reſtitutione fideicommiſſi; Et an pro illis competat remedium *l. final.* Augumentum fideicommiſſi an cenſeatur factum fauore hæredis, an fideicommiſſi; an verò vtriuſque.

SVMMARIVM.

1 *Fructus regulariter non veniunt in reſtitutione fideicommiſſi, etiam ſi teſtator vſus ſit verbis generalibus. Limita tribus modis num. 7.*
2 *Remedium l.* final. *non competit niſi pro rebus, quæ erant teſtatoris tempore mortis. Vid. n.18.*
3 *Nec competit pro fructibus. Declara num. 18. & 19.*
4 *Fructus collecti antequam ſit purificata vocatio ad primogenituram non ſpectant ad hæredem, ſed ad vocatum in primogenitura. Ampl. nu. 6.*
5 *Fructus prædij legati pro monaſterio conſtruendo, & recollecti ante conſtructionem debentur Monaſterio.*
8 *Augumentum fideicommiſſi ex fructibus cenſetur factum tàm fauore hæredis, quàm ſubſtituti, quando teſtator mandauit fieri inueſtimentum in augumentum portionis hæreditariæ, & conſiderauit decus, & honorem familiæ num. 10.*
Amplia etiam ſi agatur de fructibus fructuũ n.16.
9 *Idem iudicatur de augumento, quàm de principali & num. 17.*
11 *Diuitiæ operantur, quod conſeruetur honeſtas, & nobilitas familiarum Familiæ ob inopiam perire ſolent num. 11.*
12 *Quis vult conſequens neceſſariò etiam vult antecedens.*
13 *In interpretanda voluntate teſtatoris debemus ſequi naturam, quæ nos dirigit ad intellectum verum.*
14 *Augumentum fideicommiſſi proueniens ex fructibus cenſetur potius inductum fauore hæredis, quam fideicommiſſi.*
15 *Declara procedere in dubio; ſecùs in claris.*
16 *Idem iudicatur de fructibus, ac de fructibus fructuum.*

DECISIO DCCCXCVII.

IO. Antonius de S. Petro inſtituit Primogenituram in certis bonis ad fauorem filiorum Aloiſij Iunioris, quibus & eorum deſcendentibus deficientibus, vel non exiſtentibus vocauit Io. Baptiſtam de S. Petro, & interim donec Primogenitus naſcatur, & perueniat ad ætatem 14. annorum, vel donec purificetur vocatio Io. Baptiſtæ per non exiſtentiam filiorum Aloiſij, *voluit fructus bonorum dictæ primogenituræ inueſtiri in augumentum ſortis prædictæ primogenituræ.* Inſuper in alijs bonis æquis portionibus inſtituit Aloyſium, & Io. Baptiſtam prædictos, & voluit, quod Aloyſius non poſſet percipere fructus ſuæ portionis donec ſuſciperet prolem legitimam, & interim voluit. *ipſos inueſtiri in augumentum dictæ portionis hæreditariæ*, quam diſpoſitionem in codicillis temperauit, concedendo, vt Aloyſius ex portione ſua poſſet percipere ſcut. 500. & non vltra, reſiduum verò deponeretur, prout in d. teſtamento, & etiam voluit in d. teſtamento, quod Ioan. Baptiſta non fruatur ſua portione hæreditaria, niſi cum vxorem duxerit, & interim eius redditus voluit inueſtiri in augumẽtum ſortis d. portionis, & immediatè poſt iſtas diſpoſitiones teſtator vſus fuit his verbis; *Prædictos Aloyſium, & Io. Baptiſtam, vt præfertur, inſtitutos, eorumque filios, & deſcendentes in infinitum maſculos legitimos &c. ad inuicem vulgariter, pupillariter, reciprocè, & per fideicommiſſum ſubſtituit, & ſibi hæredes & ſucceſſores vocauit, ac fore voluit, & tandem, vt decus, & honor domus, & familiæ, memoriaque ipſius teſtatoris diutius conſeruetur prohibuit alienationem bonorum primogenituræ, & fideicommiſſo ſubiectorum.*

Stante hac ſerie facti, cum ſit factus locus primogenituræ, & fideicommiſſo ad fauorem ipſius Io. Bapt. *iux.reſolutionem factam 13 Febr. præteriti.* dubitaui, an ei eſſet danda immiſſio in bonis emptis ex fructibus, & ex fructibus fructuum, & hoc tàm reſpectu primogenituræ, quàm fideicommiſſi, quod dubium habet duas difficultates principales, Prima eſt, An iſtud augumentum comprænhendatur in primogenitura, & fideicommiſſo, quia fructus regulariter non veniunt in reſtitutione fideicom-
1 miſſi *, etiam ſi teſtator vſus ſit verbis generalibus, vt probat *text. in l. in fideicommiſſariam, vbi Doct. ff. ad Trebell. l.quod his verbis in princ. ff de leg.3. l. ſcribit Celſus l. deducta §. fin. ad Trebell. Peregr. de fideicom.art.49.num.23.Card. Mant. de coniect. vltim. volunt. lib.7. tit. 10.* Secunda difficultas eſt, quatenus iſtud augumẽtum comprænhendatur in primogenitura, & fideicommiſſo, an pro illo competat remedium, *l. fin.* quod non competit niſi pro rebus,
2 quæ erant teſtatoris tempore mortis *, vt eſt *text. in verbis in l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.* & in ſpecie, quod hoc remedium non compe-
3 tat pro fructibus * dicit *Specul. & alij Doctores, quos allegat Peregr. de fideicom. art. 48. num. 61.*

Quantùm attinet ad primam difficultatem, & quoad fructus, & fructus fructuum primo-

 ge-

genituræ, res videtur carere omni prorſus dif-
ficultate, quia dilatio ad capiendā primogeni-
turam non fuit facta fauore hęredis, ſed fauo-
re primogeniti, & Io. Baptiſtæ, quare fructus
4 ad ipſum Io. Baptiſtam ſpectant *, vt eſt *text.*
apertus in l. ſi ita relictum. §. Pegaſus de leg. 2.
l. in fideicommiſſi §. cum Pollidius, ff. de vſur. l.
Lucius Titius, ꝰ. hæredes, ff. ad Trebell. vbi Bart.
Ang. conſ. 331 num. 1. verſ. quarto, Card. Mant.
de coniect. vltim. volunt. lib. 7. tit. 10. quod au-
tem dilatio ad capien. primogenituram eſſet
data fauore primogeniti ex Aloyſio, & fauore
Io. Baptiſtæ dubitari non poteſt, quia nihil in
ea habebat agere hæres, quare fructus ad ipſos
abſque dubio ſpectant, vt in *iuribus ſupra alleg.*
& in fortioribus terminis, ſed benè ad propo-
ſitum dicunt quamplures *Doct.*, *quos allegat*
Card. Mant. d. loco. verſ. & ex hoc deducitur,
inquiunt enim quod ſi legatur prædium prò
monaſterio conſtruendo fructus percepti ante-
5 quam monaſterium conſtruatur *, debentur
monaſterio, & ſic fructus collecti, antequam
eſſet purificata vocatio ad primogenituram,
ſpectant ad ipſum Io. Baptiſtam: Et ceſſat omnis
difficultas, quia cum Teſtator voluerit fru-
6 ctus inueſtiri in augumentum ſortis primoge-
nituræ*, vtique dicendum eſt dilationem fuiſſe
factam gratia vocatorum ad primogenituram,
quia alias non eſſet in augumentum primoge-
nituræ, & propterea diſpoſitio Teſtatoris itá
eſt intelligenda, *Oldr. conſ. 9. ver. item cum in-*
ra num. 3. Gemin. conſ. 67. per totum, & pro
reſolutione huius articuli optimè etiam faciũt
rationes infrá ponderandæ.

Quantùm attinet ad fructus portionis reli-
ctæ Aloyſio iuniori idem dicendum eſt, nàm
licet verum ſit, quod fructus non veniant in
reſtitutione fideicommiſſi, hæc tamen regula
fallit, quando tempus reſtitutionis eſt adiectum
7 gratia ſubſtituti *, vt in *d. l. ſi itá relictum §. Pe-*
gaſus, ff. de leg. 2. cum alijs ſupra alleg. & ſic re-
gula in caſu noſtro non procedit, ſi apparebit
augumentum fuiſſe factum, ne dùm gratia hæ-
redis, ſed etiàm gratia ſubſtituti, & fideicom-
miſſi.

Limitatur etiam prædicta regula, quando
quis eſt rogatus fructus reſtituere, & ſic in ca-
ſu noſtro limitabitur, ſi apparebit Aloyſium
fuiſſe rogatum fructus reſtituere, *d. l. in fidei-*
commiſſariam in princ. ff. ad Trebell. & in d. l. ſi
itá relictum, §. Pegaſus ibi, cum incremento.

Et etiam limitatur, quando coniecturis con-
ſtare poteſt teſtatorem voluiſſe fructus etiam
reſtitui, *Angel. d. conſ. 331. num. 1. verſ. 4. fal-*
lit. Card. Mant. de coniect. vlt. vol. loco alleg. n. 9.
vbi alias fallentias adducit, quæ quidem tres
fallentiæ hic optimè applicantur.

Nam quod teſtator voluerit fieri augumen-
tum ne dum gratia hæredis, ſed etiam gra-
8 tia ſubſtituti, & fideicommiſſi ſatis patet, *
cum voluerit inueſtimentum fieri in augumen-
tum portionis hæreditariæ, & Io. Baptiſta ſim-
pliciter ſit ſubſtitutus Aloyſio: vnde ſatis patet
ſubſtitutum fuiſſe etiam in d. augumento, vt
benè ad propoſitum declarando communem
intellectum, *l. centurio ff. de vulgar. et pupill.*
dicit *Ripa ibid. num. 41.* qui licet nòn loquatur
in noſtris terminis, eius tamen rationes opti-
me faciunt ad præſentem caſum, quæ etiam
coadiuuantur ex eo, quod idem iudicandum
9 eſt de ipſo augumento, * ac de ipſo principali,
Calder. conſ. 12. de conſt. et conſ. 32. de teſtam.
Bald. conſ. 407. num. 3. lib. 1. vbi quod idem
ius ſtatuitur in augumento, quod in princi-
pali aucto bene *Surd. deciſ. 78. num. 11.*

Et prædicta optimè comprobantur, cum te-
ſtator conſiderauit decus, & honorem ſuæ fa-
10 miliæ, * & quod memoria eius conſeruaretur,
& hæc voluit facere tam mediante primogeni-
tura; quam fideicommiſſo prædictis, vt patet
ex verbis ſupra relatis. Vnde manifeſtiſſime
colligitur, quod augumentum debebat fieri ne-
dum in gratiam hæredis, ſed etiam in gratiam
ſubſtituti, & ſic fideicommiſſi, vt illo magis
aucto melius familia, & memoria conſeruare-
tur; diuitiæ enim operantur, quod conſeruetur
11 honeſtas, & nobilitas familiarum,* quæ ob in-
opiam perire ſolent, *auth. de teſt. §. ſancimus*,
Rom. conſ. 411. nu. 2. verſ. conſtat autem, vbi
apoſtilla in ver. dignitas; quod etiam eod. mo-
do voluit circa portionem Io. Baptiſtæ inte-
rim quod vxorem duceret; vnde cum ambo
fuerint æquis portionibus inſtituti, & æque
prohibiti de recipien. fructibus ſuæ portionis,
alter donec filios procreaſſet, alter vero doñec
vxorem duceret, & vterque alter alteri fuerint
reciproce ſubſtitutus immediate poſt ordina-
tionem d. augumenti vtriuſque portionis, &
vterq; fuerit prohibitus alienare ratione ex-
preſſa conſeruationis memoriæ teſtatoris, &
honoris familiæ, videtur per neceſſe dicendum,
quod augumentum fuerit ordinatum in fauo-
rem fideicommiſſi, & ſubſtitutorum ex regula,
quod qui vult conſequens neceſſario & vult an-
12 tecedens,* *l. illud de acq. hæred. Ancar. conſ. 161.*
in princ. & hæc eo magis procedere debent,
quia cum indubitatum ſit, augumentum primo-
genituræ ſpectare ad ſubſtitutũ, ita dicendũ eſt
de augumento portionis fideicommiſſi, cum in
vtroque caſu militet eadem ratio voluntatis te-
ſtatoris ſcilicet decus, & honor familiæ; in in-
terpretanda enim voluntate teſtatoris debe-
mus naturam ſequi, quæ nos dirigit ad intelle-
13 ctum verum,* vt inquit *Bald. in conſ. 40. nu. 2.*
verſ. & quia debemus vol. 3. quod nihil aliud
eſt dicere niſi, vt perquiramus naturalem ra-
tionem, ex qua quod teſtator ſenſerit percipi
poſſit, *Card. Mant. de coniect. vltim. volunt.*
lib. 6. tit. 14. num. 6. ex quibus nedum conſtat
teſtatorem voluiſſe fieri augumentum in gra-
tiam fideicommiſſi, ſed etiam colligitur, quod
grauauit hæredem ad ipſum reſtituendum,
cum voluerit fieri in augumentum portionis
hæreditariæ, maximæ cum concurrant plures
coniecturæ ſupra ponderatæ.

Non obſtat, quod cum augumentum pro-
ueniat ex fructibus debet cenſeri magis indu-
14 ctum fauore hæredis, quam fideicommiſſi, *
prout tempus reſtitutionis cenſetur magis indu-
ctum gratia hæredis quam fideicommiſſarij ex
alleg. per *Card. Mant. loco ſuperius allegato num.*
11. Quia hoc eſt verum in dubio, ſecus autem

15 quan-

15 quando ſumus in claris, * prout ſumus in caſu iſto, vt patet ex prædictis, quo caſu abſque dubio augumentum cenſetur inductum ne dum fauore hæredis, sed etiam fideicommiſſi, vt in *d. l. ſi ita relictum* §. *pegaſus*, *ff. de leg. 2. cum alijs per Card. Mant. loco ſuperius allegato nu.* 10.

Minus obſtat, quod in omnem euentum prædicta procederent quoad fructus, non autem quo ad fructus fructuum, nam iſta diſtinctio in caſu iſto inter fructus, & fructus fructuum
16 eſt verbalis, * quia cum teſtator voluerit fructus inueſtiri in augumentum ſortis primogenituræ, & portionis hæreditariæ poſt inueſtimentum, cum fructus augeant primogenituram, & portionem hæreditariam, non eſt agendum amplius de fructibus fructuum, ſed de fructibus primogenituræ, & portionis hæreditariæ, quia tales ſunt effecti iſti fructus de mandato teſtatoris, qui ita potuit diſponere, §. *diſponat auth. de nupt.* maxime cum augu-
17 mentum recipiat naturam principalis aucti, * vt notant *Doct. præcitati, & bene Brun. de augum. q. 5. & q. 9.*

Quantum attinet ad ſecundam principalem difficultatem, An pro augumento competat remedium *l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.* licet verum ſit, quod non competit niſi pro rebus quæ erant teſtatoris tempore obitus, & ſic non competat pro fructibus. Pro reſponſione tamen eſt aduertendum, quod iſte non eſt propriè caſus noſter, quia *Doct. allegati* in obiecto loquuntur de fructibus maturatis poſt purifi-
18 catum fideicommiſſum, * qui non eſt caſus noſter, cum agamus de fructibus inueſtitis ante purificatam conditionem de mandato teſtatoris in augumentum primogenituræ & fideicommiſſi, & propterea inueſtimentum factum de mandato teſtatoris perinde iudicandum eſt ad effectum, vt competat remedium *l. fin.*, ac ſi fuiſſet in bonis teſtatoris, vt poſt *Socc. Alciat. Siluan. & alios dicit Surd. in deciſ.* 15. *nu.* 21. *in fin. & ſequen.* qui *Doct.* licet loquantur quando bona emuntur ex pecunia teſtatoris, attamen mouentur ea ratione, quia bona de mandato teſtatoris fuerunt empta, quæ ratio militat in caſu iſto, quia licet fuerint empta de fructibus tamen de mandato teſtatoris, & illi non ſpectabant ad hæredem, vti fructus ſunt, cum teſtator voluerit illos inueſtiri in augumentum primogenituræ, & fideicommiſſi.

Vlterius aliqui ex Dominis conſiderabant quod quo ad fructus non poteſt agi remedio, *l. fin.* quando agitur contra ſingularem ſucceſ-
19 ſorem poſſidentem rem ſingularem, * ſecus vero quando agitur aduerſus poſſeſſorem pro hærede, prout in caſu iſto, *Peregr. de fideicom. art.* 48. *num.* 61. Circa tamen hoc vltimum reſponſum per alios Dominos nihil fuit firmatum.

Ex quibus reſolutum fuit, Ioanni Baptiſtæ dandam eſſe immiſſionem etiam quo ad augumentum primogenituræ, & augumentum portionis relictæ Aloyſio Iuniori &c.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE CAPITE FERREO.

Lunæ 4. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Subſtitutus purificata conditione, ſub qua fuit vocatus, admittitur. Quando purificationem conditionis probare teneatur. Reciproca ſubſtitutio quando contineat fideicomiſſariam.

SVMMARIVM.

1 *Purificata conditione vocationis fideicomiſſum eſt clarum, & ſubſtitutus admittitur & num. 6.*
2 *Reciproca ſubſtitutio eſt inducta, dum inſtituti ad inuicem ſunt ſubſtituti vulgariter, pupillariter, & per fideicomiſſum.*
3 *Reciproca ſubſtitutio verbis expreſſis continet fideicomiſſariam.*
4 *Sicuti continet etiam ſi non ſit dictum, quando agitur de teſtamento Parentis.*
5 *Maxime dum in teſtamento eſt appoſita clauſula codicillaris.*
7 *Subſtitutus vocatus in caſum obitus hæredis grauati ſine filijs legitimis, & naturalibus, & ſine adoptione; ſecus ſi exaduerſo fuerit probatum adfuiſſe filios, & adoptionem.*

DECISIO DCCCXCVIII.

AGunt ad fideicomiſſum, de quo agitur DD. Antonina, & Victoria de Vellis filiæ Lauræ de Capite ferreo, nèc non D. Iulius Bonauentura nepos dictæ Lauræ ex Fælice filia iam defuncta, & reſpectiue Sororis dd. Antoninæ, & Victoriæ, nec non Dominus Hieronimus Mignanellus Pronepos Bernardinæ de Capite ferreo, quas Lauram filiam, & Bernardinam Sororem Raymundus de Capite ferreo ſubſtituerat in fideicommiſſo, de quo agitur in certo caſu, de quo ſtatim dicetur, vnde hoc ſtante, dubitaui An eſſet factus locus fideicomiſſo, & ad fauorem quorum, & cum hodie agatur non inter ipſos ſubſtitutos, ſed contra tertios detinentes dicta bona, placuit DD. remittere, vt inter ipſos vocatos videatur, An D. Iulius Bonauentura, & D. Hieronymus Mignanellus debeant admitti ad hanc ſucceſſionem, cum ſint vt dictum eſt nepotes, & Pronepotes primo loco ſubſtitutorum.

Et quantum attinet ad prædictā Antoninam & Victoriam de Vellis filias Lauræ, res videtur carere dificultate, quia eueniente conditione
1 * ſuperſtitem dd. Lauræ, & Bernardinæ ſubſtituit, & ſi nulla earum ſuperſtes eſſet, ſubſtituit filios, tam maſculos, quam fæminas earumdem Lauræ, & Bernardinæ pro æquis portionibus in ſtirpes, & non in capita, quare ſi probatur, purificatam fuiſſe conditionem vocationis, fideicommiſſum eſt clarum, vt patet ex teſtamento *ad tex. in l. fin. C. de edict.*

Digitized by Google

Diu. Adrian. tollen. Peregr. de fideicom. art. 43. num. 2.

Quod autem ſi purificata conditio vocationis ſatis apparet. Nam Raymundus teſtator inſtituit bo. me. R. D. Virgilium pro dimidia, & pro dimia Tiberium,& Dominicam ex Franciſco filio prædefuncto nepotes,
2 * quos ad inuicem ſubſtituit vulgariter, pupillariter, & fideicommiſſum. Vnde dubitari non poteſt, quin inter iſtos vocatos adſit reciptoca ſpecialis *Alber. in rubr. de vulg. num. 82. Conuar. in cap. Raynutius §. 7. nu. 1. de teſtam. Menoch. præſumpt. 59. nu. 4. lib. 4. Iutrig. de ſubſtit. centuria 2. q. 10. nu. 1*, quare cum primo loco deceſſerit Virgilius, et ei ſucceſſerit Tiberius, et Dominicus prout deponunt teſtes, et deinde deceſſerit Tiberius, et ei ſucceſſerit Dominicus prout de iure debebant ſuccedere, cum prædicta reciproca verbis expreſſis contineat fideicommiſſariam
3 * prout etiam contineret, ſi non
4 fuiſſet dictum,* cum agatur de teſtamento Parentij ob præſumptam mentem, quod noluerit extraneos præferri propriæ ſoboli *Zanchus in l. hæredes mei §. cum ita nu. 77. p. 3. ff. ad Trebell. Intrigliol. de ſubſtit. cent. 2. q. 25. nu. 19.* maxime quando in teſtamento eſt appoſita clauſula codicillaris *Cras. in §. Codicilli in princ. nu. 20. Card. Mantic. de coniect. vltm. volunt lib. 7. tit. 4. num. 9. Gulielm. de Benedict. in c. Raynutius p. 2. verſ. 1. abſque liberis il 2. nu. 33. & 34. Intrigliol. de ſubſtit. cent. 7. q. 70. num. 11. & infra.*

Ex quibus cum Dominicus fuerit vltimus grauatus, ad quem omnia bona peruenerunt, quia alij fratres obierunt ſine filijs legitimis, & naturalibus, vt probatur ex concluſione ſtatim firmanda, et dictus Dominicus obierit ſine filijs legitimis, et naturalibus, et abſque aliqua adoptione filij, cum ſupradicta Antonina, et Victoria ſint vocatæ ſub iſta conditione, et
6 quam probant eſſe purificatam, * merito debent ſuccedere ex ſupra deductis; quod autem probent dictam conditionem fuiſſe purificatam
7 * ſcilicet obitum ſine filijs legitimis, et naturalibus, et ſine adoptione, ſatis patet eo ipſo, quod non probatur ad fuiſſe filios, nec vmquam fuiſſe aliquem adoptatum. Si enim probaretur adfuiſſe filios, et adoptationem fuiſſe factam, tunc per fæminas ſubſtituras eſſet probandus obitus ſine filijs, et ſine adoptione, alias ſecus vt diſtinguendo dicit *Rip. in l. ex facto §. ſi quis autem nu. 9. ff. ad Trebell. Conar. variar. reſolut. nu 6. in c. 6. Surd. conſ. 92. nu. 16.* et de magis communi, et veriori *Alciat in reg. 1. præſumpt. 49. num. 6. & 7.* et hanc ſententiam ſequitur Rota, vt per *Put. deciſ. 45. lib. 1. in nou* et fuit dictum in cauſa *Vicentina Feudi 10. Martij 1603. coram Card. Seraph recol. mem.*

CAESARAVGVSTANA ABBATISSATVS.

Lunæ 18. *Maij* 1615.

ARGVMENTVM.

Ad validitatem gratiæ *ſi neutri* quæ requirantur,

SVMMARIVM.

1 *Gratia* ſi neutri *requitit neceſſario litem de tempore datæ gratiæ & nu. 8.*
2 *Gratia* ſi neutri *ſine lite eſt tanquam piſcis ſine aqua.*
3 *Sufficit tamen lis de facto.*
4 *Niſi tamen ſit ex defectu iuriſdictionis.*
Lis dum deficit iuriſdictio non dicitur lis nu. 4.
5 *Gratiam* ſi neutri *Papa concedit ſi Beneficium vacat, et ſi neutri ius competat.*
6 *Vnde debet narrari, quod neutri ius competat, et cærtus modus vacandi.*
7 *Nec non debent fieri omnes expreſſiones ac ſi de nouo beneficium impetraretur.*
9 *In gratia* ſi neutri *ſufficit adeſſe litem de tempore illius impetrationis, licet poſtea vnus ex collitigantibus moriatur.*
10 *Lis non dicitur extincta per obitum collitigantis.*
11 *Nullum ius alicui competere ſuper aliqua re probatur ex eius confeſſione.*
12 *Prout etiam ex reuolutione actorum.*
13 *Abbatiſſa, quæ non fuit electa à maiori parte non dicitur legitime electa.*

DECISIO DCCCXCIX.

GRatia *ſi neutri* requirit litem neceſſario de
1 tempore datæ gratiæ* *Rota deciſ. 24. de præſcript. in nou. Sarnen. in regul. de annal. quæſt. 28. num. 3. verſ. præterea Verall. deciſ. 34. nu. 2. lib. 2.* vt fuit dictum in cauſa *Placentina Decanatus 12. Decembris 1595. coram bo. me. Penia:* Hinc emanauit illud vulgare, quod gratia *ſi neutri*
2 ſine lite, * eſt tamquam piſcis ſine acqua, ſuffi-
3 cit tamen lis de facto * *Egid. deciſ. 595. alias 596.* & fuit dictum in cauſa *Salamantina dimidiæ portionis prima Aprilis, & 3. Iunij 1588. coram bo. me. Gipſio in Corben. Archiepiſcopatus 17. Nouembris 1588. coram Platto* & in cauſa *Pampilonen. de Agnera 12. Iunij 1609. coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* niſi tamen ſit ex defectu iu-
4 riſdictionis, * quia tunc non dicitur lis *Sarnen. in regul. de annali quæſt. 45. Lancellot. de attent. par. 2. cap. 24. quæſt. 11. num. 7.* & fuit in terminis reſolutum in dicta *Placentina Decanatus*, & in alia *Pampilonen. de Anguerez*, ſtante lite Papa facit gratiam ſub dupplici conditione
5 ſcilicet ſi beneficium vacat * *Put. deciſ. 46. nu. 2. lib. 1. in nou.* et ſi neutri ius competat Ibi *ſi per euentum litis huiuſmodi tibi conſtiterit Neutri Ius competere. Gemin. conſ. 79. num. 7. verſ. quia huiuſmodi Gratiæ Put. dicta deciſ. 46. num. 2.* quare per neceſſe, nedum debet narrari, quod neu-
6 tri ius competat, * quia iſtud eſt fundamentum gratiæ; ſed etiam cærtus modus vacandi, prout in alijs Gratijs *Sarnen. in reg. de ann. qu. 28. num. 2. Mandoſ. ſuper regg. 33. quæſt. 10. num. 5. Rot. deciſ. 24. de reſcript. in nou.* nec non debent etiam fieri omnes expreſſiones, * quæ in alijs

ac ſi

Digitized by Google

ac ſi de nouo beneficium impetraretur, puta
qualitatis beneficii, valoris, & ſimilium, vt
per *DD. ſupra allegatos*.

Hoc ſtante gratia videtur iuſtificata; Nam
quoad requiſitum litis, ſine quo gratia, *ſi neu-*
8 *tri* non conceditur, * ſatis videtur ſatisfactum
ex commiſſione, & ex actis, & quamuis
9 col itigans hodiè ſit mortuus non refert, *
ſatis enim eſt, quod viueret de tempore
impetratæ gratiæ *ſi neutri*, quia de eo tem-
pore requiritur lis vt ſupra dictum eſt, quæ
nec hodiè etiam per obitum Ioannæ videtur
10 extincta, * cum Iſabella illam proſequatur
*Ægid. deciſ. 156. Caſſad. deciſ. 1. de re iudic. Mohe-
dan. deciſ 8. vt lit. pend. Lancell. de attent. in
præfat. num. 269.*

Quod autem beneficium vacet, eſt in confeſ-
ſo; neque controuertitur, quod Sperantia vltima
Abbatiſſa deceſſit; quod autem neutri ius com-
petebat, quoad Ius Iſabellæ probatur per eius
11 confeſſionem, * vt fuit reſolutum in cauſa
*Cluſina Prioratus 17. Februarij 1592. coram Ora-
no*; Quod vero Ioannæ non competat proba-
12 tur ex reuolutione actorum, * vt fuit dictum
in cauſa *Feſulana Præpoſitoris 27. Ian. 1563. co-
ram bo. me. Oriolen.* & alias ſæpius; ex inſtru-
mento enim electionis apparet, illam minus le-
13 gitimè fuiſſe factam, * cum non fuerit electa
à maiori parte.

Valor ſatis videtur comprobatus ex teſti-
bus, qui licèt dicant ſingulas moniales habere
ſcuta 25. pro ſuis portionibus annuis, & Ab-
batiſſam habere portionem dupplicatam, non
refert, cum Abbatiſſa habeat vnam portio-
nem, vti monialis, aliam vero, vni Abbatiſſa,
& ſic ratione Abbatiſſatus non habet vltra vi-
ginti quattuor.

Et ita fuit reſolutum &c.

INTERAMNEN. BONORVM

Veneris 22. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Agens conditione indebiti quid probare teneatur. Solutio integræ dotis, ex qui-bus probetur. Prætium bonorum venditorum cum conſenſu mulieris, quæ ſuper illis habebat hypothecam ad cuius manus perueniſſe cenſeatur.

SVMMARIVM.

1 *Agens condictione indebiti tenetur probare indebitum fuiſſe ſolutum.*
2 *Itaut ex tali probatione tollantur contrariæ præſumptiones, & coniecturæ.*
3 *Solutio integræ dotis probatur ex pluribus coniecturis, de quibus ibi.*
4 *Confeſſio commiſſa in teſtamento non nocet.*
5 *Mulieri agenti ad reſtitutionem dotis non poteſt opponi de compenſatione.*
6 *Prout nec admittitur retentio propter creditum.*
7 *Pecuniæ retractæ ex venditione bonorum non cenſentur perueniſſe ad manus mulieris, quæ venditioni ratione ſuæ hypothecæ pro cautela emptoris conſenſit. vid. num. 9.*
8 *Sed præſumitur totum prætium perueniſſe ad manus eorum, ad quos bona ſpectabant.*

DECISIO DCCCC.

Dvbitaui An Anibal ſit creditor Victoriæ, &
in qua ſumma: Pro reſolutione præſentis
dubij non controuertitur, quod Victoria fuerit
nupta Scipioni Caſtello cum promiſſione do-
tis ſcutorum 2100., ex quibus prætenditur,
quod ſoluerit Scipioni tantum ſcuta 1925. Et
tamen Diana Mater Scipionis poſt eius mor-
tem teſtituit Victoriæ integram ſummam ſcut.
2100. & ſic ſcut. 175. vltra dubitum, hoc ſtan-
te admittebant DD. hanc iuris concluſionem,
quod cum Anibal agat condictione indebiti,
1 tenetur ipſe probare indebitum fuiſſe ſolutum *
*l. cum de indebito ff. de probat. & ibi Bart. & Alij
Alex. conſ. 83. num. 1. lib. 1.* Vnde tenetur proba-
re dotem non fuiſſe ſolutam vſque ad ſummam
ſcut. 2100. itaut deficiant ſcut. 175. *Surd. conſ.
328. num. 23.* Et quamuis prætendat id probaſ-
ſe ex quietantijs: Attamen hoc non ſufficit,
2 niſi tollat etiam coniecturas, * ex quibus pro-
batur integra ſolutio dotis, quæ etiam conie-
cturis, & præſumptionibus patet ex allegatis
per *Surd. in deciſ. 105. num. 9. & ſeqq.*

Hic autem primo deducitur, quod in Iudi-
cio confiſcationis bonorum Scipionis fuit per
Tutorem, & Curatorem Annibalis productum
inſtrumentum, in quo apparebat, quod Scipio
3 habuit pro dote ſcut. 2100. * Et licet dubitari
poſſit, An iſta confeſſio noceat Annibali tunc
minori, tamen negari non poteſt, quin ex ea
oriatur coniectura; Concurrit confeſſio Dia-
næ, quæ reſtituit dictam dotem; Nam vna vice
ſoluit ſcut. 1807. & reportauit quietantiam
pro ſcutis 1259. cum dimidio, quia reliqua
ſcuta 52. 50. Procurator Victoriæ, & eius ſe-
cundi viri confeſſus eſt, ſe habuiſſe ante dictum
inſtrumentum. Reſiduum verò, quod erat ſcut.
840. 50. pro complemento dd. ſcutorum 2100.
Diana promiſit ſe ſoluturam cum aſſertione,
quod omnia erant vera. Concurrit etiam
4 confeſſio ipſius Dianæ in teſtamento, quæ in-
ſtituit hæredem Alexandrum Nepotem ex Sci-
pione filio cum onere reſtituendi Victoriæ di-
cta ſcuta 175. pro reſiduo dotis, que confeſſio
licet non præiudicet *l. cum quis decedens §. Co-
dicill. de legatis 3.* negari tamen non poteſt, quin
faciat adminiculum, ex quibus omnibus con-
iecturis, & præſumptionibus colligitur ſolu-
tio integræ dotis, vt *per Surdū loco ſuperius alleg.*
Vnde Anibal non probat indebitum, cum non
tollat prædictas præſumptiones, & coniectu-
ras, ex quibus probatur debitum, & cum præ-
tendatur quoque indebitum, ex quo Diana
promiſit ſoluere dd. ſcut. 840. 50. tertiam par-
tem in quattrinis, & alias duas partes, in mo-

neta

neta argentea, & ſic quod debeat haberi ra-
tio, vt dicitur Agii. Attamen non conſtat in
quibus pecuniis fuerit facta ſolutio, & hoc te-
netur probare Annibal, cum prætendat inde-
bitum, vt ſupra dictum eſt.

Ex alio etiam capite prætenditur indebi-
tum, videlicet ex prætio duarum poſſeſſionum
communium venditarum per Dianam Anniba-
lem, & Victoriam Ioſepho, & Ioanni Baptiſtæ
de Caſtellis, quorum prætium pro rata præ-
tenditur perueniſſe ad manus Victoriæ, & ideo
illa tenetur excomputare iſtud prætium cum
dote: Huic motiuo fuit reſponſum, quod qua-
tenus eſſet verum, non afficeret, quia non indè
ſequitur, quod indebitum fuerit ſolutum, quia
Victoriæ agenti ad reſtitutionem dotis non
5 poterat opponi de compenſatione * Bart. *in l. ſi conſtante num. 88. ff. ſolut. matrim.* prout non
6 admittitur retentio * propter creditum *Sarnen. deciſ. 64. alias 65. lib. 1. Put. deciſ. 141. num. 3. in nou. lib. 1. Ant. Auguſt. deciſ. 640. lib. 3. & fuit reſolutum in cauſa Romana de Cincys 24. Nouembris 1600. corã Illuſtriſſimo Domino meo Cardinali Millino*; Quare hodiè non deberet agi contra
Victoriam conditione indebiti, ſed alia actio-
ne, ſed veritas eſt, quod Victoria interuenit
in illis venditionibus pro ſuo iure, & intereſſe,
cum haberet hipotecata omnia bona Scipionis
7 mariti, * prout erat iſta, quæ vendebantur, & ideo
interuenit pro cautela emptorum. Vnde non
eſt præſumendum, pecunias ad eius manus per-
ueniſſe, nec in totum, nec in partem *Aymon. conſ. 91. num 2. & dixit Rot. in cauſa Romana de Scitulis 26. Iunij 1613. coram R.P.D. Pamphilio.*
Sed præſumitur totum prætium ad alios per-
8 ueniſſe, * ad quos bona ſpectabant *Natt. conſ. 552. nu. 4. Honded. conſ. 45. n. 28.* & quamuis in
aliquibus Inſtrumẽtis quietantiarũ enuncietur
9 prætium pro rata perueniſſe ad Victoriam, *
Attamen cum illius pars reperiatur inueſtita
in cenſibus, & excedat quantitatem prædicta-
rum confeſſionum, ceſſat quoad iſtam partem
omnis difficultas *Rolan. conſ. 64. num. 9. lib. 1. Honded. vbi ſupra num. 8.* & quoad reſiduum
manifeſtiſſimè, conſtat quod ita fuit actum
pro cautela emptorum, & pro iure, quod ha-
bebat in bonis Victoriæ, non autem ex quo
verè ipſa pro parte reciperet dd. pecunias, cum
dicta bona ad ipſam non ſpectarent; maxime
cum Diana, & Annibal, non autem Victoria
promiſerint de euictione.

ROMANA COMPVTORVM.

Lunæ 25. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Exiſtentia librorum pænes hæredem quando præſumatur.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtentia librorum probatur ex teſtibus deponentibus illos vidiſſe.*

2 *Teſtes familiares probant ſi de tempore depoſitionis non ſunt tales.*

3 *Liber defuncti præſumitur eſſe pænes hæredem. Declara num 5.*

4 *Nec eius iuramento creditur, quod librum non habeat.*

6 *Libri præſumuntur eſſe pænes eum, pænes quem reperiebantur poſt litem motam.*

7 *Libri in inuentario ab hærede beneficiato non deſcripti non cenſentur hæreditarij.*

DECISIO CMI.

QVantum attinet ad primam partem dubij,
an ſcilicet conſtet de exiſtentia librorum,
Domini affirmatiuè reſponderunt, quia tres
1 Teſtes deponunt vidiſſe libros * hæreditarios
Cardinalis pænes bo. me. Alexandrum Ruſpo-
lum, quos oſtendit D. Coſtæ, vnde negari non
poteſt, quin ſit probata exiſtentia ex dictis te-
2 ſtium, qui licet alias fuerint familiares, * ta-
men cum hodie non ſint tales, benè probant,
Gabriel. de Teſtibus concluſ. 10. num. 9.

Maior eſt difficultas circa ſecundam partem
dubij, an probetur exiſtentia pænes hæredes
Cardinalis, & dubium videtur conſiſtere in eo,
nam quando liber eſt defuncti, præſumitur eſſe
3 pænes hæredem, * cuius etiam iuramento non
4 creditur, quod libros non habeat * *Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 61. num. 10. & conſ. 354. nu. 3. & ſeq. lib. 4.* ſed conſiderabant DD.,
quod prædicta procedunt in eo, qui tenetur
5 conficere librum, * puta in actore, & admi-
niſtratione, in caſu autem iſto iſti ſunt libri
miniſtrorum Cardinalis, qui reportata quie-
tantia à Cardinale potuerunt illos non conſi-
gnare Cardinali, & ideò non intrat obiectum.

Neque eſt verum, quod ceſſat reſponſio, ex
quo poſt obitum Cardinalis Ruſpolus habuit
iſtos libros, quia non conſtat habuiſſe ab hæ-
6 redibus, & proptereà non intrat præſumptio, *
quod cum conſtet habuiſſe poſt litem motam,
præſumantur etiam & hodiè habere, de qua
per *Caſtr. in l. 2. num. 7. & Corn. num. 5. C. de teſt. ordin.*

Et multum monit DD. quia hæredes Cardi-
nalis adiuerunt hæreditatem cum beneficio le-
gis, & inuentarij, & tamen iſti libri non ſunt
deſcripti in inuentario, * ſignum euideas, quod
7 non ſpectabant principaliter ad Cardinalem,
ſed ad miniſtros, quia alias inuentarium fuiſ-
ſet defectuoſum, ſi iſti libri non eſſent deſcripti,
non enim credendum eſt, hæredes cum maximo
eorum detrimento non deſcripſiſſe iſtos libros,
ſi fuiſſent hæreditarii.

ROMANA CENSVS
ſcut. 18. mill.

Lunæ 5. Iunij 1615.

AR-

ARGVMENTVM.

Emptor ſoluens poſterioribus creditoribus venditoris an, & quando liberetur.

SVMMARIVM

1 *Emptor bona fide ſoluens prætium poſterioribus creditoribus liberatur, & num. 16.*
2 *Debitor ignorans mortem creditoris ſi ſoluat illi, cui fuit factum mandatum liberatur.*
3 *Solutio facta Procuratori reuocato, ignorata reuocatione ſuffragatur.*
4 *Hæres beneficiatus bona fide ſoluens primo venienti liberatur.*
5 *Emptor bona fide ſoluiſſe dicitur poſterioribus creditoribus, dum venditor ſub fide Magnatis, & cum iuramento aſſeruit non adeſſe alios creditores.*
6 *Etiam ſi venditor ſit in mala fide.*
7 Gloſſ. in l. ſi duo in princ. ff. vti poſſid. *communiter reprobatur.*
8 *Emptor ſoluendo venditori prætium ad effectum ſatisfaciendi creditoribus, quamuis poſterioribus liberatur & num. 13. Ampl. num. 9.*
10 *Emptor non tenetur curare verſionem prætij, quãdo agitur de perſonis non priuilegiatis.*
11 *Emptor rei Eccleſiaſticæ regulariter non debet eſſe ſollicitus de verſione prætij.*
12 *Limita ſi res fuit alienata pro debitis ſoluendis.*
14 *Dote nurus legata filio exhæredato hæres non cogitur illam ſoluere, niſi data cautione de indemnem illum ſeruando; quid autem ſi non receperit cautionem vid. ibi.*
15 L. Pater dotem in princ. & in §. cum Patri filius verſ. ſi forte per errorem ff. de dot. prælegat. *quando procedat.*
17 *Facta venditione rei alienæ, vel alteri pignoratæ, Dominus rei, vel qui habebat bona pignorata habet actionem contra bona primo loco, ipſius vero non extantibus, in ſubſidium contra prætiũ Declara num. 18.*
L. mater C. de rei vindic. *diſpoſitio quando procedat num. 17.*
19 *Emptor tenetur ſoluere prætium creditoribus deſcriptis in liſta.*
20 *In particularibus prætium non ſuccedit loco rei.*
21 Mellin. deciſ. 291. & deciſ. 379. *quomodò ſint intelligenda.*
22 *Nomen debitoris venit ſub ſimplici appellatione bonorum.*
23 *Actio vtilis perſonalis competit creditori anteriori contra eum, qui emit à ſuo debitore, & ſoluit prætium poſterioribus.*
24 *Emptor ſoluens poſterioribus creditoribus ommiſſis anterioribus dicitur in mala fide.*
25 *Et tunc creditores anteriores poſſunt contra eum agere & num. 27.*
26 *Ex obligatione emptoris competit hypoteca creditoribus venditoris ſuper pecunijs exiſtentibus penes eundem emptorem.*

DECISIO CMII.

EX prætio Caſtri Nomenti Excellentiſs. Dominus Princeps Perettus tenebatur ſoluere ſc. 3000. quæ in ſchedula debitorum data per Vrſinos D. Principi fuerunt his verbis concepta, *per pagare diuerſi debiti della caſa ſcudi 3000.* & cum dicta ſumma fuerit ſoluta Vrſinis venditoribus, dubitatum fuit *coràm Reuerendiſs. Bononien. 11. Martij* 1611. An eſſet habenda ratio huius ſummæ ad fauorem D. Principis, & Rota affirmatiuè reſpondit; nam etſi dicta ſumma fuerit ſoluta ipſiſmet Vrſinis, fuit tamen bene ſoluta, quia ita fuit conuentum inter partes, vt patet ex tenore ſchedulæ, & bene fuit deductum coram *Reuerendiſs. D. Bononien.* Itaut hoc caput viſum fuerit carere omni prorſus difficultate; Et licet vlterius prætenderetur, quod dicta ſumma fuiſſet ſoluta pro creditis poſterioribus Excellentiſſ. D. Lothario de Comitibus Duci Poli, attamèn quatenùs hoc eſſet verum, non releuaret, cum Excellentiſſ. D. Prin-
1 ceps bona fide ſoluerit, & ideò fuit liberatus * *l. nomen debitoris C. quæ res pignori oblig. l. fin. §. etſi præfatam, vbi Bart. in princ. Caſtr. num. 4. C. de iur. deliber.* & eſt bonus textus *in l. 1. ff. de diſtract. pignor.* Hinc videmus, quod debitor
2 ignorans * mortem creditoris ſi ſoluat illi, cui fuit mandatum, liberatur *l. inter cauſas §. ſi quis debitor ff. mand. §. item ſi adhuc, verſ. & huic ſimile eſt, Inſtit. mand.* (*Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 7. tit. 23. num* 8. Hinc etiam videmus, quod ſolutio facta Procuratori reuo-
3 cato, ignorata reuocatione ſuffragatur, * *l. eius qui in prouincia §. 1. ff. ſi cert. pet. l. inter cauſas §. ſi quis debitori ff. mand. Card. Mantic. d. lib. 7. tit. 26. num. 5.* Hinc denique aliis omiſſis videmus, quod hæres cum beneficio legis, & inuentarii ſoluẽdo bona fide primo veniẽti libera-
4 tur * *Rol. in conſ. 14. num. 20. lib. 1. Phanuc. de inuent. par. 5. num. 255. & ſeq.*

Quod autem Excellentiſſimus D. Princeps bona fide ſoluerit, ſatis patet, cum Vrſini ſub
5 fide Magnatum, * & cum iuramento aſſeruerint non adeſſe alios creditores, niſi deſcriptos in liſta, ex illo enim ordine D. Princeps errauit in facto, quare cauſatur bona fides, vt in terminis ſimilis ordinis, dixit *Roman. in conſil. 123. num. 2. verſ. 1. quia videtur*, & hoc pro-
6 cedit etiam quod Vrſini fuiſſent in mala fide, * quia ſufficit ad effectum, de quo agitur, quod D. Princeps eſſet in bona fide *Signorol. conſil. 222. num. 2. in fin.* vbi dicit comunem, & quod *Gloſ.* tenens contrarium in *l. ſi duo in princ. ff.*
7 *vt poſſid.* * communiter reprobatur.

Neque eſt verum, quod Excellentiſſimus D. Princeps teneretur inquirere, an debitum eſſet verum, & curare, vt Creditoribus domus ſolueretur. Nam vltra quod ex motu proprio liberatur ab huiuſmodi diligentia, ſoluendo Vrſinis in illam cauſam etiam de iure ſatisfecit, * *l. doli in fin. ff. de nouat. l. final. ff. de e-*
8 *xercit. actio. Molin. de primog. Hiſp. lib. 4. cap. 4. num. 22.* & propterea non tenebatur inquirere, an adeſſent alii creditores, quia ſicuti circumſcripto pacto potuiſſet ſimpliciter ſoluere Vrſinis, ita ſtante tali pacto ſufficit, quod ſoluerit Vrſinis in illam cauſam, ſine eo quod vide-
9 ret, an eſſet vera, vel falſa, * ex dict. *l. doli in fin. cum alijs ſupra allegatis*, & benè *Bart. in l. final.*

Digitized by Google

*nal. num.2. verſ. oppono , & videtur ff. de exer-
cit actio.* neque tenebatur curare aliam verſio-
10 nem , * ex quo agitur de perſonis non priui-
legiatis , *Bart. in d. l. final. num. 2. Card.Man-
tic. de tacit. & ambig. conuent. lib.8. tit.13. nu.2.*
Immo emptor rei eccleſiaſticæ regulariter non
11 debet eſſe ſollicitus de verſione pretii , * *Dec.
conſ.36. num.8. verſ.3. principaliter* , vbi de ma-
gis communi , *Surd. conſ.* 156. *num. 9. Seraph.
deciſ.366 num. 2.* & licet ſecus ſit, quando res
12 Eccleſiæ alienatur pro debitis ſoluendis * *Bald.
in auth. hoc ius porrectum num.7. C. de ſacroſ. ec-
cleſ.* vbi enumerat alios caſus . *Seraph. dict. de-
ciſ. 366. num. 3.* Attamen vltra quod hic non
agitur de Eccleſia , neque de alia perſona pri-
uilegiata, ſatis eſt, quod per Vrſinos fuerit cō-
uentum , quod ipſis ſoluerentur dicta ſcuta
3000. prout ſupra dictum eſt , & benè fuit fir-
matum in dicta *deciſione Reuerendiſs. D. Bono-
nien.* ad effectum, vt Excellentiſſimus D. Prin-
ceps nihil aliud facere teneretur , cum potuiſ-
ſet etiam ſimpliciter ipſiſmet Vrſinis ſoluere
13 ceſſante pacto , * vt iam dictum eſt ex *Bart. &
aliis* .

Neque etiam eſt verum , quod hypotheca
fuerit translata ſuper prætio ſoluen. Credito-
ribus , & ideò Excellentiſſimus D. Princeps ſi
volebat vti beneficio dictæ translationis tene-
batur cuſtodire dictum prætium reportando
cautionem de reſtituendo prioribus,& potiori-
bus , quam cum non reportauerit D. Dux po-
teſt agere contra ipſum D. Principem, qui ta-
men poterit ſe reualere contra illos , quibus
ſoluit ex *l. pater dotem in princ. & in §. cum pa-
tri filius verſ. ſi fortè per errorem,ff. de dot.prælег.*
14 vbi dote nurus legata filio exheredato hæres
non cogitur illam ſoluere, * niſi data cautione
de indemnem illum ſeruando, ſi autem non re-
ceperit cautionem mulier in caſibus,in quibus
de iure conſtante matrimonio poteſt agere ad
dotem,vt bene aduertit *Bart. ibidem num. 1. in
fin.* poteſt ipſam dotem recuperare ab hærede,
qui poſtea poteſt ſe reualere contra filium, cui
dos legata fuit ſoluta , Nàm eſt aduertendum,
quod ille *textus* licet ſubtiliter inductus nō ap-
plicatur ad caſum noſtrum , procedit enim
quando obligatio præcedit, * quia tunc lega-
15 tum dotis factum filio non tollit obligationem
præcedentem , quare hæres ad eximendum ſe
ab obligatione tenebatur reportare cautionē,
ſed in caſu noſtro non eſt verum in facto,quod
hypoteca fuerat translata ſuper prætio ſoluen.
Creditoribus , hoc enim in motu proprio non
legitur, & ideò ex hoc capite nulla poteſt oriri
obligatio D. Principis,ſed tantum erat obliga-
tus ſoluere deſcriptis in liſta , & ſi apparerent
Creditores anteriores tenebatur illis ſoluere ,
16 quare ſufficit , quod hodiè oſtendat ſe ſoluiſſe
deſcriptis in liſta,* & anterioribus, qui ſuper-
uenerunt, prout oſtendit , nàm hoc oſtenſo eſt
extincta eius obligatio , quia in plus non ſe
obligauit, & ideò ſuperueniente caſu, quo ſo-
lutio bona fide fuerit facta poſterioribus dicti
Ducis, deſcriptis tamèn in liſta, obligatio Ex-
cellentiſſimi D. Principis non poteſt reuiuiſce-
re,*l. qui res.§.aream,ff. de ſolutio.l. eius qui in fin.
ff. de iur. fiſc. Tiraquel. in l. ſi vnquam in verb.
ſuſcepit liberos num.191. in fin.C.de reuoc. donat.*
qui non eſt caſus dictæ *l. pater dotem* : nàm per
ſolutionem factam filio exhæredato non fuit
extincta actio,quam habebat mulier, vt conſi-
derat *Odofred. ibidem num.2.*

Denique non eſt verum , quod in omnem
euentum D. Duci competat actio in ſubſidium
aduerſus D.Principem,ex *l. mater,C.de rei vēd.
vbi;Bald. nu.14. verſ. item quæro* : Nam diſpoſi-
tio dictæ *l.* non applicatur,procedit enim quā-
17 do quis vendidit bona aliena , vel alteri pi-
gnorata,* quia id eſt, vt dicit *Bald.* & bene *ibi-
dem, num.24. & in l. 1. poſt princ. ff. de diſtract.
pignor.* tunc enim Dominus rei , vel qui habe-
bat bona pignorata habet actionē cōtra bona
primo loco , ipſis verò non extantibus , habet
actionem in ſubſidium contra prætium, *l.1.C.
de reb. alien. non alienan.*vbi *Gloſ. in verb. vide-
bit gloſ. final. in l.1. verſ. & ideo pretium pigno-
rum. ff. de diſtract. pignor.* quam concluſionem
intelligunt *Doctor.* duobus concurrentibus ſci-
18 licet , quod aliter non ſit ſuccurſum creditori
etiam excuſſo principali debitore , * & quod
prætium retineatur ex cauſa lucratiua, non ex
cauſa onerosa,*Bart. in l. 1. num.1. & 2. Salicet.
num. 2. ff. de diſtr. pignor. Bald. in d. l. mater,
num.12. & ſeqq. Bart. num.7. Caſtr.num.6.verſ.
in gloſ. C.de rei vend. benè Alex. conſ.108. nu.9.
& 10. lib. 5.* qui ita declarat *tex. in d. l. mater*
& alia iura,& propterea non applicatur *tex. in
d. l.mater*,quia procederet, ſi D.Dux vellet age-
re contra illos,quibus D. Princeps ſoluit, non
autem contra ipſum Principem , apud quem
non potuit remanere aliquod prætium pecu-
niarum, cum ipſaſmet pecunias ſoluerit; Et li-
cet apud ipſum remanſerint bona,attamen illa
ſunt libera ab hypotheca , ſtante translatione
dictę hypothecę facta per Papam, & ideò Ca-
ſtrum , & eius bona empta non poſſunt mole-
ſtari,cum illa non ſint prętium pecuniarum, vt
contra illud in ſubſidium agi poſſit , ſed pecu-
nię ſolutę creditoribus sūt prętium bonorum,
contra quod D. Dux iura ſua poterit experiri,
cum ſtante translatione hypothecæ non poſſit
ſe reualere contra pignus ſcilicet contra No-
mentum,& eius bona hypothecata.

Non obſtat, quod D. Princeps tenebatur
ſoluere anterioribus , vt fuit bis reſolutum in
hac cauſa ad inſtantiam D.Principis coram *Il-
luſtriſſ. Cardinali Millino*, & quatenus dictæ de-
ciſiones non ſubſiſtant , tenebatur ſoluere de-
19 ſcriptis in liſta, * quia creditores non deſcrip-
ti nihil prætendere poterant,cum in particula-
20 ribus prætium non ſuccedat loco rei , * *Alex.
conſ. 58. num. 13. verſ. vnde licet habeatur lib.3.
Neguſ. de pignor. in 2. membr. 2. par. num. 149.
Caſtr. in conſ. 326. num. 2. lib. 2.* Non inquam
obſtat hoc fundamentum, nam dum dicitur ſo-
lutiones debuiſſe fieri anterioribus , vt in *deci-
ſionibus Cardinalis Millini* hoc eſt verum, * ſi dū
prætium erat penes dictum Principem in con-
curſu apparuiſſent anteriores, & poſteriores,vt
ex mox dicendis apparebit , ſed cum non ap-
paruerint , & D. Princeps , bona fide ſoluerit,
vtique ſatisfecit ſuæ obligationi,vt ſupra dictū
eſt,

eſt,& ita ſunt intelligendæ prædictæ *deciſiones*,
dum verò dicitur, quod tenebatur ſoluere de-
ſcriptis in liſta, cum pretium in particularibus
21 non ſuccedat loco rei, quicquid ſit, An in hoc
caſu verſemur in particularibus, fuit reſponsũ,
quod quatenus verſaremur in particularibus
obiectum non applicaretur, nam cum D. Prin-
ceps fuerit effectus nomen debitoris Vrſino-
rum, veniebat ſub tali hypotheca, ex quo no-
22 men debitoris venit ſub ſimplici appellatione
bonorum,* *l.nomen. C.quæ res pignori oblig. poſ-
ſint, l. bonorum, §.vltimo, ff. de verb. ſignif. Bald.*
23 *conſ.* 234 *in princ. lib.* 2. quare competat ipſis
Creditoribus actio vtilis perſonalis * aduerſus
D. Principem, quæ erat directa penes Vrſinos,
l.nomen ibi *vtilibet ſecundum primam lecturam,
gloſ. C. quæ res pignor. obligar. poſſ. & ibi Bart,
num.* 4. *Bald. num.* 1. *Salicet. num.* 3. *cum alijs
per Surd conſ.*4. *num.* 23. quarè, ſi Princeps ſol-
24 uiſſet poſterioribus, * omiſſis anterioribus
fuiſſet in mala fide, cum ſciret pecunias ad aliũ
pertinere, *e.ſi diligenti, &c. final. vbi Doctor. de
præſcript.* & in puncto *Surd.d.conſ.*4.*num.*45 &
ideò diceretur dolo deſijſſe poſſidere, quo caſu
fingeretur non fuiſſe ſolutum; Ideò Creditores
25 potuiſſent agere contra ipſum, * *Iaſ. in l. ro-
gaſti,§. final.num.*5. *ff. ſi cert.pet. Bart.in l.Pupil-
lus ff. de his, quæ in fraud. credit. Io. Andr. in ad-
dit. ad Specul. in tit. de obligat. & ſolut. in rubr.
verſ.ex quo videmus*: Vltra quod ex ipſa obliga-
26 tione generali competeret hypotheca Credi-
toribus ſuper pecunijs, dum extabant penes di-
ctum Principem,* *Caſtr. in conſ.*106. *incip.circa
quæ num.*3.*verſ.*3.*principaliter lib.*1. *Bald.in conſ.*
27 365.*in princ.verſ. & ſi publicanus lib.*1. & cum
illi comparuiſſent ſi anterioribus non ſoluiſſet,
poterat, ab illis moleſtari,* *Caſtr. in l.final.§. &
ſi præfatam, nu.*4. *C.de iure deliber. & fuit dictum
in hac cauſa* 26. *Nouembris* 1601. *coram Illu-
ſtriſſimo Domino meo Cardinali Millino.*

Ad alia benè ſatisfacit *deciſio Domini Bonon.*
cum qua Domini tranſierunt

Præſens deciſio fuit confirmata die 7. *Aprilis* 1617.

ROMANA CENSVS, SEV EXECVTIONIS.

Veneris 5. *Iunij* 1615.

ARGVMENTVM.

Minor, qui vult impugnare contractum ob defectum conſenſus proximiorem tenetur probare nedum eorum præſentiam, ſed etiam habilitates. Habilitas tàm naturalis, quàm accidentalis in iſto caſu quando dicatur probata.

SVMMARIVM.

1 *Minor volens impugnare contractum ex defectu proximiorum per ſtatutum requiſitorum tenetur probare nedum præſentiam in loco, ſed etiam habilitates.*
2 *Sanitas probatur ex teſtibus.*
3 *Teſtis conſanguineus dum ſuppletur per alios probat.*
4 *Sanus quilibet eſſe præſumitur.*
5 *Infirmitas eſt habitus contra naturam.*
6 *Habens præſumptionem iuris pro ſe non transfert onus probandi in aduerſarium, niſi præſumptio legis de iure habeatur pro concludenti probatione.*
7 *Minor volens impugnare contractum ex defectu proximiorum per ſtatutum requiſitorum tenetur probare habilitatem eorum nedum in die, ſed in hora contractus.*
8 *Contrarium reſoluitur.*
9 Anchar.conſ. 288. verſ.nec obſtat,& num.12. verſ. conſtat autem *loquitur ad enuandam falſitatem inſtrumenti, vel teſtium.*
10 Verall. deciſ. 218. par. 1. *in quibus terminis loquatur.*
Alex. conſ. 97. num. 5. verſ. vnde lib.7. *in quibus terminis loquatur num.*10.
Angel. conſ.194. num. 2. verſ. portò *in quibus terminis loquatur num.* 10.
11 *Impedimentum accidentale proximiorum minoris, qui contraxit, non adfuiſſe probatur, ex quo non conſtat de affirmatiua.*
12 *Contractus minoris celebratus abſque præſentia proximiorum aliquo impedimento accidentali impeditorum non valet, cum eſſet expectandum, quod ceſſaret.*
13 *Impedimenta accidentalia regulariter non ſunt diù duratura.*
14 *Aſſertio minoris emmiſſa in contractu, quod proximiores non poterant illi interuenire non attenditur.*
15 *Amplia etiam in minore magni ingenij.*
16 Quandoque bonus dormitat Homerus.]
17 *Fideiubere non videtur res deſiderabilis.*
18 *Minor ex ſola fideiuſſione dicitur læſus.*

DECISIO CMIII.

EXcellentiſſimus D. Princeps Vrſinus, tunc
minor fideiuſſit pro alijs Dominis de Vrſi-
nis abſque interuentu clar.me. Henrici Caeta-
ni S. R. E. Cardinalis Camerarij eius proxi-
mioris,& cum propter hoc daret de nullitate
dictæ fideiuſſionis ex *ſtatuto Vrbis lib.*1. *c.*151.
cumque probauerit eadem die contractus, Car-
dinalem prædictum fuiſſe in Vrbe iuxta *reſo-
lutionem factam* 15. *Nouembris* 1610. *coram Re-
uerendiſſimo Domino Archiepiſcopo Bonon.* Ideò
dubitaui ſub die 11.Martij 1613., an vltra præ-
ſentiam Cardinalis Excellentiſſimus Dominus
Princeps teneretur probare aliquam habilita-
tem,& quatenus ſic, An eſſet probata, & Rota
ad primam partem affirmatiuè reſpondit,* ad
ſecundam verò negatiuè, hodie autem receſſit
1 à dicta reſolutione quoad ſecundam partem,
& reſpondit affirmatiuè, ſcilicet Principē pro-
bare habilitates Cardinalis nedum naturales,
ſed etiam non adfuiſſe inhabilitates acciden-

tales; nâm quantum ad naturales deponunt te-
2 ſtes,* quod eadem die contractus D. Cardina-
lis erat ſanus, & quamuis iſta probatio videa-
tur difficilis, tamen cum hoc deponant cum
circumſtantijs memorabilibus, vtique probant
ſanitatem de die contractu per ea, quæ tradit
Io. Andreas in addit. ad ſpeculat. in tit. de teſte
§.1.num.35. lit.k. verſ. ego ſaluo Ignem in l.exci-
piuntur num. 36 verſ. ſed vltra, & num.38. ff.ad
Sillanian. Farinac.de teſtibus q.58.num.83.& ſeq.
qui licet etiam dicantur nulliter examinati, ta-
men hoc non ſubſiſtit in facto; Et etiam, quod
dicatur, quod vnus ſit conſanguineus non re-
3 fert,* cum ſuppleatur per alios *Farinac.de te-*
ſtib.q.54.reg.1.num.67.& ſeqq. & dicta iſtorum
teſtium coadiuuantur ex præſumptione Iuris,
4 ſecundum quam quilibet præſumitur ſanus,*
cum infirmitas ſit habitus contra naturam *
5 *l.1.§.ſed ſciendum ff.de ædil.edicto l.ſemel Cod.de*
re milit. lib. 10. Bart. in l. quantum n.5. ff. de re
iudic. Rip. in tract. de peſte tit. de præſcript. con-
tra peſtem p.2.num.260. Et quamuis Rota non
admittat ſimpliciter illam concluſionem, quod
6 qui habet præſumptionem iuris pro ſe* trans-
ferat onus probandi in aduerſarium, niſi præ-
ſumptio legis de iure habeatur pro concludẽti
probatione *Seraph.deciſ.1422. num.10. & ſeqq.*
tamen fuit reſponſum, quod hic non deducitur
iſta probatio præſumptiua ad effectum trans-
ferendi onus probandi in aduerſarium, ſed ad-
miniculatorie ad diſpoſitionem Teſtium, vt
magis firmentur eorum dicta.

Nec eſt verum, quod retento iſto intellectu
teſtes non probant, quod in hora ipſius con-
tractus Cardinalis eſſet ſanus, prout probare te-
7 nerentur * ex *Ancharano in conſ.288.num.8.verſ.*
nec obſtat, & num.12. verſ. Conſtat autem Verall.
deciſ.218.par.1. Angel.conſ.194.num.2. verſ.Por-
ro licet Alex.conſ.97.num.5.verſ.Vnde, qui refun-
dat lib.7. Nàm in caſu, de quo agitur in contra-
8 rium eſt veritas,* quia *Doctores*, qui volunt
minorem videlicet, & mulierem teneri probare
habilitates conſanguineorum de tempore con-
tractus ſunt intelligendi prout *Rota* illos intel-
ligebat de die contractus, quia nimis ſtrictè lo-
querentur ſi eſſent intelligendi, quod habilita-
tes deberent probari in hora ipſius contractus,
& ideò cum DD. requirãt probari habilitatem
de die contractus, ſatis dicitur probatio liqui-
da, & certa ſi probetur ſanitas de die contra-
ctus, licèt non probetur in hora ipſius contra-
ctus, vt benè ad propoſitum *Fælyn.in cap.Paſto-*
ralis num.5. poſt med. verſ ſimiliter de reſcript. &
ſic ceſſat dictum *Ancharani*, quia loquitur in di-
9 uerſis terminis,* nempè ad euitandã falſita-
tem Inſtrumenti, vel teſtium, & in ſimilibus ter-
10 minis loquuntur * *Verall.& alij DD. ſupra al-*
legati; in iſtis enim caſibus debet probari qua-
litas de certa hora. At in caſu noſtro ſufficit
probare de die, non de hora, quia nimis reſtrin-
geretur iſta materia, & reduceretur ad impro-
babilitatem.

Quantum veró ad inhabilitatem accidenta-
lem ex occupationibus, quod nõ adfuerint di-
11 cebant DD. ſatis eſſe probatam in iſto caſu,*
cum non conſtet de affirmatiua ea ratione,
12 quia ſi impedimentum accidentale adfuiſſet,*
non diù duraturum, erat expectandum, quod
ceſſaret *Tiraquell.in ll.connub.gloſ.8.nu.6.& ſeqq*
Caſtrenſ. in l.cum antiquitas num.5. Alex. num.6.
C de teſtam. Modernus de clauſ. Inſtrum.in cl.uſ.7.
gloſ.10 num.1. Ergo cum impedimenta accidẽ-
13 talia regulariter non ſint diù duratura,* ſatis
probatur negatiua, cum non probetur affirma-
tiua, quia etiam quod adfuiſſet impedimentum
accidentale, cum diù non eſſet duraturum, eſſet
expectandum.

Non obſtat aſſertio Principis, quod conſan-
guinei non poterant interuenire, quia ſi hoc
14 admitteretur de facili fieret fraus *Stante * Iaſ.*
in l.ſi donatione num.4. C.de collat. Aymon. conſil.
175.num.2.& 4. & ad id, quod Princeps ſemper
fuit magni ingenij, & ideò non eſt veriſimile,
quod prædicta expreſſiſſet, ſi non fuiſſent vera,
15 fuit reſponſum * in hoc caſu applicari illud
16 vulgatum. *Quãdoque bonus dormitat Homerus,**
quod ſatis probatur, quia fideiuſſit ſine releua-
tione, quod alij fideiuſſores non fecerunt, &
etiã aſſeruit, quod cupiebat fideiubere in cau-
17 ſa, & tamen iſta res non videtur deſiderabilis,*
& in minore ſola fideiuſſio ſufficit, vt dicatur
18 læſus * *l.1.C.de filiofamil.min.* Et tamen, qui in-
teruenerunt in contractu, affirmarunt nullum
poſſe fieri præiudicium Domino Principi ex
iſta fideiuſſione, licèt in contrarium ſit verius
ex natura rei, & ex euentu ſubſecuto.

Ex quibus Domini receſſerunt à ſecunda
parte *deciſionis ſub die 11. Martij 1613.* Et ita
concluſum, &c.

NECASTREN. CAPPELLANIAE

Mercurij 10. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex quibus probetur. Iuſpa-
tronatus, quod ſpectat ad Confraterni-
tatem Laicalem non cadit ſub reſerua-
tione.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus probatur ex fundatione, dotatione, & conſenſu Epiſcopi.*
2 *Conſenſus Epiſcopi præſtitus poſt fundationem, & dotationem iuriſpatronatus ſuffragatur ad probationem iuris patronatus.*
3 *Iuriſpatronatus probatio coadiuuatur ex teſtibus deponentibus de poſſeſſione patronorum per 50. ann.& vltra, ac de auditu à maioribus.*
4 *Iuſpatronatus, quod ſpectat ad Confraternitatem Laicalem debet cenſeri laicale.*
5 *Iuſpatronatus Laicale ſub reſeruatione non comprehenditur.*
6 *Inſtituendus in iurepatronatus eſt is, qui fuit in tẽpore præſentatus & habet qualitates neceſſarias.*

DE-

DECISIO CMIV.

HOC dubium habet tres difficultates prima
eſt,An conſtet de Iurepatronatus. Secunda
quatenus ſic,An ſit Laicale.Tertia An Fabritius
ſit inſtiuendus.Quantum attinet ad primam
difficultatem viſum fuit DD.affirmatiuè reſpõ-
dendum,quia Epiſcopus, vſque de Anno 1471.
cognouit ſuper dotatione,& fundatione, & ap-
probauit Iuſpatronatus, & quatenus opus eſt
de nouo conceſſit. Vndè cum probetur dota-
1 tio,& fundatio,& conſenſus Epiſcopi,* proba-
tur Iuſpatronatus, cum iſte ſit præcipuus mo-
dus probãdi Iuſpatronatus *c.3.vbi gloſ.in verbo
fundatore de Iurepatron. c.nobis in princ. vbi gloſ.
eodem tit.cum alijs per Rot.deciſ.167. num.1. p.2.*
Et quamuis in ſimine fundationis, & dotatio-
nis non interuenerit conſenſus Epiſcopi non
2 refert;* ſufficit enim, quod ex poſt fuerit præ-
ſtitus *Rocch. de Iurepat. in verb. pro eo, quæſt.4.
num.9. Cald. conſ.6. num. de Iurepat. Lambert.
lib.1.par.2.q.1.art.16.* Et iſta probatio coadiu-
3 uatur ex teſtibus,*qui deponunt de poſſeſſione
Confraternitatis à 50. annis, & vltra, ac etiam
de auditu à maioribus per ea, quæ notat *Sera-
phinus deciſ.1131.num.1.*

Quantum attinet ad ſecũdam difficultatem,
An iſtud Iuſpatronatus ſit laicale ad effectum,
quod non cadat ſub reſſeruatione, itaùt Alta-
mare,qui illud tanquam tale impetrauit ſit ex-
cludendus,& pariter affirmatiuè fuit reſolutũ,
nàm cum ſpectet ad Confraternitatem Laico-
4 rum debet cenſeri laicale * *Rot.deciſ.574. nu.7.
par.1.Lambert.de Iurepat.lib.1.par.1. q.1. art.10.
num.1.& 3.Rocch.in verbo Ius nu.17.in princip.*
5 Quare ſub reſeruatione non comprehenditur *
*Felyn.in tract.quando littera Apoſtolica num.7. &
ſeqq.Simonetta de reſeruat.q.9. vbi adden. Verall.
deciſ.405.lib.1.in manuſcript.Seraph. deciſ.1334.
num.6.*

Quantùm attinet ad tertiam difficultatem
cum conſtet de præſentatione facta in tempo-
6 re,* & de habilitatibus Fabritij, vt ex prædi-
ctis conſtat etiam de Iurepatronatus, ipſe venit
inſtituendus *cap.quoniam cap. ſi vero cap.ex inſi-
nuatione de Iurepat.cum alijs.*

Et ſic reſolutum vna tantum parte informã-
te,&c.

TIRASONEN. PENSIONIS.

Veneris 12. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem ex qui-
bus probetur. Gratia motu proprio con-
ceſſa non debet iuſtificari.Sententia lata
ſuper ſtatu non ſemper afficit omnes.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio *intelligitur prout de iure.*

2 *Manutenendus eſt qui reperitur in poſeſſione.*
3 *Poſeſſio exigendi penſionem probatur ex inſtru-
mentis,& ex teſtibus.*
4 *Teſtes, qui iurarunt in termino prorogato dicun-
tur validè examinati.*
5 *Teſtes nulliter examinati inſeruiunt pro admini-
culo.*
6 *Et iunctis inſtrumentis plenè probatur poſeſſio.*
7 *Gratia motu proprio conceſſa nullam continet cõ-
ditionem.*
8 *Gratia, dùm agitur in poſeſſorio non æget iuſtifica-
tione.*
9 *Quaſi poſeſſio exigendi penſionem contra anteceſ-
ſorem ſuffragatur contra ſucceſſorem.*
10 *Sententia lata ſuper ſtatu afficit omnes.*
11 *Limita quando non fuit lata cum legitimo deffen-
ſore.*
12 *Vnio ex ſola poſeſſione quadragenaria non proba-
tur.*

DECISIO CMV.

DOmini reſoluerunt non intrare arbitrium ad
retardandam ſolutionem penſionis; Nam
cum clauſula *arbitrio* intelligatur prout de iu-
1 re * *Caſar de Graſſ.deciſ.7.num.7. & 8. & deciſ.
8.num.2.& 6.de ſent. et reiud.* de iure eſt, quod
2 qui eſt in poſſeſſione manuteneatur * *§. hodie
inſtit.de interd.cum vulgaribus.*hic autem Petrus
eſt in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, vt
3 conſtat ex inſtrumentis, * & ex teſtibus, qui
ſunt validè examinati, quicquid dicatur in
contrarium, cum iurauerint in termino proro-
4 gato, * vt fuit dictum in cauſa *Burgen.fructuum
28.Maij 1590 coram bo.me.Cardinali Pamphilio,*
& in puncto in Cauſa *Ianuen.Pecuniæ 16. Mar-
tij,et 18.Iunij 1612.coram R.P.D.meo Vbaldo.*Et
in omnem euentum quatenus eſſent nulliter exa-
5 minati inſeruirent pro adminiculo. * Vnde
iunctis etiam dictis inſtrumentis reſultaret ple-
6 na probatio poſſeſſionis, * vt fuit reſolutum
in Cauſa *Romana fructuum 9.Aprilis 1601.et in
Papien. bonorum 28. Octobris eiuſdem anni coram
bo.me.Epiſcopo Pacen.*

Neque releuat, quod Petrus non iuſtifica-
uit litteras reſeruationis Penſionis, quia quan-
7 do gratia eſt motu proprio,* aut nullam con-
tinet conditionem, & in reliquis eſt iuſtificata
vel ſi continet, penſionarius eſt in quaſi poſ-
ſeſſione exigendi, & agitur ſolum in poſſeſ-
8 ſorio, * non æget alia iuſtificatione *Caſſad.
deciſ.8. num.10. de reſer.* & fuit dictum in cauſa
*Salamantina Penſionis 26. Martij. 1593. coram
bon. mem Gipſio*: & fuit etiam latè deductum
in cauſa *Lucerina Penſionis 22. Martij 1602. co-
ram bon. mem. Domino Franciſco Pena*: Hic
autem, vt dictum eſt, Petrus eſt in quaſi poſ-
9 ſeſſione exigendi ab Anteceſore, * quæ quaſi
poſſeſſio ſuffragatur, etiam contra ſucceſſo-
rem;in continuanda enim poſſeſſione metimur
ius ex parte poſſeſſionis *Guidopap. deciſ. 629.
Put. deciſ. 151.lib. 3. Rot. deciſ.99. num.10.p.1.
Ægid. conſ. 21. circa med. verſ. 3. quod Martinus
Gigas de Penſionibus quæſt. 47. num. 10. verſ. ſ.
ſciendum,* & fuit pluries reſolutum, & in cauſa
*Romana ſeù Veneta donationis 7.Iunij 1610.coram
Illuſtriſſ. Lancellotto.*

Non obſtat; quod Canonicatus, ſuper quo
fuit reſeruata penſio fuerit vnitus Capitulo pro
officio lectoris, & pro validitate vnionis fuit
lata ſententia, quæ tranſitum fecit in iudica-
tum, quia iſta ſententia non afficit Petrum
non citatum, & quamuis replicaretur, quod
10 eſt ſententia ſuper ſtatu, quæ afficit omnes;*
Attamen per DD. fuit duplicatum non afficere
omnes ex defectu proceſſus, fuit enim lata ad
inſtantiam Capituli contra Nauarrum poſt-
quam reſignauerat, vndè iſta ſententia, licet
lata ſuper vnione, non poteſt dici lata ſuper
ſtatu, itaut probet quo ad omnes, cum non
11 fuerit lata cum legitimo Eccleſiæ defenſore, *
prout Promotor Fiſcalis, vel ſimilis, non enim
eſt æquum, quod ſententiæ latæ contra iniu-
ſtos, & forte ſuppoſitos contradictores no-
ceant illis, quorum principaliter intereſt, vt
fuit dictum in ſimili in cauſa *Pampilonen. deci-
marum 14. Iunij 1591. coram Comitulo & in ea-
dem 10. Martij 1593. coram bon. mem. Cardin.
Pamphilio*. Immo nec ſola poſſeſſione quadra-
12 genaria probatur venio * *Put. deciſ. 232. lib. 1.
in nou.* & fuit dictum in cauſa *Caputaquen. vi-
nionis 12. Februarij 1588. coram Bubulo*.

Ex quibus cum hodie conſtet de poſſeſſio-
ne Petri Domini receſſerunt à *Deciſione facta
ſub die 20. Iunij 1614*.

GERVNDEN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 15. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur ad probandam obſeruantiam ſtatutorum.*

2 *Omnis cauſa cenſetur prophana, cum non agitur de titulo beneficij.*

DECISIO CMVI.

Placuit DD. dandam eſſe remiſſoriam Bene-
ficiatis ſine retardatione proceſſus, nam
cum articulatur obſeruantia ſtatutorum per
1 eos conditorum * ex hoc reſultat releuantia
remiſſoriæ ſcilicet quod ipſi ſunt in vera, &
reali poſſeſſione ſtatuendi; ad hunc enim ef-
fectum non ſufficit facere ſtatutum, niſi pro-
betur effectuario, & propterea cum articuli
ſint releuantes, & cauſa profana, qualis ad
hunc effectum de ſtylo Rotæ iudicatur omnis
2 cauſa, * cum non agatur de titulo Beneficij
Verall. deciſ. 99. p. 1. remiſſoria etiam abſque
fumo conceditur *Ceſar. de Craſſ. deciſ. 1. n. 10. de
dilationibus*.

PERVSINA BONORVM DE ANTOGNOLA.

Mercurij 17. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Immiſſio vigore *l. final.* non denegatur, quamuis interet quæſtio iuris, & contra hæredem ſcriptum petentem immiſſionem pro detractionibus legitimæ, & Trebellianicæ opponatur fuiſſe factas alienationes.

SVMMARIVM.

1 *Quando factum eſt clarum quæſtio iuris non dicitur requirere altiorem indaginem. Declara num. 5.*

2 *Et eſt danda immiſſio vigore* l. final.

3 *Legitimatus non poteſt ſuccedere in feudo Eccleſiæ.*

4 *Hæredi ſcripto datur immiſſio.*

6 *Identitas bonorum non probatur ex Cataſto, dum conſtat de diuerſitate confinium.*

7 *Identitas bonorum debet probari certis finibus.*

8 *Heredi ſcripto debetur immiſſio, dum facienda ſunt detractiones legitimæ, & Trebellianicæ.*

9 *Amplia etiam ſi factæ fuerint alienationes, quæ omnes detractiones (prout requiritur) non abſorbeant.*

10 *Exceptiones contra legitimationem non admittuntur in iudicio immiſſionis.*

DECISIO CMVII.

INformantes pro Comite Rugerio inſiſtebant
in eo, quod pro eius parte fuit deductum
fideicommiſſum in actis, & pariter fuit deducta
legitimatio Comitis Franciſci. Vnde cum fa-
1 ctum eſt clarum * quæſtio iuris non dicebatur
requirere altiorem indaginem, itaut interim
2 danda eſſet immiſſio vigore *legis finalis,* * *Cod.
de edict. Diu Adrian. Tollen. Franc. in cap. 1. n. 18.
verſ. 11. limit. de lit. conteſtat. in 6. Natt. conſ. 502.
num. 10. Soccin. Iun. conſ. 67. num. 9. & ſeqq.
lib. 4. Put. deciſ. 232. lib. 3. in nou.* & fuit reſo-
lutũ in cauſa, *Portuen. bonorum 9. Nouemb. 1579.
cor. bon. mem. Card. Seraph. & in alia Ariminen.
bonorum 27. Octobris 1586. cor. bon. mem. Bubulo*;
ſed hoc non obſtante Rota cenſuit, ſtandum
eſſe in deciſis, ſcilicet dandam eſſe immiſſio-
nem Comiti Franciſco in bonis deſcriptis in
3 inuentario, non autem in Cataſto feduali, *
quia cum ſit legitimatus, obſtat *Bulla Pij V.*
4 Hæredi enim ſcripto datur immiſſio * ex alleg.
in prædicta deciſione.

Non obſtat obiectum deductum, quia quic-
quid ſit de illo, non procedit enim quando hinc
5 inde adſunt opiniones * DD. & pro vna parte
non adeſt communis opinio, vt per *Put. loco
ſuperius alleg. Rot. deciſ. 108. par. 1. diuerſ. & eſt
deciſio in cauſa Tudertina officij Cancellariæ 9. Ia-
nuarij 1598. coram Illuſtriſſimo Domino meo Car-
din. Lancellotto*.

Hinc

Hinc enim ceſſat omnis difficultas circa fa-
ctum, quia adhuc non conſtat, quod bona de-
ſcripta in inuentario ſint de bonis ſubiectis fi-
deicommiſſo, & licet allegaretur Cataſtum
6 Communitatis, tamen non apparet, * quod
bona, de quibus agitur, habeant eadem confi-
nia, prout in Cataſto, & tamen Identitas de-
7 bet certis finibus probari * *Ruin. conſ 30. nu. 6. lib. 1. Rolan. conſ. 98. num. 24. lib. 3.* & vlterius
cum ſint faciendæ detractiones legitimæ, &
8 Trebellianicæ, * interim hæredi ſcripto non
poteſt denegari immiſſio *Rolan. conſ. 78. num. 21 lib. 3. latè Seraphinus deciſ. 850. num. 1.* Vbi quod
in Rota perpetuo ita dictum fuit.

Non obſtat oſtendere, quod aliquæ aliena-
tiones fuerint factæ, quia non docetur, quod il-
læ ſint de bonis ſubiectis fideicommiſſo, neque
9 quod abſorbeant omnes detractiones * prout
requiritur *Peregr. de fideicommiſſ. art. 39. num. 13.*
Prout non obſtat defectus inſinuationis teſta-
menti, quia tollitur ex facto, nec oppoſitiones
factæ contra legitimationem, quia cum con-
10 ſtet de illius ſubſtantia * ex facultate legiti-
mandi non admittuntur in iſto iudicio immiſ-
ſionis *Verall. deciſ. 343. p. 2.* & fuit dictum in
cauſa *Ferrarien. bonorum 27. Iunij 1614. & 6. Aprilis huius anni coram D. Pamphilio.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 22. Iunij 1615.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Mercurij 17. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſitionibus reſponderi debet.*
2 *Poſitiones fuerunt inuentæ, vt ponens releuetur ab onere probandi.*
3 *Dos non probatur ex teſtibus, qui deponunt maritum habuiſſe plura bona à fratre vxoris.*
4 *Retentio non admittitur in caſu, de quo ibi.*

DECISIO CMVIII.

Dvbitaui an prætenſio mobilium Pacifici, &
dotis Hieronymæ eius matris, & dos Pau-
linæ, nec non ſcut. 14. ſolura pro expenſis re-
giſtri ſint admouenda ex calculo, & Domini
affirmatiuè reſponderunt quoad primam ſe-
cundam, & quartam partitam, itaut de eis
nulla habenda ratio reſeruato tamen, vt par-
ticulariter videatur de tertia partita dotis Pau-
linæ, ratio deciſionis fuit, quia quoad mobilia
petitur quod admittantur in calculo ad dimi-
nuendum fideicommiſſum, & tamen non con-
ſtat de iſtis mobilibus, & licet fuerint datæ
poſitiones, tamen illis non fuit reſponſum.
1 Placet præterea DD. quod illis reſpondeatur, *
quia fuerunt inuentæ, vt ponens releuetur ab
2 onere probandi * *cap. 1. vbi gloſ. in præambulo verſ. pro intellectu* ibi *& fuerunt inuentæ*, & in
verb. ſtatuimus verſ. fiunt autem poſitiones de confeſſ. in 6. l. cum. qui ff. de iure iuran. Et idem
dictum fuit de dote Hieronymæ, quia nihil de
ea apparet, & quamuis teſtes deponant, quod
3 Marcus Maritus dictæ Hieronymæ * habuit
plura bona fratris eiuſdē Hieronymæ, attamen
non conſtat, quæ fuerint iſta bona, nec ex eo
poteſt argui ad quantitatem dotis, ex quo ipſa
fecit teſtamentum in præſentia viri, vt depo-
nunt teſtes, quia nihil inter ſe habent commune
dictum teſtamentum, & quantitas dotis, cum
non appareat de teſtamento niſi per dictam
depoſitionem, quæ non probat quantitatem.
Quantum vero attinet ad partitam ſcutorū 14.
Non faciat ad propoſitū, quia Ricomāni ſi ſol-
uerant expenſas regiſtri curent ſibi ſatisfieri,
& non opponant retentionem, quia non eſt
4 admittenda in iſto caſu, cum iſtud non ſit debi-
tum fideicommittentis.

MEDIOLANEN. DECIMARVM. SANCTI IVLIANI.

Luna 22. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Sententia ob non interpoſitam appellationem in tempore, & ob non proſecutionem, quando ſit executioni demandanda. Procurator poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari, & ſi reuocetur intimari debet reuocatio ipſi Procuratori.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio interponenda eſt intra decem dies.*
2 *Appellatio interpoſita per Procuratorem reuocatum nihil valet.*
3 *Procurator conſtitutus eo inuito non poteſt reuocari poſt litem conteſtatam.*
4 *Amplia etiam quando præſumitur reuocatus ab alio Procuratore ſubſtituente, qui habebat in mandato clauſulam* cum facultate ſubſtituendi *& num.* 5.
6 *Reuocatio mandati facta poſt litem conteſtatam debet intimari ipſi Procuratori reuocato, alioquin reuocatio non eſt perfecta.*
7 *Pro Apoſtolis debet reddi ad euitandam deſertionem appellationis.*
8 *Ad hunc effectum ſufficit cauſam fuiſſe commiſſam intra viginti dies.*
9 *Commiſſio, quæ intra debitum tempus non fuit præſentata, ſed remanſit in banco curſorum non tollit deſertionem appellationis.*
10 *Limita ſi pars præſtitit impedimenta ne commiſſio excaſſaretur, & præſentaretur.*
11 *Sententiæ, quarum vna loquitur de omnibus decimis, cætera verò nequaquam, non ſunt conformes in omnibus.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO CMIX.

PLattus, & litis conſortes prætendunt eſſe lo-
cum executioni tribus fundamentis, 5. ob
non interpoſitam appellationem in tempore,
ob non p.oſecutionem, & ex eo quod conſtat
de tribus conformibus. Quantum attinet ad
primum veritas eſt, quod Io. Baptiſta Luchet-
tus interpoſuit appellationem die 14. Iunij, &
ſic extra tempus, cum ſententia fuerit lata die
28. Maij, dantur enim decem dies ad interpo-
1 nendam appellationem* *cap. Romana §. ſi vero de
appell. in 6. Rot. deciſ. 30. de appell. in nou.* ſed
tamen veritas eſt, quod prius in tempore fue-
rat interpoſita appellatio per Corradinum
Procuratorem conſtitutum à Principalibus,
quod non controuertitur, ſed dicitur tunc tem-
poris fuiſſe reuocatum, & ideo gæſta per ipſũ
2 nihil valere * *Caſtrenſ. conſ. 104. per tot. & conſ.
158. circa medium verſ. ſnut & alij lib. 1.* ſed re-
plicabatur, quod Corradinus poſt litem con-
3 teſtatam ipſo inuito non poterat reuocari*
*Oldrad. conſ. 130. num. 2. verſ. nam poteſtas Cal-
der. conſ. 2. de off. Vic. Fulgoſ. conſ. 180. num. 1.
in fin.* quæ concluſio procedit, etiã quando præ-
ſumitur reuocatus ab alio Procuratore ſubſti-
4 tuente, * quia quod non poteſt Dominus non
poteſt Procurator *d. conſ. 130. in princ. num. 2.*
qui loquitur, etiam quando Procurator ha-
beret clauſulam in mandato cũ facultate reuo-
5 candi * *Fulgoſ. d. conſ. 182. num. 1. verſ. item
per ſimile*, & ideo reuocatio debebat intimari,
6 aut notificari ipſi Procuratori reuocato, * vt
poſſit eius voluntas explorari, interim vero
reuocatio non cenſebatur perfecta vt dicit *Io-
annes de Anania in conſ. 25. num.* 1. vbi de com-
muni, *et in fine verſ. quia reuocatio ſine intima-
tione non dicitur perfecta, et num.* 8. & quamuis
replicatur modo agi ſolũ de præiudicio ipſius
reuocantis hoc non refert, quia actus videtur
indiuiduus, quia non poteſt conſiderari Pro-
curator reſpectu Domini non intimantis reuo-
cationem, quia ſi hoc admitteretur illuderen-
tur Iudices, & eſſet contra authoritatem Iu-
diciorum, vt conſiderat Io. *de Annania d. num.
verſ. et erit fortè*.

Quantum attinet ad ſecundam de non pro-
ſecutione, quia non fuerit redditum pro Apo-
7 ſtolis ad euitandam deſertionẽ Appellationis*
*Rot. deciſ. 25. de appellat. in antiq. Felin. in cap.
perſonas num. 1. verſ. amplia de appellat.* fuit reſ-
ponſum ſufficere cauſam fuiſſe commiſſam in-
8 tra 20 dies * *Rot. deciſ. 54. de appell. in antiq.
Caputaq. deciſ. 38. part. 1.* ſed cum dupplica-
retur, quod commiſſio non fuit præſentata in-
9 tra dictum tempus, * prout requiritur ſed re-
manſit in banco Curſorum, vnde non tollit de-
ſertionem appellationis *Guidop. deciſ. 39. Lan-
cell. de attent. cap. 12. ampliat. 1. num. 42. verſ.
4. poteſt ampliari*; fuit triplicatum, quod alia
pars præſtitit impedimenta, ne commiſſio ex-
10 caſſaretur, * & præſentaretur, vnde cum non
poſſit dari de negligentia, non eſt locus deſer-
tioni *Lancell. de attent. cap. 12. ampliat. 1. num.
47. in 4. ampliat. 1. num. 47. in 4. ampliat. num.
48. et ſeqq. Verall. deciſ. 53. part. 2.*

Quantum attinet ad tertiam difficultatem,
quod ſententiæ non eſſent conformes in omni-
11 bus videbatur indubitatum apud Dominos,*
cum ſententia Rotalis loqueretur de omnibus
decimis, aliæ vero nequaquam. Vndè nulla-
tenus erit locus executioni quoad omnes de-
mias, prout prætendebatur, quare cum
legitimè fuerit appellatum, pendente appella-
tione ſuper ſententia condemnatoria ad om-
nes decimas nihil erat innouandum *toto titulo
nil nouari appellatione pendente*.

MARIANEN. SEV ALERIAN. VNIONIS.

Lunæ 22. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Vltimus ſtatus in beneficialibus quando attendatur.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſine actis non probat*
2 *Sententia non nocet non citato.*
3 *Vnio Eccleſiarum facta per Papam non poteſt per inferiorem diſſolui.*
4 *Vnio facta non habita ſcientia de priori vnione non valet.*
5 *Vltimus ſtatus attenditur in beneficialibus, & quare num. 8. limita num. 11.*
6 *Ita vt promiſſus non eſt ammonendus.*
7 *Collatio beneficij ſpectat ad eum, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi.*
9 *Quando agitur de qualitate beneficij vel ad effe-ctum iuſtificationis gratia ſufficit probatio vltimi ſtatus.*
10 *Vltimus ſtatus in dubio attenditur in probanda qualitate beneficij.*
12 *Collatio beneficij vniti tanquam de libero facta non valet, non obſtante vltimo ſtatu.*

DECISIO CMX.

PLacuit DD. *deciſio in hac cauſa facta ſub 20.
Decembris* 1613. in qua fuit reſolutum con-
ſtare de vnione facta per Paulum III. effectuata
& iuſtificata, cui non obſtant ea, quæ hodie
opponuntur, ſcilicet quod dicta vnio ſit ſub-
reptitia ſubreptitia, cum beneficium ſit cura-
tum, de qno in ea non fuit facta mentio, nam
de hoc non conſtat, quia licet ſententia Con-
ſeruatoris detur, tamen illa non probat, tum
1 quia eſt ſine actis * *Rot. deciſ. 146. num. 1. p. 3.
lib. 3.* Tum etiam quia non nocet monaſterio,
2 cum illud non fuerit citatum, nec auditum * *l.
de vno quoque vbi gloſ. ff. de re iud. Clem. ſæpè,
vbi etiam gloſ. de verb. ſignif.*

Minus etiam faciunt vniones allegatæ huius
beneficii ad Eccleſiam Sancti Quirici, non illa
Ordinarii, quia cum prius Eccleſia fuiſſet vni-
ta per Paulum III., non poterat per inferio-
tem

Digitized by Google

3 tem diſolui * ad notata in *c. inter dilectos de fid.*
Inſtr. non illa Clemen. VIII. quia non habuit
4 ſcientiam de prima vnione * *Abb. conſ. 101.*
num. 4. & 7. lib. 1. Cald. conſ. 13. de reb. Eccleſ.
non alien. Rot. deciſ. 3. de rerum permut. in antiq.
Neque dici poteſt de illa habuiſſe ſcientiam, ex
quo fuit narratum prouiſionem iſtius beneficii
ceſſante reſeruatione Apoſtolica antea ſpectaſ-
ſe, & pertinuiſſe ad illud monaſterium, nam
ex illa narratiua non poteſt perneceſſe inferri
ad vnionem, cum poſſit intelligi quod collatio
ſpectaret, vel Iure Ordinario, aut ex Indulto.

Tandem non obſtat, quod vltimus ſtatus
beneficii eſt tanquam de collatiuo, non autem
de vnito qui vltimus ſtatus attenditur in bene-
5 ficialibus * *cap. quarelam de elect. c. conſultatio-*
nibus de Iurepatronatus c. cum olim de cauſ. poſſ.
& propr. Faderic. de Sen. conſ. 234. num. 3. verſ.
ſed in caſu propoſito Calderin conſ. vltim. de Iure-
patronatus Aymon. conſ. 322. nu. 5. Put. dec. 200.
lib. 1 in nouu. Bald. qui loquitur in terminis col-
lationis *conſ. 437. incipit ex quo Abb. S Viti lib. 2.*
Rot. pariter in terminis deciſ. 14. in atiquis, & fuit
reſolutum in cauſa *Calaguritana Canonicatus*
20. *Iunij* 1605. *coram Illuſtriſſimo Domino meo*
Cardinali Lancellotto, & in cauſa *Aſculana Prio-*
ratus 1. *Iuly* 1587. *coram bo. me. Card. Seraphino*,
& in cauſa *Foroſempronien. ſeù nullius iuriſdi-*
ctionis 14. *Iunij* 1594. *coram bo. me. Cardinali Pam-*
philio, & in cauſa *Pamphilonen. Parochialis de*
licur 11. *Aprilis* 1603. *coram eodem Illuſtriſſimo*
Lancellotto, & in cauſa *Lunen. Sarzanen. Cap-*
pellaniæ 1. *Marty* 1602. *coram Reuerendiſſimo Do-*
mino meo Archiepiſcopo Damaſceno: Et prædicta
adeo vera ſunt, vt poſtmodum prouiſus non ſit
6 amouendus * *Abb. in c. ex litteris num. 7. verſ.*
ſed tamen dic, & in c. conſultationibus nu. 3. verſ.
ſed ratio deciſionis de Iurepatronatus Rot. deciſ. 7.
de Iurepatronatus in nou. Rot. deciſ. 14. eodem titu-
lo in antiq. Bald. conſ. 427. lib. 2.

Nam huic motiuo fuit reſponſum, quod aut
agitur de pertinentia collationis, & tunc col-
7 latio ſpectat ad eum, * qui eſt in quaſi poſſeſ-
ſione conferendi bona fide, & ita loquuntur
omnia iura, & auctoritates ſupra allegatæ, & iſto
caſu prouiſus non eſt amouendus, & ratio eſt,
8 quia cõferre eſt fructus iuris conferendi *, ergo
ſpectat ad poſſeſſorem bonæ fidei, ita dicunt
omnes *Doctores* pacitati, & præſertim *Rota al-*
legata deciſ. 14. de Iurepatronatus in antiq. cuius
verba tranſcribere placuit, ſed iſtæ non eſt ca-
ſus noſter; & propterea non eſt curandum de
prædictis.

Aut agitur de qualitate beneficij, vel ad ef-
9 fectum iuſtificationis gratiæ, * & iſto caſu ſuf-
ficit probare vltimum ſtatum *Verall deciſ. 60.*
alias 65. lib. 2. in manuſcri. 1. Egid. deciſ. 116. in
fine, vt fuit dictum in cauſa *Aſinnen. Cappellæ*
18. *May* 1597 *coram bo. me. Card. Seraph.* & in
cauſa *Capuana Rectoriæ* 15. *Aprilis* 1611. *coram*
bo. me. Penia, & ratio eſt, quia in dubio in
probanda qualitate beneficij attenditur vlti-
10 mus ſtatus * *Cap. cum de beneficio de præben. in*
6. Dec. conſ. 126 num. 1. Rot deciſ. 2. de præb. in
nou., *& fuit ſæpiſſime reſolutum* vel agitur in
11 præiudicium Tertij impetrantis, * qui proba-
uit anteriorem ſtatum, & ſequens non eſt legi-
timè præſcriptus, & iſto caſu ſi propter ante-
riorem ſtatum collatio vigore vltimi ſtatus eſt
nulla ipſo iure non attenditur vltimus ſtatus
c. cum de beneſ. de præben. in 6. ponderando illud
dictum, & poſt & ibi *gloſ. Gemin. num. 8. verſ.*
non obſtat francus num. 5. & 6. Dec. conſ. 126. n. 6.
verſ. allegata ſupra in Contrarium & hæc fuit di-
ſtinctio *Bellam.* quæ placuit *Rotæ* & habetur in
deciſ. 2. num. 2. de preben. in nou Rot. deciſ. 22.
de probat. in antiqu. Milis in repertorio in verſ.
beneſ. ſi eſt impetratum tanquam ſeculare. Felin. in
cap in noſtra num. 41. de reſcript. Bellam. dec. 172.
incipit collatio facta Rebuff. in tit. de pacificis poſ-
ſeſſoribus num. 159. verſ. vigeſimo procedit, &
fuit dictum in cauſa *Ferrarien. Prioratus* 25.
Maij 1609. *coram bo. me. Penia*, & ratio huius
dicti eſt, quia in dubio attenditur vltimus ſta-
tus; ſecus autem, quando conſtat de veritate
in contrarium, nam in iſto caſu non militat
eadem ratio, quæ militat in pertinentia colla-
tionis, quia qualitas benefici non eſt fructus
iuris conferendi, qui ſpectat ad poſſeſſorem bo-
næ fidei, ſed reſpicit ſubſtantiam beneficij, quæ
non eſt in fructu collationis, vt bene colligitur
ex Doctoribus prædictis.

Applicando prædicta ad propoſitum, cum
iſtud beneficium ſit vnitum, licet vltimus ſta-
12 tus fuerit * vti de libero; Attamen collatio
fuit nulla ipſo iure, quia cum per vnionem ti-
tulus beneficij eſſet extinctus non erat, quid
poſſet conferri, & ideo vltimus ſtatus non eſt
attendendus, ſed anterior tanquam de vnito
per ſupradicta.

THEATINA IVRISDICTIONIS DE ARBONA.

Veneris 26. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Agitur an Abbatia ſit intra fines Diœceſis, & pro comprehenſione reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Quicquid eſt intra fines Epiſcopatus cenſetur etiam de Diœceſi.*
2 *Papa ex verbis, de quibus ibi non intelligit aliquid concedere circa territorium.*
3 *Maxime vbi gratia non eſt motu proprio, ſed ad ſuggeſtionem partis.*
4 *Aſſertionibus Papæ tunc ſtatur, quando ſunt de facto proprio.*
5 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ diuerſorum inſtrumentorum, & perſonarum probant.*
6 *Prout etiam probant illa plurium priuilegiorum.*
7 *Mare, Montes, & Flumina ſunt confinia eterna.*
8 *Sententia enuncians aliquam Abbatiam eſſe intra fines alicuius Diœceſis concurrentibus adminiculis probat.*
9 *Confinia probantur vel ex duabus enunciatiuis, vel*

vel ex vnica concurrentibus adminiculis,
10 *Enunciatiua, quæ dicit* verſus talem locum *non comprehendit locum ipſum.*
Dictio verſus *locum, ad quem dirrigitur non comprehendit num.* 10.
11 *Litus eſt pars arenoſa, qua remanent decreſcente mari.*
12 *Verba* vſque in littora maris *comprehendunt totam terram vſque ad litus maris.*
13 *Dictio* in *adiecta nomini locum ſignificanti & in caſu nedum ablatiuo, ſed etiam accuſatiuo quid deſignat.*

DECISIO CMXI.

DE ordine *Sacræ Congregationis Concilij Tridentini* dubitaui, an Abbatia S. Stephani de
Riuo Maris, ac Turrini *Scerni*, & Caſalis Bor-
dini loca ab ea dependentia intra fines diœce-
ſis Theatinæ ſita ſint; & Domini negotio ma-
turè diſcuſſo affirmatiuè reſpondetuut; funda-
mẽtum principale reſolutionis fuit *deciſio* alias
facta in ſimili cauſa *Theatina Iuriſdictionis San-
cti Ioannis in Venere 4. Maij 1612.* in qua fue-
runt firmata confinia diœceſis Theatinæ ex
pluribus enunciatiuis antiquiſſimis etiam va-
lide adminiculatis, intra quæ cum reperiantur
loca, de quibus agitur, vtique dicendum eſt il-
la eſſe de diœceſi Theatina, quicquid enim eſt
intra fines Epiſcopatus cenſentur etiam de
1 diœceſi, * *ex Dec. Parſ. & alijs allegatis in præ-
dicta deciſione.*

In contrarium verò ad impugnandum præ-
dictam deciſionem contra Bullas, ex quibus
deſumebantur enunciatiuæ, deducebantur, &
primò contram *Bullam Nicolai II.* ponderan-
do verba illa ibi, *cognoſcimus Epiſcopatum Thea-
tinum cum omni ſua integritate, & pertinentia ſi-
cut antiquis & iuſtis limitibus determinatur, ſcili-
cet à ſtaphilo inter montes &c.* quod ſenſus
iſtorum videtur eſſe quatenus probabitur,
quod iſtud ſit Territorium Theatinum,
quia Papa non intelligit aliquid concedere cir-
2 ca territorium, * & gratia non eſt motu pro-
3 prio, ſed ad ſugeſtionem partis, * vt dicit *In-
noc. in c. dudum nu. 3. in fin. de priuil. Abb. ibid.
num. 3. Roman. conſ. 180. num. 3. Ruin. conſ. 41.
num. 13. lib. 1.* & idem dicendum eſt *de Bullis
Alexandri Tertij, & Innocentij Tertij*, quæ ex-
primunt eadem confinia, præmiſſis verbis, *quæ
proprijs duximus exprimenda vocabulis*, vt in ter-
minis iſtorum verborum eſt *Innocentij in c. inter
dilectos num. 6. circa med. de fid. inſtr. Anchar. in
c. ſi Papa num. 1. verſ. ſubdit, hic Io. Andr. Ge-
min. num. 7. Franc. num. 4. verſ. & dicit etiam
de priuil in 6. Put. deciſ. 427. num. 1. verſ. cum
circa lib. 2. in nou.* & in omnem euentum ſub-
iungebatur, quatenus prædictæ eſſent aſſertio-
nes Papæ, illis tunc demum eſſe ſtandum, quã-
4 do ſunt de facto proprio, * & ita eſſet intelli-
gendus *text. in c. ſi Papa §. ſi autem de priuil. in
6. vt eſt magis communis opinio Doctorum*, ea ra-
tione quia ab alio eſt informatus, *vt per Cur-
ti. Sen. in conſ 20. num. 12. verſ ſed ad hanc
obiectionem. Roman. in conſ. 180. num. 3. verſ. 2.
quia Papa.*

Prædictis tamen non obſtantibus placuerũt
fundamenta dictæ deciſionis *ſub die 4. Maij
1612.* quæ ſunt intelligenda ſecundum ſubie-
ctam materiam, non autem in abſtracto, nam
licet deducta in obiectione vera ſint, non ta-
men applicantur ad præſentem caſum, quia
5 cum iſtæ enunciatiuæ ſint antiquiſſimæ, * ſci-
licet nedùm vltra centum annos, ſed etiam
longe vltra, prima enim eſt de anno 1509. alia
de anno 1173. tertia vero de anno 1208. quæ
quidem enunciatiuæ, cum ſint diuerſorum in-
ſtrumentorum & perſonarum probant *iux.
doctr. Aret. in c. cum cauſam, il terzo. de probat.
allegatam in d. deciſione*; & cum ſint multum
adminiculatæ, non poteſt opponi, quod ema-
nauerint à perſonis ſuſpectis, vt fuit dictum in
prædicta *deciſione*, in qua quamplures conie-
cturæ fuerunt ponderatæ, maximè cum ſint
verba narratiua antiquiſſima plurium priuile-
6 giorum, * vt bene in terminis *Veral deciſ. 337.
lib. 3.* quibus etiam hodie adduntur plura ad-
minicula, videlicèt quod mare, montes, &
Flumina dantur pro confinibus, quæ ſunt con-
7 finia æterna. * *Bald. in c. cum cauſam, num. 3. de
probat. & ibi Falurnum. 5. verſ. & notat.* Aliud
etiam fuit ponderatum adminiculum deſum-
ptum ex ſententia lata de anno 1302. fauore
Abbatis contra tunc Epiſcopum Theatinum,
8 in qua enunciatur, * Abbatiam de qua agitur
eſſe intra fines Diœceſis Theatinæ, vndè iſta
ſententia ex ſe ſola concurrentibus admini-
culis probaret intentionem D. Archiepiſco-
pi, vt fuit dictum *coram bo. mem. Cardinali
Lancellotto in deciſione* infra alleganda; Ac-
cedat quod Archiepiſcopus hæc loca tam-
quam de diœceſi viſitauit, & quod Archi-
præsbyteri locorum, de quibus agitur acceſ-
ſerunt ad Synodum, & quod ſoluerunt neſcio
quid pro Seminario, & licet teſtes qui hoc vl-
timum probant ſint examinati cum Epiſcopo
Lancianen. non tamen poteſt inficiari, quin fa-
ciant adminiculum; Ex quibus ſequitur, quod
con obſtan. vtraque doctrina *Innocentij*, & alio-
rum enunciatiuæ probent loca, de quibus in
dubio, eſſe in Diœceſi Theatina, vt in termi-
nis terminantibus fuit reſolutum in cauſa *Tri-
caricen. territorii 9. Maii 1578 coram bo. me. Car-
dinale Lancellotto, relata ſub num. 388. par. 1.* vbi
aderant verba, *cuius fines ſunt iſti*, quæ fuerunt
iudicata verba narratiua, & propterea dice-
batur, quod non probant *Gemin. & Franc. lo-
cis ſuperius allegatis*, & tamen dicitur, quod ſi
9 eſſent duæ enunciatiuæ probarent confinia, * &
quod etiam vnica probaret, ſi adeſſent admini-
cula, & optimè ad propoſitum. *Franc. in d. cap.
ſi Papa de priuil. in 6.* vbi quod vnica enuncia-
tiua in his terminis probaret confinia ſi con-
curreret dictum vnius teſtis.

Non obſtat, quod cum Abbatia ſit ad litus
maris, prædictæ enunciatiuæ non videntur il-
lam compræhendere ex deductis in alia *Thea-
tina Iuriſdictionis 17. Iunii 1613. coram me.* Nam
fuit reſponſum, quod illa *deciſio* non facit ad
propoſitum, dicitur enim in ea, quod ſi enun-
10 ciatiua dicit *verſus talem locum*, * dictio *ver-
ſus*, locum ipſum non compræhendit, in caſu
autem

autem iſto confinia enunciantur vſque in lito-
re maris, litus autem eſt pars arenoſa, quæ
11 remanet decreſcente mari, * *l. litus ff. de ver-
bor ſignif.* propterea per neceſſe dicendum eſt,
quod dicta confinia compræhendunt Abbatiã,
licèt ſit ad litus maris, quia verba illa, *vſque
12 in littora Maris*, * compræhendunt totam ter-
ram vſque ad litus maris, dictio enim *in* adie-
13 cta nomini locum ſignificanti * & in caſu ne-
dum ablatiuo, ſed etiam accuſatiuo deſignat
confinia intus in littora maris, ita notabiliter
declarat *Bald. in l. Gallus §. ille caſus verſ. vlti-
mo nota hic de dictione in Alex. num.* 15 *Iaſ. n.* 21.
ff. de liber. & poſthum.

Denique non obſtant teſtes, qui dicunt con-
finia diœceſis Theatinæ non venire vſq. ad ma-
re, quia afferunt rationem, quia Abbatia eſt
nullius diœceſis, ſed quicquid ſit de hoc, de
quo agetur ſuo tempore, non tollunt, quin Ab-
batia ſit ſituata intra fines diœceſis Theatinæ,
nam ſi poſtmodum Abbatia acquiſierit terri-
torium ſeparatum videbitur, vt dictum eſt,
ſuo tempore.

Et ita vtraque parte acerrimè informante,
fuit reſolutum &c.

CARTAGINEN. FRVCTVVM.

Veneris 26. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum procuræ datum ad videndum iurari, & recognoſci teſtes ſi ſubſequatur clauſula vniuerſalis comprehendit omnes actus.*

2 *Dictio* quorumcumquæ *omnia comprehendit.*

3 *Iudex delegatus ad liquidandum non tenetur ſcribere niſi id, quod reperitur liquidum.*

4 *Deſcriptio facta à Iudice de conſenſu partium electo non poteſt impugnari.*

DECISIO CMXII.

CApitulum præcipuè ſe fundabat in eo, quod
proceſſus liquidationis non erat factus cũ
legitimo Procuratore, & ſic quod non erat in
forma probanti. Contrarium tamen viſum
fuit DD., nam non eſt verum, quod mandatum
procuræ eſſet reſtrictum ad videndum iurari, &
1 recognoſci Teſtes, * quos præſentare præten-
debat Caxa, vt in illo mandato legitur, cum
ſubſequatur clauſula generalis videlicitet *cum
ratificatione quorumcumque in prædicto negotio ge-
ſtorum nomine prædictorum Decani, & Capituli*,
2 quæ quidem dictio vniuerſalis *quorumcumque* *
compræhendit omnes actus factos in tali ne-
gotio liquidationis ad *text. in l.* 1. *§. & genera-
liter ff. de legat. præſtan.* nec poteſt reſtringi ad
ſolam materiam iuramenti deferẽdi teſtibus, cũ
ad hoc iuramenta non eſſent delata, vt colligi-
tur ex prædictis verbis mandati ibi *quos Caxa
intendit præſentare &c.* Et conuincitur ex ſerie
facti ex qua apparet, quod diuerſæ operatio-
nes, & liquidationes fructuum facta fuerant
ſuper libris Capitanei de menſe Februarij Mar-
tij, & Maij; dicta vero conſtitutio procuratio-
nis fuit de menſe Martij, ad quas ex ſerie facti
apparet, quod referebatur prædicta ratificatio.

Non obſtat, quod partitæ ex libris Capita-
nei non ſint extractæ de verbo ad verbum, quia
hic non agitur de compulſatione, ſed verſamur
3 in Iudice delegato ad liquidandum, * & pro-
pterea ſufficit, quod ſcripſerit id, quod repe-
riebat liquidum: Et ceſſat omnis difficultas,
4 quia Iudex fuit electus de conſenſu partium, *
& nullus in partibus oppoſuit de hac deſcrip-
tione hoc modo facta. Quare nec hodie poteſt
opponi per ea, quæ notat *Put. in deciſ.* 151. *lib.*
1. *in nouu. Verall. deciſ.* 99. *in fine par.* 2.

TOLETANA PIAE MEMORIAE.

Lunæ 26. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio in quaſi poſſeſſione deputandi Capellanum debetur ei, qui eſt in quaſi poſſeſſione.*

DECISIO CMXIII.

DVbium, quod diſputatur habet duas partes;
prima eſt, vt videatur, an Didaco ſit danda
manutentio in quaſi poſſeſſione deputandi Ca-
pellanum. Secunda an iſtæ Cappellanus poſſit
ammoueri etiam per viam manutentionis.
Quantum attinet ad primam difficultatem res
eſt clara, quod Didacus eſt in quaſi poſſeſſio-
1 ne deputandi; deputauit enim 30. Octob. 1606.
Bartholomæum Richum, qui poſſedit pacifi-
cè, vt dicunt Teſtes, & ideò ei non poteſt de-
negari manutentio *§. hodie inſtit. de interd. vbi
Ioannes Iacobus num.* 16. *lib.* 1. *§. huius autem in-
terdicti, vbi Bartol. in princ. ff. vti poſſidetis*; Quã-
tum verò attinet ad ſecundam difficultatem, li-
cet Domini inclinarent in petitorio, quod iſta
Cappellania ſit amouibilis, tamen non conſtat
de quaſi poſſeſſione deputandi Cappellanum
amouibilem, & quamuis deputatio Bartholo-
mei fuerit reuocata. Attamen non conſtat
reuocationem habuiſſe effectum. Immò potiùs
ex Teſtibus apparet de contrario, & vtcumque
ſit, non reſultat quaſi poſſeſſio deputandi Cap-
pellanum amouibilem, cum reuocatio deputa-
tionis fieri potuerit ex aliqua cauſa ex Iure
permiſſa, & ideò Domini ordinarunt, quoad
iſtam ſecundam difficultatem dubitari parti-
culariter.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Mercurij 1. Iulij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sublatio librorum facta vigore ſententiæ, à quâ in tempore fuit appellatum, eſt attentata.*

DECISIO CMXIV.

PLacuit DD. libros, & alia bona ſublata Deſiderio eſſe reſtituenda; nam ei fuerunt ſublata ſub prætextu, quod fiſcalis feciſſet plures expenſas in lite, & ſub timore, ne ex poſt facto minime reperirentur bona, ſuper quibus valeret ſatisfieri, quæ cauſa ſatis apparet friuolã, & ex ea non potuit deueniri ad talem ſubtractionem, maximè quia Deſiderius appellauit
1 in tempore à ſententia,* in qua etiam condemnabatur in expenſis; fuit enim lata 28. Ianuarij 1611. & appellatio interpoſita 6. Februarij 1611. Vnde iſta ſublatio fuit attentata *cap. non ſolum de appell. in 6.*

BONONIEN. DE GHELLIS.

Mercurij 1. Iulij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Calculator elegitur, quando negotium pendet ex facto.*

DECISIO CMXV.

CVm Thadæus accepiſſet ex communi negotiatione cum Vlixe fratre lib. 10. millia, quas ſoluit anticipatè Marſilius pro affictu certorum bonorum facto nomine proprio, pro quibus libris 10. millia Rota reſoluit Vlixi deberi lucrum ceſſans ad rationem illius quantitatis, quam lucratus fuiſſet in communi negotiatione ſi dictæ pecuniæ non fuiſſent leuatæ; ideò dubitaui ad quam ſummam aſcenderet dictum lucrum ceſſans, & cum ageretur de faciendo compnto, vt poſſit videre quantum lucrum attulerint pecuniæ, quæ remanſerunt in negotiatione, & ſecundum illud poſſit regulari quantum lucrum attuliſſent dd. lib. 10. millia ſi non fuiſſent leuatæ, ideò placuit DD.
1 eligendum eſſe calculatorem,* cum hoc pendeat ex facto, ius enim certum eſt ex reſolutionibus alias factis, ſcilicet quod in caſu iſto debeatur lucrum ceſſans.

PAMPILONEN. DE PARI.

Mercurij 1. Iulij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria datur, quando non fuit paritum executorialibus legitimè intimatis, & intimatione reproducta, ac ſeruatis ſolitis quattuor terminis & num. 3.*

2 *Executoriales debent legitimè intimari.*

DECISIO CMXVI.

CVm in executorialibus Rotalibus ſit comminata excommunicatio & dictis execu-
1 torialibus non fuerit paritum*, ſatis conſtat de contumacia, ex qua declaratoria conceditur *Marian. Soccin. in cap. nulli num. 7. de ſent. excõmun. Abb. in cap. 1. num. 10. de iud. Caſſad. deciſ. 5. de conſtit.* De prædicta enim contumacia ſatis conſtat, nam executoriales fuerunt legiti-
2 mè intimatæ,* prout de iure requiritur *Innoc. in cap. fin. num. 3. verſ. alia autem de eo qui mittitur in poſſeſſ. Roman. conſ. 482. num. 5.* & reproductæ hic in Curia, & ſeruati quattuor termini de ſtylo ſeruari ſoliti ad docendum de appella-
3 tione* *Felin. inc. Rodulphus num. 4. de reſcript. Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vlt. num. 19.* quibus peractis cum non conſtet de paritione, Rota ſolet concedere declaratoriam, vt per *DD. proximè citatos*, & fuit dictum in Cauſa *Corduben. decimarum 27. Ianuarij 1595. coram bo. me. Card. Seraphino.*

ASTEN. OPTIONIS PRAEBENDAE.

Mercurij 1. Iulij 1615.

ARGVMENTVM.

Manutentio in poſſeſſione præbendæ debetur ei, qui eam optauit, ac poſſeſſionem adeptus eſt ante prouiſum Apoſtolicum. Clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum* quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio debetur habenti poſſeſſionem antiquiorem.*

2 *Canonicatus poſſeſſio capitulariter capi debet.*

3 *Præbendæ poſſeſſio non debet capitulariter capi.*

4 *Iudex dicitur ritè procedere, quando ſeruat iuris ordinem, & rectè quando facit iuſtitiam.*

5 *Iudex ritè, & rectè procedens priuat poſſeſſione.*

6 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda.*

Clau-

7 *Clauſula* ſine præiudicio litterarum Apoſto-
licarum *appoſita tam in commiſſione iactationis
& iactationum Rotali, quam in inhibitione vi-
gore illius emanata operatur, vt A. C. poſſit pro-
cedere ad executionem litterarum Apoſtolicarũ.*

DECISIO CMXVII.

VAcauit per obitum Bernardini Balagni Ca-
noncatus, & præbenda in Eccleſia Aſten,
quam præbendam optauit Ioannes Maria, &
cæpit poſſeſſionem. Murator verò fuit prouiſus
à Sanctiſſimo D. Noſtro de dicto Canonicatu,
& præbenda, & ipſe quoque cępit poſſeſſionem
vigore mandati A. C. Vnde cum dubitaretur,
cui eſſet dandum mandatum de manutenendo
DD. dixerunt (niſi alia obſtarent) quod eſſet
dandum Ioanni Mariæ, quia de eius poſſeſſio-
1 ne antiquiori conſtat, quæ propterea operatur
vt debeat manuteneri §. *hodie inſtit. de interdict.*
non obſtante, quod non fuerit capta capitula-
riter, quia hodie non agitur de Canonicatu,
2 cuius poſſeſſio debet capi capitulariter * iuxtà
deciſ. Caſſadori vulgatam, ſed agitur de præben-
3 da. *
Sed difficultatem facit, quod Murator cæpit
poſſeſſionem de mandato Iudicis, qui ritè hoc
4 eſt ſeruato ordine proceſſus, * & rectè hoc
eſt faciendo iuſtitiam, ita enim intelligit hos
terminos *Petrus Cenedo ſingular. 98. num.* 1. vbi
5 infinitos allegat, priuat poſſeſſione, * vt per
*DD. in l. clam poſſidere, §. qui ad Nundinas ff. de
acquiren. poſſeſſ.* Sed cum replicaretur, quod om-
miſſa iuſtitia decreti A. C. non ritè proceſſerit,
cum hoc fecerit poſt inhibitionem Rotalem,
6 quæ ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda * *Achill.
deciſ. 29. de appell. Verall. deciſ. 128. lib. 1. in manu-
ſcript.* fuit reſponſum, hoc non verificari in fa-
cto, quia ante decretum, neque ipſe Iudex, neq;
pars fuit inhibita; Et in omnem euentum, cum
cauſa iactationis fuiſſet mihi commiſſa ad in-
ſtantiam Ioannis Mariæ cum clauſula *ſine præ-
iudicio litterarum apoſtolicarum*, * cum hæc clauſu-
la fuerit etiam appoſita in inhibitione emana-
ta vigore commiſſionis, propterea inhibitio
non impediebat quominus A. C. poſſet proce-
dere *Put. deciſ. 92. lib. 1. in nou.* & fuit dictum
in cauſa *Hiſpalen. & Curicen. permutationis* 11.
Martij 1596. *coram Gipſio, & in Oueten Benefi-
cij* 28. *Nouembris* 1597. *coram Illuſtriſſimo Do-
mino meo Cardinali Lancellotto*.

An autem iſta minus rectè proceſſerit idem
Auditor, vt dicendum ſit, non priuaſſe Ioan-
nem Mariam ſua poſſeſſione nihil oſtendeba-
tur, ſed de hoc parte inſtante poterit videri.

FIRMANA LEGITIMARVM.

Mercurij 10. Iulij 1615.

ARGVMENTVM.

Nonnullæ circa præſcriptionem, de qui-
bus in ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Legitima debetur parentibus in bonis filiorum ſine
liberis prædefunctorum.*
2 Statutum Firmanum *diſponit, quod Matri de-
beatur legitima.*
3 *Poſſidens ſcienter rem alienam etiam ſine mala
fide non præſcribit.*
4 *Scientia rei alienæ de iure Canonico ſufficit, quod
ſuperueniat ante completam præſcriptionem.*
5 *Iuri Canonico in materia præſcriptionis ſtandum
eſt.*

DECISIO CMXVIII.

DVbitaui, An Ioannæ Mariæ Matri debere-
tur legitima ex hæreditatibus Annibalis
Iacobi, & Aſdrubalis, & DD. affirmatiue reſ-
ponderunt, quia regula eſt trita, quod legi-
1 tima debetur Parentibus in bonis filiorum, *
ſine liberis prædefunctorum *Auth. vt cum de
appellat. cognoſcitur §. ſancimus, & §. hoc autem
authen. præsbiteros la prima in fine C. de Epiſcop.
& Clericis l. omnimodò & ibi gloſ. 3. in verſ. per-
ſonis, & l. ſcimus C. de inoff. teſtam.* & in ſpecie
de matre eſt *text. in cap. 1. in fine de teſtam. in
6. Bald. conſ. 314. num. 3. lib. 4. & conſ. 488.
lib. 1. Butr. in conſ. 12. in princ. Afflict. deciſ.
310. num. 2. Craſſ. in §. legitima quæſt. 5.*
Sola difficultas conſiſtit, quoad legitimam
Annibalis, nam allegatur præſcriptio, ſed cum
ex teſtibus, qui dantur *in ſummario num 6.* ap-
pareat Aſdrubalem alterum filium, quem præ-
tenditur præſcripſiſſe, habuiſſe ſcientiam, quod
legitima erat debita matri, quod etiam argui-
2 tur ex *Statuto Firmano* diſponente, * quod ma-
tri debeatur legitima, intrat concluſio, quod
poſſidens ſcienter rem alienam etiam ſine ma-
3 la fide non præſcribit * *Bald. in l. nec creditur
C. de pignorat. act. Verall. deciſ. 24. part. 2. num
4. & 5. Balb. de preſcript. 3. part. 6. partis prin-
cipalis quæſt. 4. num.* 8. & iſta ſcientia ſufficit
de iure Canonico, quod ſuperueniat ante per-
4 fectam præſcriptionem, * cui Iuri Canonico
5 eſt ſtandum * iuxta communem ſententiam de
qua *Verall. deciſ. allegata*.
Et ita fuit reſolutum vna tantum parte in-
formante, &c.

BAREN. IVRISDICTIONIS.

Veneris 23. Octobris 1615.

ARGVMENTVM.

Cognitio cauſarum matrimonialium, &
criminalium, & approbatio Confeſſo-
rum quando ſpectent ad Ordinarium,
& quando ad inferiorem.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius habet intentionem fundatam tam de iure communi, quam* ex Conc. Trid. *circa cauſas matrimoniales, & criminales, ac approbationem Confeſſorum ſuæ Diœceſis.*

2 Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. de reformat. *tollit immemorabilem.*

3 Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. §. ad hæc de reformat. *non tollit immemorabilem, nec rem iudicatam.*

4 *Immemorabilis debet probari cum requiſitis* gloſſ. *de qua ibi.*

5 *Immemorabilis ceſſat, dum probatur contrarium.*

6 *Quadragenaria cum titulo non ſufficit inferiori ad præſcribendam iuriſdictionem contra Ordinarium.*

DECISIO CMXIX.

DOmini vtraque parte informante cenſuerunt
Archiepiſcopum Aquauiuæ non probare
intentionem ſuam quoad cauſas matrimoniales,
criminales, & quo ad approbationẽ confeſſorum
aduerſus Dominum Archiepiſcopum
1 Baren. Ordinarium dictæ Terræ Acquauiuæ, *
qui propterea habet intentionem fundatam de
iure communi, vt fuit firmatum in *deciſione* in
hac cauſa facta 16. *Februarij 1609. coram me.*
Nam vltra diſpoſitionem iuris Dominus Archiepiſcopus
habet pro ſe diſpoſitionem *Cõcilij*
quo ad cauſas matrimoniales, & criminales
ſeſſ. 24. cap. 20. §. ad hæc de reformat, & quoad
approbationem Confeſſorum *ſeſſ. 23. c. 15. de
reformat*, quo loci tollit etiam immemorabi-
2 bilem, * vnde circa approbationem Confeſſorum
quicquid dicerent teſtes, non afficerent
in caſu iſto, vltra quod nec immemorabilis eſt
probata, vt ſtatim dicetur, & propterea nec
res iudicatã, quæ prætenditur ex ſententia
Epiſcopi Vigilien. poteſt ſuffragari, cum cenſeatur
ſublata per *Concilium*, quod vt dictum
eſt, tollit etiam immemorabilem.

Neque obſtat, quo ad cauſas Matrimoniales,
& criminales, quod *Concilium* non tollat
3 imemorabilem, * nec rem iudicatam, vt cenſuit
Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum, &
de re iudicata dixit *Rota in cauſa Burgen. Iuriſdictionis
de Viruieſca 6. Nouembris* 1594. *coram
bon. mem. Card. Mantic.* Nam fuit reſponſum,
quod quicquid dicendum ſit, an de ſupradicto
tempore teſtes habeant ætatem ſufficientem
ad probandum immemorabilem; nihilominus
4 illam non probant cum requiſitis * *gloſ in c. 1.
de præſcript. in 6.* vt conſtat ex eorum depoſitione:
Et tollit omnem difficultatem quo ad
cauſas matrimoniales eſt, quod dicunt ſe ignorare,
quæ ſint cauſæ matrimoniales, & quo ad
5 criminales, quia fuit ſeruatum contrarium, *
vt patet ex proceſſibus anni 1550. vſque ad annum
1570. Vnde ceſſat immemorabilis *Put.
deciſ. 426. lib. 2. in nou.* qui actus non poteſt
dici, quod dederint cauſam liti, cum illa fuerit
mota de anno 1590, & ſic longe poſt dd.
actus; & quo ad rem iudicatam cum prætendatur
ex ſententia Epiſcopi Vigilen. illa nihil
probat, cum ſit reſtricta ad cognitionem cauſarum
Ciuilium inter Clericos Sãcti Euſtachij,
vt fuit abbundè probatum in dicta *deciſ. facta
16. Februarij 1609. coram me*, in qua etiam reſpondetur
ad verba generalia, de quibus modo
dicetur.

Neque releuat, quod ſententia Epiſcopi Vigilen.
poſſit inſeruire pro titulo apto ad præſcribendum
ex verbis ſententiæ, quod poſſit
fere ſententias de quæſtionibus moris coram
ipſo, & ideo ſi Archypræsbiter non probat
immemorabilem ſufficit, quod probet quadragenariam
cum titulo; nam fuit reſponſum,
6 quod ex diſpoſitione *Concilij* contrarium * cenſuit
Congregatio Illuſtriſſ. Interpretum articulo
etiam ex profeſſo diſcuſſo in vna cauſa *Theatina
Iuriſdictionis*, quæ pendet *coram me*, & dixit
Rota in alia cauſa *Baren. iuriſdictionis S. Nicolai
20. Maij 1613. coram R. P. D. Veroſpio.*

PERVSINA DOTIS.

Ven. 30. Octobris 1615.

ARGVMENTVM.

Quando ſit locus electioni Peritorum pro probanda deterioratione bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Periti ſolent deputari, quando ex inſpectione rei per artis peritiam poſſunt iudicare, & æſtimare pretia rerum.*

2 *Antequam deueniatur ad liquidationẽ debet prius conſtare quæ ſint liquidanda.*

3 *Peritorum iudicium quando non intret.*

4 *Probatio æquiuoca non probat.*

5 *Poſſidens rem ex primo decreto non poteſt condemnari ad deterioritatem, niſi probetur dolus.*

6 *Præſumitur quis induxiſſe teſtes meliores.*

7 *Probatio per Peritos eſt ſubſidiaria, quando ſcilicet non poſſunt haberi aliæ probationes.*

DECISIO CMXX.

DVbitaui, an conſtaret de deterioratione bonorum,
itaut ſit locus electioni Peritorum
Rota cenſuit negatiuè reſpondendum; Quia
1 tunc ſolent deputari, * quando ex inſpectione
rei per artis peritiam poſſunt iudicare, & æſtimare
prætia rerum, & alias qualitates etiam
reſpectu temporis præteriti iuxtà notata per
*Alexandrum in l. prætia rerum num. 6. ff. ad l. falcid. Cagnol. in l. 2. num. 264. verſ. volunt Alexander, & ibi etiam Pinellus in l. fin. num. 2. C. de
reſcind. vendit.* & fuit dictum in cauſa *Romana
reſponſionis Canonum 26. Martij* 1595. *coram bon.
mem. Penia*, & bene facit etiam *Soccin. in conſ.
24. num. 35. Aym. conſ. 231. num. 2. & deciſ. in
cauſa Aſculana Grani 27. Iunij 1607. coram Reuerendiſſ.
Damaſceno*; Ita in propoſito antequam

quam

Digitized by Google

2 quam deueniatur ad liquidationem * debet
prius conſtare, quæ ſint liquidanda, de qui-
bus hic non conſtat. Nam Periti ex inſpectio-
ne rei non poſſunt iudicare prætenſiones He-
3 ctoris, cum teſtes deponant ſatis in genere,
quod bona ſunt deterioris conditionis, quam
eſſent abhinc annis decem, & quod deficiant
vites, & arbores; Nam quo ad quantitatẽ nihil
deponunt, & ideò nõ intrat Iudicium Peritorii,
& quod plus eſt nõ concludunt, quod dd. dete-
riotiationes obuenerint de tempore, quo Lu-
tius poſſedit, immò potius videatur illud ex-
cludere, cum enim fuerint examinati de anno
1611., & deponant à 10. vel 12. annis videtur
excedere annum 1603., de quo tempore Lutius
cæpit poſſidere, & quo ad ruinas domorum
non deponunt de earum qualitatibus, & non
videntur excludere annum 1611. de quo tem-
pore Hector poſſedit. Vnde iſta probatio re-
4 manet æquinoca, & ideò non probat * *c. in
præſentia de probat.* Et quod tollit omnem dif-
ficultatem eſt, quod cum Lutius eſſet in poſ-
5 ſeſione bonorum ex primo decreto vtique non
poteſt condemnari ad deteriorationes, niſi
probetur dolus, qui hic non eſt probatus *l.
Prætor ait §. eſt præterea ff. de bo. auth. iudicis poſſid.*
vbi DD. & ſic quatenus probaretur damnum
ex ommiſſione inciſionis ſiluæ Fargeci non
releuaret, cum non probetur dolus Lutij.

Neque facit, quod in loco poſſint repetiri
Periti, qui ſint de omnibus benè informati;
nam hoc videtur inueriſimile, quia ſi tales Pe-
ritos Hector habuiſſet illos examinaſſet, & non
6 teſtes minus informatos; * præſumitur enim
quis induxiſſe meliores teſtes iuxta *not. Rotæ
deciſ. 16 de teſtibus in nou.* Et in omnem euentum
ſi tales Periti inuenientur, poterunt examinari,
vti teſtes, & non inducere illos tanquam Pe-
ritos, quia iſta probatio per peritos eſt ſubſi-
7 diaria* ſcilicet quando non poſſunt haberi aliæ
probationes *Verall. deciſ. 65. incipit cum ad de-
cretum Peritorum lib. 1. in manuſcript.* & fuit di-
ctum in cauſa *Romana reſponſionis Canonum 26.
Martij 1593, coram bo. me. Penia.*

Et ita concluſum &c.

PLACENTINA CAPPELLANIAE

Veneris 30. Octobris 1615.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi in iure patro-
natus ad quid ſuffragetur. Filiatio pro-
batur etiam in præiudicium tertij ex no-
minatione facta in teſtamento à Patre,
vna cum inſtitutione.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus ſpectat ad eos, qui ſunt in quaſi
poſſeſſione præſentandi, donec de contrario do-
ceatur.*

*Quaſi poſſeſſio præſentãdi ad ius patronatus non ſu-
fragatur pro futuris vacationibus, quando con-
ſtat de contrario n. 1.*

2 *Poſſeſſio defuncti non continuatur in hæredem.*

3 *Limita in iurepatronatus.*

4 *Ex quaſi poſſeſſione præſentandi non acquiritur iuſ-
patronatus, niſi ſit poſſeſſio 40. ann. Decl. nu-
mero 6.*

5 *Admittens ad præſentandum ſibi praiudicat, non
ſucceſſoribus Decl. n. 6.*

7 Rot. in Vaglauanen. Iuriſpatronatus 24. Ia-
nuar. 1611. coram Reu. Lugdunen. *in quibus
terminis loquatur.*

8 *Filiatio probatur ex nominatione facta a Patre in
teſtamento iuncta inſtitutione.*

9 *Limita in præiudicium tertij.*

10 *Declara limitationem procedere, quando adeſt ſo-
lus tractatus, & nominatio; ſecus ſi concurrat
actus proportionabilis filio.*

DECISIO CMXXI.

IN diſputatione huius dubij animaduertebant
DD. quod iuſpatronatus non controuertēba-
tur, nec Ordinarius eſt in cauſa, ſed ſolum
dubitatur de pertinentia, ſcilicet an ſpectet ad
illos, qui præſentarunt Octauium, & cum Ad-
albertus, & Carolus ſint in quaſi poſſeſſione
1 præſentãdi vtique cum iuſpatronatus non con-
trouertatur, nec quicquam in contrarium do-
ceatur dicendum eſt ad illos ſpectare ex *textu
in cap. Conſultationibus de iurepatr.* qui licet lo-
quatur ad effectum, vt præſentatus debeat in-
ſtitui, tamen hoc ſemper erit verum in qua-
cumque vacatione donec de contrario doceа-
tur, ſcilicet de vera pertinentia ad aliquem,
quia iſto caſu, prout etiam ſi Epiſcopus eſſet
in cauſa, teneretur probare legitimum titu-
lum, nec quaſi poſſeſſio præſentandi ſuffraga-
retur pro futuris vacationibus vt per *Doct. in
cap. conſultationibus, & dixit Rota in cauſa Cene-
ten. iuriſpatr. 10. Maij, & 1. Decembr. 1606. coram
Reuerendiſſ. Lugdunenſi.*

Et idem dicendum eſt quo ad Ioannem Iaco-
bum, nam licet verum ſit, quod Rota ſequa-
tur illam ſententiam, quod poſſeſſio defuncti
2 non continuetur in heredem,* attamen cum
Rolandus eius frater præſentauerit de dicto An-
no 1590., & ſic probetur pertinentia reſpectu
3 ipſius Rolandi * ex quaſi poſſeſſione præſen-
tandi in hoc caſu, in quo Epiſcopus non eſt in
cauſa, ſed agitur inter Patronos, & ius patro-
natus non contrauertitur, & alij Patroni nihil
docent de eorum Iure ſequitur, quod iſta per-
tinentia in caſu illo ſit tranſlata in dictum
Ioannem Iacobum filium, & hæredẽ dicti Ro-
landi ex *Clementina pluries de Iurepatronatus,* &
hoc eſt quod elegantiſſimè dixit *Rot.* in cauſa
*Papien. Iuriſpatronatus coram bo. me. Cardinali
Pamphilio,* quibus non reſiſtit *deciſio* in cauſa
*Viglauanen. Iuriſpatronatus 24. Ianuarij 1611.
coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* nàm licet ibi
4 dicatur, quod ex quaſi poſſeſſione præſentandi
non acquiritur Iuſpatronatus,* niſi fuerit poſ-
ſeſſio

ſeſſio 40. annorum, & quod admittens ad præ-
5 ſentandum ſibi præiudicat,* non autem ſucceſ-
ſoribus, quia iſta procedunt, quando conſtat
6 de Iurepatronatus pænes alios in proprietate,*
qui non eſt caſus noſter, cum vtraque pars cir-
ca pertinentiam vtatur ſola quaſi poſſeſſione
7 præſentandi, & in prædictis terminis loquitur
prædicta *deciſio Viglenauen*. Quod autem di-
ctus Iacobus ſit filius Rolandi ſatis probatur
8 ex nominatione facta in teſtamento * iuncta
inſtitutione, ex quibus probatur filiatio, cum
magis iſte actus conueniat filio, quam extraneo,
& quia alias teſtamẽtum corrueret, vt per *DD.*
communiter in *c. per tuas vbi Aret. num. 23. Fa-
lin. num. 17. de probat.* cum adductis in alia *de-
ciſione*; Et licet diceretur in hac poſitione con-
cluſionem non eſſe veram in præiudicium ter-
tij * ex deductis in cauſa *Sutrina Beneficij San-
cti Angeli 13. Martij 1588. coram Platto*: tamẽ
fuit reſponſum, hoc dictum non eſſe verum in
9 caſu iſto, quia procedit, quando * adeſt ſolus
tractatus, & nominatio; ſecus autem quando
adeſt actus proportionabilis filio, vt inſtitutio,
10 quia vt dictum eſt alias teſtamentum non ſu-
ſtineretur; vt diſtinguendo dicit *Aretinus loco
ſupra citato num. 22. & ſeqq.* & præſertim *nu. 25.*
& 30. & Rota ſemper ita intellexit hanc con-
cluſionem, vt patet ex *deciſionibus* allegatis in
prima deciſione, & quod hoc ſit verum ſatis
oſtenditur, quia *DD.* allegati in dicta *deciſione
Platti* loquuntur in ſimplici nominatione, quæ
non nocet tertio, non autem loquuntur, quãdo
adeſt inſtitutio, qui eſt actus proportionabilis
filio, ita inquam loquuntur *DD.* allegati in dd.
*deciſ. Grat. conſ. 140. num. 42. & 43. verſ. non
obſtat lib. 1. Rebuff. de nominat. quæſt. 1. num. 3. &
4. Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 16. n. 3.
Pariſ. conſ. 10. num 24. & conſ. 12 num. 148. lib.
2.* Immo *Gratus, & Pariſ.* loquuntur in nomi-
natione adulteri contra præſumptionem *l. mi-
les §. defuncto ff. ad l. Iul. de adult.* quod ſcili-
cet filius præſumatur mariti, & non adulteri.

Non obſtat alia præſentatio, quæ datur, quia
eſt de anno 1566. & ſic ante illam de anno
1590. in qua interuenerunt prædicti, & in ea
ſe fundant, & ex ea prætendunt acquiſiuiſſe ius
ad effectum, & in caſu, de quo agitur, in quo
Ius patronatus non controuertitur nec Epi-
ſcopus eſt in cauſa, nec aliquid docetur in con-
trarium.

FLORENTINA, SEV PARISIENSIS PECVNIARIA.

Veneris 6. Nouembris 1615.

ARGVMENTVM.

Is, cui obligatum fuit nomen debitoris.
quod poſteà ab Auctore obligantis fuit
exactum, qua actione, & contra quem
experiri poſſit iura ſua. Creditor quando
poſſit agere contra debitorem ſui debi-
toris.

SVMMARIVM.

1 *Nomen debitoris venit appellatione bonorum.*
2 *Actione vtili perſonali agi poteſt contra exigen-
tem nomen debitoris hypothecatum.*
3 *Creditor, qui habet obligata omnia bona ſui debito-
ris poteſt agere vtili hypothecaria, vel vtili Sal-
uiano cõtra bona eius, qui exegit credita eiuſdem
ſui debitoris.*
4 *Creditor vt agere poſſit contra debitorem ſui de-
bitoris tria requiruntur, de quibus ibi.*
5 *Creditor volens agere contra debitorem debito-
ris tenetur excutere principalem debitorem
ſi vult agere iure directo; ſecus ſi vtili hy-
pothecaria, aut Saluiano, vel vtili perſonali.*
6 *Excuſſio debitoris non requiritur, quando probatur
obiiſſe decoctum & num. 9.*
7 *Creditori competit actio ad pecunias exactas ſibi
hypothecatas, vel pignoratas. Intellige num. 8.*
10 *Exigens creditum alteri ſpectans dicitur illud reti-
nere titulo lucratiuo.*
11 *Ex obligatione in diem non naſcitur actio prius
quam adueniat dies. Vid. num. 13.*
12 *Contrarium.*
14 *Species agendi tranſmittitur etiam conditione pen-
dente.*
15 *Verba præſentis temporis non referuntur ad debi-
ta in diem.*
16 *Cedens omnia iura ſua non videtur cedere niſi ea,
quorum dies ceſſit, non conditionalia, vel in
diem.*
17 *Verbum* dare oportet *neceſſitatem importat, &
executionem denotat cum effectu.*
18 *In legatis conditio non retrotrahitur in præiudicium
illorum, quibus medio tempore fuit ius quæſitum.*
19 *Declara procedere, quando quantitas legatur; ſecus
ſi certa bona.*
20 *In contractibus conditio retrotrahitur.*

DECISIO CMXXII.

CReditum Regium pertinebat ad Horatium,
qui fecit participem Naſium, qui etiam illud
obligauit ad fauorem Norij, ex generali obli-
gatione omnium bonorum; nomen enim debi-
toris venit ſub ſimplici appellatione bonorũ*
1 ex allegatis in *deciſione* facta in hac cauſa 17.
Nouembris 1614. & latè comprobat *Surd. in
conſ. 4. num. 18. & ſeqq.* Quare cum filij d. Ho-
ratij exegerint illud nomen hypothecatum
Norio, & ſic etiam fuerint effecti debitores Na-
ſij ſequitur, quod cum Norius habeat hypote-
cata omnia bona præſentia, & futura Naſij per
conſequens habeat etiam hypotecatum illud
nomen debitoris filiorum Horatij, cum fuerint
effecti debitores ipſius Naſij ex prædicta exa-
2 ctione facta à Rege,* itaut poſſit agere vtili
perſonali contra dd. filios, quæ fuiſſet directa
pænes Naſium *l. nomen debitoris* ibi *vtilibus
iuxta primam lecturam gloſ. C. quæ res pignor.
obligar. poſſ.* vbi *Bart. num. 4. & Bald. num. 1. Sa-
licet. num. 3. & ſeqq.* & latè deducit *Surd. d. conſ.
4. n. 23.*

Digitized by Google

4. num. 23. vel poteſt agere contra bona hære-
3 ditaria filiorum Horatij, * quæ erant hypote-
cata Naſio vtili hipotecaria, vel vtili Saluiano,
quæ erant actiones directæ penes Naſiũ prin-
cipalem creditorem, vt per *gloſ. in d. l. nomen in*
verſ. vtilibus, & bene declarat *Bartol. in d. l. no-*
men num. 5.

Et quamuis ad hunc effectum, vt creditor
poſſit agere contra debitorem debitoris tria
4 requirantur, * nempe primo, quod talis debitor
fateatur debitum, ſecundo quod principalis
debitor fuerit condemnatus. Tertio quod prin-
cipalis debitor fuerit excuſſus, & non ſit ſol-
uendo *l. 2. cum duabus ſequentibus C. quando*
fiſc. vel priuat. perſona l. à Diuo Pio §. ſic quoque
ff. de re iudic cum alijs per *Surd. d. conſ. 4 num. 2.*
Tamen quatenus attinet ad primum requiſitũ
hodie Norius agit, vt liquidet dictum debitum
Horatij erga Naſium, & creditum ſuum, quod
eſt ſecundum requiſitum erga Naſium, quod
etiã iuſtificauit iuxta reſolutiones factas, nam
licet Naſius non ſit cõdemnatus, ſufficit, quod
ex Inſtrumentis conſtet de eius debito, vt poſt
alios dicit *Surd.* ſæpius allegato *conſ. 4. num. 27.*
Et quoad tertium requiſitum de excuſſione li-
cet illa tunc requireretur ſi iure directo No-
5 rius vellet agere * contra filios Horatij, ſed cũ
non agat iure directo, ſed vel vtili perſonali,
aut vtili hypotecaria, vel Saluiano, excuſſio non
eſt neceſſaria, vt voluit poſt alios *Surd. d. conſ. 4.*
à num. 32. vſque ad 37. ſed cum Siluia ipſa, quę
ſe opponit huic exactioni probauerit Naſium
6 obijſſe decoctum * non requiritur alia excuſ-
ſio, ex *Alex. conſ* 17. *num. 6. verſ. vnde perinde*
etiam lib. 1. & fuit dictum in alia *deciſ.*

Secundo principaliter fuit dictum, quod &
alia actione poteſt agere Norius, nam cum ha-
7 beret nomen Regis hypotecatum, * vel illud
Ius, & ſi illud eſſet pignus in ſubſidium ei com-
petit actio ad pecunias exactas *l. mater C. de*
reiuendic. vbi *Bald. num. 14. verſ. item quæro*, cum
hodiè non poſſit agere contra pignus, quia
amplius nomen debitoris, nec illud Ius exigẽ-
di extat *l. 1. C. de reb. alien. non alienan.* vbi *gloſ.*
in verbo videbit gloſ. fin. in l. 1. verſ. & ideò
pretium pignorum ff. de diſtract. pignor quam cõ-
8 cluſionem licet intelligant *DD.* duobus con-
currentibus, ſcilicet ex vſſo principali debito-
re, * & quod prætium retineatur ex cauſa lu-
cratiua non ex cauſa oneroſa *Bart. in d. l. num. 1.*
& 2. Saliect. num. 2. ff. de diſtract. pignor. Alex.
conſ. 108. *num. 9. & 10. lib.* 5. tamen hic ex-
cuſſio non requiritur, cum Siluia probauerit
Naſium obijſſe decoctum vt ſupra dictum eſt. *
9 Secundum requiſitũ eſt clarum, quia cum Ho-
ratius participem fecerit Naſium de dicto cre-
dito regio quoad partem ſpectantem ad Na-
10 ſium * non poteſt dubitari, quin filij Horatij
illam teneant titulo lucratiuo, & in puncto di-
cit *Bart. in d. l. 1. num. 2. & 3. Saliect. num 2. ff.*
de condit indeb. & hoc eſt, quod dicit alia *de-*
ciſio cuius fundamentum, vt patet ex prædictis,
ſolidum eſt.

Neque huic motiuo obſtat, quod Naſius
obligauit bona ſua, quare non ideò ſequitur,
quod nomen debitoris Regis veniret in iſta
obligatione bonorum, cum obligatio eſſet in
diem, & ſic nondum nata eſſet actio Naſio *
11 *Bald. in conſ. 234. ſub n. 2. verſ. in contrarium* eſt
veritas *lib. 2. Tiraquell. in l. ſi vnquam in verſ.*
bona ſub num. 8. circa finem verſ. vbi tamen; Nam
fuit reſponſum, quod hoc fundamentum *Baldi*
12 non eſt verum, * quia ſecundum magis com-
munem opinionem *Doctorum*, de qua teſtatur
Alex. in l. ſi ſtipulatus 76. §. cũ ſtipulemur n. 2. ff de
verb. oblig. & ante diẽ dicuntur cõpetere iura,
quia eſt orta obligatio, & actio ante diẽ, quod
etiã ſentit idem *Bald.* dũ ſubdit, quod & ſi nata
eſſet actio, eſt tamen non intentabilis, & ideò
tunc nõ dicitur eſſe in bonis, ſed in diem, qua-
re interim non poteſt agi, quod eſt verum, ſed
adueniente die, & purificata conditione poteſt
agi *Dec. conſ.* 551. *num. 7. & conſ.* 629. *num.* 4.
qui eſt caſus noſter: Et quatenus eſſet verum
dictum *Baldi*, quod non eſſet nata actio,
13 eſſet tamen in bonis ſpecies agendi, * vt ipſæ-
met dicit *d. n.* 2. quæ venit in obligatione ge-
nerali Iurium, vt dicit *Petrus de Bellapertica in*
d. l. ſi ſtipulatus num. 7. & cæteri *DD.* mox al-
legandi, quæ quidem ſpecies tranſmittitur etiã
14 conditione pendente * *§. & conditionali inſtit.*
de verb. oblig. §. cum quis ſub aliqua Inſtit. de
inutili ſtipulat. cum alijs per *Surd. deciſ.* 151. *n. 7.*
verſ. nam eo caſu, qui loquitur in terminis.

Neque prædictis reſiſtit diſpoſitio *text. in d.*
l. ſi ſtipulatus 76. §. cum ſtipulamur, ff. de verb.
oblig. & in l. ſi iſta ſcripſiſſet 47. ff de legat. 2. vbi
verba præſentis temporis non referuntur ad
debita in diem. * Vnde notat *Bald. in d. l. ſi ita*
15 *ſcripſiſſet* per illum *text. n* 2. quod qui cedit
omnia Iura ſua nõ videtur cedere niſi ea, quo-
16 rum dies ceſſit, * & venit non conditionalia
vel in diem, quem ſequitur *Alex. conſ.* 106. *n.* 8.
Nam fuit reſponſum, quod *text.* prædicti non
applicantur, quia in caſibus illorum fuerat ad-
ditum verbum *dare oportet*, quod neceſſitatem
17 importat, * & executionem denotat cum effe-
ctu. Quare iſta verba non poſſunt referri ad
debitum in diem, vel ſub conditione, ita expli-
cat in *d. l. ſi ſtipulatus Petrus de Bellapert. num. 6.*
Alex. ibidem §. cum ſtipulamur num. 2. Bald. ſibi
contrarius in repet. legis, & ſi poſt tres num. 12. in
fin. ff. ſi quis cautio Alex. pariter ſibi contrarius
in *d. §. ſtipulamur num 2. & Curt. Iun. in l. 1. num.*
78. ff. ſi cert. pet. vbi meminit de *conſ. Alex. &*
Iaſon. in d. §. cum ſtipulamur num. 2. & Natt. in
addit. ad dictum conſ. Alex.

Neque pariter obſtat, quod licet ceſſio fa-
cta per Naſium ad fauorem Norii ſit anterior,
tamen cum ſit conditionalis, non debet præ-
ferri ceſſioni puræ factæ Patri Siluiæ; Nam
fuit reſponſum, quod conditio ex eo deduci-
tur, quia Horatius admiſit Naſium ad credi-
tum Regium, quatenus exigeretur, ſed hoc
nihil facit, quia licet in legatis conditio non
18 retrotrahatur in præiudicium illorum, * qui-
bus medio tempore ius fuit acquiſitum *Negu-*
ſan. de pignor. 5. part. principali 1. *membro num.*
15. *& ſeqq. Mantic. de tacit. & ambig. conuent.*
lib. 14. *tit.* 46. quod tamen eſt verum, quando
19 quantitas legatur * *Caſtrenſ. conſ. 446. num. 1.*
lib. 2. ſecùs autem quando certa bona, quia
ad

Digitized by Google

ad effectum, vt poſſint recuperari à tertio conditio retrotrahitur *Butr. in l. fin. §. ſint autem num. 3. Cod. comm. de leg. Caſtrenſ. dict. loco* ta-
20 men eum hic verſamur in contractu * ceſſat omnis difficultas, quia conditio retrotrahitur ex alleg. *per Mantic. & Neguſan. locis præcitat. Rot. decif. 728. num. 6. et 7. part. 1.*

Quæ dicuntur de ſatisfactione Norij, non debuiſſent allegari, quia ſunt benè ſublata ex alia *deciſione* Nam obtinuit poſſeſſionem prædij ex primo decreto loco pignoris ad effectum percipiendi ſc. 5. pro centenario iuxta formam *Statutorum Florentiæ*, vt patet ex actis datis in alia poſitione, & qui modo etiam in hac poſitione dantur, & quamuis hodie addatur, quod prædium fuit æſtimatum de Anno 1592. ad inſtantiam Norij, tamen non propterea conſtat, quod fuerit datum inſolutum, immo apparet ex fide Cataſti, quod quidam Ioannes Maria largerius illud emit pro ſcutis 1400. & quod nominauit Norium, & quod de anno 1599. fuit venditum Nicolao Bonacurſio; Quare nullo pacto probatur, quod prædium fuerit aſſignatum Norio in cauſam crediti.

Ad alia ſatisfacit *deciſio ſub die* 17. *Nouembris* 1614. cum qua tranſierunt DD. & ab ea non putarunt eſſe recedendum, &c. Et ita concluſum, &c.

ROMANA PALATII DE RVSTICVCIIS.

Veneris 13. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Vni ex hæredibus ſcriptis, qui cæpit poſſeſſionem omnium bonorum an ſit danda manutentio.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum adeptionis probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio non exiſtente in poſſeſſione ſuffragatur ad effectum manutentionis.*
3 *Poſſeſſio præſumitur continuata, cum animo retineatur.*
4 *Poſſeſſio nomine alterius capta cenſetur ratificata ex donatione omnium bonorum facta ei, qui illam adeptus eſt.*
5 *Poſſeſſio nomine alterius capta ante ratificationem remanet penes adipiſcentem.*
6 *Poſſidens iure familiaritatis per ſuperuenientiam tituli cenſetur ſibi mutaſſe cauſam ſuæ poſſeſſionis.*
7 *Etiam nulla facta declaratione.*
8 *Vnus ex hæredibus capiens poſſeſſionem vigore teſtamenti præſumitur illam accepiſſe pro portione ſua.*
9 *Limita ſi non reſtrinxit ſe ad teſtamentum, ſed ſubiunxit illa verba* ac alias omni meliori modo. *Verba* ac alias omni meliori modo *quid operentur num. 9.*
10 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & non nocet anteriori poſſeſſori.*
11 *Poſſeſſio iure familiaritatis non prodeſt pro obtinenda manutentione.*

DECISIO CMXXIII.

FVit reſolutum Domino Matthæo dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione totius Palatij, de quo agitur, cum de eius
1 poſſeſſione conſter ex adeptionis inſtrumẽto,* quod probat *l. 1. §. ſi vixerim, & l. quod meo §. ſi venditore ff. de acquir. poſſeſſ. Bart. in l. prædia num. 2. ff. eodem* quæ poſſeſſio licet inſtrumentalis, tamen cum fuerit capta alio non
2 exiſtente in poſſeſſione eſt conſiderabilis* etiam ad effectum manutentionis *Caſſador. deciſ. 20. de præben. Put. deciſ. 350. num. 4. & ſeqq. lib. 1. in nou. Verall. deciſ. 334. num. 6. lib. 2.* itaut interet, vt dictum eſt, *interdictum retinendæ*, de quo in *§. hodie Inſtit. de interd.* etiam quod hodie petatur manutentio, quia præſumitur con-
3 tinuata, cum animo retineatur * *l. licet C. de acquiren. poſſeſſ. Abb. in cap. cum ad ſedem num. 15. de reſt. Spol. Put. deciſ. 19. lib. 2. in nouu.*

Et quatenus Matthæus cæperit poſſeſſionem nomine proprio, & Equitis Iacobi fratris, pro quo de rato promiſit; Attamen cum poſtmodum Eques Iacobus omnia bona donaue-
4 rit Matthæo,* & alios actus hæreditarios fecerit, cenſetur dictam poſſeſſionem ratificaſſe *Caſtrenſ. conſ. 116. incipit. viſo cõpromiſſo col. pen. in fin. Aymon. conſ. 237. num. 2.* & ante ratifica-
5 tionem remanſit penes ipſum Matthæum * *Alex. in conſ. 22. num. 12. lib. 5.* & in puncto eſt *deciſ. Rotæ 641. num. 5. & 6. lib. 1.* Quare purificata donatione per obitum Equitis Iacobi cum Matthæus eſſet in poſſeſſione totius Palatij etiam quoad partem ſpectantem ad Ia-
6 cobum iure familiaritatis * cenſeatur, quoad dictam portionem ſibi mutaſſe cauſam poſſeſſionis *Bald. in l. penul. ſub num. 1. C. de pignor.*
7 *act.* ſicuti ſine alia declaratione * cenſetur feciſſe iuxta opinionem *Decij in conſ. 400. num. 5.* quam reprobato *Socino Seniore in conſ. 131. num. 1.* ſeruat *Rota*, vt per *Put. deciſ. 441. lib. 1. & 331. num. 2. lib. 3. in nouu. Achill. deciſ. 4. de cauſ. poſſeſſionis, & propriet.* & fuit reſolutum in cauſa *Maceraten. hæreditatis* 11. *May* 1587. *coram bo. me. Card. Pamphilio, & coram me in cauſa Aſculana domus 3. Iunij* 1602.

Non obſtat quod D. Matheus cæpit poſſeſſionem in vim teſtamenti, in quo cum ſcripti eſſent tres hæredes, vid. Ruſticuccius, Iaco-
8 bus, & Matthæus,* præſumitur accepiſſe poſſeſſionem pro portione ſua, & Equitis Iacobi tantum; non autem pro portione Ruſticuccij ad *text. in l. 2. Cod. de acquir. poſſeſſ., & in l. quædam mulier ff. de rei vendic.* Nam fuit reſponſum, quod Matheus non ſe reſtrinxit ad teſta-
9 mentum * cum dixerit, *& alias omni meliori modo Soccini ſen. conſ. 51. num. 9. vol. 1.* vlterius fuit reſponſum, quod ceſſat iſta præſumptio ex ſubſecutis; nam Cardinalis inſtituit dd. Fratres,

Digitized by Google

tres, vt dictum eſt, & poſtmodum linea ſubduxit nomen *Ruſticuccij*, ſed eadem linea ſcribendo, *che à Ruſticuccio già ſ'è prouiſto*, & Mathæus putauit Ruſticuceium fuiſſe exhæredatum, quod probatur etiam, quia reliquos actus hæreditarios fecit tantum nomine proprio, & Iacobi, vt patet ex ſolutione debitorum, diuiſione mobilium & ſimilium: Quare manifeſtiſſime arguitur, quod cæpit poſſeſſionem totius Palatij, cum putaret Ruſticuceium fuiſſe exhæredatum, quod etiam hoc clare oſtenditur ex depoſitionibus teſtium, qui deponunt nedum de actibus poſſeſſorijs priuatiue ad Dominum Ruſticuccium; ſed etiam quod dictus D. Ruſticuccius hoc agnoſcebat, contra quos teſtes licet plura opponerentur, quæ non viſa fuerunt DD. conſideratione digna; Attamen etiam circumſcriptis depoſitionibus iſtorum teſtium adhuc ex prædictis remanet *deciſio*.

Non obſtat poſſeſſio D. Abbatis Ruſticuccij quia aut tanquam poſterior præſumitur clan-
10 deſtina, * & non nocet Mathæo *cap. licet cauſam* & Ibi *DD. de probat. Bart in l. ſi duo in princ. ſub. num. 4. ff. vti poſſ. Veral. deciſ.* 334. *nu.* 2. *& 6. p. 2. Caſar. de Graſſ. deciſ.* 5. *nu.* 2. de *cauſ. poſſeſſ. & prop.* aut præſumitur iure familiari-
11 taris, & non prodeſt * *l. qui Iure familiaritatis ff. de acquiren. poſſeſſ. Menoc.* de *arbitr. caſ.* 260. *nu.* 12. *& ſeqq.* prout vere fuit, quia Mathæus nedum cæpit poſſeſſionem totius Palatij, ſed etiam diuiſit mobilia, & ſoluit debita hæreditaria ſolo nomine proprio, & Iacobi fratris, ex quibus ſatis arguitur, quod Dominus Ruſticuccius non habuit ſe pro hærede, itaut dicendum ſit ex iſto titulo non poſſediſſe, ſed iure familiaritatis, vt bene ad propoſitum *Surd. in conſ.* 261. *num.* 18. Et quamuis Dominus Ruſticuccius pluries dixerit requiſitus, An vellet conducere domum, quod volebat inhabitare ſuum Palatium. Attamen hoc poteſt verificari in habitatione, quam fratres patiebantur ipſum habere iure familiaritatis; Et ita etiam tollitur, quod dictus D. Ruſticuccius fecit melioramenta in Palatio; quia hæc potuit facere ratione habitationis, & familiaritatis, prout Inquilini etiam quotidie faciunt, & ſi ſtandum eſſet teſtibus, bene declarant iſtam materiam, ſed etiam eorum dictis circumſcriptis ex prædictis viſum fuit Mathæo non poſſe denegari manutentionem.

VRGELLEN. ABBATIAE.

Veneris 13. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Breue eſt exequendum dum iuſtificata fuit clauſula* conſtito.

2 *Ad hoc vt Breue poſſit exequi ſufficit iuſtificare reſeruationem de facto.*

3 *Limita quando ius eſt penes alium.*

4 *Ex clauſula* non tamen à Nobiſmet ipſis prouiſionem habentibus *eſt perſonaliſſima, & reſtringitur ad ſolos prouiſos à Summo Pontifice & num.* 5.

DECISIO DMXXIIII.

Rota cenſuit eſſe exequendum Breue, nam pro illius verificatione ſufficit iuſtificare
1 clauſulam *conſtito &c.* * *Aachar. in conſ.* 297. *num.* 8. *verſ. & ſupra proxime dicta, & num.* 9. *verſ. ſi ergo* & fuit dictum in cauſa *Papien. prapoſitura* 30. *Maij* 1611. *coram Reuerendiſſ. Aitrebatten. & in alijs deciſionibus* in fine allegandis, prout fuit iuſtificata, cum ſolum debeat conſtare, quod Baldaſſar obtinebat in commendam Abbatiam, & quod obierit in poſſeſſione, vtrumque enim eſt probatum plene, & concludenter, & cum hoc ſufficiat non eſt diſcurienda vnio, quæ hodie prætenditur, cum ſufficiat
2 iuſtificare reſeruationem de facto * ad effectum vt Breue poſſit exequi ex allegatis per *modernum Gloſator. regul.* 8. *gloſ.* 15. §. 1. *nu.* 6. *& nu.* 81. & quatenus diceretur concluſionem non habere locum, quando ius eſt penes alium
3 * *dec.* 102. *in fine lib.* 1. *p.* 3. *& deciſ.* 52. tamen fuit replicatum quicquid ſit de validitate vnionis ſufficit quod Papa præſeruauerit tantum prouiſos ab ipſomet, vt patet ex clauſula
4 *ammetis & non tamen à nobiſmet ipſis prouiſionem*
5 *habentibus*, * quæ eſt perſonaliſſima, & præcipie, vt non habeatur ratio aliquorum detentatorum niſi ab eodem & Summo Pontifice prouiſorum, vt in cauſa *ſalamantina Beneficij de ducentis* 31. *Ianuarij* 1598. *coram Corduba*, & in cauſa *Vicen. Beneficij* 21. *Iunij* 1598. *coram litta*, & in cauſa *Melfiten Beneficij* 6. *Iunij* 1607. *coram Reueren. Lugdunen.* quæ videntur decidere prædictum Articulum.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE GVEMBE.

Lunæ 16. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Quando potius attendantur teſtes deponentes pro inſtrumento, quam contra illud. In Parochiali de iurepatronatus faciendus eſt concurſus in ijs caſibus, in quibus Epiſcopus poteſt gratificare. Gratificatio autem fieri debet in perſonam magis idonei.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes, ad quos vti ſingulos ſpectat iuſpatronatus non probant etiam ſi ſint de vniuerſitate.*

2 *Teſtibus deponentibus pro inſtrumento ſtandum eſt quamuis in contrarium adſit maior numerus.*
3 *Magis ſtatur minori numero teſtium deponentium pro affirmatiua, que maiori deponentium pro negatiua.*
4 *Inſtrumentum rogatum a Notario, qui alias fuit condemnatus præſumitur falſum, ſi pro eo nullæ concurrant probationes; ſecus è conuerſo.*
5 *Geſta à Notario condemnato de falſo tenent, & eis adhibetur fides, ſi fuit tolleratus.*
6 *In Parochiali de iurepatronatus faciendus eſt concurſus in caſibus, in quibus Epiſcopus poteſt gratificare vnum ex præſentatis.*
7 *Gratificandus eſt magis idoneus.*
8 *Præſentatus habens maiorem partem vocum ex concurſu poſtea facto non cenſetur illi renunciaſſe.*
9 *Sed reperto idoneo inſtituendus eſt.*
10 *Conſtitutio Sinodalis Pampilonen diſponit, quod ſi præſentatus à maiori parte non eſt idoneus non debet inſtitui præſentatus à minori parte, ſed facienda eſt noua præſentatio.*
11 *Intellige niſi ſcienter indignus præſentatus ſit.*

DECISIO CMXXV.

TOta difficultas reſolutionis huius dubij conſiſtit in eo, An mandatū ſit reſtrictum ad præſentandum naturalem, ſiue oriundum ex loco, & quamuis in alia *deciſione ſub die* 27. *Ianuarij ſuperioris Anni* fuerit dictum non fuiſſe reſtrictum, quia ex teſtibus probatur contrarium; Attamen hodie nedum conſiderato, quod aliqui ex Teſtibus ſunt de illis, ad quos ſpectat
1 iuſpatronatus vti ad ſingulos, * & propterea etiam quod ſint de vniuerſitate non probant ex alleg. per *Farinac. de oppoſ. contra perſonas teſt. quæſt.* 60. *num.* 496. ſed etiam, quia in contrarium adſunt alij teſtes, inter quos duo contra quos nihil opponi poteſt, quibus eſt ſtandum etiam quod Teſtes contrarij eſſent
2 plures, * cum iſti deponant pro inſtrumento *Falin. in cap. cum Ioannes num.* 51. *verſ. limita* 11. *ff. de fid. Inſtr.* vbi dicit hoc procedere etiam quod teſtes non eſſent de Inſtrumentarijs *Menoch. de arbitr. Iud. caſu* 106. *num.* 41. *verſ. non procedit*, & benè ad propoſitum *D. Farinaccius de falſis teſtibus quæſt.* 158. *num.* 153. *iuncto num. ſeq.* vbi quod duo teſtes ſunt ſufficientes ad Inſtrumentum probandum, quare ſi illud coadiuuant, ſequitur, quod non ſolum Inſtrumentum non reputetur falſum, ſed etiam, quod probet: Et prædicta eo facilius debent
3 admitti, quia agitur de probanda affirmatiua * Teſtes verò contrarij de probanda negatiua *Rot. deciſ.* 335. *num.* 2. *part.* 1. & *deciſ.* 619. *num.* 9. *part.* 3. neque prædicta poſſunt elidi, ex quo Notarius aliàs fuit condemnatus de fal-
4 ſo, quia hoc poſſet conſiderari, * ſi pro Inſtrumento nullæ aliæ adeſſent probationes, prout fuerat conſideratum in alia *deciſione*; quia tunc non fuerunt dati Teſtes pro Inſtrumento; Quare cum Inſtrumentum ſit coroboratum, ceſſat omnis difficultas, nam gæſta à Notario condemnato de falſo tenent, & illis adhibetur
5 fides, ſi fuit toleratus * *Alexand. in addit. ad Bartol. in l. eadem l.* §. *hac lege verſ. Et hac dicta habent locum ff. ad l. Iuliam repetit Farinac. loco præcitato quæſt.* 155. *num.* 53.

Quantum attinet ad ſecundam partem *deciſionis* veritas eſt, prout in ea firmatur, quod in Parochiali de Iurepatronatus eſt faciendus
6 concurſus * in caſibus, in quibus Epiſcopus poteſt gratificare vnum ex præſentatis, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum interpretum* & in alia *deciſione* abbunde fuit probatum, itaut
7 magis idoneus ſit gratificandus, * attamen in propoſito cum Michael habuerit maiorem
8 partem vocum, * Ioannes vero minorem ex concurſu poſteà facto per Epiſcopum non cenſetur Michael renunciaſſe iuri ſuo, quod habebat ex maiori parte vocum, nam cum renunciatio ſit ſtricti iuris, ſufficit, quod poſſit interpretari vt concurſus fuerit factus ad videndum, An Michael eſſet idoneus iuxta notata per *Dec. in conſ.* 402. *num.* 6. *Tiraquell. de retract. lignag.* §. 1. *gloſ.* 9. *num.* 132. Quare
9 cum Michael fuerit idoneus hoc ſufficit * *cap.* 3. vbi *gloſ. in verbo maioribus*, & *Hoſtien. num.* 5. *de Iurepatronatus*; Et ceſſat omnis difficultas ex *Conſtitutione Sinodali*, in qua diſponitur, quod ſi præſentatus à maiori parte non eſt
10 idoneus, * non debet inſtitui præſentatus à minori parte, ſed debet fieri noua præſentatio
11 quam tamen Conſtitutionem intelligebant * Damini, niſi ſcienter fuiſſet præſentatus indignus.

Quæ dicuntur de Symonia, non ſunt præſentis inſpectionis, &c.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Veneris 20. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Rota non ſolet incidenter reuocare deciſiones.*
2 *Ex prætio rei de præſenti non infertur ad illud de præterito.*
3 *Penſiones domorum ex beneficio temporis augentur.*

DECISIO CMXXVI.

EX abbundanti hodie in diſputatione præſentis dubij controuertebatur, quod Antoniana non potuerit capere domum in ſolutum, cum per *deciſionem* particularem hoc fuerit firmatum, & *Rota* non ſolet incidenter reuo-
1 care *deciſiones*, * quare cum agatur de reſcindenda dicta acceptatione in ſolutum, quæ fuit de anno 1562. debet probari valor de eo tempore ex deductis in alia *deciſione ſub die* 17. *Nouembris ſuperioris Anni*. Quare relatio Periti ſuper hoc facta non eſt attendenda, cum ha-

beat

Digitized by Google

3 beat relationem ad valorem hodiernum, * & quamuis ex eo conetur inferre ad valorem de anno 1562. tamen iſta illatio non placuit, cum ratione minimè ſubſiſtat; mouetur enim duplici fundamento, ſcilicet ratione cæmentorum, & ratione locationum eiuſdem domus: ratione cæmentorum, quia tunc erant magis noua, & ideò pluris valebant, ſed hoc non ſubſiſtit, nam cum domus eſſet ruinoſa, licet fuerint facta melioramenta magni valoris, attamen penſio non fuit aucta niſi in ſcutis 10. ſignum euidens, quod domus erat in extrema neceſſitate reparationis, & conſequenter non poteſt procedere dictum Periti, quod tunc temporis cæmenta eſſent maioris prætij tanquam minus vetuſta: ratione locationum, quia fuerunt facta melioramenta in ſcutis 1558. Quare detractis penſionibus iuxta valorem melioramentorum, putat ſatis eſſe probatum valorem de anno 1562. ſed in hoc etiam decipitur, quia detractis melioramentis cum de anno 1562. domus locaretur pro annuis ſcu-
3 tis 90. adhuc ex beneficio temporis* videntur auctæ penſiones, itaut ingenioſa relatio Periti minimè ſubſiſtat; hodie enim ex domo percipitur penſio ſc. 426.

Ex quibus, & alijs deductis in *deciſione facta 17. Nouembris ſuperioris anni* ab illa vnanimiter DD. putarunt non eſſe recedendum, &c.

CARTAGINEN. FRVCTVVM.

Veneris 20. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ſubdelegatus ad liquidandum fructus poteſt quidem probationes recipere, ſed debet ſuperſedere, & totum negotium ſufficienter inſtructum ad ſuperiore remittere.*
2 *Fides punctatoris non probat.*
3 *Limita quando producta fuit coram Iudice, & à parte approbata.*
4 *Agens ſeu Procurator non poteſt contrauenire voluntati ſui principalis, qui tantum quærit veritatem, & fugit ſubtilitates.*

DECISIO CMXXVII.

Impugnabatur liquidatio fructuum, quia partitæ ex libris capitularibus non erant extractæ de verbo ad verbum, quare nihil valebat probatio, nam Iudex ſubdelegatus ad liquidario-
1 nem fructuum faciendam *poteſt quidem probationes recipere, ſed debet ſuperſedere, & totum negotium ſufficienter inſtructum ad ſuperiorem remittere *Rot. deciſ.* 31. *num.* 2. *de reſcript. in nou. per dicta Innoc. in c. de cætero num.* 2. *in fine deſent. & re iudic.* Attamen licet præ-

dicta in ſe veriſſima ſint, non putarunt tamen Domini propterea eſſe recedendum à *deciſis*, quia cum hæc omnia fuiſſent facta à Iudice, Capitulum conſtituit Procuratorem cum ratificatione omnium geſtorum, quare cum in partibus hæc fuerint viſa, nec fuit oppoſitum, imo fuerunt ratificata, neque hodie poſſunt impugnari ex allegaris in alia *deciſione*.

Quantum vero attinet ad liquidationem Anniuerſariorum, & Gallinarum, cum iſta non ſint deſcripta in libro Capituli, ſed punctatoris, fuit habita fides à dicto Punctatore, quæ
2 licet non faciat fidem, * quia reſtibus, & teſtimonijs eſt credendum, Attamen cum iſta fides
3 fuerit producta coram Iudice, & recepta, * & pars ratificauerit omnia geſta, non poteſt hodie hoc ratificatum impugnari, & vt patet ex tota ſerie facti, conſtat Capitulum ingenue proceſſiſſe ad reperiendam veritatem negotij,
4 & ad fugiendam defatigationem partis, * etſi voluit agnoſcendo veritatem fugare ſubtilitates, non debent hodie eius Agentes contrauenire voluntati Capituli, ſed aſſentire, prout aſſenſit Sacrum Tribunal reſpondendo de iure ex prædictis.

Ex quibus Domini perſiſteruut in reſolutis &c.

ROMANA PECVNIARIA DE ASTALLIS.

Veneris 27. *Nouembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Non obſtante diuerſitate quietantiarum, præſumitur eadem ſumma, dum concurrunt circunſtantiæ facti id ſuadentes.

SVMMARIVM.

1 *Ex diuerſitate quietantiarum præſumitur diuerſitas Summarum. Limita num.* 3. *& ſeqq.*
2 *Admittitur tamen probatio in contrarium.*
4 *Solutio non cenſetur facta in aliam cauſam diuerſam ab ea, pro qua fuit relaxatum mandatum.*
6 *Solutio anticipata non præſumitur.*
7 *Maximè quando obligatus ſolitus eſt ſoluere mediantibus mandatis.*
8 *Nemo præſumitur immemor ſalutis eternæ.*
9 *Teſtis dextruit dictum alterius teſtis contrarium deponentis.*
10 *Præſumptio ſiat contra partem nollentem producere ſcripturam.*

DECISIO CMXXVIII.

Tertio propoſui hanc cauſam, & tertio eadem ſententia placuit Doctores quamuis enim Capitaneus habeat intentionem fundatam in diuerſitate quietantiarum, vt
1 in *l. quingenta alias quinquaginta ff. de probat.* attamen non eſt precluſa via probandi

Xx 2 con-

2 contrarium, * vt in eodem *text.* dicitur, &
ibidem notant *DD.* Hic autem ex ſerie facti ſa-
3 tis probatur contrarium, nam prima vice fue-
runt ſoluta 6. Auguſti mediante banco ſcut.
541, & deinde locata cuidam Furnario, qui
ſoluit de ordine Capitanei, fecit quietantiam
ſub die 11. Auguſti de ſcutis 508. quæ duæ
ſummæ aſcendunt ad ſcut. 1050. *à buon conto
delle pigioni maturate conforme al decreto, &
mandato relaſſato,* & licet quietantia facta Fur-
nario fuerit facta poſt quietantiam factam per
conductorem de ſcut. 1050. tamen non repu-
gnat, quod pecuniæ fuerint antea ſolutæ, &
ſocius eiuſdem Furnarij modò defuncti teſta-
tur, quod Capitaneus dederat ordinem per tres,
aut quattuor dies ante dictam ſolutionem,
quod pecuniæ ſoluerentur locatori, vnde quie-
tantia generalis non repugnat, quod quietan-
tia facta Furnario fuerit facta poſt dictam quie-
tantiam geneneralem, quare ſtante iſta ſerie
facti manifeſtiſſime conſtat, quod eſt haben-
da ratio tantum ſcut. 1050. nam in iſtis quie-
tantiis concurrit primo. Identitas ſummæ, quæ
non parum facit, vt fuit conſideratum in aliis
deciſionibus: Accedat, quod quietantia fuit fa-
cta *à buon conto delle pigioni maturate conforme al
decreto, & mandato relaſſato* nam ſi duplicatæ
fuiſſent iſtæ partitæ fruſtra fuiſſet facta quie-
tantia doc modo, quia cum primæ ſolutiones
eſſent præſumendæ, quod fuerunt factæ in ex-
tinctionem debiti, pro quo fuerat relaxatum
mandatum iuxtà notata per *Imolam in l. ſi quis
ex famoſa num. 2 de ſolut.* & fuit in ſpecie *reſolu-
tum in cauſa Romana pecuniaria 18. Maii, & 10.
Nouembris huius anni coram R. P. D. meo Pam-
philio,* Quietantia non poterat fieri *à buon conto
delle paghe maturate conforme al decreto, &
mandato relaſſato,* quia iſta ſecunda partita iun-
cta cum aliis longè excederet creditum, pro
quo fuerat relaxatum mandatum, nec eſt veri-
ſimile, quod Capitaneus voluerit ſoluere in
4 aliam cauſam, * & ommittere extinctionem
debiti pro quo fuerat relaxatum mandatum,
& cuius vigore poterat carcerari, vt bene ad
propoſitum conſiderat *Imola loco proximè al-
leg.* & conſideratur etiam in vltima *deciſione D.
Pamphilij ſupra alleg.* Quæ etiam optime corro-
borantur, quia Capitaneus ſub die 14. Septem-
5 bris ſoluit ſcuta 500. & 2. Octobris ſcut. 400.
& in quietantijs fuit dictum *à conto di che deue,*
& tamen ſi habenda eſſet ratio ſummarum du-
plicatarum, nihil debuiſſet Capitaneus, ſed re-
manſiſſet creditor; Vnde excluditur, quod ſo-
lutiones potuerunt fieri pro paghis, cum fue-
rit dictum *à conto di che deue,* vltra quod ſolutio
6 anticipata non præſumitur, * vt fuerat conſi-
deratum in cauſa *Romana fructuum Cenſus 21.
Aprilis 1610. coram Illuſtriſs. Domino meo Cardi-
nali Lancellotto,* & cum Capitaneus eſſet ſoli-
7 tus ſoluere mediantibus mandatis * non de fa-
cili debet preſumi iſta ſolutio anticipata iuxtà
tradita per *Afflictum in deciſ. 13. num. 18. Man-
dell. conſ. 789. num. 4. lib. 1.* & predicta recipiunt
adminiculum ex qualitate locatoris, & ex eius
libris, vt fuit ponderatum in alijs *deciſionibus,*
quæ eo magis procedunt hodie, cum ipſe con-
ductor ſit mortuus in gremio S. R. E. Ma-
tris receptis omnibus Sacramentis, nemo enim
8 præſumitur Immemor ſalutis eternæ, * &
quamuis iſta non ſufficerent, prout eſt verum,
tamen negari non poteſt, quin multum faciant
vnà cum alijs ad eliciendum veritatem.

Non obſtant teſtes examinati pro parte Ca-
pitanei, quia vltra alias reſponſiones datas in
præcedentibus *deciſionibus,* fuit conſideratum,
quod *Secundus Teſtis* dicit neminem fuiſſe præ-
9 ſentem numerationi pecuniarum, * & tamen
quartus dicit ſe præſentem fuiſſe, & ſic vnus de-
ſtruit dictum alterius *l. dubius §. fin. vbi DD. ff.
de iur. iur. Surd. deciſ. 326. in fine;* neque ipſi
cognoſcunt perſonam agentis locatoris, nec
manus ipſius, nec ſciunt ſummam ſolutam,
nec cauſa; & dicunt de datione quietantiæ, quæ
tamen non exhibetur. Vnde non bene ſentien-
10 dum eſt * *Aymon. conſ. 134. num. 17. Decian. reſ-
ponſ. 24. num. 39. lib. 1. &c.*

PARISIEN. PECVNIARIA.

Veneris 27. Nouembris 1615.

ARGVMENTVM.

Apoca quando inducat obligationem.

SVMMARIVM.

1 *In confectione apoca ceſſionis, vel alterius con-
tractus debet interuenire præſentia Nuncij par-
tis, aut eiuſdem præſentia; alias contractus non
dicitur perfectus & num. 5.*
2 *Declara procedere ad effectum obligandi; ſecus
ad effectum probandi contractum.*
3 *Verba* cedo, & traſporto *ſunt intelligenda ſe-
cundum tempus præſens.*
4 *Apoca concepta per verba præſentis temporis di-
citur facta ad obligandum, non ad probandum
contractum.*
6 *Apoca quando dicatur facta ad obligandum, non
ad probandum contractum. Et vide num. 9.*
7 *Mutato facto nouum reſponſum dari oportet.*
8 *Ius incipit à facto, & ab eo originem trahit.*
10 *Intellectus ille verborum ſumi debet, qui cum
alijs ſe compatitur.*

DECISIO CMXXIX.

ORicellarius erat creditor Regis, & certam
partem huius debiti ceſſit ad fauorem Ni-
colai Naſij, quam prætenditur dictum Naſium
ceſſiſſe ad fauorem Pompei Bedini, quæ ſuffra-
garetur Siluiæ eius filiæ, & licèt bis pro affir-
matiua fuerit reſolutum; Attamen cum *deci-
ſiones* ſint fundatæ in certa apocha confecta
per Naſium, quæ non fuit ſubſcripta per Pom-
peum, DD. receſſerunt à reſolutis in hac parte
reſpondendo, quod non probatur conſenſus
Pompei quoad ceſſionem, de qua in dicta
1 apoca, cum non probetur præſentia Nuntij, *
aut

aut Epiſtola ipſius Pompei *l. conſenſus, vbi gloſ. in verb. conſentire ff. de act. & oblig. & latè fuit deductum in prædictis deciſionibus.*

Et quamuis hæc concluſio ſit vera, quando
agitur de contractu faciendo, & ſic quando
2 agitur de obligando, * limitetur autem, quan-
do apoca fit ad probandum contractum *Egid.*
deciſ.690. cum allegatis in prædictis *deciſioni-*
bus, attamen ex verbis apocæ *cedo, & transpor-*
to, quæ abſque dubio ſunt intelligenda ſecun-
3 dum tempus præſens, * quia iſta propriè
ſignificant *l. non aliter ff. de legat. 3. Aymon.*
conſ. 149. num. 3. Roman. conſ. 89. num. 6.
verſ. 3. Rolan. conſ. 100. num. 35. lib. 2. conſtat,
quod apoca fuerit facta ad obligandum,
4 non autem ad probandum, * quia eſſet præ-
teriti temporis, & non præſentis, cum iſta
tempora diſtinguantur * *Bald. in l. verbum opor-*
tebit in princ. ff. de verb. ſignific. & propterea ceſ-
ſat limitatio prædicta, vnde ad perfectionem
5 contractus requirebatur præſentia Nuntij, *
aut Epiſtola partis vt in dicta *l. conſentire*, &
plenè *Gabr. de confeſſ. concluſ. 1. num. 5. in ſe-*
cunda limitatione.

Et prædicta optimè probantur ex litteris
modo productis per Siluiam ex quibus potiſ-
ſimè *Rota receſſit à deciſis*, nam ex litteris Na-
6 ſij datis Pompeo ſub die 15. Nouẽbris 1590. *
quæ erat die immediatè ſequens poſt apocam
tranſmittebatur ad manus Nicolai de Cappo-
nibus, vt ipſam Pompeo traderet, & illum ro-
garet, vt vellet eſſe contentus prædicta ceſſio-
ne abſque eo, quod ſcriberet aliam epiſtolam
Oricellario. Vnde manifeſtiſſimè apparet ex
iſta ſerie facti, quod apoca fuit facta ad obli-
gandum, non autem ad probandum, Vnde be-
ne fuit receſſum à prædicta reſolutione, quia
hodiè non mutatur ius, ſed factum, quare
7 nouum reſponſum dare, opporiet, * vt inquit
Bald. in conſ. 417. num. 4. in fine lib. 2. & conſ.
52. num. 1. in fine lib. 3. ius enim incipit à fa-
8 cto, & ab eo trahit originem * *l. quidam refert*
ff. de iure codicillorum l. ſeruus Cod. de condit. &
demonſtr. Federicus de Senis conſ. 152. in princ.

Et propterea ceſſant alia verba apocæ *al*
9 *qual Signor Pompeo ho conſignata detta cedola,* * &
alia *à cauſa, & mediante la valuta che ho riceuuto*
dal detto Signor Pompeo à mia ſodisfattione della
quale mi ſon contentato, & egli ancora s'è conten-
to pigliare detto credito à ſuo periglio, e fortuna,
quia manifeſtiſſimè apparet, quod iſta verba
fuerunt appoſita ſub ſpe, quando Pompeus ac-
ceptaret apocam ceſſionis, nam cum apoca
fuiſſet confecta, & tranſmiſſa Nicolao Cap-
ponio, vt daretur Pompeo vtique verba præ-
dicta apocæ non poſſunt habere alium intelle-
ctum *Alex. conſ. 179 num. 4. lib. 7. & conſ. 77.*
num. 10. lib 6. qui licet loquatur in Notario,
qui ita ſcribit ad euitandam falſitatem; atta-
men idem dicendum eſt in caſu iſto, quia ſi
apoca fuit confecta, vt tranſmitteretur Pom-
peo; vt patet ex dd. litteris Naſij datis Pom-
peo, vtique verba prædicta non poſſunt habe-
re alium intellectum, maximè quia hoc modo
10 bene ſe compatiuntur * cum aliis verbis præ-
ſentis temporis: *cedo, & transporto*, vt benè ad
propoſitum *Angel. in conſ. 156. in princ. verſ. 4. quia, & in fine verſ. item non obſtat.*

Et quamuis etiam prætendatur probari conſenſum Pompei ex ſolutione ſcut. 4500. facta Naſio; tamen quicquid ſit, An dd. pecuniæ fuerint ſolutæ in hanc cauſam, animaduertebant DD., quod Pompeus tranſmiſit Naſio quandam minutam Epiſtolæ, quam Naſius debebat ſcribere Oricellario, & cum hac minuta fuit tranſmiſſus ordo Galleatio Campio, vt ſolueret Naſio dd. ſcut. 4500. ſi ſcriberet litteram iuxtà formam dictæ minutæ, & ſic dicta ſumma fuit ſoluta in executionem illius tractatus; non autem ſupradictæ apocæ.

Ex quibus fuit reſolutum non probari conſenſum Pompei quoad ceſſionem, de qua in apocha, & in hoc recedendum à deciſis; an autem ex aliis probetur contractus, fuit reſponſum vt particulariter videretur &c.

Præſens deciſio fuit reuocata die 9. Maij 1616.

BVRGEN. PRAEHEMINENTIARVM

Mercurij 2. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio in integrum, quæ vni ex dimidijs portionarijs competit aduerſus laudum ob læſionem ſuffragatur etiam alijs. Dimidij Portionarij ſub quibus verbis comprehendantur.

SVMMARVIM.

1 *Beneficiatorũ appellatione veniunt Dimidij Portionarij.*
2 *Verba indefinita æquipollent vniuerſali.*
3 *Ratio multum operatur ad intelligendum, de quo* Statutum, *vel* Conſtitutio *loquatur.*
4 *Negatiua non perceptionis fructuum non iuſtificatur ex eo, quod probatur non conſtare quidquam percepiſſe.*
5 *Negatiua debet eſſe coarctata loco, & tempore.*
6 *Obſeruantia deſtructiua non attenditur.*
7 *Læſio debet conſiderari habito reſpectu ad totum patrimonium, non ad partem. Dubitatur tamen num. 8.*
9 *Declara procedere, quando agitur de probanda læſione ad effectum reſtitutionis in integrum aduerſus lapſum quadrienij.*

DECISIO CMXXX.

FVit reſolutum in cauſa *prima Decembris ſuperioris anni*, quod Dimidij Portionarij debeant participare de iuribus ſuppreſſo per *Iulium Secundum*, & *Leonem Decimum* iuxta ſententiam Conchen. & quod propterea cum laudum hoc auferat, & aſſignet quid minimum ſatis dicitur conſtare de læſione ad effectum quod contradictio vnius ex Dimidijs Portionariis

narijs ſuffragetur alijs, vt fuit pariter *reſolutum in hac cauſa 14. Ianuarij 1611. coram me*, cui reſolutioni non obſtat, quod verba ſuppreſſionis *Iulij*, *& Leonis* videantur ſatis clara, vt non compræhendant Dimidios Portionarios; nam contrarium viſum fuit ponderando illa verba ſuppreſſionis *Iulij Secundi* ibi *Ac modica pars eorumdem fructuum &c. dictis Canonicis portionarijs, & alijs beneficiatis in dicta Eccleſia ſingulis diebus intereſſentibus*, quæ verba (*Bene-*
1 *ficiatis*) * nedum ex propria ſignificatione compræhendunt Dimidios Portionarios intereſſentes ex allegatis in prima *deciſione*, ſed etiam compræhendunt ex ordine litteræ, & modo loquendi, quia non poſſunt verificari niſi in Dimidijs Portionarijs, & clare hoc oſtenditur ex verbis diſpoſitiuis ſubſequentibus ſuper diſtributione facienda, quæ ſunt indefinita pro intereſſentibus, & perſonis prædictis, & cum omnium intereſſentium ſit eadem ratio, & conditio, vid. vt inuitaretur ad intereſſendum, illa verba indefinita æquipollent vniuer-
2 ſali, * vt per *Dyn. in proœmio reg. in 2. quæſt. verſ. ſed ſi dicendum eſt Dec. conſ. 30. num. 4. & conſ. 146. num. 15. verſ. vltimo non obſta; Bald. conſ. 384. num. 4. vol. 5.* maximè, quia ſi adeſſet aliqua dubietas videtur declarata per ſuppreſſionem *Leonis Decimi* in illis verbis, *& aliarum perſonarum ibi debitas laudes Domini aſſiduè perſoluendas commoditatibus &c.* Quæ verba *& aliarum perſonarum* ſunt clariſſima, & compræhendunt abſque dubio dimidios portionarios.

Et prædicta eò magis procedere debent, quia dum verba declarantur ex ratione ſuppreſſionis, quæ quidem ratio multum operatur ad intelligendum, de quibus *ſtatutum*, vel *Conſtitu-*
3 *tio* loquatur * per ea, quæ notat *Alex. in conſ. 216. num. 31. & ſeqq. verſ. ad 8. lib. 2.* in prima verò ſuppreſſione dicitur, quod modica pars fructuũ remanebat intereſſentibus Diuinis Officijs poſt Miſſam Defunctorum, & ideò ſuppreſſiones fuerunt factæ ne Diuinus Cultus pateretur, & ideò fuit ordinata applicatio fructuum, quæ quidem ratio inficiari non poteſt, quin etiam optimè conueniat Dimidijs Portionarijs. Quarè parum refert, quod portiones ſuppreſſæ fuerunt extractæ ex menſa Capitulari, quæ eſt ſeparata à menſa dimidiorum portionariorum, quia ex prædictis patet, ex qua cauſa, & ad quem effectum fuerit facta ſuppreſſio, & ideo hoc eſt attendendum per ea, quæ notat *Surdus in conſ. 393. numer. 38. & ſequent.*

Non obſtat obſeruantia allegata in contrarium, quia non probatur ante annum 1551. de quo fuit mora lis, non enim ſufficit quod non cõſtet Dimidios Portionarios aliquid percepiſſe, ſed debet probari negatiua, quod
4 præceperint: * nam probando, quod non conſtet Dimidios Portionarios percepiſſe, non probatur negatiua non perceptionis, cum non
5 ſit coarctata loco, & tempore * *l. Titiæ Textoris*, vbi *Bart. in l. 1. l. fin. Cod. de rebus creditis Aymon conſ. 139. num. 5. Verall. deciſ. 192. n. 3. part. 3.* vltra quod, cum verba ſuppreſſionum ſint ſatis clara obſeruantia non eſſet interpre-
6 tatiua, ſed deſtructiua; * quare non attenditur ex deductis in alia *deciſione*.

Neque eſt verum, quod ad effectum, de quo agitur læſio debeat eſſe enormiſſima, quæ deberet conſiderari reſpectu totius patrimo-
7 nij, * & non reſpectu iſtorum redditnum iuxtà *deciſ. Achillis 6. de integr. reſtit. & Soccin. in conſ. 266. num. 24. vol. 2.* Nam quicquid ſit de hac
8 concluſione, * quæ mihi viſa ſemper fuit dura
9 procedit quãdo agitur de probanda leſione * ad effectum reſtitutionis in integrum aduerſus lapſum qadrienium, qui non eſt caſus noſter, in quo cum agatur ad effectum, vt contradictio vnius facta laudo ſuffragetur ſatis, ſuperque videtur conſtare de læſione, quia pro diſtributionibus pinguibus fuit aſſignatum quid minimum, vt fuit conſideratum in dicta *deciſione ſub die prima Decembris ſuperioris anni*, à qua ex prædictis DD. cenſuerunt non eſſe recedendum. Et ita &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 7. Nouembris 1616. & reuocata die 14. Martij 1618.

SIRACVSANA QVARTAE

Mercurij 2. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Sequeſtrum quando ſit apponendum.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur dum adeſt timor dilapidationis.*
2 *Cautio eſt medicina ſequeſtri, quæ maximè apponitur ob timorem dilapidationis.*
3 *Limita, quando offertur cauſa differendi alterius iudicium.*
4 *Sequeſtrum non eſt apponendum in ijs caſibus in quibus illud petens nihil prætendere valet.*

DECISIO CMXXXI.

QVantum attinet ad primam partem dubij Rota cenſuit ſequeſtrum non eſſe relaxandum in caſibus ſententiæ *Comituli*, etiam data fideiuſſione per modernum Epiſcopum; Ratio *deciſionis* fuit, quia cum tempore oppoſitionis adeſſet timor dilapidationis, * qui ho-
1 diè etiam durat, merito fuit receſſum à regula, quod lite pendente non eſt apponendum ſequeſtrum, de qua in *l. vnica C. de prohibit. ſequeſtr.* vt dicit *gloſ. in c. 2. verſ. ſequeſtri Clement. de ſeq. poſſ. & fruct.* Hic autem quod adſit timor dilapidationis ſatis patet, quia defunctis Epiſcopis bona occupantur à Miniſtris Regijs iure ſpolij & fuit abundè conſideratum in *hoc cauſa 5. Iulij 1597. coam bo. me. Gipſio*, vndè cum ſit inſpicienda cauſa, quæ hodiè etiam durat debet remanere ſequeſtrata iuxta *notat.*

in

in cap. intelligentia de verborum ſignif. & per Aymon. in conſ. 416. num. 17.

Non obſtat, quod cautio ſit medicina ſequeſtri, maxime quando apponitur ob timo-
2 rem dilapidationis * *l. ſi fideiuſſor §. vltimo ff. qui ſatiſdar. cogant. Veſtr. in prax. lib. 7. cap. 2. num. 9.* Nam fuit reſponſum, quod ſequeſtrum hodiè acquiſiuit illam qualitatem; fuerat enim appoſitum de anno 1596. & vſque ad hæc tempora obſeruatum vnde relaxatio potius vide-
3 tur peti cauſa defferendi vlterius iudicium, * quam ex alia cauſa, quo caſu, nec etiam ſatiſdatione interueniente remouetur *Abb. in c. 2. num. 24. verſ. item ne detur materia differendi de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Falin. in c. examinata n. 10 in fine verſ. item ne detur de Iudicijs*, & iſte eſſet proprie caſus noſter, nam licet ab initio fuerit appoſitum ob timorem dilapidationis, tamen cum poſteà diu fuerit obſeruatum, cum hodie petatur reuocatio, ſi concederetur, daretur materia differendi Iudicium, dum ex ſumptibus fierent expenſe litis, quare, nec mædiante cautione debet reuocari vt per *Abb. & Falin. locis pracitat.*

Neque etiam releuat, quod fuerit appoſitum ſequeſtrum ea lege, vt euitare poſſet per tunc Epiſcopum data cautione intra quindecim dies, nam quicquid dicendum eſſet, an illa facultas taliter fuit perſonalis illius Epiſcopi vt non poſſit ſuffragari ſucceſſoribus; certum eſt, quod cum tunc non fuerit præſtita, ſed obſeruatum ſequeſtrum, & hodie offeratur vt præſumitur ad differendum iuditium aut ex expenſis fiat lis, oblatio cautionis non poteſt ſuffragari hodie, cum res venerit ad caſum, à quo incipere non potuit.

Quoad ſecundam partem dubij Rota cenſuit ſequeſtrum eſſe declarandum, vt non comprehendat illos caſus, in quibus Epiſcopus ha-
4 bet intentionem fundatam, * quia in iſtis caſibus Communitas nihil prætendite poteſt iuxta notata per *Dec. in conſ. 35. num. 5. verſ. 5. Natt. conſ. 430. num. 8. & 9. Neuizan. conſ. 52 nu. 13 verſ. 5. requiritur Theſaur. deciſ. 220.* qui autem ſunt iſti caſus erit particulariter videndum.

NEOCASTREN. BENEFICII.

Veneris 4. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Mandatum ſpeciale requiritur ad capiendam poſſeſſionem in beneficialibus. Citatio pro cærta die, & ſequentibus quanto tempore valeat.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur dum vtraque poſſeſſio eſt vitioſa.*

2 *Mandatum ſpeciale requiriter ad capiendam poſeſſionem in beneficialibus.*

Poſſeſſio capta à non habente ſpeciale mandatum non valet in beneficialibus n. 2.

3 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellendum eſt attentata.*

4 *Et non interpoſita appellatione reuocatur per viam nullitatis.*

5 *Citatio facta pro cærta die, & ſequentibus tan quam nimis vaga non valet.*

6 *Suſtinetur tamen per aliquot dies ſequentes.*

7 *Quod tempus ſolet interpretari pro duobus vel, tribus diebus.*

DECISIO CMXXXII.

ROTA cenſuit, quod in hoc beneficio remaneat ſequeſtrũ cũ legitime fuerit appoſitum
1 ex * quo vtraque poſſeſſio litigantium patitur difficultates *Bald. in l. ab executione num. 14 C. quorum appellat. non recip. & ibi Adden. in litt. A. Put. deciſ. 362 lib. 2. in nou.* & fuit dictum in cauſa *Robien. iuris optandi 12. Ianuarij 1600. corã bon. mem. Penia*. Nam poſſeſſio Ioſephi non ſubſiſtit, cum fuerit capta à quodam Sebaſtia-
2 no, de cuius mandato non conſtat, * quia in beneficialibus requiritur ſpeciale *Rot. deciſ. 318 num. 1. p. 1.* Poſſeſſio verò Fabritij minus ſuſtinetur, quia eſt attentata, tanquam capta
3 pendente tempore ad appellandum * *cap. non ſolum de appell. in 6.* & quando non fuiſſet appellatum debetet reuocari per viam nullita-
4 tis iuxta opinionem, quam *Rota* ſeruat.

Et prædicta eo magis placuerunt, cum ſententia ſit nulla ex defectu citationis, cum fue-
5 rit facta pro cærta die, & ſequentibus * quæ tanquam nimis vaga, & ſpeciem ſeruitutis inducens nihil operatur, *Put. deciſ. 252. lib. 1. in nou. Creſcent. deciſ. 10. de dolo & contum. Verall. deciſ. 108. par. 1.* & fuit dictum in cauſa *Aſten. Paſcui 1606. coram Illuſtriſſ. Domino meo Lancellotto*, & quamuis dici ſoleat, quod ſuſtinea-
6 tur per aliquod dies ſequentes * *Cæſar de Graſſ. deciſ. 9. num. 16. de ſent. & reiud.* & fuit dictum in cauſa *Caſalen. Domus 18. Aprilis 1611. corã R. P. D. meo Vbaldo*, & in cauſa *Baren. Beneficij 30. Martij 1612. coram eodem*, attamen iſtud
7 tempus ſolet interpratari, * vt contineat duos vel tres dies, *Rot. deciſ. 311. num. 13. par. 1.* Hic autem longe plures dies interceſſerunt, &c.

IMOLEN. BONORVM.

Veneris 4. Decembris 1615.

ARGVMENVM.

Mulier ſub conditione viduitatis inſtituta, ſi non ſeruauit vitam viduilem, quando teneatur ad reſtitutionem fructuum percæptorum.

SVMMARIVM.

1 *Mulier inſtituta quouſque viuet, & vitam viduilem*

duilem ſeruabit cenſetur ſub conditione viduitatis inſtituta.

2 *Et ſub contraria conditione cenſetur inſtitutus hæres & num. 16.*

3 *Mulier inſtituta ſub conditione viduitatis ſi contrauenit perindè eſt, ac ſi ab initio non fuiſſet hæres inſtituta, ita vt cohæredi teneatur reſtituere omnes fructus. Limita nu. 5. Amplia nu. 8.*

4 *Quando ſtitulus reducitur ad non titulum fructus debent reſtitui a die, quo titulus cenſetur reductus.*

6 *Conditio non nubendi non poteſt impleri niſi in vltimo vitæ ſpiritu.*

7 *Cautio* Mutiana *inuenta fuit* à Quinto Mutio, *&* Iulio Minello.

9 *Ignorantia excuſat à diſpoſitione hominis, vel legis.*

10 *Quando actus annullatur an ex huiuſmodi nullitate pæna inducatur vid. ibi diſtinctionem & num. 13. cum ſeq.*

11 Sernen. in reg. de iur. quæſit. non toll. quæſt. 1. num. 12. *in quibus terminis procedat.*

12 Fælin. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ nu. 86. de conſtit. *in quibus terminis loquatur.*

15 *Iura, quæ annullant teſtamenta, vel ſententias non ſeruata ſolemnitate requiſita de iure communi non dicuntur pænalia.*

DECISIO CMXXXIII.

CVm Teſtator inſtituerit Eliſabetham quouſque ipſa viueret, & vitam vidualem ſerua-
1 ret * non poteſt dubitari, quin cenſeatur inſtituta ſub conditione viduitatis; & ſic ſub conditione negatiua ſi non nupſerit *Ruin. conſil. 34. num. 4. & conſ. 190. num. 2. & 3. lib. 2. Iaſ. in l. ſiue apud nu. 20. in fin. C. de tranſact. & fuit dictum in hac cauſa 31. Maij 1613. coram me*, & ſub contraria conditione cenſetur inſtitutus
2 hæres. * Vnde muliere contraueniente perinde eſt, ac ſi ab initio non fuiſſet hæres inſtitu-
3 ta; * ita vt cohæredi debeant reſtitui omnes fructus *auth. cui relictum, & col. fin. Cod. de indict. viduitat. toll. Imol. in l. Mutiana num. 4. & 6. ff. de condit. & demonſtr. vbi etiam Soccin. num. 1. Ruin. conſ. 170. num. 17. lib. 3. Seraph. deciſ. 225. par. 2. & fuit dictum in hac cauſa 18. Nouembris 1614. coram me.* Et eſt regulare quotieſcunque
4 titulus reducitur ad non titulum * à die, quo titulus cenſetur reductus, non autem ſolum à die declaratæ reductionis fructus debeant reſtitui *Roman. conſ. 454. num. 26. & 27. verſ. 2. Natt. conſ. 531. nu. 12. Riminald. Iun. conſ. 333. num. 21. Oſaſch. deciſ. 160. num. 12.*

Non obſtat, quod cum Eliſabetha habuerit titulum, & bonam fidem veniat excuſanda à
5 reſtitutione fructuum * ex alleg. per *Oſaſchum deciſ. alleg. 160. num. 6.* Nam fuit reſponſum, quod cum huiuſmodi relictum ſit ſub conditio-
6 ne de non nubendo, * vt ſupra probatum eſt, propterea Eliſabetha nullum habet titulum, quia conditio prædicta non poteſt impleri niſi in vltimo vitæ ſpiritu *l. Mutiana ff. de cond. & demonſtr. dicta auth. cui relictum C. de indic. vidui. tollen.* & probat ibidem *Bald. num. 14.* Vnde non potuit facere fructus ſuos: Immo ſi cautionem Mutianam præſtitiſſet habuiſſet quidem titulum, ſed non ex ordinatione Teſtatoris ſimpliciter, ſed ex diſpenſatione, nam ſi
7 non fuiſſet *Quintus Mutius*, & *Iulius Minellus* * qui inuenerunt hanc cautionem, ſcilicet *Quintus* in generali, & *Iulius* in caſu ſpeciali, certè non poſſet peti relictum, quod eſt certo caſu, & termino concluſum; quare etiam in caſu
8 præſtitæ cautionis teneretur ad reſtitutionem fructuum, * quia eſt titulus diſpenſatiuus, qui non excuſat à fructibus malè perceptis, vt in puncto dicit *Bald. loco proximè allegato, Sallicet. ibidem num. 3. in fin. verſ. ex qua colligitur.*

Non obſtat quod quælibet cauſa excuſat à pæna; hic autem adeſt ignorantia, quæ debet excuſare à pena, quia hoc eſt verum, ſed ignorantia non excuſat à diſpoſitione
9 hominis, vel legis, * & ſic in caſu iſto à diſpoſitione Teſtatoris, vt declarat *Imola in cap. cognoſcentes num. 17. de conſtit. Barbat. in Clem. 1. colum. mihi 10. verſ. & ſubdit Bald. de elect.* hic autem non agitur de pæna, ſed de diſpoſitione ſimplici. Nàm in hac materia diſtinguuntur tres caſus, vt per Dec. *in d. cap. cognoſcentes nu. 16. de conſt.* Primus eſt quando actus
10 annullatur in odium perſonæ; * Secundus quando in fauorem, Tertius quando propter formam, vel ſolemnitatem introductam ob vtilitatem publicam: in primo caſu ſi inhabilitetur perſona eſt pæna, & ita procedit *Sarnen. in*
11 *reg. de Iur. quæſit. non tollen. quæſt. 1. num. 12.* * *Falin. in cap. Eccleſia Sancta Maria num. 86. de*
12 *conſtit.* * vbi quod excommunicatio eſt quædam pæna; quæ inhabilitat perſonas ad actus publicos *Franc. in cap. cupientes §. cæterum num. 2. de elect.* & iſto etiam caſu fit diſtinctio, quod
13 aut tollitur Ius in re, eſt pæna; * ſi Ius ad rem non eſt pæna *Caſſad. deciſ. 32. num. 11. ſuper reg. in princ. Caphal.* qui de communi teſtatur *conſ. 52. num. 15. vol. 1. Surd. conſ. 268. num. 63.* qui pariter de communi, & ita declarat *Dec. in capit. cognoſcentes numer. 16. verſ. primo caſu.*

In ſecundo vero caſu, quando actus annul-
14 latur in fauorem alicuius res, videtur clara, * quod non ſit pæna, quia reſpectu illius, in cuius fauorem actus annullatur nulla poteſt conſiderari pæna, & licet tendat in præiudicium alterius partis, id venit in conſequentiam, & diſpoſitio dicitur fauorabilis, & non pænalis, quamuis alius inhabilitetur ita *Dec. in alleg. c. cognoſcentes num. 17. verſ. 2. caſu Aymon conſ. 18. num. 10. Crot. in repet. l. omnes populi num. 227. verſ. vltim. concluſ. ff. de iuſt. & iur.* & hoc procedit etiam quod agatur de auferendo aliquid datum non purè, ſed ſub certa conditione reſolutiua in euentum contrauentionis ad fauorem certæ perſonæ; quia numquam fuit ſimpliciter requiſitum, ſed cum certa qualitate reſpiciente fauorem certę perſonę, vt colligitur *ex DD. prædictis*, & declarat *Peregr. de fideic. art. 11. num. 92.*

In tertiò autem caſu ſi annullatur actus ſecundum regulas Iuris communis non videtur pęna, & ideò iura, quę annullant teſtamenta,
15 vel ſententias * non ſeruata ſolemnitate requi-

ſita

ſita de Iure communi non dicuntur pęnalia ita *Dec. in c. cognoſcentes num.* 18. & ita declarat *Caſſad. deciſ.32. num. 11. ſuper regulis*.

In propoſito autem verſamur in ſecundo
caſu, quia mulier videtur inſtituta ſub condi-
tione viduitatis, ſub contraria verò conditio-
15 nis videtur inſtitutus cohęres, * vt ſupra pro-
batum eſt, & ſic non agitur de pęna, vt in ſe-
cundo membro diſtinctionis.

Ex quibus concluſum Eliſabetham non eſſe excuſandam à reſtitutione fructuum perceptorum, &c.

ROMANA NVLLITATIS CONTRACTVS.

Mercurij 9. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

In contractu celebrato inter priuilegiatos an requirãtur ſolemnitates In venditione à Procuratore facta non ſunt neceſſariæ ſolemnitates, dum fuerint ſeruatæ in illius conſtitutione. Solemnitates requiruntur in contractu celebrato cum Magiſtratu.

SVMMARIVM.

1 *Fideiubens pro pretio ſoluendo pro re vendenda non tenetur, ſi venditio ſecuta non ſit.*

2 *In contractu celebrato cum perſona æquè priuilegiata non requiruntur ſolemnitates.*

3 *Etiam quod omnes contrahentes non ſint priuilegiati.*

4 *Limita quando vnus ex contrahentibus tractat de damno vitando.*

5 *In contractu vltimo facto in executionem primi celebrati cum omnibus ſolemnitatibus non ſunt neceſſaria aliæ ſolemnitates. Vid. num.7.*

6 *Conſtitutio Procuratoris ad vendendum facta cum ſolemnitate operatur, vt alia ſolemnitas non ſit neceſſaria in ipſa venditione.*

8 *In contractu celebrato cum Congregatione, vel Principe non requiruntur ſolemnitates.*

9 *Contractus celebrati cum Magiſtratu non dicuntur celebrati cum Principe.*

10 *Magiſtratus repreſentat Principem.*

Iudex ordinarius repræſentat Principem num.10.

11 *Iudex delegatus repræſentat Principem.*

12 Congregationis Baronum *facultates circa ſubhaſtationem, & adiudicationem bonorum quomodo ſint intelligendæ.*

DECISIO CMXXXIV.

IN hac cauſa 23. *Ianuarij* 1602. *coram bo. me. Card. Pamphilio* primum & deinde 20. *Iunij coram Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſcopo Damaſceno* per optimas rationes fuit reſolutũ, quod Illuſtriſſ. D. Card. Cuſentinus non tenebatur
ad ſolutionem prætij bonorum per D. Paulum
Aemilium Vrſinum emptorum ea ratione, quia
non fideiuſſerat, quod d. Paulus Aemilius e-
meret, aut quod contractum emptionis obſer-
1 uaret, ſed fideiuſſit pro prætio ſoluendo, *
quare cum emptio non habuerit effectum ceſ-
ſat promiſſio Domini Cardinalis ex deffectu
cauſę, & cum pręetenderetur venditionem fa-
ctam D. Paulo Aemilio fuiſſe validam, Rota
bis cenſuit contrarium *coram Reuerendiſſ. Domino Epiſcopo Bononien.* videlicet *ſub die 26. Martij & 21. Ianuarij* 1604. & cum pars adhuc non
acquieſceret diſputato eodem dubio tertio *coram me*, matureque diſcuſſo *Rota* à prędictis
duabus *deciſionibus* nõ cenſuit eſſe recedendum
cum pręſuppoſito tamen quod D. Paulus Ae-
milius contraxerit cum perſonis ęquè priuile-
giatis, & quod agat de damno euitando, de
quibus erit particulariter videndum; pręten-
ditur enim, quod contractus fuerit initus etiã
cum perſonis ęquè priuilegiatis, & propterea
2 quod ſolemnitates non eſſent neceſſariæ, *Rot.
deciſ.557. par.1.* & fuit reſolutum in cauſa *Bononien. Cenſus 17. Martij* 1608. *coram Reuerendiſs. D. Epiſcopo Lugdunen.* etiam, quod om-
nes contrahentes non eſſent perſonę priuilegia-
3 tę, * cũ contractus approbatus ſit indiuiduus
Rot. deciſ.776. num.6. par.2. Quod tamen non
eſt verum, quando vnus priuilegiatus tractat
4 de damno euitando, * quia tunc requiruntur
ſolemnitates *Lambertang. ſuper ſtat. Mediolani
in fine num.125.* & fuit demonſtratum in dicta
cauſa *Bononien. Cenſus 18. Martij* 1608. *coram
Reuerendiſſ. Lugdunen.* & Domini hoc reſerua-
runt videndum.

Ratio autem *deciſionum*, quare contractus
fuerit nullus illa fuit, quia non interuenerunt
Curatrix, & proximiores, vt abundè fuit dedu-
ctum in dd. *deciſionibus* in quibus licet inciden-
ter fuerit dictum Dominum Paulum AEmiliũ
fuiſſe Pupillum, cum tamen eſſet minor, hoc
non refert, quia nihilominus ſubſiſtit ratio
duarum deciſionum, & quamuis dicatur, quod
vltimus contractus ſit in executionem primi
facti cum omnibus ſolemnitatibus, * & ideò
5 non erat neceſſaria alia ſolemnitas, ſicuti dici-
tur de conſtitutione Procuratoris ad venden.
6 facta cum ſolemnitate, * quæ operatur, vt alia
ſolemnitas non ſit neceſſaria in ipſa venditio-
ne *Alex. conſ. 189. per tot. lib. 7.* Nihilominus
fuit reſponſum, quod prædicta non militant in
caſu iſto, quia prior contractus continet obli-
7 gationem ſoluendi prætium, * quatenus fiat
deliberatio ſub cærta forma ibi expreſſa; po-
ſterior verò continet ipſam deliberationem,
ſeù venditionem, quæ facta fuit abſque ſolem-
nitatibus, & ſic contractus ſunt pænitùs diuer-
ſi, & fuiſſet neceſſe, vt intraret motiuum, quod
primus contractus contineret promiſſionem
de emendo pro certo pretio, & cum certis
pactis, tunc enim bene intraret prædictum mo-
tiuum, quod ſi primus contractus eſſet factus
cum ſolemnitatibus in ſecundo non requirere-
tur, vt bene declarat *Afflict. deciſ. 285. num. 14.
in fin. & ſeqq. Adden. ad Alex. in d. conſ. 189. n. 4.
in verbo Puto verſ. limit. Simoncellus de decretis*

lib. 2. tit. 5. inſpect. 4. num. 53. in fine.

Non obſtat, quod contractus fuerit celebra-
tus cum Congregatione & ſic cum Principe,* Vn-
8 de non fuerunt neceſſariæ ſolemnitates *l. 2. C.
quando decret. opus non eſt*, Nàm fuit reſpõſum
non eſſe verum, quod contractus fuerit cele-
bratus cum Principe; quia ſi omnes contra-
ctus celebrati cum magiſtratu dicerentur con-
tractus cum Principe, * quod eſt abſurdum.
9 Magiſtratus enim repræſentat Principem, vt de
10 ordinario * probatur in *l. 1. ff. ad l. Iul. de
ambit. & in l. 1. §. cum Vrbem de off. Præfect. Vr-
bis l. 1. ff. ad l. Iul. maieſtat.* & de legato * proba-
11 tur in *cap. ſanè il 2. vbi vices noſtras de offic. de-
leg. Plautius lib. 2. c. 3. num. 8. ad Rubr. de off. eius
cuius mandat. eſt iuriſd.* & ceſſat omnis diffi-
cultas, quia Congregatio in capitulis conue-
nit, quod Dominus Paulus Æmilius ſe obliga-
ret cum ſolemnitatibus requiſitis.

Minus etiam releuat, quod Congregatio in
ſuis facultatibus haberet Ius ſubhaſtandi, &
adiudicandi bona etiam ſine ſolemnitatibus,*
12 & cum derrogatione *Statutorum Vrbis*; quia
iſtæ facultates intelligendæ ſunt quoad ordi-
nem Iudiciarium ſeruandum in ſubhaſtationi-
bus, & deliberationibus, & derogatio Statuto-
rum eſt intelligenda de ſtatutis diſponentibus
circa ſubhaſtationem, quia clauſula *non obſtan-
tibus*, non ampliat diſpoſitionem præcedẽtem*
ſed declarat *Rot. dec. 532 n. 7. par. 1.*

Ex quibus concluſum non eſſe recedendum
à deciſis &c.

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Veneris 11. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Multa circa impedimentà naturalia pro diſſoluendo matrimonio; & quæ vltra huiuſmodi impedimenta ad talem effe- ctum requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Impedimenta naturalia circa impotentiam cohè- undi tripliciter conſiderari poſſunt.*

2 *Stante impedimento naturali neceſſariò, & eui- denter concludenti impotentiam cohèundi poteſt deueniri ad ſeparationem abſque cohabitatione trienali, & iuramento.*

3 *Si verò impedimentum veriſimiliter concludit quid requiratur.*

4 *Si autem ſigna dubiè, & præſumptiuè concludunt requiritur cohabitatio trienalis, & iuramentum coniugum & num. 11.*

5 *Arctitudo, & magnitudo neceſſariò concludit im- pedimentum impediens coitum, ita vt pro ſepa- ratione matrimonij non ſit neceſſarium iuramen- tum, nec cohabitatio trienalis.*

6 *Imò veriſimiliter concludit, & ideò requiritur iu- ramentum coniugum ſecundum opinionem magis tutam, & num. 9.*

7 *Matronarum, ſeu obſtetricium oculus ſæpe fallitur.*

8 *Medicorum iudicium ſæpe eſt fallax.*

10 *Cauſa ſeparationis matrimonij eſt grauiſſima, ità vt Iudex in indaganda veritate, & probationi- bus exquirendis de ſuperfluitate reprahendi non poſſit.*

12 *Confeſſio Sacramentalis in diſſolutione matrimonij non requiritur, quando non agitur de maleficiatò verè, aut præſumptiuè.*

DECISIO CMXXXV.

IN hac cauſa *die 10. Decembris* 1612. fuit reſo-
lutum deueniendum eſſe ad inſpectionem
Franciſci, & poſtmodum in relationibus cauſa-
rum fuit reſolutum deueniendum eſſe ad in-
ſpectionem Mariæ, & cum Medici inſpexerint
Franciſcum & retulerint ipſum non poſſe coire
cũ Virgine valdè arcta, obſtetrices verò inſpe-
xerint Mariam, & retulerint, quod eſt virgo val-
dè arcta; Ideò poſt dictas relationes dubitaui,
an eſſet locus diſſolutioni matrimonij, & DD.
pro intelligentia præmiſerunt, quod cum non
agatur de impedimento ex maleficio, & opera
demonum, ſed de impedimento naturali, huiuſ-
modi impedimenta naturalia poſſunt conſide-
1 rari in triplici differentia,* vt ſcilicet, quædam
neceſſariò, & euidenter concludunt impoten-
tiam, alia veriſimilitèr, alia dubie, & præſum-
ptiuè *Butr. in cap. laudabilem num. 14. de frigid.
& maleficiatis. Præpoſit. num. vltim. Alex. de Ne-
uo num. 16.* & 17 quos refert, & ſequitur *San-
chez de matrimonio lib. 7. diſput. 507. num. 2.* &
prædicta ſigna operantur diuerſos effectus. Nã
2 ſi neceſſariò, & euidentèr concludunt poteſt
deueniri ad ſeparationem * abſque alia coha-
bitatione triennali, & abſque alio iuramento;
Si verò veriſimilitèr concludunt requiritur iu-
3 ramentum coniugum* aſſerentium ſe non poſ-
ſe coire, & ſeptimæ manus propinquorum iu-
rantiũ ſe credere eos verum fateri, non autem
requiritur cohabitatiò triennalis, vt latiſſimè
probat *Sanchez de matrimonio ſupra alleg. nu. 3.
& 4.* ſi vero ſigna dubiè, & præſumptiuè con-
4 cludunt * requiritur cohabitatio triennalis, &
iuramentum prædictum, vt per *Sanchez d. lib. 7.
diſput. 108. per tot.*

Hoc ſtante duæ oriuntur difficultates. Pri-
ma eſt in abſtracto an impedimentum magni-
tudinis, & arctitudinis ſit primæ ſpeciei, ſecundà
an in caſu, de quo agitur dictũ impedimentũ ſit
iudicandum tertiæ ſpeciei; Quantum attinet ad
primam, quod ſit primæ ſpeciei, ſcilicet quod
neceſſario, & euidentèr concludat * impedi-
5 mentum, itaut non ſit neceſſariũ iuramentum,
nec cohabitatio triennalis voluerunt *Innoc. in
c. laudabilem in verbo iuſtum Iudicium de frigid.
& maleficiatis Ioannes Andreas num. 9. Butr. nu.
13. & 14. Præpoſit. in 6. ſuper verbo iuſtum iu-
dicium & num. vlt. cum alijs per Sanchez de ma-
trimonio d. c. 107. n. 7.* contrarium vero ſcilicet
quod iſtud impedimentum ſit ſecundæ ſpeciei,
6 itaut exigat iuramentum,* licet non cohabita-
tionem triennalem voluerunt *Butrius in cap. fin.
num. 8. de frigidis & malefic. Alex. de Neuo in c.
lauda-*

Digitized by Google

laudabilem num. 16. & 17. eadem tit. & in hac
ſententia reſidet *Sanchez loco proxime allegato*
& iſta poſterior opinio fundatur optima ratio-
7 ne, quia oculus Matronarum ſæpe fallitur* *cap.
ne aliqua 27. q. 1.* & iudicium Medicorum ſimi-
litèr ſæpe eſt fallax, * vt experientia demõſtrat
8 & notatur in *cap. propoſuiſti de probat.* Quare iſta
6 poſterior opinio videtur magis tuta, * nàm cũ
agatur de re grauiſſima, * & in qua de maxi-
10 mo animæ periculo agitur uulla Iudicis in ve-
ritate indaganda, ac probationibus exquiren-
dis ſuperfluitas poteſt repræhendi *Ioannes An-
dreas in c. fraternitatis num. 3. Butr. num. 18. An-
char. num 3. notab. 3. Præpoſit. num. 1. notab. 1. de
frigidis, & maleſic. Alex. de Neuo in cap. fin. n. 15.
eodem titulo.*

Quantum attinet ad ſecundam difficulta-
tem, an in caſu, de quo agitur verſemur in ſe-
cunda vel tertia ſpecie, itaut vltra iuramentum
ſit neceſſaria cohabitatio triennalis *Rota* cen-
ſuit nos verſari in tertia ſpecie, quia medici in-
ſpexerũt Franciſcum, obſtetrices vero Mariam
vnde cum iudicia ſint ſeparata, itaut non poſ-
ſit dici ſuper certo, quia medici, nec obſtetri-
ces inſpexerunt vtrumque, & propterea licet
dixerint Franciſcum non poſſe coire cum mu-
liere valdè arcta, & obſtetrices quod mulier eſt
valdè arcta, nõ indè ſequitur perneceſſe, quod
Maria ſit valdè arcta quoad Franciſcũ, & ideò
11 in caſu iſto probatio eſt iudicanda dubia, * &
præſumptiua, vnde perneceſſe requiritur coha-
bitatio triennalis, & poſtmodũ iuramentũ, de
quo ſupra dictum eſt, vt per *Sanchez latiſſimè d.
lib. 7. diſput. 108. per totũ,* non eſt tamen neceſſa-
ria in hoc caſu, quod præcedat confeſſio Sacra-
12 mentalis, * quia nõ agitur de maleficiato verè,
aut dubitatiuè *Hoſtien. in c. fin. n. 5. verſ. vt age-
rent penitentiam Card. n. 2. de frigid. & maleſic. &
fuit dictum in hac cauſa 10. Decembris 1612.*

Vnus tamen ex DD. dicebat melius eſſe de-
ueniuere ad nouam inſpectionem ab eiſdem de
vtroque, quia aur conſtabit de arctitudine re-
ſpectiue ad Franciſcum, aut non, & vtroq; caſu
facilius, & breuius cauſa poterit expediri, vltra
quod ſi arctitudo eſſet talis, quæ tergiuerſari
non poſſet cohabitatio triennalis fieri non poſ-
ſet abſque euidentiſſimo periculo peccati, quæ
ſententia non diſplicuit alijs DD., ſed dixerunt,
quod ſi opus erit, de hoc poterit particulariter
videri.

Præſens deciſio fuit confirmata die 11. Martij 1616.

ROMANA SCVTORVM ᵐͥ

Lunæ 14. Decembris 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Verba* vt in reliquis *important idem ac in eo, quod ſupereſt.*

DECISIO CMXXXVI.

TOta difficultas huius dubij; An Excellentiſsimus D. Princeps teneatur præſtare patientiam, vt Iugulo ſatisfiat ſuper multiplico de ſc. 4. m. pendet ex intellectu illorum verborum, *& in reliquis modo, & forma contentis in Inſtrumento celebrato 19. Iulij, de quo D. Princeps aſſeruit ſe inſtructum fuiſſe*; pro intelligentia enim eſt ſciendum, quod Excellentiſſimus Dominus Princeps emit Caſtrum Numenti cum tenutis, interquæ computabatur tenura vendita Iugulo, quam ante venditionem Caſtri retroemerant Vrſini pretio ſcutorum 20. mil. ex quibus promiſſerunt, quod D. Princeps ſolueret ſcut. 16. mil. reſiduum verò, hoc eſt ſcut. 4. mil. ipſi promiſſerunt ſoluere, & deficientibus ipſi in ſolutione fuit conuentum quod ſoluerentur ex fructibus multiplici, quod fieri debebat in argumentum fideicommiſſi, & hoc eſt inſtrumentum celebratum ſub die 19. Iulij quare cum poſtmodum fuerit celebratum Inſtrumentum venditionis dicti Caſtri, & Dominus Princeps promiſerit ſoluere ſcut. 16. mil. Iulio pro pretio dictæ tenutæ. & ſubiunxerit *& in reliquis modo, & forma contentis in alio inſtrumento celebrato ſub die 19. Iulij de quo D. Princeps aſſeruit inſtructum fuiſſe* per neceſſe dicen-
dum eſt, quod approbauerit, vt Iugulo ſatiſ-
fieret in ſubſidium ſuper dicto multiplico, pro-
ut conuentum erat inter Vrſinos, & Iugulum,
1 nam verba illa, *vt in reliquis* important * per
inde ac ſi fuiſſet dictum, & in eo quod ſupereſt
l. 2. vbi DD. c. de hæred. inſtit. vnde perindè eſt
ac ſi dictum fuiſſet, & quo ad alia ſeruetur in-
ſtrumentum celebratum ſub die 19. Iulij qua
propter non poteſt inficiari, quin Princeps il-
lud approbauerit, ex quo ſit, quod teneatur
præſtare patientiam.

Et prædicta quatenus aliquantum dici poſſent dubia, quod tamen viſum minime fuit, optime declarantur ex alio Inſtrumento celebrato inter Dominum Principem, & Iugulum 13. Auguſti 1596. vbi partes narraut emptionem factum a Domino Principe, & promiſſionem illi de ſoluendis ipſi Iugulo ſcut. 16. mila, & ſubduntur hæ verba *& in reliquis ſeruata forma alterius Inſtrumenti cartarum conuentionum inter Iugulum, & Vrſinos initarum ſuper modo ſolutionis faciendæ pratij tenutæ prædictæ*, & in eodem Inſtrumento vlterius progreditur, videlicet *declarauit autem Iugulus præmiſſa omnia, & ſingula feciſſe, & facere citra Innouationem, & præiudicium pacti appoſiti in dicto Inſtrumento retrouenditionis tenutæ*. Vnde manifeſtiſſimè colligitur, quod per verba, de quibus agitur Excellentiſſimus Dominus Princeps approbauerit dictum pactum, itaut teneatur præſtare patientiam.

Et vlterius prædicta etiam optimè ſuadentur, quia in dicto Inſtrumento ſub die 19. Iulii

fuit actum, quod de dicto pacto haberetur mentio in inſtrumento venditionis Numenti, quæ qnidem mentio fruſtratoria fuiſſet, niſi fuiſſet intellectum ad effectum, quod Princeps teneretur præſtare patientiam, ad quam præſtandam ſatis videtur ſe obligaſſe ex verbis illis, *& in reliquis*, &c. vt ſupra probatum eſt.

Ex quibus, & aliis deductis in duabus *deciſionibus*, quæ placuerunt DD. Itaut ab illis non receſſerint, fuit dictum Excellentiſſimum Dominum Principem teneri præſtare patientiã an autem Domini Vrſini tanquam vocati ad fideicommiſſum poſſint ſe opponere erit particulariter videndum &c.

PAMPILONEN. DECIMARVM.

Veneris 18. *Decembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Priuilegium perſonale pro rebus conceſſum ad quid ſuffragetur.

SVMMARIVM

1 *Priuilegium perſonale pro rebus non ſuffragatur colonis, & arrendatarijs & num.* 4.

2 *Priuilegia perſonalia pro rebus eximunt ſolum quando res proprijs manibus, aut ſumptibus coluntur, & quando colono partiario colenda traduntur eximitur pars priuilegiati tantum, & ſi locetur ad pecuniam in nihilo eſt exempta.*

3 *Priuilegium reale per* Pium V. *conceſſum mendicantibus reductum fuit ad terminos iuris per* Greg. XIII.

Priuilegium à Pontifice conceſſum ſi per alium Pontificem Succeſſorem ſuit reductum ad terminos iuris periude eſt ac ſi non emanaſſet nu. 3.

DECISIO CMXXXVII.

FVit reſolutum Priuilegia conceſſa Ordini Ciſtercien. non ſuffragari Colonis, & arrendatarijs,* qnia ſunt perſonalia pro rebus, & 1
non merè vtilia, vt patet ex verbis priuilegij Sixti IV. In quo referuntur alia priuilegia ibi *ſingulares perſonas dicti Ordinis præſtar. Decimarum, tam de poſſeſſionibus habitis ante, & poſt Concilium, quam de cætero habendis &c. quæ proprijs ſumptibus excollunt, & excollent &c.* talia enim appellantur priuilegia perſonalia pro re-
2 bus,* quæ eximunt ſolum, quando res proprijs manibus, aut ſumptibus colitur, & quando Colono Partiario Colenda traduntur, eximitur pars priuilegiati tantum, & ſi locentur ad pecuniam in nihilo ſunt exempta *Rot. deciſ.* 4. *de priuil. in antiq. Put. deciſ.* 150. *lib.* 2. *in nou.* qui loquitur in terminis *Rot. deciſ.* 73. *nu.* 4. *& ſeq. par* 2. *Gloſ. in Clem. prima in verbo Excolendas de Decimis, & ibi Bellam. num.* 240. *&* 241. & fuit reſolutum in cauſa *Cartaginen. Decimarum* 10. *Nouembris* 1600. *coram bo. me. Penia.*

Non obſtat, quod *Sa. me. Pius V.* conceſſit
3 Priuilegium reale Mendicantibus, * quod extendit etiam ad Ordinem Ciſtercienſem vt in eius *Conſtit.* 38. quia hoc priuilegium fuit reductum ad terminos iuris per Gregorium XIII. vt in eius *Conſtitutione* 35. *Incipit. in tanta rerum, & negotiorum mole*. Quare perinde eſt, ac ſi non emanaſſet, vt fuit reſolutum in cauſa *Albanen. Beneficiorum coram Illuſtriſſimo Domino Cardinale Lancellotto*, & in cauſa *Signina Caſtrorum coram Domino meo Buratto*, & in aliàs ſæpius quare remanent ſolum priuilegia, quæ referunt in *Conſtitutione Sixti IV.* quæ ſunt perſonalia pro rebus, & ideo non ſuffragantur
4 Colonis, & Arrendatariis, vt ſupra dictum eſt &c.

MONTIS FALISCI HAEREDITATIS.

Veneris 18. *Decembris* 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIO.

1 *Perſona prædilecta à Teſtatore debet admitti excluſo ſubſtituto, & nu.* 4.

2 *Non obſtante, quod dictiones diſtributiuæ fuerint appoſitæ diſpoſitioni.*

3 *Et multo minus ſi fuerint adiectæ conditioni tantum.*

DECISIO CMXXXVIII.

NIcolaus Teſtator æquis portionibus hæredes vniuerſales inſtituit Gratioſam, Fauſtam & Iudictam eius Filias, & in euentum in quem aliqua ipſarum quodcunque obierit ſine filiis diſpoſuit, *quod bona reuertantur ad Cippum, & ad familiam de Rubeis, & ad proximiores de dicta familia* cum deceſſerit Gratioſa relictis filijs, & tandem Iuditha ſine filijs: ſuperſtite Fauſta dubitaui An in portione Iudithæ debeat ſuccedere fauſta, vel potius maſculi, & Rota cenſuit
1 Fauſtam debere ſuccedere, * nam cum ipſa fuerit iſtituta, non eſt ex veriſimili mente teſtatoris credendum, quod voluerit ei perferre agnatos, vel Cippum Domus, & ideo debet admitti ab inteſtato excluſo ſubſtituto, vt in puncto voluit *Alex. in conſ.* 175. *nu.* 8. *& ſeqq. lib.* 5. *per tex. vulg. pen. C. de impuber. cum alijs per Peregr. de fideic. art.* 13. *num.* 31. *&* 32. vbi plures allegat, vbi dicit eamdem opinionem, procedere, & ſi illæ dictiones diſtributiuæ *aliqua*, vel *qualibet* ſint appoſita diſpoſitio-
2 ni, * & multo magis ſi ſint adiectæ conditioni
3 * tantum, prout in caſu iſto, in quo fuit dictum, quod Cippus ſuccedat ſi aliqua ex filiabus inſtitutis decederet ſine filijs, & hanc ſententiam eſſe quoque humaniorem, & verio-
4 rem* dicit idem *Peregrinus* loco *præcitato nu.* 45. & nititur optima ratione, ne ſcilicet teſtator pro-

propriè ſoboli ſubſtituiſſe extraneum præteluſiſſe videatur &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 8. Februarij ſequentis & 5. Iunij 1617. ac 29. Ian. 1618.

ROMANA CENSVS DE MVTIS

Lunæ 17. *Ianuarij* 1616.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis lib. 1. cap. 142. quid diſponat, & quibus caſibus locum habeat. Donatio nulla in teſtamento confirmata ab eo robur recipit, & talis confirmatio comprehendit omnes perſonas in donatione expreſſas.

SVMMARIVM.

1 *Filij in conditione poſiti in contractibus an cenſeantur vocati remiſſiuè.*

2 Statum Vrbis lib. 1, cap. 142.*diſponit, quod filij in conditione poſiti cenſentur vocati.*

3 *Huiuſmodi ſtatutum procedit tam in fideicomiſſo facto in vltima voluntate, quam in contractibus.*

4 *Et habet locum tam in ſi'ijs, quam in nepotibus.*

5 *Filiorum appellatione in diſpoſitione legis veniunt nepotes, quidquid ſit in diſpoſitione hominis.*

6 *Nullitas contractus, quæ per mulierem non fuit oppoſita, nec à tertio opponi poteſt.*

7 *Donatio nulla confirmata in teſtamento recipit robur à teſtamento, non autem à contractu.*

8 *Et habenda eſt pro diſpoſitione facta in vltima voluntate, non in contractu.*

9 *Confirmatio donationis facta in teſtamento cum relatione ad ipſam donationem comprehendit omnes perſonas in ea expreſſas, quamuis de omnibus non ſit facta mentio.*

DECISIO CMXXXIX.

IN hac cauſa fuit dubitatum, an adeſſent bona libera, ſuper quibus D. Hieronyma poſſit ſatisfieri de ſuo Credito, & Rota mandauit, vt ſtrictè videretur, An conſtaret de fideicommiſſo Luciæ, & hoc viſo ſupradicta die cenſuit affirmatiuè reſpondendum; Lucia enim prædicta donauit *Ioanni eius filio omnia bona &c. & in euentum, in quem Ioannes, & ipſius filij, & filij filiorum* (qui ſunt illi, qui hodie agunt) *decederent ſine filijs legitimis &c. bona peruenirent ad proximiores in gradu* nam quicquid ſit de illa quæſtione an filii poſiti in contractibus in con-
1 ditione cenſeantur vocati, * de qua *Cardinalis Mantic. de tacitis & ambig. conuent. lib. 2. tit. 14. num.19. vſque ad finem*. Hic ceſſat omnis difficultas ſtante *Statuto Vrbis c.142.lib. 1.*quod
2 erat *in antiq.lib.5.* in quo expreſſe diſponitur, * quod filij in conditione fideicommiſſi poſiti cenſeantur vocati, quod quidem *ſtatutum* ne-
dum habet locum in fideicommiſſo facto in vl-
3 tima voluntate, * ſed etiam in contractibus, cum indiſtinctè loquatur *l. de pretio ff. de publiciana*, & bene ad propoſitum *Peregrinus de fideicom art.28. num.29.*& dum loquitur de filiis,
4 habet locum etiam in Nepotibus, * nam quicquid ſit in diſpoſitione hominis an ſub nomine
5 filiorum veniant Nepotes, * veniunt in diſpoſitione legis *l. iuſta, & l. filij ff. de Verb. Signif. & in l. filium habeo ff. ad Macedon. Peregr. vbi ſupra art. 22. num.56.*

Neque obſtat, quod prædicta donatio fuit nulla, ex quo non interuenerunt ſolemnitates Statuti, quia quicquid ſit de hoc cum reſpiciat principaliter vtilitatem priuatam, licet ſecundario vtilitatem publicam, cum Lucia de
6 de iſta nullitate non oppoſuerit * hodiè de ea per tertium non poteſt opponi *Tiraquell. de legib. Conub. gloſ 8. num.93. Surd. deciſ.* 108.*nu.4. Roman conſ.151. num.1.Soccin. conſ.77.num. 17. volum.1. Bart. in ſnis quæſtionibus quæſt.1. num.8.* & in omnem euentum ſi donatio fuit nulla cũ poſtmodum fuerit confirmata in teſtamento,
7 recepit Robur à teſtamento, * non autem à contractu, itaut habenda ſit pro diſpoſitione
8 facta in vltima voluntate, * non autem in contractu *Gabr. conſ.129.nu.5. lib. 1.Ruin.conſ.159. num.9. lib. 1.*

Neque eſt verum, quod ſi donatio ſummit robur à Teſtamento Nepotes non ſuccedunt, cum donatio fuerit confirmata ad fauorem Ioannis, & filiorum, nam fuit reſponſum, quod in teſtamento Lucia dixit *Confirmauit etiam donationem alias factam ad fauorem Ioan-*
9 *nis, eiuſque filiorum, * in actis Curtij Saccocciæ ad quam habeatur relatio* &c. quare cum habuerit relationem ad ipſam donationem, de qua in actis Curtii, cenſetur confirmaſſe, nedum ad fauorem Ioannis, & filiorum; Sed etiam Nepotum *l. ſi ita ſcripſero ff. de condit. & demonſtr.* vbi *Bart. Alex.conſ.201.num 20.lib.6. dec.conſ.362. in princ.* & fuit dictum in cauſa *Romana fideicommiſſi de Naris 11. Decembris 1599. coram bo. me. Penia* quare aut Donatio fuit nulla, itaut per teſtamentum ſubſtineatur, & iſti Nepotes debent ſuccedere per fideicommiſſum, aut ipſa donatio ſuſtinetur, & debent ſuccedere per vulgarem *Dec.conſ.* 488. *num.* 18. *in fin.Menoch. conſ.325. num. 7. & 43. lib. 4. &* ita concluſum &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 18. Martij ſequentis.

PERVSINA MELIORAMENTORVM

Veneris 25. *Ianuarij* 1616.

ARGVMENTVM.

De liquidatione melioramentorum, & illorum refectione.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Pro melioramentis competit retentio.*
2 *Melioramenta non ſunt liquida, dum non conſtat de ſtatu antecedenti rei melioratæ.*
3 *Teſtes deponentes de credulitate ſuæ non probant.*
4 *Augumentum pretij domus in parte fieri poteſt ex beneficio temporis.*
5 *In reficiendis melioramentis id, quod minus eſt attenditur.*
6 *Meliorans non ſemper recuperat melioramenta per reſtitutionem, ſed aliquando per abraſionem.*
7 *Præfixo termino ad liquidandum melioramenta, & eis non liquidatis, tunc non retardatur reſtitutio bonorum præſtita cautione de melioramentis reficiendis.*

DECISIO CMXL.

AGentibus DD. de Signorellis pro reſtitutione domus, de qua agitur iuxta ſententias Rotales, Reuerendiſſimus D. Epiſcopus dicebat ſibi dari retentionem pro dd. melioramen-
1 tis,* *l. ſi area ff. de condit. indeb. Doct. in l. ſi non ſortem §. ſi centum, vbi gloſ. ff. eodem tit.* Quare reportatis probationibus factis in termino præfixo ad liquidandum dubitaui, an melioramenta eſſent liquidata in aliqua ſumma, & in qua, & Domini negatiuè reſponderunt, quia nō probatur ſtatus domus de tempore, quo fuit empta per Curtium,* Itaut ex illo ſtatu poſſit
2 deueniri ad tempus præſens, vt dixit *Rota in cauſa Romana de Valle 13. Maij 1569. coram Sarmiento Seraphinus dec. 642. n. 2. & dec. 1453. num. 5. Garz. de expenſis c. 24. num. 2. & fuit reſulutum in cauſa Florentina melioramentorum 16. Iunij 1609. coram R. P. D. Manzanedo.*

Ad hoc enim probandum afferuntur duo genera probationum, nempè prima ex teſtibus, qui tamen nihil concludunt, omnes enim deponunt de credulitate ſua,* & ideò non pro-
3 bant *Curt. Iun. in punct. in conſ. 144. num. 4. & conſ. 165. num. 20. & ſeq.*

Secunda ex venditione domus, de qua agitur facta Petro Muratori de anno 1575. per ſcuta 800. Vnde inſerebatur, quod cum de anno 1603. fuerit vendita Curtio pro ſcut. 1500. pernecesse fuerit meliorata in ſcutis 700. & à dicto anno 1603. vſque in hodiernam diē fuit meliorata iuxta æſtimationem vltimo loco factam, ſed nihil iſta probatio valet, quia augumentum fieri potuit ſaltem ex parte beneficio temporis * *l. præterea rerum ff. ad l. falcidiam col.*
4 *2. C. de reſcind. vend.* & quatenus prædicta eſſent liquidiſſima, probatio adhuc nihil valeret cum in iſta materia ſimplicitèr non attendatur nec id, quod fuit impenſum, * nec id, quod fuit
5 melioratum ſed ex iſtis id, quod minus eſt vt puta ſi fuerunt expenſa 50. & in centum domus meliorata, vel é contra, quod minus eſt attenditur, & reſtituitur *l. in fundo, & ibi gloſ. in verbo plus pretio, & Bald. num. 2. Alberic. num. 5. ff. de rei ind. Abb. in cap. 1. num. 4. de reſtit. in integr. Fælin. in cap. cum cauſam num. 28. de re iudic. Neguſant. de pignor. 4. membro 5. partis principalis num. 21. cap. dec. 93. num. 9.*

Et vltra prædicta conſiderabant Domini, quod deberet conſtare de qualitate meliora-
6 mentorum, quia qui illa fecit, non omnia recuperat per reſtitutionem, ſed aliquando per Abraſionem * *l. ex duobus, vbi Offred. & Bald. Caſtren. in princ. verſ. in text. ff. de negot. geſtis Curt. Iun. in conſ. 165. num. 20. & ſeqq.* ex quibus videbatur non poſſe retardari reſtitutio-
7 nem domus * præſtita cautione facta legitima liquidatione de melioramentis reficiendis, cum fuerit iam præfixus terminus ad liquidandum, & nihil fuerit liquidatum, & ita ſeruat *Rot.* vt per *Put. dec. 461. lib. 2. in nou. & paſſim hoc ſeruatur.*

Præſens deciſio fuit confirmata coram Remboldo vt in rēc. deciſ. 126 par. 4. tom. 2.

CARTAGINEN. CANONICATVS.

Veneris 15. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM.

Mandatum non eſt relaxandum pro fructibus, pro quibus non præceſſit condemnatio.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum non poteſt relaxari pro fructibus, pro quibus non præceſſit condemnatio.*
Ab executione non eſt incipiendum num. 1.
2 *Mandatum contra vnum relaxatum non afficit tertium non citatum.*
3 *Sequeſtratio neceſſaria non priuat poſſeſſione.*
4 *Declara procedere in neceſſitate extrinſeca, non intrinſeca.*

DECISIO CMXLI.

EX duplici capite Rota cenſuit non poſſe relaxari mandatum pro fructibus contra Capitulum: Primo quia ipſum non fuit condemnatum, * & propterea non eſt incipiendum ab
1 executione *l. 1. C. de execut. rei iudic.* cum fuerit conceſſum mandatum de manutenendo Doctori Caxæ, citato tantum Domino Ioan-
2 ne, * Vnde iſtud mandatum non afficit capitulum *l. 1. C. de re inter alios acta* ſecundo quia *Rota coram R. P. D. Pirouano 20. Iunij præteriti* reſpondit, mandatum prędictum fore reuocandum, quia teſtes, qui deponebant de poſſeſſio-
3 ne Caxæ erant nullitèr examinati, & ideò poſſeſſio fuit ſequeſtrata, & quamuis replicaretur, quod ſequeſtratio neceſſaria non priuat poſſeſſione, * attamen fuit duplicatum, quod in caſu iſto ſequeſtrum fuit appoſitum non ex aliqua
4 neceſſitate ab extra, * ſed ex neceſſitate intrinſeca, quia non conſtabat de poſſeſſione, quia Teſtes fuerunt nulliter examinati, quare Caxa non poteſt allegare concluſionem, quod ſequeſtrum non priuat poſſeſſione.

DER-

DERTVSEN. CANONICATVS.

Mercurij 27. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM.

Prouiſus ordinatiè agere debet contra poſſidentem beneficium vigore *gratiæ in forma dignum. Gratia in forma dignum* non eſt conditionalis. Iuſtificatio narratorum in gratia conſiſtentium in probatione originis, prouiſi, & valore excluditur ob non concludentem probationem.

SVMMARIVM.

1 *Ordinariè, non autem executiuè agendum eſt contra poſſeſſorem cum titulo.*

2 *Amplia quamuis actor habeat gratioſam ſubrogationem.*

3 Gratia in forma dignum *non eſt conditionalis reſpectu ſubſtantiæ, ſed reſpectu executionis, cum cum potius reſpiciat qualitatem idoneitatis, & ſonet in monitionem executoris.*

4 *Habens* gratiam in forma dignum *ſi eſt in poſſeſſione mediante executione eſt legitimus cōtradictor.*

5 *Limita ſi huiuſmodi gratia non fuit benè executa.*

6 *Gratia* in forma dignum, *quæ non fuit benè executa non præbet titulum talem, vt ex eo poſſit obtineri immiſſio.*

7 *Saltem tribuit titulum coloratum, qui ſufficit, vt quis dicatur legitimus contradictor.*

8 Deciſio in Elcien. beneficij Sancti Saluatoris 16. Decembris 1602. coram Penia *in quibus terminis loquatur, & ſit intelligenda.*

Deciſio in Colonien. Canonicatus 4. Febr. 1588. *in quibus terminis loquatur, & ſit intelligenda num. 8.*

Habens titulum coloratum an, & ad quem effectum poſſit appellare à ſententia lata ſuper executione litterarum Apoſtolicarum num. 8.

9 *Narrata, in gratia ante omnia ſunt iuſtificanda.*

10 *Maximè quando narratiua eſt pars ipſius gratiæ.*

11 *Ad effectum vtendi gratia ante iuſtificationem perindè eſt ac ſi eſſet ſubreptitia.*

12 *Teſtes deponentes de auditu, & de eorum proprio iudicio non probant.*

13 *Cohabitatio decennalis in Curia non probatur ex teſtibus deponentibus illum acceſſiſſe ad Curiam de tali tempore.*

14 *Valor Canonicatus non probatur ex teſtibus deponentibus per aſſenſum, & de ſolito aliorū Canonicatuum.*

DECISIO CMXLII.

DVæ ortæ ſunt difficultates in reſolutione præſentis dubij, dum Galindus petebat immiſſionem. Prima fuit, an in hoc iudicio poſſet procedi executiuè; Secunda quatenus ſit, an gratia ita, & taliter eſſet iuſtificata, vt immiſſio poſſit concedi. Quantum attinet ad primam difficultatem DD. fuerunt concordes, quod
1 contra poſſeſſorem cum titulo agendum eſt or-
dinariè * non autem executiuè *Bart. in l. fin. nu.*
21. verſ. aut comparet aliquis C. de adict. Diu.
Adrian. tollen. & in iſtis terminis fuit reſolutum
in cauſa *Oueten. Canonicatus 30. Martij 1603.*
& in alia *Caputarquen. Beneficij 23. Martij 1609.*
coram Reu. Lugdunon. & in cauſa *Celſononen.*
Canonicatus 1. Iunij 1607. coram me, quæ *deciſio*
2 loquitur etiam, quod ille, qui agit habeat gra-
tioſam ſubrogationem.*

Huic motiuo reſpondebatur, quod gratia
Ioachini erat in forma dignum, & ſic conditio-
nalis, gratia verò Galindi pura, ſed hoc motiuū
non placuit DD. quia talis gratia in forma di-
3 gnum non dicitur verè conditionalis,* cum
potius reſpiciat qualitatem Idoneitatis, & ſo-
net in monitionem executoris, vt ſciat qualis
eſſe debeat ille, cui prouidet, & ideò non reddit
gratiam conditionalem, quoad eius ſubſtantiā,
ſed tantum reſpectu executionis, & prouiſionis
faciendæ, quæ eſt dilata in tempus, poſtquam
idoneus fuerit, ſicque dicitur conditio impe-
diens executionem gratiæ, donec conſtet de
idoneitate, non tamen impedit acquiſitionem
Iuris, ſi in rei veritate prouiſus ſit habilis, vt
fuit reſolutum in cauſa *Bugen. Canon. 28. Apri-*
lis 1597. coram bo. me Card. Pamphilio, & corā
me in d. cauſa Celſonen. Canonicatus, in qua fuit
dictum, quod ſi habens gratiam in forma di-
gnum eſt in poſſeſſione mediante executione*
4 eſt legitimus contradictor, quia iam executor
eſt functus officio ſuo, & gratia non eſt condi-
tionalis, ſed puta licet requireret executionem
per ſupradicta.

Sed duplicabatur, quod litteræ non fuerant
exequutæ ab aliquo executore dato in illis,
neque ab alio dato à Nuntio Hiſpaniarum,
prout prætendebatur, qui etiam nullam ha-
beat ſuper hoc facultatem, ſed ſimpliciter fuit
mandatum Capitulo ſub cenſuris, vt daretur
Ioachino poſſeſſio abſque alia præcedenti col-
latione, & ſic contra formam litterarum ibi
auctoritate noſtra conferas. Quare cum gratia
in forma dignum non fuerit bene executa,*
non operatur, vt Ioachinus ſit legitimus con-
tradictor, quia cum eius gratia non fuerit be-
6 nè executa * non præbet titulum talem, vt ex
eo poſſit obtinere immiſſionem, & propterea
non poteſt impedire immiſſionem Galindi
Caput deciſ. 346. n. 4. p. 2.

Et cum triplicaretur, quod prædicta gratia
7 ſaltem probet titulum coloratum, * qui ſufficit
ad effectum, vt quis dicatur legitimus con-
tradictor, vt in cauſa *Elicien. beneficij Sancti*
Saluatoris 16. Decembris 1692. coram bon. mem.
Penia in qua allegatur *deciſio in cauſa Colonien.*
Canonicatus 4. Febr. 1583. fuit duplicatum quod
prædictæ *deciſiones* ad litteram loquuntur ad ef-
8 fectum, * vt habes titulum coloratum poſſit
appellare à ſententia prolata ſuper executio-
ne litterarum Apoſtolicarum; An autem ad ef-
fectum ſuſpenſiuum; vel deuolutiuum, non
decidunt dd. *deciſiones* quæ potius ſunt intel-
ligendæ ad effectum deuolutiuum tantum ex
prædicta *deciſ. Verall. 346. num. 4. par. 2.* Quare
cum ex prædictis articulus remaneat ſatis diffi-

cili

cilis de eo ſi opus erit, poterit matutius agi.
Sed quatenus poſſit agi executiue videndum eſt, An concurrant in hoc caſu incumbentia, & in hoc ſtat ſecunda difficultas excitata in hoc dubio, & Domini cenſuerunt quod non, nam gratia non eſt iuſtificata, & certum eſt, quod omnia narrata ante omnia
9 ſunt iuſtificanda * *Rom. conſ. 32. num. 2. Rot. deciſ. 20. ad med. de præben. in nou. caput. deciſ. 240. p. 2. Put. deciſ. 245. num. 1. lib. 1. Cæſſar. de Graſſ. deciſ. 1. num. 3. de reſcript.* & meritò cum
10 narratiua ſit pars ipſius gratiæ * *Rot. deciſ. 6. num. 6. & 8. de præben. apud Biſignetum caput. deciſ. 39. nu. 3. p. 2.* & ad effectum vtendi gratia
11 ante iuſtificationem * perinde eſt ac ſi eſſet ſubreptitia *Caput. deciſ. 345. num. 3. p. 2. Bellar. deciſ. 666. incipit aud. num. 1.* Hic autem gratia Galindi non iuſtificata. Primo quoad Clericatum, & in eo, quod ſit oriundus ex ciuitate Dorthuſen. quia teſtes quo ad Clericatum de-
12 ponunt tantum de auditu, & de proprio eorum iudicio ex quo obtinuit beneficium; quo vero ad orginem nihil dicunt, ſed ſolum quod fuit reputatus vir ex ciuitate Tortoſæ. Secundo gratia non eſt iuſtificata ex eo quod fuit narratum Galindum commoratum fuiſſe in curia per decenarium, nam licet teſtes depo-
13 nant, quod acceſſit ad curiam * de tempore Clementis Octaui, non tamen concludunt de commoratione per decennium. Tertio etiam gratia non eſt iuſtificata, quoad valorem obterrarum, ad quem probandum licet ſufficiat qualis probatio, attamen probatio quæ fuit allata, non viſa fuit ſufficiens, cum nihil teſtes concludant: Denique eadem gratia non
14 eſt iuſtificata reſpectu valoris Canonicatus, * de quo agitur Primus enim teſtis deponit per aſſenſum, Secundus vero deponit de ſolito aliorum Canonicatum. Vnde nec ſufficiens probatio quoad iſtum valorem habeatur.

Et cum in iſtis gratia non ſit iuſtificata, licet ſecus in alijs narratis, tamen cum omnia debeant iuſtificari ex iſto capite fuit denegata immiſſio.

Præſens deciſio fuit confirmata die 2. Maij ſequentis.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 1. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Simulatio reddit contractum nullum. Ex quibus probetur ſimulatio latè habes in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Creditor habens omnia bona præſentia, & futura ſui debitoris hypothecata poteſt executionem facere ſuper corpore ſibi beneuiſo.*
2 *Nec hoc ius poteſt impediri per debitorem.*
3 *Obligatio Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu.*
4 *Creditor tenetur ordinariè agere ad reſciſſionem aſſignationis bonorum tertio factæ à ſuo debitore.*
5 *Limita ſi poſt ſententiam facta fuit, quo caſu poteſt executiue agere.*
6 *Limita ſecundo quando aſſignatio fuit ſimulata, & num. 12.*
7 *Aſſignatio ſimulata nihil valet. & operatur.*
8 *Contractus ſimulatus dicitur fictus, & pictus.*
9 *Caret ſubſtantia, & ſpiritu, & dicitur corpus ſine ſpiritu, & vmbra ſine effectu.*
10 *Cenſus eſt ſubſtantia omnium obligationum.*
11 *Et dat eſſe obligationi adeò quod abſque eo ſubſiſtere non poteſt.*
13 *Simulatio ex ſerie facti probatur.*
14 *Ad ſimulationem probandam ad effectum euitandi executionem mandati requiritur cauſa ſimulandi.*
15 *Pro ſimulatione probanda ſufficiunt probabiles coniecturæ, & præſumptiones, de quibus in deciſione.*
16 Statutum Vrbis cap. 131. *diſponit vſumfructum dotis vxoris defunctæ ſpectare ad maritum.*
17 *Aſſignatio facta ex falſa cauſa præſumitur ſimulata.*
18 *Maximè ſi ſit facta inter perſonas coniunctas, & dum aſſignans premebatur à creditoribus.*
19 *Aſſignationes plures factæ pro eodem credito eidem perſonæ præſumuntur ſimulatæ.*
20 *Simulatio ex veriſimilitudine probatur.*
21 *Prout etiam ex leuibus coniecturis.*
22 *Præſertim quando ſimulatio verſatur circa ea, quæ ſecreto fieri ſolent, & cum perſonis ſuſpectis.*
23 *Aſſignatio rei excluditur ex locatione ab aſſignante ſubſequenter facta cum aſſertione quod res ad ſe pleno iure ſpectat.*
24 *In aſſignatione rei requiritur acceptatio aſſignatarij non obſtante ſtipulatione Notarij.*
25 *Nec ſufficit ſi fiat poſt ius alteri quæſitum.*

DECISIO CMXLIII.

QVoad mandata relaxata pro fructibus cenſus, viſum fuit dominis procedendum eſſe ad executionem ſuper Caſtro Montis Nigri, & ſuper fructibus aliorum bonorum D. Ducis, & per conſequens etiam ſuper vſufructum Caſtri Sancti Gregorij, nam D. Hieronymus habet omnia bona præſentia, & futura D. Ducis hi-
1 potecata. * Quare ad ſui libitum poteſt eligere vnum ex pignoribus ſibi bene viſum pro executione facienda *l. credimus ff. de diſtract. pignor. iuncta l. qui generaliter ff. qui pot. in pignor. hab. Surd. deciſ. 44. num. 6.* Nec hoc ius poteſt impe-
2 diri per debitorem * *l. 1. c. deb. pignor. vend. non poſſunt d. l. creditoris ff. de diſtract. pignor. Bald. in l. 2. num. 4. c. ſi aduerſus vend. pignor. & in d. l. 1. in princ. c. deb. vend. pignor. impediri non poſſunt* maxime cum Dominus Hieronymus habeat obligationem Cameralem ad ſui fauorem, quæ non admittit exceptiones extrinſecas
3 à contractu * *Caſſad. deciſ. 1. de mutua petitione.*

Tota

Digitized by Google

Tota igitur difficultas conſiſtit in eo, quia
eum D. Dux habeat filium ex prima Vxore, ei
aſſignauit pro ſeut.30. mil. dotis maternæ die
4 prima Ianuarij 1609. & 12. Aprilis 1614.* Ca-
ſtrum Montis Nigri, & villam Hiereomij extra-
tum molendinum, & emolumenta etiam iuriſ-
dictionalia Caſtri Sancti Gregorij, & ideo vi-
detur dicendum, quod Dominus Hieronymus
non poſſit agere executiuè, ſed ordinariè ad
reſciſſionem aſſignationis factæ, cum ipſe ege-
rit actione perſonali contra D. Ducem, & ob-
tinuit mandatum relaxari ad eius fauorem
poſt factam dictam aſſignationem, tunc enim
poſſet agere executiuè ſi aſſignatio fuiſſet facta
5 poſt ſententiam, * itaut ſolum ſuper eſſet im-
miſſio *Oſach. deciſ. 65. num. 4.* qui ita intelli-
git dictum *Bald. in l. ob meritorum num. 4. C. de
uxor. pro marito & refert Surd. in conſ. 523. n. 4.
poſt med. lib. 4. late Honded conſ. 20. nu. 42. 52.
& 53. cum ſeqq. lib. 1.* Hoc tamen non obſtante
Rota dixit procedendum eſſe ad executionem,
prout ſupra; nam iſta aſſignatio fuit ſimu-
6 lata,* quare nihil valet, & operatur *Bald. conſ. 65
7 lib. 1.* * *Calcan. conſ. 36. num. 4. Pariſ. conſ. 54.
num. 29. lib. 1.* ratio eſt quia contractus ſimula-
8 tus dicitur fictus, & pictus * *l. ab Anaſtaſio C.
9 mand.* & caret ſubſtantia, & ſpiritu, * & dici-
tur corpus ſine ſpiritu, & vmbra ſine effectu.
*Pariſ. d. conſ. 54. n. 26. & 27. Soccin. ſen. conſ 65
num. 14. lib. 1. & conſ. 264. num. 4. lib. 2. Iaſon.
conſ. 170. num. 3. lib. 2.* & merito, quia defecit
merus conſenſus, cum non dicantur contra-
hentes verbo dixiſſe, quod gerebant in mente
Soccin. ſen. d. conſ. 65. num. 14. lib. 1. conſenſus
10 enim eſt ſubſtantia omnium obligationum *
*l. obligationum ſubſtantia ff. de act. & obligat. l.
conſenſu eodem tit. inſtit. de oblig. qua conſenſu*,
11 & dat eſſe obligationi, * adeò quod ſine eo
ſubſiſtere non poteſt, vt per *Bart. in l. ſi ita ſti-
pulatus num. 12. oppoſitio ff. de verb. oblig. & in
l. cum quis C. de iur. & fact. ignor.* quare non po-
12 teſt impedire executionem mandati * *Bald. in
l. executionem num. 27. verſ. quod executio C. de
execut. rei iudic.*

Quod autem hic adſit ſimulatio ſatis patet
13 ex ſerie facti; * nam hæc cauſa mora fuit de
anno 1597. & de anno 1604 D. Dux aſſigna-
uit filio pro eadem dote mobilia, & ſupelle-
ctilia, quædam prædia, & palatium campi
martii, & turris de Comitibus; ſecundo loco
de anno 1609. ſub prætextu quod dd. palatia
eſſent fideicommiſſaria, & ſic malè aſſignata,
denuò aſſignauit eidem filio Caſtrum Montis
Nigri, & Palatium Mentianæ; tertio loco
paulò ante relaxationem mandatorum, de qui-
bus agitur, videlicet de anno 1614. fecit no-
uam aſſignationem, de qua ſupra dictum eſt
Caſtrum Montis Nigri Villæ Hiereomij Mo-
lendini, ac omnium, & quorumcumque fru-
ctuum, & emolumentorum etiam iuriſdictio-
nalium Caſtri Poli Sancti, Gregorij, Guada-
gnoli, & aliorum bonorum ipſius Ducis, qua-
re ex ipſa ſerie facti nedùm oritur cauſa ſimu-
14 landi, quæ eſt neceſſaria * ad effectum, de quo
agitur *Bartol. in conſ. 65. num. 4. verſ. ijs præmiſſis
lib. 1.* videlicet ad euitandam executionem
mandati; ſed etiam oriuntur probabiles conie-
15 cturæ, & præſumptiones, * quæ ſufficiunt pro
ipſa ſimulatione *c. cum dilect. de ſucc. ab inteſt.
Caſtr. conſ. 109. nu. 1 vol. 2. Calcan. conſ. 8. col. 5.
num. 8. Aymon. conſ. 156. num. 7. & ſeqq.* nam
cum vſusfructus huius dotis vigore *ſtatuti Vr-
16 bis cap. 131.* * ſpectaret ad D. Ducem ceſſat
cauſa, ex qua pater dedit; Vnde præſumitur
17 ſimulatio * *Bald. in l. ab Anaſtaſio in 4. & 6. no-
tab. C. mand.* benè ad propoſitum *Surd. conſil.
382. num. 54. & 55.* maximè cum nemo præ-
ſumatur iactare ſuum *l. cum de indebito C. de pro-
bat. l. Campan. ff. de oper. libert.* & ex quo fuit
18 actum inter perſonas coniunctas, * & D. Dux
præmebatur ſuper ſolutione fructuum, & ſor-
tis cenſus *Bald. conſ. 70 incipit apparent quædam
inſtrumenta in princ. lib. 1.* & benè ad propoſi-
tum; Eoque amplius cum fuerint factæ tres aſ-
19 ſignationes, * vna poſt aliam ſemper varian-
do, & alterando, prætendebat enim D. Dux,
quod palatia eſſent ſubiecta tali fideicomiſſo,
vt in obligatione non compræhenderentur,
quod colligitur ex ſecunda aſſignatione facta
filio, & quia ſecunda adhuc non ſuffragabatur,
quia executio poterat fieri ſuper fructibus alio-
rum bonorum, illos quoque aſſignauit filio in
tertia aſſignatione, ex qua ſerie facti colligitur
animus D. Ducis non ex alia cauſa feciſſe dictā
aſſignationem, niſi ad euitandam executionem,
quæ veriſimilitudo eſt attendenda, cum ſit ſuf-
20 ficiens ad probandam ſimulationem * *Decian.
conſ. 62. num. 72. lib. 3. Aymon. conſ. 156. num. 9.
Caſtrenſ. in conſ. 109. col. 2.* vbi quod ad probā-
dam ſimulationem veriſimiliter leues coniectu-
21 ræ ſufficiunt, * maximè cum ſimulatio verſe-
22 tur circa ea, quæ ſecreto ſolent fieri, * & cum
perſonis ſuſpectis, prout in caſu iſto & prædi-
ctis addi poteſt, quod poſt ſecundam aſſigna-
tionem Dominus Dux locauit Caſtrum Montis
23 Nigri * cum aſſertione, quod adſe ſpectabat
pleno iure vtilis, & directi dominij, quod re-
pugnat aſſignationi factæ *Bald. conſ 438. inci-
pit an poſſeſſio longo tempore in principio, & nu. 2.
verſ. ſuper iſto puncto lib. 5. Roman. conſ. 246. in
principio & per totum*, & eo magis prædicta pro-
cedere debent, quia non conſtat de acceptatio-
ne filii; quæ quidem acceptatio eſt omninò ne-
24 ceſſaria * non obſtante ſtipulatione Notarij,
25 itaut etiam non ſuffragetur ſi fiat, * poſtquā
alteri eſt ius quæſitum, *Theſaur. deciſ. 70. à
num. 1. vſque ad 6.* vbi latiſſimè examinat arti-
culum.

Quoad executionem faciendam ſuper pro-
prietate Caſtri Sancti Gregorij placuit DD.
quod priùs fieret ſeparatio, cum pars d. Caſtri
ſit ſubrogata in locum Caſtri Pratieæ ſubiecti
fideicommiſſo cum ampliſſima prohibitione
alienandi, & quoad executionem mandato-
rum pro ſorte principali cenſus, cum illa fue-
rint relaxata ad effectum deponendi, donec da-
rentur idonei fideiuſſores, placuit, vt videatur
priùs, an fideiuſſores dati ſint idonei, &c.

BONONIEN. DOMVS.

Lunæ 8. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

In alternatiuis ad quem electio ſpectet. Non adimplens pro parte ſua culpa aduerſarij poteſt agere. Exceptio mandati procuræ debet repeti in quolibet actu, aliàs non ſuffragatur.

SVMMARIVM.

1 *Venditor promittens* di dare per ſigurtà Caio, ò vero altra idonea ſigurtà à beneplacito del compratore *ſatisfacit ſuæ obligationi dando in fideiuſſorem Caium.*

2 *Pater ſtipulans dotem ſibi, aut filia reddi intelligitur ordinatim.*

3 *In alternatiuis pars, ad cuius fauorem fuit alternatum poteſt eligere.*

4 *Declara procedere, quando alternatiua cadit inter duo, quorum vtrumque eſt in obligatione; ſecus quando vnum eſt in obligatione; aliud verò apponitur ad cautelam.*

5 *Decretum ſecundum à Iudice factum abſque reuocatione primi contrarij, & in iudicatum tranſacti eſt nullum.*

6 *Decretum cum clauſula* niſi infra quindecim aliquid releuans deduxerit *non tranſit in iudicatum, neque opus eſt reuocatione, ſi intra tale tempus aliquid releuans fuit deductum, & vide ibi.*

7 *Non adimplens pro parte ſua non poteſt agere.*

8 *Limita quando non adimplementum prouenit ex culpa partis.*

9 *Mandatum procuræ ſufficit, quod conſtet poſt decretum ad euitandam nullitatem.*

10 *Exceptio mandati procuræ annullat proceſſum.*

11 *Intellige ſi talis exceptio ſit in quolibet actu repetita; ſecus è conuerſo.*

DECISIO CMXLIV.

QVamuis promiſſio de dando fideiuſſorem ſit hoc modo concepta *s'obliga di dare per ſi-*
1 *gurtà il Sig. Horatio Giouannoni ſuo cognato,* * *ò vero altra idonea ſigurtà à beneplacito di detto compratore*, tamen D. Philippus ſatisfecit ſuæ obligationi dando fideiuſſorem dictum Dominum Ioannem, quia promiſſio iſta in hoc caſu non ſtat propriè alternatiuè, itaùt emptor poſſit eligere, ſed ordinatiuè, vt ſcilicet, quatenus non daretur Ioannonus, poſſet dare alios idoneos fideiuſſores *Bart. in l. vxorem §. teſtamento quo filium. ff. de legat. 3.* vbi ſi pater ſti-
2 pulatur dotem ſibi, aut mulieri reddi, * intelligitur ordinatim, ideſt, vt patri quæratur actio ad repetendam dotem, donec viuit, eo autem defuncto quæratur filiæ, quia iſte eſt ordo iuris, & benè etiam idem *Bart. in l. quamuis num. 2. & 3. ff. de pignor. act.* vbi quod licèt in alternatiuis pars, ad cuius fauorem fuit al-
3 ternatum poſſit eligere, * hoc tamen procedit
4 quando alternatiua cadit inter duo, * quorum vtrumque eſt in obligatione, & ſolutione, ſecus quandò vnum eſt in obligatione, aliud verò apponitur ad cautelam, prouti verè eſt caſus noſter, & optimè ad propoſitum *Thæſaur. deciſ. 147. num. 1.* poſt alios, quos allegat, & etiam *Surd. deciſ. 113. per tot.* & in ſimili fuit reſolutum in cauſa *Narnien. Bonor. 1. Iulij 1615. coram Illuſtriſſ. D. meo Archiepiſcopo Damaſceno.*

Non obſtat quod decretum A.C. fuerit nullum, cum primo dixerit Philippum teneri da-
5 re alium fideiuſſorem, * quod decretum tranſitum fecit in iudicatum, & poſtmodùm per ſecundum decretum contrarium dixerit abſque reuocatione primi *l. 1. C. quando prouocare non eſt neceſſe*, nam fuit reſponſum quod primum decretum eſt, *niſi infra quindecim aliquid releuans*
6 *deduxerit*, * quare cum releuans fuerit deductũ intra tempus præfixum, decretum non fecit tranſitum in iudicatum, neque opus fuit alia reuocatione, cum ſufficeret, quod releuans eſſet deductum, & licet requireretur declaratio, tamen illa ſatis interuenit per contrarium decretum per ea, quæ notat *Cardinalis in conſil. 132. num. 2. verſ. præterea ſi quis.*

Minus ſubſiſtit alia nullitas ob non adim-
7 plementum, quod denegat actionem * ex *l. Iulianus §. offerri ff. de act. empt.* Nam licet domus non fuerit conſignata, vt fuit conuentum per totum feſtum Sancti Michaelis non refert, quia hoc debet intelligi, quatenùs conficeretur inſtrumentum, quod cum non fuerit confectum
8 culpa partis, * quæ mediante iuſtitia fuit etiã coacta illud conficere, ſufficit, quod facto inſtrumento domus fuerit conſignata, ne pars ex culpa ſua lucrum reportet *l. nam hoc natura ff. de condit. indeb. cap. ſuam de pænis.*

Non obſtat, quod decretum eſt nullum ex defectu mandati, quia ſufficit, quod de eo
9 hodie conſtet * *Rot. deciſ. 19. de procur. in antiq. Put. deciſ. 373. num. 3 vſque ad finem lib. 2. in nou. Aymon. conſ. 108 num 1.* licet enim in prima inſtantia fuerit oppoſitum, quæ oppo-
10 ſitio ſolet iuuare proceſſum * *Rot. deciſ. 19. de procur. in antiq. Put. & Aymon. locis prædictis*, tamen ad hunc effectum requiritur, quod ſi aliquando opponatur de mandato idem repe-
11 tatur in quolibet actu, * quod non fuit factum in caſu iſto, & propterea cenſetur receſſum à proteſtatione *Mohedan. deciſ. 2. de Iudic. Rot. 599. & 688. part. 1. & coram me* fuit reſolutum in cauſa *Aeſina Salmani interdicti 9. Aprilis 1601.* in qua aliæ *deciſiones* allegantur.

Ex quibus concluſum pro confirmatione decreti A. C.

MONTIS FALISCI HEREDITATIS.

Lunæ 8. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Excluſo ſubſtituto debet admitti ab inteſtato perſona prædilecta à Teſtatore.*
2 *Amplia etiam ſi adſit dictio diſtributiua.*
3 *Limita quando is, de cuius ſucceſſione agitur fecit teſtamentum.*

DECISIO CMXLV.

VErba ſubſtitutionis ſunt iſta: *In euentum, in quem aliqua ipſarum quandocumque obierit ſine filijs bona reuertantur ad Cippum.* Puntus igitur ſtat in eo, An ex quo Iuditha vna ex filiabus inſtitutis deceſſit ſine filijs ei debeat ſuccedere Fauſta pariter filia Teſtatoris hæres inſtituta, itaut non ſit locus ſubſtitutioni, & cum
1 dicta Fauſta ſit perſona prædilecta Teſtatoris*
eſt enim ex deſcendentibus ipſius, & cum etiã alias excluderet ſubſtitutum, & cum ſit inſtituta hæres, cum ad hunc effectum etiam ſufficeret, quod eſſet in conditione poſita *Decian. conſ. 1. num. 129. vol. 2. Peregr. art. 13. num. 46. Bellonus conſ. 82. num. 13.* ideo ex veriſimili mente Teſtatoris debet admitti ad ſucceſſionem ab inteſtato excluſo ſubſtituto non ob-
2 ſtante dictione illa diſtributiua *aliqua ipſarum,**
vltra allegatos in priori *deciſione* dicit *Ripa in l. hæredes mei §. cum ita num. 118. & 119. in fine ff. ad Trebell. Ruin. conſ 167 num. 10. verſ. nec dicatur lib. 3.* & fuit reſolutum in cauſa *Tudertina fideicommiſſi 26. Ianuarij 1609. coram Reuerendiſ. Attrebatten.*

Non obſtat, quod prædicta concluſio non
habeat locum quando ille, de cuius ſucceſſio-
3 ne agitur fecit teſtamentum, * vt poſt *Nico-*
laum de Matarellis, & Bald. dicit Bellon. in conſ. 82. num. 13. verſ. 3. alio notabili medio, & hanc ſententiam ab omnibus probari dicit *Alex. in conſ. 92. col. penult. num. 7. verſ. nec etiam obſtat vol. 3. & communem Bellon. vbi ſupra num. 14.* Latè *Menoch. de præſumpt. 62. num. 37. verſ. hanc coniecturam*, quia fuit pro nunc reſponſum non conſtare de Teſtamento, & ideo quatenus iſta concluſio ſubſiſteret non applicari ad præſentem caſum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 5. Iunij 1617.

FIRMANA FONTIS.

Lunæ 8. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Reuocatio Procuratoris inuita parte abſque legitima cauſa fieri non poteſt, & non dicitur perfecta ſi parti non fuit intimata.

SVMMARIVM.

1 *Ob læſionem datur reſtitutio in integrum.*
2 *Procuratori conſtituto dicenti ſe fuiſſe reuocatum non creditur niſi conſtet de reuocatione.*
3 *Reuocatio Procuratoris debet parti intimari, & num. 5.*
4 *Procurator, cum quo lis fuit conteſtata non poteſt inuita parte abſque legitima cauſa reuocari.*
6 *Teſtes de vniuerſitate an probent.*
7 *Quamuis probetur fontem exiſtere intra fines Caſtri non inde ſequitur, quod ſpectet ad Dominum territorij.*

DECISIO CMXLVI.

HAEc cauſa pendet in gradu reſtitutionis in
integrum *coram me*, & pars diu expectata
nunquam curauit informare, ſed ſæpius ore-
tenus infra deduxit, ex quibus prætendebat
conſtare de læſione, propter quam datur re-
1 ſtitutio in integrum * *l. 1. ff. ex quibus cauſ.*
maior cap. 1. de reſtit. in integrum Rot. deciſ. 1.
eodem tit. in nou. & vltimo eodem titulo in antiq.
ſed illa non videntur ſubſiſtere, nam dum pri-
mo deducebatur reuocatio Procuratoris de
illa non conſtat, & quamuis hoc dixerit idem
2 Procurator conſtitutus, * tamen ei non credi-
tur, niſi conſtet de reuocatione *Caſtrenſ. conſ.*
158. in fine verſ. ſicut, & per tot. vol. 1. & hoc
eſt generale in ſimilibus terminis *Iaſon. in l. de*
Pupillo §. qui procuratorio ſub num. 3. in primo
notab. ff. de nou. oper. nunc. Tiraquell. de retract.
lignag. §. 1. gloſ. 10. num. 93. in fine, & pro-
pterea de ipſa reuocatione debet conſtare, &
3 poſtmodum debuiſſet etiam intimari parti,*
nam cum Procurator fuiſſet litem conteſtatus
non poterat inuita parte abſque legitima cau-
4 ſa reuocari * *l. ante litem cum ſeqq. ff. de procur.*
Vnde prædicta intimatione erat omnino ne-
5 ceſſaria, * vt voluntas alterius partis haberi
poſſit & interim reuocatio non cenſebatur
perfecta, vt in ſimilibus dicit *Ioannes de Anan.*
in conſ. 25. num. 1. in princ. & in fine verſ. quia
reuocatio ſine Intimatione, & num. 8. & *fuit di-*
ctum coram me in cauſa Mediolanen. Decimarum
22. Iunij ſuperioris anni.

Dum verò deducebatur ſecundo. quod de-
ciſio in hac cauſa facta fundatur in eo, quod
Teſtes de vniuerſitate non probant cum aga-
6 tur de intereſſe ſingularum * ex ibi adductis, &
tamen adſunt plures teſtes, qui non ſunt de
vniuerſitate, tamen animaduertebant Domini,
quod *deciſio* repellit Teſtes de vniuerſitate,
quia agitur de intereſſe ſingulorum, illos ve-
ro, quia deponunt de auditu, & iſte eſt ger-
manus ſenſus *deciſionis*, & in omnem euentum
cum teſtes fuerint inducti ad probandum,
7 quod fons eſt intra fines Caſtri Schulchæ,*
dato quod hoc eſſet optime probatum, non re-
leuaret, quia non inde ſequitur, quod ſpectat
ad Dominum Territorij *Alex. in conſ. 76. num.*
2. cum allegatis in prædicta deciſione.

Et ita concluſum, &c.

METEN. IVRIS CORRIGENDI.

Lunæ 8. Februarij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio competit etiam pro iuribus incorporalibus vid. num. 3.*

2 *Capitulum de conſuetudine poteſt acquirere iuriſdictionem in capitulares.*

DECISIO CMXLVII.

PEtebat Capitulum Meten. mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione corrigendi Capitulares; & cum probet ſuam intentionem viſum ſuit DD. ei non eſſe denegandam manutentionem, cum competat etiam pro iuribus
1 incorporalibns * *c. licet cauſam & ibi DD. de probat. Aretinus in puncto in §. retinenda num. 3. verſ. 4. competit inſtit. de interdict.*

Non obſtat, quod Capitulo ius reſiſtat, quia quicquid ſit de hoc, cum de conſuetudine
2 poſſit acquirere iuriſdictionem in Capitulares* *c. irrefragabilis. & ibi gloſ. & DD. de off. ordin.* hoc non tollit, quin poſſit dari manutentio, & licet tunc poſſeſſio requirat certas qualita-
3 tes, * de eis modo non eſt agendum, cum Epiſcopus non ſit in cauſa, & propterea ſufficiunt leuiores probationes.

CAESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MELLA.

Veneris 26. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Quondo lis eſt ſuper priuatione, & adiudicatione beneficium efficitur litigioſum, ſecus ſi ſit ſuper priuatione tantum. Lis cum Procuratore quando poſſit inchoari.

SVMMARIVM.

1 *De lite conſtat per citationem ad dicendum contra commiſſionem.*

2 *Ad effectum ſubrogationis lis debet eſſe ſuper titulo beneficij.*

3 *Lis ſuper priuatione non facit beneficium litigioſum.*

4 *Contrarium, quando petitur aliquem priuari, & beneficium ſibi adiudicari.*

5 *Cauſa grauis non poteſt cum Procuratore incohari.*

6 *Lis ſuper canonizatione regreſſus poteſt incohari cum Procuratore, quando principalis perſonaliter conſenſit penſioni, & decreto.*

7 *Clauſula in ſolidum operatur vt geſta ab vno, & cum vno teneant.*

DECISIO CMXLVIII.

PLacuit DD. in hac cauſa primò firmare, quod conſtet de lite, quæ deducitur ex citatione ad
1 dicendum contra Commiſſionem * *Clement. 2. vt lit. pend. Lancellot. de attent. in præfat. attent. lit. pend. num. 30. & 31.* & hæc quidem lis fuit ſuper
2 titulo beneficij, * proút requiritur in caſu de quo agitur, ſcilicet ad effectum ſubrogationis *c. 2. vt lit. pend in 6. Caſſad. deciſ. 6. nu. 2. de reſcript. & deciſ. 4. vt lit. pend.* Nàm licet lis ſuper priua-
3 tione non facit beneficium litigioſum * *Gloſ. in Clem. diſpendioſam in verbo beneficijs de Iudic. & ibi Card. num. 16.* ſecùs tamen eſt quando petitur
4 aliquem priuari, * & beneficium ſibi adiudicari proùt in caſu noſtro, quia lis pendebat ſuper priuatione, & regreſſu, & ſic ſuper priuatione, & adiudicatione. Vndè beneficium fuit effectum litigioſum, vt in puncto eſt *deciſio Put. 67. in fin. lib. 2. in nou.* & quando lis eſt ſuper priuatione, & adiudicatione ſimul, quod beneficium efficiatur litigioſum videtur *text. in c. 2. & ibi Gloſ in verbo finita, vt lit. pend. in 6 Sarnen. in reg. de annali q. 42. in princ. Put. deciſ. 485. lib. 2. in nouu.* & fuit dictum *coram me in Cauſa Therdonen. Præpoſitura 3. Februarij, & 26. Octobris* 1601.

Non obſtat, quod ſtante grauitate cauſæ lis
5 non poterat inchoari cum Procuratore * *Put. deciſ. 563. lib. 1. & 282. lib. 3 in nou.* Quia fuit reſponſum, quod lis poteſt inchoari cum Procu-
6 ratore ſuper canonizatione regreſſus, * vbi principalis perſonaliter conſenſit penſioni, & decreto. *Achill. deciſ. 4. & 5. de penſion. Gigas de penſ. q. 77. num. 20. verſ. iſtam limitationem,* & ideò ſatis fuit citare Claueriam, cum fuiſſet Procurator ſubſtitutus à Franciſco, & Fanello, qui erat vnus ex quattuor Procuratoribus conſtitutis à Ioanne Berbogal inſolidum cum facultate ſubſtituendi, quæ clauſula *inſolidum* opera-
7 tur, * vt geſta ab vno, & cum vno teneant *Put. deciſ. 98. lib. 3. in nou.*

An autem iſta lis fuerit calumnioſa erit particulariter videndum, proùt erit videndum quatenùs obſtet calumnia, An conſtet de tali reſeruatione, quæ ſuffragetur Ludouico, &c.

ROMANA ADMINISTRATIONIS.

Veneris 26. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtrator pro redditione rationis tenetur actione negotiorum geſtorum erga Dominum.*

2 *Socius pro redditione rationis tenetur actione communi diuidundo erga conſocium.*

3 *Stant ſimùl, quod ratio benè reddita ſit reſpectu vnius, & ſit denuò reddenda reſpectu alterius.*

DECISIO CMXLIX.

PER binas *deciſiones* fuit reſolutum, quod Ad-
miniſtratores Beneficiorum Alexandri tenē-
tur reddere rationem Domino Leoni. Quare
hodiè dubitetur. An duæ partitæ ſeut.355. 11.
& ſcut.77.66. de quibus in relatione periti ſint
ſoluendæ D.Leoni.DD.dixerunt,quod ſic;Qua-
tenus pæcuniæ non fuerint benè ſolutæ, quia
dicti adminiſtratores tenentur actione nego-
1 tiorum gæſtorum erga D. Leonem * ſi pecuniæ
ſpectant ad ipſum, vel communi diuidundo,
2 quatenus pro parte ſpectarent * *Rom. conſ.414. num.3.verſ.eo autem caſu.*

Neque obſtat, quod dd. Adminiſtratores ſe-
mel reddiderint rationem corpori creditorum,
quia hoc non refert,cum iam Rota,vt dictum
eſt per binas *deciſiones* firmauerit ipſos teneri
reddere rationem Domino Leoni, & meritò,
nàm ſtant ſimùl,quod benè fuerit reddita ratio
3 reſpectu corporis creditorum, * non autem re-
ſpectu D.Leonis, cum dd. Adminiſtratores po-
tuerint tanquam anteriores alijs retinere dd.
pecunias pro ſe, vel alijs anterioribus, quí ta-
men poſſunt reſpectu D.Leonis eſſe poſteriores,
vel quod alias expenderint dd. pecunias in aliquam cauſam, quam de Iure D.Leo non teneatur approbare,&c.

ROMANA COMPVTORVM.

Veneris 4. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Procurator conſtitutus in rem propriam cum facultate ſubſtituendi tenetur ponere ad creditum conſtituentis id,quod per ſubſtitutum fuit exactum.

SVMMARIVM.

1 *Creditor, cui per debitorem ceſſa, & in ſolutum tradita fuerunt ſuo creditori aliqua credita illum conſtituendo Procuratorem irreuocabilem in rem propriam cum facultate ſubſtituendi tenetur ponere ad creditum eiuſdem cedentis pecunias per ſubſtitutum exactas, & num.5.*

2 *Procuratori personam idoneam ſubſtituenti quidquam eſt imputandum.*

3 *Procurator in rem propriam non eſt propriè Procurator, & differt à Procuratore, qui agit pro vtilitate Domini.*

4 *Habet enim actiones vtiles ſuo nomine, directas verò nomine Domini.*

6 *Proteſtatio* citra aliquam innouationem *appoſita in ſecunda obligatione operatur, vt non ſit extincta prima obligatio, non autem quod iſta ſecunda obligatio cumulatiuè non ſit acceptata.*

7 *Huiuſmodi tamen ſecunda obligatio non eſt nouatio, ſed tamen eſt noua diſpoſitio.*

8 *Laudum non poteſt trahi ad ea, de quibus non fuit habita notitia.*

9 *Verba generalia non poſſunt trahi ad ea, quarum non fuit habita notitia.*

10 *Interpretatio illa ſummenda eſt, quæ laudi iniuſtitiam excludit.*

11 *Vt calculus dicatur approbatus requiritur ſubſcriptio.*

DECISIO CML.

DOmini ommiſſo, vt particulariter videatur
quantitas pecuniarum exactarum per Ca-
millum Boſchum firmarunt Campſores teneri
ponere ad creditum Domini Cardinalis bo.me.
pecunias exactas per dictum Camillum, ratio
deciſionis fuit, quia vltra alias obligationes fa-
ctas per Cardinalem pro concurrenti quantita-
1 te crediti Mercatorum ceſſit, * & dedit illis in-
ſolutum quædam ſua credita, & conſtituit illos
Procuratores irreuocabiles in rem propriam
ad exigendum,recipiendum, & recuperandum,
&c.& cum facultate ſubſtituendi,quare indubi-
tatum eſt,quod dd. Mercatores tenentur pone-
re ad creditum Car. inalis exacta per dictum
Procuratorem *l.vero procuratore, vbi DD. ff. de ſolut.l.nàm, & ſeruus, §.vltimo, vbi Bart. ff. de neg. geſt.l.ſi quis mandatum Titij eodem tit. DD.in cap. 1.de procur.in 6.vbi Franc.in §.Procurator ſub nu. 1.Seraph.deciſ.759.p.1.*

Non obſtat, quod Cardinalis dedit facultatem generalem ſubſtituendi Procuratorem, &
ideò cum Mercatores elegerint perſonam ido-
2 neam illi non eſt imputandum * *Salicet. in l. quod quis num.13.verſ. aut Dominus de nomine, C. de procur.* Nàm fuit reſponſum,quod in hac ſpe-
cie non verſamur in iſtis terminis, cum nō aga-
tur de nuda conſtitutione Procuratoris, qui
egerit nomine Domini, ſed Mercatoribus fuit
facta ceſſio, & fuerunt conſtituti Procuratores
3 rem ſuam cum facultate ſubſtituendi, * & pro-
ptereà non fuerunt propriè Procuratores, ſed
abuſiuè *l.1.ff de Procur. Bald.in conſ 186. num.2. verſ.illud conſtat lib.2.Fulgoſ.conſ.202. nu.1.verſ. ſed dato. Abb.conſ.74.num.1 & 2.lib.2.* & maxi-
ma differentia eſt inter iſtos Procuratores, quia
ſimplex Procurator agit pro vtilitate Domini;
Procurator verò in rem ſuam pro propria vti-
4 litate, habet enim actiones vtiles ſuo nomine, *
directas verò nomine Domini *Caſtrenſ. in l. per diuerſas nu.1.C.mandati Franc. Aretin. conſ.1245.*
Quare abſque dubio exacta per Camillum Bo-
ſchum ſubſtitutum à Mercatoribus ceſſiona-
rijs,& Procuratoribus conſtitutis in rem ſuam,
5 debent poni in creditum Cardinalis, * quia
dicti Mercatores cenſentur ſubſtituiſſe nomine
proprio licèt ex facultate ſibi tributa à Cardinale cedendo, & conſtituendo illos Procuratores in rem propriam, vt ſubſtitutio correſpondeat conſtitutioni *Salycet. in dicta l.quodquis nu. 13. in princ. ff. de procur.* qui licet loquatur in ſubſtitutione à Procuratore nomine proprio,

abſq;

abſque poteſtate ſibi tributa a Domino, tamen
in hac cauſa eſt eadem ratio, quia Dominus
hoc eſt Cardinalis ceſſit Iura, & conſtituit Pro-
curatores in rem propriam cum facultate ſub-
ſtituendi, & ſic conſtituerunt Iure proprio, vt
dictum eſt licet ex facultate ſuper hoc ſibi at-
tributa. Vndè ſibi imputent Mercarores ſi con-
uenerunt, vt conſtituerent Procuratores in rem
propriam cum facultate ſubſtituendi.

Neque obſtat, quod Mercatores acceptaue-
runt prædicta citrà aliquam nouationem, quia
6 iſta proteſtatio operatur, * quod non ſit extin-
cta prima obligatio *Iaſon in l.1.num.14. Cod.de
iudic.* non tamen operatur, quod iſta ſecunda
obligatio comulatiuè non ſit acceptata *Iaſ. d.
loco Bald.in l.pacta nouiſſima num.12.verſ.Ego di-
co C.de pactis Roman. in conſ. 441. in fin. Fulgoſ.
conſ.129.col.fin.verſ. dicendum eſt*, quare cum
fuerit acceptata iſta ſecunda obligatio per
Mercatores, tenentur ponere ad creditum Car-
dinalis exacta per Dominum Camillum ex ra-
tionibus ſupradictis; Nam licet iſta non fuerit
7 nouatio, * eſt tamen noua diſpoſitio *Bald. in
conſ.142. num.1. verſ. ſi autem dicto verſ. & ideò
lib.2.*

Non obſtat, quod non ſit habenda ratio dd.
pecuniarum ſtante laudo D. Ioannis Tranchini
emologato à partibus. quia tunc non fuit habi-
ta notitia pecuniarum exactarum à dicto Ca-
8 millo, * de quibus modò agitur, ideò nullo pa-
cto laudum ad illas poteſt trahi *Pariſ. conſ.20.
num.82.& ſeqq.lib.1.Iaſon conſ.160.num.7. lib.4.*
& in proprijs terminis Idem *Iaſon in conſ. 171.
col.4.& 5.lib.2.* maximè tamen nec verba gene-
9 ralia ad iſtas pecunias poſſunt trahi * *Alex.cõſ.
123.num.7.lib.4.Dec.conſ.348.col.fin. in fin. Ful-
goſ.conſ.140.col.penult.verſ.ad ſecundum*, quia ſi
10 aliter diceretur laudum contineret iniuſtitiã *
*Caſtrenſ.conſ.357.num.2. verſ. ſed quero, & in 3.
lib.1.*

Quantum attinet ad ſecundam partem du-
bij, cũ prætenderent hæredes bo.me. Cardinalis
cærtam pecuniarum ſummam, ex quo in mar-
gine cætti computi erant ſcripta manu bo. me.
Ioannis Enriquez vniùs ex mercatoribus ſe-
quentia verba *Tutti l'impedimenti ſono proceduti
per cauſa di eſſi, e non degl'Hercra, & Coſta.* Con-
trarium cenſuit Rota, nàm quicquid dicendum
eſſet reſpectu ſummæ ex dicta apoſtilla, calcu-
lus non cenſetur approbatus, ſed requiritur
11 ſubſcriptio * *Rot. Iannen.deciſ.176. nu.4. & 18.*
vbi reſpondit *Caſtren. conſ. 312. lib. 2.* & dicta
apoſtilla, quatenùs probaret, non probat niſi
impedimenta præſtita per Cardinalem, non au-
tem aliquam ſummam exactam, & ſic caput di-
uerſum, & ſeparatum. Vndè nullo pacto poteſt
inferri ad aliquam confeſſionem exactorum
Oldrad.conſ.133.num.3.verſ.Item alia ratione.

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Veneris 11. *Martij* 1616.

ARGVMENTVM.

Vt deueniatur ad diſſolutionem matrimo-
nij ob arctitudinem, & magnitudinem
coniugum reſpectiuè, quæ requirantur.

SVMMARIVM.

1 *Ad ſeparationem thori deuenitur abſque alia co-
habitatione habito iuramento coniugum ſe non
poſſe coire, & ſeptima manu propinquorum
iurantium ſe credere eos verum fateri.*
2 *Quando tàm clarè non conſtat de arctitudine, aut
magnitudine reſpectiuè coniugum tunc deuenien-
dum eſt ad trienalem cohabitationem antequam
ſequatur diſſolutio matrimonij.*
3 *Ita vt probatio non ſuppleatur ex iuramento.*
4 *In cauſa diſſolutionis matrimonij maturius agen-
dum eſt, quam in alijs caſibus, nec eſt reprehen-
dendus Iudex ſi omnem adhibet diligentiam pro
veritate habenda.*

DECISIO CMLI.

PLacuit DD. *Deciſio in hac cauſa facta 11. De-
cembris ſuperioris anni* in qua fuit reſolutum
deueniendum eſſe ad cohabitationem trienna-
lem, licet enim mulier petat diſſolutionẽ Matri-
monii ob arctitudinẽ, & Medici retulerint Fran-
ciſcũ non poſſe coire cum muliere valdè arcta,
1 & obſtetrices, quod Maria eſt valde arcta, *
quo caſu deuenitur ad ſuperationem Thori
abſque alia cohabitatione, habito tamen prius
iuramento coniugum aſſerentium, ſe non poſ-
ſe coire, ſeptima manus propinquorum iuran-
tium ſe credere eos verum fateri ex alleg. per
Sanchez. loco alleg.in alia deciſione Attamen cum
in caſu iſto liquido non appareat de arctitudi-
ne, & magnitudine reſpectiuè inter ipſos con-
iuges, aptius fuit viſum Dominis deuenire ad
2 cohabitationem triennalem, * cum in facti
quæſtionibus multa prudentiæ, & religioni iu-
dicantium relinquantur, quæ nulla cærta lege,
aut regula in vniuerſum deueniri poſſunt vt in
terminis dicit *Antonius Gubert. Caſtan. de Spon-
ſal., & Matrim.tit. de his, qui nuptias contrahere
poſſunt num.66.verſ.nec huius rei.*

In caſu autem, de quo agitur conſiderabant
DD. quod non ſolum ex dicta relatione non
poteſt haberi cærtum iudicium, ſed quod in
hoc caſu nõ eſt admittendũ quod probatio ſup-
3 leatur ex iuramento, * quia dum Maria eſſet
teneræ ættatis incæpit iſta prætenſio diſſolutio-
nis matrimonii propter arctitudinem. Vnde
iſtud iudicium incæpit de tempore, in quo
propter ætatem ſuper eo non poterat fieri cer-
tum reſponſum per ea, qua notat *Sanchez de
matrim.lib.7.diſput.104.num.18.* Vnde cum ho-
diè coniuges ſint legitimæ ættatis, poſtquam
materia fuit effecta ſuſpecta maturius eſt agen-
dum, quam in aliis caſibus, cum in cauſa
tam graui pro veritate habenda non ſit repræ-
hendendus iudex ſi omnem diligentiam adhi-
4 beat * nec ei eſt imputandum quod ſuperfluas
probationes exquirat *Io. Andreas in cap. frater-*

nitatis

Digitized by Google

nitatis num.3. Bart. num.18. Anchar.num. 3. notab.3. Præpoſit.num.1. de frigid. & maleſic. vnde omnino deueniendum eſt ad dictam cohabitationem Triennalem ex prædictis, & ex alijs deductis in prima *deciſione*.

FERRARIEN. BONORVM

Veneris 11. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Executor teſtamentarius hæres inſtitutus quando dicatur nudus miniſter & alia, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Quando in diſpoſitione præcedunt onera, & ſubſequitur inſtitutio executoris, tunc executor eſt nudus miniſter fauore alterius perſonæ vocatæ.*
2 *Non eſt recurrendum ad interpretationes, & gloſſationes, dum clara mens teſtatoris habetur.*
3 *Inſtitutio executorum non eſt neceſſaria in teſtamento ad pias cauſas. Ampl. num. 8.*
4 *Executores in teſtamento facto ad pias cauſas ſunt loco hæredum.*
5 *Abundans cautela nocere non debet.*
6 *Præcedentia declarant ſequentia, maximè quando ſtant executiuè.*
7 *Teſtator, qui ſe ipſum gloſſauit non debet à iudice gloſſari.*
9 *Relatum eſt in referente cum omnibus qualitatibus ſuis.*
10 *Bona emphyteutica, quæ non poſſunt tranſire in cauſam piam remanent pænes alium hæredem inſtitutum capacem, non autem pænes Executorem inſtitutum pro validitate teſtamenti.*
11 *Nudi executores teſtamentarij nihil capere poſſunt.*

DECISIO CMLII.

ROTA reſoluit Eccleſiam Rauennaten. non teneri inueſtire Corradum & litis conſortes cum præſuppoſito tamen, quod eſſent hæredes Thomæ à Flumine ad fauorem locorum Piorum tantùm, & cum pluries fuerit dubitatum de veritate huius præſuppoſiti, tandem ſupradicta die fuit reſolutum illud ſubſiſtere, & dictum Corradum, & litis conſortes eſſe hæredes ad fauorem locorum Piorum tantum. Ratio Dominorum fuit, quia in diſpoſitione
1 præcedunt onera, * & poſtea dictus Corradus & alij deputantur executores, quare manifeſtiſſimè apparet, quod ſunt deputati executores ad fauorem locorum Piorum tantum. *Gloſ. in l.ſi quis teſtium in verſ. vt miniſtrum ff. de legat. 2. vbi Bart. num. 1.* & idem *Bart. in l. pecuniæ num. 1. ff. de Alimen. & cibar. Leget. Caſtrenſ. in l. huius §. à te peto num. 1. verſ. non obſtat argumentum Immol. num. 1, in fin* & fuit dictum in cauſa *Romana Cenſus 20. Febr. 1612. coram Reu. Benonier.*

Quod autem præcedant onera ſatis patet ex verbis teſtamenti ibi. *Item laſcio per l'Amor di Dio ogn'anno durante il Mondo ſcudi* 100. *per riſcuotere li Schiaui da mano degl'Infedeli*, & ibi. *Item voglio &c. che le mie poſſeſſioni &c. & ogni qualunque coſa che mi ritrouo hauer in queſto mondo, che tutte l'entrate s'habbino da porre ſopra vn publico banco à beneficio di maritare, ò monachare tante Donzelle &c. accioche habbino à pregare Dio per l'anima mia &c. cha queſta opera ſegui ſino al fine del Mondo &c.* ibi *pregando quanto più può li ſuoi Commiſſarij per opera di carità di accettare il carico laſciatoli, è fare ogni potere in conſcienza loro, che ſia eſequita con ogni diligenza queſta ſua volontà non hauendo riſguardo à fauori &c.* & ibi *ad ogni buon fine prohibiſce l'alienatione &c. eſſendo la ſua volontà che tutti li ſuoi beni perpetuamente ſiano conſeruati nella ſua heredità, acciò intieramente delli frutti, & entrate d'eſſi beni ſia eſequito quanto hà ordinato eſſo Teſtatore*, & ibi *ſui commiſſarij, & effecutori del preſente teſtamento, e di quanto ſi contiene in eſſo &c. deputa laſcia &c. che l'Infraſcritti &c. alli quali per tutto il tempo di ſua vita da, & concede non ſolo ampliſſima facoltà, mà ancora quello, che eſſo teſtatore ha, & haurebbe ſe all'hora viueſſe di deputare buon gouerno alli beni della ſua heredità, di far le ſpeſe occorrenti per mantenimento di eſſi, di pagar li legati, & di diſpenſare l'entrate in maritare, e monacare le Zittelle, e riſcatto de Schiaui, e nell'altri occorrenti biſogni della ſua heredità, e finalmente di eſſeguire, e mandare ad effecutione tutto quello che ſi contiene nel preſente teſtamento.*

Ex quibus verbis ſupra ponderatis, nedum manifeſtiſſimè apparet, quod onus præcedit, & poſteà deputantur executores. Vnde Corradus, & litis conſortes habent nedum miniſterium ad fauorem locorum piorum tantum, ſed etiam ex prædictis verbis manifeſtiſſimè colligitur, quod hoc voluit teſtator verbis claris, & indubitatis, cum voluerint omnes redditus exponi pro redemptione captiuorum, & pro dotibus puellarum, & ad hunc effectum deputauerunt executores, quare cum
2 habeamus mentem Teſtatoris claram,* non eſt recurrendum ad interpretationes, & gloſſationes *Bald. in auth. niſi rogati num.9. e ad Trebell. Pariſ. conſ. 4. num. 11. lib. 3. Soccin. Iun. conſ. 113. num.34. lib.1. conſ.294. n.15. vol.2.*

Neque obſtat, quod Corradus, & litis côſortes fuerint etiam inſtituti hæredes, quia vt ſunt verba clara teſtamêti fuerût inſtituti *Quatenùs opus eſſet pro validitate teſtamenti*, quæ inſtitutio non erat neceſſaria, cum teſtamentum eſſet fa-
3 ctum ad pias cauſas * *Bart. in l.1.num.16.C.de Sacroſanct. Eccleſ.* In quo ipſi exequutores ſine
4 alia inſtitutione cenſentur eſſe loco hæredum * ex allegatis per *Rotam dec. 553. num. 3. par.1.* Quare iſta abundans cautela nocere non de-
5 bet* *l.Teſtamentum C.de teſtam.Rom.in côſ.343. num. 7.* vnde ex prædictis ceſſaut etiam illa, quæ deducebantur ex detractione Trebellianica, cum ſit conſequutiua ad inſtitutionem, & cum non fuerit opus, quod dd. Exequutores inſtituerentur, ſicuti illa habetur pro nô facta,

ita

ita etiam prædicta prohibitio, cum præcedentia declarent ſequentia, maximè quando ſtant
6 exequutiuè * *l. ſi ſeruus plurium §.fin.& l.qui filiabus in princ.ff.de legat.1. Pariſ.conſ.3.num.37. lib.3.*

Neque etiam obſtat, quod illa verba *ad ogni buon fine,&c.* de quibus inſtitutione poſſunt intelligi quoad bona emphyteotica, de quibus agitur, quæ poterant per vltimum de linea, qualis erat Thomas, transferri ad quoſcumque hæredes, quia hæc interpretatio repugnat verbis ipſius Teſtatoris, cum prædicta inſtitutio fuerit facta, vt expreſsè dicitur ad effectum validitatis teſtamenti ibi, *& li quali Commiſſarj doue ſia biſogno, & ad ogni buon fine, & effetto, & accioche mai per alcun tempo ſi poſſa opporre cos'alcuna contro il preſente teſtamento in quel miglior modo, che può inſtituiſce &c.* Quare cum
7 teſtator ſe ipſum gloſſauerit, * noſtrum non eſt illum gloſſare, vt dicunt *Bald. & alij ſupra allegati*, & benè ad propoſitum *Surd. in alleg. conſ.294. num. 15. vol. 2.* Neque etiam inſtitutio iſta fuerat neceſſaria pro validitate legato-
8 rum non piorum, * quia cum principalis diſpoſitio eſſet ad pias cauſas pro validitate dd. legatorum dicta inſtitutio non erat neceſſaria *Clar.in §.teſtam.q.6.n.9.*

Minus etiam probatur, quod dicta inſtitutio fuerit ad effectum bonorum Emphiteoticorum ex quo in euentum, quod Corradus, & alij noluent acceptare, & poſt obitum illorum fuit deputatus Epiſcopus Ferrarien. & Iudex Sapientium, qui non fuerunt inſtituti hæredes. Nam fuit reſponſum, contrarium eſſe verius ex verbis illis *con la medema facoltà, & autorità, & inſtitutione, & prohibitione già dette, & ordinate nelli primi quattro Commiſſarij & intto, come è ſtabilito di ſopra, e ſi come eſſi detti Signori* ſcilicet Epiſcopus, & Index Sapientium *foſſero connumerati ne i predetti primi Commiſſarij*, vnde nedum Epiſcopus, & Iudex ex verbis claris fuerunt inſtituti hæredes, ſed etiam ex relatione ex regula, quod relatum eſt in referente cum
9 omnibus qualitatibus ſuis * ex allegatis per *Dec. in cap. Quoniam contra numer. 159. de probat.*

Denique non obſtat, quod legatum factum incapaci remaneat apud hæredem ſine onere, & ideo cum bona emphiteotica non poſſint tranſire in cauſam piam debent remanere penès Corradum, & alios ad *Bartol. in l 3. ff. de iur. fiſc.* Quia fuit reſponſum, hoc procedere,
10 quandò alicuius hæres poteſt capere, * vt quia non refragatur volunras teſtatoris: Hic autem Corradus, & litis conſortes fuerunt inſtituti hæredes tantum pro validitate teſtamenti, quę inſtitutio non erat neceſſaria, vt ſupra probatum, quare cum remanſerint nudi executo-
11 res nihil capere poſſunt * *l. ſi quis Titio, ibi Bart.in princ.ff.de leg.2.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 1. Iulij ſequentis, & 27.Ianuarij 1617. & in deciſ. 118. p. 4. tom. 2.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 14. Martij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Pecunia depoſitata cum conditione non facienda conſignationis niſi præſtita cautione de rei nueſtiendo. aut illis vere reinueſtatis non poſſunt conſignari, niſi prædictis ſeruatis.*

2 *Exceptio, quæ competebat authori competit illius ſucceſſori.*

DECISIO CMLIII.

Cenſus, de quo agitur fuit emptus per Iulium Cæſarem de Rubeis à Communitate Calcatæ pretio ſcut. 500. & illius recognouit bonam fidem D.Anguillaria. Quare cum Domini de Biſcia ſucceſſores d. D. Angnillaria vellent extinguere huiuſmodi cenſum, & pretium depoſuerint, ſicuti illud non debuit conſignari Pallonio, neque hodie debet conſignari eius hæredibus, & ſic eſt perſiſtendum in *deciſ. facta 28. Iunij 1613.* Ratio DD. fuit, quia d. Iulius Cæſar emit dictum Cenſum ex parte pecuniarum redactarum ex venditione domus facta bonę me: Iuniperæ Saluiatæ cum obligatione illas reinueſtiendi, & quod pretium non
1 poſſet conſignari, * niſi ſub idonea cautione de eius conſenſu, & inſuper donec prædicta fierent pecuniæ deberent ſtare ſub depoſito non conſignando, niſi data cautione de reinueſtiendo dd. pecunias, aut vere illis reinueſtitis, quare conſignatio pecuniarum nullo pacto fieri poteſt hæredibus Pallonii, niſi ſeruatis prædictis ex latè deductis per *Surd.in dec. 260.n.12.& ſeqq.*

Et non adeſt difficultas, quod ſicuti afficiebant Iulium Cæſarem, ſic etiam afficiant hæredes Pallonij, cum prætendatur cenſum perueniſſe ad Claricem in dicto Matrimonio Pallonij vxorem, à qua ipſe cauſam habet, & quod de huiuſmodi pacto poſſint dare DD. de Biſcia, ſicuti poterat dare Dominus Anguilla-
2 ria * cum habeant cauſam ab ipſo, & hæc dicebantur procedere ad effectum retrouendirionis, non autem vt firmetur, cenſum perueniſſe ad Claricem, quia hoc fortiter impugnabant DD. de Biſcia, de quo ſi opus erit, poterit particulariter videri.

NARNIEN. LOCATIONIS.

Lunæ 14. Martij 1616.

ARGV-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Debitor quando teneatur accedere ad domum creditoris.

SVMMARIVM.

1 *Solutio annuæ præſtationis facienda eſt in loco bonorum; non autem ad domum creditoris, quando non fuit conuentum in quo loco ſit facienda, & agitur de locatione ad longum tempus.*
2 *Debitor tenetur accedere ad domum creditoris, quando ſunt eiuſdem fori. Declara num. 5.*
3 *Sicuti etiam quando debitor eſt diuerſi fori, bona tamen in foro creditoris ſunt.*
4 *Proceditur tamen in hac materia de bono, & æquo.*
5 *Debitor non tenetur accedere ad domum creditoris dum agitur de notabili quantitate, quæ non poteſt deferri ſine expenſa.*
6 *Obſeruantia declarat intentionem contrahentium.*
7 *Inobſeruantia interpretatiua, non inductiua non requiritur diuturnitas temporis.*
8 *Obſeruantia probata in vno caſu non officit in alio prorſus diuerſo.*

DECISIO CMLIV.

DVbitani, an ſolutio annuæ ſalmæ grani, & tertiæ partis muſti ſit facienda in loco bonorum pro quibus ſoluitur, aut in loco vbi eſt domus creditoris, & cum agatur de locatione
1 ad longum tempus, * & non fuerit conuentum in quo loco ſit facienda ſolutio, vtique Domini in caſu, de quo agitur, cenſuerunt eſſe faciendam in loco bonorum, non autem ad domum creditoris, moti ex eo, quia licet quando creditor, & debitor ſunt eiuſdẽ fori debitor te-
2 netur accedere ad domum creditoris* *Bart. in l. item illa n. 6. de conſtit. perun. & ibi Fulgoſ. n. 6. verſ. ſed aliquando Roland. conſ. 87. num. 14. lib. 1*
3 Et idem eſt quando debitor eſt diuerſi fori, * bona tamen ſunt in foro creditoris, prout eſt caſus noſter, vt conſiderat *Iaſ. conſ. 8. n. 8. lib. 1.* Attamen cum totus iſte tractatus pendeat ex
4 bono, & æquo, * vt conſiderat idem *Iaſon. d. loco num. 7.* æquitas non ſuadet, cum agatur de
5 notabili quantitate, * quæ non poteſt deferri ſine expenſa, quod debitor accedat ad domum creditoris ita in indiuidio conſiderabat *Caſtrenſ. in d. l. Item illa nu. 13. verſ. item quod dixi,* vbi quod quando creditor, & debitor ſunt eiuſdem fori tunc debitor tenetur accedere ad domum creditoris, quando debetur res, quæ poteſt portari ſine ſumptu, & labore, vt pecunia; ſi autem requirarur ſumptus, & labor, vt ſi eſt debitor vini, vel frumenti, tunc non tenetur debitor portare ad domum creditoris, ſed ipſe creditor debet mittere, & portare ſumptibus ſuis, quem etiam ſequitur *Socein. iun. in conſ. 136. num. 1. vol. 2.* vbi dicit, quod ita conſuluit *Bartholomeus Soccin. Pater ſuus,* & quod ita fuit iudicatum *Dec. in conſ. 566. n. 2. Vrſill. ad Afflict. decif. 316. n. 3.*

Et prædicta optime comprobantur ex obſeruantia, quæ optime declarat intentionem
6 contrahentium, * vt in iſtis terminis dicit *Bolognett. in l. vinum num 37. verſ. Ideo ego puto ff. ſi cert. petat.* Nam vt deponunt teſtes ſolutio fuit facta in loco bonorum, & cum agatur de obſeruantia interpretatiua, non autem indu-
7 ctiua ſufficit, quod non habeat temporis diuturnitatem *Dec. conſ. 156. in fin. Alex. conſ. 8. num 9. lib. 6.* & propterea parum refert allegata obſeruantia in contrarium quoad bona Epiſcopatus, & Capituli, quia quatenus eſſet legitime probata, non officeret in caſu iſto pror-
8 ſus diuerſo, * in quo concurrit nedum diſpoſitio iuris, ſed etiam obſeruantia, vt ſupra probatum eſt.

PLACENTINA CAPPELLANIAE.

Veneris 18. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Qui eſt de familia fundatoris iuriſpatronatus in paritate vocum eſt præferendus. Patronus licet non poſſit lite pendente accumulando præſentare; hoc tamen non procedit ſi præſentatio fiat in perſonam vnius ex collitigantibus.

SVMMARIVM.

1 *In paritate vocum præferendus eſt ille, qui eſt de familia.*
2 *Patronus laicus accummulando poteſt præſentare.*
3 *Contrarium lite pendente.*
4 *Niſi accumulando præſentet vnum ex collitigantibus.*
5 *Conditio* quatenus præſentatus nolit proſequi ſuam præſentationem *intelligitur intra quatuor menſes dotes ad præſentandum.*
6 *Præſentatus declarauit nolle vti præſentatione, ſeu nominatione, dum intra quatuor menſes illam non fuit proſecutus.*

DECISIO CMLV.

IN diſputatione præſentis dubij non controuertebatur Iuſpatronatus illorum, qui præſentarunt, ſed dicebatur Octauium eſſe in-
1 ſtituendum, cum in paritate vocum, * ille, qui eſt de familia fundatoris, qualis eſt dictus Octauius, ſit præferendus extraneo *Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 3. q. 5, art. 4. per tot.* & præſertim *ſub n. 11. in fin.*

Huic motiuo pro parte Ioannis Baptiſtæ reſpondebatur, quod ipſe erat præſentatus à medietate, & licet ab alia medietate fuiſſet præſentatus primo loco Aloyſius, & poſtea cumulando Octauius, tamen cum Aloyſius renunciauerit, non eſt agendum de illius præſentatione nec minus de præſentatione ac-

cummulando facta de perſona Octauij, quia lite pendente inter dictum Ioannem Baptiſtam, & Aloyſium, Patroni accummulando non potuerunt præſentare dictum Octauium non collitigantem; nam & ſi Patronus laicus
2 accumulando poſſit præſentare * *Roccb. de iurepatr. in verbo honorificum d. num.* 30. ſecus
3 tamen eſt lite pendente * *cap.* 1. & 2. *vt lit. pend. in* 6. *Creſc. deciſ.* 10. *de iurep. Lupus in d. cap. t. num.* 2. *Calderin. conſ.* 1. *eodem tit. vt lit. pend. Aymon. conſ.* 63. *num.* 3. *verſ. ex quibus Caſſad. deciſ.* 6. *num.* 2. *vt lit. pend.* & fuit dictum in cauſa *Salamantina Parochialis de Moſcya* 13. *Iunij* 1605. *coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* niſi dictus Patronus accumulando præſentet vnum ex
4 collitigantibus * *Roccb. de iurep. in verbo honorificum num.* 38. *quæſt.* 53. *in fin. Creſcent. dicta deciſ.* 10. & fuit dictum in cauſa *Aretina Cappellæ* 24. *Ianuarij* 1603. *coram bon. mem. Card. Pamphilio.*

Secundo dicebatur pro parte Ioannis Bap-
5 tiſtæ, quod prædicta accumulatio fuit facta * *quatenùs Aloyſius nollet proſequi ſuam præſentationem*, quæ conditio intelligitur intra quatuor menſes datos ad præſentandum *Lambertin. de iurepatr. lib.* 2. *par.* 2. *quæſt.* 3. *art.* 5. *nu.* 5. & tamen intra quatuor menſes non declarauit ſe nolle proſequi, ſed longe poſt, quare illa preſētatio cumulatiuè facta fuit annullata; ſed fuit reſponſum, quod ex quo Aloyſius intra quatuor menſes non fuit proſecutus ſuam
6 nominationem, * quod ſatis declarauit ſe nolle illam proſequi ex allegatis per *Lambert. de Iurepat. lib.* 2. *quæſt.* 2. *par.* 6. *art.* 22. *per tot.* & præſertim *num.* 5.

Ex quibus cum difficultas conſiſtat in eo, quod præſentatio Octauij cumulatiuè facta fuerit lite pendente; Domini voluerunt, quod de iſta lite videatur particulariter.

OVETEN. BENEFICIORVM.

Veneris 18. *Martij* 1616.

ARGVMENTVM.

Breuis iuſtificati executio non retardatur, & pro illius iuſtificatione ſufficit verificare clauſulam *conſtito*. Enunciatiua nõ probat iuſpatronatus; prout nec fama, niſi concurrant prouiſiones per ſpatium annorum 40. effectum ſortitas. Vigore clauſulæ *arbitrio* quando poſſit ſuperſederi in cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Breui iuſtificati executio non retardatur.*
2 *Pro iuſtificatione Breuis ſufficit iuſtificare clauſulam* conſtito.
3 *Obitus probatur ex teſtibus.*
4 *Et comprobatur ex libris mortuorum.*
5 *Libri Dataria probant acceptationē alternatiuæ.*
6 *Enunciatiua deducta ex libro eius, qui prætendit iuſpatronatus tanquam ſuſpecta illud non probat.*
7 *Enunciatiua vnica non probat iuſpatronatus.*
8 *Fama probat iuſpatronatus, ſi cum ea concurrant prouiſiones ſpatio* 40. *ann. effectum ſortitæ.*
9 *Stante clauſula* arbitrio *dato fumo poteſt aliquantulum ſuperſederi in executione Breuis.*
10 *Limita ſi cauſa per multum ſpatium temporis pēdeat, & nihil fuit probatum.*

DECISIO CMLVI.

PRo reſolutione præſentis dubij, an intret arbitrium, viſum fuit Dominis primò ſeruare duas concluſiones, alteram iuris, alteram facti; Iuris, quod quando Breue eſt iuſtificatum
1 eius executio non retardatur * *Abb. in cap. conſtit. il* 2. *nu.* 14. *de appell. Mohedan. deciſ.* 13. *in fin. vt lit. pend.* & ſæpè dixit Rota, & ſignanter in cauſa *Terracinen. Canonicatus* 12. *Nouembris* 1607. *coram Scotto* in qua aliæ deciſiones allegantur: facti autem, quod Breue in caſu, de quo agitur eſt iuſtificatum, nam eum ſuſficiat
2 iuſtificare clauſulam *conſtito* * *Anchar conſ.* 297. *num.* 7. *verſ. & hoc maximè & num.* 8. *verſ. & proximè dicta & verſ. ſi ergo & num.* 10. *& fuit reſolutum in cauſa Papien. Præpoſituræ* 30. *Maij* 1611. *coram Reuerendiſſ. Attrebaten.* hic ſatis eſt iuſtificata, cum contineat, quod Sanctius deceſſit in poſſeſſione Beneficij de menſe Septembris Epiſcopo gaudente alternatiua. Primum enim
3 probatur ex Teſtibus, * qui deponunt de obitu in poſſeſſione, & probatio obitus coadiuuatur
4 ex partita libri mortuorum * *Mandoſ. ad regulam Cancell.* 18. *q.* 10. *num.* 4. Secundum verò probatur ex partita extracta ex libris Datariæ,
5 qui probant acceptationem alternatiuę * *Gonzal. ad regul.* 8. *gloſ.* 62. *num.* 28.

Hoc ſtante dixerunt Domini non intrare arbitrium ad retardandam executionem Breuis. Nam cum arbitrium operetur, vt relicto vtroque extremo rigoroſo ſeruetur æquitas, hic nullo pacto intrat æquitas; nam aut prætēditur, quod iuſpatronatus ſit probatum, & hoc non ſubſiſtit, eum deducatur ex duobus enunciatiuis antiquis, quarum vna eſt ſuſpecta, quia eſt deſumpta ex annotatione libri ex Archiuio Monachorum, qui prætendunt Iuſpa-
6 tronatus. * Altera verò eſt deſumpta ex libris Capituli, quæ remanet vnica, & ideò non
7 probat * *l. non nudū l. non epiſtolis C. de probat.* ſed quatenùs eſſent duæ enunciatiuæ antiquiſſimæ & ſic probarent famam, illa non ſuffice-
8 ret, * quia cum fama requiruntur prouiſiones effectum ſortitæ ad minus ſpatio 40. annorum, vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſ. DD. Interpretū,* & dixit *Rota coram me in cauſa Lucana Iuriſpat.* 7. *Maij* 1604. quæ hic non adſunt, nec probantur niſi poſt motam litem: Vltra quod teſtes, qui inducuntur ad prædicta proban. fuerunt examinati poſt litem motam, & ſine citatione partis.

Aut prætenditur, quod ſtante clauſula *arbitrio* dato fumo poſſit aliquantulum ſuperſede-
9 ri, * vt in cauſa *Neapolitana Rectoriæ* 13. *Februa-*

Digitized by Google

bruarij 1598. *coram bo. me. Cardinali Pamphilio*,
& in cauſa *Ortana Parochialis* 18. *Iuny* 1598.
coram bo. me. Pacen. & alias ſæpius, & prædi-
cta non intrant in caſu iſto, cum cauſa pendeat
10 ab octo annis, * & adhuc nihil fuit probatum
& propterea vlterior dilatio videtur nihil poſ-
ſe operari, niſi detrimentum partis, quia ſi
intra dictum tempus nihil probatum fuit non
eſt credendum, quod ſi concedatur maior di-
latio plus poſſit probari.

Præſens deciſio fuit reuocata die 6. Nouembris 1617.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Veneris 18. *Martij* 1616.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis diſponens filios in conditione poſitos cenſeri vocatos quando locũ habeat. Fideicommiſſum fauore legitimorum hæredum quando cenſeatur inductum.

SVMMARIVM.

1 *Fily in conditione poſiti ex* Statuto Vrbis *cenſentur vocati*.

2 *Cuius diſpoſitio habet locum etiam in nepotibus*.

3 *Et in diſpoſitione nedùm facta in vltima voluntate, ſed etiam in contractibus*.

4 Statutum Vrbis *diſponens filios in conditione poſitos cenſeri vocatos habet locum in fideicommiſſis*.

5 *Hæres inſtitutus ſua vita durante tantum, poteſt intelligi rogatus reſtituere hæreditatem legitimis hæredibus*.

6 *In donatione ſi expreſsè fuit dictum, quod donatario decedente ſine filijs, & nepotibus bona reſtituantur illi, cui N. ordinabit, vel proximioribus in gradu, cum ſit inductum fideicommiſſum ad fauorem illorum, qui à N. nominabuntur, vel ad fauorem proximiorum*.

7 *Si Teſtator diſpoſuit nolle hæredẽ ingratum quidquam habere ex bonis ſuis non cenſetur adempta hæreditas ipſo iure, ſed ſi huiuſmodi verba dixit fauore cohæredis, vel venientium ab inteſtato tunc in illis per fideicomiſſum ſunt reſtituenda*.

8 *Teſtatore cancellante teſtamentum hæres non poteſt habere hæreditatem*.

9 *Benè tamen legatarij legata habere poſſunt*.
Text. in l. cancellauerat, ff. de his, quæ in teſtament. del. *procedit reſpectu hæredis, non reſpectu legatorum num.9.*

10 *Et ſi teſtator voluit donationem haberi pro non facta non indè infertur, quod eius diſpoſitio non habeat vim fideicomiſſi*.

DECISIO CMLVII.

D*Ie 15. Iannarij huius anni* fuit reſolutum cõ-
ſtare de fideicomiſſo Liuiæ, ex quo nepotes
erant poſiti in conditione, & ideò ex *Statuto*
1 *Vrbis* cenſebantur vocati, * quod licet loqua-
2 tur de filijs procedit etiam in nepotibus, * cum
ſimus in diſpoſitione legis, & dictum *Statutum*
operatur nedùm in diſpoſitione facta in vltima
3 voluntate, * ſed etiam in contractibus, prout
eſt caſus noſter ex ibi adductis.

Hodie repropoſita cauſa informantes inſi-
ſtebant in eo, quod *Statutum* habet locum in
4 fideicommiſſis, * expreſſis enim verbis dicit,
quod filij poſiti in conditione fideicommiſſi
cenſeantur tacitè vocati ad fideicommiſſum:
hic autem non agitur de fideicommiſſo, quia
Liuia donauit Ioãni, & in euentũ, quod ipſe de-
cedat ſine filijs, & filij filiorũ ſine filijs voluit,
quod donatio eſſet nullius roboris, & momẽti,
& nullũ ſortiatur effectũ, & habeatur ac ſi facta
nõ fuiſſet, & in dictum caſum eiuſdẽ Liuiæ bona
perueniant, & peruenire debeant ad eamdem
D. Liuiam ſi ſuperuixerit, ſin autem ad illos,
ad quos Liuia ordinauerit, quatenùs ad pro-
ximiores in gradu ipſius Liuiæ, ex quibus ver-
bis prætendebatur nullum probari fideicom-
miſſum.

Sed contrarium viſum fuit DD., nam quan-
do quis hæres inſtituitur durante ſua vita tan-
5 tum * poteſt intelligi rogatus poſt mortem re-
ſtituere hæreditatem legitimis hæredibus ve-
nientibus ab inteſtato *Caſtr. conſ. 241. vol. 2.
& ſentit Bart. in l. quoties num. 3. verſ. 3. obſtat
ff. de hæred. inſtit. Dec. in conſ. 278. col. 1. verſ. 2.
intellectus, Mantic. de coniect. vlt. volunt. lib. 8.
tit. 1. num. 31.* In propoſito autem donatio cen-
ſetur facta Ioanni durante vita ſua, itaùt non
extantibus filijs, videlicet nepotibus teneantur
6 reſtituere Liuiæ, * vel illis, quibus ipſa ordi-
nauerit, vel proximioribus in gradu, vnde iſta
expreſſio eum operetur, quod tacitè inerat,
non tollit, quin in euentum, in quem Ioannes
deceſſerit ſine filijs, vel nepotibus ſit inductum
fideicommiſſum ad fauorem illorum, ad quo-
rum fauorem diſpoſuerit Liuia, vel ad fauorẽ
proximiorum, & hoc per fideicommiſſum ſtan-
te conditione *ſi ſine filijs, & nepotibus Caſtrenſ.
in conſ. 411. col. 2. in princ. verſ. præterea hic fue-
runt appoſita lib. 1.*

Non obſtat, quod Liuia voluerit donatio-
nem eſſe nullius roboris, & momenti in euen-
tum in quem Ioannes decederet ſine filiis, & ne-
potibus, & haberi perindè, ac ſi facta non
fuiſſet; quia eſt aduertendum, quod hoc fuit
factum non ſimpliciter, ſed ad fauorem illorũ
ad quorum fauorem Liuia diſpoſuiſſet, vel ad
fauorem proximiorum, & ideò important,
quod per fideicommiſſum dd. bona ſint reſti-
tuenda, vt in ſimili conſiderat *Caſtr. in l. hære-
ditas num. 3. C. de his quibus, vt indignis Rip. in
l. generaliter num. 155. in fin. C. de reuocan. do-
nat.* quibus locis dicunt, quod ſi Teſtator di-
xerit nolo, quod hæres mihi ingratus quicquã
7 habeat de bonis * meis non cenſetur adempta
hæreditas ipſo iure, ſi tamen apparet, quod

Teſtator dixit iſta verba fauore cohæredis, vel
fauore venientium ab inteſtato illis per fidei-
commiſſum ſunt reſtituenda.

Neque obſtat, quod *Caſtrenſ. vbi ſupra nu. 2.*
in fin. dicat, quod ſi Teſtator procedit ad can-
cellationem Teſtamenti hæres non poteſt ha-
8 bere hæreditatem * iuxtà terminos *l. cancella-*
nerat ff. de his, quæ in teſtamento delen. quia ille
textus procedit reſpectu hæredis, non tamen re-
9 ſpectu legatorum, * vt *in fin. text.* dicitur qui-
bus exequata ſunt fideicommiſſa *l. 5. ff. de leg.*
1. Et propterea ex quo Teſtatrix voluit dona-
10 tionem haberi pro non facta, * non inde per
neceſsè inferri poteſt, quod eius diſpoſitio nõ
habeat vim fideicommiſſi, itaùt donatio ha-
beatur pro non facta ad effectum, quod do-
natarius teneatur reſtituere, vt ſupra dictum eſt.

Neque facit, quod Liuia donatrix voluerit
primo bona ad ſe reuerti in prædictum caſum,
ſi ipſa ſuperuiueret, vnde reſpectu ipſius non
poteſt conſiderari fideicommiſſum, quia quic-
quid ſit de hoc, iſte caſus non euenit, & ſatis
eſt ad effectum, de quo agitur, quod poſſit con-
ſiderari aliquod fideicommiſſum ſaltim ad fa-
uorem venientium ab inteſtato ad effectum, vt
dici poſſit, quod filij ſint poſiti in conditione
fideicommiſſi, itaut intret *ſtatutum Vrbis*, de
quo ſupradictum eſt, cum modo non agatur,
An Liuia debuiſſet ſuccedere ex fideicommiſſo,
vel quomodo, ſed ſatis eſt, quod in illa voca-
tione, in qua filij ſunt poſiti in conditione ad-
eſſet fideicommiſſum ſaltem ad fauorem veni-
entium ab inteſtato.

Ad alia bene ſatisfacit prima *deciſio*, cum
qua tranſierunt Domini &c.

MONTIS FALISCI FIDEICOMMISSI DE BISENTIIS.

Veneris 15. *Aprilis* 1616.

ARGVMENTVM.

Exiſtentia ſtatuti ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Lex Canonica, vel ciuilis de eius eſſentia non re-*
quirit ſcripturam.
2 *In ſtatutis ſcriptura non requiritur.*
3 *Contrarium ſentiens.*
4 *In Ciuitate* Montis Faliſci *adeſt ſtatutum exclu-*
ſiuum fœminarum & nu. 10.
5 *Copia extracta ex originali per publicum Cancel-*
larium probat.
6 *Quod extrahens copiam fuerit Cancellarius pro-*
batur ex eius ſubſcriptione.
7 *Tranſumptum probat ſi iuxta illud fuit indica-*
tum.
8 *Obſeruantia ſcripturæ informi dat robur.*
9 *Teſtes deponentes ſtatutum antiquum fuiſſe val-*
de laceratum, & quod propterea recurrebatur
ad copiam, quæ pluries delata fuit coram Iudi-
cibus probant exiſtentiam illius.
11 *Diario Auditoris Rotæ creditur.*
12 *Statuti antiqui exiſtentia probatur ex ordinatione*
in Conſilio facta, in qua de illo facta fuit men-
tio.
13 *Atteſtationi Priorum Ciuitatis, quod in ſucceſſio-*
nibus attendatur ius commune, non autem ſtatu-
tum, non creditur, dum in contrarium adſunt pro-
bationes.

DECISIO CMLVIII.

CErtum eſt quod *lex Can.* vel *Ciu.* de eius
1 eſſentia non requirit ſcripturã, * *Rot. dec.*
1. de conſt. Suarez. de leg. lib3. c. 15. n. 6. vbi alios
allegat & *l. 4. c. 14. n. 2. Dom. meus Ludou. Carbo.*
de legib. l. 3. diſp. 2. Sebaſt. Medic. de leg. & ſtat.
2 *p. 3. q. 3.* & idem eſt in Statutis, * *Rota, Carbo, &*
3 *Medic.* locis prædictis, licet contrariũ ſentiat *
Suarez. d. lib. 4. c. 14. nu. 2. verſ. inferiorum au-
tem ſtatuta, ſed in caſu, de quo agitur propriè
non eſt opus ingredi hanc quæſtionem, quia
cum dubitatur, An conſtet de exiſtentia ſtatu-
ti ad effectum, de quo agitur, effectus dubij
eſt, vt videatur, An ſit ſtandum copiæ *ſtatu-*
ti, quæ exhibetur, cum non reperiatur origi-
nale, vnde in ſubſtantia quæritur, An in Ci-
uitate *Montis Faliſci* adſit ſtatutum excluſiuum
4 fœminarum, & *Rota* cenſuit quod ſic, * nam
primo adeſt copia extracta ex originali de an-
no 1574. per publicum Cancellarium Ciuitatis
Monti Faliſci, quæ cum ſit extracta à publico
5 Officiali probat * *vt fuit reſolutum in cauſa Me-*
diolanen. Sancti Donati 23. Ianuarij 1612. coram
R. P. D. meo Pirouano, & quod extrahens fuerit
6 Cancellarius probatur ex eius ſubſcriptione, *
Verall. deciſ 245. par. 2. & cum iſta copia con-
currit aliud tranſumptum factum de anno
7 1594 * per Octauium Iuſtum, quod pluriès fuit
productum, vnde ſi probaretur iuxta illud fuiſ-
ſe iudicatum, vtique de per ſe abſque alio ad-
miniculo probaret *Pariſ. conſ. 104. nu. 54. lib. 1.*
quare ſaltim negari non poteſt, quin iſta co-
pia alijs probationibus præbeat maximum ad-
miniculum, cum ſi probaretur iuxta illud
fuiſſe iudicatum, de per ſe probaret, & me-
rito quia obſeruantia ſcripturæ informi dat ro-
8 bur *Cyn. inter conſ. Bald. 400. lib. 4.*

Accedit etiam, quod teſtes examinati *coram*
bo. me. Laurètano deponunt de iſto ſtatuto, di-
cunt enim, quod ſtatutum antiquum erat valde
9 laceratum, * & quod propterea recurrebatur
ad copiam, quæ erat pænes Solatium, & quod
pluries dicta copia fuit delata coram Iudicibus
qui Teſtes negari non poteſt, quin faciant
aliquem gradum probationis, cum ſi eſſent
examinati in iſta cauſa, plene probarent ſtan-
te laceratione antiqui ſtatuti *Caputaq. deciſ. 49.*
nu. 3. p. 3. & facit *Bart. in authen. ſi quis in ali-*
quo nu. 28. C. de eden. & in l. admonendi nu. 31.
& ibi *Iaſ. in 2. lectura nu. 115. ff. de iureiur.* &
quod ſemiplene probent *dicit Bart. in d. l. ad-*
monendi num. 45. ff. de iureiur. Caputaq. d. deciſ.
49. nu. 3. par. 3. & fuit reſolutum *in cauſa Me-*
diolanen. decimarum 23. Ianuarij 1612. coram R.
P. D. meo Pamphilio, quod maxime procedit
in ca-

in caſu iſto, quia coram eodem *Cantuccio* at-
tentis iſtis probationibus fuit reſolutum con-
10 ſtare de exiſtentia dicti ſtatuti vt reperitur ad-
notatum in *diarijs bo. me. Cardinalis Seraphini*
11 *ſub die 28. Februarij* 1586. * & hoc ſtatutum
fuit ſemper præſuppoſitum in *deciſionibus* factis
coram Cantuccio vt in deciſ. 726. nu. 2. & 775. &
deciſ. 780. & dec. 790. nu. 2. par. 1.

Et prædicta non modicum recipiunt admi-
niculum ex ordinatione facta in Conſilio M.
12 Faliſci 9. Septembris anni 1584. * in quo fuit
determinatum, quod attenderetur in ſucceſſio-
ne *ſtatutum antiquum*, quod eſt illud, de quo
agitur, ſcilicet vt extantibus maſculis fœminæ
non ſuccedant, non autem aliud prætenſum
ſtatutum nouum, & dicitur in prædicta ordina-
tione, quod dictum *ſtatutum antiquum* ab imme-
morabili tempore fuit in dicta Ciuitate obſer-
uatum.

Nõ obſtat atteſtatio modernorum Priorum,
quod ſcilicet in ſucceſſionibus attenditur ius
13 commune, non autem ſtatutum, * quia in
concurſu magis eſt ſtandum alijs probationi-
bus, quam iſti atteſtationi, cum dictæ proba-
tiones præualeant ex quo ſunt fortiores *Natta*
conſ. 372. in fine Grat. conſ. 6. nu. 23. lib. 2. &
conſ. 81. num. 60. & ſeqq. & conſ. 86. num. 10.
lib. 2.

Et ita concluſum conſtare de exiſtentia ſta-
tuti &c.

CAESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MAELA.

Lunæ 18. *Aprilis* 1616.

ARGVMENTVM.

Regreſſus ad beneficium non competit niſi in caſibus conuentis. Cetera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Ad euitandam calumniam ſufficit nedum cauſa colorata.*
2 *Sed etiam probabilis.*
3 *Lis calumnioſa dicitur, dum de nulla cauſa nec vera, nec apparenti apparet.*
4 *Litem calumnioſam introducens excluditur à re-* gula de ſubrogandis.
5 *Si confirmatio laudi conceſſa fuit à Papa non ſimpliciter, ſed quatenus expenſæ litis, & fructus percepti aſcendant ad certam ſummam in laudo aſſignatam debet verificari expenſas, & fructus aſcendere ad talem ſummam.*
6 *Et tunc confirmatio eſt attendenda, non autem laudum.*
7 *Regreſſui renunciaſſe videtur, qui in cauſa regreſſus nihil egit, ſed ſemper penſionem exegit.*

DECISIO CMLIX.

LVdouico non competebat regreſſus ad Pa-
rochialem niſi in tribus caſibus, videlicet
ommiſſæ ſolutionis penſionis per Berbegal
iuxtà formam concordię, vel in caſu, quo fue-
rit intentata nullitas penſionis, aut illius re-
ductio, quare cum nullus iſtorum caſuum ve-
nerit, nec vere, nec apparenter, quia ad effe-
ctum euitandi calumniam ſufficit nedum cau-
1 ſa colorata * *Rebuff. ſuper reg. de ſubrogandis col-*
litigãtibus Gloſ. 7. n. 3. & fuit dictũ in cauſa *Ge-*
runden. Canonicatus 14. *Maij* 1601. *coram Reue-*
2 *rendiſſimo Bononien.* ſed etiam cauſa probabilis*
Ægid. deciſ. 103. Caſſad. deciſione 3. de reſtitut.
ſpoliat. & fuit reſolutum in cauſa *Collen. Paro-*
chialis 11. Decembris 1595. *coram bo. me. Cardi-*
nali Seraphino & in vtroque caſu firmauit *Rota*
coram me in cauſa Barchinonen. Parochialis de
Mataro 20. Iunij 1611. Quare inquam cum nul-
lus ex caſibus, in quibus competat regreſſus
nec vere, nec apparenter veniſſent, lis fuit ca-
3 lumnioſa * *Lupus in c. 1. num 2. in fin. & ſeqq. vt*
lit. pend. in 6. & ibi Geminianus col. 2. verſ. quærit
Lapus Franc. num. 5. Guid. pap. quæſt. 479. num. 2.
Caſſador. deciſ. 7. num. 2. de dolo & contum. Biſi-
gnet. deciſ. 2. in fin. de rerum permut. propterea Lu-
4 douicus excluditur à *Regula de ſubrogandis,* * vt
ſunt verba *Regulæ*. & fuit conſideratum *coram*
me in dicta cauſa Barchinonen. Parochialis de Ma-
taro.

Non obſtat commiſſio per prius preſentata
in actis ad inſtantiam Berbegal, quæ videtur
dediſſe occaſionem Ludouico committendi
cauſam ſuper regreſſu; Nam conſiderabant Do-
mini, quod Berbegal non commiſit cauſam
ſuper nullitate laudi, in quo fuerat conuentum
de reſeruatione penſionis, ſed ſuper nullitate
executionis laudi: Nam Ludouicus egerat
contra Berbegal pro terminis maturatis ſcuto-
rum 1200. hoc eſt pro ſcut. 600. ſibi in laudo
aſſignatis, & ſoluen. per Berbegal, & obtinue-
rat mandatum ab A. C. & Berbegal appella-
uerat ab illius executione, & commiſerat cau-
ſam bo. me. Cardinali Pamphilio ex eo, quod
Ludouicus non verificauerat, quod dicta ſum-
5 ma eſſet verè expenſa in lite, * nec quod fru-
ctus ex Parochiali percepti vna cum dd. ex-
penſis facerent dictam ſummam; Nam Sum-
mus Pontifex noluit ſimpliciter confirmare
laudum, ſed quatenus expenſa facta, & fructus
percepti aſcenderent ad dictam ſummam, quæ
quidem confirmatio, & non laudum erat at-
6 tendenda * *c. cum pridem de pact. c. ſuper eo de*
tranſact. & ideo Berbegal non impugnabat lau-
dum, ſed dicebat non potuiſſe aduerſariũ lau-
dum exequi in dicta ſumma non verificato
priùs per Ludouicum, quod verè expenſæ, &
fructus aſcendant ad dictam ſummam.

Minùs etiã calumnia poteſt ſaluari ex pro-
teſtationibus factis in partibus, & in Curia per
Berbegal; Nam prima continet, quod alegabat
litis pendentiam in Rota ſuper ſolutione dd.
ſcutorum 600. & quod non intendebat ſolue-
re niſi finita lite in Rota: ſecunda verò conti-
nebat ſolum, quod penſio fuerat exacta litteris

non

Digitized by Google

non expeditis, & ſic non impugnabatur vllo modo reſeruatio penſionis, ſed deducebatur prætenſa nullitas, quæ ſuperuenerat, ex qua nullo pacto poterat Ludouico competere regreſſus.

Et prædicta eo magis placuerunt Dominis, quia Ludouicus nihil fecit in cauſa regreſſus *
7 ſed ſemper exegit penſionem; Vnde videtur renunciaſſe regreſſui *Caſſad. dec. 2. num. 3. de locat. Pariſ. de reſignat. lib. 6. q. 3. num. 30.* & eo amplius, quia non ſolum ex prædictis, ſed etiam hodiè manifeſtiſſimè ex illo caſu conſtat de calumnia, vt conſiderat *Biſignet. d. dec. 2. in fine de rer. permut.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Iunij ſequentis.

ASCVLANA DOTIS.

Lunæ 18. Aprilis 1616.

ARGVMENTVM.

Statutum *Aſculanum ſub rub. 4. lib. 1.* quid diſponat, & quando locum habeat. Dos quando ad Patrem reuertatur, vel non.

SVMMARIVM.

1 *Quando dos non fuit data a Patre non eſt agendum an intret diſpoſitio* l. dos à Patre.
2 *Dos data à fratre poſt mortem Patris ex hæreditate paterna efficitur patrimonium proprium mulieris*
3 *Et ſic da ea poteſt teſtari.*
4 Statutum Aſculanum ſub rub. 14. lib. 1. *diſponit, quod mulier non poſſit teſtari de bonis ſuis ſine requiſitione, vel præſentia mariti, vel filiorum vid. num. 7. & 9.*
5 *Maritus non poteſt authorizare teſtamentum vxoris ad ſui fauorem.*
6 *Declara procedere, ſi principalis diſpoſitio ſit ad ſui fauorem; ſecus ſi agatur de eius commodo in conſequentiam.*
7 *Statutum requirens in teſtamento mulieris præſentiam, & requiſitionem mariti, vel filiorum circonſcripta confirmatione Apoſtolica non tenet.*
8 *Et quatenus teneat debet ſtrictè intelligi.*
9 Statutum Aſculi *in quibus bonis det mulieri facultatem diſponendi.*
10 *Fratri ſtipulanti dotem ſibi reſtitui iuxta formam* ſtatuti Aſculi *tunc facienda eſt reſtitutio cum mulier de ea aliter non diſpoſuit.*
11 Statutum Aſculanum de dotibus reſtituendis rubr. 4. lib. 1. *diſponens, quod muliere decedente in matrimonio non extantibus filijs duæ partes dotis in dantes, vel ſibi reddi ſtipulantes, vel heredes mulieris, vel cui ius, & caſus dederit reuertatur, & tertia pars marito, vel hæredibus remaneat quomodo ſit intelligendum, & num. 15.*
12 *Verbum* reuertatur *eſt commune.*
13 *Statutum diſponens id, quod diſponit ius commune non eſt ſuperfluum.*
14 *Quæ veniunt in conſequentiam non alterant principalem diſpoſitionem.*
16 *Bannimentorum diſpoſitio, quod maritus lucretur tertiam partem dotis ſi ſaltim per annum ſuſtinuit onera matrimonij; ſin minus ſextam partem non eſt directa in dotantes, vel eius hæredes.*
17 *Bannimenta circa ea, quæ non diſponunt remanent ſub diſpoſitione iuris communis.*
18 *Dos reuertitur ad Patrem ſuperuiuenti filiæ, quæ ſine filijs deceſſit.*
19 *Si verò Pater prædecedat dos conſolidatur in muliere itaut tráſeat ad eius hæredes, & ſucceſſores.*
20 *Dos defuncta muliere relictis filijs viuente Patre ſpectat ad filios* ex conſuetudine Martini.
21 *Dos efficitur proprium patrimonium mulieris, ſi ipſa dotetur poſt obitum Patris, vel ipſo viuente, ſi tamen præmoriatur.*
22 *Et de ea poteſt liberè teſtari.*
23 *Legitima de iure natura eſt debita.*

DECISIO CMLX.

Sfortia Picininus nuptui tradidit Alcinam ſororem ſuam Ioſepho Santuccio, certa conſtituta dote, quæ Alcina deceſſit condito teſtamento, in quo hæredem vniuerſalem inſtituit dictum Sfortiã; Medietatem autem dotis, quoad vſumfructum, & proprietatẽ, alteramq; medietatẽ quoad vſumfructum tantũ legauit Ioſepho marito; vnde contingit dubitari, an dos eſſet reſtituenda Sfortiæ fratri, vel potius legatum factum Ioſepho marito ſuſtineretur, & Rota cenſuit dotem non eſſe reſtituendam, ſed legatum ſuſtineri. Nàm ſi inſpiciamus ius commune, cum Pater ipſe non dotauerit, nec ſuperuixerit non eſt agendum, an intret diſpoſitio
1 *l. dos à Patre profecta C. ſolut. matrim.* * Sed cum frater ipſe defuncto Patre dotauerit ex hæreditate paterna iſta dos effecta fuit patrimonium
2 proprium ipſius mulieris * *l. Pomponium Phyladelphus ff. famil. Erciſ. l. cum in eum ff. de relig. & ſumpt. fun. l. 3. §. ſedes vtrum ff. de minor.*
3 & propterea de ea potuit teſtari * *l. 1. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Iaſon. conſ. 127. num. 5. lib. 1. Soccin. Iun. conſ. 27. num. 5. & 6. lib. 1.*

Et prædicta diſpoſitio ſuſtinetur non obſtante *Statuto Aſculano ſub rubr. 14. lib. 1.* * In
4 quo diſponitur, quod mulier non poſſit teſtari de bonis ſuis ſine requiſitione, vel præſentia mariti vel filiorum, ſi maritum vel filius habeat reſpectiue, nàm teſtamentum fuit factum cum præſentia mariti, qui licet dicatur non potuiſſe
5 authorizare in rem propriam* per ea, quæ notat *Panzirol. in conſ. 157. num. 21. lib. 1.* tamen
6 quicquid dicendum eſſet ſi principalis diſpoſitio eſſet ad ſui fauorem, * cum ſit ad fauorem Sfortiæ Fratris mulieris, & tractetur de commodo Ioſephi in conſequentiam, cuius ſola præſentia requirebatur pro validitate teſtamẽti, poterit adhiberi ad proprium commodum *Soccin. Senior conſ. 112. ſub num 4. verſ. ſed quando Pater lib. 1. Corn. conſ. 242. num. 2. vol* 4. maximè cum circõſcripta confirmatione Apoſtolica * multi teneant tale *Statutum* non valere *Iaſon. in conſ. 127. n. 6. vol. 1.* Quare quicquid ſit

ſit de veritate huios opinionis, circa quam ni-
hil firmauerunt Domini, negari tamen non po-
8 teſt, quin ſit ſtrictè intelligendum* *Iaſon. d. loco
num. 7.*

Neque eſt verum, quod *ſtatutum* videatur re-
quirere ad effectum validitatis diſpoſitionis,
quod mulieri ſit data facultas diſponendi in
inſtrumento dotali, nàm fuit reſponſum quod
dum *Statutum* loquitur de filia in poteſtate
conſtituta, facit duos caſus; Primum eſt, quod
9 ipſa poſſit teſtari de dote ſua, ac ſi eſſet mater
familias * de his inquit ſtatutum, de quibus
habet poteſtatem, excepto ſcilicet lucro dotali,
quod debet reſeruare marito. Secundus eſt quē
ponit in *verſ. addimus*, quod in alijs bonis, ſci-
licet vltra dotem nō poſſit diſponere, niſi qua-
tenus ſibi eſſet data facultas in inſtrumento
dotali, hic autem non agitur de alijs bonis, ſed
de ſola dote, in qua *Statutum* non prohibet te-
ſtari, & ſenſus *Statuti* videtur eſſe, quod mulie-
res ſint contentæ ſua dote; niſi aliter fuerit cō-
uentum. Vnde non obſtat, quod Sfortia ſtipula-
tus fuerit ſibi reſtitui dotem iuxta formam
10 *Statuti*, * quia cum *Statutum* ſit intelligendum
niſi mulier aliter diſpoſuerit, promiſſio de re-
ſtituendo iuxtà formam *Statutorum* non obli-
gat in præiudicium legatorum factorum per
mulierem.

Et etiam prædictæ diſpoſitioni non reſiſtit
aliud *Statutum de dotis reſtituen. rubr. 4. lib. 1.* *
11 quo cauetur, vt ſi mulier decedat in matrimo-
nio non extantibus filijs, (qui eſt caſus noſter)
duæ partes dotis in dantes, vel ſibi reddi ſtipu-
lantes, vel hæredes mulieris, vel cui ius, & caſus
dederit reuertatur, & tertia pars marito, vel
eius hæredibus remaneat. nàm quicquid dicen-
dum eſſet ſi *Statutum* fuiſſet vſus verbo *lucretur*,
vel ſimili per ea, quæ notat *Caſtren. in l. ſi cum
dotem in princ. num. 11. & ſeqq. ff. ſolut. matrim.
& dixit Rota in cauſa Aeſina dotis 5. Iuny 1595.*
12 *coram bo. me. Cardinali Blanchetto*, cum ſtatutū
fuerit vſus verbo *reuertatur*, quod eſt commu-
ne * *Bart. in l. Centurio num. 13. ff. de vulg.* & in-
telligendum, quod duæ partes reuertantur ad
prædictos ſi inſtituantur, vel ab inteſtato, vel
alias ſi de iure daretur neceſſaria ſucceſſio,
quia mulier de iure non potuiſſet teſtari, non
autem contra voluntatem mulieris, ſi fecerit te-
ſtamentum *Caſtrenſ in d. l. ſi cum dotem nu. 11.
et conſ. 82. in fin. p. 1. Oſaſch. deciſ. 20. num. 3.
et ſeqq. Theſaur. dec. 34. num. 2. et 3. Honded.
latiſſimè in conſ. 16. num. 14 vol. 2.* & fuit reſo-
lutum in dicta cauſa *Æſina dotis corā bo. me. Car-
dinali Blanchetto* vbi quod iſtud ſtatutum etiam
quod diſponat id, quod Ius commune diſponit
non eſt ſuperfluum, *cum non ſit inconueniēs,
13 quod addat ſaltem nouum vinculum per do-
ctrinam *Bartol. in l. 1. in princip. num. 3. ff. ad l.
falcid.* quod maximè procedit in caſu iſto,
quia principalis intentio videtur eſſe, vt diſpo-
nat de lucro dotis faciendo per maritum, alia
14 verò veniant in conſequentiam, & ideò non al-
terant principalem illius diſpoſitionem ad *tex.
in l. 1. ff. de auth. tut. et in l. conditionibus ff. de
condit. et demonſtrat.* quod comprobatur etiam
ex verbis illis poſitis in ſtatuto *non obſtantibus
legatis per eam factis*, quæ referuntur ad ſolum
15 lucrum dotis, * quod defertur marito, quod
Statutum vult eſſe ſine vlla diminutione, ſiuè ſit
tertia pars in caſum mortis ſine liberis, ſiue
medietas in caſu mortis cum liberis, quod lu-
crum non vult poſſe diminui; per legata facta
à muliere, & de hoc manifeſtiſſimè conſtat ex
ſerie, & contextu verborum ipſius *Statuti.*

Et ex prædictis etiam non obſtant Banni-
menta, in quibus habetur, quod maritus lucre-
16 tur tertiam partē dotis, * ſi ſaltim per annum
ſuſtinuit onera matrimonij, ſin minus ſextam
partem, & ſubditur. *Il reſto reſtituiſca alli dotan-
ti ò heredi loro*, nam iſta diſpoſitio Bannimen-
torum non eſt directa in dotantes, vel eius hæ-
redes *Bart. in l. centurio num. 2. & num. 45. ff. de
vulg. et pupill. Oddus de compendioſ. particul. 4. in
verbo reſtituat*, ſed eſt directa in maritum, & de-
terminat ſolum quo iure remaneat pęnes ipsū,
ſed quo iure reſiduum dotis reuertatur ad do-
tantes non diſponunt Bannimenta, igitur re-
manent in diſpoſitione iuris communis * *l. cō-
17 modiſſimè ff. de liber. et poſthum.*, *l. ſi cum dotem
in princ. ff. ſolut matrim.* & in puncto dicit *Hon-
ded. conſ. alleg. 16. num. 12. in fin. lib. 2.* ſecundum
quod ſi pater dotans viuit, & mulier moritur
ſine filijs dos reuertitur ad ipſum * *l. dos à Patre
18 profecta C. ſolut. matrim.* niſi dicendum ſit ob-
ſtare primum *Statutum*, quod dat facultatem
diſponendi etiam viuente Patre. Si verò Pater
prædecedat, dos conſolidatur in muliere, * ita-
19 ut tranſeat ad eius hæredes, & ſucceſſores *lege
vnica §. videamus C. de rei vxor. act. Bald. No-
uell. de dote par. 6. priuil. 17. num. 5. circa med.
verſ. ſed quando Rip. in l. in 4. n. 195. ff. ad l. fal-
cid. Capyc. deciſ. 176. num. 4. Abb. conſ. 81. num. 1.
lib. 1. Honded. conſ. 32. numer. 25. volu. 1.*
vel defuncta muliere relictis filijs viuente Patre
20 dos ſpectat ad filios * ex conſuetudine Marti-
ni *Gloſſ. in d. l. dos à Patre profecta C. ſolut. ma-
trimon.* & tunc defertur filijs non vti hæredibus
matris, ſed vt dicunt *DD.* auocando ab Auo,
& in filium transferendo *Bart. in l. poſt dotem
nu. 3. et ſeqq. ff. ſolut. matrim. Rip. in l. in 4. n. 191.
ff. ad. l. falcid. Cephal. conſ. 613. num. 12. Honded.*
poſt alios *d. conſ. 32. nu. 24. et 27. vol. 1.* & *conſ.
751. nu. 37. lib. 2.* & dixit Rota in cauſa *Cluſina
dotis 12. Ianuarij 1598. coram bo. me. Peregrino*,
& in alia *Firmana reſtitutionis dotis 21. Maij
1603. coram me*, vel ſi filia dotetur poſt obitum
21 Patris, * vel ipso viuente, ſi tamen præmoriatur
dos efficitur proprium patrimonium mulieris
l. Pomponius Philadelphus ff. famil. Erciſcund. &
22 propterea de ea poteſt liberè teſtari * *l. 1. C.
de Sacroſancta Eccleſ.* dummodo relinquat fi-
lijs legitimam, quæ de iure naturæ eſt debita, *
vt conſiderat *Caſtrenſ. in d. l ſi cum dotem n 11.*
23 & in dicto *conſ. 82. n. 2. lib. 1.* ex quibus con-
cluſum legatum ſuſtineri, & dotem non eſſe re-
ſtituendam.

Digitized by Google

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Veneris 22. *Aprilis* 1616.

ARGVMENTVM.

Licet de iure ſolus Rector Eccleſiæ non teneatur canere horas canonicas, tamen ſi in contrarium adſit conſuetudo iſta eſt attendenda. Et lite pendente Eccleſia eſt manutenenda in ſua quaſi poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Per conſuetudinem acquiritur ius Eccleſiæ, etiam quod de iure communi aliter eſſet dicendum.*

2 *Et ſufficiunt decem anni.*

3 *Eccleſia lite pendente eſt manutenenda in ſua quaſi poſeſſione canendi horas matutinas, pro qua populus agit.*

4 *Partes, quæ conſenſerunt decreto per Iudicem facto ſibi præiudicarunt.*

5 *Teſtis deponens de auditu ab inducente non probat.*

6 *Non debet magis eredi copiæ, quam originali.*

7 *Populus habet intereſſe, vt Eccleſia in ſuo ſtatu conſeruetur.*

DECISIO CMLXI.

IN hac cauſa *fuit reſolutum* 19. *Decembris* 1612. quod de Iure communi iſte Rector cum eſſet ſolus in Eccleſia, non tenebatur canere horas Canonicas, ſed poſtmodū animaduerſo, quod Populus prætendebat, quod teneretur ex conſuetudine canere horas matutinas in diebus ſolemnibus, necnon facere vigilias mortuorum ſingulis diebus Dominicis poſt veſperas, fuit dictum, quod non erat opus videre amplius ad quid de Iure teneretur, cum ſufficeret con-
1 ſuetudo, per quam acquiritur Ius Eccleſiæ, * quod de iure communi aliter eſſet dicendum. *Paulus de Eleaz. in c. in litteris num.* 22. *verſ.* 2. *caſu de reſtit. ſpoliat. Falyn. in c. ad Apoſtolicam nu.*3.*verſ. prædictis adde de Simon.* vbi quod ſuf-
2 ficiunt decem anni * *Abb. in c. ſuam num.*8. *eod. tit. Marſil. Singul.*192. *incipien. dicitur nàm deciſ. Pedemont.*99.*num.*19. & fuit reſolutum in Cauſa *Segobien. Cantorum* 11. *Februarij* 1604. *coram Illuſtriſſimo D. meo Lancellotto*, Et propterea Ordinarius procedendo virtualiter per viam manutentionis benè dixit ſtandum eſſe conſuetudini, donec Rector docuerit de initio, cum lite pendente, Eccleſiam eſſet manutenen-
3 da * in ſua quaſi poſſeſſione, pro qua Populus agebat, etiam pro ſuo intereſſe principaliter ad *text. in* §. *hodie inſtit. de interdict.*

Hoc ſtāte eum Viſitatores deputati ab Epiſcopo cenſuerint, Rectorem teneri ad prædicta relinquendo iudicio Ordinarij. An ad illa teneretur ſtipendio Populi, & vtraque pars acquieuerit huic decreto, & poſtmodum Epiſcopus de conſenſu partium fecit aliud decretum declarando prouiſionaliter, Rectorem teneri canere donec declarauerit quicquam in contrarium prætendit pro ſtypendijs, & ſalarijs, quæ ſi fuerit iudicatum ipſi deberi, voluit Populum ad decurſa, & decurrenda teneri, ſin minus, quod dictus Rector teneatur continuare dd. officia abſque alia mercede, quod & in alio decreto placuit Metropolitano; Quare cum præ-
4 dicta fuerint facta de conſenſu partium * ex iſto conſenſu Rector ſibi præiudicauit *Iaſon. in l. fundum per fideicommiſſum, ff. de legatis primo Corn. conſ.*144. *in princ. lib.*4. *& conſ.*203. *col.*2. *lib.*3. *conſ.*40. *col.*2. *ad finem lib.*4.

Neque obſtat, quod Rector prætendat verba illa *de conſenſu partium* perperam fuiſſe appoſita; quia hoc nullibi probatur, nàm vnicus Teſtis, qui datur deponit de auditu ab ipſo Re-
5 ctore, * quare nihil probat, tùm quia vnicus; Tùm quia de auditu ab ipſa parte intereſſata, quæ ſicuti non probaret, nec probare debet Teſtis de auditu ab ipſa, ne plus credatur co-
6 piæ, quam originali * *l. Teſtium, C. de teſtibus cap. tàm is eodem tit. Falyn. in c. cum cauſam nu.* 2. *de probat. Aretin. conſ.*73.*num.*11: Et in omnem euentum benè proceſſit Iudex, quia Eccleſia eſt in iſta quaſi poſſeſſione, & Populus habet
7 intereſſe, * vt Eccleſia conſeruetur in iſto ſtatu, vt in ſimilibus terminis dicit *Petrus de Deruſio in tract. de reuoc. vn. cap.* 2. & fuit dictum in Cauſa *Gerunden. vnionis* 20. *Martij* 1600. *coram Reuerendiſſimo D. Archiepiſcopo Damaſceno*. Quare eum ceſſante dicto conſenſu ſuſtineantur decreta Ordinarij, cum ſapiant manutentionem, quæ erat concedenda Eccleſiæ, vt ſupra dictum eſt.

Ex quibus cenſuerunt Domini non eſſe recedendum *à deciſione facta* 20. *Februarij* 1615. In qua fuit reſolutum Rectori obſtare cōſenſum, an autem ſubſiſtat conſuetudo prætenſa per Populum, erit particulariter videndum, & ita concluſum contra Rectorem informantem.

ARETINA PRAECEPTORIAE, SEV COMMENDAE.

Veneris 22. *Aprilis* 1616.

ARGVMENTVM.

Ad probandum obitum prouiſi non in certo tempore ad effectum, reſeruationis, neque quando quis tenetur iuſtificare titulum Anteceſſoris ſufficit ſola fama, vel ſemiplena probatio. Reſignans, qui beneficium poſſedit non cenſetur reſignaſſe tantum ius, quod habebat.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio Commendæ facta vti de vacanti per obitum alicuius certæ perſonæ, vt valeat debet illius obitus probari.*

2 *Obitus per ſolam famam, vel aliam ſemiplenam* pro-

probationem probatur vid.ibi.
3 *Standum eſt probationi magis concludenti.*
4 *Plena probatio abſorbet ſemiplenam.*
5 *Prouiſiones beneficij cenſentur effectum habuiſſe, ex quo vnus poſt alium prouiſus fuit.*
6 *Reſignatio beneficij ad fauorem alicuius cenſetur habuiſſe effectum ex ſolutione facta per reſignatarium eius, quod ſoluere vti talis tenetur.*
7 Oldrad.conſ.229. *non habet locum in reſignatione ad fauorem.*
8 *Reſignans poteſt reſignare ius, quod habet.*
9 *Limita quando reſignans poſſedit beneficium per aliquod tempus, quia non cenſetur reſignaſſe tantum ius, quod habebat.*

DECISIO CMLXII.

FVit pluries dubitatum, An conſtaret de bono iure fratris Aloyſij Regij circa Commendam, de qua agitur, & tandem 9. *Decembris ſuperioris anni* fuit dictum, vt videretur, An conſtaret de tali vacatione, quæ ſuffragaretur d. Aloyſio, & *Rota* hodiè vna tantum parte informante cenſuit negatiuè reſpondendum, nam licet dictus Aloyſius fuerit prouiſus ſub die 15. Iulij 1610. à magno magiſtro per obitum Fauſti
1 Bulgarini, * attamen non conſtat, quod iſta Commenda vacauerit per illius obitum, quod eſt probandum *Aegid.dec.349.num.*1. quia, & ſi
2 quando agitur ad effectum probandi obitum * non in certo tempore ad effectum reſeruationis, neque quandò quis tenetur iuſtificare titulum anteceſſoris, ſufficiat ſola fama, vel alia ſemiplena probatio, cum non agitur de magno præiudicio, quia ſi ille, per cuius obitum dicitur vacare beneficium viuit, collatio erit nulla, & ipſe ſuum retinebit beneficium *Put.dec.*181. *in nou.lib.2.Mohed.dec.1.de probat. Cæſ.de Graſſ. deciſ.14.num.2.de prob.it.Guid. deciſ.145. Thom. de Tanis deciſ.75.Falyn.in c.quoniam frequenter, §.fin.num.23.poſt med. vt lit.non conteſt.* attamen probatio, quæ aſſertur in caſu iſto ſatis eliditur ex probatione contraria magis concludente, ita vt illi ſit ſtandum, non autem iſte probatio-
3 ni * *Gemin. conſil. 27. in princ. & num.* 11. vbi
4 quod plena probatio abſorbet ſemiplenam, * *Soccin.Sen.conſ.270.num.3.lib.2.Nat. conſ.372.in*

Prætenditur enim, quod à Magno magiſtro per obitũ Claudij Saraceni 12. Ianuarij 1593. fuerit prouiſus Gonzaluus Benuoglientus, & per obitum dicti Benuoglienti, vel per renunciationem Claudij Beccarini de anno 1599. fuerit prouiſus Fauſtus Bulgarinus, & vt dictum eſt de anno 1610. per obitum Bulgarini Aloyſius Regius, quem propterea pretendebatur iuſtificaſſe vacationem per obitum dicti Fauſti Bulgarini, cum illæ prouiſiones habue-
5 rint effectum, * ex quo vnus per obitum alterius fuit prouiſus, *Oldrad.conſil.*229. *num.*2. Nihilominus fuit dictum, quod Claudius de Saracenis, per cuius obitum hæc Commenda fuit primo loco prouiſa, vt patet ex feriè facti ſupra deducta 3. Kal. Octobris de anno 1551. illam reſignauit in manibus Papæ, & de ea fuit prouiſus Sinulphus de Saracenis, per cuius obitum Commenda vacauit de anno 1610. per cuius obitum S.D.N. prouidit Petrum Mariam de Saracenis.

Quod autem dicta reſignatio ad fauorem
6 Sinulphi habuerit effectum, * ſatis patet ex quo defuncto Claudio ipſe Sinulphus ſoluit Religioni mediante concordia vacans, & mortuarium, quod etiam debet ſolui a reſignatario, vt habetur in ſtabilimentis Religionis, Vndè benè intrat in hoc caſu dictum *conſilium Oldradi*, quod licet regulariter non habeat locum
7 in reſignatione ad fauorem, * quia reſignans
8 poteſt reſignare ius, quod habet, * vt fuit reſolutum in cauſa *Taruiſina Plebis de Medula* 26. *February* 1586. *coram Orano*, tamen ſicuti hæc concluſio limitatur, vt non habeat locum, quãdò reſignans poſſedit beneficium per aliquod
9 tempus, * quia non cenſetur reſignaſſe tantum ius, quod habebat, vt fuit reſolutum in cauſa *Reatina Prædij 2. Maij* 1603. *coram me*, ita non debet habere locum in caſu iſto, in quo manifeſtiſſimè cõſtat, quod reſignatarius fecit actus poſſeſſorios etiam poſt obitum reſignantis.

Præſẽs deciſio fuit reuocata die 19. *Iunij* 1617.

PERVSINA FIDEICOMMISI DE ALPHANIS.

Veneris 29. *Aprilis* 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Legitima non continetur ſub fideicommiſſo.*
2 *Legitima eſt triens quatuor exiſtentibus filijs.*
3 *Dotes filiarum an ſint detrahendæ ante, vel poſt legitimam.*

DECISIO CMLXIII.

DVbitaui ad quam ſummam aſcenderent detractiones, & DD. voluerunt, quod particulariter videatur, An ſit prohibita Trebellianica, & quoad legitimam certum eſſe detrahendam, quia non continetur ſub fideicommiſ-
1 ſo * *Soccin. Iun. conſ.* 131. *num.* 4. *lib.*1. & cum filij eſſent quatuor, videlicet vnus maſculus,
2 & tres fæminæ eſt triens * *Auth. nouiſſima C. de in off. teſtamento*; ſed difficultas conſiſtit, cum filiæ ſint dotatæ, vt videatur, An dotes ſint
3 detrahendæ ante, vel poſt legitimam, * & licet *coram Reuerendiſſ.Domino meo Archiepiſcopo Bononien.* 15. *Iunij* 1612. fuit firmatum dotes eſſe detrahendas ex legitima; Attamen cum *deciſio* nitatur duobus fundamentis, nempè, quia dos ſuccedit loco legitimæ, & quia filia fuit agnita in teſtamento, cum ei aliquid fuerit relictum iure inſtitutionis, & propterea articulus ſit valdè exemplaris, placuit DD., quod ſuper hoc particulariter iterum videatur.

Quantum attinet ad æs alienum partes cōueniunt, quod aſcendat ad ſummam ſcutorum 475. 33. ſcuta 375. pro dote Cleophæ vxoris Teſtatoris, & ſcuta 100, pro cenſu, & licet vlterius deducatur debitum florenorum 2100. occaſione legati facti filio naturali, attamen erit priùs videndum, an ei fuerit ſatisfactum ex prædio dictæ Vxoris Teſtatoris iuxta eius ordinem, quia ſi ſic non eſſet detrahendum, & quoad mobilia fructus, & pecunias, iſta videntur extra dubium cum reſpiciant imputationem in legitimam, de quibus ſuo loco agetur.

MONTIS FALISCI CENSVS.

Lunæ 2. Maij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Pactum quod bona emenda per venditorem debeant ſtare obnoxia, & affecta, & ſemper hypothecata pro maiori ſecuritate emptoris, & in certis caſibus ſuper illis ad fauorem eiuſdem emptoris detur recurſus, ſi nullus ex caſibus conuentis venit, non competit recurſus.*

DECISIO CMLXIV.

IN hac cauſa fuerat reſolutum 23. *Maij* 1614. cenſus ſpectare ad Fontanam, fructus verò ad Boncompagnos, reſeruato, vt videretur, An facerent omnes fructus ſuos, & cum *die* 26. *Februarij prædicti* propoſuiſſem dubium ſuper reſtrictione, placuit DD. reuidere dictam *deciſionem factam* 23. *Maij*, à qua hodie putarunt eſſe recedendum moti, quia fuit conuentum, quod montes, cenſus, & ſtabilia emenda per-
1 petuo ſtare deberent obnoxia, & affecta, * & ſemper hypothecata pro maiori ſecuritate Vgonis emptoris, & ſuorum hæredum in caſu cuiuſcumque litis, & ſuccumbentiæ, vel euictionis bonorum emptorum, ſeù in defectum obſeruationis contentorum in hoc inſtrumento, aut in caſum nullitatis, & inualiditatis eiuſdem, itaut eueniente aliquo ex illis caſibus, liceat ſemper Vgoni, & ſuis hæredibus ſuper cenſibus, vel alijs bonis emendis, & tam ſuper illorum proprietate, quàm fructibus liberum habere recurſum, & ſuper illis ſeſe re-ualere &c. Vndè recurſus ſuper redditibus conceditur in quatuor caſibus, primo in caſum litis, & ſuccumbentiæ; ſecundo in caſum euictionis; tertio in defectum obſeruantiæ Inſtrumenti; quarto in caſum nullitatis, vel inualiditatis eiuſdem Inſtrumenti. Quare cum nullus dd. caſuum venerit, non debet dari recurſus ſuper dd. fructibus.

Non obſtat, quod fuerit mota lis ſuper bonis emptis, quia adhuc emptores non ſuccubuerunt, nec eſt ſecuta euictio, nec fuit detecta aliqua inobſeruantia venditorum, nec declarata aliqua nullitas, ideſt inualiditas Inſtrumenti, qui ſunt caſus in quibus poteſt dari recurſus, & quamuis fuerit facta promiſſio, quod bona non erant ſubiecta fideicommiſſo purificato, vel purificando, tamen contrarium fuit reſolutum, quia illa non eſt inobſeruantia ſed mendacium, ſeù falſa aſſertio, pro qua competit actio ad damna, & intereſſe, non autem intrat caput inobſeruantiæ, nec etiam poteſt dici conſtare de inobſeruantia ex non ſuſceptione litis, & quia non fecerunt conſentire Biſeutios, quia Biſentij debebant conſtitui in mora, & prætenſa inobſeruantia ob non ſuſceptionem litis debebat verificari cum Fontana, quod non fuit factum.

DERTVSEN. CANONICATVS

Lunæ 2. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Inter prouiſos quando ſit procedendum executiuè, & quando ordinarie.

SVMMARIVM.

1 *Ordinariè proceditur inter prouiſos quando vnus ex eis eſt in poſſeſſione. Ampl. num. 5. Vid. num. 6.*
2 *Declara procedere quando is, qui poſſidet oſtendit conſimilem titulum.*
3 *Titulus conſimilis illi collitigantis qualis dicatur.*
4 *Gratia* in forma dignum *non eſt conditionalis, ſed ſuſpendit ſolum executionem; donec conſtet prouiſum eſſe dignum.*
6 *Prouiſus ab Ordinario ſi poſſidet eſt legitimus contradictor non ad impediendam immiſſionem ſi probabitur reſeruatio, vel quod Papa voluerit concurrere aut præuenire, ſed ad hoc vt ſuus titulus debeat conſiderari in iudicio immiſſionis, qui ſi erit releuans procedetur ordinarie, aliàs ſecus.*
7 Verall. deciſ. 346. num. 4. lib. 2. *in quibus terminis procedat.*

DECISIO CMLXV.

AGitur inter duos prouiſos Apoſtolicos, Ioachinus enim habet Coadiutoriā *in for*
1 *ma dignum*, & eſt in poſſeſſione; * Galindus verò impetrauit per obitum coadiuti, & ideo dictus Ioachinus eſt legitimus contradictor, vndè procedendum eſt ordinariè, non executiuè, & ille obtinere debet, qui meliora iura habet; vel probauerit *Bart. in l. fin. num.* 21. *verſ. aut compareat aliquis C. de dict. Diu. Adrian. tollen.* & in iſtis terminis *Put. deciſ.* 151. *lib.* 2. *in nou.* & fuit reſolutum in cauſa *Celſonen. Canonicatus* 1. *Iulij* 1607. *coram me.* & prius in alia *Oueten. Cano-*

Canonicatus 30. *Martij eiuſdem anni coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* & latiſſimè in alia *Caputaquen. Beneficij* 23. *Martij* 1609. *coram eodem*.

Neque obſtat, quod prædicta procedunt,
quando ille, qui poſſidet oſtendit conſimilem
2 titulum, * vt expreſsè dicit *Bartol. & Put. vbi*
ſupra, quia *Bartolus* conſimilem titulum intelli-
3 git, quando oſtendit aliud teſtamentum, * Hic
autem oſtendit aliam Gratiam Apoſtolicam, &
ſubdit *Bartol. ibidem in verſ. ſi verò allegat alium*
titulum, quod ſi poſſidet allegat alium titulum
ſummaria cognitio non impediretur, ſed de
iuribus tituli allegati cognoſceretur, quare etſi
dicatur, quod gratia Ioachini ſit *in forma di-*
gnum, & propterea, quod non habet conſi-
milem titulum, non poſſet iuuari ex regula,
quod præſumitur pro executore, cum executor
datus in litteris nec proceſſerit ad exequutio-
nem litterarum, ſed alius datus à Nuntio, co-
ram quo fuerat appellatum ob negligentiam
executionis. Nam quicquid dicendum eſſet
de prædictis; cum gratia *in forma dignum* non
ſit conditionalis, ſed ſuſpendat ſolum execu-
4 tionem, * donec conſtiterit prouiſum eſſe di-
gnum, vt fuit dictum in alia *decif. facta* 27. *Ia-*
nuarij præteriti, ſufficit, quod hodie conſtet Ioa-
chinum eſſe idoneum, dato enim, ſine veri præ-
iudicio, quod non haberet conſimilem titu-
5 lum * propter gratiam *in forma dignum*: Atta-
men cum poſſideat, & oſtendat ſe eſſe idoneum
eſt procedendum ordinarie, non executiuè,
vt per *Bart. in dicta l. fin. numer.* 21. *verſ.*
aut comparet aliquis, dum vult, quod poſſi-
det, & allegat alium titulum non impedit im-
miſſionem, ſed in iudicio immiſſionis eſt au-
diendus ſuper ſuo titulo ad effectum, quod ſi
oſtendat titulum conſiderabilem ſit proceden-
dum ordinariè. Hinc ſi prouiſus ab Ordinario
6 poſſideat eſt legitimus contradictor * non ad
impediendam immiſſionem, ſi probabitur reſ-
ſeruatio, vel quod Papa voluerit concurrere,
aut præuenire, ſed ad effectum, vt ſuus titulus
debeat conſiderari in iudicio Immiſſionis qui
ſi erit releuans erit procedendum ordinarie,
non executiuè, alias ſecus, vt colligitur ex
text. in c. ſi à ſede de præben. in 6. *Put. decif.* 120.
lib. 1. *in nou. & decif.* 4. *de præben. Sarnen. dec.* 32.
Modern. Gloſſat. reg. 8. §. 3 *proem. num.* 69. *& ſeq.*
& fuit dictum in cauſa *Eluen. Beneficij Sancti*
Saluatoris 16. *Decembris* 1602. *coram bo. me. Pe-*
nia Rotæ Decano, in qua fuit auditus Prouiſus
ab Ordinario, qui poſſidebat, & fuit diſ-
cuſſus ſuus titulus, non tamen fuit denega-
ta immiſſio Prouiſo Apoſtolico, quia con-
ſtitit, Papam voluiſſe concurrere cum Or-
dinario, vt reperitur annotatum in *meis li-*
bris annotat. 217. *lib.* 2. quam refert *R.P.D. Mar-*
cheſanus in ſuo opere fol. 607. *par.* 2.

Neque obſtat quod poſſeſſor non eſt cenſen-
dus legitimus contradictor, niſi oſtendat talem
titulum per quem in dicta immiſſione obtine-
re poſſit *Verall. decif.* 346. *num.* 4. *lib.* 2. hic au-
tem cum gratia coadiutoriæ Ioachini non ſit
iuſtificata non oſtendit titulum prædictum;
Nam fuit reſponſum, quod *deciſio Veralli* pro-
7 cedit* quando titulus de per ſe non eſſet aptus
de obtinen. immiſſionem, vt manifeſtiſſimè
colligitur ex *Zucardo in d. lege fin. num.* 346.
quem allegat, qui loquitur in teſtamento nun-
cupatiuo, qui etiam limitat concluſionem plu-
pluribus modis, & quando titulus eſt conſi-
milis, etiam quod ſit coloratus, quod ſufficiat
dicit *Menoch. de adipiſcen. remed.* 4. *num.* 683.
& ſeqq. & in puncto fuit dictum in cauſa *Colo-*
nien. Canonicatus 4. *Februarij* 1588. & in dicta
cauſa *Eluen. Beneficii Sancti Saluatoris* 16. *De-*
cembris 1602. *coram bo. me. Penia*, Vbi quod
habens titulum coloratum poteſt appellare.

Ex quibus DD. perſiſterunt in reſolutis *die* 27. *Ianuarii huius Anni*.

ROMANA PIGNORVM

Mercurij 4. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Nonnulla notanda circa naturam clauſulæ *parito iudicato*.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa cum clauſula* parito iudicato *iudex caret iuriſdictione ante paritionem*.
2 *Ablatiuum abſolutum importat diſpoſitionem vid. num.* 3.
4 *Clauſula* parito iudicato *quando operetur, vel non*.
5 *Sub clauſula* parito iudicato *non venit iudiciũ, quod adhuc pendet, cum illius naturæ repugnet*.

DECISIO CMLXVI.

HÆc cauſa mihi fuit commiſſa cum clauſula
Parito iudicato, quare antequam progredia-
1 mur in cauſa, videndum eſt, an fuit paritum, *
quia alias Iudex caret iuriſdictione *c. cum dile-*
cta de reſcriptis c. cum olim de off. delegati Pariſ.
conſ. 94. *num.* 8. *lib.* 4. *Put. deciſ.* 419. *lib.* 1. *in nouis*,
& DD. affirmatiue reſoluerunt; Nam quantum
attinet ad ſubſtantiam ſententiæ nihil eſt, in
quo Chriſtiani teneantur parere, cum nihil il-
lis iniungatur faciendum, ſed ſolum abſoluun-
tur hæbrei ab impetitis, ſcilicet, vt non tene-
antur ad reſtitutionem pignorum, niſi ſoluta
ſibi ſorte principali, & vſuris, & propterea li-
cuiſſe illis dicta pignora diſtrahere ſecundum
formam ſuorum *Capitulorum*, & ſibi de pretio
ſatisfacere in ſorte, & fructibus ſolitis, & vſu-
ris, quare in hoc nihil adeſt, in quo Chriſtia-
ni teneantur parere, ſed ſolum cum ipſi inſta-
bunt pro reſtitutione pignorum, poterit obijci
illis de reſtitutione ſortis, & vſurarum.

Non obſtat, quod in ſententia habeantur
prædicta verba *reſtituta ſorte ſuper illis bonis,*
mutuata vna cum ſolitis fructibus &c. quod abla-
2 tiuum abſolutum importat diſpoſitionem *
iuxtà *text. in l. fideicommiſſo* §. *cum eſſet ff. de le-*
gat. 3. *Ruin.* 75. *num.* 10. *lib.* 2. & propterea clau-

Digitized by Google

ſula *parito*, videtur compræhendere etiam iſtã
diſpoſitionem, quia ſuper illa cenſetur iudica-
tum; nam ſubtiliſſimo, & eleganti argumen-
to fuit reſponſum, quod illud quidem abla-
tiuum abſolutum importat diſpoſitionem, ſed
3 in ſuis terminis, * hoc eſt ſi Chriſtiani vellent
4 recuperare pignora ab Hæbreis, * quia tunc
ipſi non tenerentur reſtituere, niſi reſtituta
prius ſorte principali vna cum vſuris, & bene
in hoc caſu poſſet operari clauſula *parito*, ſed
Chriſtiani modo non curant recuperare pi-
gnora, nec ad hoc ſententia illos aſtringit,
quare cum velint docere de iniuſtitia ſenten-
tiæ, & proſequi cauſas reſtitutionis in integrũ,
non obſtat dicta clauſula *parito* quo ad ſortem,
cum reſpectu illius, vt dictum eſt, cenſeatur li-
mitatè appoſita, quando Chriſtiani vellent re-
dimere pignora *l. cancellauerat ff. de his, quæ in
teſtam. delen. l. cum ſeruo in prin. & ibi Bald. ff.
de contrahen. empt. Felin. in c. cum ordinem nu. 4.
de reſcript. Tiraquell. in tract. ceſſante cauſa ceſſat
effectus par.* 1. *num.* 147. vbi latiſſimè.

Quantum attinet ad expenſas videndum
eſt, quid liquidauerint Hæbrei, quia poſt
commiſſionem cum clauſula *parito* Chriſtiani
obtinuerunt aliam commiſſionem, in qua com-
mittitur, vt præfigatur terminus Hæbreis ad
liquidandas expenſas, quo ælapſo, & non li-
quidato procedatur in cauſa, & quamuis Au-
ditor Camerarij taxauerit etiam expenſas cri-
minales, quæ aſcendunt ad ſummam ſcutorum
41. 63. de iſtis tamen non eſt habenda ratio,
quia fuit commiſſa cauſa reſtitutionis in inte-
grum cum clauſula *parito*, &c. quoad iudi-
cium ciuile tantum; eoque magis cum præ-
tendatur iudicium criminale adhuc pendere.
5 Vnde etiam repugnat naturæ clauſulæ * *parito*
dum Iudicium pendet *l.* 1. *& ibi Iaſ. ff. de leg.*
1. *l. ſi quis legauerit ff. eodem tit. Bald. in l. fin.
num.* 41. *C. de edict. diu. Adrian. tollen. Ruin.
conſ.* 83. *num.* 7. *lib.* 2. Sunt quoque detrahen-
dæ expenſæ factæ in mandato relaxato contra
Gherardum, quæ aſcendunt ad ſummam ſc.
3. 30. cum illud non fuerit obtentum vigore
ſententiæ, de qua agitur, ſed vigore particu-
laris apocæ ab ipſomet confectæ ad fauorem
dd. Hæbreorum, & ideo non compræhendi-
tur ſub dicta Clauſula *parito* per ſupradicta.

Ex quibus concluſerunt Domini, quod ſo-
lutis expenſis, vel legitimè depoſitatis cum
prædictis detractionibus, procedatur in cauſa,
quia erit ſufficienter paritum.

Et ita concluſum, &c.

COMPOSTELLANA BENEFICII.

Mercurij 4. *Maij* 1616.

ARGVMENTVM.

Reſignatario docenti de ſua poſſeſſione de-
betur manutentio, quamuis non probet
validitatem reſignationis.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta alio non poſſidente
ſuffragatur.*
2 *Poſſeſſio ſemel capta præſumitur continuata.*
3 *Sequeſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione.*
4 *Reſignatarius debet docere de reſignatione valida,
& ſic oſtendere publicationem.*
5 *Declara procedere quando eſt actor in petitorio;
ſecus ſi in poſſeſſorio ſumariſſimo manutentionis.*

DECISIO CMLXVII.

VIſum fuit DD. Michaeli informanti dan-
dum eſſe mandatum de manutenendo, quod
poſſidenti conceditur, vt *in §. hodie inſtit. de
interd.* quod autem dictus Michael ſit poſſeſſor
ſatis conſtat ex adeptione poſſeſſionis de anno
1603. per legitimum Procuratorem ad hoc
ſpecialiter conſtitutum, quæ poſſeſſio licet in-
1 ſtrumentalis, * Attamen cum fuerit capta alio
non exiſtente in poſſeſſione ſuffragatur *l. præ-
dia ff. de acquir. poſſeſſ.* & præſumitur continua-
2 ta vſque in præſens, * cum animo retineatur,
& hoc allegetur ab ipſo poſſeſſore *Rot. deciſ.*
80. *num.* 7. *part.* 2. neque dicendum eſt ex ſe-
queſtro appoſito fuiſſe ammiſſam, quia ſeque-
3 ſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione * *Bart.
in l. intereſſe ff. de acqu. poſſeſſ. Rot. deciſ.* 273.
part. 2. Neque etiam eſt agendum de publica-
tione, quamuis enim Reſignatarius debeat do-
4 cere de reſignatione valida, * & ſic oſtendere
publicationem, vt ſæpe dixit *Rota*, hoc proce-
5 dit quando eſt actor in petitorio, * & vult ob-
tinere, in preſenti autem caſu licet ſit actor,
cum petat manutentionem, attamen ad hunc
effectum cum ſufficiat ſola poſſeſſio, titulus non
eſt diſcutiendus, & propterea per conſequens
non habet neceſſitatem docendi de reſignatio-
ne valida publicata.

Et ita concluſum vna tantum parte infor-
mante, &c.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Lunæ 9. *Maij* 1616.

ARGVMENTVM.

Offerens ceſſionem crediti mediante epi-
ſtola pro cærto pretio quando pro ea cẽ-
ſeatur acceptaſſe minus pretium in reſ-
ponſione contentum.

SVMMARIVM.

1 *Ad perfectionem contractus emptionis, vel ceſſio-
nis inter abſentes requiritur interuentus Nuncij,
vel epiſtola.*
2 *Minutæ epiſtolæ ſtatur dum ſcribens obijt, & coa-
diunatur ex alijs.*
3 *Venditionem, ſeu ceſſionem per epiſtolas tracta-
tam fuiſſe acceptatam ex quibus probetur.*

DECISIO CMLXVIII.

CAuſa maturè diſcuſſa fuit reſolutum conſtare Nicolaum Naſinm vendidiſſe, ſeu ceſſiſſe creditum, quod habebat cum bon. mem. Horatio Oricellario Pompeio Bedino, nam cum dictus Naſius venditor eſſet Mantuæ, &
1 Pompeus emptor Florentiæ * ad perfectionem contractus requirebatur interuentus Nuntij, vel epiſtola *l. 2. ff. de act. & oblig. Tiraquell. de retract. conuent. ad fin. tituli ſub num. 76. verſ. contractus autem Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 1. tit. 11.* & hic Epiſtolæ interuenerunt, ex quibus fuit perfectus contractus, vt ex mox dicendis apparebit; Naſius enim die 22. Octobris 1590. Mantuæ dedit litteras Pompeo Bedino Florentiæ commoranti, in quibus illi offerebat dictum creditum Oricellarij pro ſcutis 11. mil. cum pacto redimendi intra quatuor menſes cum hac conditione, quod Pompeus ſtatim ſolueret Mantuæ ſcuta 5. mil., quæ quidem ſcuta 5. mil. Galeatins Campius ſtatim ſolueret, ſi ſibi fuiſſet tranſmiſſus ordo Nicolai Capponi, ſiue Nicolai iunctæ.

His litteris reſpondit prædictus Pompeus die 28. eiuſdem menſis, & anni, vt in minuta
2 ſcripta per eumdem Pompeum, * cui eſt ſtandum cum ceſſet omnis ſuſpicio, ex quo ipſe eſt defunctus, & coadiuuetur etiam ex alijs, vt ſtatim dicam, in qua quidem minuta Pompeus obtulit 10500. non autem ſcuta. 11. mil. vt petebat Naſius, & conſenſit pacto redimendi intra quatuor menſes, & vlterius promiſit quod ſoluerentur ſtatim Mantuæ ſcut. 4500. per Galeatium Campium, modò Naſius ſcriberet Oricellario iuxta minutam ſibi tranſmiſſam, & ad hunc effectum Pompeus Bedinus obtinuit litteras à Capponibus Florentiæ commorantibus directas Capponibus, qui erant Venetijs, illaſque tranſmiſit Campio ad effectum, vt earum virtute ſe ab eis reualeret de dicta ſumma, quam ſoluiſſet Naſio de ordine Pompei, prout Naſius ſcripſerat Pompeo, vt faceret.

Vnde tota difficultas conſiſtit in eo, an Naſius acceptauit litteras ſibi per Pompeum Bedinum datas, quæ videntur diſcrepare à primis
3 litteris Naſij, * nam die 14. Nouembris 1590 Naſius ſcripſit dd. litteras Oricellario, & eadem die recepit ſcut. 4500. à Campio, quæ litteræ Naſij datæ Oricellario vna cum quietantijs dictæ ſummæ fuerunt conſignatæ Campio, qui eas tranſmiſit Pompeo Bedino Florentiam, vt patet ex eius epiſtola data ſub die 15. Nouembris eiuſdem anni 1590. & ſic ex iſta ſumma ſoluta, & ex litteris ſcriptis per Naſium acceptaſſe dd. litteras Pompei cum prædictis conditionibus.

Et tollit omnnem difficultatem Epiſtola Naſij data Bedino ſequenti die 15. Nouembris, in qua fatetur ſcripſiſſe litteras Oricellario, ſed dicit melius eſſe non dari dd. litteras, ſed quod Pompeus retineret penes ſe cedulam ceſſionis, quam ipſemet Naſius faciebat ad fauorem eiuſdem Pompei, quam etiam tranſmittebat, quæ eſt illa, quæ hodie reperitur in actis, petijt minorem dilationem ad redimendum, vnde ex ipſa epiſtola apparet, quod Naſius acceptabat cōditiones appoſitas in litteris Bedini datis ſub die 18. Octobris 1590. ſed quod gratius ſibi fuiſſet, quod epiſtola non conſignaretur Oricellario, ſed quod Bedinus eſſet contentus apoca ceſſionis, & quod concederet maius tempus ad redimendum, de quibus fuit cōtentus Pompeus, vt in minuta litterarū, per eum daturū Naſio ſub die 28. Nouembris 1590. Et quamuis Naſius videatur conqueri in ſua epiſtola de pretio, non conqueritur, quaſi res non eſſet perfecta, ſed ex quo viliori pretio ceſſit, cum prætenderet alias ſibi fuiſſe promiſſa ſcut. 11. mil.

Ex quibus clarè apparet, quod contractus fuit perfectus mediantibus litteris; quod etiā comprobatur optimè, ex partitis Dominorum de Capponibus Florentiæ, ex quibus conſtat, quod nedum ſummma ſcut. 4500. quæ fuit ſoluta Mantuæ, & poſtmodum recambiata, itaut vltimo loco fuerit ſoluta per DD. de Capponibus Florentiæ, ſed etiam ſummæ vſque ad integram ſc. 10500. fuerunt aliæ ſolutæ Naſio; & quamuis multum inſiſteretur ſuper eo, quod interreſſe cambiorum ſcut. 4500. in dictis partitis fuerit appoſitum ad debitum Naſij, ad quod non debebat apponi, cum dicta ſumma eſſet illi ſoluenda Mantuæ, attamen optimè reſpondebatur, quod cum debitum pecuniarum eſſe in Ciuitate Florentiæ per DD. de Capponibus dandum Naſio, vtique ipſi non poterant aliter creare partitas, quam in debitum Naſij, licet ipſe Naſius non teneretur habere rationem dictæ partitæ cum Bedino, qui ſe obligauerat ſoluere ſcuta 4500. Mantuæ, nec per hoc inferri poteſt, quod illa ſcuta 4500. fuerint ſoluta Mantuæ in aliam cauſam, quam pro parte pretij huius venditionis ſeu ceſſionis vt ſupra firmatum eſt.

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Ianuarij 1617.

ROMANA ADITIONIS HAEREDITATIS.

Veneris 13. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Inuentarij confectio ex qua enunciatiua Notarij probetur.

SVMMARIVM.

1 *Additio hæreditatis non probatur ex conſignatione inuentarij facta Notario in qua ille, qui conſignauit dixit ſe accipere ius, & priuilegium ipſam hæreditatem aut acceptandi, aut refutandi.*

2 *Inuentarij confectio non probatur ex enunciatiua Notarij, in qua dicit omnia, & ſingula* bona

bona deſcripta, & adnotata in folio mihi Notario dato tenoris &c.

3 *Inuentarij confectio probatur ex enunciatiua Notarij in qua aſſeruit illud ſcripſiſſe, & poſuiſſe in ſua filza, ſed propter incendium & ruinam fuiſſe deperditum.*

Berou. conſ. 129. num. 6. & 9. cum ſeqq. lib. 2 *in quibus terminis loquatur n. 3.*

DECISIO CMLXIX.

DVbitaui, an coſtaret de tali aditione hæreditatis cum beneficio legis, & inuentarij, quæ ſuffragaretur D Hieronymo, & DD. negatiuè reſponderunt, quia procurator Hieronymi, quando conſignauit Notario prætenſum
1 inuentarium non dixit ſe adire hæreditatem,* ſed *accipere ius, & priuilegium ipſam hæreditatem aut acceptandi, aut refutandi*, quæ verba certum eſt, quod non important aditionem *l. cum qui §. fin. ff. de acquir. hæred Rom. conſ. 403. num. 19. & 20.*

Sed quatenus aliundè probaretur aditio, non probatur inuentarium, cum ſolum doceatur
2 de quadam enunciatiua Notarij,* in qua dicit omnia, & ſingula bona deſcripta, & adnotata in folio mihi Notario dato tenoris &c. ex qua enunciatiua non probatur confectio inuentarii legitime facta, cum in hoc non credatur Notario, immo nec Iudici *Monticul. de inuent. cap. 7. num. 25. in fine & 26.* quem refert, & ſequitur *Phanuc. de inuent. part. 3. n. 83.*

Neque obſtat *Berous in conſ. 129. num. 6. & 9*
3 *cum ſeqq. lib.* 2. quia loquitur in caſu,* quo inuentarium fuit confectum ab ipſometNotario, & propterea ſubdit, quod ſi enunciet illud ſcripſiſſe, & poſuiſſe in ſua filza, ſed propter ruinam, & incendium deperditum, & conſumptum fuiſſe, hoc ſuffragari, qui longè diſtat à caſu noſtro, & propterea concluſum non conſtare de additione hæreditatis cum beneficio legis, & inuentarij, quæ ſuffragetur.

Præſens deciſio fuit reuocata di 11. Maij 1618.

ROMANA NVLLITATIS CONTRACTVS.

Mercurij 18. *Maij* 1616.

ARGVMENTVM.

In contractu emptionis bonorum alicuius debitoris per minorem factæ mediante Congregatione Baronum ad inſtantiam Eccleſiæ, viduarum, & pupillorum crecreditorum requiruntur ſolemniatates ſtatutariæ ſaltem reſpectu emptoris. Cætera circa *Congregationem Baronum.*

SVMMARIVM.

1 *In contractibus factis cum æquè priuilegiatis non requiruntur ſolemnitates. Decl. numer. 9.*

2 *Creditores capto pignore debitoris, dicuntur quaſi Procuratores debitoris.*

3 *Contractus emptionis, & venditionis conſenſu perficitur, & debet eſſe vltrò citroque obligatorius.*

4 Congregatio Baronum, *vel alius Iudex vendens bona debitorum cenſetur id facere nomine ipſorum debitorum.*

5 *Debitor, cuius nomine facta fuit venditio tenetur de euictione, non creditor.*

6 *Creditor circumſcripta promiſſione emptoris, qui emit à Iudice bona debitoris non habet actionem ad pretium.*

7 *Promiſſio ſolutionis pretij facienda creditoribus ex venditione bonorum mediante Congregatione Baronum operatur, vt ipſi creditores ſint adiecti ſolutioni.*

8 *Oritur actio mandati inter* Congregationem Baronum, *& creditores, qui ſunt adiecti ſolutioni.*

9 *In venditione neceſſaria facta inter æque priuilegiatos non ſunt neceſſariæ ſolemnitates.*

10 *Venditio ex cauſa neceſſaria dicitur facta, quando fuerunt relaxata mandata, & deuentum ad ſubhaſtationem vid. num. 11.*

12 Congregatio Baronum *poteſt procedere ad executionem mandatorum, & deuenire ad ſubhaſtationem bonorum non ſeruatis ſolemnitatibus ſtatutarijs.*

13 *Ad iudicem ſpectat cognoſcere an debitum ſit reale, & an expediat minori magis vnam, quam aliam rem vendere.*

14 *Non requiritur tamen talis cognitio, quando mandata abſorbent totum patrimonium.*

15 *In contractu venditionis neceſſariæ factæ licèt non requirãtur ſolemnitates reſpectu venditoris, requiruntur tamen reſpectu emptoris.*

16 *Actus non debet operari vltra intentionem agentis.*

DECISIO CMLXX.

DEceſſit bo. me. Valerius Vrſinus ſcriptis hæredibus DD. Paulo Emilio Vrſino, & Iordano Cæſio, qui Valerius cum ingenti ære alieno præmeretur, & propterea plura mandata fuiſſent relaxata, eius creditores petebant à Congregatione Baronum exequutionem dd. mandatorum, quæ Congregatio appoſitis edictis, cum non reperiret, qui dignum pretium offerret, factis quibuſdam Capitulis, poſtmodùm prædicta bona vendidit dicto D. Paulo Emilio, vni ex cohæredibus, & cum Rota pluries dixerit contractum fuiſſe nullum, ex quo non fuerunt ſeruatæ ſolemnitates, voluit nihilominus particulariter videre dictus D. Paulus Emilius an contraxerit cum æquè priuilegia-
1 tis,* ita vt non eſſent ſeruandæ ſolemnitates iuxtà deducta *in deciſ. 557. par. 1.* & in alia *Bononien. Cenſus 17. Martij* 1608. *coram Reuerendiſſ. Lugdunen.* & in cauſa bis propoſita maturæque diſcuſſa fuit reſolutum D. Paulum Emilium non contraxiſſe cum æque priuilegiatis, itaut poſſet emere non interuenientibus ſolemnitatibus. Nam & ſi inter creditores adeſſent

eſſent Eccleſiæ viduæ, & Pupilli, attamen Do-
minus Paulus Emilius non contraxit cum illis,
quia creditores capto pignore iudiciali dicun-
2 tur quaſi Procuratores debitoris * *Bart. in l. ſi
pignori 30. num. 8. Florian. num. 11. ff. famil. Er-
ciſ. Franc. deciſ. 345. num. 2. & 5.* & meritò,
quia contractus eſt emptionis & venditionis,
3 qui conſenſu perficitur, * & debet eſſe vltro,
citroque obligatorius §. 1. *inſtit. de obligat. quæ
ex contr.* Creditores autem nullo pacto poſſunt
dici venditores, cum non ſint nominati in cõ-
tractu tanquam tales, nec eorum nominibus
fuit initus contractus, ſed Congregatio ipſa
4 vendidit, * quare cenſetur id feciſſe nomine
debitorum *Bald. in l. ordo num. 5. C. de execut.
rei iud.* & ideò debitor tenetur de euictione nõ
5 creditor * *l. ſi ob cauſam C. de euict. l. ſi plus §.
ſi iuſſu ff. eodem*, & vtrobique notant *Doctores
Tiraquell. de retract. liguag. §. 1. gloſ. 14. num. 13.
Bellon conſ. 24. num. 11.* hinc videmus, quod
6 circonſcripta promiſſione emptoris, * qui e-
mit à Iudice, creditor nullam habet actionem
ad pretium, *Gloſ. in l. à Diuo Pio §. ſed ſi em-
ptor*, quem refert ibi *Iaſon. in princ. verſ. in 3.
ff. de rei iudic.*

Et prædictis non reſiſtit, quod pretium fue-
rit promiſſum ſolui creditoribus, & ſic credi-
tores videntur vendidiſſe, cum pretium regu-
lariter ſoluatur venditoribus; quia fuit reſpon-
ſum, quod iſta promiſſio ſolutionis pretij fa-
7 cienda creditoribus * ſint inducta ex voluntate
Congregationis, quare ſolum operatur, quod
creditores ſint adiecti ſolutioni, itaut inter eos,
& Congregationem, quæ egit nomine debito-
8 rum oriatur actio mandati, * & obtineat quo-
damodo vices procurationis; non autem quod
propterea creditores ſint facti venditores *l. Iu-
lianus §. qui fundum ff de verb. obligat. Bald. con-
ſil. 399. num. 6. verſ. interdum ex poſt facto lib. 5.
Straccha de adiect. par. 4. quæſt. 14. & alleg. text.
in l. ſi debitorem ff. de nouat.* in tantum, quod
adiectus tenetur cedere Iura ad fauorem adi-
cientis *l. idemque §. ſi cui ff. mand. Bald in conſil.
249. num. 2. circa princip. incipit ſuper libris The-
ſaurariæ lib. 1.*

Non obſtat, quod D. Paulus Emilius erat
minor, & ſuſtinebat duplicem perſonam, nem-
pe emptoris, & venditoris, & pariter minor
erat D. Iordanus cohæres, qui pariter erat ex
venditoribus, vnde cum D. Paulus Emilius
contraxiſſet cum æque priuilegiatis non erant
neceſſariæ ſolemnitates, nam huic motiuo fuit
reſponſum, quod ex parte Dominorum Pau-
li Emilij, & Iordani vendentium non erant ne-
ceſſariæ ſolemnitates, quia venditio fiebat ex
9 cauſa neceſſaria, quia fuerant relaxata manda-
10 ta, * & Congregatio procedebat ad ſubhaſta-
tionem *l. 1. C. de præd. & aliis rebus min. vbi Sa-
licet. num 1. lib. 3. in princ. verſ. pignori ff. de re-
bus eorum Roman. conſ. 194. num. 3. verſ. his ta-
men non obſtantibus vſque ad finem, Menoch. de
arbitr. iudic. caſu 171. nu. 71. Lamberthengh. de
contract. gloſſ. 1 num. 1. & ſeqq.* qui alios allegat,
qui loquitur de alienatione neceſſaria, quæ o-
11 ritur ex legis, vel ſtatuti diſpoſitione * *Aym.
conſ. 215. num. 5. Viuius inter communes opiniones
ſub num. 706. num. 24. in verſ. ſtatutum diſponens.*
In propoſito autem venditio erat neceſſaria vi-
gore Cõſtitutionis Clementis VIII. quia Con-
gregatio vigore ſuarum facultatum poterat
12 procedere ad executionem mandatorum * &
habebat facultatem ſubhaſtandi bona etiam ſi-
ne ſolemnitatibus cum derogatione Statutorũ
Vrbis, & quamuis iſta facultas in *deciſione*
vltimo loco facta fuerit intellecta de ſolemni-
tatibus circa ſubhaſtationem; attamen hoc non
facit, cum motiuum ſolum deducatur ad effe-
ctum probandi, quod alienatio erat neceſſaria,
cum mandata eſſent relaxata, & Congregatio
poteſt procedere ad ſubhaſtationem, etiam nõ
ſeruatis ſolemnitatibus ſtatuarijs circa illam
faciendam.

Et prædicta procedunt de plano in caſu iſto,
13 quia licet ſpectet ad Iudicem cognoſcere, * an
debitum ſit reale, & an expediat minori ma-
gis iſtam, quam aliam rem vendere *l. 1. §. quod
ſi fortè, & l. magis puto §. non paſſim ff. de rebus
eorum l. ob æs C. de præbeu. min.* attamen hoc
eſt verum, quando minor vult alienare bona
pro ſoluendo ære alieno, ſed in caſu noſtro
fuerant relaxata mandata, & ſolum agebatur
de illorum executione, & non agebatur de e-
xequendo mandato ſuper iſta, vel illa re, ſed
cum mandata abſorberent totum patrimo-
14 nium * agebatur de ſubhaſtanda tota hæredi-
tate, & propterea non erat opus videre, an
expediret pupillo magis alienare vnam, quam
aliam rem. Vnde manifeſtiſſimè conſtat, quod
alienatio fuit neceſſaria, quare ex parte vendi-
15 torum non fuit opus ſeruare ſolemnitates, *
licet eſſet opus ſeruare ſolemnitates reſpectu
Domini Pauli Emilij emptoris, vt fuit firma-
tum in alijs *deciſionibus*, & hunc ſenſum habuit
eadem Congregatio, dum voluit, quod Do-
minus Paulus Emilius ſe obligaret cum ſolem-
nitatibus, & meritò per ea, quæ notat *Moder-
nus gloſſator ſuper ſtatuto Vrbis c. 151. gloſſ. 7.
num. 320. cum pluribus ſeqq.* & quatenus etiam
Congregatio potuiſſet ſupplere, attamen no-
luit, vnde actus non debet operari vltra in-
16 tentionem dictæ Congregationis * *l. non omnis
in princ. ff. ſi cert. pet.*

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Mercurij 18. Maij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Aſſertio Teſtatoris probat nedùm contra hæredes, ſed etiam contra alios ſucceſſores.*

2 *Dominij probatio non eſt neceſſaria quando agitur contra illum, qui mediatè, vel immediatè habet cauſam ab hærede grauato.*

DE-

DECISIO CMLXXI.

PLuries propoſui dubium An conſtaret, tenutam Salicis, & Caſtrum Fabri fuiſſe in bonis Petri teſtatoris, & ſupradicta die fuit reſolutum partem Salicis fuiſſe in bonis Petri, quæ veró quanta ſit, & de Caſtro Fabri erit videndum, nam ipſe Petrus Teſtator in teſtamento mandauit, quod legata ſoluerentur de fructibus Caſtri Ciuitellarum, Salicis, & Vrbene-
1 tani, * vnde ipſe Teſtator aſſeruit, Salicem eſſe ſuum, quæ aſſertio propterea nedum probat contra hæredem, ſed etiam coram alios ſucceſſores, qualis eſt Domina Liuia *Bald. conſ. 89. num. 3. lib. 1. Cephal. conſ. 386. num. 29. Marzar. de fideicommiſſ. quæſt. 53. ad finem Peregr. de fideicom. eodem tract. art. 44. num. 20. verſ. item aſſertio Teſtatoris*.

Neque releuat, quod ex ipſa aſſertione non probetur dominium Petri, quia probatio do-
2 minij non eſt neceſſaria, * quando agitur contra illum, qui mediaté, vel immediaté habet cauſam ab hærede grauato, prout mediate habet D. Liuia *Cephal conſ. 386. num. 35. Rinald. Iun. conſ. 44. num. 30. lib. 2. Marzar. vbi ſupra quæſt. 60. verſ. nihilominus Peregr. de fideic. art. 44. num. 6. art. 45. num. 46. & art. 48. num. 55. Caſtrenſ. conſ. 138. num. 4. lib. 2.* Et fuit reſolutum in cauſa *Bononien. de Sancto Petro 4. Maij 1588. coram Platto*, & in cauſa *Viterbien. fideicommiſſi 8. Martij 1602. coram Litta*, & in cauſa *Montis Faliſci fideicommiſſi 8. Martij 1602. coram bo. me. Card. Pamphilio*, & alias ſæpius.

Non obſtant alia hinc inde deducta, quæ cum tendant vel ad probandum, quod omnia bona Salicis poſſiderentur á Petro, vel ad elidēdam iſtam probationem fuerunt ommiſſa á DD. licet optimè poſſent pertinere ad præſens dubium, cum non poſſint tangi, niſi tangatur etiam quantitas bonorum poſſeſſorum á Petro, & cum prædicta ſufficiant pro reſolutione præſentis reſtrictionis, de alijs agetur, cum tractabitur de quantitate Salicis, quæ poſſidebatur á Petro, & etiam conſulto fuerunt ommiſſa illa, quæ tangunt Caſtrum Fabri, quia de illis ſuo tempore agetur; Et ita concluſum, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Aprilis 1617. & 27. Nouembris 1620.

BONON. REMISSIONIS MERCEDIS.

Veneris 20. Maij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM

1 *Vt quis audiatur contra calculum debet probare errorem.*

2 *Libri Mercatorum non probant in præiudicium tertij, & num. 3.*

DECISIO CMLXXII.

FVit reſolutum ſtandum eſſe calculo D. Ioannis Michellini, quia vt quis audiatur contra
1 calculum debet probare errorem * *Fulgoſ. conſ. 142. circa finem verſ. rurſus Angel. Aretinus conſ. 48. num. 12. & ſeqq. verſ. 2. quia* vbi de communi: hic autem error aliquis non probatur, & licet dicatur calculum non impugnari ex eiſdem, ſed ex nouiter deductis in proceſſu producto, tamen & iſta non obſtant, nam dum primo dicitur habendam eſſe rationem partitæ librarum 940. 10. de qua fuit creatus creditor D. Scipio in Banco Dominorum de Malueticeis pro tot delatis á Domino Hercule Bentiuolo, fuit reſponſum, quod libri
2 Mercatorum non probant contra tertium* *Caputq. deciſ. 331. n. 2. & 3. part. 3.* eoque magis in caſu iſto, tum quia Leonius erat conductor Scipionis, non autem Comes Hercules; Tum etiam quia iſta partita nullam habet cauſam.

Non obſtat, quod reperiatur adequatum computum inter Dominum Scipionem, & Bancum, quia fuit reſponſum ſtare ſimul, quod computum ſit adequatum, & tamen non appareat, quod iſta partita fuerit ſoluta per Leonium in computum aſſictus, neque etiam apparet, quod iſta adæquatio, & ſolidatio fuerit facta cum Domino Scipione, quod debet probari, quia vt dictum eſt, liber Mercatoris non
3 probat in præiudicium tertij *

Secundo dicitur, quod calculator debebat habere rationem lib. 600. ſolutarum occaſione cauamenti Amolæ, ſed quicquid dicendum ſit, An probetur iſta ſolutio, D. Scipio nititur claro pacto, quod pro cauamento Amolæ non teneatur, niſi pro lib. 150. Vnde in hoc caſu non eſt agendum de lib. 600. Et quoad expenſas factas in reparatione domorum, nulla fuit habita ratio per DD. cum nihil probetur, & deberet etiam probari, quod iſtæ expenſæ excedant ſummam lib. 20. quia pro tanta ſumma tenebatur ipſemet Leo aſſictuarius, Et ita concluſum, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 13. Martij 1617. & poſteà in parte reuocata die 9. Iunij 1617.

ROMANA ADMINISTRATIONIS DE RAYNERIIS.

Veneris 20. Maij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Prior in tempore eſt potior in iure.*

2 *Adminiſtrator deputatus à Congregatione creditorum*

torum decocti non poteſt moleſtari pro ſolutione ſacta Procuratori, & alys miniſtris deputatis, licet ſolutio fuerit malè ſacta.

DECISIO CMLXXIII.

IN hac cauſa 26. *Februarij preteriti fuit reſolutũ* DD. Garzonium, & Sellam teneri ſoluere duas partitas, de quibus agitur Domino Leoni niſi conſtet fuiſſe benè ſolutas, quare hodie propoſito iſto dubio, an dd. duæ partitæ fuerint benè ſolutæ, cum D. Leo prætenderet negatiuè reſpondendum, ex quo fuerunt ſolutæ Procuratori, Notarijs, & alijs occaſione mercedis, & laborum factorum in cauſa contra ipſum D. Leonem, in qua ipſe tanquam anterior obtinuit. Vnde inferebat, quod dictæ pecuniæ fuerunt malè ſolutæ pro defenſione cauſæ iniuſtæ, ſed etiam, quia ipſe erat anterior, qui
1 enim eſt prior tempore eſt potior in Iure * *c. qui prior de reg. iur. in 6 l. quoties vtriuſque ff. eodem.*

Contrarium tamen cenſuerunt DD. in hac facti ſpecie ad effectum, quod Garzonus, & Sella ſint liberati, nam Congregatio creditorum Alexandri Rainerij eos deputauit in ad-
2 miniſtratores, * quare cum ipſi ſoluerint Procuratori, & aliis Miniſtris deputatis à Congregatione, licet ſolutio fuerit male facta; attamen ipſi non poſſunt moleſtari per *text. in l. ſi Vrbana ff. de condit. indeb.* ibi *ſi Vrbana prædia locauerit prædo, quod mercedis nomine acceperit ab eo, qui ſoluit non repetetur, ſed Domino erit obligatus, nempè prædo, Bart ibidem in princ. & num.4.* quem refert, & ſequitur *Alex. in cõſil.* 103. *num.* 17. *lib.* 2. Ita in propoſito cum Garzonius, & Sella fuerint deputati à Congregatione, cum ſoluerint officialibus Congregationis, licet malè contra ipſos non poteſt agi per *text.* in *d. l. ſi Vrbana.*

Quia tamen prætendebatur Garzonium, & Sellam fuiſſe in mala fide, ſtante inhibitione Rotali, & litis pendentia, de hoc erit particulariter videndum, quia nihil iuſtificatur in facto.

PLOCEN. CANONICATVS.

Mercurij 25. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Regul. 2. *Cancell.* quæ beneficia reſeruet. Non derogat conſuetudini immemorabili, benè quidem *Regul.8.*

SVMMARIVM.

1 Regula 2. Cancell. *quæ beneficia reſeruet nu.* 5. *&* 13.
2 *Non derogat conſuetudini immemorabili nu.* 6. *&* 14.
3 *Conſuetudo immemorabilis non cenſetur ſublata, niſi de ea fiat ſpecialis mentio.*
4 *Maxime ſi conſuetudo ſit ſpecialis.*
7 *Laici ſunt incapaces conferendi beneficia, niſi ex conceſſione Apoſtolica.*
8 *Neque ad eorum fauorem ſuffragatur immemorabilis.*
9 Regul.8. Cancell. *derogat immemorabili.*
10 *Habens immemorabilem poteſt allegare priuilegium, & meliorem titulum de mundo.*
11 *Sed habens priuilegium non poteſt allegare immemorabilem.*
12 *Collatio beneficiorum in menſibus alternatis conceſſa fuit Epiſcopis Regni Poloniæ per indultum* Leonis X. & Clem. VIII. *circa Concordata non obſtantibus generalibus reſeruationibus.*

DECISIO CMLXXIV.

DOmini perſtiterunt in reſolutis dandam eſſe remiſſoriam, cum articuletur, quod poſt translationem ante adeptionem poſſeſſionis ſecundi, Epiſcopi Plocen. ab immemorabili tempore ſunt ſoliti conferre beneficia, quæ vacant, nam articulus iſte eſt relouans, quia hoc probaro non obſtaret *Regula ſecunda*, quæ
1 reſeruat iſta beneficia, * ex quo non derogat
2 immemorabili conſuetudini, quæ non cenſetur
3 ſublata, niſi de ea fiat ſpecialis mentio; * *Falin. in rubr. de præſcr. num.* 18. *in fin. Rip. in l. nemo poteſt num.* 115. *de leg.*1 *Couar. var. reſol. c.*13. *lib.*3. *num.*5. *Gabr. de præſcr. concl.* 1. *n.*30. eoque magis cum articuletur ſpecialis conſue-
4 tudo * Eccleſiæ Plocen. *c.* 1. *de conſt. in* 6. vbi redditur ratio, quia cum huiuſmodi conſuetudines ſpeciales aliquorum locorum conſiſtãt in facto, probabiliter Pontifex poteſt illas ignorare, & per dictum *text.* ita tenuit *Calder. in conſ.*3. *num.*1. *de conſuet.* vbi notat, quod ſi talis ſpecialis conſuetudo immemorabilis præceſſit conſtitutionem per illam non tollitur abſque expreſſa derogatione.

Neque obſtat, quod Regula habeat verba (*quomodolibet pertinentia*) quæ ſunt apta compræhendere collationem ſpectantem de iure
5 communi, * vel iure ſpeciali, vel præſcriptione aut conſuetudine, & cum priuilegio ad notat. *per Modern. ſuper regul.*8. *gloſſ.*29: Nã fuit reſponſum, quod nihilominus non ſunt apta
6 compræhendere immemorabilem, * quæ æget ſpeciali mentione, vt ſupra dictum eſt, nec cõpræhenditur ſub verbis vniuerſalibus, *Falin. Rip. & alij ſupra alleg.* quibus non reſiſtit, *tex. in c.*2. *de præb. in* 6. (ibi *quacumque ſuper hoc ſit authoritate munitus*) quaſi ſub his verbis compræhendantur Reges Franciæ, & Angliæ, etiã quod haberent immemorabilem, vbi hoc not. *Anchar. Menoch. & Franc.* quia eſt aduertendum, quod ille *tex.* loquitur in laicis, qui ſunt
7 incapaces conferendi beneficia, * niſi ex conceſſione Apoſtolica, vnde data dicta incapaci-
8 tate non intrat immemorabilis, * cum laicis incapacitas reſiſtat ab initio, *Falin. in c. accedentes num.*6. *verſ. fallit* 2. *de præſcr.* & in eodẽ caſu reſiſtentiæ præſcriptionis loquitur *Bellon. in conſ.*8.

Non obſtat *votum Oradini, & dec. diuerſ. in* ma-

manuſ. allegata, quia cū Domini habuerint præ-
miſſa pro veriſſimis dixerunt, quod aut *votum*,
& deciſ. nituntue maiori ratione, aut minori,
& vtroque caſu non ſunt alleganda pro deci-
ſione huius cauſæ, eoque magis, quia quando
Papa voluit derogare immemorabili hoc ex-
9 preſſit, prout legitur expreſſè in *Regul.8.* * Et
quamuis diceretur, quod priuilegium Apoſto-
licum, & immemorabilis pari paſſu ambulent
cum habens immemorabilem poſſit allegare
10 priuilegium, * quia non è contra, qui habet
11 priuilegium poteſt allegare immemorabilem,*
quæ eſt maioris virtutis, cum ex illa poſſit quis
allegare meliorem titulum de mundo.

Non obſtat *indultum Leonis X. & Clem. VII. circa Concordata*, in quo conceditur Epiſcopis
Regni Poloniæ collatio beneficiorum in men-
12 ſibus * alternatis, non obſtante generalibus
reſeruationibus ad fauorem quarumcunque
aliarum perſonarum conceſſis; dummodò ta-
men alia beneficia Sedi Apoſtolicæ generaliter
reſeruata non ſint; nam fuit reſponſum, quod
iſte Canonicatus vacauit in menſe Ordinarij,
vnde ante tranſlationem nulla aderat reſerua-
tio Apoſtolica, & Epiſcopus liberè iuxta *Con-
cordata* poterat prouidere, tranſlatio autem
13 cauſat reſeruationem *ex Reg. ſecunda* *, ſed cū
dicta *Regula* non deroget immemorabili con-
14 ſuetudini, * admiſſa immemorabili circa col-
lationem poſt tranſlationem ante adeptionem
ſecundi, non intrat reſeruatio *Regul.2.* & prop-
tereà *Indultum & Concordata* non contrariantur
huic remiſſoriæ cum præſeruent generales re-
ſeruationes Apoſtolicas, quæ ſi ceſſant proba-
ta immemorabili, ſequitur, quod non com-
prahendantur ſub Indulto.

MACERATEN. DOTIS.

Veneris 27. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Conſignatio mobilium ſponſo promiſſorū probatur ex adductis in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Conſignatio mobilium promiſſorum ſponſo cenſetur facta nuptiis ſecutis.*
2 *Ex poſſeſſione domus præſumitur etiā poſſeſſio mobilium.*
3 *Maritus iuriſperitus non cenſetur voluiſſe facere aſſecurationem dotis vxoris ſuper ſuis bonis niſi præceſſiſſet aſſignatio bonorum promiſſorum.*
4 *Poſſeſſio iure familiaritatis excluditur ex titulo præcedenti.*
5 *Conſignatio bonorum promiſſorum probatur ex eo, quod alius contrahens adimpleuit ea, ad quæ nō tenebatur, niſi ſecuta fuiſſet conſignatio.*

DECISIO CMLXXV.

DVbitaui, an conſtaret de traditione mobi-
lium, & aliorum promiſſorum in Capitulis;
& quoad mobilia, & vinum, Domini affirma-
tiuè reſponderunt, de aliis erit videndum, nam
die 3. Februarii 1606. fecit apocam, in qua
1 non ſolum Caſſandra promiſit conſignare, *
ſed ex nunc conſignauit in die nuptiarum om-
nia mobilia, quare cum nuptiæ fuerint factæ
die 27. menſis Februarij ſequitur, quod conſi-
gnatio cenſeatur facta tempore alteri parti
magis benè viſo DD. *in l. huiuſmodi ff. de ver-
borum oblig. Decian. reſponſ.91. nu.4. lib. 3. Ga-
briel. conſ. 09. num.8. & ſeqq. lib.2.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia Fuluius ſe
contulit ad habitandum in domo, in qua erāt
mobilia, vt probant teſtes *in Summario num. 3.*
& poſſedit domum, & mobilia, & probant ii-
dem teſtes *in Summario num. 4.* vltra quod ex
poſſeſſione domus præſumeretur etiam poſſeſ-
2 ſio mobilium *, cum eſſent mobilia domus, &
ſic pro ſeruitio habitantium, & eam poſſiden-
tium, *Salicet. in l. ob maritorum num. 4. C. ne
vxor pro marito Soccin. Sen. conſ.131. nu.2. verſ.
2. quia lib.1.*

Et quatenùs prædicta non ſufficerent eui-
dentiſſimè res patet, ex quo Fuluius in ipſa
die contractus matrimonii præuia narratiua a-
pocæ matrimonialis aſſicurauit vxorem ſuper
ſuis bonis pro florenis 2300. occaſione mobi-
lium, & vini, & dicitue, quod mobilia exi-
ſtebant in domo, cuius poſſeſſio fuerat appræ-
henſa, & acquiſita per Fulium. Vnde patet,
quod æſtimatio, quæ vigore apocæ debebat
fieri per peritos, vel fuit facta, & in hoc inſtru-
mento inſerta quantitas, vel quod partes per
ſe fecerunt æſtimationem; quæ eo magis pro-
3 cedere debent, cum non ſit veriſimile, * quod
Fuluius iuriſperitus feciſſee prædictam aſſecu-
rationem abſque eo, quod pęrcederet aſſigna-
tio.

Neque eſt verum, quod poſſeſſio Fuluii po-
tuit eſſe iureſamiliaritatis, quia hoc excluditur
4 ex titulo præcedenti dotis * *DD. in l. qui Iure
familiaritatis ff. de acquirenda poſſeſſione Curt. Iu-
nior conſ.168. nu.32. & ſeqq. Surd. conſ.94. nu.36.*
Excluditur etiam ex dicta aſſecuratione, quæ
et ſi dicatur fuiſſe facta ſub ſpe futuræ conſi-
gnationis, attamen contrarium apparet ex
prædictis, & præſertim, quia ſi hoc ſubſiſteret
non fuiſſeut dd. bona in Inſtrumento æſtima-
ta ad certam quantitatem, nec Fuluius ibi di-
xiſſet, quod volebat adimplere contenta in
5 apoca, &c. * cum ad tale adimplementum
non eſſet obligatus ante conſignationem, &
æſtimationem.

Et ita concluſum, &c.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Veneris 27. Maij 1616.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Productio dicitur realis, quando ſcripturæ fuerunt productæ cum oblatione copiæ, & citatione partis non obſtante ſtylo, quod productiones fieriſoleant verbales. Tam appellans, quam appellatus ſi vult proſequi cauſam tenetur tranſportare acta.

SVMMARIVM.

1 *Productio verbalis Mediolani de ſtylo fieri ſolet.*
2 *Vt productio realis dicatur non ſufficit, quod ſcripturæ deponantur penes Notarium, niſi petatur, quod regiſtrentur, aut pars citetur.*
3 *Productio realis dicitur, quando ſcripturæ fuerũt productæ cum oblatione copiæ, & citatione aduerſarij. Ampl. num.* 5.
4 *Productio ſcripturarum dicitur realis attenta clauſula* tenoris &c. *Ampl. num.* 5.
6 *Sententia non viſis actis etiam probatorijs eſt nulla.*
7 *Non ſolum appellans tenetur tranſportare acta, ſed etiam appellatus ſi vult proſequi cauſam.*
8 *Tranſportatio actorum fieri debet ab eo, qui vult proſequi cauſam non obſtante, quod Iudex appellationis vigore clauſulæ* quam & quas *poſſit procedere tanquam in prima.*

DECISIO CMLXXVI.

Licèt informantes pro Platto inſiſterent in eo,
quod productio inſtrumentorum fuerit ver-
balis; tum quia de ſtylo Mediolani productio
1 nes verbaliter fieri ſolent, vt fuit reſolutum in
cauſa *Mediolanen. illegitimitatis* 4. *Iulij* 1608.
coram bo. me. Franciſco Penia Rotæ Decano, &
in alia *Mediolanen. Spolij* 26. *Iunij* 1609. *coram*
Illuſtriſſimo D. Card. Lancellotto; Tum etiam
quia ad effectum, quod productio dicatur rea-
lis non ſufficit, quod ſcripturæ deponantur pe-
2 nes Notarium,* niſi petatur, quod regiſtrentur
aut pars citetur ad dicendum contra *Bart. in*
extrauag. ad reprimen. in v. de plano num. 30. *Ro-*
man. conſ. 156. *num.* 30. *& conſ.* 159. *Caſſad. deciſ.* 9
de appellat. & fuit reſolutum in cauſa *Placentina*
deuolutionis 10. *Maij* 1602. *coram bo. me. Penia*,
& in dicta cauſa *Mediolanen. ſpolij* 26. *Iunij* 1609.
coram Illuſtriſſ. D. meo Lancellotto.

Hoc tamen non obſtante *Rota* cenſuit produ-
ctionẽ multorum iurium fuiſſe realẽ; nam cum
plura inſtrumenta fuerint producta cum obla-
3 tione copiæ * & cum citatione Platti, qui com-
paruit eadem die acceptando iurium produ-
ctionem per partem aduerſam in parte, & par-
tibus &c. & in reliquis non conſentiendo, ſed
opponendo generalia contra, vt *in ſummario*
vltimo loco dato num. 3. ſequitur perneceſſe,
quod iſta productio ſit cum citatione ad di-
cendum contra, & ſic productionem fuiſſe
realem ex ſupra deductis in oppoſito: Prout
etiam viſa fuit realis illa productio, in qua ad-
4 duntur verba *tenoris &c.* * iſta enim verba
non poſſunt importare aliud, quam regiſtra-
tionem, & ſic per neceſſe inducunt productio-
nem realem iuxta pariter notata in obiecto, &
in terminis quod productio cum clauſula *te-*
noris &c. ſit realis fuit reſolutum in cauſa *Fer-*
rarien. Bonorum 9. *Maij* 1594. *coram bon. mem.*
Cardinali Blanchetto; ex quibus ceſſat ſtylus Me-
diolani, quod productiones ſolent fieri verba-
5 liter, * quia hic manifeſtiſſime conſtat, quod
productiones fuerunt reales.

Ex quibus ſequitur, quod ſententia fuerit
nulla; nam regula eſt, quod ſententia non
6 viſis actis * etiam probatorijs eſt nulla *Bart. in*
l. 2. *num.* 5. *C. de eden. Rimnald. Senior ibidem*
num. 12. *circa med. verſ. tamen contraria opini.*
Felin. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ num. 17. *de con-*
ſtit. Cagnol. in d. l. 2. *num.* 68. & fuit dictum in
cauſa *Romana fideicommiſſi* 27. *Iunij* 1608. *coram*
me, & quamuis replicaretur, quod *Concilium*
Tridentinum ſeſſ. 24. *c.* 20. *de reform.* quod lo-
quitur in cauſis Eccleſiaſticis diſponit, quod
7 appellans tranſportat acta;* tamen fuit duppli-
catum, quod *Sacra Congregatio* cenſuit idem
Concilium habere locum etiam quoad appella-
rum, quando ipſe vult proſequi cauſam, &
hoc communiter in cauſa ſeruatur, vt dicit
Vantius de nullitate in tit. à quo, & à quibus mod.
n. 21. *in fin.* & fuit dictum in *allegata cauſa fidei-*
commiſſi coram me.

Neque obſtat, quod in commiſſione adeſ-
ſet Clauſula, *quam, & quas*, quæ operatur, vt
poſſet procedi prout in prima. Quia fuit re-
8 ſponſum * non propterea illum, qui vult pro-
ſequi cauſam liberari à tranſportatione acto-
rum, vt fuit reſolutum in cauſa *Calaguritana*
iuris votandi 28. *Maij* 1586. *coram bo. me. Card.*
Blanchetto & coram eodem in alia Valentina de
Campanar. 23. *Ianuarij* 1580. & in alia *Placen-*
tina compenſationis vſurarum 15. *Iunij* 1582.
coram Rubeo, & meis temporibus in cauſa
Bracharen. Parochialis 8. *Martij* 1602. *coram bon.*
mem. Iuſto, & in alia *Romana deuolutionis bono-*
rum 16. *Iunij* 1604. *coram Reuerendiſſ. Attrebaten.*
& alias ſæpius; Et quod tollit omnem difficul-
tatem eſt, quod Iudex non proceſſit in prima,
ſed in cauſa appellationis.

Præſens deciſio fuit reuocata die 27. *Nouembris* 1617.

ASTORICEN. RESIDENTIAE.

Lunæ 6. *Iunij* 1616.

ARGVMENTVM.

Conc. Trid. quid diſponat in *cap.* 3. *ſeſſ.* 21. *de reformat.* & quid in *cap.* 3. *ſeſſ.* 22. *eod. tit.* Diſtributiones per non ſeruientes amiſſæ quando ſeruientibus accreſcant, vel potius Locis pijs ſint applicanda.

SVMMARIVM.

1 *Diſtributiones poſſunt creari, & augeri iuxta for-*

mam traditam per Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap.3. de reformat.

2 Conc. Trid. cap. 3. ſeſſ. 22. de reformat. *loquutur in dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in diſtributiones quotidianas conuertendo poteſt ſeparare etiam ſi diſtributiones non ſint tenues.*

Et illa tertia pars ſi per non ſeruientes amittitur Locis pijs eſt applicanda n.2.

3 Conc. Trid. cap. 3. ſeſſ. 21. de reformat. *in quibus terminis loquatur.*

4 *Tertia pars fructuum à dignitatibus ſeparata, & per Ordinarium in diſtributiones aliquin tenues conuerſa, ſi per non ſeruientes ammittitur proportionabiliter ſeruientibus accreſcit.*

5 *Bulla ſecunda reuocat primam, dum per illam tollitur id, quod fuit diſpoſitum in priori.*

6 *Articulans non fatetur.*

DECISIO CMLXXVII.

ORdinarius decreuit, quod Abbas contri-
bueret ſcuta 120. pro diſtributionibus quo-
tidianis, & cum fuerit exhibita Bulla Clemen-
tis Septimi, ex qua conſtat fuiſſe aſſignatam
duplicem portionem ex menſa Capitulari, pro
diſtributionibus, petebatur remiſſoria ad pro-
bandam obſeruantiam iſtius Bullæ, quia ea
probata corruit diſpoſitio Ordinarij: Nam
1 *Concil. Trid. ſeſſ. 21. cap. 3. de reform.* diſponit, *
quod diſtributiones poſſint augeri, vel creari
iuxta formam ibi traditam, quando nullæ ſunt
vel ita tenues, quod veriſimiliter negligantur,
vnde ſtante obſeruantia Bulla amplæ ſunt di-
ſtributiones, itaut non ſit locus nouo augu-
mento.

Hoc tamen non obſtante cenſuit Rota de-
negandam eſſe remiſſoriam ex dupplici funda-
mento: primo quia differentia eſt inter *cap. 3.*
ſeſſ. 21. de reform. & cap. 3. ſeſſ. 22. de reform.
quod procedit in caſu noſtro, quia *dictum c. 3.*
2 *ſeſſ.* 22. loquitur in Dignitatibus, * à quibus
Ordinarius tertiam partem fructuum in diſtri-
butiones quotidianas conuertendo poteſt ſepa-
rare, etiam dato, quod diſtributiones non
ſint tenues, & in odium obtinentium dignita-
tes, & nigligentium reſidere, & quando illa
tertia pars ita ſubtracta per non ſeruientes am-
mittitur locis pijs eſt applicanda. At verò
3 *cap. 3. ſeſſ.* 21. loquitur ſolum, * quando di-
ſtributiones ita ſunt tenues, vt negligantur, &
4 hoc caſu tertia fructuum pars ita ſeparata, * &
in diſtributiones ab Ordinario conuerſa, ſi per
non ſeruientes amittitur, proportionabiliter
ſeruientibus accreſcit, & ita declarauit *Congre-*
gatio Illuſtriſſimorum interpretum, quam declara-
tionem tranſcribere placuit; Quare cum ver-
ſemur in terminis *cap. 3. ſeſſ.* 22. quia agitur de
dignitate, non eſt videndum, an diſtributio-
nes ſint tenues, nec ne, ſed quid potuerit fa-
cere Ordinarius vigore *Concilij*, vnde cum aga-
tur de dignitate etiam quod adeſſent aliæ di-
ſtributiones, cum Ordinarius poſſit facere præ-
dictam ſeparationem vigore *Concilij*, reſultat ir-
releuantia probationis, ex quo ſequitur, quod
remiſſoria non eſt concedenda.

Secundo fuit denegata remiſſoria, quia
prima Bulla Clementis Septimi fuit reuocata
per ſecundam cum illa ſupprimatur Prioratus
vigore primæ Bullæ erectus, & alius ibi erigi-
tur cum hoc, quod Abbas nuncuparetur cum
aſſignatione omnium fructuum Prioratus ſup-
preſſi durante vita Ferdinandi, qui tunc illum
obtinebat; ſucceſſoribus vero illius aſſignatur
tantum medietas dictorum fructuum, & vltra
illam Horti Cameræ regimen, & dominium,
& alia ad ſuppreſſum Prioratum ſpectantia
cum omnibus illorum fructibus, ex quibus
manifeſtiſſimè conſtat, quod prior Bulla fuit
5 reuocata, * quoad aſſignationem duarum por-
tionum pro diſtributionibus quotidianis, cum
in ſecunda Bulla varietur, & tollitur ſtatus præ-
cedens Prioratus ſuppreſſi *l. Valentianus ff. de*
prætor. ſtipul. l. omnes ff. de Nouat. Bald. in l. fin.
n. 1. C. de nouat. Decius in conſ. 400. col. penult.
in fine, & conſ. 464. n. 4.

Et quamuis diceretur, quod verba continent
aliquam medietatem, & propterea probatio
obſeruantiæ videtur releuans; attamen fuit dup-
plicatum, quod ſi meditas fructuum, & alia
fuerunt aſſignata Abbati repugnat, quod duæ
tertiæ partes eſſent pro diſtributionibus, prout
in prima Bulla: quibus adſtipulantur proba-
tiones factæ per Abbatem in partibus iuxta
tenorem ſecundæ Bullæ, fuit enim articulatum
quod Abbas non habet aliquas diſtributiones
in choro, vt in articulis datis *num.* 22. ſuper
quibus fuerunt inducti teſtes hoc probantes, vt
in dicto *ſummario num.* 3. & quamuis pro parte
Abbatis diceretur, quod prædicta erant in-
telligenda, vt non caperet de pertinentibus ad
Capitulum; attamen ex alijs articulis datis in
reſponſione conſtat de contrario. Nam Ab-
bas intendebat probare, quod omnes decimæ
in vnum recollectæ inter ipſum, & Capitulum
diuiduntur, & ſuper illis articulis induxit teſtes
6 & licet verum ſit, quod articulans non fatetur *;
attamen hoc ſolum deducitur ad excluden-
dum intellectum ſupra datum pro parte Abba-
tis, ſcilicet quod primi articuli, & probatio-
nes eſſent intelligandæ, quod non participa-
bat de diſtributionibus ſpectantibus ad Capi-
tulum.

Et prædicta eo magis placuerunt DD. cum ſit inueriſimile, quod non retinetur liber iſtarum diſtributionum. Vnde materia poſſet probari per ſcripturas, & hoc præſertim, cum cauſa diù fuerit agitata in partibus, & hæc non fuerint deducta, cum de facili ibi poſſent probari. Vndè merito fuit receſſum *à deciſione facta ſub die 23. Martij huius anni*, in qua reiectis alijs articulis ex iſto ſolo hic diſcerſo fuit decreta remiſſoria: itaut viſum fuerit, neque etiam ex iſto articulo remiſſoriam poſſe concedi.

LVCANA BONORVM.

Veneris 10. *Iunij* 1616.

ARGV-

ARGVMENTVM.

Condemnatus per ſententiam ad reſtitutionem bonorum tenetur etiam ad fructus. Expreſſa petitio an requiratur adhoc vt veniant etiam fructus. A die motæ litis non ſemper veniunt, vt patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Verbum* reſtituere bona *intelligitur vna cum fructibus, acceſſionibus, obuentionibus, & emolumentis & n.3. Ampl.n.2.& 4.*

Sententia condemnans ad reſtitutionem bonorum continet etiam fructus n. 1.

4 *Et maximè procedit, quando lite conteſtata ſiue dari, ſiue tradi eſt in obligatione.*

5 *Fructus in ſententia non expreſſi non veniunt, ſed requiritur illorum ſpecialis petitio.*

6 *Declara varijs modis vt ibi.*

7 *Fructus libello expreſsè petiti veniunt in ſententia.*

8 *Fructus debentur à die motæ litis.*

9 *Quod procedit etiam in iudicijs ſtricti iuris.*

Reiuindicatio eſt iudicium ſtricti iuris n 9.

10 *Ad fructus amplius agi non poteſt, quando bona ſunt reſtituta per ſententiam.*

11 *Declara procedere ſi in ſententia ſequuta non ſit illorum condemnatio, & ſic petantur officio iudicis, ſecus autem ſi iure actionis n.13.*

12 *Officium iudicis expirat prolata ſententia.*

14 *Condemnatus per ſententiã ad reſtituendum certa bona poſt factam ſibi reſtitutionem aliorum bonorum à collitigante, non poteſt cogi ad reſtitutionem bonorum, nec fructuum, ſi collitigans prius non reſtituit.*

15 *Declara procedere ſi huiuſmodi ſententiæ acquieuit ſecus ſi illam impugnauit.*

16 *Ex culpa ſua quis non debet reportare commodum.*

17 *Aequitas ſuadet vt mihi reſtituatur id, quod ex re mea ad te peruenit.*

18 *Nemo habet cum aliena iactura locupletari.*

19 *Cum dolo malefacere dicit, qui ex aliena iactura lucrum quærit.*

DECISIO CMLXXVIII.

DVbitaui An Andreas teneretur ad reſtitutionem fructuum, & tota difficultas conſiſtit in eo, An per tres conformes fuerit condemnatus ad dictam reſtitutionem, quia ſi ſic, videtur carere omni difficultate, & quod fuerit condemnatus ſatis patet, quia prima ſententia confirmata per alias duas condemnat
1 Andream ad reſtituendũ bona Eccleſiæ, * quod verbum *reſtituere* intelligitur vnam cum fructibus per *text. expreſſum in l. condemnatione* 134. *§. cum verbum vbi gloſ. Dec. & Cagnol.* ponunt concordantes *ff. de reg. Iur.* & eſt bonus *text. in l. videamus 38. §. in fauiana*, vbi *Salicet. in ſummario ff. de vſur.* & facit *text. in l. plus eſt* & in *l. vltima in fin ff. de verbor. ſignific.* & late declarat *Petrus Fabrus in l. 78. & 79. circa med. verſ. nam in primis vt Paulus ff. de reg. iur.* & quamuis prædicta procedant, quando verbum *reſti-*
2 *tuere* eſt prolatum a lege, * vt expreſſe dicitur in dicto §. *cum verbum*, vel in ædicto Prætoris, vt probant alia iura allegata; Attamen idem eſt, quando profertur in ſententia, vt colligitur in dicto §. *in Fauiana*, & expreſſe dicit *Maynerius in dicto §. cum verbum reſtituas, vbi num. 2.* quod illa lex vult, quod dictio hæc *reſtituas*
3 importat* plenam reſtitutionem non ſolum rei principalis in iudicium deductæ, ſed omnium fructuum, & acceſſionum, obuentionum, & emolumentorum; & quod maximè procedit (prout in caſu iſto) vt ſtatim dicetur, quando lite conteſtata, ſiuè dari, ſiuè tradi eſt in obli-
4 gatione * *Alberic. in dicta l. Videamus in princ. Maynerius loco alleg. num. 2. verſ. quod dicit ibi Albericus.*

Neque obſtat, quod ad hunc effectum fuiſ-
5 ſet neceſſaria ſpecialis petitio fructuum, * quia iſta concluſio non eſt ſimpliciter vera; nam aut
6 verſamur in iudicio vniuerſali, * & intelliguntur venire in petitione, quia augent iudicium; aut in iudicio particulari, & ſi eſt iudicium reſtitutorium, quod iure actionis petatur, non autem ſi poſtuletur iure reſtitutionis, & ſi eſt etiam iudicium particulare intentatum ſi fructus ſunt pendentes, veniunt non tanquam fructus, ſed vti pars fundi, vt declarat *Bald. in l. 1. num. 21. C. de fruct. & lit. expenſ. Mayn. præcit. loco num. 3. Surd. conſ. 293. num. 15.* ſed in hac facti ſpecie dixerunt Domini non eſſe opus ingredi, in quibus terminis nos verſemur, quia
7 in libello expreſſe fructus fuerunt petiti, * quare veniunt in ſententijs, vt per *Bald. in dicta l. 1. num. 21. Maynerius in dicto §. cum Verbum nu. 3. in fine Surd. conſ. 293. num. 16.*

Ex quibus cum Andreas cenſeatur condemnatus per tres conformes ad dictam reſtitutio-
8 nem fructuum, vtique tenetur à die motæ litis,* quia tunc incipit eſſe malæ fidei poſſeſſor, &
9 hoc procedit etiam in iudicijs ſtricti iuris, * cuiuſmodi eſt rei vindicatio intentata per Rectorem *l. cum fundus in princ. vbi DD. ff. ſi cert. petat. d. l. videamus §. ſi actionem ff. de vſur. l. 3. §. in hac ff. commodat. DD. in l. vinum, vbi Dec. de Commun num. 16. ff. ſi certum petat. Rot. dec. 4. de reſtit ſpoliat. in nou. Ferall. deciſ. 27. num 5. & 65. num. 3. par. 3 latè Surd. conſ. 293. num. 8. & ſeq. lib. 2.*

Neque eſt verum, quod cum bona ſint reſtituta per ſententiam non poteſt amplius agi ad
10 fructus, * ex *gloſ. in dicto §. in Fauiana in verb. reſtituat*; Nam iſta quæſtio eſſet tractanda ſi
11 Andreas non cenſeretur condemnatus in ſententijs * ad reſtitutionem fructuum, & hodie vellet illos petere, quo caſu ſi poſſent tantum peti officio iudicis intraret dictum *gloſæ*, quia
12 officium Iudicis expirat prolata ſententia, *
13 ſecus autem ſi iure actionis * poſſunt peti, ita *gloſ.* declarat *Albericus in dicto §. in Fauiana num. 4. & Salicet. num. 2. Mayner. loco ſupra alleg. num. 2. verſ. & hoc etiam ſecundum*, de quibus non eſt agendum, cum, vt dictum eſt Andreas cenſeatur in ſententijs condemnatus.

Neque

Digitized by Google

Neque facit, quod prima ſententia condem-
net Rectorem ad reſtituendum priùs Andreæ
14 bona de Poſignano, * & permutata, & ideo
cum non fuerint reſtituta, Andreas non coge-
batur reſtituere alia bona,& propterea nec fru-
ctus ex *Rot. deciſ.4.de reſtit.ſpoliat. in nou. Surd.
deciſ.211.num.7.& conſ.101.num.15. lib.1.* Nam
fuit reſponſum,concluſionem procedere, ſi An-
15 dreas acquieuiſſet primæ ſententiæ,* ſed illam
impugnauit perſiſtendo per tres conformes, &
ideò merito tenetur ad reſtitutionem fructuū;
quia non poteſt iuuari ex ſua impugnatione
non acquieſcendo *Cap.ex ea de reg.iur.in 6.* Eo-
que magis, quia in ipſo primo libello Rector
obtulit ſe paratum reſtituere bona compermu-
tata, quam oblationem non acceptauit An-
dreas proſequendo cauſam etiam in gradu ap-
pellationis, quare ex culpa non debet repor-
16 tare commodum contra regulam * de qua *in
l. itaq; fullo ff. de furtis*.

Viſum tamen fuit DD. conueniens, quod in
iſta reſtitutione fructuum perceptorum per
Rectorem ex prædio compermutato, ſpectan-
te ad ipſum Andream; omnis enim æquitas
ſuadet, quod mihi reſtituatur id, quod ex re
17 mea ad te peruenit * *l.ſi me & Titium ff.ſi cert.
petat.* ne ſequatur inconueniens, quod fiat quis
ex aliena re locupletior cum Domini iactu-
18 ra * *l. planè ff. de pet. hæred. & text. in l. quis
Mancipus §. fin. ff.de inſtit.* dicit cum dolo male-
19 facere, qui lucrum quærit ex aliena iactura,*
& ſaltim hoc debet procedere ex æquitate vt
in dicta *l. ſi me, & Titium vbi Alex.nu 9. Dec.
num.3.ff.ſi certum petatur Fæl in. in c. ex parte il
ſecondo colum. penult.verſ. ſed pone de off.delegati
Pariſ. conſ. 131. num.26.vol.4. Natt. conſ. 384.
num.13.*

Et ita concluſum &c.

PARISIEN. PECVNIARIA

Lunæ 13. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Ceſſio nominis debitoris efficitur manda-
tum ex exigendum ex voluntate contra-
hentium, de qua conſtat ex adductis in
deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſio nominis debitoris ex voluntate contrahen-
tium efficitur mandatum ad exigendum.*
2 *Reſtitutio in integrum eſt remedium ſubſidiarium.*

DECISIO CMLXXIX.

EX duplici fundamento *Rota cenſuit ſub die 20.
Nouembris 1613.* DD. de Bartholomeis non
competere reſtitutionem in integrum aduerſus
ſententiam latam ad fauorem Dominæ Siluiæ:
Primo quia licet Naſius ceſſerit ad ipſorum
fauorem; Attamen ipſi non acceptarunt ſim-
pliciter hanc ceſſionem, ſed cum conditione
*di tener conto à detto Signor Naſi di quello, che le
1 deue, ò potra douere all'auuenire.* * Vnde ceſſio
ex voluntate contrahentium effecta fuit man-
datum ad exigendum ad commodum Naſij,
Vnde directæ actiones remanſerunt pænes ipsū,
qui propterea medio tempore potuit cedere
ad fauorem Dominæ Siluiæ, & illud manda-
tum etiam expirauit per obitum ipſius Naſij:
Secundo quia dato ſine veri præiudicio, quod
iſta eſſet ceſſio, cum Bartholomei prætende-
rent creditum *ſcutorum* 12807. Attamen con-
ſtat Naſium ſoluiſſe *ſcut.* 10100. & ſic non re-
manebant creditores tantæ ſummæ.

Cum DD. de Bartholomeis non acquieſce-
rent huic reſolutioni, propoſui cauſam ſuper
eiſdem vtraque parte informante *6 Aprilis Su-
perioris Anni*, & placuit *Rotæ* reſolutionem dif-
ferre, quare iterum repropoſui cauſam cum
dd. ſcripturis, & placuit *Rotæ* ſtare *in deciſis*
ex prædictis rationibus, quibus addebatur,
quod quatenus iſta fuiſſet ceſſio præſumebatur
retroceſſio ex multis, quæ fuerunt ponderata
in *deciſione* in hac cauſa facta 5. *Decemb.* 1612.
coram me in verſ. 2. quatenus iſte actus; quod
comprobatur ex Epiſtola dd. DD. de Bartho-
lomeis data Lugduni 8. Auguſti 1589. bo. me.
Horatio Oricellario, in qua expreſſe annulla-
tur dd. ceſſio, ſeu mandatum cum clauſula,
quod habeatur pro Inſtrumento publico, cuius Epi-
ſtolæ copia data fuit in alia poſitione, quæ epi-
ſtola correſpōdet alteri epiſtolę prius per eum-
dem Naſium Florentiæ ſcriptæ dd. DD. de
Bartholomeis Lugduni, in qua conquæritur,
quod non remiſerint cedulam crediti cum tra-
ctis litterarum cambij, vt poſſit cum illa pro-
uidere tractis, eoſque rogat ad illam remit-
tendam quamprimum eius riſico retenta pæ-
nes eos, copia auſcultata, ſubiungens. *In
tanto andrò prouedendo di mettere denari inſieme
per ſodisfarui, come è ragioneuole &c.*

Vlterius cum diceretur, quod Bartholomei
erant Creditores Naſij ſcut.8000. fuit reſpon-
ſum conſtare de illius ſolutione facta per Na-
ſium de anno 1589. mediante Banco Domi-
norum de Saluiatis à fine menſis Auguſti vſque
ad finem menſis Octobris, prout etiam fuit
firmatum *in deciſione* in hac cauſa facta 5.
Decembris 1612. & hanc ſolutionem admittunt
Bartholomei, ſed dicunt hanc partitam primo
cedere in extinctionem intereſſe cambiorum,
in quibus prætendunt ſe eſſe creditores ſcut.
5550. ſed illud creditum non eſt liquidatum,&
quamuis prætendatur liquidari ex litteris cam-
bij DD. de Bartholomeis ſcriptis Lugduni 9.
Iunij 1589. directis Nicolao Naſio Florentiæ,
& præſentatis 8. Iulij ſequentis per illos del
Nero, & alios Mercatores, quibus erit facien-
da ſolutio; Attamen cum Luttotius Naſius
negotiorum geſtor, & Mandatarius Nicolai
Naſij recuſaret ſoluere dd. litteras aſſe-
rens rationem videlicet *Perche la tratta non è
conforme à quello, che habbiamo accordato col Si-
gnor Matteo Bartholomei*, non poteſt inde reſul-
tare

Digitized by Google

tare aliqua firma liquidatio, preſertim quia dictæ tractæ fuerunt factæ pro eodem debito, pro quo fuerat factum inſtrumentum Lugduni, & mandatum procuræ ad fauorem dd. de Bartholomeis, quod fuit extinctum reſpectu ſummæ dd. ſcut. 8000. & ideò non poterant poni ad cãbium: Vltra quod non apparet, quod concurrant requiſita ad effectum, quod cambia debeantur.

Et quamuis retenta prædicta lectura reſiduum crediti DD. de Batholomeis vigore dicti inſtrumenti celebrati remaneret ſcut. 800. *in circa*: Attamen quicquid dicendum eſſet, An illis competeret hipoteca, quatenus competeret, non propterea ex iſto capite eſſet concedenda reſtitutio in integrum, quia ſententia A. C. eſt lata ſuper non iure DD. de Bartholomeis, qui prætendebant ſe ceſſionarios crediti Regij, & conſequenter DD., hodie verò prætendunt hipothecam, quæ actio eſt illis ſalua, &
2 reſtitutio eſt remedium ſubſidiarium, * & attenta iſta reſponſione, quatenus probaretur etiam, quod cambia, de quibus ſupra dictum eſt, eſſent debita adhuc non poſſet inferri ad prætenſam reſtitutionem in integrum, quia dato ſine veri præiudicio, quod pro cambiis competeret Hipotheca, non inde reſultat reſtitutio in integrum, cum cauſa prætenſæ ceſſionis nihil commune habeat cum hipoteca prædicta, circa quam ſi aliquid prætendunt Bartholomei poſſunt experiri iura ſua.

Et ita concluſum &c.

CAESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MAELA.

Lunæ 13. Iunij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ad eſſentiam litis non requiritur eſſentia boni iuris.*

2 *Lis ad effectum concedendi ſubrogationem non debet eſſe calumnioſa.*

3 *Clauſula* cum toto negotio principali *appoſita in commiſſione intelligitur quo ad negotium principale, pro quo fuit obtenta commiſſio.*

DECISIO CMLXXX.

Domini perſiſterunt in reſolutis, ſcilicet conſtate de calumnia litis ex deductis in *deciſione*, cui licet replicaretur, quod ad eſſentiam
1 litis non requiratur eſſentia boni iuris * *Franc. in cap. 1. vt lit. pend. in 6. num. 4. circa medium*, quod eſt veriſſimum: Attamen lis ad effectum, vt ſit concedenda ſubrogatio non debet eſſe
2 calumnioſa, * qualis fuit iſta ex deductis in *deciſione*, quia Ludouicus ſciebat, quod Berbegal numquam impugnauit penſionem.

Non obſtat commiſſio in Rota præſentata per Berbigal, ex qua prætenditur ipſum impugnare penſionem, & ideo Ludouicum habuiſſe iuſtam cauſam obtinendi reſcriptum ſuper regreſſu, quia dicta commiſſio eſt reſtricta ad cauſam appellationis à mandato executiuo relaxato per A.C. pro *ſc.* 600. pro prima paga *ſcut.* 1200. pro fructibus & expenſis, & ad caput non iuſtificationis conditionis appoſitæ Papam in confirmatione pro ſolutione dd. *ſc.* 1200. pro dd. fructibus, & expenſis, & licet in commiſſione adeſſet clauſula *cum toto nego-*
3 *tio principali*: Attamen illa intelligitur ſuper non iuſtificatione d. crediti, quia hoc erat negotium principale; non autem penſio per ea quæ notat *Franc. in cap. vt debitus num. 45. de appellat. Aegidi decif. 48. Caputaq. decif. 152. part. 1.* & hoc euidentius probatur ex proſecutis, & ex *deciſione coram me facta ſub die* 28. *Iunij* 1604. ſuper eo, quod decretum eſſet iuſtificatum.

Neque prædictis reſiſtit appellatio interpoſita per Berbegal à Sententia Rotali, quia in dicta appellatione nihil aliud dicitur, niſi quod cauſa pendebat ſuper quadam confirmatione concordiæ illius obſeruatione, aut cuiuſdam decreti iuſtificatione, & ſic iſta appellatio nihil facit in contrarinm; Immò optimè retorquetur, cum nullum verbum in ea fiat de nullitate penſionis, ſed ſit reſtricta ad iuſtificationem requiſitam in confirmatione Apoſtolica, Et ita concluſum, &c.

ROMANA HAERED ITATIS DE RVSTICVCCIIS.

Veneris 17. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Cardinalis, qui habebat facultatem teſtandi per cedulam ſi in ea plures hæredes inſtituerit, & poſteà nomen vnius linea ſubduxerit addendo verba *che à N. già s' e prouiſto* cenſetur inſtitutionem quo ad illum reuocaſſe fauore aliorum cohæredum.

SVMMARIVM.

1 *Hæredibus pluribus inſtitutis in cedula teſtamenti, ſi vnius nomen à teſtatore linea ſubducatur addendo* che à N. già s' è prouiſto *cenſetur ille excluſus à ſucceſſione.*

2 *Dictio* che *latino ſermone denotat* quia *& ſignificat redditionem rationis.*

3 *Ratio animum teſtatoris demonſtrat.*

4 *Verba, quæ cancellantur non ſcinduntur, ſed linea ſubducuntur.*

Secretarij ad effectum cancellandi verba non ſolent illa ſcindere, ſed benè linea ſubducere nu. 4.

5 Car-

5 *Cardinalis* Ruſticuceius *fuit Secretarius Pij V.*
6 *Cancellatio nominis vnius ex hæredibus inſtitutis cenſetur facta fauore aliorum cohæredum.*
7 *Verba teſtamenti debent intelligi ne ſequatur contrarietas. Limita num. 8.*
9 *Reuocatio inſtitutionis hæredis debet eſſe expreſſa.*
10 *Teſtator ſicuti poteſt nuda voluntate, & ſine ſolemnitatibus dare hæreditatem, ita eam adimere.*
11 *Teſtamentum, quod ex diſpoſitione ſtatuti condi poteſt coram duobus teſtibus, poteſt etiam reuocari coram duobus teſtibus.*
12 *Cardinalis, qui per cedulam poteſt teſtari, ita per eandem poteſt reuocare inſtitutionem.*

DECISIO CMLXXXI.

FÆlic. record. Gregorius XIII. conceſſit bo.
me. Cardinali Ruſticuccio, vt poſſet teſtari
tam verbo, quam ſcriptura etiam minus ſolem-
ni etiam coram duobus, vel tribus teſtibus, aut
etiam Epiſtola, aut Cedula ſua manu ſubſcri-
pta, &c. etiam omiſſis quibuslibet ſolemni-
tatibus, & formis, vigore illius facultatis idem
Cardinalis 12. Iunij 1598. elegit facultatem te-
ſtandi per Cedulam cum manu propria ſcri-
pſerit in cedula teſtamentum illudque ſubſcri-
ſerit, cum quo deceſſit, & in quo legitur in-
ſtitutio hæredis per hæc verba *Laſcio heredi
vniuerſali Ruſticuccio Mattheo, & Iacobo fratelli*
ſed nomen Ruſticucci reperitur diuerſo attra-
mento ab eo, cum quo eſt ſcripta cedula linea
ſubductum, & ex eodem attramento linæ poſt
verbum *Fratelli* reperitur ſcriptum *che à Ru-
ſticuccio già s' è prouiſto*.
Hoc ſtante dubitaui, An D. Abbas Ruſti-
cuccius, cuius nomen eſt linea ſubductum ſit
hæres bo. me. Cardinalis, & Domini nega-
tiuam ſunt amplexi, & pro reſolutione con-
1 ſiderabant, * quod illa linea iunctis alijs verbis
che a Ruſticuccio già s' è prouiſto, nihil aliud im-
portare poſſunt, quam cancellationem no-
minis Ruſticuccij, quod colligitur nedum ex
ipſa re, ſed ex identitate attramenti, cum quo
fuit ducta linea, & ſcripta dicta verba diuerſi
ab alio, cum quo fuit ſcripta cedula, & ex ra-
tione ponderando dictionem *che* quæ latino
2 ſermone denotat *quia*, * & ſignificat redditio-
nem rationis *Bart. in l. demoſtratio falſa §. quod
autem num. 8. ff. de condit. & demonſtrat.* quæ
3 animum Teſtatoris manifeſtè demonſtrat *
*Surd. conſ. 443. num. 33. Mantic. de coniect. vl-
tim. volunt. lib. 6. tit. 14. num.* 10. Et conſtat
rationem eſſe veriſſimam, quia Cardinalis re-
ſignauerat Abbatiam ad fauorem Ruſticuccij,
& quamuis reſignatio fuerit facta ante teſta-
mentum; Attamen Cardinalis quandocumque
ante obitum potuit conſiderare dictam ratio-
nem per ea, quæ notat *Rota in deciſ. 173. nu.
1. part. 2.*
Accedat prædictis, quod ex ſcripturis ex-
hibitis per D. Abbatem manu eiuſdem Cardi-
nalis conſcriptis conſtat, quod aliquando pro
caſſatione verborum non ſolebat ſcindere ver-
ba, ſed ea linea ſubducere, vt patet in prima
ſcriptura in verbo *Soranzi*, & in verbo *Cardi-
nale* & vt plurimum verba in ſcripturis, quæ
traduntur in mundũ non ſolent pro caſſatione
4 ſcindi, * ſed linea ſubduci, quod præſertim
facere ſolent Secretarij, qualis fuit bo. me.
5 Cardinalis, qui fuerat à ſecretis Sa. me. Pij V.*
Ex quibus inferebant DD. quod cum no-
men Ruſticuccij eſſet caſſatum, caſſatio fuerit
6 facta ad fauorem aliorum cohæredum, * Itaut
alij duo, nempè Matthæus, & Iacobus fuerint
hæredes Cardinalis, non autem ipſe Abb. Ru-
ſticuccius *Mantic. de coniecturis vltim. voluntat.
lib. 12. tit. 1. num. 31. in fine* maximè cum can-
cellatio habeat certam rationem, ad quam
debet reſtringi; Itaut inſtitutio aliorum rema-
neat *Surd. conſ. 16. num. 15. lib.* 1. quæ ratio
videtur denotare, vt ſtante prouiſione Ruſti-
cuccij mediante reſignatione Abbatiæ nollet il-
lum inſtituere ſaltim reſpectu commodi, vt
æqualitas ſeruaretur inter nepotes, & quam-
uis ſubiungeretur, quodſi dicta linea denota-
7 ret caſſationem induceretur contrarietas *
coram text. *in l. non ad ea ff. de condit. & de-
moſtr.* Attamen hoc non placuit, nam ommiſ-
ſo, quod ille *text.* habet plures limitationes,
in hoc caſu abſque dubio non procedit. cum
ex diuerſitate atramenti conſtet lineam fuiſſe
8 ductam ex interuallo, * vnde non intrat diſ-
poſitio illius *text. Gloſ. in l. ſi te ſolum in verſ.
ſequentem ff. de hæred. inſtit.*
Non obſtat, quod reuocatio inſtitutionis
9 debet eſſe expreſſa * *Mantic. de coniect. vltim.
lib. 12. tit. 1. num. 1.* quia & indicijs hoc pro-
bari poteſt *Mantic. vbi ſupra num. 23.* Et in hoc
caſu ceſſat omnis difficultas, nam cum Cardi-
nalis haberet facultatem teſtandi ſemel, & plu-
ries, ac toties, & quoties ſibi videretur, &
ſimiliter haberet facultatem limitandi, & com-
mutandi, & in totum reuocandi cum clauſu-
lis ampliſſimis &c. & cum hodie ſtante dictæ
facultate teſtandi non dubitetur de poteſtate,
ſed de voluntate, ſicuti potuit nuda voluntate
10 dare hæreditatem, * ita etiam adimere, & eſt
text. in l. in fraudem §. 1. ff. de teſtam. mil. & ibi
gloſ. in verbo nuda & bene ad propoſitum *Surd.
deciſ. 129. num. 12. & 13.* vbi quod ſi Teſta-
mentum ex forma Statuti poteſt fieri coram
11 duobus Teſtibus * pari modo coram duobus
teſtibus poterit reuocari; ita in propoſito ſicuti
Cardinalis poterat teſtari per Cedulam, ita
12 potuit per eamdem reuocare inſtitutionem *
Abb. Ruſticuccij.
Et ita concluſum D. Abb. Ruſticuccium de
Ruſticuccijs non eſſe hæredem bo. me. Cardi-
nalis.
Præſens deciſio fuit confirmata die 20. *Febr.*
1617.

ROMANA DE MAGDALENIS

Lunæ 20. *Iunij* 1616.

AR-

Digitized by Google

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Domorum valor quomodo æſtimetur iuxta ſtylum Vrbis.*
2 *Læſio vltra tertiam partem ſufficit vigore* ſtatuti Vrbis,

DECISIO CMLXXXII.

DVbitaui ad quam ſummam ſit taxandus valor hoſpitij, quod fuit captum in ſolutum per d.Soderinum de an. 1562. pro ſcutis 1850. & cum dictus Soderinus daret manus, quod æſtimatio fieret iuxta relationem periti, habito tamen reſpectu ad ſtylum Vrbis, qui quidem peritus æſtimauit cæmenta aſcendere
1 ad ſcuta 5575. * 83. quo ſtylo attento debet etiam fieri æſtimatio ſecundum valorem penſionis ad rationem quinque pro centenario, quare cum domus locaretur pro annuis ſcutis 90. valor erit ſcut. 1800. & poſtmodum iſtæ duæ ſummæ debent coaceruari, & ſic erunt ſcuta 7375. & poſtmodum deduci medietas, quæ erit ſcut. 3687. bol. 50. & ſic valor ſecundum ſtylum Vrbis erit dd. ſcut. 3687. bol. 50. à qua tamen ſumma debent detrahi ſcuta 1600. pro melioramentis factis per Soderinum; vnde pretium remanebit ſcut. 2087. l. 50. quare cum domus fuerit capta in ſolutum pro ſcut. 1850. excluditur læſio etiam vltra tertiam
2 partem, quæ ſufficit vigore *ſtatuti vrbis* *.

Non obſtat, quod DD. de Magdalenis prætendant etiam eſſe habendam rationem macelli, quod locatur pro ſcutis annuis 25. quia non probatur, quod macellum extaret de anno 1562. de quo tempore domus fuit capta in ſolutum, cum locationes, quæ dantur ſint de anno 1572. Nec etiam probatur, quod eſſet quid ſeparatum ab ipſa domo locata de anno 1562.

Præſens deciſio fuit confirmata die 24. Aprilis 1617.

VELITERNA´ CENSVS.

Lunæ 20. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Cenſus per ceſſionem tranſlatiuè factam non remanet extinctus; maximè quando adſunt clauſulæ id ſuadentes. Quamuis Dominus cenſus efficiatur Dominus fundi cenſiti non remanet cenſus extinctus, ſi fundus ille fuerit euictus.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus non remanet extinctus per ceſſionem factam tranſlatiuè, & non extinctiuè.*
2 *Clauſula appoſita in ceſſione cenſus, & quæ extinctioni illius repugnant vid. ibi.*
3 *Cenſus remanet extinctus, dum illius Dominus efficitur etiam Dominus fundi cenſiti. Limita num. 5.*
4 *Reuiuiſcit tamen ſi fundus cenſitus illi fuerit euictus.*

DECISIO CMLXXXIII.

AB initio Dominus prędij erat Viuianus, quod poſteà vendidit Fabritio, & alijs de Crucijs, qui poſtmodum illud etiam vendiderunt Siluestro Cinello, vlterius dum Viuianius erat Dominus, impoſuit cenſum ſcut. 200. ſuper dicto prædio, illumque vendidit Paulo Petruccio, cui ſucceſſit Iulius filius, qui etiam vendidit prædictum cenſum eidem Siluestro Cinello, quare cum Viuianus prætenderet cenſum fuiſſe extinctum, cum *die 27. Iunij* 1614. contrarium reſpondiſſet *Rota* repropoſita cauſa eadem ſententia hodie etiam placuit.

Nam aut prætenditur extinctio ex emptione prædij, & illa non ſubſiſtit, quia conſtat Cinellum acquiſiuiſſe ceſſionem iurium cenſus à
1 Petruccio tranſlatiuè, non extinctiuè, * omnia enim verba, & clauſulæ repugnant extinctio-
2 ni, * & important acquiſitionem cenſus, quia Petruccius vendidit cenſum Cinello cum clauſulis, *& ſi quid plus valet donauit conſtituti, & ceſſionis iurium, & cum promiſſione de manutenendo in pacifica poſſeſſione,* quæ omnia extinctioni repugnant.

Neque obſtat, quod in inſtrumento venditionis factæ per Crucios Cinello fuerit dictum quod ad Computum pretij ſcut. 300. fuerunt ſoluta ſcut. 200. Petruccio pro extinctione cenſus, ex quibus infertur, quod fuerit conuentum de extinctione: Nam fuit reſponſum, quod ex inſtrumentis per Archiuiſtam extractis conſtat, quod iſta duo inſtrumenta venditionum bonorum, & cenſus fuerunt facta eadem die 17. Septembris, & quod priùs per Cinellum fuit emptus cenſus, quam prædium; Inſtrumentum enim emptionis cenſus præcedit in ordine ſcripturæ, & deindè fuit celebratum inſtrumentum emptionis prædij, in quo non enunciatur ſimpliciter ſolutio pro extinctione cenſus, ſed enunciatur emptio cenſus facta per Cinellum in illis verbis ſubſequentibus, *ac empti per d. D. Siluestrum dicto D. Tullio*, vt in inſtrumento ſupradicto, & ſic enunciatur extinctio, & emptio relatiuè ad inſtrumentum præcedens.

Aut prætenditur extinctio iure confuſionis, quia bona cenſuata deueuerunt ad Cinellum, qui eodem tempore acquiſiuit cenſum, * & ra-
3 tione incompatibilitatis, cum non poſſet habere cenſum ſuper re propria *ad l. neque pignus ff de reg. iur.* Et hoc non obſtat, quia cum de anno 1599. dd. bona fuerint euicta Cinello, quatenus cenſus potuiſſet dici extinctus, te-

4 uiuiſcit,* cum Cinellus fuerit factus dominus
bonorum reuocabiliter iuxta notata in dicta
l.neque pignus Seraph. deciſ. 872. *num.* 3. & hoc
maximè cum de anno 1600. ſub die 28. Nouembris Viuianus conſtituerit ſe debitorem
5 cenſus, * vt fuit ponderatum in alia *deciſione*.

CALLIEN. BONORVM EMPHITEVTICORVM.

Mercurij 22. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Vt Domino directo ratione ſuæ ciuilis poſſeſſionis ob lineam finitam manutentio debeatur requiritur declaratoria Iudicis ſuper eo, quod linea ſit finita, ſi probetur lineam extitiſſe; ſecus autem ſi idem Dominus directus probauit lineam non extitiſſe, quo caſu debetur manutentio abſque declaratoria Iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiæ Dominæ directæ finita emphyteuſi datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis.*
2 *Poſſeſſio ciuilis remanet panes Dominum directum.*
3 *Manutentio non debetur Domino directo, qui cæpit poſſeſſionem vltimo exiſtente in poſſeſſione, & non liquet an linea ſit finita.*
4 *Manutentio non debetur Dimino directo ratione ciuilis poſſeſſionis, ſed requiritur declaratoria Iudicis ſuper eo, quod linea ſit finita, quando linea extitit, & ratio adducitur n. 6.*
5 *Amplia etiam ſi aa ſit pactum de ingrediendo propria auctoritate.*
Contrarium vero ſi Dominus directus probauit lineam non extitiſſe n. 7. Ampl. n. 10.
6 *Habens poſſeſſionem naturalem debet citari ab habente ciuilem.*
8 *Ius perſonale non tranſit in hæredem.*
9 *Dominus directus linea finita habet ius perſonale in bonis emphiteoticis.*
10 *Statutum de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem non eſt intelligendum de ea poſſeſſione, quæ cohæret iuri perſonali.*
11 *Poſſeſſio ciuilis anterior præfertur.*
12 *Et illam habenti competit remedium retinendæ.*

DECISIO CMLXXXIV.

POST mortem Camilli Reuerendiſſ. D. Epiſcopus ſub prætextu quod linea eſſet finita
cæpit poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, vnde in illis petebat manuteneri *ex §. hodie
inſtit. de interd.* Eoque magis, quia finita emphiteuſi Eccleſiæ datur manutentio ratione
1 ciuilis poſſeſſionis* *Bartol. in l. 1. §. quod ait Prætor. num.* 17. *ff. vti poſſidetis Berou. conſ.* 102. *nu.* 43
& ſeqq. vbi bene declarat *lib.* 1. *Honded. conſ.* 21
num. 19. *& ſeqq. lib.* 2. & fuit reſolutum in cauſa
Ciuitatis Caſtelli bonorum 8. *Nouembris* 1589.
coram bo. me. Card. Pamphilio. Poſſeſſio enim
2 ciuilis remanet penes dominum directum * *l.* 3
§. ex contrario cum ibi notatis ff. de acquir. poſſeſ.

Cæterum dicebant Domini, quod aut Reuerendiſſ. Dominus Epiſcopus prætendit manutentionem ratione appræhenſionis, & ei non
poteſt concedi, quia fuit capta vltimo exiſtente
3 in poſſeſſione; * & cum adhuc non liqueat, an
linea ſit finita non poteſt dari manutentio Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo, cum regula
ſit, quod lite pendente anterior poſſeſſor eſt
manutenendus, vt habetur in dicto §. *hodie*, &
in puncto ita fuit reſolutum in cauſa *Ariminen.
bonorum.* 16. *Febr.* 1609. *coram R. D. meo Archiep. Damaſceno.*

Aut prætendit manutentionem ratione
ciuilis, & licet articulus ſit controuerſus, an
requiratur declaratoria ſuper eo, quod linea
ſit finita ex allegatis per *Aſinium in prax.* §. 7.
limit. 48. *num.* 3. tamen pro declaratione præmittebatur, quod aut linea extitit, & Epiſcopo
4 incumbit onus probandi lineam eſſe finitam, *
aut non extitit, & alteri parti incumbit onus
probandi extitiſſe iuxta *deciſ. Putei* 43. *lib.* 1.
in non. Quare cum verſemur in primo caſu, vtique requiritur declaratoria Iudicis *Rot. deciſ.*
30. *lib.* 1. *par.* 3. quæ eſt *deciſio Faby Peregr.* 33.
in manuſcript. quam allegat, & ſequitur *Gabr.
conſ.* 88. *in fin. lib.* 1. *Menoch. conſ.* 503. *num.* 13.
Paulus de Caſtro conſ. 68. *num.* 1. *verſ. non tamen
poſſet lib.* 2. *Afflict. deciſ.* 97. & fuit dictum in
cauſa *Romana Domus* 5. *Nouembris* 1599. *corã
Illuſtriſſ. Lancellotto*, etiam quod adſit pactum
5 de ingrediendo propria auctoritate, * & fuit
latiſſimè deductum in cauſa *Cæſenaten. Spolij* 22
Iunij 1592. *coram bo. me. Card. Mantic.* & in alia *Mediolanen. bonorum, ſeu emphyteuſis* 18. *Aprilis* 1603. *coram Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſcopo Bononien.*

Et prædicta opinio fulcitur optima ratione,
quia habens poſſeſſionem naturalem debet
6 citari ab habente ciuilem, * & eſt à Iudice audiendus *Gram. conſ. ciuili* 86. *num.* 16. & benè
ad propoſitum *Corneus in conſ.* 193. *num.* 3. *l.* 3.
& fuit dictum in allegata cauſa *Mediolanen.
bonorum* & ſunt admittendæ omnes exceptiones contra hanc poſſeſſionem ciuilem, quæ admitterentur in petitorio iuxta notata per *Bald.
in conſ.* 141. *num.* 3. *lib.* 1. Quare per neceſſe eſt
cognoſcendum, an ſit locus dictæ ciuili, quæ
non poteſt operari, niſi finita linea, vnde interim D. Epiſcopus non poteſt manuteneri donec
adſit declaratoria Iudicis ſuper linea finita.

Si autem verſamur in ſecundo caſu, in quo
7 Epiſcopus probaſſet lineã non extitiſſe, * quod
tamen non probauit, vtique ratione ſuæ ciuilis eſſet manutenendus, & ita procederet doctrina *Bartoli, & aliorum ſupra allegatorum*; nam
etſi omne ius tranſeat in hæredem, non tamen
8 ius perſonale *Gloſ. in l. hæres ff. de acquir. hæred.*
quale eſt iſtud in bonis emphiteoticis linea fi-
9 nita, * quia Epiſcopus iam probaſſet lintentũ
pro-

probando lineam non extitiſſe, & hæc concluſio procederet etiam quod adeſſet ſtatutum de
10 continuanda poſſeſſione in hæredem, * quia non eſſet intelligendum de ea poſſeſſione, quæ cohęret iuri perſonali, vt in terminis dicit *Cuman. in conſ. 173. in fin. rub. Alex. in conſ.* 121. *num.* 5. *Iaſon. conſ.* 152. *lib.* 4. *Gabriel. de acquir. poſſeſſ. concluſ. vlt. num.* 13. & fuit reſolutum in acuſa *Imolen. bonorum* 10. *Aprilis* 1591. *coram bo. me. Cardinali Pamphilio*, & in cauſa *Mediolanen. bonorum* 23. *Martij* 1598. *coram Illuſtriſſ. Domino meo Card. Millino*, & in cauſa *Romana vinea* 13. *Martij* 1606. *coram bo. me. Penia*, *&* *coram me in cauſa de Lucatellis* 30. *Octobris* 1609.

Et iſto caſu non obſtaret ſi hæredes cæpiſſet poſſeſſionem naturalem, quia in concurſu ſecundum opinionem, quam *Rota* ſeruat ſi ciui-
11 lis eſt anterior præfertur, & illam habenti cō-
12 perit interdictum retinendæ, * & licet, vt dictum eſt, debeat iuſtificari, quod fuerit factus locus, vt dicta poſſeſſio ciuilis poſſit operari; tamen boe ſatis iuſtificaret Epiſcopus, ſi probaſſet numquam lineam extitiſſe, neque in hoc caſu dici poſſet, quod probatio probationem non excludit, quia licet hoc ſit verum; attamen cum Epiſcopus probaſſet intentum, donec probaretur contrarium, interim eſſet manutenendus in quaſi ſua poſſeſſione ciuili per ſupradicta.

Præſens deciſio fuit confirmata die 24. *Ianuarij* 1618.

PERVSINA BONORVM DE ANTOGNOLA.

Mercurij 22. *Iunij* 1616.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſarius quando ſit legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem hæredi ſcripto.

SVMMARIVM.

1 *Hæredi ſcripto debetur immiſſio vigore* l. final. C. de ædict. Diu. Adr. toll. *in bonis à teſtatore poſſeſſis de tempore mortis.*

2 *Fideicommiſſarius poſſidens bona ex fidecomiſſo claro eſt legitimus contradictor aduerſus hæredem.*

3 *Limita quando competit aliqua detractio.*

4 *Sublimita non procedere, quando hæredi eſt conſultum ſuper aliis bonis.*

5 *Fideicommiſſarius prætendens alienationes ab hærede factas ſufficere pro detractionibus probare tenetur, aliàs ſuccumbere debet.*

DECISIO CMLXXXV.

DOmini perſiſterunt in reſolutis, ſcilicet, quod Comiti Franciſco debeatur immiſſio; nam cum ſit hæres ſcriptus in teſtamento ei debe-
1 tur imiſſio * vigore *legis finalis C. de ædict. Diu.*
Adrian toll. & ſufficit dicere, quod Teſtator
poſſideret bona de tempore mortis, quod probatur ex dicta *l. fin.* ibi *mittet quidem in poſſeſſione earum rerum, quæ Teſtatoris mortis tempore fuerunt*, *Menoch. de adipiſcen. remed.* 4. *nu.* 56. *verſ.* 4. *requiritur*, *&* *num.* 363. *&* *ſeqq.* vbi de communi, & alios allegat *Gregor. Lopez. in l.* 2. *verſ. de los lieues tit.* 14. *par.* 6. latè *Caſtill. quotidian. controu. lib.* 3. *cap.* 24. *nu.* 132. *verſ.* 4. *requiritur*.

Neque releuat, quod cum Comes Rogerius habeat titulum ante obitum defuncti videlicet ex fideicommiſſo claro, licet habeat poſſeſſio-
2 nem poſt, * cum non ſit vitioſa, eſt legitimus
contradictor *Peregr. de fideicom. art.* 48. *nu.* 47. *&* 48. *Caſtill. loco allegato num.* 156. Nam fuit
reſponſum, quod illa concluſio non procedit,
3 quando eſt locus alicui detractioni, * tunc e-
nim etiam quod fideicommiſſarius ſit in poſſeſſione abſque vitio, non eſt legitimus contradictor aduerſus hæredem, ex allegatis per *Surd. in deciſ.* 333. *num.* 8. quibus addo *Caſtillū loco alleg. num.* 133. & ita declarauit Rota in cauſa *Sancti Seuerini bonorum* 27. *Maij huius anni coram R.P.D. meo Pamphilio*, vbi ex eo habuit fideicommiſſarium legitimum contradictorem, cum eſſet in poſſeſſione abſque vitio certæ poſſeſſionis, quæ habebat particularem prohibitionem, & hæredi erat conſultum ſu-
4 per alijs bonis * pro detractione legitimæ per
ea, quæ notat optimè *Surd. in deciſ.* 316. *nu* 13. *verſ. videmus in ſimili Oſaſcb. deciſ.* 34. *num.* 24. Firmauit tamen, quod ſi fuiſſet locus detractioni non fuiſſet legitimus contradictor, quod etiam expreſsè hodie dixit Rota in cauſa *Romana de Mareſcottis coram Epiſcopo Damaſceno*.

Minus etiam releuat, quod plures alienationes fuerint factæ, quia non conſtat ex eis totam legitimam fuiſſe conſumptam, prout re-
5 quiritur, * & cum Comes Rogerius prætendat
dd. alienationes ſufficere, debet hoc probare, alias ſuccumbere debet, vt in puncto dicit *Peregrinus de fideicom. art.* 39. *num.* 13. *&* *ſeqq.* *alleg. in deciſ. facta* 17. *Iunii ſuperioris anni*, in qua fuit reſponſum aliis contrarijs, licet circa motiuum identitatis bonorum excitatum in prædicta *deciſione*, ſcilicet quod de ea non conſtaret Domini in hac poſitione non fuerunt cōcordes ex teſtibus de nouo examinatis, & proptereà ex ſolo dicto capite detractionis legitimæ Domini perſiſterunt in reſolutis.

CONCHEN. DAMNORVM, ET INTERESSE.

Mercurij 22. *Iunij* 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Pecuniæ abſque interpellatione nō poſſunt capi ad cambium niſi pro prima vice.*

2 *Procuratores plures conſtituti abſque clauſula in* ſolidum *non poteſt vnus ſine aliis actum gere-re.*

3 *Ratificatio debiti non inducitur ex epiſtola reſponſiua, quæ non eſt clara, ex quo loquitur per verba* ſecundum computum, quod ad me miſit.

DECISIO CMLXXXVI.

PRætendebat Dominus Amoraga damna, & intereſſe occaſione cambiorum, quæ ei minimè deberi *Rota* cenſuit, & ſic contra ipſum ſolum informantem reſpondit; nam neque cum legitimo mandato cæpit pecunias ad cambiū, neque conſtat, quod fuerint captæ, & erogatæ pro cauſa, nec minus eſt liquidata ſumma, vt infra dicetur, & in omnem euentum abſque interpellatione pecuniæ non poterant capi ad
1 cambium * niſi pro prima vice, vt tenuit *Rota in Romana cambiorum* 17. *Decembris* 1584. *coram bo. me. Gipſio*, & in cauſa *Mediolanen. Pecuniaria* 27. *Martij coram bo. me. Litta*.

Et quantum attinet ad primum; vltra quod mandatum procuræ eſt factum per Ioannem de Aylon Rectorem, & Vicarium perpetuum Parochialis B. Mariæ Oppidi de Lagaria, & per Alphonſum Mendez de Parada Patronum perpetuum Hoſpitalis S. Ioannis Euangeliſtæ, & illius adminiſtratorem, tamen cauſa inſcribitur ſolum contra dictum Alphonſum, vti patronum dicti Hoſpitalis, & vlteriùs erant conſtituti Procuratores D. Petrus Sanchez Amoraga, & Chriſtophorus de Villanoua abſque
2 clauſula *inſolidum*, * & ideò non potuit ſolus Amoraga capere pecunias ad cambium, ad quod nullum ex illis habebat mandatum.

Quantum attinet ad ſecundum, quod pecuniæ non fuerint captæ pro cauſa, apparet, nam cambium ſcutorum 160. ſtamparum eſt factū per ſolam Amoragam nomine ſuo proprio, & Ioannis eius fratris abſque mentione Alphonſi, & quod illud fieret pro cauſa, de qua in mandato licet littera cambii, quæ dicitur tertia videatur exprimere hanc cauſam, & eſt cōformis quoad diem 18. Decembris 1601, quatenùs tamen cambium ſit ſub dicta die, & videtur dicere receputa: attamen prædicta littera cambij ſolum mentionem facit de hoſpitali non autem de Parochiali, pro qua etiam fuerat factum mandatum, & epiſtola Alphonſi 12. Nouembris 1602., quæ eſt reſponſiua epiſtolis
3 Amoraghæ nihil facit, cum non ſit clara; * loquuntur enim per hęc verba *ſecundum computum quod ad me miſit*, & propterea ex ea non poteſt inferri, quod ratificauerit prædictum debitum.

Quantum verò attinet ad aliud cambium ſcut. 240. 22. Ianuarij 1603. laborat eiſdem defectibus licet littera cambii videatur explicare cauſam Hoſpitalis, ſed nihil de Parochiali, prout etiam ſimilibus defectibus laborat cambium ſcut. 110. 23. Februarii 1603. & epiſtola Alphonſi 28. Martii 1604. circa iſtud cambiū nihil facit, cum non explicet hanc litem, & potiùs loquitur de quadam concordia, quam Sanctiſſ. noluit confirmare.

Quantum verò attinet ad alium cambium ſc. 557. de menſe Martii 1608. nihil continet, ſed ſolum littera cambiorum, quæ ſubſequenter denotat recambium earumdem pecuniarū ſoluendarum in Oppido Madrid, in qua Epiſtola Amoraga aſſerit pecunias inſeruiuiſſe pro expenſis litis, & ſic verè nihil concludit, ex quibus reſolutum contra Informantem.

ROMANA CENSVS.
Scut. 18. m.

Lunæ 27. *Iunij* 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Emptor pretium per ipſum debitum bona fide ſoluens creditoribus poſterioribus venditoris liberatur.*

DECISIO CMLXXXVII.

EXcellentiſs. D. Princeps Perettus ſoluit Garzonio ſc. 1100. mediante Bancho ante completum tractatum venditionis Caſtri Numenti, ſed cum conditione, vt de eis haberetur ratio in pretio dicti Caſtri, qua ſumma ſc. 1100. ſatisfactum fuit diuerſis creditoribus Vrſinorum, pro quibus Garzonius fideiuſſerat; verum cum Excellentiſſimus D. Dux Poli prætenderet Excellentiſſimum Principem Perettum teneri pro iſta ſumma tanquam ipſe Dux eſſet anterior, dixerunt Domini (quicquid ſit de hac anterioritate, quia contrarium prætenditur) Dominum Principem ſatisfeciſſe ſuæ obli-
1 gationi, * cum bona fide ſoluerit, per ea quæ in alia *deciſione* ſuper ſumma ſc. 3000. deducta fuerunt; & ſic etiam quoad iſtam ſummam receſſum fuit à *deciſione Reuerendiſs. Bononien. facta ſub die* 11. *Ianuarij* 1610.

ASTEN. CANONICATVS.

Lunæ 27. *Iunij* 1616.

ARGVMENTVM.

Attentata dicuntur purgata per ceſſionem poſſeſſionis inſtrumentalis. Tūc pro purgatione attentatorum ſunt etiam reficienda damna, & intereſſe, quando ſunt liquida. Occaſione reſeruationis benefi-

cio-

ciorum Subcollectoris ex *Regul.* 4. *Cancell.* plura adducuntur circa hanc materiam.

SVMMARIVM.

1 *Attentata committit, qui capit poſſeſſionem poſt inhibitionem Rotalem.*

2 *Attentata commiſſa ob adeptam poſſeſſionem inſtrumentalem poſt inhibitionem dicuntur purgata per ceſſionem factam huius poſſeſſionis.*

3 *Pro purgatione attentatorum debent refici damna, & intereſſe; de hac opinione tamen* Lancellotti *dubitatur.*

4 *Declara procedere, quando damna, & intereſſe ſunt liquida.*

5 *Ad hoc vt immiſſio vigore ſubrogationis gratioſa debeatur ſufficit, quod doceatur de reſeruatione, probatione clericatus, & obitu in poſſeſſione.*

6 *Clericatus probatur ex litteris patentibus.*

7 *Obitus in poſſeſſione beneficij probatur ex quo vterque litigantium venit ex eadem vacatione.*

8 *Beneficia ſubcollectoris ſunt reſeruata ex* regul. 4 Cancell. *& nu.* 10.

9 *Beneficia ſubcollectoris vt ſint reſeruata ſufficit, quod eſſet paratus exercere officium.*

11 *Subcollector debet eſſe vnicus ad hoc vt eius beneficia ſint reſeruata.*

12 *Vnitas tamen præſumitur.*

13 *Per deputationem ſecundi ſubcollectoris cenſetur reuocatus primus.*

14 *Etiam ſi in deputatione Theſaurarius non vſus fuerit verbis reuocationem denotantibus.*

15 *Subcollector exigens nomine Cleri ſubrogati in locum Cameræ non deſinit eſſe ſubcollector.*

16 *Subcollector poteſt ad commodum Cleri ſpoliare eos, qui nolunt ſtare concordiæ initæ cum Camera.*

17 *Subcollector non deſinit eſſe verus ſubcollector ex quo in concordia inter Clerum, & Cameram inita, ſunt exceptuata ſpolia Epiſcoporum, & illorum, qui exercuerint illicitam negotiationem, & illorum, qui obierint extra reſidentiam.*

18 *Iuriſdictio non autem latitudo ipſius iuriſdictionis facit quem ſubcollectorem.*

DECISIO CMLXXXVIII.

DVbitaui, An Alexandro Muratori obſtent attentata, vel potius ei eſſet danda immiſſio, & Domini ad primam partem dubij negatiuè reſponderunt, affirmatiue vero ad ſecundam. Et quantum attinet ad primam, licet attentata non poſſint euitari, cum ipſe cæperit
1 poſſeſſionem poſt inhibitionem Rotalem * *Rota dec.* 26. *de appell. in antiq. Achil. decis* 29. *eod. tit.* attamen cum ipſa poſſeſſio fuerit merè inſtru-
2 mentalis, * nec conſtet de perceptione fructuũ, immo potius appareat de contrario cum ad inſtantiam Io. Mariæ fuerint inciſa ligna, & cultæ vites, & ipſe Alexander ceſſerit huic poſſeſſioni, iſta ceſſio ſatis inducit purgationem attentatorum *Put. decis.* 244. *lib.* 1. *in nou. Mohed. decis.* 9. *de ſent. & re iudicat.* & fuit reſolutum in cauſa *Burgen. iuriſdictionis de Bibiena* 10. *Decembris* 1597. *coram bo. me. Peregrino*, & quamuis ſubiungeretur, quod eſſent pro purgatione
3 attentatorum reficienda damna & intereſſe, * tamen fuit dictum, quicquid ſit de hac opinione de qua *Lancell. de atten. c.* 31. *num.* 174. *cum pluribus ſeqq.* quatenus affirmatiua eſſet verior, procedit, quando damna, & intereſſe
4 ſunt liquida * *Lancell. d. loco nu.* 182. & 194. hic autem neque damna, & intereſſe ſunt probata in genere, neque adeſt aliqua liquidatio, vnde ex iſto capite non poteſt retardari proceſſus cauſæ.

Quantum attinet ad ſecundam partem dubij, An ſit danda immiſſio ratio quare affirmatiuè fuit reſolutum, conſiſtit in eo, quia cum
5 agatur de ſubrogatione gratioſa; * ſufficit docto de reſeruatione probare Clericatum, & obitum in poſſeſſione, vt fuit reſolutum in cauſa *Burgen. de Pancornio* 28 *Nouembris* 1588. *coram bo. me. Gipſio*, & in alia *Miranden. Parochialis* 17. *Maij* 1600. *coram bo. me. Penia* de quo Clericatu
6 docetur ex litteris patentibus * *Gramm. dec.* 81. & etiam de obitu in poſſeſſione cum vterque
7 veniat ex eadem vacatione. * Difficultas igitur conſiſtit in probanda reſeruatione, quæ ſatis probatur, ex eo quod Bernardinus Balagnus
8 fuit ſubcollector, * prout expreſſe conſtat ex litteris deputationis iuxta quarum tenorem dedit cautionem de fideliter exercendo, & etiam exercuit, licet ſufficeret quod eſſet paratus exer-
9 cere *Modern Gloſ. reg.* 8. *gloſ.* 51. *num.* 71. *& ſeq.* & ideò cum obtineret Canonicatum de tem-
10 pore dicti officij, intrat reſeruatio * iuxta *reg.* 4. *Cancellariæ*, & licet contra dictam reſeruationem plura opponerentur, tamen viſum fuit Dominis illa non obſtare. Nam primum, quod dicebatur, Alexandrum teneri probare, quod Bernardinus eſſet vnicus ſubcollector ex deductis in cauſa *Licien. Beneficiorum* 4. *Februarij* 1608. *coram R. P. D. meo Caualerio* non officiebat, quia licet ad hunc effectum ſubcollector
11 debeat eſſe vnicus, * & ſunt verba *Regulæ*, ta-
12 men vnitas præſumitur * *Mandoſ ad reg.* 4. *qu.* 1. *num.* 3. & 4. vbi dixit hanc opinionem tenuiſſe *Rotam in cauſa Calagnritana Scholaſtriæ vltima Maij* 1546. *coram Antonio Auguſtino Garz. de benef. par* 5. *c.* 1. *n.* 356. & ita fuit reſolutum 27. *Nouemb.* 15 1. *coram bo. me. Gipſio in cauſa Forolinien. S. Lazari* vbi mouetur ea ratione, quia pluralitas non præſumitur, & quia per deputa-
13 tionem ſecundi cẽſetur reuocatus primus, *: Et ceſſat omnis difficultas in caſu iſto, quia in deputatione Balagni expreſſe dicitur, *& cum reuocatione omnium aliorum Commiſſariorum*. Vnde parum refert ſi eſſet verum, quod per anteà in hac Diœceſi alij eſſent deputati ſubcollectores, quia per conſtitutionem Balagni cenſentur reuocati etiam, quod Theſaurarius non fuiſſet
14 vſus verbis illis, *& cum reuocatione, &c.* * vt in puncto dicitur in allegata cauſa *Forolinien. coram Gipſio in verſ. nec ad rem pertinet*, nec debuit allegari ad probandam pluralitatem, quod Balagnus vna cum Capitulo poterat fungi officio ſubcollectoris, cum non ſit verum; datur enim ſolum facultas Clero & Balagno imponendi collectam pro ſoluendis ſcu. 100. Cameræ,

ſæ, exactiō enim relinquitur ſoli Balagno.

Nec etiam ſecundum, quod opponebatur,
obſtabat, nam etſi Balagnus exigeſet nomine
15 Cleri, * non propterea deſinebat eſſe ſubcol-
lector, cum Cleius eſſet ſubrogatus in locum
Cameræ, eoq; magis, cum Balagnus poſſet,
licet ad commodum Cleri, ſpoliare illos, qui
16 noluiſſent ſtare concordiæ, * vt in terminis di-
cit *Mandoſ. ſuper reg. 46. nu. 7.* nec ex eo quod
in concordia inita cum Camera ſint exceptua-
17 ta ſpolia Epiſcoporum, * & illorum, qui exer-
cuerint illicitam negociationem, necnon & il-
lorum, qui obierint extra reſidentiam, poteſt
inferri, quod iſte Balagnus non eſſet verus
ſubcollector, quia iuriſdictio non autem lati-
tudo ipſius iuriſdictionis facit quem ſubcolle-
18 ctorem * vt in terminis dicit *Lap. conſil. fin. in-
ter conſil. Oldrad. num. 2. in fin.*

Et ita concluſum pro immiſſione.

Præſens deciſio fuit reuocata die 30. Ianuarij 1617.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI

Lunæ 27. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Dos, quæ in pecunia debet reſtitui non poteſt in bonis conſignari abſque conſenſu, & euidenti vtilitate mulieris. Cætera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Dote viro ſoluta in bonis eſtimatis mulier efficitur creditrix illius in quantitate.*
2 *Dos, quæ in pecunia debet reſtitui non poteſt in bonis conſignari abſque conſenſu, & euidenti vtilitate mulieris.*
3 *Hypotheca pro dote in quantitate ad fauorem mulieris ſuper omnibus bonis viri conſtituta reſtringitur per aſſignationem certorum bonorum.*
4 *Ex conſenſu mulieris alienationi bonorum per virum facta non inducitur ratificatio aſſignationis certorum bonorum pro eius dote in quantitate conſtituta.*
5 *Pretium bonorum per grauatum primo loco alienatorum imputatur in legitimam.*

DECISIO CMLXXXIX.

QVantum attinet ad primam partem dubij, An ſit detrahenda ſumma ſcut. 416. & bolon. 90. monetæ dotis Paulinæ ex hæreditate Marci fideicommittentis pro conſtituenda ſumma legitimæ Pacifici iuxta formam relationis Domini Cæſaris Rodiani, cum partes eſſent in confeſſo, quod prædicta dos ſit detrahenda ex bonis Marci, difficultas ſolum conſiſtebat in eo, An eſſet detracta, quia in inſtrumento diuiſionis fuit aſſignata Pacifico pro dicta dote Vinea, & Hortus, & DD. negatiue
reſponderunt quoad præiudicium Paulinæ, &
eius hæredum, ex quo dos fuit ſoluta Marco in
bonis æſtimatis. Vnde Paulina fuit effecta cre-
1 ditrix dotis in quantitate * iuxta *text. in l. quo-
ties, & in l. ſi inter virum C. de iur. dot.* & conſe-
quenter non poterat ſine conſenſu ipſius mu-
2 lieris, & euidenti vtilitate dos, * quæ in pecu-
nia debebat reſtitui in bonis conſignari, vt poſt
alios dicit *Honded. in conſ. 14. num. 16. lib. 1.* &
vtrumque deficit in caſu iſto, quia mulier in di-
cto inſtrumento nō interuenit, & ceſſat euidens
vtilitas, quia cum haberet omnia bona viri hi-
3 pothecata * ſtante dicta aſſignatione, hipote-
ca reſtringeretur ad bona aſſignata tantum, &
propterea parum refert, quod Pacificus vendi-
derit dd. bona cum aſſenſu Paulinæ, & filio-
rum, ex quo deducitur ratificatio aſſignatio-
nis, quia ratificatio non poteſt operari, cum
deficiat euidens vtilitas requiſita; Et quod tol-
lit omnem difficultatem eſt, quod nec poſſet
4 induci, * cum non conſtet fuiſſe habitam indi-
uiduam ſcientiam dictæ aſſignationis, itant ex
conſenſu in alienatione poſſit inferri ad ratifi-
cationem prout requiritur *Surd. conſ. 28. n. 118.
& conſ. 107. num. 36.*

Quantum verò attinet ad ſecundam partem
dubij, An in legitima Pacifici ſit computanda
ſumma ſcut. 170. monetæ, ac pretium trium
hortorum venditorum die 4. Aprilis 1573. af-
firmatiuè fuit reſolutum, quia ſunt bona pri-
5 mo loco alienata per grauatum * *l. Marcellus
§. res, quæ, ff. ad Trebellianum.*

Ad tertiam verò partem dubij, quomodo ſcilicet Marcus, & Octauius conſequi debeant ſummam ſcutorum 208. & ſcut. 45. dotis Paulinæ eorum matris *Rota* reſpondit, quod vtantur iure ſuo agendo, prout de iure eſt permiſſum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 2. Iunij 1617.

FERRARIEN. BONORVM

Veneris 1. Iulij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Quando agitur de pietate in Deum illa cenſetur cauſa finalis teſtatoris, & non fauor hæredis.*

DECISIO CMXC.

VOlui iterum audire Corradum, & litis conſortes ſuper dubio, An ipſi, & alij eſſent inſtituti hæredes ad fauorem locorum Piorum tantum, quod 11. *Martij huius anni affirmatiuè fuit reſolutum,* & cum poſtmodum non curarent informare, altera parte informante Domini ex rationibus, de quibus in dicta *deciſione,* ſteterunt in reſolutis, quibus fuit additum, quod

cum

cum agatur de pietate in Deum, illa cenſetur
1 cauſa finalis, * & non fauor hæredis. Vndè eo magis corroborantur rationes, quod Corradus, & alij fuerint hæredes ad fauorem locorum piorum tantum per ea, quæ notat *Angel. in conſ. 124. num. 4. verſ. circa quod conſidero Imol, in l. Titia cum Teſtamento num. 3. ff. de leg. ſecundo Aymon. conſ. 243. num. 3.* latè *Tiraquell. in tractatu ceſſante cauſa, ceſſat effectus limit. 1. num. 52. 56. & 57.*

Et ità concluſum &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 27. Ianuarij 1617.

TOLETANA PENSIONIS

Veneris 1. Iulij 1616.

ARGVMENTVM.

Sententia nulla quando excuſet à lapſu fatalium. Ad præſcribendam penſionem an requiratur lapſus 30. ann. vel potius decem ann. eſt controuerſia inter DD.

SVMMARIVM.

1 *Appellans habet annum ad proſequendam appellationem, & ex cauſa bienium.*
2 *Sententia nulla excuſat à lapſu fatalium.*
3 *Declara procedere, quando intra annum, vel ex cauſa intra biennium fuit lata ſententia nulla, & poſtea prætenditur deſertio, ſecus autem ſi non intra annum, vel intra biennium.*
Put. deciſ. 364. lib. 2. in nou. *quomodo loquatur num. 3.*
4 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi docto de iuſtitia.*
5 *Penſio ſpatio decem ann. præſcribitur.*
6 *Imo requiritur lapſus 30. ann.*
7 *Tempus ad præſcribendum penſionem incipit currere à die acquieſcentiæ.*

DECISIO CMXCI.

Prætendebatur ſententiam Nuntij tranſijſſe in iudicatum, ex quo deſerta fuerit appellatio; fuit enim appellatum ſub die 17. Septembris 1603. & ſententia Rotalis fuit lata 13. Iulij 1613. abſque eo, quod numquam fuerint prorogata fatalia, appellans enim ad proſe-
1 quendam appellationem habet annum, * & ex cauſa biennium *auth. ei, qui Cod. de tempor. & repar. appellat. c. cum ſit Roman. de appell. Clement. ſicut appellatum eodem tit.*

Neque obſtaret, quod ſententia nulla excu-
2 ſat à lapſu fatalium * *Put. deciſ. 364. lib. 2. in nou. Scacc. de appellat. quæſt. 15. num. 296. fol. 369.* quia non propterea poteſt excuſare dicta ſententia Rotalis, cum concluſio ſit intelligen-
3 da, * quando intra annum, vel ex cauſa intra biennium fuit lata ſententia nulla, & poſtmodum prætenditur deſertio, quia infra dictum tempus, cauſa non cenſetur expedita ſtante nullitate ſententiæ, ſecus autem in caſu iſto, quia ſententia Rotalis non fuit lata intra tempus legitimum, ſed longe poſt, vnde non poteſt excuſare à lapſu fatalium, & ita loquitur *Put.*

Prædictis tamen non obſtantibus contrariũ cenſuit Rota in caſu iſto; nam licèt prædicta vera ſint; Attamen Maieſtatis Noſtri Tribunalis nunquam exequitur aliorum ſententias,
4 niſi docto de earum iuſtitia; * immò expreſſe apparet de iniuſtitia ex *deciſ. facta coram R. P. D. meo Cauallerio:* Et vlterius conſiderabatur, quod Ferdinandus perijt ſe admitti ad probandam litem narratam in reſſeruatione penſionis, & eius articuli per Iudicem fuerunt reiecti, vnde cum dubitari minimè poſſit, quod eſſent releuantes, vtique conſtat de notorio grauamine Iudicis, eoque magis cum detur magnus ſumus, quod etiam prædicta ſententia Nuntij ſit nulla.

Neque obſtat, quod prædicta ceſſant, ex quo ſpatio decem annorum penſio cenſetur præſcri-
5 pta * ex *Ferretto in conſ. 388. num. 15. & ſeqq.*
6 quia requiri 30. ann. * dixit *Gigas de penſ. quæſt. 83. per totam,* & rationes *Ferretti* videntur pari difficultatem ex deductis *per Caſtill. de vſufruct. quæſt. 67. num. 33.* & per eumdem *Gigant. dicto loco;* ſed quicquid ſit de veritate iſtarum opinionum, quatenus ſufficiant 10. anni hic non
7 interuenerunt, * cum incipiant currere à die acquieſcentiæ, quod tempus non poteſt conſiderari, niſi à die capti termini ad proſequendam appellationem, vltra quod debet etiam excomputari tempus, quo Ferdinandus inſtetit in *Roma* pro expeditione cauſæ, quia licet fatalia eſſent lapſa, nihilominus colligitur ipſius acquieſcentia.

ASCVLANA BENEFICII.

Veneris 1. Iulij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarie, non executiue procedendum eſt, quando vtraque pars habet ſubrogationem gratioſam.*

DECISIO CMXCII.

Domini dixerunt Fauſto non eſſe dandam immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ,
1 ſed procedendum via ordinaria, * cum Emigdius quoque habeat ſimilem ſubrogationem gratioſam per doctrinam *Bart. in l. fin. col. penult. verſ. aut compareat aliquis* per quam ita in indiuiduo reſpondet *Put. deciſ. 294. & 308. lib. 1. in nou. & 131. lib. pariter in nouis.*

Non obſtant ea, quæ opponuntur contra ſub-

ſubrogationem Emigdij, quia ex aduerſo multa etiam opponuntur contra ipſam ſubrogationem Fauſti, de quibus pariter erit agendum in iudicio ordinario vt per *Bartol. loco proxime allegato*, non autem in iudicio executiuo, quia illi minimè locus eſt caſu iſto ex prædictis.

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Ven. 1. Iulij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Cohabitatio trienalis requiritur pro diſſoluendo matrimonio, niſi Iudex arbitretur tempus eſſe moderandum, quando vnus ex coniugibus reputatur impotens.*

2 *Rota non ſolet admittere articulum, quod maritus voluerit manibus violare vxorem, cum ſapiat delictum.*

DECISIO CMXCIII.

Domini dixerunt denegandam eſſe remiſſoriam. Nam dum articulatur, quod coniuges cohabitarunt per 17. Menſes, & quod Franciſcus communiter reputatur impotens hoc probatum non releuat, cum requiratur
1 cohabitatio triennalis, * niſi Iudex arbitretur tempus moderandum, & ſemper quotieſcumque dubitatur, An vitium ſit opera demonum naturale, & etiam quod conſtet eſſe naturale, niſi conſtat eſſe tale, vt humana arte tolli non poſſit; Et quoad vltimum articulum, quod Franciſcus manibus voluerit violare Vxorem
2 dixerunt Domini, * Rotam non ſolere admittere huiuſmodi articulos, cum ſapiat delictum, niſi dato maximo fumo, Et ita deciſum.

PLACENTINA CAPPELLANIAE.

Veneris 1. Iulij 1616.

ARGVMENTVM.

Patroni poſſunt accumulando præſentare alium lite pendente inter primos præſentatos. Lis quando dicatur pendere.

SVMMARIVM.

1 *Qui eſt de familia fundatoris iuriſpatronatus debet præferri in inſtitutione.*

2 *Patroni vt poſſint accumulando præſentare alium, requiritur vt fiat lite pendente inter primos præſentatos.*

3 *Lis introducitur vel ex citatione, aut litis conteſtatione, aut alijs actibus, de quibus in Clement. gratiæ vt lit. pendene.*

4 *Comparitio patronorum non facit, vt dicatur lis pendere ſuper titulo beneficij, ita vt ſit locus* c. primo vt lit. pend. in 6. *ſed quando præſentati ſunt in lite.*

5 *Patronorum intereſt, vt præſentatus ab eis inſtituatur.*

DECISIO CMXCIV.

IN hac cauſa 13. *Martij huius anni*, cum Ioannes Baptiſta, & Octauius prætenderent Immiſſionem, *Rota* reſoluit pro Ioanne Baptiſta, ſed quia tota difficultas conſiſtebat in eo, An Patroni, qui primo loco præſentarunt Aloyſium potuerint accumulando præſentare Octauium, qui ſi ſic, tanquam de familia erat præ-
1 ferendus, * ex allegatis in prædicta *deciſione*, & cum multa opponerentur, quæ in alia *deciſione* fuerunt ſublata, fuit reſtricta difficultas, an accumulatio de perſona Octauij eſſet ſacta lite pedente, & propoſito dubio ſupradicta die negatiuam ſententiam amplexi ſunt Domini, quia nulla lis fuit inter Ioannem Baptiſtam, & Aloyſium primo loco præſentarum, quæ alio-
3 quin fuiſſet neceſſaria * ad hunc effectum *Lambert. de iurepatronatus lib. 2. parte 1. quæſt. 6. art. 12. num. 3.* non reperitur enim aliquis actus, ex quo dicitur introducta lis videlicet
3 citatio, * aut litis conteſtatio, aut aliquis alius ex illis, de quibus *in Clement. Gratiæ, & ibi DD. vt lit. pend. Caſſador. deciſ. 4. eodem titulo.*
Neque obſtant actus, qui dantur, quia illi fuerunt facti nomine Patronum, non autem nomine Aloyſij, qui numquam comparuit acceptando præſentationem de ſe factam, & comparitio Patronorum non facit, vt dicatur lis
4 pendere ſuper titulo beneficij, itaut ſit locus *c. 1. vt lit. pend. in 6.*; ſed ſolum quando præſentati ſunt in lite *Scraph. deciſ. 990. num. 3.* ſed illa comparitio Patronorum fuit ſolum pro ſuo intereſſe; ipſorum enim intereſt, vt præſentatus ab eis inſtituatur, * vt per *Paulum de Cittadinis de iurepatronatus part. 6. art. 2. nu. 4.*

SALAMANTINA PENSIONIS.

Veneris 1. Iulij 1616.

ARGVMENTVM.

Plura notanda circa translationem penſionis, de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Tranſlatio penſionis facta iuxta facultates ſibi conceſſas valet.*

2 *Per tranſlationem penſio antiqua caſſatur, & noua reſeruatur.*

3 *Temerarium, & ſcandaloſum eſt dubitare de poteſtate*

ſtate Papæ circa conceſſionem facultatis transferendi penſiones.

4 *Papa eſt Dominus abſolutus omnium beneficiorum.*

5 *Tranſlatio penſionis debet fieri coram Notario, teſtibus, & Iudice, qui debet eſſe certus de ſua iuriſdictione.*

6 *Iudex debet eſſe certus de ſua iurſdictione.*

7 *Facultas transferendi conceditur etiam abſque conſenſu obtinentis pro tempore beneficium.*

DECISIO CMXCV.

REſolutio preſentis dubij An Ioannes de Or-
mazia teneatur ſoluere penſionem, cum cõſ-
tet de clara facultate transferendi conceſſa bo;
me; Michaeli Santafè Decano Tudelæ, pendet
ex eo, an fuerit validè translata, & DD. affirma-
tiuè reſponderunt; Nàm cum elegerit viam
transferendi coram Canonico Eccleſiæ Cathe-
1 dralis Pampilonen. Notario, & Teſtibus,* pro-
ut habebat in facultatibus, cui Canonico exhi-
buit litteras originales, in quibus continetur
facultas transferendi próut requiritur, quæ etiã
fuerunt regiſtratæ in Inſtrumento ipſius trans-
lationis, vtiquè translatio fuit valida, cum an-
tiqua penſio fuit caſſata, & noua reſeruata, &
2 aſſignata Michaeli,* qui modus translatio di-
citur (de poteſtate enim Papæ concedendi hu-
iuſmodi facultates temeratium, & ſcandalo-
3 ſum eſſet dubitare,* cum ſit abſolutus Domi-
4 nus omnium beneficiorum)*, & fuerunt etiàm
ſeruata ſolemnia requiſita tàm vigore faculta-
5 tis, quàm de Iure; nàm fuit adhibitus Nota-
rius, & teſtes, necnon dictus Canonicus pro
Iudice, qui fuit certus de ſua iuriſdictione, cum
ei fuer . exhibita originalis facultas transferẽ-
di, quam vidit, & legit, & fuit regiſtrata in
ipſo inſtrumento tranſlationis; Nam Iudex de-
6 bet eſſe certus de ſua iuriſdictione* *Archid. in c. ſi bis cui de officio deleg. in 6. Federic. de Senis in cons. 23. Bald. in l. falſis n. 19. C. de furtis Creſcen. dec. 23. de conceſſ. præbend.*, & in his terminis fuit reſolutum in cauſa *Cartaginen. tranſlationis Penſionis 19. Iunij 1606. coram R.P.D. Meo Manzanedo*, & nouiſſimè in cauſa *Bononien. Tranſlationis Penſionis prima Iunij præteriti coram R. P. D. Meo Pamphilio.*

Nequè releuant illa, quæ alias obijciebantur, videlicèt, quod penſio expirauit per obitum Decani, quia hoc ceſſat ſtante facultate transferendi; próut etiàm ceſſat, quod requireretur nouus conſenſus Titularis, quia quicquid ſit de veritate, facultas transferendi con-
ceditur etiàm abſquè conſenſu obtinentis pro
7 tempore beneficium;* nec deniquè ſuffraga-
tur, quod facultas transferendi corruit ex defectu intentionis, cum penſio ſit reſeruata etiàm ſuper diſtributionibus, quæ ſunt de Iurepatronatus Regio, nulla de hoc facta mentione, quia ſufficit reſpondere non probari hoc Iuſpatronatus abſque eo, quod diſcutiatur titulus.

Et ita concluſum vna tantùm parte Informante.

VRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Lunæ 7. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM.

Concordia facta per maiorem partem Dimidiorum Portionariorum, Capituli ſuper diſtributionibus, & emolumentis vno contradicente reſcinditur, ſi conſtat de læſione, quæ in caſu præſentis deciſionis clarè oſtenditur. Beneficiatorum appellatione an veniant Dimidij Portionarij.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars præiudicat minori in ijs, quæ ſpectant iure Eccleſiæ ſi tamen actus eſt vtilis eidem Eccleſiæ.*

2 *Dimidij Portionarij veniunt nomine Beneficiatorum vid. n. 4.*

Beneficiatorum nomen eſt genericum n. 2.

3 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*

5 *Diſtributiones non ſolum ſpectant ad Canonicos, ſed etiàm ad alios Beneficiatos.*

6 Deciſio in Valentina emolumentorum 5. Iunij 1597. coram Rubeo *quando procedat.*

7 *Ius acquiſitum alicui vniuerſitati, ſeù corpori perſonarum per contradictionem vnius, non poteſt tolli ex interuallo per acquieſcentiam illius in præiudicium vniuerſitatis Ampl. n. 8.*

9 *Executor, qui alienauit cum pacto redimendi ad fauorem hæredis non poteſt ex alio contractu tale ius auferre ab hærede.*

10 *Obſeruantia pro interpretatione litterarum Apoſtolicarum in præiudicium alicuius vt illi noceat debet oſtendi, quod habuerit ſcientiam indiuidualem.*

11 *Contractus, qui dependet à voluntate duorum debet interpretari à conſuetudine amborum.*

12 *Ad excludendam læſionem omnia ſoluta debent inſimul conſiderari.*

DECISIO CMXCVI.

IN hac cauſa facta *die 14. Ianuarij 1611.* fuit fir-
matum, cum ageretur de diſtributionibus, &
1 & emolumentis, quæ ſpectant iure Eccleſiæ*
ſi tranſactio erat vtilis maiorem partem dimidiorum portionariorum tranſigendo potuiſſe præiudicare minori, & ſic contradictionem Petri de Zuniga non eſſe habendam in conſideratione, vt per *DD. in c. cum omnes de Conſtit.* Ideò ad prædictum effectum, vt ſcilicet contradictio Petri obeſſet, vel non *die 3. Iunij 1613.* Dubitaui, an conſtaret de læſione, & licet tunc *Rota* reſoluerit negatiuè; attamen per binas *deciſ.* ſcilicet *ſub die prima Decembris 1614. & 2. Decembris 1615.* receſſit ab illa *deciſ.* firmando, quod conſtaret de læſione; itaut contradictio prædicta Petri de Zuniga ſuffragaretur; nam ex Conſtitutionibus Iulij Secundi &

Digitized by Google

Leonis X. Dimidij Portionarij debent partici-
pare de fructibus præbendarum ſuppreſſarum
modo, & forma per Epiſcopum, & Capitulum
præſcribenda, ſuper quibus fuit lata ſententia
per Epiſcopum Conchen. ad fauorem dd. Di-
midiorum, quare cum tranſactio pro dd. di-
ſtributionibus aſſignet quid minimum pro Di-
midijs Portionarijs, vtique læſio eſt clara ad ef-
fectum prædictum ex deductis in vtraque *deci-
ſione*.

Sed quia Capitulum Burgen. non acquieuit
huic reſolutioni, vt ei morem gererem tertio
volui illud audire, & Domini ſteterunt in reſo-
lutis ex rationibus prædictis; clarum eſt enim,
quod ſuppreſſiones fuerunt factæ nedum pro
Canonicis, & Portionarijs, ſed etiam pro Di-
midijs, nam fuit narratum Iulio Secundo per
Epiſcopum, & Capitulum, quod quaſi om-
nes fructus conſumebantur pro diſtributioni-
bus intereſſentium Miſſis Defunctorum, itaut
quod media pars eorumdem fructuum, & red-
dituum ex tam nobili & inſigni Eccleſia neceſ-
ſariis aſſignata, ſeu deputata eſſet, videlicet,
quod nedum pro Canonicis Portionarijs, &
alijs beneficiatis in dicta Eccleſia ſingulis die-
bus intereſſentibus miſſis, & alijs diuinis offi-
cijs, ſed etiam pro officialibus computatori-
bus, Diſtributoribus, Annotatoribus eorum-
dem reddituum, Adminiſtratoribuſque, & Gu-
bernatoribus bonorum Spiritualium, & tem-
poralium dictæ menſæ, ac procuratoribus eiuſ-
dem negotiorum Ianitoribus, Nuncijs, Nota-
rijs, & alijs officialibus, & quod cum in di-
cta Eccleſia eſſent 77. Canonicatus, & præben-
dæ, ac integræ portionis præbendæ nuncupa-
tæ, quæ per 77. Canonicos, & portionarios,
& ſex Arcidiaconos, videlicet de Burgos obti-
nebantur (etſi Canonici, Portionarij, & Ar-
chidiaconi conſtituebant numerum ſeptuageſi-
mum ſeptimum, & quod etiam inſuper in di-
cta Eccleſia aderat Prior, & ſex Abbates, &
20. alij portionarij dimidij nuncupati, & 40.
de numero, & alij Cappellani, & propterea,
quod Epiſcopus, & Capitulum ſtatuerant dd.
77. Canonicatus, & portiones ad numerum 70.
tantum reducere, & ex eis ſeptem extinguere
quam primum vacarent, quorum fructus red-
ditus, & prouentus intereſſentibus miſſis, &
Diuinis Officijs, & Officialibus prædictis ap-
plicarentur iuxta ordinationem eorumdem
Epiſcopi, & Capituli, vnde cum in manibus
Papæ fuiſſet facta reſignatio Scolaſtriæ, & qua-
tuor Canonicatuum, & duarum integrarum
portionum, quæ idem Papa ſuppreſſit ad effe-
ctum præmiſſum dumtaxat ſcilicet, vt inſer-
uirent pro Canonicis Portionarijs, & alijs be-
neficiatis ſingulis diebus in Eccleſia intereſ-
ſentibus, & pro officialibus computoribuſque
&c. non poteſt dubitari, quin & Dimidij Por-
tionarij debeant participare, cum ex propria
2 ſignificatione veniant nomine beneficiatorum,*
quod eſt genericum, & habetur in *c. vnico de
Clericis non reſidentibus in 6.* & ad hunc effectum
fuerit facta ſuppreſſio *Aymon conſ. 818. nu. 4.*
qui bene ad propoſitum.

Et ita dicendum eſt de ſecundis litteris Iulij
ſuppreſſionis duorum Canonicatuum, qui in
ipſis ſecundis litteris inſeruntur primæ litteræ
vt dicitur quo ad effectum prædictum, ſcilicet
contentum in primis litteris duo Canonicatus
ſupprimuntur, quare ſi ſuppreſſio in primis
litteris fuit facta etiam fauore Dimidiorum
Portionariorum, vt ſupra probatũ eſt, ita etiam
ſuppreſſio iſtorum duorum Canonicatuum, cũ
3 relatum ſit in referente cum ſuis qualitatibus *
ex allegatis per *Dec. in c. Quoniam contra nu. 48.
de probat.* & idem dicendum eſt de ſuppreſſio-
bus factis per Leonem X. qui etiam in ipſis lit-
teris inſeruntur primæ litteræ Iulij II. & in eis
etiam dicitur ad effectum prædictum. Imo in
ſecundis litteris Leo vtitur his verbis *& alia-
rum perſonarum ibi debitas laudes Domino aſſiduè
perſoluendas &c.* Quarum appellatione certum
eſt compræhendi etiam Portionarios, cum ver-
ba ſint aptiſſima, & militet eadem ratio, quo
ad illos, & quo ad alios, qui debent partici-
pare *Bald. in conſ. 384. num. 4. vol. 5.* cum al-
leg. in alijs *deciſionibus*.

Neque obſtat, quod verbum illud *beneficia-
tis* non poſſit intelligi de dimidijs Portionarijs,
4 qui non participabant de maſſa particulari, *
vt fuit reſolutum in cauſa *Valentina Emolumen-
torum 5. Iunij 1597. coram Rubeo*; nam fuit reſ-
ponſum contrarium videri verius, cum in Bul-
la dicatur, quod modica pars fructuum repe-
riebatur aſſignata pro Canonicis portionarijs,
& alijs beneficiatis. Ergo & Dimidij Portiona-
rij participabant de dicta maſſa, cum indubita-
tum ſit participaſſe Beneficiatos, quorum ap-
pellatione vt dictum eſt, veniunt dimidij portio-
narij; & iſta coadiuuantur ex diſpoſitione iu-
ris cum diſtributiones non ſolum ſpectent ad
5 Canonicos, * ſed etiam ad alios Beneficiatos,
vt in dicto *c. vnico de Clericis non reſiden. in 6.* Et
in omnẽ euentũ quicquid ſit de hoc, An ſcilicet
participarent, certũ eſt, quod ſi Dimidij Portio-
narij non participabant eo magis minuebatur
cultus diuinus propter non intereſſentiam in
Choro, quia eo magis retrahebantur, cum nihil
participarent, & propterea bene poſſunt com-
præhendi in dd. verbis, & etiam lucrari fructus,
cum eorum labores augerentur in canendo in
choro, & in alijs ſeruitijs ex ſuppreſſione Ca-
nonicatuum, & portionum; & quod hoc ſit
veriſſimum de facili ſuadetur, cum & prędicti
Officiales participare deberent, quorum aliqui
certum eſt non habuiſſe vllam partem in maſſa
capitulari, & propterea non obſtat *deciſio* in
6 dicta cauſa *Valentina*, * quia procedit ſimpli-
citer, non autem quando adeſt ratio euidentiſ-
ſima, prout in caſu iſto, vt patet ex prædictis
*Bald. in conſ. 343. in princ. lib. 1. Fulgoſ. conſ.
139. in fine*.

Minus etiam facit, quod dictus Petrus de
Zuniga poſtmodum acquieuit acceptando fru-
ctus iuxta tenorem tranſactionis, nam fuit reſ-
ponſum, quod cum per eius contradictionem
fuerit acquiſitum ius corpori Dimidiorum
7 Portionariorum, * vt dicitur in *deciſ. facta in
hac cauſa 14. Ianuarij 1611.* non potuit ex in-
teruallo acquieſcẽdo tollere ius acquiſitum di-
cto corpori *Anchar. conſ. 354. in fine* etiã quod

iſtud

iſtud ius eſſet acquiſitum ex contradictione
8 ipſiuſmet Zunigæ * *Alex. conſ. 27. in fine lib. 3.*
Vbi quod exequutor, qui alienauit cum pacto
redimendi ad fauorem hæredis, non poteſt ex
9 alio contractu tale ius auferre ab hærede * ſequi-
tur *Tiraquell. de retract. conuent. ad finem tituli
num* 19. vltrà quod cum iſta acquieſcentia de-
ducatur ex perceptione fructuum parum facit,
cum Zuniga non poſſet aliter facere, vt coge-
retur viuere ex ſuis redditibus Eccleſiaſticis.

Neque etiam facit obſeruantia allegata in
contrarium à die ſuppreſſionis vſque ad an-
num 1551. de quo fuit mota lis, quæ obſer-
uantia potuit interpretari litteras Iulij, & Leo-
nis; Nam vltra reſponſiones datas in alijs de-
ciſionibus fuit iterum reſponſum, quod cum
agatur de inducenda obſeruantia pro inter-
10 pretatione litterarum Apoſtolicarum * in præ-
iudicium tantum Dimidiorum Portionariorũ,
iſta obſeruantia nõ poteſt ipſis abeſſe niſi oſtẽ-
datur, quod habuerint indiuiduam ſcientiam
ſuppreſſionum *Caſtrenſ. in conſ. 364. num. 3. verſ.
ita contractus lib. 1.* vbi quod contractus, qui de-
11 pendet à voluntate duorum * debet interpre-
tari ex conſuetudine amborum, & ſic in hoc
caſu requiritur ſcientia Dimidiorum Portio-
nariorum, alias obſeruantia eis nocere mini-
me debet, vt optime dicit *Curtius Iunior in conſ.
131. num. 11.* quem ſequitur *Menoch. conſ. 337.
num. 37. verſ. reſpondetur primo lib. 4.*

Neque obſtat, quod ceſſet læſio, ex quo Di-
midij Portionarij alia habuerunt, quæ omnia
inſimul ſunt conſideranda ad excludendam
12 læſionem; * nam fuit reſponſum, quod licet
concluſio ſit vera, ad factum tamen non ap-
plicatur, quia vltra prædictam læſionem etiam
ſententia Epiſcopi Conchen., aduerſus quam
fuit tranſactum condemnabat ad reſponden-
dum Dimidijs Portionarijs, ſecundum formam
ipſius ſententiæ à die litis conteſtatæ, quæ ante
annos ſexdecim fuerat conteſtata, de quibus
nulla habetur ratio in tranſactione, in qua li-
cet dentur ſcut 100. omnibus beneficiatis in
termino quatuor annorum; Attamen quate-
nus dentur ex iſta cauſa adhuc remanet læſio,
cum longe excedat quantitas fructuum, quæ
pro ſexdecim annis debebatur; Et inſuper ſen-
tentia admittebat Dimidios Portionarios ad
participandum de lucrari ſolitis ex Confrater-
nitatibus Creationis, & Sancti Sebaſtiani. Con-
cordia verò illos excludit præterquam in du-
plicibus, & diebus feſtis inuocationum dicta-
rum Confraternitatum.

Propterea, vt ex omni parte cognoſcatur læſio, aut quod nihil fuit datum Dimidijs ſententia manutenebat Dimidios portionarios in quaſi poſſeſſione celebrandi Miſſas Maiores; concordia verò nihil determinat, ſed remittit ad ſtatuta Eccleſiæ: Item ſententia condemnabat Canonicos ad ſeruandum tempore obitus Dimidiorum Portionariorũ ſtatutum loquens de ſepultura; In concordia verò fuit ſuſpenſa obſeruantia dicti ſtatuti per ſex menſes: Item ſententia præſeruabat ius Dimidijs eſſendi de Capitulo tranſactio verò omnino illos excludit præterquam in die Cœnæ.

Neque obſtat, quod in tranſactione fuerit conceſſa Iubilatio Dimidijs iuxtà modum, quẽ habent Canonici, quia fortè de iure poſſet ſubſtentari, quod ſi Iubilatio erat debita Canonicis, erat quoque debita Dimidijs, ſed vtcumque ſit iſta Iubilatio, non excludit alia capita læſionis etiam ad illa habita ratione.

Ex quibus concluſum contradictionem Zunigæ ſuffragari, cum tranſactio fuerit læſiua; An autem conſtet de tali læſione, itaut competat reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam Rotalem erit particulariter videndum

Præſens deciſio fuit reuocata die 14. Martij 1618.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Lunæ 14. Nouembris 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Notula fructuum producta contra producentem, & eius hæredes probat.*
2 *Confeſſio defuncti eius hæredibus præiudicat.*
3 *Productio ſcripturæ contra producentem probat, ſi à parte ſimpliciter non fuit impugnata.*

DECISIO CMXCVII.

DOmini dixerunt pro nunc liquidationem
eſſe faciendam iuxtà notulam datam per
bo. me. Albizzum; Nam cum ipſe produxerit
dictam notulam in iudicio facit fidem contra
1 ipſum, * & eius hæredes *l. Publia § fin. ff. depo-
ſiti Dec. in c. cum Venerabilis num. 121. de except.
DD. in l. admonendi ff. de iure iur.*

Neque obſtat, quod non conſtet, filios Al-
bizzi adiuiſſe hæreditatem, quia aut ſunt hæ-
redes, & cum in ipſos tranſierint actiones acti-
uè, & paſſiuè, eis præiudicat dicta confeſſio
2 Albizzi Patri, * quia non poſſunt venire contra
factum Defuncti *l. cum à matre C. de rei vendic.*
Aut non ſunt hæredes, & non poſſunt impe-
dire Commendatarium, quominus ſe reualeat
contra bona hæreditaria.

Neque facit, quod illa productio Albizzi
fuerit impugnata per Commendatarium, quia
3 non fuit ſimpliciter impugnata, * ſed ſub præ-
textu, quod maior ſumma fuiſſet recollecta;
Vnde donec ipſe probaret contrarium, quoad
maiorem ſummam non poteſt impediri, quin
acceptet iſtam ſummam confeſſatam ex pro-
ductione, cum materia ſit diuidua, & ita reſo-
lutum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 7. Nouembris 1618.

CESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MAELLA.

Lunæ 14. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM.

Regul. 8. *Cancell,* quæ beneficia ſub eius reſeruatione compræhendat.

SVMMARIVM.

1 *Menſis* Octobris *vigore* Regul. 8. *eſt Papæ reſeruatus* .

2 *Epiſcopo tamen gaudente alternatiua eſt Ordinarij* .

3 Regul. 8. Cancell. *comprahendit omnia beneficia vacantia , & tollit conſuetudines etiam imemorabiles , & priuilegia , ac Indulta Apoſtolica &c.*

4 *Iuriſpatronatus ex priuilegio comprahenditur ſub* Regul. 8. Cancell.

5 Regul. 8. Cancell. *habet derogatorias , etiam ſi fuerit dictum , quod beneficia nunquam ſub reſeruationibus Apoſtolicis comprahenderentur* .

6 *Patronus eſt manutenendus in ſua quaſi poſeſſione præſentandi licet beneficium poſſit per Ordinarium reuideri tanquam conceſſum ante 40. ann. poſt confirmationem* Concilij .

7 *Quaſi poſeſſio præſentandi non ſuffragatur aduerſus* Reg. 8. Cancell. *propter decretum irritans in ea appoſitum* .

8 *In* Reg. 8. Cancell. *ab alternatiua excipiuntur beneficia , quæ non ſunt liberæ collationis Epiſcopi* .

DECISIO CMXCVIII.

HÆc Parochialis vacauit in menſe Octobris , qui eſt vnus de octo menſibus vigo-
1 re *Regulæ* 8. Papæ reſeruatus,* Epiſcopo autem
2 gaudente Alternatiua eſt Ordinarij , & cum Parochialis ſit de Iurepatronatus Laicorum ex Priuilegio Iulij II. conceſſo ex augumento dotis , & reualidato per Paulum III. aduerſus *Regulam Adriani VI.* Ideo dubitaui , an conſtaret de reſeruatione dictæ Parochialis,& DD. affirmatiuè reſponderunt ; *Regula* enim *octaua* in ſua reſeruatione compræhendit omnia benefi-
3 cia vacantia , * & tollit conſuetudines etiam immemorabiles , & Priuilegia Apoſtolica, Indultaque nedum ſuper optione Præbendarum ; verum etiam ſuper diſpoſitione beneficiorum , etiam , quod prædicta Priuilegia , & Indulta continerent , quod numquam ſub dictis reſeruationibus compræhenderentur , vt ſunt verba clara *Regulæ* , & dicit ibidem *Modernus Gloſſator. gloſſ. 35. per tot.* & præſertim *num. 24. & 30.* & ita fuit reſolutum in cauſa *Caſalen. Canonicatus 19. Ianuarij 1604. curam bo.me. Litta* Quare
4 cum dicta Parochialis ſit de Iurepatronatus ex Priuilegio compræhenditur ſub dicta *Regula* , quæ tollit priuilegia , & indulta , vt fuit reſolutum in cauſa *Compſana Iuriſpatronatus 23. Ianuarij , & 3. Decembris 1604. coram bo.me. Alexandro Litta* ; Neque ſunt examinandæ cauſæ Priuilegii, cum *Regula* 8 habeat derogatorias
5 derogatoriarum , * etiam quod fuerit dictum, quod beneficia numquam ſub reſeruationibus Apoſtolicis comprænhenderentur , vt fuit conſideratum in allegata cauſa *Compſana* , & dicit *Modernus Gloſſator Gloſ. 36. per totam* .

Neque obſtat , quod Epiſcopus gaudeat Alternatiua , & ideo menſis Octobris eſt Ordinarii , vnde cum Patroni ſint in quaſi poſſeſ-
6 ſione præſentandi * licet Iuſpatronatus poſſit per Ordinarium reuideri, cum ſit conceſſum ante quadraginta annos poſt confirmationem *Concilij* , vt in *cap. 9. de reform. ſeſſ. 25.* Iterim tamen Patroni ſunt manutenendi in ſua quaſi poſſeſſione præſentandi , vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum*, Vnde ceſſat reſeruatio;Nam fuit reſponſum prædicta non officere , quia dicta Parochialis non cadit ſub alternatiua Ordinarii , ſed eius collatio ſpectat ad Papam , ac proindè quaſi poſſeſſio præſentandi non ſuffragatur aduerſus *Regulam 8. Can-*
7 *cell.* * propter decretum irritans in ea appoſitum , quod tollit omnia, quæ poſſent impedire reſeruationem *Modern Gloſſator. regulæ 8. qu. 67. num. 12. & ſeqq.* vt in puncto fuit reſolutum *coram me. in cauſa Barchinonen. Prioratus 11. Maij* 1609. & alias ſæpius . Quod autem non cadat ſub Alternatiua Ordinarii ſatis patet , quia *in*
8 *Regula* ab Alternatiua excipiuntur beneficia , * quæ nõ ſunt liberę Collationis Epiſcopi,vt ſunt clara verba *Regulæ* , & dicit dictus *Modernus Gloſſator gloſ. 45. num. 1.* qualis eſt iſta Parochialis ſtante Iurepatronatus ex priuilegio , quia donec reuideatur Iuſpatronatus, Patroni ſunt manutenendi in quaſi poſſeſſione præſentandi, cum Priuilegium ſit conceſſum per quadraginta annos ante confirmatinnem Concilii , quod
9 operatur reſpectu Ordinarii , * ſecus autem reſpectu reſeruationis Papæ , vt ſupra dictum eſt .

Et ita concluſum conſtare de reſeruatione &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 6. Nouembris 1617. & 31. Ian. 1618. ac 13. Nouembris 1620.

VALLISOLETANA ARCHIDIACONATVS.

Mercurij 16. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM.

Beneficia plura incompatibilia quis retinere prohibetur, niſi habeat diſpenſationem Papæ . Diſpenſatus à non reſidentia cenſetur etiam diſpenſatus circa perceptionem fructuum : Quando Papa diſpenſaſſe dicatur .

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vacat per aſſecutionem alterius incompatibilis.*

2 *Limita, quando Papa in limine erectionis beneficij aſſecuti conceſſit facultatem percipiendi omnes fructus quorumcunque aliorum beneficiorum.*

3 *Diſpenſatio quamuis ſtrictè ſit intelligenda tamen extenditur ad inſeparabiliter connexa.*

4 *Papa cenſetur liberaſſe à reſidentia ex illis verbis* ita vt ad reſidentiam minimè teneatur, nec compelli poſſint *num. 9.*

5 *Aliud eſt quod quis reſidendo in vna Eccleſia percipiat fructus alterius dignitatis; aliud quod poſſit duo beneficia incompatibilia retinere.*

6 *Habens facultatem retinendi duo beneficia incompatibilia tenetur reſidere in Eccleſia digniori.*

7 *Diſpenſatio ſuper non reſidentia eſt inſeparabilis à diſpenſatione ſuper perceptione fructuum & num. 9.*

8 *Minor diſpenſatus, vt poſſit habere Parochialem cenſetur etiam diſpenſatus, vt promoueatur intra annum.*

10 *Quando datur retentio alicuius beneficij cum alio intelligitur quatenus illud beneficium legitimè obtineatur.*

DECISIO CMXCIX.

DVbitaui, an gratia Didaci eſſent iuſtificata, & difficultas fuit reſtricta ad id, an Ar-
chidiaconatus vacaret per aſſecutionem Ab-
1 batiæ incompatibilis * iuxta terminos *cap. re-
ferente, & cap. præterea, & cap. de multa de
Præben. cap. quia nonnulli de Clericis non reſi-
dentibus extrauag. execrabilis §. quia vero de Præ-
ben. Conc. Trid. ſeſſ. 7. c. 4. Staphil. de litteris gratiæ
tit. de varijs modis vacat. §. Tertius vacationis mo-
dus num. 1. & per totum* & in *Regula* 57. *Cancel-
lariæ*, & Domini negatiuè reſoluerunt, ex quo
Paulus Tertius in limine erectionis dictæ Ab-
2 batiæ conceſſit, quod Abbates, & Canonici,
& alij in dicta Eccleſia reſidentes poſſint per-
cipere cum integritate omnes, & ſingulos fru-
ctus, diſtributionibus quotidianis exceptis,
quorumcumque beneficiorum cum cura, &
ſine cura etiam ex ſtatuto, vel fundatione, aut
alias perſonalem reſidentiam requirentium,
quæ in quibuſuis Eccleſijs ſeu locis obtinue-
rint etiam ſi Canonicatus, & præbendæ di-
gnitates perſonatus &c. In cathedrali etiam
Metrapolitana, ſeu Collegiatis Pontificales ma-
iores, ſeu collegiates eccleſijs Parochiales aut
alias qualitercumque fuerunt, quos percipe-
rent ſi in eiſdem locis reſiderent perſonaliter,
itaut ad reſidentiam in eiſdem Eccleſijs, ſeu
locis minimè teneantur, nec compelli poſſint
quare cum ſit conceſſa perceptio fructuum in
alijs Eccleſijs abſque reſidentia perneceſſe vi-
detur conceſſa etiam retentio; nam, & ſi diſpen-
ſatio ſtrictè ſit intelligenda, nihilominus ex-
tenditur ad inſeperabiliter connexa, * ne ſuo
3 effectu fruſtretur; qualis eſt retentio beneficio-
rum incompatibilium, alias fruſtraretur di-
ſpenſatio circa perceptionem fructuum vt vi-
detur in terminis *Gloſ. in verbo retinere in c. non
poteſt de præbendis in 6.* & *gloſ. in c. ſi quis in Clero
in verbo ſolemnitatibus 7. q. 1.* vbi *Archidiac. in fin.*
quam communiter eſſe receptam dicit *Sagrus
in Theſauro caſuũ lib. 7. c. fin. n. 14. & 21. Gloſ. in
cap. quia tantum in verb. plures* vbi *Abb. num. 4.
de præbendis Ripa in c. ad aures nu. 43. de reſcript.
Felin. in c. at ſi Clerici §. de Adulterijs num. 17.
de Iudic. & in c. final. num. 5. de ſimon. & in cap.
poſtulaſti num 18. de reſcript. Prob. ad Monachum
cap. vnic. num. 10. de ætate, & qualitate Ordi-
nary Iaſon. in l. beneficium num. 55. §. de conſtitu-
tionibus Principum Euerard. loco à ratione legis
Sarga num. 36. fall. 11. Gambara de Legato lib 10.
num. 230. Angelus verbo diſpenſ. num. 9 Silueſter.
q. 5. num. 7. Rota deciſ. 765. num. 7. p. 1. Mandoſ.
regul. 20. q. 7. num. 7.* latè *Sanchez de matrim lib. 8.
diſput. 1. num. 19.* Et ceſſat omnis difficultas ex
illis verbis, *itaut ad reſidentiam minimè teneantur
4 nec compelli poſſint* * Quare Papa expreſſe cen-
ſetur eos liberaſſe à reſidentia *Bald. in l. eam,
quam C. de fideicom. Surd. conſ. 308. num. 4. vbi
alios allegat.*

Neque obſtat, quod aliud ſit indulgere, vt
quis reſidendo in vna Eccleſia percipiat fru-
ctus dignitatis alterius, * aliud verò quod poſ-
ſit duo incompatibilia retinere, quia iſto caſu
6 tenetur reſidere in Eccleſia digniori * *Hoed. de
incompatibilitate benef. p. 1. cap. 17. num. 29 per
gloſſ. in c. non poteſt, & ibi Franc. in §. illud n. 5.
de præben. in 6.* Vnde requirebatur duplex di-
ſpenſatio; Nam fuit reſponſum obiectum in ſe
verum eſſe, ſed nòn applicari, nam eo ipſo,
quod Papa concedit, quod fructus etiam Di-
gnitatis percipi poſſint, eo ipſo cenſetur con-
ceſſiſſe, quod non reſideat in dicta Dignitate,
& ſic eo ipſo concedit duplicem diſpenſatio-
nem, quia diſpenſatio ſuper non reſidentia eſt
inſeparabilis à diſpenſatione ſuper perceptio-
7 ne fructuum * abſque eo, quod quis non reſi-
deat per ſupradicta. Hinc vidimus, vt ſi di-
ſpenſetur cum minore, vt poſſit habere Paro-
chialem cenſetur etiam diſpenſatum, vt pro-
8 moueatur intra annum, * quia vna ſine alia
ſuſtineri non poteſt *Abb. in cap. cum in cunctis
§. cum verò nu. 9. de elect. Sanchez, & Sayrus locis
citatis* vbi alios allegant: Et ceſſat omnis diffi-
cultas in caſu iſto, quia vt dictum eſt, Papa
diſpenſauit circa perceptionem fructuum, per-
9 inde ac ſi reſiderent, * itaut ad reſidentiam
non teneantur, vnde manifeſtiſſimè apparet,
quod diſpenſauit ſuper vtroque per verba illa,
*itaut ad reſidentiam minimè teneãtur Bald. & Surd.
locis ſupra allegatis.*

Minus etiam facit, quod dictum Indultum
Apoſtolicũ debet intelligi ſi alias dignitates, &
canonicatus cum diſpenſatione obtinerentur
per *text. in cap. ſi gratioſe de reſcr. in 6.* Nam fuit
reſponſum, quod *textus* ille diſponit, quod
quando datur retentio alicuius beneficij cum
10 alio * intelligitur quatenus illud beneficium
legitimè obtineatur, quod eſt veriſſimum, &
ita in caſu noſtro eſt intelligendum Indultum
Apoſtolicum, quatenus Dignitates, & Canoni-
catus legitimè fuerint collata, non autem qua-
tenus eſſent collata cum diſpenſatione, quod
poſſint retineri cum Abbatia, quia alias in-
dultum

Digitized by Google

dultum eſſet deuento, & deſtruerentur verba prædicta, quæ ſatis ſunt clara.

Et ita concluſum gratiam non eſſe iuſtificatam.

ROMANA CENSVS.

Sabbato 26. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM.

Promittens in Vrbe dare fideiuſſores in locum demortuorum non liberatur præſtando vnum ſolum, qui nec pro vno ſuſtineri poteſt ſi non eſt Ciuis Romanus, nec ibi poſſidet bona, licèt alibi poſſideat, cum requiratur vt ſit æquè idoneus.

SVMMARIVM.

1 *Promittens dare fideiuſſores in locum demortuorum præſtando vnum ſolum non liberatur.*

2 *Pluralis quando exigitur de forma non reſoluitur in ſingularitatem.*

3 *Promittens in Vrbe dare alium fideiuſſorem in locum demortui non adimplet promiſſionem, ſi iſte non eſt ciuis Vrbis, ſicut erat mortuus.*

4 *Prout etiam ſi non poſſidet bona in Vrbe, licet alibi poſſideat.*

5 *Fideiuſſor dandus in locum alterius debet eſſe æquè idoneus.*

DECISIO M.

CVM venerit caſùs dandi nouos fideiuſſores in locum bon. memor. DD. Pauli Sfortiæ, & Martij Columnæ demortuorum iuxta tenorem inſtrumenti, pro vtroque fuit datus D. Franciſcus Marerius; vnde dubitaui, an fuiſſet ſatisfactum obligationi, & Rota cenſuit, quod non. Primo quia erant dandi duo fide-
1 iuſſores,* cum promiſſio fuerit dandi in locum demortuorum alios idoneos fideiuſſores, pluralis enim quãdo exigitur de forma nõ reſol-
2 uitur in ſingularitatem * *l. pedius §. in ſeruum cum l. ſeq. & l. ſicuti tribus ff. de recept. arbitr. l. Pomponius ff. de reiudic.* & benè ad propoſitum *Bald. in conſ 123. Incipien. Romanus Procurator num. 3. in fin. lib. 5. Caſtrenſ. Conſ 161. incipien. viſo puncto lib. 1.* Neque etiam iſta fideiuſſio poteſt ſubſtineri pro vno tantum. Tum quia
3 D. Marerius non eſt ciuis Vrbis * prout erant DD. Paulus, & Martius *Bart in l. ſi fideiuſſor §. ſi neceſſaria vbi etiam Bald. ff. qui ſatisd. cog. Roland. in conſ. 58. num. 18. & ſeqq. vol. 1.* Tum quia non poſſidet bona in Vrbe, neque ſatis eſt,
4 quod, alibi habeat * *Surd. deciſ. 295. num. 11. & 12.* Tum etiam, quia notum eſt, quod DD. Paulus, & Martius erant ex principalibus Domicillis huius Almæ Vrbis. Vnde non fit iniuria D. Marerio, ſi dicatur, quod non ſit
5 æque idoneus, * etiam quod bona poſſideret in Vrbe.

Et prædicta ſententia eo magis placuit DD. quia obligatio non fuit ſimplex, prout erant aliæ obligationes, ſed cum proteſtationibus, & reſeruationibus, vnde etiam ex iſto capite inficiari minime poteſt, quod iſta cautio non ſit æque idonea, cum pro non data habetur ad effectum, de quo agitur, cum non ſit iuxta tenorem aliarum.

Et ita concluſum pro informante &c.

CARIOLEN. PRAECEPTORIAE.

Lunæ 28. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM.

Gratia, quæ de alterius facti poſſeſſione non facit mentionem non valet, quod tamen non procedit, ſi adſit clauſula *ammoto quolibet detentore*; vel emanauit motu proprio.

SVMMARIVM.

Dux Sabaudiæ *an poſſit recipere reſignationes Præceptoriarum Sanctorum Maurity, & Lazari num. 1.*

1 *Litteræ, ſeù gratia, quæ de alterius colorata facti poſſeſſione non facit mentionem, non valet. Limita n. 3. & 7.*

2 *Verbum* vacare *poteſt verificari tam de iure, quam de facto.*

3 *Clauſula* ammoto quolibet detentore *operatur, vt cenſeatur facta mentio de poſſeſſione facti.*

4 *Etiam ſi non ad ſit verbum* illicito.

5 *Dictio* quilibet *operatur idem, quod dictio* omnis.

6 *Dictio* quilibet *comprahendit etiam inhabiles ad actum.*

7 *Gratia motu proprio conceſſa non ſubiacet ſubreptioni.*

DECISIO MI.

EQues Horatius Hieracius, vt prætenditur reſignauit hanc præceptoriam Ordinis Sanctorum Mauritii, & Lazari in manibus Sereniſſimi Ducis Sabaudiæ in fauorem Aſcanij filij, qui etiam prætendebatur cœpiſſe poſſeſſionem, & cum ſuper hoc pluries fuerit diſputatum, & nihil reſolutum, placuit Dominis videre cum præſuppoſito, quod priuilegia Pij Quarti, ex quibus prætenditur, Sereniſſimum Ducem poſſe recipere prædictas reſignationes eſſent reuocata, & ſic quod prouiſio Aſcanij eſſet nulla, an Eques Mutius, qui impetrauit propter obitum Horatij teneatur iuſtificare vacationem de facto, an vero ſufficiat iuſtificare vacationem de iure, ſcilicet per obitum Horatij, & Rota cenſuit ſufficere in caſu, de quo agitur iuſtificare vacationem de

de iure; licet enim regula ſit, quod non valent
litteræ, quæ de alterius colorata facti poſſeſ-
1 ſione non faciunt mentionem * *c. cum noſtris de*
conceſſ. preben. vbi Abb. num. 7. inquit non ſuf-
ficere facere mentionem, quod beneficium
vacat, ſi alius eſt in colorata facti poſſeſſione,
quia illud verbum *vacare* poteſt verificari tam
2 de iure, quam de facto * attamen cum in gra-
tia principali Equitis Mutij adſit clauſula. *A-*
3 *moto quolibet detentore* illa operatur, * vt ſatis
cenſeatur facta mentio de poſſeſſione facti, ita
poſt *Franciſcum de Deo*, dicit *Ioannes Andreas*
in c. cum noſtris num. 23. *Felin. in cap. in noſtra*
*num.*32. *verſ.*2. *nota de reſcript.* qui licet loqua-
tur, quando adeſt verbum *illicito.* quod non eſt
poſitiuum in gratia, de qua agitur; attamen
4 idem eſt,* quando ſimpliciter dicitur *Ammoto*
quolibet detentore prout in iſtis terminis eſt *de-*
ciſio Rotæ 39. *&* 69 *de reſcript. in antiq.* & me-
rito quia dictio *quilibet* operatur idem, quod
5 dictio *omnis* * *Mandoſ. in reg.* 12. *q.* 6. *num.* 9.
& eſt adeò vniuerſalis, vt compræhendat etiam
6 inhabiles ad actum * *Marſil. conſ.* 81. *num.* 26.
Dec conſ. 619. *num.* 2. *Petrus Cenedo ſingul.* 26.
num. 30.

Et ceſſat omnis difficultas, quia cum gratia
Equitis Mutij ſit facta motu proprio, ceſſat
7 ſubreptio, * quæ cauſari potuiſſet ex non facta
mētione poſſeſſionis coloratæ exiſtentis pęnes
alium, ita reſpondet *Felin. in d. cap. in noſtra*
*num.*35. *de reſcript. Calderin. conſ.* 13. *de reſcript.*
*Silua de benef. p.*3. *q.*11. *nu.*115. *Menoch. de arbitr.*
caſ. 201. *num.* 142.

Et ita fuit concluſum altera parte tantum
informante, quia alia diu intimata informare
neglexit.

Præſens deciſio fuit reuocata die 6. *Martij*
1617.

ABVLEN. DECIMARVM.

Lunæ 5. *Decembris* 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria non datur contra eum, qui poſt inti-*
mationem mandati obtulit ſe ſoluturum.
2 *Per concordiam videtur receſſum à mandato.*

DECISIO MII.

IN diſputatione huius dubij fuit præſupoſita
concordia inita poſt mandatum de manute-
nendo ſuper ſolutione decimarum, quæ etiam
in manibus meis data fuit, quare cum fuerit
intimatum dictum mandatum fratribus, quod
cum reuerentia receperunt aſſerentes ſe ſoluto-
1 ros decimas iuxta tenorem dictæ concordiæ
ceſſat contumacia, ex qua ſolet dari declara-
toria *Abb. in c. cum non ab homine n.* 25. *de Iud.*
Couarru. in c. alma mater parte 1. §. 9. *n.* 1. *de*
ſent. Excomm. in 6. *Oldrad. conſ.* 277.; Nam
per dictam concordiam videtur receſſum in
2 eo, * in quo non conuenit cum ipſa manda-
tum de manutenendo *Oldrad. dicto Conſ.* 277.
& fuit in his terminis reſolutum in Cauſa *Cal-*
ciaten. Decimarum 2. *Maij* 1614. *coram R. P. D.*
Meo Dunozetto.

Neque obſtat, quod iſta concordia videa-
tur nulla, quia adhuc de hoc non liquet, cum
nequè fuerit commiſſa cauſa ſuper nullitate,
nequè aliquid de ea fuerit cognitum, & pro-
ptereà interim non poteſt argui ad contuma-
ciam fratrum, qui vt dictum eſt maxima cum
reuerentia receperunt mandatum de manute-
nendo, & obtulerunt ſe ſoluturos iuxta for-
mam concordiæ.

Et ita concluſum.

PLACENTINA CAPELLANIAE.

Veneris 16. *Decembris* 1616.

ARGVMENTVM.

Lite pendente cumulando quando poſſit
alium præſentare.

SVMMARIVM.

1 *Patronus laicus eodem tempore, & ſucceſſiuè po-*
teſt plures cumulatiuè præſentare.
2 *Limita lite pendente niſi præſentet alium colliti-*
gantem.
3 *Quid autem iſto caſu requiratur vid. ibi.*
4 *Lis non dicitur introducta, dum non concurrunt*
aliqua, de quibus in clement. 2. vt lit. pendent.
5 *Lis inter patronos regulariter impedit præſentatio-*
nem. Limita num. 7.
6 *Et terminari debet intra tempus datum ad præ-*
ſentandum, alias prouiſio deuoluitur.
8 *Lite vertente inter aliquem ex Patronis, &*
vnum ex præſentatis non poteſt patronus præſen-
tare.
9 *Limita ſi Patronus ſit in quaſi poſſeſſione præſen-*
tandi.

DECISIO MIII.

DOmini non dubitarunt, quod patronus Lai-
cus eodem tempore, & ſucceſſiuè poſſit
1 plures cumulatiuè pręſentare *Abb. in cap. quod*
*autem nu.*3. *in* 2. *notab. & in c. cum autem nu.* 2.
in primo notabili de Iurepat. & in c. cum Bertol-
dus num. 11. *de re iudicata*, ſed cum præſentatio
fuerit facta cumulatiuè, ſucceſſiuè difficultas
conſiſtit in eo, an conſtet de tali lite vt Patro-
ni cumulando non potuerint alium præſenta-
2 re, hoc enim fieri lite pendente prohibetur, *
niſi præſentetur alius collitigans, vt per *text.*
in cap. 1. *&* 2. *vt lit. pend. in* 6. & notant ibi-
dem *Lapus num.* 2. *Gemin. num.* 6. *Franc. num.* 4.
Cal-

Calderin. conſ. 1. vt lit. pend. Aymon. conſ. 63. num. 3. ante finem, & Domini dixerunt, quod
aut materia eſt tractanda iuxta terminos *d. cap.
1. & 2. vt lit. pend. in 6.* & ſecundum prædi-
cta Iura requiritur, quod lis fuerit inter com-
3 præſentatos, * vel ante adeptionem beneficio-
rum, vt in dicto *cap. 1.* vel poſt adeptionem,
vt in *cap. 2. eodem titulo* vt notat *gloſſ. in d. c. 2.
in verbo poſſident*, vbi conſtituit differentiam in-
ter dictum *cap. 1. & 2.* vt primum procedat an-
te adeptionem beneficij; ſecundum verò poſt
adeptionem, & ita in puncto reſpondent *Io.
Andreas, Lupus, Francus, Calderin. & Aymon.
locis praecitatis*. In præſenti autem caſu nulla
fuit lis inter prædictos Ioannem Baptiſtam, &
Aloyſium, quia ſolum 7. Iulij 1612. Aloyſius
renunciauit nominationi de ſe facta ad facien-
dam rem gratam Octauio, & die 19. eiuſdē
menſis Iulij Marcus Cellius tanquam Procura-
tor dicti Aloyſii ceſſit coram Vicario ad fauo-
rem Octauii dictæ præſentationi, quam ceſſio-
nem 18. Auguſti eiuſdem anni Aloyſius ratifi-
cauit, vnde non poteſt dici, quod aliqua lis
fuerit introducta inter Aloyſium, & Ioannem
4 Baptiſtam, cum non concurrant aliqua, * de
quibus in *Clement. 2. vt lit. pend. Roman. conſil.
330. num. 2. verſ. illud*.

At verò materia eſt tractanda ſecundum
regulas generales & illo caſu quamuis verum
ſit, quod illi, qui præſentarunt Octauium in-
ſteterint ante dictam præſentationem pro in-
ſtitutione Aloyſii tanquam de ſamilia, & ex-
cluſione Ioannis Baptiſtæ tanquam extranei, &
ſic videtur introducta lis; attamen cum prædi-
cti præſentantes Octauium ſint in quaſi poſſeſ-
ſione præſentandi, vt fuit firmatum *coram me
die 14. Martij 1614.* non obſtante dicta lite po-
tuerunt cumulando præſentare, quia aut lis
dicitur ex prædictis introducta inter patronos,
5 quæ lis regulariter impedit præſentationem *
*Lancellott. de attent. par. 2. c. 4. in præfat. nu. 541.
& 542.* terminarique debet infra tempus de-
6 bitum datum ad præſentandum, * alias proui-
ſio deuoluitur *Lambertin. de iurepatronatus lib. 2.
par. 2. quaſt. 1. art. 9. num. 5.* & nihil facit prædi-
cta regula, cum non habeat locum, quando pa-
7 tronus eſt in quaſi poſſeſſione * *Lancellott. vbi
ſupra num. 546.* Aut verò lis dicitur introducta
cum vno ex compræſentatis, & illo caſu ad-
miſſa pro vera opinione negatiua, quod pa-
8 tronus non poſſit pręſentare* hac lite penden-
te vt per *Lancellott. d. loco num. 604. & ſeqq.* &
pariter iſta lis nihil facit, cum etiam iſta re-
gula non habeat locum, quando patronus eſt
9 in quaſi poſſeſſione pręſentandi * *Lancellott. lo-
co ſæpius allegato num. 606. verſ. niſi præſuppo-
neretur*.

Et ita concluſum, &c.

PAMPILONEN. THESAVRARIAE.

Veneris 16. Decembris 1616.

ARGVMENTVM.

Datur immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ probatis extremis, de quibus in Summario. Collatio beneficij commendati, & ſic affecti ſpectat ad Papam tantùm, quamuis per Ordinarium fuerit vnitum, cum non habeat facultatem vniendi beneficia affecta, vel reſeruata de tempore vnionis.

SVMMARIVM.

1 *Datur immiſſio in poſſeſſione beneficij reſeruati, vel affecti vigore ſubrogationis gratioſæ, quando conſtat de Clericatu ſubrogati, & de obitu anteceſſoris in poſſeſſione.*

2 *Clericatus probatur ex teſtibus deponentibus vidiſſe rem ſacram celebrare.*

3 *Semel poſſidens ſemper poſſediſſe præſumitur, dum id allegatur ab ipſo poſſeſſore, vel ab eius ſucceſſore.*

4 *Beneficium commendatum eſt affectum, cum ex commenda reſultet appoſitio manus Papæ, vbi adducitur ratio.*

5 *Beneficia affecta per inferiores conferri non poſſũt.*

6 *Per vnionem extinguitur titulus.*

7 *Ordinarius beneficia affecta, & reſeruata vnire non poteſt vid. num. 9. & 10.*

8 *Vnio Ordinarij poſt affectionem, vel reſeruationem eſt valida, ſed non ſuffragatur ad effectum impediendi collationem Papæ.*

9 *Ordinarius habet facultatem vniendi beneficia affecta, vel reſeruata ex* Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18.

10 *Intellige de beneficijs reſeruatis, vel affectis de tempore vacationis; non autem de tempore vnionis.*

Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18. *declaratur num. 10.*

11 *Poſſidens cum titulo beneficium eſt legitimus contradictor.*

12 *Non tamen ad effectum impediendi immiſſionem ſi probetur reſeruatio. Vid. ibi.*

DECISIO MIV.

ROTA cenſuit D. Petro Perez dandum eſſe
mandatum de immittendo vigore ſubroga-
1 tionis gratioſæ expeditæ ad partes, * nam
cum Thæſauraria ſit affecta, vt mox dice-
tur concurrunt omnia requiſita, videlicet
Clericatus Petri, & obitus Anteceſſoris in po-
ſeſſione, ex quibus Rota vigore ſubrogatio-
nis gratioſæ, quando beneficium eſt reſeruatũ,
vel affectum conſueuit dare immiſſionem *Mo-
hedan. deciſ. 11. vt lit. pend. Put. decis. 484. lib. 2.
in nou. Caputaq. decis. 346. num. 1. par. 2.* & fuit
reſolutum in cauſa *Burgen. de Panconio 24. Octo-
bris, & 28. Nouembris 1588. coram bo. me. Gip-
ſio*, & alias ſæpiſſimè; Clericatus enim ſatis
probatur, ex quo Teſtes deponunt vidiſſe D.
2 Petrum rem ſacram celebrare, * quod ſufficit,
cum non ſit præſumendum fuiſſe promotum
per ſaltum, vt dixit *Rota in cauſa Burgen. Pen-
ſio-*

Digitized by Google

ſionum 16. Decembris 1596. coram recol. mem.
Franciſco Penia Rotæ Decano, & in Conchen. Pa-
rochialis 9. Februarij 1615. coram R. P. D. meo
Vbaldo. Obitus verò in poſſeſſione ſatis etiam
patet, cum Teſtes deponant ſe vidiſſe Michae-
lem percipere fructus, & habere ſtallum in
choro, ſemel enim poſſeſſor ſemper præſumi-
3 tur, * quando hoc allegatur ab ipſo poſſeſſo-
re, vel ab eius ſucceſſore Rot. deciſ. 4. de prob. in
nou. Put. deciſ. 19. lib. 2. in nouis Alciat. de præ-
ſumpt. reg. 2. præſumpt. 21. num. 2. & 5. Meno-
ch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 64. num. 1. &
ſeqq. & 17. & ideò Petrus cum ſit ſucceſſor vi-
gore ſubrogationis gratioſæ poteſt iuuari ex
dicta præſumptione, quod ſemel poſſeſſor &c.
vt fuit pluries in Rota dictum, & ſignanter in
cauſa Montis Faliſci Beneficij coram Card. Lan-
cellotto.

Quod autem Theſauraria ſit affecta eſt clarū,
cum Papa illam dederit in commendam Mi-
4 chaeli, * vt patet ex litteris prouiſionis; ex
commenda enim reſultat appoſitio manus Pa-
pę, & ſic affectio Caſſador. deciſ. 2. de vnion. n. 1.
Creſcent. deciſ. 2. de Paroch. Mohedan. deciſ. 9. de
præben. Put. deciſ. 154. lib. 1. in nouis Simonett.
de reſeru. quæſt. 19. Roman. conſ. 350. num. 11. &
ſeqq. verſ. cæterum poſito P anuin. de off. & poteſt.
Cap. ſede vacan. 2 par quæſt 3. poſt num. 11. verſ.
ſed aduerte. Aeneas de Falcon. in tract. de reſer-
uat. quæſt. 3. principali verſ. ſed aduerte diligenter
Beltrand. in conſ. 135. num. 5. verſ. quia ex quo
Papa lib. 3. Rebuff. in prax. tit. de commend. nu.
59. & ratio eſt, quia per ceſſationem com-
mendę, hoc eſt per obitum commendatarii be-
neficium non dicitur vacare, ſed vacat, vt
prius, & propterea donec Papa prouiderit in
titulum ſemper durat appoſitio manus Papę,
& ſic affectio, quia vt dictum eſt, beneficium
vacat, vt prius Caſſad. deciſ. 5. num. 2. quæſt. 10.
& 12. de priuileg. & deciſ. 2. num. 4. de vnion. Si-
monett. de reſeruat. quæſt. 59. num. 6. per tot. Mi-
lis in repert. verbo beneficium num. 27. Gambara
de poteſt. leg. lib. 4. num. 34. & ſeqq. Put. deciſ. 22.
& 154. lib. 1. in nou. Rebuff. in prax. tit. de com-
mend. num. 51. & 59. & in tit. de reſeru. num. 31.
Mohed. deciſ. 4. & 9. de præbend. Caputaq. dec.
154. par. 1. Vnde meritò ſtante affectione ſunt
ligatę manus inferiorum, itaut talia beneficia
5 conferre minimè poſſint * Æneas de Falcon. de
reſeru. prælud. 3. per tot. Mandoſ. in proœm. regul.
quæſt. 5. num. 1. Simonett. de reſeruat. quæſt. 64.
per tot. & pręſertim num. 9. & 14.

Neque obſtat vnio facta per Epiſcopum Sa-
creſtiæ ante ceſſationem commendę, quę im-
pedit prouiſionem, cum per vnionem extin-
6 guatur titulus * Caſſad. deciſ. 2. de vnion. Rota
deciſ. 11. num. 1. de reb. eccleſ. non alien. in antiq.
nam quicquid dicendum ſit, an alijs ceſſanti-
bus Epiſcopus potuerit vnire hanc dignitatem
abſque beneplacito Apoſtolico, iſta vnio non
poteſt impedire collationem Papæ factam vi-
7 gore affectionis, quæ inerat ante vnionem, *
nam aut eſt vera allegatio Lapi alleg. 26. incipien-
dum diſputat, quod Epiſcopus beneficia affecta,
& reſeruata non poſſit vnire, & ceſſat omnis
difficultas; aut eſt vera alia opinio, quod vnio
Ordinarij poſt affectionem, vel reſeruationem,
8 licet ſit valida * non ſuffragatur, tamen ad ef-
fectum impediendi collationem Papæ, de qua
Fæderic. de Sen. in conſ. 111. num. 8. verſ. credo,
quod poſſit fieri, & conſ. 112. in fine verſ. item quæ-
ritur, quem ſequitur Calderin. in conſ. 3. num. 2.
verſ. immò etiam de conſuetud. & conſ. 11. de reb.
eccleſ. non alien. Fælin. in c. tu noſtra nu. 23. verſ.
prædicta intellige de reſcript. & pariter ceſſat om-
nis difficultas, quia ſufficit, quod habens vnio-
nem non poſſit impedire effectum collationis
Papæ. Et prædicta adeò vera ſunt, vt quam-
uis Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18. det facultatem
9 vniendi beneficia reſeruata, vel affecta: * ta-
men Sac. Congregatio interpretata fuit Conciliū,
vt ſit intelligendum de beneficiis reſeruatis, vel
10 affectis de tempore vacationis, * non autem
de tempore vnionis, quia alias daretur anſa
vniendi omnia beneficia reſeruata, & prædictā
declarationem ſequuta fuit Rota in cauſa A-
uerſana vnionis 3. Iulii 1606. coram Reuerendiſſ.
Damaſceno, & in alia Aſſiſien. Beneficii 11. Maii
1607. coram Reuerendiſſ. Lugdunenſi.

Minus etiam obſtat, quod Sacriſta vigore
vnionis Ordinarij poſſideat, & ideò ſit legiti-
11 mus contradictor, * vt in cap. ſi à ſede de præ-
ben. in 6. Nàm fuit reſponſum eſſe verum, quod
poſſidens cum titulo eſt legitimus contradi-
ctor, non tamen ad impediendum immiſſio-
12 nem, * ſi probatur reſeruatio, ſed ad effectum,
vt ſuus titulus debeat conſiderari in iudicio
immiſſionis, & vt quatenus conſtaret de re-
leuantia procedatur ordinariè, vt colligitur
ex d. cap. ſi à ſede Put. deciſ. 120. lib. primo in
nou. & deciſ. 4. de præbendis Sarnen. deciſ. 32. &
optimè Bartol. in l. fin. num. 21. verſ. ſi verò al-
legat alium titulum C. de edicto diu. Adrian. tol-
len. qui iuncto verſ. aut comparet aliquis ita di-
ſtinguit, & hanc diſtinctionem in puncto ſe-
quuta fuit Rota coram me in Cauſa Dertuſen. Ca-
nonicatus 2. Maij huius anni. Quare in caſu iſto
cum vnio ſit talis, vt poſſit impedire proui-
ſionem Apoſtolicam, de ea non eſt habenda
ratio ad impediendam immiſſionem per ſu-
pradicta, & fuit etiam reſolutum in dicta Cau-
ſa Aſſiſien. Beneficij coram Reuerendiſſimo Lugdu-
nenſi.

Et ita concluſum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 23. Ianuarij
1617.

PARISIEN. PECVNIARIA.

Ven. 13. Ian. 1617.

ARGVMENTVM.

Contractus quando dicatur perfectus. Ex
litteris & alijs quando probetur perfe-
ctio contractus. Solutio in quam cau-
ſam facta cenſeatur. Crediti aſſignatio
quando ſtet loco pignoris, & quando
venditionem importet.

SVMMARIVM.

1 *Emptio ſolo ronſenſu perficitur.*

2 *Ceſſio facta mediante pratio ſimilis eſt venditioni.*

3 *In contractibus, qui ſolo conſenſu perficiuntur, requiritur nuncius, vel Epiſtola quando agitur inter abſentes.*

4 *Ex litteris hinc inde ſcriptis quando probetur perfectio contractus & num. 6.*

5 *Crediti aſſignatio quando ſtet pro aſſecuratione id. loco pignoris, & quando venditionem importet.*

6 *Diſſenſus contrahentis non probatur ex epiſtola, in qua conqueritur ſe alias de re, ſuper qua contrahitur maiorem oblationem habuiſſe.*

7 *Solutio præſumitur facta vigore præcedentis venditionis, quando nullus alius titulus reperitur præcedere.*

8 *Solutio in quam cauſam facta cenſeatur deducitur ex ſerie facti.*

9 *Contractus perfectio probatur ex obſeruantia, & alijs, de quibus ibi.*

DECISIO MV.

PLacuit Dominis *deciſio in hac cauſa facta 9.*
Maij ſuperioris anni, in qua fuit reſolutum
conſtare Naſium vendidiſſe, ſeù ceſſiſſe credi-
tum, quod cum Oricellario habebat, Pompeio
1 Bedino, nàm cum contractus * ſit ex illis, qui
ſolo conſenſu perficiuntur, ſcilicet emptio §.
1. *inſtit. de oblig. ex conſen. vel* ceſſio facta me-
2 diante prætio, * quæ venditioni ſimilis eſt *l.*
cum is ff. de fideiuſſ. ad illius perfectionem re-
3 quirebatur * Nuncius, vel epiſtola, cum age-
retur inter abſentes, vt habetur in *d. §. 1. &*
in l. conſenſu ff. de action: & obligat. & l. inter
mortis ff. de donat. cauſ. mor. quæ quidem Epi-
ſtola in hoc caſu interuenit, vt enim dictum
fuit in prædicta deciſione Naſius 22. Octo-
bris 1590. obtulit per literas Pompeio Bedino
dictum creditum Oricellarij pro ſcutis 11. mil.
cum pacto redimendi intra quatuor menſes,
& cum conditione, quod ipſæ ſtatim ſolueret
Mantuæ ſc. 5. mil. cui reſpondit Pompeius &
obtulit ſcut. 10500. promiſitque ſe Mantuæ ſo-
luturum ſc. 4500. & conſenſit pacto redimendi
intra quatuor menſes, cum conditione vt ſcri-
beret Oricellarium iuxta minutã ſibi tranſmiſ-
ſam. Acceptis literis Naſius ſcripſit die 14.
Nouembris 1590. Oricellario iuxta minutam,
& recepit ſc. 4500. & die 15. Nouembris 1590.
dedit literas Pompeio Bedino, in quibus fa-
tetur ſe ſcripſiſſe Oricelliario, ſignificauit ni-
hilominus gratam ſibi fore maiorem dilatio-
nem ad redimendum, meliuſque eſſe, quod
Pompeius retineat cædulam tranſmiſſam cæſ-
ſionis à ſe factæ ad fauorem eiuſdem Pom-
peij, quàm dictas literas Oricellario dari.

Ex quibus apparet contractum fuiſſe perfe-
4 ctum; * Nàm in vltimis literis Naſius acce-
ptauit propoſita per Pompeium, cum recepe-
rit ſcut 4500. & ſcripſerit d. Epiſtolam iuxta
minutam Pompeij, qua ſignificabat Oratio,
ſe vendidiſſe Pompeio creditum Regium, &
de prætio ſibi fuiſſe ſatisfactum, nullumque
ius amplius ſibi in d. credito remanere, ſed in
totum ſpectare ad Pompeum, & illum eſſe ſo-
lum Dominum, & propterea eius voluntate
ſequeretur cum promiſſione euictionis, & alijs
ampliſſimis clauſulis, quæ perfectionem ven-
ditionis clariſſimè demonſtrant, & quamuis
ſignificaſſet, quod maior dilatio ſibi grata fuiſ-
ſet, & quod dictus Pompeius loco literarum
datarum Oricellario, acceptaret cædulam ceſ-
ſionis ad ſui fauorem, non propterea receſſit
à propoſitis per Pompeum, & quatenus Pom-
peus contentus fuiſſet concedere maiorem di-
lationem, & acceptare cædulam cæſſionis lo-
co litterarum datarum Oricellario, non indè
ſequeretur, quod in alijs fuiſſet receſſum à di-
ctis propoſitis per Pompeum, cum etiam
Naſius exegerit dicta ſcuta 4500. & viſus dictæ
epiſtolæ ad Horatium ſcriptæ, vel potius dictæ
cædulæ compoſitæ à Naſio, concernebant pro-
bationem contractus, non autem illius ſub-
ſtantiam *ad l. contrahitur ff. de pignor.* prout hu-
iuſmodi ſenſum habuit etiam Naſius in illis
verbis. *Che chiariſce meglio la ſicurezza voſtra,*
che non ſi à detta lettera &c. Vnde colligitur etiã
magis deliberata voluntas Naſij, dum voluit
magis cautum facere Pompeium cum dicta
cædula à ſe compoſita, quàm cum epiſtola
compoſita à Pompeo.

Neque eſt verũ, quod cædula participationis
huius crediti Regij fuit data in pignus Pom-
peo pro aſſecuratione perſonali cambij ſc.
5 4500. quia contrarium apparet ex lectura *
dd. literarum ſcriptarum à Naſio, quorum
verba ſonant in realem, & veram venditionem,
ac liberam & totalem Dominij translationem
etiam cum fructibus pro credito vendito in
futurum debendis, cum ordinatione, vt face-
ret etiam nouum Inſtrumentum in faciem
Pompeij, promiſſione euictionis, ac proteſta-
tione, vt ipſæ Naſius non teneretur ad reſti-
tutionem pretij, quatenus creditum venditum
exigi non poſſet à Pompeio emptore, cum il-
li vendidiſſet ſuo periculo, quæ omnia penitus
excludunt aſſertam pignorationem, vt patet ex
prædictis, & abundè fuit deductum in alia de-
ciſione, & idem etiam confirmatur ex lectura
ipſiuſmet cædulæ ibi: *Cedo, e traſporto al Sig.*
Pompeo Bedini, & ibi: *à cauſa e mediante la va-*
luta che io hò riceuuto dal Sig. Pompeo à mia ſo-
diſfattione, della quale mi contento, & egli anco-
ra ſi è contento pigliare detto Credito à ſuo peri-
glio, e fortuna, ex quibus apparet, quod fuit
venditio, vel ceſſio mediante prætio, non au-
tem pignus.

Neque eſt verum, quod in vltima Epiſtola
Naſius diſſenſerit, quia ſolum conquerebatur
6 quod cogebatur * vendere pro minori ſumma
cum alias maior oblatio, vt dicebat ſibi fuiſ-
ſet facta; prout pariter non eſt verum, quod
Naſius non habuerit in dictam cauſam dicta
ſcuta 4500. quod deducitur ex eo, quod Cap-
poni Florentiæ annotarunt interuſoria cam-
biorum ad damnum Naſij; Reſpondetur enim
7 quod * vltra quod nullus alius titulus reperi-
tur præcedere, quam ex iſta venditione, at-
8 tendenda eſt ſeries facti, * quæ tollit omnem
prorſus difficultatem Galeatius Campins erat
ſolu-

Digitized by Google

ſoluturus Mantuæ ſcut. 4500. de ordine Pompeij, & propterea, vt ſe reualere poſſet Pompeius, obtinuit literas DD. de Capponibus Florentiæ directas alijs de Capponibus Venetiarum, prout fecit, & qui poſtmodum ſe reualuerunt aduerſus Dominis de Capponibus Florentiæ, qui etiam eum ſe reualere deberent, nullo alio modo poterant creare partitam, quàm ponendo etiam damnum paſſum in iſtis cambijs, vt ſe de eo reualere poſſent à Naſio, ad quem ipſi credebant dictum damnum pertinere. Vnde dato etiam quod Naſius ad illud non teneretur, vt nunc prætendunt DD. Oricellarij, attamen ex hoc facto DD. de Capponibus non poſſet inferri, quod illæ contractus venditionis, ſeù ceſſionis non eſſet iam
perfectus, vt ſupra dictum eſt, idque compro-
9 batur etiam ex obſeruantia * plurium annorum, & longo tractatu habito per Pompeium cum Horatio, & eius hæredibus, pallam nullo vnquam contradicente, ex licentia, quam idem Horatius, & eius hæredes petierunt à Pompeio, & poſt eius obitum ab eius hærede vendendi iocalia, quæ retinebantur in pignus pro dicto eredito, ex oblatione illa, diuidendi, conſignandi rubinum valoris 30. mil. pro ſua portione, & facultate concordandi de toto credito inter eos communi eum Chriſtianiſſimo Rege, & alijs latiùs deductis in præteritis poſitionibus.

Et ita concluſum &c.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Lunæ 23. Ian. 1617.

ARGVMENTVM.

Valor tritici quomodo æſtimari debeat. Libri Graſciæ quid probent.

SVMMARIVM.

1 *Valor tritici debet æſtimari iuxta deſcriptionem factam in libris* della Graſcia.

2 *Libri publici* della Graſcia *probant valorem tritici.*

3 *Valor tritici debet taxari habita ratione pretij, medij non autem rigoroſi, & infimi.*

4 *Triticum non durat vltra trienium.*

5 *Æſtimatio tritici debetur, quando ſequuta fuit condemnatio fructuum, & eſt elapſum trienium, quo durat triticum, & n. 4.*

DECISIO MVI.

POſtquàm fuit firmata perceptio tritici. Do-
1 mini dixerunt valorem eſſe æſtimandum *
iuxta deſcriptiones, de quibus in Libris duplicis
nuncupatis *della Graſcia*, qui ſatis ad hunc ef-
2 fectum videntur probare * *Bart. & Aberic in l.
fin. ff. ad l. Iuliam de anno, Idem Alber. in tract.
de ſtatut. quæſt. 64. Anan. conſ. 38. num. 3. Cæſar de Graſſ. deciſ. 5. num. 5. de reſtit. ſpol.* & fuit dictum in cauſa *Imolen. Tutellæ 27. Octobris 1595. coram bo. me. Card. Pamphil. & in alia Bononien. de Ballis 4. Iulij 1608. coram Reuerendiſſimo Lug-*
3 *dunen.* & hæc taxatio eſt * facienda, non habita ratione ad pretium rigoroſum, & infimum, ſed ad medium, hoc eſt ad *libras quatuor, ſolidoſ. 10. & denarios* 10. pro quolibet Sextario ſeu vt vulgo loquuntur Staro, prout Rota ſemper facere conſueuerit, & *fuit dictum in cauſa Florentina liquidationis 14. Martij 1611. coram R. P. D. meo Manzanedo.*

Non obſtat, quod ſententia condemnet ad
reſtitutionem fructuum, quia cum agatur de
4 tritico,* quod non durat vltra triennium *Surd.
5 deciſ.* 81. *num.* 1. debetur æſtimatio * *Bart. in
l. eum qui num. 1. ff. de his quib. vt indign. & in l. ex diuerſo §. 1. in fin. ff. de rei vendicatione & eſt bonus textus in l. quod te ff. ſi cert. petat. & fuit dictum coram me in cauſa Taurinen. Decimarum die 10. Martij 1608.*

Et ita concluſum in contumaciam alterius partis.

Præſens deciſio fuit confirmata die 1. Decembris ſequentis, & 7. Nouembris 1618.

PAMPILONEN. THAESAVRARIAE.

Lunæ 23. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Ad obtinendam poſſeſſionem beneficij reſeruati, affecti, vel litigioſi, quæ requirantur. Epiſcopus in collatione beneficiorum regularium quam perſonam repræſentet. Beneficium quando dicatur manuale, & quando perpetuum. Beneficij regularis collatio ad quem ſpectet. Iuriſdictio ſuper Monachos ad quem pertineat.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ debetur quando probatur clericatus petentis immiſſionem & obitus defuncti in poſſeſſione.*

Immiſſio in poſſeſſione beneficij reſeruati, affecti, vel litigioſi debetur quando probatur Clericatus eius, qui petit immiſſionem, & obitus defuncti in poſſeſſione num. 1.

2 Ioannes Ghinus *prædicatur ingenioſus, & ſubtilis.*

3 *Thæſauraria regularis, ſeu Beneficium regulare eſt manuale. lim. num. 10. Ampl. num. 25.*

4 *Thæſaurariæ manualis, ſeù beneficij manualis ceſſante commenda ceſſat quoque affectio.*

5 *Thæſaurariæ Eccleſiaſticæ Cathedralis Pampilonen. ſunt regulares.*

6 *Epiſcopus in collatione beneficiorum regularium*

eſt loco Abbatis monachorum, ipſi verò Monaci loco Canonicorum, & num. 25.

7 *Collatio beneficiorum non exemptorum, quamuis regularium ſpectat ad Epiſcopum.*

8 *Epiſcopus in ſua Diœceſi ceſſante exemptione habet omnimodam iuriſdictionem in regulares exceptis ijs, quæ concernunt regularia inſtituta.*

9 *Collatio beneficiorum non exemptorum, ſed regularium ſpectat ſimultaneè ad Epiſcopum, & Capitulum.*

10 *Beneficium regulare, cuius collatio ſpectat ad Epiſcopum, vel ſimultaneè ad Epiſcopum, & Capitulum eſt perpetuum, & non manuale, de hac concluſione dubitatur num. 15.*

11 *Beneficium regulare dicitur manuale, quia Monachus recipit collationem ab Abbate, qui poteſt ad nutum illum ad monaſterium reducere, & num. 22. Contra num. 12.*

12 *Beneficium regulare non dicitur manuale, quando collatio fit ab Epiſcopo, vel electio à Capitulo. Contrarium num. 25.*

13 *Beneficia regularia electiua, vel curata ſunt perpetua.*

14 *Monachus beneficium curatum habere non poteſt abſque conſenſu, & authoritate Epiſcopi.*

16 *Beneficium perpetuò commendatum ceſſante commenda remanet affectum.*

17 *Epiſcopus repreſentat dupplicem perſonam ſcilicet Epiſcopi, & Abbatis, & num. 6. & 25.*

18 *Monaci repreſentant dupplicem perſonam, ſcilicet monachorum in ordine ad Epiſcopum, & ſuperiorem regularem, & Canonicorum in ordine ad Epiſcopum tantum.*

19 *Iuriſdictio ſuper Monachos quo ad regularia inſtituta ſpectat ad ſuperiorem Regularem; quo verò ad omnia alia ad Epiſcopum, & num. 24.*

20 *Epiſcopus conferens beneficium Regulari dicitur illud conferre vt Epiſcopus, non vt Abbas.*

21 *Abbas non poteſt conferre Præbendas Cathedralium, & maximè Dignitates.*

22 *Theſauraria eſt dignitas.*

24 *Votum obedientiæ eſt vnum ex principalioribus fundamentis vitæ regularis.*

25 *Regularia inſtituta ſpectant ad ſuperiorem regularem, non ad Epiſcopum.*

26 *Beneficium regulare perpetuum collatum ab Epiſcopo Monacho efficitur manuale.*

DECISIO MVII.

IN hac cauſa ſub *die 16. Decembris ſuperioris anni* fuit firmatum D. Petro deberi immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ expeditæ
1 ad partes; probauerat enim ſuum clericatum, *
& obitum defuncti in poſſeſſione, quæ duo ad effectum prædictum ſufficiunt, quando Beneficium eſt reſeruatum, vel affectum, aut litigioſum; Theſauraria autem de qua agitur erat affecta, cum vacaret vt prius per ceſſationem commendæ, *vt latè fuit deductam in prædicta de-*
2 *ciſione* Sed cum *D. Ioannes Chinus* cauſæ * Patronus alterius partis non minus ingenioſe, quam ſubtiliter oppugnaret *deciſionem*, ex eo quod Theſauraria erat regularis, & per conſe-
3 quens manualis * *c. cum ad monaſterium §. Tales de ſtat. monach. Clement. 1. §. ad hæc eod. tit. Clement. vnic. §. præmiſſa de ſuppl. negl. Prælat. Silmihs in Repert. in verb. Beneficia Regularia, Silua de Benefic. 3. part. q. 21. num. 2.* & propte-
4 rea ſtante manualitate * ceſſante commenda, ceſſabat quoque affectio *Franc. in c. nemo num. 5. verſ. quod ſi commenda, vbi etiam Geminian. de elect. in 6. Achill. deciſ. 9. num. 5. & 6. de Præben.* vnde non poterat concedi prædicta immiſſio.

Supradicta die in relationibus cauſarum; conſului DD. ſuper iſta oppoſitione, quorum aliqui dixerunt concluſionem eſſe in ſe veram ſed non applicari ad caſum, de quo agitur, quia cum agatur de Theſauraria Eccleſiæ Ca-
5 thedralis Pampilonen. * quæ eſt Regularis
6 Epiſcopus eſt loco * Abbatis monachorum, ipſi verò Monachi loco Canonicorum *Doct. in c. cauſamque il primo de iudic. ibi Hoſtien. in princ. Io. Andr. num. 3. Abb. antiquus num. 2. & fuit latè deductam in cauſa Montis Regalis Iuriſd. 8. Martij 1604. coram me*: Quare cum non agatur
7 de beneficijs exemptis, * etiam quod agatur de regularibus, vel collatio ſpectat ad Epiſcopum *c. Abbate, & ibi Panorm. num. 3. de verb. ſignif.* & ſenſit *Vitalin. in clement. vnic. num. 16. de ſupplen. neglig. Prælat. & expreſſe dicit modernus Gloſſator reg. 8. gloſſ. 23. num. 22.* & ratio
8 eſt quia ceſſante exemptione * Epiſcopus in ſua Diæceſi, habet omnimodam iuriſdictionem in Regulares, exceptis ijs quæ concernunt regularia inſtituta *Doct. in cap. quanto de offic. ordin. Capell. Toloſ. deciſ. 308. Guidop. dec. 119. Dec. in c. tua nobis not. 4. de confir. vtil. vel inutil. Rot. deciſ. 78. num. 1. part. 1.* vel collatio eſt
9 ſimultanea, * inter Epiſcopum & Capitulum, vt de præbendis Cathedralium dicit *Caſſad. deciſ. 22. de Præben.* & vtroque caſu aliqui di-
10 cebant Theſaurariam debere * cenſeri perpetuam, & non manualem, quia ceſſat illud ex quo beneficia regularia dicuntur manualia,
11 ſcilicet quod monachus * recipiat collationem ab Abbate, propterea, cum ſit illi ſubiectus, poteſt ad nutum eius in monaſteriũ reduci *cap. cum ad monaſterium de ſtatu monachorum, Clemen. quia regulares de ſuppl. negl. præl.* quæ ratio ceſ-
12 ſat, quando vel collatio fit ab Epiſcopo, * quia tunc non confert Abbas, vel quando electio fit à Capitulo, quia tunc etiã non ſimpliciter confert Abbas. *Selua de Beneſ. part. 2. quæſt. 22. num. 46. Gambara de legato lib. 4. cap. 1. num. 15. & 16. Azor. in ſumma part. 2. lib. 3. c. 26. antè finem Rot. deciſ. 739. num. 6. & dec. 772. num. 1. part. 1.* & communiter dicitur,
13 quod perpetua ſunt * beneficia Regularia electiua ex ratione prædicta, & etiam curata,
14 quia iſta Monachus * habere non poteſt abſque conſenſu, & autoritate Epiſcopi, cuius eſt Animarum curam committere, & Eccleſijs curam animarum habentibus idoneos miniſtros præficere *Ægid. deciſ. 203. Caſſador. deciſ. 4. num. 3. & deciſ. 12. num. 9. de Præb. Selua de Benefic. part. 3. quæſt. 21. num. 2. Pariſ. conſ. 44. num. 3. lib. 4. Mandoſ. ſuper reg. 3. quæſt. 10. num. 13. Abb. in cap. cum deputati num. 7. de Iudic. & fuit dictum coram me in cauſa Celſonen. præceptoriæ 2. Iun. 1606.*

Sed

Sed maior pars Dominorum dubitauit de
15 hac reſponſione *ex text. in cap. porrecta de con-
firmat. vtil. vel inutil. & in cap. ad noſtram vbi
Abbas num. 4. & alij eodem tit.* & ideo omnes
Domini tranſierunt cum illo motiuo, quod
16 Thæſauraria perpetuo fuit commendata, * &
ceſſante commenda remanſit affecta *Biſignet.
deciſ. 1. de præbend.*

Neque obſtat ſi ſubſiſteret motiuum ali-
quorum Dominorum, quod cum Eccleſia ſit
Cathedralis Regularis Epiſcopus eſt loco Ab-
batis, vt ſupra dictum eſt, & propterea ſi col-
latio ſpectat ad Epiſcopum, perinde eſt, ac ſi
ſpectaret ad Abbatem, vnde intrat manuali-
tas. Nam fuit reſponſum, quod Epiſcopus
17 habet * duplicem perſonam ſcilicet Epiſcopi,
18 & Abbatis, & pariter monachi habent * du-
plicem perſonam, ſcilicet Monacorum in ordi-
ne ad Epiſcopum, & Superiorẽ Regularẽ, & Ca-
nonicorũ in ordine ad Epiſcopum tãtum, quia
18 quoad Regularia Inſtituta * iuriſdictio ſpectat
ad ſuperiorem Regularem, quo verò ad omnia
alia ad Epiſcopum *c. 1. ne Sede vacan. gloſſ. fin. in
c. nullus ver. regularibus verſ. & Epiſcopus etiam
Sæcularis de elect. in 6. vbi Ancharan. num. 3.
verſ. in gloſſ. vlt. Gemin. num. 7. verſ. in gloſſ.
Franc. num. 3. verſ. in gloſſ. fin. Corn. conſ. 193.
num. 4. lib. 2.* quare Epiſcopus dum confert Re-
20 gulari * confert vti Epiſcopus, non vti Abbas;
21 Non reperitur enim * iure cautum, quod Ab-
bas habeat collationem Præbendarum in Ca-
thedralibus, & maximè dignitatum qualis eſt
22 Theſauraria, * *Rebuff in praxi Titulo Sæculare
Beneficium quotuplex num. 7. Abb. in cap. de mul-
ta num. 21. verſ. ſi poteſt poni, & num. 23. ante
finem verſ. Theſauraria de Præbendis Hoieda de
incompatibilitate benefic. lib. 1. cap. 7. num 2. in
fin. & c. 8. num. 3. ante fin. par. 1. Azor. inſtitut.
moral. par. 2. lib. 3. cap. non. §. 6. quæritur*, &
propterea licet Epiſcopus ſit etiam loco Abba-
23 tis, tamen cum votum obedientiæ, * ex quo
beneficia Regularia dicuntur manualia, vt ſu-
pra dictum eſt, ſpectet ad Regularia inſtituta
24 immò eſt vnum ex * principalibus fundamen-
tis vitæ Regularis *S. Thom. 22. quæſt 186. art. 5.
25 & ſeqq.* quæ quidem Regularia inſtituta * ſpe-
ctant ad Superiorem Regularem, non ad Epi-
ſcopum, vt ſupra dictum eſt, ſequitur etiam
quod Epiſcopus ſit loco Abbatis, ſi confert
26 Beneficium Regulare Monacho, * quod ſit per-
petuum, & non manuale, ex quo Monachus,
non in ordine ad Epiſcopum, ſed ad Superio-
rem Regularem habet votum obedientiæ, ex
quo beneficia Regularia, vt dictum eſt, effi-
ciuntur manualia; ex quibus videtur ſatisfa-
ctum oppoſitioni *D. Io. Ghini*.

FERRARIEN. BONORVM.

Veneris 27. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Executor, ſeù Commiſſarius hæres inſtitutus cum clauſula, *quatenùs opus ſit, & ad omnem bonum finem, & effectum remanet merus executor*. Epiſcopus eſt executor, & loco hæredis. Iudex, & Epiſcopus ſunt incapaces bonorum emphyteuticorum Eccleſiaſticorum.

SVMMARIVM.

1 *Executio legatorum piorum ſpectat ad Epiſcopum quando executor deputatus in teſtamento non vult acceptare, & num. 3.*

2 *Inſtitutio hæredis facta, quatenus opus ſit, & ad omnem bonum finem, & effectum nihil operatur.*

Executor, ſeu Commiſſarius hæres inſtitutus quatenus opus ſit, & ad omnem bonum finem remanet ſimplex executor, & non hæres num. 2. & 5. cum ſeqq.

3 *Relictum, ſeu legatum pro redimendis captiuis, & maritandis puellis, eſt certum.*

Epiſcopus de iure eſt executor, & loco hæredis num. 3.

4 *Commiſſarij nomen importat idem quod nomen executoris.*

6 *Executor, ſeu Commiſſarius hæres inſtitutus remanet ſimplex executor, quando teſtator mandauit omnes redditus errogari in redemptione captiuorum, & in maritandis puellis.*

7 *Prout ſi primo præcedant onera, & poſtmodùm ſit datur executor.*

8 *Verba*, doue ſia di biſogno, *quid importent.*

9 *Legatarius, cui fuit legata res cum onere, quod poſtquam ad eius manus peruenerit debeat illam expendere in cauſam piam dicitur executor, dato quod ad ipſum teſtator non retulerit verba grauaminis.*

10 *Hæres inſtitutus cum onere ſubſtituendi ſecundum ſecretam mentem teſtatoris eſt ſolummodò executor.*

11 *Iudex, & Epiſcopus tanquam perſonæ, quæ nunquam mori dicuntur ſunt incapaces bonorum emphyteuticorum Eccleſiæ.*

12 *Quando linea inueſtitorum eſt finita nec Iudex, nec Epiſcopus poſſunt bona acquirere etiam ad effectum vendendi.*

13 *Vna pars teſtamenti aliam declarat.*

DECISIO MVIII.

THomas à Flumine Teſtator, diſpoſuit per
hæc verba; *Item laſcio per l'Amor di Dio ogn'
anno durante il mondo, &c.* quod rediman-
tur Captiui, & maritentur Puellæ, & ſub-
dit *Commiſſarij, & Eſſecutori del preſente Teſta-
mẽto &c. laſcia Corrado &c.* & inferius quatenùs
Corradus, & alij nollent acceptare hoc onus,
iniunxit Reuerendiſſ. Epiſcopo, & Iudici ſa-
pientum, quod de Iure, reſpectu Epiſcopi e-
1 tiam ad illum ſpectabat * *l. nulli, & l. ſi quis ad
declinandum C. de Epiſc. & Cleric.* Et prædictũ
Corradum, & alios, per hæc verba inſtituit
videlicet, *& li quali Commiſſarij, doue ſia biſo-
gno, & ad ogni buon fine, & effetto, & acciochè
mai per alcun tempo ſi poſſa opporre coſa alcuna
contro il preſente Teſtamento in quel miglior modo
che può inſtituiſce &c.* & pariter in defectum
dicto-

Digitized by Google

dictorum Corradi, & aliorum, inſtituit etiam
Epiſcopum, & Iudicem ibi: *con le medeſime*
facultà &c. & inſtitutione.

Stante hac facti ſerie, *Rota* bis reſoluit vide-
licet ſub *diebus* 11. *Martij* & 1. *Iulij ſuperioris*
anni, Corradum, & litis conſortes fuiſſe inſti-
tutos hæredes ad fauorem locorum piorum
tantum, quæ ſententia, cauſa bis propoſita,
etiam hodie placuit; nam inſtitutio Corradi &
2 aliorum nihil operatur, * cum fuerit facta, vt
dictum eſt, quatenùs opus ſit, ad omnem bo-
num finem & effectum, ea autem non fuit opus
quaſi relictum eſſet incertum, abſque inſtitu-
tione, quia contrarium eſt verius, relictum
3 enim pro redimendis Captiuis, & maritandis
Puellis eſt cærtum, & Epiſcopus de Iure eſt e-
xecutor, & loco hæredis *l. id quod*, & *dicta l.*
nulli, & *l. ſi quis ad declinandam C. de Epiſc. &*
Cler. & Bart. egregiè in l. alio hærede num. 6. ff.
de alim. & cibar. legat. per d. l. ſi quis ad declinã-
dam dicit quod ſi Pauperes Chriſti ſunt inſtituti,
quod Epiſcopus eſt executor vniuerſalis, & habet
vim hæredis, & ſubdit *Item cum nemo eſt inſtitu-*
tus, ſi Teſtator iuſſit bona ſua diſtribui inter pau-
peres per ſuos executores, iſti tunc habent vim hæ-
redis per text. in d. l. alio hærede, ponderando ver-
ba alio hærede inſtituto &c. quaſi dicat ſi alius non
eſſet hæres inſtitutus, haberet vim, & nomen hæ-
redis, vt ſi diceret, volo quod accipias de hæredi-
tate mea & des Pauperibus. Idem Bart. conſ. 25.
num. 1. lib. 1.

Quod autem Corradus, & alij fuerint ſoli
executores patet, ſiue attendamus verba, ſiue
mentem: verba enim ſunt. *Suoi Commiſſarij, &*
Eſecutori del preſente Teſtamento, e di quanto ſi
4 *contiene in eſſo*. Nomen enim Commiſſariorũ,*
importat idem, quod nomen executorum,
Fulgoſ. conſ. 51. col. 2. cir. med. verſ. immò Vene-
ti, & hoc expreſſit Teſtator in caſu iſto, vocã-
5 do illos Commiſſarios, & Executores, * vnde
ambigi nõ poteſt quin fuerint executores *l. qui*
venenum in princ. ff. de verbor. ſignificat. l. ſi idẽ
ff. de codicill. Federic. de Senis conſ. 145. ſub nu.
7. circa finem verſ. 1. an Dominus Poncius Abbas
conſ. 47. in fin verſ opitulatur lib. 2: Et ex re ip-
6 ſa demonſtratur, cum voluerit omnes * reddi-
tus erogari per dictos Executores in redem-
ptione Captiuorum, & in maritandis Puellis,
Caſtrenſ. conſ. 97. incipien. ſuper primo num. 1. &
ſeqq. lib. 1. Bart. conſ. 3. num. 2. lib. 1. Bald. conſ.
77. per tot. maximè in fin. lib. 4.

Et idem quoque eſt ſi attendamus mentem
7 Teſtatoris, nam primo præcedunt * onera, &
poſtmodùm dantur executores, vnde manife-
ſtiſſimè apparet ipſos fuiſſe nudos executores,
vt ex *Gloſſ. Bartol. & alijs* fuit probatum *in de-*
ciſ. facta ſub die 11. Martii ſuperioris anni.

Neque obſtat, quod inſtitutio Corradi, &
aliorum ſatis poteſt operari ne bona emphy-
teotica deuoluantur ad Eccleſiam; nam admiſ-
ſo, quod Teſtator voluerit diſponere etiam
de bonis emphyteuticis placuit Dominis reſpõ-
ſio data in prædicta *deciſione* 11. Martij, vi-
delicet quod inſtitutio fuit facta ad effectum
validitatis Teſtamẽti ibi: *e li quali Cõmiſſarij, doue*
ſia biſogno, & ad ogni buon fine, et effetto, et ac-
cioche mai per alcun tempo ſi poſſa opporre coſa al-
cuna contro il preſente Teſtamento, in quel miglior
modo che può inſtituiſce &c. & ſic ſunt intelligen-
8 da verba illa *doue * ſia biſogno*, non autem ad
effectum vt poſſent acquirere bona, & poſtmo-
dum vendere ad fauorem locorum Piorum,
quia ſic ſupplantaretur Eccleſia Rauennatẽ.
Domina directa: & in omnem euentum talis
inſtitutio adhùc effectum non poſſet ſuffragari
cum per illam Corradus, & alij non deſinerẽt
eſſe executores, & per conſequens hæredes ad
fauorem locorum Piorum tantum, cum tene-
rentur in Pios vſus omnes redditus diſtribuere,
prout diſpoſuit Teſtator, vt voluit *Alex. in con-*
ſil. 170. in princ. verſ. 2. præſuppono lib. 2. Vbi
9 quod ſi Teſtator aliquid * legauit Titio, &
poſtquam res legata peruenerit ad ipſum, mã-
dat illam rem expendi in cauſam Piam, ipſe
Titius eſt executor, dato quod Teſtator non
retulerit ad ipſum Titium legatarium verba
10 grauaminis, & quod hæres * inſtitutus cum
onere ſubſtituendi ſecundum ſecretã mentem
Teſtatoris ſit executor, voluit *Fulgoſius in con-*
ſil. 75. num 2. verſ. in oppoſitum.

Ec prædicta corroborantur, quia Teſtator
deputauit prædictos Epiſcopum, & Iudicem
Sapientum executores, quatenus Corradus,
& alij nollent acceptare, & etiam poſt illorum
obitum cum eadem authoritate, & inſtitu-
11 tione, & propterea cum Epiſcopus, & Iudex,*
ſint incapaces prædictorum bonorũ, tanquàm
perſonæ, quæ nunquam mori dicuntur, & cũ
12 linea eſſet finita, * nec poſſent acquirere etiam
ad effectum vendendi, *vt fuit reſolutum in hac*
cauſa 19. Decembris 1611. & 9. Aprilis 1612.
coram me, valde veriſimile eſt, quod ſicut non
cenſetur inſtituiſſe Epiſcopum, & Iudicem ad
effectum acquirendi, ſed tantum exabundanti
pro validitate Teſtamenti, iuxta notata per
Peregr. de fideicom. art. 6. num. 8. & ſeqq. Seraph.
deciſ. 963. nu. 6. Ita etiam quod ſolum voluerit
pro eadem validitate Teſtamenti exabundanti
13 inſtituire Corradum, & alios, cum vna * pars
teſtamenti aliam declaret, *l. qui filiabus vbi Ia-*
ſon. ff. de legat. 1. l. ſi ſeruus plurium §. fin. ff. eo-
dem.

ASTEN. CANONICATVS, ET PRAEBENDAE.

Lunæ 30. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Beneficium ratione officij Subcollectoris quando dicatur reſeruatum. Subcollector per deputationem alterius quando cenſeatur reuocatus.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium ad hoc vt dicatur reſeruatum ratione*
officij

Digitized by Google

officij Subcollectoris vigore Reg. Cancell. requiritur, quod vnicus ſit Subcollector, alioquin non intrat Regulæ diſpoſitio.

2 *Subcollector per deputationem alterius Subcollectoris cenſetur reuocatus. Lim. num. 3.*

4 *Per deputationem Subcollectoris cum reuocatione omnium aliorum, qui fuerunt deputati ad certam exactionem non cenſentur reuocati alij deputati ad aliam diuerſam.*

DECISIO MIX.

1 DOmini receſſerant à reſolutis, & dixerunt non conſtare de reſeruatione, quia * ad effectum, de quo agitur, requiritur, quod vnicus ſit Subcollector, vt ſunt verba clara Regulæ, hic autem non ſolum aderat Balagnus verum etiam Merlazinus, vndè cum duo eſſent ſubcollectores non intrat Regula.

Non obſtat, quod prius eſſet deputatus
2 Merlazinus, & per deputationem Balagni * cenſeatur reuocatus Merlazinus ex allegatis in
3 deciſione; Nam fuit reſponſum, * quod cum Merlazinus eſſet ſubcollector ad exactionem ſpoliorum pro illicita negotiatione, & aliorum in concordia exceptuatorum, Balagnus vero ad exactionem ſc. 100. pro quibus fuerat concordatum cum Clero, per deputationem Balagni non cenſetur reuocatus Merlazinus *Rot. decif. 18. & 22. de Procur. in nou. & ibi Addit.*

Minus etiam facit, quod Balagnus fuerit deputatus cum reuocatione omnium aliorum
4 Commiſſariorum, quia cum eius deputatio * fuit reſtricta ad exactionem ſc. 100. prædicta reuocatio debet intelligi de Commiſſarijs deputatis ad d. exactionem ſc. 100. non autem ad Commiſſarios deputatos pro alijs, *Rota locis ſupra citatis.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 27. Octobris ſequentis, & 19. Nouembris 1618.

CONCHEN. EXPENSARVM, ET SALARII.

Lunæ 30. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria datur, quando conſtat de contumacia, & num. 3.*

2 *De contumacia dicitur conſtare, quando executoriales fuerunt legitime intimatæ, & reproductæ, & ſeruati ſoliti quatuor termini, nec conſtat de paritione.*

DECISIO MX.

1 DEclaratoria datur, * quando conſtat de contumacia: *Abb. in c. 1. num. 10. de Iudic. Caſſad. decif. 5. num. 7. de conſtit. c. abſit 11. quæſt. 3. Marian. in cap. nulli num. 7. de ſent. excom.* in caſu autem de quo agitur, tunc di-
2 citur conſtare de contumacia, * quando executoriales fuerunt legitime intimatæ, & reproductæ, & ſeruati quatuor termini de Stylo ſeruari ſoliti, tunc ſi non conſtat de paritione, ſatis dicitur conſtare de contumacia, itaut Ro-
3 ta declaratoriam dare conſueuerit* *Falin. in c. Rodulphus num. 41. de reſcrip. Veſtr. in praxi c. vltimo lib. 8. num. 19. Peregrin. decif. 15. num. 3. lib. 1.*

Cum autem in caſu iſto omnia prædicta fuerint ſeruata, ſatis conſtat de contumacia, vnde ſolum ſupereſt, vt detur declaratoria, & ita concluſum vna tantum parte informante.

ROMANA CENSVS.

Veneris 17. Februarij 1617.

ARGVMENTVM.

Solutio in quam cauſam cedat, & facta cenſeatur. Reliqua patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Solutionem fuiſſe factam in cauſam fructuum probatur ex quietantijs factis à creditore.*

2 *Verba deue dare per più, e diuerſe ſpeſe adnotata per creditorem nihil probant.*

3 *Solutio in cauſam fructuum cenſetur facta, quando præceſſit conuentio, quod quicquid ſolueretur in huiuſmodi cauſam excomputaretur.*

4 *Nouatio non intrat, niſi quando expreſſe fuit dictum, vel quando vnus contractus eſt cum alio incompatibilis.*

5 *Solutio prius cedit in cauſam fructuum, & reſiduum in cauſam ſortis.*

DECISIO MXI.

DOmini mandarunt, quod de partita ſc. 200. vna cum alia partita ſc. 300. videatur particulariter, quo verò ad alias duas partitas ſc. 156. & ſc. 400. ſteterunt *in deciſis*, nam quod partita ſc. 156. debeat cedere in cauſam fructuum ſatis patet ex deductis in *deciſione*, qui-
1 bus addebatur, quod ex duabus quietantijs * factis per Gulielmum, quæ ſunt ſc. 125, quæ ſunt duæ ex quatuor, ex quibus conflatur dicta partita ſc. 156. expreſſe Gulielmus dicit ſolutionem fuiſſe factam pro fructibus, & in Inſtrumento per acta Prati 12. Octobris 1604. adeſt folium manu Gulielmi, in quo ſunt adnotatæ partitæ ſolutæ, inter quas ſunt prædictæ quatuor conficientes dictam ſummam ſc. 156. quæ omnes dicunt ad computum fructuum.

Neque obſtat calculus inſertus in Inſtrumento concordiæ, & ſolidationis, in quo pon-
2 derantur illa verba, * *deuono dare per più, e diuerſe*

uerſe ſpeſe Nam fuit reſponſum iſta verba eſſe annotata per Gulielmum, & iſte Calculus non ſolum non fuit approbatus per Deputatos Archieonfraternitatis, ſed in Inſtrumento de anno 1600. 22. Martij fuerat facta expreſſa con-
3 uentio, * de exeomputando in fructibus quidquid apparebit exactum vltra computum datum, videlicet in fructibus decurrendis à die 15. Octobris ſeqq. citra, & ideo niſi oſtenda-
4 tur dictum pactum * fuiſſe nouatum, vel eſſe incompatibile non poteſt intrare nouatio.

Quo ad partitam ſc. 400. certum eſt, quod
5 pro concurrenti quantitate, cedit in cauſam fructuum; quo verò ad reſiduum in cauſam ſortis ex deductis in alia deciſione, contra quam nihil releuans fuit deductum.

Et ita concluſum, &c.

VICEN. PRIORATVS.

Veneris 17. Februarij 1617.

ARGVMENTVM.

Vnio quando valeat. Facta ſub modo, qui fuit cauſa finalis, quando locum habeat. Modus debet adimpleri ante effectum diſpoſitionis, quando fuit cauſa finalis.

SVMMARIVM.

1 *Vnionis validitas non poteſt controuerti, quando fuit facta à Papa. Ampl. num. 2.*
2 *Vnio facta motu proprio iuſtificatione non aget.*
3 *Vnio deficiente cauſa finali ceſſat & ipſa vnio.*
4 *Vnio facta ſub modo ſufficit, quod adimplementum eam ſequatur.*
5 *Cauſa finalis dicitur, quæ concernit fauorem concedentis.*
6 *Modus quando fuit cauſa finalis debet conſtare de illius adimplemento antequam diſpoſitio locum habeat.*
Vnio facta ſub modo, qui fuit cauſa finalis non habet locum niſi conſtet de adimplemento. num. 6.

DECISIO MXII.

Dubitaui an conſtaret de vnione valida non reuocata; Quoad validitatem Domini non
1 dubitarunt de validitate, * eum fuerit facta à Papa, *Petrus de Peruſio in tract. de Vnion. reuocat. cap. 4. ſub num. 1. & fuit reſolutum in cauſa Alarien. vnionis 20. Decembris 1615. coram me,*
2 maximè cum ſit facta motu proprio, * quæ propterea iuſtificatione non aget *Seraphin. dec.* 1484. *num.* 10. quo verò ad reuocationem fuit dictam ſuperfluum eſſe de ea agere, ex quo in
3 caſu, de quo agitur vnio non intrat, * ex defectu cauſæ finalis *iux. notata in l. cum te C. de pact. & fuit dictum in cauſa ſignina Caſtrorum 3. Aprilis 1615. coram R. P. D. meo Buratto, & in terminis vnionis Rebuff. in praxi. tit. de reuocat. vnion. 1. & 2.* vnio enim fuit facta ex ſtabilimento, & conſeruatione reformationis factæ, & propterea cum non conſtet de effectuatione prædictæ reformationis ceſſat quoque vnio eius contemplatione facta.

Neque obſtat, quod dicta vnio non fuit facta ſub conditione, ſed ſub modo, & ideo
4 ſufficit, * quod reformatio ſequatur vnionem; Nam quicquid dicendum ſit an iſta vnio fuerit facta ſub modo, vel ſub conditione, certum eſt, quod vtroque caſu denotat cauſam fina-
5 lem, cum concernat * fauorem concedentis, & Religionis *l. Titio centum in principio ff. de cond. & demon. Angel. conſ.* 124. *num.* 4. *Alex. conſ.* 127. *num.* 3. *vol.* 7. *cum alijs per Surd. in conſ.* 456. *num.* 24. *lib* 4. & propterea etiam quod iſtæ eſſet modus, cum quo fuerit facta
6 vnio, * cum non conſtet fuiſſe adimpletum, non poteſt habere locum vnio *Anchar. conſ.* 169. *col.* 1. *num.* 2. *verſ. & non ſolum Dec. conſ.* 661. *num.* 12, *Surd. loc. præcit. verſ. cum ergo.*

ROMANA DE RVSTICVCCIIS.

Lunæ 20. Februarij 1617.

ARGVMENTVM.

Cancellatio à teſtatore facta nominis vnius ex hæredibus quid importet. Linea quando importet cancellationem.

SVMMARIVM.

1 *Per cancellationem nominis vnius ex hæredibus antequam teſtamentum compleretur, & ſigillaretur cenſetur teſtatorem noluiſſe teſtamentum valere quo ad perſonam hæredis cancellati, & nu. 3. Ampl. num. 4.*
2 *Cancellatio nominis vnius ex hæredibus ſcriptis cenſetur facta ad fauorem aliorum hæredum.*
4 *Dictio* che *exponitur pro quia, quæ importat cauſam.*
5 *Linea importat cancellationem, quando concurrit ratio concludens ad cancellationem.*
6 *Linea cancellationem importat, quando non poteſt aſſignari alia ratio, per quam fuerit ſubducta.*
7 *Voluntas in dubio non præſumitur mutata.*
8 *Linea ſubducta per Cardinalem in cedula ſui teſtamenti importat cancellationem.*
9 *Teſtator ſicuti poteſt minori ſolemnitate, & nuda voluntate hæreditatem dare, ita etiam & adimere.*
Cardinalis habens ampliſſimam facultatem teſtandi ſicut poteſt cum minori ſolemnitate, & nuda voluntate hæreditatem dare, ita & adimere num. 9.

DECISIO MXIII.

Bona mem. Cardinalis Ruſticuccius in cædula priuata manu propria conſcripta Ruſticuccium, Mattheum, & Iacobum fratres hære-

hæredes ſcripſit; & diuerſo atramento reperitur linea ſubductum Ruſticuccij nomen, & poſt verbum *fratres*, eodem atramento, quo linea fuit ſubducta, proſequendo recto ordine ſcripturam, ad ſunt verba manu eiuſdem Cardinalis *Che à Ruſticuccio già ſi è prouiſto*, & hoc teſtamentum fuit repertum in dimidia parte folij papiracii, obſignatum cum Sigillo Cardinalis, in cuius etiam Scrinio erat repoſitum; Vnde 17. *Iunij ſuperioris anni*, dubitaui, An Dominus Abbas Ruſticuccius eſſet hæres Cardinalis, & Domini cenſuerunt negatiuè reſpondendum, rationibus de quibus in dicta *deciſione*, quæ hodie placuerunt DD. nam licet ab initio, quando Cardinalis cæpit ſcribere teſtamentum, vna cum aliis fuerit ſcri-
1 ptus hæres, tamen per cancellationem factam* antequam compleretur, & ſigillaretur Teſtamentum, intelligitur, Cardinalem noluiſſe Teſtamentum quoad perſonam Ruſticuccii cancellati ſuffragari *l. cancellauerat l. prox. & l. vlt. ff. de ijs quæ in Teſtam. delen.* ſed cenſetur facta
2 cancellatio ad fauorem * aliorum hæredum ad *l. Tribunus §. cum aliquis ff de milit. Teſtam. Oldrad. conſ. 144. num. 2. & ſeq. Aymon. conſ. 218. num. 1. verſ. in dubio autē Clar. §. Teſtamentum qu: 93. Card. Mantic. de coniect. vlt. volunt. lib. 12. tit. 1. num. 31. ante fin. verſ. ſed ſi non omnia.*

Quod autem prædicta linea, iunctis aliis verbis importet cancellationem in caſu, de quo agitur, non dubitarunt Domini, nam aliquandò pro cancellatione verbi illud linea ſub ducitur, prout experientia docet, & hoc maxime fieri ſolet in ſcripturis, quæ in mundum
3 traduntur, & hoc aliquando Cardinalis * facere conſueuit, vt fuit oſtenſum in alia deciſione; & quod in caſu iſto linea importet caſſationem ambigi non poteſt, ſi perpendatur ratio, ob quam linea fuit appoſita videlicet *Che à Ru-*
4 *ſticuccio già ſi è prouiſto*, dictio enim *che* * exponitur, *quia* quæ importat cauſam, pro cærto, & coſtanti vt declarat *Bartol. in l demonſtratio in §. quod autem num. 6. & ſeq. verſ. ſecundo quero, & maximè num. 8. & ſeq. ff. de cond. & demonſtr. & bene ad propoſitum facit gloſſ. par. in l. qui volebat de hæred. inſtit. quam ſequitur ibidem Angel. & Imol. vbi quod verba quod eſſet contenta dote, important exheredationem*; Cardinalis enim, Ruſticuccio Abbatiam reſignauerat, quæ quidem
5 ratio, * cum concludat ad cancellationem, dicendum eſt lineam hoc manifeſtè importare *l. cū Pater §. dulciſſimis ff. de legat. 2. Dec. conſ. 379. num. 1. verſ. & vlterius & conſ. 64. num. 6.* Quod eo magis dicendum eſt, nam cum Teſtamentum eſſet clauſum, & ſigillatum, nihil aliud pote-
6 rat importare prædicta linea, * iuncta ratione, quam cancellationem non poteſt enim aſſignari alia ratio, quam illa, & ideò perinde eſt ac ſi Cardinalis expreſſe cancellaſſet nomen Ruſticuccii *Iuxt. not. per Caſtrenſ. in conſ. 251. incipien. viſa quadam ſecuritate per tot lib. 1. Alex. conſ. 129. num. 2. verſ. & idem vbi ratio lib. 7. vbi Apoſtill. in verb. vnica.*
7 Non obſtat, quod in dubio voluntas * non præſumitur mutata *Mantic. de coniect. lib. 12. tit. 1. num. 2.* & propterea cum prædicta linea, & verba non oſtendant caſſationem claram in dubio reſpondendum eſt pro non caſſatione; Nam huic obiecto fuit reſponſum, quod ex omnibus prædictis ſimul iunctis, deducitur caſſatio clara, quod eo magis debet procedere in
8 in hac facti ſpecie, * cum Cardinalis haberet ampliſſimam facultatem teſtandi à fœl. record. Gregorio XIII. tam verbo, quam ſcriptura, etiam minus ſolemni, etiam coram duobus, vel tribus teſtibus, aut etiam epiſtola, aut cedula ſua manu ſubſcripta &c. etiā omiſſis quibuslibet ſolemnitatibus, & formis, quare
9 ſicut potuit cum minori * ſolemnitate, imo nuda voluntate hæreditatem dare, ità etiam & adimere, prout vltra *allegatos in alia deciſione* probat *Angel. in l. in fraudem §. 1. ff. de milit. Teſtam. Roman. conſ. 385. num. 3.* & ideò quatenus prædicta verba clarè non importarent ex ſe cancellationem, attamen cum prædicta claram oſtendant voluntatem Teſtatoris caſſandi, ſicuti Cardinalis potuit nuda voluntate dare hæreditatem, ità etiam hac nuda voluntate potuit adimere.

Ex quibus fuit confirmata alia deciſio.

TVLLEN. PAROCHIALIS

Lunæ 20. Februarij 1617.

ARGVMENTVM.

Teſtes nulliter examinati poſſunt repeti. Conſuetudo per lapſum 10. ann. inducitur. Teſtes abſque iuramento, & citatione partis quando probent.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes quando concludunt in dicto, licet ſint nulliter examinati non eſt præcludenda via faciendi nouas probationes, & illos repetendi.*

2 *Conſuetudo præter ius ſpatio decem ann. inducitur. Ampl. maximè fauore Eccleſiæ ibidem.*

3 *Titulus quando non eſt contra ius per poſſeſſionem decenalem inducitur.*

4 *Teſtes recepti parte non citata ſunt nulliter examinati.*

5 *Teſtis examen ſine iuramento non valet. Ampl. num. 11.*

Subſtantia depoſitionis teſtis conſiſtit in iuramento num. 5. Ampl. num 11.

6 *Ad probandam conſuetudinem admittuntur teſtes examinati abſque citatione partis, & ſine iuramento. Decl. num. 7. & 8.*

7 *Ad probandam conſuetudinem quæ eſt notoria, & reſpicit ordinatoria iudicij probatio formalis non requiritur, ſed ſufficit, quod iudex ſe extraiudicialiter informet; ſecus ſi non ſit notoria, & deciſoria reſpiciat, & num. 8.*

9 *Iuramentum requiſitum in examine teſtis ſuppletur per conſenſum partis expreſſum, non autem tacitum.*

10 *A decreto in viſitatione facto non datur app lla- tio ſuſpenſiua.*

DECISIO MXIV.

DVbitaui, an conſtaret de conſuetudine, quod Parochus recitet horas matutinas in diebus ſolemnibus, & quod in diebus Dominicis poſt veſperas faciat vigilias mortuorum, quod dubium fuit reſeruatum in *deciſione facta 22. Aprilis ſuperioris anni*, & Domini dixerunt dubium habere duas difficultates. Prima eſt, an Teſtes probent in dicto, ſecunda an Teſtes fue-
1 rint validè examinati; De vtraque concludunt * iri dicto, licet eſſent nulliter examinati, non eſt præcludenda via faciendi nouas probationes, etiam repetendi eoſdem Teſtes *Aegid. dec. 625. Rot. dec. 1. de probat. in nou. Veſtr. in prax. lib. 6. c. vlt. num. 3. verſ. quod extenderetur, & fuit reſolutum in cauſa Rauennaten. Bonorum 14. Maij 1578. coram Eubalo, & in alia Bergomen. Legati 3. Iunij 1601. coram Reuerendiſſimo Attrebaten.*

Quantùm attinet ad primam difficultatem, certum eſt, Teſtes probare in dicto, cum primus Teſtis deponat de hac conſuetudine à 27. annis, ſecundus Teſtis ann. 57. à natiuitate ſua, quintus Teſtis annorum 90. ab aunis 70. & ſeptimus Teſtis ab annis 14. & ideò benè pro-
2 bant, quia cum iſta conſuetudo ſit * præter vis, ſpatio decem annorum inducitur, maximè fauore Eccleſiæ vt in puncto dicunt *Paulus de Olcazaris Feln. & Abb. allegati in dicta deciſione in hac cauſa facta 22. Aprilis ſuperioris anni*, & in terminis Parochi, qui auxerat muſicam, quod augumentum durauit per decem annos fuit reſolutum in cauſa *Segobien. Cantorum 11. Febr. 1604. coram Illuſtriſſimo Cardinali Lancellotto*, & iſta eſt regula generalis quotieſcunq; conſuetudo non eſt contra, ſed præter ius, *gloſſ. communiter recepta in c. fin. de conſuet. in 6.* & regu-
3 lariter quando Titulus* non eſt contrà ius per poſſeſſionem decennalem inducitur *Bartol. & Salicet. in l. cum de in rem verſo queſt. 3. ff. de vſur. Alex. in l. ſi certis annis C. de pact. Couarr. in Reg. Poſſeſſor par. 2. §. 4. num. 2. & fuit dictum in cauſa Pampilonen. Tributi della Garda coram bo. me. Pœnia.*

Quantum attinet ad ſecundam difficultatem, etiam certum eſt, Teſtes fuiſſe nulliter
4 examinatos, * quia fuerunt recepti parte non citata *c. 2. de teſtib. vbi Abb. nu. 8. & 14. Aretin. num. 1. & 11. & num. 15. Feliu. nu. 3. Dec. n. 54. Bart. in l. maritus num. 3. in fin. ff. de quaeſt.* & de-
5 poſuerunt etiam abſq; eo * quod iurauerint, in quo quidem iuramento conſiſtit ſubſtantia depoſitionis Teſtis *in l. iuſiurandi C. de Teſtib. Oldrad. conſ. 209. num. 8. verſ. & ſi prædicta ratio Bald. conſ. 96. in princ. lib. 1. Io. de Imola conſ. 147. num. 3.* & quamuis ad euitanda huiuſmodi nullitates, diceretur primo, quod ad probandam
6 conſuetudinem * non requiritur citatio, neque iuramentum Teſtis, fuit tamen reſponſum, quod quando conſuetudo eſt notoria, & reſpi-
7 cit non deciſoria, ſed ordinatoria iudicij quod iſto caſu probatione formali non indiget, ſed ſufficit, quod iudex extraiudicialiter ſe informet *Ancharan. Regien. quaeſt. famil. quaeſt. 6. n. 20. par. 2. Roland. conſ. 53. num. 3. & ſeq. lib. 2. Achilles Perſonalis de adipiſc. poſſeſſ. num. 119. verſ. Immò conſuetudo, Lamberteng. de contract. gloſſ. 11. n. 31. & de conſuetudine ordinatiua, non deciſoria Gabr.*
8 *de citat. concl. 1. num. 339.* ſecus verò ſi * conſuetudo reſpiciat deciſoria, & notoria non ſit, prout eſt caſus noſter *Gabr. loco proximè allegat. num. 340. & nouiſſimè Proſper Farinac. de Teſtib. quaeſt. 72. num. 57. & 58.* diſtinguit; Et dum ſecundo deducebatur, quod conſenſus partis tollebat defectum iuramenti, defectus autem citationis tollebatur ex ipſa præſentia partis, fuit dictum, quod quicquid ſit de præſentia ad tollendum defectum iuramenti, requi-
9 ritur conſenſus * expreſſus, nec ſufficit tacitus *Addent. ad Bart. in l. ius iuran. addit. magna verſ. & an Notarius C. de Teſtib. Bellam. in cap. tuis poſt num. 10. & ibi etiam Aret. num. 5. & ſeq. Falin. num. 1. vbi de communi de Teſtib. & atteſt. cum alleg. per D. Proſperum Farinace. in tract. de Teſtib. quaeſt. 74. num. 84.*

Denique non obſtat, quod prædicti Teſtes fuerunt examinati in viſitatione. Primo quia hoc non eſt verum in facto. Secundo quatenus
10 eſſet verũ, licet à decreto * in viſitatione facto nõ detur appellatiò ad effectũ ſuſpenſiuũ; Attamen non indè ſequitur, * quod cum hodiè articulus formiter cognoſcatur, ſit adhibenda fides Teſtibus abſq; iuramento, & partis citatione examinatis.

Et ità concluſum non conſtare de conſuetudine, ex quo Teſtes ſunt nulliter examinati.

VITERBIEN. FIDEICOMISSI

Lunæ 27. Februarij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Deciſiones præſupponuntur in diſputatione diuerſi dubij.*
2 *Filiæ excluſæ non admittuntur ad diuiſionem bonorum Aui.*
3 *Filiæ, quæ nunquam venerunt ad cauſam, & de eis non conſtat mandatum procuræ non ſunt admittendæ ad diuiſionem bonorum Aui.*

DECISIO MXV.

DOmini dixerunt non eſſe habendam rationem filiarum fœminarum Pacifici in diuiſione bonorum Aui; Nam *die 18. Februarij 1600. coram bo. me. Litta* fuit reſolutum, quod in teſtamento Aui cõprehenduntur filij maſcu-
1 li Pacifici tãtum, quæ quidem deciſio * eſt præſupponenda in diſputatione præſentis dubij,
2 quare cum ſint excluſæ de * eis non eſt habenda ratio in prædicta diuiſione.

3 Vlte-

Digitized by Google

3 Vlterius iſtæ filiæ fœmina nunquam * venerunt ad cauſam, ſed ſemper fuit agitata per filios maſculos contra tertios poſſeſſores, neque etiam conſtat de aliquo inſtrumento illarum procuræ; vnde in hac cauſa de illis non eſt habenda ratio.

Et ita concluſum.

ROMANA CENSVS.
ſcut. 20000.

Veneris 3. Martij 1617.

ARGVMENTVM.

Executor merus quando dicatur, & quando mixtus, & quid ad eos ſpectet.

SVMMARIVM.

1 *Ad executorem mixtum ſpectat quod ſupereſt adimpleta voluntate teſtatoris; in mero vero ſpectat ad hæredes defuncti, & num.* 25.

2 *Executor merus dicitur quando præcedunt onera; & poſtmodum ſequitur relictum. Ampl. nu.* 3. 6. & 12. *cum duobus ſeqq. iuncto nu.* 21.

4 *Dictio* accioche *importat modum.*

5 *Verba* & per hoc *importat modum.*

7 *Ad hæredes executoris an ſpectet emolumentum.*

8 *Legatarij de iure habent facultatem adminiſtrandi eo ipſo, quod acceptant legatum.*

9 *Legatarij ſuper fructibus rei legatæ non poſſunt moleſtari à creditoribus.*

10 *Executoribus facultas adminiſtrandi nedum datur à iure, ſed etiam aliquando expreſſe ab homine.*

11 *Quem eſſe executorem merum probatur ex duobus, de quibus ibi.*

12 *Dictio* item *eſt continuatiua ad priores diſpoſitiones.*

13 *Ordo intellectus, non autem litteræ eſt attendendus.*

14 *Præpoſteratio vim continuationis ad præcedentia aliquando habet.*

15 *Executor mixtus dicitur quando præceſſit relictum oneri.*

16 Tex. in l. pecuniæ ff. de aliment. & cibar. legat. *declaratur, & num. ſeq.*

Executor merus ad hoc vt dicatur non eſt neceſſe, quod ipſe onus iniunctum momento temporis expediat nu. 16.

17 *Executor merus eſt quaſi quidam Procurator defuncti.*

18 *Executor mixtus non ſolum tenetur diſtribuere, ſed etiam præbere.*

19 Bart. in l. pecuniæ nu. 1. ff. de aliment. & cibar. legat. *diſtinctio non impugnatur.*

20 *Exemplum non reſtringit regulam.*

22 *Executio legatorum piorum defunctis Executoribus deputatis ſpectat ad ordinarium.*

23 *Executio legatorum prophanorum defunctis executoribus deputatis ſpectat vel ad Ordinarium, vel ad Præſidem loci.*

24 *Executor non ceſſat eſſe merus, quamuis teſtator non diſpoſuerit de reſiduo facta executione.*

26 *Executor merus non ceſſat eſſe talis per facultatem ſibi à teſtatore datam capiendi poſſeſſionem bonorum propria auctoritate adita vel non adita hæreditate. Ampl. nu.* 27.

28 *Legatum in maiori ſumma, quam onus non cenſetur factum intuitu oneris. Decl. num.* 29.

30 *Executor mixtus non cenſetur, quamuis relictum excedat onus, ſi huiuſmodi exceſſus pendeat à futuro euentu & nu.* 31.

31 *Cenſetur teſtatorem reſpexiſſe ad id, quod in futurum poterat contingere.*

Status rei quando indicat tantum contingentiam de futuro, cenſendum eſt quem reſpexiſſe ad id, quod euenire poterat nu. 31.

32 *Ver*[illegible]*a* beneficium conferendum *poſſunt verificari in legatis factis.*

DECISIO MXVI.

Dvbitaui, an Antonius Gallus, in cuius locum à teſtatore fuit ſubrogatus bo. mem. Archiepiſcopus Scipio de Tulpha relictus fuiſſet executor mixtus, qui etiam loco legatarij habetur, vel merus executor in caſu, & ad effectum, de quo agitur; Effectus autem dubij eſt, vt videatur ad quem ſpectet, quod ſupereſt voluntate teſtatoris adimpleta, nam ſi Anto-
1 nius fuit mixtus executor, * quod ſupereſt ſpectat ad ipſum, & ad dictum Scipionem de Tulpha ſubrogatum; ſi vero merus ad hæredes inſtitutos *l. pecuniæ, vbi gloſſ.* 1. & *ſeqq ff. de alim. & cibar. legat. l. Lutius §. hæredem vbi caſtr. ff. ad Trebell. l. Lucius Titius la 2. §. 2. vbi etiam Caſtr. in fin. ff. de legat. 2. Bald. in l. 1. §. in primo num. 6. C. de Caduc. Tollen. Rom. conſ.* 227. *incipien. pro plena diſcuſſione nu.* 11. *in fin. Capra in tract. execut. vlt. volunt. in 4. memb. num. 6. & 7. & memb. 7. nu. 6. & 9. Io. Iacob. à Canibus in ſimili tract. de execut. vltim. volunt. in 3. part. in princ. Bero. quæſt.* 86. *nu.* 1. & *ſeqq.*

Et Domini, articulo pluries plene diſcuſſio cenſuerunt, Antonium fuiſſe merum executorem, & per conſequens Scipionem de Tulpha, & ſic quod ſupereſt, adimpleta voluntate teſtatoris, ſpectare ad hæredes inſtitutos iuxta reſolutionem factam 24. *Febr.* 1612. *coram Illuſtriſſimo D. meo Cardinali Ludouiſio*, quæ placuit DD., nam Marchioniſſa Victoria à Tulpha ſub die 12. Febr. 1578. condidit teſtamentum, in quo inſtituit hæredes vniuerſales Archioſpitalia S. Spiritus, & S. Iacobi Incurabilium Vrbis, & poſtmodum fecit plures Codicillos, inter quos ſextum fecit ſub diem 26. Maij 1583. in quo diſpoſuit per hac verba *Hauendo fatto vna Cappella nella Chieſa di S. Maria d' Araceli, laſcia che dall'infraſcritti ſuoi cenſi, e beni, alli Padri di detta Chieſa d'Araceli ciaſcun anno perpetuamente nella feſta dell'Aſcenſione del Signore ſiano date, & pagate* 42. *libre di Cera* & inſuper iuſſit dari panem, & vinum, & obſonium, & alia etiam voluit dari dd. Fratribus in feſtiuitate omnium Sanctorum, & infra ſubdit. *Vole ancora, e commanda, che l' infraſcritto ſuo legatario debba per ſeruitio di d. ſua Cappella, &c.* Iniungendo, quod

conficiantur indumenta Sacra. Et vlterius etiam ſubdit *E pia vole, che l'infraſcritto ſuo legatario &c.* & mandat veſtiri familiam veſtibus lugubribus, & quod quatenus penſiones domus non ſufficerent pro alimentis mulierum, & quibus ea iam ipſis legauerat, quod Antonius ſuppleret ex dictis cenſibus per hæc verba. *Vuole, che l'infraſcritto legatario ſia tenuto, non baſtando dette pigioni, ſupplire al viuere di dette Donne, ſecondo la forma di detto Codicillo, dell' infraſcritti ſuoi cenſi, ſecondo che ad eſſo legatario parerà biſogno, & conueniente.* & tandem mandat dari panem, & vinum, atque veſtimenta cuidam Fratri, & concludit per hæc verba *& acciochè detto legatario, il quale nomina, & vuole, che ſia il P. M. Ant. Gallo di Spoleto poſſa adempire detta ſua volontà, e fare quanto di ſopra hà diſpoſto laſcia al detto legatario tutti li ſuoi cenſi, che hauerà al tempo della ſua morte &c.*

Stante igitur hac diſpoſitione, cum onera
2 præcedant, * & poſtmodum ſequatur relictum & aſſeratur etiam ratio relicti per viam modi, ibi *acciochè detto legatario* &c. indubitatum eſt Antonium fuiſſe merum executorē, & non mixtū vt eſt *tex.* expreſſus in *l. Lucius Titius §. a te peto ff. de legat.* 2. inquit enim *tex. A te, pero Titi, fideique tuæ committo, vti curam condendi corporis mei ſuſcipiant, & pro hoc decem aureos è medio percipito §. Quero an ſi Lucius Titius minus quam decem aureos erogauerit, reliqua ſumma hæredibus proficiat? Reſpondi ſecundum ea, quæ proponerentur, hæredum commodo proficere*, nam in *textu* prædicto, prout in caſu noſtro expreſſe præceſſerant onera, & poſtmodum decem fuerant legata ibi, *& pro hoc decem aureos è medio percipito* (iſte enim eſt vnus ex quatuor modis, quibus olim legari poterat *l. ſi à pluribus ff. de legat.* 1. *§. ſed olim prope princ. & ibi gloſ.* 1. *in vlt. exemplo Inſtit. de legat. Vlpian. in fragm. tit.* 24. *in princ.*) quæ quidem diſpoſitio præcedentibus oneribus operatur, vt executor cenſeatur merus, non autem mixtus, vt aduertit *Caſtr. in d. §. à te peto num.* 1. *&* 2. *Cuman. num.* 1. *Imol. num.* 2. *verſ. forte poteſt aliter dici*, vbi affert rationem, quia ſi attenta prima diſpoſitione non poteſt inficiari, quod executor ſit merus, ſecunda, in qua fuit relictum non debet alterare primam diſpoſitionem, ſed ſecundum eam debet regulari; quæ abſque dif-
3 ficultate * debent procedere in caſu iſto, cum relictum fuerit factum per viam modi, ibi, *ac-*
4 *ciohe*, iſta enim verba important modum * *Dec. in l. debitori nu.* 12. *C. de pact. Bart. in l. quibus diebus §. fin. num.* 5. *verſ. quid ſi teſtator, ff. de condit. & demonſtr. Alex. conſ.* 119. *nu.* 1. *vol.* 1. *Felin. in c. cum Ioannes nu.* 2. *de fid. inſtr.* prout
5 important modum verba illa (*& pro hoc*) * de quibus *in dicto §. à te peto* cum quibus fuerat factum relictum vt aduertit *Cuman. ibidem in princ. verſ. Nota quod dicto.*

Et prædicta eo magis procedere debent, quia teſtatrix non ſolum vſa fuit prædictis verbis: *Et acciochè detto legatario poſſa adempire detta ſua volontà &c laſcia tutti i ſuoi cēſi, ch'hauerà al tem-*
6 *po della ſua morte*, ſed ſubdit *; e rimanghino * affetti per le ſopradette concorrenti quantità alli ſopradetti oblighi, e peſi*, quare cum poſtea dixerit, quod adueniente morte Antonij *vuole, che dette entrate ſiano obligate, & applicate per detti effetti per la concorrente quantità delli ſopradetti legati &c. & vuole, che la cura di far quello, che di ſopra hà diſpoſto, apparteaghi alli Sig. eſſecutori del ſuo teſtamento*, ſequitur, quod ſi cenſus erant remanſuri obnoxii prędictis oneribus & tranſituri ad executores teſtamentarios, quod ſicuti executores indubitanter nullum commodum erant percepturi, ita neque Antonius *l. qui Filiabus, & l. ſi ſeruus plurium ff. de legat.* 1. *cum alijs.*

Neque dici poteſt, quod erant tranſituri ad effectum executionis remanente in reliquis
7 emolumento ad fauorem hęredum Antonii, * quia huic intellectui expreſſe repugnat alia diſpoſitio teſtatricis ibi. *Et occorrendo che detti cenſi, ouero alcuno di loro s'eſtinguano, detto Antonio, e dopo lui detti Signori eſſecutori ſiano tenuti à rinueſtire il prezzo in altri cenſi, e monti non vacabili per la concorrente quantità delli ſopradetti legati, ò carichi tante volte quanto occorrerà, quali cenſi, e monti ſiano, e rimanghino affetti, & obligati alle ſopradette cauſe*; nam ſi cenſus ſpectaſſent ad hęredes Antonii, iniunxiſſet onus inueſtiendi hæredibus Antonii, tanquam Dominis, non autem executoribus, & ſi voluiſſet ſpectare ad DD. hęredes Antonii iniunxiſſet, quod DD. hæredes Antonii non poſſent impedire d. inueſtimentū, prout voluit hæredes inſtitutos nō poſſe impedire Antonium ſuper inueſtimento, & aliis vt paret ex prohibitione generali, & facultate reſpectiuè facta hæredibus, & data Antonio, de qua ſtatim dicetur, quod eſt conſideratione dignum *l. nam hoc iure ff. de vulgar. l. tale pactum in fin. ff. de pact.*

Accedat, quod Teſtatrix dat facultatem Antonio capiendi poſſeſſionem propria auctoritate, *riſcuotere, quietare, agitare in giuditio, e far quanto haueſſe poſſuto fare eſſa Signora ſenza licenza, & interuento, e mandato di qualſiuoglia Giudice, tàm adita, quàm non adita hereditate, etc. et talmente, che li ſuoi heredi ſotto qualſiuoglia preteſto, ò pretenſione non poſſino mai moleſtare detto R. M. Ant. tanto ſopra di cenſi, quanto ſopra ogni denaro, ch'appariſce eſſerli venuto in mano, &c. anzi lo libera in tutto, e per tutto, &c.* iſta enim facultas adminiſtrandi nō
8 eſt opus, * quod detur legatariis, quia de iure habent d. facultatem eo ipſo, quod acce-
9 ptant legatum, nec ſuper fructibus * rei legatæ poſſunt moleſtari à Creditore, executoribus
10 autem datur nedùm * à iure ſimilis facultas, ſed etiam aliquando expreſsè ab homine, vt per *Fulgoſ. conſ.* 51. *col.* 1. *verſ. & infra in eodē*
11 *teſtamento.* Accedit denique, quod in * alio loco teſtamenti, in quo indubitatum eſt, Antonium fuiſſe executorem, teſtatrix vſa eſt ſimilibus verbis, & quod plus eſt Ant. in ſua diſpoſitione dixit, intentionem teſtatricis fuiſſe, vt ipſe eſſet nudus executor, vt optimè fuit conſideratum *in prædicta deciſione Illuſtriſſimi Ludouiſij.*

Non obſtat, quod etiam onera ſubſequātur: nam verum eſt, quod teſtatrix dixit, *Item vuole,*

vuole, ch'il ſopradetto M. Ant. debba mandar-
un calice di ſcudi 100. *a Loreto*, ſed non proinde proprie ſequitur, quod onus ſubſequatur,
12 cum dictio, *item*, ſit continuatiua * ad priores diſpoſitiones *Parıſ. conſ.* 87. *nu.* 40. *vol.* 2.
*Curt. Iun. conſ.*153. *num.* 7. *& conſ.*44. *num.* 6.
13 & ſic attendendus eſt ordo intellectus, * non autem ordo litteræ *Alex. conſ.*161, *num.*3. *lib.*7.
Marant. in prax. in 3. *part. num.* 109. & propte-
14 reà iſta præpoſteratio, * quæ habuit vim continuationis ad præcedentia non debet operari, quod executor ſit mixtus, prout in fortioribus hoc non operatur, ſi mero executori aliquid relinquatur, *vt per Bald. in l. nulli num.*2. *C. de Epiſc. & Cler.* & tunc obiectum eſſet in conſi-
15 deratione, ſi teſtatrix ſimpliciter dixiſſet. * *Lego Antonio* & poſteà iniunxiſſet onus faciēdi, *vt conſiderat Imol. & alij in dicto* §. *à te peto nu.* 2. Sed in hoc caſu priùs appoſuit onera, & poſtmodùm legauit, & licèt poſt legatum iniunctum fuerit onus Calicis, tamèn iſta iniunctio non eſt facta ſimpliciter Anton. legatario, ſed ſtat continuatiuè ad onera præcedentia legatū, licèt ex poſt facto fuerit poſita.

Neque eſt verum, quod Theorica, de qua in dicto §. *à te peto* procedat, quando ſtatim onus eſt adimplendum; secùs autem quando requirit tractum temporis, prout eſt caſus, de quo agitur, vt habetur in *l. pecunia ff. de alim.*
16 *& cibar. legat.* Nam fuit reſponſum, * quod licet verba *textus* ſint diuerſa eſt cauſa eius, cui legatorum diuiſio mandatur, nam ea res præſentem, ac momentaneam curam iniungit, alimentorum verò præbendorum neceſſitas oneribus menſtruis, atque annuis verecundiam quoque pulſantibus adſtringitur, non propterea ex iſto *textu* probatur, quod ad hoc, vt quis dicatur merus executor, debeat momento temporis expedire id, quod ei iniungitur, cum verba importent ſolum, quod merus executor dicatur ille, qui eſt nudus miniſter, verba enim illa, (*nam ea res præſentem, ac momentaneam curam iniungit*) quæ loquuntur de mero executore, exponuntur, vt ſenſus ſit, iniungit mero executori præſentem, ac momentaneam curam à damno, lucro vacuam, ſicut alias in multis regulariter eſt traditum, vt dicit *Gloſ. ibidem in verbo iniungit*, & ſic dicta verba (*præſentem, ac momentaneam curam iniungit*) importent, vt merus executor habeat nudam diſtributionem, non autem præſtationem quaſi de re ſua, quod benè declarat *gloſſ. prædicta*, dum dat exemplum de multis, de cuius natura minimè eſt, quod res egeat momentanea, eſt tamen de natura, quod Procurator non teneatur de ſuo, merus enim executor eſt quaſi quidam
17 Procurator * defuncti *l. ſi verò non remunerandi* §. *fin. ff. mand. Bald. conſ.* 456. *incipien. inter alia num.* 2. *verſ. ſed non eſt nouum lib.* 4. *& in l. ſi ſeruus legatus* §. *cum aliquid num.* 2. *ff. de legat.* 1 ſimpliciter executorem merum procuratorem appellat *Ang. conſ.*326. *col. penult. verſ. conſtat autem eſſe procuratorem Lapus alleg.*91. *incipien. caſus talis eſt num.*6. & prædicta magis expendit *gloſſ. in d.* §. *à te peto*, dum declarat naturam executoris mixti, explicando verba illa (*alimentorum verò præbendorum neceſſitas oneribus menſtruis, atque annuis, verecundiam quoque pulſantibus aſtringitur*) in verbo enim (*præbendorum*) dicit, non diſtribuendorum dumtaxat, hoc eſt,
18 quod legatarius ſcilicet executor mixtus * nō ſolum teneatur diſtribuere, ſed etiam præbere ad differentiam meri executoris, qui non habet neceſſitatem, prout habet legatarius, videlicet executor mixtus, vt dicit *gloſſ. in verbo neceſſitas*, & ſic ſunt intelligenda ſequentia verba (*oneribus menſtruis, atque annuis verecundiam, quoque pulſantibus aſtringitur*) ſcilicet pulſantibus alimentarijs, quaſi dicat neceſſitas impoſita electo, vt ſoluat alimenta aſtringit non tātùm patrimonium electi, ſcilicet vt ſoluat, ſed etiam verecundia, nam, & damnum habebit, ſi ſoluat, & verecundiam, ſi non ſoluat, vel ſecùndum aliam lecturam verba illa ſunt intelligenda, quod cohæredes petentes portiones defunctorum repelluntur à verecundia, & neceſſitate legatarij ſoluendi de ſuo, vt docet *gloſſ. in verbo pulſantibus*, & ſic ex iſto *textu* nullo pacto colligitur, quod merus executor dicatur ille, qui momento temporis negotium expediturus, cum verba illa (*præſentem, & momentaneam curam*) denotent ſolum, quod ille eſt merus executor, qui eſt nudus miniſter, vt ſupra probatum eſt, & ſenſit *Bart. in ſummario eiuſdem textus*, dum inquit. *Hæres cui eſt aliquid prælegatum cum onere alimentorum non tenetur cauere, vel reddere cohæredibus deficientium portionem, ſecus ſi eſt electus nudus miniſter.*

Minus etiā obſtat, quod *Bart. in l. pecunia n.* 1.
19 *ff. de alim. & cibar. legat.* diſtinguit, * quod aut verba conferuntur in aliquem, vt ſi dico lego Titio decem, vt præſtet alimenta, & tunc eſt electus, vt legatarius, licet onere fideicommiſſi ſit grauatus, aut verò verba legati non conferuntur in eum, ſed verba executionis, vt ſi dico, relinquo alimenta libertis meis, quæ volo eis dare per talem de tali pecunia, & eſt electus nudus miniſter. Nam, vt ex mox dicendis apparebit, iſta doctrina *Bart.* facit pro deciſione, in primo enim caſu diſtinctionis certum eſt, nos non verſari; verſamur enim in ſecundo, in quo verba executionis ſunt directa in executionem, vt patet ex ſupradictis, & quamuis *Bart.* exemplificet articulum, quando relinquuntur alimenta libertis, quæ vult eis dare per talem, non tamen reſtringit articulum, vt ſimpliciter procedat in iſto indiniduali caſu, ſed ſufficit, quod verba executionis dirigantur in legatarium, & quod conſtet aliundè, quod ei nihil fuerit relictum, niſi ad effectum exequendi, prout eſt caſus noſter, vt patet ex prædictis: exemplum enim *Bart.* non
20 debet reſtringere * regulam, quam ipſe ponit in ſecundo membro *l. ſcire oportet* §. *oportet ff. de excuſat. tut. latè Rom. conſ.*295. *num.* 6. *verſ. eſt enim notiſſima.*

Neq; facit, quod teſtatrix vocet Antonium legatarium, quia in hoc non ſtat vis, ſed in ipſa diſpoſitione, ex qua colligitur, quod teſtatrix voluiſſet *prout in dicto* §. *à te peto*, Antoniū eſſe nudum miniſtrum, nam, & ibi per verba legati fuerat relictum, vt ſupra probatum eſt, & ta-

Digitized by Google

& tamen merus executor ille diceret, & quãtis ibi executor non fuiſſet nominatus legatarius, non refert; ſatis enim eſt, quod ei fuiſſet legatum, quia ex legato reſultat nomen legatarij, & ideò non facit, quod ibi non eſſet nominatus legatarius, prout etiã nõ facit, quod poſt obitũ Antonij ſubrogauit executores, & poſtmodum nullus alius executor repertur datus quod tamẽ teſtatrix feciſſet, ſi voluiſſet Antoniũ eſſe merum executorẽ, quia iſta ratio non concludit, cum Antonio potuerit confidere, & de alijs executoribus, non autem de alijs perſonis, maximè, quia illis defunctis, aliter non diſpoſito per teſtatricem quoad legata pia
22 indubitanter executio * ſpectat ad Ordinariũ *Caſtr. conſ. 177. num. 1. & per tot. lib. 2. Curt. Iun. conſ. 66. num. 2. & per tot. Bald. in l. fin. §. ſed ſi quis num. 13. C. communia de legat.* Quo-
24 ad verò legata profana, * vel ad ipſum Ordinarium, vt per *Abb. in cap. ſi hæredes col. 2. & ſeqq. num. 7. de teſtam.* vel ad Præſidem loci, *vt voluit Bald. in d. l. fin. in princ. num. 12.* Prout nec etiam releuat, quod teſtatrix non diſpoſuit de reſiduo facta executione, prout diſpoſuiſſet, ſi voluiſſet Antonium eſſe merum executorem, quia ſuper hoc etiam non poteſt fieri
24 fundamentum, * cum & in caſu §. *à te peto* nõ fuiſſet dictum, quid agendum eſſet de reſiduo, & ſatis eſt, quod merus executor ſit datus, quia
25 reſiduum de ſui natura ſpectat ad hæredem, vt ſupra dictum eſt.

Minus etiam facit, quod teſtatrix dedit facultatem Antonio capiendi poſſeſſionem cenſuum propria authoritate, hæreditate adita, vel non adita, quia ſi ex prædictis conſtat, Antonium fuiſſe merum executorem; illa fa-
26 cultas, quæ in conſequentiam datur, * non debet alterare priorem diſpoſitionem *l. cum principalis ff. de reg. iur. c. acceſſorium de reg. iur. in 6. & in puncto notat Imol. in d. §. à te peto nu. 3.* Maximè cum iſta facultas capiendi poſſeſſio-
27 nem propria * auctoritate, etiam hæreditate non adita non videatur repugnare meræ executioni, cum poſſit cenſeri data ad effectum exequendi, non autem ad effectum dominij.

Neque etiam facit, quod relictum ſit in ma-
28 iori ſumma, * quam onus, quo caſu legatum non cenſetur factum intuitu oneris, *vt poſt Bart. in l. Pamphilio §. dicat de leg. 3. Mantic. de coniect. lib. 12. tit. 2. num. 30. Surd. de alim. tit. 8. priuil. 24. num. 8. Cephal. conſ. 919. nu. 95.* Quia
29 iſti Doctores loquuntur in legato alicui* facto cum aliquo onere; tunc enim ſi onus eſt paruæ quantitatis reſpectu magnitudinis legati, legatum non cenſetur factum intuitu oneris, ſecus ſi onus æquiualet legato; in noſtro verò caſu quæſtio eſt, an adſit legatum, quod non adeſt ex ſupradictis.

Vlterius conſiderabatur, quod cum ex dictis appareat, Antonium fuiſſe merum executorem, ex quantitate legata in hoc caſu non poteſt dici fuiſſe mixtum executorem, ratio DD. fuit, quia codicillus, in quo fuit factum
30 dictum * legatum, factus fuit in ſanitate, & teſtatrix poſteà ſuperuixit, & cum ad hunc effectum reliquerit cenſus de ſui natura redimibiles; & non ſimpliciter cenſus, ſed qui reperirentur tempore obitus teſtatricis, cum dicti cenſus poſſent redimi, ex quantitate cenſus relicta non poteſt argui, quod noluerit relinquere Antonium executorem merum, cum euentuale eſſet, quod ſi cenſus non redimerentur de tempore obitus, exceſſiua quantitas re-
31 periretur, ad quam redemptionem * aſpexiſſe teſtatricem eſt indubitatum; Nam quando tantum ſtatus rei indicat contingentiam de futuro, cenſendum eſt quem reſpexiſſe ad id, quod euenire poterat *Alex. conſ. 110. num. 13. lib. 4. quem ſequitur Dec. in d. l. ſi idem cum eodem §. ſi vna nu. 5. in 4. not. ff. de iuriſdict. omn. iud.* quod etiam clariſſimè demonſtrarunt, cum reliquerit cenſus, qui de tempore ſui obitus reperirentur, & ſic pernecesſe dicendum eſt de redemptione cogitaſſe, quia alias cenſus ſimpliciter reliquiſſet, vt pulchrè *Alex. in ſimili, & Dec. locis proximè citatis*, & propterea cum dubium eſſet, an tempore obitus quantitas cenſuum deberet eſſe exceſſiua, nec ne, ex iſta quãtitate relicta non poteſt colligi certa coniectura voluntatis teſtatricis, cum ex dicta incertitudine quantitatis tempore obitus ceſſet ratio magnæ quantitatis, ex qua poſſet coniecturari, teſtatricem voluiſſe relinquere Antonium mixtum executorem, & ideò ipſa coniectura, & preſumptio ceſſare debet, cum in ipſa ratione magnæ quantitatis ſit fundata *Alex. conſil. 502. num. 18. & ſeqq. lib. 4.*

Denique non obſtat, quod in ſubrogatione Scipionis à Tulpha Teſtatrix vſa fuerit his verbis, videlicet *meritò duxit conferendum aliquod beneficium in eum* (ſcilicet Scipionem) quia teſtatrix non fuit contenta his verbis, ſed ſubiunxit, *& pariter ſuarum rerum, & hæreditatis curam, executoriæ onus conferendum*, & ſic cum in quibuſdã bonis Antonius fuiſſet legatarius, in alijs verò rebus præſtandis, de quibus ſupra dictum eſt, merus executor, cum Scipio fuiſſet ſubrogatus in locum Antonij, benè ver-
32 ba illa * (*Beneficium conferendum*) poſſunt verificari in le atis, alia verò in onere executoriæ, vt abunde fuit conſideratum *in deciſione Illuſtriſſ. D. Card. Ludouiſij*, quæ reſpondet omnibus alijs contrarijs, quæ propterea meritò fuit confirmata.

Et ita concluſum &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 19. Iunij ſequentis.

CARINOLEN. PRAECEPTORIAE.

Lunæ 6. Martij 1617.

ARGVMENTVM.

Clauſulæ *ammoto quolibet detentore* effectus. Motus proprius quid operetur.

SVMMARIVM.

1 *Littera, quæ de alterius colorata falſi poſſeſſione non*

non faciunt mentionem, non valent.

2 *Per clauſulam* ammoto quolibet detentore *cenſetur facta mentio poſſeſſionis colorata alterius. Decl. num. 3.*

4 *Motus proprius tollit ſubreptionem, non autem defectum intentionis.*

5 *Papa non præſumitur velle conferre beneficium ab alio colorate poſſeſſum.*

DECISIO MXVII.

Domini receſſerunt à reſolutis, & dixerunt, quod Eques Mutius tenetur iuſtificare vo-
1 cationem de facto, cum non valeant litteræ, * quæ de alterius colorata facti poſſeſſione non faciunt mentionem *c. cum noſtris de conceſſ. præben. vbi Abb. num. 1. & admittitur in alia deciſione.*

Non obſtat, quod in gratia Equitis Mutij
2 adſit clauſula *amoto quolibet detentore,* * ex qua cenſetur facta mentio poſſeſſionis coloratæ al-
3 terius; quia concluſio procedit, * quando iſta clauſula apponitur in gratia principali, prout loquuntur omnes *DD.* allegati in *deciſione*, & dicit *Staphileus de litteris Gratiæ rubr. de vi clauſulæ tit. de clauſula Amoto num. 2.* in caſu autem noſtro iſta clauſula eſt in executiuis.

Minus releuat, quod gratia Equitis ſit mo-
4 tu proprio, quia motus proprius tollit * ſubreptionem, non autem defectum intentionis,
5 quod reſultat ex eo, quod Papa * non præſumitur velle conferre beneficium ab alio colorate poſſeſſum, ita *Abb. in c. cum noſtris num. 19. de conceſſ. præb. circa med. Soccin. Sen. conſ. 120. num. 6. circa finem lib. 3. Sarnen. in Regula de Annali quaſt. 10. num. 2. Fely. in c. in noſtra num. 35. de reſcript. Gabr. de clauſulis concl. 2. num. 10. & 12.*

Et ita concluſum, &c.

GRANATEN. COMPVTORVM.

Lunæ 6. Martij 1617.

ARGVMENTVM.

Iudicium motum quando dicatur. Alia vid. in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Lis mota dici non poteſt contra eum, qui non fuit citatus, nec in iudicio vocatus.*

2 *Confeſſio elicita ex confeſſione coram Iudice præſentata probat contra præſentantem.*

3 *Sententia abſolutoria non datur ei qui non fuit in iudicio.*

4 *Per libelli oblationem abſque citatione, vel præſentia conuenti non dicitur motum iudicium.*

5 *Per libellum, ſeu petitionem, in qua continetur, quod antequam detur copia Procuratori partis, ipſemet Procurator debeat iurare, & declarare ſe habere mandatum procuræ non dicitur motum iudicium.*

6 *Libelli productio à Procuratore facta, poteſt quandocunque reuocari etiam non docto de errore.*

7 *Actio poteſt diuidi pro portionibus hereditarijs.*

8 *Clericus vna cum laico conuentus coram Iudice laico trahit eundem laicum ad forum eccleſiaſticum.*

9 *Sententia lata abſque quod fuerint viſa acta de partibus eſt nulla.*

DECISIO MXVIII.

Dvbitaui an eſſet danda abſolutoria R. P. D. Varellæ, & illius nepotibus, & DD. negatiue reſponderunt; Nam quoad D. Varellam
1 non apparet vnquam fuiſſe citatum, * nec vocatum in Iudicium in partibus, vnde non poteſt dici contra ipſum mota lis *Bald. l. 1. num. 1. verſ. in ea gloſſ. ff. de in ius vocand. & ibi Iaſ. num. 6. & eſt text. in l. liber la 2. & ibi DD. ff. eod. tit.* & fuit dictum *in cauſa Veneta donationis 11. Maij 1611. coram R. P. D. meo Buratto*, & hoc etiam fatetur ipſemet Dominus Varella in
2 commiſſione præſentata * in Rota, in qua dicitur iudicium fuiſſe motum contra Franciſcum eius fratrem, & eo defuncto proſequutum contra ipſius filios, quæ confeſſio ſatis probat *ad l. cum præ cum C. de liber. cau. cum vulgarib.*
3 vnde non eſt in quo detur abſolutoria D. Varellæ *ad l. properandum §. & ſi C. de iudic.*

Non obſtat, quod in Libello dato in partibus fiat etiam mentio D. Varellæ, quia ex eo
4 non dicitur motum iudicium, * cum ſola libelli oblatio abſque citatione, vel præſentia conuenti hoc non inducat *Bald. & alij ſupra allegati, & eſt Text. in l. amplius non peti ff. rem rat. hab. auth. offeratur C. de lit. conteſt. §. fin. inſtit. de pœnis tem. litig.* & quod plus eſt in libel-
5 lo inſtatur, * quod Doctor Franciſcus frater R. P. D. Varellæ ante omnia, & antequam ei detur copia petitionis, iuret, & declaret ſi habet mandatum Procuræ ab eodem D. Varella & ſuo nomine exigat, & adminiſtret bona relicta à Patre, & illud exhibeat, & Iudex mandauit dari copiam eidem Doctori, & quod iuret, & declaret in dicta petitione, & ideò videtur conſtare, quod pro parte hæredum D. Cardinalis, non ſolum non fuit cœptum iudicium, ſed nec etiam voluerunt illud incipere, niſi quatenus dictus D. Franciſcus haberet mandatum ab eodem Varella; Et ceſſat omnis
6 difficultas, quia Libellus fuit, * productus à Procuratore, & propterea potuit quandocunque reuocari, etiam non docto de errore *Rot. deciſ. 2. de confeſſ. in nou. & deciſ. 19. de Procur. pariter in nou. & deciſ. 32. de Teſtib. in antiq. & fuit dictum in cauſa Sublacen. bonorum 14. Martij 1601. coram bo. me. Litta.*

Non obſtat, quod Iudicium fuerit directum contra bona hereditaria Ferdinandi, quæ pro indiuiſo poſſidebantur inter Franciſcum, vel eius filios, & ipſum D. Varellam, qui fuerunt inſtituti a Procuratore heredes, vt in ſummario D. Varellæ *num. 4.* quia quicquid ſit de hoc,
7 certum eſt, quod actio poteſt diuidi, * pro portioni-

tionibus hæreditarijs *l. pro hæreditarijs C. de hæ-
reditar. act. l. ſi tibi Homo* §. *ſi fundus ff. de legat.
1. Surd. deciſ. 9. per tot.* Neque contrarium di-
8 cit *deciſ. Seraphini 917.* * quia vult, quod quan-
do Clericus , & Laicus conueniuntur coram
Iudice Laico, Clericus tanquam magis dignus
trahat etiam Laicum ad forum eccleſiaſticum.

Quò verò ad Nepotes , nec etiam poteſt da-
ri abſolutoria , quia ſunt videnda acta facta in
9 partibus , * alias ſententia eſſet nulla ex defe-
ctu cognitionis cauſæ *l. properandum* §. *& ſi
quidem vbi Bart. num. 6. C. de iudic. idem Bar-
tol. l. 2. num. 5. C. de eden. & ibi Alex. num. 8.
& ſeqq. Cagnol. num. 68. verſ. ſed oppoſitum , la-
tè Fælin. in cap. Eccleſia S. Mariæ num. 17. de
conſtit.*

PAPIEN. PRAESTATIONIS CERAE

Lunæ 13. Martij 1617.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur, quando conſtat de poſ-
ſeſſione , & non impeditur per exceptio-
nem requirentem altiorem indaginem .

SVMMARIVM.

1 *Manutentio datur quando conſtat de poſſeſſione ex confeſſione partis .*
2 *Confeſſio extraiudicialis de iure canonico probat .*
3 *Exceptio reſpiciens petitorium non impedit manutentionem .*

DECISIO MXIX.

DOmini dixerunt Capellanis S. Theodori
dandum eſſe mandatū de manutenen. in qua-
ſi poſſeſſione habendi Ceram, Vinum, Hoſtias,
& ſeruitium Clerici à, Præpoſito , quia de eo-
1 tum poſſeſſione conſtat * ex confeſſione ipſius
met Præpoſiti, qui ſub prætextu cuiu dam Con-
ſtitutionis Synodalis negauit de cætero præ-
dicta præſtare velle . Confeſſio enim extraiu-
2 dicialis de Iure Canonico probat * *Put. deciſ.
12. num. 2. lib. 2. in nou.*

Non obſtat allegata Conſtitutio Synodalis ,
quia quicquid ſit de illius exiſtentia , & vali-
ditate , certum eſt , quod etiam ſi de ea conſta-
ret exceptio dictæ Conſtitutionis reſpicit pe-
3 titorium * & interim Capellani ſua poſſeſſio-
ne non ſunt priuandi *Seraph. deciſ. 1471. num.
5. & fuit ſepiſsimè reſolutum .*

Et ita concluſum , vna tamen parte infor-
mante .

BONONIEN. REMISSIONIS MERCEDIS.

Lunæ 13. Martij 1617.

ARGVMENTVM.

Statutum Bononiæ fori Mercatorum ſub rub. in che modo ſi debba dar fede alli libri , quando locum habet . Expreſſio cauſæ in libris mercatorum requiritur .

SVMMARIVM.

1 Statutum Bononiæ fori Mercatorum ſub rub. in che modo ſi debba dar fede alli libri . *diſponit , quod libri mercatorum probent contra tertium.*
2 *D. Statutum copulatiue requirit , quod libri ſint approbati , & quod ſit expreſſa cauſa ſolutionis .*
3 *Partitæ libri Mercatorum abſque expreſsione cauſa non probant .*

DECISIO MXX.

VOlui iterum audiri partes , cum hæredes
Vincentij impugnarent *deciſionem* ſuper eo
quod dicitur , partitas mercatorum non pro-
bare contra tertium, allegabatur enim in con-
1 trarium *ſtatutum Fori* * *mercatorum ſub Rubr. In
che modo ſi debba dar fede alli Libri col. 10. fol.
mihi 60.* quod videtur diſponere , quod libri
mercatorum probent contra tertium . Sed ani-
maduertebatur , quod *Statutum* duo copulati-
2 ue * requirit , ſcilicet vt libri ſint approbati ,
& quod ſit expreſſa cauſa ſolutionis . De Pri-
mo enim non conſtat, ſecundum vero nullo pa-
cto adeſt , quia nulla fuit expreſſa cauſa, vt fuit
oſtenſum in alia *deciſione* , & hoc ſolum
3 ſufficit * ad effectum , vt non ſit recedendum a
deciſis , non ſolum vigore *Statuti* , ſed etiam ex
diſpoſitione iuris , vt dicitur in alia *deciſione* .

Er ita concluſum alia parte non curante in-
formare .

ROMANA CENSVS
ſcut. 18. m.

Veneris 7. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Emptor ſoluens venditori, vel illius credi-
toribus poſterioribus pretium non ob-
ſtantibus creditoribus anterioribus quā-
do liberetur. Creditores anteriores quā-
do poſſint auocare pecunias creditori-
bus poſterioribus ſolutas. Emptor quan-
do poſſit ſoluere pretium ante aduentū
diei, & adimpletas conditiones appoſitas
in venditione. Bona, & mala fides ex qui-
bus probetur. Clauſulæ executiuæ quan-
do alterent diſpoſitionem præcedentem.

SVMMARIVM.

1 Emptor ſo uens bona ſide pratium poſterioribus creditoribus venditorts liberatur, & ſolutio ad eius fauorem computanda. Ampl. num 29.

2 Emptor dolo, & culpa ſoluens poſterioribus creditoribus venditoris non liberatur.

3 Culpa regularíter non præſumitur, niſi probetur.

4 Solutio facta antequam adimplerentur conditiones conuenta nihil valet. lim nu. 5. 11. & 15. Ampl. num. 13.

Solutio facta antequam ſoluens cogi poſſet ad ſolutionem non valet. num. 4.

6 Debitor in diem poteſt ſoluere ante aduentum diei. Lim. num. 15.

7 Conditio in venditione fideicommiſſi appoſita, quod expedirentur litteræ Apoſtolicæ derrogationis fideicommiſſi reſpicit etiam fauorem venditoris Decl. num. 10.

8 Conditio, quod obtineatur beneplacitum Apoſtolicum reſeruatum in venditione cum clauſula & non alias in ordine ad ſolutionem pretij reſpicit intereſſe emptoris, & num. 16.

9 Renunciare quis poteſt iuri ſuo, & num. 17. Lim. num. 14.

12 Hæreditatis reſtitutio adueniente die, vel conditione ſuſtinetur ſequuta ratihabitione.

18 Ratificatio per receptionem pecuniæ inducitur.

19 Emptor non ſoluens creditoribus iuxta ordinem folij traditi non liberatur. Lim. num. 21. & 31.

20 Creditor anterior poteſt agere contra debitorem pecuniæ, & in ſubſidium contra poſteriores creditores, quibus per gratificationem fuerunt ſolutæ.

22 Gratificatio preſupponit duos, vel plures.

23 Solutio per gratificationem non dicitur facta poſterioribus creditoribus vel quando poſt eam tantum fuerunt detecti creditores anteriores; vel concurrit aſſertio venditoris, quod pretium pro omnibus creditoribus ſufficiat.

24 Soluens creditoribus primo venientibus, & anterioribus bona fide ſoluiſſe dicitur. Limit. nu. 25.

26 L. pupillus ff. quæ in fraud. credit. diſpoſitio quomodo procedat.

Creditor anterior non poteſt auocare pecuniam poſteriori creditori bona fide ſolutam num. 26.

27 Creditor anterior poteſt auocare pecuniam à poſteriore creditore, cui per gratificationem fuit à debitore ſoluta.

28 Seraphin. decíſ. 1074. num. 3. vſq. ad finem declaratur.

Rot. in Romana pecuniaria 13. Nouembris 1573. coram Clem. VIII. declaratur nu. 28.

30 Emptor ſoluens venditori pretium liberatur, quamuis venditio facta fuiſſet per pagare diuerſi debiti di caſa & num. 37.

32 Bona fides ſoluentis poſterioribus creditoribus ceſſat, quando ſciebat adeſſe anteriores. Lim. n. 33.

34 Bona fides ad hoc vt intret ſufficit cauſa veriſimilis.

35 Bonam fidem inducit error in facto, non in iure.

36 Mala fides dolum præſupponit.

Dolus per ignorantiam excluditur num. 36.

38 Bona fides præſumitur.

Bonam fidem allegare ſufficit num. 37.

39 Ad inducendam malam fidem in debitore, qui poſterioribus creditoribus ſoluit ſufficit, illum potuiſſe ſuſpicare adeſſe alios creditores. Decl. num. 42. & 44.

40 Gloſſ. in l. final. §. etſi præfatam in verbo ſatisfaciant C. de iure de lib. declaratur.

41 Valaſc. conſult. 51. num. 38. in fine declaratur.

43 Dolus ad effectum malæ fidei ex ſuſpicione, quæ non ſit violenta non inducitur.

44 Ariſtotil. ſecundo Rethoric. approbatur.

45 Aſſertio ſub fide Magnatum quid operetur.

46 Emptor ſoluens creditoribus venditoris tenetur reportare cautionem de reſtituendo prioribus, & potioribus, dum Papa tranſtulit hypotecas ſuper prætio ſoluendo.

47 Mentio expreſſa requiritur, quando agitur de inducenda noua hypoteca.

48 Verba poſita in clauſulis executiuis non alterant diſpoſitionem præcedentem. Amp num. 49.

Clauſulæ executiuæ non alterant diſpoſitionem præcedentem num. 48. Ampl. num. 49.

50 Clauſulæ executiuæ quamuis non alterent diſpoſitionem præcedentem, poſſunt tamen illam declarare. Decl. num. 51.

52 Fructus multiplici, qui ſunt inueſtiendi veniunt nomine bonorum.

53 Verbum inueſtiendis non poteſt verificari in pecunia ſoluenda creditoribus.

54 Gratiæ ſtatus conſiderandus eſt.

55 Status præſens non inducit contingentiam de futuro.

56 Ad Rotæ Tribunal non ſpectat iudicare, an Papa per ſubrogationem bonorum in locum aliorum obligatorum, bene, vel male proſpexerit creditoribus.

DECISIO MXXI.

BIs coram Illuſtriſſimo Cardinale Ludouiſio, & ſemel coram me, & nunc ſecundo reſolutum fuit ad fauorem Excellentiſſimi D. Principis Peretti habendam eſſe rationem ſcutorum trium millium ſolutorum Vrſinis venditoribus, cum vigore conuentionis ipſiſmet Vrſinis ſolui potuerint, etiam quod in ſchedula debitorum data per Vrſinos ſcriptum fuiſſet: *Per pagar diuerſi debiti della caſa ſcut. 3. mila*, ac etiam quod poſtmodum conſtiterit adeſſe Creditores, qui excludunt Excellentiſſimum D. Lotharium de Comitibus Ducem Poli, prætendentem ſibi tanquam anteriori ſoluenda eſſe *ſcut. 3. mill.* ex eo quod dictus D. Lotharius eſſet de comprehenſis in Schedula, & Vrſini ſub fide Magnatum aſſeruiſſent non adeſſe alios Creditores, ac etiam quod hodiè dictus D. Lotharius à Creditoribus ſuperuenientibus excluda-
1 tur, quia cum D. Princeps Perettus * bona fide ſoluerit, dicta ſumma ſoluta ad eius fauorem ponenda, & computanda eſt *l. fin. §. etſi præfatam, vbi Bart. in princ. Caſtren. num. 4. C. de Iur. delib. cum alijs adductis in primis deciſionibus, & præſertim in deciſione facta ſub die 5. Iunij 1631. coram me, quibus fuit additus Salyc. in l. fin. in 3. oppoſitione C. ad l. Iuliam maieſt. Gregor. Lopez partita 5. num. 14. lege 5. gloſ. fin.*

Neque ex verum, quod Excellentiſſimus D.
2 Princeps fuerit in culpa, & ideò * ſolutio fa-

ćta poſterioribus Creditoribus illi ſuffragari
non poteſt *iuxtà l. videamus in princ. vbi gloſſ.*
3 *verbo ſuo nomine ff. locat.* quia culpa regulariter
non præſumitur * niſi probetur *Bart. in conſ.*
193. lib. 1. Alex. conſ. 100. num. 3. lib. 1. Siluan.
conſ 46. num. 4. & 9. Aym. conſ. 151. num. 11. &
quamuis culpa deducatur, ex quo D. Princeps
non tenebatur ſoluere, antequam Philippus
Rauenna relaxaret aſſictum, & antequam per
Beatricem, & Lucretiam præſtaretur conſen-
ſus, & expedirentur litteræ Apoſtolicæ con-
firmationis, & derogationis fideicommiſſi, &
ideò cum non cogeretur ſoluere ante prædi-
4 ćtarum conditionum adimplementum, * ſolu-
tio nihil valuit *l. qui promiſit ff. de condit. indeb.*
l. ſtipulatio iſta 38. §. inter certam ff. de verb. oblig.
l ſed etſi ad Trebellian. Tamen huic motiuo reſ-
ponſum fuit Excellentiſſimum Principem po-
tuiſſe ſoluere ante dd. cõditionũ adimplementũ
5 cũ prædićta adimplementa ipſius fauorẽ * reſpi-
cerent, vt eſt *Text. apertus in l. poſt mortem ſuã C.*
de fideicom. ibi *rogatus reſtituere prius & ratio eſt*
ſecundum Salyc. ibidem in princ. & n. 6. in fin. quia
conditio eſt appoſita fauore grauati, & ità li-
mitat regulam prædićtam *Gloſſ. in d. l. ſed ſi an-*
tè diem in verbo quia non ita, & pulcrè declarat
idem Salyc. l. præcitata num. 6. & quod prædićtę
vera ſint ſatis patet, Quia non fuit aćtum, vt
D. Princeps non ſolueret antè dićtarum condi-
tionum adimplementum, ſed quod cogi non
poſſet ad ſoluendum, & in hoc ſtat æquiuo-
6 cum partis, & propterea bene ſoluit, * vt eſt
Text. in l. quod in diem ff. de ſolution. vbi quod
in diem quis debet, poteſt ſoluere die nondum
adueniente ibi *quod in diem certum promiſſum eſt,*
vel ſtatim dari poteſt, totum enim medium tempus
ad ſoluendum promiſſori liberum relinquitur Anton.
Gom. de qualit. contract. num. 22. verſ. ex quibus
inſero tom. 2 cap. 11.

Neque obſtat, quod conditio, quod expe-
direntur litteræ Apoſtolicæ confirmationis,
7 & derogationis fideicommiſſi, reſpicerent *
etiam fauorem dd. Vrſinorum, cum Caſtrum
non poſſet alienari ſub pœna caducitatis; Nam
dićtum fuit (quicquid ſit de hoc, quatenus ſub-
ſiſteret) non officere, quia alienatio fuerat
fačta reſeruato Beneplacito Apoſtolico, &
8 non alias, & ideo prædićta conditio, * quod
obtineretur Beneplacitum Apoſtolicum in or-
dine ad ſolutionem pœcuniarum, non reſpicit
Vrſinorum intereſſe, ſed Principis tantum, qui
propterea potuit illi renunciare, & ſoluere an-
te adimplementum dd. conditionum in dićta
l. poſt mortem, & ex vulgari regula, quod quili-
9 bet poteſt renunciare ſuo iuri * *l. ſi quis in con-*
ſcribendo C. de pact. vbi Iaſ. in 7. not. Abb. conſ. 72.
col. fin. verſ. ſed ijs minime obſtantibus lib. 2. Calda-
rin. conſ. 1. num. 2. de tranſl. Prælat. & ex abundan-
ti fuit dićtum, quod concluſio prædićta non
applicatur, quia procedit, quando tres per-
10 ſonæ poſſunt conſiderari, nempè mandans,
grauatus, & illæ cui facienda eſt reſtitutio, vt
in iuribus ſupracitatis, in caſu autem noſtro
duæ perſonæ tantum poſſunt conſiderari, vide-
licet Vrſini, & Princeps Perettus, quia vt ſu-
pra dićtum eſt, & fuit firmatum in alijs deci-
ſionibus ſolutio erat facienda ipſiſmet Vrſi-
11 nis * licet pro ſoluendis debitis domus; Vndè
ſufficit, quod ipſi exegerint ante adimplemen-
tum dićtarum conditionum, ita vt Excellen-
tiſſimus D. Princeps non fuiſſe in culpa dica-
tur, & expreſſe colligitur ex *dičto Text. in l. ſi*
12 *ante diem in verſ. planè ff. ad Trebell.* vbi dici-
tur, quod adueniente die, vel conditione reſtitu-
tio hęreditatis ſuſtinetur ſequuta ratihabitione;
Vnde tantò magis dicendum eſt ſuſtineri, cum
ipſimet Vrſini, qui conditionem appoſuerunt,
exegerint qui etiam ex ſupra allegatis fauori
ſuo renunciare potuerunt.

Non obſtat, quod iſta fuit delegatio, & ideo
13 non licuit Domino Principi * anticipare ſoluere
in præiudiciũ creditorũ, etiã quod conditiones
reſpicerent fauorem Principis, quia regula
quod quilibet fauori ſuo renunciare poteſt,
14 non habet locum, * quando agitur de præiu-
dicio tertij *l. vxorem §. ſeium ff. de leg. 3. l. cum*
Pater §. à filia ff. de leg. 2. DD. in l. cum Epiſco-
pus num. 1. verſ. & iſta concluſio, & in num. 2.
vbi eſt Cagnol. num. 1. ff. de reg. iur. quia quic-
quid ſit, an hic verſemur in delegatione, mo-
tiuum poſſet conſiderari, ſi ex ipſamet ſolu-
tione ante tempus alijs creditoribus pręiudiciũ
15 reſultaret, * vt quia conuentum fuiſſet, quod
debita ſoluerentur, vel maritarentur Puellæ de
tali tempore, quià ex ipſamet ſolutione antici-
pata ſit periudicium Creditoribus exiſtentibus
de tẽpore purificatæ cõditionis, vel Puellis exi-
ſtẽtibus nubilibus, de tempore dićtæ cõditionis,
vt optime declarat *Cagnol in d. l. cum optimus*
num. 1. 2. & 30. & ratio eſt, quia conditio non
reſpicit merum grauati fauorem, ſed Tertij, vt
poſt alios declarat idemmet *Cagnol. dičto nu. 3.*
At in caſu noſtro fuerunt dati Creditores de-
ſcripti in Schedula, & D. Princeps promiſit ſe
ſoluturum adimpletis conditionibus ſupra te-
latis, & ſic iſtæ conditiones ex natura con-
16 uentionis reſpiciunt merum fauorem, * &
vtilitatem Principis *Roman. in conſ. 151. num. 1.*
non autem Creditorum, quia pœcuniæ ex
parte prætij, quæ remanebãt in manibus ipſius
Principis, erant ſufficientes pro ſatisfačtione
omnium, & ità fuerat aćtum inter partes, &
propterea per ſupradićta D. Princeps potuit
ſoluere.

Minus etiam facit alia conuentio, videlicet
quod elapſo menſe Septembris, & prædićtis
non adimpletis, Princeps dando cedulam
bancariam eſſet liberatus, quare Dominus Prin-
ceps non potuit dare nouam formam con-
trаćtui, cum ipſimet contrahentes ad caſum
non adimplementi reſpexerint. Nam fuit re-
ſponſum, quod in caſu noſtro, non eſt dare
nouam formam contraćtui, ſed cum ex prædi-
ćtis appareat conditiones appoſitas eſſe ad
17 fauorem Domini Principis, * potuit illis re-
nuntiare, vt ſupra oſtenſum eſt, ſoluendo credi-
toribus, eoque magis cum ſolutio, de qua
agitur ipſiſmet Vrſinis venditoribus fačta fuiſ-
18 ſet, qui recipiendo pecunias acquieuerunt, *
& ratificarunt *l. Paulus reſpondit ff. rem rat. hab.*
Dec. conſ. 586. num. 12. in fin. & num. 13. Neque
ex prędićtis poterit fieri vis in eo, quod D. Prin-
ceps

ceps de menſe Semptembris non dedit ce-
dulam, quia illam dare non tenebatur, niſi in
euentum, in quem vellet habere frucins Caſtri
Numēti iuxtà terminos *l. curabit C. de act. empt.*
fuit .n. expreſſe actum, quod conſignata cedula
ipſe deberet habere fructus bonorum, Vrſini
autem tenerentur ad ſolutionem intereſſe cre-
ditoribus vt patet ex inſtrumento ibi *Quatenus
verò alapſo menſe Septembris cedula bancaria de
ſoluendo &c. conuenerunt, vt fructus tunc debiti
currant ad damnum venditorum, & nihilominus
fructus rei empta currat beneficio emptoris*.

Secnndo principaliter dicebatur, quod fuit
actuum, vt ſcuta 76. mil. ſoluerentur credi-
toribus iuxtà formam notulæ contentæ in
folio &c. Quare cum Dominus Princeps ſol-
19 uit poſterioribus, * ſoluit per gratificatio-
nem; ac proinde dictus Dominus Dux Lotha-
rius poteſt agere contrà Excellentiſſimum
20 D. Principem, * & poſteà in ſubſidium contrà
poſteriores creditores *l. Pupillus ff. quæ in frau-
dem credit. iuncta l. ſi non expedierit §. 1. vbi Bart.
in fin ff. de bon. auth. iudic. poſſ. Menoch. conſ. 21.
num. 10. lib. 1.* Sed huiuſmodi obiectio non
placuit, quia aut eſt attendenda intentio con-
trahentium, & prædicta verba non poſſunt re-
21 ferri ad ordinem creditorum, vt * prius ſolue-
retur anterioribus, cum Vrſini dediſſent no-
tulam creditorum aſcendentiū vſque ad ſum-
mam ſcut. 76. mil. quæ ſumma erat reſiduum
prætij, aſſerentes ſub fide Magnatum non
adeſſe alios Creditores, quare cum fuerit di-
ctum, quod erant tantum tot creditores, quan-
tum erat ſumma remanens, & ſic erat ſufficiens
pro omnibus, intentio contrahentium fuit,
vt illis ſatisfieret de dicta ſumma, non autem
quod in ſatisfactione anterioritatis ordo ſer-
retur; Aut eſt attendenda diſpoſitio iuris com-
munis, & neqne in hoc caſu reſpectu D. Prin-
cipis erat attendenda anterioritas temporis in
ſatisfactione Vrſinorum cum pro omnibus
creditoribus pæcuniæ ſufficerent iuxta d. *l. fin.
§. & ſi præfatam C. de iur. delib.* Vnde in ſolu-
tione ordo anterioritatis minimè erat ſeruan-
dus, cum neque vigore contractus, neque ex
diſpoſitione iuris Princeps tenetur, *l. nec enim
ordo ff. de ſolution.* vbi quod ordo ſcripturæ non
ſpectatur, ſed potius ſumitur id quod agi vide-
tur *l. cum Pater §. fide ff. de leg. 2. Signorol. conſ.
256. num. 3. verſ. Item ordo*.

Quod verò dicitur de gratificatione non eſt
verum in facto, & gratificatio de tempore ſo-
22 lutionis * præſupponit duos, vel plures, ità
vt vno ommiſſo, ſoluatur alteri; in præſenti
autem caſu poſt factas ſolutiones poſterio-
23 ribus creditoribus detectum eſt * adeſſe alios
creditores anteriores, de quibus tempore ſo-
lutionis non conſtabat; accedit ad hæc aſſer-
tio Vrſinorum, qui dixerunt pæcunias pro
omnibus creditoribus eſſe ſufficientes.

Neque ex alio capite intrat, quod Excel-
lentiſſimus D. Princeps ſoluerit per gratifica-
tionem; videlicet, quod bona fides, in qua ſe
fundat videtur reſultare, ex eo quod ſoluit
24 primo venientibus * & quod anteriores fue-
rint negligentes, vt *in l. Pupillus §. quæ in fraud.
credit Seraph: dec. 1074. num. 3. vſque ad fin. &
eſt alia dec. in cauſa Romana pæcuniaria 13. No-
uembris 1573. coram fel. record. Clem VIII. tunc
Rotæ Audit.* quæ videntur ceſſare in caſu iſto,
25 cum ſtantibus * prædictis conditionibus, Prin-
ceps non poſſet cogi ad ſoluendum, vndè ceſ-
ſat prædicta negligentia, & diligentia, ex qui-
bus cauſatur bona fides ſoluentis. Huic mo-
tiuo fuit reſponſum, qnod materia, de qua
26 in *l. Pupillus ff. quæ in fraud. credit* * procedit
ad effectum, quod anterior creditor non poſ-
ſit auocare pecunias ſolutas poſteriori cre-
ditori, qui fuit diligens, & anterior, fuit ne-
gligens. *Afflict. dec. 190. Capyc. dec. 78. cum
alijs per Seraph. loco præcitato*, quæ concluſio
27 non habet locum, * quandò vterque creditor
venit, & debitor per gratificationem ſoluit ſe-
cundo creditori, quia tunc poteſt anterior pæ-
cuniam auocare, vt *per Iacob. de Aren. in d. l.
Pupillus, Caſtren. conſ. 447. num. 3. p. 1. Phanuc.
de inuent p. 1. n. 148.* & in iſtis terminis loquitur
28 *deciſ. Seraphini*; * qui ponit alias declaratio-
nes, & *deciſio fel. record. Clem. VIII.* ſed nos
in dictis terminis non verſamur, quia *DD. in
29 d. l. finali in §. & ſi præfatam C. de iur. delib.* * non
mouentur ſimpliciter ex diligentia poſterioris,
& negligentia anterioris, ſed etiam fundantur
in bona fide ſoluentis, vt patet *ex Bartol. ibidem
num. 2.* & iſtæ eſt caſus noſter, quia Vrſini ſub
fide Magnarum aſſeruerunt non adeſſe alios
creditores, & pæcuniæ, quæ remanebant in
manibus Principis, ſufficiebant pro omnibus,
conditiones vero appoſitæ ad ſolutionē facien-
dam reſpiciebant ſolum Principis fauorem,
vnde potuit illas ſpernere, quare cum bona
fide ſoluerit fuit liberatus vt ſupra dictum eſt,
& latius in alijs deciſionibus: Et addebatur, quod
ſi Princeps iuxta alias venditiones ſoluiſſet
venditoribus ſimpliciter, non potuiſſet mole-
ſtari reſpectu prætij ſoluti, vndè nimis durum
30 videbatur, quod in hoc caſu ſolnerit Vrſinis, *
quibus ex conuentione erat ſoluendum, poſſet
moleſtari propter additionem illam. *Per pagare
debiti di caſa*, cum non poſſit conſtitui diffe-
rentia inter iſtos duos caſus, iuxta notat, per
*Dynum in conſ. 17. per tot. & præſertim in fine,
Aretin. conſ. 5. num. 4. verſ. aduertat etiam*.

Neque prædictis reſiſtit, quod coram Illu-
ſtriſſimo D. Cardinale Melino tunc Rotæ Audi-
tore bis fuit reſolutum, Excellentiſſimū D. Prin-
cipem teneri ſoluere anterioribus. Nam *deciſ.*
31 non loquuntur quoad deſcriptos in ſchedula, *
ſeu liſta, vt ſcilicet prius teneretur ſoluere prio-
ribus, & poſtmodum poſterioribus, ſed loquun-
tur prout *Rota illas intellexit coram mè 16. Iunij
1615.* vt ſcilicet teneretur ſoluere anterioribus
dum extabant pæcuniæ, ea ratione, quia ha-
bebant omnia bona præſentia, & futura hipo-
tecata, & ſic nomen ipſum debitoris, videlicet
Excellentiſſimum D. Principem, & pæcunias
ipſas, dum extabant, vt late in prædicta *deciſ.*
deductum eſt.

Tertio principaliter dicebatur ceſſare bo-
32 nam fidem, ex quo Princeps ſciebat * adeſſe
alios creditores, & ſic ſc. 36. m. pro omnibus
non potuiſſe ſufficere *Bart. in l. ſi quis cum ha-*

*beret ff. quæ in fraud. credit. & in l. ſi priuſquam
poſt nu. 10. verſ. fraus præſumitur C. de iur. fiſc.
lib. 10. Gabr. conſ. 82. num. 5. verſ. nec refert.*
Sed hoc motiuum non officit, dum enim alle-
gatur creditum DD. Lucretię, & Beatricis tolli-
tur obiectum ad effectum, de quo agitur, quia
33 vigore inſtrumenti, curandum erat, * quod
iſtę mulieres cederent iura, & illis ſatis eret
ſuper alijs bonis; vnde ex ſcientia illius facti
non oritur mala fides, ſed bona, cum dedu-
catur ſatisfactio dd. mulierum, & ad effectum
34 bonæ fidei * ſufficiat cauſa veriſimilis, qualis
35 erat prędicta *Aegid. conſ. 7. nu. 9. verſ. 4.* * vbi
quod error in facto non in iure inducit bonam
fidem. Quod ſi allegetur fuiſſe conuentum,
quod in euentum non adimplementi per totum
menſem Septembris, ſi Princeps faceret depo-
ſitum lucraretur fructus Caſtri Numenti, inte-
reſſe autem ſocietatum, & cenſuum curreret
ad damnum Vrſinorum, vnde videtur inferri,
quod D. Princeps ſciebat iſtud debitum; Reſ-
pondetur (quicquid dicendum ſit, an de dd. ſc.
76. m. fuerit aliquid ſolutum pro fructibus);
ſi de hoc conſtaret non releuaret ad effectum;
vt mala fides Principis induceretur. Quia Prin-
ceps neſciebat, quod Vrſini nõ deberent adim-
plere, & exinde pro fructibus Creditores in-
ſurgerent, cum enim D. Princeps Vrſinorum
factum ignoraret, bona fide ſoluiſſe dicitur,
36 quia mala fides dolum * præſupponit, qui ex-
cluditur per ignorantiam *Aegid. d. conſ. 7. n. 8.*
quæ concluſio procedit de plano in caſu iſto,
ad cuius maiorem intelligentiam, aduertendum
eſt quod D. Princeps non erat principalis,
debitor, ſed Vrſinorum nomine ſoluere
tenebatur, & quatenus intraret delegatio,
adhuc originaliter non erat principaliter
debitor, quare ſicuti, ſi ſecundum com-
mune vſum Vrſinis prætium incontinenti ſol-
uiſſet in eo conſiderari non poſſet mala fides,
37 ſic non poteſt conſiderari, * cum ſoluerit Vrſi-
nis *Per pagar diuerſi debiti di caſa*; & prædicta
eo amplius procedunt, quia cum mala fides ex
obiectis non iuſtificata probetur, ſufficit, quod
D. Princeps alleget bonam fidem, quia præſu-
38 mitur * *l. pen. C. de euict. l. ſi adulterium cum in-
ceſtu §. idem ff. ad l. Iul. de Adult. Bart. in l. 1.
§. hoc interdicto numer. 12. ff. de Itin. actuq.
priu.*

Nequè ſimpliciter eſt verum, quod ad malam
39 fidem Principis inducendam ſufficit, * quod
poterit ſuſpicari adeſſe alios Creditores ex
*Gloſſ. in l. fin. §. & ſi præfatam in v. ſatisfaciant
C. de iur. delib. Valaſc. conſult. 51. nu. 38. in fin.*
quod autẽ fuerit ſuſpicatus deducitur ex præ-
dictis, ſcilicet ex conuentione de lucrandis, de
ſoluendis reſpectiue fructibus; & ex quo ſibi
cauit non obſtante, quod Vrſini affirmauerint
ſub fide Magnatum non adeſſe alios credito-
res, quod ſi appoſuiſſent alij creditores, poſſet
eis ſoluere: Huic obiectioni fuit reſponſũ, quod
Gloſſ. prædicta, & Valaſcus non dicunt, quod ſo-
40 la ſuſpicio ſufficiat; * *Gloſſ.* enim ſolum dicit,
quod hæres poteſt ſoluere legata, ſi putat le-
gata deberi, alioquin tenetur alijs, quaſi do-
41 lo deſierit poſſidere & *Valaſcus*, dicit, * quod
hæres confecto Inuentario non liberatur ſol-
uendo venientibus, ſi ſcit alios adeſſe Credito-
res, & quamuis *d. nu. 38. in fin.* dicat, quod
nullus hæres ſoluit primouenientibus, quando
de alijs Creditoribus eſt ſuſpicio niſi præſtita
ſatisdatione, non inde concludit, quod ſola
ſuſpicio cauſet malam fidem, & propterea di-
cendum eſt, cum bona fides præſumatur, de-
42 bere doceri de tali ſuſpicione, * quæ cauſet do-
lum, vt in his terminis dicit *Gloſſ. in d. §. & ſi
præfatam ſup. allegata* dũ vtitur illis verbis *ſi pu-
tat legata deberi, alioquin tenetur alijs, quaſi do-
lo deſierit poſſidere, bene Aegid. alleg. conſ. 7.
nu.* 8. Dolus autem ex ſuſpicione, quod non
adimpleretur, & ex quo poſſent adeſſe alij cre-
ditores, quod colligitur ex pacto prædicto
non poteſt argui, quia vt notum eſt, huiuſmo-
di pacta exabundanti apponuntur, vnde cum
43 iſta ſuſpicio non ſit violenta, * non poteſt ar-
gui D. Princeps de dolo, itaut intret mala fi-
des *Gloſſ. in cap. 1. in v. conuinctum 2. q. 1. &
bene gloſſ. in c. oues in v. ſuſpicio 6. q. 1.* vbi quod
ſuſpicioni temerariæ non creditur, & quod pro-
babilis inducit præſumptionẽ; violẽta vero cõ-
demnationem, in caſu autem noſtro certum eſt
quod neque violenta neque probabilia adeſt,
cum ex abundanti illa pacta fuerit appoſita, &
ſic intrat reſponſio data in *deciſ. Illuſtriſs. Lu-
douiſij*, quod illa pacta importent, quod Prin-
ceps habuerit pro poſſibili, quod omnia non
adimplerentur, vel quod adeſſent alij Credi-
tores, non autem pro neceſſario, ita vt inde
reſultet mala fides, & ex iſta reſponſione ceſ-
44 ſat, quod dicitur ex *Ariſtotile 2. Rethoricorum,* *
quod nemo cogitat prouiſionem, niſi aduerſus
ea, de quibus timet, & ex motu procedit Ho-
mines diligentius conſultare, & quod non da-
tur motus, ſeu timor, niſi de his, quæ ſibi no-
cere poſſe quis credit. Quia et ſi prædicta vera
ſint, tamen non concludunt, quod ille, qui ſibi
cauit, pro re ita clara ſibi cauerit, vt ſi faciat
aliquid præter id, pro quo ſibi cauet, dicatur
eſſe in dolo, & per conſequens in mala fide,
quando illud pro quo ſibi cauit poteſt eſſe, &
non eſſe, & per conſequens contingit abeſſe,
prout in caſu noſtro, quia quoad non adim-
plementum facile erat adimplementum obtine-
re, prout poſtea fuit obtentum, & quoad alios
45 creditores operabatur * aſſertio Vrſinorum ſub
fide Magnatum, quod non aderant alii Cre-
ditores vt bene ad rem noſtram conſiderat
*Decian. reſponſ. 93. numer. 87. lib. 1. Bald.
in l. non hoc numer. 6. in fin. & 7. C. vnde
legitim.*

Vltimo loco iterum inculcabatur, quod D.
46 Princeps tenebatur reportare * cautionem de
reſtituendo prioribus, & potioribus, ex quo
Papa tranſtulerat hipothecas ſuper illo prætio,
& ſic intrare *textum* in *l. Pater dotem in princ.
& in §. cum Patri filius, verſ. ſi forte per errorem
ff. de dot. præleg.* Sed huic Textui ſatis fuit reſ-
ponſum in alia deciſione, cuius reſponſiones
non impugnantur ab Agentibus pro Excellen-
tiſſimo D. Duce, ſed ſolum dicitur eſſe verum
in facto, quod hipothecæ fuerant per Papam
tranſlatæ ſuper prætio ſoluendo Creditoribus,
quod

quod tamen non eſt verum in facto, quia ve-
ritas eſt, quod verbis expreſſis in diſpoſitiua
motus proprii Papa reſpectu eorum Credito-
rum, & aliorum qui habebant aliquod ius, vel
hipothecam ſuper Caſtro, illud vel illam tranſ-
tulit ſuper multiplico, non autem ſuper prætio
ſoluendo Creditoribus ibi, *ne etiam vocatorum
in fideicommiſſis, & primogenitura prædictis, ac
aliorum Creditorum, & ius vndecunque prætenden-
tibus iuribus, & prætenſionibus ex eiſdem præmiſ-
ſis* (videlicet ex derogatione fideicommiſſi, & li-
beratione ab hipothecis) *nimium præiudicium
inferri dicatur fideicomiſſa ac primogenituras huma-
nitati, & reſpectiue hypotecas, obligationes, &
alia prædictorum, Iura in & ſuper Caſtro, ſeu
Oppido Silicis Vrſinæ, quoad dignitatē Marchiona-
tus, quoad alia Iura, ſuper bonis; & pæcunijs, per
eundem Michaelem* (videlicet D. Principem)
*pro cumulo fiendis, & conſignandis, alijsque ex d.
cumulo redigendis, & reſpectiue emendis, conſti-
tuimus, et collocamus, ipſaque bona, et pæcunias,
in locum Caſtri, ſeu Oppidi Numenti &c. in omni-
bus ſubſtituimus, et ſubrogamus*, Et ſic apparet,
quod Papa nullam habuit mentionem de præ-
tio ſoluendo Creditoribus, de quo ad prædi-
47 ctum effectum expreſſa mentio fieri debuiſſet, *
cum ageretur de inducenda noua hipotheca ex
diſpoſitione Papæ vigore ſubrogationis ſuper
dicto pretio iuxta notat. per *Bald. in conſ. 36.
num. 1. lib. 1. et per Alex. conſ. 137. num. 18.
et ſeqq. lib. 2.* & propterea iſtud prætium re-
manſit in diſpoſitione Iuris comunis, ad
textum in *l. commodiſſime ff. de liber. et Poſt-
hum*, vt ſcilicet eſſet obligatum, dum extabat
illis Creditoribus, qui habebant bona præſen-
tia, & futura hypotecata, vt late fuit dedu-
ctum in deciſione vltimo loco facta.

Neque contrarium dici poteſt, ex quo Papa
in clauſula *decernentes* &c. dicit quod *Vrſinis,
ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus, ac fideicom-
miſſarijs, ad primogenituram vocatis, nec non
creditoribus &c. ius, & actionem, aut quodcunque
& qualecunque iuris, & facti remedium, ſeu re-
curſum, tam in petitorio, quam in poſſeſſorio in
Caſtro Numenti &c. ac iuribus vendiſis, vel ad
illa, ſeu in prætio, & in bonis in ſolutum datis, &
conceſſis, dandiſque, & concedendis, & quando-
cunque inueſtiendis &c. compeſcere*; ex quibus ver-
bis aut dicendum eſt, quod reſpectu prætij Pa-
pa declarauit, quod de iure inerat ſcilicet qua-
tenus creditores haberent hypohtecata bona
præſentia, & futura, aut verò dicendum eſt;
48 quod iſta verba * tanquam poſita in clauſulis
executiuis non alterant diſpoſitionem præce-
dentem, in quà expreſſe prætium ſolummodò
inueſtiendum ſubrogatur, non autem ſoluen-
dum creditoribus *Clement. 1. vbi DD. de Præb.
Dec. conſ. 139. num. 3. circa fin. verſ. 2. reſpondetur
Oſaſch. deciſ. 164. num. 2. Abb. in c. cum ve-
ſtris num. 21. de conceſ. præb. Couarr. in rubr. de
teſtam. par. 2. num. 39. ſecundum nou. impreſſ.
Verall. dec. 83. num. 3.* Et hæc concluſio proce-
49 dit * etiam quando clauſulæ executiuæ rema-
nerent ſuperfluæ, ſi diſpoſitionem non amplia-
rent, vt habetur in dicta *Clem. 1. de præben. &
notatur in l. qui Romæ & c. duo fratres ff. de verbor.
obligat vbi Rip. num. 46. Iaſ. num. 37. Crot. n. 39.
Curt. Iun. in conſ. 274. num. 49. vol. 3.* Neque
dici poteſt in hoc caſu, quod licet clauſulæ
executiuæ non alterent, poſſunt tamen de-
50 clarare * diſpoſitionem *ex Couar. loco præcit.*
quia hoc eſt verum, quando verba diſpoſitio-
51 nis ſunt dubia, * vel poſſunt recipere inter-
pretationem, vt fuit conſideratum in cauſa
*Brixien. feudi 1. Iulij 1592. coram bo. me. Card.
Pamphilio*, quod non accidit in caſu noſtro,
cum Papa in diſpoſitiua expreſſe loquatur de
prætio inueſtiendo, vt ſupra retulimus. Et
ceſſare videtur omnis difficultas, cum habea-
mus diſpoſitionem claram, dum Papa in clau-
ſulis executiuis dixit. *In prætio, & bonis in
ſolutum datis & conceſſis, dandis, & concedendis,
& quandocunque inueſtiendis*, ità vt hæc vltima
verba (*quandocumque inueſtiendis*,) referantur
ad prætium, & multiplicum, & ſenſus ſit ſu-
per prætio, & bonis inueſtiendis, vt nomine
52 bonorum * veniant fructus multiplici, qui
erant inueſtiendi, nullo enim pacto, illud ver-
53 bum * *inueſtiendis* poteſt verificari in prætio
ſoluendo creditoribus, cum nulla lege eſſet in-
ueſtiendum.

Denique non obſtat, quod ſubrogatio pro
hipotecis inſeruiat de vento, cum bona Man-
tuæ, & prætium inueſtiendum pro multiplico
remaneant ſubrogata in locum portionis ſub-
iectæ fideicommiſſo, & reſiduum remaneat li-
berum pro detractionibus. Nam ſi hoc eſt ve-
rum, non eſt in quo Dominus Dux conquæra-
tur, quia eſto, quod non fuiſſet facta venditio,
adhuc tamen Caſtrum, & alia bona remane-
bant ſubiecta fideicommiſſo in reſiduo; & ſic
d. D. Dux à fideicommiſſarijs vocatis exclude-
batur; Et tolli videtur omnis difficultas, quia
gratia conceſſa fuit Vrſinis, qui contraxerunt
debita, & qui ſi vixiſſent, ſubrogatio credito-
ribus ſatis profuiſſet, cum etiam quod bona
eſſent ſubiecta fideicommiſſo, creditores reua-
lere ſe potuiſſent contra fructus, & finito multi-
plico contrà fructus ipſius multiplici; Et licet
Vrſini, qui contraxerunt debita obierint, non
eſt tamen dicendum, quod fuerit nullius mo-
menti, cum hoc fuerit euentuale, ſed conſi-
54 derandus eſt * gratiæ ſtatus, ſcilicet quandò
Vrſini debitores viuebant, cum præſens ſtatus
55 non inducat contingentiam de futuro * *Bart.
in l. inter ſtipulantem §. ſacram num. 7. ff. de verb.
oblig.* Neque etiam D. Dux Poli conquæri po-
teſt de gratia Papæ, ex quo Numentum ab hy-
pothecis liberauit, quia nihil aliud conceſſit
D. Principi, niſi quietem, vt moleſtari non
poſſet, & in reliquis æquè benè conſuluit cre-
ditoribus per ſubrogationem, vltra quod to-
tum id quod erat multiplicandum, fuit acce-
ptum ex fideicommiſſo pro creditoribus; Et
56 in omnem euentum ad noſtrum Tribunal iudi-
care non ſpectat, an Pontifex creditoribus benè;
vel malè proſpexerit, prout côquæri nô poteſt,
quod D. Princeps aliquibus poſterioribus ſo-
luit, quia ſicuti ſi ſoluiſſet Vrſinis venditoribus,
qui pæcunias conſumpſiſſent conquæri nô po-
tuiſſet, ita conquæri non poteſt ſtantè bona fidè
cum poſterioribus legitime ſoluerit, vt ſupra
pro-

probatum eſt; Tandem eſt additum, ex ſuperabundanti hac ſummam ſcut. 3. mil. licet malè ſoluta fuiſſet non ſpectare ad D. Ducē, ſed alios anteriores creditores, qui illum excludunt.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 10. *Aprilis* 1617.

ARGVMENTVM.

Teſtes de publica voce, & fama probant in antiquis. Bona fuiſſe in dominio teſtatoris probatur per famam in antiquis. Quod quis habeat cauſam ab alio ex quibus probetur. Qualitas hæreditaria probatur ex quo quis eſt in gradu ſucceſſibili, & non concurrit cum alijs.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes de publica voce, & fama probant in antiquis,*
Fama probat in antiquis n.1.
2 *Bona fuiſſe in dominio Teſtatoris probatur per famam in antiquis, etiam contra tertium.*
3 *Quem habere cauſam ab alio ex nonnullis probatur, de quibus ibi, & n.5.*
4 *Confeſſio nocet habenti cauſam à confitente,*
Qualitas hæreditaria probatur ex eo quod quis eſt in gradu ſucceſſibili, & non concurrit cum alijs,

DECISIO MXXII.

Placuit Dominis *deciſio facta die* 18. *Maij* 1616. in qua fuit firmatum partem Salicis fuiſſe in bonis Petri ex ipſius confeſſione facta in teſtamento, cui hodie fuerunt additi teſtes de pu-
1 blica voce, & fama, * quæ quidem fama probat in antiquis *Innoc. in cap. veniens num.6. de verb. ſignif. Roman. conſ.* 109. *num.* 2. *Cephal. conſ.* 311. *num.* 30. & in proprijs terminis reſpondet, & de comuni teſtatur *Pereg. de fideicom. art.* 44. *n.* 17.

Non obſtat, quod non probatur dominium
2 Petri teſtatoris, quia cum verſemur * in antiquis, ſufficit iſta probatio per famam etiam contra tertium, vt poſt *Aretin. Alex. & alios dicit Peregr. vbi ſupra verſ. & in ſpecie*. Et ceſſat omnis difficultas, quia D. Liuia habet cauſam à Mamphilia, quod eſt in confeſſo apud partes, quæ quidem Mamphilia habet cauſam à teſtatore, & ideo non eſt probandum dominium ex *allegatis in prædicta deciſione*.

Quod autem Mamphilia habuerit cauſam à
3 teſtatore ſatis patet ex declaratione ipſiuſmet * Mamphiliæ, quæ confeſſio nocet D. Liuiæ ha-
4 benti cauſam * ab ea, *vt fuit dictum in hac cauſa* 14. *Martij, &* 5. *Nouembris* 1603. *coram bo. me.*
5 *Card. Pamphilio*; Vlterius hoc probatur * ex literis Innocentij VIII. & publico inſtrumento vbi Caſtra, & Tenuta Salicis reſtituuntur Mamphiliæ, vti hæredi Ioannis Franciſci Patris, & Nicolai Patrui, & vti talis fuit immiſſa, vt in *ſummario num.* 3. & 4. Quod autem prædictus Ioannes Franciſcus, & Nicolaus eſſent filij Vgolini, & Vgolinus filius alterius Franciſci probatur ex iuribus, quæ dantur in *ſummario num.* 5. & 6. Quod verò Franciſcus ſit filius Petruccij filij Petri Teſtatoris *fuit firmatum in hac cauſa* 13. *Nouembris* 1602. *coram bo. me. Card. Pamphilio*. Et quoad tenutam Salicis in *ſummario num.* 8. apparet eundem Franciſcum grauatum ad ſolutionem quarumdam menſurarum frumenti ex fructibus dicti Salicis in ſatisfactione legati Petrucij, & ex eodem Franciſco Salicem tranſiuiſſe in Vgolinum Iuniorem, & ex illo in Io. Franciſcum, & Nicolaum, vt legitur in Bulla Sixti IV. in *ſummario* D. Liuiæ *num.* 1. & poſtmodum peruenit in Mamphiliã, vt dictum eſt, & ſic apparet, prædictam Mamphiliam mediatè habuiſſe cauſam ab hærede grauato, & per conſequens D. Liuia.

Non obſtat, quod licet probetur, quod prædicti ſint deſcendentes, non tamen probatur, qualitas hæreditatis, quia ſufficit ad hunc ef-
6 fectum, quod fuerit in gradu ſucceſſibili, * & quod alias non concurrent cum eis ad effectum quod etiam dicantur hæredes. *Tiraq. de retract. Lignag.* §. 11. *gloſ.* 1. *num.* 5. & 6. & *admiſſit Rot. in cauſa Aretina Cappellaniæ* 4. *Iulij* 1603. *coram bo. me. Card. Pamphilio, & expreſſe dixit in aliâ cauſa Tiburtina Cappellaniæ* 16. *Nouembr.* 1605. *coram me*.

7 Minus releuat, quod Bartholomeus de Runere poſſederit hanc tenutam, & quod deuenerit ad Communitatem Vrbis Veteris, & quod ſuper ea fuit tranſactum inter Communitatem, & Mamphiliam, quia quicquid fuerit factum poſt obitum teſtatoris, non releuat, cum agatur, an tenuta fuerit in bonis prædicti Petri teſtatoris.

PALENTINA ABBATIAE DE BENEVIVERE.

Veneris 14. *Aprilis* 1617.

ARGVMENTVM.

Monaſterium conciſtoriale quando dicatur. *Reg.* 2. *Cancell.* quid diſponat, & quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 Adrianus VI. *conceſſit Regi Carolo, & Reginæ Ioannæ, ac Regibus ſuis ſucceſſoribus in Regnis Caſtellæ, Legionis, & Aragonum Iuſpatronatus, & ius præſentandi perſonas idoneas ad monaſteria quæcunque conciſtorialia in omnibus Hiſpaniarum Regnis conſiſtentia.*
2 *Sub Indulto comprehenditur habens omnia requiſita in eo.*

3 Clau-

3 *Clauſula præſeruatiua præſeruat alia præter expreſſa.*

4 *Beneficium, vel Monaſterium eſſe Conſiſtoriale probatur ex eo quod conſtat taxatum eſſe in libris Cameræ, vel quod de eo fuit conſiſtorialiter diſpoſitum, & num. 9.*

5 Reg. 2. Cancell. *reſeruat Monaſteria Florena* 200. *excedentia, & num* 10.

6 *ProuiſioMonaſteriorum excedentiũ valorem* 200. *florenorum facta à Papa ſine Conſiſtorio valet.*

7 Reg. de annali *habet locum in Monaſterio Conſiſtoriali, ſi de eo non fuerit Conſiſtorialiter prouiſum.*

8 *Monaſteria, vel beneficia, quæ aliquando per Signaturam manu Papæ expediuntur habentur pro Conſiſtorialibus.*

11 *Monaſterium adhoc vt ſit Conſiſtoriale ad quam ſummam debeat eſſe taxatum in libris Cameræ.*

12 Reg. 2. Cancellariæ *habet locum ſolum in Monaſterijs commendari ſolitis. Contrarium quod imo ſufficiat ſolitum eſſe conferri in titulum perpetui beneficij num.* 14.

13 *Papa in reſeruationibus nunquam intelligit comprehendere beneficia manualia ad euitandum abſurdum, quod ſequeretur.*

14 *Monaſterium alijs concurrentibus conſiſtoriale dicitur, ſi ſit ſolitum conferri in titulum perpetui beneficij.*

15 Seraphin. deciſ. 1305. num. 6. & deciſ. 1498. num. 2. *impugnatur.*

16 *Liber* Cancellariæ, *ſeu* Cameræ, *in quo deſcribuntur Beneficia Conſiſtorialia cum valore, & annata eſt antiquiſſimus, & longè excedit tempora* Adriani VI.

Valoris taxatio in libris Cameræ poſt Vrbanum IV. *non fuit neceſſaria.*

DECISIO MXXIII.

S*Anctiſſimus Dominus Noſter* ad relationem bo-
nie. Cardinalis Arigonij, & Illuſtriſſimi Do-
mini Cardinalis Militini conceſſit Breue, in
quo declarauit Monaſterium, de quo agitur
eſſe Conſiſtoriale. Vnde de conſenſu partium
præſuppoſito dicto Breui; dubitaui an huiuſ-
modi Monaſterium ſit comprehenſum in pri-
uilegijs Catholicæ Maieſtatis, & Domini af-
firmatiuè reſponderunt. Nam *Adrianus VI.*
octauo Idus Septembris anni 1523. inter alia
1 conceſſit * Regi Carolo, & Reginæ Ioannæ
Regibuſque ſuis Succeſſoribus in Regnis Ca-
ſtellæ, Legionis, & Aragonum Iuſpatronatus,
& Ius præſentandi perſonas Idoneas ad Mona-
ſteria quæcunq; Conſiſtorialia, in Caſtellæ, &
Legionis, & Aragonum, & Valentiæ, nec non
Cathaloniæ cæteriſq; Hiſpaniarum Regnis, &
Dominijs conſiſtentia, quocunq; modo, præ-
terquam apud Sedem vacantia, vt patet ex
Indulto eiuſdem Adriani, de quo etiam memi-
nit *Michael Ferrerius lib. obſeruantiarum Sena-
torum Cathal. par. 3. cap. 1. per tot.* Quæ cum
2 omnia concurrant, * de quibus in prædicto In-
dulto, ſequitur, quod iſtud Monaſterium in
prædicto Indulto compræhendatur *l. 4. §. totus, & ibi DD. Alex. in §. Pretor ait num. 25. ff. de damn. infect.*

Neque obſtat præſeruatiua in eodem Bre-
ui, per quam *S. D. N.* declarauit non inten-
dere ſe præiudicare iuribus Catholicæ maie-
ſtatis, aut Conuentui, aut Cometi, qui præ-
tendit Iuſpatronatus, minuſq; liti, & cauſæ in
Rota pendenti, ſed voluit, quod eorum iura
ſalua, & illæſa remanerent; nam iſta præſer-
3 uatio eſt cenſenda de alijs, non autem de ipſa
Conſiſtorialitate *Bartol. in l. vlt. §. idem quæſitum
eſt ff. de cond. indeb. Pariſ. conſ. 70. num. 12. lib. 1.*
vbi de communi, Vltra quod Conſiſtorialitas
videtur clara; nam vt dicit *Verall. deciſ. 8. inci-
pien. Probatur Beneficium lib. 1. in manuſcr.* Benefi-
4 cium eſſe Conſiſtoriale probatur, * ex eo quod
conſtat taxatum eſſe in Libris Cameræ, vel
quod de eo fuit cõſiſtorialiter diſpoſitum *Sar-
nen. in Reg. de valor. in proem. num. 6. & quæſt. 3.
num. 1. Veſtr. in prax. lib. 1. c. 1. num. 2. Pariſ. de
reſignat. lib. 2. quæſt. 2. num.* 10. quod etiam ſentit
*Gloſſ. antiquus in Reg. 2. poſt princ. verſ. ſed ſinè
Conſiſtorio*, vbi quod licet Papa ſoleat proui-
dere Conſiſtorialiter Monaſteria Virorum ex-
cedentia valorem 200. *florenorum* communi
5 æſtimatione vt habetur * in dicta *Reg.* 2. Atta-
6 men ſi ſine Conſiſtorio prouideat, * valet pro-
uiſio, & idem ſentit *Put. deciſ. 490. in nou. lib. 2.*
vbi quod regula de annali, habet locum in Mo-
7 naſterio Conſiſtoriali, * ſi de eo non fuerit
Conſiſtorialiter prouiſum & Idem de *Reg. de
infirmis* dicit *Sarnenſis ibidem quæſt. 14. num. 6.
verſ. iſta tamen, & habetur decretum Sac. Cong.*
8 *rerum Conſiſtorialium ſub die 9. Iunij* 1591. * vbi
quod Monaſteria habentur pro Conſiſtoriali-
bus, etiã ſi extrà Conſiſtoriũ per Signaturã ma-
nu Papæ aliquandò expediantur, vndè parum
refert, quod non conſtet vnquam de hoc Mo-
naſterio fuiſſe Conſiſtorialiter prouiſum, cum
9 ſufficiat, * quod ſit deſcriptum in Libris Ca-
meræ: Vltra quod non docetur de contrario,
& prouiſio, quæ datur facta per *Adrianum* non
releuat tum quià non eſt in actis, tum etiam
quia non oſtenditur effectuata, tum demum
quia non tollit Conſiſtorialitatem, quæ pro-
uenit ex deſcriptione in Libris Cameræ: Nam
etſi in dicta prouiſione non reperiatur deroga-
tum Conſiſtorialitati, non releuat, quia talis
derogatio non eſt neceſſaria, niſi ad maiorem
cauthelam, quia nulla Conſtitutione cauetur,
quod prouiſio debeat fieri Conſiſtorialiter, vt
cõſiderat *Gloſſator. antiq. in dicta Reg. 2. poſt princ.
verſ. quod ſi ſinè Conſiſtorio* ibi *maximè quia nul-
la Conſtitutione cauetur, & ſentit Sarnen. in reg.
de ſubrogand. quæſt. 15. num. 4. verſ. non datur
etiam.*

Minus etiam obſtat, quod huiuſmodi Mo-
naſterium reperiatur taxatum in libris Came-
ræ ad florenos 63. $\frac{2}{3}$, & tamen propter *Regul.*
10 2. quæ reſeruat monaſteria florenos * 200.
11 excedentia, deberet eſſet taxatum ad ſummã *
florenos 66. $\frac{2}{3}$. ad effectum quod eſſet Conſiſto-
riale, quæ ſumma ter ducta *florenos* 200. con-
ſtituit; Nam olim commune ſeruitium, quod
ſoluitur pro Conſiſtorialibus fuit taxatum ad
maiorem ſummam, quod per *Ioannem XXII.*
fuit redactũ ad tertiam partem veri valoris, &
ſic dicta taxatio ad *flor.* 66. 3. ÷ probat Mona-

ſteria

Digitized by Google

ſteria excedere valorē florenorum 200. *Galleſ. de annat. num. 3. & 4.* & ad hunc effectum fuit æditus prædictus Liber *Sarnen. in Regul. de valore in præfat. num.9. ante fine & quæſt 3. nu.5.* & ſic niſi adſit iſta taxa, non poteſt habere locum *Reg.2.* quæ reſeruat Monaſteria excedentia valorem *florenorum* 200. Nam fuit reſponſum, quod prædicta Congregatio rerum Conſiſtorialium præcitata die 9. Iunij 1591. reſoluit, quod monaſteria ſint Conciſtorialia, etiam quod ſint taxata ad maiorem ſummam *Florenorum 66 3.* ÷ & merito quia inter alias rationes poteſt conſiderari, quod ſi Monaſteria excedunt valorem 200. *florenorum*, etiam quod in Libris Cameræ non ſint deſcripta ad tantam ſummam, hoc ſufficit, quia Regula, vtitur verbis illis 200. florenorum auri de Camera communi æſtimatione excedentium, vt conſiderat *Gloſſator antiquus in dicta Reg. circa medium, verſ. ſed ponamus quod Monaſterium;* Vnde ſufficit, quod Monaſterium tanti valeat communi æſtimatione, etiam quod in tanta ſumma non ſit taxatum, Et pro intelligentia fuit additum, quod ipſa *Regula* generaliter loquitur de omnibus Monaſterijs, etiam quod non ſit taxata in Libris Cameræ, quia cum *Vrbanus IV.* ædiderit *Regulam de valore*, non eſt amplius opus dicta taxatione, *Sarnen. in proem. regul. de valor. num. 9. in fin.*

Neque obſtat quod *Regula* 2. habeat locū
12 ſolum in monaſterijs * ſolitis commendari, *Mandoſ. ſuper reg.2. quæſt. 3. num. 3. Seraph. dec. 1205. num.6. & deciſ. 1498. num. 2.* Nam fuit reſponſum, quod licet verum ſit, quod Monaſteria excedentia redditus 200. *florenorum*, quæ ſunt ſolita commendari conſiſtorialia ſint, attamen non eſt ſimpliciter verum, quod monaſteria quæ habeant qualitates; aut quod ſunt taxata in libris Cameræ etiam quod non commendentur, non ſunt Conſiſtorialia, cum verba *Regulæ* ſint generalia, & obſeruantia ſit in contrarium; ſed verius eſt, quod ſi ex Indulto Apoſtolico talia Monaſteria ſint manualia, quod Summus Pontifex non ſolet de illis prouidere, quia cum collatio debeat de ſui natura cenſeri perpetua, Papa in reſeruationibus
13 non intelligit * compræhendere manualia ad euitandum abſurdum, quod prouiſus ab illo, poſſit ab inferiori amoueri *Calder. conſ. 26. de præben. Fælin. in cap. per tuas num.4. circa fin. verſ. & adde de maior. & obed. Aeneas de Falcon. de reſeruat. in 3. Reg principali nu. 21. Achill. dec. 9. de præben. Mandoſ. ſuper Reg 3. quæſt. 11. num. 3. & quæſt. 12. per tot. & fuit dictum in cauſa Celſonen. Præceptoriæ 12. Iunij 1606. coram me*, & propterea ſufficit, quod hoc Monaſte-
14 rium ſit ſolitum conferri in titulum * perpetui beneficii ad effectum, quod alijs concurrentibus conſiſtoriale dicatur, & ſic non obſtant:
15 deciſiones prædictæ Seraphini, * quia allegant *Sarnen.* qui hoc non dicit, & *Mandoſ.* qui pariter in illis allegatur mouetur præcipuè ex communi ſtylo, & in hoc decipitur, quia ſtylus eſt in contrarium, & etiam ratio, vt patet ex prædictis.

Non obſtat, quod non probetur iſtud Monaſterium fuiſſe Conſiſtoriale de opinione *Adriani VI.*, quia contrarium eſt verius, cum
16 liber Cancellariæ ſeu Cameræ * ſit antiquiſſimus, & longè excedat tempora *Adriani VI.* cum fuerit æditus vel per *Bonifacium IX.* vel per *Ioannem XXII.* vt dicit *Sarnen. in proem. reg. de valore num.6. & 7. Galleſ. de annat. num. 3. & 4.* & poſt *Vrbanum IV.* Authorem *Regulæ* de valore, non ſit opus alia taxatione in libris
17 Cameræ, * vt per *Sarnen. vbi ſupra num. 9. in fin.* Et patet etiam ex quamplutibus annotationibus in eodem libro, longè excedentibus tempora Adriani VI. nam cum fuerint factæ diuerſæ vniones ante tempora Adriani Monaſteriis in dicto libro Cameræ taxatis, augentur etiam taxæ, prout eſt de Iure, vt dicit *Calderin. in conſ.6. circa fin. de offic. legat.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 14. Decembris 1618.

TVDERTINA TRANSACTIONIS.

Lunæ 17. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Si quis in tranſactione ſe conſtituat debitorem alterius partis in certa pecuniarum ſumma, an poſtquam ſoluerit poſſit recuperare illam quantitatem pecuniæ, quæ ad computum crediti tranſacti fuerat ſolutum.

SVMMARIVM.

1 Statutum Tudertinum *reſeruat marito quartam partem dotis.*
2 *Reſtitutio in integrum datur, quando concurrit iniuſtitia ſententiæ.*
3 *Verba* omnia, et ſingula bona *habent vim ſpecialis expreſſionis.*
4 *Relatum eſt in refferente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
5 *In tranſactione non compræhenditur id, quod non eſt in lite.*
6 *Ceſſio iurium ſimpliciter facta non cenſetur contra ſe ipſum, & num.8.*
7 *Tranſactio facta ſuper vna re non debet afferre præiudicium alteri rei.*
9 *Creditum cenſetur remiſſum ex quo creditor ſe conſtituit debitorem ſui debitoris nulla facta mētione ſui crediti.*

DECISIO MXXIV.

CAſſandra de Eleonoris reuocando donationem factam Ioſepho, & Flaminio Fratribus donauit Petro Antonio Compagno ſorotio, totam, & integram ſuam dotem omnia, & ſingula bona ſtabilia &c. ac mobilia &c. ſibi in dotem, ac ratione dotis, & pro dote, & dotis nomine, & acconcio, ſeu arredo eidem debita

bita obuenta, & conſignata &c. reſeruata Liuio marito quarta parte dotis *iuxtà formam*
1 *Statuti Tudertini*, * cumque ſuper iſtis duabus donationibus orta fuerit controuerſia inter ipſos Donatarios, dictus Liuius maritus tam nomine proprio pro omni ſuo Iure, & intereſſe: quam nomine Petri Antonij fratris, ceſſit, dedit, & conceſſit, & renunciauit D. Ióſepho ſtipulanti pro ſe,& Flaminio fratre, omnia, & ſingula bona dotalia Caſſandræ dicto Petro Antonio donata & eidem Liuio, & D. Antonio adiudicata ratione dotium, & aliarũ rerum dotalium &c. & ſubditur, *& hanc bonorum, & Iurium ceſſionem fecit* (ſcilicet Liuius) *quia præd. Eleonori promiſerunt illi ſoluere ſcut.* 470. ſed eum dictus Liuius habuerit a Ioanne Baptiſta ſocero ſcut. 226. ad computum dotis Eleonori, egerunt coram A. C. pro dicta ſumma, & obtinuerunt, quæ ſententia fuit reuocata per aliam Rotalem, quæ tranſitum fecit in iudicatum. Vnde propoſito dubio,an conſtaret de cauſis reſtiturionis in integrum, pro affirmatiua dicebatur, quod iniuſtitia eſt iuſta
2 cauſa * reſtitutionis in integrum *l. maioribus C. communia vtri iud. l. ſi quis cum alter ff. de verb. oblig. Aymon. conſ.* 613. *num* 29. *Odd. de reſtit. in integr. quæſt.* 65. *num.* 29. Iniuſtitia autem deducebatur, quia ſicuti indubitanter prima donatio facta Eleonoris, & ſecunda donatio facta Petro Antonio Compagno continebat iſtã ſummam ſtante prægnantia verborum, de qua ſupradictum fuit videlicet *omnia & ſingula*
3 *bona &c. dotalia &c.* * quæ habent vim ſpecialis expreſſionis *Gloſſ. in cap. vt cura in verſ. omnia de elect. in* 6. *Cephal. conſ.* 16. *num.* 11. ita iſta ſumma debet contineri in ceſſione facta
4 vigore tranſactionis, cum relatum ſit * in referente cum omnibus qualitatibus ſuis *l. aſſe toto ff. de hæred. inſtit.*

Neque obſtat, quod Eleonori promiſerint ſoluere ſcut.470. Compagnis, quæ promiſſio non fuiſſet facta, ſi dicta ſumma ſcut. 226. debuiſſet reſtitui, ſed potius dicta ſumma fuiſſet excomputata; Nam eſt aduertendum, quod tranſactio nedùm eſt ſuper dicta donatione,ſed etiam occaſione fideiuſſionis factæ pro Ioanne Baptiſta Patre Caſſandræ;occaſione enim prædictæ dotis, & fideiuſſionis fuerunt adiudicata bona, vnde ſolutio dictæ ſummæ cenſetur facta occaſione fideiuſſionis, non autem occaſione dotis Caſſandræ, quia ſi prima donatio ſuſtinebatur, nihil pro ea erat ſoluendum, ſed ſolum occaſione bonorum pro fideiuſſione.

Prædictis tamẽ nõ obſtantibus DD.cenſuerũt non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrũ, ea ratione, quia Caſſandra fuit nuptui tradita cum dote ſcut.300., in donatione autem per ipſum facta non cenſebatur comprætendi lucrum dotale,immò expreſsè fuit exceptuatum, quare non eſt dicendum, quod illud fuit comprætenſum in ceſſione facta vigore tranſactio-
5 nis, cum non eſſet in lite, * vt pulcrè ad propoſitum *Caſtrenſ. in conſ.* 343. *col.fin verſ. ex quo ſequitur lib.* 1. *Angel. conſ.* 240. *incipien. punctus eſt de quolibet, Angel. Aretin. conſ.* 20. *num.* 24. *& ſeqq.* vnde dictus Liuius ſaltem ſc. 200. poteſt retinere pro dicto lucro, reſiduum verò ex alia cauſa, vt ſtatim dicetur, quare meritò fuit reſolutum non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum.

Neque releuat, quod Liuius in tranſactione ceſſit inter alia omnia Iura ſua, & actiones ſibi, & dicto D. P. Antonio quomodocumque, & qualitercumque competentia in bonis, &c. tam ratione fideiuſſionum, quam etiam ratione quartæ partis dictarum dotium; quia nõ inde ſequitur, quod Liuius ceſſerit contra ſe
6 ipſum, * itaut Eleonori poſſint agere pro ſumma exacta,quam retinere poterant pro quarto dotali, ſed ipſe ceſſit iuri ſibi competenti ſuper bonis ratione quarti dotalis, itaut ipſe non poſſet agere contra dicta bona ratione quarti dotalis, non autem quod ipſe non poſſet retinere quartum dotale, quia tranſactio facta ſu-
7 per vna re * non debet afferre præiudicium alteri rei *l. ſi vnus §. ante omnia ff. de pactis. Roman. conſ.* 371. *num.* 2. *verſ.* 2. *ratio vbi apoſtill. in verb. iuriſdictione, & benè etiam ad propoſitũ Abb. in conſ.* 114. *lib.* 2. *Natt. conſ.* 546. *num.* 6. *& ſeqq.*

Et quoad ſcut. 26. fuit dictum, quod aut iſta ſumma prætenditur à Ioanne Petro, & contra ipſum minimè agi poteſt, quia ipſe ceſſit ius, quod habuit; aut prætenditur à Liuio, qui habet, & tunc aut Eleonori volunt agere vigore primæ donationis Caſſandræ, & non poſſunt, quia illa eſt nouata per tranſactionem: aut volunt agere vigore tranſactionis, in qua ceduntur iura donata, & non eſt dicendum, quod Liuius voluerit cedere contra ſe ipſum, cum
8 ceſſio Iurium ſimpliciter facta non cenſeatur * contra ſe ipſum, *Bald. conſ.* 384. *incipien. in hoc puncto in fin. lib.* 4. *Alex. conſ.* 149. *num.* 6. *lib.* 2. *Soccin. Sen. conſ.* 206. *verſ. quartus caſus lib.* 2. *Dec. conſ.* 104. *num.* 2. *Roland. conſ.* 86. *num.* 84. *lib.* 1. *Surd. conſ.* 47. *nn.* 23. *& fuit dictum in cauſa Camerinen. donationis* 13. *Maij* 1613. *coram R. P. D. meo Manzanedo.*

Et iſta concluſio de plano procedit in caſu iſto, itaut limitari minimè poſſit, ſi attendamus ad paruitatem quantitatis, ad taciturnitatem per longum tempus,& ex eo quod Eleonori ſoluerunt dictam ſummam ſcut. 470; non
9 enim eſt veriſimile, quod ſi * voluiſſent recuperare dictam ſummam ſcut.26. ſimpliciter promiſiſſent ſoluere dicta ſcut.470. nulla facta mẽtione ſc. 26: Et huic reſponſioni nõ reſiſtit,quod dicta ſumma ſcut.470. potuit ſolui pro fideiuſſione, quia iſta reſponſio eſt diminutiua, cum eſſent in lite bona nedùm fideiuſſionis, ſed etiã occaſione dotis factæ per Caſſandram P. Antonio Sororio, & ex vtraque cauſa Liuius, & P. Antonius obtinuerant ſententiam, vnde non poteſt concludi, quod dicta ſumma ſaltim in totum magis fuerit ſoluta occaſione fideiuſſionis, quam dotis.

Ex quibus videntur eſſe ſublata fundamenta in contrarium adducta, vnde meritò fuit reſolutum non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum.

ROMANA PECVNIARIA.

Lunæ 17. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rationem. Adminiſtratio non probatur ex confeſſione qualificata.

SVMMARIVM.

1 *Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rationem.*
2 *Adminiſtratio probatur ex confeſſione ipſiuſmet adminiſtratoris, & num. 4. limit. num. 3.*
Confeſſio probat contra confitentem num. 2.
3 *Confeſſio debet acceptari cum ſua qualitate.*
5 *Rota non poteſt ligare manus partibus ne faciant citationes, illaſque producant in actis, bene tamen prouidebit Iudex, & faciet decreta, prout iuſtitia requiret.*

DECISIO MXXV.

IN libris Dominorum de Ruſpolis reperitur hæc partita annotata manu Gulielmi 1604. *Signor Giouanni Rotoli gia noſtro Caſſiero, deue dare à di 1. di Gennaro per l'appreſſo creditori aſſignati à Gulielmo Barozi noſtro nuouo Caſſiere leuati dal quaderno ſegnato Q. &c.* & ſequuntur creditores, & è regione habetur alia partita per hæc verba *Signor Giouanni Rotoli per conto di Caſſa di contro deue hauere per li appreſſo debitori aſſignati à Gulielmo Barozi nouo Caſſiero leuati dal quaderno Q.* & ſequuntur nomina debitorum, &c. ex quibus dixerunt Domini Bantium teneri reddere rationem de adminiſtratis, cum
1 quilibet Adminiſtrator teneatur * *l. 1. §. officio ff. de Tutel. & ration. diſtr. Menoch. de arbitr. iudic. caſ. 209. lib. 2. Put. deciſ. 323. lib. 3. in nou. & in terminis capſerij fuit dictum in cauſa Romana Adminiſtrationis ſundaci 14. Decembris 1615. coram D. Pirouano*, ex confeſſione enim eiuſdem
2 met Bantij probatur* ipſum fuiſſe Campſerium quæ confeſſio probat contra ipſum *l. cum te C. de tranſact. Surd. conſ. 60. num. 1.*

Non obſtat, quod in reſponſione ad poſitiones Bantius faſſus fuit ſe adminiſtraſſe ſubordi-
3 nate ad Rotulum, quæ confeſſio * debet acceptari cum ſua qualitate *Bart. in l. Aurelius §. idem quæſijt ff. de liber. leg. Surd. deciſ. 258. nu. 4. Purpur. conſ. 550. num. 5. qui loquitur in terminis, Verall. deciſ. 186. & 191. par. 1.* Nam fuit reſponſum, quod D. de Ruſpolis non nituntur dicta confeſſione in reſponſione ad po-
4 ſitiones, ſed confeſſione facta in libris,* & ideo parum refert illa oppoſitio.

Quod autem Ruſpoli non poſſint vti confeſſione facta in libris ex ſomniato decreto Rotali, quod non poſſint vti partitis per quindecim dies ante propoſitionem dubij non exiſtentibus in actis, non eſt verum; tale enim decretum non reperitur, & ſolum adeſt intimatio partis facta ex ſuo capite, & Ro-
5 ta non poteſt ligare * manus partibus, ne faciant citationes, & illas producant in actis, prouidebit tamen Iudex, & decreta faciet, prout iuſtitia requirit, &c.

Si autem Gulielmus prætendit partitam librorum non eſſe ſufficienter recognitam, ſi aliquin releuans deduxerit, Domini non denegabunt audientiam.

ROMANA DOTIS DE OLPHIS.

Veneris 21. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Recognitio in dominum facta ab inquilino quando præiudicet Domino, & quid ſi in recognitione ipſe Dominus fuerit præſens, & vlterius recognouerit cum clauſula *ſine præiudicio iurium ſuorum.*

SVMMARIVM.

1. *Manutentio datur poſſidenti de tempore motæ litis*
2 *Inquilinus tradendo poſſeſſionem non præiudicat Domino, ſed requiritur expulſio. lim num. 3.*
3 *Inquilinus recognoſcendo in Dominum aliam præſente, & non reclamante Domino ipſi præiudicat.*
4 *Poſſeſſio probatur ex recongitione in Dominum facta ab aduerſario. Ampl. num. 11. & 12.*
5 *Recognitio in Dominum ex quibus verbis probetur.*
6 *Recognitio in dominum ab inquilino præſente Domino quando facta dicatur, & num. 7. cum ſeq.*
7 *Ad euitandam falſitatem inſtrumenti habenda ſunt pro veris verba in eo appoſita.*
8 *Verbum* ibidem *importat identitatem loci.*
10 *Copula & quando ſtet aduerſatiue, & quando continuatiue.*
12 *Poſſeſſio penes duos eſſe non poteſt.*
13 *Verba* Dominum, & patronum *important proprietatem non poſſeſſionem. limit. num. 14.*

DECISIO MXXVI.

DOmini ſteterunt in *reſolutis ſub die 12. Ianuarij 1615.* ſcilicet Cæciliæ dandum eſſe mandatum de manutenendo pro parte ſua, quoad Apothecam locatam; conſtat enim de apprehenſione poſſeſſionis vigore inſtrumenti, & recognitionis, prout in alia deciſione dicitur, vnde infrat concluſio, quod poſſidenti
1 de * tempore litis motæ debetur manutentio ex vulgato *§. hodie inſtit. de interd. cum vulgar.*

Neque obſtat, quod Inquilinus tradendo Poſſeſſionem non præiudicat Domino, ſed re-
2 quiritur expulſio * *l. fin. C. de acquirend. poſſeſſ.* nam fuit reſponſum, quod cum recognitio fuerit facta Bernardono præſente, & non recla-
3 mante, * ſatis præiudicauit *l. 1. §. iuſſerim in principio & in verſ. ſed etiam oculis ff. de acq. poſſ.*

poſſ. & eſt bonus text. iuncta gloſſ. in verbo fundi in c. 1. in princ. de conſuet. recti feudi in vſibus feudorum, *Biſignett. dec. 8. de reſtit. ſpoliat.* &
quod plus eſt D. Bernardonus recognouit in
4 Dominam Ceciliam, * & ideo ceſſat omnis
difficultas, vt per *Bald. in d. l. fin. in vltimis verbis*,

Quod autem prædicta veriſſima ſint in facto
ſatis patet ex Regiſtro fol. 201. *ibi qui dominus*
5 *Ioannes Andreas de Auitijs * ibidem præſens ſponte recognouit in veram Dominam, & Patronam dictæ apothecæ cum membris prædictis, quam inhabitat ſupradictam D. Ceciliam licet abſentem, &c. & reperto pariter ſupradicto D. Bernardino Bernardono in dicta Domo, qui inhabitat ſecundum, & tertium appartamentum dictæ Domus qui dictus Bernardinus ibidem præſens ſine præiudicio iurium ſuorum, tam ſuper dd. duobus Appartamentis, quæ inhabitat, quam ſuper dicta Apotheca cum dictis membris, vt ſupra locatis, &c. ſponte recognouit in Dominam, & Patronam ſupradictam D. Ceciliam*.

Neque eſt verum, quod Bernardonus non
eſſet præſens, quando Inquilinus recognouit
Ceciliam in Dominam, quia contrarium ap-
6 paret ex lectura prædicta, * dicitur enim, quod
fuit repertus in Domo, & quod inhabitat
appartamenta, & dum dicitur, quod dictus
Bernardinus ibidem præſens, per neceſſe di-
cēdum eſt præſens, dum Inquilinus recognouit
Ceciliam in dominam, quia actus principalis
eſt de recongitione facta ab ipſo Inquilino, &
propterea dicendum eſt, Bernardonum præſen-
tem fuiſſe, dum Inquilinus recognoſcebat ad
7 euitandam falſitatem Inſtrumenti * *Bald. conſ.*
224. num. 1. circa med. verſ. vnde certum eſt lib.
8 3. quod denotant etiam illa verba *ibidem*, &c.*
quæ important identitatem loci, in quo erat In-
quilinus *Bald. in l. tale num. 5. ff. de pactis*, &
ſi non fuiſſet præſens Bernardonus, ad quid
9 dicta recognitio reſpectu Apothecæ, * fruſta-
toria enim fuiſſet, quia in recognitione reſpe-
ctu Appartamentorum non erat opus reco-
gnoſcere reſpectu Apothecæ, & membrorum.

Neque placuit, quod prædicta oſtendunt re-
cognitionem Bernardini ſine præiudicio iuriũ
ſuorum, non autem præſentiam, dum Inqui-
linus recognouit; Nam contrarium viſum fuit
verius, dicitur enim, *& reperto pariter in Domo Domino Bernardino, qui inhabitat ſecundum, & tertium appartamentum dictæ Domus, qui dictus Bernardinus ibidem præſens, ſine præiudicio iurium ſuorum tam ſuper dictis duobus appartamentis, quam Apotheca, & membris*, &c. ita vt ſenſus
ſit, repertus Bernardinus in Domo, qui inha-
bitat ſecundum, & tertium Appartamentum
ibidem præſens, dum ſcilicet Inquilinus re-
cognouit in Dominam, ſiue præiudicio iurium
ſuorum recognouit, & ipſæ Cæciliam in Do-
minam, & iſtæ intellectus ſuadetur, ex quo vt
dictum eſt in ipſo actu recognitionis factæ per
Inquilinum apponitur iſta recognitio Bernar-
10 doni, vnde copula, & * appoſita ante verba
reperto ſcilicet &c. & reperto pariter ſtant qui-
dem aduerſatiue ad repertionem factam in do-
mo, ſed continuatiue ad verba, *ibidem præſens*, vt ſcilicet poſt recognitionem factam
ab Inquilino, & ipſæ Bernardonus ibidem præ-
ſens recognouit in Dominam Cæciliam.

Et ceſſat omnis difficultas, quia ipſæ Ber-
nardonus recognouit in Dominam Ceciliam,
11 &c. & licet ſine præiudicio, tamen iſta * pro-
teſtatio cum duo inſimul poſſidere non poſ-
12 ſint * *l. ſi vt certo §. ſi duobus vehiculum ff. vti poſſidetis*, non tollit mentem à facto, ſed eſt
contraria facto, quia non poſſum recognoſce-
re alium vti Poſſeſſorem, quin mihi præiudi-
cem, cum vt dictum eſt, poſſeſſio non poſſit eſ-
ſe penes duos, vt benè declarat *Surd. conſ. 143. num. 19. vol. 1. poſt Angel. & alios, quos allegat*.

Non obſtat, quod recognitio videtur im-
13 portare proprietatem * non poſſeſſionem ibi
In Dominam, & Patronam, &c. ad text. in l. naturaliter §. nihil commune ff. de acquir. poſſeſ. nam
fuit reſponſum, quod iſta recongitio eſt ſatis
14 vulgaris, & ſolet fieri reſpectu poſſeſſionis, *
quæ capitur, prout fuit facta in caſu illo, qua-
re cum Bernardonus recognouit in Dominam
occaſione apprehenſionis poſſeſſionis, cærtum
eſt, quod illa recognitio fuit facta reſpectu
poſſeſſionis, probando ipſam poſſeſſionem,
non autem proprietatem, quia alias maximum
præiudicium reſultaret ipſimet Bernardono
quoad proprietatem, & cærtum eſt, quod
reſpectu proprietatis noluit ſibi præiudicare,
quia tunc agebatur de nuda poſſeſſione.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Lunæ 24. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

AEſtimatio domus melioratæ quomodo fiat ad hoc vt habeatur verus valor.

SVMMARIVM.

Deducas ex argumento.

DECISIO MXXVII.

DOmini de Magdalenis. impugnabant *deciſionem factam 20. Iunij ſuperioris anni*, ex eo quod reſpexit circa æſtimationem ad cæmenta, & ad melioramenta, ad quæ melioramenta reſpicere non potuit, cum ſic bis æſtimarentur, vid. de per ſe, & cum cœmentis; motiuum viſum fuit DD. ſatis coloratum, ſed in hoc caſu non officere concluſerunt, quia vt dicitur in alia deciſione cæmenta æſtimantur ad ſcut. 5575. b. 83. & cum Domus locaretur pro ſcut. 90. ad rationem quinque pro centenario quolibet, & anno habita ratione ad penſiones, valor erit ſcut. 1800., & pro habendo vero valore ſecundum Stylum Vrbis, ſunt coacernandæ iſtæ duæ ſummæ, quæ conficiunt ſum-

mam ſcut. 7387. quorum medietas eſt ſcut. 3687. bol. 5., & iſtæ eſt verus valor Domus ſecundum Stylum prædictum. Et ex iſta ſumma ſunt etiam detrahanda ſcut. 1600. erogata in melioramentis, quia Domus non locabatur pro ſcut. 90. etiam habita ratione ad melioramenta, cum facta fuerint poſt locationem, quare in æſtimando valore Domus ſunt detrahenda dicta melioramenta, & ſic illis detractis, verus valor Domus erit ſcut. 2087. b. 50. quare cum aſſignatio fuerit facta pro ſcut. 1850. non adeſt læſio vltra tertiam partem; prout requirit Statum Vrbis.

Vlteriùs dicebatur pro DD. de Magdalenis, quod melioramenta facta per D. Soderinum, in eorum præiudicium æſtimantur tanquàm coementa, & poſtmodùm eidem D. Soderino reſtituuntur tanquàm melioramenta, prout fuit expreſſum, & in hoc ſtat grauamen, quia apponuntur ad debitum Soderini tãquàm coementa, & ad creditum tanquàm melioramenta, prout fuit expenſum. Nàm fuit reſponſum, quod coementa non æſtimantur tanquàm rudera, ſed æſtimantur tanquàm coementa, ex quibus eſt confecta Domus habita etiam ratione ad expenſas artificum, vndè ceſſat obiectum.

Minus etiam releuat, quod in præiudicium DD. de Magdalenis æſtimantur dicta melioramenta tanquàm vetera, Domino autem Soderino reſtituuntur tanquàm noua, quia hoc non fecit Dominis difficultatem, cum notum ſit, quod coementorum valor, & artificium opera effecta ſint lõge cariora à tempore quod dicta melioramenta facta fuerunt, vndè potius in hoc aliquod damnum Domini Soderini poſſet conſiderari.

ARIMINEN. PECVNIARIA.

Veneris 5. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra fideiuſſorem de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo tanquam non iuſtificata ex ſententia lata ſinè actis contra principalem debitorem non eſt exequenda.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſine actis non probat.*
2 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium niſi docto de iuſtitia.*
3 *Quando agitur contra fideiuſſorem de iudicatum ſoluendo non eſt neceſſarius nouus proceſſus, ſed ſufficit oſtendere iudicatum fuiſſe. Intellige vt numero 4.*
5 *Fideiuſſor de iudicatum ſoluendo poteſt opponere omnes exceptiones, quæ competunt principali.*
6 *Sententia ſine actis non eſt executioni demandãdã.*
7 *Ad effectum videndi an ſententia ſit antiqua demendum eſt tempus litis.*
8 *Sententia ad hoc vt dicatur antiqua, & pro illa ſit præſumendum, requiruntur 30., vel 40. ann.*

DECISIO MXXVIII.

DOmini dixerunt ſententiam de partibus vltimo loco latam non eſſe iuſtificatam, ità vt executioni ſit demandanda, nàm cum ſit lata contra fideiuſſorem de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo, non ſatis iuſtificatur ex alia ſententia lata contra principalem debitorem, cũ
1 illa ſit ſinè actis, & ideò non probat * *Bart. in l. ſi cum nulla ff. de re iudic., Bald. cons. 399. incipien. nec præſumitur lib. 4. Roman. cons. 334. num. 7. & ſeqq. Caſtillioneus cons. 24. n. 31.,* quod eo magis procedit in Rota, quæ non exe-
2 quitur ſententias aliorum Tribunalium, * niſi docto de Iuſtitia *Put. dec. 391. lib. 1. in nou, Mohedan. dec. 3. de Teſtibus, & dec. 11. de re Iudic., & fuit ſepiſſimè reſolutum.*
Neque obſtat, quod quandò agitur contrà fideiuſſorẽ de Iudicatũ ſoluendo non eſt neceſ-
3 ſarius nouus proceſſus, * & ſufficit oſtendere fuiſſe Iudicatum, *Bart. in l. 1. num. 2. verſ. quod dicemus ff. iudicat. ſolu. latè Surd, conſ. 271. num. 1. & ſeqq., & conſ. 396. num. 38., & ſeqq.* Nàm fuit reſponſum, quod prædicta ve-
4 ra ſunt, non tamen operantur, * quod Iudex non debeat facere ſummariam cauſæ cognitionem, & quod in illa cognitione ſummaria fideiuſſor non poſſit opponere omnes
5 exceptiones, * quæ competunt principali vt declarat *Bart. in d. l. 1. num. 2. verſ. non obſtat dicta lex duobus*, & proptereà cum agatur de executione ſententiæ contrà fideiuſſorem latæ cum appareat illam non ſuſtineri, dùm Iudex adhibuit fidem ſententiæ ſinè actis, quæ per ſe non probat, vt dictum eſt, vtiquè non eſt exe-
6 cutioni demandanda * per ſupradicta.
Neque obſtat, quod ſententia contra principalem fuit lata de anno 1581. & ſic cum agatur de ſententia antiqua, illi adhibetur fides ſine actis, quia fuit dictum, quod ſecunda ſententia fuit lata de anno 1603. & ſic tunc non erât antiqua, prout nec hodie, cum ſit
7 demendum tempus litis, * ad effectum enim vt ſententia dicatur antiqua, ita vt pro illa ſit
8 præſumendum, requiruntur 30. vel 40. anni, * vt per *Put. dec. 338. lib. 2. in nou. Rip. reſp. 1. num. 9. de iurepatr. lib. 1. et fuit dictum in cauſa Burgen. Iuriſdictionis de Virnieſca 16. Nouembris 1594. coram bo. me. Card. Mantica.*

Præſens deciſio fuit confirmata die 1. Februarij 1619.

LVCANA BONORVM.

Veneris 12. Maij 1617.

AR-

ARGVMENTVM.

Fructuum perceptio, & liquidatio ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Probationes leniores, et coniectura admittuntur in materia difficilis probationis.*
2 *Fructus non dicuntur niſi deductis expenſis.*
3 *Teſtes deponentes Dominum eſſe ſolitum percipere tot fructus demoſtrant, quod bona locantur colonis partiarijs.*
4 *Quando bona locantur colonis partiarijs, expenſæ ſpectant ad colonum, non ad Dominum.*
5 *Fructum perceptio præſumitur, quando vltra poſſeſſionem bona ſunt fructifera.*

DECISIO MXXIX.

DOmini dixerunt fructus eſſe liquidandos in libris 40. olei annuis, vt dicitur *alla groſſa*, & in ſtaris decem frumenti, & in 35. ſalmis vini, ita vt oleum ſit valutandum ad dimidium ſcutum pro qualibet libra, Vinum aut in ſcutis duobus pro qualibet ſalma, & frumentum in *lib. ſex* pro quolibet ſtaro; ita enim bene deponunt Teſtes, præſertim primus, & ſecundus, qui in hac ſumma concordant, & ſuper ſeptimo ſecundus Teſtis, tollit æquiuocum, quod deponat ante motam litem, cum dicat; *Da qual tempo in qua, che ne hò haunto notitia, ſo che è ſtato ſolito ogn'anno, rendere d' affitto al Padrone*, & iſta probatio ſatis videtur ſuffieere, maxime cum agatur de materia, quæ eſt diffi-
1 cilis probationis, * & ideo in ea admittuntur leniores probationes; & coniecturæ, *Bald. in l.1. nu. 22. C. de fruct. et lit expen. Surd. conſ. 293. num. 31. lib. 2. Seraph. dec. 1132. par. 2.*

Neque obſtat, quod fructus non dicantur
2 niſi deductis expenſis * *Put, dec. 8. lib. 1. in nou.* de quibus expenſis nihil deponunt Teſtes; Nam
3 fuit reſponſum, quod teſtes dicunt,* quod Dominus ſolebat percipere tot fructus, vnde de-
4 monſtrat, quod locabantur colonis partiarijs, * quo caſu expenſæ ſpectant ad Colonum, non autē ad Dominum, vt comuniter fieri conſueuit,

Minus etiam facit, quod non probatur perceptio fructuum, quia cum de poſſeſſione non dubitetur, ſufficit ad hunc effectum, quod
5 bona * eſſent fructifera, quia tunc præſumitur perceptio *Rot. deciſ. 25. verſ. ſed præſumitur de præben. in nou. Aegid. dec. 703. nu. 1, verſ. quia ſi habuit, et fuit dictum in cauſa Peruſina liquidationis fructuum 12. Ianuarij 1609. coram me et in Bonon. de Pannolinis 28. Aprilis 1614. coram R.P D. meo Mazzanedo. et in cauſa Mātuana bonorum 18. Decemb 1615. coram R.P.D. meo Vbaldo.*

Quia tamen Andreas fecit melioramenta, de quibus conſtat in genere, videndum erit, quæ quantitas ex iſtis fructibus ſpectet ad melioramenta, & facienda erit compenſatio cum fructibus perceptis per Rectorem ex bonis, quæ reſtituenda ſunt Andreæ.

Et ita concluſum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 10. Nouembris ſequentis.

TERDONEN. PENSIONIS.

Ven. 12. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſor eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, non obſtante ſententia contra eum lata in petitorio. Quaſi poſſeſſio ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem datur poſſidenti.*
2 *quaſi poſſeſſio exigendi penſionem probatur ex inſtrumentis quietantiæ, in quibus apparet numeratio pecuniæ.*
3 *Verba* & eidem tradita in mei Notarij &c. *probant numerationem.*
4 *Verba* actualiter numerata in mei Notarij &c, *probant numerationem.*
5 *Poſſeſſione non eſt priuandus ille, contra quem in petitorio fuit lata ſententia, à qua fuit appellatum,*

DECISIO MXXX.

PLacuit DD. Sixto Coſcinæ dandum eſſe mandatū de manutenēdo in quaſi poſſeſſione exi-
1 gēdi pēſionē, de qua agitur * §. *hodie Inſtit. de interdict.* cū illa probetur ex duobus inſtrumētis
2 quietantiarū * factarū per d. Coſcinam. In pri-
3 mo enim dicitur *Et eidem tradita in* * *mei Notarij &c.* In ſecundo vero adſunt verba *actualiter*
4 *numerata in mei Notarij* * *&c.* quæ verba denotant actualem numerationē, vt de ſimilibus verbis dicit *Caſtren. in l. ſingularia nu. 9. ff. ſi cert. petat. Socc. Sen. conſ. 143. nu. 4. lib 1. Bertaz. clauſ. 34. gloſſ. 7 & 8. in princ. & Addent ad eius conſ. crim. 544. ante fin. verſ. illa etiam verba*, & de verbo actualiter in ſpecie fuit dictum in alia cauſa *Terdonen. Penſionis 16. Ianuarij 1617. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Non obſtat ſententia lata ſuper ſubreptione, litterarum Apoſtolicarum, quia illa eſt
5 ſuſpenſa per appellationem, * ideo interim Coſcina non eſt ſua poſſeſſione priuandus *Verall. dec. 317. p. 2.*

Et ita concluſum vno tantum informante.

ROMANA SOCIETATIS OFFICII,

Mercurij 17. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario,

SVMMARIVM.

1 *Mandatum eſt exequendum, quando de illius inſtitia conſtat ex deciſionibus.*

2 De-

2 *Defectus non adimplementi regulariter obſtat. limit. num. 3.*

4 *Mandatum procuræ poteſt produci poſt ſtipulationem contractus.*

DECISIO MXXXI.

Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus D. Cardinalis Lancellottus de anno 1608. tunc Rotæ Auditor præuiis duabus deciſionibus Rotalibus, relaxauit mandatum pro ſcut. 160. & b. 8. occaſione ſortis principalis, & fructuum vnius ſocietatis Officij, quod dubitaui, an eſſet exequendum, & DD. affirmatiue reſponderunt, cum
1 de eius Iuſtitia conſtet * ex duabus deciſionibus prædictis, non obſtantibus his, quæ in contrarium opponuntur, quia non releuant.

Non enim obſtat defectus non adimplemen-
2 ti, quod regulariter obſtat * ad *l. Iulianus §. offerri C. de act. empt.* nam licet Raguettus Procurator Dominici ex pœcunia promiſit extinguere duas ſocietates, attamen cum hoc reſpi-
3 ceret commodum * DD. de Stellis, & ipſi exegerint dictas pæcunias vt dictum eſt in ſecunda *deciſ. Illuſtriſſimi Lancellotti*, ceſſat obiectum, quia exigendo pæcunias, receſſerunt à conuentione, quæ cum ipſis pæcunijs erat adimplenda.

Neque obſtat ſecundum, quod D. Iulius Cæſar obligauit R. P. D. Stellam eius Patrem abſque mandato, quia hoc non ſubſiſtit, & licet verum ſit, quod mandatum non fuerit pro-
4 ductum, ſufficit quod hodie producatur * *Rot. dec. 19. de Procur. in antiq. Put. dec. 373. num. 2. & 3. lib. 2. Aymon. conſ. 108. nu. 2.*

Neque tertium dum opponitur de defectu mandati Raguetti ſcilicet paſſiue, non actiuè; nam huic obiecto plenè ſatisfacit *ſecunda deciſio*, Ita vt nihil addi poſſe videatur.

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Lunæ 22. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Declaratoria contra Mulierem, quæ non redijt ad cohabitandum cum viro non datur, quando non fuit intimatus locus, in quo debeat fieri cohabitatio.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria non datur abſque contumacia.*

2 *Vxor non dicitur in contumacia cohabitandi cum Viro, quando in monitorio non continetur locus cohabitationis, & ipſa ſe obtulit cohabitare in loco vbi reperiebatur de tempore mota litis. Ampl. num. 3.*

4 *Vxor comitari non tenetur virum, qui domicilium mutatant, & non conſtat de iuſta cauſa.*

DECISIO MXXXII.

1 Cvm declaratoria non detur abſque contumacia * *Put. dec. 250. lib. 1. Seraph. dec. 754. n. 1.* viſum fuit DD. hic contumaciam ceſſare, & ideo declaratoriam non eſſe dandam;
2 In monitorio enim non continebatur, * quo in loco facienda eſſet cohabitatio, & Maria obtulit ſe paratam cohabitare in Ciuitate Pampilonen. vbi de tempore motæ litis reperiebatur.

Neque facit, quod locus tacitè videatur ſatis expreſſus, ex quo matrimonium eſt de
3 cohabitando cum marito, nam pluries * locus fuit in Rota controuerſus, & ſic apparet de intentione Iudicis, quod non fuit vt mulier inhabitaret vbi maritus reperiebatur, & cum etiam lite pendente vir domicilium mutauc-
4 rit, * & non conſtet de iuſta cauſa, non tenetur mulier illum comitari ex allegatis per *Sanchez de matrimonio lib. 1. diſp. 40. num. 6. verſ. ſed contrarium.*

Quæ omnia negari non poteſt, quin Iudicis animum mouere debeant ad Iudicandum pro excluſione contumaciæ vt de nouo mandatum intimetur cum expreſſione loci.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Mercurij 24. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus, & Parochus in eorum ingreſſu non poſſunt cogi ad præſtandum prandium, cum hoc ſit prohibitum.*

2 *Teſtes nulliter examinati non probant.*

DECISIO MXXXIII.

Primum decretum in hac cauſa factum fuit 25. Iunii 1610. per Nicolaum Beret Rectorem Parochialis de Tantouilla, & Schalin. repreſentans Communitatem Parochorum, in quo condemnatur Deſiderius ad præſtandum
1 certum prandium pro ingreſſu, * ſed iſtud decretum fuiſſe iniuſtum viſum fuit Dominis, vt in *c. Iacobus, & in c. veniens de Symon.*

Secundum Decretum latum fuit 28. Ianuarij 1615. in quo condemnatur iſtæ Deſiderius ad decantandas horas matutinas: Hoc quoque decretum non ſuſtinetur, quia iuxta reſolutiones factas ipſæ non tenetur ſolus decantare, & quamuis probetur conſuetudo ex teſti-
2 bus, attamen cum teſtes fuiſſent nulliter * examinati nihil probant, neque pars curauit recipere remiſſoriam.

Vltimo loco fuit lata ſententia, in qua priuatur Deſiderius ob non reſidentiam, ſed illa ſen-

ſententia fuit nulla iuxta reſolutiones factas 26. *Martij* 1614.

Ex quibus concluſerunt DD. decreta prædicta, & ſententiam eſſe reuocanda, niſi Deſiderio obſtet acceptatio ſecundi decreti iuxta reſolutiones alias factas, quæ conſulto ab ipſo fueruntomiſſæ, ſed de illis Domini voluerunt eſſe habendam rationẽ donec contrariũ reſoluatur.

Et ita concluſum ſolo Deſiderio informante.

ROMANA PIGNORVM.

Mercurij 31. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Quæritur an gemmę pignori traditę Hæbreis à Proxeneta, qui illas receperat ad effectum vendendi debeant per Hæbreos reſtitui Domino, & reſoluitur contra Dominum. Examinantur nonnulla *Capitula Reformationis* Hæbreorum.

SVMMARIVM.

1 Reformationis Hæbreorum cap. 16. *diſponens circa pignora rerum furattarum hæbreis tradita, verba ponuntur.*

2 *Dolus, & fraus de iure non præſumitur.*

3 Reformatio Hæbreorum cap. 10. *diſponens circa fidem, quæ præſtari debet libris Bancheriorum hæbreorum verba ponuntur.*

Libri Hæbreorum Bancheriorum, qui fuerunt conditi, & approbati iuxta diſpoſitionem eorum reformationis probant etiam pro ſcribente nu. 3.

4 *Libris Argentariorum fides adhiberi ſolebat tam contra, quam pro.*

5 *Argentarij erant priuati fœneratores priuatã negotiationẽ exercentes, licet eorũ munus eſſet publicũ.*

6 Reformatio Hæbreorum cap. 13. *diſponens circa ſpecificationem qualitatum pignoris faciendam in libris verba, & ratio ponitur.*

7 *Reformatio Hæbreorum* cap. 10. & 13. *ſunt inter ſe diſtincta, & non correſpectiua.*

8 *Dictio* Item *non operatur quin capitula dicantur inter ſe diuerſa.*

9 *Reformatio Hæbreorum* cap. 10. & 13. *ſunt correſpectiua ad tollerantiam mutandi. Contrarium num. 10. & 15.*

10 Reformatio Hæbreorum cap. 13. *reſpicit tantum quoddam accidens concernes intereſſe partis, quod ſi non fuerit ſeruatum non tollitur tollerantia mutuandi, ſed illud contrafactum improbatur ita vt pœna exigi poſſit & nu. 14.*

11 *Reformatio Hæbreorum* cap. 10. *diſponens Bancherios debere oſtendere libros ſub certa pœna, quam etiam imponit in caſu, quo in libris non reperiantur deſcripta pignora.*

12 Reformationis Hæbreorũ c. 36. *verba ponuntur.*

13 Reformatio Hæbreorũ cap. 13. *nõ mandat, quod Bancherij contrauenientes ammittant pignus.*

16 *Rubrica declarat nigrum.*

17 Reformatio Hæbreorum *præſupponit, quod aliunde, quã ex capitulis illius habeant tollerantiam mutuandi, cum alioquin reformari non potuiſſent.*

18 Reformatio Hæbreorũ cap. 1. *dicit, quod nedum Hæbrei Bancherij, ſed etiã capitulo reformantur.*

19 *Hæbrei ſolum, qui habent parentes tollerantur pro Bancherijs.*

20 *Hæbreis non datur per Principem facultas mutuandi ſub vſuris.*

21 *Hæbreus eo ipſo, quod deputatur Bancherius tolleratur, vt poſſit mutuare ſub vſuris.*

DECISIO MXXXIV.

QVidam Proxeneta gemmas, quas ab aliquibus receperat, vt vendi curaret, oppignorauit Hæbreis, quibus poſt obitum Proxenetæ non nulli prætendentes ſe eſſe Dominos Vnionum, & Margaritarum litem intulerunt. Cauſa extra Rotam diſcuſſa, declaratum fuit per ſententiam, quæ tranſitum fecit in iudicatum, Hębreos non teneri ad reſtitutionẽ pignorum, niſi prius ſoluta ſorte principali, & vſuris, & propterea licuiſſe illis diſtrahere pignora iuxta formam *Capitulorum*; poſtmodum cum mihi commiſſa fuiſſet cauſa reſtitutionis in integrum pluries dubitaui, an Dominis Vnionum, & Margaritarum, ita quadrienni lapſus obſtaret, vt amplius audiendi non eſſent, ſed cum nunquam potuiſſet capi reſolutio, tamen *die* 10. *Martij* ordinarunt Domini, quod ſtrictè informaretur ſuper bono iure, & cauſa ſemel atque iterum propoſita, reſolutum fuit conſtare de bono iure Miſſanorum Hæbreorum, & per conſequens de malo iure Adrianorum, Ratio deciſionis ſumpta fuit *ex cap.* 16. *Reformationis*, in quo expreſſe per hæc verba diſponitur: *Item, che ſe l'Ebreo banchiere igno-*
1 *rantemente preſtaſſe * ſopra pegno, che foſſe robbato in tal caſo ſia tenuto il vero Padrone reſtituire al Banchiero la ſorte principale ſenza vſura; purche il Chriſtiano habbia fatta diligenza trà gli Ebrei di ritrouare il furto frà vn meſe, e ſubbito trouato riſcuotere la coſa furata, e non riſcuotendola, ſia tenuto non ſolo alla reſtitutione della ſorte principale, mà ancora dell'interreſſe, da correre dal giorno, che foſſe ritrouato il furto, mà non hauendo fatto diligenza di ritrouarlo frà vn meſe, dal di che fu impegnato, ſia tenuto alla reſtitutione della ſorte principale et intereſſe, però tutto queſto s'intenda, purche il Banchiero Ebreo, non ſia in fraude ne conſapeuole del furto, che in queſto caſo ſia caſtigato, oltre all'eſſere tenuto alla reſtitutione del pegno, ſenza ſorte principale et intereſſe.* Vnde ſtante iſto *Capitulo*, cum dolus, & fraus non
2 probentur, nec de iure præſumantur * *l: quoties §. qui dolo ff. de probat. Alciat. de præſum. reg. 3. præſ. 40. n. 1. cum alijs per Menoch. præſ. 27. n. 1. lib.* 1. merito conſtat de bono iure Hæbreorũ.

Neque obſtat, quod exaduerſo obijcitur oppignorationem non probari ex libris Hębreorum, cum hi libri pro ſcribente non probent. Quia contrarium ſtatutum eſt in *c.* 10. *de refor;*
3 vbi legitur. * *Item ſi debba dar fede à quelli libri de Banchieri, quali ſaranno tenuti ſecondo la forma, che à loro ſarà data, e ſcritti in lingua Italiana, e che ſaranno approuati dal noſtro Auditore,*

ò da

ò da perſone perite da eſſere elette da lui, al quale
diamo piena facoltà di poter per Natale ogn'anno
eleggere, e dar loro il moda, e forma, ſecondo la
quale habbiano da tener dd libri, dichiarandoſi che
detta approuatione ſi deua far prima, che ſi comin-
ci à ſcriuere il libro, nel quale non ſi poſſa ſcriuere
prima ſotto pena di ſcudi due, altrimenti non fac-
cino fede alcuna. Quæ omnia cum fuerint adim-
pleta, nulli dubium eſt, quod liber probat etiam
pro Hæbreo ſcribente *Stracc. de mercatura p. 2.*
num. 64. Munoz. de Eſcobar. de ratiocinijs cap. 11.
num. 14. ea ratione quia eorum fides de publico
eſt approbata ad *text. in l quædam §. nummula-*
rios ff. de eden. vbi Bart. Menoch. lib. 2. de arbitr.
caſ. 91. num. 8. ſic libris Argentariorum fides
4 adhiberi ſolebat, * vt conſtat ex *tex. in l. 4. 6. &*
8. ff de eden. tam contra, quam pro vt in *l. Ar-*
5 *gentarius 20. eod. tit.* qui Argentarij erant * pri-
uati fœneratores priuatam negociationem
exercentes, & loco mercatorum habebantur,
quæſtum namque, aut in permutandis, aut in
fœnerandis pæcunijs faciebant, licet eorum
munus eſſet publicum *Iaſ. Zaſius, & Oraſ. in*
l. Prætor ait ff. de edend. Matienz. in l. 1. gloſ. 7.
tit. 18. lib. 1. recompilat. n. 4. Munnoz de Eſcobar.
loco precit. n. 1. & ſeqq.

Minus etiam facit, quod Hæbreorum libris
credendum non eſt, ex eo quod non fuit ſer-
6 uata forma *cap. 13.* in quo diſponitur * *Item,*
che ſiano obligati ſcriuere al Libro la qualità del
pegno più eſſentiale, come ſino, ò groſſo, nouo, ò
vecchio, & in colore, volendo il Chriſtiano met-
terli Sigillo, ò vero contraſegno, l'Ebreo non poſſi
ricuſare, e nel libro, e nella poliza, ò bollettino da
darſi, come di ſopra ne habbi da far mentione
ſotta pena di ſcudi quattro per ciaſcuna volta, &
eſſendo il pegno di oro, ò di argento, ò gioie ò altra
materia pretioſa, oltre l'altre qualità, e circon-
ſtanze ſopradette, vi ſi debba ſcriuere il peſo, & il
numero loro ſotto pena di ſcut. 20. per ciaſcheduna
volta controueniſſe, contro li quali non ſi poſſa pro-
cedere ſe non quando il Padrone faceſſe querela:
Quia fuit reſponſum, ſufficere, quod fuerint
ſeruatæ qualitates *cap. 10.* ex quibus fides ad-
hibetur Libris; Nam *cap. 13.* non tangit quali-
tatem an fides ſit adhibenda, vel non adhiben-
da libris, ſed ſolum tangit intereſſe partis, vt
facilius cognoſcantur quantitates rei reſtituen-
de, ne oppignorantes defraudentur per ea
quæ notat *Salyc. in l. Tutores num. 11. ff. de ad-*
min. Tutor. & Curator. Mayner. in l. quo Tutela
num 19. ff. de Reg. iur. quod etiam manifeſtè col-
ligitur, cum ex forma Capituli ex quærela
partis tantum agi poſſit ad pænam.

Neque eſt verum, quod *d. cap. 13.* negat
etiam fidem Librorum, cum iſta Capitula ſint
inter ſe correſpectiua, quia iſta correſpe-
7 ctiuitas non adeſt, * vt *fuit reſolutum 17. Maij*
1604 coram Illuſtriſſimum Millino, cum quodli-
bet *Capitulum* ſit de per ſe diſtinctum, & ſepa-
ratum, & quamuis dictum *cap 13.* reſpicere
videatur tollerantiam mutuandi, non tamen
reſpicit fidem librorum, prout in ſimili vide-
mus, quod ſub titulis Iuris Canonici, & Iuris
Ciuilis adſunt plura Capitula, & leges corre-
ſpectiuè ad rubrum, non tamen Capitula, &
Leges ſunt correſpectiuæ inter ſe, vt vnicum
Capitulum, & vna lex alteri dicatur ineſſe,
quod procedit etiam ſi dicta *Capitula* ſumant
8 initium à dictione, *Item*, * quæ non opera-
tur, quin Capitula dicantur eſſe diuerſa vt in
l. Item apud ff. de iniur. & in l. Item ſi Vnus ff. de
pact. gloſſ in rubr. Inſtit. de rer. diuiſ.

Denique non obſtat, quod ſaltim iſta *capi-*
tula ſint correſpectiua ad tolerantiam mutu-
9 andi, * & ideò non ſeruato vno Capitulo, ceſ-
ſat tollerantia mutuandi *Aymon. conſ. 130. n. 2.*
& plenius conſ. 279. in fin. Vnde caſus remanet
in diſpoſitione iuris communis, ſecundum
quod Domini Vnionum, & Margaritarum
poſſunt illas abſque alia ſolutione recuperare;
Nam huic motiuo duppliciter reſponſum
fuit; Et primo, quod forte procederet, ſi *cap.*
13. reſpiceret ſubſtantiam tolerantiæ mutuan-
di, ſed cum reſpiciat tantum quoddam acci-
10 dens, * concernens intereſſe partis, vt ſupra
dictum eſt, non ſeruato illo accidenti, non
tollitur tollerantia mutuandi, ſed illud con-
trafactum improbatur, ita vt pœna exigi poſ-
ſit *l. huius ff. de act. empt. l. rogaſti §. fin. ff. ſi cert. pet.*
Corn. conſ. 220. nu 6. lib. 1. Soc. Sen. conſ. 253. n. 13.
lib. 1. & bene facit Zaſius reſponſ. 12. lib. 1. Et
quod veriſſima ſint prædicta, ſatis patet ex eo,
quia quando ſuperiores voluerunt ex aliqua
contrauentione pignus ammitti, vel inobe-
dientes priuari tollerantia vlterius mutuandi,
id expræſſerunt, vt patet *ex cap. 10. vbi* legi-
11 tur * *Item ſi ordina, che quando ſi cercaſſe qualche*
pegno, che ſi pretendeſſe eſſer ſtato impegnato, ſen-
za conſeglio delli veri Padroni, ſia tenuto il Ban-
chiero vſare la ſua diligenza, la qual diligenza ſia
di moſtrare il Libro di quel tempo, che ſi dimandaſſe
al noſtro Notaro, ò vero altro per noſtra Commiſ-
ſione ſotto pena di vn ſcudo per ciaſcheduna volta,
la qual diligenza vſata, ſe ſi trouaſſe poi il Ban-
chiero in frande di hauer hauuto detto pegno ſen-
za ſcriuerlo al libro, incorra in perdita del pegno,
e di ſcudi 25. per ciaſcheduna volta: Et ex *cap.*
12 *36.* vbi dicitur * *Item che contrauenendo li dd.*
Banchieri à qualſiuoglia delli ſuddetti Capitoli, nel
quale non ſia ſpecificata pena, ò di perder la facoltà
di poter impreſtare, ò altre pene da imporſi ad ar-
bitrio noſtro &c. Quare ſi in caſu *cap. 13.* diſpo-
13 nens * voluiſſet, quod Hæbreus pignus am-
mitteret, vel hoc eſſet reſeruatum in facultate
Superioris, id expreſſiſſet, ſicut in ſupradictis
duobus caſibus *Anan. conſ. 22. verſ. eſt etiam mul-*
tum ponderandum. Anchar. conſ. 120. num. 4. Alex.
conſ. 38. num. 6. vol. 6. Card. Mantic. de coniect. vlt.
volunt. lib. 11. tit. 14. num. 10.

Secundo principaliter reſponſum fuit, Hæ-
breos eo ipſo, quod à Camerario deputantur
Argentarij, ſeù vt Vulgo loquuntur Banche-
rij recipere tollerantiam mutuandi, non autem
recipere à dd. Capitulis, quæ ſolum dant cer-
tam formam, qua non ſeruata, cum nō habeant
decretum Irritans, non vitiatur tollerantia
14 pignorandi * *Gloſſ. in Clem. 1. in verbo inhiben-*
tes de Iurepatr. & propterea licet non fuerit ſer-
uatum *cap. 13.* ſufficit, quod fuerint ſeruata alia
Capitula, ex quibus pignus rei alienæ ſuſtine-
tur, cum dicta *Capitula* vt dictum eſt, non ſint
inter

15 inter ſe correſpectiua. * Quod autem Hæbrei
non recipiant tollerantiam mutuandi ex dictis
Capitulis, patet ex ipſa Rubrica, quæ declarat
16 nigrum * *Roman.conſ.120.num...verſ. quoad ſe-
cundum Anchar.conſ.271.num.3. Alex. conſ. 13.
num.8. lib.3.* & inſcribitur *Capitoli, e Riforma
delli Banchieri Hebrei. Cum ſicut Accepimus alias
bo.me. Aloyſius Cornelius &c. eiuſq; Prædeceſſores
diuerſa Capitula, prout temporum neceſſitas exi-
gebat Bancherijs Hæbreis in Vrbe noſtra commo-
rantibus ſuper modo & forma eorum exercitium
concernentia conceſſerit &c.* Et ibi &c. *Idem Ca-
merarius reducendo, & moderando omnia Capitula
vſq; in hodiernum diem facta, eoſdem Bancherios
Hæbreos reformando, fecit, & condidit Capitula
infraſcripta.* Et in primo Capitulo habetur:
*Che quanto è tollerato alli Banchieri Ebrei, ſia
chiaro ad ogni perſona &c.* & ibi, *reducendo, e mo-
derando tutti gli altri Capitoli fatti ſino al preſente
giorno, e riformando li detti Ebrei Banchieri, hab-
biamo reformato, e moderato à maggior chiarezza
li ſeguenti Capitoli*; Vndè certum eſt iſta refor-
17 mationem præſupponere, * quod aliundè,
quam ex dd. Capitulis Hæbrei habeant tolle-
rantiam mutuandi *Anchar.conſ.179. Alex. conſ.
152. num.2 verſ.2. Probatur* alioquin ſi non ha-
buiſſent aliunde, reformari minimè potuiſſent
Alex.conſ 6. in princ. lib.6. Neq; dicendum eſt,
quod prædictā facultatem habeant à ſimilibus
Capitulis Cardinalis Cornelij, & aliorum, quia
hoc non videtur verum, cum præcedentia Ca-
pitula contineant ſimilia verba prout ſupra re-
lata: Ex quibus apparet, quod Hæbrei habent
aliundè, quam ex *Capitulis* tolletantiam mutu-
andi, vt patet ex prædictis Verbis vltimorum
Capitulorum ibi *Capitoli e riforma delli Ban-
18 chieri Ebrei*, & hoc expreſſe legitur in *cap. 1.* *
in quo nedum dicitur, quod Hæbrei Bancherij,
ſed etiam Capitula reformantur, & prædicta
patent etiam euidentiſſima ratione, quia ſo-
19 lum illi, qui habent Parentes tolleratur * pro
Bancherijs, vt poſſint mutuare, & tollerantia
fit cum prædictis *Capitulis*, non autem Prin-
20 ceps dat facultatem mutandi ſub vſuris, * vt
egregiè declarat *Frater Sixtus Medices de fœne-
re Iudeorum lib. 2. cap. 7. & c. 9. & 10.* & pro-
pterea eo ipſo, quod Hæbreus deputatur Ban-
21 cherius tolleratur, * vt poſſit mutuare ſub
vſuris ſeruatis *Capitulis*, quæ pro tempore dan-
tur, & quæ nullam, vt dixi, tollerantiam indu-
cunt.

Et ita concluſum.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 2. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Si pro dote conſiſtente in pecunia aſſignen-
tur bona pro concurrenti quantitate ma-
rito, qui poſtea illa alienauit, non præ-
iudicatur vxori, & eius hæredibus, quan-
uis alienationi per maritum factæ con-
ſenſerit.

SVMMARIVM.

1 *Dos conſiſtit in pecunia, quando bona fuerint da-
ta in dotem æſtimata.*
2 *Aſſignatio bonorum facta viro pro dote non præiu-
dicat Vxori, & eius hæredibus creditoribus pe-
cuniarum. Ampl. num. 5.*
3 *Maritus eſt Dominus fructuum dotis.*
4 *Dos detrahi debet ex bonis illius, cui fuit conſi-
gnata.*
6 *Ratificatio ad hoc vt valeat requiritur ſcientia
omnium qualitatum.*
7 *Ratificatio læſiua non ſuſtinetur.*
8 *Filij ſuccedunt Matri in eodem iure hypothecæ
dotis.*
9 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 151. *habet locum in
ratificatione.*
10 Statutum Vrbis lib. 1. cap. 151. *habet locum
etiam in diſtrictu.*

DECISIO MXXXV.

Licet in diuiſione facta inter Pacificum filiū,
& Vincentium Nepotes Marci fideicom-
mittentis fuerint aſſignata certa bona pro do-
te Paulinæ Vxoris dicti Pacifici, non propte-
reà ſequitur, quod alienationes factæ per dictū
Pacificum ſuſtineantur pro concurrenti quan-
titate dotis, ea ratione, quià cum bona fuerint
data in dotem æſtimata, ſequuta fuit emptio,
1 & venditio, * vndè dos conſiſtebat in pœcu-
nia iuxtà reſolutionem factam 27. *Iunij ſupe-
rioris anni*, & propterea iſta aſſignatio non
2 potuit præiudicare * Paulinæ, & eius hæredi-
bus, cum eſſent Creditores pœcuniarum, non
bonorum ex regula res inter alios acta &c. Eoq;
magis cum aſſignatio fuerit facta Pacifico ex
bonis fideicommiſſo ſubiectis, quia ipſæ erat
3 Dominus fructuum dotis * *l. dote Ancillam C. de
rei vindic. l. pro oneribus C. de iur. dot.* & quià cum
dos fuiſſet conſignata Marco ex eius bonis
4 erat detrahenda * *l. ſi filia nupta §. fin. ff. fam.
Erciſc. l. 2. C. eodem tit.*

Neque obſtat, quod venditiones fuerint fa-
ctæ per Pacificum cum conſenſu Paulinæ, &
5 filiorum; Nam fuit reſponſum, * quod iſtæ
conſenſus non poteſt operari, vt aſſignatio
præiudicet Paulinæ, & eius hæredibus, quia
6 cum agatur de ratificatione, neceſſe foret, * vt
pro validitate ſciuiſſet omnes qualitates aſſi-
gnationis, alias ratificatio non poteſt ſubſti-
neri *Oldrad. conſ. 329. num. 10. verſ. propterea rati
habitio, Bald. conſ. 176. circa med. Item quia non
apparet lib. 2. & conſ 322. ante med. verſ. præterea
lib. 2. Card. conſ. 44. num. 5. & ſeqq.* & quatenus
ſciuiſſet qualitates ex capite læſionis ratificatio
7 non ſuſtinetur, * quia cum Paulina haberet
omnia bona Marci hipothecata, acceptando
per ratificationem aſſignationem factam Paci-
fico marito ſibi præiudicaſſet, quoad genera-
lem hypothecam, & idem dicendum eſt de fi-
8 lijs, qui ſuccedunt in eodem iure hypothecæ *

Bartol. in l. gerit num. 21. ff. de acquir. hæred. Brun. conſ. 1. num. 11. & 12. vol. 1. & propterea vtroq;
9 caſu obſtaret *Statutum lib. 1. cap. 151.* * cum agatur de mulieribus, & minoribus &c. quod annullat contractus mulierum, & minorum, ſi non eſt ſeruata cærta ſolemnitas, & haber lo-
10 cum etiam in diſtrictu * vt patet ex *Bulla Gregorij XI I.* in principio appoſita.

MONTIS FALISCI HAEREDITATIS.

Lunæ 5. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Quando ſunt inſtitutæ duæ filiæ pro æquali portione, & in euentum obitus alicuius earum ſubſtituti cippus, & familia, & proximiores familiæ teſtatoris, ſi vna ſine filijs decedat, quando ſuccedat altera excluſo ſubſtituto. Fæminæ, quando veniant appellatione Cippi & proximiorũ.

SVMMARIVM.

1 *Quando ſunt inſtitutæ duæ filiæ pro æquali portione, & in euentum obitus alicuius earum ſubſtituti Cippus, & familia, & proximiores familiæ teſtatoris, ſi vna ſine filijs decedat, ſuccedit altera excluſo ſubſtituto, & num. 15. Limit. num. 2.*

3 *Fæminæ tam ſub nomine Cippi, quam familiæ, & proximorum includuntur, quando teſtator non reſpexit ad agnationem.*

4 *Cippus verbum intelligitur de ſtipite agnationis.*

5 *Fæmina agnatos ſibi non procreat.*

6 *Fæminarum filij in ſuæ Matris agnatione non perſeuerant.*

7 *Fæmina quouſque viuit nomen Familiæ, & agnationis, & Cippi domus conſeruat.*

8 *Cippi appellatione veniunt Fæminæ, vbi non conſtat de contraria mente teſtatoris, & num. 18. Ampl. n. 14. Contrarium num. 28. Decl. num. 29. & 30.*

9 *Cippus non eſt nomen legale.*

10 *Cippus appellatur nomen ruſticorum.*

11 *Teſtatoris mens tanquam Regina eſt attendenda.*

12 *Familiæ appellatione venit Fæmina, quando teſtator non reſpexit agnationem & num. 18. Ampl. num. 14.*

13 *Proximiorum nomine veniunt Fæminæ, quando teſtator non reſpexit agnationem. Ampl. nu. 14.*

15 *Magis dilectus excludit ſubſtitutum.*

16 *Vocatus in ſubſtitutione tacita, eo magis cenſetur vocatus in expreſſa.*

17 *Agnatio non cenſetur contemplata quando vocantur Fæmina, vel Cippus, vel familia.*

19 *Fæminæ continentur, quando verba teſtamenti ſunt apta illas comprehendere.*

20 *Agnatio non cenſetur contemplata vbi teſtator non expreſſit.*

21 *Agnationem fuiſſe contemplatam probatur ex coniecturis.*

22 *Agnatio non cenſetur contemplata, quando filiæ Fæminæ fuerunt inſtitutæ. Ampl. n. 23. 24. & 26.*

25 *Fæminæ non veniunt niſi poſt maſculos, ſi prius fuerunt inſtituti maſculi, & deinde Cippus.*

27 *Fæminarum excluſio deſumi non poteſt ex ſtatuto excluſiuo fæminarum propter extraneos de familia, quando non adeſt tale ſtatutum.*

29 Corn. conſ. 55. num. 5. & 6. lib. 1. *declaratur.* Viu. deciſ. 10. num. 3. & ſeqq. *declaratur num 29.*

30 Franc. in cap. ſi Pater num. 207 verſ. 11. de teſtam. *declaratur.*

31 Corn. conſ. 26. num. 14 in fine. & num. 5. conſ 41. num. 5. & ſeqq. conſ. 273. num. 4. in fine & num. 5. lib. 4. *declaratur.*

32 Curt. iun. conſ. 172. num. 6. *declaratur.*

33 Dilect. de art. teſt. cauſ. 22. num. 2. *declaratur.*

34 Rot. in Nucerina fideicommiſſi 16. Iun. 1595. coram Mantica *declaratur.*

35 Peregr. de fideicom. art. 22. nu. 29. *refert DD. opiniones.*
Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib. 8. tit. 12. num. 24. *refert DD. opiniones num. 35.*

36 *Familiæ nomen denotat agnationem.*

37 *Agnatio per Fæminam conſeruari non poteſt, ſi teſtator reſpexit agnationem.*

DECISIO MXXXVI.

Nicolaus de Rubeis in ſuo, quod condidit, teſtamento Gratioſam, Fauſtam, & Iudittam ſuas filias pro æquali portione hæredes vniuerſales inſtituit, & in euentum, in quem aliqua ipſarum quandocumque ſine filijs obijſſet, voluit ſua bona reuerti ad Cippum, & ad familiam de Rubeis, & ad proximiores de dicta familia; quarè cum Iuditta ſine filijs obierit condito prius teſtamento, quæſitum fuit in Rota, an Fauſta deberet ſuccedere, &
1 bis affirmatiuè fuit reſolutum * ex eo capite, quod Fauſta ex præſumpta mente teſtatoris ſubſtitutum excludit, ſed quia concluſio non
2 habet locum, quando factum eſt teſtamentum* ex allegatis in *vltima deciſ.* & notat *additio ad Bald. in l. penult. C. de impub. & alijs ſubſt. in litt. A.* Ideo cum compertum fuiſſet, Iudittam ſuum condidiſſe teſtamentum, tertio propoſui cauſam, & DD. pro maiori parte propter aliam rationem ſteterunt in *deciſis*, & Fauſtam ſuccedere debere concluſerunt. Etenim licet teſtator voluerit, quod in euentum obitus ſinè filijs bona reuerterentur ad Cippum, & familiam de Rubeis, & ad proximiores de dicta familia, tamen cũ non reſpexerit ad Agnationem, vt infrà probabitur, ſiuè attendatur verbum, *Cippus*, ſiuè verbum *Familiæ* ſiuè verbum
3 *Proximiores*, veniunt fœminæ, * & proindè Fauſta tam ſub nomine Cippi, quam familiæ, & proximiorum includitur. Et quidem
4 quod verbum *Cippus* * intelligatur de Stipite Agnationis docet *Angel. in l. fin. in princ. Caſtrenſ. num. 7 C. de verbor. ſignif. Socc. Sen. conſ. 49. num. 1. vol. 1. & conſ. 51. num. 2. vol. 4. Card. Mant. de coniectur. vlt. volunt. lib. 8. tit. 12. n. 24. verſ.*

verſ. ſciendum eſt etiam Peregr. de fideicomm. art.
22. num. 29. Honded. conſ. 75. num. 7. qui alios
allegat. & propterea licet fœmina Agnatos ſibi
5 non procreet, * nec filij fœminarum in ſuæ ma-
6 tris agnatione perſeuerent * *l. pronunciatio ff.*
de verb. ſignif. Bald. in l. vnica num. 7. & 8. C.
quando non peten. par. tamen ipſa fœmina
7 agnata eſt, & quouſque ipſa viuit, * nomen
familiæ, & Agnationis, & Cippum domus
conſeruat, & propterea venit appellatione
8 Cippi, * cum non conſtet de contraria mente
teſtatoris, *Pariſ. conſ. 35. num. 1. & ſeqq. &*
num. 3. & lib. 3. Antonius Cioffus conſ. 84. n. 1.
& 2. lib. 2. & hoc dictum optima ratione com-
9 probatur, quia nomen *Cippus* non eſt nomen*
legale *Corn. d. conſ. 273. num. 5. lib. 4.* imò ap-
10 pellatur nomen Ruſticorum, * *Angel. Mantic.*
Peregr. loc. præcit. & propterea merito compre-
hendit etiam fœminas, ſi teſtator non reſpexit
ad agnationem, quod ſi fuiſſet mens ipſius,
11 tanquam regina eſſet attendenda * *Soc. Iun.*
conſ. 110. n. 10. Angel. conſ. 223.

Quantum attinet ad nomen *Familiæ*, in hoc
caſu, in quo teſtator non reſpexit ad agnatio-
nem, certum eſt fœminam quouſque ipſa viuit
conſeruare nomen familiæ, & agnationis, &
12 ideo venire appellatione familiæ* *Alex. in conſ.*
55. num. 5. verſ. propterea etiam filia lib. 3. Iaſ.
in conſ. 142. num. 24. in fin. verſ. Lucia ſit de
Agnatione lib. 2. Alex. 53. num. 8. in fin. verſ non
obſtat lib. 6. Iaſ. in l. 2. num. 206. ante med. verſ.
filia vero, & in fine verſ. qualitas agnationis C. de
iur. emphit. Socc. Iun. conſ. 70. num. 51. lib. 1. &
conſ. 2. num. 4 & conſ. 168. num. 21. & 16. vol. 2.
Cephal. conſ. 134. num. 47. vol. 1. Cagnol. in l. fæ-
minæ num. 7. ff. de reg. Iur. & optime Corn. in
conſ. 230. num. 11. vol. 3. Pariſ. conſ. 51. num. 12.
& ſeqq. lib. 2. late Card. Mantic. de coniect. vlt.
vol. lib. 8. tit. 12. n. 7.

Quantum verò attinet ad verbum *Proximio-*
res, non eſt dubitandum, cum teſtator non re-
13 ſpexerit ad agnationem, * quin ſub nomine
proximiores, veniant etiam fœminæ *Bald. conſ.*
6. num. 1. lib. 2. Rub. Alex. conſ. 106. num. 4. Curt.
Iun. conſ. 49. n. 7. §. accedit lib. 1.

Et prædicta omnia procedunt etiam quod
14 fæminæ nuptæ ſint extra familiam * *l. voluntas*
vbi Bald. num. 2. C. de fideicom. Dec. conſ. 287.
num. 12. Corn. conſ. 230. num. 3. & 11. lib. 3. Socc.
Iun. conſ. 2. num. 12. lib. 2. Cephal. conſ. 53. n. 86.
Gabr. conſ. 195. lib. 1. Mant. de coniect. vltim.
volunt. lib. 8. tit. 12. num. 7. & fuit dictum in
cauſa Romana de Mieinellis 10. Iunij 1603. cor.
bon. me. Card. Seraph. Corroboratur ſu-
pradicta concluſio duplici fundamento; nam
Primo certum eſt, quod ſi Iuditta non feciſſet
teſtamentum, ex præſumpta mente teſtatoris
ex verbis ipſiuſmet vocationis quemlibet ſub-
15 ſtitutum excludiſſet * *Peregr. de fideicom. art. 13.*
num. 32. & 46. & 48. Menoch. præſ. 186. num. 16.
lib. 4. Decian. conſ. 1. num. 28. lib. 2. Mantic. de
coniect. vlt. vol. lib. 11. tit. 1. num. 18. Rot. dec. 141.
num. 1. & ſeqq. p. 1. & fuit dictum in deciſ. in hac
cauſa factis, in quibus fuit expreſſe reſponſum
ad verba illa diſtributiua, *& ſi aliqua ſubſtituit*
Cippum &c. Ex Ripa in l. hæredes mei §. cum ita

Pars II.

num. 18. & ſeqq. ff. ad Trebell. ex alijs ibi alle-
gatis, & propterea dicendum eſt, cum teſtator
in iſta vocatione nō reſpexerit ad agnationem,
quod ſicuti Fauſta ex præſumpta mente teſta-
toris quemlibet ſubſtitutum excluderet, ſi Iu-
ditta teſtamentum non condidiſſet, ita etiam
Fauſta debeat cenſeri vocata in ſubſtitutione
16 expreſſa, * cum verba ſint apta comprehendere
familias, ac proinde Fauſtam ex alleg. per Card.
Mantic. de coniect. vlt. vol lib. 3. tit. 5. num. 9. &
ſeqq.

Secundo prædicta ſententia corroboratur,
quia certum eſt, teſtatorem non reſpexiſſe ad
17 Agnationem, * cum vocauerit fœminas, &
idem eſſe dicendum, cum vocauit Cippum,
& familiam, & propterea fœminæ cenſentur
18 vocatæ * ſub nomine Cippi, & familiæ, vt vo-
cationes inter ſe correſpondeant, cum verba in
teſtamento poſita apta ſint comprehendere
19 fœminas, * vt ſuperius dixi, & notat *Rum.*
conſ. 187. num. 1. lib. 1. Pariſ. conſ. 23. num. 64.
lib. 1. Cephal. conſ. 369. num. 101. & ſeqq. & fuit
in ſimili dictum coram me in cauſa Romana Em-
phiteuſis 28. Nouemb. 1603.

Quod autem teſtator non reſpexerit ad
agnationem, ſatis patet ex præſumptione, quę
20 oritur, ex quo teſtator hoc non expreſſit *
Dec. conſ. 111. num. 6. ante med. Socc. Iun. conſ.
117. poſt num. 25. lib. 1. Bero conſ. 122. num. 5.
ad fin. cum ſeqq. lib. 2. Gabr. conſ. 97. num. 18. lib. 1.
Cephal. conſ. 527. num. 32. et dixit Rot. in cauſa
Romana Fideicom. 29. Martij 1610. *coram Illu-*
ſtriſſimo Ludouiſio, & licet poſſit ex coniecturis
21 conſtare, Teſtatorem * reſpexiſſe ad agnatio-
nem *Socc. Iun. & Gabr. loco cit.* tamen in hac
facti ſpecie ceſſat omnis difficultas, cum te-
22 ſtator inſtituerit filias ſęminas, * ex quo col-
ligitur non reſpexiſſe ad agnationem *Mantic.*
de coniect. vlt. vol. lib. 6. tit. 15. num. 9. Aymon.
conſ. 306. Surd. conſ. 370. num. 4. Molin de Primog.
Hiſpan. lib. 3. et 5. num. 50. vbi quamplures al-
legat, quæ concluſio procedit etiam quod
23 poſt ſęminas vocauerit Cippum domus* *Pariſ.*
conſ. 35. num. 14. et ſeqq. vol. 3. et dixit Rot. in
cauſa Romana fideicom. de Gracchis 26. Nouembris
1587. coram bo. me. Card. Pamphil. et in alia Aſ-
ſiſien. hæreditatis 31. Maij 1606. coram Illuſtriſ-
ſimo Lugdunen. et eſt de mente Molinæ loco præcit.
poſt alios per eum relatos, dum vult, quod
ſi teſtator vocauit ſęminas, & quod aliquando
vocauerit maſculos, non cenſeatur reſpexiſſe ad
Agnationem.

Inſuper prædicta concluſio procedit, etiam
24 quod adſit ſtatutum excluſiuum ſęminarum,*
licet de hac ſententia poſſet dubitari, ſi prius
inſtituiſſet maſculos, & deinde ſubſtituiſſet
25 Cippum, * quo caſu fœminæ non veniunt,
niſi poſt maſculos, *Bart. in l. ius iuran. §. ſi li-*
beri num. 1. ff. de oper. libert. Curt. Iun. conſ. 31.
num. 3. et fuit dictum in cauſa Romana domus S. Lu-
douici 27. Nouembris 1600. coram bo. me. Pœnia
26 tamen cum inſtituerit ſęminas, * & ſic cum
conſtet de contraria mente teſtatoris, receden-
dum eſt à coniectura ſtatuti *Mant. de coniect. vlt.*
vol. lib. 6. tit. 10. num. 14. et fuit dictum in cauſa
Romana Emphiteuſis 18. Maij 1601. coram me

vbi ſubiungitur, quod de facili receditur ab iſta con-
iectura, iuxta conſ. Corn. 91. num. 1. lib. 1. et 202.
num. 9. vol. 3. et Aymon. conſ. 250. num. 2. Et ceſ-
ſat omnis difficultas, quia non adeſt ſtatu-
tum excluſiuū fœminarum propter extraneos
27 de familia, * & propterea ex ſtatuto nulla
poteſt deſumi coniectura. *Socc. Sen. conſ. 55.*
poſt num. 1. verſ. ſed in caſu noſtro lib. 3. Socc. Iun.
conſ. 118. num. 51. lib. 2. Curt. Iun. conſ. 49. n. 10.
Cephal. conſ. 46. num. 19. verſ. non obſtat itaque,
et dixit Rota in cauſa Montis Faliſci hæreditatis
24. Maij 1564. coram bo. me. Card. Seraph. et in
alia Fideicom. 29. Martij 1610. coram Illuſtriſſ.
Ludouiſio.

Neque obſtat, quod appellatione Cippi non
28 veniant fœminæ * vt expreſsè in his terminis
voluit *Corn. in conſ. 55. num. 5. & 6. lib. 1.* vbi
in illo caſu, prout in noſtro, inſtitutæ erant
fœminæ, & ſubſtitutus Cippus, & aderat etiā
illo caſu, prout in noſtro Statutum excluſiuum
fœminarum propter maſculos, quod ponde-
rat idem *Corn. d. num 6. Vin. dec. 10. num. 3. &*
29 *ſeqq.* Nam fuit reſponſum *Conſilium * Cornei,*
& deciſ. Vinij, bene procedere, ſi Teſtator re-
ſpexiſſet ad agnationem, ad quam cum non
reſpexerit, dicendum eſt, quod appellatione
Cippi veniant fœminæ vt patet ex *Pariſio ſupra*
allegato, & dixit Rot. in cauſa Nucerina Pradij
27. Nouembris 1591. coram bo. me. Card. Man-
tic. in verſ. Neque obſtat quod hæc verba ad Cip-
pum Domus, & Menoch. conſ. 549. nu. 12. verſ.
4. & vlt. num. 6. intelligit *Corneum*, vt eius di-
ctum procedat, quando Teſtator, inſtitutis fi-
lijs maſculis, excluſiſque filiabus dotatis, ſub-
ſtituit ipſis filijs deſcendentibus ſine filijs Cip-
pum domus, & meritò, quia ratio *Cornei, &*
Vinij adaptari non poteſt, quando Teſtator
non reſpexit ad agnationem; nam mouentur
ex eo, quod Teſtator cum ad Cippum domus
bona redire voluerit, dicitur ipſum Cippum
vocaſſe, atque ita eos, in quibus firmamentum
& ſtabilimentum domus, & eius conſeruatio
conſiſtit; porrò fœmina non eſt ſtabilimentum,
& conſeruatio domus, & familiæ, ſed finis,
& cum ea extinguitur, quæ quidem veriſſima
ſunt, ſed non tollunt, quin fœmina ſit de ſtipite,
quod ſufficit in hoc caſu, cum Teſtator non
reſpexerit ad agnationem, vt ſupra concluſum
eſt; inſuper addo rationes, quas afferunt *Cor-*
n. & Vin. eſſe Doctorum mox citandorum,
qui tamen docent nomine Cippi non compræ-
hendi fœminas, quando Teſtator reſpexit ad
agnationem.

Neque verum eſt, quod infiniti DD. contra-
riam ſententiam doceant, & *Rota* etiam con-
trarium tueatur, vt exaduerſo contenditur,
nam eſt aduertendum, quod DD. citati, vel
loquuntur, quando Teſtatore reſpexit ad agna-
tionis conſeruationem, vel loquuntur in di-
uerſis caſibus. Et quidem *Franc. in cap. ſi Pa-*
30 *ter num. 207. verſ. 11. de teſtam. in 6.* * intelli-
gendus eſt, licet hoc expreſsè non dicat, ſed
colligitur ex ratione, quando Teſtator reſpe-
xit ad agnationem, mouetur enim ex eo, quia
vt ipſe dicit, fœminæ non poſſunt leuare faldam
domus, & caſatæ, quod eſt verum, ſi Teſtator
reſpexiſſet ad agnationem vt ſupra dictum eſt.
31 *Corn. conſ. 26. num. 4. in fin. & num. 5. lib. 4.* *
expreſsè loquitur, quando maſculus eſt inſti-
tutus, & poſteà ſubſtitutus Cippus, vt patet
num. 3. & 4. & in eiſdem terminis loquitur in con-
ſil. 41. num. 8. & ſeqq. vt patet num. 2. & in con-
32 *ſil. 273. num. 4. in fin. & nu. 5. lib. 4. Curt. Iun.* *
in conſil. 172. num. 6. Dilect. de art. Teſt. cauſ. 22.
33 *num. 2.* * *de ſubſtit.* dum dat cautelam, vt Cip-
pus ſubſtituatur, quando Teſtator vult bona
conſeruari in agnatione expreſsè loquitur, quā-
do Teſtator reſpexit ad agnationem, *deciſio*
34 *verò Nucerina fideicommiſſi 16. Ianuarij 1595.* *
coram bo. me. Cardinali Mantica fuit declarata
24. Nouembris eiuſdem anni, vt habeat locum,
quando Teſtator reſpexit ad agnationem, *Man-*
35 *tica* denique, * & *Peregr. loco citato* videntur re-
ferre contrarias DD. variè ſenſientium opinio-
nes.

Denique non obſtat, quod nomen familiæ
36 denotet agnationem * *l. pronunciatio §. fæ-*
minæ ff. de verb. ſignif. cum alleg. per Card. Man-
tic. de coniect. vlt. vol. lib. 8. tit. 12. num. 90. quia
hoc non operatur, vt fœmina non cenſeatur
vocata, cum ſit de agnatione, vt ſupra con-
cluſum eſt, & ceſſat ratio, ex qua poſſet dici
excluſa, videlicet ſi Teſtator reſpexiſſet ad a-
37 gnationem, * quo caſu per fœminam agnatio
conſeruari non potuiſſet, vt ex traditis per *Car-*
dinal. Mantica loco prox. cit. colligitur.

Et ita concluſum, &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 29. Ianuarij
1618.

TARVISINA CAPPELANIAE.

Lunæ 5. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Manutentio debetur prouiſio Apoſtolico,
qui habet poſſeſſionē inſtrumentalē be-
neficij vacati in menſe reſeruato, non
obſtante poſſeſſione anteriori capta à
prouiſo Capitulo.

SVMMARIVM.

1 *Menſis Maij eſt vnus ex octo reſeruatis.*
2 *Alternatiua conceditur ſolum Ordinarijs, vt ex*
Regul. 8. Cancell.
3 *Obitus in menſe reſeruato debet plenè, & conclu-*
denter probari.
4 *Partita libri mortuorum extracta per Sacriſtam*
Eccleſia probat obitum.
5 *Maximè concurrente adminiculo.*
6 *Quando reſeruatio beneficij eſt clara, & notoria*
prouiſio facta à Capitulo, & poſſeſſio vigore il-
lius capta nullius eſt conſiderationis, & num. 10.
7 Regul. 8. Cancell. *habet decretum irritans.*
8 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſio-*
nem. Ampl. num. 9.
10 *Poſſeſſio poſterior, & inſtrumentalis prouiſi Apo-*
ſtoli-

Digitized by Google

ſtolici eſt manutenebilis, vbi prior nullius eſt cõſiderationis. Ampl. num. 1.

11 Put. deciſ. 362. lib. 2. in nou. *reicitur in parte, & num. 13.*

DECISIO MXXXVII.

HÆc Cappellania per obitum Angeli Zelaboni 22. Maij ſuperioris anni vacauit, qui
1 menſis eſt vnus * de octo reſeruatis, & cum prætendatur, collationem ſpectare ad Decanũ, & Capitulum non eſt agendum de alternatiua,
2 quia illa ſolum conceditur Ordinarijs, * vt patet ex verbis *Regul.* 8. ibi *inſuper Sanctitas ſua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiſc. & Epiſc. intenta ipſius quandiù, &c.* & quamuis obitus in menſe reſeruato debeat plenè, & con-
3 cludenter probari, * *Rot. deciſ. 16. de praben. in nou. Ægid. deciſ. 470. incipien. Teſtis in fin. & dec. 611. incipiente actor verſ. tamen hoc adycitur,* attamen hic affertur partita extracta ex libro
4 mortuorum per Sacriſtam Eccleſiæ, * de qua in *regiſt. fol.* 88. quæ partita probat, prout fuit reſolutum in cauſa *Illarden. Penſionis 2. Iunij 1606. coram recol. mem. Franciſco Penia, tunc Rotæ Decano,* cui probationi adijcitur prouiſio facta per Capitulum ſub die 26. Maij eiuſdem anni 1616. in perſonam Leonardi Boſinæ, de qua in *regiſtro fol.* 121. cum aſſertione, quod Cappellania vacabat per obitum Angeli Zelaboni diebus proximè præteritis ſequutum extra Romanam Curiam, vnde iſta aſſertio Capituli licet plenè non probaret in præiudicium eius prouiſi, negari tamen non poteſt, quin partitam libri mortuorum valde coadiuuet, vnde quatenus liber per ſe plenè non proba-
5 ret; probat tamen cum hoc adminiculo, * *vt ſæpè cenſuit Rot.* Et quod Cappellania vacauerit per obitum dicti Angeli Zelaboni, probatur nedùm ex dicta prouiſione Capituli, verum etiam ex prouiſione ipſiuſmet Zelaboni facta per Capitulum de anno 1610. tanquam de vacanti in menſe Decembris, vt in *regiſtro fol.* 119.

Ex prædictis cum reſeruatio tanquam de va-
6 canti in menſe Maij ſit clara, & notoria, * nulli dubium eſt, poſſeſſionem captam à Boſino nullius eſſe conſiderationis, quia *Regula* 8. ha-
7 bet decretum * irritans, quod inficit titulum,
8 & poſſeſſionem, * iuxta *deciſ. 3. de reſtit. ſpol. in nou.* quod licet non ſit poſitum ſuper certo
9 corpore beneficij, * eadem tamen eſt ratio, quando reſeruatio eſt notoria, & iuſtificata, *Put. deciſ. 196. lib. 3. in nou. & fuit latè deductum coram me in cauſa Beneuentana Beneficiorum 14. Decembris 1601. quam refert Garz. de beneſ. par. 1. c. 1. num. 418.* & propterea cum poſſeſſio ipſius Boſinæ ex prædictis nullius ſit conſidera-
10 tionis, * ſequitur, quod poſſeſſio Paduæ prouiſi Apoſtolici, de qua in *regiſtro fol.* 85. capta die 14. menſis Septembris 1616. licet poſterior & inſtrumentalis ſit manutenibilis, quia prior non eſt habenda in conſideratione, *vt fuit reſolutum in dicta cauſa Beneuentana coram me:* &
11 quamuis *Puteus in deciſ. 362. lib. 2. in nou.* * dicat. Primo non poſſe dari manutentionem propter decretum irritans, nec ſecundo quia poſſeſſio erat inſtrumentalis, & alius poſſide-
12 bat, tamen iſta ſecunda ratio non ſubſiſtit, * quia ſtante decreto irritanti, prima poſſeſſio eſt nullius conſiderationis ex ſupra deductis.

Ex quibus concluſum Paduæ ſoli informanti dandum eſſe mandatum de manutenendo.

BONONIEN. REMISSIONIS MERCEDIS.

Ven. 9. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Solutio abſque expreſſione cenſetur facta in eam cauſam, in qua ſoluens eſt debitor.*

2 *Pacta ſunt ſeruanda.*

DECISIO MXXXVIII.

AGentes pro D. Scipione non negabant, ipſum exegiſſe ſummam lib. 940. 10. à Banco DD. de Maluaticeis, ſed difficultas conſiſtebat in eo, an exegerit nomine affictus, de quo agitur, cum ſolutio illi fuerit facta nomine Comitis Herculis Bentiuoli, ſed hodie ceſſabat omne obiectum, cum fuerit productum Inſtrumentum ſubconductionis factæ à Leonio primo conductori, dicto Comiti Herculi, & cum dictus Comes non eſſet debitor D. Scipio-
1 nis ex alia cauſa, quam iſtius affictus, * ſolutio abſque expreſſione cenſetur facta in iſtam cauſam *Aym. conſ. 158. num. 13. Aretin. conſ. 31. num. 3. Decian. reſponſ. 60. num. 29. lib. 2.* præſertim cum nulla ſubeſſet alia cauſa, vt fieret dicta ſolutio *Seraph. deciſ. 1036. num. 2.* & proptereà quoad iſtam partitam DD. receſſerunt *à deciſis*.

Quo verò ad expenſas factas in domibus, & in conducto Palatæ, DD. ſteterunt *in deci-*
2 *ſis*; Nam D. Scipio habet pactum clarum, * quod pro cauando non teneatur niſi pro libr. 150. quare vltra iſtam ſummam non tenetur, ait enim Prætor pacta ſeruabo; & quamuis prętendatur canamentum de ordine V. Legati auctum fuiſſe, attamen cum illæ purgationes ſolerent aliquando fieri, ſatis eſt, quod locator ex dicto pacto ſibi cauerit, & quoad domos etiam habet pactum clarum, quod pro expenſis non excedentem ſummam lib. 2. ipſe non teneatur, & circa hoc, nihil quod releuat oſtenditur.

Quo verò ad partitam libr. 3100. DD. dixerunt, quod de ea videatur particulariter, prout fuit ordinatum in prima propoſitione huius cauſæ.

PA-

Digitized by Google

PARISIEN. PECVNIARIA.

Luna 12. Iuny 1617.

ARGVMENTVM.

Creditor defuncti non poteſt agere niſi actione perſonali contra illius hæredes pro portionibus hæreditarijs.

SVMMARIVM.

1 *Creditori defuncti competit actio peſonalis contra illius hæredes pro portionibus hæreditarijs.*

2 *Hæres repræſentat perſonam defuncti pro ea portione, pro qua eſt hæres, pro alijs vero portionibus habetur pro extraneo.*

3 *Vnus ex hæredibus, qui totam pecuniam hæreditariam exegit poteſt in totum conueniri.*

4 *Ratificatio exactionis pecuniarum facta à cohærede ex quo probatur.*

DECISIO MXXXIX.

DOmini dixerunt ſententiam A. C. non eſſe
nullam, eſſe tamen Iniuſtam, dùm condem-
nat R. P. D. Aloyſium ad reſtituendam ſum-
mam ſcut. 20. mill. Dominæ Siluiæ, & abſol-
uit à petitis à D. Siluia D. Ferdinandum Fra-
trem R. P. D. Aloyſij: Nàm d. D. Siluiæ cō-
1 petebat actio perſonalis, * pro portionibus
hæreditarijs contrà predictos D. Aloyſium
& Ferdinandum tanquàm hæredes bo. me. Ho-
ratij *l. pro hæreditarijs, C. de hæred. action. vbi
notant DD.*, & ratio eſt, quià hæres repreſentat
2 perſonam Defuncti pro ea portione, * pro
qua eſt hæres, pro alijs verò portionibus ha-
betur pro extraneo *l. cum à Matre C. de rei vin-
dicat. cum alleg. per Surd. in dec. 90. per tot.*
Quare R. P. D. Aloyſius non potuit in totum
condemnari, & D. Ferdinandus abſolui.

Nequè obſtat, quod ſolus R. P. D. Aloyſi-
us hoc creditum exegit a Chriſtianiſſimo Re-
ge, & ſic quaſi ſolus Poſſeſſor pœcuniarum,
3 potuit * conueniri, Iuxta *Gloſſ. final. vers.
ſecundo in d. l. pro hæreditarijs*, nam fuit reſ-
ponſum, quod D. Aloyſius exegit nedum no-
mine proprio, ſed etiam nomine D. Ferdinan-
di fratris, pro quo etiam de rato promiſit,
qui exactionem ratificauit ſub die 26. Februa-
4 rij 1608. per acta Laureti Perſici, * & quam-
uis huiuſmodi ratificatio non fuerit produ-
cta coram A. C., ſatis eſt, quod ipſe tanquam
hæres fuerit citatus, & quod hodiè manife-
ſtè conſtet de prædicta ratificatione facta tem-
pore habili, vt latè notat *Surd. cons. 114. n. 3.*

Minus releuat, quod ſtante ceſſione facta per bo. me: Horatium ad fauorem Naſij, à quo cauſam habet D. Siluia, iſtud creditum Regium non erat in hæreditate Horatij, quia fuit reſponſum quod reſpectu Regis ex vna, & Horatij, & eius hæredum, creditum erat in hæreditate, ſcilicet ius illud exigendi à Rege, & propterea etiam reſpectu Naſij, & Siluiæ iſtud ius erat in hæreditate Horatij, quare cum exactio fieri non poſſet niſi ab hæredibus, & ab eis fuerit medio prædicto facta, vtique per rationes prædictas tenebatur pro hæreditarijs actionibus, & ſic R. P. D. Aloyſius in totum condemnare non poterat.

Ex quibus reſolutum ſententiam A. C. eſſe iniuſtam, non tamen eſſe nullam.

ROMANA CENSVS ſcut. 20. mill.

Luna 19. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Executor merus quando dicatur, & quando mixtus, & ad quem ſpectet id quod ſupereſt ex relicto adimpleta voluntate teſtatoris.

SVMMARIVM.

1 *Quando quis fuit deputatus merus Executor, quod ſupereſt ex relicto adimpleta voluntate ſpectat ad hæredes teſtatoris. Ampl. num. 10.*

2 *Executor merus cenſetur, quando præcedunt onera & ſubſequitur relictum, & num. 9.*

3 *Executor mixtus cenſetur, quando relictum illi factum longè excedit onera impoſita. lim. num. 4.*

5 *Executor merus eſt qui pro tali à teſtatore fuit deputatus, licet plura concurrant, quæ illum mixtum faciant, & num. 7.*

6 *Ex relicto pingui facto Executori non poteſt elici coniectura, quod ſit mixtus, quando magnitudo relicti pendet à futuro euentu.*

8 *Subrogatus ſapit naturam illius, in cuius locum ſubrogatum.*

DECISIO MXXXX.

BIs fuit reſolutum, Antonium Gallum fuiſſe
relictum à Teſtatrice merum executorem, &
per conſequens cenſendum eſſe talem Scipio-
nem à Tulpha in eius locum ab eadem Teſta-
1 trice ſubrogatum, & ſic quod ſupereſt ex reli-
cto adimpleta voluntate Teſtatricis ſpectare ad
hæredes iuxta text. *in l. pecunia vbi gloſſ. 1. &
ſeqq. de alim. & cibar. legat, cum allegatis in præ-
dictis deciſionibus.* Ratio autem quare Anto-
nius cenſendus ſit merus executor, conſiſtit in
eo, quod Teſtatrix exiſtens in ſanitate poſt iam
Teſtamentum conditum, ſcripſit inter alios
vnum Codicillum, in quo voluit plura præſtari
annuatim ex ſuis cenſibus, & poſtea ſubiunxit;
*Et vt dictus legatarius, quem nominat, et eſſe vult
Antonium Gallum, poſſit ſuam voluntatem adim-
plere, et facere quantum ſupra diſpoſuit, reliquit
dicto Legatario omnes ſuos cenſus, qui de tempore
ſui obitus reperirentur*; Cum .n. præcedant one-
2 ra, & poſtea ſubſequatur relictum, * Antoni-
us cenſendus eſt merus executor, non autem
mixtus, vt eſt caſus expreſſus *in l. Lucius Ti-*
tius

tius §. à te peto ff. de leg. 2. & ibi aduertit Ca-
ſtrenſ. Cumanus, & alij, vt fuit conſideratum in
alijs deciſionibus, & prædicta etiam coadiuuan-
tur ex adminiculis, & coniecturis ponderatis
in deciſionibus in hac cauſa factis.

Neque obſtat, quod prædicta videantur ceſ-
ſare, ex quo fuerunt relicta ſcut. 20. mill. quo-
rum fructus longè excedunt onera impoſita
3 Antonio, * quare cenſendus eſt mixtus exe-
cutor per ea quæ notat *Bartol. in l. Pamphilio §.*
dicas de leg. 3. ; Nam placuit reſponſio data
in *vltima deciſione*, ſcilicet, quod Codicillus fu-
it factus in ſanitate, & quod Teſtatrix superui-
xit per plures annos, & in diſpoſitione habuit
4 relationem non ad cenſus, * quos tunc habebat
ſed ad illos, qui tempore ſui obitus reperiren-
tur, & ſic cum potuiſſent redimi; & propterea
decreſcere ad quod reſpexit, cum vt dictum eſt,
legauerit cenſus, qui de tempore ſui obitus re-
perirentur, non poteſt ex magnitudine reddi-
tuum cogi aliqua coniectura, quod Teſtatrix
voluerit Antonium eſſe mixtum Executorem,
cum dicta magnitudo non eſſet certa, ſi conſi-
deretur, quod à die conditi Codicilli vſque ad
diem obitus cenſus redimi poterant.

Neque facit, quod cenſus poterant etiam
augeri, & certum eſt, quod habita conſidera-
tione ad cenſus, qui de tempore ſcripti Codi
cilli reperiebantur magnitudo reddituum ex-
cedebat; Nàm fuit reſponſum, quod cum ex
prædictis, & ex a iis pluribus conſideratis in
primis deciſionibus conſtet Teſtatricem voluiſ-
5 ſe, * Antonium eſſe merum executorem, prædi-
cta non officiunt, quià Teſtatrix non reliquit
illos cenſus, quos habebat, dum ſcripſit co-
dicillum, niſi quatenus reperirentur de tem-
6 pore ſui obitus, * qui poterant, & non poterant
reperiri, & cum hoc eſſet euentuale, ex hoc
non poteſt elici coniectura, quod voluerit An-
tonium eſſe mixtum executorem, & licet non
prouiderit in caſu, quo tot cenſus reperirentur,
non inde poteſt dici, quod voluerit Antonium
eſſe mixtum executorem cum ex modo relin-
quendi conſtet ipſum fuiſſe merum, & ſi quod
ſuperabundabat, ad hæredes ſpectabat, vt di-
ctum eſt.

Neque obſtat, quod Teſtatrix nedum lega-
uit Cenſus, qui tempore obitus ſui reperiren-
tur, ſed ſubiunxit, e *rimanghino affetti per le ſo-*
pradette quantità, Vndè apparet Teſtatricem
voluiſſe, quod reſiduū ſpectaret ad Antonium,
quià reſponſum fuit iſtam conſequentiam non
7 probari; nàm cum ex alijs appareat, * Anto-
nium eſſe merum executorem, dicendum eſt,
reſiduum ſpectare ad hęredes, ita vt ſenſus ſit
reſpectu meræ executoriæ cenſus remaneant af-
fecti pro concurrenti quantitate. Et quod om-
nem tollit difficultatem eſt, quod poſt obitum
Antonij, onus illi iniunctum, iniunxit execu-
toribus Teſtamentarijs, & vſus fuit ſimilibus
verbis, quod redditus remaneant affecti pro
concurrenti quantitate; Quarè ſicuti reſidu-
um non ſpectabat ad executores, ità dicendum
eſt non ſpectaſſe ad Antonium, ex regula, quod
8 ſubrogatus ſapit naturam illius, * in cuius lo-
cum fuit ſubrogatus *l. ſi eum §. qui iniuriarum ff.*
ſi quis caut. & fuit ponderatum in vltima dec.

Neque eſt verum, quod ſubrogatio execu-
torum erat intelligenda quoad ius executio-
nis, firmo in reliquis remanente emolumento
ad fauorem hæredum Antonij, quia iſtæ intel-
lectus eſt ſumendus, ſi clarum eſſet Antonium
fuiſſe mixtum executorem, ſed cum hoc non
ſit clarum, immo appareat de contrario, cum
præcedant onera, & poſtea ſubſequatur reli-
9 ctum * vt in *dicto §. à te peto*, ſatis eſt ad ex-
cludendam coniecturam, quę deducitur ex ver-
bis illis, *e rimanghino affetti per le concorrenti*
quantità quod idem diſpoſuerit quoad execu-
tores ſubrogatos in locum Antonij, ad quos
tamen certum eſt, quod reſiduum non ſpecta-
bat.

Minus etiam obſtat, quod textatrix in euen-
tum extinctionis voluerit pecunias reinueſtiri
pro concurrenti quantitate, quia iſtud onus, ne-
dum iniunxit Antonio, ſed etiam executori-
bus, ad quos autem ſpectaret reſiduum non
10 expreſſit, * ſed venit ex interpretatione iuris,
vt in caſu *d. §. à te peto*, in quo non fuerat ex-
preſſum ad quem ſpectaret reſiduum, & pro-
pterea cum appareat Antonium fuiſſe merum
executorem, reſiduum dempta quantitate ne-
ceſſaria, quæ erat inueſtienda, ſpectat ad hæ-
redes, vt ſupra dictum eſt, ex quibus licet alias
plenius deductis in *prioribus deciſionibus* vide-
tur ſatisfactum obiectionibus factis pro parte
D. Marchionis in memoriali particulari, quem
propterea DD. tertio loco, vt ei morem gere-
rent, ſupra articulo bis deciſo voluerunt au-
dire, quamuis eius Agentes pluries, & pluries
fuerint citati ad informandum, & expectati,
quare cum per longum tempus informare ne-
glexerint, ſemperque quæſierint dilationes,
quas nedum quater, & ſex, ſed pluries ſupe-
riori, & hoc etiam anno habuerunt, viſum
fuit cauſam amplius in longum non eſſe pro-
trahendam.

ARETINA PRAECEPTORIAE.

Lunæ 19. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Prouiſio beneficij facta per obitum vnius,
quando ſuffragetur ſi vacauerit per obi-
tum alterius.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio facta per obitum vnius non ſuffragatur*
ſi per obitum alterius beneficium vacauerit. De-
clarat Gemin. *ſed eius declaratio reprobatur*,
num. 2.
2 Gemin. conſ. 52. ante num. 4. verſ. non
obſtat *reprobatur*.
3 *Clauſula* ſeu alio quouis modo *appoſita in pro-*
uiſione non capit alium modum vocationis, quam
ex perſona nominata.

4 *Hoc*

4 *Hoc non procedit, quando prædictis eſt adiunctum verbum* vacet . *Contrarium tenent relati numer.* 5.
6 *Clauſula* aut alterius cuiuſque perſonæ , *vel alia ſimilis capit vacationem ex perſana non expreſſa* .
7 *Prouiſio beneficij ad hoc vt valeat debet iuſtificari ſaltim de facto modus vacandi expreſſus . Decl. num.* 8.
9 *Subreptio ceſſat , quando prouiſio fit motu proprio* .
10 *Ordinarius prouidet motu proprio Eccleſijs , & non perſonis . Decl. num.* 13.
11 *Motus proprius defendit à ſubreptione , ſed non tollit defectum intentionis* .
12 *Intentionis defectus ceſſat , quando conſtat de expreſſa voluntate* .
14 *Magnus Magiſter eſt Ordinarius originarius* .

DECISIO MXXXXI.

IN hac cauſa ſub *die* 22. *Aprilis* 1616.vna parte
tantũ informante deciſũ fuit nõ conſtare de tali
vacatione , quæ ſuffragaretur Aloyſio Regio ,
cum fuerit prouiſus per obitũ Fauſti Bulgarini;
Præceptoria autẽ vacaret per obitum Sinulphi
de Saracenis , vt in ſupradicta *deciſione* proba-
tum eſt , & propterea dicta prouiſio ei non ſuf-
fragabatur , cum prouiſio facta per obitum
vnius non ſuffragetur , * ſi per obitum alterius
beneficium vacat *c. ſuſceptum de reſcript. in 6.
Put. dec. 22. nu. 6. lib. 1. in nou. & dec. 50. lib. 2.
pariter in nouiſ.* Et quamuis *Geminianus
in conſ.* 52. *ante nu 4. verſ. non obſtat* velit, quod
cap. ſuſceptum non habeat locum in prouiſio-
ne Ordinarij , veritas tamen eſt in contrarium
2 * *Gloſſ. in d. c. ſuſceptum in V. Apoſtolica Sede, &
ibi idem Geminian. num. 1. verſ. Gloſſa ſecundo
quarit , Franc. num.* 10. *verſ. ideo dicit Ioannes
Andr. Put. d. dec. 50. qui expreſſe reprobat d. conſ.*
52. *Geminiani* . In hac tamen propoſitione
fuit conſideratum, prouiſionem magni magiſtri
habere clauſulam , *ſeu alio quo vis modo* , quæ
licet non capiat alium modum vacationis quã
3 ex perſona nominata * *cap. in d. cap. ſuſceptum
de reſcr. in 6. Rot. deiſ.* 14. *eod tit. in antiq. Staph.
de literis Gratiæ in tit. expect. ad diuerſ. benef. §.
quo verò ad alias num. 2. Falin in cap. in noſtra
num. 37. §. ſed contrarium pariter de reſcr. Mohed. deciſ. 2. num. 1. de off. deleg.* tamen cum
4 illi adiunctum ſit verbum (*vacet*) * compre-
hendit nedum vacationem ex perſona alterius
quæ non ſit nominata , vt voluerunt *Mohed. &
Falin. vbi ſupra Io. de Selua de benefic. par. 3.
quæſt. 12. num. 77. in fin.* quamuis contrarium
5 tenuerit * *Rot. deciſ. 1. num. 1. & 2. de reſcr. in
non & dec 43. pariter de reſcr. in antiq.* & habe-
re aliam clauſulam , *aut alterius cuiuſcunque per-
ſonæ* , quæ clauſula , vel illi ſimiles ſine diffi-
6 cultate * capit vacationem ex perſona non ex-
preſſa , *Lap. in dict. cap ſuſceptum num. 1. Rot.
deciſ. 1. & ibi adden. verbo quouis alio modo ,
Papazz. num. 7. de reſcr. in nou. Mohedan. d.
deciſ. 2. ante num. 1. Staphil. de literis Gratiæ tit.
de expect. ad diuerſ. benef. §. quo verò ad alias
clauſulas Pratt. cancellar. in not. ſuper vacat. non
reſcr. verſ. Clauſula autem ex alterius* .
Non obſtat quod , ad prædictum effectum
debeat iuſtificari ſaltim de facto modus vacan-
7 di expreſſus , * *additio ad d. dec. 1. num. 8. &
9. de reſcr. in nou* & fuit ſepiſſimè dictum , &
ſignanter in cauſa *Romana Clericatus S. Petri
27. Nouembris 1601. & 21. Maij 1603. coram
bo. me. Card. Pamphil.* quia hæc concluſio pro-
8 cedit , * quando gratia fit ad ſupplicationem
partis , ſecus autem quando fit motu proprio,
vt colligitur ex traditis *per Lap. in d. §. ſuſceptum
ant. fin.* & probatur , quia prædicta concluſio
eſt fundata in ſubreptione partis vt patet ex
traditis *in dicta additione ad deciſ. 1. num. 8. &
9.* quæ quidem ſubreptio ceſſat , cum gratia
9 ſit facta motu * proprio dubitari non poteſt
cum agatur de prouiſione Ordinarij , qui pro-
10 uidet motu proprio Eccleſijs , * & non perſo-
nis *Put. dec. 395. num. 1. lib. 3. in nou.*
Neque etiam obſtat , quod motus proprius
defendat à ſubreptione , non tamen tollat de-
11 fectum intentionis * *Seraph. deciſ. 398. num. 5.
Caſſador. deciſ. 3. num. 4. de penſ. Bellam. dec.
392.* Nam fuit reſponſum, quod hic non poteſt
dari de defectu intentionis , quia nedum
Ordinarius voluit conferre ſi *Præpoſitura* va-
cabat per obitum Fauſti Bulgarini, ſed ex qua-
uis alia perſona , vt ſupra relatum eſt , & pro-
pterea cum conſtet de expreſſa eius voluntate
12 ceſſat defectus intentionis , * vt in puncto di-
cit *predicta additio ad deciſionem primam num. 8.
in fin. verſ. Domini voluerunt de reſcr. in nou.*
Denique non obſtat, quod prædicta habeant
13 locum in Ordinario orginario , * non autem
in Ordinario habente iuriſdictionẽ ſuperindu-
ctam *Card. in Clem. 2. num. 13. de Offic. Ordin.*
quia fuit reſponſum magnum magiſtratum eſſe
14 Ordinarium originarium,* non autem habere
iuriſdictionem ſuperinductam, nam eius colla-
tio eſt perpetua , & iure ordinario , non tem-
poralis, vel ad vitã perſonæ *Cardin. in d. num. 13.
& fuit conſideratum coram me in cauſa Reatina
Præpoſituræ 23. Ianuarij 1615: & eſt Gloſſ. penult.
in Clement. fin. de offic. ordin.*

BONONIEN. DE GHELLIS.

Veneris 23. *Iunij* 1617.

ARGVMENTVM.

Interreſſe lucri ceſſantis debetur ab vno ex ſocijs, qui pæcuniam communem in proprios vſus conuertit . Pæcuniæ habitæ à ſocio ex communi negotio quando præſumantur habitæ ad computum lucri , & quando capitalis .

SVMMARIVM.

1 *Periti relationi à Rota electij ſtandum eſt* .
2 *Interreſſe lucri ceſſantis debetur ſocio ab altero*

conſo-

conſocio, qui in proprios vſus pacuniam ſocietatis
conuertit & n.5.

3 *Intereſſe lucri ceſſantis non debetur ad illam*
quantitatem, quam debitor lucratus eſt.

4 *Exceptio de iure tertij non datur niſi ſit ipſo iure*
excluſiua iuris agentis.

6 *Pacunia habita à ſocio ex communi negotio præ-*
ſumuntur habita ad computum lucri, non in di-
minutionem capitalis, niſi doceatur, quod tunc
temporis nullum adeſſet lucrum.

7 *Pacunia habita à ſocio ex communi negotio non*
præſumuntur accepta ad computum lucri, quando
longe maiorem quantitatem, quam importet lu-
crum accepit.

DECISIO MXLII.

POST initam ſocietatem inter Thadæum, &
Vlixem de Ghellis fratres, ſolus ipſe Thadęus
vtens pæcunijs, & effećtibus communibus no-
mine proprio mercaturam exercuit, ideò *Rota*
ſub die 13. Februarij 1615. cenſuit intereſſe lu-
cri ceſſantis Vlixi deberi ad rationem quanti-
tatis, quam lucrati ſunt ex pæcunijs, quæ in
ſocietate remanſerant. Et propterea vt hoc
factum elucidaretur accedente etiam conſen-
ſu partium eadem Rota elegit in peritum
Excellentiſſimum D. Camillum Morettum
I. V. D. vt in decreto facto ſub die 9. Ianuarij
præſentis anni, qui dedit ſequentem relatio-
1 nem, cui ſtandum eſſe Rota concluſit *.

Capitale huius ſocietatis erat libr. 50. mil.
ex quibus diuerſas ſummas menſtruatim Tha-
dæus extraxit, & licet aliquando fuerit cre-
ditor, tamen computatis computandis de an-
no 1592. à Menſe Maij vſque, & per totum
menſem Iunij 1593. in propriam negotiatio-
nem conuertit ſummam libr. 9941. 12. 5. quare
cum ſocietas cum remanenti, quod erat libra-
rum 40058. 7. 7. fuerint lucrata libras 16227.
13. 7. vt apparet ex relatione Periti funda-
ta in libro *ſignato* † *fol.* 232. ſequitur, quod
ſi Thadæus in proprias negotiationes reſiduum
2 non conuertiſſet, * quod ex capitali integro li-
brarum 50000. ſocietas lucrata fuiſſet vltra
prædictam ſummam alias lib. 4027. 7. quarum
medietas ſpectaret ad Vlixem, & propterea ra-
tione lucri ceſſantis ei deberentur libræ pro
hoc anno 1592, 2013. 13. 6.

Non obſtat, quod reſpectu iſtius ſummæ,
qua nomine proprio Thadæus vſus eſt, dicatur
non concurrere requiſita per *Caſtrenſ. in l. 3. ff.*
de eo quod cer. loc. vel ſaltim non adeſſe illud re-
quiſitum, quod ob defectum iſtarum pæcunia-
rum lucrum factum non fuerit, cum eſſe po-
tuerit, quod totum capitale non potuiſſet
conuerti in negotiationem; nam fuit reſpon-
ſum non poſſe dici, quod defuerit occaſio im-
plicandi, cum Thadæus ex pæcunijs commu-
nibus magnam quantitatem in negotiatio-
nem ad propriam vtilitatem implicauerit, &
licet magnum lucrum fecerit, non ad eam ra-
3 tionem deberi lucrum ceſſans Vlixi, * ſecun-
dum quam ſocietas lucrata fuit, quo caſu ad-
ſunt requiſita per *Caſtren. vt in deciſ. 16. Februa-*
rij 1611. firmatum eſt, maxime quia ſi Tha-
dæus communem pæcuniam in vſus proprios
non conuertiſſet ſed communi nomine fuiſſet
negotiatus, maiorem pęcuniæ ſummam Vlixes
fuiſſet lucratus.

Minus etiam obſtat, quod huius ſocietatis
participes eſſet Hieronymus Galluccius, quia
Galluccius ſolum reſpectu lucri propter labo-
res, non autem reſpectu capitalis participa-
bat, ideoque cum capitale inter Thadæum, &
Vlixem eſſet commune, inter ipſos hodie de
lucro agendum eſt. Quod ſi Hieronymus
poſtmodum aliquid prætenderit, non eſt illi
præcluſa via agendi tam contra hæredes Tha-
dæi, quam contra Vlixem, nunc tamen Hie-
ronymus non eſt in cauſa, nec ius illius eſt
4 ipſo iure excluſiuum iuris Vlixis, * ac proinde
de eo dare non poſſunt hæredes Thadæi *Dec.*
conſ. 247. num. 3. & conſ. 408. n. 17. & ſeqq.

Quantum attinet ad annum 1593. à Menſe
Iulij vſque & per totum menſem Iunij ſe-
quentis anni, computando vnum menſem cum
alio, Thadæus in proprios vſus conuertit li-
br. 20249. quæ ſi detrahantur ex capituli
libr. 50000. remanerent libr. 29751. cum qui
bus pro dicto tempore ſocietas fuit lucrata
libr. 11931. 33. vt in relatione fundata in
præcitato libro *ſignato* † *fol.* 232. Ex quibus ap-
paret, quod ſi totum capitale fuiſſet commu-
ni nomine in negotia conuerſum, ſocietas
fuiſſet lucrata libras 8120. 10. 8. & ex his pro
medietate Vlixes debuiſſet habere libras 4060.
5 5. 4. quæ ratione lucri ceſſantis illi debentur *.

Quantum attinet ad annum 1594. qui inci-
pit de menſe Iulij vſque per totum menſem
Iunij 1595. & ſic per 11. menſes facta compu-
tatione menſium ſemper in proprias negotia-
tiones retinuit libras 27903. quæ ſi detrahan-
tur ex capitali librarum 50000. capitale rema-
net librarum 22017. cum quo pro dicto tem-
pore ſocietas lucrata fuit libras 11771. vt in
libro *ſignato A.* vndè ſi totum capitale fuiſſet
communi nomine conuerſum in negotiatio-
nem ſocietas vltra dictam ſummam fuiſſet lu-
crata libras 14965. 14., ex quibus medietas
ratione lucri ceſſantis ſpectat ad Vlixem videli-
cet libræ 7482. 17.

Quantum verò attinent ad annum 1595. qui
incipit de menſe Iunij, & perdurauit vſque &
per totum menſem Decembris, & ſic per tem-
pus ſeptem menſium, facta computatione
menſium prout ſupra, toto iſto tempore in
proprias negotiationes Thadæus conuertit li-
bras 26382., quæ ſi detrahantur ex capitali
libr. 50000. remanent capitale libr. 23618, cum
quo ſocietas fuit lucrata libras 2023. quare ſi
totum capitale fuiſſet negotiatum communi
nomine, ſocietas vltra dictam ſummam lucrata
fuiſſet libr. 2259. 15., ex quibus medietas ſpe-
ctat ratione lucri ceſſantis ad Vlixem, vide-
licet libr. 1129. 17. 6. ex quibus apparet, quod
ſi conflentur prædictæ ſummæ, quæ propter
lucrum ceſſans debentur Vlixi, ipſe remanet
creditor libr. 14686. 13. 4.

Neque obſtat, quod Thadæus ſub nomine
rationis bancariæ ceperit ad cambium li-
bras 11871. 0. 8. de anno 1594. & propterea

iſta ſumma detrahenda eſt, quia licet iſta ſumma capta fuit ad cambium nominè rationis bancharię; Vlixes tamen nihil poteſt prætendere, niſi vel damnum emergens, vel aliquod lucrum ſi factum fuiſſet; ſed nihil ipſæ probat. Nam fuit reſponſum D. Cammillum ſemper in calculando hanc ſummam detraxiſſe, & ad iudicium Rotæ, an ex illis lucrum ceſſans debeatur remiſiſſe, vnde non eſt in quo hæredes Thadæi grauentur.

Neque etiam ſubſiſtit, quod pæcuniæ habitæ per Thadæum ex communi negocio præſu-
6 muntur habitæ ad computum lucri, * non
autem in diminutionem capitalis, niſi doceatur, quod tunc temporis nullum adeſſet lucrum, cum in ſocietate, & in huiuſmodi negotiationibus ſemper præſumatur adeſſe lucrum, & in caſu iſto apparet ex libris, quod negotium commune ſemper fuit in lucro. Nam reſpondetur inter Thadænm, & Vlixem conuentum fuiſſe in inſtrumento diuiſionis bonorum ſtabilium in actis huiuſmodi cauſæ producto, quod lucra, quæ in communibus negotiis fierent, cedere deberent in extinctionem debitorum communium, & pro communibus occurrentiis, & in euentum in quem non adeſſent lucra dicta debita ſolui deberent ex capitali, & ideò non poterat Thadæus de dictis lucris diſponere pro vſu proprio, & in proprias negotiationes, ſed in ſolidatione computorum ponere, & adnotare debebat ad creditum ſuum, & Vlixis in communi computo currenti, quod tenebatur in libris pro communibus occurrentiis, & pro extinatione communium debitorum, præterquam quod non eſt veriſimile, nec poteſt præſumi quod Thadæus dictas pæcunias acciperet ad computum lucri,* cum longè maiorem quantitatem
7 acciperet, quam ei ratione vtilium obuenire
potuiſſet.

Minus releuant alia, quæ longa ſerie contra prædictam relationem Domini Camilli Moretti deducuntur, quia cum die 22. Maij 1617. illa opponerentur, Rota ordinauit, quod D. Peritus reſponderet obiectionibus factis per partem aduerſam, quibus illæ exactiſſime reſpondit, & hæ reſponſiones placuerunt DD., quas hic repetere longum, & moleſtum foret.

VICANA IVRISPATRONATVS.

Veneris 23. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta pendente tempore ad appellandum quando ſit attentata, & nulla.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum apponitur, quando poſſeſſio vtriuſque partis eſt attentata.*

2 *Poſſeſſio capta pendente tempore ad appellandum à ſententia à qua fuerat appellatum eſt attentata.*

3 *Gæſta intra tempus datum ad appellandum etiam ſi non fuiſſet appellatum, per viam nullitatis poſſunt reuocari.*

4 *Poſſeſſio capta pendente tempore ad appellandum non eſt attentata, quando pars ceſſit liti, & cauſæ. Decl. n. 5.*

DECISIO MXLIII.

Placuit Dominis prima *deciſio* in hac cauſa facta, ſcilicet quod beneficium ponatur ſub
1 ſequeſtro, * cum poſſeſſio vtriuſque partis
fuerit attentata, ex quo capta pendente tem-
2 pore ad appellãdum à ſentẽtiis, * à quibus fue-
rat appellatum *Lancellott. de attent. p. 2. cap. 11. num. 42.* & in omnem euentum ſufficeret, quod poſſeſſio capta fuiſſet intra tempus datum ad appellandum, nam, & ſi non fuiſſet appella-
3 tum, * gæſta per viam nullitatis poſſent reuo-
cari ſecundum opinionem, quam Rota ſeruat. *Put. dec. 27. n. 4. & 5. & 6. lib. 1. in nou.; & fuit opinio Franchi in c. ſæpe vol. 2. verſ. in Gloſſ. in verb. rata de appellat.*

Neque obſtat, quod poſſeſſio Petri Antonij non videatur attentata, ex quo Lucas Antonius
4 ceſſit liti, & cauſæ * *ex allegatis in ſecunda deciſ.*
Nam fuit reſponſum obiectum procedere ſi
5 Thomas Aniellus non fuiſſet in cauſa * me-
diante Io. Dominico eius Procuratore, de cuius mandato conſtat in *proc. fol.* 70. & patet ex pluribus actis factis, vt in eodem *proceſſu fol.* 69. 72. 99. 368. 369. & tandem fuit citatus ad ſententiam, vt in eodem *proceſſu fol.* 337. & 338.

Ex quibus concluſum pro ſequeſtro.

ASCVLANA BENEFICII.

Mercurij 23. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Subrogatio gratioſa obtenta ob emmiſſam profeſſionem aduerſarij in Religione, quando ſuffragetur.

SVMMARIVM.

1 *Petens adiudicationem beneficij vigore ſubrogationis gratioſæ debet probare ius illius, per cuius obitum obtinuit ſubrogationem, niſi fuerit triennalis pacificus poſſeſſor.*

2 *Reſignans beneficium antequam profeſſionem emmittat, abdicat à ſe omne ius.*

3 *Subrogatio gratioſa obtenta ob emmiſſam profeſſionem aduerſarij, qui ante illam beneficium reſignauerat non ſuffragatur. Decl. n. 4.*

5 *Reſignatio beneficij facta duobus menſibus ante profeſſionem eſt nulla.*

Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 16. de regular. *habet locum etiam in reſignatione beneficij n. 5.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO MXLIV.

FAuſtus Santuccius, & Marcus de Turre præ-
ſentati fuerunt ad perpetuum ſimplex be-
neficium de Iurepatronatus Laicorum Sancti
Ioannis de Appignano, & cum vterque præ-
tenderet ſe fuiſſe præſentatum à medietate Pa-
tronorum Marcus obtinuit prouiſionem Apo-
ſtolicam cum derogatione medietatis Iurispa-
tronatus, & poſtmodum Religionem Cap-
puccinorum ingreſſus eſt, & antequam pro-
feſſionem emitteret, reſignauit beneficium ad
fauorem Emigdij fratris; poſt emmiſſam pro-
feſſionem idem Fauſtus in prædicti Marci iu-
ribus obtinuit ſubrogari. vnde dubitaui cui
ex duobus Santuccio ſcilicet, vel Emigdio be-
neficium eſſet adiudicandum, & cum hodiè
Santuccius petat adiudicationem ex ſubroga-
tione gratioſa certum eſt, quod prius de Iuri-
1 bus ipſius Marci docere debet, * ex quo ipſe
Marcus non fuit triennalis pacificus poſſeſſor,
vnde iuuari non poteſt *allegat. Lap.* 89. ſed ius
ipſius Marci probare debet *Caſſad. deciſ.* 2. *de
cauſis poſſeſſ. & prop. Verall. deciſ.* 92. *lib.* 1. *in
manuſ. & fuit latè deductum coram me in cauſa
Conchen. Archipresbyteratus* 27. *Nouembris* 1606.

Inſuper videndum erit, an fuerit abdicatum
Ius (à prædicto Marco, ex quo reſignauit ad
fauorem Emigdi fratris octauo nonas Iulij, hoc
eſt die octaua Iulij 1615. profeſſionem autem
emiſit die 14. eiuſdem menſis, & anni, & per
hanc reſignationem omne ius à Marco abdica-
2 tum fuiſſe conclusum * eſt, & *tenet Caſſad. dec.
4. num.* 3. *de reſtit. ſpoliat. Rot. dec.* 1. *de renunt.
in nou. & deciſ.* 2. *eod. tit. in antiq.* ac proindè
3 ſubrogationem non poſſe ſuffragari, * & licet
rectè reſponderetur, concluſionem hanc pro-
4 cedere, ſi reſignatio fuiſſet valida, * prout
fuit latiſſimè dictum in cauſa *Abulen. & Za-
morren. beneficiorum* 17. *Iunij* 1594. *coram bo.
me. Franciſco Pauia Rotæ Decano*; Attamen per
DD. fuit reſponſum, quod nullitas deducta
ex reſignatione facta duobus menſibus ante
5 profeſſionem * contra formam *Conc. Trid. ſeſſ.
25. cap* 16. *de Regul.*, quod habet locum etiam
in reſignatione beneficij, vt cenſuit *Congregatio
Illuſtriſſimorum Interpretum*, vt refert *Pariſ. de
reſignat. lib.* 3. *quæſt.* 13. *num.* 4. & 5. non ſubſi-
ſtit in facto, quia vt ſupra relatum eſt, in eodē
menſe reſignauit beneficium, & profeſſionem
emmiſit, & ideò Fauſtus debet ex alio capite
docere reſignationem fuiſſe nullam.

Ex quibus meritò dixerunt DD. quod Fau-
ſtus doceat de Iure Marci ſi pretendit adiudi-
cationem.

VRBEVETANA FIDEICOMISSI.

Lunæ 26. *Iunij* 1617.

ARGVMENTVM.

Agitur de probatione identitatis bonorū.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſarius tenetur probare bona fuiſſe in dominio teſtatoris.*
2 *Tempus antiquum in teſte ad hoc vt dicatur requiritur lapſus* 60. *ann.*
3 *Tempus longiſſimum eſt centum annorum.*
4 *Identitas bonorum in antiquis probatur per teſtes de auditu, & publica voce.*
5 *Ad probandam identitatem bonorum in antiquis requiruntur ad minus tres Teſtes. Ampl. nu.* 6.
7 *Identitas bonorum probatur ex aſſertione Teſtatoris facta in teſtamento. Lim. num.* 8.
Verba indefinita non æquipollent vniuerſali in materia probatoria num. 8. & 16. *Ampl. nu.* 9.
10 *Probatio debet de neceſſitate concludere.*
11 *Dictio, ſeu expoſitiue ponitur inter duas dictiones idem ſignificantes.*
12 *Dictio, ſeu in re dubia diſtinguit verba, non ſenſum.*
13 *Dictio, ſeu poteſt accipi diſiunctiuè.*
14 *Confeſſio, quæ eſt certa non ſuffragatur.*
15 *Dictio* præſertim *non excludit alios, ſed ſolum exprimit caſum minus dubitabilem, & explicat caſus magis dubitabiles.*
17 *Identitas prædij probatur eo ipſo, quo conſtet teſtatorem in eodem loco prædium poſſediſſe. Ampl. num.* 18.
19 Peregr. de fideicom. art. 44. præſertim nu. 43. *declaratur.*
20 *Probationes imperfectæ ſimul coniungi non poſſunt. quando concurrunt probationes in contrarium.*

DECISIO MXLV.

IN alijs *deciſionibus*, quibus partem Tenutæ Sa-
licis in bonis Teſtatoris fuiſſe concluſum eſt,
fuit etiam reſeruatum, vt videretur, ad quam
pars iſta quantitatem aſcenderet, ideò dubi-
taui; an in bonis Petri Teſtatoris fuerit tota
Tenuta Salicis, vel quæ, & quanta; & cum
ſolum DD. Comites de Corbaria informaue-
rint, & totam Tenutam Salicis in bonis Petri
Teſtatoris fuiſſe prætenderent Rota contra ip-
ſos informantes cenſuit reſpondendum, non
probari totam tenutam Salicis fuiſſe in bonis
Petri Teſtatoris, quia cum onus probandi ſpe-
1 ctet ad dictos Comites, * tanquam agentes ad
fideicommiſſum *l. ei qui incumbit ff. de probat.
l. actor quod aſſeuerat C. eodem, & in puncto di-
cit Aymon. conſ.* 61. *nu.* 6. *Decian. conſ* 76. *nu.* 1.
lib. 3. *Peregr. de fideicom. art.* 44. *num.* 1. ipſi in-
tentionem ſuam in præſenti caſu non probant.
Nam licet ſcribentes aſſirment duos Teſtes de
auditu, & publica voce & fama examinatos de
anno 1574. in hoc caſu ſufficere, ſiue requira-
tur tempus 60. annorum, quod eſt antiquum in
2 Teſte * *ſecundum opinionem Rotæ, vt per Verall.
deciſ.* 5. *num.* 3. *par.* 2. *Seraph. deciſ.* 923. *num.* 1.
ſiue requiratur tempus 100. annorum, quod eſt
3 longiſſimum tempus hominis * *Put. deciſ.* 206.
num. 4., ſiue maius tempus, cum hic agatur de
re antiquiſſima (fuit enim conditum Teſta-
mentum anno 1321.) ac proinde probari bo-
4 norum identitatem * ex latè cumulatis per *Pe-
regrin. de fideicomm. art.* 44. *num.* 17.

Hæc tamen opinio in hac facti ſpecie non placuit DD., qui ad minus tres Teſtes requiri
5 dicebant, * vt innuit *Rot. deciſ.861. par.3. nu.1. in fin. verſ. ſed tamen in antiquis*, & optimè ad rem noſtram *Curt. Iun. in conſ.17. num 7. lib.1.* vbi conſuluit non eſſe ſtandum depoſitioni triũ Teſtium deponentium de fama, cum ſi eſſet fama publica, plures de ea deponerent, quæ cõ-
6 cluſio de plano procedit, * cum agatur de negotio magno, quicquid dicendum eſſet ſi de paruo negotio tractaretur, & inter hæc duo ad effectum probationis DD conſtituunt differentiam, vt per *Salyc. in l. ea quidem num. 107. in fin. de accuſ.* Accedit ad hæc, quod vnus ex Teſtibus aliquam patitur diminutionem, cum Rota reſoluerit eſſe ſibi contrarium, *vt in deciſione in hac cauſa facta 31. Ianuarij 1575. coram bo. me. Cardinali Lancelloto Seniore relata ſub num.185. par. 5.* cui non contradicunt aliæ deciſiones, in quibus firmatum eſt aliquam partem Tenutæ Salicis fuiſſe in bonis Petri Teſtatoris, quia alias Rota pro aliquali adminiculo Teſtium dictis vſa fuit, cum principale fundamentum fecerit in Teſtamento Petri ex alijs adminiculato, non autem ad principaliter eliciendam probationem, prout hodie deducuntur.

Secundo principaliter deducebatur Teſta-
7 mentum fideicommitens in quo dicitur, * quod debita ſoluerentur *de fructibus Salicis*, aliorumque bonorum ibi nominatorum, quod in præiudicium D. Liuiæ *ex allegatis in primis deciſionibus* probare prætendebatur: Sed huic motiuo reſponſum fuit cum dicta verba *ex fructibus Sa-*
8 *licis* ſint indefinita * non æquipollere vniuerſali in materia probatoria, & hanc concluſionem procedere, nedum in pronunciatione Teſtis, verum etiam in pronũciatione facta in Inſtru-
9 mento * *Oldrad. conſ.100.* vbi ait: Quod ergo aliquando notant DD. debere nomina exprimi, locum habet, quando pronunciatio fit per nomina, ſingularia corpora deſignantia, vt Canonici talis Eccleſiæ fecerunt &c. & ratio eſt, quia talis ſermo poteſt verificari de duobus tãtum, vt *l. inter illam ff. de verb. ſignificat.* & tamen probatio debet de neceſſitate conclude-
10 re * ſequuntur *Anchar. & Imol. in cap. quanto de his quæ fiunt a Prel. Abb. in cap.2. num. 6. de coniug. leproſ. Rip. in c. cum M. Ferrarienſis num. 11. verſ. ſecundo obſtat de conſtit. cum alijs per Surd. in conſ.431. num 69. lib 3.*

Tertio deducebatur confeſſio Mamphiliæ, quæ nocet Dominæ Liuiæ, *vt fuit reſolutum 14. Martij, & 5. Nouembris 1603. coram bon. mem. Card. Pamphilio*, ſed DD. cenſuerunt illam non officere ad effectum, de quo agitur, nam & ſi fateatur omnia bona, & Caſtra ibi donata, inter quæ aderat Tenuta Salicis ſpectare ad DD. de Corbaria de linea maſculina Comitum de Corbaria Montis Martis Patruorum ipſius Mamphiliæ, & Auorum, & maiorum iam defunctorum, & præſertim intuitu Teſtamenti Comitis Petri, ſeu Petruccij, tamen eſt aduertendum, quod Teſtator nomine Petrus ſuſcepit etiam ab vxore vnicum filium, qui itidem Petrus, ſeu Petruccius vocabatur, vt fuit admiſſum in omnibus *deciſionibus* in hac cauſa factis, quare apparet, quod confeſſio Mamphiliæ magis verificatur in bonis relictis per Petrũ ſeu Petruccium filium Petri fideicommiſſis de cuius bonis non agitur, quam in bonis Petri Teſtatoris, de quibus in præſentia diſputatur cum Mamphilia dixerit; in bonis Petri, ſeu Petruccij; qua propter expreſsè ſenſit de bonis Petruccij, non autem Petri fideicommittenti, quia dictio, *ſeù*, plerumque expoſitiue po-
11 nitur inter duas * dictiones idem ſignificantes, & in re dubia eius ſignificatio eſt, vt diſtinguat
12 verba non ſenſum * *Corn. in conſ.193. num. 4. vol. 3.* & hæc confeſſio nihil facit ad rem noſtram, cum de bonis Petruccii non agatur:
13 quod ſi dictio, *ſeu*, accipienda eſt diſiunctiuè, * vt voluit *Bart. in l. ſi is, qui ducenta §. vtrum nu.1. ff. de reb. dub.* & tunc confeſſio Mamphiliæ, cum non ſit certa DD. Comitibus de Cor-
14 baria ſuffragari non poteſt, * *iuxta not. in cap. in præſentia de probat.* Et ceſſat omnis difficultas, quia Mamphilia ſe non reſtringens ad hæreditatẽ Petri ſeu Petruccii loquuta fuit etiã de aliis, præſertim tamen intuitu Teſtamenti Petri, ſeu Petruccii, quæ dictio *præſertim* non
15 excludit alios, * ſed ſolum exprimit caſum minùs dubitabilem, & explicat caſus magis dubitabiles, & in eis vult idem eſſe *l. fin. & ibi gloſſ. in verſ. præſertim ff. de lib. exhiben. & in c. pro humano in v. præſertim & ibi etiam DD. de homicid. in 6. Petrus Cenedus ſing.83. nu.1. & 2.*

Quarto principaliter deducebatur Franciſcũ poſſediſſe Tenutam Salicis, & ex Franciſco tranſiuiſſe in Vgulinum Iuniorem, & ex ipſo in Ioannem Franciſcum, & Nicolaum, qui Io. Franciſcus fuit Pater Mamphiliæ, vt in *deciſ.10. Aprilis huius anni* concluſum eſt; ſed nec iſta probatio placuit DD. quia non inde ſequitur, quod tota Tenuta ſit ex fideicommiſſo Petri Teſtatoris; neque probatur, quod tota Tenuta poſſeſſa fuit à prædictis, & in materia probatoria, vt dictum eſt, indefinita non æqui-
16 pollet vniuerſali * *Dec. in conſ.146. nu. 13. Abbas in c. auditis de preſcr. & alij ſupra relati.*

Quinto principaliter dicebatur ſufficere, quod probaretur Teſtatorem in dicto loco
17 prædium poſſediſſe, * quod eo ipſo probari affirmant, quo contrarium non oſtenditur, præſumitur enim illud idem prædium eſſe relictum, quod à Teſtatore poſſidebatur, ex *Peregr. de fideicomm. art.44.* præſertim *nu.43.* maximè quando agitur contra illum, qui habet
18 cauſam * mediatè, vel immediatè ab hærede grauato: Nam reſponſum fuit D. Liuiam non acquieuiſſe deciſionibus factis, in quibus firmatum fuit illam habere cauſam mediatè ab hærede grauato: ſed eſto ſupponamus acquieuiſſe *deciſionibus* Liuiam, *doctrina Peregrini* habet
19 locum in caſu, * quo certum eſt, Teſtatorem aliquod prædium reliquiſſe, hic tamen non eſt certum, quod Teſtator reliquerit totam Tenutam Salicis, vel quod totam Tenutam primo loco vocati poſſiderint, ac proinde non officit doctrina *Peregrini*.

Et pro corroboratione præmiſſorum addebant DD. ab anno 1509. citra ab authoribus D. Li-

D. Liuiæ ante prædictum fideicomiſſum factas fuiſſe in dicta Tenuta Salicis quamplures acquiſitiones, vt in alijs poſitionibus deductum eſt, * quæ elidunt intentionem DD. Comitum, quorum probationes cum per ſe ſingulæ non contineant aliquam probationem ad plenam probationem eliciendam coniungi non poſſunt.

Præſens deciſio fuit renouata die 7. Februarij & 27. Nouembris 1620. poſtquam fuerat confirmata 14. Martij 1618.

ROMANA FRVCTVVM.

Lunæ 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Fructus recompenſatiui quando debeantur.

SVMMARIVM.

1 *Fructus recompenſatiui non debentur pendente dilatione data ad ſoluendum.*

2 *Fructus recompenſatiui debentur ex æquitate legis* curabit, *ne quis retineat rem, & pretium.*

3 *Fructus recompenſatiui non debentur ex re non fructifera.*

4 *Fructus recompenſatiui ex curtili, & viculo debentur, quamuis de per ſe non afferant fructus.*

5 *Fructus recompenſatiui debentur ad rationem quinque.*

6 *Exceptio non adimplementi licet retardet ſolutionem, non tamen impedit, quin debeantur fructus recompenſatiui.*

DECISIO MXLVI.

D. Hieronymus Iuſtinus vendidit Pellegrino Pelliccia nõnullas domunculas cũ Plateola & paruo ſitu prætio ſc. 1400. eum pacto redimendi; Poſtmodum defuncto Pelegrino, eiuſdem domunculas vna cum Domo magna, Curtili, ac Viculo, vendidit Franciſco Pelliccia filio d. Pelegrini prætio ſc. 6. m. pro perſona nominanda, eum pacto tamen, quod intra tres menſes æſtimaretur illud plus, quod dd. tres domunculæ valerent, & quod interim emptor, & perſona nominanda ad aliquos fructus etiam recompenſatiuos non teneretur, quod viſum fuit iuſtum, nam dilatio data ad ſoluendum eſt pars prætij, & propterea meritò interim non debentur fructus recompenſa-
1 tiui, * *Socc. Sen. conſ. 176. col. vlt. ſub num. 11. lib. 2. & conſ. 103. num. 26. & conſ. 130. num. 5. & ſeqq. lib. 4. Dec. conſ. 119. num. 3. & ſeqq. & fuit latè deductum coram me in cauſa Aſculana pecuniaria 11. Decembris 1606. & in cauſa Romana Caſaletti 20. Iunij, & 16. Decembris 1611. & 4. Maij 1612. coram R.D. Archiepiſcopo Damaſceno.*

Et cum poſtmodum Franciſcus Pelliccia nominauerit in emptorem R. P. D. Alexandrum Miletum, retinuerit tamen dictas domunculas cum plateola, & paruo ſitu pro ſe, nec arbitri intra tres menſes declarauerint prætium domuncularum; Ideo dubitaui, an debeantur fructus recompenſatiui de quibus, ad quam ſummam, & à quo die.

Et quod fructus recompenſatiui debeantur ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.* eſt cla-
2 rum, * ne quis retineat rem, & prætium, & late fuit deductum *in deciſionibus Aſculana, & Romana.*

Quantum attinet ad ea, de quibus fructus debentur, certum eſt, cum agatur cum D. Mileto, non deberi fructus recompenſatiuos ex domunculis, quas Pelliccia retinuit, quia, quoad illas non habuit rem, & prætium. Sed quia R. P. D. Miletus inculcabat non deberi fructus ex curtili, & vieulo, cum nullos fru-
3 ctus afferrent, * & *l. curabit* fructuum perceptionem præſupponit, Attamen dixerunt Domini rem eſſe conſiderandam in concreto, non autem in abſtracto, videlicet Curtile, & Vi-
4 culum non de per ſe, * ſed vna cum magna Domo eſſe conſiderandum, quomodo Viculus, & Curtile augent fructus dictæ Domus ex commoditatibus, quæ ex Curtili, & Vieulo percipi poſſunt.

Reſpectu autem ſummæ viſum fuit iſtos fructus deberi ad rationem quinque pro centena-
5 rio, & anno, * quia ita communiter ſolent æſtimari ſtabilia *Cæſar. de Graſſ. dec. 2. num. 3. & ſeqq. De Vſur. per textum in l. eos C. de Vſuris Cæpolla de ſimulat. contract. in 3. præſum. num. 2. Neuizan. conſ. 74. num. 5.*

A quo autem die debeantur fructus, ſcilicet an ſtatuti poſt tres menſes, an vero poſt declarationem Arbitri, pendet ex eo, an poſt tres menſes vſque ad declarationem Arbitri, dilatio data ad ſoluendum adhuc durare cenſeatur, quia ſi durat, fructus non debentur, niſi à die declarationis per ſupradicta, ſi vero non cenſetur data dilatio, ſed ob non adimplementum ſolutio retardatur, certum eſt, fru-
6 ctus deberi ſtatim poſt tres menſes, * quia exceptio non adimplementi licet retardet ſolutionem, non tamen tollit, quin medio tempore fructus percepti fuerint, & ideo fructus recompenſatiui deberentur ſtatim poſt tres menſes, *vt fuit reſolutum in dicta cauſa Aſculana coram me, & in allegata cauſa Romana Caſaletti 20. Iunij 1611.* Vnde voluerunt DD. quod de hoc particulariter videatur.

Præſens deciſio fuit confirmata die 19. Febr. 1618.

BENEVENTANA CENSVS.

Lunæ 26. Iunij 1617.

Nec argumento, nec Summario indiget.

DE-

DECISIO MXLVII.

IN tertia inſtantia volui dubitare, an ſententiæ Rotales latæ per *RR. PP. DD. Pamphilium, & Dunozettum* eſſent iuſtæ, & cum pars citata non comparuerit, viſum fuit affirmatiue reſpondendum, nullitates enim oppoſitæ, & alia, quæ poſſent obſtare contra impoſitionem cenſus, ſublata fuerunt ex *deciſione facta 26. Maij 1614. coram R. P. D. meo Pamphilio*, & ex alijs duabus factis 10. *Iunij, & 1. Iulij 1615. coram D. meo Dunozetto*, quibus non eſt aliquid propter earum doctrinam, & elegantiam ſuperaddendum, & ideo ex earum rationibus fuit reſolutum pro iuſtitia ſententiarum Rotalium.

VELITERNA CENSVS,

Lunæ 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Cenſus impoſiti ſuper prædio vendito an fuerit facta compenſatio cum prętio prędij, ita vt fructus non debeantur.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus extinctio non poteſt allegari, niſi doceatur de actu retroſimili, per quem extinguitur.*
2 *Exceptio de iure tertij ad effectum compenſandi alienum creditum cum ſuo debito non ſuffragatur.*
3 *Recognitio bonæ fidei quoad vnum non ſuffragatur alteri.*
4 *Quiſque in traditione rei ſuæ poteſt apponere legem, quam vult in præiudicium tamen ſui ipſius, non tertij.*
5 *Cenſus non poteſt extingui niſi per debitorem met, vel eius negotiorum geſtorum, vel alium de eius mandato.*
6 *Referens non attenditur, quando apparet de contrario relato.*
7 *Verba ſemper ad bonum ſenſum ſunt refferenda.*
8 *Obſeruantia in facultatiuis ad hoc vt intret requiritur petitio, & denegatio.*

DECISIO MXLVIII.

VIuianus Piſonus 16. Feb. anno 1589. impoſuit ſuper quodam prædio annuum cenſum ſcut. 20. quem vendidit Paulo Petruccio; Hoc prædium die 16. Auguſti 1593. fuit adiudicatum Fabritio, & Fratribus de Crucijs Creditoribus, vt prætenditur in ſcut. 300. quod poſtea 17. Septembris eiuſdē anni 1593. pro eodem prætio vendiderunt Silueſtro Cinello, cui eadem die 17. Septembris 1593. ante venditionem dicti prædij, Tullius ſupradicti Pauli Petruccii filius eundem cenſum ſcut. 20. impoſitum ſuper hoc prædio vendiderat, ac proinde hic Silueſter Cinellus effectus fuit Dominus Cenſus, & Prædij: Quamobrem dubitaui, An ſit facta compenſatio Cenſus cum prætio Prędij per Cinellum empti, itaut fructus amplius non debeantur, & difficultas conſiſtit in eo, quia eadem die 17. Septembris 1593. Silueſter Cinellus emit cenſum, & Prædium, vt patet ex duobus Inſtrumentis, in quorum altero, quod continet venditionem, dicitur venditionem fuiſſe factam pro ſcut. 300. & fuiſſe ſoluta tantum ſcut. 100. ex eo quod ſcuta ducenta ſoluta iam fuerant Tullio Petruccio pro extinctione cenſus ſcut. 20. qui alias ſibi à q. Paulo Petruccio Patri d. Tullij fuerat venditus.

His præmiſſis DD. reſponderunt compenſationem non fuiſſe factam, quia reſpectu Viuiani Piſoni, qui eſt debitor Cenſus, nulla compenſatio poteſt conſiderari, nam Silueſter Cinellus non emit ab ipſo Piſono Prædium, ſed à Fabritio, & fratribus de Crucijs, qui ex iuſto titulo acquiſiuerant a dicto Piſono, vt ſupra relatum eſt; Viuianus igitur Piſonus cum ſit debitor, & in effectu prętendat extinctionem ad hoc vt fructus amplius non currant, non poteſt hoc allegare, niſi doceat de actu retroſi-
1 mili, * per quem cenſus extinguitur *l. 1 C. quando lit. ab empt. diſced. & in his terminis tenuit Rota in cauſa Romana Cenſus Apothecarum 28. Iunij 1574. coram bo. me. Cardinali Lancellotto Seniore, & in cauſa Romana Cenſus 31. Maij 1596. coram praecl. mem. Franciſco Pænia Rota Decano & in cauſa Romana Saluiani interdicti 25. Iunij 1600. coram bo. mem. Litta* Quibus addo *Felician. de Solis de Cenſibus lib. 4. c. vnico num. 2. nouiſſimè Cæſarem Manentum de Iure contractus Liuellarij q. 1. punct. 8. num. 2. & 6.* qui quidem actus retroſimilis hic non interuenit, cū nihil ſoluerit Viuianus.

Nec obſtat, quod prædium fuerit deliberatum ad fauorem Fabritij, & fratruum de Crucijs Creditorum Viuiani, quos non eſt veriſimile voluiſſe vendere prędium pro ſcut. 100. quod eis computabatur, vt prætenditur pro ſcut. 300., cum nemo ſuum iactare præſumatur; Nam fuit reſponſum, quod Viuianus dat
2 de iure tertij, * quod eſt ad effectum compenſandi alienum creditum cum ſuo debito nō ſuffragatur *l. in rem ff. de compenſat. Rot. Ianuen. dec. 10. num. 2. in fin.* Eoque magis, cum ex parte ipſiuſmet Viuiani detur fumus, quare hoc agi potuerit, videlicet, quia ipſæ prætendit Bomponium de Cruciarijs recognoſcere bonam fidem ſuper dicto cenſu pro ſcut. 100. quod nihilominus ſi verum eſſet, principali reſolutioni non obſtaret, cum recognitio bonæ fidei fuerit facta erga Viuianum, non autem
3 erga Paulum Petruccium * Procuratorem Tullii, & cenſus emptorem *ad Tex. in l. prima, & tot. tit. C. res inter alios act. Fulgos. cons. 209. in princ. num. 2.* & optimè ad propoſitum *Caſtrenſ. in conſ. 312. in princ lib. 1.* vbi quod licet quis poſſit in traditione rei ſuæ, apponere le-
4 gem, quam vult, * id tamen non procedere in præiudicium tertii, ſed in præiudicium ſui, & hoc verum eſſe, etiam quod caſus ſit omnino connexus *Anch. cons. 21. num. 2. in princ. Vers. In caſu etiam.*

Minus

Minus etiam obſtat, quod ſi vera eſſent prędicta, cenſus adhuc remaneret extinctus, ita vt fructus amplius non debeantur, cum in Inſtrumento emptionis bonorum dicatur, quod ſcut. 200. fuerant ſoluta Tullio Petruccio pro extinctione Cenſus; nam fuit reſponſum, quod Cenſus reſpectu Tullij non poterat ſimpliciter
5 extingui niſi per Vinianum debitorem, * aut de eius mandato, aut per aliquam negociorum gæſtorem pro ipſo Viniano; quod hic nõ fuit actum, ſed tamen Silueſter Cinellus, acquiſiuit Cenſum mediante ſolutione pœcuniarum facta ipſi Cinello, vt patet ex Inſtrumento ipſius acquiſitionis cenſus ſub eadem die. 17. Septembris 1593. Vnde licet in inſtrumento emptionis bonorum dicatur, cenſum fuiſſe extinctum, cum tamen appareat de contrario relato, illud eſt attendendum, * *Alex. cons. 141.*
6 *num. 1. lib. 2. Afflict. dec. 12. n. 1. & 2.* Et ceſſat omnis difficultas, quia ex primo inſtrumento reemptionis cenſus, conſtat illam fuiſſe emptionem ad fauorem Silueſtri Cinelli, dum in inſtrumento emptionis bonorum dicitur cenſum fuiſſe extinctum, hinc intelligendum eſt reſpectu Iuris, quod habebat Tullius Petruccius, & quod mediante emptione fuerat acquiſitum dicto Cinello; nam verba ſemper ad bo-
7 num ſenſum referenda * ſunt, vt tenuit *Rot. dec. 10. num. 4. & 5. de Teſtib. in antiq. Alex. cons. 191. n. 6. lib. 2. Bart. in l. ſcriptura ff. de fid. Inſtr.*

Denique non obſtat obſeruantia allegata, ex quo fructus poſt prædicta non fuerunt amplius ſoluti; Quia fuit reſponſum, hinc nullam obſeruantiam colligi poſſe, cum verſemur in facultatiuis, quo caſu ad inducendam obſer-
8 uantiam, requiritur petitio, & denegatio, * iuxta notata *per Innoc. in c. querelam n. 3. de elect. Afflict. dec. 67. n. 1. Put. dec. 269. n. 4. & seqq. lib. 1.* & ſupradicta optimè comprobantur, quia paulo poſt per ipſummet Vinianum fuit euictum prædium, & de anno 1600. 28. Septembris venditum Dario Toſſetio cum expreſſione crediti cenſus, quod vendiderat Tullius, ex quibus apparet cenſum non fuiſſe extinctum.

Cœtera quæ de obſeruantia dicuntur non faciunt ad rem noſtram, nec viſa fuerunt DD. digna conſideratione.

CONCHEN. DECIMARVM DE TORRE EL MONZE.

Mercurij 28. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Sententia quando probet, & quando poſſit impugnari.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruantia tollit omne vitium, quod contra ſententiam poſſet opponi.*

2 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi viſis actis.*

3 *Lim. quando ſententia excedit tempus 30. ann.*

4 *Sublim. non procedere ſi ex actis doceatur de iniuſtitia.*

5 *Sententia non poteſt conuinci de iniuſtitia, quando non afferuntur omnia acta.*

6 *Negatiua debet probari ab eo, qui in ea ſe fundat.*

7 *Pro integra tranſportatione actorum præſumitur.*

8 *Hæc regula non procedit in productione depoſitionum teſtium non tanquam actorum, ſed tanquam iurium.*

9 *Notæ extracta ex libris Capituli non probant.*

10 *Immemorabilis non eliditur etiam ſi ab illa dematur finitum.*

11 *Sententia extracta ex proceſſu vigore Innocentianæ probat in Curia, etiam quod ille proceſſus fuerit factus inter alios.*

12 *Obſeruantia dat robur etiam ſcripturæ informi.*

DECISIO MXLIX.

De Anno 1516. fuit lata ſententia per Scolaſticum Salamantinum ad fauorem Didaci, de ynoſtroſa tunc Scolaris Aui Paterni Didaci Iunioris, qua canonizatur ius Decimandi ab immemorabili tempore cum fama priuilegij panem, & pecudes ex Territorio nuncupato de Torre el Monze ad fauorem dicti Didaci, & imponitur perpetuum ſilentium cuidam Canonico Conchen., vti principali, & reſpectiuè Procuratori Capituli Conchen, & cum agatur in Rota de executione iſtius ſententiæ, volui prius videre, An conſtaret de illius obſeruantia. Et vtraque parte informante, affirmatiuè fuit reſponſum 12. *Ianuarij* 1615. reſeruato vt videretur; An dicta obſeruātia ſuffragaretur dicto Didaco Iuniori ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt dicta ſententia exequi poſſit, & propoſito Dubio ſupradicta die, vtraque parte informante, Rota affirmatiuè reſpondit; Quia obſeruantia tollit omne
1 vitium, * quod poſſet opponi contra ſententiam *Auchar. conſ. 136. nu. 2. verſ. præterea dictum Alex. conſ. 79. num. 4. & 5. vol. 1. Caſſador. deciſ. 3. num. 1. & vlt. de Procurator. Put. dec. 345. nu. 1. & 2. lib. 1. in nouis*; vbi dicit hoc procedere etiam quod ſolemnitates non reperiantur enunciatæ. Et propterea licet hic Rota non exequatur
2 ſententias aliorum Tribunalium, * niſi viſis
3 actis, attamen concluſio non procedit in caſu * iſto, cum ſententia excedat tempus 30 annorũ, & de eius obſeruantia conſtet, *Caſſador. dicta dec. 3. n. 3. de Procurat. Put. deciſ. 328. lib. 2. in nou.*

Neque releuat, quod iſta concluſio non pro-
4 cedat, ſi ex actis doceatur de iniuſtitia, * vt per *Put. dicta deciſ. 328. in fin. lib. 2.* Hic autem ſatis docetur de Iniuſtitia, ex quo ſententia canonizat immemorabilem cum ſama Priuilegij, & tamen ex Teſtibus productis per ipſummet Didacum Iuniorem in illo Iudicio examinatis, non conſtat neque de immemorabili, neque de fama Priuilegij; Nam fuit reſponſum, quod quicquid dicendum ſit, An dicti Teſtes fuerint in illo iudicio examinati, adhuc nihilominus, cum non afferantur omnia

omnia acta, non poteſt dici ſententiam ex actis
conuinci, quia eſſe poteſt, quod ex actis non
viſis iuſtificetur ſententia, & propterea niſi vi-
5 deantur omnia acta, * non poteſt dici proba-
ta iſta negatiua, vt per *Verall. dec. 192. num. 3. par. 3. & dec. 283. ead. par. 3. num. 3.* Quam nega-
6 tiuam tenetur probare Capitulum, * cum in ea
ſe fundet *Put. dec. 427. num. 1. lib. 3. in nou. & dec. 380. lib. 2. pariter in nouiſ.* Non poteſt enim Ca-
7 pitulum iuuari ex regula, quod præſumitur *
pro integra tranſportatione actorum, quia hic
non ſumus in tranſportatione Actorum, ſed in
8 productione iurium, * cum Teſtes fuerint pro-
ducti tanquam iura, Et in omnem euentum
ex ipſa productione apparet, quod totus pro-
ceſſus non fuit productus, ſed tantum depoſi-
tiones Teſtium.

Neque etiam dicta ſententia conuincitur
de iniuſtitia, ex quo ad ſunt arrendamenta
facta per Capitulum ante ſententiam; Nam
fuit reſponſum, quod iſta non ſunt arrenda-
menta, ſed notæ extractæ ex libris Capituli,
9 quæ non probant, * nec oſtenditur affectatæ,
& ſunt tam modicæ ſummæ, vt non ſunt ha-
bendæ in conſideratione, vt latè fuit deductum
in alia *deciſione*: Et in omnem euentum, qua-
tenus dicta arrendamenta ſubſiſterent, non
concludunt, quod ſententia canonizans imme-
morabilem ſit iniuſta, quia non inde per ne-
ceſſe ſequitur, quod elidatur immemorabilis;
Nam ſi ab infinito, & ſic ab immemorabili de-
10 mas finitum, * ſcilicet tempus dd. arrenda-
tionum, adhuc remanet infinitum, nempè im-
memorabilis, quia arrendamenta prædicta
non excludunt aliquod ex requiſitis ad imme-
morabilem, cum eſſe poſſit, quod immemo-
rabilis fuerit probata ante dicta arrendamenta.

Non obſtat, quod prædicta ſententia non
probat, cum ſit ſumptum ſumpti, quia fuit
reſponſum, ſatis probare cum fuerit extracta
ex proceſſu alias facto de anno 1524. in Ciui-
tate de Alcalá, vt legitur in vltima ſubſcriptio-
ne dictæ ſententiæ, & propterea vigore Inno-
11 centianæ probare in Curia, * etiam quod ille
proceſſus fuerit factus inter alios *Verall. deciſ. 351. num. 4. & 5. lib. 2. vbi num. 6. ex ſententia Felini, & aliorum concludit* hoc procedere etiam
de mero iure: Et in omnem euentum obſeruan-
tia tollit omne dubium, quia dat robur etiam
12 ſcripturæ informi * *Cyn. inter. Conſil. Bald. conſ. 400. num. 5. lib. 4. Aym. conſ. 107. num. 4. & fuit latè deductum in cauſa Gerunden. Beneficij de Ceruiano 4. Iunij 1604. coram bo. me. Alex. Litta*, Hic autem ſatis conſtat de obſeruantia *ex deciſione in hac cauſa facta 12. Ianuarij* 1615.

Et ita concluſum.

PAMPILONEN. MATRIMONII

Lunæ 3. *Iulij* 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Cohabitatio trienalis iuxta terminos* cap. laudabilem de frigid. & malefic. *in quo loco ſit facienda remiſſiuè.*

2 *Cohabitatio de iure debet fieri in domicilio viri.*

3 *Contrarium, quando adeſt legitima cauſa, quo caſu ſit in loco vtrique parti commodiori.*

DECISIO ML.

QVeritur in quo loco facienda ſit cohabita-
tio triennalis iuxta terminos c. *laudabilem*
1 *de frigid. & malefic.* * de qua re latè *Couarr. eod. tit. de frigid. & malefic. quaeſt. 4.* & DD. non dubi-
tarunt de iure debere fieri cohabitationem in
2 domicilio mariti * *Sanchez de matr. lib. 1. diſp. 41. num. 1. & ſeqq.* Secus ſtatuendum eſſe con-
3 cluſerunt, quando adeſt legitima cauſa * *c. cum locum, & ibi gloſſ. de ſponſal. vbi Butr. num. 7. & Abb. & Card.* & propterea cum multa deducta
fuiſſent pro parte mulieris, Domini cenſuerunt
cohabitationem debere fieri in Ciuitate Tude-
læ, quam vtrique parti commodiorem eſſe iu-
dicarunt.

ROMANA FIDEIVSSIONIS DE RAPRESENTANDO.

Lunæ 3. *Iulij* 1617.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſor de rapreſentando debitorem ſub pæna debiti quando poſſit purgare moram.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor de rapreſentando poteſt moram purgare.*

2 *Etiam poſt condemnationem.*

3 *Mora purgatio poſt executionem non admittitur. Decl. num. 4.*

Fideiuſſor de rapreſentando non poteſt purgare moram poſt executionem num. 3.

4 *Decl. procedere, quando executio fuit perfecta.* Barr. in l. ſi inſulam num. 19. ff. de verb. oblig. *declaratur. num. 4.*

5 *Purgatio moræ commiſſa per lapſum* 15. *dierum admittitur.*

6 *Breue tempus ad effectum purgandi moram quale dicatur, remittitur arbitrio iudicis.*

7 Rot. in Romana deuolutionis 26. Martij 1599. coram Cardinali Pamphilio *declaratur.*

8 *Mora quando eſt geminata non admittitur ad illius purgationem.*

9 *Fideiuſſor de rapreſentando ad moræ purgationem non admittitur, quando debitor eſt effectus deterior.*

10 *Mora purgationi non renunciatur per obligationem in forma Cameræ.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO MLI.

BOninus ſe obliganit de rapræſentãdo debitorem quandocunque fuiſſet requiſitus, aut de ſoluendo debitum. Poggiolus, ad cuius fauorem facta fuit obligatio illum requiſiuit die 15. Iunij, & ipſæ Boninus ſuſcepit terminum iuxtà ſtylum vnius menſis, ac debitorem rapræſentauit die vltima Iulij, & ſic non computato menſe termini à die requiſitionis poſt 15. dies. Vndè cum mora Bonini fideiuſſoris euitari non poſſit; Punctus difficultatis conſiſtit in eo, An potuerit purgari & certum eſt, quod etiam de iure ciuili admittitur purgatio
1 moræ, * vt in terminis fideiuſſionis de rapreſentando eſt *Text. in l. Sancimus 26. C. de fideinſſ. & mandat. quem textum Bart. ibidem dicit eſſe ſingnlarem, Bald. in l. qui crimen. num. 20. C. qni accuſ. non poſſ. Caſtrenſ. in l. 2. §. in fideiuſſorem ff. qui ſatiſd. cogan., & Cumia in rit. magnæ Curiæ Siciliæ c. 65. num. 13. quem refert D. Proſper. Farinac. de Carcer. & Carcer. quæſt. 34. num. 136.* dicit quod fideiuſſor de rapreſentando poteſt
2 moram purgare * etiam poſt condemnationem.

Neque obſtat, quod purgatio non admitti-
3 tur poſt exequutionem factam * *Bart. in l ſi Inſulam num. 19. & ibi Alex. num 32. Crot. de communi num. 61. Rip. num. 38. ff. de verb. oblig. et Caputaq. deciſ. 234. lib. 1. Seraphin. dec. 11 .o. num. 3. cum alijs allegatis in cauſa Romana denolutionis 26. Martij 1599. coram bo. me. Card. Pamphil.* & in terminis fideiuſſionis de repreſentando fuit dictum in cauſa *Viterbien. ſen Romana fideinſſionis de repreſentando 22. Iunij 1587. coram Card. Platto;* Nam fuit reſponſum, quod licèt in hac cauſa fuerit proceſſum ad ſubhaſtationem domus, nunquam tamen fuit proceſſum ad deliberationem, quare prædictum obiectum non obſtat, quia procederet, ſi exequutio fuiſſet
4 perfecta, * & ita eſt intelligendus *Bartol. in d. l. ſi inſulam, vbi allegat text. in l. ſi is cni de leg. 2. & in l. qui ob rem. ff. de cond. indeb.* quæ iura loquuntur, quando exequutio fit à lege ipſo iure per dominij translationem, vel ab homine per rei traditionem, & ità declarat idemmet *Bart. in d. l. ſi is cui nu. 2. in fin. & ſentit in d. l. ſi ob rem verſ. oppone de l. qui exceptionem dum dicit quod in dicta l. qui ob rem non admittitur purgatio moræ, qnia non babet exceptionem, cum ſoluerit, & Iaſ. in d. l. ſi Inſulam num. 30. verſ. in 3. quæſt. & Io. Annib. ibidem in repet. num. 155. & eleganter explicat Bolognettus à num. 213. vſque ad num. 217.* Et prædicta de plano debent procedere, cum
5 agatur de purgatione moræ 15. dierum * ex alleg. per. *Menoch. de arbitr. Iudic. caſ. 7. num. 13. Clar. de Emphy. qu. 8. n. fin.* qui docent, quod arbitrio ſeù Religioni iudicãtis relinquitur, quod
6 dicatur breue tempus; * in quo petitur purgatio moræ, omnis autem religio ſuadet, quod hoc ſpatium 15. dierum ſit breue tempus, cum in *dicta l. Sancimus C. de fideinſſ.* admittuntur ſex menſes.

Non obſtat; quod in dicta cauſa *Romana de-*
7 *uolutionis coram bo. me: Cardinali Pampilio,** conſideratur exequutio ſolum facta, non autem

deliberatio; quia caſus illius *deciſionis* eſt ſingularis, nam ibi poſt factam exequutionem non fuit proceſſum ad vlteriora, & ſic exequutio non habuit effectum, ex quo debitor plura præſtitit impedimenta, vndè ibi non viſum fuit conueniens, quod debitor ex culpa ſua conſequeretur beneficium, ſcilicet, vt admitteretur ad purgationem moræ, præſertim cum
8 mora videretur geminata, * *Roman. in conſ. 352. n. 8. vbi Apoſtilla in verbo purgationis dat concordantes Caſtr. conſ. 228. Incipien. Quæritur 1. num. 2. verſ. Quarto conſidero lib. 2. qnod eſt Conſilium ipſiuſmet Romani.*

Minus etiam obſtat, quod quis non admittitur ad purgationem moræ, quando debitor
9 eſt effectus deterior * *Rip. in d. l. ſi inſulam. n. 27. & fuit reſolutum in dicta cauſa Viterbien. ſen Romana coram Platto;* quia obiectum non ſubſiſtit in facto, nam & ſi debitor repreſentatus ab alijs Creditoribus fuerit arreſtatus, attamen iſti Creditores erant anteà creati, & non ſuperuenerunt poſt moram, vndè non poteſt dici, quod debitor propter moram eſſet effectus deterior.

Denique non obſtat, quod Boninus ſe obligauerit in forma Cameræ, & ideo videtur renuntiare omni legum auxilio, quia non pro-
10 pterea cenſetur ſublata purgatio moræ * per ea, quæ poſt alios docet *Cephal. in conſ. 21. num. 3. lib. 1.* Ex quibus dixerant Doctores ſententiam ſecũdi Collateralis eſſe confirmandam, & ita reſpondendum eſſe *Excellenti D. Petro Franciſco de Rubeis Capitaneo Appellationis,* qui ſuper hoc dubio voluit conſulere Rotã &c.

Præſens deciſio fuit confirmata die 16. Martij 1618.

PLACENTINA CAPPELLANIAE.

Lunæ 3. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria non datur contra eum, qui præſtat patientiam, vt poſſeſſio capiatur, dum nullam aliam dimiſſionem facere tenetur.*
2 *Declaratoria ante liquidationem non datur.*

DECISIO MLII.

DIxerunt Domini non eſſe dandam declaratoriam, cum ſufficiat, quod Io. Baptiſta præ-
1 ſtiterit patientiam, * vt poſſeſſio caperetur, quod ſufficit, cum nullam aliam dimiſſionem facere teneatur *Mohed. dec. 9. de re Iud. Seraph. dec. 756. nu. 1. poſt med. & fuit latè deductum in vna Maioricen. Beneficij 24. Nouembris 1610. coram R. P. D. meo Manzanedo, & in alia Reatina Terrarum 14. Maij 1614. coram R. P. D. Buratto, & alias ſepius.*

Mmm Quan-

Quantum attinet ad fructus, & expenſas, reſponderunt DD. non conſtare de aliqua fructuum perceptione, & in omnem euentum, neque fructus, neque expenſas liquidas eſſe dixerunt, & tamen certum eſt ante liquidatio-
2 nem regulariter non dari declaratoriam, * vt fuit dictum in cauſa *Corduben. Redecimarum 27. Ianuarij 1595. coram bo. me. Card. Seraphino, & in cauſa Neritonen. Penſionis 5. Nouembris 1601. coram Litta*, & in cauſa *Nouarien. decimarum 16. Ianuarij 1606. coram Illuſt. Lancellotto*.

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Lunæ 3. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Alienationes, & deteriorationes an ſint computandæ in legitimam debitam grauato.

SVMMARIVM.

1 *Hæres grauatus alienando bona videtur illa elegiſſe ad computum ſuæ legitimæ.*
2 *Alienationes factæ ab hærede grauato probantur ex inſtrumentis.*
3 *Deteriorationes prædiorum fideicomiſſariorum per obſciſſiones arborum imputantur in legitimam debitam hæredi grauato. Decl. nu. 5.*
4 *Deteriorationes debent per hæredem grauatum reſici.*

DECISIO MLIII.

IOannes Baptiſta de Aldinis agit ad bona ſubiecta fideicommiſſo Aldini de Aldinis, quę obuenerunt in portionem Gaſparis; & cum ei opponatur de detractione legitimæ, dubitaui, an conſtaret de bonis alienatis, & deterioratis in caſu, & ad effectum de quo agitur, qui eſt, vt videatur, an alienata, & deteriorationes ſint computandæ in legitimam.

Et quoad alienationes Domini dixerunt certum eſſe, quod Gaſpar alienando bona, videtur ſibi illa elegiſſe ad computum ſuę legitimæ,
1 * vt eſt communis opinio de qua *DD. in l. Marcellus §. reſque ff. ad Trebell. Aretin. conſ. 18. nu. 5. Alex. conſ. 3. nu. 6. lib. 3. Soct. Iun. conſ. 136 nu. 14. lib. 1. vbi de communi*; Neque hic eſt agendum; an alienatio fuit facta bona fide, & an ſit de melioribus bonis, cum debeat eſſe de mediocribus, cum Ioannes Baptiſta non ſe opponat. Quod autem prædictæ alienationes fuerint factæ, patet ex Inſtrumentis
2 * anni 1554. pro *libris* 450. & anni 1577. *Tornaturarum 4. Tab. 47. ped. 2. & Vnciarum octo* ad rationem ſcut. 19. auri pro qualibet Tornatura, atque anni 1582. *Tornaturarum vnius, Tabul. 16. pedum 2. vnciarum* 7. ad rationem ſcut. 31. auri pro qualibet Tornatura.

Et quo ad deteriorationes cũ fuerint abſciſſæ Arbores, vt deponunt Teſtes iſtæ debent com-
3 putari in legitimam, * quia ſapiunt alienationem; quo vero ad alias deteriorationes, quæ prætenduntur, licet certum ſit, quod per graua-
4 tum debeant reſeci, * vt per *Paris in conſ. 81. nu. 12. & 13. lib. 2.* Domini tamen noluerunt firmare pro nunc, An ſint compenſandæ cum legitima, & prædicta vera ſunt, quando inci-
5 ſiones eſſent liquidæ, * de quo nihil deponunt Teſtes.

Et hæc dixerunt DD. cum præſuppoſito, quod prædicta bona ſint de ſuppoſitis fideicõmiſſo, de quo nihil fuit doctum, & ideo de hoc erit particulariter agendum &c.

FANEN. SEV NVLLIVS IVRISDICTIONIS.

Veneris 27. Octobris 1617.

ARGVMENTVM.

Agitur de exemptione quorumdam locorum à iuriſdictione ordinaria, & de quaſi poſſeſſione Abbatis exercendi iuriſdictionem Epiſcopalem. Cætera circa remedium *l. diffamari C. de ingen. & manumiſſ.*

SVMMARIVM.

1 *Reus dicitur, qui vocatur in iudicium.*
2 *Abbatis quaſi poſſeſſio exercendi iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem ex quibus probetur.*
3 *Epiſcopus habet intentionem fundatam ex præſumptione, quod omnia loca præſumantur in aliqua Diœceſi.*
4 *Decl. procedere, quando nihil docetur in contrarium; ſecus è conuerſo.*
5 *Taxa ſine die, & anno nihil probat.*
Enunciatiua ſine die, & anno nihil probat nu. 5.
6 *Enunciatiua vnica, quamuis ſupra 100. ann. non releuat.*
7 *Enunciatiuæ, quæ carent adminiculo poſſeſſionis non ſuffragantur pro probanda iuriſdictione Epiſcopi.*
8 *Sententia inter alios lata non præiudicat.*
9 *Comitatus eſt diuerſus à Diœceſi.*
10 Bald. conſ. 17. in princ. lib. 5. *enunciat Diœc. Fanen. Eccleſiam S. Mariæ de Caſtro fractarum. Intellige nu. 13.*
11 *Quamuis collatio beneficij ſpectet ad Abbatem non poteſt inferri per neceſſe, quod non ſit de Diœceſi Epiſcopi.*
12 *Decl. procedere, quando ex parte Abbatis non docetur de aliqua poſſeſſione; ſecus ſi è contra.*
14 *Doctori aliquid atteſtanti non creditur.*
15 *Intentans remedium* l. diffamari C. de ingen. & manumiſſ. *ex actore fit reus.*
16 *Decl. procedere, quando committens talem cauſam probat moleſtationes.*

17 In-

Digitized by Google

17 *Intentans d. remedium* l. diffamari *non auditur niſi ſit poſſeſſor ; & oſtendat intereſſe.*
18 *Si intentans d. remedium* l. diffamari *non probat moleſtationes datur abſolutoria alteri parti.*

DECISIO MLIV.

DVbitaui an loca, de quibus agitur, Caſtra
ſcilicet S. Viti, S. Martini, S. Appollinaris
& S. Mariæ Fractarum, quæ generali appella-
tione Bauignanæ continentur, ſint poſita in
Diecesi Fanen, quod dubium diſputatur cum
effectu, vt videatur, ad quem ſpectet Iuriſdictio
horum locorum, non autem, vt de ſola ſitua-
tione cognoſcatur. Et pro reſolutione dixe-
runt DD. R. Abbatem Claſſen. eſſe reum, &
Poſſeſſorem, & quod ſit reus ſatis patere, cum
1 Reuerendiſſimus Epiſcopus illum vocauerit *
in Indicium *c. forus de Verbor. ſignif.* Quod au-
tem d. R. Abbas ſit in quaſi poſſeſſione exer-
cendi Iuriſdictionẽ ordinariam, & quaſi Epiſco-
palem in dictis locis Rauignanæ, videlicet
congregandi Synodum, corrigendi Clericos,
2 viſitandi, conſerendi * beneficia, deputandi
Vicatium, dixerunt etiam ſatis probari ex iu-
ribus datis in *Summario* d. Abbatis à *nu. 9. vſ-
que ad* 14. excluſiue, & de iure viſitãdi Bauigna-
nam per Abbatem, vel eius Vicarium adeſſe
etiam decretum *Illuſtriſſimorum Congregationis
S. Concilij Interpretum*, vt in *Summario nu.* 11.
quæ omnia arguunt R. Abbatem eſſe in quaſi
poſſeſſione Epiſcopali & territorium eſſe ſepa-
ratum *Rot. dec. 207. in fin. p. 2. Feder. de Sen.
conſ. 14. nu. 4. verſ. ſi tamen Seraph. deciſ. 1278.
nu. 4. p. 2. & fuit dictum in cauſa nullius, ſeu
Adrien. Iuriſdictionis 28. Maij 1612. & 10. No-
uembris 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo, & in
cauſa nullius ſeu Squillacen. Iuriſdictionis 4. Mar-
tij 1616. coram R. P. D. meo Andrea, vbi aliæ
dec. allegantur*, vel ſaltem arguunt exemptio-
nem à iuriſdictione ordinaria, vnde iſta quaſi
poſſeſſio R. Abbati ſuffragatur ad effectum vt
D. Epiſcopus teneatur probare ſuam ordina-
riam Iuriſdictionem, neque defendi poſſit ſo-
la hac præſumptione, quod omnia loca præ-
3 ſumantur eſſe * in aliqua Diæceſi, cum hæc præ-
ſumptio procedat, quando nihil docetur in
4 contrarium;* hic autem multa adſunt, quæ di-
ctam præſumptionem elidũt, vt fuit conſidera-
tum in *d. deciſ. Seraphini* 1278. *in fine*, in no-
ſtro autem caſu pro parte R. D. Epiſcopi ni-
hil docetur.

Etenim primo deducitur pro parte ipſius E-
piſcopi taxa omnium Eccleſiarum Comitatus,
& Diæceſis Fanen. pro ſoluendis oneribus Ca-
meralibus, in qua deſcribuntur Eccleſiæ di-
ctorum locorum, nam iſta taxa nihil releuat,
5 cum ſit ſine die, & anno,* & ſic cognoſci non
poteſt, an enunciatiua in dicta taxa appoſita
ſit antiqua, vel moderna, quo caſu nullum
gradum probationis faceret, *Aretin. in c. cum
cauſam num. 13. de probat.*

Secundo deducitur taxa Eccleſiarum pro ſo-
lutione decimarum Papalium cum ſimili enũ-
ciatiua Diæceſis Fanen. in qua eſt annus 1479.
& ſic eſſet ſupra 100. annos, ſed nec iſta enun-
6 ciatiua releuat quia eſt vnica * *Fælyn. in c. cum
cauſam num. 4. de probat. Aymon. de antiq. Tem-
por. par. 1. ſect. 4. num. 14. 19. & ſeqq.* Immò ſi
eſſent duæ enunciatiuæ, cum Abbas ſit in poſ-
7 ſeſſione fama, * quæ reſultaret ex dd. enun-
ciatiuis careret omni adminiculo poſſeſſionis,
ac proinde in hoc caſu non ſuffragaretur, *Put.
dec. 56. num. 4. lib. 1. in nou. Achill. dec. 6. de
Iurepatronatus, Caſſador. dec. 2. de prob. & in
his terminis fuit reſolutum in dicta cauſa Adrianen.
ſeu Nullius 18. Martij 1613. coram R. P. D. meo
Vbaldo.*

Tertio deducitur ſententia Cameralis Ma-
ceraten. ſed iſta ſententia quoad Abbatem, ſeu
Monachos Camaldulenſes verè non eſt lata,
niſi ratione Eccleſiæ, ſeu Prioratus S. Salua-
toris d. Ciuitatis Fanen. de qua Eccleſia hodie
non agitur, & quamuis ſit lata contra nonnul-
los Rectores locorum, de quibus agitur, tamen
nihil facit, cum cauſa hodiè agatur inter Ab-
batem Claſſen. dicti Ordinis Camaldulen. &
Epiſcopum Fanen. non autem inter Rectores,
8 adeò vt dicta ſententia * quoad Abbatem ſit
tanquam res inter alios acta, quæ non præiu-
dicat *l. 1. & tot. tit. C. res int. al. acta.*

Quarto deducitur conceſſio Sixti IV. & Be-
nedicti XII: de quibus in d. *Summ. num. 5. & 6.*
quia illa Sixti IV. eſt de Caſtro, ſeu Mont.
Veteri in Diæceſi Fanen., quæ Caſtra non ſunt
de Rauignana, & ſic de Territorio controuer-
ſo; hæc verò Benedicti XII. loquitur de non-
nullis locis controuerſis, quos enunciat de
Comitatu Fanen. qui Comitatus eſt diuerſus
9 à Diæceſi * *Clement. ne Romani §. ſane, & ibi
gloſſ. in verb. Diæceſim de elect. Fælyn. in cap. Ro-
dulphus num. 18. in fin. de reſcript.*

Quinto vltra prædicta deducitur *Conſilium*
10 *Baldi 17. in princ. lib. 5.* * vbi enunciat Diæce-
ſis Fanen. Eccleſiam S. Mariæ de Caſtro Fracta-
rum, quæ vt dictum eſt, compræhenditur in
locis controuerſis, quia ipſemet *Bald.* ſubijcit
ad Abbatem Monaſterij Claſſen. pertinere inſti-
tutionem Plebani dictæ Eccleſiæ: & quamuis
ex quo collatio ſpectat ad Abbatem, non poſ-
11 ſit inferri peruecesse,* quod non eſſet de Diæ-
ceſi Fanen. iuxtà not. per *Abbat. in cap. ſuper
eo num. 46. de Paroch. & Rot. dec. 207. nu 5. p. 2.*
attamen hoc procederet ſi de nulla poſſeſsione
12 doceret Abbas,* ſed cum doceat de poſſeſsio-
ne, collatio beneficij alias probationes coa-
diuuat, vnde apparet, quod dictum *Baldi* po-
13 tius eſt intelligendum, * quod voluerit dice-
re de Comitatu Fanen. quam de Diæceſi: Et in
14 omnem euentum dicto *Baldi* non eſt ſtandũ *
*Geminian. conſ. 78. nu. 3. verſ. & ſi dicatur, & in
conſ. 81. num. 18. verſ. quotidianus, & num. 25.
verſ. de habentibus beneficia*; & vltrà prædictas
reſponſiones, quæ dantur omnibus ſcripturis,
fuit dictum, quod excepta ſententia Macera-
ten. & literis Sixti IV. & Benedicti XII. aliæ
ſcripturæ non ſunt in forma probanti, prout
*fuit reſolutum in hac cauſa 16. Decembris 1602.
coram bo. me. Iuſto.*

Neque obſtat, quod Reuerendiſſ. D. Epi-
ſcopus intentauerit remedium *l. diffamari C. de
ingen. & manum.* & vulgo dicitur commiſiſſe

Digitized by Google

cauſam iactationis, & iactationum, quod re-
15 medium facit committentem reum, * & non
Actorem, vt de magis communi opinione te-
ſtatur *Couarr. lib.4. var. reſol. c. 18. num. 3. &
ſeqq.* Nam fuit reſponſum hoc eſſe verum, quan-
do committens talem cauſam probauerit mo-
16 leſtationes, * quas vtique in hoc iudicio ad
effectum vt reus conſtituatur debet probare
*Roman. conſ. 13. num. 1. verſ. aut ipſæ venditor.
Boer. dec. 255. num. 7. verſ. qua probatio, Gabr.
de action. concl. fin. num. 24. Couarr. var. reſol.
lib. 5. cap. 18. num. 2. verſ. illud ſanè, Gaill. ob-
ſer. 10. num. 7. & 8. & fuit dictum in cauſa Ro-
mana de Vellis 9. Martij 1609. coram Reuerendiſſ.
D. Archiepiſc. Damaſceno*, quas diffamationes
nedum non probauit Epiſcopus, ſed nec pro-
bare poteſt, cum Abbas ſit in dicta quaſi poſ-
ſeſſione. Hinc dixit Rota, quod intentans
huiuſmodi remedium non auditur niſi ſit poſ-
17 ſeſſor, * & oſtendat intereſſe, *Rot. deciſ. 801.
par. 1. & fuit dictum in cauſa Mediolanen. bonorum
28. Martii 1594. coram Illuſtriſſ. D. Card. Milli-
no.* Hinc etiam quando poſſeſſor intentat hoc
18 remedium ſi non probat moleſtationes, * al-
teri parti datur abſolutoria, ex hoc ſolum *Man-
doſ. ſuper hac commiſſione §. inquietare col. 3. ante
medium verſ. huc ſpectat fol. 50. ſecundum paruam
impreſſionem, & fuit dictum in d. cauſa Romana de
Vellis.*

Ex quibus concluſum non probari loca, de
quibus agitur eſſe in Diœceſi Fanen. & propte-
reà Reuerendiſſ. Abbatem abſoluendum eſſe
ab impetitis.

*Præſens deciſio in parte reuocata fuit die 12. No-
uembris 1618.*

ASTEN. CANONICATVS ET PRAEBENDAE.

Veneris 27. Octobris 1617.

ARGVMENTVM.

Beneficium ratione officij ſubcollectoris, quando dicatur reſeruatum. Subcollector per deputationem alterius quando cenſeatur reuocatus.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruatio beneficii per obitum ſubcollectoris eſt clara vigore* Regul. 4. *ſecus ſi eſſent plures, vel duo ſubcollectores num. 3.*

2 *Vnicitas præſumitur.*

4 *Commiſſarius, ſeu Subcollector quando dicatur deputatus ad vnicam exactionem.*

5 *Per deputationem Subcollectoris cum reuocatione aliorum non cenſentur reuocati alii deputati ad diuerſam exactionem.*

6 *Subcollectoris iuriſdictio, & facilitas ex quibus probetur non fuiſſe reſtrictam ad vnam Diœce-
ſim.*

DECISIO MLV.

Difficultas in eo poſita eſt, an Bernardinus
Balagnus per cuius obitum vacauit Canoni-
catus, eſſet vnicus Subcollector, quia ſi erat
1 vnicus, reſeruatio eſt clara * vigore Regulæ
2 quartæ; & quia vnicitas præſumitur * *Mandoſ.
ad d. reg. 4. quæſt. 1. num. 3. & 4.* vbi recenſet
Rotam ita tenuiſſe & ſatis probata fuit hæc con-
cluſio *in deciſione huiuſmet cauſæ facta 27. Iunii
ſuperioris anni*: Quod ſi erant plures, vel duo
3 Subcollectores, * vt adſunt in hoc caſu ceſſat
omnis reſſeruatio, prout *fuit reſolutum 30. Ia-
nuarii huius anni* à qua *deciſione* DD. hodiè cen-
ſuerunt non eſſe recedendum.

Et pro maiori intelligentia ſciendum eſt, quod pro ſpolijs euitandis de anno 1590. inter Cameram Apoſtolicam, & Clerum inita fuit concordia, & conuentum, quod ſcut. 100. quolibet anno ſoluerentur, excipiuntur autem ab huiuſmodi concordia ſpolia ex illicita negociatione, & alia, quorum cognitionem Theſaurarius Generalis ſibi à Commiſſario deputando reſeruauit. Primo loco fuit generaliter deputatus quidam Bellus non ſolum pro exactione ſcut. 100., verum etiam pro reſeruatis, videlicet ſpoliis ex negotiatione illicita, & aliis vt patet *in Summ. Io. Mariæ num. 1.* Et cum obierit dictus Bellus de anno 1605. fuit etiam generaliter deputatus Merlazinus, & illi pro ſubſtituto inſeruiuit Balagnus, vt in *Summ. num. 3. & 4.* & probatur ex fide Secretarii, vt in *Summ. num. 6.* in qua expreſsè dicitur, quod fuit deputatus ſubcollector pro ſpoliis Diœceſis Terdonen. & Alben. & patet etiam ex eius depoſitione *nu. 7.* cum quibus concordant literæ datæ per eundem Merlazinum vt in *Summ. num. 7.*

Vltimo loco videlicet 22. Martii 1607. fuit
deputatus Balagnus non generaliter, ſed pro
exactione ſcut. 100., quare cum iſta deputatio
Balagni non fuerit generalis, ſed ſolum pro e-
xactione dd. ſcut. 100. de quibus ſupra fuerat
4 facta mentio, * & poſtea ſubſequuntur verba
ad hae, &c. quæ reſtringunt ad exactionem
ſcut. 100, vt per *Petrum Cenedum ſingul. 49. nu.
11. et 12.* dubitari non poteſt, quin deputatio
ſit reſtricta, & per conſequens quod verba *cum
reuocatione aliorum Commiſſariorum* ſint intelli-
5 genda quoad exactionem ſcut. 100. tantum, *
non quoad alia, ex alleg. per *Card. Mantic. de
tacit. et ambig. Conuent. lib. 7. tit. 22. num. 43. et
44. Ruin. conſ. 108. num. 5. lib. 4.*

Non obſtat, quod deputatio Merlazini, fue-
rit pro diœceſi Terdonen. quia contrarium vi-
detur ex prædictis, & ceſſat omnis difficultas
ex litteris datis ſub die 4. Nouembris 1605. *in
6 Summ. num. 2,* * per Illuſtriſſ. Card. Capponiũ
tunc Theſaurarium, in quibus legitur; *e ſe be-
ne detta patente non ſi eſtende in altre Dieceſi, non-
dimeno venendo il caſo altroue, doue ſi poſſa fare
qualche coſa per detta Camera potrà in virtù della
preſente farlo*, & hoc idem apparet ex ſubſtitu-
tione facta per Merlazinum, vti deputatum à
Nuntio in perſonam Balangi 1. Februarii
1606. vt *in Summ. num. 4.* & ex fide, & depo-
ſitio-

ſitione Secretarii, de quibus ſupradictum eſt, ad quod etiam eſt conſiderandum, quod in ſubſtitutione Balagni, excipiuntur caſus negotiationis illicitæ, & aliorum exceptuatorum in concordia.

Neque obſtat, quod non poſſet deputari ſubcollector pro caſibus in concordia reſctuatis, niſi qui eſſet Canonicus Aſten. Quia hoc nullibi probatur; prout nec etiam obſtat, quod Bellus ſimpliciter fuerit deputatus, quia in eius deputatione habetur expreſſa mentio exceptuatorum, & ſatis eſt, quod deputatio Balagni ſit reſtricta ad exactionem *ſcut.* 100. ità vt deputatio Merlazini in totum non ſit reuocata, & remanſerit ſubcollector, quoad exceptuata in concordia.

Ex quibus DD. perſtiterunt in reſolutionis 30. *Ianuarii* 1617.

CAESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MAELLA.

Lunæ 6. *Nouembris* 1617.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus quando veniat ſub reſeruatione *Regul.* 8. Et quando acquiratur ex dotatione.

SVMMARIVM.

1 *Menſis* Octobris *Epiſcopo non gaudente alternatiua eſt vnus de octo reſeruatis ex* Regul. 8.
Beneficium, quod vacat in menſe Octobris, *Epiſcopo non gaudente alternatiua eſt reſeruatum ex* Regul. 8. *num.* 1.
2 *Amplia etiam ſi ſit de iurepatronatus ex augmento dotis.*
3 *Iuſpatronatus ex priuilegio comprehenditur ſub* Regul. 8. *Ampl. num.* 18. 20. *&* 32.
4 Regul. 8. Cancell. *tollit quaſcunque clauſulas priuilegij.*
5 *Iuſpatronatus ad hoc vt acquiratur ex dotatione requiritur dotatio formalis.*
6 *Iuſpatronatus ex augmento dotis de iure non acquiritur. Decl. num.* 8.
7 *Ad acquirendum iuſpatronatus ex dotatione requiritur, quod Eccleſia ſit penitus depauperata, & eidem noua dos data, & num.* 16.
9 *Iuſpatronatus ex modico augmento dotis non acquiritur.*
10 *Iuſpatronatus non acquiritur ex augmento dotis, quod non aſcendit ad medietatem annui valoris fructuum beneficii.*
11 *Ad effectum acquirendi iuſpatronatus ex dotatione non requiritur expreſſa reſeruatio, ſed ſufficit, quod non fuerit remiſſum.*
12 *Contrarium, quando agitur de illud acquirendo ex augmento dotis, alias dans dicitur potius benefactor.*
13 *Soluens pro dote iuriſpatronatus ſoluiſſe non dicitur, niſi probetur. Ampl. num.* 15.
14 *Ad probandum, quod dans, vel ſoluens voluerit ſibi reſeruare iuſpatronatus admittuntur coniecturæ.*
17 *Ad præſumendum beneplacitum Apoſtolicum requiritur lapſus* 30. *ann. cum obſeruantia dempto tempore motæ litis.*
19 *Decretum irritans inficit nedum titulum, ſed etiam poſſeſſionem. Decl. num.* 23.
20 *In reſeruatione beneficij vigore* Reg. 8. Cancell. *non habetur in conſideratione diſtinctio an reſeruatio ſit de certo, vel incerto corpore beneficij.*
21 *Reſeruationes omnes ſunt generales, & per viam legis, & ex motu proprio.*
22 *Reſeruationes inficiunt poſſeſſionem, perinde ac ſi eſſent ſuper certo corpore beneficij expreſſo.*
24 *Probatio probationem non excludit.*
25 *Decretum irritans non poteſt dici iuſtificatum, donec contrarium probari poteſt.*
26 *Ad hoc vt conſtet de iurepatronatus ex priuilegio requiritur res iudicata, vel confeſſio partis, vel inſtrumentum & num.* 27.
27 *Probationes, quæ fiunt ex inſtrumento dicuntur liquidiſſimæ & num.* 28.
29 *Beneficia omnia præſumuntur libera.*
30 *Amplia procedere nedum in priuatis, ſed etiam in Imperatore, & alijs Principibus.*
31 Regul. 8. Cancell. *operatur effectum ſuum, dum non conſtat de iurepatronatus.*
33 *Proprietas iuriſpatronatus præfertur poſſeſſioni illius.*
34 *Patronus non eſt poſſeſſione priuandus, dum cognoſcitur ſuper meritis iuriſpatronatus.*
35 *Decl. procedere, quando verſatur in iurepatronatus, quod non vacauit in menſe reſeruato, & in caſu, quo iuſpatronatus poteſt reuideri per Ordinarium; Secus autem ſi vacauit in menſe reſeruato.*
36 Rota in Lucana Canonicatus 18. Maij 1590. Bubalo *intellectus.*
37 *Stant ſimul quod iuſpatronatus non poſſit reuideri per Ordinarium, & quod nihilominus ſit ex priuilegio, ita vt veniat ſub reſeruatione* Regul. 8. Cancell.

DECISIO MLVI.

IN hac cauſa duæ principales difficultates oriuntur, Prima eſt. An iſta Parochialis ſit reſeruata vigore *Regulæ* 8. etiam quod ſit de iure Patronatus Laicorum ex Priuilegio. Secunda eſt poſito, quod ſit de Iurepatronatus Laicorum ex priuilegio an Patronus, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi ſit in ea manutenendus, dum cognoſcitur, an huiuſmodi Iuſpatronatus comprahendatur *ſub Reg.* 8. Et quantum attinet ad primam difficultatem ſi hæc Parochialis non cadit ſub alternatiua Epiſcopi, de quo particulariter erit videndum, certũ eſt, quod eſt reſeruata cum vacauerit de men-
1 ſe Octobris, * qui Epiſcopo non gaudente alternatiua, eſt vnus de octo reſeruatis, vt expreſſe legitur in *dicta Reg.* 8. non obſtante, quod dicta Parochialis ſit de Iurepatronatus ex au-
2 gmento dotis * annuorum ſolidorum 200 hoc eſt *ſcut.* 10. vt habetur in litteris conceſſionis

Iunij

Iulij 2. quia cum ſit ex priuilegio, compræ-
3 henditur ſub dicta Regula, * vt ſunt illius ver-
ba clara, cum tollat priuilegia, & indulta &c.
vt fuit reſolutum in cauſa Compiana Iuriſpatro-
natus 23. Ianuarij, & 3. Decembris 1604. coram
bo. me. Litta, vbi aliæ deciſiones allegantur, &
dicitur, quod Regula tollit quaſcunque clauſu-
4 las Priuilegij, * cum deroget priuilegijs, &
alijs, etiam quod in illis fuerit dictum, quod
nunquam ſub Apoſtolicis reſeruationibus cō-
prehendantur & fuit ponderatum in hac cauſa 14.
Nouembris Superioris anni.

Quod autem iſtud Iuſpatronatus ſit ex Pri-
uilegio, ſatis patet, quia cum agatur de ac-
5 quirendo Iuſpatronatus ex dotatione, * indu-
bitata concluſio eſt, quod requiritur dotatio
formalis c. filijs 16. q. 7. Innoc. in Rubr. de Iure-
patr. num. 2. Hoſtien. in Summa eod. tit. §. ex qui-
bus verſ. idem videtur ſi Eccleſiam dotauit Io. An-
dr. in c. 1. in gloſſ. 1. eod. tit. Card. in rubr. eod. tit.
num. 3. Abb. in c. quoniam num. 9. eod. tit. Roch. de
Iurepatr. verſ. dotauit quæſt. 2. num. 4. vbi de com-
muni, Paulus de Citadinis par. 3. cauſ. 2. Lam-
bert. lib. 1. par. 1. quæſt. 6. art. 1. & fuit dictum in
cauſa Regien. Iuriſpatronatus 9. May, & 23. Iu-
nii 1586 coram recol. me. Hieron. Card. Pamphilio
tunc Rotæ Auditore, & in cauſa Tiraſonen. iuris
præſentandi 5. Maii 1593. coram bo. me. Penia, &
25. Ianuarii 1594. coram bo. mem. Alexandro
Litta.

In noſtro autem caſu non adeſt dicta dota-
tio, ſed ſolum augumentum dotis, ex quo de
6 iure communi non acquiritur Iuſpatronatus *
Gloſſ. in l. piæ mentis in verſ. Patronum 16. q. 7.
Abb. conſ. 59. lib. 2. Roch. de Iurepatr. verb. dotauit
quæſt. 2. & 3. fuit dictum in cauſa Lunen. Sarza-
nen. beneficii 4. Iulii 1599. coram Illuſtriſſimo D.
meo Card. Millino, & alias ſæpius, & propterea
neceſſe fuiſſet ad acquirendum Iuſpatronatus,
7 quod Eccleſia eſſet penitus depauperata, * &
eidem noua dos eſſet data Roch vbi ſupra qu. 3.
Bero. conſ. 4. num. 24. vol. 1. & fuit dictum in di-
cta cauſa Lunen. Sarzanen. coram Illuſtriſſimo Mil-
lino, & in allegata cauſa Capſana Iuriſpatrona-
tus 23. Ianuarii, & 3. Decembris coram bo. me.
Litta; Et ſi admitteretur prædictam concluſio-
nem intelligendam eſſe, quando augumentum,
8 quod datur eſt parui momenti, * & agitur de
acquirendo Iuſpatronatus via ordinaria, ſe-
cus tamen eſſe, quando eſt tantæ conſidera-
tionis, vt dos quam habet Eccleſia habito reſ-
pectu ad augumentum nullius ſit conſideratio-
nis, ità vt Priuilegium conceſſum à Papa ma-
gis operetur conceſſionem ex Iuſtitia, quam
ex gratia, prout videtur ſenſiſſe Rot. in cauſa Pe-
ruſina de Confinio 3. Decembris 1576. coram Fæl.
record. Clement. VII., vbi quod Iuſpatronatus
non dicitur acquiſitum ex cauſa oneroſa, niſi
illud, quod fuerit datum, æquiualeat conceſ-
ſioni factæ, & idem repetijt Rot. in vtraq; de-
ciſione Compſana, fuit tamen dictum hoc augu-
mentum eſſe tam modicum, vt in nulla ſit ha-
9 bentur conſideratione * Roch. de Iurepatr. in
in verb. donauit quæſt. 9. num. 16. vbi quod mo-
dica dos non facit Patronum, & nulla prorſus
adeſt difficultas, quando augumentum dotis
non aſcendit ad medietatem annui valoris fru-
10 ctuum beneficij * vt dixit Rota in cauſa Valen-
tina Parochialis de Carle 4. Maii 1601. coram Il-
luſtriſſimo D. meo Cardinali Lancellotto tunc Rotæ
Auditore.

Non obſtat, quod Ioannes Patronus ſolue-
rit ſcuta quatuor millia Capitulo de Pilar
pro recuperatione trium partium fructum Ec-
cleſiæ de Maella, quæ erant diſmembratæ, &
vnitæ Eccleſiæ de Pilar authoritate Pii IV.
quia quatenus iſta ſumma ſufficeret pro ac-
quirendo Iurepatronatus ex augumento dotis,
in hoc tamen caſu non fuit acquiſitum; Nam
licet verum ſit, quod in dotatione Beneficij,
11 non debeat expreſſe reſeruari Iuſpatronatus *
& ſufficiat, quod non fuit remiſſum c. ſignifica-
uit ibi DD. & præſertim Abb. in 1. not. Felin.
num. 2. de Teſtib. & fuit ſepiſſime dictum in Rota;
Attamen quando agitur de acquirendo Iuſpa-
12 tronatus ex augumento dotis debet exprimi *
quod bona dantur pro dote, alias dans dicitur
potius benefactor Io. Andr. in cap. 1. col. 3. in
princ. verſ. alius autem de Iurepatr. Abb. in c. 3.
num. 10. Bero num. 89. vbi de magis communi eod.
tit. idem Abb. in conſ. 59. num. 2. verſ. Vnde ſi quis
& conſ. 206. ſub nu. 2. verſ. primo enim etc. par. 2.
Roch. de Iurepatr. in verbo & dotauit quæſt. 6. n. 9.
Lambert. de Iurepatr. lib. 1. par. 1. quæſt. 6. art. 1.
num. 9. cum plurib. ſeqq. & num. 29. et fuit dictum
in cauſa Imolen. Iuriſpatronatus 7. Iunii 1577. co-
ram Cantuccio, vbi dicitur de magis communi opi-
nione relata inter impreſſas 167. num. 3. par. 2. et
in alia Lucana Mainſculatus 4. Decembris 1587.
coram Orano, et in Nolana Beneficii 19. Ianuarii
1594. coram bo. me. Cardinali Arigonio tunc Rotæ
Auditore et in Aretina Cappellania 16. Decembris
1594. coram bo. me. Card. Pamphilio.

Quod autem Ioannes non ſoluerit pro dote
hoc eo ipſo probatur, ex quo non probatur
13 pro dote ſoluiſſe, * cum hoc ſit fundamen-
tum partis Oldrad. conſ. 254. num. 14. verſ.
ad formam vero, & num. 21. verſ. præterea
aliud, & bene fecit Angelus in conſilio 275.
col. 5. num. 4. in fin. verſ. ſic in negatiua vide-
mus: Et quamuis ſufficiant coniecturæ ad pro-
bandum, quod dans, vel ſoluens voluerit re-
14 ſeruare ſibi iuſpatronatus * Roch. in v. & dotauit
q. 6. num. 11. in fin. Lamber. lib. 1. p. 1. q. 6. art. 1.
num. 16. Bero. in c. 3. num. 90. verſ. tacitè &c.
dicetur vſque ad fin. de iurepat. & fuit reſolutum in
cauſa Lucana Mainſculatus 4. Decembris 1587.
coram bo. me. Orano. Attamen in hac facti
ſpecie ceſſant omnes coniecturæ, quia cum
cauſa agitaretur coram Gropperio ſuper nulli-
tate diſmembrationis, nunquam Ioannes com-
paruit tanquam patronus, ſed tanquam vnus
ex Parochianis, qui faciebant litem pro nul-
litate diſmembrationis. vt patet ex deductis
in ſummario Ludouici à num. 3. vſque ad 9. Et
licet in concordia, ſeù narratiua illius, cuius
vigore dicta ſumma ſoluta fuit, Ioannes nun-
15 tietur Patronus, * attamen dicta verba ſunt
aſſertiua, cum ibi dicatur; aſſerentem ſe pa-
tronum, & ſunt etiam relatiua ad litem, & ſen-
tentiam, in quibus Ioannes non nominatur pa-
tronus, & propterea non concludunt, quod
aſſi-

Digitized by Google

aſſignatio prædicta fuerit facta pro dote iuxta,
notata *in c. ſi Papa de priuil. in 6. & in Clement.
ſi ſummus de ſenten. excomm. & per Aretin. in
conſ. 23. num. 8. verſ. verumtamen, & conſ. 13.
col. fin. verſ. præterea.* Et ceſſat omnis diffi-
cultas, quia ſi agendum eſt via ordinaria ad
acquirendum iuſpatronatus, fuiſſet opus, vt
16 Eccleſia eſſet pænitus depauperata, * & ægeret
noua dote, vt ſupra relatum eſt, ſi vero dicta
donatio ſufficeret, itaut iuſpatronatus dici
poſſet acquiſitum ex titulo oneroſo, quatenus
tamen interueniſſet beneplacitum Apoſtolicum
ex pariter ſupra deductis in hoc caſu nullum
adeſt beneplacitum, neque poteſt induci ex
obſeruantia, cum dempto tempore litis anni 30
17 non interceſſerint cum obſeruantia * *Put. deciſ.
355. lib. 2. in nou. Rot. deciſ. 179. p. 2. & fuit ſa-
piſſime dictum*.

Quantum attinet ad ſecundam difficulta-
tem an ex quo patronus: eſt in quaſi poſſeſſio-
nem præſentandi, poſſit iuuari aduerſus *d. Reg. 8*
ex dicta quaſi poſſeſſione præſentandi, & re-
18 ſolutum fuit, non poſſe iuuari, * quia cum
ex prædictis clare conſtet beneficium eſſe de
iurepatronatus ex priuilegio, & ſic compre-
hendi ſub *Reg. 8.* illa propter decretum irritans
inficit nedum titulum, ſed etiam poſſeſſio-
19 nem * *Caſſad. deciſ. 1. num. 1. & per tot. de reſtit.
Spol. Put. deciſ. 196. num. 1. lib. 3. in nou. Rot.
deciſ. 510. n. 5. lib. 3. p. 3. Mandoſ. ſuper reg. 1. q. 3.
per tot. Modern. Gloſſator reg. 8. gloſſ 31. num. 8.
& gloſſ. 66. num. 29.* & hæc concluſio procedit
in caſu iſto, in quo habemus reſeruationem
ex Regula nulla habita diſtinctione, an reſer-
20 uatio ſit de certo, * vel incerto corpore bene-
ficij, vt per *Caſſador. dec. 1. num. 3. de reſtit. ſpol.
Germon. de indult. in §. volentes num. 30. & 31.
Modernus gloſſ. reg. 8. gloſſ. 66. numer. 32.* &
iſta ſententia inter alias fundatur in optima
ratione, quia hodie omnes reſeruationes ſunt
21 generales, ac per viam legis, * & ex motu
proprio, vt probat *idem Modern. in §. 1. præ-
miali num. 57.* & ſic inficiunt poſſeſſionem,
perinde ac ſi eſſent ſuper certo corpore ex-
22 preſſo * *Lancellott. de attent. 3. par. c. 24. q. 9.
num. 4. & 5. & fuit reſolutum in cauſa Salaman-
tina fructuum 9. Martij 1587. coram bo. me. Gi-
pſio Modern. Gloſſ. d. gloſſ. 66 numer. 34. &
ſeqq.*

Neque facit, quod prædicta concluſio veriſ-
23 ſima ſit, quando decretum eſt iuſtificatum, *
vt ſi indubitanter conſtaret beneficium eſſet de
iurepatronatus ex priuilegio, aliàs non infi-
ciat poſſeſſionem: *Caput. dec. 326. num. 7. p. 3.
Creſc. dec. 6. de reſtit. ſpol. Modern. Gloſſ. alleg. 66.
num. 39.* hic autem decretum non videtur iu-
ſtificatũ, nam licet adſint prædictæ probationes,
attamen cum probatio probationẽ non exclu-
24 dat, * non poteſt dici decretum iuſtificatum,
25 donec contrarium probari poteſt * *Aegid. dec.
103.* & ad hunc effectum videtur requiri res
26 iudicata, vel confeſſio partis * *Rot. dec. 269.
par. 2. & fuit dictum in cauſa Baren. Beneficio-
rum 14. Maij 1604. coram Illuſtriſſimo D. Card.
Lancellotto*. Nam fuit reſponſum, quod licet
confeſſio partis, & res iudicata ſint liquidiſ-
ſimæ probationes, attamen non excluduntur
aliæ probationes, quæ de iure ſunt liquidæ
prout ſunt illæ, quæ ſiunt ex inſtrumento, quæ
27 liquidiſſimæ probationes in iure dicuntur *,
*Gemin. conſ. 27. in prin. Oldrad. conſ. 139. in fin.
verſ. decimo.* Hic autem, vt patet ex prædi-
ctis, probationes factæ ſuper iurepatronatu
non releuant, & ideo indubitatum eſt, quod
probatio deducta ex inſtrumento ſit liquida,
28 cum negotium ſit diſcuſſum * *Natt. conſ. 51.
num. 18. & 19. Roland. à Valle conſ. 75. num. 3.
lib. 3.*

Vlterius reſponſum fuit, omnia beneficia
29 præſumi libera * *Innoc. in c. cum venerabilis
nu. 9. & ibi DD. de except. Io. Andr. in c. vnico
de Cappell. Monach. in 6. Bald. in ſua Margarita
verſ. Eccleſia num. 19. Dec. conſ. 117. & conſ. 573.
col. 2 Roch. de iur. patr. in v. conſtruxit num. 29.*
quæ concluſio procedit nedum in priuatis, ſed
30 etiam in Imperatore, & alijs Principibus, * vt
probat *Rodulph. Scard. conſ. 20. lib. 2. inter Con-
ſil. Ioannis Borcolten. col. 32. fol. mihi 453. verſ.
& licet hac prima fronte*; Et propterea cum alia
pars det de iure patronatus non plene probat
intentionem ſuam, vt patet ex dictis, quare
non poteſt dici, quod liquidè conſtet de ex-
ceptione iuriſpatronatus, & ideo Regula ope-
31 ratur effectum ſuum, * quia Regula eſt clara,
*Oldrad. conſ. 206. in princ. verſ. reſtat Pariſ. conſ. 67.
in princ. lib. 4. Iaſon. in l. Titiæ textores in ſe-
cundo notat. num. 2. & ſeqq. de leg. 1.* nec quaſi
32 poſſeſſio ſuffragatur, * cum inficietur ex de-
creto irritanti, vt ſupra dictum eſt, & ita fuit
ſeruatum in cauſa *Compſana iuriſpatronatus
coram bon. mem. Litta*, vt patet ex vtraque
deciſione.

Comprobantur prædicta, quia non eſt nouũ
in iure, quod proprietas, quando de illa con-
33 ſtet * (prout conſtat in caſu noſtro ex præ-
dictis) præferatur poſſeſſioni, vt in ſimilibus
terminis dixit *Abb. in cap. conſultationibus n. 9.
de iurepat. Butr. in cap. litteris num. 8. eod. tit.
Rip. in cap. cum Eccleſia num. 130. de cauſ. poſſ.
& prop. Dec. conſ. 123. num. 1. & conſ. 149. n. 2.
Lambert. de iurepatr. lib. 2. p. 2. q. 3. art. 6. n. 4.
& ſeqq. & art. 9. num. 2. Roth. de iurepatr. in
verſ. competens q. 15. num. 45. Paul. de Cittad. de
iurepatr. par. 6. art. 53. num. 16. & fuit dictum
in cauſa Immolen. iuriſpatr. 7. Iunij 1557. coram
Cantuccio, & in cauſa Senen. iuriſpatr. 9. Ianuarij
1600. corã Epiſcopo Pacen. & in Melenitana iuriſ-
patr. 18. Aprilis 1609. coram Reuerendiſſimo Lug-
dunen. & vlt. loco in cauſa Lucana iuriſpatr. 23.
Ianuarij 1612. coram bo. me. Penia*, quæ licet nu-
per fuerit reuocata coram R.P.D. meo Vbaldo
hoc prouenit, quia factum non ſubſiſtebat, non
autem iuris concluſiones.

Neque obſtat, quod dum cognoſcitur ſu-
per meritis iuriſpatronatus non eſt ſua poſ-
34 ſeſſione priuandus, * *vt fuit reſolutum in cauſa
Lucana Canonicatus 18. Maij 1590. coram Bu-
balo*, quia placuit DD. diſtinctio facta in cau-
ſa *Barchinonen. Prioratus 11. Maij 1609. coram me*
videlicet, quod aut beneficium vacat in menſe
35 reſeruato, * & quaſi poſſeſſio non ſuffragatur
aduer-

Digitized by Google

aduerſus clauſulas *Reg.* 8. ex rarionibus ſupra ponderatis; aut non vacat in menſe reſeruaro; & verſamur in caſu, quo iuſpatronatus poteſt reuideri per Ordinarium iuxta terminos *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *c.* 9. *de reformat.* & interim dũ reuidetur, patronus ſua quaſi poſſeſſione non eſt priuandus, & in iſtis terminis loquitur præ-
36 dicta *deciſio Bubali*, * & ita declarauit *Congregatio Illuſtriſſimorum interpretum*, vt refertur in dicta cauſa *Barchinonen.* In noſtro autem caſu non agitur de reuiſione iuriſpatronatus ad effectum, vt debeat reuocari vel confirmari, iuxta terminos d. *Conc. Trid.*, ſed agitur, an comprehendatur ſub *Regul.* 8., quæ non reuocat beneficia de iurepatronatus ex priuilegio, ſed ſolum reſeruat.

Et prædicta reſponſione tollitur, quod iuſpatronarus non poſſit reuideri, ſi ante annos 40 á publicatione *Concilij* fuerunt conſtituta; quia quicuid dicendum ſit, an iſtud iuſpatronatus poſſit dici conſtitutum per 40. annos per publicationem Concilij, ſtante *Regula Adriani VI.* quam difficulratem adnotaui cogitaſſe Illuſtriſſimum D. Cardin. Millinum tunc Rotæ Audirorem, dum proponebatur dicta cauſa *Valentina de Carlet*; hic non agitur de reuiſione, ſed dicitur, quod iuſpatronatus eſt ex priuilegio, & quod propterea eſt reſeruatum per *Regula* 8. Stant enim ſimul quod iuſpatronatus
37 non poſſit reuideri, * & quod nihilominus ſit ex priuilegio, itaut comprææhendatur ſub reſeruatione *Regula* 8.

Ex quibus ſi hoc beneficium non cadit ſub alternatiua Epiſcopi, de quo erit videndum, ſtandum eſt in *deciſ. ſub* die 14. *Nouembris ſuperioris anni* vbi concluſum fuit conſtare de reſeruatione.

OVETEN. BENEFICII.

Luna 6. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Agitur de vi, & effectu clauſulæ *Arbitrio Rota.*

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio Rotæ *non operatur ad reuocandam executionem iam factam, etiam ſi male factam.*
2 *Clauſula* arbitrio Rotæ *intelligitur, prout de iure, licet de rigore iuris multum remittat, itaut ſeruetur æquitas.*
3 *Clauſula* arbitrio Rotæ *ſi adeſt legitima cauſa retardat executionem Ampl. n.* 6.
4 *Ad probandum iuſpatronatus, quando non agitur de perſona potenti, requiruntur præſentationes effectum ſortitæ ſpatio citum annorum, vel fama cum præſentationibus, quæ fuerint effectum ſortitæ ſpatio 40. ann.*
5 *Enunciatiuæ antiquæ vltra centum annos habent vim famæ.*
6 *Ad retardandam vlteriorem executionem vigore clauſulæ* arbitrio Rotæ *intrat arbitrium, quamuis probationes oppoſitæ non ſint perfectæ.*

DECISIO MLVII.

Veritas eſt, quod clauſula *arbitrio Rotæ*, nõ operatur ad reuocandã executionem iam factã,
1 * etiam quod fuerit malè facta vt fuit dictum in cauſa *Aquilana Beneficijs* 28. *Maij* 1599. *coram bo. me. Penia, & in alia Aurien. Parochialis de Pao* 17. *Aprilis* 1600. *coram Illuſtriſſimo Lancellotto, & in Tuden. Parochialis tertia Decemb.* 1601. *coram Reuerendiſſimo D. M. Archiepiſcopo Damaſceno, & in cauſa Eluen. Beneficij S. Saluatoris* 30. *Octobris* 1602. *coram Illuſtriſſimo D. M. Card. Ludouiſio*, & ratio eſt quia, cum agatur de reuocatione, non autem de ſuſpenſione illa iuris ordine ſeruato fieri debet, nõ autem cauſa plenè non cognita, & hoc operarur clauſula ipſa *arbitrio Rotæ*, quæ intelligitur prout de
2 Iure, licet de rigore Iuris multum remittat, ita vt ſeruetur æquitas *Creſc. dec.* 4. *num.* 3. *de Teſtib. & fuit reſolutum in cauſa Cathanien. illegitimitatis* 24. *Nouembris* 1586. *coram bo. me. Card. Blanchetto.*

Quod ſi adeſt legitima cauſa, hæc clauſula: *Arbitrio Rotæ* retardat vlteriorem exequutio-
3 nem, * vt fuit reſolutum in cauſa *Celſonen. Præceptoriæ* 14. *Maij* 1604. *coram me, & in cauſa Taruiſina Parochialis* 4. *Februarij* 1604. *coram bo. me. Litta*; In caſu autem, de quo agitur videtur adeſſe legitima cauſa, vt ſit ſuperſedẽdum in vlteriori executione Breuis, nam cum non agatur de familia potenti ad probandum Iuſ-
4 patronatus, * requiruntur præſentationes effectum ſortitæ ſpatio 100. annorum, vel fama cum præſentationibus, quæ fuerint effectum ſortitæ ſpatio 40. annorum *vt cenſuit Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum, & dixit Rota in cauſa Lucana Iuriſpatronatus* 7. *Maij* 1604. *coram me, & prius in cauſa Barchinonen. Vnionis* 5. *Decembris* 1597. *coram bo. me. Gipſio*, quare cum in hoc caſu habeamus duas enunciatiuas antiquas vltrà 100. annos, quæ habent vim
5 famæ, * *Falin. in cap. cum cauſam vbi etiam Aretin. num.* 2. *de prob. & fuit dictum in cauſa Sutrina beneficij* 18. *Decembris* 1587. *coram bo. me. Card Pamphilio*, & dantur etiam Teſtes, qui probant præſentationes requiſitas, quamuis opponatur vnam enunciatiuam emanaſſe à perſonis ſuſpectis, Teſtes vero nulliter fuiſſe
6 examinatos, * tamen ad effectum, vt arbitriũ operetur ad retardandam vlteriorem executionem prædictæ probationes ſufficiunt, vt in puncto fuit reſolutum in cauſa *Aurien. Parochialis* 27. *Aprilis* 1598. *coram Illuſtriſſimo Lancellotto.*

Ex quibus DD. receſſerunt à reſolutione facta 18. *Martij* 1616.

LVCANA BONORVM.

Veneris 10. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Diſcutiuntur depoſitiones teſtium examinatorum pro liquidatione fructuum.

SVMMARIO.

Non indiget.

DECISIO MLVIII.

PLacuit Dominis *Deciſio in hac cauſa facta ſub die 12. Maij præteriti*, & ideo dixerunt liquidationem eſſe faciẽdam iuxta ſummam, de qua in prædicta *deciſione*.

Neque eſt verum, quod Teſtes nõ diſtinguãt terras Eccleſiæ à terris, quas Andreas habet ibidem contiguas in loco, qui vulgo dicitur il Colletto, vt ex Teſtibus *in Summario Andreæ n.2.* Nam iſti Teſtes deponunt de ſola denominatione reſpectu loci, videlicet, quod nuncupatur alla Torraccia, ſiue al Colletto per Verba alternatiua, ſed in depoſitione ſuper liquidatione, & perceptione fructuum terras Eccleſiæ à terris Andreæ diſtingunt.

Minus etiam eſt verum, quod Teſtes non includant tempus poſt motam litem, de quo liquidatio eſt facienda, vt ex Teſtibus in eodẽ *Summario Andreæ num.* 3. nam quicquid de quarto Teſte dicendum ſit, primus Teſtis Iuxta 12. ita deponit *del tempo, che mi dimandate, & quanti, e dopoi rendeuano &c.* & ſic includit tempus poſt litem, ſecundus Teſtis Iuxta 28. in eodem *ſummario num. tertio* videtur etiam includere dictum tempus ex illis verbis, *ma hora del vino, &* melius *ſuper* 7. vbi deponit a 20. annis citra, & dicit *Da qual tempo in quà che ne hò hauuto notitia, e ſtato ſolito ogn'anno tertius Teſtis ad* 23. ſimiliter includit dictum tempus ibi. *Dopo che è ſtata moſſa la lite*.

Neque etiam ſubſiſtit, quod dd. Teſtes non probent fructus perceptos poſt motam litem, cum ad hoc non fuerint inducti, & Iuramentũ, eſt limitatum ſuper articulis tantum Iuxta formam remiſſoriæ, de qua in ſummario num. 5. quia ſufficit, quod depoſuerunt ſuper annexis, & pertinentibus ad materias articulatas.

Neque etiam probatur, quod valor fructuum non demonſtretur per ſingulos annos, quià contrarium eſt verius, vt patet ex depoſitionibus dd. Teſtium.

Denique non obſtat, quod non fuerit habita ratio expenſarum, cum huiuſmodi expenſæ non fiant, niſi quando Dominus vult deducere fructus ad Ciuitatem, vt deponunt prædicti Teſtes, & benè huic motiuo fuit etiam ſatisfactum in prima deciſione.

Et prædicta eo magis placuerunt Dominis, cum agatur de liquidatione, quæ eſt difficilis probationis.

Et Ita concluſum.

Pars II.

PLACENTINA, ET CORDVBEN. BENEFICIORVM.

Veneris 10. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Beneficia Cubiculariorum Honoris eſſe reſeruata doctiſſimè reſoluitur, & materia hæc latiſſimè examinatur.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia Cubiculariorum honoris ſunt reſeruata num. 24. 34. 46. & 48. Ampl. nu. 29.*

2 *Duæ ac etiam plures reſeruationes poſſunt concurrere ſuper eodem beneficio, quando in eadem perſona plures qualitates concurrunt.*

3 *Cubicularij honoris admittuntur à Papa in eius familiares, & continuos commenſales.*

4 *Cubicularij honoris habitus, & officium.*

5 *Ad familiaritatem inducendam ſufficit, quod quis ſit aſſumptus ad honeſtum ſeruitium Papæ.*

6 *Ad inducendam reſeruationem non ſufficit familiaritas, niſi etiam adſit continua comenſalitas.*

7 Regul. 3. Cancell. *reſeruat beneficia familiarium & continuorum commenſalium.*

8 *Ampl. etiam ſi ſint commenſales ficti, & non veri.*

9 *Verba* ſine aliqua protſus differentia *denotant omnimodam ſimilitudinem.*

10 *Diſpoſitio facta in caſu vero habet etiam locum in caſu ficto, quando caſus verus, & fictus æquiparantur.*

11 *Statutum mandans, quod aliquis habeatur pro ciue, erit ciuis vere & realiter, quando concurrit poteſtas in diſponentibus, vt poſſit creare verum ciuem.*

Verba habeatur pro tali *quamuis ſonent per fictionem, tamen faciunt illum eſſe vere talem num. 11.*

12 *Beneficia Prothonotariorum non participantium ſunt reſeruata ex* Regul. tertia Cancell.

Prothonotarij non participantes ſunt veri familiares, & continui comenſales nu. 12.

13 Conſtitutio Pauli Tertij *non comprehendit antiquos familiares, & continuos comenſales.*

14 *Beneficia Conclauiſtæ recepti à Papa in verum familiarem, & continuum commenſalem ſunt reſeruata per ipſius obitum.*

15 *Prelati, qui neſcio quid recipiunt in Palatio per* Bullam Iulij Tertij *ſunt veri, & indubitati continui commenſales etiam ad effectum* Regulæ reſeruatoriæ.

16 Bulla Iulij Tertij *emanauit ad declarationem, & ampliationem* regularum Pauli Tertij.

17 Regulæ Pauli Tertij *comprehendunt tantum illos Prælatos, qui ratione officij percipiebant panem.*

18 Regul. 3. Cancell. *Secundum* Sarnen. *intelligitur de veris, & non fictis familiaribus, & continuis commenſalibus.*

Sarnen. in Regul. de impetran. benef. vac. per obitum famil. quæſt. 13. in princ. *reprobatur num. 18.*

19 Simonetæ deciſ. 12. *declaratur*.
Rot. diuerſ. deciſ. 303. p. 2. *declaratur nu.* 19.
20 *Cubicularij honoris ſunt veri familiares, & continui commenſales, & non perfictionem.*
21 *Familiaritas probatur ex eo, quod quis habet certum ſeruitium.*
22 *Commenſalitas continua probatur ex eo, quod habet portionem panis, & vini, & num.* 25.
23 *Verbum* commenſale *debet accepi ſecundum conſuetudinem Patrisfam. Intellige nu.* 32.
Verba intelliguntur ſecundum conſuetudinem Patrisfam. num. 23.
26 *Obſonium non venit appellatione panis, & vini.*
27 *Obſonium videtur neceſſarium ad acquirendam commenſalitatem.*
28 *Commenſalis dici non poteſt, qui panem, & vinum tantum habet.*
30 *Ementi nauem non debetur ſcapha nauis.*
31 *Paupertas vel diuitiæ non faciunt quem nobilem, vel ignobilem, ſed ſtatus conditio, vel vtilitas*
33 Sarnen. de impetrat. beneſ. vacant. per obit. famil. Card. queſt. 13. nu. 12. *declaratur*.
Soto ſuper regul. 3. Cancell. *declaratur nu.* 33.
Rot. in ſeguntina Archidiaconatus 19. Martij 1607. coram Lancellorto *declaratur num.* 33. & 44.
34 Regul. 6. Cancell. *reſeruat omnia beneficia Cubiculariorum etiam honoris & num.* 37. & 42.
35 *Cubicularij honoris non diſtinguntur ab aliis cubiculariis quoad reſeruationem beneficiorum.*
36 *Beneficia* Cappellanorum *Papæ ſunt reſeruata per* extrauag. ad regimen.
38 *Collegium Cubiculariorum fuit erectum à Leone Decimo.*
39 *Non cenſetur Papam ſibi, & ſucceſſoribus ſuis ligaſſe manus.*
40 *Papa non poteſt ſibi, ac ſucceſſoribus ſuis ligare manus.*
41 *Clauſula* non obſtantibus *tollit omnia, quæ poſſent obſtare.*
43 *Diſpoſitio de bonis ſuis facta à Teſtatore comprehendit nedum ea, in quibus Teſtator habet directum, vel vtile dominium, ſed etiam illa, in quibus habet actionem, vel iuriſdictionem, aut gubernium, aut aliud ius.*
45 Put. deciſ. 38. de præbend. *declaratur*.
Mohad. decis. 2. de probat. *declaratur nu.* 45.
47 *Cubicularius honoris quis poteſt eſſe abſque quod ſit commenſalis.*
48 *Breuis expeditio non eſt de eſſentia, vt quis efficiatur Cubicularius.*
49 *In motu proprio requiritur ſcriptura.*
50 *Scriptura de iure communi fit tantum ad probandum exceptis quibuſdam caſibus.*
51 *Cubiculariatus ſufficit, quod probetur per teſtes, vel alias legitimationes.*
52 *Probatio per teſtes, & alia legitime facta idem operatur ac probatio per ſcripturas.*
53 *Receptio Cubicularij ſi probata ſit per teſtes, vel alias legitimationes reſultat probatio, quod ille fuerit receptus iuxta ſolitum aliorum.*
Receptio ad certum officium probata per teſtes, vel alias legitimationes cenſetur etiam probata receſſio iuxta ſolitum aliorum illius officij nu. 53.

DECISIO MLIX.

DVbitaui, an beneficia Cubiculariorum honoris S. D. N. ſint reſeruata, & omnes DD.
cauſa (vt par eſt) maturè diſcuſſa vnanimi
1 ſuffragio concluſerunt eſſe reſeruata, * tam vigore *Regulæ* 3. in qua S. D. N. reſeruat beneficia ſuorum familiarium continuorum commenſalium, tam vigore *Regulæ* 6. in qua reſeruat beneficia Cubiculariorum; non enim repugnat, quod duæ pluresuè reſeruationes con-
2 currant ſuper eodem Beneficio, * quando in eadem perſona plures qualitates concurrunt *c. dudum de Præb. in 6. Ferrett. conſ. 17. nu. 2. Simonett. de reſeru. q. 64. nu. 13. & dixit Rota in ſimilibus terminis in cauſa Beneuentana reſeruationis Beneficiorum 15. Decembris 1597. coram bo. me. Card. Seraphino.*

Et quantum attinet ad *Reg.* 3. res videtur clara, quia S. D. N. vt patet ex Breuibus, quæ expediuntur ad fauorem iſtorum Cubiculariorum, illos recipit, & admittit in familiares,
3 ac continuos commenſales, * & in eis legitur; *Teq. in aliorum Cubiculariorum, & familiarium noſtrorum numero, & conſortio fauorabiliter aggregamus, tibique vt omnibus, & ſingulis priuilegijs, indultis, fauoribus, & honoribus, & prerogatiuis, quibus alij Cubicularij, & familiares noſtri vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent ac vti, frui, potiri, & gaudere ſolent, & poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum ſine aliqua prorſus differentia, vti, frui, potiri, & gaudere poſſis & valeas, authoritate, & tenore præſentis concedimus, & indulgemus, non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcunque.* Vnde dubitari non poteſt iſtos Cubicularios eſſe familiares, cum recipiantur, & admittantur ad fauores, prærogatiuas, honores, & onera ad quæ alij Cubicularij fuerunt admiſſi ſine vlla prorſus differentia, & notum ſit, quod vtuntur communi
4 aliorum familiarium habitu, * & quod in deferendis birettis rubeis ad nouos Cardinales extra Vrbem exiſtentes inſeruiunt in Cappellis, & in ſimilibus functionibus aſſiſtunt, prout deponunt etiam teſtes, & ad inducendã familiaritatem ſufficit, quod quis ſit aſſumptus ad ho-
5 neſtum ſeruitium, * vt in iſtis terminis dicunt in *c. fin. de verb. ſignif. Geminian. nu. 8. in fin. verſ. hic ſumitur, Franc. nu. 14. Abb. in c. cum dilectus num. 2. de Cleric. non reſident; Caſſador. deciſ. vnica de verb. ſignif. Symonetta de reſeruat. quæſt. 35. num. 3. Mandoſ. in reg. 32. q. 10. nu.* 3. Et quamuis non ſufficiat familiaritas, ni-
6 ſi, & adſit continua commenſalitas * *Symon. de reſer. q. 35. in princ. Gambar. de offic. leg. lib. 3. tit. de offic. & poteſt. in benefic. conferend. nu. 166. Bero q. 35. & fuit dictum in cauſa* Seguntina *Archidiaconatus 19. Martij 1601. coram Illuſtriſs. Lancellotto*, tamen hic adeſt, quia vt patet ex dd. Breuibus prædicti Cubicularij nedum in familiares, ſed etiam in continuos commenſales recipiuntur, & admittuntur.

Ex quibus ſi admittamus ſinè veri præiudicio iſtos Cubicularios eſſe fictè continuos Commen-

menſales, nihilominus eorum beneficia com-
prehenduntur ſub dicta *Regula* 3. cum reſeruet
7 beneficia familiarium,* & continuorum Com-
menſalium ſummorum Pontificum, quales sũt
iſti; & ſi dicamus eſſe tales per fictionem, vti-
8 que & ſub dicta *Regula* comprehenduntur,*
cum nedum ſit intelligenda in caſu vero, ſed
etiam in iſto caſu ficto, de quo agitur, cum
iſtæ caſus fictus vero æquiparetur, ex quo San-
ctiſſimus D. N. recepit hos Cubicularios in fa-
miliares, & continuos commenſales ſine ali-
qua differentia inter ipſos, & alios Cubicu-
larios, hoc eſt veros & non fictos Cubicula-
rios Suæ Sanctitatis, quia illa verba *ſiue ali-
9 qua prorſus differentia*, * denotant omnimo-
dam ſimilitudinem abſque vlla differentia *Cap.
ſi Religioſus de elect. in 6. Archidiac. in c. duobus
propè fin. de reſcr. in 6.* Cærta enim eſt Regula
quod quando caſus verus, & fictus æquipa-
10 rantur, * diſpoſitio facta in caſu vero habet
locum in caſu ficto, vt optime ad rem noſtrã
*Bald. in cons. 491. incipien. Viſa petitione vers.
ſed his non obſtantibus lib. 3.* Vbi quod ſi Statu-
tum dicat, quod aliquis habeatur pro Ciue,
11 erit Ciuis vere, & realiter,* quando concur-
rit poteſtas in diſponente, ſicut in diſponen-
tibus, vt poſſit creare verum Ciuem illum,
qui non eſt ſequitur *Corn. in cons. 189. n. 5. lib. 2.
Paris. cons. 75. num. 5. per tot. lib. 1. plenius Ri-
minald. Iun. cons. 263. num. 110. & ſeqq. &
maxime num. 113. lib. p. Ruin. cons. 227. num.
2. lib. 1.* & ratio eſt, quia quando quis poteſt
facere talem per fictionem, ſi dicat habeatur pro
tali, quamuis hoc videatur ſonare per fictionem
tamen dicta verba faciunt illum eſſe vere talem
*Paris cons. 22. num. 34. & ſeq. lib. 2. Caſtrens.
cons. 6. col. fin. vers. cum igitur lib. 1. Butr. cons.
20. circa med. & in iſtis terminis hoc ſenſit Rot.
in cauſa Seguntina Archidiaconatus, & Canoni-
catus 19. Martij 1601. coram Illuſtriſſimo Lancel-
lotto*, dum conatur probare, quod in caſu illi-
us deciſionis nulla aderat declaratio Papæ.

Hinc videmus in noſtris terminis, quod per
ſupradictam rationem, beneficia Prothonota-
riorum non participantium ſunt reſeruata eti-
12 am ex *Reg.* 3. quia ex Conſtitutione Pauli 3.
78. in ordine creantur veri familiares, & con-
tinui Commenſales, vt fuit reſolutum in cauſa
*Paduana Cuſtodiæ prima Aprilis 1547. coram Pe-
regrino Fabio, quæ habetur lib. p. p. 3. ſub num.*
104. Hinc etiam videmus, quod ſi quis decla-
ratur à Papa antiquus familiaris, & continuus
Commenſalis excipitur a Conſtitutione, non
compræhendente Antiquos Familiares, & con-
13 tinuos Commenſales Papæ, * vt fuit reſolu-
tum in cauſa *Oueten. Parochialis 1. Februarij
1557. coram Chiſſanen.* Hinc etiam videmus,
quod ſi Conclauiſta recipiatur à Papa in ve-
rum familiarem, & continuum Commenſalẽ,
14 Beneficia,* quæ vacant per ipſius obitum,
ſunt reſeruata, vt fuit reſolutum in cauſa *Be-
neuentana reſeruationis Beneficiorum 15. Decem-
bris 1597. coram bon. mem. Cardinali Seraph.
quæ habetur inter eius dec. ſub. n.* 1251. Hinc de-
nique videmus, quod Iulius 3. vt in eius Bul-
15 la in Bullario num. 44. declarat,* Prælatos
Eccleſiarum, qui neſcio quid recipiunt in Pa-
latio, eſſe veros, & indubitatos continuos
Commenſales, etiam ad effectum *Regulæ reſer-
uatoriæ*, cum dicta Conſtitutio emanauerit
ad declarationem, & ampliationem Regula-
16 rum Pauli 3.* quæ comprehendebãt tantum-
17 modo illos Prælatos, * qui percipiebant pa-
nem ratione Officij, vt fuit dictum in dicta
cauſa *Seguntina Archidiaconatus, & Canonicatus
19. Martij 1601. coram Illuſtriſſimo Lancellotto.*

Vndè merito parui eſt faciendum quod di-
cit *Sarnen. in Reg. de impetr. benef. vac. per obit.
18 fam. q. 13. in princ.** vbi voluit per *text. in cap.
fin. de verbor. ſignif. Regulam tertiam* intelli-
gendam eſſe de veris, & non fictis familiaribus,
& continuis commenſalibus, cum ex prædictis
appareat, veritatem eſſe in contrarium, & pro-
pterea merito Rota in dicta cauſa *Beneuenta-
na reſeruationis beneficiorum dixit dictum Sarnen.*
non videri receptum, quæ etiam ſubdit, & be-
19 ne quod *deciſio 12. Simonettæ*, * *& alia in cau-
ſa Leodien. Archidiaconatus 15. Maij 1576. corã
Robuſterio, de qua in dec. 303. p. 2.* non reſi-
ſtunt huic opinioni, cum loquuntur ad effe-
ctum Concordatorum, quibus Pontifex non
ſolet, neque directè, neque indirectè dero-
gare, ve per *Mohed. deciſ. 23. in fin. de præben.*
quibus addebatur, quod ſi *deciſio Simonettæ* re-
ctè inſpiciatur circumſcripta materia Concor-
datorum, optimè fauet huic reſolutioni, &
ſubditur in eadem deciſione, quod *deciſio Ora-
ni in cauſa Placentina Parochialis de Mirabel 31.
Ianuarij 1594.* vtitur incidenter illo ſimili de-
ſumpto *ex deciſione Robuſterij*.

Et quamuis prædicta veriſſima ſint, atta-
men fuit additum Cubicularios, de quibus lo-
quimur eſſe verè familiares, & continuos com-
20 menſales, * & non per fictionem, quia quoad
familiaritatem dubitari non poteſt, cum ha-
21 beant certum ſeruitium,* vt ſupra dictum eſt.
Commenſalitas verò continua ex eo probatur,
quia quotidie habent portionem panis, &
22 vini, * quæ ſi coniungantur cum ſeruitio quod
præſtant ſatis apparebit, quod iſta non dan-
tur honoris gratia, ſed potius ratione d. ſer-
uitij; itaut ſint nedùm familiares, ſed etiam
continui commenſales, & ideò ex iſtis omni-
bus ſimul iunctis videtur inducta vera continua
commenſalitas vt per *Calder. in conſ. 8. in fin.
verſ. prætereà de off. legati*, vbi quod verbum
23 hoc (*commenſale*) debet accipi * ſecundum con-
ſuetudinem Patris familias, ſecundum quam
verba regulariter intelliguntur *l. vel vniuerſo-
rum vbi Gloſſ. ff. de pignor. action. l. qui ſemiſſes
§. fin. ff. de vſur. & facit text. in cap. illo vos de
pignor.* & propterea cum Papa iſtos Cubicula-
rios, qui habent d. portionem & præſtant
ſupradicta ſeruitia, vocet familiares, & con-
tinuos commenſales, vtique eorum beneficia
24 comprehenduntur ſub reſeruatione *Regul.* 3.*
quia dum loquitur de Commenſalibus debet
intelligi eo modo, quo idem Sanctiſſ. D. N.
intellexit iſtos Commenſales ex *Calderin. loco
alleg.* & hanc ſententiam alias Rota ſequuta
fuit in cauſa *Corduben. Beneficiorum, vt teſtatur
Sarnen. in Regula de interpr. benef. per obitum*

*ſam. Card. quaſt.*13.*num.*15. reſoluit enim quod
ſatis fuerat probata continua commenſali-
tas, ex quo quidam magiſter, qui neſcio quem
Cardinalem docebat litteras Græcas habebat
25 tantum portionem panis, & vini, * ſequitur
*AA. in epit. reg.*30. *verſ. familiaris Simon. de rer.*
*ſeru. quaſt.*35. *num.*2. *Bero. quaſt.* 35. *num.* 3. *in*
princ. vbi quod familiaris, & continuus com-
menſalis dicitur illæ, qui continuis Domini
ſeruitijs aſſiſtit, & qui de pane, & vino Domi-
ni viuit, & Rota habuit hunc ſenſum in cauſa
Seguntina Archidiaconatus 19. *Martij* 1607. *coram*
Illuſtriſſ. Lancellotto, dum in illa magnoperè
inſiſtitur, ſuper eo quod non probatur illum
Archidiaconum habuiſſe portionem vini.

Et quod iſti Cubicularij ſint verè familiares,
& continui commenſales vltra prædicta proba-
tur ex eo, quod concurrunt omnia requiſita,
nam etſi appellatione panis, & vini non veniat
26 obſonium * *c. vbi periculum* §. *verum ſi quod*
abſit de elect. in 6. * quod quidem obſonium
neceſſarium videtur ad acquirendam commen-
27 ſalitatem * *c. fin. de verb. ſignif. in* 6. vbi ille
dicitur commenſalis, qui expēſis alterius viuit,
& cum ſolo pane, & vino non viuat homo, non
poteſt dici commenſalis, qui habet tantum
28 panem, & vinum, * vt per *Sarnen. de impetr.*
benef. vac. per ob. famil. Card. quaſt. 13. *num.* 12.
Alphonſ. Soto ſuper dicta Regul. 3. *& ante fin. verſ.*
item quæro & fuit reſolutum in dicta cauſa Se-
guntina coram Illuſtriſs. Lancellotto; attamen in
ſubſtantia pro familiaritate & commenſalitate
requiritur ſeruitium, quod adeſt ex prædictis,
& victus, qui etiam adeſt, cum iſti Cubicula-
rij habeant portionem panis, & vini, in qua
principalis ſubſtantia victus conſiſtit, & quā-
uis non habeant obſonium, non propterea di-
cuntur differre genere, ſed ſpecie ab alijs Cu-
biculariis, itaut eorum beneficia compræhen-
dantur ſub reſeruatione *Regul.* 3. prout com-
præhenduntur beneficia illorum, qui habent
29 etiam obſonium, * prout eſt optimus *text. in*
l. fin. & ibi not. Bart. ff. de fund. inſtr. vbi ſi quis
nauem cum Inſtrumento emit, non debetur
30 Scapha nauis *, quia non differt à naui gene-
re, ſed tantum medioeritate, quæ quidem me-
diocritas non mutat genus, ſed tātum ſpeciem,
vel indiuiduum vt not. *Gloſſ. ibidem in verb.*
mediocritas, ſic ad rem noſtram habere maio-
rem, vel minorem partem victus non mutat
genus, ſed ſpeciem, vel indiuiduum, & benè
etiam facit *text. quem allegat gloſſ. prædicta in l.*
humilem C. de inceſt. nupt. vbi quod paupertas,
vel diuitiæ non faciunt quem nobilem, vel
31 ignobilem, * ſed ſtatus conditio, vel vtilitas,
vt *notat ibid. Salyc.* Ex quibus non obſtat *Text.*
in d. cap. fin. de verb. ſignif. in 6, Tum quia ver-
bum (*commenſalis*) ſecundum conſuetudinem
Patris familias eſt intelligendum, & ſic eo
32 modo, quod Papa vtitur, * vt per *Calderin.*
d. conſ. 8. *in fin. verſ. præterea illud*, qui conti-
nuos commenſales vocat hos Cubicularios,
qui habent portionem panis, & vini; tum etiā
quia tales ſunt vere, & non fictè, vt patet ex
dictis, ergo meritò illorum beneficia com-
præhenduntur ſub reſeruatione *Regul.* 6. & ſic
33 ceſſat dictum * *Alphonſi Soti Sarnenſis & deciſio*
Seguntina ſupra allegata, quia loquuntur, quan-
do quis habet ſolum panem honoris, qualis
non eſt hic, de quo agitur ex prædictis.

Secundo principaliter dictum fuit inficiari
neminem poſſe, quod iſta beneficia Cubicula-
riorum comprahenduntur ſub reſeruatione
34 *Regulæ* 6. * cum reſeruet omnia beneficia Cu-
biculariorum, quales ſunt iſti, etiam quod eſ-
35 ſent Cubicularii honoris * per *text.* optimum
in *Auth. vt ordin. præfect. collat.* 5. *in* §. 2. vbi
Curiales honoris non diſtinguit ab aliis Cu-
rialibus, niſi adminiſtratione & *Gloſſ. ibidem in*
verb. videatur dicit hoc eſſe notandum pro Ca-
pellanis Domini Papæ, quod procedere etiam
in Cubiculariis honoris aſſerit *Alphonſ. Sot. ſu-*
per d. Reg. 6. *verſ. ex quo ibidem dico de Cubicula-*
rijs, & probatur ex eo, quod beneficia Capel-
36 lanorum Papæ ſunt reſeruata * *per extrauag.*
ad regimen, quæ innouatur *per Reg.* 1. *Cancell.*
& tamen iſta reſeruatio comprahendit etiam
beneficia vacantia per obitum Capellanorum
honoris, vt colligitur ex *deciſ.* 22. *de Præb. in*
antiq. & deciſ. 12. *num.* 1. *eod. tit. in nou.* & pro-
bat *Alphonſus Sotus ſuper dicta reg.* 6. quæ *Regu-*
37 *la* iſtos etiam Cubicularios comprahendit *.

Et licet fæl. record. Leo X. in ſua Conſtit.
14. cum decreto irritanti & clauſula, *etiam per*
nos, & ſucceſſores noſtros, Collegium Cubicu-
38 lariorum Officialium erexerit, * prohibendo,
quod vltra numerum Cubiculariorum præſcri-
ptum in erectione illius Collegii, & antiquos
Cubicularios, & Camerarios continuos com-
menſales pro tempore exiſtentium Romanorū
Pontificum, nullus alius nomen, & titulum
Cubiculariorum vſurpet, tamen non propterea
39 cenſetur ſibi, ac ſucceſſoribus ligaſſe manus, *
vt nouos Cubicularios creare non poſſint, cum
non cenſeatur tātum conceſſiſſe, quin maiorem
facultatem ſibi, ac ſucceſſoribus reſeruauerit,
vt *in cap. dudum verſ. nos igitur de præb. in* 6. im-
40 mo ſi aliter feciſſet, non teneret * *Bero. conſil.*
147. *num.* 27. *lib.* 3. neque in hoc caſu prædictæ
clauſulæ poſſunt arguere defectum voluntatis
in receptione iſtorum Cubiculariorum, cum
in Breuibus, in quibus iſti recipiuntur in Cubi-
cularios adſit clauſula *Non obſtantibus &c.* quæ
41 tollit omnia, quę poſſent obſtare * dictę recep-
tioni *Bero conſ.* 147. *num.* 28. *lib.* 3. *Anchar. conſ.*
335. *num.* 2. *Rolan. conſ.* 67. *num.* 62. *lib.* 3.

Neque dicta Conſtitutio Leonis poteſt ope-
rari, quod *Regula* non intellexerit de iſtis Cu-
bicularis de nouo creandis, quia cum *Regu-*
42 *la* ſimpliciter loquatur de Cubiculariis, * cō-
pręhendit etiam Cubicularios honoris, quos
Papa recipere poteſt, per ea quę notat *Alex.*
in conſ. 59. *num.* 3. *in fin. cum ſeqq. verſ. nec ad*
hoc obſtat lib. 6. vbi quod diſpoſitio de bonis ſuis
43 non eſt cenſenda * adeò particularis, quin
compręhendat nedùm ea, in quibus Teſtator
habet directum, vel vtile dominium, ſed etiā
illa, in quibus habet actionem, vel iuriſdictio-
nem, aut ſubiectionem, aut gubernium, aut
aliud ius.

Neque obſtat, quod præcitata *deciſio in*
cauſa Seguntina aliud ſentiat prout *Put. dec.* 38.

de

de Præb. Mohedan. deciſ. 2. de probat. quia in di-
cta *Seguntina* iſtæ articulus non fuit adamuſ-
44 ſim diſcuſſus, * prout in caſu iſto; *Puteus ve-*
45 *rò*, & *Mohædan.* * loquuntur in Cubiculariis
extrà muros, in quibus ſi prædictæ rationes mi-
litarent, deciſiones ſubſiſtere non poſſent; &
quæ dicta ſunt procedunt etiam, quod Papa
non ſit ſolitus idem beneficium duplici reſer-
46 uatione grauare, * quia hoc eſt verum reſpe-
ctu principalis diſpoſitionis, non autem quan-
do per accidens plures qualitates in eadē per-
ſona concurrunt, prout eſt in caſu noſtro, cū
agatur de beneficijs familiarium, & continuo-
rum commenſalium, qui etiam Cubicularij e-
xiſtunt, ſtant enim ſimul, quod quis ſit Cubi-
47 cularius honoris, * non tamen commenſalis,
vt benè ad rem noſtram fuit conſideratum in
præcitata cauſa *Beneuentana reſeruationis bene-*
ficiorum coram bo. me. Card. Seraphino.

Et hæc omnia procedunt etiam quoad Cu-
48 bicularios, qui non expediuerunt Breuia,
quæ non denegantur petentibus, ſed conceduntur,
cum illorum expeditio non ſit de eſſentia,
vt quis efficiatur Cubicularius, ſed tantum ad
probandum, vt habetur ex *Textu in cap. ſi mo-*
tu proprio in fin. & ibi Gloſſ. in verb. expreſſe de
præb. in 6. vbi quod eſt ſpeciale, quod in motu
49 proprio requiratur ſcriptura, * vnde in iſtis
terminis infert *Alex. in conſ. 107. num. 4. verſ.*
corroboratur lib. 7. quod ius commune eſt in con-
trarium, & regulare eſt, quod ſcriptura ſit tan-
50 tum ad probandum, * exceptis quibuſdam
caſibus, in quibus iſtæ non comprehenditur
de quibus *gloſſ. in c. 1. §. poſtquam in verſ. ſcriptis*
de cenſibus in 6. Oldrad. in conſ. 314. in fin. nu. 19.
verſ. 10. non obſtat, Roman. in conſ. 106. In princ.
vnde ſufficit in hoc caſu, quod probaretur per
51 teſtes, * vel alias legitimationes, quod quis
fuiſſet Cubicularius Sanctiſſ. D. N., quia idem
operatur probatio per Teſtes, & alia legitimè
52 facta, * ac probatio per ſcripturam *l. in exer-*
cendis C. de fid. Inſtr. Alex. conſ. 107. nu. 3. lib. 7.
quia ex receptione in Cubicularium probata
53 per Teſtes, vel alias legitimationes facta, * reſul-
taret probatio, quod illæ fuiſſet receptus iuxta
ſolitum aliorum, cum non probetur ſtylus in
contrarium, vt in iſtis terminis probat *Iaſon.*
in l. certi conditio §. ſi nummos num. 7. & 8. ff. ſi
cert. petat, vbi *in numeris antecedent. & ſubſeq.*
latè materiam exornant.

PLACENTINA ET CORDVBEN. BENEFICIORVM.

Veneris 10. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

De eadem materia præcedentis deciſionis.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia Cubiculariorum honoris ſunt reſeruata vigore* Regul. 3. & 4. Cancell. *& nu. 7. Ampl. num. 9.*

2 *Cubiculariorum ſeruitia, & familiaritas.*

3 *Familiaritas probatur ex eo, quod quis eſt receptus ad honeſtum ſeruitium.*

4 *Commenſalitas in Cubicularijs honoris ex quibus probetur.*

5 *Prothonotarij ex* Conſtitutione Pauli III. *efficiuntur veri familiares, & continui commenſales.*

6 *Conclauiſtæ ſunt familiares, et continui commenſales.*

8 *Beneficia Cappellanorum honoris ſunt reſeruata.*

9 *Beneficia nouorum Cubiculariorum honoris ſunt reſeruata non obſtante* Conſtitutione Leonis Decimi.

10 *Pontifex non cenſetur ſibi, ac ſucceſſoribus ſuis ligaſſe manus.*

11 Rot. in Seguntina Archidiaconatus 19. Martij 1607 coram Lancellotto *reprobatur*.

12 Put. deciſ. 38. de præben. *declaratur*. Mohædan. deciſ. 38. de probat. *declaratur num. 12.*

DECISIO MLX.

VNanimi DD. conſenſu fuit reſolutum bene-
ficia vacantia per obitū Cubiculariorū ho-
1 noris S. D. N. eſſe reſeruata * tam vigore *Reg.*
3. quam vigore *Reg. 6.* cum qualitas vtriuſque
Regulæ in eadem perſona concurrat *Simonett.*
de reſeruat. quæſt. 64. num. 13.

Quantum attinet ad *Regulam 3.* adſunt duo
requiſita, ſcilicet familiaritas, & continua
commenſalitas. Primum eſt euidens, quia
non ſolum recipiuntur vti familiares vere quod
ſufficit, ſed etiam plura præſtant ſeruitia in
2 æquitationibus, * in deferendis birettis ad Car-
dinales extrà Curiam exiſtentes, & ſimilibus
functionibus, aſſiſtunt in Capellis, & habitu
aliorum Cubiculariorum vtuntur, ex quibus
probatur familiaritas, cum ad hunc effectum
3 ſufficiat, quod quis receptus ſit ad honeſtum
ſeruitium vt per *DD. in c. fin. de verbor. ſignif.*
vbi Geminian. num. 8. in fin. Franc. num. 14. Se-
cundus eſt etiam euidens, quia recipiuntur in
4 Cubicularios, * ac familiares & continuos
Commenſales, & aggregantur alijs Cubicula-
rijs, & continuis commenſalibus ſine vlla
prorſus differentia, quare licet hoc dicatur fie-
ri ex priuilegio, attamen cum efficiantur verè
tales propter verba illa (*ſinè vlla prorſus diffe-*
rentia) ſunt habendi pro talibus, etiam ad ef-
fectum *Regulæ* prædictæ, vt in ſimili de Pro-
thonotarijs, qui efficiuntur ex *Cōſtitutione Pau-*
5 *li III. 78.* * veri familiares, & continui com-
menſales dixit *Rot. in cauſa Paduana Cuſtodiæ*
1. Aprilis 1547. coram Peregrino Fabio, quæ re-
fertur inter impreſſas diuerſ. lib. 1. par. 3. deciſ. 104.
Et idem de Conclauiſtis, qui eodem modo
6 ſunt familiares, & continui commenſales, *
fuit reſolutum in cauſa Beneuentana reſeruationis
Beneficiorum 15. Decembris 1597. coram bo. me.
Cardinale Seraph. vbi alia ſimilia adducuntur, &
reprobatur Sarnen. qui videtur tenere contrarium.

Secunda etiam reſeruatio eſt euidens, quia
cum

cum iſti recipiantur in Cubicularios, eorum
7 Beneficia ſunt reſeruata * vigore *Reg. 6.* quæ habet locum etiam in Cubicularijs honoris *per Text. in auth. vt Ordin. præfect. coll. 5. in* § *2,* vbi Curiales honoris non diſtinguit ab alijs Curialibus, niſi adminiſtratione, & *gloſſ. ibidem in verbo videatur,* dicit hoc eſſe notandum pro Capellanis Domini Papæ, cuius dictum in noſtris terminis extendit ad Cubicularios honoris *Alphonſus Scius ſuper dicta Reg. 6. verſ. ex quo, & hoc prius ſenſit Rot. in deciſ. 22. de præben. in antiq. & deciſ. 12. num. 1. eod. tit. in nou.* dum habet pro reſeruatis beneficia, quæ va-
8 cant per obitum Capellanorum honoris, * & tamen *extrauagans ad regimen* reſeruat ſimpliciter beneficia Capellanorum, nulla facta diſtinctione: Quæ in hoc caſu procedunt abſque difficultate, cum iſti recipiantur in Cubicularios vere, & aggregentur alijs Cubicularijs, vt ſupra dictum eſt.

Neque prædictis reſiſtit *Conſtitutio Leonis X.*
9 de non recipiendis nouis Cubicularijs, quia cum recipiantur, comprehenduntur ſub dicta *Regula* per ea, quæ notat *Alex. in conſ. 59. n. 3. in fin. cum ſeq. lib. 6.* quod autem potuerit recipi, clarum eſt, quod illæ Pontifex non cenſea-
10 tur ſibi, ac ſucceſſoribus ligaſſe manus * *c. dudum de Preben. in 6. Bero. conſ. 147. num. 27. lib. 3.* & ſufficit, quod non poſſit dari de defectu derogationis in recipiente, cum Breuia, quæ ſolent in receptione concedi habent clauſulam *non obſtantibus* per *Bero. d. conſ. 147. num. 28. lib. 3. Acchar. conſ. 335. num. 2. Roland. conſ. 56. num 62. lib. 3.* & idem eſt quoad illos, qui Breuia non expediunt, cum cenſeantur recepti Iuxta Stylum, vt probat *Iaſ. in l. certi conditio §. ſi nummus num. 7. & 8. ff. ſi cert. petat.*

Non obſtat *deciſio* in cauſa *Seguntina Archidiaconatus,* quia ibi articulus non fuit adamuſ-
11 ſim diſcuſſus, * nec etiam obſtat *Put. in deciſ.*
12 *38. de prabend.* & *Mobedan. deciſ. 38. de probat.* quia loquuntur de Cubicularijs extra muros de illo tempore, in quibus non apparet, quod concurrerent prædictæ qualitates.

Et ita concluſum.

PAMPILONEN. THAESAVRARIAE

Lunæ 13. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Declaratoria contra Capitulum vt concedi poſſit, quæ ſint neceſſaria. Beneficium à Papa commendatum quando dicatur reſeruatum, ſeù affectum, & quid ſi ſit manuale.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria conceditur, quando non conſtat de paritione poſtquam fuerunt intimata executoriales, & ſeruati quattuor termini ſoliti.*

2 *Eo magis quando conſtat de expreſſa inobedientia.*

3 *Executoriales licet debeant intimari Capitulo, Collegio, ſeu vniuerſitati ſono Tubæ, vel campanæ congregatæ.*

4 *Tamen ſufficit, quod ſit repertũ in loco ſolito more ſolito congregatum.*

5 *Et in hoc ſtatur inſtrumentô deſuper rogato.*

6 *In inſtrumento præſentationis executorialium factæ Capitulo non requiritur deſcriptio nominum particularium.*

7 *Beneficia regularia exceptis electiuis, & curatis ſunt manualia.*

8 *Beneficium, quod vacauit per ceſſationem commendæ eſt affectum.*

9 *Si Papa aliquod beneficium particulare reſeruat, & poſteà illud commendat, ceſſante commenda expirat reſeruatio, ſi commenda fuit perpetua; ſecus ſi temporalis.*

10 *Cancellaria tamen tenet, quod nec per commendam perpetuam extinguatur reſeruatio.*

11 *Beneficium commendatum non præcedente reſeruatione remanet affectum ex appoſitione manus Papæ, donec illud prouideat in titulum.*

12 *Reſeruatio expirat per ceſſationem commendæ ſi agitur de beneficio manuali.*

13 Gonzalez ad Regul. Cancell. Regul. 8. gloſſ. 5. §. 6. num. 22. *non bene intellexit* deciſ. Acchill. 9. de præbend.

14 *Beneficium manuale impetratum à Papa non facta mentione manualitatis remanet in ſuo integro ſtatu, nec poteſt dici gratia ſubreptitia.*

15 *Et Abbas, ſeu alius ſuperior Regularis poteſt prouiſum à Papa remouere, niſi Papa contrarium mandet, vel ex certa ſcientia conferat, vel collatum confirmet, & num 18.*

16 Franc. in cap. nemo num. 5. de elect. in 6. *in quibus terminis loquatur.*

17 Acchill. deciſ. 9. de præbend. *in quibus terminis loquatur & num 19.*

18 *Beneficium manuale ſcienter à Papa ſeculari commendatum remanet affectum.*

20 *Prouiſio beneficij manualis facta à Papa non valet niſi ex certa ſcientia conſtiterit manualitas Papæ.*

21 *Declara procedere, quando agitur ad effectum, vt collatio Papæ plus tribuat, quam prouiſio Abbatis; ſecus ſi nihil plus tribuit.*

DECISIO MLXI.

RESolutum fuit dandam eſſe declaratoriam, quia fuerunt intimatæ executoriales, & ſeruati quatuor termini, de ſtylo ſeruari ſoliti
1 de quibus * *Veſtr. in praxi cap. vltimo lib. 8. nu. 19.* & non apparet de paritione, quod ſufficit ad effectum vt detur declaratoria, vt ſæpe fuit dictum, & ſignanter in cauſa *Corduben. decimarum 27. Ianuarij 1591. coram bo. me. Card. Pamphilio,* immò ex actibus, qui dantur, apparet
2 de expreſſa inobedientia, * & per conſequens ex vtroque capite manifeſta eſt contumacia, propter quam declaratoria denegari non poteſt *Caſſad. dec. 5. num. 7. de Conſtit. Abb. in c. 1. de Iudic. in 3. col.*

Quod

Quod autem dictæ litteræ legitimè fuerint
intimatæ ſatis patet. Nam etſi Collegium, ſiuè
vniuerſitas ad ſonum Tubæ, vel Campanæ
3 ſoleat congregari, * *Io. de Platea in l. obſeruare
num. 2. C. de Decurion. lib. 10. Angel. in l. omnibus
num. 2. ff. ad Trebell. gloſſ. in l. aliud §. refertur in
verbo refertur ff. de Reg. Iur.* attamen, (licet
non conſtet Capitulum ad ſonum Tubæ, vel
Campanæ fuiſſe Congregatum) ſufficit Ca-
4 pitulum in loco ſolito fuiſſe repertum * more
ſolito congregatum *Caſtrenſ. in l. vniuerſis n. 3.
C. de precib. imper. offer. Io. de Platea in d. l.
obſeruare, quæ eſt la 2. num. 4. in fin. & ibi Bart C.
de Decurion. lib. 10. Bald. in l. 1. num. 6. ff. de leg.
Caldern. conſ. 11. de iurepatr.*

5 Et in hoc ſtandum eſt Inſtrumento * *Abb. in
cap. inter dilectos in 4. not. de donat. & in c. quanto
in vltim notab. de his quæ fiunt à Præl. ſinè conſ.
Cap. Mandell. verſ. 99. addent. ad Bartol. in l. fin.
C. de præd. Decurion. lib. 10. littera C. & eſt bonus
textus in l. nominationum C. de Decurion. lib. 10.
& c. noſcitur de his quæ fiunt à Præl. ſinè conſ.
Capitul.*

Et quamuis non eſſet opus, vt nomina par-
6 ticularium deſeriberentur * *Abb. in c. quanto n.
7. in fin. de his, quæ fiunt à Præl. ſinè conſ. Cap.
Bartol. in l. d. ff. de Albo Scrib. & in l. fin. num. 4.
C. de Præd. decur. lib. 10.* & facit *Text. in l. no-
minationum C. de Decurion. lib. 10.* Attamen in
hoc caſu deſcripta ſunt nomina particularium.

Verum cũ tamquam iniuſta, acerrimè impu-
gnaretur immiſſio per Rotam conceſſa, placuit
DD. (licet non eſſet præſentis indaginis) ex
benignitate obiectioni reſpondere: Dicebatur
enim non conſtare de reſeruatione, quia bene-
ficia Regularia, exceptis electiuis, & Curatis
7 ſunt manualia, * vt expreſſe de Canonicatibus
in Eccleſia Cathedrali regulari eſt *Text. in cap.
ad noſtram, & in c. porrecta de confirm. vtil. vel
inut. Abb. in d. c. ad noſtram num. 4. Alex. de Neuo.
nu. 5. Io. Azor. in Sum. lib. 12. cap. 22. verſ. Decimo
quæritur Ioannes Trullus de Canonic. Regular. lib.
2. cap. 36. num. 1. verſ. 2. comprobatur*, & latè de
huiuſmodi Canonicis in Regnis Hiſpaniarum
eod. lib. c. 11. per tot.

Sed fuit reſponſum in hac facti ſpecie omnẽ
prorſus ceſſare difficultatem, cum Thæſaura-
ria, de qua agitur ſit affecta ex quo vacauit
8 per ceſſationem Commendæ, * quicquid di-
cendum ſit, An Canonicatus Cathedralis Re-
gularis ſint manuales, quando dd. Canonici
ſunt exempti, vel confirmatio electionis, vel
ipſa collatio ſpectat ad Epiſcopum, vt fuit pon-
deratum in vltima *deciſione* facta in relationi-
bus cauſarum, & conferunt notata per *Falin.
in cap. per tuas num. 5. poſt. med. verſ. & quando
tales prioratus de maior. & obedient.* circa quod
tamen DD. nihil firmare voluerunt.

Et pro maiori huius materiæ elucidatione,
dicebatur primo, quod ſi Papa beneficium ali-
9 quod particulare reſeruat, * & poſtmodum
illud commendat, ceſſante Commenda expi-
rat reſeruatio ſi Commenda fuit perpetua, ſe-
cus autem eſt ſi commenda fuit temporalis
*Rot. deciſ. 1. de Præben. apud Biſignett. Simonett.
de reſeruat. quæſt. 19. num. 1. & ſeqq.* quamuis
Cancellaria velit, neque per Commendam
10 perpetuam extingui reſeruationem, * vt per
eundem *Simonett. loco precit. num. 5.*

Secundo dicebatur, quod ſi Papa non præ-
cedente reſeruatione de certo particulari Be-
11 neficio, illud commendat, * huiuſmodi Be-
neficiũ remanet affectum ex appoſitione ma-
nus Papæ, donec illud prouideat in titulum
*Roman. conſ. 350. num. 11. verſ. certum poſt Ar-
chidiacon. & Io. Andr.* quos allegat in *c. is cui de
elect. in 6.* & latè *additio ad d. conſ. Romani in lit-
tera M. Milis in verbo Beneficium vacans ſerua-
tum, Simonett. de reſeruat. quæſt. 59. num. 7. Caſſad.
deciſ. 1. num. 1. & 12. de reſeruat. C reſc. deciſ. 2. de
Paroch. Mohed. deciſ. 9. de Præb. Put. dec. 154 lib.
1. in Nou.* & late fuit deductum *in hac cauſa 16.
Decembris 1616. coram me*, ac proinde cum nos
non verſemur in primo, ſed in ſecundo caſu
per extinctionem Commendæ propter obitum
Commendatarij Theſauraria remanſit affecta.

Neque obſtat, quod reſeruatio expiret per
ceſſationem Commendæ ſi agatur de Benefi-
12 cio manuali, * vt per *Achill. dec. 9. de Præben.
Modern. Gloſſ. Reg. 8. gloſſ. 5 § 6. num. 22.* & al-
legat huius ſententiæ *Franc. in c. nemo nu. 5. verſ.
Sed qui ſi commenda de elect. in 6.* poſt *Geminian.
ibidem.* Nam pro intelligentia *deciſionis Achillis*
(cuius forte ſenſum non benè percepit loco
13 prædicto *modernus Gloſſator*, *) aduertendum
eſt, quod ſi in gratia impetrata à Pontifice non
ſit facta mentio, quod beneficium eſt amoui-
bile, aut manuale, non propterea ſequitur,
14 quod impetratio ſit ſubrepetitia * & ratio eſt,
quia Papa non tollit, nec derogat reſcribendo,
ſed Beneficium remanet in ſuo integro Statu
*Lap. allegat. 91. num. 1. & ſeq. Alex. de Neuo. in
cap. ad noſtram num. 10. verſ. & dicit Lapus de
confir. vtil. vel inutil.* & obeunte illo, cui facta
fuit collatio redit ad ſuam naturam *Lap. dicta
allegat. 9. num. 4. et alleg. 26. ante fin.*, vbi quod
ſi Papa prouideat alicui de manuali beneficio
15 poteſt illum Abbas remouere, * niſi Papa
contrarium mandet *milis in Repertor. in verbo
beneficia manualia*, vbi quod Superior Regula-
ris poteſt remouere, niſi aliud Papa iubeat,
vel niſi ex certa ſcientia beneficium manuale
conferat, vel ab alio collatum confirmet.

Applicando prædicta ad caſum noſtrum, in
quo Papa manuale beneficium commendauit,
ſi ſimpliciter Papa commendaſſet beneficium
regulare, non facta mentione quod eſſet annale
aut manuale, & tunc certum eſt, quod huiuſ-
modibeneficiatus amoueri potuiſſet à ſuperio-
re, & ceſſante commenda per obitum, colla-
tio ſpectaſſet ad Ordinarium per ſupradicta, &
16 ita loquitur *Franc. in d. cap. nemo*, * quem al-
legat *Modern. Gloſſator.* & in iſtis terminis lo-
quitur etiam *Acchill. in prima parte deciſ. 9. de
17 Præb. & dignit.* *. Sed in noſtro caſu cum
Papa Thæſaurariam Regularem Clerico ſecu-
lari commendaſſet, ille clericus ſecularis amo-
18 ueri non potuiſſet à ſuperiore regulari * *per
ſupradicta*, neque etiam ceſſante commenda per
obitum ceſſaret affectio ea ratione, quia licet
beneficium ſit manuale, poteſt tamen eſſe affe-
ctum ex ſcientia Papæ, quod indubitanter eſt
verum,

verum, quando Papa ſcienter beneficium re-
gulare commendat ſæculari, & hoc eſt id, quod
ad litterã dicit *Achill. d. deciſ. 9. n. 9. in ſecunda*
19 *parte* * vnde rectè gratioſe ſubrogato conceſſa
fuit immiſſio.

Neque concluſioni, quæ in primo dicto po-
nitur, obſtare videtur, quod non poſſit dari
20 caſus validitatis prouiſionis Papæ *, niſi ex
cærta ſcientia illi conſtet beneficium eſſe ma-
nuale, vt in *cap. ad noſtram*, & in *c. porrectam*
de maior. & obed. quia hoc eſt verum, quando
agitur ad effectum, vt collatio Papæ plus tri-
21 buat, * quam tribuat prouiſio Abbatis, ſed
quando nihil plus tribuit, ſuſtinetur etiam, quod
Papa Beneficij qualitatem ignoret, vt notant
Doctores in illo *Cap. ad noſtram*, & in dicto
cap. porrecta præſertim *Abb. Butr. & Alex. de*
Neuo.

Ex quibus etiam attenta iuſtitia immiſ-
ſionis declaratoria denegari non poteſt.

Et ita concluſum &c.

CALAGVRITANA BENEFICII DE ALEGRIA.

Lunæ 20. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Dum gratia continet mandatum de ſubrogando debet probari lis, & obitus colligantis, & iuſtificari tota gratia, ac ius illius, ad quod petitur ſubrogatio, quæ omnia fuiſſe probata in caſu præſenti oſtenditur in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Gratia continet mandatum de ſubrogando, non autem ſubrogationem, quando Papa mandat ſubrogari.*

2 *Quando gratia continet mandatum de ſubrogando debet probari lis, & obitus collitigantis, & iuſtificari tota gratia, ac ius illius, ad quod petitur ſubrogatio.*

3 *Imiſſio non debetur ei, qui non eſt ſubrogatus ad poſſeſſionem beneficij.*

4 *Lis probatur ex actibus, in quibus interuenit Iudex, actor, & reus.*

5 *Lis ad effectum ſubrogationis gratioſæ non debet eſſe calumnioſa.*

6 *Improbus collitigator dici non poteſt quandiu ius ſuum iuſtificare valet.*

7 *Pro euitanda ſuſpicione calumnioſæ litis ſufficit qualibet probabilis, & colorata cauſa litigandi.*

8 *Ita vt qui obtinuit ſubrogationem gratioſam non tenetur probare veritatem tituli primi.*

9 *Obitus prouiſi probatur ex teſtibus deponentibus de auditu, & de publica voce, & fama, quando non agitur ad effectum reſeruationis.*

10 *Ius illius, in cuius locum petitur ſubrogatio gratioſa probatur ex deciſionibus Rotalibus.*

11 *Clericatus probatur ex depoſitione teſtis, qui vidit celebrare.*

12 *Sacerdotium probatur ex notorio.*

13 *Valor per non exceſſum probatur ex teſtibus. Ampl num. 15.*

14 *Beneficium præſumitur ſimplex.*

DECISIO MLXII.

Dvbitari non poteſt, quin in hac facti ſpecie
agatur de mandato de ſubrogando, non
1 autem de ſubrogatione gratioſa, * cum Papa
mandet ſubrogari, non autem ſimpliciter ſub-
roget, vtendo ſolito verbo *ſubrogamus Caſſador.*
deciſ. pr. in princ. vt lit. pend. quare debet pro-
2 bari lis, & obitus collitigantis * per *Regulam*
28. Cancellariæ, & c. 2. vt lit. pend. in 6. & dixit
Rot. in cauſa Colen. Parochialis 15. Decemb 1595
coram bo. me. Card. Seraphino, & in cauſa *Ge-*
rũden. Canonicatus 14. Maij 1601 *coram Illuſtriſſ.*
Ludouiſio, & in cauſa *Pampilonen. Abbatiæ de*
Azzogra 20. Iunij 1603. *coram Illuſtriſſimo D.*
Card. Ludouiſio, & inſuper iuſtificanda eſt tota
gratia, & etiam illius, ad quod petitur ſubro-
gatio *Mohedan. dec. 11. in princ. vt lit. pend.* &
fuit dictum in *Calagurritana Beneficij 11. Februa-*
rij 1605. coram bo. me. Litta Aegid. dec. 116. in
fin. verſ. ſed fateor bene, & fuit etiam dictum in
alia cauſa *Valliſoletana Scolaſtriæ 17. Iunij* 1602
coram Illuſtriſſimo D. Card. Lancellotto, & cum
in hoc caſu Didacus non ſit ſubrogatus ad
poſſeſſionem, non competit ei via executiua
3 immiſſionis * *Vital. in Clement. 1. num. 64. &*
ſeqq. vt lit pend. Lancellott. de attent. cap. 4. n. 364.
& fuit reſolutum in cauſa *Carthaginen. Penſio-*
nis 21. Octobris 1588. *coram bo. me. Gipſio* & in
cauſa *Pampilonen. de ſangueſca 18. Maij* 1608.
coram Reu. Attrebaten.

Quantum attinet ad litem, illa probatur ex
4 actibus rotalibus factis coram me, * in quibus
cum interuenerit Iudex, actor, & reus, lis eſt
clara *c. forus de verb. ſignif.* & quamuis non de-
5 beat eſſe calumnioſa * *Biſignett. dec. 2. de rerum*
permut. Caſſad. dec. 7. de dol. & contum Mandoſ.
ſuper Reg. 29. q. 11. num. 11. & fuit dictum in
alleg. cauſa Colen. Attamen hic omnis calum-
nia ceſſat, cum quis improbus collitigator dici
6 non poſſit * quamdiu poteſt ius ſuum iuſtifi-
care, vt dixit *Rot. in cauſa Pampilonen. de Can-*
quei 5. Decembris 1605. coram Illuſtriſſimo Lan-
cellotto, & in allegata cauſa *Cerunden. Canoni-*
catus, & ad effectum *Regula* pro euitanda ſuſpi-
cione calumniæ ſufficit quælibet probabilis, &
7 colorata cauſa litigandi * *Rebuff. ſupradicta*
Regul. gloſſ. 7. num. 3. Biſignet. & Caſſador. locis
præcitatis & fuit dictum in cauſa *Conchen. Archi-*
presbyteratus 19. Ianuarij 1598. coram bon. mem.
Litta.

Neque iſta contradicunt concluſioni ſupra
firmatæ, quod qui petit ſubrogationem te-
neatur probare bonum ius defuncti, quod ſe-
cus videtur cum debeat oſtendere non fuiſſe
calumnioſum litigatorem, cum vt dictum eſt
ad euitandam calumniam, ſufficiat cauſa co-
lorata, & ideo ad canonizationem ſubroga-
tionis

tionis non oportet omnino probare veritatem
8 tituli primi * & eius iuſtificationem, quia iſta eſſet contrarietas, quod peteret ſubrogationem & diceret titulum ſuum bonum *Aegid. dec. 116. num. 3.*

Quantum attinet ad obitum collitigantis, probatur ex duobus teſtibus de auditu, & pu-
9 blica voce, & fama * videlicet t. & 2. & in *ſummario num.* 5. quæ probatio ſufficit cum non agitur ad effectum probandi obitum in menſe, ad effectum, vt reſultet reſeruatio *Put. deciſ. 265. lib. 3.* & fuit dictum *coram me in cauſa Corduben. Beneficij de Oueyo 19. Nouembris 1607.*

Quantum vero attinet ad ius defuncti, ſatis illud probatur ex duabus *deciſionibus coram me*
10 *ſactis* * 18. *Martij* 1611. & 16. *Maij eiuſdem anni*, in quibus fuit reſolutum, Beneficium eſſe adiudicandum D. Ioanni ex rationibus in dd. *deciſionibus* deductis, qui Ioannes eſt ille, in cuius locum petitur ſubrogatio.

Quantum attinet ad iuſtificationem gratiæ illa videtur, etiã iuſtificata; Nam primo quod ipſe Didacus ſit filius Patrimonialis Eccleſiæ S. Blaſij de Alegria, prout narrauit, probatur ex duobus teſtibus ſuper tertio *in ſummario n. 2.* & licet *primus* non reddat cauſam ſcientiæ, tamen ſecundus reddit, quia tanquam talis obtinuit Beneficium dimidiæ portionis dictæ Eccleſiæ. Secundo quod Didacus ſit Clericus
11 deponit vnus teſtis, quia vidit illum celebrare*, quod videtur ſufficere, cum non præſumatur per ſaltum promotus, vt fuit reſolutum in cauſa *Conchen. Parochialis 9. Februarij 1615. coram R. P. D. Vbaldo*, & quod Didacus ſit
12 ſacerdos, eſt notorium. * Tertio valor Beneficii, quod non excedat 40. ducatos, bene deponit ſecundus teſtis *ſuper* 5. & primus *ſuper* 3.
13 vt in *Summario num.* 3. quæ probatio ſufficit * *Put. dec. 26. lib. 1. in nouiſ. Verall. dec. 277. num. 7. par. 5.* Quarto quod Beneficia obtenta per Didacum ſint ſimplicia, non requirentia reſidentiam non eſt iuſtificandum, cum talia præſumantur, * & quod eorum valor non excedat 24. ducatos, probat ſecundus teſtis *ſuper*
15 *tertio* de publica voce, & fama, * quæ probatio ſufficit, cum Rota ſit contenta quali probatione, vt fuit dictum in cauſa *Placentina Canonicatus 31. Maij 1602. coram Card. Pamphilio.*

Ex quibus concluſum pro Didaco informante.

TOLETANA MATRIMONII.

Veneris 24. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Præfixo termino per iudicem ad cauendum de ſoluendo alimenta, & ſumptus litis, & non docto de cautione moderanda eſt inhibitio ad formam reſcripti Signaturæ.*

2 *Apoca ſine die, & anno non probat.*

3 *Cautio præſtanda de ſoluendo non debet eſſe conditionalis.*

4 *Recipiens ſolutionem vigore decreti, in quo adeſt clauſula* ſine præiudicio iurium partium *ſibi non præiudicat.*

DECISIO MLXIII.

Signatura mihi reſcripſit, vt præfigerem terminum ad cauendum iuxta formam de-
1 creti ſuper alimentis, & ſumptibus litis, * quo elapſo, & cautione non data moderarer inhibitionem, quare cum bis præfixerim terminum, nec fuerit doctum de cautione iuxta formam dicti decreti ſuper alimentis, & ſumptibus litis, intrat reſcriptum *Signaturæ*, vt inhibitio moderetur.

Non obſtat Apoca Equitis Taliauiæ, quia eſt pro duobus tantum annis, qui incipiunt à prima Nouembris proximè futuri, & tamen cautio præſtari deberet etiam pro terminis decurſis à die decreti, quod fuit latum die 6. Iunij 1612. & confirmatum à Nuntio die 9. Iunij eiuſdem anni.

Vltra quod animaduertebant DD. quod illa Apoca eſt ſine die, & anno, & ideo non pro-
2 bat, * iuxta notata in *l. prima ff. de edend.* & cum ſit ſine die, non poteſt intelligi de quo menſe Nouembris futuro intelligatur, & ſic eſt oratio incerta: Eſt etiam conditionalis, vt ſi moriantur, vel Anna, vel Ioannes intra bien-
3 nium obligatio ſit nulla, * & ideo non ſufficit pro dicta cautione præſtanda.

Non obſtat, quod habuit ſcut. 100. quia per talem receptionem non cenſetur renunciare
4 dicto reſcripto, * cum ſit facta prænio decreto, videlicet *ſine præiudicio iurium partium*.

Et ita concluſum pro informante.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Lunæ 27. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Productio realis quando dicatur facta.

SVMMARIVM.

1 *Productio facta cum oblatione copiæ, & citatione partis attento ſtylo loci dicitur verbalis.*

2 *Acta, quæ non ſunt de actis non debent tranſportari.*

3 *Stylus, qui non reſpicit deciſionem cauſæ probatur ex atteſtationibus extraiudicialibus.*

Ooo Pro-

4 *Productio facta cum clauſula* tenoris &c. *eſt realis*.

5 *Dictio* &c. *includit ea, quæ ſunt de natura, & ſubſtantia actus*.

6 *Productio dicitur realis quo ad tenorem inſtrumenti, quando fuit indicatum principium, & finis inſtrumenti, non autem quo ad ipſum inſtrumentum*.

DECISIO MLXIV.

VIſum fuit DD. eſſe recedendum à *deciſis*, Nam
licet aliqua ex iuribus fuerint producta
1 cum oblatione copiæ, & citatione partis, *
nihilominus iſta productio non eſt realis, ſed
verbalis, attento ſtylo Mediolani, vnde dicta
iura non debuerunt traſportari, cum non ſint
2 de actis * *Bart. in extrau. ad reprimendum in v.
de plano nu. 3. Roman. conſ. 156. nu. 3.* & fuit reſolutum in cauſa *Placentina deuolutionis 10. Maij
1602. coram bo. me. Franciſco Pœnia, & in Mediolanen. ſpolij 26. Iunii 1609. coram Illuſtriſſimo
Lancellotto* & in *Rom. Domorum 10. Iunis 1611.
coram Illuſtriſſimo Ludouiſio*.

Dictus autem ſtylus ſatis probatur ex duabus
3 atteſtationibus datis, quæ ſufficiunt, * quia
cum non agatur de probando ſtylo, qui reſpiciat cauſæ deciſionẽ ſufficit, quod de illo extraiudicialiter conſtet *Oſaſch. dec. 22. nu. 16. Caſar de Graſſ. dec. 7. nu. 1. de probat.* & fuit dictum
in *cauſa Mediolanen. reſciſſionis contractus 17. Iunii
1602. coram Reueren. D. Archiepiſcopo Damaſceno, & coram me in cauſa Aretina Spolii 12.
Decembris 1603*.

Quantum attinet ad alia iura producta cum
clauſula *Tenoris &c.* non dubitarunt DD. pro-
4 ductionem fuiſſe realem, * cum illud verbum
Tenoris &c. denotet ſubſtantiam ipſius Inſtrumenti *l. in multis 8. ff. de ſtat. homin. l. emancipatione C. de fid. Inſtrum.* maximæ iuncta dictione
5 *&c.* * quia includit ea, quæ ſunt de natura, &
ſubſtantia actus *Bart. & DD. in l. Gallus 5. idem
credendum de liber. & poſthum.* & propterea cenſuerunt integre tranſportandas depoſitiones
Teſtium examinatorum de anno 1513. prout
vere fuerunt tranſportatæ, vt patet in *proc. de
partibus fol. 82. vſque ad fol. 106*.

Quantum attinet ad aliud Inſtrumentum, quod prætenditur realiter fuiſſe productum, ex quo adeſt clauſula *Tenoris &c.* eſt aduertendum ad totam ſeriem facti, ex qua de facili cognoſcetur, quod illud, quod realiter fuit productũ fuit etiã traſportatũ. Dicitur enim *Inſtrumentũ vnũ æſtimationis factæ in Cãpaneis de Bancatæ pro decima Canonicatus S. Iuliani rogatum per q. Philippum de Carteno, olim Curiæ Archiepiſcopalis Mediolanen. Notarium ſub die merc. 25. Iunii 1511. & exemplatum per Iuliũ Cæſarem Serbellonũ authoritatẽ habentẽ tenoris huiuſmodi videlicet*, & ſubſequntur infraſcripta verba. *Reperitur in Prothocollo, ſiue Quinterno Inſtrumentorũ rogatorũ q. Philippũ Carcanum olim Curiæ Archiepiſcopalis Mediolani Not. inter alia ſic fere præſcriptum, vt infra Videlicet*.

IN Nomine Domini Amen; Anno Natiuitatis eiuſdem 1511. ind. 14. die Mercurii 25. menſis Iun. & deinde etiam apponuntur ſequentia verba, ſcilicet *Cadit Inſtrumentum vnum æſtimationis factæ in Campaneis de Bancate per Chriſtoforum Beaguam præſente Conſule pro Decima Canonicatus S. Iuliani in Strata Franciſci de &c.* & poſtea habetur clauſula *Actum*, & actus exemplationis factæ per dictum Iulium Cœſarem Serbellonum.

Ex quibus dicebant DD, iſtam productionẽ
6 fuiſſe realem quoad tenorem Inſtrumenti, *
quia fuit indicatum Inſtrumentum, videlicet
principium, & finis; nec non tenorem ipſius,
non autem fuiſſe productum Inſtrumentum ipſum, vt ex narrata ſerie facti patet.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Veneris 1. Decembris 1617.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Standum eſt peritis in arte*.

2 *Compenſatio non datur de liquido ad illiquidum*

DECISIO MLXV.

ROta iuſſit eligi calculatorem, vt valorem
tritici calcularet ad rationem *lib. 4. ſol. 10. & denar. 10.* pro quolibet ſextario iuxta quãtitatẽ medij prætij annotati in libris publicis, prout ſuit reſolutum 23. *Ianuarii præteriti*, qui cum retulerit illam ſummam vna cum ſcut. 88. & 95. exactis ab Albizzo in pœcunia numerata, vt ex eius confeſſione patet aſcendere ad ſcut. 1317. 60. illa debent attendi, cum ſtandum
1 ſit peritis in arte * *Anchar. conſ. 330. nu. 9. & ſeqq. Decian. conſ. 2. nu. 41. lib. 2. Bartol. in l. p. nu. 4. ff. de ventre inſpiciendo Alex. conſ. 148. vol. 2.* ex iſta tamen ſumma ſunt excomputanda ſcut. 667. 65. quæ habuit Eques, vnde remanet creditor tantum ſc. 649. 91.

Quantumuè ad liquidationem valoris bladorum, leguminum, vuarum, & aliorum, & certæ quantitatis tritici, nihil fuit firmatum, cum de valore non conſtet, neque in iſta quantitate poſſunt excomputari d. ſc. 665. quæ habuit Eques, cum de liquido ad illiquidum
2 compenſatio non admittatur *

Et ita concluſum vna parte tantum informante.

Præſens deciſio fuit confirmata die 7. Nouembris 1618.

CAESENATEN. DE ALDINIS.

Lunæ 4. Decembris 1617.

AR-

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Res empta ex pecunia retracta ex venditione bonorum fideicommiſſariorum efficitur fideicommiſſaria tanquam in eorum locum ſubrogata.*

2 *Identitas terrarum ex duobus confinibus probatur, licet non conueniat numerus petiarum.*

DECISIO MLXVI.

DVbitaui, an conſtaret, quod Terrę in Villa
Diegara *Tornaturarum* 4. *Tabul.* 47. *pedum*
2. *Vnciarum octo*, & terræ in Villa S. Stefani,
Tornaturæ *Vnius*, *tab.* 16. *pedum* 2. vendi-
tæ per Gaſparem, eſſent ſuppoſitæ fideicom-
miſſis quondam Sanctis, & Aldini de Aldinis,
& DD. affirmatiuè reſoluerunt, quia ex inuen-
tario confecto per Geneuram Tutricem filio-
rum Sanctis, & Aldini, conſtat inter alia ad-
fuiſſe quoddam Molendinū poſitum in Burgo
Cæſenæ iuxta bona hæredum Io. Baptiſtæ de
Baſſis, & viam &c. quod Molendinum fuit po-
ſtea per eandem Geneuram venditum de anno
1554. die 18. Decembris, vt prætium in Terris
1 magis vtilibus inueſtiret, * prout reinueſtiuit
in terris poſitis in dicto loco Diegaræ *tornatura-
rum nouem lib.* 47. pro qualibet tornatura, &
hę quidem terrę remanent ſubiectæ fideicom-
miſſo, cum ſint ſubrogatæ in locum ſupradicti
Molendini per regulam *l. ſi cum* §. *qui iniuria-
rum ff. ſi quis cantion. Peregr. de fideicom. art.* 39.
nu. 12. *& fuit dictum in cauſa Veneta donationis* 5.
Nouembris 1616. *coram R. P. D. meo Buratto.*

Ex quibus cum de anno 1577. Gaſpar alie-
nauit *Tornat.* 4. *& Tab.* 47. cum eiſdem confi-
nibus, inter quæ erant dicta bona ſubrogata,
vtique conſtat iſta bona alienata fuiſſe de ſup-
poſitis fideicommiſſo, nam & ſi non conue-
niat numerus petiarum, de quibus in inſtru-
2 mento emptionis, * cum tamen conueniant
duo confinia ſatis probata videtur identitas,
vt pulchre probat *modernus Bonon. var. reſolut.
lib.* 1. *c.* 12. *nu.* 28. *&* 29.

Terræ etiam in villa S. Stephani ſunt deſcri-
ptæ in dicto inuentario, & concordant confinia
cum inſtrumento venditionis factæ per Gaſpa-
rem, vnde videtur probata identitas, etiam
quod petiarum numerus non concordet ex
ſupra firmata concluſione, quia Pater familias
poteſt ad libitum ſuum petiarum numerum
minuere, & augere. Ex quibus concluſum
pro informante.

ROMANA CENSVS DE BISCIS, SEV AB ANGVILLARIA.

Lunæ 11. *Decembris* 1617.

ARGVMENTVM.

Non poteſt extinguere cenſum prætium recipiendo is, qui ad illum obtinuit mandatum de aſſociando etiam ſi debitor ſponte ſoluat.

SVMMARIVM.

1 *Vigore mandati de aſſociando non acquiritur dominium, nec poſſeſſio ſed tantum nuda detentatio.*

2 *Is qui habet mandatum de aſſociando ad cenſum non poteſt prætium recipere, & illum extinguere.*

3 *Imo ſi debitor ſponte ſoluat non remanet liberatus.*

4 *Soluens vſufructuario liberatur.*

5 *Extinctio cenſus debet fieri nedum cum vſufructuario, ſed etiam cum proprietario.*

6 *Soluens poſſeſſori liberatur.*

7 Giurb. deciſ. 79. num. 20. *in quibus terminis loquatur.*

8 *Referens non eſt attendendum; ſed bene contrarium relatum.*

DECISIO MLXVII.

DVbitaui, an Palonius potuiſſet recipere
prætium, & caſſare Inſtrumentum Cenſus,
& facere retrouenditionem pro liberatione
DD. de Biſcia: & Domini negatiuè reſolue-
runt, quia cum ipſe non eſſet Dominus huius
cenſus, cum ſolum haberet mandatum de aſ-
ſociando ad huiuſmodi cenſum, cuius vigore
1 non acquiritur dominium, neque poſſeſſio, *
ſed tantum nuda detentatio *Bart. in l.* 3. *in fin.
& ibidem Salyc. quæſt.* 14. *C. de pignor. Negu-
ſan. de pignor.* 4. *par. principali ſub num.* 26.
*verſ. Decima quarta concluſio, Menoch. de adipiſc.
remed.* 5. *num.* 156. non poterat recipere præ-
2 tium, & cenſum extinguere *, nihil enim am-
plius transferre quis poteſt ad eum, qui acce-
pit, quam eſt apud eum, qui tradit *l. traditio ff.
de acquir. rer. domin. c. nemo plus de reg. iur. in* 6.
ac proinde termini creationis, & extinctionis
cenſus non fuiſſent pares, vnde non poterat
ſequi liberatio, & tamen nihil eſt tam natu-
rale, quam eo modo quodcunque diſſolui quo
colligatum eſt *l. nihil tam naturale ff. de reg. iur.*
& in his terminis dicit *Fridericus Marſinus de
Cenſib. c.* 8. *in princ*, immò ſi ſpontè debitores
3 ſoluiſſent non fuiſſent liberati, * *l. vero Procu-
ratore* §. *ſed etſi quis ff. de ſolution. l. ſi vnus* §. *an-
te omnia ff. de pact. l.* 2. *ff. vt legat. nomin. ca-
ueant Surd. dec.* 60. *num.* 1. *& deciſ.* 187. *num.*
5. *Crot. conſ.* 85. *num.* 14.

Non obſtat, quod ſoluens vſufructuario li-
4 beratur * *Aegid. Ponius de Cenſib. artic.* 89.
ſub num 122. *Seſſe deciſ.* 63. *num.* 2. *& ſeqq. Ma-
rius Giurb. dec.* 79. *num.* 39. Nam fuit reſpon-
ſum, quod pro extinctione agendum eſt ne-
5 dum cum vſufructuario, * ſed etiam cum pro-
prietario vt per *Cagnol. in l.* 2. *quæſt.* 86. *C. de
pact. in empt. & vend. per text. in l. Vxori meæ ff.
de vſufr. legat. Soller. de Cenſib. in verbo inſtru-
mentum gratiæ, alias in verbo vt vides num.* 31.

Digitized by Google

Felician. ſolis de Cenſib. poſt alios, quos allegat lib.
4. c. 1. num. 7. Et ceſſat omnis difficultas, quia
Paloni*n*s non erat vſufructuarius, & quamuis
6 dicatur idem eſſe in poſſeſſore * ex allegatis
per Marium Ginrb. dicta dec. 79. num. 20. ta-
mèn eius dictum non applicatur ad punctum,
quia agit de ſolutione facta bona fide poſſeſſo-
7 ri etiam priuato, * vel Procuratori reuocato,
qui non ſunt termini, in quibus verſamur, cum
expreſſe conſtaret, quod Palonius non erat
Dominns, & ideo ſolutio non potuiſſet vllo
pacto ſuffragari, vt *ſupra dictum eſt*.

Neque meruit allegari, quod in venditione
Caſtri Marzani fuerit Cenſus per hæc verba
deſcriptus. *Vn cenſo di ſcudi* 500. *con Angelo*
Palonio, quia cum conſtet de contrario relato
8 illud eſt attendendum, & non referens * *Rot.*
deciſ. 121. num. 6. part. 1. diuerſ. & deciſ. 40.
num. 11. part. 2. cum alijs.

Præſens deciſio fuit confirmata die 6. Iunij
1618.

PARISIEN. PECVNIARIA,

Veneris 15. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario,

SVMMARIVM,

1 *Confeſſio defuncti nocet hæredi*,
2 *Ampl. etiam ſi confeſſio ſit per verba enunciatiua*,
3 *Verbum* pertinere *denotat dominium*, *& poſſeſ-*
ſionem.
4 *In mora conſtitutus eſſe non poteſt qui ſe obligauit*
aliquid facere poſtquam à parte fuiſſet promiſſa
traditio certæ rei, ſi de huiuſmodi conſignatione
non conſtat.

DECISIO MLXVIII.

FVit per Dominos reſolutum, conſtare de cre-
dito Naſij cum Rege ſc. 20. m. vna cum in-
tereſſe, & hoc probari ex confeſſionibus Ho-
ratij, quæ ſufficiunt, cum agatur in præiudi-
cium tantummodo hæredum ipſius Horatij,
1 confeſſio enim defuncti nocet hæredi * *Pariſ.*
conſ. 11. num. 39. & 40. vol. 3. Decian. conſ.
44. num. 73. in fin. & 74. & ſeq. vol. 3. & ratio
eſt, quia hæres vtitur eodem iure *l. ſi ſuperatus*
ff. de pignorib. etiam ſi confeſſio eſſet per verba
2 enunciatiua * *Aym. conſ. 29. in princ. & conſ.*
217. num. 7. vbi quod verba enunciatiua ſicut
probant contra Authorem, ita probant contra
ſingularem ſucceſſorem *Apoſtill. ad Alex. in conſ.*
112. in princ. lib 6. Soccin. conſ. 11. col. 1, &
conſ. 13. col. 2. verſ. & illa probatio, & conſ.
82. lib. 3. in noſtro autem caſu adeſt expreſſa
confeſſio Horatij in Apoca confecta die vlti-
ma Maij 1585. in qua leguntur hæc verba *Io*
Horatio di Luigi Rucellai, confeſſo hauer riceuuto
dal Signor Nicolò Naſi ſcudi 20. *m. del Sole, li*
quali egli mi hà pagato per douerne eſſer rimbor-
ſato à ſuo riſico ſopra li ſcudi 40535. *di Sole, &c.*
per il che io dichiaro, che detti ſcudi 40535. *ne ap-*
partengono ad eſſo Signor Nicolò Naſi la detta ſom-
ma di ſcudi 20. *m. & inſieme l' intereſſe, che cor-*
rerà ſopra di eſſi inſino, che egli li riſcuoterà à co-
minciare da queſto giorno: Quæ verba negari non
poteſt, quin contineant expreſſam confeſſio-
nem Horatij, maximè quia confeſſio eſt ſu-
per illo, quod ad Naſium pertinent ſc. 20. m.
3 quod verbum *pertinere* denotat dominium, *
& poſſeſſionem *l. verbum illud pertinere ff. de*
verbor. ſignificat.

Nec prædicta confeſſio intra dictæ Apocæ
cancellos continetur, ſed comprobatur ex ob-
ſeruantia probata per plures Epiſtolas in *Sum-*
mario datas, in quibus idemmet Horatius
tam Bartolomeos primos ceſſionarios Naſij,
quam Pompeum Patrem Siluiæ itidem ceſſio-
narium, & eo mortuo Tutores dictæ Siluiæ
nomine ipſius ſemper in participes, & ſocios
dicti crediti Regij recognouit.

Non obſtat, quod in eadem Apocha Do-
minus Horatius promiſerit cedere, quia iſta
promiſſio non tollit actum antecedentem, præ-
ſertim quia eſt promiſſio de cedendo per in-
ſtrumentum publicum: Et ceſſat omnis diffi-
cultas, quia illa ceſſio non erat facienda Na-
ſio, ſed alteri perſonæ ibi expreſſæ, vel à Naſio
nominandæ, & hoc ad effectum vt poſſet cum
litteris patentibus, quas Horatius habuerat
pro exigendo credito Regio, ex ſe ipſo exige-
re, & quidem non tantum pro Naſio, ſed
etiam pro ipſo Horatio pro ſumma, quæ re-
ſtabat demptis dd. ſcutis 20. m.

Non obſtat, quod Naſius non adimpleue-
rit contractum, ſeu promiſſionem de exigendo
proprijs impenſis, neque Horatius in conſi-
gnando margaritas, & litteras patentes; Nam
fuit reſponſum, quod Naſius ad nihil ſe obli-
gauit, niſi facta conſignatione per Horatium
4 litterarum patentium, * & margaritarum mo-
do, & forma in dicta Apocha contentis, alias
neque Naſius potuiſſet exigere d. creditum Re-
gium, iſta tamen conſignatio nunquam fuit
facta, & à dicta conuentione de exactione fa-
cienda à Naſio, fuit de communi conſenſu
receſſum, *vt fuit concluſum in hac cauſa coram*
me.

Et ideo non poteſt imputari aliqua mora
Naſio, nec alijs habentibus cauſam ab eo, cum
teneretur Horatius, poſtquam veniſſet ad Vr-
bem, ibidem conſignare litteras patentes, &
margaritas, quas tunc ibi habebat perſonis in
eadem Apocha nominatis, vel alteri perſonæ
per Naſium nominandæ, & tamen non conſtat,
quod Horatius vnquam dictas litteras paten-
tes, & margaritas in Vrbe, vel alibi conſigna-
uerit illis duabus perſonis in Apocha nomina-
tis, quibus illa conſignare potuiſſet, ſi voluiſſet,
cum Naſius aliam perſonam non nominaue-
rit, & ideo dictum onus exigendi remanſit pe-
nes Horatium vna cum dictis litteris patenti-
bus, & Margaritis, exactio vero à R. P. D.
Oricellario eius filio fuit effectuata cum reſti-
tutio-

Digitized by Google

tutione dictarum litterarum patentium,& margaritarum .

BONONIEN. REMISSIONIS MERCEDIS.

Lunæ 18. Decembris 1617.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Scriptura ex ſeriæ facti ſunt inter ſe concordanda.*

DECISIO MLXIX.

DOminus Scipio Zambeccarius ſub die 11. Februarij 1592. ad fauorem Leonij cedulam conſcripſit his verbis *Dico, e confeſſo, che le lire 3100. de quatrini, delle quali ſi e queſto di chiamato debitore il Signor Vincenzo Leoni del Signor Marco Antonio Scadinari per vna Polizza di ſua mano per altre tanti riceuuti in preſto, per pagare à Paſqua proſſima ſino à conto delle lire cinque mila, che detto Signor Vincenzo, mi reſta debitore della Valle per tutto l'anno 1591. come per inſtrumento rogato M. Marco Antonio Lamberti alli giorni paſſati, e prometto computarli, e farli buone dette lire 1300. ſeguendone il pagamento à detto Signor Marco Antonio.*

Punctus igitur difficultatis conſiſtit in duobus. Primo vt videatur an dicta ſumma ſoluta fuerit Scadinario. Secundo quatenus verum ſit dictam ſummam ſolutam fuiſſe Scadinario, an fuerit in ſolutionibus factis excomputata Leonio, ita vt hodie de nouo excomputanda non ſit: Et quantum attinet ad primam difficultatem eadem die 11. Februarij reperitur conſcripta per Leonium cedula ad fauorem Scadinarij libr. 2325. & à tergo reperiuntur annotatæ plures ſolutiones factæ, itaut appareat, totam dictam ſummam fuiſſe ſolutam, vlterius ſub die 2. Iunij eiuſdem anni reperitur annotata in libris Scadinarij partita librarum 775. à dicto Leonio exactarum, quæ duæ ſummæ conflatæ conſtituunt dictam partitam libr. 3100. ex quibus ſatis conſtare videbatur, ſolutionem fuiſſe factam Scadinario; Et quamuis de rigore dici poſſet non conſtare de promiſſione facta per Leonium librarum 3100. ad fauorem Scadinarij, tamen pro dicta ſumma librarum 2325. ſatis conſtat, cum de ſolutione reſidui vſque ad ſummam prædictam libr. 3100. conſtet ex prædictis, inſurgit maxima præſumptio de ſolutione reſidui vſque ad d. ſummam libr. 3100.

Quantum attinet ad ſecundum difficultas conſiſtit in eo, quod licet in Apocha dicatur, *ſono à conto delle lire 5000. che detto Sig. Vincenſo mi reſta debitore della Valle per tutto l'anno 1591. come per inſtrumento rogato per M. Marcantonio Lamberti alli giorni paſſati e prometto computarle, e farle buone dette lire 3100. ſeguendone il pagamento à detto Signor Marco Antonio.* Nihilominus apparet ex dicto Inſtrumento, rogato per Marcum Antonium Lambertum 30. Octobris 1592. à Natiuitate, & ſic de anno 1591. quod D. Scipio faſſus fuit, ſe recepiſſe dictas libras 5000.

Domini tamen pro vera reſolutione dixerunt attendendam eſſe ſeriem facti, & cum ea reducendas eſſe ad concordiam huiuſmodi
1 ſcripturas, * ex quibus, & ex hac ſerie facti apparet, quod D. Scipio nolebat, quod Leonius ſummam libr. 3100. Scadinario ſolueret, & propterea vt concordetur Apoca acceptata à Leonio cum inſtrumento per prius rogato, dicendum eſt, quod Apoca declarat, quid fuerit actũ in inſtrumento ſcilicet, quod D. Scipio confeſſus fuit ſe recepiſſe dictas libras 5000. & in eis dictas libr. 3100. ex eo quia Leonius promiſit ſoluere dictam ſummam Scadinario, vt colligitur ex Apoca poſtmodum ſubſecuta, & ſic bene poſſunt reduci ad concordiam Inſtrumentum, & Apoca, quæ aliàs non poſſunt ſtare ſimul, quod etiam videtur multum veriſimile, quia dictum inſtrumentum fuit factum in vim tranſactionis, & propterea dicta ſumma libr. 3100. licet oſtendatur ſoluta Scadinario non eſt de nouo excomputanda, cum in dd. libr. 5000. fuerit computata.

Et ita concluſum altera parte tantum informante.

ABVLEN. DECIMARVM.

Lunæ 18. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria abſque contumacia non conceditur.*
2 *Contumacia eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitionem Iudicis implere contemnit.*
3 *Declaratoria non datur contra eum, qui ſe obtulit paratum obedire iuxta tenorem concordiæ, quæ etiam ſi ſit nulla excuſat à contumacia.*

DECISIO MLXX.

FVit per DD. reſolutum non eſſe dandam declaratoriam quia ad hunc effectum requiri-
1 tur contumacia * *Marian. Socc. in c. nulli num. 7. de ſent. excom. Abb. in c. 1. num. 10. de Iudic. Caſſad. dec. 5. num. 7. de conſtit.* quæ quidem contumacia hic non adeſt, ex quo fratres obtulerunt ſe paratos obedire, quod repugnat contumaciæ, quæ nihil aliud eſt, quam volun-
2 taria inobedientia, * qua quis monitionem Iudicis implere contemnit *l. contumacia in verſ. contumaces non videntur ff. de re iudicat.*

Ne-

Neque obſtat; quod dixerunt ſe parituros iuxta tenorem concordiæ, quæ concordia eſt nulla, quia quicquid ſit de hac nullitate, nihil
8 ominus concordia excuſat* ad hoc enitetur contumacia vt notat *Bald. in l. deberi num. 2. verſ. item conſidera C. de fideicom. libert.* cuius dictum pro aureo commēdat *Aretin. in l. 2. in 2. notab.* vbi etiam benè ad propoſitum *C. de Carbon. edict. & ibidem Iaſ. num. 2. in 3. notabili.*

LVÇANA MOLENDINI.

Lunæ 18. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Is, qui promiſit conſeruare, & manutenere molendinum ſi eius culpa ruina perierit tenetur ad ruinam.

SVMMARIVM.

1 *Promittens conſeruare, & manutenere molendinum tenetur ad ruinam ſi eius culpa euenerit.*
2 *Corroſio fluminis eſt caſus fortuitus.*
3 *Molendinum non dicitur de nouo fieri, ſed manuteneri, & conſeruari, ſi aqua diuertatur, & molendinum refundatur.*
4 *Quando dubitatur an caſus ſit fortuitus, vel ex culpa reus abſoluitur.*
5 Baid. in coni. 145. lib. 3. *in quibus terminis loquatur.*

DECISIO MLXXI.

FVit reſolutum Sententiam Rotalem, in qua pronunciatur Brachios teneri ad ruinam anni 1602. eſſe confirmandam, Ratio Dominorum fuit, quia in conceſſione Molendini fuit expreſſè conuentum, quod ipſi tenerentur ad conſeruationem, & manutentionem Molen-
1 dini, quare cum prædicta non præſtiterint eorum culpa euenit ruina Molendini, & propterea pro ipſa tenentur, *l. ſi creditor*, vbi *Doctor. C. de pignor. act. Pariſ. conſ. 156. lib. 4.* & fuit latè deductum in *deciſionibus in hac cauſa factis*.

Quod autem prædicta ruina processerit culpa Brachiorum, ſatis patet, nam de anno 1595. pro parte ipſorum datæ fuerunt poſitiones, in quarum 8. ponunt. *Che il palmento fabricato ſul reſto del vecchio fondamento è voto ſotto e minaccia ruina.* Et idem probatur per teſtes, quod comprobatur, quia Domini de Rota Florentina acceſſerunt ad locum de anno 1599. & adhibuerunt Peritos, qui retulerunt flumen corroſiſſe magnam partem terreni, & dicunt, *Che ſi voltaua verſo detto Molino con pericolo di laſciarlo in iſola*: quare aut ruina anni 1602. eſt ſequuta ex iſta corroſione fluminis 1595. & 1599., prout eſt valde veriſimile, cum ceciderit, vt dicitur, *acqua chiara*, aut vero eſt ſequuta, ex quo corroſio proceſſit vlterius, & vtroque caſu ſententia remanet iuſta, cum prædicta obuenerint culpa Brachiorum, nemo enim poteſt inficiari corroſionem non eſſe caſum for-
2 tuitum,* & inſolitum, qui excepruatur in locatione, cum aquæ ſoleant corrodere terras, vel ædeficia ſibi adiacentia, vt eſt *textus cum gloſſa in l. fluminum §. idem ſeruius ff. de damn. infect.* quem allegat *Bald. in conſ. 145. col. 1. lib. 3. ibi, ſi controuerſia aqua inſulam ſubuerterit deinde ſtipulatoris ædificia ceciderint, nihil eum ex ſtipulatu conſecuturum, videlicet de damno infecto, quia id nec operis, nec loci vitio factum eſt, ſi autem aqua vitiet fundamenta, & ſic ædificium ruat committi ſtipulationem ait; multum enim intereſt, quod erat alioquin firmum vi fluminis lapſum ſit protinus*, An vero ante ſit vitiatum, deinde vi deciderit, quare cum probetur longè ante ruinam ædificium Molendini fuiſſe vitiatum debebat reparari, præſertim ſtante dicta viſitatione Peritorum, & proteſtatione Præpoſiti.

Neque Dominis Brachijs poteſt opitulari, quod procurarunt apponi catenas, vt occurrerent ruinæ, quod fuerat ordinatum per Peritos, quia fuit reſponſum, quod iſta appoſitio catenarum non reſpicit corroſionem: Et ceſſat omnis difficultas, quia fuit facta longe poſt ordinem Peritorum, & longe poſtquam fuerant interpellati; prout nec eiſdem poteſt opitulari, quod non tenebantur de nouo facere,
3 ſed ſolum manutenere, & conſeruare,* quia refundendo Molendinum, & aquam diuertendo non dicebantur de nouo facere, ſed manutenere, & conſeruare, *l. minutius ff. de rei vendic.*

Non obſtat, quod in dubio an caſus ſit for-
4 tuitus, vel ex culpa, reus abſoluitur,* ex *Bald. in conſ. 145. num. 3. lib. 3.* vbi latiſſimè de hac materia, & ideò qui dicit ruinam proceſſiſſe ex culpa tenetur hoc probare; Nam fuit reſponſum ex prædictis ſatis conſtare de culpa Bra-
5 chiorum, vltra quod *Baldus* loquitur in ruina,* quæ repentè euenit, & ex improuiſo propter magnum, & inſolitum diluuium aquarum, vt legitur in *principio illius conſilij*, & clariùs in *ſecundo, & ſexto fundamento, & infra ſub num. 3. verſ. ſed hic in iſto emptore, & per totum conſilium.*

Ex quibus, & ex aliis deductis in *deciſionibus factis, tam coram claræ mem. Franciſco Penia tunc Rotæ Decano, & R.P.D. meo Veroſpio*, in quibus ſoluuntur omnes obiectiones, Domini poſt maturam diſcuſſionem cenſuerunt pro confirmatione Sententiæ Rotalis.

LICIEN. QVARTAE FVNERALIVM.

Lunæ 15. Ianuarij 1618.

ARGVMENTVM.

A quarta funerali, quæ alioquin debetur Epiſcopo, vel Parocho eſt exempta Religio Clerioorum Regularium.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Quarta funeralis de iure ſpectat ad Epiſcopum, vel Parochum.*

2 *Quarta funeralis à Monaſterio exempto non debetur.*

3 *Religio Clericorum Regularium eſt exempta à ſolutione quartæ funeralis non obſtante* Concil. Trid. *& num.* 4.

Quarta funeralis non debetur à Monaſterio, quod non ſolet illam ſoluere non obſtante Conc. Trid. *num.* 4.

5 *Religio Clericorum Regularium fuit confirmata à* Clem. VII.

6 Bulla Pij V. *edita anno* 1567. *confirmans, & de nouo concedens priuilegia omnibus Ordinibus mendicantium, & diſponens circa quartam ſepultorum in eorum Eccleſijs per* Greg. XIII. *reducta fuit ad terminos* Conc. Trid.

DECISIO MLXXII.

DD. cenſuerunt, Monaſterium Clericorum
Regularium nõ teneri ad ſolutionem quar-
tæ funeralium Reuerendiſſimo Epiſcopo; nam
etſi de Iure communi iſta quarta ſpectet ad E-
1 piſcopum, vel Parochum * *Clement. dudum de
ſepult. c.* 1. *et* 4 *cum alijs eodem titulo c. cum quis
pariter eodem titulo in* 6. Attamen ſecus eſt,
quando Monaſterium eximitur à dicta ſolutio-
2 ne * ad *text. in c. priuilegia diſt.* 3. *c. in noſtra
de ſepult.* in caſu autem de quo agitur nedùm
prædictum Monaſterium, vel etiam tota Reli-
gio eſt exempta à ſolutione d. quartæ funera-
3 lis, * cum *Paulus IV.* & *Gregorius XIII.* dictis
Clericis Regularibus communicauerint omnia
priuilegia, aliis Regularibus conceſſa quare
cenſentur etiam communicata priuilegia exi-
mentia à d. ſolutione quartæ, interque adeſt
Priuilegium *Iulij II.* conceſſum minimis de
anno 1506. & aliud eiuſdem Pontificis conceſ-
ſum Minoribus de obſeruantia anno 1511. ſui
Pontificatus 8. & aliud *Pauli III.* conceſſum
Minoribus anno 1544. & poſtremo illud *Pau-
li IV.* conceſſum Ordini Prædicatorum anno
1556. quæ per extenſum refert *Archangelus Ca-
racia de quarta funerali cap.* 1. *Io. de la Crux in
epit. de ſtat. Relig. lib.* 3. *cap.* 9.

Non obſtat *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 13. *de
reform.* quia cum iſtud Monaſterium fundatum
ſit poſt publicationem *Concilij*, & quatenus eſ-
4 ſet fundatum ante, * cum non eſſet ſolitum di-
ctam quartam ſoluere, *Concilium* ei non obſtat,
vt declarauit *Sanctiſſ. Pontifex Pius V.* in ſua
Conſtitutione de anno 1567. quam refert *Archan-
gelus Caracia loco præcitato Gutierez de Iuramento
confirmatorio* 2. *part. cap.* 4 *num.* 3. *Emanuel Ro-
driquez quæſt. Regular. tom.* 1. *quæſt.* 41. *art.* 2.
Io. de la Crux loc. cit. & ita etiam reſoluit *Con-
greg. Illuſtriſſ. Interpretum*, vt refert *Rodriquez
loco citato*.

Quod autem hoc Monaſterium fundatum
fuit poſt confirmationem *Concilij*, ex eo pro-
batur, quia *Concilium* confirmatum fuit die
27. Ianuarij 1564. Religio autem Clericorum
5 Regularium fuit confirmata à *Clemente VII.* *
14. Ianuarii 1524. Vnde per neceſſe inferen-
dum eſt, quod hoc Monaſterium ſit fundatum
intra 40. annos, de quibus loquitur *Concilium*
& quatenus fundatum eſſet extra dictos 40.
annos non probatur, quod ſolitum eſt ſolue-
re quartam funeralium.

Neque eſt verum, quod prædicta *Conſtit. Pij
V.* fuerit reuocata per *Gregorium XII.* vt in eius
Bulla, quam refert *Nauarr. in manuſ. cap.* 27. *in
fin.* quia cum dicta *Bulla Pij* plura contineret
per *Gregorium* reducta fuit ad terminos *Conci-
6 lij*, * vt cenſuit *Congregatio Illuſtriſſ. Interpre-
tum*, vt refert *Caracia loc. cit.* qui etiam in fine
tractatus refert ipſam declarationem, & bene
aduertit *Gutierez loco præc. Io. de la Crux pariter
loc. cit.*

Et ita reſolutum fuit, vna parte tamen in-
formante.

CALLIEN. BONORVM EMPHY-TEVTICORVM.

Mercurij 24. *Ianuarij* 1618.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio defuncti non continuatur in hæredem ſi poſſedit animo, & corpore proprio; ſecus ſi animo quidem proprio, ſed alieno corpore. Poſſeſſio capta non eiectis colonis non ſuffragatur. Falſa cauſa circa factum reſiſtit acquiſitioni poſſeſſionis; ſecus ſi ſit circa ius.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio defuncti non continuatur in hæredem, niſi de nouo apprehendantur.*

2 *Declara procedere, quando Teſtator poſſedit animo, & corpore proprio, ſecus autem ſi animo quidem proprio, ſed alieno corpore.*

3 *Poſſeſſio capta non eiectis colonis non ſuffragatur capienti, nec præiudicat illi, pro quo coloni poſſident.*

4 *Poſſidens poteſt excipere contra poſſeſſionem agentis.*

5 *Exceptio iuris tertij admittitur, quando eſt excluſiua iuris agentis.*

6 Deciſio *emanata vna tantum parte informante eſt attendenda.*

7 *Poſſeſſionis acquiſitioni reſiſtit falſa cauſa, quæ ſit circa factum, ſecus autem ſi ſit circa ius.*

DECISIO MLXXIII.

PLacuit Dominis deciſio in hac cauſa facta,
quod Reuerendiſſ. D. Epiſcopo non debea-
tur manutentio ex poſſeſſione prætenſa ciuili
ex deductis in alia *deciſione*, quæ in hac parte
non impugnabatur, nec minus ex poſſeſſione
naturali capta die 15. Aprilis 1611. quia non
fue-

Digitized by Google

fuerunt electi coloni: nam licet vera ſit regula,
quod poſſeſſio defuncti non continuatur in
1 hæredem, niſi de nouo appræhendatur *l. cum*
hæredes ff. de acquir. poſſ. tamen hoc procedit,
quando Teſtator poſſidebat animo, & corpo-
2 re proprio, * quia cum per mortem deficiat
corpus, & animus poſſidendi, ipſa quoque
poſſeſſio deficit, ſed quando poſſidebat Te-
ſtator proprio quidem animo, ſed alieno cor-
pore en caſu, ſi is cuius miniſterio Teſtator
poſſidebat (vt Colonus, conductor, & ſimiles
perſonæ) perſeuerat in cultura, vel condu-
ctione nomine hæredis, continuatur in ipſum
hæredem poſſeſſio, ſtatim à morte defuncti,
quamuis corporaliter non fuiſſet appræhenſa,
ex *text. in l. qui vniuerſas §. quod per Colonum*,
vbi notat *Angel. num. 1. Alex. & alij ff. de ac-*
quir. poſſeſſ. latiſſimè *Surd. conſil. 117. num. 7.*
verſ. licet enim & ſeqq. et propterea D. Epiſco-
pus, accipiendo poſſeſſionem, licet hæredes e-
iecerit, non tamen ipſi amiſerunt poſſeſſio-
3 nem, * cum non expulerit colonos *l. 1. §. non*
alij ante vbi Gloſſ. de vi & vi arm. quæ eſt *Gloſ.*
ſingularis ſecundum *Bartol. ibidem* & in *l. quod*
meo num. 2. ff. de acquir. poſſeſſ. Surd. loco præcit. nu.
10, qui hæredes cum poſſiderent corpore alie-
no, etiam quod Dominus Epiſcopus cœderit
poſſeſſionem corporalem prædiorum, tamen
per dictum ingreſſum poſſeſſionem minimè
acquiſiuit non expulſis colonis *l. ſi id quod, §.*
quibus ff. de acquir. poſſ. & latè *Surd. cit. conſ. 117.*
num. 12.

Non obſtat, quod Benedicti non ſunt hære-
redes, ſed quedam moniales, & ideo Bene-
dicti non poſſunt dare de iure monialium, quia
hoc proprie non eſt dare de iure tertij, ſed oſ-
4 tendere, * quo illa poſſeſſio non ſuffragabatur
vt fuit in puncto reſolutum in cauſa *Maceraten.*
Hæreditatis 16. Nouembris 1589. coram Recol.
memoriæ Hieronimo Card. Pamphilio tunc Rotæ
Auditore & in alia *Mediolanen. Prioratus 24. Ia-*
nuarij 1601 coram Illuſtriſſimo Ludouiſio & nouiſ-
ſime in cauſa *Beneuentana Spolij 10. Martij 1614.*
corā Veroſpio & quatenus propriæ iſta exceptio
5 reſpiceret Ius tertij etiam eſſet admittenda, *
cum ſit excluſiua ipſo Iure Iuris Epiſcopi agen-
tis *Socin. Bart. & alij in l. 2. ff. de except. rei Iu-*
dic. Paris conſ. 70. num. 14. lib. 3. Verall. dec.
254. p. 3.

Quod autem dicebatur ex parte illorum de
Benedictis, quod ipſi poſſidebant, non placuit
Dominis, quia licet de anno 1592. poſſeſſio-
nem coeperint, attamen hoc non obſtante,
Rota cenſuit Camillo dandum eſſe mandatum
de manutenendo de anno 1595, vt in *deciſione*
Seraphini 1106. quæ licet facta fuerit vna parte
6 tantum informante non refert; * cui quidem
Camillo ſucceſſit Alda, quæ nuper inſtitutis
dictis monialibus obijt: Prout neque placuit,
quod poſſeſſio Epiſcopi non poſſit ſuffragari,
ex quo fuit capta ex falſa cauſa ſcilicet ob li-
neam finitam, quod non eſt verum, quia quic-
quid ſit de hoc, non inde reſultat falſa cauſa,
7 quæ poſſeſſionis acquiſitioni reſiſtat, * cum
debeat eſſe circa factum, vt quia, quis credat
capere poſſeſſionem vnius fundi, & capiat poſ-
ſeſſionem alterius *l. ſi me in vacuam ff. de acquir.*
poſſ. alias falſitas cauſæ circa ius non vitiat
poſſeſſionem, cum non deficiat voluntas poſ-
ſidendi, licet potius ex vna quam ex alia cauſa
l. 2. §. ſi Pupillo l. quod vulgo ff. pro empt. & facit
l. cum in corpus ff. de acquir. rer. domin. Bart. &
Iaſ. in l. is ad quem num. 1. ff. de acquir. hæredit.
& fuit dictum in cauſa *Maceraten. hæreditatis*
4. Iunij 1590. coram bon. mem. Cardinali Pam-
philio, in qua optimè tota iſta materia decla-
ratur.

MONTIS FALISCI CENSVVM.

Veneris 25. Ianuarij 1618.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO

indiget.

DECISIO MLXXIV.

Placuit Dominis *deciſio facta 22. Maij 1614.* in ea parte, in qua dicit cenſus ſpectare ad Fontanam ex rationibus in prædicta *deciſione* deductis, ſed cum fuerit expreſſe conuentum, quod cenſus ſtarent hipothecati, & affecti ad fauorem illorum de Boncompagnis in omnem caſum cuiuſcumque litis, vel euictionis cum facultate in caſibus prædictis poſſeſſionem dd. cenſuum propria authoritate apprehendendi, & retinendi, ita & taliter quod ſuper illis aliquod ius alijs acquiri non poſſet, DD. dixerunt, Boncompagnos habere poſſe regreſſum ad fructus dd. cenſuum pro rata expenſarum liquidandarum, quas facere cogentur occaſione litis.

Et ita concluſum.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 26. Ianuarij 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Quilibet rei ſuæ eſt Dominus, & poteſt ſibi præiudicare.*
2 *Bona primo alienata computantur in legitimam.*
3 *Immiſſio non retardatur exceptione melioramentorum, quæ non fuerunt liquidata in termino præfixo.*

Digitized by Google

ſixo, data cautione de illis reficiendis poſtquam fuerint liquidati.

DECISIO MLXXV.

IN ſententia Rotali dicitur fratribus de Douitia deberi immiſſionem deductis deducendis in executione ſententiæ; vnde cauſa deuoluta *coram me* dubitaui in effectu, an omnes deductiones eſſent factæ, itaut eis danda eſſet immiſſio in omnia bona poſſeſſa à Petro Valerio, & hæredibus D. Ricomani & difficultas primo conſiſtit in eo, an danda ſit immiſſio pro medietate,vel in totum (qnia omnes fratres abſq; beneficio *l.* & inuentarij adierunt hæreditatem patris grauati, qui alienauit, & *Rota die* 19. *Ianuary* 1605. reſoluit reſtitutionem in integrum aduerſus dictam aditionem ſuffragari minoribus; non autem maioribus,) & DD. dixerunt immiſſionem deberi pro medietate Mareo, & Octauio, qui obtinuerunt reſtitutionem, non autem pro alia medietate Franciſci, & Alexandri maiorum, quibus fuit denegata: Ratio DD. fuit, quia quilibet eſt rei
1 ſuæ Dominus, * & poteſt ſibi præiudicare, nec dd Marcus, & Octauius oſtendunt eſſe in euentum alienationis inſtitutos.

Neque obſtat, quod dictus Franciſcus, & Alexander poſt obitum Patris alienarunt domum, & vineas, de quibus in relatione *bo. me. Rodani num.* 9. *&* 10. pro ſumma ſcut. 479. & ſic iam conſecuti fuerunt maiorem ſummam, quam eis de iure obueniret. Nam fuit reſponſum, quod hoc operabitur, quod Marcus, & Octauius poſſint agere pro portione ſua contrà poſſeſſores dd. bonorum, non autem quod poſſint contra Valerium, & hæredes Ricomani agere ad totam ſummam, quia tempore obitus patris iſtud ius recuperandi bona, ac etiam bona, quæ poſtmodum fuerunt alienata, erant communia, & per aditionem hæreditatis abſq; beneficio legis,& inuentarij fuit acquiſitum ius Valerio, & Ricomano ſaltim quoad medietatem, & propterea non poſſunt minores cum maioribus compenſare in præiudicium iſtorum poſſeſſorum cum alienationibus poſtea factis, cum medio tempore fuiſſet acquiſitum ius per aditionem hæreditatis dictis Valerio,& Ricomano, vt dictum eſt.

Et quoad iſtã medietatẽ non obſtat Marco, & Octauio detractio legitimæ, quia prius conſumpta fuerat per alienationes bonorum, primo ſecundo, tertio, & quarto loco alienatorum, vt in relatione; *Regula* enim eſt certa, quod primò alienata in legitimam compu-
2 tantur*. Neque etiam obſtat exceptio melioramentorum, de quibus & ſi conſtet in genere, attamen cum fuerit præfixus terminus ad li-
3 quidandum, * & nihil fuerit liquidatum, dicta immiſſio retardari non debet, data cautione de reficiendis melioramentis poſt liquidationem iuxta ſtylum Rotæ, quæ ita ſemper ſeruat.

MONTIS FALISCI HAEREDITATIS.

Lunæ 29. *Ianuarij* 1618.

ARGVMENTVM.

Fœminæ quando veniant appellatione Cippi.

SVMMARIVM.

1 *Cippi appellatione comprehenduntur etiam fœminæ ab vltimo maſculo immediate deſcendentes. Contrarium num.* 5. *ſed iſta opinio ibi reprobatur.*

2 *Limita, quando teſtator reſpexit ad agnationem.*

3 *Filij ſunt de cippo patris, non matris.*

4 *Ad hoc vt dicatur teſtatorem reſpexiſſe ad agnationem neceſſe eſt, vt omnes de familia à primo vſque ad vltimum ſint vocati.*

5 Corn. conſ. 15. num. 5. lib. 1. *declaratur, & reprobatur.*
Dilect. de art. teſtand. cautel. 22. de ſubſtit. *declaratur, & reprobatur n.* 5.

6 *Fæminæ à ſtatuto excluſæ ſuccedunt ſi ſint à teſtatore inſtitutæ.*

7 *Verbum* reuertatur *accipi poteſt pro* vadat *ſiuè* eat.

8 *Verbum* reuertatur *poteſt verificari in caſu, quo extraneus ſit inſtitutus, & ordinatum fideicommiſſum ad fauorem Cippi teſtatoris.*

DECISIO MLXXVI.

CVM teſtator inſtituerit Gratioſam, Fauſtam & Iuditham filias, & in euentum in quem aliqua earum ſine filijs obijſſet, voluerit bona reuerteri ad Cippum, & ad familias de Rubeis, & ad proximiores de dicta familia, *Rota* cenſuit Iudithę defunctæ ſinè filijs, Fauſtam debere ſuccedere, quia ei competit nomen Cippi, familiæ, & proximioris, ex deductis in alia *deciſione*.

Et quod nomen Cippi comprehendat etiam fœminas ab vltimo maſculo immediatè deſcen-
1 dentes, * vltra allegatos in prædicta *deciſione*, hoc expreſſe dicunt *Pariſ. conſ.* 35. *num.* 9. *& ſeqq. lib.* 3. *& conſ.* 47. *num.* 52. *& ſeqq. eod. lib.* 3. *Hieronymus Papponius conſ.* 113. *num.* 17. *& ſeqq. Caball. conſ.* 118. *num.* 74. *lib.* 2. vbi de communi, & admittunt *Doctores* mox citandi.

Et quamuis hæc concluſio non habeat locum, quotieſcumque Teſtator reſpexit ad agna-
2 tionem * *Pariſ. d. conſ.* 47. *in princ. lib.* 3. *Curt.* 118. *in conſ.* 172. *num.* 3. *&* 7. *Modern. Roman. diſcept. Forenſ.* 491. *nu.* 3. *& ſeqq. cum allegatis in prima deciſione*, attamen in hoc caſu certum eſt, Teſtatorem non reſpexiſſe ad Agnationem. Nam vltra quod id non expreſſit, & primo loco vocauit fœminas, vt fuit conſideratum in alia *deciſione*, fuit additum, qnod ad excluſionem Cippi, poſuit in conditione filios filia-

tum, quos cærtum eſt non eſſe de Cippo ma-
3 tris, ſed patris,* vt in puncto conſiderat *Hieron.
Pappon. alleg. conſ.* 113. *num.* 18. & ſubſtituit
tantum proximiores, ideo alij cenſentur excluſi,
& tamen ad effectum, vt dici poſſet teſtato-
4 rem reſpexiſſe ad agnationem, neceſſe foret*,
vt omnes de familia, à primo vſque ad vlti-
mum eſſent vocati *Gabr. conſ.* 47. *num.* 24.
*p.*1. *Pappon. loc. allegat num* 19. 20. *&* 21. vnde
ceſſat, quod dicebatur teſtarorem in ſubſtitu-
tionem reſpexiſſe ad agnationem, licet non in
inſtitutione, quia ex illis rationibus ceſſat
obiectum.

Non obſtat, quod appellatione Cippi nō ve-
5 niant fœminæ, vt voluit* *Corn. in conſ.* 15. *nu.* 5.
& 6. *lib.* 1. quem allegat *Dilect. de art. Teſtau.
cantel.* 22. *de ſubſtit.* vbi dicit cautelam eſſe ad
excludendum fœminas, quod Cippus ſubſtitua-
tur, quia vel horum aurhorum dicta ſaluari
poſſunt, vt procedant, quando teſtator reſpe-
xit ad agnationem, vt fuit ponderatum in
alia *deciſione*; aut ſi ſimpliciter loquuntur eo-
rum dicta non ſubſtinentur, vt apparet ex *Do-
ctoribus ſupra allegatis*, & ex rationibus ponde-
ratis in prima *deciſione* alij verò DD. allegati,
& ponderati in alia *deciſione*, loquuntur, quan-
do teſtator reſpexit ad agnationem, vt abun-
de *dictum eſt*.

Non obſtat ſtatutum excluſiuum fœmina-
rum deſcendentium propter agnatos tranſ-
uerſales, quia ceſſat præſumptio, quæ ex illo
6 ſtatuto deduci poſſet,* cum teſtator inſtitue-
rit fœminas à Statuto excluſas, & filios fœmi-
narum poſuerit in conditione ad excluſionem
Cippi, vt fuit ponderatum in alia *deciſione*,
& conſiderat *Card. Mantic. de coniectur. vlt. vo-
lunt. lib.* 6. *tit.* 7. *num.* 4. *cum ſeqq.* prout neque
fieri poteſt vis in eo, quod teſtator vſus fuerit
7 verbo illo (*bona reuertantur ad Cippum*,* quia
iſtud verbum accipi poteſt, pro *vadat* ſiuè *eat
ad Cippum Gloſſ. in l. exigere in fin. ff. de Iudic.
Odd. conſ.*67. *num.* 44. & poteſt etiam verificari
reſpectu fideicommiſſi, cum enim fideicom-
miſſum capi debeat de manu hæredis, vtique
etiam extraneus poſſet inſtitui, qui ſi inſtitue-
retur fideicommiſſum de illius manu capien-
8 dum eſſet,* & in hoc caſu poteſt verificari il-
lud verbum (*reuertatur*,) & ſic bene etiam hæc
verba poſſunt verificari in Fauſta, cum ſit de
Cippo, vt patet ex dictis.

Et ita concluſum &c.

CAESARAVGVSTANA PAROCHIALIS DE MAELLA.

Mercurij 31. *Ianuarij* 1618.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex priuilegio quando com-
prehendantur ſub reſeruatione *Regul.* 8.
Cancell.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus conceſſum ob leue augumentum dotis
dicitur ex priuilegio Ampl. n.*4.

2 *Iuſpatronatus ex priuilegio ſi vacat in menſe re-
ſeruato comprehenditur ſub reſeruatione* Regul.
8. *& n.* 4. *Ampl n.*3. *Vid. n.*11.

*Amplia etiam ſi Patronus ſit in quaſi poſſeſſione
præſentandi n.* 2. *&* 5. *Decl. n.* 6.

4 *Amplia* 2. *etiam ſi iuſpatronatus non poſſit reui-
deri*.

6 *Quaſi poſſeſſio præſentandi ad iuſpatronatum ex
priuilegio ſuffragatur Patrono, quando inter
eum, & Epiſcopum cognoſcitur*.

7 *Menſis* Octobris *Epiſcopo gaudente alternatiua
non eſt reſeruatus*.

8 *Alternatiua, quam habet Epiſcopus conferendi
beneficia remouet obſtaculum reſeruationis in il-
lis menſibus*.

9 *Sub alternatiua prædicta non veniunt niſi benefi-
cia, quæ ſpectant ad liberam collationem Epi-
ſcopi*.

10 *Reo poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris*.

12 *Ius metiendum eſt ex perſona actoris, non rei*.

13 *Reus actore concludenter non probante eſt abſol-
uendus & n.*15.

14 *Dum cognoſcitur an iuſpatronatus cadat ſub re-
uiſione Patronus interim eſt manutenendus*.

16 *Paria ſunt nihil deducere, & deducta non pro-
bare*.

DECISIO MLXXVII.

HOc ius Patronatus eſt ex priuilegio, quia
cum Parochialis haberet ampliſſimos red-
ditus aſcendentes ad valorem ſc. 300. fuit fa-
ctum augumentum ſolidorum 200. hoc eſt ſcu-
tor. 10. propter quod *Iulius* 2. vt patet ex eius
1 litteris, conceſſit iuſpatronatus,* & quia
augumentum nō eſt commenſuratiuum ad con-
ceſſionem Iuriſparronatus, ſed gratia longe
præponderat, parochialis non deſinit eſſe Iuſ-
patronatus ex priuilegio, nec priuilegij nomen
ammittit *Aretin. in c. nouit nu.*28. *Felyn. num.* 8.
verſ. dicitur autem de Iudi. Soccin. Sen. in conſ. 4.
nu. 5. 6. *&* 7. *lib.* 3. *Oſaſc. dec.* 139. *nu.* 10.
Boſſ. in praxi crimin. tit. de Principe nu. 152. iun-
cto *nu.* 153. vbi expreſſe *Peregr. de Iur. fiſc. lib.*
1. *tit.* 3. *nu.* 19. & in terminis Iuriſpatronatus
fuit reſolutum in *Perusina plebis de confinio* 3.
Decembris 1576. *coram Blanchetto*, & in *Lucana
Decanatus* 12. *Martii* 1577. *coram Clemente* 8.
quæ habetur *p.*1. *dec.* 457. *nu.* 1. & in cauſa *com-
pſana Iuriſpatronatus* 23. *Ianuarij*, *&* 3. *Decem-
bris* 1604. *coram Litta*, *& in hac cauſa* 14. *No-
uembris* 1616. *&* 16. *Decembris* 1617.

Hoc ſtante videbatur indubitatum, quod ſi
2 iſta Parochialis vacat in menſe reſeruato,*
comprehenditur ſub reſeruatione *Regula* 8. &
quod Patronus ſit in quaſi poſſeſſione præ-
ſentandi propter *decretum irritans*, poſitum in
Regula, vt rationibus fuit probatum *deciſioni-
bus in hac cauſa factis* 16. *Nouemb. præteriti*
& ita in puncto pluries reſoluit *Rota Verall. dec.*
19. *incipien. Iuſpatronatus & dec.* 312. *incip. re-
gula reſeruatoria lib.* 1. *in manuſcr.* & fuit dictum
in

in *Cæſaraug. Parochialis 10. Iun. 1566. corã Grop-
perio* & in cauſa *Valentina Parochialis de Carles
4. Iunii 1600. coram Illuſtriſſimo Lancellotto*, & in
cauſa *Pampilonen. Parochialis de Garag. 18. Iu-
nii coram Achille de Graſſis*, quæ allegatur in pri-
mis *deciſionibus*, in quibus etiam citatur *Felyn. in
tract. quando littere Apoſtolica nu. 11. limit. 12.
Æneas de Falcon. de reſeruat. q. 4. principali effect.
14. verſ. idem ſi iuſpatronatus competeret Laicis ex
priuilegio Caſſador. dec. 4. nu. 1. de probat. Roch. de
Iurepatr. in verſ. competens q. 24. nu. 56. verſ.
limita nuuc d. donationem Fœderic. de Sen. conſ. 65.
n. 1. verſ. ſed ſi non habet præſentare Card. conſ. 69.
nu. 3. verſ. ad ſecundum dubium Lambert. de Iure-
patr. lib. 2. p. 3. q. 8. art. 3. nu. 1. per tot.*

Et hæc concluſio procedit etiam ſi admitta-
mus reualidationẽ factam per Paulum Tertium
3 operari tantũ aduerſus *Regulam Adriani 6.* * ita
vt Iuſpatronatus perinde habendum ſit, prout
erat ante dictam *Reg.* vt dixit *Rot. in cauſa Luca-
na Canonicatus 14. Maii 1590. coram Bubalo*, &
quod propterea, cum iſtud iuſpatronatus fuerit
conceſſum per *Iulium Secundum* & in ſic per 40.
annos ante *Cõcilium* non cadat ſub reuiſione de
qua *Concil. ſeſſ. 25. c. 9. de reform.* Etenim ius non
ſtat in reuiſione Iuſpatronatus, ſed conſiſtit in
eo, quod dato etiam quod non poſſit reuide-
4 ri, ſemper eſt de iurepatronatus ex priuilegio, *
& ideo ſi vacat in menſe reſeruato comprehen-
ditur ſub dicta *Reg.* vt in prædictis *deciſionibus
Veralli, & aliorum ſupra allegatorum*, quæ ſere
omnes loquuntur in puris terminis Iuſpatrona-
tus nulla habita diſtinctione, an poſſit reuide-
ri, vel non, cum loquantur ante determina-
tionem *Concilij*, quia vt dictum eſt, quando Iuſ-
patronatus ex priuilegio vacat in menſe reſer-
uato, parum refert, an Patronus ſit in quaſi
5 poſſeſſione præſentandi *, cum *Reg.* 8. propter
decretum, tollat quaſi poſſeſſionem, & quaſi
6 poſſeſſio tunc demum ſuffragatur, * quando
cognoſcitur inter Patronum, & Epiſcopum,
quod eſt quando beneficium vacat in menſe
Ordinarij, in quibus terminis loquitur *Deciſio
Sac. Congregationis in cauſa DD. de Octonibus*, & ita
diſtinxit *Rota in vtraque dec. in hac cauſa facta*, &
prius in alia cauſa *Barchinonen. Prioratus 11.
Maij 1609. coram me.*

Prædicta DD. exiſtimabant veriſſima, ſed in
caſu, de quo agitur conſiderabant, quod Pa-
rochialis vacauit in menſe Octobris, qui Epiſ-
7 copo gaudente alternatiua, * prout gaudet in
hoc caſu, non eſt reſeruatus, & propterea cum
Ludouicus impetrauerit tanquam de reſeruato,
non poteſt iuuari reſeruatione, quia Parochia-
lis vacauit in menſe Ordinarij, ex quo Epiſco-
pus gaudet alternatiua, & propterea perinde
eſt ac ſi vacaſſet in vno ex quatuor menſibus,
cum alternatiua remoueat obſtaculum reſerua-
8 tionis in illis menſibus * *Put. dec. 109. lib. 1. in
nou. cum alijs adduct. per modern. ſuper reg. 8. gloſſ.
41. nu. 13.*

Neque obſtat, quod ſub alternatiua non
ueniunt niſi beneficia, quæ ſpectant ad liberam
9 collationem Epiſcopi, * vt ſunt verba clara
*Reg. & dicit modern. ſuper eadem reg. gloſſ. 41.
nu. 5.* ac propterea cum collatio huius Paro-
chialis non poſſit ſpectare ad Epiſcopum, & ſic
in ea non poſſit vti alternatiua, collatio ſpe-
ctat ad Papam, vt fuit dictum in duabus *deci-
ſionibus in hac cauſa factis*.

Non fuit reſponſum, quod aut Iuſpatrona-
tus ſuſtinetur, aut non: Si ſuſtinetur Baſilius
reus, & poſſeſſor habet intentum; ſi non ſuſti-
netur, & cum reſpectu iſtius vacationis Par-
rochialis vacauerit in menſe Ordinarij res eſt
agenda inter Epiſcopum, & Patronum, &
tunc aut Patronus eſt manutenendus, quia Par-
rochialis non vacauit in menſe reſeruato, & pa-
riter excluditur Ludouicus prouiſus Apoſtoli-
cus, tanquam impetrans in menſe reſeruato,
quia Parochialis non vacauit in tali menſe; aut
non eſt manutenendus, & collatio ſpectat ad
Epiſcopum, & ſic etiam ex dicto capite exclu-
ditur Ludouicus prouiſus Apoſtolicus, & hæc
omnia poteſt allegare Baſilius ad excluſionem
Ludouici, cum ſit reus, & poſſeſſor, & illi
10 ſufficiat vincere per non ius Actoris * *l. qui
accuſare C. de edend.* latiſſime *Surd. conſ. 150.
num. 89.*

Et licet replicaretur, quod iſta bene proce-
derent ſi ſimpliciter ageretur inter Epiſcopum,
& Patronum, ſed agitur etiam cum Dataria,
nam cum Patronus vigore ſuæ poſſeſſionis ex-
cludat Epiſcopum, Dataria capit vacationem,
vigore *Reg.* 8. cum Iuſpatronatus ſit ex priui-
legio; reſpondetur tamen motiuum procedere,
11 ſi certum eſſet, * quod Patronus excluderet
Ordinarium, quia tunc bene Dataria vigore
Reg. 8. Patronum excluderet, ſed cum prædi-
ctum præſuppoſitum non ſit certum, ſufficit
Baſilio Reo, & poſſeſſori oſtendere, quod
Ludouicus titulum talem non deducit, per quẽ
neceſſario Baſilius excludatur *ex ſup. deductis*,
12 cũ iuſſit metiendum ex perſona actoris * non
autem ex perſona rei *l. 1. in princ. ff. ſi pan. hæ-
red. per Caſtrenſ. conſ. 76. nu. 2. in fin. lib. 1.* vbi
quod metimur ius ex perſona actoris non rei,
quia licet reus Poſſeſſor nullum ius habeat, ta-
13 men debet abſolui * ex eo quod Reus, & poſ-
ſeſſor potior eſt, & rurſus in *conſ. 369. in princ.
lib. 1.* vbi quod metimur Ius ex perſona acto-
ris, non ex eo, quod reus occupauit, ideo ab-
ſolui debet, ſi actor non probat.

Minus etiã facit, quod Epiſcopus nihil habet
agere in iſto Iurepatronatus, nam cum ſit de
fundatis per 40. annos ante *Concil.* non cadit
ſub reuiſione, quia omnia coincidunt in præ-
dictas reſponſiones, quod dum iſta recognoſ-
cuntur, Patronus eſt manutenendus aduerſus
14 Epiſcopum, * & propterea dum hæc ſunt in
ambiguo Ludouicus non probat concludenter
collationem ſpectare ad Datariam, & ideo iu-
15 re caret * *l. Argentarius* §. *cum autem ff. de eden.
Bald. conſ. 67. col. 2. circa med. lib. 3* cum pa-
ria ſint nihil deducere, & deductum non pro-
16 bare * *Roland. conſ. 35. nu. 1. & 2. lib. 1.*

*Præſens deciſio fuit reuocata die 13. Nouembris
1620.*

ASCVLANA IVRISPATRONATVS.

Mercurij 31. Ianuarij 1618.

ARGVMENTVM.

Clauſula *verificato* quid operetur. Gratiæ *ſi neutri* plura adducuntur de quibus in Summario.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus tenetur ius illius, in cuius locum fuit ſubrogatus concludenter probare, ſi ille non fuit trienalis pacificus poſſeſſor.*

2 *Ampl. etiam ſi concurrat confeſſio partis, dum in prouiſione illius, in cuius locum fuit ſubrogatus adeſt clauſula* verificato,

3 *Clauſula* verificato iurepatronatus *appoſita in gratia debet concludenter probari.*

4 *Ita vt non ſufficiat confeſſio partis.*

5 *Rota quando gratia in aliquo fundatur nõ ſolet adiudicare beneficium, ſi illud probetur ex ſola confeſſione partis.*

6 *Si gratia principalis non ſubſiſtit neque ſubſiſtunt aliæ gratiæ ex ea deſumptæ.*

Gratia ſi neutri *non ſuffragatur ſi narratiua gratiæ principalis non iuſtificatur nu. 6. & 8.*

Gratia ſi litigioſum *non ſuffragatur ſi narratiua gratiæ principalis non iuſtificatur nu. 6.*

7 *Gratia* ſi neutri *ideo impetratur, quia impetrans ſcit ſibi ius non competere.*

8 *Gratia deſumpta ex corpore prioris gratiæ cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua, quæ debet iuſtificari & nu. 11.*

9 *Gratia* ſi neutri *requirit omnes expreſſiones, quæ debent fieri ab alijs gratijs beneficialibus, ac ſi de nouo impetraretur.*

10 *In gratia* ſi neutri *debet fieri mentio de qualitate beneficij vacatione, modo vacandi, & reſeruatione.*

11 *Gratia* ſi neutri *deſumpta ex corpore, & clauſulis gratiæ principalis cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua gratiæ principalis.*

DECISIO MLXXVIII.

EMigdius habet gratiam principalem per reſi-
gnationem Marci fratris, qui Marcus au-
thoritate Apoſtolica prouiſus fuerat cum de-
rogatione medietatis Iuriſpatronatus, & cum
clauſula *verificato Iurepatronatus*, & fuit etiã ſub-
1 rogatus, * quoad ius, poſſeſſionem, & litem
&c. Vndè cum dictus Marcus non fuerit trien-
nalis pacificus poſſeſſor ità vt potuiſſet iuuari
allegatione *Lapi 89. Caſſador. dec. 2. in fin. de*
cauſ. poſſeſſ. & propr. Emigdius ius ipſius Mar-
ci plenè, & concludenter probare tenetur *Ae-*
gid dec. 112. Caſſador. loc cit. Verall. deciſ 92 lib. 1.
in manuſcr. cum alijs pluribus deductis in cau-
ſa *Conchen. Archipresbiteratus 27. Nouemb.* 1606.
coram me, quod quidem ius non probauit; nam
omiſſis alijs, non iuſtificauit benè, & conclu-
denter Iuſpatronatus, nec poteſt illi opitulari
2 confeſſio partis, ſtante clauſula, * *verificato Iu-*
repatronatus, vt fuit reſolutum in cauſa *Apru-*
tina Beneficij 19. *Ianuarij huius anni coram Re-*
uerendiſſimo Domino Archiepiſcopo Damaſceno,
cum enim verificatio Iuriſpatronatus ſit appo-
ſita per viam conditionis ad eius purificatio-
3 nem requiritur plena probatio * *l huius ff. de*
cond & demonſt. Alex. conſ. 59. num. 8. *lib.* 2. & in
ſpecie quod quando Iuſpatronatus debet con-
cludenter probari, non ſufficiat confeſſio par-
4 tis, * cenſuit *Congreg. Illuſtriſs. Interpretum*, cu-
ius declarationem refert *Garz. de Beneficijs par.*
12. cap. 2. num. 275. & bene *Verall. in ſimili in*
dec. 128. num. 4. par. 2. & multum facit ad rem
noſtram ſtylus Rotæ, quæ ſi gratia in aliquo
5 fundatur, * non ſolet adiudicare Beneficium ſi
illud probetur ex ſola confeſſione partis *Aegid.*
deciſ. 577. quæ incipit Spoliatus num. 1. per Gloſ.
in c. cum qui de eo, qui mittit. in poſſeſſ. in 6. & deciſ.
183. num. 2. Franc. in cap. 2. in 3. notab. de confeſſ.
in 6. Milis in Repert. in verbo probatio verſ. probari
non poteſt Titulus Rot. deciſ. 17. & 19. de reſtit.
ſpoliat. in nou.

Neque obſtat, quod Emigdius habeat gra-
tiam *ſi neutri*, & gratiam *ſi litigioſum*, quia cum
iſtæ gratiæ deſumptæ ſint ex clauſulis genera-
6 libus, * & gratia principalis ſubrogationis
Emigdij non ſubſiſtat, vt patet ex prædictis,
nec etiam Gratiæ ex illa deſumptæ ſubſiſtere
poſſunt *Put. deciſ. 390. lib. 1. in nouiſ. Mohed. dec.*
17. num. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Abb. in c. Sedes
num. 3. & ſeq. de reſcript. & in terminis gratiæ
ſi neutri fuit reſolutum in cauſa *Virdunen. Ca-*
nonicatus 9. Iunij 1595. coram bo. me. Card. Pam-
phil. in verſ. nec videtur Dominis, relata apud
Garz. de Beneſic. par. 5. cap. 3. num. 44. & in
ijſdem terminis in cauſa *Firmana Altaris 23.*
Iunij 1603. coram bo. me. Seraphino, vt in eius
Libro ſub au. 1470. in quibus fuit dictum, quod
narratiua gratiæ principalis debet iuſtificari;
alias Gratia *ſi neutri* non ſuffragatur.

Neque eſt verum, quod prædicta poſſunt ap-
plicari ad alias gratias: ſecus autem ad gra-
tiam *ſi neutri*, quæ ideo impetratur, quia im-
7 petrans ſcit ſibi ius non competere *. *Put. deciſ.*
46. num. 2. lib. 1. in nou. Nam fuit reſponſum,
quod cum gratia *ſi neutri* deſumatur ex cor-
pore prioris Gratiæ principalis, atque ex eius
clauſulis, cenſetur conceſſa ſub eadem narra-
8 tiua, * quæ omninò venit iuſtificanda, & ità
reſpondit *Rot. in dictis deciſionibus Virdunen. &*
Firmana, quæ confirmantur, quia gratia *ſi neu-*
9 *tri* requirit omnes illas expreſſiones, * quæ
debent fieri ab alijs Gratijs beneficialibus, ac ſi
de nouo impetraretur *Rot. deciſ 24. de reſer. in*
nou. Sarnen. ad regul. de annal. quæſt. 28. in princ.
verſ. præterea, Fœlyn. in c. in noſtra in coroll. 15.
de reſcript. Put. dec. 84. num. 1. lib. 3. ac proindè
debet fieri mentio de qualitate beneficij, vaca-
10 tione, * modo vacandi, & reſeruatione, vt
fuit dictum in cauſa *Auriacen. Archipræbitera-*
tus 17. Maij 1608. coram bo. me. Franc. Penia Rotæ
Decano. Et propterea ſi Papa concedit gratiam
principalem, ex cuius corpore, & clauſulis po-
11 teſt deſumi gratia *ſi neutri*, * cenſetur conceſ-
ſiſſe gratiam *ſi neutri* ſub eadem narratiua Gra-
tiæ principalis, quia alias non haberet gratia,

ſi neu-

Digitized by Google

ſi neutri expreſſiones aliatum gratiarũ, & propterea corrueret, *vt ſupra dictum eſt*, etſi fieret alia narratiua repugnaret, quod gratia *ſi neutri* eſſet deſumpta ex corpore prioris Gratiæ, & ideò merito cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua.

Ex quibus concluſum gratias Emigdij non eſſe Iuſtificatas.

CALAGVRITANA BENEFICII DE LVNA.

Mercurij 7. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Collatio facta pendente termino ad appellandum à ſententia interlocutoria vim diffinitiuæ habente eſt attentata.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio. ſeu collatio beneficij dicitur iudicialiter facta, quando in proceſſu fuerunt citati oppoſitores.*

2 *Collatio beneficij facta vigore prouiſionis iudicialis, & pendente appellatione eſt attentata. Ampl. num. 3. & 5.*

4 *Vel ſaltem pendente termino ad appellandum facta tanquam nulla per viam nullitatis debet reuocari.*

DECISIO MLXXIX.

CVm ad prouiſionem Beneficij, de quo agi-
1 tur, actum fuerit Iudicialiter, * vt patet
ex tenore proceſſus, quia oppoſitores fuerunt citati, & facti ſimiles actus iudiciales, vt fuit conſideratum in cauſa *Calaguritana de Ollouari 28. Ianuarij 1604. coram bo. me. Penia*, ſequitur collationem factam Andreæ pendente
2 termino ad appellandum eſſe attentatam* *c. non ſolum de appell. in 6.* cum aliqui ex oppoſitori-
3 bus appellauerint *, licet ipſe Franciſcus non
appellauerit, quod videtur ſufficere, cum illis dictus Franciſcus adhæreat *Imol. in l. quid ſeparatim §. fin. num. 4. ff. de appel. Lancell. de attent. c. 12. de attent. appell. penden. ampliat. 11. num. 6.* & fuit dictum in cauſa *Calaguritana Iuriſdictionis de Zurbane 24. Maij 1604. coram bo. me. Pœnia*, & in alia *Calaguritana beneficii de yurre 15. Febr. 1610. coram Reuerendiſſimo Attrebaten*, & in alia *Calaguritana beneficij de Snaſa 1. Iulij 1611. coram Illuſtriſſimo Ludouiſio*, vel ſaltim cum non fuit appellatum per Franciſcum, di-
4 cta collatio debet reuocari per viam nullitatis*
Lapp. allegat. 1. num 11. verſ. concludit Præpoſ. in cap. ſæpè contingit num. 19. de appell. Caſſar. de Graff. deciſ. 2. num. 1. eod. tit. de appellation. & in puncto fuit reſolutum in dicta cauſa *Calaguritana de Ollouari*, & prius in alia *Calaguritana beneficij 18. Aprilis 1603. coram Illuſtriſſimo Lancellotto.*

Non obſtat, quod dicitur de mera interlocutoria, quia nihilominus ad effectum, de quo agitur, eſt habenda ratio huius interlocu-
5 toriæ, * cum habeat vim diffinitiuæ, quia
facta relatione deuenitur ad collationem *Felyn. in c. quod ad conſultationem nu. 20. verſ. non obſtat argumentum, & verſ. nam per prædicta de re Iudic.* Prout non ſubſiſtit, quod non conſtet de poſſeſſione Andreæ, quia de ea conſtat ex eius confeſſione, & ſufficit quod collatio fuit facta pendente termino ad appellandum ex prædictis.

BARCHINONEN. CONFINIVM, SEV PRIMITIARVM.

Lunæ 12. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Stante clauſula *parito iudicato* interim donec pareatur Iudex caret iuriſdictione.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* parito iudicato *impedit audientiam donec pareatur iudicato, quia Iudex interim caret iuriſdictione.*

2 *Iudex poteſt condemnare preſeruata tamen præſcriptione.*

Et tali caſu præſcriptione non probata non tollitur iudicatum num 2.

DECISIO MLXXX.

POſt tres conformes fuit mihi commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum cum clauſula *parito iudicato*; Vnde dixerunt DD. non eſſe agendum de manutentione, cum obſtet clauſula *Parito &c.* quæ impedit audientiam, donec pareatur
1 iudicato, * quia interim Iudex caret iuriſdi-
ctione *Put. deciſ. 16. vt lit. pen.* quæ in extenſis eſt *deciſio 419. lib. 1. in nou. Veral. deciſ. 150. nu. 4. & ſeqq. par. 1.* & fuit dictum in cauſa *Toletana Parochialis de Concion. 28. Nouembris 1607. coram me*, & in cauſa *Placentina Parochialis de Malpartida prima Iulij 1602. coram bo. mem. Litta.*

Non obſtat, quod petatur manutentio in primitijs, ſuper quibus non adeſt res iudicata, quia contrarium eſt verius, vt legitur in ſententijs, in quibus, etſi præſeruetur pretenſa, & allegata præſcriptio ſuper primitijs, attamen iſta præſeruatio nihil operatur, niſi pro-
2 betur præſcriptio, * & interim non tollit iudi-
catum ſuper primitijs, cum reſpectu illarum ſint condemnati Præsbiteri, præſeruata tamen præſcriptione, quod fieri potuit *Lap. allegat. 98. num. 5. verſ. & hoc non eſt nouum Bart. conſ. 150. in princ. lib. 1.*

Et ita concluſum.

PARISIEN. PECVNIARIA,

Lunæ 12. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Interrogatoria an & quando poſſint dari à Iudice ex officio,

SVMMARIVM,

1 *Interrogatoria Iudex ex officio dare non poteſt, Declara num. 12.*
Limita ſuadente æquitate num. 3.
2 *Interrogatoria ex officio à Iudice debent fieri ante litem conteſtatam. Vid. num. 13.*
4 *Iudex poteſt vſque ad prolationem ſententiæ interrogare & num. 13,*
5 *Imò etiam poſtquam concluſum fuerit in cauſa; quod tamen eſt controuerſum.*
6 *Interrogatoria poſſunt à parte fieri etiam poſt litem conteſtatam.*
7 *Ponens fatetur; ſecus autem interrogans.*
8 *Poſitiones non interrogatiuè, ſed diſpoſitiuè debent eſſe concepta.*
9 *Pars interrogatorijs debet reſpondere per verba affirmatiua, vel negatiua clarè, & non obſcurè. Et quatenus recuſet poteſt compelli per cenſuras ſecundum ſtylum Curiæ num. 9.*
10 *In alijs tamen Tribunalibus habetur pro confeſſo.*
11 *Confeſſio habetur pro ipſa veritate.*
14 Rot. deciſ. 3. ſub num. 1. de ſequeſtr. poſeſſ. & fruct. in nou. in *quibus terminis procedit*,

DECISIO MLXXXI.

CVm R. P. D. Aloyſius, & D. Ferdinandus
fuerint hæredes Patris, & D. Siluia contra
ipſos ageret pro recuperatione ſcut. 20. mill.
cum eorum intereſſe à Chriſtianiſſimo Rege
per dictum R. P. D. Aloyſium exactorum, inſtetit
coràm me, vt curarem ex officio, vt D.
1 Ferdinandus interrogatorijs reſponderet,* quæ
continent in ſubſtantia; An ipſe habuerit à
R.P.D.Aloyſio medietatem, vel aliquam aliam
partem, & qualem pœcuniarum exactarum,
& an dictæ pœcuniæ in communem vtilitatem
fuerint erogatæ. Replicabat D. Ferdinandus
ſe non teneri ad reſpondendum, cum hodiè
dicta interrogatoria non ſint in vſu, vt in *l. 1.
§. interrogatorijs autem ff. de interr. action.* & quatenus
potuiſſent fieri, debebant fieri ante litem
2 conteſtatam* in caſibus expreſſis per *Gloſſ. in
dicta l. 1. in verbo damni, qui ſunt 11. ſpecul. lib. 2.
particul. 1 tit. de interrog. §. Sciendum in princ.* Sed
dandæ erant poſitiones. *Rot. deciſ. 3. de ſeq. poſſ.
& fruct. in nou. Caſtr. in l. iudices num. 7. & 8.
Iaſ. num. 6. C. de Iudic. Marant. in ſpecul. par. 6.
num. 7. limit. 3. num. 6.* Prædictis tamen non obſtantibus
Rota cenſuit D. Ferdinandum teneri
reſpondere huiuſmodi interrogatorijs, quia iudex
ex officio ſuadente equitate, poteſt dare
3 interrogatoria,* tam ſuper negotio principali,
quam ſuper declaratione actorum, & ſuper
alijs, tam in cauſis ſummarijs, quam ordinarijs,
*l. vbicunque ff. de interr. act. c. cum Ioannes
de fid. Inſtr.* vbi *DD. Vbertus Bobrus de Poſit. n. 8.
Iacob. de Aren. eod. tract. §. 5. num. 2. Odofr. pariter
eod. tract. de poſit. c. 1. num. 7.* qui generaliter docent
poſſe iudicem vſquè ad prolationem ſen-
4 tentiæ interrogare* *Cyn. in l. 2. §. obſeruari nu.
19. C. de iur. iur. Caſtrenſ. in l. Iudices ſub num. 6.
C. de iudic. Neuizan. conſ. 5. num. 23. & ſeqq.* qui
5 volunt etiam poſt concluſum in cauſa* poſſe
interrogare *Marant. in Specul. par. 4. diſt 9. n. 28.
& ſeqq.* vbi quod Iudex ex officio tam in cauſis
ſummarijs, quam in plenarijs, poteſt vbicunquè
etiam poſt concluſum in cauſa interrogare,
quamuis hoc vltimum ſit controuerſum
ex *Menoch. de arbitr. Iudic. caſ. 51. num. 18.*

Sed ceſſat omnis difficultas, quia interrogatoria
poſſunt à parte fieri etiam poſt litem
6 conteſtatam,* dummodò non fiant ſuper negocio
principali, ſed ad declarationem actorum,
vel ad certificandam perſonam, vt per
omnes ſupracitatos, & in ſpecie per *Nauizan.
conſ. 5. ſub num. 26.* & apertè ſub *num.* 30. vbi
oſtendit, eum, qui produxit Inſtrumentum
poſt litis conteſtationem poſſe interrogari, an
eo velit vti, & ſimiliter eum, qui oppoſuit aliquam
exceptionem obſcuram, poſſe interrogari
ſuper illius declaratione, & quotieſcunq;
æquitas ſuadet, quod interrogationes præparatoriæ
concedantur, fiunt etiam poſt litem
conteſtatam *Menoch. de arbitr. Iudic. lib. 2. caſ. 51.
num. 13. & ſeqq. Caſtrenſ. benè in conſ. 447. nu. 4.
lib. 2. Abb. in c. cum cauſam nu. 14. & ſeqq. de Iuram.
calum* & hic eſt caſus noſter, quia R. P. D.
Aloyſius petiit declarari prout *Rota* declarauit
ſententiam A. C. eſſe iniuſtam, dum condemnauit
R.P.D. Aloyſium ad reſtituendam ſummam
ſcut. 20. mil., & abſoluit D. Ferdinandum à
peritis per D. Siluiam, & propterea D. Siluia
benè petit reſponderi ſuper interrogatorijs,
Scilicet An, & quantam ſummam habuerit
D. Ferdinandus, & an dicta ſumma fuerit erogata
in communem vtilitatem ad euitanda
alia inconuenientia, quæ ex incertitudine poſſent
oriri *Caſtrenſ. in l. Iudices num. 7. C. de
Iudic.*

Et prædicta niti videntur optima ratione,
7 quià ponens fatetur,* ſecus autem interrogans
*Bartol. in l. 1. num. 6 ff. de interrog. action. Rot. dec.
3. num. 1. de ſequeſt. poſſ. & fruct. in nou.* ſed ſic
eſt, quod ſi D. Siluia cogeretur dare poſitiones,
cogeretur fateri, id quod ipſa omninò ignorat,
8 non enim poſſe dare poſitiones interrogatiuè
conceptas,* ſed diſpoſitiuè vt per *Verall. dec.
327. num. 1. par. 2.*

Tenetur autem Dominus Ferdinandus reſpondere
per verba affirmatiua, vel negatiua
9 clare, & non obſcurè,* & quatenus recuſaret
compellendus eſt per cenſuras ſecundum Stylũ
Curiæ, de quo *Rot. in dec. 3. num. 2. de Sequeſtr.
poſſ. & fruct. in nou. Specul. de Interrog. §. 1. col.
penult. verſ. & cogendus eſt Petrus Pechius Ziricæus
de iur. ſiſten. in manus iniect. c. 1. nu. 5. in nou.
tract num. 3. par. 2. fol. 155. Mandoſ. de monitor.
queſt. 8.* licet in alijs Tribunalibus haberetur
10 pro confeſſo* *Afflict. in conſtitutione Partes in
Iudicio de interrogan. litigator. rubr.* 15. *ſub num. 4.
lib. 2.*

lib.2.Cyn.in l.2.§.quod ſi Actor. num.8. C. de Iudic. & merito reſponſio debet eſſe clara, & non
obſcura, quia reſponſio, ſeu potius confeſſio
11 habetur pro ipſa veritate * *l. de ætate ff. de interr. action.Specul. eodem tit. §. nunc de interrogation. in principio.*

Non obſtant in contrarium adducta; Nam
quantum attinet ad primum, quod interrogatoria non ſunt in vſu, vt in *l.1.§.Interrogatorijs autem ff.de interrog.action.*non eſt verum, quan-
12 do quis habet actionem, * & illc *textus* intelligendus eſt, quod interrogatoria abierunt in
deſuetudinem, quando quis dat interrogatoria, ex quibus ſolis vult acquirere actionem
Robert.Aurel.lib.4.ſent.iur.c.18. quam refert,
& ſequitur *Menoch. de arbitr.Iudic.caſ,51.nu.6.*
Neque etiam *Textus* eſt intelligẽdus de omnibus interrogatorijs, vt declarat *gloſſ. ibidem in verbo damni, Specul. loc. cit.* Vltra quod idem
*Speculat.lib.2.partic.1. tit.de interrog. §.ſciendum ſub num.4.*dat alias reſponſiones ad prædictum
textum, & *num.5.*dicit eſſe ſublatas actiones
interrogatorias, hoc eſt illas ſolemnitates circa interrogationes; non autem ipſas interrogationes, & alios intellectus dat etiam *Io: Andr. ad Speculat. loco allegato Odofr. de poſit. num. 5.*

Non obſtat ſecundum, quod licèt interrogationes debeant fieri antè litem conteſtatam,
quià vt ſupra dictum eſt, poſt litem conteſta-
13 tam poſſunt fieri ex officio iudicis * etiam ſuper negocio principali, ac etiam ad inſtantiam partis, quando continet præparatoria, &
tunc demum dandæ ſunt poſitiones poſt litem
conteſtatam, quando tangunt negotium principale, & dantur ad inſtantiam partis, & ita
14 procedit dictum *Rotæ* * *in dec.3.ſub num.1. poſt medium* ibi, *quæ dicta ſunt de ſequeſtr. poſſ. & fruct in nou.* & ita loquuntur *Caſtrenſ. Maranth. & alij ſupra citati*, & ita reſpondendum declarat *Nauiz.conſ.5.ſub. num.38.verſ. 3 Reſpondetur*, & ità ſentit *Curt. in tractat.de poſition. breuiloq.4. num. 5. in fin.* dicens non poſſe fieri interrogationes ad finem probandi, ſed ſolum
ad aliquid declarandum ex officio Iudicis.

ROMANA PECVNIARIA, SEV CENSVS.

Lunæ 19. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Sequeſtrum quando ſuſtineatur. Decretum de conſignando pecunias depoſitatas *ad omne mandatum Domini* facit vt poſſit procedi ex æquitate; Cætera patent ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Decretum factum abſque quod præceſſerit iuſtificatio, & liquidatio crediti, ac iura fuerint reproducta, & recognita parte citata eſt notorie iniuſtum.*
2 *A ſequeſtro non eſt incipiendum. Limita num. 5.*
3 *Sequeſtrum ſuſtinetur vigore conſenſus per Procuratorem partis præſtiti.*
4 *Mandatum procuræ ad negotia non ſuffragatur quo ad lites.*
5 *Pro aſſecuratione iudicij poteſt deueniri ad ſequeſtrum.*
6 *Declara procedere ſuadente æquitate.*
7 *Pecuniæ depoſitata ad effectum illas ſoluendi cui de iure non poſſunt à Iudice conſignari, quando non agitur vigore rei iudicatæ, aut alterius obligationis habentis executionem paratam. Ampl. num.10.*
8 *Limita quando adeſt decretum de conſignando* ad omne mandatum Domini.
9 *Decretum de conſignando* ad omne mandatum Domini *facit vt poſſit procedi ex æquitate.*
11 *Executio facta vigore mandati relaxati cum intimatione, quæ non apparet facta eſt nulla.*
12 *Renunciatio nullitatum mandati non inducitur ex diſputatione negotij principalis, quando etiam ſuper nullitatibus cauſa fuit commiſſa.*
13 *Poſtquam mandatum tranſiuit in iudicatum non poteſt amplius opponi de attentatis.*
14 *Limita, quando eſt notorie iniuſtum.*
Mandatum notorie iniuſtum nunquam tranſit in iudicatum, & poteſt renocari num.14.

DECISIO MLXXXII.

BOn. mem. Dux Ioannes Georgius Cœſarinus extinxit cenſum ſc. 2.m. impoſitum ad fauorem quõdam Cœſaris Glorierij, cuius recognouerat bonam fidem Sereniſſimus Princeps, &
Elector Erneſtus, & cum pro ſorte extincta, &
fructibus decurſis prætenderet Dux Ioannes
Georgius ſe eſſe Creditorem ſcut. 5735. b. 48.
monetæ obtinuit ſequeſtrari penſionem reſeruatam ſuper fructibus Eccleſiæ Toletanæ ad
fauorem d Serenniſs. Principis, quo ſequeſtro
poſtmodum renocato pœcuniæ, hoc eſt ſcut.
4278. ſol. 3. Stamparum tranſmiſſæ fuerunt ad
Vrbem ad effectum, vt ſoluerentur cui de iure,
cum autem A. C. decreuiſſet debitas eſſe bo.
mem. Duci Iuliano Cæſarino filio, & hæredi
prædicti Io. Georgij, & dictæ pœcuniæ eſſent
pænes D. Robertum Primum illas idem Robertus ſibi aſcripſit in extinctionem crediti, quod
habebat cum dicto D. Duce Ioanne Georgio,
quam aſcriptionem modernus Excellentiſſimus
D. Dux ratificauit.

Cauſa deinde in Rota introducta coram *R. P. D. meo Dunozet* decretum A. C. tanquam
notorie iniuſtum, & nullum reuocauit; Iniuſtitia enim notoria eſt euidens, cum non
1 præceſſerit iuſtificatio, & liquidatio crediti *
coram eodem A. C. neque iura fuerint reproducta, & recognita parte citata, neque facta
aliqua probatio ſolutionis fructuum *DD. in cap. inter cæteras de re iudicat.*

Nullitates etiam ſunt claræ, nam vt dictum
eſt A. C. incæpit à ſequeſtro, quod eſt de iure
2 prohibitum * *l. vnica C. de probib. Sequeſtr. pecun.* quam ſequitur *Bald. in conſ. 195. incipien.*

pun-

punctus talis eſt nu. 1. lib. 1. Pariſ. conſ. 41. nu. 17.
lib. 1. Anchar. conſ. 140. nu. 6. Imol. conſ. 49.
in princ. Rebuff. de ſequeſtr art. 1. gloſſ. 2. nu. 3.
Neque obſtat, quod ſtante conſenſu R. P.
3 D. Manderi ſequeſtrum ſuſtineatur * Bartol. in
l. intereſſe nu. 2. ff. de acquir. poſſ. quia fuit reſpon-
ſum de tali conſenſu non conſtare, & ſi conſta-
ret non releuaret, cum D. Manderus eſſet Pro-
4 curator ad negotia, & non ad lites, * & ideo
quoad lites tanquam ad rem diuerſam, eius
mandatum non ſuffragabatur, c. qui generaliter
§. fin. de Procur. in 6. Gloſſ. in c. 1. in verbo de-
putare eodem tit. in 6.
Minus etiam obſtat, quod Sereniſſimus
Elector non poſſet conueniri in loco, in quo
commorabatur, cum ſit ſupremus Princeps,
nec conſtet, quod habeat aliqua bona extra
dictum locum præter penſionem prædictam,
quæ ab eo de facili poterat exigi, ideoque pro
aſſecuratione Iudicij potuerit deueniri ad ſe-
5 queſtrum * iuxta notata in l. ſi fideiuſſor §. fin. vbi
Alex. Iaſ. & alij ff. qui ſatiſd. cogan. Rot. dec.
13. nu. 2. p. 2. Huic obiectioni fuit reſponſum
prædicta vera eſſe in iure, tamen locum habe-
6 re quotieſcunque æquitas ſuadet, * quod in fa-
cto ſubſiſtant ex notat per Monach. in c. locuple-
tari nu. 12. de reg. Iur. in 6. Archidiac. in c. quia
res nu. 3. 11. q. 1. in caſu autem, de quo agitur
æquitas non videtur ſuadere, quod prædicta
ſubſiſterent, cum Sereniſſimus Erneſtus eſſet
Princeps Eccleſiaſticus, & huic Sanctæ Sedi
filius obſequentiſſimus.
Secunda nnllitas videbatur clara, quia A. C.
relaxauit mandatum de conſignando pæcunias
depoſitatas, quod facere non poterat, cum
7 non ageretur vigore rei Iudicatæ, * aut alte-
rius obligationis habentis executionem para-
tam Boer. deciſ. 291. num. 5. Socin. conſ. 120.
nu. 10. lib. 1. & quamuis huic nullitati replice-
tur, quod aderat decretum de conſignando ad
8 omne mandatum Domini, * quod facit, vt poſ-
9 ſit procedi ex æquitate * Seraphin. dec. 1396.
nu. 2. attamen aduertendum eſt, quod illa ſunt
10 verba Inſtrumenti reuocationis Sequeſtri, * &
ſic ſunt verba Notarij, non autem decreti A. C.
in quo nihil tale legitur.
Tertia quoque nullitas videtur clara, quia
decretum A. C. fuit cum intimatione, quam
11 conſtat non fuiſſe factam, * & propterea exe-
cutio fuit nulla, vt in puncto dicit Put. in deciſ.
168. lib. 1. in nou.
Non obſtant alia, quæ ad euitandas prędictas
nullitates opponebantur; Et primo quod Se-
reniſſimus Elector paſſus fuerit cauſam cogno-
ſci in negotio principali; nam cum fuerit
12 commiſſa cauſa ſuper nullitatibus, * & atten-
tatis, etiam ſi fuiſſet diſputatum ſuper negotio
principali, non propterea inducitur talis re-
nunciatio Lācellott. de attent. lit. pend. c. 4. limi. 15.
nu. 18. Et ceſſat omnis difficultas ex proteſta-
tionibus factis pro parte Sereniſſimi Electoris.
Non obſtat ſecundum, quod ſcilicet man-
13 datum de conſignādo tranſiuit in iudicatum, *
ob non interpoſitam appellationem, ac proinde
non poteſt amplius opponi de attentatis; Nam
fuit reſponſum, hanc concluſionem non proce-
dere in hoc caſu, cum decretum A. C. fuerit
14 notorie iniuſtum * vt dictum eſt, & ideo cum
nunquam tranſierit in Iudicatum, nullius eſt
conſiderationis, & poteſt reuocari Gabr. conſ.
28. nu. 7. lib. 2.
Non obſtat tertium, quod Sereniſſimus
reſecet nullitates, quia hoc non fuit factum
ſimpliciter, ſed conſtito de bono iure quoad
ſortem, & fructus decurſos, vſque ad diem ex-
tinctionis, ſecus autem quoad fructus præten-
ſos poſt extinctionem ex late, & dote dedu-
ctis ex deciſionibus in hac cauſa factis, & merito
cum DD. de Cœſarinis non probent, neque lu-
crum ceſſans neque damnum emergens, vt in
ſimili fuit etiam abunde dictum in cauſa Lug-
dunen. computorum 11. Decembris 1609. coram
me, & ceſſat etiam omnis difficultas, quia
nunquam DD. de Cœſarinis dederunt prædi-
ctam cantionem.
Ex quibus reſolutum pro confirmatione ſen-
tentiæ Rotalis.

RAVENNATEN. IVRIS SEPVLTVRAE, SEV FVNERALIVM.

Lunæ 19. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 Patribus Sancti Franciſci per Clem. IV. & Sixtum IV. fuit Conceſſum priuilegium, quod nedum in eorum Eccleſiis poſſint corpora defunctorum ſepeliri, ſed etiam quod nullus de Clero miſſas, vel exequias celebrare ſine conſenſu dictorum Fratrum poſſit.

2 Quod priuilegium ſuffragatur etiam Patribus Clericis Regularibus.

DECISIO MLXXXIII.

Dubitaui, an Parochi, Canonici, & alii
Clerici Sæculares ad funera inuitati, poſſint
inuitis Patribus Clericis Regularibus in eorum
Eccleſia Spiritus Sancti Rauennaten. dicere reſ-
ponſoria, & alia Diuina Officia ſuper cada-
ueribus defunctorum, delatis ad ſeppeliendum
in dictam Eccleſiam; Et Rota cenſuit negati-
ue reſpondendum, niſi obſtet præſcriptio, qua-
tenus illi locus ſit, vel conſuetudo: Ratio DD.
1 fuit, quia Clemens 4. * vt refert Alfonſus de Ca-
ſarubeos in Compendio Priuilegiorum Regularium,
in verbo ſepeltitio, & Sepultura nu. 3. & 4. &
Sixtus 4. in Bulla nuncupata Maremagnum, quam
refert in Compendio Bullarum Emanuel Rodri-
quez ſub nu. 30. & 31. in ordine Bulla 14. & Io.
Baptiſta Conſectius inter Bullas eiuſdem Pontifi-
cis ſub nu. 1. fol. 48. & 49. conceſſerunt Patri-
bus Sancti Franciſci, vt nedum in ſuis Eccle-
ſijs poſſent corpora defunctorum ſepelliri, ſed
etiam

etiam, quod nullus de Clero miſſas, vel exe-
quias celebrare ſine conſenſu dd. fratum poſ-
ſet, & late proſequitur *Emanuel Rodriquez quæ-
ſtionum Regular. tom. 3. q. 58. art. 3.* quæ Priui-
legia ſuffragantur etiam prædictis Patribus
2 Clericis vigore communicationis illis factæ
per *felic. record. Gregor. 14. ad l. aſſe toto ff. de
hæred. Inſtit.* Vnde dubitari minime poteſt,
quin dd. Patres in his Priuilegijs fundatam ha-
beant intentionem.

Et ita concluſum, vna parte tantum infor-
mante.

ROMANA FRVCTVVM.

Lunæ 19. Februarij 1618.

ARGVMENTVM.

Fructus recompenſatiui debentur ad rationem quinque etiam ſi fuerit data dilatio ad ſoluendum, dumodo dilatio ſit ad tempus incertum.

SVMMARIVM.

1 *Fructus recompenſatiui debentur ab eo, qui retinet rem, & pretium.*
2 *Curtile, & Viculus ſunt pars domus.*
3 *Fructus recompenſatiui debentur ad rationem quinque pro centenario.*
4 *Iudex ex arbitrio poteſt certam quantitatem pro intereſſe taxare.*
5 *Fructus recompenſatiui non debentur pendente dilatione ad ſoluendum pretium.*
6 *Declara procedere in dilatione continente tempus certum, & determinatum ab initio, ſecus autem ſi incertum.*
7 *Dilatio in certum tempus ad ſoluendum pretium cenſetur pars pretij; ſecus ſi incertum tempus.*

DECISIO MLXXXIV.

SVb *die 26. Iunij Superioris anni* fuit reſolutum,
deberi fructus recompenſatiuos reſpectu Do-
mus magnæ Curtilis, & Viculi, quia cum præ-
dicta fuerint tradita, & conſignata, & D. Mi-
letus retinuerit rem, & prætium, dicti fructus
1 recompenſatiui debentur * ex æquitate, *l. cu-
rabit C. de actio. empt. vbi Cagnol. num. 21. Bald.
in l. 2. num. 4. verſ. denuò quæritur, & Caſtr.
num. 2. C. de vſur. Surd. conſ. 107. num. 23. &
28. lib. 1. Bertrand. conſ. 190. in fin. lib. 2. par-
te 2. Dec. conſ. 119. & 133. Albenſ. conſ. 610.
& ibi Adden. in littera A.* & fuit dictum in *deciſ.
in cauſa Aſculana pecuniaria coram me*, & in alia
*Romana Caſaletti coram Reuerendiſſimo D. Ar-
chiepiſcopo Damaſceno allegatis in alia deciſione*
Debentur etiam prædicti fructus, nedum pro
Domo magna, ſed pro dicto Curtili, & viculo,
cum non ſint conſideranda de per ſe, ſed prout
2 ſunt pars Domus, * ex deductis per *Cæpollam
de Seruit. Vrban. Præd. c. 46. de Curia, ſeu cur-*
te, & ad rationem quinque pro centenario;
cum ita communiter ſoleant æſtimari bona
3 ſtabilia, * *ex deductis in alia deciſione*, & bene
*Rot. Ianuen. dec. 194. num. 3. Honded. conſ. 30.
num. 20. lib. 1.* & quod Iudex ex arbitrio poſſit
4 certam quantitatem pro intereſſe taxare, *
dicit *Lupus de Vſur. comm. 1. §. 6. num. 128.*
vbi alios citat.

Inſuper prædicti fructus debentur poſt tres
menſes datos Arbitro in compromiſſo ad de-
clarandum ſuper melioramentis, vel deterio-
rationibus, non autem à die relationis R. P. D.
Cardinalis ſuper æſtimatione bonorum, nam
& ſi quando datur dilatio ad ſoluendum inte-
5 rim non currunt fructus, * quia illa dilatio,
cenſetur pars prætij *ex allegatis in alia deciſione*;
hoc tamen eſt verum in illa dilatione trium
6 menſium, quæ continet tempus certum, * &
determinatum ab initio, ſed cum intra dictos
tres menſes, non potuerit fieri prædicta æſti-
matio, ceſſat tempus dilationis, quod iudica-
tur pars prætij, vnde debentur fructus recom-
penſatiui, vt per *DD. ſupra cit.*, quia ſemper
verum erit dicere, quod R. P. D. Miletus reti-
nuit rem, & prætium, & optimè facit *Gabr.
conſ. 17. num. 5. lib. 1.* vbi quod ſi dilatio con-
tinet tempus certum ab initio, cenſetur pars
7 prætij; * ſecùs verò in dilatione incerta, & de-
terminata, & in ea, quæ de ſui natura venit
quam primum adimplenda, & ratio eſt, quia
in primo caſu facilè dici poteſt, quod fuerit
habita ratio fructuum colligendorum; ſecus ve-
ro in ſecundo caſu, & hanc diſtinctionem ſe-
quuta fuit Rota in cauſa *Romana Caſaletti 20.
Iunij, & 15. Decembris 1611. coram Reueren-
diſſimo D. Archiepiſcopo Damaſceno.*

Quoad Domunculas, quas retinuit Pelliccia, Domini non fuerunt concordes, an fructus recompenſatiui debeantur, cum R. P. D. Miletus, dictas Domunculas non poſſederit, & difficultas conſiſtit in eo, an teneatur ex proprio contractu, quia videtur ſe voluiſſe obligare ad dictos fructus, de quo particulariter erit agendum.

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Lunæ 5. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Confeſſio licet abſque ſolemnitatibus ſtatutatijs non probet iunctis tamen adminiculis probat.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio iudicialis abſque ſolemnitatibus ſtatutarijs emanata non probat.*
2 *Limita quando eſt adminiculata, & num. 3.*
4 *Poſſeſſorium cum petitorio cumulatur, quando negotium eſt turbidum.*

Digitized by Google

DECISIO MLXXXV.

IN hac cauſa ſub *die 6. Aprilis* 1612. reſolutum
fuit intrare arbitrium pro cumulatione peti-
torij cum poſſeſſorio, ratio præcipua fuit, quia
ex confeſſione Adolæ conſtabat ipſam duas
tertias partes Vineæ poſſediſſe nomine proprio
& ſororum, *vt fuerat reſolutum 2. Decembris*
1609. *coram me*, & propterea cum habentes
cauſam à dicta Adola prætenderent ipſam poſ-
ſediſſe nomine proprio, & hoc ex pluribus te-
ſtibus oſtendere conarentur; Rota tamen quia
negotium erat turbidum, reſpondit pro arbi-
trio, vt videretur ad quem ſpectaret Vinea in
petitorio; ſed cum pars non acquieſceret, vo-
lui iterum DD. conſulere, an eſſet ſtandum in
deciſis ſub dicta die ſecunda Decembris 1609. ad
prædictum effectum, & Domini opinionem
affirmatiuam amplexi ſunt: Adeſt enim con-
feſſio Iudicialis dictæ Adolæ, quia licet ſit abſ-
que ſolemnitatibus, & proptereà non videatur
1 probare, * cum per eam deueniatur ad id, quod
per ſtatutum eſt prohibitum *Put. dec. 7. per tot.
& præſertim num. 6. lib. 3.* Attamen, cum ſit
2 adminiculata probat, * *Achill. de Graſſ. deciſ. 1.
de confeſſ. Rot. deciſ.* 177. *num. 4. & ſeqq. part.
2. Seraphin. deciſ. 617. num. 11.* & fuit reſolu-
tum in cauſa *Florentina pecuniaria 24. Maij
1617. coram R. P. D. me. Pirouano,* Adminicu-
la autem hic ſunt clara, quia Cæſar filius di-
ctæ Adolæ, qui eſt in cauſa, vt patet ex eius
Epiſtola fatetur per hæc verba ibi. *Che ſo,
che ei hanno ragione* ſcilicet ſorores *come ci hò io*
& etiam dum petit, vt antequam vendant Vi-
neam, velint expectare per duos menſes, qua-
ſi illis tranſactis, videatur venditioni conſen-
tire, qui conſenſus, ſeu ratificatio, clarius de-
ſumi videtur ex diligentijs per Cæſarem factis
pro conſequenda parte pretij Vineæ exiſtente
apud D. Beninum.

Non obſtant deducta contra prædicta ad-
minicula, quia quicquid ſit, vbi ageretur de
plena probatione, circumſcripta confeſſione,
ſecus dicendum eſt in caſu noſtro vbi agitur
tantum de coadiuuanda confeſſione ſine ſo-
3 lemnitatibus emanata, * vt in ſimili reſoluit
*Rota in dicta cauſa Florentina pecuniaria 24. Maij
1617. coram R. P. D. meo Pirouano,* & ita etiam
tolluntur ea, quæ deducuntur ad oſtendendum,
quod Adola poſſederit nomine proprio, quia
ſufficit, quod conflatis hinc inde probationi-
4 bus, negotium reddatur turbidum, * & pro-
pterea reſoluendum ſit pro cumulatione peti-
torij cum poſſeſſorio, vt per *Lancellott. de attent.
3. par. c. 24. quæſt. 19. num. 3. & 4. Verall. dec.
202. parte 2.* & fuit latè deductum in *hac cauſa
6. Aprilis* 1612.

Et ita concluſum.

BVRGEN. PREHEMINENTIARVM.

Merc. 14. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Dimidij Portionarij non veniunt ſub nomi-
ne Beneficiatorum in caſu, de quo in
preſenti deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiatorum nomine veniunt etiam dimidij
Portionarij, limita num. 4. & 11.*
2 *Limita, quando in contrarium adeſt mens Papæ.*
3 *Præſtimonium non venit ſub nomine beneficij.*
5 *Dictio* dictis *repetit ſupra nominatos, & ad illos
diſpoſitionem reſtringit & num. 7.*
6 *Dictio* dictis *reſtringit nomen genericum, quod
aptum eſt comprehendere alios, ſi de certis par-
ticularibus ſolum ſupra fuerit habita mentio.*
8 *Verbum indefinitum ab homine prolatum nõ æqui-
pollet verbo vniuerſali, niſi coniecturæ contra-
rium ſuadeant.*
9 *De diſtributionibus non participant, qui non ſunt
de Capitulo.*
10 *Per ſuppreſſionem non cenſetur immutatum ius il-
lorum, qui in beneficijs ius habent.*
12 *Obſeruantia eſt optima interpres.*
13 *Obſeruantia non nocet ei, de cuius ſcientia non
conſtat.*
14 *Obſeruantia ſolet dici corruptela, quando res eſt
clara.*

DECISIO MLXXXVI.

DE anno 1508. ſub die 7. Auguſti Iulius Se-
cundus ſuppreſſit in Eccleſia Burgen. Scho-
laſtriam, quatuor Canonicatus, & duas inte-
gras portiones, fructuſque illarum menſæ ca-
pitulari applicauit per hæc verba *ad effectum
prædictum conuertendos dumtaxat perpetuo appli-
camus, & appropriamus*; effectus autem præ-
miſſus colligitur ex verbis præcedentibus ibi *Et
pars eorundem fructuum dictis Canonicis Portiona-
rijs, & alijs Beneficiatis ſingulis diebus intereſſenti-
bus diuinis attribueretur, &c.* vnde Rota varia-
uit, an Dimidij Portionarij de dictis ſuppreſſio-
nibus debeant participare, & hodie articulo
denuo propoſito cenſuit negatiue reſponden-
dum; nam licet ſub nomine Beneficiatorum
1 veniant etiam Dimidij Portionarij * vt colligi-
tur ex *tex. in cap. vnic. de Cleric. non reſid. in 6.*
tamen ſecus eſt dicendum in hac facti ſpecie,
cum ex contextu diſpoſitionis appareat mens
2 Papæ fuiſſe ſub nomine Beneficiatorum * non
comprehendere Dimidios Portionarios, vt be-
nè docet *Abb. in conſ. 47. in fine lib. 2.* vbi in
3 ſimilibus terminis, quod præſtimonium * non
venit ſub nomine beneficij.

Quod autem talis fuerit mens Papæ ſatis
patet ex narratiua earumdem litterarum, in
quibus legitur *cum alias in dicta Eccleſia 77. Ca-
nonicatus, & præbendæ, & integræ portiones præ-
bendæ nuncupatæ, quæ propter 77. Canonicos, &
Portionarios, ac ſex Archidiaconos, ac Decanum,
Cantorem, Theſaurarium, & ſcholaſticum dictæ
Eccleſiæ obtinerentur, ac inter eos intereſſentes
miſſis, quæ pro animabus defunctorum in d. Eccle-*

ſiæ

Digitized by Google

*ſia celebrabantur, quarum omnes fructus, redditus,
& prouentus menſæ capitularis d. Eccleſiæ ab im-
memorabili citra æqualiter diuiderentur, ac modi-
ca pars earundem fructuum redditnum, & proueu-
tuum dictis Canonicis Portionarijs, ac alijs Bene-
ficiatis in d. Eccleſia ſingulis diebus intereſſentibus
Miſſis, ac alijs diuinis officijs, ac horis Canonicis
tam diurnis, quam nocturnis, ac officialibus, &c.
aſſiguata, ſeu deputata, vt ex eo prouenerit, quod
poſt celebrationem dictæ Miſſæ defunctorum paucis-
ſimi obtinentes dictas præbendas, & portiones miſ-
ſis, & offitijs prædictis.*

Ex hac inquam narratiua apparet, mentio-
nem haberi de Canonicis portionarijs, ſex Ar-
chidiaconis, Decano, Cantore, Thæſaurario,
& ſcholaſtico, in diſpoſitiua vero tantum de
Canonicis, & Portionarijs; quare dum ſubdi-
4 tur *& alijs beneficiatis* * iſta generalitas *& alijs
beneficiatis* eſt intelligenda de Archidiaconis,
Decano, Cantore, Theſaurario, & ſcholaſti-
co; Quod probatur primo ponderando verba
illarum *& pars earumdem fructuum dictis Cano-
nicis, Portionarijs, & alijs Beneficiatis*, quæ di-
5 ctio *dictis* repetit ſupra nominatos, * & ad il-
los diſpoſitionem reſtringit *Ripa in l. filius fam.
§. Diui num.* ttt. *de legat. 1. Aym. couſ. 98.
num. 8. Dec. conſ. 465. num. 8. & 9.* vbi, quod
dictio *dictis* reſtringit nomen genericum, quod
6 aptum eſt comprehendere alios, * ſi de certis
particularibus ſolum ſupra fuerit habita men-
tio, vt pulchre etiam *Coru. in couſ. t46. in princ.
num. 5. lib. 2.* vbi quod dictio *dictis* non poteſt
7 extendi ad alios, qui non ſunt prius dicti, *
ideo reſtringitur ad eos, de quibus ſermo fa-
ctus eſt, & meritò quia hæc dictio importat
idem corpus, & eandem qualitatem *Aretin.
conſ. 102. num. 19.*

Secundo prædictus intellectus comprobatur
ſi animaduertatur ad verbum *& alios Beneficia-
tos*, quod eſt indefinitum verbum ab homine
8 prolatum, * quod de ſui natura non æquipol-
let verbo vniuerſali, niſi coniecturæ contrariũ
ſuadent, vt latè *Peregr. de fideic. art. 7. num. 55.*
Hic autem coniecturæ nedum contrarium mi-
nimè ſuadent, imo euidentiſſime firmant re-
gulam, quia cum Dimidij Portionarij non ſine
de Capitulo, vt probant plenè teſtes *ſuper 9.*
videlicet primus quintus ſextus ſeptimus & o-
ctauus & *iuxta* 20. ſecundus tertius & nonus,
nulla æquitas ſuadet, quod debeant participa-
re de dictis diſtributionibus extractis ex cor-
9 pore Capituli * iuxta notata in *l. ſecundum na-
turam ff de reg. iur.* & in *c. qui ſentit commodum
eod. tit. in 6.* & in his terminis fuit reſolurum
in cauſa *Vallentiua emolumentorum coram bo me.
Io. Baptiſta Rubeo.* Per talem enim ſuppreſſio-
10 nem non cenſetur immutatum ius illorum, *
qui in dictis beneficijs ius habebant, cum hoc
non exprimatur, vt fuit reſolutum in cauſa
*Toletana Anuatarum de Paſtrana 23. Ianuarij
1589. coram Orano.*

Tertio idem intellectus ſuadetur, quia ſup-
preſſio ideo facta fuit, vt ratione lucri Canoni-
11 ci, & prædicti alij inuitarẽtur ad intereſſendũ, *
quod ceſſaret, ſi dicti Dimidij Portionarij
compræhenderentur, & alii Capellani, Abba-
tes, & alii, itaque tam modicum eſſet augu-
mentum lucri, vt ceſſaret finis ſuppreſſionis,
& propterea etiam ex hoc ſummi poteſt ad-
minículum, quod ſub nomine Beneficiatorum
non ſint compræhenſi Dimidii Portionarii,
quod eſt attendendum, ex eo enim euitatur ab-
ſurdum ex allegatis per *Mantic. de coniect. vlt.
vol. lib. 6. tit. 7.*

Et quod prædicta corroborare videtur, a-
deò vt ceſſet omnis prorſus difficultas, eſt ob-
ſeruantia ſubſecuta vſque ad annum 1515. quę
12 eſt optima interpres * *Surd. conſ. 140. num. 43.
& ſeqq. Put. deciſ. 14. num. 15. lib. 3.* cui obſer-
uantiæ licet in *vltima deciſione* fuerit reſpon-
ſum, quod ſuffragaretur ſi de ſcientia Dimi-
diorum Portionariorum conſtaret, attamen
hoc fuit dictum, quia ibi fuerat firmatum,
quod verbum *Beneficiatis* Dimidios etiam Por-
tionarios compræhenderet; nunc autem cum
ſit probatum, quod illos compræhendere non
poteſt, additur obſeruantia ad magis corrobo-
randum prædictum intellectum, non autem ad
tollendam rem claram, prout ſupponebatur
in dicta *deciſione*, & propterea obſeruantia in
illo caſu non poterat opitulari ſaltem concur-
13 rente ignorantia, * vel non probata ſcientia
rei, cum quando res eſt clara obſeruantia ſo-
14 let dici corruptela * vt fuit dictum in cauſa
*Toletana decimarum 22. Maii 1592. coram bon.
mem. Cardinali Arigonio.*

Et prædicta dixerunt Domini procedere ne-
dum quoad litteras prænominatas Iulii II. ſed
etiam quoad ſecundas eiuſdem Iulii, & primas,
& ſecundas Leonis X. quia ſuppreſſiones, de
quibus in dictis litteris fuerunt factæ retento
tenore litterarum Iulii II. Ex quibus reſponde-
runt DD. ſuppreſſiones non compræhendere
Dimidios Portionarios, & in hoc recedendum
à deciſis.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 5. Nouem-
bris ſequentis & 15. Martij 1621.*

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Mercurij 14. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Identitas bonorum non iuſtificatur ex pro-
bationibus dubijs, & verbis indefinitis.

SVMMARIVM.

1 *Fama ſi adeſt, durum videtur, quod non poſſit
plene, & concludenter probari.*
2 *Iudici arbitrarium eſt quanam fidei debeat adhi-
beri teſtibus.*
3 *Teſtis dictum eſt indiuiduum.*
4 *Limita quando capitula, ſuper quibus deponit ſunt
ſeparata.*
5 *Verba indefinita in materia probatoria non æqui-
pollent vniuerſali.*

6 *Verba particularia probant.*
7 *Probatio dubia non ſuffragatur.*

DECISIO MLXXXVII.

DVæ diſputationes factæ fuerunt circa identitatem bonorum, in quarum altera Domini de Corbaria obtinuerunt reſponderi aliquam partem Tenutæ Salicis fuiſſe in bonis Petri Teſtatoris, reſeruato, vt videretur, quæ & quanta pars ſit; in altera verò Domina Liuia obtinuit reſponderi, non probari totam, & integram Tenutam Salicis fuiſſe in bonis Teſtatoris, & quoad vtramque reſolutionem *Domini ſteterunt in deciſis ex rationibus in vtraque deciſione deductis.*

Et ad punctum, de quo hodie principaliter agitur, an probetur tota & integra Tenuta fuiſſe in bonis Petri Teſtatoris reaſſumebatur id, quod fuit dictum in *dec. 26. Iuny ſuperioris anni*, quod ſcilicet onus probandi incumbit Dominis de Corbaria, qui videntur deficere in probatis; nam adducunt duo Teſtes de publica voce, & fama, ſed in his duobus Teſtibus, dixit *Rota* non poſſe fieri fundamentum, cum vnus ex eis patiatur diminutionem, vt alias *Rota* reſoluit, eoque magis, quia & ſi duo Teſtes ſufficiant ad probandam famam, attamen durum videbatur, quod ſi verè fama ad-
1 fuiſſet non potuiſſet pleniùs probari, * & hoc eſt, quod fuit dictum in alia *dec. per conſ. Curt. Iun. 17. num. 27. lib. 1. & authoritatem Rotæ in dec. 861. num. 1. verſ. ſed tamen in antiquis par. 3.* maximè cum agatur de re magna. Nec per hoc receditur à Regulis, quod duo Teſtes probent famam, ſed dicitur arbitrarium eſſe Iudi-
2 ci, quatenam fides debeat Teſtibus adhiberi, * vt in *l. 3. in prin. ff. de Teſtib.* & in §. 1. dicitur: *Tu magis ſcire potes, quanta fides habenda ſit Teſtibus*, vnde cum vnus Teſtis patiatur detrimentum, & ſimus in re graui, nec ſit veriſimile, quod ſi adfuiſſet fama, non potuiſſet probari per plures Teſtes, & in hac facti ſpecie, cenſuerunt Domini dictis duobus Teſtibus non eſſe ſtandum.

Et quamuis in primis *deciſionibus*, in quibus fuit firmatum partem Salicis fuiſſe in bonis Petri, Rota vſa fuerit dictis horum Teſtium, non tamen per neceſſe ſequitur, quod etiam teneatur vti dictis illorum ad probandam totam Tenutam fuiſſe in bonis Petri; nam etſi re-
3 gulariter Teſtis dictum ſit indiuiduum * *Alex. conſ. 70. num. 2. in fin. verſ. non obſtat lib. 1.* ſecus tamen eſt, quando Capitula, ſuper quibus de-
4 ponit Teſtis ſunt ſeparata * *Aretin. conſ. 133. in fin. Alex. conſ. 88. num. 19. vbi de communi l. 5. Clar. in §. fin. q. 53. num. 8. verſ. & hæc concluſio & 9. verſ. ſcias tamen*, vbi pariter de communi, & propterea ex dictis Teſtibus iunctis aliis, *Rota* potuit dicere probari aliquam partem Tenutæ fuiſſe in bonis Petri Teſtatoris, non tamen totam Tenutam.

Dum *num. 2.* confeſſio Petri Teſtatoris adducebatur, placuit etiam reſponſio data, quod verba erant indefinita, quæ in materia proba-
5 toria non æquipollent vniuerſali, * vt latè *Peregr. de fideicom. art. 7. num. 55.* Et quamuis replicaretur, quod verba non erant indefinita,
6 ſed particularia & ideò probant * ex *Decio in conſ. 146. num. 15. verſ. vlt. non obſtat*, qui exemplificat, vt ſi deſcribo vineam in tali monte, & ſi dico fundum Cornelianum, attamen iſte non eſt caſus noſter, vt patet & verbis Teſtamenti Petri, quæ ſunt: *Ad quæ iudicia & legata, ac pro quibus iudicijs, ac legatis ſoluendis deputauit, & deputatos eſſe voluit omnes & ſingulos fructus, introitus, & prouentus de Caſtro Ciuitellarum, Salicis, & Caſtri Vrbenetani ipſius de Valle Clani, & eius Tenuta, etiam de Tenuta Caſtri Fichini, videlicet partes, bona, & fructus omnium bonorum prædictorum ipſius, quos nunc habet, & habebit in futurum in dd. locis:* Ex quo contextu verborum apparet, quod verbum Salicis ad effectum, de quo agitur, vt ſcilicet comprælendat totã Tenutam Salicis, non eſt particulare, ſed in ordine ad Tenutam eſt indefinitum, quod non æquipollet vniuerſali per ſupradicta, quod etiam ſuadetur ex acquiſitionibus poſteà factis, vt latè dicitur in alia *deciſione*, quibus & ſi reſpondeatur, quod cum eſſet data facultas alienandi, potuerunt alienari, & denuò acquiri, attamen vtcumque ſit, ſatis eſt, quod materia eſt dubia, iunctis maximè verbis prædicti Teſtamenti, *videlicet quod nunc habet, & in futurum habebit in dd. locis*, itaut iſta probatio tanquam dubia, non ſuffragetur Dominis de Cor-
7 baria * *c. in præſentia de probat.* quibus incumbit onus probandi, *vt dictum eſt.*

Ad alia deducta, ſcilicet ad confeſſionem Mamphiliæ, & quod eius Pater poſſederit integram Tenutam, & ad alia motiua, ſatis fuit reſponſum in vltima *deciſione*, cum qua Domini tranſierunt.

Ex quibus Domini perſiſterunt in vltimo loco deciſis, quod non probetur, integram Tenutam fuiſſe in bonis Petri, ſed aliquam partem, prout in aliis *deciſionibus* reſeruato, vt videatur, quæ & quanta ſit iſta pars.

Præſens deciſio fuit reuocata die 7. Febr. 1620.

ROMANA FIDEIVSSIONIS DE RAPRESENTANDO.

Veneris 16. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſor de rapreſentando debitorem ad beneplacitum creditoris poſt interpellationem, ac etiam expeditionem mandati, & captionem pignoris ex primo decreto poteſt moram purgare. Plura ſcitu digna circa purgationem moræ explanantur.

SVMMARIVM.

1 *Interpellatio eſt initium moræ, non autem ipſa mora.*

ra, quando in obligatione non fuit appoſita certa dies.

2 *Mora ex quibus conficiatur.*

3 *Interpellatio ſiue hominis, ſiue legis ſpatium quoddam continet, ne ſtatim poſt interpellationem moram quis incurriſſe dicatur.*

4 *Fideiuſſori de repreſentando abſque adiectione certæ diei debetur tempus vnius menſis, vel aliud commenſuratum ad qualitatem impedimenti.*

5 *Mora in fideiuſſore de repræſentando de æquitate canonica ſemper purgari poteſt etiam ſi adſit iuramentum, dum ius partis non eſt effectum deterius & num. 13.*

6 *Declara procedere dumodò mora purgetur intra breue tempus.*

7 Tex. in l. ſancimus C. de fideiuſſor. *loquitur in fideiuſſore iudicij.*

8 *Fideiuſſor iudicij poteſt moram purgare etiam quod adſit adiecta dies, & pœna.*

9 *Fideiuſſor de repræſentando, cui fuit conceſſus menſis ad repræſentandum poteſt intra alium menſem purgare moram.*

10 *Tempus in quo mora poſſit purgari an ſit breue relinquitur religioni iudicantis.*

11 Statutum Vrbis *diſponit, quod ſeruetur ius Ciuile inter Ciues, & incolas. Vid. num. 14.*

12 *Vbi Statutum diſponit, quod ſeruetur ius Ciuile mora purgari non poteſt.*

14 *Ius Canonicum ſeruandum eſt etiam per Iudices laicos, dum tractatur de iuramento, licet adſit Statutum diſponens, quod ſeruetur ius Ciuile.*

15 *Mora in contractibus eſt impurgabilis.*

16 *Declara procedere, quando eſt appoſita dies, & pœna.*

17 *Diem veniſſe, et eſſe certam quando dicatur.*

18 *Dies incerta à principio appoſita non facit diem, ſed conditionem.*

19 *Poſt purificatam conditionem eſt locus purgationi moræ.*

20 *Verba* alias voluit teneri de ſuo &c. *appoſita in fideiuſſione de repræſentando operatur, quod fideiuſſor curans quantum in ſe eſt repræſentare debitorem non cenſeatur liberatus.*

21 *Vt mora non poſſit purgari requiritur dies certa, & pœna.*

22 Put decis. 66. par 3. *in quibus terminis loquatur.*

23 Dec. conſ. 452. num. 17. *in quibus terminis loquatur.*

Grat. conſ. 93. num. 77. lib. 1. *in quibus terminis loquatur num. 23.*

Seraphin. de priuileg. iurant. priuil. 48. nu. 20. *in quibus terminis loquatur num. 23.*

24 *Clauſula* omni meliori modo *cenſetur appoſita ad effectum ſubſtinendi contractum, & ideò non debet operari contrarium effectum.*

25 *Moræ purgatio reſpicit ſubſiſtentiam, & obſeruantiam contractus.*

26 *Fideiuſſor de repræſentando obligatus in forma Cameræ poſt petitionem executoris non admittitur ad purgationem moræ. Decl. n. 28 & 31.*

27 *Ad purgationem moræ non admittitur poſt rem iudicatam.*

29 *Purgatio non admittitur in caſu dupplicis moræ.*

30 *Obligatio habens executionem paratam æquiparatur rei iudicatæ.*

32 *Fideiuſſor de repreſentando in forma Cameræ obligatus abſque adiectione certæ diei poteſt purgare moram poſt condemnationem, & ante ſolutionem.*

33 *Condemnatus ad quantitatem reſpectu certæ ſpeciei dando ipſam ſpeciem ante quantitatis ſolutionem liberatur.*

34 *Per captionem pignoris ex primo decreto non acquiritur dominium, nec poſſeſſio, ſed nuda detentatio.*

35 *Mora poſt factam ſed non perfectam executionem poteſt purgari.*

DECISIO MLXXXVIII.

Boninus promiſit repreſentare debitorem ad beneplacitum Poggioli creditoris, alias voluit teneri de proprio ad ſolutionem ſcut. 200. ad quæ prædictus debitor tenebatur. Poſt aliquos dies, cum dictus Boninus fuiſſet interpellatus ad repreſentandum debitorem, & contra illum relaxatum mandatum, & vigore primi decreti capta pignora, ſuſcepit terminum 30. dierum ad repreſentandum, qui iuxta ſtylum Curiæ concedi ſolet, & elapſis dictis 30. diebus, ſtatim poſt 15. alios dies repreſentauit debitorem, vndè dubitatum fuit *die 3. Iulij ſuperioris anni*; An dictus Boninus fideiuſſor potuerit purgare moram, & affirmatiue fuit reſolutum, quæ ſententia etiam hodie placuit Dominis.

Et pro reſolutione difficultatis duo prænotarunt. Alterum quod ſtatim poſt interpellationem in hoc caſu fideiuſſor non incurrit
moram, nam cum certa dies obligationi non
1 fuiſſet appoſita, * interpellatio eſt initiū moræ
non autem ipſa mora, vt probatur ex *l. mora ff. de vſur.* vbi Iuris Conſultus *mora* inquit *fieri intelligitur, non ex re, ſed ex perſona, ideſt ſi interpellatus opportuno loco non ſoluerit, quod apud Iudicem examinabitur*, & infra. *An mora facta intelligitur, neque conſtitutione vlla, neque iuris authorum quæſtione decidi poſſe, cum ſit magis facti, quam iuris*. Interpellatio igitur eſt initium moræ, quæ paulatim naſcitur: & momenta habet, interpellationi enim coniunctus eſt tem-
2 poris lapſus, * & eius rei probatio coram iudice facta, vt habetur in *d. l. mora ff. de vſur.* & in *l. ſi pro te C. eodem tit.* & hæc omnia moram conficiunt, quam non immeritò Iuris Conſultus in *l. hominem certum in fine ff. mandati* fruſtrationem appellat, & ſenſit in *l. 2. in fin. ff. de vſur.* quæ fruſtratio non eſt in efflagitatione, ſed in negligentia poſt efflagitationem, ex quibus poſtmodum mora conficitur, vt bene aduertit *AEmilius Ferrettus de mora num. 26. & 29.* & optime facit *Gloſſ. in l. AEmilius in v. reſtitui ff. de minor.* vbi quod omnis interpellatio ſiue legis, ſiuè hominis ſpatium quoddam con-
3 tinent ſaltim tacitum, * ne ſtatim poſt interpellationem moram quis incurriſſe dicatur, quam *Gloſſam* ſequitur & ſingularem appellat, *Bald. in c. 1. num. 5. verſ. hoc intellige, de nou. form. fidelit. Roman. conſ. 27. in fin. Purpur. in l. vinum. col. 2. ff. ſi cert. petat. Gabr. de ſolut. concl. 9. limit. 13. n. 30.*

Alterum eſt, quod ſtatim poſt relaxatum man-

mandatum fideiuſſor non incidit in moram,
quia cum ipſe obligatus eſſet ad repreſentan-
4 dum non adiecta cærta die, * non potuit illi
denegari tempus vnius menſis petitum ad re-
preſentandum, cum ſemper in his terminis
tempus debeat concedi ad qualitatem impedi-
menti commenſuratum *Auth. de fideiuſſor. §. ſi
vero interceſſor* ibi, *& cauſæ Præſidens iudex dat
tempus*, & infra *oportet enim tempus à Iudice fi-
niri* vbi *Gloſſ. in verbo dat tempus Io. Andr. ad
ſpeculat. in tit. de accuſat. §. ſequitur num. 16. verſ.
in ſecundo autem in additione incipien. Odofredus
in v. exceptione littera L.* & propterea cum de
ſtylo Curiæ detur menſis, mora conſiderari
non poteſt, niſi poſt lapſum illius.

His præmiſſis, cum ius partis non fuerit fa-
ctum deterius, vt fuit oſtenſum in alia *deciſione*
Domini dixerunt de æquitate Canonica, mo-
5 ram in caſu, de quo agitur potuiſſe purgari, *
etiam quod adeſſet iuramentum, vt expreſſe
colligitur ex *text. in c. apud miſericordiam 32.
quæſt. 1. & in cap. Beatus 22. quæſt. 2. & in
cap. ex litteris de conſtit.* per quæ iura idem affir-
mat *Bald. in l. qui crimen num. 20. quæſt. 11.
C. de iis, qui accuſar. non poſſ. Alex. in l. ſi quis
maior num. 7. ante fin. verſ. fallit tamen C. de
tranſact. Imol. in cap. dilecti num. 13. verſ. & ex
hoc habes vnum intellectum Butrius num. 20. verſ.
quædam eſt conuentionalis de arbitr. Hoſtien. in
ſum. eod. tit. §. quid conſtituatur num. 8. Dec. in
conſ. 138. num. 7. poſt med. Iaſ. in §. ſi quis po-
ſtulante num. 16. inſtit. de action. Marſil. ſingul.
463. Grammat. dec. 95. ad fin. Gozzad. conſ. 66.
num. 1 . verſ. 4. principaliter. Ruin. conſ. 198.
poſt num. 4. lib. 1. Bolognett. in l. ſi quis maior poſt
num. 92. ad fin. C. de tranſact.* vbi quod ita ſer-
uatur per totam Italiam, *Seraphin. de priuil. iu-
ram. priuil. 43. num. 8. & ſeqq. Ferrett. de mora
nu. 57. poſt med. verſ. non diſſimilis Cumia ſuper
Ritibus magnæ Curiæ Siciliæ cap. 65. n. 13.*

Et quamuis concluſio procedat, dummodo
6 mora purgetur intra breue tempus, * vt dedu-
citur ex *text. in l. ſancimus C. de fideiuſſor. & in
l. & ſi poſt tres ff. ſi quis cantion.* In hoc caſu præ-
dictum tempus 15. dierum viſum fuit Domi-
nis breue ex *d. l. ſancimus* vbi quod mora poteſt
purgari intra tempus commenſuratum tem-
pori principaliter conceſſo, ſecundum Lectu-
7 ram *Baldi, & Angeli*, qui *textus* licet loquatur
in fideiuſſore iudicij, * vt notat ibidem *Bald.
ante num. 1. verſ. in iudicio Bart. in l. ſi inſulam
n. 4. & 9. ff. de verbor. obligat.* qui poteſt moram
8 purgare, etiam quod ſit adiecta dies, & pęna, *
vt habetur in dicto *Textu*; Attamen idem
dicendum eſt in fideiuſſore, de quo agimus,
quia cum illi legitime fuerit cõceſſus menſis ad
9 repreſentandum * intra alium menſem potuit
purgare moram, ergo multo fortius infra 15.
dies; eoque magis cum DD. vſi fuerint autho-
ritate dicti *Textus*, ad informandum animum
ſuum, quod mora intra d. 15. dies purgari po-
tuerit, cum quod ſit breue tempus, in quo
mora poſſit purgari iudicantis religioni relin-
10 quatur * *Alex. conſ. 14. num. 4. verſ. propterea
lib. 2. & conſ. 9. in fin. lib. 7. gloſſ. in d. l. & ſi
poſt tres in v. pluſuè ff. ſi quis cantion.* vbi etiam
Iaſ. num. 6. qui de communi *Dec. conſ. 138.
n. 7.* vbi pariter de communi.

Non obſtat, quod per *Statutum Vrbis*, diſpo-
nens, quod ſeruetur ius ciuile inter ciues, &
11 incolas * mora purgari non poteſt ſtante iu-
12 rameuto * per *Seraphin. de priuileg. iuram. pri-
uil. 48. num 23.* Quia fuit reſponſum, veriſ-
ſimam eſſe concluſionem ſupra firmatam, quod
ſcilicet de æquitate canonica etiam quod adſit
iuramentum mora poteſt purgari, ſi ius partis
13 non eſt effectum deterius, * & propterea non
obſtare ſtatutum, quod ſeruetur ius ciuile, quia
14 cum tractetur de iuramento, * etiã vbi ius ciuile
viget, ius canonicum ſeruandum eſt etiam per
iudices laicos *cap. 1. de non oper. nunciat.* & pon-
derat ipſemet *Seraphin. loco proxime allegato*, ac
etiam ſi eſſemus in terris Imperij, vt aduertit
*D. Proſper. Farinacc. de carcer. & Carcerat. q. 137.
& ſeqq.* & præſertim *n. 141.*

Neque eſt verum, quod mora in contracti-
15 bus videatur impurgabilis * ex *l. magnam C. de
contrahen. & committ. Stipulat.* & in *l. Celſus ff.
de arbitr. & in l. Qui Romæ §. Callimachus ff. de
verb. obligat.* quia hæc iura procedunt, quando
16 eſt appoſita dies, & pęna, * vt declarat *Fer-
rett. de mora num. 57.* In caſu autem noſtro,
cærtum eſt neque diem, neque pęnam fuiſſe ap-
poſitam; non diem, vt patet ex ſerie facti,
ſupra narrata, neque dies tacita, hoc eſt dies
vltima termini 30. dierum habenda eſt in con-
ſideratione ad effectum, de quo agitur, quia
tunc propriè non dicitur veniſſe dies, cum
neque cærta dies, neque commenſurata tem-
17 pori cærto in contractu fuiſſet appoſita, * quo
caſu ſolum dicitur diem veniſſe, & eſſe cærtam
*l. ex his C. quando dies legat. ced. l. firmio Helio-
doro ff. eod. Iacob. de Aren. C. eod. tit.* ſed poſt
illos 30. dies fuit purificata conditio obli-
gationis, quia cum dies incærta ab initio fuiſ-
18 ſet appoſita, * illa non facit diem, ſed condi-
tionem *l. huiuſmodi in fin. quando dies legat. ced.
l. hæres meus in ſecundo dicto ff de cond. & demoſtr.
& in l. quibus diebus §. quidam Titio ff. eod. tit.*
& propterea poſt menſem fuit tantũ purificata
conditio, non autem venit dies cærta, quaſi
fuiſſet appoſita ab initio, ideoque eſt locus
19 purgationi moræ, * vt in terminis dicit *Bart.
in l. ſi inſulam n. 5. ff. de verb. obligat.*

Neque etiam pœna, in hac facti ſpecie fuit
appoſita, nam verba illa: *alias voluit teneri de
ſuo &c.* fuerunt poſita ad effectum, quod fide-
20 iuſſor curans, quantum in ſe eſt * repreſentare
debitorem, non cenſetur liberatus, cum alias
faciendo ſuum poſſe fuiſſet liberatus *Bald. in §.
ſi quis alium num. 1. inſtit. de inut. ſtipul. Curt. Iun.
in conſ. 124. num. 19. Alciat. in l. 4. §. Cato n. 132
ff. de verbor. obligat. Couar. in c. quamuis pactum
par. 2. §. 5. n. 5. concl. 7. de pactis in 6 Bertaz-
zol. de clauſ. clauſ. 4. Gloſſ. 6. n. 2. & Gloſſ. 10. n. 1*
Et quatenus iſta eſſet pęna non inferret, cum
vtrumque requiratur ad effectum, vt mora
non poſſit purgari, videlicet dies cærta, &
21 pęna, * vt per *Ferrett. de mora n. 57.*

Neque prædictis reſiſtit *Put. in dec. 66. p. 3.*
quia loquitur, quando poſt cærtam diem eſt
22 appoſita reſolutio contractus, * quia hic non
adeſt

adeſt, vt patet ex ſuperius deductis, & in iſtis
23 terminis loquitur etiam *Dec. in conſ. 452. n. 17.** *Gratian. conſ. 93. num. 77. lib. 1. & Seraph. de
priuil. iurium. priuil. 48. num.* 20. Prout nec etiam
reſiſtit, quod fideiuſſor ſe obligauerit cum
clauſula: *Et in omni meliori modo &c.* Quia hæc
clauſula cenſetur appoſita ad effectum ſubſti-
24 nendi contractum * *Felin. in c. cum ſuper n. 11.
de offic. deleg. Socc. conſ. 73. num. 4. lib. 3.* &
propterea non debet operari contrarium effe-
ctum, quod accideret, ſi propter eam eſſet
adempta facultas purgandi moram, quia mo-
ræ purgatio reſpicit ſubſiſtentiam, & obſer-
25 uantiam contractus, * vt in ſimili clauſula, &
in puncto de purgatione moræ dicit *Ceph. in
conſ. 25. n. 43. & ſeqq. lib. 1.*

Denique non obſtat, quo fideiuſſor erat obli-
gatus in forma Cameræ, quæ obligatio habet
executionem paratam, & ideò poſt petitionem
executionis fideiuſſor non erat admittendus
26 ad purgationem moræ, * ſicuti quis poſt rem
27 iudicatam admittitur * *Angel. in l. ſi inſulam
num.* 2. in puncto *Immol. num. 3. Rip. num. 14.
& 15. ff. de verbor. obligat.* Quia huic motiuo
fuit reſponſum, hanc concluſionem non appli-
cari ad noſtrum caſum; procedit enim, quando
28 cærta dies ab initio fuit appoſita, * nam illa ad-
ueniente incurritur mora, & ſecunda mora con-
trahitur poſt rem iudicatam, & in caſu dupli-
29 cis moræ non admittitur purgatio, * & propte-
reà quamuis idem videatur dicendum, quando
obligatio habet executionem paratam, quia ſi
adeſt dies, illa adueniente incurritur mora, &
poſt petitam executionem ſecunda mora, quia
obligatio habens executionem paratam, æqui-
30 paratur rei iudicatæ, * vt declarat *Rip. in l. ſi
inſulam num. 14. ff. de verbor. obligat.* Attamen
in hoc caſu, vnica tantum adeſt mora, cum
31 obligatio non habeat diem, * & ideo petitio
exequutionis non operatur ſecundam moram,
vt amplius purgari non poſſit, & propterea
meritò in iſtis terminis, quod fideiuſſor poſſit
purgare moram poſt condemnationem, &
32 ante ſolutionem * dicit *Ioſeph. Cumia in ritibus
magnæ Curiæ Siciliæ cap. 65. num. 13. & ſeqq.*
& ratio eſt, quia cum non obſtet duplex mora
condemnatus ad quantitatem reſpectu cærtæ
33 ſpeciei, * dando ipſam ſpeciem, ante quanti-
tatis ſolutionem liberatur, *l. ſi vero negotium §.
fin. ff. ſolut. matrim. Gloſſ. in l. duob. §. ſi ei in v.
exhibuerit ff. de iur. iur.* In caſu autem, de quo
agitur, non poteſt dici quantitatem fuiſſe ſo-
lutam, quia fuerunt tantum capta pignora vi-
gore primi decreti, ex quo creditor, neque
34 acquiſiuit dominium, neque poſſeſſionem, * ſed
nudam detentationem *l. ſi finita §. Iulianus, &
ibi Alex. in princ num. 99. ff. de damn. infect. &
in l. à Diuo Pio §. ſi ſic per rebus num. 18. & ſeqq.*
& præſertim *num. 21. verſ. Imol. hic reprehendit
ff. de re iudic. Boer. dec. 277. num. 11.* Et quam-
uis poſtea fuit proceſſum ad ſubhaſtationem
35 nunquam tamen fuit perfecta, * & ad hunc ef-
fectum requiritur perfecta dominij translatio,
Bart. in l. ſi is cui num. 2. in fin. ff. delegat. 2. &
fuit deductum in *deciſione facta ſub die 3. Iulij
præteriti*, in qua fuit etiã reſpõſum ad *deciſionem
Platti, & recol. mem. Cardinalis Pamphilij*

Ex quibus Doctores concluſerunt fuiſſe lo-
cum purgationi moræ, & ſic eſſe ſtandum in
reſolutis &c.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Veneris 23. Martij 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Fructuum perceptio non præſumitur, ſed debet aliundè probari, quando conſtat non poſſediſſe.*

2 *Vir vergens ad inopiam poteſt cogi, vt dos collocetur in tuto, & inſeruiat oneribus matrimonij.*

DECISIO MLXXXIX.

IN hac cauſa *ſecunda Maij, & ſecunda Decembris* 1611. firmatum fuit, valorem hæreditatis q. Fabij de Creſcentijs aſcendere ad ſcut. 7650. creditum vero Antoniæ contra dictam hæreditatem aſcendere ad ſummam ſcutorum 7060. Et quia Domini de Magdalenis aſſerebant ſe poſſe reualere contra reſiduum pro ſuo credito, pro parte D. Alphonſi hæredis Antoninæ replicabatur nomine ipſius Antoninæ eſſe creditorem occaſione fructuum cenſuum ſcutorum 5328. prout fuit firmatum in *deciſione facta 25. Iunij* 1610. ſed duplicabatur, quod in dictis *deciſionibus 2. Maij, & 2. Decembris 1611.* fuit reſeruatum, vt videretur; An Antonina fuiſſet ſatisfacta pro dictis fructibus, dum ſub *die 7. Februarij præteriti* ageretur de expeditione huius cauſæ pro parte DD. de Magdalenis, dicebatur fuiſſe conuentum inter Fabium Creſcentium, & Iacobum de Mattheis Socerum de anno 1559. 5. Aprilis vt liceret Ioanni Iacobi locare caſale cenſuatum ad effectum ſatisfaciendi ſibi de annuis penſionibus pro fructibus dicti cenſus aſcendentibus annuatim ad ſcut. 296. reſiduum vero dd. fructuum poſſet pęnes ſe retinere, & illud ex computare in prætio, & in parte, ſeu partibus totius prætij dicti cenſus; Vndè tanquam hæres Iacobi Patris pro iſta ſumma nihil prætendere poteſt contra hæreditatem Fabij, ac proindè pro reſiduo DD. de Magdalenis poſsũt ſe releuare, & propterea ordinarunt DD. quod ſtrictè videatur; An pactum prædictum extinctionis cenſus habuerit effectum.

Et ſupradicta die 23. Martij DD. negatiuè concluſerunt; Nam idem Fabius die 7. Decembris 1560. locauit caſale Valerani, ſuper quo fuerat impoſitus dictus cenſus Mario Delphino cum promiſſione eiuſdem Marij reſpondendi de penſionibus eidem Fabio, nulla

pænt-

Digitized by Google

pænitus facta mentione Iacobi, & ſic cum remanſerit Fabius in poſſeſſione caſalis per id tempus, non potuit Iacobus vti pacto extinctiuo, cum non fuerit in poſſeſſione caſalis, vnde non præſumitur perceptio fructuum, ſed
1 debet aliunde probari, * quæ tamen aliunde non probatur, *Bald in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expenſ.*

Et quamuis 5. Ianuarij de anno 1562. fuerit celebratum aliud inſtrumentum inter d. Fabium, & Iacobum, in quo Fabius, qui vergebat ad inopiam, aſſignauit Iacobo, & Antoninæ eius filiæ, & ſuæ vxori omnia bona ſua, ad hoc vt ſatisfaceret dictæ Antoninæ de ſuis dotibus, & iuribus dotalibus, deindè vt ſoluerentur eius debita, & in primis ſoluerentur fructus dd. dotium, & cenſuũ, & poſtea cederent in extinctionem dd. cenſuum cum clauſula *conſtituti &c.* & translatione poſſeſſionis in dictum Iacobum, & Antoninam, quam aſſignationem vterque acceptauit, & conſtituit Procuratorem ad accipiendam poſſeſſionem bonorum Fabij, & fuerunt recogniti à Mario Delphino conductore dicti Caſalis, tamen fuit reſponſum, quod Iacobus obijt de anno 1566. & prius obierat Fabius, relicta hærede Antonina, quæ acceptauit hæreditatem cum beneficio l. & inuentarij, & propterea cum caſale eſſet annui redditus ſcut. 544. & non appareat vnquam fructus cenſus fuiſſe ſolutos non probatur, quod à die 15. Ianuarij 1562. vſque ad obitum Fabij, cui contigit eodem anno fuerint percepti tot fructus, qui ſufficerent pro fructibus cenſus ab anno 1559. vſque ad d. obitum Fabij, cum non conſtet vnquam fuiſſe ſolutos, & pro fructibus dotis, & donationis propter nuptias, qui fuerant promiſſi in dicto inſtrumento anni 1562. & erant debiti, cum vir vergeret ad inopiam,
2 poterat enim cogi, vt dos collocaretur in tuto,* & inſeruiret oneribus matrimonij, vt fuit late deductum, in cauſa *Romana dotis de Cincijs 9. Iunij* 1600. *coram Illuſtriſſimo Millino*.

Poſt vero obitum dicti Fabij, neque Iacobus neque Antonina potuerunt vti dicto pacto, quia caſale erat ſubiectum fideicommiſſo ad fauorem DD. de Magdalenis, & Antonina fuit condemnata ad reſtituendum dictum caſale, & fructus, dempta tamen quinta parte caſalis, quam Fabius de conſenſu DD. de Magdalenis alienauerat, vt apparet ex ſententia Rotali, & ex *deciſ. bo. me. Ioannis Baptiſtæ de Rubeis* 17. *Martij* 1586.

Minus releuat, quod Antonina fuerit hæres Fabij qui etiã reliquit mobilia, vt patet ex inuentario, quia ad id, quod fuit hęres in *deciſ.* 25. *Iunij* 1610. fuit reſponſum, quod fuit hæres cum beneficio l. & Inuentarij, quod ei ſuffragatur, & quoad mobilia apparet ex dicto inuentario, quoad fuerunt nullius conſiderationis itaut vix ſufficerent pro funeris impenſa.

Ex quibus concluſum poſſe deueniri ad expeditionem cauſæ &c.

ROMANA COMPVTORVM.

Veneris 23. *Martij* 1618.

ARGVMENTVM.

Intrat compenſatio ipſo iure ad euitandum curſum vſurarum, quamuis ex conuentione debitarum.

SVMMARIVM.

1 *Ad euitandum curſum vſurarum intrat Compenſatio crediti, & debiti ipſo iure.*
Amplia etiam in vſuris ex conuentione n. 3.
2 *Nec eſt neceſſe, vt opponatur ab homine.*
4 *Se obligans vt principalis principaliter, & in ſolidum efficitur debitor principalis.*
5 *Creditor, qui ſemel egit contra vnum vti obligatum non poteſt amplius dicere non conſtare de illius obligatione.*

DECISIO MXC.

BOnæ memoriæ Cardinalis de Aragona ſe obligauit ad fauorem Dominorum de Herrera, & Coſta in ſcut. 3450. auri in auro, pro totidem, quæ ipſi promiſerunt ſoluere Oricellario pro prætio gemmarum per ipſum Cardinalẽ emptarũ, & inſuper promiſit facere accedere vti principalem, principaliter, & inſolidum obligatum D. Marchionem Vaſti, ſed cum de tempore ſolutionis factæ per mercatores Cardinalis, & Marchio in diuerſis computis ſeparatis, in aliquibus coniunctim in aliquibus ſeparatim remanerent Creditores dd. DD. Herreræ, & Coſtæ diuerſarum ſummarum, quæ in totum conflatæ aſcendunt ad ſummam ſc. 1157. auri de Camera, vt in præſuppoſitis factis bo. me. Alexander Ruſpolus Calculator electus ad euitanda interuſuria, qua prætendebant prædicti Mercatores, contrapoſuit dictã ſummam ſcu. 1157. dictæ partitæ Gemmarum, atque in ſuo calculo retulit pro iſta ſumma non deberi interuſuria; vnde dubitaui An potuerit facere dictam contrapoſitionem.

Et DD. bis cauſa propoſita affirmatiuè reſoluerunt; fundamentum reſolutionis fuit, quia cum dictus Cardinalis, & Marchio eſſent creditores, & debitores, & debitum eſſet ſub vſu-
1 ris,* nam promiſſio mercatorum fuit facta de menſe Maij 1584. et fuit conuentum cum Cardinale, quod pœcuniæ cambiarentur ad euitandum iſtud vſurium cambiorum fuit facta compenſatio crediti, et debiti ipſo iure *l. ſi conſtat C. de compenſ. vbi gloſ. in verbo ipſo iure*, quæ compenſatio fit etiam quod non oppo-
2 natur ab homine * *l. cum alter cum l. ſeq. ff. eod. Alex. conſ* 196. *nu.* 5. *lib.* 7. *& conſ.* 34. *num.* 4. *lib.* 5. *Socc. conſ.* 130. *nu.* 20. vbi de communi *lib.* 4. *& conſ.* 147. *nu.* 5. *cum ſeq. lib.* 1. vbi quod fit compenſatio ab ipſo tempore, quo debentur vſuræ, & bene *conſ.* 99. *nu.* 5. *lib.* 1. *Iaſ. in §. bonæ fidei nu.* 82. *Inſt. de action.*

Et hæc procedunt etiam, quod vſuræ fuerunt pro-

3 promiſſæ ex cõuentione, * ſcilicet etiam ex quo
fuerit data facultas cambiandi pæcunias *d. l. ſi
conſtat, vbi gloſſ. Bartol. & Bald. & alij C. de
compenſat, & dicta l. cum alter vbi Caſtren. ff. eod.
tit. Alex. conſ. 74. lib. 5.* & ratio eſt, quia dicitur
ſtare per eum, qui petit intereſſe, nam cum
non ſoluerit quod debet, fuit cauſa, quod ſi-
bi non ſoluatur *Bald. in l. 1. & in dicta l. ſi con-
ſtat C. de compenſat. l. Iulianus & ibi Bartol. ff. de
cond. & demonſtr.* vnde ex æquitate non debent
currere, cum ipſe habeat in manibus vnde ſe
ſoluat, & in noſtris terminis *Illuſtriſs. D. Card.
Tuſchus practic. concluſ. tom. 1. concl. 493. nu. 4.
in verbo compenſatio* atteſtatur, quod Florentiæ
in Curia mercantiæ ſeruatur, ſi debitor tenetur
ad cambia ex vna cauſa, & ex alia ſit Creditor,
pro quantitate, pro qua eſt Creditor, non ſol-
uit cambia, ſed abſoluitur, & ratio eſt, quia
intereſſe non debetur ſine mora, & non dicitur
in mora, qui poteſt ſe tueri per exceptionem,
vt late per *Soccin. in dicto conſ. 99. nu. 5. lib. 1.*

Non obſtat, quod dicitur, ſcilicet aut in
Inſtrumento ex cauſa gemmarum erat debi-
tor Cardinalis, aut Marchio, & vtcumque ſit.
Si Cardinalis nõ potuit fieri compenſatio cum
credito Marchionis: Si Marchio non potuit
fieri compenſatio cum credito Cardinalis; quia
fuit reſponſum, quod Cardinalis erat princi-
palis debitor, ſcilicet quod principaliter ſe
obligauit erga Mercatores, et propterea fuit
inducta prædicta compenſatio, et quamuis ali-
quæ partitæ, cum quibus prætenditur com-
penſatio ſint præmiſcuæ, aliȩ ſunt nomine Car-
dinalis, aliȩ ſub nomine Marchionis, attamen
ex tota ſerie facti apparet, quod fere omnia iſta
negotia cũ Mercatoribus comuniter agebantur
inter Cardinalem, et Marchionem; Vnde bene
potuit fieri prȩdicta cõpenſatio per ſupradicta.

Et ceſſat omnis difficultas, quia Cardinalis,
vt dictum eſt, principaliter ſe obligauit, et pro-
miſit facere accedere Marchionem, et poſtmo-
dum mercatores egerunt contra Marchionem,
& obtinuerunt relaxari mandatum, qui ſoluit
maiorem partem debiti, vnde cærtum eſt, quod
Cardinalis remanebat obligatus, cum eius obli-
gatio eſſet principalis, quare cum ſuo credito
debuit fieri compenſatio, & pariter Cardina-
lis, & Marchio erant obligati, & ideo cum de-
bito communi debuit fieri dicta compenſatio,
item & cum debito particulari Marchionis, qui
erat obligatus, vti principalis principaliter, &
4 & inſolidum, * vnde erat effectus etiam ipſe
debitor principalis *Alex. conſ. 32. num. 4. &
nu. 10. vol. 4. Iaſ. conſ. 58. num. 4. vol. 3. Mo-
hed. deciſ. 2. de fideiuſs.* late *Bertazz. de clauſulis,
clauſ. 7. gloſs. 19. nu. 3. & 4.* Et quamuis non
conſtare dicatur de obligatione Marchionis,
attamen hoc non poſſunt allegare mercatores,
quia ipſi egerunt contra Marchionem, & ob-
5 tinuerunt relaxari mandatum ab A. C. * &
Marchio ſoluit maiorem partem debiti, vndè
in hoc non ſunt audiendi, vt benè per *Oldrad.
conſ. 328. in fin. nu. 19. verſ. item non obſtat Si-
gnoral. conſ. 180. Soccin. conſ. 264. nu. 8. lib. 2.*

Quoad partitã exactam per Camillum Boſ-
chum erit particulariter agendum.

Pars II.

LVCANA MOLENDINI.

Lunæ 26. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Dum ſunt ælapſa fatalia, nec conſtat de
illorum prorogatione ſententia tranſi-
tum facit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia facit tranſitum in iudicatum per lapſum
fatalium.*
2 *Fatalis dicitur terminus deciſiuus in cauſa appel-
lationis.*
3 *Ad finiendam appellationem de iure datur annus,
& ex cauſa biennium.*
4 *Ælapſo bienio, & fatalibus non prorogatis ſenten-
tia tranſit in iudicatum.*
5 *Prorrogatio fatalium, quæ iam erant ælapſa non
ſuffragatur.*

DECISIO MXCI.

DOmini dixerunt ſententiam Rotalem eſſe
exequendam prout iacet, cum tranſitum
fecerit in iudicatum, & ex *Deciſionibus* conſtat
de iuſtitia; quod autem tranſitum fecerit in
Iudicatum, ſatis patet, quia cum fuerit lata die
3. Iulij anni 1613. cærtum eſt fuiſſe lapſa fatalia
1 * ſcilicet tempus ad finiendam appellationem
conceſſum, quam vbicunque terminus eſt dici-
ſiuus, in cauſa appellationis dicitur eſſe Fata-
2 lis * *Bald. in conſ. 20. lib. 1.* quare cum de Iure
detur annus ad finiendam appellationem & ex
3 cauſa biennium, * quibus ælapſis ſententia
tranſitum fecit in iudicatum *Card. conſ. 87. per
tot.* vbi de communi *Io. de Anan. conſ. 1. nu. 5.
verſ. verum quia Iura*; & ſequitur ibi *Bologninus
in addition. nu. 17.* & in hoc caſu fuit lapſum
4 biennium, & fatalia non fuerunt prorogata, *
vtique ſententia tranſitum fecit in iudicatum
*Abb. in c. ex ratione nu. 8. verſ. nam primus An-
nus de appell. Rot. d. 807. nu. 1. p. 1.*

Non obſtat prorogatio facta, qui fuit facta
quatenus in tempore, et in omnem euentum,
cum eſſent lapſa fatalia non poterat procedi
5 per viam prorogationis * *l. ſed & ſi manente ff.
de precar. & ibi Alber. Gloſs. in l. 4. in v. renoua-
re ff. de damn. Infect. vbi Bartol. num. 3. verſ.
Quero de quæſtione.*

TAVRINEN. CAPPELLANIAE.

Lunæ 26. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta pendente termino ad appel-
landum reuocatur per viam attentato-
tum ſi fuit interpoſita appellatio, & per

viam nullitatis ſi non fuit interpoſita. Cętera patent ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum eſt attentata.*

2 *Et procedit nedùm in collatione, ſed etiam in inſtitutione ad alterius præſentationem.*

3 *Declara procedere, quando interpoſita fuit appellatio, alias tunc gęſta reuocantur per viam nullitatis.*

4 *Tertius, qui non erat in cauſa non poteſt petere reuocationem attentatorum, & obtinere ſequeſtrum.*

5 *Niſi Iudex ex officio nobili velit illa reuocare.*

DECISIO MXCII.

DOmini dixerunt non conſtare de attentatis,
quia licet quando poſſeſſio capitur penden-
1 te termino ad appellandum ſit attentata* *c. non
ſolum de appell. in 6.* quod procedit nedum in
Collatione, ſed etiam in inſtitutione ad alterius
2 præſentationem, * prout eſt caſus noſter *Rot.
dec. 6. nu. 2. & 3. p. 2.* late *modern. Gloſs. reg. 8.
in artic. de nullit. & attent. nu. 20. & ſeqq.* hoc
tamen eſt verum, quando interpoſita fuit ap-
pellatio, alias tunc geſta reuocantur per viam
3 nullitatis, * vt per *Seraphin. in dec. 229. Cæſar de
Graſſ. dec. 21. de appellat.* & eſt concluſio no-
tiſſima in Rota.

Quantum attinet ad nullitatem, ſcilicet an
geſta ſint reuocanda per viam nullitatis. Do-
mini nihil firmarunt, ſed reſeruarunt videre,
quia ille, qui nunc petit reuocationem per viam
nullitatis, tunc non erant in cauſa. Et licet
tertius, qui non erat in cauſa non poſſit pete-
re reuocationem attentatorum, & obtinere ſe-
4 queſtrum, * vt fuit reſolutum in cauſa *Ari-
minen. Bonorum 13. Maij 1559. coram Grato* quã
refert *Lancell. de attent. pend. term. ad appellan.
nu. 44. & c. 3. de attent. à tertio nu. 152.* niſi Iu-
dex ex officio nobili velit reuocare atteſta-
5 ta, * quando eius maieſtas eſt læſa *Lancellott.
de attent. p. 2. cap. 4. limit. 15. nu. 21. et 22. et
3. p. cap. 27. de Iudic. per quem attent. reuocen.
nu. 6. cum plurib. ſeqq.* & fuit dictum in cauſa
Rom. Vineæ 5. Maij 1606. coram bo. me. Pœnia,
& in cauſa *Rom. Caſalis et Pracodij 10. Maij
1606. coram Illuſtriſſimo Ludouiſio*, Attamen an
idem dicendum ſit, quando gæſta debent re-
uocari, non per viam attentatorum, ſed per
viam nullitatis Domini voluerunt particulariter
videre.

Et ita concluſum &c.

THEATINA, SEV NVLLIVS IVRISDICTIONIS DE ATISSA.

Lunæ 2. Aprilis 1618.

ARGVMENTVM.

Paritio verbalis quando ſufficiat pro euitanda declaratoria.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria non datur, dum non conſtat de contumacia.*

2 *Contumacia tunc committitur, cum monitionibus Iudicis parere recuſatur.*

3 *Paritio verbalis ſufficit, quando non eſt neceſſaria paritio realis.*

4 *Ad effectum paritionis verbalis neceſſe eſt, vt verbo dimittatur poſſeſſio.*

5 *Declara procedere, quando res naturaliter detinetur ab eo, contra quem fuit iudicatum.*

Put. deciſ. 244. lib. 1. in nou. *in quo caſu procedat nu. 5.*

6 *Poſſeſſio penes duos eſſe non poteſt.*

7 *Parere dicitur, qui verbaliter obtemperat mandato de manutenendo, licet reſeruet ſibi iura ſua.*

8 *Reſeruatio debet intelligi ſecundum naturã actus, cui adijcitur etiam ſi verba reſtringi oporteat.*

9 *Reſeruatio, quæ eſt contraria facto nihil operatur.*

10 *Qui patitur alium capere poſſeſſionem non poteſt ad eam per interdictum retinendæ reuerti.*

11 *Ea, quæ pendent à iuris diſpoſitione nihil operantur contra iuris diſpoſitionem, et formam.*

12 *Is qui paruit verbaliter mandato Iudicis debet præſtare cautionem de abſtinendo in futurum.*

Limita quando nõ fuit à Iudice condemnatus nu. 14.

13 *Iudex an poſſit condemnare ad præſtandam prædictam cautionem remeſſiuè.*

DECISIO MXCIII.

FVit reſolutum non eſſe dandam declaratori-
am contra Præpoſitum Atiſſanum, quia non
1 conſtat de contumacia propter quam datur, *
iux. *deciſ. Caſſad. 5. n. 7. de conſtit.* & fuit dictum
in cauſa *Pampilonen. Theſaurariæ 13. Nouembris*,
& in *Abulen. Decimarum 18. Decembris* 1617.
coram me, quæ quidem contumacia tunc com-
mittitur, cum quis monitionibus Iudicis pare-
2 re recuſat *l. * contumacia in verſ. contumaces non
videntur ff. de re Iud.* In caſu autem de quo agi-
tur nedum Præpoſitus non ſpernit monitionem
Iudicis, imo etiam paruit, quia cum illi inti-
matum fuiſſet mandatum de manutenendo,
reſpondet per ſe non ſtare, neque ſtetiſſe, quo
minus D. Archiepiſcopus exequatur ſuum mã-
datum de manutenendo à Rota obtentum, &
3 vtatur Iure ſuo, * & ſubdit ſe non præſtitiſſe,
neque præſtare aliquod impedimentum, ac fu-
iſſe, & eſſe paratum præſtare omnem, & quã-
cumque patientiam ad prædictum effectum ne-
ceſſariam, quæ quidem paritio, licet ſit Ver-
balis, ſufficit ad effectum, de quo agitur, quia
tunc non aderat, in quo realiter Præpoſitus
parere deberet iuxta *deciſionem Putei 244. lib. 1.
in nou. Mohed. dec. 9. de Sent. & re Iudic.* & fuit
reſolutum in cauſa *Toletana Iuris decimandi
19. Nouembris 1593. coram bo. me. Cardinale
Pamphilio*, & in alia *Toletana Cappellaniæ 14.
Apri-*

Aprilis 1595. *coram Illuſtriſſimo Millino*, & in *Burgen. Iuriſdictionis de Birbieſca* 10. *Decembris* 1597. *coram bo. me. Camillo Peregrino*, & nouiſſime in cauſa *Cæſarauguſtana Canonicatus* 28. *Maij* 1607. *coram R.P.D. meo Pamphilio*, & in cauſa *nullius*, *ſeu Senonen. Monaſterij* 5. *Iulij* 1608. *coram Reuerendiſſimo D. meo Archiepiſcopo Damaſceno*, & in puncto in cauſa *Sorana Beneficiorum* 27. *Iunij* 1616. *coram R. P. D. meo Pirouano*.

Neque Contumacia ex eo poteſt deduci, ex quo Præpoſitus nedum dixit, quod erat paratus præſtare patientiam ad prædictum effectum neceſſariam, & oportunam, ſed etiam addidit alia verba, ſcilicet *donec*, *& quouſque à Rota contrarium fuerit ordinatum*, *& ſine præiudicio*, *omnium*, *& quorumcumque ſuorum Iurium tam in Poſſeſſorio*, *quam in petitorio*, *& non alias aliter nec alio modo*, & tamen ad effectum paritionis verbalis, videtur neceſſarium, vt verbo
4 dimittat poſſeſſionem, * prout fuit factum in caſu *Putei in dicta deciſione* 244. *lib.* 1. *in nou.* Nam huic obiecto fuit reſponſum, quod in illo caſu agebatur in ſpolio, & de re, quæ naturaliter detinebatur ab eo, contra quem fuerat
5 iudicatum, & ideo fuit opus illa paritione verbali, vt ſcilicet quod dimitteret poſſeſſionē, quia
6 poſſeſſio non poteſt eſſe penes duos, * *Gloſſ. in l. ſi vt certo* §. *ſi duobus vehiculum in verbo Dominium*, & ibi etiam *Caſtrenſ. num.* 7. *ff. commod.* Hic autem non agitur contra Præpoſitum qui poſſidrat, aut detineat, & propterea cum non fuerit condemnatus ad cedendum, non ſequitur ex eo reſultare non paritionem, & ſic adeſſe contumaciam eo ipſo, quo ſibi reſeruat Iura, quæ tollunt ceſſionem, & hoc ſufficit cū ſolum eſſet obligatus obtemperare mandato
7 de manutenendo, non autem cedere Iuri ſuo, * vt bene declarat *Mohed. in dicta dec.* 9. *de ſent. & re Iudic. Anton. Aug. in Epitome eod. tit. n.* 3. *Seraphin. dec.* 754. *& fuit dictum in allegata cauſa Burgen. Iuriſdictionis de Birbieſca*.

Non obſtat, quod Præpoſitus expreſſe ſibi reſeruauit Iura in poſſeſſorio, quia iſta reſeruatio debet intelligi de alijs Iuribus in alio poſſeſſorio, quam ſummariſſimo, cum reſeruatio ſemper intelligenda ſit ſecundum naturam actus,
8 cui adijcitur, * etiam ſi verba reſtringi oporteret, vt declarat *Aymon. in conſ.* 411. *num.* 38. & ſi aliter reſeruatio intelligeretur, nulla eius eſſet habenda ratio, tum quia eſſet contraria
9 facto, * *l. ſi extraneus in princ. ff. de acquir. hered. l. cum plures* §. *Locator horrei ff. locat. Doctores in c. cum M. Ferrarienſis de Conſtit. Bald. in c. Cumana n.* 3. *de elect. Aym. conſ.* 463. *num.* 18. & iſta concluſio admittitur non ſolum in proteſtatione, prout loquuntur prædicti Doctores, ſed etiam in reſeruatione contraria facto, quæ infringitur, ſicut proteſtatio facto contraria *Grat. conſ.* 37. *num.* 35. *lib.* 1. *Franc. Becius conſ.* 34. *num.* 25. *Honded. conſ.* 89. *n.* 36. *lib.* 1. tum etiam quia non pendebat à voluntate Præpoſiti, ſed ex diſpoſitione Iuris, quia qui patitur alium capere poſſeſſionem non poteſt ad eadem per interdictum retinendæ
10 teneri, * ad *notat. in* §. *hodie inſtit. de interdict.*

Pars II.

ea enim quæ pendent à Iuris diſpoſitione nihil operantur contra legis diſpoſitionem, & for-
11 mam, * *l. alimenta*, *& ibi Aretin. C. de negot. geſt. l. Papinianus ff. de public. Caſtrenſ. in l. final. num.* 7. *ff. de eo*, *quod cert. loc. Capra conſ.* 24. *Neuizan. conſ.* 38. *num.* 15. *Tiberius Decianus conſ.* 19. *num.* 38. *lib.* 3. *Cephal conſ.* 407. *num.* 42. *lib.* 3. & in puncto breuiter relatis his tribus concluſionibus ita reſpondit *Rot. in dicta dec. Seraphini* 754

Neque eſt verum, quod ad minus debebat
12 præſtari cautio de abſtinendo in futurum, * iuxta notata *per Bartol in l.* 1. §. *Interdictum ff. vti poſſidetis*, quia (quicquid ſit, an Iudex potuerit condemnare ad præſtandam prædictam
13 cautionem, * vt late per *Menoch. de retinen. poſſeſſ. remed.* 3. *q.* 95. *num.* 811.) ſatis eſt, quod ad dictam cautionem præſtandam, Præpoſitus
14 non fuerit à Iudice condemnatus, * vt fuit in his terminis reſolutum in cauſa *Burgen. Iuriſdictionis de Birbieſca coram bo. me. Camillo Peregrino*; Et denique per Dominos nulla fuit habita ratio teſtium examinatorum, tum quia examinati ad perpetuam rei memoriam ſine Iuriſdictione; tum etiam quia non ſunt in actis; Vnde merito concluſum fuit non eſſe dandam declaratoriam.

GERVNDEN. IVRISDICTIONIS

Lunæ 2. *Aprilis* 1618.

ARGVMENTVM.

Capitulo, Abbati, & Beneficiatis debetur manutētio cumulatiue in quaſi poſſeſſione ſtatuendi, & ordinandi ſuper diſtributionibus quotidianis anniuerſariorum, dum conſtat de poſſeſſione, etiam ſi poſſeſſio Capituli ſit titulata, & à ſolis Abbate, & Capitulo fuerint condita ſtatuta.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio in quaſi poſſeſſione ſtatuendi*, *& ordinandi ſuper diſtributionibus anniuerſariorum cōmunium debetur Beneficiatis cumulatiue cum Capitulo*, *& Abbate*, *dum conſtat de poſſeſſione num.* 3. *Ampl. num.* 4.

2 *Teſtes nulliter examinati faciunt adminiculum.*

4 *Poſſeſſio titulata non præfertur*, *quando manutentio petitur cumulatiuè*, *non priuatiuè.*

5 *Teſtes ex beneficiatis probant*, *quando agitur de intereſſe ſingulorum*, *& comprobantur ex alijs.*

6 *Statuta facta à ſolis Abbate*, *& Canonicis cenſentur facta communi nomine*, *& non animo priuandi beneficiatos.*

7 *Ad hoc vt ſtatutorum editio facta ab Abbate*, *& Canonicis præiudicet Beneficiatis requiritur*, *quod*

fuerit factum animo illos priuandi, & probetur acquieſcentia eorundem Beneficiatorum.

8 *Beneficiati particulares non poſſunt praeiudicare Corpori Beneficiatorum.*

DECISIO MXCIV.

IN hac cauſa Beneficiati, non bene ſe declararunt, An peterent manutentionem priuatiuè, vel cumulatiue, & ideo fuit reſolutum, Abbati, & Capitulo dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione, ſeu quaſi ſtatuendi, & ordinandi ſuper diſtributionibus anniuerſariorum communium eiuſdem Eccleſiæ abſque conſenſu Beneficiatorum, ſed cum repropoſita cauſa dicti Beneficiati declarauerint intentionem ſuam, quod petunt manutentionem cumulatiuè, Rota cenſuit, eam non poſſe dene-
1 gari, quia de eorum poſſeſſione conſtat ex duobus actibus, de quibus in *deciſione in hac cauſa facta* 31. *Ianuarij* 1614., quæ etiam probatur ex duobus Teſtibus in Curia formiter examinatis, & coadiuuatur ex Teſtibus in partibus examinatis, qui licet fuerint nulliter recepti, negari tamen non poteſt, quin aliquod
2 faciant adminiculum,* iuxta *deciſ. Verall.* 206. *nu.*6. *par.*2. Et dictam manutentionem dandam
3 eſſe cumulatiue cum Abbate, & Capitulo, * vt in terminis eſt *deciſio Seraphini* 637. *num.* 5. & fuit dictum in cauſa *Maceraten. Iuriſdictionis* 18. *Maij* 1607. *coram R.P.D. meo Manzanedo*, & in cauſa *Paduana Parochialis* 1. *Decembris* 1600. *coram bo.me. Epiſcopo Pacen.*

Neque obſtat, quod poſſeſſio Capituli vti titulata eſt præferenda, quia hoc eſſet verum ſi Beneficiati prætenderent manutentionem pri-
4 uatiue, ſed cum petant cumulatiuè * non intrat prædicta concluſio, vt colligitur ex *textu in c.licet cauſam de Probat.* & ex *Gloſſ. ibidem in verbo vti poſſidentis*; Nec etiam probationes Beneficiatorum eliduntur, ex quo Teſtes ſunt ex Beneficiatis, quia cum non agatur de
5 intereſſe ſigulorum, ſunt idonei Teſtes, * maxime cum ſint perſonæ Eccleſiaſticæ, & eorū dicta comprobentur ex actibus ipſis poſſeſſorijs, conſideratis in alia *deciſione*, vt fuit reſolutum *coram me in cauſa Narnien.confinium* 10. *Decembris* 1603. & 13. *Martij* 1604. Statuta verò facta à ſolis Abbate, & Canonicis non officiunt,
6 cum præſumantur facta communi nomine, * non animo priuandi *Rot.deciſ.*713.*num.*6.*par.*1. & deberet probari, quod Canonici id fecerunt
7 priuatiuè quoad Beneficiator * *Rot. deciſ.* 391. *num.*1. *par.*1. & quòd Beneficiati acquieuerint, quæ quidem acquieſcentia non probatur ex eo, quod aliqui Beneficiati adiuerint Capitulum pro obtinenda facultate, vt poſſent percipere diſtributiones, licet Diuinis Officijs non intereſſent, prout obtinuerunt, & poſtea li-
8 centia fuit reuocata, * quia iſti Beneficiati, non potuerunt præiudicare corpori Beneficiatorū, vltra quod iſta licentia non videtur ſpectare ad caſum, de quo agitur.

Ex quibus concluſum recedendum à *deciſione facta* 31. *Ianuarii* 1614.

Præſens dec. fuit cōfirmata die 15. *Aprili* 1619.

MEDIOLANEN. DECIMARVM SANCTI IVLIANI.

Lunæ 2. *Aprilis* 1618.

ARGVMENTVM.

Mandatum procuræ non extenditur vltra perſonam expreſſam etiam ſi adſit clauſula *omni meliori modo*. Citatio ad dicendum contra commiſſionem quando requiratur.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum procuræ non extenditur vltra perſonam expreſſam. Ampl. num.*2.

2 *Clauſula* omni meliori modo *appoſita in mandato procuræ operatur, vt ſubſtineatur mandatum omni meliori modo, ſi modus expreſſus eſt inualidus, non tamen extendit mandatum vltra perſonam expreſſam.*

3 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem eſt neceſſaria ad firmandum exercitium iuriſdictionis.*

4 *Etiam ſi adſit citatio ad terminos ſubſtantiales.*

5 *Ad firmandum exercitium iuriſdictionis quattuor copulatiuè requiruntur, inter quæ citatio ad dicendum contra, & ſeruatio terminorum ſubſtantialium.*

6 *Citationis defectus probatur ex reuolutione proceſſus.*

7 *Citatio ad dicendum contra poteſt fieri poſtquam pars vſa eſt commiſſione.*

8 *Citatio ad dicendum contrà non requiritur in commiſſione dependenti.*

9 *Declara procedere in commiſſione excitatoria iuriſdictionis; ſecùs autem in tribuente principaliter iuriſdictionem.*

DECISIO MXCV.

LIcet in hac cauſa fuerit reſolutum quod Plattus poterat agere nomine Eccleſiæ, attamen Domini non habuerunt pro firmato, quod Procuratorem conſtituere potuerit, & in omnem euentum cenſuerunt conſtitutionem Procuratoris non ſuſtineri, cum non ſit facta
1 nomine Eccleſiæ * *Vant. de nullit. ex defect. in-hab.num.*76.& 77. nec defendi poſſe ex clauſula *omni meliori modo*, quia iſta clauſula apponitur, vt ſubſtineatur mandatum omni meliori
2 modo, ſi modus expreſſus eſt inualidus, * non tamen debet extendere mandatum vltra perſonam expreſſam *Rimin. conſ.* 438. *num.* 23. & *ſeqq.lib.*3. & ſic nullo pacto ſententiam defendi poſſe à nullitate; Et ceſſat omnis difficultas, quia deficit citatio ad dicendum contra commiſſionē, quę neceſſaria eſt ad firmandum exer-
3 citium iuriſdictionis, * Nec ſufficit citatio de
4 qua in terminis ſubſtantialibus, * quia ad firmandū exercitium iuriſdictionis quattuor co-
5 pulatiuè requiruntur, * inter quæ citatio ad dicendum contra, & ſeruatio terminorum ſubſtantialium *Verall.deciſ.*260.*par.*2. & fuit dictū

in

in cauſa *Bracaren. monaſterii de Ganſei* 27. *Nouembris* 1600. & 19. *Nouembris* 1603. *coram Reuerendiſſimo D. meo Archiepiſcopo Damaſceno*, vbi fuit allegata *deciſio Caſſadori* 7. *de appell. Cæſar de Graff. dec. 3. num. 7. in fin. de reſtit. ſpoliat.* & in cauſa *Argentina S. Angeli* 30. *Aprilis* 1604. *coram me.*

Quod autem prædicta citatio non fuerit facta, patet ex reuolutione proceſſus, ex quo
6 optimè probatur iſta negatiua, * cum de affirmatiua debeat eodem loco apparere *l. Properandum §. & ſiquidem* ibi *acta apud ſe confecta conſpicere C. de Iudiciis l. hac autem §. non defendi* ibi *conſtare liquere ff. ex quibus cauſis in poſſeſſ. eat.* illa vero citatio, quæ allegatur *fol.* 687. *&* 689. nihil prodeſt, cum ſit citatio executa in partibus ad inſtantiam Platti, contrà quoſdam Canonicos Sancti Iuliani, quæ non potuit inſeruire pro citatione ad dicẽdum contra ad inſtantiam Eccleſiæ S. Iuliani; potuiſſet tamen aduerſarius dictæ Eccleſiæ citare ad di-
7 cendum contra, * poſtquam Eccleſia fuiſſet vſa commiſſione vt fuit ſeruatum *coram me in cauſa Bononien. de Beroaldis* 26. *Martii* 1604. alia verò citatio cõtrà Corradinum Procuratorem Eccleſiæ Sancti Iuliani nihil releuat; Fuit enim executa vigore primæ commiſſionis, in qua nullo pacto repetitur nominata Eccleſia Sancti Iuliani, & vigore ſecundæ commiſſionis, in qua nominatur dicta Eccleſia pro Actrice, & de qua commendatione modo agitur, nulla reperitur citatio, & quamuis quando com-
8 miſſio eſt dependens, * non requiritur citatio ad dicendum contra, Attamen hoc nihil facit, quia hic non ſumus in Commiſſione depen-
9 denti excitatoria iuriſdictionis, * ſed in commiſſione principaliter tribuente iuriſdictionem reſpectu Eccleſiæ Sancti Iuliani, quæ non comprehendebatur in prima commiſſione, & ideo prædicta citatio omnino erat neceſſaria, vt patet ex prædictis, & colligitur ex *deciſione in cauſa Romana Caſtri Feliciani* 12. *Martii* 1557. *coram Rubeo*, & ex dicta *Agrigentina coram me*, in quibus dicitur, quod in commiſſione dependenti non requiritur citatio, quia eſt excitatoria iuriſdictionis, non autem principaliter tribuente iuriſdictionem.

Quoad nullitates ſententiarum de Partibus erit agendum particulariter.

Et ita concluſum &c.

Præſens deciſio fuit renouata die 17. *Decembris* 1618.

LEODIEN. PRIMARIARVM PRAECVM.

Veneris 4. *Maij* 1618.

ARGVMENTVM.

In indulto Primariarum præcum Imperatori conceſſo comprehenduntur vacationes in menſibus Ordinariorum, & beneficia Sedi Apoſtolicæ reſeruata præterquam per *extrauag. ad Regimen.*

SVMMARIVM.

1 *Per conceſſionem Primariarum præcum factam Imperatori cenſetur data facultas nominandi ad primum beneficium vacaturum dummodo in generali collatione quattuor beneficia contineantur.*

2 *Et iſto caſu Imperator non facit collationem, ſed dat poteſtatem faciendi recipi.*

3 *Primariæ præces Imperatori conceſſæ per totum Imperium Romanum non comprehendunt omnia beneficia exiſtentia in locis de directo Dominio Imperatoris, niſi etiam illa loca ſubſint Imperatori.*

4 *Primariæ præces habent locum in omnibus Eccleſijs Alemaniæ.*

5 *Primariæ præces non habent locum in Italia, nec in Ducatu Mediolani.*

6 Concordata Leodieñ. *ſunt fauorabiliora* Concordatis Germaniæ.

7 Concordata Germaniæ *requirunt ſpecialem derrogationem, nec per clauſulas generales cenſetur derrogatum.*

8 *Indultum Primariarum præcum conceſſum Imperatori comprehendit vacationes in menſibus Ordinariorum, & beneficia ſedi Apoſtolicæ reſeruata præterquam per* extrauag. ad Regimen.

DECISIO MXCVI.

Dubitaui an in Indulto Primariarum Præcũ Sac. Cæſareæ Maieſtati conceſſo, comprehendantur vacationes in menſibus Ordinariorum, ita vt nominati poſſint Beneficia in dictis menſibus vacantia acceptare, & DD. pro reſolutione præſentis dubij firmarunt primo, quod per iſtas primarias præces datur facul-
1 tas Sacræ Cæſareæ Maieſtati, * vt per totum Romanum Imperium nominare poſſit ad primum beneficium vacaturum, dummodò in generali collatione quattuor beneficia contineantur, & quod ipſa Cæſarea Maieſtas non
2 facit collationem, * ſed dat poteſtatem faciendi recipi, vt loquuntur *DD. ſpeculat. de Præb. & dignit. §. reſtat. n. 7.* & ibi *Io. Andr. littera E*, & in *c. is, cui num. 1. eod. tit. in 6.* ſecundo, quod primariæ Præces Imperatori conceſſæ per totum Romanum Imperium non comprehendunt omnia beneficia exiſtentia in locis de
3 directo Dominio Imperatoris, * niſi etiam illa loca omni caſu ſubſint Imperatori *Sarnen. dec. 8. in manuſcr.* vbi dicit ſe allegaſſe *Aloyſium Triſtanum in ſecundo volum. allegat*, qui refert ita fuiſſe iudicatum in Rota, & *Antonium de Caſſarellis in quadam quæſtione ſuper præcibus*, & ſentit *Specul. & Io. Andr. loc. cit.* dum dicunt in omnibus Eccleſijs Alemaniæ primarias præ-
4 ces locum habere, * & Hinc *Creſcent. dec. 3. de præben.* quæ eſt eadem cum *deciſ. Sarnen.* dicit, quod primariæ præces non habent locum
5 in Italia, * nec in Ducatu Mediolani, Et proptereà ſi quæreretur, an habeant locum in Ciuitate Leodien. eſſet particulariter diſcutiendum

dum, & benè conſiderandum, & in omnem
caſum videndum eſſer, an fuerit ſufficienter
derogatum *Concordatis Leodienſibus*, quæ ſunt
6 fauorabiliora, * quam *Concordata Germaniæ*,
vt dicit *Caſſador. dec. 7. num. 4. verſ. in Concor-
datis Leodien.* & tamen Concordata Germaniæ,
7 requirunt ſpecialem derogationem, * nec eis
per clauſulas generales cenſetur derogatum
*Put. dec. 45. num. 1. lib. 1. in nou. Creſc. dec.
2. de Priuil.* & fuit reſolutum in cauſa *Leodien.
Canonicatus 20. Maij 1607. coram Reuerendiſ-
ſimo D. Archiepiſcopo Lugdunen.*

Stricte igitur ad dubium Domini quoad lo-
ca, in quibus de iure Primariæ Præces habent
locum, cenſuerunt affirmatiue reſponden-
8 dum, * ratio deſumpta fuit ex verbis Indulti
in verſ. hinc eſt vbi Sanctiſſimus D. N. indul-
get. Quod ſi Imperator quibuſuis Collatori-
bus, ſeu Collatricibus quorumcumque Bene-
ficiorũ Eccleſiaſticorũ, qui ſaltim quattuor Be-
neficia conferre habeant præces porrexit pro
aliqua perſona ad Beneficium aliquod nomi-
nata dd. Collatores, & Collatrices dictis præ-
cibus parere cogantur, & ſic cum verba Indul-
ti ſint vniuerſalia, & loquuntur de quibuſuis
Collatoribus, & Collatricibus omnium Bene-
ficiorum, debent comprehendere Collatores
ordinarios ratione beneficiorum, quæ vacant
in menſibus Ordinarij, cum aliàs ad ipſos non
pertineant ex virtute dd. verborum vniuerſa-
lium iuxta *Gloſſ. in cap. ſi tibi abſenti in verbo
quicunque de preb. in 6.* & latè ponit *Surd. in conſ.
73. num. 62. & ſeq. lib. 1. Rot. dec. 233. num.
1. & ſeqq. part. 1.* Vlterius hoc probatur, quia
in eodem Indulto *in verſ. quod quicunque*, &c.
diſponitur, vt quicunque executores per Im-
peratorem nominati poſſint conferre beneficia
etiam collatoribus ordinarijs per conceſſiones
Apoſtolicas, aut litteras alternatiuè aliaque Pri-
uilegia quæcunque illis competentia, aut alijs
quibuſcunque menſibus vacauerint, quibus
verbis nihil clarius videtur dici potuiſſe ad
probandum, quod huiuſmodi Indultum com-
prehendat etiam Beneficia vacantia in menſi-
bus Ordinarij, cum alias dicta facultas fruſtra
executoribus ab Imperatore nominandis con-
cederetur, quod etiam eo magis confirmatur
ex verbis immediate ſequentibus, vbi talis fa-
cultas extenditur etiam ſi dicta Beneficia fue-
rint Sedi Apoſtolicæ reſeruata, præterquam per
extrauagantem ad Regimen, cuius dictionis *etiam*
natura eſt exprimere caſum magis dubitabilem,
& implicare minus dubium DD. in *l. quod ſi
Patris C. vnde libri*; Igitur ſignum eſt, quod mi-
nus dubium erat comprehendi Beneficia reſer-
uata, & quę ſunt de Collatione Ordinariorum
& ſic in menſibus Ordinarijs vacantia. Qui-
bus non obſtant *Concordata Germaniæ*, cum illis
nominatim, & expreſſe, prout requiritur fuit
derogatum.

Et ita concluſum.

LEODIEN. PRIMARIARVM PRAECVM.

Veneris 4. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

De eadem materia præcedentis deciſionis.

SVMMARIVM.

1 *In Indulto Primariarum præcum conceſſo Impe-
tori datur facultas, vt nominare poſſit ad prima
beneficia vacatura dummodo in generali collatio-
ne quatuor beneficia contineantur.*
2 *In huiuſmodi Indulto comprehenduntur vacationes
in menſibus Ordinariorum, & beneficia Sedi
Apoſtolicæ reſeruata præterquam per* extrauag.
ad regimen. *& num.* 5.
3 *Collatorum quorumcumque appellatione compræ-
henduntur tam ordinarij, quam extraordinarij.*
4 *Primariæ præces quid importent.*
6 *Dictionis* etiam *natura eſt exprimere caſum ma-
gis dubitabilem.*

DECISIO MXCVII.

*Sanctiſſimus Dominus Noſter Sacræ Cæſareæ Ma-
ieſtati*, conceſſit Indultum, vt vocant *Prima-
riarum Præcum*, per quod eidem datur facul-
1 tas, * vt nominare poſſit ad prima beneficia
vacatura, dummodò in generali collatione
quattuor beneficia contineantur, de quo In-
dulto meminit *Gail. obſeruat. 155. num. 6. lib.
2. Nicol. Pſoch. de Regalib. num. 22.* Vndè du-
bitaui, an in dicto Indulto, comprehendantur
vacationes in menſibus Ordinariorum, ita vt
nominati poſſint beneficia in dd. menſibus va-
cantia acceptare, Et DD. affirmatiuè reſpon-
2 derunt, * quoad loca, quæ comprehenduntur
in dicto Indulto, de quibus *Creſcent. dec. 3. de
præben. Sarnen. dec. 8. in manuſcr.* Ratio reſo-
lutionis fuit, quia in dicto Indulto in *Verſ.
hinc eſt Sanctiſſimus indulget* quod ſi Imperator
quibuſuis Collatoribus, ſeu Collatricibus, quo-
rumcumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum
&c. præces porrexit pro aliqua perſona ad Be-
neficium aliquod nominata dicti Collatores,
& Collatrices dictis præcibus parere cogantur
& propterea cum Indultum loquatur de qui-
buſcunque Collatoribus &c. comprehendit tã
3 ordinarios, quam extraordinarios, * *Gloſſ.
in Clement. 1. in v. quodcunque de vit. & honeſt.
Cleric. Creſcen. dec. 20. num. 2. de Præb.* & Be-
neficia vacantia in menſibus Ordinarijs, quià
nihil eſt aliud parere præcibus ad fauorem per-
4 ſonarum nominatarum, * quam facere colla-
tionem dictis perſonis ab Imperatore nomina-
tis, vt in diuiduo dixerunt *Specul. de præben. &
dignit. §. reſtat. num. 7. & ibi Io. Andr. littera E.
& in c. is cui num. 1. eod. tit. in 6.*

Vlterius hoc euidentiſſime probatur, quia
in eodem Indulto in *verſ. quod quicunque* &c.
diſponitur, vt quicunque executores per
Impe-

Digitized by Google

Imperatorem nominati poſſint conferre beneficia etiàm Collatoribus Ordinarijs per cóceſſiones Apoſtolicas, aut litteras alternatiuè aliaque priuilegia quæcumque illis competentia, aut alijs quibuſcunque menſibus vacauerint; Quibus verbis, nihil clarius dici potuiſſe videtur ad oſtendendū, quod huiuſmodi Indultum comprehendit etiam Beneficia vacantia in mēſibus Ordinariorum, cum alias dicta facultas fruſtra executoribus ab Imperatore nominandis concederetur: Quod etiam magis confirmatur ex verbis immediate ſequentibus, vbi talis facultas extenditur etiam ſi dicta beneficia fue-
5 rint Sedi Apoſtolicæ reſeruata, * præterquam *per extrauag. Ad regimen* cuius dictionis, *etiam* natura eſt exprimere caſum magis dubitabi-
6 lem, * *DD. in l. quod ſi Patris C. vnde liber.* Igitur ſignum eſt quod minus erat dubium comprehendi Beneficia non reſeruata, & quæ ſunt de collatione Ordinariorum, & ſic in mēſibus ordinarijs vacantia.

Non obſtant *Concordata Germaniæ* cum illis nominatim, & expreſſe (prout requiritur) fuerit derogatum &c.

ROMANA ADITIONIS HAEREDITATIS.

Veneris 11. *Maij* 1618.

ARGVMENTVM.

Aditio hæreditatis ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Aditio hæreditatis cum beneficio leg. & inuent. probatur, dum concurrunt ea de quibus ibi.*
2 *Aditio hæreditatis etiam verbis fit.*
3 *Aditio hæreditatis iam facta non poteſt in dubium reuocari per verba in fine poſita ibi* receptiſſe ius ac priuilegium hæreditatem aut acceptandi, aut refutandi.
4 *De Inuentario hæreditario ſatis conſtat per enunciatiuam Notarij, in qua aſſerat ſibi fuiſſe conſignatum tenoris &c. iunctis alijs, de quibus ibi.*

DECISIO MXCVIII.

EX Iuribus integrè exhibitis conſtat de aditione hæreditatis cum beneficio legis, & Inuentarij, & in hoc dixerunt Domini recedendum eſſe à *deciſione facta 13. Maij 1616.* Conſtat enim de citatione creditorum per publica
1 ædicta, ſeu proclamata, * ſub die 30. Iulij 1592. & de relatione, & de comparitione Procuratoris conſtituri per Lucretiam Tutricem Hieronymi coram Iudice, & declaratione per eūdem Procuratorem facta ſuper aditione hæreditatis cum beneficio legis, & inuentarij ſimul exhibentem folium dicti Inuentarij, cum proteſtatione, quod ſi aliqua bona non apponenda fuerint appoſita, habeantur pro non appoſitis, de quibus omnibus Notarius fuit rogatus, præſentibus duobus alijs Notarijs pro hærede, ac alijs quattuor pro creditoribus, & legatarijs, & loco Teſtium, & cum alijs ſolemnitatibus ad publicum Inſtrumentum requiſitis, ex prædictis inquam ſatis probatur
2 aditio, quia etiam verbis fit, * vt per *Bartol in l. gerit num. 5. ff. de acquir. hæred. Anchar. conſ. 152. num. 5. Card. conſ. 37. Bald. conſ. 290. circa finem, verſ. ſed in contrarium lib. 5.* vbi quatuor adeundi modos enumerat.

Neque obſtant verba in fine poſita ibi *recepiſſe Ius, ac priuilegium dictam hereditatem, aut*
3 *acceptandi, aut reſutandi,* * quia per ea non poteſt in dubium reuocari aditio iam facta, cum qua non præſumitur correctio *l. nam ad ea ff. de cond. & demonſtr.* Tum etiam quia ſemel hæres nunquam deſinit eſſe hæres; Prout nec etiam obſtat, quod de Inuentario docetur ex ſimplici enunciatiua Notarij, quia contrarium eſt verius, cum in hoc caſu præceſſerint citationes per proclamata, & interuenerit etiam
4 decretum Iudicis, * & ſic res non ſtat in puris terminis enunciatiuæ, ſed cum iſta præcedant, & Notarius dicat Inuentarium ſibi fuiſſe conſignatum tenoris &c. ſatis ex omnibus ſimul iunctis conſtat Inuentarium fuiſſe factum.

Quia tamen prædictum Inuentarium nō reperitur, dixerunt DD. quod exhibeatur Inuentarium, aut doceatur de ammiſſione, & poſtmodum videatur cuius damno dicta ammiſſio cedat.

FIRMANA ALTARIS.

Veneris 11. *Maij* 1618.

ARGVMENTVM.

Dum adeſt res iudicata, & cauſa reperitur commiſſa cum clauſula *parito iudicato* appellans non auditur niſi prius pareat iudicato, vel doceat ſententias eſſe notorie nullas. Allegati ſententias iniquas conceditur reſtitutio in integrum cum clauſula *parito iudicato*, quæ importat vt nedum dimittatur poſſeſſio, ſed etiam vt reſtituantur fructus percepti, & ſoluantur expenſæ.

SVMMARIVM.

1 *Executio trium conformium, vel alias iudicati ſub prætextu nullitatis nō poteſt retardari. Decl. n. 2.*
2 *Limita quando nullitas eſt notoria.*
3 *Quando adeſt res iudicata, & cauſa fuit commiſſa cum clauſula* parito iudicato *appellans nō eſt audiendus, niſi prius pareat iudicato, vel doceat ſententias eſſe notoriè nullas.*
4 *Sententia notoriè nulla non meretur nomē ſētentiæ.*

5 *Pen-*

Digitized by Google

5 *Pendente legitima appellatione non adeſt res indicata.*
6 *Iniuſtitia notoria nullitati æquiparatur.*
7 *Alleganti ſententias iniquas conceditur reſtitutio in integrum, ſed cum clauſula* parito iudicato.
Iniuſtitia notoria eſt quæ nullum velamen admittit vt poſſit diſputari num. 7.
8 *Per moderationẽ inhibitionis cenſetur lis extincta.*
9 *Clauſula appoſita in prima Commiſſione cenſetur appoſita in aliis vſque ad finem litis, ſecus poſt.*
10 *Clauſula* parito iudicato *importat, vt nedum dimittatur poſſeſſio, ſed etiam vt reſtituantur fructus percepti, & ſoluantur expenſæ.*

DECISIO MXCIX.

QVando ſunt late tres conformes, vel alias
adſit iudicatum, ſub prætextu nullitatis
1 non debet executio retardari * *Clement. vt calumnijs de ſent. & re iudic.* niſi tamen nullitas ſit
2 notoria, quo caſu differtur executio, * *Vitalin. in d. Clement. vt calumnijs num. 16.* qui diſtinguit, quod aut nullitas requirit aliqualem
cauſæ cognitionem, & non retardatur exequutio, aut eſt notoria, & retardatur, & hanc
diſtinctionem non allegato *Vitalino* ſequitur,
Caputque decis. 256. par. 1. & fuit dictum in terminis notoriæ nullitatis in cauſa *Fauentina
Monaſterij 22. Iunij 1607. coram recol. me. Franciſco Pœnia tunc Rotæ Decano*: Qua propter cum
in noſtro caſu latæ ſint tres ſententiæ conformes, & ſic adſit iudicatum, & cauſa ſit commiſſa cum clauſula *parito iudicato* Riccardus
3 non eſt audiendus, * niſi prius pareat iudicato,
vel doceat ſentẽtias eſſe notorie nullas, qua nullitate probata audietur, quia hoc reſcriptum
recipit interpretationem à iure, vt in puncto
dicit *Roman. in conſ. 334. num. 1.* & ratio eſſe
poteſt, quia ſententia notorie nulla non me-
4 retur nomen ſententiæ, * & propterea ab vltima ſententia potuit appellari, & pendente legi-
5 tima appellatione non adeſt res iudicata * *Roman. in puncto in dicto conſ. 334. num. 7. Felin.
in c. cauſam quæ num. 6. verſ. iſtam Regulam de
reſcript. Ferrett. conſ. 308. num. 5. verſ. nec obſtat clauſula Rot. dec. 100. n. 12. p. 1.*

Riccardus ſentiebat hanc difficultatem, &
cum nullitatem allegare non poſſet, dicebat
ſententias fuiſſe notorie iniuſtas, quæ quidem
6 notoria iniuſtitia nullitati æquiparatur * *Felyn.
in c. inter cæteras nu. 9. de re iudic. Cæſar de Graſſ.
decis. 2. num. 7. de ſolut.* & videtur in terminis
ſenſiſſe *Rotam in cauſa Romana Molendini 6. Februarij 1609. coram me* & bene Riccardus ad
notoriam iniuſtitiam ſe reſtrinxit, quia teſte
*Staphileo de Signatura Iuſtitiæ §. quando petitur
num. 8.* etiam quod pars alleget ſententias iniquas, conceditur quidem reſtitutio in inte-
7 grum, * ſed cum clauſula *parito iudicato*: Iniuſtitiam tamen notoriam, quæ eſt illa, quæ nullum velamen admittit vt poſſit diſputari, vt ex
*Felyn. in c. inter cæteras col. 2. verſ. intellige de
re iudicat, & Francho in c. dilecto q. 55. nu. 153.
& 168. de appellat.* dicit *Cephal. conſ. 201. n. 10
lib. 2. Rip. in l. 4. §. condemnatum num. 17. in fin.
de re iudic. Gabr. de ſent. concl. 10. num. 2.* vbi de
communi, & fuit late deductum in cauſa
*Piſtorien. Beneficij 31. Maij 1617. coram D. meo
Burratto*, non probat Riccardus, immo nihil
deducit, quod releuet, nam ſi prætendat valorem narratum ſufficienter eſſe probatum contra id, quod Rota reſoluit (quicquid dicendum ſit,) non inde reſultat notoria iniuſtitia,
quæ nullo pacto velari poteſt, & iſta vana prætenſio tollitur ex deciſionibus *Seraphini 1270.
& 1393. & 1470. & ex alijs deciſionibus in hac
cauſa factis.*

Nec ſuffragari poteſt Riccardo, quod vſque
de anno 1606. obtinuit committi cauſam reſtitutionis in integrum *reſeruatis expenſis in fine
litis, conſtito de paupertate*, quia iſtud reſcriptum euanuit; Nam *R. P. D. meus Andreas*,
vltimo loco ſubrogatus in locum *bo. me. Cardinalis Pamphilij* poſt reſolutiones factas, quod
Riccardus non erat reſtituendus, moderatus
8 fuit inhibitionem, vnde cenſetur extincta lis, *
quare cum denuo mihi fuerit commiſſa reſtitutio cum clauſula *Parito iudicato*, in mea commiſſione, non cenſetur repetita clauſula de qua
9 in commiſſione Cardinalis Pamphilij, * cum
illa cauſa fuit finita per *R. P. D. meum Andream*,
& clauſulæ appoſitæ in prima commiſſione
cenſentur appoſitæ in alijs, vſque ad finem litis,
ſecus poſt, vt patet ex *deciſione Caſſadori 8.
num. 5. de reſcript.* & fuit dictum in cauſa *Toletana Parochialis de Cincion. 29. Nouembris 1607
coram me.*

Ex quibus dixerunt Domini Riccardum non
poſſe audiri, niſi prius ſatisfaciat clauſulæ
10 *parito iudicato*, * quæ importat, vt nedum dimittat poſſeſſionem, ſed etiam vt reſtituat fructus perceptos, & ſoluat expenſas, quia hoc
importat dicta clauſula *parito iudicato*, vt per
*Staphileum de Signatura Iuſtitiæ §. quando petitur
num. 9.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 10. Maij 1619.

ROMANA PAECVNIARIA DE CESARINIS.

Lunæ 14. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Cautio de reſtituendo pecunias ordinata ex reſcripto Signaturæ poteſt etiam in ſecunda inſtantia præſtari.

SVMMARIVM.

1 *Cautio de reſtituendo pecunias ordinata per reſcriptum Principis poteſt præſtari etiam in ſecunda inſtantia & nu. 2.*
Clauſula appoſita in prima commiſſione cenſentur repetita in alijs n. 1.
2 *Cautiones, quæ debent præſtari pro validitate iudicij poſſunt præſtari etiam appellatione pendente.*
3 *Appellatio operatur, quod cauſa ſit in eodem ſtatu.*

4 Ap-

4 *Appellatio tollit effectum ſententiæ, ita ut non cenſeatur acquiſitum ius parti.*

5 *Non obſtante clauſula* Conſtito de bono iure *in reſcripto appoſita bonum ius poteſt deduci in ſecunda inſtantia.*

6 *Rota admittit proteſtationes ſi, & in quantum, nec ſolet mandare afficere abſque cauſæ cognitione.*

7 *Decreta interlocutoria poſſunt quandocumque reuocari.*

8 *Ad faciendam proteſtationem requiritur mandatum procuræ.*

DECISIO MC.

ROta reſoluit decretum A. C. eſſe nullum,
quare in Signatura Gratiæ fuit reſcriptum
R. P. D. meo Dunozetto, vt reijceret nullitates,
conſtito de bono iure, & data cautione per Dominos
de Cæſarinis de reſtituendo pecunias, quod cum
ipſi *coram D. meo Dunozetto* non adimpleuiſ-
ſent, ipſe tulit ſententiam reuocatoriam A. C.
cauſa deindè ad me deuoluta; Dubitaui, an in
cauſa appellationis Domini de Cæſarinis poſ-
ſent facere prædictam obligationem, & Do-
mini affirmatiuè reſponderunt, quia dubitari
non poteſt clauſulas appoſitas in prima com-
miſſioni cenſeri repetitas in alijs, * cum du-
rat eadem cauſa *Caſſad. deciſ. 4. num. 5. de reſeru.*
Aegid. dec. 41. non enim repugnat natura iudi-
cij, nam videmus in ſimili, quod cautiones,
2 quæ debent præſtari pro validitate iudicij, *
iuxta *titulum qui ſatiſdare cogantur,* & ſimiles,
poſſunt etiam præſtari appellatione pendente,
vt per *Lancellott. de attent. appellat. pend. limit.*
11. num. 5. & cap. 12. limit. 15. num. 1. & pro-
pterea idem dicendum eſt de iſtis cautionibus,
quæ ponuntur in reſcriptis Principum, cum
recipiant interpretationem à iure.

Non obſtat, quod commiſſio ſanatoria non
datur poſt ſententiam, cum Papa non intendat
præiudicare parti, quia in caſu, de quo agimus
ſanatoria non fuit conceſſa poſt latam ſen-
tentiam, ſed ante, & ideo ſuffragatur etiam in
cauſa appellationis, vt patet *ex prædictis*, &
quia appellatio operatur, quod cauſa ſit in
eodem ſtatu * *ff. de appellat. recipien. l. appella-*
3 *tione C. de appellat. Lancellott. de attent. c. 12. in*
præfat. num. 89. & ſeqq. vbi num. 118. probat,
quod appellatio tollit effectum ſententiæ, * ità
4 vt non cenſeatur acquiſitum ius parti.

Minus etiam obſtat, quod reſcriptum con-
tineat clauſulam *conſtito de bono iure*, & tamen
contrarium apparet ex *deciſionibus Rotalibus*,
ſaltim reſpectu fructuum; quia bonum ius de-
5 duci poteſt in ſecunda inſtantia, * & intrat con-
cluſio, non deducta deducam, & non probata
probo, de qua in *l. per hanc C. de tempor. appell.*
Nec afficit proteſtatio facta, in qua petitur
dari cautionem, & Iudex mandauit afficere,
quia Rota admittit proteſtationes ſi, & in
6 quantum, * nec ſolet mandare afficere abſque
cauſæ cognitione, & iſta ſunt decreta interlo-
cutoria, quæ poſſunt quandocunque reuo-
7 cari ad *l. quod iuſſit ff. de re iudic.* Inſuper non
conſtat de mandato illius, qui fecit proteſta-
8 tionem, * quod requiritur ad proteſtandum
Surd. dec. 215. num. 2. & ſeqq. Verum certiſ-
ſimum eſt huiuſmodi decretum, & tanquam
interlocutorium, & quia Rota ſolet admittere
proteſtationes ſi, & in quantum, non afficere in
hoc caſu ex ſupradictis.

Et ita concluſum &c.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Lunæ 14. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Diſcutiuntur nonnullæ nullitates proceſſus fabbricati, ex quibus Rota mota eſt ad denegandam expeditionem cauſæ.

SVMMARIVM.

1 *Frumentum non durat vltra triennium.*

2 *Condemnatus ad frumentum poſt triennium tenetur ad æſtimationem, cum illud poſt tale tempus non duret.*

3 *Confeſſione propria nulla eſt maior probatio.*

4 Statutum Aretinum *an excludat fæminas dubitatur.*

5 *Qui ſemel declarauit velle eſſe hæredem non poteſt amplius deſinere eſſe hæres.*

6 *Scripturæ extractæ parte non citata, & lite pendente non ſunt in forma probanti.*

7 *Amplia etiam ſi ſint extractæ ab Actuario.*

8 *Nullitas proceſſus non poteſt deduci ex non facta citatione filijs debitoris, dum non probatur eſſe hæredes.*

9 *Proceſſus fabbricatus contra omnes filios debitoris vti illius hæredes non afficit illos, qui non ſunt tales.*

10 Statutum Aretinum *mandat minoribus, & pupillis in iudicio dari Curatorem, & Tutorem reſpectiue.*

11 *Minor indefenſus, contra quem lata fuit ſententia, debet audiri.*

12 *Cauſa liquidationis fructuum eſt diuerſa à negotio principali.*

Procurator conſtitutus in negotio principali non poteſt effici Dominus litis in cauſa liquidationis fructuum n. 12.

13 *Procurator Patris non poteſt effici Dominus litis ſi adſint filij hæredes, licet minores.*

DECISIO MCI.

CVm multa in hac cauſa opponerentur con-
tra illius expeditionem, dubitaui, An eſſet
expedienda: Et Rota cenſuit negatiuè reſpon-
dendum. Et pro reſolutione primo firma-
uit non poſſe contrà expeditionem opponi,
quod ſententia condemnet ad triticum, hodiè
vero agitur de liquidatione, quia cum illud
1 non duret vltra triennium * ex alleg. per Surd.
2 *in deciſ. 81. num. 1.* debetur æſtimatio * *Bartol. in*

*l. cum qui num. 1. ff. de his quib. vt indign. & in l. ex
diuerſo §. 1. in fin. ff. de rei vendicat.* & propterea
merito Rota proceſſit ad liquidationem *Bald.
conſ. 99. per tot. lib. 5. Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vlti-
mo num. 17.* nec minus aliquid poſſe opponi
circa quantitatem tritici percepti, quia Rota
deſumpſit probationes ex confeſſione Albizi
de Albergottis in cauſa principalis, qua nulla
3 maior probatio dari poteſt * *l. cum te C. de
tranſact. cum vulgaribus*.

Quantum attinet ad liquidationem valoris
dixerunt pariter Domini nullum poſſe fieri
fundamentum in eo, quod ex dicto Albizo ſu-
perſtites ſint filiæ fœminæ, quia ommiſſo, an
4 ſint excluſæ per *Statutum Aretinum*, * in quo la-
borant informantes, ſat eſt non conſtare illas
eſſe hæredes, vt conſiderauit *Rota in cauſa Mon-
tis Politiani Pecuniaria 15. Martij 1613. coram
R.P.D. meo Manzanedo.* Difficultas igitur con-
ſiſtit circa maſculos, quos negatur eſſe hæredes
Albizi, maximè quia interrogati ad Inſtantiam
Equitis Begiani Actoris in hac cauſa, an
vellent eſſe hæredes, declararunt ſe velle vti ter-
mino ſibi conceſſo a iure ad deliberandum, &
quamuis replicaretur, quod in alia cauſa reſpõ-
dendo interrogatorijs præparatorijs, dixerunt
5 ſe eſſe, & velle eſſe hæredes Patris, * & propterea
intrare cõcluſionem, quod ſemel hæres nunquã
deſinit eſſe hæres *l. eis, qui ſoluendo in fin. ff. de
hæred. inſtit. §. 1. inſtit. de fideic. libert.* Attamen
fuit dupplicatum (quicquid dicendum ſit in
iſtis terminis, an confeſſio in diuerſo iudicio,
probet in iſto) iſta iura non eſſe in forma pro-
6 banti tanquam extracta parte non citata, * &
lite pendente *Put. dec. 349. in principio lib. 2. in
nou.* & licet poſſet reſponderi iura fuiſſe extra-
cta ab Actuarijs, hoc tamen non ſufficit, quia
7 ſaltem legalitas eſt facta lite pendente, * vt cen-
ſuit *Rot. in cauſa literen. beneficij 28. Maii 1604.
cor. R.P.D meo Archiepiſc. Damaſceno*, quæ pro-
pterea tunc ordinauit, vt iura recognoſceren-
tur in Curia.

Et addebatur prædictam confeſſionem factã
in diuerſo iudicio fuiſſe factam ſolummodo,
per Albericum, & Ioannem Baptiſtam filios
Albizi, conſtare tamen ex fide Baptiſmi de
exiſtentia alterius filij maſculi: Sed huic obie-
ctioni replicabatur exiſtentiam alterius filij
maſculi per neceſſe non concludere ipſum eſſe
hæredem ad effectum infringendi proceſſum
8 agitatum * per ea, quæ dicta ſunt ſupra circa
fœminas, ſi ex prædicta confeſſione aliorum
duorum probatur aditio. Verum pro Alber-
gottis reſpondebatur, proceſſum in partibus,
& in Curia agitatum fuiſſe contra omnes filios,
ſed hinc non reſultat nullitas proceſſus quo-
ad alios hæredes, ſed tantum fit, vt non af-
9 ficiat illum, qui nòn eſt hæres, * vt in ſpecie
dicit *Salyc. in l. 1. num. 4. C. ſi aduerſ. rem Iudic.*
& fuit dictum in cauſa *Romana Domus, & Cen-
ſus 16. Februarii 1609. coram me.*

Sed quatenus probaretur ipſos maſculos
non eſſe hæredes adhuc Proceſſus de parti-
bus non ſubſtinebatur, cum minoribus, &
Pupillis non fuerit datus Curator, & Tutor
10 reſpectiuè iuxta formam *Statuti Aretii* * cuius
copia data fuit, nempe citatis, vocatis, & re-
quiſitis proximis conſanguineis, ſeu vicinis
cum decreto iudicis, & ſi curator datus fuiſſet
abſque ſolemnitatibus, iſta datio non teneret,
& ab ea ab altero ex filijs fuit appellatum, &
huius proceſſus eſt habenda ratio, quia conti-
nent fructuum liquidationem.

Maior eſt difficultas circa proceſſum factum
in Curia, quià ſub die 9. Martii 1614. Alberi-
cus maior 20. annis, minor tamen 25. & Io-
annes Baptiſta annorum 14. conſtituerunt
Procuratorem iuxta formam *Statutorum* Bal-
thaſſarem Forinum, qui mandatum acceptauit
ad effectum ſubſtituendi tantum, & eius vigore
ſubſtituit Alexandrum Venturuccium in cauſa
citatum, ſed vt dictum eſt præter Albericum,
& Ioannẽ Baptiſtam, qui conſtituerunt Procu-
ratorem adſunt alij filij; attamen replicari po-
terat non conſtare, quod omnes ſint hæredes
ex ſupra deductis, & ſi conſtaret dictos Alberi-
cum, & Ioannem Baptiſtã eſſe hæredes, & quod
propterea hoc caput nõ obſtaret, negari tamen
11 non poſſe, quin iſti minores eſſent audiendi, *
ne dicatur ſententiam latam fuiſſe contra mi-
norem indefenſum, per ea quæ notat *Put. in
deciſ. 298. lib. 2.*

Vlterius dicebatur, quod dictus Griffolus
fuit Procurator Patris, & quod contrà ipſum
potuit agi tanquam contra Procuratorem Do-
minum litis effectum, ſed hoc non placuit, quia
fuit conſtitutus in negotio principali, hic au-
tem agitur de liquidatione fructuum, quæ vi-
12 detur cauſa diuerſa * *Caſtrenſ. conſ. 12. num. 3.
verſ. 1. quia lib. 1. Boer. deciſ. 285. num. 6. & ſeqq.*
Replicabatur tamen *Caſtren. & Boer.* loqui de
taxatione expenſarum, quæ fieri poteſt extrà
inſtantiam, ſed reſponſum fuit hoc idem pro-
cedere in liquidatione fructuum, cum & ipſi
poſſint liquidari extrà inſtantiam, & ab exceſ-
ſiua taxatione datur appellatio. Vltra quod,
ſi hæres prætendit iſtos filios eſſe hæredes Pa-
tris, cum ſint minores, Procurator non potuit
13 effici Dominus litis * *Socc. Sen. conſ. 112. num.
12. lib. 1. Creſc. dec. 11. de re Iudic.* Et ita con-
cluſum cauſam non poſſe ad fauorem Equitis
expediri.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Veneris 18. *Maij* 1618.

ARGVMENTVM.

Licet regulariter immemorabilis per ſcri-
pturas non probetur, limitatur tamen ſi
earum enunciatiuæ excedant metam
centum annorum, dumodò adſint ad mi-
nus duæ enunciatiuæ habentes originem
à diuerſis perſonis non ſuſpectis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Ad præſcriptionem Redecima requiritur immemorabilis, aut quadragenaria cum titulo.*

2 *Immemorabilis per ſcripturas non probatur.*

3 *Limita, quando ennnciatur in ſcripturis metam centum annorum excedentibus.*

4 *Hoc tamen non procedit in caſu, quo adſint ad minus duæ annunciatiuæ habentes originem à diuerſis perſonis non ſuſpectis.*

5 *Teſtes ſuper immemorabili debent deponere de viſu per 40. ann. ante motam litem.*

6 *Titulus ad effectum quadragenariæ non probatur ex ſententia lata in poſſeſſorio cum clauſula re-* ſeruato iure ſuper proprietate.

DECISIO MCII.

POſt reſolutiones factas, quod Redecima de qua agitur eſt contra ius, & quod agitur de præſcriptione, non autem de conſuetudine; Dubitaui, an conſtaret de immemorabili, vel alia præſcriptione, quæ ſuffragetur. *Et Rota* cenſuit negatiuè reſpondendum, quia cum ad hunc effectum requiratur immemorabilis, aut
1 quadragenaria cum titulo * *c. 1. de præſcr. in 6.* & cenſuit *Rot. in hac cauſa 14. Maii* 1608. immemorabilis autem, aut quadragenaria cum titulo non probatur.

Nam quantum attinet ad immemorabilem, cum ad illam probandam tria deducantur, videlicet ſententia Regis Ioannis, enunciatiuæ inſtrumentorum, & dicta teſtium, fuit dictum, per dictum ſententiam, & enunciatiuas non probari immemorabilem, cum regula ſit, quod immemorabilis non poteſt probari per ſcri-
pturas * *Gloſſ. in dicto c. 1. & ibi. Io. Andr. in*
2 *fin. Gemin. num. 6. Franc. nu. 15. Balb. de præſcript. 2. par. 3. par. principalis quæſt. 16. num. 25. Rebuffus de Decimis quæſt. 13. num. 97. Gabr. de præſcr. concl. 1. num. 82.* & fuit dictum in cauſa *Tullen. iuriſdictionis 22. Martii* 1596. *coram bo. me. Card. Pamphilio*, & in cauſa *Aquinaten. Beneficii 29. Aprilis* 1602. *coram Illuſtriſſimo Ludouiſio*.

Non obſtat, quod hæc regula fallit, quando immemorabilis enunciatur in ſcripturis an-
3 tiquis excedentibus metam 100. annorum, * *Verall. dec. 3. 7. par. 3.* & fuit dictum in cauſa *Burgen. Quindenniorum 8. Martii* 1599. *coram bo. me. Litta*; Quia hoc eſt verum, quando ad minus ſunt duæ enunciatiuæ, quæ habent ori-
4 ginem à diuerſis perſonis non ſuſpectis * *Aretin. in cap. cum eam num 2. de Probat. Salyc. in l. cum aliquis num. 3. verſ. ſi tamen plura*, & ibi *Caſtrenſ. num. 6. C. de iur. delib. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 2. tit. 6. n. 21. Achill. dec. 6. de Iurepatr. Rot. dec. 388. par. 1.* quæ hic non adſunt, nam etſi in narratiua ſententiæ dicatur, quod Clerus prætendebat habere immemorabilem, tamen in diſpoſitione ſententiæ non dicitur dictam immemorabilem fuiſſe probatam, immò totum contrarium aſſeritur ibi. *fuit inuentum probatum plenarie, quod à 10. 20. 30. 40. & 50. annis citrà etiam à maiori tempore, quod memoria non eſt in contrarium, quod ſemper fuit ſoluta in dicta Ciuitate, & eius Territorio, & Epiſcopatu, per Incolas integraliter vna decimarum Panis Tritici, & hordei, quæ colligebatur in quibuſuis Prædiis, Terris, & hæreditatibus*; Et poſtmodum in eadem ſententia ſubditur. *Et vltra hanc decimam conſueuit ſolui alia Decima vocata Redecima, ex redditibus, & prouentibus, aut conuentione, vel Tributo &c. quæ redditarii vel Coloni, ex quibuslibet terris, vel prædiis, & pratis non ruptis dederunt, & conſueuerunt dare Dominis huiuſmodi prædiorum, & terrarum, & pratorum non ruptorum, & quod ſic dictam Redecimam ſoluunt, & conſueuerunt ſoluere à dictis 50 annis citrà*. Ex iſtis igitur verbis clare patet non fuiſſe probatam prætenſionem Cleri ſuper immemorabili quoad Redecimam, cum probatio ſit reſtricta tantum ad 50. annos, & immemorabilis ſolum videtur probata quoad Decimam, & in omnem euentum iſta eſſet vnica enunciatiua, quæ non probaret *ex ſupradictis*.

Ad enunciatiuas verò Inſtrumentorum incipientium ab anno 1463. in quibus fiunt arrendamenta cum clauſula *quod ſint libera ab omni Decima, & Redecima*, fuit reſponſum, quod iſtæ enunciatiuæ per neceſſe non concludunt, quod Redecima generaliter non ſolueretur & etiam poterat eſſe, quod illa prædia ex aliquo priuilegio eſſent exempta, quod ſuadetur, quia locantur nondum libera à Redecima, ſed etiam à Decima, & veriſimile etiam eſt, quod ſolutio deberet fieri per Dominum bonorum; Et ceſſat omnis difficultas, quia in dictis Inſtrumentis non enunciatur immemorabilis, & quatenus inſtrumenta probarent Redecimam non ſolutam, non probarent immemorabilem, cum vt dictum eſt incipiant ab anno 1463. & regula ſit, quod immemorabilis non poteſt probari per ſcripturas, *vt ſupra firmatum eſt*.

Quantum verò attinet ad Teſtes (quicquid dicendum ſit, an concludant in dicto, cum initium huius litis inciperet ab anno 1562. vt fuit deciſum *coram bo. me. Card. Seraphino*, vt in *deciſ.* 1440.) cum illi fuerint examinati de anno 1596. & demendum ſit tempus litis, & ad minus deberent eſſe ætatis 88. cum debeant de-
5 ponere de viſu per 40. annos * ſecundum *Gloſſ. in c. 1. de præſcr. in 6* Certum eſt enim, quod dempto dicto tempore litis motæ, non poſſunt probare immemorabilem, niſi ſint ætatis 54. annorum *Abb. in c. 1. num. 8.* & ibi *Geminian. & Franc. num. 16. Anchar. num. 9. de Præſcr. in 6.* & fuit latè deductum in cauſa *Signina Pœnarum 20. Nouemb. 1609. coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* Et quamuis vnicus ex dictis Teſtibus ſit ætatis 96. annorum, tamen nihil probat, cum expreſſe dicat ſe deponere, quæ cœpit recordari, dum erat annorum 32. & ſic ætas non ſufficit; vltra quod dicti Teſtes ſatis debilitantur, cum in ſententia enuntietur tumultus, quod etiam comprobatur ex exequutorialibus poſtea à *Rege Ferdinando*, & *Carolo Quinto Imperatore* relaxatis, & ſic videntur conuinci, quod nunquam contrarium fuit auditum, vt notat *Put. in dec. 426. num. 3. lib. 2. in nou.*

Quantum attinet ad quadragenariam cum titulo (quicquid ſit de poſſeſſione) titulus non probatur, nec ſententia Regis poteſt in-

ſeruire pro titulo, præcipuè quia continet mã-
datum de manutenendo reſeruato iure ſuper
proprietate, quod quidem mandatum etiam à
6 Rota fuit conceſſum, * & cum iſte titulus
etiam, quod eſſet validus, non tribueret ius
in petitorio, non poteſt vllo pacto inſeruire
ad effectum præſcribendi *Gloſſ. fin. in c. ſi diligen-
ti de præſcr. Verall. dec. 361. num. 4. par. 2. Philip-
pus de Peruſio conſ. 2. inter conſilia Felyn. nu. 14.*
& fuit dictum in cauſa *Feltren. præbendæ 6. Iu-
nii 1615. coram me &c.*

*Præſens deciſio fuit confirmata die 20. Iunii
1625.*

TIRASONEN. ARCHIPRESBITERATVS.

Lunæ 21. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Beneficium ſimultaneæ collationis vacatum in menſe Septembris non comprehenditur ſub alternatiua Epiſcopi, qua ceſſante talis menſis eſt Ordinarij.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium ſimultaneæ collationis vacatum in menſe Septembris non comprehenditur ſub alternatiua Epiſcopi.*

2 *Menſis* Septembris *ceſſante alternatiua eſt Ordinarii.*

3 *Dignitates in Cathedralibus ſunt ſimultaneæ collationis.*

4 *Ad effectum alternatiuæ attenditur quaſi poſſeſſio libere, & ſimultaneè conferendi vid. num. 5.*

6 *Teſtes de publica voce, & fama quando probent pertinentiam collationis beneficii remiſſiuè.*

DECISIO MCIII.

DOmini concluſerunt Archipresbiteratum,
de quo agitur non eſſe reſeruatum ratione
menſis, quia cum ſit ſimultaneæ collationis,
1 & vacauerit in menſe Septembris, * non com-
prehenditur ſub alternatiua Epiſcopi, qua ceſ-
2 ſante menſis Septembris eſt Ordinarij, * vt de
vtroq; ſunt verba clariſſima *Reg.* 8. & dicit *mo-
dernus Gloſſator in gloſſ. 45. num. 1. & ſeq.* Quod
autem huiuſmodi Archipresbiteratus ſit ſimul-
taneæ collationis patet eo ipſo, quo probatur
3 eſſe dignitatem in Cathedrali * *Caſſad. dec. 22.
num. 2. de præb.* Et tollit omnem difficultatem
concordia inita inter Epiſcopum, Et Capitu-
lum per *Fælic. record. Clem.* 8. confirmata, in
qua legitur huius Archipræsbiteratus collatio-
nem ad Epiſcopum, & Capitolum ſimul perti-
nere.

Non obſtat, quod ad effectum alternatiuæ
attenditur quaſi poſſeſſio libere, vel ſimulta-
4 neè conferendi, * vt per *modernum ſuper dicta
Reg. 8. gloſſ. 41. num. 1. & 2.* Pro parte autem
prouiſi Apoſtolici deducuntur duæ prouiſio-
nes liberæ, videlicet altera de Cantoria, quæ
eſt effectuata, altera de Archidiaconatu non
effectuata, quia fuit reſponſum reſpectu Archi-
præsbiteratus, de quo agitur oſtendi antiquio-
rem quaſi poſſeſſionem ſimultaneæ collatio-
5 nis, vt patet ex prouiſione de anno 1505. effe-
ctum ſortita, quæ magis eſt attendenda, &
vlterius ſtante prædicta concordia oſtendi de-
bere per prouiſum Apoſtolicum quaſi poſſeſ-
ſionem poſt concordiam, cum ipſa ſit clara, &
indubitata per ea, quæ notantur in *deciſ. 2. de
Præb in nou.* quæ tamen non oſtenditur.

Neque obſtant Teſtes de publica voce, &
fama, qui deponunt collationem ſpectare ad
ſolum Epiſcopum, quia conuincuntur ex præ-
dicta concordia, & propterea non eſt modo
hic diſcutiendum, quando Teſtes de publica
voce, & fama probent pertinentiam collatio-
6 nis, * de qua re fuit actum in cauſa *Maioricen.
Sacriſtiæ 26. Iunii 1602. coram bo. me. Card. Pam-
philio.*

Ex quibus concluſum fuit non conſtare de reſeruatione.

CALAGVRITANA BENFICII DE LVNA.

Veneris 25. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio beneficij iudicialiter prouiſi capta pendente termino ad appellandum eſt attentata, & debet ſequeſtrari. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio beneficij iudicialiter prouiſi capta pendente termino ad appellandum eſt attentata.*

2 *Et debet ſequeſtrari.*

3 *Attentata commiſſa intra tempus ad appellandum reuocantur per viam nullitatis ſi in tempore non fuit appellatum.*

4 *In Commiſſione reſtitutionis in integrum cenſetur repetita cauſa nullitatis, & attentatorum in prima appoſita.*

5 *Attentata tam ad inſtantiam partis, quam ex officio Iudicis poſſunt reuocari.*

DECISIO MCIV.

CVm ex deductis in alia *dec.* ſatis conſtet iu-
dicialiter fuiſſe proceſſum ad prouiſionem
beneficij, de quo agitur, ſequitur quod poſ-
ſeſſio capta pendente tempore ad appellandum
1 ſit attentata * *c. non ſolum de appell. in 6. Mo-
hed. dec. 11. de Præb.* & in iſtis terminis vltra
allegatos in 1. *deciſ.* fuit etiam reſolutum in cau-
ſa *Pientina Iuriſpatronatus 9. Martij 1598. coram
bo.*

Digitized by Google

bo. me. Don Andrea Corduba Epiſcopo Pacen, qua-
2 re venit ſequeſtranda * *Caſſad. dec. 3. nu. 6. de re-
ſtit. ſpol. Caſar de Graſſ. dec. 2. de appell.*

Non obſtat, quod non fuit appellatum in
tempore; quia hoc operatur, quod prædicta
attentata non poſſint reuocari per viã attenta-
3 torum, * non tamen tollit, quin poſſint reuo-
cari per viam nullitatis, iuxta diſtinctionem
factam *coram bo. me. Card. Seraphino in cauſa Ca-
lagnritana de Burgo 7. Maij 1574. de qua etiam
Cæſar de Graſſ. d. dec. 2. nu. 5. de appell.* & in
puncto ita fuit dictum in præcitata cauſa *Pien-
tina coram bo. me. Epiſcopo Paeen.*

Non obſtat, quod cum in Rota ſit commiſ-
ſa cauſa reſtitutionis in integrum ad inſtãtiam
Franciſci, non poteſt cognoſci ſuper dicta nul-
litate, niſi prius videatur, an conſtet de cauſis
reſtitutionis in integrum, quia in hoc caſu ſa-
tis eſt, quod in prima commiſſione ſit commiſ-
4 ſa cauſa nullitatis, & attentatorum, * cenſetur
enim hoc idem repetitum in ſecunda commiſ-
ſione reſtitutionis in integrum *Caſſad. dec. 8.
nu. 5. de reſcript Aegid. dec.* 41. & ſic Iudex ex
officio apponendo ſequeſtrum, poteſt reuoca-
re dicta attentata per viam nullitatis, cum at-
5 tentata ne dum ad inſtantiam partis, * ſed
etiam officio Iudicis reuocentur *Lancell. de at-
tent. cap. 27. nu. 7. & ſeqq.*

Ex quibus Dominis placuit apponendum eſ-
ſe ſequeſtrum.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE GVEMBE.

Veneris 1. Iunij 1618.

A R G V M E N T V M.

Cenſetur facta præſentatio ad Iuſpatronatus vnius tantum, quando duo fuerunt præſentati, ſed vnus notorie non eſt idoneus. licet præſentatio à Patronis Laicis fieri debeat intra quadrimeſtre, tamen illis aliam facere præſentationem permiſſum eſt, quando prior fuit nulla.

S V M M A R I V M.

1 Conſtitutio Synodalis Pampilonen lib. 3. cap 6. *mandat, quod ſi præſentatus à maiori parte non ſit habilis non propterea ſit inſtituendus præſentatus à maiori parte.*

2 *Patroni cenſentur dediſſe mandatum ad præſentandum idoneum, & ſufficientem regimini animarum.*

3 *Inſtitui debet in beneficio Iuriſpatronatus is, qui habet qualitates neceſſarias, ſpreto eo, qui illis notorie caret.*

4 *Non poteſt præſentari ad Iuſpatronatum notorie inhabilis.*

5 *Minuſque inſtitui.*

6 *Quando agitur de prælatione in inſtitutione ad ius patronatum ſola ſuſpicio, & diffamatio ſufficit, vt excludatur.*

7 *Ælapſis quattuor menſibus datis Patronis Laicis ad præſentandum Epiſcopus confert ex iure deuoluto.*

8 *Præſentatio facta à Patronis laicis poſt quadrimeſtre non valet.*

9 *Patroni ælapſo tempore ſi præſentatio fuit nulla denuo poſſunt præſentare, & habent aliud quadrimeſtre à die ſcientia nullitatis.*

10 *Dummodo tamen illud petant, et preſentent.*

D E C I S I O MCV.

Qvamuis *Conſtitutio Synodalis lib. 3. cap. 6.*
præcipiat, vt ſi præſentatus à maiori par-
1 te non ſit habilis, * non propterea ſit inſtitu-
endus à minori parte præſentatus, Attamen
cum Patroni dederint mandatum ad præſen-
tandum idoneum, & ſufficientem ad obſe-
quium, & regimen Animarum, quod etiam
2 cauté cenſetur ineſſe * ex *Concil. Trid. ſeſſ. 24.
cap. 18. de Reſor.* & procurator præſentauerit
Michaelem, qui (vt erat notorium) qualita-
3 tes neceſſarias non habeat, * ſequitur, quod ſo-
lus Ioannes eſſet præſentatus, ita vt ab Epiſco-
po poſſet inſtitui *Lambertin. de Iurepatr. lib. 2.
p. 1. q. 10. art. 14. nu. 22.* Quod autem Micha-
el notoriè non eſſet idoneus, ſatis patet cum
ipſe confeſſus fuerit ſe habuiſſe rem cum Con-
ſanguinea, ex qua ſuſcepit liberos, & pro di-
uerſis criminibus infamiam irrogantibus fue-
rit condemnatus, vt in *Summ. à nu. 2. vſque
ad 4.* Accedit ad hęc maxima ſuſcipio criminis
Symoniæ, de qua deponunt Teſtes; quaré cum
Michael notórie eſſet inhabilis nõn pótuit præ-
4 ſentari * *Bero in c. Deus Omnipotens nu. 3. de ac-
cuſat. Lambert. de Iur. pat. lib. 2. p. 1. q. 9. art. 19.
5 nu. 2.* & multo minus inſtitui * per ea, quæ no-
tat *Abb. in c. 1. nu. 8. de elect. Calderin conſ. 9.
de Probat. Seraphin. dec. 516. nu. 4.* & fuit di-
ctum in *Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590.
coram Orano*; & in alia *Legionen. Parochialis* 30.
*Martij et 9. Aprilis 1590. coram Reueren. Peruſi-
no*, quibus locis in fortioribus terminis dici-
6 tur, quod ſola ſuſpicio, & diffamatio ſufficit, *
quando agitur de prælatione.

Vlterius eſt conſiderandum, quod Epiſco-
pus contulit etiam Iure deuoluto, quod potuit
facere, quia erat lapſũ tempus quattuor menſiũ,
7 quod datur Patronis Laicis ad pręſetandum *
c. vnico §. verum vbi DD. de Iurepatr. ita vt præ-
8 ſentatio poſtea facta nullius fuiſſet momenti *
*Io. Andr. in c. 2. circa fin. verſ. hodie de his quæ fiunt
à Prel. & in c. 2. nu. 2. ad fin. verſ. idem ſi ad
alterius* & ibi *Geminian. nu. 6. verſ. & idem eſt
de Officio Vicarij in 6. Roch. in v. honoroficum q.
2. nu. 5. Lamberti de iurepatr. lib. 2. p. 2. q. 2. art.
28. & fuit* dictum in cauſa *Forolinien. Iuriſpatro-
natus 8. Februarij 1599. coram Illuſtriſſimo Lan-
cellotto tunc Rotæ Auditore.*

Non obſtat, quod ſi præſentatio fuit nulla
ex aliquo defectu, Patroni ælapſo tempore,
9 denuo poſſunt præſentare, * & habent aliud
quadrimeſtre à die ſcientiæ nullitatis *Roch.
de iur. patr. in v. honorificum q. 37. nu. 68. Lam-
bert.*

bert. de Iurepatr. lib. 2. p. 2. art. 24. nu. 3. vnde
Fpiſcopus non potuit inſtituere præſentatum à
maiori parte, nec minus potnit conſerre iute
deuoluto; qnia fuit reſponſum aut inſtitutio-
nem Ioannis ſuſtineri per ſupradicta, aut colla-
tionem illi ab Epiſcopo factam ſuſtineri iure de-
uoluto, quia vere adeſt deuolutio, cum noto-
riè nõ idoneus fuerit præſentatus, & quia quic-
qnid dicendum ſit, an Patronis aliud quadri-
meſtre concedi potuerit, ſatis eſt, quod illud
10 non petierint, neque alium præſentauerint, *
iuxta *not. in c. quod ſicut, & c. quod bona de
elect. Abb. in c. quoniam nu. 14. de Iurepatr.*

Ex quibus DD. reſoluerunt pro Ioanne, prout in *decis. ſub die 27. Ianuarij 1614.*

Et Ita concluſum, &c.

MIRANDEN. VNIONIS.

Mercurij 6. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio poſſeſſionis conceditur probatis duobus vulgatis extremis. Poſſeſſio capta à Procuratore, cuius mandatum probatur ex coniecturis, & præſumptionibus valet. Ratificatio poſſeſſionis captę à Procuratore carente mandato procuræ non prodeſt poſt ſpolium, ſecus vero ante.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio ad poſſeſſionem datur, quando conſtat de poſſeſſione præterita actoris, et de præſenti rei.*

2 *Poſſeſſio probatur ex denegatione, et ſubſtentatione litis.*

3 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento ademptionis alio non apparente fuiſſe in poſſeſſione.*

4 *Poſſeſſio capta à Procuratore, vt valida ſit requiritur mandatum, maximè ad effectum Spolij.*

5 *Mandatum procuræ poteſt probari ex præſumptionibus, et coniecturis, de quibus ibi.*

6 *Argumentum à communiter accidentibus validum eſt in iure.*

7 *Ratificatio poſſeſſionis captæ à procuratore carente mandato procuræ non prodeſt poſt ſpolium; ſecus vero ante.*

8 *Ratificatio æquiparatur mandato, et approbat omnia geſta, quando res eſt integra.*

DECISIO MCVI.

FVit reſolutum Moniales S. Ioannis de Eſtre-
mos eſſe reſtituendas ad poſſeſſionem Eccle-
ſiæ S. Leucadiæ, niſi obſtet præſcriptio, de qua
erit videndum; Ratio DD. fuit, qnia conſtat
de vtroque extremo, ſcilicet, quod Moniales
olim poſſederint, & quod hodie pars Aduerſa
1 poſſideat, * quibus probatis, & alio non docto
incontrarium competit reſtitutio *Abb. in c.
cum ad ſedem num. 17. de reſtit. ſpoliator, Bald.
in l. 3. num. 15. verſ. Et nota C ſi à non compet.
Iud. Alex. conſ. 6. num. 5. lib. 1. Afflict. deciſ. 327.
num. 2. Rot. dec. 21. num. 1. verſ. nam agens de re-
ſtit. ſpoliat. in nou.* Et ommiſſo ſecundo extre-
mo, quod ſatis probatur ex denegatione, &
2 ſubſtentatione litis * *Socc. conſ. 18. num. 17. lib.
2. Caput. dec. 369. parte 2.* Primum ſatis pro-
batur ex Inſtrumento adeptionis Eccleſiæ ſa-
ctæ 11. Decembris 1549. cum non appareat
3 alium fuiſſe in poſſeſſione * *l. Prædia vbi DD.
ff. de acquir. poſſ. cum alijs per Rot. dec. 62. nu. 1.
part. 2.* ex qua quidem poſſeſſione Eccleſiæ cen-
ſetur quoque capta poſſeſſio bonorum, cum
alius non poſſideret *Anchar. in cap. beneficium
num. 11. verſ. Vnde ſi talis de reg. Iur. in 6. Are-
tin. in l. Poſſideri num. 8. ff. de acquir. poſſeſſ.*

Et quamuis poſſeſſio fuerit capta per Anto-
nium Fernandez & ideò vt ſuffragetur, debet
4 probari eius mandatum, * maximè ad effe-
ctum ſpolii, *Verall. dec. 335. par. 2.* attamen
fuit dictum, quod cum mandatum poſſit pro-
bari, etiam ex præſumptionibus, & coniectu-
5 ris * *Caſſad. dec. 3. de Procurat. Put. deciſ. 53. in
fin. lib. 3.* hic ſatis probatur ex multis ſimul
iunctis, & primo quia expreſsè refertur in d.
Inſtrumento captæ poſſeſſionis, quæ relatio li-
cet non probet mandatum ex cumulatis per
Bertazz. de clauſ. clauſ. 5. gloſſ. 4. num. 1. negari
tamen non poteſt, quin iſta relatio faciat ali-
quid adminiculum. Secundo concurrit, quod
Fernandez tanquam Procurator Monialium
egit de anno 1552. contra Antonium Fernan-
dez vigore Inſtrumenti locationis de anno
1551. & in dicta actione enuntiatur etiam In-
ſtrumentum fideiuſſionis datæ die 26 Iunij
eiuſdem anni per eundem Didacum rogatum
per Petrum de Nageta vt in *Summario num. 5.*
Tertio etiam concurrit, quod enunciatur, licet
inter alios arrendamentum factum Gregorio
Rodriquez de anno 1553. 21. Ianuarij vt in
Summ. num. 9. 10. & 11. Quarto etiam multum
facit, quia Vicarius mirandenſis mandauit ſolui
certam ſummam pecuniarum Lapicidis, qui
fecerant cornicem Capellæ maioris dictæ Ec-
cleſiæ, & in dicto mandato enuntiatur arren-
damentum factum Franciſco Mendez de anno
1555. 2. Ianuarii, vt apparet in dicto *Summ.
num. 6.* & prædictus Franciſcus ſoluit vt in
Summario num. 7. & 8. Quinto dictus Franci-
ſcus Mendez tanquam Arrendatarius 5. Maij
1562. dedit fideiuſſorem ad fauorem Monia-
lium abſentium pro affictu trium annorum,
vt in *Sum. num. 14.* & tandem de anno 1562. 8.
Maij fuit conuentum de reparando Eccleſiam,
vt in *Sum. num. 13.* in qua conuentione, licet
Moniales non fuerint præſentes, enuntiatur
nihilominus, quod Ioannes Bendei fuit Ar-
rendatarius reddituum dictarum Monialium.

Ex quibus omnibus ſatis videtur probatum,
quod ille, qui cæpit poſſeſſionem erat Procu-
rator monialium, nam arguendo à communi-
6 ter accidentibus, * quod validum eſt in iure, vt
in *l. neque natales C. de probat.* non eſt veriſi-
mile, quod omnia prædicta fuiſſent enuntia-
tiua, & gæſta, niſi Moniales fuiſſent in poſ-
ſeſſione, vt in puncto ponderat *Socein. Sen.
in conſ. 187. num. 16. verſ. confirmantur præmiſ-
ſa lib. 2.* & in ſimili fuit dictum in cauſa *Mace-
raten.*

Digitized by Google

raten. hæreditatis 13. *Februarij* 1609. *coram*
R. P. D. Manzanedo. Vnde concludendum eſt,
quod aut ille, qui cæpit poſſeſſionem erat Pro-
curator monialium, aut quod poſſeſſio capta,
fuit ratificata, quæ ratificatio licet non proſit
7 poſt ſequutum ſpolium * *Rot. dec. 9. de reſtit. ſpo-*
liat. in nou. & in cauſa *Collen. Parochialis* 11. *De-*
cembris. 1595. *coram bo. me. Seraphino*, ſecus
tamen eſt ante ſpolium, quia ratificatio æqui-
paratur mandato, & approbat omnia gæſta,
8 quando res eſt integra * *Soce. Sen. conſ.* 251.
num. 21. *lib.* 2.

Et ita concluſum, reſeruato, vt videatur, an obſtet præſcriptio.

Præſens deciſio fuit confirmata die 4. *Iulij ſequentis quo ad fructus Eccleſiæ.*

ROMANA CENSVS DE BISCIIS.

Mercurij 6. *Iunij* 1618.

ARGVMENTVM.

Cenſus impoſitus cum obligatione, quod ſtare debeat pro euictione alicuius rei, adiecto pacto, quod in caſum retrouenditionis prætium deponatur ad effectum inueſtiendi, non remanet extinctus ſi in actu extinctionis prædicta non fuerunt ſeruata.

SVMMARIVM.

1 *Vſusfructuarius non poteſt recipere prætium cenſus niſi nomine proprietarij, & de eius conſenſu.*
2 *Per mandatum de aſſociando traditur nuda detentatio.*
3 *Vſusfructuarius habet poſſeſſionem naturalem.*
4 *Retrouenditio cenſus non valet ſi prætium non fuit depoſitatum ad effectum illud inueſtiendi iuxta conuentionem.*
5 *Renunciationes tanquam ſtricti iuris non extenduntur de perſona ad perſonam.*

DECISIO MCVII.

IVlius Cæſar de Rubeis vendidit cærtam Domum bo. me. Iuniperæ Saluiatæ, & de prætio fuit emptus cenſus ſc. 500. cum obligatione, quod ſtaret pro euictione d. Domus, pacto tamen adiecto, quod in euentum redemptionis, pæcuniæ deponerentur pænes Montem Pietatis ad effectum reinueſtiendi cum ſcientia, & conſenſu ipſius D. Iuniperæ, & cum poſtmodum Clarix Vxor d. Iulij Cæſaris pro reſtitutione ſuæ dotis egerit ad dictum cenſum, & obtinuerit mandatum de aſſociando, & Domini de Biſcijs fuerint effecti debitores huius cenſus occaſione emptionis Caſtri Mazzani, pro illius extinctione depoſuerunt prætium iuxta tenorem prædicti inſtrumenti. At cum Palonius ſecundus Vir dictæ Claricis, prætendetet dictum depoſitum non ſuffragari, ideo dubitaui, an dictus Palonius potuerit recipere prætium, & caſſare inſtrumentum, & facere retrouenditionem pro liberatione DD. de Biſcijs. Et Domini ſecunda vice negatiue reſponderunt; quia aut ipſe cenſus ſpectabat in totum ad Torquatum Palutium, cum illum vendiderat Dominus de Rubeis ſub die 25. Maij 1591., vel ad Cecchinam, cui pariter rata cenſus fuerat vendita, & iſto caſu Palonius non poterat recipere prætium, niſi nomine dictorum Palutij, & Cecchinæ, & de eorum conſenſu, vt dicitur de vſufructuario, qui non poteſt recipere prætium cenſus niſi nomine
1 proprietarij, * & de eius conſenſu *Roder. de ann.*
reddit. lib. 2. *quæſt.* 15. *num.* 84. *late Felician.*
Solis de cenſibus lib. 4. *cap.* 5. *num.* 5. & bene
facit *Gregor. Lopez in l.* 4. *tit.* 32. *part.* 3. *gloſſ.*
1. *cum allegatis in deciſ. in hac cauſa facta* 11.
Decembris præteriti, & propterea tanto minus
Palonius poterat recipere niſi nomine dd. Pa-
lutij, & Cecchinæ, cum per mandatum de aſ-
2 ſociando haberet nudam detentationem, *
ex allegat *per Menoch. de adipiſc. remed.* 5. *num.*
156. Vſufructuarius autem habet poſſeſſionem
3 naturalem * *l. naturaliter in princ. ff. de acq. poſſ.*
Alex. in l. poſſideri num. 14. *ff. eodem Menoch. de*
recuper. rem. 1. *num.* 7.

Aut verò Clarix tanquam anterior excludebat d. Palutium, & Cecchinam, & adhuc
Palonius eius vir non poterat exigere, ſtan-
te conuentione prædicta, quod pæcuniæ de-
4 ponerentur ad effectum inueſtiendi*: Et quam-
uis ad citationem pro depoſito Palonius reſ-
ponderit ſe velle adimplere omnia, ad quæ tenebatur, iſta tamen reſponſio, & oblatio non poterat impedire, quin prætium deponeretur pro conſequenda retrouenditione, cum in inſtrumento fuerit conuentum, quod pæcuniæ deponerentur donec præſtaretur cautio, vel fieret inueſtimentum.

Non obſtat, quod fuerit receſſum à dicto pacto de Inueſtiendo, vt patet ex Inſtrumento quod hodie indicatur, quia fuit receſſum fauore Torquati Palutij, & propterea aut Cenſus ſpectabat ad Torquatum, & intrat primum caput reſolutionis, aut non ſpectabat ad Torquatum, ſed ad Claricem, & erat faciendum inueſtimentum, quia reſpectu Claricis non fuerat renunciatum dicto pacto, & cum renun-
ciationes ſint ſtricti iuris, non debent extendi
5 de perſona in perſonam, * *l. ſi quis ita dixerit*
ff. de teſtam. tutel. Aretin. in l. Gallus §. *quid ſi*
tantum num. 14. *ff. de liber. & poſthum.* vltra
quod Clarix non habebat niſi mandatum de aſſociando, & illud erat ad ratam cenſus, quod minus ſufficit ex ſupra deductis.

VLIXBONEN. VICARIAE.

Mercurij 6. *Iunij* 1618.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO.

Indiget.

DECISIO MCVIII.

Cum ſententia Rotalis iuſtificetur ex duabus *deciſionibus*, in quarum prima firmatur conſtare de vnione, quæ impediat concurſum, in ſecunda verò fuit reſponſum *Regulæ de Triennali*, qua ſe poſſe tueri prætendebat Gaſpar & ad vltimum ſtatum, & ad alia obiecta, & contra illas nihil de nouo opponatur, & de per ſe tuta eſſent, & valida, ideo DD. reſponderunt pro confirmatione d. ſententiæ.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Veneris 8. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Fructus cenſus debentur, quamuis pendeat lis ſuper illius nullitate. Conductor finito tempore locationis poteſt impedire reſtitutionem rei mediante exceptione iuris incontinenti probati.

SVMMARIVM.

1 *Facilius conceditur retentio, quam actio.*
2 *Retentio pro fructibus cenſus debetur, quamuis pendeat lis ſuper illius nullitate.*
3 *Finis litis conſideratur poſt rem iudicatam.*
4 *Conductor, qui ſe obligauit poſt certum tempus relaxare rem conductam liberam, & expeditam tenetur ipſe, vel eius hæres adueniente die illam dimittere. limit. num. 8.*
Non tamen per huiuſmodi obligationem cenſetur renunciaſſe hypothecæ pro cenſu, quam ſuper illa re habet num. 6.
5 *Ius ad fideicomiſſum per mortem extinguitur.*
7 *Conductor exceptione hypothecæ non poteſt retardare reſtitutionem rei conductæ.*
8 *Limita, quando incontinenti de ea docet.*

DECISIO MCIX.

Fuit reſolutum D. Iulium poſſe nedum retinere penſiones Domus, de qua agitur, ſed etiam illã inhabitare pro iuſta penſione per Peritum taxanda, cum Hieronima mater emerit cenſum à Pompeio Muto ſuper iſta Domo cum facultate illam locandi, & diſlocandi, & exigendi penſiones ab Inquilinis, & retinendi Penſiones à ſe debitas pro concurrenti quantitate fructuum cenſus, et cum dictus Iulius inhabitet dictam Domum facilius ei debet concedi
1 iſta retentio, * quam concedatur actio *l. per retentionem C. de vſufru. l. 2. vbi Bald in 5. not. C. de fideicom. et in conſ. 455. nu. 3. lib. 2.*

Non obſtat, quod dicitur, ſcilicet prædictã impoſitionem cenſus fuiſſe nullam, tanquam impoſitam ſuper re alienari prohibita, quia ſuper hoc pendet lis, & propterea interim non
2 poteſt denegari retentio, * quia ſi aliter fieret innouaretur in præiudicium litis, quod eſt de Iure prohibitum *Gloſſ. in clem. 2. vt lit. pend. in verſ. innouatum Abb. conſ. 98. in princ. lib. 1.* Vnde expectandus eſt finis litis, qui conſideratur
3 poſt rem iudicatam * *Feder. de Sen. conſ. 98. num. 4. verſ finitur autem Rot. deciſ. 10. vt lit. pendent. in nou. Caſſador. deciſ. 5. num. 5. eod. tit.*

Neque facit, quod Domus fuerit locata Hieronymæ ad certum tempus cum obligatione Camerali de illam relaxando liberam, & expeditam, & ideò tenetur eius hæres illam
4 relaxare * iuxtà terminos *l. ſi quis conductionis, & l. conductores C. locat. l. non ab re C. vnde vi*, maximè ſtante promiſſione de reſtituendo illã liberam, & expeditam, quæ promiſſio operatur etiam reſpectu detentationis *l. 2. §. vacua, et l. 3. § princ. ff de act. empt.* Nam fuit reſponſum, quod iſta promiſſio fuit facta ad fauorem Põpeij, & licet poſſet ſuffragari filijs, ſi eſſent hæredes Patris, promiſſio illius ſuffragari non poteſt *Ioannes de Anan. conſ. 45. in princ.*

Minus etiam facit, quod defuncto Pompeo, Franciſcus Spannocchius cœpit poſſeſſionem domus, & Hieronyma illum nomine nepotum recognouerit in Dominum, & promiſit ſoluere penſiones, quia iſta poſſeſſio non fuit capta vigore teſtamenti Pompeij, ſed ex fideicõmiſſo. Neque recognitio fuit facta vigore dictæ locationis Pompeij, cum eius filii prætenderent ſucceſſionem ex fideicommiſſo, non ex perſona Pompei, cuius ius erat extinctum per mor-
5 tem * *Anchar. in conſ. 116. num. 3. & 7.*

Et quamuis diceretur, quod iſta habent vim nouæ locationis & conductionis, attamen fuit reſponſum, quod (quicquid dicendum ſit, an Franciſcus potuerit facere illum actum, cum eſſet tantum Actor ad lites, & an reſpectu euacuationis intret obligatio Cameralis) ceſſat difficultas, quia per talem recognitionem & promiſſionem non cenſetur per Hieronymam renunciatum hypothecæ, quam habebat pro cen-
6 ſu * *Dec. conſ. 402. num. 6.* & cum replicaretur, quod exceptio hypothecæ non poſſet retardare
7 reſtitutionem rei conductæ * *Curt. Iun. conſ. 122. ſub num. 1. Soccin. Iun. conſ. 56. num. 8. lib. 2. Menoch. de recuper. remed. 1. num. 37.* fuit reſponſum, quod iſta regula non procedit, cum incõtinenti doceatur de iure Hieronymę, & eius
8 hęredis, * vt declarat idem *Menoch. loco allegato n. 44.* & fuit dictum *coram me in cauſa Paduana Decimettæ 8. Februarij 1602. & 29. Nouembris 1604.* Incontinenti enim probatur hipotheca clara Hieronymę, cui non cenſetur renunciatum.

Et ita concluſum.

LEO.

LEODIEN. DOMVS.

Ven. 12. *Iunij* 1618.

ARGVMENTVM.

Dominium eſt fundamentum rei vindicationis. Sententia nulla poteſt confirmari, & poſtquam ſententia confirmans tranſiuit in iudicatum eius nullitas non poteſt amplius opponi.

SVMMARIVM.

1 *Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium niſi ſint iuſtæ.*
2 *Dominium eſt fundamentum rei vindicationis.*
3 *Et debet concludenter probari.*
4 *Actore non probante reus abſoluitur.*
5 *Tres ſententiæ poſſunt exequi in eo, in quo ſunt conformes.*
6 *Citationis ad ſententiam defectus ſuppletur per petitionem factam partibus præſentibus, quod in cauſa pronuncietur.*
7 *Sententia nulla parte non opponente poteſt confirmari.*
8 *Et poſtquam ſententia confirmans tranſiuit in iudicatum eius nullitas non poteſt amplius opponi.*

DECISIO MCX.

IN hoc dubio, an conſtaret de re iudicata DD. vo uerunt videre bonum Ius, cum Tribunal non exequatur ſententias extra illud latas, niſi
1 ſint iuſtę. * Et quantum attinet ad bonum Ius viſum fuit eſſe clarum, nam cum pars ageret rei vindicatione, non docuit de dominio ſui authoris, quod tenebatur oſtendere, cum ſit
2 fundamentũ huius Iudicij * *l ſi in rem, & l. Officium, & l. in rem actio in princ ff. de rei vendic.* & quidem plenè & concludenter probari de-
3 buiſſet * *Verall. decis.* 80. *par.* 1. & ideo rite data fuit abſolutoria alteri parti; certa enim eſt regula, quod Actore non probante reus ab-
4 ſoluitur * *l. qui accuſare C. de eden. eum vulgar.* Et quidem quod plus eſt datur magnus fumus boni Iuris poſſeſſoris ex Inſtrumentis acquiſitionum.

Quantum attinet ad rem iudicatam adſunt tres ſententię, quæ circa caput abſolutionis ſunt conformes, quod ſufficit ad effectum,
5 quod in eo poſſint exequi * *Theſ. deciſ.* 122. *num.* 10. *poſt Afflict. decıſ.* 362. *& Couarr. pract.* 99. *cap.* 25. *num.* 6. *verſ. vndecimo.* Et quamuis poſſit opponi contra primam ſententiam, quod non adſit citatio ad ſententiam, tamen cum partibus pręſentibus fuerit petitum in cauſam
6 pronuntiari * videtur fortè hanc petitionem ſuſtineri poſſe pro citatione per text. in *l.* 2 *vbi gloſſ. in verbo admoneri C. quomodo, & quando Iudex Felin. in c. conſuluit num.* 16. *verſ. in eadem Gloſſ. de off. delegati.* Et ceſſat omnis difficultas, quia illa ſententia parte non oppo-
7 nente potuit confirmari* & cum ſententia confirmans tranſitum fecit in iudicatum, & conſtat de Iuſtitia, non eſt quid amplius poſſit oppo-
8 ni, * vt fuit reſolutum in cauſa *Foroliuien. Emphyteuſis* 24. *Ianuarij* 1614. *&* 1. *Iulij* 1613. *coram me, & in Almarien. Decimarum de anno* 1614. *coram R.P.D. meo Pirouano.*

Et ita concluſum vna tantum parte informante.

ROMANA OFFICII.

Lunæ 18. *Iunij* 1618.

ARGVMENTVM.

Officium vacat per priuationem in ſententia contumaciali appoſitam ob homicidium commiſſum ab eo, cui fuerat conceſſum, quando in reſeruatione decreti adeſt clauſula *dummodò per obitum, vel per priuationem vacet.*

SVMMARIVM.

1 *Officium ſecretariatus vacat per priuationẽ appoſitam in ſententia ob homicidium commiſſum ab eo, cui fuerat conceſſum, quando in reſeruatione decreti ad fauorem alterius appoſiti adeſt clauſula* dummodò tamen officium prædictum per obitum, vel per priuationem Oratoris vacent. *Ampl. num.* 4. *&* 9.
2 *Dictio* dummodò *reſtringit, & modificat generalitatem diſpoſitionis.*
3 *Decretum debet acceptari cum ſua modificatione.*
4 *Sententia contumacialis probat priuationem, non delictum.*
5 *Officiorum materia eſt materia ſtricta.*
6 *Decretum debet interpratari, vt iacet, ne alteretur forma conceſſionis, & pacti.*
7 *Qui conſentit decreto quod officium per priuationem, vel obitum vacet æquiparatur fideiuſſori iudicatum ſolui.*
8 *Fideiuſſor iudicatum ſolui ſubiacet obligationi etiam quod ſententia ſit contumacialis.*
10 *Pater non tenetur pro condemnatione filij in contumaciam, quamuis adſit ſtatutum, quod Pater pro condemnatione filij teneatur.*
11 *Contrarium ſentientes adducuntur.*
12 *Plus operatur pactum, & obligatio voluntaria, quam ſtatutum.*

DECISIO MCXI.

SAnctiſſimus Dominus Noſter conceſſit officium Secretariatus D. Paulo Sfortiæ cum ſolito de-
1 creto ad fauorem D. Ducis eius Patris, * in quo leguntur hæc verba. *Vt poſſit tanquam de proprijs pecunijs emptum quandocumque illi placuerit vendere, & alienare, & de eo diſponere nullo Oratoris* (ſcilicet Pauli) *requiſito conſenſu, vel etiam eo contradicente &c. dummodo tamen officium prædi-*

*ctum per obitum, vel priuationem dicti Oratoris va-
cet, & vacare cenſeatur.* Quare cum D. Paulus
poſt commiſſum homicidium fuit condemna-
tus, & officio priuatus intrat præſeruatiua
decreti, quod officium vacet, & vacare cenſea-
tur per priuationem Pauli ad *l. 4. §. condemna-
tum ff. de re iudic.* natura .n. dictionis, *dummodo*
2 eſt reſtringere, & limitare, * vel modificare di-
ſpoſitionis generalitatem, ideo D. Dux non
poteſt vti decreto, niſi cum ſua modificatio-
3 ne * *l. Lucius §. quæ habebat verſ. quæſitum eſt,
& l. ita tamen ff. ad Trebell. Pariſ. conſ. 47. n. 7.
vol. 3. Geminian. conſ. 46. num. 4. verſ. quoad ſecun-
dum.*

Et prædicta procedunt etiam quod ſenten-
tia ſit contumacialis ex duplici fundamento.
Primo quia, cum pater conſenſerit, vt officium
vacet per priuationem nō autem ſe reſtrinxerit
ad delictum, ſententia contumacialis ſatis
4 probat priuationem, * licet non probet deli-
ctum *Alex. in l. ſæpe num. 64. ff. de re iudic. Rot.
dec. 14. num. 5. p. 1.* & ideo eſt locus dicto de-
creto, etiam quod ſententia ſit contumacialis,
maxime cum agatur de materia Officiorum,
5 quæ eſt materia ſtricta, * vt probat *Capyc.
dec. 77. nu. 12.* Et propterea dictum decretum
debet interpretari, vt iacet, ne alteretur forma
6 conceſſionis, & pacti * *c. vnic. de feud. non
habent propr. nat. feud. Roland. conſ. 2. num. 135.
vol. 1.* Secundo quia Pater, qui conſenſit præ-
dicto decreto, æquiparatur fideiuſſori iudica-
7 tum ſolui, * vt colligitur ex *text. in l. 1. C. de
Decurion. lib. 10. & l. cum filius in princ. ff. de
verb. oblig. l. quoties ff. ad municip.* vt dicunt
DD. mox allegandi fideiuſſor autem ſubiacere
debet obligationi, etiam quod ſententia fuerit
8 contumacialis * *l. cum querebatur, & l. 3. §. ſi
reus ff. iudicat. ſolui*, ita Pater debet ſubiacere
decreto, etiam quod ſententia ſit contumacia-
9 lis, * vt optimè reſpondet *Iaſ. in l. cum filius fa-
milias 49. num. 13 verſ. ſed aduerte ff. de verb.
oblig. Felyn. in c. cum Bertoldus num. 22. verſ.
conſidera pro opinione de re iudicat. Bald. in l. filius
num. 2. verſ. non obſtat ff. de his, qui ſunt ſui, vel
alien. iur. Alex. in l. ſi finita §. ſi de vectigalibus
n. 51. col. fin in princ. ff. de damn. infect.*

Non obſtat, quod etiam ſi pater teneatur
vigore *Statuti* pro condemnatione filij nulla
10 facta mentione delicti, pater non tenetur, * ſi
filius in contumaciam fuerit condemnatus, vt
eſt æquior opinio ſecundum *Felyn. in c. cum
Bertoldus num 22. in fin. de re iudic. Thob. Non.
conſ. 94. num. 10. & 11.* Nam ommiſſo, quod
Bart. quem communiter alij ſequuntur docet
11 contrarium * in *l. cum filio fam. num. 3. ff. de
verb. oblig.* vbi etiam *Alex. num. 6. & Socin. Sen.
num. 10. verſ. 2. in quantum* quatenus contraria
opinio vera eſſet non militaret in caſu, de quo
agitur, cum aliud ſit, quod quis incidat in
obligationem inuitus cogente *Statuto*, & aliud,
quod quis incidat ex contractu libens, & vo-
12 lens, * prout eſt caſus noſter, & ideo volenti
non eſt ita ſuccurrendum prout illi ſuccur-
ritur, qui vigore *Statuti* inuitus obligatur, vt
per *Bald. Iaſon. & Felyn. locis præcitatis*, &
merito cum in hoc caſu plus operetur pactum,
& obligatio voluntaria, quàm Statutum *l. fin. in
fin. vbi Bald. in §. fin. num. 4. C. de tempor. ap-
pell. Gloſſ. in c. cum dilectus in v. niſi de his verſ.
circa iſtam materiam de arbitr. vbi Abb. num. 16.
Butr. in c. venientes n. 8. in fin. de iur. iur. Rolan.
conſ. 29. n. 28. in fin. vol. 1.*

Et ita cauſa mature diſcuſſa, & omnibus
DD. votantibus, & conſentientibus concluſum
fuit officium vacare.

PARISIEN. PAECVNIARIA.

Lunæ 18. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Expenſæ factæ à ceſſionario in exactione nominis
debitoris ceſſi debent refici à cedente, qui promiſit
illum exigere proprijs ſumptibus.*

2 *Prætium rei diminuitur ſi promiſſa non adim-
pleantur.*

3 *Emptor non ſoluto prætio, quamuis altera pars
non adimpleat tenetur ad fructus recompenſa-
tiuos.*

DECISIO MCXII.

RESolutum fuit, D. Siluiam teneri in totum
ad expenſas, quas feciſſet Naſius procu-
rando, & ſollicitando exactionem crediti Re-
gij arbitrio boni viri taxandas: Ratio DD. 3
fuit, quia D. Siluia vtitur apocha ſubſcripta
à bo. me. Horatio Oricellario, in qua expreſ-
1 sè legitur * *E che con tutto ciò detto Sig. Niccolò
debba hauere il carico di procurare, e ſollecitare
il pagamento di eſſo credito, tanto per ſe, come
per me à ſue ſpeſe;* Quare cum iſtud onus ſit
pars prætij crediti Regii venditi Naſio, vti-
que cum illud Naſius expenſis proprijs non
exegerit ad æſtimarionem dd. expenſarum
modo prædicto, tenetur, vt D. Oricellarius
& eius hæredes integrum prætium conſequan-
tur; nam cum hoc pactum reſpiceret commo-
ditatem D. Oricellarii venditoris, operatur, vt
creditum venditum minoris eſſet valoris *Abb.
in c. in aliquibus num. 2. de empt. & vend. Bero
conſ. 169. num. 13. & ſeqq. lib. 1. Tiraq. de re-
tract. conu. in præfat. num. 20. & ſeqq. Gabr. conſ.
168. num. 13. lib. 1. Menoch. conſ. 143. num. 25.
& 26.* Et propterea ſi expenſæ, quas facturus
erat Naſius non reficiantur Dominis Oricella-
rijs, per neceſſe ſequitur, quod eis non erit con-
ſultum de integro prætio, & tamen certum eſt
2 diminui prætium, * ſi admiſſa non adimplean-
tur *l. ſua rei cum l. ſeq. l. domum emi 57. verſ.
Neratius ait ff. de contrah. emptione. Gabr. conſ.
49. nu. 10. & ſeq.*

Non obſtat, quod gemmæ non fuerint con-
ſignatæ Naſio, quia hoc eſſet conſiderandum

ſi

Digitized by Google

ſi Domini Oricellarij peterent æſtimationem induſtriæ Naſij, ſed enm petant ſolum expenſas, quas tenebatur facere Naſius, & quæ ſunt pars prætij, vtique D. Siluia, quæ repræſentat Naſium, tenetur ad illas expenſas, quia ſemper erit verum dicere, quod D. Siluia retinet partem prætij, vt in ſimili videmus, quod emens non ſoluto prætio, ex quo altera pars
3 non adimplet, * tenetur ad fructus recompenſatiuos, ne gaudeat re, & prætio, quia non eſt æquum quod retineat vtrumque ex alleg. per *Couarr. var. reſolut. lib. 3. cap. 4. num. 6. verſ. duodecimo*, ſic etiam quod non fuerint conſignatæ Gemmæ, non propterea habentes cauſam à Naſio poſſunt ſe tueri quoad expenſas, quæ Naſius erat facturus, quia ſic retineret creditum venditum, & partem prætij, quod non eſt æquum.

Nec etiam obſtat, quod in omnem euentum conſignatio Iocalium, & exactio videantur correſpectiua, quia hoc eſt verum ad effectum, quod Oricellarii non poſſint petere æſtimationem induſtriæ Naſij, non tamen eſt verum, quod exactio facienda proprijs impenſis Naſij ſit correſpectiua ad conſignationem Iocalium, quia licet impenſæ reſpiciant exactionem, ſunt tamen vt dictum eſt, pars prætij crediti Regij venditi, & ideò non poteſt conſiderari talis correſpectiuitas vt exactione ceſſante, ceſſet pariter refectio æſtimationis impenſæ, quam facturus erat Naſius, cum ſi hoc admitteremus, vt iam dictum eſt, Oricellarius integrum prætium non haberet, exactio tamen ſola facienda per Naſium eſt correſpectiua ad conſignationem, itaut illa non facta ipſe non teneatur, ſicut ad illam eſt correſpectiua conſignatio quietantiatum facienda Pariſijs, & ad hanc materiam correſpectiuitatis faciunt ponderata, in cauſa *Romana pignorum 30. Maij ſuperioris anni coram me*.

Ex quibus DD. reſoluerunt D. Siluiam teneri in totum ad expenſas, quas fecit Naſius procurando, & ſollicitando modo prædicto taxandas, & in hoc recedendum à deciſis. An autem D. Siluia teneatur ad donatiua, ſi opus erit, videbitur.

IMOLEN. BONORVM SEV EMPHITEVSIS.

Lunæ 18. *Iunij* 1618.

ARGVMENTVM.

Eccleſia Domina directa, quæ emphyteuſim deuolutam non vult pro ſe retinere tenetur inueſtire proximiores etiam fœminas in prima conceſſione non comprehenſas.

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ regulariter non comprehenduntur in emphyteuſi conceſſa pro ſe, & filijs, & nepotibus.*

2 *Appoſtilla inſtrumenti vt probet quæ requirantur remiſſiuè.*

3 *Quando Eccleſia Domina directa non vult pro ſe retinere emphyteuſim tenetur inueſtire proximiores, & extraneis præferre.*

4 *Amplia ſiue agatur de deſcendentibus, ſiue agnatis, cognatis, & tranſuerſalibus.*

5 *Amplia ſecundo procedere etiam in fœminis in prima inueſtitura non comprehenſis.*

6 *Fœminæ non ſunt incapaces emphyteuſis.*

7 *Proximiores vltimi ad emphyteuſim vocati habent ius petendi renouationem intra 30. annos quando inueſtitura facta fuit extraneo.*

8 *Quando deuolutio ſic ob alienationem irrequiſito Domino proximiores non debent inueſtiri.*

9 *Deuolutio emphyteuſis non poteſt dici incurſa ob alienationem, in qua non fuit deuentum ad traditionem poſſeſſionis.*

10 *Ad effectum tamen vt dicatur tradita poſſeſſio ſufficit, quod in contractu fuerit appoſita clauſula* conſtituti.

11 *Per alienationem emphyteuſis, in qua fuit reſeruatum ius Domini directi cum clauſula* & non alias &c. *non intrat deuolutio.*

12 *Solis hæredibus competit ius petendi renouationem in caſu, quo Dominus directus nolit pro ſe retinere emphyteuſim.*

13 *Declara procedere in emphyteuſi hæreditaria.*

14 *Emphyteuſis non eſt hæreditaria, ſi in inſtrumento conceſſionis nulla facta fuit mentio hæredum.*

DECISIO MCXIII.

NOn dubitarunt DD. Emphiteuſim tam in primo quam in ſecundo Inſtrumento conceſſam eſſe deuolutam, cum fuerit conceſſa pro maſculis tantum, qui defecerunt per mortem Matthæi, & hæc Inſtrumenta habent etiam aſſiſtentiam Iuris pro ſe, quia in Emphiteuſi conceſſa, pro ſe, & filijs & nepotibus,
1 fœminæ regulariter non comprehenduntur * ſecundum magis communem opinionem DD. de qua in *deciſ. 125. parte 2.* & fuit reſolutum in cauſa *Ceruien. Bonorum 7. Februarij 1583. coram bo. me. Cardinale Seraphino, quæ habetur in eius libris ſub num. 604.* Et licet in margine ſecundi inſtrumenti appoſita fuerint etiam verba *pro fœminis*, attamen illa Apoſtilla non videtur probare, cum non concurrant requiſita
2 ad effectum, vt probet, * quæ fuerunt conſiderata in cauſa *Peruſina fideicommiſſi 4. Maij 1609. coram me*: Et hæc quoad primam partem dubij.

Quo verò ad ſecundam DD. dixerunt, quod Eccleſia tenetur reinueſtire fœminas, de quibus
3 agitur tanquam proximiores, * Nam cum Eccleſia nolit pro ſe retinere, æquius eſt, vt dictæ fœminæ tanquam proximiores præferantur ex ordine Charitatis, & affectionis, quæ magis concurrit in illis, quàm in extraneis & propter honorem priſtinæ dignitatis *Bart. in l. 1.*

§. permittitur ff. de aq. quotid. & aſtiu. Anchar. conſ. 171. num. 5. & 6. & conſ. 134. num. 2. ad med. Roman. conſ. 22. num. 5. verſ. contrarium tamen, vbi de communi, Gratus conſ. 79. num. 2. lib. 1. & conſ. 100. num. 30. in fin. & 31. eod. lib. Afflict. dec. 238. num. 2. Clar. in §. Emphit. q. 43. in princ. Gabr. de Iur. Emphit. concl. 1. nu. 1. & fuit dictum in cauſa *Bonon. Bonorum 10. Decembris 1582. coram Bobuſterio*, quæ habetur *parte prima ſub num. 198.* vbi poſt alios extendit ſi-
4 uè agatur de deſcendentibus, ſiuè agnatis *
& cognatis, & tranſuerſalibus.

Non obſtat, quod agatur de fœminis non comprehenſis in prima Inueſtitura, quia prædicta concluſio haber locum etiam in fœmi-
5 nis,* *Bero: conſ. 98. & ſeq. lib. 1. Rum. conſ. 151. num. 18. lib. 1. Roman. conſ. 22. vbi Apoſtilla in littera K.* dat plures concordantes, & dixit *Rota in dicta cauſa Ceruien. ſub num. 6. & in dicta Bononien. num. 2.* vbi alij *DD.* allegantur, etiam quod fœminæ non ſint comprehenſæ in prima Inueſtitura ex *Beroo loc. præcit.* & per *Rot in dictis deciſ. Ceruien. & Bononien.* & fuit etiam dictum in cauſa *Lucana Emphit. 6. Iunij 1567. coram bo. me. Oradino*, & in alia *Ciuitatis Caſtelli Emphit. coram Platto*; Nam & ſi renouatio fieri debeat cum eiſdem pactis, & conditionibus in prima Inueſtitura contentis, nihilominus per ſecundam, in qua conceſſio fit fœminis, non alteratur prima, cum conceſſio fieri debeat pro filijs maſculis fœminarum, ſed ſolum aperitur via maſculis per primam admiſſionem fœminarum, quæ ex æquitate debent admitti ad excluſionem extranei, vt ſupra dictum eſt, cum non ſint incapaces emphiteu-
6 ſis,* vt eſt omnis opinio, de qua *Bero. in c. in præſentia num. 401. & ſeqq. de probat. Clar. in §. Emphit. q. 32. num. 1. & 2. Surd. deciſ. 95. num. 14.*

Neque etiam obſtat, quod res non ſit integra, cum inueſtitura fuerit facta alijs, & maximè etiam cum vltimus vocatus alienauerit irrequiſito Domino. Quia ad primum fuit reſponſum, quod cum inueſtitura fuerit facta
7 extraneis,* competit proximioribus ius petendi renouationem intra 30. annos *Gabr. de Iur. Emphit. concl. 1. num. 12.* vbi de communi *Rot. in d. cauſa Ceruien. ſub num. 6.* & fuit dictum in cauſa *Ferrarien. bonorum de Schiambis 28. Aprilis 1617. coram R. P. D. meo Pamphilio*, vbi plures *DD.* allegantur, & præſertim *dec.* in eadem cauſa *Ceruien. Bonorum 4. Iulij 1590. coram Orano*, & bene facit dicta *deciſio in cauſa Bononien. ſub num. 5.* vbi expreſsè, quod ex Inueſtitura facta extraneo intra annum dici non poteſt rem non eſſe integram *Rimin. ſen. conſ. 444. num. 49. vol. 4.* Ad ſecundum autem fuit dictum, quod licet verum ſit, quod quandò fit deuolutio ob alienationem irrequiſito
8 Domino, proximiores non debeant inueſtiri *
Gabr de Iur. Emphit. concl. 1. num. 8. hic tamen non agitur de deuolutione ob alienationem, ſed ob lineam finitam, & quamuis Matthæus alienauerit in articulo mortis, illa alienatio non habuit effectum, cum non fuerit deuen-
9 tum ad traditionem poſſeſſionis,* & ideò nihil poteſt operari ad effectum vt Emphiteuſis dicatur finita ob alienationem *Corbul. de cauſ. priuat. ob alienat. irreq. Dom. limit. 38.* qui licet *num. 3. & 4.* limitet concluſionem, quando in
10 venditione fuit appoſita clauſula *Conſtituti* *
prout in caſu noſtro, & dicit hanc eſſe communem ſententiam in *eodem titulo ampliat. 30.* attamen cum in caſu iſto etiam fuerit reſeruatum Ius Abbatiæ cum clauſula *Et non alias*
11 *&c.** clarum eſt, quod non ſit ſequuta deuolutio, vt eſt concluſio indubitata, ſtante dicta clauſula. *Et non alias &c.* licet etiam multi voluerint hoc procedere etiam abſq; eo quod non fuerit poſita clauſula, *& non alias* ſi ſunt præſeruata Iura Domini directi, vt per *Corbul. d. ampliat. 30 nu. 2.*

Denique non obſtat, quod ſolis hæredibus
12 competat hoc ius petendi renouationem *
Gabr. de Iur. Emphit. concl. 1. num. 18. quia hoc procedit, quando Emphiteuſis eſt hæredita-
13 ria,* vt dixit *Rot. in d. cauſa Ceruien. ſub nu.*
10 hic autem Emphiteuſis non eſt hæreditaria, quod patet ex eo, quod in Inſtrumento Con-
14 ceſſionis, nulla fuit facta mentio hæredum *
Clar. in §. Emphit. quæſt. 16. num. 1. verſ. Emphit. non hæreditaria, & fuit dictum *coram me, in cauſa Romana Emphiteuſis 18. Maij 1602. & 28. Nouembris 1603.*

Et ita concluſum conſtare de deuolutione, eſſe tamen faciendam renouationem ad fauorem Sororum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 16. Ianuar. 1619.

VLIXBONEN. VICARIAE.

Veneris 22. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Mandatum de vniendo Eccleſias fuiſſe effectuatum probatur ex adductis in deciſione. Non eſt locus concurſui beneficij vniti Canonicatui.

SVMMARIVM.

1 *Vnio Eccleſiarum probatur ex mandato de vniendo, quod ex obſeruantia antiquiſſima conſtat fuiſſe effectuatum.*

2 *Mandatum de vniendo cenſetur effectuatum, dùm in viſitationibus Eccleſiæ ſit mentio vnionis.*

3 *Narratiuæ Papæ, quæ non verſatur circa factum proprium, neque emanauit motu proprio, non ſtatur.*

4 *Per vnionem Eccleſiæ factam Canonicatui cura non cenſetur tranſlata in Vicarium, ſed ſolum exercitium curæ.*

5 *Et ideo non eſt locus concurſui, cum ſufficiat, quod Canonicus penes quem cura reſidet, nominet Vicarium.*

6 *Beneficia vnita non dicuntur vacare.*

7 *Be-*

7 *Beneficia vnita amplius non cenſentur beneficia de per ſe.*
8 *Reus, & poſſeſſor poteſt excipere de iure tertij excluſiui iuris agentis.*

DECISIO MCXIV.

IN propoſitione dubij principaliter impugnabatur vnio huius Parrochialis de Maffra, quam tamen DD. reſoluerunt probari, quià licet *Sixtus Quartus* de anno 1472. dederit mandatum de vniendo, & non fecerit vnionem, * attamen ſatis conſtat prædictum man-
1 datum fuiſſe effectuatum ex obſeruantia antiquiſſima *Alex. conſ. 219. num. 13. lib. 6.* iuxtà intellectum *addentium ibidem in v. longo* vbi laté, quæ quidem obſeruantia probatur ex deſcriptione huius Eccleſiæ in libro Archiepiſcopatus, tanquam vnitæ, vt in *proceſſu fol.* 535. & hæc deſcriptio multum operatur, vt fuit reſolutum in cauſa *Parmen. Prioratus 19. Aprilis* 1600 & in *Miranden. Parrochialis 4. July* 1603, *coram bo. mem. Pænia*, concurrunt etiam viſitationes de annis 1504. & 1565. * quibus multum eſt
2 deferendum.

Vlterius de anno 1487. Simon de Vaſconcellos reſignat Canonicatum ad fauorem Aluari Botello, vt in *proc. fol. 361.* & de anno 1546. idem Aluarus obtinuit deputari in Coadiutorem Ioannem Alphonſum, vt in *proceſſu fol.* 438. qui de anno 1581. illum reſignauit cum penſione ad fauorem Petri Laurentij, vt in *proc. fol. 63.* per cuius obitum fuit prouiſus Antonius, & Tauans, qui hodie poſſidet, & in omnibus iſtis prouiſionibus habetur mentio, quod Eccleſia de Maffra eſt annexa, & de ea, vti de tali fit prouiſio cum Canonicatu, vnde apertiſſimè oſtenditur effectuatio.

Non obſtat, quod *Sixtus Quartus* narret, alias huiuſmodi Eccleſiam fuiſſe vnitam, & tamen de hoc non conſtat, immo in literis *Clementis Sexti* nulla habetur mentio huius Eccleſiæ, neque narratiuæ Papæ eſt ſtandum, cum non ſit de facto proprio, neque motu proprio;*
3 vt per *Curt. Sen. in conſ. 20. nu. 12. verſ. ſed ad hanc obiectionem Roman. conſ. 180. num. 3. verſ. 2. Quia Papa*, & fuit dictum *coram me in cauſa Theatina iuriſdictionis 26. Iunij* 1615. uam huic motiuo fuit reſponſum, quod cum ex prædictis vnio præſumatur effectuata, præſumitur etiam, quod omnia contenta in gratia fuerint verificata, & ſic ceſſat obiectum.

His præmiſſis fuit reſponſum conſtare
4 de vnione, quæ concurſum impediat, * quia cum vnio facta fuerit Canonicatui, cura non cenſetur tranſlata in Vicarium, ſed ſolum exercitium curæ; Vnde non eſt locus concurſui, cum cura reſideat pęues Canonicum, ſed
5 ſufficit, quod Canonicus nominet Vicarium, * ex late *deductis in hac cauſa 1. Iunij 1615. coram R.P.D. meo Remboldo.*

Neque etiam obſtat, quod cum iuſpatronatus referuetur, nominatio ſpectat ad Laicum, nam fuit reſponſum, quod nominatio ſolum ſpectat quoad Canonicatum, & Præbendam, non autem quoad beneficia annexa, vt patet ex verbis illis *nihilominus ius Patronatus, & ius præſentandi perſonam idoneam etiam in ſacerdotio non conſtitutam, etiam de vno quoque genere, ad ipſos Canonicatum, & præbendam, ac capellam & annexas Eccleſias prædictas quoties illos pro tempore vacare contigerit dicto Alphonſo, & ſucceſſoribus ſuis & c. reſerues*: Senſus enim horum verborum eſt, vt reſeruet ius præſentandi ad Canonicatum, & Præbendam, quoties illa vacare contigerit, & licet mentio fiat de annexis, hæc verba intelligenda ſunt, dum vacant in ordine ad Canonicatum, & Præbendam, quibus annexa ſunt, non autem dum vacaut largo modo de per ſe per obitum Vicarij,
6 quia beneficia vnita non dicuntur vacare * *Clem. vnica verſ. quidam de exceſſ. Prælat.* cum
7 amplius non cenſeantur beneficia de per ſe * *Federic. de Sen. conſ. 200. num. 1. verſ. ſed poſitto ſine veri præiudicio Oldrad. conſ. 257. num. 29.*

Ex quibus ceſſat, quod dicebatur partem tanquam ream, & poſſeditricem poſſe opponere de pertinentia iuris patronatus, & de
8 alijs, * licet non includant iuſſum cum excludant ius partis ad *l. qui accuſare C. de edend.* quia hoc procederet quatenus releuarent, led cum non releuarent, vt patet ex prædictis, de eis non eſt curandum.

ABVLEN. BENEFICII.

Veneris 22. Iunij 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* Non tamen à nobis prouiſis *præſeruat ius prouiſi Apoſtolici.*
2 *Reus in ſua exceptione ſit actor.*
3 *De vnione debet docere is, qui impetrauit beneficium tanquam vnitum, & vult excludere alium, qui iuſtificauit intentionem ſuam.*

DECISIO MCXV.

OPponebat ſe Petrus executioni Breuis per R.P.D. Caffarellum obtenti, ex quo in eo legitur Clauſula, *non tamen à nobis prouiſis*, quæ
1 præſeruat ius ipſius Petri, *. cum doceat de prouiſione Apoſtolica *Rot. dec. 723. lib. 3. p. 3.* ſed cum R. P. D. Caffarellus iuſtificauerit clauſulam *Conſtito &c.* de qua in Breui, & Petrus nitatur vnione narrata in ſua gratia, recurſum habuit ad Signaturam Gratiæ, quæ reſcripſit, vt præfigeretur terminus ad probandam vnionem, quem eſſe præfigendum Petro ſine controuerſia DD. cenſuerunt, cum ipſe nitatur vnione, vt ex ea D. Caffarellum prætendat ex-
2 cludere, quia in iſta exceptione eſt actor * *l. 1. & 2. de exception l. in exceptione ff. de probation.*

&

& quia cum D. Caſſatellus iuſtificauerit inten-
3 tionem ſuam, ſcilicet clauſulam *conſtito &c.* *
Petrus, qui nititur vnione, ex quo hoc benefi-
cium tanquam vnitum impetrauit, docere te-
netur de prædicta vnione, & fuit reſolutum in
cauſa *Vicen. Parrochialis 16. Nouembris 1609.
coram R.P.D. meo Manzanedo.*

Et ita reſolutum terminum eſſe præfigen-
dum Petro, qui nititur vnione.

BONONIEN. DEVOLVTIONIS DE LAZARIS.

Veneris 22. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Deuolutio emphyteuſis non incurritur ob locationem etiam ad longum tempus irrequiſito Domino factam, minuſque ob non petitam renouationem de 29. in 29. ann. quando emphyteuſis eſt perpetua; Prout nec etiam ob non ſolutionem canonis, dum illius debitor eſt tertius poſſeſſor, in quo ignorantia præſumitur.

SVMMARIVM.

1 *Per locationem emphytheuſis factam etiam ad longum tempus irrequiſito Domino non intrat deuolutio.*

Vel ſaltem attenta ignorantia an eſſet locatio, vel emphyteuſis alienans excuſatur, & in integrum reſtituitur n. 4.

2 *Contractus magis ſapit locationem, quam emphyteuſim, quando talis fuit vocatus, & annua penſio eſt in pecunia ac correſpondet fructibus, licet fuerit dictum in emphyteuſim perpetuam.*

3 *Ignorantia iuris valde dubij æquiparatur ignorantiæ facti, & excuſat.*

5 *Deuolutio non incurritur ob non petitam renouationem de 29. in 29. ann. emphyteuſis, vel locationis perpetuæ.*

6 *Ignorantia canonis debiti præſumitur in tertijs poſſeſſoribus.*

7 *Ignorantia excuſat à deuolutione ob non ſolutum canonem.*

DECISIO MCXVI.

De anno 1558. Tideus de Mediouillanis vendidit Tornaturas 16. Terræ Alexandro de Chriſtianis, cum pacto illas locandi prædicto Tideo in perpetuam emphiteuſim de 29. annis in 29. annos renouandum, cuius pacti vigore fuit facta locatio in emphiteuſim cum annua reſponſione lib. 79. Anno ſequenti dictus Alexander præſente Tideo ſupradicta bona cum alijs bonis Abbatiæ permutauit, & de anno 1573. Cæſar frater dicti Tidei bona per-
mutata vendidit fratribus de Lazaris irrequi-
ſito Abbatiæ S. Stephani conſenſu, quæ pro-
pterea de anno 1599. ex pluribus capitibus
deuolutionem acceptauit. Vnde dubitaui, an
intret prædicta deuolutio, & Domini negatiue
reſponderunt. Nam quantum attinet ad alie-
nationes irrequiſita Abbatia, fuit dictum hanc
deuolutionem non intrare, quia aut iſte con-
tractus eſt locationis, & ex alienatione facta
irrequiſito Domino non intrat pœna deuolu-
1 tionis, * etiam quod locatio eſſet ad longum
tempus ſecundum veriorem, & æquiorem
opinionem ex adductis per *Cardinalem Manti-
cam de tacit. & ambig. conuent. lib. 22. tit. 2. n. 55
& ſeqq. vbi num.* 56. refert *Rotam* hanc ſenten-
tiam amplexam fuiſſe, maximè cum valde du-
bitari poſſit, an iſte contractus ſit locationis,
vel emphiteuſis, ex quo vocatur locatio. Et
2 licet dicatur in emphiteuſim perpetuam, * at-
tamen penſio annua eſt in pecunia, & corre-
ſpondet fructibus, itaut contractus magis ſa-
piat locationem, quam emphiteuſim, ex
adductis per *Cardinalem Mantic. d. tit. 2. per tot.*
& in cauſa *Narnien. locationis 13. May 1613.
coram me*, & in alia *Tiburtina Oliueti 18. De-
cembris 1615. & 19. Ianuarij præteriti coram
R. P. D. meo Veroſpio*, ac proinde ſequitur alie-
nantem ignoraſſe, an bona fuerint emphiteu-
tica, quæ ignorantia cum ſit iuris valdè du-
3 bii, * æquiparatur ignorantiæ facti *Falyn. in
c. de quarta num. 27. de præſcr. Capic. deciſ. 10.
num.* 20. Et propterea etiam quod contractus
eſſet emphiteuticus nihilominus propter dictā
4 ignorantiam alienans excuſatur, * vel ſaltim
caducitas non eſt cum effectu, cum ſit reſtitu-
endus in integrum aduerſus alienationem fa-
ctam ex clauſula *ſi qua mihi iuſta cauſa Corbul.
de cauſ. priuat. ob alienat. irreq. Domino factam
limit. 251. & de cauſ. priuat. ob non ſolut. Cano-
nem limit.* 20.

Quantum attinet ad deuolutionem, ob non
petitam renouationem de 29. annis in 29. an-
nos, cum locatio ſiue emphiteuſis fuerit per-
5 petua, etiam quod dicta renouatio non fuerit
petita non intrat deuolutio, * & ratio eſt, quia
renouatio iſto caſu non requiritur pro ſubſtan-
tia actus, cum contractus ſit perpetuus, ſed
pro faciliori probatione *Corbul. de cauſ. priuat.
ob finitum tempus num.* 17. & dictum fuit in cauſa
*Bononien. de Bouijs 19. Nouembris 1612. coram
Reuerendiſſ. D. meo Archiepiſcopo Damaſceno.*
Et minus intrat alia deuolutio ob non ſolu-
tum canonem, quia cum iſti de Lazaris ſint
6 tertij poſſeſſores præſumitur ignorantia * *l.
verius ff. de probat. Corbul. de cauſ. priuat. ob non
ſolut. Canon. ampliat. 45. num. 26. Caldas de em-
phit. extinct. lib. 4. cap. 18. num.* 28. & 33. quæ
quidem ignorantia excuſat à deuolutione, ob
7 non talem ſolutionem, * vt dicit *Corbul. loco
ſupra allegato de cauſ. priuat. ob non ſol. Canon.
limit. 20. n. 1. & ſeqq.*

Ex quibus concluſum non intrare deuolu-
tionem.

Digitized by Google

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Lunæ 25. Iunij 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Dato vno articulo releuanti ceteri admittuntur.*
2 *Limita, quando materia articulatæ tendunt ad diuerſas cauſas, & articuli vnius cauſæ nullatenus pertinent ad aliam.*

DECISIO MCXVII.

LIcet verum ſit, quod dato vno articulo re-
1 leuanti, cęteri admittuntur, * attamen
cum materię articulatę tendant ad diuerſas
cauſas, et articuli vnius cauſę nullatenus per-
2 tineant ad aliam, * non viſum fuit iuſtum,
quod ex eo, quod articuli ſuper recitatione
horarum ſunt releuantes debeant quoque ad-
mitti articuli ſuper pręſtatione prandii, qui
ſunt omnino irreleuantes, iuxta notata in *l.
ad probationem C. de probat.* nam et ſi articule-
tur conſuetudo pręſtandi prandium aliis Paro-
chis eiuſdem Decanatus, tamen cum iſta con-
ſuetudo non ſit fauore Eccleſię, ſed commo-
dum Parochorum, et ſic priuatorum à iure
vtique improbatur, vt in *c. cum Iacobus de Sy-
mon. vbi Abb. nu. 2. & 3.* et eſt communi ſen-
tentia, vt late per *Guttierez Canonic. queſtio-
num lib. 1. c. 29. nu. 26.* cui arridet *Concil. Trid.
ſeſſ. 24. cap. 14. de reform.* vt *dicto loco Guttierez*
aduertit.

HIDRVNTINA PENSIONIS.

Lunæ 25. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Penſionarius, qui eſt in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem contra Anteceſſorem debet in ea manuteneri lite pendente contra Succeſſorem; quaſi poſſeſſio acquiritur per ſolutiones factas a tertio.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* arbitrio *intelligitur prout de iure.*
2 *Poſſeſſor lite pendente de iure eſt manutenendus.*
3 *Mandatum præſumitur in tertio, qui in præteritum ſoluit penſionem nomine Titularis.*
4 *Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem contra anteceſſorem nocet ſucceſſori.*
5 *Quietantiæ factæ à Procuratore ſpecialiter conſtituto ad exigendum concurrentibus adminiculis probant poſſeſſionem.*
6 *Penſio per contractum matrimonij extinguitur.*
7 *Miles* Lauretanus *poteſt cum Vxore retinere penſiones.*

DECISIO MCXVIII.

HAec cauſa fuit commiſſa in Rota cum
clauſula *ſine præiudicio legitimæ executionis,
& ſine retardatione ſolutionis penſionis arbitrio Ro-
tæ*; vnde licet A. C. conceſſerit mandatum de
manutenendo Penſionario, attamen voluit re-
linquere primam partem reſcripti, & vti ſecun-
da, quare dubitaui, an intraret arbitrium ad
effectum, de quo agitur, qui eſt, vt in cauſa
debeat procedi abſque retardatione ſolutionis
penſionis, & Rota cenſuit non intrare arbitriũ,
ſed eſſe locum ſolutioni penſionis, cum clauſula
1 *arbitrio* intelligatur prout de Iure * *Bart. in ex-
trauag. ad reprimendum in verſ. videbitur nu. 8.
Pariſ. conſ. 56. num. 5. vol. 1.* De iure autem eſt,
2 quod Poſſeſſor lite pendente manuteneatur * vt
in *§. retinendæ inſtitut. de interd. Bart. in l. ait
Prætor §. quod ait nu. 2. & 14. ff. vti poſſidetis.*
Quod autem Penſionarius poſſideat, ſatis
patet ex partitis mercatorum, & ex quietan-
tijs; nam quantum attinet ad ſolutiones ſatis
probantur factæ nomine Archiepiſcopi ante-
3 ceſſoris, licet fuerint factæ à tertijs; * Regula
enim ſtat, quod quando quis docet retroactis
temporibus ſibi fuiſſe ſolutam penſionem à ter-
tio; licet non conſtet de mandato illius, qui
ſoluit, tamen præſumitur, *Rot. deciſ. 2. de cauſ.
poſſ. & propr. Caſſador. deciſ. 3. num. 4. verſ. item
ſecundum Rotam de procur. Rot. dec. 196. ſub n. 4.
par. 1. diuerſ.* & fuit dictum in cauſa *Regien. Pen-
ſionis 11. Decembris 1583. coram bo. me. Cardi-
nali Pamphilio*, & in *Peruſina Penſionis 12. Ianua-
rii 1607. coram Illuſtriſſ. Lancellotto*, quæ exa-
ctiones factæ contra Anteceſſorem nocent Suc-
4 ceſſori, * in continuanda enim poſſeſſione me-
timur ius ex parte poſſeſſoris, vt in terminis
penſionis dicit *Gigas de penſion. quæſt. 47. nu. 10.
verſ. 5. ſciendum eſt*, & fuit dictum in cauſa
*Tullen. Penſionis 22. Iunij 1609. coram Illuſtriſſ.
Attrebaten.* & in cauſa *Veneta Penſionis 7. Iunij
1610. coram Reuerendiſſ. D. Archiepiſc. Dama-
ſceno, & coram me in cauſa Tiraſonen. Penſionis
12. Iunij 1615.*
Quod attinet ad exactionem, illa probatur
ex pluribus quietantiis, quarum aliquæ ſunt
factæ à Procuratore ſpecialiter conſtituto ad
5 exigendum, * vt ex partitis Banchi, quæ qui-
dem quietantiæ, & partitæ licet regulariter
non probent poſſeſſionem, fallit tamen con-
cluſio, quando ſunt adminiculatæ *Seraph. de-
ciſ. 436. num. 2.* prout ſunt in iſto caſu ex multi-
plicitate illarum, & ex ipſamet reſeruatione
penſionis, vt in ſimili fuit cõſideratum in cauſa
*Papien. penſionis 27. Martij 1615. coram R. P. D.
Manzanedo.*
Non obſtant ea, quæ deducuntur circa con-
tractum matrimonij, & quod propterea pen-
6 ſio cenſeatur extincta * ex allegatis per *Sanchez
de matrim. lib. 7. diſput. 44. num. 5.* quia hoc re-
ſpicit petitorium, nec arbitrium poteſt opitu-
lari, cum incontinenti doceatur de acquiſitio-
ne

ne militiæ Lauretanæ, quæ habet in priuilegijs,
7 vt cum vxore penſiones poſſint retineri, * & fuit conſideratum in cauſa *Romana penſionis* 10. *Martii* 1610. *coram me*, quare arbitrium, quod habet Iudex, & oſtenſio militiæ ita conquaſſantur ad inuicem, vt meritò dicendum ſit, quod etiam ſtante clauſula *arbitrio*, hoc teſpiciat petitorium.

Et ira concluſum non intrare arbitrium ad retardandam ſolutionem penſionis,

---

TVSCVLANA FIDEICOMMISSI.

Mercurij 4. Iulij 1618,

ARGVMENTVM,

Filiorum appellatione non compræhendũtur nepotes, & deſcendentes; ſecus ſi vlteriùs addita ſit dictio *in infinitum*. Reſtitutio fideicommiſſi à lege quando fiat. Fideicommiſſario non poteſt impediri immiſſio ſub prætextu legitimæ, ſiue certæ ratione loci, & quotæ, ſiue etiam certæ ratione quotæ, ſed incertæ ratione loci.

SVMMARIVM.

1 *Filiorum appellatione non comprahenduntur Nepotes, & deſcendentes quando de grauamine alterius agitur.*

2 *Limita quando ſunt vocati filiis in infinitum.*

3 *Vocatis filiis fideicommiſſum expirat in filiis primi gradus.*

4 *Interdictum quorum bonorum competit vocatis ad fideicomiſſum.*

5 *Ab hærede vltimi grauati debet fieri reſtitutio verbalis fideicomiſſi.*

6 *Fit etiam à lege quando reſtitutio iniuſtè denegatur.*

7 *De iure Canonico reſtitutio fideicommiſſi poſt illius purificationem à lege facta cenſetur.*

8 *Hæres grauati ſub prætextu legitimæ certa ratione loci, & quota non poteſt impedire immiſſionem pro indiuiſo fideicomiſſario.*

9 *Ampl.a etiam ſi legitima ſit incerta ratione loci num.* 10.

10 *Legitima licet ſit certa ratione quota, non eſt tamen certa ratione loci.*

11 Rot decif. 58 num. 4. & decif. 59. num. 5. verſ & propteteà lib.2. *in quibus terminis loquantur.*

12 *Ceſſante lite ceſſant attentata.*

DECISIO MCXIX.

EXplorati Iuris eſt regulariter loquendo appellatione filiorum, non compræhendi ne-
1 potes, * & vlteriores deſcendentes, quando de grauamine alterius agitur, *Menoch. cõſ.* 215. *num* 95. *&* 97. *Oddus conſ.* 90. *nu.* 2. *&* 3. *Thob. Non. conſ.* 33. *num.* 15. *Seraphin. decif.* 1486. *n.* 9. & fuit latè deductum in cauſa *Ariminen. fideicommiſſi* 31. *Ianuarii* 1614. *coram R. P. D. meo Veroſpio*; In hac tamen facti ſpecie fuit receſſũ à regula ex verbis ipſius Teſtamẽti, Teſtator enim inſtitutis Vincentio, & Franciſco ſuis filijs maſculis, ipſis, & eorum cuilibet ſubſtituit filios maſculos legitimos, & naturales, & filiorum filios, & nepotes maſculos in infini-
2 tum * & in defectum omnium ſupranominatorum ſubſtituit filias fœminas dicti Teſtaroris, & ipſarum filiarum, & cuilibet earum ſilios legitimos, & naturales in infinitum in capita, & non in ſtirpes, quare cum Teſtator vocauerit filios in infinitum, certum etiam eſt, quod ſub nomine filiorũ ſtante dictione *in infinitum*, veniant etiam nepotes & alij deſcendentes, non obſtante, quod nomen *filiorum* videatur perſonaliſſimum ad alios fœminarum *Ruin. conſil.* 115. *num.* 11. *& conſ.* 139. *num.* 21. *lib.* 3. *Surdus conſ.* 336. *num.* 1. *& conſ.* 403. *num.* 21. *Peregr. conſ.* 14. *num.* 2. *lib.* 1. *Gabr. de verbor. ſignificat. concl.* 1. fruſtra enim Teſtator addidiſſet dictionem *in infinitum*, ſi nepotes non cenſerentur vocati, & fideicommiſſum expiraret in
3 filiis primi gradus * *Lup. in rubr. de donat. inter vir, & vxor* §. 69. *nu.* 21. *Seraph. dec* 409. *n.* 11. & fuit dictum in cauſa *Romana Palazetti* 10. *Iunij &* 11. *Decembris* 1615. *coram R. P. D. meo Manzanedo.*

Quamobrem cum Petrus, Ioſeph, & Antonius ſint abnepotes filiarum Teſtatoris, vt per Teſtes legitimè probatum eſt, vtique ex ſupradictis debent cenſeri vocati per fideicommiſſum, vnde eis competit inrerdictum, quo-
4 rum bonorum * ex *l.* 1. *C. quorum bonorum Gloſſ. Bart. & alii & in l.* 1. *ff. cod tit. & in rubr. C. eodem Menoch. de adipiſc. poſſ. remed.* 1. *nu.* 33. *quaſt.* 4. *Peregr. de fideicom. art.* 45. *num.* 1. *& ſeqq.* & fuit dictum in cauſa *Romana de Capizucchis* 10. *Aprilis* 1606. *coram Illuſtriſſ. Lancellotto*; & quamuis in noſtris terminis dici ſoleat requiri reſtitutionem verbalem faciendam
5 ab hærede vltimi grauati * *Peregr. de fideicom. art.* 2. *num* 53. tamen reſponſum fuit reſtitutionem fieri à lege, quando (vt in noſtro caſu)
6 iniuſtè denegatur, * ne ſit in hæredis poteſtate, vel illius, qui habetur prohærede deludere fideicommiſſi reſtitutionem *l penult.* §. *cum autem C. ad Trebell.* vbi *Bart. Bald. Salyc. Caſtren. & alii*, *Peregr. de fideicom. art.* 2. *num.* 56. *Rot. decif.* 850. *num.* 5. *&* 6. *par.* 1. & quod plus eſt de Iure Canonico ſtatim poſt purificatum fideicomiſſum ad inanes circuitus euitandos reſti-
7 tutio facta cenſetur à lege * *Bald. in c in præſentia num.* 31. *de probat. Laderchius conſ.* 156. *num.* 3.

Non obſtat, quod competit retentio pro legitima, quia fuit reſponſum hæredem poſſe eligere legitimam, & reſiduum reſtituere, quando eſt certa ratione loci, & quotæ, etſi hoc non faciat, fideicommiſſario non poteſt
8 denegari immiſſio pro indiuiſo, * quia alias hæres cum aliena iactura locupletaretur, & hoc eſt quod fuit dictum in cauſa *Interamnen. de Paradiſis* 1. *Iulii* 1605. *& in alia fidei-*

com-

commiſſi de Bigazzinis 13. *Iunii* 1607. *coram B.P.D. Pamphilio*, & in cauſa *Caſenaten. de Aldinis* 24. *Ianuarii* 1611. *coram me*, & in alia *Foroliuien. fideicommiſſi* 10. *Iunii* 1614. *coram R. P. D. meo Buratto*, *& alias ſæpiſſimè*.

Nec etiam obſtat, quod legitima licet ſit certa ratione quotę non eſt tamen certa ratio-
9 ne loci, * cum hæres habeat fundatam intentionem in qualibet gleba, quę ratio fuit conſiderata in cauſa *Romana de Capizucchis* 10. *Aprilis* 1606. *coram Illuſtriſſ. Lancellotto*, & ita conſiderat *Caphal. conſ.* 189. *num.* 11. *et* 12. *lib.* 2. ac proindè legitima eſt incerta ratione loci, cum ſit portio debita pro indiuiſo. Nam huic motiuo fuit reſponſum, quod quando datur certitudo, quod bona ſint ſubiecta fideicommiſſo licet reſultet aliqua incertitudo re-
10 ſpectu loci legitimę, * non autem reſpectu quotæ, non poteſt denegari immiſſio, vt per *Rot. dec.* 59. *num.* 2. *&* 3. *par.* 2.

Neque facit, quod iſto caſu licet debeatur immiſſio, non tamen debentur fructus, vt in *deciſ.* 58. *num.* 4. *et deciſ.* 59. *num.* 5. *verſ. et propterea lib.* 2. quia illę *deciſiones* loquuntur quando adeſt certitudo ſolum reſpectu vniuerſita-
11 tis, * non autem reſpectu rei particularis, vnde quando adeſt certitudo etiam reſpectu rei particularis datur immiſsio nedum reſpectu genericæ communionis, ſed etiam quoad perceptionem fructuum, quia quoad quotam fructuum adeſt certitudo, vt in *deciſionibus ſupra allegatis*. Et propterea ad effectum, de quo agitur, vt ſcilicet videatur, an adſit certitudo reſpectu rei particularis, Domini reſeruarunt videre, quę bona ſubiecta ſint fideicommiſſo, & pro quanta parte debeatur immiſſio, quia niſi videatur pro quanta parte non poſſet dari, niſi pro illa vniuerſali communione abſque perceptione fructuum, ſtante incertitudine ratione quotæ.

Quantum attinet ad aliam partem dubii, an petitę immiſsioni obſtet exceptio attentatorũ negatiuè fuit reſolutum, quia Iudicio intentato in Rota de anno 1596. fuit renunciatum per Appium Patrem dd. Ioſephi, & fratrum, qui licet reſeruauerint ius incipiendi nouum iudicium, non tamen antiquum poſt renunciationem vigebat, & gæſta in partibus fuerũt gæſta ante obtentam commiſſionem, & antequam hæredes Appii fuiſſent citati, vnde ceſ-
12 ſante lite, ceſſant attentata * *Lancellott. de attent. lit. pend. in præfat. num.* 35.

Præſens deciſio fuit confirmata die 15. *Aprilis* 1619. *&* 23. *Martij* 1620.

CORDVBEN. REDECIMARVM.

Mercurij 4. *Iulij* 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Ad cognoſcendum an verſetur in conſuetudine, vel præſcriptione attendi debet initium an ſcilicet ſit voluntarium, vel coactum.*
2 *Ad effectum probandi conſuetudinem requiritur initium voluntarium.*

DECISIO MCXX.

VT morem gererem parti, iterum dubitaui, an initium huius Redecimæ eſſet voluntarium, vel coactum, ad effectum, vt videretur, an verſaremur in conſuetudine, vel præſcri-
1 ptione, * cum agatur de auferendo ius à Monaſterio, & acquirendo Epiſcopo, & Capitulo *Abb. in c. fin. num.* 20. *de conſuet. cum alijs allegatis in ſimili cauſa Toletana Decimarum de Madrid.* 21. *Maij* 1586. *coram bo. me. Card. Pamphilio*. Et cum pars informare neglexerit conſideratis *deciſionibus* in hac cauſa factis, viſum fuit probari initium fuiſſe coactum, & ſic ſtandum eſſe *Deciſioni in hac cauſa facta* 8. *Maij* 1613. quia vt ibi oſtenditur ex ſententia Regis D. Ioannis manifeſtiſſime conſtat initium fuiſſe coactum, ac proinde ſolutionem non incepiſſe à ſpontanea oblatione, quæ requiritur ad ef-
2 fectum conſuetudinis * *c. ita nos & c. ad Apoſtolicam de Symon. Caſſad. deciſ. vnica præſertim n.* 4. *de conſuet.* itaut nulla præceſſerit coactio vel pactum *cap. dilectus filius de Symon. Oſaſcb. dec.* 99. *num.* 5. *& dixit Rot. in dicta cauſa Toletana coram Pamphilio*.

Præſens deciſio fuit confirmata coram Cardinali Vbaldo 28. *Iunii* 1628. *vt in rec. deciſ.* 203. *par.* 5. *tom.* 1.

TVLLEN. PAROCHIALIS.

Mercurij 4. *Iulij* 1618.

ARGVMENTVM.

Agitur de probatione, & liquidatione fructuum perceptorum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione emanata in reſponſione ad poſitiones.*
2 *Fructuum perceptorum quantitas probatur à conſuetis.*
3 *In depoſitionibus teſtium minor ſumma attenditur.*
4 *Frumentum vltra trienium non durat.*
5 *Et ideò in reſtitutione debetur illius æſtimatio.*
6 *Vini valor in reſtitutione eſt attendendus non ipſum vinum.*
7 *Fructus non dicuntur, niſi deductis expenſis.*
8 *Teſtes ſingulares in materia liquidationis non ſunt ſpernendi, quando concurrit veriſimilitudo.*

DECISIO MCXXI.

QVod Nicolaus Poirel poſſederit hanc Paro-
chialem de anno 1612. & 1613. probatur
ex eius confeſſione, dum reſpondit ad poſitio-
1 nes Deſiderij * ad *l. cum precum C. de liber. cau.*
Et quod tunc temporis quolibet anno perce-
perit 100. francos monetæ illarum partium ex
emolumentis Altaris probant primus, & 5
Teſtis *ſuper ſecundo articulo*, & *ſuper* 24. pro-
bant, quod percepit quolibet dictis duobus
annis pro ſeruitio Capellæ Dominæ Noſtræ, &
ſuper 16. quod percipit quolibet anno pro De-
cimis minoribus francos 25. nam cum ex præ-
dictis de eius poſſeſſione non dubitetur, & Al-
tare habeat dicta emolumenta licet incærta,
2 ſufficit probatio à conſuetis * (& in hoc benè
deponunt Teſtes) niſi contrarium probatur
Achill. deciſ. 27. de reſtit. ſpoliat. qui ita declarat
Bald. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expenſ. illud
enim præſumirur perceptum, quod communi-
ter percipi conſueuit *Bald. in conſ. 323. in fin.
lib. 2. & in conſ. 53. pariter in fin. lib. 1.*

Quantum attinet ad triticum ex eadem ra-
tione ſecundus & ſextus Teſtes probant ſuper
16 *articulo*, quod in dd. duobus annis ex red-
ditibus maiorum decimarum percepit paria
30. grani, & ex reſponſione ad poſitiones con-
ſtat, quod percepit ex affictu Villæ, ſeù Ga-
gnagij 12. paria grani, & hoc etiam probant
Teſtis tertius, & ſextus, quod quidem triticum,
in dictis annis valebat francos 8. pro quolibet
pari, vt in hac ſumma conueniunt ſecundus,
& ſextus Teſtis *ſuper* 18. *Articulo* quorum ſecun-
dus licet deponat de maiore valore, attamen
3 eſt attendenda minor ſumma, * cum hæc inſit
in maiori *Alex. conſ. 64. num. 12. lib. 2. Afflict.
dec. 240. num. 4.* & cum triticum vltra trienniũ
4 non duret * *Surd. deciſ. 81. num. 1.* & fuit dictum
in cauſa *Taurinen. Decimarum* 10. *Martii* 1608.
coram me, in reſtitutione debetur illius æſtima-
5 tio * *Bartol. in l. cum qui num. 1. ff. de his quibus
vt ind. & in l. ex diuerſo §. 1. in fin. ff. de rei
vendit.*

Quantum attinet ad vinum Teſtis ſextus *ſu-
per* 17. deponit tertiam partem Decimarum
vini in dd. duobus annis aſcendere ad Virlina
tria pro quolibet anno, & ex confeſſione par-
tis ad poſitiones conſtat Eccleſiam poſſidere
iugera quinque Terræ vitatæ, & quartus Teſtis
ſuper 4. & 17. deponit ex vno iugero cum di-
midio perceptas fuiſſe in dictis duobus annis
24. menſuras, & decem Sexturia, & ex alio
iugero, & vna Decima iugeri, in dd. duobus
annis virlina quattuor, & quintus Teſtis *ſuper*
4. & 17. deponit ex vno iugero terræ vitatæ
percepiſſe quolibet anno modium vini, quod
in dictis duobus annis valebat 20. franchis.
In ſuper ſextus, & quartus Teſtis deponunt vi-
num venditum fuiſſe de anno 1612. ad ratio-
nem 40. Franchorum pro quolibet Virlino, in
qua ſumma conueniunt, & de anno 1613. va-
lorem aſcendiſſe ad Francos 60. in qua etiam
ſumma conueniunt, & hic valor in reſtitutio-
6 ne eſt attendendus, non autem ipſum vinum, *
per ea, quæ ſupra de tritico diximus; Quoad
expenſas in recollectione vini tertiæ partis De-
cimarum idem quartus Teſtis deponit aſcende-
re ad Francos 25. pro quolibet anno, quoad
recollectionem alterius ſummæ vini nihil depo-
nunt Teſtes, ſed ratio habenda erit in taxa-
tione, cum fructus non dicantur, niſi deductis
7 expenſis *l. 1. C. de fruct. & lit. expenſ. Naurzan.
conſ. 2. num. 18.* Item quartus Teſtis deponit
vineam parnam retro Domum Parochialem
quolibet anno reddere tres menſuras vini, va-
lentes Francos 30. & in hoc etiam habenda
erit ratio expenſarum, & quamnis aliqui ex
dd. Teſtibus ſint ſingulares, tamen cum agatur
8 de liqnidarione, * & adſit veriſimilitudo non
ſunt ſpernendi, eoque magis, cum ipſemet
Nicolaus ad eorum depoſitiones ſe remiſerit.

Inſuper 6. Teſtis ſuper *articulo* 21. & quin-
tus *ſuper* 22. deponunt Eccleſiam habere prata,
& fænum, quod ex eis percipitur valere Fran-
cos 25. habenda tamen eſt ratio expenſarum,
& pariter vnam Domum redditus francorum
quattuor, & Hortum vnum, qui habet in red-
ditibus annuos groſſos 25. & alterum Hortum,
qui ſingulis annis pro ſex franchis locatur; &
ſextus & tertius Teſtis *ſuper* 22. *articulo* depo-
nunt Eccleſiam pro vna Domo habere par
Caponum, quorum quilibet groſſos nouem
valet.

MIRANDEN. VNIONIS.

Merc. 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM.

Præſcriptio interrupta in petitorio quando etiam dicatur interrupta in poſeſſorio, & è contra.

SVMMARIVM.

1 *In beneficialibus in iudicio reſtitutionis requiritur titulus coloratus, ne detur vitioſus ingreſſus.*

2 *Ex interruptione preſcriptionis in petitorio non videtur interrupta præſcriptio in poſeſſorio, nec è contra.*

3 *Limita vt ibi.*

4 *Vt contra Eccleſiam præſcribatur requiritur lapſus 40. ann.*

5 *Mandatum præſumitur ex productione ſcripturarum.*

6 *Semel poſeſſor ſemper præſumitur poſeſſor, dum ipſe allegat ſe poſſidere.*

7 *Præſcriptio decennalis non impedit quin actione Spolii agi poſſit.*

DECISIO MCXXII.

IN hac cauſa 6. *Iunii præteriti* fuit reſolutum moniales eſſe reſtituendas, niſi obſtet præſcriptio, de qua hodie fuit dubitatum, & in hac diſputatione DD. firmarunt moniales eſſe reſtituendas ad perceptionem fructuum Eccleſiæ

de

de qua agitur, non autem ad ipſam Eccleſiam,
nam cum in beneficialibus in iudicio reſtitutio-
1 nis requiratur Titulus coloratus, * ne detur vi-
tioſus ingreſſus *Caſſador; decis. 8. de reſtit. ſpolia-
tor.* titulus coloratus, quem afferunt moniales
eſt circa perceptionem fructuum, non autem
circa Poſſeſſionem Eccleſiæ, vt apparet ex con-
firmatione vnionis factæ per *Paulum III.* &
colligitur *ex deciſionibus bo. me. Orani* quarum
copia data fuit.

Quantum attinet ad pactum reſeruatum li-
cet præſcriptio videatur interrupta de anno
1576. attamen non inde videtur inferri poſſe,
quod ſit interrupta præſcriptio circa actionem
Spolij, quia ex interruptione præſcriptionis in
petitorio non videtur interrupta præſcriptio
2 in poſſeſſorio, * nec è contra, vt in *Lege Tauri*
65. notat *Anton. Gomez. & Couarr. in c. Poſſeſſor.
par 2. §. 12. num. 8. de regul. iur. in 6. per text. in c.
auditis in fin vbi DD.* & præſertim *Abb. num. 9.
de præſcript.*

Hoc autem non obſtante cenſuerunt DD.
interruptam fuiſſe præſcriptionem, etiam
quoad iudicium reſtitutorium, quia fuerunt
præſentatæ Bullæ, & Epiſcopus mandauit, quod
3 illæ adimplerentur, & obſeruarentur, * quarè
cum Epiſcopus non ſe reſtrinxerit neque ad
petitorium, neque ad poſſeſſorium, poſſeſſio
cenſetur interrupta, nedum quoad petitorium,
ſed etiam quoad quodcunq; poſſeſſorium, vt
eſt optimus text. in *l. ſi ex multis in fin. C. de an-
nual. except.* vbi expreſſe hoc etiam notant *Bar-
tol. Bald. et Salic.* neque poſt interruptionem
noua præſcriptio poteſt conſiderari, cum ab
anno 1576. vſque ad annum 1608, de quo tē-
pore fuit mota lis non interuenerint 40. anni,
quod tempus requiritur vt contrà Eccleſiam
4 præſcribatur * *c. illud de præſcr. vbi DD.* nec
dubitari poteſt de mandato illius, qui pro mo-
nialibus comparuit, quia adeſt præſumptum,
quod deducitur ex productione Bullarum, &
5 aliarum tunc factorum * vt per *Caſſador. dec. 3.
de Procurator.*

Vlterius fuit dictum, quod ſemel poſſeſ-
ſor ſemper præſumitur poſſeſſor, dum ipſe al-
6 legat ſe poſſidere, * *Rot. dec. 4. de probat. in nou.
Alciat. de præſumpt. Reg. 2. præſumpt. 21. num. 2.
Put. dec. 11. de cauſa poſſ & propr.* & propterea
licet hodiè moniales agant ſpolio, non indè
ſequitur, quod tanto Tempore ſteterint ſpo-
7 liatæ vt intret præſcriptio, * Nec taciturnitas
per decennium ſuffragatur, quia quando illa
taciturnitas decennalis obſtet, intelligitur ad
effectum manutentionis, non autem, vt quis
ſpolio agere non poſſit, quia tunc requiritur
formalis præſcriptio, vt in cauſa *nullius, ſeu
Mediolanen. remedij reintegrandi 17. Maij 1600.
coram bo. me. Card. Seraphino.*

Et ita concluſum &c.

ROMANA IOCALIVM.

Mercurij 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM.

Competit Saluianum ſuper iocalibus, dum
conſtat de vulgatis extremis huiuſmodi
iudicij. Qui vult variare de vno iudicio
ad aliud tenetur reficere expenſas.

SVMMARIVM.

Saluianum competit ſuper iocalibus num. 1.

1 *Vt competat Saluianum creditum cum hypotheca
requiritur.*

2 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*

3 *Venditori ſolum competit hypotheca ſuper re
vendita pro pretio, pro quo emptor omnia ſua
bona obligauit.*

4 *Saluianum competit ſuper bonis mobilibus.*

5 *Amplia etiam ſi ſint deſtinati ad venditionem.*

6 *Poſſeſſio in iudicio Saluiani leuioribus probationi-
bus iuſtificatur.*

7 *Fides non facit fidem.*

8 *Mobilium exiſtentia debet probari de tempore mo-
ti iudicij in Saluiano.*

9 *Creditor tenetur cuſtodire pignus.*

*Pignoris exiſtentia penes creditorem probatur ex
quo ſemel ipſi fuit conſignatum nu. 9.*

10 *Qui vult variare de iudicio executiuo, quod non
competebat ad Saluianum, tenetur reficere ex-
penſas.*

*Sufficit tamen, quod cedat iudicio incohato, & of-
ferat reficere expenſas cum depoſitione vnius iu-
lij, quando erunt liquidata nu. 13.*

11 Bart. in l. edita nu. 31., & 32. C. de eden. *in
quibus terminis loquatur.*

12 *Vigore clauſulæ* quam, ex quas *oppoſitæ in co
miſſione poteſt intentari omnis actio.*

DECISIO MCXXIII.

DOmini concluſerunt Curtis, & Varenæ
competere Saluianum ſuper Iocalibus datis
in pignus Equiti per Comites. De primo enim
extremo, ſcilicet de credito cum hipotheca
1 ſatis conſtat, prout de Iure requiritur, * *Capu-
taq. dec. 328. num. 6. & 368. p. 2.* ex Inſtrumē-
to claro, in quo Comes conſtituit ſe debito-
rem dictorum de Curtis, & Varenæ pro ſcut.
2. mill. & hipothecauit omnia bona præſentia,
& futura, quod quidem Inſtrumentum facit
2 probationem probatam, * *c. cum dilecti, vbi
Abb. num. 3. de donat. Bart. in l. 1. num. 8. ff.
de nou. oper. nunc.* & hæc quidem obligatio ope-
ratur etiam quod dd. de Curtis, & Varenæ
agant contra Iocalia, quæ ipſimet fabricaue-
runt, & Comiti vendiderunt, quia cum fuerit
effecta ipſius Comitis, ſatis eſt, quod ipſi ha-
beant obligata omnia bona præſentia, & fu-
3 tura, * vt fuit reſolutum in cauſa *Romana præ-
tij Clericatus 24. Ianuarij 1611. coram Reueren-
diſſimo D. Archiepiſcopo Damaſceno.*

Non obſtat, quod agatur de bonis mobili-
4 bus, quia etiam ſuper ipſis competit Saluianū, *
vt fuit reſolutum in cauſa *Romana Legatorum de
Columna 27. Ianuarij 1614. coram eodem D. Da-
maſceno,* in qua aliæ *dec.* allegatur, & quod

plus eſt Saluianum competit etiam ſuper bonis
5 mobilibus deſtinatis ad venditionem, * dum-
tamen extant vt per *Put. dec. 289. in princ. lib.
2.* vbi allegat *Bart. Bald. & alios*.

Quantum attinet ad 2. extremum videlicet
poſſeſſionis, ſatis plene probatur ex Teſtibus
deponentibus, quod Eques habuit in pignus
Iocalia ſibi data à Comite, & comprobatur ex
Apoca facta a Comite, quam acceptauit, cum
alias leuiores probationes ſufficiant ad proban-
6 dum ſecundum extremum in Saluiano, * ta-
men iſtæ ſunt concludentes *Rot dec. 8. de reſtit.
ſpoliat. in nou. Caput. dec. 400. lib. 1. in manuſcr.
Soccin. Sen. conſ. 205. num. 5. lib. 2.*

Non obſtat, quod Eques ex facultate alie-
nandi ſibi data vendiderit ſupradicta Iocalia,
quia fuit reſponſum venditionem non probari,
datur enim ſolum ſimplex fides, quæ non fa-
7 cit fidem, * cum Teſtibus non Teſtimonijs ſit
credendum *l. 3. §. ideoque ff. de Teſtibus*.

Minus etiam obſtat, quod exiſtentia Ioca-
lium pænes Equitem probari debeat de tem-
pore moti Iudicij, quæ non probatur, nec pre-
8 ſumitur cum agatur de mobilibus, * *Menoch.
præſ. 64. num. 27. lib. 6.* & propterea non com-
petit Saluianum iuxta notata per *Bartol. in l. 1.
ff. de Saluiano Interd. Roland. conſ. 14. num. 13.
lib. 1.* quia fuit reſponſum exiſtentiam Iocali-
um pænes Equitem probari ex præſumptione
Iuris, cum agatur de pignore, quod Creditor
9 tenetur cuſtodire, * niſi probet ammiſſionem,
cenſetur adhuc poſſidere, vel detinere *l. ſi Cre-
ditor. C. de pignor. diſtr. Menoch. de præſumpt.
64. num 7.*

Neque obſtat, quod in prima Inſtantia actũ
10 fuerit via executiua, quæ non competebat, * &
ideo hodie non poteſt agi Saluiano, niſi prius
refectis expenſis, ex *Bart. in l. edita num. 31.
& 32. C. de edend.* Quia *Bartolus* loquitur, quan-
do Libellus in prima Inſtantia eſt reſtrictus ad
11 certam actionem, * quæ non competebat;
hic autem cum Commiſſio præſẽtata in Rota
habeat clauſulam *quam, & quas*, poteſt inten-
12 tari omnis actio, * *Rot. dec. 187. num. 5. & 6.
p. 2.* Et licet verum ſit, quod prius debeat re-
uocari Iudicium male intentatum, attamen ſuf-
13 ficit, quod pars cedat, * prout eſt parata, &
offerunt reficere expenſas cum depoſitione vni-
us Iulij, quando erunt taxatæ vt per *Sarnen. dec.
16. lib. 1. Bald. in l. 1. num. 4. C. ne liceat ter-
tio prou.*

Et ita concluſum competere Saluianum.

ROMANA PALATII.

Lunæ 29. Octobris 1618.

ARGVMENTVM.

Vt competat reſtitutio in integrum debet
conſtare de læſione, quæ ab allegante
probanda eſt. De læſione conſtat, quan-
do ſententia eſt iniuſta, licet non noto-
rie iniuſta.

SVMMARIVM.

1 Hieronymus Gabriel *laudatur*.
2 *Reſtitutio in integrum non datur, dum non conſtat
de læſione.*
3 *Reſtitutio in integrum competit aduerſus ſenten-
tiam iniuſtam, licet non notorie iniuſtam.*
4 *Læſio ab allegante debet probari.*
5 *Partitæ Banchi vt probent pro tertio contra terti-
um debent adminiculari.*
6 *Limita vt ibi.*
7 *Compenſatio nihil aliud eſt quam quædam ſolutio.*
8 *Contrahentium intentio eſt inſpicienda.*
9 *Ex contractu cauſante creditum, & debitum reſ-
pectiuè cenſetur inducta compenſatio.*
10 *Contra formam contractus veniri non poteſt.*
11 *Conſentiens ſibi præiudicat.*

DECISIO MCXXIV.

ALexander Gabriellius ære alieno grauatus
conſenſit, quod eius creditores venderent
Palatium, de quo agitur, & quia idem Ale-
xander, pro cenſibus ſibi donatis, ac fideicom-
miſſo ſuppoſitis ab inſigni *I. C. Hieronimo Ga-*
1 *briellio*, illud alias ſuppoſuerat dictæ dona-
tioni, & fideicommiſſo, Papa prædicto fidei-
commiſſo derogauit, & voluit, quod ſcut.
2000. inueſtirentur, vt fieret multiplicum vſ-
que ad valorem cenſuum, quod cum præmiſ-
ſis conditionibus fuit venditum D. Carolo Ga-
briellio prætio ſcut. 8000. ex quibus ſcut. 2000.
poterat etiam retinere, mille videlicet pro ex-
tinctione Canonis, & proprietatis d. Palatij,
quod erat emphiteoticum, alia mille pro ex-
tinctione cenſus in fauorem Matthei Angeletti,
qui erat creditor anterior, reſiduum vero,
quod erat ſcut. 4000. erat ſoluendum credi-
toribus, quod tamen cum ſoluerit Vxori præ-
dicti Alexandri, & Rota pronuntiauit ſolutio-
nem rite, & recte factam, & ſententia tranſie-
rat in iudicatum. Carolus Manettus vnus ex
creditoribus commiſit cauſam reſtitutionis in
integrum. Vnde dubitaui, an conſtaret de cau-
ſis dictæ reſtitutionis, & Domini negatiuè reſ-
ponderunt, cum læſio non probetur, quæ eſt
2 cauſa reſtitutionis, * *l. nam, & poſtea §. ſi mi-
nor ff. de Iur. iur. vbi Bart. & alij*, & ſecundum
opinionem, quam Rota ſeruat, etiam quod
ſententia non ſit notoriè iniuſta, ſed ſufficit
3 quod ſit Iniuſta, * *Seraſin. dec. 251. num. 2.
Mantic. dec. 106. num. 2.* Onus .n. probandi de
4 læſionem incumbit Manetto alleganti, * *l. mi-
noribus C. de reſt. in integr.* & habetur in dicto
§. ſi Minor.

Neque ex eo probatur læſio, ex quo preten-
ditur loca montium aſſignata Iuliæ Pighinæ
Vxori Alexandri pro ſumma ſcut. 2000. fuiſſe
ipſius Iuliæ, vt patet ex litteris patentibus, alia
enim ſimpliciter fuerunt acquiſita pro ipſa,
alia vero pro filijs appoſito decreto ad fauo-
rem ipſius Iuliæ. Nam huic motiuo fuit reſpon-

ſum

ſum dicta loca montium empta fuiſſe ex pœcu-
nijs D. Caroli vt patet ex partitis Banchorum,
quæ licet ad effectũ vt probẽt pro tertio contra
5 tertium debeant eſſe adminiculata, * ad *l. In-
ſtrumenta, & l. rationes C. de probat. Guid. Pap.
dec.* 441. Attamen in hoc caſu non agitur pro-
prie vt pro tertio contra tertium probent, ſed
vt ſolum iuſtificent quod loca montiũ fuerint
6 empta ex pœcunijs D. Caroli, * non in præ-
iudicium Iuliæ, quæ non reclamat, neque
ſimpliciter Creditorum, quia cum Iulia ſit an-
terior creditrix alios excludit, ſed ſolum ad
quale quale præiudicium creditorum, qui
negant loca montium fuiſſe empta ex pœcu-
nijs Caroli, quo caſu dicti libri probant, *Ia-
ſon. in l. decem num. 36. vers. ſed ad hoc reſponde
ff. de verb. oblig. Eſcobar. de ratiocin. cap. 11. nu.
29. in fin.* vltra quod ex iſta ſerie facti adeo ad-
miniculantur dictæ partitæ banchorum, vt
dicendum ſit loca Montium fuiſſe empta ex
pœcunia Caroli.

Et quamuis verum ſit, quod Iulia potuit
ſibi acquirere dicta loca Montium ex pœcunia
D. Caroli, tamen non inde ſequitur, quod ex
aſſignatione dd. locorum montium ipſa non
fuerit ſatisfacta, quia cum Iulia voluitur ac-
ceptare dicta loca montium empta ex pe-
cunijs Caroli, & ipſe aſſignare in veritate
videntur ipſos contrahentes compenſationem
facere voluiſſe, quæ nihil aliud eſt ſaltim in
7 effectu, quam quędam ſolutio, * *l. ſi debitor §.
fin. ff. qui pot. in pign. hab. l. deducta §. nummis
ff. ad Trebellian. Tindar. in tract. de compenſat.
in princ.* & iſta intentio contrahentium eſt in-
8 ſpicienda, * *l. in conuentionibus ff. de verbor.
obligat.* l. *fin. C. quæ res pignor. oblig. poſſ.* & con-
tractus cauſans ſcilicet creditum, & debitum
reſpectiue Caroli, & Iulii eſt conſiderandum
9 vt dicantur voluiſſe facere compenſationem, *
& non cauſatum, ſcilicet ſimplex aſſignatio
locorum montium *Alex. cons. 215. vol. 2. Rot.
Iannen. dec. 91. num.* 8.

Neque 2. ex eo probatur læſio, cum non con-
ſtet de fideicommiſſo Alexandri, quia quic-
quid ſit de hoc, nihil ad D. Carolum, nam
ſufficit, quod ſoluerit pœcunias iuxta formam
Inſtrumenti venditionis, & tractatus pręcedẽ-
tis, & Apochę ſubſcriptæ ab ipſomet Manetto,
quam ſubſcriptionem ad tollendas omnes dif-
ficultates, voluerunt DD. quod recognoſcan-
tur, & propterea ſi aliquid pretendit D. Ma-
nettus, non eſt præcluſa ſibi via dirigendi acti-
ones contra multiplicum, ſed non inde ſequi-
tur, quod poſſit moleſtare D. Carolum con-
10 tra formam contractus, * contra *l. legem C.
de pactis c. contractus de reg. Iur. in 6.*

Nec etiam Tertio poteſt competere dicta
reſtitutio, ex quo creditum Manetti eſt anteri-
us ſuppoſitioni factæ per Alexandrum, quia
hoc non refert, cum aut modo dictum eſt, cum
prædictis pactis emerit Carolus, & conſenſe-
11 rit Manettus, qui proptereà ſibi pręiudicauit, *
dicta *l. legem C. de pactis cum alijs.*

Et ita concluſum.

BVRGEN. PRAEEMINENTIARVM.

Lunæ 5. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Dimidij Portionarij non participant de ſuppreſſionibus Præbendarum factis ad fauorem menſæ Capitularis.

SVMMARIVM.

1 *Dimidij Portionarij non participant de ſuppreſſionibus Præbendarum factis ad fauorem menſæ Capitularis.*
2 *Legatum de creditis, ſeu bonis certorum locorum reſtringitur ad loca ſupra expreſſa.*
3 *Verba generalia ex præcedentibus reſtringuntur, & num. 6.*
4 *Dictio* eos *habet relationem ad præcedentia.*
5 *Dimidij Portionarij poſſunt venire appellatione Beneficiatorum.*
7 *Dictio* dictis *refertur tantumodo ad eos, quorum nomina ſupra legi poſſunt, & num. 16.*
8 *Vna pars alternatiuæ aliam declarat.*
9 *Nominati in vno caſu diſpoſitionis fuiſſent etiam nominati in alio caſo, ſi diſponens voluiſſet illos comprehendere.*
10 *Obſeruantia diſpoſitionem ambigua declarat.*
11 *Ex ſubſequentibus cognoſcitur qualis fuerit animus in præcedentibus.*
12 *Conceſſio dicitur realis, quando vt talis fuit obſeruata.*
13 *Obſeruantia interpretatiua non aget præſcriptione.*
14 *Verba antecedentia declarant ſequentia.*
15 *Verba expreſſa ad vnum effectum non poſſunt ad alium trahi.*
16 *Nepotes non veniunt appellatione filiorum hæredum, qui repetuntur per relationem verbi* dictos filios.
17 *Ratio generalis reſtricta ad certas perſonas non debet vltra eas extendi.*

DECISIO MCXXV.

Placuit DD. *Deciſio in hac cauſa facta 14. Martij huius Anni*, in qua fuit reſolutum, Dimidios Portionarios non debere participare de ſuppreſſionibus factis per *Iulium Secundum, & Leonem X.* de quibus in d. *deciſione*, & hoc probatur ex contextu verborum duarum ſuppreſſionum, qui ex abundanti iterum referendus eſt. Et cum ſecunda ſuppreſſio *Iulij*, & prima, & ſecunda *Leonis* factæ fuerint retento tenore primarum litterarum *Iulij*, ſat erit dictas primas litteras *Iulij* referre, quæ in ſumma continent, quod cum aliàs in Eccleſia Burgen. eſſent 77. Canonicatus præbendæ, & integræ portiones, præbendæ nuncupatæ quæ per 77. Canonicos, & Portionarios, ac ſex Archidiaconos, ac Decanum, Cantorem, Theſaurarium, & Scolaſticum dictæ Eccleſiæ obtinebantur, ac inter eos intereſſentes miſſis, quæ ſingulis, non tamen feſtiuis diebus pro Animabus

bus defunctorum in dicta Eccleſia celebrantur, quaſi omnes fructus, redditus, & prouentus, menſæ Capitularis dictæ Eccleſiæ ab Immemorabili tempore citra, æqualiter diuidentur, ac modica pars eorundem fructuum reddituum, & prouentuum aſſignata ſeu deputata eſſet dictis Canonicis, & Portionarijs, ac alijs Beneficiatis in dicta Eccleſia ſingulis diebus intereſſentibus miſſis, & alijs Diuinis Officijs, ac horis Canonicis, &c. Ac officialibus, computatoribus, diſtributoribus, &c. eorundem redditum adminiſtratoribus, & Gubernatoribus bonorum ſpiritualium, & temporalium dictæ menſæ, ac Procuratoribus eiuſdem negotiorum, Ianitoribus, Nuntijs, Notarijs, & alijs Officialibus.

Et ſubditur, quod ex eo prouenires, quod poſt celebrationem d. miſſæ Defunctorum paucisſimi obtinentes dictas Præbendas, & portiones miſſis, & officijs prædictis intereſſent, ac bona mobilia, &c Spiritualia, &c.d. menſæ nimis deteriorata eſſent,&c. Et inter Epiſcopū, Decanum, & Capitulum prædictos pluries tractatum eſſet, quod aliqua maior pars eorundem reddituum, prouentuum extraheretur ab illis, qui intererant miſſis defunctorum, & Intereſſentibus miſſis, & alijs officijs, ac officialibus prædictis aſſignaretur, nihil tamen obſtante conſuetudine prædicta factum extitiſſet.

Inſuper ſubditur, quod Decanus, & Capitulum prædicti indemnitati Eccleſiæ conſulere volentes, & conſiderantes, quod vltra prædictos (ſcilicet 77. Canonicos, Portionarios, & alios ſupranominatos) in Choro dictæ Eccleſiæ erant Prior, & Sex Abbates, videlicet de Salas, &c. ac 20. alij Portionarij Dimidij nuncupati, & 40. de numero, & alij Capellani, qui ſi omnes conueniant in Choro, & Capitulo dictæ Eccleſiæ, qui admodum pro tanta multitudinæ capaces non erant, oriretur, prout aliquando orta eſt confuſio, habitis ſuper hoc cum dicto Epiſcopo diligenti tractatu &c. de eiuſdem Epiſcopi conſenſu inter alia ſtatuerunt, & ordinauerunt: Quod dicti 77. Canonicatus, & portiones ad num. 70. Præbendarum dumtaxat reducerentur & ſeptem ex eis quandocunque vacantes extinguerentur & ſupprimerentur. Quorum fructus, redditus, &c. intereſſentibus miſſis, & diuinis officijs, ac officialibus, & perſonis prædictis aſſignarentur, & applicarentur.

Denique Pontifices ſupprimunt, & extingunt Præbendas vtendo his verbis *Tenore præſentium ſupprimimus, & extinguimus illorumque ſic ſuppreſſorum, & extinctorum fructus redditus & prouentus eidem menſæ* (videlicet Capitulari de qua ſupra mentio habita fuerat) *ad effectum præmiſſum conuertendos dumtaxat applicamus, & ſupprimimus.*

Ex iſto verborum contextu, clariſſime patet, quod Dimidij Portionarij, non debent participare de dd. ſuppreſſionibus. cum fructus, & prouentus Præbendarum ſuppreſſarum fuiſſent applicata menſæ Capitulari, de qua non participant Dimidij Portionarij, vt optime deponunt plures Teſtes in alia poſitione dati, non autem vt prætenditur maſſæ diſtributionum vniuerſalium, & propterea hoc ſufficit, vt Di-
1 midij Portionarij non debeant participare, * quia cum ſuppreſſio facta fuit ad fauorem menſæ capitularis, videntur excluſi Dimidij Portionarij *ad l. cum Prætor ff. de iudic.* & hoc valde æquum videtur, cum nihil participarent de præbendis ſuppreſſis, & propterea eo magis redditur clara dicta diſpoſitio, cum non ſit veriſimile Pontifices voluiſſe Dimidios Portionarios locupletari ex præbendis in ſua prima inſtitutione pro alijs creatis, iuxta notata *in l. ſi me, & Titium vbi Dec. num. 3. ff. ſi cert. petat. Alex. conſ. 92. num. 5. in fin. lib. 1. Natt. conſ. 384. num. 13. vol. 2.*

Secundo hoc probatur ex claris verbis ipſarum ſuppreſſionum: nam Pontifices ſupprimunt, & applicant menſæ Capitulari ad effectum præmiſſum dumtaxat qui eſt, vt ex proximis verbis patet, *vt fructus redditus, &c. intereſſentibus miſſis, & Diuinis officijs, ac officialibus, & Perſonis prædictis aſſignarentur.* Illa enim verba indefinita *intereſſentibus miſſis, & diuinis officijs* ſunt intelligenda de Canonicis Portionarijs, & ſex Archidiaconis, ac Decano, & Cantore, & Theſaurario, de quibus ſupra indiuidua, & ſpecialis mentio habita fuerat *Oldrad. conſ. 8. per tot.* vbi quod legatum de creditis, ſeu bonis certorum locorum reſtringitur
2 ad loca ſupra expreſſa, * licet diſponens poſtea vtatur verbis generalibus, quia ex præ-
3 cedentibus reſtringuntur * *Bald. conſ. 435. Incipien. ſtatuto cauetur num. 2. verſ. quia ſpecies lib. 1. & in conſ. 37. Incipien. quoniam re melius num. 1. in fin. verſ. & ſi bene aduertatur lib. 2. Abb. conſ. 33. num. 5. col. 3. verſ. propterea propter verba lib. 2.*

Quod autem ſupra expreſſe de prædictis tātum Canonicis, Portionarijs, & Sex Archidiaconis, Decano, Cantore, ac Theſaurario mentionem habuerit, patet ex illis verbis ſuperioribus ibi poſt Relationem Canonicorum, Portinariorum &c. *ac inter eos intereſſentes miſſis &c. diuiderentur,* quæ verba nullo pacto ſunt apta comprehendere Beneficiatos propter dictionem *eos,* quæ habet relationem ad præce-
4 dentia * *Dec. conſ. 71. col. 2. verſ. ſimuliter dum Statutum* & ibi *Ac modica pars eorundē fructuum, reddituum, & prouentuum aſſignata, ſeu deputata, eſſet dictis Canonicis, & Portionarijs, & alijs Beneficiatis in dicta Eccleſia, ſingulis diebus intereſſentibus miſſis, & alijs diuinis officijs, ac horis Canonicis &c. ac Officialibus Computatoribus &c.* Nā illa verba *ac alijs Beneficiatis,* licet de ſui natura poſſent intelligi de Dimidijs Portionarijs
5 * *Io. Coraſius de beref. cap. 2. nu. 1. Vuetteranus in Lexico Iuris in v. beneficium accipitur,* Attamen in hac facti ſpecie ſecus eſt dicendum, vt patet ex contextu verborum, & ſunt accipienda pro dictis ſex Arcidiaconis, Cantore, ac Theſaurario, de quibus in principio mentio habita fuerat ibi *cum alias in dicta Eccleſia 77. Canonicatus, præbendæ, & integræ portiones præbendæ nuncupatæ &c. quæ ſcilicet 77. Canonicos, ac Portionarios, ac Sex Archidiaconos, ac Decanum Cantorem,*

torem,& Theſaurarium dictæ Eccleſiæ,&c.& pro-
pterea dum ſubiungitur: *parua pars aſſigna-
ta redditnum Canonicis, & Portionariis, ac aliis
Beneficiatis*, vtique illa verba, *& aliis benefi-
ciatis* licet indefinita ſunt reſtringenda ad di-
ctos Archidiaconos, ac Decanum Cantorem,
6 & Theſaurarium, * de quibus Pontifices ſpe-
cificè ſupra loquuti fuerant ex *Oldrad. Bald. &
aliis locis ſupra citatis*. Et ceſſat omnis difficultas
quia habetur mentio Canonicorum &c. ac Be-
neficiatorum per dictionem antecedentem *di-
ctis*, quæ ad eos tantummodo refertur, quo-
7 rum nomina ſupra legi poſſunt, * non ad eos
qui minime legi poſſunt *Bartol. in l. qui liberis
§. hac verba in fin. ff. de vulgar. Imol. in l. ſi quis
filium §. fin. ff. de acq. hared. Surd. conſ.* 123.
num. 13. *vol.* 1. ad quod etiam facit, quod
8 vna pars alternatiuæ aliam declarat * *l.* 1. *ff.
de reb. dub. Roman. conſ.* 231. *nu.* 2. & in ſimili
conſiderat *Surd. conſ.* 315. *nu.* 4.

Tertio hoc ſuadetur ex verbis illis, quod
Decanus, & Capitulum prædicti indemnitati
Eccleſiæ conſulere volentes, & conſiderantes,
quod vltra prædictos (ſcilicet Canonicos Por-
tionarios, & aliqs ſupranominatos) in Choro
dictæ Eccleſiæ erat Prior, & ſex Abbates vide-
licet de Salas &c. ac 20. alij Portionarij Di-
midij nuncupati, & 40. de numero, & alij
Cappellani, qui ſi omnes ſimul conuenirent in
Choro, & Capitulo dictæ Eccleſiæ oriretur,
prout aliquando orta fuit, confuſio, ex quibus
verbis apparet, quod Dimidij Portionarij
tantum fuerunt nominati, ad oſtendendum,
quod habita ratione eorum, vna cum alijs ali-
quando orta fuerit confuſio in choro, & in Ca-
pitulo, quare ſicut expreſſe fuerunt nomina-
9 ti in hoc caſu, * ita & in alio ad effectum par-
ticipationis fuiſſent nominati, ſi Pontifices vo-
luiſſent illos participare *l. vnica §. ſin autem ad
deficientis C. de caduc. tollen. Tiraq. in l. ſi vn-
quam in verbo litteris nu.* 3. *C. de reuoc. donat.
Aymon. conſ.* 161. *nu.* 8.

Quarto prædicta optimè corroborantur ex
obſeruantia ſubſecuta ab anno 1508. datæ dd.
litterarum *Iulij* vſque ad annum 1551. motæ
litis, & ab indè citra; quæ quidem obſeruan-
10 tia quando diſpoſitio eſſet ambigua,* quæ ta-
men non eſt ex prædictis, illam declararet *l. mi-
nime l. ſi de interpetr. ff. de legib.* ex his enim quæ
poſtea fiunt, cognoſcitur qualis fuerit animus
11 in præcedentibus, * *l. ſed & Iulianus §. proindè
ff. ad macedon. l. ſi ſeruus plurium §. fin. ff. de leg.*
1. *Bart. in l. catera §. fin. ff. eod. tit.*, & optimè
ad rem noſtram *Butr. in c. cum veniſſent in ver-
bo ſecundo oppono nu.* 22. *de Inſtitut.* vbi quod
conceſſio præſumitur realis, quado vt talis
12 fuit obſeruata,* & ſecundum *Bald. in conſ.* 245.
nu. 2. *vol.* 3. poſterior poſſeſſionis qualitas de-
clarat, quid à principio fuerit intentionis, &
prædicta procederent, etiam ſi non concurreret
temporis lapſus, qui ſufficiat ad præſcribendũ,
cum huiuſmodi obſeruantia interpretatiua
13 non egeat præſcriptione * *Aretin. conſ.* 11.
nu. 5. *verſ. ſed tamen ex abundanti*, late *Menoch.
in conſ.* 21. *nu.* 15.

Non obſtat, quod ſuppreſſio fuit facta, *vt
fructus, redditus &c. intereſentibus, miſſis, & diuinis
officijs, ac Officialibus, & perſonis prædictis aſſigna-
rentur*, quæ verba optime poſſunt Beneficiatis
etiam conuenire; nam aut conſideramus ver-
ba: *intereſentibus &c.* & vt ſupra probatum eſt
ex tota ſerie ſuppreſſionis intelliguntur de
Canonicis Portionarijs, ac ſex Archidiaconis,
Decano Cantore, & Theſaurario, aut conſide-
ramus verba (*Ac officialibus, & perſonis præ-
dictis aſſignarentur*) & referuntur ad illos, quos
ſupranominauerat poſt Canonicos Portiona-
rios videlicet, ac Officialibus, Cõputatoribus,
Diſtributoribus &c. eorumdem redditnum Ad-
miniſtratoribus, & Gubernatoribus, bono-
rum Spiritualium, & Temporalium dictæ menſę
& Procuratoribus eiuſdem negotiorum, Ia-
nitoribus, Nuntijs, Notarijs, & alijs Officia-
libus, ſupra enim dictum fuerat, quod parua
pars prædictis aſſignata fuerat, ergo dum Pa-
pa aſſignat, et loquitur de Officialibus, et alijs
perſonis prædictis, verba, *perſonis prædictis*
ſunt intelligenda vltra Officiales expreſſe no-
minatos de Computatoribus, Diſtributoribus
& alijs ſupra relatis, ad quorum fauorem fie-
bat ſuppreſſio, non autem de Dimidijs Por-
tionarijs, ad quorum fauorem prædicta ſup-
preſſio non fiebat per dicta Conſilia *Oldradi*, &
Baldi ſupra allegata: Et iſte intellectus ſuade-
tur, quia poſt dictas narratiuas de ſuppreſſio-
ne præbendarum, quæ ſpectabant ad Cano-
nicos &c. & quod paruas diſtributiones habe-
bant dicti Canonici &c. dicitur, quod inter
Epiſcopum Decanum, & Capitulum pluries
tractatum fuit, quod aliqua pars redditnum
extraheretur ab illis, qui intererant Miſſis De-
functorum, & intereſſentibus Miſſis, & aliis
Officiis, ac Officialibus prędictis aſſignare-
tur, quę verba nullo pacto comprehendunt
Dimidios Portionarios, de quibus vt ſupra
actum non fuerat, ſed tantum de Canonicis
Portinariis, & aliis ſupra relatis, vnde cum
in dicto loco habeantur ſimilia verba, debent
interpretari ſecundum antecedentia, quę de-
14 clarant ſequentia *Roman. conſ.* 121. *in fin. Dyn.
conſ.* 41. *in princip.*

Minus etiam facit, quod ſupra mentio facta
fuerat de Dimidiis Portinariis, et propterea
verba illa, *& aliis perſonis prædictis*, bene poſ-
ſunt adaptari ad Dimidios Portionarios, ma-
xime cum hoc ſuadeat ratio ſuppreſſionis, vi-
delicet tenuitas diſtributionum; Nam fuit reſ-
ponſum, quod nullo pacto verba illa, *&
aliis perſonis prædictis* referri poſſunt ad Dimi-
dios Portinarios, cum ſupra expreſſi fuerint ad
15 alium effectum * non ad effectum diſtributio-
num *Bartol. in l.* 3. *§. filius num.* 3. *& in l. fin. §.
Titia ff. de libert. legat. Iaſ. in l. ſi duo Patroni
§. ſi quis in ea num.* 22. *ff. de Iur. Iur. Fely. in c.
cauſam, quæ in* 4. *limit. de reſcript.* Vnde dictio
illa *prædictis* reſtringit verbum *perſonis* ad Cõ-
16 putatores &c. * *Aym. conſ.* 98. *num.* 8. *Dec. conſ.*
465. *num.* 8. *&* 9. vbi quod appellatione filio-
rum hæredum, qui repetuntur per relationem
verbi *dictos filios*, non veniunt nepotes, quia
repetit qualitates omnes, eoque magis, cum
vt modo retuli ante nominationem Dimidio-
rum

Digitized by Google

rum Portionariorum diſpoſitiones continent ſimilia verba, quæ indubitatum eſt non comprehendere Dimidios, Ideo uec iſta, ne in eadem diſpoſitione, & ad eundem effectum diuerſo modo cenſeantur, quod non eſt admittendum, vt bene per *Dynum dicta conſ.* 41. *in princ.*

Ratio verò generalis conſiderata nihil facit, cum ſit reſtricta ad certas perſonas, ſcilicet ad dd. Canonicos, & alios vt patet ex prædi-
17 ctis, * ideò non debet extendi ad dimidios Portinarios *Purpurat. in l. cum quid num.* 110. *in fin. verſ. ſecundo declaretis ff. ſi cert. petat. Andreas Siculus conſ.* 16. *col.* 3. *verſ. non obſtat cum dicitur lib.* 1.

Ex quibus omnibus ſatis clarè patet reſolutio huius dubij, & plena reſponſio ſubtiliſſimis argumentis in contrarium adductis, vnde meritò confirmata fuit *deciſio facta ſub die* 14. *Martij præteriti* præuia matura diſcuſſione.

Præſens deciſio fuit confirmata die 15. *Martij* 1621.

TAVRINEN. PENSIONIS.

Merc. 7. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Reſeruatio penſionis facta ab Epiſcopo ad fauorem Nepotis, vt commodiùs ſe ſubſtentare poſſit non valet.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi vt poſſint reſeruare penſiones requiritur. cauſa rationabilis, & honeſta Eccleſiæ vtilitatem apparenter concernens, & conſenſus Rectoris.*

2 *Pro cauſa ad hunc effectum non ſufficit vt penſionarius commodiùs ſe ſubſtentare valeat & n.* 3.

*Benè quidē vt ſtudio litterarum commodius vacare valeat num.*6.

3 *Penſio poteſt reſeruari à Papa, vt penſionarius commodius ſe ſubſtentare valeat; ſecùs ab Epiſcopo.*

4 *Alioquin reſaruatio corruit.*

5 *Cauſa in reſeruatione penſionis expreſſa debet iuſtificari.*

7 *Declaratio facta ab Epiſcopo poſt reſeruationem penſionis, vt ſcilicet penſionarius poſſit ſtudio literarū commodiùs vaeare non retrotrahitur, ad validitatem reſeruationis.*

8 *Reſeruatio penſionis ab Epiſcopo facta vt valeat debet conſtare de cauſa, prout de conſenſu Titularis aliter, quàm per aſſertionem eiuſdem Epiſcopi.*

DECISIO MCXVI.

DOmini reſoluerunt pro Rectore informante ſcilicet penſionem reſeruatam per Reuerendiſſimum D. Archiepiſcopum ad fauorem nepotis non ſubſtineri, & ommiſſa illa quæſtione, an penſiones reſeruatæ per Ordinarium durent vltra vitam Rectoris, de qua non eſt opus hic agere, cum ſit extrà caſum: Mouebatur, quià Epiſcopi non poſſunt reſeruare
1 penſiones niſi duobus concurrentibus, * videlicet cauſa rationabili, & honeſta Eccleſiæ vtilitatem apparenter concernente, & conſenſu Rectoris, quas cauſas exemplificat *Petr. de Aragon.* 22. *q.* 63. *art.* 3. *verſ. ſi quis autem quærat Ledeſma in Summ. par.* 2. *tract.* 7. *cap.* 12. *q.* 14. *verſ. Aeſto digo. & tract.* 12. *quæſt.* 21. Hic autem cauſa rationabilis, aut honeſta Eccleſiæ vtilitatem concernens non interuenit, cum Reuerendiſſimus Archiepiſcopus expreſſerit cauſam, vt Nepos commodiùs ſe ſubſtentare va-
2 leret, * quæ non eſt ſufficiens cauſa, quandò Epiſcopus reſeruat penſionem, nec minus legmè probatur, quod conſenſus Titularis interuenerit, vt ſtatim dicam, hanc concluſionem probat *Fœlin. in c. ad audientium il* 2. *num.* 2. *de reſcr. Caccial. de penſion. q.* 5. *num.* 1. *Paulus de Roma eodem tract. cap.* 4. *num.* 10. *Gig. q.* 6. *num.* 1. *Sarnen in Compend. Signaturæ verſ. & eſt aduertendum pag. penult. & in Regula de Annalī qu.* 2. *num.* 5. *Rebuff. de pacific. Poſſeſſ. num.* 120. *incertò num.* 123. *& in repetitione c. extirpandæ* §. *qui verò de Præbendis not.* 9. *Co-ar. de benef. cap.* 4. *num.* 12. *par.* 1. *Gambara de Officio legat. lib.* 6. *num.* 77. *Duaren. de benefic. lib.* 6. *cap.* 4. *Delphin. de Iurepatr. lib.* 1. *num.* 7. *Mandoſ. ſuper reg.* 33. *q.* 14. *num.* 11. *Cuchus Inſtit. parua lib.* 2. *tit.* 10. *verſ. Item Epiſcopus penſionem: Redoan. de Symon.* 2. *par. cap.* 14. *num.* 28. *& cap.* 21. *num.* 31. *Camillus Cautius de penſion. epiſcopal. num.* 10. *Vega in Summ.* 2. *par. c.* 65. *caſ.* 7. & fuit dictum in cauſa *Melenitana Canonicatus* 6. *Martij* 1595. *coram Illuſtriſſimo Millino, &* in alia *Calagurit. Penſionis* 29. *Maij* 1595. *coram recol. mem. Franciſco Peña.*

Quod autem non interuenerit conſenſus Titularis patet, quia nullibi probatur, niſi per aſſertionem Epiſcopi, cui in hoc non ſtatur, vt ſtatim dicam, minùs autem legitima cauſa de ſe patet, cum cauſa expreſſa, de qua ſupra dictum eſt ſit merè lucratiua, & non reſpicit aliquo pacto vtilitatem Eccleſiæ, ex qua cauſa licet Summus Pontifex poſſit penſionem re-
3 ſeruare * ſecus tamen eſt in Epiſcopo, vt prudenter aduertit *Gigas de Penſion. dicta quæſt.* 6. *num.* 2. *&* 5. *Fely. in c. ad audientiam nu.* 2. *verſ. Sed credo*, & propterea fit, quod cum Reuerendiſſimus Achiepiſcopus expreſſerit illam cauſam, quæ eſt minùs legitima, quod reſer-
4 uatio penſionis corruat, * vt in fortioribus terminis fuit reſolutum in cauſa *Reatina penſionis de anno* 1588. *coram bo. me. Cardinale Pamphilio.* Rota enim dixit, quod penſio eſt nulla ſi cauſa narrata non eſt vera, nàm licet Papa poſſit reſeruare penſionem ſine cauſa, tamen in dubio cenſetur motus iuſta cauſa, & ſubditur, quod quando cauſa eſt expreſſa, in-
5 dubitatum eſt, illam debere iuſtificari, * alias reſeruatio eſt nulla & ſic in noſtris terminis cauſa debet eſſe ſufficiens, vt penſio ſuſtineatur, quod non eſt vt patet *ex prædictis.*

Non

Non obſtat, quod Reuerendiſſimus Archiepiſcopus poſt biennium declarauit mentis, & intentionis ſuæ fuiſſe, & eſſe inter alia, vt dictus Nepos Penſionarius ſtudio litterarum cōmodius vacaret, & vacare poſſet &c. quæ eſt
6 legitima cauſa reſeruandi penſionem,* vt expreſsè dicunt *Aragon. & Ledeſmius loc. præcit.* aiunt enim iuſtam cauſam reſeruationis penſionis eſſe, quando reſeruatur Scholaſtico pauperi nobili, de quo eſt probabilis ſpes quod erit vtilis Eccleſiæ. Nàm fuit reſponſum quicquid dicendum ſit, an iſta cenſeri poſſit legitima cauſa in Epiſcopo, & an ſpes vtilitatis debeat eſſe erga Eccleſiam, quæ penſione oneratur, cum prædicta declarario fuerit facta per biennium poſt reſeruationem, non poteſt
7 ſuffragari pro validitate dictæ reſeruationis,* ratio eſt, quia, cum ſit acquiſitum ius Titulari ex mala reſeruatione, non poteſt iſta declaratio retrotrahi ad validitatem reſeruationis factæ ex minus legitima cauſa, vt benè ad rem noſtram *Surd. in conſ. 157. num. 17. vol. 2. & dec. 206. num. 2. & ſeqq. Thom. Doce. conſ. 33. n. 13.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia debet de
8 cauſa, prout de conſenſu conſtare * *Oldrad. conſ. 226. Fely. in c. ad audientiam 2. num. 2. in 2. concl. Gig. d. q. 6. num. 2. Rebuff. de pacific. poſſeſſion. nu. 123.* & fuit dictum in præcitata cauſa *Meleuitana Canonicatus*; & aliter, quam per aſſertionem Reuerendiſſimi Archiepiſcopi, vt per *DD. ſupra citatos*, præſertim *Rebuff.* cui non creditur, cum actum liberè facere non poſſit *l. ſi forte, vbi Bart. ff. de Caſtren. pecul.* & ad punctum *Coraſius de benefic. dicto c. 4. num. 4.*

Et ita concluſum.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Merc. 7. Nouembris 1618.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO.

Indiget.

DECISIO MCXXVII.

POſt reſolutiones factas circa quantitatem fructuum perceptorum, & eorum liquidationem, cum plures nullitates contra confeſſiones, & examen Teſtium opponerentur die 14. Maij proxime preteriti, dubitaui, an cauſa eſſet expedienda. Et DD. ſublatis quibuſdam nullitatibus ex alijs cenſuerunt negatiuè reſpondendum. Verum cum pars prætenderet eaſdem nullitates ex facto tollere propoſui cauſam ſuper eiſdem *die 4. Iulij præteriti*, ſed quia tunc allegabatur Pupillos eſſe in cauſa, & nunquam auditos fuiſſe ſuper negotio principali, Rota voluit, quod audirentur dd. Pupilli ſuper negotio principali, antequam ſuper dd. nullitatibus reſponderet; Quare diu expectata parte, & pluries, ac pluries citata, & non comparente, propoſui cauſam ſuper negotio principali, & DD. conſideratis tribus *deciſionibus prima ſub die 14. Nouembris 1616. ſecunda ſub die 23. Ianuarij, & tertia 1. Decembris 1617.* cenſuerunt ab eis non eſſe recedendum ex rationibus in eis deductis, quæ etiam hodie placuerunt, ordinarunt tamen quod iterum proponerem dubium ſuper dicta *dec: facta 14. Maij*, quod remanſit irreſolutum *4. Iulij præteriti*.

FANEN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 12. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Caſtrum Montis Veteris non eſſe de Diœceſi Fanen. reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio emiſſa in cōmiſſione præiudicat confitēti.*
2 *Maximè quando vſus eſt commiſſione.*
3 *A limitibus iuriſdictionalibus temporalibus ad incluſionem Diœceſis non benè infertur.*

DECISIO MCXXVIII.

QVia in *deciſione* in hac cauſa facta 27. *Octobris ſuperioris anni* fuerat incidenter dictum, reſpondendo ad *Bullam Sixti IV.* de qua infra dicetur, quod dum illa Bulla loquitur de Caſtro Montis Veteris Diœceſis Fanen. nihil obſtabat, quia illud Caſtrum non eſt de Rauignana, de qua tunc agebatur. Hinc nacti occaſionem Agentes Reuerendiſſ. Epiſcopi voluerunt, vt conſulerem DD. ſuper eo, an locus Montis Veteris cum ſuis Eccleſijs ſit de Diœceſi Fanen. & Rota cenſuit non probari d. Caſtrum Montis Veteris eſſe in Diœceſi Fanen. quia nedum in hac diſputatione Reuerendiſſimus Dominus Epiſcopus eſt Actor, & tamen nihil probat, ſed etiam oſtenditur Caſtrum prædictum eſſe in Rauignana, & ſic procedere omnia deducta in priori *deciſione*, quod
primo probatur ex confeſſione ipſius D. Epi-
1 ſcopi in commiſſione * ibi. *Nec non in Caſtris
Montis Veteris Rolis fractarum locorum vulgariter
nuncupatorum la Rauignana*, vt in *Summario* Ab-
batis *num. 1.* quæ confeſſio in præibus præiu-
dicat ad *l. cum precum C. de lib. cau. Surd. conſ.
61. num. 32.* eoque magis cum Epiſcopus fue-
2 rit vſus commiſſione proſequendo Iudicium *
Rot. dec. 90. num. 1. par. 1. & in ſpecie quoad
Caſtrum, de quo agitur, & eius Eccleſias; primo loco adeſt confeſſio Epiſcopi Fanen., qui in

litteris atteſtationis ordinationis Clerici de Monte Veteri, dicit cum ordinare ad Presbyteratum, ſtantibus litteris dimiſſorialibus ſui Ordinarij. Vlterius dantur viſitationes Abbatis in Rauignana, & in ſpecie acceſſus ad Caſtrum Montis Veteris, & viſitatio Eccleſiæ datur etiam conuocatio Synodi in Rauignana, in qua interfuerunt Sacerdotes Caſtri Montis Veteris, & fuerunt etiam conſtituti Examinatores de Caſtro d. Montis Veteris, plures alij actus dantur, de quibus omnibus in *Summ. à num. 1. vſque ad finem.* Neque eſt verum iſtos actus fuiſſe factos poſt litem motam, quia Rota, (excepta d. confeſſione Epiſcopi in Teſtimonialibus ordinum, quæ cum ſit ipſius Epiſcopi, nihil intereſt, quod emanauerit poſt litem motam) non habuit rationem niſi de actibus factis ante annum 1599. de quo tempore fuit mota lis.

Non obſtat *Bulla Sixti IV.* quæ eſt directa Io. Baptiſtæ de Proſpero de Monte Veteri Vicario in Caſtro Montis Vetuli, & ſubditur Caſtrum Montis Vetuli eſſe Diæceſi Fanen. quia quicquid eſſet dicendum, an Bulla ſit intelligenda de Caſtro, de quo agitur, eſt vnica enunciatiua, quæ propterea non probat ex *deductis in alia deciſione*. Ad ſententiam vero Cameralem & taxam Eccleſiarum Fanen. abūde fuit reſponſum in alia *deciſione*, & non debuit allegari donatio Gualterij, in qua nulla fit mentio de hoc Caſtro, quia Abbas in illo non ſe fundat.

Neque etiam obſtat *Bulla Benedicti XII.* quæ dicit Caſtrum Montis Vetuli eſſe in Comitatu Fanen. quia in ea non poteſt fieri fundamentū cum non dicat in Diæceſi, non enim benè infertur à limitibus Iuriſdictionalibus tempo-
3 ralibus ad incluſionem Diæceſis, * vt fuit reſolutum in cauſa *Verunden. Epiſcopatus 15. Nouembris 1593. coram bo. me. Hieronymo Cardinale Pamphilio tunc Rotæ Auditore, & alias ſæpius.*

Et ita concluſum.

PERVSINA AFFICTVS.

Lunæ 12. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Res iudicata eſt exequenda. Ob non interpoſitam appellationem intra decem dies ſententia tranſit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia rotalis in iudicatum tranſacta debet exequi abſque diſcuſſione meritorum.*
2 *Executio rei iudicatæ denegari non poteſt.*
3 *Appellatio debet interponi intra decem dies, alias ſententia tranſit in iudicatum & num. 5.*
4 *Appellatio debet interponi coram Iudice à quo.*
6 *Clauſula* prout de Iure *appoſita in reſtitutione in integrum operatur vt reſtitutio non ſuffragetur, niſi doceatur de iniuſtitia ſententiarum.*

DECISIO MCXXIX.

FVit reſolutum conſtare de re iudicata, quæ veniat exequenda, nam etſi ad hunc effectum cum agatur de ſententia Rotali, non eſſet opus
1 alia diſcuſſione circa merita *Rot. dec. 84. par. 1.* attamen exabundanti ſatis conſtat de iuſtitia ſententiæ Rotalis ex *deciſ. facta coram R. P. D. Manzanedo ſub die 17. Februarii 1614.* vnde ſi
2 adeſt res iudicata executio negari non poteſt * *Clemen. vt calumniis de iudic. Rot. dec. 144. nu. 2. par. 2.* Quod autem adſit res iudicata ſatis patet, quia appellatio debet interponi intra
3 10. dies * tam de iure authenticorum *Auth. hodie C. de appellat.* quam de Iure Canonico *c. anteriorum 2. q. 6. c. cum dilectus in fine de elect. & cap. quoad conſultationem de ſent. & re iudic. c. concertationi de appell. in 6. ſpecul. in tit. de appel. §. reſtat videre in princ. lib. 2. Azon. in ſumma num. 1. C. quorum appellat. non recip.* & propterea cum dicta appellatio non fuerit interpoſita intra dictos decem dies, quod patet, quia 7. Iulij 1614. fuit lata ſententia, & in regiſtro nulla reperitur appellatio, quæ tamen
4 debet interponi coram Iudice * à quo, *Innoc. in c. vlt. de appell. Bald. in l. apertiſſimi num. 3. verſ. ſimile habemus C. de Iudic. Abb. in cap. ſuggeſtum num. 4. de appell.* ſententia tranſitum fe-
5 cit in iudicatum, * *cap. quoad conſultationem, vbi DD. ff. de ſent. & re iudic. Marant. in ſpeculo par. 6. principali in verbo & quandoque appellatur num. 214. in fin.*

Neque releuat, quod fuerit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, quia limitatur cum clauſula *prout de Iure*, quæ operatur vt reſtitu-
6 tio non ſuffragetur, * niſi doceatur de iniuſtitia ſententiarum, *Rot. dec. 1. de reſtit. in integr. in nou. Benintend. dec. 85. num. 1. & 7. Veſtr. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 8. & 9. tit. de reſtit. in integr.* & fuit dictum in *Romana Beneficiatus S. Petri 8. Martij 1602. coram bo. me. Pœnia*, de qua Iuſtitia tantum abeſt, quod conſtet, vt etiā præfixo termino ad docendum de cauſis, nihil aliud appareat, niſi de manifeſtiſſima iuſtitia ſententiæ Rotalis ex præcitata *deciſione*; vnde meritò pars diu expectata, & citata, forte agnoſcendo bonam fidem informare neglexit.

Et ita concluſum.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 16. Nouemb. 1618.

ARGVMENTVM.

Identitas bonorum fideicommiſſariorum an probetur ex quo ſunt poſita in eodem loco, in quo teſtator bona poſſidebat.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Identitas bonorum fideicommiſſariorum probatur ex quo hæredes, et deſcendentes poſſident bona in loco, in quo poſſidebat fideicommittens, niſi doceatur de nouo titulo.*

2 *Hæc tamen concluſio de per ſe ſola à* Rota *non admittitur; ſed tantum quando alia concurrunt, de quibus ibi.*

3 *Probationes imperfectæ ſimul coniungi poſſunt, quando agitur de difficultate probationis, & cõcurrit veriſimilitudo.*

4 *Ad probandum quæ quantitas rei ſubiecta ſit fideicommiſſo leniores probationes admittuntur.*

5 Rota in Romana Caſtri Orciani coram Orano *declaratur.*

DECISIO MCXXX.

FVerat reſolutum in hac cauſa non probari totam Tenutam Salicis fuiſſe in bonis Petri Teſtatoris, ſed aliquam partem ex deductis in *deciſionibus in hac cauſa factis*, & præſertim in *deciſione 10. Aprilis ſuperioris anni*, nam præter aſſertionem Teſtatoris, adſunt litteræ *Sixti IV.* qui dictam Tenutam per obitum Patris Mamphiliæ quaſi ad Cameram deuolutam donauit ſuo nepoti, cum expreſſione certorum confinium, necnon reintegratio eiuſdem Mamphiliæ in dd. bonis, facta per *Innocentium VIII.* cum expreſſione, quod eadem bona fuerant poſſeſſa per eius Anteceſſores, & ipſa Mamphilia idem expreſſit in commiſſione per eam porrecta *Sixto IV.* & alia ponderata in prædicta *deciſione*. Quapropter cum in *deciſione facta 18. May 1616. & 14. Martii huius anni* fuerit reſeruatum quæ, & quanta ſit ipſa pars. Qua-
1 re ſi ſimpliciter attendamus doctrinam * quã refert *Peregrin. de fideicom. art. 44. num. 22. & ſeqq. & conſ. 48. num. 7. & ſeqq. lib. 1. & conſil. 35. num. 12. lib. 3.* quæ procedit in minoribus terminis, & hoc ſolum videretur probatum, quanta ſit pars ſubiecta fideicomiſſo, ſicut illa, quæ poſſeſſa fuit à grauatis, & ſic à Mamphilia, firmat enim illa doctrina, quod probato, quod Teſtator in certo loco bona poſſederit ſi nunc reperiantur hæredes, & deſcendentes ab hæredibus poſſidere bona in eodem loco, præſumitur ea bona fuiſſe de bonis fideicommittentis, niſi per ſucceſſorem nouus titulus exhibeatur, quam doctrinam licet paſſim de
2 per ſe ſolam *Rota* non admittat, * attamen ſi conſtabit D. Liuiam habere cauſam etiam mediate à D. Mamphilia, viſum fuit in hac facti ſpecie eſſe admittendam, cum nõ agatur de ſola poſſeſſione Mamphiliæ vltimo loco grauatæ, ſed etiam de continua poſſeſſione anteceſſorum ad fideicommiſſa vocatorum, vt patet ex deductis in aliis *deciſionibus*, & præſertim *in deciſione ſub die 10. Aprilis ſuperioris anni*, & quia vna cum iſta poſſeſſione concurrunt duo Teſtes de publica voce, & fama, & confeſſio Mamphiliæ facta medio iuramento pro exoneratione ſuæ conſcientiæ, in qua fatetur prædicta bona à Petro fideicommittente proueniſſe: Vnde licet vnus ex teſtibus patiatur aliquam diminutionem, *vt fuit firmatum in aliis reſolutionibus*, & confeſſio prædicta fuit facta per ceſſionem Mamphiliæ ad fauorem Authorum D. Liuiæ, negari tamen non poteſt, quin iſtæ pro-
3 bationes coniungi poſſint, * tum propter probationis difficultatem (agitur enim de materia antiquiſſima ab hodie annorum 297.) tum etiam ob veriſimilitudinem, quæ oritur ex omnibus ſimul iunctis, nam in huiuſmodi caſibus Iudex non debet animum ſuum ad vnam tantum ſpeciem probationis applicare *l. 3. §. eiuſdem verſ. non vtique ff. de Teſtib.* ſed debet ex diuerſis præſumptionibus ſe informare *Caſtr. conſ. 381. incipien. Iudex eſt miniſter verſ. his peroratis lib. 1. & conſ. 169. num. 4. lib. 2. & conſ. 143. num. 2. verſ. dico igitur eod. lib. & in l. ob carmen §. fin. ff. de teſtib. Dec. conſ. 596. num. 6. verſ. ſexto, & vltimo, & num. ſeqq.*

Et prædicta ſine difficultate procedunt, quia non agitur de probanda ſubſtantia, ſcilicet, quod bona fuerint in bonis, ſed ſola difficultas eſt ſuper quantitate, vt videatur, quæ quantitas fideicommiſſo ſubiecta ſit, quare ad illam probandam admittuntur leuiores probationes
4 * *Gloſſ. in l. talis ſcriptura §. fin. in verbo vniuerſa in fine ff. de leg. 1. Natt. conſ. 102. num. 2. Surd. conſ. 94. num. 25. & ſeqq. vol. 1.* & per dictas rationes in puncto ita fuit reſolutum in cauſa *Papien. bonorum 14. Iunij 1599. coram bo. me. Franciſco Penia.*

Non obſtat, quod fuit reſolutum, non totam Tenutam; ſed partem fuiſſe in bonis, & ſic res omnino videtur incærta, quia ex prædictis omnibus ſimul iunctis incertitudo reducitur ad cærtitudinem, & ex prędicta continuata poſſeſſione, vna cum alijs vt ſupra ponderatis, & ex præſuppoſito, quod D. Liuia habeat cauſam mediate à Mamphilia tolluntur, quæ in contrarium poſſent adduci ex *deciſ. in cauſa Rom. Caſtri Orciani coram Orano*, quia in illo
5 caſu agebatur contra tertium poſſeſſorẽ,* nec probatur continuata poſſeſſio bonorum prout in caſu noſtro probatur vt patet *ex prædictis*.

Ex quibus fuit reſolutum cum præſuppoſito quod D. Liuia habeat cauſam à Mamphilia probari tenutã Salicis ab eadem D. Liuia poſſeſſã, eſſe ſub fideicommiſſo, demptis acquiſitionibus per eamdem met D. Liuiã probandis.

Præſens deciſio fuit confirmata die 7. Feb. 1620.

ROMANA CENSVS.

Veneris 16. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Solutio in quam cauſam facta cenſeatur.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus in parte conſiderabili poteſt extingui quidquid ſi aliter eſſet conuentum.*

2 *Solutio debet referri ad cauſam præambulam.*

3 *Procurator tenetur ſeruare ordinem ſibi datum.*
4 *Procurator, qui ſoluit, & nunquam repetijt, cenſetur ſoluiſſe potius nomine alieno, quam proprio.*
5 *Conſeſſio qualificata acceptata non præiudicat, quando contra qualitatem ſtat præſumptio.*

DECISIO MCXXXI.

PRoſequendo diſputationem cæptam, in qua
Domini particulariter reſeruarunt videre,
in quam cauſam partita ſcut. 800. & alia 200.
cedere debeat, Hodie præſuppoſito dubio cen-
ſuerunt vtramque partitam cedere in extinctio-
ne ſortis principalis annui cenſus ſcut. 1500.
pro illa tamen rata, quam apparebit excede-
re quantitatem fructuum debitorum ante ſolu-
tione dd. duarum partitarum, non enim re-
pugnat, quod cenſus, licet non in totum, in
1 parte tamen conſiderabili poſſit extingui, *
quicquid dicendum eſſet, ſi aliter eſſet conuen-
tum ex allegatis *per Ioannem de Salas in Opuſc.
de cenſibus dub. 56. nu. 1. & ſeqq.* Nam ex re-
latione Periti conſtat fructus Cenſus fuiſſe ſo-
lutos Bantio vſque ad diem 15. Octobris 1601.
partita vero ſcut. 800. fuit relicta in manibus
eiuſdem Bantij ad creditum Com: Alberti de
Menſe Auguſtini 1614. inſcripta hoc modo:
*Dichiaro tener Creditore il Sig. Conte Girolamo de
Correggio ſudetto ſcut. 800. moneta e prometto far-
glili buoni à Conto, che mi deue con l'Illuſtriſ-
ſimo Signor Conte Alberto;* Quare cum non pro-
betur, quod Com. Albertus haberet cum Ban-
tio aliud debitum, quam dicti cenſus, vide-
retur omnino d. ſumma, dempta rata fructuum
ſi quæ debebatur, cedere in extinctionē dicti de-
2 biti * prætertim cum præceſſiſſet obligatio eiuſ-
dem Comitis extinguendo dictum Cenſum in-
tra certum tempus, & ſic ſolutio referri debet
ad cauſam præambulam *l. Triticum ff. de ver-
bor. obligat.* cum alijs *per Surd. conſ. 156. nu. 24.*
& fuit dictum in cauſa *Rom. Saluiani* 10. *Ianua-
rij 1611. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Neque dici poteſt, prout alias dicebatur
Bantium voluiſſe dictam ſummam in depoſi-
tum retinere, quia ſeries facti cōtrarium oſten-
dit; Agatia enim ordinem dedit de ſoluendo
dd. pecunias, vt ponerentur ad creditum Com.
Alberti cum his verbis *Per farglili buoni* (ſcili-
cet prædicto Comiti) *in conto di tutto quello, che
deue à V. S.* (videlicet ipſi Bantio) quare cum
Bantius ordinem acceptauerit, ſibi præiudi-
canit. Et quod etiam expreſſe talis fuit eius
intentio patet in inſcriptione partitæ ſupra re-
lata, & in omnem caſum tanquam Agatiæ Pro-
curator tenebatur ſeruare ordinem ſibi datum
3 * iuxta *not in l. ſi diligenter ff. mandat. Pariſ.
conſ. 47. nu. 11. & ſeqq. lib. 1.*

Quantum attinet ad partitam ſc. 200. idem
videtur dicendum, nam quod Bantius illam
receperit, eſt indubitatum, cum hoc fateatur
in reſponſione ad poſitiones, & licet fateatur
ſe recepiſſe à Vago Procuratore Comitis no-
mine mutui, hoc videbatur ridiculum, nam
cum dictus Procurator nunquam repetiſſet di-
ctas pœcunias, videbatur potius ſoluiſſe nomi-
4 ne alieno, * quam proprio *l. Lutius Titius ff.
de inſtit. actio,* & per illum *text.* ita notat *Bald.
in conſ. 339. circa fin. lib. 5.* & bene facit *deciſio
Seraphini 646. ſub nu. 2.* maxime cum nemo
præſumatur iactare ſuum *l. cum de indebito ff.
de probat.* & propterea bene potuit acceptare
confeſſio Bantij abſque illa qualitate, quod
receperit nomine mutui, cum in hoc caſu præ-
5 ſumptio ſit contra qualitatē confeſſatam* *Alex.*
qui de magis comuni teſtatur in *conſ. 2. in fin.
lib. 4. & in conſ. 39. in fin. l. 7.*

Ex quibus ita concluſum.

ASTEN. CANONICATVS.

Lunæ 19. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Vt intret diſpoſitio *Regul.* 4. *Cancell.* requiritur, quod vnus tantum ſit ſubcollector. Ex quibus probetur duo adeſſe subcollectores.

SVMMARIVM.

1 *Vt beneficia vigore* Regul. 4. *dicantur reſeruata requiritur, quod vnus tantum ſit ſubcollector.*
2 *Duo fuiſſe ſubcollectores probatur ex deductis ibi.*
3 *In ſubcollectore non requiritur exercitium ad effectum reſeruationis, vel non beneficiorum.*
4 *Per promotionem ad Cardinalatum an ceſſent omnes deputationes, & facultates deputandi remiſſiue.*

DECISIO MCXXXII.

AD effectum reſeruationis vigore *Regul.* 4. re-
quiritur, quod vnus tantum ſit ſubcolle-
1 ctor * ex *allegatis in prædictis deciſionibus,* in
hoc autem caſu ex pluribus conſtat duos fuiſ-
ſe ſubcollectores pro Dioceſi Aſten; Nam Il-
luſtriſs. tunc Cardinalis Capponius deputauit
2 Merlazinum, * vt patet in eius epiſtola ſub da-
tum Romæ 4. Nouembris 1605. poſtquam
enim habuit mentionem de deputatione pro
Diœceſi Dertonen, poſtmodum vtitur his ver-
bis: *E ſe bene detta patente non ſi eſtende in altre
Dioceſi, nondimeno venendo il caſo altroue doue
ſi poſſa fare qualche coſa per detta Camera, potrà
in virtù della preſente farlo;* Quare cum illa ver-
ba aſque dubio verificari poſſint in locis cir-
cumuicinis, vtique, & verificari poſſet in
Dioceſi Aſten, quæ non multum diſtat à Ciui-
tate Dertonen. Vlterius Epiſcopus Bouinen.
tunc Nuntius ad Sereniſſimum Ducem Sabau-
diæ 3. Ianuarij 1606. dedit litteras Merlazino,
in quibus inter alia, ei ſignificat, quod Ber-
nardinus Balagnus inſeruire poterat pro ſub-
ſtituto, & die 27. Martij 1607. Idem Illuſtriſ.
Capponius deputauit eundem Balagnum pro
Subcollectore Taxæ ſcut. 100. occaſione taxæ

factæ

factæ per Clerum Aſten, vnde per talem deputationem reſtrictam, non videtur receſſum ad deputatione Merlaɩihi, ex quibus apparet non vnicum, ſed duos fuiſſe ſubcollectores.

Et quod tollit omnẽ difficultatem eſt, quod idem Illuſtriſſimus Capponius 11. Decembris 1606. deputauit Reuerendiſſ. D. Epiſcopum Sauonen. in ſubcollectorem pro vniuerſo Statu Sereniſſimi Ducis Sabaudiæ, cum facultate ſubſtituendi alios, q.ii propterea 9. Iulij 1608. etiam pro Ciuitate Aſten. deputauit inſolidum eundem Merlazinum, & Balagnum, quare negari non poteſt, quod non vnus, ſed duo fuerint ſubcollectores, & parum refert non probari, quod Merlazinus non exercuit, quia 3 ad hunc effectum non requiritur exercitium * *Verall. dec. 140. & 141. p. 1.* & propterea parum efficiunt atteſtationes, quæ dantur, quia etiam quod eſſent legitimæ depoſitiones non concludunt ad reuocationem dictæ deputationis.

Neque dicatur, quod per promotionem ad Cardinalatum Illuſtriſſimi Capponii ceſſauerunt omnes deputationes, & facultates de- 4 putandi, * quia quicquid ſit de hac quæſtione de qua late *Bellon. de mandata Iuriſdict. cap. 10. q. 1. & ſeqq.* non eſt opus illam ingredi in hac facti ſpecie, quia aut ceſſarunt dictæ deputationes & facultates deputandi, & nullus adeſt Subcollector, & ſic non intrat reſeruatio, aut durat, & ex prædictis ſunt duo ſubcollectores, & ſic etiam non intrat reſeruatio.

ROMANA SCVTORVM 4. m.

Lunæ 26. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM.

Multiplicum ſubrogatum in locum fideicommiſſi non cenſetur obligatum per grauatum vltra ius, quod in illo habet etiam ſi acceſſerit confirmatio Apoſtolica.

SVMMARIVM.

1 *Multiplicum vigore ſubrogationis factæ remanet ſubiectum fideicommiſſo.*

2 *Poſſeſſor fideicommiſſi non poteſt facere pactum præiudiciale ſucceſſoribus in illo.*

3 *Reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptoris.*

4 *Multiplicum deſtinatum pro fideicommiſſo non cenſetur obligatum vltra vitam poſſeſſionis fideicommiſſi.*

5 *Confirmatio Apoſtolica ſupplet quo ad ius, non quo ad factum.*

DECISIO MCXXXIII.

CVm Vrſini ære alieno grauarentur, obtinuerunt à *fæl. record. Clemente VIII.* vt Caſtrum Numenti, & cœtera bona fideicommiſſo ſubiecta venderent poſſent, cum hoc, quod cærta pars inueſtiretur, & ex fructibus fieret multiplicum, donec cærta ſumma pro fideicommiſſo conflaretur: quia autẽ inter bona, quę fuerunt declarata libera Vrſinorum, aderat etiam in Territorio Numenti tenuta vendita Iugulo, prędicti Vrſini illam emerunt ab eodem Iugulo prętio ſcut. 20. m. ex quibus promiſerunt, quod illi D. Princeps Perettus ſolueret ſcut. 16. m. reſiduum vero, hoc eſt ſcut. 4. m. ipſi Vrſini promiſerunt ſoluere, & & ipſis deficientibus, fuit actum, quod ſoluerentur, ex dd. fructibus reinueſtiendis pro dicto multiplico, & hæc omnia *Clemens VIII.* confirmauit.

Mortuis Vrſinis, hæres Iuguli ægit ad iſtam ſummam contra multiplicum, vndè dubitaui, an D. Latinus, qui eſt vocatus ad dictum fideicommiſſum Vrſinorum poſſit ſe opponere, ne Iugulus percipiat dictam ſummam ex prędicto multiplico, & Rota cenſuit affirmatiuè reſpondendum: Ratio DD. fuit, quod cum iſtud multiplicum ſit ſubiectum fideicommiſſo vi- 1 gore ſubrogationis * *Abb. in c. ex parte de Cleric. non reſiden. Simon. de præt. de reſer. q. 35. num. 25. & ſeqq.* & ſic conflatum ex prætio tenutæ, cum illa fuit vendita antè Caſtrum Numenſi fideicommiſſo ſuppoſitum, ſed ex pæcunijs redactis ex ipſo fideicommiſſo, ſequitur quod prædicti Vrſini, non potuerũt facere prædictum pactum in præiudicium vocato- 2 rum * ad d. fideicommiſſum *l. final. §. ſi autem ſub conditione* vbi *DD. C. communia de legat. Molin. de primog. Hiſpan. lib. 1. cap. 10. num. 29.* Et propterea cum ſit reſolutum ius Vrſinorum, qui ſe obligarunt, eſt quoque reſolutum ius 3 Iuguli * *l. lex vectigali ff. Pignor.*

Neque releuat, quod pactum fuit factum antequam Papa dicta bona pro multiplico ſubrogaſſet, & illud idem Papa confirmaſſet, vt *fuit conſideratum in hac cauſa 20. Maij 1613. coram me*. Nam fuit reſponſum, *deciſionem* illam ad punctum, de quo agitur non applicari, quia etiam ſi obligatio facta fuerit antequam Pontifex, & multiplicum confirmaret, non refert, quia cum illud multiplicum eſſet deſtinatum pro fideicommiſſo, quoad actionem realem, * non cenſentur illud obligaſſe vltra ius, 4 quod in illo habebant, ſcilicet durante eorum vita *l. ſi Domus in fin l. ſerui electione l. ſi à ſubſtituto ff. de leg. 1. Sticho ff. de vſufruct. legat.* Et propterea nec confirmatio Apoſtolica prodeſt, cum non fuerit actum, quod multiplicum remaneret vinculatum poſt obitum Vrſinorum. Supplet enim dicta confirmatio quoad ius, non quoad factum * *Sarnen. in Compendio vtri-* 5 *uſque Signaturæ num. 71. verſ. idem eſt. Rot. dec. 458. in fin. lib. 3. p. 3.* & fuit dictum in cauſa *Siracuſana fideicommiſſi 11. Decemb. 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Neque releuat, quod in confirmatione Apoſtolica dicatur; *Quod ne vocatorum in fideicommiſſis, & Primogenitura, ac aliorum creditorum, & ius vndecunque prætendentium, iuribus, & prætenſionibus nimium præiudicium inferri dicatur*

dicta

Digitized by Google

dicta iura ſuper bonis, & pecunijs per Michaelem pro cumulo ſidendo dandis, & conſignandis, alijſq; ex dicto cumulo redigendis, & reſpectiue emendis conſtituimus, & collocamus &c. Quià vt fuit conſideratum in *deciſ. facta 7. Aprilis* 1617. inter Excellentiſſimum D. Principem Perettum & Excellentiſſimum D. Ducem Poli prædicta diſpoſitio intelligitur durante vita Vrſinorum, alias ſequeretur abſurdum attento dicto intellectu, quod Papa voluiſſet in totum tollere fideicommiſſum, quod non eſt, ſed Papa rem gratam faciendo Vrſinis maximum commodum peperit creditoribus, quia indulſit, vt cærta pars fideicommiſſi abſquæ tuuc aliqua ſubrogatione daretur creditoribus, & pro hac parte erat augendum multiplicum, & prout de iure tranſtulit hypothecas ſuper dicto multiplico, quæ tranſlatio prodeſſe poterat durante vita Vrſinorum ex *deductis in prædicta deciſione*.

Præſens deciſio fuit reuocata die 22. Martij 1627.

ROMANA IOCALIVM.

Mercurij 28. Nouembris 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1. *Remiſſoria non datur ad probandum per teſtes id, quod poteſt probari per ſcripturas.*
2. *Dato articulo relenanti cæteri etiam admittuntur.*

DECISIO MCXXXIV.

POſtquam in hac cauſa fuit reſolutum Aurificibus competere Saluianum circa iocalia, quæ in pignus retinet Eques Guido Vainus, dictus Eques petijt remiſſoriam, ad probandum inter alia, quod ipſe vendiderat Iocalia ſcut. 3000. in quo articulo punctus conſiſtit; Nam alij de perſe nihil faciunt, cum articuletur id, quod poteſt probari per ſcripturas, cærtum eſt .n. non dari remiſſoriam ad probandum per
1 teſtes, quod poteſt per ſcripturas probari * *Aegid. deciſ. 304. & 496. Rot. dec. 17. de Teſtib. in antiq. Caſ. de Graſſ. dec. 1. de dilat.* niſi aliquis articulus eſſet admitiendus cuius modi eſt prædictus, quia tunc etiam alij deberent ad-
2 mitti * vt in puncto eſt *dec. 17. de Teſtibus in nou. Veſtr. in prax. lib. 6. cap. vlt. numer. 10. in fin.*

Præſens deciſio fuit reuocata die 8. Martij 1619.

PARISIEN. PAECVNIARIA.

Lunæ 3. Decembris 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Obligatus exigere creditum ſuis ſumptibus tenetur quouſque exactio ſit finita.*

DECISIO MCXXXV.

POſt reſolutionē factam 18. *Iunij præteriti.* quod D. Siluia tenetur ad omnes expenſas, quas Naſius feciſſet, dubitaui pro quo tempore, & ad quam ſummam aſcenderent dictæ expenſæ & cum ad primam partem Dubij Dom. Siluia prætenderet eſſe reſpondendum ad expenſas, quas Naſius feciſſet per ſex menſes, vel durante vita Regis, & propterea intrare arbitrium boni viri pro taxatione dd. expenſarum, & ſic reſultare reſponſionem ad ſecundam partem dubij: Attamen prædictus intellectus non placuit Dominis, & ſic remanet pro nunc incærta pars dubij. Ratio *deciſionis* fuit, quia verba conuentionis ſunt clara videlicet: *Che detto Signor Nicolò debba hauere il carico di procurare e ſollecitare il pagamento di eſſo credito,*
1 *tanto perſe, come per me à ſue ſpeſe.* * Quarè cum illa non ſint reſtricta, obligatio exigendi durat proprijs expenſis, quouſque exactio ſit finita, licet ſecus eſſet ſi fuiſſent addita aliqua verba, ex quibus colligi poſſet reſtrictio ex adductis per *Salyc. in l. fin. num. 2. C. de innoff. teſtam. Surd. conſ. 106. num. 36. & conſ. 460. n. 64.* quod non eſt in caſu iſto, immo potius apparet de contrario ex conſignatione gemmarum, quæ erat facienda.

Et ita concluſum.

ROMANA PAECVNIARIA.

Mercurij 5. Decembris 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Executio facta vltra ſummam debitam corruit in totum.*

DECISIO MCXXXVI.

DVo fuerunt relaxata mandata per A. C. Alterum contra D. Robertum Primum pro ſcut. 1000. ad fauorem Illuſtriſſimi D. Cardinalis Aldobrandini, à quo fuit appellatum, &

couſa

cauſa mihi commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, & cum ſuper illo *die 5. Martij ſuperioris anni* fuiſſet propoſitum dubium reſponſum fuit, quod eligeretur nouus Peritus, & iſtis ſic pendentibus Robertus ſoluit prædicto D. Cardinali ſcut. 1500. pro reſiduo cedulæ, & reportauit iurium ceſſionem die 16. Iulij præteriti. Alterum fuit relaxatum mandatum ad fauorem D. Roberti contra Varaglinum pro ſcut. 4050. b. 80. ex cauſa releuationis indemnitatis eiuſdem Roberti pro totidem ſolutis per eundem Robertum d. D. Cardinali, à quo mandato Varagninus appellauit, & cauſam pariter mihi obtinuit committi, ſed quoad ſummam ſcut. 2590. cum clauſula *ſine præiudicio legitimæ executionis* in reliquis autem *ſimpliciter*.

Vnde dubitaui, an hoc mandatum eſſet reuocandum, vel confirmandum; & Rota cenſuit eſſe reuocandum. Nam admiſſo etiam ſine veri præiudicio, quod ſumma ſcut. 1500. ſoluta D. Cardinali fuiſſet benè ſoluta, quod tamen non admittebant Domini, & ſi alia non obſtarent, inclinabant, quod ſuperſederetur, donec iuxta ordinē Rotæ in propoſitione facta contra D. Cardinalē videretur, an eſſet creditor illius ſummæ, admiſſo inquam, ſine veri præiudicio, quod prædicta ſolutio fuerit benè facta adhuc mandatum non ſuſtinetur, cum fuerit relaxatum, & executum vltra ſummam debitam in ſcutis 250. Robertus .n. oſtendit duo inſtrumenta ſolutionum à ſe factarum, Alterum ſcut. 2300. de anno 1611. alterum vero ſcut. 1500. & ſic in totum ſcut. 3800. mandatum autem eſt relaxatum pro ſcut. 4050. b. 80. quare cum deuentum fuerit ad executionem, illa fuit ex falſa cauſa, ſcilicet vltra ſummam
3 debitam, vnde omnia corruunt, * etiam quod pars cauſæ ſit vera, prout fuit reſolutum in cauſa *Romana ſpolij 21. Februarij 1600. & 5. Maij eiuſdem anni coram bo. me. Iuſto*.

Non obſtat, quod Varaglinus non depoſuerit in Banco D. Roberti pagas, prout tenebatur, quia ex hoc non poteſt euitari exceſſus in mandato, & per conſequens in illius executione, vnde omnia corruunt per *ſupradicta*.

Et ita concluſum &c.

ROMANA DE MAGDALENIS.

Lunæ 10. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Liquidatio fructuum perceptorum ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Perceptio fructuū debet probari per teſtes, qui fuerunt præſentes ipſi perceptioni, vel per ſimiles probationes.*
2 *Sententia debet ſtricte intelligi.*
3 *Quantitas fructuum perceptorum probatur à conſuetis.*
4 *Confeſſio non præiudicat ei, qui non habet cauſam à confitente.*

DECISIO MCXXXVII.

SEntentia lata per nunc *Reuerendiſſimum Epiſcopum Attrebaten. tunc Rotæ Auditorem* condemnat DD. de Magdalenis in ſcut. 5328. Alia vero *bo. me. Iuſti* reformat dictam ſententiam in ſcutis 3744. & inſuper declarat, quod DD de Magdalenis teneantur ad illorum ſolutionem pro concurrenti quantitate fructuum ex quinta parte Tenutæ Vallerani ad quendam Horatium de Magdalenis tangente per ipſos de Magdalenis perceptorum, & quomodolibet habitorum, & non vltra ad dictam liquidationem quintæ partis dictus *bo. me. Iuſtus* ſibi, vel cui de iure reſeruauit.

Hoc ſtante cum mihi fuerit commiſſa executio dictæ ſententiæ, dubitaui, an conſtaret de liquidatione, & pro qua ſumma, & ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt DD. de Magdalenis, qui nunc ſunt in cauſa, teneantur ad ſolutionem dd. fructuum, & ad hunc effectum *Rota* ſine difficultate reſpondit, non conſtare de liquidatione, cum non conſtet, Dominos de Magdalenis percepiſſe aliquos fructus, & tamen cum agatur de probanda perceptione, & de hoc principaliter quæratur, debet conſtare, quarta ſententia enim, vt dictum eſt, condemnat pro concurrenti quantitate fructuum perceptorum, & quomodolibet habitorum, & non vltra) illa qualitas perceptionis debet probari per Teſtes, qui fuerunt præſentes ipſi per-
1 ceptioni, * vel per ſimilem probationem *Bald. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expenſ.* cum ſen-
2 tentia ſtricte debeat intelligi * *l. Paulus reſpondit ff. de Iudic. Aym. conſ. 188. num. 6.* & quatenus dici poſſet illa verba ſententiæ ſtare demóſtratiuè, & præſuppouere fructus fuiſſe perceptos, adhuc nihilominus nulla adeſt ſufficiens liquidatio reſpectu dd. DD. de Magdalenis, qui nunc ſunt in cauſa.

Non obſtant inſtrumenta locationum totius Caſalis, ex quibus pro parte D. Alphonſi deducitur portionem quintæ partis iuxta præſcriptum in dicta ſententia aſcendere ad ſcuta 2175. & ad libras caſei 204. & ex iſta probatione oſtendi perceptionem, & propterea quæri ſolum debere de quantitate, & ſicuti probatio
3 à conſuetis ſufficit * *Achill. deciſ. 22. de Reſtit. Spol.* ita etiam dictā probationem debere ſufficere, ad oſtendendam quantitatem perceptam. Nam huic motiuo fuit reſponſum prædictas locationes fuiſſe factas à Petro Dominico Magdaleno, à quo non probatur, quod iſti Domini de Magdalenis cauſam habeant, & quamuis dictas locationes fecerint nomine proprio, & fratrum; attamen non inde probatur perceptio fructuum à Iulio Patre DD. de Magdalenis eſſe hæredes aliorum præterquam Iulij Patris: Et ex his ceſſant etiam ea, quæ deducebantur ex reſponſione Petri Dominici facta ad poſitiones

tiones, quia non præiudicat DD. de Magda-
4 lenis, * qui nunc ſunt in cauſa, cum non probetur ipſos ab eo cauſam habere *Rot dec.9. n.6. par. 2.*

Et ita concluſum.

Præſens deciſio fuit reuocata die 23. Maij 1622.

ARETINA LIQVIDATIONIS FRVCTVVM.

Veneris 14. Decembris 1618.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO.

Indiget.

DECISIO MCXXXVIII.

IN *Deciſione in hac cauſa facta 18. Maij præteriti* ſecundum ſententiam Dominorum ſatis fuerũt ſublatæ nullitates oppoſitæ, voluerũt tamen partes audiri particulariter ſuper legitimatione perſonarum & quod inſimul Albergotti audiantur ſuper negotio principali.

PALENTIN. ABBATIAE DE BENEVIVERE.

Veneris 14. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Monaſterium quando dicatur Conciſtoriale, vel non.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium non præſumitur Conciſtoriale, niſi probetur cum de iure Monaſteria ſint electiua.*
2 *Monaſterium, quod eſt taxatum in libris Cameræ, vel quod de eo conſueuerit conciſtorialiter prouideri dicitur Conciſtoriale.*
3 *De Monaſterio conciſtorialiter prouidetur, quando probatur eſſe deſcriptum in libris Cameræ.*
4 *Per taxationem Monaſterij in Florenis 66. 3. ÷ probatur illius valor in florenis 200. cum taxa ſit tertia pars veri valoris.*
5 *Monaſterium taxatum in minori ſumma floren. 66. 3. ÷ ſi excedat valorem florenorum 200. non excluditur quin ſit Conciſtoriale.*
7 *Monaſterium poteſt cenſeri Conciſtoriale etiam quod Papa aliquando extra Conciſtorium prouiderit.*
8 *Librum Cameræ fuiſſe confectum de tempore certi Pontificatus probatur ex inſignibus eiuſdem Pontificis in principio appoſitis.*
9 *Priuilegium conceſſum ſuper certo ſubiecto non debet extendi ad ſubiecta de futuro omninò ſeparata à ſubiectis de præterito.*
10 *Pro Monaſterijs Cõciſtorialibus ſoluitur commune ſeruitium, & minuta ſeruitia, pro non Conciſtorialibus vero ſoluitur annata.*
11 *Statur aſſertioni Papæ de facto proprio, vel ſecum geſto; ſecus ſi emanauit ad ſuggeſtionem partis.*
12 *Enunciatiua antiquæ, quæ non excedunt tempus 100. ann. & non emanauerunt à perſonis non ſuſpectis non probant.*

DECISIO MCXXXIX.

COntrà *deciſionem in hac cauſa factam* die 14. *Aprilis* 1617. in qua fuit firmatum monaſterium, de quo agitur comprehendi in Priuilegio Regis, plura opponebantur. Et primo quod Conſiſtorialitas non præſumitur, niſi pro-
1 betur, * cum de Iure communi monaſteria ſint electiua, & confirmatio ſpectat ad ſuperiorem *c. 2. §. Priore vbi Abb. num. 10. de Stat. Reg.* & fuit dictum *coram Paleotto in cauſa Nolana Regalis Vallis* 11. *Martij* 1550. quæ habetur *lib. 3. par. 3. ſub num.* 584. vbi quod non repetitur vnquam tentum de Iure, vt de his prouidendum ſit per Conſiſtorium.

Hoc motiuum non placuit Dominis, quia ſatis probatur monaſterium eſſe Conſiſtoriale, cum ſit taxatum in libris Cameræ, & hoc ſuffi-
2 cit * ex *Sarnenſe, & alijs allegatis in 1. deciſ.* & præſertim *Verall. in deciſ. 18. lib. 1. in manuſcrip.* quibus addita fuit *deciſio Paleotti*, quæ eſt eadem cum *deciſione prædicta Verall.* in cauſa *Nolana Regalis Vallis 2. Iunij* 1559. quæ habetur ſub *num* 540. *num. 4. lib. 3. par. 3.* Neque contrarium dicit alia *deciſio Paleotti* 584. Loquitur enim ad alium effectum, quia vt patet ex *dec.* 540. *eod. lib. 3. par. 3.* fuerat conceſſus regreſſus cum narratiua, quod monaſterium non conſueuerat Conſiſtorialiter concedi, & in dicta *dec.* 540. *num. 6.* fuit firmatum eo ipſo probari ſolitum eſſe de monaſterio Conſiſtorialiter prouideri, quo probatur eſſe deſcriptum in li-
3 bris Cameræ, * cum alterum ab altero pendeat, ita vt dicenti non deberi Conſiſtorialiter prouideri, incumbat onus probandi, vt benè declarat *Verall. in ead. cauſa dec. 7. lib. 1. in manuſcr.* & poſtmodum productis quibuſdam prouiſionibus extra Conſiſtorium factis, de illis nón fuit habita ratio, cum non oſtenderentur effectuatæ, vt in *dec.* 561. *eod. lib. 3. par. 3.* Et tamen fuit dubitatum, An de iure, vel Stylo monaſteria excedentia ſummam flor. 200. dicantur Conſiſtorialia, quod dubium fuit diſputatum cum effectu, videlicet, ita vt dici poſſit de eis Conſiſtorialiter conſueuiſſe prouideri, vt patet in ead. *deciſione num. 7.* dum in ea agitur de Stylo. Dicitur enim quoad Stylum autem cum ſit, quid facti, dixerunt DD. non eſſe probatum; nam licet inter Curiales ſatis tritum videatur illud, tamen quoniam, vt aliqui, aiunt con-

conceduntur hæc Monaſteria quandoq; extra
Conſiſtorium, ideo probandus eſt hic Stylus
magis explicitè qnomodo ſe habeat. hæc *deciſ.*

Ex quibus patet, quod *Deciſio* non diſputat,
an monaſteria excedentia valorem 200. ducatorum,
vel deſcripta in libris Cameræ debeant Conſiſtorialiter concedi, vel ſint monaſteria
Conſiſtorialia, ſed an ex hoc probetur,
quod conſueuerint Conſiſtorialiter prouideri
& *Deciſio* reſpondet, quod de iure communi
non, neq; de Stylo ex rationibus ſupra deductis,
et ſic *dec.* reſpondet, qnoad ſactum probandum,
ſcilicet, qnod ex deſcriptione non
probetur ſactnm, quod conſueuerit prouideri,
qui non eſt caſus noſter, cum diſputetur ius.
An ſcilicet probetur Monaſterium eſſe Conſiſtoriale,
non ſactum. An conſueuerit de hoc
Monaſterio conſiſtorialiter prouideri, & iſta
dec. Paleotti in hac parte videtur recedere ab
alia *dec.* 540.

Secundo principaliter dicebatur, non ſufficere,
quod monaſterium ſit taxatum in Libris
Cameræ, niſi ſit taxatum ad flor. 66. 3. ÷ Quia
taxa fuit ſacta propter commune ſeruitium,
qnod eſt tertia pars veri valoris, & ſic taxatio
ad flor. 66. 3. ÷ probat Monaſteria excedere
4 flor. 200. * vt per *Galleſ. de annat. num. 3. & 4.*
& hanc veritatem agnouit Regia Audientia, vt
in pnncto huius Priuilegij refert *Michael. Ferrett. in lib. obſeruantiarum Senatus Cathaloniæ p. 3.
c. 1 per tot. & c. 2.* hoc antem Monaſterium eſt
taxatum ſolum in flor. 63. ÷

Sed neque hoc motiuum placnit DD., quia
non propterea excluditur, quod ſi ſit taxatum
5 in minori ſumma, * & verè excedat valorem
flor. 200. non ſit Conſiſtoriale, vt ponderando
verba *Regulæ* fuit oſtenſum in alia *dec.* & comprobatur ex ſententia *Sac. Congr. rerum Conſiſtorialium, & Alphonſi Sotti antiq. Gloſſ.*

Tertio principaliter dicebatur non probari,
quod de hoc monaſterio fuit aliquando conſiſtorialiter prouiſum, & tamen ex *Concil. Lateranenſi ſeſſ. 9.* In *Bulla Leoni X.* huiuſmodi monaſteria debent Conſiſtorialiter concedi; Sed
neque huiuſmodi motiuum placuit, quia vt
latè fuit dictum in alia *dec.* ad hoc vt monaſterium ſit · onſiſtoriale ſufficit, quod ſit taxatum
in libris Cameræ, vel quod de eo conſueuerit
6 Conſiſtorialiter prouideri * *Verall. d. dec. 18.
lib. 1. in manuſcr.* & cenſnit prædicta *Sac. Cong.*
dum inquit, monaſterium cenſeri Conſiſtoriale
etiam quod Papa aliquando extrà Conſiſtoriū
7 prouiderit, * & bene *Gloſſator antiq; ſuper Reg.
2. verſ. ſed ſi ſinè Conſiſtorio poſt princip.* ait.
Quod ſi ſine Conſiſtorio Papa prouideret huiuſmodi monaſteria prouiſio valeret; & ſubdit
maximè quia nulla Conſtitutione cauetur,
qnod debeat prouiſio fieri Conſiſtorialiter, &
bene dicit, quia licet *Concilium Lateran.* ſe aliquid dicat, ſupponit potius quam indicat aliquam neceſſitatem, ita vt ſi Papa facit Prouiſionem extra Conſiſtorium, illa dicatur corruere ex defectu Intentionis.

Quarto principaliter deducebatnr (& ex
hoc ſolo capite *Rota* receſſit à *deciſ.*) non probari, quod de tempore *Adriani*, quo fuit conceſſum Priuilegium, monaſterium iſtud eſſe
Conſiſtoriale nec ratione valoris, nec ex quo
ſit ſcriptum in Libris Cameræ. Immo ſi attendatur Liber, qui adſeruatur pænes RR. DD.
Clericos Cameræ, qui ſuit confectus de tempore *Eugenij IV.* vt patet ex eius inſignibns in
8 principio Libri poſitis, * & inſtauratus tempore *Pauli II.* vt patet ex Techis argenteis,
quibus liber eſt ornatus, apparet tunc temporis Monaſterium non fuiſſe deſcriptum in dicto libro; nec ſuffragari poteſt, quod hodie
probetur eſſe Conciſtoriale, quia cum priuile-
9 gium ſit conceſſum ſuper cærto ſubiecto, * non
debet extendi ad ſubiecta de ſuturo omninò
ſeparata à ſubiectis de præterito, quicquid dicendum eſſet de acceſſorijs iuxtà veram diſtinctionem, de qua in *cap. cum cappella, vbi Gloſſ
in verbo in quantum de priuil. c. fin. de reſcript.
Clem. litteras eod. tit. Gemin. conſ. 106. numer. 5.
verſ. quia Priuilegium.*

Non obſtat, quod de anno 1522. & ſic ante Indultum *Adrianus VI.* prouidit de hoc Monaſterio, quia litteræ *Adriani* continent mandatum de prouidendo ad fauorem cuiuſdam Alphonſi de Herrera, vti electi, ac nominati per
Connentum, & qnod plus eſt in dicto mandato expreſsè legitur, quod de hoc Monaſterio
non conſueuit conciſtorialiter prouideri, &
quamuis de anno 1524 idem Alphonſus pro
Bartholomæo Garzia eius Anteceſſore ſoluerit commune ſeruitium, & minnta ſeruitia, quæ
ſoluuntur pro Epiſcopatibus, nec non Mona-
10 ſterijs Conſiſtorialibus * (pro alijs enim Monaſterijs non Conſiſtorialibus ſoluitur annata)
vt per *Galleſ. de annat. num. 3. & 4.* tamen iſta
ſolutio ſacta per ſucceſſorem in beneficio redditur multum ſuſpecta, eoque màgis, quia dictus Bartholomæus fuit prouiſus ad electionem
Conuentus.

Minus etiam obſtant enunciatiuæ de annis
1524. & 1554. quod de hoc Monaſterio conſiſtorialiter conſueuerit prouideri: nam ſecunda non eſt Papæ, ſed partis. Prima vero
licet ſit enunciatiua Papæ nihil releuar. Nam
licet verum ſit, quod ſtatur aſſertioni Papæ de
11 facto proprio, vel ſecum geſto * *Clem. vnic.*
& ibi *Imol. num. 9. de probat.* ſecus tamen eſt
in enunciatiuis, prout eſt iſta, quæ emanauit
ad ſuggeſtionem partis, & ſic à perſona ſuſpecta *Aretin. in c. cum cauſam il 3. num. 21. verſ.
& tamen aduerte de probation.* & ad effectum vt
enunciatiuæ probarenr, deberent eſſe plures
12 antiquæ excedentes tempus 100. annorum, *
quę etiam emanaſſent a perſonis non ſuſpectis,
alias non probant *l. non nudis l. non epiſtolis,
cum ibi notat C. de probat. Falyn. in c. cum cauſam num. 4. de probat.*

Denique non obſtat, quod hoc dubium diſputetur cum præſuppoſito Breuis S. D. N.
qui ad relationem Illuſtriſſimi Cardinalis Millini, & bo. me. Cardinalis Arrigonij declarauit hoc monaſterium eſſe Conſiſtoriale, quia
ommiſſis alijs reſponſionibus, & reſtrictionibus prædicti Breuis, non declarat, quod eſſet
conſiſtoriale de tempore conceſſionis Indulti,
in quo ſtat punctus difficultatis.

Digitized by Google

Et ſic ex hoc vltimo fundamento ſolum, quod non probatur monaſterium fuiſſe Conſiſtoriale de tempore Indulti fuit receſſum à reſolutis.

MEDIOLANEN. DECIMARVM SANCTI IVLIANI.

Lunæ 17. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Canonicus poteſt agere nomine Eccleſiæ, quando alij ſunt in agendo negligentes.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus poteſt agere nomine Eccleſiæ, quando alij ſunt in agendo negligentes.*
Et etiam ante litem conteſtatam poteſt conſtituere Procuratorem num. 3. Ampl. num. 4.
2 *Negligentia Canonicorum in agendo probatur ex quo non proſequuntur iura Eccleſiæ.*
5 *Clauſula* & aliàs omni meliori modo, iure, via, & cauſa, & forma *comprehendit alia vltra expreſſa,*

DECISIO MCXL.

CVm verum ſit in iure, Canonicum poſſe
agere nomine Eccleſiæ, quando alij ſunt in
1 agendo negligentes * *Innoc. in cap. cum olim*
circa princ. verſ. item quomodo Fely. num. 2. in
prin. Abb. poſt num 2. circa finem verſ. ſicut enim
de Teſtib. & fuit dictum in hac cauſa 2. Aprilis
1602. *coram R. P. D. meo Pamphilio*. Et eo ipſo
probatur negligentia aliorum, quo non pro-
2 ſequuntur Iura Eccleſiæ * *Innoc. d. loco Lap. al-*
legat. 50. *num.* 2. *verſ. ad tertium dicitur, & ibi*
adden. in littera F. Dec. conſ. 151. *ante num.* 17.
& num. 21. ideo Dominus Plattus etiam ante
litem conteſtatam potuit conſtituere Procura-
3 torem, * vt eſt originale dictum *Pauli de El-*
cazeris in clem. 1. *de Reſer.* quem refert, & ſe-
quitur *Specul. in tit. de Procurat.* §. 2. *num.* 9.
verſ. dic contra, & ibi Io. Andr. in addit. in lit-
tera M. Butr. in c. edoceri num. 21. *verſ. & plus*
de reſcript.

Non obſtat, quod hic non conſtat Procura-
torem fuiſſe conſtitutum nomine Eccleſiæ, pro-
ut videtur de iure neceſſarium. Nam huic ob-
4 iectio reſpondet * *Lapus d. allegat.* 50. *num.* 8.
& 9. quod hoc eſt verum de Iure Ciuili, tamen
de Iure Canonico ſunt iſta ſuperflua, & magis
ſubtilia, quam vtilia, nam agere ad commo-
dum Eccleſiæ, & nomine Eccleſiæ ſunt idem in
effectu, & diuerſitas potius eſt in apice iuris,
quam in ratione; Et videtur ceſſare omnis dif-
ficultas, quia Plattus conſtituit Procuratorem
nomine ſuorum Canonicorum, *& alias omni*
meliori, modo, iure, via, & cauſa, & forma,
&c. quæ clauſula ſtante copula, &, compre-
5 hendit vltra expreſſa, * *Verall. dec.* 273. *lib.* 1.
in manuſcr. & dec. 124. *lib.* 2. *in impreſſ.*

Quantum attinet ad citationem ad dicen. contra commiſſionem impetratam contra Eccleſiam S. Iuliani, de qua in *Reg. folio* 576. ex correctione *regiſtri* apparet Corradinum Procuratorem dictæ Eccleſiæ fuiſſe citatum ad dicendum contra, vt in *reg. fol.* 721.

Ex quibus fuit receſſum à *deciſione facta* 2. *Aprilis* 1618. *coram me*.

ASCVLANA IVRIS PATRONATVS.

Lunæ 17. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus probatur ex præſentationibus ſpatio 40. ann. effectum ſortitis, & fama.*
2 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ probantur concurrentibus requiſitis, de quibus* Aretin. *allegatus ibi Iuſpatronatus, de quo ibi ſpectat ad Ciuitatem* Aſculi *num.* 2.

DECISIO MCXLI.

CVm Ciuitas Aſculana vtatur iure priuato-
rum, vt ſtatim dicetur, viſum fuit Dominis
ex præſentationibus, de quibus agitur, & ex
fama ſatis probari iuſpatronatus pro medie-
tate, cum ad hunc effectum ſufficiant præſen-
tationes effectũ ſortitæ ſpatio 40. annorũ, & fa-
1 ma * *Caſſad. deciſ.* 2 *num.* 4. *& ſeqq. de probat.*
& fuit deductum in cauſa *Lucana iuriſpatrona-*
tus 7. Maij 1604. *coram me*, fama autem colli-
gitur ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis
vltra centum annos, quæ habent omnia requi-
2 ſita, de quibus, * *Aretin. in c. cum cauſam n.7. de*
probat. & de quibus ex infra dicendis conſtabit:

Habemus enim tres præſentationes effectum ſortitas de annis 1411. vſque ad annum 1473. & alias duas præſentationes de annis 1573. & 1596. etiam effectum ſortitas, ex quibus nedum probatur iuſpatronatus, ſed quod pro medietate ſpectet ad *Ciuitatem Aſculanam*, quia in inſtitutione facta de anno 1411. ad fauorem Ioannis Honufrij enuntiantur præſentationes de illo factæ per Tutricem Ioannis Ioannetti pro medietate, & per Iacobum Marinum pro alia medietate Patronorum; in inſtitutione vero facta de anno 1459. ad fauorem Ioannis Nardi per renunciationem dicti Honuphrij enunciantur præſentationes de illo factæ per Thegam hæredem d. Iacobi Marini Patronam pro medietate, & Ioannis Maſuarelli, ac Ioannis Iannotti Patronorum.

In inſtitutione vero de anno 1473. ad fauorem Ioannis Franciſci Antonij per renunciationem dicti Ioannis Nardi enunciatur hoc beneficium de iurepatronatus *Ciuitatis Aſculi* Patronæ, quæ ſucceſſit quondam Theghæ pro

me-

medietate, & Iannotij Iannocti ſuo, & procuratorio nomine Balthaſſaris Maluarelli Patronorum pro alia medietate, & ſucceſſiue in inſtitutionibus de annis 1573. & 1596. eadem Ciuitas nominatur Patrona pro medietate, & Hoſpitale Sanctæ Mariæ Charitatis Patronum pro quarta parte tanquam hæres quondam Ioſephi Vincentij.

Ex quibus conſtat *Ciuitatem Aſculanam* eſſe Patronam huius Patronatus pro medietate, cum habeat cauſam à priuatis, quia ſi hoc non eſſet teneretur probare iuſpatronatus iuxta formam *Concilij Tridentini*.

LVCANA MOLENDINI.

Veneris 11. *Ianuarij* 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Canon in conceſſione promiſſus debet integre ſolui per conductorem, cuius culpa pars rei diruta eſt.*

DECISIO MCXLII.

SEntentia Rotalis condemnat Bracchios ad ſolutionem Liuelli, ſeu Canonis pro portione ruinæ iuxta liquidationem faciendam, & reſeruat Iura Vtriuſque partis occaſione ruinæ Domus: Vnde dubitaui, an Bracchij teneantur ad ſolutionem integri Canonis, vel pro parte, & pro qua: & DD. reſoluerunt teneri ad integrum Canonem modiorum quattuor frumenti, & ſc. 20. ſingulis annis promiſſorum in inſtrumento emphiteuſis de anno 1557.
1 *, & licet molendinum fuerit dirutum, tamen cum pluries fuerit deciſum, & etiam ſententiatum ruinam proueniſſe culpa dd. de Bracchijs conductorum, qui tenebantur ſuis ſumptibus manutenere Molendinum præterquam in caſibus inſolitis, & fortuitis, quoad intereſſe Rectoris debet haberi pro non diruto, & damnum debet ipſis conductoribus imputari *c. damnum de reg. iur. in 6.* & fuit firmatum in *deciſionibus in hac cauſa factis*.

Non obſtant præſeruationes, de quibus in ſententia, quia fuerunt factæ occaſione Domus extra Aquam ſitæ, quæ corruit de anno 1603. & ſic per annum poſt ruinam molendini, & circa quam non eſt adhuc deciſum, quod Bracchij ad aliquid teneantur ratione huius ruinæ; Nam fuit reſponſum, quod Canon, de quo agitur fuit promiſſus in inſtrumento conceſſionis de anno 1557. Domus autem, de qua agitur fuit conſtructa de anno 1563. vt patet ex inſcriptione appoſita ſuper ea dd. de Bracchijs, vna cum inſignibus familiæ, & ſic apparet, quod occaſione iſtius Domus Canon, ſiue Liuellus non ſoluebatur.

Neque etiam obſtat, quod in dicta conceſſione de anno 1557. Bracchij ſe obligauerint reedificare Domum molendinarij, quia non conſtat, quod obligatio ſit de iſta Domo, immo potius apparet de contrario, ex quo in conceſſione Bracchij promittunt reficere molendinum, & Domum molendinarij in parte diruta, qualitas verò iſtius Domus videtur excedere qualitatem Domus molendinarij, quod etiam comprobatur, ex quo Bracchij ſuper dicta Domo appoſuerunt inſcriptionem, & inſignia, quæ videntur oſtendere, quod iſta non eſt Domus promiſſa, ſed alia ad maiorem commoditatem ipſorum de Bracchijs, vel ſaltem ex omnibus ſimul iunctis adeo redditur turbida præſumptio, quam habent Bracchij ex dicto inſtrumento, vt nihil releuet, niſi melius probent, cum Rector habeat intentionem fundatam ſuper ſolutione integri Canonis.

Et ita concluſum ſolo Rectore informante.

Præſens deciſio fuit reuocata die 26. Aprilis 1619.

CAESARAVGVSTANA PENSIONIS.

Veneris 11. *Ianuarij* 1619.

ARGVMENTVM.

Penſionarius, qui obtinuit mandatum contra anteceſſorem poteſt illud exequi facere contra ſucceſſorem. Non eſt ſua poſſeſſione priuandus donec adſit res iudicata ſuper ſuſceptione militiæ.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum pro penſione obtentum contra anteceſſorem poteſt exequi contra ſucceſſorem.*
2 *Cauſa nullitatis durat vſque ad 30. ann.*
3 *Quando adeſt res iudicata ſuper negotio principali cenſetur pars acquieuiſſe ſententiæ, & non poteſt petere manutentionem. Declara vt ibi.*
4 *Penſionarius, contra quem opponitur ſuſceptio militiæ non eſt ſua poſſeſſione priuandus, donec ſuper ea adſit res iudicata.*
5 *Declaratoria ſer. ſer. concedi debet contra recuſantem ſoluere penſionem.*

DECISIO MCXLIII.

IN hac cauſa *die* 14. *Nouembris* 1614. fuit reſolutum dandam eſſe declaratoriam, quæ reſolutio ex rationibus tunc deductis etiam hodie placuit, non obſtantibus illis, quæ de nouo opponuntur. Non enim obſtat, quod mandatum obtentum contra Anteceſſorem non poſſit exequi contra ſucceſſorem, quia contrarium eſt verius,
1 * vt poſt *Oldrad. in conſ.* 94. *& Abbatem in conſ. 62. lib. 1.* dicit *Aymon. in conſ.* 10. *num.* 8. quem refert, & ſequitur *Peregrin. de fideicom. art.* 53. *num.* 48. & infert ad caſum

caſum noſtrum de Prælato ſucceſſore. Non obſtat ſecundum ſcilicet exceptio rei iudicatæ, quia hic nõ adeſt, cum fuerit commiſſa cauſa appellationis, durat tamen cauſa nullitatis,
2 quæ vſque ad 30. annos vires ſuas extendit, * vt dicitur in dicta *deciſione die 14. Nouembris* 1614. Neque obſtat tertium ſcilicet quod cum adſit res iudicata ſuper negotio principali, cen-
3 ſetur pars acquieuiſſe ſententiæ, * vnde non poteſt petere manutentionem, vt in cauſa *Camerinen. Penſionis coram bo. me. Gipſio*. Quia illa *deciſio* procedit, quando ob non interpoſitam appellationem, vel ob non proſecutionem conſtat de acquieſcentia, quæ hic ceſſant, quia vt dictum eſt licet deſerta ſit cauſa appellationis, durat tamen cauſa nullitatis.

Poſtremo non obſtat obiectum de ſuſceptione militiæ facta per Ludouicum, quia cum ſuper hac ſuſceptione militiæ non adſit ex ſu-
4 pradictis res iudicata, prout requiritur, * *Rot. dec. 345. par. 1.* interim Ludouicus non eſt ſua poſſeſſione priuandus, & contra Abbatem ſoluere recuſantem non poteſt ſer. ſer. declara-
5 toria denegari, * vt in puncto eſt *deciſio Accoramboni, in cauſa Barchinonen. Penſionis 11. Martij* 1552.

Ex quibus concluſum dandam eſſe declaratoriam, niſi infra quindecim Abbas paruerit.

Præſens deciſio declarata fuit ſub die 11. Martij 1619.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Lunæ 14. *Ianuarij* 1619.

ARGVMENTVM.

Hæres grauatus, vel habens cauſam ab eo non tenetur ad prætium arborum, quorum exiſtentia non probatur de tempore motæ litis, nec quod fuerint per eum inciſa poſt motam litem.

SVMMARIVM.

1 *Arbores, quæ egerunt radices in ſolo fideicommiſſario veniunt ſub fideicommiſſo.*

2 *Grauatus, vel habens cauſam ab eo non tenetur ad prætium arborum, quarum exiſtentia non probatur de tempore motæ litis, nec quod fuerint inciſa per eum poſt motam litem.*

3 *Enunciatiua appoſita in inſtrumento venditionis probat ſolum inter contrahentes, non autem ad fauorem tertij.*

4 *Præſertim ſi impugnet inſtrumentum.*

5 *Arbores ceduæ computantur inter fructus, qui ſpectant ad bonæ fidei poſſeſſorem.*

6 *Teſtis vnicus licet deponat de facto proprio non probat.*

7 *Ea interpretatio capienda eſt, quæ excludit actum illicitum.*

DECISIO MCXLIV.

IN *deciſione in hac cauſa facta ſub die 16. Decembris* 1615. fuit dictum ad fauorem hæredis granati habendam eſſe rationem expenſarum tantummodò in plantatione arborum factarum, & arbores ipſas, cum egerint radices in ſolo fideicommiſſo ſubiecto venire ſub
1 eodem fideicommiſſo; * Hinc ſumpta occaſione cum fuerit relaxatum mandatum de immittendo in poſſeſſionem medietatis horti, in quo prætenditur adfuiſſe 600. arbores, & tamen non fuerunt repertæ, niſi 160., quæſitum fuit, an eſſet exequendum pro prætio arborum deficentium ad rationem ſc. 2. pro ſingulis. Et negatiuè per DD. fuit reſolutum ex eo, quia non iuſtificatur, quod adeſſent 600. arbores
2 de tempore motæ litis, * nec quod fuerint per hæredem grauatum, vel habentem ab eo cauſam inciſa poſt motam litem, & licet in inſtrumento venditionis dictę medietatis horti enunctientur ibi adeſſe 600. arbores, tamen iſta enunciatiua non probat, niſi inter contrahentes,
3 non autem ad fauorem fideicommiſſariorum * *l. magnam C. de contrah. & committ. ſtipulat.* præſertim cum ipſi inſtrumentum dictæ venditio-
4 nis impugnent * *c. ex eo de reg. iur. in 6.* & in omnem euentum cum dicta venditio fuerit facta de anno 1578. non probatur per neceſſe ex dicto inſtrumento, quod arbores adeſſent de tempore motæ litis, videlicet de anno 1594. cum prædictæ arbores ſint ceduæ, & compu-
5 tentur inter fructus, * qui ſpectant ad bonæ fidei poſſeſſorem.

Nec contrarium probant teſtes, qui fuerunt dati, nam tertius teſtis deponit de auditu ab inciſoribus dd. arborũ, qui dicebant ſe emiſſe à Riccomano, & ſic non probat. Primus verò teſtis, licet deponat, quod vendidit bonam partem dd. arborum à 15. annis citrà, & ſic percutit tempus poſt motam litem, cum examen fuerit factum de anno 1617. & in ſpecie deponit de 15. arboribus eidem met teſti venditis, attamen iſte teſtis non plenè probat, etiam quod deponat de facto proprio, tum quia eſt vnicus ſecundam opinionem, quam
6 *Rota* ſeruat * *Aym. conſ. 178. num. 7.* & fuit dictum in cauſa *Romana deuolutionis vineæ 1. Iulij* 1573 *coram Cardinale Blanchetto*, tum etiam quia non concludit, quod arbores ſint ex portione fideicommiſſo ſubiectæ, & interpretatio eſt capienda ad excludendum actum illici-
7 tum * *l. merito ff. pro ſocio*, & quatenus probaretur arborum carentia in parte ſubiecta fideicommiſſo, quaſi ab initio fuiſſet probatum, quod adeſſent dictæ arbores, eſſet concludendum, quod dictum teſtis verificaretur in illa parte ſubiecta fideicommiſſo, cum arbores ſepè areſcant, & ideo iſta probatio tanquam dubia non releuaret *c. in præſentia de probation.*

Non obſtat *deciſio* prædicta, in qua fuit firmatum habendã eſſe rationem expenſarum ſolum in plantatione factarum, quia illa *deciſio* eſt intelligenda de arboribus, quas probabitur reſtitutioni eſſe obnoxia, ſed cum fratres de

Doui-

Douitiæ in eorum probatione deficiant, prædicta *deciſio* eis minimè poteſt opitulari.

Et ita concluſum.

IMOLEN. BONORVM SEV EMPHYTHEVSIS.

Mercurij 16. Ianuarij 1619.

ARGVMENTVM.

Proximiori debetur renouatio emphyteuſis, quamuis non ſit hæres vltimi inueſtiti, quando agitur de emphyteuſi non hæreditaria.

SVMMARIVM.

1 *Dominus directus finita linea tenetur inueſtire proximiores.*

2 *Declara procedere, quando proximiores ſunt hæredes vltimi inueſtiti, alias ſecus.*

3 *Huiuſmodi tamen declaratio habet locum, quando emphyteuſis eſt hæreditaria; ſecus quando non eſt talis.*

4 *Feuda ad filios pertinent.*

5 Caldas de renouar. emphyt. lib. 1. q. 9. n. 20. *reprobatur.*

6 *Proximiores intra ſpatium 30. ann. poſſunt petere renouationem ſi intra annum extraneus fuit inueſtitus.*

DECISIO MCXLV.

IN hac propoſitione ſtrictè quæſitum fuit, an Illuſtriſſimus Commendatarius teneatur inueſtire fœminas proximiores, de quibus in dubio, cum non ſint hæredes vltimo loco inueſtiti: concluſio enim, quod Dominus finita linea,
1 teneatur inueſtire proximiores, * de qua *Bart. in l. 1. §. permittitur ff. de aq. quotid. & aſtuquam* exornat *Abb. in cap. bonæ il 2. num. 27. & 28. de conceſſ. Praben.* videtur habere locum, quando illi proximiores ſunt hæredes, alias
2 ſecus * *Alex. conſ. 10. ſub num. 11. lib. 3. Anchar. conſ. 38. in fin.* cum alijs per *Gabriel. de iur. emphit. concl. 1. n. 18.*

Et Domini reſoluerunt teneri, quia licet vera ſit prædicta concluſio, procedit tamen, quando emphiteuſis eſt hæreditaria, * ſecus quando
3 non eſt hæreditaria, prout eſt caſus noſter, nam ius petendi renouationem, regulatur ab ea qualitate, quæ præſtare poteſt ſuccedendi poteſtatem, & propter quam defunctus ſucceſſit, & illam fuit conſecutus, prout eſt originale dictum *Decij in conſ. 78. num. 3. iuncto num. 5. in fin. verſ. vel ſecundo reſpondetur*, & ibi *addentes in v. hæredes Ruin. conſ. 12. num. 20. & 21. verſ. illud procedit lib. 1. Gabr. conſ. 30. num. 10. lib. 1. Rip. in l. 1. num. 8. de Priuileg. credit. Præpoſ. in cap. 1. ante num. 4.* Quemadmodum fœu-
4 da ad filios pertineant * *Iaſ. in l. 2. num. 22. in fin. C. de iur. emphit. Grat. conſ. 110. Socc. Iun. conſ. 9. num. 11. num. 3. Valaſch. de iur emphit. quæſt. 38. num. 16. Alex. conſ. 80. num. 11.* vbi de communi teſtatur iuncto *num. 12. verſ. & hæc procedunt lib. 1. hanc quoque* ſententiam tenuit *Senatus Luſitanus*, vt per *Gammam dec. 326. n. 2. ad fin. & num. 3.* & fuit admiſſa apud nos, vt in *dec. Seraph. 610. n. 10. Gabr. de iur. emphit. concl. 1. n. 19.*

Non obſtat, quod *Caldaſ. de renouatione emphiteuſis lib. 1. quæſt. 9. num. 20.* contrariam ſententiam acerrimè tueatur, quia non eſt rece-
5 dendum à prædicta communi opinione, * quæ optima ratione munitur, ſcilicet quod cum emphiteuſis non ſit conceſſa hæredibus, ſed conſanguineis, iſta ſola cauſa præbet titulum ad petendam renouationem, & quamuis idem *Caldaſ. num. 29.* impugnet hoc dictum ſub prætextu, quod nec authoritate, nec ratione ſit corroboratum, attamen viſum fuit ſatis eſſe fundatum, quia quando emphiteuſis non eſt hæreditaria, non eſt opus, quod ille, qui ſuccedere debet ſit hæres, & propterea quando agitur de noua inueſtitura facienda ſucceſſori, quæ fit ex æquitate, vt dicit *Bart. loco ſupra citato*, cum emphiteuſis non ſit hæreditaria, æquitas non ſuadet, quod ſucceſſor debeat eſſe titulo hæreditario, & non ſufficiat, quod ſit ſolus ſucceſſor ſanguinis, emphiteuſis enim non hæreditaria eſt mera conceſſio perſonalis nominatis abſque eo, quod hæreant aliquo titulo hæreditario, vnde ſufficit, quod petens renouationem ſit proximior, abſque eo quod alio titulo hæreditario vtatur & in iſtis conceſſionibus perſonalibus, ad effectum, quod ſucceſſor ſubrogetur, ſit contemplata perſona, & non hæreditas, attenditur ſucceſſio ſanguinis & non bonorum, cum eadem ratione concedatur ſucceſſori, quia fuit conceſſum anteceſſori, vt colligitur ex notat per *Gloſſ. in cap. fin. diſtinct. 100. & per Abb. in c. bonæ il 2. nu. 28. de conceſſ. præben.*

Minus etiam facit, quod iſtæ mulieres non petierunt in tempore renouationem, & propterea hodie non poſſunt petere, quia fuit reſponſum, quod cum fuerit inueſtitus intra
6 annum extraneus * proximiores petere poſſunt renouationem huiuſmodi inueſtituræ etiam ſpatio 30. annorum *Gloſſ. in c. 1. §. Titius in verſ. per annum in fin. ſi de feud. fuer. controu. inter Domin. & Agnat. Alex. conſ. 15. num. 10. lib. 5.* qui dicit hanc ſententiam veriorem, & communem, prout dicit *Tiraq. de retract lignag. §. 1. gloſſ. 10. num. 9.* & dixit *Rot. in cauſa Brixien. feudi 29. Aprilis 1587. coram Bubalo, & alias ſæpius.*

Ad alia, quæ deduci poſſent, ſatis reſpondet *dec. facta ſub die 18. Iunij ſuperioris anni*, cum qua DD. tranſierunt.

Et ita concluſum.

ARI

ARIMINEN. PAECVNIARIA.

Veneris 1. *Februarij* 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Contra fideiuſſorem de iudicatum ſolnendo non eſt neceſſarius nouus proceſſus, ſed ſufficit fuiſſe iudicatum,*

2 *Iudex tamen debet habere ſummariam cauſæ cognitionem, in qua fideiuſſor poteſt opponere omnes exceptiones competentes principali,*

3 Rota *de facili non ſolet taxare certum intereſſe in ſententia contentum.*

DECISIO MCXLVI.

Domini perſtiterunt in reſolutis, quod ſenten-
tia de partibus non ſit iuſtificata, itaut exe-
cutioni mandari poſſit, nam admiſſo, quod
quando agitur contra fideiuſſorem de iudica-
tum ſolnendo non ſit neceſſarius nouus pro-
1 ceſſus, * & quod ſufficiat fuiſſe iudicatum ex
allegat per *Surd. in conſ.* 271. *num.* 1. *& ſeqq.*
nihilominus non ceſſat, quod Iudex non de-
2 beat habere ſummariam cauſæ cognitionem, *
& quod in illa cognitione ſummaria fideiuſ-
ſor non poſſit opponere omnes exceptiones,
quæ competunt principali, vt declarat *Bartol.*
in l. 1. *num.* 2 *verſ. non obſtat ff. de iudic. ſolui*,
& fuit dictum in *deciſ. in hac cauſa facta* 5.
Maij 1607.

In partibus autem licet ſint repetita iura;
& proceſſus coram Iudice exequẽte, hoc tamen
non ſufficit apud nos, cum ſi aliter faceremus,
vt bene aduertebat vnus ex Dominis, eſſet in-
troducere nouum ſtylum, quia *Rota* non exe-
quitur ſententias aliorum Tribunalium, niſi do-
cto de iuſtitia; eoque magis, quia ſententia
continet certum intereſſe, quod *Rota* de fa-
3 cili taxare non ſolet, * nec aliqua iuſtificatio
datur, nam acceptatio partis non adeſt quic-
quid dicatur, & ſi adeſſet, res non careret dif-
ficultate ſtante qualitate materiæ, teſtes dati
concludunt de ſocietate, ſed de intereſſe præ-
terito nihil dicunt; Antiquitas ſententiæ non
adeſt, vt fuit dictum in alia *deciſione*.

Ex quibus concluſum non eſſe recedendum à *deciſione facta* 5. *Maij* 1617.

METEN. IVRIS CORRIGENDI.

Veneris 1. *Februarij* 1619.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio contra particulares de Capitulo quando ſuffragetur contra omnes.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio Capituli circa oblationem trecenſuum licet probetur contra particulares Canonicos tantum, tamen ſuffragatur contra omnes.*

2 *Poſſeſſio particularis non ſuffragatur generaliter contra omnes.*

3 *Declara procedere, quando actus poſſeſſorij ſunt mere particulares, nec geſti animo acquirendi contra omnes; ſecùs autem ſi ſint vniuerſales, & geſti animo acquirendi contra omnes.*

DECISIO MCXLVII.

In hac cauſa 8. *Februarij* 1616. fuit reſolutum
Capitulo Menten. dandum eſſe mandatum
de manutenendo in quaſi poſſeſſione corrigen-
di Capitulares, & cum hodie dubitauerim, an
dictum mandatum eſſet dandum etiam quoad
oblationem trecenſuum *Rota* cenſuit affirmati-
uè reſpondendum, quia ex Teſtibus ſatis con-
ſtat de illa quaſi poſſeſſione Capituli, quæ li-
cet probetur contra nonnullos particulares Ca-
1 nonicos, * attamen cum actus exercitij fuerit
generaliter factus, & ex qualitate procedendi
contra quemcũque cum caſus occurrerit etiam
quod exercitium fuerit contra particulares,
acquiritur tamen poſſeſſio contra omnes *Oldr.*
conſ. 254. *nu.* 17. *verſ.* 5. *opponitur Alex. conſ.*
68. *nu.* 19. *lib.* 2. bene *Natt. in conſ.* 283. *nu.* 2.
Anchar. in c. ſine poſſeſſione nu. 13. *in* 4. *queſtione*
verſ. in hoc dicit Innoc. *de reg. Iur. in* 6. *& in c.*
dilectus nu. 19. *&* 20. *de Capell. Monach.*

Non obſtat *Felinus in c. cum acceſſiſſent ſub*
2 *nu.* 29. *in* 3. *limit. de conſtit.* * *Abb. conſ.* 61. *nu.* 7.
p. 2. *Iaſ. in conſ.* 81. *nu.* 5. *in fin. verſ. Secundo*
ad idem, & nu. 7. *lib.* 3. qui volunt poſſeſſio-
nem particularem non ſuffragari generaliter
contra omnes, quia iſta materia eſt multum
brocardica, & pendet ex eo, an titulus ſit vni-
3 uerſalis, vel actus fuerit vniuerſaliter gæſtus *
animus acquirendi contra omnes, & iſto caſu
procedunt prius deducta, aut vero actus ſunt
mere particulares, non vniuerſaliter gæſti,
nec animo acquirendi contra omnes, & pro-
cedunt *Doct.* in obiecto allegati; ſed non ver-
ſamur in primo caſu, quia actus fuerunt vni-
uerſaliter gæſti animo acquirendi poſſeſſionem
contra omnes, vt patet ex ſerie facti.

Ex quibus concluſum pro Capitulo.

ROMANA CALCARIAE.

Lunæ 4. *Februarij* 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio partis circa poſſeſſionem cum qualitate intruſionis poteſt acceptari reiecta illa qualitate.*

2 *In-*

Digitized by Google

2 Iudex nulliter procedens non priuat poſſeſſione.
3 Iudex concedens immiſſionem pendente termino ad appellandum nulliter procedit.
4 In poſſeſſorio ordinario non datur appellatio vigore Ægidiana.
5 Limita quando Iudex nulliter proceſſit.

DECISIO MCXLVIII.

VIſum fuit Dominis, Iulio dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia de eius poſſeſſione conſtat ex inſtrumento adeptionis, quæ poſſeſſio licet Inſtrumentalis ſuffragatur alio non exiſtente in poſſeſſione per *regulas notorias*; & corroboratur ex locatione facta per Balduinum eius legitimum Procuratorem, vt patet ex eius mandato cum perceptione penſionis: & quamuis iſta poſſeſſio præſumatur continuata vſque ad tempus motæ litis, Attamen ceſſat omnis difficultas, quia Phenitius ipſe faſſus fuit Calcariam detineri, & occupari à Iulio, quæ aſſertio benè probat poſſeſſionem, cum poſſit acceptari reiecta qua-
1 litate intruſionis, * vt per *Rot. dec.* 802. *p.* 1. & fuit pluries reſolutum.

Neque facit, quod Iulius fuit priuatus ſua poſſeſſione, cum Phenitius obtinuerit Immiſſionem à Iudice, quia hoc eſſet verum, ſi Iudex rite, & recte proceſſiſſet, ſed cum proceſ-
2 ſerit nulliter nō priuauit Iulium Poſſeſſione* vt per *DD. in l. clam poſſidere* §. *qui ad nundinas ff. de acquir. poſſeſs.* Quod autem nulliter proceſſerit patet, quia pendente termino ad appel-
3 lãndum dedit dicta immiſſionem * *c. non ſolum de appell. in* 6. decretum enim emanauit die 7. Iunij, & poſſeſſio fuit capta die 12. Nec poteſt Phenitius iuuari Aegidiana, ita vt ex ea in
4 poſſeſſorio ordinario non detur appellatio, * quia hoc procederet ſi Iudex nulliter non pro-
5 ceſſiſſet * *Contard. in l. Vnic. C. ſi de moment. poſs. limit.* 9. *nu.* 1. *& per tot.* Nullitas antem viſa fuit clara, videlicet ex defectu mãdati Procuratoris, qui acceptauit deuolutionem, & fecit Iudicium, & adeptus eſt poſſeſſionem nomine Phenitiæ.

VLIXBONEN. VICARIAE.

Lunæ 4. Februarij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria conceditur dum executoriales fuerunt legitimè intimatæ, & reproducta in Curia, ac ſeruati quattuor ſoliti termini, nec conſtat de paritione.*

DECISIO MCXLIX.

FVit reſolutum pro informante, ſcilicet dandum eſſe declaratoriam, quia cum literæ
1 executoriales fuerint legitime intimatæ Pinto,* & reproductæ in Curia & ſeruati quatuor termini de ſtilo ſoliti ſeruari, cum non conſtet de paritione datur declaratoria *Caſſad. dec.* 6. *nu.* 10. *de cauſ. poſſeſs. & propr. Fœlin. in c. ad probandum nu.* 6. *de re iudicat. Mohæd. dec.* 1. *de ſent. excomm. Creſcen. dec.* 1. *de ſequeſtr. poſs. & fruct. Seraphin. dec.* 1113. *nu.* 3. Eoque magis cum etiam conſtet de aperta contumacia, ex quo Pintus appellauit à dictis executorialibus.

Placuit tamen quod daretur declaratoria, niſi infra 15. Pintus paruerit.

ELBOREN. ORDINVM.

Lunæ 18. Februarij 1619.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt cogi ad conferendos ordines, niſi petens ſit idoneus, & habeat beneficium, cui ordo ſit annexus: ſi in hoc legitime non interponit arbitrium ſuum Deum ſolum habet Iudicem.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus poteſt denegare collationem ordinum ei, qui ad illos petit promoueri ad titulum patrimonij.*
2 *Epiſcopus non poteſt cogi ad conferendos ordines, niſi petens ſit idoneus, & habeat beneficium, cui ordo ſit annexus.*
3 *Arbitrium boni viri exponitur pro voluntate rationi ſubmiſſa.*
4 *Epiſcopus ſi legitime non interponit arbitrium in conferendis ordinibus Deum ſolum habet Iudicem.*
5 *Et propterea non datur appellatio.*
6 *Superior non poteſt animum, & conſcientiam inferioris immutare.*
7 *Diſpenſatio ſuper impuritate ſanguinis obtenta, vt promoueri poſſit ad ordines tollit defectum impuritatis ſanguinis, ſed non coarctat Epiſcopum, vt teneatur illum ordinare.*

DECISIO MCL.

VIſum fuit Dominis ſententiam de partibus, in qua fuit pronuntiatum denegationem Ordinis factam ab Ordinario fuiſſe iniuſtam, non ſuſtineri; quia cum Emanuel ad ſacros ordines ad titulum patrimonij promoueri pe-
1 tierit, * potuit Ordinarius illam denegare ex diſpoſitione *Conc. Trid. ſeſſ.* 21. *cap.* 2. *de reform.* ibi *patrimonium verò, vel penſionem obtinentes ordinari poſt hac non poſſint niſi illi, quos Epiſcopus* indi-

iudicauerit aſſumendos pro neceſſitate vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, *&c.* nec in Iure reperitur cautum, quod Epiſcopus poſſit cogi ad Ordines conferendos, niſi petens ſit idoneus,
2 & habeat beneficium, * cui ordo ſit annexus, *c. cum in cunctis* §. *inferiora etiam de elect. c.1 de ætat. & qual. Gloſſ. in c. ex tenore in verbo prohibere in fin. de tempor. ordinan.* vbi etiam *Hoſtien. num.* 14. & fuit dictum in ſimili cauſa *Elboren. Ordinum ſuperiori anno* 25. *Iunij*, *&* 12. *Nouembris coram R.P.D. Romboldo*.

Quod autem Ordinarius potuerit ex diſpoſitione dicti *Cancilij* denegare collationem ordinum, patet ex verbis illis: *Niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos*, quæ in hac materia ex verbis præcedentibus denotant arbitrium boni viri, hoc eſt voluntatem rationi
3 ſubmiſſam * *l. in fideicomiſſaria* 2. *de fideicomm. libertat. Gloſſ. in verbo v ſum in cap.* 2. *de corpor. vitiat. Lapus allegat.* 60. *num.* 3. Et propterea ſi Epiſcopus legitimè non interponat arbitrium,
4 Deum ſolummodo Iudicem habet * *Gloſſ. in cap. Statutum* §. *aſſeſſorem in verbo relinquitur de reſer. in* 6. *Calcan. conſ.* 38. *num.* 7. Et prop-
5 tereà non datur appellatio, * quia ſuperior non poteſt animum, & conſcientiam inferio-
6 ris immutare * *Bald. in l.* 2. *num.* 10. *verſ. ſcias tamen C. de ſent. ex breuic. recitan. Couarr. variar. reſol. lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 3. *verſ. at ab eo*.

Non obſtat, quod Emanuel obtinuerit diſpenſationem ſuper eo, quod poſſet promoueri, non obſtante impuritate ſanguinis, & aliam diſpenſationem, vt promoueri poſſit ad titulum patrimonij, quia fuit reſponſum, primam diſpenſationem tollere defectum impuritatis
7 ſanguinis, non autem arctare Epiſcopum, vt teneatur ordinare, vt fuit concluſum in prædictis *deciſionibus coram R.P.D. meo Remboldo*. Secundam verò tollere arbitrium rigoris, non æquitatis, de quibus *Bald. in c. cum olim nobis n.* 5. *de elect.* videlicet quia ordinandus debet attendere neceſſitatem, aut commoditatem Eccleſiæ, non autem arctare Epiſcopum, vt promoueat, ſi aliter in Domino expediens iudicauerit.

Quia tamen Emanuel poſt latam ſecundam ſententiam ordines ſuſcepit cum licentia illius Iudicis. An propterea ſit excuſandus ſuſpenſione, Domini voluerunt, quod particulariter videatur.

TVDERTINA TENVTAE MONTIS NIGRI.

Mercurij 20. *Februarij* 1619.

ARGVMENTVM.

Emptori, cui fuit promiſſum rem eſſe liberam, & facere conſentire omnem perſonam intereſſe habentem, ſi res non eſt talis, & fuerunt illatæ moleſtiæ competit remedium *l. ex his C. de euict. & l. ſi poſt perfectam C. eodem*.

SVMMARIVM.

1 *Emptor, cui res fuit promiſſa libera non ſolum poteſt agere, vt res libera tradatur, ſed excipiendo poteſt retinere prætium.*

2 *Quod actum eſt inter contrahentes attendendum eſt, non quod agi potuiſſet.*

3 *Emptor, cui fuit promiſſum facere conſentire omnem perſonam intereſſe habentem, ſi ei fuerunt illatæ moleſtiæ non tenetur ſoluere prætium donec ſibi de emptione datis fideiuſſoribus caueatur. Vid. num.* 7. *Ampl. num.* 10.

4 *Limita quando de moleſtijs in genere, vel in ſpecie fuit cognatum.*

5 *Declara limitationem procedere, quando quis ſcienter emit rem alienam.*

6 *Ignorantia præſumitur.*

7 *Emptor ob moleſtias ſibi illatas non poteſt retinere prætium, dum venditor eſt notoriè diues; hæc tamen opinio eſt controuerſa.*

8 *Declara procedere ante litem motam; ſecus poſt.* Afflict. deciſ. 171. *declaratur num.* 8.

9 *Promiſſio acceſſoria ad obligationem principalem recipit omnes exceptiones ex ea reſultantes.*

10 *Emptor, cui fuerunt illatæ moleſtiæ non tenetur ſoluere prætium etiam ſi accedat promiſſio creditorum de reſtituendo ad omne mandatum Domini, aut ceſſio, vel depoſitum, ſine inueſtimentum reſidui prætij.*

11 *In cautione de euictione veniunt fructus, damna, & intereſſe.*

DECISIO MCLI.

Viſum fuit Dominis non eſſe relaxandum mandatum pro reſiduo prætij, quia Ac-
1 curſio emptori competit nedùm remedium * *l. ex his C. de euiction.* ſed etiam *l. ſi poſt perfectam C. de euiction.*

Primum quidem, quia venditores promiſerunt rem eſſe liberam, & tamen contrarium apparet. Nam D. Tarquinius vnus ex venditoribus in quadam tranſactione facta de anno 1595. cum D. Magdalena Lamberta, dedit illi certa bona cum obligatione, quod in caſu euictionis dd. bonorum, poſſet pro ſumma ſcut. 6000. habere regreſſum ad tenutam, de qua agitur, & propterea propter diſpoſitionem d. *l. ex his*, non ſolum poteſt agere, vt res libera tradatur, ſed etiam excipiendo poteſt retinere prætium, non obſtante quod res fuerit vendita *Gloſſ. in d. l. ex his Oſaſch. dec.* 24. *num.* 4. *Seraphin. deciſ.* 321. *num.* 8. & fuit dictum in cauſa *Romana prætij domus* 16. *Iunij* 1600. *coram bo. me. Litta*, & in cauſa *Aſculana Fideicommiſſi* 11. *Martis* 1611. *coram R.P.D. meo Pirouano*.

Nec valet dicere, quod dicta Tenuta ſpectabat ad D. Franciſcum filium, vnde non potuit obligari per D. Tarquinium Patrem, quia aut ſpectat ad D. Tarquinium. & intrant prædicta, aut ſpectat ad D. Franciſcum filium, & intrat maior læſio, cum D. Tarquinius non potuerit illam vendere cum aſſertione, quod tenuta

ad

Digitized by Google

ad venditores pleno iure dominij, & iuſto, &
legitimo dominij titulo ſpectat. Vltra quod
ipſe Franciſcus eſt filius, & hæres Dominæ Vio-
lantis, quæ vna cum D. Tarquinio hanc Tenu-
ram hipotecauit dictæ Magdalenæ, vt in tran-
ſactione, de qua ſupra, & quamuis etiam D.
Franciſcus fuerit venditor, & ſic videatur rati-
ficaſſe gæſtum Patris non refert, quia D. Ac-
curſius emit ab vtroque, qui aſſirmarunt Te-
nutam pleno Iure Dominij ad ipſos ſpectare;
& licet ſolus D. Franciſcus potuiſſet vendere,
& ab vtroque Accurſius emit, vnde hoc eſt at-
2 tendendum, & non id, quod agi potuiſſet *
l. contractus de reg. iur. in 6. Caſtrenſ. conſ. 219.
col. 2. poſt princ. verſ. contractus autem lib. 2. &
benè facit prædicta *deciſio Aſculana coram D.
meo Pirouano*.

Secundum vero remedium competit, quia
Venditores promiſerunt facere conſentire om-
nem perſonam intereſſe habentem, vnde cum
Emptori fuerint illatæ moleſtiæ, non tenetur
3 ſoluere prætium, donec ſibi de euictione datis
fideiuſſoribus caueatur, vt habetur in *d. l. ſi
poſt perfectam, & ibi Gloſſ. & Doctores*, & late
Surd. conſ. 36. *nu.* 14. *& dec.* 295. *nu.* 6. *Rot.
dec.* 281. *nu.* 32. *& ſeqq. p.* 2.

Et quamuis replicaretur, quod diſpoſitio
dictæ *legis* non habeat locum, quando de mo-
4 leſtijs in genere, vel in ſpecie fuit cogitatum, *
vt innuit *Natt. conſ.* 30. *nu.* 31. *lib.* 1. prout
hic in ſpecie videtur cogitatum, cum in caſu
moleſtiarum venditores promiſerint litem in
ſe ſuſcipere, & obligarunt etiam alia bona &c.
Tamen fuit reſponſum, hoc non eſſe verum, &
licet fuerit cogitatum de moleſtijs, hoc tamen
fuit factum ad magis cauendum Emptori, non
tamen ex hoc poteſt inferri, quod ſi ante ſolu-
tum prætium detegantur moleſtiæ, emptor ſit
cogendus ad ſoluendum prætium, neque con-
trarium dicit *Natt. & Honded.* quia loquitur
5 quando quis ſcienter emit rem alienam, *quod
non verificatur in caſu noſtro, cum ignoran-
6 tia præſumatur * *l. eius ff. de probat. l. penult. C.
de euiction.* Et licet dicatur hoc remedium
non debuiſſe allegari, cum venditores ſint no
7 torie * diuites ex *Afflict. dec.* 171. Tamen fuit
reſponſum (quicquid ſit circa factum, an iſti
Domini ſint notorie diuites, quia altera pars
ſuper hoc valde inſiſtebat, & quicquid dicen-
dum ſit circa Ius, cum articulus ſit controuer-
ſus, vt per *Surd. dec.* 295. *nu.* 13. *& ſeqq.*) opi-
8 nionem *Afflicti* procedere ante litem motam, *
ſecus poſt motam, vt declarat *Surd. loco alleg.
num.* 24. *verſ. quinimo* prout in hoc caſu fuit
mota etiam ab antiquo, & tunc etiam proſe-
cuta coram R. P. D. meo Veroſpio.

Neque obſtat, quod Domini Herrera, &
Coſta ſint in cauſa, quibus in Inſtrumento pro-
miſit Accurſius ſoluere partem prætij, quia iſta
promiſſio tanquam acceſſoria ad obligatio-
nem principalem recepit omnes prædictas ex-
9 ceptiones * *Aymon. conſ.* 461. *nu.* 39. *lib.* 3. &
fuit late deductum in cauſa *Parmen. Datij* 27.
Iunij 1612. *coram me.* Neque ſatis eſt cautũ Em-
ptori per promiſſionem Creditorum de reſti-
tuendo ad omne mandatum Domini, aut ceſ-
10 ſionem Iurium, * vel depoſitum, ſine inueſti-
mentum reſidui prætii. quia hæc non æqui-
pollet cautioni de euictione, in qua veniunt fru-
11 ctus damna, & intereſſe * *Seraphin. dec.* 724.
nu. 12. & fuit deductum *coram me in cauſa Aſ-
culana, ſeu Ripana pecuniaria* 15. *Martij* 1606.
Et ita concluſum.

PARISIEN. POECVNIARIA.

Veneris 1. *Martij* 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In taxatione expenſarum Iudex debet informare
animum ſuum, & conſiderare probationes, quæ
haberi poſſunt.*
2 *Et vlterius requiritur iuramentum partis illas pe-
tentis.*

DECISIO MCLII.

CVm Domina Siluia teneatur ad omnes ex-
penſas, quas Naſius feciſſet in exigendo cre-
ditum Regium, & D. Oricellarius fecerit dd.
expenſas, conſideratis ſcripturis, ſeù computis
exhibitis, ac omnibus alijs prætenſionibus, ac
tempore, quo poterat agi ad dictum creditum
exigendum. Domini cenſuerunt ſupradictas
expenſas eſſe taxandas ad ſcuta bis mille mo-
netæ librarum trium Galliæ. Ratio *deciſionis*
fuit, quia ſatis eſt fundata intentio Domino-
rum de Oricellarijs in exactione crediti, quæ
non potuit fieri ſinè expenſis, & propterea in
taxatione Iudex debet informare animum
1 ſuum, * & conſiderare probationes, quæ ha-
beri poſſunt, prout factum fuit in caſu iſto, *Fe-
deric. de Senis conſ.* 119. *num.* 4. *&* 5. & fuit di-
ctum in cauſa *Salamantina cenſurarum* 24. *Ia-
nuarij* 1611. *coram Reu. Archiepiſcopo Lugdunen.*
& dicunt *Iura, & Doctores* mox allegandi.

Aliqui tamen ex Dominis dicebant non ſuf-
ficere dictam taxationem Iudicis, ſed volebant
requiri etiam Iuramentum partis petentis ex-
2 penſas, * quod expenſæ aſcendunt ad illam
ſummam *c. conſtitutis de Procur.* iuncta *Gloſſ. in
v. taxatione c. fin. de his, quæ vi metuſuè cauſa
fiunt Gloſſ. in c.* 1. *in v. docuerit de election. in* 6.
Calder. conſ. 7. *de re Iudic. in prin. Speculator de ex-
penſ. §. poſtremò in princ.* Vbi quod Iudex debet
videre prætenſionem partis, & cogitare, quæ
expenſæ ſint veriſimiles, & vſque ad illam veri-
ſimilitudinem dicere parti Iura, vſque ad quam
ſummam intrà iſtam ſummam, quæ mihi vide-
tur veriſimilis expendiſti.

Quia ſaltim D. Siluia non petebat ſaltim
explicitè hoc iuramentum, ſed videbatur re-
mittere ſe arbitrio Dominorũ, alij Domini ſu-
per hoc motiuo nihil firmarunt, ſed dixerunt;

quòd ſi Domina Silnia prætenderet hoc Iuramentum, de illo verba facerem in relationibus cauſarum.

MEDIOLANEN. DECIMARVM SANCTI IVLIANI.

Lunæ 4. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Sententia lata à Prouicario ſubſtituto à Vicario, cui fuerat cauſa commiſſa, non poteſt dici nulla ex defectu iuriſdictionis. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *In cauſa commiſſa Vicario poteſt pronunciare Prouicarius ſubſtitutus à Vicario.*
2 *Epiſcopus poteſt concedere Vicario facultatem deputandi Prouicarium.*
3 *Delegatus ſupremi Principis poteſt ſubdelegare, quando non fuit electa induſtria perſonæ.*
4 *De ſtylo ſtatus Mediolani fit productio verbalis ſcripturarum.*

DECISIO MCLIII.

CONtra ſententiam Prouicarij Papienſis, tres nullitates opponebantur, videlicet iuriſdictionis, mandati, & citationis ad ſententiam, quas viſum fuit Dominis non obſtare.

Non prima. Scilicet iuriſdictionis, quia licet
commiſſa fuerit cauſa Vicario Papien. tamen
cum eſſet diſceſſurus pro quibuſdam negotijs,
1 ſubſtituit Prouicarium, * aſſerendo hoc ſe
habere in mandatis ab Epiſcopo, quare aut
conſtat de huiuſmodi mandato, & res caret difficultate, quia Epiſcopus poteſt concedere
2 Vicario facultatem deputandi Prouicarium *
Rebuff. in praxi in forma Vicariatus num. 73. & ſeqq. Aut non conſtat de tali mandato, & nihil refert ad caſum noſtrum, quia Vicarius
ſubdelegauit dictum Prouicarium in omnibus
caſibus, in quibus ipſe erat delegatus à Sede
Apoſtolica, & ſic in iſta cauſa, quæ ſibi fuerat commiſſa vigore Breuis: eſt enim regula
certa, quod delegatus ſupremi Principis po-
3 teſt ſubdelegare, * quando non fuit electa induſtria perſonæ *l. à Iudice C. de Iudic. c. fin. de offic. deleg. l. ſi is cui eod. tit. in 6. vbi Gloſſ. 1. & 2. Io. Andreas in c. venerabilis num. 3. verſ. tu dic. & ibi etiam Abb. num. 2. de Teſtib.*

Nec etiam obſtat ſecunda mandati procuræ,
& tertia citationis ad ſententiam, quia de mãdato conſtat, & licet productio fuerit verbalis
non refert, cum de ſtylo illarum partium pro-
4 ductiones fiant verbaliter, * vt relatis pluribus *deciſionibus fuit firmatum in hac cauſa die 27. Nouembris 1617. coram me*, & in terminis Ciuitatis Pariſienſis fuit dictum in cauſa *Papien. Parochialis 10. Maii 1600. coram bo. me. Cardinale Pamphilio.*

Quantum verò attinet ad nullitatem ex defectu citationis, ex quo principales fuerunt citati ad ſententiam domi dimiſſa copia nulla præuia diligentia, ceſſat, quia cum principales fuerint citati in cauſa, & Procuratorem conſtituerint, ſufficit, quod dictus Procurator perſonaliter fuerit citatus ad ſententiam, vt patet in *proceſſu fol. 42.* & fuit reſolutum in *dicta cauſa Papien.*

Et ita concluſum vna parte tantum informante.

ROMANA IOCALIVM.

Veneris 8. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria denegatur ob inueriſimilitudinem materiæ articulatæ.

SVMMARIVM.

1 *De eſſentia venditionis non requiritur ſcriptura.*
2 *In venditione rei magni valoris nõ eſt veriſimile quod non fuerit facta ſcriptura.*
3 *Remiſſoria denegatur, quando materia articulata eſt inueriſimilis.*
4 *Licentia conceſſa creditori vendendi pignus intelligitur conceſſa ſub conditione quatenus debitor fuerit in mora.*
5 *Materia articulata dicitur inueriſimilis, dum continet actum ab ipſo articulante factum de iure prohibitum.*

DECISIO MCLIV.

ROta non dixit in hac cauſa, quod remiſſoria non ſit danda ad probandum per Teſtes
quod poteſt probari per ſcripturas, quaſi voluiſſet affirmare, quod in huiuſmodi contractibus venditionis, requiratur de ſui eſſentia
1 ſcriptura, cum contrarium ſit de Iure verius *
Inſtit. de empt. & vend. in princ. Sed dixit à communiter accidentibus, non eſſe veriſimile, quod
in huiuſmodi contractu de re magni valoris
2 nõ fuerit facta ſcriptura, * nec in hac ſolum veriſimilitudine ſe fundauit, ſed etiam in inueriſimilitudinibus, ex quibus *Rota* denegare ſo-
3 let remiſſoriam, * vt eſt *deciſio noſtra de Teſtibus in antiquis.*

Ex quibus inueriſimilitudinibus, & alijs ponderatis, hodie fuit denegata remiſſoria, nã de tẽpore articulatæ venditionis, nõ erat adhuc diſdicta ſocietas, & ſic D. Plattus, non erat
tunc in mora, etiam ſtante licentia conceſſa
4 à debitore, * quia intelligitur ſub conditione,
ſi debitor fuerit in mora *Negus. de pignor. 6. par. memb 1. num. 1. & num. 5.* & ſic materia articulata continet actum factum ab ipſo articulan-
5 te * de iure prohibitum, & ſic inueriſimilem.

Auge-

Digitized by Google

Augetur iſta inueriſimilitudo ex quantitate prætij articulati, quo res fuit vendita, quia ſiue attendamus valorem ſecundum quantitatem, ex qua Iocalia fuerunt data in pignus, ſiue attendamus prætium ſcut. 3. mill articulatum longè eſt inferius pretijs ſuptadictis; ex quibus omnibus ſimul iunctis, viſum fuit oriri talem inueriſimilitudinem, vt meritò remiſſoria ſit deneganda.

Et ita concluſum vtraque parte informante.

ROMANA DOMVS AD PEREGRINVM.

Lunæ 11. *Martij* 1619.

ARGVMENTVM.

Fœminæ ſtante ſtatuto excluſiuo fœminarum quando cenſeantur per teſtatorem excluſæ. *Statutum Vrbis cap.* 142. quid diſponat, & quando locum habeat. Trebellianica poteſt prohiberi etiam filijs primi gradus; & prohibita alienatione cenſetur ipſa quoque prohibita.

SVMMARIVM.

1 *Filiorum appellatione veniunt etiam fæminæ.*

2 *Fæminæ ſtantibus maſculis ex præſumpta mente teſtatoris cenſentur excluſæ propter ſtatutum excluſiuum fæminarum, ſecus deficientibus maſculis.*

3 *Ex diſpoſitione* Statuti Vrbis cap. 142. *filii in conditione poſiti cenſentur vocati.*

4 *Diſpoſitio dicti ſtatuti habet locum etiam in tranſuerſalibus.*

5 *Filii in conditione poſiti nedùm cenſentur vocati ad ſucceſſionem in portione Patris, ſed etiam illius cohæredis, ad quam Pater ex ſubſtitutione erat vocatus.*

6 *Bona primo loco alienata imputantur in legitimam.*

7 *Et in dubio pro legitima cenſentur ſufficientia, ita vt aſſerenti contrarium incumbat onus probandi.*

8 *Trebellianica poteſt prohiberi etiam filiis primi gradus.*

9 *Prohibita alienatione cenſetur etiam prohibita detractio Trebellianica.*

10 *Reſcriptum Papæ, de cuius effectuatione non conſtat, nihil operatur.*

11 *Teſtes examinati in vno Iudicio ſuper ſtatu probant etiam & in alio iudicio.*

DECISIO MCLV.

HAec domus de anno 1595. ad inſtantiam Creditorum Petri Pauli, & Auguſtini de Leonettis per acta A.C. fuit in executione capta, ſubhaſtata, & deliberata Domino Franciſco Caluo, prætendentibus verò Vincentia, & Helena dictam domum ſuppoſitam eſſe fideicommiſſo; Dubitaui, an conſtaret de fideicommiſ-

ſo ad fauorem Vincentiæ, & Helenæ filiarum prædicti Petri Pauli, & DD. affirmatiuè reſpõderunt, tam ex teſtamẽto Iuliani Patris, quam Alexandri patrui. Nam primo loco Iulianus pater inſtituit dictum Petrum Paulum, & Auguſtinum filios ſuos, quos etiam ad inuicem vulgariter, & per fideicommiſſum ſubſtituit quandocumque eorum aliquis ſine filijs decederet, & poſteà ſubiunxit, *item ſi filios, vel nepotes legitimos, & naturales relinquant, eos pariter ſuccedere voluit, & ſi ambo decederent ſine filiis, ſubſtituit, & hæredem eſſe voluit Franciſcum Leonettum ſuum fratrem.* Secundo vero loco Alexander Patruus inſtituit hæredes dictos Petrum Paulum, & Auguſtinum, quos ſi ſine filijs maſculis, aut fœminis decederent ad inuicem ſubſtituit, & ſi ambo decederent ſine filijs, & filiabus &c. ſubſtituit prædictum Franciſcum Leonettum. Quare ſi inſpiciamus teſtamentum Iuliani, adeſt clara vocatio filio-
rum, quorum appellatione, veniunt etiam fœ-
1 minæ, * cum non verſemur in materia indiffe-
renti, nec agatur in concurſu maſculorum, ita
vt fœminæ excludi poſſint ex præſumpta men-
te Teſtatoris propter Statutum excluſiuum fœ-
minarum, quæ coniectura operatur extanti-
2 bus maſculis, * ſecus autem illis deficientibus,
vt per *Bartol. in l. Iuriſiurandi §. ſi liberi num.* 5.
ff. de oper. libert. ideo nomine filiorum ex inter-
prætatione veniunt etiam fœminæ.

Si vero inſpiciamus teſtamentum Alexandri
Patrui vocatio eſt certa, cum filiæ ſint poſitæ
in conditione, quæ ex *Statuto Vrbis cap.* 142.
3 cenſentur vocatæ, * quod habere locum etiam
4 in tranſuerſalibus, * cenſuit *Rot. in cauſa Alba-
nen. fideicommiſſi* 13. *Ianuarij* 1606. *coram me*,
& poſteà in cauſa *Romana fideicommiſſi de Sur-
dis* 27. *Februarij* 1617. *coram R.P.D. meo Vbal-
do.* Prædictæ autem vocationes ſuffragantur
dd. Vincentiæ, & Helenæ nedùm quoad por-
tionem Petri Pauli Patris, ſed etiam Auguſti-
ni Patrui, cum dictus Petrus Paulus, & Au-
5 guſtinus eſſent ad inuicem ſubſtituti, * & Fran-
ciſcus alter frater eſſet ſubſtitutus generaliter,
ſi dictus Petrus Paulus, & Auguſtinus more-
rentur ſine filijs, vt benè per *Gabr. in conſ.* 115.
num. 13. *circa med. verſ. quæ opinio eſt veriſſima
lib.* 1.

Neque eſt verum, quod ſi hæc domus comprehendatur in dictis fideicommiſſis, medietas illius ſpectabit ad Iulianum Patrem, alia vero medietas ad dictum Alexandrum, vnde retinere poteſt, tam ratione legitimæ debitæ in bonis Patris Petro Paulo, & Auguſtino, quã ratione Trebellianicæ debitæ nedum in dd. bonis Patris, ſed etiam Alexandri Patrui. Quia fuit reſponſum, quoad legitimam fuiſſe vendi-
ta alia bona, & certum eſſe primo loco alie-
6 nata in legitimam imputari * *l. Marcellus §. res
quæ ff. ad Trebell. Peregr. de fideicommiſſis artic.*
39. *num.* 2. quæ in dubio cenſentur ſufficientia
pro legitima, & contrarium aſſerenti incum-
7 bit onus probandi * *Peregr. d. artic.* 39. *num.* 14.
Quoad Trebellianicam in bonis Patris illam
eſſe expreſsè prohibitam, quæ prohibitio tenet
8 etiam quod ſit facta filijs primi gradus, * ſe-

cundum opinionem *Rotæ Caſſador. dec. 4. de Teſtam. Creſcent. dec. 2. eod. tit. Card. Mantic. deciſ. 348. num. 1. & 2.* Quo vero ad bona Alexandri Patrui, Trebellianicam pariter eſſe prohibitam, cum ſufficiat ad hunc effectum, quod
9 ſit prohibita alienatio * *Pariſ. conſ. 126. nu. 34. lib. 1. Peregr. de fideicomm. art. 3. num. 91.* & fuit latè deductum in cauſa *Fulginaten. fideicommiſſi 5. Decembris 1605. coram me.*

Non obſtat commiſſio, in qua fuit petita licentia alienandi, quia Papa reſcripſit A. C. per hæc verba: *concedat, decernat, & relaxet,*
10 *& mandet, vt petitur, & iuſtitiam faciat,* * & non apparet, quid egerit Auditor Cameræ. Vltra quod etiam opponitur commiſſionem fuiſſe ſubreptitiam, & quicquid dicendum eſſet, ſi oſtenderetur effectuata, ſatis eſt, quod hodie de effectuatione non conſtet, & per conſequens. An gratia Papæ habuerit effectum.

Quod autem domus, de qua agitur ſuppoſita fuerit fideicommiſſo ſatis probant Teſtes in *Summ. num. 5.* & quod iſtæ mulieres ſint filiæ Petri Pauli, probant Teſtes in *Summ. num. 4.* qui licet ſint examinati in alio iudicio, tamen cum agatur de ſtatu, probant etiam in hoc iu-
11 dicio * *l. ingenuum ff. de ſtat. Homin. Alex. in l. ſæpè ff. de re iudic. Aechil. dec. 1. in fin. eod. tit.*

Et ita concluſum, vna tantum parte informante.

CAESARAVGVSTANA PENSIONIS.

Lunæ 11. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Commiſſa cauſa appellationis æquè principaliter cum cauſa nullitatis deſerta cauſa appellationis, & pendente cauſa nullitatis an Iudex à quo poſſit procedere ad executionem; vel poſſit concedi manutentio.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa appellationis æquè principaliter cum cauſa nullitatis, deſerta cauſa appellationis non cenſetur deſerta cauſa nullitatis.*
Cauſa nullitatis durat ſpatio 30. annorum num 1.
2 *Deſerta cauſa appellationis, ſed pendente cauſa nullitatis. Iudex à quo an poſſit procedere ad executionem; diſtingue, vt ibi.*
3 Rot. deciſ. 3. de except. in nou. *quomodò intelligatur.*
4 *Deſerta cauſa appellationis commiſſa æquè principaliter cum cauſa nullitatis, pendente cauſa nullitatis an poſſit concedi manutentio, diſtingue vt ibi.*

DECISIO MCLVI.

FVit commiſſa cauſa nullitatis æque principaliter cum cauſa appellationis à ſententia lata ſuper extinctione penſionis, & cum deſerta fuiſſet cauſa appellationis, petebatur manutentio pendente cauſa in Iudicio nullitatis, ſed quia *Deciſio in hac eadem cauſa facta ſub die 11. Ianuarij præteriti* ſimpliciter videtur admittere, quod pendente cauſa nulitatis modo ſupradicto peti poſſit manutentio (quod tamen non eſt ſimpliciter verum) Domini ab illa *deciſione* receſſerunt in eo, in quo cum ſeqq. concluſionibus diſcordat, firmarunt enim veram eſſe concluſionem, quod quando æque principaliter committitur cauſa appellationis, & cau-
1 ſa nullitatis, * cauſa deſerta appellationis non cenſetur deſerta cauſa nullitatis, quæ durat per 30. annos *Bart. in l. ſi expreſſim nu. 10. ff. de appellat. Abb. in c. dilect. num. 9. Franch. num. 10. Imol. nu. 17. de appellat. Socc. conſ. 10. col. vlt. lib. 4. Marant. de ordin. Iudic. p. 6. tit. de ſentent. num 153. & ſeqq. Gail. pract. obſeru. 127. nu. 8. Couar. pract. qq. cap. 24. in fine*, vbi Teſtatur de communi, & fuit dictum in cauſa *Placentina Parochialis de Malpartida 6. Nouembris 1602. & 1. Decembris 1603. coram bo. me. Litta* & in cauſa *Cartagınen. Penſionis 14. Martij 1600. coram Illuſtriſſimo Lancellotto*, & in alia *Romana Cenſus 15. Ianuarij 1607. coram Plecar. mem. Franciſco Penia Rota Decano.*

Sed in hoc caſu dubium eſt, An pendente cauſa nullitatis Iudex à quo procedere poſſit ad executionem rei Iudicatæ, & vera eſt di-
2 ſtinctio, * quam ponit *Bartol. in l. 4. §. condemnatum nu. 2. & 3. ff. de re Iudicat.* Vid. quod aut ex parte eius, qui proponit exceptionem nullitatis nihil probandum eſt, vt quia dicit non fui citatus, non eſt Procurator meus, & tunc exceptio nullitatis impedit executionem; aut eſt aliquid probandum, & tunc aut probatio fit incontinenti, & impedit executionem; aut requirit altiorem indaginem, & non impedit executionem, hanc ſententiam repetit idem *Bartol. in l. ſi expreſſim* vbi expreſſe ità declarat concluſionem ſupra firmatam *num. 11.* dum remittit ſe ad ea, quæ notauit in *l. ſi cum nulla ff. de re Iudic.* vbi ſe remittit ad dicta in allegato §. *Condemnatum.* Idem *Bartol. in l. fin. C. ſi ex falſ. Inſtrum. Alex. in addit. ad Bartol. in d. l. ſi expreſſim in litt. E. Innoc. in c. cum in Iure Peritus in princ. de offic.* de leg. *Franc. in c. dilecto nu. 31. verſ. circa tertium de appellat. Lancellott. de attent. nullit. pend. cap. 17. nu. 27. & ſeq.* præſertim *nu. 27. 32. 37. 38. & 69.* & hanc ſententiam tenet *Rot.* quæ ſecundum hanc diſtinctionem eſt intelligenda in *dec. 3. de except. in*
3 *nou.* & hanc diſtinctionem expreſſe approbauit *Rot. in dicta cauſa Placentina Parochialis de Malpartida 1. Decembris 1603. coram Litta.*

Applicando igitur prædicta ad caſum noſtrum; cum ſit commiſſa cauſa appellationis, & nullitatis æque principaliter, & ſit deſerta cauſa appellationis, an ſit danda manutentio
4 vel ne, * pendet ex eo. An pars alleget aliquam nullitatem, circa quam ipſa nihil teneatur probare,

bate, vel doceat de aliqua nullitate quæ altiorem indaginem non requirat, quia iſto caſu non poteſt denegari manutentio; ſecus autem ſi nullitas allegata requirit altiorem indaginem per *Doctores ſupra citatos*. Et ideo tetentis prædictis terminis Domini ordinarunt, vt videretur, an ſententia ſit nulla, ad effectum, vt cognoſcatur, an ſit locus manutentioni.

Et ita concluſum.

ROMANA COMPVTORVM.

Veneris 15. *Martij* 1619.

ARGVMENTVM.

Prouiſio, ſeu ſalarium pro ſoluendo cambium ad quam rationem debeatur.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio, ſeu Salarium debetur ad eam rationem, quæ fuit conuenta.*

2 *Prouiſio, ſeu Salarium pro ſoluendo cambium ex communi ſtylo debetur ad rationem vnius tertij.*

3 *Dum non apparet quid inter partes actum ſit ſequi debemus, quod frequentatur in regione, in quo actum eſt.*

4 *Contractus ſecundum conſuetudinem debent intelligi.*

5 *In dubio cenſetur conuenta prouiſio, ſeu ſalarium ſolitum. Decl. nu.* 7.

6 *In cognoſcendo ſolito attenditur vltimus ſtatus.*

8 *Salarium præſumitur conuentum ad eam rationem, ſuper qua fuerunt ſolidata computa.*

DECISIO MCLVII.

QVoad partitam ſc. 3. m. de qua in Inſtrumento ſub die 7. Maij 1583. Domini dixerunt prouiſionem deberi ad rationem dimidij ſcuti pro centenario, cũ inter partes fuerit expreſſæ
1 conuentũ * *ad l. ſalarium ff. mandat. l. Idemque* §. *Idem ſi labeo eod. tit. cum alijs per Surd. in conſ.* 306. *nu.* 9. *lib.* 3. Quo vero ad alias duas partitas, de quibus in Inſtrumentis ſub dicbus 21. Maij, & 28. Maij de eodem anno 1583. deberi ad rationem vnius tertij pro centenario,
2 quia ita ſe habet communis Stylus * *Rota Genuen. dec.* 30. *nu.* 2. *Alex. Raudenſis ſuper Banch. S. Ambroſii ſub nu.* 40. *&* 16. *Remoaldus coli tract. de Cambijs cap.* 21. *Sogliono*, *& cap.* 19. & concordant atteſtationes datæ ex parte hæredum, quibus eſt ſtandum, cum ſint plures, & coadiuuentur ex dictis prædictorum *Doctorum*, & non atteſtationibus contrarijs; quando enim non apparet quid actum ſit (prout in caſu noſtro, in quo reſpectu quantitatis nihil
3 eſt actum de mercede) id ſequi debemus, * quod in regione, in qua actum eſt frequentatur *l. ſemper ff. de reg. Iur.* illud inſpicere debemus, quod plerumque fieri conſueuit *l. in obſcuris, & c. inſpicimus eod. tit.* contractus nam-
4 que ſecundum conſuetudinem debet intelligi * *Bart. in d. l. ſemper nu.* 3. *& in l. ſi prius* §. 1. *ff. aqua pluu. arcen.* & late *Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib.* 3. *tit.* 19. *nu.* 10.

Neque obſtat, quod in dubio cenſetur con-
5 uenta prouiſio, ſeu ſalarium ſolitum, * *l. excepto, vbi Gloſs. vlt. C. locati*, & in diudicando ſolito attenditur vltimus ſtatus * *Iaſon. in*
6 *l. diem functo nu.* 17. *& ſeqq. Cagnol. nu.* 96. *ff. de officio Aſſeſſ.* nam fuit reſponſum, quod *text. & Gloſſ. in d. l. excepto* loquuntur in conſuetudine, ſed admiſſo, quod loquerentur in ſolito concluſio eſt intelligenda in ſolito de Iure,
7 non autem in ſolito de facto, * quando agitur de præiudicio alterius *Caſtrenſ. in conſ.* 458. *incipien. reſpondeo, et dico num.* 2. *lib.* 1. *Io. Anton. Lanarius in conſ.* 83. *num.* 2. hic autem vltimus ſtatus ad rationem dimidij ſcuti, fuit de facto attenta dicta conſuetudine.

Neque etiam obſtat, quod computa fuerint ſolidata ad rationem vnius dimidij, & ideo iſta merces præſumitur conuenta, cum ſuper
8 illa fuerit ſolidatum * *Alex. conſ.* 107. *ſub nn.* 1. *&* 2. *lib.* 1. quia non probatur huiuſmodi ſolidatio, quæ deberet etiam probari facta à legitimo Procuratore, vel à Cardinale, & Marchione ratificata, de quibus nihil conſtat, & propterea obiectum ex facto de facili tollitur.

Et ita concluſum.

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Veneris 15. *Martij* 1619.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis cap. 145. *&* 146. *lib.* 1. loquens de excluſione fæminarum quid diſponat, & quando locum habeat.

SVMMARIVM.

1 Statutum Vrbis c. 145. lib. 1. *eſt intelligendum quando Pater dotat de bonis proprijs.*

2 *Excludit ſolum ab hæreditate Patris dotantis, & nn.* 5.

3 *Et mandat filias non dotatas dotari ex hæreditate aſcendentis de paragio conſiderata quantitate patrimonij, qualitate coniungum, & numero liberorum.*

4 *Eaſque excludit ab hæreditate Matris, & Auiæ dum fuerunt dotatæ à perſonis in illo expreſſis-*

6 Put. de eiſ. 277. lib. 2. in nou. *in quibus terminis procedat.*

7 Statutum Vrbis cap. 146. lib. 1. *diſponit, quod defuncto ſine filijs ab inteſtato ſuccedant fratres germani, & non vterini excluſis Sororibus, dumodo ſint congrue dotatæ, vel fratres ſint parati eas dotare.*

8 *Frater per ſtatutum excludens Sororem à ſucceſſione*

Digitized by Google

ne dumodo ſe offerat paratus dotationi ſicuti poſ-
ſet ſi viueret dotare eam, & excludere.
9 *Ita etiam poteſt hoc facere eius hæres.*
10 *Limita quando iſte hæres implicite declarauit nol-*
le eam dotare.
11 *Frater ex diſpoſitione* Statuti Vrbis *excludentis*
Sororem à ſucceſſione dumodo dotem præſtet,
poteſt ſe eximere ab onere dotandi, illam admit-
tendo ad ſucceſſionem.

DECISIO MCLVIII.

DVbitaui an aliæ duæ partes vineæ contro-
uerſæ ſpectarent ad Cæſarem, *die 26. Maij*
1614. difficultas fuit reſtricta ad portionem
Angelettæ, quæ non fuit dotata à patre ſed à
bo. me. Ioanne della Caſa Archiepiſcopo Be-
neuentano eius Auunculo. Quare punctus
conſiſtit in eo, an dicta Angeletta vigore *ſta-*
tuti Vrbis cap. 145. lib. 1. fuerit excluſa per Sci-
pionem fratrem à ſucceſſione Patris: & DD.
reſoluerunt, non fuiſſe excluſam à dicta ſuc-
ceſſione Patris, cum ab ipſo dum viueret do-
1 tata non fuerit: * ſtatutum enim diſponit,
Quod ſi quis inteſtatus obierit, relictis filijs ma-
ſculis, vel nepotibus ex eis, & filiabus fœminis
maritatis, & dotatis, ipſa filia nupta non ſuc-
cedant patri, ſed contentæ ſint dotibus pro eis datis,
& propterea ſtantibus iſtis verbis, ſtatutum
eſt intelligendum, quando Pater dotat de bo-
nis proprijs, vt in puncto dicit *Albert. Brunus*
de Statuto excluſ. fœminar. art. 8. q. 16. num. 59.
Quia cum Statutum vlterius non procedat, vi-
detur ſolum excludere ab hæreditate dotantis
2 & ſic Patris quatenus dotet * *Bald. in l. 1. nu. 4.*
C. de legit. hæred. & ibi Caſtrenſ. num. 2. verſ.
nec obſtat Dec. in l. pactum num. 8. C. de Collat.
Cephal. qui de communi teſtatur in *conſ. 278.*
num. 95. & 96. & latè *Theſaur. dec. 62. num. 1.*
quæ optime procedunt in hoc ſtatuto, cum in
eo poſt illa verba, *ipſæ filiæ fœminæ in aliquo*
non ſuccedant Patri &c. ſubiungitur (*ſed ſint*
contenta dotibus pro eis datis) ex quibus verbis
manifeſtiſſime apparet, quod conſtituentes
voluerunt excludere ab hæreditate ipſius Pa-
tris dotantis, cum hæc verba referantur ad
hæreditatem dotantis, non enim dote poteſt
eſſe contenta filia, quæ dotem non habuit ab
illo, contra cuius hæredes agit, conſiderauit
namque ſtatutum mulieris cupientis ſuccedere
ſufficientem eſſe dotem ſuam. Vnde hæc dos
in locum ſuæ portionis ſuccedit, quæ ſucceſ-
ſio eſt quodammodo impoſſibilis reſpectu non
dotantis, & ſi aliter Statutum intelligeretur,
magna reſultaret iniquitas, quia ſtatutum
excluderet filiam ſucceſſione paterna, quæ illi
debita eſt *l. fin. C. de Iur. & fact. ignor. & in*
l. in ſuis C. de liber. & poſthum. & abſque alia
cauſa, & abſque eo, quod aliquid haberet de
bonis Paternis, modo ab aliquo extraneo do-
tata eſſet excluderetur, quæ abſurditas ex toto
debet vitari *l. maximum vitium C. de liber. præter.*
& ita exemplificando in verbis; Quod filia
vltra dotes conſtitutas nihil petere poſſit re-
ſpondet *Angel. in conſ. 126. num. 3. Brun. de*
ſtatut. excluſ. fœminarum art. 8. quæſt. 16. nu. 62.

Et prædicta corroborantur ex ſecunda parte
3 Statuti, in qua diſponitur per hæc verba: *
& idem iuris eſſe volumus (ſcilicet vt filia exclu-
datur à ſucceſſione patris) *in filiabus, & ne-*
potibus non maritatis, nec dotatis, quibus non eſt
conſtituta dos per patrem. vel Auum in ſua vltima
voluntate, dummodo frater germanus, ſiue patruus,
ſit paratus cum effectu dotare ſororem, ſeu nepotem,
ipſam de paraggio ſecundum conditionem illorum
de domo ſua, & facultatẽ patrimonij, alioquin ſuc-
cedant dictæ mulieres cum maſculis, prout iura
diſponunt. Cum igitur Statutum velit filias non
dotatas dotari ad hunc effectum de paragio,
cõſiderata quãtitate patrimonij, qualitate con-
iugium, & numero liberorum, vt per *Afflict. de-*
ciſ. 160. num. 1. vſque in fin. & ſic ex hæreditate
paterna appatet, quod intẽtio ſtatuti fuit quo-
ad effectum excluſionis ab hæreditate patris,
filiæ vel nepotes eſſent dotatæ ex hæreditate
aſcendentis, vt in ſimili de interpretatione ſta-
tuti pro intellectu vnius partis arguit ad intel-
lectum alterius *Decius in conſ. 396. ante nu. 5.*
verſ. pro veritate præmittendum, eoque magis,
quia quando Statutum voluit excludere ab hæ-
reditate alterius, quam dotantis, id claris ver-
4 bis expreſſit, * vt patet in finalibus verbis ſta-
tuti ibi; *Quæ filia vel nepotes ab vna ex prædi-*
ctis perſonis dotata, vel ſi vna ex prædictis perſo-
nis ſit parata eas dotare in caſibus ſupradictis nec
matri, nec Auiæ ab inteſtato ſuccedant.

Neque obſtat, quod prædicta concluſio non
procedat, vt dictum eſt, quando Statutum
procedit vlterius, prout procedit in hoc caſu,
cum Statutum non dicat ſimpliciter fœminæ
dotatæ excludantur, ſed vlterius ſubdit *ab hæ-*
reditate Patris. Nam fuit reſponſum, quod ex
iſtis verbis Statutum non dicitur vlterius pro-
cedere, itaut à quocunque filia dotata ſit ex-
cludatur, ſed ex illis colligitur, quod voluit do-
tari à patre, & ab eius hæreditate excludi, *
5 & in hoc conſiſtit punctus difficultatis, & tunc
proprie Statutum diceretur vlterius procedere,
quando exprimeret verba, per quæ appareret
velle excludere etiam à ſucceſſione non dotan-
tis, quæ verba non adſunt in noſtro Statuto,
ſicut aderant in exemplis adductis per *Brunum*
loco citato num. 65. & ſeqq. & plures etiam ca-
ſus diſtinguit *Theſaur. deciſ. 63. num. 3.* quos
non eſt opus diſcutere, cum non faciant ad
rem naturam; & in his terminis procedit *de-*
6 *ciſio Putei 277. lib. 1. in non.* * quæ loquitur in
caſu *Statuti cap. 24. lib. 5. in antiq.* quod eſt in
nouis *cap. 146. lib. 1.* in quo diſponitur ſecun-
7 dum verba antiqui Statuti, * quod defuncto
ſine filijs ab inteſtato, ſuccedant pariter fra-
tres germani, etiam non vterini excluſis ſoro-
ribus, dummodo ſint congrue dotatæ, vel fra-
tres ſint parati eas dotare, ſtante enim hoc Sta-
tuto dicit *Puteus*, quod ſoror excluditur ab
hæreditate fratris etiam non dotantis, & mo-
uetur duplici ratione. Primo quia Statutum
vltra proceſſit ſpecificando perſonas, à quibus
voluit fœminas excludi. Secundo quia ſtatu-
tum dicit, dummodo fratres parati ſint dotare,
& propterea ſtatutum non poteſt intelligi,
quod fœmina ſit dotata ex bonis patris defun-
cti,

Digitized by Google

ĉti . quæ rationes ceſſant in caſu iſto . Primo
quidem quia in ſtatuto, de quo *Puteus* impli-
citè plures perſonæ ſunt enumeratæ ſcilicet
fratres, à quorum hæreditatibus ſorores exclu-
duntur. Vnde non eſt neceſſe, quod fœminæ
ſint dotatæ à fratre, de cuius hæreditate agitur
quod non eſt in caſu noſtro, cum ſtatutum ex-
plicitè de vnico tantum egerit, ſcilicet patre
ergo dici minimè poteſt, quod proceſſerit vlte-
rius, ſed quod excluſerit ab hæreditate patris
quatenus ab ipſo filiæ ſint dotatæ per rationes
ſupradictas. Ceſſat etiam ſecunda ratio con-
ſiderata à *Puteo*, quia in caſu noſtri ſtatuti fra-
ter, ſi filia non ſit maritata, tenetur dotare de
paragio, & ſic habere rationem ad bona patris,
vt ſupra dictum eſt.

Non obſtat, quod cum frater habeat inten-
tionem fundatam in ſtatuto, & probetur ipſum
fuiſſe in mora, ſicuti poſſet ſororem, ſi ipſe
8 frater viueret hodie dotare, & excludere * *Gabr.
conſ. 5. per tot. lib. 1. & conſ. 4. num. 4. & ſeqq.
& conſ. 139. num. 2. lib 2. Rot. dec. 539. n. 2. p. 1.*
Et fuit dictum in cauſa *Anagnina bonorum* 10.
Martij 1617. *coram R. P. D. meo Pamphilio*, ita
9 hoc poteſt facere etiam hæres ipſius fratris *
Gabr. d. conſ. 4. num. 12. Nam fuit reſponſum,
quicquid dicendum ſit hodie cum Angeletta,
non egeat amplius dote, cum patiente patre
dotata ſit ab extraneo, in hoc caſu ceſſare om-
nem difficultatem, quia Adola hæres Scipio-
10 nis fratris declarauit velle retinere vineam *
pro ſe, & ſororibus, & ſic implicite declarauit
nolle dotare, quod ſufficit: vndè Angelettam
ſuccedere debet licet fratre admittendo illam
ad ſucceſſionem potuerit ſe eximere ab onere
11 dotandi * vt clare loquitur ſtatutum, & dicit
Gabr. d conſ. 4. n. 13. lib. 2.

Et ita concluſum.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 7. Iunij ſe-
quentis.*

SIRACVSANA QVARTAE.

Lunæ 18. *Martij* 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia Rotalis contraria facit rem dubiam.*
2 *Tranſactio eſt vtilis locis pijs, quando per eam impeditur quin fideles retrahantur à legatis pijs.*

DECISIO MCLIX.

Lite pendente inter D. Epiſcopum Siracuſa-
num ex vna, & Eccleſias monaſteria, & Lo-
ca pia Caſtri Noti Siracuſanæ Diœceſis, & pro
eis Vniuerſitatem Populi, & Præfectos dictæ
Ciuitatis ſuper ſolutione quartæ legatorum
Piorum Eccleſiæ Cathedrali faciendæ, deuen-
tum fuit ad concordiam, per quam dictus Epi-
ſcopus remiſit omne ius, & actionem ſuper
dicta quarta, nec non quartas à die moræ litis
decurſas vſque ad diem ceſſionis, & vice ver-
ſa altera pars dedit Epiſcopo millæ quadrin-
gentas vncias, quas Vniuerſitas ſuper Regia Cu-
ria, & redditibus fortificationũ, ac fabricarũ Re-
gni Siciliæ, & nũmis Regij Patrimonij, & Ciui-
tatis Panormitanæ ad rationem ſex pro quo-
libet centenario inueſtitas habet, & obtinet,
vna cum decurſis à die prima Septembris anni
1615. vſque ad diem concordiæ, & alias qua-
drigentas, & quadraginta ſex vncias ad hoc,
vt in cenſus, & redditus tutos, ſeu bona ſtabi-
lia pro dicta menſa inueſtiantur.

Poſtmodum partibus pro confirmatione in-
ſtantibus *Sanctiſſimus D. Noſter* mihi reſcripſit,
vt prænarratam concordiam confirmarem, ſi
mihi legitimè conſtitiſſet cedere in euidentem
menſæ Epiſcopalis, & locorum Piorum vtili-
tatem, ita tamen, quod prædictæ pæcuniæ in
tot bonis ſtabilibus ab omni fideicommiſſo, &
quocunque alio onere liberis, non tamen cen-
ſibus, & annuis redditibus prædictis vnico
contextu emendis conuertantur, quare, & ſi
nondum appareat, hoc inueſtimentum fuiſſe
factum, quod in primis, & ante omnia eſt fa-
ciendum, & mihi oſtendendum, vt pronucia-
re poſſim pro validitate tranſactionis, & ta-
men pro nunc præſuppoſito iuxta mentem
Sanctiſſimi conſului Dominos, an iſta concor-
dia cederet in euidentem vtilitatem Menſæ
Epiſcopalis, & locorum Piorum.

Et Domini affirmatiue reſponderunt, nam
reſpectu menſæ Epiſcopalis conſiderarunt,
quod habet ſententiam Rotalem contra ſe la-
tam per Reuerendiſſimum D. Peruſinum
tunc Rotæ Auditorem, & ſic materia eſt du-
1 bia * pro dicta menſa.

Quoad loca Pia, cum res ſit plena difficul-
tatibus, vt patet ex *deciſione facta coram me* 14.
Martij 1607. reſultat etiam eorum vtilitas, ma-
ximè quia Communitas eſt in cauſa & veriſi-
mile eſt, quod fideles Epiſcopi in odium, con-
tra quem litem agitant, retrahantur à legatis
2 Pijs, * quare ex ceſſatione huius litis, apparet
euidens vtilitas menſæ Epiſcopalis, quia certo
percipit fructus ex pæcunia ſibi aſſignatos, &
locorum Piorum, quia ceſſabit lis ſatis in-
tricata, & illa veriſimilitudo, quod fideles re-
trahantur à faciendis legatis Pijs, quæ ſunt
dignà conſideratione vt notatur in *l. 1. ff. de
tranſaction. & in l. 2. C. eod. tit.*

LVCANA BONORVM.

Lunæ 18. *Martij* 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta ſunt reficienda in eo, quod minus eſt.*
2 *Melioramenta debent compenſari cum deteriorationibus.*

DECISIO MCLX.

INdubitati iuris eſt, melioramenta eſſe refici-
1 enda in eo, quod minus eſt, * vt ſi minus
ſit impenſum, quam melioratum, vel ſi minus
ſit melioratum, quam impenſum, illud minus
ſit reficiendum *l. in ſundo ff. de rei vindicat. vbi*
Gloſſ. in verbo Pluſquam Odofred. num. 1. Bartol.
num. 1. & ſeqq. verſ. 2. oppono, Alberic. num.
5. Cuman. num. 3. Petra de fideicom. quæſt. 15. à
num. 261. vſque ad num. 274. vbi de communi,
& magis communi.

In propoſito autem ex ijs, quæ Domini potuerunt colligere ex teſtibus, meliorationes
aſcendunt ad ſcuta mille, ſed cum etiam conſtet de deteriorationibus vſque ad ſcuta 600.
viſum fuit huiuſmodi deteriorationes dimi-
2 nuere debere melioramenta * *ad l. ſi negotia vbi*
Bartol. ff. de negoc. geſt. Curt. Iun. conſ. 165. num.
14. lib. 2. Compenſatis igitur deteriorationibus cum melioramentis, reſponderunt Domini pro melioramentis deberi ſcuta quadrigenta.

Et ita concluſum.

TVLLEN. PAROCHIALIS SEV EXPENSARVM.

Lunæ 18. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Multa circa condemnationem, & taxationem expenſarum ad praxim ſcitu neceſſaria explanantur.

SVMMARIVM.

1 *In taxatione expenſarum Rota ſolum habet rationem earum, quæ viuæ vulgariter nuncupantur, & num. 13.*
2 *Supra quarum ſummam paulo plus pro Aduocato, Procuratore, & ſollicitatore concedere ſolet.*
3 *Licet integræ alias debeantur.*
4 *Ad probandum expenſas litis factas ſufficiunt probationes, quæ haberi poſſunt vna cum veriſimilitudine.*
5 *Expenſæ factæ in mercedibus Notariorum, in viaticis, & carceratione ſunt reficiendæ.*
6 *Condemnatio expenſarum generaliter fit in ſententia, taxatione impoſterum reſeruata.*
7 *In taxatione expenſarum debet præcedere taxatio Iudicis, & iuramentum partis, & docetur ibi praxis.*
8 *De iuramento partis circa taxationem expenſarum debet apparenter conſtare. Decl. num. 12.*
9 *Et debet eſſe iuramentum veritatis.*
10 *Hoc iuramentum defertur in ipſa taxatione expenſarum petenti illas taxari, non quidem apparenter, ſed Notarius Actuarius in termino taxationis ſemper illud extendit.*
11 *Procuratores Rotales præſupponuntur ab Auditoribus Rotæ viri eruditi.*

DECISIO MCLXI.

EPiſcopus Tullen. fuit condemnatus in expenſis in huiuſmodi cauſa factis: Et licet quando agitur de expenſis factis in Romana Curia,
Rota ſolum habet rationem expenſarum iudi-
1 cialium, & earum, quæ liquent ex actis, * vt
puta expenſarum Regiſtri, examinis Teſtium,
notulæ ſententiæ, & ſimilium, quæ vulgariter
expenſæ viuæ vocantur, & certum eſt de iure
deberi *l. properandum §. ſin autem C. de indic.* ſupra quartam ſummam ſolent Iudices paulo
plus pro Aduocato, Procuratore, & ſollici-
2 tatore concedere * *veſtr. in prax. lib. 8. cap. 2.*
3 *num 11.* licet integræ alias debeantur * *Federic. de Senis conſ. 119. num. 3. verſ. nam prædictus, & conſ. 139. num. 1. verſ. ſi verò ſunt factæ expenſæ in lite Calder. conſ. vnico de dolo, & contum. in fin. verſ. in hac autem ratione,* attamen cum expenſæ in Rota factæ modo prædicto fuerint taxatæ, & nunc agatur de taxatione expenſarum factarum in partibus, quas
Dominus Deſiderius iuſtificat ex quietantijs,
cum alias vna cum veriſimilitudine ſufficerent
4 probationes, quæ poſſent haberi * *Federic. de*
Sen. dicto conſ. 119. num. 4. & fuit dictum in
cauſa *Salamantina cenſurarum 24. Ianuarij 1611. coram Reuerendiſſimo Lugdunen. & prius in eadem cauſa 5. Decembris 1607. coram R. P. D. meo Pamphilio,* videndum eſt primo, an ſint ex illis expenſis, quæ debent refici, ſecundo an Dominus Epiſcopus rite fuerit condemnatus; tertio quomodo ſit procedendum ad taxationem.

Quantum attinet ad primũ, petit expenſas factas pro auocatione cauſæ à Decano Tullen.
Secundo expenſas, quas fecit tẽpore carcerationis, Tertio quas fecit pro rogitu obligationis;
Quarto quas fecit pro vacatione, & ſalario compellentis Proceſſus Lingonen. Quinto pro
Inſtrumẽto ſententię Lingonen. Sexto pro pluribus viaticis, & alijs ſolutis Notario Apoſtolico, ad effectũ extrahendi proceſſus, & intimãdi partibus litteras compulſoriales generales;
Septimo pro expẽſis ſolutis Not. Apoſt. dictos proceſſus ſæpius compellenti; Octauo pro Intimatione litterarũ cõpulſorialiũ; Nono pro Teſtimonio vẽditionis librorum; Decimo pro extractione viſitationis factæ in loco de Polligni,
quæ quidem expenſę debentur de Iure, cum alique concernant mercedes Notariorum in Pro-
5 ceſſibus compulſandis, * *Gail. lib. 1. obſer. 151.*
num. 4. verſ. ſecundo modo Rebuff. ſuper conſtitutione Regni lib. 3. tit. de expenſ. art. 5. Gloſſ. vnic. num. 18. Lanfranch. in d. tract. de expenſ. num. 23. & fuit dictum in cauſa *Firmana Fontis 28. Nouembris 1612. coram R. P. D. Pirouano,* aliæ factę ſint in Viaticis *l. cum quem ff. de Iudic.*

dic. Gloſſ. in c. Statutum §. inſuper in v. moderatas de reſcr. in 6. Angel. in l. & ſi lege §. quod autem in fine ff. de petit. hæredit. Iaſon in l. properandum §. ſin autem alterutra num. 14. C. de Iudic. Lanfranc. loco prædicto num. 21. & fuit dictum in allegata cauſa *Firmana Fontis.* Prout etiam debentur expenſæ carcerationis per ea quæ notat *Boër. in dec. 324. num. 1. circa med. Specul. in tit. de expenſ. §. Poſtremò num. 7.*

Quantum attinet ad ſecundum, an Epiſcopus fuerit ritè condemnatus, viſum fuit, quod ſic, quia quando ſententia condemnationis expenſarum, generaliter procedit non expreſſa
6 quantitate, nec taxa, ſed impoſterum reſeruatur tunc talis condemnatio etiam non præcedente Iuramento partis, non eſt vitioſa *c. cum dilecti, vbi Gloſſ. in verbo expenſas* ibi. *Et ſit hic condemnatio non præmiſſa taxatione c. auditis de Procuratoribus c. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.* vbi bene declarat *Io. Andr. num. 9. Innoc. in c. finem litibus num. 5. verſ. ſed reſpondemus de dol. & contum.* vbi quod ita eſt intelligendus *textus in l. terminato C. de fruct. & lit. expenſ. Specul. in tit. de expenſis §. poſtremò num.* 3. vbi quod hunc modum condemnandi ſeruat Romana Curia; & *Io. Andr. loc. præd. verſ. Speculator dicit &c.* ait quod hodiè communiter non procedit taxatio, ne propaletur pronunciatio, ſed fit condemnatio taxatione reſeruata *Calder. conſ. 7. verſ. an condemnatur quis de re Iudic.*

Quantum attinet ad tertium, quomodo ſit procedendum ad taxationem, debet quidem præcedere taxatio Iudicis, & iuramentum par-
7 tis * *c. Conſtitutis de Procur.* Iuncta *Gloſſ. in v. taxatione c. fin. de his, quæ vi, metuſuè cau. ſiunt Gloſ. in c. 1. in v. docuerit de elect. in 6. Caldern. d. conſ. 7. in princ. de re Iudic.* quæ Iura licet loquantur, quando vna cum condemnatione proceditur etiam ad taxationem, attamen idem videtur dicendum, quando proceſſit condemnatio generalis, & poſtea deuenitur ad particularem taxationem, cum non poſſit afferri ratio diuerſitatis, & circa Iuramentum præſtandum, ita eſt agendum, vt prius Iudex videat prætenſionem partis, & cogitet, quæ expenſæ ſint veriſimiles, & vſque ad illam veriſimilitudinem dicere parti Iura vſque ad quam ſummam expendiſſi, & de hoc iura-
8 mento debet apparenter conſtare, * vt dicit *Speculat. de expens. §. poſtremo in princ.* & debet eſ-
9 ſe Iuramentum veritatis * *Anchar. in c. finem litibus num. 52. de dol. & contum.* Et quamuis iſte non ſit ſtylus noſter, quia hoc Iuramentum defertur in ipſa expenſarum taxatione petenti
10 taxari expenſas, & licet non apparenter, Notarij tamen cauſarum Actuarij in extenſione huius termini taxationis expenſarum ſemper extendunt hoc Iuramentum, tanquam deferri, & præſtari ſolitum, vt potè de calumnia in termino ſubſtantiali ad hoc ſeruari ſolito, vel in ſupplementum ſemiplenæ probationis in termino ſententiæ; Rarò n. hæc Iuramenta apparentet, & ſolemniter deferuntur in Palatio, quia Patres præſupponunt Procuratores Sac.
11 Palatij viros eruditos, * & tales, qui bene ſciant, quod in huiuſmodi actibus, in quibus Iuramentum præſtari ſolet per ſolam traditionẽ cedulæ relationis Curſoris, vbi de Iuramento ſit mentio, præſtatur Iuramentum, vt inquit *Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vlt. num. 15.*

In caſu tamen, de quo agitur quia agitur de taxatione expenſarum de partibus, in materia ſatiſgraui viſum fuit magis expedire, quod ſeruetur rigor Iuris, non ſtylus noſter, vt ſci-
12 licet apparenter conſtet de Iuramento, * maxime quia modus prædictus ſeruatur in *Rota*, apud quam non eſt opus tanto rigore, cum
13 ſolum taxet expenſas in Curia factas, * quæ viuæ vocantur, vt dictum eſt, & ſunt tam claræ, vt in illis taxandis Iudex decipi nequeat.

Quæ autem expenſarum quantitas ſit veriſimilis, ità vt vſque ad illam dandum ſit Iuramentum D. Deſiderio, quantum expenderit, ordinarunt Domini, quod conſulam Rotam in cauſarum relationibus ante taxationem.

TVSCVLANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 15. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Filiorum appellatione quando veniant Nepotes, & vlteriores deſcendentes. Intrat rapreſentatio quoties agitur de ſucceſſione aſcendentis, vel Patrui ſiue legali, ſiue hominis. Patrueles an debeant ſuccedere in ſtirpes, vel in capita.

SVMMARIVM.

1 *Filiorum appellatione non comprehenduntur Nepotes, & vlteriores deſcendentes. Lim. nu 3.*
2 *Filius meus dicitur ille, qui natus eſt ex me, & vxore mea.*
3 *Filiorum appellatione veniunt Nepotes, & vlteriores deſcendentes, quando teſtator ſubſtituit filios in infinitum.*
4 *Amplia procedere etiam ſi teſtator vſus fuerit pronomine* ipſorum & eorum.
5 *Limita quando vltra pronomen adeſt aliqua dictio demonſtratiua.*
6 *Declara procedere ad hoc vt Nepotes non cenſeantur excluſi à fideicomiſſo; non autem ad effectum, vt concurrere poſſint ſimul cum Patruo.*
7 *Hæc declaratio procedit quotieſcunque non eſt locus rapreſentationi; ſecus è conuerſo.*
8 *Eſt locus rapreſentationi quotieſcunque agitur de ſucceſſione aſcendentis, vel Patrui.*
9 *Siue agatur de ſucceſſione legali, ſiue hominis.*
Bald. in l. cum ita §. in fideicomiſſo de legat. 2. *reprobatur num. 9.*
Decian. conſ. 1. n. 358. vol. 1. *reprobatur n. 9.*
10 *Teſtator præſumitur regulare fideicomiſſum ſecundum ſucceſſionem ordinis ab inteſtato.*
11 *Teſtator poteſt tollere repreſentationem tacitè, vel expreſſè.*

12 *Et dicitur ſublata ex quo fuit facta ſubſtitutio in capita, cum rapreſentatio ſit ſucceſſio in ſtirpes.*
13 *Patrueles an debeant ſuccedere in ſtirpes, vel in capita remiſſiue.*
14 Rota *tamen tenet, quod debeat fieri in capita. Contrarium tenent num. 16.*
15 *Dum agitur de ſucceſſione inter Patruum, & Nepotes ſucceſſio ſpectat in ſtirpes. Ampl. num. 16.*
17 *Interpretatio ea ſumenda eſt, per quam minus læditur ius commune.*
18 *Dum teſtator dixit, quod ſucceſſio deferatur in ſtirpes, & non in capita intellexit in caſu, quo ſit locus rapreſentationi, ſecus è conuerſo.*

DECISIO MCLXII.

IOannes Perna inſtituit Vincentium, & Franciſcum filios ipſiſque, & cuilibet ipſorum, ſubſtituit filios maſculos legitimos, & naturales, & filios filiorum, & nepotes maſculos in infinitum, & in defectum omnium ſupranominatorum ſubſtituit filias fœminas dicti Teſtatoris, & ipſarum filiarum, & cuiuslibet earum filios legitimos, & naturales in infinitum in capita, & non in ſtirpes; vnde cum factus ſit locus vocationi lineę fœminarum, & queſtio ſit inter Gregorium filium Martiæ filiæ Teſtatoris ex vna, & Ioſephum Petrum, & Antonium fratres Abnepotes ex Franciſca filia pariter Teſtatoris ex altera. Quæſitum fuit, an dd. Ioſephus, & fratres concurrere poſſent ad fideicommiſſum cum Gregorio, & affirmatiuè fuit reſolutum 4. *Iulij Superioris anni*, quæ ſententia ter propoſita cauſa, hodie placuit Dominis.

Nam licet verũ ſit regulariter loquendo nomine filiorum non comprehendi nepotes, &
1 vlteriores diſcendentes * *Bartol. in l. Gallus §. Inſtituens nu. 1.* & ibi *Ioann. de Imola eod. num.* per illum *tex. ff. de liber. & Poſthum.* filius ſiquidem meus dicitur ille, qui natus eſt ex me, &
2 Vxore mea * *l. filium ff. de his, qui ſunt ſui vel alien. Iur.* Nepos autem mutat nomen argumento *d. l. Gallus in princ.* pro quo eſt *Text. in §. fin. Inſtit. Qui Teſtam. tutor dar. poſſ. Silueſtr. Aldobrand in d. §. fin. in verbo appellantur* vbi de communi *Roman. conſ. 438. in fin.* Attamen in hoc caſu, cum teſtator ſubſtituerit filios
3 in infinitum, * & nomine filiorum veniant etiam nepotes, vt ſtatim probabitur, veniunt etiam pronepotes, & abnepotes *Gozadin. conſ. 59. nu. 12.* & latè *Peregrin. de fideicommiſſis art. 22. nu. 25. verſ. contra vero.*

Quod autem nomine filiorum in hac facti ſpecie veniant nepotes non poteſt dubitari, (etiam ommiſſo, vt videatur, an ſemper vera ſit illa concluſio, quod nomine filiorum veniunt nepotes, quando agitur de vocatione actiua & vocatio eſt collata in tempus incertum, quam infiniti DD. ſequuntur, & communem dicunt cumulati per *Zanch. in l. hæredes mei §. cum ita par. 4. nu. 197. ff. ad Trebell.* & nouiſſime *Ruſticus in l. cum Auus lib. 6. cap. 12. nu. 16. f. 333.* pro qua etiam eſt *deciſio Putei 256. nu 5. lib. 2. in nou.* et alia *deciſ. 2122. par. 2.* & alia *Plati in cauſa Vrbeuet. Caſtrorum 10. Iuny 1588*, quia in hoc caſu nec dum agitur de vocatione actiua collata in futurum euentum, ſed de vocatione facta cum verbis denotantibus perpetuitatem, quo caſu indubitatum eſt appellatione *filiorum* venire nepotes *Ruin. conſ. 115. nu. 11. & conſ. 139. nu. 21. in fin. lib. 3. Surd. conſ. 336. nu. 9. in fin. & conſ. 403. nu. 21. Seſſe dec. Aragonum 64. nu. 103. Peregrin. conſ. 14. num. 2. lib. 1. Petrus à Petra fideicom. queſt. 5. num. 182. verſ. ſed pro concordia Rot. dec. 212. nu. 3. p. 3.* & fuit reſolutum in cauſa *Rom Caſalis Palazzetti 10. Iuny & 11. Decembris 1615. coram R. P. D. meo Manzanedo* fruſtratoria enim eſſet dictio illa (*in infinitum*) ſi nepotes & alij ſequentes non cenſerentur vocati ad fideicommiſſum, ſed illud expiraret in filijs primi gradus, vt benè conſiderat *Lupus in Rubr. de donation. int. vir. & vxor §. 69. nu. 21. Seraphin. dec. 409. nu. 11. Ruin. d. conſ. 139. nu. 9. in fin.* & abunde etiam fuit conſideratum in alia *dec.* & iſta concluſio procedit etiam quod Teſtator vſus fuerit pro nomine *ipſarum*, &
4 *earum* * ſcilicet filiarum, quia ad effectum vt illa verba ſint perſonaliſſima, & non comprehendant nepotes, requiritur vltra pronomen,
5 aliqua dictio demonſtratiua * vt puta *iſtum Bartol. in l. Gallus §. inſtituens nu. 3. verſ. ad ſecundum dictum ff. de liber. & Poſthum. Put. d. dec. 256. nu. 2. lib. 2. in nou.* & declarauit *Rota in cauſa Tudertina fideicom. 13. Aprilis 1585. coram Gipſio in verſ. nec refragatur Ruin. d. conſ. 115. loco præcit. Gabr. de verbor ſignific. concl. prima nu. 47.*

Neque obſtat, quod iſta concluſio ſit vera, ad effectum quod nepotes non cenſeantur ex-
6 cluſi à fideicommiſſo, * non autem ad effectũ, quod concurrere poſſint ſimul cum Patruo *Surd. d. conſ. 403. num. 21. Seſſe d. dec. 64. num. 108.* qui alios allegat. Quia fuit reſponſum hoc eſſe verum, quotieſcunque non eſt locus
7 repreſentationi, * ſecùs autem quando eſt locus repreſentationi, Tunc enim filius ſubintrat in locum Patris præmortui *§. ſi igitur ibi in Parentum Iura Auth. de hæredib. ab Inteſt. venient. §. cum filius Inſtit. de ſucceſſ. ab inteſt. de ſer. Auth. cum ceſſante C. de legit. hæred. Gloſſ. in l. cum ita. §. in fideicommiſſo ff de legat. 2.* prout eſt in caſu iſto, in quo agitur de ſucceſſione aſcendentis, eſt enim locus repreſentationi, quo-
8 tieſcumque agitur de ſucceſſione aſcendentis, * vel patrui, vt in *iuribus prædictis*: Neque eſt facienda diſtinctio inter ſucceſſionem legalem,
9 & hominis, * prout videtur diſtinguere *Bald. in l. cũ ita §. in fideicommiſſo de legat. 2.* & ibi *Cuman. in Gloſſ. ſuper verbo proximo, & alij quos allegat Decian. in conſ. 1. num. 358. vol. 1.* quia quod ſit locus repreſentationi in huiuſmodi terminis, etiam in ſucceſſione hominis tenent *Dec. in conſ. 217. nu. 1. & ſeqq. Thol. Non. conſ. 4. nu. 6. & 7. Couarr. pract. qq. cap. 38. num. 4. verſ. ex quibus infertur*, & dixit *Rot. in cauſa Romana de Gabriellibus 13. Ianuarij 1582. coram fœl. record. Clem VIII. tunc Rota auditore, & bo. me. Robuſterio* & meis temporibus in cauſa *Romana fideicommiſſi de Serlupis 23. Februarij 1601. coram bo. me. Iuſto*, & hæc ſententia fulcitur optima

ratio-

Digitized by Google

ratione, quia Teſtator præſumitur regulare fi-
deicommiſſum ſecundum ſucceſſionem ordi-
10 nis ab inteſtato * *Gloſſ. in l. cum ita §. in fidei-
cõmiſſo in verbo nominati de leg. 2. Soccin. Sen. conſ.
86. n. 13. conſ. 5. n. 4. vol. 3. & conſ. 79. n. 14. vol. 4.*
ſed de iure communi, vt dictum eſt in ſucceſſio-
nibus ab inteſtato, filius ſubintrat in locum
Patris, ergo debet per ſupradicta admitti re-
preſentatio etiam in cauſa teſtati, quia talis
præſumitur mens, & voluntas Teſtatoris *Franc.
à Souſa in l. fœmina num. 205. verſ. 3. præſuppo-
nendum eſt ff. de reg. iur.*

Neque etiam obſtat, quod Teſtator poteſt
11 tollere repreſentationem expreſſe vel tacite, *
ex *alleg.* per *Mantic. de coniect. vltim. volunt.
lib. 8. tit. 9. num. 4. in fin.* & latè *Menoch. lib. 4.
præſ. 95. n. 19. in fin. verſ. receditur*, prout vide-
tur in hoc caſu Teſtatorem ſubſtuliſſe ex quo
12 ſubſtitutio eſt facta in capita, * & nõ in ſtirpes,
repreſentatio autem nihil eſt aliud quam ſuc-
ceſſio in ſtirpes, vt patet ex *iuribus ſupra alle-
gatis Decian. conſ. 1. num. 394. vol. 1. & conſ. 10.
num. 67. vol. 3.* Nam huic motiuo fuit reſpon-
ſum, quod licet magnâ ſit quæſtio, an Patrue-
13 les debeant ſuccedere in ſtirpes, vel in capita, *
vt probatur ex *Theſauro deciſ. 162.* & *Morotio
conſ. 1. Fachineo controu. Iur. lib. 6. cap. 3.* &
Rota teneat opinionem, quod ſucceſſio debeat
14 fieri in capita * ſecundum opinionem *Azo-
nis*, & fuit reſolutum in cauſa *Romana Succeſ-
ſionis 10. Aprilis 1592. coram bo. me. Cardinali
Blanchetto*, & in alia cauſa *Romana Succeſſio-
nis 1. Iunij 1602. coram Illuſtriſſimo Mellino*.
Attamen quando agitur de ſucceſſione inter
patruum, & nepotes exploratiſſimi iuris eſt,
quod ſucceſſio ſpectat in ſtirpes, & non in
15 capita * *auth. de hered. ab inteſtat. venient.* vbi
Gloſſ. in verbo antiquitas.

Ex hac igitur concluſione inferebant DD.
quod quando teſtator dixit in capita, & non in
ſtirpes, intellexit quando ageretur de ſucceſ-
ſione inter Patrueles ad tollendas controuer-
ſias, nam in hoc caſu, licet *Rota* teneat ſucceſ-
ſionem ſpectare in capita, tamen articulus, vt
patet ex *Doctoribus* ſupracitatis eſt valde con-
16 trouerſus, & contrariam ſententiam * nouiſ-
ſimè tuetur *Franciſcus à Souſa in l. fœminæ p. 1.
num. 239. & ſeqq. ff. de Reg. iur.* non autem
quando agitur de ſucceſſione inter patruum,
& nepotes, quo caſu certum eſt ex prædictis,
ſucceſſionem ſpectare in ſtirpes, vnde fit, quod
verba Teſtatoris *in capita, & non in ſtirpes*,
non debeant referri ad hunc caſum, in quo
agitur inter patruum, & pronepotes, ſed ad
caſum, in quo ageretur de ſucceſſione inter
Patrueles, cum Teſtator cenſeatur voluiſſe ſe
conformare cum diſpoſitione iuris communis,
*l. ſi duo ff. de acquir. hæred. Bart. & Doctores in
l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell.* & dicta
interpretatio eſt amplectenda, quia per eam
17 minus læditur ius commune * iuxta *l. ſi quando
C. de inoff. teſtam. l. vlt. §. in computatione C. de
iur. deliber.* & per iſtas rationes quod in caſu
contrario, quando teſtator dixit in ſtirpes, &
non in capita intellexerit in caſu, quo eſt lo-
18 cus repræſentationi, * ſecus autem in caſu, quo
non eſſet locus repreſentationi, conſuluit *Pariſ.
in conſ. 40. num. 33. 34. 35. & 36. vol. 2. Decian.
reſponſ. 1. nu. 394. vol. 1.* quæ rationes optimè
etiam militant in caſu noſtro, in quo Teſtator
dixit in capita, & non in ſtirpes, & verba ſint
referenda, quando agitur de ſucceſſione inter
Patrueles, non autem quando agitur inter Pa-
truum, & pronepotes, vt diſpoſitio Teſtatoris
ſit conformis iuri communi.

Et ita concluſum &c.

GERVNDEN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 15. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Scientia ex quibus præſumatur. Proteſtatio in interrogatorijs à patre appoſita, quod non intendit recedere à recuſatione quando inualidet examen teſtium.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes, qui non conſtituunt Collegium non poteſt dici eſſe idoneos, quando agitur de interreſſe vniuerſitatis.*

2 *In iudicio poſſeſſorio manutentionis ſemiplenæ probationes ſufficiunt.*

3 *Poſſeſſio acquiſita per procuratorem nomine officij ſuffragatur omnibus illius officij.*

4 *Scientia præſumitur ex longinquitate temporis.*

5 *Sicuti etiam ex frequentia actuum, & ex quo omnia fuerunt geſta in loco habitationis.*

6 *Teſtes dicuntur valide examinati licet data fuerint interrogatoria cum proteſtatione, quod non intendebat recedere à recuſatione, quando vltra comparitionem factum ſortitur effectum ſuum; ſecus ſi ſimpliciter comparuerit.*

DECISIO MCLXIII.

D*Eciſio in hac cauſa facta die 2. Aprilis ſuperioris anni*; in qua fuit firmatum, Beneficiatis
dandum eſſe mandatum de manutenendo cu-
mulatiuè cum Abbate, & Capitulo in poſſeſ-
ſione ſeu quaſi ſtatuendi, & ordinandi ſuper
diſtributionibus Anniuerſariorum communiũ
einſdem Eccleſiæ nititur duobus actibus, altero
de anno 1495. altero vero de anno 1523. duo-
buſque teſtibus in Curia examinatis, atque de-
poſitionibus decem Teſtium in partibus exa-
minatorum, quos præſuppoſito etiam ſine veri
præiudicio fuiſſe nulliter examinatos, negari
non poteſt, quin faciant adminiculum: contrà
quæ fundamenta opponebatur, quod prædictæ
probationes non continent poſſeſſionem Bene-
ficiatorum, ſed Protectorum, & vlterius teſtes
in Curia examinatos non eſſe habendos in
conſideratione, cum ſint ex ipſis Beneficiatis,
1 qui cum non conſtituant Collegium * *Abb. in
c. dilecta de exceſſ. Prælat. Rot. in Valentina iuris
congregandi 27. Ianuarij 1595. & 4. Decemb. 1596*

Digitized by Google

coram Card. Pamphilio, non poteſt dici, quod
ſint idonei Teſtes, quando agitur de intereſ-
ſe vniuerſitatis, quia hic ſemper agitur de in-
tereſſe ſingulorum, Teſtes verò de partibus
fuiſſe nulliter examinatos.

Prædictis tamen non obſtantibus *Rota* cen-
ſuit, ſtandum eſſe *in vltimo loco deciſis*, videlicet
dandum eſſe mandatum de manutenendo præ-
dictis Beneficiatis cummulatiue in poſſeſſione,
ſeu quaſi ſtatuendi, vt ſcilicet vna cum repre-
ſentantibus Abbatem, & Capitulum interue-
niant quoque d. Procuratores Anniuerſario-
rum Beneficiatorum, hoc enim probatur ne-
dum ex dictis duobus actibus, ſed etiam ex
duobus Teſtibus in Curia examinatis, atque
ex decem Teſtibus in partibus examinatis, qui
explicitè, & clare deponunt de viſu, ſcientia, &
intereſſentia de proprio facto dictę quaſi poſſeſ-
ſionis ſtatuẽdi, & de obſeruantia, & effectuatione
ſtatutorum, & ordinationum Protectorum, &
etiam de publica voce, & fama, & ſunt exa-
minati etiam ſuper interrogatorijs partis, ex
quibus negari non poteſt, quin ſit probata
poſſeſſio, maximè cum in hoc iudicio etiam
2 ſemiplenæ probationes ſufficiant * *Alex. conſ.
103. antè fin. vol. 7. cum alijs per Menoch. de retin.
remed. vlt. num.* 34. quæ quidem poſſeſſio ſuf-
fragatur Beneficiatis ad effectum, quod ſui
Protectores interuenire poſſint, cum dd. Pro-
3 curatores prædicta geſſerint nomine officij *
*Abb. in cap. non poteſt de re iudic. Felyn. in cap.
cum omnes num. 3. verſ. & ad iſtam de conſtit.* Et
quamuis in illis actibus non interuenerint Ab-
bas & Capitulum, ſufficit in hoc caſu, quod
interuenerint Repreſentantes Capitulum, ſeu
Protectores Capituli ex *Abb. & Felyn. locis
prædictis*, cum inſimul concurrant longinqui-
tas temporis, ex quibus præſumitur ſcientia
4 Abbatis, & Capituli, * *Salicetus in l. authori-
tate C. vnde vi Rot. dec. 28. num. 7. & 179. in fin.
part.* 1. frequentia actuum ac quod omnia fue-
runt gæſta in loco, in quo Abbas, & Capitu-
5 lum degunt * *Innoc. in c. bonæ il 2. col. 1. de poſtul.
Prælat. Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina num.* 25.
de cauſ. poſſeſſ. & propr. Vnde nulla ratione di-
ctis Beneficiatis denegari poteſt manutentio
interueniendi per ſuos Protectores, dum præ-
dicta ſtatuta concludunt ad *text. in §. hodie in-
ſtit. de interd.*

Non obſtant in contrarium adducta, quia
obiectum circa intereſſentiam Protectorum
videtur ſublatum ex prædictis; quod teſtis exa-
minatus in Curia licet ſit Beneficiatus atta-
men alter eſt ex omni parte idoneus; Alij Te-
ſtes in partibus examinati videntur valide exa-
minati, cum de partium conſenſu duo notarij
interuenerint, & fuerunt examinati cum inter-
rogatorijs; Et quamuis interrogatoria data
6 fuerint cũ proteſtatione, quod non recedebat à
recuſatione, tamen non obſtat, * quia iſta pro-
teſtatio ſuffragatur, quando quis ſimpliciter
comparet, ſecus autem quando vltra compa-
rationem factum ſortitur effectum ſuum, prout
eſt caſus noſter, pro quo eſt in terminis *Deci-
ſia Putei 370. lib. 3. in nou.* & fuit late deductum
in cauſa *Hiſpalen. Præheminentiarum* 18. *Martij
huius anni, coram R. P. D. meo Burratto*. In
primo enim caſu tollit mentem à facto, in ſe-
cundo vero caſu, quando actus ſortitur effe-
ctum ſuum, proteſtatio eſt contraria facto, vt
bene per *Hondend. conſ. 96. n. 16. vol. 1.*

IMOLEN. BONORVM SEV EMPHYTEVSIS.

Lunæ 22. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Contra opinionem *Caldas*, qui tenet, Eccleſiam Dominam directam, quæ emphyteuſim ad ſe deuolutam non vult pro ſe retinere, poſſe ex pluribus proximioribus defuncti vnam gratificare, reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ proximiores debent inueſtiri ab Eccleſia Domina directa excluſo extraneo.*

2 *Fœminæ de iure non ſunt incapaces emphytheuſis Eccleſiaſticæ.*

3 *Eccleſia Domina directa poteſt gratificare vnam ex proximioribus illam inueſtiendo ſecundum opinionem* Caldas.

4 *Contrarium tenet* Rota, *quod ſcilicet non ſit locus gratificationi, ſed inſimul eſſe inueſtiendas.*

5 *Quando aliquid competit pluribus nomine collectiuo cognationis, vel familiæ tunc proximiores exiſtentes in eodem gradu inſimul concurrunt.*

6 *Si plures conſanguinei vicini concurrant in petendo ius congrui omnibus competit res empta iſto iure pro æquali portione.*

7 *Non poteſt fieri alteratio inueſtituræ abſque Beneplacito Apoſtolico.*

8 *Dum Eccleſia Domina directa non vult pro ſe retinere rem locari ſolitam videretur ab initio ordinatum, vt illa bona concedantur in emphyteuſim.*

9 *Et ad plures poſſint tranſire.*

10 *Licentia vendendi feudum intelligitur de venditione facienda vni non pluribus ſecundum* Frece. *ſed contrarium tenet* Afflict.

11 *Solitum inueſtituræ non cenſetur alteratum quo ad mutationem perſonarum, niſi quando Eccleſia, vel Communitas, quæ nunquam moritur, inueſtitur.*

12 *Fit locus diuiſioni bonorum emphyteuticorum quotieſcunque renouatio fit pluribus; ſiue emphyteuſis ſit hæreditaria, ſiue non, & n. 14.*

13 *Sicuti etiam procedit in diuiſione canonis, cum quilibet pro parte ſibi tangente perſonali actione ex contractu cogi poſſit.*

15 *Quando emphyteuſis conceditur vſque ad certam generationem eſt locus iuri accreſcendi:*

16 *Secus ſi ſit facta conceſſio pluribus, quia vnuſquiſ-*

quiſque pro parte ſua intelligitur recepiſſe.

17 *Fœmina de iure non ſuccedunt in feudo.*

18 *Dominus directus feudo ad eum reuerſo licet teneatur agnatis proximioribus defuncti renouare, poteſt tamen filiam defuncto illis præferre, & num. 21.*

19 *Secus eſt in alijs tamen caſibus præter filiam.*

20 *Finita emphyteuſi Abbas poteſt confirmare filiæ, & non cohæredibus emphyteutæ.*

22 *Si Pater vnum ex filijs certum nominauerit, qui nullo pacto poteſt certificari Dominus directus poteſt gratificare vni ex filijs.*

23 *Declara procedere, quando perſona eſt omninò incerta ex certis ſecus ſi non concurrat incertitudo, neque ſit in arbitrio Domini vnum eligere.*

DECISIO MCLXIV.

POſtquam *die 18. Ianuarij 1618. huius anni Rota* reſoluerat ab Eccleſia, cum nollet pro ſe retinere, inueſtiendas eſſe de huiuſmodi bonis fęminas, de quibus agitur tanquam proximiores, etiam quod non ſint hæredes vltimo loco defuncti, cum emphiteuſis non ſit hæreditaria, & etiam quod prima emphyteuſis fuerit conceſſa pro maſculis tantum, quia non propterea alteratur prima inueſtitura: nam per primam admiſſionem fœminarum, quæ ex æquitate debent admitti ad excluſionem ex-
1 tranei, * per *Text.* & *Gloſſ. in verbo impetrabile in l. 1. §. permittitur ff. de aq. quotid. & æſtiu.* & notat ibidem *Bart. & alij* aperitur ſolum via maſculis dd. fęminarum, quæ de iure non ſunt
2 incapaces empytheuſis Eccleſiæ, * *§. emphyteuſim in auth. de alienat. & emphyt.* late *Couarr. variar. reſolution. lib. 2. cap. 18. numer. 10.* Dubitaui hac *die 22. Aprilis 1619.* an Eccleſia teneretur inueſtire omnes tres fœminas proximiores, vel potius eſſet locus gratificationi, ita vt vnam tantum Eccleſia teneretur eligere. Et quod ſit locus gratificationi, & ſufficiat
3 vnius electio, * tenet *Caldar. de renouat. emphyt. quæſt. 17. per. tot.* & præſertim *num. 27. 32. 33. & 39.* qui quantum attinet ad caſum noſtrum ex ſequentibus rationibus mouetur.

Et primo authoritate *Baldi in cap. 1. num. 1. quemadmodum feud. ad fil. pertin. Lup. in repetitione Rubricæ c. per veſtras de donat. int. vir. & vxor. §. 69. num. 28. Fulgoſ. conſ. 4. & conſ. 222.* & aliorum quos allegat *Pariſ. in conſ. 4. num. 42. & 43. vol. 1.* quos idem *Cald. alleg. num. 27.* præſupponit firmare concluſionem, quod quando pertinet ad maſculos, & non ad fœminas, poſſit Dominus in præiudicium maſculorum fœminam eiuſdem gradus admittere & præferre excluſis maſculis, & eidem feudum renouare, & vlterius etiam, vltra prædictam rationem, vnus ex Dominis conſiderabat, quod finita emphyteuſi, ſi Abbas velit confirmare filiæ, & non cohæredibus emphiteotæ poteſt *Bald. in cit. cap. 1. num. 2. in fin. & Afflict. num. 4. quemadmod. feud. ad fil. pertin.*

Secundo prætendit idem *Caldas nu. 32. loco citat.* hunc articulum eſſe deciſum ex *conſ. Pariſii 22. nu. 36. vol. 1.* quem ita dicentem inducit. Quod Dominus directus finita Emphyteoſi, poterit gratificari vni ex filijs, vel deſcendentibus, cui magis voluerit, & eligere ad renouationem etiam filiam minorem excluſis alijs fratribus, & comprobat dictum ſuum ex ſententia *Io. Andr. in addit ad ſpeculat. tit. de locat. §. nunc aliqua nu. 77.* qui dicit, quod ſi Pater Emphiteuta voluit emphiteuſim ad vnum ex pluribus filijs inueſtitis hæredibus peruenire, quem alium, neque nominauit, neque deſignauit, ita vt incertum ſit, de quo intellexerit, iſto caſu electio ſpectat ad Dominum per *l. legato generaliter, & l. ſi quis à filio §. vltimo ff. de legat. 1.* & dictum *Io. Andreę* repetit *Iaſ. in l. 2. ad fin. nu. 208. verſ. tenendo hanc partem C. de Iur. Emphyt.* & idem *Cald. nu. 33.* allegat multa iura, ex quibus conatur ſuadere in hoc caſu locum eſſe gratificationi.

Prædictis tamen non obſtantibus, Rota cenſuit, tres iſtas Sorores eſſe inſimul inueſtien-
4 das, * quia vt dictum eſt, cum Eccleſia nolit retinere pro ſe, tenetur ex æquitate proximiores inueſtire, & ſic omnes inſimul, ex regula quod quando aliquid competit pluribus nomine collectiuo cognationis, vel familiæ tunc proximiores exiſtentes in eodem gradu inſimul con-
5 currant * *l. cum ita §. in fideicomiſſo l. peto §. fratre ff. de legat. 2. Bartol. in l. ſi cognatis num. 3. verſ. Quero quo ordine ff. de reb. dub. Iaſ. conſ. 215. col. 2. nu. 6. verſ. ſed præmiſſis lib. 1. Tiraq. de Primog. q. 17. opin. 4. nu. 1. 2. & ſeqq.* & in ſimilibus terminis poſt dictas rationes videmus, quod ſi plures Conſanguinei vicini concurrant in petendo ius congrui, omnibus competit res
6 empta iſto iure pro æquali portione, * vt per *Afflict. de iure proth. §. 1. num. 42. verſ. vlt.* notat *Gulielm. de Benedict. in c. Raynutius in verbo & Vxorem nomine Adalaſiam in 5. deciſ. nu. 45. de Teſtam. Neapodanus in conſuetud. Neapolit. in tit. de Iur. congrui in conſuetud. ſi ex vno V. vnus tantum nu. 82.* & per huiuſmodi rationes ita in noſtris terminis fuit reſolutum, in cauſa *Ciuitatis Caſtelli bonorum Emphyteoticorum 23. Iunij 1586. coram Platto*, in eo enim caſu emphiteoſis erat finita, & cum Eccleſia offerret ex integro concedere cui, vel quibus de iure competerent, & lis eſſet inter duas Sorores, quarum vtraque prætendebat ſibi, & non alteri faciendã eſſe inueſtituram, *Rota* cenſuit vtrique ſorori æqualiter eſſe faciendam. Qui caſus in ſubſtantia non diſcrepat ab iſto, qui licet ibi ageretur inter emphyteutas, nihilhominus Eccleſia profitebatur, ſe velle facere renouationem cui, vel quibus de iure, & quamuis in hoc caſu dicat Eccleſia velle ſe inueſtire vnam tantum, non propterea reſultat conſiderabilis diſcrepantia, inter hunc caſum, & illum quia ſi in caſu *Platti* Eccleſia non tenebatur reinueſtire omnes, eius conſenſus, nihil operabatur abſque beneplacito Apoſtolico, quia ſic ſolitum fuiſſet alteratum, vnde etiam quod res eſſet ſolita concedi, non poterat, hoc fieri cum alteratione ſoliti abſque
7 dicto beneplacito * *Clarus in §. Emphiteuſis q. 6. nu. 2. verſ. ſcias tamen, & q. 28. num. 6. verſ. aut vero.*

Et

Et vete ex quo venerit iſte caſus, quo plu-
res petere poſſint renouationem,non inde alte-
ratur ſolitum, quia cum agatur de re ſolita
locari, cum Eccleſia nolit retinere pro ſe ab
8 initio videtur ordinatum, * vt illa bona con-
cederentur in Emphyteuſim *Innoc. in c. vt ſu-
per in v. de menſa*, & ibi *Abb. num.* 11. *de reb.
Eccleſ. non alien.* & ordinatum quidem, vt ad
9 plures poſſet tranſire, * quia & ſi ab initio fue-
rit facta conceſſio, tamen eſt de eius natura
vt poſſit ad plures filios & deſcendentes inue-
ſtiti peruenire *cap.* 1. *§. omnibus filijs ſi de feud.
fuer. controuerſ. inter Domin. & Agnat.* & quod
finita generatione ſi Eccleſia nolit retinere pro
ſe, teneatur inueſtire proximiores, quæ ver-
ba comprehendunt de ſui natura omnes pro-
ximiores, vt dictum eſt, & licet ab initio con-
ceſſio facta fuerit vni, tamen ad plures filios
& deſcendentes poterat peruenire, & ſic cum
emphiteuſis de ſui natura tranſitura eſſet ad
plures, eius naturæ non repugnat, quod plu-
res reinueſtiantur, nam & ſi plures fœminæ
plures filios procreare poſſint, quam vna, hoc
tamen eſt euentuale, quod non eſt dignum
conſideratione, cum plura poſſint accidere,
quod non naſcantur; conſiderandum quidem
eſt non eſſe prohibitum, quod hæc emphiteu-
ſis peruenire poſſit ad plures, vt ad rem no-
ſtram conſiderat *Aymon in conſ.* 40. *nu.* 8. *verſ.
Decimo conſidero, & nu. ſeqq.* vbi plura affert
exempla.

Neque repugnat, quod dicit *Frece. de ſub-
feudis lib.* 2. *q.* 8. videlicet, quod licentia ven-
dendi feudum intelligitur de venditione facien-
10 da vni, non pluribus, * quia quicquid ſit de
veritate cum *Afflict. in d. §. omnibus filijs nu.*48.
tueatur contrariam ſententiam, caſus non ſunt
pares, nam vt ipſemet *Freccia* conſiderat *eod.
nu.* 2. reſpondendo ad d. *§. omnibus filijs*, dicit
quando emphiteuſis tranſit ad plures hoc fieri
ex neceſſitate legis communis, & quia ab ini-
tio aderat voluntas Domini, qui ſic dedit vni
Patri, vt omnes filios haberet Vaſſallos, &
cum lege mitius agitur, quam cum homine,
in ſuo autem caſu licentia vendendi non fuerat
conceſſa ex neceſſitate, ſed ex mera Domini
voluntate, & ſic non mirum ſi illa licentia ſtri-
cte erat intelligenda, & in iure non reperitur
cautum, quod ſolitum cenſeatur alteratum,
quo ad mutationem perſonarum, niſi quando
11 Eccleſia reinueſtitur,* quæ nunquam moritur,
vel Communitas per eandem rationem, quia
de facili non perit *Alex. in conſ.* 9. *nu.* 5. *vol.* 3.
Ruin. conſ. 23. *nu.* 34. *in fin. vol.* 5.

Neque ſolitum Emphiteuſis alteratur, ex
quo iſta renouatio debeat fieri pluribus, & per
12 conſequens fiat locus diuiſioni bonorum *
cap. 1. *§. præterea Ducatus de probib. feud. alien.
per Frider. Bart. in l. qui Romæ §. duo fratres q.* 10.
num. 24. *ff. de verbor. obligat.* cuius ſententia
eſt comunis, vt per *Iaſ. in l. fin. nu.* 114. *C. de
Iur. emphit.*, late *Cald. de emphit. extinct. lib.* 4.
cap. 7. *nu.* 8. *et ſeqq.* et ſic etiam diuiſioni Ca-
13 nonis, * quia quilibet pro parte ſibi contin-
gente, ad penſionis præſtationem perſonali
actione ex contractu conſtringi poteſt *Cald. lo-
co prox. allegato num.* 8. *in fin. & nu.* 2 quia ne-
14 dum emphiteuſis, quando eſt hæreditaria, *
ſed etiam quando non eſt hæreditaria
ſed conceſſio eſt facta filijs, et Succeſſoribus,
vſque ad tertiam generationem eſt diuiſibilis
*l. Item Prædia ff. famil. herciſc. Bartol. in l. item
videndum §. fin.* ibi, *vel partem Poſſeſſionum
Emphyteuticarum ff. de petit. hæredit. Rip. in l.
qui Romæ §. duo fratres nu.* 86. & ibi *Socein. Iun.
in repetit. nu.* 132. *ff. de verbor. obligat. Cald. al-
legat. conſ.* 7. *nu.* 11. & 14. & ſic in hoc caſu
etiam in terminis primæ conceſſionis Emphi-
teuſis erat diuiſibilis, imo reſultat forte ma-
ior vtilitas Eccleſiæ, quia quando Emphiteuſis
conceditur vſque ad certam generationem eſt
15 locus iuri accreſcendi * *Ruin. conſ.* 169. *nu.* 2.
vol. 1. *Ronchegall. in l. eandem nu.* 134. *ff. de
duob. reis*, quod idem eſt, ſi concedatur pro
filijs ſimpliciter *Decius conſ.* 263. *Ronchegall.
loco præcit. verſ. verum vnum, vbi de communi
Cald. d. cap.* 7. *nu.* 11. & 12. qui erant caſus
primæ conceſſionis. At in iſta renouatione
cum ſit facienda pluribus ſimpliciter, certum
eſt, quod aliquo eorum decedente ſine filijs,
16 portio deficientis alijs non accreſcit, * quia
vnuſquiſque pro parte ſua intelligitur recepiſſe
*c. p. de frat. de non benef. inueſt. Bart. in l. ſi mi-
bi & Titio nu.* 6. *Imol. nu.* 1. *ff. de verbor. oblig.
Salyc. in l. vni nu.* 20. *ff. quando non petent. par-
tes Dec. conſ.* 163. *nu.* 1. qui de communi *Man-
tic. de tacit. & ambig conuent. lib.* 22. *tit.* 34.
nu. 23., & ſi Eccleſia credit magis ſibi eſſe
proficuum, quod fiat ius accreſcendi ad fa-
uorem inueſtitarum, poterit ſuper hoc ſibi
conſulere, faciendo renouationem, conceden-
do tribus Sororibus cum pacto, quod poſt
mortem earum, vel filiorum ad Eccleſiam re-
uertatur, ſi quis eorum ſine filijs deceſſerit ad-
dendo ex abundanti pactum, vt de vno in al-
terum reuertatur ex alleg. per *Mantic. loco præ-
citato nu.* 24.

Non obſtant in contrarium deducta per
Cald. loco præcit. num. 27. quia *Bald.* & cæteri
DD. non dicunt, quod Domini renouare poſ-
ſint feudum fœminæ in pari gradu cum maſ-
culis, ſed quod licet de iure fœmina non ſuc-
17 cedat in feudo * *cap.* 1. *de ſucceſſ. feud.* aper-
to tamen feudo, & ad Dominum reuerſo, licet
Dominus teneatur renouare Agnatis proxi-
18 mioribus defuncti, * poteſt Dominus agnatis
maſculis fœminam filiam defuncti preferre, &
dicit *Bald.* ibidem, hoc eſſe ſpecialiſſimum in
filia, vnde iſte caſus, neque applicatur, quia
hic non agitur inter Agnatos, & filiam illius,
in quo deficit Emphiteuſis, ſed agitur, An
omnes proximiores ſint inueſtiendæ. Neque
etiam trahi debet in conſequentiam in hoc ca-
ſu, cum ſit caſus ſpecialiſſimus, qui propterea
nedum excludit facultatem arguendi, ſed ex
eo infertur in alijs caſibus ius commune eſſe
19 in contrarium * *Bald. conſ.* 382. *nu.* 7. *verſ.
cum agitur lib.* 5. quod dupplicatur *lib.* 1. *conſ.*
250. *Corn. conſ.* 281 *nu.* 9. *lib.* 2. *Angel. conſ.*
383. *in fin. Anchar. conſ.* 203. *in fin.* quod eſt
ſubſcriptum à ſex Doctoribus *Roman. conſ.* 86.
nu. 12. *verſ.* 3. *quia Abb conſ.* 79. *in princ. lib.* 1

Et

Digitized by Google

Et quod ſubiungebatur ab vno ex Dominis, ex
Bald. & Affli&. per d. *text.* in *cap. 1, quemad fe-*
ud. ad filias peruen. quod poteſt Abbas finita
Emphiteuſi confirmare filiæ, & non cohere-
20 dibus emphiteotæ * non obſicit; Nam quic-
quid ſit de hoc, non eſt caſus noſter, neque
debet trahi in conſequentiam ad hunc caſum,
licet extendatur ille *te.tus* ad emphyteuſim in-
ter eaſdem perſonas, quia hoc poteſt fieri pro-
pter identitatis rationem *Euerard. in arg. à*
feud. ad emphy. c. cum dilecta de confir. vtil. Abb.
conſ 114. *nu.* 4. *&* 5. *in fin. lib.* 2. non autem
extendi ad caſus diuerſos, & inter diuerſas per-
ſonas, quia vt dictum eſt ex ſpecialitate oſten-
dit ius comune eſſe in contrarium.

Non obſtat ſecundum ex *conſil. Paris.* 22.
num. 36. *vol. p.* quia ſolum dicit, quod Feudo
reuerſo ad Dominum per lineam finitam, eſt
in arbitrio Domini illud concedere, vel hære-
21 dibus vel filiæ, * & ſic loquitur in terminis *c.*
1. *Quemadmodum feud. ad fil. fœm. peruen.* Vnde
argumẽtum ſatis videtur ſublatum ex proximis
reſponſionibus: Dum vero dicit, quod ſi Pater
22 vnum ex filijs incertum nominauerit, * qui
nullo pacto poteſt certificari Dominus directus,
poteſt gratificare vni ex filiis ex *Io. Andr. &*
aliis loc. pracit. Reſpondetur hanc opinionem
procedere, quando perſona eſt omnino incer-
23 ta ex certis, quia tunc eſt locus gratificatio-
ni: Omnibus .n. ſubueniri non poteſt, cum
vnus tantum ſit vocatus, & ille quidem incer-
tus, & propterea merito intrat gratificatio *l.*
ſi quis in graui. §. ſi caſu omnes ff. ad Syllanian.
Gloſſ. in cap. cum autem in verbo Iudicio Epiſcopi
de Iurepatr. Io. Cerier. in tractat. de primog. lib.
p. q. 11. vbi latè, ſed quando prout in caſu no-
ſtro ius non eſt incertum, neque eſt arbitrio
Domini directi vnum eligere, ſed teneatur in-
ueſtire proximiores, non eſt locus gratificatio-
ni, quia per eam tolli non poteſt ius alterius
partis, per ea quæ notat *Gloſſ. in verbo Iudicio*
Epiſcopi, & ibi DD. in c. cum autem de Iure Pa-
tr. lib. 2. p. 3. q. 5. art. 1. & art. 2. & meritò
cum reuocatio facienda ſit proximioribus, &
ſic omnes prędictæ tres Sorores ſunt inueſtien-
dæ. Et ita concluſum.

LVCANA MOLENDINI.

Veneris 26. Aprilis 1619.

ARGVMENTO.

Non Indiget.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, de cuius executione agitur non debet extendi de caſu ad caſum, alias nulliter proceditur.*

2 *Ab executione non eſt incipiendum.*

DECISIO MCLXV.

DVæ interuenerunt ruinæ, altera de anno
1602. altera vero de anno 1603. & cum ſen-
tentia Rotalis pronunciet tantum ſuper ruina
anni 1602. & condemnet ad quantitates ſo-
lummodo Canonis pro rata ruinæ dicti anni
1602. reſeruatis Iuribus vtriuſque parti com-
petẽtibus quoad ruinam domus de anno 1603.
dubitauit an DD. de Barocchijs tenerentur ad
ſolutionem integri Canonis, vel pro parte. Et
Domini dixerunt teneri vigore dictæ ſententiæ
Rotalis pro rata ruinę tantum anni 1602. quia
ita diſponit prędicta ſententia, de cuius exe-
cutione cum agatur, non debet de caſu ad ca-
1 ſum extendi, * alias nulliter procederetur *Io-*
an. de Anan. conſ. 5. *in princ.* vbi etiam *Ludoni-*
cus Bologninus in Apoſtill. & idem repetit *conſ.* 9.
in princ. Abb. conſ. 3. col. 11. 11. q. lib. 2. vbi in
fine in fortioribus dicit, quod executio eſt nul-
la ſi de facto excedit ſententiam, licet innitatur
verbis ſententię, & dicit hanc opinionem com-
munem.

Non obſtant ea, quæ deducuntur ad oſten-
dendum, quod Domus, ſuper qua cecidit rui-
na de anno 1603. non comprehenditur in In-
ſtrumento conceſſionis d. anno 1557. quia
quicquid ſit de hoc, res eſt dubia, & ex ſupra-
dicto tenore ſententiæ *Rota* videtur potius ſen-
ſiſſe contrarium, cum condemnauerit ad Cano-
nes tantum pro rata ruinæ anni 1602. cum vt-
cunque ſit debeat prius ſuper hoc Iudicari, an-
tequam deueniatur ad executionem, quia ab
2 ea non eſt incipien. * *l. 1 & l. nimis propera ff.*
de exequut. rei iud. Bald conſ. 214. circa finem
verſ. Prator enim lib. 4. & conſ. 274. num. 2.
verſ. 2. pramitto vſque ad fin. lib. 3.

Ex quibus merito fuit receſſum à *deciſione fa-*
cta 11. Ianuarij huius anni, vna tantum parte
informante.

ROMANA DE CAPITE FERREO.

Lunæ 29. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Sicuti venditor per pactum tenebatur aſſecurare indemnitatem emptoris pro periculo euictionis, ita quoque tenetur illius hæres ad fauorem hæredis emptoris.*

2 *Emptor, qui moleſtatur ſuper re empta poteſt à venditore petere cautionem pro ſua indemnitate.*

3 *Limita quando emptor eſt notoriè diues.*

DECISIO MCLXVI.

CVm Dominus Hieronymus Mignanellus,
tanquam hæres bo. me. Bernardinæ de Ca-
pite

pite Ferreo moleſtaretur ſub prætextu fideicommiſſi ſuper Inſigni Palatio nuncupato *Capo di ferro*, quod prædicta Bernardina emerat à Tiberio, & Dominico Capite ferreo cum promiſſionibus ampliſſimis egit pro aſſecuratione Iudicij contra Portiam Creſcentiam hæredem nedum immediatam d. Dominici ſed etiã ex eiuſdem perſonã Tiberij, & dubio per me propoſito *Rota* cenſuit eſſe locum aſſecurationi reſeruato, vt de modo videatur; Ratio DD. fuit, quia Palatium fuit venditum tanquam liberum, quare cum D. Hieronymus occaſione fideicommiſſi moleſtaretur, ſicuti venditores ante ſecutam euictionem tenerentur aſſecurare indemnitatem emptoris pro periculo euictionis,* quia ſic videtur actum inter partes, ita tenetur D. Portia hæres venditorum fauore D. Hieronymi hæredis emptricis, cum hæres repræſentet perſonam defuncti *Auth. de Iur. Iur. à morien. præſtan. col. 5. Bartol. in l. eius qui in Prouincia num. 14 ff. ſi cert. petat. Gloſſ. vlt. in l. hæres ff. de liber. legat.*

2 Quod autem venditores tenerentur,* probantur ex *l. exempto ff. de act. empt. Guid. de Suzaria in l. penult. §. ante pretium ff. de peric. & commod. rei vendit.* quem refert idem *Alber. num. 2. in fin. verſ. quærit Guido de Suzaria, & vs. Quid ſi non mouetur quæſtio vſque in fin. Io. Andr. in add. ad ſpecul. in tit. de empt. & vendit. §. Sciendum num. 8. littera A. verſ. Item ſcias quod Guido de Suzaria Alex. conſ. 65. num. 4. verſ. & dato lib. 5. Oſach. dec. 24. num. 2. verſ. ſecundo quando non agitur & ſeqq. additio ad Theſaur. dec. 85. Seraphin. dec. 723.* Quæ maxime procedunt, vt patet ex dictis Doctoribus, ſtante promiſſione, quod Palatium nulli oneri ſit ſuppoſitum, cum promiſſione de faciendo conſentire omnem perſonam, & de liberando à moleſtijs.

Non obſtat quod notorie diues ab iſta ſatiſ-
3 datione liberetur,* *Doctor. in l. 1. ff. qui ſatiſd. cogant. Natt. cons. 430. num. 15.* & fuit dictum in cauſa *Cuſentina penſionis 22. Iunii Superioris Anni coram R. P. D. meo Vbaldo,* quia iſtæ notoriæ diuitiæ non erant claræ, prout nec erat clara quantitas legitimæ, cum non conſtet de quantitate bonorum, imo dabatur ſumus de aliqua conſumptione, vnde iſtæ exceptiones nõ releuant *Seraphin. dec. 321. num. 17.* prout neque releuat concordia inita inter D. Portiam, & Creditores, quia per illam non eſt cautum ne fideicommiſſarij poſſint moleſtare Dominum Mignanellum.

Et ita concluſum.

ROMANA CENSVS DE BISCIIS.

Lunæ 29. Aprilis 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget,

SVMMARIVM.

1 *Reo, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris.*

DECISIO MCLXVII.

Sententia A. C. de qua agitur continet duo capita; alterum quod fructus benè fuerunt ſoluti Cecchinæ: alterum verò, quod depoſitio ſortis fuit benè facta, & in vtroque capite viſum fuit DD. ſententiam eſſe infirmandam; nam quoad primum nullibi apparet de Iure Cecchinæ, & ideò Palonio poſſeſſori ſufficit
1 vincere per non Ius alterius partis,* *l. qui accuſare C. de eden. Oldrad. conſ. 218. circa fin. verſ. cum ergo.* Neque contrarium dicit *deciſio mea 6. Iunii 1618.* quia in ea non firmatur ius Cecchinæ, ſed ſolum ad effectum firmandæ reſolutionis dicitur, quod aut cenſus ſpectabat ad Cecchinam aut ad Clariceam, & vtroque caſu Palonius non poterat recipere ſortem ex rationibus ibi deductis.

Quoad ſecundum caput ſententiæ, in quo fuit pronunciatum depoſitum fuiſſe benè factum, pariter viſum fuit, ſententiam eſſe infirmandam, quia ex duabus *deciſionibus factis coram Reuerendiſſ. D. meo Manzanedo*, & vna *coram Reuerendiſſ. Lugdunen.* apparet de contrario ex rationibus in dictis *deciſionibus* luculenter adductis, quæ in hac diſputatione ſunt præſupponendæ, quibus non contradicunt *deciſiones coram me factæ*, in quibus firmatum fuit, Palonium non potuiſſe recipere pecunias, quia hoc non fuit dictum, quaſi firmando, quod non haberet ius, ſed quia deponendæ erant ad effectum faciendi inueſtimentum, ſed non proptereà perneceſſe ſequitur, quod depoſitum fuit benè factum, itaut DD. de Biſcijs cenſeantur vſque ab initio liberati à ſolutione fructuũ, quod in ſubſtantia eſt id, quod in ſententia Auditoris Cameræ continetur.

Et ita concluſum, &c.

CAMPANIEN. PRIORATVS.

Ven. 10. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Prioratus ſpectat ad eum Equitem Hieroſolymitanum, qui habet antianitatem, expectatiuam, & antelationem. Eques Hieroſolymitanus laborans morbo epilepſiæ non redditur inhabilis ad conſequendum Prioratum.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa appellationis non clauſula* parito iudicato arbitrio Rotæ *videndum eſt de bono iure, quando plura deducuntur, ex quibus apparet*

Digitized by Google

paret condemnatum habere iuſtam cauſam non parendi.

2 *Hoſpitalariatus lingua Franciæ connumeratur inter Baiuliuatus Conuentuales, & ad eam eligitur ob benemerentiam.*

3 *Hoſpitalarius lingua Franciæ poteſt huiuſmodi officium dimittere, & vnum officium obtinere ante alios Hoſpitalarios.*

4 *Conceſſa Equiti Hieroſolymitano antianitate, expectatiua & antelatione ad Prioratus Franciæ Aquitaniæ, & Campaniæ ante omnes alios, veniente caſu vacationis alicuius Prioratus, ad ipſum ſpectat.*

5 *Laborans morbo Comitiali, ſeù Epilepſia eſt irregularis.*

6 *Et inhabilis ad beneficia.*

7 *Limita ſi talis inhabilitas prouenerit præter ſuam culpam, & beneficium non habet annexum aliquem ordinem, ac illius adminiſtratio non impeditur, & num.*10.

8 *Epiſcopus, vel alius ſuperior poteſt caſſare electionem ad beneficium antequam ius acquiratur ex confirmatione.*

9 Abb. in cap. ex parte de Cleric. ægrot. *in quibus terminis loquatur.*

11 In Statuto Sac. Religionis Hieroſolymitanæ cap.15. tit.13. de elect. *ordinatur, quod quando agitur de electione Baiuliuorum, & Priorum eligi debet perſona apta, vtilis, & maiorum meritorum. Decl. num.*12.

13 Statutum d. Religionis cap. 21. tit. 14. de cōmend. *mandat Priores facere debere Cabreniationes.*

DECISIO MCLXVIII.

POſt latas duas ſententias in partibus ad fa-
uorem D. Fratris Iacobi de Gagliarbois cō-
tra D. Fratrem Simonem de Aubigni, com-
miſſa fuit cauſa *R. P. D. meo Dunozetto* cum
clauſula *parito iudicato arbitrio Rotæ*, ſuper quo
arbitrio cum fuiſſet dubium propoſitum, fuit
1 reſponſum. Videndum eſſe de bono Iure, *
etiam quod adeſſet iudicatum, cum fuiſſent
latæ duæ ſententiæ, & plura deducerentur, ex
quibus apparebat D. Fratrem Simonem habe-
re iuſtam, & honeſtam cauſam non parendi,
prout alias ſic fuit reſponſum, vt in *deciſ.* 528.
nu. 7. par. 3. lib. 3. per deciſionem Caſſadori 5. *in
fin. de appellat.* Poſtmodum cum *die* 18. *Maij
ſuperioris anni* fuerit reſolutum non conſtare
de bono Iure fratris Iacobi, & inde lata ſen-
tentia Rotalis, quæ per aliam ſimilem fuit con-
firmata, dubitaui, an dictæ ſententiæ eſſent con-
firmandæ, & articulo benè diſcuſſo Domini
affirmatiuè reſponderunt.

Ex actis enim conſtat, quod dictus Domi-
nus frater Symon de menſe Martij anni 1600.
fuit ratione eius benemerentiæ iuxtà formam
cap. V. de modo eligendi Priores, & Baiuliuos
tit. 13. *de election.* electus ad officium Hoſpita-
lariatus linguæ Francię, qui connumerantur
2 inter Baiuliuatus Conuentuales, vt habetur in
tit. 10. *de Baiuliuis cap.* 1. Et poſtmodum de men-
ſe Maij ſequentis, iuxtà aliud *Stat. cap.* 44. *d.
tit.* 10. de Baiuliuis, & iuxtà formam concor-
diæ inter Sac. Religionem, & Venerabilem Lin-
guam Franciæ, quæ continet, quod dictus
Hoſpitalarius prædictum officium dimittere,
& vnum officium obtinere ante alios Hoſpita-
3 larios, * poſſit Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Magnus
Magiſter, & Concilium Generale conceſſit ei-
dem Fratri Simoni antianitatem expectatiuā,
& antelationem ad Prioratus Franciæ Aquita-
niæ, & Campaniæ ante omnes, & quoſcunque
4 alios. * Quare veniente caſu vacationis Prio-
ratus Campaniæ nedùm ratione dictæ antiani-
tatis, & antelationis ad prædictum D. Fratrem
Simonē ſpectat, & in *l.* 1. *&* 2. *C de offic. Præf. Præt
l.* 12. *l.* 1. *C. de Præf. Sac. Cubicul eodē lib. l.* 1. *§. inter
ff. de alb. ſcribit*, ſed etiam ratione expectatiuæ
cōceſſæ, *Alex. conſ.* 185. *n.* 19. *verſ. prætereà vol.* 2.
Tiber. Decian. reſponſ. 44. *num.* 59. *verſ. quinimò
lib.* 3. *Rimin. Iun. conſ.* 661. *nu.* 57. *lib.* 6. *Alciat.
in l. dilata num.* 7. *&* 8. *ff. de verbor. ſignific. Ma-
theſ. ſingul.* 194. *& ibi adden.*

Non obſtat, quod dictus D. Frater Symon
morbo comitiali, ſeu epipleſię laboret, & ideò
5 eſt irregularis * *Gloſſ. in c. communiter diſt.* 33.
6 & per conſequens inhabilis ad beneficia, * &
ſic ad Prioratum, de quo agitur, vt in puncto
de laborante hoc morbo dicit *Azzor. inſtit.
moral. par.* 2. *lib.* 2. *cap.* 4. *ſeſſ.* 14. *in fin.* quia fuit
reſponſum, quod cum agatur de irregularita-
te ex defectu, quam incurrit dictus D. Frater
Symon abſque ſua culpa, non eſt effectus in-
7 habilis ad dictum Prioratum, * qui non habet
annexum aliquem ordinem, à quo propter di-
ctum morbum D. Symon repellatur, vt colli-
gitur ex *text. in cap.* 2. *de Cleric. ægrot.* vbi &
cui abſciſſi fuerunt duo digiti, & pars manus
ſine ſua culpa permittitur conferri beneficium
non requirens celebrationem, & ita generaliter
per illum *text.* reſpondet *Nauarr. in manual. cap.*
27. *num.* 252. *verſ. ergo ſaltem Enriquez in ſum-
ma lib.* 13. *cap.* 14. *§.* 1 *in Gloſſ. lit. F. in fine, &
cap.* 56. *§.* 1. *in gloſſ. lit. E. in fin. & lib.* 14. *cap.*
2. *§.* 5. *in gloſſ. lit. C. Auila de cenſur. par.* 7. *di-
ſp.* 2. *dub.* 6. *concl.* 3. *verſ.* Sed circa *has duas
concluſiones fol. mihi* 320. *Suarez de cenſ. diſp.* 51.
num. 17. *verſ. reliqua huiuſmodi Sayrus de cenſ.
lib.* 6. *cap.* 2. *num.* 23. *Tolet. in Summ. lib.* 1. *cap.*
63. *num.* 5. *in* 4. *Regula verſ. nec eſt incapax Vgo-
lin. de irregular. cap.* 65. *§.* 1. *num.* 4. *in fin.* & in
terminis morbi Comitialis dixit *Rot. apud Ve-
rall. deciſ.* 238. *par.* 2. quam refert & ſequitur
Garz. de benef. par. 7. *cap.* 12. *num.* 20. *& in hac
cauſa* 18. *Maij ſuperioris anni coram R. P. D.
meo Dunozetto.*

Nec releuat, quod ſuperior caſſare poſſit
electionem antequam ius acquiratur ex confir-
8 matione * *Abb. in c. ex parte num.* 4. *de Cleric.
ægrotantib. Caputaq. dec. allegat.* 238. *num.* 5. *&*
6. *par.* 2. Imò ſi morbus impedit adminiſtratio-
nem dignitatis, eſt indignus licet iam promo-
tus non repellatur, quia *Abb. in d. cap. ex par-
te* loquitur de dignitate, quę habet annexum
9 munus conſecrationis, * & quamuis idem di-
cendum videatur, quando morbus impedit
adminiſtrationem, ſecus tamen dicendum eſt
in hoc caſu, cum nullibi probetur, quod præ-
dictus morbus adminiſtrationem Prioratus

10 impediat,ſed ex re ipſa contrarinm appareat,*
immò viri grauiſſimi virtute celebres, & ar-
dui implicati negotijs laborauerint hoc mor-
bo, & comprobatur in noſtris terminis ex ra-
tione *textus*, licet caſus ſit dinerſus in *cap. 2. de
Clericis ægrotantibus* ibi *Fraternitatem tuam hor-
tamur, quatenus latorem præſentium ad percipien-
da, quæ conſueta ſunt ab Eccleſia tua, ægritudo
ſua non debeat impedire, quia ſi alij eſſent eius exē-
plo deterriti, fortè non poſſet quin militaret Eccle-
ſia inueniri, ſed ſecundum eius ordinem quacunque
etſi ſanus eſſet potuerunt miniſtrari de ipſa exigui-
tate, quæ Eccleſiæ poteſt accedere Fraternitas tua
præbeat ægrotanti.*

Non obſtat, quod ex *Stat. cap. 15. tit. 13. de
election.* quandò agitur de electione Baiuliuo-
rum, & Priorum eligi debet perſona apta,
11 vtilis, & maiorum meritorum * præferendo
aptitudinem,& merita antianitati; Quia quic-
quid dicendum ſit, an in prædictis D. Frater
Iacobus DominumFratrem Symonem excellat,
quià de hoc non conſtat; Veritas eſt, quod
dictum *Statutum* habet locum in electione Ba-
iuliuorum & Prioris Eccleſiæ,nec non & Prio-
rum Conuentualium vt patet ibi *Procedendo al-
l'elettione di vn Bagliuo Conuentuale*, & ibi *& in
tal modo comandiamo, che ſiano parimente eletti*, e
e creati il Prior della Chieſa, e gl'altri Priori, e
Bagliui Capitulari, quod; fuit ſeruatum, quan-
do D. Frater Simon electus fuit ad Officium
Hoſpitalaria.us linguæ Franciæ, cuius electio
comprehenditur ſub hoc *Statuto* poſt quam ele-
ctionem erat ſeruanda forma *cap. 44. tit. 10. de
Baiuliuis*, prout fuit ſeruata, vt ſupra relatum
eſt, & quod hoc ſit verum.comprobatur ex eo
dictus D.Frater Iacobus allegante Prioratum
ſibi deberi ſub prætextu, quod intendebat red-
dere incapacem ipſum D.Fratrem Simonem
ex rationibus coram magno Magiſtro, eiuſque
Concilio deducendis, prout poſteà deduxit
allegando; Primo quod Frater Simon erat de-
bitor Communis Ærarij, quod obiectum fuit
ſublatum ex *Dec. R. P. D. mei Dunozetti*, & ho-
diè ampliùs non controuertitur. Secundo quod
meliorationes, & Libellos Cenſuales ſuæ com-
mendæ non fecerat, quod etiam fuit ſublatum
ex dicta *Dec.* & infrà etiam aliquid dicetur.
Tertio quod morbo caduco laborabat, quod
etiam eſt benè ſublatum; Et ceſſat omnis diffi-
cultas ex Teſtibus tàm in Curia, quàm vigo-
re remiſſoriæ examinatis, qui deponunt ſem-
per fuiſſe ſeruatum attendi benemerentiam,pro
conſequendis ſolùm DignitatibusConuentuali-
12 bus, * non autem pro alijs Dignitatibus, quæ
dantur ſolùm vigore antianitatis, & expecta-
tiuarum, nulla habita ratione ad maiora me-
rita.

Deniquè non obſtat, quod D.Frater Simon
non fecerit Cabreuiationes ſaltem legitimè,
cum Commiſſatij retulerint non ſeruata for-
13 ma *cap. 21. tit. 14. de Commendis*, * quia contra-
rium viſum fuit Dominis, cum appareat ex
relatione eos vidiſſe meliorationes, ſcripturas,
& terras Commendæ, quæ ſcripturæ non poſ-
ſunt intelligi niſi de Inuentarijs, ad quæ Equi-
tes tenentur; eoquè magis cum in relatione
dicatur,iuxtà quæ obligatus erat, & confirma-
tur ex alia relatione, in qua dicitur meliora-
menta continere *fol. 60.* ſcripta in Papiro, vndè
maniſeſtiſſimè apparet formam *d. cap. 21.* fuiſſe
ſeruatam.

Ad alia obiecta benè ſatisfacit *Dec. R. P. D.
mei Dunozetti* vndè meritò ex ibi & in hac *deci-
ſione* deductis fuit reſolutum pro confirmatio-
ne ſententiarum Rotalium.

FIRMANA ALTARIS S. LVDOVICI.

Veneris 10. Maij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio lite pendente capta eſt attentata.*
2 *Clauſula* parito iudicato *concedit iuriſdictionem
conditionalem, & non tribuit iuriſdictionem an-
tequàm ſit paritum, vid. ibi, & num. 4.*
3 *Ex ſola citatione abſque reproductione inducitur
lis in præiudicium obtinentis.*

DECISIO MCLXIX.

SI conſtat de mandato illius, qui cæpit poſſeſ-
ſionem nomine Doctoris Ricciorti vel de eius
ratificatione, Domini dixerunt attentata non
poſſe vitari, cum lite pendente cæperit poſſeſ-
1 ſionem * *Clem. 2. & ibi gloſs. in verbo innouare
de appell c. 1. vt lit. pend. in 6. Gud. dec. 504.*

Non obſtat, quod litis pendentia non poſ-
ſit extendi niſi per commiſſionem cum clau-
ſula *Parito Iudicato*, quià verum eſt,quod iſta
clauſula concedit Iuriſdictionē conditionalem
2 * & non tribuit Iuriſdictionē antequàm ſit pa-
ritum *c. cum dilect. de reſcript. c. cum olim de Offic.
deleg.* quia hoc procedit in odium illius, con-
trà quem fuit Iudicatum, ſed non tollit, quin
ſi in præiudicium alterius partis aliquid atten-
tet, non poſſit per Iudicem reuocari, ſaltem
ex Officio Iudicis nobili.

Hinc videmus in ſimili, quod ex ſolo de-
creto citationis abſque aliqua reproductione,
3 inducitur lis in præiudicium obtinentis * *Rot.
dec. 6. vt lit. pend. in nou. & dec. 4. eod. tit. in anti-
que Creſcent. dec. 12. num. 1. de cauſ. poſſeſ. & pro-
pr. Verall dec. 169. num. 3. p. 2.*

Et ceſſat omnis difficultas, quià clauſula
parito fuit temperata per aliud reſcriptum *re-
4 ſeruatis expenſis in fine litis docto de paupertate*, *
vndè videtur inſtaurata lis, vt fuit dictum in
cauſa *Placentina de Malpartida 1. Iulij 1602. co-
ram bo. me. Litta.*

Et Ità concluſum vna tantum parte Infor-
mante.

*Præſens deciſio fuit confirmata die 26. Iunij ſe-
quentis & 17. Martij 1623.*

NEA-

Digitized by Google

NEAPOLITANA MASSARIAE.

Lunæ 13. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Donatio facta à Patre filio in eius poteſtate exiſtenti an valeat. Vigore clauſulæ *conſtituti*, & *præcarij* appoſitæ in donatione facta fauore filiorum naſciturorum cum ſtipulatione Notarij ipſis acquiritur poſeſſio poſtquàm fuerint nati. Inuentarium ab hærede præſumitur legitimè factum, quando concurrunt adducta in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum conceditur quotieſcunque cõſtat de iniuſtitia, licèt non notoria.*
2 *Poſſeſſio probatur* ex *ſubſtentatione litis iunctis adminiculis.*
3 Verall.deciſ.369.p.2. *quomodo ſit intelligenda.*
4 *Donatio facta filijs naſcituris Notario pro eis ſtipulantibus valet ita vt eis cum naſcantur ius acquiratur.*
5 *Donatio inter viuos facta a Patre filio in eius poteſtate exiſtenti regulariter non valet; ſecùs ſi adſit iuramentum & ſit facta ob cauſam, & contemplatione matrimonij.*
6 *Per ſtipulationem Notarij, & virtute clauſulæ cõſtituti, &* præcarij *in donatione fauore filiorum appoſita acquiritur ipſis etiam ignorantibus poſſeſſio poſtquàm fuerint nati.*
7 *Spolium ex clauſula* conſtituti *poteſt intentari.*
8 *Spolij iudicium intentatum à Patre poteſt proſequi à filio ex perſona Patris.*
9 *Hæres non poteſt impugnare factum defuncti.*
10 *Hæres hæredis primi teſtatoris eſt hæres.*
11 *Inuentarium operatur, vt actiones, quæ competunt hæredi non ſint confuſa.*
12 *Aditio hæreditatis, & inuentarium præſumitur ſolemniter geſtũ dum interuenit decretum Iudicis.*
13 *Teſtis vnicus probat, quando concurrunt præſumptiones, & coniectura ex circumſtantijs facti.*
14 *Inuentarium poteſt inchoari intra 30. dies poſt apertas tabulas, & finiri intra 60.*
15 *Conſuetudo contra ius vt ſuffragetur debet eſſe præſcripta, & obtenta in contradictorio iudicio.*

DECISIO MCLXX.

Explorati Iuris eſt, quotieſcunque conſtat de Iniuſtitia etiam non notoria concedi reſti-
1 tutionem in Integrum * *Caſar. de Graſs.dec.10. num.12 de re Iudic.Rot. dec.351. num.5. p.1. Verall.dec.94.p.3. Seraphin. dec.251. num.2.* In hac autem facti ſpecie punctus in eo conſiſtit, An probetur primum extremum, & quatenùs ſic, An eo iuuari poſſit D.Horatius; Secundũ enim extremum non controuertitur, & ſatis probatur ex ſubſtentatione litis iunctis alijs admini-
2 culis * *Caſar de Graſs. dec.4.num.2.de reſtit. ſpoliator. Anton. Anguſtin. in Epitome de vtroque extremo* §.1. & ità eſt intelligenda *deciſio Verall.*
3 *369.p.2.* & fuit dictum in cauſa * *Bononien. Præceptoriæ 24. Nouembris 1604. coram bo. me. Litta.*

Et quantùm attinet ad prima difficultatem circa primam extremum, illud ſatis probatur ex quo de anno 1504. q. Ludouicus de Afflicto occaſione Matrimonij contrahendi donauit Maſſariam, de qua agitur, filijs ex dicto matrimonio naſcituris, fratre ſponſæ, & Notario pro eis ſtipulantibus, quæ donatio in hac facti ſpecie ſuſtinetur, cum certa ſit regula, donationem factam naſcituris Notario pro eo ſti-
4 pulante valere, * vt eis cum naſcentur, ius acquiratur, vt per plura iura probat *Guido Papa dec.267.num.1.verſ.hoc caſu etiam ratione probatur Dec.conſ.245.num.3 Vrſill.ad Afflict. dec.393. num.7. Aegid.conſ.17.num. 2. Bertrand. conſ.27.n. 1.lib.1.p.2.& conſ.302. nu.7.vol.3. Io: Bolognett. conſ.6.num.15.Oltrad.conſ.95.num.2.* Et hæc concluſio procedit etiam ſi Pater donauerit filijs naſcituris, qui cum naſcerentur futuri erant in Patria poteſtate. Nam etſi donatio inter viuos facta à Patre filio in eius poteſtate exiſtẽ-
5 ti regulariter nulla ſit, & inualida; * attamen ſecus eſt, quandò adeſt iuramentum, prout in hoc caſu, quod eo magis debet operari, quià hic non fuit facta ſimplex donatio; ſed ob cauſam, & contemplationem matrimonij, vt in puncto dicit *Bertrand.d. conſ.27.n.2.& d.conſ. 302.n.8.* vbi alios refert, & dicit hanc ſententiam communẽ: Vndè fit, quod propter dictam ſti-
6 pulationem Notarij, * & virtute Clauſulæ *Cõſtituti, & præcarij* appoſitis in dicta donatione eiſdem filijs poſtquam fuerunt nati, etiam ignorantibus potuit acquiri poſſeſſio, vt probat *Io. Bolognett. in dicto conſ. 6. num. 17. & ſeq.*

Quantùm attinet ad ſecundam difficultatem an huiuſmodi primo extremo iuuari poſſit Horatius; Viſum fuit quod ſic, Nam Io: Baptiſta Auus Horatij intentauit hoc iudicium ſpolij, quod ex clauſula *Conſtituti* poterat in-
7 tentare * *Tiraquell. de Iure conſtit.p.2. ampliat. 11.Vrſill.ad Afflict dec.290.num.1. ad fin. & fuit dictum in hac cauſa 14. Nouembris 1616. coram R.P.D. meo Andrea*, in qua doctiſsimè reſpondetur ad alia obiecta, Vndè illud proſequi po-
8 teſt Horatius ex perſona Patris hæredis * *L.hæres abſens ff.de Iudic. & notat. in c.quid eod. tit.* & fuit dictum in cauſa *Bononien. de Carnalibus 11. Ianuarii 1602. coram bo.me.Cardinali Pamphilio tunc Rotæ Auditore*: Difficultas autem in duabus *deciſionibus* excitata videlicet, quod cum Io: Baptiſta fuit hæres Ludouici Patris Senioris, qui vendidit, & Camilli fratris non poteſt
9 eorum factum impugnare * *L.eum à matre ff. de rei vindic.* & per conſequens, nec Horatius,
10 quià hæres hæredis primi Teſtatoris eſt hæres * *L.final.C. de hæred.inſtit.* tollitur ex validitate Inuentarij, quod hodiè oſtenditur, quod quidem Inuentarium operatur, vt actiones, quæ
11 competunt hæredi non ſint confuſæ * *Bald. in l irritum C.ad l.falcid. & in l.ſi Vxor.num 2.C.de bonis auth.iudic.poſſiden.Roman. conſ.276. num.2.*

Iaſon. in l. more num. 53 ff. de acquir. hæredit. Nam etſi quandò de hac cauſa fuit actum coram bo. me. Fantuccio Inuentariũ, & ſententia tùnc exhibita non eſſent in forma probanti, & dicta ſententia etiam actis careret, attamen poſtmodùm conceſſa fuit compulſoria, & omnia iura integrè, & validè fuerunt producta; quarè tota difficultas reducitur ad id, An Inuentarium validè fuerit confectum, ad quod ſe reſtrinxit *deciſio Domini mei Andreæ 14. Nouembris 1616.* & licèt tùnc negatiuè fuerit reſolutum, attamen hodiè viſum fuit contrariũ eſſe reſpondendum.

Nam & ſi probetur ex Teſtibus, quod qui intendit hæreditatem adire ſolet in ipſo actu aditionis dare in manibus Notarij, qui de aditione rogatur in præſentia Iudicis, Teſtium, & locupletum liſtam bonorum defuncti (quod tamen dicitur non fuiſſe factam, cum aditio appareat facta die 2. Decembris 1528. & productio liſtæ ſub die 22. eiuſdem, & ſic diuerſo tempore; attamen fuit reſponſum habere nos actum aditionis coram Iudice, Notario, & Teſtibus, & locupletibus, factum eadem die 2. Decembris 1528. & aditio dicitur facta iſdem modo, & forma prout ſibi de iure permittitur, & iuxta tenorem ſuæ petitionis, & bandi expediti, & in petitione dicitur, quod Ioannes Baptiſta dubitabat hæreditatem Patris, & fratris eſſe potius ſibi damnoſam, quam lucroſam, & propterea prætendit illam adire cum beneficio legis, & inuentarij, vt non teneatur, niſi quatenus vires hæreditariæ ſuppetant, & non alias nec alio modo. Et in bando dicitur velle facere publicum inuentarium omnium bonorum dictæ hæreditatis, & proteſtatur, quod ſi Creditores non comparcant ipſe procedet ad confectionem dicti inuentarij; vnde cum poſtea adierit 2. Decembris cum modo, & forma iuxta tenorem ſuæ petitionis, & bandi expediti coram Iudice Notario, & alijs videtur in aditione conſignaſſe dictam liſtam bonorum, cum adſit decretum Iudicis,
12 pro qua præſumitur, omnia ſolemniter facta * iuxta *l. 2. C. de offic. Ciuil. Iudic. Roland. de Inuent. part. 3. §. quid autem quando inuentarium Menoch. præſ. 104 num. 2. & 10. lib. 4. de præſumpt.* & prædicta cõſignatio probatur ex dictis trium teſtium, & licet contra duos opponantur exceptiones, attamen in hac facti ſpecie videtur vnus ſufficere, ex quo cum eius dicto concurrunt coniecturæ & præſumptiones ex circunſtantijs facti, * de quibus ſupra dictum eſt *Io. Andr. in cap. fin. num. 4. verſ. quod hæc inducebant de ſucceſſ. ab inteſt. Cæſar. de Graſſ. dec. 3. num 6. de probat* vlterius ex abundanti fuit dictum propter dictas coniecturas, & ſententiam Sac. Concilij Neapolitani; quę habuit hoc inuentarium pro legitime facto, negari non poſſe, quinex omnibus ſimul iunctis arbitrium Iudicis poſſit operari, & plena fides dd. Teſtibus adhibeatur, vt *per Cæſar. de Graſſ. dec. 5. num 10. de ſponſal.*

Non obſtat, quod 22. Decembris reperiatur liſta exhibita coram Iudice, quia non per hoc per neceſſe dicendum eſt, conſignationem non fuiſſe factam die ſecunda quando hæreditas fuit adita; iſte enim actus eſt reiterabilis, & cum de iure inuentarium poſſit inchoari intra 30. dies poſt apertas tabulas, & finiri in
14 alios 60. * iuxta *l. final. C. de iure deliber.* potuit in actu aditionis inchoari, poſteà vero 22. Decembris impletum conſignari, maximè cum iſta conſuetudo non deroget iuri communi in hoc puncto, quod ſunt 30. dies ad inchoandum, & 60. ad complendum, vltra quod fuit etiam conſideratum, teſtes non probare, quod iſta conſuetudo annullet actum aliter factum, ſi alias de iure ſuſtineatur, & ſi aliter diſponeret eſſet contra ius, & deberet eſſe præ-
15 ſcripta, * & obtenta in contradictorio iudicio *Abb. in cap. fin. num. 16. de conſuet. Alex. conſ. 36. num. 11. lib. 2.*

Et ita concluſum conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum.

Præſens deciſio fuit reuocata die 5. Maij 1621.

ROMANA CENSVS.

Veneris 17. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Sequeſtratis bonis poteſt deputari Cuſtos, qui bona in cuſtodiam ſuam retineat, & præſtita prius cautione de reddendo bonum computum habeat facultatem fructus debito tempore vendendi, & illorum valorem reſtituendi ad omne mandatum Domini.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtratis bonis poteſt apponi cuſtos, ſeu commiſſarius, qui bona ſequeſtrata in ſuam cuſtodiam retineat.*

2 *Eius tamen officium eſt quid minus ſequeſtro.*

3 *Creditor non mittitur in poſſeſſionem bonorum, niſi debitore latitante, & fraudulenter.*

4 *Verba reſcripti* pręuia oris aperitione opportuna procedatur ad ſubhaſtationem, & deliberationem *non tollunt prouiſiones opportunas, & neceſſarias, & præambulas ad ſubhaſtationem.*

5 Seraphin. deciſ. 1120. num. 3. *in quibus terminis procedat.*

Oris aperitio conceſſa ad certum quid ad alia diuerſa non poteſt trahi num. 5.

6 *Cuſtos ſupradictus prius debet præſtare cautionem de reddendo bonum computum, & poſtea deputatur cum facultate vendendi fructus debito tempore.*

DECISIO MCLXXI.

Cum plura mandata fuerint relaxata ad fauorem Domini Hieronimi, & illorum vigore poſſit ſequeſtrari facere quoſcunque fructus per-

pertinentes ad D. Ducem, & cum aliqua
bona non ſint locata certum eſt poſſe deputari
1 cuſtodem, qui alias Commiſſarius appellatur,
qui bona ſequeſtrata in ſuam cuſtodiam, eorumque
ramque recipiat, vt per *Coler. de proceſſ. exequut.
cap. 2. part. 1. num. 70. & 78.* & eius officium
2 eſt quid minus, quam ſequeſtrum, * cum ſonet
in nudum miniſterium *Dec. in rubr. de offic.
eius num. 6. Boer. dec. 149. num. 1.*

Non obſtat, quod iſte non ſit modus iuridicus
pro executione rei iudicatæ, ſed ſit recurrendum
ad titulum, quibus ex cauſis in
poſſeſſionem eatur *l. 1. & 2. & l. fulcinius §.
Prætor, & per tot.* quia fuit reſponſum hic non
agi, vt creditor mittatur in poſſeſſionem bonorum
debitoris, quod non permittitur niſi
3 eo latitante, & fraudolenter, * vt in dicta *l.
fulcinius §. & cum edictum*. Sed hoc eſt remedium
prouiſionale, quod nullum ius tribuit
creditori, cum dumtaxat tractetur de fructibus
cuſtodiendis, ne dilapidentur in præiudicium
Creditoris.

Non obſtant verba reſcripti ſcilicet *præuia
oris apertione oportuna procedatur ad ſubhaſtationem,
4 & deliberationem*, * quia per hoc non videtur
tolli prouiſiones oportunæ, & neceſſariæ,
& expedientes præambulæ ad dictam ſubhaſtationem,
& verbum illud *opportuna*, videtur
tollere difficultatem, & ideo non reſiſtit *deciſio
Seraphini 1120. num.* 3. quia ibi apertio oris
5 erat reſtricta ad certum quid, * vnde ad alia
diuerſa trahi non poterat, ſed hic eſt ſimpliciter
apertum os ad ſubhaſtandum, & deliberandum,
dempta rata montis; Quare donec
fiat ſubhaſtatio, & deliberatio, videtur interim
fructus poſſe poni ſub cuſtodia.

Neque etiam obſtat præiudicium montiſtarum,
quia reſeruatum eſt expreſſe per commiſſionem,
& ipſi citati nihil opponunt, immo
& ipſi ſunt Creditores in magna quantitate
fructuum, qui ſi cuſtodiantur, & conſignetur
prętium in Monte Pietatis, eo facilius, & dictis
montiſtis, & alijs Creditoribus ſatisfiet
vndè merito Mons citatus nihil oppoſuit.

Quantum attinet ad ſecundam partem dubij
cum quibus facultatibus ſit deputādus cuſtos,
placuit Dominis, quod prius data cautione
6 de reddendo bonum computum, * & de fructibus,
& eorum valore reſtituendis ad omne
mandatum Domini, vt per *Coler. loco præcit.
num. 75.* deputetur cum facultate vendendi
fructus debito tempore & prætium deponendi
in Monte Pietatis ad effectum, vt prius dematur
rata Montis iuxta prædictum reſcriptum

Et ita concluſum, &c.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.
S. IVLIANI.

Veneris 17. Maij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Tertius veniens ad cauſam non aſſiſtendo, ſed
vtrumque excludendo non poteſt impedire illius
expeditionem.*

DECISIO MCLXXII.

Reſponſum fuit pro confirmatione ſententiæ
Rotalis, quia nullitates contra ſententiam
de partibus ſunt ſublatæ; Iuſtitia autem videtur
clara, cum ſententia contineat, quod decima
integra omnium fructuum ad rationem
decem pro centenario ſoluatur Ioanni Mariæ
eius vita durante iuxta conceſſionem ſibi factam
à Sede Apoſtolica, hęc enim omnia bene
iuſtificantur ex ſex *Deciſionibus Rotalibus*.

Non obſtat comparitio Rectoris Eccleſiæ S.
Ambroſij, quia quicquid dicendum ſit de eius
iure, ſufficit, quod tertius veniens ad cauſam
non aſſiſtendo, ſed excludendo vtrumque, nō
1 poſſit impedire illius expeditionem, * vt eſt
*deciſio noſtra 4. de Iudic. in antiquior. Couarr. pract.
quaſt. ca. 4. 14. & fuit ſepiſſimè reſolutum.*

Et Ità concluſum vna parte tantum informante
poſt nimiam Contumaciam alterius
partis.

PARISIEN. POECVNIARIA.

Mercurij 22. Maij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Si ſocius, vel creditor integram partem ſui crediti
recepit, alius vero non poſſit integram habere,
debet illa prior communicare cum poſteriori
partem exactam.*

DECISIO MCLXXIII.

Dubitaui an Domini de Oricellarijs debeant
habere integrum intereſſe ſuæ ſortis principalis,
vel ſumma exacta pro intereſſe ſit proportionabiliter
diuidenda inter eos, & D. Siluiam
pro rata ſortis principalis cuiuslibet à
die ceſſionis factæ per Horatium, & Domini
reſoluerunt D. Siluiam debere participare de
intereſſe exacto pro rata ſui crediti, & ita ſtādum
eſſe *in deciſis*; Ratio Dominorum fuit, quia
cum tota ſors principalis fuerit exacta, & ſolum
remiſſa certa pars intereſſe, debet cedere
damno vtriuſque partis pro rata ſortis prin-
1 cipalis, vt eſt *textus* expreſſus in *l. cum duobus
§. dam-*

Digitized by Google

§. damna ff. pro Socio, & in l. verum §. ſi cum tres eod. tit. vbi licet vnus ſocius integram partem ſui crediti receperit, ſi alius non poſſit integram habere, debet ille prior communicare cum poſteriori Socio partem exactam, vt inter ipſos ſeruetur æqualitas.

Non obſtant verba Apocę ceſſionis factæ Naſio, à quo cauſam habet D. Siluia ibi *Eſſendomi conuenuto fra eſſo Naſo, e me ch' io debba eſſer rimborſato di tutte le ſomme, che mi appartengono del detto credito, tanto del principale, che d' intereſſi corſi, e dà correre de primi denari che ſi riſcuoteranno da S. Maeſtà*, non placuit reſponſio data in *deciſione*, quod prædicta verba reſpiciunt ordinem ſatisfaciendi, vt ſi pæcuniæ ſoluerentur à Rege in diuerſis vicibus, primæ deberent cedere in ſatisfactione Horatij, tam quoad ſortem, quam quoad intereſſe, & deinde ex alijs paghis futuris ſatisfieret Naſio pro ſua rata; nihil enim in dicta apoca fuit actum, ſi eueniret caſus, quo aliqua remiſſio eſſet facienda Regi, ſed in ea præſupponitur exactio licet in diuerſis vicibus totius crediti, & totius intereſſe.

Et prædictus intellectus alioquin germanus, & indubitatus ſuadetur ex epiſtolis Horatij datis ad Tutores Siluiæ, in quibus præſupponit ei debitum eſſe intereſſe de ſumma à Rege exigenda, & clarius ex alijs epiſtolis datis Martino Lilio marito dictæ Siluiæ per R.P.D. Aloyſium Abbatem Oricellarium filium Horatij, qui concordiam fecit, in quibus illum certiorem facit de exactione facta, & concordiæ circa intereſſe, vbi dicit ſe confiſum in licentia, quā habebat illius Pater, videlicet *di diſporre di tutto, come del proprio*, & ſic parificat diſpoſitionem circa proprium creditum, & creditum Siluiæ, quæ parificatio non procederet, ſed fuiſſet diſpoſitum vltra intentionem Siluiæ, & voluiſſet ſibi eſſe ſaluum totum ſuum intereſſe.

Non obſtant illa verba *di eſſer rimborſato à ſuo riſico* quaſi nullum aliud poſſet eſſe riſicum, & periculum quam ne tota ſumma exigeretur à Rege, immo magis erat periculum, ne nihil planè exigeretur, & ideo hoc caſu Horatius noluit teneri ad reſtitutionem ſcut. 20. milla quæ confeſſus fuiſſe ſe à Naſio habuiſſe, ſed illi ceſſit creditum Regium eius riſico, ita quod ſi periret, periret damno ipſius, & non Horatij, non autem quod ſi exigeretur, prout fuit exactum, eſſet damno tantum ipſius Naſij in portione diminuta, non autem communi vtriuſque.

Non obſtat, quod erant duo credita, & quod maius intereſſe fuit exactum pro credito, in quo Naſius non participabat, *vt* in declaratione Regis, quia vltra quod prædicta declaratio non eſt in actis, hoc non debuiſſet allegari, cum partibus auditis Rex declarauerit ſolutionem intereſſe factam fuiſſe pro vtroque credito, *vt* dicitur *confuſamente*.

Et Ita concluſum, &c.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Veneris 24. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis lib. p. cap. 145. excludens fæminas à ſucceſſione habet locum etiam in cauſa teſtati. Nonnulla circa legitimam. Trebellianica detrahitur ex fideicommiſſo ordinato in vltima voluntate, ſecùs in contractu. Intimatio ex *Statuto Vrbis* an requiratur in donatione à Matre Filio facta.

SVMMARIVM.

1 *Legitima fideicomiſſo grauari non poteſt.*

2 *Æs alienum voluntarium non minuit legitimam.*

3 Statutum vrbis cap. 145. lib. 1. *diſponit, quod filiæ, vel Nepotes ab vna ex perſonis nominatis in ſtatuto dotatę nec Matri, nec Auiæ ſuccedant.*

Quod habet locum etiam in cauſa teſtati num. 6.

4 *Legitima eſt portio portionis debitæ ab inteſtato.*

5 *Legitima à cauſa inteſtati initium ſummit, & ab ea regulatur.*

7 *Legitima, quę relicta fuit in teſtamento non debetur filiæ à* Statuto Vrbis *excluſæ, licet ſtatutum de tempore conditi teſtamenti non vigeret, ſed ſolum de tempore obitus Matris teſtatricis.*

8 *Ius petendi legitimam habet dependentiam ſucceſſiuam ad tempus obitus.*

9 *Legitima in vita ſolum eſt quaſi debita.*

10 *Legitima eſt triens, dum filij non excedunt numerum quattuor.*

11 *Trebellianica debetur hæredi grauato omnia bona per fideicomiſſum reſtituere.*

12 *Limita in fideicomiſſo facto in contractu, ſeu donatione & num. 16.*

13 *Donatio non inſinnata ex* Statuto Vrbis *eſt nulla.*

Limita in donatione facta à Matre filio num. 15. Vid. ibi.

14 *Fideicomiſſum ordinatum in donatione nulla non recipit robur ab ipſa donatione, ſed à teſtamento ſubſequuto.*

DECISIO MCLXXIV.

Die 24. *Februarij huius anni* dubitaui, an adeſſent bona libera Pompeij, ſuper quibus Domino Iulio poſſit ſatisfieri de ſuo credito cenſus. Et Domini tunc dixerunt materiam eſſe reſtringendam, & videndum primo, quæ ſint bona libera Pompeii; Secundo an fuerint conſumpta in ſatisfactionem creditorum, quod primum dubium à me propoſitum *hac die 24. Maij huius anni*, viſum fuit habere duas inſpectiones, alteram vt videatur, vltra bona Paterna Pompeij, de quibus infra dicetur, quid ipſe Pompeus prætendere poſſet

in

Digitized by Google

in bonis ſubiectis fideicommiſſo per Liuiam; Alteram vt videatur, quæ ſint iſta bona Liuiæ, vt liquidari poſſit creditum Pompeij.

Et quantum attinet ad primum, cum Liuia deſeſſerit relicto Pompeo ex Ioanne filio prædefuncto, certum eſt ei fuiſſe debitam legiti-
1 mam, quæ fideicommiſſo grauati non potuit * *l. quoniam in prioribus C. de inoff. Teſtam.* & circa hoc pars agnouit bonam fidem, & ſolum duo opponebat. Primum quod non debet detrahi, niſi de bonis relictis tempore mortis, non autem de bonis donatis ipſi Pompeo, ſed hoc non placuit, quia donatio ſumpſit vires à Teſtamento, vt infra dicetur, & quia iſta donatio, tanquam æs voluntarium alienum non
2 minuit legitimam * *Bartol. in l. Titia §. Imperator de leg. 2.* & fuit dictum in cauſa *Romana legitimæ 24. Iunij 1614. coram R.P.D. meo Veroſpio*. Alterum quod debeat minui ex concurſu aliorum filiorum Liuiæ, Paulinæ, & Tarquiniæ, nec non Fauſtinæ ſororis dicti Pompeij, quod tamen non placuit propter *Statutum Vr-*
3 *bis cap. 145. lib. 1. in nou.* * vbi diſponitur, quod filiæ, vel nepotes ab vna ex perſonis nominatis in *Statuto* dotatæ, nec Matri, nec Auiæ ſuccedant, vnde cum filiæ Liuię fuerint dotatæ, & pariter Fauſtina ſoror Pompeij fuerit dotata, vel Pompeius fuerit paratus dotare, & propterea non poſſet ſuccedere ab inteſtato, nec poterant petere legitimam, cum legitima
4 ſit portio portionis debitę ab inteſtato * *Auth. nouiſſima C. de inoff. Teſtam.* A cauſa enim inte-
5 ſtati initium ſumit, & ab ea regulatur * *Gloſſ. in l. Papinianus §. vnde quis ff. de inoff. Teſtam. Soccin. Iun. conſ. 67. num. 67. vol. 2.* quod *ſtatutum* habet locum etiam in cauſa teſtati, licet
6 loquatur de ſucceſſione ab inteſtato * *Bartol. in l. fin. col. 2. circa finem ff. ad Tertullian. Afflict. dec. 158. num. 6.* & fuit latè, & doctè deductum *coram bo. me. Cardinali Arigonio, in cauſa Romana ſupplementi legitimæ 8. Februarij 1583.* & prædicta procedunt etiam reſpectu Paulinæ, quæ fuit per Liuiam inſtituta in legitima, quę illi de iure competeret, vel eſſet
7 competitura per quæ verba * *Rota* reſoluit in cauſa *Romana legitimæ 27. Ianuarij 1617. coram Reuerendiſſimo Domino meo Archiepiſcopo Damaſceno*, quod licet Teſtamentum fuerit factum de tempore, quo non vigebat *ſtatutum nouum*, nihilominus cum Liuia obierit de tempore *Statuti Noui*, ex quo *ſtatuto* nullum ius competebat Paulinæ per ſupradicta, propterea non poterat petere Legitimam, & idem dicendum eſt reſpectu Tarquinię alterius filiæ Liuiæ, & Fauſtinæ ſororis Pompeij, quia cum ius petendi legitimam habeat dependentiam ſucceſſiuam ad
8 tempus obitus * *l. quæritur C. de inoffic. Teſtam.*
9 & in vita ſolum ſit quaſi debita * *Gloſſ. in l. 3. C. de Iur. & facti ignorant.* ſufficit, quod de eo tempore vigeret *ſtatutum* prædictum, vt benè ad propoſitum *Bald. in conſ. 479. pone quidam dedit lib 3.* Hinc meritò Tarquinia monialis, cui tantum ſc. 25. iure inſtitutionis reliquit Liuia acquieuit dictæ diſpoſitioni, ex quibus ſequitur, quod Pompeus pro ſua legitima debeat habere integrum trientem, nec ſit opus diſcutere an ſoror, & Amitæ excluſæ faciant partem àd ſui fauorem, quia ſiue faciant, ſiue non, certum eſt legitimam eſſe trientem, cum omnes non excedant numerum quattuor per-
10 ſonarum * *Auth. nouiſſime C. de inoff. teſtam. Craſ. in §. legitima quæſt. 7.*

Vlterius Pompeo competebat detractio Trebellianicæ, quia hæres vniuerſalis grauatus omnia bona per fideicommiſſum reſtituere poteſt de ipſo fideicommiſſo Trebellianicam detra-
11 here * *toto tit. ff. ad Trebell.* & quamuis iſta concluſio non habeat locum in fideicommiſſo
12 facto in contractibus, * pro vt fuit factum iſtud, de quo agitur *Bald. in rubric. C. de reuoc. his quæ in fraud. credit. Craſſ. in §. Trebellianica quæſt. 5. in fin cum alijs plurib. allegat. per Franciſcum Molinum de rit. nuptiarum quæſt. 22. num. 19.* attamen cum illa donatio fuerit nulla ob non ſeruatas ſolemnitates *Statuti Vrbis*,
13 & præſertim cum non fuerit inſinuata, * fideicommiſſum non recipit robur ab ipſa donatio-
14 ne, ſed à Teſtamento, * *Gabr. conſ. 109. num. 5. lib. 1. Ruin. conſ. 159. num. 9. lib. 1. & fuit dictum in hac cauſa coram me 11. Ianuarij 1616.* quibus fuit additus bonus *Text. in l. donationis 75. ff. de donat. inter Vir. & Vxor* et quamuis replicaretur, quod *Statutum Vrbis cap. 141. lib. 1.* non habet locum, quando mater donat fi-
15 lio, * tamen quicquid ſit de hac concluſione, ex deductis in cauſa *Rom. hæreditatis, & Paragij dotis coram R. P. D. meo Buratto 723. num 15. in nouiſſ.* certum eſt, quod in iure non reperitur cautum, quod quando mater donat filio non requiratur inſinuatio.

Et quamuis etiam replicaretur, quod ex lapſu 30. annorum præſumuntur omnia ſolemniter geſta; attamen iſtud tempus à die donationis, vſque ad obitum Liuiæ non interuenit, & licet tertius non poſſit dare de huiuſmodi nullitate, cum Liuia non dederit, nihilominus hodie non agitur, vt impugnetur donatio, ſed vt videatur, ex quo titulo habuerit Pompeus, vnde dicendum eſt, non ex donatione inualida, ſed ex teſtamento valido confirmante donationem, vnde eſt locus detractioni Trebellianicæ, quæ debetur ex teſtamẽto, licet ſecus ſit
16 ex donatione, * cum concedatur, ne hæredis nomen in vanum aſſumatur, & grauatus inuitetur ad adeundum, & Teſtamẽtum valeat, quæ omnia ceſſant, quando ex contractu reſtitutio fieri iubetur, vt per *Bald. Craſſ. & Molinum ſupra allegatos*.

Quantum attinet ad ſecundam inſpectionẽ, quæ eſſent bona Liuiæ, DD. firmarunt, quod licet fuerit promiſſa dos ſcut 3. mill.; necnon bacile, & vas argenteum, tamen ex quietantia facta à Hieronymo Muto viro, non conſtat ſoluta fuiſſe, niſi ſcut. 2600. & propterea Domini cenſuerunt de hac ſumma tantum habendam eſſe rationem in ponenda ratione legitimæ, & Trebellianicæ.

Quoad reliquas partitas cenſuerũt eſſe particulariter videndum, videlicet de partita cõfeſſata à Hieronymo Muto ſcut. 800. quæ Liuia mutuo ei dedit cum aſſertione; quod erant ex prætio veſtium, & iocalium, quæ tamen confeſ-

Digitized by Google

feſſio viſa fuit ſuſpecta, cum fuerit facta conſtante matrimonio, maximè cum aſſeratur dictas pecunias eſſe redactas ex veſtibus, & iocalibus, quæ regulariter non ſunt vxoris, ſed viri, & idem fuit dictum quoad ſcut. 600. data per Liuiam Hieronymo pro redemptione domus. Et quoad Hortum ad Spinellos, quod non controuertitur fuiſſe in bonis Liuiæ, ſed dicitur fuiſſe venditum pro ſcutis 600. pro ſatisfaciendo legato facto per Ioannem filium Liuiæ Capellæ S. Ioannis, & aucto per Liuiam, & ſic tantum remanſiſſe ſcut. 200. quod tamen debet iuſtificari.

Quo verò ad bona paterna libera ipſiuſmet Pōpeij prætenditur adeſſe medietas dotis Hortenſiæ eius matris, itē partis ſolutæ per Ruſpolum poſt mortem Pompeij; tertiò lucrum dotale, quod ſpectabat ad Pompeum ex dote Liuiæ; & ideò Domini ordinarunt, quod vocatis partibus in contradictorio, firmarem ea, quæ poſſunt firmari; & in alijs, in quibus adeſt aliqua dubitatio conſulerem *Rotam*, & quod expreſsè mouerem partes, vt parerent mandatis, vt tandem huic liti inter Affines finis imponatur.

Et ita concluſum.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Lunæ 27. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Inſtrumenta in Regeſtro ſcripta quando fidem faciant.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta, quæ producuntur, regiſtrantur de verbo ad verbum in actis & perpetuò fidem faciunt etiam quod originale perdatur.*

2 *Requiritur tamen, quod pænes acta reperiatur copia, vt de toto tenore eius conſtet.*

3 *Declara procedere, quando productio fuit verbalis, vel totum inſtrumentum non fuit productum; ſecus ſi productio fuit realis.*

4 *Regeſtrum quid ſit, & quid contineat.*

5 *Regeſtrum vt probet debet eſſe factum parte citata.*

6 *Limita quando adeſt præſentia ipſiuſmet partis.*

7 *Dimittitur in actis copia collationata inſtrumenti producti, cuius petitur reſtitutio, vltra regeſtrum quod ſit.*

8 *Reſtitutio ſcripturarum originalium in actis productarum ſolet adnotari in Broliardo.*

DECISIO MCLXXV.

CVm pænes acta reperiatur quædam copia teſtamenti, de quo agitur, quæ in multis diſcordat à teſtamento regiſtrato. Dubitaui an ſit ſtandum Regeſtro, vel dictæ copiæ, & Domini reſponderunt ſtandum eſſe Regeſtro; nam Protocollum Notarij rogati fuit productum per Ardicionum de Ardicionis 15. Nouembris 1614. & eadem die Comes Petrus principalis illud repetijt, & in ſpecie repetijt teſtamentum, de quo agitur, & alia iura, & pars citata ad dicendum contra oppoſuit generalia; &c. vt patet ex Broliardo, & ex Regeſtro, in quo teſtamentum reperitur regiſtratum; quare regula eſt certa, quod quando inſtrumenta, quæ producuntur regiſtrantur de verbo ad verbum in actis perpetuo faciunt
1 fidem, * etiam quod originale perdatur, *Bart. in l. Chirographis nu. 2. ff. de adminiſtr. tut. Bald. in l. fin. num. 4. C. de fid. inſtrum. Marant. de ord. iud. par. 6. in tit. de action. edit. nu. 3. verſ. quandoque Alex. in authen. ſi quis in aliquo num. 9. C. de eden.* qui alios allegat, & loquitur expreſsè in exemplo facto per modum regeſtri, & fide adhibenda regeſtris habemus *Conſtitutionem Innocentianam 13. in §. 6.*

Non obſtat, quod hoc eſſet verum ſi pænes
2 acta Notarij reperiretur copia, * & propterea non ſufficit, quod teſtamentum fuerit productum, niſi etiam conſtet de toto eius tenore pænes acta, quia ſic productio cenſeretur de actis, non autem tenor inſtrumenti, *Innoc. in c. cum in iure peritus, in fin. de off. deleg. Alex. loco ſupra citat. verſ. tamen dictam concluſ. Abb. in c. quoniam num 36. de probat. Maranta loco ſupra allegato*, Quia fuit reſponſum, quod allegati *Doctores* loquuntur, quando productio fuit verbalis, vel totum inſtrumentum non fuit
3 productum, * quia tunc oblatio verbalis eſt de actis, non tenor inſtrumenti, & ita loquitur *Alex. Abb. & Maranta locis citatis*, vt clarè patet ex eorum lectura, at in caſu noſtro productio fuit realis, vt patet ex tenore ipſiuſmet productionis.

Neque etiam obſtat, quod hoc procederet ſi exemplum reperiretur pænes acta Notarij, ſecus autem cum reperiatur in Regeſtro, aliud enim ſunt acta Notarij, aliud Regeſtrum, quia fuit reſponſum aduertendum eſſe, quod originale fuit productum, & iuxta ſtylum omnia,
4 quæ apud Actuarium gæſta fuere, * & quæ ipſe in memorialibus ſuis mixtim cum alijs cauſis, & in diuerſis etiam Codicibus, ac Filtijs, vel etiam Sacculis adnotat, & cuſtodit in vnum Codicem exemplata fuere, qui Regeſtrum, quaſi res gæſtas continens appellatur, *Veſtr. in prax. lib. 7. cap. 1. in princ. & num. 1.* & ibi *Granat.* Quare cum Notarius confecerit Regeſtrū exemplauerit, & in publicum dederit exemplum teſtamenti producti ſtandum eſt illi per ſupradictas rationes, & in ſpecie *ex dicto Alexandri*, qui loquitur in exemplatione facta per modum Regeſtri, & ex *Conſtitutione Innocentiana*.

Minus etiam facit, quod hæc fortè procederent ſi Regeſtrum huius teſtamenti fuiſſet fa-
5 ctum parte citata, * vt dicit *Alex.* loco prædicto *verſ. ſecunda eſt reſtrictio*; nam fuit reſponſum citationem partis non eſſe neceſſariam,
6 quando adeſt præſentia ipſiuſmet partis, * vt dicit idem *Alex. Io. Andr. in addit. ad Speculat.*

tit.

*tit.** *de reſcript. præſentatione* §. 1. *in verb. eſſemus*; hic autem adfuit præſentia partis, iquia Regeſtra fiunt pro commodo vtriuſque partis, & de voluntate, ſeu mandato partium, vel alterius earum, vt dicit *Veſtr.* loco prædicto, & nunquam de aliqua diſcordantia fuit oppoſitum, immò quod plus eſt Io: Baptiſta de Leonardis Procurator partis aduerſæ ſoluit partem ſuam Regeſtri, & ſoluit pro folijs, intra quæ adeſt regiſtratum teſtamentum, de quo agitur, vnde negari non poteſt, quod dictum Regeſtrum fuerit factum parte præſente.

Denique non obſtat, quod ſtylus ſe habet,
quod poſt originalium productionem, quando illorum petitur reſtitutio, dimittitur copia
7 collationata in actis Notarii* vltra Regeſtrum
quod fit, vnde videtur magis eſſe ſtandum huic
copiæ, quæ reperitur in actis, quam Regeſtro:
Nam placuit reſponſio non conſtare, quod
Protocollum productum de anno 1574. fuerit
8 reſtitutum, quæ ſolent annotari in Brogliardo,*
& ideò non poſſe inde inferri, quod copia, quæ reperitur apud acta, ſit copia authentica dimiſſa, quando originale fuit reſtitutum, cum de aliqua reſtitutione non conſtet.

Vltimo non facit, quod ſaltim illa copia videtur eſſe illa collationata ab originali producto de anno 1549. vt ſenſit *deciſio bo. me. Cardinalis Pamphilij 2. Maij* 1603. quia ibi non fuit dictum, an ſit attendendum regeſtrum, vel dicta copia, ſed fuit dicta copia deducta adminiculatiuè ad regeſtrum, & è contra ad probandum in genere teſtamentum, non autem ad effectum, vt dicta copia deberet attendi, quam verè nec conſtat eſſe illam collationatam dimiſſam de anno 1549. maximè cum deſtruat fideicommiſſum factum fœminis, cum diſponat affirmatiuè ſi filii eſſent, & tamen ſecundũ bonum ſenſum videtur legendum, cum negatiua, qui filij maſculi ſi non eſſent, nec eſt credendum, quod ſi illa copia fuiſſet illa dimiſſa de anno 1549. pars per tantum temporis tacuiſſet, cum ex lectura teſtamenti potuiſſet excludere fideicommiſſum.

Et ita concluſum, &c.

VALLISOLETANA PAROCHIALIS.

Lunæ 27. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Sequeſtranda eſt poſſeſſio beneficij capta vigore ſententiæ executoris mixti pendente tempore ad appellandum, & poſt interpoſitam appellationem.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio beneficij capta pendente tempore ad appellandum, & poſt interpoſitam appellationem Pars II. eſt attentata, & vti talis eſt reuocanda, & ſic ſequeſtranda.*

2 *Clauſula* vocatis vocandis *facit executorem mixtum.*

3 *Appellatio à ſententia executoris mixti nedum operatur effectum deuolutiuum, ſed etiam ſuſpenſiuum.*

4 *Ceſſionarius, & ſubrogatus in locum eius, contra quem fuerunt commiſſa attentata poteſt opponere de eiſdem attentatis.*

5 *Teſtes examinati parte non citata, & ad perpetuam rei memoriam non probant.*

DECISIO MCLXXVI.

Mathæus della Serra impetrauit Parochialẽ
de qua agitur, ob non expreſſionem veri
valoris factam à Franciſco Torella, qui illam
impetrauerat vti liberam, & ſeparatam ab
Archidiaconatu de Todeſillas, quam po ſ debat Ferdinandus Zimenes, & prædictus Matthæus obtinuit à ſuo executore decretum fauorabile, & mandatum de immittendo, cuius
vigore fuit immiſſus in poſſeſſionem; vnde dubitaui, an iſta poſſeſſio eſſet attentata, ita vt
veniret ſequeſtranda. Et Domini affirmatiuè
reſponderunt; quia à dicto executore tanquam
mixto dabatur appellatio; & ideò pendente
tempore ad appellandum non potuit abſque
1 vitio attentatorum capi poſſeſſio * *c. non ſolum*
de appellat. in 6. & propterea cum die ſequenti
fuit appellatum, & ſic intra terminum, poſſeſſio per viam attentatorum venit reuocanda,
& ſic ſequeſtranda, non autem ſolum per viam
nullitatis, quod eſſet, ſi infra tempus non
fuiſſet appellatum iuxtà diſtinctionem *Cæſaris
de Graſſ. dec. 2. num. 1. de appellat. Præpoſ. in cap.
ſæpè num. 19 eod. tit. Lapus allegat. 1. nu. 11. verſ.
concludit.*

Quod autem executor eſſet mixtus, patet,
quia in litteris adeſt clauſula *vocatis vocandis*,
2 quæ facit executorem mixtum, * & appellatio
operatur, nedum effectum deuolutiuum, ſed
3 etiam ſuſpenſiuum * *Card. conſ. 62. num. 1. & 2.
& conſ. 103. in fin. Fælyn. in c. exhibita num. 4.
de Iudic. & in c. fin. num. 23. & ſeqq. de præſumpt. & in c. de cætero 10. de ſent. & re iudic. Sarnon. in c. Statutum num 77. de reſcript. in 6. Rot.
eod. tit. dec. 30. in nou. & 32. in antiq. Caputaq.
dec. 284. num. 4. par. 2. Flores Diez q. 4. num. 2.
& 3. et num. 71. Garz. de benefic. par. 6. cap. 2.
num. 106. in fin.*

Et quamuis fuerit attentatum modo prædicto cum Ferdinando Zimenes, attamen Didacus Barzena poterat opponere de dictis atten-
4 tatis, * tanquam ceſſionarius, & ſubrogatus
in eius locum etiam quoad proſecutionem litis
in eiſdem ſtatu, & terminis, quibus illa erat
Laurellot. de attent. par. 3. cap. 22. nu. 16. & ſeqq. et num. 32. Non enim obſtaret Ferdinando prædicto concordia inita cum prædicto Matthæo, qui attentauit, quia de iſta concordia non apparet, & Laudum, quod datur ſatim à Ioãne Corbeyo nihil facit, cum non conſtet de compromiſſo, nec de aliqua acceptatione legitima Laudi.

Neque faciunt teſtes deponentes de conſenſu Ferdinandi poſſeſſioni captæ per Matthæũ, quia nihil probant, cum ſint examinari parte
5 non citata, * & ad perpetuam rei memoriam, & conuincuntur ex expreſſa contradictione facta per Ferdinandum in ipſo actu immiſſionis, ibi enim præſens dicit, quod contradicebat dictæ poſſeſſioni, ac de eo teſtimonium petebat, & corroboratur ex appellatione interpoſita, de qua ſupra dictum eſt.

Aliquibus etiam Dominis placebat motiuũ poſſeſſionis captæ poſt inhibitionem Rotalem, de quo ſi opus erit ex abundanti poſſet videri, pro nunc tamen prædicta ſufficiunt.

ROMANA VINEAE DE CORBINELLIS.

Veneris 7. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

Filia ex diſpoſitione *Statuti Vrbis* quando excludatur à ſucceſſione Patris.

SVMMARIVM.

1 *Filia dotata ab extraneo non excluditur ab hæreditate paterna.*
2 *Excluditur tamen ſi frater, vel Patruus ſit paratus eam dotare.*
3 *Ius dotandi tranſit ad hæredes.*
4 *Frater ſi non vult dotare ſororem ad effectum excluſionis ab hæreditate paterna poteſt illam ad ſucceſſionem admittere, & effugere onus dotationis, nec iſtò caſu requiritur interpellatio, aut declaratio.*
5 *Simulatio, quæ habet admixtam fraudem ſicuti reſpectu fraudis non poſſet allegari à defuncto, ita nec ab eius hærede.*

DECISIO MCLXXVII.

D*Efiſio* in prima ſui parte non impugnabatur nec admiſſo ſiliam dotatam ab extraneo,
1 non excludi ab hæreditate Paterna * ex *Stat. Vrbis cap.* 145. *lib.* 1. prout fuit reſolutum, dicebatur excludi, ſi frater vel Patruus ſit pa-
2 ratus dotare, * vt in eodem *Statuto* legitur,
3 quod ius dotandi tranſit ad hæredes * *Gabr. conſ.* 14. *nu.* 11. *lib.* 1. & fuit admiſſum in *dec.* vnde ſicuti Scipio ſi viueret potuiſſet dotare Angelettam dotatam ab extraneo, ita potuiſſet Adola hęres Scipionis, & hodie Cæſar hæres Adolæ.

Sed dixerunt Domini hoc eſſe verum, hodie tamen rem non eſſe integram, cum Adola hæres Scipionis in Iudicio dixerit ſe vineam poſſidere nomine ſuo, & ſororum, videlicet Angelettæ; & Dianoræ vti filiorũ quondã Leonardi de Corbinellis, ad quem ſpectauit dicta Vinea, quæ verba non poſſunt recipere aliam interpretationem, quam ideo ſe poſſidere dictã Vineam, quia cum ipſæ Sorores non eſſent à Patre dotatæ, æqualiter omnes ad Patris
4 ſucceſſionem admittebantur, * non autem, quod ideo retineret, quia vellet cum dicta vinea ſe ipſam, & Sorores dotare, quæ confeſſio adminiculatur ex Epiſtolis Cæſaris filij, & hæredis Adolæ & ex alijs deductis in *deciſionibus factis coram me* 2. *Decembris* 1609. & 5. *Martij* 1618. Vnde fit non fuiſſe neceſſariam aliam interpellationem, vel vt Adola, aut hæres conſtitueretur in mora, ad hoc vt conſtaret eos eſſe paratos dotare Sorores *Gabr. conſ.* 4. *nu.* 13. *lib.* 2.

Non obſtat, quod confeſſio Adolæ fuerit ſimulata ad excludendos Bandinos, quia cum iſta ſimulatio in hoc caſu habeat admixtam fraudem, ſicuti non poſſet reſpectu fraudis al-
5 legari ab Adola, * ità nec ab eius hærede *Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib.* 13. *tit.* 37. *num.* 5. & in omnem euentum illa eſt mera diuinatio, nec eſt credendum, nihil poſteà per tantum temporis actum fuiſſe, ſi dicta confeſſio fuiſſet ſimulata, proùt etiam excluditur ſimulatio ex locationibus factis communi nomine Adolæ, & Sororum. Et ceſſat omnis difficultas, cum non adeſſet cauſa ſimulandi ſcilicet ad decipiendos Bandinos, ex quo Adola dicere poterat velle ſe retinere vineam pro conſtituendis dotibus Sororum, ex quo non fuerunt à Patre dotatæ, nec opus erat, quod diceret illas hæredes.

Ex quibus Domini perſtiterunt in reſolutis, & dixerunt reſoluta in alia, & in hoc *deciſione* procedere nedùm reſpectu Angelettæ dotatæ ab extraneo, ſed etiam reſpectu Dianoræ à nomine dotatæ, cum militet eodem ratio.

Et ita concluſum &c.

ROMANA COMPVTORVM.

Lunæ 10. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

Cambiorum quantitas non poteſt conueniri vltra ſummam communiter conuentam. Contrarium procedit in prouiſione, quæ datur Mercatori.

SVMMARIVM.

1 *Cambium fori quantitatem excedens eſt illicitum.*
2 *Et conuentiones partiũ ſuper iſto exceſſu non valent.*
3 *Communis valor beneficij poteſt probari ex libris Mercatorum.*
4 *Prouiſio, quæ datur Mercatori pro cambijs poteſt conueniri ad rationem dimidij ſcuti pro centenario, etiam quod communis curſus ſit ad rationem tertiæ partis.*

5 *Huiu-*

5 *Huiuſmodi prouiſio ſolùm reſpicit mercedem Campſoris.*
6 *Merces conuenta debetur.*

DECISIO MCLXXVIII.

Mercatores dederunt 10. Nouembris anni
1583.bo.me.Cardinali de Aragona nomi-
ni ſuo, & Matchionis del Vaſto Ducatos auri
de Camera 3411. pro quibus Cardinalis pro-
miſit, quod in Ciuitate Neapolitana ſuis Cor-
reſponſalibus ſoluerentur Ducati 4384. illius
monetæ,& ſic ad rationem Ducatorum 128.-⅓
pro quolibet centenario, quam partitam Pe-
ritus electus reduxit ad Ducatos 126.-⅓ pro
quolibet centenario. Et cum Mercatores præ-
tenderent ex eo ſolùm dicta reductionem fieri
non potuiſſe, quia inter partes fuit de cærta
quantitate conuentum; attamen hoc non pla-
cuit Dominis, quià ſi verè probabitur, quod
communiter pro Cambijs tanta quantitas non
ſoluebatur, vtiquè conuentio non ſuffragabi-
tur Mercatoribus. Cambium enim fori quan-
1 titatem excedens eſt illicitum *Roman.conſ.238.
num.10.verſ.vltimo Alex.conſ.61.n.9. lib.6.Man-
tic.de tacit. & ambig.conuent.lib.25.tit:3. num.18.
verſ.tertio reſtringitur*,& propterea fit, quod pa-
cta, & conuentiones partium approbare non
2 poſſint, quod de Iure reprobatur.* Commu-
nis autem valor iſtius Cambij probari pote-
3 rit ex Libris Mercatorum * *Romanus, & Man-
tica locis præcitatis*.

Nequè obſtat, quod *Rota in deciſione in hac
cauſa facta* 15. *Martij præteriti* admiſit prouiſio-
nem conuentam ad rationem dimidij ſcuti pro
4 centenario,* etiam quod communis curſus
ſit ad rationem tertiæ partis. Nam fuit re-
ſponſum non militare eandem rationē in quan-
titate Cambij, & in prouiſione, quia quanti-
tas Cambij reſpicit iuſtitiam contractus, ne
plus detur, quà recipiatur & è contrà; Proui-
5 ſio verò ſolùm reſpicit mercedem Campſoris *
vt colligitur ex *deciſione Iannen.16. num.10. in
fin.& dec.30.num.2. & dec.32.num.3. propè fin.
Lupus in c.nauiganti num.20.& 21.* & propterea
non repugnat Iuſtitiæ negotij, ſi circà merce-
dem aliquandò moderatè excedatur à com-
muni Stylo, cum regula ſit, quod merces cō-
6 uenta debeatur * *Bald.conſ.155.n.2.lib.5.Bartol.
in l.1.§.Diuus num.2.verſ.ſi non debetur conditio-
naliter ff.de var.& extr.cognit.*

Quantùm attinet ad aliam partitam non controuertitur, quod Mediolani de ordine Mercatorum fuerunt Marchioni ſoluta ſcut. 7623. auri monetæ in illis partibus currentis, & quod mercatores dederunt vltrà prouiſionē debitum hic in Vrbe ad rationem monetæ hic currentis, quarè cum pro parte hæredum prætendatur, quod longè ſit inferior illa moneta de partibus, & quod propterea Peritus potuerit facere reductionem, hoc placuit Dominis ex rationibus prædictis, quatenùs tamen probetur iſta diuerſitas valoris monetarum.

Et ità concluſum.

ROMANA FVNERALIVM S.MARIAE IN VIA LATA.

Veneris 14. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Parocho datur manutentio in poſſeſſione habendi ceras, quæ Pheretrum committantur, quæ circa cadauera in domibus, & in Eccleſia ponuntur, percipiendi quartam funeralem, habendi faſciculum candelarum, quæ dari ſolent Parocho, percipiendi obuentiones pro adminiſtratione Sacramentorum, prout elemoſinas, quæ proueniunt ex benedictione ouorum, & domorum, & conuocandi in funere Sacerdotes tàm Eccleſiæ, quam exteros, & vt inſeruiatur à Clericis Eccleſiæ, quando illis eget pro adminiſtratione Sacramentorum quando de eius poſſeſſione conſtat.*
2 *Vel anteceſſorum, quæ iſto caſu ei opitulatur.*

DECISIO MCLXXIX.

Ab ipſo Rotarum initio partem, quæ negle-
xit informare quamplurimis interpellatam
citationibus expectaui, & quià proprè iam
currentis anni finis inſtabat, ne ad alterum
annum prima cauſæ propoſitio protraheretur
poſt diuturnam contumaciam propoſui cau-
ſam ſolo Vicario informante, cui eſſe dandum
mandatum de manutenendo, in ſequentibus
Domini reſponderunt, cum de eius clara poſ-
1 ſeſſione conſtet ad *textum in §.hodiè Inſtit.de in-
2 terd.* & opituletur,etiā poſſeſſio Anteceſſorum *
vt fuit reſolutum in cauſa *Tarraconen. attentato-
rum 17. Decembris* 1607. *coram me*; quæ qui-
dem poſſeſſio non fuit ammiſſa per poſſeſſio-
nis auocationem à Reuerendiſs. D. Vicesge-
rente factam, quia fuit facta ad euitanda ſcan-
dala, & ideò poſſeſſione non priuat *Mohedan.
dec.14.de reſtit.ſpoliat.aliàs 198.Seraphin.dec.773.
num.7. Menoch.de retinen. remedio 3. num.86. &
ſeqq.*

Illa autem in quibus Vicario ſeù Parocho danda eſt manutentio ſunt hæc.

Primo manutentio danda eſt in poſſeſſione habendi ceras, quæ Pheretrum committantur, dum cadauer defertur ad Eccleſiam, quàm poſſeſſionem probant teſtes *in Summario num.1.* videlicet *Primus, Secundus, Tertius, Quintus, & Octauus*, deponunt enim de viſu, & *Primus, & Secundus*, quià inſeruierunt Parochis, ſeù Vicarijs, & dictas ceras in Vicariorum cubicula detulerunt, vnà cum alijs, & deponunt per verba, ſemper, & continuè, & Vicarios habuiſſe dictas cæras, & quartus Teſtis deponit de tempore ſeptem annorum, quo Carolo, & Lutio Vicarijs inſeruiuit pro Clerico, & in interrogatorio deponit de ſcientia, quod ceræ ſpectabant ad Parochum, & quod dictus

Parochus accipiebat ceram pro ſe, non pro Capitulo, quia Canonici, quandò cera indigebant, illam emebant à ſupradicto Lutio, ipſiquè mandatum pro prætio conuento dabant, & ſextus Teſtis *Iuxtà* 49. deponens de mortorio Marchionis Saluiati dicit, quod Ioannes Modernus Parochus vendidit Patrono ſuo (ſcilicet dicti Teſtis) ceram, quam habuit ex funere Marchionis, qui fuit ſepultus extrà Parochiam, & ſeptimus Teſtis *Iuxtà* 49. deponit, quod ipſe emit ceras funeralium prædicti Marchionis, & aliorum à dicto Ioanne, & de conuentione facta allegat Inſtrumenta Notarij, & nonus Teſtis *iuxtà* 42. deponit à 50. annis, & *ſuper ſecundo* de viſu pro 60. annis tempore, quo fuit Parochus dictus Lutius, & poſt eum Carolus, cui ſucceſſit Ioannes, & dicit, quod dd. Vicarij ſemper habuerunt ceras mortuorum, ſiuè in eorum Eccleſia, ſiuè in alijs ſepellirentur, cum in hoc concordes ſint, *primus, ſecundus, tertius, & quartus.*

Secundo in poſſeſſione percipiendi ceras, quæ circa cadauera ponuntur in domibus, de qua benè deponunt Teſtes in *Summario num.* 2. *Primus* de viſu, & quia Ioanni Parocho inſeruiebat *ſecundus* à ſex annis, quibus Ioannes eſt Parochus, *tertius, & quartus, quintus, & ſextus* deponunt non ſolum de moderno Vicario, ſed etiam de anteceſſoribus.

Tertio in poſſeſſione percipiendi ceras, quę ponuntur circa cadauera exiſtentia in Eccleſia, quam probant Teſtes in *Summario num.* 3. *Primus, & Secundus ſuper* 6. *Tertius iuxta* 49. *& quintus iuxta* 42.

Quarto in poſſeſſione percipiendi quartam funeralem, ſeu elemoſinas pro ſepultura, quia de hac poſſeſſione deponunt Teſtes in *Summario n.* 4. *ſuper ſeptimo primus ſecundus, & quartus* de viſu, *tertius iuxta octauum*, qui deponit de facto proprio, quod ipſe ſoluit pro filia decem Carolenos, *octauus ſuper ſecundo* de viſu, *nonus ſuper ſecundo* de facto proprio.

Quinto in poſſeſſione habendi faſciculum candelarum, quæ ſolent dari Parocho, vt optime probant Teſtes in *Summario num.* 5. *ſuper quarto* videlicet *Primus, ſecundus, tertius, & octauus, & ſuper tertio quartus* Teſtis.

Sexto dandum eſt eidem mandatum quoad obuentiones, ſeu elemoſinas pro adminiſtratione Sacramentorum, quia de hac poſſeſſione optime etiam deponunt Teſtes in *Summario num.* 6. *ſuper* 9. videlicet *primus, & quartus, & iuxta* 35. *quintus, & ſuper ſecundo octauus.*

Septimo dandum eſt mandatum pro elemoſinis, quæ proueniunt ex benedictione ouorum & domorum, vt de hac poſſeſſione clare deponunt Teſtes in *Summ. num.* 7. *ſuper* 10. videlicet *tertius, quartus, quintus, & octauus.*

Octauo danda eſt manutentio in quaſi poſſeſſione conuocandi in funere ſacerdotes, tam Eccleſiæ quam extraneos, quia de hoc deponunt Teſtes in *Summario num.* 8. *ſuper* 8. videlicet *primus, ſecundus, tertius, quartus, & nonus & ſuper* 32. *octauus.*

Nono, & vltimo in poſſeſſione, vt inſeruiantur à Clericis Eccleſiæ, quando illis æget, pro adminiſtratione Sacramentorum, quia de Vicarij poſſeſſione deponunt Teſtes in *Summ. numer.* 8. *& ſuper* 11. *primus, tertius, quartus, octauus, & nonus.*

BONONIEN. VSVSFRVCTVS.

Veneris 14. *Iunij* 1619.

ARGVMENTVM.

Auus an, & quando teneatur alere Nepotes ex vſufructu ſuorum bonorum aduentitiorum; Et quæ actio illis competat tam contra Auum, quam contra ſingularem ſucceſſorem.

SVMMARIVM.

1 *Auus in ſubſidium tenetur alere Nepotes ex vſufructu bonorum aduentitiorum Nepotum & n.* 4. *&* 7.

Et eis competit actio in rem ſcripta, contra quemlibet ſucceſſorem dicti vſusfructus n. 9.

2 *Vſusfructus bonorum aduentitiorum Nepotum ad Auum ſpectat.*

3 *Auus de ſuo tenetur alere Nepotes.*

5 *Auus non obligatur ad alimenta nepotum principaliter propter hæreditatem, ſed in conſequentiam.*

6 *Filius non habet ius petendi alimenta contra emptorem bonorum Patris.*

8 *Filius ratione alimentorum non habet hypothecam in bonis Patris.*

10 *Nepotes non poſſunt impedire alienationem vſusfructus ſuorum bonorum aduentitiorum debiti Auo, quando aliundè Pater, vel Auus habent, vnde eos alant vel dummodo habeant alimenta ab illo, qui acquirit vſumfructum.*

DECISIO MCLXXX.

DOmini reſoluerunt creditores Aui teneti
in ſubſidium alere nepotes, ex vſufructu, qui
1 debetur Auo in bonis aduētitijs dd. nepotum,*
2 quia licet d. vſusfructus ſpectet ad Auum, * *l.
cum oportet C. de bon. quæ liber. Auth. idem eſt C.
eod. tit.* itá tamen auus vti iure ſuo poteſt, ſi ex
ijs fructibus alere velit nepotes, cum etiam de
3 ſuo teneatur* *l. ſi quis à liberis ff de liber Agnoſcen.*
Non eſt enim æquum, Auum vſufructum habere, nepotes autem fame petire, & propterea
fit quod cum vſusfructus ratione hypothecæ
fuerit per creditores occupatus, & Auus non
habeat vnde ſe, & nepotes alat, dicti nepotes
habeant ius petendi alimenta in ſubſidium ex
4 dicto vſufructu, * vt plures Senatus reſoluerunt
Boer. dec. 7. *num.* 5. *iuncto num.* 7. *Papyon. arreſto* 8. *lib.* 14. *tit.* 2. *Fabr. definit.* 13. *tit.* 36. *lib.* 6.
de bon. quæ liber. & hanc quoque ſententiam
tenet *Coſta de remed. ſubſidiar. remed.* 4. *n.* 6.

Non

Non obſtat, quod Pater, & ſic Auus non obligatur principaliter propter hæreditates, ſed
5 propter ipſam naturam * *l. fin. §. ipſum autem filium C. de bonis quæ liber.* Nam fuit reſponſum, quod illæ *text.* ait quod Procurator principaliter non obligatur propter hæreditates, ſed bene in conſequentiam *Surd. de alim. tit. 7. q. 37. num. 3. Franc. dec. 576. num. 5. & 6.* & non eſt repellendus intellectus, quod ille *textus* indicet ſolum cauſam, à qua deſcendit obligatio alendi in verbis autem nõ determinare, ex quibus bonis ſint alendi filij, colligi tamen poſſe ex ratione.

Non obſtat, quod filius non habeat ius petendi alimenta contra emptorem bonorum Pa-
6 tris * *Couarr. de ſponſal. par. 2. cap. 8. §. 6. n. 21* alias 14. quia in illo caſu filius non habet de iure, neque vſumfructum neque proprietatem, & ſic non militat tantus fauor; in bonis vero aduentitijs habet proprietatem, vnde non eſt æquum, quod cum iura conceſſerint vſumfru-
7 ctuum Patri, * ita & taliter cenſeantur conceſſiſſe, vt Pater ad libitum illum poſſit hypothecare, & alienare, & ſi Pater non habeat aliunde, vnde filium alat, ipſe filius cogatur vendere proprietatem, quod repugnat æquitati, vt bene ad rem noſtram conſiderat *Decius in cap. Epiſcopus n. 22. verſ. ſed contrarium videtur, & n. 23. de præben.* vbi dicit ità ſe conſuluiſſe Senis.

Neque etiam obſtat, quod ratione alimentorum filius non habeat hypothecam in bonis
8 Patris * *l. ſi cum dotem ff. ſolut. matrim. Rom. conſ.* 474. & ideo iſta actio perſonalis non tranſit contra creditores. Nam fuit reſponſum, quod cum in ſubſidium nepotibus ſint debita alimenta ſuperdicto vſufructu, vt patet ex dictis, ipſis competit actio perſonalis in rem
9 ſcripta, * quæ datur contra quemlibet ſingularem ſucceſſorem, & poſſeſſorem *l. ſi tertius §. ſi quis ff. de aqua pluu. arcen. Iaſon. in l. Prætor ait §. hoc interdictum n. 6. ff. de oper. nou. nunc. & in §. omnium inſtit. de action.* & ibi *Beninc. ſ. n. 304 Roman. conſ. 388. num. 9. Mohad. dec. 40.* & fuit dictum in cauſa *Fanen. Saluiani 14. Ianuarij 1615 coram Illuſtriſſ. D: Card. Ludouiſio.*

Tandem non obſtat *deciſio D. m. Veroſpij 14 Decembris ſuperioris anni*, quia intellectus *deciſionis* illius eſt, quod nepotes non poſſunt im-
10 pedire alienationem vſusfructus, * quando aliunde Pater, vel Auus habent, vnde eos alant vel vt non poſſint impedire, dummodo habeant alimenta ab illo, qui acquirit vſumfructum, & quod iſte ſit germanus ſenſus ſatis patet, ex quo ibi fuit reſeruatum, vt videretur ſuper dubio, quod modo diſputatur, an ſcilicet creditores teneantur ad alimenta.

Et ita concluſum creditores ex vſufructu debito Auo in bonis Aduentitijs filiorum teneri in ſubſidium ad alimenta nepotum.

ELBOREN. ORDINVM.

Lunæ 17. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

A ſuſpenſione non poteſt excuſari qui cum litteris dimiſſorialibus Auditoris Nuncij, & abſque illis ſui Ordinarij ordinatus fuit ab alieno Epiſcopo.

SVMMARIVM.

1 *Dimiſſorialium conceſſio ſpectat ad Ordinarium & num. 6.*
2 *Suſpenſionem incurrit qui abſque litteris dimiſſorialibus ſui Ordinarij promouetur ad ordines ab Epiſcopo non ſuo.*
3 *Abſolutio tamen ab huiuſmodi excomunicatione eſt reſeruata Epiſcopo.*
4 *Ignorantia iuris non excuſat.*
5 *Limita in ignorantia iuris valdè dubij.*
7 *Nuntij cum facultatibus legati à latere poſſunt concedere litteras dimiſſoriales.*
8 *Collector* Portugaliæ *habet facultatem concedendi litteras dimiſſoriales.*
9 *Auditor Nuntij abſque ſpeciali mandato non poteſt concedere litteras dimiſſoriales.*

DECISIO MCLXXXI.

POſtquam fuit deciſum non ſubſtineri ſententiam Auditoris Nuntij, in qua fuerat pronunciatum Epiſcopum non potuiſſe denegare collationem Ordinum Emanueli petenti ſe ad titulum Patrimonij promoueri, & propterea cum concedere dimiſſoriales ſpectet ad Ordi-
1 narium * *cap. Epiſcopus & cap. nullus de tempor. ordinat. in 6. c. quod autem 9. quæſt. 2. cum alijs per Roland. conſ. 4. nu. 18. vol. 1.* & latè *Petrus Cenedus pract. quæſt. Canon q. 38. n. 4.* Emanuelem incurriſſe ſuſpenſionem, cum abſque dictis litteris dimiſſorialibus ſui Ordinarij ab
2 Epiſcopo non ſuo fuerit promotus, * vt extat *Conſtitutio Pij II. in nou. Bull. ar. n. 7.* & decretum *Conc. Trid. ſeſſ. 14. cap. 2. de refor.* & *ſeſſ. 23. cap. 8 de refor.* vbi propriè in noſtris terminis *Aegid. de Conink. de Sacram. tom. 2. diſput. 15. dub. 5. nu. 35: Cenedus pract. quæſt. Canon. q. 38. num. 4. Zerol. in praxi Epiſcopali in verbo dimiſſoriæ pag. mihi 67.*

Dubitaui iuxta reſeruationem in dicta *deciſione* factam, an ex quo Emanuel ordinatus fuit ab alieno Epiſcopo cum litteris dimiſſorialibus Auditoris Nuntij lite in *Rota* pendente & poſt emanatam inhibitionem à ſuſpenſione veniat excuſandus; Itaut Dominus Epiſcopus teneatur illi concedere abſolutionem, quæ ei
3 videtur reſeruata * ex *d. cap. 2. Conc. Trident.* Et Domini negatiuè reſponderunt, quia cum iſta ſit ignorantia iuris in compendijs, nemini
4 debet prodeſſe *l. 1. & 2. cum l. ſequenti, & l. 8. ff. de iuris, & facti ignor. Iaſ. in l. iuris ignorantia num. 1.*

Digitized by Google

n.1.C.qui admitti Tiraq. de retract. lignag. §. 35. gloſſ. 4.n.26. & 44.

Neque obſtat, quod ignorantia Iuris valdè
dubij excuſat, cum æquiparetur ignorantiæ
5 facti, * quæ in compendijs excuſat, vt in *dd.*
Iuribus. Nam fuit reſponſum hic non adeſſe
talem ignorantiam, quia aut ſimpliciter dedu-
citur, & nihil releuat, notum eſt enim Lippis
atquè Tonſoribus ad Ordinarium ſpectare cō-
6 cedere litteras Dimiſſoriales,* & hoc minus
excuſat, quia licèt Nuntij cum facultatibus Le-
gati de latere concedere poſſint litteras Dimiſ-
7 ſoriales *Graff. dec.27.num.27.p.1.lib.4.Petr. Ce-*
ned.pract.quaſt.canonic.q.38.num.36.Molin.de Iu-
ſtit.& Iur.tract.5.diſp.11.num.4.Ledeſma in ſum.
p.1.de Sacram.Ordin.cap.8.in 3.diffic.Nauarr.conſ.
27.de tempor.ordinat.in non.Rodriquez in ſum.p.1.
cap.14.num.6.de Sacram.Ordin. Garz. de benef.p.
5.cap.7.num.103. vſquè ad fin. Attamen admiſ-
ſo, quod Collector Portugalliæ habeat ſimiles
8 facultates,* certum eſt, quod Auditor dictas
litteras dimiſſoriales abſquè ſpeciali manda-
9 to non poterat concedere * *Rebuff. in prax. be-*
nefic.p.1.tit. de forma Vicariatus num.47. Sbrozz.
de Officio Vicarij lib.2.q.41.Mandoſ.ſuper reg 24.
q.2. & quatenus aliàs potuiſſet concedere non
poterat in hoc caſu, cum lis penderet cum
Promotore Fiſcali, qua pendente nihil erat in-
nouandum *tot. tit.nihil innouan.* maximè cum
dictus Auditor fuiſſet inhibitus à *Rota*, cuius
inhibitio erat timenda, & non ſpernenda, E-
manuel verò dictis litteris vti non poterat
propter litem ex prædictis, ſaltem abſquè eo
quod eius probitas, ac mores Ordinarij ſui
teſtimonio commendarentur, vt eſt clara di-
ſpoſitio *Conc.Trid.ſeſs.23.cap.8.de reform.*& di-
cunt omnes *DD.ſupra citati*, quæ cum notiſſi-
ma ſint,indignum ſit, quod ignorentur ab eo.
qui petit ſe promoueri, non poſſunt præbere
cauſam excuſationis.

Ex quibus concluſum Emanuelem non eſſe
excuſandum.

GALAGVRITANA CANONICATVS DOCTORALIS.

Lunæ 17. Iunij 1619.

A R G V M E N T V M.

Vigore prouiſionis inferioris collatoris datur immiſſio in beneficio abſque aliqua iuſtificatione. *Regul.* 8. comprehendit tantùm beneficia extra Romanam Curiam vacantia.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficium, in vim decreti de illud dimittendo appoſiti in gratia alterius beneficij remanet reſeruatum. Vid.ibi.*

2 *Vigore prouiſionis inferioris Collatoris datur immiſſio in beneficio abſque aliqua iuſtificatione.*

3 *Litterarum Apoſtolicarum expeditio non eſt neceſſaria ſi intra tempus, in quo debebant expediri orta eſt lis.*

4 *Ius tertij, quod non eſt clarum, nec excluſiuum ipſo iure iuris agentis opponi non poteſt.*

5 *Beneficia vacantia apud Sedem non comprehenduntur ſub reſeruatione* regul.8.

Regul.8. *capit tantum beneficia extra Romanam Curiam vacantia num.5.*

D E C I S I O MCLXXXII.

CLarè conſtat D.Petrum fuiſſe electum ab E-
piſcopo, & Capitulo ad Canonicatum Do-
ctoralem, de quo agitur, qui licet vacauerit
apud Sedem ex decreto de dimittendo intrà
duos annos appoſito in gratia facta R.P.D.
1 meo Manzanedo de Decanatu de Tudela,* &
propterea ex *c.2. de Præben.in 6.* eſſet reſerua-
tus *Rot.dec.14.de rer.permut. in antiq.* Attamen
cum *Leo* 10. quoad Canonicatum Doctora-
lem, & Theologalem huiuſmodi facultates à
Sixto IV. conceſſas, etiam ad vacantes apud
Sedem extenderit, ſic tamen quod ipſi electi
infrà quatuor menſes nouam prouiſionem de-
ſuper à Sede Apoſtolica impetrare, ac litteras
expedire, ac iura Cam. Apoſtolicæ ſoluere te-
neantur, vt patet ex Indultis relatis per *Gon-*
zal.ſuper reg.8.gloſs.9.num.1. & ſeqq. & clarius
per *Garz. de benef. p.5. cap.4. num.169. & ſeqq.*
non eſt ſuper hoc immorandum, ſed ſolùm
videndum eſt,an ex iſta electione debeatur Im-
miſſio; Et *Rota* cenſuit, quod ſic; Quia cum
verſemur in prouiſione Inferioris, qui proui-
det motu proprio, non eſt opus aliqua iuſtifi-
2 catione *Felyn. in c.ad aures num.15. concl.14.de*
reſcript.Cardin.in Clem.2. col.fin. ſub num.3. de
Offic. ordin. Selua de benefic.p.3.q.12.num.75. &
fuit dictum in cauſa *Romana Clericatus S. Petri*
27.Nouembris 1602.coram bo me.Cardinale Pam-
philio.

Non obſtat, quod D.Petrus fuerit prouiſus
24. Ianuarij 1615. & tamen non expediuerit
litteras intra quattuor menſes, prout teneba-
tur ex ſupra relato Indulto *Leonis* 10. quia
3 cum lis ei fuerit mota,* Indultum debet in-
telligi ceſſante impedimento ſuper adeptione
poſſeſſionis argumento *text. in c. ſi tibi conceſſo*
de præben.in 6.

Neque etiam obſtat, quod non fuit citatus
R.P.D.m.Manzanedus in quo ſe fundat ſentē-
tia Reuerendiſſimi Nuncij Hiſpaniarum, quia
Capitulum non poterat de hoc excipere, cum
ſit ius Tertij, quod nòn eſt excluſiuum ipſo
4 iure iuris agentis, maximè cum ius nequè
eſſet clarum propter d. decretum de dimitten-
do intrà biennium, quod iam de tempore ele-
ctionis erat ælapſum *Put.dec.356.lib.1.*

Minus etiam facit, quod decretum de di-
mittendo fuit purificatum in menſe reſeruato,
quia cum huiuſmodi Canonicatus vacauerit
apud Sedem, non comprehenditur ſub reſer-
5 uatione *Reg.8.* * quæ capit tantum beneficia
extrà Romanam Curiam vacantia, & ſunt ver-

ba

ba clara *Regula*,& latè proſequitur *Gonzal. ibid. gloſ.13.* & propterea non eſt opus diſputare, an huiuimodi Canonicatus comprehendatur ſub reſeruatione *Reg.8.* de quo latè Idem *Gonzal ſuper gloſ.9.cap.2.*

ROMANA CASALIS TVRRIS VERGATAE, SEV DOTIS.

Luna 17. Iunij 1619.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S V M M A R I V M.

1 *Remedium* l.final.C. de Aedict. Diu. Adr. toll. *non competit contra titulo poſſidentem habito in vita defuncti.*

2 *Immiſſio vigore* l.final.C.de Aedict. Diu. Adr. toll. *debetur haredi inſtituto pro conſequenda quantitate, quam teſtator in donatione ſibi reſeruauerat.*

3 *Saluianum non denegatur concurrente credito cum hypotheca.*

DECISIO MCLXXXIII.

Licèt verũ ſit remedium *l.fin.C. de Aedict.Diu.
Adr.tollen.*non competere contrà titulo poſ-
1 ſidentem habito in vita defuncti * *Zuccard. in
d. l.fin.nu.390. Menoch.de adipiſc.remed.4.n.609.
Seraphin.dec.801.num.1.* attamen (admiſſo ſinè
veri præiudicio, quod D. Cinquinus ex clau-
ſula conſtituti appoſita in donatione ſit poſ-
ſeſſor anterior Marinata, quæ etiam habet d.
clauſulam, circà quod pluries diſputato du-
bio, Domini nihil reſoluerunt) iſtà concluſio
non applicatur, cum donator reſeruauerit ſibi
in donatione pro facultate teſtandi ſcuta
2 mille,* quarè cum Marinata fuerit à marito do-
nante inſtituta hæres vigore *d. l. final.* petere
poteſt immiſſionem, quia reſpectu iſtius
ſummæ D. Cinquinus nullo pacto poteſt dici
poſſeſſor cum titulo.

Quoad dotem cum Marinata habeat hipo-
thecã, & conſtet liquidò de ſolutione ſcut.400.
pro iſta ſumma danda eſt Immiſſio vigore Sal-
uiani, concurrente enim credito cum hypothe-
3 ca hoc remedium non denegatur* *l.1.ff.de Salu.
interd.Angel.in § Item Seruiana num.9. Inſtit. de
action.Natt. conſ.414.num.34.Menoch. de adipiſc.
remed 3.num.18.*

Et ita concluſum &c.

CAMPANIEN. PRIORATVS.

Veneris 21. Iunij 1619.

A R G V M E N T V M.

Remiſſoria ad effectum probandi attentata an, & quando concedatur.

S V M M A R I V M.

1 *Remiſſoria regulariter non datur ad probandum attentata, ſed teſtes debent ad Curiam adduci.*

2 *Amplia etiam ſi detur ſumus attentatorum.*

3 *Limita, quando teſtes ſunt in remotiſſimis partibus.*

4 *Declara limitationem prædictam procedere dato ſufficienti fumo.*

5 *Fumus pro concedenda remiſſoria eſt arbitrarius ſecundum ſubiectam materiam.*
Fides Oratoris Principis de auditu non præſtat fumum ad effectum remiſſoriæ num.5.

6 *Remiſſoria ad probandum attentata denegatur, quando Iudex ſtat in calculo expeditionis cauſæ.*

7 *Remiſſoria non datur ad excuſandum attentata, niſi interueniente maximo fumo.*

8 *Remiſſoria datur ad probandum violationem ſequeſtri.*

9 *In contrarium ſtat regula. Intellige vt ibi.*

10 Caſſador.deciſ.5. de cauſ.poſeſſ. & propriet. *in quibus terminis loquatur, & quomodo ſit intelligenda.*

DECISIO MCLXXXIV.

FVit reſolutum remiſſoriam eſſe denegandam,
quià regulariter non datur ad probãdum at-
1 tentata, ſed Teſtes adduci debent ad Curiam
*Rot.dec.10. de appellat.in Antiq. & dec.7. & dec.
35.de probat.in antiq.& dec.4.vt lit pend. in nou.
Caſſador.dec.4.num.1. de delation.Veſtr.in prax.n.
5.cap.8.Lancell de attent p.3.cap.26.num.109.Farinacc.de oppoſit.contr. examen Teſtium q.77.num.
77.& ſeqq.* & hoc procedit etiam quod dare-
2 tur fumus de attentatis * *Ant. Aug. dec 4. lib.1.
Lancellott.vbi ſupra num.113.Farinac.loc.præc.nu.
77.*

Nequè facit, quod iſta concluſio limitetur,
vt non habeat locum, quando Teſtes ſunt in
3 remotiſſimis partibus,vt dicit *Lancellott. de attent. loc. prædicto num.125. verſ Videtur*; Quia
hoc dictum poſſet admitti dato ſufficienti fu-
4 mo, * ne aliàs eſſet in arbitrio partis, aduer-
ſarium ſupplantare, qui fumus viſus fuit eſſe
5 arbitrarium ſecundum ſubiectam materiam, *
vt per *Caſsad.dec.3.num.1.de dilat.* qualis tamen
non fuit hic adductus,cum detur tantum fides
Illuſtriſſimi Oratoris, quæ eſt de auditu,& alij
Teſtes ſunt etiam de auditu, & omnes exeunt
de domo Oratoris Religionis, quæ iſtam
cauſam tuetur, proùt etiam eſt de auditu epi-
ſtola de partibus,quæ datur.

Iſte autem fumus ſecundum ſubiectam ma-
teriam viſus fuit non eſſe ſufficiens, ex quo
poſt latas duas ſententias Rotales, & poſt di
ſputatum in tertia inſtantia negotium prin-
cipale petitur remiſſoria ad probandum atten-
tata,dum cauſa eſt in calculo expeditionis,quæ
ſunt

6 ſunt iuſtæ cauſæ denegandi remiſſoriam, * vt in ſimilibus terminis ponderat *Caſſador. dec. 3. n. 1. verſ. quæ remiſſio tunc negatur de dilation.* Et hinc in ſimili videmus non dari remiſſoriam,
7 ad excuſandum attentata, * niſi interueniente maximo fumo, quando dicta attentata ſunt probata *Put. dec. 212. lib. 1. in nou.* Et tamen maior eſſe videtur hic caſus, in quo petitur remiſſoria ad probandum, quam ille, in quo petitur ad excludendum attentata, vt poſt *Caſſad. dec. 4 num. 2. de dilat. verſ. ſepè tamen ibi quaſ. prohibitio intelligeretur, quandò poſtulatur remiſſoria ad probandum attentata* vt latè *Farinac. vbi ſupra num. 78.*

Minus etiam facit, quod agitur de probanda violatione ſequeſtri, quo caſu datur remiſ-
8 ſoria, * vt per *Caſſador. dec. 5. num. 6. de cauſ. poſs. & propr. Lancell. loco ſæpiùs citato num.* 119. Quià fuit reſponſum caſum *dec. Caſſadori* eſſe ſpecia-
9 lem, quia regula ſtat in contrarium, * quod non detur remiſſoria ad probandam violationem ſequeſtri, vt patet ex eodem met *Caſſadoro dicto num. 6.* vbi fuit (inquit) data remiſſoria ad probandam violationem ſequeſtri, habito articulo pro concludenti, cum aliàs dari non debeat nec conſueuerit, quod tamen dictum de conſueto denegandi remiſſoriam in huiuſmodi terminis intelligebant Domini, niſi detur fumus ſecundam ſubiectam materiam, vt ſupra dictum eſt.

Quod vero caſus prædictæ *dec. Caſſadori* ſit ſpecialis, ſatis patet, quià loquitur in viola-
10 tione ſequeſtri facta ab ipſo appellante, * quæ eſt magis odioſa, vt ex ipſius *dec.* contextu colligitur, & declarat *Lancell. dicto loco à num. 120. vſque ad num* 125. Et licet verè *dec. Caſſadori* loquatur in prædictis terminis, attamen quandò loqueretur in caſu noſtro, eſſet intelligenda, dato ſufficienti fumo, licèt de eo nihil loquatur *dec.* itaut ceſſaret omnis ſuſpicio, vt in puncto ità intelligit & benè ſimilem *dec. Verall. 136. lib. 1. Lancellott. vbi ſupra num. 131. &* 132.

Et ità concluſum remiſſoriam eſſe denegandam.

TVLLEN. FRVCTVVM PRIORATVS

Veneris 21. *Iunij* 1619.

ARGVMENTVM.

Penſio extinguitur per matrimonium, quod ad hunc effectum fuiſſe contractum probatur ex præſumptionibus.

SVMMARIVM.

1 *Penſio per contractum matrimonij extinguitur.*
2 *Tranſigi non potest ſuper ſolutione penſionis extinctæ.*
3 *Penſio reſeruata Clerico eſt annexa ſpiritualitati;*
4 *Et non poteſt circa eam quidquam innouari abſq; Beneplacito Apoſtolico.*
5 *Matrimonium contractum fuiſſe probatur ex teſtibus deponentibus maſculum, & fœminam viuere in figura matrimonij, proùt vir, & vxor viuere ſolent, & pro talibus ab omnibus eos cognoſcentibus reputari, & eſſe publicam vocem, & famam.*
6 *Matrimonium de iure Canonico non probatur per traductionem mulieris ad domum viri, nec per cohabitationem, Decl. num. 8.*
7 *Matrimonium debet contrahi coram duobus teſtibus, & Parocho.*

DECISIO MCLXXXV.

1 FVit reſolutum per contractum matrimonii penſionem fuiſſe extinctam * *Put. deciſione 445. lib. 2. in nou & 13. in tit. de Penſion. Gigas de penſion. quaſt. 54. num. 4. & ſeqq. Sanchez de matrim. lib. 7. diſput. 44 num. 5.* & fuit dictum in cauſa *Romana penſionis* 10. *Martij* 1610. *coram me*. Et ideò poſtquam fuit extincta ſuper
2 eius ſolutione non potuit tranſigi, * cum enim ſimus in penſione, quæ fuit reſeruata Clerico,
3 indubitatum eſt, eſſe annexã ſpiritualitati * *Flamin. Pariſ. de reſign. Benefic. lib. 6. quaſt. 4. num.* 54. *Garzias de benefic. par. 1. c. 5. num.* 19. & fuit dictum in cauſa *Brunorien. penſionis* 12. *Decembris* 1588. *coram bo. me. Gipſio*: Et proptereà merito circa illum niſi gratis remittendo, non poteſt aliquid innouari abſque bene-
4 placito Papæ * vt latè per *Garz. d. loc. num.* 20. *& ſeqq.* vbi dicit, quod ità ſe habet ſtylus Curiæ.

Quod autem matrimonium fuerit contractum ſatis probatur, ex quo *ſuper quarto* teſtes in Curia examinati videlicet *Primus, ſecundus, tertius, & quartus* deponunt, quod Carolus, & Gabriella viuunt in figura matri-
5 monij, * proùt Vir, & Vxor viuere ſolent, & pro talibus ab omnibus eos agnoſcentibus reputantur, & de hoe dicunt eſſe publicam vocem, & famam, & licet de Iure Canonico nec traductio Mulieris ad domum Viri, nec
6 cohabitatio probent matrimonium * ex deductis per *Menoch. lib. 3. praſ. 2. num. 56. Franc. Molin. de rit. nupt. lib. 1. comparat. 9. num. 5. & ſeqq.* contrarium tamen dicendum eſt in hoc caſu, quia non ſolùm adeſt traductio, & cohabitatio, verùm etiam cohabitatio in figura matrimonij, communis reputatio, & publica vox, & fama: Et vlterius ijdem teſtes *ſuper tertio* deponunt ex dicto matrimonio fuiſſe ſuſceptos quatuor liberos, qui communiter pro legitimis, & naturalibus reputantur, ac etiam ijdem teſtes *ſuper primo, & ſecundo* deponunt de publica voce, & fama fuiſſe contractum matrimonium de menſe Iulij anni 1612. ex quibus omnibus ſimul iunctis negari non poteſt, quin præſumptiuè probetur hoc matrimonium ex latè deductis per *Menoch. loco ſupra allegato num. 57. & ſeqq.*

Non obſtat, quod huiuſmodi præſumptiones hodiè non ſufficiant, cum ex diſpoſitione *Concilij* coram duobus teſtibus, & Parocho con-

9 contrahi debeat * *Nauarr. in Manual. cap. 25. num. 144.* Quia quicquid diceudum eſſet, ſi ageretur ad effectum legitimationis filiorum, aut ſimpliciter de fœdere matrimonij ſatis ad effectum, de quo agitur, vt ſcilicet penſio ſit extincta, probatur matrimonium, cum negari non poſſit ex dictis ſaltem de facto matrimonium eſſe probatum, quod ſufficit, cum penſio nedùm extinguatur per legitimum matrimonium ſed etiã nulliter, & de facto contractũ, ne ſit melioris cõditionis ille, qui contra *Canones* contrahit qui ſecundum *Canones*, vt in noſtris terminis dicit *Sanchez de Matrimonio lib. 7. diſp. 44. num. 5.*

Ex quibus concluſum vna tantum parte informante Dominum Carolum non poſſe fructus Prioratus percipere vel ad illos agere, &c.

GERVNDEN. VNIONIS.

Mercurij 26. Iunij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Vnio vt ſuſtineatur requiritur vltra cauſa cognitionem etiam conſenſus Capituli.*

2 *De vnione inualiditate poſſunt dare Parochiani intereſſe habentes, licèt Capitulum ſileat.*

DECISIO MCLXXXVI.

FVit reſolutum pro informante, ſcilicet vnionem non ſuſtineri cum vltra cauſæ cogni-
1 tionem conſenſus etiam Capituli requiratur * *Cap. Paſtoralis de donation. Clement. ſi vna de reb. Eccleſ. non alien. Abb. in c. ſicut vnire nu. 2. de exceſſ. Prælat.* & latè *Garz. de benefic. par. 12. cap. 12. num. 145.*

Non obſtat ſi diceretur, Capitulum non dare de iſto contemptu, quia cum Parochiani habeant intereſſe in iſta vnione, ſufficit, quod
2 ipſi dent de inualiditate, * vt in puncto dicit *Petr. de Peruſio in tractat. de reuocan. vnion. cap. 2.* & fuit reſolutum in alia cauſa *Gerunden. vnionis 20. Martij 1600. coram Reuerendiſſimo D. meo Archiepiſcopo Damaſceno.*

Et ita tentum &c.

ABVLEN. VNIONIS.

Mercurij 26. Iunij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Immemorabilis eſt vnus ex modis probandi vnionem.*

2 *Ad effectum concedendi remiſſoriam in prophanis non requiritur fumus, ſed ſolùm ſufficit releuantia articulorum.*

3 *Cauſa dicitur prophana, quando agitur de vnione perpetua.*

DECISIO MCLXXXVII.

CVM *Rota* reſoluerit terminum eſſe præfigendum Petro ad probandum vnionem iuxta reſcriptum ſignaturæ dubitaui, an eidem Petro danda eſſet remiſſoria ad hanc vnionem probandam. Et Domini affirmatiuè reſponderunt, quia cum articuletur immemorabilis, dubitari non poteſt de releuantia articulorum, cum iſte ſit vnus ex modis probandi
1 vnionem * *Put. deciſ. 204. lib. 2. in nou. Rot. deciſ. 782. num. 6. parte 2 Seraphin. deciſ. 886. num. 1.*

Neque releuat, quod non datur fumus dictæ vnionis, quia in prophanis non eſt opus fumo ad effectum remiſſoriæ, ſed ſufficit rele-
2 uantia * *Verall. dec. 68. par. 3.* qualis eſt hæc
3 cauſa, cum agatur de vnione perpetua * *Caſſador. dec. 3. num. 1. de Iudic. Gonzal. ad regul. 8. §. 2. num. 67.*

Minus etiam releuat Signaturam reſcripſiſſe, quod præfixo termino cui de iure ad probandam vnionem, & elapſo procedatur ad executionem, nam & ſi dictus terminus fuerit præfixus Petro, in quo nihil probauit, attamen in dicto termino ſemper inſtetit pro remiſſoria: Vnde cum pars ſe oppoſuerit, & opus fuerit dubium diſputare, non eſt imputandum parti, ſi intra dictum terminum non fecit ſuas probationes.

Et ita concluſum.

FIRMANA ALTARIS S. LVDOVICI.

Mercurij 26. Iunij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta non citato poſſeſſore eſt nulla.*

2 *Attentata vltima ſunt purganda.*

DECISIO MCLXXXVIII.

VIſum fuit DD. ſtandum eſſe in deciſis ſcilicet conſtare de attentatis ex rationibus in *deciſione* deductis, & præſertim quia non ceſſat obiectum, quod non apparebat de mandato Aegidij, qui cæpit poſſeſſionem nomine Ricardi, cum hodie fuerit productum manda-

tum; & Riccardus hoc non neget.

Et quamuis, diceretur litem non eſſe cum Conuentato, ſed ipſum fuiſſe tantummodò citatum pro ſuo intereſſe, attamen aliquandò fuit etiam ſimpliciter citatus. Et quatenus pro ſuo intereſſe fuiſſet citatus, hoc ſufficeret ad hunc effectum, cum ſatis appareat de eius intereſſe, cum poſſideret, qua poſſeſſione priuari non poterat niſi ſeruatis ſeruandis.

Et ceſſat omnis difficultas, quia etiam ceſſante lite, poſſeſſio Riccardi eſſet reuocanda per viam nullitatis, nam cum Conuentatus poſſideret, non poterat, illo non vocato, ca-
1 pere poſſeſſionem * *Alex. conſ. 5. num. 2. lib. 2. Aym. conſ. 225. num. 5.*

Non obſtant ea, quæ dicuntur de attentatis pro parte Conuentati, & de bono iure Ricciotti, quia quoad primum quicquid ſit, vlti-
2 ma attentata ſunt purganda * *Lancell. de attent. par. 3. cap. 24. quæſt. 8. num. 28. vſque ad 30.* & præcipuè ſub *num. 29. in fin. verſ. idcirco.* Quoad ſecundum circa bonum ius, fuit dictum non tolli reſolutionem, quod Ricardus fuerit calumnioſus Litigator.

Et ita concluſum.

Præſens deciſio fuit confirmata die 17. Martij 1623.

RONANA LAESIONIS.

Veneris 28. Iunij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Læſio debet ab allegante probari, cum non præſumatur.*
2 *Læſio ſubhaſtationis debet probari per teſtes deponentes de tempore ſubhaſtationis ſequuta.*
3 *Pretia rerum tempore variantur.*

DECISIO MCLXXXIX.

FVit reſolutum non probari læſionem, quæ cum non præſumatur debet ab allegante
1 probari * *Gloſſ. Bald. Cuman. & alij in l. ſi fundus ff. de reb. cor. Pinell. in l. 2. par. 3. cap. 4. num. 43. verſ. magis etiam C. de reſcind. vendit.*

Non obſtant teſtes examinati, quia quicquid probent, non percutiunt tempus ſubha-
2 ſtationis, quod attenditur in hac materia * *Iaſ. in conſ. 54 num. 20. lib. 1.* qui alios allegat, & fuit dictum in cauſa *Romana domorum 9. Aprilis 1612. coram Illuſtriſſimo Ludouiſio,* nam præ-
3 tia rerum ex tempore variantur * *l. pretia rerum ff. ad leg. falcid.*

Et ita concluſum &c.

TVLLEN. EXPENSARVM.

Veneris 28. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

Fiſcus an, & quando teneatur ad expenſas litis. Expenſarum appellatione veniunt damna, & intereſſe.

SVMMARIVM.

1 *Fiſcus victor ex ſui priuilegio non exigit, nec ſuccumbens ſoluit expenſas litium.*
2 *Limita quotieſcumque calumnioſè agit.*
3 *Declara limitationem procedere in vera calumnia; ſecùs in præſumpta.*
4 *Ad euitandam calumniam ſufficit cauſa probabilis.*
5 *Fiſcalis cenſetur motus contra accuſatum potiùs ex ſollicitudine ſui officij, quàm ex calumnia.*
6 *Sub expenſarum nomine non veniunt damna, & intereſſe.*
7 *Verba Sententiæ nil aliud includunt, quàm id, quod ex eis de neceſſitate infertur.*
8 *Expenſarum nomine veniunt damna, & intereſſe intrinſeca prout ſunt Viatica, & ſimilia; Non extrinſeca.*
9 *Damna, & intereſſe intrinſeca verè ſunt expenſæ litis.*
10 Rota *ſolum habet rationem expenſarum iudicialium, quæ vulgariter viaæ dicuntur, & aliquid plus dat pro Aduocato, & Procuratore.*

DECISIO MCXC.

DVbitaui, an pro expenſis exequi poſſit ſententia contra Promothorem fiſcalem, & in illis veniant damna, & intereſſe: Et ad vtrumque partem dubij Domini negatiuè reſponderunt. Ratio reſolutionis primæ partis fuit, quia fiſcus ex ſui priuilegio, & conditione victor non exigit, nec ſuccumbens ſoluit ex-
1 penſas litium * *Bald. in l. quis crimen num. 22. C. de his qui accuſ. non poſſ. Boer. dec. 324. num. 1. Rebuff. de expenſ. art 1. gloſſ. 5. num. 20. Peregr. de Iur. fiſc. lib. 7. cap. vlt. in fine,* & fuit dictum in cauſa *Auerſana bonorum 2. Iunij, & 6. Nouembris 1617. coram R.P.D. meo Manzanedo.*

Non obſtat, quod prædicta concluſio non habeat locum, quotieſcumque euidenter ca-
2 lumnioſè fiſcus agit * *Aymon. conſ. 168. num. 7. & 9. Surd. dec. 18 num. 4. Grammat. dec. 60. nu. 21.* & dicunt *DD. prædicti Bertrand. conſ. 361. num. 2. lib. 2.* Nàm huic limitationi fuit reſponſum illam procedere in vera calumnia, &
3 quandò de illa expreſsè apparet, * & quandò ſcienter, & doloſè inſtigauit, ſecus in præſumpta, à qua officij neceſſitas illum excuſat *Clar. in pract. crim. quæſt. 62. num 4. circa fin. Gail obſeru. 90. num 5. lib. 1. & ibi Bernardus Greneuſ. in prima conſideratione num. 1.* & cum ad euitandum calumniam ſufficiat cauſa proba-
4 bilis, & colorata * *Caſſador. deciſ. 3. de reſtit. ſpoliator. Aegid. deciſ. 103.* tota ſerie facti benè per-

Digitized by Google

perſpecta, & conſiderata, viſum fuit DD. eſſe præſumendum Fiſcalem notum fuiſſe potiùs ex
5 ſollecitudine ſui Officij, * quam calumnioſe, ad quod eſt aduertendum *Farinac. in prax. crim. quæſt. 16. num. 22. circa med.* poſt alios quos allegat, & fuit dictum in dicta cauſa *Auerſana bonorum coram R.P.D. meo Manzanedo*.

Quantum attinet ad ſecundam partem dubij licet ſublata prima non eſſet opus de ea videre, cum veniat in conſequentiam primæ, attamen ex abundãti fuit dictum ſub nomine ex-
6 penſarum non venire damna, & interreſſe * *Gloſſ. in l. 1. §. final. ff. ſi quis Ius dicenti non obtemp.* vbi *Bald. num. 1. Surd. dec. 261. num. 1. Bocr. dec. 52. num. 5. & 7.* quæ opinio de plano procedit in ſententia, cuius verba ſtricte inter-
7 prætantur, * itaut vltra nihil includant, quam ex eis de neceſſitate inferatur, *l. ſi quis à libertis §. ſi vel Parens ff. de liber. agnoſcen. Pedemon. 164. n. 1.* & in puncto *Surd. dec. 261. n. 6.*

Et quamuis ſub nomine expenſarum veniant
8 damna, & intereſſe intrinſeca, * prout ſunt viatica, & ſimilia, quæ victor paſſus fuit non autem extrinſeca, vt diſtinguendo dicit *Theſaur. deciſ. 67. per tot.* præſertim *num. 4.* quia damna, & intereſſe intrinſeca vere ſunt ex-
9 penſæ litis, vt declarat idem *Theſaur. num. 4. &* exemplificat *Gail. obſeruat. 161 numer. 4. & ſeqq. lib. 1.* tamen non agitur de huiuſmodi intereſſe, & damnis intrinſecis, quia cum *Rota* reſolnit 18. Martij huius anni illa venire ſub conditione expenſarum, quoad tamen expenſas factas in partibus, non autem quoad factas in Curia: Nam *Rota* ſolum habet ratio-
10 nem expenſarum iudicialium, * & earum quæ liquent ex actis, vt puta expenſarum regiſtri, examinis teſtium, notulæ ſententiæ, & ſimilium quæ vulgariter expenſæ viuæ dicuntur, & aliquid plus dat pro Aduocato, & Procuratore, vt per *Veſtr. in Prax. lib. 8. cap. 2. num. 11. & fuit dictum eadem die 18. Martij*.

Et ita concluſum &c.

TVLLEN: CAPPELLANIAE.

Lunæ 1. Iulij 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio Inſtrumentalis alio non exiſtente in poſſeſſione probat ad fauorem illam accipientis.*
2 *Confeſſio emmiſſa in monitorio probat contra confitentem.*
3 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis, licet eum qualitate intruſionis fuerit emmiſſa.*
4 *Poſſeſſio præſumitur legitima, & non vitioſa.*
5 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & non manutenibilis.*

DECISIO MCXCI.

FVit reſolutum Ioanni Manſuero dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia cæpit poſſeſſionem die 20. Febtuarij 1616. & poſſeſſori de tempore litis motę datur manutentio *§. hodie inſtit. de interd.* Quod autem dicta die coeperit poſſeſſionem, patet ex inſtrumento adeptionis, quod alio tunc non exiſtente in poſſeſſione probat poſſeſſionẽ inſtrumentaliter illam acci-
1 pientis * *l. prædia vbi Bartol. ff. de acquir. poſſeſſ.* quæ quidem poſſeſſio corroboratur ex confeſſione partis facta in monitorio, quæ probat
2 contra confitentem * *c. perpetuam de probation. Aym. conſ. 61. num. 3.* & licet confeſſio ſit de qualitate intruſionis tamen cum illa qualitas
3 poſſit ſeparari, reijcitur * *Rot. dec. 802. n. 2. & 3. & ſeqq. p. 1.* & fuit dictum in *Mediolanen. Beneficij 10. Martij 1614. coram R. P. D. meo Andrea, & alias ſepiſſime*, & ratio eſt, quia præſumptio ſtat contra confitentem, cum poſſeſſio
4 præſumatur legitima, & non vitioſa; * vt bene declarat *Aym. conſ. 150. n. 1.*

Non obſtat poſſeſſio Io. Baptiſtæ, quia cum illa fuerit capta die 15. Martij 1616. tanquam
5 poſterior præſumitur clandeſtina, * & non eſt manutenſibilis *c. licet de probation*.

Ex quibus reſolutum pro D. Io. Manſuero informante &c.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE IANZI.

Lunæ 1. Iulij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Aggrauatoria non denegatur quotieſcumque non fuit paritum ſententiæ declaratoriæ, & ſeruati fuerunt termini, de quibus per* Veſtr.
2 *Declaratoria non dicitur paritum, quando ab ea fuit appellatum.*

DECISIO MCXCII.

FVit reſolutum aggrauatoriam eſſe concedendam, non ſolet enim denegari, quotieſcumq;
1 non fuit paritum ſententiæ declaratoriæ, * & ſeruati fuerunt termini de quibus per *Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vlt. num. 19. Franc. & alij in c. dilecto de ſent. excom. num. 6.* & fuit dictum in cauſa *Toletana Canonicatus 18. Martij 1611. coram Illuſtriſſ. Lancellotto,* & in cauſa *Cremonen. Penſionis 4. Decembris 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo*.

Quod autem non fuerit paritum declaratoriæ, ſatis patet, cum in illius intimatione non

ſolum Ferdinandus non paruit ſed ſormiter ap-
2 pellauit; * nec poreſt exeuſari ex allegata pau-
pertate, quia de ea non conſtat, & habet remedia iuris, vt poſtulet admiſſionem ad beneficium *c. peruenit, & c. Odoardus*, quæ ſunt remedia Clericorum.

Et ita concluſum &c.

GERVNDEN. FRVCTVVM.

Lunæ 1. Iulij 1619.

ARGVMENTVM.

Ratio Procuratori legitime reddita quando dicatur.

SVMMARIVM.

1 *Ratio ſemel reddita non debet amplius reddi.*
2 *Niſi conſtet de errore, & dolo adminiſtratoris.*
3 *De errore redditionis rationis debet clare conſtare.*
4 *Redditio rationis facta cum legitimo Procuratore valet.*
5 *Ratio dicitur bene reddita quotieſcumque fuit datum computum, & ſolutum reliquatum.*
6 *Computum in redditione rationis factum cenſetur, quam vis in ea fuerit renunciatum computo non facto.*
7 *Renunciatio exceptionis non numeratæ pecuniæ non concludit pecuniam non fuiſſe numeratam.*
8 *Clauſulæ* ſi plus valet donat *non probat venditionem non fuiſſe factam iuſto pratio.*
9 *Enunciatiuæ prolatæ ad alium effectum non inducunt confeſſionem.*

DECISIO MCXCIII.

REgula eſt, quod ratio ſemel reddita, non
debet amplius reddi, *l. ſemel C. de Apocis*
1 *public. lib. 10.* * *Seraph. dec. 230. n. 1.* niſi con-
2 ſtet de errore, & dolo adminiſtratoris * *Me-
nocb. de arbitr. caſ. 209. n. 39. 40.* vbi quod de-
3 bet clare de eo conſtare * *Seraph. d. dec. 230. n. 4*
& propterea cum Michael ſemel legitime rationem reddiderint, & quidem legitimo Procuratori, non eſt amplius cogendus ad reddendam rationem.

Quod autem rationem reddiderit legitimo
Procuratori, ſatis patet cum Antonius dederit
mandatum Ioanni Saluaneræ ad eius nomine
4 petendum, * exigendum, recipiendum, habendum, & recuperandum, habuiſſe que, & recepiſſe confitendum fructus, redditus, & prouentus, de quibus agitur, & ad confitendum, & claudendum computa, & rationes cum dicto Michaele, & cum eo concordandum, & conueniendum, prout ei beneuiſum fuerit, & vigore huius mandati Michael reddidit rationem.

Quod autem reddiderit legitime, ſatis etiam
pater, cum computum dederit, & reſoluerit
5 reliquatum * *l. tum ſeruus ff. de cond. & demoſtr.
Aym. conſ. 131. n. 2. Guttier. de Tut. & Cur. p. 3.
cap. 1. num. 69.* Nam ipſe Michaele conſtituit Antonium creditorem in libris 2480. ex quibus Procuraror confeſſus eſt Michaelem ſoluiſſe libras 1140. computato dicto ſalario dicti Michaelis, & ſoluiſſe in mauibus dicti Procuratoris vſque ad libr. 160, & alias 60. ſoluiſſe per medium Arrendatorum Prioratus in tabula cambij ciuitatis Gerunden. nec non per medium eiuſdem tabulæ fuiſſe depoſitatas, ſeu deponendas alias lib. 1100. pro reſiduo totius crediti, & ſic apparet diſtincta redditio rationis facta Procuratori cum reſtitutione reliquarum.

Non obſtat quod iſte Procurator confeſſus fuerit Michaelem ſoluiſſe lib. 1140. in qua partita conſiſtit tota difficultas, ad quod non videtur habuiſſe mandatum, in mandato enim, licet adſit facultas confitendi dictum Procuratorem habuiſſe, & recepiſſe, non tamen adeſt facultas ad confitendum Michaelē ſoluiſſe abſq; eo, quod exprimeret cui fuerit facta ſolutio; quia huic motiuo fuit reſponſum mandatum continere etiam iſtam facultatem, cum adſit facultas ad concludendum, & ſolidandum rationes ad concordiam ſeu conueniendum prout Procuratori viſum fuerit, vnde in dicta ſumma præſumitur comprehendiſſe non ſolum ſalarium ſequeſtratoris, quod expreſſit, ſed etiam expenſas factas in vtilitatem Prioratus.

Neque etiam obſtat, quod in redditione
rationis renunciatum fuerit computo non
6 facto, * quia non inde perneceſſe ſequitur com-
putum non fuiſſe factum, ſicuti in ſimili vide-
mus, quod renunciatio exceptionis non nu-
7 meratæ pæcuniæ non concludit * pæcuniam
non fuiſſe numeratam, prout nec clauſula *ſi
plus valet donat* probat venditionem non fuiſſe
8 factam iuſto prætio, * cum huiuſmodi clauſulæ
apponantur in contractibus pro maiori cau-
tela partium, & ideo non inducunt confeſſio-
nem, cum ſint enunciatiuæ prolatæ ad alium
9 effectum * *Butr. in cap. illud num. 3. verſ. nota 4.
de præſumpt. Alex. conſ. 136. num. 11. lib. 1.
Aymon. conſ. 29. numer. 3. verſ. reſpondeo etiam
aliter.*

Et Ita concluſum.

Præſens deciſio fuit reuocata die 13. Martij 1623. & poſtea confirmata die 6. Nouembris 1624.

PAMPILONEN. MATRIMONII.

Lunæ 1. Iulij 1619.

ARGVMENTVM.

Terminus trienalis cohabitationis pro diſ-
ſoluendo matrimonio an,& quando poſ-
ſit abbreuiari.

SVMMARIVM.

1 *Terminis triennalis cohabitationis pro diſſoluendo matrimonio abbreuiari non poteſt quotieſcumque non conſtat an impedimentum oriatur opera Demonum, vel ex frigidnate.*
2 *In dubio ſecurior via eſt eligenda.*
3 *Terminus triennalis cohabitationis pro diſſolnendo matrimonio abbreniari poteſt, qnando impedimentum prouenit ex frigiditate.*
4 *Declara procedere ſubſiſtente legitima cauſa.*
5 *Pro cauſa iſto caſu ſufficit, quod vir, & mulier ante indictnm à Indice triennium inſimul cohabitanerint.*
Triennium cohabitationis viri, & mnlieris debet c mputari à die cohabitationis, non à die decreti num. 5.
6 *Contrarinm tenet* Rota.

DECISIO MCXCIV.

ROta cenſuit terminum cohabitationis trien-
nalis non eſſe abbreniandum, quia nulla
affertur cauſa propter quam dictum triennium
1 debeat abbreuiari, * cum enim non conſtet an
impedimentum oriatur opera Demonum, vel
ex frigiditate, ſufficit dicere in iſtô æquiuoco
terminum abbreuiari non poſſe, cum nunquam
abbreuietur, quando prouenit ex opere De-
monis *Haſtien. in c. laudabilem n. 1. de frigid. & maleficiat. Io. Andr. n. 8. Abb. n. 2. Alex. de Neuo n. 3. Prapoſ. nn. 4. verſ. ſecus in maleficiato*, &
dixit *Rota in cauſa Romana innaliditatis matri-
monij 28. Februarij 1603. coram bo. me. Penia*,
2 in dubio enim ſecurior pars eligi debet * *cap.
Innenis de ſponſal.* vbi latè *Gloſſ. in verbo du-
bia*.

Et ſi probaretur impedimentum prouenire
ex frigiditate, quo caſu terminus poteſt abbre-
3 uiari, * vt dicunt *DD. prædicti* hic non eſt lo-
cus abbreuiationi, cum conclusio procedat ſub-
4 ſiſtente legitima cauſa, * vt dixit *Rot. in Bonan.
reſciſſionis matrimonij 1. Iulij 1594. & 15. Ianua-
rij 1596. coram bo. me. Cardinale Blanchetto*, &
in cauſa *Romana innaliditatis matrimonij 28.
Aprilis 1606. coram bo. me. Franciſco Penia tunc
Rota Decano*, quæ cauſa hic nulla probatur,
quæ viſa fuit ſufficiens.

Neque placuit, quod ſiue impedimentum
proueniat ex opera Demonum, ſiue ex frigidi-
tate, cauſa ſufficiens ſatis videatur abbreuian-
di, cum ante indictum à Iudice triennium vir,
5 & mulier inſimul cohabitauerint* & triennium
vtroque caſu debet computari à die cohabita-
tionis, non à die decreti ex alleg. per *Sanchez.
de matrim. lib. 7. diſp. 110. num 4. & 5.* quia
Rata ſequitur illam ſententiam tanquam tutio-
rem, quod terminus triennij poſt decretum iu-
6 dicis non debeat computari* *Hoſtiens. in cap. fin.
de frigid. & malefic. num. 10.* & in *ſumm. eod.
tit. 5. qualiter, & quando num. 12. verſ. verum
dici poteſt Io. Andr. in dicto cap. fin. num. 8. &
11. Anchar. num. 9. Butr. num. 10.* vbi dicit
hanc eſſe veritatem *Henr. Baich. in c. 1. num. 1.
& 2. eod. tit. Io. Brunellus in tract. de ſponſalib.
concl. 28. num. 10. & 14. Capell. Toloſana dec.
381. num. 6. in fin.* & dixit *Rot. in cauſa Roma-
na inualiditatis matrimonij 28. Februarij 1603.
coram bo. me. Pania vbi aliæ deciſiones* allegan-
tur vnde niſi alia concurrant, ex hoc ſolum
terminus abbreuiari non poteſt.

Et ita concluſum, &c.

CAESARAVGVSTANA PENSIONIS.

Veneris 8. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Quando ſunt dati certi executores Auditor
Cameræ non poteſt procedere ad execu-
tionem litterarum penſionis, poteſt ta-
men eius iuriſdictio prorogari, & quan-
do prorrogata cenſeatur.

SVMMARIVM.

1 *Anditor Cameræ non poteſt procedere ad execntionem litterarum penſionis, quando ſunt dati cærti executores.*
2 *Poteſt tamen iſto caſu eius iuriſdictio prorrogari tanqnam deputati ad vninerſitatem cauſarum.*
3 *Iuriſdictio Auditoris Cameræ dicitur prorrogata per comparitionem Procuratoris coram eo habentis mandatum ad comparendum coram quibuſcunque Iudicibus in Romana Curia ordinarijs.*
4 *Sicuti etiam ex mandato dato ad reſpondendum coram eo ſic, & ſic poſitionibus.*
5 *Nullitas ex defectu monitorij tollitur per comparitionem.*

DECISIO MCXCV.

FVit reſolutum ſententiam A. C. non eſſe nul-
lam, quia licet ex *Reformatione Sanctiſſimi D. N.
in tit. de Anditore Cameræ in §. litteras Apoſtoli-
cas*, non poſſet procedere ad executionem lit-
terarum penſionis cum cærti executores eſſent
1 dati in literis, * attamen cum ſit deputatus ad
vniuerſitatem cauſarum iuriſdictio potuit pro-
2 rogari * *l. ſi connenerint ff. de Iuriſd. omn. iudic.
Caſtr. conſ. 203. num. 1. ante fin. lib. 1.* prout
fuit prorogata cum pars dederit mandatum
ad comparendum coram quibuſcumque iudi-
3 cibus in Romana Curia ordinarijs, & extra,
cuius mandati vigore Procurator comparuit
coram A. C. non declinando iuriſdictionem,
neque excipiendo *Angel. de Perusio conſ. 162.
circa med. verſ. licet tamen primus Index Ca-
ſtrenſ. loco predicto num. 1. verſ. conſtat autem*,
& vlterius eo magis iuriſdictio prædicta cen-
ſetur

Digitized by Google

ſetur prorogata ex alio mandato dato per par-
4 tem ad ſic, & ſic reſpondendum poſitionibus* coram A. C. vnde iſta videtur indubitata prorogatio partis, vt benè ad propoſitum *Anchar. in conſ. 192. num. 7. & 8.* qui loquitur in eo, qui non appellat à ſententia ſuper poſitionibus confeſſatis.

Non obſtat ſecunda nullitas ex defectu monitorij minus rite executi, quia quicquid ſit de hoc iſta nullitas fuit ſublata per comparitio-
5 nem * *Rot. dec. 11. de dol. & contum. in nou. Aegid. dec. 364. & 539. Sarn. in reg. de Annal. quæſt. 65. & 76. Achill. dec. 7. nu. 1. de dolo, & contum. Cæſar. de Graſſ. dec. 15. de fid. inſtrum.*

Minus obſtat tertia nullitas ex notoria iniuſtitia deducta, ex quo penſionarius non inceſſit in habitu, quia *Rota* nunquam habuit hoc obiectum pro plenè probatum.

BONONIEN. VSVSFRVCTVS.

Ven. 8. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Sicuti alimenta in ſubſidium debentur ab Auo Nepotibus ex vſufructu bonorum aduentitiorum, ita etiam ab eius creditoribus, ad quorum manus bona peruenerunt.

SVMMARIVM.

1 *Vſuſfructus buonorum aduentitiorum Nepotum ſpectat ad Auum.*

2 *Vſusfructus debitus Auo ex bonis aduentitijs Nepotum tranſit cum ſua cauſa alendi eoſdem Nepotes.*

3 *Mater in ſubſidium tenetur alere filium.*

4 Io. Andr. in addit. ad ſpeculat. in tit. de pecul. Cleric. verſ. ad materiam *in quibus terminis loquatur.*

5 *Creditores Patris poſſunt repellere liberos reſpectu vſusfructus, non autem quo ad portionem, quæ in ſubſidium debetur propter alimenta.*

6 *Ratione alimentorum filius non habet hypothecam in bonis Patris.*

7 *Creditores Patris, ad quos bona aduentitia filiorum peruenerunt tenentur in ſubſidium ipſis alimenta præſtare.*

DECISIO MCXCVI.

FVit reſolutum creditores Aui teneri in ſubſidium alere nepotes ex vſufructu, qui debetur Auo in bonis aduentitijs, licet enim de iu-
1 re ſpectet ad Auum * *l. cum oportet C. de bon. qua liber. Auth. idem eſt C. eodem tit.* attamen cum mater in ſubſidium teneatur alere filium, vſusfructus cenſetur tranſire cum ſua cauſa ſcilicet cum onere alendi in ſubſidium nepo-
2 tes * *l. ſi quis à liberis §. item reſcriptum ff. de liber. agnoſcen. vbi Corduba in §. non tantum num. 56. Abb. conſ. 12. num. 5. verſ. 1. quod hæres patris lib. 1.* quod autem mater in ſubſi-
3 dium teneatur alere filium, * eſt *textus in l. penultima ff. de liber. agnos. §. illud auth. vt Matri, & Auiæ Martinus Colerus de alimentis lib. 1. cap. 6. per tot.* & præſertim *num. 10. Alciat. in c. cum contingat num. 22. de iur. iur.* qui loquitur ex re dotali, & allegat *text. in l. alimenta C. de neg. geſt. & in l. Neſennius ff. eod. tit.* vnde non immerito ita reſponderunt in puncto *Boer. Pappon. Faber. & Coſta allegati in alia deciſione,* & ſentiunt *Alciat. in d. cap. cum contingat num. 22.* & melius *Francus in dec. 576. num. 1. & 3. cum ſeqq. verſ. quoad ſecundum dictum Io. Andreæ in addit. ad ſpecul. in tit. de peculio Cleric. verſ. ad materiam hanc,* vbi quod filius poteſt colligere fructus agri, in quo Pater habet vſumfructum, & retinere pro alimentis, quia hoc non cenſetur factum in fraudem creditorum.

Non obſtat idem *Io. Andr. in prima parte ſui dicti,* quia loquitur de fructibus iam à ſolo ſe-
4 paratis, * & quicquid dicendum eſſet in illo caſu, nõ tangit inſtrumentum, pro quo facit in ſecundo dicto, vt ſupra relatum eſt, prout nec facit *Anchar. in conſ. 106. num. 4. in fin.* quia agit an Pater poſſit renunciare vſumfructum in præiudicium Creditorum, qui non eſt caſus noſter, prout nec *Crotus in l. ſi conſtante in ſecunda repetit. num. 119.* & ibi *Ripa num. 99. verſ. nec obſtat, & Honded. in conſ. 19. num. 19. lib. 2.* quia ſolum dicunt, quod creditores reſpe-
5 ctu vſusfructus poſſunt repellere liberos,* quod eſt veriſſimum, non poſſunt tamen repellere quoad portionem, quæ in ſubſidium debet propter alimenta *vt ſupra dictum eſt.*

Non obſtat, quod ratione alimentorum fi-
6 lius non habeat hipothecam in bonis Patris * *l. ſi cum dotem ff. ſolut. matrim.* quia de hoc hodie non quæritur, ſed dicitur, quod vſusfructus tranſiuit cum ſua cauſa in Auum, & perconſequens in creditores, vt ſcilicet in ſubſi-
7 dium filij alantur, * quia & mater dum viuebat ex illis bonis tenebatur alere filios, prout nec filius cogitur vendere proprietatem, vt ſe alat, quia ex hoc etiam creditor tenetur ad alimenta erga filium ne interim proprietas diſſipetur, vt per *Boer. dec. 7. num. 7.*

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Merc. 13. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Productio quando dicatur realis. Regiſtrum quando probet.

SVMMARIVM.

1 *Productio, in qua adſunt verba* facto produxit *eſt realis.*

2 Ma-

Digitized by Google

2 *Maximè quando exprimitur quantitas foliorum proceſſus producti.*

3 *Et in productione fuerunt appoſita illa verba* animo rehabendi.

4 *Productio protocolli à folio tali vſque ad folium talem dicitur realis.*

5 *Dictio* vſque *denotat terminum ad quem.*

6 *Quicquid eſt intra terminum à quo, & ad quem dicitur veluti ſepimento incluſum.*

7 *Inſtrumenti tenor non eſt de actis, ſed ſola productio, quando fuit productum, vel repetitum inſtrumentum, quod incipit ſic, & finit ſic.*

8 *Declara procedere, quando ſola extrema producuntur; ſecus quando productio fit à termino à quo vſque ad terminum ad quem.*

9 *Clauſula* tenoris &c. *appoſita in productione denotat productionem eſſe realem.*

Et in fine poſita refertur ad omnia num. 11.

10 *Dictio* & cætera *includit ea, quæ ſunt de natura, & ſubſtantia actus.*

12 *Fidei Collegij Notariorum aliquid defertur circa ea, quæ non reſpiciunt cauſæ cognitionem.*

13 *Statur regiſtro, quando productio eſt realis, & pars fuit citata ad dicendum contra.*

14 *Ad hoc vt regiſtrum probet requiritur præſentia partis in exemplatione.*

15 *Declara habere locum quando proceditur iudicialiter, ſecus ſi extraiudicialiter.*

16 *Copia collationata dimittitur in actis, quando originalia producuntur, & reſtituuntur. Limita vt ibi.*

17 *Copia non præſumitur collationata propter errores ſcripturales in ea exiſtentes.*

DECISIO MCXCVII.

ANno 1549. in hac cauſa fuit productum protocollum Notarij Michaelis, ex quo inter alia erat Teſtamentum Petri, de quo agitur, quod poſteà parti fuit reſtitutum, & cum regiſtrum, vel non fuerit confectum, vel fuerit deperditum, anno 1574. 15. Nouembris Ardicionus de Ardicionis (vt in ipſa productione dicitur) facto produxit protocollum q. Ser Petri Michaelis de Vrbe Veteri Notarij Vrbeuetani *fol.* 33. publicatum, & ſignatum in principio, & fine, necnon protocollum Ser Vanni Andreotij de Caſtro Tiluiani diſtrictus Vrbis Veteris *fol.* 145. publicatum *in princ. pag.* 1. & 2. cum ſuo ſigno etiam *fol.* 60. animo tamen rehabendi ſuis loco, & tempore.

Hanc productionem Domini non dubitarunt fuiſſe realem, ponderando verbum illud (*facto produxit*) quod excludit verbalem pro-
1 ductionem, quæ verbo non facto fit, * vt benè ad propoſitum *Alex. in conſ.* 164. *nu.* 8. *& ſeqq. lib.* 7. iunctis verbis ſequentibus (*foliorum* 33.
2 *& foliorum* 145.) * quæ denotant totum protocollum fuiſſe productum, iuxtà notat. per *Roman. in conſ.* 247. *num.* 5. vbi adducit multa ſimilia, quæ faciunt ad propoſitum, & ſi facto non fuiſſet facta productio non potuiſſet conſiderari illa qualitas foliorum tot, quia ſtaret ſine ſubiecto *Fulgoſ. conſ.* 93. *in princ. verſ. in propoſito autem Bald. conſ.* 394. *num.* 4. *verſ. quarto præmitto lib.* 2. quod maximè procedit
3 ſtantibus alijs verbis (*animo rehabendi*), * quæ verba iunctis alijs ſupra ponderatis, denotant productionem realem, alias ſi fuiſſet verbalis protocolla rehaberi non poſſent, *Oldrad. conſ.* 203. *verſ. ad ſecundam quæſtionem Fulgoſ. et alij ſuprà allegati.*

Poſt hanc productionem eadem die 15. Nouembris Comes Petrus principalis ex ſupradicto protocollo, & imbreuiaturis Michaelis, repetijt principium *fol.* 1. & ſubſcriptionem dicti Notarij Michaelis, necnon etiam finem, & illius ſubſcriptionem, & ſigna *fol.* 33. *in fin.* & ſequitur, *nec non repetijt Inſtrumentum Teſtamenti nobilis viri Domini Andreæ Comitis de Monte Marte fol* 11. *vſque ad fol.* 14. *incluſiue pro medietate dicti fol.* 14. *vſque ad verbum* (*rogatis*) &
4 poſt dictam repetitionem adiunt etiam aliæ, * & tandem ſubſequitur continuatiuè productio cuiuſdam Inſtrumenti per hæc verba. *Item produxit Inſtrumentum rogatum, et publicatum per D. Petrum Michaelem, et ſignatum cum ſuo ſigno in carta pergamena ſub anno* 1314 *die* 12. *Aprilis tenoris etc.* Et hanc quidem reproductionem Teſtamenti, cenſuerunt DD. eſſe realem, cum fuerit facta à *fol.* 11. *vſque ad fol.* 14. *&c.* Quia
5 dictio *vſque* denotat terminum ad quem, * ſcilicet, vſque ad quæ folia fuit facta productio, *Oldrad. conſ.* 49. *nu.* 3. *verſ. terminus ad quem Gemini. in. conſ.* 15. *num.* 18. *circa finem verſ. ad ſextum, & num.* 19. *Ioannes de Imol conſ.* 10 *nu.* 2. quod clarè etiam innuitur ex illis verbis (*incluſiuè*) & ex verbis (*pro medietate, vſque ad verbum rogatis,*) quæ fuerunt appoſita ad probandum terminum præciſum ad quem, alias potuiſſet dubitari an *fol.* 14. compræhenderentur in termino ad quem, vt per *DD. ſupra citatos, & Bald. conſ.* 410. *in princ. lib.* 1. & proptereà fit, quod teſtamentum, quod continebatur à dicto *fol.* 11. *vſque ad fol.* 14. verè, & realiter fuit productum, quia quicquid eſt intra terminum à quo, & ad quem, dicitur veluti ſepimento incluſum * *l.* 1. *§. Vrbem ff. de off. Præfect. Vrbis l. fundi in princ. & l. fines ff. de action. empt. l. Pupillus* 4. *Territorium ff. de verb. ſignif. Natt. conſ.* 104. *num.* 1. *& ſeqq. Signorol. conſ.* 82. *num.* 16.

Et quamuis verum ſit, quod quando quis comparet, & producit, vel repetit Inſtrumen-
7 tum, quod incipit ſic, & finit ſic, * tenor inſtrumenti non eſt de actis, ſed ſola productio, vt ex ſententia *Innoc. in c. cum in Iure in fin. de off. deleg.* dicit *Alex. in auth. ſi quis in aliquo n.* 9. *verſ. tamen dictam concluſionem C. de eden.* Attamen hoc procedit, quando ſola extrema pro-
8 ducuntur, * non autem quando productio fit à termino à quo vſque ad terminum ad quem, prout in hoc caſu, quia vt dictum eſt ex diſtinctione *vſque*, & ex alia ſæpiùs ponderata conſtat non ſolum extrema fuiſſe repetita, ſed à termino à quo ſcilicet à *fol.* 11. *vſque ad fol.* 14. *&c.* Et quod hoc ſit veriſſimum in hoc caſu ſatis patet ex per reproductione protocolli, quia cum repeteretur ad effectum Iurium, repetijt principium *fol.* 1. & ſubſcriptionem Notarij Michaelis, necnon etiam finem, & illius ſubſcriptionem, & ſigna *fol.* 33. *in fine*, ſed quando

repe-

Digitized by Google

repetijt Teſtamentum inſertum in dicto proto-
collo, non fuit vſus dicta repetitione, ſed re-
petijt à *fol.* 11. *vſque ad* 14. & ſic totum teſta-
mentum repetere voluit vt ſupra probatum eſt.

Præterea exabundanti fuit conſideratum,
quod poſt dictas repetitiones fuit eodem con-
textu productum Inſtrumentum cum clauſula
in fine *tenoris &c.* vt ſupra relatum eſt, quæ
9 clauſula denotat productionem realem, * &
non tantum verbalem *l. in multis* 8. *ff. de ſtat.
homin. l. emancipatione C. de fid. Inſtrum.* & fuit
dictum *coram me in cauſa Mediolanen. Decima-
rum* 27. *May* 1616. *&* 27. *Nouembris* 1617. quę
concluſio eo magis procedit ſtante dictione
10 &c. quæ includit ea, * quæ ſunt de natura, &
ſubſtantia actus. *Bart. & DD. in l. Gallus* §. *ille
credendum ff. de liber. & poſthum.* & fuit dictum
in allegata cauſa *Mediolanen.* 27. *Nouembris*, &
cum dicta clauſula fuerit in fine poſita, indu-
11 bitatum eſt referri ad omnia, * cum non poſſit
aſſignari diuerſitatis ratio in vno, quam in a-
lio, immò maior ratio in Teſtamento, in quo
conſiſtebat omnis prætenſio Comitis *DD. in
cap. 2. requiris de appellat.* vbi *Dec. num.* 10. *&
ſeqq. Surd. conſ.* 242. *num.* 21. & fuit dictum in
cauſa *Barbaſtren. Archipresbyteratus* 15. *Aprilis
huius anni coram R.P.D. meo Vbaldo* & facit ad
hoc fides Collegij Notariorum, cui videtur
aliquid deferendum, cum non reſpiciat cauſæ
12 cognitionem, * vt fuit conſideratum in dicta
cauſa *Mediolanen. decimarum* 27. *Nouemb.* 1617.

Ex quibus cum ſit firmatum dictam repro-
ductionem teſtamenti fuiſſe realem, cum illud
reperiatur regiſtratum in regiſtro Rotæ, & a-
pud Notarium adſit etiam quædam copia di-
cti Teſtamenti cum alijs Iuribus, & quinter-
nettum careat fine, Domini cenſuerunt ſtandū
eſſe regiſtro, non autem dictæ copiæ, prout e-
tiam fuit reſolutum 27. Maii huius anni. Re-
gula enim eſt certa, quod quando productio
fuit realis, & pars fuit citata ad dicendum con-
13 tra ſtatur regiſtro * *Alex. in d. auth. ſi quis in
aliquo num.* 9. *C. de eden.* & hæc eſt communis
opinio, vt per *Boer. dec.* 281. *num.* 6 *& ſeqq.* vbi
infinitos congerit, & latè ſententiam tuetur.
hic autem productionem fuiſſe realem ſatis pa-
tet ex prædictis; de citatione autem ad dicen-
dum contra apparet ex ipſomet regiſtro &
Broliardo Notarij.

Neque dicatur in exemplatione videri neceſ-
ſariam præſentiam partis adhoc vt regiſtrum
14 probet * *Boer. dicta dec.* 281. *num.* 6. *poſt med.
verſ. quare ſufficit oſtendere originale Abb. in cap.
cum in iure num.* 6. *de offic. deleg.* & ibi etiam
Felyn. numer. 9. *verſ. tertio limita*. Nam
vltra reſponſiones datas in alia *deciſione*
fuit dictum, quod aut proceditur extraiudi-
cialiter, vt puta quando quis exhibet Procu-
ratorium apud acta Notarii ad certos effe-
15 ctus, * & tunc ad effectum, * vt inſertum in
actu gerendo probet, requiritur præſentia
partis in exemplatione, & ita loquitur, *Boer.
Abb. Felyn. & alij*, qui poſſent allegari, aut
verò proceditur iudicialiter, & tunc in produ-
ctione requiritur, vel præſentia partis, vel ci-
tatio ad dicendum contra *Alex. in d. auth. ſi quis
in aliquo d. num.* 9. *verſ. ſecunda eſt reſtrictio*, vbi
quod regiſtrum probat, quando apud acta re-
giſtratum fuit inſtrumentum productum ad-
uerſario præſente, vel citato, alias non, ita vt
præſentia, vel citatio ſecundum ipſum, quan-
do iudicialiter proceditur cadat ſuper produ-
ctione, non autem ſuper exemplatione & ſi a-
liter diceret, eſſet ſubuertere totum mundum,
quia nunquam regiſtra fiunt parte citata, aut
præſente, & clarius hoc declarat idem *Alex. in
conſ.* 6. *num.* 8. *verſ. quinimò ſolus dixit lib.* 4. ibi,
*ſi totus effectus Inſtrumenti eſſet regiſtratus tale re-
giſtrum non faceret fidem, niſi contra illum, qui
fuiſſet præſens tali productioni, ſeu regiſtrationi, &
nihil oppoſuiſſet* & hoc eſt, quod dicit *Io. And.
ad ſpeculat. per Alex.* vtroque loco allegatus *de
reſcript. præſent. in princ. in litt. mihi E.* in ver-
bo *eſſemus* ibi *parte autem contra quam*.

Et quamuis inculcaretur, quod nihilomi-
nus ſtandum eſt copiæ repertæ pænes Nota-
rium, quia quando Originalia producuntur,
& reſtituuntur, dimittitur copia collationata
16 in actis; * nihilominus fuit reſponſum in hac
facti ſpecie contrarium eſſe dicendū, quia aut
pars prætendit, hanc copiam eſſe factam vigo-
re primæ productionis de anno 1549. & de hoc
non conſtat, quia *vt dictum eſt* quinternettum,
in quo reperitur cum alijs Iuribus, id non di-
cit, & caret fine, neque ex eo dici poteſt eſſe
illam, ex quo ſub die 10. Maij 1549. Procura-
tor DD. de Corbaria obtinuit ſibi reſtitui Iura
producta cum obligatione de illa reportando
ad omne mandatum, & retenta copia colla-
tionata, & Notarius ſub die 17. Maij reſtituit
ſub dicta obligatione; nàm non conſtat fuiſſe
adimpletam aliam partem decreti, videlicet
factam fuiſſe copiam collationatam, maximè
cum non conſtet de collatione; quæ ſolet an-
notari à tergo, nec etiam in manuali habetur
aliqua mentio de dicta collatione, & in omnem
euentum, nullo modo probatur, quod tunc
fuit facta iſta copia, & videtur hoc etiam
probari, quia non eſt veriſimile, quod ſi tunc
de dicto anno 1549. fuiſſet dimiſſa copia colla-
tionata, illaque de anno 1574. apud acta repe-
riretur fuiſſet de eodem anno 1574. facta noua
productio realis, & ex ea confectum regiſtrum,
prout apparet ex actis dictæ productionis fuiſ-
ſe confectum, cum in eodem regiſtro repe-
riantur omnes proteſtationes, citationes, &
alia tunc facta, de quibus in Broliardo Nota-
rij de dicto anno 1574. ſuperaddendo vlte-
riùs, quod neque etiam videbatur veriſimile,
copiam illam fuiſſe collationatam propter er-
17 rores ſcripturales apparentes, * qui in colla-
tionando non fuiſſent admiſſi prout inter alios
apparet ex principio ibi. *millesimmo, quingen-
teſimo* . . . . Aut verò pars prætendit
iſtam eſſe copiam factam de anno 1574. Et hoc
nullo modo eſt verum, quia cum copiæ fiant,
quando originale reſtituitur, non apparet,
quod Prothocollum poſt dictam vltimam pro-
ductionem fuerit reſtitutum.

Ad *deciſionem bo. me. Cardinalis Pamphilij*,
quæ prætenditur dicere contrarium fuit abun-
dè reſponſum, quod vſus fuit dicta copia ad

pro

Digitized by Google

probandum adminiculatiuè exiſtentiam teſta-
menti, non autem tunc fuiſſe quæſitum, An eſ-
ſet ſtandum dictæ copiæ, vel regiſtro.
Et ita concluſum.

ROMANA HAEREDITATIS DE COLVMNA.

Mercurij 13. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Fundus dotalis redemptus per Vxorem nomine Mariti non propterea deſinit eſſe in dominio eiuſdem mulieris.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* conſtituti *importat fictam traditionem, & veram poſſeſſionem ad quoſcumque effectus.*
2 *Et operatur, vt poſſeſſio rei medio tempore alienatæ cum pacto redimendi, & poſteà recuperata dicatur denuò acquiſita.*
3 *Maritus eſt Dominus fundi dotalis quo ad fructus, & exercitium.*
4 *Noſtrum eſſe dicitur, quod ſub certa lege noſtrum eſt.*
5 *Pactum de redimendo recipit æſtimationem.*
6 *Fundus dotalis per maritum non poteſt alienari.*
7 *Nec etiam per mulierem, niſi accedente conſenſu mariti, & ſubſiſtente legitima cauſa.*
8 *Dum coniuges ſimul vendunt fundum dotalem cenſetur vxorem vendere, & maritum ſolum conſentire. Ampl. num. 9.*
10 *Hæredi non cenſetur acquiſitum maius ius, quam haberet defunctus.*

DECISIO MCXCVIII.

FVit reſolutum conſtare tenutam Paſſarani re-
manſiſſe in hæreditate Iuliæ, quæ cum ei fue-
rit ceſſa per Sorores cum clauſula *conſtituti*, vt
eſſe deberet pro eius fundo dotali, pro quo fuit
acceptata ex dicta clauſula *conſtituti*, fuit ei ac-
1 quiſita poſſeſſio, * cum importet fictam tradi-
tionem, & veram poſſeſſionem ad quoſcun-
que effectus *l. quædam mulier* vbi *Gloſſ. Bartol.
nu. 1. & alij ff. de rei vendic. l. quamuis §. 1. &
l. quod meo ff. de acquir. poſſeſſ.* & fuit continua-
ta vſque ad obitum, nam & ſi medio tempore
illius maior pars fuit alienata cum pacto de
2 redimēdo, * tamen cum poſtmodum fuerit
recuperata, fuit denuo acquiſita poſſeſſio, &
tenuta reuerſa eſt ad naturam ſuam *Cagnol. in
l. 2. num. 254. C. de pact. int. Empt. & vendit.
Bart. in l. diem ff. de aq. pluu. arcen.*

Non obſtat, quod in Inſtrumento concor-
diæ, ſeu ceſſionis pactum de redimendo fuit
conceptum ad fauorem D. Martij mariti, & D.
Iulia redemit Procuratorio nomine D. Martij:
quia non propterea ſequitur ex recuperatione
tenutam fuiſſe effectam Domini Martij, ſed
ideo prædicta cenſentur facta, quia maritus eſt
Dominus fundi dotalis, quoad fructus, & exer-
3 citium * *l. in rebus ff. de iur. dot. Zaſ. in l. de di-
uiſione nu. 18. ff. ſolut. matrim. Io. Franciſcus ſo-
lis de Dot. q. 40. nu. 6.* Noſtrum enim eſſe dici-
4 tur, quod ſub certa lege noſtrum eſt, * vt pul-
crè *Seneca lib. 7. de beneſic. cap. 12. non eſt* (in-
quit) *argumentum, ideo aliquid tuum non eſſe,
quia vendere non potes, quia conſumere, quia
mutare in melius, aut deterius non poteſt, tuum
enim eſt etiam, quod ſub certa lege tuum eſt;* Non
autem ad effectum, quod Dominium ſimpli-
citer fuiſſet acquiſitum Domino Martio, cum
alias Iulia iactaſſet ſuum, quod non eſt præſu-
mendum, donaſſet enim D. Martio totum il-
lud, quod valet pactum de redimendo, quod
5 recipit æſtimationē * *Couarr. var. lib. 3. cap. 10.
num. 1.*

Et quod prædicta vera ſint ſatis probatur,
quia cum Tenuta eſſet fundus dotalis per mari-
6 tum non poterat alienari * *l. 1. cum ſeq. ff de
fund. dotal. l. 1. C. eod. tit.* Neque etiam mulier
poterat hoc facere, niſi accedente conſenſu ma-
7 riti, & ſubſiſtente legitima cauſa * *l. ſi Præ-
dium 23. C. de iur. dot. Auth. ſed quamuis §. 1. C.
de rei vxor. action. & §. huius Inſtit. de Inſt. &
Iur.* Et propterea licet D. Martius, & Iulia
ſimul vendiderint, attamen cenſendum eſt, Iu-
lium vendidiſſe, Martium vero ſolum conſen-
8 ſiſſe, cum de hoc eſſet de natura contractus, vt
eſt *Text. in l. ſi liqueat in 2. Reſponſ.* vbi *Bald.
num. 1. verſ. noto Salic. nu. 1. verſ. Item, quod
ille. videtur C. de inoff. donation. Natt. in conſ.
552. nu. 2. lib. 3. Ias. conſ. 193. in fin. verſ. ter-
tio ad idem lib. 2.*

Et eo amplius probatur, quia in dicto In-
ſtrumento concordiæ, ſeu ceſſionis in fine di-
citur; *Et in euento, che li dd. Signori Martio, e
Giulia nel termine ſudd. non habino ricomprato,* &
in Inſtrumento retrouenditionis dicitur, quod
retrouendebatur iuxta terminos dicti Inſtru-
menti, & non alias aliter nec alio modo, &
redemptio fuit facta ex pæcunijs redactis ex
monte impoſito ſuperdicta Tenuta Paſſarani;
Vnde clariſſime conſtat, quod omnia fiebant
nomine D. Martij, tanquam illius, qui habe-
bat exercitium fundi dotalis, omnia tamen
reſultabant in fauorem D. Iuliæ, cuius erat di-
ctus fundus dotalis per ſupradicta.

Ex quibus non obſtant, quod in prædictis
interuenerit etiam ſtipulatio pro hæredibus
9 Domini Martij, * quia iſta ſtipulatio pro hæ-
redibus, aſſumit naturam iſtius contractus,
ita vt non cenſeatur acquiſitum maius ius hæ-
10 redibus, quam haberet D. Martius * *Anchar.
conſ. 76. nu. 3. Caſtrenſ. conſ. 170. nu. 2. verſ. 3.
Premittendum lib. 2.*

Et ita concluſum &c.

*Præſens deciſio fuit reuocata coram Vbaldo vt
in rei deciſ. 492. p. 4. tom. 2.*

COMPOSTELLANA BENEFICII.

Veneris 15. Nouembris 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Quando fuit intimatum mandatum de manutenenda, & reproductum cum ſeruatione quattuor terminorum, & non docetur de paritione cenſetur conſtare de contrauentione.*

2 *Promiſſio conditionalis non purificata conditione nihil ponit in eſſe.*

DECISIO MCXCIX.

EX confeſſione Lupi conſtat ipſum percepiſſe ducatos 120. vnde maior confeſſio haberi non poteſt *l. cum qui ff. de iur. iur.* quare cum ei fuit intimatum mandatum de manutenendo
1 & reproductum, & ſeruati quattuor termini,* cum non conſtet de paritione, cenſetur conſtare de contrauentione *Seraphin. dec. 1113. nu. 3.* ita vt declaratoria dari poſſit *Caſſador. dec. 6. de cauſ. poſs. & propr. Veſtr. in praxi. lib. 8. c. vlt. nu. 18. & ſeqq.*

Non obſtat, quod Michael promiſerit expectare Lupum per duos annos, quia hoc non probatur niſi per aſſertionem ipſius Lupi, quæ non probat ad ſui fauorem, & ex fide Notarij conſtat, quod promiſſio fuit conditionalis ſcilicet data cautione, quam non apparet vnquam
2 fuiſſe datam, * & ideo nihil ponit in eſſe.

Quo ad arrendatarios nihil fuit reſolutum, cum ipſi non compræhendantur in ſententia, & ſi pars aliquid prætendit, audiatur particulariter.

Ex quibus contra Lupum dandam eſſe declaratoriam, niſi intra menſem.

BONONIEN. PECVNIARIA.

Veneris 15. Nouembris 1619.

ARGVMENTO.

Non Indiget.

SVMMARIVM.

1 *Mulier non poteſt ſe obligare vna cum viro, nec pro Viro, niſi quatenus probetur verſum in vtilitatem ipſius mulieris.*

2 *Executio apocæ non datur ad inſtantiam tertij.*

3 *Ceſſio non poteſt fieri abſque interuentu Notarij tanquam publicæ perſonæ ſtipulantis.*

DECISIO MCC.

CÆſar de Ocellis, & Conſtantia eius Vxor per apocam priuatam obligarunt ſe ad ſoluendum Aſcanio Loiano certam pœcuniarum ſummam, qui poſtmodum per apocam priuatam declarauit dictam obligationem fuiſſe factam occaſione fideiuſſionis ſolutæ per Mareſcottum Bolognetto, & poſtmodum in teſtamento repetiit eandem declarationem, & mandauit, apocam conſignari dicto Mareſcotto, ad cuius inſtantiam dubitaui, an apoca eſſet exequenda contra dictam Conſtantiam. Et Domini negatiue reſponderunt. Primo quia mulier non poteſt ſe obligare vna cum viro, nec pro Viro, niſi quatenus probetur verſum
1 in vtilitatem ipſius mulieris * §. *illud Auth. vt nulli Iudicium, & in auth. ſi qua mulier vbi Gloſſ. & DD. C. ad Velleian. Tiraq. de legib. Connub. gloſſ. 5. nu. 107. Seraph. de priuil. iuram. priuil. 65. nu. 3.* qui alios allegat, & bene ad propoſitum *Handed. conſ. 45. nu. 6. & 33. lib. 1.* qui bene declarat poſt alios, quando iuramentum operetur, licet in hoc caſu non interuenerit. Secundo quia quatenus apoca mereretur executionem adhuc illi locus non eſſet, cum non
2 detur ad inſtantiam tertii * *Bald. in l. ſi pro te 2. C. de dot. promiſs. Iaſ. in l. ſi quis nec cauſam nu. 10. ff. ſi cert. petat. Boer. dec. 22. n. 4. Barz. de Guarantig. p. 1. q. 9. verſ. ſi vellet Gall. de oblig. Cameral. tit. de præambulis ipſius proceſſ. de perſon. petent. execut. in princ.*

Nec huic motiuo repugnat declaratio Loiani, quia non ideo ſequitur, quod ſit quæſita actio Mareſcotto contra Conſtantiam, cum Loianus nullam fecerit ceſſionem, cum id fie-
3 ri minime poſſet * abſque interuentu Notarii. tanquam publicæ perſonæ ſtipulantis *Oſaſch. dec. 33. per tot.* & eſt *text. in l. ſtipulatio iſta §. alteri, & §. ſi quis alii Inſtit. de Inut. ſtipulat. Gabr. de verbor. obligat. concl. 1.* vbi quod hoc non poteſt fieri per priuatam perſonam.

Ex quibus concluſum non eſſe locum executioni &c.

ROMANA CENSVS DE BISCIIS.

Mercurij 20. Nouembris 1619.

Nec

ARGVMENTO.

Nec

SVMMARIO.

Indiget.

DECISIO MCCI.

CVm *Rota* mandauerit occaſione huius litis, quod ſcuta 400. per Reuerendiſſimum D. Biſciam depoſitata inueſtirentur in locis montium, prout fuit factum, ita vt ſors principalis ſtaret ad diſpoſitionem *Rotæ*, fructus vero à Polonio perciperentur, cum hodie fuerit concordatum inter partem, & Palonius ceſſerit liti, & cauſæ, vt patet ex concordia, de

qua

qua in actis, viſum fuit remouendum eſſe obſtaculum, ita vt de dictis locis Dominus Biſcia libere diſponere poſſit.

LVCANA MOLENDINI.

Mercurij 27. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Executoriales relaxatæ vigore rei iudicatæ ob non interpoſitam appellationem à vitio nullitatis ſaluari non poſſunt quoties non fuerunt ſeruati quattuor termini ad docendum de legitima appellatione.*

2 *Limita, quando fuit conceſſa per Signaturam commiſſio executorialis, cuius vigore præfigitur vnicus tantum terminus.*

DECISIO MCCII.

FVit lata ſententia Rotalis, & relaxatæ literæ
executoriales vigore rei iudicatæ, quæ cum
prætenderetur, ex quo dicta ſententia, ob nō
interpoſitam appellationem tranſitum fecerat
in iudicatum, non autem vigore trium con-
formium cauſa, dubitaui ex quo non conſta-
bat de paritione, an eſſet danda declaratoria.
Et Domini negatiue reſoluerunt, quia hoc ca-
ſu dictæ executoriales non poterant abſque
1 vitio nullitatis relaxari, * abſque eo quod
ſeruarentur quattuor termini ad docendum
de legitima appellatione, & proſecutione,
primus pro prima, ſecundus pro ſecunda,
tertius pro tertia, & quartus pro quarta *Ve-
ſtr. in prax. lib. 8. cap. vlt. num. 13. verſ. & ſi
commiſſio, & lib. 5. cap. 10 verſ. quandoque etiā
Mandoſ. in tract. de commiſ. in comm. 23. in ver-
bo ſeruatis quattuor terminis.*

Non obſtat, quod Signatura ſoleat conce-
dere commiſſionem executorialem, cuius vi-
2 gore præfigitur vnicus terminus * *Veſtr. d. c.
vlt. num. 12. & 13.* Quia iſta commiſſio non
fuit obtenta, & ideò in hoc non eſt inſiſtendū.

METEN. IVRIS CORRIGENDI.

Merc. 27. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Quando conſtet de contumacia ad effectū declaratoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria petitur poſtquam fuit intimatum, & reproductum mandatum de manutenendo, ac ſeruati quattuor ſoliti termini.*

2 *Ad effectum declaratoriæ requiritur contumacia.*

3 *Contumacia non adeſt vbi non adeſt voluntaria inobedientia.*

4 *Inobedientia voluntaria tunc cenſetur, quando quis ſpernit monitionem Iudicis.*

5 *Contrauenire non dicitur mandato de manutenendo conceſſo Capitulo in quaſi poſſeſſione corrigendi Capitulares priuatus, qui proſequitur cauſam appellationis ſuper eodem iudicio, quando mandatum de manutenendo non continet, quod talis priuatus debeat acquieſcere.*

6 *Interdictum* vti poſſidetis *non competeret communi Peruſij ſi eſſet in quaſi poſſeſſione eligendi Poteſtatem in Ciuitate Spoleti, ſi Ciuitas Spoleti nollet admittere Poteſtatem.*

DECISIO MCCIII.

IOannes per Capitulum fuit priuatus tricenſi-
bus, de quibus agitur, quam priuationem
confirmauit Officialis Virdunen, ac demum
A. C. reuocauit, cuius ſententia cum prætenda-
tur tranſiuiſſe in iudicatum, executio com-
miſſa fuit Illuſtriſſimo Cardinali Vicario, de-
mum ſignatura mihi reſcripſit, quod firmo re-
manente iudicio prædicto coram Vicario, co-
gnoſcerem cauſam ſuper iure corrigendi Ca-
pitulares; Vnde vigore huius reſcripti, dubi-
taui, an Capitulo eſſet dandum mandatum de
manutenendo in quaſi poſſeſſione corrigendi
Capitulares, etiam quoad ad obuationem tricē-
ſuum, & affirmatiue fuit reſolutum, & conceſ-
ſum mandatum de manutenendo Capitulo,
quo intimato, ac reproducto, ſeruatiſque qua-
tuor terminis ſeruari ſolitis petebatur declara-
1 toria, * vt per *Felin. in c. ad probandum num. 6.
de re Iudic. & in c. Rodulphus num. 14. de reſcript.
Veſtr. in praxi lib. 8. cap. vlt. num. 19. Caſſador.
dec. 5. num. 7. de conſtit.* [illegible]

Cœterum contrarium cenſuerunt Domini,
quia ad effectum declaratoriæ, requiritur con-
2 tumacia, * *Marian. Soccin. in c. nulli num. 7. de
ſent. excom. Abb. in c. 1. num. 10. de Iudic. Caſ-
ſador. dec. 5. de conſtit num. 7.* quæ quidem con-
tumacia hic non adeſt, cum non adſit volun-
3 taria inobedientia Ioannis, quæ tunc cenſetur,
4 quando quis ſpernit monitionem Iudicis, * *l.
contumacia verſ. Contumaces non videtur ff. de re
Iudic.* Non recuſat enim Ioannes, quod Capi-
tulum manuteneatur in dicta quaſi poſſeſſio-
ne priuandi, immò expreſſe conſentit, ſed
dicit mandatum de manutenendo non conti-
nere, prout verè non continet, quod talis pri-
5 uatus debeat acquieſcere dictæ priuationi, &
propterea proſequendo Ioannes cauſam appel-
lationis ſuper dicta priuatione, & tuendo ius
ſuum, vt dicitur contrauenire mandato de
manutenendo, quod continet ſolum, quod
Capitulum manuteneatur in quaſi poſſeſſione
priuandi, non autem quod priuatus teneatur
acquieſcere, ita vt ordine ſeruato non poſſit

proſequi ius ſuum *Bartel. in l. 1. §. huius autem interdicti num. 3. ff. vti poſſidet.* vbi quod ſi Commune Peruſij eſt in poſſeſſione eligendi Pote-
6 ſtatem in Ciuitate Spoleti, * ſi Ciuitas Spoleti nollet admittere Poteſtatem electum, non competeret Ciuitati Peruſiæ interdictum vti poſſidetis, quia non turbatur in quaſi poſſeſſione eligendi, ſed eſſet recurrendum ad confeſſionem vtilem, ſeù ad vtilem in rem vt in *l. 1. §. per hanc ff. de rei vendicat.*

Ex quibus concluſum non eſſe dandam declaratoriam contra Ioannem, cum non turbet Capitulum in quaſi Poſſeſſione priuandi à Tricenſibus &c.

BONONIEN. BENEFICII.

Veneris 29. Nouembris 1619.

ARGVMENTVM.

Gratioſè ſubrogatus ad poſſeſſionem alterius quando continuet poſſeſſionem. Decretum irritans appoſitum in *Regula Cancellariæ* reſeruante beneficia tollit titulum, & poſſeſſionem, quando reſeruatio eſt notoria, & iuſtificata; ſecus è conuerſo.

SVMMARIVM.

1 *Gratioſè ſubrogatus ad poſſeſſionem alterius poteſt eam capere lite pendente.*

2 *Ad impediendum effectum ſubrogationis gratioſæ, reſpectu poſſeſſionis ſufficit quod quis ante ipſam ſubrogationem, vel antequam ſubrogatus capiat poſſeſſionem realem ingrediatur poſſeſſionem.*

3 *Subrogatio gratioſa ad poſſeſſionem alterius operatur effectum continuationis poſſeſſionis in ſubrogatum.*

4 *Declara non procedere ante apprehenſionem ſubrogati.*

5 *Poſſeſſio gratioſe ſubrogati eſt ad inſtar poſſeſſionis, quæ per ſtatutum continuatur in hæredem.*

6 *Hæres, in quem per ſtatutum continuatur poſſeſſio defuncti ſi defunctus fuerit turbatus in poſſeſſione poteſt intentare interdictum retinendæ aduerſus turbantem.*

7 *Secus vero ſi poſt mortem defuncti, & ante aditam hæreditatem per hæredem, alius ingrediatur poſſeſſionem.*

8 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione non ſuffragatur.*

9 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua.*

10 *Poſſeſſio beneficij reſeruati vigore* Regul. Cancell. *habentis decretum irritans nullius eſt momenti.*

11 *Declara procedere, quando reſeruatio eſt notoria, & iuſtificata ſecus è conuerſo.*

Decretum irritans appoſitum in Regul. Cancell. *inficit poſſeſſionem, & titulum num. 10. Declara num. 11.*

12 *Menſis* Februarij *eſt ex octo menſibus reſeruatis, ſed Epiſcopo gaudente alternatiua eſt menſis ordinarius.*

DECISIO MCCIV.

FVit reſolutum Dominico Ferro nõ eſſe dandã manutentionem neque ex ſubrogatione gratioſa ad poſſeſſionem vltimo loco obtinentis, neque ex apprehenſione per eum facta; Non quidem ex primo capite. Nam, & ſi gratioſe ſubrogatus ad poſſeſſionem alterius poſſit eam capere lite pendente *Put. dec. 208. lib. 1. in nou. Lancellott. de attent. p. 2. cap. 4. in præfat. nu. 31.* 40. Et ratio eſt, quia vigore ſubrogationis gratioſæ, poſſeſſio capta cenſetur potius continuata, quam denuò acquiſita, vtpote quæ transfertur legis, vel Principis miniſterio, vt per *Lãcell.* qui ita dicit pluries fuiſſe reſolutũ *loco præcitato, & n. 341. & 342. cum ſeqq.* & fuit dictum *corã me in cauſa Regien. Prioratus 14. Iunij 1602.* Attamẽ ſecus eſt in caſu iſto, cum Paſcalis ceperit poſſeſſionem notabilem, ad impediendum enim effectum ſubrogationis gratioſæ reſpectu poſ-
2 ſeſſionis ſufficit, * quod quis ante ipſam ſubrogationem, vel ante quam ſubrogatus capiat poſſeſſionem realem ingrediatur poſſeſſionem, quia licet, vt dictum eſt, ſubrogatio ſit pura, & operetur effectum continuationis in
3 ſubrogatum, * tamen non operatur ante ap-
4 prehenſionem ſubrogati, * quia ſubrogatus quoad poſſeſſionem intelligitur quoad facultatẽ apprehendendi, vel intelligitur ſubrogatus quoad poſſeſſionem iuris, non facti, quæ requirit apprehenſionem, *Sarnen. in Reg. de trien. quæſt. 14. num. 8. in fin. verſ. nec obſtat quod ſi ſubrogatus etiam quoad poſſeſſionem Mohedan. dec. 21. de reſtitut. Spoliat. in fin. Veral. deciſ. 233. p. 3. Gonzal. ſuper. Reg. 8. in proœmio n. 93. & 94. & Gloſſ. 34. n. 110.* & fuit dictum in cauſa *Lucana Mainſculatus 27. Aprilis 1587. coram Orano*, & iſta poſſeſſio ſubrogati appellatur ciuiliſſima poſſeſſio, quæ eſt ad inſtar poſſeſſio-
5 nis hæredis, * in quem vigore ſtatuti continuatur poſſeſſio defuncti, ſed illius effectus eſt tantummodo, vt ſi defunctus fuerit turbatus in poſſeſſione, hæres poſſit intentare interdictum
6 retinendæ aduerſus turbantem, * vt poſt *Io. Fabr. in §. retinendæ n. 9. inſtit. de interd.* tradit *Guid. pap. dec. 152. n. 3.* cum alijs per *Menoch. de retinen. remed. 3. n. 50.* nam ſi alius ingrediatur poſſeſſionem naturalem poſt mortem defuncti, & ante aditam hæreditatem per hæredem interuẽtitur illa ciuiliſſima poſſeſſio, *
7 adeo quod hæredi non competit illud remedium retinendæ *Gabr. de acquir. poſſeſſ. concl. vlt. n. 18.* & ratio eſt, quia ceſſat effectus continuationis poſſeſſionis, quando poſſeſſio per alium fuit occupata *Ruin. conſ. 27. n. 6. lib. 5. Pariſ. conſ. 1. n. 158. lib. 1.* & fuit dictum in *prælegata cauſa Mainſculatus.*

Neque etiam ex ſecundo capite videlicet ex apprehenſione per ipſum facta poteſt dari manutentio, quia cum dictus Paſchalis eſſet in

poſſeſ-

poſſeſſione, inſtrumentalis poſſeſſio non ſuf-
8 fragatur * *Put. dec. 362. lib. 2. in nouu, Dec.*
conſ. 103. Rota dec. 324. n. 2. p. 1. & in omnem
euentum tanquam iunior præſumitur clande-
9 ſtina, & turbatiua * *c. licet cauſam vbi Dec. n. 96*
Seraph. dec. 1038. in princ.

Non obſtat, quod vacatio Beneficij venerit
in menſe reſeruato, vnde cum *Regula* habeat
decretum irritans illud inficit titulum, & poſ-
10 ſeſſionem, * & propterea poſſeſſio Paſchalis
nullius eſt conſiderationis, vt fuit reſolutum
in cauſa *Beneuentana Benificiorum 14. Decem-*
bris 1601. coram me: Nam fuit reſponſum, quod
iſta concluſio procedit, quando reſeruatio eſt
11 notora, & iuſtificata * *Put. dec. 191. in addit.*
& dec. 196. n. 1. & ſeqq. lib. 3. in nou. & in his
terminis loquitur *dec. prædicta Beneuentana* quę
alias *deciſiones* allegat, ſecus autem quando non
eſt notoria, & iuſtificata, quia interim decre-
tum irritans non tollit detentationem, ſeu in-
ſiſtentiam facti, vt fuit reſolutum in cauſa
Parmen. prioratus 16. Ianuarij, & 16. Februarij
1598. coram Orano, & in cauſa *Cuſentina Capel-*
la 26. Octobris 1601. coram Illuſtriſſ. D. meo
Card. Mellino Seraph. dec. 1471. n. 5. & 7. &
fuit dictum modernis temporibus in cauſa
Hidruntina Beneficij 3. Octobris 1613. & in *Sa-*
lamantina Præbendæ 10. Nouembris 1617. coram
R.P.D.m. Vbaldo.

Quod autem hic reſeruatio, & ſic decretum
irritans non ſit inſtificata, ſatis patet, cum
beneficium vacauerit in menſe Februarij, qui
licet ſit ex octo reſeruatis, tamen Epiſcopo
12 gaudente alternatiua eſt menſis Ordinarius, *
vnde cum eſſe poſſit, quod Epiſcopus accepta-
uerit alternatiuam, inde fit, quod reſeruatio
non ſit iuſtificata, maxime quia tranſmiſſo No-
tario ad libros Datariæ fuit extracta partita,
ex qua conſtat Epiſcopum acceptaſſe alterna-
tiuam die 27. Aprilis 1609. vnde ſola difficul-
tas conſiſtit in eo, an tunc reſideret, & pro-
pterea negari non poteſt, quin nullo pacto de-
cretum eſſet iuſtificatum.

Ex quibus merito concluſum Dominico non
eſſe dandum mandatum de manutenendo.

FLORENTINA, SEV PARISIEN. PAECVNIARIA.

Mercurij 4. Decembris 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1 *Reus abſoluitur Actore non probante.*
2 *In extractione iurium à Notario non rogato, nec ſucceſſori debet pars citari.*
3 *Laudum inter alios latum tertio non præiudicat.*

DECISIO MCCV.

PEndente cauſa Pariſien. Pæcuniaria inter
D. Siluiam ex vna, & DD. de Oricellarijs ex
alia, Dominus Petrus de Meis Florentinus de
menſe Iunij *1616.* per ſpeciale reſcriptum
venit ad cauſam pro ſuo intereſſe, prætendens
ſe eſſe creditorem ex perſona q. Donati de Meis
fratris hæreditatis de Naſijs in ſumma flore-
norum 3500. & cum Magdalena Maſcinga
de Meis vxor d. Petri aſſ. donataria eiuſdem
Petri idem prætenderet, & diu fuit expectata,
& nihil probauerit, non poteſt denegari abſo-
1 lutoria Bedinæ rea * *l. qui acuſare C. de eden.*
immo ſat eſſet iura Actoris offuſcare *Bald.*
conſ. 79. n. 7. vol. 2. Aym. conſ. 127. Surd. conſ. 317.
num. 37.

Non obſtant ſcripturæ vigore compulſus
præſentatæ in actis, quia omnia fuerunt nul-
liter geſta, nam cum ageretur de iuribus extra-
hendis à Notario non rogato, nec ſucceſſori
2 debebat citari Procurator D. Siluæ * *Veſtr. in*
prax. lib. 6. cap. 1. n. 13. & 14. Rot. dec. 1. de fid.
inſtrum. in nou. Et huic pars expediuit nouas
compulſorias, quas cum non curet expedire,
non eſt nimis defatigandus reus, maxime cum
curet expeditionem contra id, quod dici ſolet.
Reorum eſt fugere.

Et prædicta eo magis procedunt, quia ad
probandum creditum fuit exhibitum quod-
dam laudum, quod non præiudicat Dominæ
3 Siluiæ, * cum ſit res inter alios acta *tit. C. res*
int. alios act. nec probat creditum, nec hypo-
thecam ante tranſlationem crediti Regij fa-
ctam Patri d. D. Siluiæ.

Et ita concluſum, &c.

FLORENTINA, SEV PARISIEN. PAECVNIARIA.

Lunæ 9. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

In remedio *Leg. diffamari*, quæ requiran-
tur, & quando dicantur probata. Sub
obligatione bonorum mobilium, & im-
mobilium etiam addita dictione *quorum-*
cunque non veniunt iura, & actiones.
Donatio omnium bonorum præſentium,
& futurorum regulariter non valet; ſe-
cus ſi adſint illa verba *vbicunque ſita-*
rum.

SVMMARIVM.

1 *Remedium* Leg. diffamari *facit intentantem reum non autem actorem.*
2 *Declara procedere vel quando prius moleſtationes oſtenduntur.*

3 Vel

Digitized by Google

3 *Vel quando pars alias comparet in iudicio.*
4 *Moleſtia ad effectum remedij* Leg. diffamari *probatur ex deciſione emanata.*
5 *Deciſiones ſunt actus extraiudiciales.*
6 *In remedio* Leg. diffamari *vltra probationem diffamationis debet etiam præfigi terminus diffamanti.*
7 *Termini ſubſtantiales ſufficiunt pro termini præfixione in remedio* Leg. diffamari.
8 *Sub obligatione bonorum veniunt iura, & actiones.*
9 *Contrarium, quando adduntur verba* mobilia, & imobilia. *Ampl. n. 14.*
10 *Sub conceſſione bonorum mobilium, & imobilium non veniunt iura, & actiones.*
11 *Iura, & actiones tanquam incorporalia loco non circonſcribuntur.*
12 *Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum non valet.*
13 *Donatio omnium bonorum vbicunque ſitorum ſuſtinetur, quia cenſentur reſeruata nomine debitorum.*
15 *Obligatus in forma Cameræ non dicitur, qui in obligatione ſubmiſit corpus, & bona omnibus Curijs & Cameræ Apoſtolicæ Romæ.*
16 *Habens creditum hypothecatum ipſo ſoluto compétit in ſubſidium actio ad pæcunias exactas.*
17 *Declara procedere duobus concurrentibus, ſcilicet excuſſo principali debitore, & quod prætium retineatur ex cauſa lucratiua.*

DECISIO MCCVI.

EGit Domina Silnia Bedina contra Dominos de Oricillarijs vigore ceſſionis habitæ à Naſio, pro conſecutione pæcuniarum portionem ſuam tangentium. Et cum DD. de Bartolomeis ſe opponerent, prætendentes habere ceſſionem anteriorem Bedinæ A. C. protulit ſententiã, in qua abſoluit Dominos de Oricellarija à petitione DD. de Bartolomeis, & eoſdem ſiuè R. P. D. Aloyſium vnus ex eis condemnauit ad ſoluendum D. Siluiæ ſc. 20000. & fructus exactos pro dicta rata, & cum dicta cauſa eſſet deuoluta ad Rotam 18. *Martij* 1611 *coram illuſtriſſ. Lancellotto*, informantibus etiam DD. de Bartolomeis, fuit reſolutum conſtare de ceſſione Naſij ad fauorem Bedini, quæ ſuffragetur D. Siluiæ eius filiæ contra DD. de Oricellarijs, & fuit late reſponſum ad ceſſionem prætenſam per Bartolomeos, & poſtea 5. *Decemb.* 1612. *coram me* fuit dictum pariter etiam informantibus DD. de Bartolomeis, ipſoa non habere intentionem fundatam contra DD de Oricellaris. Ac tandem cum pro parte D. Siluiæ prætenderetur res iudicata contra DD. de Bartolomeis, dubitaui 20. *Nouembris* 1613. An conſtaret de cauſis reſtitutionis in integrum, & Rota cenſuit negatiue reſpondendum quæ *deciſio fuit confirmata* 13. *Iunij* 1616. *coram me.*

Ratio dictarum *Deciſionum* fuit præcipuè fundata in eo, quod non conſtaret de ceſſione ad fauorem DD. de Bartolomeis, & nihilominus quatenus conſtaret de ceſſione, ex multis inducebatur retroceſſio. Fuit etiam in eiſdem *deciſionibus* dictum Bartolomeos in omnem euentum habuiſſe ſc. 8000. & reſponſum ad obiectionem, quod prætendebat ſe illa exegiſſe ad computum ..... & additum, quod retento iſto themate ſatisfactionis, adhuc remanerent creditores in ſc. 800. & circa, quicquid dicendum eſſet, an pro illis competeret hypotheca, quatenus competeret, non propterea ex iſto capite eſſet concedenda reſtitutio in integrum, quia ſententia A. C. eſt lata ſuper non iure DD. de Bartolomeis, qui prætendebant ſe eſſe Ceſſionarios crediti Regij, hodie vero prætendunt hypotecham, quæ actio eſt illis ſalua, fuit inſuper dictum, quod quatenus probaretur prætenſa cambia eſſe debita, adhuc non poſſet inferri ad prætenſam reſtitutionem in integrum, quia dato etiam quod pro cambijs competeret hypotheca, non inde reſultat reſtitutio in integrum, cum cauſa ceſſionis, ſuper qua A. C. pronunciauit nihil commune habeat cum prædicta hypotheca, circa quam DD. Bartolomei poterunt experiri iura ſua.

Ideò ſtante hac ſerie facti D. Siluia intentauit *coram me* per ſpeciale reſcriptum remedium *l. diffamari C. de ingen. & manumiſſ.* quoad dictam prætenſionem DD. de Bartolomeis, quod licet faciat committentem reum, non autem
1 actorem * *Couarr. var. reſol. lib. 1. cap. 18. nu. 3. & ſeqq.* hoc tamen eſt verum, ſi prius moleſta-
2 tiones oſtendantur * *Roman. conſ. 13. nu. 1. verſ. aut ipſe venditor Beer dec. 255. num. 7. verſ. quæ probatio Gabr. de action. concl. fin num. 24. Couarr. d. loco num. 2. verſ. illud ſanè Gail. obſeru.* 10. *num.* 7. & 8. & fuit pluries reſolutum, vel
3 quando pars alias comparet in iudicio * *Couarr. loco præcit. Gail. obſeru. 12. num. 2. in fin.* ideò Domina Siluia ad docendum de prædictis moleſtationibus, exhibuit prædictam *deciſionē*,
4 ex qua ſatis apparet de moleſtationibus, * quæ non ſunt iudiciales, ſed extraiudiciales, cum ea, quæ deducuntur in diſputatione dubiorum, niſi deducantur in actis, non cenſea-
5 tur actus iudiciales, * & quia non ſufficit diffamationem probare, ſed etiam eſt terminus præfigendus diffamanti, ad deducendum ius
6 ſuum, * vt habetur in dicta *l. diffamari C. de ingen. & manum. Gail. obſer. 12 num. 2. verſ. ſi vera diffamator lib. 1.* & ibi latè *Bernardus Greneus num. 1. & ſeqq. Randen. conſ. 26. num. 100. vol. 1.* attamen hic terminus ſatis fuit præfixus, cum fuerint ſeruati termini ſubſtantiales, qui pro termini præfixione, & iuſſu Iudicis, videntur
7 ſufficere, * quandoquidem reſpiciunt defenſionem partis, & cauſæ cognitionem, vt per *Vant. de nullit. ex def. proc. num. 57. & 59.* & fuit reſolutum in cauſa *Maioricen. Canonicatus* 4. & 18. *Februarij* 1591. *coram bo. me. Gipſio, & coram me in cauſa Romana Vineæ de Brunis* 19. *Nouembris* 1603. quibus ſic ſtantibus, cum nō conſtet de iure DD. de Bartolomeis, non poteſt denegari abſolutoria Dominæ Siluiæ, vt per *DD. ſupra allegatos.*

Quod autem non conſtet de Iure DD. de Bartolomeis, ſatis patet, nam & ſi prætendebant ſe Creditores Naſij, ex Inſtrumento confeſ-

feſſionis eiuſdem cum promiſſione de ſoluen-
do ſub obligatione, & hipoteca omnium ſuo-
rum bonorum mobilium, & immobilium præ-
ſentium, & futurorum quorumcumque, quæ
bona habet & poſſidet, tam in Ciuitate Lug-
dunij, in Regno Franciæ, Florentiæ, & alijs
locis Italiæ &c. nihilominus in iſta obligatio-
ne non veniebat creditum prædictum Regium,
quia licet ſub ſimplici obligatione bonorum
8 veniunt etiam Iura, & actiones * & ſic dictum
creditum Regium *l. 3. & ibi Bart. C. de hæred.
act.* tamen ſecus eſt, quando adduntur verba
9 *mobilia*, * *& immobilia*, prout in caſu iſto, quia
tunc non venit nomen debitoris *l. quam Tu-
beronis §. in peculio autem, & ibi Bartol. ff. de
pecul. l. à Diuo Pio §. in venditione*, vbi *Iaſ. nu.
7. in 4. notabili, Alex. num.* 2. qui de commu-
ni teſtatur *ff. de re iudicat. Bart. in l. poteſt nu.1.
ff. de Author. tut.* vnde ſi quis conceſſit bona
ſua mobilia, & immobilia, non veniunt ſub
10 tali conceſſione Iura, & actiones, * *Bart. in
l. 1. nu. 5. Aret. verſ. & ex his infertur C. ſi ad-
uerſus tranſactionem Pariſ. conſ. 94. num. 3. lib. 2.
Ruin. conſ. 51. num. 14. & 15. vol. 2. Tiraq. de
retract. lignag. §. 1. gloſſ. 7. num. 1. & ſeqq. vſque
ad num. 30.*

Et hæc concluſio eo magis procedit, quoad
bona præſentia, & ſic reſpectu dicti crediti,
cum vt ſupra relatum eſt non contineri iura, &
actiones, ſeu nomina debitorum, quæ tan-
quam incorporalia non circumſcribuntur lo-
11 co, vt probatur *in l. Caius in princ. ff. de leg. 2.
l. vxor §. legauerat l. quæſitum §. 1. & l. ſi mihi
mæuia in medio, & fine ff. de legat. 3.* & *in l.
quæſitum §. Papinianus ff. de fund. inſtr. Tiraq. in
l. ſi vnquam in verbo bona num. 13. C. de reuocan.
donat. & de retract. lignag. d. §. 1. gloſſ. 7. num. 9.
17. & 30. Negusant. de pignorib. 2. memb. ſe-
cundæ partis princ. num. 9. & ſeqq.* Et ideò ſi
quis donauit omnia bona ſua præſentia, & fu-
tura, nulla re reſeruata, quæ regulariter non
12 valet * iuxta *l. ſtipulatio hoc modo concepta*, vbi
DD. ff. de verb. oblig. ſuſtinetur tamen ſi quis
donaret omnia bona vbicunque ſita ſint, quia
13 cenſentur reſeruata nomina debitorum, * quæ
loco non circonſcribuntur *Iaſ. in d. l. à Diuo
Pio §. in venditione num. 8. ff. de re iudic. & conſ.
5. num. 11. & 12. lib. 3.*

Nec obſtat dictio *quorumcumque* de cuius
natura eſt compræhendere illa, quæ alias non
venirent, quia hoc eſſet conſiderandum, ſi de
per ſe vel ad verbum. *bona* fuiſſet ſimpliciter
14 poſita, * ſed verbum *bonorum* qualificatur à
verbis *mobilium, & immobilium præſentium, &
futurorum*, & dum immediatè additur *quorum-
cumque*, iſta dictio qualificatur à verbis præ-
cedentibus, itaut obligatio ſine difficultate cē-
ſeatur de quibuſcunque bonis mobilibus, &
immobilibus, cum ſit poſita abſque copula,
& vt benè ad propoſitum *Pinellus in l. 1. par. 3.
num. 90. verſ. vnde etiam infertur C. de bon. ma-
tern.* & fuit dictum in cauſa *Romana emphyteuſis*
18. *Nouembris* 1603. & in alia cauſa *Romana
menſæ numlariæ* 30. *Iulij* 1614. *coram me*; nec
minus eſt conſideratione dignum, quod dictus
Naſius ſubmiſerit corpus, & bona prædicta
omnibus Curijs &c. & Cameræ Apoſtolicæ
15 Romæ * quia non inde ſequitur, quod ſe ob-
ligauerit in forma Cameræ, quæ eſt forma
particularis, continens etiā Iura, ſed voluit ſo-
lum ſe ſubmittere quoad corpus, & bona ſu-
pradicta iuriſdictioni A. C. non autem voluit
ſe in forma Cameræ obligare.

Vlterius fuit conſideratum, quod Bartolo-
mei fuerunt ſatisfacti, cum habuerint à Naſio
ſcut. 9000. vt probatur ex partitis compulſatis
pro parte D. Bedinæ, & exempla Naſij produ-
cta ab ipſiſmet Bartolomeis, & licet præten-
dantur etiam cambia, nihilominus adhuc non
ſunt liquida, nec iuſtificata, vt fuit abundè
deductum in *deciſione in hac cauſa facta* 13. *Iu-
nij* 1616.

Tandem exabundanti dicebatur, quod ad-
miſſo ſinè veri præiudicio, quod Creditum
Regium eſſet hipothecatum ad fauorem DD.
de Bartolomeis, *ipſi* non poſſent agere con-
trà Dominam Syluiam, quicquid dicendum eſ-
ſet, ſi agerent contra DD. de Oricellarijs, Ra-
tio huius dicti fuit, quià ſoluto credito licèt
in ſubſidium cōpeteret actio ad pecunias exa-
16 ctas * *l. mater C. de rei vendic. vbi Bald. num. 14.
verſ. item quæro* tamen hoc eſt verum duobus
concurrentibus, ſcilicet excuſſo principali
17 debitore, * & quod prætium retineatur ex
cauſa lucratiua non ex cauſa oneroſa *Bartol. in
l. 1. num. 1. & 2. Salyc num. 2 ff de diſt. pign.* & ta-
men neutrum concurrit in caſu iſto, quia in-
ter partes agentes non conſtat excuſſionem
fuiſſe factam, nec quod hæreditas Naſij non
ſit ſoluendo, nec conſtat Bedinam retinere
titulo lucratiuo, ſed titulo oneroſo, quicquid
dicendum eſſet, ſi ageretur cum Dominis O-
ricellarijs.

Et ita concluſum abſolutoriam dandam eſ-
ſe D. Siluiæ, altera parte ſæpè citata, & nun-
quam curante comparere.

ROMANA CENSVS DE MVTIS.

Lunæ 9. Decembris 1619.

A R G V M E N T V M.

Bona fideicomiſſo materno ſuppoſita an in
ſubſidium bonis paternis non extantibus
poſſint alienari pro reſtitutione dotis
Nurus. Cætera patent ex Summario.

S V M M A R I V M.

1 *Legitima, & Trebellianica dimidiam partem to-
tius aſſis conficiunt.*

2 *Confeſſio mariti conſtante matrimonio ad fauorem
Vxoris facta non præiudicat fideicomiſſarijs.*

3 *Bona fideicomiſſo materno ſuppoſita in ſubſidium
bonis paternis non extantibus poſſunt alienari
pro reſtitutione dotis Nurus.*

4 Con-

4 *Contrarium tenent ibi allegati DD.*
5 *Legitima eſt quota bonorum non hæreditatis.*
6 *Trebellianica eſt quota hæreditatis.*
7 Statutum Vrbis cap.131.lib.1. *mandat Matrem conſeruare lucrum dotale filijs.*

DECISIO MCCVII.

DVm hæc cauſa proponeretur 25. Februarij huius anni *Rota* ordinauit, vt primo videretur, quæ ſint bona libera Pompei; ſecundo loco an fuerint conſumpta in ſatisfactionem Creditorum, & propoſito primo dubio 24. *Maij huius anni Rota* illud in duas inſpectiones diuiſit: Alteram quid vltra bona Paterna Popeus prætendere poſſit in bonis ſubiectis fideicomiſſo Liuiæ eius auiæ paternæ. Alteram, quæ ſint iſta bona, vt liquidari poſſit Creditum Pompeij; Et quoad primam inſpectionē, quoad bona Liuiæ *Rota* firmauit Pompeo eſſe debitam legitimam, & Trebellianicam, quæ
1 dimidiam partem totius aſſis conficiunt * iuxtà notata *in c. Raynutius, & in c. Raynaldus de Teſtam. & in c. ſi Pater de Teſtam. in 6. Gloſs. in l. Papinianus ff. meminiſſe*, vbi *Bartol. num. 5. Cagnol. num. 10. ff. de inoff. Teſtam.* & eſt communis ſententia, vt per *Card. Manticam de coniect. vlt. volunt. lib. 7. tit. 11. num. 6. & lib. 8. tit. 3. num. 1.*

Quo verò ad ſecundam inſpectationem firmauit etiam, quæ eſſent bona libera Liuiæ, circà quæ cum eſſet aliqua controuerſia, nihilominus DD. de Mutis voluerunt præſupponere ſinè veri præiudicio partitas, de quibus in *dec.* eſſe veras, & videre ad quam ſumma aſcēdant bona libera Pompeij, in caſu, & ad effectum de quo agitur: qui eſt, vt poſſit reſolui, ſecundum membrum reſeruationis factæ 25. Februaij præteriti. An bona libera Pompeij eſſent conſumpta, quod placuit DD. quia poſſet eſſe, quod conſumptio excederet medietatem hæreditatis, etiam attenta lectura DD. de Cardellis, ità vt non eſſet opus ſingulas partitas diſcutere.

Primo firmatum fuit in *dec.* in bonis Liuiæ fuiſſe eius dotem, quæ conſtituta fuit in ſcut. 3000. conſtabat tamen tunc fuiſſe ſoluta tantū ſcut. 2600. hodiè tamen fuit data copia ſolutionis aliorum ſcut. 400. & ſic conſtat de integra ſolutione dotis. Et quià replicabatur per DD. de Mutis illud Inſtrumentum non eſſe in actis, voluerunt Domini, quod ſatisfiat parti, aliàs non habebitur ratio illius ſummæ, pro nūc tamen eſſe computandum, & ſic reſpectu iſtius dotis Pompeus erat Creditor ſcut. 1500.

Secundo actum fuit in *dec.* de partita ſcut. 800. mutuatorum per Liuiam Hieronymo Vito, & de alia ſcut. 600. datorum per Liuiam marito pro redemptione Domus, circà quæ nihil fuit reſolutum (ſed DD. inclinabant pro reiectione iſtarum partitarum) tum quià conſiſtunt in ſimplici confeſſione mariti facta cōſtante matrimonio, quæ vti ſuſpecta non potuit præiudicare Dominis de Mutis fideicomiſ-
2 *ſarijs*, * tum etiam quià cum fuerint redactæ ex veſtibus, & Iocalibus ad Virum, non autem ad Vxorem ſpectant, vt fuit dictum in *prædicta dec. 24. Maij præteriti*, & ſi opus erit, poterit poſteà particulariter reuideri; Vndè ſi iſtæ duæ partitæ computentur, ſinè veri præiudicio, medietas crediti Pompeij, quoad iſtas duas partitas erit ſcut. 700.

Tertio actum fuit in eadem *dec.* de Horto ad Spinellos, quem fuiſſe in bonis Liuiæ non controuertebatur, ſed dicebatur fuiſſe venditum pro ſcut. 600. vt colligitur ex publico Inſtrumento venditionis dicti Horti per acta Laurētij Boninconti Notarij Capitolini, cuius fides publica data fuit, & ideò ſi Cardellus prætendit illum fuiſſe maioris valoris debet id probare, & ex dd. ſcut. 600. dicunt Domini de Mutis quartuorcentum cedere in ſatisfactionē Legati annui ſcut. 20. per Liuiam ſuperdicto Horto relicti, & ſic ſinè veri præiudicio quoad iſtū Hortum Domini firmarunt creditum Pompeij aſcendere ad ſcut. 100.

Et ſic quoad bona Liuia Pompeium fuiſſe in totum creditorem ſcut. 2300.

Quo verò ad bona Paterna Pompeij *Rota* tunc conſiderauit, quod prætendebatur medietas dotis Hortenſiæ Ruſpolæ matris eiuſdē Pompeij; Item partitæ ſolutæ per Ruſpolum poſt mortem Pompeij; tertio lucrum dotale, quod ſpectabat ad Liuiam per mortem Hieronymi mariti. Et quantùm attinet ad dictam dotem Hortenſiæ Ruſpolæ erat in confeſſo apud partes conſtare de ſolutione ſcut. 1500. quorum medietas ſpectabat ad Pompeum, altera verò medietas ad Fauſtinam eius Sororem *l. maximum vitium C. de liber. præter.* Tunc enim non aderat ſtatutum nouum excluſiuum fœminarum, & licet prætenderetur pro parte D. Cardelli conſtare per acta Sacotij, maiorem ſummam fuiſſe ſolutam, attamen de hoc nihil fuit doctum.

Sed quod iſta Summa ſcut. 750. quæ eſt medietas ſcut. 1500. debeatur ex bonis Patris, ſi adſunt, non eſt dubitandum; maxima tamen controuerſia eſt, an debeatur ex fideocomiſſo materno, dubitatur enim *Doct.* an bona fideicomiſſo materno ſuppoſita poſſint in ſubſidiū, bonis Paternis non extantibus, alienari pro re-
3 ſtitutione dotis Nurus, * & affirmatiuam ſententiam tenet *Gozadin. conſ. 97. num. 11. Marzar. de fideicom. quæſt. 48. in fin. Petrus Io. Anchar. quæſt. familiar. quæſt. 64. num. 4. verſ. præſentis minimè refragantibus.* & hanc ſententiam tenuit *Rot. Flor. & Peregrin. loco infrà allegando*, dicit, quod ipſe ità practicauit, licet teneat contrarium, & ex ſex Dominis, qui viderant cauſam, quattuor tenuerunt hanc ſententiam in cauſa *Romana reſtitutionis dotis 18. Maij 1607. coram Illuſtriſſimo Lancellotto*. Contrariam tamen ſententiam tenuerunt * *Socin. Iun. conſ. 119. nu.*
4 *11 & 12 lib. 2. Gabr. conſ. 119. num. 37. & ſeqq. lib. 2. Petr. Ant. à Petra de fideic. quæſt. 8. num. 393. Peregr. de fideic. art. 42. num. 46. Intrigliol. de ſubſtit. centur. 3. quæſt. 73. num. 392.* & iſta opinio non eſt ſpernenda, fundatur enim in eo, quià de Iure non reperitur cautum, quod Mater pro dote Nurus bona ſua obliget, & ſicuti de tempore conſtitutionis dotis nullo modo eſt obligata, ità nec bona eius fideicomiſſo ſuppoſita;

ſed

Digitized by Google

ſed quatenùs hæc bona Auio eſſent obligata pro reſtitutione dictæ dotis, eſſet minuenda legitima, & Trebellica, cum legitima ſit quo-
5 ta bonorum, & non hæreditatis, vt per *Craſſum in §.legitimam quæſt.1.num.2.* Et licet Tre-
6 bellica ſit quota hæreditatis* *Craſſ.in §.Trebell. quæſt.2.* Attamen hoc eſt verum, quia omnes actiones tàm actiuæ quàm paſſiuæ diuiduntur inter grauatum, & fideicommiſſarium pro ſuis partibus, & ſic reſultaret idem effectus in ſubſtantia, quod Trebellica ad effectum quantitatis ſit maior, vel minor; dixerunt tamen Domini, quod ſi pars non repugnabat poſſe excitatis prædictis difficultatibus, ſinè veri præiudicio firmari quoad iſtam dotem creditum Pompeij in ſcut.750.

Quantùm verò attinet ad d. lucrum dotale, quod ſpectabat ad Liuiam per obitum Hieronymi mariti, quod tenebatur conſeruare pro
7 filijs* iuxtà *Statutum Vrbis cap.131.lib.1.* dum dos fuerit ſcut.3000. quartum dotale aſcendet ad ſcut.750. & quamuis prætendatur, quod hoc lucrum dotale eſſet computandum in bonis Ioannis filij Hieronymi, & ſic vel debere computari in ſatisfactionem dotis Hortenſiæ Ruſpulæ Vxoris Ioannis, vel comprehendi in fideicommiſſo Ioannis, vt fuit decisum in *Romana quarti dotalis de Celſis 16. Martij 1618. coram R.P.D. meo Bemboldo.* tamen quicquid ſit de hoc, de quo poſſet particulariter videri, firmnadum eſt pro nunc huiuſmodi lucrum eſſe debitum Pompeo, & aſcendere ad ſcut.750.

Quoad partitas ſolutas per Ruſpulum, illæ vt patet ex eiſdem partitis, aſcendunt ad ſummam ſcut.900. quatenus appareat prædictas partitas fuiſſe exactas ex pæcunijs cenſus, vel habitas à DD. de Mutis poſt mortem Pompeij, quod per D.Cardellum iuſtificandum erit.

Vlterius dicebatur adeſſe mobilia, de quibus nihil fuit dictum in *dec.* & exaduerſo dicitur eſſe computanda cum alijs mobilibus ſubiectis fideicommiſſo, ſed quicquid ſit de hac partita, ſi opus eſt, poſſet particulariter videri.

Ex quibus partitis ſimùl conflatis, conſtat ſinè veri præiudicio, bona libera Pompeij ad ſummum aſcendere ad ſcuta 3950.

Et ità &c.

LVCANA BONORVM.

Mercurij 11. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Malæ fidei poſſeſſor quando faciat fructus ſuos ex proprijs melioramentis.

SVMMARIVM.

1 *Mala fidei poſſeſſor non tenetur ad fructus, qui percipi potuerunt ex proprijs melioramentis.*

2 *Mala fidei poſſeſſor tenetur ad fructus perceptos ex proprijs melioramentis Vid. ibi diſtinctionem.*

3 *Contrarium tenent DD. ibi allegati.*

DECISIO MCCVIII.

Die 18. *Martij huius anni* fuit dictum *coram me* melioramenta aſcendere ad ſcuta mille, ſed cum eſſet etiam probatum deteriorationes aſcendere ad ſcut. 600. Domini dixerunt eſſe habendam rationem ſolùm de ſcut.400. pro meliorationibus, ſed cum priùs in *deciſione facta die 12. Maij 1617.* fuerit reſeruatum, vt videretur, quæ quantitas ex fructibus ſpectet ad melioramenta facta per Andream, ideò ſuper hoc propoſito dubio, & ſolo Andrea informãte, quia altera pars diù expectata ſemper quæſiuit dilationes, Domini maturè agendo, cum agatur de fructibus perceptis per Andream lite pendente ex melioramentis factis per ipſummet Andream, conſiderabant magnam eſſe quæſtionem, An malę fidei poſſeſſor acquirat ſibi fructus perceptos ex melioramẽtis per ipſum factis, quià cęrtũ eſt non teneri ad fructus, qui percipi potuerunt ex proprijs melioramen-
1 tis* vt eſt *text. expreſſus in l. Cæterorum ff de rei vendicat. & latè Couarr. var. reſol. lib.1. cap 8. num.4.*

Et quod malæ fidei poſſeſſor teneatur ad
2 fructus perceptos ex proprijs melioramentis* tenet *Gloſſ. in d. l. cæterum in verbo potuerunt ff. de rei vendic.* quam ibidem ſequuntur *Angel. num.1. in fin. Fulgoſ. num. 1. Gloſſ in l. quod ſi artificem in verbo compenſari ff. de rei vendic. Couar. var. reſol. lib.1. cap.8. num. . . . Neguſ. de pignor. 5. par. memb.4. num. 20. Aluarus Valaſchus de iur. emphit. quæſt. 25. num.26. verſ. ſed quid in male fidei Bart. in l. ratio aliàs datio in §. ſi emptor num.3. de act. empt.* vbi quod in petitione fructuum veniunt omnes percepti, quare ſi Ruſticus optimè laborauit, & multos fructus collegit, ego autem percepiſſem pauciores, veniunt nihilominus omnes fructus collecti à Ruſtico, ſi illos petiui vti fructus, ſecus autem ſi illos petijſſem vti intereſſe, quia tunc veniunt tantum illi, quos ego percepiſſem *Roman. ſing.337. incipien. male fidei poſſeſſor tenetur ad fructus perceptos, & quos percipere potuit non tamen ad fructus, quos potuiſſet percipere ex fundo propter meliorationem à ſe factam*, & ſic videtur tenere male fidei poſſeſſorem liberari ſolum à fructibus, quos ex melioratione percipi poterat, non autem à perceptis, quam diſtinctionem expreſsè tenet *Couarr.* vt ſupra dictum eſt, & ſic *Bart. & Roman.* mendosè allegato à *Doctoribus in locis prædictis* tenent expreſsè hanc ſententiam, licet *Garzias loco infra allegando* dicat illos nihil tale dicere deceptos fortè à dictis locis mendoſis.

Contrariam verò ſententiam, quod iſte malæ fidei poſſeſſor faciat fructus meliorationum
3 à ſe factarum ſuos,* tenet *Afflict. dec.87. nu.6. in fin. & num.7. Capye. dec.93. num.10. Bald. in d. l. cæterum ff. de rei vendic. Cremen. ſingul.105. Menoch. de recuperan. poſſ. remed. 15. quæſt. 50.*

 num.

num.609. Reodan. de reb. Eccleſ. non alien. 5. de emptore num.4. & 9. ſi vero num.9. Ioſeph Ludouic. de Lucana 7. num.12. & 13. & dec. Peruſ. 34. ad fin. Garz. latiſſimè de expenſis & meliorat. cap.23. num.14. & ſeqq.

In hoc conflictu *Doctorum* Domini nihil ſtatuerunt, cum hoc pendeat vt videatur, quæ opinio melioribus ſit fulcita rationibus, ſed reſeruarunt de hoc particulariter videre, maximè quia dubium videtur præſupponere fructus ſpectare ad Andream, & ſolum agi de liquidatione, & ideò cum iſto præſuppoſito dixerunt Domini cum fructus fuerint liquidati ad ſcut.76. annua ex illis detrahenda eſſe ſcut. 30. pro melioramentis. Nam ſicuti in liquidatione fructuum omnibus perpenſis, & conſideratis *Rota* vſa fuerit arbitrio, ita etiã vſa fuit in hac detractione, à quo arbitrio non potuit ammoueri ex dicto vnius Teſtis, qui deponit de antiquo ſtatu, inquiens, *non ſe ne cauerebbe quello, che ſe ne cauaua, ne anco delle tre parti vna*, prout etiam de malo ſtatu deponunt alij teſtes, quia iſtæ teſtis eſt vnicus, & iudicat, alij verò teſtes non ita deponunt, vt ſint apti ad informandum animum Iudicis.

LEODIEN. BENEFICII.

Mercurij 11. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Aduerſus poſſeſſionem inſtrumentalem ad effectum manutentionis multa adducuntur, quæ tamen ex deciſione tollũtur.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio debetur ei, qui docet de ſua poſſeſſione per publicum inſtrumentum nullo alio exiſtente in poſſeſſione.*
2 *Poſſeſſio probatur ex perceptione fructuum.*
3 *Semel poſſeſſor ſemper præſumitur talis.*
4 *Limita non procedere, quando quis antiquitus cæpit poſſeſſionem, & medio tempore alius cæpit poſſeſſionem etiam inſtrumentalem.*
5 *Obitus probatur ex partita extracta ex libro officij ſalutis.*
6 *Mandatum ceſſat per obitum mandantis.*
7 *Gratia præſumitur iuſtificata, attenta poſſeſſione vigore illius data ab Executore.*
8 *Exceptio non iuſtificatæ gratiæ reiici debet ad petitorium.*
9 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina.*
10 *Notario atteſtanti tradidiſſe alicui poſſeſſionem non creditur.*

DECISIO MCCIX.

FVit reſolutum Guglielmo dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia de ſua Poſſeſ-
1 ſione docet ex publico Inſtrumento, * quod
nemine exiſtente in poſſeſſione benè probat ad
quoſcunque effectus ad *l. prædia vbi DD. ff. de*
acquir. poſſeſſ. præſertim cum fuerit capta vigore
Proceſſus fulminati coram A. C. executore
litterarũ Apoſtolicarum *l. iuſtè poſſidet ff. de*
acquir. poſſeſſ. & inſuper probatur perceptio fru-
2 ctuum, ex qua probatur poſſeſſio, * *l. Titia ff.*
de ſolut.

Non obſtat, quod 8. Nouembris 1599. Vlricus
cœpit poſſeſſionem huius beneficij, & regula
eſt, quod ſemel poſſeſſor ſemper præſu-
3 mitur poſſeſſor, * *Rot dec. 4. de probat. in nou.*
Quia iſta regula non procedit, quando quis
antiquitus cœpit poſſeſſionem, & medio tempore
alius cœpit poſſeſſionem etiam inſtru-
4 mentalem, * tunc enim tertius ad excludendam
iſtam poſſeſſionem, non poteſt dicere, quod
ſemel poſſeſſor ſemper preſumitur poſſeſſor
Put. d. dec. 19. in princ. quę loquitur in terminis
noſtris *Alciat. de præſumpt. regul. 2. præſ.*
21. num. 5. in fin. verſ. nec obſtat Doctor. Bart.
& melius *num. 9. in 4. limit. Put. dec. 11. de*
caut. poſſ. & propr.

Et ceſſat omnis difficultas in hoc caſu, quia
probatur obitus dicti Vlrici vſque de anno
1608. ex partita extracta ex libro Officij ſalu-
5 tis, * cui eſt ſtandum, cum credatur Officiali
circa ea, quæ ſpectant ad Officium ſuum *Rum.*
conſ 53. num.9. lib. 4. Seraph. dec. 1390. num. 2.

Minus etiam obſtat detentatio Procuratoris
Vlrici, quia non probatur de tempore, quo
Gulielmus cœpit poſſeſſionem, & ſi probaretur
non releuaret, quia per obitum Vlrici ceſ-
6 ſauit mandatum, * *Clem. fin. de Procur. Roman.*
conſ. 354. num. 4. Gabr. de Procur. concl. 3. num. 2.
& ſeqq. prout nec obſtat, quod gratia Gulielmi
non appareat iuſtificata, quia vltra quod,
7 poſſeſſio fuit data ab Executore, * qui ſtante
quod, poſſeſſio erat vacua non aderat contradictor,
præſumitur extraiudicialiter ſe informaſſe,
vt in cauſa *Hiſpalen. Canonicatus* 10.
Aprilis 1606 *coram Illuſtriſſimo Ludouiſio*, *& in*
Pacen. Puritatis 11. *Decembris* 1609. *coram*
R. P. D. meo Manzanedo iſta exceptio reijci de-
8 bet ad petitorium, * *Rot. dec. 595. num. 1. p. 1.*

Denique non obſtat poſſeſſio Vlrici, quià
cum fuerit capta de hoc anno, tanquam iuni-
9 or præſumitur clandeſtina, * *c. licet cauſam de*
probation. Rot. dec. 19. num. 1. p. 2. & fuit di-
ctum in cauſa *Auguſten. Hoſpitalis 21. Februarij*
1611. coram R. P. D. meo Vbaldo, vltra quod
nec de prædicta poſſeſſione conſtat, cum non
appareat de mandato illius, qui illam cœpit
quod eſt neceſſarium, nec datur Inſtrumentum
adeptionis, ſed ſolum Notarius atteſtatur,
10 quod illam tradidit cui aſſertioni non ſtatur, *
Butr. conſ. 32. in princ. Alex. conſ. 147. num. 5.
lib. 6.

Et ità concluſum.

Digitized by Google

MONTIS FALISCI FIDEICOMMISSI.

Lunæ 16. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Statutum Montis Faliſci an, & à quorum hæreditate excludat fœminas. Quæſtio an Moniales ſub ſtatuto excluſiuo fœminarum comprehendantur non reſoluitur.

SVMMARIVM.

1 Statutum Montis Faliſci *excludit fœminas tam ab inteſtato, quam condito teſtamento ab hæreditate Patris, & Matris tantum num.* 3.

2 *Fœmina excluſa à ſtatuto non poteſt dicere teſtamentum patris nullum.*

4 Statutum Montis Faliſci *diſponit, quod filia, vel Neptis dotata à Patre Matre, ſeu fratre carnali de bonis Maternis, ſeu Paternis alicui prædictorum non poſſint ſuccedere.*

5 *Statutum excluſiuum fœminarum non ligat moniales. Contrarium ſentientes allegantur, ſed nihil reſoluitur num.* 6.

DECISIO MCCX.

Nicolaus Biſentinus deceſſit relictis tribus filijs maſculis, videlicet Troilo, Camillo, & Cæſarino, & quatuor filijs fœminis. Deceſſerunt Troilus, & Cæſarinus, Camillo ſuperſtite, qui plurâ bona alienauit, cuius filij egerunt ad recuperationem, & obtinuerunt ceſſionem à dictis fœminis, ex qua egerunt contra dictos poſſeſſores bonorum, vnde cum opponeretur de *Statuto* excluſiuo fœminarum, ſitmata prius illius exiſtentia *die* 15. *Aprilis*
1 1615.* Dubitaui an dictum Statutum obſtaret filijs Camilli, agentibus ex prædicta ceſſione, quod dubium eſt diſputandum, quo ad bona Paterna, & quo ad bona Troili, & Cæſarini fratrum.

Et quo ad bona Paterna res videtur clara ex *Statuto* quod datur in *Summario num.* 1. cuius exiſtentiam firmauit *Rota*, in quo expreſſe diſponitur, quod ad conſeruandam ſtirpem antiquam domus, & bona Anteceſſorum, & lineam maſculinam, quod in bonis, & hæreditate inteſtati, nulla mulier ſuccedere poſſit, ſed tantummodo habeat, & habere debeat Iure naturæ, & eius legitimæ dotem ſibi conſtituendã ex ipſis, vel alijs bonis ſecundum qualitatem ponderis, & hæreditatis inteſtati defuncti & plus petere non poſſit, imo ſemper in bonis, & hæreditate inteſtati ſuccedat, & ſuccedere debeat proximior in gradu conſanguinitatis, in bonis Paternis, & Maternis, ita quod ſemper ſtirps anteceſſorum manuteneatur, & augeatur per lineam maſculinam digniorem fœminina; Stante hoc *Statuto* certum eſt filias fœminas nõ poſſe ſuccedere, quod licet loquatur quando Pater moritur ab inteſtato, & frater vel maſculus eſt paratus congruenter dotare ex bonis Patris, vel alijs ſecundum qualitatem inteſtati, tamen illud *Statutum* operatur etiam facto teſtamento, quando Pater ipſe dotauit, quia cum filia non poſſit ſuccedere ab inteſtato,
2 nec habet ius dicendi teſtamentum nullum,* vt eſt communis opinio de qua *Afflict. in dec.* 158. *num.* 6 *Bartol. in l. fin. num.* 5. *ad Tertull. Alex. in l. Gallus* §. *& quid ſi tantum num.* 16. *&* 17. *& Ias. num.* 58. *ff. de liber. & Poſth. Tiraq. in tract. de Iur. primog. q.* 53. *num.* 12. *&* 22. & fuit dictum in cauſa *Romana Supplementi legitimæ* 8 *Febr.* 1593. *coram bo. me. Cardinale Arrigonio*.

Et iſtud *Statutum* non poteſt ſuffragari quo ad bona fraterna, cum non procedat vlteri-
3 us,* ſed ſolum excludat ab hæreditate Patris, & matris *Bald. in l.* 1. *num.* 4. *C. de legit. hæred.* latè *Theſaur. dec.* 62. *num.* 1. & fuit dictum coram me in cauſa *Romana Vineæ de Corbinellis* 15. *Martij præteriti*.

Quo verò ad bona fraterna adeſt aliud *Statutum*, de cuius exiſtantia erit particulariter videndum, in quo diſponitur, quod filia, vel neptis dotata a Patre, Matre, ſeu fratre car-
4 nali, de bonis Maternis ſeu Paternis &c. * nec eidem Patri Auo, & Auiæ, vel fratri carnali, vel alicui ipſorum ſuccedere poſſit, vnde cum illud *Statutum* procedat vlterius non ſolum excludit ab hæreditate dotantis, ſed etiam aliorum nominatorii in *Statuto Brun. de Statut. excl. fœminarum art.* 8. *q.* 16 *num.* 65. *& ſeqq. Theſaur. dec.* 63. *num.* 3. *Put. dec.* 277. *lib.* 1. *in nou.* & fuit reſolutum in cauſa *Balneoregien. Terrarum* 16. *Maij* 1594. *coram bo. me. Card. Pamphilio* & in cauſa *Romana hæreditatis de Sellis* 1. *Iulij* 1598. *coram bo. me. Card. Seraph. & in eadem* 16. *Ianuarij* 1608. *coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* & dixit *Rot. in prædicta cauſa Romana Vineæ de Corbinellis* 26. *Maij* 1614. *&* 15. *Martij* 1609. *coram me*.

Adeſt etiam difficultas non modica, de qua erit particulariter agendũ, an prædicta Statuta ligent prædictas fœminas, cur ſint Moniales, & eſſent tales, antequam fuiſſet factus locus ſucceſſioni, vndè cum de tempore ſucceſſionis eſſent moniales Statutum ex defectu po-
5 teſtatis non poterat illas afficere* *Salyc. in auth. caſſa num.* 14. vbi quod ità vidit determinari per valentiſſimos Doctores *C. de Sacroſ. Eccleſ.* & latiſſimè *Cephal.* plures hunc ſententiæ allegans *in conſ.* 95. *num.* 14. *& ſeqq. lib.* 1. *Ruin. conſ.* 200. *vol.* 2. qui etiam alios refert, prout etiam *Riminald. Sen. in conſ.* 246. *num* 28. *lib.* 2. & nouiſſimè hanc ſententiam tuetur validiſſimè *Modern. de Iuriſd. p.* 4. *centur.* 1. *caſ.* 4. *per tot.* & *caſ.* 5. vbi reſpondet omnibus contrarijs.

Et licet reſpondeatur, quod magis communis opinio videatur in contrarium ex allega-
6 tis * per *Honded. in conſ.* 11. *num.* 57. *lib.* 2. & per *Craſ. de effect. Clericat. effect.* 2. *num.* 169. & pro iſta opinione videtur *dec. Putei* 99. *num.* 3. *in antiq. lib.* 3. quæ opinio fundatur in eo quod *Statutum* non loquitur de Monialibus, ſed iniecit vinculum ab initio, & in natiuitate fœminas ligauit easquè tempore, quo erant in ſeculo

culo iuriſdictione Statuentium inhabiles fecit, ad ſuccedendum cum maſculis, & cum hoc vinculo inhabilitatis tranſiuerunt in Monaſterium.

Attamen replicabatur, quod in ſententia *Rotæ* non poteſt fieri fundamentum, quia prædicta *deciſio Putei* eſt mendoſa, nec reperitur in nouiter impreſſis correctis, & ipſo met originali manu propria *Putei* conſcripta. Quià verò ad magis communem opinionem fuit dictum, quod *Doctores*, & eorum rationes ſunt ponderandæ, & ideò pro nunc nihil fuit firmatum, ſed relicta vtraque opinione in ſuo eſſe, & reſeruatum, vt de eo particulariter videatur.

Quo verò ad bona iſta extrà territorium Montis Faliſci videndum erit, an adſint Statuta; quæ obſtent.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 20. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Fructuum perceptio probatur ex poſſeſſione bonorum.*
2 *Fructuum quantitas probatur à conſuetis.*
3 *Ad probandam quantitatem fructuum perceptorum admittuntur leuiores probationes etiam per coniecturas.*

DECISIO MCCXI.

Motum fuit hoc Iudicium de anno 1594. & ſententia Rotalis fuit lata de anno 1602. per bo.me.Littam. Ego autem ſecunda Iunij anni 1618. conceſſi immiſſionem in poſſeſſionem vineæ, & terreni, de quibus agitur pro medietate iuxtà tenorem dictæ ſententiæ, hodiè verò agitur de liquidãdis fructibus perceptis à die motæ litis vſquè ad diem immiſſionis, ad quem effectum duo debent probari perceptio fructuum, & eorum quantitas. Et quantum attinet ad primum, cum agatur de bonis fructiferis, perceptio fructuum probatur
1 ex ipſa poſſeſſione * *Rot.dec.25. verſ.ſed præſumitur de præben. in nou.* quæ eſt eadem cum *dec. Aegidij 703. num.1. verſ. quià ſi habuit Negoſia. de pignor.in ſecundo membr.3.partis num.19 verſ. ſed in hoc poſſet dubitari*, & fuit dictum *coram me in cauſa Peruſina liquidationis fructuum 12. Ianuarij 1609.* & in cauſa *Alarien. Beneficij 4. Maij 1616. coram R. P. D. meo Buratto & aliàs ſæpius.*

Quantum attinet ad quantitatem, licèt in
2 hoc caſu ſufficiat probatio à conſuetis* *Achill. dec.22.de reſtit.Spoliator.* & fuit dictum in dicta cauſa *Peruſina*, tamen ex teſtibus nouiter in Curia examinatis conſtat taxationẽ poſſe fieri ad ſcut.14. annua, ità vt medietas ſit debita fratribus de Diuitia; in iſta enim ſumma videntur concordare Teſtes, & ſufficienter deponere, cum in hac materia admittantur leuiores
3 probationes etiam per coniecturas * *Bald. conſ.323.num.5.lib.2.Natt.conſ.510.num.4.Surd. conſ.293.num.31.lib.2.Seraphin.dec.1132.* & fuit dictum in cauſa *Mantuana Bonorum 18. Decembris 1615. coram R.P.D. meo Vbaldo*, vbi quod admittuntur etiam Teſtes ſingulares,& de credulitate, quales ſunt iſti.

Non obſtat, quod fuerint facta melioramẽta, & quod Vinea eſſet malæ conditionis, quià cum fuerit præfixus terminus ad liquidandum dicta melioramenta, & nihil fuerit liquidatum, ſignum eſt euidens, non eſſe consideratione digna, malus verò ſtatus Vineæ nihil facit, quià etiam taxatio eſt tam modica, vt dici poſſit Teſtes verum ſatis ſuperque dicere, cum de dicta quantitate deponunt.

Et ità concluſum &c.

CONCHEN. BENEFICII DE INIESTRA.

Veneris 20. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Gratioſè ſubrogatus ad hoc vt poſſit obtinere immiſſionem in beneficio quæ probare teneatur; & quando illa probaſſe dicatur.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio vigore ſubrogationis gratioſæ debetur quotieſcumque docetur de Clericatu, lite, & obitu in poſſeſſione.*
2 *Clericatus probatur ex litteris patentibus.*
3 *Lis probatur ex commiſſione Rotali.*
4 *Lis ad effectum obtinendi immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ debet eſſe ſuper titulo beneficij.*
5 *Lis ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ non facit beneficium litigioſum.*
6 *Contrarium ſi in commiſſione adſit clauſula* quã, & quas, *& clauſula* cum omnibus incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis.
Clauſula quam, & quas *appoſita in commiſſione operatur, vt cenſeatur etiam commiſſum negotium principale non obſtantibus verbis* de, & ſuper præmiſſis *in ea appoſitis num.6.*
7 *Per clauſulam* cum omnibus incidentibus, depẽdentibus,annexis,& connexis *cenſetur commiſſum etiam negotium principale.*
8 *Semel poſſeſſor ſemper præſumitur talis vſque ad obitum. Limita num.14.*
Quod poteſt allegari tam à poſſeſſore, quàm ab eius ſucceſſore num.12.

9 Li-

9 *Limita contra tertium, quando docet alium medio tempore capiſſe poſſeſſionem.*

10 *Poſeſſor debet citari alioquin Iudex nulliter procedit.*

11 *Iudex nulliter procedens non priuat poſeſſione.*

13 *Habens ſubrogationem gratioſam ad ius, & poſeſſionem alterius dicitur illius ſucceſſor.*

15 *Procurator petens reſtitutionem in ſuam poſeſſionem non præiudicat poſeſſioni principalis, cum id non ſtet in eius poteſtate.*

16 *Vitium litigioſi tranſit in Reſignatarium.*

17 *Clauſula* litis ſtatum *operatur, vt gratia obtenta lite pendente abſque eo, quod de ea mentio fiat non ſit nulla.*

18 *Non autem excludit attentata ſi poſeſſio capiatur.*

19 *Ordinariè agendum eſt contra legitimum contradictorem.*

20 *Executiuè procedi poteſt ad fauorem gratioſè ſubrogati contra habentem parem titulum, qui tamen non prouenit ab eodem fonte.*

DECISIO MCCXII.

DE anno 1604. per obitum Ioannis de Leſca-
no vacauit Beneficium, de quo agitur, &
Ordinarius vti liberum contulit Andreæ Pa-
cecho, qui poſtmodum illius poſſeſſionem ce-
pit. Dataria verò vti de reſeruato per obitum
familiaris *Pij Papæ Quarti* prouidit Didacum
di Bracamonte, inter quos orta lite, eaquè
pendente, Didacus ceſſit ius ſuum ad fauorem
Thomæ Ruiz, qui cauſam proſecutus fuit. De-
functo demum prædicto Andrea, Dataria con-
ceſſit ſubrogationem gratioſam ad Ius, & poſ-
ſeſſionem D. Andreæ Domino Cornelio Piſano,
qui hodiè petit Immiſſionem vigore dictæ
ſubrogationis, quam Domini cenſuerunt non
poſſe denegari; Ad hunc enim effectum ſufficit
docere de Clericatu, lite, & obitu in poſſeſſio-
1 ne, vt colligitur ex *dec. Putei 484. lib. 2. in nou. &
Mohædani 1. de probat. & 9. & 11. Vt lit. penden*
fuit reſolutum in cauſa *Burgen. de Pancoruo* 28.
Nouembris 1588. *coram bo. me. Gipſio* & in cau-
ſa *Miranden. Parochialis 17. Maij* 1600. *coram bo.
me. Pænia*; proùt ad prædictis omnibus docet.
Clericatus enim probatur ex litteris patenti-
2 bus * *Grammat. dec. 81. num. 1. Rot. dec. 1. num. 1.
de probat. in nou.* De lite enim ſatis conſtat ex
3 commiſſione Rotali, * & ex proſecutis,
nam & ſi lis requiratur ad hunc effectum ſuper
titulo Beneficij *cap. 2. Vt lit. pend. in 6 Caſſad. dec.
6. num. 2. de reſcript.* Qualis non fuit iſta ab ini-
tio, cum eſſet ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ,
5 quæ non facit beneficium litigioſum, * *Caſſad.
dec. 4. de reſcript. & dicta dec. 6. nu. 2.* Attamen
cum fuerit commiſſa cauſa appellationis cum
clauſula *quam, & quas*, abſquè eo quod ſit re-
ſtricta ex verbis *de, & ſuper præmiſſis*, cenſetur
6 etiam commiſſum negotiũ principale * *Sarnen.
de Infirm. reſignan. quæſt. 34. num. 4. Additio ad Ro-
tam dec. 23. num. 3. & 8. de reſcript. in nou. Achill.
dec. 22. num. 2. de appell. Cæſar de Graſs. dec. 1. n.
2. de Iudic.* eoquè magis cum in hoc caſu adſit
etiam clauſula *cum incidentibus, dependentibus,
annexis, & connexis*, quale eſt negocium prin-
7 cipale, quod propterea cenſetur commiſſum *
*Bellamer. dec. 618. Caſsador. dec. 9. nu. 13. de cauſ.
poſſ. & propr. Mandoſ. ſuper regul. 29. de ſubrog.
quæſt. 14 num. 7.* qui loquitur in noſtris termi-
nis, & fuit dictum *coram me in cauſa Barchino-
nen. Parochialis de mataro 20. Iunij* 1611. Obi-
tus verò Andreę in poſſeſſione ſatis probatur,
cum probetur eius poſſeſſio capta die 3. men-
ſis Iulij anni 1604. per Doctorem Pegnani Pro-
curatorem conſtitutum adhunc effectum 28. A-
prilis eiuſdem anni, vndè intrat regula, quod
ſemel poſſeſſor, prę ſumitur poſſeſſor vſque ad
8 obitum * *Rot. dec. 4. de probat. in nou Put. dec. 19.
lib. 2. Alciat de præſum. reg. 2. præſ 21. num. 5. in
fin. Abb. in c. cum ad Sedem num. 16. de reſtit. ſpoliat.*
& fuit reſolutum in cauſa *Ilerden. Beneficij* 17.
Octobris 1594. *coram bo. me. Franciſco Pænia Rot.
dec. 80. num. 1. p. 2.* Et iſta continuatio poſſeſſio-
nis vſquè ad obitũ coadiuuatur ex dicto vnius
Teſtis fratris defuncti, qui deponit benè de
tali poſſeſſione, & concurrunt alij Teſtes de
auditu.

Neque obſtat, quod regula ſemel poſſeſſor
pręſumitur poſſeſſor non habet locum contrà
tertium, quando docet alium medio tempore
9 cępiſſe poſſeſſionem, * vt declarat *Abb. in c.
cum ad Sedem num. 16. de reſtit. Spol. Put. d. dec. 19.
lib. 2.* proùt docetur in caſu iſto, quià Didacus
de Bracamonte fuit immiſſus à Iudice. Nam
huic motiuo fuit reſponſum, Iudicem proceſ-
ſiſſe nulliter non citato Andrea, qui tanquam
10 poſſeſſor erat citandus * *Alex. conſ. 5. n. 2. lib. 2.
Aym. conſ. 225. num. 5.* & ideò non priuauit An-
11 dream ſua poſſeſſione * *DD. in l. clam poſſide-
re §. qui ad nundinas ff. de acquir. poſſeſs.* Quarè
D. Cornelius ſubrogatus ad Ius, & poſſeſſio-
nem D. Andreę poteſt iuuari regula, quod ſe-
mel poſſeſſor pręſumitur poſſidere vſquè ad o-
bitum, in quocumque enim caſu poteſt alle-
gari ab ipſomet poſſeſſore, & ab eius Succeſſo-
12 re * *Bartol. in l. Celſus num. 22. ff vſucap. Rip. in
cap cum Eccleſia Sutrina num. 25. & ſeqq. de cauſ.
poſs. & prop. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſumpt.
21. nu 2. Menoch. præſumpt. 64. num. 17 lib. 6. Put.
dec. 11. de cauſ. poſſ. & propr.* & fuit dictam in
cauſa *Aſculana Sancti Ioannis inter Miſcellaneas
ſua num. 48. in cauſa Elnen. Canonicatus 5. Martij*
1603. *coram Illuſtriſsimo Lancellotto*; Dominum
autem Cornelium eſſe Succeſſorem ad effectum
13 de quo agitur, dubitari non poteſt, * cum
habeat ſubrogationẽ gratioſam ad ſui fauorem
Mohæd. dec. 11. vt lit. pend. & fuit dictum in cau-
ſa *Aquilana Capellaniæ 1. Iunii* 1588. *coram Ora-
no*, & in huiuſmodi terminis fuit pluries in *Ro-
ta* firmatum.

Non obſtat, quod præſumptio continua-
tionis non habet locum, quando quis habuit
14 ſe pro ſpoliato * *Ripa in c. cum Eccleſia Sutrina
num. 27. de cauſ. poſſ. & propr. Alciat. vbi ſupra
limit. 8. Menoch. loco cit. num. 44. Rot. dec. 765.
num. 2. p. 1.* hic autem Andreas habuit ſe pro
ſpoliato, cum die 7. Ianuarij petierit ſe reſti-
tui in ſuam poſſeſſionem, & faſſus fuit ſe fuiſ-
ſe ſpoliatum; Nam fuit reſponſum, quod il-
le actus fuit geſtus à Procuratore, qui non po-
tuit præiudicare Domino, cum non ſit de re,
15 quæ conſiſteret in poteſtate confitentis * *Achill.*

dec.

Digitized by Google

dec. 4. de confeſſ. ſed in animo Domini *l. 3. §. in admitten. ff. de acquir. poſſeſſ.* & fuit dictum in
cauſa *Pampilonen. Beneficij 6. Februarij* 1615.
coram R. P. D. meo Vbaldo, quæ eo magis procedunt, cum, vt dictum eſt, præſumptio continuationis poſſeſſionis coadiuuetur ex dicto vnius teſtis, & ex alijs deponentibus de auditu.

Neque obſtat, quod agendum eſt ordinarie, cum Thomas reſignatarius Didaei ſit in poſſeſſione. Nam aut prætendit ſe eſſe legitimum contradictorem, quaſi poſſideat cum titulo, & illa poſſeſſio eſt nullius conſiderationis, cum fuerit attentata, licet capta poſt obitum Andreæ, cum lis duraret, nam vitium litigioſi fuit translatum per dictam reſignationem in
16 prædictum Thomam * *Præpoſ. in c. bonæ n. 18. verſ. vel aliter poteſt ſolui vſque ad finem de appellat. Mohæd. dec. 13. in prin. & 14. de cauſ. poſſ. & propr. & dec. 8. n. 1. vt lit. pend.* & in puncto eſt *dec. Rotæ 3. vt lit. pend. in nou. Than. dec. 73. A. A. dec. 1. lib. 1.* etiam quod in gratia Thomæ ad ſit clauſula *litis ſtatum &c.* cum operetur ſolum, quod gratia vbi obtenta lite pendente abſque eo, quod de ea mentio fiat, non
17 ſit nulla * *c. fin. vt lit. pend. Felyn. in c. exterum num. 2. de reſcript. Pariſ. conſ. 74. nu. 15. lib. 4. Ferrett. conſ. 185. num. 1. Geminian. conſ. 120. Achill. dec. 9. de reſcript.* Non autem excludit
18 attentata ſi poſſeſſio capiatur, * vt fuit reſolutum in cauſa *Aquilana Cappellaniæ 1. Iulij* 1588. *coram bo. me. Orano*.

Aut vero prætendit dimiſſa poſſeſſione ſe eſſe etiam legitimum contradictorem, ità vt
19 agendum ſit ordinarie * *l. fin. verſ. ſin autem aliquis contradictor vbi Bartol num. 21. C. de edict. diu. Andr. toll.* & hoc non eſt verum, quia cum
20 Andreas poſſederit vſque ad obitum, * & D. Cornelius ſit ſubrogatus ad poſſeſſionem Andreæ, & ſic non ſunt ab eodem fonte, neq; eiuſdem ſpeciei *Ant. Aug. in epitom. tit. de Iudic. §. 2.* & fuit dictum in *Calagurritana dimidiarum portionum 20. Nouembris 1593. coram Illuſtriſſ. Mellino*, & in cauſa *Vrgellen. Archidiaconatus 15. Iunij 1592. coram bo. me. Pena*, & in alia *Montis Faliſci Cappellaniæ 30. Ianuarij 1606. coram Illuſtriſſ. Lancellotto*.

FINIS SECVNDAE PARTIS.

REGESTVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vvv Xxx Yyy Zzz.

Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff.

Omnes ſunt Duerniones.

ROMÆ, Ex Typographia, Nicolai Angeli Tinaſſij M.DC.LXXI.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by [illegible]

[illegible] Google